BIBLIA,

se on:

Pyhä Raamattu,

Wanha ja Uusi Testamentti.

Painettu Englannin ja Ulkomaan Bibliaseuran kustannuksella.

Berlinissä,
Trowitzschin ja Pojan kirjapainossa.

1880.

I. Wanhan Testamentin Kirjat.

Prophetat:

II. Uuden Testamentin Kirjat.

GENESIS.

Ensimäinen Moseksen Kirja.

1 Luku.

Maailma; ihmisen luominen.

Alussa loi Jumala taiwaan ja maan.
Ps. 33:6. Ps. 90:2. Joh. 1:3. Col. 1:16. Hebr. 11:3.

2. Ja maa oli autia ja tyhjä, ja pimeys oli sywyyden päällä, ja Jumalan Henki liikkui wetten päällä.

3. Ja Jumala sanoi: tulkoon walkeus, ja walkeus tuli. 2 Cor. 4:6.

4. Ja Jumala näki walkeuden hywäksi. Niin Jumala eroitti walkeuden pimeydestä:

5. Ja Jumala kutsui walkeuden päiwäksi, ja pimeyden kutsui hän yöksi. Ja tuli ehtoosta ja aamusta ensimäinen päiwä.

6. Ja Jumala sanoi: tulkoon wahwuus wetten waiheelle, eroittamaan wesiä wesistä.
Jer. 10:12. l. 51:15.

7. Ja Jumala teki wahwuuden, ja eroitti wedet, jotka owat wahwuuden alla, niistä wesistä, jotka owat wahwuuden päällä: ja tapahtui niin. Es. 40:22.

8. Ja Jumala kutsui wahwuuden taiwaaksi. Ja tuli ehtoosta ja aamusta toinen päiwä.

9. Ja Jumala sanoi: kokoontukoon wedet taiwaan alla erinomaiseen paikkaan, niin että kuiwa näkyy. Ja tapahtui niin.
Ps. 33:7. Ps. 104:8, 9.

10. Ja Jumala kutsui kuiwan maaksi, ja wetten kokoukset hän kutsui mereksi. Ja Jumala näki sen hywäksi.

11. Ja Jumala sanoi: wihoittakoon maa, ja kaswakoon ruohon, jossa siemen on, ja hedelmälliset puut, jotka hedelmän kantawat lainsa jälkeen, jossa sen siemen on maan päällä. Ja tapahtui niin.

12. Ja maa wihoitti ja kaswoi ruohon, jossa siemen oli lainsa jälkeen, ja hedelmälliset puut, joiden siemen oli itsessänsä lainsa jälkeen. Ja Jumala näki sen hywäksi.

13. Ja tuli ehtoosta ja aamusta kolmas päiwä.

14. Ja Jumala sanoi: tulkoon walkeudet taiwaan wahwuuteen, eroittamaan päiwää ja yötä: ja olkoon merkeiksi, ja ajoiksi, ja päiwiksi ja wuosiksi. Ps. 136:7, 8, 9. Jer. 31:35.

15. Ja olkoon walkeudeksi taiwaan wahwuudessa, paistamaan maan päälle. Ja tapahtui niin.

16. Ja Jumala teki kaksi suurta walkeutta: suuremman walkeuden päiwää hallitsemaan, ja wähemmän walkeuden yötä hallitsemaan, ja tähdet.

17. Ja Jumala pani ne taiwaan wahwuuteen, paistamaan maan päälle,

18. Ja hallitsemaan päiwää ja yötä, ja eroittamaan walkeutta ja pimeyttä. Ja Jumala näki sen hywäksi.

19. Ja tuli ehtoosta ja aamusta neljäs päiwä.

20. Ja Jumala sanoi: kuohuttakoon wedet yltäkyllä liikkuwaisia eläimiä, ja linnut lentäköön maan päällä taiwaan awaruudessa.

21. Ja Jumala loi suuret walaskalat, ja kaikkinaiset liikkuwaiset eläimet, jotka wedet kuohuttiwat yltäkyllä kunkin lainsa jälkeen, ja kaikkinaiset siiwilliset linnut, lainsa jälkeen. Ja Jumala näki sen hywäksi. Ps. 104:26.

22. Ja Jumala siunasi heitä, ja sanoi: olkaat hedelmälliset ja lisääntykäät, ja täyttäkäät meren wedet, ja linnut lisääntyköön maan päällä.

23. Ja tuli ehtoosta ja aamusta wiides päiwä.

24. Ja Jumala sanoi: tuottakoon maa eläimet lainsa jälkeen, karjan, madot ja pedot maalle lainsa jälkeen. Ja tapahtui niin.

25. Ja Jumala teki pedot maalle lainsa jälkeen, ja karjan lainsa jälkeen, ja kaikkinaiset matelewaiset maalla lainsa jälkeen. Ja Jumala näki sen hywäksi.

26. Ja Jumala sanoi: tehkäämme ihminen meidän kuwaksemme, meidän muotomme jälkeen: ja he wallitkaan kalat meressä, ja taiwaan linnut, ja karjan ja koko maan, ja kaikki, jotka maalla matelewat.

27. Ja Jumala loi ihmisen omaksi kuwak=

sensa, Jumalan kuwaksi hän sen loi: mieheksi ja waimoksi loi hän heitä.

1 Mos. 5:1. l. 9:6. Eph. 4:24. Col. 3:10.

28. Ja Jumala siunasi heitä, ja Jumala sanoi heille: kaswakaat ja lisääntykäät ja täyttäkäät maata, ja tehkäät se teillenne alemmaiseksi: ja wallitkaat kalat meressä, ja taiwaan linnut, ja kaikki eläimet, jotka maalla liikkuwat.

29. Ja Jumala sanoi: katso, minä annoin teille kaikkinaiset ruohot, joissa siemen on koko maan päällä, ja kaikkinaiset hedelmälliset puut, joissa siemen on, teille ruuaksi.

1 Mos. 9:3.

30. Ja kaikille eläimille maan päällä, ja kaikille taiwaan linnuille, ja kaikille, jotka matelewat maan päällä, joissa eläwä henki on, kaikkinaiset wiherjäiset ruohot syötäwäksi. Ja tapahtui niin.

31. Ja Jumala katsoi kaikkia, kuin hän tehnyt oli, ja katso, ne oliwat sangen hywät. Ja tuli ehtoosta ja aamusta se kuudes päiwä.

2 Luku.

Sabbatti, Paradiisi, kielletty puu, nimet, ja waimo.

Ja niin taiwas ja maa päätettiin, ja kaikki heidän joukkonsa.

2. Ja Jumala oli päättänyt seitsemänteen päiwään (asti) työnsä, kuin hän tehnyt oli, ja lepäsi seitsemäntenä päiwänä kaikista teoistansa, kuin hän tehnyt oli.

2 Mos. 20:11. l. 31:17. 5 Mos. 5:14. Hebr. 4:4.

3. Ja Jumala siunasi seitsemännen päiwän ja pyhitti sen; että hän lepäsi hänessä kaikista teoistansa, jotka Jumala loi ja (täydellisesti) teki.

4. Ja näin on taiwas ja maa tullut, koska he luotiin, sillä ajalla, jolla Herra Jumala teki maan ja taiwaan.

5. Ja kaikkinaiset pensaat kedolla, jotka ei ennen olleet maan päällä, ja kaikkinaiset ruohot kedolla, jotka ei ennen kaswaneet. Sillä ei Herra Jumala antanut wielä sataa maan päälle, eikä ollut ihmistä, joka maata wiljeli;

6. Waan sumu nousi maasta, ja kasti kaiken maan.

7. Ja Herra Jumala teki ihmisen, tomun maasta, ja puhalsi hänen sieramiinsa eläwän hengen: ja tuli ihminen niin eläwäksi sieluksi. 1 Cor. 15:45, 47.

8. Ja Herra Jumala istutti Paradiisin Edenissä itään päin, ja pani siihen ihmisen, jonka hän tehnyt oli.

9. Ja Herra Jumala kaswatti maasta kaikkinaiset puut, ihanaiset nähdä ja hywät syödä, ja elämän puun keskelle Paradiisia, niin myös hywän ja pahan tiedon puun. Ilm. k. 2:7.

10. Ja Edenistä käwi wirta kastamaan Paradiisia, ja jakoi sieltä itsensä neljäksi päävirraksi.

11. Ensimäinen kutsutaan Pison: se juoksee koko Hewilan maan ympärinsä, ja siellä on kultaa.

12. Ja sen maan kulta on kallis, ja siellä myös löytään Bedellion, ja kallis kiwi Oniks.

13. Toinen wirta kutsutaan Gihon: se juoksee koko Ethiopian ympärinsä.

14. Kolmas wirta kutsutaan Hiddekel, ja juoksee Assyrian editse. Ja neljäs wirta on Phrat.

15. Ja Herra Jumala otti ihmisen ja pani Edenissä Paradiisiin, wiljelemään ja warjelemaan sitä.

16. Ja Herra Jumala käski ihmistä, ja sanoi: syö wapaasti kaikkinaisista puista Paradiisissa;

17. Mutta hywän ja pahan tiedon puusta älä syö: sillä jona päiwänä sinä siitä syöt, pitää sinun kuolemalla kuoleman.

18. Ja Herra Jumala sanoi: ei ole hywä ihmisen yksinänsä olla; minä teen hänelle awun, joka hänen tykönänsä oleman pitää.

19. Koska Herra Jumala oli tehnyt maasta kaikkinaiset eläimet kedolle, ja kaikkinaiset taiwaan linnut, toi hän ne Adamin eteen, että hän näkis, kuinka hän ne nimittäis: sillä niinkuin Adam kaikkinaiset eläimet nimitti, niin ne kutsutaan.

20. Ja Adam antoi kullenkin karjalle, ja taiwaan linnuille, ja eläimille maan päällä heidän nimensä. Mutta Adamille ei löytty apua, joka hänen tykönänsä olis.

21. Ja Herra Jumala pani raskaan unen Adamiin, ja kuin hän nukkui, otti hän yhden hänen kylkiluistansa, ja täytti sen paikan lihalla.

22. Ja Herra Jumala rakensi waimon siitä kylkiluusta, jonka hän Adamista otti, ja toi sen hänen eteensä. 1 Tim. 2:13.

23. Niin sanoi Adam: tämä on nyt luu minun luistani, ja liha minun lihastani: se pitää kutsuttaman miehiseksi, sillä hän on otettu miehestä. 1 Cor. 11:8, 9.

24. Sentähden pitää miehen luopuman isästänsä ja äidistänsä, ja waimoonsa sidottu oleman, ja he tulewat yhdeksi lihaksi.

Matth. 19:5. Marc. 10:6, 7. 1 Cor. 6:16. Eph. 5:31.

25. Ja he oliwat molemmat alasti, Adam ja hänen emäntänsä, ja ei häwenneet.

3 Luku.

Adamin lankeemus, rakennus, rangaistus.

Ja kärme oli kawalin kaikkia eläimiä maan päällä, jotka Herra Jumala tehnyt oli, ja se

sanoi waimolle: sanoiko Jumala: älkäät syökö kaikkinaisista puista Paradiisissa?

2. Niin waimo sanoi kärmeelle: me syömme niiden puiden hedelmistä, jotka owat Paradiisissa;

3. Mutta sen puun hedelmästä, joka on keskellä Paradiisia, on Jumala sanonut: älkäät syökö siitä, ja älkäät ruwetko siihen, ettette kuolis. 1 Mos. 2:16, 17.

4. Niin kärme sanoi waimolle: ei suinkaan pidä teidän kuolemalla kuoleman. Joh. 8:44. 2 Cor. 11:3.

5. Waan Jumala tietää, että jona päiwänä te syötte siitä, aukenewat teidän silmänne, ja te tulette niinkuin Jumala, tietämään hywän ja pahan.

6. Ja waimo näki siitä puusta olewan hywän syödä, ja että se oli ihana nähdä ja suloinen puu antamaan ymmärryksen: ja otti sen hedelmästä ja söi, ja antoi miehellensä siitä, ja hän söi. 1 Tim. 2:14.

7. Silloin aukeniwat molempain heidän silmänsä, ja äkkäsiwät, että he oliwat alasti; ja sitoiwat yhteen fiikunalehtiä, ja tekiwät heillensä peitteitä.

8. Ja he kuuliwat Herran Jumalan äänen, joka käyskenteli Paradiisissa, kuin päiwä wiileeksi tuli. Ja Adam lymyi emäntinensä Herran Jumalan kaswoin edestä puiden sekaan Paradiisissa.

9. Ja Herra Jumala kutsui Adamin, ja sanoi hänelle: kussas olet?

10. Ja hän sanoi: minä kuulin sinun äänes Paradiisissa, ja pelkäsin: sillä minä olen alasti, ja sentähden minä lymyin.

11. Ja hän sanoi: kuka sinulle ilmoitti, ettäs alasti olet? Etkös syönyt siitä puusta, josta minä sinua haastoin syömästä?

12. Niin sanoi Adam: waimo, jonkas annoit minulle, antoi minulle siitä puusta, ja minä söin.

13. Silloin sanoi Herra Jumala waimolle: miksis sen teit? Ja waimo sanoi: kärme petti minun, ja minä söin.

14. Ja Herra Jumala sanoi kärmeelle: ettäs tämän teit, kirottu ole sinä kaikesta karjasta, ja kaikista eläimistä maalla: sinun pitää käymän watsallas, ja syömän maata kaiken elinaikas.

15. Ja minä panen wainon sinun ja waimon wälille, ja sinun siemenes ja hänen siemenensä wälille; sen pitää rikki polkeman sinun pääs, ja sinä olet pistäwä häntä kantapäähän. 1 Joh. 3:8.

16. Ja waimolle sanoi hän: minä saatan sinulle paljon tuskaa, koskas raskaaksi tulet: sinun pitää synnyttämän lapsia kiwulla, ja sinun tahtos pitää miehes ala annettu oleman, ja hänen pitää wallitseman sinua. 1 Cor. 14:34. 1 Piet. 3:1.

17. Ja Adamille sanoi hän: ettäs kuulit emäntäs ääntä, ja söit puusta, josta minä kielsin sinua, sanoen: ei sinun pidä siitä syömän: kirottu olkoon maa sinun tähtes: surulla pitää sinun elättämän itses hänestä kaiken elinaikas.

18. Orjantappuroita ja ohdakkeita pitää hänen kaswaman, ja sinun pitää maan ruohoja syömän.

19. Sinun otsas hiessä pitää sinun syömän leipää, siihen asti kuin sinä maaksi jällensä tulet, ettäs siitä otettu olet: sillä sinä olet maa, ja maaksi pitää sinun jällensä tuleman. 2 Thess. 3:10.

20. Ja Adam kutsui emäntänsä nimen Hewa, että hän on kaikkein eläwitten äiti.

21. Ja Herra Jumala teki Adamille ja hänen emännällensä nahoista hameet, ja puetti heidän yllensä.

22. Ja Herra Jumala sanoi: katso, Adam on ollut niinkuin yksi meistä, tietäen hywän ja pahan; mutta nyt ettei hän ojentaisi kätänsä, ja ottaisi myös elämän puusta, söisi ja eläisi ijankaikkisesti:

23. Niin Herra Jumala johdatti hänen ulos Edenin Paradiisista maata wiljelemään, josta hän otettu oli.

24. Ja ajoi Adamin ulos, ja pani idän puolelle Edenin Paradiisia Cherubimin paljaalla lyöwäisellä miekalla, elämän puun tietä wartioitsemaan.

4 Luku.

Cainin syntymä, uhri, murha, pako, lapset. Lamechin naiminen.

Ja Adam tunsi emäntänsä Hewan, ja hän tuli raskaaksi, ja synnytti Cainin, ja sanoi: minulla on mies Herra.

2. Ja taas hän synnytti hänen weljensä Habelin. Ja Habel tuli lampuriksi, mutta Cain peltomieheksi.

3. Ja tapahtui muutamain päiwäin perästä, että Cain uhrasi Herralle lahjan maan hedelmistä.

4. Ja Habel myös uhrasi laumansa esikoisista, ja heidän lihawuudestansa. Ja Herra katsoi (leppyisesti) Habelin ja hänen uhrinsa puoleen.

5. Mutta Cainin ja hänen uhrinsa puoleen ei hän (leppyisesti) katsonut: silloin Cain wihastui sangen kowin, ja hänen hahmonsa muuttui. Hebr. 11:4.

6. Niin sanoi Herra Cainille: miksis olet wihainen? Ja miksi hahmos muuttuu?

7. Eikö se niin ole? jos hywin teet, niin synti is anteeksi annetaan; ja jolles hywin tee, niin synti wäijyy owen edessä, ja hänen himonsa on sinun tykös, waan hallitse sinä häntä. Rom. 6: 12.

8. Ja Cain puhui weljensä Habelin kanssa. Ja tapahtui heidän kedolla ollessansa, että Cain karkasi weljensä Habelin päälle, ja tappoi hänen. Matth. 23: 35. 1 Joh. 3: 12. Jud. Ep. w. 11.

9. Niin Herra sanoi Cainille: kussa on Habel sinun weljes? hän wastasi: en minä tiedä: olenko minä weljeni wartia?

10. Ja hän sanoi: mitäs tehnyt olet? weljes weren ääni huutaa minun tyköni maasta. Hebr. 12: 24.

11. Ja nyt kirottu ole sinä; (kirottu) maan päältä, joka awasi suunsa ottamaan weljes werta sinun kädestäs.

12. Koskas maata wiljelet, niin ei pidä sen täst'edes sinulle wäkeänsä antaman; kulkian ja pakenewaisen pitää sinun oleman maan päällä.

13. Ja Cain sanoi Herralle: minun rangaistukseni on suurempi, kuin että se on kannettawa.

14. Katsos, sinä ajat minun pois tänäpäiwänä maalta, ja minun pitää sinun kaswois edestä lymymän ja tulen kulkiaksi ja pakenewaiseksi maan päällä. Ja niin minun käy, kuka ikänänsä minun löytää, se tappaa minun. Job. 15: 20.

15. Mutta Herra sanoi hänelle: sentähden, kuka ikänänsä Cainin tappaa, se pitää seitsemän kertaisesti kostettaman. Ja Herra pani merkin Cainiin, ettei kenkään häntä tappaisi, joka hänen löytäisi.

16. Ja niin Cain läksi Herran kaswoin edestä, ja asui Nodin maalla, itään päin Edenistä.

17. Ja Cain tunsi emäntänsä, joka tuli raskaaksi, ja synnytti Hanochin. Ja hän rakensi kaupungin, jonka hän kutsui poikansa nimellä Hanoch.

18. Mutta Hanoch siitti Iradin. Irad siitti Mahujaelin. Mahujael siitti Methusaelin. Methusael siitti Lamechin.

19. Mutta Lamech otti kaksi emäntätä, yhden nimi oli Ada, ja toisen nimi Zilla.

20. Ja Ada synnytti Jabalin, joka oli niitten isä, jotka majoissa asuiwat, ja karjaa kaswattiwat.

21. Ja hänen weljensä nimi oli Jubal, josta kanteleitten ja huiluin soittajat tuliwat.

22. Zilla myös synnytti Tubal Cainin, joka oli taitawa kaikkinaisissa waski- ja rautatöissä, ja Tubal Cainin sisar oli Naema.

23. Ja Lamech sanoi emännillensä, Adalle ja Zillalle: te Lamechin emännät, kuulkaat minun ääntäni, ja waari ottakaat siitä kuin minä sanon: minä olen miehen tappanut minulleni haawaksi, ja nuorukaisen minulleni sinimarjaksi:

24. Cain kostetaan seitsemän kertaisesti, mutta Lamech seitsemän ja seitsemänkymmenen kertaisesti.

25. Ja Adam taas tunsi emäntänsä, ja hän synnytti pojan, ja kutsui hänen nimensä Seth, sanoen: Jumala on minulle toisen siemenen antanut Habelin edestä, jonka Cain tappoi.

26. Ja Seth myös siitti pojan, ja kutsui hänen Enos. Silloin ruwettiin saarnaamaan Herran Nimestä.

5 Luku.

Kymmenen esi-isää. Noan lapset.

Tämä on ihmisen sukukunnan kirja, siihen aikaan, koska Jumala loi ihmisen, ja teki hänen Jumalan muotoiseksi. 1 Mos. 1: 27. l. 9: 6.

2. Mieheksi ja waimoksi loi hän heidän, ja siunasi heitä, ja kutsui heidän nimensä ihminen, sinä päiwänä jona he luotiin.

3. Ja Adam oli sadan ja kolmenkymmenen ajastajan wanha, ja siitti pojan, joka hänen kuwansa kaltainen oli, ja kutsui hänen nimensä Seth.

4. Ja eli sitte kahdeksansataa ajastaikaa, ja siitti poikia ja tyttäriä.

5. Ja koko hänen ikänsä oli yhdeksänsataa ja kolmekymmentä ajastaikaa, ja kuoli.

6. Seth oli sadan ja wiiden ajastajan wanha, ja siitti Enoksen.

7. Ja eli sitte kahdeksansataa ja seitsemän ajastaikaa, ja siitti poikia ja tyttäriä.

8. Ja koko hänen ikänsä oli yhdeksänsataa ja kaksitoistakymmentä ajastaikaa, ja kuoli.

9. Enos oli yhdeksänkymmenen ajastajan wanha, ja siitti Kenanin.

10. Ja eli sitte kahdeksansataa ja wiisitoistakymmentä ajastaikaa, ja siitti poikia ja tyttäriä.

11. Ja koko hänen ikänsä oli yhdeksänsataa ja wiisi ajastaikaa, ja kuoli.

12. Kenan oli seitsemänkymmenen ajastajan wanha, ja siitti Mahalaleelin.

13. Ja eli sitte kahdeksansataa ja neljäkymmentä ajastaikaa, ja siitti poikia ja tyttäriä.

14. Ja koko hänen ikänsä oli yhdeksänsataa ja kymmenen ajastaikaa, ja kuoli.

15. Mahalaleel oli wiiden ajastajan seitsemättäkymmentä wanha, ja siitti Jaredin.

16. Ja eli sitte kahdeksansataa ja kolme-

kymmentä ajastaikaa, ja siitti poikia ja tyttäriä.

17. Ja koko hänen ikänsä oli kahdeksansataa, yhdeksänkymmentä ja wiisi ajastaikaa, ja kuoli.

18. Jared oli sadan ja kahdenseitsemättäkymmentä ajastajan wanha, ja siitti Henochin.

19. Ja eli sitte kahdeksansataa ajastaikaa, ja siitti poikia ja tyttäriä.

20. Ja koko hänen ikänsä oli yhdeksänsataa ja kaksiseitsemättäkymmentä ajastaikaa, ja kuoli.

21. Henoch oli wiidenseitsemättäkymmentä ajastajan wanha, ja siitti Methusalahn.

22. Ja sitte kuin hän oli Methusalahn siittänyt, pysyi hän jumalisessa elämässä kolmesataa ajastaikaa, ja siitti poikia ja tyttäriä.

23. Ja koko hänen ikänsä oli kolmesataa ja wiisiseitsemättäkymmentä ajastaikaa.

24. Ja hän eli jumalisesti: ja ei enää ollut; sillä Jumala otti hänen pois.
Hebr. 11:5. Jud. Ep. w. 14.

25. Methusalah oli sadan ja seitsemän ajastajan yhdeksättäkymmentä wanha, ja siitti Lamechin.

26. Ja eli sitte seitsemänsataa ja kaksi yhdeksättäkymmentä ajastaikaa, ja siitti poikia ja tyttäriä.

27. Ja koko hänen ikänsä oli yhdeksänsataa ja yhdeksänseitsemättäkymmentä ajastaikaa, ja kuoli.

28. Lamech oli sadan ja kahden ajastajan yhdeksättäkymmentä wanha, ja siitti pojan.

29. Ja kutsui hänen nimensä Noa, sanoen: tämä on lohduttawa meitä meidän waiwassamme ja töissämme maan päällä, jonka Herra kironnut on.

30. Sitte eli hän wiisisataa yhdeksänkymmentä ja wiisi ajastaikaa, ja siitti poikia ja tyttäriä.

31. Ja koko hänen ikänsä oli seitsemänsataa ja seitsemänkahdeksattakymmentä ajastaikaa, ja kuoli.

32. Noa oli wiidensadan ajastajan wanha, ja siitti Semin, Hamin ja Japhetin.

6 Luku.

Maailma tekee syntiä; uhataan wedenpaisumisella. Arkki rakettu.

Ja tapahtui, koska ihmiset rupesiwat lisääntymään maan päällä, ja siittiwät tyttäriä;

2. Niin Jumalan pojat näkiwät ihmisten tyttäret kauniiksi, ja ottiwat emännikseensä kaikesta kuin he walitsiwat.
Matth. 24:38. Luc. 17:27.

3. Silloin sanoi Herra: ei minun henkeni pidä nuhteleman ihmistä (sanan kautta) ijankaikkisesti, sillä hän on liha; sentähden olkoon hänelle aikaa, sata ja kaksikymmentä ajastaikaa.

4. Siihen aikaan oliwat sankarit maan päällä; ja myös sitte, kuin Jumalan pojat makasiwat ihmisten tytärten kanssa, ja he oliwat siittäneet heille (lapsia): nämät oliwat waltiaat, ne muinen kuuluisat miehet.

5. Mutta Herra näki ihmisen pahuuden suureksi maan päällä; ja kaikki hänen sydämensä aiwoitus oli ainoastansa paha joka aika.
1 Mos. 8:21. Matth. 15:19.

6. Ja Herra katui ihmisen tehneensä maan päälle, ja tuli murheelliseksi sydämessänsä.

7. Ja Herra sanoi: minä tahdon ihmisen, jonka minä loin, hukuttaa maan päältä, hamasta ihmisestä niin karjaan asti, matoihin, ja taiwaan lintuihin asti: sillä minä kadun, että minä niitä tehnyt olen.

8. Mutta Noa löysi armon Herran edessä.

9. Tämä on Noan sukukunta: Noa oli hurskas ja wakaa mies ajallansa, ja eli jumalisesti:
Hebr. 11:7. 2 Piet. 2:5.

10. Ja siitti kolme poikaa, Semin, Hamin ja Japhetin.

11. Mutta maa oli turmeltu Jumalan kaswoin edessä, ja täynnänsä wäkiwaltaa.

12. Silloin katsahti Jumala maan päälle, ja katso, se oli turmeltu: sillä kaikki liha oli turmellut tiensä maan päällä.

13. Ja Jumala sanoi Noalle: kaiken lihan loppu on minun eteeni tullut: sillä maa on heistä täynnänsä wäkiwaltaa, ja katso, minä hukutan heitä ynnä maan kanssa.

14. Tee sinulles arkki hongasta, ja tee sisälle olinsiat, ja terwaa se sisältä ja ulkoa.

15. Ja tee häntä näin: kolmesataa kyynärätä pitää oleman arkin pituuden, wiisikymmentä kyynärätä hänen leweytensä, ja kolmekymmentä kyynärätä korkeutensa.

16. Arkin akkunan sinun pitää tekemän, ja kyynärällä päättämän sen ylhäältä: ja arkin owen pitää sinun paneman sen siwuun. Ja hänellä pitää oleman kolme pohjaa, yksi alinna, toinen keskellä ja kolmas ylinnä.

17. Ja minä, katso, minä annan tulla wedenpaisumisen maan päälle hukuttamaan kaikkea lihaa, jossa eläwä henki on taiwaan alla, ja kaikki, mitä maan päällä on, pitää hukkuman.

18. Mutta sinun kanssas minä minun liittoni teen, ja sinun pitää arkkiin sisälle menemän, sinun ja sinun poikas, ja sinun emäntäs, ja poikais emännät sinun kanssas.

19. Ja sinun pitää saattaman arkkiin kaikkinaiset eläimet kaikesta lihasta kaksittain,

koiraksen ja naaraksen, jäämään elämään kanssas.

20. Linnuista laistansa, karjasta laistansa, kaikkinaisista madoista maan päällä laistansa. Kaikista näistä pitää kaksittain sinun tykös käymän, jäämään elämään.

21. Ja sinun pitää ottaman tykös kaikkinaista ruokaa, jota syödään, ja kokooman sinun tykös, sinulle ja heille elatukseksi.

22. Ja Noa teki sen: kaikki mitä Jumala hänen käski, niin hän teki.

7 Luku.

Wedenpaisumus tulee. Noa pelastettu.

Ja Herra sanoi Noalle: mene sinä ja koko sinun huonees arkkiin: sillä sinun minä olen nähnyt hurskaaksi minun edessäni tällä ajalla. 2 Piet. 2:5.

2. Kaikista puhtaista eläimistä ota tykös seitsemän ja seitsemän, koiras ja naaras, mutta saastaisista eläimistä kaksin, koiras ja naaras.

3. Niin myös taiwaan linnuista seitsemän ja seitsemän, koiras ja naaras, että siemen jäis elämään koko maan päällä.

4. Sillä wielä seitsemän päiwän perästä annan minä sataa maan päälle neljäkymmentä päiwää ja neljäkymmentä yötä, ja hukutan maan päältä kaikki eläwät luontokappaleet, jotka minä tehnyt olen.

5. Ja Noa teki kaiken sen jälkeen kuin Herra hänelle käski.

6. Ja Noa oli kuudensadan ajastajan wanha, koska wedenpaisumus tuli maan päälle.

7. Ja Noa meni arkkiin poikinensa, emäntinensä, ja hänen poikainsa emännät hänen kanssansa, wedenpaisumisen edestä.

8. Puhtaista eläimistä ja saastaisista, ja linnuista ja kaikista, kuin matelewat maan päällä,

9. Meniwät Noan tykö arkkiin kaksittain, koiras ja naaras, niinkuin Herra Noalle käskenyt oli.

10. Ja tapahtui, koska seitsemän päiwää kuluneet oliwat, tuli wedenpaisumus maan päälle.

11. Kuudennella sadalla ajastajalla Noan ijästä, toisella kuukaudella, seitsemäntenä toista kymmenentenä päiwänä kuusta, sinä päiwänä kuohuiwat kaikki sywyyden lähteet, ja taiwaan akkunat aukeniwat.

12. Ja maan päälle satoi neljäkymmentä päiwää ja neljäkymmentä yötä.

13. Juuri sinä päiwänä meni Noa ja Sem, ja Ham, ja Japhet, Noan pojat, ja Noan emäntä, ja kolme hänen poikainsa emäntätä hänen kanssansa arkkiin.

14. He ja kaikki pedot laistansa, ja kaikki matelewaiset, jotka matelewat maan päällä, laistansa, ja kaikki linnut laistansa, kaikki lentäwäiset, joilla siiwet oliwat.

15. Ja meniwät Noan tykö arkkiin kaksittain kaikesta lihasta, jossa eläwä henki oli.

16. Ja ne oliwat koirakset ja naarakset kaikkinaisesta lihasta, ja meniwät sisälle, niinkuin Jumala hänelle käskenyt oli. Ja Herra sulki hänen jälkeensä.

17. Silloin tuli wedenpaisumus neljäkymmentä päiwää maan päälle, ja wedet paisuiwat, ja nostiwat arkin ylös, ja weiwät korkialle maasta.

18. Niin wedet saiwat wallan, ja paisuiwat sangen suuresti maan päälle, niin että arkki oli wesiajolla.

19. Ja wedet saiwat sangen suuren wallan, ja enäniwät niin suuresti maan päälle, että kaikki korkiat wuoret koko taiwaan alla peitettiin.

20. Wiisitoistakymmentä kyynärätä korkialla oliwat wedet wuorten päällä, jotka he peittiwät.

21. Silloin hukkui kaikki liha, joka maan päällä matelee, linnut, karja, pedot, ja kaikki, jotka maan päällä liikkuwat, ja kaikki ihmiset.

22. Ja kaikki, joilla eläwä henki oli kuiwan maan päällä, ne kuoliwat.

23. Niin hukutettiin kaikki ne, kuin maan päällä oliwat, ihmisestä niin karjaan asti, ja matoihin, ja taiwaan lintuihin asti, kaikki hukutettiin maan päältä, ainoastansa Noa jäi, ja ne jotka hänen kanssansa oliwat arkissa.

24. Ja wedet seisoiwat waltiasna maan päällä sata ja wiisikymmentä päiwää.

8 Luku.

Wedenpaisumisen loppu, Noan uhri, Jumalan lupaus.

Silloin Jumala muisti Noata ja kaikkia eläwiä, ja kaikkea karjaa, kuin hänen kanssansa oliwat arkissa, ja Jumala nosti tuulen maan päälle, ja wedet seisahtiwat.

2. Ja sywyyden lähteet tukittiin, ja taiwaan akkunat, ja sateet taiwaasta asetettiin.

3. Ja wedet maan päältä enämmin ja enämmin juoksiwat pois, ja wäheniwät sadan ja wiidenkymmenen päiwän perästä.

4. Ja seitsemäntenä toistakymmenentenä päiwänä, seitsemännessä kuukaudessa jäi arkki Araratin wuorelle.

5. Mutta wedet juoksiwat pois, ja wäheniwät hamaan kymmenenteen kuukauteen asti. Ensimäisnä päiwänä kymmenentenä kuukautena näkyiwät wuorten kukkulat.

6. Neljänkymmenen päiwän perästä awasi
Noa arkin akkunan, jonka hän tehnyt oli.
7. Ja antoi kaarneen lentää ulos, joka
lensi kahtiapäin, siihen asti kuin wedet maan
päältä kuiwuiwat.
8. Sitte lähetti hän kyhkyisen tykönsä,
koettelemaan, jos wedet olisiwat juosneet
pois maan päältä.
9. Koska ei kyhkyinen löytänyt kussa hän
sai jalkaansa lewätä, palasi hän hänen ty=
könsä arkkiin: sillä wedet oliwat wielä koko
maan päällä; niin hän ojensi kätensä, otti
hänen ja toi arkkiin.
10. Ja odotti wielä toiset seitsemän päi=
wää, ja antoi taas kyhkyisen lentää arkista.
11. Se palasi hänen tykönsä, ehtoopuolella,
ja katso, hän toi suussansa öljypuun lehden
jonka hän murtanut oli. Niin Noa ymmärsi
wedet maan päältä juosneeksi pois.
12. Mutta hän odotti wielä seitsemän päi=
wää, ja antoi kyhkyisen lentää ulos, joka ei
enää palannut.
13. Ja kuudennella sadalla ja ensimäisellä
ajastajalla (Noan ijästä) ensimäisnä päi=
wänä ensimäisessä kuukaudessa, kuiwuiwat
wedet maan päältä. Niin awasi Noa arkin
katon, ja näki, ja katso, maa oli kuiwunut.
14. Niin maa tuli peräti kuiwaksi seitse=
mäntenä kolmattakymmenentenä päiwänä
toisessa kuukaudessa.
15. Niin Jumala puhui Noalle, sanoen:
16. Lähde arkista, sinä ja sinun emäntäs,
ja sinun poikas, ja sinun poikais emännät
sinun kanssas.
17. Kaikkinaiset eläimet, jotka sinun tykö=
näs owat, kaikkinaisesta lihasta, sekä lin=
nuista että karjasta, ja kaikista matelewai=
sista maan päällä, johdata ne ulos kanssas:
ja käwelköön ne maan päällä, ja olkoon he=
delmälliset ja lisääntyköön maan päällä.
18. Niin Noa meni ulos poikinensa, ja
emäntinensä, ja poikainsa emännät hänen
kanssansa.
19. Kaikkinaiset eläimet, kaikkinaiset mate=
lewaiset, kaikkinaiset linnut, ja kaikki kuin
maalla matelewat, läksiwät arkista, jokainen
kaltaisensa tykö.
20. Ja Noa rakensi Herralle altarin: ja
otti kaikkinaisesta puhtaasta karjasta, ja
kaikkinaisista puhtaista linnuista, ja uhrasi
polttouhria altarilla.
21. Ja Herra haisti lepytyshajun, ja Her=
ra sanoi sydämessänsä: en minä silleen enää
maata kiroo ihmisen tähden: waikka ihmisen
sydämen aiwoitus on paha hamasta lapsuu=
desta: ja en minä silleen enää lyö kaikkia
kuin eläwät, niinkuin minä tehnyt olen.
1 Mos. 6:5. Matth. 15:19. Es. 54. 9.
22. Niin kauwan kuin maa seisoo, ei pidä
kylwäminen ja niittäminen, wilu ja helle,
suwi ja talwi, päiwä ja yö lakkaaman.
1 Mos. 1:14. Jer. 33:25.

9 Luku.

Ihmisen weren wuodattaminen kielletään.
Kaaren merkki. Noan wiina. Canaan kirottu.

Ja Jumala siunasi Noan ja hänen poikan=
sa, ja sanoi heille: olkaat hedelmälliset, li=
sääntykäät ja täyttäkäät maata.
2. Ja teidän pelkonne ja hämmästyksenne
olkoon kaikissa eläimissä maan päällä, ja
kaikissa linnuissa taiwaan alla; ja kaikissa,
jotka maalla matelewat, ja kaikissa kaloissa
meressä: ne owat teidän käsiinne annetut.
1 Mos. 1:28. l. 8:17.
3. Kaikki, jotka liikkuwat ja eläwät, olkoon
teille ruuaksi: niinkuin wiherjäisen ruohon,
olen minä kaikki teille antanut. 1 Mos. 1:29.
4. Ainoastansa älkäät syökö lihaa, jossa
wielä on weri itsessänsä: 3 Mos. 17:14.
5. Ja totisesti minä tahdon waatia teidän
ruumiinne weren, kaikilta eläimiltä minä
sen tahdon waatia: ja ihmisen kädestä, ja
myös itsekunkin hänen weljensä kädestä tah=
don minä waatia ihmisen hengen.
6. Se kuin ihmisen weren wuodattaa, hä=
nen werensä pitää ihmisen kautta wuodatet=
taman: sillä Jumala on ihmisen tehnyt ku=
waksensa.
4 Mos. 35:31. San. l. 28:17. Matth. 26:52. Ilm. k. 13:10.
7. Olkaat siis hedelmälliset, lisääntykäät
ja enätkäät teitänne maassa, ja tulkaat siinä
moneksi.
8. Ja Jumala puhui Noalle, ja hänen
pojillensa hänen kanssansa, sanoen:
9. Ja minä, katso, minä teen teidän kans=
sanne minun liittoni, ja teidän siemenenne
kanssa teidän jälkeenne.
10. Ja jokaisen eläwän hengen kanssa, jot=
ka teidän tykönänne owat, sekä linnuissa
että karjassa, ja kaikissa eläimissä maan
päällä, jotka teidän tykönänne owat, kaikissa
niissä, jotka arkista läksiwät, mikä ikänänsä
eläin se maassa on.
11. Ja teen minun liittoni teidän kanssan=
ne: ettei täst'edes enää pidä kaikkea lihaa
hukutettaman wedenpaisumisella: ja ei pidä
täst'edes enää wedenpaisumus tuleman
maata turmelemaan. Es. 54:9.
12. Ja Jumala sanoi: tämä on sen liiton
merkki, jonka minä annan minun ja teidän

wälillenne, ja joka eläwän hengen wälille teidän tykönänne, täst'edes ijankaikkiseen.
13. Minun kaareni minä olen pannut pilwiin: sen pitää oleman liiton merkki, minun ja maan wälillä.
14. Ja koska niin tapahtuu, että minä tuotan pilwen maan ylitse: niin pitää kaari pilwissä nähtämän.
15. Ja niin minä muistan minun liittoni, minun ja teidän wälillänne, ja joka eläwän hengen kaikkinaisessa lihassa; ettei enää wedenpaisumus pidä tuleman kaikkea lihaa hukuttamaan.
16. Sentähden pitää kaaren pilwissä oleman, että minä katson sitä, ja muistan sen ijankaikkisen liiton Jumalan wälillä ja joka eläwän hengen, kaikkinaisessa lihassa, kuin maan päällä on.
17. Ja Jumala sanoi Noalle: tämä on se liiton merkki, jonka minä olen tehnyt minun, ja kaiken lihan wälille maan päällä.
18. Ja Noan pojat, jotka läksiwät arkista, oliwat Sem, ja Ham, ja Japhet. Ja Ham oli Canaan Isä.
19. Nämät owat kolme Noan poikaa, ja heistä owat ne, jotka hajotetut owat kaikkeen maahan.
20. Ja Noa rupesi olemaan peltomiesnä, ja istutti wiinamäen.
21. Ja hän joi wiinaa; ja juopui ja makasi peittämätä majassansa.
22. Koska Ham, Canaan isä, näki isänsä häwyn, sanoi hän sen molemmille weljillensä, jotka ulkona oliwat.
23. Niin otti Sem ja Japhet waatteen, ja paniwat molempain heidän hartioillensa, ja meniwät seljittäin, ja peittiwät isänsä häwyn. Ja heidän kaswonsa oliwat käännetyt pois, niin etteiwät he nähneet isänsä häppyä.
24. Koska Noa heräsi wiinastansa, ja sai tietää, mitä hänen nuorin poikansa hänelle tehnyt oli:
25. Niin sanoi hän: kirottu olkoon Canaan: olkoon hän orjain orja hänen weljeinsä seassa.
26. Ja wielä sanoi: kiitetty olkoon Herra Semin Jumala, ja Canaan olkoon hänen orjansa.
27. Jumala lewittäköön Japhetin, ja hän asukoon Semin majoissa, ja Canaan olkoon hänen orjansa.
28. Ja Noa eli, wedenpaisumisen jälkeen, kolmesataa ja wiisikymmentä ajastaikaa.
29. Ja koko Noan ikä oli yhdeksänsataa ja wiisikymmentä ajastaikaa, ja kuoli.

10 Luku.

Maa jaettu Japhetin, Hamin ja Semin lapsille.

Tämä on Noan lasten sukukunta: Semin, Hamin ja Japhetin: ja heille syntyi lapsia wedenpaisumisen jälkeen. 1 Aikak. 1:4, 2c.
2. Japhetin lapset: Gomer, Magog, Madai, Jawan ja Thubal, Mesech ja Thiras.
3. Mutta Gomerin lapset: Ascenas, Riphath ja Thogarma.
4. Jawanin lapset: Elisa ja Tharsis, Chittim ja Dodanim.
5. Näistä owat hajotetut pakanoitten luodot, heidän maakunnissansa, itsekukin oman kielensä jälkeen: heidän sukukuntainsa jälkeen, heidän kansoissansa.
6. Hamin lapset: Chus, Misraim, Put ja Canaan.
7. Chuksen lapset: Seba, Hewila, Sabtha, Naema ja Sabthecha. Naeman lapset: Scheba ja Dedan.
8. Mutta Chus siitti Nimrodin: hän rupesi olemaan waltias maalla.
9. Ja hän oli jalo metsämies Herran edessä. Siitä on sananlasku: se on jalo metsämies Herran edessä, niinkuin Nimrod.
10. Ja hänen waltakuntansa alku oli Babel, Erech, Achad ja Calne, Sinearin maalla.
11. Siitä maakunnasta tuli hän Assyriaan: ja rakensi Niniwen, ja Rehobothin kaupungin, ja Calan.
12. Ja myös Ressen, Niniwen ja Calan waiheelle: joka on suuri kaupunki.
Jon. 1:2. l. 3:2, 3.
13. Misraim siitti Ludimin, Anamimin, Leabimin, Naphtuhimin,
14. Patrusimin ja Casluhimin, joista tulleet owat Philistim ja Caphthorim.
15. Mutta Canaan siitti esikoisensa Sidonin, ja Hethin.
16. Ja Jebusin, Emorin, Girgosin,
17. Hiwin, Arkin, Sinin,
18. Ja Arwadin, Semarin ja Hamathin. Sitten owat hajotetut Cananealaisten suwut.
19. Ja Cananealaisten rajat oliwat Sidonista Gerarin kautta hamaan Gatsaan: Sodomaan, ja Gomorraan, ja Adamaan, ja Seboimiin päin, Lasaan asti. Hos. 11:8.
20. Nämät owat Hamin lapset heidän sukukuntainsa ja kieltensä jälkeen: heidän maakunnissansa ja kansoissansa.
21. Mutta myös itse Semille syntyi lapsia: hän oli kaikkein Eberin lasten isä: Japhetin sen wanhimman weli.
22. (Ja nämät owat) Semin lapset: Elam ja Assur: Arphachsad, Lud ja Aram.
1 Aikak. 1:17.

23. Ja Aramin lapset: Uts, Hul, Gether
ja Mas.
24. Mutta Arphachsad siitti Salahn: Sa-
lah siitti Eberin.
25. Eberille syntyi kaksi poikaa: yksi kutsut-
tiin Peleg, että hänen aikanansa maailma
jaettiin: hänen weljensä kutsuttiin Joktan.
26. Joktan siitti Almodadin, ja Salephin:
Hasarmawethin ja Jarahn,
27. Hadoramin, Usalin, Dikelan,
28. Obalin, Abimaelin, Seban,
29. Ophirin, Hewilan ja Jobabin. Kaikki
nämät owat Joktan pojat.
30. Ja heidän asumasiansa oli Mesasta,
siihen asti kuin Sephariin tullaan, wuoren
tykö, itään päin.
31. Nämät owat Semin lapset, sukukun-
tainsa ja kieltensä jälkeen: heidän maakun-
nissansa, kansainsa jälkeen.
32. Nämät owat Noan lasten sukukunnat,
heidän heimokuntainsa jälkeen, heidän kan-
soissansa. Ja näistä owat kansat jaetut
maan päälle wedenpaisumisen jälkeen.

11 Luku.

Babelin torni. Semin sukukunnat.

Ja koko maailmalla oli yhtäläinen kieli ja
yhtäläinen puheenparsi.
2. Ja koska he matkustiwat idästä, löysi-
wät he kedon Sinearin maalla, ja asuiwat
siellä.
3. Ja sanoiwat keskenänsä: käykäämme tii-
lejä tekemään ja polttamaan. Ja heillä oli-
wat tiilit kiwein siassa, ja maan pihka siteeksi.
4. Ja sanoiwat: käykäämme, rakentakaam-
me meillemme kaupunki ja torni, joka tai-
waaseen ulottuis, tehdäksemme meillemme
nimeä: ettei meitä hajoitettaisi kaikkiin maihin.
5. Silloin Herra astui alas katsomaan
kaupunkia ja tornia, jota ihmisten lapset ra-
kensiwat.
6. Ja Herra sanoi: katso, se on yhtäläinen
kansa, ja yhtäläinen kieli on kaikkein heidän
seassansa, ja he owat ruwenneet tätä teke-
mään: ja nyt ei heitä taideta estettää mis-
tään, kuin he owat aikoneet tehdä.
7. Käykäämme, astukaamme alas, ja se-
koittakaamme siellä heidän kielensä; niin ettei
kenkään ymmärtäisi toisensa kieltä.
8. Ja niin Herra hajoitti heidän sieltä kaik-
kiin maihin; ja he lakkasiwat sitä kaupunkia
rakentamasta.
9. Ja sentähden kutsuttiin hänen nimensä
Babel: sillä siellä Herra sekoitti koko maan
kielen; ja Herra hajoitti heidän sieltä kaikkiin
maihin.
10. Nämät owat Semin sukukunnat: Sem
oli sadan ajastajan wanha, ja siitti Ar-
phachsadin, kahta ajastaikaa wedenpaisumi-
sen jälkeen. 1 Aikak 1:17. Luc. 3:36.
11. Ja eli sitte wiisisataa ajastaikaa, ja
siitti poikia ja tyttäriä.
12. Arphachsad oli wiidenneljättäkymmen-
tä ajastajan wanha, ja siitti Salahn.
13. Ja eli sitte neljäsataa ja kolme ajast-
aikaa, ja siitti poikia ja tyttäriä.
14. Salah oli kolmenkymmenen ajastajan
wanha, ja siitti Eberin.
15. Ja eli sitte neljäsataa ja kolme ajast-
aikaa, ja siitti poikia ja tyttäriä.
16. Eber oli neljänneljättäkymmentä ajast-
ajan wanha, ja siitti Pelegin.
17. Ja eli sitte neljäsataa ja kolmekymmen-
tä ajastaikaa, ja siitti poikia ja tyttäriä.
18. Peleg oli kolmenkymmenen ajastajan
wanha, ja siitti Regun.
19. Ja eli sitte kaksisata ja yhdeksän ajast-
aikaa, ja siitti poikia ja tyttäriä.
20. Regu oli kahdenneljättäkymmentä ajast-
ajan wanha, ja siitti Serugin.
21. Ja eli sitte kaksisataa ja seitsemän ajast-
aikaa, ja siitti poikia ja tyttäriä.
22. Serug oli kolmenkymmenen ajastajan
wanha, ja siitti Nahorin.
23. Ja eli sitte kaksisataa ajastaikaa, ja
siitti poikia ja tyttäriä.
24. Nahor oli yhdeksänkolmattakymmentä
ajastajan wanha, ja siitti Tarahn.
25. Ja eli sitte sata ja yhdeksäntoistakym-
mentä ajastaikaa, ja siitti poikia ja tyttäriä.
26. Tarah oli seitsemänkymmenen ajast-
ajan wanha, ja siitti Abramin, Nahorin ja
Haranin.
27. Nämät owat Tarahn sukukunnat: Ta-
rah siitti Abramin, Nahorin ja Haranin.
Haran siitti Lotin. 1 Aikak. 1:26.
28. Ja Haran kuoli isänsä Tarahn edessä,
isänsä-maalla Caldean Urissa.
29. Silloin Abram ja Nahor ottiwat heil-
lensä emännät: Abramin emännän nimi oli
Sarai, ja Nahorin emännän nimi Milka,
Haranin tytär, joka oli Milkan ja Jiskan isä.
30. Mutta Sarai oli hedelmätöin, eikä ol-
lut hänellä lasta. 1 Mos. 17:17.
31. Ja Tarah otti poikansa Abramin ja
Lotin Haranin pojan, poikansa pojan, ja
miniänsä Sarain, poikansa Abramin emän-
nän, ja he läksiwät ulos ynnä Caldean
Urista menemään Canaan maalle, ja tuli-
wat Haraniin, ja asuiwat siellä.
Jos. 24:2, 3. Neh. 9:7.
32. Ja Tarah oli kahdensadan ja wiiden
ajastajan wanha, ja kuoli Haranissa.

12 Luku.

Abramin kutsuminen, lupaus, matkustaminen, tuska, kawaluus, ja kuinka häntä torutaan.

Ja Herra oli sanonut Abramille: lähde maaltas, ja suwustas, ja isäs huoneesta: sille maalle, jonka minä sinulle osoitan.
Ap T. 7:3, 4. Hebr. 11:8.

2. Ja minä teen sinun suureksi kansaksi, ja siunaan sinun, ja teen sinulle suuren nimen, ja sinä olet siunaus. 1 Mos. 13:16.

3. Minä siunaan niitä, jotka sinua siunaawat, ja kiroon niitä, jotka sinua kiroowat. Ja sinussa pitää kaikki sukukunnat maan päällä siunatuksi tuleman. 1 Mos. 18:18.
l. 22:18. l. 26:4. l. 28:14. Ap. T. 3:25. Gal. 3:8, 16.

4. Niin Abram läksi, niinkuin Herra hänelle sanonut oli, ja Lot meni hänen kanssansa: mutta Abram oli wiidenkahdeksattakymmentä ajastajan wanha Haranista lähteissänsä.

5. Niin otti Abram emäntänsä Sarain, ja Lotin, weljensä pojan, tawaroinensa, jonka he oliwat panneet kokoon, ja sielut, jotka he oliwat saaneet Haranissa, ja läksiwät matkustamaan Canaan maalle; tuliwat myös Canaan maalle.

6. Ja Abram waelsi sen maakunnan läpitse, hamaan Sichemin paikkakuntaan, Moren lakeuteen asti. Ja siihen aikaan asuiwat Cananealaiset maalla.

7. Silloin näkyi Herra Abramille, ja sanoi: sinun siemenelles annan minä tämän maan. Ja hän rakensi siinä altarin Herralle, joka hänelle näkynyt oli.
1 Mos. 13:15. 5 Mos. 34:4. Neh. 9:8. Ap. T. 7:5.

8. Sitte siirsi hän itsensä edemmä wuoren tykö, BethElistä itään päin, ja pani siihen majansa, niin että BethEl oli läunnen puolella ja Ai idän puolella, ja rakensi siinä altarin Herralle, ja saarnasi Herran nimestä.

9. Ja Abram läksi sieltä edemmä, ja waelsi etelään päin.

10. Niin tuli kowa aika maalle, ja Abram meni alas Egyptiin, olemaan muukalaisna siellä: sillä sangen kowa aika oli maalla.

11. Ja tapahtui, koska hän lähestyi Egyptiä, puhui hän emännällensä Saraille: katso armaani, minä tiedän sinun ihanaksi waimoksi nähdä.

12. Koska Egyptiläiset saawat sinun nähdä, niin he sanowat: tämä on hänen emäntänsä, ja tappawat minun, ja antawat sinun elää.

13. Sanos siis itses minun sisarekseni; että minulle hywin olis sinun tähtes, ja minä eläisin sinun wuokses. 1 Mos. 20:2, 13. l. 26:7.

14. Koska Abram tuli Egyptiin, näkiwät Egyptiläiset waimon juuri ihanaksi.

15. Ja Pharaon ruhtinaat näkiwät hänen, ja ylistiwät häntä Pharaon edessä: silloin wietiin waimo Pharaon huoneeseen.

16. Ja Abramille tehtiin hywin hänen tähtensä. Ja hänellä oli lampaita ja karjaa ja aaseja, ja palwelioita, ja piikoja, ja aasintammoja ja kameleja.

17. Mutta Herra witsasi Pharaota suurilla witsauksilla, ja hänen huonettansa, Sarain Abramin emännän tähden.

18. Silloin kutsui Pharao Abramin tykönsä, ja sanoi: miksis tämän minulle teit? mikset ilmoittanut minulle häntä emännäkses?

19. Miksis sanoit: hän on minun sisareni? että minä ottaisin hänen emännäkseni? katso, tässä on sinun emäntäs, ota häntä ja mene.

20. Ja Pharao antoi käskyn hänestä miehillensä: ja he saattoiwat hänen ulos ja hänen emäntänsä, ja kaikki kuin hänellä oli.

13 Luku.

Abram ja Lot erkanewat toinen toisestansa. Jumalan lupaus.

Niin Abram waelsi ylös Egyptistä emäntänsä ja kaiken kalunsa kanssa, ja Lot hänen kanssansa, etelään päin.

2. Ja Abramilla oli sangen paljon karjaa, hopiata ja kultaa.

3. Ja hän matkusti edespäin etelästä BethEliin asti, hamaan siihen paikkaan, jossa hänen majansa oli ennen ollut, BethElin ja Ain waiheella:

4. Juuri siihen paikkaan, johon hän ennen altarin oli rakentanut: ja Abram saarnasi siinä Herran nimestä. 1 Mos. 12:8.

5. Mutta Lotilla, joka Abramia seurasi, oli myös lampaita, ja karjaa, ja majoja.

6. Ja ei heitä wetänyt maa yhdessä asumaan; sillä heillä oli paljo tawarata, eikä tainneet yhdessä asua. 1 Mos. 36:7.

7. Ja riita oli Abramin paimenitten ja Lotin paimenitten wälillä. Ja siihen aikaan asuiwat myös Cananealaiset ja Pheresealaiset maalla.

8. Niin Abram sanoi Lotille: älkään olko riita minun ja sinun wälilläs, ja minun ja sinun paimentes wälillä: sillä me olemme miehet weljekset.

9. Eikö koko maa ole edessäs altis? eroita sinus minusta, jos sinä menet wasemmalle puolelle, minä menen oikialle, eli jos sinä menet oikialle, minä menen wasemmalle.

10. Niin Lot nosti silmänsä, ja katseli kaiken Jordanin lakeuden; sillä se oli wedestä wiljainen: ennen kuin Herra Sodoman ja Gomorran hukutti, oli se niinkuin Herran

yrttitarha, niinkuin Egyptin maa, siihen asti kuin Zoariin tullaan.

11. Ja Lot walitsi hänellensä koko sen lakeuden Jordanin tykönä, ja matkusti itään päin: ja niin weljekset erkaniwat toinen toisestansa:

12. Että Abram asui Canaan maalla, ja Lot asui sen lakeuden kaupungeissa, ja pani majansa Sodoman puoleen.

13. Mutta Sodoman kansa oli paha, ja rikkoi kowin Herraa wastaan.

1 Mos. 18:20. Hes. 16:48, 49, 50.

14. Ja Herra sanoi Abramille, sitte kuin Lot oli eroittanut itsensä Abramista: nosta nyt silmäs ja katso siitä, kussas asut, pohjan puoleen, etelän puoleen, idän puoleen ja lännen puoleen.

15. Sillä kaiken sen maan, kuin sinä näet, annan minä sinulle, ja sinun siemenelles ijankaikkisesti. 1 Mos. 12:7.

16. Ja teen sinun siemenes niinkuin tomun maan päällä: että jos joku taitaa lukea tomun maan päällä, niin hän myös taitaa sinun siemenes lukea.

1 Mos. 15:5. l. 26;4. Hebr. 11:12.

17. Nouse ja waella maata pitkin ja poikin: sillä sinulle minä sen annan.

18. Niin Abram siirsi majansa, ja tuli, ja asui Mamren lakeudella, joka on Hebronissa: ja rakensi siinä altarin Herralle.

14 Luku.

Lot otettu wangiksi, pelastetaan. Melchisedech siunaa Abramia.

Ja tapahtui Amraphelin Sinearin kuninkaan, Ariochin Elassarin kuninkaan, Chedorlaomerin Elamin kuninkaan, ja Thidealin pakanoitten kuninkaan aikana:

2. Että he sotiwat Berata Sodoman kuningasta, ja Birsata Gomorran kuningasta, ja Sineabia Adamahn kuningasta, ja Semeberiä Zeboimin kuningasta, ja Belaan, se on Zoarin, kuningasta wastaan.

3. Nämät kaikki tuliwat yhteen Siddimin laaksossa; se on se suolainen meri:

4. Sillä he oliwat olleet kaksitoistakymmentä ajastaikaa kuningas Chedorlaomerin alla; mutta kolmantenatoistakymmenentenä ajastaikana oliwat he hänestä luopuneet.

5. Neljäntenätoistakymmenentenä ajastaikana tuli Chedorlaomer, ja ne kuninkaat, kuin hänen kanssansa oliwat, ja löiwät ne Kalewan pojat Carnaimin Astharotissa, ja Susimin Hammissa; niin myös Emimin Schawen Kirjathaimissa:

6. Ja ne Horerit Seirin wuorella; siihen lakiaan paikkaan Pharaniin asti, korpea liki.

7. Ja he palasiwat ja tuliwat Mispatin lähteen tykö, se on Cades, ja löiwät koko Amalekitain maan; niin myös Amorrealaiset, jotka asuiwat Hasesonin Thamarissa.

8. Niin läksiwät Sodoman kuningas ja Gomorran kuningas, ja Adamahn kuningas, ja Zeboimin kuningas, ja Belahn, se on Zoarin kuningas: ja hankitsiwat sotaan heitä wastaan Siddimin laaksossa:

9. Chedorlaomeria Elamin kuningasta, ja Thidealia pakanoitten kuningasta, ja Amraphelia Sinearin kuningasta, ja Ariochia Elassarin kuningasta wastaan: neljä kuningasta wiittä wastaan.

10. Ja Siddimin laaksossa oli monta maanpihkakuoppaa. Mutta Sodoman ja Gomorran kuningas siinä pakoon ja maahan lyötiin, ja jääneet pakeniwat wuorille.

11. Ja he ottiwat kaiken Sodoman ja Gomorran tawaran, ja kaiken heidän elatuksensa, ja meniwät matkaansa.

12. Ja ottiwat myös Lotin Abramin weljen pojan kanssansa, ja hänen tawaransa, ja meniwät matkaansa, sillä hän asui Sodomassa.

13. Silloin tuli yksi, joka pääsnyt oli, ja ilmoitti sen Abramille sille Hebrealaiselle, joka asui Mamren sen Amorrealaisen lakeudella, joka Eskolin ja Anerin weli oli. Nämät oliwat liitossa Abramin kanssa.

14. Koska Abram kuuli weljensä otetuksi kiinni, warusti hän omaa kotona syntynyttä palweliatansa kolmesataa ja kahdeksantoistakymmentä, ja ajoi takaa heitä Daniin asti;

15. Jakoi itsensä ja karkasi heidän päällensä yöllä palwelioinensa, ja löi heitä: ja ajoi takaa hamaan Hobaan, joka on wasemmalla puolella Damaskua.

16. Ja toi jällensä kaiken tawaran: ja myös weljensä Lotin ja hänen tawaransa toi hän jällensä, niin myös waimot ja wäen.

17. Silloin meni Sodoman kuningas häntä wastaan, koska hän palasi lyömästä Chedorlaomeria, ja niitä kuninkaita hänen kanssansa: Schawen lakeudella, joka kuninkaan laaksoksi kutsutaan.

18. Mutta Melchisedech Salemin kuningas toi leiwän ja wiinan: ja hän oli ylimmäisen Jumalan pappi.

Ps. 110:4. Hebr. 5:6, 10. l. 7:1, sc.

19. Ja siunasi häntä, ja sanoi: siunattu ole sinä Abram sille kaikkein korkeimmalle Jumalalle, jonka taiwas ja maa oma on.

20. Ja kiitetty olkoon se kaikkein korkein Jumala, joka sinun wihollises antoi sinun käsiis. Ja (Abram) antoi hänelle kymmenekset kaikista.

21. Silloin Sodoman kuningas sanoi Abramille: anna minulle wäki, ja pidä itse tawara.
22. Ja Abram sanoi Sodaman kuninkaalle: minä nostan minun käteni Herran sen kaikkein korkeimman Jumalan tykö, jonka taiwas ja maa oma on:
23. Etten minä ota kaikesta sinun omastas lankaakaan eli kengän rihmaa, ettes sanoisi: minä olen Abramin äweriääksi tehnyt:
24. Ei suinkaan, paitsi sitä kuin nämät nuoret miehet syöneet owat; ja niiden miesten osan, jotka minua seurasiwat: Aner, Eskol ja Mamre, he saakoon heidän osansa.

15 Luku.

Abramin usko, lupaus, orjuus, palkka.

Kuin nämät oliwat niin tapahtuneet, tuli Herran sana Abramin tykö näwyssä, sanoen: älä pelkää Abram, minä olen sinun kilpes, ja sangen suuri palkkas.
2. Mutta Abram sanoi: Herra, Herra, mitäs minulle annat? minä lähden lapsitoinna täältä, ja minun huoneeni haltia on tämä Eleasar Damaskusta.
3. Ja Abram taas sanoi: mutta minulle et sinä antanut siementä. Ja katsos, minun kotopalkolliseni tulee minun perillisekseni.
4. Ja katso, Herran sana tuli hänen tykönsä, sanoen: ei tämä sinua peri; waan joka sinun ruumiistas tulee, se tulee sinun perillisekses.
5. Niin hän wei hänen ulos, ja sanoi: katso taiwaaseen ja lue tähdet, jos sinä ne taidat lukea. Ja sanoi hänelle: niin sinun siemenes on olewa. 1 Mos. 13:16.
6. (Abram) uskoi Herran, ja hän luki hänelle sen wanhurskaudeksi.

Rom. 4:3, 18. Gal. 3:6. Jac. 2:23.

7. Ja sanoi hänelle: minä se Herra olen, joka sinun wein ulos Caldean Urista, antaakseni sinulle tämän maan omakses.
8. Ja hän sanoi: Herra, Herra, mistä minä tietäisin sen omistawani?
9. Ja hän sanoi hänelle: ota minulle kolmiwuotinen hehkonen, ja kolmiwuotinen wuohi, ja kolmiwuotinen oinas: niin myös mettinen, ja nuori kyhkyläinen.
10. Ja hän otti hänelle nämät kaikki, ja jakoi keskeltä kahtia, ja pani itsekunkin osan toinen toisensa kohdalle; waan lintuja ei hän jakanut.
11. Niin linnut tuliwat lihain päälle; ja Abram karkoitti ne.
12. Ja tapahtui auringon laskeissa, että raskas uni lankesi Abramin päälle: ja katso, hämmästys ja synkiä pimeys tuli hänen päällensä.
13. Niin hän sanoi Abramille: sinun pitää totisesti tietämän, että sinun siemenes tulee muukalaiseksi sille maalle, joka ei heidän omansa ole, ja he saattawat heitä orjaksi, ja waiwaawat heitä: neljäsataa ajastaikaa.

2 Mos. 12.40. Ap. T. 7:6.

14. Mutta sille kansalle, jonka orjana he owat, kostan minä: ja sitte he lähtewät ulos suurella tawaralla. 2 Mos. 11:2. l. 12:35, 36.
15. Ja sinä menet isäis tykö rauhassa, ja haudataan hywässä ijässä. 1 Mos. 25:8.
16. Waan neljännessä miespolwessa he tänne palajawat: sillä Amorrealaisten pahuus ei ole wielä täytetty.
17. Ja koska aurinko oli laskenut, ja pimeys joutunut: katso, pätsi suitsi, ja liekki käwi kappaleitten keskeltä.
18. Sinä päiwänä teki Herra liiton Abramin kanssa, sanoen: sinun siemenelles annan minä tämän maan, hamasta Egyptin wirrasta, niin siihen suureen wirtaan Phratiin asti.

1 Mos. 12:7. 5 Mos. 34:4. 1 Kun. k. 4:21. 2 Aikak. 9:26.

19. Chenealaiset, ja Kenitsealaiset, ja Cadmonealaiset,
20. Ja Hethealaiset, ja Pheresealaiset, ja Kalewan pojat,
21. Ja Amorrealaiset, ja Cananealaiset, ja Gergesealaiset, ja Jebusealaiset.

16 Luku.

Hagar pakenee. Ismael syntyy.

Ja Sarai Abramin emäntä ei synnyttänyt hänelle. Mutta hänellä oli Egyptiläinen piika, jonka nimi oli Hagar.
2. Ja Sarai sanoi Abramille: katso nyt; Herra on minun sulkenut synnyttämästä, menes siis minun piikani siwuun, jos minä sittekin saisin lapsia hänestä. Ja Abram otti Sarain sanan:
3. Ja Sarai Abramin emäntä otti Egyptiläisen piikansa Hagarin, sitte kuin Abram kymmenen ajastaikaa oli asunut Canaan maalla: ja antoi sen miehellensä Abramille emännäksi.
4. Ja hän makasi Hagarin tykönä, joka tuli raskaaksi. Koska hän tunsi itsensä raskaaksi, tuli hänen emäntänsä halwaksi hänen silmissänsä.
5. Niin sanoi Sarai Abramille: minulle tapahtunut wääryys lankee sinun päälles; minä annoin minun piikani sinun siwuus; ja että hän tunsi itsensä raskaaksi, halpenin minä hänen edessänsä: Herra tuomitkoon minun ja sinun wälilläs.

6. Mutta Abram sanoi Saraille: katso, sinun piikas on sinun käsissäs, tee hänen kanssansa mitäs tahdot: niin Sarai kuritti häntä, ja hän pakeni hänen tyköänsä.

7. Mutta Herran Enkeli löysi hänen wesilähteen tykönä korwessa: sen lähteen tykönä, Surrin tiellä.

8. Ja sanoi: Hagar Sarain piika, kustas tulet? ja kuhunkas menet? hän sanoi: minä pakenin emäntätäni Saraita.

9. Ja Herran Enkeli sanoi hänelle: palaja emäntäs tykö, ja nöyrynytä itses hänen kätensä ala.

10. Ja Herran Enkeli sanoi hänelle: minä lisään suuresti sinun siemenes, niin ettei sitä taideta luettaa paljouden tähden.

11. Ja Herran Enkeli sanoi (wielä) hänelle: katso, sinä olet raskas, ja synnytät pojan: ja sinun pitää kutsuman hänen nimensä Ismael: sillä Herra on kuullut sinun waiwas.

12. Hän tulee tylyksi mieheksi, ja hänen kätensä jokaista wastaan, ja jokaisen käsi häntä wastaan, ja hän on asuwa kaikkein weljeinsä edessä. 1 Mos. 25:18.

13. Ja hän kutsui Herran Nimen, joka häntä puhutteli: sinä Jumala, joka näet minun; sillä hän sanoi: enkö minä ole katsonut hänen peräänsä, joka minun näkee?

14. Sentähden nimitti hän sen kaiwon: sen eläwän kaiwoksi, joka minun näkee, joka on Cadeksen ja Baredin wälillä.
1 Mos. 24:62. l. 25:11.

15. Ja Hagar synnytti Abramille pojan: ja Abram kutsui poikansa nimen, jonka Hagar synnytti, Ismael. Gal. 4:22.

16. Ja Abram oli kuudenyhdeksättäkymmentä ajastajan wanha, koska Hagar synnytti Ismaelin Abramille.

17 Luku.

Abramin ympärileikkaaminen; siemen.

Koska Abram oli yhdeksänkymmenen ja yhdeksän ajastaikainen, näkyi Herra Abramille, ja sanoi hänelle: minä olen Jumala kaikkiwaltias: waella minun edessäni, ja ole wakaa.

2. Ja minä teen liittoni minun ja sinun wälilles, ja lisään sinun sangen suuresti.

3. Ja Abram lankesi kaswoillensa: ja Jumala puhui hänen kanssansa, sanoen:

4. Katso, Minä olen, ja minun liittoni on sinun kanssas, ja sinä tulet paljon kansan isäksi. Rom. 4:17.

5. Sentähden ei sinua pidä enämpi kutsuttaman Abram; mutta Abraham pitää oleman sinun nimes: sillä minä olen tehnyt sinun paljon kansan isäksi.

6. Ja teen sinun sangen suuresti hedelmälliseksi, ja asetan sinun kansoiksi: ja kuninkaat tulewat sinusta.

7. Ja minä teen minun liittoni minun waiheelleni ja sinun, ja sinun siemenes sinun jälkees, heidän suwuissansa ijankaikkiseksi liitoksi: että minä olen sinun Jumalas, ja sinun siemenes sinun jälkees.

8. Ja annan sinulle ja sinun siemenelles sinun jälkees sen maan, jossa sinä muukalainen olet; koko Canaan maan ijäiseksi omaisuudeksi: ja olen heidän Jumalansa.

9. Ja Jumala sanoi Abrahamille: pidä siis minun liittoni, sinä ja sinun siemenes sinun jälkees, heidän suwuissansa.

10. Ja tämä on liitto, jonka teidän pitämän pitää, minun waiheellani ja teidän, ja sinun siemenes waiheella sinun jälkees: kaikki miehenpuoli pitää teidän seassanne ympärileikattaman.
3 Mos. 12:3. Luc. 2:21. Ap. T. 7:8. Rom. 4:11.

11. Ja teidän pitää ympärileikkaaman teidän esinahkanne lihan: sen pitää oleman liiton merkiksi minun ja teidän waiheellanne.

12. Kahdeksanpäiwäinen poikalapsi pitää ympärileikattaman teidän seassanne, kaikki miehen puoli teidän suwuissanne: kotona syntynyt, eli kaikkinaiselta muukalaiselta rahalla ostettu, joka ei ole sinun siemenestäs.

13. Kaiketi pitää ympärileikattaman sekä kotonas syntynyt, että rahallas ostettu: ja niin minun liittoni on olewa teidän lihassanne ijankaikkiseksi liitoksi.

14. Ja jonka esinahallisen miehen puolen esinahan liha ei ympärileikata, se sielu pitää hukutettaman kansastansa: hän on minun liittoni rikkonut.

15. Ja Jumala sanoi Abrahamille: Saraita sinun emäntäs ei pidä sinun enämpi kutsuman Sarai; waan Sara pitää oleman hänen nimensä:

16. Sillä minä siunaan häntä, ja annan myös hänestä sinulle pojan: sillä minä siunaan hänen, ja hän on tulewa kansoiksi, ja kansain kuninkaat tulewat hänestä.
1 Mos. 18:10. l. 21:2.

17. Ja Abraham lankesi kaswoillensa ja naurahti, ja sanoi sydämessänsä: syntyneekö sadan-ajastaikaiselle poika? ja Sara yhdeksänkymmenen ajastaikainen synnyttäneekö?

18. Ja Abraham sanoi Jumalalle: josko Ismael sais elää sinun edessäs!

19. Niin sanoi Jumala: tosin Sara sinun emäntäs synnyttää sinulle pojan ja sinun pitää hänen nimensä kutsuman Isaach: ja

minä teen minun liittoni hänen kanssansa
ijankaikkiseksi liitoksi, hänen siemenellensä hä-
nen jälkeensä.
20. Ismaelista olen minä myös sinun ru-
koukses kuullut, katso, minä olen siunannut
häntä, ja teen hänen hedelmälliseksi, ja li-
sään hänen sangen suuresti: kaksitoistakym-
mentä ruhtinasta pitää hänen siittämän, ja
minä teen hänen suureksi kansaksi. 1 Mos. 25:16.
21. Mutta minun liittoni teen minä Isaa-
chin kanssa; jonka Sara on sinulle synnyt-
täwä, tähän aikaan tulewana wuonna.
Rom. 9:7.
22. Ja kuin puhe oli päätetty hänen kans-
sansa, meni Jumala ylös Abrahamin tykö.
23. Ja Abraham otti poikansa Ismaelin,
ja kaikki kotona syntyneet, ja kaikki ostetut:
kaiken miehenpuolen Abrahamin huoneessa:
ja ympärileikkasi heidän esinahkansa lihan,
kohta sinä päiwänä kuin Jumala oli puhu-
nut hänen kanssansa.
24. Ja Abraham oli yhdeksän ja yhdeksän-
kymmenen ajastaikainen, koska hänen esi-
nahkansa liha ympärileikattiin.
25. Mutta Ismael hänen poikansa oli kol-
mentoistakymmenen ajastaikainen, koska
hänen esinahkansa liha ympärileikattiin.
26. Yhtenä päiwänä ympärileikattiin
Abraham, ja Ismael hänen poikansa.
27. Ja kaikki miehenpuoli hänen huonees-
sansa, kotona syntyneet ja muukalaisilta os-
tetut, ympärileikattiin hänen kanssansa.

18 Luku.

Abraham wierastaa Jumalaa. Sara nauraa. Sodoma uhataan. Abrahamin esirukous.

Ja Herra näkyi hänelle Mamren lakeudel-
la; jossa hän istui majan owella, koska päi-
wä oli palawimmallansa.
2. Koska hän silmänsä nosti ja näki, katso,
kolme miestä seisoiwat hänen edessänsä: ja
kuin hän näki heidän, juoksi hän heitä was-
taan majan owelta, ja kumarsi itsensä maa-
han. Hebr. 13:2.
3. Ja sanoi: Herra, jos minä olen armon
löytänyt sinun edessäs, niin älä mene pal-
welias ohitse.
4. Ja sallikaat tuotaa wähä wettä pestäk-
senne teidän jalkanne, ja lewättäkäät teitän-
ne puun alla.
5. Ja minä tuon teidän eteenne kappaleen
leipää, wirwoittaaksenne teidän sydäntänne,
ja sitte menkäät: sillä sentähden te poikkesitte
teidän palwelianne tykö. Ja he sanoiwat:
tee niin kuin sinä olet puhunut.
6. Niin Abraham riensi majaan Saran
tykö, ja sanoi: riennä sinuas ja tuo kolme
mittaa sämpylä-jauhoja, sotke ja leiwo kak-
kaisia.
7. Ja Abraham juoksi karjan tykö: ja toi
nuoren ja kauniin wasikan, ja antoi palwe-
liallensa, joka riensi walmistamaan sitä.
8. Ja hän toi woita ja maitoa, ja wasi-
kasta, jota hän walmistanut oli, ja pani
heidän eteensä: ja hän seisoi heidän edessän-
sä puun alla, ja he söiwät.
9. Niin sanoiwat he hänelle: kussa on Sara
sinun emäntäs? hän wastasi: täällä majassa.
10. Ja hän sanoi: tosin minä palajan si-
nun tykös, kiki tällä wuoden ajalla, ja katso,
Saralla emännälläs on poika. Ja Sara
kuuli sen majan owelle, joka oli hänen taka-
nansa. 1 Mos. 17:19. l. 21:1, 2. Rom. 9:9.
11. Mutta Abraham ja Sara oliwat wan-
hat ja ijällisiksi joutuneet; niin että Saralta
oliwat lakanneet waimolliset menot.
Rom. 4:19. Hebr. 11:11.
12. Sentähden nauroi Sara itsellänsä, ja
sanoi: nyt koska minä wanha olen, anta-
nenko minä itseni hekumaan? ja minun her-
rani on wanhentunut. 1 Piet. 3:6.
13. Ja Herra sanoi Abrahamille: miksi
Sara nauroi, sanoen: pitäneeköstä todella-
kin minun synnyttämän, joka olen wanhaksi
tullut?
14. Onko Herralle jotakin mahdotointa?
Määrättyyn aikaan, koska minä palajan
sinun tykös, tällä wuoden ajalla, niin Sa-
ralla on poika. Luc. 1:37. 2 Kun. k. 4:16.
15. Niin Sara kielsi, sanoen: en minä
nauranut: sillä hän hämmästyi. Mutta
hän sanoi: ei ole niin, sinä nauroit.
16. Silloin nousiwat miehet sieltä: ja
käänsiwät heitänsä Sodomaan päin: ja
Abraham meni heidän kanssansa, saatta-
maan heitä.
17. Ja Herra sanoi: kuinka minä salaan
Abrahamilta, jota minä teen? Amos 3:7.
18. Että Abraham tulee suureksi ja wäke-
wäksi kansaksi, ja kaikki kansat maan päällä
pitää hänessä siunatuksi tuleman.
1 Mos. 12:3. l. 22:18. Ap. T. 3:25. Gal. 3:8.
19. Sillä minä tunnen hänen, että hän
käskee lapsiansa ja huonettansa hänen jäl-
keensä Herran tietä pitämään, ja tekemään
hurskautta ja oikeutta: että Herra saattais
Abrahamille kaikki, kuin hän hänelle luwan-
nut on.
20. Ja Herra sanoi: Sodomassa ja Go-
morrassa on suuri huuto, ja heidän syntinsä
owat sangen raskaat.
1 Mos. 13:13. l. 19:13. Hes. 16:49.
21. Minä astun nyt alas ja katson, jos he
täydellisesti tehneet owat huudon jälkeen,

kuin minun eteeni tullut on; taikka jos ei niin ole, että minä sen tietäisin.
22. Ja miehet käänsiwät itsensä sieltä, ja meniwät Sodomaan päin. Mutta Abraham jäi seisomaan wielä Herran eteen.
23. Ja Abraham astui hänen tykönsä, ja sanoi: hukutatkos myös wanhurskaan jumalattoman kanssa?
24. Jos kaupungissa olis wiisikymmentä wanhurskasta, hukuttaisitkos myös ne, ja et säästäisi sitä siaa wiidenkymmenen wanhurskaan tähden, jotka siellä olisiwat?
25. Pois se sinusta, ettäs sen tekisit, ja kuolettaisit wanhurskaan jumalattoman kanssa, ja että wanhurskaalle käwis niinkuin jumalattomallekin. Pois se sinusta: Eikö kaiken maailman Tuomari oikein tuomitsisi?
26. Herra sanoi: jos minä löydän wiisikymmentä wanhurskasta Sodoman kaupungissa, niin minä säästän kaiken sen paikan heidän tähtensä.
27. Abraham wastasi ja sanoi: katso, minä olen ruwennut puhumaan minun Herrani kanssa; ehkä minä tomu ja tuhka olen.
28. Mitämaks, jos olis wailla wiisi niistä wiidestäkymmenestä wanhurskaasta, kadottaisitkos wiiden tähden koko kaupungin? ja hän sanoi: en kadota, jos minä löydän siellä wiisiwiidettäkymmentä.
29. Ja hän puhui wielä hänelle, ja sanoi: mitämaks, siinä löyttäisiin neljäkymmentä? ja hän sanoi: en tee minä neljänkymmenen tähden.
30. Abraham sanoi: älköön minun Herrani wihastuko, että minä wielä puhun: mitämaks, löyttäisiin siellä kolmekymmentä? ja hän sanoi: en minä tee, jos minä löydän siellä kolmekymmentä.
31. Ja hän sanoi taas: katso, minä olen ruwennut puhumaan minun Herrani kanssa: mitämaks, löyttäisiin siellä kaksikymmentä? ja hän sanoi: en kadota heitä kahdenkymmenen tähden.
32. Ja hän wielä sanoi: älköön minun Herrani wihastuko, jos minä ainoastansa tällä erällä puhun: mitämaks, siellä löyttäisiin kymmenen? ja hän sanoi: en kadota heitä kymmenen tähden.
33. Ja Herra meni pois sitte kuin hän oli Abrahamin kanssa puhunut: ja Abraham palasi kotiansa.

19 Luku.

Sodoman synti, rangaistus. Lotin emäntä, tyttäret, sukuruttaus.

Ja kaksi Enkeliä tuliwat ehtoona Sodomaan, ja Lot istui Sodoman portissa: ja kuin hän näki heidän, nousi hän heitä wastaan, ja kumarsi kaswoillensa maahan.
2. Ja sanoi: katso, minun herrani, poiketkaat teidän palwelianne huoneeseen yöksi, ja antakaat pestä jalkanne, ja aamulla warhain noustuanne menette matkaan. Ja he sanoiwat: ei suinkaan, waan kadulla me yötä pidämme. 1 Mos. 18: 2, rc. Hebr. 13: 2.
3. Ja hän kowin waatei heitä, ja he poikkesiwat hänen tykönsä, ja tuliwat hänen huoneeseensa. Ja hän walmisti heille aterian, ja leipoi happamattomia leipiä, ja he söiwät.
4. Ennenkuin he lewätä paniwat, tuliwat kaupungin miehet, Sodomalaiset, nuoret ja wanhat: kaikki kansa joka kulmalta, ja piirittiwät huoneen.
5. Ja huusiwat Lotin, ja sanoiwat hänelle: kussa owat ne miehet, jotka sinun tykös yöllä tuliwat? tuo heitä meidän tykömme tutaksemme heitä. Tuom. k. 19: 22.
6. Silloin Lot meni ulos heidän tykönsä owen eteen, ja sulki owen jälkeensä.
7. Ja sanoi: älkäät te, rakkaat weljeni, tehkö niin pahoin.
8. Katso, minulla on kaksi tytärtä, jotka ei wielä miehestä mitään tiedä: ne minä tuotan teille, tehkäät heille mitä te tahdotte; ainoastansa näille miehille älkäät mitään pahaa tehkö; sillä sentähden owat he tulleet minun kattoni warjon ala.
9. Mutta he sanoiwat: tule tänne. Ja sanoiwat: tuleeko joku muukalaiseksi, ja kuitenkin tahtoo kokonansa hallita? nyt me teemme enämmän pahaa sinulle kuin heille: ja he tekiwät suurella wäkiwallalla miehelle Lotille ylläkön, ja juoksiwat owea särkemään.
10. Niin miehet ojensiwat kätensä ulos, ja tempasiwat Lotin tykönsä huoneeseen, ja paiskasiwat owen kiinni. 2 Piet. 2: 7.
11. Ja miehet, kuin huoneen owen edessä oliwat, löiwät he sokeudella, pienet ja suuret, niin että he wäsyiwät owea etseissänsä.
12. Ja miehet sanoiwat Lotille: onko sinulla wielä tässä joku? wäwyjä, eli poikia taikka tyttäriä, eli kaikkia kuin sinulla on tässä kaupungissa? wie ne ulos tästä siasta.
13. Sillä me hukutamme tämän paikan: että heidän huutonsa on suuri Herran edessä, niin Herra lähetti meidän heitä hukuttamaan. 1 Mos. 18: 20.
14. Niin Lot meni ulos, ja puhutteli wäwyjänsä, jotka piti saaman hänen tyttärensä, ja sanoi: nouskaat ja lähtekäät tästä siasta: sillä Herra hukuttaa tämän kaupungin: mutta hän oli niinkuin leikkiä tekewä hänen wäwyinsä silmäin edessä.
15. Koska aamurusko käwi ylös, kiiruhti=

wat Enkelit Lotin joutumaan, ja sanoiwat:
nouse, ota emäntäs, ja kaksi tytärtäs, jotka
saapuilla owat, ettet sinäkään hukkuisi tämän
kaupungin pahuudessa.
16. Koska hän wiipyi, tarttuiwat miehet
hänen käteensä, ja hänen emäntänsä, ja hä=
nen kahden tyttärensä käteen, sillä Herra tah=
toi säästää heitä: ja taluttiwat hänen ulos,
ja jättiwät hänen ulkopuolelle kaupunkia.
17. Ja koska he johdattiwat heitä ulos, sa=
noiwat he: pelasta sinun sielus, ja älä kat=
sahda taakses, ja älä myös seisahda koko
tälle lakeudelle; waan turwaa sinuas wuo=
relle, ettes hukkuisi.
18. Ja Lot sanoi heille: ei Herra.
19. Katso, sinun palwelias on löytänyt
armon sinun edessäs, sinä olet tehnyt sinun
laupeutes suureksi, jonkas minulle osoitit,
pelastaakses minun sieluani: en taida minä
pelastaa minuani wuorella, ettei minulle
jotakuta pahaa tapahtuisi, ja kuolisin.
20. Katsos, tuo kaupunki on läsnä, paeta
sinne: ja hän on wähä: salli minua siellä
pelastettaa: eikö hän ole wähäinen? että
minun sieluni siellä eläwänä pysyis.
21. Niin sanoi hän hänelle: katso, tässä
asiassa olen minä myös sinun rukoukses
päälle katsonut; etten minä kukista sitä kau=
punkia, jostas puhuit.
22. Riennä, pelasta sinuas siellä: sillä en
minä taida tehdä mitään, siihen asti ettäs
sinne sisälle tulet. Sentähden kutsui hän sen
kaupungin Zoar.
23. Aurinko oli nousnut maan päälle, ja
Lot tuli Zoariin sisälle.
24. Ja Herra antoi sataa Sodoman ja
Gomorran päälle tulikiweä ja tulta: Her=
ralta taiwaasta.
25. Ja kukisti ne kaupungit, ja kaiken sen
lakeuden: niin myös kaikki niiden kaupunkein
asuwaiset, ja maan kaswon.
5 Mos. 29: 23. Es. 13: 19. Jer. 50: 40. Hes. 16: 49. Hos. 11: 8.
Amos 4: 11. Luc. 17: 29. Jud. Ep. w. 7.
26. Ja Lotin emäntä käänsi kaswonsa ta=
kaisin hänestä; ja muuttui suolapatsaaksi.
Luc. 17: 32.
27. Mutta Abraham nousi warhain aa=
mulla, ja meni siihen paikkaan, kussa hän
oli ennen seisonut Herran edessä.
28. Ja katsahti Sodomaa ja Gomorraa
päin, ja kaiken sen maan lakeuteen; ja näki
että sauwu nousi maasta niinkuin pätsin
sauwu.
29. Ja tapahtui, koska Jumala kukisti sen
lakeuden kaupungit, muisti Jumala Abra=
hamin: ja johdatti Lotin ulos häwityksen
keskeltä, koska hän kukisti ne kaupungit,
joissa Lot asui.
30. Ja Lot läksi Zoarista, ja asui wuorel=
la, ja kaksi hänen tytärtänsä hänen kans=
sansa; sillä hän pelkäsi asua Zoarissa; ja
oli luolassa ja kaksi hänen tytärtänsä hänen
kanssansa.
31. Niin sanoi wanhempi nuoremmalle:
meidän isämme on wanha: eikä ole muuta
miestä maan päällä, makaamaan meidän
kanssamme, koko maan tawan jälkeen.
32. Käykäämme, juottakaamme meidän
isämme wiinalla, ja maatkaamme hänen
kanssansa, herättääksemme isästämme sie=
mentä.
33. Niin he juottiwat isänsä sinä yönä
wiinalla. Ja wanhempi tuli ja makasi isän=
sä kanssa, ja ei hän huomainnut, koska hän
lewätä tuli, ja koska hän nousi.
34. Toisna päiwänä sanoi wanhempi nuo=
remmalle: katso, minä makasin menneenä
yönä isäni kanssa: juottakaamme myös
häntä tänä yönä wiinalla, ja mene sinä ja
makaa hänen kanssansa, herättääksemme
isästämme siementä.
35. Niin he juottiwat myös sinä yönä isän=
sä wiinalla: ja nuorempi meni ja makasi
hänen kanssansa, ja ei hän huomainnut,
koska hän lewätä tuli, ja koska hän nousi.
36. Ja niin molemmat Lotin tyttäret tuli=
wat isästänsä raskaaksi.
37. Ja wanhempi synnytti pojan, ja kutsui
hänen nimensä Moab: hänestä owat Moa=
bitat tulleet, hamaan tähän päiwään asti.
38. Ja nuorempi myös synnytti pojan, ja
kutsui hänen nimensä Ben Ammi: hänestä
tuliwat Ammonin lapset, hamaan tähän
päiwään asti.

20 Luku.

Abraham ja Sara Gerarissa.

Niin Abraham waelsi sieltä etelään päin,
ja asui Cadeksen ja Surrin waiheella: ja oli
muukalainen Gerarissa.
2. Ja Abraham sanoi emännästänsä Sa=
rasta: hän on minun sisareni. Niin Abi=
melech Gerarin kuningas lähetti ja antoi
noutaa Saran tykönsä. 1 Mos. 12: 13.
3. Mutta Jumala tuli Abimelechin tykö
yöllä unessa; ja sanoi hänelle: katso, sinun
pitää kuoleman sen waimon tähden, jonkas
ottanut olet; sillä hän on yhden miehen
awiowaimo.
4. Mutta Abimelech ei ollut ryhtynyt hä=
neen; ja sanoi: Herra, tahdotkos myös sur=
mata hurskaan kansan?

5. Eikö hän sanonut minulle: hän on minun sisareni? ja hän myös itse sanoi: hän on minun weljeni: yksiwakaisella sydämellä ja wiattomilla käsillä olen minä sen tehnyt.
6. Ja Jumala sanoi hänelle unessa: minä myös tiedän, ettäs sydämes yksiwakaisuudessa sen tehnyt olet. Sentähden minä myös estin sinun, ettes rikkoisi minua wastaan; jonka tähden en minä sallinut sinun ryhtymään häneen.
7. Niin anna nyt miehelle hänen emäntänsä jälleen; sillä hän on Propheeta: ja hän on rukoilewa sinun edestäs, ettäs saat elää. Mutta jos et sinä anna häntä jälleen, niin tiedä, ettäs totisesti kuolet, ja kaikki mitä sinulla on. Ps. 105:14.
8. Niin Abimelech nousi warhain aamulla, ja kutsui kaikki palweliansa, ja puhui kaikki nämät sanat heidän kuultensa: ja miehet pelkäsiwät suuresti.
9. Ja Abimelech kutsui Abrahamin, ja sanoi hänelle: mitäs meille teit? ja mitä minä olen rikkonut sinua wastaan, ettäs saattaisit minulle ja minun waltakunnalleni niin suuren rikoksen? sinä olet tehnyt minua wastaan niitä töitä, kuin ei sowi tehdä.
10. Ja Abimelech sanoi wielä Abrahamille: mitäs näit, ettäs tämän teit?
11. Abraham sanoi: minä ajattelin: kukaties ei tässä paikassa ole yhtään Jumalan pelkoa: ja he surmaawat minun, emäntäni tähden.
12. Ja hän on tosin minun sisareni: sillä hän on minun isäni tytär, waan ei äitini tytär: ja minä otin hänen emännäkseni.
13. Koska Jumala laski minun kulkemaan isäni huoneesta, sanoin minä hänelle: tämä on sinun lempes, jonka sinun minua kohtaan pitää tekemän: kuhunka paikkaan ikänänsä me tulemme, sano minusta: hän on minun weljeni.
14. Niin Abimelech otti lampaita, ja karjaa, ja palwelioita, ja piikoja, ja antoi Abrahamille: ja antoi hänelle jälleen Saran hänen emäntänsä.
15. Ja Abimelech sanoi: katso, minun maani on altis sinun edessäs: asu kussa sinulle parhain kelpaa.
16. Ja sanoi Saralle: katso, minä olen antanut weljelles tuhannen hopiapenninkiä, katso, ne pitää oleman sinulle silmäin peitteeksi, kaikkein edessä, jotka sinun kanssas owat, ja kaikkein muiden edessä. Ja niin wahwistettiin (hänen nuhteettomuutensa).
17. Ja Abraham rukoili Jumalata, ja Jumala paransi Abimelechin, ja hänen emäntänsä, ja hänen piikansa, ja ne siittiwät.
18. Sillä Herra oli peräti sulkenut kaikki kohdut Abimelechin huoneessa, Saran Abrahamin emännän tähden.

21 Luku.

Isaach syntyy. Israel ajetaan ulos. Abraham saarnaa.

Ja Herra etsei Saraa, niinkuin hän sanonut oli: ja Herra teki Saralle niinkuin hän puhunut oli.
1 Mos. 17:19. l. 18:10, 14. Matth. 1:2. Hebr. 11:11.
2. Ja Sara tuli raskaaksi, ja synnytti Abrahamille pojan hänen wanhuudessansa; sillä ajalla, kuin Jumala hänelle sanonut oli.
3. Ja Abraham kutsui poikansa nimen, joka hänelle syntynyt oli, ja jonka Sara hänelle synnyttänyt oli, Isaach.
4. Ja Abraham ympärileikkasi poikansa Isaachin kahdeksan=päiwäisnä: niinkuin Jumala hänen käskenyt oli. 1 Mos. 17:11. Ap. T. 7:8.
5. Ja Abraham oli sadan ajastaikainen, koska Isaach hänen poikansa hänelle syntyi.
6. Ja Sara sanoi: Jumala on tehnyt minulle nauron: kuka ikänä sen saa kuulla, hän nauraa minua.
7. Ja sanoi wielä: kuka olis tainnut sanoa Abrahamille: Sara on lapsia imettäwä; sillä minä olen synnyttänyt pojan hänen wanhuudessansa?
8. Ja lapsi kaswoi ja wieroitettiin: ja Abraham teki suuren pidon sinä päiwänä, jona Isaach wieroitettiin.
9. Ja Sara näki sen Egyptiläisen Hagarin pojan, jonka se Abrahamille synnyttänyt oli pilkkaajaksi.
10. Ja sanoi Abrahamille: aja ulos tämä palkkawaimo poikinensa: sillä palkkawaimon pojan ei pidä perimän minun poikani Isaachin kanssa. Gal. 4:30.
11. Ja tämä sana oli Abrahamin mielestä sangen karwas, hänen poikansa tähden.
12. Mutta Jumala sanoi Abrahamille: älä ota sitä niin pahakses pojasta ja palkkapiiastas: kaikki mitä Sara sinulle sanoo, niin kuule häntä: sillä Isaachista pitää sinulle siemen kutsuttaman. Rom. 9:7. Hebr. 11:18.
13. Minä teen myös piikas pojan (suureksi) kansaksi; että hän sinun siemenes on.
1 Mos. 16:10. l. 17:20.
14. Niin nousi Abraham aamulla warhain, ja otti leipää ja wesileilin, ja antoi Hagarille, ja pani hänen selkäänsä, ja (antoi hänelle) pojan, ja laski hänen menemään. Ja hän meni matkaansa, ja eksyi Bersaban korwessa.
15. Koska wesi oli loppunut leilistä, heitti hän pojan yhden puun ala.

16. Ja meni pois, ja istui hänen kohdallensa taamma, liki joutsen kantamalle; sillä hän sanoi: en minä woi nähdä pojan kuolemata. Ja hän istui hänen kohdallensa, korotti äänensä ja itki.

17. Ja Jumala kuuli pojan äänen, ja Jumalan Enkeli huusi Hagaria taiwaasta, ja sanoi hänelle: mikä sinun on Hagar? älä pelkää: sillä Jumala on kuullut pojan äänen, kussa hän makaa.

18. Nouse, ota poika, ja tue häntä kädelläs: sillä minä teen hänen suureksi kansaksi.

19. Ja Jumala awasi hänen silmänsä, että hän näki wesikaiwon; niin hän meni ja täytti leilin wedellä, ja antoi pojan juoda.

20. Ja Jumala oli pojan kanssa, ja hän kaswoi; ja asui korwessa, ja tuli tarkaksi joutsimieheksi.

21. Ja asui Paranin korwessa; ja hänen äitinsä otti hänelle emännän Egyptin maalta.

22. Sillä ajalla puhui Abimelech ja hänen sotapäämiehensä Phicol Abrahamille, sanoen: Jumala on sinun kanssas kaikissa, mitä sinä teet. 1 Mos. 26:26.

23. Niin wanno nyt minulle tässä Jumalan kautta, ettes ole minulle, ja minun pojalleni, ja poikani pojalle petollinen; waan sen laupiuden jälkeen, kuin minä tein sinun kanssas, tee sinä myös minun kanssani, ja sen maan kanssa, jossa sinä olet muukalainen.

24. Niin sanoi Abraham: minä wannon.

25. Ja Abraham nuhteli Abimelechia, sen wesikaiwon tähden, kuin Abimelechin palweliat oliwat wäkiwallalla ottaneet.

26. Ja Abimelech sanoi: en ole minä tietänyt, kuka sen teki; etkä sinä ilmoittanut minulle; enkä minä sitä ole ennen kuullut, kuin tänäpänä.

27. Niin otti Abraham lampaita ja karjaa, ja antoi Abimelechille; ja he tekiwät molemmat liiton keskenänsä.

28. Ja Abraham asetti seitsemän karitsaa laumasta erinänsä.

29. Ja Abimelech sanoi Abrahamille: mihinkä ne seitsemän karitsaa, jotkas olet asettanut erinänsä?

30. Hän wastasi: nämät seitsemän karitsaa pitää sinun ottaman minun kädestäni, todistukseksi minulle, että minä olen tämän kaiwon kaiwanut.

31. Sentähden kutsui hän sen sian BerSaba; sillä siinä he molemmat wannoiwat keskenänsä. 1 Mos. 26:31, 33.

32. Ja niin he tekiwät liiton BerSabassa. Ja Abimelech nousi ja Phicol hänen sotapäämiehensä, ja palasiwat Philistealaisten maalle.

33. Ja Abraham istutti puita BerSabassa; ja saarnasi siinä Herran ijankaikkisen Jumalan nimestä.

34. Ja oli muukalainen Philistealaisten maalla kauwan aikaa.

22 Luku.

Isaach uhrataan. Christus luwataan. Nahorin lapset.

Ja koska se oli tapahtunut, koetteli Jumala Abrahamia, ja sanoi hänelle: Abraham. Ja hän wastasi: katso, tässä minä olen. Hebr. 11:17.

2. Ja hän sanoi: ota nyt Isaach sinun ainoa poikas, jotas rakastat, ja mene Morian maalle; ja uhraa häntä siellä polttouhriksi yhdellä niistä wuorista, jonka minä sinulle sanowa olen.

3. Niin Abraham nousi warhain aamulla, ja waljasti aasinsa, ja otti kaksi palweliatansa kanssansa, ja poikansa Isaachin; ja halkoili puita polttouhriin, ja walmisti itsensä, ja meni sille paikalle, kuin Jumala hänelle oli sanonut.

4. Kolmantena päiwänä nosti Abraham silmänsä, ja näki sen paikan taampana.

5. Silloin Abraham sanoi palwelioillensa: olkaat te tässä itsekseune aasin tykönä; mutta minä ja poika käymme tuonne. Ja koska me olemme rukoilleet, niin me palajamme teidän tykönne.

6. Ja Abraham otti polttouhrin halwot, ja sälytti poikansa Isaachin selkään, waan itse hän otti tulen ja weitsen käteensä; ja he käwiwät molemmat ynnä.

7. Niin sanoi Isaach isällensä Abrahamille: minun isäni. Hän wastasi: katso, tässä minä olen, poikani. Ja hän sanoi: katso, tässä on tuli ja halwot; mutta kussa on lammas polttouhriksi?

8. Abraham wastasi: Jumala on edeskatsowa hänellensä lampaan polttouhriksi, poikani. Ja he käwiwät molemmat ynnä.

9. Ja kuin he tuliwat sille paikalle, josta Jumala oli hänelle sanonut, teki Abraham siihen altarin, ja pani halwot; ja sitoi poikansa Isaachin, ja pani hänen altarille halkoin päälle. Jac. 2:21.

10. Ja ojensi kätensä, ja siwalsi weitsen, teurastaaksensa hänen poikaansa.

11. Niin Herran Enkeli huusi häntä taiwaasta, sanoen: Abraham, Abraham. Hän wastasi: tässä minä olen.

12. Hän sanoi: älä satuta kättäs poikaan, älä myös hänelle mitään tee: sillä nyt minä tiedän, että sinä pelkäät Jumalata, ja et ole säästänyt ainokaista poikaas minun tähteni.

13. Niin Abraham nosti silmänsä, ja äkkäsi oinaan takanansa, sarwista sekaantuneen tihkiään pensastoon. Niin Abraham meni, ja otti sen oinaan ja uhrasi polttouhriksi poikansa edestä.
14. Ja Abraham nimitti sen paikan: Herra on edeskatsowa: josta wielä tänäpänä sanotaan: Herran wuorella edeskatsotaan.
15. Mutta Herran Enkeli huusi Abrahamille toistamiseen taiwaasta,
16. Ja sanoi: minä olen wannonut itse kauttani, sanoo Herra: ettäs tämän teit, ja et säästänyt sinun ainoata poikaas: Hebr. 6:13.
17. Niin minä suuresti siunaan sinun, ja runsaasti lisään sinun siemenes niinkuin taiwaan tähdet, ja niinkuin sannan meren rannalla. Ja sinun siemenes on periwä wihollistensa portit.
18. Ja sinun siemenessäs pitää kaikki kansat maan päällä siunatuksi tuleman, ettäs minun äänelleni kuuliainen olit.
1 Mos. 12:3. l. 18:18. Luc. 1:73. Ap. T. 3:25. Gal. 3:8.
19. Sitte palasi Abraham palwelioittensa tykö, ja he nousiwat, ja ynnä matkustiwat BerSabaan. Ja Abraham asui BerSabassa.
20. Ja koska nämät oliwat tapahtuneet, ilmoitettiin Abrahamille sanoen: katso, Milka on myös synnyttänyt poikia sinun weljelles Nahorille,
21. Esikoisensa Utsin, ja Butsin hänen weljensä, ja Kemuelin Aramin isän,
22. Ja Kesedin ja Hasonin, ja Pildaksen ja Jedlaphen, ja Bethuelin.
23. Mutta Bethuel siitti Rebeckan. Nämät kahdeksan synnytti Milka Nahorille Abrahamin weljelle.
24. Mutta hänen jalkawaimonsa, Rehuma nimeltä, synnytti Tebahn, Gahamin, Tehaksen ja Machan.

23 Luku.

Sara kuolee. Abrahamin hauta.

Ja Saran elinaika oli sata ja seitsemän kolmattakymmentä ajastaikaa: ne oliwat Saran ikäwuodet.
2. Ja Sara kuoli Arban kaupungissa, joka (on) Hebron Canaan maalla. Niin tuli Abraham murhettimaan Saraa ja itkemään häntä.
3. Sitte nousi hän kuolleensa tyköä; ja puhui Hethin lapsille, sanoen:
4. Minä olen muukalainen ja kuitenkin asuwainen teidän tykönänne, antakaat minulle perintöhauta teidän tykönänne, haudatakseni minun kuolleeni, joka on minun edessäni.
5. Niin wastasiwat Hethin lapset Abrahamia, sanoen hänelle:
6. Kuule meitä, rakas herra: sinä olet Jumalan ruhtinas meidän seassamme, hautaa sinun kuollees meidän parhaisiin hautoihimme: ei yksikään meistä sinua kiellä hautaamasta sinun kuolluttas hänen hautaansa.
1 Mos. 25:10. l. 50:13. Ap. T. 7:16.
7. Niin Abraham nousi ja kumarsi itsensä maan kansan edessä, (nimittäin) Hethin lasten edessä.
8. Ja hän puhui heille, sanoen: jos teidän mielenne on, että minä hautaan minun kuolleeni, joka minun edessäni on; niin kuulkaat minua, ja rukoilkaat minun edestäni Ephronita Zoarin poikaa,
9. Että hän antais minulle Macpelan luolan, joka hänellä on, hänen wainionsa perällä: täyden hinnan edestä antakaan sen minulle teidän keskellänne perintöhaudaksi.
10. Sillä Ephron asui Hethin lasten seassa. Niin wastasi Ephron se Hetheus Abrahamia, Hethin poikain kuullen, kaikkein sisälle ja ulos käywäisten hänen kaupunkinsa portista, sanoen:
11. Ei, minun herrani, waan kuule minua; sen wainion minä annan sinulle, ja luolan, joka siinä on, annan minä sinulle: minun kansani lasten nähden annan minä sen sinulle; hautaa sinun kuollees.
12. Abraham kumarsi itsensä maan kansan edessä.
13. Ja puhui Ephronille maan kansan kuullen, sanoen: jos sinä minua kuulet: minä annan rahan wainion edestä, ota se minulta, ja minä hautaan minun kuolleeni siihen.
14. Ephron wastasi Abrahamia, sanoen hänelle:
15. Minun herrani, kuule minua; maa maksaa neljäsataa sikliä hopiata; waan mitä se on minun ja sinun wälilläs? hautaa sinun kuollees.
16. Abraham kuuli Ephronia, ja punnitsi hänelle rahan, kuin hän nimittänyt oli Hethin lasten kuullen: neljäsataa sikliä hopiata, käypää rahaa.
17. Ja niin wahwistettiin Ephronin wainio, joka Macpelassa on Mamren kohdalla, sekä pelto että luola kuin siinä on, ja kaikki puut siinä wainiossa, jotka ympäri kaikissa sen rajoissa owat.
18. (Kaikki ne tuliwat) Abrahamille omaisuudeksi Hethin lasten nähden: kaikkein (nähden), jotka sisälle käwiwät hänen kaupunkinsa portista.
19. Ja sitte hautasi Abraham emäntänsä

Saran siihen luolaan, joka oli Macpelan wainiossa Mamren kohdalla; se on Hebron Canaan maalla.

20. Niin wahwistettiin siis wainio ja luola, joka siinä oli, Abrahamille perintöhaudaksi, Hethin lapsilta.

24 Luku.

Eleasar wannoo, lähetetään, rukoilee, löytää Rebecan ja menee matkaansa.

Ja Abraham oli wanha ja joutunut ijällisekst: ja Herra oli siunannut hänen kaikissa.

2. Niin sanoi Abraham wanhimmalle huoneensa palwelialle, joka kaikki hallitsi, kuin hänellä oli: laske nyt kätes minun kupeeni ala. 1 Mos. 15:2.

3. Ja minä wannotan sinua Herran taiwaan ja maan Jumalan kautta; ettes ota emäntätä minun pojalleni Cananealaisten tyttäristä, joiden seassa minä asun.

4. Waan mene minun isäni maalle ja minun sukuni tykö; ja ota minun pojalleni Isaachille emäntä.

5. Ja palwelia sanoi: jos niin tapahtuis, ettei waimo tahtoisi seurata minua tähän maahan: pitääkö minun kumminkin wiemän jällensä sinun poikas sille maalle, jostas lähtenyt olet?

6. Abraham sanoi hänelle: kawahda sinuas, ettes wie minun poikaani sinne jällensä.

7. Herra taiwaan Jumala, joka minun otti isäni huoneesta ja syntymä-maaltani, ja joka minun kanssani puhui, ja myös wannoi minulle, sanoen: sinun siemenelles minä annan tämän maan: hän lähettää Enkelinsä sinun edelläs, ettäs ottaisit minun pojalleni emännän sieltä: 1 Mos. 12:7. l. 13:15. l. 15:7, 18.

8. Jos ei waimo tahtoisi seurata sinua, niin sinä olet wapaa tästä minun walastani: ainoastansa älä wie minun poikaani sinne jälleen.

9. Niin laski palwelia kätensä herransa Abrahamin kupeen ala; ja wannoi hänelle sen.

10. Niin otti palwelia kymmenen kamelia herransa kameleista, ja läksi matkaan, ja otti myötänsä kaikkinaisesta herransa tawarasta; ja waelsi Mesopotamiaan Nahorin kaupunkiin.

11. Ja antoi kamelein lastea polwillensa ulkona kaupungista wesikaiwon tykönä, ehtoopuolella, jolla ajalla waimowäen tapa oli lähteä wettä ammuntamaan.

12. Ja sanoi: Herra, minun herrani Abrahamin Jumala, anna minun kohdata tänäpänä (herrani morsiamen); ja tee laupius minun herrani Abrahamin kanssa.

13. Katso, minä seison tässä wesikaiwon tykönä: ja heidän tyttärensä, jotka asuwat tässä kaupungissa, tulewat wettä ammuntamaan.

14. Jos joku piika tulee, jolle minä sanon: kallista tänne wesiastias juodakseni, ja hän sanoo: juo, minä juotan myös sinun kamelis: että hän on se, jonkas olet edeskatsonut palwelialles Isaachille, ja siitä ymmärtäisin tehnees laupiuden minun herrani kanssa.

15. Ja ennenkuin hän lakkasi puhumasta, katso, Rebecka tuli, joka syntynyt oli Bethuelille, Milkan, Abrahamin weljen Nahorin emännän, pojalle. Ja hänen wesiastiansa hänen olallansa. 1 Mos. 22:23.

16. Ja se piika oli sangen ihana nähdä, ja wielä neitsy, ja ei yksikään mies ollut häneen ryhtynyt: hän meni alas kaiwon tykö, ja täytti astiansa, ja tuli ylös.

17. Niin palwelia juoksi häntä wastaan, ja sanoi: annas minun juoda wähä wettä astiastas.

18. Hän sanoi: juo minun herrani: ja hän kiiruusti laski alas wesiastiansa kätensä päälle, ja antoi hänen juoda.

19. Ja kuin hän oli antanut hänen juoda, sanoi hän: minä myös ammunnan wettä kameleilles, niinkauwan että he kaikki saawat juoda.

20. Ja hän kaasi kohta weden astiastansa ruuheen, ja juoksi taas kaiwolle ammuntamaan: ja ammunsi kaikille hänen kameleillensa.

21. Mutta mies ihmetteli häntä: ja oli ääneti, ja tahtoi tietää, jos Herra oli tehnyt hänen matkansa onnelliseksi, taikka ei.

22. Ja koska kaikki kamelit oliwat juoneet, antoi mies hänelle kulta-otsalehden, joka painoi puolen sikliä: niin myös kaksi rannerengasta hänen käsiinsä, jotka painoiwat kymmenen sikliä kultaa.

23. Ja sanoi: kenenkäs tytär olet? sanos minulle se: onko isäs huoneessa siaa meidän yötä ollaksemme?

24. Hän sanoi hänelle: minä olen Bethuelin tytär, Milkan pojan, jonka hän synnytti Nahorille.

25. Ja hän wielä sanoi hänelle: on myös olkia ja karjan ruokaa kyllä meillä: ja myös siaa yötä olla.

26. Ja mies kumarsi itsensä maahan, ja rukoili Herraa,

27. Ja sanoi: kiitetty olkoon Herra, minun herrani Abrahamin Jumala, joka ei ottanut pois laupiuttansa ja totuuttansa minun

herraltani: minua on Herra johdattanut tällä tiellä, minun herrani weljen huoneeseen.
28. Niin piika juoksi ja ilmoitti nämät asiat äitinsä huoneessa.
29. Oli myös Rebekalla weli, jonka nimi oli Laban: ja Laban juoksi miehen tykö lähteelle.
30. Sillä koska hän näki otsalehden ja rannerenkaat sisarensa käsissä, ja kuuli sisarensa Rebekan puheet, sanowan: näin on mies puhunut minulle; tuli hän miehen tykö, ja katso, hän seisoi kamelein tykönä lähteellä.
31. Ja sanoi: tule sisälle, sinä Herran siunattu, mitäs seisot ulkona? minä olen huoneen walmistanut, ja sian kameleille.
32. Niin meni mies huoneeseen, ja riisui kamelit: ja hän antoi olkia ja ruokaa kameleille, ja wettä pestä hänen jalkojansa, ja miesten jalkoja, jotka hänen kanssansa oliwat.
33. Sitte pantiin ruokaa hänen eteensä: mutta hän sanoi: en minä syö, ennenkuin minä olen puhunut minun asiani. He wastasiwat: puhu.
34. Hän sanoi: minä olen Abrahamin palwelia.
35. Ja Herra on runsaasti siunannut minun herrani, ja hän on suureksi tullut: ja on antanut hänelle lampaita ja karjaa, hopiata ja kultaa, palwelioita ja piikoja, kameleja ja aaseja.
36. Niin myös Sara minun Herrani emäntä on synnyttänyt minun herralleni pojan, wanhalla ijällänsä: hänelle on hän antanut kaikki, mitä hänellä on. 1 Mos. 21:2.
37. Ja minun herrani wannotti minua sanoen: ei sinun pidä ottaman minun pojalleni emäntätä Cananealaisten tyttäristä, joiden maalla minä asun.
38. Waan mene minun isäni huoneeseen, ja minun sukuni tykö: ja ota (sieltä) minun pojalleni emäntä.
39. Mutta minä sanoin minun herralleni: taitais tapahtua, ettei waimo seuraisi minua?
40. Niin hän sanoi minulle: Herra, jonka edessä minä waellan, lähettää Enkelinsä sinun kanssas, joka tekee sinun matkas onnelliseksi, ottamaan minun pojalleni emäntätä minun suwustani ja minun isäni huoneesta.
41. Silloin sinä tulet wapaaksi minun walastani, koskas tulet minun sukuni tykö: ja jos ei he anna sinulle, niin sinä olet wapaa walastani.
42. Niin tulin minä tänäpänä lähteelle, ja sanoin: Herra, minun herrani Abrahamin Jumala, jos sinä olet tehnyt minun matkani onnelliseksi, jota minä nyt waellan,
43. Katso, niin seison minä tässä wesilähteen tykönä: koska yksi piika tulee wettä ammuntamaan, ja minä sanon hänelle: annas minulle wähä wettä juoda astiastas:
44. Ja hän sanoo minulle: juo sinä, minä ammunnan myös sinun kameleilles: se on se waimo, jonka Herra on edeskatsonut minun herrani pojalle.
45. En minä wielä päässyt puhumasta sydämessäni, katso, niin Rebeka tuli, ja hänen wesiastiansa hänen olallansa, astui alas lähteelle, ja ammunsi: ja minä sanoin hänelle: annas minun juoda.
46. Ja hän riensi ja laski wesiastian olaltansa alas, ja sanoi: juo, minä juotan myös kamelis. Niin minä join, ja hän juotti myös kamelit.
47. Ja minä kysyin häneltä, ja sanoin: kenenkä tytär sinä olet? hän wastasi: minä olen Bethuelin tytär Nahorin pojan, jonka Milka hänelle synnytti. Niin minä panin otsalehden hänen otsaansa, ja rannerenkaat hänen käsiinsä,
48. Ja kumarsin itseni maahan ja rukoilin Herraa: ja kiitin Herraa, minun herrani Abrahamin Jumalata, joka minun oli johdattanut oikiata tietä ottamaan hänen pojallensa minun herrani weljen tytärtä.
49. Ja nyt, jos te olette ne, jotka osotatte minun herralleni laupiuden ja totuuden, niin sanokaat minulle: ja jos ei, niin sanokaat myös minulle, että minä kääntäisin itseni oikialle taikka wasemmalle puolelle.
50. Niin wastasi Laban ja Bethuel, ja sanoiwat: tämä asia on tullut Herralta; sentähden en me taida sinua wastaan puhua, pahaa taikka hywää.
51. Siinä on Rebeka edessäs, ota häntä ja mene, ja olkaan sinun herras pojan emäntä, niinkuin Herra on sanonut.
52. Ja koska Abrahamin palwelia kuuli heidän sanansa, kumarsi hän itsensä maahan Herran eteen.
53. Ja palwelia toi hopia- ja kultakalut, ja waatteet, ja antoi Rebekalle; waan hänen weljellensä ja äidillensä antoi hän (muita) kalleita kaluja.
54. Niin he söiwät ja joiwat, hän ja miehet, jotka hänen kanssansa oliwat, ja siellä pitiwät yötä: ja he nousiwat aamulla warhain: ja hän sanoi: päästäkäät minua herrani tykö.
55. Mutta hänen weljensä ja äitinsä sanoiwat: olkaan piika meidän tykönämme edes kymmenenkin päiwää: sitte sinä saat mennä.

56. Niin sanoi hän heille: älkäät wiiwytttäkö minua: sillä Herra on tehnyt minun matkani onnelliseksi: laskekaat minua menemään minun herrani tykö.
57. Niin he sanoiwat: kutsukaamme piika, ja kysykäämme, mitä hän sanoo.
58. Ja he kutsuiwat Rebekan, ja sanoiwat hänelle: tahdotkos mennä tämän miehen kanssa? hän wastasi: menen.
59. Niin he laskiwat sisarensa Rebekan menemään, ja hänen imettäjänsä, Abrahamin palwelian kanssa; ja ne kuin hänen seurassansa oliwat.
60. Ja he siunasiwat Rebekata, ja sanoiwat hänelle: sinä olet meidän sisaremme, lisäännny tuhannen tuhanteen; ja sinun siemenes omistakoon wihamiestensä portit.
61. Niin Rebeka nousi piikoinensa, ja istuiwat kamelein päälle, ja seurasiwat sitä miestä. Ja palwelia otti Rebekan, ja meni matkaansa.
62. Mutta Isaach palasi siltä kaiwolta, joka kutsuttiin sen eläwän, joka minun näkee: sillä hän asui etelän maalla. 1 Mos. 16:14. k. 25:11
63. Ja oli lähtenyt rukoilemaan kedolle ehtoopuolella: ja nosti silmänsä, ja näki, ja katso kamelit lähestyiwät.
64. Ja Rebeka nosti silmänsä, ja näki Isaachin: ja pudotti itsensä maahan kamelin päältä,
65. Ja sanoi palwelialle: mikä mies tämä on, joka kedolla käy meitä wastaan? palwelia wastasi: se on minun herrani: niin hän otti waatteen ja peitti itsensä.
66. Ja palwelia jutteli Isaachille kaiken asian, kuin hän oli toimittanut.
67. Ja Isaach wei hänen äitinsä Saran majaan, ja otti Rebekan emännäksensä, ja rakasti häntä: ja niin Isaach lohdutettiin hänen äitinsä jälkeen.

25 Luku.

Keturan lapset. Abrahamin kuolema. Ismaelin ja Isaachin pojat.

Ja Abraham taas otti emännän, nimeltä Keturan.
2. Hän synnytti hänelle Simran ja Joksan, ja Medan ja Midian, ja Jesbakin ja Suahn.
3. Mutta Joksan siitti Seban ja Dedanin. Dedanin lapset oliwat: Assurim, Letusim ja Leumim.
4. Midianin lapset oliwat: Epha, Epher, Hanoch, Abida, ja Eldaa: nämät kaikki owat Keturan pojat. 1 Aik. 1:32, 33.
5. Ja Abraham antoi kaikki kuin hänellä oli Isaachille.
6. Mutta niille lapsille, jotka jalkawaimoista oliwat, antoi hän lahjoja, ja lähetti heidän pois poikansa Isaachin tyköä, wielä eläissänsä, idän puoleen, itäiselle maalle.
7. Ja tämä on Abrahamin elinaika, kuin hän eli: sata ja wiisikahdeksattakymmentä ajastaikaa.
8. Ja hän tuli riutuneeksi, ja kuoli lewollisessa ijässä, wanhana ja elämästä kylläänsä saanut: ja koottiin kansansa tykö.
9. Ja hänen poikansa Isaach ja Ismael hautasiwat hänen Macpelan luolaan: Ephronin Zoarin, Hethein pojan wainiossa, Mamren kohdalle:
10. Sille kohdalle, jonka Abraham oli ostanut Hethin lapsilta: siihen on Abraham haudattu, ja Sara hänen emäntänsä. 1 Mos. 23:3—19.
11. Ja Abrahamin kuoleman jälkeen siunasi Jumala hänen poikansa Isaachin: Ja Isaach asui sen eläwän, joka minun näkee, kaiwon tykönä. 1 Mos. 16:14.
12. Mutta nämät owat Ismaelin Abrahamin pojan sukukunnat, jonka Hagar Egyptiläinen Saran piika synnytti.
13. Ja nämät owat Ismaelin poikain nimet, heidän nimeinsä ja sukukuntainsa jälkeen: Ismaelin esikoinen oli Nebaoth, Kedar, Adbeel, Mibsam,
14. Misma, Duma, Masa,
15. Hadar, Thema, Itur, Naphis ja Kedma. 1 Aik. 1:29, rc.
16. Nämät owat Ismaelin lapset, ja nämät heidän nimensä, heidän kylissänsä ja kaupungeissansa: kaksitoistakymmentä ruhtinasta heidän kansoissansa.
17. Ja tämä on Ismaelin ikä: sata ja seitsemän neljättäkymmentä ajastaikaa: ja hän tuli riutuneeksi, ja kuoli, ja koottiin kansansa tykö.
18. Mutta he asuiwat Hewilasta hamaan Surriin asti, joka on Egyptin kohdalla Assyriaan mentäissä. Kaikkein hänen weljeinsä kohdalle lankesi (hänen arpansa).
19. Ja nämät owat Isaachin Abrahamin pojan sukukunnat: Abraham siitti Isaachin. 1 Aik. 1:34. Matth. 1:2.
20. Ja Isaach oli neljänkymmenen ajastaikainen, koska hän otti Rebekan Bethuelin Syrialaisen tyttären Mesopotamiasta, Labanin Syrialaisen sisaren, hänellensä emännäksi.
21. Ja Isaach rukoili Herraa emäntänsä edestä; sillä hän oli hedelmätöin, ja Herra kuuli häntä: niin Rebeka hänen emäntänsä tuli raskaaksi.
22. Ja lapset sysäsiwät toinen toistansa

hänen kohdussansa. Niin hän sanoi: jos näin piti käymän, miksi minä olen (raskaaksi tullut?) ja meni kysymään Herralta.
23. Ja Herra sanoi hänelle: kaksi kansaa owat sinun kohdussas, ja kahtalainen wäki erkanee sinun ruumiistas: mutta toinen kansa woittaa toisen, ja suurempi palwelee wähempätä. Mal. 1:2. Rom. 9:10, 12.
24. Koska aika tuli synnyttää, katso, kaksoiset oliwat hänen kohdussansa.
25. Ensimäinen kuin tuli ulos, oli ruskia ja karwainen niinkuin waate: sentähden kutsuiwat he hänen nimensä Esau.
26. Senjälkeen tuli ulos hänen weljensä, joka piti kädellänsä Esaun kantapäästä, ja he kutsuiwat hänen nimensä Jacob. Kuudenkymmenen ajastaikainen oli Isaach heidän syntyissänsä. Hos. 12:3.. Matth. 1:2.
27. Ja poikaiset kaswoiwat, ja Esau tuli jaloksi metsä- ja peltomieheksi. Mutta Jacob oli yksiwakainen mies, ja asui majoissa.
28. Ja Isaach rakasti Esauta: sillä hän söi mielellänsä hänen metsäsaalistansa. Mutta Rebecka rakasti Jacobia.
29. Koska Jacob oli keittänyt herkun, tuli Esau metsästä, ja oli wäsyksissä.
30. Ja Esau sanoi Jacobille; anna minun syödä tästä ruskiasta herkusta: sillä minä olen wäsyksissä. Sentähden kutsutaan hänen nimensä Edom.
31. Mutta Jacob sanoi: myy minulle tänäpänä sinun esikoisuutes.
32. Esau wastasi: katso, minä kuolen kuitenkin; mitä minun esikoisuudesta on?
33. Ja Jacob sanoi: niin wanno minulle tänäpänä: ja hän wannoi hänelle, ja myi Jacobille esikoisuutensa. Hebr. 12:16.
34. Niin Jacob antoi Esaulle leiwän, ja sen ruskian herneherkun, ja hän söi ja joi, ja nousi ja meni pois. Ja niin Esau katsoi esikoisuutensa ylön.

26 Luku.

Isaach Gerarissa. Abimelechin liitto. Esaun emännät.

Niin kallis aika tuli maalle sen entisen jälkeen, joka oli Abrahamin ajalla: ja Isaach meni Abimelechin Philistealaisten kuninkaan tykö Gerariin.
2. Niin Herra ilmestyi hänelle, ja sanoi: älä mene Egyptiin, waan asu sillä maalla, jonka minä sanon sinulle.
3. Ole muukalainen tällä maalla, ja minä olen sinun kanssas, ja siunaan sinua: sillä sinulle ja sinun siemenelles minä annan kaikki nämät maat, ja wahwistan sen walan, jonka minä Abrahamille sinun isälles wannonut olen.
4. Ja enännän sinun siemenes niinkuin taiwaan tähdet: ja annan sinun siemenelles kaikki nämät maat: ja sinun siemenes kautta pitää kaikki kansat maan päällä siunatuksi tuleman. 1 Mos. 13:15. l. 15:18. l. 22:18. 1 Mos. 12:3. l. 18:18. l. 28:14.
5. Sillä Abraham oli kuuliainen minun äänelleni, ja piti minun oikeuteni, käskyni, säätyni ja lakini.
6. Niin Isaach asui Gerarissa.
7. Ja koska sen maan kansa kysyi hänen emännästänsä, sanoi hän: hän on minun sisareni; sillä hän pelkäsi sanoa: hän on minun emäntäni, (ajatellen) ettei he jostus löisi minua kuoliaksi Rebeckan tähden: sillä hän oli ihana kaswoilta.
8. Ja tapahtui, koska hän siellä kappaleen aikaa wiipyi, katsoi Abimelech Philistealaisten kuningas akkunasta, ja näki Isaachin hywäilewän emäntätänsä.
9. Niin kutsui Abimelech Isaachin ja sanoi: katso, totisesti hän on sinun emäntäs, miksis olet sanonut: hän on minun sisareni? Ja Isaach sanoi hänelle: minä ajattelin, etten minä tapettaisi hänen tähtensä.
10. Abimelech sanoi: miksis tämän meille teit? olis pikaisesti tapahtunut, että joku kansasta olis maannut sinun emäntäs kanssa, ja niin sinä olisit saanut meidän päällemme rikoksen. 1 Mos. 20:9.
11. Niin Abimelech antoi käskyn kaikelle kansalle, sanoen: joka ryhtyy tähän mieheen, taikka hänen emäntäänsä, hänen pitää totisesti kuoleman.
12. Ja Isaach kylwi sillä maalla, ja sai sinä wuonna satakertaisesti: sillä Herra siunasi hänen.
13. Ja mies tuli woimalliseksi: ja menestyi sangen suuresti siihen asti, että hän juuri suureksi joutui.
14. Ja hänellä oli paljo tawarata lampaissa ja karjassa, oli myös paljo perhettä: sentähden Philistealaiset kadehtiwat häntä.
15. Ja he tukitsiwat kaikki kaiwot, jotka hänen isänsä palweliat oliwat kaiwaneet, hänen isänsä Abrahamin aikana, ja täyttiwät ne mullalla. 1 Mos. 21:25.
16. Ja Abimelech sanoi Isaachille: mene pois meidän tyköämme: sillä sinä olet tullut paljon wäkewämmäksi meitä.
17. Niin Isaach läksi sieltä: ja teki majansa Gerarin laaksoon, ja asui siinä.
18. Ja Isaach antoi jällensä kaiwaa ne wesikaiwot, jotka he oliwat kaiwaneet hänen isänsä Abrahamin aikana, ja jotka Philistealaiset Abrahamin kuoleman jälkeen oli-

wat tukinneet: ja nimitti ne niillä nimillä, kuin hänen isänsä ne kutsunut oli.

19. Niin kaiwoiwat myös Isaachin palweliat siihen laaksoon: ja löysiwät sieltä luontolähteen.

20. Mutta Gerarin paimenet riiteliwät Isaachin paimenten kanssa, ja sanoiwat: tämä on meidän wetemme. Niin hän kutsui sen kaiwon Esek, että he riiteliwät hänen kanssansa.

21. Niin kaiwoiwat he myös toisen kaiwon, ja he riiteliwät myös siitä: niin hän nimitti sen Sitna.

22. Niin hän siirsi itsensä sieltä, ja kaiwoi toisen kaiwon, josta ei he riidelleet. Sentähden nimitti hän sen Rehoboth, ja sanoi: nyt Herra on antanut meille lawiamman sian, ja on antanut meidän kaswaa maan päällä.

23. Sitte meni hän BerSabaan.

24. Niin Herra ilmestyi hänelle sinä yönä, ja sanoi: minä olen sinun isäs Abrahamin Jumala: älä pelkää, sillä minä olen sinun kanssas, ja siunaan sinun, ja annan lisääntyä sinun siemenes, minun palweliani Abrahamin tähden.

25. Ja hän rakensi siinä altarin, ja saarnasi Herran nimestä, ja teki siihen majansa: ja hänen palweliansa kaiwoiwat siihen kaiwon.

26. Niin Abimelech meni hänen tykönsä Gerarista: ja Ahusat hänen ystäwänsä, ja Phicol hänen sotajoukkonsa päämies.

27. Mutta Isaach sanoi hänelle: miksi te tulitte minun tyköni: ja te wainositte minua, ja ajoitte minun pois teidän tyköänne.

28. He sanoiwat: me näimme ilmeissänsä, että Herra on sinun kanssas, sentähden me sanoimme: olkoon nyt wala meidän molempain waiheellamme, meidän ja sinun wälilläs, ja me teemme liiton sinun kanssas.

29. Ettes tekisi meille mitään wahinkoa, niinkuin en mekään ole sinuun ryhtyneet, ja niinkuin emme myös tehneet sinulle muuta kuin hywää, ja laskimme sinun rauhassa menemään. Sinä olet nyt Herran siunattu.

30. Ja hän walmisti heille pidon, ja he söiwät ja joiwat.

31. Ja nousiwat aamulla warhain, ja wannoiwat toinen toisellensa, ja Isaach laski heidän menemään, ja he meniwät pois hänen tyköänsä rauhassa.

32. Sinä samana päiwänä tuliwat Isaachin palweliat, ja ilmoittiwat hänelle kaiwosta, jonka he kaiwaneet oliwat, ja sanoiwat hänelle: me löysimme weden.

33. Ja hän kutsui hänen Saba: siitä nimitetään kaupunki BerSaba, hamaan tähän päiwään asti.

34. Kosta Esau oli neljänkymmenen ajastaikainen, otti hän Judith Berin Hethein tyttären emännäksensä, ja Basmath Elonin Hethein tyttären:

35. Jotka oliwat Isaachille ja Rebeckalle mielikarwaudeksi.

27 Luku.

Jacob siunataan. Esau wihastuu. Rebecka waroittaa Jacobia.

Ja tapahtui, kosta Isaach tuli wanhaksi, ja hänen silmänsä pimiäksi, ettei hän nähnyt, niin kutsui hän Esaun wanhemman poikansa, ja sanoi hänelle: minun poikani; hän wastasi häntä: tässä minä olen.

2. Ja hän sanoi: katso, minä olen wanhennut: enkä tiedä minun kuolemapäiwääni.

3. Ota siis nyt sinun kalus, wiines ja joutses; ja mene kedolle ja pyydä minulle metsänotus.

4. Ja tee minulle himoruokaa, senkaltaista kuin minä rakastan, ja tuo syödäkseni: että minun sieluni siunais sinua, ennenkuin minä kuolen.

5. Mutta Rebecka kuuli Isaachin näitä puhuwan poikansa Esaun kanssa. Ja Esau meni metsään, pyytämään metsänotusta, tuodaksensa.

6. Niin puhui Rebecka pojallensa Jacobille, sanoen: katso, minä kuulin isäs puhuwan weljes Esaun kanssa, ja sanowan:

7. Tuo minulle metsänotus, ja tee minulle himoruokaa syödäkseni; ettän siunaisin sinua Herran edessä, ennenkuin minä kuolen.

8. Niin kuule nyt poikani minun ääneni, mitä minä sinulle käsken.

9. Mene laumaan, ota sieltä minulle kaksi hywää wohlaa; tehdäkseni isälles niistä himoruokaa, niinkuin hän rakastaa.

10. Ja wie se isälles hänen syödäksensä; että hän siunais sinua, ennen kuin hän kuolee.

11. Niin Jacob sanoi äidillensä Rebeckalle: katso, weljeni Esau on karwainen, mutta minä olen paljas. 1 Mos. 25: 25.

12. Mitämaks, isäni siwelee minua, ja luulee minun häntä pettäwän: ja minä saatan päälleni kirouksen, ja en siunausta.

13. Niin hänen äitinsä sanoi hänelle: sinun kirouskes tulkoon minun päälleni, minun poikani: ainoastansa ole minun äänelleni kuuliainen, mene ja tuo se minulle.

14. Niin hän meni ja otti ja toi äidillensä; ja hänen äitinsä walmisti himoruuan, jota hänen isänsä rakasti.

15. Ja Rebecka otti wanhemman poikansa

Esaun parhaat waatteet, jotka huoneessa
hänen tykönänsä oliwat: ja puetti nuorem-
man poikansa Jacobin niihin.
16. Waan wohlain nahat käärei hän hä-
nen käsiinsä, ja paljaaseen kaulaansa.
17. Ja antoi sen himoruuan ja leiwän,
kuin hän walmistanut oli, poikansa Jacobin
käteen.
18. Ja hän tuli isänsä tykö, ja sanoi: mi-
nun isäni. Hän wastasi: tässä minä olen.
Kukas olet minun poikani?
19. Jacob sanoi isällensä: minä olen Esau
sinun esikoises; minä olen niin tehnyt, kuin
sinä minulle käskit: nouse siis, istu, ja syö
minun saaliistani, että sinun sielus siunaisi
minua.
20. Mutta Isaach sanoi pojallensa: minun
poikani, kuinkas olet niin nopiasti löytänyt?
ja hän wastasi: Herra sinun Jumalas an-
toi minun sen kohdata.
21. Niin sanoi Isaach Jacobille: tules tän-
ne, minun poikani siwelläkseni: jos sinä olet
minun poikani Esau, taikka et.
22. Niin Jacob astui isänsä Isaachin tykö;
ja kuin hän siweli häntä, sanoi hän: ääni on
Jacobin ääni, mutta kädet owat Esaun kädet.
23. Ja ei tuntenut häntä: sillä hänen kä-
tensä oliwat, niinkuin Esaun weljensä kädet,
karwaiset: ja niin hän siunasi häntä.
24. Ja sanoi hänelle: oletkos minun poi-
kani Esau? hän wastasi: olen.
25. Niin hän sanoi: tuo siis tänne syödäk-
seni, minun poikani, saaliista, että minun
sieluni siunaisi sinua: niin hän toi sen hä-
nelle, ja hän söi, toi myös hänelle wiinaa,
ja hän joi.
26. Ja Isaach hänen isänsä sanoi hänelle:
tules nyt liki, minun poikani, ja anna mi-
nun suuta.
27. Ja hän astui liki, ja suuta antoi hä-
nen. Niin hän tunsi hänen waatteensa ha-
jun, ja siunasi häntä, ja sanoi: katso, minun
poikani haju on niinkuin kedon haju, jonka
Herra siunannut on. Hebr. 11:20.
28. Jumala antakoon sinulle taiwaan kas-
teesta, ja maan lihawuudesta, yltäkyllä jy-
wiä ja wiinaa.
29. Kansat palwelkoon sinua, ja sukukun-
nat kumartakoon sinua. Ole sinun weljeis
herra, ja sinun äitis lapset langetkoon sinun
jalkais juureen: kirottu olkoon se, joka sinua
kiroo, ja siunattu olkoon se, joka sinua siu-
naa. 1 Mos. 12:3.
30. Koska Isaach oli päättänyt siunauk-
sensa Jacobille, ja Jacob siitä siihen oli läh-
tenyt isänsä Isaachin tyköä; niin Esau hä-
nen weljensä tuli pyydyksiltänsä.
31. Ja hän myös walmisti himoruuan,
ja wei isällensä, ja sanoi hänelle: noustaan
minun isäni, ja syökään poikansa saalista,
että sinun sielus siunaisi minua.
32. Niin wastasi Isaach hänen isänsä hän-
tä: kukas olet? hän sanoi: minä olen sinun
poikas, sinun esikoises Esau.
33. Niin Isaach wapisi hämmästyksestä
sangen kowin, ja sanoi: kuka? kussasta siis
se metsämies on, joka minulle sen toi? ja
minä söin kaikista, ennenkuin sinä tulit, ja
minä siunasin hänen: hänen pitää myös
siunatun oleman.
34. Koska Esau kuuli isänsä puheen, huusi
hän suurella äänellä, ja hänen mielensä tuli
sangen karwaaksi: ja hän sanoi isällensä:
siunaa myös minuakin, minun isäni.
35. Niin hän sanoi: sinun weljes on tullut
kawaluudella, ja wienyt pois siunauksen
sinulta.
36. Niin hän sanoi: eikös hän myös oi-
kein kutsuta Jacob? sillä hän jo kahdesti mi-
nun on polkenut, minun esikoisuuteni hän
sai, ja katso, nyt hän wei pois minun siu-
naukseni minulta: ja hän sanoi: etkös yhtä-
kään siunausta minun warakseni pitänyt?
1 Mos. 25:33.
37. Niin wastasi Isaach, ja sanoi Esaulle:
katso, minä olen asettanut hänen sinun her-
rakses, ja kaikki hänen weljensä olen minä
hänelle palweliaksi pannut, jywillä ja wii-
nalla olen minä hänen warustanut: mi-
tästä minä siis nyt sinulle teen, minun poi-
kani?
38. Ja Esau sanoi isällensä: yksikö̈stä siu-
naus sinulla waiwoin onkin, minun isäni?
siunaa myös minuakin, minun isäni; ja
Esau korotti äänensä ja itki. Hebr. 12:17
39. Niin wastasi Isaach, hänen isänsä, ja
sanoi hänelle: katso, lihawa asuinsia pitää
sinulla oleman maan päällä, ja kastetta tai-
waasta ylhäältä.
40. Sinun miekallas pitää sinun elättä-
män itses, ja palweleman sinun weljeäs.
Ja tapahtuu, että sinä myös tulet herraksi,
ja särjet hänen ikeensä niskastas.
41. Ja Esau wihastui Jacobin päälle siu-
nauksen tähden, jolla hänen isänsä hänen
siunannut oli; ja sanoi sydämessänsä: mi-
nun isäni murhepäiwät lähestywät: ja mi-
nä tapan weljeni Jacobin. Obad. w. 10.
42. Mutta Rebeckalle ilmoitettiin Esaun
hänen wanhemman poikansa sanat: joka lä-
hetti ja kutsui Jacobin nuoremman poikan-
sa, ja sanoi hänelle: katso, weljes Esau loh-
duttaa itsensä siitä, että hän sinun tappaa.
43. Nyt, minun poikani, ole minun äänel-

leni kuuliainen: walmista sinus ja pakene
kohta minun weljeni Labanin tykö Haraniin;
44. Ja ole hänen tykönänsä kappale aikaa:
siihen asti että weljes kiukku asettuu;
45. Ja siihen asti että hänen wihansa lak=
kaa sinusta, ja hän unhottaa mitäs häntä
wastaan tehnyt olet. Niin minä lähetän ja
tuotan sinun sieltä. Miksi teidän molem=
pain pitäis yhtenä päiwänä minulta tule=
man pois?
46. Ja Rebecka sanoi Isaachille: minä suu=
tun minun elämääni, Hethin tytärten täh=
den: jos Jacob ottaa waimon Hethin tyttä=
ristä, jotka owat niinkuin tämän maan tyt=
täret, mitä minun sitte auttaa elämään?
1 Mos. 26:35.

28 Luku.

Jacobin pako, tikapuut ja lupaus.

Niin Isaach kutsui poikansa Jacobin ja
siunasi häntä, käski ja sanoi hänelle: älä ota
emäntätä Canaan tyttäristä.
2. Waan walmista ja mene Mesopota=
miaan, Bethuelin sinun äitis isän huonee=
seen: ja ota sinulles sieltä emäntä, Labanin
sinun enos tyttäristä. Hos. 12:23.
3. Ja Jumala kaikkiwaltias siunatkoon
sinua, ja tehköön sinun hedelmälliseksi ja
enätköön sinun, ettäs tulisit (suureksi) kan=
sain joukoksi.
4. Antakoon myös sinulle Abrahamin siu=
nauksen, sinulle ja sinun siemenelles sinun
kanssas: periäkses sitä maata, jossas muu=
kalainen olet, jonka Jumala Abrahamille
antanut on. 1 Mos. 13:15, 17.
5. Niin lähetti Isaach Jacobin tyköänsä
menemään Mesopotamiaan, Labanin, Be=
thuelin Syrialaisen pojan tykö, Rebeckan,
Jacobin ja Esaun äidin, weljen.
6. Koska Esau näki, että Isaach oli siunan=
nut Jacobin, ja lähettänyt hänen Mesopo=
tamiaan, ottamaan sieltä hänellensä emän=
tätä: ja että hän, sittekuin hän hänen siu=
nannut oli, käski häntä ja sanoi: ei sinun
pidä ottaman emäntätä Canaan tyttäristä,
7. Ja että Jacob oli isällensä ja äidillen=
sä kuuliainen; ja meni Mesopotamiaan;
8. Esau näki myös, ettei Isaach hänen
isänsä woinut nähdä Canaan tyttäriä;
9. Meni Esau Ismaelin tykö: ja otti Ma=
halathin Ismaelin Abrahamin pojan tyttä=
ren, Nabojothin sisaren, emännäksensä, paitsi
entisiä.
10. Niin Jacob läksi BerSabasta: ja me=
ni Haraniin.
11. Ja joutui yhteen paikkaan, ja oli siinä
yötä: sillä aurinko oli laskenut, ja otti kiwen
siitä paikasta, ja pani päänsä alaiseksi, ja
makasi siinä paikassa.
12. Ja näki unta, ja katso, tikapuut seisoi=
wat maan päällä, joitten pää ulottui tai=
waaseen: ja katso, Jumalan Enkelit käwi=
wät ylös ja alas niitä myöten. Joh. 1:52.
13. Ja katso, Herra seisoi niiden päällä,
ja sanoi: minä olen Herra, Abrahamin
sinun isäs Jumala, ja Isaachin Jumala:
tämän maan, jonka päällä sinä makaat, an=
nan minä sinulle ja sinun siemenelles.
1 Mos. 35. 1.
14. Ja sinun siemenes pitää oleman niin=
kuin maan tomu, ja sinun pitää lewiämän
länteen ja itään, pohjaan ja etelään päin.
Ja sinussa pitää kaikki sukukunnat maan
päällä siunatuksi tuleman, ja sinun sieme=
nessäs. 1 Mos. 12:3. 5 Mos. 12:20. Gal. 3:16.
15. Ja katso, minä olen sinun kanssas, ja
warjelen sinua, kuhunkas ikänänsä joudut,
ja saatan sinun jällensä tälle maalle: sillä
en minä hyljää sinua siihen asti, että minä
kaikki teen, mitä minä sinulle puhunut olen.
16. Koska Jacob heräsi unestansa, niin
hän sanoi: totisesti on Herra tässä paikassa,
ja en minä sitä tiennyt.
17. Niin hän pelkäsi, ja sanoi: kuinka pel=
jättäwä on tämä paikka! ei tässä muu ole
kuin Jumalan huone ja taiwaan owi.
18. Ja Jacob nousi warhain aamulla, ja
otti kiwen, jonka hän oli pannut päänsä
alaiseksi, ja pani sen pystyälle muistopat=
saaksi: ja wuodatti öljyä sen päälle.
1 Mos. 31:45. 1 Mos. 31:13. l. 35:14.
19. Kutsui siis sen paikan BethEl; waan
muinaisiin aikoin se kutsuttiin Lus.
20. Niin Jacob teki lupauksen, sanoen: jos
Jumala on minun kanssani, ja warjelee
minua tällä tiellä, jota minä waellan, an=
taa myös minulle leipää syödäkseni, ja waa=
tetta werhokseni: 1 Aikak. 4:10.
21. Ja tulen takaperin rauhassa kotia isä=
ni tykö: ja Herra on minun Jumalani;
22. Niin tämä kiwi, jonka minä panin
pystyälle muistopatsaaksi, pitää oleman Ju=
malan huone: ja kaikista, jotkas minulle an=
nat, annan minä tosin sinulle kymmenekset.

29 Luku.

Jacobin palwelus, emännät ja neljä poikaa.

Niin Jacob läksi matkaan: ja tuli itäiselle
maalle.
2. Ja katseli ympärillensä, ja katso, kaiwo
oli kedolla. Ja katso, siellä makasi myös
kolme lammaslaumaa sen tykönä, sillä siitä
kaiwosta juottiwat he laumat: ja suuri kiwi
oli kaiwon suulla.

3. Sillä sinne koottiin kaikki laumat, ja wieritettiin kiwi kaiwon suulta, ja he juottiwat lampaita: ja wierittiwät kiwen jälleen siallensa kaiwon suulle.
4. Ja Jacob sanoi heille: minun weljeni, kusta te olette? he wastasiwat: Haranista me olemme.
5. Hän sanoi heille: tunnetteko Labanin, Nahorin pojan? he sanoiwat: tunnemme kyllä.
6. Hän sanoi: onko hän rauhassa? he wastasiwat: rauhassa hän on. Ja katso, Rahel hänen tyttärensä tulee lammasten kanssa.
7. Niin hän sanoi: katso, wielä on paljo päiwää, eikä wielä ole aika karjaa koota: niin juottakaat siis lampaita, menkäät ja kaitsekaat heitä.
8. He sanoiwat: emme saa siihen asti kuin kaikki laumat kootaan, ja wieritämme kiwen kaiwon suulta, juottaaksemme lampaat.
9. Wielä hänen puhuissansa heidän kanssansa, tuli Rahel isänsä lammasten kanssa: sillä hän kaitsi lampaita.
10. Ja tapahtui, koska Jacob näki Rahelin, Labanin enonsa tyttären, ja enonsa Labanin lampaat: niin meni Jacob hänen tykönsä, ja wieritti kiwen kaiwon suulta. Ja juotti enonsa Labanin lampaat.
11. Ja Jacob suuta antoi Rahelin: ja korotti äänensä ja itki.
12. Ja ilmoitti hänelle, että hän oli hänen isänsä weli, ja Rebeckan poika. Niin juoksi hän, ja ilmoitti sen isällensä.
13. Ja koska Laban kuuli sanoman Jacobista sisarensa pojasta, juoksi hän häntä wastaan, ja otti hänen syliinsä, ja suuta antoi hänen, ja wei hänen huoneeseensa: ja hän jutteli Labanille kaiken asian.
14. Niin sanoi Laban hänelle: tosin sinä olet minun luuni ja lihani. Ja hän oli hänen tykönänsä koko kuukauden. Tuom. k. 9: 2.
15. Sitte sanoi Laban Jacobille: waikkas olet minun weljeni, palweletkos minua sentähden ilman mitäkään? ilmoita minulle, mikä sinun palkkas olis.
16. Ja Labanilla oli kaksi tytärtä: wanhemman nimi oli Lea, ja nuoremman nimi oli Rahel.
17. Mutta Lea oli pehmiä silmistä; waan Rachel oli kauniin muotoinen, ja ihana kaswoilta.
18. Ja Jacob rakasti Rahelia: ja sanoi: minä palwelen sinua seitsemän ajastaikaa Rahelin, sinun nuoremman tyttäres tähden. Hos. 12: 13.
19. Laban wastasi: parempi on, että minä hänen annan sinulle, kuin jollenkin toiselle: ole minun tykönäni.
20. Niin palweli Jacob Rahelin tähden seitsemän ajastaikaa: ja ne oliwat hänen silmissänsä niinkuin muutamat päiwät, rakastaissansa häntä.
21. Ja Jacob sanoi Labanille: anna minun emäntäni minulle: sillä minun aikani on täytetty mennä hänen tykönsä.
22. Niin Laban kutsui kokoon kaiken sen paikkakunnan miehet, ja piti häät.
23. Mutta ehtoona otti hän tyttärensä Lean, ja wei sen hänen tykönsä: ja hän makasi sen tykönä.
24. Ja Laban antoi hänen tyttärellensä Lealle piikansa Silpan piiaksi.
25. Aamulla, katso, se oli Lea. Ja hän sanoi Labanille: miksis tämän minulle teit? enkö minä Rahelin tähden palwellut sinua? miksis minun petit?
26. Wastasi Laban: ei niin ole meidän maan tapa, että nuorempi annetaan ennen wanhempata.
27. Täytä tämän wiikko; niin se myös sinulle annetaan, siitä palweluksesta kuin sinä palwelet minua wielä toiset seitsemän ajastaikaa.
28. Jacob teki niin, ja täytti hänen wiikkonsa: ja hän antoi hänelle tyttärensä Rahelin emännäksi.
29. Ja Laban antoi tyttärellensä Rahelille piikansa Bilhan piiaksi.
30. Niin hän makasi myös Rahelin kanssa, ja piti Rahelin rakkaampana kuin Lean: ja palweli häntä wielä toiset seitsemän ajastaikaa.
31. Ja koska Herra näki Lean katsottawan ylön, teki hän hänen hedelmälliseksi: mutta Rahel oli hedelmätöin.
32. Niin Lea tuli raskaaksi, ja synnytti pojan, ja kutsui hänen nimensä Ruben, ja sanoi: Herra on katsonut minun ahdistukseni puoleen, nyt siis minun mieheni rakastaa minua.
33. Ja hän taas tuli raskaaksi, ja synnytti pojan, ja sanoi: Herra on kuullut minua katsottawan ylön, ja on myös tämän minulle antanut: ja kutsui hänen nimensä Simeon.
34. Ja hän jälleen tuli raskaaksi ja synnytti pojan, ja sanoi: nyt taas minun mieheni pysyy minun tykönäni: sillä minä synnytin hänelle kolme poikaa. Sentähden hän kutsui hänen nimensä Lewi.
35. Ja hän tuli wielä raskaaksi, ja synnytti pojan, ja sanoi: nyt minä kiitän Herraa: sentähden kutsui hän hänen nimensä Juda: ja lakkasi synnyttämästä.

30 Luku.

Rahelin napina. Jacobin lapset. Palkka.

Koska Rahel näki, ettei hän synnyttänyt
Jacobille, kadehti hän sisartansa, ja sanoi
Jacobille: anna minun lapsia, eli minä
kuolen.
2. Jacob wihastui kowin Rahelin päälle,
ja sanoi: olenko minä Jumalan siassa, joka
on sinulta kieltänyt kohdun hedelmän?
3. Ja hän sanoi: tässä on minun piikani
Bilha, makaa hänen kanssansa; että hän
synnyttäis minun helmaani, ja saisin sitte-
kin hänestä lapsia. 1 Mos. 16:2.
4. Niin hän antoi hänelle piikansa Bilhan
emännäksi: ja Jacob makasi hänen kanssansa.
5. Niin Bilha tuli raskaaksi, ja synnytti
Jacobille pojan.
6. Ja Rahel sanoi: Jumala ratkasi minun
asiani, ja kuuli myös minun ääneni, ja an-
toi minulle pojan; sentähden kutsui hän hä-
nen nimensä Dan.
7. Ja taas Bilha Rahelin piika tuli ras-
kaaksi, ja synnytti Jacobille toisen pojan.
8. Niin sanoi Rahel: minä olen jalosti
kilwoitellut minun sisareni kanssa, ja olen
myös woittanut; ja hän kutsui hänen ni-
mensä Naphtali.
9. Koska Lea näki, että hän lakkasi synnyt-
tämästä, otti hän piikansa Silpan, ja antoi
sen Jacobille emännäksi.
10. Niin synnytti Silpa, Lean piika, Ja-
cobille pojan.
11. Ja Lea sanoi: joukko tulee; ja kutsui
hänen nimensä Gad.
12. Ja Silpa, Lean piika, synnytti Jaco-
bille toisen pojan.
13. Ja Lea sanoi: autuasta minua, sillä
tyttäret sanowat minua autuaaksi; ja hän
kutsui hänen nimensä Asser.
14. Ja Ruben meni ulos nisun elonaika-
na, ja löysi dudaimia wainiolta, ja toi ne
Lealle äidillensä. Niin sanoi Rahel Lealle:
anna minulle poikas dudaimista.
15. Hän wastasi häntä: wähäkö sinun sii-
nä on, ettäs olet minulta miehen wienyt,
mutta tahdot myös ottaa poikani dudaimit?
Ja Rahel sanoi: sentähden maatkaan hän
tänä yönä sinun kanssas poikas dudaimien
tähden.
16. Koska Jacob ehtoona kedolta palasi,
meni Lea häntä wastaan, ja sanoi: minun
kanssani pitää sinun makaaman: sillä minä
olen sinun kalliisti ostanut poikani dudai-
milla. Ja hän makasi sen yön hänen kans-
sansa.
17. Ja Jumala kuuli Lean, ja hän tuli
raskaaksi, ja synnytti Jacobille wiidennen
pojan.
18. Ja Lea sanoi: Jumala on maksanut
sen minulle, että minä annoin piikani mie-
helleni: ja kutsui hänen nimensä Isaschar.
19. Ja Lea taas tuli raskaaksi, ja synnytti
Jacobille kuudennen pojan.
20. Ja Lea sanoi: Jumala on minun hy-
wästi lahjoittanut, nyt taas asuu minun
mieheni minun tykönäni; sillä minä olen
synnyttänyt hänelle kuusi poikaa. Ja kutsui
hänen nimensä Sebulon.
21. Sitte synnytti hän tyttären, ja kutsui
hänen nimensä Dina.
22. Mutta Jumala muisti myös Rahelin,
ja Jumala kuuli hänen, ja saatti hedelmälli-
seksi.
23. Niin hän tuli raskaaksi, ja synnytti po-
jan, ja sanoi: Jumala on ottanut pois mi-
nun häwäistyksensi.
24. Ja kutsui hänen nimensä Joseph, sa-
noen: Herra lisätköön minulle wielä toisen
pojan.
25. Ja tapahtui, koska Rahel oli synnyttä-
nyt Josephin; sanoi Jacob Labanille: pääs-
tä minua menemään kotiani ja maalleni.
26. Anna minulle minun emäntäni ja lap-
seni, joiden tähden minä olen sinua palwel-
lut, että minä menisin pois: sillä sinä tiedät
minun palwelukseni, kuin minä olen sinua
palwellut. 1 Mos. 31:41.
27. Ja Laban sanoi hänelle: anna minun
löytää armo sinun edessäs, minä ymmär-
rän, että Herra on siunannut minun sinun
tähtes.
28. Ja sanoi (wielä): määrää siis sinun
palkkas minulle, ja minä annan.
29. Mutta hän sanoi hänelle: sinä tiedät,
kuinka minä olen palwellut sinua: ja kuinka
paljo sinun karjaas on minun haltuuni an-
nettu.
30. Sinulla oli wähä ennen kuin minä tu-
lin, mutta nyt se on paljoksi kaswanut, ja
Herra on siunannut sinun, minun jalka-
juonteni kautta. Koska minä siis oman
huoneeni parasta katson?
31. Ja (Laban) sanoi: mitästä minä si-
nulle annan? Ja Jacob sanoi: ei sinun pi-
dä mitään antaman minulle. Mutta jos
sinä tämän minulle teet, niin minä wielä
tästälähin kaitsen ja warjelen sinun laumaas:
32. Minä käyn tänäpänä kaiken sinun lau-
mas läpitse, eroittaen sieltä kaikki pilkulliset
ja kirjawat lampaat, ja kaikki hallawat karit-
sain seassa, ja kirjawat ja pilkulliset wuoh-
ten seassa, (mitä sitte kirjawaksi ja pilkulli-
seksi tulee) se olkoon minun palkkani.

33. Niin minun wanhurskauteni on todistawa tästedes minusta, koska se siihen tulee, että minun pitää palkkani sinun nähdes saaman: niin että kaikki, jotka ei ole pilkulliset taikka kirjawat wohlista, eikä hallawat karitsoista, se olkoon warkaus minun tykönäni.
34. Niin sanoi Laban: katso, joska se olis sanas jälkeen.
35. Ja sinä päiwänä eroitti hän pilkulliset ja kirjawat kauriit ja kaikki pilkulliset ja kirjawat wuohet, kaikki joissa jotakin walkeutta oli, ja kaikki hallawat karitsat: ja antoi ne lastensa haltuun.
36. Ja asetti kolmen päiwäkunnan matkan, itsensä ja Jacobin waiheelle: ja Jacob kaitsi niitä, jotka Labanin laumasta jäiwät.
37. Mutta Jacob otti wiherjäisiä haapaisia sauwoja, mandelpuisia ja plataneapuisia; ja kuori niihin walkiat juonteet, sen walkian paikan paljastamisella, kuin sauwain päällä oli.
38. Ja pani ne sauwat, jotka hän kuorinut oli, laumain eteen, wesiruuhiin, ja juoma-astioihin, lauman eteen, joihin he tuliwat juomaan, että he juomalle tultuansa siittäisiwät. 1 Mos. 31: 12.
39. Ja niin laumat siittiwät niiden sauwain päällä, ja kantoiwat pilkullisia, juonteisia ja kirjawia.
40. Niin Jacob eroitti karitsat, ja asetti lauman kaswot, siinä walkiassa laumassa, niitä pilkullisia ja hallawia päin: ja teki itsellensä eri lauman, ja ei laskenut niitä Labanin lauman sekaan.
41. Ja koska se warhain kantawa lauma oli sikoillansa, pani Jacob sauwat laumain silmäin eteen ruuhiin: että he siittäisiwät sauwain päällä.
42. Mutta koska ne hiljain juoksiwat, niin ei hän pannut niitä sisälle. Niin tuliwat äpöiset Labanille, ja warhain kannetut Jacobille.
43. Siitä tuli mies sangen äweriäksi, niin että hänellä oli paljo lampaita ja piikoja ja palwelioita, ja kameleja ja aaseja.

31 Luku.

Jacob pakenee. Laban saawuttaa hänen. He tekewät liiton keskenänsä.

Ja hänen eteensä tuli Labanin lasten puhe, että he sanoiwat: Jacob on saattanut itsellensä kaiken meidän isämme tawaran: ja siitä meidän isämme hywyydestä on hän saattanut itsellensä kaiken tämän tawaran.
2. Ja Jacob näki Labanin kaswon: ja katso, ei ollut se häntä kohtaan, niinkuin eilen ja entispäiwänä.
3. Ja Herra sanoi Jacobille: palaja sinun isäis maalle, ja sukuis tykö: ja minä olen sinun kanssas.
4. Niin lähetti Jacob ja kutsui Rahelin ja Lean kedolle laumansa tykö.
5. Ja sanoi heille: minä näen teidän isänne kaswon, ettei hän ole minua kohtaan niinkuin eilen ja entispäiwänä; mutta minun isäni Jumala on ollut minun kanssani.
6. Ja te itse tiedätte, että minä olen kaikella minun wäelläni palwellut teidän isäänne.
7. Mutta teidän isänne on wietellyt minua, ja muuttanut minun palkkani jo kymmenen kertaa: ei kuitenkaan sallinut Jumala hänen wahinkoa tehdä minulle.
8. Koska hän sanoi: kirjawat pitää oleman sinun palkkas, niin kaikki lauma kantoi kirjawia. Mutta jos hän sanoi: pilkulliset pitää oleman sinun palkkas, niin kaikki lauma kantoi pilkullisia.
9. Niin on Jumala ottanut teidän isänne hywyyden, ja antanut minulle.
10. Ja tapahtui lauman siittämisen ajalla, nostin minä silmäni ja näjin unessa: ja katso, kauriit, jotka nousiwat laumain päälle, oliwat juonteiset, pilkulliset ja kirjawat.
11. Ja Jumalan Enkeli sanoi minulle unessa: Jacob; ja minä wastasin: tässä minä olen.
12. Mutta hän sanoi: nosta silmäs, ja katso, kaikki kauriit, jotka nousewat laumain päälle, owat juonteiset, pilkulliset ja kirjawat: sillä minä olen nähnyt kaikki, mitä Laban sinulle tekee.
13. Minä olen Jumala BethElissä, jossa sinä woitelit kiwen, ja jossas teit minulle lupauksen; nouse siis nyt ja lähde tältä maalta, ja palaja syntymämaalles.
1 Mos. 28: 18, 19, 20, 2c. k. 32: 9.
14. Niin wastasiwat Rahel ja Lea, ja sanoiwat hänelle: onko meillä enämpi osaa, eli perimistä meidän isämme huoneessa?
15. Eikö hän ole pitänyt meitä muukalaisina? Sillä hän on myynyt meidän, ja peräti syönyt meidän hintamme.
16. Sentähden kaikki hywyys, jonka Jumala on ottanut meidän isältämme, se tulee oikeudella meille ja meidän lapsillemme: nyt siis kaikki, mitä Jumala sinulle on käskenyt, se tee.
17. Niin nousi Jacob: ja nosti lapsensa ja emäntänsä kamelein päälle.
18. Ja wei pois kaiken karjansa, ja kaiken tawaransa, kuin hän oli pannut kokoon, sen oman karjansa, kuin hän oli saanut Mesopotamiassa: mennäksensä isänsä Isaachin tykö Canaan maalle.

19. Mutta Laban oli mennyt keritsemään laumaansa. Ja Rahel warasti isänsä epäjumalat.

20. Niin warasti Jacob Labanin Syrialaisen sydämen, siinä ettei hän ilmoittanut hänelle, että hän pakeni.

21. Niin hän pakeni, ja kaikki, mitä hänellä oli, nousi ja meni wirran ylitse; ja meni Gileadin wuorta kohden.

22. Kolmantena päiwänä ilmoitettiin Labanille, että Jacob oli paennut.

23. Niin hän otti weljensä kanssansa, ja ajoi häntä takaa seitsemän päiwäkunnan matkan: ja saawutti hänen Gileadin wuorella.

24. Mutta Jumala oli tullut Labanin Syrialaisen tykö yöllä unessa, ja sanonut hänelle: kawahda sinuas, ettes puhu Jacobille hywää eli pahaa.

25. Ja Laban lähestyi Jacobia. Mutta Jacob oli majansa tehnyt wuorelle. Ja Laban teki weljinensä myös majansa Gileadin wuorelle.

26. Niin sanoi Laban Jacobille: mitäs olet tehnyt, ettäs warastit minun sydämeni, ja olet wienyt pois minun tyttäreni niinkuin miekalla otetut?

27. Ja miksis salaa pakenit ja warastit sinus minulta, ja et ilmoittanut minulle? että minä olisin sinua saattanut ilolla, ja lauluilla, ja trumpuilla ja kanteleilla.

28. Ja et sallinut minun suuta antaa minun pojilleni ja tyttärilleni: tämän sinä olet tyhmästi tehnyt.

29. Ja minulla olis kyllä woimaa tehdä teille pahaa, mutta teidän isänne Jumala sanoi menneenä yönä minulle: kawahda itses puhumasta Jacobille hywää eli pahaa.

30. Ja nyt ettäs kumminkin menit pois, ja niin suuresti ikäwöitsit isäs huoneeseen: miksis warastit minun jumalani?

31. Ja Jacob wastasi, ja sanoi Labanille: minä pelkäsin, ja luulin sinun wäkiwallalla ottawan pois minulta sinun tyttäres.

32. Mutta kenenkä tykö sinä löydät jumalas, ei sen pidä elämän. Tunnustele meidän weljemme läsnä ollessa, mitä omaas on minun tykönäni, ja ota pois se. Mutta ei Jacob tietänyt Rahelin niitä warastaneen.

33. Niin Laban meni Jacobin majaan, ja Lean majaan, ja heidän molempain piikainsa majaan, ja ei löytänyt. Ja läksi Lean majasta, ja tuli Rahelin majaan.

34. Mutta Rahel oli ottanut epäjumalat ja pannut kamelein satulan ala, ja istui siihen päälle; mutta Laban etsi kaiken majan, ja ei löytänyt.

35. Ja hän sanoi isällensä: älköön minun herrani wihastuko, etten minä saa nousta sinun edessäs: sillä minulle tapahtuu waimoin menon jälkeen. Ja hän etsi, ja ei löytänyt epäjumalitansa. 1 Mos. 18: 11.

36. Ja Jacob wihastui, ja riiteli Labanin kanssa: wastasi ja sanoi hänelle: mitä minä olen rikkonut, ja mikä minun pahatekoni on, ettäs minua olet niin wihaisesti ajanut takaa?

37. Sinä olet etsiskellyt kaikki minun taloni kalut, mitäs olet löytänyt kaikista sinun talos kaluista? Tuo tähän minun ja sinun weljeis eteen, ratkaista meidän kahden waiheellamme.

38. Minä olen ollut sinun tykönäs jo kaksikymmentä ajastaikaa, ja sinun lampaas ja wuohes ei ole hedelmättömät olleet: ja en ole minä syönyt oinaita sinun laumastas.

39. Enkä ole tuonut sinulle pedolta haaskattua, mutta minun piti sen maksaman, sen olet sinä minun kädestäni waatinut: niin myös mitä ikänänsä sinulta päiwällä eli yöllä warastettu oli. 2 Mos. 22: 12, 13.

40. Päiwällä on minun helle wäsyttänyt, ja yöllä wilu: ja uni on paennut minun silmistäni.

41. Minä olen jo kaksikymmentä ajastaikaa ollut sinun huoneessas, neljätoistakymmentä ajastaikaa palwelin minä sinua kahden tyttäres tähden, ja kuusi ajastaikaa sinun laumas tähden: ja sinä olet muuttanut minun palkkani kymmenen kertaa.

42. Jollei minun isäni Jumala, Abrahamin Jumala ja Isaachin pelko olisi ollut minun puolellani; niin sinä peräti tyhjänä olisit minun päästänyt. Mutta Jumala on nähnyt minun waiwani ja kätteni työt, ja nuhteli menneenä yönä sinua. Es. 8: 13.

43. Wastasi Laban, ja sanoi Jacobille: tyttäret owat minun tyttäreni, ja pojat owat minun poikani, ja laumat owat minun laumani, ja kaikki kuin sinä näet owat minun: mitä minä teen tänäpänä minun tyttärilleni taikka heidän lapsillensa, jotka he owat synnyttäneet?

44. Tule siis nyt ja tehkäämme liitto, minä ja sinä; joka pitää oleman todistus minun ja sinun waiheellas.

45. Niin otti Jacob kiwen, ja pani pystyälle muistopatsaaksi.

46. Ja Jacob sanoi weljillensä: kootkaat kiwiä. Ja he toiwat kiwiä, ja tekiwät roukkion: ja atrioitsiwat siinä sen roukkion päällä.

47. Ja Laban kutsui hänen Jeger Sahaduta: mutta Jacob kutsui hänen Gilead.

48. Niin Laban sanoi: tämä roukkio ol-

koon todistus tänäpänä minun ja sinun
waiheellas; sentähden kutsui hän hänen ni-
mensä Gilead,
49. Ja Mitspah; sillä hän sanoi: Herra
olkoon peräänkatsoja sinun ja minun wai-
heellani, koska me erkanemme toinen toises-
tamme:
50. Jos sinä waiwaat minun tyttäriäni,
taikka otat muita emäntiä, paitsi minun tyt-
täriäni. Ei ole yhtään ihmistä (joka todis-
tais) meidän kanssamme, mutta katso, Ju-
mala on todistaja minun ja sinun waiheellas.
51. Ja Laban sanoi (wielä) Jacobille: kat-
so, tämä on roukkio, ja tämä on muistopat-
sas, jonka minä panen minun ja sinun wai-
heelles.
52. Tämä roukkio olkoon todistus, ja tä-
mä patsas olkoon myös todistus, etten mi-
nä käy ylitse tämän roukkion sinun tykös,
että sinä käy ylitse tämän roukkion ja tämän
patsaan minun tyköni, wahinkoa tekemään.
53. Abrahamin Jumala ja Nahorin Ju-
mala, ja heidän isäinsä Jumala, ratkais-
koon meidän wälillämme. Ja Jacob wan-
noi hänen isänsä Isaachin pelwon kautta.
54. Ja Jacob uhrasi wuorella, ja kutsui
hänen weljensä syömään leipää. Ja kuin
he oliwat syöneet, oliwat he yötä wuorella.
55. Mutta aamulla warhain nousi Laban,
ja suuta antoi poikainsa ja tytärtensä, ja
siunasi heitä, ja meni matkaansa, ja palasi
kotiansa.

32 Luku.

Mahanaim. Jacobin sanansaattajat, pelko, lahjat ja kuinka hän painelee.

Mutta Jacob meni tietänsä myöten, ja
Jumalan Enkelit tuliwat häntä wastaan.
2. Ja koska hän näki heidän, sanoi hän:
nämät owat Jumalan sotajoukko. Ja hän
kutsui sen paikan Mahanaim.
2 Kun. k. 6: 17. Ps. 34: 8.
3. Niin Jacob lähetti sanansaattajat edel-
länsä weljensä Esaun tykö, Seirin maakun-
taan, Edomin maalle.
4. Ja käski heitä, sanoen: sanokaat näin
minun herralleni Esaulle: näin sanoo sinun
palwelias Jacob: minä olen ollut muukalai-
nen Labanin tykönä, ja wiipynyt tähän asti.
5. Ja minulla on karjaa ja aaseja, lam-
paita, palwelioita ja piikoja: ja lähetin il-
moittamaan minun herralleni, löytääkseni
armoa sinun edessäs.
6. Sanansaattajat palasiwat Jacobin tykö,
sanoen: me tulimme Esaun sinun weljes
tykö; ja hän tulee sinua wastaan, ja neljä-
sataa miestä hänen kanssansa.
7. Niin peljästyi Jacob kowin, ja ahdistus
tuli hänen päällensä: ja jakoi wäen, joka
oli hänen kanssansa, ja lampaat, ja karjan
ja kamelit kahteen joukkoon.
8. Ja sanoi: jos Esau tulee yhden joukon
päälle, ja lyö sen: niin se jäänyt joukko
pääsee.
9. Ja Jacob sanoi: minun isäni Abraha-
min Jumala, ja minun isäni Isaachin Ju-
mala, Herra, joka sanoit minulle: palaja
maalles ja sukuis tykö, ja minä teen sinulle
hywää! 1 Mos. 31: 13.
10. Minä olen mahdotoin kaikkeen siihen
armoon, ja kaikkeen siihen totuuteen, jonka
sinä teit palwelialles. Sillä koska minä tä-
män Jordanin ylitse menin, ei minulla muu-
ta ollut kuin minun sauwani: mutta nyt
minulla on kaksi joukkoa.
11. Pelasta siis nyt minua minun weljeni
Esaun käsistä; sillä minä pelkään hänen tu-
lewan ja lyöwän minun, ja äidin lapsinensa.
12. Sinä olet kumminkin sanonut: minä
teen kaiketi sinulle hywää; ja lisään sinun
siemenes niinkuin sannan meressä, joka pal-
jouden tähden ei luettaa taideta. 1 Mos. 28: 14.
13. Ja hän yötyi sinne, ja otti niistä, kuin
oliwat käsillä, lahjoja lähettääksensä weljel-
lensä Esaulle:
14. Kaksisataa wuohta, ja kaksikymmentä
kaurista: kaksisataa lammasta ja kaksikym-
mentä jäärää:
15. Imettäwiä kameleja warsoinensa kol-
mekymmentä: neljäkymmentä lehmää ja
kymmenen härkää, kaksikymmentä aasia ja
kymmenen warsaa.
16. Ja antoi ne palwelioittensa käsiin, itse-
kunkin lauman erinänsä; ja sanoi palwelioil-
lensa: menkäät minun edelläni, ja pitäkäät
wäli jokaisen lauman waiheella.
17. Ja käski ensimäiselle, sanoen: koska mi-
nun weljeni Esau kohtaa sinun, ja kysyy
sinulta, kenenkäs olet, ja kuhunkas menet? ja
kenenkä nämät owat, joitas ajat edelläs?
18. Niin sano: nämät owat sinun palwe-
lias Jacobin lahjat: lähetetyt minun herral-
leni Esaulle: ja katso, hän tulee myös itse
meidän jälissämme.
19. Niin käski hän myös toiselle ja kol-
mannelle, ja kaikille niille, jotka käwiwät
lauman jälissä, sanoen: tämän minun sa-
nani jälkeen puhukaat Esaulle, koska te hä-
nen löydätte.
20. Ja sanokaat myös: katso, sinun palwe-
lias Jacob on myös meidän jälissämme;
sillä hän ajatteli: minä lepytän hänen lah-
joilla, jotka minun edelläni menewät; sitte
tahdon minä nähdä hänen kaswonsa, mi-

tämaks hän ottaa wastaan minua ystäwällisesti.
21. Niin lahjat meniwät hänen edellänsä; mutta hän oli itse siinä yötä joukkoinensa.
22. Ja nousi yöllä ja otti kaksi emäntätänsä, ja ne kaksi piikaansa, ja yksitoistakymmentä lastansa: ja meni ylitse Jabbokin luotuspaikkaan.
23. Ja otti ne ja wei heidän wirran ylitse: ja wei myös ylitse kaikki, mitä hänellä oli.
24. Mutta Jacob jäi sille puolelle yksinänsä. Silloin paineli yksi mies hänen kanssansa, siihen asti kuin aamurusko nousi. Hos. 12:4.
25. Ja kuin hän näki, ettei hän woittanut häntä, rupesi hän hänen reiteensä, niin että Jacobin reisiluu horjahtui painellessa hänen kanssansa.
26. Ja hän sanoi: päästä minua, sillä aamurusko nousee. Mutta hän wastasi: en minä päästä sinua, jolles siunaa minua.
27. Ja hän sanoi hänelle: mikä sinun nimes on? hän wastasi: Jacob.
28. Ja hän sanoi: ei sinua silleen pidä kutsuttaman Jacob, waan IsraEl: sillä sinä olet taistellut Jumalan ja ihmisten kanssa, ja olet woittanut. 1 Mos. 35:10.
29. Ja Jacob kysyi häneltä, ja sanoi: sanos nyt sinun nimes. Mutta hän sanoi: miksis minun nimeäni kysyt? Ja hän siunasi häntä siinä paikassa. Tuom. k. 13:17.
30. Ja Jacob kutsui sen paikan Pniel: sillä minä olen nähnyt Jumalan kaswosta kaswoon, ja minun sieluni on wapahdettu.
31. Ja aurinko nousi, koska hän Pnielin ohitse kävi, ja hän ontui reidestänsä.
32. Sentähden ei syö Israelin lapset reisisuonta tähän päiwään asti, että Jacobin reisiluu horjahtui.

33 Luku.

Esaun kohtaaminen, suun antaminen, matka. Suchothin, Sichemin majat.

Ja Jacob nosti silmänsä ja näki, ja katso, Esau tuli, ja neljä sataa miestä hänen kanssansa: ja hän jakoi lapset Lealle ja Rahelille, ja molemmille piioille.
2. Ja asetti piiat lapsinensa ensimäisiksi; sitälähin Lean hänen lastensa kanssa, ja Rahelin Josephin kanssa jälimmäiseksi.
3. Mutta itse hän käwi heidän edellänsä; ja kumarsi hänensä maahan seitsemän kertaa, siihen asti kuin hän weljeänsä lähestyi.
4. Ja Esau juoksi häntä wastaan, ja syliinsä otti hänen, ja halasi häntä kaulasta, ja suuta antoi hänen: ja he itkiwät.
5. Ja hän nosti silmänsä, ja näki waimot ja lapset, ja sanoi: kutka nämät kanssas owat? Hän wastasi: ne owat lapset, jotka Jumala on lahjoittanut sinun palwelialles. Ps. 127:3.
6. Niin piiat lähestyiwät lapsinensa, ja kumarsiwat hänen edessänsä.
7. Ja lähestyi myös Lea lapsinensa, ja kumarsi hänen edessänsä. Sitte tuli Joseph ja Rahel, jotka myös kumarsiwat hänen edessänsä.
8. Ja hän sanoi: mitäs tahdot kaiken sen joukon kanssa, kuin minä kohdannut olen? Hän wastasi: löytääkseni armoa minun herrani edessä.
9. Ja Esau sanoi: minulla on kyllä, minun weljeni, pidä omas.
10. Niin Jacob wastasi: ei niin, mutta jos minä olen löytänyt armon sinun edessäs, niin ota minun lahjani minun kädestäni: sillä minä näjin sinun kaswos, niinkuin minä olisin nähnyt Jumalan kaswot; ettäs olet minun hywäksi ottanut. 2 Sam. 19:27.
11. Ota siis se siunaus, jonka minä olen tuonut sinulle: sillä Jumala on sen minulle antanut, ja minulla on kyllä kaikkinaista. Niin hän waati häntä ottamaan. 2 Sam. 25:27.
12. Ja (Esau) sanoi: lähtekäämme jo matkustamaan, minä waellan sinun kanssas.
13. Niin hän sanoi hänelle: minun herrani tietää minulla olewan pieniä lapsia, ja imettäwäisiä lampaita, ja karjaa: jos ne yhtenä päiwänä äkistä ajettaisiin, niin kuolis lauma.
14. Niin menkään minun herrani palwelliansa edellä: mutta minä seuraan hiljaksensa, senjälkeen kuin karja ja lapset käydä woiwat, siihen asti kuin minä tulen minun herrani tykö Seiriin.
15. Ja Esau sanoi: minä jätän kuitenkin sinun tykös jotakin siitä wäestä, kuin minun kanssani on. Hän wastasi: mihinkä se? Anna minun ainoastansa löytää armo minun herrani edessä.
16. Niin Esau palasi sinä päiwänä tietänsä myöten Seiriin.
17. Mutta Jacob matkusti Suchothiin, ja rakensi itsellensä huoneen, ja teki majat karjallensa. Sentähden kutsui hän sen paikan Suchoth.
18. Sitte tuli Jacob rauhoitettuna siihen kaupunkiin Sichem, joka on Canaan maalla, sitte kuin hän oli tullut Mesopotamiasta; ja sioitti itsensä kaupungin kohdalle.
19. Ja osti murun peltoa, johonka hän teki majansa, Hemorin, Sichemin isän lapsilta, sadan penningin edestä.
Jos. 24:32. Ap. T. 7:16.

20. Ja rakensi siinä alttarin: ja rukoili wäkewätä Israelin Jumalan nimeä.

34 Luku.

Dina raiskattu, ja Sichem tapettu.

Ja Dina, Lean tytär, jonka hän Jacobille synnyttänyt oli, meni katselemaan sen maakunnan tyttäriä.
2. Koska Sichem, Hemorin, Hewein, sen maakunnan ruhtinaan poika näki hänen, otti hän hänen, ja makasi hänen, ja häwäisi hänen.
3. Ja hänen sydämensä paloi Dinan Jacobin tyttären perään; ja rakasti piikaa, ja puhutteli häntä suloisilla sanoilla.
4. Sichem puhui isällensä Hemorille, sanoen: ota minulle tämä piika emännäksi.
5. Ja Jacob kuuli, että he hänen tyttärensä Dinan oliwat häwäisneet, ja hänen poikansa oliwat lauman kanssa kedolla. Ja Jacob waikeni siihen asti kuin he tuliwat.
6. Ja Hemor Sichemin isä meni Jacobin tykö puhuttelemaan häntä.
7. Silloin tuliwat Jacobin pojat kedolta: ja koska he sen kuuliwat, tuliwat miehet surullisiksi, ja wihastuiwat sangen kowin, että hän oli tehnyt tyhmyyden Israelissa, maaten Jacobin tyttären: sillä ei ollut se oikein tehty.
8. Niin puhui Hemor heidän kanssansa, sanoen: minun poikani Sichemin sydän halajaa teidän tyttärenne jälkeen; antakaat siis se hänelle emännäksi.
9. Naittakaat teitänne yhteen meidän kanssamme: antakaat teidän tyttärenne meille, ja ottakaat jällensä meidän tyttäremme teille.
10. Ja asukaat meidän kanssamme: maan pitää oleman teillä altiina, asukaat, myykäät ja ostakaat siinä, ja omistakaat maa.
11. Ja Sichem sanoi hänen isällensä ja weljillensä: antakaat minun löytää armo teidän edessänne: ja mitä te sanotte minulle, sen minä annan.
12. Anokaat minulta rohkiasti huomenlahjaa ja antimita, ja minä annan, mitä te anotte, antakaat minulle waimoin se piika emännäksi.
13. Niin wastasiwat Jacobin pojat Sichemille, ja hänen isällensä Hemorille, ja puhuiwat petoksella; että hän oli heidän sisarensa Dinan häwäisnyt.
14. Ja sanoiwat heille: en me taida sitä tehdä, että me annamme meidän sisaremme ympärileikkaamattomalle miehelle: sillä se olis meille häpiäksi.
15. Mutta kuitenkin siinä me suostumme teihin; jos te tulette meidän kaltaiseksemme, että kaikki miehenpuoli teidän seassanne ympärileikattaisiin,
16. Niin me annamme meidän tyttäremme teille, ja otamme teidän tyttärenne meille: ja asumme teidän kanssanne, ja tulemme yhdeksi kansaksi.
17. Mutta jollette kuule meitä, ja anna teitänne ympärileikata; niin me otamme meidän tyttäremme, ja menemme matkaamme.
18. Ja heidän puheensa kelpasi Hemorille, ja Sichemille Hemorin pojalle.
19. Ja se nuori mies ei wiiwytellyt sitä tehdäksensä: sillä hän rakasti suuresti Jacobin tytärtä, ja hän oli kunniassa pidettäwä kaikkein ylitse hänen isänsä huoneessa.
20. Niin tuli Hemor ja hänen poikansa Sichem kaupunkinsa porttiin, ja puhuiwat heidän kaupunkinsa miehille, sanoen:
21. Nämät miehet owat rauhalliset meidän kanssamme, ja tahtowat asua ja elää tällä maalla, ja katso, maa on kyllä awara heidän edessänsä: ottakaamme heidän tyttärensä meille emännäksi, ja antakaamme meidän tyttäremme heille.
22. Mutta siihen ne miehet antawat meille suosionsa asuaksensa meidän kanssamme ja tullaksensa yhdeksi kansaksi: jos meistä ympärileikataan kaikki miehenpuoli, niinkuin he myös ympärileikatut owat.
23. Heidän karjansa ja hywyytensä, ja kaikki heidän eläimensä, eikö ne ole meidän omamme? Jos me muutoin olemme heidän tahtonsa jälkeen, niin että he asuwat meidän kanssamme.
24. Ja he oliwat Hemorille kuuliaiset, ja Sichemille hänen pojallensa, kaikki jotka hänen kaupunkinsa portista käwiwät ulos: ja ympärileikkasiwat itsensä, jokainen miehenpuoli, jotka hänen kaupunkinsa portista käwiwät ulos.
25. Ja tapahtui kolmantena päiwänä, koska he kipiämmällänsä oliwat, ottiwat ne kaksi Jacobin poikaa Simeon ja Lewi, Dinan weljet, kumpikin miekkansa, ja meniwät rohkiasti kaupunkiin: ja tappoiwat jokaisen miehenpuolen. 1 Mos. 49: 5.
26. Ja tappoiwat myös Hemorin, ja hänen poikansa Sichemin miekan terällä: ja ottiwat Dinan, Sichemin huoneesta, ja meniwät pois.
27. Niin tuliwat Jacobin pojat tapettuiden päälle, ja ryöstiwät kaupungin; että he oliwat häwäisneet heidän sisarensa.
28. Ja weiwät pois heidän lampaansa, karjansa, aasinsa, ja mitä sekä kaupungissa että kedolla oli.

29. Ja kaikki heidän hywyytensä, lapsensa
ja heidän waimonsa he ottiwat wangiksi, ja
ryöstiwät; niin myös kaikki, mitä huoneis=
sa oli.
30. Ja Jacob sanoi Simeonille ja Lewille:
te olette minulle mielikarwauden tehneet,
saattaen minun haisewaiseksi tämän maa=
kunnan asuwaisille, Cananealaisille ja Phe=
resealaisille: ja minä olen wähä joukko, kos=
ka he heitänsä kokoowat minun päälleni,
niin he tappawat minun, ja minä hukute=
taan, ja minun huoneeni.
31. Mutta he wastasiwat: pitikös tä heidän
tekemän meidän sisaremme kanssa, niinkuin
jonkun porton kanssa?

35 Luku.

Jumalan palwelus puhdistettu. BethEl rakettu. Jumala ilmestyy. BenJamin syntyy. Rahel ja Isaach kuolewat.

Ja Jumala sanoi Jacobille: nouse ja me=
ne ylös BethEliin, ja asu siellä: ja tee siihen
alttari Jumalalle, joka sinulle ilmestyi, kos=
ka sinä pakenit weljes Esaun edestä.
1 Mos. 28: 12, zc.
2. Niin sanoi Jacob perheellensä, ja kai=
kille, jotka hänen kanssansa oliwat: eroitta=
kaat teistänne wieraat jumalat, jotka teidän
seassanne owat, ja puhdistakaat teitänne,
ja muuttakaat teidän waatteenne.
3. Ja nouskaamme ja menkäämme ylös
BethEliin; että minä tekisin siihen alttarin
Jumalalle, joka minun kuuli minun hätäai=
kanani, ja on ollut minun kanssani tiellä,
jota minä matkustin.
4. Niin he antoiwat Jacobille kaikki wie=
raat jumalat, jotka heidän käsissänsä oli=
wat, ja heidän korwarenkaansa, jotka heidän
korwissansa oliwat. Ja Jacob kaiwoi ne
sen tammen alle, joka oli Sichemin tykönä.
5. Ja he matkustiwat. Ja Jumalan pelko
tuli niille kaupungeille, jotka oliwat heidän
ympärillänsä, ettei he ajaneet Jacobin poi=
kia takaa.
6. Niin tuli Jacob Lutsiin Canaan maalle,
se on BethEl, kaiken sen wäen kanssa, kuin
hänen kanssansa oli.
7. Ja rakensi siihen alttarin, ja kutsui sen
paikan ElBethEl; sillä Jumala ilmestyi
siinä hänelle, paetessansa weljensä edestä
1 Mos. 33: 20.
8. Niin kuoli Debora Rebekan imettäjä,
ja haudattiin alemmaiselle puolelle Beth=
Elitä, tammen ala: ja se kutsuttiin itkutam=
meksi.
9. Ja Jumala ilmestyi taas Jacobille,
sitte kuin hän oli tullut Mesopotamiasta ja
siunasi häntä.
10. Ja Jumala sanoi hänelle: sinun ni=
mes on Jacob: mutta ei silleen pidä sinun
nimes kutsuttaman Jacob, waan IsraEl
pitää sinun nimes oleman. Ja niin kutsut=
tiin hänen nimensä IsraEl. 1 Mos. 32: 28.
11. Ja Jumala sanoi hänelle: minä olen
kaikkiwaltias Jumala, ole hedelmällinen ja
enäne, kansa ja kansain joukko pitää sinusta
tuleman: ja kuninkaat pitää tuleman sinun
kupeistas.
12. Ja sen maan, jonka minä olen anta=
nut Abrahamille ja Isaachille, annan minä
sinulle; ja sinun siemenelles sinun jälkees,
annan minä sen maan. 1 Mos. 12: 7.
13. Ja niin meni Jumala ylös hänen ty=
köänsä, siinä paikassa, kuin hän hänen kans=
sansa puhunut oli. 1 Mos. 17: 22.
14. Mutta Jacob asetti muistopatsaan sii=
hen paikkaan, jossa hän hänen kanssansa pu=
hunut oli, (nimittäin) kiwisen patsaan: ja
uhrasi juomauhria, ja kaasi öljyä sen päälle.
15. Ja Jacob kutsui sen paikan, jossa Ju=
mala hänen kanssansa puhunut oli, BethEl.
16. Ja he matkustiwat BethElistä, ja
kuin wielä wähä matkaa oli Ephrathiin,
niin synnytti Rahel, ja synnyttäminen oli
hänelle sangen raskas.
17. Ja koska synnyttäminen oli hänellä
raskaimmallansa, sanoi lastenämmä hänel=
le: älä pelkää, sillä tämä poika on sinulla
myös olewa.
18. Mutta hänen henkensä lähteissä, koska
hänen piti kuoleman, kutsui hän hänen ni=
mensä BenOni: mutta hänen isänsä kutsui
hänen nimensä BenJamin.
19. Niin kuoli Rahel: ja hän haudattiin
Ephrathin tien wiereen, se on Bethlehem.
1 Mos. 48: 7.
20. Ja Jacob pani patsaan hänen hau=
tansa päälle: tämä on Rahelin haudan pat=
sas hamaan tähän päiwään asti.
21. Ja IsraEl matkusti edespäin, ja teki
majansa tuolle puolelle Ederin tornia.
Micha 4: 8.
22. Ja se tapahtui, koska IsraEl asui siinä
maakunnassa, meni Ruben ja makasi Bil=
han hänen isänsä jalkawaimon kanssa. Ja
IsraEl sai sen kuulla. Ja Jacobilla oli kak=
sitoistakymmentä poikaa. 1 Mos. 49: 4.
23. Lean pojat oliwat nämät: Jacobin esi=
koinen Ruben; niin Simeon ja Lewi, ja
Juda, ja Isaschar ja Zebulon.
24. Rahelin pojat oliwat: Joseph ja Ben=
Jamin.
25. Bilhan Rahelin piian pojat oliwat:
Dan ja Napthali.
26. Silpan Lean piian pojat oliwat: Gad

ja Asser. Nämät owat Jacobin pojat, jotka
hänelle syntyneet oliwat Mesopotamiassa.
27. Ja Jacob tuli isänsä Isaachin tykö
Mamreen, Arban kaupunkiin, joka on He=
bron, jossa Abraham ja Isaach oliwat muu=
kalaiset olleet. 1 Mos. 37: 1.
28. Ja Isaach oli sadan ja kahdeksankym=
menen ajastaikainen:
29. Ja tuli riutuneeksi, ja kuoli, ja koottiin
kansansa tykö, wanhana ja suuttuneena elä=
mästä. Ja hänen poikansa Esau ja Jacob
hautasiwat hänen. 1 Mos. 25: 8.

36 Luku.

Esaun emännät, asuinpaikka ja lapset.

Tämä on Esaun sukukunta, joka on Edom.
2. Esau otti emännät Canaan tyttäristä:
Adan, Elonin Hethein tyttären, ja Oholi=
baman, Anan tyttären Zibeonin Hewein
pojan tyttären, 1 Mos. 26: 34.
3. Ja Basmathin, Ismaelin tyttären, Ne=
bajothin sisaren.
4. Ada synnytti Esaulle Eliphan. Ja
Basmath synnytti Reguelin.
5. Oholibama synnytti Jeun, Jaelamin
ja Korahn. Nämät owat Esaun lapset, jot=
ka hänelle syntyiwät Canaan maalla.
6. Ja Esau otti emäntänsä, poikansa ja
tyttärensä ja kaikki huoneensa sielut, ja kar=
jansa ja kaikki juhtansa, ja kaiken sen tawa=
ransa, kuin hän oli pannut kokoon Canaan
maalla: ja meni (toiselle) maalle, weljensä
Jacobin tyköä.
7. Sillä heidän tawaransa oli niin suuri,
ettei he taitaneet asua ynnä: ja se maa, jos=
sa he muukalaiset oliwat, ei wetänyt heitä
heidän karjansa (paljouden) tähden.
1 Mos. 13: 6.
8. Niin asui Esau Seirin wuorella, ja tä=
mä Esau on Edom. Jos. 24: 4.
9. Nämät owat Esaun sukukunnat Edo=
mealaisten isän Seirin wuorella.
10. Nämät owat Esaun poikain nimet:
Eliphats, Adan Esaun emännän poika:
Reguel Basmathin Esaun emännän poika.
11. Ja Eliphan pojat oliwat: Theman,
Omar, Zepho, ja Gaetam ja Kenas.
12. Mutta Thimna oli Eliphan Esaun po=
jan jalkawaimo, joka synnytti hänelle Ama=
lekin. Ne owat Adan Esaun emännän lapset.
13. Mutta Reguelin lapset owat nämät:
Nahat, ja Zerah, Samma, Missa. Ne owat
Basmathin Esaun emännän lapset.
14. Mutta nämät oliwat Oholibaman
Esaun emännän pojat, Anan tyttären Zi=
beonin pojan tyttären lapset, jotka hän syn=
nytti Esaulle: Jeus ja Jaelem ja Korah.
15. Nämät owat ruhtinaat Esaun lapsista:
Eliphan Esaun esikoisen lapset owat nämät:
se ruhtinas Theman, se ruhtinas Omar, se
ruhtinas Zepho, se ruhtinas Kenas,
1 Aika k. 1: 35.
16. Se ruhtinas Korah, se ruhtinas Gae=
tham, se ruhtinas Amalek. Nämät owat
ruhtinaat Eliphasta Edomin maalla, ja
owat Adan lapset.
17. Ja nämät owat Reguelin Esaun pojan
lapset: se ruhtinas Nahath, se ruhtinas Se=
rah, se ruhtinas Samma, se ruhtinas Mis=
sa. Nämät owat ruhtinaat Reguelista
Edomerein maalla ja owat Basmathin
Esaun emännän lapset.
18. Mutta nämät owat Oholibaman
Esaun emännän lapset: se ruhtinas Jeus,
se ruhtinas Jaelam, se ruhtinas Korah.
Nämät owat ruhtinaat Oholibamasta, Anan
tyttärestä, Esaun emännästä.
19. Nämät owat Esaun lapset, ja heidän
ruhtinaansa. Hän on Edom.
20. Mutta nämät owat Seirin sen Horea=
laisen lapset, jotka sillä maalla asuiwat:
Lothan, Sobal, Sibeon, Ana, 1 Aika k. 1: 38.
21. Dison, Etser ja Disan. Nämät owat
Horealaisten ruhtinaat, Seirin lapset Edo=
min maalla.
22. Mutta Lothanin lapset owat: Hori ja
Heman: ja Lothanin sisar, Thimna.
23. Sobalin lapset owat nämät: Alwan,
Manahat, Ebal, Sepho ja Onam.
24. Nämät oliwat Sibeonin lapset: Aja
ja Ana. Tämä on se Ana, joka korwessa
löi Jeminiläiset, kaitessansa isänsä Sibeo=
nin aaseja.
25. Mutta Ananin lapset oliwat: Dison
ja Oholibama Ananin tytär.
26. Disonin lapset oliwat: Hemdan, ja
Esban, Jetran ja Charan.
27. Etserin lapset oliwat: Bilhan ja Sa=
wan ja Akan.
28. Disanin lapset oliwat: Uts ja Aran.
29. Nämät owat Horealaisten ruhtinaat:
se ruhtinas Lothan, se ruhtinas Sobal, se
ruhtinas Sibeon, se ruhtinas Ana,
30. Se ruhtinas Dison, se ruhtinas Etser,
se ruhtinas Disan. Nämät owat Horea=
laisten ruhtinaat, heidän ruhtinastensa
seassa Seirin maalla.
31. Mutta kuninkaat kuin Edomin maalla
hallitsiwat, ennenkuin joku kuningas hallitsi
Israelin lapsia, owat nämät: 1 Aika k. 1: 43.
32. Niin hallitsi Edomissa Bela Beorin
poika: ja hänen kaupunkinsa nimi oli Din=
haba.
33. Ja koska Bela kuoli, tuli Jobab Se=

rahn poika Bosrasta kuninkaaksi hänen
siaansa.
34. Kuin Jobab kuoli, tuli Husam The=
manealaisten maalta kuninkaaksi hänen
siaansa.
35. Koska Husam kuoli, tuli Hadad Be=
dadin poika kuninkaaksi hänen siaansa, joka
löi Midianilaiset Moabilaisten kedolla, ja
hänen kaupunkinsa nimi oli Awith.
36. Koska Hadad kuoli, hallitsi Samla
Masrechasta hänen siassansa.
37. Koska Samla kuoli, tuli Saul kunin=
kaaksi hänen siaansa, Rehobothin wirran
tykköä.
38. Koska Saul kuoli, tuli Baalhanan
Achborin poika kuninkaaksi hänen siaansa.
39. Koska Baalhanan Achborin poika kuo=
li, tuli Hadar kuninkaaksi hänen siaansa, ja
hänen kaupunkinsa nimi oli Pagu: ja hä=
nen emäntänsä nimi oli Mehetabeel, Matre=
din tytär, joka Mesahabin tytär oli.
40. Ja nämät owat Esaun ruhtinasten
nimet heidän suwuissansa, paikoissansa ja
nimissänsä: se ruhtinas Thimna, se ruhti=
nas Alua, se ruhtinas Jethet, 1 Aik. k. 1:51, 2c.
41. Se ruhtinas Oholibama, se ruhtinas
Ela, se ruhtinas Pinon,
42. Se ruhtinas Chenas, se ruhtinas The=
man, se ruhtinas Mibtsar,
43. Se ruhtinas Magdiel, se ruhtinas
Iram. Nämät owat Edomin ruhtinaat,
niinkuin he asuneet owat perintömaallansa,
ja Esau on Edomealaisten isä.

37 Luku.

Joseph näkee unta, myydään ja itketään.

Ja Jacob asui sillä maalla, jossa hänen
isänsä muukalainen oli ollut: (nimittäin)
Canaan maalla. 1 Mos. 35:27.
2. Ja nämät owat Jacobin sukukunnat:
Joseph oli seitsemäntoistakymmenen ajast=
aikainen, koska hän kaitsi karjaa weljeinsä
kanssa, ja hän oli nuorella ijällänsä Bilhan
ja Silpan, isänsä emäntäin lasten kanssa:
ja Joseph ilmoitti isällensä, mikä paha sano=
ma heistä kuului.
3. Mutta Israel rakasti Josephia enää
kuin kaikkia muita lapsiansa, että hän oli
syntynyt hänelle wanhalla ijällänsä: ja teki
hänelle kirjawan hameen.
4. Kuin hänen weljensä näkiwät, että hä=
nen isänsä rakasti häntä enää kuin kaikkia hä=
nen weljiänsä, wihasiwat he häntä, ja ei woi=
neet puhutella häntä ystäwällisesti. Ap. T. 7:9.
5. Niin Joseph näki unen, ja ilmoitti sen
weljillensä, josta he rupesiwat häntä enäm=
min wihaamaan.
6. Sillä hän oli sanonut heille: kuulkaat
tätä unta, jonka minä näjin.
7. Katso, me olimme sitowanamme jalalli=
sia wainiolla, ja minun jalalliseni nousi ja
seisoi; ja katso teidän jalallisenne seisoiwat
ympärillä, ja kumarsiwat minun jalallistani.
8. Niin sanoiwat hänen weljensä hänelle:
sinäkö tulet meidän kuninkaaksemme, koko=
nansa hallitsemaan meitä? Ja wihasiwat
häntä wielä enämmin, hänen unensa ja pu=
heensa tähden.
9. Ja hän taas näki toisen unen, ja jutteli
sen weljillensä, ja sanoi: katso, minä näjin
wielä unta: ja katso, aurinko, kuu ja yksi=
toistakymmentä tähteä kumarsiwat minua.
10. Ja kuin hän sitä sanoi isällensä ja wel=
jillensä, nuhteli hänen isänsä häntä ja sanoi
hänelle: mikä uni se on, kuin sinä olet näh=
nyt? Pitääkö minun ja sinun äitis ja wel=
jes tuleman ja kumartaman meitämme sinun
edessäs maahan?
11. Ja hänen weljensä kadehtiwat häntä;
mutta hänen isänsä piti nämät sanat mie=
lessänsä.
12. Koska hänen weljensä meniwät kaitse=
maan isänsä karjaa Sichemiin,
13. Sanoi Israel Josephille: eikö weljes
kaitse karjaa Sichemissä? Tule, minä lähe=
tän sinun heidän tykönsä; hän wastasi: täs=
sä minä olen.
14. Hän sanoi: mene ja katso, owatko wel=
jes ja karja rauhassa, ja palaja minulle sitä
sanomaan. Ja hän lähetti hänen Hebronin
laaksosta; ja hän tuli Sichemiin.
15. Niin yksi mies kohtasi hänen eksyksissä
kedolla; ja kysyi häneltä, sanoen: mitäs etsit?
16. Hän wastasi: minä etsin weljiäni: sa=
nos minulle, kussa he kaitsewat karjaa.
17. Ja mies sanoi: he läksiwät täältä; sillä
minä kuulin heidän sanowan: käykäämme
Dothaniin. Niin Joseph meni weljeinsä pe=
rään, ja löysi heidän Dothanista.
18. Kuin he kaukana näkiwät hänen, ja
ennenkuin hän heitä lähestyi, pitiwät he
neuwoa häntä wastaan, tappaaksensa häntä.
19. Ja sanoiwat toinen toisellensa: katso,
toi unennäkiä tulee.
20. Tulkaat siis, tappakaamme häntä, ja
heittäkäämme häntä yhteen kuoppaan, ja
sanokaamme: paha peto on hänen syönyt:
niin saadaan nähdä, mihinkä hänen unensa
joutuwat.
21. Koska Ruben sen kuuli, tahtoi hän
häntä pelastaa heidän käsistänsä, ja sanoi:
älkäämme hänen henkeänsä ottako. 1 Mos. 42:22.
22. Ja Ruben wielä sanoi heille: älkäät
wuodattako werta, waan heittäkäät häntä

tähän kuoppaan, joka on korwessa, ja älkäät satuttako kättänne häneen; sillä hän tahtoi pelastaa häntä heidän käsistänsä, saattaksensa häntä jälleen isänsä tykö.

23. Ja tapahtui, koska Joseph tuli weljeinsä tykö, riisuiwat he häneltä hameen, (nimittäin) sen kirjawan hameen, joka hänen yllänsä oli:

24. Ja ottiwat hänen ja heittiwät kuoppaan: ja kuoppa oli tyhjä, ja ei ollut siinä wettä.

25. Sitte istuiwat he syömään leipää: ja kuin he nostiwat silmänsä ja katseliwat, niin katso, Ismaelitain joukko tuli Gileadista: ja heidän kameleinsa kannatus oli styraks, mastiks ja ladanum, ja waelsiwat wiemään niitä alas Egyptiin.

26. Niin sanoi Juda weljillensä: mitä me siitä hyödymme, että me murhaamme meidän weljemme ja salaamme hänen werensä?

27. Tulkaat ja myykäämme häntä Ismaelitereille, ja älkäämme satuttako käsiämme häneen: sillä hän on meidän weljemme ja lihamme; ja he kuuliwat häntä.

28. Koska Midianilaisten kauppamiehet siitä meniwät ohitse, wetiwät he Josephin ja ottiwat ylös kuopasta, ja myiwät hänen Ismaelitereille, kahteenkymmeneen hopiapenninkiin; jotka weiwät Josephin pois Egyptiin. Ps. 105:17. Ap. T. 7:9.

29. Koska Ruben palasi kuopalle, niin katso, ei ollut Joseph kuopassa: ja hän rewäisi waatteensa,

30. Ja palasi weljeinsä tykö, ja sanoi: ei ole nuorukainen siellä, woi minua! kuhunka minä menen?

31. Niin he ottiwat Josephin hameen, ja tappoiwat kauriin, ja tahrasiwat hameen wereen.

32. Ja lähettiwät sen kirjawan hameen, ja antoiwat kantaa isällensä, ja sanoiwat: tämän me löysimme: tunnustele, jos tämä on poikas hame taikka ei?

33. Ja hän tunsi sen, ja sanoi: tämä on minun poikani hame, paha peto on hänen syönyt: raadellen on Joseph rewelty. 1 Mos. 44:28.

34. Ja Jacob rewäisi waatteensa, ja käärei säkin kupeisiinsa, ja murhehti poikaansa monta päiwää.

35. Ja kaikki hänen poikansa ja tyttärensä nousiwat häntä lohduttamaan; waan ei hän tahtonut antaa itsiänsä lohdutettaa, mutta sanoi: minä murehtien menen alas poikani tykö hautaan. Ja hänen isänsä itki häntä.

36. Mutta Midianilaiset myiwät hänen Egyptin Potipharille, Pharaon kammaripalwelialle ja huowinhaltialle. 1 Mos. 39:1.

38 Luku.

Judan pojat ja sukuruttaus.

Se tapahtui siihen aikaan, että Juda meni alas weljeinsä tyköä, ja poikkesi yhden miehen tykö Odollamiin, jonka nimi oli Hira.

2. Ja Juda näki siellä Cananean miehen tyttären, hänen nimensä oli Sua: ja otti hänen ja meni hänen tykönsä.

3. Ja hän tuli raskaaksi, ja synnytti pojan; ja kutsui hänen nimensä Ger.

4. Ja hän taas tuli raskaaksi, ja synnytti pojan; ja kutsui hänen nimensä Onan.

5. Ja hän synnytti wielä pojan, ja kutsui hänen nimensä Sela. Ja Juda oli Chesibissä, koska hän sen synnytti. 1 Aikak. 2:3.

6. Ja Juda otti esikoisellensa Gerille emännän, jonka nimi oli Thamar.

7. Mutta Ger, Judan esikoinen, oli paha Herran edessä: ja Herra kuoletti hänen. 4 Mos. 26:19.

8. Niin sanoi Juda (pojallensa) Onanille: mene weljes emännän tykö, ja ota häntä awiokses, herättääkses weljelles siementä. 5 Mos. 25:5. Matth. 22:24.

9. Mutta Onan tiesi, ettei siemen olisi tullut hänen omaksensa: koska hän siis makasi weljensä emännän kanssa, antoi hän sen pudota maahan, ja turmeli sen, ettei hän olisi antanut weljellensä siementä.

10. Ja se paha, kuin hän teki, ei kelwannut Herralle, joka kuoletti myös hänen.

11. Niin sanoi Juda miniällensä Thamarille: ole leskenä sinun isäs huoneessa siihen asti kuin minun poikani Sela kaswaa. Sillä hän ajatteli: tohtii tapahtua, että hän myös kuolee, niinkuin hänen weljensäkin. Niin Thamar meni pois, ja oli isänsä huoneessa.

12. Koska monta päiwää oli kulunut, kuoli Suahn tytär, Judan emäntä. Ja kuin Juda oli itsensä lohduttanut, meni hän Thimnathiin, lammastensa keritsiäin tykö ystäwänsä Hiran kanssa Odollamista.

13. Niin ilmoitettiin Thamarille: sanoen: katso, appes menee ylös Thimnathiin keritsemään lampaitansa.

14. Niin riisui hän yltänsä leskiwaatteensa, ja werhoitti itsensä liinalla ja peitti hänensä, ja istui kahden lähteen weräjälle, joka on tiellä Thimnathiin; sillä hän näki, että Sela oli kaswanut, ja ei häntä annettu sille emännäksi.

15. Koska Juda näki hänen, luuli hän sen portoksi; sillä hän oli peittänyt kaswonsa.

16. Ja hän poikkesi tien oheen hänen tykönsä, ja sanoi: annas minun maata kanssas; sillä ei hän tiennyt sitä miniäksensä. Hän wastasi: mitäs minun annat, jos sinä makaisit minun kanssani? 3 Mos. 18:15.

17. Hän sanoi: minä lähetän kauriin laumastani. Hän wastasi: anna siis minulle pantti niin kauwaksi kuin sinä sen lähetät.

18. Hän sanoi: mitästä minä sinulle pantiksi annan? Hän wastasi: sinettis, sitees, ja sauwas, joka kädessäs on. Niin hän antoi ne hänelle, ja makasi hänen kanssansa, ja hän tuli raskaaksi hänestä.

19. Ja hän nousi ja meni, ja pani pois peitteen, ja puki jälleen leskiwaatteet yllensä.

20. Mutta Juda lähetti kauriin ystäwänsä kanssa Odollamista, että hän waimolta ottais pantin jälleen: ja ei hän löytänyt häntä.

21. Niin hän kyseli sen paikan miehiltä, sanoen: kussa on se portto, kuin istui näillä kahdella lähteellä tien ohessa? He wastasiwat: ei yksikään portto ole tässä ollut.

22. Mutta hän palasi Judan tykö, ja sanoi: en minä löytänyt häntä; sanoiwat myös sen paikan miehet, ettei tässä ole yhtäkään porttoa ollut.

23. Juda sanoi: pitäkään ne, ettemme mitämaks häpiään tulisi; katso, minä lähetin kauriin, ja et sinä löytänyt häntä.

24. Liki kolmen kuukauden jälkeen ilmoitettiin Judalle: sinun miniäs Thamar on salawuoteessa ollut, ja katso, salawuoteesta on hän myös raskaaksi tullut. Juda sanoi: wiekäät häntä poltettaa.

25. Mutta koska hän tuotiin edes, lähetti hän appensa tykö, sanoen: siitä miehestä, jonka nämät owat, olen minä raskas. Ja sanoi: tunnetkos, kenenkä on tämä sinetti, side ja sauwa.

26. Ja Juda tunsi ne, ja sanoi: hän on minua hurskaampi: etten minä hänelle poikaani Selata antanut. Kuitenkin ei hän enämpätä maannut häntä.

27. Ja tapahtui hänen synnyttämisensä ajalla, ja katso, kaksoiset oliwat hänen kohdussansa.

28. Ja hänen synnyttäissänsä, pisti toinen ulos kätensä, johonka lasten-ämmä tarttui, ja sitoi siihen punaisen langan, sanoen: tämä tulee ensisti ulos.

29. Mutta koska hän kätensä takaperin weti, tuli ulos hänen weljensä, ja hän sanoi: miksis olet rewäissyt? Tämä rikkirewäisemys on sinun tähtes: ja hänen nimensä kutsuttiin Perets.

30. Sitte tuli ulos hänen weljensä, jonka kädessä oli se punainen lanka: ja hänen nimensä kutsuttiin Serah. 1 Aikak. 2:4. Matth. 1:3.

39 Luku.

Josephin palwelus, puhtaus ja wankeus.

Ja Joseph wietiin alas Egyptiin: ja Potiphar Egyptiläinen Pharaon kammaripalwelia ja huowinhaltia osti hänen Ismaelilaisilta, jotka hänen sinne alas wieneet oliwat. 1 Mos. 37:36. Ps. 105:17.

2. Ja Herra oli Josephin kanssa, ja hän oli onnellinen mies, ja oli isäntänsä Egyptiläisen huoneessa.

3. Ja hänen isäntänsä näki, että Herra oli hänen kanssansa; sillä kaikki, mitä hän teki, antoi Herra menestyä hänen kädessänsä.

4. Niin että hän löysi armon hänen edessänsä, ja tuli hänen palweliaksensa: ja hän asetti hänen huoneensa ylitse, ja kaikki mitä hänellä oli, antoi hän hänen käteensä.

5. Ja siitä ajasta kuin hän oli hänen pannut huoneensa ja kaiken tawaransa päälle, siunasi Herra sen Egyptiläisen huoneen Josephin tähden, ja Herran siunaus oli kaikissa niissä, jotka hänellä kotona ja kedolla oliwat.

6. Sentähden antoi hän kaikki Josephin haltuun, mitä hänellä oli, ja ei tiedustellut mitään häneltä, paitsi sitä ruokaa, jonka hän söi. Ja Joseph oli kauniin luontoinen, ja ihana kaswoilta.

7. Ja tapahtui tämän jälkeen, että hänen isäntänsä emännän silmät paloiwat Josephin päälle, ja sanoi: makaa minun kanssani.

8. Mutta hän kielsi, ja sanoi isäntänsä emännälle: katso, minun isäntäni ei tiedusta minulta, mitä huoneessa on, ja kaikki mitä hänellä on, antoi hän minun käteeni.

9. Ei pidä hän itseänsä tässä huoneessa suurempana minua, ei myös ole hän kieltänyt minulta mitään, paitsi sinun, siinä kuin sinä olet hänen emäntänsä: kuinka siis minä niin paljon pahaa tekisin ja rikkoisin Jumalata wastaan?

10. Mutta hän piti jokapäiwä senkaltaiset puheet Josephin kanssa; mutta ei hän totellut maata hänen kanssansa, eli olla hänen kanssansa.

11. Ja tapahtui yhtenä päiwänä, että Joseph meni huoneeseen askaroitsemaan; ja ei ollut yksikään perheestä läsnä.

12. Ja hän tarttui hänen hameeseensa, sanoen: makaa minun kanssani. Mutta hän jätti hameensa hänen käteensä, ja pakeni, ja meni ulos.

13. Koska hän näki, että hän jätti hameensa hänen käteensä ja pakeni ulos,

14. Huusi hän perhettänsä, ja sanoi heille: katsokaat, hän on tuonut meille yhden Hebrealaisen miehen, saattamaan meitä hä-

piään: hän tuli minun tykööni makaamaan minun kanssani; mutta minä huusin korkialla äänellä.
15. Ja koska hän kuuli, että minä riahdin ja huusin, jätti hän minulle hameensa, pakeni ja meni ulos.
16. Niin hän piti hänen hameensa tykönänsä, siihen asti kuin hänen isäntänsä kotia tuli,
17. Ja puhui hänelle ne sanat, sanoen: se Hebrealainen palwelia, jonkas olet meille tuonut, tuli minun tyköni, saattamaan minua häpiään.
18. Mutta koska minä riahdin ja huusin, jätti hän minulle hameensa ja pakeni ulos.
19. Koska hänen isäntänsä kuuli emäntänsä sanat, kuin hän puhui hänelle, sanoen: niin on sinun palwelias tehnyt minulle, wihastui hän sangen kowin.
20. Ja hänen isäntänsä otti Josephin, ja pani wankihuoneeseen, jossa kuninkaan wangit oliwat: ja niin hän oli siellä wankihuoneessa.
21. Mutta Herra oli Josephin kanssa, ja käänsi laupiutensa hänen tykönsä; ja antoi hänen löytää armon wankihuoneen haltian edessä; Ap. T. 7: 9.
22. Niin että hän antoi kaikki wangit wankihuoneessa Josephin käden ala, että kaikki mitä siellä tehtiin, se tehtiin hänen kauttansa.
23. Ja wankihuoneen haltia ei pitänyt mistään murhetta niistä, jotka hänen kädessänsä oliwat; sillä Herra oli Josephin kanssa, ja mitä hän teki, antoi Herra menestyä.

40 Luku.

Juomanlaskian ja leipojan uni. Josephin selitys, pyyntö.

Ja sitte tapahtui, että Egyptin kuninkaan ylimmäinen juomanlaskia ja leipoja rikkoiwat heidän herraansa Egyptin kuningasta wastaan:
2. Niin Pharao wihastui molemmitten palweliainsa, ylimmäisen juomanlaskian ja ylimmäisen leipojan, päälle.
3. Ja heitti heidän wankiuteen huowinhaltian huoneeseen, wankihuoneeseen siihen paikkaan, jossa Joseph oli wankina.
4. Ja huowinhaltia pani Josephin heidän kanssansa palwelemaan heitä. Ja he oliwat wankiudessa kappaleen aikaa.
5. Ja molemmat näkiwät unta, kumpikin unensa yhtenä yönä, kukin unensa selityksen jälkeen, Egyptin kuninkaan juomanlaskia ja leipoja, jotka oliwat sidottuna wankihuoneessa.
6. Koska Joseph tuli aamulla heidän tykönsä, ja näki heidän murheellisiksi,
7. Kysyi hän niiltä Pharaon palwelioilta, jotka hänen kanssansa herransa wankihuoneessa oliwat, ja sanoi: miksi te olette tänäpänä surulliset?
8. He wastasiwat häntä: me olemme nähneet unta, ja ei ole, joka sen selittää. Niin sanoi Joseph heille: Jumalan on selitys, kuitenkin jutelkaat se minulle.
9. Niin ylimmäinen juomanlaskia jutteli unensa Josephille, ja sanoi hänelle: minä näjin unta, ja katso, wiinapuu oli minun edessäni.
10. Ja sillä wiinapuulla oli kolme haaraa; ja se oli niinkuin wiheriöitsemällänsä, sen kukoistus käwi ylös, ja sen ryypäleet tulentuiwat wiinamarjoiksi.
11. Ja Pharaon juoma-astia oli minun kädessäni: niin minä otin wiinamarjat ja puserrin ne Pharaon juoma-astiaan, ja annoin sen juoma-astian Pharaon käteen.
12. Ja Joseph sanoi hänelle: tämä on sen selitys: kolme haaraa owat kolme päiwää.
13. Kolmen päiwän sisälle korottaa Pharao sinun pääs, ja asettaa sinun jällensä entiseen wirkaas: ja sinä annat Pharaon käteen juoma-astian niinkuin ennenkin, koskas olit hänen juomansa laskia.
14. Mutta muista minua tykönäs, koska sinun hywin käy, ja tee sitte laupius minun kanssani, ettäs ilmoittaisit minun Pharaolle, ja antaisit minun ottaa täältä ulos.
15. Sillä minä olen salaisesti warastettu Hebrealaisten maalta; enkä ole tässä mitään tehnyt, että he minun tähän wankiuteen paniwat. 1 Mos. 37: 28.
16. Koska ylimmäinen leipoja näki, että selitys oli hywä, sanoi hän Josephille: minä myös unessani, ja katso kolme palmikoittua koria oli minun pääni päällä.
17. Ja ylimmäisessä korissa oli kaikkinaisia leiwotuita ruokia Pharaon tarpeeksi: ja linnut söiwät niitä korista minun pääni päältä.
18. Joseph wastasi, ja sanoi: tämä on sen selitys: kolme koria owat kolme päiwää.
19. Ja kolmen päiwän sisälle ylöntää Pharao sinun pääs, ja ripustaa sinun hirsipuuhun: ja linnut syöwät sinun lihas sinun päältäs.
20. Ja tapahtui kolmantena päiwänä, koska Pharao piti syntymäpäiwäänsä, teki hän pidon kaikille palwelioillensa, ja ylönsi ylimmäisen juomanlaskian pään, ja ylimmäisen leipojan pään palwelioittensa seassa.
21. Ja asetti ylimmäisen juomanlaskian jälleen (entiseen) wirkaansa, antamaan Pharaon käteen juoma-astiata.
22. Mutta ylimmäisen leipojan antoi

hän hirttää; niinkuin Joseph oli heille selittänyt.

23. Mutta ylimmäinen juomanlaskia ei muistanut Josephia, waan unhotti hänen.

41 Luku.

Pharaon uni. Josephin selitys, ylöntäminen, naiminen ja lapset.

Ja tapahtui kahden ajastajan perästä, että Pharao näki unen, niinkuin hän olis seisonut wirran tykönä.

2. Ja katso, wirrasta astui ylös seitsemän kaunista ja lihawata lehmää, jotka käwiwät laitumella ruohostossa.

3. Sitte näki hän toiset seitsemän lehmää tulewan wirrasta ylös, rumaa ja laihaa; ja seisoiwat niiden (toisten) lehmäin tykönä wirran reunalla.

4. Ja ne rumat ja laihat lehmät söiwät ne seitsemän lihawata ja kaunista lehmää. Niin Pharao heräsi.

5. Ja hän nukkui jällensä, ja näki toisen kerran unta: ja katso, seitsemän täysinäistä ja paksua tähkäpäätä kaswoiwat yhdessä oljessa.

6. Ja katso, seitsemän pientä ja itätuulelta surkastunutta tähkäpäätä kaswoiwat niiden jälkeen.

7. Ja ne seitsemän laihaa tähkää nieliwät ne seitsemän paksua ja täysinäistä tähkäpäätä. Niin Pharao heräsi ja näki, että se oli uni.

8. Ja aamulla oli hänen henkensä murheellinen, lähetti ja antoi kutsua kokoon kaikki Egyptin noidat ja tietäjät, ja Pharao jutteli heille unensa. Mutta ei ollut, joka sen taisi selittää Pharaon edessä. Dan. 2:1, 3, 10, &c.

9. Niin puhui ylimmäinen juomanlaskia Pharaolle, sanoen: minä muistan tänäpänä minun rikokseni. 1 Mos. 40:1, 3.

10. Koska Pharao wihastui palweliainsa päälle, ja pani minun ja ylimmäisen leipojan wankiuteen, huowinhaltian huoneeseen;

11. Niin me molemmat näjimme yhtenä yönä unta, kumpikin unensa selityksen jälkeen me uneksuimme.

12. Ja siellä oli meidän kanssamme Hebrealainen nuorukainen, huowinhaltian palwelia, ja me juttelimme hänelle, ja hän selitti meille meidän unemme: kummallenkin unensa jälkeen selitti hän sen.

13. Ja niinkuin hän meille selitti, niin se tapahtui: sillä minä asetettiin minun wirkaani, ja hän hirtettiin.

14. Niin lähetti Pharao, ja antoi kutsua Josephin, ja he hopusti ottiwat hänen wankiudesta ulos. Ja hän antoi itsensä keritä, ja muutti waatteensa, ja tuli Pharaon tykö. Ps. 105:20.

15. Niin sanoi Pharao Josephille: minä olen unta nähnyt, ja ei ole sen selittäjätä: mutta minä olen kuullut sinusta sanottawan: koskas unen kuulet, niin sinä taidat sen selittää.

16. Joseph wastasi Pharaota, sanoen: ei se ole minulla; mutta Jumala aawistaa kuitenkin Pharaolle hywää.

17. Niin puhui Pharao Josephille: unessani olin minä seisowana wirran reunalla,

18. Ja katso wirrasta tuli ylös seitsemän lihawata ja kaunista lehmää, jotka käwiwät laitumella ruohostossa.

19. Ja katso, heidän jälkeensä tuliwat ylös toiset seitsemän pientä ja juuri rumaa ja laihaa lehmää: en ole minä koko Egyptin maalla nähnyt niin rumia.

20. Ja ne laihat ja rumat lehmät söiwät ne ensimäiset seitsemän lihawata lehmää.

21. Ja koska he oliwat syöneet, ei heidän päällänsä mitään tuntunut, että he oliwat syöneet; waan oliwat niin rumat nähdä kuin ennenkin. Niin minä heräsin.

22. Ja taas näjin minä unessani seitsemän tähkäpäätä kaswaneen yhdessä oljessa, täysinäistä ja kaunista.

23. Sitte käwi ylös seitsemän kuiwaa, pientä ja itätuulelta surkastunutta tähkäpäätä.

24. Ja ne pienet tähkäpäät nieliwät ne seitsemän kaunista tähkäpäätä. Ja minä olen sen sanonut tietäjille, mutta ei ole, joka sen minulle ilmoittais.

25. Joseph sanoi Pharaolle: Pharaon uni on yhtäläinen: Jumala ilmoittaa Pharaolle, mitä hän tekewä on.

26. Ne seitsemän kaunista lehmää owat seitsemän wuotta, ja ne seitsemän täysinäistä tähkäpäätä owat myös seitsemän wuotta: se on yhtäläinen uni.

27. Mutta ne seitsemän laihaa ja rumaa lehmää, jotka astuiwat ylös heidän jälkeensä, owat seitsemän wuotta, ja ne seitsemän laihaa ja itätuulelta surkastunutta tähkäpäätä owat seitsemän nälkäwuotta.

28. Se on nyt se, kuin minä Pharaolle sanonut olen: että Jumala ilmoitti Pharaolle, mitä hän tekewä on.

29. Katso, seitsemän wiljaista wuotta tulewat koko Egyptin maalle.

30. Ja niiden jälkeen tulewat seitsemän nälkäwuotta, niin että kaikki senkaltainen wiljan kyllyys unhotetaan Egyptin maalla, ja se kallis aika häwittää maakunnan.

31. Ja ei enämpi tiedetä siitä wiljan kyl-

lyydestä maakunnassa, sen kalliin ajan tähden, joka tulee; sillä se tulee sangen raskaaksi.

32. Mutta että uni on kerrottu Pharaolle, se (aawistaa) että asia on Jumalalta päätetty, ja Jumala on pian sen tekewä.

33. Nyt siis Pharao etsikään toimellista ja taitawata miestä, asettaaksensa Egyptin maan päälle.

34. Toimittakaan Pharao ja asettakaan ottomiehiä maakuntaan, ja ottakaan wiidennen osan Egyptin maalta niinä seitsemänä wiljawuonna.

35. Ja he kootkaan kaikkinaista rawintoa niinä hywinä wuosina, jotka tulewat, ja antakaan tulla jywiä Pharaon haltuun, waraksi kaupungeissa, ja tallella pitäkään.

36. Että ruokaa olis tähteelle pantu maakunnalle, niinä seitsemänä nälkäwuonna, jotka tulewat Egyptin maalle, ettei maa häwitettäisi näljän tähden.

37. Ja se puhe kelpasi Pharaolle, ja kaikille hänen palwelioillensa.

38. Ja Pharao sanoi palwelioillensa: taidammeko me löytää tainkaltaisen miehen, jossa Jumalan Henki on?

39. Ja Pharao sanoi Josephille: että Jumala on tämän kaiken sinulle ilmoittanut, niin ei ole yhtään niin taitawata ja ymmärtäwäistä kuin sinä olet.

40. Ole sinä minun huoneeni päällä, ja sinun sanalles pitää kaiken minun kansani kuuliaisen oleman; ainoastansa kuninkaallisessa istuimessa tahdon minä olla korkiampi sinua. Ps. 105:21. Ap. T. 7:10.

41. Ja Pharao sanoi Josephille: katso, minä olen asettanut sinun koko Egyptin päälle.

42. Ja Pharao otti sormuksen kädestänsä, ja pani sen Josephin käteen: ja puetti hänen kalleisiin liinawaatteisiin, ja ripusti kultakäädyn hänen kaulaansa.

43. Ja antoi hänen ajaa toisessa waunussansa, ja antoi huutaa hänen edellänsä: Abrec; ja asetti hänen koko Egyptin maan päälle.

44. Ja Pharao sanoi Josephille: minä olen Pharao; ja ilman sinun tahdotas ei pidä yhdenkään ylöntämän kättänsä taikka jalkaansa koko Egyptin maalla.

45. Ja Pharao kutsui Josephin nimen Salaisuutten selittäjäksi: ja antoi hänelle Asnathin, Potipheran Onin papin tyttären, emännäksi. Niin Joseph meni ympärinsä Egyptin maan.

46. Ja Joseph oli kolmenkymmenen ajastaikainen, koska hän seisoi Pharaon, Egyptin kuninkaan edessä. Ja Joseph läksi Pharaon tyköä, ja waelsi ympärinsä kaiken Egyptin maan.

47. Ja maa kaswoi piwottaisin niinä seitsemänä wiljawuonna.

48. Ja hän kokosi niinä seitsemänä wuonna kaikkinaisen elatuksen, joka oli Egyptin maalla, ja pani sen tähteelle kaupunkeihin: mitä elatusta maa kaswoi ympärinsä kunkin kaupungin, sen hän siihen tähteelle pani.

49. Ja Joseph kokosi sangen paljon jywiä, niinkuin santaa meressä, siihen asti että hän lakkasi lukemasta, sillä ne oliwat epälukuiset.

50. Ja Josephille syntyi kaksi poikaa, ennenkuin kallis aika tuli, jotka hänelle synnytti Asnath, Potipheran Onin papin tytär. 1 Mos. 46:20. l. 48:5.

51. Ja kutsui hänen esikoisensa nimen Manasse; sillä (sanoi hän) Jumala on antanut minun unhottaa kaiken minun waiwani, ja kaiken minun isäni huoneen.

52. Mutta toisen nimen hän kutsui Ephraim; sillä (sanoi hän) Jumala on tehnyt minun hedelmälliseksi minun raadollisuuteni maassa.

53. Koska ne seitsemän wiljawuotta oliwat kuluneet Egyptin maalla,

54. Rupesiwat ne seitsemän nälkäwuotta tulemaan, niinkuin Joseph oli (edellä) sanonut: ja nälkä tuli kaikkiin maakuntiin; mutta koko Egyptin maalla oli leipää. Ps. 105:16.

55. Kuin Egyptin maa myös kärsei nälkää, huusi kansa Pharaon tykö leiwän tähden. Mutta Pharao sanoi kaikille Egyptiläisille: menkäät Josephin tykö; mitä hän sanoo teille, se tehkäät.

56. Koska nälkä tuli koko maakuntaan, awasi Joseph kaikki jywäaitat joka paikassa, ja myi Egyptiläisille; sillä nälkä tuli aina raskaammaksi Egyptin maalla.

57. Ja kaikki maakunnat tuliwat Egyptiin ostamaan Josephilta; sillä suuri nälkä oli kaikissa maakunnissa.

42 Luku.

Weljet tulewat, soimataan, pannaan wankeuteen, jättäwät Simeonin, menewät BenJaminia tuomaan.

Mutta koska Jacob näki olewan jywiä myydä Egyptissä, sanoi hän pojillensa: mitä te katselette toinen toisenne päälle?

2. Ja sanoi: katso, minä kuulen Egyptissä olewan jywiä; menkäät alas sinne, ja ostakaat meille sieltä, että me eläisimme, ja emme kuolisi. Ap. T. 7:12.

3. Niin meniwät kymmenen Josephin weljeä alas, ostamaan jywiä Egyptistä.

4. Mutta BenJaminia, Josephin weljeä,

ei lähettänyt Jacob weljiensä kanssa; sillä hän sanoi: ettei hänelle wahinkota tapahtuisi.

5. Niin läksiwät Israelin lapset matkaan (jywiä) ostamaan muiden seurassa; sillä nälkä oli Canaan maalla.

6. Mutta Joseph oli hallitsia maakunnassa, hän antoi myydä jywiä kaikelle maan kansalle. Niin tuliwat Josephin weljet, ja kumarsiwat maahan kaswoillensa hänen eteensä.

7. Ja Joseph näki weljensä, ja tunsi heidän, ja teeskeli hänensä oudoksi heitä wastaan, ja puhui kowasti heidän kanssansa, ja sanoi heille: kusta te tulette? He wastasiwat: Canaan maalta, ostamaan syötäwätä.

8. Ja Joseph tunsi weljensä, waan ei he häntä tunteneet.

9. Niin Joseph muisti unensa, jotka hän oli nähnyt heistä; ja sanoi heille: te olette wakojat, ja olette tulleet katsomaan, kusta maa awojoin olis. 1 Mos. 37:5.

10. He wastasiwat häntä: ei, minun herrani: mutta sinun palwelias owat tulleet ostamaan jywiä.

11. Me olemme kaikki yhden miehen pojat: me olemme waat, eikä sinun palwelias ole ikänänsä olleet wakojat.

12. Hän sanoi heille: ei suinkaan, mutta te olette tulleet katsomaan, kusta maa awojoin olis.

13. He sanoiwat: me sinun palwelias olimme kaksitoistakymmentä weljestä, yhden miehen pojat Canaan maalla; ja katso, nuorin on nyt meidän isämme tykönä, mutta yksi ei ole silleen eleillä. 1 Mos. 44:20.

14. Joseph sanoi heille: sepä se on, kuin minä olen teille puhunut, sanoen: wakojat te olette.

15. Siinä teitä pitää koeteltaman. Niin totta kuin Pharao elää, ei teidän pidä täältä pääsemän, jollei teidän nuorin weljenne tule tänne. 1 Mos. 43:5.

16. Lähettäkäät yksi teistänne, joka tuo teidän weljenne tänne: mutta teidän pitää wankina oleman, niin teidän puheenne koetellaan, jos teissä totuus on: mutta jollei, niin totta kuin Pharao elää, te olette wakojat.

17. Niin hän pani heidän kiinni kolmeksi päiwäksi.

18. Ja kolmantena päiwänä sanoi Joseph heille: jos te tahdotte elää, niin tehkäät näin; sillä minä pelkään Jumalata.

19. Jos te olette waat, niin antakaat yksi teidän weljistänne olla sidottuna teidän wankihuoneessanne; mutta menkäät te ja wiekäät kotia, mitä te ostaneet olette nälkää wastaan kotonanne.

20. Ja tuokaat teidän nuorin weljenne minun tyköni, että teidän sananne todeksi löyttäisiin, ettette kuolisi; ja he tekiwät niin.

21. Mutta he sanoiwat toinen toisellensa: me olemme totisesti wianalaiset meidän weljemme tähden; sillä me näjimme hänen sielunsa ahdistuksen, kosta hän meiltä armoa rukoili, ja emme kuulleet häntä; sentähden on tämä ahdistus meidän päällemme tullut.

22. Ruben wastasi heitä, sanoen: enkö minä puhunut teille, sanoen: älkäät tehkö wääryyttä nuorukaiselle, ja et te tahtoneet kuulla? Ja nyt hänen werensä meiltä waaditaan. 1 Mos. 37:21.

23. Waan ei he tienneet Josephin sitä ymmärtäwän; sillä hän puhui heille tulkin kautta.

24. Ja hän käänsi itsensä heistä, ja itki. Koska hän jällensä käänsi heidän puoleensa ja puhutteli heitä, otti hän Simeonin heiltä, ja sitoi hänen heidän nähtensä.

25. Ja Joseph käski heidän säkkinsä täytettää jywillä, ja annettaa heidän rahansa jälleen itsekunkin omaan säkkiinsä, ja annettaa heille ewästä matkalle; ja heille tehtiin niin.

26. Ja he paniwat kalunsa aaseinsa päälle, ja läksiwät sieltä.

27. Koska yksi heistä awasi säkkinsä, antaaksensa ruokaa aasillensa yösialla, ja äkkäsi rahansa säkkinsä suussa,

28. Ja sanoi weljillensä: minulle on annettu minun rahani jällensä, katso, se on minun säkissäni. Niin heidän sydämensä wawahtui, ja hämmästyiwät keskenänsä, sanoen: miksi on Jumala meille näin tehnyt?

29. Koska he tuliwat isänsä Jacobin tykö Canaan maalle, ilmoittiwat he hänelle kaikki, mitä heille tapahtunut oli, sanoen:

30. Se mies, sen maan herra, puhui kowasti meidän tykömme, ja piti meitä maan wakojina.

31. Ja me wastasimme häntä: me olemme waat, emme ole ikänänsä olleet wakojat.

32. Me olimme kaksitoistakymmentä weljestä meidän isämme poikaa: yksi ei ole silleen eleissä, ja nuorin on nyt isämme tykönä Canaan maalla.

33. Sanoi se mies, sen maan herra, meille: siitä minä tunnen, jos te olette waat: yksi teidän weljistänne jättäkäät minun tyköni, ja ottakaat teidän taloinne tarwe, ja menkäät pois.

34. Ja tuokaat teidän nuorin weljenne minun tyköni, niin minä ymmärrän ettette ole wakojat, waan waat; niin annan minä

myös teidän weljenne jälleen, ja saatte teh=
dä kauppaa tässä maakunnassa.
35. Ja tapahtui, koska he tyhjensiwät hei=
dän säkkejänsä, katso, oli itsekunkin rahakää=
rö hänen säkissänsä: ja kuin he näkiwät hei=
dän rahakääröänsä, hämmästyiwät he isänsä
kanssa.
36. Niin sanoi Jacob heidän isänsä heille:
te olette saattaneet minun lapsittomaksi: Jo=
seph ei ole eläwissä, eikä Simeon, ja Ben=
Jaminin tahdotte te wielä wiedä pois; mi=
nun kohtaani nämät kaikki tapahtuwat.
37. Ruben wastasi isällensä, sanoen: tapa
molemmat minun poikani, jollen minä hän=
tä jälleen sinulle (kotia) tuo, ainoastansa
anna häntä minun haltuuni, minä hänen
sinulle jälleen (kotia) tuon.
38. Hän sanoi: ei minun poikani pidä
menemän alas teidän kanssanne: sillä hä=
nen weljensä on kuollut, ja hän on jäänyt
yksin, ja jos hänelle tapahtuis jotakin pahaa
tiellä, jota te waellatte, niin te saatatte mi=
nun harmaat karwani murheella hautaan.

43 Luku.

BenJamin weljinensä otetaan kunniallisesti wastaan.

Mutta kallis aika ahdisti maata.
2. Ja koska he loppiwat syödä ne jywät
kuin he Egyptistä tuoneet oliwat, sanoi hei=
dän isänsä heille: menkäät jällensä sinne, ja
ostakaat meille jotakin elatusta.
3. Niin wastasi häntä Juda, sanoen: se
mies haastoi meitä sangen kowin, ja sanoi:
ei pidä teidän näkemän minun kaswojani,
jollei teidän weljenne ole teidän kanssanne.
4. Jos siis sinä nyt lähetät meidän wel=
jemme meidän kanssamme, niin me menem=
me alas, ja ostamme sinulle elatusta.
5. Waan jolles häntä lähetä, niin en me=
kään mene; sillä se mies sanoi meille: ei tei=
dän pidä näkemän minun kaswojani, jollei
teidän weljenne ole teidän kanssanne.
1 Mos. 42:20. l. 44:23.
6. Israel sanoi: miksi te teitte minua was=
taan niin pahoin, että te sanoitte sille mie=
helle teillänne wielä olewan weljen.
7. He wastasiwat: se mies kysyi meistä
niin wisusti, ja meidän suwustamme, sa=
noen: wieläkö teidän isänne elää? Onko
teillä wielä weljeä? Niin me wastasimme
häntä, kuin hän kysyi. Taisimmeko me ratki
tietää hänen sanowan: tuokaat weljenne
tänne.
8. Niin sanoi Juda isällensä Israelille:
lähetä nuorukainen minun kanssani, niin
me walmistamme ja lähdemme matkaan:
että me eläisimme ja emme kuolisi, sekä me
että sinä ja meidän lapsemme.
9. Minä takaan hänen edestänsä, kaipaa
häntä minun käsistäni; jollen minä tuo
häntä jälleen sinun tykös, ja pane häntä
sinun etees, niin minä olen wikapää sinun
edessäs kaikkena minun elinaikanani.
1 Mos. 44:32.
10. Sillä jollei meillä olisi ollut wiiwy=
tystä, totisesti me olisimme jo toisen kerran
tulleet jällensä.
11. Niin sanoi Israel heidän isänsä heille:
jos nyt kumminkin niin pitää oleman, teh=
käät siis niin: ottakaat maan parhaista he=
delmistä teidän astioihinne, ja wiekäät sille
miehelle lahjoja: jotakin mastiksita ja huna=
jata, ja styraksita, ja ladanumia ja dadelita
ja mandelia.
12. Ottakaat myös toinen raha teidän
myötänne, ja se raha, jonka te toitte jällensä
säkkein suussa, wiekäät myötänne; taitaa ol=
la, että se on epähuomiosta tapahtunut.
13. Ottakaat myös teidän weljenne; ja
walmistakaat, ja menkäät jälleen sen mie=
hen tykö.
14. Jumala kaikkiwaltias antakoon teidän
löytää laupiuden sen miehen edessä, että
hän päästäis jälleen teille toisen teidän wel=
jenne, ja (tämän) BenJaminin. Mutta mi=
nä, niinkuin minä olen lapsittomaksi joutu=
nut, olen lapsitoinna.
15. Niin ottiwat miehet nämät lahjat, ja
ottiwat kaksi sen wertaa rahaa myötänsä, ja
BenJaminin: walmistiwat itsensä ja meni=
wät Egyptiin, ja seisoiwat Josephin edessä.
16. Ja kuin Joseph näki BenJaminin hei=
dän kanssansa, sanoi hän huoneensa hal=
tialle: wie nämät miehet huoneeseen, ja tee
teurasta ja walmista; sillä heidän pitää mi=
nun kanssani päiwällistä syömän.
17. Ja se mies teki niinkuin Joseph oli
hänelle käskenyt, ja wei miehet Josephin
huoneeseen.
18. Ja he pelkäsiwät, että he wietiin Jo=
sephin huoneeseen, ja sanoiwat: me wiedään
tänne sen rahan tähden, jonka me tätä en=
nen löysimme meidän säkeistämme: että hän
soimais meitä, ja saattais meitä oikeuden
ala, ja ottais meitä orjiksensa, ja meidän
aasimme.
19. Sentähden he meniwät Josephin huo=
neenhaltian tykö, ja puhutteliwat häntä huo=
neen owen edessä,
20. Ja sanoiwat: ah, minun herrani, me
olemme ennen tänne tulleet ostamaan jywiä.
21. Ja koska me tulimme yösialle, ja awa=
simme meidän säkkimme, katso, niin oli itse=

kunkin raha säkkinsä suussa täydellä painolla; sentähden olemme me ne jällensä myötämme tuoneet. 1 Mos. 42:35.

22. Olemme myös toisen rahan myötämme tuoneet ostaaksemme jywiä; emme sitä tiedä, kuka on pannut jällensä meidän rahamme meidän säkkiimme.

23. Mutta hän sanoi: olkaat hywässä turwassa, älkäät peljätkö: teidän Jumalanne ja teidän isänne Jumala on teille tawaran antanut teidän säkkiinne: teidän rahanne olen minä saanut. Ja hän toi Simeonin heidän tykönsä.

24. Ja se mies wei heidän Josephin huoneeseen, antoi heille wettä pestä heidän jalkojansa, ja antoi ruokaa heidän aaseillensa. 1 Mos. 18:4.

25. Mutta he walmistiwat lahjojansa, siihen asti kuin Joseph tuli päiwälliselle; sillä he oliwat kuulleet, että heidän piti siellä syömän.

26. Koska Joseph tuli huoneeseen, kantoiwat he lahjoja huoneeseen hänelle heidän käsissänsä, ja kumarsiwat heitänsä maahan hänen eteensä.

27. Ja hän terwehti heitä rakkaasti, ja sanoi: onko teidän wanha isänne rauhassa, josta te minulle sanoitte? Wieläkö hän elää?

28. He wastasiwat: sinun palwelias meidän isämme on rauhassa, ja elää wielä; ja he kumarsiwat ja maahan lankesiwat hänen edessänsä.

29. Niin hän nosti silmänsä ja näki weljensä BenJaminin äitinsä pojan, ja sanoi: onko tämä teidän nuorin weljenne, josta te sanoitte minulle? Ja sanoi wielä: Jumala olkoon sinulle armollinen, minun poikani!

30. Ja Joseph kiiruhti itsensä; sillä hänen sydämensä paloi weljeänsä kohtaan, ja etsei siaa itkeäksensä; ja meni kammariinsa, ja itki siellä.

31. Ja kuin hän oli pessyt kaswonsa, tuli hän ulos; ja pidätti itsensä, ja sanoi: tuokaat leipää.

32. Ja pantiin erinänsä hänelle, ja erinänsä heille, niin myös Egyptiläisille, jotka hänen kanssansa atrioitsiwat, erinänsä; sillä Egyptiläiset ei saa syödä Hebrealaisten kanssa, sillä se on Egyptiläisille kauhistus. 1 Mos. 46:34. Dan. 1:8.

33. Ja he istutettiin hänen kohdallensa, esikoinen esikoisuutensa jälkeen, ja nuorin nuoruutensa jälkeen: sitä miehet ihmetteliwät keskenänsä.

34. Ja heille kannettiin ruokaa hänen pöydältänsä, mutta BenJaminille wiisi kertaa enää kuin muille. Ja he joiwat ja juopuiwat hänen kanssansa.

44 Luku.

Joseph kiusaa weljiänsä.

Joseph käski huoneensa haltiata, sanoen: täytä miesten säkit jywillä, niin paljo kuin he woiwat kannattaa, ja pane itsekunkin raha säkkinsä suuhun.

2. Ja minun maljani, se hopiamalja, pane nuorimman säkin suuhun, ynnä jywäinsä hinnan kanssa. Ja hän teki niinkuin Joseph hänelle käski.

3. Mutta aamulla päiwän waljetessa, päästettiin miehet menemään aaseinensa.

4. Ja koska he oliwat lähteneet kaupungista, eikä wielä kauwas joutuneet, sanoi Joseph huoneensa haltialle: nouse ja aja takaa miehiä, ja koskas heidän saat takaa, niin sano heille: miksi te olette hywän pahalla maksaneet?

5. Eikö se ole, josta minun herrani juo? Ja josta hän kyllä hywin taitaa arwata teistä? Te olette pahoin tehneet.

6. Ja kuin hän käsitti heidän, puhui hän nämät sanat heille.

7. He wastasiwat häntä: miksi minun herrani senkaltaista puhuu? Pois se, että sinun palwelias niin tekisiwät.

8. Katso, rahan, jonka me löysimme säkkeimme suusta, olemme me jälleen sinulle tuoneet Canaan maalta: kuinkasta siis me warastimme hopiata eli kultaa sinun herras huoneesta?

9. Jonka tykööä sinun palwelioistas se löydetään, hän kuolkaan: niin tahdomme me myös olla orjat minun herralleni.

10. Hän sanoi: olkaan nyt teidän sananne jälkeen: jonka tyköä se löydetään, hän olkaan minun orjani; mutta te olette wapaat.

11. Ja he laskiwat kiirusti itsekukin säkkinsä maahan, ja jokainen awasi säkkinsä.

12. Ja hän etsei, ruweten wanhimmasta niin nuorimpaan asti; ja hopiamalja löyttiin BenJaminin säkistä.

13. Niin he rewäisiwät waatteensa, ja itsekukin pani kuormansa aasin päälle, ja palasiwat kaupunkiin.

14. Ja Juda meni weljinensä Josephin huoneeseen (sillä hän oli wielä silloin siellä); ja he lankesiwat maahan hänen eteensä.

15. Joseph sanoi heille: mikä työ se on, kuin te tehneet olette? Ettekö te tienneet, että senkaltainen mies kuin minä olen taitaa kyllä hywin arwata.

16. Ja Juda sanoi: mitä me wastaamme minun herralleni? Taikka mitä me puhumme? Taikka millä me taidamme itsemme puhdistaa? Jumala on löytänyt sinun pal=

welias wäärydden: katso, me olemme meidän herramme orjat, sekä me, että se, jolta malja löyttiin.
17. Mutta hän sanoi: pois se, että minä niin tekisin; sen miehen, jolta malja on löytty, pitää oleman minun orjani; mutta menkäät te rauhassa isänne tykö.
18. Niin Juda astui hänen tykönsä, ja sanoi: ah minun herrani, suo nyt sinun palwelias puhua yksi sana minun herrani korwissa, ja älkään julmistuko sinun wihas sinun palwelias päälle; sillä sinä olet niinkuin Pharao.
19. Minun herrani kysyi hänen palwelioiltansa, sanoen: onko teillä isää taikka weljeä?
20. Niin me wastasimme meidän herraamme: meillä on wanha isä, ja nuorukainen syntynyt hänen wanhalla ijällänsä, jonka weli on kuollut, ja hän on yksinänsä jäänyt äidistänsä, ja hänen isänsä pitää hänen rakkaana.
21. Niin sinä sanoit palwelioilles: tuokaat häntä tänne minun tyköni, että minä saan nähdä hänen.
22. Mutta me wastasimme minun herralleni: ei taida nuorukainen jättää isäänsä; sillä jos hän jättäis isänsä, niin hän kuolis.
23. Niin sinä sanoit palwelioilles: jollei teidän nuorin weljenne tule teidän kanssanne, niin ei teidän pidä enää minun kaswojani näkemän. 1 Mos. 42:15. l. 43:5.
24. Ja koska me menimme sinun palwelias minun isäni tykö, ja ilmoitimme hänelle minun herrani sanat,
25. Niin sanoi meidän isämme: menkäät jälleen pois, ja ostakaat meille jotakin elatusta.
26. Mutta me sanoimme: emme tohdi sinne mennä; waan jos meidän nuorin weljemme on meidän kanssamme, niin me menemme; sillä emme saa nähdä sen miehen kaswoja, jollei meidän nuorin weljemme ole meidän kanssamme.
27. Niin sinun palwelias minun isäni sanoi meille: te tiedätte, että minun emäntäni synnytti minulle kaksi.
28. Ja se toinen läksi minun tyköäni, josta sanottiin, että hän on kuoliaksi reweltty, ja en ole minä häntä wielä sitte nähnyt. 1 Mos. 37:33.
29. Jos te tämän myös minulta wiette pois, ja hänelle tapahtuis jotakin pahaa, niin te saattaisitte minun harmaat karwani murheella hautaan.
30. Jos minä nyt tulisin sinun palwelias minun isäni tykö, ja ei olisi nuorukainen meidän kanssamme; sillä hänen henkensä rippuu tämän hengessä,
31. Niin tapahtuis, koska hän näkis, ettei nuorukainen kanssa olisi, että hän kuolis; niin me sinun palwelias saattaisimme sinun palwelias meidän isämme harmaat karwat murheella hautaan.
32. Sillä sinun palwelias on taannut nuorukaisen minun isäni edessä, sanoen: jollen minä häntä tuo jällensä sinun tykös, niin minä sen edestä kaiken minun elinaikani olen wikapää kärsimään. 1 Mos. 43:9.
33. Ja nyt siis jääkään sinun palwelias nuorukaisen edestä minun herralleni orjaksi; waan nuorukainen menkään weljeinsä kanssa.
34. Sillä kuinka minä taidan mennä minun isäni tykö, jollei nuorukainen olisi minun kanssani? Etten minä näkisi sitä surkeutta, johon minun isäni joutuu.

45 Luku.

Joseph ilmoittaa itsensä. Jacob kutsutaan ja iloitsee.

Niin ei Joseph woinut itseänsä silleen pidättää kaikkein niiden edessä, jotka hänen tykönänsä seisoiwat, ja hän huusi: menkäät ulos kaikki minun tyköäni; ja ei yksikään seisonut hänen tykönänsä, koska Joseph itsensä ilmoitti weljillensä. Ap. T. 7:13.
2. Ja hän itki korkialla äänellä, niin että Egyptiläiset ja Pharaon perhe sen kuuliwat.
3. Ja Joseph sanoi weljillensä: minä olen Joseph. Wieläkö minun isäni elää? Mutta ei hänen weljensä taitaneet häntä wastata; sillä he oliwat niin hämmästyneet hänen kaswoinsa edessä.
4. Niin sanoi Joseph weljillensä: tulkaat siis minun tyköni. Ja he tuliwat. Ja hän sanoi: minä olen Joseph teidän weljenne, jonka te myitte Egyptiin. 1 Mos. 37:28. l. 39:1.
5. Ja nyt, älkäät surulliset olko, ja älkäät niin kowin hämmästykö, että te olette minua tänne myyneet; sillä teidän henkenne elatuksen tähden on Jumala minun teidän edellänne tänne lähettänyt. 1 Mos. 50:20.
6. Kaksi nälkäwuotta on jo ollut maassa, ja wielä nyt on wiisi wuotta, niin ettei kynnetä eikä niitetä.
7. Mutta Jumala on minun lähettänyt teidän edellänne, tallella pitämään teitä maan päällä, ja elättämään teitä suuren pelastuksen kautta.
8. Ja nyt et te ole minua tänne lähettäneet, waan Jumala, joka myös minun asetti isäksi Pharaolle, ja herraksi kaiken hänen huoneensa päälle, ja koko Egyptin maan esimieheksi.
9. Rientäkäät ja menkäät minun isäni tykö, ja sanokaat hänelle: näin sanoo sinun

poikas Joseph: Jumala on minun asettanut koko Egyptin maan herraksi, tule alas minun tyköni, ja älä wiiwyttele. Ap. T. 7:14.
10. Ja sinä olet asuwa Gosenin maassa, ja olet olewa juuri läsnä minua, sinä ja sinun lapses ja sinun lastes lapset, sinun karjas, pienet ja suuret, ja kaikki mitä sinulla on.
11. Siellä minä elätän sinua, wielä on wiisi nälkäwuotta, ettet sinä ja sinun huonees, ja kaikki kuin sinulla on, hukkuisi.
12. Ja katso, teidän silmänne näkewät, ja minun weljeni BenJaminin silmät, että minä puhun teidän kanssanne suusta suuhun.
13. Ja ilmoittakaat minun isälleni kaikki minun kunniani Egyptissä, ja kaikki mitä te nähneet olette. Rientäkäät siis ja tuokaat minun isäni tänne.
14. Ja hän halasi weljeänsä BenJaminia kaulasta ja itki, ja BenJamin myös itki hänen kaulassansa.
15. Ja hän antoi suuta kaikille weljillensä, ja itki heidän ylitsensä; ja sitte puhuiwat hänen weljensä hänen kanssansa.
16. Koska se sanoma kuului Pharaon huoneeseen, nimittäin, että Josephin weljet tulleet oliwat, oli se hywä Pharaon mielestä, ja kaikkein hänen palweliainsa.
17. Ja Pharao sanoi Josephille: sano weljilles, tehkäätte niin: sälyttäkäät teidän juhtainne päälle, ja menkäät matkaanne; ja kuin te tulette Canaan maalle,
18. Niin ottakaat teidän isänne ja teidän perheenne, ja tulkaat minun tyköni: minä annan teille Egyptin maan hywyyden, ja te syötte maan ytimen.
19. Ja käske heitä: tehkäät niin, ottakaat teillenne waunut Egyptin maalta teidän lapsillenne ja emännillenne, ja tuokaat teidän isänne ja tulkaat.
20. Älkäät myös totelko teidän talonne kappaleita: sillä kaikki Egyptin maan hywyys pitää teidän oleman.
21. Ja Israelin lapset tekiwät niin, ja Joseph antoi heille waunut Pharaon käskyn jälkeen, ja antoi myös heille ewään matkalle.
22. Ja antoi heille kaikille itsekullekin muutinwaatteet, mutta BenJaminille antoi hän kolmesataa hopiapenninkiä, ja wiidet muutinwaatteet.
23. Mutta isällensä lähetti hän kymmenen aasia, sälytettyä Egyptin hywyydellä, ja kymmenen aasintammaa, kannattaen jywiä ja leipää ja ewästä isällensä matkalle.
24. Niin hän lähetti weljensä matkaan, ja sanoi heille: älkäät riidelkö tiellä.
25. Niin he läksiwät Egyptistä, ja tuliwat Canaan maalle isänsä Jacobin tykö.
26. Ja ilmoittiwat hänelle, sanoen: wielä Joseph elää, ja on koko Egyptin maan herra; ja hänen sydämensä hämmästyi, sillä ei hän uskonut heitä.
27. Niin he sanoiwat hänelle kaikki Josephin sanat, kuin hän heille puhunut oli. Ja kuin hän näki waunut, jotka Joseph oli lähettänyt häntä tuomaan, niin Jacobin, heidän isänsä henki wirkosi.
28. Ja Israel sanoi: nyt minulla kyllä on, että minun poikani Joseph wielä elää: minä menen häntä katsomaan ennenkuin minä kuolen. 1 Mos. 46:30.

46 Luku.

Jacobin matkustaminen ja lapset. Josephin kohtaaminen.

Niin läksi Israel kaiken sen kanssa kuin hänellä oli, ja koska hän tuli BerSabaan, uhrasi hän uhria isänsä Isaachin Jumalalle.
2. Ja Jumala puhui yöllä näyssä Israelille, sanoen: Jacob, Jacob. Hän wastasi: tässä minä olen.
3. Ja hän sanoi: minä olen Jumala, sinun isäs Jumala: älä pelkää mennä Egyptiin; sillä minä teen sinun siellä suureksi kansaksi.
4. Minä menen Egyptiin sinun kanssas, ja minä jällensä sinun sieltä johdatan. Ja Joseph laskee kätensä sinun silmäis päälle.
5. Ja Jacob läksi BerSabasta: ja Israelin lapset weiwät isänsä Jacobin ynnä lastensa ja emäntäinsä kanssa, waunuissa, jotka Pharao oli häntä tuomaan lähettänyt.
6. Ja he ottiwat karjansa ja tawaransa, jotka he oliwat koonneet Canaan maalla, ja tuliwat Egyptiin, Jacob ja kaikki hänen siemenensä hänen kanssansa.
Jos. 24:4. Es. 52:4. Ap. T. 7:15.
7. Hänen poikansa, ja hänen poikainsa pojat hänen kanssansa, hänen tyttärensä ja hänen lastensa tyttäret, ja kaikki hänen siemenensä, wei hän kanssansa Egyptiin.
8. Ja nämät owat Israelin lasten nimet, jotka tuliwat Egyptiin: Jacob ja hänen poikansa. Jacobin esikoinen Ruben. 2 Mos. 1:2.
9. Ja Rubenin lapset: Hanoch, Pallu, Hetsron ja Charmi. 2 Mos. 6:14. 4 Mos. 26:5, 2c.
10. Simeonin lapset: Jemuel, Jamin, Ohad, Jachin, Zohar: niin myös Saul, Cananean waimon poika. 1 Aikak. 4:24.
11. Lewin lapset: Gerson, Cahath ja Merari. 1 Aikak. 6:1.
12. Judan lapset: Ger, Onan, Sela, Perets ja Serah. Mutta Ger ja Onan kuoliwat Canaan maalla. Ja Peretsin pojat oliwat: Hetsron ja Hamul. 1 Aikak. 4:1.

13. Ja Isascharin lapset: Thola, Phua, Job ja Simron. 1 Aikak. 7:1.
14. Ja Sebulonin lapset: Sered, Elon ja Jahleel.
15. Nämät owat Lean lapset, jotka hän synnytti Jacobille Mesopotamiassa, ja Dinan hänen tyttärensä. Kaikki hänen poikansa ja tyttärensä oliwat kolmeneljättäkymmentä henkeä.
16. Gadin lapset: Ziphion, Haggi, Suni, Etsbon, Eri, Arodi ja Areli.
17. Asserin lapset: Jemna, Jesua, Jesui, Bria ja Serah heidän sisarensa. Mutta Brian lapset: Heber ja Malchiel. 1 Aikak. 7:30, 31.
18. Nämät owat Silpan lapset, jonka Laban antoi tyttärellensä Lealle, ja hän synnytti Jacobille nämät kuusitoistakymmentä henkeä.
19. Rahelin Jacobin emännän lapset: Joseph ja BenJamin.
20. Ja Josephille oliwat syntyneet Egyptin maalla, jotka hänelle synnytti Asnath, Potipheran Onin papin tytär: nimittäin Manasse ja Ephraim. 1 Mos. 41:50.
21. BenJaminin lapset: Bela, Becher, Asbel, Gera, Naaman, Ehi ja Ros; Mupim, Hupim ja Ard. 1 Aikak. 7:6.
22. Nämät owat Rahelin lapset, jotka owat Jacobille syntyneet, kaikki yhteen neljätoistakymmentä henkeä.
23. Danin lapset: Husim. 4 Mos. 26:42.
24. Naphtalin lapset: Jahseel, Guni, Jetser ja Sillem.
25. Nämät owat Bilhan lapset, jonka Laban antoi tyttärellensä Rahelille, ja hän synnytti nämät Jacobille, kaikki yhteen seitsemän henkeä.
26. Kaikki henget, kuin tuliwat Jacobin kanssa Egyptiin, jotka oliwat tulleet hänen kupeistansa, paitsi Jacobin poikain emäntitä, owat kaikki yhteen, kuusiseitsemättäkymmentä henkeä.
27. Ja Josephin pojat, jotka hänelle oliwat syntyneet Egyptissä, oliwat kaksi henkeä. Niin että kaikki henget Jacobin huoneesta, jotka tuliwat Egyptiin, oliwat seitsemänkymmentä. 2 Mos. 1:5. 5 Mos. 10:22. Ap. T. 7:14.
28. Ja hän lähetti edellänsä Judan Josephin tykö, osoittamaan hänelle tietä Goseniin, ja he tuliwat Gosenin maalle.
29. Niin walmisti Joseph waunuansa, ja meni isäänsä Israelia wastaan Goseniin. Ja koska hän sai nähdä hänen, halasi hän häntä kaulasta ja itki hetken aikaa hänen kaulassansa.
30. Niin sanoi Israel Josephille: nyt minä mielelläni kuolen, että minä näjin sinun kaswos, ja ettäs wielä elät.
31. Ja Joseph sanoi weljillensä, ja isänsä huoneelle: minä menen ja ilmoitan Pharaolle, ja sanon hänelle: minun weljeni ja isäni huone, jotka oliwat Canaan maalla, owat tulleet minun tyköni.
32. Ja he owat paimenet, sillä he owat tottuneet karjaa kaitsemaan: niin myös heidän suuret ja pienet karjansa, ja kaikki, mitä heillä oli, owat he tuoneet myötänsä.
33. Koska siis Pharao kutsuu teitä ja sanoo: mikä teidän wirkanne on?
34. Niin sanokaat: sinun palwelias owat tottuneet karjaa kaitsemaan, hamasta meidän nuoruudestamme niin tähän asti, sekä me että meidän isämme; että te saisitte asua Gosenin maalla, sillä kaikki paimenet owat kauhistus Egyptiläisille. 1 Mos. 47:6. 2 Mos. 8:26.

47 Luku.

Jacob puhuttelee Pharaota. Egyptin nälkä. Jacobin ikä ja hautaaminen.

Niin Joseph tuli ja ilmoitti Pharaolle, ja sanoi: minun isäni ja minun weljeni, heidän karjansa, pienet ja suuret, ja kaikki, mitä heillä on, owat tulleet Canaan maalta; ja katso, he owat Gosenin maalla.
2. Ja hän otti wiisi nuorimmista weljistänsä, ja asetti Pharaon eteen.
3. Niin Pharao sanoi hänen weljillensä: mikä teidän wirkanne on? He wastasiwat: sinun palwelias owat paimenet, sekä me että meidän isämme.
4. Ja sanoiwat wielä Pharaolle, me olemme tulleet asumaan teidän kanssanne tälle maalle; sillä sinun palwelioillas ei ole laidunta heidän karjallensa, niin kowa nälkä on Canaan maalla. Niin suo sinun palwelias asua Gosenin maalla.
5. Niin Pharao puhui Josephille, sanoen: sinun isäs ja weljes owat tulleet sinun tykös.
6. Egyptin maa on altis sinun edessäs; aseta isäs asumaan ja weljes kaikkein parhaaseen paikkaan tässä maassa: asukaan Gosenin maalla. Ja jos sinä ymmärrät, että heidän seassansa on kelwollisia miehiä, niin aseta heitä minun karjani päälle.
7. Ja Joseph toi isänsä Jacobin sisälle, ja asetti hänen Pharaon eteen. Ja Jacob siunasi Pharaota.
8. Niin Pharao sanoi Jacobille: kuinka wanha sinä olet?
9. Jacob sanoi Pharaolle: minun kulkemiseni aika on sata ja kolmekymmentä ajastaikaa: wähä ja paha on minun elämäni

aika, ja ei ulotu minun isäini kulkemisen ai=
kaan. Ps. 119:19. Hebr. 11:9, 13.
10. Ja Jacob siunasi Pharaota, ja läksi
hänen tyköänsä.
11. Niin Joseph toimitti isänsä ja weljen=
sä asumaan, ja antoi heille omaisuuden
Egyptin maalla, parhaassa maan paikassa;
nimittäin Rameseksen maalla, niinkuin Pha=
rao oli käskenyt.
12. Ja Joseph elätti isänsä, ja weljensä,
ja koko isänsä huoneen, sen jälkeen kuin heil=
lä lapsia oli.
13. Ja ei ollut leipää kaikessa maassa; sil=
lä sangen raskas nälkä oli, niin että Egyp=
tin ja Canaan maa nääntyi näljän tähden.
14. Ja Joseph kokosi kaiken rahan kuin
löyttiin Egyptin ja Canaan maalla, jywäin
edestä, kuin he ostiwat. Ja Joseph wei ra=
han Pharaon huoneeseen.
15. Koska raha oli kulunut Egyptin ja
Canaan maalta, niin tuliwat kaikki Egypti=
läiset Josephin tykö, sanoen: anna meille
leipää, miksi meidän pitää kuoleman edes=
säs, että raha on puuttunut?
16. Joseph sanoi: tuokaat teidän karjanne,
ja minä annan teille karjanne edestä, jos
raha on puuttunut.
17. Ja he toiwat karjansa Josephille, ja
Joseph antoi heille leipää hewoisten, ja
lammasten, ja karjan ja aasein edestä. Niin
hän ruokkei heitä leiwällä sen wuoden, kai=
ken heidän karjansa edestä.
18. Koska se wuosi oli kulunut, tuliwat he
hänen tykönsä toisna wuonna, ja sanoiwat
hänelle: emme taida salata meidän herral=
tamme, ettei ainoastansa raha ole kulunut,
mutta myös kaikki karja on meidän herral=
lamme, ja ei ole mitään jäänyt meidän her=
ramme edessä, paitsi meidän ruumistamme
ja meidän peltoamme.
19. Miksi meidän pitää kuoleman edessäs
ja meidän peltomme tulee kylmille? Osta
meitä ja meidän maamme leiwän edestä,
niin me ja meidän maamme tulemme Pha=
raon omaksi. Anna siemeniä, että me eläi=
simme ja emme kuolisi, ja ei maa tulisi kyl=
mille.
20. Niin Joseph osti koko Egyptin maan
Pharaolle; sillä Egyptiläiset myiwät itseku=
kin peltonsa, että nälkä heitä niin kowin ah=
disti: ja maa tuli Pharaon omaksi.
21. Ja hän siirsi kansan kaupunkeihin yh=
destä Egyptin äärestä niin toiseen.
22. Paitsi pappein peltoa, jota ei hän os=
tanut: sillä se oli säätty Pharaolta, että papit
söisiwät sen nimitetyn osan, kuin Pharao heil=
le antoi: sentähden ei he myyneet maatansa.
23. Niin Joseph sanoi kansalle: katso, mi=
nä olen ostanut tänäpänä teidän ja teidän
maanne Pharaolle: katso, tässä on teille sie=
menet, kylwäkäät teidän maanne.
24. Ja teidän pitää antaman tulosta wii=
dennen osan Pharaolle; mutta neljä osaa
pitää oleman teille pellon siemeneksi, ja teille
rawinnoksi, ja niille, jotka owat teidän huo=
neessanne, ja ruuaksi teidän lapsillenne.
25. Niin he sanoiwat: sinä olet meitä elä=
mässä pitänyt: anna ainoastansa meidän
löytää armo sinun meidän herramme edes=
sä, ja me tahdomme olla Pharaon orjat.
26. Ja Joseph teki sen määrän koko Egyp=
tin maalle, hamaan tähän päiwään asti, että
Pharaolle piti annettaman wiides osa; paitsi
pappein maata, se ei tullut Pharaon omaksi.
27. Niin Israel asui Egyptissä Gosenin
maalla; ja he omistiwat sen, ja kaswoiwat
ja suuresti lisääntyiwät.
28. Ja Jacob eli Egyptin maalla seitse=
mäntoistakymmentä ajastaikaa, ja koko hä=
nen ikänsä oli sata ja seitsemänwiidettäkym=
mentä ajastaikaa.
29. Ja koska Israelin päiwät joutuiwat
kuolla, kutsui hän poikansa Josephin, ja sa=
noi hänelle: jos minä olen löytänyt armon
sinun edessäs, niin laske nyt kätes minun
kupeeni ala, ettäs tekisit laupiuden ja totuu=
den minun kanssani, ettes hautaisi minua
Egyptiin. 1 Mos. 50:5.
30. Mutta minä tahdon maata minun
isäini tykönä, ja sinun pitää wiemän minua
Egyptistä, ja hautaaman minua heidän
hautaansa. Ja hän sanoi: minä teen sinun
sanas jälkeen. 1 Mos. 23:19. l. 49:29. l. 50:13.
31. Hän sanoi: wanno minulle. Ja hän
wannoi hänelle. Ja Israel kallisti itsensä
päänalaiselle.

48 Luku.

Jacob asettaa Ephraimin Manassea ylemmä.

Sitte sanottiin Josephille: katso, sinun isäs
sairastaa. Ja hän otti molemmat poikansa
kanssansa, Manassen ja Ephraimin.
2. Niin Jacobille ilmoitettiin, sanoen: kat=
so, sinun poikas Joseph tulee sinun tykös. Ja
Israel wahwisti itsensä ja istui wuoteessa.
3. Ja Jacob sanoi Josephille: Jumala
kaikkiwaltias näkyi minulle Lutsissa Canaan
maalla; ja siunasi minua. 1 Mos. 28:13. l. 35:1, sc.
4. Ja sanoi minulle: katso, minä annan
sinun olla hedelmällisen ja lisääntyä, ja teen
sinun paljoksi kansaksi; ja annan myös tä=
män maan sinun siemenelles sinun jälkees,
ijankaikkiseksi perimiseksi.
5. Nyt siis ne kaksi sinun poikaas, jotka

sinulle owat syntyneet Egyptissä, ennenkuin minä tulin tänne sinun tykös, pitää oleman minun; nimittäin Ephraim ja Manasse, niinkuin Ruben ja Simeon owat minun. 1 Mos. 41:50.

6. Mutta sinun lapses, jotkas siität niiden jälkeen, pitää oleman sinun, ja pitää nimitettämän heidän weljeinsä nimellä, heidän perimisessänsä. Jos. 13:7. l. 16:1.

7. Ja koska minä tulin Mesopotamiasta, kuoli minulta Rahel Canaan maalla, tiellä, koska wielä kappale matkaa oli Ephrataan; ja minä hautasin hänen siellä Ephratan tiellä, se on Bethlehem. 1 Mos. 35:19.

8. Ja Israel näki Josephin pojat, ja sanoi: kutka nämät owat?

9. Ja Joseph wastasi isäänsä: ne owat minun poikani, jotka Jumala on minulle täällä antanut. Ja hän sanoi: tuos heitä minun tyköni siunataksen heitä.

10. Sillä Israelin silmät oliwat pimiät wanhuudesta, eikä tainnut hywin nähdä. Ja hän wei heidän hänen tykönsä. Ja hän antoi suuta heidän, ja otti heitä syliinsä.

11. Ja Israel sanoi Josephille: en minä ajatellut nähdä sinun kaswojas, ja katso, Jumala on antanut minun myös nähdä sinun siemenes.

12. Ja Joseph otti heidän pois hänen sylistänsä, ja kumarsi itsensä maahan hänen kaswoinsa eteen.

13. Niin Joseph otti heidän molemmat, Ephraimin oikiaan käteensä, jonka hän asetti Israelin wasemmalle kädelle, ja Manassen wasempaan käteensä, Israelin oikialle kädelle, ja wei heidän hänen tykönsä.

14. Niin Israel ojensi oikian kätensä, ja laski Ephraimin pään päälle, joka oli nuorempi, mutta wasemman kätensä Manassen pään päälle, ja muutti tiettäwästi kätensä; sillä Manasse oli esikoinen. Hebr. 11:21.

15. Ja hän siunasi Josephia, ja sanoi: Jumala, jonka kaswoin edessä minun isäni Abraham ja Isaach waeltaneet owat, Jumala, joka minun kainnut on minun elinaikanani tähän päiwään asti, 1 Mos. 17:1.

16. Enkeli, joka minun pelastanut on kaikesta pahasta, siunatkoon näitä nuorukaisia, että he nimitettäisiin minun ja minun isäini Abrahamin ja Isaachin nimellä, ja kaswaisiwat aiwan paljoksi maan päällä. 1 Mos. 32:29. 2 Mos. 1:7.

17. Mutta koska Joseph näki isänsä laskewan oikian kätensä Ephraimin pään päälle, otti hän sen pahaksi, ja rupesi isänsä käteen, siirtääksensä Ephraimin pään päältä Manassen pään päälle.

18. Ja sanoi Joseph isällensä: ei niin, minun isäni; tämä on esikoinen, laske oikia kätes hänen päänsä päälle.

19. Mutta hänen isänsä kielsi sen, ja sanoi: minä tiedän kyllä, minun poikani, minä tiedän: tämä myös tulee suureksi kansaksi; mutta kuitenkin hänen nuorempi weljensä tulee suuremmaksi kuin hän, ja hänen siemenensä tulee suureksi kansain paljoudeksi.

20. Niin hän siunasi heitä sinä päiwänä, sanoen: joka tahtoo jonkun siunata Israelissa, niin sanokaan näin: Jumala tehköön sinun niinkuin Ephraimin ja Manassen. Ja niin asetti hän Ephraimin Manassen edelle.

21. Ja Israel sanoi Josephille: katso, minä kuolen; ja Jumala on teidän kanssanne, ja wie teitä jällensä isäinne maalle.

22. Minä olen myös antanut sinulle osan maata, päälle sinun weljeis osan, jonka minä miekallani ja joutsellani Amorerein käsistä ottanut olen. 1 Mos. 34:27. Joh. 4:5.

49 Luku.

Jacob siunaa lapsiansa, ennustaa ja kuolee.

Niin kutsui Jacob poikansa: ja sanoi: kootkaat teitänne, ja minä ilmoitan teille, mitä teille tapahtuu tulewaisilla ajoilla.

2. Tulkaat kokoon ja kuulkaat, te Jacobin lapset, kuulkaat teidän isäänne Israelia.

3. Ruben, sinä olet minun esikoiseni, minun woimani ja wäkewyyteni alku, ylimmäinen kunniassa, ja ylimmäinen wallassa.

4. Hempiä niinkuin wesi, ei sinun pidä ylimmäisen oleman; sillä sinä astuit isäs wuoteeseen: silloin sinä saastuitit sen. Hän nousi minun wuoteelleni. 1 Mos. 35:22. 1 Aikak. 5:1.

5. Simeon ja Lewi owat weljekset, heidän miekkansa owat murha-aseet. 1 Mos. 34:25, rc.

6. Ei minun sieluni pidä tuleman heidän neuwoonsa, ja minun kunniani ei pidä yhdistymän heidän seurakuntansa kanssa; sillä heidän kiukussansa owat he miehen murhanneet, ja heidän ylpeydessänsä turmelleet härjän.

7. Kirottu olkoon heidän kiukkunsa, että se niin tuima on, ja heidän julmuutensa, että se niin paatunut on. Minä eroitan heitä Jacobissa, ja hajoitan heitä Israelissa.

8. Juda, sinä olet; sinua pitää sinun weljes kiittämän, sinun kätes pitää oleman sinun wihollistes niskalle, sinun isäs lapset pitää sinua kumartaman.

9. Juda on nuori jalopeura, saaliilta olet sinä astunut, minun poikani: hän on itsensä kumartanut maahan, ja lewännyt niinkuin

jalopeura, ja niinkuin suuri jalopeura; kuka tohtii hänen herättää? 4 Mos. 24: 9. 1 Aikak. 5: 2.
10. Ei waltikka oteta pois Judalta, eikä Lain opettaja hänen jalwoistansa, siihen asti kuin Saukari tulee, ja hänessä kansat rippuwat kiinni. Matth. 2: 6.
11. Hän sitoo warsansa wiinapuuhun, ja aasintammansa warsan parhaaseen wiinapuuhun; hän pesee waatteensa wiinassa, ja hameensa wiinamarjan weressä.
12. Hänen silmänsä owat punaisemmat wiinaa, ja hampaansa walkiammat rieskaa.
13. Zebulon on asuwa meren sataman ja hahtein satamain wieressä, ja on ulottuwa hamaan Sidoniin. Jos. 19: 10. Jes. 9: 1. Matth. 4: 15.
14. Isaschar on luja aasi, ja sioittaa itsensä rajain wälille.
15. Hän näki lewon hywäksi, ja maan ihanaksi; ja kumarsi hartiansa kantamaan, ja on weronalainen palwelia.
16. Dan on tuomitsewa kansaansa, niinkuin joku Israelin sukukunnista.
17. Dan on olewa kärmeenä tiellä, ja kyykärmeenä polulla; ja puree hewoista wuokoiseen, niin että sen ajaja seljällensä lankee.
18. Herra minä odotan sinun autuuttas. Ps. 119: 166, 174.
19. Gad hän on; hänelle tekee joukko wäkirynnäkön; mutta hän itse on tekewä wäkirynnäkön wihdoin heille. Tuom. k. 10: 7, 8, 2c. l. 11: 1, 33. 1 Aikak. 5: 11, 22.
20. Asserista tulee hänen lihawa leipänsä, ja hän antaa kuninkaalle herkut. 5 Mos. 33: 24.
21. Naphtali on nopia peura, ja antaa suloiset puheet.
22. Joseph on hedelmällisen puun oksa, hedelmällisen puun oksa lähteen tykönä: tyttäret käweliwät muurin päällä.
23. Ja waikka ampujat saattiwat hänen mielensä karwaaksi, riiteliwät hänen kanssansa ja wihasiwat häntä,
24. On kuitenkin hänen joutsensa wahwana pysynyt, ja hänen käsiwartensa miehustunut, sen wäkewän kätten kautta Jacobissa; hänestä on paimen ja kiwi Israelissa.
25. Sinun isäs Jumalalta on hän sinulle awun tuottawa, ja ynnä kaikkiwaltiaan kanssa on hän sinun siunaawa taiwaan siunauksella ylhäältä, ja sywyyden siunauksella alhaalta, niin myös nisäin ja kohtuin siunauksella.
26. Sinun isäs siunaukset minun isäini siunausten siwussa, ulottuwat woimallisesti niihin kalliimpihin asti maailman kukkuloilla; jotka tulewat Josephin pään päälle, ja Natsirein pään laelle, hänen weljeinsä keskellä.
27. BenJamin on raatelewainen susi, aamulla hän syö saaliin, ja ehtoona saaliin jakaa.
28. Nämät kaikki owat kaksitoistakymmentä Israelin sukukuntaa. Ja tämä on se, kuin heidän isänsä heille puhui siunatessansa heitä: itsekutakin, niinkuin kunkin siunaus oli, siunasi hän heitä.
29. Ja hän käski heitä, ja sanoi heille: minä kootaan minun kansani tykö: haudatkaat minua minun isäini tykö, siihen luolaan, joka on Ephronin Hethealaisen wainiossa,
30. Siihen luolaan Macpelan wainiossa, joka on Mamren kohdalla Canaan maalla, jonka Abraham osti hautaamisen perimiseksi wainion kanssa, siltä Hethealaiselta Ephronilta. 1 Mos. 23: 16.
31. Sinne owat he haudanneet Abrahamin ja hänen emäntänsä Saran, sinne owat he myös haudanneet Isaachin ja Rebekan hänen emäntänsä. Sinne olen minä myös haudannut Lean. 1 Mos. 23: 19. l. 25: 9. l. 35: 29. Ap. T. 7: 15, 16.
32. Siihen wainioon ja siihen luolaan, kuin on ostettu Hethin lapsilta.
33. Ja koska Jacob lopetti käskyn lastensa tykö, pani hän jalkansa kokoon wuoteessa; ja loppui, ja koottiin kansainsa tykö.

50 Luku.

Joseph hautaa Jacobin, lohduttaa weljiänsä ja kuolee.

Niin Joseph lankesi isänsä kaswoille, itki hänen ylitsensä ja antoi suuta hänen. 1 Mos. 46: 4.
2. Ja Joseph käski palwelioitansa lääkäreitä woidella isäänsä; ja lääkärit woiteliwat Israelia.
3. Ja he täyttiwät hänelle neljäkymmentä päiwää; sillä niin monta oli woiteluspäiwää. Ja Egyptiläiset itkiwät häntä seitsemänkymmentä päiwää.
4. Koska hänen murhepäiwänsä oliwat kuluneet, puhui Joseph Pharaon palwelioille, sanoen: jos minä olen armon löytänyt teidän edessänne, niin puhukaat Pharaolle, ja sanokaat:
5. Minun isäni wannotti minun, sanoen: katso, minä kuolen, hautaa minua minun hautaani, jonka minä olen kaiwanut minulleni Canaan maalla: niin tahtoisin minä nyt siis mennä, ja haudata minun isäni, ja palata tänne jällensä. 1 Mos. 47: 29, 2c.
6. Pharao sanoi hänelle: mene ja hautaa sinun isäs, niinkuin hän sinua wannottanut on.
7. Niin Joseph meni hautaamaan isäänsä:

ja hänen kanssansa meniwät kaikki Pharaon palweliat, hänen huoneensa wanhimmat, ja kaikki Egyptin maan wanhimmat.
8. Kaikki myös Josephin wäki, ja hänen weljensä, ja hänen isänsä wäki. Ainoastansa lapsensa, ja lampaansa, ja karjansa jättiwät he Gosenin maalle.
9. Meniwät myös hänen kanssansa waunut ja ratsasmiehet. Ja se oli sangen suuri joukko.
10. Ja koska he tuliwat Atadin riihen tykö, joka on sillä puolen Jordania, niin he pitiwät siinä suuren ja katkeran walituksen; ja hän murehti isäänsä seitsemän päiwää.
11. Ja koska Canaan maan asuwaiset näkiwät heidän murheensa Atadin riihen tykönä, sanoiwat he: Egyptiläiset murehtiwat siellä sangen kowin. Siitä se paikka kutsutaan Egyptiläisten walitus, joka on sillä puolen Jordanin.
12. Niin hänen lapsensa tekiwät hänelle niinkuin hän oli käskenyt.
13. Ja weiwät hänen Canaan maalle, ja hautasiwat hänen Macpelan wainion luolaan, jonka Abraham wainion kanssa ostanut oli perintöhaudaksi Ephronilta Hethealaiselta, Mamren kohdalla.
1 Mos. 23: 16. Ap. T. 7: 16.
14. Niin palasi Joseph Egyptiin, hän ja hänen weljensä, ja kaikki jotka hänen kanssansa oliwat menneet hautaamaan hänen isäänsä, sitte kuin hän isänsä haudannut oli.
15. Mutta koska Josephin weljet näkiwät isänsä kuolleeksi, sanoiwat he: mitämaks, Joseph on wihaawa meitä, ja kaiketi kostaa meille kaiken sen pahan, kuin me häntä wastaan tehneet olemme.
16. Sentähden käskiwät he sanoa Josephille: sinun isäs käski ennenkuin hän kuoli, sanoen:
17. Niin sanokaat Josephille: minä rukoilen, anna nyt weljilles anteeksi heidän rikoksensa ja pahatekonsa, että he niin pahoin owat tehneet sinua wastaan. Anna nyt anteeksi, sinun isäs Jumalan palweliain pahateko. Mutta Joseph itki heidän näitä puhuissansa.
18. Ja hänen weljensä myös tuliwat ja lankesiwat maahan hänen eteensä, ja sanoiwat: katso, me olemme sinun palwelias.
19. Joseph sanoi heille: älkäät peljätkö; sillä minä olen Jumalan käden alla.
20. Te ajattelitte minua wastaan pahaa; mutta Jumala on ajatellut sen hywäksi, että hän tekis, niinkuin nyt nähtäwä on, pelastaaksensa paljo kansaa. 1 Mos. 45: 5.
21. Älkäät siis nyt peljätkö, minä rawitsen teitä ja teidän lapsianne; ja hän rohwaisi heitä, ja puheli ystäwällisesti heidän kanssansa.
22. Ja niin asui Joseph Egyptissä, hän ja hänen isänsä huone; ja Joseph eli sata ja kymmenen ajastaikaa.
23. Ja näki Ephraimin lapset kolmanteen polween, niin myös Machirin Manassen pojan lapset, kaswatetut Josephin polwen juuressa.
24. Joseph sanoi weljillensä: minä kuolen, ja Jumala on totisesti etsiwä teitä, ja wie teidän tältä maalta siihen maahan, jonka hän on itse wannonut Abrahamille, Isaachille ja Jacobille.
25. Niin wannotti Joseph Israelin lapsia, sanoen: Jumala on totisesti teitä etsiwä, wiekäät pois minun luuni täältä.
2 Mos. 13: 19. Jos 24: 32. Hebr. 11: 22.
26. Ja niin Joseph kuoli sadan ja kymmenen ajastaikaisna, ja he woiteliwat hänen, ja paniwat arkkuun Egyptissä.

EXODUS.

Toinen Mosexen Kirja.

1 Luku.

Israel enänee, waiwataan, lapset säästetään.

Nämät owat Israelin lasten nimet, jotka Jacobin kanssa tuliwat Egyptiin, itsekukin huoneinensa he sinne tuliwat: 1 Mos. 46: 8.
2. Ruben, Simeon, Lewi ja Juda.
3. Isaschar, Zebulon ja BenJamin.
4. Dan, Naphtali, Gad ja Asser.
5. Ja kaikki henget, jotka Jacobin kupeista oliwat tulleet, oliwat seitsemänkymmentä henkeä. Mutta Joseph oli (ennen) Egyptissä. 1 Mos. 46: 27. 5 Mos. 10: 22.
6. Ja Joseph oli kuollut, ja kaikki hänen weljensä, ja kaikki sen aikaiset.
7. Ja Israelin lapset oliwat hedelmälliset ja suuresti enäniwät ja lisääntyiwät, ja san=

gen woimallisesti wahwistuiwat, niin että
maa täytettiin heistä. Ps. 105:24. Ap. T. 7:17.
8. Niin uusi kuningas tuli Egyptiin, joka
ei Josephista mitään tiennyt.
9. Hän sanoi kansalle: katso, Israelin las-
ten joukko on suurempi ja wäkewämpi meitä.
10. Tulkaat, käykäämme kawalasti heidän
kimppuunsa, ettei heitä tulisi niin paljo.
Sillä jos joku sota nousis, tohtisiwat he
mennä meidän wihamiestemme puolelle, ja
sotia meitä wastaan, ja lähteä maalta pois.
11. Niin asetettiin heidän päällensä weron
päämiehet waiwaamaan heitä orjuudella;
sillä Pharaolle rakettiin werokaupungit,
Pithom ja Raamses.
12. Mutta jota enämmin he rasittiwat kan-
saa, sitä enämmin se lisääntyi ja kaswoi.
Ja he tuliwat suutuksiin Israelin lasten
tähden.
13. Ja Egyptiläiset waiwasiwat Israelin
lapsia orjuudella armaitsemata.
14. Ja saattiwat heidän elämänsä katke-
raksi raskaalla sawen ja tiilein työllä, ja
kaikkinaisella rasituksella kedolla, ja kaikkinai-
sella työllä, kuin he taisiwat heidän pääl-
lensä panna, armaitsemata.
15. Ja Egyptin kuningas puhui Hebrea-
laisille lastenämmille, joista yhden nimi oli
Siphra, ja toisen nimi Pua.
16. Ja hän sanoi: koska te autatte Hebrea-
laisia waimoja heidän synnyttäissänsä, ja
näette istuimella, jos se on poika, niin sur-
matkaat häntä; mutta jos se tytär on, niin
se eläköön.
17. Mutta lastenämmät pelkäsiwät Juma-
lata, ja ei tehneet niinkuin Egyptin kunin-
gas oli heille sanonut; mutta antoiwat poi-
kaiset elää.
18. Niin Egyptin kuningas kutsui lasten-
ämmät, ja sanoi heille: miksi te tämän
teitte, että te annoitte poikaisten elää?
19. Niin lastenämmät wastasiwat Pha-
raota: Hebrealaiset waimot ei ole niinkuin
Egyptiläiset; sillä he owat wahwemmat
luonnostansa, ja ennenkuin lastenämmä tu-
lee heidän tykönsä, owat he synnyttäneet.
20. Sentähden teki Jumala lastenämmille
hywin, ja kansa lisääntyi ja wahwistui san-
gen suuresti.
21. Ja että lastenämmät pelkäsiwät Ju-
malata, rakensi hän heille huoneita.
22. Niin käski Pharao kaikelle kansallensa,
sanoen: kaikki pojat kuin syntywät pitää tei-
dän heittämän wirtaan, mutta kaikki tyttäret
antakaat elää. Ap. T. 7:19.

2 Luku.

Moses syntyy, salataan, heitetään ulos, löytään, kaswatetaan, tappaa, pakenee ja nai.

Niin yksi mies Lewin huoneesta meni ja
nai Lewin tyttären. 2 Mos. 6:20. 4 Mos. 26:59.
2. Ja se waimo tuli raskaaksi, ja synnytti
pojan. Ja koska hän näki, että se oli ihana
lapsi, salasi hän sen kolme kuukautta.
1 Aikak. 6:3. Ap. T. 7:20. Hebr. 11:23.
3. Ja kuin ei hän tainnut häntä enää sa-
lata, otti hän kaisilaisen arkun, ja siwui sen
sawella ja pijillä, ja pani lapsen siihen, ja
laski sen kaisilistoon, wirran partaalle.
4. Ja hänen sisarensa seisoi taampana, että
hän näkis, mitä hänelle tapahtuis.
5. Niin Pharaon tytär meni alas pese-
mään itseänsä wirtaan, ja hänen piikansa
käyskenteliwät wirran partaalla; ja kuin
hän näki arkun kaisilistossa, lähetti hän pii-
kansa ja antoi hänen ottaa ylös.
6. Ja kuin hän awasi, näki hän lapsen, ja
katso, lapsi itki; niin hän armahti sen pääl-
le, ja sanoi: tämä on Hebrealaisten lapsista.
7. Niin sanoi hänen sisarensa Pharaon
tyttärelle: tahdotkos että minä menen kutsu-
maan sinulle imettäwäisen Hebrealaisen
waimon, joka sinulle sen lapsen imettäis.
8. Pharaon tytär sanoi hänelle: mene.
Niin piika meni ja kutsui lapsen äidin.
9. Ja Pharaon tytär sanoi hänelle: ota
tämä lapsi, ja imetä häntä minulle, ja minä
annan palkan sinulle. Niin waimo otti lap-
sen, ja imetti sen.
10. Mutta koska lapsi oli kaswanut, toi
hän sen Pharaon tyttärelle, ja hän otti sen
pojaksensa, ja kutsui hänen Mose; sillä hän
sanoi: wedestä olen minä hänen ottanut.
11. Siihen aikaan koska Moses oli suureksi
tullut, meni hän weljeinsä tykö, ja näki hei-
dän orjuutensa, ja äkkäsi yhden Egyptiläi-
sen lyöwän yhtä Hebrealaista miestä hänen
weljistänsä.
12. Ja hän katseli ympärillensä sinne ja
tänne, ja kuin hän näki, ettei yhtään läsnä
ollut, tappoi hän sen Egyptiläisen, ja kätki
santaan.
13. Ja hän meni toisna päiwänä ulos, ja
katso, kaksi Hebrealaista miestä tappeliwat
keskenänsä, ja hän sanoi wäärintekiälle: mik-
sis lyöt lähimmäistäs?
14. Hän wastasi: kuka sinun on asettanut
meidän päämiehetsemme ja tuomariksemme?
Tahdotkos minunkin tappaa, niinkuin sinä
tapoit Egyptiläisen? Niin Moses pelkäsi, ja
sanoi: tosin on tämä ilmei tullut. Ap. T. 7:35.
15. Ja se tuli Pharaon eteen, ja hän etsei

Mosesta tappaaksensa. Mutta Moses pake-
ni Pharaon edestä, ja seisahti Midianin
maalla, ja istui kaiwon tykönä.
16. Mutta Midianin papilla oli seitsemän
tytärtä; ne tuliwat wettä ammuntamaan ja
täyttiwät ruuhet, juottaaksensa isänsä lam-
paita.
17. Niin tuliwat muutamat paimenet ja
ajoiwat heidän pois. Mutta Moses nousi
ja autti heitä, ja juotti heidän lampaansa.
18. Ja kuin he tuliwat isänsä Reguelin ty-
kö, sanoi hän: miksi te tänäpänä niin pian
jouduitte.
19. He sanoiwat: Egyptin mies autti mei-
tä paimenitten käsistä, ja myös wiriästi
ammunsi meille, ja juotti lampaat.
20. Ja hän sanoi tyttärillensä: kussa hän
on? Miksi te niin jätitte miehen? Kutsukaat
häntä syömään meidän kanssamme.
21. Ja Moses mielistyi asumaan sen mie-
hen tykönä, ja hän antoi Mosekselle tyttä-
rensä Ziporan emännäksi.
22. Se synnytti pojan ja hän kutsui hänen
nimensä Gersom; sillä hän sanoi: minä olen
muukalainen wieraalla maalla. 2 Mos. 18:3, 4.
23. Ja pitkän ajan perästä kuoli Egyptin
kuningas. Ja Israelin lapset huokasiwat
orjuuden tähden ja huusiwat, ja heidän
huutonsa astui ylös Jumalan tykö heidän
orjuutensa tähden.
24. Ja Jumala kuuli heidän huokauksensa:
ja Jumala muisti liittonsa Abrahamin,
Isaachin ja Jacobin kanssa.
25. Ja Jumala katsahti Israelin lasten
puoleen, ja Jumala piti heistä murheen.

3 Luku.

Pensas palaa. Moses lähetetään.

Ja Moses kaitsi appensa Jethron Midia-
nin papin lampaita: ja hän ajoi lampaat
taamma korpeen, ja tuli Jumalan wuoren
Horebin tykö.
2. Ja Herran Enkeli näkyi hänelle pen-
saasta, tulen liekissä: ja hän näki, ja katso,
pensas paloi tulesta, ja ei kuitenkaan kulu-
nut. Ap. T. 7:30.
3. Ja Moses sanoi: minä käyn tuonne, ja
katson tätä suurta näkyä, miks'ei pensas pa-
la ylös?
4. Koska Herra näki hänen menewän kat-
somaan, huusi Jumala häntä pensaasta, ja
sanoi: Moses, Moses. Hän wastasi: tässä
minä olen.
5. Hän sanoi: älä lähesty tänne; riisu ken-
käs jalwoistas; sillä paikka, jossas seisot, on
pyhä maa. Jos. 5:15.
6. Ja hän wielä sanoi: minä olen sinun
isäs Jumala, Abrahamin Jumala, Isaa-
chin Jumala ja Jacobin Jumala. Ja Mo-
ses peitti kaswonsa: sillä hän pelkäsi katsoa
Jumalan päälle.
Matth. 22:32. Marc. 12:26. Luc. 20:37.
Ap. T. 7:32. Hebr. 11:27.
7. Ja Herra sanoi: minä olen hywin kyllä
nähnyt minun kansani ahdistuksen, joka on
Egyptissä, ja minä olen kuullut heidän huu-
tonsa, niiden tähden, jotka heitä ahdistawat;
sillä minä tiedän heidän tuskansa.
8. Ja olen astunut alas heitä wapahta-
maan Egyptiläisten käsistä, ja wiemään hei-
tä tältä maalta hywään ja lawiaan maa-
han, siihen maahan, jossa rieskaa ja huna-
jata wuotaa, sille paikalle, jossa Cananea-
laiset, Hethealaiset, Amorealaiset, Pheresea-
laiset, Hewealaiset ja Jebusealaiset asuwat.
9. Ja nyt katso, Israelin lasten huuto on
tullut minun eteeni, ja minä myös olen
nähnyt heidän ahdistuksensa, jolla Egypti-
läiset heitä ahdistawat.
10. Ja nyt mene, ja minä tahdon lähet-
tää sinun Pharaon tykö, ja sinun pitää joh-
dattamaan minun kansaani Israelin lapsia
ulos Egyptistä.
11. Ja Moses sanoi Jumalalle: mikä mi-
nä olen menemään Pharaon tykö, ja wie-
mään Israelin lapset ulos Egyptistä?
12. Hän sanoi: totisesti minä olen sinun
kanssas; ja tämä olkoon sinulle merkiksi, et-
tä minä olen sinun lähettänyt. Koskas olet
johdattanut minun kansani Egyptistä, niin
teidän pitää palweleman Jumalata tällä
wuorella.
13. Moses sanoi Jumalalle: katso, koska
minä tulen Israelin lasten tykö, ja sanon
heille: teidän isäinne Jumala on minun lä-
hettänyt teidän tykönne, ja he sanowat mi-
nulle: mikä hänen nimensä on? Mitä mi-
nun pitää heille sanoman?
14. Sanoi Jumala Mosekselle: minä olen
se, kuin minä olen. Ja sanoi: niin pitää
sinun sanoman Israelin lapsille: Minä olen
lähetti minun teidän tykönne.
15. Ja Jumala sanoi wielä Mosekselle:
niin pitää sinun sanoman Israelin lapsille:
Herra teidän isäinne Jumala, Abrahamin
Jumala, Isaachin Jumala ja Jacobin Ju-
mala lähetti minun teidän tykönne; tämä
on minun nimeni ijankaikkisesti, ja tämä on
minun muistoni suwusta niin sukuun.
16. Mene ja kokoo Israelin wanhimmat,
ja sano heille: Herra teidän isäinne Juma-
la on näkynyt minulle, Abrahamin, Isaa-
chin ja Jacobin Jumala, sanoen: minä olen

etsein etsinyt teitä, ja nähnyt, mitä teille on tapahtunut Egyptissä.

17. Ja olen sanonut: minä tahdon johdattaa teitä ulos Egyptin ahdistuksesta, Canaanealaisten, Hethealaisten, Amorealaisten, Pheresealaisten, Hewealaisten ja Jebusealaisten maalle, joissa rieskaa ja hunajata wuotaa.

18. Ja heidän pitää kuuleman sinun äänes: ja sinun ja wanhimmat Israelista pitää menemän Egyptin kuninkaan tykö, ja sanoman hänelle: Herra Hebrealaisten Jumala on kohdannut meitä. Anna siis nyt meidän mennä kolmen päiwän matka korpeen, uhraamaan Herralle meidän Jumalallemme.

19. Mutta minä tiedän, ettei Egyptin kuningas laske teitä menemään, waan wäkewän käden kautta.

20. Silloin minä ojennan käteni, ja lyön Egyptin kaikkinaisilla minun ihmeilläni, joita minä tekewä olen heidän keskellänsä, ja sitte pitää hänen teidän päästämän.

21. Ja minä annan armon tälle kansalle Egyptiläisten edessä, että koska te lähdette, ei teidän pidä tyhjin käsin lähtemän.

1 Mos. 15: 14. 2 Mos. 11: 2. l. 12: 35.

22. Waan jokaisen waimon pitää anoman kyläänsä waimolta, ja huonekuntaiseltansa hopia- ja kulta-astiat ja waatteet, ja paneman ne teidän poikainne ja tyttärtenne päälle, ja paljastaman Egyptiläiset.

4 Luku.

Mosekſen ihmeet; hän estelee itseänsä; lähtee matkaan; hänen lapsensa.

Moses wastasi ja sanoi: katso, ei he usko minua, eikä ole kuuliaiset minun äänelleni; waan sanowat: ei ole Herra näkynyt sinulle.

2. Herra sanoi hänelle: mikä se on sinun kädessäs? Hän sanoi: sauwa.

3. Ja hän sanoi: heitä se maahan; ja hän heitti sen maahan, ja se muuttui kärmeeksi. Ja Moses pakeni häntä.

4. Mutta Herra sanoi Mosekselle: ojenna kätes, ja rupee hänen pyrstöönsä. Niin hän ojensi kätensä ja rupesi häneen, ja se muuttui sauwaksi hänen kädessänsä.

5. Sentähden pitää heidän uskoman, että Herra on näkynyt sinulle, heidän isäinsä Jumala, Abrahamin Jumala, Isaachin Jumala ja Jacobin Jumala.

6. Ja Herra sanoi wielä hänelle: pistä nyt kätes sinun powees. Ja hän pisti sen poweensa; ja koska hän weti sen ulos, katso, hänen kätensä oli spitalinen niinkuin lumi.

7. Ja hän sanoi: pistä kätes jällensä powees, ja hän pisti kätensä jälleen poweensa, ja weti jällensä sen ulos powestansa, ja katso se tuli niinkuin hänen ihonsa.

8. Ja on tapahtuwa, jollei he sinua usko, eikä ole kuuliaiset sinun äänelles yhden ihmeen tähden, niin he uskowat sinun äänes toisen ihmeen tähden.

9. Jollei he usko niitä kahta ihmettä, eikä ole kuuliaiset sinun äänelles, niin ota wettä wirrasta, ja kaada kuiwalle maalle, niin se wesi, jonkas olet ottanut wirrasta, tulee wereksi kuiwalla maalla.

10. Niin sanoi Moses Herralle: ah Herra, en ole minä tähän asti puhelias mies ollut, enkä myös sitte kuin sinä palwelias kanssa puhunut olet; sillä minulla on hidas puhe ja kankia kieli.

2 Mos. 6: 12, 30. Jer. 1: 6.

11. Ja Herra sanoi hänelle: kuka on luonut ihmisen suun? Eli kuka on tehnyt mykän taikka kuuron, eli näkewän taikka sokian? Enkö minä Herra (ole niitä tehnyt)?

Ps. 94: 9. Hes. 3: 26, 27.

12. Mene siis nyt, minä olen sinun suussas, ja opetan sinua, mitä sinun puhuman pitää.

Matth. 10: 19. Luc. 12: 12. l. 21: 15.

13. Moses sanoi: ah Herra, lähetä, jonkas tahdot lähettää.

14. Niin Herra wihastui suuresti Moseksen päälle, ja sanoi: enkö minä tunne Aaronia sinun weljeäs, Lewin suwusta, että hän on puhelias? Ja katso, hän tulee sinua wastaan, ja koska hän näkee sinun, niin hän iloitsee sydämestänsä.

15. Sinun pitää puhuman hänelle, ja paneman sanat hänen suuhunsa; ja minä olen sinun ja hänen suunsa kanssa, ja opetan teitä, mitä teidän pitää tekemän.

2 Mos. 7: 2.

16. Ja hänen pitää puhuman sinun puolestas kansalle. Hänen pitää oleman sinun suunas, ja sinun pitää oleman hänelle Jumalana.

17. Ja ota tämä sauwa kätees, jolla sinun pitää tekemän ihmeitä.

18. Niin Moses läksi sieltä, ja tuli jällensä appensa Jethron tykö, ja sanoi hänelle: annas minun mennä, että minä palajaisin weljeini tykö, jotka owat Egyptissä, ja näkisin heitä, jos he wielä eläwät. Ja Jethro sanoi Mosekselle: mene rauhassa.

19. Ja Herra sanoi Mosekselle Midianissa: mene ja palaja Egyptiin; sillä ne kaikki owat kuolleet, jotka sinun henkes perään seisoiwat.

Matth. 2: 20.

20. Ja Moses otti emäntänsä ja poikansa, ja pani ne aasin päälle, ja palasi Egyptiin; ja otti Jumalan sauwan käteensä.

21. Ja Herra sanoi Mosekselle: katso, kos-

kas tulet Egyptiin jällensä, ettäs teet kaikki ne ihmeet Pharaon edessä, jotka minä olen antanut sinun kätees. Ja minä paadutan hänen sydämensä, ja ei hän päästä kansaa.

22. Ja sinun pitää sanoman Pharaolle: näin sanoo Herra: Israel on minun poikani, minun esikoiseni.

23. Ja minä käsken sinulle: päästä minun poikani palwelemaan minua, ja jos et sinä tahdo häntä päästää, katso, minä tapan sinun poikas, sinun esikoises.
2 Mos. 11:4, 5. l. 12:29.

24. Ja koska hän oli tiellä majassa, tuli Herra häntä wastaan, ja tahtoi hänen tappaa.

25. Niin Zipora otti kiwen, ja ympärileikkasi poikansa esinahan, ja rupesi hänen jalkoihinsa, ja sanoi: sinä olet minulle weriylkä.

26. Niin hän luopui hänestä. Mutta hän sanoi: weriylkä ympärileikkauksen tähden.

27. Ja Herra sanoi Aaronille: mene Mosesta wastaan korpeen. Ja hän meni, ja tuli häntä wastaan Jumalan wuorella, ja antoi hänen suuta.

28. Ja Moses ilmoitti Aaronille kaikki Herran sanat, joka hänen lähetti, ja kaikki ihmeet, kuin hän hänelle käskenyt oli.

29. Niin meni Moses ja Aaron, ja kokosiwat kaikki Israelin lasten wanhemmat.

30. Ja Aaron puhui kaikki ne sanat, kuin Herra Mosekselle puhunut oli, ja teki ihmeitä kansan edessä.

31. Ja kansa uskoi. Ja kuin he kuuliwat, että Herra oli etsinyt Israelin lapsia, nähnyt myös heidän ahdistuksensa, lankesiwat he maahan ja rukoiliwat.

5 Luku.

Jumala ylönkatsotaan, orjuus tulee kowemmaksi. Moses walittaa.

Sitte meniwät Moses ja Aaron Pharaon tykö, ja sanoiwat: näin sanoo Herra Israelin Jumala: päästä minun kansani pitämään minulle juhlaa korwessa.

2. Pharao wastasi: kuka on Herra, jonka ääntä minun pitäis kuuleman, ja päästämän Israelin? En minä siitä Herrasta mitään tiedä, enkä päästä Israelia.

3. Ja he sanoiwat: Hebrealaisten Jumala on kohdannut meitä; anna siis nyt meidän mennä kolmen päiwän matka korpeen uhraamaan Herralle meidän Jumalallemme, ettei hän rutolla eli miekalla meidän päällemme tulisi. 2 Mos. 3:18.

4. Niin Egyptin kuningas sanoi heille: miksi te, Moses ja Aaron, pidätte kansan heidän töistänsä? Menkäät teidän työhönne.

5. Pharao sanoi wielä: katso, ilmankin on kansaa paljo maalla, ja te wielä nyt tahdotte heitä joutilaaksi saattaa heidän töistänsä.

6. Sentähden käski Pharao sinä päiwänä kansan teettäjille ja heidän haltioillensa, sanoen:

7. Ei teidän pidä tästälähin olkia antaman kansalle tiilejä tehdä niinkuin ennen; menkään he itse ja kootkaan heillensä olkia.

8. Kuitenkin se tiililuku, kuin he tekiwät tähän asti, laskekaat heidän päällensä, ja älkäät siitä wähentäkö; sillä he owat joutilasna, sentähden he huutawat, sanoen: me tahdomme mennä uhraamaan meidän Jumalallemme.

9. Rasitettakoon kansa työllä, että heillä olis kyllä tekemistä, ja ei luottaisi heitänsä walhepuheisiin.

10. Niin kansan teettäjät ja heidän haltiansa meniwät ja puhuiwat kansalle, sanoen: näin sanoo Pharao: en minä tahdo teille olkia antaa.

11. Menkäät itse kokoomaan teillenne olkia, kusta ikänänsä te löydätte; mutta teidän työstänne ei pidä mitään wähettämän.

12. Niin kansa hajoitti itsensä koko Egyptin maan ympärinsä, hakemaan heillensä sänkiä, että heillä olkia olis.

13. Ja teettäjät waatiwat heitä, sanoen: täyttäkäät teidän päiwätyönne, niinkuin silloinkin, koska teillä olkia oli.

14. Ja Israelin lasten haltiat, jotka Pharaon teettäjät heidän päällensä asettaneet oliwat, piestiin, ja sanottiin heille: miks'ette eilen eikä tänäpänä täyttäneet teidän määrättyä päiwätyötänne tiilein tekemisessä, niinkuin ennenkin?

15. Niin Israelin lasten haltiat meniwät, ja huusiwat Pharaon tykö, sanoen: miksis näin teet palwelioilles?

16. Ei anneta sinun palwelioilles olkia, ja he sanowat meille: tehkäät tiilit, ja katso, sinun palwelias piestään, ja sinun kansallas nuhde on.

17. Ja hän sanoi: te olette joutilaat, joutilaat te olette, sentähden te sanotte: menkäämme ja uhratkaamme Herralle.

18. Niin menkäät nyt ja tehkäät työtä. Olkia ei pidä teille annettaman; mutta tiililuwun pitää teidän kuitenkin antaman.

19. Niin Israelin lasten haltiat näkiwät itsensä olewan ahdistuksessa, sillä (heille) sanottiin: ei teidän pidä wähentämän teidän tiileistänne, kunkin päiwän määrästä.

20. Ja he kohtasiwat Moseksen ja Aaronin, jotka seisoiwat heitä wastassa, kuin he läksiwät Pharaon tyköä.

21. Joille he sanoiwat: Herra nähköön
teitä ja tuomitkoon; sillä te olette tehneet
meidän haisewaiseksi Pharaon edessä, ja hä=
nen palweliainsa edessä, että te olette mie=
kan antaneet heidän käteensä, surmata meitä.
22. Moses palasi Herran tykö, ja sanoi:
Herra, miksis niin pahasti teet tätä kansaa
wastaan? Miksis olet minun tänne lähet=
tänyt?
23. Sillä sitte kuin minä menin Pharaon
tykö, puhuttelemaan häntä sinun nimees, on
hän pahoin tehnyt tälle kansalle: ja et sinä
ollenkaan ole pelastanut sinun kansaas.

6 Luku.

Jumalan käsky, lupaus. Mosetsen suku.

Niin sanoi Herra Mosetselle: nyt sinun pi=
tää näkemän, mitä minä Pharaolle teen;
sillä hänen pitää heitä päästämän wäkewän
käden kautta, ja hänen myös pitää wäkewän
käden kautta heitä ajaman ulos maaltansa.
2. Ja Jumala puhui Mosetselle, ja sanoi
hänelle: minä (olen) Herra.
3. Ja olen näkynyt Abrahamille, Isaachil=
le ja Jacobille kaikkiwaltiasna Jumalana.
Mutta minun nimessäni HERRA en ole
minä tuttu heiltä. 1 Mos. 17:1. l. 26:24. l. 28:13.
4. Ja minä tein myös minun liittoni hei=
dän kanssansa, antaakseni heille Canaan
maan, heidän waelluksensa maan, jossa he
owat muukalaiset olleet.
5. Ja minä olen myös kuullut Israelin
lasten huokauksen, joita Egyptiläiset orjuu=
della waiwaawat, ja olen minun liittoni
muistanut.
6. Sentähden sano Israelin lapsille: mi=
nä olen Herra, ja minä johdatan teitä Egyp=
tin kuorman alta, ja pelastan teitä teidän
orjuudestanne ja wapahdan teitä ojetulla
käsiwarrella ja suurella oikeudella.
7. Ja otan teitä minun kansakseni, ja olen
teidän Jumalanne, että te tietäisitte, että
minä olen teidän Herranne Jumalanne, jo=
ka teitä johdatan ulos Egyptin orjuudesta.
8. Ja wien teitä sille maalle, jonka ylitse
minä nostin minun käteni antaakseni sen
Abrahamille, Isaachille ja Jacobille; sen mi=
nä tahdon antaa teille omaksi: minä Herra.
9. Näin puhui Moses Israelin lapsille;
waan ei he kuulleet Mosesta heidän henken=
sä ahdistuksen ja raskaan orjuutensa tähden.
10. Silloin puhui Herra Mosetselle, sanoen:
11. Mene ja puhu Pharaolle Egyptin ku=
ninkaalle, että hän päästäis Israelin lapset
hänen maaltansa.
12. Mutta Moses puhui Herran edessä,
sanoen: katso, Israelin lapset ei kuulleet mi=
nua, kuinkasta Pharao kuulis minua, ja mi=
nulla myös owat ympärileikkaamattomat
huulet? 2 Mos. 4:10.
13. Niin puhui Herra Mosetselle ja Aaro=
nille, ja käski heitä Israelin lasten ja Pha=
raon Egyptin kuninkaan tykö, johdattamaan
Israelin lapsia ulos Egyptin maalta.
14. Nämät owat heidän isäinsä huonetten
päät. Rubenin Israelin esikoisen lapset:
Hanoch ja Pallu, Hetsron ja Charmi: nä=
mät owat Rubenin sukukunnat.
1 Mos. 46:9. 4 Mos. 26:5. 1 Aikak. 5:1.
15. Ja Simeonin lapset: Jemuel, Jamin,
Ohad, Jachin, Zoar ja Saul, sen Cana=
nean waimon poika: nämät owat Simeo=
nin sukukunnat.
16. Ja nämät owat Lewin lasten nimet
heidän sukukunnissansa: Gerson, Cahath ja
Merari: mutta Lewin elämän wuodet oli=
wat sata ja seitsemän neljättäkymmentä
ajastaikaa.
1 Mos. 46:11. 4 Mos. 3:17. l. 26:57. 1 Aikak. 6:1. l. 23:6.
17. Gersonin lapset: Libni ja Simei hei=
dän sukukunnissansa.
18. Cahathin lapset: Amram, Jesear, He=
bron ja Usiel. Mutta Cahathin elämän
wuodet oliwat sata ja kolme neljättäkym=
mentä ajastaikaa.
19. Ja Merarin pojat: Maheli ja Musi:
nämät owat Lewin sukukunnat heidän pol=
wiluwussansa.
20. Ja Amram otti isänsä sisaren Jochebe=
thin emännäksensä, joka synnytti Aaronin
ja Mosetsen. Ja Amramin elämän wuodet
oliwat sata ja seitsemän neljättäkymmentä
ajastaikaa. 4 Mos. 26:59.
21. Ja Jetsearin lapset: Korah, Nepheg ja
Sichri.
22. Ja Usielin lapset: Misael, Eltsaphan
ja Sithri.
23. Aaron otti hänellensä emännän Elit=
seban, Aminadabin tyttären, Nahassonin
sisaren, joka hänelle synnytti Nadabin, Abi=
hun, Eleatsarin ja Ithamarin.
24. Ja Korahn lapset: Assir, Elkana ja
Abiasaph: nämät owat Koritherin suku=
kunnat.
25. Mutta Eleatsar Aaronin poika otti hä=
nellensä Putielin tyttäristä emännän, joka
synnytti hänelle Pinehan. Nämät owat Le=
witain isäin päät heidän sukukunnissansa.
26. Nämät owat Aaron ja Moses, joille
Herra sanoi: johdattakaat ulos Israelin
lapset Egyptin maalta joukkoinensa.
Ap. T. 7:36.
27. Nämät owat ne, jotka puhuiwat Pha=

raon Egyptin kuninkaan kanssa, että heidän piti johdattaman ulos Israelin lapset Egyptistä: nämät owat Moses ja Aaron.
28. Ja sinä päiwänä puhui Herra Mosekselle kanssa Egyptin maalla.
29. Ja sanoi hänelle: minä olen Herra: puhu Pharaolle Egyptin kuninkaalle kaikki, mitä minä sinulle puhun.
30. Niin wastasi Moses Herralle: katso, minä olen ympärileikkaamatoin huulilta, kuinkasta Pharao minua kuulee?

7 Luku.

Sauwa, wesi muutetaan.

Ja Herra sanoi Mosekselle: katso, minä olen asettanut sinun Pharaon Jumalaksi. Ja weljes Aaron pitää oleman sinun propheetas.
2. Sinun pitää puhuman kaikki, kuin minä käsken sinulle, waan Aaron sinun weljes pitää sen puhuman Pharaolle: että hän päästäis Israelin lapset maaltansa.

2 Mos. 4:15.

3. Mutta minä tahdon paaduttaa Pharaon sydämen, ja tehdä monta minun ihmettäni ja tunnustähteäni Egyptin maalla.
4. Ja ei Pharao kuule teitä; ja minä tahdon osoittaa minun käteni Egyptissä, ja johdatan ulos minun joukkoni, minun kansani Israelin lapset Egyptin maalta suurella oikeudella.
5. Ja Egyptiläisten pitää tietämän, että minä olen Herra, ojetessani kättäni Egyptin ylitse, ja johdattaissani ulos Israelin lapset heidän keskeltänsä.
6. Moses ja Aaron tekiwät niinkuin Herra oli heille käskenyt.
7. Ja Moses oli kahdeksankymmenen ajastaikainen, ja Aaron kolmen ajastaikainen yhdeksättäkymmentä, koska he puhuiwat Pharaon kanssa.
8. Ja Herra puhui Mosekselle ja Aaronille, sanoen:
9. Koska Pharao puhuu teille, sanoen: osoittakaat teidän ihmeenne. Niin sinun pitää sanoman Aaronille: ota sauwas, ja heitä Pharaon eteen, ja se tulee kärmeeksi.
10. Niin Moses ja Aaron meniwät Pharaon tykö, ja tekiwät niinkuin Herra oli käskenyt. Ja Aaron heitti sauwansa Pharaon ja hänen palwelioittensa eteen, ja se tuli kärmeeksi.
11. Niin Pharao myös kutsui tietäjät ja noidat, ja Egyptin noidat tekiwät myös niin heidän noitumisillansa. 2 Tim. 3:8.
12. Ja itsekukin heistä heitti sauwansa maahan, ja ne tuliwat kärmeiksi. Mutta Aaronin sauwa nieli heidän sauwansa.
13. Niin Pharaon sydän paatui, eikä myös kuullut heitä: niinkuin Herra oli sanonut.
14. Ja Herra sanoi Mosekselle: Pharaon sydän on kowettunut, ja ei tahdo päästää kansaa.
15. Mene Pharaon tykö warhain aamulla, katso, hän käwelee wetten tykönä, ja seiso häntä wastassa wirran reunalla, ja se sauwa, joka oli kärmeeksi muuttunut, ota sinun kätees.
16. Ja sano hänelle: Herra Hebrealaisten Jumala on minun lähettänyt sinun tykös, sanoen: laske minun kansani palwelemaan minua korwessa; ja katso, et ole sinä kuullut tähän asti.
17. Sentähden sanoo Herra näin: tästä pitää sinun tunteman minun olewan Herran: katso minä lyön tällä sauwalla, joka on minun kädessäni, weteen, joka wirrassa on, ja sen pitää muuttuman wereksi.
18. Niin että kalat, jotka wirrassa owat, pitää kuoleman, ja wirran pitää haiseman, ja Egyptiläiset pitää kyllymän, koska he juowat wettä wirrasta.
19. Ja Herra sanoi Mosekselle: sano Aaronille: ota sauwas, ja ojenna kätes Egyptin wetten ylitse, ja heidän wirtainsa ylitse, ja heidän jokeinsa ylitse, ja heidän järweinsä ylitse, ja kaikkein heidän wesilammikkoinsa ylitse, ja ne pitää tuleman wereksi, ja pitää oleman weri koko Egyptin maassa sekä puuastioissa että myös kiwiastioissa.
20. Niin Moses ja Aaron tekiwät niinkuin Herra oli käskenyt, ja hän nosti sauwan ja löi weteen, joka wirrassa oli, Pharaon ja hänen palwelioittensa edessä: ja kaikki wedet, jotka oliwat wirrassa, muuttuiwat wereksi.

Ps. 78:44. Ps. 105:29.

21. Ja kalat, jotka oliwat wirrassa, kuoliwat, ja wirta haisi, niin ettei Egyptiläiset saaneet juoda wettä wirrasta. Ja weri oli koko Egyptin maalla.
22. Egyptin noidat tekiwät myös niin noitunksillansa. Mutta Pharaon sydän paatui, ja ei kuullut heitä: niinkuin Herra sanonut oli.
23. Ja Pharao käänsi hänensä ja palasi kotiansa, ja ei pannut sitäkään sydämeensä.
24. Mutta kaikki Egyptiläiset kaiwoiwat wirran ympärillä wettä juodaksensa; sillä ei he saaneet juoda wirran wesistä.
25. Ja se oli täyttä seitsemän päiwää, sittekuin Herra oli lyönyt wirran.

8 Luku.

Sammakot, täit ja turilaat.

Ja Herra sanoi Mosekselle: mene Pharaon tykö, ja sano hänelle: näin sanoo Herra: päästä minun kansani palwelemaan minua.

2. Waan jos et sinä tahdo päästää, katso, niin minä rankaisen kaikki sinun maas ääret sammakoilla.

3. Niin että wirran pitää kuohuman sammakoista, ja ne pitää astuman ylös, ja tuleman sinun huoneesees, ja sinun lepokammioos, ja sinun wuoteesees, niin myös sinun palwelioittes huoneeseen, ja sinun kansas sekaan, ja sinun pätsiis, ja sinun taikina-astioihis;

4. Ja sinun päälles, ja sinun kansas ja kaikkein sinun palwelioittes päälle, pitää sammakot hyppelemän.

5. Ja Herra sanoi Mosekselle: sanos Aaronille: ojenna kätes sauwoinensa wirtain, jokein ja järwein ylitse, ja anna sammakot nousta ylitse koko Egyptin maan. Ps. 78:45. Ps. 105:30.

6. Ja Aaron ojensi kätensä Egyptin wetten ylitse; ja sammakot tuliwat sieltä ylös, ja peittiwät koko Egyptin maan.

7. Tekiwät myös noidat niin heidän noituuksillansa: ja antoiwat sammakot tulla Egyptin maan ylitse.

8. Niin Pharao kutsui Moseksen ja Aaronin, ja sanoi: rukoilkaat Herraa, että hän ottais pois sammakot minulta ja minun kansaltani; niin minä päästän kansan uhraamaan Herralle.

9. Moses sanoi: pidä sinä se kunnia, (ettäs määräät) koska minun pitää rukoileman edestäs, ja palwelioittes ja kansas edestä, että sammakot pitäis hukutettaman sinulta, ja sinun huoneistas, ainoastansa wirtaan jäämän.

10. Hän sanoi: huomenna. Hän wastasi: olkoon sanas jälkeen, ettäs tietäisit, ettei yksikään ole niinkuin Herra, meidän Jumalamme.

11. Silloin sammakot pitää otettaman pois sinulta, ja sinun huoneistas, ja sinun palwelioiltas, ja sinun kansaltas, ainoastansa wirtaan jäämän.

12. Niin Moses ja Aaron läksiwät Pharaon tykö: ja Moses huusi Herran tykö sammakkoin tähden, jotka hän Pharaon päälle pannut oli.

13. Ja Herra teki Moseksen sanan jälkeen: ja sammakot kuoliwat huoneista, kylistä ja kedoilta.

14. Ja he heittiwät ne suuriin roukkioihin, ja maa haisi siitä.

15. Kuin Pharao näki lewon saaneensa, paadutti hän sydämensä, ja ei kuullut heitä: niinkuin Herra sanonut oli.

16. Ja Herra sanoi Mosekselle: sano Aaronille: ojenna sauwas, ja lyö maan tomuun, että se tulis täiksi koko Egyptin maassa.

17. Ja he tekiwät niin: ja Aaron ojensi kätensä sauwoinensa, ja löi maan tomua, ja täit tuliwat ihmisiin ja eläimiin: kaikki maan tomu muuttui täiksi koko Egyptin maassa.

18. Tekiwät myös noidat noituuksillansa niin, täitä matkaan saattaaksensa; waan ei he tainneet. Ja täit oliwat ihmisissä ja eläimissä.

19. Niin sanoiwat noidat Pharaolle: tämä on Jumalan sormi. Mutta Pharaon sydän paatui, ja ei kuullut heitä: niinkuin Herra sanonut oli. Luc. 11:20.

20. Ja Herra sanoi Mosekselle: nouse huomenna warhain, ja seiso Pharaon edessä; katso, hän menee wetten tykö, ja sano hänelle: näin sanoo Herra: päästä minun kansani palwelemaan minua.

21. Sillä jos et sinä päästä minun kansaani, katso, niin minä tahdon lähettää sinulle, ja sinun palwelioilles, ja sinun kansalles, ja sinun huoneisiis kaikkinaiset turilaat, niin että kaikki huoneet Egyptissä täytetään turilaista, niin myös se maa, jonka päällä he owat.

22. Ja minä tahdon eroittaa sinä päiwänä Gosenin maan, jossa minun kansani asuu, ettei siinä yhtään turilasta pidä oleman: ettäs tietäisit minun olewan Herran koko maan keskellä.

23. Ja minä panen lunastuksen minun ja sinun kansas wälille. Huomenna pitää tämän ihmeen tapahtuman.

24. Ja Herra teki niin. Ja tuli paljo turilaita Pharaon huoneeseen, ja hänen palweliainsa huoneisiin, ja koko Egyptin maalle; ja maa turmeltiin turilailta.

25. Niin kutsui Pharao Moseksen ja Aaronin, ja sanoi: menkäät ja uhratkaat teidän Jumalallenne tällä maalla.

26. Moses sanoi: ei sowi niin tehdä; sillä me uhraisimme Herralle meidän Jumalallemme Egyptiläisten kauhistuksen: katso, jos me Egyptin maan kauhistukset uhraisimme heidän edessänsä, eikö he meitä kiwittäisi? 1 Mos. 46:34.

27. Kolmen päiwäkunnan matkan menemme me korpeen, ja uhraamme Herralle meidän Jumalallemme, niinkuin hän on meille sanonut. 1 Mos. 3:18.

28. Pharao sanoi: minä päästän teidän, että te uhraisitte Herralle teidän Jumalallenne korwessa, ainoastansa ettette kauwas menisi: rukoilkaat minun edestäni.
29. Moses sanoi: katso, kuin minä menen sinun tyköäs, niin minä rukoilen Herraa, että turilaat otettaisiin pois Pharaolta, ja hänen palwelioiltansa, ja hänen kansaltansa huomenna: ainoastansa älä minua enää wiettele, niin ettes päästä kansaa uhraamaan Herralle.
30. Ja Moses läksi Pharaon tyköä, ja rukoili Herraa.
31. Ja Herra teki niinkuin Moses sanonut oli: ja otti turilaat Pharaolta ja hänen palwelioiltansa, ja hänen kansaltansa pois, niin ettei yhtäkään jäänyt.
32. Mutta Pharao paadutti sydämensä wielä nyt tälläkin haawaa, ja ei päästänyt kansaa.

9 Luku.

Eläinten rutto, paisumat, rakeet.

Niin Herra sanoi Mosekselle: mene Pharaon tykö, ja sano hänelle: näin sanoo Herra Hebrealaisten Jumala: päästä minun kansani palwelemaan minua.
2. Waan jolles päästä, mutta wielä pidätät heitä:
3. Katso, Herran käsi on sinun karjas päällä, jotka owat kedolla, hewoisten päällä, aasein päällä, kamelein päällä, härkäin päällä, lammasten päällä, sangen raskaan ruttotaudin kanssa.
4. Ja Herra on eroittawa Israelin karjan Egyptin karjasta, niin ettei mitään kuole kaikesta, kuin Israelin lapsilla on.
5. Ja Herra määräsi ajan, sanoen: tämän Herra tekee huomenna maassa.
6. Ja Herra teki niin toisna päiwänä, ja kaikki Egyptin karja kuoli: waan Israelin lasten karjasta ei yhtäkään kuollut. Ps. 78:50.
7. Niin Pharao lähetti (tiedustelemaan) ja katso, ei ollut Israelin karjasta yhtäkään kuollut. Mutta Pharaon sydän paatui, ja ei päästänyt kansaa.
8. Ja Herra sanoi Mosekselle ja Aaronille: ottakaat kätenne täyteen toton nokea, ja Moses paiskatkaan sen taiwaaseen päin Pharaon edessä.
9. Ja pitää tuleman tomuksi koko Egyptin maan päälle, ja pitää oleman ihmisten ja karjan päällä märkäpäistä punottawaiset paisumat koko Egyptin maalla.
10. Ja he ottiwat nokea totosta, ja seisoiwat Pharaon edessä, ja Moses paiskasi sen taiwaaseen päin: niin tuliwat märkäpäistä punottawaiset paisumat ihmisiin ja karjaan.
11. Niin ettei noidatkaan saaneet seisoa Moseksen edessä paisumain tähden; sillä paisumat oliwat niin noitain päällä, kuin kaikkein Egyptiläisten.
12. Mutta Herra paadutti Pharaon sydämen, ja ei hän kuullut heitä: niinkuin Herra Mosekselle sanonut oli.
13. Niin sanoi Herra Mosekselle: nouse huomenna warhain, ja seiso Pharaon edessä, ja sano hänelle: näin sanoo Herra Hebrealaisten Jumala: päästä minun kansani palwelemaan minua.
14. Muutoin minä tällä haawalla lähetän kaikki minun rangaistukseni sinun sydämees, ja sinun palweliais, ja sinun kansas päälle, tietääkses, ettei kaikessa maassa ole minun wertaani;
15. Sillä minä olisin nyt jo ojentanut käteni, ja lyönyt sinun ja sinun kansas ruttotaudilla: että sinun olis täytynyt hukkua maan päältä;
16. Mutta tosin sentähden olen minä sinun antanut seisoa, että minä osoittaisin sinulle minun woimani, ja että minun nimeni julistettaisiin kaikessa maassa. Rom. 9:17.
17. Ja wieläkös nyt ylönnät itses minun kansani päälle, ja et päästä heitä:
18. Katso, huomenna tällä ajalla annan minä sangen suuria rakehita sataa, jonka kaltaisia ei ole ollut Egyptissä, hamasta siitä päiwästä kuin se perustettu on, niin tähän asti.
19. Lähetä siis nyt ja korjaa sinun karjas ja kaikki mitä sinulla on kedolla; sillä kaikki ihmiset ja karja, kuin kedolla löydetään, ja ei ole korjatut huoneeseen, niiden päälle lankeewat rakeet, ja heidän pitää kuoleman.
20. Joka Pharaon palwelioista pelkäsi Herran sanaa, se palweliansa ja karjansa huoneeseen korjasi.
21. Waan jonka sydän ei totellut Herran sanaa, se jätti kedolle palweliansa ja karjansa.
22. Niin sanoi Herra Mosekselle: ojenna kätes taiwaaseen päin, että rakehita satais koko Egyptin maan päälle, ihmisten päälle, karjan päälle, ja kaikkein päälle, mitä kedolla wihoittaa Egyptin maalla. Ps. 105:32.
23. Niin ojensi Moses sauwansa taiwaaseen päin, että Herra antais jylistä ja rakehita sataa, ja että pitkäisen tuli leimahtelis maan päälle; ja Herra antoi sataa rakehita Egyptin maan päälle.
24. Että rakeet ja tuli sekaisin maahan lankesiwat, niin raskaasti, ettei ikänänsä senkaltaista kaikessa Egyptin maassa tapahtu=

nut ollut, siitä ajasta kuin kansa siinä asumaan rupesi.
25. Ja rakeet löiwät koko Egyptin maalla kaikki, kuin kedolla oliwat, sekä ihmiset että karjan; niin myös koko maan wihannon löiwät rakeet, kaikki myös puut kedolla särkiwät rikki.
26. Ainoasti Gosenin maakunnassa, jossa Israelin lapset oliwat, ei rakeita ollut.
27. Niin lähetti Pharao ja kutsui Mosekjen ja Aaronin, ja sanoi heille: minä olen tällä haawalla pahoin tehnyt; Herra on wanhurskas, waan minä ja minun kansani olemme jumalattomat.
28. Sentähden rukoilkaat Herraa, että jo kyllä olis, ja että Jumalan jylinä ja rakeet lakkaisiwat: niin minä päästän teidän, ja ei teidän pidä enämpi täällä wiipymän.
29. Ja Moses sanoi hänelle: koska minä lähden kaupungista, niin minä ojennan käteni Herran tykö: niin jylinä lakkaa, ja rakehita ei pidä enämpi oleman, ettäs tietäisit maan olewan Herran. Ps. 24:1.
30. Mutta et sinä ja sinun palwelias, minä kyllä tiedän, wielä nytkään pelkää Herraa Jumalata.
31. Niin pellawat ja ohrat maahan lyötiin; sillä ohra oli tähkäpäällä ja pellawa oli kukkulla.
32. Mutta nisu ja kaura ei turmeltuneet, sillä ne oliwat hiljakylwöt.
33. Niin Moses meni ulos kaupungista Pharaon tyköä, ja ojensi kätensä Herran tykö: ja jylinä ja rakeet lakkasiwat, ja sade ei enämpi wuodatettu maan päälle.
34. Koska Pharao näki, että sade, ja rakeet, ja jylinä lakkasiwat, teki hän wielä enämmän pahaa, ja paadutti sydämensä, sekä hän että hänen palweliansa.
35. Niin paatui Pharaon sydän, ja ei päästänyt Israelin lapsia: niinkuin Herra Mosekjen kautta sanonut oli.

10 Luku.

Heinäsirkat, pimeys.

Ja Herra sanoi Mosekselle: mene Pharaon tykö; sillä minä paadutin hänen ja hänen palwelioittensa sydämet, tehdäkseni nämät minun ihmeeni heidän seassansa.
2. Ja että sinä ilmoittaisit sinun lastes, ja lastes lasten korwiin, mitä minä tehnyt olen Egyptissä, ja minun ihmeeni, jotka minä tein heidän seassansa, että te tietäisitte, että minä olen Herra.
3. Niin meniwät Moses ja Aaron Pharaon tykö, ja sanoiwat hänelle: näin sanoo Herra Hebrealaisten Jumala: kuinka kauwan et sinä tahdo nöyryyttää itseäs minun edessäni? Päästä minun kansani palwelemaan minua.
4. Sillä jos sinä estelet päästää minun kansani; katso, niin minä huomenna tuotan heinäsirkat kaikkiin sinun maas ääriin.
5. Niin että heidän pitää peittämän maan, niin ettei maa pidä näkymän; ja heidän pitää syömän tähteet, kuin teille on jääneet rakehilta, ja pitää syömän kaikki wihoittawaiset puut teidän kedollanne;
6. Ja täyttämän sinun huonees, ja kaikkein sinun palweliais huoneet, ja koko Egyptin huoneet; jonka kaltaisia sinun isäs ja isäis isät ei nähneet ole, siitä päiwästä kuin he maan päällä olleet owat, tähän päiwään asti. Ja hän käänsi itsensä ja meni ulos Pharaon tyköä.
7. Niin sanoiwat Pharaon palweliat hänelle: kuinka kauwan pitää hänen oleman meille paulaksi? Päästä kansa palwelemaan Herraa Jumalatansa: etkös wielä tiedä Egyptiä häwitetyksi?
8. Niin Moses ja Aaron palautettiin jällensä Pharaon tykö, joka sanoi heille: menkäät ja palwelkaat Herraa teidän Jumalatanne; waan kutka ne owat, kuin menewät?
9. Ja Moses sanoi: me menemme meidän nuorten ja wanhain kanssa, poikinemme ja tyttärinemme, lammastemme ja karjamme kanssa; sillä meillä on Herran juhla.
10. Ja hän sanoi heille: ikään niin, olkoon Herra teidän kanssanne. Pitäiskö minun päästämän teidän ja teidän lapsenne? Katsokaat, jollei teillä jotakin pahaa sydämessä ole?
11. Ei niin, mutta menkäät te miehet ja palwelkaat Herraa; sillä sitä te olette pyytäneetkin. Ja he ajoiwat heidän pois Pharaon edestä.
12. Niin sanoi Herra Mosekselle: ojenna kätes Egyptin maan ylitse heinäsirkkain tähden, että he tulisiwat Egyptin maan päälle, ja söisiwät kaiken maan wihannon, kaikki kuin rakehilta jäänyt on. Joel 1:4.
13. Moses ojensi sauwansa Egyptin maan ylitse, ja Herra antoi tulla itätuulen sille maalle kaiken sen päiwän ja kaiken sen yön; ja aamulla nosti itätuuli heinäsirkat.
14. Ja tuliwat heinäsirkat koko Egyptin maan päälle, laskiwat itsensä joka paikkaan Egyptin maalle, niin epälukuiset, ettei heidän kaltaisitansa heinäsirkkoja ennen ollut, eikä tästedes tule.
15. Ja he peittiwät kaiken maan, ja maa tuli mustaksi. Ja söiwät kaiken maan wi-

hannon, ja kaikki puiden hedelmät kuin jääneet oliwat rakehilta, ja ei jäänyt ensinkään wiheriäistä puihin ja kedon ruohoihin koko Egyptin maalla.
16. Niin kutsui Pharao kiiruusti Mosekscn ja Aaronin, ja sanoi: minä olen pahaa tehnyt Herraa teidän Jumalatanne ja teitä wastaan.
17. Niin anna nyt minulle anteeksi minun rikokseni wielä tällä erällä, ja rukoilkaat Herraa teidän Jumalatanne, että hän ottais minulta pois wielä tämän kuoleman.
18. Ja hän meni pois Pharaon tyköä, ja rukoili Herraa.
19. Niin Herra käänsi tuulen aiwan tuimaksi länsituuleksi, ja nosti heinäsirkat ja heitti heidän Punaiseen mereen, niin ettei yhtäkään heinäsirkkaa jäänyt koko Egyptin maan ääriin.
20. Mutta Herra paadutti Pharaon sydämen, ja ei hän päästänyt Israelin lapsia.
21. Ja Herra sanoi Mosekselle: ojenna kätes taiwaaseen päin, että pimeys tulis Egyptin maan päälle, niin että pimeyteen ruwettaa taidettaisiin.
22. Ja Moses ojensi kätensä taiwaaseen päin, niin tuli synkiä pimeys koko Egyptin maan päälle kolmeksi päiwäksi.
23. Niin ettei toinen toistansa nähnyt, eikä myös noussut paikastansa kolmena päiwänä. Mutta kaikilla Israelin lapsilla oli walkeus heidän asuinsioissansa.
24. Niin kutsui Pharao Moseksen, ja sanoi: menkäät ja palwelkaat Herraa; ainoastansa teidän lampaanne ja karjanne jääkään tänne: teidän lapsenne menkään myös teidän kanssanne.
25. Moses sanoi: sinun pitää myös salliman minun käsiini uhrini, ja polttouhrin, jota meidän pitää tekemän Herralle meidän Jumalallemme.
26. Meidän karjamme pitää myös menemän meidän kanssamme, ja ei yhtäkään sorkkaa jäämän; sillä siitä meidän pitää ottaman ja tekemän palweluksen Herralle meidän Jumalallemme: ja en me tiedä, millä me palwelemme Herraa, siihen asti kuin me sinne tulemme.
27. Mutta Herra paadutti Pharaon sydämen, ja ei hän tahtonut päästää heitä.
28. Ja Pharao sanoi hänelle: mene pois minun tyköäni, ja karta ettes enämpi silleen tule minun kaswoini eteen: sillä jona päiwänä sinä tulet minun eteeni, pitää sinun kuoleman.
29. Moses wastasi: niinkuin sinä sanonut olet, en tule minä enämpi sinun kaswois eteen.

11 Luku.

Jumala käskee Israelin lasten anoa kalliita kaluja Egyptiläisiltä; esikoisten surmalla uhataan.

Ja Herra oli sanonut Mosekselle: wielä minä annan tulla yhden rangaistuksen Pharaolle ja Egyptiin, sitte hän päästää teidän täältä, ja koska hän teidän kokonansa päästää, niin hän ajain ajaa teidän täältä ulos.
2. Niin sano siis nyt kansalle: että joka mies anois lähimmäiseltänsä, ja jokainen waimo lähimmäiseltänsä, hopia- ja kulta-astioita. 2 Mos. 3: 21, 22. k. 12: 35.
3. Sillä Herra oli antanut armon kansalle Egyptiläisten edessä. Ja Moses oli sangen kuuluisa mies Egyptin maalla, Pharaon palwelioitten ja kansan edessä.
4. Ja Moses sanoi: näin sanoo Herra: puoliyön aikana minä waellan Egyptin maan läpitse.
5. Ja jokainen esikoinen Egyptin maalla pitää kuoleman, Pharaon esikoisesta, joka hänen istuimellansa piti istuman, piian esikoiseen asti, joka myllyssä on, niin myös kaikkein eläinten esikoiset. 2 Mos. 12: 29.
6. Ja suuren parun pitää oleman koko Egyptin maalla, jonka kaltaista ei ole ollut, eikä tuleman pidä.
7. Mutta kaikkein Israelin lasten seassa ei koirakaan kieltänsä wärwäyttämän pidä ihmisiä taikka eläimiä wastaan: että te tietäisitte, kuinka Herra eroittaa Egyptin ja Israelin.
8. Silloin kaikki nämät sinun palwelias pitää tuleman minun tyköni, ja kumartaman minua, sanoen: lähde ulos, sinä ja kaikki kansa, jotka sinun allas owat, ja sitte minä lähden. Ja hän läksi Pharaon tyköä sangen wihoissansa.
9. Mutta Herra oli sanonut Mosekselle: ei Pharao kuule teitä, että paljo minun ihmeitäni tapahtuis Egyptin maalla.
10. Ja Moses ja Aaron tekiwät kaikki nämät ihmeet Pharaon edessä, waan Herra paadutti hänen sydämensä, ja ei hän päästänyt Israelin lapsia hänen maaltansa.

12 Luku.

Pääsiäis-lammas. Makian leiwän juhla. Esikoisten surma. Israelin kansan lähdentö Egyptistä.

Herra oli puhunut Mosekselle ja Aaronille Egyptin maalla, sanoen:
2. Tämä kuukausi pitää oleman teidän tykönänne ensimäinen kuu; hänestä pitää teidän alkaman ajastajan kuukaudet.
3. Puhukaat koko Israelin seurakunnalle, sanoen: kymmenentenä päiwänä tällä kuulla

ottakaan itsekukin hänellensä karitsan, se joka perheenisäntä on, karitsan joka huoneelle;
4. Waan jos yksi huone wähä on karitsata syömään, niin ottakaan kyläänsä miehen kanssansa, joka likin hänen huonettansa on, että niin monta tulis, kuin woisiwat karitsan syödä.
5. Ja sen karitsan pitää teille oleman wirheettömän ajastaikaisen oinaan. Karitsoista eli wohlista pitää teidän sen ottaman.
6. Ja sen teidän pitää tallella pitämän neljänteentoistakymmenenenteen päiwään asti tätä kuuta, ja koko Israelin kansan kokous pitää sen teurastaman kahden ehtoon wälillä.
7. Ja heidän pitää ottaman werestä, ja siwuman molemmat pihtipielet, ja huonetten owenpäällisen, joissa he sitä syöwät.
8. Ja heidän pitää sinä yönä syömän lihaa tulella paistettua, ja happamatointa leipää; katkerain ruohoin kanssa pitää heidän sen syömän.
9. Ei teidän pidä sitä syömän nutena eikä wedellä keitettynä, mutta tulella paistettuna, pään, jalkain ja sisällysten kanssa.
10. Eikä teidän pidä jättämän mitään huomeneksi; ja jos jotakin jää huomeneksi, se tulella poltettakaan.
11. Mutta näin pitää teidän syömän sitä: teidän pitää oleman wyötetyt kupeista, ja kengät jalassanne, ja sauwa kädessänne, ja pitää sen syömän niinkuin matkaan kiiruhtawaiset: se on Herran pääsiäinen. Eph. 6:14.
12. Sillä minä käyn sinä yönä Egyptin maan läpitse, ja lyön kaikki esikoiset Egyptin maalla, ihmisistä niin karjaan asti, ja annan tulla minun rangaistukseni kaikkein Egyptiläisten epäjumalitten päälle: minä Herra. Ps. 136:10. Hebr. 11:28.
13. Ja weren pitää oleman teille merkiksi huoneissanne, kussa te olette, että koska minä weren näen, niin minä menen teidän ohitsenne: ja ei pidä teille tuleman se rangaistus kadottamaan teitä, koska minä lyön Egyptin maata.
14. Ja tämä päiwä pitää oleman teille muistoksi, ja teidän pitää sen pyhittämän juhlaksi Herralle: ijankaikkiseksi säädyksi teidän sukukunnissanne teidän sen pyhittämän pitää.
15. Seitsemän päiwää pitää teidän syömän happamatointa leipää, nimittäin ensimäisenä päiwänä pitää teidän paneman pois happaman leiwän teidän huoneissanne: sillä jokainen kuin hapointa leipää syö ensimäisestä päiwästä niin seitsemänteen päiwään asti, hänen sielunsa pitää hukutettaman Israelista. 2 Mos. 23:15. l. 34:18. 5 Mos. 16:16.
16. Ensimäisenä päiwänä on teillä pyhä kokous, ja myös seitsemäntenä päiwänä on teillä pyhä kokous. Ei yhtäkään työtä pidä tehtämän niinä päiwinä, mutta waiwoin mitä runaksi tarwitaan jokaiselle hengelle, se ainoastansa tehkäät.
17. Ja pitäkäät happamatoin leipä; sillä sinä päiwänä olen minä teidän joukkonne johdattanut Egyptin maalta: ja teidän pitää pitämän tämän päiwän teidän sukukunnissanne ijankaikkiseksi säädyksi.
18. Neljäntenä toistakymmenenentenä päiwänä ensimäisestä kuusta ehtoona pitää teidän syömän happamatointa leipää, hamaan ensimäiseen päiwään asti kolmattakymmentä siitä kuusta, ehtoona.
3 Mos. 23:5. 4 Mos. 28:16. Jos. 5:10.
19. Niin ettei seitsemänä päiwänä löydetä hapointa leipää teidän huoneissanne; sillä jokainen kuin hapointa leipää syö, hänen sielunsa pitää hukutettaman Israelin joukosta, joko hän muukalainen on eli omainen.
20. Sentähden älkäät ensinkään syökö hapointa leipää; waan happamatointa leipää syökäät kaikissa teidän asuinsioissanne.
21. Ja Moses kutsui kaikki Israelin wanhimmat, ja sanoi heille: menkäät ja ottakaat teillenne lampaita kukin perhekuntansa jälkeen, ja teurastakaat pääsiäiseksi.
22. Ja ottakaat side isoppia, ja kastakaat wereen, joka on maljassa, ja siwukaat sillä owenpäällinen, ja molemmat pihtipielet: ja ei yksikään ihminen pidä menemän ulos huoneensa owesta huomeniseen asti.
23. Sillä Herra tahtoo käydä ohitse lyömään Egyptiläisiä; ja koska hän saa nähdä weren owenpäällisessä, ja molemmissa pihtipielissä, menee Herra sen owen ohitse, ja ei salli hukuttajan tulla teidän huoneisiinne rankaisemaan.
24. Sentähden pidä tämä sääty sinulle ja sinun lapsilles ijankaikkisesti.
25. Ja koska te tulette siihen maahan, jonka Herra teille antawa on, niinkuin hän sanonut on, niin pitäkäät tämä palwelus.
26. Ja koska teidän lapsenne sanowat teille: mikä palwelus tämä teillä on?
27. Niin teidän pitää sanoman: tämä on Herran pääsiäis-uhri, joka ohitse meni Israelin lasten huoneet Egyptissä, koska hän rankasi Egyptiläisiä, ja meidän huoneemme wapahti: niin kansa maahan kumartain rukoili.
28. Ja Israelin lapset meniwät ja tekiwät niinkuin Herra Mosekselle ja Aaronille käskenyt oli.
29. Ja tapahtui puoliyön aikana, että

Herra löi kaikki esikoiset Egyptin maalla, Pharaon esikoisesta, joka hänen istuimellansa istuman piti, niin wangin esikoiseen asti, joka oli wankihuoneessa, ja kaikki eläinten esikoiset. Ps. 78:51. Ps. 105:36. Ps. 136:10.

30. Sinä yönä nousi Pharao ja kaikki Egyptiläiset, ja suuri parku oli Egyptissä: sillä ei siellä ollut huonetta, jossa ei kuollutta ollut.

31. Ja hän kutsui Mosekfen ja Aaronin yöllä, ja sanoi: nouskaat ja menkäät pois minun kansastani, sekä te että Israelin lapset: ja menkäät matkaanne ja palwelkaat Herraa, niinkuin te sanoneet olette.

32. Ottakaat myös myötänne teidän lampaanne ja teidän karjanne, niinkuin te sanoneet olette, menkäät matkaanne; ja siunatkaat myös minua.

33. Ja Egyptiläiset waatiwat kansaa, ja hoputtaen ajoiwat heitä pois maalta; sillä he sanoiwat: me kuolemme jokainen.

34. Ja kansa kantoi heidän taikinansa, ennen kuin se happani, nimittäin tähteensä, sidottuna waatteisiin heidän olallansa.

35. Ja Israelin lapset oliwat tehneet Moseksen sanan jälkeen, ja oliwat anoneet Egyptiläisiltä hopia- ja kulta-astioita ja waatteita. 2 Mos. 3:22. l. 11:2.

36. Ja Herra oli antanut kansalle armon Egyptiläisten edessä, että he lainasiwat heille, ja niin he paljastiwat Egyptiläiset.

37. Niin matkustiwat Israelin lapset Ramesekfesta Suchothiin, lähes kuusisataa tuhatta jalkamiestä, paitsi lapsia. 4 Mos. 2:32.

38. Ja myös paljo kaikkinaista kansaa meni heidän kanssansa, ja lampaita, ja karjaa, ja sangen paljo eläimitä.

39. Ja he leipoiwat siitä uudesta taikinasta, jonka he oliwat tuoneet Egyptistä, happamattomia leipiä; sillä ei se ollut hapannut, sentähden että he ajettiin Egyptistä pois, eikä myös saaneet wiipyä, ja ei semminkään saaneet heillensä ewästä walmistaa.

40. Se aika, kuin Israelin lapset asuiwat Egyptissä, oli neljäsataa ja kolmekymmentä ajastaikaa. 1 Mos. 15:13. Ap. T. 7:6. Gal. 3:17.

41. Ja koska ne oliwat kuluneet, läksi koko Herran joukko yhtenä päiwänä Egyptin maalta.

42. Sentähden tämä yö pidetään Herralle, että hän wei heidän ulos Egyptin maalta: tämä on se yö, joka pidettämän pitää Herralle kaikilta Israelin lapsilta heidän sukukunnissansa.

43. Ja Herra sanoi Mosekselle ja Aaronille: tämä on säädy pitää pääsiäistä: ei yksikään muukalainen pidä siitä syömän.

44. Jokainen ostettu orja pitää ympärileikattaman, ja sitte syökään siitä.

45. Muukalaisen ja päiwämiehen ei pidä syömän siitä.

46. Yhdessä huoneessa pitää se syötämän. Ei teidän pidä huoneesta wiemän ulos siitä lihasta, eikä teidän pidä luuta rikkoman siitä. 4 Mos. 9:12. Joh. 19:36.

47. Koko Israelin seurakunta pitää näin tekemän.

48. Jos joku muukalainen asuu sinun tykönäs, ja tahtoo pitää Herralle pääsiäistä, niin ympärileikattakaan kaikki miehenpuolet, ja sitte käykään sitä tekemään, ja olkaan niinkuin maan omainen; sillä ei yhdenkään ympärileikkaamattoman pidä siitä syömän.

49. Yksi säädy pitää oleman omaisella ja muukalaisella, joka asuu teidän seassanne.

50. Ja kaikki Israelin lapset tekiwät niinkuin Herra oli Mosekselle ja Aaronille käskenyt.

51. Niin Herra yhtenä päiwänä johdatti Israelin lapset ulos Egyptin maalta, heidän joukoissansa.

13 Luku.

Esikoiset pyhitetään. Käsky makian leiwän juhlasta. Josephin luut. Israelin kansa sioittaa itsensä Etamiin.

Ja Herra puhui Mosekselle, ja sanoi:

2. Pyhitä minulle jokainen esikoinen, kuka ikänänsä äitinsä kohdun awaa Israelin lasten seassa, sekä ihmisistä että eläimistä: ne owat minun. 2 Mos. 22:9. l. 34:19. 4 Mos. 3:13. l. 8:17. l. 2:23.

3. Niin sanoi Moses kansalle: muistakaat tämä päiwä, jona te olette lähteneet Egyptistä, orjuuden huoneesta, että Herra on teidän täältä johdattanut wäkewällä kädellä. Sentähden ei pidä syötämän hapointa.

4. Tänäpänä olette te lähteneet, sillä kuulla Abib.

5. Ja on tapahtuwa, koska Herra sinun tulla antaa Cananealaisten, Hethealaisten, Amorealaisten, Hewealaisten ja Jebusealaisten maalle, jonka hän sinun isilles on wannonut antaaksensa sinulle sen maan, jossa rieskaa ja hunajata wuotaa, niin sinun pitää tämän palweluksen tekemän tällä kuulla:

6. Seitsemän päiwää pitää sinun syömän happamatointa leipää, ja seitsemäntenä päiwänä on Herran juhla. 1 Mos. 34:18.

7. Sentähden pitää seitsemän päiwää syötämän happamatointa leipää, ja ei pidä sinun tykönäs yhtään hapointa taikinata nähtämän; eikä hapointa leipää pidä nähtämän kaikissa sinun maas äärissä.

8. Ja sinun pitää ilmoittaman sinun pojalles sinä päiwänä, sanoen: (tämän minä pidän) sentähden että Herra teki näin minun kanssani, koska minä läksin Egyptistä.
9. Sentähden pitää tämän oleman sinulle merkiksi sinun kädessäs, ja muistoksi sinun edessäs, että Herran käsky pitää oleman sinun suussas; sillä Herra on wäkewällä kädellä sinun johdattanut Egyptistä.
10. Sentähden pidä tämä säätty ajallansa wuosi wuodelta.
11. Ja koska Herra on sinun wienyt Canaanealaisten maalle, niinkuin hän sinulle ja sinun isilles wannonut on, ja antanut sen sinulle,
12. Niin pitää sinun eroittaman Herralle jokaisen, kuin awaa äitinsä kohdun, ja jokaisen esikoisen eläinten seassa, kuin sinulla on: kaikki miehenpuoli on Herran.
13. Mutta kaikki aasin esikoiset pitää sinun lunastaman karitsalla; jollet sinä lunasta sitä, niin wäännä niskat rikki. Mutta jokaisen esikoisen ihmisistä sinun lastes seassa pitää sinun lunastaman.
14. Ja koska sinun poikas kysyy sinulta tästedes: mikä tämä on? pitää sinun sanoman hänelle: Herra on johdattanut meitä wäkewällä kädellä Egyptistä, orjuuden huoneesta.
15. Sillä se tapahtui, koska Pharao kowuutti itsensä ja ei tahtonut meitä päästää, että Herra löi kuoliaksi jokaisen esikoisen Egyptin maalla, ihmisen esikoisesta niin eläinten esikoiseen asti: sentähden uhraan minä Herralle jokaisen kuin äitinsä kohdun awaa, joka miehenpuoli on, ja jokaisen esikoisen minun lapsistani lunastan minä.
16. Ja tämän pitää oleman merkiksi sinun kädessäs, ja muistoksi sinun edessäs: että Herra on johdattanut meidän wäkewällä kädellä Egyptistä.
17. Ja tapahtui, koska Pharao oli päästänyt kansan, niin ei Jumala johdattanut heitä sitä tietä Philistealaisten maan läpitse, joka tärkin oli; sillä Jumala sanoi, ettei kansa joskus katuisi, koska he näkisiwät sodan heitänsä wastaan, ja palajaisi Egyptiin.
18. Sentähden hän johdatti kansan ympärinsä, korwen läpitse Punaista merta kohden. Ja Israelin lapset läksiwät wiisin joukoin Egyptin maalta.
19. Ja Moses otti myötänsä Josephin luut; sillä hän oli kowasti wannottanut Israelin lapset, sanoen: Jumala on tosin teitä etsiwä, niin wiekäät minun luuni täältä myötänne. 1 Mos. 50:25. Jos. 24:32. Hebr. 11:22.
20. Niin he läksiwät Suchothista, ja sioitsiwat heitänsä Etamiin, joka on korwen ääressä. 4 Mos. 33:6.
21. Ja Herra käwi heidän edellänsä päiwällä pilwen patsaassa, johdattaaksensa heitä tiellä, ja yöllä tulen patsaassa, walistaaksensa heitä waeltamaan, sekä yöllä että päiwällä.
4 Mos. 14:14. Neh. 9:12. Ps. 105:39. 1 Cor. 10:1.
22. Pilwen patsas ei erinnyt päiwällä, eikä tulen patsas yöllä kansan edestä.

14 Luku.

Pharao ajaa takaa Israelin lapsia ja he peljästywät. Pilwen patsas warjoo. Wedet erkanewat.

Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
2. Puhu Israelin lapsille, että he palajaisiwat ja sioittaisiwat heitänsä Hiirothin laakson kohdalle, Migdolin ja meren waiheelle, BaalZephonin eteen, ja sen kohdalle sioittaen heitänsä meren tykö. 4 Mos. 33:7.
3. Ja Pharao sanoo Israelin lapsista: he käywät eksyksissä maalla, korpi on heidän sulkenut.
4. Ja minä paadutan Pharaon sydämen, ja hän ajaa heitä takaa: ja minä woitan kunnian Pharaosta ja kaikesta hänen sotawäestänsä. Ja Egyptiläiset pitää tietämän, että minä olen Herra. Ja he tekiwät niin. 2 Mos. 10:1.
5. Ja kuin se sanottiin Egyptin kuninkaalle, että kansa pakeni, tuli hänen ja hänen palweliainsa sydän käätyksi kansaa wastaan, ja he sanoiwat: miksi me olemme niin tehneet, että me päästimme Israelin palwelemasta meitä?
6. Ja hän walmisti waununsa, ja otti wäkensä myötänsä.
7. Ja otti kuusisataa parasta waunua, niin myös kaikki muut Egyptin waunut, ja päämiehet niiden kaikkein päälle.
8. Ja Herra paadutti Pharaon Egyptin kuninkaan sydämen, ja hän ajoi takaa Israelin lapsia, jotka kuitenkin oliwat korkian käden kautta lähteneet. 4 Mos. 33:3.
9. Niin Egyptiläiset ajoiwat heitä takaa, ja saawuttiwat heidän meren tykönä, kussa he itsensä sioittaneet oliwat, kaikki Pharaon waunuhewoiset, hänen ratsasmiehensä, ja hänen sotajoukkonsa; Hiirothin laaksossa, BaalZephonin kohdalla.
10. Ja kuin Pharao lähestyi heitä, nostiwat Israelin lapset silmänsä, ja katso, Egyptiläiset tuliwat heidän perässänsä; ja Israelin lapset peljästyiwät sangen suuresti, ja huusiwat Herran tykö.
11. Ja sanoiwat Mosekselle: eikö hautoja ollut Egyptissä, ettäs rupesit meitä johdat-

lamaan korpeen kuolemaan? Miksis meille niin olet tehnyt, ettäs meitä johdatit Egyptistä? Ps. 106: 7.

12. Eikö tämä se ole, kuin me puhuimme sinulle Egyptissä, sanoen: anna meidän olla, että me palwelisimme Egyptiläisiä; sillä meidän olis parempi palwella Egyptiläisiä, kuin kuolla korwessa.

13. Moses sanoi kansalle: älkäät peljätkö, seisokaat ja katsokaat, minkä autuuden Herra tänäpänä tekee teille; sillä näitä Egyptiläisiä, jotka te tänäpänä näette, ei teidän pidä ikänänsä enämpi näkemän ijankaikkisesti.

14. Herra sotii teidän puolestanne, ja teidän pitää alallansa oleman.

15. Ja Herra sanoi Mosekselle: mitäs huudat minun tyköni? Sano Israelin lapsille, että he waeltaisiwat.

16. Mutta nosta sinä sauwas, ja ojenna kätes meren ylitse, ja eroita se yhdestä, että Israelin lapset käwisiwät keskeltä merta kuiwaa myöten.

17. Ja katso, minä paadutan Egyptiläisten sydämet, ja he seuraawat teidän jälissänne; niin minä woitan kunnian Pharaosta ja kaikesta hänen sotajoukostansa, hänen waunuistansa ja ratsasmiehistänsä.

18. Ja Egyptiläisten pitää tietämän, että minä olen Herra, koska minä olen kunnian woittanut Pharaosta, ja hänen waunuistansa ja ratsasmiehistänsä.

19. Niin Jumalan enkeli nousi, joka Israelin joukon edellä käwi, ja meni heidän taansa: ja pilwen patsas siirsi itsensä heidän kaswoinsa edestä, ja seisoi heidän takanansa.

20. Ja tuli Egyptiläisten ja Israelin joukkoin waiheelle, ja oli pimiä pilwi, ja walaisi (näille) yön; niin ettei he koko yönä toinen toistansa tainneet lähestyä.

21. Koska Moses ojensi kätensä meren ylitse, antoi Herra wedet juosta pois wahwalla itätuulella koko sen yön; ja teki meren kuiwille, ja wedet erkaniwat. Es. 63: 12.

22. Ja Israelin lapset käwiwät keskeltä merta kuiwaa myöten, ja wedet oliwat heille niinkuin muuri heidän oikialla ja wasemmalla puolellansa.

Jos. 4: 23. Ps. 106: 9. 1 Cor. 10: 1. Hebr. 11: 29.

23. Ja Egyptiläiset ajoiwat heitä takaa ja seurasiwat heidän perässänsä, kaikki Pharaon hewoiset, hänen waununsa ja ratsasmiehensä keskelle merta.

24. Koska aamuwartio tuli, katsahti Herra Egyptiläisten joukon päälle tulen patsaasta ja pilwestä, hukuttaaksensa Egyptiläisten joukon. Ps. 78: 14.

25. Ja hän syöksi pyörät erinänsä heidän waunuistansa, niin että he työläästi wetiwät niitä. Niin sanoiwat Egyptiläiset: paetkaamme Israelia, sillä Herra sotii heidän puolestansa Egyptiläisiä wastaan.

26. Mutta Herra sanoi Mosekselle: ojenna kätes meren ylitse, että wedet juoksisiwat Egyptiläisten ylitse, heidän waunuinsa ja ratsasmiestensä ylitse.

27. Niin ojensi Moses kätensä meren ylitse, ja meri palasi ennen huomenta hänen woimaansa. Ja koska Egyptiläiset pakeniwat, kohtasi heitä wesi, ja Herra syöksi heidän keskelle merta.

28. Ja wedet palasiwat ja käwiwät waunuin, ja ratsasmiesten, ja koko Pharaon sotajoukon ylitse, jotka heitä oliwat seuranneet mereen: niin ettei yksikään heistä päässyt.

Jos. 24: 7. Ps. 106: 11.

29. Mutta Israelin lapset käwiwät kuiwaa myöten keskeltä merta, ja wedet oliwat heille niinkuin muuri heidän oikialla ja wasemmalla puolellansa.

30. Ja niin Herra wapahti Israelin sinä päiwänä Egyptiläisten kädestä: ja Israel näki Egyptiläiset kuolleina meren reunalla.

31. Ja Israel näki myös sen suuren woiman, jonka Herra oli osoittanut Egyptiläisten päälle. Ja kansa pelkäsi Herraa, ja he uskoiwat Herran ja hänen palweliansa Moseksen.

15 Luku.

Moseksen kiitoswirsi. Kansan ensimäinen napina. Wedet tulewat makiaksi. Jumalan lupaus.

Silloin weisasi Moses ja Israelin lapset Herralle tämän wirren, ja sanoiwat: minä weisaan Herralle, sillä hän on sangen jalon työn tehnyt, hewoisen ja miehen hän mereen syöksi.

2. Herra on minun wäkewyyteni ja kiitoswirteni, ja on minun autuuteni. Hän on minun Jumalani, ja minä rakennan hänelle majan, hän on minun isäni Jumala, ja minä ylistän häntä. Ps. 118: 14.

3. Herra on äsken sotamies: Herra on hänen nimensä.

4. Pharaon waunut ja hänen sotawäkensä syöksi hän mereen. Hänen walitut päämiehensä owat upotetut Punaiseen mereen.

5. Sywyys on heitä peittänyt, ja wajosiwat pohjaan, niinkuin kiwi.

6. Herra, sinun oikia kätes osoitti hänensä woimallisekst wäkewyydessä: Herra, sinun oikia kätes on lyönyt wihollisen.

7. Ja sinun suurella kunniallas olet sinä sinun wihollises kukistanut, sillä koska sinä

lähetit hirmuisuutes, kulutti se heidän niin-
kuin korren.
8. Ja sinun wihas puhalluksen kautta ko-
kountuiwat wedet; ja wirrat seisoiwat niin-
kuin roukkioissa, syonyydet niinkuin hyytyi-
wät keskelle merta.
9. Wihollinen sanoi: minä ajan takaa ja
saawutan heitä, ja saalista jaan, ja heihin
minun mieleni jähdytän: minä wedän ulos
miekkani, ja minun käteni pitää heitä hukut-
taman.
10. Silloin sinun tuules puhalsi, ja meri
peitti heidän, ja he pohjaan wajosiwat, niin-
kuin plyijy, wäkewissä wesissä.
11. Herra, kuka on sinun wertas jumal-
ten seassa? Kuka on sinun kaltaises, joka
olet niin korkia ja pyhä, hirmullinen, kiitet-
täwä ja ihmetten tekiä?
12. Koskas oikian kätes ojensit, niin maa
heidän nieli.
13. Sinä olet johdattanut laupiudessas
tämän kansan, jonkas pelastit, ja olet wie-
nyt heidän wäkewyydessäs sinun pyhään
asumisees.
14. Koska kansat sen kuulewat, wapisewat
he: ahdistus käsittää Philistealaiset. Jos.2:9.
15. Silloin hämmästywät Edomin ruhti-
naat, ja wapistus tarttuu Moabin sankarei-
hin: kaikki Canaan maan asuwaiset raukee-
wat.
16. Tulkoon hämmästys heidän päällensä,
ja pelko sinun wäkewän käsiwartes kautta,
he waijetkoon niinkuin kiwi, siihen asti että
sinun kansas, Herra, läpitse käy, siihen asti
että kansa läpitse käy, jonka sinä saanut olet.
17. Johdata heitä ja istuta heitä sinun
perimises wuorelle, jonka sinä, Herra, asu-
misekses tehnyt olet: sinun pyhyytes tykö,
Herra, jonka sinun kätes wahwistaneet
owat. Ps.44:3. Ps.80:9.
18. Herra hallitsee alati ja ijankaikkisesti.
19. Sillä Pharaon hewoiset meniwät me-
reen, waunuinensa ja ratsasmiehinensä, ja
Herra palautti meren wedet heidän päällen-
sä. Mutta Israelin lapset käwiwät kuiwaa
myöten keskeltä merta.
20. Ja MirJam Prophetissa, Aaronin
sisar, otti kanteleen käteensä, ja kaikki waimot
seurasiwat häntä kanteleilla ja hyppyllä.
21. Ja MirJam wastasi heitä: weisatkaat
Herralle, sillä hän on sangen jalon työn teh-
nyt, hewoisen ja miehen hän mereen syöksi.
22. Niin Moses antoi Israelin lasten
waeltaa Punaisen meren tyköä, ja he meni-
wät Surin korpeen: ja matkustiwat kolme
päiwää korwessa, ja ei löytäneet wettä.
23. Niin he tuliwat Maraan, waan ei he
saaneet juoda sitä wettä Marassa, sillä se
oli ylön karwas; josta se paikka kutsutaan
Mara.
24. Siinä napisi kansa Mosesta wastaan,
sanoen: mitä me juomme?
25. Mutta hän huusi Herran tykö, ja Her-
ra osoitti hänelle puun, jonka hän heitti we-
teen, ja wedet tuliwat makiaksi. Siinä pani
hän heidän eteensä käskyn ja oikeuden, ja
kiusasi siinä heitä.
26. Ja sanoi: jos sinä kuulet sinun Herras
Jumalas äänen, ja teet mitä oikeus on hä-
nen edessänsä, ja panet hänen käskynsä
sinun korwiis, ja pidät kaikki hänen säätyn-
sä: niin en minä pane sinun päälles yhtä-
kään witsausta niistä, jotka minä Egypti-
läisten päälle pannut olen; sillä minä olen
Herra sinun parantajas.
27. Ja he tuliwat Elimiin, siellä on kaksi-
toistakymmentä lähdettä, ja seitsemänkym-
mentä palmupuuta: siellä he sioittiwat it-
sensä wetten tykö. 4 Mos.33:9.

16 Luku.

Kansan toinen napina. Peltokanat. Manna.

Niin he matkustiwat Elimistä, ja koko Is-
raelin lasten joukko tuli Sinnin korpeen,
joka on Elimin ja Sinain wälillä: wiiden-
tenä toistakymmentenä päiwänä toisella
kuulla, sitte kuin he Egyptin maalta lähte-
neet oliwat.
2. Ja koko Israelin lasten joukko napisi
Mosesta ja Aaronia wastaan korwessa.
3. Ja Israelin lapset sanoiwat heille: jos-
ka Jumala, että me olisimme Egyptin maal-
la Herran käden kautta kuolleet, koska me
istuimme lihapatain tykönä, ja oli leipää
yltäkyllä syötää; sillä te olette sentähden
meidän johdattaneet tähän korpeen kuolet-
taaksenne näljällä kaikkea tätä joukkoa.
4 Mos.11:4.
4. Niin sanoi Herra Mosekselle: katso, mi-
nä annan sataa teille leipää taiwaasta: ja
kansan pitää menemän ulos ja kokooman
joka päiwä niin paljon kuin he tarwitsewat,
koetellakseni heitä, jos he waeltawat minun
käskyssäni elikkä ei.
5. Ja pitää tapahtuman, että he kuuden-
tena päiwänä walmistawat sen kuin he tuo-
wat (kotia) ja kaksikertaisesti sen suhteen,
kuin he muutoin joka päiwä kokoowat.
6. Moses ja Aaron sanoiwat kaikille Is-
raelin lapsille: ehtoona pitää teidän tietä-
män Herran johdattaneen teidän Egyptin
maalta.
7. Ja huomenna pitää teidän näkemän

Herran kunnian; sillä hän on kuullut teidän napistuksenne Herraa wastaan. Ja mitä me olemme, että te napisette meitä wastaan?

8. Wielä sanoi Moses: Herra antaa teille ehtoona lihaa syödäksenne, ja huomenna leipää teidän rawinnoksenne, että Herra on kuullut teidän napistuksenne, jolla te olette napisseet häntä wastaan. Sillä mitkä me olemme? Teidän napistuksenne ei ole meitä, waan Herraa wastaan.

9. Ja Moses sanoi Aaronille: sano koko Israelin lasten joukolle: tulkaat Herran eteen, sillä hän on kuullut teidän napistuksenne.

10. Ja tapahtui kuin Aaron näitä puhunut oli kaikelle Israelin lasten joukolle, käänsiwät he itsensä korpeen päin, ja katso, Herran kunnia näkyi pilwessä. 2 Mos. 13:21.

11. Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:

12. Minä olen kuullut Israelin lasten napistuksen, puhu heille sanoen: kahden ehtoon wälillä pitää teillä oleman lihaa syödäksenne, ja aamulla pitää teidän rawituksi tuleman leiwästä: ja teidän pitää tietämän, että minä olen Herra teidän Jumalanne.

13. Ja tapahtui ehtoona että peltokanat tuliwat ja peittiwät leirin, ja aamulla oli kaste leirin ympärinsä.

4 Mos. 11:31. Ps. 78:24. Joh. 6:31. 1 Cor. 10:3.

14. Ja kuin kaste nousi, katso, niin oli korwessa jotakin ymmyrjäistä ja pientä, niinkuin härmää maan päällä.

15. Ja kuin Israelin lapset sen näkiwät, sanoiwat he toinen toisellensa: Man tämä on; sillä ei he tienneet, mikä se oli. Mutta Moses sanoi heille: tämä on se leipä, jonka Herra teille on antanut syödäksenne.

16. Tämä on se, josta Herra käskenyt on. Jokainen kootkaan siitä niin paljon kuin hän itse syö, ja ottakaat gomor joka pääluwulle, henkiluwun jälkeen, kuin on hänen majassansa.

17. Ja Israelin lapset tekiwät niin, ja kokosiwat muutamat enämmän ja muutamat wähemmän.

18. Ja kuin he mittasiwat sen gomorilla, niin ei sillä mitään liiaksi ollut, joka paljon koonnut oli, eikä siltä mitään puuttunut, joka wähemmän kokosi, mutta jokainen oli koonnut niin paljon kuin syödäksensä tarwitsiwat. 2 Cor. 8:15.

19. Ja Moses sanoi heille: ei kenenkään pidä siitä huomeneksi mitään jättämän.

20. Mutta ei he kuulleet Mosesta, waan monikahdat jättiwät siitä jotakin huomeneksi. Niin madot kaswoiwat siihen, ja tuli haisemaan. Ja Moses wihastui heidän päällensä.

21. Niin he kokosiwat siitä joka aamu, niin paljon kuin jokainen syödäksensä tarwitsi. Mutta koska päiwä tuli palawaksi, niin se suli.

22. Ja tapahtui kuudentena päiwänä, että he kokosiwat kaksinkertaisesti siitä leiwästä, kaksi gomoria kullenkin. Ja kaikki päämiehet kansan seasta tuliwat ja ilmoittiwat sen Mosekselle.

23. Ja hän sanoi heille: tämä on se kuin Herra sanonut on: huomenna on sabbathi, se pyhä lepo Herralle: mitä te leiwotte, se leipokaat, ja mitä te keitätte, se keittäkäät; mutta mitä liiaksi on, jättäkäät se tähteelle pantaa huomeneksi.

24. Ja he jättiwät siitä huomeneksi, niinkuin Moses käskenyt oli: ja ei tullut se haisemaan, eikä matoa tullut siihen.

25. Niin sanoi Moses: syökäät se tänäpänä, sillä tänäpänä on Herran sabbathi: tänäpänä ette sitä löydä kedolta.

26. Kuusi päiwää pitää teidän kokooman; mutta seitsemäntenä päiwänä on sabbathi, ja ei löydetä sitä.

27. Ja tapahtui, että seitsemäntenä päiwänä läksiwät muutamat kansan seasta kokoomaan, ja ei he löytäneet mitään.

28. Niin Herra sanoi Mosekselle: kuinka kauwan ette tahdo pitää minun käskyjäni ja lakiani?

29. Katsokaat, Herra on teille antanut sabbathin, ja sentähden on hän antanut teille kuudentena päiwänä kahden päiwän leiwän: niin olkaan siis jokainen kotonansa, ja älkään yksikään lähtekö siastansa seitsemäntenä päiwänä.

30. Niin lepäsi kansa seitsemäntenä päiwänä.

31. Ja Israelin huone kutsui hänen nimensä man: ja se oli niinkuin korjanderin siemen, walkia, ja maisti niinkuin sämpylä hunajan kanssa.

32. Ja Moses sanoi: tämä on se kuin Herra käskenyt on: täytä gomor siitä, kätkettää teidän jälkeentulewaisillenne: että he näkisiwät sen leiwän, jolla minä olen teitä ruokkinut korwessa, koska minä johdatin teitä ulos Egyptin maalta. Hebr. 9:4.

33. Ja Moses sanoi Aaronille: ota astia, ja pane siihen gomorin täysi mannaa: ja pane Herran eteen tallella pidettää teidän jälkeentulewaisillenne.

34. Niinkuin Herra käskenyt oli Mosekselle, niin Aaron pani sen todistuksen eteen tallella pidettäwäksi.

35. Ja Israelin lapset söiwät mannaa neljäkymmentä ajastaikaa, siihen asti kuin

he tuliwat sille maalle kuin heidän asuman
piti: siihen asti kuin he tuliwat Canaan
maan rajoille, söiwät he mannaa.
Jos. 5:12. Neh. 9:15.
36. Ja gomor on kymmenes osa ephasta.

17 Luku.

Kansan napina. Wesi kalliosta. Amalechin sota.

Ja koko Israelin lasten joukko matkusti
Sinnin korwesta, heidän waellukfissansa
Herran käskyn jälkeen, ja sioittiwat itsensä
Raphidimiin, ja ei ollut wettä kansalla juo=
da. 4 Mos. 33:14.
2. Ja kansa riiteli Mosekfen kanssa, ja sa=
noi: antakaat meille wettä juodaksemme.
Moses sanoi heille: mitä te riitelette minun
kanssani? Miksi te kiusaatte Herraa?
4 Mos. 20:3, x.
3. Ja kansa janosi siellä wettä, ja he napi=
siwat Mosesta wastaan, ja sanoiwat: mitä
wasten sinä olet meidän johdattanut Egyp=
tistä tänne kuolettaakses minua ja minun
lapsiani, ja minun eläimitäni janolla?
4. Niin Moses huusi Herran tykö, sanoen:
mitä minä teen tälle kansalle? Wähä puut=
tuu, ettei he kiwitä minua.
5. Ja Herra sanoi Mosekselle: mene kan=
san edellä, ja ota kanssas muutamita Isra=
elin wanhimmista, ja sinun sauwas, jolla
sinä löit wirtaa, ota sinun kätees ja mene.
2 Mos. 7:2. l. 14:21.
6. Katso, minä seison siellä sinun edessäs
kalliolla Horebissa: ja sinun pitää lyömän
kalliota, ja siitä pitää wedet juokseman, niin
että kansa siitä juoda saa. Ja Moses teki
niin Israelin wanhimmitten edessä.
4 Mos. 20:11. Ps. 78:15. 1 Cor. 10:4.
7. Ja kutsui sen paikan nimen Massa ja
Meriba, Israelin lasten riidan tähden, ja
että he kiusasiwat Herraa, sanoen: olleeko
Herra meidän seassamme elikkä ei?
Ps. 81:8. Ps. 95:8, 9.
8. Niin Amalech tuli: ja sotei Israelia
wastaan Raphidimissa.
5 Mos. 25:17. 1 Sam. 15:2.
9. Ja Moses sanoi Josualle: walitse meille
miehiä, mene ja sodi Amalechia wastaan:
huomenna minä seison mäen kukkulalla, ja
pidän Jumalan sauwan kädessäni.
10. Ja Josua teki niinkuin Moses sanoi
hänelle, ja sotei Amalechia wastaan. Mutta
Moses, Aaron ja Hur astuiwat mäen kuk=
kulalle.
11. Ja tapahtui, että koska Moses piti kä=
tensä ylhäällä, woitti Israel; mutta koska
hän kätensä laski alas, woitti Amalech.
12. Mutta Mosekfen kädet oliwat raskaat,
sentähden ottiwat he kiwen ja asettiwat hä=
nen alansa ja hän istui sen päällä; waan
Aaron ja Hur pitiwät ylhäällä hänen kä=
siänsä kumpikin puoleltansa, niin pysyi hä=
nen kätensä juuri wahwana auringon laske=
maan asti.
13. Ja Josua heikonsi Amalechin ja hänen
kansansa miekan terällä.
14. Ja Herra sanoi Mosekselle: kirjoita tä=
mä muistoksi kirjaan, ja muistuta Josuan
korwissa; sillä minä pyhin kokonansa pois
Amalechin muiston taiwaan alta.
15. Ja Moses rakensi altarin, ja kutsui sen
nimen: Herra on minun lippuni.
16. Ja hän sanoi: koska käsi oli Herran
istuinta päin, oli Herralla sota Amalechia
wastaan: (niin se on tästäkin lähin) su=
wusta sukuun.

18 Luku.

Jethro tulee, kiittää, neuwoo.

Ja Jethro Midianin pappi, Mosekfen ap=
pi, kuuli kaikki, mitä Jumala Mosekselle ja
Israelin kansalle oli tehnyt: että Herra oli
johdattanut Israelin Egyptistä.
2. Ja Jethro Mosekfen appi otti Ziporan
Mosekfen emännän, jonka hän oli takaperin
lähettänyt, 2 Mos. 2:16, 21. l. 4:20.
3. Ja kaksi hänen poikaansa, joista yhden
nimi oli Gersom, sillä hän sanoi: minä olen
muukalainen wieraalla maalla. 2 Mos. 2:22.
4. Ja toisen nimi Elieser, sillä (hän sa=
noi:) minun isäni Jumala on ollut minun
apuni, ja on pelastanut minun Pharaon
miekasta.
5. Niin Jethro Mosekfen appi, ja hänen
poikansa, ja hänen emäntänsä tuliwat Mo=
sekfen tykö siihen korpeen, kussa hän itsensä
sioittanut oli Jumalan wuorella.
6. Ja antoi sanoa Mosekselle: minä Je=
thro sinun appes olen tullut sinun tykös, ja
sinun emäntäs, ja molemmat hänen poi=
kansa hänen kanssansa.
7. Niin meni Moses appensa wastaan, ja
kumarsi itsensä, ja suuta antoi hänen; ja
koska he oliwat terwehtäneet toinen toistan=
sa, meniwät he majaan.
8. Niin jutteli Moses apellensa kaikki, mitä
Herra tehnyt oli Pharaolle, ja Egyptiläi=
sille Israelin tähden, ja kaiken sen waiwan,
kuin heillä tiellä oli ollut, ja että Herra oli
auttanut heitä.
9. Ja Jethro riemuitsi kaiken sen hywyy=
den ylitse, kuin Herra oli tehnyt Israelille,
että hän oli pelastanut heitä Egyptiläisten
kädestä.

10. Ja Jethro sanoi: kiitetty olkoon Herra, joka teidän pelastanut on Egyptiläisten ja Pharaon kädestä: joka on wapahtanut kansansa Egyptiläisten käden alta.
11. Nyt minä tiedän, että Herra on suurempi kuin kaikki jumalat; sillä siinä asiassa, jossa he ylpeiliwät, oli hän heidän ylitsensä (waltias). 2 Mos. 1:10, 13. l. 5:7. l. 14:18.
12. Ja Jethro Mosekfen appi otti polttouhria ja muuta uhria Jumalalle. Niin tuli Aaron ja kaikki wanhimmat Israelista syömään leipää Mosekfen apen kanssa Jumalan edessä.
13. Ja tapahtui toisna päiwänä, että Moses istui oikeutta tekemään kansalle; ja kansa seisoi Mosekfen ympärillä aamusta niin ehtooseen asti.
14. Koska Mosekfen appi näki kaikki, mitä hän teki kansalle, sanoi hän: mikä tämä on, kuin sinä teet kansalle? Miksi sinä istut yksinäs, ja kaikki kansa seisoo sinun edessäs, hamasta aamusta niin ehtooseen?
15. Moses wastasi appeansa: sillä kansa tulee minun tyköni, ja kysyy Jumalalta neuwoa.
16. Koska heillä on jotakin asiata, tulewat he minun tyköni, että minun pitää oikeutta tekemän jokaisen wälillä, ja hänen lähimmäisensä wälillä, ja osoittaman heille Jumalan oikeudet ja käskyt.
17. Ja Mosekfen appi sanoi hänelle: ei se ole hywä, kuin sinä teet.
18. Sinä wäsytät peräti sekä itses että tämän kansan, kuin sinun kanssas on; sillä tämä asia on sinulle ylön raskas, et taida sinä sitä yksinäs toimittaa. 5 Mos. 1:9.
19. Nyt kuule minun ääneni, minä neuwon sinua, ja Jumala on sinun kanssas. Ole sinä kansan puolesta Jumalan edessä, ja tuota heidän asiansa Jumalan eteen.
20. Ja muistuta heille oikeudet ja käskyt: ja osoita heille tie, jota heidän waeltaman pitää, ja ne työt kuin heidän tekemän pitää.
21. Niin etsi sinä kaiken kansan seasta waat miehet, Jumalata pelkääwäiset, totuuden miehet, ne, jotka ahneutta wihaawat: ja aseta ne heille päämiehiksi, tuhanten päälle, sadan päälle, wiidenkymmenen päälle, ja kymmenen päälle. 4 Mos. 11:16. 5 Mos. 1:13.
22. Että ne aina kansalle oikeuden tekisiwät: mutta koska joku raskas asia tulee, että he sen tuowat sinun etees; mutta kaikki pienet asiat he itse ratkaiskaan: niin huojenna jotakin itseltäs, ja he kantawat kuormaa sinun kanssas.
23. Jos sinä sen teet, ja Jumala sen sinulle käskee, niin sinä taidat woimassa pysyä, niin myös kaikki tämä kansa saa mennä kotiansa rauhassa.
24. Ja Moses kuuli appensa äänen, ja teki kaikki, kuin hän sanoi.
25. Ja walitsi waat miehet kaikesta Israelista, ja asetti heidän kansan päämiehiksi, tuhanten päälle, sadan päälle, wiidenkymmenen päälle, ja kymmenen päälle,
26. Jotka tekiwät kansalle oikeuden joka aika. Mutta jotka raskaat asiat oliwat, lykkäsiwät he Mosekfen alle; waan kaikki pienet asiat he itse ratkaisiwat.
27. Niin Moses antoi appensa mennä, ja hän meni omalle maallensa.

19 Luku.

Liiton kansa. Sinain wuori suitsee.

Kolmantena kuukautena Israelin lasten lähtemisestä Egyptin maalta, tuliwat he sinä päiwänä Sinain korpeen.
2. Sillä he oliwat lähteneet Raphidimista, ja tuliwat Sinain korpeen, ja sioittiwat itsensä korpeen: ja Israel sioitti itsensä siihen, wuoren kohdalle. 4 Mos. 33:15.
3. Ja Moses astui ylös Jumalan tykö. Ja Herra huusi häntä wuorelta, ja sanoi: näin sinun pitää sanoman Jacobin huoneelle, ja Israelin lapsille ilmoittaman. Ap. T. 7:38.
4. Te olette nähneet, mitä minä Egyptiläisille tehnyt olen: ja kuinka minä olen teitä kantanut kotkain siiwillä, ja olen saattanut teidän minun tyköni. 5 Mos. 29:2.
5. Jos te siis minun ääneni ahkerasti kuulette, ja pidätte minun liittoni, niin teidän pitää oleman minulle kallis omaisuus kaikista kansoista, waikka muutoin koko maa on minun.
5 Mos. 5:2. Ps. 24:1. Ps. 50:12. 1 Cor. 10:26. Tit. 2:14.
6. Ja teidän pitää oleman minulle papillinen waltakunta ja pyhä kansa. Nämät owat ne sanat, jotka sinun pitää Israelin lapsille sanoman. 1 Piet. 2:9. Ilm. k. 1:6. l. 5:10.
7. Niin Moses tuli ja kutsui kokoon wanhimmat kansan seasta, ja jutteli heille kaikki sanat, jotka Herra hänen käskenyt oli.
8. Ja kaikki kansa wastasi yhtä haawaa, ja sanoi: kaikki mitä Herra puhunut on, me tahdomme tehdä. Ja Moses sanoi jällensä kansan sanat Herralle. 2 Mos. 24:3. 5 Mos. 5:27.
9. Niin Herra sanoi Mosekselle: katso, minä tulen sinun tykös paksussa pilwessä, että kansa kuulee minun puhuwan sinun kanssas, ja uskoo sinua ijankaikkisesti. Ja Moses ilmoitti Herralle kansan puheen.
10. Ja Herra sanoi Mosekselle: mene kan=

san tykö, ja pyhitä heitä tänäpänä ja huomenna: että he waatteensa pesisiwät,
11. Ja olisiwat kolmantena päiwänä walmiit; sillä kolmantena päiwänä Herra on astuwa alas kaiken kansan eteen Sinain wuorelle.
12. Ja sinun pitää paneman rajan kansan ympärille, sanoen: karttakaat teitänne, ettette wuorelle astu taikka tartu sen rajaan: joka siihen wuoreen sattuu, sen pitää totisesti kuoleman.
13. Ei yksikään käsi pidä häneen rupeeman, waan hän pitää täydellisesti kiwitettämän, eli kohdastansa ammuttaman läpitse, joko se eläin taikka ihminen olis, ei pidä sen elämän. Koska ääni rupee pitkään kajahtamaan, silloin he wuorelle astukaan.
Hebr. 12:20.
14. Moses astui wuorelta kansan tykö, ja pyhitti heitä: ja he pesiwät waatteensa.
15. Ja hän sanoi heille: olkaat kolmanteen päiwään walmiit, ja älkäät lähestykö waimoja.
16. Kuin kolmas päiwä tuli, ja aamu oli, niin tuli pitkäisen jylinä ja tulen leimaus, ja paksu pilwi wuoren päälle, ja sangen wäkewä basunan ääni: niin kaikki kansa, jotka leirissä oliwat, pelwosta wapisiwat.
17. Ja Moses johdatti kansan leiristä Jumalata wastaan, ja he seisahtiwat wuoren ala.
18. Mutta koko Sinain wuori suitsi, siitä että Herra astui alas sen päälle tulessa, ja sen sawu käwi ylös niinkuin pätsin sawu, niin että koko wuori sangen kowaan wapisi.
5 Mos. 4:11.
19. Ja sen basunan helinä enämmin ja enämmin enäni. Moses puhui, ja Jumala wastasi häntä kuultawasti.
20. Kuin nyt Herra oli tullut alas Sinain wuoren kukkulalle, niin Herra kutsui Moseksen wuoren kukkulalle. Ja Moses astui sinne ylös.
21. Niin sanoi Herra hänelle: astu alas ja waroita kansaa, ettei he käwisi rajan ylitse Herran tykö, häntä näkemään, ja monta heistä lankeisi.
22. Niin myös papit, jotka Herraa lähestywät, pitää heitänsä pyhittämän, ettei Herra heitä hukuttaisi.
23. Ja Moses sanoi Herralle: eipä kansa saa astua ylös Sinain wuorelle; sillä sinä olet meille todistanut ja sanonut: pane rajat wuoren ympärille, ja pyhitä se.
24. Ja Herra sanoi hänelle: mene ja astu alas, ja astu ylös (jällensä) sinä ja Aaron sinun kanssas; mutta papit ja kansa älkään lähestykö astumaan ylös Herran tykö, ettei hän heitä hukuttaisi.
25. Ja Moses astui alas kansan tykö ja sanoi nämät heille.

20 Luku.

Jumalan kymmenet käskyt. Kaksi altaria.

Ja Jumala puhui kaikki nämät sanat, sanoen:
2. Minä (olen) Herra sinun Jumalas; joka sinun Egyptin maalta orjuuden huoneesta ulos wienyt olen.
3 Mos. 26:1. 5 Mos. 5:6. Ps. 81:11.
3. Ei sinun pidä muita jumalita pitämän minun edessäni.
4. Ei sinun pidä tekemän sinulles kuwaa, eikä jonkun muotoa, niitten kuin ylhäällä taiwaassa owat, eli niitten, jotka alhaalla owat maan päällä, eikä niitten, jotka wesissä maan alla owat.
5 Mos. 4:16.
5. Ei sinun pidä kumartaman niitä, eikä myös palweleman niitä: sillä minä Herra sinun Jumalas olen kiiwas Jumala, joka etsiskelen isäin pahat teot lasten päälle, kolmanteen ja neljänteen polween, jotka minua wihaawat;
6. Ja teen laupiuden monelle tuhannelle; jotka minua rakastawat, ja pitäwät minun käskyni.
7. Ei sinun pidä turhaan lausuman sinun Herras Jumalas nimeä; sillä ei Herra pidä sitä rankaisematta, joka hänen nimensä turhaan lausuu.
3 Mos. 19:12.
8. Muista sabbathin päiwää, että sen pyhittäisit.
9. Kuusi päiwää pitää sinun työtä tekemän ja kaikki askarees toimittaman.
2 Mos. 23:12. l. 34:21. l. 35:2.
10. Mutta seitsemäntenä päiwänä on Herran sinun Jumalas sabbathi: silloin ei sinun pidä yhtään työtä tekemän, eikä sinun, eikä sinun poikas, eikä sinun tyttäres, eikä sinun palwelias, eikä sinun piikas, eikä sinun juhtas, eikä sinun muukalaises, joka sinun portissas on.
Jer. 17:21. Hes. 20:12.
11. Sillä kuutena päiwänä on Herra taiwaan ja maan ja meren tehnyt, ja kaikki mitä niissä owat, ja lepäsi seitsemäntenä päiwänä. Sentähden siunasi Herra sabbathin päiwän, ja pyhitti sen.
1 Mos. 2:2, 3.
12. Sinun pitää kunnioittaman isääs ja äitiäs, että kauwan eläisit maan päällä, jonka Herra sinun Jumalas antaa sinulle.
5 Mos. 5:16. Matth. 15:4. Marc. 7:10. Eph. 6:2.
13. Ei sinun pidä tappaman.
Matth. 5:21. Rom. 13:9.

14. Ei sinun pidä huorin tekemän.
Matth. 5:27, 28. l. 19:9. Rom. 13:9. Hebr. 13:4.
15. Ei sinun pidä warastaman. Rom. 13:9.
16. Ei sinun pidä wäärää todistusta sanoman sinun lähimmäistäs wastaan.
Rom. 13:9.
17. Ei sinun pidä pyytämän sinun lähimmäises huonetta. Ei sinun pidä himoitseman sinun lähimmäises emäntätä, eikä hänen palweliatansa, eikä piikaansa, eikä hänen härkäänsä, eikä hänen aasiansa, eikä mitään kuin sinun lähimmäises on.
Jac. 1:15. Rom. 7:7. l. 13:9. Jac. 1:14.
18. Ja kaikki kansa näki pitkäisen jylinän, ja tulen leimaukset, ja basunan helinän, ja wuoren suitsewan: ja koska he sen näkiwät, niin he pakeniwat ja seisahtiwat taamma.
Hebr. 12:18.
19. Niin he sanoiwat Mosekselle: puhu sinä meidän kanssamme, ja me kuulemme: ja älkään Jumala meidän kanssamme puhuko, ettemme kuolisi. 5 Mos. 18:16.
20. Ja Moses sanoi kansalle: älkäät peljätkö; sillä Jumala on tullut teitä koettelemaan, ja että hänen pelkonsa olis teidän edessänne, ettet te syntiä tekisi.
21. Ja kansa seisahti taamma; mutta Moses meni sen pimeyden tykö, jossa Jumala oli.
22. Ja Herra sanoi Mosekselle: niin sinun pitää Israelin lapsille sanoman: te olette nähneet, että minä olen taiwaasta teidän kanssanne puhunut.
23. Ei teidän pidä tekemän epäjumalita minun siwuuni: hopiaisia jumalita, ja kultaisia jumalita ei teidän pidä teillenne tekemän.
24. Tee altari maasta minulle, jonka päällä sinun pitää polttouhris ja kiitosuhris, sinun lampaas ja karjas uhraaman: mihinkä paikkaan ikänänsä minä säädän minun nimeni muiston, sinne minä tulen sinun tykös, ja siunaan sinua.
25. Ja jos sinä teet minulle kiwisen altarin, niin älä tee sitä wuolluista kiwistä: jos sinä siihen weitses satutat, niin sinä sen saastutat. 5 Mos. 27:5. Jos. 8:31.
26. Ei myös sinun pidä astumilla minun altarilleni astuman, ettei sinun häpiäs sen päällä paljastettaisi.

21 Luku.

Orjat. Miestaposta, tappeluksista, puskewaisesta härjästä, kuopan awaamisesta.

Nämät owat ne oikeudet, jotka sinun pitää paneman heidän eteensä:
2. Jos sinä ostat Hebrealaisen orjan, hänen pitää sinua palweleman kuusi wuotta; waan seitsemäntenä pitää hänen lähtemän wapaana lunastamata.
3 Mos. 25:49. 5 Mos. 15:12. Jer. 34:14.
3. Jos hän naimatoinna on ollut, naimatoinna pitää hänen myös lähtemän; waan jos hän nainunna tuli, lähtekään emäntinensä.
4. Jos hänen isäntänsä antoi hänelle emännän, ja se on synnyttänyt hänelle poikia taikka tyttäritä, niin hänen emäntänsä ja lapsensa pitää oleman hänen isäntänsä omat, waan itse hänen pitää lähtemän yksinänsä.
5. Mutta jos orja julkisesti sanoo: minä rakastan minun isäntääni, waimoani ja lapsiani: en tahdo minä tulla wapaaksi,
6. Niin hänen isäntänsä wiekään hänen tuomaritten tykö, ja seisauttakaan hänen oween, taikka pihtipieleen, ja läwistäkään isäntä hänen korwansa naskalilla, ja olkaan ijäti hänen orjansa.
7. Jos joku myy tyttärensä orjaksi, ei hänen pidä lähtemän niinkuin orjat lähtewät.
8. Jollei hän kelpaa isännällensä, joka ei tahdo häntä kihlata, niin hänen pitää antaman hänen lunastettaa; mutta muukalaiselle kansalle ei pidä oleman hänellä woimaa häntä myydä, tehden petollisesti hänen kanssansa.
9. Mutta jos hän sen kihlaa pojallensa, niin antakaan hänen nautita tytärten oikeutta.
10. Jos hän pojallensa ottaa toisen, niin ei hänen pidä kieltämän häneltä hänen rawintotansa, waatteitansa ja asunto-oikeutansa.
11. Jollei hän tee hänelle näitä kolmea, niin sen pitää wapaana lähtemän lunastamata.
12. Joka lyö ihmisen niin että hän kuolee, hänen pitää totisesti kuoleman.
1 Mos. 9:6. 3 Mos. 24:17. 4 Mos. 35:16, 22, &c.
13. Waan jollei hän ole häntä wäijynyt, mutta Jumala on antanut hänen langeta hänen käsiinsä, niin minä määrään sinulle paikan, johonka hänen pakeneman pitää.
5 Mos. 19:3, 5. Joh. 20:3.
14. Mutta jos joku ylpeydestä tappaa lähimmäisensä kawaluudella; sen sinun pitää ottaman minun altariltanikin pois, kuolettaa. 1 Kun. k. 2:28, 31.
15. Joka lyö isäänsä taikka äitiänsä, sen pitää totisesti kuoleman.
16. Joka warastaa ihmisen ja myy hänen, eli löytään hänen tykönänsä, sen pitää totisesti kuoleman. 5 Mos. 24:7.

17. Ja joka kiroilee isäänsä ja äitiänsä, sen pitää totisesti kuoleman.

3 Mos. 20: 9. 5 Mos. 21: 18—21. l. 27: 16. San. l. 20: 20. Matth. 15: 4. Marc. 7: 10.

18. Koska miehet keskenänsä riitelewät, ja toinen lyö toista kiwellä eli rusikalla, ja hän ei kuole, waan makaa wuoteessansa:

19. Jos hän paranee, niin että hän käy ulos sauwansa nojalla, niin sen pitää syyttömän oleman, joka löi: ainoastansa maksakaan hänen työnsä wahingon, josta hän on estetyksi tullut, ja hänen pitää kaiketi hänen terweeksi laittaman.

20. Koska joku lyö palweliatansa eli palkkapiikaansa sauwalla, niin että hän kuolee hänen käsiinsä: hän pitää kaiketi kostettaman.

21. Waan jos hän päiwän taikka kaksi elää, ei pidä häntä kostettaman, sillä se on hänen rahansa.

22. Jos miehet tappelewat keskenänsä, ja loukkaawat raskaan waimon, niin että hänen täytyy hedelmänsä kesken synnyttää, ja ei kuoleman wahinko tapahdu: niin hän pitää rahalla rangaistaman, sen jälkeen kuin waimon mies häneltä anoo, ja se pitää annettaman arwiomiesten ehdosta.

23. Mutta jos kuoleman wahinko tulee, niin pitää hänen antaman hengen hengestä,

24. Silmän silmästä, hampaan hampaasta, käden kädestä, jalan jalasta,

3 Mos. 24: 20. 5 Mos. 19: 21. Matth. 5: 38.

25. Polton poltosta, haawan haawasta, sinimarjan sinimarjasta.

26. Joka lyö palweliansa eli palkkapiikansa silmän, ja turmelee sen, hänen pitää päästämän sen wapaaksi silmän tähden.

27. Niin myös jos hän lyö palwelialtansa eli palkkapiialtansa hampaan suusta, niin pitää hänen päästämän sen wapaaksi hampaan tähden.

28. Jos härkä kuokaisee miehen eli waimon, niin että hän kuolee: se härkä pitää kaiketi kiwitettämän, ja ei pidä hänen lihaansa syötämän; ja niin on härjän isäntä wiatoin.

29. Mutta jos härkä ennen oli harjaantunut kuokkimaan, ja sen isännälle oli todistusten kanssa ilmoitettu, ja ei hän korjannut häntä; jos hän sitte tappaa miehen eli waimon, niin pitää härkä kiwitettämän, ja hänen isäntänsä kuoleman. 1 Mos. 9: 5.

30. Mutta jos hän rahalla pääsee, niin pitää hänen antaman henkensä lunastukseksi niin paljon kuin määrätään.

31. Jos hän pojan eli tyttären kuokaisee, niin pitää yhdellä tawalla hänen kanssansa tehtämän.

32. Jos joku härkä kuokaisee palwelian eli palkkapiian, niin pitää hänen antaman heidän isännällensä kolmekymmentä hopiasikliä, ja härkä pitää kiwitettämän.

33. Jos joku awaa kuopan, taikka kaiwaa kuopan, jos ei hän sitä peitä, ja härkä eli aasi siihen putoo:

34. Niin pitää sen kuopan isäntä maksaman rahalla sen isännälle; mutta sen kuolleen pitää hänen oleman.

35. Jos jonkun härkä kuokkii toisen miehen härjän, että se kuolee, niin pitää heidän myymän sen eläwän härjän, ja jakaman rahan, niin myös sen kuolleen härjän pitää heidän jakaman.

36. Eli kä jos se oli tiettäwä, että se härkä on ennen tottunut kuokkimaan, ja hänen isäntänsä ei korjannut häntä, niin hänen pitää antaman härjän härjästä, ja se kuollut pitää hänen oleman.

22. Luku.

Warkaus, tallelle annetun kalun ja lainan kaitseminen. Neitseen raiskaaminen, noituminen, lesket. Pantit.

Jos joku warastaa härjän taikka lampaan, ja teurastaa eli myy sen: hänen pitää antaman wiisi härkää yhdestä härjästä, ja neljä lammasta yhdestä lampaasta. 2 Sam. 12: 6.

2. Jos waras käsitetään, koska hän itsensä sisälle kangoittaa, ja hän lyödään kuoliaksi, niin ei pidä tappajan wereen wikapää oleman.

3. Waan jos aurinko on nousnut hänen ylitsensä, niin pitää tappajan kuolemaan wikapään oleman: kaiketi pitää hänen jällensä maksaman; jollei hänellä ole waraa, niin myytäkään hän warkautensa tähden.

4. Jos warkaan kappale löydetään täydellisesti hänen tykönänsä, härkä, aasi, eli lammas; niin pitää hänen jällensä kaksikertaisesti maksaman.

5. Jos joku syöttää toisen pellon eli wiinamäen, niin että hän päästää sisälle karjansa, ja syöttää toisen pellossa, hänen pitää sitä parhaasta, kuin hänen omassa pellossansa eli wiinamäessänsä löydetään, maksaman.

6. Jos walkia wallallensa pääsee, ja orjantappuroihin syttyy, niin että kykäät eli laiho, eli pelto poltetaan, niin sen pitää maksaman, kuin walkian päästi.

7. Jos joku antaa lähimmäisellensä rahaa, eli muuta kalua kätköön, ja se warastetaan hänen huoneestansa: jos se waras löydetään, niin hänen pitää sen kaksikertaisesti maksaman.

8. Ja jos ei waras löydetä, niin pitää

huoneen isäntä tuotaman tuomaritten eteen wannotettaa, jos ei hän ole käsiänsä satuttanut lähimmäisensä kaluun.

9. Kaiken wäärän asian tähden härjästä, eli aasista, taikka lampaasta, eli waatteesta, ja kaiken sen tähden kuin pois tullut on, josta joku sanoo: tämä se on, niin pitää heidän molempain asiansa tuleman tuomaritten eteen; jonka tuomarit wikapääksi löytäwät, sen pitää lähimmäisellensä kaksikertaisesti maksaman. Joh. 10:34.

10. Jos joku antaa lähimmäisellensä aasin, eli härjän, eli lampaan taikka mikä eläin se olis, tähdelle, ja se kuolee, taikka saa muutoin wamman, taikka ajetaan pois, ettei yksikään sitä näe:

11. Niin pitää walan heidän molempain wälillänsä käymän Herran kautta, ettei hän ole satuttanut kättänsä lähimmäisensä kaluun; ja sen, jonka kalu oma oli, pitää siihen tytymän, ja toisen ei pidä sitä maksaman.

12. Jos waras sen warastaa häneltä, niin pitää hänen sen maksaman sen isännälle.

13. Mutta jos se raadeltu on, niin pitää hänen todistajat tuoman, ja ei mitään jälleen antaman.

14. Jos joku ottaa lainaksi lähimmäiseltänsä, ja se tulee riwinomaksi eli kuolee, niin ettei sen isäntä ole läsnä, niin hänen pitää sen kokonansa maksaman.

15. Mutta jos sen isäntä on siinä tykönä, niin ei hänen pidä sitä maksaman; jos se palkalla oli, niin saakoon palkkansa.

16. Jos joku wiettelee neitseen, joka ei wielä ole kihlattu, ja makaa hänen, sen pitää kaiketi hänelle antaman huomenlahjan, ja ottaman hänen emännäksensä. 5 Mos. 22:28, rc.

17. Jos hänen isänsä ei tahdo häntä antaa hänelle, niin hänen pitää antaman rahaa, niin paljon kuin neitseen huomenlahja on.

18. Welhonaista ei sinun pidä salliman elää. 3 Mos. 20:17.

19. Joka järjettömäin luontokappalten kanssa yhteyntyy, sen pitää totisesti kuoleman. 3 Mos. 18:23. l. 20:15. 5 Mos. 27:21.

20. Se joka uhraa jumalille, ja ei ainoalle Herralle, hänen pitää kirottu oleman.

21. Muukalaisia ei sinun pidä ahdistaman, eikä myös polkuna pitämän: sillä te olette myös olleet muukalaisna Egyptin maalla. 3 Mos. 19:33. 5 Mos. 24:17.

22. Ei teidän pidä yhtään leskeä eli orpolasta murheelliseksi saattaman. Sach. 7:10.

23. Koska sinä jonkun heistä murheelliseksi saatat: jos hän hartaasti huutaa minun tyköni, niin minä tahdon totisesti kuulla hänen huutonsa. 5 Mos. 10:18, 19.

24. Ja minun wihani julmistuu, niin että minä tapan teidän miekalla: ja teidän emäntänne pitää tuleman leskeiksi, ja teidän lapsenne orwoiksi.

25. Koska sinä lainaat minun kansalleni rahaa, köyhälle kuin sinun tykönäs on, ei sinun pidä oleman häntä wastaan niinkuin kaswon ottaja, eli korkoa hänen päällensä paneman. 3 Mos. 25:35. 5 Mos. 23:19. Ps. 15:15.

26. Koska sinä lähimmäiseltäs waatteen otat pantiksi, niin sinun pitää antaman sen hänelle jällensä, ennen kuin aurinko laskee.

27. Sillä se on hänen ainoa werhonsa, ja waate hänen ihollansa: missästä hän makais? Ja tapahtuu, että hän huutaa minun tyköni, niin minä kuulen häntä; sillä minä olen laupias.

28. Tuomareita ei sinun pidä kiroileman, ja sitä ylimmäistä sinun kansassas ei sinun pidä sadatteleman. Ap. T. 23:5.

29. Sinun uutistas ja pisaritas ei sinun pidä wiiwyttelemän. Esikoisen sinun pojistas pitää sinun antaman minulle. 2 Mos. 13:2. l. 34:19.

30. Niin pitää myös sinun tekemän härkäis ja lammastes kanssa. Seitsemän päiwää anna heidän olla emäinsä tykönä, kahdeksantena päiwänä pitää sinun sen antaman minulle. 3 Mos. 22:27.

31. Teidän pitää oleman pyhä kansa minulle. Sentähden ei teidän pidä syömän lihaa, joka metsän pedoilta raadeltu on, mutta heittämän sen koirille. 3 Mos. 22:8. Hes. 44:31.

23 Luku.

Walhe; wihollinen; lahjain ottamisesta, seitsemännen ajastajan lewosta, juhlapäiwistä, maan rajoista.

Ei sinun pidä uskoman walheita; ettäs auttaisit jumalatointa, ja tulisit wääräksi todistajaksi. 3 Mos. 19:15, 16. 5 Mos. 1:17.

2. Ei sinun pidä joukkoa seuraaman pahuuteen, eikä myös wastaaman oikeuden edessä, niin että sinä poikkeet joukon jälkeen pois oikeutta wääntämään.

3. Ei sinun pidä kaunisteleman köyhää, hänen asiassansa.

4. Koska sinä kohtaat wihollises härjän eli aasin eksyksissä, niin sinun pitää johdattaman sen hänelle jällensä. 5 Mos. 22:1.

5. Koskas näet wihollises aasin makaawan kuorman alla, kawahda, ettes häntä jättäisi; waan sinun pitää kaiketi auttaman häntä.

6. Ei sinun pidä kääntelemän sinun köyhäs oikeutta hänen asiassansa.

7. Ja ole kaukana wääristä asioista. Wia=
tointa ja hurskasta ei sinun pidä tappaman;
sillä en minä pidä jumalatointa hurskaana.
8. Ei sinun pidä lahjoja ottaman; sillä
lahjat sokaisewat näkewäiset, ja kääntäwät
hurskasten asiat. 5 Mos. 16: 19.
9. Ei teidän pidä solwaiseman muukalai=
sia; sillä te tiedätte muukalaisen sydämen,
että te myös itse olette olleet muukalaiset
Egyptin maalla.
2 Mos. 22: 21. 3 Mos. 19: 33. 1 Mos. 46: 5. 5 Mos. 10: 19.
10. Kuusi wuotta pitää sinun kylwämän
sinun maas, ja kokooman sen tulon.
3 Mos. 25: 3, 4.
11. Waan seitsemäntenä wuonna pitää
sinun sen lewolle jättämän, että köyhät sinun
kansastas siitä syödä saisiwat. Ja mitä jää,
sen metsän pedot syökään. Niin pitää myös
sinun tekemän wiinamäkes ja öljymäkes
kanssa.
12. Kuusi päiwää pitää sinun työtäs teke=
män, mutta seitsemäntenä päiwänä pitää
sinun lepäämän: että sinun härkäs ja aasis
saisiwat lewätä, ja sinun piikas poika ja
muukalainen sais itsensä wirwoittaa.
13. Kaikki ne, kuin minä olen teille sano=
nut, pitää teidän pitämän. Ja wierasten
jumalitten nimeä ei pidä teidän muistaman,
ja sinun suustas ei pidä ne kuuluman.
14. Kolmasti wuodessa pitää sinun mi=
nulle juhlaa pitämän.
2 Mos. 34: 23. 3 Mos. 23: 4. 5 Mos. 16: 16.
15. Happamattoman leiwän juhlan pitää
sinun pitämän, niin että sinä seitsemän päi=
wää syöt happamatointa leipää, niinkuin
minä sinulle käskenyt olen, määrättynä ai=
kana sillä kuulla Abib. Sillä että sillä ajal=
la olet sinä lähtenyt Egyptistä; mutta älä
tule tyhjin käsin minun eteeni;
16. Ja sen juhlan, kostas ensin rupeet pel=
lolta korjaamaan, mitäs siihen kylwänyt olet.
Ja korjaamisen juhlan, wuoden lopussa,
koska sinä työs kedolta korjannut olet.
17. Kolmasti wuodessa pitää kaikki sinun
mieswäkes tuleman Herran Jumalan eteen.
2 Mos. 34: 23. 5 Mos. 16: 16.
18. Ei sinun pidä uhraaman minun uh=
rini werta happaman taikinan kanssa; ja
minun juhlani lihawuus ei pidä ylitse yön
jäämän huomeneksi. 2 Mos. 12: 10.
19. Uutista ensimäisestä sinun maas he=
delmästä pitää sinun tuoman sinun Herras
Jumalas huoneeseen. Ei sinun pidä keittä=
män wohlaa emänsä rieskassa.
2 Mos. 34: 26. 5 Mos. 14: 21.
20. Katso, minä lähetän enkelin sinun edel=
les warjelemaan sinua tiellä, ja johdatta=
maan sinun siihen paikkaan, kuin minä olen
walmistanut. 2 Mos. 32: 34. l. 32: 2. 5 Mos. 31: 3.
21. Pidä waari itsestäs hänen kaswoinsa
edessä, ja kuule hänen äänensä, älä hänen
mieltänsä pahoita; sillä ei hän jätä rankai=
semata teidän ylitsekäymistänne: sillä minun
nimeni on hänessä.
22. Waan jos sinä ahkerasti kuulet hänen
äänensä, ja teet kaikki kuin minä sinulle käs=
ken, niin minä olen sinun wihollistes wi=
hollinen, ja sinun wainojittes wainoja.
23. Sillä minun enkelini käy sinun edelläs,
ja johdattaa sinun Amorealaisten, Hethea=
laisten, Pheresealaisten, Cananealaisten,
Hewealaisten ja Jebusealaisten tykö; ja mi=
nä häwitän heitä.
24. Niin ei sinun pidä kumartaman hei=
dän jumalitansa, eikä myös heitä palwele=
man, eikä heidän tekoinsa jälkeen tekemän;
mutta sinun pitää heidän epäjumalansa heit=
tämän pois, ja lyömän heidän kuwansa rikki.
25. Mutta Herraa teidän Jumalatanne
pitää teidän palweleman, niin hän siunaa
sinun leipäs ja sinun wetes: ja minä otan
sinulta pois kaikki sairaudet.
26. Ei yksikään kesken synnyttäwäinen eikä
hedelmätöin pidä oleman sinun maassas;
ja minä tahdon täyttää sinun päiwäs lu=
wun. 5 Mos. 7: 14.
27. Minä lähetän minun pelkoni sinun
edelles, ja hukutan kaiken kansan, jonka tykö
sinä menet: ja saatan kaikki sinun wihollises
pakoon sinun edestäs.
28. Minä lähetän hörhöläiset sinun edel=
les, jotka pitää ajaman pois sinun edestäs
Hewealaiset, Cananealaiset ja Hethealaiset.
5 Mos. 7: 20. Jos 24: 12.
29. En minä heitä aja ulos yhtenä wuon=
na sinun edestäs, ettei maa autioksi tulisi,
eikä metsän pedot enänisi sinua wastaan.
30. Wähittäin minä heitä ajan ulos sinun
edestäs, siihen asti ettäs kaswat ja omistat
maan.
31. Ja minä panen sinun maas rajat Pu=
naisesta merestä niin Philistealaisten me=
reen asti, ja korwesta niin wirtaan asti:
sillä minä annan maan asuwaiset sinun kä=
tees, ajaakses heitä ulos edestäs.
1 Mos. 15: 18. 5 Mos. 11: 24. 1 Kun. k. 4: 21. Ps. 80: 12.
32. Ei sinun pidä liittoa tekemän heidän
kanssansa, eikä heidän jumalittensa kanssa.
2 Mos. 34: 12. 5 Mos. 7: 2.
33. Ei heidän pidä asuman sinun maas=
sas, ettei he kehoittaisi sinua syntiä tekemään
minua wastaan, niin ettäs palwelet heidän
jumalitansa, sillä se on sinulle paulaksi.
5 Mos. 7: 3, 4. Jos. 23: 13. Tuom. k. 2: 3.

24 Luku.

Liiton kirja, liiton weri. Moses Sinain wuorella.

Ja hän sanoi Mosekselle: astu Herran tykö, sinä ja Aaron, Nadab ja Abihu, ja seitsemänkymmentä wanhinta Israelista: ja kumartakaat itsenne taampana.

2. Mutta Moses lähestyköön yksinänsä Herran tykö, ja älköön muut lähestykö: älköön myös kansa astuko ylös hänen kanssansa.

3. Ja Moses tuli ja jutteli kansalle kaikki Herran sanat ja kaikki oikeudet. Niin wastasi kaikki kansa yhdellä äänellä, ja sanoi: kaikki ne sanat, kuin Herra puhunut on, tahdomme me tehdä. 2 Mos. 19:8. 5 Mos. 5:27.

4. Niin kirjoitti Moses kaikki Herran sanat, ja nousi warhain aamulla, ja rakensi altarin wuoren palttaan, kahdentoistakymmenen patsaan kanssa, kahdentoistakymmenen Israelin sukukunnan jälkeen.

5. Ja lähetti sinne nuoria miehiä Israelin lapsista, jotka uhrasiwat polttouhria, ja kiitosuhria Herralle, mulleista.

6. Ja Moses otti puolen werestä ja pani maljoihin: mutta toisen puolen werestä priiskoitti hän altarille.

7. Ja otti liitonkirjan ja luki sen kansan korwain kuulten, ja he sanoiwat: kaikki kuin Herra puhunut on, tahdomme me tehdä ja olla hänelle kuuliaiset.

8. Niin Moses otti weren ja priiskoitti kansan päälle, ja sanoi: katso, tämä on liiton weri, jonka Herra teki teidän kanssanne kaikkein näiden sanain päälle. 1 Piet. 1:2. Hebr. 9:20.

9. Niin astui Moses ja Aaron, Nadab ja Abihu ylös, ja seitsemänkymmentä Israelin wanhinta.

10. Ja näkiwät Israelin Jumalan: hänen jalkainsa alla oli niinkuin teko saphirin kiwestä, ja kuin itse taiwas, koska seijes on.

11. Eikä ojentanut kättänsä Israelin lasten päämiesten tykö: ja kuin he oliwat nähneet Jumalan, niin he söiwät ja joiwat.

12. Ja Herra sanoi Mosekselle: astu ylös minun tyköni wuorelle, ja ole siellä: ja minä annan sinulle kiwiset taulut, ja lain, ja käskyt, kuin minä kirjoittanut olen, jotka sinun pitää heille opettaman.

13. Silloin nousi Moses ja hänen palweliansa Josua: ja Moses astui ylös Jumalan wuorelle.

14. Ja sanoi wanhimmille: olkaat tässä siihen asti, kuin me palajamme teidän tykönne: katso, Aron ja Hur owat teidän tykönänne: jolla joku asia on, se tulkaan heidän eteensä.

15. Koska Moses tuli wuorelle, niin pilwi peitti wuoren.

16. Ja Herran kunnia asui Sinain wuorella, ja pilwi peitti sen kuusi päiwää: ja hän kutsui Moseksen pilwen keskeltä seitsemäntenä päiwänä.

17. Ja Herran kunnia oli nähdä niinkuin kuluttawainen tuli, wuoren kukkulalla, Israelin lasten edessä.

18. Ja Moses meni keskelle pilweä, ja astui ylös wuorelle: ja Moses oli wuorella neljäkymmentä päiwää ja neljäkymmentä yötä. 2 Mos. 34:8. 5 Mos. 9:9, 18.

25 Luku.

Tabernakli, ylönnysuhri, arkki, armoistuin, pöytä, kynttiläjalka.

Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:

2. Puhu Israelin lapsille, että he tuowat minulle ylönnysuhrin: joka mieheltä, jonka sydän hywästä tahdosta sen antaa, pitää teidän minun ylönnysuhrini ottaman. 2 Mos. 35:5.

3. Ja tämä on ylönnysuhri, jonka teidän pitää ottaman heiltä: kultaa ja hopiata ja waskea;

4. Sinisiä willoja, purpurata, ja tulipunaisia willoja, niin myös kallista liinaa ja wuohen karwoja;

5. Punaisia oinaan nahkoja, techaschimnahkoja, ja sittimipuita;

6. Öljyä lamppuihin, yrttejä woideöljyksi, ja hywän hajullisia kaluja sawuttamiseksi;

7. Onichinkiwiä, ja sisälle sowitettuja kiwiä päälliswaatteeseen ja kilpeen.

8. Ja heidän pitää tekemän minulle pyhän, että minä asuisin heidän seassansa. Hebr. 9:2.

9. Kaiken sen jälkeen kuin minä osoitan sinulle Tabernaklin muodon, ja kaikkein sen astiain muodon: niin pitää teidän sen tekemän.

10. Tehkäät arkki sittimipuusta, jonka pituus pitää oleman puolikolmatta kyynärätä, ja leweys puolitoista kyynärätä, ja korkeus puolitoista kyynärätä. 2 Mos. 37:1.

11. Ja sinun pitää sen silaaman puhtaalla kullalla, sisältä ja ulkoa pitää sinun sen silaaman; ja sinun pitää tekemän kultaisen wanteen sen ympäri.

12. Ja pitää myös walaman neljä kultaista rengasta, jotka sinun pitää paneman neljään kulmaan, niin että kaksi rengasta owat hänen yhdellä puolellansa, ja toiset kaksi rengasta toisella puolellansa.

13. Ja sinun pitää tekemän korennot sittimipuusta, ja silaaman ne kullalla.

14. Ja pitää pistämän korennot renkaisiin, arkin siwulle; että niillä arkki kannettaisiin.
15. Sen arkin renkaissa pitää oleman korennot; ja ei pidä niistä wedettämän ulos.
16. Ja sinun pitää paneman arkkiin sen todistuksen, jonka minä sinulle annan.
2 Mos. 40: 20.
17. Sinun pitää myös tekemän armoistuimen puhtaasta kullasta, puoltakolmatta kyynärätä pitkän, ja puoltatoista kyynärätä lewiän. 2 Mos. 37: 6.
18. Ja sinun pitää tekemän kaksi Cherubimiä kullasta: waletusta kullasta pitää sinun ne tekemän, molempiin päihin armoistuinta.
19. Ja tee yksi Cherubimi tähän päähän, ja toinen toiseen päähän: molempiin päihin armoistuinta pitää teidän Cherubimit tekemän.
20. Ja ne Cherubimit pitää hajoittaman siipensä sen ylitse, niin että he peittäwät armoistuimen siiwillänsä, ja heidän kaswonsa pitää oleman toinen toisensa puoleen: ja Cherubimin kaswot pitää oleman armoistuinta päin. Hebr. 9: 5.
21. Ja sinun pitää asettaman armoistuimen arkin päälle, ja paneman arkkiin sen todistuksen, jonka minä sinulle annan.
22. Ja siinä minä sinulle olen saapuilla, ja puhuttelen sinua armoistuimesta, kahden Cherubimin wäliltä, jotka owat todistuksen arkin päällä, kaikista mitä minä sinun käsken sanoa Israelin lapsille. 4 Mos. 7: 89.
23. Ja sinun pitää tekemän pöydän sittimipuusta: kahta kyynärätä pitää oleman hänen pituutensa, ja kyynärätä hänen leweytensä, ja puoltatoista kyynärätä hänen korkeutensa.
24. Ja sinun pitää silaaman sen puhtaalla kullalla, ja tekemän ympärinsä sen päälle kultaisen wanteen. 2 Mos. 37: 11.
25. Ja sinun pitää tekemän wanteen sen ympäri kämmentä korkian, ja tekemän kultaisen palteen wanteen ympäri.
26. Ja sinun pitää siihen tekemän neljä kultaista rengasta, ja paneman renkaat neljään kulmaan, jotka owat neljän jalan päällä.
27. Juuri wanteen kohdalla pitää ne renkaat oleman, että niihin taidettaisiin pistää korennot, joilla pöytä kannettaisiin.
28. Ja sinun pitää tekemän ne korennot sittimipuusta, ja silaaman kullalla: ja pöytä niillä kannettaman.
29. Ja sinun pitää siihen myös tekemän sen wadit, ja lusikat, ja maljat ja pikarit, joilla ulos ja sisälle kaataan: puhtaasta kullasta pitää sinun ne tekemän.
30. Ja sinun pitää paneman aina pöydälle minun eteeni katsomusleiwät.
3 Mos. 24: 6. 1 Sam. 21: 6.
31. Sinun pitää myös tekemän kynttiläjalan puhtaasta kullasta: waletusta kullasta pitää se kynttiläjalka tehtämän, jonka warsi haarainsa, maljainsa, nuppeinsa ja kukkaistensa kanssa pitää siitä samasta oleman.
32. Kuusi haaraa pitää käymän ulos hänen kyljistänsä: kolme kynttiläjalan haaraa hänen yhdestä kyljestänsä, ja kolme kynttiläjalan haaraa hänen toisesta kyljestänsä.
33. Ja pitää oleman kolme maljaa niinkuin mandelpähkinät, yhdessä haarassa, niin myös nuppi ja kukkainen, ja kolme mandelpähkinän muotoista maljaa toisessa haarassa, ja nuppi ja kukkainen: niin pitää oleman niissä kuudessa haarassa, jotka kynttiläjalasta ulos käywät.
34. Mutta kynttiläjalassa pitää oleman neljä maljaa mandelin muotoista, ja siihen nupit ja kukkaiset.
35. Nimittäin yksi nuppi kahden haaran alla, ja taas yksi nuppi toisen kahden haaran alla, ja wielä yksi nuppi kahden (jälkimäisen) haaran alla: niissä kuudessa haarassa, jotka kynttiläjalasta ulos käywät.
36. Niiden nupit ja niiden haarat pitää siitä oleman: ja kaikki tyyni pitää oleman waletusta kullasta.
37. Ja sinun pitää tekemän seitsemän lamppua sen päälle, jotka lamput pitää sytytettämän, niin että ne walistaisiwat toinen toisensa kohdalla.
38. Ja kynttilän niistimet ja sammutuskalut puhtaasta kullasta.
39. Yhdestä leiwiskästä puhdasta kultaa pitää sinun sen tekemän, kaikkein näiden astiain kanssa.
40. Niin katso, ja tee sen muodon jälkeen, kuin sinä näit wuorella. Ap. T. 7: 44. Hebr. 8: 5.

26 Luku.

Tabernaklin rakennus ja muoto.

Ja Tabernaklin pitää sinun tekemän kymmenestä waatteesta: kalleista kerratuista liinalangoista, sinisistä, purpuraisista ja tulipunaisista willoista. Cherubimin sinun pitää tekemän taitawasti sen päälle.
2 Mos. 36: 8.
2. Kunkin waatteen pituus pitää oleman kahdeksan kyynärätä kolmattakymmentä, ja lewesys pitää oleman neljä kyynärätä: ja niillä kaikilla waatteilla pitää yksi mitta oleman.
3. Wiisi waatetta pitää yhdistettämän toi=

nen toiseensa, ja taas wiisi yhdistettämän toinen toiseensa.
4. Sinun pitää myös tekemän silmukset sinisistä willoista ensimäisen waatteen reunaan, äärimäiset kulmat yhteen sidottaa: ja niin sinun pitää tekemän äärimäisen waatteen reunaan, sen kulmat yhteenpantaa toistamiseen.
5. Sinun pitää tekemän wiisikymmentä silmusta ensimäiseen waatteeseen, niin myös wiisikymmentä silmusta äärelle waatetta, joka toisessa yhdistyksessä on; ja silmukset pitää oleman toinen toisensa kohdalla.
6. Ja sinun pitää tekemän wiisikymmentä kultaista koukkua, ja ne waatteet yhdistämän toinen toiseensa niillä koukuilla, niin että se tulis yhdeksi Tabernakliksi.
7. Ja sinun pitää tekemän yksitoistakymmentä waatetta wuohen karwoista, peitteeksi Tabernaklin päälle. 2 Mos. 36: 14.
8. Jokaisen waatteen pituuden pitää oleman kolmekymmentä kyynärätä, ja leweyden neljä kyynärätä. Ja kaikki yksitoista kymmentä pitää oleman yhden suuruiset.
9. Wiisi waatetta pitää sinun toinen toiseensa yhdistämän erinänsä, ja myös kuusi waatetta erinänsä: niin ettäs teet sen kuudennen waatteen kaksikertaiseksi etiseltä puolen Tabernaklia.
10. Ja sinun pitää tekemän wiisikymmentä silmusta ensimäisen waatteen reunaan, äärelle, josta se yhdistetään, ja myös wiisikymmentä silmusta siihen waatteen reunaan, josta se toinen kerta yhdistetään.
11. Niin myös pitää sinun tekemän wiisikymmentä waskikoukkua, ja paneman koukut silmuksiin, ja yhdistämän majan, että se olis yksi maja.
12. Waan se liika kuin ylitse jää Tabernaklin waatteesta: nimittäin puolen siitä liiaksi jääneestä waatteesta, pitää sinun antaman rippua ylitse Tabernaklin, perän puolella.
13. Ja yksi kyynärä pitää oleman yhdellä ja yksi kyynärä toisella puolen, sen ylitse jääneen majan waatteen pituudesta: sen pitää rippuman Tabernaklin siwulla siellä ja täällä sitä peittämässä.
14. Mutta tämän ensimäisen peitteen päälle sinun pitää tekemän toisen peitteen punaisista oinaan nahoista, ja wielä sitten ylimmäisen peitteen techaschim-nahoista. 2 Mos. 36: 19.
15. Sinun pitää myös tekemän Tabernaklin laudat sittimipuusta, pystyällä olemaan. 2 Mos. 36: 20.
16. Jokaisen laudan pituus pitää oleman kymmenen kyynärätä, waan leweys puolitoista kyynärätä.
17. Kaksi waarnaa pitää jokaisessa laudassa oleman, niin että ne taittaisiin yhdistettää toinen toiseensa. Näin pitää sinun tekemän kaikki Tabernaklin laudat.
18. Ja sinun pitää tekemän Tabernaklin laudat, niin että kaksikymmentä lautaa pitää oleman etelän puolella.
19. Ja neljäkymmentä hopiajalkaa pitää sinun tekemän kahdenkymmenen laudan ala, niin että jokaisen laudan alla pitää oleman kaksi jalkaa, hänen kahden waarnansa päällä.
20. Niin myös majan toisella siwulla pohjan puolella pitää oleman kaksikymmentä lautaa,
21. Ja neljäkymmentä hopiajalkaa: aina kaksi jalkaa kunkin laudan alla.
22. Mutta perälle Tabernaklin länteen päin pitää sinun tekemän kuusi lautaa.
23. Ja kaksi lautaa pitää sinun tekemän Tabernaklin perälle, niihin kahteen kulmaan.
24. Niin että kumpikin niistä taittaisiin yhdistettää silmuksella sekä alhaalta että ylhäältä; yhdellä tawalla pitää he molemmista kulmista yhdistettämän kulmakistoilla.
25. Niin että yhteen olis kahdeksan lautaa, ja heidän hopiajalkansa kuusitoistakymmentä: aina kaksi jalkaa kunkin laudan alla.
26. Sinun pitää myös tekemän korennot sittimipuusta: wiisi niihin lautoihin, jotka yhdellä Tabernaklin siwulla owat;
27. Ja wiisi korentoa niihin lautoihin, kuin toisella Tabernaklin siwulla owat: ja wiisi korentoa myös niihin lautoihin, jotka perällä Tabernaklin owat, länteen päin.
28. Ja keskimäinen korento pitää keskeltä lautoja käymän yhdestä kulmasta niin toiseen.
29. Ja sinun pitää laudat kullalla silaaman, ja kullasta renkaat niihin tekemän, joihinka korennot pistetään, ja sinun pitää myös korennot kullalla silaaman.
30. Ja niin pitää sinun Tabernaklin pystyälle paneman, sen muodon jälkeen, kuin sinä näit wuorella. 2 Mos. 25: 9.
31. Esiripun pitää myös sinun tekemän sinisistä, purpuraisista ja tulipunaisista willoista, niin myös kalliista kerratuista liinalangoista, ja tekemän Cherubimit sen päälle taitawasti. 2 Mos. 36: 35.
32. Ja sinun pitää ripustaman sen neljän sittimipuisen, kullalla silatun patsaan päälle, ja niiden kultaiset koukut, neljän hopiajalan päälle.
33. Ja sinun pitää ripustaman esiripun

koukuille, ja todistusarkin sisälliselle puolen esirippua paneman, niin että esirippu olis teille eroitus pyhän ja kaikkein pyhimmän waiheella.
34. Armoistuimen pitää sinun myös paneman todistusarkin päälle, siihen kaikkein pyhimpään. Hebr. 9:5.
35. Ja paneman pöydän ulkoiselle puolen esirippua, ja kynttiläjalan pöydän kohdalle, päiwän puolelle Tabernaklia, niin että pöytä seisoo pohjaan päin.
36. Ja sinun pitää tekemän peittowaatteen Tabernaklin oween, sinisistä, purpuraisista ja tulipunaisista willoista, niin myös kalliista kerratusta liinalangasta, taitawasti ummellun.
37. Tätä peittowaatetta warten pitää sinun tekemän wiisi patsasta sittimipuusta, ja ne kullalla silaaman, ja koukut pitää oleman kullasta: ja sinun pitää walaman niille wiisi waskista jalkaa.

27 Luku.

Waskialtari, piha, walistusöljy.

Ja sinun pitää tekemän myös altarin sittimipuusta: wiittä kyynärätä pitää oleman pituuden, ja wiittä kyynärätä leweyden: neljäkulmaisen pitää sen altarin oleman, ja kolme kyynärätä hänen korkeutensa. 2 Mos. 38:1.
2. Sarwet sinun myös pitää tekemän hänen neljään kulmaansa: siitä pitää hänen sarwensa oleman; ja sinun pitää sen waskella silaaman.
3. Tee myös hänen patansa, joihin tuhka korjataan, ja lapionsa, ja maljansa, ja tadikkonsa ja hiilikattilansa: kaikki hänen kalunsa pitää sinun waskesta tekemän.
4. Ja sinun pitää myös tekemän hänelle häkin, niinkuin werkon waskesta, ja tekemän sen werkon päälle neljä waskirengasta hänen neljään kulmaansa.
5. Sinun pitää sen paneman alhaalta altarin ympäri, niin että se häkki ulottuu keskelle altaria.
6. Ja sinun pitää tekemän sittimipuiset korennot altarille, ja silaaman ne waskella;
7. Ja pitää pistämän korennot renkaisiin, niin että korennot owat kahden puolen altaria, joilla se kannettaisiin.
8. Ja laudoista pitää sinun sen tekemän, niin että se on tyhjä sisältä: niinkuin sinulle osoitettiin wuorella, niin se tehtämän pitää.
9. Sinun pitää myös tekemän Tabernaklin pihan meren puolelle; ja pihan waatteet pitää oleman kalliista kerratusta liinasta, sata kyynärätä pitää oleman yhden siwun pituus. 2 Mos. 38:9.
10. Ja hänen patsaitansa pitää oleman kaksikymmentä, kahdenkymmenen waskijalan päällä, ja patsasten koukut ja heidän wyönsä hopiasta.
11. Niin myös pohjan puoleen, pituudelle pitää oleman esiwaatteet sata kyynärätä pitkät, ja kaksikymmentä sen patsasta kahdenkymmenen waskijalan päällä, patsasten koukut wöinensä hopiasta.
12. Mutta pihan laweudelle lännen puoleen pitää oleman waatteet, wiisikymmentä kyynärätä pitkät, ja kymmenen patsasta kymmenen jalan päällä.
13. Ja itään päin, pihan leweyden pitää oleman wiisikymmentä kyynärätä.
14. Niin että waatteella yhdellä puolella on wiisitoistakymmentä kyynärätä: ja kolme patsasta kolmen jalan päällä.
15. Ja wiisitoista kymmentä kyynärätä toisella puolella, siihen myös kolme patsasta kolmen jalan päällä.
16. Mutta pihan läpikäytäwässä pitää oleman yksi waate kahtakymmentä kyynärätä lewiä, sinisistä, purpuraisista ja tulipunaisista willoista, ja kalliista liinalangasta taitawasti ummellun: siihen myös neljä patsasta neljän jalan päällä.
17. Kaikilla patsailla ympärinsä pihan pitää oleman hopiawanteet, hopiakoukut, ja waskiset jalat.
18. Ja pihan pituus pitää oleman sata kyynärätä, ja leweys kaikelta kohtaa wiisikymmentä, ja korkeus wiisi kyynärätä, kalliista kerratusta liinasta: ja heidän jalkansa waskesta.
19. Kaikki Tabernaklin astiat, kuin kaikkinaiseen palwelukseen tarwitaan, kaikki hänen waarnansa ja kaikki pihan waarnat pitää oleman waskesta.
20. Ja käske Israelin lapsille, että he toisiwat sinulle kaikkein selkiämpätä öljypuun öljyä puserrettua, walkeudeksi: että lamppu aina palais.
21. Seurakunnan majassa ulkoisella puolella esirippua, joka on todistuksen edessä, pitää Aaron poikinensa sen toimittaman, (walistamaan) ehtoosta niin aamuun asti, Herran edessä. Se pitää teille oleman ijankaikkinen sääty heidän sukukunnissansa Israelin lasten seassa. 2 Mos. 30:8. 3 Mos. 24:3.

28 Luku.

Aaronin ja hänen poikansa waatteet.

Ja sinun pitää ottaman tykös sinun weljes Aaronin poikinensa Israelin lasten seasta,

että hän olis minun pappini: Aaron ja hä=
nen poikansa Nadab, Abihu, Eleatsar ja
Ithamar.
2. Ja sinun pitää tekemän weljelles Aaro=
nille pyhät waatteet, kunniaksi ja kaunistuk=
seksi. 2 Mos. 39: 1.
3. Sinun pitää myös puhuman kaikkein
niiden kanssa, joilla taitawa sydän on, jotka
minä taidon hengellä täyttänyt olen, että
he tekewät waatteita Aaronille hänen py=
hittämisekseensä, että hän olis minun pappini.
4. Ja nämät owat waatteet, jotka heidän
tekemän pitää: kilpi, päälliswaate, hame,
ahdashame, hiippa ja wyö. Ja näin pitää
heidän tekemän sinun weljelles Aaronille ja
hänen pojillensa pyhät waatteet, että hän
minun pappini olis.
5. Siihen pitää heidän ottaman kultaa,
sinisiä, purpuraisia ja tulipunaisia willoja,
ja kallista liinaa.
6. Päälliswaatteen pitää heidän tekemän
kullasta, ja sinisistä, purpuraisista ja tuli=
punaisista willoista, ja kalliista kerratusta
liinasta, taitawasti. 2 Mos. 39: 2.
7. Että se yhdistettäisiin molempain olkain
päältä ja sidottaisiin yhteen molemmilta
puolilta.
8. Ja hänen päälliswaatteensa wyö, kuin
sen päällä on, pitää oleman yhdellä tawalla
tehty, kullasta, siniwilloista, purpurasta ja
tulipunaisista willoista, ja kalliista kerra=
tusta liinalangasta.
9. Ja sinun pitää ottaman kaksi onichin ki=
weä, ja kaiwaman niihin Israelin poikain
nimet.
10. Heidän kuusi nimeänsä yhteen kiween,
ja toiset kuusi nimeä toiseen kiween, sen jäl=
keen kuin he syntyneet owat.
11. Niinkuin kiwenwuolia sinetin kaiwaa,
pitää sinun taitawasti kaiwaman niihin
kahteen kiween Israelin lasten nimet, ja ne
kultaan sisälle sulkeman.
12. Ja sinun pitää ne molemmat kiwet
paneman hartioille päälliswaatteeseen, että
ne owat muistokiwet Israelin lapsille: ja
Aaronin pitää kantaman heidän nimensä
Herran edessä molemmilla olillansa muis=
toksi.
13. Ja sinun pitää tekemän kultaiset nastat.
14. Ja kahdet witjat puhtaasta kullasta,
joilla päät owat, pitää sinun tekemän, tai=
tawasti wäätyt: ne wäätyt witjat pitää
sinun yhdistämän nastoihin.
15. Wirankilwen pitää sinun myös teke=
män taitawasti, niinkuin päälliswaatteenkin
pitää sinun sen tekemän: kullasta, sinisistä,
ja purpuraisista ja tulipunaisista willoista,
ja kerratusta kalliin liinan langasta sinun
sen tekemän pitää. 2 Mos. 39: 8.
16. Neljäkulmaisen pitää sen oleman ja
kaksikertaisen, kämmenen leweys hänen pi=
tuutensa, ja kämmenen leweytensä.
17. Ja sinun pitää täyttämän sen täyttä=
mys kiwillä, neljällä kiwiriwillä. Ensimai=
nen riwi pitää oleman sardius, topats, sma=
ragdi.
18. Toinen riwi: rubiin, saphiir, demanti.
19. Kolmas riwi: lincurius, achat ja ame=
thisti.
20. Neljäs riwi: turchos, oniks ja jaspis:
kultaan pitää ne istutettaman kaikilta ri=
weiltä.
21. Ja ne kiwet pitää oleman kahdentois=
takymmenen Israelin lasten nimen jälkeen,
kaiwetut kiwenwuolialta jokainen nimeltän=
sä, kahdentoistakymmenen sukukunnan jäl=
keen.
22. Ja sinun pitää tekemän witjat kilpeen
yhden pituiset, taitawasti wäätyt, puhtaasta
kullasta.
23. Ja sinun pitää tekemän kilpeen kaksi
kultarengasta, ja paneman ne molemmat
renkaat kahteen kilwen kulmaan.
24. Ja pistämän ne kaksi kultawitjaa kah=
teen renkaaseen kilwen kulmiin.
25. Mutta ne kaksi päätä niistä kahdesta
witjasta pitää sinun antaman tulla kahteen
nastaan, ja paneman päälliswaatteeseen
hartioille, toinen toisensa kohdalle.
26. Ja sinun pitää tekemän kaksi kultaista
rengasta, ja paneman ne molempiin kilwen
kulmiin: sen reunaan sisälliselle puolelle
päälliswaatetta.
27. Ja sinun pitää tekemän kaksi kultaren=
gasta, ja paneman ne päälliswaatteen mo=
lemmille olkapäille toinen toisensa kohdalle,
alaspäin, sen saumaa wasten, waatteen
wyön päälle.
28. Ja rintawaate pitää yhdistettämän
renkaillansa sinisellä siteellä päälliswaatteen
renkaisiin, niin että se olis päälliswaatetta
liki, ettei rintawaate eriäis päälliswaatteesta.
29. Ja niin pitää Aaronin kantaman Is=
raelin lasten nimet wirankilwessä sydämen=
sä päällä, koska hän pyhään sisälle menee,
muistoksi Herran edessä alinomaisesti.
30. Ja sinun pitää paneman wirankilpeen
walkeudet ja täydellisyydet, jotka pitää ole=
man Aaronin sydämen päällä, koska hän
menee Herran eteen. Ja niin pitää Aaro=
nin kantaman Israelin lasten oikeuden sy=
dämensä päällä aina Herran edessä.
3 Mos. 8: 8. 4 Mos. 27: 21. 5 Mos. 33: 8. Esr. 2: 63.
31. Sinun pitää myös tekemän päällis=

waatteen alahameen, kaiken sinisistä willoista. 2 Mos. 39: 22.
32. Ja ylinnä siinä pitää keskellä oleman pään läpi, ja sepalus sen läwen ympärillä, pallistettu yhteen niinkuin pantsarin läpi, ettei se kehkiäisi.
33. Ja alhaalle hänen liepeisiinsä pitää sinun tekemän niinkuin granatin omenat sinisistä, purpuraisista ja tulipunaisista willoista ympärinsä: ja niiden keskelle kultaiset kulkuiset ympärinsä.
34. Niin että siinä on kultainen kulkuinen, ja sitälikin granatin omena: ja taas kultainen kulkuinen granatin omenan kanssa, ympärinsä hameen liepeitä.
35. Ja Aaron pitää sen päällänsä pitämän, koska hän palweluksen tekee, niin että siitä kuullaan kulina, koska hän menee pyhään, Herran eteen, ja hän käy ulos, ettei hän kuolisi.
36. Sinun pitää myös tekemän otsalehden puhtaasta kullasta, ja kaiwaman siihen, niinkuin sinetti kaiwetaan, HERRAN PYHYYS. 2 Mos. 39: 30.
37. Ja sinun pitää sen sitoman sinisellä langalla, niin että se on hiipan päällä: etisellä puolella hiippaa sen pitää oleman.
38. Ja sen pitää oleman Aaronin otsalla, niin että Aaron kantaa pyhäin wääryyden, kuin Israelin lapset pyhittäwät, kaikissa heidän pyhyytensä lahjoissa. Ja se pitää alinomati oleman hänen otsassansa, heille mielisuosioksi Herran edessä.
39. Sinun pitää myös tekemän ahtaan hameen kalliista liinasta, ja hiipan kalliista liinasta: ja taitawasti ummellun wyön pitää sinun myös tekemän. 2 Mos. 39: 27.
40. Ja Aaronin pojille pitää sinun tekemän hameita, wöitä ja hiippoja, kunniaksi ja kaunistukseksi.
41. Ja sinun pitää ne puettaman weljes Aaronin ja hänen poikansa ylle, ja pitää woiteleman heitä, ja täyttämän heidän kätensä, ja pyhittämän heitä, että he olisiwat minun pappini. 3 Mos. 8: 12.
42. Ja pitää tekemän heille liinaiset aluswaatteet, peittääksensä heidän häpylihansa: kupeista niin reisiin asti pitää ne oleman.
43. Ja Aaron poikinensa pitää ne yllänsä pitämän, koska he menewät seurakunnan majaan, eli koska he lähestywät altaria palwelusta tekemään pyhässä, ettei heille kostettaisi heidän wääryyttänsä, ja he kuolisi. Se pitää oleman hänelle ja hänen siemenellensä hänen jälkeensä ijankaikkinen sääty.

29 Luku.

Aaronin wihkimys ja osa. Laki polttouhrista. Jumalan pyhyys.

Ja tämä on se, kuin sinun pitää tekemän heille, pyhittääkses heitä, että he olisiwat minun pappini: ota yksi nuori mulli, ja kaksi wirheetöintä oinasta. 3 Mos. 8: 2.
2. Ja happamattomia leipiä ja happamattomia kyrsiä sekoitettuja öljyllä, ja happamattomia ohuita kyrsiä woidelluita öljyllä; nisuisista jauhoista pitää sinun ne tekemän.
3. Ja sinun pitää paneman ne koriin, ja korissa ne kantaman edes, niin myös mullin ja ne kaksi oinasta.
4. Ja sinun pitää tuoman Aaronin poikinensa seurakunnan majan owen eteen, ja pesemän heitä wedellä. 3 Mos. 8: 6.
5. Ja sinun pitää ottaman waatteet, ja puettaman Aaronin ylle, sen ahtaan hameen, ja päälliswaate-hameen, ja päälliswaatteen ja rintawaatteen, ja wyöttämän hänen päälliswaatteen wyöllä.
6. Sinun pitää myös paneman hiipan hänen päähänsä, ja laskeman pyhän kruunun hiipan päälle.
7. Ja ottaman woidellusöljyn, ja wuodattaman hänen päänsä päälle, ja woiteleman häntä. 3 Mos. 8: 12.
8. Ja hänen poikansa anna tulla edes, ja pueta heidän yllensä ahtaat hameet.
9. Ja sinun pitää wyöttämän heidän wyöllä, sekä Aaronin että hänen poikansa, ja paneman hiipat heidän päähänsä, että heillä olis pappeus ijankaikkiseksi säädyksi: ja sinun pitää täyttämän Aaronin käden ja hänen poikainsa käden.
10. Ja sinun pitää tuoman mullin seurakunnan majan eteen: ja Aaronin poikinensa pitää paneman kätensä mullin päälle.
3 Mos. 1: 3. l. 8: 14.
11. Niin sinun pitää teurastaman mullin Herran edessä, seurakunnan majan owen tykönä.
12. Ja sinun pitää ottaman mullin werestä, ja siwuman sormellas altarin sarwiin; mutta kaikki sen muu weri wuodata altarin pohjaan.
13. Ja sinun pitää ottaman kaiken lihawuuden kuin sisällykset peittää, ja maksan kalwon, ja molemmat munaskuut, ja lihawuuden, joka on niiden päällä, ja polttaman altarilla. 3 Mos. 3: 3.
14. Mutta mullin lihan ja hänen wuotansa ja rapansa pitää sinun polttaman tu-

lella ulkona leiristä; sillä se on rikos-
uhri. 3 Mos. 4:14. l. 8:17.
15. Yhden oinaan pitää sinun myös ot-
taman: ja Aaronin poikinensa pitää pane-
man heidän kätensä sen oinaan pään päälle.
3 Mos. 8:18.
16. Ja sinun pitää teurastaman oinaan,
ja ottaman hänen werensä, ja priiskoitta-
man altarille ympärinsä.
17. Mutta oinaan pitää sinun leikkaaman
kappaleiksi, ja pesemän hänen sisällyksensä ja
jalkansa, ja paneman sen hänen kappaltensa
ja päänsä päälle.
18. Ja polttaman koko oinaan altarilla;
sillä se on polttouhri Herralle: makia haju
ja tuli Herralle.
19. Toisen oinaan pitää sinun myös otta-
man, ja Aaron poikinensa pitää paneman
kätensä oinaan pään päälle. 3 Mos. 8:22.
20. Ja sinun pitää teurastaman oinaan ja
ottaman hänen werestänsä, ja siwuman
Aaronin ja hänen poikainsa oikian korwan
lehteen ja oikian käden peukaloon, ja heidän
oikian jalkansa isoon warpaaseen: ja priis-
koittaman weren altarille ympärinsä.
21. Ja sinun pitää ottaman werestä, kuin
altarilla on, ja woidellusöljystä, ja priis-
koittaman Aaronin ja hänen waatettensa
päälle, ja hänen poikainsa ja heidän waa-
tettensa päälle: niin hän tulee pyhäksi itse
waatteinensa, ja hänen poikansa waattei-
nensa.
22. Sitte pitää sinun ottaman oinaasta
lihawuuden, ja saparon, ja sen lihawuuden
kuin sisällykset peittää, ja maksan kalwon,
ja molemmat munaskuut, niin myös sen
lihawuuden kuin niiden päällä on, ja oikian
lawan: sillä se on täyttämisen oinas.
23. Ja yhden kyrsän leipää, ja yhden öl-
jykyrsän, ja ohuen kyrsän korista, jossa hap-
pamattomat leiwät owat Herran edessä.
24. Ja sinun pitää paneman kaikki nämät
Aaronin ja hänen poikainsa kätten päälle,
ja häälyttämän ne häälytykseksi Herralle.
25. Ja niin pitää sinun ne ottaman hei-
dän käsistänsä, ja polttaman altarilla polt-
touhriksi ja makiaksi hajuksi Herralle; sillä se
on Herran tuli.
26. Ja sinun pitää ottaman rinnan Aaro-
nin täyttämisen oinaasta, ja pitää sen hää-
lyttämän häälytysuhriksi Herran eteen: ja
se pitää oleman sinun osas.
27. Ja sinun pitää pyhittämän häälytys-
rinnan ja ylönnyslawan, joka häälytetty ja
ylötty on, Aaronin ja hänen poikainsa täyt-
tämisen oinaasta.
28. Ja sen pitää oleman Aaronille ja hä-
nen pojillensa ijankaikkiseksi säädyksi Israe-
lin lapsilta; sillä se on ylönnysuhri: ja
ylönnysuhrin pitää oleman Herran oman
Israelin lapsilta, heidän kiitosuhrissansa ja
ylönnysuhrissansa. 3 Mos. 7:34. l. 10:14.
29. Mutta Aaronin pyhät waatteet pitää
oleman hänen pojillansa hänen jälkeensä,
että heidän pitää niissä woideltaman, ja
heidän kätensä täytettämän.
30. Joka hänen pojistansa tulee papiksi
hänen siaansa, sen pitää pukeman ne yllensä
seitsemän päiwää; jonka pitää käymän seu-
rakunnan majaan palwelemaan pyhässä.
31. Sinun pitää myös ottaman täyttämi-
sen oinaan, ja keittämän sen lihan pyhässä
siassa.
32. Ja Aaronin poikinensa pitää syömän
sen oinaan lihan, ja leiwän, joka on korissa,
seurakunnan majan owen edessä.
3 Mos. 8:31. l. 24:9.
33. Ja niiden pitää ne syömän, jotka nii-
den kautta sowitetut owat, täytettää heidän
käsiänsä, ja pyhitettää heitä. Ei muukalaisen
pidä sitä syömän; sillä se on pyhä.
34. Jos jotakin tähteeksi jää täyttämisen
lihasta ja leiwästä aamuun asti, sen pitää
sinun polttaman tulessa: ei sitä pidä syötä-
män, sillä se on pyhä.
35. Ja näin pitää sinun tekemän Aaro-
nille ja hänen pojillensa, kaiken sen jälkeen,
kuin minä sinulle käskenyt olen: seitsemän
päiwää pitää sinun heidän kätensä täyttämän.
36. Ja joka päiwä teurastaman mullin
rikosuhrin sowinnoksi. Ja sinun pitää puh-
distaman altarin, koskas sowintoa uhraat
sen päällä, ja woiteleman sen, ettäs sen py-
hittäisit.
37. Ja seitsemän päiwää pitää sinun puh-
distaman altarin, ja pyhittämän sen: ja se
altari pitää olemaan kaikkein pyhin. Mitä
ikänänsä siihen altariin tarttuu, se on pyhi-
tetty.
38. Ja tämä on se, kuin sinun pitää teke-
män altarilla: kaksi wuosikuntaista karitsaa
pitää sinun uhraaman joka päiwä sen päällä.
39. Yhden karitsan aamulla, ja toisen ka-
ritsan pitää sinun uhraaman kahden ehtoon
wälillä. 4 Mos. 28:3, 4.
40. Ja kymmenennen osan jauhoja, sekoi-
tettu neljännekseen hinniä puserretun öljyn
kanssa; ja neljännekseen hinniä wiinaa juo-
mauhriksi, yhdelle karitsalle.
41. Ja toisen karitsan pitää sinun uhraa-
man kahden ehtoon wälillä: niinkuin aamul-
lisenkin ruokauhrin ja juomauhrin pitää
sinun sen uhraaman Herralle makiaksi ha-
juksi ja tuleksi.

42. Tämä on alinomainen polttouhri teidän sukukunnillenne seurakunnan majan owen tykönä Herran edessä, kussa minä olen saapuilla teille, ja puhun sinulle.

43. Siellä minä Israelin lapsille olen saapuilla: ja se pyhitetään minun kunniassani.

44. Ja minä pyhitän todistuksen majan altareinensa, ja pyhitän Aaronin poikinensa minulle papiksi.

45. Ja asun Israelin lasten seassa, ja olen heidän Jumalansa. 3 Mos. 26:11. 2 Cor. 6:16.

46. Ja heidän pitää tietämän, että minä olen Herra heidän Jumalansa, joka heidän johdatin Egyptin maalta, että minä asuisin heidän seassansa. Minä olen Herra heidän Jumalansa.

30 Luku.

Suitsutusaltari, sowintoraha, pesoastia, woidellusöljy, pyhän suitsutuksen aine.

Sinun pitää myös tekemän suitsutusaltarin suitsutettaa: sittimipuusta sinun sen tekemän pitää. 2 Mos. 37:25.

2. Kyynärätä pitää oleman hänen pituutensa, ja kyynärätä leweytensä: nelikulmaisen pitää sen oleman, ja kaksi kyynärätä hänen korkeutensa; siitä myös pitää oleman hänen sarwensa.

3. Ja sinun pitää silaaman sen puhtaalla kullalla, hänen lakensa ja seinänsä ympärinsä, ja sen sarwet. Ja sinun pitää tekemän kultaisen wanteen sen ympärinsä.

4. Ja kaksi kultaista rengasta pitää sinun tekemän, molemmille tahwoille kahteen hänen kulmaansa wanteen ala, että korennot niihin pistettäisiin, joilla se kannettaisiin.

5. Sinun pitää myös tekemän korennot sittimipuusta, ja silaaman ne kullalla.

6. Ja asettaman se esiripun eteen, joka on todistusarkin edessä; armoistuimen edessä, joka on todistuksen päällä, siellä minä tulen sinun tykös.

7. Ja Aaronin pitää sen päällä polttaman hywänhajullista suitsutusta; joka aamu, koska hän walmistaa kynttilät, pitää hänen sen suitsuttaman.

8. Niin myös koska Aaron sytyttää kynttilät kahden ehtoon wälillä, pitää hänen sen suitsuttaman: sen suitsutuksen pitää oleman alinomaisen Herran edessä, teidän sukukunnissanne.

9. Ei teidän pidä yhtään muukalaista suitsutusta tekemän sen päällä, eli polttouhria, eli ruokauhria, eikä myös juomauhria uhraaman sen päällä. 3 Mos. 10:1.

10. Ja Aaronin pitää sen sarwein päällä sowittaman kerran wuodessa: rikosuhrin werestä pitää hänen sen päällä kerran wuodessa sowittaman teidän sukukunnissanne: se on kaikkein pyhin Herralle. Hebr. 9:7. l. 10:14.

11. Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:

12. Koskas Israelin lapset luettelet, niin heidän pitää itsekunkin sielunsa edestä antaman sowinnon Herralle, koska he luetellaan: ettei heidän päällensä joku rangaistus tulisi, koska he luetellaan.

13. Ja pitää jokaisen, joka luwussa on, antaman puolen sikliä, pyhän siklin jälkeen: sikli maksaa kaksikymmentä gerahta: puoli sikliä pitää oleman Herran ylönnysuhri. 3 Mos. 27:25. 4 Mos. 3:47. Hes. 45:12.

14. Joka kahdenkymmenen wuotisen luwussa löydetään ja sen ylitse, sen pitää antaman Herralle ylönnysuhrin. 4 Mos. 1:3.

15. Warallisen ei pidä siihen lisäämän, ja köyhän ei pidä wähentämän puolesta siklistä, koska he antawat Herralle ylönnysuhrin teidän sieluinne sowinnoksi.

16. Ja sinun pitää sowintorahan ottaman Israelin lapsilta, ja antaman sen seurakunnan majan palwelukseksi: ja sen pitää Israelin lapsille muistoksi oleman Herran edessä, että teidän sielunne sowitettaisiin.

17. Niin Herra taas puhui Mosekselle, sanoen:

18. Sinun pitää myös tekemän waskisen pesoastian waskijalan kanssa, pesemistä warten: ja sen pitää sinun asettaman seurakunnan majan ja altarin waiheelle, ja paneman siihen wettä. 2 Mos. 38:8. l. 40:30.

19. Että Aaron ja hänen poikansa pesisiwät siitä kätensä ja jalkansa.

20. Koska he menewät seurakunnan majaan, pitää heidän itsensä pesemän wedellä, ettei he kuolisi, taikka koska he lähestywät altarin tykö palwelemaan Herraa sawu-uhrilla.

21. Ja heidän pitää pesemän kätensä ja jalkansa, ettei he kuolisi: ja se pitää heille oleman ijankaikkiseksi säädyksi, hänelle ja hänen siemenellensä heidän sukukunnissansa.

22. Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:

23. Ota sinulles parhaista kaluista: kaikkein kalliimmasta mirhamista wiisisataa sikliä, ja puoli sen wertaa kanelia, kaksisataa ja wiisikymmentä, ja myös kalmusta kaksisataa ja wiisikymmentä; 2 Mos. 37:29.

24. Mutta kasiata wiisisataa, pyhän siklin jälkeen, ja öljyä öljypuusta yksi hin.

25. Ja sinun pitää siitä tekemän pyhän woidellusöljyn, parhaan woiteen apotekarin tawalla: sen pitää pyhän woiteenöljyn oleman.

26. Sillä sinun pitää woiteleman seurakunnan majan, niin myös todistusarkin,
27. Ja pöydän ja kaikki hänen astiansa, ja kynttiläjalan ja sen astiat, niin myös suitsutusaltarin,
28. Polttouhrin-altarin ja kaikki sen astiat, niin myös pesoastian jalkoinensa.
29. Ja sinun pitää ne pyhittämän, ja ne pitää kaikkein pyhimmät oleman: mitä ikänänsä niihin tarttuu, se pitää pyhitetty oleman.
30. Aaronin ja hänen poikansa pitää sinun myös woiteleman ja pyhittämän heitä minulle papiksi.
31. Sinun pitää myös puhuman Israelin lapsille, sanoen: tämä öljy pitää oleman minulle pyhä woidellus teidän sukukunnissanne.
32. Ihmisen ruumiin päälle ei pidä se woidellus wuodatettaman, ja ei teidän pidä myös senkaltaista tekemän; sillä se on pyhä, sentähden pitää myös se teiltä pyhitettämän.
33. Se joka tekee senkaltaista woidetta, eli joka panee siitä muukalaisen päälle, se pitää häwitettämän kansoistansa.
34. Ja Herra sanoi Mosekselle: ota sinulles hywänhajullisia kaluja, stakteta ja galbania; näistä hajawista kaluista, puhtaan pyhän sawun kanssa, pitää yhden werta oleman.
35. Sinun pitää siitä tekemän suitsutuksen, apoteekarin tawalla: suolatun, puhtaan ja pyhän.
36. Ja sinun pitää sen pieneksi survoman, ja paneman siitä todistuksen eteen, seurakunnan majaan, kussa minä olen sinua läsnä: sen pitää teille oleman kaikkein pyhimmän.
37. Ja senkaltaista suitsutusta ei teidän pidä itsellenne tekemän: mutta tämä pitää oleman sinulle pyhä, Herran edessä.
38. Joka senkaltaista tekee suitsuttaaksensa, se pitää häwitettämän kansoistansa.

31 Luku.

Betsaleel, Oholiab, Sabbatti, lain taulut.

Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
2. Katso minä kutsuin nimeltänsä Betsaleelin Urin pojan, Hurin pojanpojan, Judan suwusta. 2 Mos. 35:30. l. 36:1. l. 38:22.
3. Ja täytin hänen Jumalan hengellä: wiisaudella ja ymmärryksellä, ja tiedolla ja kaikkinaisella taidolla:
4. Taitoja ylösajattelemaan, ja tekemään kullasta, ja hopiasta, ja waskesta,
5. Taitawasti leikkaamaan ja sisälle panemaan kiwet, ja taitawasti tekemään puusta kaikkinaista työtä.
6. Ja katso, minä annoin myös hänelle awuksi Oholiabin Abisamachin pojan, Danin suwusta, ja itsekunkin taitawan sydämeen annoin minä taidon tekemään kaikkia, mitä minä olen sinulle käskenyt:
7. Seurakunnan majan ja liiton arkin, ja armoistuimen, joka sen päällä on, ja kaikki majan astiat, 2 Mos. 35:11, rc. l. 39:33.
8. Pöydän ja sen astiat, ja sen puhtaan kynttiläjalan, ja kaikki sen kalut, ja myös sawualtarin.
9. Polttouhri-altarin ja kaikki sen kalut, ja myös pesoastian jalkoinensa,
10. Ja wirkawaatteet, ja papin Aaronin pyhät waatteet, ja hänen poikainsa waatteet, papin wirkaan,
11. Woidellusöljyn ja suitsutuksen hajawista kaluista, pyhään: kaiken sen jälkeen kuin minä olen sinulle käskenyt, pitää teidän tekemän.
12. Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
13. Puhu Israelin lapsille, sanoen: teidän pitää kaiketi pitämän minun sabbattini; sillä se on merkki minun wälilläni ja teidän, teidän suwuissanne, että te tietäisitte minun olewan Herran, joka teitä pyhitän. 1 Mos. 2:2. Hes. 20:12.
14. Sentähden pitäkäät sabbatti; sillä se on teillä pyhä: joka sen rikkoo, hänen pitää totisesti kuoleman; sillä kuka ikänänsä silloin työtä tekee, sen sielu pitää häwitettämän kansansa seasta.
15. Kuusi päiwää pitää työtä tehtämän, mutta seitsemäntenä päiwänä on sabbatin lepo, pyhä Herralle: kuka ikänänsä työtä tekee sabbatin päiwänä, hänen pitää totisesti kuoleman.
16. Sentähden pitäkään Israelin lapset sabbatin, että he sen pyhittäisiwät heidän sukukunnissansa ijankaikkiseksi liitoksi.
17. Minun ja Israelin lasten wälillä on se ijankaikkinen merkki; sillä kuutena päiwänä teki Herra taiwaan ja maan, mutta seitsemäntenä päiwänä hän lepäsi, ja wirwoitti itsensä.
18. Ja sittekuin Herra oli lopettanut puheensa Moseksen kanssa Sinain wuorella, antoi hän hänelle kaksi todistuksen taulua, jotka oliwat kiwestä, Jumalan sormella kirjoitetut. 2 Mos. 32:16. 5 Mos. 9:10.

32 Luku.

Aaronin wasikka. Jumalan wiha. Moseksen esirukous ja kiitwaus. Kansan rangaistus.

Mutta koska kansa näki, että Moses wiipyi tulemasta alas wuorelta, niin he kokountuiwat Aaronia wastaan, ja sanoiwat hänelle: nouse, tee meille jumalita, jotka meidän edellämme käwisiwät; sillä en me tiedä, mitä tälle miehelle Mosekselle tapahtunut on, joka meidän Egyptin maalta johdatti. Ps. 106:19. Ap. T. 7:40.

2. Niin sanoi Aaron heille: rewäiskäät ne kultaiset korwarenkaat, jotka owat teidän emännittenne korwissa, ja teidän poikainne ja teidän tytärtenne: ja tuokaat minun tyköni.

3. Niin kaikki kansa rewäisi ne kultaiset korwarenkaat, jotka oliwat heidän korwissansa: ja toiwat Aaronin tykö.

4. Jonka hän otti heidän kädestänsä, ja kuwasi sen kaiwinraudalla, ja teki siitä waletun wasikan; ja he sanoiwat: nämät owat sinun jumalas, Israel, jotka sinun Egyptin maalta johdattiwat ulos.

5. Koska Aaron sen näki, rakensi hän alttarin heidän eteensä; ja Aaron huusi ja sanoi: huomenna on Herran juhlapäiwä.

6. Ja he warhain aamulla nousiwat toisna päiwänä, ja uhrasiwat polttouhria, ja kantoiwat edes kiitosuhria. Ja kansa istui syömään ja juomaan, ja nousiwat mässäämään. 1 Cor. 10:7.

7. Mutta Herra puhui Mosekselle: mene, astu alas; sillä sinun kansas, jonka sinä Egyptin maalta johdatit ulos, turmeli itsensä. 5 Mos. 9:12.

8. He äkisti poikkesiwat pois siitä tieltä, jonka minä heille käskin. He tekiwät heillensä waletun wasikan, ja kumarsiwat sitä, ja uhrasiwat sille, ja sanoiwat: nämät owat sinun jumalas, Israel, jotka sinun Egyptin maalta johdattiwat ulos.

9. Ja Herra sanoi Mosekselle: minä näjin tämän kansan, ja katso, se on niskuri kansa.

10. Sentähden salli nyt minun wihani julmistua heidän päällensä, että minä hukutan heidän: niin minä teen sinun suureksi kansaksi.

11. Mutta Moses rukoili hartaasti Herran Jumalansa edessä, ja sanoi: Herra, miksi sinun wihas julmistuu sinun kansas päälle, jonkas Egyptin maalta johdatit ulos, suurella woimalla ja wäkewällä kädellä? Ps. 106:23.

12. Miksi Egyptiläiset pitäis puhuman ja sanoman: heidän wahingoksensa hän heitä johdatti ulos, tappaaksensa heitä wuorella, ja häwittääksensä heitä maan päältä? Käännä pois sinun wihas hirmuisuudesta, ja kadu sitä pahaa sinun kansaas wastaan. 4 Mos. 14:13, ꝛc.

13. Muista sinun palwelioitas Abrahamia, Isaachia ja Israelia, joille sinä itse kauttas wannoit, ja sanoit heille: minä enännän teidän siemenenne niinkuin taiwaan tähdet: ja kaiken tämän maan, josta minä sanoin, annan teidän siemenellenne, ja heidän pitää sen perimän ijankaikkisesti. 1 Mos. 12:7. l. 15:5. l. 22:16, 17. l. 28:13. l. 48:16. Hebr. 6:13, 14.

14. Niin Herra katui sitä pahaa, jonka hän uhkasi tehdä kansallensa.

15. Ja Moses käänsi itsensä ja astui alas wuorelta, ja hänen kädessänsä oli kaksi todistuksen taulua: ja taulut oliwat kirjoitetut molemmilta puolilta. 2 Mos. 34:29.

16. Ja taulut oliwat Jumalan teko: ja kirjoitus oli myös Jumalan kirjoitus, kaiwettu tauluihin. 2 Mos. 31:18.

17. Koska Josua kuuli kansan huudon, sanoi hän Mosekselle: sodan ääni on leirissä.

18. Hän wastasi: ei se ole woittajitten, eikä woitettuiden huuto: minä kuulen weisaajitten äänen.

19. Ja koska hän lähestyi leiriä, näki hän wasikan ja hypyn. Ja Moseksen wiha julmistui, ja heitti pois käsistänsä taulut, ja löi ne rikki wuoren alla. 5 Mos. 9:17.

20. Hän otti myös wasikan, jonka he tehneet oliwat, ja poltti tulella, ja musersi sen tuhwaksi; sitte hajoitti hän sen weteen, ja antoi sen Israelin lasten juoda. 5 Mos. 9:21.

21. Ja Moses sanoi Aaronille: mitä tämä kansa on sinulle tehnyt, ettäs niin suuren rikoksen saatit heidän päällensä?

22. Ja Aaron sanoi: älköön minun herrani wiha julmistuko: sinä tiedät, että tämä kansa on pahuudessa.

23. He sanoiwat minulle: tee meille jumalita, jotka meidän edellämme käwisiwät; sillä en me tiedä, mitä tälle miehelle Mosekselle tapahtunut on, joka meidän Egyptin maalta johdatti.

24. Joille minä sanoin: joilla on kultaa, rewäiskään sen pois; ja he antoiwat sen minulle, ja minä heitin sen tuleen, ja siitä tuli tämä wasikka.

25. Koska Moses näki, että kansa oli paljastettu; sillä Aaron oli heidän paljastanut häwäistykseksi heidän wihollisillensa;

26. Niin Moses seisoi leirin portissa, ja sanoi: joka on Herran oma, se tulkaan minun tyköni; niin kokountuiwat hänen tykönsä kaikki Lewin pojat.

27. Joille hän sanoi: näin sanoo Herra
Israelin Jumala: jokainen sitokaan miekan
kupeillensa: waeltakaat läpitse, ja palaitkaat
portista niin porttiin leirissä, ja tappakaat
itsekukin weljensä, ja kukin ystäwänsä, ja ku=
kin lähimmäisensä. 5 Mos. 33: 9.
28. Niin Lewin pojat tekiwät Mosesen
käskyn jälkeen: ja sinä päiwänä lankesi kan=
sasta liki kolmetuhatta miestä.
29. Moses sanoi: pyhittäkäät tänäpänä
teidän kätenne Herralle, itsekukin pojassansa
ja weljessänsä, että hän tänäpänä antais
teille siunauksen.
30. Toisna päiwänä sanoi Moses kansal=
le: te olette tehneet suuren synnin; ja nyt
minä astun ylös Herran tykö, jos minä mi=
tämaks taidan sowittaa teidän rikoksenne.
31. Niin Moses palasi Herran tykö, ja sa=
noi: minä rukoilen; tämä kansa teki suuren
synnin, ja he tekiwät itsellensä kultaisia ju=
malita.
32. Nyt siis anna heidän rikoksensa anteeksi;
mutta jolleikä, niin pyhi minua nyt pois
sinun kirjastas, jonkas kirjoittanut olet.
Rom. 9: 3.
33. Ja Herra sanoi Mosekselle: joka minua
wastaan syntiä tekee, sen minä pyhin mi=
nun kirjastani.
34. Niin mene sinä nyt, ja johdata kansa
sille sialle, josta minä olen sinulle puhunut:
katsos, minun enkelini käy sinun edelläs.
Mutta minun etsikkopäiwänäni kostan mi=
nä heidän rikoksensa. 2 Mos. 23: 20.
35. Ja niin löi Herra kansaa; että he oli=
wat tehneet wasikan, jonka Aaron teki.

33 Luku.

Kansan murhe. Moses siirtää majan, Herra puhuttelee häntä, ja hän tahtoo nähdä Jumalan kunnian.

Ja Herra puhui Mosekselle: mene täältä,
sinä ja kansa, jonkas johdatit Egyptin maal=
ta, sille maalle, kuin minä wannoin Abra=
hamille, Isaachille ja Jacobille, sanoen:
sinun siemenelles minä sen annan. 1 Mos. 12: 7.
2. Ja lähetän sinun edelläs enkelin, ja ajan
pois Cananealaiset, Amorealaiset, ja He=
thealaiset, ja Pheresealaiset, Hewealaiset, ja
Jebusealaiset, 2 Mos. 23: 20. l. 32: 34.
3. Sille maalle, jossa rieskaa ja hunajata
wuotaa; sillä en minä mene sinun kanssas,
sillä sinä olet niskuri kansa, etten minä sinua
joskus tiellä hukuttaisi.
4. Koska kansa kuuli tämän pahan puheen,
tuliwat he surulliseksi, ja ei yksikään pukenut
kaunistusta yllensä.
5. Ja Herra sanoi Mosekselle: sano Israe=
lin lapsille: te olette niskuri kansa, minä tu=
len äkisti sinun päälles, ja hukutan sinun;
riisu siis nyt kaunistukses sinultas, että mi=
nä tietäisin, mitä minä sinulle tekisin.
2 Mos. 32: 9. 5 Mos. 9: 13.
6. Niin riisuiwat Israelin lapset kaunis=
tuksensa Horebin wuoren tykönä.
7. Moses myös otti majan ja pani sen
ylös kauwas leiristä, ja kutsui sen seura=
kunnan majaksi: ja kuka ikänänsä tahtoi ky=
syä Herralta, hänen piti menemän seura=
kunnan majan tykö, joka oli ulkona leiristä.
8. Ja tapahtui, koska Moses meni majan
tykö, niin nousi kaikki kansa, ja itsekukin sei=
soi majansa owella, ja katseliwat Mosesen
jälkeen siihen asti, että hän tuli majaan.
9. Ja tapahtui, koska Moses tuli majaan,
tuli pilwen patsas alas, ja seisoi majan
owella: ja puhutteli Mosesta.
10. Ja koska kaikki kansa näki pilwen pat=
saan seisowan majan owen edessä, niin kaikki
kansa nousi, ja itsekukin kumarsi itsensä ma=
jansa owella.
11. Ja Herra puhutteli Mosesta kaswosta
niin kaswoon, niinkuin joku ystäwätänsä
puhuttelee. Ja koska hän palasi leiriin, niin
hänen palweliansa Josua Nunin poika, se
nuorukainen, ei lähtenyt majasta. 4 Mos. 12: 8.
12. Ja Moses sanoi Herralle: katso, sinä
sanot minulle: johdata tämä kansa, ja 'et
sinä ilmoittanut minulle, kenenkä sinä lähe=
tät minun kanssani; ja kuitenkin sinä sanoit
minulle: minä tunnen sinun nimeltäs, ja
sinä olet myös armon löytänyt minun edes=
säni.
13. Nyt siis, jos minä muutoin olen ar=
mon löytänyt sinun edessäs, niin osoita nyt
minulle sinun ties, että minä sinun tuntisin
ja löytäisin armon sinun edessäs: ja katso
kuitenkin, että tämä wäki on sinun kansas.
14. Ja hän sanoi: minun kaswoni käy
sinun edelläs, ja minä annan sinulle lewon.
5 Mos. 4: 37.
15. Ja hän sanoi hänelle: jollei sinun kas=
wos käy edellä, niin älä wie meitä tästä pois.
16. Ja mistä se tässä tietää saadaan, että
minä ja sinun kansas olemme löytäneet ar=
mon sinun edessäs? Eikö, koskas waellat
meidän kanssamme? että me eroitettaisiin,
minä ja sinun kansas, kaikista kansoista, jot=
ka owat maan piirin päällä.
17. Ja Herra sanoi Mosekselle: ja minä
myös tämän teen, kuin sinä sanoit; sillä sinä
olet löytänyt armon minun edessäni, ja mi=
nä tunnen sinun nimeltäs.
18. Mutta hän sanoi: osoita siis minulle
sinun kunnias.
19. Ja hän wastasi: minä annan kaikki

minun hywyyteni käydä sinun kaswois edellä, ja tahdon saarnata Herran nimeä sinun edessäs. Ja minä armaitsen, ketä minä armaitsen, ja olen laupias, jolle minä laupias olen. 2 Mos. 34:5. Rom. 9:15.

20. Ja sanoi taas: et sinä taida nähdä minun kaswojani; sillä ei yksikään ihminen, joka minun näkee, taida elää.

21. Wielä sanoi Herra: katsos, sia on minun tykönäni: siellä pitää sinun seisoman kalliolla.

22. Ja pitää tapahtuman, koska minun kunniani waeltaa ohitse, niin minä panen sinun kallion rotkoon, ja minä peitän sinun minun kädelläni niinkauwan kuin minä waellan ohitse.

23. Sitte koska minä otan pois minun käteni, saat sinä nähdä minun takaa; waan minun kaswojani ei taita nähtää.

34 Luku.

Uudet taulut. Wuotiset juhlat. Liitto uudistetaan. Mosesen kaswoin paiste.

Ja Herra sanoi Mosekselle: wuole sinulles kaksi kiwistä taulua entisten kaltaista: ja minä kirjoitan niihin tauluihin ne sanat, jotka ensimäisissä tauluissa oliwat, jotkas löit rikki. 5 Mos. 10:1.

2. Ole siis huomenna walmis, ja astu warhain Sinain wuorelle, ja seiso siellä minun edessäni wuoren kukkulalla.

3. Waan älkään yksikään astuko ylös sinun kanssas, älkään myös yksikään koko sillä wuorella näkykö; ja eikä lampaita eikä karjaa pidä kaittaman sen wuoren kohdalla.

4. Ja Moses teki kaksi kiwistä taulua entisten kaltaista, ja nousi aamulla warhain, ja astui ylös Sinain wuorelle, niinkuin Herra hänen käskenyt oli, ja otti ne kaksi kiwistä taulua käteensä.

5. Ja Herra astui alas pilwessä, ja seisoi hänen kanssansa siellä, ja saarnasi Herran nimestä. 2 Mos. 33:19.

6. Ja Herra waelsi hänen kaswoinsa edessä, ja huusi: Herra, Herra, Jumala (on) laupias ja armollinen, ja pitkämielinen: suuresta armosta ja totuudesta;
Ps. 86:15. Ps. 103:8. Ps. 145:8.

7. Joka pitää laupiuden tuhanteen polween, ja ottaa pois wääryyden, ylitsekäymisen ja synnin: jonka edessä ei yksikään ole wiatoin, joka etsii isäin wääryyden lasten ja lastenlasten päälle, hamaan kolmanteen ja neljänteen polween. 2 Mos. 20:5, 6. 4 Mos. 14:18.
5 Mos. 5:9. Job. 9:2. Ps. 143:2. Jerem. 32:18.

8. Ja Moses kiiruusti kumarsi itsensä maahan, ja rukoili.

9. Ja sanoi: Herra, jos minä olen löytänyt armon sinun edessäs, niin käykään siis Herra meidän kanssamme: sillä tämä on niskuri kansa; että sinä olisit meidän wääryydellemme ja synnillemme armollinen, ja omistaisit meitä sinulles perimiseksi.

10. Ja hän sanoi: katso, minä teen liiton kaiken sinun kansas edessä, ja minä myös teen ihmeellisiä tekoja, joidenka kaltaisia ei ikänänsä ennen tehty ole jossakussa maassa, eikä yhdenkään kansan seassa: ja kaiken kansan, joiden seassa sinä olet, pitää näkemän Herran teot; sillä se pitää oleman peljättäwä, kuin minä sinun kanssas teen.
5 Mos. 5:2.

11. Pidä se, kuin minä sinulle tänäpänä käsken: katso, minä ajan ulos sinun edestäs Amorealaisen, Cananealaisen, Hethealaisen, Pheresealaisen, Hewealaisen ja Jebusealaisen.

12. Kawahda sinuas, ettet sinä tee liittoa sen maan asuwaisten kanssa, johonkas tulet; ettei se olisi sinulle paulaksi teidän keskellänne. 2 Mos. 23:32. 5 Mos. 7:2.

13. Waan heidän altarinsa pitää teidän kukistaman, ja heidän kuwansa rikkoman: ja heidän metsistönsä maahan lyömän.

14. Sillä ei sinun pidä rukoileman muita jumalita: sillä Herran nimi on kiiwoittelia, että hän on kiiwas Jumala.

15. Ei sinun pidä joskus tekemän liittoa sen maan asuwaisten kanssa: sillä, koska he hauristelewat heidän jumalittensa kanssa, ja uhraawat jumalillensa, ja kutsuwat sinun, ettäs söisit heidän uhristansa,

16. Ja ottaisit heidän tyttäristänsä sinun pojilles emäntiä; jotka hauristelewat heidän jumalittensa kanssa, ja saattawat sinun poikas myös heidän jumalittensa kanssa hauristelemaan. 4 Mos. 25:1, 2. 1 Kun. k. 11:2.

17. Ei sinun pidä waletuita jumalita tekemän sinulles. 2 Mos. 20:4.

18. Happamattoman leiwän juhlan sinun pitää pitämän. Seitsemän päiwää pitää sinun happamatointa leipää syömän, niinkuin minä sinulle käskenyt olen, määrätyllä ajalla Abibin kuulla; sillä sinä olet lähtenyt Egyptistä Abibin kuulla. 2 Mos. 12:15. k. 23:15.

19. Kaikki, jotka ensin awaawat äitinsä kohdun, owat minun: kaikki härkyiset karjasta, ja oinaat lampaista, jotka esikoiset owat.
2 Mos. 13:2, 12. k. 22:29, 30. 4 Mos. 18:15. Luc. 2:23.

20. Mutta aasin esikoisen pitää sinun lunastaman lampaalla; jos et sinä lunasta, niin wäännä hänen niskansa poikki. Jokaisen esikoisen sinun pojistas pitää sinun lu-

nastaman, ja ei yksikään pidä tyhjin käsin
minun eteeni tuleman. 5 Mos. 16:16.
21. Kuusi päiwää pitää sinun työtä teke=
män, ja seitsemäntenä päiwänä pitää sinun
lepäämän: sekä pellon kyntämisestä että niit=
tämisestä pitää sinun lepäämän.
2 Mos. 23:12. l. 31:15. l. 35:2. 5 Mos. 5:12. l. 13:14.
22. Wiikkojuhlan sinun pitää pitämän, en=
simäisestä nisun elon uutisesta: ja korjaa=
misen juhlan, wuoden lopulla.
23. Kolmasti wuodessa pitää kaikki mie=
henpuoles näkymän sen kaikkiwaltiaan Her=
ran Israelin Jumalan edessä.
2 Mos. 23:17. 3 Mos. 16:16.
24. Sillä minä ajan ulos pakanat sinun
edestäs, ja lewitän sinun maas ääret; ja ei
pidä yhdenkään himoitseman sinun maatas,
koska sinä menet ylös näyttämään itses
Herralle sinun Jumalalles, kolmasti wuo=
dessa.
25. Ei sinun pidä uhraaman minun uhri=
ni werta happaman leiwän ohessa. Ja
pääsiäisjuhlan uhrista ei pidä mitään jää=
män yön ylitse huomeneksi.
2 Mos. 12:10. l. 23:18.
26. Ensimäisestä sinun maas kaswon uu=
tisesta pitää sinun tuoman sinun Herras
Jumalas huoneeseen. Ei sinun pidä keittä=
män wohlaa hänen emänsä rieskassa.
2 Mos. 23:19. 5 Mos. 14:21.
27. Ja Herra sanoi Mosekselle: kirjoita
sinulles nämät sanat: sillä näiden sanain
jälkeen olen minä liiton tehnyt sinun ja Is=
raelin kanssa. 2 Mos. 24:4.
28. Ja hän oli siellä Herran tykönä neljä=
kymmentä päiwää ja neljäkymmentä yötä,
ja ei syönyt leipää, eikä juonut wettä: ja
hän kirjoitti tauluihin liiton sanat, ne kym=
menet sanat. 2 Mos. 24:18. 5 Mos. 4:13. l. 9:9, 18.
29. Koska Moses astui Sinain wuorelta
alas, oli hänellä kaksi todistustaulua kädes=
sänsä, astuissansa alas wuorelta: ja ei Mo=
ses tietänyt, että hänen kaswonsa nahka
paisti siitä, että Herra oli puhutellut häntä.
2 Cor. 3:7.
30. Ja koska Aaron ja kaikki Israelin lap=
set näkiwät hänen kaswonsa nahan paista=
wan, pelkäsiwät he häntä lähestyä.
31. Niin kutsui Moses heitä, ja he käänsi=
wät heitänsä hänen puoleensa, sekä Aaron
että kaikki ylimmäiset kansan seasta, ja Mo=
ses puhutteli heitä.
32. Sitte lähestyiwät kaikki Israelin lap=
set häntä, ja hän käski heille kaikki ne, kuin
Herra puhui hänen kanssansa Sinain wuo=
rella.
33. Ja että Moses olis tainnut päättää
puheensa heidän kanssansa, pani hän peit=
teen kaswoinsa eteen. 2 Cor. 3:13.
34. Mutta koska hän meni sisälle Herran
eteen puhuttelemaan häntä, pani hän peit=
teen pois, niin kauwaksi kuin hän läksi jäl=
lensä ulos. Ja koska hän läksi ulos, puhui
hän Israelin lapsille, mitä hänelle käsketty
oli.
35. Niin katsoiwat Israelin lapset hänen
kaswoihinsa, kuinka hänen kaswoinsa nahka
paisti: niin weti hän jällensä peitteen kas=
woinsa päälle, niin kauwaksi kuin hän jäl=
lensä meni puhuttelemaan häntä.

35 Luku.

Sabbatin lepo. Majan ylönnysuhri ja rakentajat.

Ja Moses kokosi kaiken Israelin lasten
seurakunnan, ja sanoi heille: nämät owat
ne, kuin Herra käskenyt on teidän tehdä.
2. Kuusi päiwää pitää työtä tehtämän,
mutta seitsemännen päiwän pitää teille py=
hä oleman, sabbatin lepo Herralle: kuka
ikänänsä silloin työtä tekee, sen pitää kuole=
man. 2 Mos. 20:9. l. 23:12.
3. Ei teidän pidä tulta sytyttämän kaikissa
teidän asuinsioissanne sabbatin päiwänä.
4. Ja Moses sanoi kaikelle Israelin lasten
seurakunnalle: tämä on se, jota Herra käs=
kenyt on, sanoen:
5. Ottakaat teidän seastanne ylönnysuhria
Herralle: jokainen, jolla hywäntahtoinen sy=
dän on, tuokaan ylönnysuhrin Herralle:
kultaa, hopiata ja waskea, 2 Mos. 25:2.
6. Sinisiä, purpuraisia, ja tulipunaisia
willoja, kallista liinaa ja wuohen karwoja,
7. Punalla painetuita oinaan nahkoja, ja
techaschim=nahkoja, ja sittimipuita,
8. Öljyä lamppuihin, ja hywänhajuisia
kaluja woidellusöljyyn ja hywään suitsu=
tukseen,
9. Onichin kiwiä ja sisälle=suljetuita kiwiä
päälliswaatteeseen ja rintawaatteeseen.
10. Ja jokainen taitawa teidän seassanne
tulkaan ja tehkään kaikki, mitä Herra käske=
nyt on:
11. Majan waatteinensa, peitteinensä, ren=
kainensa, lautoinensa, korentoinensa, patsai=
nensa ja jalkoinensa;
12. Arkin korentoinensa, armoistuimen ja
esiripun;
13. Pöydän korentoinensa ja kaikki sen ka=
lut, niin myös katsomusleiwän;
14. Kynttiläjalan kaluinensa walistamaan,
ja hänen lamppunsa ja öljyä walkeudeksi.
15. Ja sawualtarin korentoinensa, woidel=
lusöljyn ja hywänhajawia kaluja suitsutuk=
seen, ja waatteen majan owen eteen; 2 Mos. 30:1.

16. Polttouhrin altarin waskihäkin kanssa, korennot ja kaikki sen astiat: pesoastian jalkoinensa; 2 Mos. 27:1.
17. Pihan waatteet patsainensa ja jalkoinensa, niin myös waatteen pihan owen eteen;
18. Majan ja pihan waarnat köysinensä;
19. Wirkawaatteet pyhän palwelukseen: pyhät waatteet papille Aaronille, hänen poikainsa waatetten kanssa, papin wirkaan.
20. Silloin meni koko Israelin lasten seurakunta ulos Moseksen kaswoin edestä,
21. Ja tuli jokainen, jonka sydän kehoitettiin, ja jolla oli hywänsuopainen henki, ja toiwat ylönnysuhrin Herralle, seurakunnan majan tarpeheksi, ja kaikkeen sen palwelukseen, ja niihin pyhiin waatteisiin.
22. Ja tuliwat sekä miehet että waimot, kaikki, joilla oli hywänsuopainen sydän, ja toiwat rannerenkaita, korwarenkaita, sormuksia ja solkia, ja kaikkinaisia kultaisia astioita; toi myös joka mies kultaa häälytysuhriksi Herralle.
23. Ja jokainen toi, joka tyköänsä löysi sinisiä, ja purpuraisia, ja tulipunaisia willoja, ja kallista liinaa, ja wuohen karwoja, punalla painetuita oinaan nahkoja, ja techaschim-nahkoja.
24. Jokainen joka hopiata ja waskea ylönsi, hän sen toi ylönnysuhriksi Herralle. Ja jokainen, joka tyköänsä löysi sittimipuita, hän toi niitä kaikkinaiseksi Jumalan palweluksen tarpeeksi.
25. Ja kaikki taitawat waimot kehräsiwät käsillänsä, ja toiwat heidän kehräyksensä sinisistä, ja purpuraisista, ja tulipunaisista willoista, ja kalliista liinasta.
26. Ja ne waimot, jotka senkaltaisia töitä taisiwat, ja siihen oliwat hywäntahtoiset, ne kehräsiwät wuohen karwoja.
27. Mutta päämiehet toiwat onichin kiwiä, ja kiinnitettyjä kiwiä, päälliswaatteeseen ja rintawaatteeseen;
28. Ja hywänhajullisia yrttejä, ja öljyä walkeudeksi, ja woidellusöljyksi, ja yrttein suitsutukseksi. 2 Mos. 30:23.
29. Ja niin Israelin lapset toiwat hywällä mielellä, sekä miehet että waimot, kaikkinaiseen tarpeeseen, niinkuin Herra Mosekselle käskenyt oli että tehtämän piti.
30. Ja Moses sanoi Israelin lapsille: katsokaat, Herra on kutsunut Betsaleelin nimeltä, Urin pojan, Hurin pojanpojan, Judan suwusta. 2 Mos. 31:2.
31. Ja on täyttänyt hänen Jumalan hengellä: taidolla, ymmärryksellä ja tiedolla kaikkinaiseen työhön;
32. Ja taitawasti ylösajattelemaan sitä, kuin tehdä taidetaan kullasta, hopiasta ja waskesta,
33. Taitawasti kaiwamaan ja sisälle kiinnittämään kalliita kiwiä, weistämään puita, ja tekemään taitawasti kaikkinaista wisua työtä;
34. Ja on antanut taidon hänen sydämeensä opettaa: ynnä Oholiabin Ahisamachin pojan kanssa Danin suwusta; 2 Mos. 31:6.
35. Ja on täyttänyt heidän sydämensä taidolla, tekemään kaikkinaista wisua työtä, kaiwamaan, kutomaan ja neulomaan sinisiä, ja purpuraisia, ja tulipunaisia willoja, ja kallista liinaa, niin että he tekewät ja ylösajattelewat kaikkinaisia taitawasti.

36 Luku.

Ylönnysuhri estetään. Waatteet, peite, laudat, korennot ja esirippu tehdään.

Niin Betsaleel ja Oholiab tekiwät työtä, ja jokainen taitawa mies, joille Herra oli antanut taidon ja ymmärryksen, tietämään tehdä kaikkea pyhän palweluksen työtä: kaiken sen jälkeen kuin Herra käskenyt oli.
2. Ja Moses kutsui Betsaleelin ja Oholiabin, ja kaikki taitawat miehet, joiden sydämiin Herra oli taidon antanut: kaikki ne, jotka mielellänsä itsensä taritsiwat ja meniwät sitä työtä tekemään;
3. Ja he ottiwat Mosekselta kaikkinaiset ylönnykset, jotka Israelin lapset toiwat pyhän palweluksen tarpeeksi, että sen piti tehdyksi tuleman: ja he toiwat joka aamu hywänmielisen lahjansa hänelle.
4. Niin tuliwat kaikki taitawat miehet, jotka kaikkea työtä tekiwät pyhän rakennuksessa, itsekukin työstänsä kuin hän teki.
5. Ja he puhuiwat Mosekselle, sanoen: kansa tuo ylön paljon: enämmän kuin tämän palweluksen rakennukseen tarwitaan, jonka Herra on käskenyt tehdä.
6. Niin Moses käski kaikille kuuluttaa leirissä, sanoen: älkään yksikään mies eikkä waimo enämpi tuoko pyhän ylönnykseksi. Ja niin kansa estettiin tuomasta.
7. Sillä jo oli kalua kyllä kaikkinaiseen tarpeeseen kuin tehtämän piti, ja wielä sittekin liiaksi.
8. Ja niin kaikki taitawat miehet, jotka siinä työssä oliwat, tekiwät majan kymmenen waatetta: kalliista kerratusta liinasta, sinisistä, purpuraisista, ja tulipunaisista willoista; ynnä Cherubimein kanssa tekiwät he ne, taitawasti. 2 Mos. 26:1.
9. Ja kunkin waatteen pituus oli kahdeksankolmattakymmentä kynärätä, ja joka

waatteen leweys neljä kyynärätä: yksi mitta oli kaikilla waatteilla.
10. Ja hän yhdisti wiisi waatetta toinen toiseensa, ja taas wiisi waatetta toinen toiseensa.
11. Ja teki myös silmukset sinisistä willoista sen ensimäisen waatteen palteeseen sauman kohdalle: ja niin hän myös teki sen äärimäisen waatteen reunaan toisen sauman kohdalle.
12. Wiisikymmentä silmusta hän teki ensimäiseen waatteeseen, ja wiisikymmentä silmusta toisen waatteen reunaan, joilla he toinen toisiinsa yhdistettiin: ja silmukset oliwat toinen toisensa kohdalla.
13. Ja hän teki myös wiisikymmentä kultaista koukkua, joilla hän waatteet toinen toiseensa yhdisti, niin että se tuli yhdeksi majaksi.
14. Ja hän teki waatteet wuohen karwoista, peitteeksi majan päälle: yksitoistakymmentä waatetta hän niistä teki. 2 Mos. 26: 7.
15. Jokaisen waatteen pituus oli kolmekymmentä kyynärätä, ja leweys neljä kyynärätä: yksi mitta oli kaikilla yhdellätoistakymmenellä waatteella.
16. Ja yhdisti wiisi waatetta erinänsä, ja kuusi waatetta erinänsä.
17. Ja teki wiisikymmentä silmusta äärimäisen waatteen reunalle, sauman kohdalle, ja teki myös wiisikymmentä silmusta toisen waatteen reunaan, sauman kohdalle.
18. Ja hän teki wiisikymmentä waskikoukkua, joilla maja yhdistettiin, että se yksi olis.
19. Ja teki peitteen majan päälle, punalla painetuista oinaan nahoista, ja wielä peitteen sen päälle techaschim-nahoista.
2 Mos. 26: 14.
20. Ja teki majan laudat sittimipuista, pystyälle olemaan. 2 Mos. 26: 15.
21. Jokaisen laudan pituus oli kymmenen kyynärätä, ja leweys puolitoista kyynärätä.
22. Jokaiseen lautaan teki hän kaksi waarnaa, joilla he toinen toiseensa liitettiin: niin teki hän kaikki majan laudat.
23. Ja hän teki ne majan laudat, niin että kaksikymmentä lautaa seisoi etelään päin.
24. Ja teki neljäkymmentä hopiajalkaa kahdenkymmenen laudan ala: joka laudan ala kaksi jalkaa, aina kahden waarnan kanssa.
25. Hän teki myös toiselle siwulle majaa, pohjan puolelle, kaksikymmentä lautaa,
26. Neljänkymmenen hopiajalan kanssa: aina kaksi jalkaa kunkin laudan ala.
27. Mutta perälle majaa, länteen päin, teki hän kuusi lautaa.
28. Ja teki kaksi muuta lautaa majan kulmille, molemmille siwuille,
29. Niin että kumpikin niistä tuli yhteen alhaalta; niin myös ylhäältä yhdistettiin ne yhdellä renkaalla: niin hän teki niille molemmille kulmille.
30. Ja oli kahdeksan lautaa, ja kuusitoistakymmentä hopiajalkaa: aina kaksi jalkaa yhden laudan alla.
31. Niin teki hän myös korennot sittimipuusta: wiisi niihin lautoihin, jotka oliwat yhdellä puolella majaa. 2 Mos. 26: 26.
32. Ja wiisi korentoa niihin lautoihin, jotka oliwat toisella puolen majaa, ja taas wiisi korentoa niihin lautoihin, jotka oliwat kahden puolen majaa länteen päin.
33. Ja teki keskimäisen korennon, niin että se piti lautain keskeltä sisälle sysättämän, yhdestä kulmasta niin toiseen.
34. Ja silasi laudat päältä kullalla, mutta heidän renkaansa teki hän kullasta, joihinka korennot pistettiin: ja silasi myös korennot kullalla.
35. Hän teki myös esiripun, sinisistä, purpuraisista ja tulipunaisista willoista ja kalliista kerratusta liinasta: hän teki myös Cherubimin sen päälle taitawasti.
2 Mos. 26: 31.
36. Ja teki siihen neljä patsasta sittimipuusta, ja silasi ne kullalla, ja niiden koukut kullasta, ja waloi niille neljä hopiajalkaa.
37. Ja teki waatteen majan owen eteen, sinisistä, ja purpuraisista, ja tulipunaisista willoista, ja walkiasta kerratusta liinasta: taitawasti neulotun.
38. Ja wiisi patsasta heidän koukkuinsa kanssa, ja silasi niiden päät, ja heidän wanteensa kullalla: ja niiden wiisi waskijalkaa.

37 Luku.

Arkki, armoistuin, pöytä, kynttiläjalka, suitsutusaltari ja woidellusöljy.

Ja Betsaleel teki arkin sittimipuusta: puoltakolmatta kyynärätä pitkän, puoltatoista kyynärätä lewiän, ja puolitoista kyynärätä korkian. 2 Mos. 25: 10.
2. Ja silasi sen puhtaalla kullalla, sekä sisältä että ulkoa, ja teki sen ympärille kultaisen wanteen.
3. Ja waloi neljä kultarengasta hänen neljään kulmaansa: kaksi rengasta yhdelle puolelle, ja myös kaksi rengasta toiselle puolelle.
4. Ja teki korennot sittimipuusta, ja silasi ne kullalla.
5. Ja pisti ne korennot renkaisiin arkin siwulle, niin että arkki taidettiin kannettaa.

6. Ja hän teki armoistuimen puhtaasta kullasta, puoltakolmatta kyynärätä pitkän, ja puoltatoista kyynärätä lewiän. 2 Mos. 25:17.

7. Ja teki kaksi Cherubimiä kullasta: wahwaa tekoa molempiin päihin armoistuinta.

8. Yhden Cherubimin tähän päähän, ja toisen Cherubimin toiseen päähän: molempiin päihin armoistuinta hän teki Cherubimit.

9. Ja Cherubimit lewittiwät siipensä sen ylitse, ja peittiwät armoistuimen siiwillänsä, ja heidän kaswonsa oliwat toinen toisensa puoleen: armoistuimeen päin oliwat Cherubimein kaswot.

10. Hän teki myös pöydän sittimipuusta, kahta kyynärätä pitkäksi, kyynärätä lewiäksi, ja puoltatoista kyynärätä korkiaksi. 2 Mos. 25:23.

11. Ja silasi sen puhtaalla kullalla, ja teki kultaisen wanteen sen ympärille.

12. Ja teki partaan sen ympärille kämmentä lewiän: teki myös kultaisen wanteen partaan ympärille.

13. Ja waloi siihen neljä kultaista rengasta, ja pani ne renkaat neljälle kulmalle, heidän neljän jalkansa päälle.

14. Juuri partaan kohdalla oliwat renkaat, joissa korennot oliwat sisällä, joilla pöytä kannettiin.

15. Ja hän teki myös korennot sittimipuusta, ja silasi ne kullalla, että pöytä niillä kannettaa taidettiin.

16. Hän teki myös pöytäastiat, wadit, lusikat, ja maljat, ja pikarit, joilla ulos ja sisälle kaadettiin, puhtaasta kullasta. 2 Mos. 25:29.

17. Hän teki myös kynttiläjalan puhtaasta kullasta: wahwan-tekoiseksi hän sen kynttiläjalan teki, ja hänen wartensa, haaransa, maljansa, nuppinsa ja kukkaisensa oliwat siitä samasta. 2 Mos. 25:31.

18. Kuusi haaraa käwi hänen kyljestänsä: kolme haaraa kynttiläjalan yhdeltä siwulta, ja myös kolme haaraa sen toiselta siwulta.

19. Kolme mandelin-muotoista maljaa oli sen yhdessä haarassa, ja yksi nuppi ja kukkainen, niin myös kolme mandelin-kaltaista maljaa toisessa haarassa, yksi nuppi ja kukkainen: niin oli niissä kuudessa haarassa, jotka kynttiläjalasta uloskäwiwät.

20. Mutta kynttiläjalassa oli neljä mandelin-muotoista maljaa, nuppeinsa ja kukkaistensa kanssa,

21. Niin että nuppi oli siinä kahden haaran alla, ja taas nuppi (toisen) kahden haaran alla, ja wielä nuppi kahden jälkimäisen haaran alla: nimittäin niissä kuudessa haarassa, jotka siitä uloskäwiwät. 2 Mos. 25:35.

22. Ja hänen nuppinsa ja haaransa sen päällä, ja se kaikki oli puhtaasta lujasta kullasta.

23. Ja hän teki myös seitsemän lamppua: ja heidän niistimensä ja sammutuskalunsa oliwat puhtaasta kullasta.

24. Ja hän teki sen, kaikkein astiainsa kanssa, yhdestä leiwiskästä puhdasta kultaa.

25. Hän teki myös suitsutusaltarin sittimipuusta: yhtä kyynärätä pitkän ja yhtä kyynärätä lewiän, juuri nelikulmaiseksi, ja kahta kyynärätä korkian; siitä uloskäwiwät hänen sarwensa. 2 Mos. 30:1.

26. Ja silasi sen puhtaalla kullalla, sen katon ja seinät ympärinsä, ja sen sarwet: ja teki sen ympärille wanteen kullasta.

27. Ja kaksi kultaista rengasta wanteen ala molemmin puolin, niin että korennot siihen sysättiin, kannettaa niillä.

28. Ja korennot hän teki sittimipuusta, ja silasi ne kullalla.

29. Ja teki sen pyhän woidellusöljyn ja puhtaan suitsutuksen, hywänhajullisista yrteistä, apotekarin tawan jälkeen. 2 Mos. 30:35.

38 Luku.

Polttouhrin altari ja pesoastia, piha ja majan aineen luku.

Ja teki myös polttouhrin altarin sittimipuusta, wiittä kyynärätä pitkän ja wiittä kyynärätä lewiän, juuri nelikulmaiseksi, ja kolme kyynärätä korkiaksi. 2 Mos. 27:1.

2. Ja teki neljä sarwea sen neljän kulman päälle: siitä oliwat hänen sarwensa; ja silasi sen waskella.

3. Ja teki kaikkinaiset altarin astiat, tuhka-astiat, lapiot, maljat, haugot, hiili-astiat: kaikki astiat teki hän waskesta.

4. Ja teki altarin ympärille waskihäkin niinkuin werkon, maasta niin puoli altariin. 2 Mos. 27:4.

5. Ja waloi neljä rengasta niiden neljän waskihäkin kulmiin, että korennot niihin pistettiin.

6. Ja teki korennot sittimipuusta, ja silasi ne waskella.

7. Ja pani renkaisiin altarin siwulle, joilla se kannettiin. Ja teki sen laudoista, awojonaksi sisältä.

8. Ja hän teki pesoastian waskesta, ja sen jalan myös waskesta, niiden waimoin peileistä, jotka palweliwat seurakunnan majan owen edessä. 2 Mos. 30:18. 1 Sam. 2:22.

9. Ja hän teki pihan etelää päin, ja pihan

waatteet walkiasta kerratusta liinasta, sata kyynärätä pitkäksi, 2 Mos. 27:9.
10. Hänen kahdenkymmenen patsastensa ja kahdenkymmenen jalkainsa kanssa waskesta, mutta heidän koukkunsa ja wyönsä hopiasta;
11. Niin myös pohjaa päin sata kyynärätä, kahdenkymmenen patsaan ja kahdenkymmenen jalan kanssa waskesta, mutta heidän koukkunsa ja wyönsä hopiasta.
12. Mutta lännen puolella oliwat waatteet wiisikymmentä kyynärätä, kymmenen patsaansa ja kymmenen jalkainsa kanssa, mutta heidän koukkunsa ja wyönsä hopiasta;
13. Mutta itää päin wiisikymmentä kyynärätä:
14. Waatteet wiisitoistakymmentä kyynärätä siwulla: kolmen patsaan ja kolmen jalan kanssa.
15. Ja toisella siwulla molemmin puolin, pihan läpikäytäwän tykönä oliwat waatteet wiisitoistakymmentä kyynärätä: heidän kolmen patsaansa ja kolmen jalkansa kanssa.
16. Ja kaikki pihan waatteet ympärinsä oliwat walkiasta kerratusta liinasta,
17. Ja patsasten jalat waskesta, ja heidän koukkunsa ja wyönsä hopiasta, niin että heidän nuppinsa oliwat silatut hopialla: ja kaikki myös ne pihan patsaat oliwat wyötetyt hopiawyöllä.
18. Ja peitewaatteet pihan sisällekäytäwään teki hän sinisistä, ja purpuraisista, ja tulipunaisista willoista, ja walkiasta kerratusta liinasta, taitawasti neulotut, kahtakymmentä kyynärätä pitkäksi, ja wiittä kyynärätä korkiaksi leweydessä pihan waatetten kohdalla. 2 Mos. 27:16.
19. Niin myös niiden neljä patsasta ja niiden neljä jalkaa waskesta, ja heidän koukkunsa hopiasta, ja heidän päänsä silatut ja wyötetyt hopiawöillä.
20. Ja kaikki waarnat majassa, ja koko piha ympärinsä, oliwat waskesta. 2 Mos. 27:19.
21. Tämä on kaluin luku kuin todistuksen majaan tarwittiin, jotka owat luetut Mosesen käskyn jälkeen: Lewitain palweluksen kautta, Ithamarin papin Aaronin pojan käden alla.
22. Ja Betsaleel Urin poika, Hurin pojanpoika Judan suwusta, teki kaikki kuin Herra Mosekselle oli käskenyt.
23. Ja hänen kanssansa Oholiab Ahisamachin poika Danin suwusta; sillä hän oli taitawa ja ymmärtäwäinen neulomaan sinisillä, ja purpuraisilla, ja tulipunaisilla willoilla ja walkialla liinalla.
24. Kaikki se kulta kuin tehtiin kaiken tämän pyhän tarpeeksi, se kuin annettu oli ylönnykseksi, oli yhdeksänkolmattakymmentä leiwiskätä, seitsemän sataa ja kolmekymmentä sikliä, pyhän siklin jälkeen.
25. Mutta hopia, joka siihen yhteiseltä kansalta annettiin, oli sata leiwiskätä, tuhannen seitsemänsataa wiisikahdeksattakymmentä sikliä, pyhän siklin jälkeen.
26. Niin monta puolta sikliä, kuin monta henkeä, pyhän siklin jälkeen: kaikilta niiltä, jotka luetut oliwat kahdestakymmenestä ajastajasta ja sen ylitse, kuusisataatuhatta, kolmetuhatta, wiisisataa ja wiisikymmentä. 2 Mos. 30:13. 4 Mos. 1:46.
27. Sadasta leiwiskästä hopiata walettiin pyhän jalat, ja esiripun jalat: sata jalkaa sadasta leiwiskästä, leiwiskä kullenkin jalalle.
28. Mutta tuhannesta, seitsemästä sadasta ja wiidestäkahdeksattakymmenestä siklistä tehtiin koukut patsaisiin; ja heidän päänsä silattiin, ja wyöllä wyötettiin.
29. Mutta waski, kuin annettiin ylönnysuhriksi, oli seitsemänkymmentä leiwiskätä, kaksituhatta ja neljäsataa sikliä.
30. Siitä tehtiin jalat seurakunnan majan oween, ja waskialtari ja waskihäkki kuin siinä oli, ja myös kaikki altarin astiat,
31. Niin myös jalat ympärinsä pihaa, ja jalat pihan sisällekäytäwään, ja kaikki majan waarnat, ja kaikki pihan waarnat ympärinsä.

39 Luku.

Pappein waatteet. Majan kappaleet.

Mutta sinisistä, ja purpuraisista, ja tulipunaisista willoista tekiwät he wirkawaatteita palwelukseen pyhässä: he tekiwät pyhiä waatteita Aaronille, niinkuin Herra oli käskenyt Mosekselle. 2 Mos. 28:2, 4. l. 31:10. l. 35:19.
2. Ja hän teki päälliswaatteen kullasta, sinisistä, ja purpuraisista, ja tulipunaisista willoista ja walkiasta kerratusta liinasta. 2 Mos. 28:6.
3. Ja he takoiwat kullan kiskoksi, jonka hän leikkasi langaksi, että se taittiin taitawasti kudottaa sinisten, purpuraisten, ja tulipunaisten willain ja walkian liinan seassa.
4. He tekiwät hänelle olkawaatteet, yhteensidotut: kahdelta kulmalta se yhdistettiin.
5. Ja wyö sen päällä oli myös tehty sillä tawalla taitawasti kullasta, sinisistä, purpuraisista, ja tulipunaisista willoista, ja walkiasta kerratusta liinasta: niinkuin Herra oli käskenyt Mosekselle.
6. Ja he tekiwät onichin kiwet, kiinnitetyt kultaan: kaiwetut sinetin tawalla Israelin lasten nimein jälkeen. 2 Mos. 28:9.

7. Ja istuttiwat ne olkapäille päällyswaatteeseen, että ne kiwet piti oleman Israelin lapsille muistoksi: niinkuin Herra oli käskenyt Mosekselle. 2 Mos. 28:12.
8. Ja he tekiwät rintawaatteen sillä tawalla taitawasti, kuin päälliswaatekin oli tehty: kullasta, sinisistä, ja purpuraisista willoista, ja kalliista kerratusta liinasta. 2 Mos. 28:15.
9. Niin että se oli nelitahkoinen ja kaksikertainen: waaksa pituudelta ja waaksa leweydeltä, aina kaksikertaisesti.
10. Ja täytti sen neljällä kiwiriwillä: ensimäinen riwi oli sardius, topatsius ja smaragdi;
11. Toinen riwi: rubiin, saphir ja demanti;
12. Kolmas riwi: lyncurius, achat ja amethisti;
13. Ja neljäs riwi: turchos, oniks ja jaspis: kiinnitetyt ympäriltä kullalla joka riwiltä.
14. Ja nämät kiwet oliwat Israelin lasten nimein jälkeen kaksitoistakymmentä, kaiwetut sinetin tawalla, itsekukin nimeltänsä, kahdentoistakymmenen sukukunnan jälkeen.
15. He tekiwät myös rintawaatteen päälle witjat kahden pään kanssa, wääten puhtaasta kullasta.
16. Ja he tekiwät kaksi kultanastaa, ja kaksi kultarengasta, ja yhdistiwät ne kaksi rengasta kahteen rintawaatteen palteeseen.
17. Ja pistiwät ne kaksi kultawitjaa niihin kahteen renkaaseen, rintawaatteen kulmiin.
18. Mutta ne kaksi päätä witjoista paniwat he ylös niihin kahteen nastaan, ja yhdistiwät ne päälliswaatteen kulmilta, juuri toinen toisensa kohdalle.
19. Niin tekiwät he kaksi muuta kultarengasta, ja yhdistiwät ne niihin toisiin kahteen rintawaatteen kulmaan, sen palteeseen, kuin on päälliswaatteen siwussa sisällisellä puolella.
20. Ja he tekiwät kaksi muuta kultarengasta: ne paniwat he kahteen kulmaan alhaallepäin päälliswaatteeseen, toinen toisensa kohdalle, sitä saumaa kohden päälliswaatteen wyön ylimmäiselle puolelle.
21. Niin että rintawaate yhdistettiin renkainensa niihin renkaisiin, kuin oli päälliswaatteessa, sinisellä nuoralla, niin että se oli liki päälliswaatetta, ja ei eriäis päälliswaatteesta: niinkuin Herra käski Mosekselle.
22. Hän teki myös hameen päälliswaatteen ala, kokonansa kudotun sinisistä willoista. 2 Mos. 28:31.
23. Ja päänläwen keskelle, niinkuin pantsarin päänläwen; sepaluksen päänläwen ympärille pallistetun, ettei se kehkiäisi.
24. Ja he tekiwät granatin omenat alhaalle hameen liepeisiin sinisistä, ja purpuraisista, ja tulipunaisista willoista, jotka kerratut oliwat.
25. Ja tekiwät kulkuiset puhtaasta kullasta, ja paniwat ne kulkuiset granatin omenain wälille ympärinsä, hameen liepeisiin. 2 Mos. 28:33.
26. Niin että kulkuinen ja granatin omena oli wuoroin ympärinsä hameen liepeitä: palwelemaan sillä, niinkuin Herra oli käskenyt Mosekselle.
27. Ja he tekiwät myös ahtaat hameet, kudotut walkiasta kalliista liinasta, Aaronille ja hänen pojillensa. 2 Mos. 28:39.
28. Ja hiipan walkiasta kalliista liinasta, ja kauniit lakit walkiasta kalliista liinasta, ja aluswaatteet walkiasta kerratusta liinasta, 2 Mos. 28:42.
29. Ja sen taitawasti neulotun wyön walkiasta kerratusta kalliista liinasta, sinisistä, ja purpuraisista, ja tulipunaisista willoista: niinkuin Herra oli käskenyt Mosekselle.
30. He tekiwät myös otsalehden, pyhän kruunun päälle, puhtaasta kullasta, ja kaiwoiwat kirjoituksen siihen, niinkuin sinetti kaiwetaan: HERRAN PYHYYS. 2 Mos. 28:36.
31. Ja sitoiwat sen päälle sinisen nuoran, että sen piti yhdistämän hiipan ylhäältä: niinkuin Herra oli käskenyt Mosekselle.
32. Ja niin kaikki seurakunnan majan rakennus päätettiin. Ja Israelin lapset tekiwät kaikki sen jälkeen, kuin Herra oli käskenyt Mosekselle; niin he tekiwät.
33. Ja he kantoiwat majan Moseksen tykö kaluinensa: sen koukut, laudat, korennot, patsaat ja jalat,
34. Ja peitteen punalla painetuista oinaan nahoista, peitteen techaschim-nahoista: ja peitteen esiripun,
35. Todistusarkin korentoinensa, ja myös armoistuimen,
36. Pöydän kaikkein astiainsa kanssa, ja katsomusleiwät, 2 Mos. 35:13.
37. Sen puhtaan kynttiläjalan walmistetun lamppuinensa, kaiken sen kanssa kuin siihen tarwittiin, ja öljyä walkeudeksi, 2 Mos. 31:8. 3 Mos. 24:4.
38. Kulta-altarin ja woidellusöljyn, ja yrttein suitsutuksen, ja majan owiwaatteen,
39. Waskisen altarin ja waskisen häkin korentoinensa, ja kaikkein kaluinsa kanssa, ja pesoastian jalkoinensa,
40. Pihan waatteet patsainensa ja jalkoi-

nensa, waatteen pihan sisällekäytäwän eteen, köysinensä ja waajoinensa, ja kaikki seurakunnan majan palweluksen astiat,

41. Wirkawaatteet palweltaa pyhässä, papin Aaronin pyhät waatteet, ja hänen poikainsa waatteet, joilla heidän piti tekemän papin wiran palweluksen:

42. Kaikkein niiden jälkeen kuin Herra oli käskenyt Mosekselle: niin tekiwät Israelin lapset kaiken sen työn.

43. Ja Moses näki kaiken tämän rakennuksen, että he oliwat tehneet sen, niinkuin Herra oli käskenyt; ja Moses siunasi heitä.

40 Luku.

Moses panee majan ylös ja pyhittää sen. Herran kunnia täyttää majan.

Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:

2. Ensimäisenä päiwänä ensimäisestä kuusta pitää sinun paneman ylös seurakunnan majan.

3. Ja sinun pitää siihen paneman sisälle todistuksen arkin, ja sinun pitää peittämän arkin esiripulla. 2 Mos. 26:33.

4. Ja sinun pitää myös sinne sisälle tuoman pöydän, ja walmistaman sen, ja asettaman siihen kynttiläjalan, ja paneman lamput sen päälle.

5. Ja sinun pitää asettaman sen kultaisen sawualtarin todistusarkin eteen, ja ripustaman waatteen majan eteen.

2 Mos. 30:1. l. 26:36.

6. Mutta polttouhrin altarin pitää sinun asettaman seurakunnan majan owen eteen.

7. Ja paneman pesoastian seurakunnan majan ja altarin wälille, ja paneman siihen wettä.

8. Ja tekemän pihan sen ympärille, ja ripustaman waatteen pihan portin eteen.

9. Ja ottaman woidellusöljyn, ja woiteleman majan ja kaikki ne kuin siinä owat, ja pyhittämän sen kaluinensa, että ne olisiwat pyhät. 2 Mos. 30:26.

10. Ja woiteleman polttouhrin altarin kaluinensa, ja pyhittämän altarin: ja se altari pitää oleman kaikkein pyhin.

11. Sinun pitää myös woiteleman pesinastian jalkoinensa, ja sen pyhittämän.

12. Ja sinun pitää tuoman Aaronin poikinensa seurakunnan majan owen eteen, ja pesemän heidän wedellä. 2 Mos. 29:4.

13. Ja puettaman Aaronin pyhiin waatteisiin, ja woiteleman ja pyhittämän hänen, minun papikseni.

14. Ja sinun pitää myös tuoman hänen poikansa, ja puettaman heidän yllensä ne ahtaat hameet.

15. Ja woiteleman heidän, niinkuin sinä heidän isänsä woitelit, minun papikseni. Ja tämän woidelluksen pitää oleman heille ijankaikkiseksi pappeudeksi, heidän sukukunnissansa.

16. Ja Moses teki kaikki, kuin Herra oli hänelle käskenyt.

17. Niin tapahtui toisena wuonna, ensimäisenä päiwänä ensimäisestä kuusta, että maja pantiin ylös.

18. Ja koska Moses pani ylös majan, niin hän asetti jalat ja laudat ja korennot, ja nosti patsaat pystyälle. 4 Mos. 7:1.

19. Ja lewitti peitteen majan ylitse, ja pani katon sen päälle: niinkuin Herra oli käskenyt Mosekselle.

20. Ja otti todistuksen ja pani arkkiin, ja asetti korennot arkin päälle, ja pani myös armoistuimen arkin päälle. Hebr. 9:4.

21. Ja toi arkin majaan, ja ripusti esiripun todistusarkin eteen: niinkuin Herra oli käskenyt Mosekselle. 2 Mos. 35:11.

22. Niin asetti hän myös pöydän seurakunnan majaan, pohjan puoliselle siwulle, ulkoiselle puolelle esirippua.

23. Ja asetti leiwät sen päälle järjestykseen, Herran eteen: niinkuin Herra oli käskenyt Mosekselle.

24. Niin pani hän myös kynttiläjalan seurakunnan majaan, juuri pöydän kohdalle, etelän siwulle majaa. 2 Mos. 25:31.

25. Ja pani lamput niiden päälle Herran eteen: niinkuin Herra oli käskenyt Mosekselle.

26. Ja pani myös kultaisen altarin seurakunnan majaan, esiripun eteen.

27. Ja suitsutti yrttein suitsutuksen sen päällä: niinkuin Herra oli käskenyt Mosekselle.

28. Ja ripusti waatteen majan owen eteen.

29. Waan polttouhrin altarin pani hän seurakunnan majan owen eteen, ja uhrasi sen päällä polttouhrin ja ruokauhrin: niinkuin Herra oli käskenyt Mosekselle.

30. Ja pesoastian pani hän seurakunnan majan ja altarin wälille, ja pani siihen wettä pestä heitänsä.

31. Ja Moses ja Aaron ja hänen poikansa pesiwät kätensä ja jalkansa siitä.

2 Mos. 30:19.

32. Sillä heidän piti pesemän itsensä, koska he meniwät seurakunnan majaan eli käwiwät altarin tykö: niinkuin Herra oli käskenyt Mosekselle.

33. Ja hän pani pihan ylös, majan ja altarin ympärille, ja ripusti waatteen pihan sisällekäytäwään. Ja niin Moses päätti sen työn.

34. Ja pilwi peitti seurakunnan majan, ja Herran kunnia täytti majan.
4 Mos. 9:15. 1 Kun. k. 8:10.
35. Ja ei Moses taitanut käydä seurakunnan majaan; sillä pilwi oli sen päällä, ja Herran kunnia täytti majan.
36. Ja koska pilwi meni ylös majan päältä, niin Israelin lapset waelsiwat, kaikissa heidän matkoissansa.
37. Waan koska ei pilwi mennyt ylös, silloin ei he waeltaneet, siihen päiwään asti, että se meni ylös.
38. Sillä Herran pilwi oli päiwällä majan ylitse, ja yöllä oli tuli siinä, koko Israelin huoneen silmäin edessä kaikissa heidän waellukfissansa.
2 Mos. 13:21. 4 Mos. 14:14. 5 Mos. 1:33. Neh. 9:19. Ps. 78:14. Ps. 105:39. 1 Cor. 10:1.

LEVITICUS.

Kolmas Mosekfen Kirja.

1 Luku.

Laki polttouhrista.

Ja Herra kutsui Mosekfen, ja puhui hänelle seurakunnan majasta, sanoen:
2. Puhu Israelin lapsille, ja sano heille: joka teistä tahtoo uhrata Herralle, niin tehkäät teidän uhrinne eläimistä, karjasta ja lampaista.
3. Jos hän tahtoo Herralle polttouhria karjasta tehdä, niin uhratkaan wirheettömän härkyisen: seurakunnan majan owen edessä hän sen uhratkaan, että se olis Herralle otollinen häneltä.
4. Ja pankaan kätensä sen polttouhrin pään päälle, niin se on otollinen häntä sowittamaan.
2 Mos. 29:10.
5. Ja hänen pitää teurastaman mullin Herran edessä; ja papit, Aaronin pojat, pitää tuoman weren ja priiskoittaman altarille ympärinsä, joka on seurakunnan majan owen edessä.
6. Ja wuota pitää polttouhrista nyljettämän, ja se pitää kappaleiksi hakattaman.
7. Ja papin Aaronin pojat pitää tekemän tulen altarille, ja halwot tulen päälle paneman.
8. Ja papit, Aaronin pojat, pitää sowittaman kappaleet, pään ja lihawuuden, halkoin päälle, jotka owat altarilla tulen päällä.
9. Mutta sisällykset ja jalat pitää wedellä pestämän, ja papin pitää kaikki nämät polttaman altarilla: polttouhriksi, ja leppytyshajun tuleksi Herralle.
2 Mos. 29:25.
10. Ja jos hän tahtoo tehdä polttouhria pienistä eläimistä, lampaista eli wuohista, niin uhratkaan wirheettömän oinaan eli kauriin.
11. Ja teurastakaan sen Herran edessä pohjan puolella altaria, ja papit, Aaronin pojat, pitää priiskoittaman hänen werensä altarille ympärinsä.
12. Ja se pitää hakattaman kappaleiksi, sekä pää että lihawuus, ja papin pitää ne sowittaman halkoin päälle, jotka owat altarilla tulen päällä.
13. Mutta sisällykset ja jalat pitää wedellä pestämän, ja papin pitää sen kaiken uhraaman ja polttaman altarilla: se on polttouhri, tuliuhri ja leppytyshaju Herralle.
14. Jos hän tahtoo taas tehdä polttouhria Herralle linnuista, niin tehkään sen mettisistä eli kyhkyläisten pojista.
15. Ja papin pitää sen altarille tuoman, ja niskan poikki wääntämän, ja altarilla polttaman, ja antaman weren wuotaa altarin seinään.
16. Ja ottakaan hänen kupunsa höyhenineusä ulos, ja heittäkään ne altarin wiereen itään päin, tuhkakoon päälle.
17. Ja pitää sen siipinensä halkaiseman, mutta ei erinänsä rewäisemän. Ja niin papin pitää sillänsä sen polttaman halkoin päällä, jotka owat altarilla tulen päällä: tämä on polttouhri, tuliuhri ja leppytyshaju Herralle.

2 Luku.

Laki ruokauhrista.

Ja jos joku henki tahtoo tehdä Herralle ruokauhria, niin sen pitää oleman sämpyläjauhoista, ja hänen pitää öljyä sen päälle wuodattaman, ja pyhää sawua sen päälle paneman.
2. Ja sitte sen papeille Aaronin pojille wiemän: niin pitää papin ottaman piwonsa täyden niistä sämpyläjauhoista, ja öljyä kaiken pyhän sawun kanssa, ja sen polttaman altarilla muistoksi. Tämä on tuliuhri ja leppytyshaju Herralle.

3. Se, kuin jää ruokauhrista, pitää oleman Aaronin ja hänen poikainsa oman: sen pitää oleman kaikkein pyhimmän Herran tulista.
4. Mutta jos sinä tahdot tehdä ruokauhria pätsissä kypsetystä, niin ota happamattomia kyrsiä sämpyläjauhoista öljyyn sekoitettuna, ja happamattomia ohukaisia kyrsiä öljyllä woidelluita.
5. Waan jos sinun ruokauhris on pannussa kypsetystä, niin sen pitää oleman happamattomista sämpyläjauhoista öljyyn sekoitettuna.
6. Sen sinun pitää jakaman kappaleiksi, ja wuodattaman öljyä sen päälle: niin se on ruokauhri.
7. Ja jos sinun ruokauhris on halstarilla kypsetystä, niin sinun pitää tekemän sen sämpyläjauhoista öljyn kanssa.
8. Ja sen ruokauhrin, jonka sinä tahdot senkaltaisista tehdä Herralle, pitää sinun tuoman papille, ja kantaman sen altarin tykö.
9. Ja papin pitää ylöntämän sen ruokauhrin muistoksi ja polttaman altarilla. Se on tuliuhri ja lepytyshaju Herralle.
10. Tähteet ruokauhrista pitää oleman Aaronin ja hänen poikainsa omat: sen pitää oleman kaikkein pyhimmän Herran tulista.
11. Kaiken ruokauhrin, kuin te uhraatte Herralle, pitää teidän tekemän ilman hapatusta; sillä ei yhtään hapatusta eli hunajata pidä siinä poltettaman uhriksi Herralle.
12. Mutta uutisten uhrissa pitää teidän ne uhraaman, Herralle; waan ei ne pidä tuleman altarille makiaksi hajuksi.
13. Kaiken sinun ruokauhris pitää sinun suolaaman, ja sinun ruokauhris ei pidä ikänänsä ilman sinun Jumalas liittosuolata oleman; sillä kaikissa sinun uhreissas pitää sinun suolaa uhraaman. Marc. 9:49.
14. Mutta jos sinä tahdot tehdä uutisesta ruokauhrin Herralle, niin sinun pitää kuiwaaman wiherjäiset tähkäpäät tulella, ja surwoman ne pieniksi, ja sitte uhraaman ruokauhrin sinun uutisestas.
15. Ja sinun pitää paneman öljyä siihen ja pyhää sawua, niin on se ruokauhri.
16. Ja papin pitää ottaman niistä surwotuista jywistä ja öljystä, ynnä kaiken pyhän sawun kanssa, ja polttaman sen muistoksi. Se on tuliuhri Herralle.

3 Luku.

Laki kiitosuhrista.

Ja jos hänen uhrinsa on kiitosuhri karjasta, niin pitää hänen uhraaman härjän eli lehmän, ja wirheettömän uhrin tuoman Herran eteen.
2. Ja pitää laskeman kätensä uhrinsa pään päälle, ja teurastaman seurakunnan majan owen edessä: ja papit, Aaronin pojat, pitää priiskoittaman weren altarille ympärinsä.
3. Ja pitää uhraaman siitä kiitosuhrista polttouhrin Herralle: lihawuuden, kuin sisällykset peittää, ja kaiken sisällysten lihawuuden, 2 Mos. 29:13, 22.
4. Ja kaksi munaskuuta sen lihawuuden kanssa, kuin niiden päällä on lanteissa, ja maksan kalwon munaskuiden kanssa eroittaman.
5. Ja Aaronin pojat pitää polttaman sen altarilla polttouhriksi puiden päällä, jotka owat tulessa, tuliuhriksi ja lepytyshajuksi Herralle. 2 Mos. 29:25. 3 Mos. 6:12.
6. Mutta jos hän tekee Herralle kiitosuhria pienistä eläimistä, oinaista eli uuhista, niin sen pitää oleman ilman wirheetä.
7. Jos hän uhraa karitsan, niin hänen pitää sen tuoman Herran eteen.
8. Ja pitää laskeman kätensä uhrinsa pään päälle, ja teurastaman sen seurakunnan majan owen edessä. Ja Aaronin pojat pitää priiskoittaman sen weren altarille ympärinsä.
9. Ja kiitosuhrista uhraaman Herralle polttouhrin, sen lihawuuden: koko saparon eroitetun selkäpiistä: lihawuuden, kuin sisällykset peittää, ja kaiken sisällysten lihawuuden,
10. Ja kaksi munaskuuta sen lihawuuden kanssa, kuin lanteissa niiden päällä on, ja eroittaman maksan kalwon munaskuiden kanssa.
11. Ja papin pitää sen polttaman altarilla, tulen ruuaksi Herralle.
12. Jos hänen uhrinsa on wuohi ja hän tuo sen Herran eteen,
13. Niin hänen pitää laskeman kätensä sen pään päälle, ja teurastaman seurakunnan majan owen edessä. Ja Aaronin pojat pitää priiskoittaman hänen werensä altarille ympärinsä.
14. Ja pitää siitä uhraaman polttouhrin Herralle: lihawuuden, kuin sisällykset peittää, ja kaiken sisällysten lihawuuden,
15. Ja kaksi munaskuuta lihawuuden kanssa, kuin niiden päällä on lanteissa, ja maksan kalwon munaskuiden kanssa eroittaman.

16. Ja papin pitää polttaman sen altarilla, tulen ruuaksi, makiaksi hajuksi. Kaikki lihawuus on Herran oma.

17. Sen pitää oleman ijankaikkisen säädyn teidän sukukunnissanne, kaikissa teidän asuinsioissanne: ettette yhtään lihawuutta eli mitään werta söisi.

1 Mos. 9:4. 3 Mos. 7:23. l. 17:10. l. 19:26. 5 Mos. 12:16, 23. l. 15:23. Ap. T. 15:20.

4 Luku.

Laki rikosuhrista.

Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:

2. Puhu Israelin lapsille, ja sano: jos joku sielu rikkoo tietämätä jotakuta Herran käskyä wastaan, jota ei hänen pitäis tekemän, niin että hän tekis yhtäkin wastaan niistä:

3. Jos pappi, joka woideltu on, rikkoo kansan pahennukseksi, niin hänen pitää rikoksensa edestä, kuin hän tehnyt on, tuoman wirheettömän nuoren kalpeen Herralle rikosuhriksi,

4. Ja pitää tuoman sen kalpeen Herran eteen, seurakunnan majan owen tykö, ja laskeman kätensä kalpeen pään päälle, ja teurastaman kalpeen Herran edessä.

5. Ja pappi, kuin woideltu on, pitää ottaman kalpeen werestä, ja kantaman seurakunnan majaan.

6. Ja papin pitää kastaman sormensa wereen, ja priiskoittaman sitä werta seitsemän kertaa Herran ja pyhän esiripun edessä.

7. Ja papin pitää siitä werestä paneman suitsutusaltarin sarwein päälle, joka on Herran edessä seurakunnan majassa, ja kaiken muun weren kaataman polttouhrin altarin pohjalle, joka on seurakunnan majan owen edessä. 3 Mos. 5:9. l. 9:9.

8. Ja kaiken mullin lihawuuden rikosuhrista pitää hänen ylöntämän: nimittäin sen lihawuuden kuin sisällykset peittää, ja kaiken sisällysten lihawuuden.

9. Ja kaksi munaskuuta sen lihawuuden kanssa, kuin niiden päällä on lanteissa, ja maksan kalwon munaskuiden kanssa eroittaman.

10. Niinkuin ylötään kiitosuhri härjästä: ja papin pitää sen polttaman polttouhrin altarilla.

11. Mutta mullin wuodan, kaiken lihan, pään ja jalkain kanssa, ja sisällykset ja rawan, 2 Mos. 29:14. 4 Mos. 19:5.

12. Niin myös koko kalpeen pitää hänen leiristä wiemään ulos puhtaaseen paikkaan, johonka tuhka heitetään, ja se pitää poltettaman puiden päällä tulessa: juuri siinä paikassa, johonka tuhka heitetään, pitää se poltettaman. 3 Mos. 9:11. Hebr. 13:11.

13. Jos koko Israelin seurakunta eksyis, ja se olis heidän silmäinsä edessä peitetty, niin että he olisiwat tehneet jotakuta Herran käskyä wastaan, jota ei heidän tulisi tehdä, ja niin tulisiwat wikapääksi, 4 Mos. 15:24.

14. Ja sitte ymmärtäisiwät rikoksensa, kuin he oliwat tehneet, niin pitää heidän tuoman nuoren kalpeen rikosuhriksi, ja asettaman sen seurakunnan majan eteen.

15. Ja wanhimmat seurakunnasta pitää laskeman kätensä kalpeen pään päälle Herran edessä, ja teurastaman sen kalpeen Herran edessä.

16. Ja pappi, joka woideltu on, pitää kantaman mullin weren seurakunnan majaan.

17. Ja papin pitää kastaman sormensa wereen, ja seitsemän kertaa priiskoittaman Herran eteen, esiripun edessä,

18. Ja pitää siitä werestä paneman altarin sarwein päälle, joka on Herran edessä seurakunnan majassa, ja kaiken sen muun weren kaataman polttouhrin altarin pohjaan, joka on seurakunnan majan edessä.

19. Kaiken hänen lihawuutensa pitää hänen ylöntämän ja polttaman altarilla.

20. Ja pitää tekemän tämän mullin kanssa, niinkuin hän teki rikosuhrin mullin kanssa: ja niin pitää papin heidän sowittaman, ja se heille annetaan anteeksi.

21. Ja hänen pitää wiemän mullin leiristä ulos, ja polttaman hänen, niinkuin hän poltti sen entisen mullin: se pitää oleman rikosuhri seurakunnan edestä.

22. Mutta jos päämies rikkoo ja tekee jotakuta Herran Jumalansa käskyä wastaan, jota ei hänen tekemän pitäisi, ja tulee tietämätä wikapääksi,

23. Ja osoitetaan hänelle sitte hänen rikoksensa, kuin hän on rikkonut: hänen pitää tuoman uhriksi wirheettömän kauriin.

24. Ja laskeman kätensä sen kauriin pään päälle, ja teurastaman siinä paikassa, kussa Herralle polttouhria teurastetaan: se pitää oleman hänen rikosuhrinsa.

25. Sitte pitää papin ottaman rikosuhrin werestä sormellansa, ja paneman sen polttouhrin altarin sarwein päälle, ja sen muun weren kaataman polttouhrin altarin pohjalle.

26. Mutta kaiken hänen lihawuutensa pitää hänen polttaman altarilla, niinkuin sen lihawuuden kiitosuhrista. Ja niin papin pitää sowittaman hänen rikoksensa, ja se hänelle annetaan anteeksi.

27. Jos joku sielu yhteisestä kansasta rikkoo tietämätä, niin että hän tekee jotakuta Herran käskyä wastaan, jota ei hänen tekemän pitäis, ja tulee niin wikapääksi,
28. Ja sitte saatetaan ymmärtämään rikoksensa, kuin hän on rikkonut: hänen pitää tuoman uhriksi wirheettömän wuohen, sen rikoksen edestä, kuin hän rikkonut on,
29. Ja pitää laskeman kätensä rikosuhrin pään päälle, ja teurastaman sen rikosuhrin polttouhrin paikalla.
30. Ja papin pitää sormellansa ottaman sen werestä, ja paneman sen polttouhrin altarin sarwein päälle, ja kaiken weren kaataman altarin pohjaan.
31. Ja kaiken hänen lihawuutensa pitää hänen eroittaman, niinkuin hän eroitti kiitosuhrin lihawuuden: ja papin pitää sen polttaman altarilla makiaksi hajuksi Herralle. Ja niin pitää papin häntä sowittaman, ja se annetaan anteeksi hänelle.
2 Mos. 29:18. 3 Mos. 3:14.
32. Mutta jos hän tuo lampaan rikosuhriksi, niin tuokaan wirheettömän uuhen.
33. Ja laskekaan kätensä rikosuhrin pään päälle, ja teurastakaan sen rikosuhriksi siinä paikassa, kuin polttouhri teurastetaan.
34. Ja papin pitää sormellansa ottaman rikosuhrin werestä, ja paneman polttouhrin altarin sarwein päälle, ja kaataman kaiken muun weren altarin pohjaan.
35. Mutta kaiken lihawuuden pitää hänen eroittaman niinkuin kiitosuhrin lampaan lihawuus eroitettiin, ja papin pitää polttaman sen altarilla Herran tuleksi. Ja niin pitää papin hänen rikoksensa sowittaman, kuin hän on rikkonut, ja se hänelle annetaan anteeksi.

5 Luku.

Laki wikauhrista.

Jos joku sielu rikkoo, niin että hän kuulee jonkun kiroilewan, ja hän on sen todistaja, eli on sen nähnyt taikka tiennyt, ja ei ilmoita sitä, hän on wikapää wääryyteen.
2. Eli jos joku sielu rupee johonkuhun saastaiseen kappaleeseen, taikka saastaisen metsän=eläimen raatoon, eli saastaisen karjan raatoon eli saastaisen madon raatoon, ja se olis hänelle tietämätöin: hän on saastainen ja wikapää. 3 Mos. 11:1, 2c.
3. Eli jos hän rupee saastaiseen ihmiseen, millä ikänänsä saastaisuudella ihminen taitaa saastaiseksi tulla, tietämätä, ja sen sitte ymmärtää: se on wikapää.
4. Eli jos joku sielu wannoo, niin että hänen suustansa käy ulos ajattelemata pahoin eli hywin tehdä, kaikki kuin ihminen wannoo huomaitsemata, ja sen sitte ymmärtää: hän on wikapää yhteen näistä.
5. Kosta hän on wikapää johonkuhun näistä, ja tunnustaa, että hän siinä rikkonut on:
6. Niin pitää hänen tämän rikoksensa wian edestä, kuin hän rikkonut on, tuoman laumasta Herralle uuhen eli wuohen rikosuhriksi: niin pitää papin sowittaman hänen rikoksensa.
7. Jollei hänellä ole lammasta, niin tuokaan Herralle rikoksensa edestä, kuin hän rikkonut on, kaksi mettistä eli kaksi kyhkyläisen poikaa: yhden rikosuhriksi, ja toisen polttouhriksi. 3 Mos. 1:14. Luc. 2:24.
8. Ja wiekään ne papille: hänen pitää sen ensimäisen uhraaman rikosuhriksi ja wääntämän sen niskat, ja ei kuitenkaan päätä erinänsä rewäisemän. 3 Mos. 1:15.
9. Ja pitää priiskoittaman altarin seinän rikosuhrin werellä, ja antaman sen weren, kuin jää, wuotaa altarin pohjaan. Se on rikosuhri.
10. Toisen pitää hänen uhraaman polttouhriksi tawan jälkeen. Ja niin pitää papin sowittaman hänen rikoksensa, kuin hän rikkonut on, ja se annetaan hänelle anteeksi.
11. Jollei hänellä ole kahta mettistä eli kahta kyhkyläisen poikaa, niin tuokaan uhrinsa, rikoksensa edestä, kymmenennen osan ephasta sämpyläjauhoja rikosuhriksi. Mutta ei hänen pidä öljyä sen päälle paneman, eikä pyhää sawua; sillä se on rikosuhri.
3 Mos. 1:14.
12. Ja hänen pitää sen wiemän papille, ja papin pitää siitä ottaman piwon täyden muistoksi, ja polttaman sen altarilla Herralle tuliuhriksi: tämä on rikosuhri.
3 Mos. 4:35.
13. Ja papin pitää niin sowittaman hänelle hänen rikoksensa, kuin hän rikkonut on, ja se annetaan anteeksi hänelle. Ja sen pitää oleman papin oman niinkuin ruokauhrinkin.
14. Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
15. Jos joku sielu kowasti rikkoo ja erhehdyksestä syntiä tekee jossakussa kuin Herralle pyhitetty on, hänen pitää Herralle tuoman wikauhrin, wirheettömän oinaan laumasta, sinun arwios jälkeen hopiapainoon, pyhän siklin jälkeen, wikauhriksi.
16. Siihen myös, mitä hän on rikkonut pyhitetyssä, pitää hänen sen antaman jällensä, ja pitää sen tykö antaman wiidennen osan, ja antaman sen papille: ja papin pi=

tää sowittaman hänen wikauhrinsa oinaalla,
niin se hänelle annetaan anteeksi.
17. Ja jos joku sielu rikkoo ja tekee was-
toin jotakuta Herran käskyä, jota ei hänen
pitänyt tekemän, ja ei sitä tiennyt: hän on
wikapää wääryyteen. 3 Mos. 4:2.
18. Ja pitää tuoman papille wirheettö-
män oinaan laumasta, sinun arwios jäl-
keen wikauhriksi: ja papin pitää sowittaman
hänelle hänen tietämättömyytensä, kuin hän
tehnyt on tietämätä, niin se hänelle anne-
taan anteeksi.
19. Se on wikauhri; sillä wikaan hän kai-
ketikin Herran edessä joutunut on.

6 Luku.

Poltto-, ruoka-, wihkimys- ja rikosuhreista.

Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
2. Jos joku sielu tekee syntiä ja rikkoo ko-
wasti Herraa wastaan, kieltäen lähimmäi-
seltänsä sen, kuin hän hänen haltuunsa an-
tanut on, eli sen, jonka hän hänelle (muu-
toin) käteen antanut on, taikka jonka hän
wäkiwallalla ottanut on, eli wääryydellä on
saattanut alansa; 4 Mos. 5:6.
3. Eli sen, kuin kadotettu oli, löytänyt on,
ja kieltää sen wäärällä walalla, eli mikä
ikänänsä se olis, jossa ihminen lähimmäis-
tänsä wastaan rikkoo;
4. Koska hän niin rikkoo ja tulee wika-
pääksi, niin pitää hänen antaman jällensä,
mitä hän wäkiwallalla ottanut on ja wää-
ryydellä on saattanut alansa, eli sen, kuin
hänen haltuunsa annettu oli, eli kadotetun,
kuin hän löytänyt on;
5. Eli jonka tähden hän wäärän walan
tehnyt on, sen pitää hänen kaikki tyyni an-
taman jällensä ja wielä sitte wiidennen osan
päälliseksi: sille, jonka se oma oli, pitää hä-
nen sen antaman wikauhrinsa päiwänä.
2 Mos. 22:7. 3 Mos. 5:16.
6. Mutta wikauhrinsa pitää hänen tuo-
man Herralle: wirheettömän oinaan lau-
masta, sinun arwios jälkeen wikauhriksi,
papin tykö.
7. Ja papin pitää sowittaman hänen Her-
ran edessä, niin hänelle annetaan anteeksi,
mitä ikänänsä se olis, kaikista niistä kuin
hän tehnyt on, jossa hän itsensä wikapääksi
saatti.
8. Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
9. Käske Aaronille ja hänen pojillensa, sa-
noen: tämä on polttouhrin sääty: polttouh-
rin pitää palaman altarilla kaiken yösen
aamuun asti. Ja altarin tulen pitää sen
päällä palaman.
10. Ja papin pitää yllensä pukeman lii-
nahameen, ja wetämän liinaisen alaiswaat-
teen ihonsa päälle, ja korjaaman tuhwan al-
tarilta, sitte kuin tuli polttouhrin kuluttanut
on, ja paneman sen altarin wiereen.
11. Ja sitte pitää riisuman waatteensa, ja
toisiin waatteisiin itsensä pukeman, ja sitte
tuhwan wiemän ulos leiristä puhtaaseen
paikkaan. 3 Mos. 4:12.
12. Tuli pitää palaman altarilla, ja ei
koskaan sammuman. Ja papin pitää hal-
wot sen päällä joka aamu sytyttämän, ja
hänen pitää asettaman polttouhrin sen pääl-
le, ja polttaman kiitosuhrin lihawuuden sen
päällä.
13. Tuli pitää alinomaa palaman altaril-
la, ja ei koskaan sammutettaman.
14. Ja tämä on ruokauhrin sääty, jonka
Aaronin pojat uhraaman pitää altarilla,
Herran eteen: 3 Mos. 2:1, 14. 4 Mos. 15:4.
15. Papin pitää ottaman piwon täyden
sämpyläjauhoja ruokauhrista, ja öljystä, ja
kaiken pyhän sawun, joka ruokauhrin päällä
on, ja sen polttaman altarilla lepytyshajuksi
ja muistoksi Herralle. 3 Mos. 2:9.
16. Ja sen tähteet pitää Aaronin poikinen-
sa syömän: happamatoinna pitää se syötä-
män, pyhässä siassa, seurakunnan majan
pihassa pitää heidän sen syömän.
17. Ja ei heidän pidä leipoman sitä hapa-
tuksen kanssa; sillä se on heidän osansa,
jonka minä heille minun tuliuhristani an-
tanut olen: se pitää oleman kaikkein pyhin,
niinkuin rikosuhri ja niinkuin wikauhri.
18. Jokainen miehenpuoli Aaronin lap-
sista pitää sen syömän. Se olkoon alin-
omainen sääty teidän sukukunnissanne Her-
ran tuliuhrista. Jokainen kuin niihin ru-
pee, se pitää pyhitetty oleman.
4 Mos. 18:9, 10. 2 Mos. 29:37.
19. Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
20. Tämä pitää oleman Aaronin ja hänen
poikainsa uhri, jonka heidän pitää uhraa-
man Herralle woidelluspäiwänänsä: kym-
menennen osan ephasta sämpyläjauhoja
alinomaiseksi ruokauhriksi, puolen aamulla
ja puolen ehtoolla. 2 Mos. 16:36.
21. Pannussa sinun sen tekemän pitää öl-
jyn kanssa, ja sen kypsettynä tuoman: ja
leiwottuina kappaleina sinun sen uhraaman
pitää, lepytyshajuksi Herralle.
22. Ja papin, joka hänen pojistansa hä-
nen siaansa woideltu on, pitää sen tekemän.
Tämä on ijankaikkinen sääty Herralle, se pi-
tää kaikki poltettaman.
23. Sillä kaikki papin ruokauhri pitää ko-
konansa poltettaman, ei sitä pidä syötämän.

24. Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
25. Puhu Aaronille ja hänen pojillensa,
ja sano: tämä on rikosuhrin säätty: kussa
paikassa polttouhri teurastetaan, siinä pitää
myös rikosuhri teurastettaman Herran
edessä, ja se on kaikkein pyhin.
26. Pappi, joka rikosuhrin uhraa, pitää
sen syömän: pyhällä sialla se syötämän pi=
tää, seurakunnan majan pihalla.
27. Kuka ikänänsä hänen lihaansa rupee,
se pitää pyhitetty oleman, ja waatteen, jon=
ka päälle se weri priiskoitetaan, pitää sinun
pesemän pyhässä siassa.
28. Ja se sawiastia, jossa se keitetään, pi=
tää rikottaman. Jos se on waskisessa pa=
dassa keitetty, niin se pitää hiwutettaman,
ja wedellä wirutettaman. 3 Mos. 11: 33.
29. Kaikki miehenpuolet papeista pitää
syömän sen; sillä se on kaikkein pyhin.
30. Mutta kaikki se rikosuhri, jonka weri
wiedään seurakunnan majaan, sowinnoksi
pyhäin siaan, sitä ei pidä syötämän, waan
tulella poltettaman. 3 Mos. 4: 5. Hebr. 13: 11.

7 Luku.

Mitä papille wika= ja muista uhreista tulee. Kielto lihawuuden ja weren syömisestä.

Ja tämä on wikauhrin säätty: se on kaik=
kein pyhin.
2. Siinä paikassa, kussa polttouhri teuras=
tetaan, pitää myös teurastettaman wikauh=
ri, ja se weri pitää priiskoitettaman altarille
ympärinsä.
3. Ja kaikki lihawuus pitää siitä uhratta=
man, sekä häntä että lihawuus, joka sisäl=
lykset peittää.
4. Ja ne kaksi munaskuuta sen lihawuu=
den kanssa, kuin niiden päällä on lanteissa:
ja maksan kalwon munaskuiden kanssa pi=
tää hänen eroittaman.
5. Niin pitää papin sen polttaman alta=
rilla tuliuhriksi Herralle; se on wikauhri.
6. Jokainen miehenpuoli papeista pitää
syömän sen; pyhässä siassa pitää se syötä=
män; sillä se on kaikkein pyhin.
7. Niinkuin rikosuhri on, niin pitää myös
wikauhrin oleman; sillä yhtäläinen pitää
heidän molempain säätynsä oleman: ja se
pitää sen papin oma oleman, joka sillä so=
wittaa.
8. Sen papin, joka polttouhrin uhraa, pi=
tää polttouhrin wuota oma oleman, jonka
hän uhrannut on.
9. Ja kaikkinainen ruokauhri, joka pätsissä
kypsetty on, ja kaikki kuin pannussa eli hals=
tarilla walmistettu on, sen pitää papin
oman oleman, joka sen uhraa.
10. Ja kaikkinainen ruokauhri, joka öljyllä
sekoitettu, taikka kuiwa on, sen pitää kaikkein
Aaronin lasten oman oleman, yhden niin=
kuin toisenkin.
11. Ja tämä on kiitosuhrin säätty, joka
Herralle uhrataan:
12. Jos he tahtowat tehdä ylistysuhria,
niin heidän pitää uhraaman ylistysuhrin
siwussa happamattomia leipiä, sekoitettuja
öljyllä, ja happamattomia ohukaisia kyrsiä,
woidelluita öljyllä, ja pannussa kypsetyitä
sämpyläleipiä sekoitettuja öljyllä.
13. Mutta senkaltaisia uhreja pitää heidän
tekemän hapanneen kyrsän päälle, heidän
kiitosuhrinsa ylistysuhriksi.
14. Ja yksi kaikista niistä pitää uhratta=
man Herralle ylönnysuhriksi, ja sen pitää
papin oman oleman, joka priiskoittaa kii=
tosuhrin weren.
15. Ja ylistysuhrin liha hänen kiitosuh=
rissansa pitää sinä päiwänä syötämän, jona
se uhrattu on, ja ei mitään pidä tähteeksi
jätettämän huomeneksi.
16. Mutta jos joku lupauksesta taikka hy=
wästä tahdosta uhraa, niin se pitää sinä
päiwänä syötämän, jona se uhrattu on;
mutta jos jotakin tähteeksi jää uhrista toi=
seksi päiwäksi, niin pitää se myös syötämän.
17. Mutta se, kuin tähteeksi jää siitä uhrin
lihasta, niin se kolmantena päiwänä pitää
poltettaman tulessa.
18. Mutta jos joku syö kolmantena päi=
wänä siitä uhratusta lihasta, joka on hänen
kiitosuhristansa, niin ei ole hän otollinen,
joka sen on uhrannut, eikä se hänelle pidä
luettaman, mutta se on kauhistus; ja jokai=
nen sielu, joka siitä syö, on wikapää pahaan
tekoon.
19. Ja se liha, joka sattuu johonkuhun
saastaisuuteen, ei pidä syötämän, mutta tu=
lessa poltettaman. Joka puhdas on, se pi=
tää syömän lihasta.
20. Ja se sielu, joka syö kiitosuhrin lihas=
ta, siitä kuin Herran oma on, ja hänen
saastaisuutensa on hänen päällänsä, se sielu
pitää hävitettämän kansoistansa.
21. Jos joku sielu rupee johonkuhun saas=
taisuuteen, olkoon se saastainen ihminen eli
saastainen eläin eli joku muu saastainen
kauhistus, ja syö kiitosuhrin lihasta, siitä
kuin Herran oma on, se pitää hävitettämän
kansoistansa. 2 Mos. 11: 1, 2c.
22. Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
23. Puhu Israelin lapsille, sanoen: ei tei=
dän pidä mitään lihawuutta syömän här=
jistä, lampaista ja wuohista.
3 Mos. 3: 17. l. 9: 10.

24. Raadon eli haaskan lihawuus pantakoon kaikkinaisiin tarpeisiin; mutta ei teidän pidä sitä kaiketikaan syömän.
25. Sillä joka syö lihawuutta siitä eläimestä, kuin Herralle tuliuhriksi annettu on, se sielu pitää häwitettämän kansoistansa.
26. Ei teidän pidä myös werta syömän kaikissa teidän asumasioissanne, ei linnuista eikä eläimistä. 3 Mos. 17:10, 14. l. 19:26. 5 Mos. 12:16, 23. Ap. T. 15:20, 29. l. 21:25.
27. Jokainen sielu, joka syö jotain werta, se pitää häwitettämän kansoistansa.
28. Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
29. Puhu Israelin lapsille, sanoen: se kuin Herralle kiitosuhrinsa uhraa, hänen pitää tuoman, mikä Herralle kiitosuhriksi tulee.
30. Mutta hänen pitää sen kantaman kädessänsä Herran tuliuhriksi: rinnan lihawuuden pitää hänen tuoman rinnan kanssa, että ne pitää oleman häälytysuhri Herralle.
31. Mutta papin pitää polttaman lihawuuden altarilla, ja rinnan pitää Aaronin ja hänen poikainsa oleman.
32. Ja oikian lawan pitää teidän antaman papille ylönnysuhriksi, teidän kiitosuhristanne.
33. Ja joka uhraa kiitosuhrin werta ja lihawuutta Aaronin pojista, hänen pitää saaman oikian lawan osaksensa.
34. Sillä häälytysrinnan ja ylönnyslawan olen minä ottanut Israelin lapsilta heidän kiitosuhristansa, ja olen sen antanut papille Aaronille ja hänen pojillensa ijankaikkiseksi säädyksi Israelin lapsilta. 2 Mos. 29:24.
35. Tämä on Aaronin ja hänen poikainsa woitelemus Herran tuliuhrista, siitä päiwästä, jona he Herralle papiksi annettiin.
36. Jotka Herra käski sinä päiwänä, jona hän heidän woiteli, annettaa heille Israelin lapsilta, ijankaikkiseksi säädyksi heidän sukunnissansa.
37. Ja tämä on sääty polttouhrista, ruokauhrista, rikosuhrista, wikauhrista, niin myös täytösuhrista ja kiitosuhrista,
38. Jonka Herra Mosekselle käski Sinain wuorella: sinä päiwänä, jona hän käskyn antoi hänelle Israelin lasten tykö, että heidän piti uhraaman uhrinsa Herralle Sinain korwessa. 3 Mos. 26:46. l. 27:34.

8 Luku.

Papit ja maja woidellaan ja wihitään.

Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
2. Ota Aaron poikinensa, ja waatteet, ja woidellusöljy: niin myös mulli rikosuhriksi, ja kaksi oinasta, ja myös kori happamattomia leipiä. 2 Mos. 28:2. l. 29:1, 2c
3. Ja kokoo kaikki kansa, seurakunnan majan owen eteen.
4. Moses teki niinkuin Herra hänelle käskenyt oli: ja kokosi kansan seurakunnan majan owen eteen.
5. Ja Moses sanoi kansalle: tämä on se, kuin Herra on käskenyt tehdä.
6. Ja Moses otti Aaronin poikinensa, ja pesi heidän wedellä.
7. Ja puetti hänen yllensä hameen, ja wyötti hänen wyöllä, ja puetti hänen ylishameella, ja pani päälliswaatteen hänen päällensä: niin myös wyötti hänen päälliswaatteen wyöllä, ja waatetti hänen sillä. 2 Mos. 28:31. l. 29:5, 2c.
8. Ja pani hänen päällensä rintawaatteen: ja pani rintawaatteen päälle walkeudet ja täydellisyydet.
9. Ja pani hiipan hänen päähänsä: ja pani hiipan päälle hänen otsallensa kultaisen otsalehden, sen pyhän kruunun, niinkuin Herra Mosekselle käskenyt oli. 2 Mos. 28:36, 39.
10. Ja Moses otti woidellusöljyn, ja woiteli majan ja kaikki kuin siinä oli: ja pyhitti ne. 2 Mos. 30:25.
11. Ja priiskoitti siitä seitsemän kertaa altarille, ja woiteli altarin ja kaikki sen astiat, ja pesoastian jalkoinensa, ja pyhitti ne.
12. Ja kaasi woidellusöljystä Aaronin pään päälle, ja woiteli hänen ja pyhitti.
13. Ja Moses toi Aaronin pojat, ja puetti heidän yllensä hameet, wyötti heidän wyöllä ja sitoi lakit heidän päähänsä: niinkuin Herra hänelle käskenyt oli.
14. Ja antoi tuoda mullin rikosuhriksi, ja Aaron poikinensa pani kätensä rikosuhrin mullin pään päälle, 2 Mos. 29:10.
15. Ja teurasti sen. Ja Moses otti werestä, ja pani sormellansa altarin sarwiin ympärinsä, ja puhdisti altarin, ja kaasi weren altarin pohjalle, ja pyhitti sen, sowittaaksensa (kansaa) sen päällä.
16. Ja otti kaiken sisällysten lihawuuden ja maksan kalwon, ja molemmat munaskuut, ynnä lihawuuden kanssa, ja Moses suitsutti ne altarilla.
17. Mutta mullin wuotinensa, lihoinensa ja sontinensa poltti hän tulessa ulkona leiristä, niinkuin Herra Mosekselle käskenyt oli. 2 Mos. 29:14.
18. Ja hän toi oinaan polttouhriksi, ja Aaron poikinensa paniwat kätensä oinaan pään päälle.
19. Ja se teurastettiin, ja Moses priiskoitti hänen werensä altarille ympäri.

20. Ja leikkasi oinaan kappaleiksi, ja Moses suitsutti pään ja kappaleet ja lihawuuden,

21. Ja pesi sisällykset ja jalat wedellä; ja Moses suitsutti koko oinaan altarilla: se on polttouhri makiaksi hajuksi, se on tuliuhri Herralle, niinkuin Herra hänelle käskenyt oli.

22. Ja toi myös toisen oinaan, täytösuhrin oinaan, ja Aaron poikinensa pani kätensä oinaan pään päälle.

23. Ja Moses teurasti sen, ja otti hänen werestänsä, ja siwui Aaronin oikian korwan lehteen, niin myös oikian käden peukaloon, ja oikian jalan isoon warpaaseen.

24. Ja Moses toi myös Aaronin pojat, ja siwui werellä heidän oikian korwansa lehteen, ja heidän oikian kätensä peukaloon, ja heidän oikian jalkansa isoon warpaaseen, ja Moses priiskoitti weren altarille ympäri.

25. Ja otti lihawuuden ja saparon ja kaiken sisällysten lihawuuden, ja maksan kalwon, ja molemmat munaskuut heidän lihawuutensa kanssa, niin myös oikian lawan.

26. Hän otti myös korista, jossa happamattomat leiwät oliwat Herran edessä, yhden happamattoman kyrsän, ja öljyllä woidellun kyrsän, ja ohukaisen kyrsän, ja pani ne lihawuuden ja oikian lawan päälle.

27. Ja antoi kaikki nämät Aaronin käsiin, ja hänen poikainsa käsiin, ja häälytti ne häälytykseksi Herran edessä.

28. Ja sitte otti Moses ne heidän käsistänsä, ja poltti altarilla polttouhrin päällä: se on täytösuhri lepytyshajuksi, se on tuliuhri Herralle.

29. Ja Moses otti rinnan, ja häälytti sen häälytykseksi Herran edessä: täytösuhrin oinaasta sai Moses osan, niinkuin Herra hänelle käskenyt oli.

30. Ja Moses otti woidellusöljystä ja werestä, joka oli altarilla, ja priiskoitti Aaronin ja hänen waatettensa päälle, niin myös hänen poikainsa ja heidän waatettensa päälle, ja pyhitti niin Aaronin ja hänen waatteensa, niin myös hänen poikansa ja heidän waatteensa hänen kanssansa. 3 Mos. 10: 7.

31. Ja Moses sanoi Aaronille ja hänen pojillensa: keittäkäät lihaa seurakunnan majan owen edessä, ja syökäät se siinä paikassa, niin myös leipää, kuin täytösuhrin korissa on, niinkuin minä käskin sanoen: Aaron poikinensa pitää ne syömän.

32. Waan mitä jää tähteeksi lihasta ja leiwästä, sen teidän pitää polttaman tulessa.

33. Ja ei teidän pidä lähtemän seitsemänä päiwänä seurakunnan majan owesta, siihen asti, koska teidän täytösuhrinne päiwät täytetään; sillä seitsemänä päiwänä teidän kätenne täytetään.

34. Niinkuin se tänäpänä tapahtunut on, niin Herra on käskenyt tehtää, että te sowitettaisiin.

35. Ja teidän pitää oleman seitsemän päiwää seurakunnan majan owen edessä, yli päiwää ja yötä, ja teidän pitää ottaman waarin Herran wartiosta, ett'ette kuolisi; sillä niin on minulle käsketty.

36. Ja Aaron poikinensa teki kaiken sen, kuin Herra Moseksen kautta käskenyt oli.

9 Luku.

Aaronin ensimäinen uhri. Tuli Herralta.

Ja tapahtui kahdeksantena päiwänä, että Moses kutsui Aaronin ja hänen poikansa, niin myös wanhimmat Israelista.

2. Ja sanoi Aaronille: ota sinulles nuori wasikka rikosuhriksi, ja oinas polttouhriksi, molemmat wirheettömät, ja tuo Herran eteen. 2 Mos. 29: 1.

3. Ja puhu Israelin lapsille, sanoen: ottakaat kauris rikosuhriksi, ja wasikka ja karitsa, molemmat wuosikuntaiset ja wirheettömät, polttouhriksi.

4. Ja myös härkä ja oinas uhrattaa kiitosuhriksi Herran edessä, ja ruokauhri sekoitettu öljyllä; sillä tänäpänä ilmestyy Herra teille.

5. Ja he toiwat ne, kuin Moses käskenyt oli, seurakunnan majan owen eteen: ja kaikki kansa käwi edes, ja seisoi Herran edessä.

6. Niin sanoi Moses: tämä on se, kuin Herra käskenyt on teidän tehdä, ja Herran kunnia ilmestyy teille.

7. Ja Moses sanoi Aaronille: astu altarin tykö, ja tee rikosuhris, ja polttouhris, ja sowita sinuas ja kansaa, ja tee sitte kansan uhri ja sowita heitä, niinkuin Herra käskenyt on.

8. Ja Aaron astui altarin tykö, ja teurasti wasikan rikosuhriksensa.

9. Ja Aaronin pojat kantoiwat weren hänen tykönsä, ja hän kasti sormensa wereen, ja siwui altarin sarwiin, ja weren kaasi hän altarin pohjalle.

10. Ja lihawuuden, ja munaskuut, ja maksan kalwon rikosuhrista, poltti hän altarilla, niinkuin Herra oli Mosekselle käskenyt.

11. Mutta lihan ja nahan poltti hän tulessa ulkona leiristä.

12. Sitte hän teurasti polttouhrin, ja Aaronin pojat kantoiwat weren hänen tykönsä, ja hän priiskoitti sen altarille ympäri.

13. Ja he toiwat myös polttouhrin hä-
nelle, kappaleitsi leikatun, ja pään, ja hän
poltti ne altarilla.
14. Ja hän pesi sisällykset ja jalat, ja poltti
ne polttouhrin päällä, altarilla.
15. Sitte kantoi hän kansan uhrin edes,
ja otti kauriin, joka oli kansan rikosuhri, ja
teurasti sen, ja teki siitä rikosuhrin, niinkuin
sen entisenkin.
16. Ja hän toi myös polttouhrin, ja wal-
misti sen tawan jälkeen.
17. Ja toi ruokauhrin, ja otti siitä piwon-
sa täyden, ja poltti ne altarilla, paitsi aa-
mullista polttouhria.
18. Sitte teurasti hän härjän ja oinaan
kansan kiitosuhriksi, ja Aaronin pojat kan-
toiwat weren hänelle, ja hän priiskoitti sen
altarin ympäri.
19. Mutta sen härjän lihawuuden, ja oi-
naan saparon, ja sisällysten lihawuuden, ja
munaskuut, ja maksan kalwon:
20. Kaiken tämän lihawuuden paniwat he
rintain päälle, ja polttiwat lihawuuden al-
tarilla.
21. Mutta rinnat ja oikian lawan häälytti
Aaron häälytykseksi Herran edessä, niinkuin
Herra oli käskenyt Mosekselle.
22. Ja Aaron nosti kätensä kansan puo-
leen, ja siunasi heitä: ja sittekuin hän rikos-
uhrin, polttouhrin, ja kiitosuhrin tehnyt oli,
meni hän alas. 4 Mos. 6:23.
23. Niin Moses ja Aaron meniwät seura-
kunnan majaan, ja koska he jälleen sieltä
läksiwät, siunasiwat he kansan. Niin Her-
ran kunnia ilmestyi kaiken kansan edessä:
24. Sillä tuli tuli Herralta alas, ja ku-
lutti polttouhrin, ja sen lihawuuden, alta-
rilta: ja koska kaikki kansa sen näki, riemuit-
siwat he sangen suuresti, ja lankesiwat maa-
han kaswoillensa.

1 Mos. 4:4. 1 Kun. 18:38. 2 Aikak. 7:1.

10 Luku.

Nadab ja Abihu poltetaan. Papit kielletään juomasta wiinaa. Heidän rawintouhreista.

Ja Aaronin pojat Nadab ja Abihu otti-
wat kumpikin suitsutusastiansa, ja paniwat
tulta niihin, ja paniwat suitsutusta sen
päälle: ja kantoiwat wierasta tulta Herran
eteen, jota ei hän heille ollut käskenyt.
2. Silloin läksi tuli Herralta, ja kulutti hei-
dän: niin että he kuoliwat Herran edessä.

3 Mos. 16:1. 4 Mos. 3:4. l. 26:61. 1 Aikak. 24:2.

3. Niin sanoi Moses Aaronille: tämä on
se kuin Herra puhunut on, sanoen: minä
pyhitetään niissä, jotka minua lähestywät,
ja kaiken kansan edessä minä kunnioitetaan.
Ja Aaron oli ääneti. 2 Mos. 29:43.
4. Mutta Moses kutsui Misaelin, ja Elt-
saphanin Usielin, Aaronin sedän pojat, ja
sanoi heille: tulkaat ja kantakaat teidän wel-
jenne pyhän edestä, ulos leiristä.

2 Mos. 6:18. 4 Mos. 3:19.

5. Ja he tuliwat ja kantoiwat heidän ha-
meinensa leiristä, niinkuin Moses oli sa-
nonut.
6. Niin sanoi Moses Aaronille, ja hänen
pojillensa Eleatsarille ja Ithamarille: ei tei-
dän pidä paljastaman teidän päätänne, eikä
myös repimän teidän waatteitanne, ettette
kuolisi, ja ettei wiha tulisi kaiken kansan
päälle: mutta teidän weljenne koko Israelin
huoneesta itkekään tätä paloa, jonka Herra
sytyttänyt on.
7. Waan ei teidän pidä menemän seura-
kunnan majan owesta ulos, ettette kuolisi;
sillä Herran woidellusöljy on teidän pääl-
länne. Ja he tekiwät Moseksen sanan jälkeen.
8. Ja Herra puhui Aaronille sanoen:
9. Wiinaa ja wäkewätä juomaa ei pidä
sinun juoman, eikä sinun poikas sinun kans-
sas, koska te menette seurakunnan majaan,
ettette kuolisi: se pitää oleman ijankaikkinen
säätty teidän sukukunnillenne,

Hes. 44:21. 1 Tim. 3:3. Tit. 1:7.

10. Että te eroitatte, mikä pyhä ja ei py-
hä, mikä saastainen ja puhdas on,
11. Ja että te opettaisitte Israelin lapsille
kaikki oikeudet, kuin Herra heille Moseksen
kautta puhunut on.
12. Ja Moses puhui Aaronille ja hänen
jääneille pojillensa Eleatsarille ja Ithama-
rille: ottakaat se, kuin jäänyt on
ruokauhrista, Herran tuliuhrista, ja syökäät
se happamattomana altarin tykönä; sillä se
on kaikkein pyhin. 3 Mos. 2:3. l. 6:16.
13. Ja teidän pitää sen syömän pyhällä
sialla; sillä se on sinun oikeutes ja sinun
poikais oikeus Herran tuliuhrista; sillä se
on minulle niin käsketty.
14. Mutta häälytysrinnan ja ylönnysla-
wan pitää sinun ja sinun poikas ja tyttäres
sinun kanssas syömän puhtaalla paikalla;
sillä tämä oikeus on sinulle ja sinun pojilles
annettu Israelin lasten kiitosuhrista.

2 Mos. 29:24.

15. Sillä ylönnyslapa ja häälytysrinta,
lihawuus tuliuhrein kanssa, pitää kannet-
taman sisälle häälytettää häälytykseksi Her-
ran edessä: sentähden pitää sen oleman
sinulle ja sinun lapsilles ijankaikkiseksi sää-
dyksi, niinkuin Herra käskenyt on.
16. Ja Moses etsei ahkerasti rikosuhrin

kaurista, ja katso, se oli poltettu: ja hän wi=
hastui Eleatsarin ja Ithamarin Aaronin
jääneitten poikain päälle, sanoen: 3 Mos. 9:3.
17. Miksette ole syöneet rikosuhria pyhällä
paikalla? sillä se on kaikkein pyhin, ja hän
on antanut teille sen, että teidän pitää kan=
taman kansan rikokset, ja sowittaman heitä
Herran edessä.
18. Katso, hänen werensä ei ole tuotu py=
hään: teidän olis pitänyt kaiketi syömän sen
pyhässä, niinkuin minulle käskketty on.
3 Mos. 6:26.
19. Mutta Aaron sanoi Mosekselle: katso,
tänäpänä owat he uhranneet rikosuhrinsa
ja polttouhrinsa Herran edessä. Ja minulle
on senkaltainen asia tapahtunut: ja pitäiskö
minun tänäpänä syömän rikosuhrista, olis=
ko se Herralle otollinen?
20. Kuin Moses sen kuuli, tytyi hän siihen.

11 Luku.

Laki puhtaista ja saastaisista eläimistä.

Ja Herra puhui Mosekselle ja Aaronille,
sanoen heille:
2. Puhukaat Israelin lapsille, sanoen: nä=
mät owat eläimet, joita te saatte syödä, kaik=
kein eläinten seassa maan päällä.
5 Mos. 14:4. Ap. T. 10:14.
3. Kaikista kaksisorkkaisista eläimistä, jotka
sorkkansa kokonansa hajoittawat ja märhetti=
wät, saatte te syödä.
4. Kuitenkin tätä ette mahda syödä niistä,
jotka märhettiwät ja owat kaksisorkkaiset, ni=
mittäin: kameli, joka kyllä märhettii, waan
ei hajoita sorkkiansa, se on teille saastainen;
5. Kaninit märhettiwät, mutta ei ole kaksi=
sorkkaiset, sentähden ne owat teille saastaiset;
6. Ja jänes myös märhettii, waan ei ole
kaksisorkkainen, sentähden se on teille saas=
tainen;
7. Ja sika on kaksisorkkainen, joka kokonan=
sa hajoittaa sorkkansa, mutta ei märheti, sen=
tähden se on teille saastainen. 5 Mos. 14:8.
8. Näiden lihaa ei teidän pidä syömän,
eikä heidän raatoihinsa tarttuman; sillä ne
owat teille saastaiset.
9. Näitä te saatte syödä kaikista niistä, jot=
ka wesissä owat: kaikki, joilla on uimukset ja
suomukset wesissä, meressä ja wirroissa, nii=
tä teidän pitää syömän. 5 Mos. 14:9.
10. Mutta kaikki, joilla ei ole uimuksia ja
suomuksia meressä ja wirroissa, kaikkein nii=
den seassa, jotka liikkuwat ja eläwät wesissä,
ne pitää oleman teille kauhistus.
11. Ne owat teitä kauhistawat: niiden li=
haa ei teidän pidä syömän, kauhistukaat
heidän raatoansa.
12. Sillä kaikki, joilla ei ole uimuksia ja
suomuksia wesissä, ne owat teille kauhistus.
13. Näitä te kauhistukaat linnuista, eikä
teidän niitä pidä syömän, sillä ne owat kau=
histus: kotka ja luukotka ja kalakotka;
5 Mos. 14:12, rc.
14. Kokkolintu, ja harakka lainensa,
15. Ja kaikki kaarnehet lainensa;
16. Strutsi, pääskyinen, luowe ja haukka
lainensa;
17. Huhkaja, merimetsäs ja hyypiä;
18. Yökkö, ruowonpäristäjä ja storkki:
19. Haikara ja mäkihaukka lainensa, pu=
puttaja ja nahkasiipi.
20. Ja kaikki, jotka liikkuwat lintuin seassa
ja käywät neljällä jalalla, pitää oleman
teille kauhistus.
21. Kuitenkin näitä saatte te syödä lin=
nuista, jotka liikkuwat ja käywät neljällä ja=
lalla: joilla owat sääret jalkain päällä, hy=
pellä maan päällä.
22. Ja näitä te saatte syödä heistä kuin
on: arbe lainensa, ja selaam lainensa, ja
hargol lainensa, ja hagab lainensa.
23. Waan kaikki, jotka paitsi niitä owat
nelijalkaiset lintuin seassa, ne owat teille
kauhistus.
24. Ja ne pitää teidän saastaisena pitä=
män; ja jokainen kuin tarttuu heidän raa=
toihinsa, sen pitää oleman saastaisen ehtoo=
seen asti. 3 Mos. 5:2.
25. Ja jos joku heidän raatojansa kantaa,
sen pitää pesemän waatteensa, ja oleman
saastaisen ehtooseen asti.
26. Ja jokainen eläin, joka on sorkallinen,
waan ei kaksisorkkainen, eikä märheti, ne
owat teille saastaiset; ja jokainen, kuin nii=
hin tarttuu, pitää oleman saastainen.
27. Ja jokainen, kuin käy kämmenellänsä
kaikkein petoin seassa, jotka käywät neljällä
jalalla, ne owat teille saastaiset; jokainen,
kuin rupee heidän raatoihinsa, sen pitää ole=
man saastaisen ehtooseen asti.
28. Ja joka kantaa heidän raatojansa, se
peskään waatteensa, ja pitää oleman saas=
taisen ehtooseen asti; sillä kaikki nämät owat
saastaiset teille.
29. Ja nämät pitää oleman myös teille
saastaiset niiden eläinten seassa, jotka ma=
telewat maalla: myyriäinen, hiiri, maakro=
kodili, jokainen lainensa.
30. Stellio, kameleon, sisalisko, sinisisalisko
ja salamandra.
31. Nämät owat teille saastaiset kaikkein
niiden seassa, kuin matelewat; ja jokainen,
kuin rupee heihin sittekuin he kuolleet owat,
pitää oleman saastainen ehtooseen asti.

32. Ja kaikki, kuin senkaltainen raato pääl-
le putoo, pitää oleman saastainen, olis se
kaikkinainen puuastia, eli waate, eli nahka,
eli säkki; ja kaikkinainen ase, jolla jotakin teh-
dään, pitää pantaman weteen, ja sen pitää
oleman saastaisen ehtooseen asti, niin se tu-
lee puhtaaksi.
33. Ja kaikkinaiset sawiastiat, joihinka sen-
kaltainen raato putoo, owat kaikki saastaiset,
ja mitä niissä on, ja pitää rikottaman.
34. Kaikki ruoka, jota syödään, jos se wesi
tulee sen päälle, se on saastainen, ja kaikki
juoma, jota juodaan senkaltaisista astioista,
on saastainen.
35. Ja kaikki, kuin senkaltainen raato pääl-
le putoo, se tulee saastaiseksi, olis se pätsi eli
kattila, se pitää rikottaman; sillä se on saas-
tainen, ja sen pitää oleman teille saastaisen.
36. Kuitenkin lähteet, kaiwot ja lammikot
owat puhtaat; waan jokainen, joka tarttuu
heidän raatoonsa, sen pitää oleman saas-
taisen.
37. Ja jos senkaltainen raato lankee sie-
menen päälle, joka kylwetty on, niin on se
kuitenkin puhdas.
38. Ja jos wettä kaataan siemenen päälle,
ja lankee joku senkaltainen raato niiden
päälle, niin se tulee teille saastaiseksi.
39. Ja jos joku eläin kuolee, jota teidän
sopii syödä, se kuin sen raatoon tarttuu, se
on saastainen ehtooseen asti.
40. Se joka syö senkaltaisesta raadosta,
hänen pitää pesemän waatteensa ja oleman
saastaisen ehtooseen asti, niin myös se, jo-
ka kantaa senkaltaisia raatoja, pitää pese-
män waatteensa ja oleman saastaisen eh-
tooseen asti.
41. Kaikki matelewainen maalla pitää ole-
man teille kauhistawa, ja ei pidä sitä syö-
tämän.
42. Ja jokainen kuin watsallansa käy, ja
jotka käywät neljällä eli useammalla jalalla,
kaikista, jotka matelewat maalla, ei pidä tei-
dän niitä syömän; sillä ne owat kauhistus.
43. Älkäät teidän sielujanne kauhistawai-
seksi tehkö kaikissa matelewaisissa, ja älkäät
saastuttako teitänne niissä, niin että te tu-
litte saastaiseksi.
44. Sillä minä olen Herra teidän Juma-
lanne, sentähden teidän pitää pyhittämän
teitänne, että te tulisitte pyhäksi; sillä minä-
kin olen pyhä. Ja ei teidän pidä saastutta-
man teidän sielujanne jollakin matelewai-
sella eläimellä, joka matelee maalla.
45. Sillä minä olen Herra, joka teidän
johdatin Egyptin maalta, että minä oli-
sin teidän Jumalanne, sentähden tei-
dän pitää oleman pyhät; sillä minä olen
pyhä. 3 Mos. 19:2. l. 20:7. 1 Piet. 1. 16.
46. Ja tämä on säätty kaikista eläimistä ja
linnuista, ja kaikista, jotka wesissä liikku-
wat, ja kaikkinaisista eläimistä, jotka maalla
matelewat;
47. Että te tietäisitte eroittaa puhtaat saas-
taisista: ja mitä eläimiä syödä saadaan, ja
mitä eläimiä ei sowi syödä.

12 Luku.

Lapsen synnyttäjän puhdistus.

Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
2. Puhu Israelin lapsille, ja sano: koska
waimo siittää ja synnyttää poikalapsen, niin
hänen pitää seitsemän päiwää oleman saas-
taisen, niin kauwan kuin hän kärsii sairaut-
tansa. 3 Mos. 15:19. Luc. 2:22.
3. Ja kahdeksantena päiwänä pitää ympä-
rileikattaman hänen esinahkansa liha.
1 Mos. 17:12. Luc. 2:21. Joh. 7:22.
4. Mutta hänen pitää oleman kotona kol-
meneljättäkymmentä päiwää puhdistuksensa
weressä; ei hänen pidä rupeeman yhteen-
kään, kuin pyhä on, eikä hänen pidä pyhään
tuleman, siihen asti kuin hänen puhdistus-
päiwänsä täytetään.
5. Mutta jos hän synnyttää piikalapsen,
niin hänen pitää saastaisen oleman kaksi
wiikkoa, niin kauwan kuin hän kärsii sai-
rauttansa, ja kuusiseitsemättäkymmentä päi-
wää pitää hänen kotona oleman puhdistuk-
sensa weressä.
6. Mutta koska hänen puhdistuspäiwänsä
pojan eli tyttären jälkeen owat täytetyt, niin
tuokaan wuosikuntaisen karitsan polttouh-
riksi, ja kyhkyläisen pojan eli mettisen rikosuh-
riksi, papille seurakunnan majan owen eteen,
7. Jonka ne pitää uhraaman Herran edes-
sä, ja sowittaman hänen, niin hän puhdis-
tuu werensä juoksusta. Tämä on säätty po-
jan eli tyttären synnyttämisestä.
8. Jos ei hänellä ole waraa karitsahan,
niin ottakaan kaksi mettistä, eli kaksi kyhky-
läisen poikaa, toisen polttouhriksi ja toisen
rikosuhriksi. Ja niin papin pitää sowitta-
man hänen, että hän puhdistettaisiin. Luc. 2:24.

13 Luku.

Spitalitaudin muodosta ja keneltä se on tunnettawa.

Ja Herra puhui Mosekselle ja Aaronille,
sanoen:
2. Jos ihmisen ihoon tulee ajos, eli rupi,
eli syhelmä, niinkuin spitalitauti tahtois tul-
la hänen ihoonsa, niin pitää hän wietämän
papin Aaronin tykö, eli yhden hänen po-
jistansa pappein seasta.

3. Ja sittekuin pappi näkee merkin ihossa, ja jos karwat merkissä owat muuttuneet walkiaksi, ja haawan paikka on nähdä matalampi kuin muu iho hänen ruumiissansa, niin se on spitalitauti, sentähden pitää papin katseleman häntä ja tuomitseman hänen saastaiseksi. 4 Mos. 12:10.

4. Mutta jos hänen ihossansa on walkia syhelmä, ja ei kuitenkaan näy olewan syvemmällä muuta ihoa, ja karwat ei ole muuttuneet walkiaksi, niin pitää papin hänen sulkeman sisälle seitsemäksi päiwäksi.

5. Ja seitsemäntenä päiwänä katselkaan pappi häntä, jos haawat näkywät hänessä olewan niinkuin ennenkin, ja ei ole lewinneet hänen ihossansa, niin papin pitää hänen jälleen toiseksi seitsemäksi päiwäksi sulkeman sisälle.

6. Ja koska pappi taas katselee hänen toisena seitsemäntenä päiwänä, ja löytää haawat rauwenneeksi, ja ei lewinneeksi hänen ihossansa, niin pitää papin tuomitseman hänen puhtaaksi; sillä se on syhelmä: ja pitää pesemän waatteensa, ja niin on hän puhdas.

7. Mutta jos rupi lewiää hänen ihossansa, sitte kuin hän on papilta katsottu ja puhtaaksi sanottu, niin hän pitää katsottaman toisen kerran papilta.

8. Jos siis pappi näkee, että ruwet owat lewinneet hänen ihossansa, niin pitää papin tuomitseman hänen saastaiseksi: se on spitali.

9. Mutta koska spitalin haawa tulee ihmiseen, niin hän pitää wietämän papin tykö.

10. Ja koska pappi näkee walkian ajoksen tulleeksi hänen ihoonsa, ja karwat walistuneeksi, ja eläwän lihan olewan ajoksessa,

11. Niin on wanha spitali hänen ihossansa, ja sentähden pitää papin tuomitseman häntä saastaiseksi, ja ei silleen sulkeman sisälle, sillä hän on jo saastainen.

12. Ja jos spitali kowin lewiää hänen ihossansa, ja täyttää koko ihon, päästä niin jalkoihin, kaiken sen jälkeen, mitä pappi näkee silmäinsä edessä;

13. Koska pappi katsoo ja näkee spitalin peittäneeksi koko hänen ihonsa, niin pitää hän tuomitseman hänen puhtaaksi, sentähden että kaikki on hänessä muuttunut walkiaksi; sillä hän on puhdas.

14. Mutta jona päiwänä eläwä liha hänessä näky, niin hän tuomitaan saastaiseksi.

15. Ja pappi nähtyänsä eläwän lihan, pitää hänen tuomitseman saastaiseksi; sillä se eläwä liha on saastainen, ja se on spitali.

16. Mutta jos se eläwä liha muuttuu jälleen walkiaksi, niin pitää hänen tuleman papin tykö.

17. Ja koska pappi näkee haawat muuttuneen walkiaksi, niin papin pitää tuomitseman hänen puhtaaksi; sillä hän on puhdas.

18. Ja jos jonkun ihoon tulee paisuma, ja paranee jälleen,

19. Ja sitte siihen siaan tulee jotakin walkiata eli punaista rakkoa, se pitää katsottaman papilta.

20. Koska pappi näkee sen paikan matalammaksi muuta ihoa, ja karwat owat muuttuneet walkiaksi, niin papin pitää hänen tuomitseman saastaiseksi; sillä siitä paisumasta on spitali tullut.

21. Mutta jos pappi näkee, ettei karwat ole siinä muuttuneet walkiaksi, ja ei ole matalampi kuin muukaan iho, ja se on kadonnut, niin papin pitää sulkeman hänen sisälle seitsemäksi päiwäksi.

22. Mutta jos se paljon lewenee hänen ihossansa, niin pitää papin tuomitseman hänen saastaiseksi: sillä se on spitalin haawa.

23. Mutta jos se syhelmä pysyy siallansa, ja ei lewitä itseänsä, niin se on paisuman arpi, ja papin pitää tuomitseman hänen puhtaaksi.

24. Ja jos jonkun iho tulee rupiin tulen poltteesta, ja polton haawat owat punaiset taikka walkiat,

25. Ja pappi näkee sen karwat muuttuneeksi walkiaksi, siitä kuin palanut on, ja matalammaksi muuta ihoa, niin on spitali tullut siitä poltteesta: sentähden pitää papin tuomitseman hänen saastaiseksi; sillä se on spitalin haawa.

26. Mutta jos pappi näkee, ettei karwat palaneessa ole muuttuneet walkiaksi, eikä matalammaksi ole tullut muuta ihoa, ja on siitä kadonnut, niin pitää papin sulkeman hänen sisälle seitsemäksi päiwäksi.

27. Ja seitsemäntenä päiwänä pitää papin katseleman häntä: jos se on paljon lewinnyt hänessä, niin papin pitää tuomitseman hänen saastaiseksi; sillä se on spitali.

28. Mutta jos se on alallansa pysynyt palaneessa, ja ei ole lewinnyt hänen ihossansa, mutta on kadonnut, niin se on arpi palaneen jälkeen, ja papin pitää tuomitseman hänen puhtaaksi; sillä se on arpi palaneen jälkeen.

29. Jos mieheen eli waimoon tulee syhelmä, päähän eli partaan,

30. Ja pappi katsoo sen ruwen ja näkee sen matalammaksi muuta ihoa, ja karwat tulewat siitä paikasta keltaiseksi ja harwemmaksi, niin papin pitää tuomitseman sen

saastaiseksi; sillä se on rupi, se on spitali päässä eli parrassa.

31. Mutta jos pappi näkee, ettei se rupi ole matalampi muuta ihoa, ja karwat ei ole hänessä mustat, niin pitää papin sulkeman hänen, jolla rupihaawa on, sisälle seitsemäksi päiwäksi;

32. Ja koska pappi seitsemäntenä päiwänä näkee, ettei rupi ole lewinnyt ihossa, ja ei ole keltaisia karwoja, ja ei ole rupi matalampi nähdä muuta ihoa,

33. Pitää hänen ajeleman itsensä, kuitenkin ettei hän ajele rupea, ja papin pitää hänen, jolla rupi on, sulkeman sisälle toiseksi seitsemäksi päiwäksi;

34. Ja koska pappi seitsemäntenä päiwänä näkee ruwen, ja löytää, ettei rupi ole lewinnyt ihossa, ja ei ole matalampi muuta ihoa, niin papin pitää tuomitseman hänen puhtaaksi, ja hänen pitää pesemän waatteensa, ja niin puhdas oleman.

35. Mutta jos rupi kowin lewittää itsensä ihoon hänen puhdistuksensa jälkeen,

36. Ja pappi näkee ruwen lewinneeksi ihossa, niin ei pidä papin silleen kysymän, jos karwat owat keltaiset; sillä hän on saastainen.

37. Jos se on silmäin edessä nähdä, että rupi on yhdellänsä ollut, ja siitä owat mustat karwat käyneet ulos, niin rupi on parannut, ja hän on puhdas: sentähden pitää papin hänen puhtaaksi sanoman.

38. Ja jos miehen eli waimon ihoon tulee walkia syhelmä,

39. Ja pappi näkee sen rauwenneeksi, niin on walkia rupi tullut hänen ihoonsa, ja hän on puhdas.

40. Jos miehen hiukset päästä lähtewät, niin että hän tulee paljaspääksi, hän on puhdas.

41. Ja jos ne etiseltä puolelta päätä lähtewät, niin hän on otsalta paljas, ja on puhdas.

42. Mutta jos joku walkia taikka punainen haawa tulee sen paljaan päälle, niin on siihen spitali tullut paljaan pään eli otsan päälle.

43. Sentähden pitää papin katsoman häntä, ja koska hän näkee sen walkian eli punaisen haawan tulleen sen paljaan pään eli otsan päälle, että se näkyy niinkuin muukin spitali ihossa,

44. Niin hän on spitalinen ja saastainen mies, ja papin pitää kaiketi tuomitseman hänen saastaiseksi, senkaltaisen haawan tähden hänen päässänsä.

45. Joka spitalinen on, hänen waatteensa pitää rewityt oleman, ja pää awoin, suu peitetty, ja hänen pitää huutaman: saastainen! saastainen!

46. Niin kauwan kuin se haawa hänessä on, pitää hänen saastaisen oleman, yksinänsä asuman, ja hänen asuinsiansa ulkona leiristä oleman. 4 Mos. 5:2. 2 Kun. k. 15:5. Luc. 17:12.

47. Jos jonkun waatteeseen tulee spitalin haawa, olkoon se lankainen eli liinainen,

48. Loimeen eli kuteeseen, olkoon se liinainen eli willainen, elikkä nahkaan, elikkä kaikkinaiseen nahkawaatteeseen:

49. Ja jos se haawa kowin wiherttyy, eli paljon punistuu waatteessa, eli nahassa, eli loimessa, eli kuteessa, eli jossakussa kappaleessa, kuin nahasta tehty on, se on spitalin haawa; sentähden pitää papin häntä katsoman.

50. Ja koska pappi senkaltaisen haawan näkee, niin hänen pitää sen sulkeman sisälle seitsemäksi päiwäksi;

51. Ja jos hän seitsemäntenä päiwänä näkee, että haawa on lewinnyt waatteessa, loimessa, eli kuteessa, nahassa, eli jossakussa kappaleessa kuin nahasta tehty on, niin on se kuluttawainen spitali, ja se haawa on saastainen.

52. Ja hänen pitää waatteet polttaman, loimen ja kuteen, eli mikä se olis, liinainen eli lankainen, eli kaikkinainen kuin nahasta tehty on, jossa senkaltainen haawa on; sillä se on kuluttawainen spitali, ja pitää tulessa poltettaman.

53. Ja jos pappi näkee, ettei haawa ole lewinnyt waatteessa, loimessa eli kuteessa, eli kaikkinaisessa kappaleessa kuin nahasta on,

54. Niin pitää papin käskemän pestä sen, jossa haawa on, ja pitää hänen sulkeman sisälle jällensä toiseksi seitsemäksi päiwäksi.

55. Ja koska pappi näkee haawan, sittekuin se pesty on, ettei haawa ole muuttunut hänen silmäinsä edessä, eikä myös ole lewinnyt, niin se on saastainen, ja pitää tulessa poltettaman; sillä se on sywälle itsensä laskenut, ja on sen paljaaksi kuluttanut.

56. Jos pappi näkee, että haawa kadonnut on, sittekuin se pestiin, niin hänen pitää sen rewäisemän pois waatteesta, nahasta, loimesta eli kuteesta.

57. Ja jos se wielä sitte näkyy waatteessa, loimessa, kuteessa eli kaikkinaisessa nahkawaatteessa, niin on se pisama, ja se pitää poltettaman tulessa ynnä sen kanssa, jossa se haawa on.

58. Mutta waate, loimi, kude, eli kaikkinainen nahkakalu, kuin pesty on, joista haawa kadonnut on; se pitää wastuudesta pestämän, ja puhdas oleman.

59. Tämä on sääty spitalisesta ruwesta
waatteessa, liinaisessa, lankaisessa, loimes-
sa eli kuteessa, ja kaikkinaisessa nahkawaat-
teessa: niitä puhtaaksi eli saastaiseksi sanoa.

14 Luku.

Spitalisten puhdistaminen ja sowittaminen.

Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
2. Ja tämä on spitalisen sääty, koska hän
puhdistetaan: hän pitää tuotaman papin
tykö. Matth. 8:4. Marc. 1:44. Luc. 5:14. l. 17:14.
3. Ja papin pitää käymän ulos leiristä,
katseleman häntä, jos spitalin haawa on pa-
rannut spitalisesta.
4. Ja pappi käskekään sen, joka puhdiste-
taan, ottaa kaksi eläwätä puhdasta lintua,
ja cedripuuta, ja tulipunaiseksi painettua
willaa, ja isoppia. 3 Mos. 11:13.
5. Ja pappi käskekään sen teurastaa yhden
linnun sawiastiassa, wuotawan weden ty-
könä.
6. Ja ottakaan sen eläwän linnun cedri-
puun kanssa, tulipunalla painetun willan
ja isopin, ja kastakaan sen tapetun linnun
wereen, wuotawan weden tykönä.
7. Ja priiskoittakaan spitalista puhdistet-
tawan päälle seitsemän kertaa: ja niin puh-
distakaan hänen, ja antakaan sen eläwän
linnun lentää kedolle.
8. Mutta se puhdistettu peskään waatteen-
sa, ja ajelkaan kaikki hiuksensa, ja peskään
itsensä wedessä, ja niin on hän puhdas.
Menkään sitte leiriin, kuitenkin asukaan ul-
kona majastansa seitsemän päiwää.
4 Mos. 12:14.
9. Ja seitsemäntenä päiwänä pitää hänen
ajeleman kaikki hiukset päästänsä, ja partan-
sa ja karwat silmäkulmistansa, niin että
kaikki karwat owat ajellut, ja pitää pesemän
waatteensa, ja pesemän ihonsa wedellä, niin
on hän puhdas.
10. Ja kahdeksantena päiwänä pitää hä-
nen ottaman kaksi wirheetöintä karitsata, ja
wirheettömän wuosikuntaisen lampaan, niin
myös kolme kymmenestä sämpyläjauhoja
ruokauhriksi, öljyllä sekoitettuja, ja yhden lo-
gin öljyä.
11. Niin pitää papin, joka puhdisti, aset-
taman sen puhdistetun ja tämän kalun Her-
ran eteen, seurakunnan majan owen edessä.
12. Ja papin pitää ottaman sen yhden
karitsan, ja uhraaman wikauhriksi, sen öljy-
login kanssa, ja pitää ne häälyttämän hää-
lytykseksi Herran edessä. 2 Mos. 29:24.
13. Ja sitte teurastaman karitsan sillä pai-
kalla, kussa rikosuhri ja polttouhri teuraste-
taan, pyhässä siassa; sillä niinkuin rikos-
uhri, niin myös wikauhrikin on papin oma;
sillä se on kaikkein pyhin. 3 Mos. 7:7.
14. Ja papit pitää ottaman wikauhrin
werestä ja siwuman puhdistetun oikian kor-
wan lehteen, niin myös oikian käden peuka-
loon, ja oikian jalan isoon warpaaseen.
15. Ja papin pitää ottaman öljylogista,
ja wuodattaman papin wasempaan käteen.
16. Ja papin pitää kastaman oikian käten-
sä sormen öljyyn, kuin hänen wasemmassa
kädessänsä on, ja priiskoittaman öljyä sor-
mellansa seitsemän kertaa Herran edessä.
17. Waan jääneestä öljystä hänen käteen-
sä pitää papin paneman puhdistetun oikian
korwan lehteen, ja oikiaan peukaloon, ja oi-
kian jalan isoon warpaaseen, wikauhrin we-
ren päälle.
18. Jääneen öljyn hänen käteensä, pitää
papin paneman puhdistetun pään päälle,
ja papin pitää sowittaman häntä Herran
edessä.
19. Ja papin pitää tekemän rikosuhrin, ja
sowittaman puhdistetun hänen saastaisuu-
destansa, ja sen jälkeen teurastaman poltto-
uhrin.
20. Ja papin pitää uhraaman polttouhrin
ja ruokauhrin altarilla, ja papin pitää so-
wittaman häntä, niin hän on puhdas.
21. Jos hän on köyhä ja ei ole hänellä
waraa, niin ottakaan yhden karitsan wika-
uhrinsa edestä häälytykseksi, sowittaaksensa
häntä, ja yhden kymmeneksen sämpyläjau-
hoja, sekoitettuna öljyllä, ja ruokauhriksi, ja
login öljyä,
22. Ja kaksi mettistä eli kaksi kyhkyläisen
poikaa, jotka hän woi saada: toinen olkoon
rikosuhriksi, ja toinen polttouhriksi.
23. Ja kantakaan sen papille kahdeksante-
na päiwänä puhdistukseksensa, seurakunnan
majan owen eteen, Herran edessä.
24. Niin pitää papin ottaman wikauhrin
karitsan, ja sen login öljyä, ja papin pitää
ne häälyttämän häälytykseksi Herran edessä.
25. Ja teurastaman wikauhrin karitsan,
ja papin pitää ottaman wikauhrin werestä,
ja siwuman puhdistetun oikian korwan leh-
teen, niin myös oikian käden peukaloon, ja
oikian jalan isoon warpaaseen.
26. Ja papin pitää wuodattaman öljystä
papin wasempaan käteen.
27. Ja papin pitää priiskoittaman oikian
käden sormella öljystä, kuin on hänen wa-
semmassa kädessänsä, seitsemän kertaa Her-
ran edessä.
28. Jääneestä öljystä hänen käteensä pitää
papin paneman puhdistetun oikian korwan

lehteen, ja oikian käden peukaloon, ja oikian jalan isoon warpaaseen, wikauhrin weren päälle.
29. Ja jääneen öljyn hänen käteensä pankaan pappi puhdistetun pään päälle, ja sowittakaan häntä Herran edessä.
30. Ja walmistakaan niistä mettisistä, taikka kyhkyläisen pojista, jotka hän on woinut saada,
31. Nimittäin niistä, joita hän on woinut saada: yhden rikosuhriksi ja toisen polttouhriksi, ynnä ruokauhrin kanssa; ja niin pitää papin sowittaman sen puhdistetun Herran edessä.
32. Tämä on sääty spitalisesta, joka ei woi saada sitä, kuin hänen puhdistukseensa tarwitaan.
33. Ja Herra puhui Mosekselle ja Aaronille, sanoen:
34. Koska te tulette Canaan maalle, jonka minä annan teille omaisuudeksi, ja minä sen maan huoneeseen spitalin haawan annan,
35. Niin pitää sen tuleman, jonka huone on, ja ilmoittaman papille, sanoen: minun huoneessani näkyy niinkuin (spitalin) haawa;
36. Niin pitää papin käskemän heidän lakaista huoneen, ennenkuin pappi siihen menee katsomaan haawaa, ettei kaikki, kuin huoneessa owat, saastutettaisi: sitte pitää papin menemän katselemaan huonetta.
37. Koska hän näkee haawan, ja löytää, että huoneen seinissä wiheriäiset ja punahtawat onnet owat, ja owat nähdä matalammat muuta seinää;
38. Niin lähtekään pappi huoneen owesta, ja sulkekaan huoneen kiinni seitsemäksi päiwäksi.
39. Ja koska pappi seitsemäntenä päiwänä palajaa ja näkee haawan itsensä lewittäneeksi huoneen seiniin;
40. Niin pitää papin käskemän heidän tangoittaa ulos kiwiä, joissa haawa on, ja heittää niitä kaupungista ulos, saastaiseen paikkaan.
41. Ja huone pitää sisältä kaikki ympärinsä puhtaaksi kaawittaman, ja kaawittu sawi heitettämän kaupungista ulos, saastaiseen paikkaan.
42. Ja heidän pitää ottaman toiset kiwet, ja paneman niitten kiwein siaan, ja ottaman toisen sawen, ja siwuman huoneen.
43. Jos siis haawa jällensä tulee, ja puhkeaa ulos huoneessa sittekuin kiwet owat tangoitetut ulos, ja sittekuin sawi on kannettu ulos, ja huone wastuudesta siwuttu;
44. Niin pitää papin menemän sen sisälle, ja koska hän näkee haawan laskeneeksi itsensä lewiämmälle huoneessa, niin on tosin kuluttawainen spitali siinä huoneessa, ja se on saastainen.
45. Sentähden pitää se huone särjettämän, sekä kiwet että puut, ja kaikki sawi huoneesta, ja wietämän kaupungista ulos, saastaiseen paikkaan.
46. Ja se, kuin käy huoneessa niin kauwan kuin se teljetty on, hänen pitää oleman saastaisen ehtooseen asti.
47. Ja se, kuin siinä huoneessa makaa, pitää waatteensa pesemän, ja se, kuin syö siinä huoneessa, pitää waatteensa pesemän.
48. Jos myös pappi menee ja näkee, ettei haawa ole laskenut itsensä lewiämmälle huoneessa, sittekuin se siwuttu on, niin sanokaan sen puhtaaksi; sillä haawa on parannut.
49. Ja pitää ottaman huoneen puhdistamiseksi kaksi lintua, niin myös cedripuuta, ja tulipunalla painetuita willoja, ja isoppia.
50. Ja teurastaman toisen linnun sawisessa astiassa, wuotawan weden tykönä.
51. Ja pitää ottaman cedripuun, ja isopin, ja tulipunalla painetuita willoja, ja sen eläwän linnun, ja kastaman ne sen wereen, ja wuotawaan weteen, ja priiskoittaman huoneen seitsemän kertaa;
52. Ja puhdistaman huoneen linnun werellä, ja wuotawalla wedellä, niin myös sillä eläwällä linnulla, cedripuulla, isopilla ja tulipunalla painetulla willalla.
53. Ja sitte päästäkään sen eläwän linnun lentämään kaupungista kedolle, ja sowittamaan huoneen, niin se on puhdas.
54. Tämä on kaikkinaisen spitalin ja syhelmän haawain sääty:
55. Waatteen ja huoneen spitalin,
56. Paisumain, pisamain ja putkenpolttamitten;
57. Että pitää tiettämän, mikä puhdas eli saastainen kunakin päiwänä oleman pitää. Tämä on sääty spitalista.

15 Luku.

Miehistä, joiden siemen wuotaa; waimoista, joilla on lihan weren juoksu, ja niiden molempain puhdistusuhrista.

Ja Herra puhui Mosekselle ja Aaronille, sanoen:
2. Puhukaat Israelin lapsille, ja sanokaat heille: koska miehellä on hänen lihansa juoksu, on hän saastainen. 2 Sam. 3: 29.
3. Ja silloin on hän saastainen siitä juoksusta, koska hänen lihansa juoksee taikka tulee tukituksi siitä wuotamisesta; niin se on saastaisuus. 4 Mos. 5: 2.
4. Jokainen wuode, jossa hän lepää, jolla

on juoksu, on saastainen, ja kaikki se, jonka päällä hän istuu, saastutetaan.
5. Ja se, joka sattuu hänen wuoteeseensa, pitää pesemän waatteensa, ja wiruttaman hänensä wedellä, ja pitää oleman saastaisen ehtooseen asti.
6. Se, joka istuu sillä istuimella, kuin hän on istunut, jolla juoksu on, hänen pitää pesemän waatteensa, ja wiruttaman itsensä wedellä, ja oleman saastaisen ehtooseen asti.
7. Se, joka sattuu hänen lihaansa, hän peskään waatteensa, ja wiruttakaan hänensä wedellä, ja olkaan saastainen ehtooseen asti.
8. Jos hän sylkee puhtaan päälle, niin se pitää pesemän waatteensa, ja wiruttaman hänensä wedellä, ja oleman saastainen ehtooseen asti.
9. Ja koko se satula, jolla hän ajaa, pitää oleman saastainen.
10. Ja se, joka sattuu johonkuhun siihen, joka hänen allansa on ollut, pitää saastaisen oleman ehtooseen asti, ja joka niitä kantaa, pitää pesemän waatteensa, ja wiruttaman hänensä wedellä, ja oleman saastaisen ehtooseen asti.
11. Ja johonka hän, jolla juoksu on, tarttuu ennen kuin hän kätensä pesee wedellä, sen pitää waatteensa pesemän ja wiruttaman itsensä wedellä, ja oleman saastaisen ehtooseen asti.
12. Jos hän tarttuu sawiseen astiaan, se pitää rikottaman; mutta puuastia pitää wedellä wirutettaman. 3 Mos. 6:28.
13. Ja tultuansa puhtaaksi lihansa juoksusta, pitää hänen lukeman seitsemän päiwää puhdistuksestansa, ja pitää pesemän waatteensa, niin myös wiruttaman itsensä juoksewalla wedellä, niin hän on puhdas.
14. Ja kahdeksantena päiwänä pitää hänen ottaman parin mettisiä, eli kaksi kyhkyläisen poikaa, ja pitää tuoman Herran eteen seurakunnan majan owella, ja antaman ne papille.
15. Ja papin pitää ne uhraaman, yhden rikosuhriksi, ja toisen polttouhriksi, ja sowittaman hänen Herran edessä hänen juoksustansa.
16. Koska miehestä siemen wuotaa unessa, hänen pitää pesemän koko ruumiinsa wedellä, ja oleman saastaisen ehtooseen asti.
17. Ja kaikki waate, ja kaikki nahka, joka senkaltaisella siemenellä tahrattu on, pitää pestämän wedellä, ja oleman saastainen ehtooseen asti.
18. Ja waimo, jonka tykönä senkaltainen mies makaa, jolla on siemenen juoksu, heidän pitää pesemän itsensä wedellä, ja oleman saastaiset ehtooseen asti.
19. Koska waimolla on hänen lihansa weren juoksu, pitää hänen erinänsä oleman seitsemän päiwää, ja joka häneen sattuu, sen pitää saastaisen oleman ehtooseen asti.
3 Mos. 18:19. l. 20:18. Hes. 18:6.
20. Ja kaikki, jonka päällä hän lepäjää, niin kauwan kuin hän erinänsä on, pitää oleman saastainen, ja kaikki, jonka päällä hän istuu, pitää oleman saastainen.
21. Ja se, joka hänen wuoteeseensa sattuu, pitää pesemän waatteensa, ja wiruttaman hänensä wedellä, ja oleman saastaisen ehtooseen asti.
22. Ja joka tarttuu johonkuhun, jonka päällä hän on istunut, hänen pitää pesemän waatteensa, ja wiruttaman hänensä wedellä, ja oleman saastaisen ehtooseen asti.
23. Jos jotakin osaa olla sen wuoteessa, eli istuimella, kussa hän istuu, ja joku siihen tarttuu, hänen pitää oleman saastaisen ehtooseen asti.
24. Ja jos joku mies lewäten lepäjää hänen tykönänsä, siihen aikaan kuin hänen aikansa tulee, hänen pitää oleman saastaisen seitsemän päiwää, ja koko hänen wuoteensa, jossa hän lewännyt on, pitää oleman saastaisen.
25. Jos jonkun waimon weren juoksu wuotaa kauwan aikaa, ei waiwoin niin kauwan kuin aika on, mutta myös ylitse sen ajan, hänen pitää oleman saastaisen niin kauwan kuin se wuotaa, niinkuin hänen oikialla wuotonsa ajalla.
26. Kaikki wuode, kussa hän lepäjää, niin kauwan kuin hän wuotaa, pitää oleman niinkuin oikian wuotonsa ajan wuode. Ja kaikki istuin, jonka päällä hän istuu, pitää oleman saastainen, niinkuin se hänen oikiana wuotamisensa aikana on saastainen.
27. Se joka rupee johonkuhun niihin, hänen pitää oleman saastainen, ja pitää pesemän waatteensa, ja wiruttaman itsensä wedellä, ja oleman saastaisen ehtooseen asti.
28. Koska hän on puhdas wuotamisesta, niin hänen pitää lukeman seitsemän päiwää, ja sitte hänen pitää oleman puhtaan.
29. Mutta kahdeksantena päiwänä pitää hänen ottaman parin mettisiä eli kaksi kyhkyläisen poikaa, ja wiemän papille, seurakunnan majan owen edessä.
30. Ja papin pitää uhraaman yhden rikosuhriksi, ja toisen polttouhriksi, ja sowittaman hänen Herran edessä saastaisuutensa juoksusta.

31. Niin teidän pitää eroittaman Israelin
lapsia heidän saastaisuudestansa, ettei he
kuolisi saastaisuudessansa, koska he minun
majani saastuttawat, joka heidän seassansa
on. 4 Mos. 5: 2, 3.
32. Tämä on sääty wuotamisesta, ja siitä,
jolta (unessa) siemen wuotaa, niin että hän
siitä tulee saastaiseksi,
33. Ja siitä, jolla on weren juoksu, ja sii-
tä, jolla joku wuotaminen on, miehestä eli
waimosta: ja koska mies lepää saastaisen
tykönä.

16 Luku.

Sowittamisen juhla; kauris.

Ja Herra puhui Mosekselle, sittekuin ne
kaksi Aaronin poikaa kuolleet oliwat: sillä
uhratessansa Herran edessä kuoliwat he.
3 Mos. 10: 2.
2. Ja Herra sanoi Mosekselle: sano weljel-
les Aaronille, ettei hän joka aika mene sisäl-
mäiseen pyhään, sisälliselle puolelle esirip-
pua armoistuimen eteen, kuin arkin päällä
on, ettei hän kuolisi; sillä minä näytän mi-
nuni pilwessä armoistuimen päällä.
2 Mos. 30: 10.
3. Mutta näiden kanssa pitää Aaronin
käymän pyhään sisälle: hänen pitää otta-
man nuoren kalpeen rikosuhriksi, ja oinaan
polttouhriksi;
4. Ja pitää pukeman pyhän liinahameen
yllensä ja liinaisen aluswaatteen ihonsa
päälle, ja wyöttämän itsensä liinaisella wyöl-
lä, ja paneman liinahiipan päähänsä; sillä
ne owat pyhät waatteet; ja pitää wirutta-
man ihonsa wedellä, ja ne pukeman pääl-
lensä.
5. Ja pitää ottaman Israelin lasten jou-
kolta kaksi kauriista rikosuhriksi ja yhden oi-
naan polttouhriksi.
6. Ja Aaronin pitää tuoman kalpeen ri-
kosuhriksensa, ja sowittaman itsensä huonei-
nensa;
7. Ja sitte ottaman ne kaksi kauriista aset-
taaksensa Herran eteen, seurakunnan majan
owella.
8. Ja Aaronin pitää heittämän arwan
kahdesta kauriista: toisen arwan Herralle,
ja toisen wapaalle kauriille.
9. Ja Aaronin pitää uhraaman sen kau-
riin, jonka päälle Herran arpa lankesi, ja
walmistaman sen rikosuhriksi.
10. Mutta sen kauriin, jonka päälle wa-
pauden arpa lankesi, pitää hänen asettaman
eläwänä Herran eteen, että hänen pitää so-
wittaman sen; ja päästämän sen wapaan
kauriin korpeen.
11. Ja niin pitää Aaronin tuoman rikos-
uhrinsa kalpeen, ja sowittaman itsensä ja
huoneensa, ja teurastaman sen rikosuhrin
kalpeen edestänsä,
12. Ja ottaman astian täynnänsä tulisia
hiiliä altarilta, joka on Herran edessä, ja
piwonsa täyden surwottua pyhää sawua ja
kantaman sisälliselle puolelle esirippua,
2 Mos. 30: 34, 35.
13. Ja paneman siitä tulen päälle Her-
ran eteen, niin että pyhän sawun suitsu ar-
moistuimen peittäis, joka on todistuksen
päällä, ettei hän kuolisi;
14. Ja ottaman mullin werestä, priiskoit-
taaksensa sormellansa armoistuimen puo-
leen, etiselle puolelle itään päin: seitsemän
kertaa pitää hänen näin sormellansa armois-
tuimen edessä werta priiskoittaman.
15. Sitte pitää hänen teurastaman kan-
san rikosuhrin kauriin, ja kantaman hänen
werestänsä esiripun sisälliselle puolelle, ja
pitää tekemän sen weren kanssa, niinkuin
hän teki kalpeen weren kanssa, ja priiskoit-
taman sitä armoistuimen päälle, ja armois-
tuimen edessä. 3 Mos. 4: 6. Hebr. 9: 13. l. 10: 4.
16. Ja niin sowittaman pyhän Israelin
lasten riettaudesta ja heidän wäärydes-
tänsä, kaikissa heidän synneissänsä: niin pi-
tää myös hänen tekemän seurakunnan ma-
jalle, joka on heidän tykönänsä, keskellä hei-
dän saastaisuuttansa.
17. Ei pidä yhdenkään ihmisen oleman
seurakunnan majassa, koska hän käy sowit-
tamaan pyhässä, siihen asti että hän sieltä
käy ulos: ja pitää niin sowittaman itsensä,
ja huoneensa, ja koko Israelin kansan.
Luc. 1: 10. Hebr. 9: 7.
18. Ja koska hän menee ulos altarin tykö,
joka on Herran edessä, pitää hänen sowitta-
man sen, ja ottaman kalpeen werestä, ja
kauriin werestä, ja siwuman altarin sarwein
päälle ympärinsä.
19. Ja priiskoittaman sormellansa werestä
seitsemän kertaa sen päälle, ja puhdistaman
ja pyhittämän sen Israelin lasten saastai-
suudesta.
20. Ja koska hän on täyttänyt pyhän ja
seurakunnan majan ja altarin sowinnon,
niin pitää hänen tuoman sen eläwän kauriin.
21. Ja Aaronin pitää paneman molem-
mat kätensä sen eläwän kauriin pään pääl-
le, ja tunnustaman sen päällä kaikki Israe-
lin rikokset ja heidän pahat tekonsa kaikissa
heidän synneissänsä, ja ne paneman kauriin
pään päälle, ja lähettämän sen jonkun sowe-
liaan miehen kanssa korpeen:
22. Että kauriin pitää kantaman kaikki hei-

dän pahat tekonsa erämaahan, ja hänen pitää jättämän kauriin korpeen.
23. Ja Aaronin pitää käymän seurakunnan majaan, ja riisuman liinawaatteet yltänsä, jotka hän ennen pukenut oli käydessänsä pyhään, ja jättämän ne sinne.
24. Ja pitää pesemän ihonsa wedellä pyhässä siassa, ja pukeman yllensä omat waatteensa, ja menemän ulos, ja tekemän sekä omansa että kansan polttouhrin, ja niin sowittaman sekä itsensä että kansan,
25. Ja polttaman rikosuhrin lihawuuden altarilla.
26. Waan se, joka wei sen wapaan kauriin ulos, pitää wiruttaman waatteensa, ja pesemän ihonsa wedellä, ja sitte tuleman jällensä leiriin.
27. Ja rikosuhrin mullin ja rikosuhrin kauriin, joidenka weri kannettiin sowinnoksi pyhään, pitää wietämän leiristä ulos, tulessa poltettaa, sekä heidän nahkansa, lihansa ja rapansa. 3 Mos. 6:30. Hes. 43:21. Hebr. 13:11.
28. Ja se, kuin niitä polttaa, pitää wiruttaman waatteensa, ja pesemän ihonsa wedellä, ja sitte tuleman leiriin.
29. Tämän pitää oleman teille ijankaikkisen säädyn: kymmenentenä päiwänä seitsemäntenä kuukautena pitää teidän sielujanne waiwaaman, ja ei mitäkään työtä tekemän: olkoon se omainen, eli wieras, joka teidän seassanne muukalainen on. 4 Mos. 29:7.
30. Sillä sinä päiwänä te sowitetaan, niin että te tulette puhtaaksi: kaikista teidän synneistänne Herran edessä tulette te puhtaaksi. 3 Mos. 23:27.
31. Sentähden pitää sen oleman teille suurimman sabbatin, ja teidän pitää waiwaaman teidän sielujanne: se olkoon teille alinomainen säädy.
32. Mutta sen sowinnon pitää papin tekemän, joka woideltu on, ja jonka käsi täytetty on papin wirkaan hänen isänsä siaan: ja pitää pukeman yllensä liinaiset waatteet, kuin owat ne pyhät waatteet.
33. Ja niin pitää hänen sowittaman sen kaikkein pyhimmän ja seurakunnan majan, ja altarin, niin myös papit, ja kaiken kansan pitää hänen sowittaman.
34. Tämän pitää oleman teille alinomaisen säädyn, että te sowitatte Israelin lapset kaikista heidän synneistänsä, kerran wuodessa. Ja hän teki niinkuin Herra oli käskenyt Mosekselle. 2 Mos. 30:10.

17 Luku.

Missä paikalla ja kenelle uhrattaman pitää.

Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
2. Puhu Aaronille ja hänen pojillensa, ja kaikille Israelin lapsille, ja sano heille: tämä on se, kuin Herra käskenyt on, sanoen:
3. Kuka ikänänsä Israelin huoneesta teurastaa härjän, eli karitsan, eli wuohen leirissä, taikka joka teurastaa ulkona leiristä,
4. Ja ei kanna seurakunnan majan owen eteen sitä, kuin Herralle uhriksi pitää tuotaman, Herran majan eteen; hänen pitää wereen wikapää oleman, niinkuin se, joka weren wuodattanut on, ja se ihminen pitää häwitettämän kansastansa.
5. Sentähden pitää Israelin lapset uhrinsa, jonka he kedolla uhrata tahtowat, Herran eteen kantaman seurakunnan majan owella papille, ja siellä uhraaman ne kiitosuhriksi Herralle.
6. Ja papin pitää priiskoittaman weren Herran altarille seurakunnan majan owen edessä, ja polttaman lihawuuden Herralle lepytyshajuksi. 2 Mos. 29:18. 3 Mos. 4:31.
7. Ja ei milläänmuotoa enämpi heidän uhriansa uhraaman ajattaroille, joidenkanssa he huorin tehneet owat. Se pitää oleman heille heidän sukukunnissansa ijankaikkinen säädy. 5 Mos. 32:17. 1 Cor. 10:20.
8. Sentähden pitää sinun sanoman heille: kuka ikänänsä ihminen Israelin huoneesta, eli wieras, joka teidän seassanne on muukalainen, tekee uhrin eli polttouhrin,
9. Ja ei sitä kanna seurakunnan majan owen eteen, että hänen Herralle sen tekemän pitäis, se ihminen pitää häwitettämän kansastansa.
10. Ja kuka ikänänsä ihminen Israelin huoneesta, eli muukalaisista, jotka teidän seassanne asuwat, syö jotakin werta, häntä wastoin minä panen minun kaswoni, ja häwitän hänen kansastansa.
3 Mos. 3:17. l. 7:26. 5 Mos. 12:16. Ap. T. 15:20, 29.
11. Sillä lihan sielu on weressä, ja minä olen sen teille antanut altarille, että teidän sielunne pitäis sen kautta sowitettaman; sillä weri on sielun sowinto. Hebr. 9:22.
12. Sentähden minä olen sanonut Israelin lapsille: ei yksikään henki teidän seassanne pidä werta syömän: eikä yksikään muukalainen, joka teidän seassanne asuu, pidä werta syömän.
13. Ja kuka ikänä ihminen Israelin lapsista, taikka muukalainen teidän seassanne, joka saa metsän eläimen eli linnun pyydyksellä, jota syödään, hänen pitää wuodattaman sen weren, ja peittämän sen multaan. 3 Mos 11:13.
14. Sillä kaiken lihan henki on hänen werensä niin kauwan kuin se elää. Ja minä

olen sanonut Israelin lapsille: ei teidän pi-
dä yhdenkään lihan werta syömän; sillä kai-
ken lihan henki on hänen werensä: kuka ikä-
nänsä sen syö, se pitää hukutettaman.
1 Mos. 9:4.
15. Ja kuka ikänä henki syö raatoa, taikka
sitä, joka rewitty on, olkoon hän kotolainen
eli muukalainen, hänen pitää pesemän waat-
teensa, ja wiruttaman hänensä wedellä, ja
oleman saastaisen ehtooseen asti: niin hän
tulee puhtaaksi. 2 Mos. 22:31.
16. Jollei hän pese itseänsä ja ihoansa wi-
ruta, niin hänen pitää itse kantaman wää-
ryytensä.

18 Luku.

Kieltyt polwet ja sekaannukset.

Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
2. Puhu Israelin lapsille, ja sano heille:
minä olen Herra teidän Jumalanne.
3. Ei teidän pidä tekemän Egyptin maan
työn jälkeen, jossa te asuitte, ei myös teidän
pidä tekemän Canaan maan työn jälkeen,
johonka minä teitä wien, ei teidän myös
pidä heidän säädyissänsä waeltaman.
4. Waan tehkäät minun oikeuteni, ja pitä-
käät minun säätyni, waeltaaksenne niissä;
(sillä) minä olen Herra teidän Jumalanne.
5. Sentähden pitää teidän minun säätyni
pitämän ja minun oikeuteni: se ihminen, jo-
ka niitä tekee, hän elää niissä; sillä minä
olen Herra. Hes. 20:11. Rom. 10:5. Gal. 3:12.
6. Ei kenenkään pidä lähimmäistä lanko-
ansa lähestymän, hänen häpyänsä paljas-
tamaan; sillä minä olen Herra.
7. Sinun isäs häpyä, ja äitis häpyä ei
sinun pidä paljastaman. Se on sinun äi-
tis, älä siis hänen häpyänsä paljasta.
3 Mos. 20:11. 5 Mos. 27:20. Hes. 22:10. 1 Cor. 5:1.
8. Ei sinun pidä paljastaman sinun isäs
emännän häpyä; sillä se on sinun isäs häpy.
9. Sinun sisares häpyä, isäs tyttären, eli
äitis tyttären, kotona eli ulkona syntyneen,
ei sinun pidä paljastaman heidän häpyänsä.
2 Sam. 13:11—14.
10. Ei sinun pidä paljastaman sinun poi-
kas tyttären, eli sinun tyttäres tyttären hä-
pyä; sillä se on sinun häpys.
11. Ei sinun pidä paljastaman sinun äiti-
puoles tyttären häpyä, joka isälles syntynyt
on; sillä se on sinun sisares.
12. Ei sinun pidä paljastaman sinun isäs
sisaren häpyä; sillä se on isäs lähimmäinen.
3 Mos. 20:19.
13. Ei sinun pidä paljastaman äitis sisa-
ren häpyä; sillä se on sinun äitis lähim-
mäinen.
14. Ei sinun pidä paljastaman sinun setäs
häpyä, niin ettäs lähestyt hänen emäntä-
tänsä; sillä se on sinun setäs emäntä.
15. Ei sinun pidä paljastaman sinun mi-
niäs häpyä; sillä hän on sinun poikas emän-
tä, sentähden ei sinun pidä hänen häpyänsä
paljastaman. 1 Mos. 38:16. 3 Mos. 20:12.
16. Ei sinun pidä paljastaman sinun wel-
jes emännän häpyä; sillä se on sinun wel-
jes häpy. 3 Mos. 20:21. Marc. 6:18.
17. Ei sinun pidä sinun emäntäs ynnä hä-
nen tyttärensä häpyä paljastaman, eikä hä-
nen poikansa tytärtä, eli tyttären tytärtä ot-
taman, heidän häpyänsä paljastamaan;
sillä ne owat hänen lähimmäisensä, ja se on
kauhistus.
18. Ei sinun pidä myös ottaman sinun
emäntäs sisarta, häntä waiwaaman, hänen
häpyänsä paljastaman, wielä hänen eläis-
sänsä.
19. Waimon tykö, niin kauwan kuin hän
saastaisuutensa sairautta kärsii, ei sinun pidä
lähestymän, hänen häpyänsä paljastamaan.
3 Mos. 20:18.
20. Ei sinun pidä myös makaaman sinun
lähimmäises emännän tykönä, häneen ryh-
tymän, jollas itses häneen saastutat.
2 Sam. 11:4.
21. Ei sinun pidä siemenestäs antaman
Molechille poltettaa, ettes häwäisisi sinun
Jumalas nimeä; sillä minä olen Herra.
3 Mos. 20:2. 2 Kun. k. 23:1. Jer. 32:35.
22. Ei sinun pidä miehenpuolen kanssa
makaaman, niinkuin waimon kanssa; sillä
se on kauhistus. 3 Mos. 20:13. Rom. 1:27.
23. Ei sinun pidä myös eläimen kanssa
makaaman, ettes itseäs sen kanssa saastut-
taisi. Ja ei yksikään waimo pidä eläimeen
ryhtymän, yhdistymään sen kanssa; sillä se
on kauhistus.
2 Mos. 22:19. 3 Mos. 20:15. 5 Mos. 27:21.
24. Ei teidän pidä yhdessäkään näissä itse-
änne saastuttaman; sillä näissä kaikissa
owat pakanat heitänsä saastuttaneet, jotka
minä ajan pois teidän edestänne.
25. Ja maa on sillä saastutettu, ja minä
etsiskelen sen pahat teot, niin että sen maan
pitää asujansa oksentaman.
26. Sentähden pitäkäät minun säätyni ja
oikeuteni, ja älkäät näistä kauhistuksista yh-
täkään tehkö: eikä omainen, eikä wieras, jo-
ka teidän seassanne muukalainen on.
27. Sillä kaikkia näitä kauhistuksia owat
tämän maan kansat tehneet, jotka teidän
edellänne oliwat, ja owat maan saastutta-
neet:
28. Ettei se maa myös teitä oksentaisi, jos

te sitä saastutatte, niinkuin se on oksentanut
sen kansan, joka teidän edellänne oli.
29. Sillä kuka ikänänsä näitä kauhistuksia
tekee, sen sielu pitää häwitettämän kansas-
tansa.
30. Sentähden pitäkäät minun käskyni, ett-
ette tekisi kauhistawaisten tapain jälkeen,
kuin he tekiwät, jotka teidän edellänne oli-
wat: ettette itseänne niillä saastuttaisi; sillä
minä olen Herra teidän Jumalanne.

19 Luku.

Käsketään pyhyyteen.

Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
2. Puhu koko Israelin lasten joukolle, ja
sano heille: teidän pitää oleman pyhät; sillä
minä olen pyhä, Herra teidän Jumalanne.
3 Mos. 11:44, 45.
3. Jokainen peljätkään äitiänsä ja isäänsä,
ja pitäkäät minun sabbattini; sillä minä olen
Herra teidän Jumalanne. 2 Mos. 20:12.
4. Ei teidän pidä teitänne kääntämän epä-
jumalitten tykö, ja ei pidä teidän tekemän
teillenne waletuita jumalita; sillä minä olen
Herra teidän Jumalanne. 2 Mos. 20:23. l. 34:17.
5. Ja koska te Herralle teette kiitosuhria,
niin teidän pitää uhraaman, että se teiltä
otollinen olis. 3 Mos. 7:11.
6. Ja se pitää syötämän sinä päiwänä, jo-
na te uhraatte, ja toisena päiwänä; mutta
mitä tähteeksi jää kolmanneksi päiwäksi, pi-
tää tulella poltettaman. 3 Mos. 7:16.
7. Jos joku siitä kuitenkin syö kolmantena
päiwänä, niin se on kauhistus, ja ei ole
otollinen. 3 Mos. 7:18.
8. Ja joka siitä syö, sen pitää kantaman
wääryytensä; sillä hän on Herran pyhän
riiwannut, ja se sielu pitää häwitettämän
kansastansa.
9. Koska te elon leikkaatte maastanne, ei
sinun pidä tyyni peltos kulmia leikkaaman,
ja ei elos päitä noukkiman.
3 Mos. 23:22. 5 Mos. 24:19.
10. Ei pidä sinun myös tyyni korjaaman
wiinamäkiäs, eli noukkiman niitä warisnei-
ta marjoja, waan jättämän ne waiwaisille
ja muukalaisille; sillä minä olen Herra tei-
dän Jumalanne.
11. Ei teidän pidä warastaman, eli wa-
lehteleman, eli pettämän toinen toistanne.
2 Mos. 20:15, rc. 1 Thess. 4:6.
12. Ei teidän pidä wäärin wannoman mi-
nun nimeeni, ja häwäisemän sinun Juma-
las nimeä; sillä minä olen Herra.
2 Mos. 20:7. 5 Mos. 5:11. Matth. 5:33, 34. Jac. 5:12.
13. Ei sinun pidä tekemän lähimmäiselles
wääryyttä, eli ryöwäämän häntä. Sinun
päiwämiehes palkka ei pidä oleman sinun
tykönäs huomiseen asti. 5 Mos. 24:15. Jac. 5:4.
14. Ei sinun pidä kuuroja kirooman, ei
sinun pidä myös paneman sokian eteen jo-
takin, johonka hän kompastuis. Waan sinun
pitää pelkäämän sinun Jumalatas; sillä
minä olen Herra. 5 Mos. 27:13.
15. Ei teidän pidä wääryyttä tekemän tuo-
miossa, ja ei armaitseman köyhää, ja ei
kunnioitseman woimallista, mutta tuomit-
seman sinun lähimmäises oikein.
2 Mos. 23:3. 5 Mos. 1:17. l. 16:19. San. l. 24:24. Jac. 2:9.
16. Ei sinun pidä oleman panettelian sinun
kansas seassa. Ei sinun pidä myös asetta-
man sinuas lähimmäises werta wastaan;
sillä minä olen Herra. 2 Mos. 23:1.
17. Ei sinun pidä wihaaman weljeäs sinun
sydämessäs; waan sinun pitää kaiketi nuh-
teleman lähimmäistäs, ettes wikapääksi tu-
lisi hänen tähtensä.
Matth. 5:22. l. 18:15. Luc. 17:3. 1 Joh. 2:9, 11. l. 3:15.
18. Ei sinun pidä kostaman, eikä wihaa-
man sinun kansas lapsia. Sinun pitää ra-
kastaman lähimmäistäs, niinkuin itse si-
nuas; sillä minä olen Herra.
Rom. 12:19. 1 Thess. 5:15. 1 Piet. 3:9. Matth. 5:43, 44.
l. 22:39. Rom. 13:9. Gal. 5:14. Jac. 2:8.
19. Minun säätyni pitää teidän pitämän.
Ei sinun pidä antaman sinun karjas sekoit-
taa heitänsä muiden eläinten laihin. Ja älä
kylwä sinun peltoas sekoitetulla siemenellä.
Ja ei yksikään waate pidä tuleman sinun
ylles, joka lankaisesta ja liinaisesta kudottu
on. 5 Mos. 22:9, 10, 11.
20. Jos mies makaa waimon tykönä ja
ryhtyy häneen, ja se on orja, ja jo on toi-
selta maattu, kuitenkaan ei ole irrallensa eli
wapaaksi laskettu, se pitää suomittaman,
waan ei pidä heidän kuoleman, sillä ei hän
ollut wapaa.
21. Mutta miehen pitää tuoman Herralle
wikansa edestä oinaan wikauhriksi, seura-
kunnan majan owen eteen.
22. Ja papin pitää sowittaman hänen
wikauhrinsa oinaalla Herran edessä siitä ri-
koksesta, kuin hän on rikkonut; niin hänelle
(Jumalalta) armo tapahtuu hänen rikok-
sestansa, kuin hän rikkonut on.
23. Koska te tulette siihen maahan ja istu-
tatte kaikkinaisia puita, joista syödään, pitää
teidän leikkaaman pois niiden hedelmän esi-
nahan: kolme wuotta pitää teidän pitämän
heitä ympärileikkaamatoinna, niin ettette syö
niistä;
24. Waan neljäntenä wuonna pitää kaikki
heidän hedelmänsä pyhitettämän kiitokseksi
Herralle.

25. Wiidentenä wuonna pitää teidän hedelmän syömän, ja kokooman sisälle tulon; sillä minä olen Herra teidän Jumalanne.
26. Ei teidän pidä syömän weren kanssa. Ei teidän pidä totteleman aawistuksia eli taikauksia.
3 Mos. 3: 17. l. 17: 10. 5 Mos. 12: 16. Ap. T. 15: 20.
27. Ei teidän pidä keritsemän paljaaksi päänne lakea ympärinsä, ja ei tyyni ajeleman teidän partaanne. 3 Mos. 21: 5.
28. Ei teidän pidä leikkaaman teidän ihoanne kuolleen tähden, eli piirusteleman kirjoituksia teidän päällenne; sillä minä olen Herra. 5 Mos. 14: 1.
29. Ei sinun pidä salliman tytärtäs porttona olla, ettei maa tottuisi haureuteen ja tulisi täyteen kauhistusta.
30. Pitäkäät minun pyhäpäiwäni, ja peljätkäät minun pyhääni; sillä minä olen Herra.
31. Ei teidän pidä kääntämän teitänne tietäjitten tykö, ja älkäät kysykö welhoilta, ettette saastuisi heistä; sillä minä olen Herra teidän Jumalanne.
3 Mos. 20: 6, 27. 1 Sam. 28: 7.
32. Harmaapään edessä pitää sinun nouseman, ja kunnioittaman wanhaa, ja pelkääman sinun Jumalatas; sillä minä olen Herra.
33. Jos joku muukalainen on sinun tykönäs teidän maallanne asuwa, ei teidän pidä sitä ryöstämän. 2 Mos. 22: 21. l. 23: 9.
34. Hänen pitää asuman teidän tykönänne, niinkuin omainen teidän seassanne. Ja sinun pitää rakastaman häntä, niinkuin itse sinuas; sillä te olitte myös muukalaiset Egyptin maalla. Minä olen Herra teidän Jumalanne.
35. Ei pidä teidän wääryyttä tekemän tuomiolla, kyynärällä, waalla ja mitalla.
5 Mos. 25: 13. San. l. 11: 1. l. 16: 11. l. 20: 10.
36. Oikia waaka, oikia leiwiskä, oikia wakka, oikia kannu pitää oleman teidän tykönänne; sillä minä olen Herra teidän Jumalanne, joka teitä olen johdattanut Egyptin maalta:
37. Että teidän pitää pitämän ja tekemän kaikki minun säätyni, ja kaikki minun oikeuteni; sillä minä olen Herra.

20 Luku.

Kielletään Molechille uhraamasta. Noitain ja sukuruttauden rangaistus.

Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
2. Sano myös Israelin lapsille: kuka ikänänsä Israelin lapsista, eli muukalaisista, kuin Israelin lasten seassa asuu, siemenestänsä Molechille antaa, sen pitää totisesti kuoleman: maan kansan pitää häntä kiwittämän kuoliaksi. 3 Mos. 18: 21. Ps. 106: 37.
3. Ja minä asetan minun kaswoni sitä ihmistä wastaan, ja häwitän hänen kansastansa, että hän Molechille siemenestänsä antanut, ja minun pyhäni saastuttanut on, ja minun pyhää nimeäni häwäissyt.
4. Ja jos maan kansa sitä ihmistä säästää, joka siemenestänsä Molechille antanut on, niin ettei he sitä surmaa,
5. Niin minä kuitenkin sitä ihmistä wastaan minun kaswoni asetan, ja hänen sukuansa wastaan, ja häwitän sen ja kaikki, kuin hänen perässänsä Molechin kanssa huorin tehneet owat, heidän kansastansa.
6. Jos joku sielu hänensä noitain ja tietäjitten tykö kääntää, huorin tekemään heidän kanssansa, niin minä kaswoni asetan sitä sielua wastaan, ja häwitän sen kansastansa.
3 Mos. 19: 31. 5 Mos. 18: 11.
7. Sentähden pyhittäkäät teitänne, ja olkaat pyhät; sillä minä olen Herra teidän Jumalanne. 3 Mos. 11: 44. l. 19: 2. 1 Piet. 1: 16.
8. Ja pitäkäät minun säätyni, ja tehkäät niitä; sillä minä olen Herra, joka teitä pyhitän.
9. Kuka ikänänsä isäänsä ja äitiänsä kiroo, sen pitää totisesti kuoleman, että hän isäänsä ja äitiänsä kironnut on: hänen werensä olkoon hänen päällänsä.
2 Mos. 21: 17. 5 Mos. 27: 16. San. l. 20: 20. Matth. 15: 4.
10. Joka huorin tekee jonkun miehen awiopuolison kanssa, se joka lähimmäisensä emännän kanssa huorin tekee, pitää totisesti kuoletettaman, sekä huorintekiä, että huora.
Matth. 5: 27. Joh. 8: 4, 5.
11. Jos joku isänsä emännän tykönä makaa, niin että hän isänsä häwyn paljastanut on, he molemmat pitää totisesti kuoleman: heidän werensä olkoon heidän päällänsä.
3 Mos. 18: 8. 5 Mos. 27: 20.
12. Jos joku miniänsä tykönä makaa, niin he molemmat pitää totisesti kuoleman; sillä he owat kauhistuksen tehneet: heidän werensä olkoon heidän päällänsä. 3 Mos. 18: 15.
13. Jos joku miehenpuolen kanssa makaa, niinkuin jonkun waimon kanssa, he owat kauhistuksen tehneet, heidän pitää molemmat totisesti kuoleman: heidän werensä olkoon heidän päällänsä. 3 Mos. 18: 22.
14. Jos joku nai waimon ja sen äidin, hän on kauhistuksen tehnyt: se pitää tulella poltettaman, ja ne ynnä molemmat, ettei yhtään kauhistusta olisi teidän seassanne.
3 Mos. 18: 17.
15. Jos joku eläimen kanssa makaa, sen

pitää totisesti kuoleman, ja se eläin pitää tapettaman. 3 Mos. 18:23.

16. Jos joku waimo johonkuhun eläimeen ryhtyy, makaamaan sen kanssa, niin sinun pitää tappaman sekä waimon, että eläimen; heidän pitää totisesti kuoleman: heidän werensä olkoon heidän päällänsä.

17. Jos joku sisarensa nai, isänsä eli äitinsä tyttären, ja hänen häpynsä näkee, ja se näkee hänen häpynsä, se on kauhistus: ne pitää häwitettämän heidän sukunsa kansan edessä; sillä hän on sisarensa häwyn paljastanut, hänen pitää pahuutensa kantaman. 3 Mos. 18:9.

18. Jos joku mies jonkun waimon tykönä makaa hänen sairautensa aikana, ja paljastaa hänen häpynsä, ja awaa hänen lähteensä, ja waimo paljastaa werensä lähteen: ne molemmat pitää häwitettämän heidän kansastansa. 3 Mos. 18:19.

19. Sinun äitis sisaren häpyä ja sinun isäs sisaren häpyä ei sinun pidä paljastaman; sillä se on lähimmäisensä paljastanut, ja ne pitää hänen pahuutensa kantaman. 3 Mos. 18:12, 13.

20. Jos joku setänsä emännän kanssa makaa, hän on setänsä häwyn paljastanut: ne pitää heidän rikoksensa kantaman. Lapsitoinna heidän pitää kuoleman. 3 Mos. 18:14.

21. Jos joku weljensä emännän ottaa, se on häpiällinen työ: heidän pitää lapsitoinna oleman, että hän on weljensä häwyn paljastanut. 3 Mos. 18:16.

22. Niin pitäkäät nyt kaikki minun säätyni, ja kaikki minun oikeuteni, ja tehkäät ne, ettei maa teitä oksentaisi, johonka minä teidän wien asumaan. 3 Mos. 18:25, 28.

23. Ja älkäät waeltako pakanain säädyissä, jotka minä teidän edeltänne olen ajawa ulos; sillä kaikkia näitä he owat tehneet, ja minä olen kauhistunut heitä.

24. Mutta teille sanon minä: teidän pitää omistaman heidän maansa: sillä minä annan teille sen perimiseksi, sen maan, jossa rieskaa ja hunajata wuotaa. Minä olen Herra teidän Jumalanne, joka olen teitä eroittanut muista kansoista.

25. Että teidän pitää myös eroittaman puhtaat eläimet saastaisista, ja saastaiset linnut puhtaista, ja ei saastuttaman teidän sielujanne eläimissä, linnuissa ja kaikissa, kuin maalla matelewat, jotka minä teille eroittanut olen, että ne owat saastaiset. 3 Mos. 11:12. 5 Mos. 14:4.

26. Sentähden pitää teidän oleman minulle pyhät, sillä minä Herra olen pyhä, ja olen teitä eroittanut muista kansoista, että teidän pitäis oleman minun omani.

27. Jos joku mies eli waimo noidaksi eli tietäjäksi löydetään, ne pitää totisesti kuoleman, heidän pitää ne kiwittämän, heidän werensä olkoon heidän päällänsä. 5 Mos. 18:10. 1 Sam. 28:7.

21 Luku.

Käskyt papeista.

Ja Herra sanoi Mosekselle: puhu papeille Aaronin pojille, ja sano heille: papin ei pidä itseänsä saastuttaman yhdessäkään kuolleessa kansastansa; 4 Mos. 6:6.

2. Waan hänen suwussansa, joka on hänen lähimmäisensä: niinkuin hänen äitinsä, isänsä, poikansa, tyttärensä ja weljensä,

3. Ja sisarensa, joka neitsy on, joka hänen tykönänsä on, ja ei yhdenkään miehen emäntänä ollut ole: niissä mahtaa hän saastuttaa itsensä.

4. Ei hänen pidä saastuttaman itseänsä, että hän on esimies kansassansa, ettei hän itseänsä halwentaisi.

5. Ei heidän pidä paljaaksi ajeleman päälakiansa, eli keritsemän partansa wieriä, eikä ihoonsa merkkiä leikkaaman. 3 Mos. 19:27. Hes. 44:20.

6. Heidän pitää Jumalallensa pyhät oleman, ja ei häwäisemän Jumalansa nimeä; sillä he uhraawat Herran tuliuhria, Jumalansa leipää; sentähden pitää heidän oleman pyhät.

7. Ei heidän pidä naiman porttoa, eli muilta maattua, eli mieheltänsä hyljättyä ottaman; sillä hän on pyhä Jumalallensa.

8. Sentähden pitää sinun pyhittämän hänen, että hän uhraa sinun Jumalas leipää: hänen pitää oleman sinulle pyhän; sillä minä Herra olen pyhä, joka teidän pyhitän.

9. Jos papin tytär rupee salawuoteiseksi, se pitää tulessa poltettaman; sillä hän on häwäisnyt isänsä.

10. Joka ylimmäinen pappi on weljeinsä seassa, jonka pään päälle woidellusöljy wuodatettu, ja käsi täytetty on, että hän waatteeseen puetetaan; ei pidä sen awaaman päätänsä, ja ei leikkaaman rikki waatetansa. 3 Mos. 10:6.

11. Ja ei yhdenkään kuolleen tykö tuleman, ja ei saastuttaman itseänsä isässänsä eli äidissänsä. 4 Mos. 6:7.

12. Ei hänen pidä lähtemän pyhästä, ettei hän saastuttaisi Jumalansa pyhää; sillä hänen Jumalansa woidellusöljyn kruunu on hänen päällänsä. Minä olen Herra. 2 Mos 28:35.

13. Hänen pitää ottaman neitsen emän-
näksensä, Hes. 44:22.
14. Ja ei leskeä, eli hyljättyä, eli maat-
tua, taikka porttoa pidä hänen ottaman.
Mutta neitsen omasta kansastansa pitää hä-
nen ottaman emännäksensä;
15. Ettei hän saastuttaisi siementänsä kan-
sansa seassa; sillä minä olen Herra, joka
hänen pyhitän.
16. Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
17. Puhu Aaronille, ja sano: jos joku wir-
hi on jossakussa sinun siemenessäs teidän
suwussanne, ei pidä sen lähestymän uh-
raamaan Jumalansa leipää.
18. Sillä ei kenenkään, jossa joku wirhi
on, pidä käymän edes: jos hän on sokia, eli
ontuwa, wajaawa eli liiallinen jäsenistä,
19. Eli wirhillinen jalasta eli kädestä,
20. Taikka ryhäselkä eli pienukainen, eli
karsoi, eli pisamainen, taikka rupinen eli ri-
winoma rauhaisista:
21. Jos jossakin papin Aaronin siemenes-
sä wirhi on, ei sen pidä lähestymän uhraa-
maan Herran tuliuhria; sillä hänellä on
wirhi, sentähden ei pidä hänen lähestymän
Jumalansa leipää uhraamaan.
22. Kuitenkin pitää hänen syömän Juma-
lansa leiwästä, sekä siitä pyhästä, että kaik-
kein pyhimmästä.
23. Mutta ei hänen pidä kuitenkaan tule-
man esiripun tykö, eikä lähestymän altaria,
että hänessä on wirhi, ettei hän saastuttaisi
minun pyhääni; sillä minä olen Herra, joka
heidän pyhitän.
24. Ja Moses sanoi (nämät) Aaronille,
ja hänen pojillensa, ja kaikille Israelin lapsille.

22 Luku.

Laki uhrin syömisestä ja luonnosta.

Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
2. Puhu Aaronille ja hänen pojillensa, et-
tä he karttaisiwat Israelin lasten pyhitetty-
jä, joita he pyhittäwät minulle, ja ettei he
häwäisisi minun pyhää nimeäni; sillä minä
olen Herra.
3. Sano siis heille ja heidän suwuillensa:
jokainen kuin teidän siemenestänne menee
pyhitetyn tykö, kuin Israelin lapset pyhit-
täwät Herralle, ja hänen saastaisuutensa on
hänessä, hänen sielunsa pitää häwitettämän
minun kaswoini edestä; sillä minä olen
Herra.
4. Kuka ikänä Aaronin siemenestä on spi-
talinen eli wuotawainen, sen ei pidä syö-
män pyhitetyistä, ennen kuin hän puhdis-
tetaan. Ja jos joku rupee johonkuhun saas-
taiseen ruumiiseen, taikka siihen, joka sieme-
nensä wuodattaa unessa; 3 Mos. 15:2, 16.
5. Taikka se, joka rupee johonkuhun ma-
telewaiseen, joka hänelle saastainen on, taik-
ka ihmiseen, joka hänelle saastainen on, ja
kaikkinaiseen, joka hänen saastuttaa:
6. Se sielu, kuin rupee johonkuhun niis-
tä, pitää oleman saastainen ehtooseen asti,
ja ei pidä syömän niistä pyhitetyistä, waan
hänen pitää ensistä wiruttaman ruumiinsa
wedellä.
7. Ja koska aurinko laskenut on, ja hän
on puhdistettu, niin syökään sitte pyhite-
tyistä; sillä se on hänen ruokansa.
8. Raatoa ja mitä pedolta raadeltu on, ei
hänen pidä syömän, ettei hän siitä saastu-
tettaisi; sillä minä olen Herra. Hes. 44:31.
9. Sentähden heidän pitää pitämän mi-
nun säätyni, ettei heidän pitäisi syntiä saat-
taman päällensä, ja kuoleman siitä, koska
he saastuttawat itsensä; sillä minä olen Her-
ra, joka heitä pyhitän.
10. Mutta ei yksikään muukalainen pidä
syömän niistä pyhitetyistä, eikä papin per-
he, eikä myös joku palkollinen pidä syömän
pyhitettyä.
11. Waan koska pappi ostaa jonkun hen-
gen rahallansa, se syökään siitä, ja se kuin
hänen huoneessansa syntynyt on, se myös
syökään hänen leiwästänsä.
12. Ja jos papin tytär tulee jonkun muu-
kalaisen emännäksi, niin ei hänen pidä syö-
män siitä pyhitetystä ylönnyksestä.
13. Mutta jos papin tytär tulee leskeksi,
eli hyljätyksi, ja ei hänellä ole siementä, ja
hän tulee jälleen kotia isänsä huoneeseen,
niin hänen pitää syömän isänsä leiwästä,
niinkuin silloinkin, koska hän neitsenä oli.
Mutta ei yksikään muukalainen pidä siitä
syömän. 3 Mos. 10:14.
14. Ja jos joku syö niistä pyhitetyistä tie-
tämätä, hänen pitää lisäämän siihen wii-
dennen osan, ja antaman papille pyhitetyn,
3 Mos. 5:16.
15. Ettei heidän pitäisi saastuttaman Is-
raelin lasten pyhitettyjä, joita he ylöntäwät
Herralle;
16. Ettei he saattaisi rikosta ja wikaa pääl-
lensä, syödessänsä heidän pyhitetyistänsä;
sillä minä olen Herra, joka heitä pyhitän.
17. Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
18. Puhu Aaronille ja hänen pojillensa,
ja kaikille Israelin lapsille, ja sano heille:
kuka ikänä Israelin huoneesta, eli muuka-
lainen Israelissa, tahtoo uhrata, olkoon se
lupauksesta, taikka wapaasta ehdosta, jota
he tahtowat uhrata Herralle polttouhriksi,

19. Että se hänelle olis otollinen teiltä,
niin pitää sen oleman wirheettömän här=
kyisen karjasta, oinaan karitsoista, eli kau=
riin wuohista.
20. Mutta ei yhtäkään, jossa wirhi on,
pidä teidän uhraaman; sillä ei se ole hänelle
otollinen teiltä. 5 Mos. 15: 21. l. 17: 1.
21. Jos joku tahtoo uhrata Herralle kii=
tosuhria, eli erinomaisesta lupauksesta, taik=
ka wapaasta ehdosta, karjasta eli lampais=
ta, sen pitää oleman wirheettömän, että se
olis otollinen: ei siinä pidä yhtään wirhiä
oleman. Mal. 1: 8, 13.
22. Jos se on sokia, taikka raajarikko, taik=
ka jäsenpuoli, taikka kuiwettu, taikka rupinen,
taikka köhnäinen, niin ei pidä teidän senkal=
taisia Herralle uhraaman, ja ei pidä teidän
tuliuhria niistä antaman Herran altarille.
23. Härjän eli lampaan, liiallisen eli puut=
tuwaisen jäsenistä, saat sinä uhrata wa=
paasta ehdostas; mutta ei se ole otollinen
lupaukses edestä. 3 Mos. 21: 18.
24. Eikä myös sinun pidä sitä Herralle
uhraaman, kuin muserrettu, eli runneltu,
eli rewitty, eli haawoitettu on; ei teidän pi=
dä sitä teidän maassanne tekemän.
25. Ei myös teidän pidä uhraaman jon=
kun muukalaisen kädestä teidän Jumalanne
leipää kaikista niistä; sillä ne owat turmel=
lut ja wirhilliset: ei ne ole otolliset teiltä.
26. Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
27. Koska wasikka, eli karitsa, eli wohla
pojittu on, niin olkaan emänsä tykönä seit=
semän päiwää; mutta kahdeksantena päiwä=
nä, ja sen jälkeen, on se otollinen tuliuhriksi
Herralle.
28. Olkoon se nauta, eli lammas, niin ei
pidä se teurastettaman sikiöinensä yhtenä
päiwänä. 5 Mos. 22: 6.
29. Koska te uhraatte Herralle kiitosuhria,
teidän pitää sen niin uhraaman, että se teil=
tä otollinen olis.
30. Se pitää syötämän sinä päiwänä, ja
ei pidä mitään tähteeksi huomeneksi jätettä=
män; sillä minä olen Herra. 3 Mos. 7: 15.
31. Sentähden pitäkäät minun käskyni ja
tehkäät ne; sillä minä olen Herra.
32. Ettette häwäisisi minun pyhää nimeä=
ni, ja että minä pyhitettäisiin Israelin las=
ten keskellä; sillä minä olen Herra, joka tei=
tä pyhitän, 3 Mos. 10: 3.
33. Ja joka olen teidän johdattanut Egyp=
tin maalta, että minä olisin teidän Juma=
lanne: minä Herra.

23 Luku.

Wuotiset juhlapäiwät määrätään.

Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
2. Puhu Israelin lapsille, ja sano heille:
nämät owat Herran juhlat, jotka teidän pi=
tää kutsuman pyhiksi kokouksiksi: ne owat
minun juhlani.
3. Kuusi päiwää pitää sinun työtä teke=
män, waan seitsemäntenä päiwänä on se
suuri sabbatti, pyhä kokous, jona ei teidän
pidä yhtään työtä tekemän: sillä se on Her=
ran sabbatti kaikissa teidän asuinsioissanne.
2 Mos. 20: 9. l. 23: 12. 5 Mos. 5: 12, rc. Luc. 13: 14.
4. Nämät owat Herran juhlapäiwät, py=
hät kokoukset, jotka teidän pitää pitämän
määrätyllä ajallansa:
5. Neljäntenä toistakymmenentenä päi=
wänä ensimäisenä kuukautena, kahden eh=
toon wälillä, on Herran pääsiäinen.
2 Mos. 12: 18. l. 23: 15. 4 Mos. 28: 16. 5 Mos. 16: 1.
6. Ja wiidentenä toistakymmenentenä päi=
wänä sinä kuukautena on Herran happa=
mattoman leiwän juhla: silloin pitää teidän
syömän happamatointa leipää seitsemän
päiwää.
7. Ensimäisenä päiwänä olkoon teille pyhä
kokous, eikä yhtään raskasta työtä pidä tei=
dän silloin tekemän.
8. Ja teidän pitää uhraaman Herralle tu=
liuhria seitsemän päiwää. Seitsemäntenä
päiwänä on pyhä kokous. (Ja silloin myös)
ei pidä teidän yhtäkään raskasta työtä teke=
män.
9. Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
10. Puhu Israelin lapsille, ja sano heille:
koska te tulette sille maalle, jonka minä an=
nan teille, ja te leikkaatte sen elon, niin tei=
dän pitää wiemän papille lyhteen teidän
elostanne uutiseksi.
11. Ja sen lyhteen pitää hänen häälyttä=
män Herran edessä, että se olis otollinen
teiltä: päiwää jälkeen sabbatin pitää papin
sen häälyttämän.
12. Ja teidän pitää sinä päiwänä, jona
teidän lyhteenne häälytetään, uhraaman
wirheettömän wuosikuntaisen karitsan polt=
touhriksi Herralle.
13. Ja ruokauhriksi kaksi kymmenestä sām=
pyläjauhoja, sekoitetut öljyllä, tuliuhriksi ja
lepytyshajuksi Herralle, niin myös juoma=
uhriksi neljännes hinni wiinaa.
14. Ja ei pidä teidän syömän uudislei=
pää, kuiwattua tähkäpäätä eli jywiä, siihen
päiwään asti, kuin te kannatte teidän Ju=
malallenne uhrin. Sen pitää oleman ijan=

kaikkisen säädyn teidän sukukunnillenne kaikissa teidän asuinsioissanne.

15. Sitte pitää teidän lukeman siitä toisesta sabbatin päiwästä, koska te kannoitte häälytyslyhteen edes: seitsemän täysinäistä wiikkoa ne pitää oleman, 5 Mos. 16: 10.

16. Toiseen päiwään asti, seitsemännen wiikon jälkeen, (se on) wiisikymmentä päiwää pitää teidän lukeman, ja sitte uhraaman Herralle uutta ruokauhria.

17. Ja uhraaman kaikista teidän asumasioistanne kaksi häälytysleipää, kahdesta kymmenekseistä sämpyläjauhoja, hapatetut pitää ne kypsettämän, Herralle uutiseksi.

18. Ja pitää tuoman teidän leipänne kanssa seitsemän wuosikuntaista ja wirheetöintä karitsaa, ja yhden nuoren kalpeen, ja kaksi oinasta: sen pitää oleman Herran polttouhrin, ja heidän ruokauhrinsa ja juomauhrinsa, se on makian hajun tuli Herralle.

19. Niin myös pitää teidän walmistaman kauriin rikosuhriksi, niin myös kaksi wuosikuntaista karitsaa kiitosuhriksi.

20. Ja papin pitää häälyttämän ne uudisleiwän kanssa häälytykseksi Herran edessä, kahden karitsan kanssa. Ja pitää oleman Herralle pyhät, ja papin omat.

21. Ja teidän pitää kuuluttaman tämän päiwän: tämä pitää teille pyhä kokous oleman. Ei teidän pidä (silloin) yhtäkään raskasta työtä tekemän: ijankaikkisen säädyn pitää sen oleman teidän sukukunnissanne, kaikissa teidän asuinsioissanne.

22. Koska te leikkaatte elon teidän maastanne, ei sinun pidä ylön tyyni peltos kulmia leikkaaman, eikä elon päitä noukkiman, waan jättämän ne waiwaisille ja muukalaisille. Minä olen Herra teidän Jumalanne. 3 Mos. 19: 9. 5 Mos. 24: 19.

23. Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:

24. Puhu Israelin lapsille, ja sano: ensimäisenä päiwänä seitsemäntenä kuukautena pitää teidän pitämän sabbatin, soittamisen muistoksi: se on pyhä kokous. 4 Mos. 29: 1

25. Silloin ei pidä teidän yhtään raskasta työtä tekemän, ja teidän pitää uhraaman tuliuhri Herralle.

26. Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:

27. Kymmenentenä päiwänä tänä seitsemäntenä kuuna on sowintopäiwä, se pitää oleman teille pyhä kokous: silloin waiwatkaat teidän sielujanne, ja uhratkaat Herralle tuliuhri. 3 Mos. 16: 30. 4 Mos. 29: 7.

28. Ja ei pidä teidän yhtään työtä tekemän sinä päiwänä; sillä se on sowintopäiwä, että te sowitettaisiin Herran teidän Jumalanne edessä.

29. Sillä jokainen sielu, kuin ei sinä päiwänä waiwata, pitää häwitettämän kansastansa.

30. Ja jokainen sielu, joka sinä päiwänä jotakin työtä tekee, sen minä hukutan kansastansa.

31. Sentähden ei pidä teidän (silloin) mitään työtä tekemän: sen pitää oleman ijankaikkisen säädyn teidän sukukunnillenne kaikissa teidän asuinsioissanne.

32. Se on teidän suuri sabbattinne, ja teidän pitää waiwaaman teidän sielujanne: yhdeksäntenä päiwänä kuusta ehtoona pitää teidän pitämän tämän sabbatin, ehtoosta niin ehtooseen.

33. Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:

34. Puhu Israelin lapsille, sanoen: wiidentenä toistakymmenentenä päiwänä tänä seitsemäntenä kuukautena on lehtimajan juhla, seitsemän päiwää Herralle. 4 Mos. 29: 12. Joh. 7: 2, 37.

35. Ensimäisenä päiwänä pitää oleman pyhä kokous: ei teidän pidä yhtään raskasta työtä (silloin) tekemän.

36. Seitsemän päiwää pitää teidän uhraaman tuliuhria Herralle, kahdeksantena päiwänä pitää teille pyhä kokous oleman, ja teidän pitää tekemän tuliuhri Herralle; sillä se on päätöspäiwä: ei pidä teidän yhtään raskasta työtä (silloin) tekemän.

37. Nämät owat Herran juhlapäiwät, jotka teidän pitää kutsuman pyhäksi kokoukseksi, ja uhraaman Herralle tuliuhria, polttouhria, ruokauhria, juomauhria, ja muita uhreja, jokaisen päiwänänsä;

38. Ilman Herran sabbattia, ja ilman teidän lahjojanne ja ilman kaikkia lupauksianne, ja ilman kaikkia mielellisiä antimianne, joita teidän pitää antaman Herralle;

39. Niin pitää nyt teidän wiidentenä toistakymmenentenä päiwänä seitsemäntenä kuukautena, koottuanne wuoden tulon maalta, juhlallisesti wiettämän Herran riemujuhlaa, seitsemän päiwää: ensimäisenä päiwänä on sabbatti, ja kahdeksantena päiwänä on myös sabbatti.

40. Ja teidän pitää ensimäisenä päiwänä ottaman teillenne hedelmiä ihanasta puusta, palmun wesoja, ja oksia paksuoksaisista puista, ja pajuja ojista, ja oleman riemuiset seitsemän päiwää, Herran teidän Jumalanne edessä. Neh. 8: 14, &c.

41. Ja pitää niin pitämän Herralle sitä riemujuhlaa wuodessa seitsemän päiwää: sen pitää oleman ijankaikkisen säädyn teidän sukukunnissanne, että teidän niin pitää py=

hää riemujuhlaa pitämän seitsemäntenä kuu=
kautena.
42. Seitsemän päiwää pitää teidän asu=
man lehtimajoissa: joka omainen on Israe=
lissa, hänen pitää asuman lehtimajoissa.
43. Että teidän sukunne tietäisiwät, kuinka
minä olen antanut Israelin lapset asua ma=
joissa, koska minä johdatin heitä Egyptin
maalta: minä Herra teidän Jumalanne.
44. Ja Moses sanoi nämät Herran juhla=
päiwät Israelin lapsille.

24 Luku.

Walistusöljy, näkyleipä. Herran nimen pilkkaajan ja wahingon=tekiän rangaistus.

Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
2. Käske Israelin lasten tuoda sinulle sel=
kiätä öljypuun öljyä, puserrettua ulos, wa=
listukseksi, joka aina pitää lampuissa syty=
tettynä oleman. 2 Mos. 27: 20.
3. Ulkoiselle puolelle todistuksen esirippua
seurakunnan majassa pitää Aaronin sen
alati walmistaman, ehtoosta niin aamuun
asti Herran edessä. Sen pitää oleman
ijankaikkisen säädyn teidän sukukunnissanne:
4. Ja hänen pitää walmistaman lamput
puhtaaseen kynttiläjalkaan, aina Herran
edessä.
5. Ja sinun pitää ottaman sämpyläjau=
hoja ja leipoman niistä kaksitoistakymmen=
tä kyrsää: kaksi kymmenestä pitää oleman
joka kyrsässä. 2 Mos. 25: 30. Matth. 12: 4.
6. Ja sinun pitää heidän paneman kahteen
läjään, kuusi kumpaankin läjään, puhtaalle
pöydälle Herran eteen.
7. Ja sinun pitää paneman niiden päälle
puhdasta pyhää sawua, että ne pitää ole=
man muistoleiwät: se on tuliuhri Herralle.
8. Joka sabbatin päiwänä pitää hänen ai=
na walmistaman ne Herran edessä, Israe=
lin lapsilta ijankaikkiseksi liitoksi.
9. Ja ne pitää Aaronin ja hänen poikainsa
omat oleman, heidän pitää ne syömän py=
hässä siassa; sillä se on hänelle kaikkein py=
hin Herran tuliuhreista ijankaikkiseksi sää=
dyksi. 2 Mos. 29: 22. 3 Mos. 8: 31. 1 Sam. 21: 6.
10. Ja yhden Israelitan waimon poika
läksi ulos, joka Egyptiläisen miehen poika
oli Israelin lasten seassa, ja se Israelitan
waimon poika riiteli toisen Israelitan kans=
sa leirissä.
11. Ja se Israelitan waimon poika pilk=
kasi nimeä ja kirosi. Niin toiwat he hänen
Moseksen eteen, ja hänen äitinsä nimi oli
Selomith Dibrin tytär, Danin sukukun=
nasta;
12. Ja paniwat hänen wankeuteen niin
kauwaksi, että heille olis selkiä päätös an=
nettu Herran suusta. 4 Mos. 15: 34.
13. Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
14. Wie häntä leiristä ulos, joka kiroillut
on, ja anna kaikkein, jotka sen kuuliwat, las=
kea kätensä hänen päänsä päälle, ja kaikki
kansa kiwittäkään häntä. 5 Mos. 17: 7.
15. Ja puhu Israelin lapsille, sanoen: ku=
ka ikänä Jumalatansa kiroilee, hänen pitää
kantaman syntinsä.
16. Ja joka Herran nimeä pilkkaa, sen pi=
tää totisesti kuoleman, kaiken kansan pitää
häntä kuoliaksi kiwittämän. Niinkuin muu=
kalaisen, niin pitää myös omaisen oleman:
jos hän pilkkaa sitä nimeä, niin hänen pitää
kuoleman.
17. Jos joku lyö jonkun ihmisen kuoliaksi,
hänen pitää totisesti kuoleman. 2 Mos. 21: 12.
18. Waan joka jonkun naudan lyö, hänen
pitää maksaman hengen hengestä.
19. Ja joka tekee jonkun lähimmäisensä
wirhilliseksi, hänelle pitää niin tehtämän,
kuin hänkin tehnyt on: 2 Mos. 21: 24. 5 Mos. 19: 21.
20. Haawa haawasta, silmä silmästä,
hammas hampaasta; niinkuin hän on jon=
kun ihmisen wirhilliseksi tehnyt, niin pitää
myös hänelle jälleen tehtämän. Matth. 5: 38.
21. Niin että joka lyö naudan, hänen pi=
tää sen maksaman, waan joka lyö ihmisen,
sen pitää kuoleman.
22. Yhden oikeuden pitää oleman teidän
seassanne, niin muukalaisella kuin omaisel=
lakin; sillä minä olen Herra teidän Juma=
lanne. 2 Mos. 12: 49.
23. Koska Moses oli näitä puhunut Is=
raelin lapsille, niin weiwät he sen leiristä
ulos, joka kiroillut oli, ja kiwittiwät hänen
kuoliaksi: ja Israelin lapset tekiwät niinkuin
Herra Mosekselle käskenyt oli.

25 Luku.

Lepo=, riemu=, wapaa wuosi.

Ja Herra puhui Mosekselle Sinain wuo=
rella, sanoen:
2. Puhu Israelin lapsille, ja sano heille:
koska te tulette siihen maahan, jonka minä
teille annan, niin maan pitää pitämän Her=
ralle lepoa. 2 Mos. 23: 10.
3. Kuusi wuotta pitää sinun peltos kyl=
wämän, ja kuusi wuotta wiinamäkes leik=
kaaman, ja sen hedelmät kokooman.
4. Mutta seitsemäntenä wuonna pitää
maan pitämän Herralle sen suuren pyhän,
jona ei sinun pidä kylwämän sinun peltoas
taikka leikkaaman sinun wiinamäkeäs.
5. Ja mitä itsestänsä kaswaa laihostas, ei

sinun pidä leikkaaman, ja wiinamarjoja, jotka ilman sinun työtäs owat kaswaneet, ei sinun pidä noukkiman; sillä se on maan lepowuosi.
6. Mutta maan lepoa sinun pitää sentähden pitämän, että sinun pitää siitä syömän, sinun palwelias ja piikas, niin myös päiwämiehes, huonekuntaises, ja muukalaiset sinun tykönäs.
7. Ja sinun karjalles ja eläimilles sinun maallas kaikki, mitä siinä kaswaa, pitää oleman ruuaksi.
8. Ja sinun pitää lukeman sinulles seitsemän lepowuotta, niin että seitsemän wuotta pitää seitsemän kertaa luettaman: ja ne seitsemän lepowuoden aikaa tekee yhdeksän wuotta wiidettäkymmentä.
9. Niin sinun pitää antaman soittaa basunalla ylitse koko teidän maakuntanne, kymmenentenä päiwänä seitsemäntenä kuukautena: juuri sowintopäiwänä pitää teidän antaman basunan käydä yli koko teidän maakuntanne. 3 Mos. 23: 37.
10. Ja teidän pitää sen wiidennenkymmenennen wuoden pyhittämän, ja pitää kuuluttaman wapauden maassa kaikille niille, jotka siinä asuwat: sillä se on teidän riemuwuotenne: silloin pitää itsekunkin pääsemän jälleen omaan saamaansa, itsekunkin omaan sukuunsa.
11. Sillä se wiideskymmenes wuosi on teidän riemuwuotenne: ei teidän pidä kylwämän, eikä leikkaaman itsestänsä kaswanutta, eikä myös hakeman niitä, kuin ilman työtä kaswaneet owat.
12. Sillä se on riemuwuosi, se pitää pyhitettämän teiltä. Mutta teidän pitää syömän niitä kaikkia, kuin maa kantaa.
13. Tämä on riemuwuosi, jona itsekunkin teistä pitää omaan saamaansa pääsemän jällensä.
14. Jos sinä jotakin myyt sinun lähimmäiselles, taikka ostat jotakin häneltä, niin ei yhdenkään pidä pettämän weljeänsä. 1 Thess. 4: 6.
15. Waan riemuwuoden luwun jälkeen pitää sinun ostaman lähimmäiseltäs, ja wuoden tulon jälkeen pitää hänen sinulle myymän.
16. Sitä usiammat kuin wuodet owat, pitää sinun korwottaman hinnan, ja sen harwemmat kuin wuodet owat, pitää sinun alentaman hinnan; sillä wuoden tulon luwun jälkeen pitää hänen myymän sinulle.
17. Älkään kenkään pettäkö lähimmäistänsä, mutta pelkää sinun Jumalatas; sillä minä olen Herra teidän Jumalanne.
18. Sentähden tehkäät minun säätyni, ja pitäkäät minun oikeuteni, että te ne teette, ja turwallisesti asutte maassa.
19. Ja maan pitää antaman teille hedelmänsä, ja teillä pitää oleman kyllä syötäwätä, ja asuman pelkäämätä siinä.
20. Ja jos te sanotte: mitä meidän pitää syömän seitsemäntenä wuonna? katso ei meidän pidä kylwämän, eikä wuoden tuloa kokooman,
21. Niin minä käsken minun siunauksen tulla kuudentena wuotena teidän ylitsenne, niin että sen pitää tekemän teille kolmen wuoden tulon.
22. Ja teidän pitää kylwämän kahdeksantena wuonna, ja wanhasta wuoden kaswosta syömän yhdeksänteen wuoteen asti, niin että te syötte wanhasta uutiseen asti.
23. Sentähden ei teidän pidä maata peräti myymän; sillä maa on minun, ja te olette muukalaiset, ja wieraat minun edessäni.
24. Ja teidän pitää koko teidän omassa maassanne antaman maan lunastettaa.
25. Jos sinun weljes köyhtyy, ja myy sinulle omaisuudestansa, ja hänen lähimmäinen lankonsa tulee hänen tykönsä, ja tahtoo lunastaa, niin pitää hänen lunastaman sen, kuin hänen weljensä myynyt on. Ruth. 4: 1, 2c.
26. Ja jos joku on, jolla ei yhtään lunastajaa ole, ja taitaa niin paljon matkaan saada, kuin sen lunastukseksi tarwitaan,
27. Niin pitää luettaman wuosiluku sittekuin hän myi, ja annettaman hänelle, joka myi, mitä liiaksi on, että hän tulis omaisuuteensa jälleen.
28. Mutta jos ei hän takaansa löydä niin paljon että hän sais sen jälleen, niin pitää sen, kuin hän myynyt on, oleman ostajan kädessä riemuwuoteen asti: niin hänen pitää oleman wapaan ja saaman omansa jälleen.
29. Se kuin myy asuttawan huoneen kaupungin muurin sisältä, hänellä on wapaa ehto ajastajassa sitä lunastaa jällensä; ja sen pitää oleman ajan, jolla hän lunastaa sen.
30. Ja jos ei hän lunasta sitä koko ajastajassa, niin pitää ostajan sen huoneen kaupungin muurin sisältä pitämän ijankaikkisesti ja hänen sukunsa, ja ei pidä wapaaksi tuleman ilowuotena.
31. Mutta jos huone on maan kylässä, kussa ei yhtään muuria ympärillä ole, niin se pitää luettaman peltomaaksi: se lunastetaan, ja tulee ilowuotena wapaaksi.
32. Lewitain kaupungit ja huoneet kau=

pungeissa, joissa heidän tawaransa owat, saawat he aina lunastaa.
33. Se joka jotakin lunastaa Lewitailta, hänen pitää siitä luopuman ilowuonna, olkoon se ostettu huone eli omaisuus kaupungissa, jossa hän asunut on; sillä huoneet Lewitain kaupungeissa owat heidän omaisuutensa Israelin lasten seassa.
34. Mutta maata heidän kaupunkeinsa ympäriltä ei pidä myytämän; sillä se on heidän saamansa ijankaikkisesti. 4 Mos. 35:2.
35. Jos sinun weljes köyhtyy ja tulee woimattomaksi tykönäs, niin sinun pitää pitämän hänen ylös, niinkuin muukalaisen, taikka huonekuntaisen, että hän eläis sinun kanssas.
36. Ja ei sinun pidä ottaman korkoa eli woittoa häneltä: waan pelkää sinun Jumalatas, että sinun weljes sais elää sinun kanssas. 2 Mos. 22:25. 5 Mos. 23:19. San. l. 28:8. Hes. 18:8. l. 22:12.
37. Ei sinun pidä antaman rahaas hänelle korwolle, eikä antaman wiljaas kaswolle.
38. Sillä minä olen Herra teidän Jumalanne, joka teidän johdatin Egyptin maalta, antaakseni teille Canaan maan, ja ollakseni teidän Jumalanne.
39. Jos sinun weljes köyhtyy sinun tykönäs, ja myy itsensä sinulle, niin ei sinun pidä häntä pitämän niinkuin orjaa.
2 Mos. 21:2. 5 Mos. 15:12. Jer. 34:14.
40. Mutta hänen pitää oleman sinun tykönäs niinkuin päiwämiehen, eli huonekuntaisen, palwellen sinua riemuwuoteen asti.
41. Silloin pitää hänen käymän ulos wapaana sinun tyköäs lapsinensa, ja pitää tuleman sukunsa tykö jälleen, ja isäinsä saaman päälle.
42. Sillä he owat minun palweliani, jotka minä Egyptin maalta johdattanut olen: sentähden ei pidä heitä orjan tawalla myytämän.
43. Ei sinun pidä ankarasti heitä hallitseman, waan pelkäämän sinun Jumalatas.
Eph. 6:9. Col. 4:1.
44. Jos sinä tahdot pitää orjaa ja piikaa, niin sinun pitää ostaman ne pakanoilta, jotka teidän ympärillänne owat.
45. Ja huonekuntaisilta, jotka muukalaiset owat teidän seassanne, pitää teidän ne ostaman, ja heidän suwuiltansa, jotka he teidän tykönänne teidän maassanne synnyttäneet owat: ja ne pitää teidän omanne oleman.
46. Ja pitäkäät heitä omananne, ja teidän lapsillenne teidän jälkeenne ijankaikkiseksi perimiseksi, ja niiden pitää oleman teidän orjanne; mutta teidän weljenne Israelin lapset ei pidä toinen toistansa ankarasti hallitseman.
47. Jos muukalainen eli huonekuntainen hyötyy sinun tykönäs, ja sinun weljes köyhtyy hänen tykönänsä, niin että hän myy itsensä muukalaiselle, joka huonekuntainen sinun tykönäs on, eli jollekulle muukalaisen suwusta,
48. Niin pitää hänellä oikeus oleman lunastettaa jälleen sittekuin hän myyty on, että joku hänen weljistänsä pitäis hänen lunastaman jällensä;
49. Eli hänen setänsä eli setänsä poika lunastakaan hänen, taikka joku hänen lähimmäisestä suwustansa, eli jos hän itse taitaa niin paljon matkaan saada, niin pitää hänen lunastaman itsensä.
50. Ja hänen pitää lukua laskeman ostajansa kanssa, siitä wuodesta kuin hän myi itsensä ilowuoteen asti, ja raha pitää luettaman wuoden luwun jälkeen, sittekuin hän myytiin, ja kaiken sen ajan palkka pitää siihen luettaman.
51. Ja jos wielä monta wuotta on ilowuoteen, niin hänen pitää sitä enämmän antaman lunastuksestansa, senjälkeen kuin hän ostettu on.
52. Mutta jos harwat wuodet owat ilowuoteen, niin lasketaan lukua hänen kanssansa, ja hänen pitää wuotten jälkeen antaman lunastuksensa.
53. Ja pitää hänen palkkansa myös siihen luettaman wuosi wuodelta, ja ei hänen pidä ankaruudella häntä hallitseman sinun edessäs.
54. Jos ei hän näin lunasta itseänsä, niin hänen pitää ilowuonna wapaana käymän ulos lapsinensa.
55. Sillä Israelin lapset owat minun palweliani, he owat minun palweliani, jotka minä olen Egyptin maalta johdattanut ulos: minä olen Herra teidän Jumalanne.

26 Luku.

Jumalisuuden ja jumalattomuuden palkka.

Ei teidän pidä tekemän teillenne epäjumalita, ei kuwia, eikä myös patsaita pystyttämän teillenne, eikä myös yhtään merkkikiweä paneman teidän maallanne, kumartaaksenne niitä; sillä minä olen Herra teidän Jumalanne.
2 Mos. 20:4. 5 Mos. 5:8. l. 16:22. Ps. 81:10. Ps. 97:7.
2. Pitäkäät minun sabbattini, ja peljätkäät minun pyhyyttäni: minä olen Herra.
3 Mos. 19:30.

3. Jos te minun säädyissäni waellatte, ja
minun käskyni kätkette, ja teette ne, 5 Mos. 28: 1.
4. Niin minä annan teille sateen ajallansa,
ja maa antaa kaswonsa, ja kedon puut an=
tawat hedelmänsä.
5. Ja riihen aika ulottuu wiinan uutiseen
asti, ja wiinan uutinen ulottuu toukoaikaan
asti, ja teillä pitää oleman leipää wiljalta,
ja saatte asua lewollisesti teidän maassanne.
6. Ja minä annan rauhan teidän maal=
lenne, ja te saatte lewätä, ja ei kenkään tei=
tä peljätä, ja minä ajan pahat pedot teidän
maaltanne pois, ja miekan ei pidä käymän
teidän maanne läpitse.
7. Teidän pitää wihollisianne ajaman ta=
kaa, ja heidän pitää kaatuman miekkaan tei=
dän edessänne.
8. Wiisi teistä karkoittaa sata, ja sata teis=
tä karkoittaa kymmenen tuhatta, ja teidän
wihollisenne pitää kaatuman teidän edes=
sänne miekkaan. Jos. 23: 10.
9. Ja minä käännän minuni teidän puo=
leenne, ja teen teidän hedelmälliseksi ja li=
sään teitä, ja wahwistan minun liittoni tei=
dän kanssanne. Hes. 37: 26.
10. Ja te saatte syödä sitä wanhaa, joka
wanhenee, ja wanhat te hyljäätte uuden
tähden.
11. Ja minä panen asumasiani teidän kes=
kellenne, ja minun sieluni ei hyljää teitä.
12. Ja minä waellan teidän keskellänne ja
olen teidän Jumalanne, ja teidän pitää ole=
man minun kansani. 2 Cor. 6: 16.
13. Sillä minä olen Herra teidän Juma=
lanne, joka johdatin teidän ulos Egyptin
maalta, ettei teidän pitänyt oleman heidän
orjansa. Minä olen taittanut poikki teidän
ikeenne wehmerän, ja olen antanut teidän
käydä pystyällä.
14. Mutta jos et te kuule minua, ettekä tee
kaikkia näitä käskyjä, 5 Mos. 28: 15. Wal. w. 2: 17.
15. Waan suututte minun säätyihini, ja
teidän sielunne hyljää minun oikeuteni, ette=
kä tee kaikkia minun käskyjäni, ja rikotte mi=
nun liittoni, Mal. 2: 2.
16. Niin minä teen teille nämät: minä
rankaisen teitä wawistuksella, kuiwataudilla,
ja poltetaudilla, josta teidän kaswonne rau=
keewat, ja teidän ruumiinne nääntywät: ja
teidän pitää siemenenne kylwämän turhaan,
ja teidän wihollistenne pitää syömän sen.
17. Ja minä asetan minun kaswoni teitä
wastaan, ja te lyödään teidän wihamiehil=
tänne, ja ne pitää hallitseman teitä, jotka
teitä wihaawat, teidän pitää myös pakene=
man, koska ei kenkään teitä aja takaa.
3 Mos. 17: 10. Job. 36: 12. Es. 1: 20. Sam. l. 28: 1.
18. Jollette wielä sittekään kuule minua,
niin minä lisään sen seitsemän kertaa, ran=
gaistuksen teitä teidän synteinne tähden.
19. Ja minä särjen teidän ylpeytenne up=
piniskaisuuden, minä teen teidän taiwaan=
ne niinkuin raudan, ja teidän maanne niin=
kuin wasken.
20. Ja teidän woimanne pitää hukkaan
kulutettaman, niin ettei teidän maanne kas=
woansa anna, eikä puut maalla hedelmä=
tänsä anna.
21. Ja jos te wielä minua wastaan wael=
latte, ettekä tahdo kuulla minua, niin minä
wielä sitte lisään rangaistuksen teidän pääl=
lenne seitsemän kertaa, teidän synteinne täh=
den.
22. Ja lähetän teidän sekaanne metsän pe=
dot syömään teidän lapsianne, ja teidän kar=
jaanne raatelemaan, ja wähentämään teitä,
ja teidän tienne pitää autiaksi tuleman.
23. Jollette wielä niillä anna kuritettaa
teitänne, mutta käytte minua wastaan,
24. Niin minä myös käyn teitä wastaan,
ja lyön teitä wielä seitsemän kertaa enäm=
min, teidän synteinne tähden.
2 Sam. 22: 27. Ps. 18: 26, 2c.
25. Ja saatan teidän päällenne kostomie=
kan, joka minun liittoni pitää kostaman,
että te kokootte teitänne teidän kaupunkei=
hinne: sitte minä lähetän teidän sekaanne
ruttotaudin, ja annan teitä teidän wiha=
miestenne käteen.
26. Ja minä hukutan teiltä leiwän aineen,
niin että yhdessä pätsissä kymmenen wai=
moa teidän leipänne kypsentäwät, ja pun=
nitsewat teidän leipänne waalla: ja syö=
tyänne ette tule rawituksi.
27. Ja jollette wielä sitte kuule minua,
mutta waellatte minua wastaan,
28. Niin minä myös hirmuisuudessa wael=
lan teitä wastaan, ja minä rankaisen teitä
seitsemän kertaa enämmin, teidän synteinne
tähden,
29. Että teidän pitää syömän teidän poi=
kainne ja tytärtenne lihaa,
5 Mos. 28: 53. 2 Kun. k. 6: 29. Wal. w. 4: 10.
30. Ja minä kukistan teidän kukkulanne ja
häwitän teidän kuwanne, ja panen teidän
raatonne teidän epäjumalittenne raatoin
päälle, ja minun sieluni kuoittaa teitä,
2 Aika k. 34: 7.
31. Ja teen teidän kaupunkinne autiaksi,
ja teidän kirkkonne häwitän, enkä myös tei=
dän lepytyshajuanne haista. Hes. 1: 13.
32. Ja minä tahdon häwittää maan, niin

että teidän wihollisenne, jotka siinä asuwat, pitää siitä hämmästymän.
2 Aikak. 36:19. Jer. 19:8. l. 25:9.
33. Ja hajoitan teitä pakanoitten sekaan, ja wedän ulos miekan teidän jälkeenne, ja teidän maanne pitää tuleman kylmille, ja teidän kaupunkinne kukistetuksi. Jer. 15:7.
34. Silloin kelpaa maalle hänen lepons, niin kauwan kuin hän autiana on, ja te olette wihollisten maalla. Ja silloin äsken maa lepää ja pyhää pitää.
35. Niin kauwan kuin se autiana on, saa hän lewätä, ettei hän saanut pyhää pitää, silloin koska teidän piti hänen pyhäänsä antaman pitää, koska te asuitte siellä.
36. Ja niille, jotka jääwät teistä, teen minä wapisewan sydämen heidän wihollistensa maalla, niin että kapisewan lehden ääni karkoittaa heitä, ja pitää pakeneman sitä niinkuin miekkaa, ja pitää kaatuman siinä, kussa ei kenkään heitä aja takaa. Es. 30:17.
37. Ja heidän pitää lankeeman toinen toisensa päälle, niinkuin miekan edestä, waikka ei yksikään karkoita heitä, ja et te tohdi nousta teidän wihamiehiänne wastaan.
38. Ja teidän pitää hukkuman pakanain seassa, ja wihollisten maa pitää teitä syömän.
39. Ne kuin jääwät teistä, pitää waipuman pahuudessansa, teidän wihollistenne maalla. Ja isäinsä pahoissa teoissa pitää heidän waipuman.
40. Silloin pitää heidän tunnustaman pahat tekonsa ja isäinsä pahat teot, joilla he owat minun mieleni rikkoneet, ja waeltaneet minua wastaan.
41. Sentähden minä myös waellan heitä wastaan, ja wien heitä wihollistensa maalle, että edes silloin heidän ympärileikkaamatoin sydämensä nöyryttäis itsensä; silloin myös heidän pahan tekonsa rangaistus heille kelpaa.
42. Ja minä muistan minun liittoni Jacobin kanssa, niin myös minun liittoni Isaachin kanssa, ja myös minun liittoni Abrahamin kanssa muistan minä, muistan myös maan,
43. Joka heiltä jätetty on, ja sille kelpaa lepopäiwänsä, niin kauwan kuin se autiana on heiltä, ja heidän pahan tekonsa rangaistus heille kelpaa, että he hyljäsiwät minun oikeuteni, ja heidän sielunsa on kuoittanut minun säätyjäni.
44. Ja waikka he wielä wihollistensa maalla owat, en minä kuitenkaan ole heitä hyljännyt, ja en heitä niin kurittanut, että minä olisin heidän peräti hukuttanut, ja minun liittoni heidän kanssansa tyhjäksi tehnyt; sillä minä olen Herra heidän Jumalansa. 5 Mos. 4:30, 31. Rom. 11:26, 27.
45. Ja minä muistan minun ensimäisen liittoni heistä, koska minä johdatin heidän Egyptin maalta pakanoitten silmäin edestä, ollakseni heidän Jumalansa: minä Herra.
46. Nämät owat ne säädyt ja oikeudet ja käskyt, jotka Herra antoi itsensä ja Israelin lasten waiheelle, Sinain wuorella, Mosekfen käden kautta.

27 Luku.

Laki erinomaisen laupeuden tekemisestä, esikoisesta walallisella lupauksella eroitetusta, ja kymmenesten antamisesta.

Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
2. Puhu Israelin lapsille, ja sano heille: jos joku tekee jonkun erinomaisen lupauksen, niin pitää ne sinun arwios jälkeen oleman Herran omat.
3. Niin pitää tämän oleman sinun arwios: kahdenkymmenen wuotisen miehenpuolen kuuteenkymmeneen wuoteen asti, pitää sinun arwaaman wiiteenkymmeneen hopiasikliin, pyhän siklin jälkeen.
4. Mutta waimonpuolen pitää sinun arwaaman kolmeenkymmeneen sikliin.
5. Mutta wiiden wuotisesta kahdenkymmenen wuotiseen asti, jos se on miehenpuoli, niin pitää sinun arwaaman kahteenkymmeneen sikliin, waan waimonpuolen kymmeneen sikliin.
6. Jos se on kuukautinen wiidenteen wuoteen asti, ja on miehenpuoli, pitää sinun sen arwaaman wiiteen hopiasikliin, mutta waimonpuolen kolmeen hopiasikliin.
7. Mutta jos se on kuudenkymmenen wuotinen eli sen päälle, ja miehenpuoli, pitää sinun arwaaman hänen wiiteen toistakymmeneen sikliin, mutta waimonpuolen kymmeneen sikliin.
8. Ja jos hän on ylön köyhä senkaltaiseen arwioon, niin pitää hänen menemän papin eteen, ja papin pitää arwaaman hänen. Senjälkeen, kuin se, joka lupauksen tehnyt on, woi matkahan saada, pitää papin hänen arwaaman.
9. Jos se on karjasta, jota Herralle uhrataan, kaikki mitä Herralle annetaan, se on pyhä.
10. Ei pidä sitä waihetettaman eli muutettaman hywä pahaan, eli paha hywään. Jos joku kumminkin waihettaa yhden eläimen toiseen, niin pitää he molemmat oleman pyhät.
11. Jos se eläin on saastainen, jota ei saa=

da uhrata Herralle, niin pitää se wietämän papin eteen.

12. Ja papin pitää arwaaman sen, jos se on hywä eli paha: sen pitää pysymän sinun arwiossas, joka pappi olet.

13. Jos joku kuitenkin tahtoo lunastaa sen, hänen pitää antaman wiidennen osan sinun arwios päälle.

14. Ja jos joku pyhittää huoneensa Herralle pyhäksi, niin pitää papin arwaaman sen, jos se on hywä eli paha: ja papin arwiossa pitää sen pysymän.

15. Mutta jos pyhittänyt tahtoo lunastaa huoneensa, niin pitää hänen antaman wiidennen osan enämmän rahaa, kuin sinun arwios on, ja niin pitää se hänen oleman.

16. Jos joku pyhittää Herralle kappaleen peltoa perintömaastansa, niin pitää sinun se arwaaman sen jälkeen, kuin siihen kylwetään; jos siihen kylwetään homor ohria, niin pitää sen maksaman wiisikymmentä hopiasikliä.

17. Waan jos hän pyhittää peltonsa ilowuodesta alkain, niin pitää sen maksaman sinun arwios jälkeen.

18. Jos hän on pyhittänyt peltonsa ilowuoden jälkeen, niin papin pitää lukeman hänelle rahan wuoden luwun jälkeen, kuin takaperin on ilowuoteen asti, ja se pitää sinun arwiostas wähettämän.

19. Jos se, kuin pellon pyhittänyt on, tahtoo sen todella lunastaa jälleen, niin pitää hänen antaman wiidettä osaa enämmän rahaa, kuin se sinulta arwattu on, ja niin pitää se hänen oleman.

20. Jos ei hän tahdo lunastaa peltoa, mutta myy sen toiselle, niin ei pidä sitä enää lunastettaman.

21. Waan se pelto, koska se ilowuonna tulee wapaaksi, pitää oleman pyhä Herralle, niinkuin walallisella lupauksella eroitettu pelto, ja pitää oleman papin perintösaama.

22. Jos joku sen pellon, kuin hän ostanut on, joka ei ole hänen perintömaansa, pyhittää Herralle,

23. Niin pitää papin laskeman hänen edessänsä sen hinnan sinun arwios jälkeen, ilowuoteen asti, ja hänen pitää sen samana päiwänä antaman ulos, sinun arwios jälkeen, että se Herralle pyhä olis.

24. Mutta ilowuonna pitää sen tuleman hänen omaksensa jälleen, jolta hän sen ostanut on, että se olis perintösaamansa maalla.
3 Mos. 25:10.

25. Kaikki sinun arwios pitää tapahtuman pyhän siklin jälkeen; mutta sikli tekee kaksikymmentä gerah. 2 Mos. 30:13. 4 Mos. 3:47. Hes. 45:12.

26. Mutta eläinten esikoista, joka esikkoikeuden jälkeen Herran oma muutoinkin on, ei pidä kenenkään pyhittämän, olkoon härkä eli lammas; sillä se on Herran.
2 Mos. 13:2. 4 Mos. 3:13. Luc. 2:23.

27. Jos jotakin saastaista on eläinten seassa, niin se pitää lunastettaman sinun arwios jälkeen, ja siihen lisäksi annettaman wiides osa; jos ei sitä lunasteta, niin se myytäkään sinun arwios jälkeen.

28. Kuitenkin kaikkea walallisella lupauksella eroitettua, jota joku walallisesti lupaa Herralle kaikesta kuin hänellä on, joko se olis ihminen, eläin eli perintöpelto, ei sitä pidä myytämän eli lunastettaman; sillä kaikki walallisella lupauksella eroitettu on kaikkein pyhin Herralle.

29. Kaikkea kirottua, joka kiroukseen annetaan ihmisistä, ei pidä lunastettaman, waan hän pitää totisesti kuoletettaman.

30. Kaikki maan kymmenekset, sekä maan siemenestä että puiden hedelmistä, owat Herran, ja pitää oleman pyhät Herralle.

31. Jos joku tahtoo lunastaa kymmeneksensä, hänen pitää antaman wiidennen osan lisäksi.

32. Ja kaikki kymmenekset karjasta, ja lampaista, ja kaikista kuin witsan alla käy, ne owat pyhät kymmenekset Herralle.

33. Ei pidä kysyttämän, jos se on hywä eli paha, eikä myös pidä sitä waihetettaman. Jos joku waihettaa sen, niin pitää ne molemmat oleman pyhät, ja ei lunastettaman.

34. Nämät owat ne käskyt, jotka Herra antoi Moseksen kautta Israelin lapsille, Sinain wuorella.

NUMERI.

Neljäs Mosexen Kirja.

1 Luku.

Kaksitoistakymmentä Israelin sukukuntaa luetellaan, mutta ei Lewitoja.

Ja Herra puhui Mosexelle Sinain korwessa, seurakunnan majassa, ensimäisenä päiwänä toisena kuukautena, toisena wuonna jälkeen, sittekuin he oliwat lähteneet Egyptin maalta, ja sanoi:
2. Lukekaat koko Israelin lasten joukko, heidän sukunsa, ja heidän isäinsä huonetten jälkeen, ja heidän nimeinsä luwun jälkeen, kaikki miehenpuoli, mies mieheltä,
2 Mos. 30:12. 4 Mos. 26:2.
3. Kahdenkymmenen wuotiset ja sen ylitse, kaikki kuin kelpaawat lähtemään sotaan Israelissa: lukekaat heitä heidän joukkonsa jälkeen, sinä ja Aaron.
4. Ja teidän kanssanne pitää oleman yksi mies jokaisesta sukukunnasta, joka on isänsä huoneen päämies.
5. Ja nämät owat niiden päämiesten nimet, jotka teidän kanssanne seisoman pitää: Rubenista, Elitsur Zedeurin poika;
6. Simeonista, Selumiel ZuriSaddain poika;
7. Judasta, Nahesson Aminadabin poika;
8. Isascharista, Nethaneel Zuarin poika;
9. Sebulonista, Eliab Helonin poika;
10. Josephin pojista: Ephraimista, Elisama Amihudin poika; Manassesta, Gamliel Pedatsurin poika;
11. Benjaminista, Abidan Gideonin poika;
12. Danista, Ahieser AmmiSaddain poika;
13. Asserista, Pagiel Ochranin poika;
14. Gadista, Eliasaph Deguelin poika;
15. Naphtalista, Ahira Enan poika.
16. Nämät oliwat kutsutut kansan seasta, heidän isäinsä sukuin esimiehet, jotka oliwat Israelin tuhanten päät.
17. Niin Moses ja Aaron ottiwat ne miehet tykönsä, jotka nimeltänsä nimitetyt oliwat.
18. Ja he kokosiwat kaiken kansan, ensimäisenä päiwänä toisella kuulla, jotka luetteliwat polwilukunsa, heidän sukukuntainsa ja isäinsä huonetten jälkeen; nimenomattain, kahdenkymmenen wuotisesta ja sen ylitse, mies mieheltä.
19. Niinkuin Herra oli käskenyt Mosexelle, niin luki hän heitä Sinain korwessa.
20. Rubenin Israelin esikoisen lapset oliwat heidän polwiluwuissansa, sukunsa ja isäinsä huoneen jälkeen, nimenomattain, mies mieheltä kaikki miehenpuoli, kahdenkymmenen wuotisista ja sen ylitse, kaikki kelwolliset sotaan menemään,
21. Luetut Rubenin sukukuntaan, kuusi wiidettäkymmentä tuhatta ja wiisi sataa.
22. Simeonin lapset ja heidän polwilukunsa, sukunsa ja isäinsä huoneen jälkeen, luetut nimenomattain mies mieheltä, kaikki miehenpuoli kahdenkymmenen wuotisista ja sen ylitse, kaikki sotaan menemään kelwolliset,
23. Luetut Simeonin sukukuntaan, yhdeksän kuudettakymmentä tuhatta ja kolme sataa.
24. Gadin lapset ja heidän polwilukunsa, sukunsa ja isäinsä huoneen jälkeen, nimenomattain kahdenkymmenen wuotisista ja sen ylitse, kaikki sotaan menemään kelwolliset,
25. Luetut Gadin sukukuntaan, wiisi wiidettäkymmentä tuhatta, kuusi sataa ja wiisikymmentä.
26. Judan lasten polwiluku, heidän sukunsa ja isäinsä huonetten jälkeen, nimenomattain kahdenkymmenen wuotisista ja sen ylitse, kaikki sotaan menemään kelwolliset,
27. Luetut Judan sukukuntaan, neljä kahdeksattakymmentä tuhatta ja kuusi sataa.
28. Isascharin lasten polwiluku, heidän sukunsa ja isäinsä huoneen jälkeen, nimenomattain kahdenkymmenen wuotisista ja sen ylitse, kaikki sotaan menemään kelwolliset,
29. Luetut Isascharin sukukuntaan, neljä kuudettakymmentä tuhatta ja neljä sataa.
30. Sebulonin lasten polwiluku, heidän sukunsa ja isäinsä huonetten jälkeen, nimenomattain kahdenkymmenen wuotisista ja sen ylitse, kaikki sotaan menemään kelwolliset,
31. Luetut Sebulonin sukukuntaan, seitsemän kuudettakymmentä tuhatta ja neljä sataa.
32. Josephin lasten Ephraimin lapsista polwiluku, heidän sukunsa ja isäinsä huoneen jälkeen, nimenomattain kahdenkymmenen wuotisista ja sen ylitse, kaikki sotaan menemään kelwolliset,
33. Heidän luettunsa Ephraimin sukukun=

taan oliwat neljäkymmentä tuhatta ja wiisi sataa:
34. Manassen lasten polwiluku, heidän sukunsa ja isäinsä huonetten jälkeen, nimen=omattain kahdenkymmenen wuotisista ja sen ylitse, kaikki jotka sotaan menemään kelpasiwat,
35. Luetut Manassen sukukuntaan, kaksi neljättäkymmentä tuhatta ja kaksi sataa.
36. BenJaminin lasten polwiluku, heidän sukunsa ja isäinsä huonetten jälkeen, nimen=omattain kahdenkymmenen wuotisista ja sen ylitse, kaikki jotka sotaan menemään kelpasiwat,
37. Luetut BenJaminin sukukuntaan, wiisi neljättäkymmentä tuhatta ja neljä sataa.
38. Danin lasten polwiluku, heidän sukunsa ja isäinsä huonetten jälkeen, nimenomattain kahdenkymmenen wuotisista ja sen ylitse, kaikki ne kuin sotaan menemään kelpasiwat,
39. Luetut Danin sukukuntaan, kaksi seitsemättäkymmentä tuhatta ja seitsemän sataa.
40. Asserin lasten polwiluku, heidän sukunsa ja isäinsä huonetten jälkeen, nimenomattain kahdenkymmenen wuotisista ja sen ylitse, kaikki kuin sotaan kelpasiwat,
41. Luetut Asserin sukukuntaan, yksi wiidettäkymmentä tuhatta ja wiisi sataa.
42. Naphtalin lasten polwiluku, heidän sukunsa ja isäinsä huonetten jälkeen, nimen=omattain kahdenkymmenen wuotisista ja sen ylitse, kaikki kuin sotaan kelpasiwat,
43. Luetut Naphtalin sukukuntaan, kolme kuudettakymmentä tuhatta ja neljä sataa.
44. Nämät owat ne luetut, jotka Moses ja Aaron ja ne kaksitoistakymmentä Israelin päämiestä lukiwat, joista aina yksi oli jokaisen heidän isänsä huoneen ylitse.
45. Ja oliwat kaikki yhteen luetut Israelin lapset, heidän isäinsä huonetten jälkeen, kahdestakymmenestä wuodesta ja sen ylitse, kaikki jotka oliwat sotaan kelwolliset Israelissa,
46. Ja oliwat kaikki luetut, kuusi kertaa satatuhatta ja kolmetuhatta ja wiisisataa ja wiisikymmentä. 2 Mos. 12:37. l. 38:26. 4 Mos. 2:32.
47. Mutta Lewitat heidän isäinsä sukukunnan jälkeen ei olleet heidän sekaansa luetut.
48. Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
49. Kuitenkin Lewin sukukuntaa ei sinun pidä lukeman, eli ottaman heistä päälukua Israelin lasten seassa.
50. Mutta sinun pitää asettaman Lewitat todistuksen majan palwelukseen, ja kaikkein sen astiain päälle, ja kaikkein kuin sen omat owat. Heidän pitää kantaman majan, ja kaikki sen astiat, ja heidän pitää ottaman waarin siitä, ja sioittaman itsensä majan ympärinsä.
51. Ja koska matkustetaan, silloin pitää Lewitat ottaman majan alas, ja koska joukko itsensä sioittaa, pitää heidän paneman sen ylös. Jos joku muukalainen lähestyy sitä, sen pitää kuoleman.
52. Israelin lapset pitää sioittaman itsensä kukin leirinsä ja joukkonsa lipun tykö.
53. Mutta Lewitat pitää sioittaman itsensä todistuksen majan ympärille, ettei wiha tulisi Israelin lasten joukon päälle. Sentähden pitää Lewitat pitämän waarin todistuksen majan wartiosta.
54. Ja Israelin lapset tekiwät sen: kaikki mitä Herra Mosekselle käskenyt oli, niin he tekiwät.

2 Luku.

Määrätään Israelin lasten järjestys lippuinsa jälkeen ympäri majaa.

Ja Herra puhui Mosekselle ja Aaronille, sanoen:
2. Israelin lapset pitää itsensä sioittaman, jokainen lippunsa ja merkkinsä alla, heidän isäinsä huoneen jälkeen: sille kohdalle ympäri seurakunnan majaa heidän itsensä sioittaman pitää.
3. Etiselle puolelle itään päin pitää Judan lippunsa ja joukkonsa kanssa itsensä sioittaman: heidän päämiehensä Nahesson Amminadabin poika,
4. Ja hänen joukkonsa luetut, neljä kahdeksattakymmentä tuhatta ja kuusi sataa.
5. Hänen wiereensä pitää Isascharin sukukunnan itsensä sioittaman: heidän päämiehensä Nethaneel Zuarin poika.
6. Ja hänen joukkonsa luetut, neljä kuudettakymmentä tuhatta ja neljä sataa.
7. Sen jälkeen Sebulonin sukukunta ja heidän päämiehensä Eliab Helonin poika,
8. Ja hänen joukkonsa luetut, seitsemän kuudettakymmentä tuhatta ja neljä sataa.
9. Kaikki Judan leirissä luetut, sata tuhatta ja kuusi yhdeksättäkymmentä tuhatta ja neljä sataa, heidän joukoissansa: heidän pitää esinnä waeltaman.
10. Etelän puolelle pitää Rubenin itsensä sioittaman lippunsa ja joukkonsa kanssa, heidän päämiehensä Elisur Sedeurin poika,
11. Ja hänen joukkonsa luetut, kuusi wiidettäkymmentä tuhatta ja wiisi sataa.
12. Hänen wierellänsä pitää Simeonin sukukunnan itseänsä sioittaman: heidän päämiehensä Selumiel ZuriSaddain poika,
13. Ja hänen joukkonsa luetut, yhdeksän kuudettakymmentä tuhatta ja kolme sataa.

14. Sitälähin Gadin sukukunta, heidän päämiehensä Eliasaph Reguelin poika,

15. Ja heidän joukkonsa luetut, wiisi wiidettäkymmentä tuhatta, kuusi sataa ja wiisikymmentä.

16. Kaikki Rubenin leirissä luetut, sata tuhatta, yksi kuudettakymmentä tuhatta, neljä sataa ja wiisikymmentä heidän joukoissansa. Ja heidän pitää toisena waeltaman.

17. Sitte pitää seurakunnan majan waeltaman Lewitain leirin kanssa keskileirissä, ja niinkuin he heitänsä sioittawat, niin pitää myös heidän waeltaman, jokaisen paikassansa, heidän lippuinsa alla.

18. Lännen puolelle pitää Ephraimin itsensä sioittaman lippunsa ja joukkonsa kanssa: heidän päämiehensä Elisama Amihudin poika,

19. Ja hänen joukkonsa luetut, neljäkymmentä tuhatta ja wiisisataa.

20. Lähin häntä pitää Manassen sukukunnan itsensä sioittaman: heidän päämiehensä Gamliel Pedatsurin poika,

21. Ja hänen joukkonsa luetut, kaksi neljättäkymmentä tuhatta ja kaksi sataa.

22. Senjälkeen BenJaminin sukukunta: heidän päämiehensä Abidan Gideonin poika,

23. Ja hänen joukkonsa luetut, wiisi neljättäkymmentä tuhatta ja neljä sataa.

24. Kaikki Ephraimin leirissä luetut, sata tuhatta, ja kahdeksan tuhatta, ja sata, heidän joukoissansa. Ja heidän pitää kolmantena waeltaman.

25. Pohjan puolelle pitää Danin sioituslippu oleman heidän joukkoinsa jälkeen, ja Danin lasten päämies Ahieser AmmiSaddain poika,

26. Ja hänen joukkonsa luetut, kaksi seitsemättäkymmentä tuhatta ja seitsemän sataa.

27. Hänen wierellensä pitää Asserin sukukunnan heitänsä sioittaman, ja Asserin lasten päämies Pagiel Ochran poika,

28. Ja hänen joukkonsa luetut, yksi wiidettäkymmentä tuhatta ja wiisi sataa.

29. Sitälikin Naphtalin sukukunta, ja Naphtalin lasten päämies Ahira Enanin poika,

30. Ja hänen joukkonsa luetut, kolme kuudettakymmentä tuhatta ja neljä sataa.

31. Niin että kaikki Danin leirissä luetut owat sata tuhatta, seitsemän kuudettakymmentä tuhatta ja kuusi sataa. Ja heidän pitää wiimeisenä waeltaman heidän lippunsa alla.

32. Tämä on Israelin lasten luku heidän isäinsä huonetten jälkeen, kaikkein heidän leirinsä luettuin ja joukkoinsa kanssa: kuusisataa tuhatta ja kolmetuhatta, wiisisataa ja wiisikymmentä. 2 Mos. 12:37. l. 38:26. 4 Mos. 1:46.

33. Mutta Lewitat ei ole luetut Israelin lasten lukuun, niinkuin Herra Mosekselle oli käskenyt.

34. Ja Israelin lapset tekiwät sen: kaiken sen jälkeen, kuin Herra oli Mosekselle käskenyt, sioittiwat he heitänsä lippuinsa ala ja matkustiwat itsekukin sukukunnassansa, isäinsä huoneen jälkeen.

3 Luku.

Lewitat luetellaan esikoisten siaan.

Nämät owat Aaronin ja Moseksen sukukunnat siihen aikaan koska Herra puhui Mosekselle Sinain wuorella.

2. Ja nämät owat Aaronin poikain nimet: Nadab esikoinen, sitälikin Abihu, Eleatsar ja Ithamar. 2 Mos. 6:23. 1 Aika k. 6:3.

3. Nämät owat Aaronin poikain nimet, jotka oliwat papiksi woidellut, ja heidän kätensä täytetyt papin wirkaan. 3 Mos. 8:2.

4. Mutta Nadab ja Abihu kuoliwat Herran edessä, koska he uhrasiwat wierasta tulta Herran edessä Sinain korwessa, ja ei ollut heillä poikia; mutta Eleatsar ja Ithamar tekiwät papin wirkaa isänsä Aaronin edessä. 3 Mos. 10:2. l. 16:1. 4 Mos. 26:61. 1 Aika k. 24:2.

5. Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:

6. Tuo edes Lewin sukukunta ja aseta heitä papin Aaronin eteen, palwelemaan häntä,

7. Ja pitämään waarin hänen wartiostansa ja koko seurakunnan wartiosta, seurakunnan majan edessä, ja palwelemaan majan palweluksessa,

8. Ja tallella pitämään kaikki seurakunnan majan astiat, ja ottamaan waarin Israelin lasten wartioitsemisesta, palwelemaan majan palweluksessa.

9. Ja sinun pitää antaman Aaronille ja hänen pojillensa Lewitat, joille he lahjaksi annetut owat Israelin lapsista.

10. Mutta Aaronin poikinensa pitää sinun asettaman pitämään waaria pappiudestansa. Ja jos joku muukalainen siihen lähestyy, sen pitää kuoleman.

11. Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:

12. Katso, minä otin Lewitat Israelin lapsista kaikkein esikoisten edestä, jotka ensisti äitinsä kohdun awaawat Israelin lasten seassa, niin että Lewitat pitää oleman minun. 4 Mos. 8:16.

13. Sillä kaikki esikoiset owat minun: sinä päiwänä, kuin minä löin kaikki esikoiset Egyptin maalla, pyhitin minä minulleni kaikki esikoiset Israelissa, ihmisistä niin kar-

jaan asti, että ne olisiwat minun: minä
Herra. 2 Mos. 12:29. l. 13:2. l. 34:19. Luc. 2:23.
14. Ja Herra puhui Mosekselle Sinain
korwessa, sanoen:
15. Lue Lewin pojat heidän isäinsä huo=
neen ja sukukuntainsa jälkeen: kaiken miehen=
puolen, kuukauden wanhan ja sen ylitse, pi=
tää sinun lukeman.
16. Ja Moses luki heitä Herran sanan jäl=
keen, niinkuin hänelle oli käsketty.
17. Ja nämät oliwat Lewin pojat nimein=
sä jälkeen: Gerson, Cahath ja Merari.
1 Mos. 46:11. 2 Mos. 6:16.
18. Mutta Gersonin poikain nimet heidän
sukukunnissansa oliwat Libni ja Simei.
19. Cahathin pojat heidän sukukunnissan=
sa: Amram, Jetsehar, Hebron ja Usiel.
2 Mos. 6:18.
20. Merarin pojat heidän sukukunnissansa:
Mahel ja Musi. Nämät owat Lewin suku=
kunnat heidän isäinsä huoneen jälkeen.
21. Nämät owat Gersonin sukukunnat:
Libnitalaiset ja Simeitalaiset.
22. Heidän lukunsa, kaikki miehenpuoli kuu=
kauden wanha ja sen ylitse, ne oliwat seitse=
mäntuhatta ja wiisisataa.
23. Ja Gersonitalaisten sukukunnat pitää
heitänsä sioittaman takapuolelle majaa, län=
teen päin.
24. Heidän päämiehensä pitää oleman
Eleasaph Laelin poika.
25. Ja Gersonin lasten pitää wartioitse=
man seurakunnan majassa tabernaklia, ja
majaa, peitteitä, ja seurakunnan majan
owen waatteita,
26. Ja pihan waatteita, ja pihan owen
peitettä, joka on tabernaklin ja altarin pääl=
lä ympäri, ja köysiä ja kaikkia, kuin sen pal=
welukseen tarwitaan.
27. Nämät owat Cahathin sukukunnat:
Amramitalaiset, Jetseharitalaiset, Hebroni=
talaiset ja Usielitalaiset:
28. Kaikki miehenpuoli kuukauden wanhas=
ta ja sen ylitse, lukuansa kahdeksan tuhatta
ja kuusisataa, joiden pitää pitämän waarin
pyhän wartioitsemisesta,
29. Ja pitää heitänsä sioittaman etelän
puolelle, siwulle majaa.
30. Ja heidän päämiehensä pitää oleman
Elitsaphan Usielin pojan.
31. Ja heidän pitää wartioitseman arkkia,
pöytää, kynttiläjalkaa, altareita ja kaikkia py=
hän astioita, joilla palwelusta tehdään, ja
peitteitä ja kaikkia, mitä palwelukseen tarwi=
taan.
32. Mutta kaikkein Lewitain päämiesten
ylimmäinen pitää oleman Eleatsarin papin
Aaronin pojan, ylitse niiden, jotka pitäwät
waarin pyhän wartioitsemisesta.
33. Nämät owat Merarin sukukunnat:
Mahelitalaiset ja Musitalaiset,
34. Joiden luku oli kuusituhatta ja kaksi sa=
taa, kaikki miehenpuoli, kuukauden wanha ja
sen ylitse.
35. Heidän päämiehensä pitää oleman Su=
riel Abihailin poika, ja pitää sioittaman hei=
tänsä siwulle majaa, pohjan puolelle.
36. Ja heidän wirkansa pitää oleman,
wartioida majan lautoja, korennoita, pat=
saita ja majan jalkoja, ja kaikkia astioita,
jotka sen palwelukseen tarwitaan.
37. Niin myös patsaita pihan ympärillä,
ja sen jalkoja, ynnä paanuin ja köytten
kanssa.
38. Mutta seurakunnan majan etiselle puo=
lelle itään päin pitää Moses ja Aaron ja
hänen poikansa heitänsä sioittaman, ja war=
tioitseman pyhän wartioita Israelin lasten
puolesta. Jos joku muukalainen siihen lä=
hestyy, sen pitää kuoleman.
39. Kaikkein Lewitain luku, kuin Moses ja
Aaron lukiwat heidän sukukunnissansa Her=
ran sanan jälkeen, kaikki miehenpuoli, kuu=
kauden wanha ja sen ylitse, oli kaksikolmat=
takymmentä tuhatta.
40. Ja Herra puhui Mosekselle: lue kaikki
esikoiset, jotka miehenpuolet owat Israelin
lasten seassa, kuukauden wanhat ja sen
ylitse, ja ota heidän nimeinsä luku.
41. Ja sinun pitää ottaman Lewitat mi=
nulle, minä Herra, kaikkein Israelin lasten
esikoisten edestä, ja Lewitain karjat, kaikkein
Israelin lasten karjan esikoisten edestä.
42. Ja Moses luki, niinkuin Herra hänelle
käskenyt oli, kaikki Israelin lasten esikoiset.
43. Ja oliwat kaikki miehiset esikoiset, hei=
dän nimeinsä luwun jälkeen, kuukauden
wanhat ja sen ylitse luetut, kaksi kolmatta=
kymmentä tuhatta, kaksi sataa ja kolme kah=
deksattakymmentä.
44. Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
45. Ota Lewitat kaikkein Israelin lasten
esikoisten edestä, ja Lewitain karja heidän
karjansa edestä: ja Lewitat pitää oleman
minun, minä olen Herra.
46. Mutta lunastuksen niiden kahden sa=
dan ja kolmen kahdeksattakymmenen edestä,
jotka jääwät Israelin lasten esikoisista Le=
witain luwun ylitse,
47. Pitää sinun ottaman wiisi sikliä joka
hengeltä: pyhän siklin jälkeen pitää sinun
sen ottaman; sikli maksaa kaksikymmentä ge=
rah. 2 Mos. 30:13. 3 Mos. 27:25. Hes. 45:12.
48. Ja sinun pitää antaman rahan Aaro=

nille ja hänen pojillensa, niiden lunastettuin
edestä, jotka ylitse oliwat.
49. Niin otti Moses lunastusrahan niiltä,
jotka ylitse oliwat Lewitain lunastetuista.
50. Israelin lasten esikoisilta otti hän ra=
han, tuhannen kolme sataa ja wiisi seitse=
mättäkymmentä sikliä: pyhän siklin jälkeen.
51. Ja Moses antoi lunastusrahan Aaro=
nille ja hänen pojillensa Herran sanan jäl=
keen, niinkuin Herra oli Mosekselle käskenyt.

4 Luku.

Lewitain wirka ja luku.

Ja Herra puhui Mosekselle ja Aaronille,
sanoen:
2. Lue Cahathin lapset Lewin poikain seas=
ta, heidän sukukuntainsa ja isäinsä huo=
neen jälkeen,
3. Kolmenkymmenen wuotisesta ja sen ylit=
se, wiidenkymmenen wuotiseen asti: kaikki ne
jotka kelwolliset owat sotaan menemään, seu=
rakunnan majassa palwelusta tekemään.
4. Ja tämä pitää oleman Cahathin poikain
wirka todistuksen majassa, kuin kaikkein pyhin
on:
5. Koska leiriä siirretään, niin pitää Aaro=
nin poikinensa tuleman ja ottaman esiripun
alas, ja käärimän todistuksen arkin siihen,
6. Ja paneman peitteen sen päälle thecha=
schim=nahoista, ja hajoittaman kokonansa
sinisen waatteen sen ylitse, ja paneman hänen
korentonsa siihen tykö.
7. Niin myös pitää heidän hajoittaman
näkyleipäpöydän ylitse sinisen waatteen, ja pane=
man sen päälle wadit, lusikat, maljat ja kan=
nut, joilla ulos ja sisälle kaadetaan, ja ne
alinomaiset leiwät pitää sen päällä oleman.
2 Mos. 25:29, 30.
8. Ja heidän pitää hajoittaman niiden pääl=
le tulipunaisen waatteen, ja peittämän the=
chaschim=nahkaisella peitteellä, ja paneman
hänen korentonsa siihen tykö.
9. Ja heidän pitää ottaman sinisen waat=
teen, ja käärimän walkeuden kynttiläjalan sen
sisälle, ja hänen lamppunsa, ynnä niistimitten
ja sammutusastiain kanssa, ja kaikki öljyas=
tiat, joilla palwelusta siinä tehdään.
2 Mos. 25:31, 2c.
10. Ja tämän ja kaikkein näiden kaluin ym=
päri pitää heidän paneman peitteen thecha=
schim=nahasta, ja paneman ne korentoin
päälle.
11. Niin myös pitää heidän hajoittaman
sen kultaisen altarin ylitse sinisen waatteen,
ja peittämän sen thechaschim=nahkaisella peit=
teellä, ja paneman hänen korentonsa siihen
tykö.
12. Kaikki astiat, joilla he palwelewat py=
hässä, pitää heidän ottaman ja lewittämän
niiden ylitse sinisen waatteen, ja peittämän
sen thechaschim=nahkaisella peitteellä, ja pa=
neman ne korentoin päälle.
13. Heidän pitää myös käwäisemän tuhan
altarilta, ja hajoittaman purpuraisen waat=
teen sen ylitse,
14. Ja paneman sen päälle kaikki hänen
astiansa, joilla he siinä palwelewat, hiili=
pannut, hangot, lapiot ja maljat, ja kaikki
altarin astiat; heidän pitää myös hajoitta=
man sen ylitse thechaschim=nahkaisen peitteen,
ja paneman hänen korentonsa siihen tykö.
15. Koska Aaron ja hänen poikansa nämät
toimittaneet owat, ja peittäneet pyhän ja
kaikki pyhät astiat, ja leiriä siirretään, niin
pitää sitte Cahathin lapset menemän ja kan=
taman niitä, ja ei pidä rupeeman pyhään, et=
tei he kuolisi. Nämät pitää oleman Caha=
thin lasten taakat seurakunnan majassa.
16. Ja Eleatsarilla, papin Aaronin pojalla,
pitää oleman tämä wirka: toimittaa öljyä
walistukseksi, ja yrttejä suitsutukseksi, ja alino=
maista ruokauhria, ja woidellusöljyä, niin
että hän toimittaa koko tabernaklin ja kaikki
mitä siinä on, pyhän ja hänen astiansa.
2 Mos. 30:23, 25, 34.
17. Ja Herra puhui Mosekselle ja Aaronille,
sanoen:
18. Ei teidän pidä Cahathilaisten sukukun=
tain sikiöitä häwittämän Lewitain seasta.
19. Waan sen teidän pitää heidän kans=
sansa tekemän, että he eläisiwät ja ei kuolisi:
jos he lähestywät sitä kaikkein pyhimpätä,
niin pitää Aaronin poikinensa menemän
sisälle ja asettaman itsekunkin heidän wir=
kaansa ja taakkaansa.
20. Waan ei heidän pidä menemän sinne
sisälle, katsomaan pyhää, koska se peitetään,
ettei he kuolisi.
21. Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
22. Lue Gersonin lapset, heidän isäinsä
huoneen ja sukukuntainsa jälkeen:
23. Kolmenkymmenen wuotisesta ja sen
ylitse, wiidenkymmenen wuotiseen asti, pitää
sinun ne lukeman, kaikki ne, jotka sotaan
menemään kelwolliset owat, että heillä olis
wirka seurakunnan majassa.
24. Ja tämä pitää oleman Gersonilaisten
sukukunnan wirka, jota heidän pitää tekemän
ja kantaman:
25. Ja heidän pitää kantaman tabernaklin
waatteet, ja seurakunnan majan, ja hänen
peitteensä, ja thechaschim=nahkaisen peitteen,
joka on sen päällä, ja myös seurakunnan
majan owiwaatteen,

26. Ja pihan waatteet, ja läpikäytäwän owen waatteen pihassa, joka käy sekä tabernaklin että myös altarin ympäri, ja hänen köytensä ja kaikki heidän wirkansa astiat, ja kaikki mitä heidän wirassansa tarwitaan ja heidän tekemän pitää.

27. Aaronin ja hänen poikainsa sanan jälkeen pitää kaikkein Gersonin poikain wirka tehtämän, kaikki mitä heidän kantaman ja korjaaman pitää; ja teidän pitää katsoman, että he ottaisiwat waarin kaikista kuormistansa.

28. Tämä pitää Gersonin lasten ja sukuin wirka oleman seurakunnan majassa: ja heidän wartionsa pitää oleman Ithamarin, papin Aaronin pojan käden alla.

29. Merarin lapset, heidän sukukuntainsa ja isäinsä huoneen jälkeen, pitää sinun myös lukeman:

30. Kolmenkymmenen wuotisesta ja sen ylitse, wiidenkymmenen wuotiseen asti, pitää sinun ne lukeman, kaikki sotaan menemään kelwolliset, palwelemaan seurakunnan majassa.

31. Tästä kuormasta pitää heidän pitämän waarin, kaiken heidän wirkansa jälkeen seurakunnan majassa, kuin owat majan laudat, ja korennot, ja patsaat ja jalat, 2 Mos. 26: 15, rc.

32. Niin myös patsaat pihan ympärinsä, ja jalat, ja naulat, ja köydet, kaikkein heidän astiainsa kanssa, kaiken heidän wirkansa perästä: jokaiselle pitää teidän nimenomattain asettaman kuormat astioista, joista heidän pitää pitämän waarin.

33. Ja tämä pitää oleman Merarin lasten sukuin wirka kaikista, joista heidän pitää ottaman waarin seurakunnan majassa, Ithamarin papin Aaronin pojan käden alla.

34. Ja Moses ja Aaron, ynnä kaiken kansan päämiesten kanssa, lukiwat Cahathilaisten lapset, heidän sukuinsa ja isäinsä huoneen jälkeen,

35. Kolmenkymmenen wuotisesta ja sen ylitse wiidenkymmenen wuotiseen asti, kaikki sotaan menemään kelwolliset, palwelusta tekemään seurakunnan majassa.

36. Ja heidän lukunsa oli heidän sukuinsa jälkeen, kaksi tuhatta, seitsemän sataa ja wiisikymmentä.

37. Tämä on Cahathilaisten sukukuntain luku, joilla kaikilla oli toimittamista seurakunnan majassa, jotka Moses ja Aaron lukiwat, Herran sanan jälkeen, Mosesen kautta.

38. Niin luettiin myös Gersonin lapset, sukukuntainsa ja isäinsä huoneen jälkeen,

39. Kolmenkymmenen wuotisista ja sen ylitse wiidenkymmenen wuotisiin asti, kaikki sotaan menemään kelwolliset, palwelusta tekemään seurakunnan majassa.

40. Ja heidän lukunsa, heidän sukuinsa ja isäinsä huoneen jälkeen, oli kaksituhatta kuusi sataa ja kolmekymmentä.

41. Tämä on Gersonin lasten suwun luku, joilla kaikilla oli tekemistä seurakunnan majassa, jotka Moses ja Aaron lukiwat, Herran sanan jälkeen.

42. Luettiin myös Merarin lapset, sukuinsa ja isäinsä huoneen jälkeen,

43. Kolmenkymmenen wuotisista ja sen ylitse wiidenkymmenen wuotisiin asti, kaikki sotaan menemään kelwolliset, palwelusta tekemään seurakunnan majassa.

44. Ja heidän lukunsa oli, heidän sukuinsa jälkeen, kolmetuhatta ja kaksisataa.

45. Tämä on Merarin lasten suwun luku, jotka Moses ja Aaron lukiwat, Herran sanan jälkeen Mosesen kautta.

46. Kaikkein Lewitain luku, kuin Moses ja Aaron ynnä Israelin päämiesten kanssa lukiwat, heidän sukuinsa ja isäinsä huoneen jälkeen,

47. Kolmenkymmenen wuotisesta ja sen ylitse, wiidenkymmenen wuotiseen asti, kaikki ne jotka meniwät sisälle palwelusta tekemään wirassansa, ja kuormaa kantamaan seurakunnan majaan,

48. Heidän luettunsa oliwat kahdeksantuhatta, wiisisataa ja kahdeksankymmentä.

49. Ja hän luki heidän Herran sanan jälkeen Mosesen kautta, itsekunkin hänen wirkaansa ja kuormaansa, ja ne, kuin hän luki, oliwat niinkuin Herra Mosekselle käskenyt oli.

5 Luku.

Laki saastaisuudesta, lähimmäiselle tehdyn wääryyden sowittamisesta, ja kuinka epäluulon alla olewa waimo on wapaaksi osotettawa.

Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:

2. Käske Israelin lapset ajaa kaikki spitaliset leiristä ulos, ja kaikki, joidenka siemen wuotaa, ja kaikki ne, jotka owat johonkuhun kuolleeseen itsensä saastuttaneet.

3 Mos. 13: 46. l. 15: 2. l. 21: 1.

3. Sekä miehet että waimot pitää teidän ajaman ulos: leiristä ne pitää teidän ajaman ulos, ettei he leiriänsä saastuttaisi, kussa minä heidän keskellänsä asun.

4. Ja Israelin lapset tekiwät niin, ja ajoiwat ne leiristä ulos: niinkuin Herra oli Mosekselle sanonut, niin he tekiwät.

5. Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:

6. Puhu Israelin lapsille: jos joku mies eli waimo tekee jotakin syntiä ihmistä waastaan, niin että hän raskaasti rikkoo Herraa wastaan, se sielu on wianalaiseksi itsensä saattanut.

3 Mos. 6: 2, rc.

7. Heidän pitää tunnustaman rikoksensa,
kuin he tehneet owat, ja pitää päänänsä so=
wittaman wikansa, ja wielä lisäämän wii=
dennen osan, ja antaman sille, jota wastaan
he rikkoneet owat. 3 Mos. 6:5.
8. Jos ei sillä ihmisellä ole sitä, jolla omaisen
oikeus on, jolle se rikos maksettaa taittaisiin,
niin pitää se Herralle annettaman, ja oleman
papin oman, paitsi sowinto=oinasta, jolla
hän sowitetaan. 3 Mos. 6:6.
9. Niin pitää myös kaikki ylönnys kaikista,
kuin Israelin lapset pyhittäwät ja uhraawat
papille, oleman hänen omansa.
10. Jos joku jotain pyhittää, sen pitää ole=
man hänen omansa, ja mitä joku antaa pa=
pille, sen pitää oleman myös hänen omansa.
3 Mos. 10:13.
11. Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
12. Puhu Israelin lapsille, ja sano heille:
jos jonkun miehen waimo tulee ynsiäksi ja
rikkoo kowasti häntä wastaan;
13. Ja jos joku makaa hänen, ja se on hänen
miehensä silmäin edestä salattu ja peitetty,
että hän on itsensä saastuttanut, ja ei ole
todistusta häntä wastaan, eikä hän ole siinä
löytty,
14. Ja kiiwaushenki kehoittaa hänen, että
hän kiiwoittelee waimostansa, että hän on
saastuttanut itsensä, eli epäluulon henki on
tullut hänen päällensä, että hän on epäluu=
lossa waimostansa, waikka ei hän ole saas=
tuttanut itseänsä,
15. Niin pitää miehen waimonsa papin
eteen wiemän, ja wiemän uhria hänen edes=
tänsä, kymmenennen osan ephasta ohraisia
jauhoja, ja ei sen päälle öljyä wuodattaman,
eikä myös pyhää sawua sen päälle paneman;
sillä se on kiiwausuhri ja muistouhri, joka
pahan teon muistuttaa.
16. Niin pitää papin tuoman hänen edes,
ja asettaman Herran eteen.
17. Ja papin pitää ottaman pyhää wettä
sawiastiaan, ja tomua tabernaklin perman=
nosta pitää papin myös ottaman ja pane=
man siihen weteen.
18. Ja papin pitää asettaman waimon
Herran eteen, ja paljastaman waimon pään,
ja paneman sen kätten päälle muistouh=
rin, joka on kiiwausuhri, ja papin kädessä
pitää oleman ne katkerat kirouswedet.
19. Ja papin pitää wannottaman waimoa,
ja sanoman hänelle: jos ei yksikään mies ole
maannut sinun kanssas, ja jos et sinä ole
poikennut sinun miehes tyköä, niin ettet sinä
ole itseäs saastuttanut, niin sinun pitää wa=
paa oleman tästä karwaasta wedestä;
20. Mutta jos sinä olet poikennut sinun
miehes tyköä, niin että sinä olet saastuttanut
itses, ja joku on sinun maannut, paitsi sinun
omaa miestäs,
21. Niin pitää papin wannottaman wai=
moa kirouksen walalla, ja sanoman hänelle:
Herra antakoon sinun kirouksesi ja sadatuk=
seksi sinun kansas keskelle, niin että Herra
sallii lakastua sinun lantees ja sinun watsas
ajettua.
22. Niin menkään nyt tämä kirouswesi
sinun sisällyksiis, niin että sinun watsas
ajettuu, ja sinun lantees lakastuwat. Ja
waimon pitää sanoman: amen, amen!
23. Ja niin pitää papin kirjoittaman nämät
kiroukset kirjaan, ja pitää taas pyhkimän ne
ulos siihen katkeraan weteen,
24. Ja pitää antaman waimon juoda siitä
katkerasta kirouswedestä, ja se kirouswesi
pitää menemän hänen sisällensä katkeruudeksi.
25. Ja papin pitää ottaman kiiwausuhrin
waimon kädestä, ja ylöntämän sen Herran
eteen ruokauhriksi, ja uhraaman sen altarilla.
26. Ja papin pitää ottaman piwon täyden
ruokauhrista hänen muistouhriksensa, ja
polttaman sen altarilla, ja sitte antaman
sitä wettä waimon juoda.
27. Ja koska hän on juottanut hänen sillä
wedellä, niin tapahtuu, jos hän on itsensä
saastuttanut ja kaiketikin rikkonut miestänsä
wastaan, että kirouswesi tulee hänen sisäl=
länsä katkeraksi, ja hänen watsansa ajettuu,
ja hänen lanteensa lakastuwat: ja sen wai=
mon pitää oleman kirotun kansansa seassa.
28. Waan jos waimo ei ole saastuttanut
itseänsä, waan on puhdas, niin ei pidä sen
mitään hänelle wahinkoa tekemän, waan
hänen pitää hedelmälliseksi tuleman.
29. Tämä on kiiwauslaki: koska joku waimo
poikkee pois miehensä tyköä ja saastuttaa it=
sensä,
30. Eli koska epäluulon henki kehoittaa
miehen kiiwoittelemaan waimostansa, että
hän asettaa hänen Herran eteen, niin papin
pitää tekemän hänelle kaiken tämän lain jäl=
keen.
31. Ja miehen pitää oleman wiattoman
siitä pahasta teosta, waan waimon pitää
kantaman pahuutensa.

6 Luku.

*Laki Nasirein lupauksesta, ja kuinka
papit siunatkoot kansaa.*

Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
2. Puhu Israelin lapsille, ja sano heille:
jos mies eli waimo lupaa erinomaisen lu=
pauksen, eroittaaksensa itsensä Herralle,
3. Hänen pitää eroittaman itsensä wiinasta

ja wäkewästä juomasta: wiinan etikkaa ja wäkewän juoman etikkaa ei pidä hänen myös juoman, eikä myös kaikkia sitä, kuin on wiinamarjoista wuotanut, pidä hänen juoman, eikä myös pidä hänen syömän tuoreita eikä kuiwia wiinamarjoja. 3 Mos. 10:9. Tuom. 13:7.

4. Kaikella eroituksensa ajalla ei pidä hänen mitään, kuin wiinapuusta tehty on, eikä wiinamarjan tuumia eli kuoria syömän.

5. Kaikella eroituksensa lupauksen ajalla ei pidä partaweitsen tuleman hänen päänsä päälle: siihen asti kuin hänen päiwänsä täytetään, kuin hän oli Herralle itsensä eroittanut, pitää hänen pyhän oleman, ja antaman päänsä hiukset wapaasti kaswaa.
Tuom. 13:5. 1 Sam. 1:11.

6. Kaikella ajalla, kuin hän Herralle itsensä eroittanut on, ei pidä hänen menemän yhdenkään kuolleen ruumiin tykö,

7. Eikä saastuttaman itseänsä isänsä taikka äitinsä, eikä weljensä eli sisarensa kuolleeseen ruumiiseen; sillä hänen Jumalansa eroitus on hänen päänsä päällä.

8. Ja kaikella eroituksensa ajalla pitää hänen Herralle pyhän oleman.

9. Jos joku äkistä ja tapaturmasti kuolee hänen tykönänsä, niin tulee hänen eroituksensa pää saastutetuksi, ja hänen pitää ajeleman päänsä paljaaksi puhdistuspäiwänänsä, seitsemäntenä päiwänä pitää hänen sen ajeleman.

10. Ja kahdeksantena päiwänä pitää hänen tuoman kaksi mettistä eli kaksi kyhkyläisen poikaa papin tykö, seurakunnan majan owen eteen.

11. Ja papin pitää sen yhden uhraaman syntiuhriksi, ja toisen polttouhriksi, ja sowittaman hänen, että hän saastutti itsensä kuolleen ruumiilla, ja niin pitää hänen pyhittämän päänsä sinä päiwänä.

12. Ja hänen pitää Herralle pitämän eroituksensa päiwät, ja tuoman wuosikuntaisen karitsan wikauhriksi. Ja niin pitää ne entiset päiwät tyhjään raukeeman, sentähden että hänen eroituksensa tuli saastutetuksi.

13. Tämä on eroitetun laki, koska hänen lupauksensa aika täytetty on: hän pitää tuotaman seurakunnan majan owen eteen.

14. Ja hänen pitää tuoman uhrinsa Herralle: wuosikuntaisen wirheettömän karitsan polttouhriksi, wuosikuntaisen wirheettömän uuhen syntiuhriksi ja wuosikuntaisen wirheettömän oinaan kiitosuhriksi,

15. Ja korin happamattomia kyrsiä, sämpyläjauhoista, sekoitettuja öljyyn, ja ohukaisia happamattomia kyrsiä, öljyllä woideltuita, ja heidän ruokauhrinsa ja juomauhrinsa:

16. Ja papin pitää ne tuoman Herran eteen ja pitää uhraaman hänen syntiuhriksensa ja polttouhriksensa.

17. Mutta oinaan hänen pitää uhraaman Herralle kiitosuhriksi, ja happamattomat leiwät korissa; ja papin pitää myös hänen ruokauhrinsa ja juomauhrinsa tekemän.

18. Ja se, joka luwannut on, pitää lupauksensa pään ajeleman paljaaksi, seurakunnan majan owen edessä, ja ottaman lupauksensa pään hiukset ja heittämän tuleen, joka kiitosuhrin alla on. Ap. T. 18:18. l. 21:23, 24.

19. Ja papin pitää ottaman oinaan keitetyn lawan, ja yhden happamattoman kyrsän korista, ja yhden ohukaisen happamattoman kyrsän, ja paneman ne sen eroitetun käden päälle, sittekuin hän ajellut on eroituksensa hiukset.

20. Ja papin pitää ne häälyttämän häälytykseksi Herran edessä. Ja se on pyhä papille, ynnä häälytysrinnan ja ylönnyslawan kanssa; ja sitte eroitettu juokaan wiinaa.
2 Mos. 29:27. 3 Mos. 7:31.

21. Tämä on eroitetun laki, joka uhrinsa lupaa Herralle eroituksensa puolesta, paitsi sitä kuin hän muutoin taisi matkaan saattaa: niinkuin hän on luwannut, niin pitää myös hänen tekemän lupauslakinsa jälkeen.

22. Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:

23. Puhu Aaronille ja hänen pojillensa, ja sano: näin pitää teidän siunaaman Israelin lapsia, ja sanoman heille: 3 Mos. 9:22.

24. Herra siunatkoon sinua ja warjelkoon sinua.

25. Herra walistakoon kaswonsa sinun päälles, ja olkoon sinulle armollinen.

26. Herra ylöntäköön kaswonsa sinun puolees, ja antakoon sinulle rauhan.

27. Ja heidän pitää paneman minun nimeni Israelin lasten päälle, ja minä tahdon siunata heitä.

7 Luku.

Majan ja altarin wihkiminen.

Ja tapahtui sinä päiwänä, koska Moses oli pannut tabernaklin ylös, woiteli hän sen ja pyhitti sen, ja kaikki sen astiat, niin myös altarin ja kaikki sen astiat: ja woiteli ne, ja pyhitti ne. 2 Mos. 40:18. 3 Mos. 8:10.

2. Niin uhrasiwat Israelin päämiehet, jotka ylimmäiset oliwat isäinsä huoneessa; sillä he oliwat päämiehet sukukuntain ylitse, ja seisoiwat ylimmäisessä siassa heidän seassansa, jotka luetut oliwat.

3. Ja toiwat uhrinsa Herran eteen: kuusi peitettyä waunua ja kaksitoistakymmentä härkää, aina waunun kahden päämiehen

edestä; mutta härjän itsekunkin edestä, ja toiwat ne majan eteen.
4. Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
5. Ota heiltä, että ne palwelisiwat seurakunnan majan palweluksessa ja anna ne Lewitaille, itsekullenkin wirkansa jälkeen.
6. Niin otti Moses waunut ja härjät, ja antoi ne Lewitaille.
7. Kaksi waunua ja neljä härkää antoi hän Gersonin lapsille, heidän wirkansa jälkeen.
8. Neljä waunua ja kahdeksan härkää antoi hän Merarin lapsille, heidän wirkansa jälkeen, Ithamarin, papin Aaronin pojan käden alla.
9. Mutta Cahathin lapsille ei hän mitään antanut; sillä heillä oli pyhän wirka, ja piti kantaman olallansa.
10. Ja päämiehet uhrasiwat altarin wihkimiseksi, sinä päiwänä, koska se woideltu oli, ja uhrasiwat lahjansa altarin eteen.
11. Ja Herra sanoi Mosekselle: anna jokaisen päämiehen tuoda uhrinsa, itsekunkin päiwänänsä altarin wihkimiseksi.
12. Ensimäisenä päiwänä uhrasi lahjansa Nahesson, Aminadabin poika, Judan sukukunnasta.
13. Ja hänen lahjansa oli yksi hopiawati, joka painoi sata ja kolmekymmentä sikliä, yksi hopiamalja, joka maksoi seitsemänkymmentä sikliä, pyhän siklin jälkeen: ne molemmat täynnänsä sämpyläjauhoja, öljyllä sekoitetut, ruokauhriksi; 3 Mos. 2:1.
14. Siihen kultainen lusikka, jossa oli kymmenen sikliä kultaa, täynnänsä suitsutusta;
15. Yksi nuori kalpe, yksi oinas, yksi wuosikuntainen karitsa, polttouhriksi,
16. Yksi kauris syntiuhriksi. 3 Mos. 4:23.
17. Ja kiitosuhriksi kaksi härkää, wiisi oinasta, wiisi kauriista, ja wiisi wuosikuntaista karitsata. Tämä on Nahessonin Aminadabin pojan lahja.
18. Toisena päiwänä uhrasi Nethaneel, Zuarin poika, Isascharin päämies.
19. Hänen lahjansa oli hopiawati, joka maksoi sata ja kolmekymmentä sikliä, hopiamalja, joka maksoi seitsemänkymmentä sikliä, pyhän siklin jälkeen: molemmat täynnä sämpyläjauhoja, sekoitetut öljyllä, ruokauhriksi;
20. Siihen kultainen lusikka, joka maksoi kymmenen sikliä kultaa, täynnänsä suitsutusta,
21. Kalpe karjasta, oinas, wuosikuntainen karitsa, polttouhriksi,
22. Yksi kauris syntiuhriksi,
23. Ja kiitosuhriksi kaksi härkää, wiisi oinasta, wiisi kauriista ja wiisi wuosikuntaista karitsata. Tämä on Nethaneelin Zuarin pojan lahja.
24. Kolmantena päiwänä Sebulonin lasten päämies, Eliab Helonin poika.
25. Hänen lahjansa oli hopiawati, joka maksoi sata ja kolmekymmentä sikliä, hopiamalja, joka maksoi seitsemänkymmentä sikliä, pyhän siklin jälkeen: molemmat täynnä sämpyläjauhoja, sekoitetut öljyllä, ruokauhriksi,
26. Kultainen lusikka, joka maksoi kymmenen sikliä kultaa, täynnä suitsutusta,
27. Kalpe karjasta, oinas, wuosikuntainen karitsa, polttouhriksi,
28. Kauris syntiuhriksi,
29. Ja kiitosuhriksi kaksi härkää, wiisi oinasta, wiisi kauriista, ja wiisi wuosikuntaista karitsata. Tämä on Eliabin Helonin pojan lahja.
30. Neljäntenä päiwänä Rubenin lasten päämies, Elitsur Zedeurin poika.
31. Hänen lahjansa oli hopiawati, joka maksoi sata ja kolmekymmentä sikliä, hopiamalja, joka maksoi seitsemänkymmentä sikliä, pyhän siklin jälkeen: molemmat täynnä sämpyläjauhoja, sekoitetut öljyllä, ruokauhriksi,
32. Kultainen lusikka, joka maksoi kymmenen sikliä kultaa, täynnänsä suitsutusta,
33. Kalpe karjasta, oinas, wuosikuntainen karitsa, polttouhriksi,
34. Kauris syntiuhriksi,
35. Ja kiitosuhriksi kaksi härkää, wiisi oinasta, wiisi kauriista, ja wiisi wuosikuntaista karitsata. Tämä on Elitsurin Zedeurin pojan lahja.
36. Wiidentenä päiwänä Simeonin lasten päämies, Selumiel ZuriSadain poika.
37. Hänen lahjansa oli hopiawati, joka maksoi sata ja kolmekymmentä sikliä, hopiamalja, joka maksoi seitsemänkymmentä sikliä, pyhän siklin jälkeen: molemmat täynnä sämpyläjauhoja, sekoitetut öljyllä, ruokauhriksi,
38. Kultainen lusikka, joka maksoi kymmenen sikliä kultaa, täynnänsä suitsutusta,
39. Kalpe karjasta, oinas, wuosikuntainen karitsa, polttouhriksi,
40. Kauris syntiuhriksi,
41. Ja kiitosuhriksi kaksi härkää, wiisi oinasta, wiisi kauriista, ja wiisi wuosikuntaista karitsata. Tämä on Selumielin ZuriSadain pojan lahja.
42. Kuudentena päiwänä Gadin lasten päämies, Eliasaph Deguelin poika.
43. Hänen lahjansa oli hopiawati, joka maksoi sata ja kolmekymmentä sikliä, hopiamalja, joka maksoi seitsemänkymmentä sikliä,

pyhän siklin jälkeen: molemmat täynnä sämpyläjauhoja, sekoitetut öljyllä, ruokauhriksi,
44. Kultainen lusikka, joka maksoi kymmenen sikliä kultaa, täynnänsä suitsutusta,
45. Kalpe karjasta, oinas, wuosikuntainen karitsa, polttouhriksi,
46. Kauris syntiuhriksi,
47. Ja kiitosuhriksi kaksi härkää, wiisi oinasta, wiisi kauriista, ja wiisi wuosikuntaista karitsata. Tämä on Eliasaphin Deguelin pojan lahja.
48. Seitsemäntenä päiwänä Ephraimin lasten päämies, Elisama Amihudin poika.
49. Hänen lahjansa oli hopiawati, joka maksoi sata ja kolmekymmentä sikliä, hopiamalja, joka maksoi seitsemänkymmentä sikliä, pyhän siklin jälkeen: molemmat täynnä sämpyläjauhoja, sekoitetut öljyllä, ruokauhriksi,
50. Kultainen lusikka, joka maksoi kymmenen sikliä kultaa, täynnänsä suitsutusta,
51. Kalpe karjasta, oinas, wuosikuntainen karitsa, polttouhriksi,
52. Kauris syntiuhriksi,
53. Ja kiitosuhriksi kaksi härkää, wiisi oinasta, wiisi kauriista, ja wiisi wuosikuntaista karitsata. Tämä on Elisaman Amihudin pojan lahja.
54. Kahdeksantena päiwänä Manassen lasten päämies, Gamliel Pedatsurin poika.
55. Hänen lahjansa oli hopiawati, joka maksoi sata ja kolmekymmentä sikliä, hopiamalja, joka maksoi seitsemänkymmentä sikliä, pyhän siklin jälkeen: molemmat täynnä sämpyläjauhoja, sekoitetut öljyllä, ruokauhriksi,
56. Kultainen lusikka, joka maksoi kymmenen sikliä kultaa, täynnä suitsutusta,
57. Kalpe karjasta, oinas, wuosikuntainen karitsa, polttouhriksi,
58. Kauris syntiuhriksi,
59. Ja kiitosuhriksi kaksi härkää, wiisi oinasta, wiisi kauriista, ja wiisi wuosikuntaista karitsata. Tämä on Gamlielin Pedatsurin pojan lahja.
60. Yhdeksäntenä päiwänä BenJaminin lasten päämies, Abidan Gideonin poika.
61. Hänen lahjansa oli hopiawati, joka maksoi sata ja kolmekymmentä sikliä, hopiamalja, joka maksoi seitsemänkymmentä sikliä, pyhän siklin jälkeen: molemmat täynnä sämpyläjauhoja, sekoitetut öljyllä, ruokauhriksi,
62. Kultainen lusikka, joka maksoi kymmenen sikliä kultaa, täynnä suitsutusta,
63. Kalpe karjasta, oinas, wuosikuntainen karitsa, polttouhriksi,
64. Kauris syntiuhriksi,
65. Ja kiitosuhriksi kaksi härkää, wiisi oinasta, wiisi kauriista, ja wiisi wuosikuntaista karitsata. Tämä on Abidan Gideonin pojan lahja.
66. Kymmenentenä päiwänä Danin lasten päämies, AhiEser AmmiSadain poika.
67. Hänen lahjansa oli hopiawati, joka maksoi sata ja kolmekymmentä sikliä, hopiamalja, joka maksoi seitsemänkymmentä sikliä, pyhän siklin jälkeen: molemmat täynnä sämpyläjauhoja, sekoitetut öljyllä, ruokauhriksi,
68. Kultainen lusikka, joka maksoi kymmenen sikliä kultaa, täynnä suitsutusta,
69. Kalpe karjasta, oinas, wuosikuntainen karitsa, polttouhriksi,
70. Kauris syntiuhriksi,
71. Ja kiitosuhriksi kaksi härkää, wiisi oinasta, wiisi kauriista, ja wiisi wuosikuntaista karitsata. Tämä on AhiEserin AmmiSadain pojan lahja.
72. Ensimäisenä toistakymmenentenä päiwänä Asserin lasten päämies, Pagiel Ochranin poika.
73. Hänen lahjansa oli hopiawati, joka maksoi sata ja kolmekymmentä sikliä, hopiamalja, joka maksoi seitsemänkymmentä sikliä, pyhän siklin jälkeen: molemmat täynnä sämpyläjauhoja, sekoitetut öljyllä, ruokauhriksi,
74. Kultainen lusikka, joka maksoi kymmenen sikliä kultaa, täynnä suitsutusta,
75. Kalpe karjasta, oinas, wuosikuntainen karitsa, polttouhriksi,
76. Kauris syntiuhriksi,
77. Ja kiitosuhriksi kaksi härkää, wiisi oinasta, wiisi kauriista, ja wiisi wuosikuntaista karitsata. Tämä on Pagielin Ochranin pojan lahja.
78. Toisena toistakymmenentenä päiwänä Naphtalin lasten päämies, Ahira Enanin poika.
79. Hänen lahjansa oli hopiawati, joka maksoi sata ja kolmekymmentä sikliä, hopiamalja, joka maksoi seitsemänkymmentä sikliä, pyhän siklin jälkeen: molemmat täynnä sämpyläjauhoja, sekoitetut öljyllä, ruokauhriksi,
80. Kultainen lusikka, joka maksoi kymmenen sikliä kultaa, täynnä suitsutusta,
81. Kalpe karjasta, oinas, wuosikuntainen karitsa, polttouhriksi,
82. Kauris syntiuhriksi,
83. Ja kiitosuhriksi kaksi härkää, wiisi oinasta, wiisi kauriista, ja wiisi wuosikuntaista karitsata. Tämä on Ahiran Enanin pojan lahja.
84. Tämä on altarin wihkimys sinä päiwänä, jona se woideltiin, johonka ne Israelin lasten ruhtinaat uhrasiwat: kaksitoistakymmentä hopiawatia, kaksitoistakymmentä

hopiamaljaa, kaksitoistakymmentä kultaista lusikkata,

85. Niin että jokainen wati painoi sata ja kolmekymmentä sikliä hopiata, ja jokainen malja seitsemänkymmentä sikliä, niin että kaikkein astiain hopian luku juoksi kaksituhatta ja neljäsataa sikliä, pyhän siklin jälkeen.

86. Ja ne kaksitoistakymmentä kultaista lusikkata, jotka suitsutusta täynnä oliwat, jokainen painoi kymmenen sikliä, pyhän siklin jälkeen, niin että luku siitä lusikkain kullasta juoksi sata ja kaksikymmentä sikliä.

87. Eläinten luku polttouhriksi, kaksitoistakymmentä kalpea, kaksitoistakymmentä oinasta, kaksitoistakymmentä wuosikuntaista karitsata, ja heidän ruokauhrinsa, ja kaksitoistakymmentä kauriista syntiuhriksi.

88. Ja karjan luku kiitosuhriksi oli neljä härkää kolmattakymmentä, kuusikymmentä oinasta, kuusikymmentä kauriista, kuusikymmentä wuosikuntaista karitsata. Tämä on altarin wihkimys, koska se woideltiin.

89. Ja koska Moses meni seurakunnan majaan, että häntä siellä puhuteltaisiin, niin kuuli hän äänen puhuwan kanssansa armoistuimelta, joka oli todistuksen arkin päällä, kahden Cherubimin waiheella, ja sieltä puhuteltiin häntä. 2 Mos. 25: 22.

8 Luku.

Lamput. Käsky Lewitain puhdistamisesta majan palwelukseen.

Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:

2. Puhu Aaronille, ja sano hänelle: koskas lamput panet ylös, niin pitää ne seitsemän lamppua walaiseman juuri kynttiläjalan kohdalla. 2 Mos. 25: 37. l. 27: 20. l. 40: 25.

3. Ja Aaron teki niin, ja asetti lamput kynttiläjalan kohdalle, niinkuin Herra Mosekselle käskenyt oli.

4. Mutta kynttiläjalka oli tehty lujasta kullasta, warresta niin kukkaisiin asti oli se wahwaa tekoa: sen muodon jälkeen kuin Herra oli Mosekselle näyttänyt, niin teki hän kynttiläjalan. 2 Mos. 25: 31. l. 37: 17.

5. Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:

6. Ota Lewitat Israelin lapsista ja puhdista heitä.

7. Ja näin pitää sinun tekemän heille, puhdistaakses heitä. Sinun pitää syntiwettä priiskoittaman heidän päällensä: ja heidän pitää kaiken lihansa päällä karwat ajeleman, ja waatteensa pesemän, niin he owat puhtaat.

8. Ja sitte pitää heidän ottaman nuoren kalpeen, ja hänen ruokauhrinsa, sämpyläjauhot sekoitetut öljyllä, ja toisen nuoren kalpeen pitää sinun ottaman syntiuhriksi.

9. Ja sinun pitää Lewitat seurakunnan majan eteen tuoman, ja kaiken kansan Israelin lapsista kokooman.

10. Ja tuoman Lewitat Herran eteen: ja Israelin lapset pitää paneman kätensä Lewitain päälle.

11. Ja Aaronin pitää Lewitat Israelin lapsista Herran eteen häälyttämän, että heidän pitää Herran palwelusta palweleman.

12. Ja Lewitat pitää laskeman kätensä kalpeen pään päälle, ja yksi kalpe pitää Herralle syntiuhriksi tehtämän, ja se toinen polttouhriksi, Lewitaita sowittamaan.

13. Ja sinun pitää Lewitat asettaman Aaronin ja hänen poikainsa eteen, ja häälyttämän heitä häälytykseksi Herralle.

14. Ja sinun pitää Lewitat eroittaman Israelin lapsista, niin että Lewitat pitää oleman minun. 4 Mos. 3: 13.

15. Ja sitte pitää heidän käymän sisälle palwelemaan seurakunnan majassa, ja pitää sinun heitä puhdistaman, ja häälyttämän heitä häälytykseksi.

16. Sillä he owat minulle peräti annetut Israelin lasten seasta, ja minä olen heidän ottanut minulleni kaikkein edestä, jotka ensisti awaawat äitinsä kohdun, nimittäin, kaikkein esikoisten edestä Israelin lapsista.

17. Sillä kaikki esikoiset Israelin lapsista owat minun, sekä ihmisistä että eläimistä: sinä päiwänä, kuin minä löin kaikki esikoiset Egyptin maalla, pyhitin minä ne minulleni, 2 Mos. 13: 2.

18. Ja otin minulleni Lewitat, kaikkein esikoisten edestä Israelin lapsista,

19. Ja annoin Lewitat Aaronille ja hänen pojillensa lahjaksi Israelin lapsista, että heidän pitää seurakunnan majassa Israelin lasten wirassa palweleman, ja sowittaman Israelin lapset, ettei rangaistus tulisi Israelin lasten päälle, jos he lähestyisiwät pyhää.

20. Ja Moses ynnä Aaronin kanssa, ja koko Israelin seurakunta tekiwät Lewitaille kaikki, niinkuin Herra oli Mosekselle käskenyt; niin tekiwät Israelin lapset heille.

21. Ja Lewitat puhdistiwat itsensä, ja pesiwät waatteensa, ja niin Aaron häälytti heidän häälytykseksi Herran edessä, ja sowitti heitä, niin että he puhdistettiin.

22. Ja sitte Lewitat meniwät seurakunnan majaan, wirkaansa tekemään Aaronin ja hänen poikainsa eteen: niinkuin Herra oli Mosekselle käskenyt Lewitaista, niin tekiwät he heille.

23. Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
24. Tämä on se kuin Lewitat pitää pitämän: wiidennestä wuodesta kolmattakymmentä ja sen ylitse, owat he sotaan menemään kelwolliset, ja palwelemaan seurakunnan majassa.
25. Mutta wiidennestäkymmenestä wuodesta pitää heidän wapaat oleman palweluksensa wirasta, ja ei pidä enämpi palweleman.
26. Mutta heidän pitää weljeinsä palweluksesta seurakunnan majassa ottaman waarin; mutta wiran töitä ei heidän pidä tekemän. Näin sinun pitää tekemän Lewitaille heidän wartiossansa.

9 Luku.

Toinen pääsiäisjuhlan pitäminen.
Pilwi majan päällä.

Ja Herra oli puhunut Mosekselle Sinain korwessa, toisena wuonna sittekuin he oliwat lähteneet Egyptin maalta, ensimäisenä kuukautena, sanoen:
2. Israelin lasten pitää pääsiäistä pitämän määrätyllä ajallansa:
3. Neljäntenä toistakymmenentenä päiwänä tällä kuulla, kahden ehtoon wälillä, pitää heidän sen pitämän, ajallansa: kaikkein säätyinsä ja kaikkein oikeuttensa jälkeen pitää teidän sen tekemän.
2 Mos. 12:18. 3 Mos. 23:5. 4 Mos. 28:16. 5 Mos. 16:1.
4. Ja Moses puhui Israelin lapsille, että heidän piti pääsiäistä pitämän.
5. Ja he pitiwät pääsiäistä neljäntenä päiwänä toistakymmentä ensimäisellä kuulla, kahden ehtoon wälillä, Sinain korwessa: kaiken sen jälkeen kuin Herra oli Mosekselle käskenyt, niin tekiwät Israelin lapset.
6. Niin oli siellä muutamia miehiä, jotka heitänsä oliwat saastuttaneet kuolleessa ihmisessä, niin ettei he saaneet pitää pääsiäistä sinä päiwänä, ja he meniwät sinä päiwänä Moseksen ja Aaronin eteen. 4 Mos. 19:11.
7. Ja ne miehet sanoiwat hänelle: me olemme saastuneet kuolleessa ihmisessä: miksi me niin ylönkatsottuna pidetään, ettemme uhraa meidän lahjojamme aikanansa Israelin lasten seassa?
8. Ja Moses sanoi heille: seisokaat, minä tahdon kuulla, mitä Herra käskee teille.
9. Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
10. Puhu Israelin lapsille, sanoen: kuka ikänä saastuttaa itsensä kuolleessa, elikkä on taampana kaukaisella matkalla teistä, taikka teidän lankoinne seassa, hänen pitää kuitenkin pitämän pääsiäistä Herralle.
11. Waan toisella kuulla, neljäntenä päiwänä toistakymmentä, kahden ehtoon wälillä, pitää heidän sen tekemän, ja heidän pitää sen syömän happamattoman leiwän ja karwasten ruohoin kanssa. 2 Aika k. 30:2, 15.
12. Ei pidä heidän siitä mitäkään tähteeksi jättämän huomeneksi, eikä luuta siitä rikkoman: kaikkein pääsiäissäätyin jälkeen pitää heidän sen tekemän.
2 Mos. 12:10. l. 12:46. Joh. 19:36.
13. Mutta joka puhdas on, ja ei ole matkallansa, ja unhottaa pitää pääsiäistä, hänen sielunsa pitää häwitettämän kansoistansa. Sentähden ettei hän ole kantanut uhriansa Herralle määrätyllä ajallansa, sen pitää itse syntinsä kantaman.
14. Ja jos joku muukalainen asuu teidän seassanne, ja pitää myös Herralle pääsiäistä: pääsiäisen säätyin ja oikeutten jälkeen hänen sen pitämän pitää. Tämä säädy pitää teille yhtäläinen oleman, niin muukalaiselle kuin omaisellenkin maassa. 2 Mos. 12:49.
15. Ja sinä päiwänä kuin tabernakli pantiin ylös, warjosi pilwi todistuksen majan, ja oli ehtoosta niin aamuun asti majan päällä, niinkuin tuli. 2 Mos. 40:34. 1. Kun. k. 8:10.
16. Niin tapahtui alati, että pilwi warjosi sen; ja näkyi yöllä niinkuin tuli.
17. Ja kuin pilwi ylöttiin majan päältä, niin waelsiwat Israelin lapset, ja kuhunka paikkaan pilwi seisahti, siinä myös Israelin lapset heitänsä sioittiwat.
18. Herran sanan jälkeen waelsiwat Israelin lapset, ja Herran sanan jälkeen he myös heitänsä sioittiwat: aina niin kauwan kuin pilwi pysyi majan päällä, pysyiwät he myös siallansa. 1 Cor. 10:1.
19. Ja koska pilwi usiammat päiwät pysyi majan päällä, niin ottiwat Israelin lapset waarin Herran wartiosta, ja ei waeltaneet.
20. Ja koska niin tapahtui, että pilwi oli järjestänsä monikahdat päiwät majan päällä, niin he sioittiwat heitänsä Herran sanan jälkeen, ja Herran sanan jälkeen he myös waelsiwat.
21. Ja jos se niin tapahtui, että pilwi aina ehtoosta niin huomeneen asti oli majan päällä, ja sitte aamulla nousi, niin he waelsiwat, eli koska pilwi päiwällä taikka yöllä nousi, niin he myös waelsiwat.
22. Eli koska pilwi kaksi päiwää eli kuukauden taikka muutoin kauwan aikaa pysyi majan päällä, niin Israelin lapset sioittiwat heitänsä, ja ei matkustaneet, ja koska se nousi, niin he matkustiwat. 2 Mos. 40:36, rc.
23. Herran käskyn jälkeen oliwat he siallansa, ja Herran käskyn jälkeen he matkustiwat, ja ottiwat waarin Herran wartiosta, Herran sanan jälkeen Moseksen kautta.

10 Luku.

Käsky kuinka torwilla pitää soitettaman. Missä järjestyksessä kansa waelsi. Hobab. Moses rukoilee Herralta lempeä.

Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
2. Tee sinulles hopiasta kaksi torwea, wahwaksi sinun ne tekemän pitää, niillä kutsuakses seurakuntaa kokoon, ja koska joukon pitää matkustaman.
3. Koska niillä molemmilla hiljaksensa soitetaan, silloin pitää koko seurakunnan kokoontuman seurakunnan majan owen eteen.
4. Waan koska ainoastaan yhdellä hiljaksensa soitetaan, silloin pitää päämiehet ja tuhanten esimiehet Israelissa tuleman kokoon.
5. Mutta koska te wahwasti soitatte, silloin pitää ne leirit lähtemän matkaan, kuin itään päin owat.
6. Mutta koska te toisen kerran wahwasti soitatte, silloin pitää ne leirit lähtemän matkaan, kuin etelään päin owat: sillä koska he lähtewät matkaan, niin pitää teidän wahwasti soittaman.
7. Mutta koska seurakunnan pitää kokoontuman, silloin teidän pitää ainoastansa hiljaksensa, ja ei wahwasti soittaman.
8. Ja papit Aaronin pojat pitää näillä torwilla soittaman: ja tämä pitää teille ja teidän sukukunnillenne oleman ijankaikkinen säätty.
9. Ja koska te lähdette sotaan teidän maallenne wihollisianne wastaan, jotka teitä wainoowat, silloin pitää teidän wahwasti torwilla soittaman että teitä muistettaisiin Herran teidän Jumalanne edessä, ja te pelastettaisiin teidän wihollisistanne.
10. Niin myös teidän ilopäiwänänne, ja teidän juhlapäiwinänne, ja teidän uusissa kuissanne, pitää teidän torwilla soittaman, teidän polttouhrianne ja kiitosuhrianne uhratessanne, että ne olisiwat teille muistoksi teidän Jumalanne edessä. Minä Herra teidän Jumalanne. Ps. 81: 4, 5.
11. Ja tapahtui kahtenakymmenentenä päiwänä, toisena kuukautena toisena wuonna, että pilwi nostettiin todistuksen majan tyköä,
12. Ja Israelin lapset läksiwät matkaansa järjestyksessä Sinain korwesta, ja pilwi seisahti Paranin korwessa.
13. Ja he läksiwät ensimäisen kerran Herran sanan jälkeen Moseksen kautta.
14. Nimittäin Judan lasten leirin lippu läksi ensin matkaan joukkoinensa, ja heidän joukkonsa päällä oli Nahesson Aminadabin poika. 4 Mos. 2: 3.
15. Ja Isascharin lasten suwun joukon päällä oli Nethaneel Zuarin poika.
16. Ja Sebulonin lasten suwun joukon päällä oli Eliab Helonin poika.
17. Silloin maja otettiin maahan: ja Gersonin ja Merarin lapset läksiwät matkaan ja kantoiwat majaa. 4 Mos. 4: 24, 29.
18. Sitälähin läksi Rubenin leirin lippu joukkoinensa, ja hänen joukkonsa päällä oli Elitsur Zedeurin poika.
19. Ja Simeonin lasten suwun joukon päällä oli Selumiel ZuriSadain poika.
20. Ja Gadin lasten suwun joukon päällä oli Eliasaph Deguelin poika.
21. Niin matkustiwat myös Cahathilaiset ja kantoiwat pyhää, ja toiset paniwat majan ylös, siihen asti että nämät tuliwat.
22. Sitälikin läksi Ephraimin lasten leirin lippu joukkoinensa, ja hänen joukkonsa päällä oli Elisama Amihudin poika.
23. Ja Manassen lasten sukukunnan joukon päällä oli Gamliel Pedatsurin poika.
24. Ja BenJaminin lasten sukukunnan joukon päällä oli Abidan Gideonin poika.
25. Sitälikin läksi Danin lasten leirin lippu joukkoinensa. Ja niin kaikki leirit matkassansa oliwat. Ja hänen joukkonsa päällä oli AhiEser AmmiSadain poika.
26. Ja Asserin lasten sukukunnan joukon päällä oli Pagiel Ochranin poika.
27. Ja Naphtalin lasten sukukunnan joukon päällä oli Ahira Enanin poika.
28. Nämät owat Israelin lasten waellukset joukkoinensa, koska he matkustiwat.
29. Ja Moses puhui näälämiehensä Hobabin Reguelin Midianitin pojan tykö: me menemme siihen paikkaan, josta Herra sanonut on: minä annan sen teille. Tule meidän kanssamme, me teemme sinulle hywää, sillä Herra on hywää luwannut Israelille.
30. Hän wastasi häntä: en minä tule teidän kanssanne, waan minä menen omalle maalleni sukuni tykö.
31. Hän sanoi: älä meistä luowu, sillä sinä tiedät, kussa meidän pitää itsemme sioittaman korwessa, ja sinä olet meidän silmämme.
32. Ja jos sinä tulet meidän kanssamme, niin se hywä, kuin Herra meille tekee, sen me teemme sinulle.
33. Niin he matkustiwat kolme päiwäkuntaa Herran wuoren tyköä, ja Herran liiton arkki waelsi heidän edellänsä kolme päiwäkuntaa, katsomaan heille, kussa heidän lepäämän piti.

34. Ja Herran pilwi oli heidän päällänsä päiwällä, koska he leiristä matkustiwat.
2 Mos. 13: 21.
35. Ja koska arkki matkusti, sanoi Moses: Herra, nouse, että sinun wihollises hajoitettaisiin, ja ne, jotka sinua wainoowat, pakenisiwat sinun edestäs.
2 Aika k. 6: 41. Ps. 68: 2. Ps. 132: 8.
36. Koska arkki lepäsi, sanoi hän: palaja, Herra, niiden monen kymmenen tuhannen tykö Israelissa.

11 Luku.

Kansan napina. Moses saa seitsemänkymmentä wanhinta apulaisiksensa. Peltokanat. Himohaudat.

Ja tapahtui, koska kansa kärsimättömyydestä napisi, oli se paha Herran korwissa, ja koska Herra sen kuuli, julmistui hänen wihansa, ja Herran tuli syttyi heidän seassansa, joka äärimmäiset heidän leirissänsä poltti.
Ps. 78: 21.
2. Silloin huusi kansa Mosekſen tykö, ja Moses rukoili Herraa, niin tuli asettui.
3. Ja se paikka kutsuttiin Tabeera, että Herran tuli oli syttynyt heidän keskellänsä.
5 Mos. 9: 22.
4. Mutta se sekulainen kansa heidän seassansa oli syttynyt himoon, ja Israelin lapset myös rupesiwat taas itkemään, ja sanoiwat: kuka antaa meille lihaa syödäksemme?
1 Cor. 10: 6.
5. Me muistamme ne kalat, kuin me söimme ilman maksota Egyptissä, ja ne agurkit, ja melonit, ja puurlaukat, ja sipulit, ja kynsilaukat.
6. Mutta nyt on meidän sielumme kuiwettunut, ja ei ole ikänä mitään, paitsi tämä manna on meidän silmäimme edessä.
7. Ja man oli niinkuin korianderin siemen, ja nähdä niinkuin bedellion.
2 Mos. 16: 14. Ps. 78: 24, rc. Joh. 6: 31.
8. Ja kansa juoksi sinne ja tänne, ja kokosi sitä, ja jauhoi myllyllä eli surwoi rikki huhmarossa, ja keitti padassa, ja teki itsellensä siitä paistinkakkuja, ja ne maistiwat niinkuin öljyleiwät.
9. Ja koska kaste yöllä lankesi leiriin, niin lankesi myös manna sen päälle.
10. Ja Moses kuuli kansan itkewän heidän sukukunnissansa, itsekunkin majansa owella, ja Herran wiha julmistui suuresti, ja Moses myös pani sen pahaksi.
11. Ja Moses sanoi Herralle: miksi sinä niin ahdistat sinun palweliaas? ja miksen minä löydä armoa sinun edessäs, ettäs panet kaiken tämän kansan kuorman minun päälleni?
12. Olenko minä kaiken tämän kansan siittänyt? olenko minä synnyttänyt hänen? ettäs niin sanoisit minulle: kanna heitä helmassas, niinkuin elatusisä kantaa imewän lapsen siihen maahan, jonka sinä heidän isillensä wannoit?
13. Kusta minä otan lihaa kaikelle tälle kansalle antaakseni? sillä he itkewät minun edessäni, ja sanowat: anna meille lihaa syödäksemme.
14. En minä yksinäni woi kaikkea tätä kansaa kantaa; sillä se on minulle ylön raskas.
15. Ja jos sinä niin teet minulle, niin lyö minua kohta kuoliaksi, jos minä muutoin olen armon löytänyt sinun edessäs, ettei minun niin täytyisi onnettomuuttani nähemän.
16. Ja Herra sanoi Mosekselle: kokoo minulle seitsemänkymmentä miestä Israelin wanhimmista, jotkas tiedät wanhimmiksi ja päämiehiksi kansan seassa, ja tuo heitä seurakunnan majan owen eteen, ja seisokaan siinä sinun kanssas.
17. Ja niin minä tulen alas, ja puhun siellä sinun kanssas, ja otan siitä hengestä kuin sinun ylitses on ja annan heille, että he ynnä sinun kanssas kantaisiwat kansan kuorman, ettet sinä yksinäs sitä kantaisi.
2 Mos. 18: 25, 26.
18. Ja sano kansalle: pyhittäkäät teitänne huomeneksi, että te lihaa söisitte; sillä teidän itkunne on tullut Herran korwiin, ja te sanoitte: kuka antaa meille lihaa syödäksemme? sillä hywin me elimme Egyptissä: ja Herra antaa teille lihaa syödäksenne. 2 Mos. 19: 10.
19. Ei waiwoin päiwäksi, eikä kahdeksi syödäksenne, eikä wiideksi, eikä kymmeneksi, eikä kahdeksikymmeneksi päiwäksi;
20. Mutta koko kuukaudeksi, siihen asti että se käy teidän sieramistanne ulos, ja tulee teille kyllyykseksi; sillä te olette Herran hyljänneet, joka on teidän seassanne, ja itkitte hänen edessänsä, ja sanoitte: miksi me olemme tänne lähteneet Egyptistä?
21. Ja Moses sanoi: tämä kansa on kuusisataa tuhatta jalkamiestä, joidenka seassa minä olen, ja sinä sanot: minä annan heille lihaa syödäksensä koko kuukaudeksi.
22. Tapetaanko lampaat ja karja, että he rawittaisiin? taikka kootaanko kaikki kalat merestä heille, että he rawittaisiin? Joh. 6: 7.
23. Herra sanoi Mosekselle: onko Herran käsi lyhetty? Nyt sinun pitää näkemän, jos minun sanani jälkeen tapahtuu sinulle, elikkä ei. Es. 50: 2. l. 59: 1.
24. Ja Moses meni ulos ja sanoi kansalle Herran sanat, ja kokosi seitsemänkymmentä

miestä kansan wanhimmista, ja asetti heidän ympäri majaa.
25. Niin tuli Herra alas pilwessä, ja puhui hänen kanssansa, ja otti siitä hengestä, joka oli hänen päällänsä, ja antoi seitsemällekymmenelle wanhimmalle miehelle. Ja tapahtui, koska henki lepäsi heidän päällänsä, niin he ennustiwat; waan ei sitte enää kertoneet.
26. Mutta kaksi miestä jäi wielä leiriin, yhden nimi oli Eldad ja toisen nimi Medad, joiden päällä myös henki lepäsi; sillä he oliwat myös kirjoitetut, waan ei he olleet wielä käyneet ulos majan tykö, ja he ennustiwat leirissä.
27. Niin juoksi yksi nuorukainen ja ilmoitti Mosekselle, ja sanoi: Eldad ja Medad ennustawat leirissä.
28. Niin wastasi Josua Nunin poika, Moseksen palwelia, jonka hän walinnut oli, ja sanoi: minun herrani Moses, kiellä heitä.
29. Mutta Moses sanoi hänelle: oletko sinä minun edessäni kiiwas? Joska Jumala, että kaikki Herran kansa ennustais! Ja antais Herra henkensä tulla heihin.
30. Ja niin kokoontuiwat Moses ja wanhimmat Israelista leiriin.
31. Niin tuli tuuli Herralta, ja ajoi peltokanat merestä, ja hajoitti ne leiriin, täältäpäin päiwäkunnan matkan, ja sieltäpäin päiwäkunnan matkan leirin ympärinsä, liki kahta kyynärätä korkialle maan päälle.
2 Mos. 16: 13. Ps. 78: 26, 27.
32. Niin nousi kansa koko sinä päiwänä, ja koko sinä yönä, ja koko toisena päiwänä, ja kokosi peltokanoja, ja se, joka wähimmän kokosi, hän kokosi kymmenen homeria, ja he lewittiwät ne kohta ympäri leiriä.
33. Koska liha oli wielä heidän hammastensa wälillä, ja ennenkuin se tuli kuluneeksi, julmistui Herran wiha kansan päälle, ja Herra löi heitä sangen suurella rangaistuksella. Ps. 78: 29, 30.
34. Josta se paikka kutsutaan himohaudaksi; sillä siihen on haudattu himoitsewa kansa.
35. Ja kansa matkusti himohaudoilta Hatserothiin; ja pysääntyi Hatserothissa.

12 Luku.

Mirjam puhuu Mosesta wastaan ja tulee spitaliseksi.

Ja MirJam ja Aaron puhuiwat Mosesta wastaan hänen emäntänsä Ethiopialaisen tähden, jonka hän nainut oli, että hän Ethiopialaisen nainut oli.
2. Ja sanoiwat: puhuuko Jumala ainoastaan Moseksen kautta? eikö hän myös puhu meidän kauttamme? Ja Herra kuuli sen.
3. Mutta Moses oli sangen siwiä mies, enämpi kuin kaikki muut ihmiset maan päällä.
4. Ja Herra sanoi äkistä Mosekselle, Aaronille ja MirJamille: menkäät te kolmen seurakunnan majaan Ja he kaikin kolmen meniwät.
5. Niin Herra tuli alas pilwen patsaassa, ja seisoi majan owen edessä, ja kutsui Aaronin ja MirJamin, ja he molemmat meniwät ulos.
6. Ja hän sanoi: kuulkaat nyt minun sanojani: jos joku on teidän seassanne propheeta, minä Herra ilmoitan minuni hänelle näyssä, ja unessa puhuttelen häntä.
7. Waan ei niin minun palweliani Moses, joka koko minun huoneessani uskollinen on.
Hebr. 3: 2.
8. Hänen kanssansa minä puhun suusta suuhun ja näkywäisesti, ja ei tapauksilla, ja hän näkee Herran muodon. Miksette te siis peljänneet puhua minun palweliaani Mosesta wastaan? 2 Mos. 33: 11.
9. Ja Herran wiha julmistui heidän päällensä, ja hän meni pois.
10. Niin myös pilwi meni pois majan päältä. Ja katso, niin MirJam tuli kohta spitaliin niinkuin lumi: niin Aaron käänsi itsensä MirJamia päin, ja katso, hän oli spitalissa.
11. Sanoi siis Aaron Mosekselle: ah minun herrani! älä pane tätä syntiä meidän päällemme; sillä me olemme tyhmästi tehneet, ja me olemme syntiä tehneet;
12. Ettei tämä nyt tulisi niinkuin se kuollut, jonka, lähteissänsä äitinsä kohdusta, puoli lihaa on kulunut.
13. Niin Moses huusi Herran tykö, ja sanoi: ah Jumala, paranna häntä!
14. Ja Herra sanoi Mosekselle: jos hänen isänsä olis hänen kaswoillensa sylkenyt, eikö hänen olis pitänyt häpeemän seitsemän päiwää? Anna häntä sulkea kiinni seitsemäksi päiwäksi leiristä ulos, ja sitte hän jälleen otettakaan sisälle. 3 Mos. 13: 46. 4 Mos. 5: 2.
15. Niin MirJam suljettiin seitsemäksi päiwäksi leiristä, ja ei kansa matkustanut, siihen asti että MirJam otettiin jällensä.

13 Luku.

Maa waoitaan. Kansa peljästyy.

Ja sitte kansa matkusti Hatserothista ja sioitti itsensä Paranin korpeen.
2. Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
3. Lähetä miehet edelläs wakoimaan Canaan maata, jonka minä Israelin lapsille

annan: yksi mies itsekustakin isänsä suwusta pitää lähetettämän, kukin päämies heidän seassansa. 5 Mos. 1:22, 2c.

4. Ja Moses lähetti heidän Paranin korwesta Herran sanan jälkeen: kaikki ne oliwat Israelin lasten päämiehet.

5. Ja nämät owat heidän nimensä: Rubenin sukukunnasta, Sammua Sakurin poika,

6. Simeonin sukukunnasta, Saphat Horin poika,

7. Judan sukukunnasta, Caleb Jephunnen poika,

8. Isascharin sukukunnasta, Igeal Josephin poika,

9. Ephraimin sukukunnasta, Hosea Nunin poika,

10. BenJaminin sukukunnasta, Palthi Raphun poika,

11. Sebulonin sukukunnasta, Gadiel Sodin poika,

12. Josephin sukukunnasta, Manassesta, Gadi Susin poika,

13. Danin sukukunnasta, Ammiel Gemallin poika,

14. Asserin sukukunnasta, Sethur Michaelin poika,

15. Naphtalin sukukunnasta, Nahebi Waphsin poika,

16. Gadin sukukunnasta, Guel Machin poika.

17. Nämät owat niiden miesten nimet, jotka Moses lähetti wakoimaan maata, ja Hosean Nunin pojan nimitti Moses Josuaksi.

18. Koska Moses lähetti heidän wakoimaan Canaan maata, sanoi hän heille: menkäät etelän puoleen, ja astukaat wuorelle,

19. Katselkaat maata, millinen se on, ja kansaa, joka siinä asuu, onko se wäkewä eli heikko, wähä eli paljo,

20. Ja millinen maa se on, jossa he asuwat, onko se hywä eli paha, ja minkäkaltaiset kaupungit owat, joissa he asuwat, asuwatko he majoissa eli linnoissa,

21. Ja millinen maa on, lihawa eli laiha, ja onko puita sillä maalla, taikka ei. Olkaat wahwassa turwassa, ja ottakaat maan hedelmästä. Ja se oli siihen aikaan, jona wiinamarjat ensisti kypsyneet oliwat.

22. Ja he meniwät ja wakoiwat maan Zinnin korwesta Rehobiin asti, jonka kautta Hamathiin mennään.

23. He meniwät myös etelään päin, ja tuliwat Hebroniin: siellä oli Ahiman, Sesai ja Talmai Enakin lapset. Ja Hebron oli rakettu seitsemän ajastaikaa ennen kuin Zoan Egyptissä. Jos. 14:15.

24. Ja tuliwat hamaan Eskolin ojan tykö, ja leikkasiwat siitä wiinapuun oksan wiinamarja-rypäleen kanssa, ja kaksi kantoi sitä korennolla, niin myös granatin omenia ja fiikunia. 5 Mos. 1:24, 2c.

25. Ja se paikka kutsuttiin Eskolin wirraksi, sen wiinamarja-rypäleen tähden, jonka Israelin lapset siitä leikkasiwat.

26. Ja he palasiwat maata wakoimasta neljänkymmenen päiwän perästä.

27. Ja he käwiwät, ja tuliwat Mosekseen ja Aaronin tykö, ja kaiken Israelin lasten seurakunnan tykö, Paranin korpeen Kadeksessa, ja ilmoittiwat heille asian ja koko joukolle, millinen se oli, ja osottiwat heille maan hedelmät.

28. Ja he jutteliwat hänelle, ja sanoiwat: me tulimme sille maalle, johonka sinä meitä lähetit, jossa myös rieskaa ja hunajata wuotaa, ja tämä on hänen hedelmänsä. 2 Mos. 33:3.

29. Paitsi sitä, että siinä maakunnassa asuu wäkewä kansa, owat siellä juuri wahwat ja suuret kaupungit, ja me näimme siellä myös Enakin pojat.

30. Amalechilaiset asuwat etelän puolella maata, Hethealaiset ja Jebusealaiset ja Amorealaiset asuwat wuorilla. Cananealaiset asuwat meren tykönä ja Jordanin wierellä.

31. Mutta Caleb waikitti kansaa Moseksen edessä, ja sanoi: käykäämme rohkiasti ja omistakaamme maa; sillä kyllä me sen woitamme.

32. Mutta ne miehet, jotka hänen kanssansa oliwat menneet, sanoiwat: emme taida mennä sitä kansaa wastaan; sillä he owat meitä wäkewämmät.

33. Ja he saattiwat sen maan pahaan huutoon, jonka he katselleet oliwat, Israelin lasten seassa, sanoen: maa, jonka läpitse me käwimme wakoimassa sitä, syö asujansa, ja kaikki kansa, jonka me siellä näimme, owat juuri pitkät ihmiset.

34. Me näimme siellä myös hirmuiset Enakin pojat, Kalewan pojista: ja me olimme meidän silmäimme edessä (nähdä) niinkuin heinäsirkat, ja niin olimme myös me heidän silmäinsä edessä.

14 Luku.

Kansa napisee. Jumalan uhkaus. Moseksen rukous. Napinan rangaistus.

Niin kaikki seurakunta nousi ja rupesi parkumaan, ja kansa itki sen yösen.

2. Ja kaikki Israelin lapset napisiwat Mosesta ja Aaronia wastaan, ja koko joukko sanoi heille: joska me olisimme kuolleet

Egyptin maalla! taikka joska me tässä kor=
wessa wielä kuolisimme! 5 Mos. 1:26. Ps. 106:25.
3. Miksi Herra wie meitä tälle maalle mie=
kalla surmattaa! Meidän waimomme ja lap=
semme tulewat saaliiksi! Eikö parempi ole,
että me palajamme Egyptiin?
4. Ja he sanoiwat toinen toisellensa: asetta=
kaamme päämies ja palatkaamme Egyptiin.
5. Niin Moses ja Aaron lankesiwat kas=
woillensa, koko Israelin lasten seurakunnan
edessä.
6. Ja Josua Nunin poika, ja Caleb Je=
phunnen poika, jotka myös maan oliwat
wakoineet, rewäisiwät waatteensa,
7. Ja puhuiwat kaikelle Israelin kokoukselle,
sanoen: maa, jonka läpitse me waeltaneet
olemme wakoimassa sitä, on juuri hywä
maa.
8. Jos Herralla on hywä suosio meihin,
niin hän wie meidän sille maalle, ja antaa
sen meille: se on maa, jossa rieskaa ja hu=
najata wuotaa.
9. Ainoastansa älkäät olko Herraa wastaan
niskurit, ja älkäät te peljätkö tämän maan
kansaa: sillä me syömme heitä niinkuin lei=
pää: heidän turwansa on erainnut heistä,
ja Herra on meidän kanssamme: älkäät pel=
jätkö heitä.
10. Niin sanoi koko kansan joukko, että he
piti kiwitettämän kuoliaksi, ja Herran kunnia
näkyi seurakunnan majassa kaikille Israelin
lapsille.
11. Ja Herra sanoi Mosekselle: kuinka kau=
wan tämä kansa pilkkaa minua? ja kuinka
kauwan ei he usko minun päälleni, kaikkein
tunnustähtein kautta, jotka minä heidän
seassansa tehnyt olen?
12. Minä lyön heitä ruttotaudilla, ja hä=
witän heitä, ja minä teen sinun suurem=
maksi ja wäkewämmäksi kansaksi, kuin tämän.
2 Mos. 32:10.
13. Ja Moses sanoi Herralle: jos Egypti=
läiset saawat sen kuulla, joiden keskeltä sinä
olet johdattanut tämän kansan sinun woi=
mallas,
14. Ja ne sanowat tämän maan asuwai=
sille, jotka kuulleet owat, että sinä Herra olet
tämän kansan seassa, ja että sinä Herra
nähdään kaswoista niin kaswoihin, ja sinun
pilwes seisoo heidän päällänsä, ja sinä käyt
heidän edellänsä päiwällä pilwen patsaassa
ja yöllä tulen patsaassa; 2 Mos. 13:21. 1 Cor. 10:1.
15. Jos sinä tapat tämän kansan, niinkuin
yhden miehen, niin pakanat, jotka sanoman
sinusta kuulleet owat, puhuwat ja sanowat:
16. Ei Herra woinut johdattaa tätä kansaa
siihen maahan, jonka hän heille wannoi;
sentähden on hän heidän surmannut kor=
wessa;
17. Nyt siis enäntäkään Herra woimansa,
niinkuin sinä puhunut olet, sanoen: 5 Mos. 9:28.
18. Herra on pitkämielinen ja sangen
laupias, ja antaa anteeksi wääryydet ja ri=
koksel, ja ei yhtään wiallista pidä wiatoinna,
mutta kostaa isäin wääryydet lapsille kol=
manteen ja neljänteen polween. 2 Mos. 34:6, 7.
Ps. 86:15. Ps. 103:8. 2 Mos. 20:5. l. 34:7. 5 Mos. 5:9.
19. Niin ole armollinen tämän kansan ri=
koksille, sinun suuresta laupiudestas, niin=
kuin sinä tälle kansalle annoit anteeksi ha=
masta Egyptistä tähän asti.
20. Ja Herra sanoi: minä annoin sen heille
anteeksi, sinun sanas jälkeen.
21. Mutta niin totta kuin minä elän, niin
koko maailma täytetään Herran kunnialla.
22. Sillä kaikki miehet, jotka näkiwät minun
kunniani ja ihmeeni, jotka minä tein Egyp=
tissä ja korwessa, ja nyt kymmenen kertaa
owat minua kiusanneet, eikä kuulleet minun
ääntäni:
23. Ei heidän pidä näkemän sitä maata,
jonka minä heidän isillensä wannoin, eikä
yksikään, joka minua pilkannut on, pidä
näkemän sitä. 4 Mos. 26:65. Ps. 95:11.
24. Waan minun palweliani Calebin, että
toinen henki on hänen kanssansa ja hän us=
kollisesti seurasi minua, wien minä siihen
maahan, jossa hän ennen oli, ja hänen sie=
menensä pitää sen perimän.
5 Mos. 1:35, 36. Jos. 14:6, 2c.
25. Nyt siis että Amalechilaiset ja Cana=
nealaiset wäjywät laaksoissa, niin palatkaat
huomenna ja matkustakaat korpeen, Punaisen
meren tietä myöten. 4 Mos. 14:43, 45.
26. Ja Herra puhui Mosekselle ja Aaro=
nille, sanoen:
27. Kuinka kauwan tämä paha joukko na=
pisee minua wastaan? Sillä minä kuulin
Israelin lasten napinan, jolla he minua
wastaan napisiwat.
28. Sentähden sano heille: niin totta kuin
minä elän, sanoo Herra, minä teen teille,
niinkuin te minun korwaini kuullen puhuitte:
29. Teidän ruumiinne pitää lankeeman
tässä korwessa ja kaikki teidän luettunne,
jotka luettiin kahdenkymmenen wuotisista ja
sen ylitse, jotka napisitte minua wastaan.
4 Mos. 32:11. Hebr. 3:17.
30. Ei teidän pidä tuleman siihen maahan,
jonka ylitse minä käteni nostin, salliakseni
teidän siellä asua, paitsi Calebia Jephunnen
poikaa, ja Josuaa Nunin poikaa.
4 Mos. 32:12. Jos. 3:7.
31. Waan teidän lapsenne, jotka te sanoitte

tulewan saaliiksi, minä sinne johdatan, että he tuntisiwat sen maan, jonka te hyljäsitte.
32. Mutta te ja teidän ruumiinne pitää lankeeman tässä korwessa;
33. Ja teidän lapsenne pitää oleman paimenena tässä korwessa, neljäkymmentä ajastaikaa, kantaen teidän huoruuttanne, siihen asti että teidän ruumiinne kuluwat korwessa.
34. Niiden neljänkymmenen päiwäluwun jälkeen, joina te maan wakoineet olette, aina ajastaika päiwästä pitää luettaman, että teidän pitää kantaman teidän pahat tekonne neljäkymmentä ajastaikaa, että te ymmärtäisitte minun poijes luopumiseni.

Ps. 95:10. Hes. 4:6.

35. Minä Herra olen sen puhunut, sen minä myös teen kaikelle tälle pahalle joukolle, joka on itsensä asettanut minua wastaan: tässä korwessa pitää heidän kuluman, ja siinä kuoleman.
36. Ja ne miehet, jotka Moses lähetti maata wakoimaan ja palasiwat, saattaen kaiken kansan napisemaan häntä wastaan, ja oliwat tuottaneet pahan sanoman maasta,

Jud. Epist. w. 5.

37. Ne miehet kuoliwat Herran rangaistuksesta, jotka toiwat pahan sanoman maasta.
38. Mutta Josua Nunin poika ja Caleb Jephunnen poika jäiwät elämään kaikista niistä miehistä, jotka menneet oliwat maata wakoimaan.
39. Ja Moses puhui kaikki nämät sanat kaikille Israelin lapsille: silloin kansa murehti suuresti.
40. Ja he nousiwat warhain huomeneltain ja meniwät wuoren kukkulalle, ja sanoiwat: katso tässä me olemme, ja menemme siihen paikkaan, josta Herra on puhunut; sillä me olemme syntiä tehneet. 5 Mos. 1:41.
41. Mutta Moses sanoi: miksi te niin rikotte Herran sanan? ei se teille menesty.
42. Älkäät menkö, sillä ei ole Herra teidän kanssanne, ettette lyötäisi teidän wihollisiltanne.
43. Sillä Amalechilaiset ja Cananealaiset owat siellä teidän edessänne, ja te miekalla surmataan, että te itsenne käänsitte pois Herrasta: ja ei ole Herra teidän kanssanne.
44. Mutta he rohwaisiwat itsensä menemään wuoren kukkulalle, waan Herran liiton arkki ja Moses ei menneet leiristä ulos.
45. Niin tuliwat Amalechilaiset ja Cananealaiset, jotka wuorella asuiwat, ja löiwät heidän ja runteliwat heitä hamaan Hormaan asti. 5 Mos. 1:44.

15 Luku.

Neuwo, kuinka kansa uhratkoon. Sen rangaistus, joka puita haki sabbattina. Muistotilat.

Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
2. Puhu Israelin lapsille ja sano heille: koska te tulette siihen maahan, jossa teidän asuman pitää, jonka minä teille annan,
3. Ja te uhraatte Herralle tuliuhria, polttouhria, elikkä erinomaisen lupauksen uhria, eli oman hywän tahdon, eli teidän juhlanne uhria, tehdäksenne Herralle makiaa hajua karjasta eli lampaista: 2 Mos. 29:18. 3 Mos. 22:21.
4. Joka siis Herralle tahtoo mielusesti uhrata lahjansa, hänen pitää tekemän ruokauhriksi kymmeneksen sämpyläjauhoja, sekoitetut öljyyn neljänneksellä hinnistä.

3 Mos. 2:1, 15. l. 6:14.

5. Ja wiinaa juomauhriksi myös neljänneksen hinnistä: sen pitää sinun tekemän polttouhriksi eli muuksi uhriksi, koska karitsa uhrataan.
6. Eli koska oinas uhrataan, niin pitää sinun tekemän ruokauhriksi kaksi kymmenestä sämpyläjauhoja, sekoitetut öljyyn kolmanneksella hinnistä,
7. Ja wiinaa juomauhriksi myös kolmas osa hinnistä: sen sinun pitää uhraaman Herralle lepytyshajuksi.
8. Mutta jos sinä teet kalpeen polttouhriksi, eli erinomaisen lupauksen uhriksi, eli kiitosuhriksi Herralle,
9. Niin sinun pitää kalpeen kanssa tekemän ruokauhriksi kolme kymmenestä sämpyläjauhoja, sekoitetut öljyyn, puoli hinniä,
10. Ja wiinaa juomauhriksi myös puoli hinniä: tämä on tuliuhri makiaksi hajuksi Herralle.
11. Niin sinun pitää tekemän kunkin kalpeen kanssa, oinaan, lampaan, karitsan ja wohlan kanssa.
12. Sen luwun jälkeen kuin te yhdelle teette, niin pitää teidän tekemän kullenkin heidän lukunsa jälkeen.
13. Jokainen omainen pitää tämän näin tekemän, uhrataksensa ne Herralle lepytyshajun tuleksi.
14. Ja jos joku muukalainen asuu teidän tykönänne, eli on teidän sukuinne seassa, ja tahtoo tehdä Herralle tuliuhria makiaksi hajuksi, hän tehkään niinkuin teidän tekemän pitää.
15. Kaikella kansalla pitää oleman yksi sääty, sekä teillä että muukalaisilla. Ijankaikkinen sääty pitää se oleman teidän sukukunnillenne, niin että Herran edessä pitää muukalaisen oleman niinkuin tekin.

2 Mos. 12:49. 4 Mos. 9:14.

16. Yksi laki ja oikeus pitää oleman teillä ja muukalaisilla, jotka asuwat teidän tykönänne.
17. Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
18. Puhu Israelin lapsille, ja sano heille: tultuanne siihen maahan, johon minä teidän johdatan,
19. Ja syötyänne sen maan leipää, pitää teidän antaman ylönnysuhrin Herralle.
5 Mos. 8:10.
20. Teidän taikinanne alkeista pitää teidän antaman yhden kyrsän ylönnykseksi: niinkuin te annatte Herralle ylönnyksen teidän riihestänne, niin pitää teidän myös tämän ylönnyksen tekemän. 2 Mos. 23:19. 3 Mos. 23:10, 11.
21. Niin pitää teidän myös antaman Herralle teidän taikinanne alkeista ylönnykseksi, teidän sukukunnissanne.
22. Ja jos te tietämätä eksytte, ja ette tee kaikkia näitä käskyjä, joita Herra Mosekselle käskenyt on,
23. Kaikki kuin Herra Moseksen kautta teille käskenyt on, siitä päiwästä, jona hän rupesi käskemään, niin teidän lapsiinne asti:
24. Jos siis koko kansa jossakin tietämättömyydestä erhehtyy, niin pitää kaiken kansan tekemän polttouhriksi yhden nuoren kalpeen karjasta, makiaksi hajuksi Herralle heidän ruokauhrinsa ja juomauhrinsa kanssa, kuin se tulee heidän tehdäksensä, ja yhden kauriin syntiuhriksi. 3 Mos. 4:13.
25. Ja papin pitää näin sowittaman koko joukon Israelin lapsista, ja se heille annetaan anteeksi; sillä se on tietämättömyys. Ja heidän pitää kantaman lahjansa tuliuhriksi Herralle, ja syntiuhrinsa Herran eteen tietämättömyytensä tähden,
26. Niin se annetaan anteeksi koko Israelin lasten joukolle, niin myös muukalaisille, jotka asuwat heidän seassansa; sillä kaikki kansa on siinä tietämättömyydessä.
27. Mutta koska yksi sielu tietämätä syntiä tekee, hänen pitää tuoman wuosikuntaisen wuohen syntiuhriksi. 3 Mos. 4:27, 2c.
28. Ja papin pitää sen eksyneen sielun sowittaman, koska hän tietämättömyydestä syntiä tekee Herran edessä, niin että hän sowittaa hänen, ja se annetaan hänelle anteeksi.
29. Ja sekä omaisille Israelin lasten seassa että muukalaisille, jotka heidän seassansa asuwat, pitää yhden lain oleman, kuin teidän pitää tekemän tietämättömyyden edestä.
30. Mutta jos joku sielu ylkiwaltaisuudesta jotakin tekee, olkoon se omainen eli muukalainen, se pilkkaa Herraa: ja se sielu pitää häwitettämän kansastansa.
31. Sillä hän on Herran sanan katsonut ylön, ja hänen käskynsä tyhjäksi tehnyt: se sielu pitää peräti häwitettämän, ja olkoon oma nuhteensa.
32. Ja tapahtui, että Israelin lapset korwessa ollessansa löysiwät yhden miehen puita hakemasta sabbattina.
33. Ja ne, jotka hänen oliwat löytäneet puita hakemasta, johdattiwat hänen Moseksen ja Aaronin eteen, ja kaiken kansan eteen.
34. Ja he paniwat hänen kiinni; sillä ei se ollut wielä päätetty, mitä hänelle piti tehtämän. 3 Mos. 24:12.
35. Mutta Herra sanoi Mosekselle: sen miehen pitää totisesti kuoleman: kaiken kansan pitää häntä kiwittämän kuoliaksi, ulkona leiristä.
36. Niin kaikki kansa wei hänen leiristä ulos, ja kiwitti hänen kuoliaksi, niinkuin Herra Mosekselle käskenyt oli.
37. Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
38. Puhu Israelin lapsille, ja sano heille: että heidän pitää tekemän tilkoja waatettensa liepeisiin, sukukunnillensa, ja heidän pitää paneman sinisen langan niiden tilkain päälle, jotka owat heidän waatettensa liepeissä.
5 Mos. 22:12. Matth. 23:5.
39. Ja ne tilat pitää oleman teille merkiksi, ja katsoissanne niiden päälle pitää teidän kaikki Herran käskyt muistaman ja tekemän ne, ettette tekisi teidän sydämenne ajatuksen jälkeen, elikkä myös huorin tekisi teidän silmäinne näyn jälkeen.
40. Sentähden pitää teidän muistaman ja tekemän kaikki minun käskyni, ja oleman pyhät teidän Jumalallenne.
41. Minä olen Herra teidän Jumalanne, joka teidän Egyptin maalta ulos johdatin, ollakseni teidän Jumalanne: minä Herra teidän Jumalanne.

16 Luku.

Koran kapina. Kansa sowitettu.

Ja Korah Jetseharin poika, joka oli Cahatin Lewin pojan poika, otti kanssansa Dathanin ja Abiramin, Eliabin pojat, ja Onin Pelethin pojan Rubenin pojista,
4 Mos. 26:9. l. 27:3. Jud. Ep. w. 11.
2. Ja he nousiwat Mosesta wastaan: niin myös Israelin lapsista kaksisataa ja wiisikymmentä miestä ylimmäisistä, kansalta kutsuttua, kuuluisata miestä,
3. Ja he kokosiwat heitänsä Mosesta ja Aaronia wastaan, ja sanoiwat heille: se on teille ylön paljo; sillä kansa on kaikki pyhä, ja Herra on heidän kanssansa, ja miksi te korotatte teitänne Herran kansan päälle?

4. Koska Moses sen kuuli, lankesi hän kaswoillensa, 4 Mos. 14:5.

5. Ja puhui Koralle ja koko hänen seurallensa, sanoen: huomenna Herra ilmoittaa kuka hänen omansa on, ja kuka pyhä on ja hänelle uhraaman pitää: jonka hän walitsee, se uhratkaan hänelle.

6. Tehkäät niin: ottakaat teillenne sawuastiat, Korah ja kaikki hänen seuransa,

7. Ja pankaat niihin tulta, ja heittäkäät niihin suitsutusta Herran eteen huomenna, ja se mies, jonka Herra walitsee, olkoon pyhä: se on teille paljo, Lewin lapset.

8. Ja Moses sanoi Koralle: kuulkaat nyt, te Lewin lapset!

9. Wähäkö se teille on, että Israelin Jumala on teidän eroittanut Israelin kansasta ja antanut tulla tykönsä palwelusta tekemään Herran tabernaklin wirassa, ja seisomaan seurakunnan edessä, ja heitä palwelemaan?

10. Hän on ottanut sinun ja kaikki sinun weljes Lewin lapset tykönsä: ja te pyydätte myös pappiutta?

11. Sinä ja kaikki sinun joukkos nostatte kapinan Herraa wastaan. Mikä Aaron on, että te napisette häntä wastaan?

12. Ja Moses lähetti kutsumaan Dathania ja Abiramia Eliabin poikia: mutta he sanoiwat: emme sinne tule ylös.

13. Wähäkö se on, että sinä olet meidän maalta tuonut, jossa rieskaa ja hunajata wuotaa, tappaakses meitä korwessa, waan teet sinus wielä päämieheksi meidän ylitsemme, ja tahdot myös hallita meitä?

14. Jalosti sinä olet meidän johdattanut siihen maahan, jossa rieskaa ja hunajata wuotaa, ja annoit pellot ja wiinamäet perinnöksi. Tahdotkos wielä myös kansalta silmät puhkaista? emme tule sinne.

15. Silloin wihastui Moses sangen kowin, ja sanoi Herralle: älä käännä sinuas heidän ruokauhrinsa puoleen! En minä heiltä ottanut aasiakaan, ja en ole heidän yhdenkään pahaa tehnyt. 1 Mos. 4:5. 1 Sam. 12:3.

16. Ja Moses sanoi Koralle: sinä ja koko sinun joukkos pitää huomenna oleman Herran edessä, sinä ja he myös, ja Aaron.

17. Ja jokainen ottakaan sawuastiansa, ja pankaan suitsutusta siihen, ja tuokaan Herran eteen, kukin sawuastiansa, kaksisataa ja wiisikymmentä sawuastiata, niin myös sinä ja Aaron kukin sawuastianne.

18. Ja kukin otti sawuastiansa, ja pani siihen tulen, ja heittiwät siihen suitsutusta, ja seisoiwat seurakunnan majan owen edessä, Moses ja Aaron myös.

19. Ja Korah kokosi heitä wastaan kaiken kansan seurakunnan majan owen eteen: silloin Herran kunnia näkyi kaikelle kansalle.

20. Ja Herra puhui Mosekselle ja Aaronille, sanoen:

21. Eroittakaat teitänne tästä joukosta, niin minä äkistä heitä hukutan.

22. Mutta he lankesiwat kaswoillensa ja sanoiwat: Jumala, kaiken lihan henkein Jumala! jos yksi mies on syntiä tehnyt, tahdotkos antaa wihas julmistua kaiken kansan päälle?

23. Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:

24. Puhu kansalle ja sano: paetkaat Koran, Dathanin ja Abiramin majan ympäriltä.

25. Ja Moses nousi ja meni Dathanin ja Abiramin tykö, ja wanhimmat Israelista seurasiwat häntä,

26. Ja puhui kansalle, sanoen: paetkaat näiden jumalattomitten ihmisten majain ympäriltä, ja älkäät ruwetko mihinkään heidän omaansa, ettette myös hukkuisi kaikissa heidän synneissänsä.

27. Ja he pakeniwat Koran, Dathanin ja Abiramin majan ympäriltä; mutta Dathan ja Abiram käwiwät ulos ja seisoiwat majainsa owella emäntinensä, poikinensa ja lapsinensa.

28. Ja Moses sanoi: siitä teidän pitää tietämän Herran minua lähettäneeksi, kaikkia näitä töitä tekemään, niin ettei se ole minun omasta sydämestäni:

29. Jos he kuolewat niinkuin kaikki ihmiset kuolewat, eli kostetaan, niinkuin kaikille ihmisille kostetaan, niin ei Herra ole minua lähettänyt.

30. Mutta jos Herra tässä jotakin uutta tekee, niin että maa awaa suunsa ja nielee heidän kaikkein kanssa, kuin heillä on, niin että he eläwänä menewät helwettiin, niin teidän pitää tietämän, että nämät miehet pilkkasiwat Herraa.

31. Ja tapahtui, koska hän kaikki nämät sanat puhunut oli, halkesi maa heidän altansa. 5 Mos. 11:6. Ps. 106:17.

32. Ja maa awasi suunsa ja nieli heidän, ja heidän huoneensa, ja kaikki ne ihmiset, kuin Koran tykönä oliwat, ja kaiken heidän tawaransa.

33. Ja he meniwät eläwänä helwettiin, kaikkinensa kuin heillä oli, ja maa peitti heidän, ja he hukkuiwat kansan seasta.

34. Ja koko Israel, joka heidän ympärillänsä oli, pakeni heidän parkunsa tähden. Sillä he sanoiwat: ett'ei myös maa meitä nielisi.

35. Ja tuli läksi Herralta, ja poltti ne kaksi=

sataa ja wiisikymmentä miestä, kuin suitsu-
tusta uhrasiwat.
36. Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
37. Sano Eleatsarille papin Aaronin po-
jalle, että hän ottaa sawuastiat tulipalosta,
ja hajoittaa tulen sinne ja tänne: sillä ne
owat pyhät.
38. Sillä ne syntisten sawuastiat pyhite-
tään heidän sieluinsa kautta, että ne tawo-
taan lewiöiksi, ohukaisiksi kiskoiksi, joilla al-
tari peitetään; sillä ne owat Herran eteen
uhratut ja pyhitetyt. Ja ne pitää oleman
merkiksi Israelin lapsille.
39. Ja Eleatsar pappi otti ne waskiastiat,
joissa palaneet miehet oliwat uhranneet, ja
tawotti ne lewiöiksi, ohukaisiksi kappaleiksi,
altarin peitteeksi.
40. Israelin lapsille muistoksi, ettei yksi-
tään muukalainen lähestyisi, joka ei ole Aa-
ronin siemenestä, uhraamaan suitsutusta
Herran eteen, ettei hänelle tapahtuisi niin-
kuin Koralle ja hänen joukollensa, niinkuin
Herra hänelle sanoi Moseksen kautta.
41. Toisena päiwänä taas napisiwat koko
Israelin lasten joukko Mosesta ja Aaronia
wastaan, ja sanoiwat: te olette tappaneet
Herran kansan.
42. Ja koska kansa kokoontui Mosesta ja
Aaronia wastaan, ja kuin he käänsiwät hei-
tänsä seurakunnan majaan päin, katso, pil-
wi peitti sen ja Herran kunnia näkyi.
43. Ja Moses ja Aaron meniwät seura-
kunnan majan eteen.
44. Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
45. Paetkaat tästä kansasta; sillä minä
surmaan äkistä heidän, ja he lankesiwat kas-
woillensa.
46. Ja Moses sanoi Aaronille: ota sa-
wuastia, ja pane tulta siihen altarilta, ja
heitä suitsutusta siihen. Ja mene nopiasti
kansan tykö ja sowita heitä; sillä wihan jul-
muus on Herralta käynyt ulos, ja rangais-
tus on jo alkanut.
47. Ja Aaron otti niinkuin Moses hänelle
sanoi, ja juoksi kansan keskelle, ja katso, ran-
gaistus oli jo ruwennut kansan seassa: ja
hän suitsutti sawutusta, ja sowitti kansan.
48. Ja seisoi kuolleitten ja eläwitten wä-
lillä; niin rangaistus asettui.
49. Mutta ne, kuin rangaistuksessa kuoli-
wat, oli neljätoistakymmentä tuhatta ja seit-
semän sataa; paitsi niitä, kuin Koran kapi-
nassa hukkuiwat.
50. Ja Aaron palasi Moseksen tykö, seura-
kunnan majan oween, ja rangaistus asettui.

17 Luku.

Aaronin sauwa wiheriöitsee ja pannaan tallelle.

Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
2. Puhu Israelin lapsille, ja ota heiltä it-
sekultakin sauwa isänsä huoneen jälkeen, kai-
kilta heidän päämiehiltänsä heidän isäinsä
huoneen jälkeen, kaksitoistakymmentä sau-
waa: kirjoita kunkin nimi hänen sauwaansa.
3. Mutta Aaronin nimi kirjoita Lewin sau-
waan; sillä itsekullakin isänsä huoneen pää-
miehellä olkoon yksi sauwa.
4. Ja pane ne seurakunnan majaan, todis-
tuksen eteen, jossa minä olen teillä saapu-
willa.
5. Ja jonka minä heistä walitsen, sen sau-
wa pitää wiheriöitsemän, että minä Israe-
lin lasten moninaisen napinan minun pääl-
täni, jolla he teitä wastaan napisewat, aset-
taisin.
6. Niin Moses puhui Israelin lapsille: ja
kaikki heidän päämiehensä antoiwat hänelle
kaksitoistakymmentä sauwaa, itsekukin pää-
mies isänsä huoneesta yhden sauwan: ja
Aaronin sauwa oli heidän sauwainsa kes-
kellä.
7. Ja Moses pani sauwat Herran eteen
todistuksen majaan.
8. Ja tapahtui toisna päiwänä, että Mo-
ses meni todistuksen majaan: ja katso, Aa-
ronin sauwa Lewin huoneesta wiheriöitsi:
ja kukoistus puhkesi, ja kukkainen tuli täy-
delliseksi ja kaswoi kypsiä mandeleita.
Hebr. 9:4.
9. Ja Moses kantoi kaikki sauwat ulos
Herran edestä kaikkein Israelin lasten eteen:
ja he näkiwät sen, ja itsekukin otti sauwansa.
10. Ja Herra sanoi Mosekselle: kanna Aa-
ronin sauwa jälleen todistuksen eteen tallella
pidettää, merkiksi niskureille lapsille; että
heidän napinansa minua wastaan lakkais,
ettei he kuolisi.
11. Ja Moses teki sen: niinkuin Herra hä-
nelle käskenyt oli, niin hän teki.
12. Ja Israelin lapset puhuiwat Mosek-
selle, sanoen: katso, me olemme riutumal-
lamme! me hukumme, kaikki me hukumme!
13. Kuka ikänä lähestyy Herran majaa, se
kuolee. Häwitetäänköstä me peräti?

18 Luku.

Pappein ja Lewitain palwelus, osa ja kymmenekset.

Ja Herra sanoi Aaronille: sinä ja sinun
poikas, ja sinun isäs huone sinun kanssas,
kantakaat pyhän wiat: ja sinä ja sinun poi-
kas sinun kanssas, kantakaat teidän pappeu-
tenne wiat.

2. Mutta sinun weljes sinun isäs Lewin sukuwusta ota kanssas, heidän pitää pysymän sinun tykönäs ja palweleman sinua: mutta sinä ja sinun poikas sinun kanssas, palwelkaat todistuksen majassa.

3. Ja he ottakaan waarin sinun wartiostas, ja koko majan wartiosta: älköön kuitenkaan lähestykö pyhän astioita ja altaria, ettei sekä he ja te kuolisi.

4. Mutta heidän pitää pysymän sinun tykönäs ottamassa waarin seurakunnan majan wartiosta kaikessa majan palweluksessa, ja ei yhdenkään muukalaisen pidä teitä lähestymän.

5. Niin ottakaat siis waari pyhän wartiosta ja altarin wartiosta, ettei enää wihan julmuus Israelin lasten päälle tulisi.

6. Ja katso, minä otin teidän weljenne Lewitat Israelin lasten seasta, ja annoin teille lahjaksi, jotka owat Herran omat, ja pitää palweleman seurakunnan majan palweluksessa. 4 Mos. 3:45.

7. Mutta sinä ja sinun poikas sinun kanssas ottakaat teidän pappeudestanne waari, ja palwelkaat kaikissa altarin asioissa ja sisällisellä puolen esirippua; sillä teidän pappeutenne annan minä teille wiran lahjaksi. Jos joku muukalainen lähestyy siihen, sen pitää kuoleman.

8. Ja Herra sanoi Aaronille: katso, minä annoin sinun haltuus minun ylönnysuhrini wartion: kaikki kuin Israelin lapset pyhittäwät, annoin minä sinulle ja sinun pojilles, woidelluksen tähden, ijankaikkiseksi oikeudeksi.

9. Nämät sinä saat siitä kaikkein pyhimmästä, kuin tulesta jää: kaikki heidän lahjansa, ynnä kaiken heidän ruokauhrinsa, ja kaiken heidän syntiuhrinsa, ja myös kaiken heidän wikauhrinsa kanssa, kuin he minulle antawat, se on sinulle ja sinun pojilles kaikkein pyhin.

10. Ja kaikkein pyhimmällä sialla pitää sinun sen syömän. Kaikki miehenpuoli syökään sitä: sen pitää oleman sinulle pyhä. 3 Mos. 6:16, 18.

11. Minä annoin myös sinulle ja sinun pojilles ja tyttärilles sinun kanssas heidän lahjansa ylönnysuhrin, kaikissa Israelin lasten häälytysuhreissa, ijankaikkiseksi oikeudeksi. Jokainen puhdas sinun huoneessas syökään sitä. 3 Mos. 10:15. 3 Mos. 22:11.

12. Kaikkein parhaan öljyn ja kaikkein parhaan wiertteen, ja jywät ja niiden uutisen, kuin he antawat Herralle, annoin minä sinulle.

13. Ensimäinen hedelmä kaikesta kuin heidän maallansa kaswaa, kuin he antawat Herralle, pitää oleman sinun. Jokainen puhdas sinun huoneessas syökään sitä.

14. Kaikki walallisella lupauksella eroitetut Israelissa olkaan sinun. 3 Mos. 27:28.

15. Kaikki kuin äitinsä kohdun awaa, kaiken lihan seassa, kuin he kantawat Herralle, olis se ihmisistä elikkä eläimistä, pitää oleman sinun. Kuitenkin, että ihmisten esikoiset annat kaiketikin lunastettaa, ja myös saastaisten eläinten esikoiset annat lunastettaa. 2 Mos. 13:12. l. 22:29. l. 34:19.

16. Ja kuukautisena pitää heidän sen lunastaman, ja annettakaan lunastettaa sinun arwios jälkeen rahalla, wiidellä siklillä, pyhän siklin jälkeen, joka maksaa kaksikymmentä gerahta. 2 Mos. 30:13. 3 Mos. 27:25. 4 Mos. 3:47. Hes. 45:12.

17. Mutta esikoisia karjasta, taikka lampaista, taikka wuohista, ei sinun pidä antaman lunastettaa; sillä ne owat pyhät: heidän werensä pitää sinun priiskoittaman altarille, ja lihawuutensa pitää sinun polttaman makian hajun tuleksi Herralle. 3 Mos. 1:9.

18. Ja heidän lihansa pitää oleman sinun, niinkuin häälytysrinta ja oikia lapa sinun owat. 2 Mos. 29:26. 3 Mos. 7:34.

19. Kaikki ylönnysuhrit, jotka owat pyhitetyt, kuin Israelin lapset ylöntäwät Herralle, annoin minä sinulle ja sinun pojilles, ja sinun tyttärilles sinun kanssas ijankaikkiseksi oikeudeksi. Se on katoomatoin ijankaikkinen liitto Herran edessä sinulle ja sinun siemenelles sinun kanssas.

20. Ja Herra sanoi Aaronille: ei sinulla pidä perintöä oleman heidän maallansa, ja ei osaa heidän seassansa; sillä minä olen sinun osas ja sinun perintös Israelin lasten seassa. 5 Mos. 10:9. l. 18:2. Jos. 13:14. Hes. 44:28.

21. Mutta Lewin lapsille, katso, minä annoin kaikki kymmenekset perinnöksi Israelissa, heidän wirkansa edestä, jolla he palwelusta seurakunnan majassa tekewät.

22. Niin ettei tästälähin Israelin lasten pidä lähestymän seurakunnan majaa, syntiä saattamaan päällensä, ja kuoleman;

23. Waan Lewitat pitää ottaman waarin seurakunnan majan palweluksesta, ja heidän pitää kantaman heidän syntinsä; se on ijankaikkinen oikeus teidän sukukunnissanne, ja ei pidä heidän perimistä saaman Israelin lasten seassa.

24. Sillä Israelin lasten kymmenekset, kuin he antawat ylönnykseksi Herralle, annoin minä Lewitaille perinnöksi: sentähden sanoin minä heille: ettei heillä Israelin lasten seassa pidä perintöä oleman. 3 Mos. 27:30.

25. Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:

26. Puhu Lewitaille ja sano heille: koska
te otatte kymmenekset Israelin lapsilta, jot=
ka minä teille annoin heiltä, teidän perin=
nöksekenne, niin tehkäät Herralle siitä ylön=
nysuhriksi aina kymmenesten kymmenekset.
27. Ja teidän ylönnysuhrinne pitää luet=
taman teille, niinkuin te antaisitte jywiä rii=
hestä ja wierrettä kuurnasta.
28. Niin antakaat myös Herralle ylönnys=
uhriksi kaikista teidän kymmenekfistänne,
kuin te Israelin lapsilta otatte, niin että te
Herran ylönnysuhrin niistä annatte papille
Aaronille.
29. Kaikista teille annetuista antakaat
Herralle kaikkinaiset ylönnysuhrit, kaikista
parhaista, pyhitettäwän.
30. Ja sano heille: koska te parhaan siitä
ylönnätte, niin luettakaan se Lewitaille niin=
kuin tulo riihestä ja wiinakuurnasta.
31. Ja syökäät siitä kaikissa paikoissa, te
ja teidän huoneenne, sillä se on teidän palk=
kanne teidän palwelukfenne edestä seura=
kunnan majassa.
32. Niin ettette siitä synnillä raskauta tei=
tänne, koska te sen parhaan ylönnätte, ja et=
tekä saastuta niitä, kuin Israelin lapset py=
hittäneet owat, ettette kuolisi.

19 Luku.

Ruskian lehmän weri. Tuhka. Wesi.

Ja Herra puhui Mosekselle ja Aaronille,
sanoen:
2. Tämä tapa olkoon teille säädyksi, jonka
Herra käski, sanoen: sanos Israelin lapsille,
että he tuowat sinun tykös ruskian terween
lehmän, jossa ei yhtään wirhiä ole, ja joka
ei wielä ole ikeen alainen ollut.
3. Ja antakaat se papille Eleatsarille: hä=
nen pitää sen wiemän leiristä ulos, antaak=
sensa siellä teurastettaa edessänsä. Hebr. 13: 11.
4. Ja papin Eleatsarin pitää ottaman sen
werestä sormellansa ja priiskoittaman juuri
seurakunnan majaa kohden sen werestä seit=
semän kertaa,
5. Ja antaman lehmän polttaa edessänsä,
sekä hänen wuotansa että lihansa ja myös
hänen werensä: ynnä sonnan kanssa se pi=
tää poltettaman.
2 Mos. 29: 14. 3 Mos. 4: 11, 12. Hebr. 9: 13.
6. Ja papin pitää ottaman cedripuun ja
isopin, ja tulipunaisen willan, ja heittämän
sen palaneen lehmän päälle. 3 Mos. 14: 4.
7. Ja papin pitää pesemän waatteensa, ja
wiruttaman ruumiinsa wedellä, ja sitte tu=
leman leiriin: ja papin pitää oleman saas=
taisen ehtooseen asti.
8. Ja se, joka sen poltti, pitää myös pese=
män waatteensa ja wiruttaman ruumiinsa
wedellä, ja oleman saastaisen ehtooseen asti.
9. Ja puhdas mies pitää kokooman tuh=
wan lehmästä, ja paneman sen puhtaaseen
paikkaan leiristä ulos, tallella pidettää, kai=
kelle kansalle Israelin lapsista eroituswe=
deksi: se on syntiuhri.
10. Ja se, joka lehmän tuhwan kokosi, pi=
tää pesemän waatteensa, ja oleman saastai=
nen ehtooseen asti. Tämä pitää oleman
ijankaikkinen sääty Israelin lapsille, ja muu=
kalaisille, jotka heidän seassansa asuwat.
11. Joka tarttuu johonkuhun kuolleeseen
ihmiseen, sen pitää saastaisen oleman seitse=
män päiwää.
12. Hänen pitää puhdistaman itsensä kol=
mantena ja seitsemäntenä päiwänä tämän
kanssa, ja niin hän tulee puhtaaksi. Ja jol=
lei hän puhdista itseänsä kolmantena ja seit=
semäntenä päiwänä, niin ei ole hän puhdas.
13. Mutta jos joku tarttuu kuolleen ihmi=
sen ruumiiseen, ja ei puhdista itseänsä, se
saastuttaa Herran majan, ja se sielu pitää
häwitettämän Israelista; ettei eroituswesi
ole priiskoitettu hänen päällensä, niin on
hän saastainen: hänen saastaisuutensa on
wielä hänen päällänsä.
14. Tämä on laki, koska joku ihminen ma=
jassa kuolee: se joka siihen majaan menee,
ja kaikki mitä majassa on, pitää oleman
saastainen seitsemän päiwää.
15. Ja jokainen awojoin astia, joka on
kannetoin ja peittämätä, se on saastainen.
16. Ja jos joku tarttuu kedolla johonkuhun
miekalla lyötyyn, elikkä muutoin kuolleeseen,
elikkä ihmisen luuhun, taikka hautaan, se on
saastainen seitsemän päiwää.
17. Niin ottakaan he saastaiselle tästä
poltetusta syntiuhrin tuhwasta, ja pankaan
sen päälle juoksewata wettä astiaan.
18. Ja puhdas mies ottakaan isopia, ja
kastakaan weteen ja priiskoittakaan majan,
ja kaikki astiat, ja kaikki sielut, jotka siellä
owat, niin myös sen päälle, joka on tarttu=
nut (kuolleen) luuhun eli tapettuun, taikka
kuolleeseen eli hautaan.
19. Niin se puhdas priiskoittakaan sen
saastaisen kolmantena ja seitsemäntenä päi=
wänä, ja puhdistakaan hänen seitsemäntenä
päiwänä: hän peskään waatteensa, ja wi=
ruttakaan itsensä wedellä, niin hän ehtoona
puhtaaksi tulee.
20. Mutta joka saastaiseksi tulee, ja ei puh=
dista itseänsä, se sielu pitää häwitettämän
seurakunnasta, että hän on saastuttanut
Herran pyhän, ja ei ole priiskoitettu eroi=
tuswedellä, sentähden on hän saastainen.

21. Ja tämä on heille ijankaikkinen sääty. Ja joka eroituswedellä priiskoitteli, se peskään myös waatteensa. Ja se, kuin tarttuu eroitusweteen, pitää oleman saastainen ehtooseen asti.

22. Ja kaikki, johonka saastainen rupee, pitää oleman saastainen, ja se sielu, joka häneen sattuu, pitää oleman saastainen ehtooseen asti.

20 Luku.

MirJam kuolee. Kansa napisee. Wesi kalliosta. Edomin kieltäminen. Aaronin kuolema.

Ja Israelin lapset tuliwat kaiken seurakunnan kanssa Zinnin korpeen, ensimäisellä kuulla, ja kansa wiipyi Cadekessa. Ja MirJam kuoli siellä, ja sinne myös haudattiin.

2. Ja kansalla ei ollut wettä, ja he kokosiwat heitänsä Mosesta ja Aaronia wastaan. 2 Mos. 17:2, rc.

3. Ja kansa riiteli Moseksen kanssa, ja sanoiwat: joska me olisimme hukkuneet siellä, kussa meidän weljemme hukkuiwat Herran edessä. 4 Mos. 11:33. l. 16:32.

4. Miksi te olette wieneet tämän Herran kansan tähän korpeen, kuolemaan täällä sekä me että meidän karjamme.

5. Ja miksi te olette johdattaneet meidän Egyptistä, tuodaksenne meitä tähän pahaan paikkaan, jossa emme taida kylwää, jossa ei myös ole fiikunita, taikka wiinapuita, ei myös granatin omenita, eipä ole myös wettäkään juodaksemme?

6. Niin Moses ja Aaron meniwät kansan tyköä seurakunnan majan owelle, ja lankesiwat kaswoillensa, ja Herran kunnia näkyi heille.

7. Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:

8. Ota sauwa, ja kokoa kansa, sinä ja sinun weljes Aaron, ja puhukaat kalliolle heidän silmäinsä edessä, ja se antaa wetensä. Ja näin sinun pitää saattaman heille wettä kalliosta, ja juottaman kansan ja heidän karjansa. Ps. 78:16. Ps. 105:41. 1 Cor. 10:4.

9. Niin otti Moses sauwan Herran edestä, niinkuin hän käski hänelle.

10. Ja Moses ja Aaron kokosiwat kansan kallion eteen, ja sanoiwat heille: kuulkaat nyt, te niskurit: pitääkö meidän tästä kalliosta teille wettä saaman? 5 Mos. 32:51.

11. Ja Moses nosti kätensä, ja löi kahdesti sauwallansa kallioon, niin juoksi siitä paljo wettä, ja kansa ja heidän karjansa saiwat juoda.

12. Ja Herra sanoi Mosekselle ja Aaronille: ettet te uskoneet minun päälleni, pyhittääksenne minua Israelin lasten edessä, ei teidän pidä johdattaman tätä joukkoa siihen maahan, jonka minä heille annan. 4 Mos. 27:14. 5 Mos. 1:37. l. 31:2.

13. Tämä on se riitawesi, josta Israelin lapset riiteliwät Herran kanssa: ja hän pyhitettiin heidän seassansa. 2 Mos. 17:7. Ps. 106:32. Hes. 47:19.

14. Ja Moses lähetti sanansaattajat Cadekesta Edomin kuninkaan tykö, (sanoen:) näin sanoo sinun weljes Israel: sinä tiedät kaiken waiwan, kuin meille on tapahtunut. Tuom. 11:17.

15. Että meidän isämme meniwät alas Egyptiin, ja me asuimme Egyptissä pitkän ajan, ja Egyptiläiset waiwasiwat meitä ja meidän isiämme,

16. Ja me huusimme Herran tykö, ja hän kuuli meidän äänemme, ja lähetti enkelin, ja wei meidän Egyptistä ulos. Ja katso me olemme Cadekessa, siinä kaupungissa, joka on sinun äärimmäisillä rajoillas. 2 Mos. 14:19.

17. Anna meidän waeltaa sinun maas läpitse: en me poikkee peltoihin eli wiinamäkiin, emme myös juo wettä kaiwoista; me waellamme oikiata maantietä, ei poiketen oikialle eikä wasemmalle puolelle, siihen asti kuin me tulemme sinun rajas ylitse.

18. Edom sanoi hänelle: ei sinun pidä minun kauttani waeltaman, taikka minä kohtaan sinua miekalla.

19. Ja Israelin lapset sanoiwat hänelle: me waellamme yhteistä maantietä, ja jos me ja meidän karjamme juowat sinun wedestäs, niin me sen maksamme, en me ilman mitään tahdo; ainoastansa jalkaisin waellamme sen läpitse.

20. Mutta hän sanoi: ei sinun pidä waeltaman tästä läpitse. Ja Edomealaiset läksiwät heitä wastaan paljolla wäellä ja wäkewällä kädellä.

21. Ja näin estiwät Edomealaiset Israelin waeltamasta maansa äären läpitse. Ja Israel käänsi itsensä heistä pois.

22. Ja Israelin lapset läksiwät Cadekesta, ja tuliwat kaiken joukon kanssa Horin wuoren tykö. 4 Mos. 33:37.

23. Ja Herra puhui Mosekselle ja Aaronille Horin wuorella, Edomin maan rajalla, ja sanoi:

24. Kokoontukaan Aaron kansansa tykö: sillä ei hänen pidä tuleman siihen maahan, jonka minä Israelin lapsille antanut olen, että te olitte minun suulleni kowakorwaiset riitaweden tykönä.

25. Niin ota siis Aaron ja hänen poikansa
Eleatsar, ja wie heitä Horin wuorelle.
4 Mos. 27: 13. l. 33: 38. 5 Mos. 32: 50.
26. Ja riisu Aaronin yltä waatteet, puet=
taakses hänen poikansa Eleatsarin ylle: ja
Aaron pitää siellä koottaman ja kuoleman.
27. Ja Moses teki niinkuin Herra hänen
käski, ja he astuiwat Horin wuorelle kaiken
kansan nähden.
28. Ja Moses riisui Aaronilta hänen waat=
teensa, ja puetti hänen poikansa Eleatsarin
ylle. Ja Aaron kuoli siellä, wuoren kukku=
lalla, mutta Moses ja Eleatsar astuiwat
wuorelta alas. 5 Mos. 10: 6.
29. Ja koska kaikki kansa näki Aaronin
kuolleeksi, itki koko Israelin huone häntä kol=
mekymmentä päiwää.

21 Luku.

Arad lyödään. Israelin lasten napina. Waskikärme. Kansan waellus Pisgaan asti. Sihon ja Og lyödään.

Ja koska Arad Cananealaisten kuningas,
joka asui etelän puolessa, kuuli Israelin
tulleeksi, wakojitten tien kautta, sotei hän Is=
raelia wastaan, ja wei heistä monikahtoja
wangiksi. 4 Mos. 33: 40.
2. Niin lupasi Israel Herralle lupauksen,
ja sanoi: jos sinä annat tämän kansan mi=
nun käteni ala, niin minä kiroon heidän
kaupunkinsa.
3. Ja Herra kuuli Israelin rukouksen, ja
antoi heille Cananealaiset, ja he kirosiwat
heitä ja heidän kaupungeitansa. Ja kutsui
sen paikan Horma.
4. Sitte meniwät he pois Horin wuoren
tyköä, Punaisen meren tietä, waeltamaan
Edomealaisten maata ympäri. Ja kansa
suuttui matkasta.
5. Ja kansa puhui Jumalata ja Mosesta
wastaan: miksi sinä toit meitä Egyptistä
korpeen kuolemaan? Sillä ei tässä ole lei=
pää eikä wettä, ja meidän sielumme suuttuu
tähän huonoon ruokaan. 4 Mos. 11: 1, 6.
6. Niin Herra lähetti kansan sekaan tuliset
kärmeet, jotka kansaa puriwat, niin että paljo
kansaa Israelista kuoli. 1 Cor. 10: 9.
7. Niin tuli kansa Mosekſen tykö, ja sanoi=
wat: me teimme syntiä, puhuen Herraa ja
sinua wastaan. Rukoile Herraa nämät kär=
meet meidän seastamme ottamaan pois: ja
Moses rukoili kansan edestä.
8. Niin sanoi Herra Mosekselle: tee sinul=
les tulinen kärme, ja nosta se merkiksi ylös:
ja tapahtuu, että se joka purtu on, koska
hän katsoo sen päälle, niin hän elää.
9. Ja Moses teki waskikärmeen, ja nosti
sen merkiksi ylös: ja tapahtui, että jos joku
kärmeeltä purtiin, ja katsahti sen waskikär=
meen päälle, niin hän jäi elämään.
2 Kun. k. 18: 4. Joh. 3: 14.
10. Ja Israelin lapset läksiwät, ja sioitti=
wat heitänsä Obothiin.
11. Ja läksiwät Obothista, ja sioittiwat
itsensä Abarimin mäen tykö, siihen korpeen,
joka Moabin kohdalla on, auringon nouse=
miseen päin. 1 Mos. 33: 44, 7.
12. Sieltä läksiwät he, ja sioittiwat hei=
tänsä Saredin ojan tykö.
13. Niin he sieltä meniwät ulos, ja sioitti=
wat heitänsä tälle puolen Arnonia, joka kor=
wessa on, ja tulee Amorealaisten maan
ääristä; sillä Arnon on Moabin maan ra=
ja, Moabin ja Amorin wälillä. Tuom. 11: 18.
14. Siitä sanotaan Herran sotain kirjassa:
Waheb Suphasa, ja Arnonin ojat:
15. Ja sen ojan juoksu, joka poikkee Arin
asumiseen, ja ulottuu Moabin rajaan.
16. Ja sieltä läksiwät he Vereaan, se on se
kaiwo, josta Herra sanoi Mosekselle: kokoa
kansa, ja minä annan heille wettä.
17. Silloin weisasi Israel tämän wirren:
nouse kaiwo, weisatkaat hänestä toinen toi=
sellenne.
18. Tämä on se kaiwo, jonka päämiehet
kaiwoiwat, ja jonka kansan johdattajat kai=
woiwat lain opettajan kautta heidän sau=
wallansa. Tästä korwesta matkustiwat he
Mathanaan,
19. Ja Mathanasta niin Nahalieliin, ja
Nahalielista niin Bamothiin,
20. Ja Bamothista niin siihen laaksoon,
joka on Moabin kedolla, Pisgan kukkulata
kohden, joka katsahtaa korpeen päin.
21. Ja Israel lähetti sanansaattajat Si=
honin Amorealaisten kuninkaan tykö, ja
käski sanoa hänelle: 4 Mos. 2: 26. Tuom. 11: 19.
22. Salli minun waeltaa sinun maakun=
tas läpitse: en me poikkee peltoihin, emmekä
wiinamäkiin, emmekä myös juo wettä kai=
wosta; maantietä myöten me waellamme,
siihen asti kuin me tulemme sinun maas
ääristä ulos.
23. Mutta Sihon ei sallinut Israelin
waeltaa maakuntansa läpitse, waan Sihon
kokosi kaiken wäkensä, ja meni Israelia was=
taan korpeen, ja tuli Jachsaan, ja sotei Is=
raelia wastaan.
24. Mutta Israel löi hänen miekan teräl=
lä, ja omisti hänen maansa Arnonista Jab=
bokiin asti, ja wielä Ammonin lapsiin saak=
ka; sillä Ammonin maan ääret oliwat wah=
wat.
5 Mos. 2: 33. l. 29: 7, 8. Ps. 135: 11. Ps. 136: 19. Amos 2: 9.
25. Ja näin Israel sai kaikki nämät kau=

pungit, ja Israel asui kaikissa Amorealaisten kaupungeissa, Hesbonissa ja kaikissa hänen tyttärissänsä.
26. Sillä Hesbonin kaupunki oli Sihonin Amorealaisten kuninkaan oma, ja hän sotei ennen Moabilaisten kuninkaan kanssa, ja otti häneltä kaiken hänen maansa Arnoniin asti.
27. Siitä sananlaskussa sanotaan: tulkaat Hesboniin: rakettakaan ja walmistettakaan Sihonin kaupunki;
28. Sillä tuli on käynyt Hesbonista ulos, ja liekki Sihonin kaupungista: se on kuluttanut Moabin Arin, ja Arnonin korkeuden asuwaiset. Jer. 48:45, 46.
29. Woi sinuas Moab! sinä Chamosin kansa olet hukkunut! Hän saatti poikansa pakolaiseksi ja tyttärensä wangiksi, Sihonille Amorealaisten kuninkaalle. 1 Kun. k. 11:7, 33.
30. Me olemme heitä ampuneet, Hesbon on kukistettu Diboniin asti: me häwitimme heitä hamaan Nophaan, joka Medbahan ulottuu.
31. Ja niin Israel asui Amorealaisten maakunnassa.
32. Sitte lähetti Moses wakoimaan Jaeseriä, ja he woittiwat sen tyttärinensä, ja omistiwat ne Amorealaiset, jotka siinä asuiwat.
33. Ja he palasiwat ja meniwät ylöspäin sitä tietä Basaniin. Niin Og Basanin kuningas meni heitä wastaan, hän ja kaikki hänen wäkensä, sotimaan Edreissä. 5 Mos. 3:1. k. 29:7.
34. Ja Herra sanoi Mosekselle: älä pelkää häntä, sillä minä annoin hänen sinun käsiis, sekä kaiken hänen wäkensä, että hänen maansa: ja sinun pitää tekemän hänelle niinkuin sinä Sihonille Amorealaisten kuninkaalle teit, joka Hesbonissa asui. Ps. 135:10, 11.
35. Ja he löiwät hänen ja hänen poikansa ja hänen wäkensä, siihen asti ettei yksikään elämään jäänyt, ja he omistiwat hänen maansa.

22 Luku.

Balakin sana Bileamille. Bileamin wastaus, matkustaminen; aasi; puheet.

Sitte meniwät Israelin lapset sieltä, ja sioittiwat heitänsä Moabin kedoille, toiselle puolelle Jordanin, joka on Jerihon kohdalla.
2. Ja koska Balak Ziporin poika näki kaikki, mitä Israel teki Amorealaisille,
3. Ja että Moabilaiset sangen suuresti pelkäsiwät sitä kansaa heidän paljoutensa tähden, ja että Moabilaiset kauhistuiwat Israelin lapsia,
4. Niin sanoiwat he Midianilaisten wanhimmille: tämä kansa syö puhtaaksi kaikki, mitä meidän ympäristöllämme on, niinkuin härkä syöskelee wihannon laitumelta. Ja Balak Ziporin poika oli siihen aikaan Moabilaisten kuningas.
5. Ja hän lähetti sanan Bileamille Beorin pojalle Pethoriin, joka asui wirran tykönä, hänen kansansa lasten maalla, kutsumaan häntä, sanoen: katso, kansa on lähtenyt Egyptistä, katso, se peittää maan piirin, ja asettaa leirinsä minua wastaan. Jos. 13:22. k. 24:9.
6. Tule siis nyt ja kiroo minulle tämä kansa; sillä se on minua wäkewämpi, että minä löisin häntä, ja hänen maaltani karkoittaisin ulos; sillä minä tiedän, ketä sinä siunaat, se on siunattu, ja jota sinä kiroot, se on kirottu.
7. Ja Moabilaisten wanhimmat ynnä Midianilaisten wanhimmitten kanssa meniwät sinne, ja heillä oli noitumisen palkka kädessänsä. Ja koska he tuliwat Bileamin tykö, sanoiwat he hänelle Balakin sanat. 2 Piet. 2:15. Jud. Ep. w. 11.
8. Ja hän sanoi heille: olkaat tässä yö, niin minä sanon teille wastauksen, mitä Herra minulle sanowa on. Niin oliwat Moabilaisten päämiehet Bileamin tykönä.
9. Ja Jumala tuli Bileamin tykö, ja sanoi: mitkä miehet ne sinun tykönäs owat?
10. Ja Bileam sanoi Jumalalle: Balak Ziporin poika, Moabilaisten kuningas, lähetti minun tyköni:
11. Katso, kansa läksi Egyptistä ja peittää maan piirin; tule siis ja kiroo heitä minulle, että minä woisin sotia heitä wastaan ja karkoittaisin heitä pois.
12. Mutta Jumala sanoi Bileamille: älä mene heidän kanssansa, älä myös kiroo kansaa, sillä se on siunattu.
13. Silloin Bileam nousi warhain aamulla, ja sanoi Balakin päämiehille: menkäät teidän maallenne: sillä ei Herra salli minua teidän kanssanne mennä.
14. Ja Moabilaisten päämiehet nousiwat ja tuliwat Balakin tykö, ja sanoiwat: ei Bileam tahdo tulla meidän kanssamme.
15. Niin lähetti Balak päämiehet, wielä usiammat ja jalommat entisiä,
16. Jotka tultuansa Bileamin tykö sanoiwat hänelle: näin Balak Ziporin poika sanoo sinulle: älä estele tulemasta minun tyköni;
17. Sillä minä teen sinulle suuren kun-

nian, ja mitäs sanot minulle, sen minä myös teen: tule siis ja kiroo minulle tämä kansa.

18. Niin wastasi Bileam, ja sanoi Balakin palwelioille: jos Balak antais minulle huoneensa täyden hopiata ja kultaa, niin en minä sittekään taida Herran minun Jumalani sanaa käydä ylitse tekemään wähää elikkä paljoa. 4 Mos. 24: 13.

19. Waan olkaat kuitenkin te myös tämä yö tässä, niin minä tahdon tiedustaa, mitä Herra wielä minun kanssani puhuwa on.

20. Silloin Jumala tuli yöllä Bileamin tykö ja sanoi hänelle: jos ne miehet owat tulleet kutsuman sinua, niin nouse ja mene heidän kanssansa, waan kuitenkin, mitä minä sinulle sanon, sen pitää sinun tekemän.

21. Niin Bileam nousi warhain aamulla, ratsasti aasinsa, ja seurasi Moabilaisten päämiehiä.

22. Mutta Jumalan wiha julmistui, että hän sinne meni. Ja Herran Enkeli seisoi tiellä häntä wastassa, mutta hän ajoi aasillansa, ja kaksi hänen palweliatansa oli hänen kanssansa.

23. Ja aasi näki Herran Enkelin seisowan tiellä, ja hänen miekkansa wedetyn ulos hänen kädessänsä, niin aasi poikkesi tieltä ja meni kedolle: waan Bileam löi aasia ohjataksensa häntä tielle.

24. Niin Herran Enkeli astui ahtaaseen tanhuaan, wiinamäen waiheelle, jossa aidat molemmin puolin oliwat.

25. Ja koska aasi näki Herran Enkelin, ahdisti hän itsensä aitaa wasten, ja likisti Bileamin jalan aitaa wastaan, ja sitte hän kowemmin löi häntä.

26. Niin Herran Enkeli meni edespäin, ja seisoi ahtaassa paikassa, kussa ei ollut waraa poiketa oikialle eli wasemmalle puolelle.

27. Ja kuin aasi näki Herran Enkelin, laski hän Bileamin ala polwillensa; niin Bileam sangen suuresti wihastui, ja löi aasia sauwallansa.

28. Silloin Herra awasi aasin suun, ja se sanoi Bileamille: mitä minä olen rikkonut sinua wastaan, ettäs minua kolmasti hosunut olet?

29. Bileam sanoi aasille: ettäs pilkkasit minua. Joska minun kädessäni miekka olis, niin minä sinun tappaisin.

30. Sanoi aasi Bileamille: enköstä minä ole sinun aasis, jolla sinä tähän asti ajanut olet? olenko siis minä ikänä ennen niin tehnyt sinua wastaan? Hän wastasi: et.

31. Silloin awasi Herra Bileamin silmät, että hän näki Herran Enkelin seisowan tiellä, ja awojaman miekan hänen kädessänsä: ja hän kumarsi itsensä, ja lankesi kaswoillensa.

32. Niin sanoi Herran Enkeli hänelle: miksi sinä jo kolmasti sinun aasias hosuit? katsos, minä läksin sinua wastoin seisomaan: sillä tämä tie on nurja minun edessäni.

33. Ja aasi näki minun, ja poikkesi jo kolme erää minun edestäni; waan jollei hän olisi minun edestäni poikennut, niin minä nyt sinun tappaisin, ja jättäisin aasin elämään.

34. Niin Bileam sanoi Herran Enkelille: minä olen syntiä tehnyt; sillä en minä tiennyt, että sinä seisoit minun wastassani tiellä. Nyt siis, jollei se sinulle kelpaa, niin minä palajan takaperin.

35. Ja Herran Enkeli sanoi Bileamille: mene niiden miesten kanssa, waan ei sinun muuta pidä puhuman, kuin minä sinulle sanon: ja Bileam seurasi Balakin päämiehiä.

36. Koska Balak kuuli Bileamin tulewan, läksi hän häntä wastaan Moabilaisten kaupunkiin, joka Arnonin rajoissa on, juuri rajan äärellä.

37. Ja Balak sanoi Bileamille: enkö minä sanaa lähettänyt sinun perääs, kutsumaan sinua? miksi siis et sinä tullut minun tyköni? wai luulitkos, etten minä olisi sen edestä sinua taitanut kunnioittaa?

38. Ja Bileam wastasi häntä: katso, minä tulin nyt sinun tykös: waan onko minulla woimaa mitään puhua? Sen kuin Jumala minun suuhuni antaa, sen minä puhun.

39. Ja niin Bileam meni Balakin kanssa, ja he tuliwat kujakaupunkiin.

40. Ja Balak uhrasi karjaa ja lampaita, ja lähetti Bileamin ja päämiesten perään, jotka hänen kanssansa oliwat.

41. Mutta huomeneltain tapahtui, että Balak otti Bileamin, ja wei hänen Baalin kukkulalle, näkemään sieltä kansan ääreen.

23 Luku.

Balak uhraa. Bileam siunaa.

Ja Bileam sanoi Balakille: rakenna minulle tähän seitsemän altaria, ja walmista minulle tässä seitsemän kalpea, ja seitsemän oinasta.

2. Balak teki niinkuin Bileam sanoi, ja Balak ja Bileam uhrasiwat (kullakin) altarilla kalpeen ja oinaan.

3. Ja Bileam sanoi Balakille: seiso polttouhris tykönä, ja minä menen tuonne. Kukaties Herra tulee minua kohtaamaan, ja

mitä hän minulle tietää antaa, sen minä tahdon sinulle ilmoittaa. Ja hän meni pois korkialle paikalle.
4. Ja Jumala kohtasi Bileamin; mutta hän sanoi hänelle: seitsemän altaria minä walmistin, ja olen uhrannut kalpeen ja oinaan (joka) altarilla.
5. Ja Herra pani Bileamin suuhun sanat, ja sanoi: palaja Balakin tykö, ja puhu näin.
6. Ja koska hän tuli jälleen hänen tykönsä, katso, niin hän seisoi polttouhrinsa tykönä, kaikkein Moabin päämiesten kanssa.
7. Niin alkoi hän puheensa, ja sanoi: Syriasta on Balak Moabilaisten kuningas minun tuottanut, idän puolisilta wuorilta: tule ja kiroo minulle Jacob, tule sadattele Israelia.
8. Kuinka minun pitää kirooman sitä, jota ei Jumalakaan kiroo? kuinka minä sitä sadattelen, kuin ei Herrakaan sadattele?
9. Sillä wuorten kukkuloilta minä hänen näen, ja korkeuksista minä häntä katselen. Katso, se kansa pitää asuman yksinänsä, ja ei pidä pakanain sekaan luettaman.
10. Kuka lukee Jacobin tomun, ja neljännen osan Israelin lapsista? Minun sieluni kuolkaan wanhurskasten kuolemalla, ja minun loppuni olkoon niinkuin heidän loppunsa. 1 Mos. 13:16. k. 28:14.
11. Niin sanoi Balak Bileamille: mitäs minun teet? Minä tuotin sinun kiroilemaan minun wihollisiani, ja katso, sinä täydellisesti siunaat heitä.
12. Hän wastasi, ja sanoi: eikö minun pidä sitä pitämän ja puhuman, kuin Herra minun suuhuni antaa?
13. Balak sanoi hänelle: tulesta siis minun kanssani toiseen paikkaan, jostas hänen saat nähdä. Ainoastaan hänen äärimmäisensä sinä taidat nähdä, waan et näe kaikkia: kiroo häntä minulle sieltä.
14. Ja hän wei hänen sille lakeudelle Zophin, Pisgan kukkulalle, ja rakensi seitsemän altaria, ja uhrasi (joka) altarilla kalpeen ja oinaan.
15. Ja hän sanoi Balakille: seiso tässä polttouhris tykönä, ja minä tahdon kohdata (häntä) tuolla.
16. Ja Herra tuli Bileamia wastaan, ja antoi hänen sanat suuhunsa, ja sanoi: mene jälleen Balakin tykö, ja sano näin. 4 Mos. 22:35.
17. Ja kuin hän tuli hänen tykönsä jälleen, katso, hän seisoi polttouhrinsa tykönä Moabin päämiesten kanssa. Ja Balak sanoi hänelle: mitä Herra sanoi?
18. Ja hän toi puheensa edes, ja sanoi: nouse Balak ja kuule, kuultele minua, Ziporin poika:
19. Ei ole Jumala ihminen, että hän walhettelis, taikka ihmisen lapsi, että hän jotakin katuis. Pitäiskö hänen jotakin sanoman, ja ei tekemän? Pitäiskö hänen jotakin puhuman, ja ei täyttämän? 1 Sam. 15:29.
20. Katso, siunauksen olen minä saanut: hän myös siunasi, ja en minä taida sitä muuttaa.
21. Ei nähdä wääryyttä Jacobissa, eikä hawaita pahuutta Israelissa. Herra hänen Jumalansa on hänen tykönänsä, ja kuninkaan basuna on hänen seassansa.
22. Jumala on hänen johdattanut Egyptistä: hänen wäkewyytensä on niinkuin yksisarwisen. 4 Mos. 24:8. 5 Mos. 33:17.
23. Sillä ei yhtään welhoa ole Jacobissa, eikä noitaa Israelissa: ajallansa pitää sanottaman Jacobille ja Israelille, mitä Jumala tehnyt on.
24. Katso sen kansan pitää nouseman niinkuin syömäri jalopeura, ja karkaaman niinkuin tarkka jalopeura, ja ei pidä hänen maata paneman siihen asti että hän saaliin syö, ja juo niiden werta, jotka tapetut owat.
25. Niin sanoi Balak Bileamille: elles ollenkaan tahdo kirota heitä, niin älä suinkaan siunaakaan heitä.
26. Bileam wastasi ja sanoi Balakille: enkö minä puhunut sinulle, sanoen: kaikki, mitä Herra puhuwa on, pitää minun tekemän?
27. Ja Balak sanoi Bileamille: tule, minä wien sinun toiseen paikkaan: mitämaks Jumalalle kelpaa, ettäs häntä sieltä kiroilisit minulle.
28. Ja Balak wei Bileamin Peorin wuoren kukkulalle, joka korpeen päin on.
29. Ja Bileam sanoi Balakille: rakenna tähän minulle seitsemän altaria, ja walmista minulle tässä seitsemän kalpea, ja seitsemän oinasta.
30. Balak teki niinkuin Bileam sanoi, ja uhrasi (kullakin) altarilla kalpeen ja oinaan.

24 Luku.

Bileam wielä siunaa Israelia, ennustaa ja palajaa kotiansa.

Koska Bileam näki kelpaawan Herralle, että hän siunasi Israelia, ei mennyt hän pois, niinkuin ennen, etsimään ilmoitusta, waan käänsi kaswonsa korpeen päin. 4 Mos. 23:3, 15.
2. Ja Bileam nosti silmänsä ja näki Israelin sioittaneen itsensä sukukuntainsa jälkeen, ja Jumalan henki tuli hänen päällensä.
3. Ja hän toi edes puheensa, ja sanoi:

näitä sanoo Bileam Beorin poika, näitä sanoo se mies, jonka silmät awatut owat. 4 Mos. 23: 7, 18.

4. Näitä sanoo se, joka kuulee Jumalan puheet, se, joka kaikkiwaltiaan ilmoitukset näkee, joka lankee, ja hänen silmänsä awataan.

5. Kuinka kauniit owat sinun majas, Jacob, ja sinun asumas, Israel?

6. Niinkuin ojat lewitetään, niinkuin yrttitarha wirran wieressä, niinkuin aloes, jonka Herra istuttaa, niinkuin cedripuu weden tykönä.

7. Weden pitää wuotaman hänen ämpäristänsä, ja hänen siemenensä paljoissa wesissä. Hänen kuninkaansa pitää oleman korkiamman Agagia, ja hänen waltakuntansa pitää korotettaman.

8. Jumala johdatti hänen Egyptistä, hänen wäkewyytensä on niinkuin yksisarwi: hänen pitää nielemän pakanat wihollisensa, ja heidän luunsa murentaman, ja nuolillansa ampuman läpitse. 4 Mos. 23: 22.

9. Hän pani maata niinkuin tarkka jalopeura ja niinkuin syömäri jalopeura: kuka tohtii herättää häntä? Siunattu olkoon se, joka sinua siunaa, kirottu olkoon se, joka sinua kiroo. 1 Mos. 49: 9. l. 12: 3.

10. Silloin Balakin wiha julmistui Bileamia wastaan, ja löi käsiänsä yhteen, ja sanoi hänelle: minä kutsuin sinun kiroomaan minun wihollisiani, ja katso, sinä jo kolmasti täydellisesti siunasit heitä.

11. Pakene kohta sialles. Minä ajattelin kunnioittaa sinua suuresti, ja katso, Herra on sen kunnian estänyt sinulta.

12. Ja Bileam sanoi Balakille: enkö minä puhunut sinun sanansaattajilles, kuin sinä lähetit minun tyköni, sanoen:

13. Jos Balak antais minulle huoneensa täyden hopiata ja kultaa, en minä taida sen wuoksi Herran sanaa käydä ylitse, tekemään hywää eli pahaa minun mieleni jälkeen; waan mitä Herra sanoo, sen pitää myös minun sanoman. 4 Mos. 22: 18.

14. Ja nyt katso, koska minä menen kansani tykö, niin tule, minä neuwon sinua, mitä tämä kansa sinun kansalles tekewä on, wiimeisellä ajalla.

15. Ja hän piti puheen, ja sanoi: näin sanoo Bileam Beorin poika, näin sanoo se mies, jonka silmät awatut owat.

16. Sen sanoo se, joka kuulee Jumalan puheen, ja se, jolla ylimmäisen tieto on, joka näkee kaikkiwaltiaan ilmestyksen, joka lankee, ja hänen silmänsä awataan:

17. Minä saan nähdä hänen, mutta en nyt: minä katselen häntä, waan en läsnä. Tähti nousee Jacobista, ja waltikka tulee Israelista, ja musertaa Moabin ruhtinaat, ja häwittää kaikki Sethin lapset. Matth. 2: 2. 2 Sam. 8: 2.

18. Hän omistaa Edomin, ja Seir tulee wihollistensa wallan ala, waan Israel tekee woimallisia töitä. 2 Sam. 8: 14.

19. Jacobista tulee hallitsia, ja häwittää mitä tähteeksi jäänyt on kaupungeista.

20. Ja kuin hän näki Amalechilaiset, piti hän puheen, ja sanoi: Amalech ensimäinen pakanain seassa, waan wiimeiseltä sinä peräti häwitetään. 2 Mos. 17: 8. 1 Sam. 15: 7.

21. Ja koska hän näki Kenitiläiset, piti hän puheen, ja sanoi: sinun asumises on wahwa, ja sinä teit pesäs kallioon.

22. Waan siinä Cain poltetaan, siihen asti kuin Assur wie sinun wankina pois.

23. Wihdoin piti hän puheen, ja sanoi: woi! kuka elää silloin, koska se wäkewä Jumala näitä on tekewä?

24. Ja haahdet Chitimin rannoilta waiwaawat Assurin ja ahdistawat Eberin, waan hän itse myös hukkuu.

25. Ja Bileam nousi ja meni matkaansa, ja tuli jälleen siallensa, ja Balak myös meni tietänsä myöten.

25 Luku.

Kansan huoruus. Pinehaan kiiwaus. Midianin rangaistus.

Ja Israel asui Sittimissä, ja kansa rupesi tekemään huorin Moabitain tytärten kanssa, 4 Mos. 33: 49.

2. Jotka kutsuiwat kansan epäjumalittensa uhrille: ja kansa söi, ja kumarsi heidän epäjumalitansa.

3. Ja Israel yhdisti itsensä Baal-Peorin kanssa: niin Herran wiha julmistui Israelia wastaan. 5 Mos. 4: 3. Jos. 22: 17. Hos. 9: 10.

4. Ja Herra sanoi Mosekselle: ota kaikki kansan päämiehet, ja hirtä heitä Herralle aurinkoa wastaan, että Herran wihan julmuus käättäisiin Israelista pois.

5. Ja Moses sanoi Israelin tuomareille: jokainen tappakoon wäkensä, jotka Baal-Peorin kanssa owat itsensä yhdistäneet.

6. Ja katso, yksi mies Israelin lapsista tuli, ja toi weljeinsä sekaan Midianilaisen waimon, Mosesken ja kaikkein Israelin lasten joukon nähden, jotka itkiwät seurakunnan majan owen edessä.

7. Koska Pinehas Eleatsarin poika, papin Aaronin pojan poika, sen näki, nousi hän kansan keskeltä, ja otti keihään käteensä, Ps. 106: 30.

8. Ja meni sen Israelin miehen jälkeen makausmajaan, ja pisti heidän molemmat, sekä Israelin miehen että waimon watsasta läpitse: niin rangaistus lakkasi jälleen Israelin lapsista.

9. Ja siinä rangaistuksessa surmattiin neljäkolmattakymmentä tuhatta. 1 Cor. 10:8.

10. Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:

11. Pinehas Eleatsarin poika, papin Aaronin pojan poika, on kääntänyt minun julmuuteni pois Israelin lasten päältä, siinä että hän oli kiiwas minun kiiwauteni tähden heidän keskellänsä, etten minä minun kiiwaudessani hukuttanut Israelin lapsia.

12. Sentähden sano: katso, minä annan hänelle minun rauhani liiton.

13. Ja hänellä ja hänen siemenellänsä hänen jälkeensä pitää oleman ijankaikkisen pappeuden liiton, että hän oli kiiwas Jumalallensa ja sowitti Israelin lapset.

14. Ja sen lyödyn Israelin miehen nimi, joka sen Midianilaisen waimon kanssa lyötiin, oli Simri Salun poika, isän Simeonin huoneen päämies.

15. Mutta Midianilaisen waimon nimi, joka myös lyötiin, oli Casbi, Zurin, Midianin kansan huoneen päämiehen, tytär. 4 Mos. 31:8.

16. Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:

17. Ahdistakaat Midianilaisia, ja lyökäät heitä. 4 Mos. 31:2.

18. Sillä he owat teitä ahdistaneet kawaluuksillansa, joilla he teidän pettäneet owat Peorin kautta, ja sisarensa Casbin kanssa, Midianilaisten päämiehen tyttären, joka lyötiin rangaistuksen päiwänä, Peorin tähden.

26 Luku.

Israelin lapset luetaan kolmas kerta, ja luetuille käsketään maa jakaa arwalla. Lewitain luku.

Ja tapahtui, rangaistuksen jälkeen, että Herra puhui Mosekselle ja Eleatsarille, papin Aaronin pojalle, sanoen:

2. Lue koko Israelin lasten joukko, kahdenkymmenen wuotiset ja sen ylitse, heidän isäinsä huoneen jälkeen, kaikki kuin sotaan Israelissa kelpaawat. 4 Mos. 1:2, 3.

3. Ja Moses ja pappi Eleatsar puhuiwat heidän kanssansa Moabin kedoilla, Jordanin tykönä, Jerihon kohdalla, sanoen:

4. Ne jotka owat kahdenkymmenen wuotiset ja sen ylitse, niinkuin Herra oli käskenyt Mosekselle ja Israelin lapsille, jotka Egyptistä lähteneet oliwat, 4 Mos. 1:1.

5. Ruben Israelin esikoinen: Rubenin lapset: Hanoch, josta on Hanochitalaisten sukukunta: Pallu, siitä Pallutilaisten sukukunta: 1 Mos. 29:32. l. 46:9. 2 Mos. 6:14. 4 Mos. 1:20. 1 Aikak. 5:1.

6. Hetsron, hänestä Hetsronitilaisten sukukunta: Charmi, josta Charmitilaisten sukukunta.

7. Nämät owat Rubenitilaisten sukukunnat. Ja heidän lukunsa oli kolmewiidettäkymmentä tuhatta seitsemänsataa ja kolmekymmentä.

8. Mutta Pallun poika oli Eliab.

9. Ja Eliabin pojat, Nemuel ja Dathan ja Abiram. Nämät owat Dathan ja Abiram, jotka kutsuttiin kansasta, jotka asettiwat heitänsä Mosesta ja Aaronia wastaan Koran eriseurassa, koska he asettiwat heitänsä Herraa wastaan. 4 Mos. 16:2.

10. Ja maa awasi suunsa ja nieli heidän ja Koran, koska se eriseura kuoli, ja koska myös tuli söi wiisikymmentä miestä kolmatta sataa, ja tuliwat merkiksi.

11. Waan Koran lapset ei kuolleet.

12. Simeonin lapset heidän sukukunnissansa: Nemuel, hänestä Nemuelitiläisten sukukunta: Jamin, hänestä Jaminitiläisten sukukunta: Jachin, hänestä Jachinitiläisten sukukunta:

13. Serah, hänestä Serahitilaisten sukukunta: Saul, hänestä Saulitilaisten sukukunta.

14. Nämät owat Simeonitilaisten sukukunnat, kaksikolmattakymmentä tuhatta ja kaksisataa.

15. Gadin lapset heidän sukukunnissansa: Siphon, hänestä Siphonitilaisten sukukunta: Haggi, hänestä Haggitalaisten sukukunta: Suni, hänestä Sunitiläisten sukukunta:

16. Osni, hänestä Osnitiläisten sukukunta: Eri, hänestä Eritiläisten sukukunta:

17. Arod, hänestä Aroditalaisten sukukunta: Ariel, hänestä Arielitiläisten sukukunta.

18. Nämät owat Gadin lasten sukukunnat, heidän lukunsa jälkeen: neljäkymmentä tuhatta ja wiisisataa.

19. Judan lapset: Ger ja Onan: ja Ger ja Onan kuoliwat Canaan maalla. 1 Mos. 38:7, 10. l. 46:12.

20. Ja Judan lapset heidän sukukunnissansa oliwat: Sela, hänestä Selanitalaisten sukukunta: Perets, hänestä Peretsitiläisten sukukunta: Serah, hänestä Seraitiläisten sukukunta.

21. Mutta Peretsin lapset oliwat, Hetsron, hänestä Hetsronitilaisten sukukunta: Hamul, hänestä Hamulitilaisten sukukunta.

22. Nämät owat Judan sukukunnat, hei-

dän lukunsa jälkeen: kuusikahdeksattakymmentä tuhatta ja wiisisataa.
23. Isascharin lapset heidän sukukunnissansa: Thola, hänestä Tholaitalaisten sukukunta: Phua, hänestä Phuaitalaisten sukukunta.
24. Jasub, hänestä Jasubitalaisten sukukunta: Simron, hänestä Simronitilaisten sukukunta.
25. Nämät owat Isascharin sukukunnat, heidän lukunsa jälkeen: neljäseitsemättäkymmentä tuhatta ja kolmesataa.
26. Sebulonin lapset heidän sukukunnissansa: Sered, hänestä Sereditiläisten sukukunta: Elon, hänestä Elonitilaisten sukukunta: Jahelel, hänestä Jahelitiläisten sukukunta.
27. Nämät owat Sebulonin sukukunnat, heidän lukunsa jälkeen: kuusikymmentä tuhatta ja wiisisataa.
28. Josephin lapset heidän sukukunnissansa: Manasse ja Ephraim.
29. Manassen lapset: Machir, hänestä Machiritiläisten sukukunta. Machir siitti Gileadin, hänestä Gileaditilaisten sukukunta. Jos. 17:1.
30. Nämät owat Gileadin lapset: Hieser, hänestä Hieseritiläisten sukukunta: Helek, hänestä Helekitiläisten sukukunta:
31. Asriel, hänestä Asrielitiläisten sukukunta: Sichem, hänestä Sichemitiläisten sukukunta:
32. Smida, hänestä Smiditiläisten sukukunta: Hepher, hänestä Hepheritiläisten sukukunta.
33. Mutta Zelophchad oli Hepherin poika, ja ei hänellä ollut poikia, mutta ainoastansa tyttäriä, ja Zelophchadin tytärten nimet: Mahela, Noa, Hogla, Milka ja Thirtsa.
4 Mos. 27:1. l. 36:2. Jos. 17:3.
34. Nämät owat Manassen sukukunnat, heidän lukunsa oli kaksikuudettakymmentä tuhatta ja seitsemän sataa.
35. Nämät owat Ephraimin lapset heidän sukukunnissansa: Suthelah, hänestä Suthelahitilaisten sukukunta: Becher, hänestä Becheritiläisten sukukunta: Thahan, hänestä Thahanitilaisten sukukunta.
36. Waan Suthelan lapset oliwat Eran, hänestä Eranitilaisten sukukunta.
37. Nämät owat Ephraimin lasten sukukunnat: heidän lukunsa oli kaksineljättäkymmentä tuhatta ja wiisisataa. Nämät owat Josephin lapset heidän sukukunnissansa.
38. BenJaminin lapset heidän sukukunnissansa: Bela, hänestä Belaitilaisten sukukunta: Asbel, hänestä Asbelitilaisten sukukunta: Ahiram, hänestä Ahiramitalaisten sukukunta:
39. Supham, hänestä Suphamitalaisten sukukunta: Hupham, hänestä Huphamitalaisten sukukunta.
40. Mutta Belan lapset oliwat Ard ja Naeman, näistä Arditilaisten ja Naemitiläisten sukukunta.
41. Nämät owat BenJaminin lapset heidän sukukunnissansa: heidän lukunsa oli wiisiwiidettäkymmentä tuhatta ja kuusisataa.
42. Nämät oliwat Danin lapset heidän sukukunnissansa: Suham, hänestä Suhamitalaisten sukukunta. Nämät owat Danin lapset heidän sukukunnissansa.
43. Ja oliwat kaikki yhteen Suhamitalaisten sukukunta, neljäseitsemättäkymmentä tuhatta ja neljäsataa.
44. Asserin lapset heidän sukukunnissansa: Jemna, hänestä Jemnitiläisten sukukunta: Jeswi, hänestä Jeswitiläisten sukukunta: Brija, hänestä Brijittiläisten sukukunta.
45. Mutta Brijan lapset oliwat Heber, hänestä Hebritiläisten sukukunta: Melchiel, hänestä Melchielitiläisten sukukunta.
46. Ja Asserin tytär kutsuttiin Sarah.
47. Nämät owat Asserin lasten sukukunnat, ja heidän lukunsa kolmekuudettakymmentä tuhatta ja neljäsataa.
48. Naphtalin lapset heidän sukukunnissansa: Jahetsiel, hänestä Jahetsielitiläisten sukukunta: Guni, hänestä Gunitalaisten sukukunta:
49. Jetser, hänestä Jetseritiläisten sukukunta: Sillem, hänestä Sillemitiläisten sukukunta.
50. Nämät owat Naphtalin sukukunnat, heidän heimokuntainsa jälkeen: heidän lukunsa oli wiisiwiidettäkymmentä tuhatta ja neljäsataa.
51. Tämä on Israelin lasten luku: kuusikertaa satatuhatta ja yksi tuhatta, seitsemänsataa ja kolmekymmentä. 4 Mos. 1:45, 2c. l. 2:32.
52. Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
53. Näille sinun pitää maan jakaman perinnöksi, nimein lukuin jälkeen.
54. Monelle pitää sinun paljon antaman perinnökseksensä, ja harwemmille antaman wähemmän perinnökseksensä: jokaiselle pitää annettaman perimys heidän lukunsa jälkeen.
4 Mos. 33:54.
55. Kuitenkin arwalla pitää maa jaettaman, ja isäinsä sukukuntain nimein jälkeen pitää heidän perimän. Jos. 14:2. l. 17:14.
56. Arwalla sinun pitää jakaman heidän perimisensä, sen jälkeen kuin heitä monta ja harwat owat.

57. Ja tämä myös on Lewitain luku hei=
dän sukukunnissansa: Gerson, hänestä Ger=
sonitain sukukunta: Cahat, hänestä Cahati=
talaisten sukukunta: Merari, hänestä Mera=
ritilaisten sukukunta. 2 Mos. 6: 16. 4 Mos. 3: 17.
58. Nämät owat Lewin sukukunnat: Lib=
nitiläisten sukukunnat, Hebronitilaisten su=
kukunnat, Mahelitain sukukunnat, Musiti=
laisten sukukunnat, Korahitilaisten sukukun=
nat. Cahat siitti Amramin.
59. Ja Amramin emännän nimi oli Jo=
chebed Lewin tytär, joka Lewille oli synty=
nyt Egyptissä: ja hän synnytti Amramille
Aaronin ja Mosekseu, ja heidän sisarensa
MirJamin. 2 Mos. 6: 20.
60. Mutta Aaronille oli syntynyt Nadab
ja Abihu: Eleatsar ja Ithamar.
61. Ja Nadab ja Abihu kuoliwat, koska he
uhrasiwat wierasta tulta Herran edessä.
3 Mos. 10: 2. 4 Mos. 3: 4. 1 Aika k. 24: 2.
62. Ja heidän lukunsa oli kolmekolmatta=
kymmentä tuhatta, kaikki miehenpuoli, kuu=
kauden wanha ja sen ylitse, jotka ei olleet
luetut Israelin lasten sekaan; sillä ei heille
annettu perimistä Israelin lasten seassa.
63. Tämä on Israelin lasten luku, jotka
Moses ja pappi Eleatsar lukiwat Moabin
kedoilla, Jordanin tykönä, Jerihon kohdalla,
64. Joiden seassa ei yhtään ollut siitä lu=
wusta, kuin Moses ja pappi Aaron lukiwat
Israelin lapset Sinain korwessa;
65. Sillä Herra oli sanonut heille, että
heidän piti totisesti kuoleman korwessa; ja ei
yksikään jäänyt heistä elämään, ainoastansa
Caleb Jephunnen poika ja Josua Nunin
poika. 4 Mos. 14: 29. l. 32: 10, rc. 1 Cor. 10: 5.

27 Luku.

Tytärten perintö. Ilmoitus Moseksen kuolemasta.
Josua walitaan.

Niin tuliwat edes Zelophchadin tyttäret,
Hepherin pojan, Gileadin pojan, Machirin
pojan, Manassen pojan, Manassen Jose=
phin pojan suwusta, ja nämät oliwat hä=
nen tytärtensä nimet: Mahela, Noa, Hogla,
Milka ja Tirtsa. 4 Mos. 26: 33. l. 36: 2. Jos. 17: 3.
2. Ja he astuiwat Moseksen ja papin
Eleatsarin, ja päämiesten, ja kaiken kansan
eteen, seurakunnan majan owen edessä, ja
sanoiwat:
3. Meidän isämme kuoli korwessa, ja ei
hän ollut siinä joukossa, jotka metelin nosti=
wat Herraa wastaan Koran kapinassa,
mutta on synnissänsä kuollut: ja ei ollut hä=
nellä poikia. 4 Mos. 16: 1, 2, rc.
4. Miksi meidän isämme nimen pitää tule=
man suwustansa pois, waikka ei hänellä ol=
lut yhtään poikaa? antakaat meille osa mei=
dän isäimme weljein seassa.
5. Ja Moses tuotti heidän asiansa Herran
eteen.
6. Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
7. Zelophchadin tyttäret owat oikein pu=
huneet: sinun pitää kaiketi myös perintöo=
san heille antaman heidän isäinsä weljein
seassa, ja saattaman heidän isänsä perimi=
sen heille.
8. Ja puhu Israelin lapsille, sanoen: jos
joku kuolee ilman pojata, niin teidän pitää
hänen perimisensä antaman hänen tyttä=
rellensä.
9. Jollei hänellä ole tytärtä, niin teidän
pitää sen perimisen hänen weljillensä anta=
man.
10. Ja jollei hänellä ole weljiä, niin tei=
dän pitää sen antaman hänen sedillensä.
11. Jollei hänellä ole setiä, niin teidän pi=
tää sen antaman hänen lähimmäiselle suku=
laisellensa, joka hänen lähimmäinen lankon=
sa on hänen suwustansa, että hän sen omis=
taa. Tämä pitää oleman Israelin lapsille
säätty ja oikeus, niinkuin Herra on Mosek=
selle käskenyt.
12. Ja Herra sanoi Mosekselle: astu ylös
tälle Abarimin wuorelle, ja katso sitä maata,
kuin minä Israelin lapsille annan.
5 Mos. 32: 48, 49.
13. Ja koska sinä sen nähnyt olet, niin
sinä myös pitää koottaman kansas tykö,
niinkuin sinun weljes Aaron koottu on.
4 Mos. 20: 24, rc.
14. Sillä te olitte minun sanalleni kowa=
korwaiset Zinnin korwessa kansan toruessa,
koska teidän minua pyhittämän piti weden
kautta heidän edessänsä. Se on se riitawesi
Cadeksessa, Zinnin korwessa.
15. Ja Moses puhui Herralle, sanoen:
16. Herra, kaiken lihan henkein Jumala,
asettakaan yhden miehen kansan päälle,
17. Joka heidän edessänsä käwis ulos ja
sisälle, ja weis heitä ulos ja sisälle, ettei
Herran kansa olisi niinkuin lampaat ilman
paimenta.
18. Ja Herra sanoi Mosekselle: ota Josua
Nunin poika sinun tykös, joka on mies,
jossa henki on, ja pane sinun kätes hänen
päällensä,
19. Ja aseta häntä papin Eleatsarin ja
kaiken kansan eteen, ja käske hänelle heidän
silmäinsä edessä. 5 Mos. 3: 21.
20. Ja pane sinun kunniastas hänen pääl=
lensä, että kaikki kansa Israelin lapsista oli=
siwat hänelle kuuliaiset.
21. Ja hänen pitää papin Eleatsarin eteen

astuman, hänen pitää kysymän neuwoa hänen edestänsä walkeuden säädyllä Herran edessä; ja hänen suunsa jälkeen pitää hänen käymän ulos ja sisälle, sekä hänen että Israelin lapset hänen kanssansa, ja koko seurakunta. 2 Mos. 28:30.
22. Ja Moses teki niinkuin Herra hänelle käski, ja otti Josuan ja asetti hänen papin Eleatsarin ja koko seurakunnan eteen,
23. Ja laski kätensä hänen päällensä, ja käski hänelle, niinkuin Herra oli Mosekselle puhunut.

28 Luku.

Sääty jokapäiwä-, sabbatti-, uuden kuun-, pääsiäis- ja helluntai-uhrista.

Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
2. Käske Israelin lapsille, ja sano heille: minun uhristani, joka minun leipäni on, tuliuhriksi ja lepytyshajuksi minulle, pitää teidän waarinottaman, niin että te sen ajallansa minulle uhraatte. 3 Mos. 3:11. k. 21:6.
3. Ja sano heille: tämä on se tuliuhri, kuin teidän pitää uhraaman Herralle: kaksi wirheetöintä wuosikuntaista karitsata jokapäiwä, alinomaiseksi polttouhriksi.
4. Yhden karitsan pitää sinun walmistaman aamulla, ja toisen pitää sinun walmistaman kahden ehtoon wälillä.
5. Siihen kymmenennen osan ephasta sämpyläjauhoja ruokauhriksi, sekoitettuna puserretulla öljyllä, neljännellä osalla hinnistä. 2 Mos. 29:40. 3 Mos. 2:1.
6. Se on alinomainen polttouhri, joka Sinain wuorella asetettu on makiaksi hajuksi: se on tuliuhri Herralle.
7. Niin myös sen juomauhrin, yhdelle karitsalle neljännen osan hinnistä. Ja se juomauhri pitää uhrattaman pyhässä, wäkewästä wiinasta, Herralle.
8. Sen toisen karitsan pitää sinun walmistaman kahden ehtoon wälillä: niinkuin aamullisen ruokauhrin ja juomauhrin pitää sinun sen walmistaman, makian hajun tuleksi Herralle.
9. Mutta sabbatin päiwänä kaksi wirheetöintä wuosikuntaista karitsata, ja kaksi kymmenestä sämpyläjauhoja, sekoitettuna öljyllä, ruokauhriksi, ja sen juomauhrin.
10. Tämä on joka sabbatin polttouhri, paitsi alinomaista polttouhria juomauhrinensa.
11. Waan ensimäisinä päiwinä teidän kuustanne pitää teidän uhraaman Herralle polttouhriksi: kaksi nuorta kalpea, yhden oinaan, seitsemän wuosikuntaista karitsata wirheetöinnä,
12. Ja kolme kymmenestä sämpyläjauhoja ruokauhriksi, sekoitettu öljyllä jokaiselle kalpeelle, ja kaksi kymmenestä sämpyläjauhoja ruokauhriksi, öljyllä sekoitettuna jokaiselle oinaalle,
13. Ja aina kymmenes sämpyläjauhoja ruokauhriksi, öljyllä sekoitettu jokaiselle karitsalle: se on lepytyshajun tuli Herralle.
14. Ja heidän juomauhrinsa pitää oleman puoli hinniä wiinaa kalpeelle, kolmannes hinniä oinaalle, neljännes hinniä karitsalle. Se on kuukautinen polttouhri, joka kuukaudella ympäri ajastajan.
15. Ja yksi kauris syntiuhriksi Herralle; paitsi alinomaista polttouhria, juomauhrinensa pitää se walmistettaman.
16. Mutta neljäntenä toistakymmenentenä päiwänä ensimäisellä kuulla, on pääsiäinen Herralle.
2 Mos. 12:18. 3 Mos. 23:5. 5 Mos. 16:1, 2c.
17. Ja wiidentenä toistakymmenentenä päiwänä siitä kuusta on juhla. Seitsemän päiwää pitää syötämän happamatointa leipää.
18. Ensimäisenä päiwänä on pyhä kokous: ei yhtään orjan työtä pidä teidän (silloin) tekemän.
19. Ja teidän pitää uhraaman tuliuhria Herralle polttouhriksi: kaksi nuorta kalpea, ja yhden oinaan, niin myös seitsemän wuosikuntaista karitsata: wirheettömät ne pitää teillä oleman.
20. Ja heidän ruokauhrinsa, öljyllä sekoitettuja sämpyläjauhoja, kolme kymmenestä kalpeelle, ja kaksi kymmenestä oinaalle pitää teidän tekemän,
21. Ja aina yhden kymmeneksen jokaiselle niistä seitsemästä karitsasta,
22. Siihen myös yhden kauriin syntiuhriksi, teitä sowittamaan.
23. Paitsi aamuista polttouhria, joka alinomainen polttouhri on, teidän pitää ne tekemän.
24. Tällä tawalla pitää teidän niinä jokaisena seitsemänä päiwänä uhraaman leipää makian hajun tuleksi Herralle: paitsi alinomaista polttouhria, pitää se walmistettaman juomauhrinensa.
25. Ja seitsemäntenä päiwänä pitää teillä oleman pyhä kokous: ei yhtäkään orjan työtä pidä teidän (silloin) tekemän.
26. Ja uutisten päiwänä, koska te uhraatte sitä uutta ruokauhria Herralle, koska teidän wiikkonne owat kuluneet, pitää teillä pyhä kokous oleman: ei yhtäkään orjan työtä pidä teidän (silloin) tekemän. 3 Mos. 23:15, 16.

27. Ja teidän pitää uhraaman polttouhria otollisexi hajuxi Herralle: kaxi kalpea, yhden oinaan ja seitsemän wuosikuntaista karitsata,
28. Ja heidän ruokauhrinsa: sämpyläjauhoja sekoitettuja öljyllä, kolme kymmenestä kummallenkin kalpeelle, kaxi kymmenestä yhdelle oinaalle,
29. Ja aina kymmenexen kullenkin karitsalle, niistä seitsemästä karitsasta,
30. Ja yhden kauriin teitä sowittamaan.
31. Tämä pitää teidän tekemän, paitsi alinomaista polttouhria, ruokauhrinensa: wirheettömät pitää ne teillä oleman, niin myös heidän juomauhrinsa.

29 Luku.

Kuinka uhrattakoon soittamisen juhlana ja lehtimajan juhlan kunakin päiwänä.

Ensimäisenä päiwänä seitsemännellä kuukaudella pitää teillä pyhä kokous oleman: ei yhtään orjan työtä pidä teidän (silloin) tekemän: se pitää oleman soittamisen juhlapäiwä. 3 Mos. 23: 24.
2. Ja teidän pitää uhraaman polttouhria makiaxi hajuxi Herralle: yhden nuoren kalpeen, yhden oinaan, seitsemän wuosikuntaista karitsata, wirheetöinnä.
3. Niin myös heidän ruokauhrinsa: öljyllä sekoitettuja sämpyläjauhoja, kolme kymmenestä kalpeelle, kaxi kymmenestä oinaalle,
4. Ja yhden kymmenexen jokaiselle karitsalle, niistä seitsemästä karitsasta,
5. Ja yhden kauriin syntiuhrixi, teitä sowittamaan,
6. Paitsi sen kuukauden polttouhria ja ruokauhria, ja paitsi alinomaista polttouhria, ruokauhrinensa ja juomauhrinensa, heidän säätynsä jälkeen makian hajun tulexi Herralle.
7. Kymmenentenä päiwänä tällä seitsemännellä kuukaudella pitää myös teillä pyhä kokous oleman: ja teidän pitää waiwaaman teidän sielujanne, ja ei yhtään työtä (silloin) tekemän. 3 Mos. 16: 29. k. 23: 27.
8. Waan teidän pitää uhraaman polttouhria makiaxi hajuxi Herralle: yhden nuoren kalpeen, ja yhden oinaan, ja seitsemän wuosikuntaista karitsata: wirheettömät ne pitää oleman teillä,
9. Ynnä heidän ruokauhrinsa kanssa: sämpyläjauhoja, sekoitettuja öljyllä, kolme kymmenestä kalpeelle, kaxi kymmenestä oinaalle,
10. Ja aina kymmenexen jokaiselle karitsalle, niistä seitsemästä karitsasta,
11. Yhden kauriin syntiuhrixi, paitsi sowittamisen syntiuhria ja alinomaista polttouhria, ruokauhrinensa ja juomauhrinensa. 3 Mos. 16: 15.
12. Wiidentenätoistakymmenentenä päiwänä seitsemännellä kuukaudella pitää teillä pyhä kokous oleman: ei mitään orjan työtä pidä teidän (silloin) tekemän, ja teidän pitää juhlaa pitämän Herralle ne seitsemän päiwää. 3 Mos. 23: 34, rc. Joh. 7: 2.
13. Ja teidän pitää uhraaman polttouhria ja tuliuhria, makiaxi hajuxi Herralle: kolmetoistakymmentä nuorta kalpea, kaxi oinasta, neljätoistakymmentä wuosikuntaista karitsata: wirheettömät ne pitää oleman,
14. Heidän ruokauhrinsa kanssa, sämpyläjauhoja, sekoitetut öljyllä, kolme kymmenestä jokaiselle niistä kolmestatoistakymmenestä kalpeesta, kaxi kymmenestä kullenkin niistä kahdesta oinaasta,
15. Ja kymmenexen itsekullenkin niistä neljästätoistakymmenestä karitsasta,
16. Siihen myös kauriin syntiuhrixi; paitsi alinomaista polttouhria, ruokauhrinensa ja juomauhrinensa.
17. Ja toisena päiwänä kaxitoistakymmentä nuorta kalpea, kaxi oinasta, neljätoistakymmentä wuosikuntaista karitsata, wirheetöinnä,
18. Ja heidän ruokauhrinsa ja juomauhrinsa kalpeille, oinaille ja karitsoille, heidän lukunsa ja säätynsä perästä.
19. Siihen myös kauriin syntiuhrixi; paitsi alinomaista polttouhria, ruokauhrinensa ja juomauhrinensa.
20. Kolmantena päiwänä yxitoistakymmentä kalpea, kaxi oinasta, neljätoistakymmentä wuosikuntaista karitsata, wirheetöinnä.
21. Ja heidän ruokauhrinsa ja juomauhrinsa kalpeille, oinaille ja karitsoille, heidän lukunsa ja säätynsä jälkeen.
22. Siihen myös kauriin syntiuhrixi; paitsi alinomaista polttouhria, ruokauhrinensa ja juomauhrinensa.
23. Neljäntenä päiwänä kymmenen kalpea, kaxi oinasta, neljätoistakymmentä wuosikuntaista karitsata, wirheetöinnä,
24. Heidän ruokauhrinsa ja juomauhrinsa kalpeille, oinaille ja karitsoille, heidän lukunsa ja säätynsä jälkeen.
25. Siihen kauriin syntiuhrixi; paitsi alinomaista polttouhria, ruokauhrinensa ja juomauhrinensa.
26. Ja wiidentenä päiwänä yhdexän kalpea, kaxi oinasta, neljätoistakymmentä wuosikuntaista karitsata, ilman wirhettä.
27. Ja heidän ruokauhrinsa ja juoma=

uhrinsa kalpeille, oinaille ja karitsoille, heidän lukunsa ja säätynsä jälkeen.
28. Siihen myös kauriin syntiuhrikst, paitsi alinomaista polttouhria, ruokauhrinensa ja juomauhrinensa.
29. Ja kuudentena päiwänä, kahdeksan kalpea, kaksi oinasta, neljätoistakymmentä wuosikuntaista karitsata, wirheetöinnä.
30. Ja heidän ruokauhrinsa ja juomauhrinsa kalpeille, oinaille ja karitsoille, heidän lukunsa ja säätynsä jälkeen.
31. Siihen myös kauriin syntiuhriksi; paitsi alinomaista polttouhria, ruokauhrinensa ja juomauhrinensa.
32. Ja seitsemäntenä päiwänä, seitsemän kalpea, kaksi oinasta, neljätoistakymmentä wuosikuntaista karitsata, wirheetöinnä.
33. Ja heidän ruokauhrinsa ja juomauhrinsa kalpeille, oinaille ja karitsoille, heidän lukunsa ja säätynsä jälkeen.
34. Siihen myös kauriin syntiuhriksi; paitsi alinomaista polttouhria, ruokauhrinensa ja juomauhrinensa.
35. Kahdeksas päiwä pitää oleman teille päätösjuhla: ei yhtään orjan työtä teidän pidä (silloin) tekemän. 3 Mos. 23:36.
36. Ja teidän pitää uhraaman polttouhria makian hajun tuleksi Herralle: yhden kalpeen, yhden oinaan ja seitsemän wuosikuntaista karitsata wirheetöinnä,
37. Heidän ruokauhrinsa ja juomauhrinsa kalpeille, oinaille ja karitsoille, heidän lukunsa ja säätynsä jälkeen.
38. Siihen myös kauriin syntiuhriksi; paitsi alinomaista polttouhria, ruokauhrinensa ja juomauhrinensa.
39. Nämät pitää teidän tekemän Herralle teidän juhlapäiwinänne, paitsi sitä kuin te mielellänne lupaatte ja hywällä tahdollanne annatte polttouhriksenne, ruokauhriksenne, juomauhriksenne ja kiitosuhriksenne.

30 Luku.

Laki miehen, neitseen, awiowaimon ja lesken lupauksesta.

Ja Moses sanoi Israelin lapsille kaikki ne, mitä Herra hänelle käskenyt oli.
2. Ja Moses puhui Israelin sukukuntain päämiehille, sanoen: tämä on se kuin Herra käski:
3. Jos mies lupaa lupauksen Herralle eli wannoo walan, sitoen sillä sielunsa, ei pidä hänen tekemän sanaansa turhaksi, waan kaiken sen täyttämän, kuin hänen suustansa lähtenyt on. 3 Mos. 27:2. 5 Mos. 23:21. Saarn. 5:3.
4. Ja jos waimo lupaa lupauksen Herralle, sitoen itsensä, ollessansa wielä isänsä huoneessa nuoruudessansa,
5. Ja hänen isänsä kuulee hänen lupauksensa ja walasiteensä, jolla hän on sielunsa sitonut, ja hänen isänsä on ääneti siihen: niin kaikki hänen lupauksensa on wahwa, niin myös koko hänen walasiteensä, jolla hän on sielunsa sitonut, pitää wahwan oleman.
6. Mutta jos hänen isänsä kieltää sen sinä päiwänä, jona hän sen kuulee, niin hänen lupauksensa ja walasiteensä, jolla hän on sielunsa sitonut, ei pidä wahwan oleman, ja Herra on hänelle armollinen, että hänen isänsä on sen häneltä kieltänyt.
7. Ja jos hänellä on mies, ja hän on luwannut, taikka hänen suustansa lähtee, jolla hän on sielunsa sitonut,
8. Ja hänen miehensä kuulee sen, ja on ääneti siihen sinä päiwänä, jona hän sen kuulee, niin pitää hänen lupauksensa wahwan oleman; ja hänen walasiteensä, jolla hän on sielunsa sitonut, pitää myös wahwan oleman.
9. Mutta jos hänen miehensä sen kieltää sinä päiwänä, jona hän sen kuulee, niin hän pääsee lupauksestansa, ja siitä kuin hänen suustansa lähtenyt on, jolla hän sielunsa sitoi; ja Herra on hänelle armollinen.
10. Lesken ja hyljätyn lupaus ja kaikki, jolla hän on sielunsa sitonut, pitää häneltä wahwana pidettämän.
11. Mutta jos hän lupaa miehensä huoneessa, eli sielunsa sitoo walallansa,
12. Ja mies kuulee sen, ja on ääneti siihen, ja ei kiellä sitä, niin pitää kaiken sen lupauksen ja walasiteen, jolla hän on sielunsa sitonut, oleman wahwan.
13. Jos hänen miehensä tekee sen kokonansa tyhjäksi sinä päiwänä, jona hän sen kuulee, niin kaikki kuin hänen suustansa on lähtenyt, lupaamaan ja sitomaan sieluansa, ei pidä oleman wahwan; sillä hänen miehensä on sen tehnyt tyhjäksi, ja Herra on hänelle armollinen.
14. Ja kaikki lupaukset ja walat, jotka sitowat waiwaamaan sielua, pitää hänen miehensä elikkä wahwistaman, elikkä tekemän tyhjäksi. 3 Mos. 16:29.
15. Mutta jos hänen miehensä on juuri ääneti siihen, päiwästä niin päiwään, niin hän wahwistaa kaikki hänen lupauksensa ja kaikki hänen walasiteensä: että hän on ääneti ollut sinä päiwänä, jona hän sen kuuli, niin hän wahwistaa ne.
16. Ja jos hän jälistä sen ottaa takaperin, sittekuin hän sen kuuli, niin pitää hänen kantaman wäärytensä.
17. Nämät owat ne säädyt, kuin Herra on

käskenyt Mosekselle miehen ja waimon wä=
lillä, isän ja tyttären wälillä, koska hän on
wielä nuorna isänsä huoneessa.

31 Luku.

Israel kostaa Midianilaisia. Bileam, miehenpuolet ja naineet waimot tapetaan. Saalis luetaan, jaetaan ja uhrataan.

Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
2. Kosta täydellisesti Midianitaille Israe=
lin lasten puolesta, sitte kootaan sinä kan=
sas tykö. 4 Mos. 25: 17. l. 27: 13.
3. Niin Moses puhui kansalle, sanoen:
hankitkaat teistänne miehet sotaan Midiani=
taita wastaan, että he kostaisiwat Midiani=
taita, Herran puolesta.
4. Jokaisesta sukukunnasta tuhannen pitää
teidän lähettämän sotaan, kaikista Israelin
sukukunnista.
5. Niin otettiin Israelin tuhannista joka
sukukunnasta tuhannen, niin että he warus=
tiwat sotaan kaksitoistakymmentä tuhatta.
6. Ja Moses lähetti heidän sotaan, tuhan=
nen jokaisesta sukukunnasta, ynnä Pinehan
papin Eleatsarin pojan kanssa, ja pyhät
aseet, ja myös ilotorwet hänen kädessänsä.
7. Ja he sotiwat Midianitaita wastaan,
niinkuin Herra oli Mosekselle käskenyt, ja
löiwät kuoliaksi kaiken miehenpuolen.
8. Niin tappoiwat he myös Midianitain
kuninkaat heidän lyötyjensä päälle: Ewin,
Rekemin, Zurin, Hurin ja Reban, ne wiisi
Midianitain kuningasta; Bileamin Beorin
pojan löiwät he myös miekalla. Jos. 13: 21, 22.
9. Mutta Israelin lapset ottiwat wangiksi
Midianitain waimot ja heidän lapsensa; ja
kaikki heidän eläimensä ja kaikki heidän ka=
lunsa ja kaiken heidän hywyytensä ryösti=
wät he.
10. Ja kaikki heidän kaupunkinsa ja asumi=
sensa ja kaikki heidän linnansa polttiwat he.
11. Ja ottiwat kaiken saaliin ja kaikki kuin
otettawa oli, sekä ihmiset että eläimet,
12. Ja weiwät ne Moseksen ja papin Eleat=
sarin eteen, ja kaiken Israelin lasten seura=
kunnan eteen: wangit ja otetut eläimet, ja
saaliin, leiriin Moabin kedolle, joka on Jor=
danin tykönä Jerihon kohdalla.
13. Ja Moses ja pappi Eleatsar ja kaikki
seurakunnan päämiehet meniwät heitä was=
taan, ulos leiristä.
14. Ja Moses wihastui sodan päämiesten
päälle, jotka oliwat päämiehet tuhannen ja
sadan päällä, kuin siitä sodan joukosta tuli=
wat.
15. Ja Moses sanoi heille: ettekö te ole
kaikkia waimoja jättäneet elämään?
16. Katso, eikö ne kääntäneet Israelin
lapsia Bileamin neuwosta, syntiä tekemään
Herraa wastaan Peorin asiassa, ja ran=
gaistus tuli Herran kansan päälle.
4 Mos. 24: 14. l. 25: 2. 2 Piet. 2: 15.
17. Niin lyökäät nyt kuoliaksi kaikki miehen=
puoli lasten seassa, ja kaikki waimot, kuin
miehen tunteneet ja miehen kanssa maan=
neet owat, lyökäät myös kuoliaksi. Tuom. 21: 11.
18. Mutta kaikki waimonpuoli lapsista,
jotka ei ole miestä tunteneet eikä maanneet
miehen tykönä, sallikaat elää teidän edes=
sänne.
19. Ja pysykäät ulkona leiristä seitsemän
päiwää kaikki, joka hengen tappanut on eli
tapettuun sattunut, että te puhdistatte tei=
tänne kolmantena ja seitsemäntenä päiwänä,
ynnä niiden kanssa, jotka te wangiksi otitte.
4 Mos. 19: 16.
20. Ja kaikki waatteet, ja kaikki nahkakalut,
ja kaikki, jotka wuohen karwoista tehdyt
owat, ja kaikki puuastiat pitää teidän puh=
distaman.
21. Ja pappi Eleatsar sanoi sotajoukolle,
jotka sodassa olleet oliwat: tämä on lain
sääty, jonka Herra on käskenyt Mosekselle:
22. Ainoastansa kullan, hopian, wasken,
raudan, tinan ja plyijyn,
23. Ja kaikki, kuin tulen kärsii, pitää tei=
dän käyttämän tulen läpitse, ja puhdista=
man ne; kuitenkin pitää se eroituswedellä
kirkkaaksi tehtämän. Mutta kaikki se, joka ei
tulta kärsi, pitää teidän käyttämän weden
läpitse.
24. Ja teidän pitää pesemän waatteenne
seitsemäntenä päiwänä, niin te tulette puh=
taaksi, sitte teidän pitää tuleman leiriin.
25. Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
26. Lue wangittuiden saalis sekä ihmisistä
että eläimistä: sinä ja pappi Eleatsar, ja
ylimmäiset kansan isät.
27. Ja anna heille puoli saaliista, jotka
sotaan meniwät ja sotineet owat, ja toinen
puoli kaikelle kansalle. 1 Sam. 30: 24.
28. Ja sinun pitää ylöntämän Herralle
sotamiehistä, jotka sodassa oliwat, aina wii=
destä sadasta yhden sielun, ihmisistä, eläi=
mistä, aaseista ja lampaista.
29. Siitä puolesta osasta, kuin heidän
tuli, pitää sinun ottaman ja antaman pa=
pille Eleatsarille, ylönnykseksi Herralle.
30. Waan siitä puolesta, kuin Israelin
lasten tuli, pitää sinun aina wiidestäkym=
menestä ottaman yhden niistä otetuista, ih=
misistä, karjasta, aaseista ja lampaista, ja
kaikista eläimistä, ja sinun pitää ne antaman
Lewitaille, jotka wartioitsewat Herran majaa.

31. Ja Moses ja pappi Eleatsar tekiwät niinkuin Herra oli käskenyt Mosekselle.
32. Ja se saaliskalu, kuin jäänyt oli siitä kuin sotawäki ryöstänyt oli, oli kuusisataa tuhatta ja wiisi kahdeksattakymmentä tuhatta lammasta,
33. Kaksi kahdeksattakymmentä tuhatta nautaa,
34. Yksi seitsemättäkymmentä tuhatta aasia,
35. Waimowäkeä, jotka ei olleet miehen kanssa maanneet, oli kaksineljättäkymmentä tuhatta sielua.
36. Ja sen puolen, joka heidän tuli, jotka sodassa olleet oliwat, luku oli kolmesataa tuhatta, seitsemänneljättäkymmentä tuhatta ja wiisisataa lammasta.
37. Siitä tuli Herralle kuusisataa ja wiisikahdeksattakymmentä lammasta.
38. Niin myös kuusi neljättäkymmentä tuhatta nautaa, ja siitä Herralle kaksikahdeksattakymmentä.
39. Niin myös kolmekymmentä tuhatta ja wiisisataa aasia, ja siitä tuli Herralle yksi seitsemättäkymmentä.
40. Niin myös ihmisten sieluja kuusitoistakymmentä tuhatta, ja niistä tuli Herralle kaksi neljättäkymmentä sielua.
41. Ja Moses antoi sen Herran ylönnysuhrin osan papille Eleatsarille, niinkuin Herra oli hänelle käskenyt.
42. Mutta siitä toisesta puolesta, kuin Moses Israelin lapsille jakanut oli sotamiehiltä,
43. Se puoli kuin kansalle tuli, oli kolmesataa tuhatta, seitsemän neljättäkymmentä tuhatta ja wiisisataa lammasta,
44. Kuusi neljättäkymmentä tuhatta nautaa,
45. Kolmekymmentä tuhatta ja wiisisataa aasia,
46. Ja kuusitoistakymmentä tuhatta ihmisten sielua.
47. Ja Moses otti siitä puolesta osasta, joka Israelin lasten oli aina yhden wiidestäkymmenestä, sekä ihmisistä että eläimistä, ja antoi sen Lewitaille, jotka wartioitsiwat Herran majaa, niinkuin Herra oli Mosekselle käskenyt.
48. Ja ne jotka asetetut oliwat sotawäestä tuhanten päälle, tuhanten ja satain päämiehet, ne meniwät Moseksen tykö,
49. Ja he sanoiwat hänelle: sinun palwelias owat lukeneet sotajoukon, jotka meidän allamme oliwat, ja ei siitä yhtäkään puutu,
50. Ja tuomme Herralle lahjoja, senjälkeen kuin kukin löytänyt on, kultaisia kaluja, käsirenkaita, rannerenkaita, sormuksia, korwarenkaita, seppeleitä, että meidän sielumme sowitettaisiin Herran edessä.
51. Niin Moses ja pappi Eleatsar ottiwat heiltä kullan kaikkinaisissa kappaleissa.
52. Ja kaikki ylönnysuhrin kulta, jonka he Herralle uhrasiwat, oli kuusitoistakymmentä tuhatta seitsemänsataa ja wiisikymmentä sikliä, tuhanten ja satain päämiehiltä;
53. Sillä sotawäki oli ryöwännyt itsekukin edestänsä.
54. Ja Moses ja pappi Eleatsar ottiwat kullan tuhanten ja satain päämiehiltä, ja he weiwät sen seurakunnan majaan, Israelin lapsille muistoksi Herran eteen.

32 Luku.

Rubenin ja Gadin lapset saawat Gileadin.

Rubenin lapsilla oli sangen paljo karjaa, ja Gadin lapsilla oli myös aiwan suuri joukko karjaa, ja he näkiwät Jaeserin ja Gileadin maan, että se oli sowelias karjan laidun.
2. Sentähden tuliwat Gadin lapset ja Rubenin lapset ja puhuiwat Mosekselle, ja papille Eleatsarille, ja kansan päämiehille, sanoen:
3. Atharoth, Dibon, Jaeser, Nimra, Hesbon, Eleale, Seban, Nebo ja Beon,
4. Se maa, jonka Herra on lyönyt Israelin kansan edessä, on sowelias maa karjalle, ja meillä sinun palwelioillas on karjaa.
5. Ja he (wielä) sanoiwat: jos me olemme armon löytäneet sinun edessäs, niin anna sinun palwelioilles tämä maa omaksi, ettes meidän antaisi mennä Jordanin ylitse.
6. Moses sanoi Gadin ja Rubenin lapsille: pitäiskö teidän weljenne menemän sotaan, ja teidän pitäis tähän jäämän?
7. Miksi te käännätte Israelin lasten sydämet, ettei heidän pitäisi menemän ylitse siihen maahan, jonka Herra heille antoi?
8. Niin tekiwät myös teidän isänne, koska minä lähetin heidän Cades Barneasta katsomaan tätä maata,
9. Ja kuin he tuliwat Eskolin ojan tykö ja näkiwät maan, käänsiwät he Israelin lasten sydämen, niin ettei he siihen maahan tahtoneet mennä, jonka Herra heille tahtoi antaa. 4 Mos. 13:24—28.
10. Ja Herran wiha julmistui sinä päiwänä ja hän wannoi, sanoen:
11. Tämä kansa, joka Egyptistä lähtenyt on, kahdenkymmenen wuoden wanhasta ja sen ylitse, ei suinkaan pidä näkemän sitä maata, jonka minä Abrahamille, Isaachille

ja Jacobille wannonut olen, ettei he minua
uskollisesti seuranneet,
4 Mos. 14: 28, x. 5 Mos. 1: 35.
12. Paitsi Caleb Jephunnen Kenisitiläisen
poika, ja Josua Nunin poika; sillä he uskol=
lisesti seurasiwat Herraa.
13. Niin Herran wiha julmistui Israe=
lissa, ja laski heidän menemään korpeen
sinne ja tänne neljäksikymmeneksi wuodeksi,
siihen asti kuin kaikki se sukukunta hukkui,
joka Herran edessä pahaa tehnyt oli.
14. Ja katso, te olette nousneet, teidän
isänne siaan, syntisten joukko, lisäämään
wielä Herran wihan julmuutta Israelia
wastaan;
15. Sillä jos te teitänne käännätte hänes=
tä pois, niin hän antaa teidän enämmän
aikaa wiipyä korwessa, ja niin te turmelette
kaiken tämän kansan.
16. Niin he käwiwät edes, ja sanoiwat:
me rakennamme ainoastansa tähän piha=
toita meidän karjallemme, ja kaupungeita
meidän lapsillemme.
17. Mutta me tahdomme olla jouduttaat
warustettuna käymään Israelin lasten edel=
lä, siihen asti että me johdatamme heitä
sioillensa; waan meidän lapsemme owat
niissä wahwoissa kaupungeissa maan asu=
waisten tähden.
18. En me myös palaja meidän huonei=
siimme, siihen asti että Israelin lapset itse=
kukin saawat perintönsä.
19. Sillä en me tahdo heidän kanssansa
periä sillä puolen Jordanin eli edempää;
waan meidän perintömme olkoon tällä puo=
lella Jordania itään päin.
20. Ja Moses sanoi heille: jos te tämän
teette, että te hankitsette teitänne sotaan
Herran edessä, Jos. 1: 13, x.
21. Niin menkäät Herran edessä Jordanin
ylitse, jokainen kuin teistä hankittu on, sii=
hen asti, että hän ajaa kaikki wihollisensa
pois kaswoinsa edestä,
22. Ja maa tulee Herran edessä alamai=
seksi; sitte pitää teidän palajaman jällensä
ja oleman wiattomat Herran ja Israelin
edessä, ja niin tämä maa on teidän omanne
Herran edessä.
23. Mutta jos ette niin tee, katso, niin te
rikotte Herraa wastaan, ja teidän pitää tietä=
män teidän rikoksenne, että se käsittää teidän.
24. Niin rakentakaat siis kaupungeita tei=
dän lapsillenne, ja pihatoita teidän karjal=
lenne, ja tehkäät niinkuin te sanoitte.
25. Gadin ja Rubenin lapset sanoiwat
Mosekselle: sinun palwelias tekewät niinkuin
minun herrani on käskenyt.
26. Meidän lapsemme, emäntämme, ta=
waramme ja kaikki meidän karjamme pitää
jäämän Gileadin kaupunkeihin.
27. Mutta me sinun palwelias lähdemme
kaikki yhdessä joukossa hankittuna sotaan
Herran edessä, niinkuin minun herrani sa=
nonut on. Jos. 4: 12.
28. Niin Moses käski heidän puolestansa
pappia Eleatsaria, ja Josuata Nunin poi=
kaa, ja Israelin lasten sukukuntain ylim=
mäisiä isiä,
29. Ja sanoi heille: jos Gadin ja Rube=
nin lapset menewät teidän kanssanne Jor=
danin ylitse, kaikki hankittuna sotaan Her=
ran edessä, ja te saatte kaikki maan alanne,
niin antakaat heille Gileadin maa omaksi.
30. Waan jos ei he mene hankittuna tei=
dän kanssanne, niin pitää heidän perimän
teidän kanssanne Canaan maalla.
31. Gadin ja Rubenin lapset wastasiwat,
ja sanoiwat: niinkuin Herra on puhunut
sinun palwelioilles, niin me teemme:
32. Me menemme hankittuna Herran eteen
Canaan maalle, ja omistamme meidän pe=
rintöosamme tällä puolella Jordanin.
33. Niin Moses antoi Gadin ja Rubenin
lapsille ja puolelle Manassen Josephin po=
jan sukukunnalle Sihonin Amorealaisten
kuninkaan waltakunnan ja Ogin Basanin
kuninkaan waltakunnan: maan kaupunkei=
nensa, jotka niissä maan äärissä ympärillä
oliwat. 5 Mos. 3: 12, 13. Jos. 13: 8. l. 22: 4.
34. Ja Gadin lapset rakensiwat Dibonin,
Atharothin, Aroerin,
35. Atharoth=Sophanin, Jaesarin, Jog=
behanin.
36. Bethnimran ja Betharan, wahwat
kaupungit ja pihatot.
37. Rubenin lapset rakensiwat Hesbonin,
Elealin, Kirjathaimin,
38. Ja Nebon, BaalMeonin, Musabot=
Semin ja Sibaman, ja antoiwat niille kau=
pungeille nimet, kuin he rakensiwat.
39. Ja Machirin Manassen pojan lapset
meniwät Gileadiin ja woittiwat sen, ja ajoi=
wat ulos Amorealaiset, jotka siellä asuiwat.
1 Mos. 50: 23.
40. Niin Moses antoi Machirille Manas=
sen pojalle Gileadin, ja hän asui siellä.
41. Mutta Jair Manassen poika meni, ja
woitti heidän maan kylänsä, jotka hän kut=
sui Jairin kyliksi, 5 Mos. 3: 14.
42. Meni myös Nobah, ja woitti Chena=
tin tyttärinensä, ja hän kutsui sen Nobaksi
nimestänsä.

33 Luku.

Israelin lasten matkustukset Ramesesta Jordaniin asti. Cananealaiset häwitettäwät.

Nämät owat Israelin lasten matkustukset,
jotka läksiwät Egyptin maalta, joukkoinsa
jälkeen, Mosesen ja Aaronin kautta.
2. Ja Moses kirjoitti heidän matkustuksen=
sa, niinkuin he matkustiwat Herran käskyn
jälkeen. Ja nämät owat heidän matkustuk=
sensa heidän lähdentönsä jälkeen:
3. Ja he matkustiwat Ramesesta wiiden=
tenätoistakymmenentenä päiwänä ensimäi=
senä kuukautena: toisena päiwänä pääsiäi=
sestä, läksiwät Israelin lapset ulos korkian
käden kautta, kaikkein Egyptiläisten nähden.
2 Mos. 12:37. l. 14:8.
4. Ja Egyptiläiset hautasiwat kaikki esikoi=
sensa, jotka Herra heidän seassansa lyönyt
oli, ja Herra oli myös antanut tuomion
käydä heidän jumalittensa ylitse. 2 Mos. 12:12.
5. Koska Israelin lapset oliwat waelta=
neet Ramesesta, niin he sioittiwat itsensä
Suchothiin.
6. Ja matkustiwat Suchothista, ja sioitti=
wat itsensä Ethamiin, joka on korwen äärel=
lä. 2 Mos. 13:20.
7. Ja he matkustiwat Ethamista ja pala=
siwat Hahirothin laakson suulle, joka on
BaalZephoniaan päin, ja sioittiwat itsensä
Migdolin kohdalle. 2 Mos. 14:2.
8. Ja he matkustiwat Hahirothin editse ja
käwiwät keskeltä merta korpeen, ja matkus=
tiwat kolme päiwäkuntaa Ethamin korwes=
sa, ja sioittiwat itsensä Maraan.
2 Mos. 14:22. l. 15:23.
9. Ja he matkustiwat Marasta ja tuliwat
Elimiin: ja Elimissä oli kaksitoistakymmen=
tä lähdettä, ja seitsemänkymmentä palmu=
puuta, ja sioittiwat itsensä siellä. 2 Mos. 15:27.
10. Ja he matkustiwat Elimistä, ja sioitti=
wat itsensä Punaisen meren tykö.
11. Ja he matkustiwat Punaisen meren
tyköä, ja sioittiwat itsensä Sinnin korpeen.
2 Mos. 16:1.
12. Ja he matkustiwat Sinnin korwesta,
ja sioittiwat itsensä Dophkaan.
13. Ja he matkustiwat Dophkasta, ja sioit=
tiwat itsensä Allusiin.
14. Ja he matkustiwat Allusista, ja sioit=
tiwat itsensä Raphidimiin, ja siinä ei ollut
kansalle wettä juoda. 2 Mos. 17:1.
15. Ja he matkustiwat Raphidimista, ja
sioittiwat itsensä Sinain korpeen. 2 Mos. 19:1.
16. Ja he matkustiwat Sinain korwesta,
ja sioittiwat itsensä himohaudoille.
4 Mos. 11:34.
17. Ja he matkustiwat himohaudoilta, ja
sioittiwat itsensä Hatserothiin. 4 Mos. 11:35.
18. Ja he matkustiwat Hatserothista, ja
sioittiwat itsensä Rithmaan.
19. Ja he matkustiwat Rithmasta, ja sioit=
tiwat itsensä RimonParetsiin.
20. Ja he matkustiwat RimonParetsesta,
ja sioittiwat itsensä Libnaan.
21. Ja he matkustiwat Libnasta, ja sioit=
tiwat itsensä Rissaan.
22. Ja he matkustiwat Rissasta, ja sioit=
tiwat itsensä Kehelathaan.
23. Ja he matkustiwat Kehelathasta, ja
sioittiwat itsensä Sapherin wuorelle.
24. Ja he matkustiwat Sapherin wuorel=
ta, ja sioittiwat itsensä Haradaan.
25. Ja he matkustiwat Haradasta, ja sioit=
tiwat itsensä Makehelothiin.
26. Ja he matkustiwat Makehelothista, ja
sioittiwat itsensä Tahathiin.
27. Ja he matkustiwat Tahathista, ja
sioittiwat itsensä Taraan.
28. Ja he matkustiwat Tarasta, ja sioit=
tiwat itsensä Mitkaan.
29. Ja he matkustiwat Mitkasta, ja sioit=
tiwat itsensä Hasmonaan.
30. Ja he matkustiwat Hasmonasta, ja
sioittiwat itsensä Moserothiin. 5 Mos. 10:6.
31. Ja he matkustiwat Moserothista, ja
sioittiwat itsensä BeneJaekoniin.
32. Ja he matkustiwat BeneJaekonista, ja
sioittiwat itsensä Horgidgadiin.
33. Ja he matkustiwat Horgidgadista, ja
sioittiwat itsensä Jothbathaan.
34. Ja he matkustiwat Jothbathasta, ja
sioittiwat itsensä Abronaan.
35. Ja he matkustiwat Abronasta, ja sioit=
tiwat itsensä Etseongaberiin.
36. Ja he matkustiwat Etseongaberista,
ja sioittiwat itsensä Zinnin korpeen, se on
Cades. 4 Mos. 20:1.
37. Ja he matkustiwat Cadesesta, ja sioit=
tiwat itsensä Horin wuorelle, joka on Edo=
min maan rajoilla. 4 Mos. 20:22.
38. Siinä meni pappi Aaron Horin wuo=
relle, Herran käskyn jälkeen, ja kuoli siellä
neljäntenäkymmenentenä wuotena, sittekuin
Israelin lapset oliwat lähteneet Egyptin
maalta, ensimäisenä päiwänä wiidennestä
kuusta. 4 Mos. 20:25, ꝛc. 5 Mos. 32:50.
39. Ja Aaron oli sadan ja kolmenkolmat=
takymmentä wuotinen kuoltuansa Horin
wuorella.
40. Silloin kuuli Arad Cananealaisten
kuningas, joka asui etelään päin Canaan
maalla, että Israelin lapset tulleet oliwat.
4 Mos. 21:1.

41. Ja he matkustiwat Horin wuorelta,
ja sioittiwat itsensä Salmonaan. 4 Mos. 21:4.
42. Ja he matkustiwat Salmonasta, ja
sioittiwat itsensä Phunoniin.
43. Ja he matkustiwat Phunonista, ja
sioittiwat itsensä Obothiin. 4 Mos. 21:10.
44. Ja he matkustiwat Obothista, ja sioit-
tiwat itsensä Igimiin, läheß Abarimia,
Moabin rajoille. 4 Mos. 21:11.
45. Ja he matkustiwat Igimistä, ja sioit-
tiwat itsensä DibonGadiin.
46. Ja he matkustiwat DibonGadista, ja
sioittiwat itsensä AlmonDiblataimiin.
47. Ja he matkustiwat AlmonDiblatai-
mista, ja sioittiwat itsensä Abarimin wuo-
relle Nebon kohdalle.
48. Ja he matkustiwat Abarimin wuorel-
ta, ja sioittiwat itsensä Moabin kedoille,
Jordanin tykö Jerihon kohdalle. 4 Mos. 22:1.
49. Ja he sioittiwat itsensä Jordanin tykö
hamasta BethJesimothista, niin Abel Sit-
timiin Moabin kedoille. 4 Mos. 25:1.
50. Ja Herra puhui Mosekselle, Moabin
kedoilla, Jordanin tykönä Jerihon kohdalla,
sanoen:
51. Puhu Israelin lapsille, ja sano heille:
koska te olette tulleet Jordanin ylitse Ca-
naan maalle,
52. Niin teidän pitää kaikki sen maan asu-
waiset teidän edestänne ajaman pois, ja
kaikki heidän maalauksensa ja waletut ku-
wansa hukuttaman, ja kaikki heidän korkeuk-
sensa häwittämän.
2 Mos. 23:32. 5 Mos. 7:2, 5. Jos. 11:12.
53. Ja niin teidän pitää maan omista-
man ja asuman siinä; sillä teille olen minä
maan antanut omistaaksenne sen.
54. Ja teidän pitää maan jakaman ar-
walla teidän sukukunnillenne. Joita usiam-
pi on, niille pitää teidän enämpi antaman
perinnöksieksensä, ja joita wähempi on, niille
wähemmän perinnöksieksensä; kuin arpa lan-
kee kullenkin, niin pitää hänen sen ottaman:
teidän isäinne sukukuntain jälkeen pitää tei-
dän perimän. 4 Mos. 26:55. Jos. 14:2.
55. Mutta jollette maan asuwaisia aja
ulos teidän edestänne, niin pitää ne, kuin
te heistä jätätte, oleman teille niinkuin or-
jantappurat teidän silmissänne, ja keihäs
teidän kyljessänne; sillä heidän pitää ahdis-
taman teitä sillä maalla, kussa te asutte.
Jos. 23:13. Tuom. 2:3.
56. Niin tapahtuu, että minä teen niin
teille, kuin minä aiwoin heille tehdä.

34 Luku.

Maan rajat ja jakajain nimet.

Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
2. Käske Israelin lapsille, ja sano heille:
koska te tulette Canaan maalle, niin pitää
se maa oleman se, joka teille perimiseksi lan-
kee, (nimittäin) Canaan maa rajainsa jäl-
keen.
3. Etelän puoli pitää rupeeman Zinnin
korwesta Edomin tykö, niin että teidän ra-
janne etelään päin pitää oleman suolaisen
meren äärestä, joka itään päin on.
Jos. 15:1. 1 Mos. 14:3.
4. Ja se raja pitää teille käymän ympäri
etelästä Akrabimin palttaa myöten ja me-
nemän Sinniin, niin että sen uloskäyminen
etelän puolelta on CadesBarneaan päin,
että se ulottuu Hatsar Adariin, ja menee
Asmoniin.
5. Sitte pitää rajan menemän ympäri
Asmonista Egyptin wirtaan asti, niin että
sen loppu on meressä.
6. Mutta raja länteen päin pitää oleman
teille suuri meri: se pitää oleman teidän
maanne ääri länteen päin.
7. Ja tämä pitää raja pohjaa päin ole-
man: teidän pitää määräämän suuresta
merestä hamaan Horin wuoreen asti,
8. Ja Horin wuoresta määräämän siihen
asti että Hamathiin tullaan, niin että hänen
loppunsa on Sedadan rajassa.
9. Ja se raja menköön Ziphroniin, ja sen
loppu olkoon HatsarEnanin tykönä. Se ol-
koon teidän rajanne pohjaista päin.
10. Ja pitää myös määräämän teidän
rajanne itään päin, Enanista niin Zepha-
mahan.
11. Ja se raja menkään alaspäin Zepha-
masta RiplaAiniin asti, idän puoleen; sitte
juoskaan alaspäin, ja menkään Cinerethin
meren siwua idän puoleen,
12. Ja tulkaan raja alas Jordaniin päin,
ja sen loppu olkoon suolainen meri. Sen
pitää oleman teidän maanne, rajoinensa jo-
ka taholta.
13. Ja Moses käski Israelin lapsille, ja
sanoi: tämä on maa, jonka teidän pitää ja-
kaman keskenänne arwalla, jonka Herra
käski antaa niille yhdeksälle sukukunnalle, ja
sille puolelle sukukunnalle;
14. Sillä Rubenin lasten sukukunta, hei-
dän isäinsä huoneen jälkeen, ja Gadin las-
ten sukukunta heidän isäinsä huoneen jäl-
keen, ja puoli Manassen sukukuntaa owat jo
ottaneet osansa. 4 Mos. 32:33.
15. Niin owat ne kaksi sukukuntaa, ja se

puoli sukuntaa saaneet perintöosansa tälle puolen Jordanin, Jerihon kohdalle itää päin.
16. Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
17. Nämät owat miesten nimet, jotka maan pitää teille jakaman: pappi Eleatsar ja Josua Nunin poika. Jos. 14:1. l. 21:1.
18. Siihen pitää myös teidän ottaman yhden päämiehen jokaisesta sukukunnasta, maata jakamaan.
19. Ja nämät owat miesten nimet: Judan sukukunnasta, Caleb Jephunnen poika;
20. Simeonin lasten sukukunnasta, Semuel Amihudin poika;
21. BenJaminin sukukunnasta, Elidad Chislon poika;
22. Danin lasten sukukunnan päämies, Buchi Joglin poika;
23. Josephin lapsista, Manassen sukukunnan päämies, Haniel Ephodin poika;
24. Ephraimin lasten sukukunnan päämies, Kemuel Siphan poika;
25. Sebulonin lasten sukukunnan päämies, Elitsaphan Parnachin poika;
26. Isascharin lasten sukukunnan päämies, Palthiel Assan poika;
27. Asserin lasten sukukunnan päämies, Ahihud Selomin poika;
28. Naphtalin lasten sukukunnan päämies, Pedahel Amihudin poika.
29. Nämät owat ne, kuin Herra käskenyt on Israelin lasten perintöosaa jakamaan Canaan maalla.

35 Luku.

Laki wapakaupungeista ja tapaturmaisten ja elkiwaltaisten miestappajain tutkinnosta ja rangaistuksesta.

Ja Herra puhui Mosekselle, Moabin kedoilla, läsnä Jordania Jerihon kohdalla, sanoen:
2. Käske Israelin lasten antaa Lewitaille kaupungeita asuaksensa, heidän perimisestänsä: niin myös esikaupungit niiden ympärillä antakaat Lewitaille, Jos. 21:2.
3. Että he asuisiwat kaupungeissa, ja pitäisiwät karjansa, tawaransa ja kaikkinaiset eläimensä esikaupungeissa.
4. Esikaupunkein laweus, kuin teidän pitää antaman Lewitaille, pitää oleman tuhannen kyynärätä kaupungin muurista ulos, kaikki ympärinsä.
5. Niin teidän pitää mittaaman kaupungista idän puolelle kaksi tuhatta kyynärätä, ja etelän puolelle kaksi tuhatta kyynärätä, ja lännen puolelle kaksi tuhatta kyynärätä, ja pohjan puolelle kaksi tuhatta kyynärätä, että kaupunki keskellä olis: se pitää oleman heidän esikaupunkinsa.
6. Ja niiden kaupunkein seassa, kuin te annatte Lewitaille, pitää teidän antaman kuusi wapakaupunkia, että se, joka jonkun kuoliaksi lyö, pakenis niihin. Wielä päälliseksi pitää teidän antaman heille kaksi wiidettäkymmentä kaupunkia, 5 Mos. 4:41, rc. Jos. 20:2, rc. l. 21:3.
7. Niin että kaikkiansa kaupunkeita, kuin te annatte Lewitaille, tulee kahdeksan wiidettäkymmentä, esikaupunkeinensa.
8. Ja ne kaupungit, kuin te annatte Israelin lasten omaisuudesta, pitää heille annettaman enämpi siltä, jolla paljo on, ja wähempi siltä, jolla wähempi on: itsekunkin perimisensä jälkeen, joka hänelle jaettu on, pitää antaman Lewitaille kaupungeistansa.
9. Ja Herra puhui Mosekselle, sanoen:
10. Puhu Israelin lapsille ja sano heille: tultuanne Jordanin ylitse Canaan maalle,
11. Pitää teidän walitseman teillenne kaupungeita, jotka teille wapaat kaupungit oleman pitää, joihinka tappaja paetkaan, se kuin jonkun tapaturmasta kuoliaksi lyö. 5 Mos. 19:2, rc.
12. Ja pitää senkaltaiset wapakaupungit oleman teidän seassanne, weren kostajan tähden, ettei tappajan pidä kuoleman, siihen asti että hän koko seurakunnan oikeuden edessä on seisonut.
13. Ja ne kaupungit, kuin teidän antaman pitää, pitää oleman teille kuusi wapakaupunkia.
14. Kolme kaupunkia pitää teidän antaman tälle puolen Jordanin, ja kolme Canaan maalle: ne pitää oleman wapauskaupungit.
15. Sekä Israelin lapsille, että muukalaisille ja huonekuntaisille heidän seassansa, pitää ne kuusi kaupunkia oleman pakoa warten, että sinne pakenis kuka ikänä jonkun sielun tapaturmaisesti lyö.
16. Joka jonkun lyö rautaisella aseella, niin että hän kuolee, hän on miehen tappaja: sen miestappajan pitää totisesti kuoleman. 1 Mos. 9:6. 2 Mos. 21:12.
17. Jos hän paiskaa jonkun kiwellä kuin hänen kädessänsä on, josta kuolla taitaan, ja se kuolee, niin hän on miehen tappaja, ja pitää totisesti kuoleman.
18. Jos hän lyö häntä jollakulla puuaseella, josta taitaan kuolla, ja se kuolee, hän on miehen tappaja, ja pitää totisesti kuoleman.
19. Werenkostajan pitää itse tappaman miehentappajan: kohdatessansa häntä, pitää hänen se kuolettaman.
20. Jos hän syöksee hänen wihasta taikka

paiskaa häntä wäijymisessä, niin että hän kuolee, 5 Mos. 19: 11.

21. Taikka wihasta lyö häntä kädellänsä, niin että hän kuolee, niin pitää sen totisesti kuoleman, joka hänen löi; sillä hän on miehen tappaja. Weren lähimmäinen lanko pitää tappaman hänen kohdatessansa häntä.

22. Mutta jos hän syöksee hänen tapaturmasta ilman wihata, taikka heittää jotakin hänen päällensä ilman wäijymystä, 2 Mos. 21: 13.

23. Taikka heittää häntä kiwellä, josta kuolla taitaan, ja ei sitä nähnyt, niin että hän kuolee, ja ei ole hänen wihamiehensä, ei myös hänelle mitäkään pahaa aikonut:

24. Niin pitää kansan tuomitseman lyöjän ja werenkostajan wälillä, näiden oikeutten jälkeen.

25. Ja kansan pitää wapahtaman miehen tappajan werenkostajan käsistä, antaen hänen tulla wapakaupunkiin jälleen, johonka hän pakeni; ja siellä pitää hänen oleman ylimmäisen papin kuolemaan asti, joka pyhällä öljyllä woideltu on.

26. Mutta jos miehen tappaja rohkiasti menee wapakaupunkinsa rajain ylitse, johonka hän paennut on,

27. Ja werenkostaja löytää hänen ulkona wapakaupunkinsa rajoista, ja lyö hänen kuoliaksi, niin ei pidä hänen sen wereen syypää oleman;

28. Sillä hänen piti wapakaupungissansa oleman ylimmäisen papin kuolemaan asti, ja ylimmäisen papin kuoleman jälkeen tuleman perintömaallensa jälleen.

29. Nämät pitää oleman teille ja teidän lapsillenne oikeuden säädyksi, kaikissa teidän asumasioissanne.

30. Joka lyö jonkun kuoliaksi, se miehen tappaja pitää tapettaman todistajitten suun jälkeen, ja yksi todistaja ei pidä sielua wastaan käysi todistus oleman kuolemaan. 5 Mos. 17: 6. l. 19: 15. Matth. 18: 16. Joh. 8: 17. 2 Cor. 13: 1. Hebr. 10: 28.

31. Ja ei teidän pidä ottaman yhtäkään hintaa miehen tappajan hengen edestä, joka itse pahuudesta on kuoleman matkaan saattanut; sillä hänen pitää totisesti kuoleman.

32. Ja ei pidä teidän yhtäkään hintaa ottaman siltä, kuin wapakaupunkiinsa paennut oli, niin että hän tulis jälleen asumaan maalle ennen papin kuolemata.

33. Ja älkäät saastuttako maata, jossa te asutte; sillä se joka wereen wikapää on, hän saastuttaa maan, ja maa ei taida puhdistettaa werestä, joka siihen wuodatettu on, muutoin kuin sen weren kautta, joka sen wuodattanut on. 1 Mos. 9: 6.

34. Älkäät te saastuttako maata, jossa te asutte, jossa myös minä asun; sillä minä olen Herra, joka asun Israelin lasten seassa.

36 Luku.

Laki tyttärten huolemisesta jollekulle omassa sukukunnassansa.

Ja ylimmäiset isät Gileadin lasten suwusta, Machirin pojan, joka oli Manassen poika, Josephin lasten suwusta, käwiwät edes, ja puhuiwat Mosekselle ja Israelin lasten ylimmäisten isäin päämiesten edessä,

2. Ja sanoiwat: Herra käski minun herrani jakaa maan arwalla Israelin lapsille perittäwäksi. Ja sinä minun herrani olet käskenyt Herran kautta, meidän weljemme Zelophchadin perimyksen antaa hänen tyttärillensä: 4 Mos. 26: 55. l. 27: 1, 8. Jos. 17: 3, 2c.

3. Jos joku Israelin suwusta ottaa heitä emännäksensä, niin tulee heidän perintönsä wähemmäksi, meidän isäimme perinnöstä, ja tulee sen suwun perimyksen tykö, kuhunka he tulewat, ja niin tulee meidän perimyksemme arpa wähetyksi.

4. Koska Israelin lasten ilowuosi tulee, niin tulee heidän perintöosansa sen suwun perimykseen, johonka he tulewat; niin tulee meidän isäimme perimys wähetyksi heidän perinnöstänsä. 3 Mos. 25: 13.

5. Niin käski Moses Israelin lapsille Herran käskyn jälkeen, ja sanoi: Josephin lasten suku on oikein puhunut.

6. Tämä on se kuin Herra käski Zelophchadin tyttärille, ja sanoi: huolkaan kellenkä he tahtowat, kuitenkin niin, että he huolewat isäinsä sukukunnan langoille,

7. Ettei Israelin lasten perimys lankeisi yhdestä suwusta niin toiseen; sillä jokainen Israelin lasten seassa pitää rippuman kiinni isäinsä sukukunnan perimyksessä.

8. Ja kaikki tyttäret, joilla perimys on Israelin lasten suwussa, pitää huoleman jollekulle isänsä suwun langolle, että jokainen Israelin lasten seassa pitäis isänsä perimyksen,

9. Ja ettei perintöosa lankeisi yhdestä sukukunnasta toiseen; mutta jokainen rippukaan omassa perimyksessänsä Israelin lasten sukuin seassa.

10. Niinkuin Herra käski Mosekselle, niin tekiwät Zelophchadin tyttäret:

11. Mahela, Tirtsa, Hogla, Milka, Noa Zelophchadin tyttäret, huoliwat setäinsä pojille.

12. Ja tuliwat emänniksi niille, kuin oli-

wat Manassen Josephin pojan suwusta: niin pysyi heidän perimyksensä sillänsä lankoudessansa, heidän isänsä sukukunnassa.
13. Nämät owat ne käskyt ja oikeudet, joita Herra Moseksen kautta käski Israelin lapsille, Moabin kedoilla, Jordanin tykönä, Jerihon kohdalla.

DEUTERONOMION.

Wiides Moseksen Kirja.

1 Luku.

Moseksen puhe. Kansan matkustukset, tuomarit ja wakojat; tottelemattomuus: rangaistus.

Nämät owat ne sanat, kuin Moses puhui koko Israelille, tällä puolen Jordanin, korwessa, sillä kedolla Punaisen meren kohdalla, Paranin, ja Tophelin, ja Labanin, ja Hatserothin ja Disahabin waiheella,
2. Yksitoistakymmentä päiwäkuntaa Horebista, sitä tietä Seirin wuoren kautta niin Cades Barneaan asti.
3. Ja se tapahtui neljäntenäkymmenentenä wuonna, ensimäisenä päiwänä, ensimäisellä kuukaudella toistakymmentä, että Moses puhui Israelin lapsille kaikki, kuin Herra hänen käski heille puhua.
4. Sittekuin hän oli lyönyt Sihonin Amorealaisten kuninkaan, joka Hesbonissa asui, niin myös Ogin, Basanin kuninkaan, joka Astarothissa Edreissä asui,
4 Mos. 21: 24. l. 21: 33.
5. Tällä puolen Jordanin, Moabin maalla, rupesi Moses selittämään tätä lakia, ja sanoi:
6. Herra meidän Jumalamme puhui meille Horebissa, sanoen: te olette jo kyllä kauwan olleet tällä wuorella;
7. Kääntäkäät teitänne ja menkäät matkaan Amorealaisten wuorelle, ja kaikkein heidän läsnä asuwaistensa tykö, kedoilla, wuorella ja laaksossa etelään päin, ja meren satamissa, Canaan maalle ja Libanoniin, hamaan sen suuren Phratin wirran tykö.
2 Mos. 23: 31.
8. Katso, minä annoin teille maan, joka on teidän edessänne: menkäät ja omistakaat se maa, niinkuin Herra teidän isillenne Abrahamille, Isaachille ja Jacobille wannoi, antaaksensa sen heille ja heidän siemenellensä heidän jälkeensä. 1 Mos. 15: 18. l. 17: 8.
9. Niin minä puhuin teille silloin, sanoen: en minä woi yksinäni kantaa teitä.
2 Mos. 18: 18.
10. Sillä Herra teidän Jumalanne on lisännyt teitä, niin että te tänäpänä olette niin monta, kuin tähdet taiwaassa.
11. Herra teidän isäinne Jumala lisätköön teitä wielä monta tuhatta kertaa enämpi, ja siunatkoon teitä, niinkuin hän teille sanonut on.
12. Kuinka minä yksinäni woin kantaa senkaltaisen waiwan, kuorman ja riidan teiltä?
13. Walitkaat teistänne toimelliset ja ymmärtäwäiset miehet, jotka teidän suwustanne tutut owat, ja minä asetan heitä teidän päämiehiksenne.
14. Niin te wastasitte minua, sanoen: se on hywä asia, jostas puhut tehdäkses.
15. Niin otin minä ne ylimmäiset teidän suwustanne, toimelliset ja tutut miehet, ja asetin teille päämiehiksi, tuhannen, sadan, wiidenkymmenen ja kymmenen päälle, ja esimiehiksi teidän sukukunnissanne.
16. Ja minä käskin teidän tuomareillenne silloin, sanoen: kuulkaat teidän weljejänne, ja tuomitkaat oikein jokaisen miehen ja hänen weljensä waiheella, ja hänen muukalaisensa waiheella. Joh. 7: 24.
17. Ei teidän pidä katsoman yhdenkään muodon jälkeen tuomiossa, waan kuulkaat niin sitä pientä, kuin suurtakin: älkäät peljätkö kenenkään muotoa; sillä tuomio on Jumalan: waan se asia, kuin teille on raskas, antakaat tulla minun eteeni, kuullakseni sitä. 3 Mos. 19: 15. 5 Mos. 16: 19. 2 Aika k. 19: 6. San. l. 18: 5. l. 24: 23. l. 28: 21. Jac. 2: 9.
18. Ja minä käskin teitä siihen aikaan kaikista, kuin teidän tekemän piti.
19. Niin me läksimme Horebista, ja waelsimme kaiken sen suuren ja hirmuisen korwen läpitse, kuin te nähneet olette Amorealaisten wuoren tiellä, niinkuin Herra meidän Jumalamme meille käski. Ja tulimme Cades Barneaan.
20. Niin sanoin minä teille: te olette tulleet Amorealaisten wuoreen asti, jonka Herra meidän Jumalamme antaa meille.
21. Katso sitä maata sinun edessäs, jonka Herra sinun Jumalas sinulle antanut on,

mene ja omista se sinulles, niinkuin Herra
sinun isäis Jumala sinulle sanonut on: älä
pelkää, älä myös hämmästy.
22. Ja te tulitte kaikki minun tyköni, ja sa=
noitte: lähettäkäämme miehet meidän edel=
lämme wakoimaan meille maata, ja meille
asiata ilmoittamaan, ja tietä, jota meidän
sinne menemän pitää, ja kaupungeita, joi=
hinka meidän tuleman pitää.
23. Ja se asia kelpasi minulle: niin otin
minä kaksitoistakymmentä miestä teidän
seastanne, jokaisesta sukukunnasta yhden.
24. Koska ne meniwät matkaansa, ja as=
tuiwat wuorelle, ja tuliwat Eskolin ojaan
asti, niin wakoiwat he sen. 4 Mos. 13:3, 24.
25. Ja ottiwat maan hedelmästä myötän=
sä ja toiwat meille, ja ilmoittiwat meille
asian, ja sanoiwat: maa on hywä, jonka
Herra meidän Jumalamme meille antaa.
26. Mutta et te tahtoneet mennä sinne,
waan olitte wastahakoiset Herran teidän
Jumalanne sanalle,
27. Ja napisitte teidän majoissanne, ja
sanoitte: Herra on meille wihainen, ja on
tuonut meitä ulos Egyptin maalta, antaak=
sensa meitä Amorealaisten käsiin, hukutet=
taa. 4 Mos. 14:2.
28. Kuhunka me menemme? Meidän wel=
jemme owat peljättäneet meidän sydämem=
me, sanoen: se kansa on suurempi ja pitem=
pi meitä, ja ne kaupungit owat suuret ja
warustetut taiwaaseen asti: olemme me
myös nähneet siellä Enakin pojat.
4 Mos. 13:29.
29. Ja minä sanoin teille: älkäät häm=
mästykö, älkäät myös peljästykö heitä;
30. Sillä Herra teidän Jumalanne käy
teidän edellänne, ja sotii teidän edestänne,
niinkuin hän myös tehnyt on Egyptissä
teille teidän silmäinne edessä,
31. Ja korwessa, jossa sinä olet nähnyt,
kuinka Herra sinun Jumalas on sinun kan=
tanut, niinkuin mies kantaa poikansa, kai=
kella sillä tiellä, jota te waeltaneet olette,
siihen asti kuin te tälle paikalle tulitte.
32. Waan et te siitä lukua pitäneet, uskoa
Herran teidän Jumalanne päälle,
33. Joka käwi tiellä teidän edellänne, tie=
dustamaan leirin paikkaa, yöllä tulessa,
osottaen teille tietä, kuin te käwitte, ja päi=
wällä pilwessä. 2 Mos. 13:21. 4 Mos. 10:34.
34. Koska Herra kuuli teidän huutonne,
wihastui hän ja wannoi, sanoen:
35. Ei yksikään tästä pahasta sukukunnasta
pidä näkemän sitä hywää maata, jonka mi=
nä olen wannonut, antaakseni teidän isil=
lenne. 4 Mos. 14:23. l. 26:65. 5 Mos. 2:14. Ps. 95:11.
36. Paitsi Caleb Jephunnen poika, hän
näkee sen, hänelle minä annan sen maan,
jonka päälle hän astunut on, ja myös hä=
nen lapsillensa, että hän uskollisesti seurasi
Herraa.
37. Ja Herra wihastui myös minulle tei=
dän tähtenne, ja sanoi: et sinäkään sinne
tule; 4 Mos. 20:12. l. 27:13, 14. 5 Mos. 3:26, 27.
l. 4:21. l. 34:4.
38. Waan Josua Nunin poika, sinun pal=
welias, hän tulee sinne; wahwista häntä;
sillä hänen pitää asettaman Israelin peri=
mykseensä.
39. Ja teidän lapsenne, jotka te sanoitte
saaliiksi tulewan, ja teidän poikanne, jotka
ei tänäpänä tiedä hywää eli pahaa, he tu=
lewat sinne, ja minä annan sen heille, ja
heidän pitää sen omistaman. 4 Mos. 14:3.
40. Waan palatkaat te ja mentäät kor=
peen, Punaisen meren tietä.
41. Niin te wastasitte, ja sanoitte minulle:
me olemme rikkoneet Herraa wastaan: me
menemme ja sodimme, niinkuin Herra mei=
dän Jumalamme meille käskenyt on. Koska
te siis walmiit olitte, jokainen sota=aseinen=
sa, ja ynseydessä menitte wuorelle,
4 Mos. 14:40, 41.
42. Sanoi Herra minulle: sano heille: ei
teidän pidä sinne menemän, eikä myös soti=
man, sillä en minä ole teidän kanssanne,
ettette lyötäisi teidän wihollistenne edessä.
43. Koska minä näitä teille sanoin, niin et
te kuulleet minua, waan olitte Herran sa=
nalle wastahakoiset, ja olitte röykkiät mene=
mään wuorelle.
44. Niin lähtiwät Amorealaiset, jotka wuo=
rella asuiwat, teitä wastaan, ja ajoiwat tei=
tä takaa niinkuin kimalaiset tekewät, ja löi=
wät teitä maahan Seirissä Hormaan asti.
4 Mos. 14:45.
45. Kuin te sieltä palasitte ja itkitte Her=
ran edessä, niin ei Herra tahtonut kuulla
teidän ääntänne, eikä korwiinsa ottanut.
46. Niin olette te olleet Cadeksessa kauwan
aikaa, niiden päiwäin luwun jälkeen, kuin
te wiiwyitte siellä (odottain wakoojita).

2 Luku.

Edom, Moab, Ammon säästetään. Sihon lyödään.

Silloin me palasimme ja matkustimme
korpeen Punaisen meren tietä, niinkuin Her=
ra minulle sanonut oli, ja waelsimme Sei=
rin wuorta ympäri suuren aikaa.
2. Ja Herra puhui minulle, sanoen:
3. Jo te olette kyllä waeltaneet tätä wuor=
ta ympäri, palatkaat pohjaiseen päin.

4. Ja käske kansalle, sanoen: teidän pitää waeltaman teidän weljenne Esaun lasten rajain ylitse, jotka Seirissä asuwat, ja he pelkääwät teitä; mutta karttakaat teitänne sangen wisusti. 4 Mos. 20: 14, 2c.

5. Älkäät alkako sotaa heitä wastaan; sillä en minä anna teille jalankaan leweyttä heidän maastansa; sillä Esaun lapsille olen minä antanut Seirin wuoren perimiseksi.
1 Mos. 36: 8.

6. Rahalla pitää teidän heiltä ruuan ostaman, jonka te syötte, niin myös weden pitää teidän heiltä rahalla ostaman, jota te juotte.

7. Sillä Herra sinun Jumalas on siunannut sinun, kaikissa sinun kättes töissä, hän tietää sinun matkustukses tässä suuressa korwessa. Jo neljäkymmentä ajastaikaa on Herra sinun Jumalas ollut sinun kanssas, niin ettei sinulta mitään ole puuttunut.

8. Koska me meidän weljemme Esaun lasten tyköä waeltaneet olimme, jotka Seirin wuorella asuiwat, sitä kedon tietä Eleathista ja Etseongaberista, niin palasimme me, ja menimme sitä Moabin korwen tietä.

9. Ja Herra sanoi minulle: älä wahingoitse Moabitaita, älä myös sekoita itseäs sotaan heidän kanssansa; sillä en minä anna sinulle mitäkään hänen maastansa perimiseksi; sillä Lothin lapsille olen minä Arin antanut perimiseksi. 4 Mos. 21: 28.

10. Emimit owat muinen sillä paikalla asuneet, jotka oliwat suuri, wäkewä ja pitkä kansa, niinkuin Enakim. 1 Mos. 14: 5. 4 Mos. 13: 23.

11. He luultiin myös sankareiksi, niinkuin Enakim, ja Moabitat kutsuiwat heitä Emim.

12. Asuiwat myös muinen Horeit Seirissä, ja Esaun lapset ajoiwat pois ja hukuttiwat ne edestänsä, ja asuiwat heidän siassansa: niinkuin Israel teki perintömaassansa, jonka Herra heille antoi.
1 Mos. 14: 6. l. 36: 20.

13. Niin nouskaat nyt, ja matkustakaat Saredin ojan ylitse. Ja me waelsimme Saredin ojan ylitse. 4 Mos. 21: 12.

14. Waan aika, kuin me matkustimme Cades Barneasta, siihen asti kuin me tulimme Saredin ojan ylitse, oli kahdeksan wuotta neljättä kymmentä, siihen asti kuin kaikki sotamiehet leirissä oliwat hukkaantuneet, niinkuin Herra heille wannonut oli.
4 Mos. 14: 29.

15. Sillä Herran käsi oli heitä wastaan, hukuttamaan heitä leirissä, siihen asti kuin hän peräti lopetti heidän.

16. Koska kaikki sotamiehet oliwat loppuneet ja kuolleet kansan seasta,

17. Puhui Herra minulle, ja sanoi:

18. Tänäpänä pitää sinun matkustaman Moabin rajain ylitse, lästä Aria.

19. Ja koskas lähestyt Ammonin lapsia, älä heitä wahingoitse, älä myös sekoita itseäs sotaan heidän kanssansa; sillä en minä anna sinulle Ammonin lasten maata perimiseksi; waan Lothin lapsille olen minä sen antanut perimiseksi. Tuom. 11: 15.

20. Se on myös luettu sankaritten maaksi; sillä sankarit owat muinen siinä asuneet. Ja Ammonitat kutsuwat heidän Samsummim.

21. Sillä he oliwat suuri, wäkewä ja pitkä kansa, niinkuin Enakim. Ja Herra hävitti heitä heidän edestänsä, niin että he ajoiwat heidän ulos, ja asuiwat heidän siassansa.

22. Niinkuin hän oli tehnyt Esaun lapsille Seirin wuorella asuwaisille, heidän edestänsä häwittäissänsä Horeit, niin että he owat heidän ajaneet ulos, ja asuneet heidän siassansa tähän päiwään asti.

23. Awimit asuiwat maankylissä Gatsaan asti; niin Caphtorimit läksiwät Caphtorista ja häwittiwät ne, ja asuiwat heidän siassansa.

24. Nouskaat ja lähtekäät, ja matkustakaat Arnonin ojan ylitse: katso, minä annoin sinun käsiis Sihonin Amorealaisten kuninkaan Hesbonissa, mainensa, rupee siis omistamaan, ja sotimaan häntä wastaan.

25. Tänäpänä minä alan tuottamaan kaiken kansan päälle koko taiwaan alla pelwon ja wapisemisen sinun edessäs, niin että he, sanoman sinusta kuultuansa, pitää wärisemän, ja surulliset oleman sinun edessäs.

26. Niin minä lähetin sanansaattajat korwesta idän puolesta Sihonille Hesbonin kuninkaalle rauhallisilla sanoilla, sanoen:
4 Mos. 21: 21. 5 Mos. 20: 10.

27. Minä tahdon waeltaa sinun maakuntas läpitse, ja niinkuin tie antaa, niin minä waellan: en minä oikialle puolelle enkä wasemmalle poikkee. 4 Mos. 21: 22.

28. Ruokaa pitää sinun rahan edestä antaman minulle syödä, ja wettä rahan edestä juoda: minä käyn waiwoin joudukkaasti sen läpitse.

29. Niinkuin Esaun lapset Seirissä asujat minulle tehneet owat, ja Moabitat Arissa asuwaiset, siihen asti että minä tulen Jordanin ylitse, siihen maahan, jonka Herra meidän Jumalamme antaa meille.

30. Waan ei Sihon Hesbonin kuningas tahtonut meidän antaa waeltaa sen läpitse; sillä Herra sinun Jumalas kowetti hänen mielensä ja paadutti hänen sydämensä, että

Herra tahtoi antaa hänen sinun käsiis, niin-
kuin tänäpäiwänä on. 5 Mos. 29: 7. Amos 2: 9.
31. Ja Herra sanoi minulle: katso, minä
olen ruwennut antamaan Sihonin kunin-
kaan ja hänen maansa sinun etees: rupee
omistamaan ja perintönäs pitämään hänen
maatansa.
32. Ja Sihon lähti sotimaan meitä was-
taan, hän ja kaikki hänen wäkensä Jaht-
saassa.
33. Mutta Herra meidän Jumalamme an-
toi hänen meidän eteemme, ja me löimme
hänen ja hänen lapsensa, ja kaikki hänen wä-
kensä.
34. Ja me otimme silloin kaikki hänen kau-
punkinsa, ja hukutimme kaikki kaupungit,
miehet ja waimot ja lapset, niin ettemme
yhtäkään jättäneet,
35. Paitsi eläimitä, kuin me meillemme
otimme, ja kaupunkein saaliin, kuin me woi-
timme,
36. Hamasta Aroerista Arnonin ojan reu-
nalla, ja siitä kaupungista ojan wieressä,
niin Gileadiin asti. Ei yhtäkään kaupunkia
ollut, joka taisi olla meitä wäkewämpi:
Herra meidän Jumalamme antoi kaikki mei-
dän alamme.
37. Waan Ammonin lasten maahan et
sinä tullut, etkä mihinkään, joka oli Jabbo-
kin ojan tykönä, etkä niihin kaupunkeihin
wuorella, taikka johonkuhun muuhun, josta
Herra meidän Jumalamme meitä käske-
nyt on.

3 Luku.

Ogin waltakunta. Rubenin, Gadin ja Manassen osa. Mosesen rukous.

Ja me palasimme ja menimme Basanin
tietä: niin Og Basanin kuningas läksi kai-
ken wäkensä kanssa meitä wastaan sotimaan
Edrein tykönä. 4 Mos. 21: 33. 5 Mos. 29: 7.
2. Mutta Herra sanoi minulle: älä pelkää
häntä; sillä minä olen antanut hänen sinun
käsiis ja kaiken hänen wäkensä ja hänen
maansa, ja sinun pitää tekemän hänen kans-
sansa, niinkuin sinä teit Sihonin Amorea-
laisten kuninkaan kanssa, joka Hesbonissa
asui. 4 Mos. 21: 24.
3. Ja niin Herra meidän Jumalamme
antoi kuningas Ogin Basanista meidän kä-
siimme, ynnä kaiken hänen wäkensä kanssa,
ja me löimme hänen siihen asti, ettei hä-
nelle yhtäkään jäänyt. 4 Mos. 21: 35.
4. Ja silloin me otimme kaikki hänen kau-
punkinsa, ja ei ollut hänellä yhtään kaupun-
kia, jota emme häneltä ottaneet pois: kuusi-
kymmentä kaupunkia, ja koko Argobin maa-
kunnan, joka oli Basanissa Ogin waltakun-
nassa.
5. Ja kaikki nämät kaupungit oliwat wah-
wistetut korkeilla muureilla, porteilla, ja
teljillä, ilman monta muuta kaupunkia, jot-
ka oliwat erinäiset maankylät.
6. Jotka me kaikki maahan kukistimme,
niinkuin me Sihonille Hesbonin kuninkaalle
teimme: me häwitimme kaiken kaupungin
miehet, waimot ja myös lapset;
7. Waan kaikki eläimet, ja kaiken saaliin
kaupungeista, otimme me meillemme.
5 Mos. 20: 14.
8. Ja niin me otimme siihen aikaan sen
maan kahden Amorealaisten kuninkaan kä-
destä, sillä puolen Jordanin, Arnonin ojas-
ta niin Hermonin wuoreen asti,
9. Jonka Sidonitilaiset Hermon Sirio-
niksi kutsuiwat, mutta Amorealaiset kutsui-
wat sen Seniriksi,
10. Ja kaikki ne kaupungit lakialla, ja koko
Gileadin, ja koko Basanin, Salchaan ja
Edreiin asti, Ogin waltakunnassa Basanin
kaupungit.
11. Sillä kuningas Og Basanista oli ai-
noastansa jäänyt niistä muista jankareista,
katso, hänen wuoteensa, se rautainen wuode,
eikö se ole Ammonin lasten Rabbathissa?
joka on yhdeksän kyynärätä pitkä, ja neljää
kyynärätä lawia, miehen kyynärpään pi-
tuudella.
12. Ja niin me siihen aikaan sen maan
meillemme omistimme: Aroerista Arnonin
ojan tykoä, ja puolen Gileadin mäkeä, ja
sen kaupungit, annoin minä Rubenitiläisille
ja Gaditilaisille.
4 Mos. 32: 33. 5 Mos. 29: 8. Jos. 12: 1. l. 13: 1.
13. Mutta se kuin Gileadista oli ylitse, ja
koko Basanin Ogin waltakunnan annoin
minä puolelle Manassen sukukunnalle, kai-
ken Argobin maakunnan, koko Basanin
kanssa, joka kutsutaan jankarein maaksi.
14. Jair Manassen poika sai koko Argobin
maakunnan Gessurin ja Machatin maan
ääriin, ja kutsui Basanin oman nimensä
jälkeen Jairin kyliksi, tähän päiwään asti.
4 Mos. 32: 41.
15. Mutta Machirille minä annoin Gilea-
din. 4 Mos. 32: 39.
16. Ja Rubenitiläisille ja Gaditilaisille
annoin minä osan Gileadista, Arnonin
ojaan asti, keskelle sitä ojaa, kussa raja on,
niin Jabbokin ojaan asti, jossa Ammonin
lasten raja on,
17. Niin myös sen kedon ja Jordanin ja
rajan, Cinerethistä niin kedon mereen asti,

se on suolainen meri, Pisgan wuoren alaisella puolen, itää kohden. 4 Mos. 34: 11, 12.
18. Ja minä käskin teitä sillä ajalla, ja sanoin: Herra teidän Jumalanne on antanut teille tämän maan omistaaksenne: menkäät aseinenne teidän weljeinne Israelin lasten edellä, kaikki te, kuin wäkewät olette (sotaan menemään), 4 Mos. 32: 17.
19. Paitsi teidän emännitänne, lapsianne ja myös karjaanne, (sillä minä tiedän teillä olewan paljo karjaa) antakaat niiden olla teidän kaupungeissanne, jotka minä teille antanut olen,
20. Siihen asti että Herra myös teidän weljennekin saattaa lepoon, niinkuin teidänkin, että hekin omistaisiwat sen maan, jonka Herra teidän Jumalanne heille antawa on tuolla puolen Jordanin: sitte te palajatte kukin teidän omaisuuteenne, kuin minä teille antanut olen. Jos. 22: 4.
21. Ja minä käskin Josualle sillä ajalla, sanoen: sinun silmäs owat nähneet kaikki, mitä Herra teidän Jumalanne näille kahdelle kuninkaalle on tehnyt; niin hän myös kaikille waltakunnille on tekewä, kuhunka sinä menet. 4 Mos. 27: 18, 22.
22. Älkäät heitä peljätkö: sillä Herra teidän Jumalanne itse sotii teidän edestänne.
23. Ja minä rukoilin Herraa siihen aikaan, sanoen:
24. Herra, Herra, sinä olet ruwennut ilmoittamaan sinun palwelialles sinun kunnias ja sinun wahwan kätes; sillä kuka on Jumala taiwaassa eli maassa, joka taitaa sinun tekos ja wäkes perään tehdä?
Ps. 86: 8. Ps. 89: 7.
25. Anna nyt minun mennä katsomaan sitä hywää maata sillä puolen Jordanin, niitä hywiä wuoria ja Libanonia.
26. Mutta Herra wihastui minun päälleni teidän tähtenne, ja ei kuullut minun rukoustani; mutta sanoi minulle: sinulla on kyllä, älä minulle siitä asiasta enämpi puhu.
4 Mos. 20: 12. 5 Mos. 1: 37. l. 4: 21. l. 31: 2. l. 34: 4.
27. Astu Pisgan kukkulalle, ja nosta silmäs länteen päin, pohjaan päin, lounaseen päin ja itään päin, ja katso silmilläs; sillä ei sinun pidä menemän tämän Jordanin ylitse.
28. Mutta käske Josualle ja wahwista häntä, ja rohwaise häntä; sillä hänen pitää menemän ylitse, tämän kansan edellä, ja pitää heille omistaman perinnöksi sen maan, jonka sinä näet. Jos. 14: 1.
29. Ja me olimme siinä laaksossa, joka on Peorin huoneen kohdalla.

4 Luku.

Kuuliaisuuden ja epäjumalisuuden palkka. Eroitetaan kolme wapaakaupunkia.

Ja kuule nyt, Israel, ne säädyt ja oikeudet, kuin minä teille opetan tehdäksenne, että te eläisitte ja tulisitte ja omistaisitte maan, jonka Herra teidän isäinne Jumala teille on antawa.
2. Ei teidän pidä mitään lisäämän siihen sanaan, kuin minä teille käsken, ja ei pidä myös teidän mitään siitä ottaman pois, kätkeäksenne Herran teidän Jumalanne käskyjä, kuin minä teille käsken.
5 Mos. 12: 32. Jos. 1: 7. San. l. 30: 6. Ilm. k. 22: 18, 19.
3. Teidän silmänne owat nähneet, mitä Herra tehnyt on BaalPeorille; sillä kaikki, jotka seurasiwat BaalPeoria, on Herra sinun Jumalas hukuttanut teidän seastanne.
4 Mos. 25: 3, 4. Jos. 22: 17.
4. Waan te, jotka riputte kiinni Herrassa teidän Jumalassanne, te elätte kaikki tänäpänä.
5. Katso, minä opetin teille käskyt ja oikeudet, niinkuin Herra minun Jumalani minulle käskenyt on, niin tehdäksenne maalla, johonka te tulewat olette, omistamaan sitä.
6. Niin pitäkäät siis ja tehkäät ne; sillä tämä on teidän ymmärryksenne ja toimellisuutenne kaikkein kansain edessä, koska he kuulewat kaikki nämät käskyt, niin he sanowat: tämä suuri kansa ainoastaan on toimellinen ja kuuluisa kansa.
7. Sillä kuka kansa on niin suuri, jolle Jumala niin lähestyy, niinkuin Herra meidän Jumalamme, niin usein kuin me häntä rukoilemme? Ps. 145: 18. Ps. 147: 19, 20.
8. Ja kuka on niin ylistettäwä kansa, jolla niin hurskaat säädyt ja käskyt owat, niinkuin kaikki tämä laki on, jonka minä teille tänäpänä annan?
9. Niin karta sinuas ja warjele sinun sielus sangen wisusti, ettet sinä unhottaisi niitä asioita, jotka sinun silmäs owat nähneet, ja ettei ne läksisi sinun sydämestäs kaikkena sinun elinaikanas: ja sinun pitää niitä julistaman lapsilles ja lastes lapsille. 5 Mos. 6: 7.
10. Ja myös sitä päiwää, koskas seisoit Herran sinun Jumalas edessä Horebissa, koska Herra sanoi minulle: kokoa minulle kansa, antaakseni heidän kuulla minun sanojani, jotka heidän pitää oppiman, että he pelkäisiwät minua kaikkena heidän elinaikanansa maan päällä, ja opettaisiwat heidän lapsiansa.
11. Ja te astuitte edes, ja seisoitte alhaalla wuoren tykönä, ja wuori paloi taiwaa=

seen asti, ja siellä oli pimeys, pilwi ja synkeys. 2 Mos. 19:16.

12. Ja Herra puhui teille keskeltä tulta: puheen äänen te kuulitte, mutta ette yhtäkään kuwaa nähneet, waan äänen.

13. Ja hän ilmoitti teille liittonsa, jonka hän teidän tehdä käski: ne kymmenet sanat, ja kirjoitti ne kahteen kiwiseen tauluun. 2 Mos. 31:18. l. 34:28.

14. Ja Herra käski minun silloin opettaa teille säädyt ja oikeudet, teidän niitä tehdäksenne siinä maassa, johon te menette omistamaan sitä.

15. Warjelkaat siis teidän sielujanne sangen wisusti; sillä et te ole yhtäkään kuwaa nähneet sinä päiwänä, jona Herra puhui teille, keskeltä tulta, Horebissa,

16. Ettette turmelisi teitänne, ja tekisi teillenne kuwaa, jonkun muotoista, miehen eli waimon kaltaista, 2 Mos. 20:4.

17. Jonkun eläimen kaltaista, joka on maan päällä, jonkun linnun kaltaista, joka lentää taiwaan alla;

18. Eli jonkun madon muotoa maan päällä, eli jonkun kalan muotoa, joka on wedessä maan alla,

19. Ja ettet sinä myös nostaisi silmiäs taiwaaseen päin, ja katselisi aurinkoa, kuuta ja tähtejä, ja kaikkea taiwaan sotajoukkoa, ja tulisi kehoitetuksi kumartamaan ja palwelemaan heitä, jotka Herra sinun Jumalas jakanut on kaikille kansoille koko taiwaan alla.

20. Mutta teidän on Herra ottanut ja johdattanut ulos rautapätsistä Egyptistä, että te olisitte hänelle perintökansa, niinkuin se myös on tänäpänä.

21. Ja Herra wihastui minun päälleni teidän puheenne tähden, niin että hän wannoi, ettei minun pitänyt menemän Jordanin ylitse, eli tuleman siihen hywään maahan, jonka Herra sinun Jumalas antaa sinulle perinnöksi. 4 Mos. 20:12. 5 Mos. 1:37. l. 3:26. l. 34:4.

22. Waan minun pitää kuoleman tässä maassa, ja ei minun pidä käymän Jordanin ylitse; mutta te käytte sen ylitse ja omistatte sen hywän maan.

23. Niin kawahtakaat itseänne, ettette Herran teidän Jumalanne liittoa unhottaisi, jonka hän teidän kanssanne on tehnyt; ja älkäät tehkö kuwaa jonkun muotoista, niinkuin Herra sinun Jumalas sinulta kieltänyt on.

24. Sillä Herra sinun Jumalas on kuluttawainen tuli, ja kiiwas Jumala. 5 Mos. 9:3. Hebr. 12:29.

25. Koska sinä siität lapsia, ja lasten lapsia, ja te wanhenette maassa ja turmelette itsenne, ja teette itsellenne kuwia jonkun muotoisia, niin että te teette pahaa Herran teidän Jumalanne edessä, ja wihoitatte hänen,

26. Niin minä tänäpänä kutsun taiwaat ja maan todistajaksi teitä wastaan, että teidän pitää äkistä peräti hukkuman siitä maasta, johonka te menette Jordanin ylitse, omistamaan sitä. Ei teidän pidä kauwan elämän siinä, waan te pitää peräti hukutettaman, 5 Mos. 30:19. 3 Mos. 26:14, rc. 5 Mos. 28:15, rc.

27. Ja Herra hajoittaa teitä kansain sekaan, ja te tulette wähäksi kansaksi, jätetyksi pakanoitten sekaan, kuhunka Herra wie teidän. 5 Mos. 28:62.

28. Siellä pitää teidän palweleman epäjumalia, jotka ihmisten käsialat owat: puita ja kiwiä, jotka eikä näe, eikä kuule, eikä syö, eikä haista. Ps. 115:4, rc. Ps. 135:15, rc.

29. Jos sinä silloin siellä etsit Herraa sinun Jumalatas, niin sinä löydät hänen, koska sinä etsit häntä kaikesta sydämestäs, ja kaikesta sielustas. Hos. 3:5.

30. Koskas ahdistetaan, ja nämät kaikki sinun päälles tulewat, niin sinä wiimeisinä päiwinä palajat Herran sinun Jumalas tykö, ja kuulet hänen ääntänsä.

31. Sillä Herra sinun Jumalas on armollinen Jumala: ei hän sinua hyljää, eikä kadota sinua, ja ei hän unhota sinun isäis liittoa, jonka hän heille wannonut on.

32. Kysele entisiä aikoja, jotka owat olleet sinun edelläs, siitä päiwästä, jona Jumala loi ihmisen maan päälle, ja siitä yhdestä taiwaan äärestä niin toiseen ääreen: jos ikänä niin suuri asia tapahtunut on, eli senkaltainen on ikänä kuultu.

33. Onko joku kansa kuullut Jumalan äänen puhuwan tulen keskeltä, niinkuin sinä kuullut olet, ja on elänyt? 2 Mos. 19:18, 19.

34. Eli onko Jumala koetellut mennäksensä ottamaan hänellensä kansaa kansan seasta, kiusauksilla, ja tunnustähdeillä, ja ihmeillä, ja sodalla, ja wäkewällä kädellä, ja ojetulla käsiwarrella ja suurilla peljästyksillä, niinkuin Herra teidän Jumalanne kaikki nämät tehnyt on teille Egyptissä sinun silmäis edessä?

35. Nämät olet sinä nähnyt, tietääkses että Herra on ainoastaan Jumala; ja paitsi häntä ei yksikään muu. 5 Mos. 32:39.

36. Taiwaasta on hän antanut sinun kuulla äänensä, opettaaksensa sinua, ja maalla on hän antanut sinun nähdä suuren tulensa, ja tulen keskeltä olet sinä kuullut hänen sanansa.

37. Että hän sinun isiäs on rakastanut, ja heidän siemeniänsä on walinnut heidän jälkeensä; ja wienyt ulos sinun Egyptin maasta kaswoillansa, ja suurella woimallansa, 2 Mos. 13:16.
38. Ajamaan ulos sinun edestäs suuret kansat, wäkewämmät sinua, johdattaaksensa sinua siihen, ja antaaksensa sinulle heidän maansa perinnöksi, kuin se tänäpänä tapahtunut on.
39. Niin tiedä siis tänäpänä, ja pane mielees, että Herra on Jumala ylhäällä taiwaassa, ja alhaalla maassa, ja ei yksikään muu,
40. Ettäs pidät hänen säätynsä ja käskynsä, kuin minä tänäpänä sinulle käsken, niin että sinun ja sinun lapsilles sinun jälkees hywin käwis, ja ettäs olisit pitkäijällinen maassa, jonka Herra sinun Jumalas sinulle antaa ikäpäiwikses.
41. Silloin eroitti Moses kolme kaupunkia, sillä puolen Jordanin auringon nousemisen puoleen, 4 Mos. 35:6, 14. 5 Mos. 19:2. Jos. 30:2, 8.
42. Että sinne pakenis, joka tietämätä lähimmäisensä kuoliaksi löis ja ei ennen ole ollut hänen wihamiehensä; että hän pakenis yhteen niistä kaupungeista, ja eläis.
43. Kuin oli Betser korwessa, lakialla maalla Rubenitain seassa, ja Ramoth Gileadissa Gaditain seassa, ja Goan Basanissa Manassitain seassa.
44. Tämä on se laki, jonka Moses Israelin lasten eteen pani.
45. Ja nämät owat todistukset, säädyt ja oikeudet, kuin Moses sanoi Israelin lapsille, lähdettyänsä Egyptistä,
46. Sillä puolen Jordanin, siinä laaksossa Peorin huonetta kohden, Sihonin Amorealaisten kuninkaan maalla, joka Hesbonissa asui, jonka Moses ja Israelin lapset löiwät lähdettyänsä Egyptistä, 4 Mos. 21:24. 5 Mos. 1:4.
47. Ja omistiwat hänen maansa, niin myös Ogin Basanin kuninkaan maan, kahden Amorealaisten kuninkaan, jotka sillä puolen Jordanin asuiwat, auringon ylönemistä päin, 5 Mos. 3:3.
48. Aroerista Arnonin ojan reunalla, Sionin wuoreen asti, se on Hermon;
49. Ja kaiken lakian maan sillä puolen Jordanin itään päin, lakeuden mereen asti, Pisgan wuoren alaisella puolen. 5 Mos. 3:17.

5 Luku.

Horebissa tehty liitto. Kymmenen käskyä. Neuwo kuuliaisuuteen.

Ja Moses kutsui koko Israelin, ja sanoi heille: kuule Israel näitä säätyjä ja oikeuksia, jotka minä tänäpänä puhun teidän korwainne kuullen, ja oppikaat ne, ja pitäkäät ne, tehdäksenne niiden jälkeen.
2. Herra meidän Jumalamme teki liiton meidän kanssamme Horebissa. 2 Mos. 19:5.
3. Ei tehnyt Herra tätä liittoa meidän isäimme kanssa, waan meidän kanssamme, jotka nyt tässä olemme tänäpänä, ja kaikki elämme.
4. Herra puhui kaswoista kaswoihin teidän kanssanne wuorella, tulen keskeltä.
5. Silloin minä seisoin Herran ja teidän waiheellanne, ilmoittamassa teille Herran sanaa; sillä te pelkäsitte tulta, ja ette nousneet wuorelle, ja hän sanoi: 2 Mos. 19:16. l. 20:18.
6. Minä (olen) Herra sinun Jumalas, joka sinun Egyptin maalta orjuuden huoneesta ulos wienyt olen. 2 Mos. 20:2.
7. Ei sinun pidä pitämän muita jumalita minun edessäni. Ps. 81:10. Ps. 97:7.
8. Ei sinun pidä kuwaa tekemän sinulles jonkun muotoiseksi, kuin ylhäällä taiwaassa on, eli alhaalla maassa, elikkä wesissä maan alla.
9. Ei sinun pidä niitä kumartaman, eikä palweleman niitä; sillä minä olen Herra sinun jumalas, kiiwas Jumala, joka kostan lapsille isäin rikokset, kolmanteen ja neljänteen polween niille, jotka minua wihaawat, 2 Mos. 34:7. Jer. 32:18.
10. Ja teen laupiuden monelle tuhannelle, jotka minua rakastawat, ja minun käskyni pitäwät.
11. Ei sinun pidä turhaan lausuman Herran sinun Jumalas nimeä; sillä ei Herra pidä sitä rankaisemata, joka hänen nimensä turhaan lausuu.
12. Sinun pitää lepopäiwän pitämän, ettäs sen pyhittäisit, niinkuin Herra sinun Jumalas sinun käski: 2 Mos. 20:8.
13. Kuusi päiwää pitää sinun työtä tekemän, ja kaikki sinun asias toimittaman;
14. Mutta seitsemäs päiwä on Herran sinun Jumalas lepopäiwä: silloin ei sinun pidä mitään työtä tekemän, eikä sinun poikas, eikä sinun tyttäres, eikä sinun palwelias, eikä sinun piikas, eikä sinun härkäs, eikä aasis, eikä yksikään sinun karjas, eikä sinun muukalaises, joka sinun porteis sisällä on, että sinun palwelias ja piikas lewossa olisiwat niinkuin sinäkin. 1 Mos. 2:2. Hes. 20:12. Hebr. 4:4.
15. Ja muista, että sinäkin olit orja Egyptin maalla, ja Herra sinun Jumalas johdatti sinun sieltä wäkewällä kädellä ja ojetulla käsiwarrella. Sentähden Herra

sinun Jumalas käski sinun pitää lepopäi-
wän.
16. Sinun pitää kunnioittaman sinun
isääs ja äitiäs, niinkuin Herra sinun Ju-
malas on sinun käskenyt, ettäs kauwan eläi-
sit, ja menestyisit siinä maassa, jonka Herra
sinun Jumalas sinulle antaa.
2 Mos. 20:12. Matth. 15:4. Marc. 7:10. Eph. 6:2.
17. Ei sinun pidä tappaman.
2 Mos. 20:13. Matth. 5:21. Rom. 13:9.
18. Ei sinun pidä huorin tekemän.
2 Mos. 20:14. Matth. 5:27. Luc. 18:20.
19. Ei sinun pidä warastaman. 2 Mos. 20:15.
20. Ei sinun pidä wäärää todistusta sa-
noman sinun lähimmäistäs wastaan.
2 Mos. 20:16. Rom. 13:9.
21. Ei sinun pidä himoitseman sinun lä-
himmäises emäntätä. Ei sinun pidä himoit-
seman sinun lähimmäises huonetta, hänen
peltoansa, palweliatansa, piikaansa, här-
käänsä, aasiansa, ja mitä ikänä sinun lähim-
mäises on. 2 Mos. 20:17. Rom. 7:7. Jac. 1:14, 15.
22. Nämät owat ne sanat, jotka Herra
puhui kaikelle teidän seurakunnallenne wuo-
rella, tulesta, pilwestä ja synkeydestä suu-
rella äänellä, ja ei siihen enää lisännyt, ja
kirjoitti ne kahteen kiwiseen tauluun, ja an-
toi ne minulle.
23. Ja tapahtui, koska te äänen kuulitte
pimeyden keskeltä, ja wuori paloi tulesta,
niin te tulitte minun tyköni, kaikki päämie-
het ja wanhimmat teidän suwustanne,
24. Ja sanoitte: katso Herra meidän Ju-
malamme on osottanut meille kunniansa ja
suuruutensa, ja me kuulimme hänen äänen-
sä tulesta. Tänäpänä me näimme Juma-
lan puhuwan ihmisille, ja heidän elämään
jääwän. 2 Mos. 19:19. 5 Mos. 4:33.
25. Ja miksi meidän nyt pitää kuoleman,
että tämä suuri tuli pitää kuluttaman mei-
dän? Jos me useemmin kuulemme Herran
meidän Jumalamme äänen, niin me kuo-
lemme.
26. Sillä mikä on kaikki liha, että se kuu-
lis eläwän Jumalan äänen tulesta puhu-
wan, niinkuin me, ja jäis elämään?
Tuom. 13:22.
27. Lähesty sinä ja kuule kaikki, mitä Her-
ra meidän Jumalamme sanoo, ja sano sinä
meille kaikki, mitä Herra meidän Jumalam-
me sinun kanssas puhuu, niin me tahdom-
me kuulla ja tehdä niitä.
28. Ja Herra kuuli teidän sanainne äänen,
kuin te puhuitte minun kanssani, ja Herra
sanoi minulle: minä kuulin tämän kansan
puheen äänen, kuin he puhuiwat sinun kans-
sas: se on kaikki hywä, kuin he puhuiwat.
29. Joska heillä olis senkaltainen sydän,
pelkäämään minua ja kätkemään kaikki mi-
nun käskyni kaikkena heidän elinaikanansa,
että heille menestyis ja heidän lapsillensa
ijankaikkisesti! Ps. 81:14.
30. Mene siis ja sano heille: palaitkaat ko-
tianne teidän majoihinne.
31. Mutta sinun pitää seisoman tässä mi-
nun edessäni, että minä puhun sinun kans-
sas kaikki käskyt, säädyt ja oikeudet, jotka
sinun pitää heille opettaman, että he tekisi-
wät niiden jälkeen, siinä maassa, jonka mi-
nä heille annan heidän omistaaksensa.
32. Niin pitäkäät nämät ja tehkäät niin-
kuin Herra teidän Jumalanne teidän käski,
ja älkäät poiketko oikialle eikä wasemmalle
puolelle;
33. Waan waeltakaat kaikkia niitä teitä,
kuin Herra teidän Jumalanne teille käski,
että te eläisitte ja menestyisitte, ja olisitte
pitkäijälliset siinä maassa, jonka te omistatte.

6 Luku.

Jumala on rakastettawa ja peljättäwä. Kuinka lapsihin jumalisuutta opetettakoon.

Nämät owat ne käskyt, säädyt ja oikeudet,
jotka Herra teidän Jumalanne käski opettaa
teille tehdäksenne siinä maassa, kuhunka te
menette omistamaan sitä.
2. Ettäs pelkäät Herraa sinun Jumalatas,
ja pidät kaikki hänen säätynsä ja käskynsä,
kuin minä käsken sinulle, sinä ja sinun lap-
ses, ja sinun lastes lapset, kaikkena sinun elin-
aikanas, ettäs kauwan eläisit.
3. Israel, sinun pitää kuuleman ja pitä-
män, niin että sinä myös teet sen jälkeen,
että sinulle hywin käwis, ja te tulisitte pal-
jon lisätyksi; niinkuin Herra sinun isäis Ju-
mala sinulle on luwannut maan, jossa ries-
kaa ja hunajata wuotaa.
4. Kuule Israel, Herra meidän Juma-
lamme on yksi (ainoa) Herra.
5 Mos. 4:35. Marc. 12:29.
5. Ja sinun pitää rakastaman Herraa
sinun Jumalatas, kaikesta sydämestäs, ja
kaikesta sielustas, ja kaikesta woimastas.
Matth. 22:37. Marc. 12:30. Luc. 10:27.
6. Ja nämät sanat, jotka minä käsken
sinulle tänäpänä, pitää sinun sydämees pa-
neman,
7. Ja teroittaman ne sinun lapsilles, ja
niistä puhuman, huoneessa istuissas ja tiellä
käydessäs, maata pannessas ja noustessas.
8. Ja sinun pitää sitoman ne merkiksi kä-
tees, ja ne pitää oleman sinulle muistoksi
sinun silmäis edessä.
2 Mos. 13:16. 5 Mos. 11:18. San. l. 3:3. l. 6:21. l. 7:3.

9. Ja sinun pitää kirjoittaman ne huonees pihtipieliin ja portteihis,
10. Koska Herra sinun Jumalas johdattaa sinun sille maalle, kuin hän sinun isilles, Abrahamille, Isaachille ja Jacobille on wannonut sinulle antaaksensa, suuret ja jalot kaupungit, joita et sinä rakentanut,
Jos. 24: 13.
11. Ja huoneet täynnä kaikkea hywyyttä, joita et sinä itse täyttänyt, ja wuojonkiwiset kaiwot, joita et sinä itse kaiwanut, ja wiinamäet ja öljymäet, joita et sinä itse istuttanut, että sinä syöt ja rawitaan. 5 Mos. 8: 10.
12. Niin ota waari, ettet sinä unhota Herraa, joka sinun Egyptin maalta orjuuden huoneesta on johdattanut ulos.
13. Mutta sinun pitää pelkäämän Herraa sinun Jumalatas ja palweleman häntä, ja hänen nimensä kautta pitää sinun wannoman. 5 Mos. 10: 12, 20. l. 13: 4. Matth. 4: 10. Luc. 4: 8.
14. Ei teidän pidä seuraaman muukalaisia jumalia, niiden kansain jumalista, jotka teidän ympärillänne owat.
15. Sillä Herra sinun Jumalas on kiiwas Jumala teidän keskellänne, ettei Herran sinun Jumalas wiha julmistuisi sinun päälles, ja hukuttaisi sinua maasta.
16. Ei teidän pidä kiusaaman Herraa teidän Jumalatanne, niinkuin te häntä kiusasitte Massassa; 2 Mos. 17: 7. Matth. 4: 7. Luc. 4: 12.
17. Mutta pitämän uskollisesti Herran teidän Jumalanne käskyt, niin myös hänen todistuksensa ja hänen säätynsä, kuin hän sinulle käskenyt on,
18. Ettäs teet sitä kuin oikia ja hywä on Herran edessä, että sinulle hywin käwis, ja tulisit sisälle ja omistaisit sen hywän maan, josta Herra wannoi sinun isilles,
19. Että hän karkoittais kaikki wiholliset sinun edestäs, niinkuin Herra sanonut on.
20. Koska poikas tästälähin kysyy sinulta, sanoen: mitkä todistukset ja säädyt ja oikeudet nämät owat, jotka Herra meidän Jumalamme teille käskenyt on?
21. Niin sinun pitää sanoman pojalles: me olimme Pharaon orjat Egyptissä; mutta Herra johdatti meidän ulos Egyptistä wäkewällä kädellä.
22. Ja Herra teki suuria ja pahoja tunnustähtejä ja ihmeitä Egyptille, Pharaolle, ja kaikelle hänen huoneellensa, meidän silmäimme edessä.
23. Ja johdatti meidän sieltä, että hän weis meitä, ja antais meille sen maan, kuin hän wannoi meidän isillemme.
24. Ja Herra käski meitä tekemään kaikkein näiden säätyin jälkeen, peljäten Herraa meidän Jumalatamme, että meille hywin käwis kaikkena meidän elinaikanamme, niinkuin myös tänäpänä käy.
25. Ja sen pitää oleman meille wanhurskaudeksi, jos me pidämme ja teemme kaikki nämät käskyt Herran meidän Jumalamme edessä, niinkuin hän meille on käskenyt.

7 Luku.

Canaan häwitetään. Israel walitaan, siunataan. Rohwaistus pakanoita wastaan.

Koska Herra sinun Jumalas wie sinun sihen maahan, johon sinä tulet omistamaan sitä, ja ajaa paljon kansaa ulos sinun edestäs: Hethealaiset, Girgosealaiset, Amorealaiset, Cananealaiset, Pheresealaiset, Hewealaiset ja Jebusealaiset, seitsemän kansaa, jotka sinua suuremmat ja wäkewämmät owat;
5 Mos. 31: 3.
2. Ja koska Herra sinun Jumalas antaa heidän sinun etees, ja sinä lyöt heitä, niin sinun pitää peräti hukuttaman heitä, niinkuin kirotuita, ja ei tekemän yhtäkään liittoa heidän kanssansa, eikä armahtaman heitä.
2 Mos. 23: 32. l. 34: 12. 5 Mos. 20: 16, 17.
3. Ja ei sinun pidä heimolaisuuteen antaman sinuas heidän kanssansa: sinun tyttäritäs ei sinun pidä antaman heidän pojillensa, ja heidän tyttäritänsä ei pidä sinun ottaman pojilles. Jos. 23: 12.
4. Sillä he wiettelewät sinun poikas minun tyköäni, palwelemaan muukalaisia jumalia; niin julmistuu Herran wiha teidän päällenne ja nopiasti hukuttaa teidän.
5. Mutta näin pitää teidän tekemän heille: heidän altarinsa pitää teidän kukistaman ja heidän patsaansa rikkoman, niin myös heidän metsistönsä hakkaaman, ja heidän epäjumalansa kuwat tulella polttaman.
2 Mos. 23: 24. l. 34: 13. 5 Mos. 12: 2.
6. Sillä sinä olet pyhä kansa Herralle sinun Jumalalles: sinun on Herra sinun Jumalas walinnut omaksi kansaksensa kaikista kansoista, kuin asuwat maan päällä.
2 Mos. 19: 5. 5 Mos. 14: 2. l. 26: 18. 1 Piet. 2: 9.
7. Ei ole Herra mielistynyt teihin ja walinnut teitä sentähden, että teidän lukunne on suurempi kuin kaikkein muiden kansain; sillä sinä olet wähin kaikista kansoista.
8. Mutta että Herra rakasti teitä ja pitää walansa, jonka hän wannoi teidän isillenne, johdatti hän teidän ulos wäkewällä kädellä ja wapahti teidän orjuuden huoneesta, Pharaon Egyptin kuninkaan kädestä. 5 Mos. 10: 15.
9. Niin sinun pitää tietämän, että Herra sinun Jumalas on Jumala, uskollinen Jumala, pitäwäinen liiton ja laupiuden niiden

kanssa, jotka häntä rakastawat ja pitäwät hänen käskynsä, tuhanteen polween,

2 Mos. 20:6. l. 34:7. 5 Mos. 5:9, 10.

10. Ja kostaa niille, jotka häntä wihaawat, kaswoinsa edessä, niin että hän hukuttaa heitä, ja ei wiiwy kostamasta niille kaswoinsa edessä, jotka häntä wihaawat.

11. Niin pidä ne käskyt, säädyt ja oikeudet, jotka minä sinulle käsken tänäpänä tehdäkses niitä.

12. Ja koska te nämät oikeudet kuulette, ja pidätte, ja teette ne, niin myös Herra sinun Jumalas pitää sinulle sen liiton ja laupiuden, jonka hän wannoi sinun isilles,

3 Mos. 26:3, ꝛc. 5 Mos. 28:1, ꝛc.

13. Ja rakastaa sinua, ja siunaa sinun, ja enäntää sinun, ja siunaa sinun ruumiis hedelmän, ja sinun maas hedelmän, sinun jywäs, wiinas ja öljys, sikiät sinun karjastas, ja laumat sinun lampaistas, siinä maassa, jonka hän sinun isilles wannoi sinulle antaaksensa.

14. Sinun pitää oleman siunatun kaikista kansoista. Ei yksikään hedelmätöin pidä sinun seassas oleman, eikä sinun karjas seassa. 2 Mos. 23:26.

15. Ja Herra ottaa sinulta pois kaikki sairaudet: ei hän yhtäkään Egyptin pahaa tautia, jotka sinä tiedät, pane sinun päälles; mutta heittää ne kaikkein niiden päälle, jotka sinua wihaawat. 2 Mos. 9:14. l. 15:26.

16. Sinun pitää nieleman kaikki ne kansat, kuin Herra sinun Jumalas sinulle antawa on: ei sinun silmäs pidä säästämän heitä, eikä sinun pidä palweleman heidän jumalitansa; sillä se tulis sinulle paulaksi.

2 Mos. 23:33.

17. Jos sinä sanot sinun sydämessäs: nämät kansat owat usiammat kuin minä; kuinka taidan minä heidän ajaa ulos?

18. Niin älä pelkää heitä; muista wisusti, mitä Herra sinun Jumalas teki Pharaolle ja kaikille Egyptiläisille,

19. Ja ne suuret kiusaukset, kuin sinun silmäs nähneet owat, ja tunnustähdet ja ihmeet, ja wäkewä käsi, ja ojettu käsiwarsi, jolla Herra sinun Jumalas johdatti sinun. Niin Herra sinun Jumalas tekee kaikille niille kansoille, joita sinä pelkäät.

5 Mos. 4:34. l. 29:3.

20. Niin myös Herra sinun Jumalas lähettää heidän sekaansa hörhöläiset siihen asti että kaikki hukutetaan, jotka jääneet ja heitänsä lymyttäneet owat sinun edestäs.

2 Mos. 23:28. Jos. 24:12.

21. Älä hämmästy heidän edessänsä; sillä Herra sinun Jumalas on sinun keskelläs, se suuri ja peljättäwä Jumala.

22. Ja Herra sinun Jumalas karkoittaa nämät kansat sinun edestäs, wähin toinen toisensa jälkeen; et sinä saa äkistä hukuttaa heitä, ettei metsän pedot lisääntyisi sinua wastaan maan päällä. 2 Mos. 23:30.

23. Ja Herra sinun Jumalas antaa heitä sinun etees, ja häiritsee heitä suurella sekaseuraisuudella, siihen asti että hän hukuttaa heidän,

24. Ja antaa heidän kuninkaansa sinun käsiis, ja sinun pitää hukuttaman heidän nimensä taiwaan alta: ei pidä yhdenkään seisoman sinua wastaan siihen asti ettäs heidän hukutat. Jos. 10:22, ꝛc. l. 11:12. l. 12:7, ꝛc.

25. Heidän epäjumalittensa kuwat pitää sinun tulella polttaman: ei sinun pidä himoitseman sitä hopiata ja kultaa, kuin niiden päällä on ollut, taikka ottaman sitä jotain sinulles, ettei se olisi sinulle paulaksi: sillä se on Herralle sinun Jumalalles kauhistus. 5 Mos. 12:3. Jos. 7:1, 21.

26. Sentähden ei sinun pidä sitä kauhistusta huoneeses wiemän, ettet sinä tulisi kirotuksi niinkuin se, mutta sinun pitää ilwoituksella ilwoittaman ja kauhistuksella kauhistuman sitä; sillä se on kirottu.

5 Mos. 13:17.

8 Luku.

Wiipyminen korwessa. Maan ihanaisuus. Luopuwaisten rangaistus.

Kaikki käskyt, kuin minä käsken sinulle tänäpänä, pitäkäät ja tehkäät, että te eläisitte ja lisääntyisitte, tulisitte ja omistaisitte maan, kuin Herra wannoi teidän isillenne.

2. Ja muista kaikkea sitä matkaa, jonka kautta Herra sinun Jumalas johdatti sinun näinä neljänäkymmenenä wuonna korwessa, waiwataksensa sinua ja koetellaksensa sinua, tietääksensä mitä sinun sydämessäs oli, jos sinä pitäisit hänen käskynsä, taikka et.

3. Ja hän waiwasi sinua ja antoi sinun isota, ja rawitsi sinun mannalla, jota et sinä eikä sinun isäs tunteneet, että hän antais sinun tietää, ettei ihminen elä ainoastansa leiwästä; waan kaikista kuin Herran suusta lähtee, elää ihminen.

2 Mos. 16:35. 4 Mos. 11:7. Matth. 4:4. Luc. 4:4.

4. Ei sinun waattees wanhuudesta kuluneet sinun yltäs, ja sinun jalkas ei kuulettuneet, näinä neljänäkymmenenä wuonna.

5 Mos. 29:5. Neh. 9:21.

5. Niin tiedä sinun sydämessäs, että Herra sinun Jumalas on kurittanut sinua, niinkuin mies kurittaa poikaansa.

6. Ja pidä Herran sinun Jumalas käskyt, waeltaakses hänen tiellänsä ja peljätäkses häntä.
7. Sillä Herra sinun Jumalas wie sinun hywälle maalle: sille maalle, jossa wesiojat, lähteet ja järwet owat, jotka laaksoille ja wuorten siwuille wuotawat,
8. Maalle, jossa nisu, ohra, wiinapuut, fiikunapuut ja granatin omenat owat; maalle, jossa öljypuut ja hunaja kaswawat;
9. Maalle, jossa ei sinun pidä wajawaisuudessa syömän leipää, jossa ei mitään puutu; maalle, jonka kiwet owat rautaa, jossa sinä myös wasken wuorista lohkaiset.
5 Mos. 6:11.
10. Ja koska sinä syönyt ja rawittu olet, että silloin kiität Herraa sinun Jumalatas sen hywän maan edestä, kuin hän antoi sinulle.
11. Niin ota siis waari, ettet sinä unhota Herraa sinun Jumalatas siinä, ettet sinä pidä hänen käskyjänsä, oikeuksiansa ja säätyjänsä, kuin minä tänäpänä sinulle käsken.
12. Koskas syönyt ja rawittu olet, ja rakennat kauniit huoneet ja asut niissä,
13. Ja sinun karjas ja lampaas, hopias ja kultas, ja kaikki kuin sinulla on, lisääntywät,
14. Ettei sinun sydämes silloin tulisi ylpiäksi, ja unhottaisit Herran sinun Jumalas, joka sinun johdatti Egyptin maalta, orjuuden huoneesta,
15. Ja on sinun johdattanut sen suuren ja hirmuisen korwen läpitse, jossa tuliset kärmeet ja skorpionit, ja kuiwuus oli, ja ei ensinkään wettä ollut, ja antoi sinulle weden wuotaa kowasta kalliosta.
4 Mos. 21:6. 2 Mos. 17:6. 4 Mos. 20:11. Ps. 78:16.
16. Ja rawitsi sinun mannalla korwessa, josta ei sinun isäs tienneet, waiwataksensa ja koetellaksensa sinua, ja wiimeiseltä hywää tehdäksensä sinulle. 2 Mos. 16:15.
17. Muutoin sinä sanoisit sydämessäs: minun woimani ja käteni wäkewyys on minulle näin woimalliset työt tehnyt.
18. Waan muista Herran sinun Jumalas päälle: sillä hän on se, joka sinulle woiman antaa, tehdäkses senkaltaisia woimallisia tekoja, että hän wahwistais liittonsa, kuin hän wannoi sinun isilles, niinkuin se tänäkin päiwänä tapahtuu.
19. Waan jos sinä niin unhotat Herran sinun Jumalas, ja noudatat muita jumalita, palwelet ja kumarrat niitä, niin minä tänäpänä todistan teille, että teidän pitää peräti hukkuman.
20. Juuri niinkuin pakanat, jotka Herra hukuttaa teidän edestänne, niin teidän pitää hukkuman, ettette ole Herran teidän Jumalanne äänelle kuuliaiset.

9 Luku.

Maa annettu armosta. Kansan uppiniskaisuus. Mosesken kiiwaus, esirukous.

Kuule Israel: tänäpänä sinä menet Jordanin ylitse, ettäs tulet omistamaan sitä kansaa, joka on sinua suurempi ja wäkewämpi, suuria kaupungeita raketuita taiwaaseen asti,
2. Suurta ja pitkää kansaa, Enakin poikia, jotka sinä tunnet, joista sinä myös kuullut olet: kuka woi seisoa Enakin poikia wastaan?
4 Mos. 13:29, 34.
3. Niin sinun pitää tänäpänä tietämän, että Herra sinun Jumalas käy sinun edelläs niinkuin kuluttawainen tuli; hän hukuttaa heitä, ja hän alentaa heitä sinun edessäs, että ajat heitä ulos ja hukutat nopiasti, niinkuin Herra sanoi sinulle. 5 Mos. 4:24. Hebr. 12:29.
4. Koska Herra sinun Jumalas on heitä ajanut sinun edestäs ulos, niin älä sano sydämessäs: Herra on minun tähän tuonut omistamaan tätä maata minun wanhurskauteni tähden; sillä Herra ajaa nämät pakanat sinun edestäs ulos heidän jumalattomuutensa tähden. 1 Mos. 15:16.
5. Et sinä tule omistamaan heidän maatansa sinun wanhurskautes eli sydämes wakuuden tähden; waan Herra sinun Jumalas ajaa pakanat ulos heidän jumalattomuutensa tähden, että Herra wahwistais sanansa, jonka Herra sinun isilles Abrahamille, Isaachille ja Jacobille wannoi.
1 Mos. 12:7. l. 13:15. l. 28:13.
6. Niin tiedä nyt, ettei Herra sinun Jumalas anna sinulle tätä hywää maata, omistaakses sitä sinun wanhurskautes tähden; sillä sinä olet niskuri kansa.
7. Muista ja älä unhota, kuinka sinä Herran sinun Jumalas wihoitit korwessa; siitä päiwästä kuin sinä läksit Egyptin maalta, siihen asti kuin te tulleet olette tähän paikkaan, olette te olleet Herralle wastahakoiset.
2 Mos. 14:11. l. 16:2.
8. Sillä Horebissa te myös wihoititte Herran, ja Herra wihastui teille, niin että hän tahtoi teidän hukuttaa. 2 Mos. 32:10.
9. Koska minä wuorelle astuin ottamaan kiwisiä tauluja wastaan, liiton tauluja, kuin Herra teki teidän kanssanne, ja minä olin wuorella neljäkymmentä päiwää ja neljäkymmentä yötä, ja en syönyt leipää, enkä juonut wettä, 2 Mos. 24:18. l. 34:28.
10. Ja Herra antoi minulle kaksi kiwistä taulua, kirjoitettua Jumalan sormella, ja

niissä oliwat kaikki sanat, kuin Herra teille tulesta wuorella puhui, kokouksen päiwänä, 2 Mos. 31:18. l. 19:18. 5 Mos. 4:11.

11. Ja tapahtui niiden neljänkymmenen päiwän ja neljänkymmenen yön perästä, että Herra antoi minulle kaksi kiwistä liiton taulua,

12. Ja sanoi Herra minulle: nouse ja mene nopiasti täältä alas; sillä sinun kansas, jonkas Egyptistä olet johdattanut ulos, owat turmelleet itsensä, ja owat pikaisesti siltä tieltä menneet pois, jonka minä käskin heille, ja owat tehneet heillensä waletun kuwan. 2 Mos. 32:7.

13. Ja Herra puhui minulle, sanoen: minä näin tämän kansan, ja katso, se on niskuri kansa.

14. Salli että minä hukutan heidän, ja pyhin heidän nimensä taiwaan alta: ja minä tahdon sinun tehdä wäkewämmäksi ja suuremmaksi kansaksi kuin tämä on.

15. Ja kuin minä käänsin minuni ja astuin wuorelta alas, joka tulesta paloi, ja pidin kaksi liiton taulua molemmissa käsissäni;

16. Niin näin minä, ja katso, te olitte tehneet syntiä Herraa teidän Jumalatanne wastaan: te olitte tehneet teillenne waletun wasikan, ja nopiasti menitte pois siltä tieltä, jonka Herra käski teille.

17. Niin otin minä ne molemmat taulut ja heitin minun molemmista käsistäni, ja löin ne rikki teidän silmäinne edessä,

18. Ja lankesin maahan Herran eteen, niinkuin ennenkin, niinä neljänäkymmenenä päiwänä ja neljänäkymmenenä yönä, ja en syönyt leipää, enkä juonut wettä, kaikkein teidän synteinne tähden, kuin te tehneet olitte, että te teitte pahaa Herran edessä ja wihoititte hänen.

19. Sillä minä pelkäsin sitä wihaa ja hirmuisuutta, jolla Herra teidän päällenne wihastunut oli, niin että hän tahtoi hukuttaa teidän: ja Herra kuuli minun rukoukseni wielä silläkin erällä.

20. Herra oli myös suuresti wihainen Aaronin päälle, niin että hän tahtoi hänen hukuttaa; waan minä rukoilin silloin Aaroninkin edestä.

21. Mutta teidän syntinne, sen wasikan kuin te tehneet olitte, otin minä ja poltin sen tulessa, ja löin sen rikki ja surwoin sen hywästi, siihen asti että se mureni tomuksi, ja heitin sen tomun siihen ojaan, joka siitä wuoresta wuosi. 2 Mos. 32:20.

22. Niin myös Thabeerassa, ja Massassa, ja himohaudoilla te wihoititte Herran. 4 Mos. 11:1, 3. 2 Mos. 17:7. 4 Mos. 11:33, 34.

23. Ja koska Herra lähetti teidän Cades-Barneasta, ja sanoi: menkäät ja omistakaat maa, jonka minä annoin teille, niin te olitte Herran teidän Jumalanne suulle wastahakoiset, ja ette uskoneet häntä, ette myös olleet kuuliaiset hänen äänellensä. 4 Mos. 13:3, 27, ꝛc.

24. Te olette olleet Herralle tottelemattomat, siitä päiwästä kuin minä teidän tuntenut olen.

25. Niin minä lankesin maahan Herran eteen, neljäkymmentä päiwää ja neljäkymmentä yötä, kuin minä siinä makasin; sillä Herra sanoi, että hän tahtoi hukuttaa teidän. 2 Mos. 32:11, 31. l. 34:8. 4 Mos. 14:13.

26. Ja minä rukoilin Herraa, sanoen: Herra, Herra, älä hukuta sinun kansaas ja perikuntaas, jonkas suurella woimallas pelastanut ja wäkewällä kädelläs Egyptistä olet johdattanut ulos.

27. Muista sinun palwelioitas Abrahamia, Isaachia ja Jacobia: älä katso tämän kansan kowuuden, jumalattomuuden ja synnin puoleen,

28. Ettei sen maan asuwaiset, jostas meidän johdattanut olet, sanoisi: sentähden, ettei Herra woinut heitä wiedä siihen maahan, jonka hän heille luwannut oli, ja että hän on wihannut heitä, johdatti hän heidän ulos, tappaaksensa heitä korwessa. 4 Mos. 14:16.

29. Sillä he owat sinun kansas ja perimykses, jonkas suurella woimallas ja ojetulla käsiwarrellas johdattanut olet.

10 Luku.

Uudet taulut. Aaronin kuolema. Lewitain eroittaminen ja perintö. Neuwo wilpittömään Jumalan pelkoon.

Silloin sanoi Herra minulle: wuole sinulles kaksi kiwistä taulua entisten kaltaista, ja astu minun tyköni wuorelle, ja tee sinulles puuarkki, 2 Mos. 34:1.

2. Niin minä kirjoitan niihin tauluihin ne sanat, kuin niissä ensimäisissä tauluissa oliwat, jotkas särkenyt olet: ja pane ne arkkiin. 5 Mos. 9:10. 2 Mos. 32:19. l. 25:16, 21.

3. Niin minä tein arkin sittimipuusta, ja wuolin kaksi kiwistä taulua entisten kaltaista, ja astuin wuorelle, pitäen kaksi taulua käsissäni.

4. Niin kirjoitti hän, sen ensimäisen kirjoituksen jälkeen, niihin tauluihin ne kymmenet sanat, jotka Herra teille puhui wuorella tulesta, kokouksen päiwänä: ja Herra antoi ne minulle. 2 Mos. 32:16.

5. Niin minä käänsin itseni ja astuin wuorelta alas, ja panin taulut arkkiin, jonka mi-

nä tein, että heidän piti siellä oleman, niin=
kuin Herra minulle käskenyt oli.
6. Ja Israelin lapset meniwät Beroth
Bene Jakanista Moseraa kohden: siellä kuoli
Aaron ja haudattiin, ja hänen poikansa
Eleatsar toimitti papin wirkaa hänen sias=
sansa. 4 Mos. 33:30. l. 33:38. l. 20:28.
7. Sieltä meniwät he Gudgodaan: Gud=
godasta Jothbathiin, siihen maahan, jossa
wesiojat owat.
8. Silloin eroitti Herra Lewin suwun,
kantamaan Herran liiton arkkia, seisomaan
Herran edessä, palwelemaan häntä ja kiit=
tämään hänen nimeänsä tähän päiwään
asti. 4 Mos. 3:5, rc. l. 8:5, rc. Jos. 18:7.
9. Sentähden ei ollut Lewitailla yhtään
osaa eli perimystä weljeinsä kanssa; sillä
Herra on heidän perimyksensä, niinkuin
Herra sinun Jumalas sanoi heille.
4 Mos. 18:20. 5 Mos. 18:1. Jos. 18:7.
10. Ja minä seisoin wuorella niinkuin en=
nenkin, neljäkymmentä päiwää ja neljäkym=
mentä yötä, ja wielä silloinkin kuuli Herra
minun rukoukseni, eikä Herra tahtonut hu=
kuttaa sinua. 2 Mos. 32:14. l. 34:28. 5 Mos. 9:25.
11. Waan Herra sanoi minulle: nouse,
ja mene matkaas, niin ettäs kansan edellä
waellat, että he tulisiwat ja omistaisiwat sen
maan, jonka minä wannoin heidän isillensä
antaakseni heille.
12. Nyt siis Israel, mitä Herra sinun
Jumalas sinulta muuta anoo, waan ettäs
pelkäisit Herraa sinun Jumalatas, ja wael=
taisit kaikissa hänen teissänsä, ja rakastaisit
häntä, ja palwelisit Herraa sinun Jumala=
tas kaikesta sinun sydämestäs ja kaikesta
sinun sielustas:
13. Ettäs myös pitäisit Herran käskyt ja
hänen säätynsä, jotka minä käsken sinulle tä=
näpänä, että sinulle hywin käwis.
14. Katso, taiwaat ja taiwasten taiwaat
owat Herran sinun Jumalas, ja maa ja
kaikki, mitä hänessä on. 1 Kun. k. 8:27. Ps. 24:1.
15. Kuitenkin Herralla on ollut hywä suo=
sio sinun isäis tykö rakastaaksensa heitä, ja
on walinnut heidän siemenensä heidän jäl=
keensä, (nimittäin) teidän kaikista kansoista,
niinkuin tänäpäiwänäkin on. 2 Mos. 19:5.
16. Niin ympärileikatkaat teidän sydämen=
ne esinahka, ja älkäät enämpi niskurit olko.
5 Mos. 30:6. Jer. 4:4. Ap. T. 7:51. Rom. 2:29. Col. 2:11.
17. Sillä Herra teidän Jumalanne on
kaikkein jumalain Jumala, ja kaikkein her=
rain Herra, suuri Jumala, woimallinen ja
peljättäwä, joka ei katso muodon jälkeen, eikä
lahjoja ota, 2 Aikak. 19:7. Job. 34:19. Ap. T. 10:34.
Rom. 2:11. Gal. 2:6. Col. 3:25. 1 Piet. 1:17.
18. Joka orwoille ja leskille oikeuden tekee,
ja rakastaa muukalaisia, niin että hän heille
leiwän ja waatteen antaa.
19. Sentähden pitää myös teidän rakas=
taman muukalaista; sillä te myös olitte
muukalaiset Egyptin maalla.
20. Sinun pitää pelkäämän Herraa sinun
Jumalatas, häntä pitää sinun palweleman,
hänessä pitää sinun kiinni rippuman, ja hä=
nen nimensä kautta wannoman.
5 Mos. 6:13. l. 13:4. Matth. 4:10. Luc. 4:8.
21. Hän on sinun ylistykses ja sinun Ju=
malas, joka sinun tykönäs teki niitä suuria
ja hirmuisia töitä, joita sinun silmäs näh=
neet owat. 2 Mos. 15:2.
22. Sinun isäs meniwät alas Egyptiin
seitsemänkymmenen sielun kanssa; mutta nyt
Herra sinun Jumalas on enäntänyt sinun
niinkuin taiwaan tähdet.
1 Mos. 46:27. 2 Mos. 1:5. 1 Mos. 15:5.

11 Luku.

Moses muistuttaa Herran ihmeitä ja puhuu maan ihanai=
suudesta. Kuuliaisuuden ja tottelemattomuuden palkka.

Niin rakasta nyt Herraa sinun Jumala=
tas, ja pidä hänen lakinsa, säätynsä, oikeu=
tensa ja käskynsä alinomati.
2. Ja tuntekaat te tänäpänä; sillä en minä
teidän lastenne kanssa (puhu), jotka ei tie=
dä, eikä ole nähneet Herran teidän Juma=
lanne kuritusta, hänen jalouttansa, woimal=
lista kättänsä ja ojettua käsiwarttansa,
3. Ja hänen ihmeitänsä ja tekojansa kuin
hän teki Egyptiläisten seassa, Pharaolle
Egyptin kuninkaalle, ja kaikelle hänen maa=
kunnallensa,
4. Ja mitä hän teki Egyptiläisten sota=
wäelle, heidän hewoisillensa ja waunuillen=
sa, koska hän Punaisen meren wedet antoi
juosta heidän päällensä, koska he teitä ajoi=
wat takaa, ja Herra hukutti heidän hamaan
tähän päiwään asti, 2 Mos. 14:23, rc.
5. Ja mitä hän teille korwessa tehnyt on,
siihen asti kuin te tähän paikkaan tulitte,
6. Ja mitä hän teki Dathanille ja Abira=
mille Eliabin Rubenin pojan pojille, koska
maa awasi suunsa ja nieli heidän, ja heidän
perheensä ja majansa; niin myös kaikki hei=
dän tawaransa, kuin oli heidän hallussansa
koko Israelin keskellä:
4 Mos. 16:31. l. 26:10. l. 27:3. Ps. 106:17.
7. Sillä teidän silmänne owat nähneet
kaikki ne suuret Herran teot, kuin hän teh=
nyt on.
8. Sentähden pitäkäät kaikki ne käskyt,
kuin minä teille tänäpänä käsken, että te

wahwistuisitte tulemaan ja omistamaan sitä
maata, kuin te menette omistamaan.
9. Että te kauwan siinä maassa eläisitte,
kuin Herra sinun Jumalas wannoi teidän
isillenne, heille antaaksensa ja heidän sieme-
nellensä: sen maan, jossa rieskaa ja huna-
jata wuotaa.
10. Sillä se maa, johonkas menet omis-
tamaan sitä, ei ole niinkuin Egyptin maa,
josta te lähteneet olette; jossa sinä siemenes
kylwit, ja kastoit sen jalwoillas niinkuin
kaalimaan.
11. Waan se maa, johonka te menette
omistamaan sitä, on wuorinen ja laaksoi-
nen maa, jonka sade taiwaasta kastaa;
5 Mos. 8:7.
12. Josta maasta Herra sinun Jumalas
pitää waarin; ja Herran sinun Jumalas
silmät aina näkewät sen, wuoden alusta
niin wuoden loppuun asti.
13. Ja pitää tapahtuman, jos te hywin
kuuliaiset olette minun käskylleni, kuin minä
tänäpänä teille käsken; niin että te rakas-
tatte Herraa teidän Jumalatanne, ja palwe-
lette häntä kaikesta teidän sydämestänne ja
kaikesta sielustanne,
14. Että minä annan teidän maallenne
sateen ajallansa, warhain ja hiljain; että
sinä korjaat sinun jywäs, wiinas ja öljys.
5 Mos. 28:12. Jer. 5:24.
15. Ja minä annan sinun karjalles ruohoa
sinun kedoillas; että te syötte ja rawitaan.
16. Karttakaat teitänne, ettei teidän sydä-
menne wieteltäisi, niin että te poikkeette pal-
welemaan wieraita jumalita, ja kumarta-
maan heitä.
17. Ja Herran wiha julmistuis teidän
päällenne, ja sulkis taiwaan, ettei sadetta
tulisi, ja maa ei antaisi hedelmätänsä: ja te
kiiruusti hukkuisitte siitä hywästä maasta,
kuin Herra on teille antanut.
18. Niin pankaat nyt nämät minun sana-
ni teidän sydämeenne, ja teidän mieleenne,
ja sitokaat niitä merkiksi teidän käsiinne, että
ne olisiwat muistoksi teidän silmäinne edes-
sä. 5 Mos. 6:8.
19. Ja opettakaat niitä teidän lapsillenne,
niin että sinä puhut niistä huoneessa istuis-
sas, tiellä käydessäs, lewätä pannessas ja
noustessas. 5 Mos. 4:9. l. 6:7.
20. Ja kirjoita ne sinun huonees pihtipie-
liin, ja sinun portteihis.
21. Että sinä ja sinun lapses kauwan eläi-
sitte maan päällä, kuin Herra teidän isillenne
wannoi antaaksensa heille, niin kauwan kuin
päiwät taiwaasta maan päällä owat.
22. Sillä jos te kaikki nämät käskyt pidät-
te, kuin minä teille käsken, että te sen jälkeen
teette; niin että te rakastatte Herraa teidän
Jumalatanne, ja waellatte kaikissa hänen
teissänsä, ja riputte hänessä kiinni;
23. Niin Herra ajaa kaikki nämät kansat
pois teidän kaswoinne edestä; niin että te
omistatte suuremmat ja woimallisemmat
kansat, kuin te olette.
24. Kaikki paikat, kuin teidän jalkanne as-
tuu, pitää teidän oleman: korwesta ja Li-
banonista ja Phrathin wirrasta, äärimmäi-
seen mereen asti, pitää teidän rajanne ole-
man. Jos. 1:3. l. 14:9. 2 Mos. 23:31. 4 Mos. 34:2, etc.
25. Ei yksikään woi olla teitä wastaan:
teidän pelkonne ja wapistuksenne antaa
Herra tulla kaikkein niiden maiden päälle,
kussa te waellatte; niinkuin hän teille on
sanonut.
26. Katso, minä asetan tänäpänä teidän
eteenne sekä siunauksen että kirouksen.
27. Siunauksen, jos te kuuliaiset olette
Herran teidän Jumalanne käskylle, kuin mi-
nä tänäpänä teille käsken. 5 Mos. 28:2.
28. Kirouksen, jos ette tottele Herran tei-
dän Jumalanne käskyjä, ja poikkeette siitä
tiestä, kuin minä teille tänäpänä käsken:
niin että te waellatte muiden jumalain jäl-
keen, joita ette tunne. 5 Mos. 28:15.
29. Koska Herra sinun Jumalas johdattaa
sinun siihen maahan, johonkas tulet omista-
maan sitä; niin anna siunaus (sanottaa)
Grisimin wuorella, ja kirous Ebalin wuo-
rella. 5 Mos. 27:12, 13. Jos. 8:34.
30. Eikö he ole sillä puolen Jordanin pe-
rällä tietä, auringon laskemiseen päin Ca-
nanealaisten maalla, kuin asuwat sillä la-
keudella, Gilgalin kohdalla, Moren lakeuden
tykönä? 1 Mos. 12:6.
31. Sillä teidän pitää menemän Jorda-
nin ylitse, tuleman ja omistaman maan,
kuin Herra teidän Jumalanne teille antaa,
sen omistaaksenne, ja asuaksenne siinä.
32. Niin pitäkäät ja tehkäät kaikki ne sää-
dyt ja oikeudet, kuin minä tänäpänä panen
teidän eteenne. 5 Mos. 5:32.

12 Luku.

Pakanain epäjumalitten häwittäminen. Uhrin toimittami-
sen ja Jumalan palweluksen paikka. Weren syöminen
kieltään.

Nämät owat ne säädyt ja oikeudet, joita
teidän pitämän pitää, että te niiden jälkeen
tekisitte, sillä maalla, jonka Herra sinun isäis
Jumala antoi sinulle omistaakses; niin kau-
wan kuin te maan päällä elätte.
2. Teidän pitää peräti häwittämän kaikki
ne paikat, joissa pakanat, jotka te omistatte,

jumalitansa palwelleet owat; joko se olis
korkeilla wuorilla, taikka mäjillä, eli kaikkein
wiheriäisten puitten alla. 5 Mos. 7:5.
3. Ja kukistakaat heidän altarinsa, ja sär=
kekäät heidän patsaansa, heidän metsistönsä
tulella polttakaat, ja heidän epäjumalansa
kuwat rikki hakatkaat; ja hukuttakaat heidän
nimensä siitä paikasta.
4. Ei teidän pidä niin tekemän Herralle
teidän Jumalallenne:
5. Waan siinä paikassa, kuin Herra teidän
Jumalanne walitsee kaikista teidän sukukun=
nistanne, asettaaksensa siihen nimensä: siinä
kuin hän asuu, pitää teidän etsimän (häntä)
ja sinne pitää sinun tuleman. 2 Mos. 20:24.
6. Ja siellä pitää teidän uhraaman teidän
polttouhrinne, ja teidän muut uhrinne, ja
teidän kymmeneksenne, ja teidän kättenne
ylönnysuhrin; ja teidän lupauksenne, ja tei=
dän wapaehtoiset uhrinne, niin myös esikoi=
set teidän karjastanne ja lampaistanne.
7. Ja siellä teidän pitää syömän Herran
teidän Jumalanne edessä, ja iloitseman kai=
kissa niissä, kuin te ja teidän huoneenne
kannatte edes, joilla Herra sinun Jumalas
sinun on siunannut.
8. Ei teidän pidä tekemän kaikkein niiden
jälkeen, kuin me tässä tänäpänä teemme, jo=
kainen kuin hänelle itse näkyis oikiaksi.
9. Sillä et te wielä ole tähän asti tulleet
lepoon ja perimykseen, jonka Herra sinun
Jumalas sinulle antaa.
10. Waan teidän pitää menemän Jorda=
nin ylitse, ja asuman siinä maassa, jonka
Herra teidän Jumalanne antaa teidän pe=
riä: ja hän antaa teille lewon kaikilta teidän
wihamiehiltänne teidän ympärillänne; tei=
dän pitää myös turwallisesti asuman.
11. Ja siinä pitää oleman se paikka, jonka
Herra sinun Jumalas walitsee, että hänen
nimensä siinä asuis; sinne pitää teidän wie=
män kaikki ne kuin minä teille käsken: teidän
polttouhrinne, ja teidän muut uhrinne, tei=
dän kymmeneksenne, teidän kättenne ylön=
nysuhrin, ja kaikki teidän wapaat lupauk=
senne, jotka te Herralle lupaatte.
1 Kun. k. 8:29. 2 Aik. k. 7:12, 16.
12. Ja teidän pitää iloitseman Herran tei=
dän Jumalanne edessä, sekä te että teidän
poikanne, ja teidän tyttärenne, teidän pal=
welianne ja piikanne; ja myös Lewitat, jot=
ka teidän porteissanne owat: sillä ei heillä
ole osaa eli perimystä teidän kanssanne.
4 Mos. 18:24. 5 Mos. 10:9. k. 18:1.
13. Karta sinuas, ettes uhraa sinun polt=
touhrias kaikissa paikoissa, kuin sinä näet:
14. Waan siinä paikassa, jonka Herra wa=
litsee jossakussa sinun sukukunnassas, siellä
pitää sinun polttouhris uhraaman; ja teke=
män kaikki, mitä minä sinulle käsken.
15. Kuitenkin teurasta ja syö lihaa kaiken
sinun sielus himon jälkeen, Herran sinun
Jumalas siunauksen jälkeen, jonka hän sinul=
le on antanut, kaikissa sinun porteissas: sekä
saastainen että puhdas siitä syökään, niin=
kuin metsäwuohen ja peuran.
16. Mutta ei teidän pidä werta syömän;
waan kaataman maahan niinkuin weden.
1 Mos. 9:4. 3 Mos. 3:17. k. 19:26. 5 Mos. 15:23.
17. Et sinä saa suinkaan syödä sinun por=
teissas sinun jywäis, sinun wiinas, ja sinun
öljys kymmenekstä, eikä myös esikoisia sinun
karjastas ja lampaistas; taikka yhdestäkään
sinun lupauksestas, kuin sinä luwannut olet,
taikka sinun wapaan ehtos uhrista, eli sinun
kättes ylönnysuhrista:
18. Waan Herran sinun Jumalas edessä
pitää sinun niitä syömän siinä paikassa,
jonka Herra sinun Jumalas walitsee, sinä
ja sinun poikas, ja tyttäres, ja palwelias ja
piikas, ja Lewita, joka sinun portissas on;
ja iloitse Herran sinun Jumalas edessä kai=
kissa, mitä sinun kätes tuo.
19. Ja ota waari, ettes hyljää Lewitata,
niin kauwan kuin sinä elät maan päällä.
5 Mos. 14:27.
20. Koska Herra sinun Jumalas lewittää
sinun maas rajat, niinkuin hän sanoi sinul=
le, ja sinä sanot: minä syön lihaa: että
sinun sielus himoitsee lihaa syödä; niin syö
lihaa kaiken sinun sielus himon jälkeen.
1 Mos. 28:14. 5 Mos. 19:8.
21. Jos se sia sinusta kaukana on, jonka
Herra sinun Jumalas walitsi, että hän siel=
lä antaa nimensä asua, niin teurasta sinun
karjastas ja lampaistas, jotka Herra sinulle
antanut on, niinkuin minä sinulle käskin, ja
syö sinun porteissas kaiken sinun sielus hi=
mon jälkeen.
22. Kaiketikin niinkuin metsäwuohi ja peu=
ra syödään, niin pitää sinun sen syömän:
sekä saastainen että puhdas siitä syökään.
23. Waan ainoasti kawahda, ettes werta
syö; sillä weri on henki, sentähden ei sinun
pidä syömän henkeä lihan kanssa.
3 Mos. 7:26. k. 17:11.
24. Ei sinun pidä sitä syömän, mutta kaa=
taman sen maahan niinkuin weden.
25. Ei pidä sinun syömän sitä, ettäs
menestyisit, ja sinun lapses sinun jälkees,
ettäs oikein tehnyt olet Herran edessä.
26. Mutta koska sinä pyhität jotain kuin
sinun omas on, taikka teet lupauksen, niin
sinun pitää sen wiemän, ja sinun pitää

tuleman siihen siaan, jonka Herra walinnut on.
27. Ja tee siellä lihasta ja werestä sinun polttouhris, Herran sinun Jumalas altarilla; mutta sinun uhris weri kaada Herran sinun Jumalas altarille, ja syö lihaa.
28. Ota waari, ja kuule kaikki nämät sanat, kuin minä käsken sinulle, ettäs menestyisit, ja sinun lapses sinun jälkees ijankaikkisesti, ettäs olet oikein ja kelwollisesti Herran sinun Jumalas edessä tehnyt.
29. Koska Herra sinun Jumalas häwittää pakanat sinun edestäs, kuhunka sinä tulet heitä omistamaan, ja olet heitä omistanut ja asut heidän maallansa,
30. Niin ota waari, ettes heidän perässänsä paulaan lankee, sittekuin he owat hukutetut sinun edestäs, ja ettes etsisi heidän jumalitansa, sanoen: niinkuin tämäkin kansa on palwellut heidän epäjumalitansa, niin tahdon myös minä tehdä.

5 Mos. 18:9. Jos. 23:7. Ps. 106:35, 36.

31. Ei sinun pidä niin tekemän Herralle sinun Jumalalles; sillä he owat tehneet heidän jumalillensa kaikkia niitä, kuin Herralle kauhistus on, jota hän wihaa; sillä he owat myös poikansa ja tyttärensä tulella polttaneet jumalillensa.
32. Kaikki kuin minä käsken teille, pitää teidän pitämän, tehdäksenne sen jälkeen: ei teidän pidä siihen mitään lisäämän, eikä myös siitä mitään wähentämän.

5 Mos. 4:2. Jos. 1:7. San. l. 30:6. Ilm. k. 22:18, 19.

13 Luku.

Wäärää propheetaa ei pidä toteltaman, eikä säästettämän ketään, joka wiettelee epäjumalisuuteen.

Jos propheeta eli unennäkiä nousee teidän seassanne, ja antaa teille merkin eli ihmeen,
2. Ja se merkki eli ihme tapahtuu niin, josta hän puhui sinulle, sanoen: käykäämme ja noudattakaamme wieraita jumalita, joita et sinä tunne, ja palwelkaamme heitä;
3. Niin ei sinun pidä kuuleman sen propheetan eli unennäkiän sanoja, sillä Herra teidän Jumalanne koettelee teitä, tietääksensä, jos te rakastatte Herraa teidän Jumalatanne kaikesta teidän sydämestänne ja kaikesta teidän sielustanne.
4. Herraa teidän Jumalatanne pitää teidän noudattaman ja häntä pelkäämän, ja hänen käskynsä pitämän ja hänen ääntänsä kuuleman, häntä palweleman ja hänessä kiinni rippuman. 5 Mos. 10:20.
5. Waan sen propheetan eli unennäkiän pitää kuoleman; sillä se opetti teitä luopumaan Herrasta teidän Jumalastanne, joka teidän Egyptin maalta johdatti ulos ja sinun orjuuden huoneesta pelasti, ja se wietteli sinun siltä tieltä, jota Herra sinun Jumalas käski sinun käymään: ja sinun pitää eroittaman pois pahan seastas.

5 Mos. 18:20.

6. Jos sinun weljes, sinun äitis poika, eli sinun poikas, eli tyttäres, eli emäntäs, joka sinun sylissäs on, eli sinun ystäwäs, joka on kuin oma sydämes, wiettelis sinua salaa, ja sanois: käykäämme ja palwelkaamme muita jumalita, joita et sinä tunne eikä sinun isäskään,
7. Kansain jumalita teidän ympäristöllänne, joko he läsnä eli kaukana owat, yhdestä maan äärestä niin toiseen;
8. Niin älä siihen mielisty, älä myös ole hänelle kuuliainen, ja ei sinun silmäs pidä säästämän häntä: ei ensinkään pidä sinun armaitseman häntä eli salaaman häntä.
9. Mutta sinun pitää kaiketikin surmaaman hänen, sinun kätes pitää ensin hänen päällensä oleman, että hän surmattaisiin, ja sen perästä kaiken kansan käsi. 5 Mos. 17:7.
10. Hän pitää kiwillä surmattaman, ja hänen pitää kuoleman, sillä hän ahkeroitsi luowuttaa sinua Herrasta sinun Jumalastas, joka sinun Egyptin maalta, orjuuden huoneesta on johdattanut ulos.
11. Että koko Israel sen kuulis ja pelkäis, eikä silleen sen muotoista pahuutta teidän seassanne tekisi. 5 Mos. 17:13.
12. Jos sinä saat kuulla jossakussa kaupungissas, jonka Herra sinun Jumalas sinulle antaa asuakses, sanottawan:
13. Muutamat Belialin lapset owat lähteneet sinun seastas, ja kääntäneet kaupunkinsa asujat pois, ja sanoneet: käykäämme ja palwelkaamme muita jumalita, joita et te tunne,
14. Niin pitää sinun etsimän, tutkiman ja kyseleman wisusti, jos todeksi löydetään, että se niin on tosi, että se kauhistus teidän seassanne tapahtunut on;
15. Niin pitää sinun lyömän hänen kaupunkinsa asujat miekan terällä, ja hukuttaman heitä, ja kaikki mitä ikänä siinä on, ja heidän karjansa miekan terällä.
16. Ja kaikki hänen saaliinsa pitää sinun kokooman keskelle sen katua, ja polttaman tulessa, sekä kaupungin että kaikki hänen saaliinsa, Herralle sinun Jumalalles, että se autiana pysyy ijankaikkisesti, ja ei ikänä enää pidä rakettaman.
17. Ja älä mitään sinun käsiis jätä siitä kirotusta, että Herra kääntyis wihansa julmuudesta, ja antais sinulle laupiuden, ja

armahtais sinun päälles, ja enäntäis sinun, niinkuin hän wannoi sinun isilles,
18. Että sinä Herran sinun Jumalas äänelle kuuliainen ollut olet, ja pitänyt kaikki hänen käskynsä, jotka minä sinulle tänäpänä käsken, oikein tehdäkses Herran sinun Jumalas silmäin edessä.

14 Luku.

Pakanallinen murhe kuolleesta kielletään. Puhtaat ja saastaiset eläwät. Kymmenekset. Lewitain osa.

Te olette Herran teidän Jumalanne lapset: älkäät piirustelko teitänne, ja älkäät teitänne keritkö paljaaksi teidän otsaltanne, jonkun kuolleen tähden. 3 Mos. 19:28. l. 21:5.
2. Sillä sinä olet pyhä kansa Herralle sinun Jumalalles, ja Herra on sinun walinnut erinomaiseksi kansaksi, kaikista kansoista kuin maan päällä owat. 2 Mos. 19:5. 5 Mos. 7:6. l. 26:18.
3. Ei sinun pidä mitäkään kauhistawaista syömän.
4. Mutta nämät owat ne eläimet, joita te saatte syödä: härkä, lammas ja wuohi, 3 Mos. 11:2, 3.
5. Peura, metsäwuohi, ruskia peura, akko, dison, teo, mäkikauris.
6. Ja kaikkinainen eläin, jolla on kaksihaarainen sorkka, hajoitettu kahtia, ja märhehtii, niitä te saatte syödä.
7. Kuitenkin ette saa näitä syödä niistä, jotka märhehtiwät, ja halaistun sorkkansa jakawat, kuin on: kameli, jänes, kanini; sillä he märhehtiwät, waan ei ole kuitenkaan kokonansa kaksisorkkaiset: ne pitää oleman teillä saastaiset.
8. Sika, waikka hänellä on kaksihaaraiset sorkat, ei hän kuitenkaan märhehdi, sen pitää teille oleman saastainen: hänen lihastansa ei teidän pidä syömän, eikä sen raatoon sattuman.
9. Nämät owat ne, joita te saatte syödä kaikista niistä, kuin wedessä owat: kaikkinainen, jolla uimus ja suomus on, sitä te saatte syödä. 3 Mos. 11:9.
10. Mutta se, jolla ei ole uimuksia eikä suomuksia, sitä ei teidän pidä syömän: se on teille saastainen.
11. Kaikkia puhtaita lintuja syökäät:
12. Nämät heistä owat ne, joita ei teidän syömän pidä: kotka, luukotka ja kalakotka,
13. Wares, harakka ja kokkolintu lainensa,
14. Ja kaikki kaarnehet lainensa,
15. Strutsi, pääskyinen, louwe ja haukka lainensa,
16. Huhkaja, hyypiö ja yökkö,
17. Ruowonpäristäjä, storkki, merimetsäs,
18. Haikara, mäkihaukka lainensa, puputtaja ja nahkasiipi. 3 Mos. 11. 19
19. Ja kaikki, jotka matelewat ja lentäwät, pitää oleman teille saastaiset: ei pidä niitä syötämän.
20. Kaikkia puhtaita lintuja saatte te syödä.
21. Ei teidän pidä syömän yhtään raatoa: muukalaiselle, joka sinun porteissas on, anna se syödä, eli myy muukalaiselle; sillä sinä olet pyhä kansa Herralle sinun Jumalalles. Ei sinun pidä keittämän wohlaa emänsä rieskassa. 2 Mos. 23:19. l. 34:26.
22. Sinun pitää wilpittömästi kymmenekset eroittaman kaikesta sinun jywätulostas, joka sinun pellostas tulee, wuosi wuodelta. 3 Mos. 27:30. 5 Mos. 12:6.
23. Ja sinun pitää syömän Herran sinun Jumalas edessä, siinä paikassa, jonka hän walitsee, että hänen nimensä siinä asuis, sinun jywäis, wiinas ja öljys kymmenekset, esikoiset sinun karjastas ja lampaistas, että sinä oppisit pelkäämään Herraa sinun Jumalatas kaikkena sinun elinaikanas. 5 Mos. 12:18.
24. Mutta jos tie on sinulle ylön pitkä, niin ettet sinä taida sitä wiedä sinne, että se paikka on kaukana sinusta, jonka Herra sinun Jumalas on walinnut, että hänen nimensä siellä asuis; koska Herra sinun Jumalas on siunannut sinun,
25. Niin myy se rahaan, ja ota raha sinun kätees, ja mene siihen paikkaan, jonka Herra sinun Jumalas on walinnut,
26. Ja osta sillä rahalla kaikkia, mitä sinun sielus himoitsee, joko se on nauta eli lammas, wiina, wäkewä juoma, taikka mitä ikänä sinun sielus himoitsee, ja syö se Herran sinun Jumalas edessä, ja ole iloinen, sinä ja sinun huonees.
27. Ja Lewitaa, joka sinun porteissas on, ei sinun pidä hyljäämän, sillä ei hänellä ole osaa eli perimystä sinun kanssas. 5 Mos. 12:12, 19.
28. Joka kolmannen wuoden lopulla pitää sinun eroittaman kaikki kymmenekset sinun wuotes tulosta sinä wuonna, ja wiemän sinun portteihis. 5 Mos. 26:12.
29. Niin pitää Lewita tuleman, jolla ei yhtään osaa eli perimystä ole sinun kanssas, ja muukalainen, ja orpo, ja leski, jotka sinun porteissas owat, ja heidän pitää syömän ja rawittaman, että Herra sinun Jumalas sinua siunais kaikissa sinun kättes töissä, kuin sinä teet. 4 Mos. 18:24. 5 Mos. 28:2.

15 Luku.

Wapawuosi. Köyhät. Lainaaminen. Orjat. Esikoiset.

Seitsemän wuoden perästä, pitää sinun pitämän wapawuoden.
2 Mos. 23: 10, 11. 3 Mos. 25: 3, 4, 10.

2. Ja näin pitää se wapawuosi pidettämän: joka jotakin kädestänsä lähimmäisellensä lainannut on, sen hänen pitää hänelle antaman anteeksi, ja ei welkoman lähimmäistänsä ja weljeänsä; sillä se kutsutaan Herran wapawuodeksi.

3. Muukalaista mahdat sinä welkoa; mutta sinun weljelles pitää sinun sen antaman anteeksi.

4. Ja ei pidä yksikään kerjääjä teidän seassanne oleman; sillä Herra on siunaawa sinua sillä maalla, jonka Herra sinun Jumalas sinulle perimiseksi antaa, omistaakses sitä.

5. Ainoastaan jos sinä ahkerasti kuulet Herran sinun Jumalas äänen, ja pidät ja teet kaikki nämät käskyt, jotka minä sinulle tänäpänä käsken,

6. Niin Herra sinun Jumalas on siunaawa sinua, niinkuin hän sinulle on sanonut, niin että sinä lainaat monelle kansalle, mutta ei sinun pidä lainaksi ottaman: sinun pitää hallitseman paljo kansaa, mutta sinua ei pidä yksikään wallitseman. 5 Mos. 28: 12.

7. Jos joku sinun weljistäs on joutunut köyhäksi jossakussa kaupungissa sinun maallas, jonka Herra sinun Jumalas sinulle antaa, niin ei pidä sinun kowentaman sydäntäs eikä käsiäs sinun köyhän weljes edestä sulkeman; 3 Mos. 25: 35.

8. Mutta pitää kaiketi awaaman kätes hänelle, ja mieluisesti lainaaman, senjälkeen kuin hän tarwitsee puutteessansa.
Matth. 5: 42. Luc. 6: 34.

9. Ota waari, ettei sinun sydämees tulisi Belialin ajatus, ettäs sanoisit: nyt tulee pian seitsemäs wuosi, joka on wapawuosi, ja sinä armottomasti katsot sinun köyhän weljes puoleen, ja et mitäkään anna hänelle: niin hän huutaa sinun ylitses Herran tykö, ja se tulee sinulle synniksi.

10. Sinun pitää antaman hänelle hywällä mielellä, ja sinun sydämes ei pidä pahaksuman, koskas hänelle annat; sillä sentähden on Herra sinun Jumalas siunaawa sinua kaikissa sinun töissäs, ja sinun kättes teoissa.

11. Sillä ei köyhät pidä puuttuman maalta; sentähden käsken minä sinua ja sanon: awaa aina kätes weljelles, joka tarwitsewa ja köyhä on sinun maallas.
Matth. 26: 11. Joh. 12: 8.

12. Jos sinun weljes, Hebrealainen mies eli waimo myy itsensä sinulle, niin hänen pitää palweleman sinua kuusi wuotta; mutta seitsemäntenä wuonna pitää sinun hänen wapaaksi päästämän.
2 Mos. 21: 2. 3 Mos. 25: 39, 40. Jer. 34: 14.

13. Ja koska sinä hänen wapaaksi päästät, niin ei sinun pidä antaman hänen mennä tyhjin käsin sinun tyköäs;

14. Mutta sinun pitää hänelle mieluisesti lahjoittaman sinun lampaistas ja riihestäs ja wiinakuurnastas, niin että sinä annat hänelle siitä, jolla Herra sinun Jumalas sinun myös on siunannut.

15. Ja muista, ettäs myös olit orja Egyptin maalla, ja Herra sinun Jumalas pelasti sinun; sentähden minä näitä sinulle tänäpänä käsken.

16. Jos hän sanoo sinulle: en minä lähde sinun tyköäs; sillä hän rakastaa sinua ja sinun huonettas, sillä hänen on hywä olla sinun tykönäs; 2 Mos. 21: 5, 6.

17. Niin ota naskali ja pistä hänen korwaansa niin myös oween, ja anna hänen olla sinun orjas ijäisesti: niin pitää myös sinun tekemän piikas kanssa.

18. Ja älä työlääksi lue sitä sinulles, ettäs hänen tyköäs wapaaksi päästät: sillä hän on palwellut sinua, niinkuin kaksikertainen palkollinen, kuusi wuotta: niin Herra sinun Jumalas siunaa sinua kaikissa niissä kuin sinä teet.

19. Kaikki härkyiset karjan, ja oinaat lammasten esikoisista, pitää sinun pyhittämän Herralle sinun Jumalalles: ei sinun pidä työtä tekemän sinun karjas esikoisella ja ei pidä sinun keritsemän lammastes esikoista.
2 Mos. 13: 2. L. 34: 19. 3 Mos. 27: 26. 4 Mos. 3: 13. L. 8: 17.

20. Herran sinun Jumalas edessä pitää sinun ne syömän wuosi wuodelta, siinä paikassa kuin Herra walinnut on, sinä ja sinun huonees.

21. Jos hänellä on joku wirhi, niin että hän ontuu taikka on sokia, taikka on muutoin joku paha wirhi hänessä, niin ei sinun pidä uhraaman sitä Herralle sinun Jumalalles. 3 Mos. 22: 20. 5 Mos. 17: 1. Mal. 1: 8, 13.

22. Sinun porteissas pitää sinun sen syömän, saastainen ja puhdas yhdessä, niinkuin metsäwuohen ja peuran.

23. Ainoasti ei sinun pidä syömän sen werta, mutta wuodattaman maahan niinkuin weden. 3 Mos. 17: 10. 5 Mos. 12: 16.

16 Luku.

Laki Pääsiäis-, Heluntai- ja Lehtimajanjuhlasta. Tuomarit. Kielto taikausmetsistöistä.

Pidä waari siitä kuusta Abib, että pidät Herralle sinun Jumalalles pääsiäistä: että sillä kuulla Abib on Herra sinun Jumalas johdattanut sinun Egyptistä, yöllä.

2 Mos. 12:2. l. 13:4. l. 23:15.

2. Ja teurasta Herralle sinun Jumalalles pääsiäislampaita ja karjaa, siinä paikassa, kuin Herra walitsewa on nimensä asumasiaksi. 2 Mos. 12:15.

3. Älä syö hapanta leipää sinä juhlana. Seitsemän päiwää pitää sinun syömän happamatointa murheen leipää; sillä sinä läksit kiiruusti Egyptin maalta, että sen päiwän muistaisit, jonas läksit Egyptin maalta, kaikkena sinun elinaikanas.

2 Mos. 12:14, 15. 3 Mos. 23:6. 4 Mos. 9:2. l. 28:16.

4. Seitsemänä päiwänä ei pidä sinulla hapannutta nähtämän kaikissa sinun maas äärissä, ja lihasta, kuin ensimäisenä päiwänä ehtoona teurastetaan, ei pidä mitään jäämän ylitse yön huomeneksi.

2 Mos. 12:10. l. 34:25.

5. Et sinä saa teurastaa pääsiäiseksi kussakaan sinun portissas, kuin Herra sinun Jumalas sinulle antaa; 2 Aika. 35:1.

6. Mutta siinä paikassa, kuin Herra sinun Jumalas walitsewa on nimensä asumasiaksi, siinä teurasta pääsiäiseksi ehtoolla, koska aurinko laskenut on, sillä ajalla, kuin sinä Egyptistä läksit. 2 Aika. 6:10.

7. Ja keitä ja syö siinä paikassa, kuin Herra sinun Jumalas walitsewa on, ja sitte huomeneltain palaja ja mene majaas.

8. Kuutena päiwänä syö happamatointa; mutta seitsemäntenä päiwänä on Herran sinun Jumalas päätösjuhla, älä silloin mitäkään työtä tee. 3 Mos. 23:8.

9. Lue sinulles seitsemän wiikkoa: siitä kuin sirppi eloon wiedään, pitää sinun rupeeman ne seitsemän wiikkoa lukemaan.

10. Ja pidä wiikkojuhla Herralle sinun Jumalalles, että annat sinun hywäntahtoiset lahjas sinun kädestäs, senjälkeen kuin Herra sinun Jumalas sinulle siunannut on.

3 Mos. 23:16. 4 Mos. 28:26.

11. Ja iloitse Herran sinun Jumalas edessä, sinä ja sinun poikas, sinun tyttäres, sinun palwelias, sinun piikas, ja Lewita, kuin on sinun porteissas, ja muukalainen, ja orpo ja leski, kuin owat sinun seassas, siinä paikassa, kuin Herra sinun Jumalas walitsewa on nimensä asumasiaksi.

12. Ja muista, että sinä olet ollut orja Egyptissä, että pidät ja teet nämät säädyt.

13. Lehtimajan juhlaa pidä seitsemän päiwää, koskas olet sisälle koonnut riihestäs ja wiinakuurnastas. 3 Mos. 23:34.

14. Ja iloitse sinun juhlanas, sinä ja sinun poikas ja sinun tyttäres, sinun palwelias, sinun piikas, Lewita, muukalainen, orpo ja leski, kuin owat sinun porteissas.

15. Seitsemän päiwää pidä juhlaa Herralle sinun Jumalalles, siinä paikassa kuin Herra walitsewa on; sillä Herra sinun Jumalas siunaa sinua kaikissa, kuin sinä sisälle kokoat, ja kaikessa sinun kättes työssä; sentähden iloitse.

16. Kolmasti wuodessa pitää näkymän kaikki sinun miehenpuoles Herran sinun Jumalas edessä, siinä paikassa kuin hän walitsewa on, happamattoman leiwän juhlana, wiikkojuhlana, ja lehtimajan juhlana: ei yhdenkään pidä näkymän tyhjin käsin Herran edessä, 2 Mos. 23:17. l. 34:20. l. 34:23. 3 Mos. 23:4, 2c.

17. Itsekukin kätensä lahjan jälkeen, Herran sinun Jumalas siunauksen jälkeen, kuin hän sinulle antanut on.

18. Tuomarit ja käskyläiset aseta sinulles kaikkiin sinun portteihis, kuin Herra sinun Jumalas sinulle antaa sukukunnassas, tuomitsemaan kansaa oikialla tuomiolla.

19. Älä käännä oikeutta, älä muodon perään katso, ja älä lahjoja ota; sillä lahjat sokaisewat toimellisten silmät ja kääntäwät hurskasten asiat.

2 Mos. 23:8. 3 Mos. 19:15. 5 Mos. 1:17. San. l. 15:27.

20. Etsi ahkerasti oikeutta, että eläisit ja omistaisit sen maan, kuin Herra sinun Jumalas sinulle antaa.

21. Älä istuta sinulles metsistöä, jonkun kaltaista puuta Herran sinun Jumalas alttarin juureen, jonka sinä teet sinulles.

22. Älä nosta sinulles patsasta, jota Herra sinun Jumalas wihaa. 3 Mos. 26:1.

17 Luku.

Tuomarit. Uhrit. Wilpisteleminen tuomiosta. Kuuliaisuus papille. Kuinka kuningas on walittawa.

Älä uhraa Herralle sinun Jumalalles jotakuta nautaa eli lammasta, jossa joku wirhi taikka puutos on; sillä se on Herralle sinun Jumalalles kauhistus.

3 Mos. 22:21. 5 Mos. 15:21. Mal. 1:8, 13.

2. Jos joku löytään jossakussa sinun porteistas, kuin Herra sinun Jumalas antaa sinulle, mies eli waimo, joka pahaa tekee Herran sinun Jumalas silmäin edessä, rikkoen hänen liittonsa,

3. Ja menee palwelemaan wieraita juma-

lita, ja kumartaa niitä, aurinkoa, kuuta eli jotakuta taiwaan joukosta, jota en minä käskenyt ole,

4. Ja se sanotaan sinulle, ja sinä kuulet sen, niin tiedustele wisusti, ja koskas löydät totiseksi todeksi, että senkaltainen kauhistus Israelissa tehty on;

5. Niin wie se mies eli waimo ulos, joka senkaltaisen pahuuden on tehnyt, sinun porteihis, ja kiwitä häntä kuoliaksi.

6. Kahden eli kolmen suun todistuksesta pitää sen kuoleman, joka kuoleman on ansainnut; mutta yhden suun todistuksesta ei pidä hänen kuoleman.

4 Mos. 35:30. 5 Mos. 19:15. Matth. 18:16. Joh. 8:17. 2 Cor. 13:1. Hebr. 10:28.

7. Todistajain käsi pitää ensin oleman hänen päällensä tappamaan häntä, ja sitte kaiken kansan käsi: sinun pitää eroittaman pahan sinun seastas. 5 Mos. 13:9. l. 19:19.

8. Jos joku asia tuomiossa näkyy sinulle pimiäksi weren ja weren wälillä, asian ja asian wälillä, wahingon ja wahingon wälillä, ja kuin eripuraiset asiat owat sinun porteissas, niin nouse ja mene siihen paikkaan, kuin Herra sinun Jumalas walitsewa on, 5 Mos. 21:5. 2 Aika k. 19:10.

9. Ja tule pappein, Lewitain ja tuomarein tykö, jotka siihen aikaan owat, ja kysy heiltä: he sanowat sinulle tuomion sanan. Mal. 2:7.

10. Ja tee sen sanan jälkeen, kuin he sinulle julistawat, siinä paikassa, kuin Herra walitsewa on, ja ota waari, ettäs teet kaikki kuin he sinulle opettawat.

11. Sen lain jälkeen, kuin he opettawat sinulle, ja sen tuomion jälkeen, kuin he sanowat sinun etees, pitää sinun tekemän, niin ettes siitä sanasta, kuin he sanowat sinulle, wilpistele eikä oikialle puolelle eikä wasemmalle.

12. Ja jos joku olis ollut ylpiä, niin ettei hän ole kuuliainen papille, kuin siellä Herran sinun Jumalas palwelusta tekemässä seisoo, eli tuomarille, hänen pitää kuoleman: ja ota sinä se paha Israelista pois,

13. Että kaikki kansa sen kuulewat ja pelkääwät, ja ei enämpi ylpiästi tee.

14. Koskas tulet siihen maahan, kuin Herra sinun Jumalas sinulle antaa, omistaakses sitä ja asuakses siinä, ja sanot: minä asetan kuninkaan minulleni, niinkuin kaikki kansat, kuin minun ympärilläni owat; 1 Sam. 8:10.

15. Niin aseta se kuninkaaksi sinulles, jonka Herra sinun Jumalas walitsee. Aseta sinun weljistäs kuningas sinulles: et sinä saa muukalaista asettaa sinulles, joka ei sinun weljes ole,

16. Ainoastaan ettei hän pidä monta hewoista, ja wie kansaa jälleen Egyptiin niiden monein hewoisten tähden, ja että Herra teille sanoi: ettette enämpi tätä tietä tule.

17. Ei hänen myös pidä ottaman hänellensä monta emäntätä, ettei hänen sydämensä kääntyisi pois, ja ei hänen pidä myös itsellensä aiwan paljo hopiata ja kultaa kokooman.

18. Ja koska hän istuu waltakuntansa istuimella, niin ottakaan tämän toisen lain papeilta Lewitailta, ja antakaan sen kirjoittaa kirjaan.

19. Se olkoon hänen tykönänsä, ja lukekaan sitä kaiken elinaikansa, että hän oppis pelkäämään Herraa Jumalatansa, ja pitämään kaiken tämän lain sanat ja nämät säädyt, ja että hän tekis niiden jälkeen. Jos. 1:7, 8.

20. Niin ettei hän korottaisi sydäntänsä weljeinsä ylitse, eikä myös käskyistä wilpistelisi, oikialle eikä wasemmalle puolelle, että hän päiwänsä pitentäis waltakunnassansa, hän ja hänen poikansa Israelissa.

18 Luku.

Pappein ja Lewitain osa. Noituus ja taikaus. Se suuri propheeta. Wäärät propheetat.

Papeilla, Lewitailla ja kaikella Lewin sukukunnalla ei pidä osaa eli perintöä Israelissa oleman. Herran uhria ja hänen perintöänsä pitää heidän syömän. 4 Mos. 18:20.

5 Mos. 10:9. l. 12:12. l. 14:27, 29. 1 Cor. 9:13.

2. Sentähden ei pidä hänellä perimistä oleman weljeinsä keskellä; sillä Herra on hänen perimisensä, niinkuin hän hänelle on sanonut.

3. Ja tämä on pappein oikeus kansalta ja niiltä, jotka uhraawat eli härjän eli lampaan: papeille annettakaan lapa, leukaluut ja sisällykset,

4. Ja uutisen sinun jywistäs, wiinastas, öljystäs, ja liemenet lampaistas pitää sinun antaman hänelle.

5. Sillä Herra sinun Jumalas on hänen walinnut kaikista sinun sukukunnistas, seisomaan ja palwelemaan Herran nimeen, hänen ja hänen poikansa jokapäiwä.

6. Koska joku Lewita tulee jostakusta sinun portistas, koko Israelista, kussa hän wieras on, ja hän tulee kaikesta sielunsa himosta siihen paikkaan, jonka Herra walinnut on;

7. Niin palwelkaan hän Herran Jumalansa nimeen, niinkuin kaikki muutkin Lewi-

tat hänen weljensä, jotka siellä seisowat Herran edessä.
8. Ja heidän pitää yhden werran osaa saaman syödäksensä, paitsi sitä kuin hänellä on wanhempainsa myydystä hywyydestä.
9. Koskas tulet siihen maahan, kuin Herra sinun Jumalas sinulle antaa, niin älä opi tekemään sen kansan kauhistusten jälkeen.
3 Mos. 18:26. 5 Mos. 12:31, 32.
10. Ei yksikään pidä sinun seastas löyttämän, joka poikansa eli tyttärensä käyttää tulen läpitse, eli joka on ennustaja, päiwän walitsia, eli tietäjä, eli welho,
3 Mos. 18:21. l. 19:31. l. 20:27. 1 Sam. 28:7, rc.
11. Eli lumoja, eli noita, eli merkkein tulkitsia, eli joka jotakin kuolleilta kysyy. Es. 8:19.
12. Sillä jokainen, kuin senkaltaisia tekee, on Herralle kauhistus, ja senkaltaisten kauhistusten tähden ajaa Herra sinun Jumalas heidän ulos sinun edestäs.
13. Sinun pitää oleman wakaa Herran sinun Jumalas edessä.
14. Sillä tämä kansa, joiden maan sinä omistat, kuulewat päiwän walitsioita ja ennustajita; mutta sinulle ei ole niin Herra sinun Jumalas sallinut.
15. Waan Propheetan sinun seastas, sinun weljistäs, minun kaltaiseni, herättää sinulle Herra sinun Jumalas: häntä kuulkaat.
Joh. 1:45. l. 5:39, 46. l. 6:14. Ap. T. 3:22. l. 7:37.
16. Kaiken sen jälkeen, kuin sinä anoit Herralta sinun Jumalaltas Horebissa kokouksen päiwänä, sanoen: en minä woi enämpi kuulla Herran minun Jumalani ääntä, enkä silleen woi sitä suurta tulta nähdä, etten minä kuolisi, 2 Mos. 20:19. 5 Mos. 9:10.
17. Ja Herra sanoi minulle: he owat oikein puhuneet,
18. Minä herätän teille Propheetan heidän weljistänsä niinkuin sinä (olet), ja minä panen minun sanani hänen suuhunsa: hän puhuu heille kaikkia mitä minä hänelle käsken.
19. Ja tapahtuu, että se joka ei minun sanaani kuule, kuin hän minun nimeeni puhuu, häneltä minä sen waadin.
20. Mutta jos joku propheeta ylpeydestä puhuu minun nimeeni sitä, kuin en minä hänen käskenyt puhua, ja se kuin puhuu muiden jumalitten nimeen, sen propheetan pitää kuoleman. 5 Mos. 13:5. Jer. 14:15.
21. Jos sinä sanot sydämessäs: kuinka me tiedämme, kuita sanoja ei Herra ole puhunut?
22. Koska se propheeta puhuu Herran nimeen, ja ei siitä mitään ole, eikä niin tapahdu, niin ne owat ne sanat, joita ei Herra ole puhunut: se propheeta on sen puhunut ylpeydestänsä, älä pelkää häntä. Jer. 28:9.

19 Luku.

Laki wapakaupungeista, wanhan rajan siirtämisestä ja todistajista.

Koska Herra sinun Jumalas on häwittänyt pakanat, joiden maan Herra sinun Jumalas sinulle antaa, niitä omistaakses ja asuakses heidän kaupungeissansa ja huoneissansa, 5 Mos. 12:29.
2. Niin eroita sinulles kolme kaupunkia sen maan keskellä, jonka Herra sinun Jumalas antaa sinun omistaakses.
3. Ja walmista sinulles tie, ja jaa maas rajat, kuin Herra sinun Jumalas sinulle antaa perinnöksi, kolmeen osaan, sen paeta, joka mieswahinkoon tullut on.
2 Mos. 21:13. 4 Mos. 35:11. 5 Mos. 4:41, rc. Jos. 20:2, rc.
4. Ja se olkaan miehentappajan meno, joka sinne paeta ja elää saa: joka tappaa lähimmäisensä tietämätä, ja ei ennen wihannut häntä,
5. Waan niinkuin joku menis metsään lähimmäisensä kanssa puita hakkaamaan, ja nostais käsin kirweensä hakkaamaan puuta maahan, ja kirwes putois warresta, ja osais loukata lähimmäisensä niin että hän siitä kuolis: sen pitää yhteen näistä kaupungeista pakeneman ja saaman elää,
6. Ettei werenkostaja ajaisi takaa miehentappajata niin kauwan kuin hänen sydämensä on katkera, ja saawuttaisi häntä että matka pitkä on, ja löis hänen kuoliaksi, waikka ei hän kuoleman syytä ole tehnyt; sillä ei hän ennen wihannut häntä.
7. Sentähden käsken minä sinua, sanoen: eroita sinulles kolme kaupunkia.
8. Ja jos Herra sinun Jumalas sinun maas rajat lewittää, niinkuin hän wannoi sinun isilles, ja antaa sinulle kaiken sen maan, jonka hän lupasi sinun isilles antaa,
5 Mos. 12:20.
9. Jos sinä muutoin pidät kaikki nämät käskyt, ja teet sen jälkeen kuin minä sinulle tänäpänä käsken, ettäs rakastat Herraa sinun Jumalatas ja waellat hänen teissänsä kaikkena elinaikanas: niin lisää wielä kolme kaupunkia näihin kolmeen; Jos. 20:7.
10. Ettei wiatoin weri wuodatettaisi sinun maassas, jonka Herra sinun Jumalas sinulle antaa perinnöksi, ja weren wika tulisi sinun päälles.
11. Mutta jos joku wihaa lähimmäistänsä ja wäijyy häntä ja karkaa hänen päällensä ja tappaa hänen, ja se pakenee yhteen niistä kaupungeista; 4 Mos. 35:20.

12. Niin wanhimmat hänen kaupungis=
tansa lähettäkään sinne sanan, ja tuokaan
hänen sieltä, ja antakaan hänen werenkosta=
jan käsiin, että hän kuolis.

13. Ei sinun silmäs pidä armaitseman
häntä, ja sinun pitää ottaman pois wiatto=
man weren Israelista, ettäs menestyisit.

14. Ei sinun pidä siirtämän lähimmäises
rajaa, jonka entiset panneet owat sinun pe=
rintöös, kuin sinä perit siinä maassa, jonka
Herra sinun Jumalas sinulle antaa omis=
taakses. 5 Mos. 27:17. San. l. 22:28. l. 23:10.

15. Ei pidä todistajan yksinänsä astuman
edes ketäkään wastaan, jostakusta pahasta
teosta ja synnistä, mikä ikänä paha teko se
olis, kuin tehdään; mutta kahden eli kolmen
todistajan suussa owat kaikki asiat wahwat.
4 Mos. 35:30. 5 Mos. 17:6. Matth. 18:16.
Joh. 8:17. 2 Cor. 13:1. Hebr. 10:28.

16. Jos wäärä todistaja tulee ja todistaa
jotakuta wastaan ja soimaa hänelle jotain
syntiä,

17. Niin molemmat ne miehet, jotka riite=
lewät, seisokaan Herran edessä, pappein ja
tuomarein edessä, jotka siihen aikaan owat,
5 Mos. 17:9.

18. Ja tuomarit wisusti tutkistelkaan sitä,
ja katso, jos todistaja on wäärä todistaja,
ja todistaa wäärin weljeänsä wastaan;

19. Niin tehkäät hänelle niinkuin hän aikoi
tehdä weljellensä, ettäs eroittaisit pahan
sinustas, San. l. 19:5.

20. Ja muut sen kuulisiwat ja pelkäisiwät,
ja ei tekisi enämpi senkaltaista pahaa teidän
seassanne.

21. Sinun silmäs ei pidä säästämän hän=
tä: henki hengestä, silmä silmästä, hammas
hampaasta, käsi kädestä, jalka jalasta.
2 Mos. 21:23. 3 Mos. 24:20. Matth. 5:38.

20 Luku.

Sotaoikeus sotakansalle, papeille ja kihlatuille. Kaupun=
kein piirittäminen. Puitten säästäminen.

Koskas menet sotaan wihollisias wastaan,
ja näet hewoiset ja wannut, ja kansan kuin
on suurempi sinua, niin älä pelkää heitä;
sillä Herra sinun Jumalas, joka sinun joh=
datti ulos Egyptin maalta, on sinun kans=
sas. Jos. 8:1.

2. Ja koska te lähestytte sotaa, niin astu=
kaan pappi edes ja puhukaan kansalle,

3. Ja sanokaan heille: kuule Israel, te
menette tänäpänä sotaan teidän wihollisian=
ne wastaan: älkään teidän sydämenne peh=
mitkö, älkäät peljätkö, älkäät wapisko, älkäät
myös hämmästykö heidän edessänsä.

4. Sillä Herra teidän Jumalanne käy tei=
dän kanssanne, sotimaan teidän edestänne
teidän wihollisianne wastaan, ja auttaa teitä.

5. Waan sodan päämiehet puhutelkaan
kansaa, ja sanokaan: joka uuden huoneen
on rakentanut, ja ei siinä wielä ruwennut
asumaan, hän menkään pois ja palaitkaan
kotiansa, ettei hän kuolisi sodassa, ja joku
toinen omistais sen. Neh. 12:27. Ps. 30:1.

6. Ja se kuin istutti wiinamäen, ja ei wie=
lä sitä tehnyt yhteiseksi, hän menkään pois
ja palaitkaan kotiansa, ettei hän kuolisi so=
dassa, ja toinen tekis sen yhteiseksi.
3 Mos. 19:23, 2c. 5 Mos. 28:30.

7. Jos joku on hänellensä waimon kihlan=
nut, ja ei ottanut häntä tykönsä, hän men=
kään pois ja palaitkaan kotiansa, ettei hän
kuolisi sodassa, ja toinen nais häntä.
5 Mos. 24:5.

8. Ja sodan päämiehet wielä puhukaan
kansalle, ja sanokaan: joka pelkuri on ja wa=
pisewaisella sydämellä, hän menkään pois
ja palaitkaan kotiansa, ettei hän saattaisi
weljeinsä sydämiä pelkuriksi, niinkuin hänen
sydämensä on. Tuom. 7:3.

9. Ja sittekuin sodan päämiehet lopetta=
neet owat kansalle puheensa, niin he asetta=
kaan sotajoukon ylimmäiset ensimäiseksi kan=
san sekaan.

10. Koskas menet jonkun kaupungin eteen,
sotimaan sitä wastaan, niin taritse heille
rauhaa.

11. Ja jos he sinua rauhallisesti wastaa=
wat ja awaawat sinun etees, niin olkaan
kaikki kansa kuin siinä on, sinulle werollinen
ja palwelkaan sinua.

12. Waan jos ei he tee rauhaa sinun kans=
sas, waan sotiwat sinua wastaan, niin ah=
dista heitä.

13. Ja koska Herra sinun Jumalas antaa
heidän sinun käsiis, niin lyö kuoliaksi kaikki
miehenpuoli miekan terällä.

14. Mutta waimot, lapset ja eläimet, ja
kaikki ne kuin kaupungissa owat, ja kaikki
saalis ota itselles, ja syö wihollistes saalis=
ta, kuin Herra sinun Jumalas antaa sinulle.
Jos. 8:2.

15. Ja tee niin jokaiselle kaupungille, kuin
sinusta aiwan kaukana owat, ja ei ole näi=
den kansain kaupungeista.

16. Mutta näiden kansain kaupungeista,
kuin Herra sinun Jumalas sinulle perimi=
seksi antaa, älä jätä elämään yhtäkään hen=
keä;

17. Mutta hukuta ne peräti: nimittäin
Hethealaiset, Amorealaiset, Cananealaiset,
Pheresealaiset, Hewealaiset ja Jebusealaiset,

niinkuin Herra sinun Jumalas sinulle on
käskenyt. 2 Mos. 23: 32. l. 34: 12. 5 Mos. 7: 2. Jos. 23: 12.
18. Ettei he opettaisi teidän tekemään kaik-
kia niitä kauhistuksia, kuin he tekiwät juma-
lillensa, ettette myös tekisi syntiä Herraa tei-
dän Jumalatanne wastaan.
19. Jos sinä kauwan olet jonkun kaupun-
gin edessä, jota wastaan sinä sodit omis-
taakses sitä, niin älä häwitä sen puita, älä
myös kirweellä raiskaa niitä; sillä sinä saat
niistä syödä, sentähden älä hakkaa niitä
maahan; sillä ihmisellä on metsäpuitakin,
tulemaan warustukseksi sinun etees.
20. Waan ne puut, jotkas tiedät, ettei ne
ole syötäwät, häwitä ja hakkaa maahan, ja
rakenna sinulles walli kaupungin eteen,
jonka kanssa sinä sodit, niin kauwan kuin
sinä woitat hänen. Jer. 6: 6.

21 Luku.

Miestappo, ja koska ei tappajaa tietä. Sodassa wangittu waimo. Esikoisen perintöosa. Itsewaltainen poika. Hirtetty ruumis.

Jos joku tapettu löydetään siinä maassa,
jonka Herra sinun Jumalas sinun omakses
antaa, ja se makaa kedolla, ja on tietämä-
töin, kuka hänen tappoi;
2. Niin käykään ulos sinun wanhimpas ja
tuomaris, ja mitatkaan sen tapetun tyköä
kaupunkeihin, kuin sen tapetun ympärillä
owat.
3. Joka kaupunki sitä tapettua lähin on,
sen wanhimmat ottakaan nuoren lehmän
karjasta, jolla ei ole työtä tehty, eikä ikeen
alla ollut,
4. Ja sen kaupungin wanhimmat talutta-
kaan sen nuoren lehmän kowaan laaksoon,
jota ei kynnetä eikä kylwetä, ja leikatkaan
sen lehmän kaulan siinä laaksossa.
5. Niin pitää papit Lewin pojat käymän
edes; sillä Herra sinun Jumalas on heidän
walinnut palwelemaan häntänsä, ja Herran
nimeä ylistämään: ja heidän suunsa jälkeen
pitää kaikki riidat ja kaikki wahingot selitet-
tämän. 5 Mos. 10: 8. l. 17: 8, 9.
6. Ja kaikki wanhimmat siitä kaupungista,
kuin sitä tapettua lähinnä owat, peskään kä-
tensä sen nuoren lehmän päällä, jonka kau-
la siinä laaksossa leikattiin,
7. Ja he wastatkaan, ja sanokaan: ei mei-
dän kätemme tätä werta wuodattaneet, eikä
myös meidän silmämme sitä nähneet;
8. Ole armollinen kansalles Israelille,
jonka sinä, Herra, pelastit, ja älä tätä wia-
tointa werta anna tulla sinun kansas Is-
raelin päälle; ja niin he owat sowitetut sii-
tä werestä.
9. Ja niin sinä eroitat sinun tyköäs wiat-
toman weren, ettäs teet sen, kuin oikia on
Herran silmäin edessä.
10. Koskas menet sotaan wihollisias was-
taan, ja Herra sinun Jumalas antaa hei-
dän sinun käsiis, ja sinä wiet heitä wankina
pois,
11. Ja näet wankein seassa kauniin wai-
mon, ja himoitset häntä ottaa emännäkses:
12. Niin wie häntä huoneeses, ja anna
hänen keritä hiuksensa ja leikata kyntensä,
13. Ja riisua waatteensa, joissa hän wan-
gittiin, ja anna hänen istua sinun huonees-
sas, ja itkeä kuukauden isäänsä ja äitiänsä:
mene sitte hänen tykönsä ja ole hänen mie-
hensä, ja hän olkoon sinun emäntäs.
14. Ja jos tapahtuu, ettei hän sinulle kel-
paa, niin anna hänen mennä kuhunka hän
tahtoo, ja älä suinkaan myy häntä rahaan:
älä myös pyydä itselles jotakin woittoa hä-
nen kauttansa; sillä sinä alensit hänen.
15. Jos jollakin miehellä on kaksi emän-
tätä, yksi, jota hän rakastaa, ja toinen, jota
hän wihaa, ja ne synnyttäwät hänelle lap-
sia, sekä se kuin hän rakastaa, että se kuin
hän wihaa, niin että esikoinen on sen, jota
hän wihaa;
16. Ja aika tulee, että hän lastensa wälillä
perimisen jakaa, niin ei hän taida tehdä sen
rakkaamman poikaa esikoiseksensa sen wihat-
tawan esikoisen edestä;
17. Waan hänen pitää tunteman sen wi-
hattawan pojan esikoiseksensa, niin että hän
antaa hänelle kaksinkertaisesti kaikista niistä,
mitä häneltä löytään; sillä se on hänen en-
simäinen woimansa, ja hänelle tulee esikoi-
sen oikeus. 1 Aikak. 5: 1. 1 Mos. 49: 3.
18. Jos jollakin on itsewaltainen ja kowa-
korwainen poika, joka ei kuule isänsä ja äi-
tinsä ääntä, ja koska he kurittawat häntä,
jos ei hän heitä tottele;
19. Niin pitää hänen isänsä ja äitinsä hä-
nen ottaman kiinni, ja wiemän kaupunkinsa
wanhimmitten ja portin tykö,
20. Ja sanokaan kaupunkinsa wanhimmil-
le: tämä meidän poikamme on itsewaltainen
ja kowakorwainen, ei tottele meidän ään-
tämme, ja on syömäri ja juomari;
21. Niin pitää kaiken kaupungin kansan
hänen kuoliaksi kiwittämän: ja niin sinä
eroitat pahan sinustas, että koko Israel sen
kuulis ja pelkäis.
22. Jos joku on tehnyt jonkun synnin, jo-
ka kuoleman on ansainnut, ja hirsipuussa
kuoletetaan,
23. Niin ei pidä hänen ruumiinsa yötä
puussa pidettämän, mutta haudatkaat hän-

tä kohta sinä päiwänä; sillä se on kirottu Jumalalta, joka hirtetty on, ettet sinä saastuttaisi sinun maatas, kuin Herra sinun Jumalas sinulle perimiseksi antaa. Gal. 3:13.

22. Luku.

Löytty eläin tahi kalu. Miehen ja waimonpuolen sekapuku. Hautowan linnun armahtaminen. Sekakylwö. Rihmat. Neitsyys. Huoruus. Neitseen raiskaaminen.

Koskas näet weljes härjän eli lampaan eksyneen, niin ei sinun pidä kääntämän itseäs pois, waan wiemän se kaiketikin jälleen sinun weljelles. 2 Mos. 23:4.

2. Jollei sinun weljes ole sinua läsnä ja et sinä häntä tunne, niin ota se sinun huoneesees, ja olkoon se tykönäs, siihen asti kuin weljes etsii sitä, ja niin anna se hänelle jällensä.

3. Niin tee myös hänen aasinsa kanssa, hänen waatteensa ja kaikkinaisen kadonneen kanssa, kuin weljeltäs kadonnut on, ja sinä sen löysit: ei sinun pidä itseäs siitä pois kääntämän.

4. Ei sinun pidä katseleman sinun weljes aasia eli härkää langenneena teillä, ettäs kääntäisit itses pois heistä; waan sinun pitää joudukkaasti auttaman niitä ylös hänen kanssansa. Matth. 12:11. Luc. 13:15. l. 14:5.

5. Waimon ei pidä miehen asetta kantaman, eikä myös miehen pukeman yllensä waimon waatteita; sillä jokainen, kuin sen tekee, on Herralle sinun Jumalalles kauhistus.

6. Ja jos sinä löydät linnun pesän tiellä puusta eli maasta, jossa on pojat eli munat, ja emä istuu poikainsa eli munain päällä, niin älä ota emää poikinensa;

7. Mutta päästä kaiketikin emä pois, ja ota pojat sinulles, ettäs menestyisit ja kauwan eläisit.

8. Koskas rakennat uutta huonetta, niin tee käsipuut ympäri kattos päälle, ettes weren wikaa saattaisi huoneesees, jos joku sieltä putois.

9. Älä kylwä wiinamäkees moninaisilla siemenillä, ettes saastuttaisi sekä siemenes kokousta, jonkas kylwänyt olet, ja myös wiinamäen tuloa. 3 Mos. 19:19.

10. Älä ynnä härjällä ja aasilla kynnä.

11. Älä pue sitä waatetta ylles, kuin lankaisesta ja liinaisesta yhdessä kudottu on.

12. Tee sinulles rihmoja sinun waattees neljään kulmaan, jollas puetetaan. 4 Mos. 15:38. Matth. 23:5.

13. Jos joku mies on nainut emännän, ja on mennyt hänen tykönsä, ja rupee wihaamaan häntä,

14. Ja soimaa häntä johonkuhun häpiään wikapääksi, ja saattaa hänen päällensä pahan sanoman, sanoen: minä otin tämän emännäkseni, ja menin hänen tykönsä, ja löysin, ettei hän ollut neitsy:

15. Niin ottakaan waimon isä ja äiti hänen, ja tuokaan waimon neitsyyden merkit edes, ja näyttäkään wanhimmille kuin kaupungin portissa istuwat,

16. Ja waimon isä sanokaan wanhimmille: minä annoin tälle miehelle minun tyttäreni emännäksi, ja nyt hän wihaa häntä;

17. Ja katso, hän soimaa häntä häpiällisiin asioihin wikapääksi, ja sanoo: en minä löytänyt sinun tytärtäs neitseeksi. Ja katso, tämä on minun tyttäreni neitsyyden merkki. Ja heidän pitää lewittämän waatteen kaupungin wanhimmitten eteen;

18. Niin kaupungin wanhimmat ottakaan sen miehen, ja rangaiskaan häntä.

19. Ja sakoittakaan hänen sataan hopia (sikliin) ja antakaan ne sen nuoren waimon isälle, että hän häwäisi neitseen Israelissa; ja hänen pitää pitämän hänen emäntänänsä, eikä saa häntä hyljätä kaikkena elinaikanansa.

20. Ja jos se tosi on, ettei waimo löytty neitseeksi;

21. Niin wietäkään waimo isänsä huoneen owen eteen, ja kaupungin kansa kiwittäkään hänen kuoliaaksi, että hän teki tyhmyyden Israelissa, ja että hän salawuoteudessa makasi isänsä huoneessa: ja niin sinä otat pahan pois tyköäs.

22. Jos joku löydetään maanneen waimon tykönä, jolla awiomies on, niin pitää ne molemmat kuoleman, sekä mies, että waimo, jonka tykönä hän makasi; ja niin pahuus otetaan pois Israelista. 3 Mos. 20:10.

23. Jos joku piika on mieheltä kihlattu, ja joku häneen ryhtyy kaupungissa, ja makaa hänen;

24. Niin pitää ne molemmat wietämän sen kaupungin porttiin, ja molemmat kiwitettämän kuoliaaksi, piika, ettei hän huutanut, sillä hän oli kaupungissa, mies, että hän lähimmäisensä waimon häwäisi: ja niin sinä eroitat pahan tyköäs.

25. Jos joku löytää kihlatun piian kedolla, ryöwää ja makaa hänen, niin mies pitää yksin tapettaman, joka makasi hänen;

26. Waan piialle ei sinun pidä mitään tekemän; sillä ei piika yhtään kuoleman syntiä tehnyt, waan niinkuin joku karkais lähimmäistänsä wastaan, ja löis hänen kuoliaaksi, niin on myös tämä asia.

27. Sillä hän löysi kedolla hänen: se kih-

lattu piika huusi, waan ei ollut hänellä auttajata.
28. Jos joku löytää neitseen, joka ei ole kihlattu, ja ottaa hänen kiinni, ja makaa hänen, ja he löydetään;
29. Niin se, joka hänen makasi, antakaan piian isälle wiisikymmentä hopia (sikliä), ja ottakaan sen piian emännäksensä, että hän on alentanut hänen: ei saa hän hyljätä häntä kaikkena hänen elinaikanansa. 2 Mos. 22:16.
30. Ei yhdenkään pidä ottaman isänsä emäntää, eikä myös paljastaman isänsä peitettä. 3 Mos. 18:8. 5 Mos. 27:20.

23 Luku.

Kuohittu. Äpärä. Siiwo elämä sodassa. Orjan karkaaminen. Porton palkka. Korwon ottaminen. Lupaus. Tähkäpäitten poimiminen.

Ei kuohitun ja raajarikon pidä tuleman Herran seurakuntaan.
2. Eikä pidä myös äpärän tuleman Herran seurakuntaan, eipä wielä kymmenenteen polweenkaan asti pidä jonkun heistä Herran seurakuntaan tuleman.
3. Ammonitalaiset ja Moabitalaiset ei pidä tuleman Herran seurakuntaan, ei kymmenenteenkään polween asti, ja ei ikänä tuleman Herran seurakuntaan, Neh. 13:1.
4. Sentähden ettei he kohdanneet teitä tiellä leiwällä ja wedellä, koska te läksitte Egyptistä, ja että he palkkasiwat teitä wastaan Bileamin Beorin pojan Mesopotamian Pethorista, kiroomaan sinua. 4 Mos. 22:5, 6. Jos. 24:9.
5. Mutta Herra sinun Jumalas ei kuullut Bileamia, waan Herra sinun Jumalas muutti sinulle kirouksen siunaukseksi: sillä Herra sinun Jumalas rakasti sinua. 4 Mos. 22:10, 2c.
6. Älä toiwota heille rauhaa eli jotakin hywää, kaikkena elinaikanas ijankaikkisesti.
7. Edomealaista älä kauhistu; sillä hän on sinun weljes. Älä myös Egyptiläistä kauhistu; sillä sinä olit muukalainen hänen maassansa. 1 Mos. 25:26.
8. Ne lapset, jotka heistä syntywät kolmannessa polwessa, tulkaan Herran seurakuntaan.
9. Koskas lähdet leiristäs wihollisias wastaan, kawahda itseäs kaikkinaisesta pahuudesta.
10. Jos joku on teidän seassanne, joka ei ole puhdas, että hänelle yöllä jotakin tapahtunut on: hänen pitää menemän pois leiristä, ja ei leiriin sisälle tuleman; 3 Mos. 15:16.
11. Ja pitää hänen ehtoona itsensä wedellä pesemän, ja sittekuin aurinko laskenut on, palatkaan leiriin.
12. Ulkona leiristä olkoon sinulla, johonkas menet tarpeilles.
13. Ja sinulla pitää oleman wähä kadikka wyölläs, ja koskas sinne istua tahdot, kaiwa sillä, ja koskas olet tehnyt, peitä sinun saastaisuutes.
14. Sillä Herra sinun Jumalas waeltaa sinun leiris läpitse pelastamaan sinua, ja antamaan sinun wihollises sinun etees, sentähden pitää sinun leiris pyhä oleman, ettei häpiätä näkyisi sinun seassas, ja hän kääntäis itsensä sinusta pois.
15. Älä isännän haltuun anna sitä orjaa, kuin häneltä sinun tykös karannut on.
16. Hän olkaan sinun tykönäs, sinun keskelläs siinä paikassa, kuin hänelle kelpaa, jossakussa sinun portissas, itsellensä hywäksi; ja älä sorra häntä.
17. Ei pidä yhtäkään porttoa oleman Israelin lasten tytärten seassa, eikä yhtään huorintekiätä Israelin poikain seassa.
18. Älä kanna porton palkkaa eli koiran hintaa Herran sinun Jumalas huoneeseen, jonkun lupauksen edestä; sillä ne molemmat owat Herralle sinun Jumalalles kauhistus.
19. Älä korkoa ota weljeltäs rahasta, syötäwästä eli muusta, josta korko otetaan. 2 Mos. 22:25. 3 Mos. 25:36. Neh. 5:7. Ps. 15:5. Luc. 6:35.
20. Muukalaiselta ota korko, mutta älä weljeltäs, että Herra sinun Jumalas siunais sinua kaikessa aiwoituksessas siinä maassa, johonkas tulet omistamaan sitä.
21. Koskas Herralle sinun Jumalalles lupauksen lupaat, niin älä wiiwytä maksaa sitä; sillä Herra sinun Jumalas on sen totisesti waatiwa sinulta, ja se on sinulle synti. 3 Mos. 27:2. 4 Mos. 30:3. Saarn. k. 5:4.
22. Waan jollet sinä lupaa, niin ei ole sinulla syntiä.
23. Pidä se, mitä sinun huulistas on käynyt ulos, ja tee, niinkuin sinä Herralle sinun Jumalalles hywällä ehdolla luwannut olet, sitä kuin sinä suullas puhunut olet.
24. Koskas menet lähimmäises wiinamäkeen, niin sinä saat syödä wiinamarjoja himos jälkeen, ettäs rawitaan; mutta älä pane mitäkään astiaas.
25. Koskas menet lähimmäises laihoon, niin sinä saat katkoa tähkäpäitä kädelläs, mutta älä sirpillä lähimmäises laihoa niitä. Matth. 12:1. Marc. 2:23. Luc. 6:1.

24 Luku.

Erokirja. Äsken nainut. Ihmisen waras. Spitali. Pantti. Päiwämiehen palkka. Köyhäin holhoominen.

Jos joku ottaa waimon awioksensa, ja tapahtuu, ettei hän sitte löydä armoa hänen silmäinsä edessä, että hän on löytänyt jonkun häpiän hänessä; niin kirjoittaa hän hänelle erokirjan, ja antaa sen hänen käteensä, ja antaa hänen mennä huoneestansa pois.
Matth. 5:31. k. 19:7. Marc. 10:4.

2. Koska se hänen huoneestansa lähtenyt on, menee pois ja tulee jonkun toisen miehen emännäksi,

3. Ja taas se toinen mies rupee häntä wihaamaan, ja kirjoittaa hänelle erokirjan, ja antaa hänen käteensä, ja laskee hänen huoneestansa pois: eli jos se toinen mies, kuin hänen emännäksensä otti, kuolee:

4. Niin hänen ensimäinen miehensä, joka hänen antoi mennä pois, ei pidä häntä ottaman jälleen emännäksensä, sittekuin hän tuli saastaiseksi; sillä se on kauhistus Herran edessä, ettes maata saastuttaisi, jonka Herra sinun Jumalas antaa sinulle perinnöksi.
Jer. 3:1.

5. Jos joku on hänellensä äsken emännän nainut, ei sen pidä menemän sotaan, eikä pidä hänen päällensä mitään rasitusta pantaman; waan olkaan wapaana huoneessansa ajastajan päiwät, että hän sais iloita emäntänsä kanssa, jonka hän nainut on.
5 Mos. 20:7.

6. Ei pidä molempia myllyn kiwiä, eli päälliskiweäkään keltään pantiksi otettaman; sillä se olis hengen pantiksi ottaa.

7. Jos joku löytään, joka sielun warastaa weljistänsä, Israelin lapsista, ja etsii sillä woittoa taikka myy hänen, sen warkaan pitää kuoleman, ettäs eroittaisit pahan sinustas.
2 Mos. 21:16. 1 Tim. 1:10.

8. Karta spitalitautia, ettäs wisusti teet ja pidät kaikki, mitä Lewitat ja papit opettawat sinulle: niinkuin minä heille käskin, ne pitäkäät ja niiden jälkeen tehkäät.
3 Mos. 13:8. k. 14:3.

9. Muista, mitä Herra sinun Jumalas teki MirJamille, tiellä, koska te Egyptistä läksitte.
4 Mos. 12:10.

10. Ja koskas jotain lainaat lähimmäiselles, älä mene hänen huoneeseensa panttia ottamaan,

11. Waan seiso ulkona, ja se, jolles lainasit, kantakaan itse pantin sinulle ulos.

12. Waan jos hän köyhä on, älä mene lewätä hänen pantillansa,

13. Waan anna hänen panttinsa kaiketikin jälleen ennen auringon laskemata, että hän makais waatteissansa, ja siunais sinua: ja se luetaan sinulle wanhurskaudeksi Herran sinun Jumalas edessä.
2 Mos. 22:26.

14. Älä tee wääryyttä köyhälle ja tarwitsewalle päiwämiehelle, joko hän olis sinun weljistäs, eli muukalaisista, joka on sinun maallas sinun porteissas.
3 Mos. 19:13.

15. Waan maksa hänelle hänen palkkansa sinä päiwänä, ennen auringon laskemata; sillä hän on hätäyynnyt ja siitä hän elää, ettei hän huutaisi Herran tykö sinun tähtes, ja se luettaisiin sinulle synniksi.

16. Ei pidä isät kuoleman lasten edestä, eikä myös lapset isäinsä edestä; mutta kukin pitää kuoleman oman syntinsä edestä.
2 Kun. k. 14:6. 2 Aika k. 25:4. Jer. 31:30. Hes. 18:20.

17. Älä käännä muukalaisen eli orwon oikeutta, älä myös leskeltä ota waatteita pantiksi:
2 Mos. 22:21. Jer. 5:28. Hes. 32:29. Sach. 7:9, 10.

18. Waan muista, että sinäkin olit orja Egyptissä, ja Herra sinun Jumalas sieltä sinun johdatti; sentähden minä sinua käsken, ettäs nämät tekisit.

19. Koskas pellostas elon leikkaat, ja lyhde sinulta sinne unhohtuu, älä palaja sitä ottamaan, waan olkoon se muukalaisen, orwon ja lesken oma, että Herra sinun Jumalas siunaisi sinua kaikissa sinun kättes töissä.
3 Mos. 19:9. k. 23:22.

20. Koskas poimenut olet öljypuus hedelmät, niin älä wastauudesta sitä warista; waan sen pitää muukalaisen, orwon ja lesken oman oleman.

21. Koskas wiinamäkes korjannut olet, älä wastauudesta niitä jääneitä hae; waan ne pitää muukalaisen, orwon ja lesken omat oleman.

22. Ja muista, että sinä olet orja ollut Egyptin maalla, sentähden käsken minä sinun näitä tekemään.

25 Luku.

Oikia tuomio ja rangaistus. Weljen nimen herättäminen. Waaka. Mitta. Amalekilaiset.

Jos riita on miesten wälillä, niin tulkaan ne oikeuden eteen, ja tuomittakaan niiden wälillä: ja tuomittakaan hurskas hurskaaksi, ja jumalatoin jumalattomaksi.

2. Ja jos jumalatoin on ansainnut haawoja, niin käskekään tuomari hänen langeta maahan, ja antakaan häntä nähdensä lyödä, senjälkeen kuin hänen pahatekonsa on, luwun jälkeen.

3. Neljäkymmentä kertaa pitää häntä lyötämän, ja ei enämpi, ettei häntä ylönpalti-

sesti lyötäisi, ja sinun weljes tulis huonoksi sinun silmäis edessä. 2 Cor. 11:24.
4. Ei sinun pidä riihtä tappawan härjän suuta sitoman kiinni. 1 Cor. 9:9. 1 Tim. 5:18.
5. Koska weljekset asuwat ynnä, ja yksi heistä kuolee pojatoinna, niin ei pidä sen kuolleen weljen waimon ottaman muukalaista miestä toisesta suwusta; mutta hänen miehensä weli menkään hänen tykönsä ja ottakaan häntä weljensä siassa awioksensa. Matth. 22:24. Marc. 12:19. Luc. 20:28.
6. Ja ensimäinen poika, jonka hän synnyttää, pitää nimitettämän sen kuolleen weljen nimeltä, ettei hänen nimensä peräti häwitettäisi Israelista.
7. Jos ei se mies tahdo ottaa weljensä waimoa, niin menkään hänen weljensä waimo porttiin wanhimmitten eteen, ja sanokaan: minun tytyni ei tahdo herättää wellellensä nimeä Israelissa, ja ei tahdo minua tytylain jälkeen naida. Ruth. 4:4, ꝛc.
8. Niin kaupungin wanhimmat antakaan hänen kutsuttaa edes, ja puhukaan hänen kanssansa. Ja jos hän seisoo ja sanoo: en minä tahdo ottaa häntä;
9. Niin hänen natonsa astukaan hänen tykönsä wanhimmitten nähden, ja riisukaan kengän hänen jalastansa, ja sylkekään hänen kaswoillensa, ja wastatkaan häntä sanoen: näin jokaiselle pitää tehtämän, kuin ei weljensä huonetta rakenna;
10. Ja hänen nimensä kutsuttakaan Israelissa paljasjalan huoneeksi.
11. Jos kaksi miestä keskenänsä tappelewat, ja toisen waimo tulee pelastamaan miestänsä sen kädestä, kuin häntä lyö, ja kuroittaa kätensä ja tarttuu hänen häpyynsä;
12. Niin hakkaa hänen kätensä poikki; sinun silmäs ei pidä säästämän häntä.
13. Älä pidä kahtalaista waakaa sinun säkissäs, suurempata ja wähempätä.
3 Mos. 19:36. San. l. 20:23. Hes. 45:10.
14. Eikä myös pidä sinun huoneessas oleman kahtalainen mitta, suurempi ja wähempi.
15. Mutta sinulla pitää oleman täysi ja oikia waaka, ja täysi ja oikia mitta, ettäs olisit pitkäijällinen siinä maassa, jonka Herra sinun Jumalas sinulle antaa.
16. Sillä jokainen, joka näitä tekee, on Herralle sinun Jumalalles kauhistus: kaikki jotka wääryyttä tekewät. San. l. 11:1.
17. Muista mitä Amalekitat tekiwät sinua wastaan tiellä, koskas Egyptistä läksit:
18. Kuinka he kohtasiwat sinua tiellä, ja löiwät sinun jälkimmäises, kaikki ne jotka heikommat oliwat ja jälkinnä käwiwät, koskas wäsyksissä ja hermotoin olit; ja ei he Jumalata peljänneet. 2 Mos. 17:8.
19. Ja pitää tapahtuman, koska Herra sinun Jumalas antaa sinulle lewon saada kaikilta wihamiehiltäs, jotka ympärilläs owat siinä maassa, jonka Herra sinun Jumalas antaa perinnöksi sinulle, ettäs sen omistat, ja sinun pitää peräti häwittämän Amalekitain muiston taiwaan alta. Älä sitä unhohda. 1 Sam. 15:2, 3.

26 Luku.

Ensimäiset hedelmät. Kymmenesten wuosi. Liittolupaus.

Koskas tulet siihen maahan, jonka Herra sinun Jumalas sinulle perinnöksi antaa, ja sinä sen omistat, ja asut siinä,
2. Niin ota kaikkinaisista sinun maas kaswoista ensimäiset hedelmät kuin maasta kaswawat, kuin Herra sinun Jumalas sinulle antaa, ja pane koriin, ja mene siihen siaan, kuin Herra sinun Jumalas walitsee hänen nimensä asumasiaksi. 2 Mos. 23:19. l. 34:26.
3. Ja mene papin tykö, joka siihen aikaan on, ja sano hänelle: minä tunnustan tänäpänä Herran sinun Jumalas edessä, että minä olen tullut siihen maahan, jonka Herra meidän isillemme wannoi meille antaaksensa.
4. Ja pappi ottakaan korin sinun kädestäs, ja laskekaan sen maahan, Herran sinun Jumalas altarin eteen.
5. Niin lausu sinä, ja sano Herran sinun Jumalas edessä: minun raadollinen isäni oli Syrialainen, ja meni Egyptiin wähällä joukolla, ja oli siellä muukalainen, ja hän tuli siellä suureksi, wäkewäksi ja moneksi kansaksi. 1 Mos. 31:23. l. 46:5.
6. Mutta Egyptiläiset ahdistiwat ja waiwasiwat meitä, ja paniwat kowan orjuuden meidän päällemme. 2 Mos. 1:13, 14.
7. Niin me huusimme Herran meidän isäimme Jumalan tykö, ja Herra kuuli meidän äänemme, ja katsoi meidän tuskamme, työmme ja ahdistuksemme päälle.
2 Mos. 2:23, 24.
8. Ja Herra wei meidän ulos Egyptistä woimallisella kädellä, ja ojetulla käsiwarrella, suuren peljästyksen, merkkein ja ihmeitten kanssa,
9. Ja johdatti meidän tähän paikkaan ja antoi meille tämän maan, maan, jossa rieskaa ja hunajata wuotaa.
10. Ja nyt katso, minä kannan tässä maan ensimäisiä hedelmiä, kuin sinä Herra minulle annoit. Ja niin pane ne Herran sinun Jumalas eteen, ja kumarra Herran sinun Jumalas edessä,
11. Ja ole iloinen kaikesta siitä hywyydes=

tä, kuin Herra sinun Jumalas sinulle antoi, ja sinun huoneelles: sinä ja Lewita ja muukalainen, joka sinun keskelläs on.

12. Koskas olet koonnut kaikki kymmenekset sinun wuotes kaswosta kolmantena wuonna, joka on kymmenesten wuosi, niin anna Lewitaille, muukalaisille, orwoille ja leskille, että he söisiwät sinun porteissas ja rawittaisiin; 3 Mos. 27:30. 5 Mos. 14:28.

13. Ja sano Herran sinun Jumalas edessä: minä olen tuonut huoneestani sen kuin pyhitetty on, ja annoin Lewitaille, muukalaiselle, orwoille ja leskille, kaiken sinun käskys jälkeen, kuin sinä minulle käskenyt olet: en minä harhaillut sinun käskyistäs, enkä niitä unhottanut.

14. En minä siitä syönyt minun surussani, enkä ottanut siitä saastaisuudessa, en myös niistä mitään antanut kuolleille: minä olin Herran minun Jumalani äänelle kuuliainen, ja tein kaiken sen jälkeen, kuin sinä minulle käskenyt olet.

15. Katsahda tänne sinun pyhästä asumasiastas taiwaasta, ja siunaa sinun kansaas Israelia ja sitä maata kuin sinä meille antanut olet, niinkuin sinä wannoit meidän isillemme, sitä maata, jossa rieskaa ja hunajata wuotaa. Es. 63:15.

16. Tänäpänä Herra sinun Jumalas käskee sinua, ettäs teet näiden säätyin ja oikeutten jälkeen, niin ettäs pidät ne ja teet niiden jälkeen kaikesta sydämestäs ja kaikesta sielustas.

17. Herran edessä olet sinä sen luwannut tänäpänä, että hän pitää oleman sinun Jumalas, ja sinä tahdot waeltaa hänen teissänsä, ja pitää hänen säätynsä, käskynsä ja oikeutensa, ja olet kuuliainen hänen äänellensä.

18. Ja Herra on sinulle tänäpänä luwannut, että sinun pitää oleman hänen kansansa, niinkuin hän sinulle on puhunut, että sinun pitää kaikki hänen käskynsä pitämän. 2 Mos. 19:5. 5 Mos. 7:6. l. 14:2.

19. Ja hän korottaa sinun kaikkein kansain ylitse, kuin hän tehnyt on ylistykseksi, kiitokseksi ja kunniaksi, ettäs olet Herralle sinun Jumalalles pyhä kansa, niinkuin hän sanonut on. 5 Mos. 28:1.

27 Luku.

Muistokiwet. Altari. Grisimin ja Ebalin wuori.

Sitte Moses ja wanhimmat Israelista käskiwät kansalle, ja sanoiwat: pitäkäät kaikki ne käskyt, kuin minä tänäpänä teille käsken.

2. Ja pitää tapahtuman sinä päiwänä, koska te menette Jordanin ylitse siihen maahan, jonka Herra sinun Jumalas sinulle antaa, ettäs pystytät suuret kiwet, ja siwut ne kalkilla. Jos. 8:30, ꝛc.

3. Ja kirjoita niihin kaikki nämät lain sanat, koskas tulet ylitse, että sinä tulisit sille maalle, kuin Herra sinun Jumalas sinulle antaa, sille maalle, jossa rieskaa ja hunajata wuotaa, niinkuin Herra sinun isäis Jumala sanoi sinulle.

4. Koska te siis menette Jordanin ylitse, niin pystyttäkäät ne kiwet, kuin minä teille tänäpänä käsken, Ebalin wuorella, ja siwukaat ne kalkilla, Jos. 4:3.

5. Ja rakenna siinä Herralle sinun Jumalalles altari kiwistä, joihinka ei sinun pidä rautaa satuttaman. 2 Mos. 20:25.

6. Rakenna siellä altari Herralle sinun Jumalalles kokonaisista kiwistä, ja uhraa Herralle sinun Jumalalles polttouhria sen päällä.

7. Uhraa myös kiitosuhria, ja syö siellä, ja ole iloinen Herran sinun Jumalas edessä.

8. Ja kirjoita kaikki tämän lain sanat selkiästi ja ymmärtäwäisesti niihin kiwiin.

9. Ja Moses ynnä pappein ja Lewitain kanssa puhui kaikelle Israelin kansalle, sanoen: ota waari ja kuule Israel. Tänäpänä sinä tulit Herran sinun Jumalas kansaksi.

10. Ettäs kuuliainen olisit Herran sinun Jumalas äänelle, ja tekisit hänen käskyinsä ja säätyinsä jälkeen, kuin minä tänäpänä sinulle käsken. 5 Mos. 26:17.

11. Ja Moses käski kansalle sinä päiwänä, ja sanoi:

12. Nämät seisokaan Grisimin wuorella, ja siunatkaan kansaa, koska te olette käyneet Jordanin ylitse: Simeon, Lewi, Juda, Isaschar, Joseph ja BenJamin. 5 Mos. 11:29. Jos. 8:33, 34.

13. Ja nämät seisokaan Ebalin wuorella kiroomaan: Ruben, Gad, Asser, Sebulon, Dan ja Naphtali.

14. Ja Lewitat alkakaan ja sanokaan jokaiselle Israelista korkialla äänellä:

15. Kirottu olkoon, joka kaiwetun eli waletun epäjumalan kuwan tekee Herralle kauhistukseksi, wirkamiesten käsialaisen, ja pitää sen salaa, ja kaikki kansa wastatkaan ja sanokaan: amen.

16. Kirottu olkoon, joka isänsä eli äitinsä ylönkatsoo, ja kaikki kansa sanokaan: amen. 2 Mos. 21:17. 3 Mos. 20:9. San. l. 20:20. Matth. 15:4.

17. Kirottu olkoon, joka lähimmäisensä rajan siirtää, ja kaikki kansa sanokaan: amen.

18. Kirottu olkoon, joka lastee sokian eksymään tiellä, ja kaikki kansa sanokaan: amen.

19. Kirottu olkoon, joka muukalaisen, orwoin ja leskein oikeuden wääntää, ja kaikki kansa sanokaan: amen.
20. Kirottu olkoon, joka isänsä emännän tykönä makaa, että hän paljasti isänsä peitteen, ja kaikki kansa sanokaan: amen.
3 Mos. 18: 8. 5 Mos. 22: 30. Hes. 22: 10.
21. Kirottu olkoon, joka johonkuhun eläimeen ryhtyy, ja kaikki kansa sanokaan: amen.
22. Kirottu olkoon, joka sisarensa makaa, joka hänen isänsä eli äitinsä tytär on, ja kaikki kansa sanokaan: amen.
23. Kirottu olkoon, joka anoppinsa makaa, ja kaikki kansa sanokaan: amen.
24. Kirottu olkoon, joka lähimmäisensä salaisesti lyö, ja kaikki kansa sanokaan: amen.
25. Kirottu olkoon, joka lahjoja ottaa, lyödäksensä wiatointa werta, ja kaikki kansa sanokaan: amen.
26. Kirottu olkoon, joka ei kaikkia näitä lain sanoja täytä, että hän niiden jälkeen tekis, ja kaikki kansa sanokaan: amen.
Jer. 11: 3. Dan. 9: 11. Gal. 3: 10.

28 Luku.

Luwataan siunaus Herran käskyin noudattajille; uhataan kirouksella Herran käskyin hylkääjiä.

Ja jos sinä olet Herran sinun Jumalas äänelle ahkerasti kuuliainen, ettäs pidät ja teet kaikki hänen käskynsä, jotka minä tänäpänä sinulle käsken, niin Herra sinun Jumalas tekee sinun korkiammaksi kaikkia kansoja maan päällä. 3 Mos. 26: 3, 2c.
2. Ja kaikki nämät siunaukset tulewat sinun päälles, ja sattuwat sinuun, ettäs Herran sinun Jumalas äänelle kuuliainen olit.
3. Siunattu olet sinä kaupungissa, siunattu pellolla.
4. Siunattu on sinun ruumiis hedelmä, ja sinun maas hedelmä, ja sinun karjas hedelmä; sinun eläintes hedelmä, ja sinun lammaslaumas hedelmät.
5. Siunattu on sinun koris ja sinun tähtees.
6. Siunattu olet sinä käydessäs sisälle, ja siunattu käydessäs ulos. Ps. 121: 8.
7. Ja Herra langettaa sinun wihollises sinun edessäs, jotka sinua wastaan nousewat; yhtä tietä he tulewat sinua wastaan, ja seitsemätä tietä pitää heidän pakeneman sinun edessäs.
8. Herra käskee siunauksen olla sinun kanssas sinun riihessäs, ja kaikissa kuin sinä aiwoit, ja siunaa sinua siinä maassa, jonka Herra sinun Jumalas sinulle antaa.
9. Herra asettaa sinun itsellensä pyhäksi kansaksi, niinkuin hän wannoi sinulle, koskas pidät Herran sinun Jumalas käskyt ja hänen teissänsä waellat,
10. Että kaikki kansat maan päällä näkewät sinun olewan Herran nimeen nimitetyn, ja pitää sinua pelkäämän.
11. Ja Herra lahjoittaa sinun runsaasti hywyydellä, sekä kohtus hedelmällä, karjas hedelmällä, ja sinun maas hedelmällä, siinä maassa, jonka Herra wannoi sinun isilles, sinulle antaaksensa. 5 Mos. 30: 9.
12. Herra awaa sinulle hywän tawaransa, taiwaan, antaaksensa sinun maalles sateen ajallansa, ja siunataksensa kaikki sinun käsialas; ja sinä lainaat monelle kansalle, mutta et sinä keltäkään lainaa ota.
13. Ja Herra asettaa sinun pääksi, ja ei hännäksi: sinä olet aina ylimmäinen, ja et alimmainen, koskas olet Herran sinun Jumalas käskyille kuuliainen, jotka minä tänäpänä sinun käsken pitää ja tehdä;
14. Ja et luowu niistä sanoista, jotka minä tänäpänä teille käsken, eikä oikialle eli wasemmalle puolelle, muitten jumalitten jälkeen waeltaakses ja heitä palwellakses.
15. Mutta ellet sinä kuule Herran sinun Jumalas ääntä, pitääkses ja tehdäkses kaikkia hänen käskyjänsä ja säätyjänsä, jotka minä tänäpänä sinulle käsken, niin kaikki nämät kiroukset tulewat sinun päälles ja sattuwat sinuun.
3 Mos. 26: 14, 2c. Wal. w. 2: 17. Dan. 9: 11. Mal. 2: 2.
16. Kirottu olet sinä kaupungissa, kirottu pellolla.
17. Kirottu on sinun koris ja tähtees.
18. Kirottu on sinun ruumiis hedelmä, sinun maas hedelmä, sinun karjas hedelmä, sinun lammaslaumas hedelmä.
19. Kirottu olet sinä käydessäs sisälle, kirottu käydessäs ulos.
20. Herra lähettää sinun sekaas kirouksen, tyhmyyden ja rangaistuksen kaikissa sinun aiwoituksissas, siihen asti ettäs hukut ja pian katoat sinun pahain tekois tähden, ettäs minun hyljäsit.
21. Herra antaa rippua sinussa ruttotaudin, siihen asti, että hän sinun hukuttais siitä maasta, jotas tulet omistamaan.
22. Herra lyö sinua kuiwataudilla, lämpymällä taudilla, poltteella, palawuudella, kuiwuudella, kuumuudella ja keltataudilla, ja wainoo sinua, siihen asti että hän sinun kadottaa. 3 Mos. 26: 16.
23. Ja sinun taiwaas, kuin sinun pääs päällä on, pitää niinkuin waskén oleman, ja maan, joka sinun allas on, niinkuin rauban. 3 Mos. 26: 19.
24. Herra antaa sinun maalles tomun ja

tuhan sateen edestä taiwaasta sinun pääl-
les, siihen asti ettäs hukutetaan.
25. Herra lyö sinua sinun wihollistes
edessä. Yhtä tietä myöten sinä menet hei-
dän tykönsä, mutta seitsemän tien kautta sinä
heidän edellänsä pakenet, ja sinä hajoitetaan
kaikkein waltakuntain sekaan maan päällä.
26. Sinun ruumiis on rawinnoksi kaikille
taiwaan linnuille ja kaikille maan pedoille,
ja ei kenkään heitä karkota.
27. Herra lyö sinun Egyptin paisumilla,
häpiällisillä weripahwoilla, ruwilla ja syy-
helmällä, niin ettes taida parattaa. 2 Mos. 9: 9.
28. Herra lyö sinun hourauksella, sokeu-
della ja sydämen tyhmyydellä. Rom. 1: 28.
29. Ja sinä koperoitset puolipäiwänä niin-
kuin sokia pimiässä koperoitsee, ja et menes-
ty sinun teissäs, ja sinä kärsit wäkiwaltaa
ja wääryyttä, niin kauwan kuin sinä elät,
ja ei kenkään sinua auta.
30. Waimon sinä kihlaat, mutta toinen sen
makaa; huoneen sinä rakennat, mutta et
sinä saa hänessä asua; wiinamäen sinä is-
tutat, mutta et sinä saa sitä yhteiseksi tehdä.
5 Mos. 20: 6, 2c.
31. Sinun härkäs teurastetaan sinun sil-
mäis nähden, mutta et sinä saa hänestä
syödä. Sinun aasis otetaan wäkiwallalla
sinun nähdes, ja ei sinulle anneta jälleen.
Sinun lampaas annetaan sinun wihollisil-
les, ja ei kenkään sinua auta.
32. Sinun poikas ja tyttäres annetaan
toiselle kansalle, niin että sinun silmäs sen
näkewät, ja hiweltywät heistä joka päiwä,
ja ei yhtään wäkewyyttä pidä sinun käsissäs
oleman.
33. Sinun maas hedelmän ja kaikki sinun
työs se kansa syö, jotas et tunne, ja sinun
täytyy ainoastansa wääryyttä kärsiä ja sor-
rettuna olla koko sinun elinaikanas.
34. Ja sinä tulet mielettömäksi niistä, kuin
sinun silmäs näkewät.
35. Herra lyö sinua pahalla paisumalla
polwissas ja pohkeissas, niin ettes taida pa-
rattaa pöytäjalasta niin pääs lakeen asti.
36. Herra antaa sinun ja sinun kuninkaas,
jonkas itselles asettanut olet, waeltaa sen
kansan tykö, jota et sinä tunne, eikä sinun
isäs, ja siellä sinä palwelet muukalaisia ju-
malita, puita ja kiwiä.
37. Ja sinun pitää tuleman kauhistukseksi,
sananlaskuksi ja jutuksi kaikkein kansain seas-
ja, joihinka Herra ajaa sinun.
1 Kun. k. 9: 7. Jer. 24: 9. l. 25: 9.
38. Sinä kylwät paljon siementä peltoon,
waan wähän tuot sisälle: sillä heinäsirkat
syöwät sen. Mich. 6: 15. Hagg. 1: 6. l. 2: 17.

39. Wiinamäen sinä istutat ja ruokkoot,
waan et saa siitä juoda wiinaa, et myös
koota; sillä madot sen syöwät.
40. Öljypuita on sinulla kaikissa sinun
maas paikoissa, waan ei sinun pidä woite-
leman sinuas öljyllä; sillä sinun öljypuus
rewitään ylös.
41. Poikia ja tyttäriä sinä siität, ja et kui-
tenkaan niitä nautitse; sillä ne wiedään
wangittuna pois.
42. Kaikki sinun puus ja maas hedelmän
omistawat sirkat.
43. Muukalainen, kuin sinun tykönäs on,
yletään sinun ylitses, ja on alati ylinnä;
mutta sinä aletaan ja alati alinna olet.
44. Hän lainaa sinulle, mutta et sinä woi
hänelle lainata. Hän on pää, ja sinun pitää
hännän oleman.
45. Ja kaikki nämät kiroukset tulewat sinun
päälles ja sinua wainoowat, ja sinuun sat-
tuwat, siihen asti ettäs hukutetaan; ettes
Herran sinun Jumalas ääntä kuullut, pi-
tääkses hänen käskynsä ja säätynsä, jotka hän
sinulle on käskenyt.
46. Sentähden ne owat sinussa merkiksi ja
ihmeeksi ja sinun siemenessäs ijankaikkisesti,
47. Ettes palwellut Herraa sinun Juma-
latas iloisella ja riemuisella sydämellä, kos-
ka sinulla kaikkinaista kyllä oli.
48. Ja sinun pitää palweleman wiholli-
sias, jotka Herra lähettää sinun päälles, näl-
jässä ja janossa, alastomuudessa ja kaikki-
naisessa puuttumisessa. Ja hän panee sinun
kaulaas rautaisen ikeen, siihen asti, että hän
sinun hukuttaa.
49. Herra lähettää kansan sinun päälles
taampaa maailman äärestä, niinkuin kotka
lentäis, kansan, jonka puhetta et sinä ym-
märrä,
50. Häpeemättömän kansan, joka ei karta
wanhaa eikä armaitse nuorukaista,
51. Ja syö sinun karjas hedelmän ja sinun
maas hedelmän, siihen asti ettäs hukute-
taan, ja ei jätä sinulle mitäkään jywistä,
wiinasta, öljystä, karjan eli lammasten he-
delmästä, siihen asti että hän sinun ka-
dottaa,
52. Ja ahdistaa sinua kaikissa sinun por-
teissas, siihen asti että hän kukistaa maa-
han sinun korkiat ja wahwat muuris, joihin
sinä itses luotat, kaikissa sinun maakunnis-
sas; ja sinä ahdistetaan kaikissa porteissas,
koko sinun maassas, jonka Herra sinun Ju-
malas sinulle antanut on.
53. Sinun täytyy syödä sinun ruumiis
hedelmän, sinun poikais ja tytärtes lihan,
jotka Herra sinun Jumalas sinulle antanut

on, siinä ahdistuksessa ja waiwassa, jolla sinun wihollises sinua ahdistawat.

2 Kun. k. 6: 29. Wal. w. 2: 20. l. 4: 10.

54. Se mies, kuin ennen sangen herkullisesti ja hekumassa teidän seassanne eli, ei pidä suoman weljellensä ja waimollensa, kuin on hänen sylissänsä, ja sille, joka on wielä jäänyt hänen pojistansa, jääneitä tähteitänsä,

55. Annettaa jonkun niistä hänen poikainsa lihasta, jota hän syö: ettei hänellä mitäkään muuta ole kaikesta hywyydestänsä siinä ahdistuksessa ja waiwassa, jolla sinun wihollises ahdistaa sinua kaikissa sinun porteissas.

56. Waimo teidän seassanne, kuin ennen herkullisesti ja hekumassa elänyt on, niin ettei hän malttanut jalkaansa laskea maan päälle herkun ja hekuman tähden, ei pidä suoman miehellensä, joka hänen sylissänsä lepää, ja pojallensa ja tyttärellensä

57. Jälkimmäisiä, jotka hänen kohdustansa lähteneet owat, eikä myös poikiansa, kuin hän synnyttää; sillä hän syö ne kaikkein tarwetten puuttumisessa salaisesti, siinä ahdistuksessa ja waiwassa, jolla sinun wihollises ahdistawat sinua porteissas.

58. Elles pidä ja tee kaikkia näitä lain sanoja, jotka tässä kirjassa owat kirjoitetut, niin ettäs pelkäät tätä kunniallista ja peljättäwää nimeä, Herraa sinun Jumalatas;

59. Niin Herra ihmeellisekſi tekee sinun ja sinun siemenes rangaistukset, suurilla ja pitkällisillä witsauksilla, pahoilla ja pitkällisillä taudeilla,

60. Ja kääntää sinun päälles kaikkinaiset Egyptin taudit, joitas pelkäsit, ja ne pitää sinuun tarttuman.

61. Siihen myös kaikki sairaudet ja kaikki rangaistukset, jotka ei kirjoitetut ole tässä lakiraamatussa, laskee Herra sinun päälles, siihen asti ettäs hukutetaan.

62. Ja teistä jää wähäinen kansa, jotka ennen olitte niinkuin tähdet taiwaassa paljouden tähden, ettes kuullut Herran sinun Jumalas ääntä.

5 Mos. 10: 22.

63. Ja tapahtuu, että niinkuin Herra ennen iloitsi teistä, teille hywää tehdessänsä ja enäntäissänsä teitä, niin Herra on iloitsewa teistä, hukuttaissansa ja kadottaissansa teitä; ja te syöstään siitä maasta pois, jota te menette omistamaan.

Saarn. k. 1: 26. Ef. 1: 24.

64. Ja Herra hajoittaa sinun kaikkein kansain sekaan, yhdestä maan äärestä toiseen; ja siellä sinä palwelet muukalaisia jumalita, joita et sinä tunne, eikä isäskään, kantoja ja kiwiä.

5 Mos. 4: 27. Neh. 1: 8.

65. Siihen myös ei pidä sinulla sen kansan seassa yhtään wahwaa kotoa oleman, eikä jalkais pöytä yhtään lepoa saaman; sillä Herra antaa sinulle siellä wapisewaisen sydämen, himeltyneet silmät ja murheellisen mielen,

66. Niin että sinun elämäs rippuu sinun edessäs: yöllä ja päiwällä sinun pitää pelkäämän, ja elämästäs tietämätöin oleman.

67. Aamulla sinä sanot: ah, joska minä ehtooseen eläisin! ehtoona sinä sanot: ah, joska minä aamuun eläisin! sinun sydämes suuren pelwon tähden, joka sinun peljättää, ja sen tähden, jota sinun silmäs näkemän pitää.

68. Ja Herra wie sinua taas haaksilla Egyptiin sitä tietä, josta minä sanoin sinulle: ei sinun pidä häntä silleen näkemän. Ja te myytte itsenne siellä teidän wihollisillenne palwelioiksi ja piioiksi, ja ei yhtäkään ostajata siellä oleman pidä.

5 Mos. 17: 16.

29 Luku.

Liitto uudistettu.

Nämät owat liiton sanat, kuin Herra käski Mosexen tehdä Israelin lasten kanssa Moabin maassa, paitsi sitä liittoa, kuin hän heidän kanssansa teki Horebissa.

5 Mos. 5: 2.

2. Ja Moses kutsui koko Israelin, ja sanoi heille: te näitte kaikki, mitä Herra teidän silmäinne edessä teki Egyptissä Pharaolle, kaikille hänen palwelioillensa ja koko hänen maallensa:

2 Mos. 19: 4.

3. Ne suuret kiusaukset, kuin sinun silmäs näkiwät, ja ne suuret merkit ja ihmeelliset teot.

5 Mos. 7: 19.

4. Ja ei Herra wielä nytkään tähän päiwään asti antanut teille sydäntä ymmärtämään, ja silmiä näkemään, ja korwia kuulemaan.

Ef. 6: 10.

5. Ja minä annoin teidän waeltaa korwessa neljäkymmentä wuotta; teidän waatteenne ei wanhenneet teidän yltänne, ja sinun kenkäs ei kuluneet jalwoissas.

5 Mos. 8: 4.

6. Ette te syöneet leipää, ettekä myös juoneet wiinaa elikkä wäkewätä juomaa, että te tietäisitte minun olewan Herran teidän Jumalanne.

7. Ja koska te tulitte tähän paikkaan, niin tuli Sihon Hesbonin kuningas ja Og Basanin kuningas sotimaan meitä wastaan, ja me löimme heidän.

4 Mos. 21: 23, 33. 5 Mos. 2: 30. l. 3: 1.

8. Ja omistimme heidän maansa, ja annoimme sen Rubenitaille ja Gaditaille, niin

myös puolelle Manassen sukukunnalle perisekst.
4 Mos. 32: 33.
9. Niin pitäkäät nyt nämät liiton sanat, ja tehkäät niiden jälkeen, että te toimellisesti tekisitte kaikki, kuin te teette. 5 Mos. 4: 6. Jos. 1: 7.
10. Te seisotte kaikki tänäpänä Herran teidän Jumalanne edessä: ylimmäiset teidän sukuistanne, teidän wanhimpanne, ja teidän esimiehenne, joka mies Israelissa,
11. Teidän lapsenne, teidän waimonne, ja sinun muukalaises, kuin sinun leirissäs on, sinun puus hakkaajasta niin wetes ammuntajaan asti.
12. Että sinä käyt Herran sinun Jumalas liittoon ja siihen walaan, kuin Herra sinun Jumalas teki sinun kanssas tänäpänä.
13. Että hän tänäpänä sinun hänellensä korottaa kansaksi, ja hän on sinun Jumalas, niinkuin hän sanoi sinulle, ja niinkuin hän wannoi sinun isilles, Abrahamille, Isaachille ja Jacobille.
14. Sillä en minä tee tätä liittoa ja tätä walaa ainoastaan teidän kanssanne,
15. Mutta sekä teidän, kuin tässä läsnä tänäpänä olette ja seisotte meidän kanssamme Herran meidän Jumalamme edessä, että myös niiden kanssa, kuin ei tässä tänäpänä meidän kanssamme ole.
16. Sillä te tiedätte, kuinka me asuimme Egyptin maalla, ja kuinka me waelsimme pakanain läpitse, joitten kautta te waelsitte,
17. Ja näitte heidän kauhistuksensa ja epäjumalansa, kannot ja kiwet, hopiat ja kullat, kuin heidän tykönänsä oliwat.
18. Ettei joku olisi teidän seassanne, mies eli waimo, elikkä perheestä taikka langoista, kuin sydämensä tänäpänä kääntäis pois Herrasta meidän Jumalastamme, mennäksensä palwelemaan tämän kansan jumalita, ja tulis teille juureksi, joka kaswaa sappea ja koiruohoa. Ap. T. 8: 23. Hebr. 12: 15.
19. Ja tapahtuu, koska hän kuulee nämät kirouksen sanat, että hän siunaa itseänsä sydämessänsä, ja sanoo: rauha on minulla olewa, ehkä minä waellan minun sydämeni ajatuksen jälkeen, sentähden että juopuneet janoowitten kanssa hukutetaan.
20. Ei Herra ole hänelle armollinen, sillä silloin tulee suuri Herran wiha ja kiiwaus sen miehen päälle, ja kaikki nämät kiroukset, kuin tässä kirjassa owat kirjoitetut, joutuwat hänen päällensä; ja Herra pyhkii pois hänen nimensä taiwaan alta.
21. Ja Herra eroittaa hänen pahunteen kaikesta Israelin suwusta, koko tämän liiton kirousten jälkeen, kuin tässä lakikirjassa on kirjoitettu.
22. Niin pitää jälkeentulewaiset sanoman, teidän lapsenne, kuin teidän jälkeenne tulewat, ja wieraat, kuin kaukaiselta maalta tulewat, koska he näkewät tämän maan rangaistukset ja sairaudet, joilla Herra lyö heitä siinä,
23. Että hän koko heidän maansa tulikiwellä ja suolalla on polttanut, niin ettei se kylwetä eikä wihota, ei myös yhtäkään ruohoa käy hänestä ylös, niinkuin Sodoma, Gomorra, Adama ja Zeboim oliwat kukistetut maahan, jotka Herra wihassansa ja hirmuisuudessansa ylösalaisin kukisti;
1 Mos. 19: 24, 2c.
24. Niin kaikki kansat sanowat: miksi Herra niin teki tälle maakunnalle? mikä on tämä hänen suuri julmuutensa wiha?
25. Silloin sanotaan: että he hyljäsiwät Herran isäinsä Jumalan liiton, kuin hän teki heidän kanssansa, koska hän heidän johdatti Egyptin maalta, 1 Kun. k. 9: 9. Jer. 22: 8, 2c.
26. Ja owat menneet ja muita jumalita palwelleet, ja kumartaneet niitä, senkaltaisia jumalita, joita ei he tunteneet, ja jotka ei heille mitään antaneet.
27. Sentähden on Herran wiha julmistunut tämän maan päälle, niin että hän antoi tulla heidän päällensä kaikki kiroukset, kuin tässä kirjassa kirjoitetut owat.
28. Ja Herra on heidän häwittänyt heidän maastansa suuressa wihassa, julmuudessa ja närkästyksessä, ja on heidän heittänyt wieraaseen maahan, niinkuin hän tänäpänä tehnyt on.
29. Ne salaiset asiat owat Herran meidän Jumalamme edessä; mutta ne ilmoitetut owat meillä ja meidän lapsillamme alati, että meidän kaikki nämät lain sanat tekemän pitää. Ps. 25: 14. Ps. 147: 19, 20.

30 Luku.

Parannuksen ja paatumuksen palkka.

Ja pitää tapahtuman, koska kaikki nämät tulewat sinun päälles, siunaus eli kirous, kuin minä panin sinun etees, ja sinä rupeet panemaan sydämees, kaikkein pakanoitten keskellä, kuhunka Herra sinun Jumalas sinun on ajanut; 3 Mos. 26: 40.
2. Ja sinä käännät itses Herran sinun Jumalas tykö, olemaan kuuliainen hänen äänellensä kaikissa niissä, kuin minä sinulle tänäpänä käsken, sinä ja sinun lapses, kaikesta sydämestäs ja kaikesta sielustas;
3. Niin Herra sinun Jumalas kääntää sinun wankiutes, ja armahtaa sinun päälles, ja tuo jälleen ja kokoo sinun kaikista kan-

soista, joihinka Herra sinun Jumalas sinun hajoittanut on. Ps. 106:45. Jer. 32:37.
4. Jos sinä olisit ajettu taiwaan ääriin, niin Herra sinun Jumalas kokoo sinun, ja tuo sinun sieltä. Neh. 1:9.
5. Ja Herra sinun Jumalas johdattaa sinun siihen maahan, kuin sinun isäs omistaneet owat, ja sinä sen omistat; ja hän tekee hywää sinulle, ja enäntää sinun enää kuin sinun isäs.
6. Ja Herra sinun Jumalas ympärileikkaa sinun sydämes ja sinun siemenes sydämen, rakastamaan Herraa sinun Jumalatas kaikesta sinun sydämestäs ja kaikesta sinun sielustas, ettäs eläisit. 5 Mos. 10:16. Jer. 4:4. l. 32:39. Hes. 11:19. l. 36:26. Rom. 2:29.
7. Mutta kaikki nämät kiroukset antaa Herra sinun Jumalas tulla sinun wihollistes päälle, ja kaikkein niiden päälle, kuin sinua wihaawat ja wainoowat.
8. Ja sinä käännät sinus ja kuulet Herran äänen, tehdäkses kaikki hänen käskynsä, kuin minä sinulle tänäpänä käsken.
9. Ja Herra sinun Jumalas antaa sinulle onnen kaikissa sinun kättes töissä, sinun kohtus hedelmässä, sinun karjas hedelmässä, ja sinun maas hedelmässä, että ne sinulle menestyisiwät; sillä Herra kääntää itsensä riemuitsemaan sinun ylitses sinulle hywäksi, niinkuin hän sinun isistäs iloitsi, 5 Mos. 28:11. Jer. 32:41.
10. Ettäs Herran sinun Jumalas äänelle kuuliainen olet, ja pidät hänen käskynsä ja säätynsä, kuin owat kirjoitetut tässä lakikirjassa, koskas palajat Herran sinun Jumalas tykö kaikesta sydämestäs ja kaikesta sielustas.
11. Sillä tämä käsky, kuin minä sinulle tänäpänä käsken, ei ole sinulta salattu, eikä myös kaukana, Es. 45:19.
12. Eikä myös taiwaassa, ettäs sanoisit: kuka astuu ylös taiwaaseen, ja tuo meille sen, kuullaksemme sitä ja tehdäksemme sen jälkeen? Rom. 10:6, 7, 8.
13. Eikä myös ole tuolla puolen meren, ettäs sanoisit: kuka menis meren ylitse noutamaan meille sen, kuullaksemme sitä, ja tehdäksemme sen jälkeen?
14. Sillä se sana on sangen läsnä sinun tykönäs, sinun suussas, ja sinun sydämessäs, ettäs sen tekisit.
15. Katso, minä panin tänäpänä sinun etees elämän ja hywän, niin myös kuoleman ja pahan.
16. Siinä kuin minä sinulle tänäpänä käsken, ettäs rakastat Herraa sinun Jumalatas, ja waellat hänen teissänsä, ja pidät hänen käskynsä, säätynsä ja oikeutensa; ettäs saisit elää ja enättäisiin, ja Herra sinun Jumalas siunais sinua siinä maassa, kuhunkas menet, sitä omistamaan.
17. Mutta jos sinä käännät sinun sydämes, ja et ole kuuliainen, waan annat wietellä sinus, niin ettäs kumarrat wieraita jumalita ja palwelet heitä;
18. Niin teen minä teille tänäpänä tiettäwäksi, että teidän pitää peräti hukkaantuman, ja ei kauwan pysymän siinä maassa, johonkas menet Jordanin ylitse, sitä omistamaan.
19. Minä otan tänäpänä taiwaan ja maan todistajaksi teistä, että minä panin teidän eteenne elämän ja kuoleman, siunauksen ja kirouksen; niin walitse elämä, että sinä ja sinun siemenes eläisit, 5 Mos. 4:26. l. 11:26.
20. Ettäs rakastaisit Herraa sinun Jumalatas, ja kuulisit hänen ääntänsä, ja rippuisit hänessä kiinni; sillä hän on sinun elämäs ja sinun pitkä ikäs, ettäs pysyisit siinä maassa, kuin Herra sinun isilles, Abrahamille, Isaachille ja Jacobille wannoi, heille antaaksensa.

31 Luku.

Moseksen hywästijättöpuhe. Lain lukemisesta ja tallella pitämisestä.

Ja Moses meni ja puhui nämät sanat koko Israelin kanssa,
2. Ja sanoi heille: minä olen tänäpänä sadan ja kahdenkymmenen ajastaikainen, en minä woi enää käydä ulos ja sisälle; siihen on Herra myös sanonut minulle: ei sinun pidä menemän tämän Jordanin ylitse. 5 Mos. 34:7. 4 Mos. 20:12. l. 27:12, 13. 5 Mos. 3:27. l. 32:52.
3. Herra sinun Jumalas käy itse sinun edelläs, hän itse hukuttaa nämät pakanat sinun edestäs, niin että sinä omistat heitä. Josua käy sinun edelläs sen ylitse, niinkuin Herra on sanonut. 5 Mos. 27:18.
4. Ja Herra tekee heille, niinkuin hän teki Sihonille ja Ogille Amorealaisten kuninkaille ja heidän maallensa, jotka hän on hukuttanut. 4 Mos. 21:24, 35.
5. Koska Herra antaa heidän teidän käteenne, niin tehkäät heidän kanssansa kaikkein käskyin jälkeen, kuin minä teille olen käskenyt. 5 Mos. 7:2.
6. Olkaat wahwat ja hywässä turwassa, älkäät peljästykö ja kauhistuko heidän edessänsä; sillä Herra sinun Jumalas itse waeltaa sinun kanssas, ja ei jätä sinua, eikä hyljää sinua. 5 Mos. 7:21. Jos. 1:6. Hebr. 13:5.
7. Ja Moses kutsui Josuan, ja sanoi hä=

nelle koko Israelin silmäin edessä: ole wahwa ja hywässä turwassa, sillä sinä johdatat tämän kansan siihen maahan, jonka Herra heidän isillensä wannonut on heille antaaksensa, ja sinä jaat tämän heille perimiseksi heidän keskellänsä. 4 Mos. 27:22, 23. 5 Mos. 3:28.

8. Mutta Herra, joka itse käy sinun edelläs, on sinun kanssas; ei hän jätä sinua, eikä myös hyljää sinua: älä pelkää, älä myös hämmästy.

9. Ja Moses kirjoitti tämän lain, ja antoi sen papeille Lewin pojille, jotka kantoiwat Herran liiton arkkia, ja kaikille Israelin wanhimmille.

10. Ja Moses käski heille, ja sanoi: aina joka seitsemän wuoden perästä, koska wapaa wuosi alkaa lehtimajan juhlana, 5 Mos. 15:1.

11. Koska koko Israel tulee osottamaan itsensä Herran sinun Jumalas eteen, siihen paikkaan, kuin hän walitsee, pitää sinun tämän lain kuuluttaman koko Israelin edessä heidän korwainsa kuullen. Neh. 8:1, ꝛc.

12. Kokoo kansa sekä miehet että waimot, lapset ja muukalaiset, jotka sinun porteissas owat, kuulemaan ja oppimaan ja pelkäämään Herraa teidän Jumalatanne, pitämään ja tekemään kaikki tämän lain sanat.

13. Ja että heidän lapsensa, jotka ei sitä tiedä, kuulisiwat myös ja oppisiwat pelkäämään Herraa teidän Jumalatanne kaikkena teidän elinaikananne, kuin te elätte maan päällä, johonka te menette Jordanin ylitse sitä omistamaan.

14. Ja Herra sanoi Mosekselle: katso, sinun aikas on juuri läsnä, kuin sinä kuolet; kutsu Josua, ja seisokaat seurakunnan majassa, että minä antaisin hänelle käskyn. Ja Moses meni Josuan kanssa, ja seisoiwat seurakunnan majassa.

15. Ja Herra ilmestyi majassa, pilwen patsaassa, ja pilwen patsas seisoi majan owella.

16. Ja Herra sanoi Mosekselle: katso, sinun pitää lepäämän isäis kanssa; ja tämä kansa nousee ja juoksee huoruuteen maan epäjumalitten jälkeen, sinne kuin he menewät, hyljääwät minun, ja rikkowat sen liiton, jonka minä tein heidän kanssansa.

17. Niin minun wihani silloin julmistuu heidän päällensä, ja minä hyljään heitä, ja peitän minun kaswoni heidän edestänsä, että he hukutetaan, ja paljo pahuutta ja ahdistusta käy heidän päällensä; ja he sanowat sinä päiwänä: eikö nämät pahuudet ole tapahtuneet minulle, ettei minun Jumalani ole minun kanssani?

18. Mutta minä peräti peitän minun kaswoni sillä ajalla, kaiken sen pahuuden tähden, kuin he tehneet owat, että he owat itsensä kääntäneet muiden jumalitten tykö.

19. Niin kirjoittakaat nyt teillenne tämä wirsi, ja opettakaat se Israelin lapsille, asettakaat se heidän suuhunsa, että tämä wirsi olis minulle todistajaksi Israelin lapsia wastaan.

20. Sillä minä johdatan heidän siihen maahan, jonka minä wannoin heidän isillensä, jossa rieskaa ja hunajata wuotaa. Ja koska he syöwät ja tulewat rawituksi ja lihawaksi, kääntäwät he heitänsä muiden jumalitten tykö, ja palwelewat niitä; ja pilkkaawat minua, ja rikkowat minun liittoni.

21. Ja koska heidän niin suuri pahuus ja ahdistus käsittää, niin tämä wirsi wastaa heitä todistukseksi, sillä ei sitä pidä unhotettaman heidän siemenensä suussa; sillä minä tiedän heidän ajatuksensa, joita he tänäpänä ajattelewat, ennen kuin minä johdatan heitä siihen maahan, kuin minä wannonut olen.

22. Niin kirjoitti Moses tämän wirren sinä päiwänä, ja opetti sen Israelin lapsille.

23. Ja käski Josualle Nunin pojalle, ja sanoi: ole wahwa ja urhollinen, sillä sinä johdatat Israelin lapset siihen maahan, kuin minä wannoin heille; ja minä olen sinun kanssas.

24. Koska Moses oli nämät lain sanat kirjoittanut kirjaan, ja ne lopettanut,

25. Käski hän Lewitaille, jotka Herran todistuksen arkkia kantoiwat, sanoen:

26. Ottakaat tämä lakikirja ja laskekaat Herran teidän Jumalanne liiton arkin siwulle, että se olis siinä todistukseksi sinua wastaan. 2 Kun. k. 22:8.

27. Sillä minä tunnen sinun tottelemattomuutes ja niskuruutes; katso, koska minä wielä nyt tänäpänä elän teidän kanssanne, olette te tottelemattomat Herraa wastaan, kuinka paljoa enämmin minun kuolemani jälkeen?

28. Niin kootkaat minun eteeni kaikki wanhimmat teidän sukukunnissanne ja teidän esimiehenne, että minä puhuisin nämät sanat heidän korwainsa kuullen, ja ottaisin taiwaan ja maan todistajaksi heitä wastaan.

29. Sillä minä tiedän, että te minun kuolemani jälkeen peräti turmellaan, ja poikkeette siltä tieltä, kuin minä teille käskenyt olen; niin teille tapahtuu onnettomuus wimeisillä ajoilla, että te teitte pahaa Herran silmäin edessä, ja wihoititte hänen teidän kättenne töiden kautta.

30. Niin Moses puhui koko Israelin seura-

kunnan kuullen tämän weisun sanat hamaan loppuun asti.

32 Luku.

Mosexen muistowirsi, neuwo ja kuolema.

Kuulkaat te taiwaat, ja minä puhun, ja maa kuulkaan minun suuni sanoja. Es. 1:2.
2. Minun oppini tiukkukaan niinkuin sade, minun puheeni wuotakaan niinkuin kaste, niinkuin sade wihannon päälle, ja niinkuin pisarat ruohon päälle.
3. Sillä minä ylistän Herran nimeä: antakaat meidän Jumalallemme suuri kunnia.
4. Hän on kallio, hänen työnsä owat laittamattomat, sillä kaikki hänen tiensä owat oikiat; wakaa on Jumala, ilman kaikkea wääryyttä, hän on hurskas ja oikia.
5. Onko hän hänen turmellut? Ei, waan hänen lapsensa owat heidän häpiäpilkkunsa; se on nurja ja sekaseurainen suku.
Es. 1:4. Matth. 12:39.
6. Niinköstä te Herran maksatte, hullu ja tyhmä kansa? Eikö hän ole sinun Isäs ja sinun Lunastajas, joka sinun luonut ja walmistanut on?
7. Muista muinaisia aikoja, ymmärrä wuosikaudet suwusta sukuun; kysy isältäs, ja hän ilmoittaa sinulle, ja sinun wanhemmiltas, niin he sinulle sanowat.
8. Koska se korkein pakanat jakoi ja hajoitti ihmisten lapset, silloin hän lasti kansain maan rajat, Israelin lasten luwun jälkeen.
1 Mos. 11:8.
9. Sillä Herran osa on hänen oma kansansa, Jacob on hänen perimisensä nuora.
2 Mos. 19:6. 1 Piet. 2:9.
10. Hän löysi hänen erämaassa ja hirmuisessa suuressa itkukorwessa. Hän wei hänen ympäri, hän opetti hänen ymmärtämään, ja warjeli hänen niinkuin silmäteränsä.
2 Mos. 20:1, 2c.
11. Niinkuin kotka kehoittelee pesänsä, ja laukuelee poikainsa päällä, lewittää siipensä, ottaa kunkin heistä, ja kantaa siipeinsä päällä;
2 Mos. 19:4. Es. 63:9.
12. Niin Herra yksinänsä talutti häntä, ja ei ollut hänen kanssansa muuta Jumalata.
13. Hän wei hänen hamaan maan korkeuteen, ja ruokki hänen pellon hedelmällä, ja antoi hänen imeä hunajata kalliosta, ja öljyä kowasta kiwestä,
14. Woita lehmistä, ja rieskaa lampaista, ynnä karitsan lihawuuden kanssa, ja Basanin oinaat, ja lihawat kauriit, ja parhaan nisun, ja juotti hänen parhaalla wiinamarjan werellä. Ps. 81:17.
15. Koska Israel lihoi, tuli hän karjaaksi, hän on lihawaksi, paksuksi ja wäkewäksi tullut, ja hyljäsi Jumalan, joka hänen teki, ja katsoi autuutensa kallion ylön.
16. He yllyttiwät hänen kiiwauteen muukalaisten kautta, kauhistusten kautta wihoittiwat he hänen.
17. He uhrasiwat perkeleille, ja ei Jumalalle, niille jumalille, joita ei he tunteneet, niille wastauutisille, jotka ei ennen olleet, joita teidän isänne ei peljänneet. 1 Cor. 10:20.
18. Kallion, joka sinun siitti, sen sinä hyljäsit, ja unhotit sen Jumalan, joka sinun loi.
19. Ja koska Herra sen näki, wihastui hän, poikainsa ja tyttärittensä kehoituksen tähden,
20. Ja sanoi: minä peitän minun kaswoni heidän edestänsä, ja katson mitä heidän wiimeiseltä tapahtuu; sillä se on nurja suku ja senkaltaiset lapset, joissa ei ole uskoa.
21. He härsytteliwät minua sen kautta, joka ei ole jumala, epäjumaluutensa kautta owat he minun wihoittaneet, ja minä wihoitan heitä jälleen sen kautta, joka ei ole kansa, tyhmällä kansalla minä heitä wihoitan. Rom. 10:19.
22. Sillä tuli on syttynyt minun wihassani, ja polttaa hamaan alamaiseen helwettiin, ja kuluttaa maan, ynnä hänen hedelmänsä kanssa, ja polttaa wuorten perustukset. Jer. 15:14. l. 17:4.
23. Minä kokoon kaiken onnettomuuden heidän päällensä, minä ammun kaikki minun nuoleni heihin.
24. Näljästä heidän pitää hiukahtuman, ja poltetaudilla kulutettaman, ja äkillisellä kuolemalla; minä lähetän metsän petoin hampaat heidän keskellensä, ja kyykärmeen myrkyn.
25. Ulkona pitää miekan heitä häwittämän, ja sisällä huoneessa pelwon, sekä nuorukaiset että neitseet, imewäiset ja harmaapäät. 2 Cor. 7:5.
26. Minä sanoin: minä häwittäisin heitä, minä lakattaisin heidän muistonsa ihmisistä,
27. Ellen minä wihollisteni wihaa karttaisi, ettei heidän wainollisensa ylpeilisi, ja läheš sanoisi: meidän oikia kätemme on kaikki nämät tehnyt, ja ei Herra.
28. Sillä se on kansa, jossa ei mitään neuwoa ole, eikä ymmärrystä.
29. Joska he taitawaiset olisiwat, niin he ymmärtäisiwät ja huomaitsisiwat, mitä heille wiimeiseltä tapahtuu. Jer. 9:12.
30. Kuinka yksi ajais tuhatta takaa, ja kaksi karkoittaisi kymmenen tuhatta heistä? Eikö sentähden, että heidän kallionsa on

heidän myynyt? ja Herra on heidän sulkenut?

31. Sillä meidän kalliomme ei ole niinkuin heidän kallionsa, ja meidän wihollisemme owat meidän tuomarimme.

32. Sillä heidän wiinapuunsa on Sodoman wiinapuusta ja Gomorran pelloista, heidän wiinamarjansa myrkylliset wiinamarjat, heillä owat karwahimmat marjat. Hes. 16:49.

33. Heidän wiinansa on lohikärmeen kiukkuwahto, ja kyykärmetten hirmullinen myrkky.

34. Eikö se liene kätketty minun tykönäni? ja sinetillä lukittu minun tawaroissani?

35. Minun on kosto, minä kostan, heidän jalkansa pitää ajallansa kompistuman; sillä heidän kadotuksensa aika on läsnä, ja mikä heille tarjentelee, se rientää. Rom. 12:19. Hebr. 10:30.

36. Sillä Herra tuomitsee kansansa, ja armahtaa palwelians päälle; sillä hän näkee, että käsi on pois, ja ei ole mitään tallella pidetty eikä jätetty. 1 Kun. k. 14:10.

37. Ja pitää sanottaman: kussa heidän Jumalansa owat? heidän kallionsa, johonka he uskalsiwat?

38. Joiden lihawimmat uhrit he söiwät, ja joiwat wiinan heidän juomauhristansa, nouskaan ne ja auttakaan teitä, ja warjelkaan teitä. Tuom. 10:14.

39. Nähkäät nyt, että minä itse olen, ja ei ole jumalita minun kanssani. Minä kuoletan ja teen eläwäksi, minä lyön ja minä parannan, ja ei kenkään ole, joka minun käsistäni wapahtaa. 5 Mos. 4:35. Es. 45:5. 1 Sam. 2:6.

40. Sillä minä nostan käteni taiwaaseen, ja sanon: minä elän ijankaikkisesti. Ilm. k. 10:5, 6.

41. Koska minä hiwon minun miekkani niinkuin pitkäisen leimauksen, ja minun käteni rangaistukseen rupee, niin minä koston maksan minun wihollisilleni, ja niille palkitsen, jotka minua wihaawat.

42. Minä juotan minun nuoleni werellä, ja minun miekkani pitää lihaa syömän tapettuiden werestä, ja wangittuiden ja wihollisten paljastetusta päästä.

43. Riemuitkaat te kaikki, jotka olette hänen kansansa; sillä hän kostaa palweliainsa weren. Ja kostaa wihollisillensa, ja sowittaa maansa ja kansansa. Rom. 15:10.

44. Ja Moses tuli ja puhui kaikki nämät weisun sanat tämän kansan kuullen, hän ja Josua Nunin poika.

45. Ja Moses lopetti kaikki nämät sanat koko Israelille,

46. Ja sanoi heille: pankaat sydämeenne kaikki ne sanat, kuin minä teille tänäpänä todistan, että te käskisitte teidän lapsianne, että he tekisiwät ja pitäisiwät kaikki tämän lain sanat. 5 Mos. 6:6. l. 11:18.

47. Sillä ei siinä ole teille yhtään turhaa sanaa, waan se on teidän elämänne; ja ne sanat pidentäwät teidän ikänne maan päällä, johon te menette Jordanin ylitse, omistamaan sitä. Hebr. 4:12.

48. Ja Herra puhui Mosekselle sinä päiwänä, ja sanoi:

49. Mene tälle Abarimin wuorelle, Nebon wuorelle, kuin on Moabin maalla Jerihon kohdalla, ja katsele Canaan maata, jonka minä Israelin lapsille omaksi annan. 4 Mos. 27:12, 13.

50. Sinun pitää kuoleman wuorella, johonkas menet, ja koottaman kansas tykö, niinkuin sinun weljeskin Aaron kuoli Horin wuorella, ja koottiin kansansa tykö, 4 Mos. 20:25. l. 33:38.

51. Että te olette rikkoneet minua wastaan Israelin lasten seassa, riitaweden tykönä Cadeksessa Zinnin korwessa; ettette minua pyhittäneet Israelin lasten seassa. 4 Mos. 20:12. l. 27:14.

52. Sillä sinä näet maan kohdastansa; waan ei sinun pidä siihen maahan tuleman, kuin minä Israelin lapsille annan.

33 Luku.

Moses siunaa kutakin Israelin sukukuntaa erinänsä, ja ennustaa.

Ja tämä on siunaus, jolla Moses Jumalan mies siunasi Israelin lapsia ennen kuolematansa,

2. Ja sanoi: Herra on tullut Sinaista, ja noussut heille Seiristä, ja ilmestynyt Paranin wuorelta, ja on tullut kymmenen tuhannen pyhäin kanssa, ja tulinen laki hänen oikiassa kädessänsä heidän tykönsä. 2 Mos. 19 ja 20 l. 4 Mos. 20 ja 21 l. 5 Mos. 1:1. Hab. 3:3.

3. Hän myös rakastaa kansoja: kaikki hänen pyhänsä owat sinun kädessäs, ja he asettawat itsensä sinun jalkais juureen, ja ottawat opin sinun sanoistas.

4. Moses on meille käskenyt lain, Jacobin sukukunnalle perimisen.

5. Ja hän oli kuningas oikeudessa; kansan päämiehet hän kokosi yhteen, ynnä Israelin sukukunnan kanssa.

6. Ruben eläkään, ja älkään kuolko, ja hänen kansansa olkoon luettawa.

7. Tämä on Judalle (siunaus:) ja hän sanoi: kuule Herra Judan ääntä, ja johdata häntä kansansa tykö; ja hänen kätensä sotii

puolestansa, sinä olet apu wastoin hänen wihollisiansa. 1 Mos. 49:8.

8. Ja hän sanoi Lewille: sinun täydellisyytes ja sinun walkeutes olkoon sinun pyhän miehes tykönä, jota sinä kiusasit Massassa, ja saatit hänen riitelemään riitaweden tykönä. 2 Mos. 28:30. l. 17:7. 4 Mos. 20:13.

9. Joka sanoo isällensä ja äitillensä: en minä nähnyt heitä, ja ei tunne weljiänsä, eikä tiedä pojistansa; ne pitäwät sinun sanas, ja kätkewät sinun liittos.

10. He opettawat sinun oikeuksias Jacobille ja Israelille sinun lakis, he kantawat suitsutusta sinun nenäs edessä, ja kaikkinaiset uhrit uhraawat sinun altarilles.

11. Siunaa, Herra, hänen woimansa, ja anna hänen kättensä työ sinulle kelwata; riko heidän lanteensa, jotka karkaawat häntä wastaan ja häntä wihaawat, niin ettei he woisi ojeta heitänsä.

12. Ja BenJaminille sanoi hän: Herran rakkaat pitää asuman turwallisesti hänen tykönänsä: hän suojelee heitä kaiken päiwän, ja hän asuu heidän hartioittensa wälillä.

13. Ja hän sanoi Josephille: hänen maansa olkoon siunattu Herralta, parhaista taiwaan hedelmistä, kasteesta, ja sywyydestä, joka makaa alla. 1 Mos. 49:25.

14. Siinä olkoon ihanimmat hedelmät auringosta, ja ihanimmat kypset hedelmät kuusta,

15. Ja itäisten wuorten kukkuloilta, ja ijäisiltä kukkuloilta parhaat hedelmät,

16. Ja ne kalliimmat maan hedelmät, ja mitä siinä on. Hänen suosionsa, joka asuu pensaassa, tulkoon Josephin päähän, ja Nazirin päänlaelle weljeinsä keskellä.
1 Mos. 49:26. 2 Mos. 3:2. Ap. T. 7:30.

17. Ja hänen kauneutensa olkoon niinkuin esikoisen härjän, ja hänen sarwensa olkoon niinkuin yksisarwisen sarwet, joilla hän kansaa kuokkii yhteen, hamaan maailman ääriin asti; nämät owat Ephraimin kymmenen tuhatta, ja nämät Manassen tuhannet. 4 Mos. 23:22.

18. Ja hän sanoi Sebulonille: iloitse, Sebulon, sinun uloskäymisessäs, mutta sinä Isaschar, (iloitse) sinun majoissas.

19. Heidän pitää kutsuman kansaa wuorelle, ja siellä wanhurskauden uhria uhraaman; sillä he imewät meren kyllyyden ja santaan kätketyt tawarat.

20. Ja hän sanoi Gadille: siunattu olkoon se, joka lewittää Gadin, hän asuu niinkuin hotka jalopeura, ja ryöstää sekä käsiwarren että päänlaen.

21. Ja hän katsoi itsellensä ensimäisen osan maasta, että hän siinä lainopettajalta annetussa osassa olis surutoin; kuitenkin tuli hän kansan päämiesten kanssa, ja teki Herran wanhurskautta, ja hänen oikeutensa Israelin kanssa.

22. Ja Danille sanoi hän: Dan niinkuin jalopeuran penikka, joka karkaa Basanista.

23. Ja Naphtalille sanoi hän: Naphtalilla on yltäkyllä, mitä hänen mielensä tekee, ja hän täytetään Herran siunauksella, lännen ja etelän pitää hän omistaman.

24. Ja Asserille sanoi hän: Asser olkoon siunattu pojissa, hän olkoon weljillensä otollinen, ja kastakaan jalkansa öljyyn.

25. Rauta ja waski olkoon sinun kenkäs; ja niinkuin sinun ikäs, niin myös sinun wäkeytes lisääntyy.

26. Ei yhtään ole niinkuin oikeuden Jumala, joka istuu taiwaassa, hän olkoon sinun auttajas, ja hänen kunniansa on pilwissä. Ps. 104:3.

27. Jumalan asuinsia on alusta, ijankaikkisten käsiwartten alla. Ja hän ajaa ulos sinun wihollises sinun edestäs, ja sanoo: ole hukutettu.

28. Israel asuu lewollisesti yksinänsä, ja Jacobin silmä katsoo sen maan päälle, jossa jywä ja wiina on, siihen myös taiwaat kastetta wuodattawat. Jer. 23:6. l. 33:16.

29. Autuas olet sinä, Israel: kuka on sinun kaltaises? O sinä kansa, joka Herrassa autuaaksi tulet, joka sinun apus kilpi ja sinun kunnias miekka on. Sinun wihollises walhettelewat sinulle, ja sinä astelet heidän kukkulainsa päällä.

34 Luku.

Moses kuolee, haudataan. Josua hänen siassansa.

Ja Moses meni Moabin kedoilta, ja (astui) Nebon wuorelle, Pisgan kukkulalle, joka on Jerihon kohdalla; ja Herra osotti hänelle kaiken Gileadin maan Daniin asti,
5 Mos. 3:27. l. 32:49.

2. Ja koko Naphtalin ja Ephraimin ja Manassen maan, ja kaiken Judan maan wiimeiseen mereen asti, 5 Mos. 11:24.

3. Ja etelän puolen, ja sen aukian kedon Jerihon tykönä, Palmukaupungin hamaan Zoariin asti. Tuom. 1:16. 2 Aikak. 28:15.

4. Ja Herra sanoi hänelle: tämä on se maa, jonka minä Abrahamille, Isaachille ja Jacobille wannoin ja sanoin: minä annan sen sinun siemenelles; sinä näit sen nyt silmilläs, waan et sinä sinne tule.
1 Mos. 12:7. l. 13:15. l. 15:18. l. 26:3. l. 28:13.

5. Ja Moses Herran palwelia kuoli siellä Moabin maalla, Herran sanan jälkeen.

6. Ja hän hautasi hänen laaksoon, Moabin maalla, Peorin huoneen kohdalla. Ja ei ole yksikään saanut tietää hänen hautaansa tähän päiwään asti. Jud. Ep. w. 9.

7. Ja Moses oli sadan ja kahdenkymmenen ajastaikainen, koska hän kuoli; ei hänen silmänsä olleet pimenneet, ja hänen elämänsä neste ei ollut lakastunut. 5 Mos. 31: 2.

8. Ja Israelin lapset itkiwät Mosesta Moabin kedoilla kolmekymmentä päiwää; ja itku- ja walituspäiwät Mosesesta täytettiin.

9. Mutta Josua Nunin poika oli täytetty taidon hengellä, sillä Moses oli kätensä laskenut hänen päällensä; ja Israelin lapset oliwat kuuliaiset hänelle, ja tekiwät niinkuin Herra oli Mosekselle käskenyt. 4 Mos. 27: 18. 5 Mos. 1: 38. l. 31: 23.

10. Ja sitte ei yhtään propheetata noussut Israelissa niinkuin Moses, jonka Herra tunsi kaswoista niin kaswoihin,

11. Kaikkinaisissa tunnustähdeissä ja ihmeissä, joita Herra hänen lähetti tekemään Egyptin maalla Pharaolle ja kaikille hänen palwelioillensa, koko hänen maallensa,

12. Ja kaikessa wäkewässä kädessä, ja kaikissa suurissa peljättäwissä töissä, jotka Moses teki koko Israelin silmäin edessä.

Josuan Kirja.

1 Luku.

Josua kutsutaan, kuulee, käskee ja saa lupauksen kuuliaisuudesta.

Ja tapahtui Moseksen Herran palwelian kuoleman jälkeen, että Herra puhui Josualle Nunin pojalle, Moseksen palwelialle, sanoen: 4 Mos. 27: 18.

2. Minun palweliani Moses on kuollut; niin nouse nyt ja matkusta tämän Jordanin ylitse, sinä ja kaikki tämä kansa, siihen maahan, kuin minä annan Israelin lapsille. 5 Mos. 34: 5. l. 1: 38.

3. Kaiken sian minä annan teille, kussa teidän jalkanne käywät, niinkuin minä Mosekselle sanonut olen. 5 Mos. 11: 24. Jos. 14: 9.

4. Korwesta ja tästä Libanonista suuren Phratin wirtaan asti, koko Hethiläisten maan, niin isoon mereen länteen päin, pitää teidän maanne rajat oleman. 2 Mos. 23: 31. 4 Mos. 34: 2, 3.

5. Ei kenkään woi sinua wastaan seisoa koko elinaikanas: niinkuin minä olen Moseksen kanssa, niin olen minä myös sinun kanssas; en minä hyljää sinua, enkä luowu sinusta. 5 Mos. 31: 8. Hebr. 13: 5.

6. Ole rohkia ja wahwista sinuas, sillä sinun pitää tälle kansalle maan jakaman, kuin minä wannoin heidän isillensä, sen heille antaakseni. 5 Mos. 31: 23.

7. Ainoastaan ole rohkia ja wahwista sinus juuri hywin, ettäs pitäisit kaiken lain ja tekisit sen jälkeen, kuin Moses minun palweliani sinulle käski; älä siitä harhaile oikialle eli wasemmalle puolelle, ettäs toimellisesti tekisit kaikissa niissä, kuin sinä waellat. 5 Mos. 17: 11, 20. l. 28: 14. Jos. 23: 6.

8. Ei pidä tämän lakiraamatun tuleman sinun suustas pois, waan ajattele sitä yötä ja päiwää, ettäs kaikki sen jälkeen pitäisit ja tekisit, kuin sinä on kirjoitettu; sillä niin sinä menestyt kaikissa sinun teissäs, ja kaikki työs toimellisesti päätät. 5 Mos. 17: 19. Ps. 1: 2.

9. Enkö minä käskenyt sinun olla rohkian ja wahwistaa itses? Älä pelkää, älä myös hämmästy, sillä Herra sinun Jumalas on sinun kanssas kaikissa sinun aiwoituksissas. 1 Sam. 10: 7.

10. Silloin käski Josua kansan päämiehiä, ja sanoi:

11. Käykäät leirin läpitse ja käskekäät kansaa, sanoen: walmistakaat teillenne ewästä, sillä kolmannen päiwän perästä pitää teidän käymän tämän Jordanin ylitse, että te joutuisitte maata omistamaan, jonka Herra teidän Jumalanne teille antaa omistaaksenne sitä. Jos. 3: 1.

12. Ja Josua puhui Rubenitaille, Gaditaille ja puolelle Manassen sukukunnalle, sanoen:

13. Muistakaat se sana, kuin Moses Herran palwelia teille käski, sanoen: Herra teidän Jumalanne saatti teidän lepoon, ja antoi teille tämän maan. 4 Mos. 32: 20.

14. Teidän emäntänne, lapsenne ja karjanne jättäkäät siihen maahan, tälle puolelle Jordanin, jonka Moses teille antoi. Waan teidän pitää käymän weljeinne edellä warustettuna, kaikki ne kuin wahwat miehet owat, ja auttaman heitä,

15. Siihen asti että Herra teidän weljil-

lenne antaa lewon, niinkuin teillenkin, että
hekin omistaisiwat sen maan, kuin Herra
teidän Jumalanne heille antaa; sitte pitää
teidän palajaman omalle maallenne ja
omistaman sen, kuin Moses Herran palwe=
lia teille antoi, tällä puolella Jordanin au=
ringon nousemiseen päin.
16. Ja he wastasiwat Josualle, ja sanoi=
wat: kaikki mitäs meille käskenyt olet, sen
me teemme, ja kuhunkas ikänä lähetät mei=
dän, sinne me menemme.
17. Niinkuin me olemme olleet Mosekselle
kaikissa kuuliaiset, niin me myös olemme
sinulle kuuliaiset; ainoastaan olkoon Herra
sinun Jumalas sinun kanssas, niinkuin hän
oli Moseksen kanssa.
18. Jokainen kuin asettaa itsensä sinun
suutas wastaan, ja ei ole kuuliainen sinun
sanoilles kaikissa kuin sinä käsket, hänen pi=
tää kuoleman; ainoastansa ole rohkia, ja
wahwista sinuas.

2 Luku.

Wakojat lähetetään, kätketään ja palajawat.

Ja Josua Nunin poika lähetti salaisesti
kaksi wakojata Sittimistä, sanoen: menkäät
ja katselkaat maata ja Jerihota. Niin he
läksiwät matkaan, ja tuliwat porton huonee=
seen, jonka nimi oli Rahab, ja lepäsiwät
siellä. 4 Mos. 25: 1. Hebr. 11: 31. Jac. 2: 25.
2. Mutta se ilmoitettiin Jerihon kuninkaal=
le, sanoen: katso, tänä yönä tuliwat tänne
miehet Israelin lapsista, wakomaan maata.
3. Niin lähetti Jerihon kuningas Rahabin
tykö, sanoen: tuo ne miehet ulos, jotka sinun
tykös, sinun huoneesees tuliwat, sillä he
owat tulleet wakomaan kaikkea maata.
4. Mutta waimo otti molemmat miehet ja
kätki heidän; ja hän sanoi näin: ne miehet
tuliwat minun tyköni, waan en minä tietä=
nyt, kusta he oliwat,
5. Ja koska portti pimeissä pantiin kiinni,
niin ne miehet läksiwät ulos; enkä minä tie=
dä, kuhunka he meniwät. Ajakaat nopiasti
heitä takaa, niin te heidän saatte kiinni.
6. Mutta hän oli käskenyt heidän astua
katon päälle, ja oli peittänyt heidän pella=
wain warsilla, jotka hän oli hajoittanut ka=
ton päälle.
7. Ja miehet ajoiwat heitä takaa, Jorda=
nin tietä hamaan luotuspaikkaan; ja portti
pantiin kiinni, sitte kohta kuin he läksiwät,
jotka heitä ajoiwat takaa.
8. Mutta ennen kuin miehet paniwat le=
wätä, meni hän katon päälle heidän tykönsä,
9. Ja sanoi miehille: minä tiedän, että
Herra antaa teille tämän maan; sillä teidän
pelkonne on langennut meidän päällemme,
ja koko maan asuwaiset owat hämmästyneet
teidän kaswoinne edessä; Jos. 5: 1.
10. Sillä me olemme kuulleet, kuinka Her=
ra kuiwasi Punaisen meren wedet teidän
edestänne lähteissänne Egyptistä, ja mitä
te olette tehneet niille kahdelle Amorealais=
ten kuninkaalle, jotka oliwat tuolla puolen
Jordanin, Sihonille ja Ogille, jotka te ta=
poitte. 2 Mos. 14: 21, rc. 4 Mos. 21: 24, 34. Jos. 4: 23.
11. Koska me sen kuulimme, niin meidän
sydämemme raukesi, ja ei ole yhdelläkään
rohkeutta teidän edessänne; sillä Herra tei=
dän Jumalanne on Jumala ylhäällä tai=
waissa ja alhaalla maassa.
2 Mos. 15: 14. 5 Mos. 4: 39. Ps. 135: 6.
12. Niin wannokaat nyt minulle Herran
kautta, sillä minä tein armon teidän kohtaan=
ne, että te myös teette armon minun isäni
huoneelle, ja annatte minulle totuuden mer=
kin, Jos. 6: 22.
13. Että te elämään jätätte minun isäni,
ja äitini, ja weljeni, ja sisareni, ja kaikki
kuin heidän omansa owat, ja wapahdatte
meidän sielumme kuolemasta.
14. Ja miehet sanoiwat hänelle: meidän
sielumme kuolkaan teidän edestänne, jolles
waiwoin petä tätä meidän asiatamme, jol=
lemme tee armoa ja totuutta sinun kohtaas,
koska Herra tämän maan meille antaa.
15. Ja hän laski heidän köydellä akkunas=
ta alas; sillä hänen huoneensa oli kaupun=
gin muurissa, ja hän asui juuri muurissa.
16. Ja hän sanoi heille: menkäät wuorelle,
ettei ne teitä kohtaisi, jotka ajawat teitä ta=
kaa, ja olkaat siellä lymyssä kolme päiwää,
niin kauwan että takaa=ajajat palajawat, ja
menkäät sitte teidän tietänne.
17. Ja miehet sanoiwat hänelle: wapaat
me olemme tästä walastas, jollas meitä
wannotit.
18. Katso, koska maahan sisälle tulemme,
niin sinun pitää ripustaman tämän punai=
sen köyden akkunaan, jostas meidän laskit
alas, ja sinun pitää kokooman tykös huo=
neeseen sinun isäs ja äitis ja weljes ja koko
sinun isäs huoneen.
19. Mutta jos joku käy huonees owesta
ulos, hänen werensä olkoon oman päänsä
päällä, ja me olemme wiattomat; ja joka
ikänä sinun kanssas huoneessa on, hänen
werensä olkoon meidän päämme päällä, jos
jonkun käsi häneen sattuu. Matth. 27: 25.
20. Waan jos sinä petät tämän meidän
asiamme, niin me olemme wapaat sinun
walastas, jollas meitä wannottanut olet.

21. Hän wastasi: olkoon niinkuin te sa=
notte; ja päästi heidän menemään, ja he
meniwät pois; ja hän ripusti sen punaisen
köyden akkunaan.
22. Ja he meniwät pois, ja tuliwat wuo=
relle, ja oliwat siellä kolme päiwää, niin
kauwan että ne palasiwat, jotka heitä ajoi=
wat takaa, jotka etsiwät heitä kaikilla teillä,
ja ei löytäneet.
23. Niin ne molemmat miehet palasiwat,
sittekuin he oliwat astuneet wuorelta alas,
meniwät ylitse, ja tuliwat Josuan Nunin
pojan tykö, ja jutteliwat hänelle kaikki, mitä
heille tapahtunut oli.
24. Ja he sanoiwat Josualle: Herra on
antanut meidän käsiimme koko maan, sillä
kaikki maan asuwaiset owat hämmästyneet
meidän edessämme.

3 Luku.

Liiton arkki, ja kansa käy Jordanin yli, joka kuiwaa pohjaa myöten.

Ja Josua nousi aamulla warhain, ja he
matkustiwat Sittimistä ja tuliwat Jorda=
niin asti, hän ja kaikki Israelin lapset, ja he
oliwat siinä yötä, ennenkuin he matkustiwat
ylitse. 4 Mos. 25: 1.
2. Ja tapahtui kolmen päiwän perästä,
että päämiehet meniwät leirin läpitse,
3. Ja käskiwät kansalle, sanoen: koska te
näette Herran teidän Jumalanne liiton ar=
kin, ja papit Lewitaista kantawan sitä, niin
matkustakaat te myös siastanne ja seurat=
kaat häntä,
4. Kuitenkin niin että teidän wälillänne ja
hänen on liki kahden tuhannen kyynärän pi=
tuus siaa; eikä teidän pidä tuleman häntä
juuri lähes, että te tietäisitte tien, jota tei=
dän pitää matkustaman; sillä et te ennen
ole sitä tietä waeltaneet.
5. Ja Josua sanoi kansalle: pyhittäkäät tei=
tänne, sillä huomenna tekee Herra ihmeelli=
sen työn teidän keskellänne. 2 Mos. 19: 10, 14.
6. Ja Josua puhui papeille, sanoen: otta=
kaat liiton arkki, ja menkäät kansan edellä;
niin he ottiwat liiton arkin, ja meniwät kan=
san edellä. 4 Mos. 4: 15.
7. Ja Herra sanoi Josualle: tänäpänä ru=
peen minä sinun suureksi tekemään koko Is=
raelin edessä, että he tietäisiwät, että niin=
kuin minä olin Moseksen kanssa, niin minä
olen myös sinun kanssas. Jos. 1: 5.
8. Ja käske pappeja, jotka kantawat lii=
ton arkkia, ja sano: kuin te tulette Jorda=
nin wetten ääreen, niin seisahtakaat Jorda=
nissa.
9. Ja Josua sanoi Israelin lapsille: astu=
kaat tänne, ja kuulkaat Herran teidän Ju=
malanne sanaa.
10. Ja Josua sanoi: siitä tietkäät eläwän
Jumalan olewan teidän seassanne, ja että
hän kaiketi ajaa pois teidän edestänne Ca=
nanealaiset, Hethiläiset, Hewiläiset, Phere=
sealaiset, Gergesealaiset, Amorealaiset ja Je=
busealaiset:
11. Katso, kaiken maailman hallitsian lii=
ton arkki menee ylitse Jordanissa teidän
edellänne.
12. Niin ottakaat nyt teillenne kaksitoista=
kymmentä miestä Israelin sukukunnista, jo=
kaisesta sukukunnasta yksi mies.
13. Ja pitää tapahtuman, että koska pap=
pein pöytäjalka, jotka kantawat Herran, kai=
ken maailman hallitsian arkkia, tulee Jorda=
nin weteen, niin se wesi, joka Jordanissa
ylimmäiseltä puolelta juoksee, eroittaa itsen=
sä, niin että se seisoo yhdessä läjässä.
Ps. 114: 3.
14. Ja koska kansa läksi majoistansa me=
nemään Jordanin ylitse, ja papit kantoiwat
liiton arkkia kansan edellä, Ap. T. 7: 45.
15. Ja koska arkin kantajat tuliwat Jor=
daniin, ja pappein, arkin kantajain jalat
kastuiwat weden syrjään, (ja Jordan oli
täynnä partaaseen saakka kaiken elonajan:)
1 Aikak. 12: 15.
16. Niin seisoi se wesi, joka ylimmäiseltä
puolelta juoksee, koottuna yhdessä läjässä,
sangen kaukana Adamin kaupungin puoles=
sa, joka on Zarthanin tykönä; mutta se wesi,
joka juoksi alas korwen mereen, (nimittäin)
Suolaiseen mereen, wäheni ja juoksi pois;
niin meni kansa ylitse Jerihota kohden.
17. Ja papit, jotka kantoiwat Herran lii=
ton arkkia, seisoiwat kuiwan päällä, asetetut
Jordanin keskellä, ja koko Israel käwi kui=
wan päällä sen läpitse, siihen asti että kaikki
kansa tuli Jordanin ylitse.

4 Luku.

Kaksitoistakymmentä kiweä Jordanissa ja Gilgalissa.

Ja koska kaikki kansa oli tullut Jordanin
ylitse, puhui Herra Josualle, sanoen:
2. Ottakaat teillenne kansasta kaksitoista=
kymmentä miestä, jokaisesta sukukunnasta
yksi mies. Jos. 3: 12.
3. Ja käskekäät heitä, sanoen: ottakaat teil=
lenne keskeltä tätä Jordania, siitä paikasta,
jossa pappein jalat seisowat alallansa, kaksi=
toistakymmentä kiweä, ja wiekäät ne teidän
kanssanne ylitse, ja jättäkäät siihen majaan,
jossa te tätä yötä pidätte.
4. Niin kutsui Josua kaksitoistakymmentä

miestä, jotka hän oli walmistanut Israe-
lin lapsista, jokaisesta sukukunnasta yhden
miehen.
5. Ja Josua sanoi heille: menkäät Herran
teidän Jumalanne arkin edellä keskelle Jor-
dania, ja jokainen nostakaan yhden kiwen
olallensa, Israelin lasten sukukuntain lu-
wun jälkeen,
6. Että ne olisiwat merkiksi teidän seassan-
ne, koska teidän lapsenne tästäedes kysywät
ja sanowat: mihinkä nämät kiwet teille?
7. Että te silloin sanoisitte heille: Jorda-
nin wesi eroitti hänensä Herran liiton arkin
edestä; sen mennessä Jordanin ylitse eroitti
Jordanin wesi itsensä; ja nämät kiwet pitää
oleman Israelin lapsille ijankaikkiseksi muis-
toksi. Jos. 3:13.
8. Niin tekiwät Israelin lapset kuin Josua
heitä käski, ja kantoiwat kaksitoistakymmentä
kiweä keskeltä Jordania, niinkuin Herra oli
Josualle sanonut, Israelin lasten sukukun-
tain luwun jälkeen, ja he weiwät ne ylitse
myötänsä yösiaan asti, ja paniwat ne siihen.
9. Ja Josua pystytti myös kaksitoista-
kymmentä kiweä keskellä Jordania, kussa
pappein jalat seisoneet oliwat, kuin liiton
arkkia kantoiwat; ja ne owat siellä tähän
päiwään asti.
10. Ja papit, jotka arkkia kantoiwat, sei-
soiwat keskellä Jordania, siihen asti kuin
kaikki toimitettiin, kuin Herra käski Josuan
kansalle sanoa, kaiken sen jälkeen, kuin Mo-
ses Josualle käskenyt oli; ja kansa kiiruhti
itsensä ja käwi ylitse.
11. Koska kaikki kansa oli käynyt ylitse,
meni myös Herran arkki ylitse, ja papit
kansan eteen.
12. Ja Rubenitat ja Gaditat ja puoli Ma-
nassen sukukuntaa käwiwät aseinensa Israe-
lin lasten edellä, kuin Moses heille sanonut
oli. 4 Mos. 32:29.
13. Liki neljäkymmentä tuhatta sotaan
hankittua käwiwät Herran edellä sotaan Je-
rihon kedolle.
14. Sinä päiwänä teki Herra Josuan suu-
reksi koko Israelin edessä; ja he pelkäsiwät
häntä, niinkuin he pelkäsiwät Mosesta kaik-
kena heidän elinaikanansa. Jos. 3:7.
15. Ja Herra puhui Josualle, sanoen:
16. Käske pappein, kuin kantawat todis-
tuksen arkkia, astua Jordanista ylös.
17. Niin käski Josua pappeja, ja sanoi:
astukaat ylös Jordanista.
18. Ja koska papit, jotka Herran liiton ark-
kia kantoiwat, astuiwat Jordanista ylös, ja
pappein jalat käwiwät ylös kuiwalle maalle,
niin tuliwat Jordanin wedet siallensa, ja
juoksiwat niinkuin ennenkin kaikkein hänen
reunainsa päälle.
19. Ja se oli kymmenes päiwä ensimäi-
sessä kuussa, koska kansa astui Jordanista
ylös, ja sioittiwat heitänsä Gilgalissa idän
puolella Jerihoa.
20. Ja ne kaksitoistakymmentä kiweä, kuin
he ottiwat Jordanista, pani Josua Gilga-
lissa pystyälle.
21. Ja hän puhui Israelin lapsille, sanoen:
koska teidän lapsenne tästäedes kysywät isil-
tänsä, ja sanowat: mihinkä nämät kiwet?
22. Niin antakaat teidän lastenne tietää,
sanoen: Israel käwi kuiwaa myöten Jorda-
nin ylitse,
23. Koska Herra teidän Jumalanne kui-
wasi Jordanin wedet teidän edestänne, niin
kauwan kuin te käwitte sen ylitse, niinkuin
Herra teidän Jumalanne teki Punaisessa
meressä, jonka hän kuiwasi meidän edestäm-
me, siihen asti että me käwimme sen ylitse;
2 Mos. 14:21, 22.
24. Että kaikki kansa maan päällä tuntis
Herran käden, kuinka wäkewä se on, että te
pelkäisitte aina Herraa teidän Jumalatanne.

5 Luku.

Cananealaiset pelkääwät. Israel ympärileikataan. Pääsiäistä pidetään. Manna lakkaa. Jumala näkyy.

Koska kaikki Amorealaisten kuninkaat, jotka
toisella puolella Jordania länteen päin asui-
wat, ja kaikki Cananealaisten kuninkaat me-
ren tykönä kuuliwat, että Herra kuiwasi Jor-
danin wedet Israelin lasten eteen, niin
kauwan kuin he käwiwät sen ylitse, niin hei-
dän sydämensä raukesi, ja ei ollut heissä
enään yhtään miehuutta Israelin lasten
edessä. Jos. 2:9, 11, 24.
2. Siihen aikaan sanoi Herra Josualle:
tee sinulles kiwiweitset, ja ympärileikkaa taas
Israelin lapset toisen kerran. 2 Mos. 4:25.
3. Niin teki Josua hänellensä kiwiweitset,
ja ympärileikkasi Israelin lapset Aralothin
kukkulalla.
4. Ja tämä on syy, jonka tähden Josua
(heidän siinä) ympärileikkasi: kaikki se kansa,
kuin läksi ulos Egyptistä, miehenpuoli,
kaikki sotamiehet kuoliwat tiellä korwessa,
sittekuin he läksiwät Egyptistä.
5. Sillä kaikki kansa, jotka läksiwät ulos,
oliwat ympärileikatut; mutta kaikki se kansa,
joka korwessa syntyi matkalla, sitte kuin he
läksiwät ulos Egyptistä, ei ollut ympärilei-
kattu.
6. Sillä Israelin lapset waelsiwat neljä-
kymmentä ajastaikaa korwessa, siihen asti

että kaikki kansa sotamiehistä, jotka Egyptistä lähteneet oliwat, loppuiwat, jotka ei kuulleet Herran ääntä; niinkuin Herra heille wannonut oli, ettei heidän pitänyt näkemän sitä maata, jonka Herra heidän isillensä wannonut oli, antaaksensa meille maan, rieskaa ja hunajata wuotawan. 4 Mos. 14:23.

7. Heidän lapsensa, jotka heidän siaansa tuliwat, ympärileikkasi Josua; sillä heillä oli esinahka, ja ei olleet ympärileikatut matkalla.

8. Ja koska kaikki kansa ympärileikattu oli, pysyiwät he siallansa leirissä siihen asti että he paraniwat.

9. Ja Herra sanoi Josualle: tänäpänä olen minä teiltä kääntänyt pois Egyptin häwäistyksen; ja se paikka kutsutaan Gilgal tähän päiwään asti.

10. Ja kuin Israelin lapset niin sioittiwat heitänsä Gilgalissa, pitiwät he pääsiäistä neljäntenä toistakymmenentenä päiwänä sinä kuukautena, ehtoona, Jerihon kedolla, 2 Mos. 12:16.

11. Ja söiwät sen maan jywistä toisena pääsiäispäiwänä, happamattomia leipiä ja paistetuita tähkäpäitä, juuri sinä päiwänä. 2 Mos. 12:39. 3 Mos. 2:14.

12. Ja manna lakkasi toisena päiwänä, sittekuin he syöneet oliwat maan jywistä, niin ettei Israelin lapsilla enämpi ollut mannaa, waan söiwät Canaan maan hedelmästä sinä wuonna.

13. Ja tapahtui, koska Josua oli läsnä Jerihoa, nosti hän silmänsä ja näki: ja katso, mies seisoi siellä hänen edessänsä, ja oli awoin miekka hänen kädessänsä; ja Josua meni hänen tykönsä, ja sanoi hänelle: oletko sinä meidän eli meidän wihamiestemme puolella? 2 Mos. 23:23.

14. Hän sanoi: en, waan minä olen Herran sotajoukon päämies, ja olen juuri nyt tullut: niin Josua lankesi maahan kaswoillensa ja kumarsi häntä, ja sanoi hänelle: mitä minun Herrani sanoo palweliallensa?

15. Ja Herran sotajoukon päämies sanoi Josualle: riisu kengät jalwoistas, sillä paikka, jossas seisot, on pyhä; ja Josua teki niin. 2 Mos. 3:5.

6 Luku.

Jeriho woitettu. Rahab pelastettu.

Ja Jeriho oli suljettu ja wisusti warustettu Israelin lasten edestä, niin ettei yksikään taitanut tulla ulos eli sisälle.

2. Mutta Herra sanoi Josualle: katso, minä olen antanut Jerihon, ja hänen kuninkaansa, wäkewät sotajoukot, sinun kätees.

3. Käykäät ympäri kaupunkia kaikki sotamiehet, ja piirittäkäät kaupunki kerta ympäri; ja tee niin kuusi päiwää.

4. Ja seitsemän pappia ottakaan seitsemän riemuwuoden basunata arkin eteen, ja seitsemäntenä päiwänä käykäät seitsemän kertaa kaupungin ympäri, ja papit soittakaan basunilla.

5. Ja koska he soittawat riemuwuoden basunata pitkään, ja te kuulette basunan äänen, niin nostakaan kaikki kansa suuren äänen ja huutakaan; ja niin kaupungin muuri jakoo itsestänsä, ja kansa astuu sinne sisälle itsekukin kohdastansa.

6. Niin kutsui Josua Nunin poika papit, ja sanoi heille: kantakaat liiton arkki, ja seitsemän pappia kantakaan seitsemän riemuwuoden basunata Herran arkin edellä.

7. Mutta kansalle sanoi hän: menkäät matkaan ja käykäät kaupungin ympäri, ja se, joka sota-aseilla warustettu on, käykään Herran arkin edellä.

8. Ja koska Josua nämät kansalle sanonut oli, niin ottiwat ne seitsemän pappia seitsemän riemuwuoden basunata, ja käwiwät Herran arkin edellä, ja soittiwat basunilla, ja Herran liiton arkki seurasi heitä heidän jälissänsä.

9. Ja ne, jotka sota-aseilla hankitut oliwat, käwiwät pappein edellä, ja soittiwat basunilla; waan yhteinen kansa seurasi arkkia, soittaen basunilla.

10. Mutta Josua käski kansaa, ja sanoi: ei teidän pidä huutaman eikä antaman teidän ääntänne kuulla eli sanaa lausuman teidän suustanne, siihen päiwään asti kuin minä sanon teille: huutakaat, niin antakaat kuulla sodan ääni.

11. Niin käwi Herran arkki kaupungin ympäri, piirittäen sen yhden kerran; ja he tuliwat leiriin, ja pitiwät yötä leirissä.

12. Ja Josua nousi huomeneltain warhain, ja papit kantoiwat Herran arkkia.

13. Ja ne seitsemän pappia kantoiwat ne seitsemän riemuwuoden basunata Herran arkin edellä, ja käyden alati soittiwat basunata: ja jokainen, kuin sota-aseilla hankittu oli, käwi heidän edellänsä, waan yhteinen kansa käwi Herran arkin jälissä, soittaen basunilla.

14. Käwiwät he myös toisena päiwänä kerran kaupungin ympäri, ja tuliwat leiriin jälleen; ja sitä he tekiwät kuusi päiwää.

15. Ja tapahtui seitsemäntenä päiwänä, koska huomenrusko käwi ylös, nousiwat he warhain ja käwiwät entisellä tawalla seitsemän kertaa kaupungin ympäri; ja sinä päi-

wänä ainoastaan käwiwät he seitsemän ker=
taa kaupungin ympärinsä.
16. Ja seitsemännellä kerralla, koska papit
soittiwat basunata, sanoi Josua kansalle:
huutakaat, sillä Herra antoi teille kaupungin.
17. Mutta kaupunki ja kaikki mitä siinä on
pitää oleman kirottu Herralle; ainoastaan
portto Rahab pitää elämään jäämän, hän
ja kaikki, jotka hänen kanssansa huoneessa
owat: sillä hän kätki sanansaattajat kuin me
lähetimme. Jos. 2: 3, 4. Hebr. 11: 31.
18. Ainoastaan karttakaat teitänne kiro=
tusta, ettette itseänne saattaisi kiroukseen,
jos te jotakin siitä kirotusta otatte, ja saatatte
Israelin leirin kirouksen ja onnettomuuden
ala. 3 Mos. 27: 28.
19. Mutta kaikki hopia ja kulta, waski=ja
rautakalu olkaan Herralle pyhitetyt ja tul=
kaan Herran tawarahuoneeseen. 4 Mos. 31: 54.
20. Ja niin kansa huusi ja soitti basunata;
sillä kaikki kansa, jotka kuuliwat basunan ää=
nen, huusiwat suurella äänellä, ja muuri
jakosi itsestänsä: ja kaikki kansa, itsekukin koh=
dastansa astui kaupunkiin, ja he woittiwat
kaupungin, Hebr. 11: 30.
21. Ja hukuttiwat kaikki kuin kaupungissa
oliwat miekan terällä, sekä miehet että wai=
mot, nuoret ja wanhat, karjan, ja lampaat
ja aasit.
22. Ja Josua sanoi niille kahdelle miehel=
le, jotka maata wakoneet oliwat: menkäät
sen porton huoneeseen, ja johdattakaat wai=
mo sieltä ulos, ja kaikki mitä hänellä on,
niinkuin te olette hänelle wannoneet.
Jos. 2: 14.
23. Niin meniwät nuoret miehet, jotka
maata wakoneet oliwat, sinne ja toiwat Ra=
habin ulos, ja hänen isänsä, ja äitinsä, ja
weljensä, ja kaikki mitä hänellä oli; niin
myös kaiken hänen sukunsa toiwat he ulos,
ja sioittiwat heidän ulkoiselle puolelle Israe=
lin leiriä.
24. Mutta kaupungin he polttiwat tulella,
ja kaikki mitä siellä oli; ainoastaan hopian,
kullan, wasken ja rautakalun paniwat he
tawaraksi Herran huoneeseen. 4 Mos. 31: 20.
25. Mutta porton Rahabin, ja hänen isän=
sä huoneen ja kaikki kuin hänellä oli, antoi
Josua elää; ja hän asui Israelin seassa tä=
hän päiwään asti, että hän kätki sanansaat=
tajat, jotka Josua Jerihoa wakomaan lähetti.
26. Silloin wannoi Josua, ja sanoi: kirot=
tu olkoon se mies Herran edessä, joka nousee
ja rakentaa tämän Jerihon kaupungin; kos=
ka hän laskee siihen perustuksen, niin kadot=
takoon esikoisensa, ja koska hän rakentaa sen
portit, niin kadottakoon nuorimman poi=
kansa. 1 Kun. k. 16: 34.
27. Ja Herra oli Josuan kanssa, ja hän
tuli kuuluisaksi kaikissa maakunnissa.

7 Luku.

Achan warastaa, tawataan ja rangaistaan.

Mutta Israelin lapset horjahtiwat kowin
kirotussa kalussa; sillä Achan Charmin poi=
ka, Sabdin pojan, Serahn pojan, Judan
sukukunnasta otti jotakin kirotusta, niin jul=
mistui Herran wiha Israelin lasten päälle.
Jos. 22: 20. 1 Aika k. 2: 7.
2. Ja Josua lähetti miehet Jerihosta Aihin
päin, joka on BethAwen tykönä itään päin
Bethelistä, ja puhui heille, sanoen: menkäät
ja wakokaat maata; niin he meniwät ja wa=
koiwat Ain.
3. Sitte palasiwat he jälleen Josuan tykö,
ja sanoiwat hänelle: älä anna kaikkea kan=
saa sinne mennä, mutta waiwoin kaksi eli
kolme tuhatta miestä menkään ja lyökään
Ain, ettei kaikki kansa hukkaan sinne waiwat=
taisi; sillä he owat harwat.
4. Niin meni sinne kansasta liki kolmetu=
hatta miestä, ja he pakeniwat Ain kaupun=
gin miesten edestä.
5. Ja ne miehet Aista löiwät heistä liki
kuusineljättäkymmentä miestä, ja ajoiwat
heitä portista takaa Sabarimiin asti, ja löi=
wät heitä tiellä paetessa; niin kansan sydän
hämmästyi ja tuli niinkuin wesi.
6. Ja Josua rewäisi waatteensa, ja lankesi
maahan kaswoillensa Herran arkin eteen
hamaan ehtooseen asti, hän ja Israelin
wanhimmat: ja he heittiwät tomua päänsä
päälle. 1 Mos. 37: 34. 1 Sam. 4: 12. Job. 1: 20. k. 2: 12.
7. Ja Josua sanoi: ah Herra, Herra, mik=
sis tämän kansan annoit ollenkaan tulla
Jordanin ylitse, antaakses meitä Amorea=
laisten käsiin, hukuttaakses meitä? joska me
olisimme tytyneet ja pysääntyneet sille puo=
len Jordania!
8. Woi minun Herrani, mitä minun pitää
sanoman, että Israel selkänsä kääntää wi=
hollistensa puoleen?
9. Koska Cananealaiset ja kaikki maan asu=
waiset sen kuulewat, niin he piirittäwät mei=
dän, ja häwittäwät meidän nimemme maan
päältä; mitäs siis teet sinun suurella ni=
melläs?
10. Niin sanoi Herra Josualle: nouse,
miksi sinä niin makaat kaswoillas?
11. Israel on syntiä tehnyt, ja rikkonut
minun liittoni, kuin minä käskin heille, ja
ottiwat siitä kirotusta, ja warastiwat, ja
walhetteliwat, ja paniwat kaluinsa sekaan.

12. Ei Israelin lapset woi seisoa wihamiestensä edessä, mutta kääntäwät selkänsä wihollistensa puoleen; sillä he owat kirouksessa. En minä silleen ole teidän kanssanne, jollette hukuta sitä kirottua teidän keskeltänne.
13. Nouse, ja pyhitä kansa ja sano: pyhittäkäät teitänne huomeneen saakka; sillä niin sanoo Herra Israelin Jumala: kirous on sinun keskelläs, Israel, sentähden et sinä ole seisowainen wihamiestes edessä, siihen asti kuin te sen kirouksen siirrätte pois teidän seastanne. 2 Mos. 19: 10. Jos. 3: 5.
14. Ja teidän pitää warhain huomeneltain käymän edes teidän sukukuntainne jälkeen: ja jonka sukukunnan päälle Herran arpa lankee, sen pitää käymän edes perhekuntainsa jälkeen: ja jonka perhekunnan päälle Herran arpa lankee, sen pitää käymän edes huonettensa jälkeen: ja jonka huoneen päälle Herran arpa lankee, pitää käymän edes kukin perheenisäntä toinen toisensa jälkeen.
15. Ja pitää tapahtuman, että joka löydetään ryhtyneeksi johonkuhun kirottuun kaluun, se pitää tulella poltettaman ja kaikki mitä hänellä on, että hän Herran liiton on rikkonut ja tehnyt hulluuden Israelissa. 4 Mos. 15: 30, 35.
16. Niin nousi Josua warhain huomeneltain, ja toi Israelin edes, yhden sukukunnan toisen jälkeen; ja arpa lankesi Judan sukukunnan päälle.
17. Ja koska hän Judan sukukunnan toi edes, lankesi arpa Serahitilaisten perhekunnan päälle, ja koska hän toi Serahitilaisten perhekunnan edes, yhden perheenisännän toisen jälkeen, lankesi arpa Sabdin päälle.
18. Ja koska hän toi edes hänen huoneensa mieslukuun jälkeen, niin lankesi arpa Achanin Charmin pojan päälle, Sabdin pojan, Seran pojan, Judan sukukunnasta.
19. Ja Josua sanoi Achanille: minun poikani, anna Herralle Israelin Jumalalle kunnia ja anna hänelle ylistys, ja ilmoita minulle mitäs teit, ja älä salaa sitä minulta.
20. Silloin wastasi Achan Josualle, ja sanoi: totisesti olen minä syntiä tehnyt Herraa Israelin Jumalata wastaan: niin ja niin minä tein.
21. Sillä minä näin saaliissa yhden kalliin Babelin hameen, ja kaksi sataa sikliä hopiata, ja yhden kultaisen kielen, joka painoi wiisikymmentä sikliä, joita minun mieleni teki, ja otin ne; ja katso, se on kaiwettu maahan keskellä minun majaani, ja hopia sen alla.
22. Niin Josua lähetti sinne sanansaattajat, ja ne juoksiwat majaan: ja katso, se oli kaiwettu hänen majaansa, ja hopia sen alla.
23. Ja he ottiwat ne majasta; ja weiwät ne Josuan ja kaikkein Israelin lasten tykö, ja paniwat ne Herran eteen.
24. Niin otti Josua ja koko Israel hänen kanssansa Achanin Serahn pojan, ja hopian, ja hameen, ja kultaisen kielen, hänen poikansa ja tyttärensä, hänen härkänsä, aasinsa ja lampaansa, hänen majansa ja kaikki mitä hänen omansa oli, ja weiwät ne Achorin laaksoon.
25. Ja Josua sanoi: miksis meitä murheellisiksi saatit? saattakoon Herra sinun murheellisiksi tänäpäiwänä. Ja koko Israel kiwitti heitä kuoliaksi, ja polttiwat heidän tulella sittekuin he oliwat heidän kiwittäneet. 5 Mos. 13: 15, 16.
26. Ja sitte tekiwät he suuren kiwiroukkion heidän päällensä, joka wielä on tähän päiwään asti. Niin lakkasi Herran wihan julmuus. Siitä kutsutaan se paikka Achorin laaksoksi tähän päiwään asti.

8 Luku.

Ain kaupunki poltettu. Alttari rakettu. Siunaus kuulutettu.

Ja Herra sanoi Josualle: älä pelkää, älä myös wapise: ota kanssas kaikki sotawäki, ja nouse ja mene ylös Aihin; katso, minä annoin Ain kuninkaan kansoinensa, kaupunkinensa ja mainensa sinun kätees. 5 Mos. 1: 21. l. 7: 18. l. 20: 3.
2. Ja sinun pitää tekemän Aille ja hänen kuninkaallensa, niinkuin sinä teit Jeriholle ja hänen kuninkaallensa; ainoasti hänen saaliinsa ja karjansa jakakaat keskenänne, ja pane wäjyjät kaupungin taa. 5 Mos. 20: 14. Jos. 6: 21, 24.
3. Niin Josua nousi kaiken sotawäen kanssa menemään ylös Aihin, ja Josua walitsi kolmekymmentä tuhatta wäkewätä sotamiestä, ja lähetti heidän yöllä ulos,
4. Ja käski heitä, ja sanoi: katsokaat te, jotka wäjytte kaupunkia kaupungin takana, ettette ylön kauwas mene kaupungista, mutta olkaat te kaikki walmiit.
5. Ja minä ja kaikki kansa, joka minun kanssani on, lähestymme kaupunkia. Ja koska he tulewat ulos meitä wastaan niinkuin ennenkin, niin me pakenemme heidän edellänsä, Jos. 7: 5.
6. Että he tulisiwat meidän jälkeemme, niin kauwan, että me saisimme heidän eroitetuksi kaupungista; sillä he sanowat: he pakenewat meidän edellämme niinkuin en=

nenkin; ja me pakenemme heidän edellänsä.
7. Silloin te nouskaat wäjymästä, ja ottakaat kaupunki; sillä Herra teidän Jumalanne antaa sen teidän käteenne.
8. Ja koska te olette saaneet kaupungin, sytyttäkäät häneen tuli, ja tehkäät Herran sanan jälkeen; katsokaat, minä olen sen käskenyt teille.
9. Niin Josua lähetti heidän, ja he meniwät sinne wäjymään, ja pidättiwät BethElin ja Ain wälillä, lännen puolella Aista; mutta Josua yötyi kansan keskellä.
10. Ja Josua nousi warhain ja asetti kansan, ja hän meni ylös ja Israelin wanhimmat Ain kansan edellä.
11. Ja kaikki sotawäki, jotka hänen tykönänsä oliwat, meniwät, käwiwät edes, ja tuliwat kaupungin kohdalle, ja sioittiwat itsensä pohjan puolelle Aista; ja laakso oli heidän ja Ain wälillä.
12. Mutta hän otti liki wiisituhatta miestä, ja pani ne wäjymään BethElin ja Ain wälillä, lännen puolella kaupunkia.
13. Ja he asettiwat koko leirin kansan, joka pohjan puolella kaupunkia oli, niin että ne wiimeiset ulottuiwat lännen puolelta kaupunkiin; niin Josua meni sinä yönä keskelle sitä laaksoa.
14. Koska Ain kuningas sen näki, kiiruhti hän, ja warhain huomeneltain walmisti itsensä, ja kaupungin miehet meniwät ulos Israelia wastaan sotaan, kuningas itse kaiken wäkensä kanssa, määrätyllä ajalla, lakialle kedolle, mutta ei hän tiennyt itseänsä wäjyttäwän kaupungin takana.
15. Mutta Josua ja kaikki Israel teeskeliwät heidän edessänsä, niinkuin he olisiwat lyödyt, ja pakeniwat tietä myöten korpeen päin.
16. Niin kaikki kansa, joka kaupungissa oli, huusi, että heitä piti ajettaman takaa, ja he myös ajoiwat Josuata takaa ja eroitettiin kaupungista.
17. Niin ettei yhtään miestä jäänyt Aihin ja BethEliin, joka ei mennyt ulos Israelin perässä; ja he jättiwät kaupungin awoi, ja ajoiwat Israelia takaa.
18. Niin sanoi Herra Josualle: ojenna keihääs, kuin kädessäs on, Ain puoleen, sillä minä annan sen sinun kätees. Ja Josua ojensi keihäänsä, joka oli hänen kädessänsä, kaupungin puoleen.
19. Silloin wäjyjät kiiruusti nousiwat siastansa ja juoksiwat, sittekuin hän ojensi kätensä, ja tuliwat kaupunkiin ja woittiwat sen; ja kiiruhtiwat heitänsä ja sytyttiwät kaupungin palamaan.
20. Ja Ain miehet käänsiwät heitänsä ja katsoiwat takansa, ja näkiwät sawun nousewan kaupungista taiwaaseen. Ja ei ollut heillä siaa paeta eikä sinne eikä tänne; ja se kansa, joka pakeni korpeen päin, palasi niitä wastaan, jotka heitä takaa ajoiwat.
21. Koska Josua ja koko Israel näkiwät, että wäjyjät woittiwat kaupungin ja että sawu nousi kaupungista, palasiwat he ja löiwät Ain miehet.
22. Ja jotka kaupungissa oliwat, meniwät ulos heitä wastaan, niin he tuliwat keskelle Israelia molemmilta puolilta; ja he löiwät heitä siihen asti ettei yhtään heistä elämään jäänyt, eikä myös päässyt pois. 5 Mos. 7:2.
23. Ja Ain kuninkaan ottiwat he eläwänä kiinni, ja weiwät hänen Josuan tykö.
24. Ja koska Israel oli lyönyt kuoliaksi kaikki Ain asujat kedolla ja korwessa, johonka he heitä ajoiwat takaa, ja he lankesiwat kaikki miekan terällä, siihen asti että he loppuiwat: niin koko Israel palasi Aihin ja löi kaiken sen miekan terällä.
25. Ja kaikki ne, jotka lankesiwat sinä päiwänä sekä miehistä että waimoista, heitä oli kaksitoistakymmentä tuhatta, kaikki Ain kansa.
26. Ja ei Josua kättänsä wetänyt puoleensa, jolla hän oli ojentanut keihään, siihen asti kuin hän oli tappanut kaikki Ain asuwaiset.
27. Mutta kaupungin karjan ja saaliin jakoi Israel keskenänsä, Herran sanan jälkeen, niinkuin hän oli käskenyt Josualle.
4 Mos. 31:22, rc.
28. Ja Josua poltti Ain ja teki siitä kiwiraunion ijankaikkiseen, joka wielä autiona on tähän päiwään asti.
29. Ja antoi Ain kuninkaan hirttää puuhun ehtooseen asti; ja koska päiwä oli laskenut, käski hän hänen ruumiinsa ottaa puusta pois, ja he heittiwät sen kaupungin portin eteen ja kokosiwat suuren kiwiraunion hänen päällensä, joka siellä on wielä nyt tähän päiwään asti.
5 Mos. 21:23. Jos. 10:27.
30. Silloin rakensi Josua Herralle Israelin Jumalalle altarin Ebalin wuorella,
31. Niinkuin Moses Herran palwelia Israelin lapsille käskenyt oli, niinkuin Mosesen lakikirjassa kirjoitettu on: altarin kokonaisista kiwistä, joihinka ei ole rauta sattunut. Ja he uhrasiwat Herralle sen päällä polttouhria ja kiitosuhria.
2 Mos. 20:25. 5 Mos. 27:5, 6.

32. Ja hän kirjoitti siellä kiwiin sen lain
muodon, jonka Moses Israelin lapsille kir=
joittanut oli. 5 Mos. 27:3, rc.
33. Ja koko Israel wanhempainsa, pää=
miestensä ja tuomareinsa kanssa seisoiwat
molemmilta puolin arkin tykönä pappein
Lewitain edessä, jotka kantoiwat Herran lii=
ton arkkia, niin muukalaiset kuin kotonakin
syntyneet, puoli heistä Grisimin wuoren
kohdalla, ja toinen puoli Ebalin wuoren
kohdalla, niinkuin Moses Herran palwelia
käskenyt oli, ensisti siunaamaan Israelin
kansaa. 5 Mos. 27:12, rc. Dan. 9:11.
34. Sitte kuulutti hän kaikki lain sanat,
siunauksen ja kirouksen, kaiken sen jälkeen
kuin kirjoitettu on lakikirjassa.
35. Ei ollut yhtäkään sanaa kaikista kuin
Moses käskenyt oli, jota ei Josua kuulutta=
nut koko Israelin seurakunnan edessä, wai=
moin ja lasten ja muukalaisten, jotka oli=
wat heidän seassansa. 5 Mos. 31:11.

9 Luku.

Gibeonilaisten kawaluus, liitto, orjuus.

Ja koska kaikki kuninkaat sen kuuliwat, jot=
ka sillä puolen Jordania oliwat wuorilla ja
laaksoissa ja kaikissa ison meren satamissa,
Libanonin wuoren kohdalla: Hethiläiset, ja
Amorealaiset, Canaanealaiset, Pheresealaiset,
Hewiläiset ja Jebusealaiset,
2. Kokosiwat he heitänsä yhteen, sotimaan
Josuata ja Israelia wastaan yksimielisesti.
3. Koska Gibeonin asuwaiset kuuliwat,
mitä Josua teki Jerikolle ja Aille,
4. Niin ajatteliwat he petoksen, meniwät
ja teenteliwät itsensä sanan saattajiksi, ja ot=
tiwat wanhat säkit aaseinsa päälle, ja wan=
hat kuluneet ja rawistuneet wiinaleilit,
5. Ja wanhat paikatut kengät jalkoihinsa,
ja wanhat ja rikkiömät waatteet yllensä, ja
kaikki leiwät, kuin he ottiwat myötänsä, oli=
wat kowat ja homehtuneet;
6. Ja meniwät leiriin Josuan tykö Gilga=
liin, ja sanoiwat hänelle ja kaikelle Israe=
lille: me olemme kaukaiselta maalta tulleet,
tehkäät nyt liitto meidän kanssamme.
7. Niin sanoi koko Israel Hewiläisille: mi=
tämaks sinä asut meidän seassamme, kuinka
me teemme liiton sinun kanssas?
2 Mos. 23:32, 33. Jos. 11:19.
8. He sanoiwat Josualle: me olemme sinun
palwelias. Ja Josua sanoi heille: kutka te
olette, ja kusta te tulette?
9. He sanoiwat hänelle: sinun palwelias
owat sangen kaukaiselta maalta tulleet Her=
ran sinun Jumalas nimen tähden; sillä me
olemme kuulleet hänen sanomansa ja kaikki
mitä hän Egyptissä on tehnyt,
10. Ja kaikki mitä hän on tehnyt kahdelle
Amorealaisten kuninkaalle, jotka oliwat sillä
puolen Jordanin: Sihonille Hesbonin ku=
ninkaalle ja Ogille Basanin kuninkaalle, jo=
ka asui Astarothissa. 4 Mos. 21:23, rc. 5 Mos. 2:32, rc.
11. Sentähden sanoiwat meille meidän
wanhimmat ja kaikki meidän maan asuwai=
set: ottakaat ewästä teidän myötänne, ja
menkäät heitä wastaan ja sanokaat heille:
me olemme teidän palwelianne, tehkäät liit=
to meidän kanssamme.
12. Tämä meidän leipämme, jonka me
myötämme ewääksi otimme meidän kotoam=
me, oli wielä tuore, koska me läksimme tu=
lemaan teidän tykönne, mutta katso, tämä
on nyt kowa ja homehtunut.
13. Ja nämät wiinaleilit me täytimme
uutena, ja katso, ne owat kuluneet, ja nämät
meidän waatteemme ja kenkämme owat
wanhaksi tulleet, sen aiwan pitkän matkan
tähden.
14. Niin ottiwat päämiehet heidän ewääs=
tänsä, ja ei kysyneet Herran suulta. 4 Mos. 27:21.
15. Ja Josua teki rauhan heidän kanssan=
sa, ja teki liiton heidän kanssansa, että he
saisiwat elää; ja kansan päämiehet wannoi=
wat heille. 5 Mos. 7:2. 2 Sam. 21:2.
16. Mutta kolmen päiwän jälkeen, sitte
kuin he tekiwät liiton heidän kanssansa, kuu=
liwat he, että he oliwat läsnä heitä, ja asui=
wat heidän kanssansa.
17. Koska Israelin lapset matkustiwat,
tuliwat he kolmantena päiwänä heidän kau=
punkeihinsa, jotka kutsutaan Gibeon, Kaphi=
ra, Beeroth ja KirjatJearim.
18. Ja ei Israelin lapset lyöneet heitä;
sillä kansan päämiehet oliwat wannoneet
heille Herran Israelin Jumalan kautta. Ja
kaikki kansa napisi päämiehiä wastaan.
19. Niin sanoiwat kaikki kansan päämiehet
kaikelle joukolle: me olemme wannoneet heille
Herran Israelin Jumalan kautta, ja sen=
tähden emme heihin taida ruweta.
20. Mutta sen me teemme heille: anta=
kaamme heidän elää, ettei wiha tulisi walan
tähden meidän päällemme, jonka me heille
wannoneet olemme. 2 Sam. 21:1.
21. Ja päämiehet sanoiwat heille: anta=
kaamme heidän elää, että he olisiwat hal=
koin hakkaajat ja weden kantajat kaikelle kan=
salle, niinkuin päämiehet heille sanoneet
owat.
22. Niin Josua kutsui heitä ja puhui heil=
le, ja sanoi: miksi te olette pettäneet mei=
dän ja sanoneet: me asumme aiwan kauka=

na teistä; ja kuitenkin te asutte meidän seassamme?
23. Sentähden pitää teidän kirotut oleman, niin ettei teiltä pidä orjat puuttuman, jotka halkoja hakkaaman ja wettä kantaman pitää minun Jumalani huoneeseen.
24. He wastasiwat Josuata, ja sanoiwat: se on todella sanottu sinun palwelioilles, että Herra sinun Jumalas on käskenyt palweliansa Mosekſen antaa teille kaiken tämän maan ja häwittää teidän edestänne kaikki maan asuwaiset; niin me suuresti pelkäsimme henkeämme teidän edessänne ja teimme tämän. 5 Mos. 7: 1.
25. Mutta katso, me olemme nyt sinun kädessäs: mikä sinulle näkyy oikiaksi eli hywäksi meille tehdäkses, se tee.
26. Ja hän teki heille niin, ja wapahti heitä Israelin lasten kädestä, ettei he lyöneet heitä kuoliaksi.
27. Niin teki Josua heidän sinä päiwänä halkoin hakkaajaksi ja weden kantajaksi seurakunnalle ja Herran altarille tähän päiwään asti, siihen paikkaan, jonka hän walitsi.

10 Luku.

Ne wiisi kuningasta pakenewat. Raekiwet lankeewat. Aurinko seisoo alallansa. Ne wiisi kuningasta hirtetään. Maa woitetaan.

Koska Jerusalemin kuningas AdoniZedek kuuli Josuan woittaneeksi Ain ja häwittäneeksi sen, ja niin tehneeksi Aille ja hänen kuninkaallensa, kuin hän Jeriholle ja hänen kuninkaallensa teki, ja että Gibeonin asuwaiset tehneet oliwat rauhan Israelin kanssa ja asuiwat heidän seassansa, Jos. 6: 5. l. 9: 15.
2. Pelkäsiwät he sangen suuresti; sillä Gibeon oli suuri kaupunki, niinkuin joku kuninkaallinen kaupunki ja suurempi kuin Ai, ja kaikki hänen asuwaisensa oliwat wahwat sotamiehet.
3. Niin lähetti AdoniZedek Jerusalemin kuningas Hohamin Hebronin kuninkaan tykö, ja Pireamin Jarmuthin kuninkaan tykö, ja Japhian Lachiksen kuninkaan tykö ja Deberin Eglonin kuninkaan tykö, ja sanoi:
4. Tulkaat ylös minun tyköni ja auttakaat minua, ja lyökäämme Gibeoni; sillä he tekiwät rauhan Josuan ja Israelin lasten kanssa.
5. Silloin kokoontuiwat ja meniwät ylös ne wiisi Amorealaisten kuningasta, Jerusalemin kuningas, Hebronin kuningas, Jarmuthin kuningas, Lachiksen kuningas, Eglonin kuningas, he ja kaikki heidän leirinsä, ja piirittiwät Gibeonin, ja soteiwat sitä wastaan.
6. Mutta Gibeonin miehet lähettiwät Josuan tykö leiriin Gilgaliin, sanoen: älä ota kättäs pois palwelioiltas, tule nopiasti ylös meidän tykömme, ja wapahda meitä ja auta meitä; sillä kaikki Amorealaisten kuninkaat, jotka asuwat wuorilla, owat koonneet heitänsä meitä wastaan.
7. Ja Josua meni ylös Gilgalista, ja kaikki sotawäki hänen kanssansa, ja kaikki wahwat sotamiehet.
8. Ja Herra sanoi Josualle: älä heitä mitään pelkää; sillä minä annoin heidän sinun käsiis: ei yksikään heistä ole seisowainen sinun edessäs.
9. Niin Josua tuli äkistä heidän päällensä; sillä hän matkusti kaiken yösen Gilgalista.
10. Ja Herra peljätti heitä Israelin edessä, ja löi heitä suurella lyömisellä Gibeonissa, ja ajoi heitä takaa sitä tietä kuin ylös BethHoroniin mennään, ja löi heitä Asekaan ja Makedaan asti. Tuom. 4: 15.
11. Ja koska he Israelin edellä pakeniwat alas BethHorin tietä, antoi Herra taiwaasta tulla suuret kiwet heidän päällensä Asekaan asti, niin että he kuoliwat; ja paljo enämpi heistä kuoli raekiwein kautta, kuin Israelin lapset miekalla löiwät.
12. Silloin puhui Josua Herralle sinä päiwänä, jona hän antoi Amorealaiset Israelin lasten eteen, ja sanoi Israelin läsnä ollessa: aurinko, seiso alallas Gibeonissa, ja kuu Ajalonin laaksossa. Es. 28: 21.
13. Ja aurinko ja kuu seisahtiwat, siihen asti kuin kansa kosti wihamiehensä. Eikö tämä ole kirjoitettu hurskaan kirjassa? Niin seisoi aurinko keskellä taiwasta ilman laskemata koko päiwän. Es. 38: 8.
14. Ja ei ole yksikään päiwä ollut senkaltainen eikä ennen eikä sitte, koska Herra yhden miehen äänen kuuli: sillä Herra sotei Israelin puolesta.
15. Ja Josua meni jälleen leiriin Gilgaliin ja koko Israel hänen kanssansa.
16. Mutta ne wiisi kuningasta pakeniwat ja lymyiwät luolaan Makedassa.
17. Niin Josualle ilmoitettiin sanoen: ne wiisi kuningasta owat löytyt, kätketyt luolaan Makedassa.
18. Ja Josua sanoi: wierittäkäät suuret kiwet luolan suulle, ja asettakaat miehet heitä wartioitsemaan.
19. Mutta älkäät te alallanne seisoko, waan ajakaat teidän wihamiehiänne takaa ja lyökäät heidän wiimeisiänsä; älkäät salliko heitä tulla kaupunkeihinsa, sillä Herra teidän Jumalanne on antanut heidän teidän käsiinne. 5 Mos. 25: 18.

20. Ja koska Josua ja Israelin lapset lopettiwat sen ylön suuren tapon ja peräti oliwat heidän surmanneet, ja jääneet pääsiwät heistä ja tuliwat niihin wahwoihin kaupunkeihin,
21. Niin tuli kaikki kansa jälleen leiriin Josuan tykö Makedaan rauhassa, ja ei kenkään rohjennut Israelin lasten edessä hiiskuakaan.
22. Mutta Josua sanoi: awatkaat luolan suu, ja tuokaat ne wiisi kuningasta luolasta minun tyköni.
23. He tekiwät niin, ja toiwat ulos ne wiisi kuningasta hänen tykönsä luolasta: Jerusalemin kuninkaan, Hebronin kuninkaan, Jarmuthin kuninkaan, Lachiksen kuninkaan, Eglonin kuninkaan.
24. Ja koska nämät kuninkaat oliwat tuodut Josuan eteen, kutsui Josua kaikki Israelin miehet, ja sanoi sotajoukon päämiehille, jotka hänen kanssansa matkustiwat: tulkaat tänne ja tallatkaat näiden kuninkaitten kaulat; ja he tuliwat, ja tallasiwat heidän kaulansa jalwoillansa.
25. Ja Josua sanoi heille: älkäät peljätkö, älkäät myös wawisko, wahwistakaat itsenne ja olkaat rohkiat; sillä näin tekee Herra kaikille wihamiehillenne, joita wastaan te sodittte.
26. Ja Josua löi heidän sitte, ja surmasi heidän, ja ripusti wiiteen puuhun; ja he rippuiwat puissa hamaan ehtooseen asti.
27. Ja koska aurinko laski, käski Josua heitä, ja he ottiwat heidän puista alas ja heittiwät luolaan, johonka he itsensä lymyttiwät, ja he paniwat suuret kiwet luolan suulle, jotka siellä wielä tänäpänä owat.
5 Mos. 21:23. Jos. 8:29.
28. Sinä päiwänä woitti myös Josua Makedan, ja löi sen miekan terällä, ja hänen kuninkaansa tappoi, ja kaikki ne sielut, jotka hänessä oliwat, eikä yhtäkään jättänyt, ja teki Makedan kuninkaalle niinkuin hän teki Jerihon kuninkaalle. Jos. 6:21.
29. Niin waelsi Josua ja koko Israel hänen kanssansa Makedasta Libnaan, ja sotei Libnata wastaan.
30. Ja Herra antoi myös sen Israelin käsiin heidän kuninkaansa kanssa, ja hän löi sen miekan terällä ja kaikki ne sielut, jotka siellä oliwat, eikä ketään elämään jättänyt, ja teki heidän kuninkaallensa niinkuin hän teki Jerihon kuninkaalle.
31. Sitte matkusti Josua ja koko Israel hänen kanssansa Libnasta Lachikseen, ja piiritti sen, ja sotei sitä wastaan.
32. Ja Herra antoi myös Lachiksen Israelin käsiin, niin että hän woitti sen toisena päiwänä ja löi sen miekan terällä ja kaikki ne sielut kuin siinä oliwat, juuri niinkuin hän oli Libnalle tehnyt.
33. Siihen aikaan meni Horam Jeserin kuningas auttamaan Lachista; mutta Josua löi hänen kaiken joukkonsa kanssa, siihen asti ettei yhtäkään jäänyt.
34. Ja Josua meni Lachiksesta ja koko Israel hänen kanssansa Egloniin, ja piirittiwät sen ja soteiwat sitä wastaan,
35. Ja woittiwat sen sinä päiwänä, ja löiwät miekan terällä, ja surmasiwat kaikki sielut, jotka siellä oliwat sinä päiwänä, juuri niinkuin hän oli tehnyt Lachiksselle.
36. Sitte meni Josua ja koko Israel hänen kanssansa Eglonista ylös Hebroniin, ja he soteiwat sitä wastaan,
37. Ja woittiwat sen ja löiwät sen miekan terällä, ja hänen kuninkaansa kaikkein kaupunkeinsa kanssa ja kaikki sielut, jotka siellä oliwat, eikä yhtäkään jättänyt, juuri niinkuin hän oli tehnyt Eglonille; ja tappoi sen ja kaikki sielut, jotka siellä oliwat.
38. Silloin palasi Josua ja koko Israel hänen kanssansa Debiriin, ja sotei sitä wastaan,
39. Ja woitti sen kuninkainensa ja kaikki hänen kaupunkinsa, ja löi ne miekan terällä, ja tappoi kaikki sielut, jotka siellä oliwat, ja ei ketäkään jättänyt; niinkuin hän oli Hebronille tehnyt, niin teki hän myös Debirille ja hänen kuninkaallensa, ja niinkuin hän oli tehnyt Libnalle ja hänen kuninkaallensa.
40. Niin Josua löi kaikki maan asuwaiset wuorilta, ja lounaan puolesta, ja laaksoista, ja ojain tyköä, ja kaikki heidän kuninkaansa, eikä yhtäkään jättänyt, waan tappoi kaikki, joilla henki oli, niinkuin Herra Israelin Jumala oli käskenyt.
5 Mos. 7:2. l. 20:16.
41. Ja Josua tappoi heidän, ruweten CadesBarneasta Gasaan asti, ja koko Gosenin maakunnan Gibeoniin asti. Jos. 11:16. l. 15:51.
42. Ja Josua woitti kaikki nämät kuninkaat maakuntinensa yhdellä rupeemisella; sillä Herra Israelin Jumala sotei Israelin puolesta.
43. Ja Josua palasi leiriin Gilgaliin ja koko Israel hänen kanssansa.

11 Luku.

Jabin ja muut kuninkaat woitetaan. Enakilaiset häwitetään.

Ja tapahtui, että koska Jabin Hatsorin kuningas sen kuuli, lähetti hän Jobabin Madonin kuninkaan tykö, ja Simronin

kuninkaan tykö, ja Achasaphin kuninkaan tykö,

2. Ja niiden kuningasten tykö, jotka asuiwat pohjan puolella wuorella, ja lakialla, meren puolella Cinerothissa, ja laaksoissa, ja Dorin Naphotissa meren puolella,

3. Cananealaisten tykö idän ja lännen puoleen, Amorealaisten, Hethiläisten, Pheresealaisten ja Jebusealaisten tykö wuorelle, niin myös Hewiläisten tykö alemmalla puolen Hermonin wuorta Mitspan maakunnassa.

4. Ja nämät läksiwät kaiken sotajoukkonsa kanssa, joka oli sangen suuri kansan paljous, niinkuin santa meren reunalla paljouden tähden, ja sangen monta hewoista ja waunua.

5. Kaikki nämät kuninkaat kokosiwat itsensä ja he tuliwat ja sioittiwat heitänsä yhteen Meromin wetten tykö, sotimaan Israelia wastaan.

6. Ja Herra sanoi Josualle: älä heitä ensinkään pelkää, sillä huomenna tällä ajalla minä annan heidän kaikki lyötynä Israelin kansan eteen; heidän hewoisensa pitää sinun riwinomaksi tekemän ja heidän waununsa tulella polttaman.

7. Ja Josua tuli ja kaikki sotajoukko hänen kanssansa äkistä heidän päällensä, Meromin wetten tykönä, ja karkasiwat heidän päällensä.

8. Ja Herra antoi heitä Israelin käsiin, ja he löiwät heitä, ja ajoiwat heitä takaa isoon Zidoniin asti, ja siihen lämpymään weteen asti, ja Mitspan ketoon asti, joka itään lankee, ja löiwät heitä siihen asti, ettei yksikään heistä jäänyt. Jos. 13:6.

9. Niin teki myös Josua heille, kuin Herra oli hänelle käskenyt, ja teki riwinomaksi heidän hewoisensa, ja poltti heidän waununsa tulella.

10. Ja Josua palasi sillä ajalla, ja woitti Hatsorin, ja löi hänen kuninkaansa miekalla; sillä Hatsor oli ennen kaikkein näiden waltakuntain pääkaupunki.

11. Ja he löiwät kaikki ne sielut, jotka siellä oliwat, miekan terällä, ja tappoiwat, niin ettei yhtäkään jäänyt, jolla henki oli, ja poltti Hatsorin tulella.

12. Ja kaikkein niiden kuningasten kaupungit woitti Josua, kaikkein heidän kuningastensa kanssa, ja löi heitä miekan terällä, ja tappoi heidän niinkuin Moses Herran palwelia käskenyt oli.
2 Mos. 23:32. 4 Mos. 33:52. 5 Mos. 20:16.

13. Mutta Israelin lapset ei polttaneet yhtäkään kaupunkia, jotka seisoiwat töyräillänsä, paitsi ainoata Hatsoria, jonka Josua poltti.

14. Ja kaiken saaliin ja eläimet, jotka he näistä kaupungeista oliwat ottaneet, jakoiwat Israelin lapset keskenänsä. Ainoasti kaikki ihmiset tappoiwat he miekan terällä, siihen asti, että he hukuttiwat heidän, niin ettei yhtäkään eläwätä henkeä jäänyt,

15. Niinkuin Herra palweliallensa Mosekselle käskenyt oli, ja Moses oli Josualle käskenyt. Ja niin Josua teki, ettei niistä yhtäkään tekemätä jäänyt, kuin Herra Mosekselle käskenyt oli. 2 Mos. 34:12. 5 Mos. 7:2.

16. Ja niin Josua otti kaiken tämän maakunnan, wuorelta, ja kaikki ne kuin mereen päin owat, ja kaiken Gosenin maan ja kedot sekä myös laaksot, ja Israelin wuoret laaksoinensa,

17. Siitä sileästä wuoresta, joka menee ylös Seiriin päin BaalGadiin asti ja Libanonin laaksoon, Hermonin wuoren alaitse: kaikki heidän kuninkaansa woitti hän, löi ja tappoi heitä.

18. Kauwan aikaa sotei Josua kaikkein näiden kuningasten kanssa.

19. Ei ollut yhtäkään kaupunkia, joka rauhalla itsensä antoi Israelin lasten ala, paitsi Hewiläisiä, kuin asuiwat Gibeonissa; mutta kaikki he ottiwat sodalla. Jos. 9:15.

20. Ja se tapahtui niin Herralta, että heidän sydämensä oli niin paatunut, että he kohtasiwat Israelin sodalla; että hän heidän tappais ja ei yhtäkään armoa heille tapahtuisi, waan että hän hukuttais heidän, niinkuin Herra Mosekselle käskenyt oli.

21. Siihen aikaan tuli Josua ja häwitti Enakimit wuorelta, Hebronista, Debiristä, Anabista ja kaikilta Judan wuorilta ja kaikilta Israelin wuorilta, ja tappoi heidän kaupunkeinensa, 4 Mos. 13:34. Tuom. 1:20.

22. Ja ei antanut yhtäkään Enakimia jäädä Israelin lasten maalle, paitsi Gasassa, Gathassa ja Asdodissa, joihin he jäiwät.
1 Sam. 17:4. 2 Sam. 21:20.

23. Ja niin Josua otti kaiken maakunnan, peräti niinkuin Herra Mosekselle oli sanonut, ja antoi Israelille perinnöksi, kullenkin sukukunnalle osansa; ja maakunta lakkasi sotimasta.

12 Luku.

Sihon, Og ja yksineljättäkymmentä kuningasta lyödyt.

Ja nämät owat maan kuninkaat, jotka Israelin lapset löiwät, ja ottiwat heidän maansa tuolla puolen Jordanin, auringon nousemista päin, Arnonin ojasta Hermonin wuoreen asti, ja kaikki lakeudet itään päin:

2. Sihon Amorealaisten kuningas, joka asui Hesbonissa ja hallitsi Aroerista, kuin on Arnonin ojan reunalla, ja keskellä ojaa, ja puolen Gileadia Jabbokin ojaan asti, joka on Ammonin lasten raja,
1 Mos. 32:22. 4 Mos. 21:24. 5 Mos. 2:36. l. 3:6.

3. Ja sitä lakeutta Cinerethin mereen asti itään päin, ja erikorwen mereen, Suolaiseen mereen itään päin, sitä tietä myöten BethJesimoth, ja lounaasta alaspäin läsnä Asdod Pisgaa; 1 Mos. 14:3. 4 Mos. 34:3.

4. Siihen myös Ogin Basanin kuninkaan maan rajat, joka wielä jäänyt oli uljaista, ja asui Astarothissa ja Edreissä. 5 Mos. 1:4.

5. Ja hallitsi Hermonin wuorella, Salchassa ja koko Basanissa, Gesurin ja Machatin maan rajoihin, ja puolen Gileadia, joka Sihonin Hesbonin kuninkaan maan raja oli.

6. Moses Herran palwelia ja Israelin lapset löiwät heitä; ja Moses Herran palwelia antoi sen Rubenitaille, Gaditaille ja puolelle Manassen sukukunnalle omaisuudeksi. 5 Mos. 3:16.

7. Nämät owat maan kuninkaat, jotka Josua löi ja Israelin lapset tällä puolen Jordanin länteen päin, BaalGadista Libanonin wuoren lakeudella, siihen sileään wuoreen, kuin ulottuu Seiriin, jonka Josua Israelin sukukunnille antoi omaisuudeksi itsekullenkin osansa jälkeen,

8. Wuorilla, laaksoissa, lakeudella, wetten tykönä, korwessa, ja lounaan puolessa; Hethiläiset, Amorealaiset, Cananealaiset, Pheresealaiset, Hewiläiset ja Jebusealaiset;

9. Jerihon kuningas, yksi; Ain kuningas, kuin BethElin siwussa on, yksi;

10. Jerusalemin kuningas, yksi; Hebronin kuningas, yksi;

11. Jarmuthin kuningas, yksi; Lachiksen kuningas, yksi;

12. Eglonin kuningas, yksi; Geserin kuningas, yksi;

13. Debirin kuningas, yksi; Gederin kuningas yksi;

14. Horman kuningas, yksi; Aradin kuningas, yksi;

15. Libnan kuningas, yksi; Adullamin kuningas, yksi;

16. Makedan kuningas, yksi; BethElin kuningas, yksi;

17. Tapuan kuningas, yksi; Hepherin kuningas, yksi;

18. Aphekin kuningas, yksi; Lassaronin kuningas, yksi;

19. Madonin kuningas, yksi; Hatsorin kuningas, yksi;

20. Simron Meronin kuningas, yksi; Achsaphin kuningas, yksi;

21. Thanachin kuningas, yksi; Megiddon kuningas, yksi;

22. Kedeksen kuningas, yksi; Jakneamin kuningas Carmelin tykönä, yksi;

23. Dornaphot Dorin kuningas, yksi, ja pakanoitten kuningas Gilgalissa, yksi;

24. Thirtsan kuningas, yksi. Ne kaikki owat yksineljättäkymmentä kuningasta.

13 Luku.

Maan jako käsketään. Rubenin, Gadin ja puolen Manassen perintömaat.

Koska Josua wanheni ja ijälliseksi tuli, sanoi Herra hänelle: sinä olet wanhentunut ja ijälliseksi tullut, ja maata on wielä aiwan paljo jäänyt omistamata.

2. Tämä on se jäljellä olewa maa: kaikki Philistealaisten maan ääret ja koko Gessuri,

3. Sihorista, joka juoksee Egyptin editse, Ekronin maan ääriin asti, pohjan puoleen, jotka luetaan Cananealaisille; ne wiisi Philistealaisten päämiestä, kuin owat: Gasiteri, Asdoditeri, Askloniteri, Gethiteri, Ekroniteri ja Awiteri. Jos. 15:4.

4. Mutta etelään päin owat kaikki Cananealaisten maat ja Meara, joka on Zidonilaisten, Aphekiin saakka ja hamaan Amorealaisten maan ääriin asti,

5. Ja myös Giblitiläisten maa, ja koko Libanon auringon nousemiseen päin, Baal Gadista Hermonin wuoren alta, siihen asti kuin Hamathiin tullaan.

6. Kaikki jotka wuorella asuwat, Libanonista lämpymään weteen asti, ja kaikki Zidonilaiset: minä ajan ne Israelin lasten edestä pois; ainoasti jaa ne Israelille perimiseksi, niinkuin minä olen sinulle käskenyt. Jos. 11:8.

7. Niin jaa nyt tämä maa yhdeksän sukukunnan wälillä perimiseksi, ja puolelle Manassen sukukunnalle. Ps. 135:11, 12.

8. Sillä Rubenitalaiset ja Gaditalaiset owat saaneet toisen puolen Manassen sukukunnan kanssa perimisensä, kuin Moses heille oli antanut sillä puolen Jordanin itään päin, niinkuin Herran palwelia Moses heille sen antanut oli,
4 Mos. 32:33. 5 Mos. 3:12. Jos. 1:12, etc. l. 20:8. l. 22:4.

9. Aroerista, joka on Arnonin ojan reunalla, ja siitä kaupungista, joka on ojan keskellä, ja koko Medbanin lakeudesta Diboniin asti,

10. Ja kaikki Sihonin Amorealaisten kuninkaan kaupungit, joka hallitsi Hesbonissa, Ammonin lasten maan rajoihin asti,

11. Ja myös Gileadin ja Gessurin ja
Machatin maan ääret, ja koko Hermonin
wuoren, ja koko Basanin Salchaan asti;
12. Koko Ogin Basanin kuninkaan walta=
kunnan, joka hallitsi Astarothissa ja Edreis=
sä, joka wielä jäänyt oli uljaista, ja Moses
löi heitä ja ajoi heitä pois.
13. Mutta Israelin lapset ei ajaneet Ges=
suritaita ja Machatitaita ulos, waan Ges=
suri ja Machati asui Israelin lasten seassa
tähän päiwään asti.
14. Mutta Lewitain sukukunnalle ei hän
antanut yhtään perimistä; sillä Herran Is=
raelin Jumalan polttouhri on heidän pe=
rintönsä, niinkuin hän heille sanonut oli.
4 Mos. 18:24. 5 Mos. 10:9. l. 18:1, 2c. Hes. 44:28.
15. Ja Moses antoi Rubenin lasten su=
wulle, heidän sukukuntainsa jälkeen:
16. Että heidän rajansa oli Aroerista, jo=
ka on Arnonin ojan reunalla, ja se kaupunki
ojan keskellä, kaiken sen tasaisen kedon kanssa
Medban tykönä;
17. Hesbonin kaupunkeinensa, jotka owat
tasaisella kedolla: Dibonin, BamothBaalin
ja BethBaal Meonin,
18. Jahtsan, Kedemothin, Mephaothin,
19. Kiriathaimin, Sibman, Zerethin, Sa=
harin laakson, wuorilla,
20. Ja BethPeorin, ne ojat Pisgan tykö=
nä ja BethJesimothin,
21. Ja kaikki lakeuden kaupungit, ja koko
Sihonin, Amorealaisten kuninkaan walta=
kunnan, joka hallitsi Hesbonissa, jonka Mo=
ses löi, niin myös Midianin päämiehet:
Ewin, Rekemin, Zurin, Hurin ja Reban,
Sihonin päämiehet, jotka maassa asuiwat.
4 Mos. 31:8.
22. Ja Bileamin Beorin pojan, sen tietä=
jän, Israelin lapset miekalla kuoliaksi löiwät
muita tapettaessa. 4 Mos. 22:5.
23. Ja Rubenin lasten raja oli Jordani
rajoinensa. Tämä on Rubenin lasten pe=
rimys heidän sukukuntainsa, kaupunkeinsa ja
kyläinsä jälkeen.
24. Ja Moses antoi Gadin lasten suku=
kunnalle heidän sukukuntainsa jälkeen,
25. Että heidän rajansa oli Jaeser, ja
kaikki Gileadin kaupungit, ja puoli Ammo=
nin lasten maata Aroeriin asti, joka on
Rabban kohdalla, 5 Mos. 2:19.
26. Ja Hesbonista Ramath Mitspeen ja
Betoniin asti, ja Mahanaimista Deberin
rajaan asti,
27. Ja Betharamin laaksossa ja Beth=
Nimran, Sukothin ja Zaphonin, joka jäi
Sihonin Hesbonin kuninkaan waltakun=
nasta; joiden raja oli Jordani Cinerethin
meren ääreen asti, toisella puolella Jorda=
nin itään päin.
28. Tämä on Gadin lasten perimys hei=
dän sukukunnissansa, kaupungeissansa ja ky=
lissänsä.
29. Ja Moses antoi puolelle Manassen
lasten suwulle sen, kuin puolelle Manassen
sukukunnalle tuli, heidän sukukuntainsa jäl=
keen,
30. Että heidän rajansa oli Mahanaimista
koko Basan, koko Ogin Basanin kuninkaan
waltakunta, ja kaikki Jairin kylät, jotka owat
Basanissa, kuusikymmentä kaupunkia,
5 Mos. 3:14.
31. Ja puolen Gileadia ja Astarothia,
Edreiä, Ogin waltakunnan kaupungit Ba=
sanissa (antoi hän) Machirin Manassen
pojan lapsille, toiselle puolelle Machirin lap=
sista heidän sukukuntainsa jälkeen.
4 Mos. 32:40, 2c.
32. Tämä on se, kuin Moses antoi Moa=
bin kedoilla, sillä puolen Jordanin, Jerihon
puoleen itään päin.
33. Mutta Lewin sukukunnalle ei antanut
Moses yhtään perimystä; Herra Israelin
Jumala on heidän perimisensä, niinkuin hän
heille sanonut oli. 4 Mos. 18:20.

14 Luku.

Maan jako aljetaan. Calebin perintöosa.

Ja nämät owat ne, kuin Israelin lapset
owat perimiseksi saaneet Canaan maalla,
jonka heille perinnöksi jakoi pappi Eleatsar
ja Josua Nunin poika ja Israelin lasten
sukukuntain ylimmäiset isät.
2. Ja he jakoiwat sen heillensä arwalla,
niinkuin Herra oli käskenyt Mosehsen käden
kautta, yhdeksälle sukukunnalle ja puolelle
sukukunnalle.
4 Mos. 26:55. l. 33:54. l. 34:13. Ap. T. 13:19.
3. Sillä Moses oli antanut puolelle kol=
matta sukukunnalle perimisen tuolla puolen
Jordanin. Mutta Lewitaille ei hän anta=
nut yhtään perimistä heidän seassansa.
4. Sillä Josephin lasten oli kaksi sukukun=
taa, Manasse ja Ephraim; sentähden ei he
Lewitaille yhtään osaa antaneet maakun=
nassa, waan kaupungit asuaksensa, ja esi=
kaupungit, joissa heidän karjansa ja kalunsa
oleman piti. 1 Mos. 48:5.
5. Niinkuin Herra oli Mosekselle käskenyt,
niin tekiwät Israelin lapset, ja jakoiwat
maakunnan.
6. Silloin meniwät Judan lapset Josuan
tykö Gilgalissa, ja Caleb Jephunnen poika
Kenesitiläinen sanoi hänelle: sinä tiedät, mi=

tä Herra sanoi Jumalan miehelle Mosek-
selle minun ja sinun puolestas CadesBar-
neassa. 4 Mos. 14:24. l. 32:12.
7. Minä olin neljänkymmenen ajastaikai-
nen, koska Moses Herran palwelia minun
lähetti CadesBarneasta wakomaan maata,
ja minä sanoin hänelle jälleen wastauksen
minun sydämeni jälkeen. 4 Mos. 13:3, 7.
8. Mutta minun weljeni, jotka minun
kanssani menneet oliwat, saattiwat kansalle
wapisewaisen sydämen; mutta minä seura-
sin Herraa minun Jumalatani uskollisesti.
4 Mos. 13:32.
9. Ja Moses wannoi sinä päiwänä ja sa-
noi: se maa, jonka päälle sinä jalwoillas
olet astunut, on sinun ja sinun lastes pe-
rittäwä ijankaikkisesti, ettäs Herraa minun
Jumalatani uskollisesti seurannut olet.
5 Mos. 11:24. Jos. 1:3. Tuom. 1:20.
10. Ja nyt katso, Herra on antanut mi-
nun elää, niinkuin hän sanonut oli. Tämä
on wiides ajastaika wiidettäkymmentä sitte
kuin Herra näitä sanoi Mosekselle, koska Is-
rael waelsi korwessa. Ja katso, minä olen
tänäpäiwänä wiiden ajastajan wanha yh-
deksättäkymmentä,
11. Ja olen wielä tänäpäiwänä niin wä-
kewä, kuin minä sinä päiwänä olin, koska
Moses minun lähetti; niinkuin wäkewyyteni
oli siihen aikaan, niin on se wielä nyt wah-
wa sotimaan, käymään ulos ja sisälle.
4 Mos. 27:17. 5 Mos. 31:2.
12. Niin anna nyt minulle tämä wuori,
josta Herra sanoi sinä päiwänä, sillä sinä
kuulit sen siihen aikaan. Ja Enakimit asu-
wat siellä, ja owat suuret ja wahwat kau-
pungit; jos Herra on minun kanssani, että
minä ajaisin heidän pois, niinkuin Herra on
sanonut.
13. Ja Josua siunasi häntä, ja antoi Ca-
lebille Jephunnen pojalle Hebronin perimi-
seksi. Jos. 21:12.
14. Siitä oli Hebron Calebin Jephunnen
pojan sen Kenesitiläisen perimys tähän päi-
wään asti, että hän on uskollisesti seuran-
nut Herraa Israelin Jumalata.
15. Mutta Hebron kutsuttiin muinaiseen
aikaan Kirjath Arba, joka oli suuri mies
Enakimein seassa; ja maakunta lakkasi soti-
masta.

15 Luku.

Judan sukukunnan rajat ja kaupungit. Achsan naiminen. Jebusealaiset.

Judan lasten suwun arpa heidän huonet-
tensa jälkeen oli Edomin maan rajaan, Zin-
nin korwen puoleen, joka etelän puoleen on,
lounaan maan äärestä asti; 4 Mos. 34:3.
2. Niin että heidän lounainen maan ra-
jansa oli Suolameren äärestä, se on, siitä
lahdesta, joka menee etelään päin,
3. Ja käy sieltä ylöspäin Acrabiin, ja käy
Zinnin läpitse, ja menee ylöspäin merestä
CadesBarneaan, ja menee Hetsronin läpitse,
ja käy ylös Adariin päin, ja kääntää hä-
nensä Karkan ympäri,
4. Ja menee Atsmonin läpitse, ja tulee
Egyptin ojaan, niin että sen maan rajan
ääri on meri. Tämä pitää oleman teille
maan raja lounaaseen päin.
5. Waan raja itään päin on Suolainen
meri Jordanin ääreen asti; waan raja poh-
jan puoleen on siitä meren lahdesta, joka on
Jordanin ääressä,
6. Ja menee ylös BethHoglan tykö, ja we-
tää hänensä pohjasta BethAraban puoleen,
ja menee ylös Rubenin pojan Bohenin ki-
wen tykö. Jos. 18:17.
7. Ja raja käy ylös Debirin tykö Achorin
laaksosta, ja pohjan puoleen Gilgaliin päin,
joka on Adumin paltan kohdalla, joka etelän
puoleen on ojan wieressä; sitte se menee
EnSemeksen weden tykö, ja menee Rogelin
lähteelle.
8. Sitte menee raja Hinnomin pojan laak-
soon, sen Jebusealaisen ohella lounaan päin,
se on Jerusalem; ja raja menee wuoren kuk-
kulan ylitse, joka on Hinnomin laakson edes-
sä, meren tykö, joka on Raphaimin laakson
äärellä pohjaan päin.
9. Sitte käy se siitä wuoren kukkulasta
Nephtoan lähteen tykö, ja menee Ephronin
wuoren kaupunkein tykö, ja kääntää hänensä
Baalaan päin, se on, Kiriath Jearim,
10. Ja menee Baalasta ympäri länteen
päin Seirin wuoren tykö, ja menee ulos
pohjan puolesta Jearin wuoren wieritse, se
on Chessalon, ja tulee alas BethSemeksen
tykö, ja menee Thimnan läpitse,
11. Ja tulee ulos Ekronin wieritse pohjan
puolelle, ja wetää hänensä Sichroniin asti,
ja menee Baalan wuoren ylitse, ja tulee
Jabnelin ohitse, että hänen äärensä loppu
on meri.
12. Waan raja länteen on suuri meri.
Tämä on Judan lasten maan raja, joka ta-
holta ympäri heidän sukukunnissansa.
13. Mutta Calebille Jephunnen pojalle
annettiin osa Judan lasten keskellä, niinkuin
Herra oli käskenyt Josualle, (nimittäin) Ki-
riath Arba, Enakimein isän kaupunki, se on
Hebron. 4 Mos. 14:24. Jos. 14:13.
14. Ja Caleb ajoi sieltä pois kolme Enakin

poikaa, Sesain, Ahimanan ja Talman, Enakin sikiät, 4 Mos. 13:23. Tuom. 1:20.
15. Ja meni sieltä ylös Debirin asuwaisten tykö; waan Debir kutsuttiin muinen Kiriath Sepher. Tuom. 1:11.
16. Ja Caleb sanoi: joka lyö Kiriath Sepherin ja woittaa sen, hänelle annan minä tyttäreni Achsan emännäksi.
17. Niin woitti sen Othniel, Kenaksen Calebin weljen poika; ja hän antoi tyttärensä Achsan hänelle emännäksi.
Tuom. 1:13. l. 3:9. 1 Aika k. 4:13.
18. Ja se tapahtui, koska hän tuli, että hän neuwoi häntä anomaan peltoa isältänsä, ja hän astui aasin päältä alas; niin sanoi Caleb hänelle: mikä sinun on? 1 Mos. 24:64.
19. Ja hän sanoi: anna minulle siunaus, sillä sinä olet antanut minulle kuiwan maan, anna minulle myös wesilähteitä; niin antoi hän hänelle lähteitä, sekä ylhäältä että alhaalta.
20. Tämä on Judan lasten sukukunnan perimys, heidän sukuinsa jälkeen.
21. Ja kaupungit oliwat Judan lasten sukukunnan äärestä, Edomin rajan tykönä, lounaseen käsin: Cabseel, Eder, Jagur,
22. Kina, Dimona, Adada;
23. Kedes, Hatsor, Jethnan;
24. Siph. Thelem, Bealoth;
25. HatsorHadatha, Kirioth Hetsron, se on Hatsor;
26. Amam, Sema, Molada;
27. HatsarGadda, Hesmon, BethPalet;
28. HatsarSual, BeerSeba, BisJothia;
29. Baala, Jim, Atsem;
30. Eltolad, Chesil, Horma;
31. Ziklag, Madmanna, Sansanna;
32. Lebaoth, Silhim, Ain, Rimon; se on yhdeksänkolmattakymmentä kaupunkia kylinensä.
33. Waan lakialla oli Estaol, Zora, Asna;
34. Sanoah, EnGanim, Tappua, Enam;
35. Jarmuth, Adullam, Socho, Asecha;
36. Saaraim, Adithaim, Gedera, Giderothaim: neljätoistakymmentä kaupunkia ja heidän kylänsä;
37. Zenan, Hadasa, Migdalgad;
38. Dilean, Mitspe, Joktheel;
39. Lachis, Botskat, Eglon;
40. Chabon, Lahmas, Cithlis;
41. Gederoth, BethDagon, Naema, Makeda: kuusitoistakymmentä kaupunkia ja heidän kylänsä;
42. Libna, Ether, Asan;
43. Jephtah, Asna, Nesib;
44. Kegila, Ahsib, Maresa: yhdeksän kaupunkia ja heidän kylänsä;
45. Ekron tyttärinensä ja kylinensä;
46. Ekronista mereen asti, kaikki joka ulottuu Asdodiin, ja heidän kylänsä;
47. Asdod tyttärinensä ja kylinensä; Gasa tyttärinensä ja kylinensä Egyptin weteen asti; ja se suuri meri on hänen rajansa.
48. Mutta wuorella oli Samir, Jathir, Socho;
49. Danna, KiriathSanna, se on Debir;
50. Anab, Estemo, Anim;
51. Gosen, Holon, Gilo: yksitoistakymmentä kaupunkia ja heidän kylänsä;
52. Arab, Duma, Esean;
53. Janum, BethTapuah, Apheka;
54. Humta, KiriathArba, se on Hebron, Zior: yhdeksän kaupunkia ja heidän kylänsä;
55. Maon, Carmel, Siph, Juta;
56. Jesreel, Jokdeam, Sanoah;
57. Cain, Gibea, Thimna: kymmenen kaupunkia ja heidän kylänsä;
58. Halhul, Bethsur, Gedor;
59. Marath, BethAnoth, Eltekon: kuusi kaupunkia ja heidän kylänsä;
60. KiriathBaal, se on Kiriath Jearim, Harabba: kaksi kaupunkia ja heidän kylänsä.
61. Mutta korwessa oli BethAraba, Middin, Sechacha;
62. Nibsan, ja suolakaupunki, Engeddi: kuusi kaupunkia ja heidän kylänsä.
63. Mutta Jebusealaiset asuiwat Jerusalemissa, ja Judan lapset ei woineet heitä ajaa ulos. Ja silloin jäiwät Jebusealaiset asumaan Judan lasten kanssa Jerusalemissa tähän päiwään asti.
Tuom. 1:8. 2 Sam. 5:6.

16 Luku.

Josephin ja Ephraimin rajat.

Josephin lasten arpa lankesi Jordanista Jerihoon päin, Jerihon weden tykö, itään käsin, siihen korpeen, joka menee Jerihosta ylös BethElin mäkeen,
2. Ja tulee BethElistä Lutsaan, ja menee ArkkiAtharothin rajan läpitse, Tuom. 1:26.
3. Ja antaa itsensä alas länteen päin Japhletin rajan tykö, alemmaisen BethHoronin rajaan asti, niin Gaseriin; ja sen ääri on meren tykönä.
4. Nämät saiwat Josephin lapset, Manasse ja Ephraim perinnöksi.
5. Ephraimin lasten raja heidän suwuissansa ja perimisissänsä itään päin oli Atharoth Adar, ylimmäiseen BethHoroniin asti,
6. Joka antaa itsensä länteen päin Mihmethathin tykö, joka pohjaisessa on; sieltä kääntää se hänensä itään, Thaenat Siloon puoleen, ja menee idästä Janoaan,

7. Ja tulee Janoasta Atharothiin ja Na-
rathaan, ja antaa itsensä Jerihoa wastaan
ja menee Jordaniin.
8. Tapuasta menee se länteen päin Na-
halCanaan, ja hänen äärensä on meressä.
Tämä on Ephraimin lasten sukukunnan pe-
rimys heidän suwuissansa.
9. Ephraimin lasten sukukunnalle oliwat
myös annetut kaikki kaupungit ja kylät kes-
kellä Manassen lasten perintöä.
10. Ja ei he ajaneet Cananealaisia pois,
jotka asuiwat Gaserissa. Niin pysyiwät Ca-
nanealaiset Ephraimin seassa tähän päi-
wään asti, ja tuliwat werollisiksi. Jos. 17:13.

17 Luku.

Puoli Manassen ja Zelophchadin osa. Josephin lasten walitus.

Ja arpa lankesi Manassen sukukunnalle,
sillä hän oli Josephin esikoinen, ja se lankesi
Machirille Manassen esikoiselle, Gileadin
isälle; sillä hän oli jalo sotamies, sentähden
sai hän Gileadin ja Basan.
4 Mos. 26:29. l. 32:39, 40.
2. Muille Manassen lapsille myös lankesi
arpa heidän sukukuntainsa jälkeen: Abieserin
lapsille, Helekin lapsille, Asrielin lapsille,
Sechemin lapsille, Hepherin lapsille ja Se-
midan lapsille. Nämät owat Manassen
Josephin pojan lapset, jotka oliwat miehen-
puolet heidän suwuissansa.
3. Mutta Zelophchadilla Hepherin pojalla,
Gileadin pojan, Machirin pojan, Manassen
pojan, ei ollut yhtään poikaa, waan tyttä-
riä; ja nämät owat hänen tytärtensä nimet:
Mahela ja Noa, Hogla, Milka ja Tirtsa.
4 Mos. 26:33. l. 27:1. l. 36:11.
4. Ja he meniwät papin Eleatsarin ja Jo-
suan Nunin pojan ja ylimmäisten tykö, ja
sanoiwat: Herra käski Mosekſen antaa meille
perinnön meidän weljeimme sekaan; ja hän
antoi myös heille perinnön heidän isänsä
weljein sekaan, Herran käskyn jälkeen.
4 Mos. 27:8.
5. Mutta Manassene tuli kymmenen osaa,
ilman Gileadin ja Basanin maata, jotka
owat tuolla puolen Jordanin;
6. Sillä Manassen tyttäret saiwat perin-
nön hänen poikainsa seassa; ja Gileadin
maa oli annettu muille Manassen pojille.
7. Ja Manassen raja oli Asserista Mih-
methathiin asti, joka on Sechemin edessä,
ja menee ulos oikian käden puoleen niihin
asti, kuin asuiwat EnTapuassa.
8. Tapuan maa tuli Manassen puoleen,
ja Tapuah on Manassen maan raja Ephrai-
min lapsiin asti.
9. Sitte tulee se alas NahalCanaan asti
etelään päin wesikaupungeita, jotka Ephrai-
min omat owat, Manassen kaupungitten
seassa. Mutta pohjan puolesta owat Ma-
nassen rajat ojaan asti, ja niiden ääret
owat meren tykönä.
10. Sillä Ephraimin oma on etelän puo-
lella ja Manassen pohjan puolella, niin että
meri on heidän rajansa, ja ulottuu Asseriin
saakka pohjan puolesta, ja Isaschariin asti
idän puolesta.
11. Niin oli Manassella Isascharin ja As-
serin seassa BethSean ja hänen tyttärensä,
Jeblaam ja hänen tyttärensä, ja Dorin
asuwaiset tyttärinensä, ja EnDorin asuwai-
set tyttärinensä, ja Tanachin asuwaiset tyt-
tärinensä, Megiddon asuwaiset tyttärinensä,
ja kolmas osa Naphetista.
12. Ja Manassen lapset ei woineet ajaa
niiden kaupunkein asuwaisia ulos, waan
Cananealaiset rupesiwat asumaan siinä
maassa. Tuom. 1:27.
13. Mutta sittekuin Israelin lapset wah-
wistuiwat, tekiwät he Cananealaiset werol-
lisekſi, ja ei ajaneet heitä ollenkaan pois.
14. Silloin puhuiwat Josephin lapset Jo-
sualle, ja sanoiwat: mikses minun enämpää
antanut, waan yhden arwan ja osan, pe-
rinnökſi, ja minä olen kuitenkin suuri kansa,
niinkuin Herra on minun tähän asti siu-
nannut?
15. Niin Josua sanoi heille: ettäs olet
suuri kansa, niin mene metsään ja perkkaa
siellä sinulles siaa, Pheresealaisten ja ul-
jaisten maalla, jos Ephraimin wuori on
sinulle ahtaimmakſi.
16. Niin sanoiwat Josephin lapset: ei ne
wuoret meille täydy, sillä kaikilla Cananea-
laisilla, jotka asuwat maan laaksoissa, owat
rautawaunut, ja BethSeanin asuwaisilla
ja hänen tyttärillänsä, ja Jesreelin laaksossa
asuwaisilla. Tuom. 1:19.
17. Josua puhui Josephin huoneelle,
Ephraimille ja Manassille, sanoen: sinä
olet suuri ja wäkewä kansa, ei sinulla pidä
oleman yksi arpa.
18. Sillä wuori pitää myös sinun omas
oleman, jossa metsä on, siellä perkkaa ym-
päriltäs, ja sinulla pitää oleman sen ääret;
sillä sinä ajat Cananealaiset pois, waikka
heillä rautawaunut owat, ja waikka he wä-
kewät owat.

18 Luku.

Todistuksen maja Silossa. Kansan kählyys. BenJaminin osa.

Ja kaikki Israelin lasten kansa kokosi itsensä Siloon, ja pani siellä ylös seurakunnan majan; ja maa oli heille alamainen.

Jer. 7: 12.

2. Ja oli wielä Israelin lapsista, joiden perintö ei ollut jaettu, seitsemän sukukuntaa.
3. Ja Josua sanoi Israelin lapsille: kuinka kauwan te olette niin kähläät, ettette mene ja omista maata, jonka Herra teidän isäinne Jumala teille on antanut?
4. Ottakaat itsellenne jokaisesta sukukunnasta kolme miestä, lähettääkseni heitä menemään ja waeltamaan maan läpitse, ja että he kirjoittaisiwat sen heidän perimisensä jälkeen ja palajaisiwat minun tyköni.
5. Ja he jakakaan maan seitsemään osaan: Judan pitää oleman rajallansa etelän puolella, ja Josephin huoneen pitää oleman rajallansa pohjan puolella.
6. Mutta teidän pitää kirjoittaman ne seitsemän maan osaa ja tuoman tänne minun tyköni, niin minä heitän teidän arpanne tässä Herran meidän Jumalamme edessä.
7. Sillä Lewitailla ei ole yhtäkään osaa teidän seassanne, waan Herran pappius on heidän perimisensä. Mutta Gad ja Ruben, ja puoli Manassen sukukuntaa ottiwat osansa tuolla puolen Jordanin itäisellä puolella, jonka Moses Herran palwelia antoi heille.

4 Mos. 18: 20. l. 32: 33. 5 Mos. 10: 9. l. 18: 2. Jos. 13: 14. Hes. 44: 28.

8. Niin miehet nousiwat ja läksiwät matkaan, ja Josua käski heitä, koska he tahtoiwat mennä kirjoittamaan maata, ja sanoi: waeltakaat maan läpitse ja kirjoittakaat se, ja tulkaat jälleen minun tyköni, ja minä heitän tässä teidän arpanne Herran edessä Silossa.
9. Niin läksiwät miehet ja waelsiwat maan läpitse, ja kirjoittiwat sen kirjaan, seitsemään osaan, kaupunkein jälkeen, ja tuliwat Siloon, Josuan tykö leiriin.
10. Silloin heitti Josua Silossa arwan heille Herran edessä, ja Josua jakoi siinä maan Israelin lapsille, heidän osansa jälkeen.
11. Ja BenJaminin lasten sukukunnan arpa lankesi heidän sukukuntainsa jälkeen, ja heidän arpansa raja oli Judan lasten ja Josephin lasten waiheella.
12. Ja heidän rajansa oli pohjan kulmalla Jordanista, ja se raja menee ylöskäsin Jerihon wiertä myöten pohjan puolesta, ja nousee wuorelle länteen päin, ja loppuu Bethawenin korpeen.
13. Ja se raja juoksee sieltä Lutsan tykö, Lutsan wiertä myöten lounaaseen päin, se on BethEl, ja laskee Atharoth Adarin tykö, mäen ohessa etelään päin alamaista Beth-Horonia. 1 Mos. 28: 19.
14. Sitte laskee raja ja kääntää itsensä ympäri lännen puoleen meren kulmaan siitä mäestä, joka on BethHoronin edessä mereen päin, ja loppuu KiriathBaalin tykönä, se on KiriathJearim, Judan lasten kaupunki. Tämä on lännenpuoliainen kulma.
15. Mutta lounaanpuoliainen kulma on KiriathJearimin äärestä, ja loppuu raja lännen puoleen, ja tulee Nephtoan lähteen tykö,
16. Ja laskee mäen loppuun, joka on Hinnomin lasten laakson edessä, joka on Raphaimin notkossa, pohjan puolella ja laskee Hinnomin laaksoon Jebusealaisten wiereen etelään päin, ja laskee Rogelin lähteelle.

Jos. 15: 7, 8.

17. Ja antaa itsensä pohjaisesta, ja juoksee EnSemeksen tykö, ja juoksee Gelilothin tykö, jotka owat ylhäällä Adumin puolessa, ja laskee Bohanin, Rubenin pojan kiwen tykö, Jos. 15: 6.
18. Ja menee sen tasaisen kedon wiertä myöten, joka on pohjaan päin, ja laskee tasaiselle kedolle,
19. Ja menee sitä wiertä myöten, Beth-Hoglan ohesta pohjaan päin, ja loppuu Suolaisen meren lahteen, pohjaan päin, lounaan puolella Jordania. Tämä on lounaanpuoliainen raja. Jos. 15: 2.
20. Mutta idänpuoliainen kulma pitää Jordaniin loppuman. Tämä on BenJaminin lasten perintö heidän rajainsa ympärillä, heidän sukukuntainsa jälkeen.
21. Mutta nämät owat BenJaminin lasten sukukunnan kaupungit heidän heimokuntainsa jälkeen: Jeriho, BethHogla, Emek-Ketsits;
22. BethAraba, Zemaraim, BethEl;
23. Awim, Bara ja Ophra;
24. CapharAmonai, Ophni ja Gaba: kaksitoistakymmentä kaupunkia kylinensä;
25. Gibeon, Rama ja Beeroth;
26. Mitspe, Caphira ja Mosa;
27. Rekem, Jirpeel ja Tharala;
28. Zela, Eleph, ja Jebusi, se on Jerusalem, GibeathKiriath, neljätoistakymmentä kaupunkia kylinensä. Tämä on BenJaminin lasten perimys heidän sukukuntainsa jälkeen.

19 Luku.

Simeonin, Sebulonin, Isascharin, Asserin, Naphtalin, Danin ja Josuan osat.

Senjälkeen lankesi toinen arpa Simeonin
lasten sukukunnalle heidän sukuinsa jälkeen,
ja heidän perintönsä oli keskellä Judan lasten perimystä. 1Mos. 49: 7.
2. Ja heidän perittäwäksensä tuli Beer-
Seba, Seba ja Molada;
3. HatsarSual, Bala ja Atsem;
4. Eltholad, Bethul ja Horma;
5. Ziklag, BethMarcaboth ja Hatsar Susa;
6. BethLebaoth ja Saruhen: kolmetoista-
kymmentä kaupunkia ja heidän kyläänsä;
7. Ain, Rimon, Ether ja Asan: neljä kau-
punkia kylinensä;
8. Siihen myös kaikki kylät, kuin ympäri
näitä kaupungeita owat, BaalathBeeriin
asti, Ramathiin, etelän puoleen. Tämä on
Simeonin lasten sukukunnan perimys hei-
dän suwuissansa.
9. Sillä Simeonin lasten perimys on kes-
kellä Judan lasten osaa; ja että Judan las-
ten osa oli suurempi kuin he itse, sentähden
periwät Simeonin lapset osan keskellä hei-
dän perintötänsä.
10. Kolmas arpa lankesi Sebulonin las-
ten sukukunnalle heidän sukuinsa jälkeen, ja
heidän perintönsä raja oli Saridiin asti.
11. Ja heidän rajansa astuu lännen puo-
leen Maralaan, ja ulottuu Dabasethiin ja
siihen ojaan, joka juoksee Jokneamin ohitse;
12. Ja kääntää Saridista itään päin au-
ringon nousemisen puoleen, Kisloth Thabo-
rin rajan tykö, ja menee Dabrathiin, ja
ulottuu Japhiaan;
13. Ja menee sieltä itään päin läpitse Gi-
than, Hepherin, Ithan, Catsin, ja loppuu
Rimoniin, Mithoariin ja Neaan;
14. Ja juoksee ympäri pohjan puoleen
Nathoniin päin, ja loppuu JeptaElin laak-
soon;
15. Cathat, Nahalal, Simron, Jedeala ja
Bethlehem: kaksitoistakymmentä kaupunkia
ja heidän kyläänsä.
16. Tämä on Sebulonin lasten perimys
heidän sukuinsa jälkeen, nämät heidän kau-
punkinsa ja kyläänsä.
17. Neljäs arpa lankesi Isascharin lapsille
heidän sukuinsa jälkeen.
18. Ja heidän rajansa oli Jesreel, Chesul-
loth ja Sunem;
19. Hapharaim, Sion ja Anaharath;
20. Rabbith, Kiskon ja Abets;
21. Remeth, EnGannin, Enhadda ja Beth-
Phatsets.
22. Ja ulottuu Thaboriin, Sahatsimaan,
ja BethSemekseen, ja hänen loppunsa owat
Jordanin tykönä: kuusitoistakymmentä kau-
punkia kylinensä.
23. Tämä on Isascharin lasten sukukun-
nan perimys, kaupungit ja kylät heidän su-
kuinsa jälkeen.
24. Wiides arpa lankesi Asserin lasten su-
kukunnalle heidän sukuinsa jälkeen.
25. Ja heidän rajansa oli Helkath, Hali,
Bethen ja Ahksaph;
26. AlaMelech, Amead ja Miseal, ja ulot-
tuu Carmeliin länteen päin, ja SihorLib-
nathiin;
27. Ja kääntää auringon nousemisesta
käsin BethDogonia wastaan, ja ulottuu
Sebuloniin ja Jephtaelin laaksoon pohjan
puoleen, BethEmekiin ja Negieliin, ja lop-
puu Cabulin tykönä wasemmalla puolella;
28. Ja Ebroniin, Rehobiin, Hammoniin
ja Canaan, aina siihen isoon Sidoniin;
29. Ja kääntää raja Raman puoleen, aina
siihen wahwaan kaupunkiin Zoriin, ja pa-
lajaa Hosaan päin, ja loppuu meren tykönä
nuoraa myöten Achsibin tykö;
30. Umma, Aphek ja Rehob: kaksikolmat-
takymmentä kaupunkia kylinensä.
31. Tämä on Asserin lasten sukukunnan
perimys heidän sukuinsa jälkeen, ne kau-
pungit ja heidän kyläänsä.
32. Kuudes arpa lankesi Naphtalin lapsille
heidän sukunsa jälkeen.
33. Ja heidän rajansa oli Helephistä, Elon
Zaananimin läpitse, Adami, Nekeb, JabneEl,
Lakumiin asti ja loppuu Jordaniin.
34. Ja raja kääntää lännen puoleen As-
notThaborin tykö, ja tulee sieltä hamaan
Hukokiin, ja ulottuu etelästä Sebuloniin ja
lännestä Asseriin ja Judaan asti Jordanin
tykö auringon ylönemisen puoleen.
35. Ja wahwat kaupungit owat: Zidim,
Zer, Hamath, Rakath ja Cinnareth,
36. Adama, Rama ja Hatsor,
37. Kedes, Edrei ja EnHatsor,
38. Jereon, MigdalEl, Harem, BethAnath
ja BethSames: yhdeksäntoistakymmentä
kaupunkia kylinensä.
39. Tämä on Naphtalin lasten sukukun-
nan perimys heidän suwuissansa, kaupungit
ja kylät.
40. Seitsemäs arpa lankesi Danin lasten
sukukunnalle heidän sukuinsa jälkeen.
41. Ja raja heidän perimisestänsä oli Sa-
rea, Estoal ja Irsames,
42. Salabbin, Ajalon ja Jethla,
43. Elon, Timnatha ja Ekron,
44. Elthekе, Gibethon ja Baalath,

45. Jehud, BeneBarak ja GathRimmon,
46. Mejarkon ja Rakon, sen rajan kanssa
Japhoa wastaan;
47. Ja siellä loppuu Danin lasten raja.
Ja Danin lapset nousiwat ja soteiwat Lese=
miä wastaan, ja woittiwat sen ja löiwät sen
miekan terällä, omistiwat sen ja asuiwat
siinä, ja kutsuiwat Lesemin Daniksi, isänsä
Danin nimeltä. Tuom. 18:27.
48. Tämä on Danin lasten sukukunnan
perintö heidän suwuissansa, nämät kaupun=
git ja niiden kylät.
49. Ja koska he oliwat lakanneet jakamas=
ta maata rajoinensa, antoiwat Israelin lap=
set Josualle Nunin pojalle perinnön heidän
seassansa,
50. Ja antoiwat hänelle Herran käskyn
jälkeen sen kaupungin, jota hän anoi, joka
oli TimnathSeran Ephraimin wuorella;
siellä hän rakensi kaupungin ja asui siinä.
51. Nämät owat ne perimiset, jotka pappi
Eleatsar ja Josua Nunin poika ja ylimmäi=
set Israelin lasten sukukuntain isistä ar=
walla jakoiwat Silossa Herran edessä, seu=
rakunnan majan owen tykönä; ja niin lo=
pettiwat maan jakamisen.

20 Luku.

Kuusi wapakaupunkia ja heidän oikeutensa.

Ja Herra puhui Josualle, ja sanoi:
2. Puhu Israelin lapsille, sanoen: asetta=
kaat teidän seassanne muutamia wapakau=
pungeita, joista minä teille puhuin Mosek=
sen kautta, 2 Mos. 21:13. 4 Mos. 35:11. 5 Mos. 19:2.
3. Että sinne sais paeta miehentappaja,
joka jonkun lyö tapaturmasti ja tietämätä,
että he teidän seassanne olisiwat wapaat
werenkostajalta.
4. Ja joka johonkuhun niistä kaupungeista
pakenee, hänen pitää seisoman ulkona kau=
pungin portin edessä ja jutteleman wan=
hinten edessä syynsä, niin pitää heidän otta=
man hänen kaupunkiin tykönsä ja antaman
hänelle siaa, asuaksensa heidän tykönänsä.
5. Ja koska werenkostaja ajaa häntä ta=
kaa, ei heidän pidä antaman miehentappa=
jata hänen käsiinsä, että hän tietämätä löi
lähimmäisensä, ja ei ollut ennen wainoa
hänen wälillänsä. 4 Mos. 15:24.
6. Niin asukaan hän siinä kaupungissa,
siihen asti kuin hän seisoo kokouksen oikeuden
edessä, ylimmäisen papin kuolemaan asti,
joka siihen aikaan on; sitte pitää miehen=
tappajan palajaman ja tuleman kaupun=
kiinsa ja huoneeseensa, kaupunkiin, josta hän
pakeni. 4 Mos. 35:12.
7. Niin he pyhittiwät Kedeksen Galileassa
Naphtalin wuorella, ja Sichemin Ephrai=
min wuorella, ja KiriathArban, se on Heb=
roni, Judan wuorella;
8. Ja tuolla puolen Jordanin, Jerihon
kohdalla itään päin, antoiwat he Betserin,
korwessa lakialla kedolla, Rubenin sukukun=
nasta, ja Ramothin Gileadissa Gadin suku=
kunnasta ja Golanin Basanissa Manassen
sukukunnasta. 5 Mos. 4:43.
9. Nämät oliwat ne kaupungit, jotka ase=
tettiin kaikille Israelin lapsille ja muukalai=
sille, jotka heidän seassansa asuiwat, että
sinne piti pakeneman jokainen, kuin jonkun
tapaturmasti löi, ettei hän kuolisi weren=
kostajan käden kautta, siihen asti että hän
seisois kokouksen edessä.

21 Luku.

Kahdeksanwiidettäkymmentä kaupunkia. Maan lepo.

Niin meniwät ylimmäiset isät Lewitain
seasta papin Eleatsarin ja Josuan Nunin
pojan eteen, ja ylimmäisten isäin eteen Is=
raelin lasten sukukunnissa,
2. Ja puhutteliwat heitä Silossa Canaan
maalla, ja sanoiwat: Herra käski Moseksen
kautta antaa meille kaupungeita asuaksem=
me, ja niiden esikaupungit meidän karjal=
lemme. 4 Mos. 35:2, 3. Jos. 18:1.
3. Niin antoiwat Israelin lapset Lewitaille
perinnöstänsä, Herran käskyn jälkeen, nä=
mät kaupungit esikaupunkeinensa:
4. Ja arpa lankesi Cahathitalaisten suku=
kunnille; ja papin Aaronin lapset Lewitais=
ta saiwat arwalla Judan sukukunnalta, Si=
meonin sukukunnalta ja BenJaminin suku=
kunnalta kolmetoistakymmentä kaupunkia.
5. Waan muille Cahathin lapsille tuli ar=
walla Ephraimin sukukunnalta, Danin su=
kukunnalta ja puolelta Manassen sukukun=
nalta kymmenen kaupunkia.
6. Gersonin lapsille tuli arwalla Isascha=
rin sukukunnalta, Asserin sukukunnalta,
Naphtalin sukukunnalta ja puolelta Manas=
sen sukukunnalta Basanissa kolmetoistakym=
mentä kaupunkia.
7. Merarin lapset sukuinsa jälkeen saiwat
Rubenin sukukunnalta, Gadin sukukunnalta
ja Zebulonin sukukunnalta kaksitoistakym=
mentä kaupunkia.
8. Ja niin antoiwat Israelin lapset Lewi=
taille arwalla nämät kaupungit esikaupun=
keinensa, kuin Herra Moseksen kautta käske=
nyt oli.
9. Judan lasten sukukunnalta ja Simeo=
nin lasten sukukunnalta annettiin nämät

kaupungit, jotka he nimittiwät heidän nimeltänsä,
10. Aaronin pojille Cahathitalaisten suwusta Lewin pojista; sillä ensimäinen arpa oli heidän. 1 Aika k. 6:54.
11. Niin antoiwat he heille KirjathArban, joka Hanochin isän oli, se on Hebron, Judan wuorella, ja esikaupungit ympäristöltä. Jos. 14:15. l. 15:13.
12. Waan kaupungin pellon kylinensä antoiwat he Calebille Jephunnen pojalle perinnöksi. Jos. 14:13, 14. 1 Aika k. 6:56.
13. Niin antoiwat he papin Aaronin lapsille miehentappajitten wapakaupungin Hebronin esikaupunkeinensa ja Libnan esikaupunkeinensa, Jos. 20:7. 1 Aika k. 6:57.
14. Jathirin esikaupunkeinensa ja Esmoan esikaupunkeinensa,
15. Holonin esikaupunkeinensa ja Debirin esikaupunkeinensa,
16. Ain esikaupunkeinensa, Jutan esikaupunkeinensa ja BethSemeksen esikaupunkeinensa: yhdeksän kaupunkia niiltä kahdelta sukukunnalta;
17. Benjaminin sukukunnalta Gibeonin esikaupunkeinensa ja Geban esikaupunkeinensa,
18. Anatothin esikaupunkeinensa ja Almonin esikaupunkeinensa: neljä kaupunkia.
19. Kaikki pappein Aaronin poikain kaupungit oliwat kolmetoistakymmentä ja niiden esikaupungit.
20. Waan muut Cahathin lasten sukukunnat Lewitaista saiwat kaupunkeja heidän arwallansa Ephraimin sukukunnalta.
21. Ja he antoiwat heille miehentappajan wapakaupungin Sichemin esikaupunkeinensa Ephraimin wuorella ja Getserin esikaupunkeinensa,
22. Kibtsaimin esikaupunkeinensa ja BethHoronin esikaupunkeinensa: neljä kaupunkia;
23. Ja Danin sukukunnalta Eltheken esikaupunkeinensa ja Gibton esikaupunkeinensa,
24. Ajalonin esikaupunkeinensa, GathRimmonin esikaupunkeinensa: neljä kaupunkia;
25. Puolelta Manassen sukukunnalta Thaenakin esikaupunkeinensa ja GathRimmonin esikaupunkeinensa: kaksi kaupunkia.
26. Kaikki muiden Cahathin lasten sukukuntain kaupungit oliwat kymmenen ja niiden esikaupungit.
27. Gersonin lapsille Lewitain sukukunnasta annettiin puolelta Manassen sukukunnalta miehentappajan wapakaupunki Golan Basanissa esikaupunkeinensa ja Beestera esikaupunkeinensa: kaksi kaupunkia;
28. Isascharin sukukunnalta Kision esikaupunkeinensa, Dabrath esikaupunkeinensa,
29. Jarmuth esikaupunkeinensa ja EnGannim esikaupunkeinensa: neljä kaupunkia;
30. Asserin sukukunnalta Miseal esikaupunkeinensa, Abdon esikaupunkeinensa,
31. Helkath esikaupunkeinensa ja Rehob esikaupunkeinensa: neljä kaupunkia;
32. Naphtalin sukukunnalta miehentappajan wapakaupunki Kedes Galileassa esikaupunkeinensa ja HamotDor esikaupunkeinensa, Carthan esikaupunkeinensa: kolme kaupunkia.
33. Kaikki Gersonilaisten sukukuntain kaupungit oliwat kolmetoistakymmentä ja niiden esikaupungit.
34. Merarin lapsille, niille toisille Lewitaille annettiin Sebulonin sukukunnalta Jokneam esikaupunkeinensa ja Cartha esikaupunkeinensa,
35. Dimna esikaupunkeinensa, Nahalal esikaupunkeinensa: neljä kaupunkia;
36. Rubenin sukukunnalta Betser esikaupunkeinensa ja Jahtsa esikaupunkeinensa, 1 Aika k. 6:78, 79.
37. Kedemoth esikaupunkeinensa ja Mephaath esikaupunkeinensa: neljä kaupunkia;
38. Gadin sukukunnalta miehentappajan wapakaupunki Ramoth Gileadissa esikaupunkeinensa ja Mahanain esikaupunkeinensa,
39. Hesbon esikaupunkeinensa ja Jaeser esikaupunkeinensa: kaikki neljä kaupunkia.
40. Kaikki toisten Lewitain Merarin lasten kaupungit, heidän suwussansa arpansa jälkeen, oliwat kaksitoistakymmentä.
41. Kaikki Lewitain kaupungit Israelin lasten perinnön seassa oliwat kahdeksanwiidettäkymmentä ja niiden esikaupungit.
42. Ja itsekullakin kaupungilla oli hänen esikaupunkinsa ympäristöllänsä, niin oli niillä kaikilla kaupungeilla.
43. Ja niin antoi Herra Israelin lapsille kaiken sen maan, jonka hän wannoi heidän isillensä antaaksensa; ja he omistiwat sen ja asuiwat siinä.
1 Mos. 12:7. l. 13:15. l. 15:18. l. 26:3, 4. l. 28:13, etc.
44. Ja Herra antoi heille lewon kaikella heidän ympäristöllänsä, niinkuin hän wannoi heidän isillensä; ja ei yksikään heidän wihollisistansa seisonut heitä wastaan, waan kaikki heidän wihollisensa antoi Herra heidän käsiinsä.
45. Ja ei puuttunut mitään kaikesta siitä hywyydestä, kuin Herra oli puhunut Israelin huoneelle, waan kaikki tapahtui. Jos. 23:14.

22 Luku.

Rubenin, Gadin ja puolen Manassen lapset menewät majoillensa ja rakentawat altarin tälle puolen Jordania.

Silloin kutsui Josua tykönsä Rubenitalaiset, Gaditalaiset ja puolen Manassen sukukuntaa,

2. Ja sanoi heille: te piditte kaikki kuin Moses Herran palwelia teille käski, ja olette kuulleet minun ääneni kaikissa, kuin minä olen teille käskenyt. 4 Mos. 32: 20, 21. 5 Mos. 3: 18.

3. Et te hyljänneet teidän weljejänne isoon aikaan tähän päiwään asti, ja te piditte Herran teidän Jumalanne käskyn.

4. Ja nyt on Herra teidän Jumalanne antanut teidän weljillenne lewon, niinkuin hän sanoi heille; palatkaat siis nyt ja menkäät teidän majoillenne teidän perintömaahanne, jonka Moses Herran palwelia antoi teille tuolla puolen Jordanin.

4 Mos. 32: 33. 5 Mos. 3: 12. Jos. 13: 8.

5. Ainoastaan ottakaat wisusti waari, että te teette sen käskyn ja lain jälkeen, kuin Moses Herran palwelia on teille käskenyt, että te rakastatte Herraa teidän Jumalatanne, ja waellatte kaikissa hänen teissänsä, ja pidätte hänen käskynsä, ja riputte hänessä kiinni, ja palwelette häntä kaikesta teidän sydämestänne ja kaikesta teidän sielustanne.

5 Mos. 10: 12.

6. Niin Josua siunasi heitä ja antoi heidän mennä, ja he meniwät majoillensa.

7. Manassen puolelle sukukunnalle on Moses antanut Basanissa ja toiselle puolelle antoi Josua heidän weljeinsä keskeltä tällä puolen Jordania länteen päin. Ja koska Josua antoi heidän käydä majoillensa ja siunasi heitä, Jos. 18: 7.

8. Puhui hän heille, sanoen: te tulette kotia suurella saaliilla teidän majoillenne ja sangen suurella karjalaumalla, hopialla, kullalla, waskella, raudalla ja aiwan paljoilla waatteilla; niin jakakaat teidän wihamiestenne saalis teidän weljeinne kanssa.

4 Mos. 31: 27. 1 Sam. 30: 24.

9. Ja niin palasiwat Rubenitalaiset ja Gaditalaiset ja puoli Manassen sukukuntaa, ja meniwät pois Israelin lasten tyköä Silosta, joka Canaan maalla on, menemään Gileadin maahan, perintömaahansa, jonka he oliwat perineet Herran käskyn jälkeen Mosesen kautta.

10. Ja koska he tuliwat Jordanin rajoille, jotka Canaan maassa owat, rakensiwat Rubenitalaiset, Gaditalaiset ja puoli Manassen sukukuntaa siinä läheS Jordania jalon suuren altarin.

11. Ja koska Israelin lapset kuuliwat sanottawan: katso, Rubenin lapset, Gadin lapset ja puoli Manassen sukukuntaa owat rakentaneet altarin Canaan maata wastaan, lähes Jordanin rajoja Israelin lasten puolelle;

12. Ja Israelin lapset kuuliwat sen, ja koko Israelin lasten joukko kokountui Silossa, menemään ylös sotimaan heitä wastaan.

13. Ja Israelin lapset lähettiwät Rubenitalaisten, Gaditalaisten ja puolen Manassen sukukunnan tykö Gileadin maahan Pinehan, papin Eleatsarin pojan. 4 Mos. 25: 7.

14. Ja kymmenen ylimmäistä päämiestä hänen kanssansa, yhden päämiehen kustakin isänsä huoneesta, kaikista Israelin sukukunnista, joista kukin oli isäinsä huonetten päämies Israelin tuhanten ylitse.

15. Ja he tuliwat Rubenitalaisten, Gaditalaisten ja puolen Manassen sukukunnan tykö Gileadin maahan ja puhuiwat heidän kanssansa, sanoen:

16. Näin kaikki Herran kansa käski teille sanoa: mikä on se rikos, kuin te olette rikkoneet Israelin Jumalata wastaan, kääntääksenne itsenne tänäpäiwänä Herrasta pois, rakentaen itsellenne altaria, asettaaksenne teitänne tänäpäiwänä Herraa wastaan.

17. Wähäkö meillä on Peorin pahuudesta, josta emme puhtaat ole hamaan tähän päiwään asti? josta myös rangaistus tuli Herran kansan päälle. 4 Mos. 25: 3. 5 Mos. 4: 3.

18. Ja te käännätte itsenne tänäpäiwänä Herrasta pois: niin tapahtuu, että te panette itsenne tänäpänä Herraa wastaan, niin pitää huomenna hänen wihansa palaman koko Israelin kansan päälle.

19. Jos te luulette, että teidän perintömaanne on saastainen, niin tulkaat tänne ylitse Herran perintömaahan, jossa Herran maja on, ja ottakaat perintö meidän seassamme, ja älkäät asettako teitänne Herraa wastaan ja meitä wastaan, rakentaen teillenne altarin, paitsi Herran meidän Jumalamme altaria.

20. Eikö Achan Seran poika tehnyt raskaasti syntiä kirotussa, ja wiha tuli koko Israelin ylitse! ja ei hän yksin hukkunut pahuudessansa. Jos. 7: 1, 2c. 1 Aikak. 2: 7.

21. Niin wastasiwat Rubenin ja Gadin lapset ja se puoli Manassen sukukuntaa, ja sanoiwat Israelin tuhanten päämiehille:

22. Herra se wäkewä Jumala, Herra se wäkewä Jumala tietää sen, ja Israel myös mahtaa itse tietää; jos me olemme langenneet pois ja syntiä tehneet Herraa wastaan,

niin älkään auttako hän meitä tänäpäiwänä. Ps. 50:1.

23. Ja jos me olemme altarin rakentaneet, kääntääksemme meitämme Herrasta pois ja uhrataksemme sen päällä polttouhria ja ruokauhria, taikka tehdäksemme kiitosuhria sen päällä, niin etsiköön sitä Herra.

24. Ja jos emme paljo enämmin ole sitä tehneet sen asian pelwon tähden, sanoen: tästä lähin mahtaa teidän lapsenne sanoa meidän lapsillemme: mitä teidän on tekemistä Herran Israelin Jumalan kanssa?

25. Herra on pannut Jordanin rajamaaksi meidän ja teidän wälillemme, te Rubenin ja Gadin lapset; ei ole teillä yhtään osaa Herrassa: ja niin teidän lapsenne saattawat pois meidän lapsemme Herraa pelkäämästä.

26. Sentähden me sanoimme: tehkäämme se meillemme, rakentakaamme altari, ei uhriksi eli polttouhriksi,

27. Mutta todistukseksi meidän ja teidän waiheellamme, ja meidän sukumme meidän jälkeemme, tehdäksemme Herran palwelusta hänen edessänsä meidän polttouhrillamme, kiitosuhrillamme ja muilla uhreillamme; ja teidän lapsenne ei pidä tästälähin sanoman meidän lapsillemme: ei ole teillä yhtään osaa Herrassa. 1 Mos. 31:48. Jos. 24:27.

28. Sillä me sanoimme: se olkoon, koska he niin sanowat meille, taikka meidän lapsillemme tästedes, niin me taidamme sanoa: katsokaat wertausta Herran altariin, kuin meidän wanhempamme tehneet owat, ei polttouhriksi, taikka teurasuhriksi, mutta todistukseksi teidän ja meidän waiheellamme.

29. Pois se meistä, että me asetamme itsemme Herraa wastaan, ja käännymme tänäpäiwänä hänestä pois, ja rakennamme altarin polttouhriksi, ruokauhriksi ja muuksi uhriksi, paitsi Herran meidän Jumalamme altaria, joka on hänen majansa edessä.

30. Koska Pinehas pappi ja kansan ylimmäiset ja Israelin tuhanten päämiehet, jotka oliwat hänen kanssansa, kuuliwat nämät sanat, kuin Rubenin, Gadin ja Manassen lapset sanoiwat, kelpasi se heille sangen hywin.

31. Ja Pinehas papin Eleatsarin poika sanoi Rubenin, Gadin ja Manassen lapsille: tänäpänä ymmärsimme me Herran olewan meidän kanssamme, ettette syntiä tehneet tällä rikoksella Herraa wastaan: nyt te wapahditte Israelin lapset Herran kädestä.

32. Niin meni Pinehas papin Eleatsarin poika, ja ylimmäiset Gileadin maalta, Rubenin ja Gadin lasten tyköä Canaan maahan jälleen Israelin lasten tykö, ja sanoi sen heille.

33. Niin se kelpasi hywin Israelin lapsille, ja Israelin lapset kunnioittiwat Jumalata, ja ei enämpi sanoneet, että he tahtoiwat sinne mennä heitä wastaan sotawäen kanssa maata häwittämään, jossa Rubenin ja Gadin lapset asuiwat.

34. Ja Rubenin ja Gadin lapset kutsuiwat sen altarin, että se olis todistukseksi meidän wälillämme, ja että Herra on Jumala.

23 Luku.

Josua waroittaa kansaa.

Ja pitkän ajan perästä, koska Herra oli antanut Israelin tulla lepoon kaikilta wihollisiltansa, jotka heidän ympärillänsä oliwat, ja Josua jo oli wanha ja hywään ikään joutunut,

2. Kutsui Josua koko Israelin tykönsä, heidän wanhimpansa, päämiehensä, tuomarinsa ja esimiehensä, sanoen heille: minä olen jo wanha ja hywään ikään tullut. Jos. 24:1.

3. Ja te olette nähneet kaikki, jotka Herra teidän Jumalanne on tehnyt kaikelle tälle kansalle teidän edessänne: sillä Herra teidän Jumalanne itse sotii teidän edestänne.

4. Katsokaat minä olen jakanut teille ne kansat arwalla, jotka wielä jäljellä owat, jokaiselle sukukunnalle oman perintönsä jälkeen, hamasta Jordanista, ja kaiken sen kansan, jonka minä häwitin, siihen suureen mereen asti auringon laskemiseen päin.

5. Ja Herra teidän Jumalanne syöksee ulos ne teidän edestänne, ja ajaa heidän ulos teidän kaswoinne edestä, niin että te omistatte heidän maansa, niinkuin Herra teidän Jumalanne teille sanonut oli. 2 Mos. 14:14. l. 23:27.

6. Niin wahwistukaat jalosti pitämään ja tekemään kaikki, kuin on kirjoitettu Mosesen lakiraamatussa, niin ettette siitä poikkeisi oikialle eli wasemmalle puolelle, 5 Mos. 5:32. l. 17:11, 20. l. 28:14. Jos. 1:7.

7. Niin ettette tulisi näiden teidän keskellenne jääneitten kansain sekaan, ja ettette mieleenne johdattaisi eli wannoisi heidän jumalainsa nimen kautta, ettekä myös palwelisi heitä elikkä kumartaisi heitä. Ps. 16:4. Jer. 5:7. Zeph. 1:5.

8. Mutta rippukaat Herrassa teidän Jumalassanne kiinni, niinkuin te tähän päiwään asti tehneet olette. 5 Mos. 11:22.

9. Ja niin Herra ajaa teidän edestänne suuren ja wäkewän kansan ulos, niinkuin ei

yksikään ole kestänyt teidän edessänne tähän päiwään asti.
10. Yksi teistä ajaa tuhatta takaa: sillä Herra teidän Jumalanne itse sotii teidän edestänne, niinkuin hän teille sanonut oli.
3 Mos. 26: 8. 5 Mos. 28: 7. l. 32: 30.
11. Sentähden ottakaat wisusti waari teidän sielustanne, että te rakastatte Herraa teidän Jumalatanne.
12. Mutta jos te käännätte teitänne pois, ja pidätte teitänne jääneitten kansain tykö, ja yhdistätte teitänne naimisessa heidän kanssansa, niin että te tulette heidän ja he teidän sekaanne,
13. Niin teidän pitää todella tietämän, ettei Herra teidän Jumalanne enämpi tätä kansaa teidän edestänne aja ulos; mutta he tulewat teille paulaksi ja pahennukseksi, ja ruoskaksi teidän kylkenne päälle, ja orjantappuraksi teidän silmillenne, siihen asti että hän teitä hukuttaa siitä hywästä maasta, jonka Herra teidän Jumalanne teille antanut on.
4 Mos. 33: 55. Tuom. 2: 3.
14. Ja katso, minä waellan tänäpänä kaiken maailman tien; ja teidän pitää tietämän kaikessa teidän sydämessänne ja kaikessa teidän sielussanne, ettei yhtään sanaa ole jäänyt takaperin kaikesta siitä hywyydestä, kuin Herra teidän Jumalanne teille luwannut on, mutta kaikki on tapahtunut teille, ja ei mitään jäänyt takaperin.
1 Kun. k. 2: 2. Jos. 21: 45.
15. Ja pitää tapahtuman, että niinkuin kaikki se hywä on teille tullut, jonka Herra teidän Jumalanne teille sanonut on, niin Herra myös antaa tulla teidän ylitsenne kaiken pahuuden, siihen asti että hän kadottaa teidän siitä hywästä maasta, jonka Herra teidän Jumalanne teille antanut on.
Jos. 24: 20.
16. Jos te Herran teidän Jumalanne liiton käytte ylitse, jonka hän teille käski, ja menette ja palwelette wieraita jumalita, ja heitä rukoilette, niin Herran wiha julmistuu teidän päällenne, ja te hukutte äkistä siitä hywästä maasta, jonka hän teille antoi.
3 Mos. 26: 14. 5 Mos. 28: 15.

24 Luku.

Josuan hywästijättöpuhe, todistuskiwi ja Josuan kuolema. Josefin ja Eleatsarin luut.

Ja Josua kokosi kaikki Israelin sukukunnat Sichemiin, ja kutsui edes wanhimmat Israelissa, päämiehet, tuomarit ja esimiehet; ja koska he oliwat seisatetut Jumalan eteen,
Jos. 23: 2.
2. Sanoi Josua kaikelle kansalle: näin sanoo Herra Israelin Jumala: teidän isänne asuiwat entiseen aikaan sillä puolen wirran, Tarah, Abrahamin ja Nahorin isä, ja palweliwat muita jumalita.
1 Mos. 11: 26, 31.
3. Niin otin minä teidän isänne Abrahamin tuolta puolen wirran, ja annoin hänen waeltaa koko Canaan maalla, ja enänsin hänen siemenensä, ja annoin hänelle Isaachin.
1 Mos. 12: 1. l. 21: 2, 2c.
4. Ja Isaachille annoin minä Jacobin ja Esaun; ja annoin Esaulle Seirin wuoren asuaksensa. Mutta Jacob ja hänen lapsensa meniwät alas Egyptin maalle.
1 Mos. 25: 21, 24. l. 36: 8. l. 46: 1, 6.
5. Ja minä lähetin Mosesen ja Aaronin, ja rankaisin Egyptin, niinkuin minä heidän seassansa tehnyt olen; sitte wein minä teidän ulos.
2 Mos. 3: 10. l. 7: 1, 2c.
6. Niin wein minä myös teidän isänne Egyptistä ulos, ja te tulitte meren tykö; ja Egyptiläiset ajoiwat teidän isiänne takaa waunuin ja ratsasmiesten kanssa Punaiseen mereen saakka.
2 Mos. 12: 33, 2c. l. 14: 9.
7. Niin huusiwat he Herran tykö, ja hän pani pimeyden teidän ja Egyptiläisten waiheelle, ja saatti meren heidän päällensä ja peitti heidän. Ja teidän silmänne näkiwät, mitä minä tein Egyptissä; ja te asuitte korwessa kauwan aikaa.
2 Mos. 14: 20, 28.
8. Ja minä toin teidän Amorealaisten maahan, jotka asuiwat tuolla puolen Jordanin; ja koska he soteiwat teitä wastaan, annoin minä heidän teidän käsiinne, että te omistaisitte heidän maansa; ja minä häwitin heitä teidän edestänne.
4 Mos. 21: 21, 2c.
9. Niin nousi Balak Ziporin poika, Moabin kuningas, ja sotei Israelia wastaan; ja hän lähetti ja antoi kutsua Bileamin Beorin pojan kiroomaan teitä.
4 Mos. 22: 2.
10. Mutta en minä tahtonut kuulla Bileamia; ja hän siunaten siunasi teitä, ja minä wapahdin teitä hänen käsistänsä.
11. Ja koska te tulitte Jordanin ylitse ja jouduitte Jerihoon, soteiwat Jerihon asuwaiset teitä wastaan, ne Amorealaiset ja Pheresealaiset ja Cananealaiset ja Hethiläiset ja Girgasealaiset ja Hewiläiset ja Jebusealaiset; mutta minä annoin heidän teidän käsiinne,
Jos. 3: 16. l. 6: 20. l. 10: 8. l. 11: 8.
12. Ja lähetin wapsaiset teidän edellänne, ja ne ajoiwat heidän ulos teidän edestänne, kaksi Amorealaisten kuningasta, ei sinun miekkas kautta eikä sinun joutses kautta.
2 Mos. 23: 28. 5 Mos. 7: 20.
13. Ja annoin teille maan, jossa ette mitään työtä tehneet, ja kaupungit, joita ette rakentaneet, asuaksenne niissä ja syödäksenne

wiinapuista ja öljypuista, joita ette istutaneet. 5 Mos. 6: 10, 11. Ps. 44: 4.
14. Peljätkäät siis nyt Herraa, ja palwelkaat häntä täydellisesti ja uskollisesti, ja hyljätkäät ne jumalat, joita teidän isänne palweliwat tuolla puolen wirtaa ja Egyptissä, ja palwelkaat Herraa.
15. Jollei teidän kelpaa Herraa palwella, niin walitkaat teillenne tänäpäiwänä ketä te palwelette, elikkä niitä jumalita, joita teidän isänne palweliwat sillä puolen wirtaa, eli Amorealaisten jumalita, joiden maassa te asutte. Mutta minä ja minun huoneeni palwelemme Herraa.
16. Niin wastasi kansa, ja sanoi: pois se meistä, että me hyljäisimme Herran ja palwelisimme muita jumalita.
17. Sillä Herra meidän Jumalamme on se, joka johdatti meitä ja meidän isiämme Egyptin maalta orjuuden huoneesta, ja joka teki meidän silmäimme edessä niitä suuria tunnusmerkkejä, ja warjeli meitä kaikella matkalla, jota me waelsimme, ja kaikkein kansain seassa, joiden läpitse me käwimme.
18. Ja Herra ajoi meidän edestämme ulos kaiken kansan ja Amorealaiset, jotka asuiwat maassa: niin me myös palwelemme Herraa, sillä hän on meidän Jumalamme.
19. Ja Josua sanoi kansalle: et te taida palwella Herraa, sillä hän on pyhä Jumala ja hän on kiiwas Jumala, joka ei säästä teidän rikostanne ja teidän syntejänne.
20. Koska te hyljäätte Herran ja palwelette muukalaisia jumalita, niin hän kääntää hänensä, ja tekee teille pahaa, ja hukuttaa teitä sen jälkeen, kuin hän teille hywää teki. Jos. 23: 15.
21. Niin sanoi kansa Josualle: ei suinkaan, waan me palwelemme Herraa.
22. Ja Josua sanoi kansalle: te olette teillenne todistajat, että te walitsitte teillenne Herran, palwellaksenne häntä. Ja he sanoiwat: me olemme todistajat.
23. Niin pankaat nyt teidän tykoänne muukalaiset jumalat pois, jotka teidän seassanne owat, ja kumartakaat teidän sydämenne Herran Israelin Jumalan tykö.
24. Ja kansa sanoi Josualle: me tahdomme palwella Herraa meidän Jumalatamme, ja olemme hänen äänellensä kuuliaiset.
25. Niin Josua teki sinä päiwänä liiton kansan kanssa, ja asetti säädyn ja oikeuden heidän eteensä Sichemissä.
26. Ja Josua kirjoitti kaikki nämät sanat Jumalan lakikirjaan, ja otti suuren kiwen, ja pystytti sen siinä tammen alla, joka oli Herran pyhässä. 1 Mos. 35: 4. Tuom. 9: 6.
27. Ja Josua sanoi kaikelle kansalle: katso, tämä kiwi pitää oleman todistus meidän waiheellamme; sillä hän on kuullut kaikki Herran puheet, jotka hän meidän kanssamme puhunut on, ja pitää oleman teille todistus, ettette teidän Jumalatanne kiellä.
28. Ja niin antoi Josua kansan mennä, itsekunkin perintöönsä. Tuom. 2: 6.
29. Ja sen jälkeen tapahtui, että Josua Nunin poika, Herran palwelia, kuoli, sadan ja kymmenen ajastaikaisena. Tuom. 2: 8.
30. Ja he hautasiwat hänen oman perityn maansa rajoihin, TimnathSerachiin, joka on Ephraimin wuorella, pohjan puolella Gaasin wuorta. Tuom. 2: 9.
31. Ja Israel palweli Herraa kaikkena Josuan elinaikana, niin myös kaikkena wanhimmitten elinaikana, jotka kauwan aikaa Josuan perästä eliwät ja tiesiwät kaikki Herran teot, jotka hän Israelille tehnyt oli.
32. Ja Josephin luut, jotka Israelin lapset oliwat tuoneet Egyptistä, hautasiwat he Sichemiin, siihen pellon kappaleeseen, kuin Jacob osti Hemorin Sichemin isän lapsilta sadalla penningillä. Ja se tuli Josephin lasten perinnöksi.
1 Mos. 33: 19. k. 50: 25. 2 Mos. 13: 19.
33. Niin kuoli myös Eleatsar Aaronin poika, ja he hautasiwat hänen Gibeathissa, joka oli hänen poikansa Pinehan oma, joka hänelle Ephraimin wuorella annettu oli.

Tuomarein Kirja.

1 Luku.

Juda ja Simeon woittawat Canaanealaiset. Othnielin urhollisuus ja palkka. Keniläisten osa. Sukukuntain huolimattomuus.

Ja tapahtui Josuan kuoleman jälkeen, että Israelin lapset kysyiwät Herralta, sanoen: kuka meistä ensisti menee sotaan ylös Canaanealaisia wastaan? 4 Mos. 27: 21. Tuom. 20: 18.
2. Ja Herra sanoi: Judan pitää menemän: katso, minä annoin maan hänen käsiinsä.
3. Niin sanoi Juda weljellensä Simeo=

nille: käy minun kanssani minun arpaani,
sotimaan Cananealaisia wastaan, niin minä
myös menen sinun arpaas sinun kanssas;
ja Simeon meni hänen kanssansa.
4. Koska Juda meni sinne ylös, antoi
Herra hänelle Cananealaiset ja Pheresealaiset
heidän käsiinsä; ja he löiwät Besekissä
kymmenen tuhatta miestä,
5. Ja he löysiwät AdoniBesekin Besekistä,
ja sotiwat heitä wastaan ja löiwät Cananealaiset
ja Pheresealaiset.
6. Mutta AdoniBesek pakeni, ja he ajoiwat
häntä takaa, saiwat hänen kiinni ja leikkasiwat
häneltä peukalot käsistä ja jalwoista.
7. Niin sanoi AdoniBesek: seitsemänkymmentä
kuningasta, leikatuilla peukaloilla
heidän käsistänsä ja jalwoistansa, hakiwat
minun pöytäni alla; niinkuin minä tein,
niin on Jumala minulle maksanut. Ja he
weiwät hänen Jerusalemiin, ja siellä hän
kuoli.
8. Mutta Judan lapset soteiwat Jerusalemia
wastaan, ja woittiwat sen, ja löiwät
sen miekan terällä, ja polttiwat kaupungin.
9. Sitte matkustiwat Judan lapset alas
sotimaan Cananealaisia wastaan, jotka wuorella
asuiwat etelään päin ja laaksoissa.
10. Meni myös Juda Cananealaisia wastaan,
jotka Hebronissa asuiwat (mutta Hebron
kutsuttiin muinen KirjathArba), ja löiwät
Sesain, Ahiman ja Thalmain;

Jos. 10:36. l. 11:21. l. 15:14.

11. Ja meni sieltä Debirin asuwia wastaan
(mutta Debir kutsuttiin muinen KiriathSepher).
Jos. 15:15.
12. Ja Caleb sanoi: joka KirjathSepherin
lyö ja sen woittaa, hänelle annan minä
tyttäreni Achsan emännäksi. Jos. 15:16.
13. Niin woitti sen Othniel Kenan, Calebin
nuoremman weljen poika, ja hän antoi
tyttärensä Achsan hänelle emännäksi.
14. Ja se tapahtui, koska hän tuli, että
hän neuwoi häntä anomaan peltoa isältänsä;
ja hän astui aasinsa päältä alas, niin
sanoi Caleb hänelle: mikä sinun on?

Jos. 15:18.

15. Hän sanoi hänelle: anna minulle siunaus;
sillä sinä annoit minulle kuiwan
maan, anna myös minulle wesinen maa.
Niin antoi Caleb hänelle wesiset maat ylhäältä
ja alhaalta.
16. Ja Kenitiläisen, Mosesken apen, lapset
meniwät palmukaupungeista Judan lasten
kanssa Judan korpeen, etelään päin Aradia;
ja he meniwät ja asuiwat kansan seassa.

2 Mos. 18:1. 4 Mos. 10:29. l. 24:21. 5 Mos. 34:3.
Tuom. 4:11. 1 Sam. 15:6.

17. Ja Juda meni weljensä Simeonin
kanssa, ja he löiwät Cananealaiset kuin Sephatissa
asuiwat, ja häwittiwät sen, ja kutsuiwat
kaupungin Hormah.
18. Sitälikin woitti Juda Gasan rajoinensa,
ja Aschalonin rajoinensa, ja Echronin
rajoinensa.
19. Ja Herra oli Judan kanssa, niin että
hän omisti wuoret; sillä ei hän woinut niitä
ajaa ulos, kuin laaksoissa asuiwat, sillä
heillä oliwat rautaiset waunut. Jos. 17:16, 18.
20. Ja he antoiwat Calebille Hebronin,
niinkuin Moses sanonut oli, ja hän ajoi siitä
ulos kolme Enakin poikaa.

4 Mos. 14:24. Jos. 14:13. l. 15:13.

21. Mutta BenJaminin lapset ei ajaneet
Jebusealaisia pois, jotka asuiwat Jerusalemissa:
ja Jebusealaiset asuiwat BenJaminin
lasten tykönä Jerusalemissa tähän päiwään
asti. Jos. 15:63. l. 18:28. 2 Sam. 5:6, 7.
22. Meni myös Josephin huone ylös BethEliin,
ja Herra oli heidän kanssansa.
23. Ja Josephin huone wakoi BethEliä
(joka muinen kutsuttiin Luts). 1 Mos. 28:19.
24. Ja wartiat saiwat nähdä miehen käywän
kaupungista, ja sanoiwat hänelle: osota
meille, kusta kaupungin sisälle mennään,
niin me teemme laupiuden sinun kanssas.
25. Ja hän osotti heille kaupungin sisällekäytäwän,
ja he löiwät kaupungin miekan
terällä; mutta sen miehen ja kaiken hänen
sukunsa laskiwat he menemään.
26. Niin meni se mies Hethiläisten maakuntaan
ja rakensi kaupungin, ja kutsui hänen
Luts, joka tähän päiwään asti niin kutsutaan.
Jos. 16:2.
27. Ja ei Manasse ajanut ulos Bethseata
tyttärinensä, eikä myös Thaenachia tyttärinensä,
eikä Dorin asuwaisia tyttärinensä,
eikä Jebleamin asuwia tyttärinensä, eikä
Megiddon asuwia tyttärinensä. Ja Cananealaiset
rupesiwat asumaan siinä maassa.

Jos. 17:12.

28. Ja koska Israel woimalliseksi tuli, teki
hän Cananealaiset werollisiksi, ja ei ajanut
heitä ollenkaan ulos.
29. Eikä myös Ephraim ajanut ulos Cananealaisia,
jotka asuiwat Gatserissa; mutta
Cananealaiset asuiwat heidän seassansa Gatserissa.
30. Eikä myös Zebulon ajanut Kithronin
ja Nahalolin asuwaisia ulos; waan Cananealaiset
asuiwat heidän keskellänsä ja oliwat
werolliset.
31. Eikä myös Asser ajanut niitä ulos,
jotka asuiwat Achossa, eikä niitä, jotka asui=

wat Zidonissa, Ahelabissa, Ahsibissa, Helbassa, Aphikissa ja Rehobissa.
32. Mutta Asseritat asuiwat Cananealaisten seassa, jotka siinä maassa asuiwat: ettei he niitä ajaneet ulos.
33. Eikä myös Naphtali ajanut niitä ulos, jotka asuiwat BethSemessä ja BethAnathissa, mutta asuiwat Cananealaisten seassa, jotka maan asuwaiset oliwat; mutta ne, jotka BethSemessä ja BethAnathissa oliwat, tuliwat heille werollisetsi.
34. Ja Amorealaiset ahdistiwat Danin lapsia wuorille, eikä sallineet heitä tulemaan laaksoon.
35. Mutta Amorealaiset rupesiwat asumaan wuorilla, Hereessä, Ajalonissa ja Saalbimissa; niin tuli Josephin käsi heille raskaaksi, ja he tuliwat werollisetsi.
36. Ja Amorealaisten rajat oliwat siitä, kuin käydään ylös Akrabimiin, kalliosta ja ylhäältä.

2 Luku.

Israelin tylyys, huikentelewaisuus, rangaistus ja surkeus.

Ja Herran enkeli astui ylös Gilgalista Bochimiin, ja sanoi: minä johdatin teidän tänne Egyptistä ja toin teidän siihen maahan, jonka minä wannoin teidän isillenne ja sanoin: en minä tee minun liittoani teidän kanssanne tyhjäksi ijankaikkisesti, 1 Mos. 17: 7. 5 Mos. 29: 14, ꝛc.
2. Ja ei teidän pidä ikänä tekemän liittoa tämän maan asuwitten kanssa: teidän pitää maahan kukistaman heidän altarinsa; mutta et te totelleet minun ääntäni. Miksi te sen olette tehneet? 4 Mos. 33: 52. 5 Mos. 7: 2. k. 12: 3.
3. Sanoin minä myös: en minä heitä teidän edestänne aja pois, waan heidän pitää oleman teille paulaksi, ja heidän jumalansa teille werkoksi. 2 Mos. 23: 33. 5 Mos. 7: 16. Jos. 23: 13.
4. Ja koska Herran enkeli nämät sanat puhunut oli kaikille Israelin lapsille, korotti kansa äänensä ja itki;
5. Ja kutsuiwat sen paikan Bochim, ja uhrasiwat siinä Herralle.
6. Ja koska Josua oli päästänyt kansan tyköänsä, ja Israelin lapset menneet itsekukin perintöönsä, maata omistamaan, Jos. 24: 28.
7. Palweli kansa Jumalata niin kauwan kuin Josua eli, ja koko wanhimmitten aikana, kuin Josuan perässä kauwan eliwät ja oliwat nähneet kaikkia Herran suuria töitä, kuin hän Israelissa tehnyt oli. Jos. 24: 31.
8. Mutta koska Josua Nunin poika Herran palwelia kuoli, sadan ja kymmenen ajastaikaisena, Jos. 24: 29, 30.
9. Ja he oliwat haudanneet hänen perintömaansa rajoihin, Timnath Heresseen, Ephraimin wuorelle pohjan puolelle Gaasin wuorta;
10. Koska myös kaikki se sukukunta oli koottu isäinsä tykö, tuli toinen sukukunta heidän jälkeensä, jotka ei tunteneet Herraa eikä niitä töitä, kuin hän Israelille tehnyt oli.
11. Ja Israelin lapset tekiwät pahaa Herran edessä ja palweliwat Baalia,
12. Ja hyljäsiwät Herran, isäinsä Jumalan, joka heidän Egyptin maalta oli johdattanut ulos, ja seurasiwat wieraita jumalita niiden kansain jumalista, jotka heidän ympärillänsä asuiwat, ja kumarsiwat niitä, ja wihoittiwat Herran;
13. Ja hyljäsiwät Herran ja palweliwat Baalia ja Astarothia;
1 Sam. 31: 10. 1 Kun. k. 11: 5. 2 Kun. k. 23: 13.
14. Niin julmistui Herran wiha Israelin päälle, ja antoi heidän ryöwäritten käsiin, jotka heitä ryöstiwät, ja myi heitä wihollistensa käsiin ympäristölle; ja ei he taitaneet enämpää seisoa wihollisiansa wastaan.
Ps. 44: 13. Es. 50: 1.
15. Mutta kuhunka ikänä he itsensä käänsiwät, oli Herran käsi heitä wastaan onnettomuudeksi, niinkuin Herra heille sanonut ja niinkuin Herra heille wannonut oli: ja he aiwan kowin ahdistettiin.
3 Mos. 26: 17, 33. 5 Mos. 28: 15, ꝛc.
16. Ja Herra herätti tuomarit, jotka heitä niiden käsistä wapahtiwat, jotka heitä ryöstäisiwät. Tuom. 3: 10.
17. Niin ei he tuomareitansakaan totelleet, waan huorin tekiwät wierasten jumalain kanssa, ja kumarsiwat niitä; he harhailiwat nopiasti siltä tieltä, jota heidän isänsä oliwat waeltaneet, kuullaksensa Herran käskyjä: ei he niin tehneet.
18. Koska Herra herätti heille tuomarit, niin oli Herra tuomarein kanssa ja warjeli heitä heidän wihollistensa käsistä niin kauwan kuin tuomari oli; sillä Herra armahti heidän huokauksensa päälle niiden tähden, jotka heitä waiwasiwat ja ahdistiwat.
19. Mutta koska tuomari kuollut oli, palasiwat he, ja turmeliwat sen enämmin kuin heidän isänsä, seuraten wieraita jumalita, palwellen ja kumartain niitä; ei he luopuneet teoistansa eikä kowasta tiestänsä.
Tuom. 3: 12.
20. Sentähden julmistui Herran wiha niin Israelin päälle, että hän sanoi: että

tämä kansa rikkoi minun liittoni, jonka mi=
nä käskin heidän isillensä, ja ei kuullut mi=
nun ääntäni, 4 Mos. 33:55.
21. Niin en minä myös tästedes yhtäkään
aja pois heidän edestänsä niistä pakanois=
ta, jotka Josua jätti kuoltuansa;
22. Että minä koettelisin Israelia heidän
kauttansa, jos he pysywät Herran tiellä ja
waeltawat niissä, kuin heidän isänsä owat
pysyneet, taikka ei.
23. Ja Herra jätti nämät pakanat, ettei
hän nopiasti heitä ajanut ulos, ja ei anta=
nut heitä Josuan käteen.

3 Luku.

Othniel, Ehud, Samgar.

Ja nämät owat ne pakanat, kuin Herra
jätti Israelia kiusaamaan, kaikkia niitä, jot=
ka ei mitään tienneet kaikista Canaan so=
dista, 5 Mos. 7:22.
2. Ainoasti että Israelin lasten sukukunta
olisiwat oppineet sotimaan, ne kuin ei ennen
sodasta mitään tienneet:
3. Wiisi Philistealaisten päämiestä ja
kaikki Cananealaiset, Zidonilaiset ja He=
wiläiset, jotka asuiwat Libanonin wuorella,
BaalHermonin wuoresta Hemathiin asti.
5 Mos. 3:8. Jos. 11:3.
4. Ja he jäiwät kiusaamaan Israelia, että
tiettäisiin, jos he tottelisiwat Herran käsky=
jä, jotka hän oli käskenyt heidän isillensä
Mosekfen kautta.
5. Koska Israelin lapset asuiwat keskellä
Cananealaisia, Hethiläisiä, Amorealaisia,
Pheresealaisia, Hewiläisiä ja Jebusealaisia,
6. Ottiwat he heidän tyttäritänsä emän=
näksensä, ja antoiwat tyttäritänsä heidän
pojillensa, ja palweliwat heidän jumalitan=
sa. 2 Mos. 23:32. 5 Mos. 7:3, 4.
7. Ja Israelin lapset tekiwät pahaa Her=
ran edessä, ja unhottiwat Herran Juma=
lansa, ja palweliwat Baalia ja metsistöitä.
8. Niin julmistui Herran wiha Israelin
päälle, ja myi heidän ChusanRisathaimin,
Mesopotamian kuninkaan käteen; ja Israe=
lin lapset palweliwat ChusanRisathaimia
kahdeksan ajastaikaa.
9. Ja Israelin lapset huusiwat Herran
tykö, ja Herra herätti heille wapahtajan,
joka heitä wapahti, Othnielin Kenan, Cale=
bin nuorimman weljen pojan.
10. Ja Herran henki tuli hänen päällensä,
ja hän oli tuomari Israelissa, joka myös
läksi sotaan; ja Herra antoi tulla Chusan=
Risathaimin, Syrian kuninkaan hänen kä=
siinsä, että hänen kätensä tuli woimalliseksi
ChusanRisathaimin päälle.
11. Ja maa lepäsi neljäkymmentä ajast=
aikaa; ja Othniel Kenan poika kuoli.
Tuom. 8:28.
12. Mutta Israelin lapset tekiwät wielä
pahaa Herran edessä; niin wahwisti Herra
Eglonin Moabitain kuninkaan Israelia
wastaan, että he pahaa tekiwät Herran
edessä.
13. Ja hän kokosi tykönsä Ammonin lapset
ja Amalechitalaiset, ja meni, ja löi Israelin,
ja omisti Palmukaupungin.
14. Ja Israelin lapset palweliwat Eglo=
nia Moabitain kuningasta kahdeksantoista=
kymmentä ajastaikaa.
15. Niin huusiwat Israelin lapset Herran
tykö, ja Herra herätti heille wapahtajan,
Ehudin Geran pojan, Jeminin pojan, joka
oli kurittu; ja Israelin lapset lähettiwät
hänen kanssansa lahjoja Eglonille, Moabi=
tain kuninkaalle.
16. Ja Ehud teki kaksiteräisen miekan hä=
nellensä, kyynärätä pitkän, sitoi waatteensa
ala, oikian reitensä päälle,
17. Ja kantoi lahjoja Eglonille, Moabi=
tain kuninkaalle: ja Eglon oli sangen liha=
wa mies.
18. Koska hän oli lahjat antanut pois hä=
neltänsä, päästi hän kansan, jotka oliwat
lahjoja kantaneet.
19. Niin palasi hän niistä epäjumalista
Gilgalissa, ja sanoi: minulla on, kuningas,
jotakin salaista sinulle sanomista. Niin hän
sanoi: wait; ja kaikki meniwät ulos, jotka
hänen ympärillänsä seisoiwat.
20. Ja Ehud tuli hänen tykönsä, ja hän
istui suwisalissa, kuin hänellä oli, yksinänsä.
Ja Ehud sanoi: minulla on Jumalan sana
sinun tykös; niin nousi hän istuimeltansa.
21. Mutta Ehud ojensi wasemman kätensä
ja otti miekan oikialta reideltänsä, ja pisti
hänen watsaansa,
22. Niin että kahwa meni sisälle terän
kanssa, ja lihawuus peitti kahwan; sillä ei
hän wetänyt ulos miekkaa hänen watsas=
tansa; ja rapa wuoti ulos hänestä.
23. Ja Ehud läksi ulos takaowen kautta,
ja sulki salin owet jälkeensä ja lukitsi ne.
24. Koska hän tullut oli ulos, meniwät
kuninkaan palweliat sisälle, näkiwät salin
owet suljetuksi, ja sanoiwat: taitaa olla, että
hän peittää jalkojansa suwisalin kammiossa;
25. Ja odottiwat niin kauwan, että he hä=
pesiwät: ja katso, ei heille kenkään salin
oweja awannut; niin ottiwat he awaimen
ja awasiwat: ja katso, heidän herransa ma=
kasi kuolleena maassa.
26. Mutta Ehud pakeni heidän wiipyis=

sänsä, ja meni ohitse epäjumalitten kuwia,
ja pääsi Seirathiin asti.
27. Ja koska hän sinne tuli, puhalsi hän
torween Ephraimin wuorella. Ja Israelin
lapset meniwät hänen kanssansa alas wuo=
relta, ja hän heidän edellänsä.
28. Ja hän sanoi heille: seuratkaat minua,
sillä Herra on antanut teidän wihamiehen=
ne Moabitat teidän käsiinne. Ja he seura=
siwat häntä, ja woittiwat Jordanin luotus=
paikat Moabiin päin, ja ei sallineet yhden=
kään mennä ylitse;
29. Ja tappoiwat Moabitaita sillä ajalla
lähes kymmenen tuhatta miestä, kaikki par=
haat ja wäkewät sotamiehet, niin ettei yhtä=
kään heistä päässyt.
30. Ja niin tuliwat Moabitat painetuksi
sillä ajalla Israelin lasten kätten ala; ja
maa lepäsi kahdeksankymmentä ajastaikaa.
31. Hänen jälkeensä tuli Samgar Ana=
thin poika, ja hän löi kuusi sataa Philistea=
laista karjan kaareksella; ja hän wapahti
myös Israelin. Tuom. 5:6.

4 Luku.

Debora, Barak, Jael ja Sissera.

Ja Israelin lapset wielä tekiwät pahaa
Herran edessä, koska Ehud kuollut oli.
2. Ja Herra myi heidän Jabinin, Cana=
nealaisten kuninkaan käteen, joka hallitsi
Hatsorissa; ja hänen sotajoukkonsa päämies
oli Sissera; ja hän asui pakanain Harose=
thissa. Jos. 11:11. 1 Sam. 12:9.
3. Ja Israelin lapset huusiwat Herran
tykö; sillä hänellä oli yhdeksän sataa rauta=
waunua, ja hän waiwasi tylysti Israelin
lapsia kaksikymmentä ajastaikaa.
4. Ja Debora prophetissa, Lapidotin emän=
tä, tuomitsi Israelia siihen aikaan.
5. Ja hän asui Deboran palmupuun alla,
Raman ja BethElin wälillä, Ephraimin
wuorella; ja Israelin lapset tuliwat sinne
hänen tykönsä oikeuden eteen.
6. Hän lähetti ja kutsui Barakin Abinoa=
min pojan Naphtalin Kedeksestä, ja sanoi
hänelle: eikö Herra Israelin Jumala ole
käskenyt: mene Thaborin wuorelle ja ota
kymmenen tuhatta miestä kanssas Naphta=
lin ja Sebulonin lapsista. Hebr. 11:32.
7. Ja minä wedän sinun tykös Sisseran,
Jabinin sodanpäämiehen, Kisonin ojan ty=
könä, waunuinensa ja sotajoukkoinensa, ja
annan hänen sinun käsiis.
8. Niin Barak sanoi hänelle: jos sinä me=
net minun kanssani, niin minäkin menen,
mutta jollet sinä mene minun kanssani, niin
en minä mene.
9. Hän wastasi: minä kyllä menen sinun
kanssas, mutta et sinä kunniata woita tällä
tiellä, jotas menet; sillä Herra myy Sisse=
ran waimon käsiin. Niin Debora nousi ja
meni Barakin kanssa Kedekseen.
10. Niin Barak kutsui kokoon Kedekseen
Sebulonin ja Naphtalin, ja rupesi jalkaisin
matkustamaan kymmenen tuhannen miehen
kanssa; ja Debora meni hänen kanssansa.
11. Mutta Heber Kenitiläinen oli erinnyt
Hobabin Kenitiläisen, Mosekse n apen, lasten
seasta, ja pannut majansa Zaanaimin tam=
men tykö, joka on Kedeksen tykönä.
4 Mos. 10:29. Tuom. 1:16.
12. Ja Sisseralle ilmoitettiin, että Barak
Abinoamin poika oli mennyt Thaborin
wuorelle.
13. Ja Sissera kokosi kaikki waununsa yh=
teen, yhdeksän sataa rautaista waunua, ja
kaiken sen joukon, kuin hänen kanssansa oli,
pakanain Harosethista Kisonin ojan tykö.
14. Ja Debora sanoi Barakille: nouse,
sillä tämä on se päiwä, jona Herra on an=
tanut Sisseran sinun käsiis: eikö Herra
mennyt sinun edelläs? Niin Barak meni
Thaborin wuorelta alas ja kymmenen tu=
hatta miestä hänen perässänsä.
15. Ja Herra kauhisti Sisseran kaikkein
hänen waunuinsa ja sotajoukkonsa kanssa
Barakin miekan edessä, niin että Sissera
hyppäsi waunuistansa ja pääsi jalkapakoon.
Ps. 83:10.
16. Mutta Barak ajoi waunuja ja sota=
joukkoa takaa pakanain Harosethiin asti; ja
kaikki Sisseran joukko kaatui miekan terän
edessä, niin ettei yksikään jäänyt.
17. Mutta Sissera pakeni jalkaisin Jaelin
majaan, joka oli Heberin sen Kenitiläisen
emäntä; sillä Jabinin Hatsorin kuninkaan
ja Heberin sen Kenitiläisen huoneen wälillä
oli rauha.
18. Niin Jael käwi Sisserata wastaan, ja
sanoi hänelle: poikkee, minun herrani, poik=
kee minun tyköni, älä pelkää! Ja hän poik=
kesi hänen tykönsä majaan, ja hän peitti hä=
nen waatteella.
19. Ja hän sanoi hänelle: annas minun
wähä wettä juodakseni, sillä minä janoan.
Ja hän awasi rieskaleilin ja antoi hänen
juoda, ja peitti hänen. Tuom. 5:25.
20. Ja hän sanoi hänelle: seiso majan
owella, ja jos joku tulee ja kysyy sinulta ja
sanoo: onko täällä ketäkään? niin sano: ei
ketään.
21. Ja Jael Heberin waimo otti naulan
majasta ja wasaran käteensä, ja meni hil=
jaksensa hänen tykönsä ja löi naulan läpitse

hänen korwansa juuren, niin että se meni maahan kiinni; sillä hän makasi raskaasti ja oli hermotoin, ja hän kuoli.

22. Ja katso, Barak ajoi Sisserata takaa; ja Jael käwi häntä wastaan, ja sanoi hänelle: tule, minä osotan sinulle miehen, jota sinä etsit; ja hän tuli hänen tykönsä, ja katso: Sissera makasi kuolleena, ja naula kiinni hänen korwansa juuressa.

23. Näin nöyrytti Jumala sinä päiwänä Jabinin Cananealaisten kuninkaan Israelin lasten eteen.

24. Ja Israelin lasten kädet joutuiwat ja wahwistuiwat Jabinia Cananealaisten kuningasta wastaan, siihen asti että he hänen peräti häwittiwät.

5 Luku.

Deboran ja Barakin woittowirsi.

Niin weisasi Debora ja Barak Abinoamin poika sinä päiwänä, sanoen:

2. Että Israelin puolesta on täydellisesti kostettu ja että kansa antoi itsensä mieluisesti siihen, sentähden kiittäkäät Herraa.
Tuom. 4:10.

3. Kuulkaat te, kuninkaat, ja ottakaat waari te, päämiehet: minä, minä weisaan Herralle, ja Herralle Israelin Jumalalle minä weisaan.

4. Herra, koska sinä läksit Seiristä ja käwit Edomin kedolta, silloin maa wapisi, taiwaat myös tiukkuiwat, ja pilwet pisaroitsiwat wettä. 5 Mos. 2:3,4. l. 33:2. Ps. 68:8,9. Ps. 77:18. Ps. 97:5. Ps. 114:7.

5. Wuoret wuosiwat Herran edessä, itse Sinai Herran, Israelin Jumalan edessä.
2 Mos. 19:16,18.

6. Samgarin Anathin pojan aikana ja Jaelin aikana tiet katosiwat, ja ne kuin kohdastansa käymän piti, käwiwät wääriä polkuja. Tuom. 3:31.

7. Talonpojat puuttuiwat Israelista, ne puuttuiwat, siihen asti kuin minä Debora tulin, siihen asti kuin minä tulin äidiksi Israeliin. Tuom. 4:4.

8. Hän walitsi uusia jumalita: silloin oli sota porteissa: ei siellä nähty kilpeä eli keihästä neljänkymmenen tuhannen seassa Israelissa. 1 Sam. 13:19,22.

9. Minun sydämelläni on ilo Israelin waltamiehistä: he owat hywäntahtoiset kansan seassa; kiittäkäät Herraa.

10. Te jotka ajatte kaunisten aasein päällä, te jotka istutte oikeudessa, te jotka käytte teitä myöten, puhukaat näistä.
Tuom. 10:4. l. 12:14.

11. Kussa ampujat huusiwat wedenkantajitten seassa, siellä julistettakaan Herran wanhurskautta ja hänen talonpoikainsa wanhurskautta Israelissa; silloin meni Herran kansa porttein tykö.

12. Nouse, nouse, Debora: nouse, nouse ja weisaa wirsiä, walmista itses, Barak, wangitsi ota sinun wangitsias, sinä Abinoamin poika.

13. Silloin rupesi se jäänyt wallitsemaan woimallista kansaa: Herra on hallinnut wäkewiä minun kauttani.

14. Ephraimista oli heidän juurensa Amalechia wastaan, ja sinun jälkees BenJamin sinun kansoissas; Machirista owat tulleet hallitsiat ja Sebulonista kirjoittajat.
2 Mos. 17:8,13. Jos. 17:1. Tuom. 3:15.

15. Isascharin päämiehet oliwat myös Deboran kanssa, ja Isaschar oli niinkuin Barak laaksoon lähetetty jalkawäkinensä; Rubenin eroituksessa owat suuret sydämen ajatukset.

16. Miksis istuit kahden joukon wälillä, kuullakses laumain määkynätä? Rubenin eroituksessa owat suuret sydämen ajatukset.

17. Gilead jäi toiselle puolen Jordanin, ja miksi Dan asui haahtein seassa? Asser istui meren satamissa ja asui langenneissa kylissänsä. Jos. 13:24,25. l. 19:40. l. 19:24,29.

18. Sebulonin kansa antoi henkensä alttiiksi kuolemaan, Naphtali myös, kedon korkeudella. Tuom. 4:14.

19. Kuninkaat tuliwat ja sotiwat; silloin sotiwat Canaan kuninkaat Taanachissa Megiddon weden tykönä: ei he saaneet rahaa saaliiksensa.

20. Taiwaasta sotiwat tähdet juoksusansa, he sotiwat Sisserata wastaan.

21. Kisonin oja kieritti heitä, Kedumin oja, Kisonin oja; minun sieluni tallaa wäkewiä.

22. Silloin sotkuiwat hewoisten kawiot heitä, heidän wäkewittensä hätäisessä paossa.

23. Kirotkaat Merosta, sanoi Herran enkeli, kiroten kirotkaat hänen asuwaisiansa, ettei he tulleet Herran awuksi, Herran awuksi sankarein seassa.

24. Siunattu olkoon Jael waimoin seassa, Heberin sen Kenitiläisen emäntä, siunattu olkoon hän majoissansa waimoin seassa.
Luc. 1:28,42.

25. Koska hän wettä anoi, niin hän rieskaa antoi; hän kantoi woita kalliissa maljassa.

26. Hän otti naulan käteensä ja sepän wasaran oikiaan käteensä, ja löi Sisseran ja runteli hänen päänsä, muserti ja läwisti hänen korwainsa juuren.

27. Hänen jalkainsa juureen kumarsi hän hänensä maahan, hän lankesi maahan ja pani maata: hänen jalkainsa juureen kumarsi hän itsensä ja lankesi maahan, siinä kuin hän kumarsi itsensä, siinä hän myös makasi hukutettuna.

28. Sisseran äiti katsoi akkunasta ja itki huutain häkistä: miksi wiipyy hänen waununsa tulemasta? miksi owat hänen waununsa pyörät niin jääneet jälkeen?

29. Ne wiisaimmat hänen ylimmäisistä waimoistansa wastasiwat häntä, että hän sanojansa kertoi:

30. Eikö he löydä ja jaa saalista, jokaiselle miehelle piian taikka kaksi, ja Sisseralle kirjawia ja ommeltuita waatteita, neulalla ommeltuita waatteita, kirjawia molemmin puolin kaulan ympäri, saaliiksi?

31. Kaikki sinun wihollises niin hukkukoon, Herra! Mutta ne, kuin sinua rakastawat, olkoon niinkuin ylöskäypä aurinko woimassansa. Ja maa oli lewossa neljäkymmentä ajastaikaa.

6 Luku.

Israel ahdistetaan. Gideon tuomari. Baalin altari. Willainen nahka.

Ja Israelin lapset taas tekiwät pahaa Herran edessä: ja Herra antoi heidän Midianitain käteen seitsemäksi ajastajaksi.

2. Koska Midianitain käsi oli ylön ankara Israelin päällä, tekiwät Israelin lapset heillensä Midianitain tähden hautoja wuorille, ja luolia ja linnoja.

3. Ja koska Israel jotakin kylwi, tuliwat Midianitat ja Amalechitat, ja ne itäiseltä maalta heidän päällensä,

4. Ja asettiwat leirinsä heitä wastaan, ja turmeliwat kaiken maan kaswon Gasariin asti; ja ei yhtäkään elatusta Israelille jättäneet, eikä lampaista, härjistä eli aaseista.

5. Sillä he tuliwat laumoinensa ja majoinensa, ja niinkuin suuri metsäsirkkain paljous, että sekä he ja heidän kamelinsa oliwat lukemattomat, ja tuliwat häwittämään maata.

6. Niin Israel peräti köyhtyi Midianitain tähden. Silloin huusiwat Israelin lapset Herran tykö.

7. Ja koska Israelin lapset huusiwat Herran tykö Midianitain tähden,

8. Lähetti Herra propheetan Israelin lasten tykö, joka sanoi heille: näin sanoo Herra Israelin Jumala: minä johdatin teidän Egyptistä, ja talutin teidän ulos orjuuden huoneesta,

9. Ja pelastin teidän Egyptiläisten kädestä ja kaikkein kädestä, jotka teitä waiwasiwat, jotka minä ajoin teidän edestänne ulos, ja annoin teille heidän maansa,

10. Ja minä sanoin teille: minä olen Herra teidän Jumalanne, älkäät peljätkö Amorealaisten jumalita, joiden maassa te asutte; ja ette totelleet minun ääntäni.

2 Kun. k. 17:35, 38.

11. Ja Herran enkeli tuli ja istui tammen alla Ophrassa, joka Joaksen Esritiläisten isän oma oli; ja hänen poikansa Gideon tappoi nisuja wiinakuurnan tykönä, paetaksensa Moabitain edestä.

12. Silloin ilmauntui Herran enkeli hänelle, ja sanoi: Herra olkoon sinun kanssas, sinä wäkewä sotamies!

13. Niin sanoi Gideon hänelle: minun herrani, jos Herra on meidän kanssamme, miksi meille siis kaikki nämät tapahtuneet owat? Kussa owat kaikki hänen ihmeensä, kuin meidän isämme ilmoittiwat meille ja sanoiwat: eikö Herra meitä johdattanut Egyptistä? Mutta nyt on Herra meidän hyljännyt ja antanut Midianitain käsiin.

14. Ja Herra käänsi itsensä hänen tykönsä, ja sanoi: mene tässä wäkewyydessäs! Sinä wapahdat Israelin Midianitain kädestä: enkö minä ole sinua lähettänyt?

1 Sam. 12:11. Hebr. 11:32.

15. Hän sanoi hänelle: minun herrani, millä minä wapahdan Israelin? Katso, minun sukuni on kaikkein köyhin Manassessa, ja minä olen kaikkein pienin minun isäni huoneessa.

16. Ja Herra sanoi hänelle: totisesti minä olen sinun kanssas, ja sinä lyöt Midianitat niinkuin yhden miehen.

17. Mutta hän sanoi hänelle: jos minä olen nyt löytänyt armon sinun tykönäs, niin anna minulle merkki, että sinä se olet, joka minun kanssani puhut.

18. Älä kuitenkaan täältä lähde, siihen asti kuin minä tulen sinun tykös, ja kannan minun ruokauhrini ja panen sinun etees. Hän sanoi: minä olen siihen asti kuin sinä palajat.

19. Gideon tuli ja teurasti wohlan, ja otti ephan happamattomia jauhoja, ja pani lihan koriin ja lihan liemen pataan, ja wei hänen tykönsä tammen ala, ja pani eteen.

20. Ja Jumalan enkeli sanoi hänelle: ota liha ja happamatoin leipä, ja pane tämän kiwen päälle, ja kaada liemi ulos; ja hän teki niin.

21. Ja Herran enkeli ojensi sauwansa pään, joka oli hänen kädessänsä, ja satutti lihaan ja happamattomaan leipään, ja tuli

nousi kiwestä ja kulutti lihan ja sen happamattoman leiwän. Ja Herran enkeli katosi hänen silmäinsä edestä.

22. Koska Gideon näki sen olewan Herran enkelin, sanoi hän: Herra, Herra, olenko minä niin nähnyt Herran enkelin kaswoista kaswoihin! Tuom. 13:22.

23. Mutta Herra sanoi hänelle: rauha olkoon sinulle! älä pelkää, et sinä kuole.

24. Ja Gideon rakensi Herralle altarin siinä, jonka hän kutsui rauhan Herraksi. Se on wielä tänäpänä Esritiläisten isän Ophrassa.

25. Ja sinä yönä sanoi Herra hänelle: ota kalpei isäs härjistä ja toinen kalpei, joka on seitsemännellä wuodella, ja kukista Baalin altari, joka on sinun isälläs, ja häwitä metsistö, joka siinä tykönä on,

26. Ja rakenna Herralle sinun Jumalalles altari tälle korkialle wuorelle, sopiwaiselle paikalle, ja ota toinen kalpeista ja uhraa polttouhriksi metsistön puilla, kuin sinä hakkaat.

27. Silloin otti Gideon kymmenen miestä palwelioistansa, ja teki niinkuin Herra hänelle sanonut oli. Mutta hän pelkäsi ei saawansa sitä päiwällä tehdä isänsä huoneen ja kaupungin asuwaisten tähden, ja teki yöllä.

28. Koska kaupungin kansa aamulla nousiwat, ja katso, Baalin altari oli kukistettu ja metsistö hakattu, joka sen tykönä oli, ja toinen kalpei pantu polttouhriksi altarille, joka siihen rakettu oli.

29. Ja he sanoiwat toinen toisellensa: kuka on tämän tehnyt? Koska he wisusti kyseliwät ja tutkisteliwat, niin he sanoiwat: Gideon Joaksen poika sen teki.

30. Niin kaupungin asuwaiset puhuiwat Joaksille, sanoen: anna poikas tulla tänne! Hänen pitää kuoleman; sillä hän on Baalin altarin kukistanut ja metsistön hakannut, joka siinä tykönä oli.

31. Niin Joas sanoi kaikille, jotka seisoiwat häntä wastaan: riitelettekö te Baalin puolesta? autatteko te häntä? Joka riitelee hänen puolestansa, sen pitää kuoleman ennen aamua: jos hän on jumala, niin kostakoon itse, että hänen altarinsa on kukistettu.

32. Ja siitä päiwästä kutsui hän hänen JerubBaal, ja sanoi: Baal kostakoon itse, että hänen altarinsa kukistettu on. Tuom. 7:1.

33. Koska kaikki Midianitat ja Amalechitat, ja ne itäiseltä maalta kokosiwat itsensä yhteen, ja meniwät ja sioittiwat heitänsä Jesreelin laaksoon,

34. Niin Herran henki täytti Gideonin, ja hän puhalsi basunaan, ja kutsui Abieserin seuraamaan itseänsä.

35. Ja hän lähetti sanan koko Manasselle, ja kutsui myös heitä seuraamaan itseänsä. Hän lähetti myös sanan Asserille, Sebulonille ja Naphtalille, ja hekin tuliwat heitä wastaan.

36. Ja Gideon sanoi Jumalalle: jos sinä wapahdat Israelin minun käteni kautta, niinkuin sinä sanonut olet;

37. Katso, minä panen willaisen nahan pihalle: jos kaste tulee ainoastaan nahan päälle ja kaikki muu maa on kuiwa, niin minä ymmärrän, että minun käteni kautta Israelin wapahdat, niinkuin sinä sanonut olet.

38. Ja se tapahtui niin: koska hän toisena päiwänä warhain nousi, kääri hän nahan kokoon, ja pusersi kasteen nahasta, ja täytti maljan wedestä.

39. Ja Gideon sanoi Jumalalle: älköön sinun wihas syttykö minua wastaan, jos minä wielä kerran puhun: minä koettelen wielä kerran sitä nahalla: anna ainoastaan nahan kuiwan olla, ja kaikella muulla maalla kasteen.

40. Jumala teki myös niin sinä yönä: ja nahka ainoastaan jäi kuiwaksi, ja kaste tuli kaiken maan päälle. Ps. 72:6.

7 Luku.

Kolme sataa miestä lyö Midianilaisia.

Silloin nousi JerubBaal (se on Gideon) warhain aamulla ja kaikki wäki, kuin hänen kanssansa oli, ja sioittiwat heitänsä Harodin lähteen tykö, niin että Midianitain leiri oli pohjaan päin, wartian kukkulan takana, laaksossa.

2. Ja Herra sanoi Gideonille: ylön paljo on wäkeä sinun kanssas: jos minä antaisin Midianin heidän käsiinsä, kerskais Israel itseänsä minua wastaan ja sanois: minun käteni wapahti minua.

3. Niin anna nyt huutaa kansan korwissa ja sanoa: joka pelkuri ja hämmästynyt on, palatkaan ja nopiasti rientäkään itsensä Gileadin wuorelta. Silloin palasi kansaa takaperin kaksikolmattakymmentä tuhatta, ja kymmenen tuhatta jäi. 5 Mos. 20:8.

4. Ja Herra sanoi Gideonille: wielä on paljo kansaa, wie heitä weden tykö, siellä minä koettelen heitä sinulle: ja josta minä sanon sinulle: tämä menköön sinun kanssas, hän myös menee sinun kanssas; ja josta minä taas sanon sinulle: älköön hän menkö sinun kanssas, ei hänen pidä menemän.

5. Ja hän wei kansan weden tykö; ja Her-
ra sanoi Gideonille: joka wettä latkii kielel-
länsä niinkuin koira latkii, aseta häntä eri-
nänsä seisomaan, niin myös kaikki, jotka hei-
tänsä polwillensa kumartawat juodessansa.
6. Silloin oli niitä, jotka latkiwat kädes-
tänsä suuhunsa, kolmesataa miestä: ja kaikki
muu kansa oliwat kumartaneet polwillensa
juomaan wettä.
7. Ja Herra sanoi Gideonille: kolmen sa-
dan miehen kautta, jotka latkiwat, wapah-
dan minä teitä, ja annan Midianitat sinun
käsiis; mutta kaikki muu kansa menkään ku-
kin siallensa.
8. Ja kansa otti ewään myötänsä ja basu-
nansa, mutta kaikki muut Israelin miehet
antoi hän mennä itsekunkin majaansa, ja
wahwisti itsensä ainoasti kolmella sadalla
miehellä; ja Midianitain leiri oli hänen
edessänsä alhaalla laaksossa.
9. Ja Herra sanoi sinä yönä hänelle: nouse
ja mene alas leiriin, sillä minä olen anta-
nut heidän sinun käsiis.
10. Jos sinä pelkäät mennä sinne, niin
anna sinun palwelias Puran mennä sinun
kanssas leiriin,
11. Ettäs kuulisit, mitä he puhuwat; sitte
sinun kätes wahwistuwat, ja sinä menet lei-
riin. Niin hän meni palweliansa Puran
kanssa leiriin, sille paikalle, kussa wartiat
oliwat.
12. Mutta Midianitat ja Amalechitat ja
kaikki ne itäiseltä maalta, makasiwat laak-
sossa, niinkuin metsäsirkkain paljous, ja hei-
dän kamelinsa oliwat lukemattomat, niin-
kuin santa meren reunalla paljouden tähden.
Tuom. 6:3, 5, 33.
13. Koska Gideon tuli, katso, niin jutteli
yksi kumppanillensa unen, ja sanoi: katso,
minä näin unta ja olin näkewänäni ohrai-
sen porokakun kierittäwän itsensä Midiani-
tain leiriin, ja tulewan majaan asti, ja lyö-
wän sen päälle, niin että se lankesi maahan,
ja kukistawan sen ylösalaisin, niin että ma-
ja maassa oli.
14. Jolle se toinen wastasi, ja sanoi: ei se
ole muuta, kuin Gideonin Joaksen pojan
sen Israelin miehen miekka: Jumala on
antanut Midianitat hänen käsiinsä kaiken
heidän sotajoukkonsa kanssa.
15. Koska Gideon kuuli unen juteltawan
ja sen selityksen, niin hän kumarten rukoili,
ja palasi Israelin leiriin, ja sanoi: walmis-
takaat itsenne, sillä Herra on antanut Mi-
dianitain sotajoukon teidän käsiinne.
16. Ja hän jakoi ne kolme sataa miestä
kolmeen joukkoon, ja antoi basunat heidän
jokaisen käteensä ja tyhjät sawiastiat, ja
lamput astiain sisälle,
17. Ja sanoi heille: katsokaat minua, ja
tehkäät te niin: katso, koska minä tulen lei-
rin ääreen, niinkuin minä teen, niin myös
te tehkäät.
18. Ja minä puhallan basunaan ja kaikki
kuin minun kanssani owat, niin myös tei-
dän pitää puhaltaman basunaan kaiken lei-
rin ympäri, ja teidän pitää sanoman: (täs-
sä) Herra ja Gideon.
19. Silloin tuli Gideon leiriin, ja sata
miestä, kuin hänen kanssansa oliwat, ensi-
mäisten wartiain tykö, jotka siellä asetetut
oliwat, herättiwät ainoasti wartiat, ja pu-
halsiwat basuniin, ja rikkoiwat sawiastiat,
kuin oliwat heidän käsissänsä.
20. Ja ne kolme joukkoa puhalsiwat basu-
naan, ja rikkoiwat sawiastiat, mutta lamput
he tempasiwat wasempaan käteensä, ja ba-
sunat oikiaan käteensä, joihin he puhalsiwat
ja huusiwat: (tässä) Herran ja Gideonin
miekka. Ps. 83:10. Es. 9:4.
21. Ja jokainen seisoi siallansa leirin ym-
pärillä. Silloin rupesi kaikki leiri juokse-
maan, huutamaan ja pakenemaan.
22. Ja koska ne kolme sataa miestä pu-
halsiwat basuniin, sowitti Herra niin, että
yhden miekka käänty toista wastaan kai-
kessa siinä sotajoukossa; ja sotawäki pakeni
Bethsittaan Zeredathaan, AbelMeholan ra-
jan wiereen, Tabathin tykö.
1 Sam. 14:20. 2 Aikak. 20:23, 24.
23. Ja Israelin miehet kokountuiwat
Naphtalista, Asserista ja kaikesta Manas-
sesta, ja ajoiwat Midianitaita takaa.
24. Ja Gideon lähetti sanansaattajat kai-
kelle Ephraimin wuorelle, sanoen: tulkaat
alas Midianitaita wastaan, ja ennättäkäät
heiltä wedet BethBaraan ja Jordaniin asti.
Niin kokountuiwat kaikki Ephraimin miehet
ja ennättiwät wedet BethBaraan ja Jorda-
niin asti.
25. Ja he ottiwat kaksi Midianitain pää-
miestä kiinni, Orebin ja Zebin, ja tappoi-
wat Orebin Orebin kalliolla, ja Zebin he
tappoiwat Zebin wiinakuurnassa, ja ajoi-
wat Midianitaita takaa; mutta Orebin ja
Zebin pään kantoiwat he Gideonille Jor-
danin ylitse. Ps. 83:12. Es. 10:26.

8 Luku.

Ephraim lepytetään. Gideon tappaa Seban ja Zalmunan. Gideonin päällyswaate, lapset, kuolema, ja kuinka Israelin lapset owat kiittämättömät häntä wastaan.

Ja Ephraimin miehet sanoiwat hänelle:
mikses tämän meille teit, ettes kutsunut mei-

tä, koska sinä menit sotimaan Midianitaita
wastaan? ja he riiteliwät kowin hänen
kanssansa. Tuom. 12:1.
2. Niin hän wastasi heitä: mitä minä olen
nyt tehnyt niinkuin te? Eikö Ephraimin
wiinapuun oksa parempi ole, kuin AbiEtse=
rin koko wiinamarjan läjä?
3. Jumala antoi Midianitain päämiehet
Orebin ja Zebin teidän käsiinne: kuinka oli=
sin minä taitanut niin tehdä, kuin te teitte?
Ja koska hän sen sanoi, asettui heidän wi=
hansa.
4. Koska Gideon tuli Jordanin tykö, meni
hän sen ylitse, ja ne kolmesataa miestä kuin
hänen kanssansa oliwat, ja oliwat wäsyneet
ja ajoiwat takaa.
5. Ja hän sanoi Suchotin asuwaisille: an=
takaat tämän wäen, kuin minun kanssani
on, wähä leipää; sillä he owat wäsyneet,
että minä saisin ajaa Midianitain kuninkaita
Sebata ja Zalmunata takaa. 1 Mos. 33:17.
6. Mutta Suchothin päämiehet sanoiwat:
onko Seban ja Zalmunan kämmen juuri jo
sinun kädessäs, että meidän pitää sinun so=
tawäelles leipää antaman?
7. Gideon sanoi: sentähden koska Herra
minun käsiini antaa Seban ja Zalmunan,
niin minä muserran teidän lihanne korwen
orjantappuroilla ja ohdakkeilla.
8. Ja hän meni sieltä ylös Penueliin, ja
puhui heille myös niin. Ja Penuelin kansa
wastasi häntä niinkuin Suchotinkin miehet.
9. Niin puhui hän myös Penuelin kansal=
le, sanoen: koska minä rauhassa palajan,
kukistan minä tämän tornin.
10. Mutta Sebah ja Zalmuna oliwat
Carkorissa, ja heidän sotajoukkonsa heidän
kanssansa lähes wiisitoistakymmentä tuhat=
ta, kaikki jotka jäiwät koko sotawäen joukosta
itäiseltä maalta; sillä sata ja kaksi kymmentä
tuhatta miekan wetäwätä miestä oli siellä
langennut.
11. Ja Gideon meni ylös niiden tietä,
jotka majoissa asuwat itäisellä puolen No=
bathia ja Jagbehata, ja löi sen leirin, sillä
he oliwat suruttomat.
12. Ja Sebah ja Zalmuna pakeniwat,
mutta hän ajoi heitä takaa, ja sai ne kaksi
Midianitain kuningasta Seban ja Zalmu=
nan kiinni, ja peljätti kaiken heidän sotawä=
kensä. Ps. 83:12.
13. Ja Gideon Joaksen poika palasi so=
dasta, ennenkuin aurinko nousi,
14. Ja sai yhden palwelian kiinni, joka oli
Suchotista, ja kysyi häneltä: ja se kirjoitti
hänelle Suchotin päämiehet ja wanhimmat,
seitsemän kahdeksattakymmentä miestä.
15. Ja hän tuli Suchotin kansan tykö, ja
sanoi: katso, tässä on Sebah ja Zalmuna,
joilla te pilkkasitte minua, sanoen: onko Se=
ban ja Zalmunan kämmen jo juuri sinun
kädessäs, että meidän pitäis sentähden sinun
sotawäelles, joka wäsynyt on, leipää an=
taman?
16. Ja hän otti ne kaupungin wanhimmat
ja korwen orjantappuroita ja ohdakkeita, ja
antoi Suchotin miehet piestä;
17. Ja kukisti Penuelin tornin, ja tappoi
kaupungin kansan.
18. Ja hän sanoi Seballe ja Zalmunalle:
minkämuotoiset miehet ne oliwat, kuin te
tapoitte Thaborissa? He sanoiwat: ne oli=
wat sinun muotoises, kauniit kuin kunin=
kaan pojat.
19. Ja hän sanoi: ne oliwat minun wel=
jeni, minun äitini pojat: niin totta kuin
Herra elää, jos te olisitte antaneet heidän
elää, niin en tappaisi minä teitä.
20. Ja hän sanoi Jetherille esikoisellensa:
nouse ja tapa heitä, mutta nuorukainen ei
wetänyt miekkaansa, sillä hän pelkäsi, että
hän oli wielä nuorukainen.
21. Mutta Sebah ja Zalmuna sanoiwat:
nouse sinä meitä lyömään, sillä niinkuin
mies on, niin on myös hänen woimansa.
Niin Gideon nousi ja tappoi Seban ja Zal=
munan, ja otti nastat kuin heidän kamelein=
sa kaulassa oliwat.
22. Silloin sanoiwat Israelin miehet Gi=
deonille: hallitse sinä meitä, sinä ja sinun
poikas, ja sinun poikas poika; sillä sinä wa=
pahdit meidän Midianitain käsistä.
23. Mutta Gideon sanoi heille: en minä
tahdo hallita teitä, ei myös minun poikani
pidä teitä hallitseman, waan Herra olkoon
teidän hallitsianne.
24. Ja Gideon sanoi heille: yhtä minä
anon teiltä: jokainen antakoon minulle kor=
warenkaat, kukin saaliistansa; sillä he oli=
wat Ismaelitat, ja heillä oliwat kultaiset
korwarenkaat.
25. Ja he sanoiwat: me annamme mielel=
lämme; ja lewittiwät waatteen, jonka päälle
itsekukin heitti ne korwarenkaat, kuin he ryö=
wänneet oliwat.
26. Ja ne kultaiset korwarenkaat, joita hän
anonut oli, painoiwat tuhannen ja seitse=
mänsataa (sikliä) kultaa, ilman nastoita,
käädyitä ja purpurawaatteita, joita Midia=
nitain kuninkaat kantoiwat, ja ilman heidän
kameleinsa kultaisita kaulansiteitä.
27. Ja Gideon teki niistä päälliswaatteen,
ja pani sen omaan kaupunkiinsa Ophraan;
ja koko Israel teki huorin sen jälkeen siinä,

ja se tuli Gideonille ja hänen huoneellensa
paulaksi. 2 Mos. 28: 4, 6.
28. Ja niin Midianitat alettiin Israelin
lasten edessä, ja ei enämpätä nostaneet
ylös päätänsä; ja maa oli lewossa neljä=
kymmentä ajastaikaa, niin kauwan kuin
Gideon eli. Tuom. 3: 11.
29. Ja JerubBaal Joaksen poika meni ja
asui omassa huoneessansa.
30. Ja Gideonilla oli seitsemänkymmentä
poikaa, jotka hänen kupeistansa tulleet oli=
wat; sillä hänellä oli monta emäntätä.
31. Ja hänen jalkawaimonsa, joka hänellä
Sichemissä oli, synnytti myös hänelle po=
jan, ja kutsui hänen nimensä AbiMelech.
32. Ja Gideon Joaksen poika kuoli hywäl=
lä ijällä, ja haudattiin isänsä Joaksen hau=
taan Ophrassa, joka Esritiläisten isän oma
oli.
33. Koska Gideon kuollut oli, käänsi Is=
raelin kansa itsensä huorin tekemään Baalin
jälkeen, ja teki BaalBerithin itsellensä juma=
laksi. Tuom. 9: 4.
34. Ja Israelin lapset ei enämpätä muis=
taneet Herraa Jumalatansa, joka heidän
wapahti kaikilta heidän wihollisiltansa, ym=
päristöltä.
35. Ja ei he tehneet yhtään laupiutta Je=
rubBaalin Gideonin huoneelle kaikesta hy=
wästä, kuin hän Israelille teki.

9 Luku.

AbiMelech tappaa seitsemänkymmentä weljeänsä, tehdään kuninkaaksi, woittaa Sichemin ja saa ilkiän lopun.

Mutta AbiMelech, JerubBaalin poika,
meni Sichemiin äitinsä weljein tykö, puhui
heille ja koko äitinsä isän huoneen sukukun=
nalle, ja sanoi:
2. Puhukaat nyt kaikkein päämiesten kor=
wissa Sichemissä: mikä teille on parempi,
että seitsemänkymmentä miestä, kaikki Jerub=
Baalin pojat hallitsewat teitä, eli jos yksi
mies hallitsee teitä? Ja muistakaat, että
minä olen teidän luunne ja lihanne.
Tuom. 8: 31.
3. Niin puhuiwat hänen äitinsä weljet
kaikki nämät sanat hänestä kaikkein Siche=
min päämiesten korwissa: ja heidän sydä=
mensä käättiin AbiMelechin jälkeen, sillä he
sanoiwat: hän on meidän weljemme.
4. Ja he antoiwat hänelle seitsemänkym=
mentä hopiapenninkiä BaalBerithin huo=
neesta, joilla AbiMelech palkkasi hänellensä
waltojamia ja joutilaita miehiä, jotka häntä
seurasiwat.
5. Ja hän tuli isänsä huoneeseen Oph=
raan, ja murhasi seitsemänkymmentä wel=
jeänsä, JerubBaalin poikaa yhden kiwen
päällä. Mutta Jotham nuorin JerubBaa=
lin pojista jäi; sillä hän kätki itsensä.
6. Ja kaikki päämiehet Sichemistä ja koko
Millon huone kokountuiwat, ja he meniwät
ja asettiwat AbiMelechin kuninkaaksi sen kor=
kian tammen tykönä, kuin Sichemissä on.
Jos. 24: 26.
7. Koska tämä sanottiin Jothamille, meni
hän pois ja seisoi Grisimin wuoren kukku=
lalla, korotti äänensä ja huusi ja sanoi heil=
le: kuulkaat minua te, Sichemin päämiehet,
että Jumala myös kuulis teitä: 5 Mos. 11: 29.
8. Puut meniwät kerran yksimielisesti woi=
telemaan heillensä kuningasta, ja sanoiwat
öljypuulle: ole meidän kuninkaamme.
9. Mutta öljypuu wastasi heitä: pitääkö
minun luopuman lihawuudestani, jolla sekä
jumalita ja myös ihmisiä minussa kunnioi=
tetaan, ja menemän ja korottaman itseni
puiden ylitse?
10. Niin sanoiwat puut fiikunapuulle: tule
sinä ja ole meidän kuninkaamme.
11. Mutta fiikunapuu sanoi heille: pitääkö
minun luopuman makeudestani ja parhaas=
ta hedelmästäni, ja menemän ja korottaman
itseni puiden ylitse?
12. Niin sanoiwat puut wiinapuulle: tule
sinä ja ole meidän kuninkaamme.
13. Mutta wiinapuu sanoi heille: pitääkö
minun luopuman wiinastani, joka sekä ju=
malat että ihmiset ilahuttaa, ja menemän
ja korottaman itseni puiden ylitse?
14. Niin sanoiwat kaikki puut orjantappu=
ralle: tule sinä ja ole meidän kuninkaamme.
15. Ja orjantappura sanoi puille: onko se
tosi, että te tahdotte minun woidella teillen=
ne kuninkaaksi, niin tulkaat ja lewätkäät mi=
nun warjoni alla. Mutta jos ei, niin läh=
tekään tuli orjantappurapensaasta ja polt=
takoon cedripuut Libanonissa.
16. Oletteko te siis nyt oikein ja toimelli=
sesti tehneet, koska te AbiMelechin kunin=
kaaksi teitte, ja oletteko te oikein tehneet Je=
rubBaalia ja hänen huonettansa wastaan?
Ja oletteko niin tehneet häntä wastaan kuin
hän ansaitsikin teiltä?
17. Että minun isäni on teidän edestänne
sotinut ja henkensä antanut alttiiksi, wapah=
taaksensa teitä Midianitain kädestä:
18. Ja te olette nousneet minun isäni
huonetta wastaan tänäpänä, ja olette tap=
paneet hänen poikansa, seitsemänkymmentä
miestä yhden kiwen päällä; ja teitte teil=
lenne AbiMelechin hänen piikansa pojan

kuninkaaksi Sichemin päämiesten ylitse, että hän teidän weljenne on.
19. Jos te olette oikein ja toimellisesti teh=
neet JerubBaalia ja hänen huonettansa
wastaan tänäpänä, niin iloitkaat AbiMele=
chistä, ja hän myös iloitkaan teistä.
20. Mutta jollei, niin lähteköön tuli Abi=
Melechistä ja polttakoon Sichemin päämie=
het ja Millon huoneen; lähteköön myös tuli
Sichemin päämiehistä ja Millon huoneesta,
ja polttakoon AbiMelechin.
21. Ja Jotham pakeni ja wältti, ja meni
Beraan ja asui siellä weljensä AbiMelechin
tähden.
22. Koska AbiMelech jo kolme wuotta oli
hallinnut Israelia,
23. Lähetti Jumala pahan hengen Abi=
Melechin ja Sichemin päämiesten wälille:
ja Sichemin päämiehet asettiwat itsensä
AbiMelechiä wastaan;
24. Että se wääryys, kuin hän teki seitse=
mällekymmenelle JerubBaalin pojalle, ja
heidän werensä tulis ja pantaisiin AbiMe=
lechin heidän weljensä päälle, joka heidän
oli murhannut, ja Sichemin päämiesten
päälle, jotka hänen kätensä oliwat wahwis=
taneet weljiänsä murhaamaan.
25. Ja Sichemin päämiehet paniwat wäi=
jyjitä wuorten kukkuloille häntä wastaan, ja
he ryöwäsiwät tiellä kaikki, jotka siitä mat=
kustiwat; ja se ilmoitettiin AbiMelechille.
26. Niin tuli Gaal Ebedin poika ja hänen
weljensä, ja meniwät Sichemiin; ja Siche=
min päämiehet uskalsiwat hänen päällensä,
27. Ja meniwät kedolle, ja poimiwat hei=
dän wiinamäkensä ja tallasiwat, ja iloiten
weisasiwat, ja meniwät heidän jumalansa
huoneeseen, söiwät ja joiwat, ja kirosiwat
AbiMelechiä.
28. Ja Gaal Ebedin poika sanoi: mikä on
AbiMelech ja mikä on Sichem, että me
häntä palwelemme? eikö hän ole Jerub=
Baalin poika, ja Sebul hänen päämiehen=
sä? palwelkaat paremmin Hemorin Siche=
min isän miehiä: miksi meidän pitää häntä
palweleman?
29. Jumala tekis, että kansa olis minun
käteni alla, että minä ajaisin AbiMelechin
ulos. Niin sanottiin AbiMelechille: enännä
sotajoukkos ja käy ulos.
30. Koska Sebul kaupungin päämies kuuli
Gaalin Ebedin pojan sanan, wihastui hän
sangen suuresti,
31. Ja lähetti sanansaattajat AbiMelechille
salaisesti, sanoen: katso, Gaal Ebedin poika
ja hänen weljensä tuliwat Sichemiin, teke=
mään kaupunkia sinulle wastahakoiseksi.
32. Niin nouse nyt yöllä, sinä ja sinun
wäkes, joka myötäs on, ja wäijy kedolla;
33. Ja aamulla, koska aurinko nousee, ole
warhain ylhäällä ja karkaa kaupungin pääl=
le. Ja koska hän ja se kansa, kuin hänen
myötänsä on, tulewat sinun tykös, niin tee
hänen kanssansa, niinkuin sinun kätes löytää.
34. AbiMelech nousi yöllä ja kaikki kansa,
kuin hänen seurassansa oli, ja asetti war=
tian Sichemin eteen neljään joukkoon.
35. Ja Gaal Ebedin poika käwi kaupun=
gin portin eteen; mutta AbiMelech nousi
wäijymisestänsä sen wäen kanssa, kuin hä=
nen myötänsä oli.
36. Koska Gaal näki kansan, sanoi hän
Sebulille: katso, tuolta tulee kansan joukko
alas wuorten kukkuloilta. Ja Sebul sanoi
hänelle: sinä näet wuorten warjon niinkuin
ihmiset.
37. Gaal puhui taas ja sanoi: katso, tuol=
ta tulee kansan joukko alas keskeltä maata,
ja yksi joukko tulee noituustammen tieltä.
38. Niin sanoi Sebul hänelle: kussa on
nyt sinun suus, joka sanoi: kuka on Abi=
Melech, että meidän häntä palweleman pi=
tää? eikö tämä ole se kansa, jonkas olet kat=
sonut ylön? käy nyt ulos ja sodi häntä
wastaan.
39. Ja Gaal meni Sichemin päämiesten
edellä, ja sotei AbiMelechiä wastaan.
40. Mutta AbiMelech ajoi häntä takaa, ja
hän pakeni hänen edestänsä; ja monta lan=
kesi lyötynä kaupungin porttiin saakka.
41. Ja AbiMelech oli Arumassa; mutta
Sebul ajoi Gaalin ja hänen weljensä ulos,
niin ettei he saaneet olla Sichemissä.
42. Ja aamulla läksi kansa kedolle; ja kuin
AbiMelech sen sai tietää,
43. Otti hän kansan ja jakoi kolmeen
osaan, ja asetti wäijytyksen kedolle. Koska
hän siis näki, että kansa läksi kaupungista
ulos, lankesi hän heidän päällensä ja löi
heidän.
44. Mutta AbiMelech sen joukon kanssa,
kuin hänen seurassansa oli, lankesi heidän
päällensä, ja käwiwät kaupungin porttiin
saakka, ja ne kaksi joukkoa lankesiwat niiden
päälle, jotka kedolla oliwat, ja löiwät heidän.
45. Sitte sotei AbiMelech kaupunkia was=
taan kaiken sen päiwän, ja woitti kaupun=
gin, ja tappoi kansan, kuin siellä oli, ja ku=
kisti kaupungin, ja kylwi suolaa sen päälle.
46. Koska kaikki päämiehet, jotka Siche=
min tornissa asuiwat, sen kuuliwat, meniwät
he linnaan jumalan Berithin huoneeseen.
47. Ja AbiMelechille ilmoitettiin kaikki Si=
chemin tornin päämiehet kokoontuneeksi.

48. Niin meni AbiMelech ylös Salmonin wuorelle, hän ja kaikki kansa kuin hänen seurassansa oli, ja AbiMelech otti kirween käteensä ja hakkasi oksan puusta, pani olallensa ja kantoi sen, ja sanoi kansalle, joka hänen seurassansa oli: mitä te näitte minun tekewän, se myös nopiasti tehkäät niinkuin minäkin.
49. Niin hakkasi myös kaikki kansa itsekukin oksansa ja seurasi AbiMelechiä, ja heittiwät ne linnan päälle, ja polttiwat niillä linnan tulessa; niin että myös kaikki Sichemin tornin päämiehet kuoliwat, lähes tuhannen miestä ja waimoa.
50. Niin AbiMelech meni Thebetseen, piiritti ja woitti sen.
51. Mutta siinä oli wahwa torni keskellä kaupunkia, johonka kaikki pakeniwat sekä miehet että waimot, ja kaikki kaupungin päämiehet, ja sulkiwat kiinni perässänsä, ja kiipesiwät tornin katon päälle.
52. Sitte tuli AbiMelech tornin tykö, sotei sitä wastaan, ja tuli tornin owen eteen, sitä tulella polttamaan.
53. Mutta yksi waimo heitti kappaleen myllyn kiweä AbiMelechin päähän, ja löi hänen pääkallonsa rikki. 2 Sam. 11:21.
54. Sitte kutsui AbiMelech nopiasti palweliansa, joka kantoi hänen aseitansa, ja sanoi hänelle: wedä miekkas ulos ja tapa minua, ettei minusta sanottaisi: waimo tappoi hänen: niin pisti palwelia hänen läpitse, ja hän kuoli.
55. Ja kuin Israelin miehet näkiwät AbiMelechin kuolleeksi, meniwät he itsekukin paikallensa.
56. Ja näin maksoi Jumala AbiMelechille sen pahuuden, kuin hän teki isäänsä wastaan, että hän tappoi seitsemänkymmentä weljeänsä.
57. Niin myös kaiken sen pahuuden, kuin Sichemin miehet tekiwät, antoi Jumala tulla heidän päänsä päälle; ja heidän päällensä tuli Jothamin Jerub Baalin pojan kirous.

10 Luku.

Thola. Jair. Israelin epäjumaluus, rangaistus ja awun etsimys.

AbiMelechin jälkeen nousi Thola, yksi mies Isascharista, Puan poika, Dodan pojan, auttamaan Israelia. Ja hän asui Samirissa, Ephraimin wuorella,
2. Ja tuomitsi Israelia kolmekolmattakymmentä ajastaikaa, ja kuoli ja haudattiin Samiriin.
3. Hänen jälkeensä nousi Jair Gileadita, ja tuomitsi Israelia kaksikolmattakymmentä ajastaikaa.
4. Ja hänellä oli kolmekymmentä poikaa, ajaen kolmellakymmenellä aasin warsalla, ja heillä oli kolmekymmentä kaupunkia, jotka kutsuttiin Jairin kyliksi tähän päiwään asti, ja owat Gileadin maalla.
4 Mos. 32:41. 5 Mos. 3:14. Tuom. 5:10. l. 12:14.
5. Ja Jair kuoli, ja haudattiin Camoniin.
6. Mutta Israelin lapset tekiwät wielä pahaa Herran edessä, ja palweliwat Baalia ja Astarothia, ja Syrian jumalita, ja Zidonin jumalita, ja Moabin jumalita, ja Ammonin lasten jumalita, ja Philistealaisten jumalita, ja luopuiwat Herrasta, ja ei palwelleet häntä.
Tuom. 2:13. l. 3:7. l. 4:1. l. 6:1.
7. Niin julmistui Herran wiha Israelin ylitse, ja hän myi heidän Philistealaisten ja Ammonin lasten käteen.
8. Ja he waateiwat ja waiwasiwat siitä wuodesta kaikkia Israelin lapsia kahdeksantoistakymmentä ajastaikaa, kaikkia Israelin lapsia, jotka oliwat tällä puolen Jordanin, Amorealaisten maalla, joka on Gileadissa.
9. Ja Ammonin lapset matkustiwat Jordanin ylitse, ja soteiwat Judaa, BenJaminia ja Ephraimin huonetta wastaan, ja Israel juuresti ahdistettiin.
10. Niin huusiwat Israelin lapset Herran tykö, sanoen: me olemme syntiä tehneet sinua wastaan! sillä me olemme hyljänneet meidän Jumalamme ja palwelleet Baalia.
11. Mutta Herra sanoi Israelin lapsille: eikö Egyptiläiset, Amorealaiset, Ammonitat, Philistealaiset,
12. Ja Zidonealaiset, Amalechitat ja Maonitat ole teitä waiwanneet? ja minä autin teitä heidän käsistänsä, koska te minun tyköni huusitte.
13. Niin te hyljäsitte minun, ja olette palwelleet muita jumalita: sentähden en minä teitä tahdo auttaa. 5 Mos. 31:20. l. 35:15, 2c.
14. Menkäät ja rukoilkaat niitä jumalita, jotka te walinneet olette, antakaat niiden auttaa teitänne teidän ahdistuksenne aikana.
15. Mutta Israelin lapset wastasiwat Herralle: me olemme syntiä tehneet, tee meidän kanssamme niinkuin sinulle otollinen on, kuitenkin auta meitä tällä ajalla.
16. Ja he paniwat tyköänsä wieraat jumalat pois, ja palweliwat Herraa, ja hänen sielunsa suuresti armahti Israelin waiwaa.
17. Ja Ammonin lapset kokosiwat itsensä ja sioittiwat heitänsä Gileadiin: mutta Israelin lapset kokosiwat itsensä ja sioittiwat heitänsä Mitspaan. Jos. 13:26.

18. Ja kansa ja ylimmäiset Gileadista sanoiwat toinen toisellensa: kuka rupee ensisti sotimaan Ammonin lapsia wastaan, hänen pitää oleman kaikkein Gileadin asuwaisten pääruhtinaan. Tuom. 11:8.

11 Luku.

Jephthah kutsutaan, saa woiton ja tekee lupauksen.

Ja Jephthah Gileadista oli wäkewä sotamies, waan hän oli äpärä; ja Gilead oli siittänyt Jephthan. Hebr. 11:32.
2. Mutta koska Gileadin emäntä synnytti hänelle lapsia, ja sen waimon lapset tuliwat isoiksi, ajoiwat he Jephthan ulos, ja sanoiwat hänelle: ei sinun pidä perimän meidän isämme huoneessa, sillä sinä olet wieraan waimon poika.
3. Niin pakeni Jephthah weljeinsä edestä, ja asui Tobin maalla; ja Jephthan tykö kokoontuiwat joutilaat miehet ja meniwät hänen kanssansa.
4. Ja kappaleen ajan perästä soteiwat Ammonin lapset Israelia wastaan.
5. Koska Ammonin lapset soteiwat Israelia wastaan, meniwät Gileadin wanhimmat tuomaan Jephthaa Tobin maalta jälensä,
6. Ja sanoiwat hänelle: tule ja ole meidän päämiehemme, sotimaan Ammonin lapsia wastaan.
7. Waan Jephthah sanoi Gileadin wanhimmille: ettekö te minua wihanneet ja ajaneet minua isäni huoneesta ulos? ja nyt äsken te tulette minun tyköni, koska teillä tuska on?
8. Gileadin wanhimmat sanoiwat Jephthalle: sentähden me nyt tulemme jälleen sinun tykös, että käwisit meidän kanssamme, ja sotisit Ammonin lapsia wastaan, ja olisit meidän päämiehemme ja kaikkein, kuin Gileadissa asuwat.
9. Jephthah sanoi Gileadin wanhimmille: jos te wiette minun sotimaan Ammonin lapsia wastaan, ja Herra antaa heidän minun eteeni, pitääkö minun oleman teidän päämiehenne?
10. Gileadin wanhimmat sanoiwat Jephthalle: Herra olkoon kuulia meidän wälillämme, jos emme sitä tee, kuin sinä sanonut olet.
11. Ja Jephthah meni Gileadin wanhimpain kanssa, ja kansa asetti hänen heillensä päämieheksi ja johdattajaksi. Ja Jephthah puhui Herran edessä kaikki sanansa Mitspassa.
12. Silloin lähetti Jephthah sanansaattajat Ammonin lasten kuninkaan tykö, sanoen: mitä sinun on minun kanssani, että tulet sotimaan minua ja minun maakuntaani wastaan?
13. Ammonin lasten kuningas wastasi Jephthan sanansaattajita: että Israel otti minun maani, silloin koska hän läksi Egyptistä, Arnonista Jabbokiin ja Jordaniin asti, anna siis ne jällensä hywällä sowinnolla. 4 Mos. 21:24.
14. Jephthah lähetti taas sanansaattajat Ammonin lasten kuninkaan tykö,
15. Jotka sanoiwat hänelle: näin sanoo Jephthah: ei Israel ottanut maakuntaa Moabitailta elikkä Ammonin lapsilta: 5 Mos. 2:9, 19.
16. Sillä koska he läksiwät Egyptistä, matkusti Israel korwen läpitse Punaiseen mereen asti, ja tuli Cadekseen.
17. Ja Israel lähetti sanansaattajat Edomealaisten kuninkaan tykö, sanoen: anna minun käydä sinun maas läpitse. Mutta Edomealaisten kuningas ei kuullut heitä. Ja hän lähetti myös Moabitain kuninkaan tykö, joka ei myöskään tahtonut. Niin oli Israel Cadeksessa, 4 Mos. 20:14, 17, 2c.
18. Ja waelsi korwessa, ja käwi Edomealaisten ja Moabitain maita ympäri, ja tuli auringon nousemisen puolelta Moabitain maahan, ja sioitti itsensä tuolla puolen Arnonin; ja ei tulleet Moabitain rajan sisälle, sillä Arnon on Moabitain raja. 4 Mos. 21:13.
19. Ja Israel lähetti sanansaattajat Sihonin Amorealaisten kuninkaan, Hesbonin kuninkaan tykö, ja sanoi hänelle: salli meidän käydä sinun maas läpitse minun omaan paikkaani asti. 4 Mos. 21:21. 5 Mos. 2:26.
20. Mutta ei Sihon uskonut Israelia käymään rajansa ohitse, waan kokosi kaiken wäkensä, ja sioittiwat heitänsä Jahtsassa, ja sotei Israelia wastaan.
21. Mutta Herra Israelin Jumala antoi Sihonin kaiken wäkensä kanssa Israelin käsiin, että he löiwät heidän: ja niin omisti Israel kaiken Amorealaisten maan, jotka siinä maassa asuiwat,
22. Ja omistiwat myös kaikki Amorealaisten rajat, ruweten Arnonista Jabbokiin asti, ja korwesta Jordaniin asti. 5 Mos. 2:36.
23. Näin on Herra Israelin Jumala Amorealaiset kansansa Israelin edestä ajanut pois: ja sinä nyt sen omistaisit.
24. Jos sinun jumalas Kamos on jonkun ajanut pois, omista se, ja anna meidän omistaa kaikki ne, jotka Herra meidän Jumalamme meidän edestämme on ajanut pois. 1 Kun. k. 11:7. 2 Kun. k. 23:13.

25. Waan luuletkos sinus paljoa paremmaksi kuin Balak Ziporin poika Moabitain kuningas oli? eikö hän riidellyt ja sotinut kappaletta aikaa Israelia wastaan? 4 Mos. 22: 2.
26. Koska Israel asui Hesbonissa ja hänen tyttärissänsä, Aroerissa ja hänen tyttärissänsä, ja kaikissa kaupungeissa, jotka owat läsnä Arnonia, kolme sataa ajastaikaa; miksette ottaneet sitä silloin pois?
27. Ja en minä mitään rikkonut sinua wastaan, ja sinä teet niin pahoin minun kanssani, ettäs sodit minua wastaan: Herra, joka on tuomari, tuomitkoon tänäpänä Israelin lasten ja Ammonin lasten wälillä.
28. Mutta Ammonin lasten kuningas ei pitänyt lukua Jephthan sanoista, jotka hän oli hänen tykönsä lähettänyt.
29. Silloin tuli Herran henki Jephthan päälle, ja hän käwi Gileadin ja Manassen läpitse, ja Mitspan läpitse, joka on Gileadissa, ja Mitspasta Gileadissa käwi hän Ammonin lasten ylitse. Jos. 13: 26.
30. Ja Jephthah lupasi Herralle lupauksen, ja sanoi: jos sinä kokonansa annat Ammonin lapset minun käsiini:
31. Mitä ikänä minun huoneeni owesta kohtaa minua, koska minä rauhassa palajan Ammonin lapsilta, se pitää oleman Herran, ja minä uhraan sen polttouhriksi.
32. Niin Jephthah meni sotimaan Ammonin lapsia wastaan, ja Herra antoi heidän hänen käsiinsä.
33. Ja hän löi heidän, Aroerista Minnithiin asti, kaksikymmentä kaupunkia, ja Abelin wiinamäkeen asti sangen suurella tapolla. Ja niin Ammonin lapset alettiin Israelin lasten edestä.
34. Koska Jephthah tuli huoneeseensa Mitspaan, katso, niin hänen tyttärensä käwi häntä wastaan kanteleilla ja hyppyillä; ja se oli ainoa lapsi, eikä hänellä ollut yhtäkään muuta poikaa eikä tytärtä. 1 Sam. 18: 6.
35. Ja koska hän näki hänen, rewäisi hän waatteensa, ja sanoi: ah minun tyttäreni, sinä painat alas ja sangen surulliseksi saatat minun; sillä minä awasin minun suuni Herralle, ja en saa sitä ottaa takaperin.
36. Mutta hän wastasi: minun isäni, jos sinä awasit sinun suus Herralle, niin tee minun kanssani niinkuin sinun suustas on lähtenyt, että Herra on kostanut sinun wihollisilles, Ammonin lapsille.
37. Ja sanoi isällensä: tee se ainoastansa minulle, ettäs soisit minun kaksi kuukautta mennä wuorelle ja itkeä minun neitsyyttäni minun tuttawain piikain kanssa.
38. Hän sanoi: mene, ja laski hänen menemään kahdeksi kuukaudeksi; niin meni hän tuttawain piikain kanssa, ja itki neitsyyttänsä wuorilla.
39. Ja kahden kuukauden perästä tuli hän isänsä tykö, ja hän täytti lupauksensa hänestä, kuin hän luwannut oli; ja ei hän tuntenut miestä: ja se oli tapa Israelissa.
40. Ja Israelin tyttäret meniwät itkemään joka wuosi Jephthan sen Gileaditan tytärtä neljä päiwää ajastajassa.

12 Luku.

Jephthah lyö Ephraimin miehet. Ebtsan. Elon. Abdon.

Ja Ephraimin miehet tuliwat kokoon ja meniwät pohjaiseen päin, ja sanoiwat Jephthalle: miksis menit sotaan Ammonin lapsia wastaan, ja et meitä kutsunut menemään kanssas? Me poltamme sinun ja sinun huonees. Tuom. 8: 1.
2. Jephthah sanoi heille: minulla ja minun kansallani oli suuri riita Ammonin lasten kanssa, ja minä kutsuin teitä, ja et te auttaneet minua heidän käsistänsä.
3. Koska minä näin, ettette tahtoneet wapahtaa minua, panin minä sieluni minun käteeni, ja menin Ammonin lapsia wastaan, ja Herra antoi heidän minun käteeni: miksi te tulitte minun tyköni tänäpänä sotimaan minua wastaan? 1 Sam. 19: 5. l. 28: 21.
4. Ja Jephthah kokosi kaikki Gileadin miehet ja sotei Ephraimia wastaan, ja Gileadin miehet löiwät Ephraimin, että he sanoiwat: oletteko te Gileaditat Ephraimin ja Manassen seassa, te Ephraimin karkurit?
5. Ja Gileaditat ennättiwät Jordanin luotuspaikan Ephraimin edestä. Koska paenneet Ephraimista sanoiwat: anna minun käydä ylitse, niin sanoiwat Gileadin miehet hänelle: oletkos Ephraimista? Ja hän wastasi: en.
6. Niin he käskiwät hänen sanoa: Schiboleth, niin hän sanoi: Siboleth, ja ei taitanut sitä niin sanoa; niin ottiwat he hänen kiinni ja tappoiwat hänen Jordanin luotuspaikan tykönä, niin että silloin lankesi Ephraimista kaksi wiidettäkymmentä tuhatta.
7. Ja Jephthah tuomitsi Israelia kuusi ajastaikaa; ja Jephthah se Gileadita kuoli ja haudattiin Gileadin kaupunkeihin.
8. Tämän jälkeen tuomitsi Israelia Ebtsan Bethlehemistä.
9. Hänellä oli kolmekymmentä poikaa, ja kolmekymmentä tytärtänsä hän naitti ulos, ja kolmekymmentä tytärtä otti hän muuka=

laisista pojillensa; ja hän tuomitsi Israelia seitsemän ajastaikaa.

10. Ja Ebtsan kuoli, ja haudattiin Bethlehemissä.

11. Tämän jälkeen tuomitsi Israelia Elon Sebulonita, ja hän tuomitsi Israelia kymmenen ajastaikaa.

12. Ja Elon Sebulonita kuoli, ja haudattiin Ajalonissa, Sebulonin maalla.

13. Tämän jälkeen tuomitsi Israelia Abdon Hillelin poika Pireathonitalainen.

14. Hänellä oli neljäkymmentä poikaa ja kolmekymmentä pojanpoikaa, jotka seitsemälläkymmenellä aasin warsalla ajoiwat; hän tuomitsi Israelia kahdeksan ajastaikaa. Tuom. 10:4.

15. Ja Abdon Hillelin poika Pireathonitalainen kuoli, ja haudattiin Pireathoniin Ephraimin maalle, Amalechitain wuorelle.

13 Luku.

Israel wielä tekee pahaa. Simson siitetään ja syntyy.

Ja Israelin lapset tekiwät wielä pahaa Herran edessä, ja Herra antoi heidän Philistealaisten käsiin neljäksikymmeneksi ajastajaksi. Tuom. 10:6.

2. Mutta yksi mies oli Zorassa Danin sukukunnasta, Manoa nimeltä, ja hänen emäntänsä oli hedelmätöin, ja ei synnyttänyt.

3. Ja Herran enkeli ilmestyi waimolle, ja sanoi hänelle: katso, sinä olet nyt hedelmätöin ja et synnyttänyt; mutta sinun pitää siittämän ja synnyttämän pojan.

4. Niin karta nyt sinuas, ettes juo wiinaa eli wäkewätä juomaa, ja ettes mitään saastaista syö. 4 Mos. 6:3, 4.

5. Sillä katso, sinä tulet raskaaksi ja synnytät pojan, jonka pään päälle ei pidä yksikään partaweitsi tuleman; sillä se lapsi pitää oleman Jumalan Natsir äitinsä kohdusta, ja hän rupee wapahtamaan Israelia Philistealaisten kädestä.
4 Mos. 6:5. Tuom. 16:17. 1 Sam. 1:11.

6. Niin tuli waimo ja ilmoitti sen miehellensä, ja sanoi: Jumalan mies tuli minun tyköni, ja hän oli näkyänsä niinkuin Jumalan enkeli sangen peljättäwä, ja en minä häntä kysynyt, kusta hän oli, eikä hän myös nimeänsä ilmoittanut minulle.

7. Mutta hän sanoi minulle: katso, sinä tulet hedelmälliseksi ja synnytät pojan: älä siis nyt juo wiinaa taikka wäkewätä juomaa, älä myös syö mitään saastaista; sillä se lapsi pitää oleman Jumalan Natsir äitinsä kohdusta niin kuolemaansa asti.

8. Niin rukoili Manoa Herraa, ja sanoi: ah minun Herrani! anna sen Jumalan miehen tulla meidän tykömme jälleen, jonkas lähetit, että hän meitä opettais, mitä meidän lapselle tekemän pitää, joka syntywä on.

9. Ja Jumala kuuli Manoan äänen; ja Jumalan enkeli tuli jälleen waimon tykö, ja hän istui kedolla, ja hänen miehensä Manoa ei ollut hänen kanssansa.

10. Niin hän kiiruusti juoksi ja tiettäwäksi teki sen miehellensä, ja sanoi hänelle: katso, se mies on minulle ilmestynyt, joka ennen tuli minun tyköni.

11. Manoa nousi ja seurasi emäntätänsä, ja tuli miehen tykö ja sanoi hänelle: oletkos se mies, joka puhutteli waimoa? Hän sanoi: olen.

12. Ja Manoa sanoi: koska nyt tapahtuu, kuin sinä sanonut olet: minkäkaltaiset lapsen tawat ja hänen työnsä pitää oleman?

13. Herran enkeli sanoi Manoalle: waimon pitää karttaman itseänsä kaikista niistä, kuin minä hänelle sanonut olen.

14. Ei hänen pidä syömän siitä, joka wiinapuusta tullut on, ja ei hänen pidä wiinaa taikka wäkewätä juomaa juoman eikä mitään saastaista syömän: kaikki kuin minä hänelle käskin, pitää hänen pitämän.

15. Manoa sanoi Herran enkelille: salli siis sinus meiltä tässä pidätettää, me walmistamme sinun etees wohlan. Tuom. 6:18, 19.

16. Mutta Herran enkeli wastasi Manoalle: ehkäs minun wielä pitäisit, en minä kuitenkaan söisi sinun leiwästäs, mutta jos sinä tahdot uhrata polttouhria, niin uhraa se Herralle; sillä ei Manoa tiennyt sitä Herran enkeliksi.

17. Ja Manoa sanoi Herran enkelille: mikä sinun nimes on, että me sinua ylistäisimme, koska se tapahtuu, kuin sinä sanonut olet?

18. Herran enkeli sanoi hänelle: miksis kysyt minun nimeäni, joka ihmeellinen on? Es. 9:6.

19. Niin otti Manoa wohlan ja ruokauhrin, ja uhrasi sen kallion päällä Herralle, ja hän teki ihmeen; mutta Manoa emäntinensä katseliwat päältä.

20. Ja tapahtui, koska liekki nousi altarilta taiwaaseen päin, meni Herran enkeli myös ylös altarin liekissä. Koska Manoa emäntinensä sen näki, lankesiwat he kaswoillensa maahan.

21. Ja ei Herran enkeli enämpi näkynyt Manoalle ja hänen emännällensä. Niin ymmärsi Manoa sen Herran enkeliksi.

22. Ja Manoa sanoi emännällensä: toti-

sesti me kuolemme, että me näimme Jumalan. 2 Mos. 33:20. 5 Mos. 5:26. Tuom. 6:22.

23. Mutta hänen emäntänsä wastasi häntä: jos Herra olis tahtonut meidän tappaa, niin ei hän olisi ottanut polttouhria ja ruokauhria wastaan meidän kädestämme, eikä myös olisi osottanut meille kaikkia näitä, eikä myös antanut meidän näitä kuulla, niinkuin tapahtunut on.

24. Ja waimo synnytti pojan, ja kutsui hänen Simson; ja lapsi kaswoi, ja Herra siunasi häntä.

25. Ja Herran henki rupesi waikuttamaan hänessä Danin leirissä, Zoran ja Esthaolin wälillä. Tuom. 18:11.

14 Luku.

Simsonin kimalaispesä, häät ja tapaus.

Ja Simson meni alas Thimnathiin, ja hän näki yhden waimon Thimnathissa Philistealaisten tytärten seassa.

2. Ja koska hän tuli sieltä, sanoi hän isällensä ja äitillensä: minä näin yhden waimon Thimnathissa Philistealaisten tyttäristä: ottakaat se nyt minulle emännäksi.

3. Ja hänen isänsä ja äitinsä sanoiwat hänelle: eikö yhtään waimoa ole sinun weljeis tytärten seassa ja kaikessa minun kansassani, ettäs menet ottamaan sinulles emäntää Philistealaisista, jotka owat ympärileikkaamattomat? Ja Simson sanoi isällensä: salli minulle tämä, sillä hän kelpaa minun silmilleni. 2 Mos. 34:16. 5 Mos. 7:3.

4. Mutta hänen isänsä ja äitinsä ei tienneet sitä olewan Herralta; sillä hän etsei tilaa Philistealaisia wastaan, ja Philistealaiset hallitsiwat silloin Israelia.

5. Niin Simson meni isänsä ja äitinsä kanssa alas Thimnathiin, ja he tuliwat Thimnathin wiinamäkein tykö, ja katso, nuori jalopeura tuli kiljuin häntä wastaan.

6. Ja Herran henki tuli woimallisesti hänessä, ja hän rewäisi sen kappaleiksi niinkuin hän olis wohlan rewäissyt, ja ei ollut mitään hänen kädessänsä; ja ei hän sanonut isällensä eikä äidillensä, mitä hän tehnyt oli. 1 Sam. 17:35.

7. Koska hän sinne alas tuli, puhui hän waimolle, ja hän kelpasi Simsonille.

8. Ja muutamitten päiwäin perästä tuli hän jälleen ottamaan häntä, ja poikkesi tieltä katsomaan jalopeuran raatoa, ja katso, kimalaispesä oli jalopeuran raadossa ja hunajata.

9. Ja hän otti sen käteensä tiellä käydessänsä syödäksensä, meni isänsä ja äitinsä tykö, ja antoi heidän myös siitä syödä; mutta ei hän ilmoittanut sitä hunajata ottaneensa jalopeuran raadosta.

10. Ja koska hänen isänsä tuli alas waimon tykö, walmisti Simson siellä häät, niinkuin nuoren wäen tapa oli.

11. Ja koska he näkiwät hänen, antoiwat he hänelle kolmekymmentä kansalaista hänen tykönänsä olemaan.

12. Mutta Simson sanoi heille: minä panen teidän eteenne tapauksen, jos te sen minulle seitsemänä hääpäiwänä oikein selitätte ja arwaatte, niin minä annan teille kolmekymmentä paitaa ja kolmekymmentä juhlawaatetta.

13. Mutta jollette taida sitä selittää minulle, niin teidän pitää antaman minulle kolmekymmentä paitaa ja kolmekymmentä juhlawaatetta. Ja he sanoiwat hänelle: annas meidän kuulla sinun tapaukses.

14. Ja hän sanoi heille: ruoka läksi syöjästä ja makeus wäkewästä. Ja ei he tainneet kolmena päiwänä sitä tapausta selittää.

15. Ja seitsemäntenä päiwänä puhuiwat he Simsonin emännälle: haukuttele miestäs ilmoittamaan meille sitä tapausta, taikka me poltamme sinun ja sinun isäs huoneen tulella. Sentähdenkö me olemme tänne kutsutut, että hän meidän hywyytemme omistais, eikkä ei?

16. Niin Simsonin emäntä itki hänen edessänsä, ja sanoi: sinä olet minulle wihainen, ja et minua rakasta: sinä panit edes minun kansani lapsille tapauksen, ja et minulle sitä sanonut. Hän sanoi hänelle: katso, minun isälleni ja äidilleni en minä sitä ilmoittanut, pitäiskö minun sen sinulle sanoman?

17. Ja hän itki hänen edessänsä kaikki ne seitsemän hääpäiwää, ja seitsemäntenä päiwänä ilmoitti hän sen hänelle; sillä hän suuresti waatei häntä. Ja hän sanoi kansansa lapsille sen tapauksen.

18. Mutta seitsemäntenä päiwänä, ennenkuin aurinko laski, sanoiwat kaupungin miehet hänelle: mikä on hunajata makiampi, ja mikä jalopeuraa wäkewämpi? Hän sanoi heille: jollette olisi kyntäneet minun wasikallani, et te olisi saaneet tietää minun tapaustani.

19. Ja Herran henki tuli woimallisesti hänessä, ja hän meni Askaloniin ja löi siellä kolmekymmentä miestä, joiden waatteet hän otti, ja antoi heille juhlawaatteet, jotka tapauksen selittäneet oliwat. Ja hän kowin julmistui wihassansa, ja meni ylös isänsä huoneeseen.

20. Mutta Simsonin emäntä huoli yhdelle kansalaisistansa, joka oli hänen kumppaninsa.

15 Luku.

Simsonin emäntä; ketut; kiinniottaminen; aasin leukaluu.

Ja tapahtui muutamain päiwäin perästä, koska nisuin elonaika lähestyi, tuli Simson oppimaan emäntätänsä, ja toi hänelle wohlan, ja hän sanoi: minä menen emäntäni tykö makaushuoneeseen; ja hänen emäntänsä isä ei sallinut hänen sinne mennä,
2. Mutta sanoi: minä luulin todella, sinun kokonansa wihastuneen hänen päällensä, ja annoin hänen sinun ystäwälles. Mutta hänellä on toinen nuorempi sisar, kauniimpi muotoansa kuin hän, olkoon se nyt sinulla tämän edestä.
3. Ja Simson sanoi heille: nyt on minulla oikia syy Philistealaisia wastaan, minä teen heille wahinkoa.
4. Ja Simson meni ja otti kolme sataa kettua kiinni, ja otti kekäleet, ja käänsi hännät yhteen, ja sitoi aina yhden kekäleen keskelle kahden hännän wälille,
5. Ja sytytti tulen kekäliin, ja päästi ne Philistealaisten eloon; ja ne polttiwat heidän kykäänsä ja kuhilaansa, niin myös wiinapuut ja öljypuut.
6. Niin sanoiwat Philistealaiset: kuka on tämän tehnyt? Niin sanottiin: Simson Thimnitiläisen wäwy, että hän otti häneltä emännän pois ja antoi sen hänen ystäwällensä. Niin Philistealaiset meniwät ylös, ja polttiwat sekä waimon että hänen isänsä.
7. Mutta Simson sanoi heille: ja waikka te tämän teitte, kuitenkin minä teidän kostan, ja sitte lakkaan.
8. Ja hän löi heitä sangen kowasti sekä hartioihin että kupeisiin, ja meni sieltä alas asumaan Ethamin mäen rotkoon.
9. Niin Philistealaiset meniwät ylös ja sioittiwat itsensä Judan maalle, ja lewittiwät heitänsä Lehiin.
10. Ja Judan miehet sanoiwat: miksi te olette tänne tulleet meitä wastaan? He wastasiwat: me olemme tänne tulleet sitomaan Simsonia, ja tekemään hänelle, niinkuin hän meille teki.
11. Niin meni kolmetuhatta miestä Judasta Ethamin mäen rotkoon, ja sanoiwat Simsonille: etkös tiedä Philistealaisten hallitsewan meitä? kuinka sinä olet tämän tehnyt meitä wastaan? Ja hän sanoi heille: niinkuin he tekiwät minulle, niin minä tein heille.
12. Ja he sanoiwat hänelle: me olemme tulleet sinua sitomaan ja antamaan Philistealaisten käsiin. Simson sanoi heille: wannokaat siis minulle, ettette karkaa minun päälleni.
13. Ja he sanoiwat hänelle: emme karkaa sinun pääUes, mutta ainoasti sidomme sinun tukewasti ja annamme sinun heidän käsiinsä, ja emme sinua kuoliaksi lyö. Ja he sitoiwat hänen kahdella uudella nuoralla, ja weiwät hänen kukkulalta pois.
14. Ja koska hän tuli Lehiin, ilakoitsiwat Philistealaiset häntä wastaan; mutta Herran henki tuli woimallisesti hänessä, ja nuorat hänen käsiwarsissansa tuliwat niinkuin poltettu lanka, ja niin raukesiwat siteet hänen käsistänsä.
15. Ja hän löysi tuoreen aasin leukaluun, ja hän ojensi kätensä, otti sen ja löi sillä tuhannen miestä.
16. Ja Simson sanoi: katso, siinä he koossa makaawat, yhdellä leukaluulla löin minä tuhannen miestä.
17. Ja koska hän sen sanonut oli, heitti hän leukaluun kädestänsä pois, ja kutsui sen paikan Ramath Lehi.
18. Ja koska hän kowin janosi, huusi hän Herran tykö, ja sanoi: sinä annoit tämän suuren terweyden sinun palwelias käden kautta, ja nyt minä janoon kuolen, ja lankeen ympärileikkaamattomain käsiin.

1 Sam. 17:26, 36. 2 Sam. 1:20.

19. Niin Jumala awasi syömähampaan leukaluusta, ja siitä wuosi wesi, ja kuin hän oli juonut, sai hän henkensä takaa, ja wirkosi; sentähden kutsutaan myös se paikka wielä tähän päiwään asti huutajan lähteeksi, kuin oli leukaluussa.
20. Ja hän tuomitsi Israelia Philistealaisten aikana kaksikymmentä ajastaikaa.

16 Luku.

Gasan portit. Delilan kawaluus. Simsonin hiussuortuwat, orjuus ja kuolema.

Ja Simson meni Gasaan, ja hän näki siellä yhden porton, ja meni hänen tykönsä.
2. Ja sanottiin Gasitaille, että Simson oli sinne tullut; niin he kohta piirittiwät hänen, ja wäijyiwät häntä koko yösen kaupungin portissa, ja oliwat hiljaksensa kaiken yösen, ja sanoiwat: aamulla päiwän tullessa me tapamme hänen.
3. Waan Simson makasi puoliyöhön asti, ja nousi puoliyöstä, ja tarttui kaupungin portin owiin ja molempiin pihtipieliin, ja nosti ne telkein kanssa, pani olallensa ja kantoi mäen kukkulalle, joka on Hebronin edessä.

4. Sitte rupesi hän jälleen rakastamaan yhtä waimoa Sorekin ojan tykönä, jonka nimi oli Delila.

5. Ja hänen tykönsä tuliwat Philistealaisten päämiehet, jotka sanoiwat hänelle: wiettele häntä sanoilla, että sinä saisit tietää, missä hänen suuri wäkewyytensä on, ja kuinka me hänen woittaisimme, että me saisimme hänen sitoa ja waiwata: ja me jokainen annamme sinulle tuhannen ja sata hopiapenninkiä.

6. Delila sanoi Simsonille: sanos minulle, missä sinun suuri wäkewyytes on, ja millä sinä sidottaisiin ja waiwattaisiin.

7. Simson sanoi hänelle: jos joku sitoo minun seitsemällä wiheriäisellä köydellä, jotka ei wielä ole kuiwuneet, niin minä tulen heikoksi, ja olen niinkuin muutkin ihmiset.

8. Silloin weiwät Philistealaisten päämiehet hänelle seitsemän wiheriäistä köyttä, jotka ei wielä olleet kuiwuneet; ja hän sitoi hänen niillä.

9. Ja he wartioitsiwat häntä salaisesti kammiossa, ja hän sanoi hänelle: Philistealaiset sinun päälles, Simson! niin hän katkaisi köydet, niinkuin rohtiminen lanka katkaistaan, joka liekissä poltettu on. Ja ei saatu tietää, missä hänen wäkewyytensä oli.

10. Taas sanoi Delila Simsonille: katso, sinä wiettelit minua ja wäärin puhuit minun edessäni: sano siis nyt minulle, millä sinä sidottaisiin.

11. Ja hän sanoi hänelle: jos minä sidottaisiin uusilla nuorilla, joilla ei wielä ole mitään tehty, niin minä tulisin heikoksi niinkuin muutkin ihmiset.

12. Niin Delila otti uudet nuorat ja sitoi hänen niillä, sanoen hänelle: Philistealaiset sinun päälles, Simson! Ja he wartioitsiwat häntä salaisesti kammiossa; ja hän katkaisi ne käsiwarsistansa niinkuin langan.

13. Taas Delila sanoi Simsonille: sinä wiettelit wielä nyt minua ja wäärin puhuit minun edessäni: ilmoita minulle, millä sinä sidottaisiin. Hän wastasi häntä: jos sinä palmikoitset seitsemän suortua hiuksia minun päästäni yhteen päärihmaan.

14. Ja koska hän oli kiinnittänyt ne naulaan, sanoi hän hänelle: Philistealaiset sinun päälles, Simson! Niin hän heräsi unestansa, ja weti ulos palmikkonaulan ja päärihman.

15. Hän sanoi hänelle jällensä: kuinka sinä sanot rakastawas minua, koska sinun sydämes ei ole minun kanssani? Kolmasti sinä jo wääryyttelit minun edessäni, ja et ilmoittanut minulle, missä sinun suuri wäkewyytes on.

16. Koska hän päiwä päiwältä waatei häntä sanoillansa ja waiwasi häntä, että hänen sielunsa wäsyi kuolemaan asti,

17. Ilmoitti hän hänelle kaiken sydämensä, sanoen hänelle: minun päähäni ei ole ikänä partaweitsi tullut, sillä minä olen Jumalan Natsir hamasta äitini kohdusta. Jos hiukset ajellaan minun päästäni, niin minun wäkewyyteni menee minusta pois, ja tulen heikoksi niinkuin kaikki muutkin ihmiset.

Tuom. 13:5.

18. Koska Delila näki, että hän ilmoitti hänelle kaiken sydämensä, lähetti hän ja kutsui Philistealaisten päämiehet, sanoen: tulkaat wielä erä, sillä hän ilmoitti minulle kaiken sydämensä. Ja Philistealaisten päämiehet tuliwat hänen tykönsä, ja toiwat rahan käsissänsä.

19. Niin hän antoi hänen maata polweinsa päällä, kutsui yhden, joka ajeli seitsemän hiussuortua hänen päästänsä, ja rupesi häntä waatimaan, ja hänen wäkensä meni hänestä pois.

20. Ja hän sanoi: Philistealaiset sinun päälles, Simson! Koska hän unestansa heräsi, ajatteli hän itsellensä: minä menen ulos niinkuin usein ennenkin, ja kirwotan itseni; ja ei hän tiennyt Herran menneen hänen tyköänsä pois.

21. Waan Philistealaiset ottiwat hänen kiinni, ja puhkasiwat hänen silmänsä, ja weiwät hänen alas Gasaan, ja sitoiwat hänen kaksilla waskikahleilla, jauhamaan wankihuoneessa.

22. Ja hänen hiuksensa rupesiwat taas kaswamaan, sittekuin hän paljaaksi ajeltiin.

23. Koska Philistealaisten päämiehet kokoontuiwat suurta uhria tekemään jumalallensa Dagonille, ja iloitsemaan, sanoiwat he: meidän jumalamme on antanut meille meidän wihollisemme Simsonin meidän käsiimme.

24. Niin myös koska kansa näki hänen, kiittiwät he jumalatansa, sanoen: meidän jumalamme on antanut meille meidän wihollisemme meidän käsiimme, joka meidän maakuntamme häwitti, ja sangen monta meistä tappoi.

25. Koska he juuri sydämestänsä iloitsiwat, sanoiwat he: kutsukaat Simson soittamaan meidän eteemme. Ja he kutsuiwat Simsonin wankihuoneesta, ja hän soitti heidän edessänsä, ja he asettiwat hänen pilaritten wälille.

26. Mutta Simson puhui palweliallensa, joka häntä kädestänsä talutti: anna minun tarttua pilareihin, joidenka päälle huone on wahwistettu, nojatakseni niihin.

27. Ja huone oli täynnä miehiä ja wai=
moja, ja Philistealaisten päämiehet oliwat
kaikki siinä; ja oli myös katon päällä liki
kolme tuhatta miestä ja waimoa, jotka kat=
seliwat Simsonin soittamista.
28. Waan Simson huusi Herran tykö, sa=
noen: Herra, Herra, muista minun pääl=
leni, ja wahwista minua, Jumala, ainoasti
tällä haawalla, että minä kahden minun sil=
mäni tähden kostaisin yhden kerran Philis=
tealaisille. Hebr. 11:32.
29. Ja Simson tarttui kahteen keskimmäi=
seen pilariin, joidenka päälle huone oli wah=
wistettu, ja nojasi niiden päälle, otti yhden
oikiaan, ja toisen wasempaan käteensä.
30. Ja Simson sanoi: minun sieluni kuol=
koon Philistealaisten kanssa. Ja hän no=
jasi wahwasti niiden päälle; ja huone lan=
kesi päämiesten ja kaiken kansan päälle, kuin
siinä oli, että kuolleita, kuin hän tappoi kuol=
lessansa, oli enämpi kuin niitä, kuin hän
eläissänsä tappoi.
31. Niin tuliwat hänen weljensä alas ja
kaikki hänen isänsä huone, ottiwat hänen ja
meniwät ylös, ja hautasiwat hänen Zoran
ja Esthaolin wälille isänsä Manoan hau=
taan. Ja hän tuomitsi Israelia kaksikym=
mentä ajastaikaa. Tuom. 15:20.

17 Luku.

Michan epäjumaluus.

Ja yksi mies oli Ephraimin wuorelta, ni=
meltä Micha.
2. Hän sanoi äitillensä: ne tuhannen ja
sata hopiapenninkiä, jotka sinulta otettiin,
joidenka tähden sinä kirosit ja puhuit minun
korwaini kuullen: katso, ne owat minun ty=
könäni, minä ne otin. Silloin sanoi hänen
äitinsä: siunattu olet sinä, minun poikani,
Herralle.
3. Niin antoi hän äitillensä ne tuhannen
ja sata hopiapenninkiä jälleen. Ja hänen
äitinsä sanoi: minä pyhitin kokonansa sen
rahan Herralle minun kädestäni poikani
edestä, tehdä kaiwettua ja walettua kuwaa;
ja nyt annan minä sinulle sen jällensä.
4. Mutta hän antoi sen rahan äitillensä
jälleen. Ja hänen äitinsä otti kaksi sataa
hopiapenninkiä ja antoi ne hopiasepälle;
hän teki kaiwetun ja waletun kuwan, joka
sitte oli Michan huoneessa.
5. Ja Michalla oli Jumalan huone, ja hän
teki päälliswaatteen ja epäjumalitten kuwat,
ja täytti yhden poikansa käden, ja hän oli
hänen pappinsa. 2 Mos. 28:41.
6. Silloin ei ollut kuningasta Israelissa,
ja itsekukin teki niinkuin heille näkyi hy=
wäksi. Tuom. 18:1. l. 21:25.
7. Mutta yksi nuorukainen oli Judan
Bethlehemistä, Judan sukukunnasta, ja se
oli Lewita, joka oli siellä muukalainen.
Tuom. 18:30, 31.
8. Hän meni Bethlehemistä Judan kau=
pungista waeltamaan, kuhunka hän joutuis.
Ja koska hän tuli Ephraimin wuorelle Mi=
chan huoneen tykö, waeltain,
9. Kysyi Micha häneltä: kustas tulet? Le=
wita wastasi: minä olen Lewita Bethlehe=
mistä Judan maalta, ja waellan, kuhunka
minä parhain taidan.
10. Micha sanoi hänelle: ole minun tykö=
näni. Sinun pitää oleman minun isäni ja
pappini, ja minä annan sinulle wuosi wuo=
delta kymmenen hopiapenninkiä ja määrä=
tyt waatteet ja sinun elatukses; ja Lewita
meni hänen kanssansa.
11. Ja Lewita rupesi olemaan sen miehen
tykönä, ja hän piti sen nuorukaisen niinkuin
yhden pojistansa.
12. Ja Micha täytti Lewitan käden, että
hän oli hänen pappinsa, ja hän asui Michan
huoneessa.
13. Ja Micha sanoi: nyt minä tiedän
Herran minulleni hywää tekewän, että mi=
nulla on Lewita pappina.

18 Luku.

Danin lapset wakowat maan ja wiewät Michan
pyhyydet Laisseen.

Siihen aikaan ei ollut kuningasta Israe=
lissa, ja silloin Danin sukukunta etsei hänel=
lensä perintöä asuaksensa; sillä siihen päi=
wään asti ei ollut yhtään perintöarpaa hä=
nelle langennut Israelin sukukuntain seassa.
Tuom. 1:34. l. 17:6. Jos. 19:40.
2. Ja Danin lapset lähettiwät sukukunnas=
tansa ja ääristänsä wiisi urhoollista sota=
miestä Zorasta ja Esthaolista, wakomaan
maata ja tutkistelemaan sitä, ja sanoiwat
heille: menkäät ja wakokaat maata. Ja he
tuliwat Ephraimin wuorelle Michan huo=
neen tykö, ja yötyiwät sinne. Jos. 19:41.
3. Ja kuin he oliwat Michan perheen ty=
könä, tunsiwat he sen nuoren miehen Lewi=
tan äänen: ja he meniwät hänen tykönsä,
ja sanoiwat hänelle: kuka sinun on tänne
tuonut? mitäs täällä teet? ja mitä sinun
on täällä?
4. Hän wastasi heitä: niin ja niin on Mi=
cha minulle tehnyt, ja hän on palkannut
minun papiksensa.
5. He sanoiwat hänelle: kysy Jumalal=
ta, että me saisimme tietää, jos meidän

tiemme, jota me waellamme, on meille onnellinen.
6. Pappi wastasi heitä: menkäät rauhassa: teidän tienne on Herran edessä, jota te waellatte.
7. Niin meniwät ne wiisi miestä matkaansa ja tuliwat Laiseen, ja näkiwät kansan, jota siellä oli, asuwan surutoinna Zidonealaisten tawan jälkeen, lewollisesti ja surutoinna: ja ei yksikään ollut, joka heitä waiwasi sillä maalla, eikä myös heillä ollut yhtäkään isäntää; ja oliwat kaukana Zidonealaisista, ja ei heillä ollut mitäkään yhdenkään ihmisen kanssa tekemistä.
8. Ja he tuliwat weljeinsä tykö Zoraan ja Esthaoliin. Ja heidän weljensä sanoiwat heille: kuinka teidän asianne on?
9. He sanoiwat: nouskaat, käykäämme ylös heidän tykönsä; sillä me olemme katselleet maan, ja katso, se on sangen hywä: sentähden rietkäät teitänne, ja älkäät olko hitaat menemään ja omistamaan maata.
10. Koska te tulette, niin te löydätte suruttoman kansan, ja maa on itsestänsä lawia; sillä Jumala on antanut sen teidän käsiinne, sen paikan, jossa ei mitään puutu, kuin maan päällä on.
11. Niin meni Danin sukukunnasta, Zorasta ja Esthaolista, kuusi sataa miestä, hywin warustettuna sota-aseilla,
12. Ja meniwät sinne ylös, ja sioittiwat heitänsä Judan KiriatJearimiin: siitä kutsutaan se paikka Danin leiriksi tähän päiwään asti; katso, se on KiriatJearimin takana. Tuom. 13:25.
13. Ja sieltä meniwät he Ephraimin wuorelle, ja tuliwat Michan huoneen tykö.
14. Niin puhuiwat ne wiisi miestä, jotka läksiwät Laisen maata wakomaan, ja sanoiwat weljillensä: ettekö te tiedä, että näissä huoneissa on päälliswaate, pyhyys, kuwat ja epäjumalat? Nyt ajatelkaat, mitä te teette.
15. Ja he poikkesiwat sinne, ja tuliwat sen nuoren miehen Lewitan huoneeseen, joka oli Michan huoneessa, ja terwehtiwät häntä ystäwällisesti.
16. Mutta ne kuusi sataa miestä sota-aseilla warustettua, jotka oliwat Danin lapsista, seisoiwat portin edessä.
17. Ja ne wiisi miestä, jotka oliwat menneet wakomaan maata, meniwät ylös ja tuliwat sinne sisälle, ja ottiwat kuwan, päälliswaatteen, pyhyyden ja epäjumalan. Ja pappi seisoi portin edessä niiden kuuden sadan sota-aseilla warustettuin tykönä.
18. Kuin ne oliwat tulleet Michan huoneeseen ja ottiwat kuwan, päälliswaatteen, pyhyyden ja epäjumalat, sanoi pappi heille: mitä te teette?
19. He wastasiwat häntä: ole wait ja pidä suus kiinni, ja tule meidän kanssamme, ja ole meidän isämme ja pappimme: onko se parempi, ettäs olet pappi yhden miehen huoneessa, kuin koko sukukunnassa Israelissa?
20. Ja papin mieli oli hywä, ja otti sekä päälliswaatteen, pyhyyden ja kuwan, ja meni kansan keskelle.
21. Ja kuin he käänsiwät itsensä ja meniwät matkaansa, asettiwat he pienet lapset ja karjan ja kaikkein kalliimmat kuin heillä oliwat, menemään edellänsä.
22. Koska he oliwat taamma joutuneet Michan huoneesta, kokountuiwat ne miehet, jotka niissä huoneissa oliwat, kuin oliwat Michan huoneen tykönä, ja ajoiwat Danin lapsia takaa,
23. Ja huusiwat Danin lapsille; ja he käänsiwät kaswonsa, ja sanoiwat Michalle: mitä sinun on, ettäs niin huudat?
24. Hän wastasi: te olette ottaneet minun jumalani, jotka minä tehnyt olen, ja papin, ja menneet matkaanne: ja mitä minulla nyt enämpi on? Ja te sanotte wielä sitte minulle: mikä sinun on?
25. Mutta Danin lapset sanoiwat hänelle: älä anna sinun ääntäs kuulua meidän tykönämme, ettei wihaiset miehet lankeaisi teidän päällenne, ja sinä hukutat sinun sielus ja sinun huonees sielut.
26. Niin Danin lapset meniwät matkaansa. Ja kuin Micha näki heidän häntä wäkewämmäksi, käänsi hän itsensä ja palasi huoneeseensa.
27. Mutta he ottiwat sen kuin Micha tehnyt oli ja papin kuin hänellä oli, ja tuliwat Laiseen, lewollisen ja suruttoman kansan päälle, ja löiwät heitä miekan terällä, ja polttiwat kaupungin. Jos. 19:47.
28. Ja ei yksikään ollut, joka heitä autti, sillä he oliwat kaukana Zidonista, ja ei ollut heillä kenenkään kanssa tekemistä: ja he oliwat siinä laaksossa, joka on BethRehobin tykönä; niin rakensiwat he kaupungin, ja asuiwat siinä;
29. Ja kutsuiwat kaupungin nimen Dan, isänsä Danin nimeltä, joka Israelista oli ennen syntynyt, waikka se kaupunki kutsuttiin muinoin Lais.
30. Ja Danin lapset paniwat heillensä sen kuwan ylös, ja Jonathan Gersonin poika, Manassen pojan, ja hänen poikansa oliwat

papit Danitain sukukunnassa, siihen asti
että he wietiin wankina maalta pois.
Tuom. 17:10. 1 Kun. k. 12:28, 30. 2 Kun. k. 17:23.
31. Ja paniwat keskellensä Michan kuwan,
jonka hän tehnyt oli, niinkauwan kuin Ju=
malan huone oli Silossa.

19 Luku.

Lewitan jalkawaimo. Gibeonin huoruus.

Siihen aikaan ei ollut kuningasta Israe=
lissa, ja yksi Lewita oli muukalainen Eph=
raimin wuoren reunalla, ja otti hänellensä
jalkawaimon emännäksensä Judan Bethle=
hemistä. Tuom. 18:1.
2. Ja kuin hänen jalkawaimonsa teki huo=
rin hänen tykönänsä, juoksi hän hänen ty=
köänsä isänsä majaan Judan Bethlehemiin,
ja oli siellä neljä kuukautta.
3. Ja hänen miehensä matkusti hänen pe=
räänsä, puhuttelemaan häntä ystäwällisesti
ja palauttamaan tykönsä. Ja hänellä oli
yksi palwelia ja kaksi aasia myötänsä. Ja
hän wei hänen isänsä huoneeseen. Ja kuin
waimon isä näki hänen, tuli hän iloiseksi ja
meni häntä wastaan.
4. Ja hänen appensa, waimon isä, pidätti
hänen, että hän wiipyi hänen tykönänsä
kolme päiwää; he söiwät ja joiwat, ja oli=
wat siinä yötä.
5. Neljäntenä päiwänä oliwat he warhain
ylhäällä, ja hän nousi ja tahtoi matkaan
lähteä, niin sanoi waimon isä wäwyllensä:
wahwista sinun sydämes leiwän palalla, ja
menkäät sitte.
6. Ja he istuiwat, söiwät ja joiwat toinen
toisensa kanssa. Niin sanoi waimon isä hä=
nelle: ole tässä yötä, ja iloita sinun sydämes.
7. Mutta hän nousi waeltamaan. Waan
hänen appensa waatei häntä, että hän oli
siinä sen yön.
8. Wiidentenä päiwänä oli hän aamulla
warhain ylhäällä waeltamaan, ja waimon
isä sanoi: wirwota sydämes; ja hän wii=
wytti hänen siihen asti että päiwä kului, ja
he söiwät toinen toisensa kanssa.
9. Ja mies nousi lähtemään matkaan jal=
kawaimonsa ja palweliansa kanssa, mutta
hänen appensa, waimon isä, sanoi hänelle:
katsos, päiwä on kulunut ja ehtoo on kä=
sissä, olkaat tässä yötä; katso, tässä on sinul=
la oltawa wielä nyt tämä päiwä, ole tässä
yö, että sydämes tulis iloiseksi. Nouskaat
aamulla warhain matkallenne ja matkusta=
kaat majoillenne.
10. Mutta ei mies ollut yötä, waan nousi
ja meni matkaansa, ja lähestyi Jebusta, se
on Jerusalem, ja kaksi hänen aasiansa kan=
nattaen kuormaa, ja hänen jalkawaimonsa
hänen kanssansa.
11. Kuin he tuliwat Jebukseen asti, oli
päiwä paljon kulunut, ja palwelia sanoi
isännällensä: poiketkaamme Jebusealaisten
kaupunkiin, ja olkaamme yötä siinä.
12. Mutta hänen isäntänsä sanoi hänelle:
en minä mene outoon kaupunkiin, jotka ei
ole Israelin lapsista: waan käykäämme
edespäin Gibeaan asti.
13. Ja sanoi palweliallensa: käy wahwas=
ti, että me johonkuhun paikkaan tulisimme,
yötä pitämään Gibeaan taikka Ramaan.
14. Ja he meniwät, ja waelsiwat, ja au=
rinko joutui heiltä kowin alas läsnä Gibea=
ta, joka on BenJaminissa.
15. Ja he meniwät Gibeaan olemaan yö=
tä. Kuin hän sinne tuli, istui hän kaupun=
gin kujalle; sillä ei siinä ollut yksikään, joka
heidän otti yöksi huoneeseensa.
16. Ja katso, yksi wanha mies tuli pellol=
ta ehtoona töistänsä, joka myös itse oli Eph=
raimin wuorelta, ja oli Gibeassa muukalai=
nen. Mutta sen paikan kansa oliwat Jemi=
nin lapset.
17. Ja kuin hän nosti silmänsä, näki hän
oudon miehen kaupungin kujalla; ja sanoi
wanha mies hänelle: kuhunka sinä tahdot?
ja kusta sinä tulet?
18. Hän wastasi häntä, sanoen: me olem=
me tulleet Judan Bethlehemistä ja menem=
me Ephraimin wuoren reunalle, josta minä
olen kotoisin, ja waelsin Judan Bethlehe=
miin, waan nyt minä menen Herran huo=
neeseen: ja ei yksikään minua huoneeseen
korjaa.
19. Meillä on olkia ja heiniä meidän aa=
seillemme, ja leipää ja wiinaa minulleni ja
sinun piialles, ja palwelialle, kuin sinun
palwelias kanssa on: niin ettei meiltä mi=
tään puutu.
20. Wanha mies sanoi: rauha olkoon
sinulle! kaikkia mitä sinä puutut, on minul=
la; ainoasti älä ole tässä kujalla yötä.
21. Ja hän wei hänen huoneeseensa, ja
antoi aasein heiniä; ja he pesiwät jalkansa,
söiwät ja joiwat.
22. Ja kuin he rupesiwat sydämestä iloit=
semaan, ja katso, kaupungista tuliwat ilkiät
miehet, ja piirittiwät huoneen, ja löiwät
owen päälle, ja sanoiwat sille wanhalle mie=
helle, perheen isännälle: anna se mies tänne
ulos, joka sinun huoneesees on tullut, että
me hänen tuntisimme. 1 Mos. 19:4, 5.
5 Mos. 13:13. 2 Sam. 16:11. Hos. 9:9. l. 10:9.
23. Mutta perheen isäntä meni heidän ty=

könsä, ja sanoi heille: ei niin, hywät weljeni, älkäät tehkö tätä pahaa tekoa, että tämä mies on tullut minun huoneeseeni, älkäät tehkö niin suurta tyhmyyttä.
24. Katso, minulla on tytär, joka wielä neitsy on, ja tällä on yksi jalkawaimo, nämät minä tuon teille waiwataksenne heitä ja tehdäksenne heille, mitä te tahdotte; mutta tätä miestä wastaan älkäät osottako niin kauhiata pahaa tekoa. 1 Mos. 19:8.
25. Mutta miehet ei tahtoneet häntä kuulla; niin otti mies jalkawaimonsa ja talutti hänen ulos heidän tykönsä, jonka he tunsiwat, ja käyttiwät itsensä häpiällisesti hänen kanssansa kaiken yösen aina huomeniseen asti; ja päiwän koittaissa päästiwät he hänen menemään.
26. Silloin tuli waimo wähää ennen auringon nousemata sen huoneen owen eteen, jossa hänen isäntänsä makasi, lankesi maahan ja makasi siinä walkiaan päiwään asti.
27. Koska hänen isäntänsä huomeneltain nousi, awasi hän huoneen owen, ja meni ulos mielestänsä matkallensa; ja katso, hänen jalkawaimonsa oli langennut maahan owen eteen, ja hänen kätensä oli kynnyksellä.
28. Ja hän sanoi hänelle: nouse ja käykäämme; mutta ei hän mitään wastannut; niin otti hän hänen aasinsa päälle, walmisti itsensä, ja matkusti kotiansa.
29. Koska hän kotiansa tuli, otti hän weitsen ja jakoi jalkawaimonsa kahteentoistakymmeneen kappaleeseen kaikki lihoinensa ja luinensa, ja lähetti sen kaikkiin Israelin maan rajoihin.
30. Ja kaikki kuin sen näkiwät, sanoiwat he: senkaltaista ei ole ikänä ennen tapahtunut eikä nähty, siitä päiwästä kuin Israelin lapset tuliwat Egyptin maalta niin tähän päiwään asti. Ajatelkaat nyt itsellänne tästä asiasta wisusti, pitäkäät neuwoa ja puhukaat.

20 Luku.

BenJaminin sukukunta woittaa ja lyödään.

Ja kaikki Israelin lapset läksiwät ulos, ja kokosiwat heitänsä joukkoon niinkuin yksi mies, Danista BerSebaan asti, ja Gileadin maasta niin Herran tykö Mitspaan. Tuom. 11:11.
2. Ja kaiken kansan päämiehet, kaikki Israelin sukukunnat seisoiwat Jumalan kansan seurakunnassa, neljäsataa tuhatta miekan wetäwätä jalkamiestä.
3. Ja BenJaminin lapset saiwat kuulla Israelin lapset menneeksi ylös Mitspaan. Ja Israelin lapset sanoiwat: sanokaat, kuinka tämä pahateko on tapahtunut?
4. Niin wastasi Lewita, sen tapetun waimon mies, ja sanoi: minä tulin Gibeaan, joka on BenJaminissa, ja minun jalkawaimoni yöksi. Hos. 10:9.
5. Ja Gibean asuwaiset nousiwat minua wastaan ja piirittiwät minun yöllä huoneessa, jossa minä olin, ja tahtoiwat tappaa minun, ja häwäisiwät minun jalkawaimoni, että hän kuoli. Tuom. 19:22, 2c.
6. Niin minä otin jalkawaimoni ja jaoin kappaleiksi, ja lähetin ne kaikkiin Israelin maan rajoihin; että he tekiwät häpiällisen ja kauhian työn Israelissa.
7. Katso, te olette kaikki Israelin lapset tässä, pitäkäät neuwoa ja tehkäät jotain tähän asiaan.
8. Niin kaikki kansa nousi niinkuin yksi mies, ja sanoi: älkään meistä yksikään menkö majaansa, eikä kenkään poiketko huoneeseensa;
9. Mutta sen me nyt teemme Gibeata wastaan, me heitämme arpaa häntä wastaan;
10. Ja otamme kymmenen miestä sadasta ja sata tuhannesta ja tuhannen kymmenestä tuhannesta, kaikista Israelin sukukunnista, ottamaan kansalle rawintoa, tulemaan ja tekemään Gibealle, joka BenJaminissa on, kaiken sen hulluuden jälkeen, kuin he owat tehneet Israelissa.
11. Niin kokosiwat heitänsä kaikki Israelin miehet kaupunkiin, niinkuin yksi mies, ja tekiwät liiton keskenänsä.
12. Ja Israelin sukukunnat lähettiwät miehiä kaikkein BenJaminin sukukuntain tykö, ja käskiwät heille sanoa: mikä pahateko tämä on, joka teidän seassanne on tapahtunut?
13. Antakaat siis nyt ne ilkiät miehet Gibeasta meidän tappaaksemme ja ottaaksemme pahuutta Israelista pois. Mutta BenJaminin lapset ei tahtoneet kuulla weljeinsä Israelin lasten ääntä. Hos. 9:9.
14. Waan BenJaminin lapset kokosiwat heitänsä kaupungeista Gibeaan, menemään ulos sotaan Israelin lapsia wastaan.
15. Ja oliwat sinä päiwänä luetut BenJaminin lapset kaupungeista kuusikolmatta kymmentä tuhatta miestä, jotka miekkaa wetiwät ulos, ilman Gibean asuwaisia, joita oli seitsemän sataa walittua miestä.
16. Ja kaiken sen kansan seassa oli seitsemän sataa walittua miestä, jotka oliwat wasenkätiset, ja taisiwat kaikki nämät lingolla osata hiuskarwaan, niin ettei he häirähtäneet.

17. Mutta Israelin miehiä, ilman BenJamitaita, oli neljä sataa tuhatta, jotka miekkaa wetiwät ulos, ja oliwat kaikki wahwat sotamiehet.

18. Ja Israelin lapset nousiwat ja meniwät Jumalan huoneeseen, ja kysyiwät Jumalalta, sanoen: kuka menee meidän edellämme alkamaan sotaa BenJaminin lapsia wastaan? Herra sanoi: Judan pitää alkaman.

19. Ja Israelin lapset nousiwat aamulla, ja sioittiwat itsensä Gibean eteen.

20. Israelin miehet meniwät sotaan BenJaminin kanssa, ja Israelin miehet sääsiwät sodan heitä wastaan Gibeassa.

21. Ja BenJaminin lapset läksiwät Gibeasta, ja löiwät sinä päiwänä Israelista kaksi kolmattakymmentä tuhatta miestä kedoon.

22. Ja Israelin kansan miehet wahwistiwat heitänsä ja walmistiwat itsensä taas sotimaan siinä paikassa, jossa he oliwat ensimäisenäkin päiwänä walmiit.

23. Ja Israelin lapset meniwät ylös, ja itkiwät Herran edessä ehtooseen asti, ja kysyiwät Herralta, sanoen: pitääkö meidän enämpi menemän sotimaan BenJaminin lasten, meidän weljeimme kanssa? Herra sanoi: menkäät heitä wastaan.

24. Ja koska Israelin lapset käwiwät edes toisena päiwänä BenJaminin lapsia wastaan;

25. Niin BenJamitat läksiwät Gibeasta toisena päiwänä heitä wastaan, ja löiwät wielä nyt kahdeksantoistakymmentä tuhatta miestä Israelin lapsista maahan, jotka kaikki miekkaa wetiwät ulos.

26. Silloin meniwät kaikki Israelin lapset ja kaikki kansa ylös, ja tuliwat Jumalan huoneeseen, itkiwät ja oleskeliwat siellä Herran edessä, ja paastosiwat sen päiwän ehtooseen asti, ja uhrasiwat polttouhria ja kiitosuhria Herran edessä.

27. Ja Israelin lapset kysyiwät Herralta; ja Jumalan liiton arkki oli siihen aikaan siellä.

28. Ja Pinehas Eleatsarin poika, Aaronin pojan, seisoi hänen edessänsä sillä ajalla, ja sanoi: pitääkö meidän enämpi menemän sotimaan BenJaminin lapsia meidän weljiämme wastaan, taikka pitääkö meidän lakkaaman? Herra sanoi: menkäät sinne, huomenna minä annan heidän teidän käsiinne.

Jos. 22:13, 30. l. 24:33.

29. Ja Israelin lapset paniwat wäijytyksen joka taholta Gibean ympärille.

30. Ja Israelin lapset meniwät kolmantena päiwänä BenJaminin lapsia wastaan, ja asettiwat heitänsä Gibeata wastaan, niinkuin he ennenkin kaksi kertaa tekiwät.

31. Niin meniwät BenJaminin lapset kansaa wastaan, ja erousiwat kaupungista, rupesiwat lyömään ja haawoittamaan monikahtoja kansasta, niinkuin ennenkin niillä kahdella erällä, kedolla kahden tien päällä, joista yksi menee BethEliin ja toinen Gibeaan, liki kolmekymmentä miestä Israelista.

32. Niin BenJaminin lapset sanoiwat: he owat lyödyt meidän edessämme niinkuin ennenkin. Waan Israelin lapset sanoiwat: paetkaamme ja houkutelkaamme heitä kaupungista ulos teiden päälle.

33. Niin nousiwat kaikki miehet Israelista, jokainen siastansa, ja asettiwat heitänsä BaalThamariin; ja Israelin wäijyjät nousiwat siastansa Gabaan luolasta.

34. Ja kymmenen tuhatta walittua miestä kaikesta Israelista tuli Gibeata wastaan, ja sota tuli sangen raskaaksi; mutta ei ne tienneet heillensä onnettomuutta lähestywän.

35. Ja Herra löi BenJaminin Israelin edestä niin että Israelin lapset sinä päiwänä löiwät wiisikolmattakymmentä tuhatta ja sata miestä BenJaminista, jotka kaikki miekkaa wetiwät ulos.

36. Mutta koska BenJaminin lapset näkiwät heitänsä lyödyksi, antoiwat Israelin miehet heille siaa: sillä he uskalsiwat wäijytyksensä päälle, jotka he oliwat asettaneet liki Gibeata.

37. Ja wäijyjät myös kiiruhtiwat itsensä, karkasiwat Gibeaan, meniwät ja löiwät koko kaupungin miekan terällä.

38. Ja Israelin miehillä oli määrätty aika keskenänsä wäijyjitten kanssa, lyödä heitä miekalla, koska sawu nousi kaupungista.

39. Koska Israelin miehet käänsiwät itsensä sotaan, ja BenJamitat rupesiwat lyömään ja haawoittamaan Israelia, liki kolmekymmentä miestä, niin he sanoiwat: tosin he owat lyödyt meiltä, niinkuin entisessäkin tappeluksessa.

40. Niin rupesi sawu käymään kohdastansa kaupungista ylös, ja BenJamitat palasiwat takaperin, ja katso, koko kaupunki käwi ylös taiwasala.

41. Ja Israelin miehet käänsiwät itsensä, ja BenJaminin miehet hämmästyiwät; sillä he näkiwät, että heille onnettomuus lähestyi.

42. Ja he käänsiwät itsensä Israelin miesten edessä korwen tielle; mutta sota saawutti heidän: sitälikin ne kuin kaupungeista oliwat, surmasiwat he siellä.

43. Ja ne piirittiwät BenJaminin, ja
ajoiwat takaa Menuaan asti, ja tallasiwat
niitä Gibean kohdalla, auringon ylönemistä
päin.
44. Ja BenJaminista lankesi kahdeksan=
toistakymmentä tuhatta miestä, jotka kaikki
oliwat wahwat sotamiehet.
45. Niin käänsiwät he itsensä ja pakeniwat
korpeen päin Rimmonin wuorelle, mutta
sillä tiellä löiwät he wiisi tuhatta miestä,
ja ajoiwat heitä takaa Gideoniin asti, ja
löiwät heistä kaksi tuhatta miestä.
46. Ja kaikki kuin sinä päiwänä BenJa=
minista lankesiwat, oliwat wiisi kolmatta=
kymmentä tuhatta miestä, jotka miekkaa we=
tiwät ulos, ja oliwat kaikki wahwat sota=
miehet.
47. Ainoasti kuusi sataa miestä käänsi it=
sensä ja pakeni jälleen korpeen Rimmonin
wuorelle, ja jäiwät Rimmonin wuorelle
neljäksi kuukaudeksi. Tuom. 21:13.
48. Ja Israelin lapset tuliwat jällensä
BenJaminin lasten tykö, ja löiwät ne kau=
pungista miekan terällä, sekä kansan että
eläimet, ja kaikki mitä he löysiwät; ja kaikki
kaupungit, kuin he löysiwät, polttiwat he
tulella.

21 Luku.

BenJaminin lapset saawat emäntiä Jabista ja Silosta.

Ja Israelin miehet oliwat wannoneet
Mitspassa, ja sanoneet: ei yksikään meistä
pidä tytärtänsä antaman BenJamitaille
emännäksi.
2. Ja kansa tuli Jumalan huoneeseen, ja
oli siellä Jumalan edessä ehtooseen asti; ja
he korottiwat äänensä ja itkiwät katkerasti,
3. Ja sanoiwat: O Herra Israelin Ju=
mala, miksi tämä tapahtui Israelissa, että
tänäpänä on yksi sukukunta wähentynyt?
4. Ja toisena päiwänä nousi kansa war=
hain, ja rakensi siihen altarin, ja uhrasi
polttouhria ja kiitosuhria. 1 Kun. k. 8:64.
5. Ja Israelin lapset sanoiwat: kuka on
kaikista Israelin sukukunnista, joka ei tänne
ole tullut kansan kanssa Herran eteen? Sillä
suuri wala oli tehty, että se joka ei tullut
Herran tykö Mitspaan, hänen piti totisesti
kuoleman.
6. Ja Israelin lapset katuiwat weljensä
BenJaminin tähden, ja sanoiwat: tänäpänä
on yksi sukukunta Israelissa wähetty.
7. Ja kuinka me käytämme itsemme heidän
kanssansa, että ne, kuin jääneet owat, saisi=
wat emäntiä? sillä me olemme wannoneet
Herran kautta, ettemme anna heille emäntiä
meidän tyttäristämme.
8. Ja he sanoiwat: kuka on Israelin suku=
kunnasta, joka ei ole tänne tullut Herran
tykö Mitspaan, ja katso, ei ole yksikään ollut
leirissä kansan seassa Jabeksesta Gileadissa.
9. Ja kansa luettiin: ja katso, ei ollut siellä
yhtäkään Jabeksen asuwata Gileadista.
10. Niin he lähettiwät sinne kansasta kaksi=
toistakymmentä tuhatta sotamiestä ja käski=
wät heitä, sanoen: menkäät ja lyökäät Ja=
beksen asuwaiset Gileadissa miekan terällä
waimoinensa ja lapsinensa.
11. Mutta niin pitää teidän tekemän: kai=
ken miehen puolen ja kaikki waimot, kuin
miesten kanssa owat maanneet, pitää teidän
tappaman. 4 Mos. 31:17.
12. Ja he löysiwät Jabeksen asuwaisista
Gileadissa neljäsataa piikaa, kuin neitseet
oliwat ja ei olleet yhdenkään miehen tykönä
maanneet; ne weiwät he Silon leiriin, joka
on Canaan maassa.
13. Niin koko kansa lähetti matkaan ja
käski sanoa BenJaminin lapsille, jotka oli=
wat Rimmonin kalliolla, ja kutsuiwat heitä
ystäwällisesti. Tuom. 20:47.
14. Niin BenJaminin lapset tuliwat sil=
loin jälleen, ja he antoiwat heille emäntiä
niistä, kuin he oliwat jättäneet elämään Ja=
beksen waimoista Gileadissa: ja ei niinkään
heille täytynyt.
15. Niin kansa katui BenJaminin tähden,
että Herra oli lowen tehnyt Israelin suku=
kunnissa.
16. Ja kansan wanhimmat sanoiwat:
kuinka me teemme, että ne jääneet saisiwat
myös emäntiä? sillä waimowäki BenJami=
nissa on hukutettu. 4 Mos. 11:16.
17. Ja sanoiwat: heidän pitää kuitenkin
nautitseman perimisensä, kuin jääneet owat
BenJaminista, ettei yksikään sukukunta Is=
raelista häwitettäisi.
18. Ja en me taida antaa heille meidän
tyttäritämme emännäksi; sillä Israelin lap=
set owat wannoneet ja sanoneet: kirottu ol=
koon se, joka BenJamitaille emännän antaa.
19. Ja he sanoiwat: katso, Herran joka=
wuotinen juhlapäiwä on Silossa, joka on
BethElistä pohjaiseen päin auringon ylö=
nemistä wastaan, BethElin tieltä niin Si=
chemiin, ja Libanonista länteen päin.
20. Ja he käskiwät BenJaminin lapsille,
ja sanoiwat: menkäät ja wäijykäät wiina=
mäissä.
21. Ja koska te näette Silon tyttäret käy=
wän ulos hyppyyn, niin juoskaat kiiruusti
wiinamäistä, ja ottakaat jokainen teillenne

Silon tyttäristä emännän, ja menkäät BenJaminin maalle. 2 Mos. 15:20. 1 Sam. 18:6.

22. Koska heidän isänsä taikka weljensä tulewat walittamaan meidän eteemme, niin me sanomme heille: olkaat heille armiaat, sillä en me ole ottaneet heille emäntätä sodalla; mutta ette tahtoneet heille antaa: tämä on teidän synne.

23. BenJaminin lapset tekiwät niin ja ottiwat hyppyistä heidän lukunsa jälkeen waimot ryöwyydellä, ja meniwät pois ja asuiwat perinnössänsä, rakensiwat kaupungeita ja asuiwat niissä.

24. Israelin lapset meniwät myös sieltä pois silloin, itsekukin sukukuntansa ja lankoutensa tykö, ja meniwät sieltä itsekukin perimiseensä.

25. Silloin ei ollut kuningasta Israelissa, waan jokainen teki niinkuin hänelle näkyi oikein olewan. Tuom. 17:6. l. 18:1.

Ruthin Kirja.

1 Luku.

EliMelechin waellus, pojat, miniät ja kuolema. Naemin ja Ruthin matkustaminen.

Ja tuomaritten hallitessa oli kallis aika maalla, ja yksi mies meni waeltamaan Judan Bethlehemistä Moabitain maalle, hän ja hänen emäntänsä ja kaksi hänen poikaansa.

2. Hänen nimensä oli EliMelech, ja hänen emäntänsä nimi oli Naemi, ja hänen kahden poikansa nimi Mahlon ja Chilion, he oliwat Ephratilaiset Judan Bethlehemistä. Ja koska he tuliwat Moabitain maalle, pysyiwät he siellä.

3. Ja EliMelech Naemin mies kuoli, ja hän jäi jälkeen kahden poikansa kanssa.

4. He naiwat Moabitain waimoja: yhden nimi oli Orpah, ja sen toisen nimi Ruth, ja asuiwat siellä liki kymmenen ajastaikaa.

5. Ja kuoliwat myös molemmat, sekä Mahlon että Chilion, ja se waimo jäi jälkeen kahdesta pojastansa ja miehestänsä.

6. Ja hän nousi miniöinensä ja palasi Moabitain maalta; sillä hän oli kuullut Moabitain maalla ollessansa, että Herra oli etsinyt kansaansa ja antanut heille leipää.

7. Ja hän läksi pois siitä paikasta, kuin hän oli ollut, molempain miniöittensä kanssa; ja koska he matkustiwat tiellä palataksensa Judan maalle,

8. Sanoi Naemi kahdelle miniällensä: menkäät ja palatkaat kukin teidän äiteinne huoneeseen: tehköön Herra teille laupiuden, niinkuin te olette niille kuolleille ja minulle tehneet!

9. Herra antakoon teidän löytää lewon kummankin hänen miehensä huoneessa! Ja hän suuta antoi heidän, ja he korottiwat äänensä ja itkiwät.

10. Ja sanoiwat hänelle: me käymme kanssas sinun kansas tykö.

11. Mutta Naemi sanoi: palatkaat, minun tyttäreni: miksi te tahdotte minun kanssani käydä? kuinka minä taidan lapsia saada minun kohdussani teille miehiksi? 5 Mos. 25:5.

12. Palatkaat, minun tyttäreni, ja menkäät, sillä minä olen ylön wanha miestä ottamaan; ja waikka minä sanoisin: se on toiwottawa, että minä ottaisin tänä yönä itselleni miehen ja synnyttäisin poikia,

13. Kuinka te odottaisitte niin kauwan, kuin ne suureksi tulisiwat? Ja kuinka te taidatte wiiwyttää, ettette ota miestä? Ei, minun tyttäreni: sillä minä suuresti murehdin teidän tähtenne, ja Herran käsi on sattunut minuun.

14. Niin he korottiwat äänensä ja itkiwät wielä hartaammasti; ja Orpah antoi suuta anoppinsa, waan Ruth rippui hänessä.

15. Mutta hän sanoi hänelle: katsos, sinun kälys on palannut omaistensa tykö ja jumalittensa tykö: palaja myös sinä kälys kanssa!

16. Ruth wastasi: älä minulle sitä puhu, että minä luowun sinusta ja palajan pois tyköäs; sillä kuhunka sinä menet, sinne myös minä menen, ja kussa sinä yödyt, siellä tahdon myös minä yötä olla: sinun kansas on minun kansani, ja sinun Jumalas on minun Jumalani.

17. Kussa sinä kuolet, siellä minä myös tahdon kuolla, ja itseni haudattaa antaa. Herra tehköön minulle sen ja sen, jos ei ainoastansa kuolema eroita meitä!

18. Koska hän näki hänen täydellä mielellä häntänsä seuraawan, lakkasi hän sitä puhumasta hänen kanssansa.

19. Ja he matkustiwat kahden Bethlehemiin asti. Ja koska he tuliwat Bethlehe-

niin, liikkui koko kaupunki heidän tähtensä, ja sanoiwat: onko tämä Naemi?
20. Mutta hän sanoi heille: älkäät minua kutsuko Naemi, waan kutsukaat minua Mara; sillä kaikkiwaltias on minun suuresti surullisetsi tehnyt.
21. Täysinäisnä minä täältä läksin, waan Herra antoi minun tyhjänä palata. Miksi te siis kutsutte minua Naemi? sillä Herra on minun alentanut, ja kaikkiwaltias on minua waiwannut.
22. Ja niin palasi Naemi, ja Ruth Moabitalainen hänen miniänsä palasi hänen kanssansa Moabitain maalta; ja he tuliwat Bethlehemiin ohran leikkaamisen alussa.

2 Luku.

Ruth poimii tähkäpäitä Boaksen pellolla.

Oli myös Naemin miehen lanko, jalo woimallinen mies, EliMelechin suwusta; ja hänen nimensä oli Boas. Matth. 1:5.
2. Ja Ruth Moabitalainen sanoi Naemille: salli minun mennä pellolle sen perässä päitä noukkimaan, jonka edessä minä löydän armon. Sanoi hän hänelle: mene, minun tyttäreni. 3 Mos. 19:9. l. 23:22.
3. Ja hän meni ja pääsi noukkimaan pellolle elonleikkaajitten jälkeen, ja se pelto, johon hän osaantui, oli Boaksen perintöosa, joka oli EliMelechin suwusta.
4. Ja katso, Boas tuli Bethlehemistä ja sanoi elonleikkaajille: Herra olkoon teidän kanssanne. Ja he sanoiwat hänelle: Herra siunatkoon sinua.
5. Ja Boas sanoi palweliallensa, elonleikkaajitten teettäjälle: kenenkä tämä piika on?
6. Ja palwelia, elonleikkaajitten teettäjä, wastasi ja sanoi: se on Moabitalainen piika, joka tuli Naemin kanssa Moabitain maalta,
7. Ja hän sanoi: anna minun noukkia ja koota lyhdetten wälillä elonleikkaajitten perässä. Ja hän on tullut ja seisonut aamusta niin tähän asti, ja ei ole waan wähän aikaa huoneessa ollut.
8. Ja Boas sanoi Ruthille: kuules minua minun tyttäreni. Älä mene muiden pellolle poimimaan, älä myös tästä lähde, mutta ole tässä minun piikaini kanssa.
9. Katso wisusti, kulla pellolla he eloa ottawat, ja seuraa heitä: minä sanoin palwelioilleni, ettei yksikään sinua wahingoitse. Ja jos sinä janoat, niin mene astiaiden tykö ja juo siitä, kuin minun palweliani owat ammuntaneet.
10. Ja hän lankesi kaswoillensa ja kumarsi itsensä maahan, ja sanoi hänelle: minkätähden olen minä löytänyt armon sinun kaswois edessä, että tunnet minun, joka kuitenkin olen muukalainen?
11. Boas wastasi, ja sanoi hänelle: minulle ilmoitettiin kaikki, mitäs tehnyt olet sinun anopilles, sittekuin sinun miehes kuoli: ettäs jätit sinun isäs ja äitis, ja isäs maan, ja matkustit kansan tykö, jota et sinä ennen tuntenut.
12. Herra maksakoon sinulle sinun työs, ja sinun palkkas olkoon täydellinen Herran Israelin Jumalan tykönä, jonka tykö sinä olet tullut, turwaamaan hänen siipeinsä ala!
13. Hän sanoi: anna minun löytää armo sinun kaswois edessä, minun herrani; sillä sinä olet lohduttanut minua, ja olet puhutellut sinun piikaas suloisesti, waikka en minä ole niinkuin joku sinun piioistas.
14. Boas sanoi jälleen hänelle: koska ruuan aika joutuu, niin tule tänne, syö leipää ja kasta palas etikkaan. Niin hän istui elonleikkaajitten wiereen, ja hän antoi hänelle kuiwatuita tähkäpäitä, hän söi ja rawittiin, ja jätti jotakin tähteeksi.
15. Koska hän nousi poimimaan, käski Boas palwelioitansa, ja sanoi: sallikaat hänen poimia lyhdetten keskellä, ja älkäät häntä häwäiskö.
16. Waristelkaat myös sitomista läpimitten hänelle, ja jättäkäät siihen, että hän ne poimis, ja älkään yksikään häntä nuhdelko!
17. Niin poimi hän pellolla ehtooseen asti, ja hän tappoi ne poimitut; ja oli liki yksi epha ohria.
18. Ja hän kantoi ne ja wei kaupunkiin, ja osotti anopillensa, mitä hän oli poiminut. Toi myös ne ruuan tähteet, joista hän oli itsensä rawinnut, ja antoi hänelle.
19. Silloin sanoi hänen anoppinsa hänelle: kussas olet poiminut tänäpänä, ja kussas olet työtä tehnyt? Siunattu olkoon se, kuin sinun tuntenut on! Ja hän ilmoitti anopillensa, kenenkä tykönä hän työtä teki, sanoen: se mies, jonka tykönä minä tänäpänä työtä tein, kutsutaan Boas.
20. Naemi sanoi miniällensä: hän olkoon siunattu Herralta, joka ei ole ollut armotoin enämmin niitä eläwiä, kuin kuolleitakaan wastaan. Ja Naemi sanoi hänelle: tämä mies on meidän lähimmäisemme, ja on meidän perillisemme.
21. Ja Ruth Moabitalainen sanoi: hän sanoi myös minulle: ole minun palwelioitteni kanssa, siihen asti kuin he loppewat kaiken minun eloni.
22. Naemi sanoi Ruthille miniällensä:

minun tyttäreni, hywä on sinun mennä hänen piikainsa kanssa, ettei joku olisi sinua wastoin toisen pellolla.

23. Ja hän wiipyi Boaksen piikain tykönä, ja poimi tähkäpäitä, siihen asti kuin ohrat ja nisut leikattiin; ja tuli jälleen anoppinsa tykö.

3 Luku.

Ruth panee lewätä Boaksen jalkoihin.

Ja Naemi hänen anoppinsa sanoi hänelle: minun tyttäreni, minä tahdon saattaa sinulle lewon, että sinulle hywin käwis.

2. Boas meidän sukumme, jonka piikain tykönä sinä olet ollut, katso, hän wiskaa tänä yönä ohria luwassansa.

3. Niin pese itses ja woitele sinus, ja waateta itses ja mene luwaan, ettei yksikään sinua tunne, siihen asti kuin syöty ja juotu on.

4. Koska hän itsensä lewätä panee, niin katso paikka, kussa hän makaa: niin mene ja nosta waate hänen jalkainsa päältä ja pane siihen lewätä; niin hän kyllä sinulle sanoo, mitä sinun tekemän pitää.

5. Hän sanoi hänelle: kaikki, mitä sinä sanot minulle, teen minä.

6. Hän meni luwaan ja teki kaikki, kuin hänen anoppinsa hänelle käski.

7. Ja koska Boas oli syönyt ja juonut, tuli hänen sydämensä iloiseksi, ja meni lewätä yhden kuhilaan taa. Ja hän tuli salaisesti, ja nosti waatteen hänen jalkainsa päältä, ja pani siihen lewätä.

8. Puoliyön aikaan peljästyi mies ja käänsi itsensä: ja katso, waimo makasi hänen jalkainsa juuressa.

9. Ja hän sanoi: kukas olet? Hän wastasi: minä olen Ruth, sinun palkollises: lewitä siipes ylitse sinun piikas, sillä sinä olet perillinen.

10. Hän sanoi: siunattu ole sinä Herrassa, minun tyttäreni! sinä olet parantanut ensimäisen armotyön sillä wiimeisellä, ettes ole seurannut nuorukaisia, köyhiä eli rikkaita.

11. Ja nyt, minun tyttäreni, älä pelkää: kaikki, mitäs sanot, teen minä sinulle: sillä koko minun kansani kaupunki tietää, ettäs olet kunniallinen waimo.

12. Se on tosi, että minä olen perillinen; mutta toinen on lähimmäisempi minua.

13. Ole tässä yö, ja jos hän huomenna omistaa sinun, niin se on hywä, waan jollei hän tahdo omistaa sinua, niin minä omistan sinun, niin totta kuin Herra elää: lepää huomeneen asti.

14. Ja hän lepäsi huomeneen asti hänen jalkainsa juuressa, ja nousi ennenkuin yksikään toisensa tunsi, ja sanoi: ei pidä kenkään tietämän waimoa luwaan tulleeksi.

15. Ja hän sanoi: anna sinun liinawaattees kuin ylläs on, ja ota siihen; ja hän otti siihen. Ja hän mittasi hänelle kuusi mittaa ohria ja pani hänen päällensä. Ja hän itse tuli kaupunkiin.

16. Mutta waimo meni anoppinsa tykö, joka sanoi: kuinka sinulle menestyy, minun tyttäreni? Ja hän jutteli hänelle kaikki, mitä mies oli tehnyt.

17. Ja sanoi: nämät kuusi mittaa ohria antoi hän minulle; sillä hän sanoi: ei pidä sinun tyhjin käsin menemän anoppis tykö.

18. Hän sanoi: ole hiljakses, tyttäreni, niin kauwan että sinä saat nähdä, kuinka tämä tapahtuu; sillä ei se mies lakkaa ennen kuin hän tämän tänäpäiwänä hywin lopettaa.

4 Luku.

Ruthin häät, lapsi. Dawidin polwiluku.

Ja Boas meni porttiin, ja istui siellä; ja katso, perillinen käwi ohitse, ja Boas puhutteli häntä, sanoen: palaja tänne ja istu wiereeni, oles kukas olet. Niin hän palasi ja istui. 1 Sam. 21:2.

2. Ja hän otti kymmenen miestä kaupungin wanhimmista, sanoen heille: istukaat tähän; ja he istuiwat.

3. Niin sanoi hän perilliselle: sitä maan kappaletta, kuin meidän weljellämme Eli-Melechillä oli, kaupitsee Naemi, joka on tullut Moabitain maalta.

4. Sentähden ajattelin minä sen sinulle ilmoittaa, ja sanoa: tahdotkos sen todella periä, niin lunasta se tässä kaupungin asuwaisten ja minun kanssani wanhimmitten edessä; waan jollet sinä sitä tahdo periä, niin sano minulle, että minä sen tietäisin; sillä ei ole yhtään muuta perillistä kuin sinä ja minä sinun jälkees. Hän sanoi: minä perin. 5 Mos. 25:7.

5. Niin wastasi Boas: jona päiwänä sinä Naemin kädestä lunastat pellon, niin ota Ruth Moabiti, sen kuolleen emäntä, herättääkses sille kuolleelle nimeä hänen perinnössänsä.

6. Niin sanoi perillinen: en minä taida periä sitä, etten minä hukuttaisi minun perimistäni: peri sinä se, kuin minun pitää perimän; sillä en minä taida sitä periä.

7. Ja se oli muinoin Israelissa lunastamisessa ja perimisessä wahwistukseksi kaikkiin asioihin, että mies riisui kenkänsä ja antoi lähimmäisellensä: ja se oli todistus Israelissa.

8. Niin perillinen sanoi Boaksille: lunasta sinä se; ja riisui kengän jalastansa.
9. Boas sanoi wanhimmille ja kaikelle kansalle: te olette tänäpäiwänä minun todistajani, että minä olen lunastanut Naemilta kaikki mitä EliMelechin, Chilionin ja Mahlonin oli,
10. Ja myös Ruthin sen Moabitin Mahlonin lesken olen ottanut emännäkseni, herättääkseni sille kuolleelle nimeä hänen perimisessänsä, ja ettei sen kuolleen nimi hukkuisi weljeinsä seasta ja hänen siastansa portissa; sen päälle olette te tänäpäiwänä todistajat.
11. Niin kaikki kansa ja wanhimmat, kuin portissa oliwat, sanoiwat: me olemme todistajat. Herra tehköön sille waimolle, joka sinun huoneesees tulee, niinkuin Rahelille ja niinkuin Lealle, jotka molemmat Israelin huoneen rakensiwat, ja enäntyköön woimas Ephratassa, ja tulwos kuuluisaksi Bethlehemissä! 1 Mos. 29: 32, 2c. l. 30: 24, 2c.
12. Ja sinun huonees olkoon niinkuin Peretsen huone, jonka Thamar synnytti Judalle siitä siemenestä, jonka Herra sinulle antaa tästä nuoresta waimosta! 1 Mos. 38: 29.
13. Niin Boas otti Ruthin emännäksensä, ja hän meni hänen tykönsä; ja Herra antoi hänen tulla hedelmälliseksi, ja hän synnytti pojan.
14. Niin waimot sanoiwat Naemille: kiitetty olkoon Herra, joka ei sallinut sinulta puuttua perillistä tähän aikaan, että hänen nimensä pysyis Israelissa.
15. Hän on wirwoittawa sinua, ja holhowa sinun wanhuuttas; sillä sinun miniäs, joka sinua rakastaa, on hänen synnyttänyt; hän itse on sinulle parempi kuin seitsemän poikaa. 1 Sam. 1: 8.
16. Ja Naemi otti lapsen, pani helmaansa, ja kaswatti sen.
17. Mutta hänen kyläänsä waimot antoiwat hänelle nimen, ja sanoiwat: Naemille on poika syntynyt; ja kutsuiwat hänen nimensä Obed: tämä on Dawidin isän Isain isä.
18. Tämä on Peretsen sukukunta: Perets siitti Hetsronin. 1 Aikak. 2: 4.
19. Ja Hetsron siitti Raamin: Raam siitti Aminadabin. Matth. 1: 3.
20. Aminadab siitti Nahessonin: Nahesson siitti Salmon. Luc. 3: 33.
21. Salmo siitti Boaksen: Boas siitti Obedin.
22. Obed siitti Isain, ja Isai siitti Dawidin.

Ensimäinen Samuelin Kirja.

1 Luku.

Hannan murhe, rukous. Samuel syntyy.

Yksi mies oli Ramathaimin Zophimista Ephraimin wuorelta, ja hänen nimensä oli Elkana Jerohamin poika, Elihun pojan, Tohun pojan, Zuphin pojan, joka oli Ephratista. 1 Aikak. 6: 27.
2. Ja hänellä oli kaksi waimoa, yhden nimi oli Hanna, ja toisen nimi Peninna; mutta Peninnalla oli lapsia, waan Hannalla ei ollut lasta.
3. Se mies meni wuosiwuodelta kaupungistansa rukoilemaan ja uhraamaan Siloon Herralle Zebaothille; ja siellä oli kaksi Elin poikaa, Hophni ja Pinehas, Herran papit. 2 Mos. 23: 17. 5 Mos. 16: 16. Jos. 18: 1.
4. Ja sinä päiwänä, jona Elkana uhrasi, antoi hän emännällensä Peninnalle ja kaikille pojillensa ja tyttärillensä osat.
5. Mutta Hannalle antoi hän yhden osan murehtien, sillä hän rakasti Hannaa; mutta Herra oli sulkenut hänen kohtunsa.
6. Ja hänen wainojansa waiwasi häntä ja soimasi hänelle, että Herra oli sulkenut hänen kohtunsa. 1 Mos. 20: 18.
7. Ja niin hän teki joka wuosi, koska he meniwät Herran huoneeseen, ja saatti hänen murheelliseksi. Mutta hän itki, ja ei syönyt.
8. Ja Elkana hänen miehensä sanoi hänelle: Hanna, mitäs itket? ja miksi et syö? ja minkätähden sinun sydämes on murheellinen? enkö minä sinulle parempi ole kuin kymmenen poikaa? Ruth. 4: 15.
9. Niin nousi Hanna, sittekuin hän oli syönyt ja juonut Silossa; ja pappi Eli istui istuimella Herran templin pihtipielen tykönä.
10. Ja Hanna oli sangen katkeralla sydämellä, ja rukoili Herraa, ja itki hartaasti,
11. Ja lupasi lupauksen, sanoen: Herra Zebaoth! jos sinä armossa katsoisit sinun piikas ahdistusta, muistaisit minua ja et unhottaisi sinun piikaas, mutta antaisit piikalles pojan; niin minä annan hänen Herralle kaikiksi hänen ikäpäiwiksensä, ja par-

taweitsi ei pidä hänen päähänsä tuleman. 4 Mos. 6:5. l. 30:7. Tuom. 13:5.

12. Ja kuin hän kauwan rukoili Herran edessä, otti Eli waarin hänen suustansa.

13. Sillä Hanna puhui sydämestänsä, ja ainoastaan hänen huulensa liikkuiwat, mutta hänen äänensä ei kuulunut; niin Eli luuli hänen juowuksissa olewan.

14. Ja Eli sanoi hänelle: kuinka kauwan sinä olet juowuksissa? anna wiinan olla sinustas pois.

15. Mutta Hanna wastasi, ja sanoi: ei, minun herrani! minä olen murheellinen waimo: wiinaa ja wäkewätä juomaa en ole minä juonut, waan olen wuodattanut minun sydämeni Herran edessä. Ps. 42:5. Ps. 62:9.

16. Älä pidä piikaas irtaallisen waimon edestä, sillä minä olen minun suuresta murheestani ja waiwastani tähän asti puhunut.

17. Eli wastasi, ja sanoi: mene rauhaan, ja Israelin Jumala antakoon sinulle sinun rukoukses, kuin sinä olet häneltä rukoillut!

18. Hän sanoi: anna sinun piikas löytää armo sinun silmäis edessä. Niin waimo meni matkaansa ja söi, ja ei ollut silleen niin murheellinen.

19. Ja he nousiwat warhain huomeneltain rukoilemaan Herraa; sitte palasiwat he, ja tuliwat kotiansa Ramathaan. Ja Elkana tunsi emäntänsä Hannan, ja Herra muisti häntä.

20. Ja koska muutamat päiwät oliwat kuluneet, tuli Hanna raskaaksi, ja synnytti pojan, ja kutsui hänen nimensä Samuel: sillä minä olen häntä rukoillut Herralta.

21. Ja Elkana meni ylös kaiken huoneensa kanssa, uhraamaan Herralle wuosikautista uhria ja lupaustansa.

22. Ja ei Hanna mennyt ylös, waan sanoi miehellensä: koska lapsi wieroitetaan, niin minä otan hänen kanssani näyttääkseni Herralle, ja sitte pitää hän siellä aina oleman.

23. Elkana hänen miehensä sanoi hänelle: tee niinkuin sinulle parhaaksi näkyy, ole niin kauwan että hänen wieroitat: Herra wahwistakoon sen, kuin hän puhunut on. Niin waimo jäi kotia, ja imetti poikaansa, siihen asti että hän wieroitti hänen.
1 Mos. 21:8. Ps. 131:2.

24. Ja hän toi hänen ylös kanssansa, sittekuin hän hänen wieroittanut oli, kolmen kalpeen kanssa, yhden ephan jauhoja ja leilin wiinaa: ja toi hänen Herran huoneeseen Silossa, ja nuorukainen oli wielä sangen nuori. 2 Mos. 23:15. Luc. 2:41.

25. Ja he teurastiwat kalpeen, ja toiwat nuorukaisen Elin eteen.

26. Ja hän sanoi: ah, minun herrani! niin totta kuin sinun sielus elää, minun herrani, minä olen se waimo, kuin tässä tykönäs seisoi ja rukoili Herraa.

27. Tätä nuorukaista minä anoin: nyt on Herra minulle antanut minun rukoukseni, kuin minä häneltä rukoilin.

28. Sentähden annan minä hänen Herralle jälleen kaikeksi elinajaksensa, että hän Herralta rukoiltu on; ja hän rukoili Herraa siinä paikassa.

2 Luku.

Hannan kiitoswirsi. Samuel kaswaa Herran edessä. Elin pojat, hänen pehmeytensä heitä kohtaan, ja rangaistuksensa.

Ja Hanna rukoili, ja sanoi: minun sydämeni riemuitsee Herrassa, minun sarweni on yletty Herrassa. Minun suuni on lewiältä auwennut minun wihollisteni ylitse; sillä minä riemuitsen sinun autuudestas.
Luc. 1:46, 47.

2. Ei kenkään niin pyhä ole kuin Herra: sillä ei yksikään ole paitsi sinua, ja ei yhtään kalliota ole niinkuin meidän Jumalamme.
5 Mos. 3:24. Ps. 86:8. Es. 44:8.

3. Lakatkaat teidän suuresta kerskaamisestanne, pankaat pois teidän suustanne se wanha; sillä Herra on kaikkitietäwä Jumala, ja ei anna senkaltaisia aiwoituksia menestyä.

4. Wäkewitten joutset owat särjetyt, ja heikot owat wäkewyydellä wyötetyt. Luc. 1:51.

5. Jotka ennen rawitut oliwat, ne owat itsensä myyneet leiwän edestä, ja jotka nälkää kärseiwät, ei silleen isoa, siihen asti että hedelmätöin seitsemän synnytti, ja jolla monta lasta oli, tuli heikoksi.
Ps. 34:11. Wal. w. 5:6. Luc. 1:53.

6. Herra kuolettaa ja wirwoittaa, wie suureen ahdistukseen, ja siitä ulos jälleen.
5 Mos. 32:39. Ps. 71:20.

7. Herra tekee köyhäksi ja rikkaaksi, hän alentaa ja ylentää. Job. 36:5.

8. Hän nostaa tomusta köyhän, ja ylentää waiwaisen loasta, istuttaaksensa häntä päämiesten sekaan, ja antaaksensa hänen kunnian istuimen periä; sillä maan perustukset owat Herran, ja maan piirin on hän asettanut niiden päälle. Ps. 24:1. Ps. 75:8.
Ps. 102:26. Ps. 104:5. Ps. 113:7, 8. Luc. 1:52.

9. Hän warjelee pyhäin jalat, mutta jumalattomat pitää waikeneman pimeydessä; sillä oma suuri woima ei mitään auta.
Ps. 17:5. Ps. 91:11. Ps. 97:10. Ps. 121:8. Ps. 145:20.
San. l. 2:7.

10. Ne, jotka riitelewät Herran kanssa, pitää muserrettaman rikki, hän jylisee taiwaassa heidän ylitsensä, Herra tuomitsee maan ääret, ja antaa kuninkaallensa wäkewyyden, ja ylentää woideltunsa sarwen.
Tuom.5.20. 1 Sam.7:10. Ps.89:25.

11. Ja Elkana meni Ramathaan huoneeseensa; waan nuorukainen palweli Herraa papin Elin edessä.

12. Mutta Elin pojat oliwat ilkiät, ja ei totelleet Herraa,

13. Eikä myös pappein oikeutta kansan edessä: kuin joku uhrin uhrasi, tuli papin palwelia, koska liha keitettiin, ja oli kolmehaarainen hanko kädessä,

14. Ja pisti sen kattilaan eli pataan, eli kruusiin, eli pannuun, ja kaikki mitä hän weti ylös hangolla, sen pappi otti siitä; ja niin tekiwät he kaikelle Israelille, jotka tuliwat sinne Siloon. 3 Mos.7:34.

15. Niin myös ennenkuin he polttiwat lihawuuden, tuli papin palwelia ja sanoi niille, jotka uhria kantoiwat: anna lihaa paistettaa papille, sillä ei hän ota keitettyä lihaa sinulta, waan uutta. 3 Mos.3:5. l.7:31.

16. Koska joku sanoi hänelle: polttakaat lihawuus tänäpänä niinkuin pitää, ota sitte sinulles, mitä sydämes himoitsee; niin sanoi hän hänelle: nyt pitää sinun antaman, jolles anna, niin minä otan wäkisin.

17. Ja sentähden oli nuorukaisten rikos sangen suuri Herran edessä; sillä kansa katsoi Herran ruokauhrin ylön.

18. Mutta Samuel palweli Herran edessä, ja nuorukainen oli wyötetty liinaisella päälliswaatteella. 2 Mos.28:6.

19. Ja hänen äitinsä oli tehnyt hänelle wähän hameen, ja wei sen hänelle joka wuosi, koska hän meni ylös miehensä kanssa uhraamaan wuosiuhria.

20. Ja Eli siunasi Elkanan ja hänen emäntänsä, ja sanoi: Herra antakoon sinulle siemenen tästä waimosta sen rukouksen tähden, kuin hän on rukoillut Herralta; ja he meniwät siallensa.

21. Ja Herra oppei Hannaa, ja hän tuli raskaaksi ja synnytti kolme poikaa ja kaksi tytärtä; ja nuorukainen Samuel kaswoi Herran edessä.

22. Mutta Eli oli juuri wanha, ja kuuli, mitä hänen poikansa tekiwät kaikelle Israelille, ja että he makasiwat niiden waimoin kanssa, jotka palweliwat seurakunnan majan owella. 1 Sam.4:15. 2 Mos.38:8. Luc.2:37.

23. Ja sanoi heille: miksi te teette senkaltaisia? sillä minä kuulen teidän pahoja tekojanne kaikelta tältä kansalta.

24. Ei niin, minun poikani; ei ole se hywä sanoma, kuin minä kuulen, että te saatatte Herran kansan syntiä tekemään.

25. Jos joku rikkoo ihmistä wastaan, niin tuomarit sen sowittawat; mutta jos joku rikkoo Herraa wastaan, kuka sen edestä rukoilee? Ja ei he kuulleet isänsä ääntä, sentähden Herra tahtoi heidän tappaa.

26. Mutta nuorukainen Samuel waelsi ja kaswoi, ja oli otollinen sekä Herran että ihmisten edessä. Luc.2:40,52.

27. Ja Jumalan mies tuli Elin tykö, ja sanoi hänelle: näin sanoo Herra: enkö minä ilmeisesti ilmoittanut minuani sinun isäs huoneelle, koska he wielä oliwat Egyptissä Pharaon huoneessa? Ap.T.7:25.

28. Ja minä walitsin hänen minulleni papiksi kaikista Israelin sukukunnista uhraamaan minun altarilleni, ja sytyttämään suitsutusta, ja kantamaan päälliswaatetta minun edessäni: ja minä olen antanut sinun isäs huoneelle kaikki Israelin lasten tulet.
3 Mos.10:14.

29. Miksi siis te potkitte minun uhriani wastaan ja minun ruokauhriani, jonka minä olen käskenyt uhrata seurakunnan majassa, ja enämmän kunnioitit sinun poikias kuin minua, lihoittaaksenne teitänne kaikista minun kansani Israelin ruokauhrein uutisista? 5 Mos.32:15. Ap.T.9:5.

30. Sentähden sanoo Herra Israelin Jumala: minä olen wakaisesti puhunut, että sinun huonees ja sinun isäs huone pitää waeltaman minun edessäni ijankaikkisesti; mutta nyt sanoo Herra: olkoon se kaukana minusta: sillä jotka minua kunnioitsewat, niitä minä tahdon kunnioittaa, waan jotka minua katsowat ylön, ne pitää katsottaman ylön. 1 Kun.k.2:27.

31. Katso, se aika tulee, että minä murran sinun käsiwartes ja sinun isäs huoneen käsiwarren, ettei yksikään wanha pidä sinun huoneessas oleman.

32. Ja sinun pitää näkemän sinun wastaanseisojas majassa, kaikessa hywyydessä, kuin Israelille tapahtuu; ja ei yksikään wanha pidä oleman sinun huoneessas ijankaikkisesti.

33. Kuitenkin en minä ketään peräti häwitä sinusta minun altariltani, että minä kulutan sinun silmäs, ja sinun sielus murheeseen saatan; mutta kaikki sinun huonees paljous pitää kuoleman, koska ne owat miehiksi tulleet.

34. Ja tämä pitää oleman sinulle merkiksi, kuin sinun poikais Hophnin ja Pinehaksen

päälle pitää tuleman: yhtenä päiwänä pi-
tää molemmat kuoleman. 1 Sam. 4:11.
35. Ja minä herätän minulleni uskollisen
papin: se tekee niinkuin minun sydämessäni
ja mielessäni on. Ja minä rakennan hä-
nelle wahwan huoneen, waeltaaksensa mi-
nun woideltuni edessä, elinaikanansa.
1 Kun. k. 2:35.
36. Ja tapahtuu, että se, kuin jää jälkeen
sinun huoneesees, pitää tuleman ja kumar-
taman häntä hopiapenningin ja leiwän kap-
paleen edestä, ja pitää sanoman: päästä
minua nyt yhden papin osaan, että minä
saisin syödä palan leipää.

3 Luku.

Herra huutaa Samuelia. Eli rangaistaan.

Ja nuorukainen Samuel palweli Elin
edessä Herraa; ja Herran sana oli kallis
siihen aikaan, ja ei ollut ilmoituksia. Ps. 74:9.
2. Ja tapahtui siihen aikaan, että Eli ma-
kasi siallansa, ja hänen silmänsä rupesiwat
pimenemään, niin ettei hän nähnyt.
1 Sam. 4:15.
3. Ja Samuel makasi Herran templissä,
siinä kuin Jumalan arkki oli, ennenkuin Ju-
malan lamppu sammutettiin.
2 Mos. 27:21. 3 Mos. 24:3.
4. Ja Herra kutsui Samuelia; hän was-
tasi: katso, tässä minä olen.
5. Ja hän juoksi Elin tykö, ja sanoi: katso,
tässä minä olen, sinä kutsuit minua. Hän
sanoi: en minä kutsunut, mene jälleen ja
pane maata; ja hän meni ja pani maata.
6. Ja Herra kutsui taas Samuelia, ja
Samuel nousi ja meni Elin tykö, ja sanoi:
katso, tässä minä olen, sinä kutsuit minua.
Hän sanoi: en minä kutsunut sinua, minun
poikani, mene jälleen ja pane maata.
7. Mutta Samuel ei tuntenut silloin wie-
lä Herraa; ja Herran sana ei ollut wielä
ilmoitettu hänelle.
8. Ja Herra kutsui Samuelia wielä kol-
mannen kerran, ja hän nousi ja meni Elin
tykö, ja sanoi: katso, tässä minä olen, sinä
kutsuit minua. Niin ymmärsi Eli, että Her-
ra kutsui nuorukaista.
9. Ja Eli sanoi Samuelille: mene ja pane
maata, ja jos sinua wielä kutsutaan, niin
sano: puhu, Herra! sillä sinun palwelias
kuulee. Samuel meni ja pani maata sial-
lensa.
10. Niin tuli Herra ja seisoi siellä, ja kut-
sui niinkuin ennenkin: Samuel, Samuel.
Ja Samuel sanoi: puhu! sillä sinun pal-
welias kuulee.
11. Ja Herra sanoi Samuelille: katso,
minä teen yhden asian Israelissa, niin että
sen molemmat korwat pitää soiman, kuin
sen kuulee. 2 Kun. k. 21:12. Jer. 19:3.
12. Sinä päiwänä tuotan minä Elille
kaikki ne, kuin minä hänen huonettansa
wastaan puhunut olen: minä alan ja pää-
tän sen. * 1 Sam. 2:31.
13. Ja minä tahdon tehdä hänelle tiettä-
wäksi, että minä olen tuomari hänen huo-
neellensa ijankaikkisesti sen pahan työn täh-
den, että hän tiesi poikansa häpiällisesti it-
sensä käyttäneen, ja ei kertaakaan wihaisesti
katsonut heidän päällensä.
14. Sentähden olen minä wannonut Elin
huoneelle, että tämä Elin huoneen pahateko
ei pidä lepytettämän uhrilla eikä ruokauh-
rilla ijankaikkisesti. 3 Mos. 4:3.
15. Ja Samuel makasi huomeneen asti,
ja awasi Herran huoneen owen. Ja Sa-
muel ei tohtinut ilmoittaa Elille sitä näkyä.
16. Niin kutsui Eli hänen, ja sanoi: Sa-
muel, poikani; hän wastasi: katso, tässä mi-
nä olen.
17. Hän sanoi: mikä sana se on, kuin
sinulle sanottiin? älä salaa sitä minulta.
Jumala tehköön sinulle sen ja sen, jos sinä
jotain salaat minulta siitä, kuin sinulle sa-
nottu on.
18. Niin Samuel sanoi hänelle kaikki, ja
ei häneltä mitään salannut. Waan hän sa-
noi: hän on Herra, hän tehköön niinkuin
hänelle on kelwollinen.
19. Ja Samuel kaswoi, ja Herra oli hä-
nen kanssansa, ja ei langennut yhtäkään
kaikista hänen sanoistansa maahan.
1 Sam. 2:21, 26.
20. Ja koko Israel, hamasta Danista niin
BerSabaan, tunsi Samuelin uskollisetsi
Herran prophetaksi. Tuom. 20:1.
21. Ja Herra taas ilmestyi hänelle Si-
lossa; sillä Herra oli ilmaantunut Samue-
lille Silossa Herran sanan kautta.

4 Luku.

Arkki otettu. Hophni, Pinehas lyödyt. Eli ja Pinehaan emäntä kuolewat.

Ja Samuel rupesi saarnaamaan koko Is-
raelin edessä; ja Israel meni sotaan Phi-
listealaisia wastaan, ja he sioittiwat hei-
tänsä EbenEtserin tykö, mutta Philistealai-
set asettiwat leirinsä Aphechiin. 1 Sam. 7:12.
2. Ja Philistealaiset walmistiwat itsensä
Israelia wastaan, ja sota lewitti itsensä
pitkälle, ja Israel lyötiin Philistealaisilta;
ja he löiwät siinä tappelukessa kedolla lähes
neljätuhatta miestä.

3. Koska kansa tuli leiriin, sanoiwat Israelin wanhimmat: minkätähden Herra antoi meidän tänäpänä lyötää Philistealaisilta? Ottakaamme Herran liiton arkki Silosta meidän tykömme, ja antakaamme sen tulla meidän keskellemme, wapahtamaan meitä meidän wihollistemme kädestä.

4. Ja kansa lähetti Siloon, ja he antoiwat sieltä tuoda Herran Zebaothin liiton arkin, joka istuu Cherubimin päällä. Ja siellä oli kaksi Elin poikaa, Hophni ja Pinehas, Jumalan liiton arkin kanssa.

2 Mos. 25:10, 18. 2 Sam. 6:2. Ps. 80:2. Ps. 99:1.

5. Ja Herran liiton arkin tultua leiriin, huusi kaikki Israel suurella ilohuudolla, niin että maa kajahti.

6. Koska Philistealaiset kuuliwat sen ilohuudon, sanoiwat he: mikä suuri ilohuuto on Hebrealaisten leirissä? Ja koska he ymmärsiwät Herran arkin tulleen leiriin,

7. Pelkäsiwät Philistealaiset heitänsä, ja sanoiwat: Jumala on tullut leiriin. Ja wielä sitte sanoiwat: woi meitä! sillä ei se ole ennen niin ollut.

8. Woi meitä! kuka pelastaa meitä näiden suurten jumalten käsistä? Nämät owat ne jumalat, jotka Egyptin löiwät korwessa kaikkinaisilla rangaistuksilla. 2 Mos. 7, 8, 9, 10 l.

9. Olkaat siis rohkiat sydämestä, ja olkaat miehet, Philistealaiset, ettei teidän pitäisi palweleman Hebrealaisia, niinkuin he owat teitä palwelleet: olkaat miehet ja sotikaat.

Tuom. 13:1.

10. Niin Philistealaiset soteiwat, ja Israel lyötiin, ja jokainen pakeni majaansa, ja se oli sangen suuri tappo, niin että Israelista kaatui kolmekymmentä tuhatta jalkamiestä. Ps. 78:61, 62.

11. Ja Jumalan arkki otettiin pois; ja kaksi Elin poikaa, Hophni ja Pinehas kuoliwat.

12. Silloin juoksi sotajoukosta yksi Ben-Jamita, ja tuli sinä päiwänä Siloon; ja hän oli rewäissyt waatteensa, ja wiskonut multaa päänsä päälle.

1 Mos. 37:34. Jos. 7:6. 2 Sam. 1:2, 11.

13. Ja katso, koska hän sinne tuli, istui Eli istuimella, tielle katselemaan; sillä hänen sydämensä oli peljästyksissä Jumalan arkin tähden. Ja koska mies tuli kaupunkiin, ilmoitti hän sen, ja koko kaupunki parkui.

14. Ja koska Eli kuuli sen korkian huudon äänen, kysyi hän: mikä kapina tämä on? Niin tuli mies nopiasti ja ilmoitti sen Elille.

15. Ja Eli oli yhdeksänkymmenen ja kahdeksan ajastaikainen, ja hänen silmänsä oliwat jo niin pimenneet, ettei hän nähnyt. 1 Sam. 3:2.

16. Ja mies sanoi Elille: minä olen tullut ja paennut tänäpänä sotajoukosta. Mutta hän sanoi: kuinkasta käy, poikani?

17. Silloin wastasi sanansaattaja, ja sanoi: Israel on paennut Philistealaisten edellä, ja suuri tappo on kansassa tapahtunut, ja molemmat sinun poikas, Hophni ja Pinehas, owat myös kuolleet, ja Jumalan arkki on otettu pois.

18. Ja koska hän kuuli mainittawan Jumalan arkkia, lankesi hän maahan taapäin istuimelta portin tykönä, ja mursi niskansa ja kuoli; sillä hän oli wanha ja raskas mies. Ja hän tuomitsi Israelia neljäkymmentä ajastaikaa.

19. Ja hänen miniänsä Pinehaksen emäntä oli wiimeisellänsä raskas; koska hän sen sanoman kuuli, että Jumalan arkki oli otettu pois ja hänen appensa ja miehensä oliwat kuolleet, kumarsi hän itsensä ja synnytti; sillä hänen kipunsa käwi hänen päällensä.

20. Ja koska hän oli kuolemallansa, sanoiwat waimot, jotka seisoiwat hänen tykönänsä: älä pelkää, sillä sinulle on poika syntynyt. Mutta ei hän mitään wastannut eikä sitä mieleensä pannut;

21. Ja kutsui sen lapsen Ichabod, ja sanoi: kunnia on tullut Israelista pois; sillä Jumalan arkki otettiin pois, ja hänen appensa ja miehensä oliwat kuolleet.

22. Ja hän taas sanoi: Israelin kunnia on tullut pois, sillä Jumalan arkki on otettu pois.

5 Luku.

Dagon turmellaan. Asdodilaisten kiwut. Ekronin huudot.

Ja Philistealaiset ottiwat Jumalan arkin ja weiwät sen EbenEtseristä Asdodiin,

2. Ja weiwät sen sisälle Dagonin huoneeseen, ja asettiwat sen Dagonin tykö.

Tuom. 16:23.

3. Ja Asdoditat nousiwat toisena päiwänä warhain, ja katso, Dagon makasi suullansa maassa Herran arkin edessä; mutta he ottiwat Dagonin ja nostiwat entiselle siallensa.

4. Ja he nousiwat toisena huomenna, ja katso, Dagon makasi suullansa maassa Herran arkin edessä, mutta Dagonin pää ja molemmat hänen kätensä oliwat hakatut kynnyksellä pois, ja muu ruumis makasi siinä.

5. Sentähden Dagonin papit ja kaikki kuin Dagonin huoneeseen menewät, ei astu

Dagonin kynnykselle Asdodissa tähän päi-
wään asti.
6. Mutta Herran käsi oli raskas Asdodi-
tain päälle ja häwitti heidän, ja löi Asdo-
din ja kaiken ympäristön salaisiin paikkoi-
hin. 1 Sam. 6:5. Ps. 78:66.
7. Koska Asdodin miehet sen näkiwät niin
olewan, sanoiwat he: älkäämme antako olla
Israelin Jumalan arkkia meidän tykönäm-
me; sillä hänen kätensä on juuri raskas mei-
tä ja meidän jumalatamme Dagonia was-
taan.
8. Ja he lähettiwät ja kutsuiwat kaikki
Philistealaisten päämiehet tykönsä kokoon,
ja sanoiwat: mitä me teemme Israelin Ju-
malan arkille? He wastasiwat: antakaat
Israelin Jumalan arkki kannettaa Gathin
ympäri; ja he kantoiwat Israelin Jumalan
arkin ympäri.
9. Ja koska he sen kantoiwat, nousi suuri
kapina kaupungissa Herran käden kautta, ja
hän löi kaupungin miehet sekä pienet että
suuret; ja he saiwat salaiset kiwut salaisihin
paikkoihinsa.
10. Niin he lähettiwät Jumalan arkin Ek-
roniin. Koska Jumalan arkki tuli Ekro-
niin, huusiwat Ekronitat, ja sanoiwat: he
owat wetäneet Israelin Jumalan arkin ym-
pärinsä minun tyköni, surmataksensa minua
ja minun kansaani.
11. Niin lähettiwät he ja kutsuiwat kaikki
Philistealaisten päämiehet kokoon, ja sanoi-
wat: lähettäkäät Israelin Jumalan arkki
siallensa jälleen, ettei hän surmaisi minua
ja minun kansaani; sillä kaikessa kaupun-
gissa oli suuri kapina kuoleman tähden, ja
Jumalan käsi oli siellä sangen raskas.
12. Ja ihmiset, jotka ei kuolleet, oliwat
lyödyt salaisissa paikoissansa, niin että huu-
to meni kaupungista ylös taiwaaseen.

6 Luku.

Arkki lähetetty takaperin. BethSemeksen uhri ja witsaus.

Ja Herran arkki oli seitsemän kuukautta
Philistealaisten maalla.
2. Ja Philistealaiset kutsuiwat pappinsa
ja tietäjänsä kokoon, ja sanoiwat: mitä mei-
dän pitää Herran arkille tekemän? Anta-
kaat meidän tietää, millä meidän pitää lä-
hettämän häntä siallensa.
3. He wastasiwat: jos te lähetätte Israe-
lin Jumalan arkin, niin älkäät häntä lähet-
täkö tyhjänä, waan teidän pitää maksaman
hänelle wikauhrin, niin te tulette terweeksi,
ja saatte tietää, minkätähden hänen kätensä
ei teistä lakkaa.
4. Mutta he sanoiwat: mikä on se wika-
uhri, kuin meidän hänelle antaman pitää?
He wastasiwat: wiisi kultaista peräwiertä
ja wiisi kultaista hiirtä Philistealaisten
päämiesten luwun jälkeen; että kaikilla tei-
dän päämiehillänne ja teillä oli yksi witsaus.
5. Tehkäät siis teidän peräwiertenne kuwat
ja teidän hiirtenne kuwat, jotka teidän
maanne häwittäneet owat, kunnioittaaksenne
Israelin Jumalata: hänen kätensä tulee
joskus huokiammaksi teille, teidän jumalil-
lenne ja teidän maallenne. 1 Sam. 5:6.
6. Miksi te paadutatte teidän sydämenne,
niinkuin Egyptiläiset ja Pharao paadutti-
wat sydämensä? Eikö se niin ole: sittekuin
hän heidän häpiään saatti, laskiwat he hei-
dän menemään, ja he meniwät matkaansa.
2 Mos. 7:13, 22. l. 8:15. l. 12:31.
7. Niin ottakaat ja tehkäät yhdet uudet
waunut, ja ottakaat kaksi nuorta imettäwää
lehmää, joidenka päällä ei ole yhtään ijestä
wielä ollut, ja pankaat ne lehmät waunuin
eteen, ja salwatkaat heidän wasikkansa kotia
heidän jälistänsä;
8. Ja ottakaat Herran arkki ja pankaat se
waunuin päälle, ja ne kultaiset kalut, kuin
te hänelle annoitte teidän wikanne sowin-
noksi, pankaat arkkuun hänen siwullensa, ja
lähettäkäät häntä matkaan, ja antakaat hä-
nen mennä;
9. Ja katsokaat, jos hän menee kohdastan-
sa rajainsa kautta ylös BethSemekseen päin,
niin hän on tehnyt meille kaiken tämän suu-
ren pahan; mutta jos ei, niin me tiedämme,
ettei hänen kätensä ole meitä liikuttanut,
waan se on meille muutoin tapaturmasti
tapahtunut.
10. Miehet tekiwät niin, ja ottiwat kaksi
nuorta imettäwää lehmää, ja paniwat wau-
nuin eteen, ja salpasiwat heidän wasikkansa
kotia,
11. Ja paniwat Herran arkin waunuin
päälle, niin myös arkun kultaisten hiirten
ja peräwiertensä kuwain kanssa.
12. Ja lehmät meniwät kohdastansa tietä
myöten BethSemekseen, ja käwiwät aina
yhtä tietä ja ammuiwat, ja ei poikenneet
oikialle taikka wasemmalle puolelle; ja Phi-
listealaisten päämiehet seurasiwat heitä
BethSemeksen maan ääriin.
13. Mutta BethSemiläiset leikkasiwat ni-
sueloansa laaksossa, ja nostiwat silmänsä ja
näkiwät arkin, ja oliwat iloiset, että he sai-
wat sen nähdä.
14. Mutta waunut tuliwat Josuan Beth-
Semiläisen pellolle, ja seisoiwat siinä alal-
lansa, ja siellä oli suuri kiwi; ja he halkasi-

wat puita waunuista, ja uhrasiwat ne lehmät Herralle polttouhriksi.

15. Ja Lewitat nostiwat Herran arkin maahan ja arkun, joka siwussa oli, jossa ne kultaiset kalut oliwat, ja paniwat sen suuren kiwen päälle. Ja BethSemiläiset uhrasiwat sinä päiwänä Herralle polttouhria ja muita uhreja.

16. Koska ne wiisi Philistealaisten päämiestä näkiwät sen, palasiwat he sinä päiwänä Ekroniin.

17. Ja nämät owat ne kultaiset peräwierten kuwat, kuin Philistealaiset uhrasiwat Herralle wikauhriksi: Asdod yhden, Gasa yhden, Asklon yhden, Gath yhden ja Ekron yhden.

18. Ja kultaiset hiiret kaikkein Philistealaisten kaupunkein luwun jälkeen wiiden päämiehen edestä, sekä wahwoista kaupungeista ja maan kylistä, siihen suureen Abeliin asti, johonka he paniwat Herran arkin; joka on tähän päiwään asti Josuan BethSemiläisen pellolla.

19. Ja muutamat BethSemiläiset lyötiin, että he katsoiwat Herran arkkiin, ja hän löi siitä kansasta wiisikymmentä tuhatta ja seitsemänkymmentä miestä; niin se kansa murhetti, että Herra niin suurella witsauksella löi kansaa. 4 Mos. 4:5, 20.

20. Ja BethSemiläiset sanoiwat: kuka on seisowainen Herran edessä, tainkaltaisen pyhän Jumalan? ja kenen tykö hän menee meidän tyköämme?

21. Ja lähettiwät sanansaattajat Kirjath Jearimin asuwaisten tykö, ja käskiwät heille sanoa: Philistealaiset owat tuoneet Herran arkin jälleen, tulkaat tänne alas, ja wiekäät häntä ylös teidän tykönne jälleen.

7 Luku.

Arkki Kirjath Jearimissa. Kansa Mitspassa. Apukiwi. Samuel tuomitsee Israelia.

Niin tuliwat Kirjath Jearimin miehet, ja toiwat sinne Herran arkin, ja weiwät hänen Aminadabin huoneeseen Gibeaan, ja wihkiwät hänen poikansa Eleatsarin ottamaan Herran arkista waaria. 2 Sam. 6:4.

2. Ja siitä päiwästä, kuin arkki oli Kirjath Jearimissa, kului paljo aikaa, kaksikymmentä ajastaikaa; ja koko Israelin huone itki Herran jälkeen.

3. Mutta Samuel puhui koko Israelin huoneelle, sanoen: jos te käännätte teitänne kaikesta sydämestänne Herran tykö, niin heittäkäät teiltänne wieraat jumalat ja Astharoth pois, ja walmistakaat teidän sydämenne Herran tykö, ja palwelkaat häntä ainoata, niin hän pelastaa teidän Philistealaisten käsistä. 5 Mos. 6:5. Matth. 4:10. Luc. 4:8.

4. Niin heittiwät Israelin lapset heiltänsä Baalin ja Astharothin pois, ja palweliwat ainoata Herraa.

5. Ja Samuel sanoi: kootkaat kaikki Israel Mitspaan: ja minä rukoilen teidän edestänne Herraa.

6. Ja he tuliwat Mitspaan kokoon, ammunsiwat wettä ja kaasiwat Herran eteen, paastosiwat sen päiwän, ja sanoiwat siinä paikassa: me olemme syntiä tehneet Herraa wastaan! Ja Samuel tuomitsi Israelin lapsia Mitspassa.

7. Koska Philistealaiset kuuliwat Israelin lapset kokoontuneeksi Mitspaan, meniwät Philistealaisten päämiehet Israelia wastaan. Koska Israelin lapset sen kuuliwat, pelkäsiwät he Philistealaisia.

8. Ja Israelin lapset sanoiwat Samuelille: älä lakkaa huutamasta meidän edestämme Herran meidän Jumalamme tykö, että hän meidän pelastais Philistealaisten käsistä.

9. Niin Samuel otti yhden imewän karitsan, ja uhrasi sen kokonansa Herralle polttouhriksi; ja Samuel huusi Herran tykö Israelin edestä, ja Herra kuuli hänen rukouksensa.

10. Ja kuin Samuel uhrasi polttouhrin, lähestyiwät Philistealaiset sotimaan Israelia wastaan; mutta Herra jylisti sinä päiwänä suurella pauhinalla Philistealaisten ylitse ja peljätti heidän, niin että he lyötiin Israelin edessä. Jos. 10:10. 1 Sam. 2:10.

11. Niin Israelin miehet meniwät ulos Mitspasta, ja ajoiwat Philistealaisia takaa, ja löiwät heidän aina BethKarin ala.

12. Ja Samuel otti yhden kiwen ja pani Mitspan ja Senin wälille, ja kutsui sen nimen EbenEtser, ja sanoi: tähän asti on Herra auttanut meitä. 1 Sam. 4:1.

13. Ja niin Philistealaiset poljettiin, ja ei enämpi tulleet Israelin rajoille. Ja Herran käsi oli Philistealaisia wastaan niin kauwan kuin Samuel eli.

14. Niin Israelin lapset saiwat ne kaupungit jälleen, kuin Philistealaiset heiltä oliwat ottaneet pois, Ekronista Gathiin saakka, rajoinensa. Ne wapahti Israel Philistealaisten käsistä; sillä Israelilla oli rauha Amorealaisten kanssa.

15. Ja Samuel tuomitsi Israelia kaiken elinaikansa,

16. Ja waelsi joka wuosi ympäri BethElin ja Gilgalin ja Mitspan. Ja koska hän

oli tuominnut Israelia kaikissa näissä pai-
koissa,
17. Tuli hän Ramathaan jälleen; sillä siel-
lä oli hänen huoneensa, ja siellä hän tuo-
mitsi Israelia, ja rakensi Herralle siellä al-
tarin.

8 Luku.

Samuelin ikä ja hänen poikainsa ahneus. Kuninkaan oikeus.

Ja tapahtui, koska Samuel wanhentui,
että hän pani poikansa Israelin tuomariksi.
2. Hänen esikoisensa nimi oli Joel, ja sen
toisen Abia, jotka tuomarit oliwat BerSa-
bassa. 1 Aikak. 6:28.
3. Mutta hänen poikansa ei waeltaneet
hänen teissänsä, waan poikkesiwat ahneuden
perään, ja ottiwat lahjoja, ja käänsiwät oi-
keuden. 2 Mos. 18:21. 5 Mos. 16:19. 1 Sam. 3:20.
4. Niin kaikki Israelin wanhimmat kokosi-
wat itsensä, ja tuliwat Samuelin tykö Ra-
mathiin,
5. Ja sanoiwat hänelle: katso, sinä olet
wanhennut, ja sinun poikas ei waella sinun
teissäs. Niin aseta nyt meille kuningas, jo-
ka meitä tuomitsis, niinkuin kaikilla paka-
noillakin on. Hos. 13:10, 11. Ap. T. 13:21.
6. Ja Samuel otti sen pahaksi, että he sa-
noiwat: anna meille kuningas, joka meitä
tuomitsis; ja Samuel rukoili Herraa.
1 Sam. 12:17.
7. Ja Herra sanoi Samuelille: kuule kan-
san ääntä kaikissa niissä, kuin he sinulle sa-
nowat; sillä ei he ole sinua hyljänneet, waan
minun he owat hyljänneet, etten minä heitä
hallitsisi; 1 Sam. 10:19. Hos. 8:4.
8. Niinkuin he aina tehneet owat siitä
päiwästä kuin minä heidän wein Egyptistä
tähän päiwään asti, ja owat minun hyljän-
neet, ja palwelleet wieraita jumalita: niin
tekewät he myös sinulle.
9. Kuule siis nyt heidän äänensä: kuiten-
kin ettäs ahkerasti todistat heitä wastaan,
ja ilmoitat heille kuninkaan oikeuden, joka
heitä hallitsewa on.
10. Ja Samuel sanoi kaikki Herran sanat
kansalle, joka häneltä kuningasta anoi.
11. Ja sanoi: tämä pitää oleman kunin-
kaan oikeus, joka teitä wallitsewa on: teidän
poikanne ottaa hän ja panee waunu- ja he-
woismiehiksensä ja waunuinsa edelläjuok-
siaksi; 5 Mos. 17:14, 2c.
12. Ja panee päämieheksi tuhannen ja
wiidenkymmenen päälle, ja kyntäjäksi, kuin
hänen peltonsa kyntämän pitää, ja elonleik-
kaajaksi eloonsa, ja sotakalunsa ja waunuka-
lunsa tekiäksi.
13. Ja teidän tyttärenne ottaa hän woi-
detten tekiäksi, keittäjäksi ja leipojaksi.
14. Hän ottaa myös teidän parhaat pel-
tonne, wiinamäkenne ja öljypuunne, ja an-
taa ne palwelioillensa;
15. Ja ottaa teiltä kymmenekset teidän jy-
wistänne ja wiinastanne, ja antaa huowil-
lensa ja palwelioillensa.
16. Hän ottaa myös teidän palwelianne
ja piikanne, ja teidän parhaat nuorukaisen-
ne, ja teidän aasinne, ja panee työhönsä.
17. Hän ottaa teidän laumastanne kym-
menekset: ja teidän pitää oleman hänen
orjansa.
18. Niin te silloin huudatte teidän kunin-
kaanne tähden, jonka te olette teillenne wa-
linneet; waan silloin ei Herra kuule teitä.
19. Ja ei kansa totellut Samuelin ääntä,
waan sanoi: ei millään muotoa, waan ku-
ningas pitää meillä oleman,
20. Että me myös olisimme niinkuin kaikki
muut pakanat, ja että meidän kuninkaamme
tuomitsis meitä, ja menis meidän edelläm-
me, koska meidän pitää sotiman.
21. Ja niin Samuel kuuli kaikkia niitä,
kuin kansa sanoi, ja puhui ne Herran kor-
wain edessä.
22. Niin sanoi Herra Samuelille: kuule
heidän äänensä, ja aseta heille kuningas.
Ja Samuel sanoi Israelin miehille: men-
käät matkaanne kukin kaupunkiinsa.

9 Luku.

Saulin polwiluku; kuinka hän etsii isänsä aasintammoja ja walitaan kuninkaaksi.

Niin oli yksi mies BenJaminista, nimeltä
Kis, Abielin poika, Seronin pojan, Becho-
ratin pojan, Aphiaan pojan, Jeminin mie-
hen pojan; woimallinen mies. 1 Sam. 14:51.
2. Hänellä oli poika nimeltä Saul, hän
oli kaunis nuori mies, ja ei ollut yksikään
häntä kauniimpi Israelin lasten seassa,
päätä pitempi kaikkea muuta kansaa.
3. Ja Kis Saulin isä oli kadottanut aasin-
tammansa, ja Kis sanoi pojallensa Saulille:
ota yksi palwelioista kanssas ja nouse, mene
matkaas ja etsi aasintammat.
4. Ja hän käwi Ephraimin wuoren ylitse
ja Salisan maan läpitse, ja ei he löytäneet;
niin he käwiwät Salimin maan läpitse, ja
ei ne olleet siellä, ja he käwiwät Jeminin
maan läpitse, ja ei löytäneet.
5. Kuin he tuliwat Zuphin maalle, sanoi
Saul palweliallensa, kuin hänen kanssansa
oli: tule, käykäämme kotia jällensä, ettei mi-
nun isäni unhottaisi aasintammoja ja mur-
hehtisi meitä.

6. Mutta se sanoi hänelle: katso, tässä kaupungissa on kuuluisa Jumalan mies: kaikki kuin hän sanoo, se kaiketi tapahtuu. Käykäämme nyt sinne: kuka tietää, hän sanoo meille meidän retkemme, jota me waellamme.

7. Saul sanoi palwelialleusa: katso, siis me menemme sinne; mutta mitä me wiemme miehelle? sillä leipä on kaikki loppunut meidän säkistämme: ei ole meillä yhtään lahjaa wietäwätä sille Jumalan miehelle: mitä meillä on myötämme?

1 Kun. k. 14: 3. 2 Kun. k. 4: 42.

8. Palwelia wastasi edespäin Saulille, ja sanoi: katso, minulla on neljäs osa hopiasikliä tykönäni; antakaamme se sille Jumalan miehelle, että hän sanois meille meidän retkestämme.

9. Muinaiseen aikaan Israelissa, koska käytiin Jumalata etsimään, sanottiin: tulkaat, käykäämme näkiän tykö; sillä se, kuin nyt on propheeta, kutsuttiin muinoin näkiäksi. 4 Mos. 12: 6.

10. Saul sanoi palweliallensa: sinun puhees on hywä: tule, käykäämme. Ja he meniwät siihen kaupunkiin, jossa Jumalan mies oli.

11. Ja tultuansa kaupungin paltalle, löysiwät he piikoja, jotka läksiwät wettä ammuntamaan; niille he sanoiwat: onko näkiä täällä?

12. He wastasiwat heitä, ja sanoiwat: on, katso, siellä sinun edessäs: riennä nyt, sillä tänäpänä hän on tullut kaupunkiin, että tänäpänä on kansalla uhri korkeudella.

13. Koska te tulette kaupunkiin, niin te löydätte hänen, ennenkuin hän menee korkeudelle atrioitsemaan; sillä ei kansa ennen syö, sillä hän siunaa uhrin, sitte ne syöwät, kuin kutsutut owat: menkäät siis sinne, sillä juuri nyt te hänen löydätte.

14. Ja he meniwät ylös kaupunkiin, ja kuin he tuliwat keskelle kaupunkia, katso, Samuel kohtasi heitä mennessänsä korkeudelle.

15. Mutta Herra oli ilmoittanut Samuelille päiwää ennen kuin Saul tuli, sanoen: 1 Sam. 15: 1.

16. Huomenna tällä ajalla lähetän minä sinun tykös miehen BenJaminin maasta, woitele se minun kansani Israelin päämieheksi: ja hän on wapahtawa heitä Philistealaisten käsistä, sillä minä olen katsonut minun kansani puoleen, ja heidän huutonsa on tullut minun tyköni. Ap. T. 13: 21.

17. Koska Samuel näki Saulin, wastasi Herra, ja sanoi: katso, tämä on se mies, josta minä sinulle sanonut olen: tämä on hallitsewa minun kansaani.

18. Saul meni Samuelin tykö porttiin, ja sanoi: ilmoita minulle, kussa täällä on näkiän huone.

19. Samuel wastasi Saulille, ja sanoi: minä olen näkiä, mene minun edelläni ylös korkeudelle: ja te syötte tänäpänä minun kanssani, ja huomenna päästän minä sinun: ja kaikki mitä sinun sydämessäs on, ilmoitan minä sinulle.

20. Ja aasintammoja, jotka owat olleet sinulta kolme päiwää poissa, älä silleen murheti, sillä ne owat löytyt: ja kenen kaikki himoittawa Israelissa pitää oleman? Eikö ne sinulle tule ja kaikelle sinun isäs huoneelle?

21. Saul wastasi, ja sanoi: enkö minä ole Jeminin poika, kaikkein wähimmästä Israelin suwusta, ja minun sukuni on wähin kaikkein sukukuntain seassa BenJaminista? Miksis senkaltaista minulle puhut?

22. Mutta Samuel otti Saulin palwelioinensa, ja wei heidän saliin, ja istutti heidän ylimmäiseksi kaikista niistä, kuin kutsutut oliwat, joita oli liki kolmekymmentä miestä.

23. Ja Samuel sanoi keittäjälle: tuo tänne se kappale, jonka minä sinulle annoin ja käskin tykönäs pitää.

24. Niin keittäjä kantoi lawan ja sen kuin siinä rippui kiinni, ja hän pani sen Saulin eteen. Ja (Samuel) sanoi: katso, tämä jäi, laske etees ja syö; sillä se on tähän hetkeen asti sinulle tallella pidetty, silloin kuin minä kutsuin kansan. Niin Saul söi Samuelin kanssa sinä päiwänä.

25. Ja koska he meniwät korkeudelta alas kaupunkiin, puhui hän Saulin kanssa katon päällä.

26. Ja nousiwat warhain aamulla. Niin Samuel kutsui Saulin aamuruskon noustessa katon päälle, ja sanoi: nouse, ja minä päästän sinun; ja Saul nousi, ja he molemmat meniwät ulos, hän ja Samuel.

5 Mos. 22: 8.

27. Ja kuin he tuliwat kaupungin ääreen, sanoi Samuel Saulille: sano palwelialle, että hän menis meidän edellämme (ja hän meni edellä); mutta seiso sinä nyt tässä, ja minä ilmoitan sinulle, mitä Jumala sanonut on.

10 Luku.

Saul woideltu, warustettu, ja halwaksi katsottu Belialin lapsilta.

Niin otti Samuel öljyastian ja kaasi hä=
nen päänsä päälle, ja antoi suuta hänen, ja
sanoi: näetkös, että Herra on sinun woidel=
lut päämieheksi perimisensä päälle?
5 Mos. 9:26. l. 32:9. Ap. T. 13:21.
2. Koska sinä menet minun tyköäni tänä=
pänä pois, niin sinä löydät kaksi miestä Ra=
helin haudan tykönä Zelassa, BenJaminin
rajassa: ne sanowat sinulle aasintammat
löytyksi, joitas olet lähtenyt etsimään: ja
katso, sinun isäs ei pidä silleen lukua aaseis=
ta, mutta murehtii teitä, ja sanoo: mitä
minun pitää tekemän pojalleni? 1 Mos. 35:19.
3. Ja koska sinä edemmä siitä menet, niin
sinä tulet Taborin lakeudelle, siinä kohtaa=
wat sinua kolme miestä, jotka Jumalan tykö
ylös BethEliin menewät: ensimäinen kan=
taa kolme wohlaa, ja toinen kantaa kolme
kappalta leipää, ja kolmas kantaa wiinaleiliä.
4. Ja ne terwehtäwät sinua ystäwällisesti,
ja antawat sinulle kaksi leipää: ota ne hei=
dän kädestänsä.
5. Sitte tulet sinä Jumalan korkeudelle,
kussa Philistealaisten leirit owat. Ja pitää
tapahtuman, että tultuas kaupunkiin, koh=
taat sinä propheetain joukon, jotka owat
tulleet korkeudelta, ja heidän edellänsä kan=
tele ja trumpu, huilut ja harput, ja he pro=
pheteeraawat.
6. Ja Herran henki tulee sinussa woimal=
lisesti, ettäs propheteeraat heidän kanssan=
sa, ja tulet toiseksi mieheksi.
7. Ja koska nämät merkit tapahtuwat
sinulle, niin tee kaikki, mitä etees tulee; sillä
Jumala on sinun kanssas.
8. Mutta sinun pitää menemän minun
edelläni alas Gilgaliin, ja katso, minä tulen
sinne sinun tykös uhraamaan polttouhria
ja kiitosuhria: seitsemän päiwää pitää sinun
odottaman, siihen asti kuin minä tulen sinun
tykös ja ilmoitan sinulle, mitä sinun pitää
tekemän. 1 Sam. 13:8.
9. Ja tapahtui, että koska hän oli kääntä=
nyt selkänsä Samuelin puoleen, ja meni
hänen tyköänsä pois, antoi Jumala hänelle
toisen sydämen; ja kaikki nämät merkit ta=
pahtuiwat sinä päiwänä.
10. Ja koska he tuliwat sinne korkeudelle,
katso, propheetain joukko kohtasi häntä, ja
Jumalan henki tuli woimallisesti hänessä,
että hän propheteerasi heidän keskellänsä.
11. Koska hänen kaikki näkiwät, kuin ennen
hänen tunteneet oliwat, ja katso, hän pro=
pheteerasi propheetain kanssa, sanoiwat he
toinen toisellensa: mitä Kisin pojalle tapah=
tunut on? onko Saul myös propheetain
seassa?
12. Ja yksi wastasi siellä, ja sanoi: kuka
on heidän isänsä? Siitä on sananlasku tul=
lut: onko Saul myös propheetain seassa?
1 Sam. 19:24.
13. Ja koska hän lakkasi propheteeraa=
masta, tuli hän korkeudelle.
14. Mutta Saulin setä sanoi hänelle ja
hänen palweliallensa: kussa te käwitte? Ja
hän sanoi: me etseimme aasintammoja, ja
koska me näimme, ettemme löytäneet, tu=
limme me Samuelin tykö.
15. Niin sanoi Saulin setä: sano siis mi=
nulle, mitä Samuel sanoi teille?
16. Saul wastasi setällensä: hän sanoi
yksiwakaisesti aasintammat jo löytyksi; mut=
ta kuninkaan waltakunnasta ei hän mitään
hänelle puhunut, kuin Samuel hänelle sa=
nonut oli.
17. Mutta Samuel antoi kutsua kansan
kokoon Herran tykö Mitspaan,
18. Ja sanoi Israelin lapsille: näin sanoo
Herra Israelin Jumala: minä johdatin
Israelin Egyptistä, ja wapahdin teidän
Egyptiläisten käsistä ja kaikkein waltakun=
tain käsistä, jotka teitä waiwasiwat.
19. Ja te hyljäsitte tänäpänä teidän Ju=
malanne, joka teidän kaikesta wastoinkäy=
misestänne ja murheestanne auttanut on,
ja sanoitte: pane meille kuningas. Nyt siis
käykäät Herran eteen teidän sukuinne ja
päämiestenne jälkeen. 1 Sam. 8:7, 19. l. 12:12.
20. Koska Samuel oli koonnut kaikki Is=
raelin sukukunnat, lankesi arpa BenJaminin
sukuun. Jos. 7:14.
21. Mutta koska hän BenJaminin suwun
kutsui lankoinensa edes, lankesi arpa Matrin
suwun päälle, ja lankesi Kisin pojan Sau=
lin päälle. Ja he etseiwät häntä, mutta ei
häntä löytty.
22. Ja he kysyiwät taas Herralta, jos hän
oli wielä sinne tulewa. Herra wastasi: kat=
so, hän on lymyttänyt itsensä astiain ala.
23. Niin he juoksiwat ja toiwat hänen
sieltä. Ja hän seisoi kansan keskellä, ja hän
oli päätänsä pitempi kaikkea kansaa.
1 Sam. 9:2.
24. Ja Samuel sanoi kaikelle kansalle:
näettekö, kenenkä Herra on walinnut? sillä
ei hänen wertaistansa ole yhtään kaikessa
kansassa. Niin huusi kaikki kansa, ja sanoi:
olkoon kuninkaalle onneksi!
25. Ja Samuel sanoi kansalle kaikki wal=
takunnan oikeuden, ja kirjoitti kirjaan, ja

pani sen Herran eteen. Ja Samuel päästi kaiken kansan, itsekunkin kotiansa.

5 Mos. 17:18, rc. 1 Sam. 8:11.

26. Ja Saul meni myös kotia Gibeaan, ja yksi osa sotawäestä meni hänen kanssansa, joiden sydämen Jumala käänsi.

27. Mutta monikahdat Belialin lapset sanoiwat: mitä tämä auttaa meitä? ja katsoiwat hänen ylön, ja ei tuoneet hänelle mitään lahjaa. Mutta hän teeskeli, niinkuin ei hän sitä kuullutkaan olisi.

1 Sam. 11:12. 2 Aikak. 17:5.

11 Luku.

Jabes piiritetty. Ammonilaiset lyödyt. Saul wahwistettu kuninkaan wirkaan.

Niin Nahas Ammoniti meni ja piiritti Jabeksen Gileadissa; niin kaikki Jabeksen miehet sanoiwat Nahakselle: tee liitto meidän kanssamme, niin me palwelemme sinua.

2. Mutta Nahas Ammoniti wastasi heitä: tällä tawalla teen minä liiton teidän kanssanne, että minä jokaisen teidän oikian silmänne puhkaisen, ja teen teidän häwäistykseksi kaikessa Israelissa.

3. Niin sanoiwat hänelle Jabeksen wanhimmat: anna meille seitsemän päiwää aikaa, että me lähettäisimme sanoman kaikille Israelin maan rajoille: ja jollei yhtäkään ole, joka meidän wapahtaa, niin me tulemme sinun tykös ulos.

4. Niin tuliwat sanansaattajat Saulin tykö Gibeaan, ja puhuiwat nämät kansan korwain kuulten; niin kaikki kansa korotti äänensä ja itki.

5. Ja katso, Saul tuli kedolta käyden härkäinsä jälissä, ja sanoi: mikä kansan on, että he itkewät? Niin he jutteliwat hänelle Jabeksen miesten asian.

6. Ja Jumalan henki tuli Saulissa woimalliseksi, koska hän oli kuullut nämät sanat, ja hänen wihansa sangen suuresti julmistui.

7. Niin otti hän parin härkiä, ja leikkasi ne kappaleiksi, ja lähetti kaikkiin Israelin rajoihin sanansaattajain kautta, ja käski sanoa: jokainen kuin ei lähde Saulin ja Samuelin jälkeen, hänen härjillensä pitää niin tehtämän. Niin Herran pelko lankesi kansan päälle, että he läksiwät ulos niinkuin yksi mies.

Tuom. 20:1.

8. Ja hän luki heitä Besekissä. Ja Israelin lapsia oli kolmesataa tuhatta miestä, mutta Judan lapsia kolmekymmentä tuhatta.

9. Ja he sanoiwat sanansaattajille, kuin tulleet oliwat: sanokaat näin Jabeksen miehille Gileadissa: huomenna te saatte awun, koska päiwä on palawimmallansa. Niin sanansaattajat tuliwat ja ilmoittiwat sen Jabeksen miehille; ja he ihastuiwat.

10. Ja Jabeksen miehet sanoiwat: huomenna me käymme teidän tykönne ulos, tehdäksenne meidän kanssamme, niinkuin teille kelpaa.

11. Niin Saul jakoi toisena päiwänä huomeneltain kansan kolmeen joukkoon, ja he tuliwat huomenwartiassa sisälle keskelle leiriä, ja löiwät Ammonitalaisia siihen asti kuin päiwä tuli palawimmaksi; ja ne kuin jäiwät, hajoitettiin, niin ettei kahta heistä yhteen jäänyt.

12. Niin kansa sanoi Samuelille: kutka ne owat kuin sanoiwat: pitääkö Saul meitä hallitseman? Antakaat ne tulla edes tappaaksemme.

1 Sam. 10:27.

13. Niin sanoi Saul: ei tänäpänä pidä yhdenkään kuoleman, sillä tänäpänä on Herra tehnyt autuuden Israelissa.

2 Sam. 19:22.

14. Niin sanoi Samuel kansalle: tulkaat, käykäämme Gilgaliin, ja uudistakaamme siellä kuninkaan waltakunta.

15. Niin kaikki kansa meni Gilgaliin, ja Saul tehtiin siellä kuninkaaksi Herran edessä Gilgalissa: ja he uhrasiwat siellä kiitosuhria Herran edessä. Niin Saul ja kaikki Israelin miehet iloitsiwat sangen suuresti.

12 Luku.

Samuelin wilpittömyys. Kansan tyhmyys.

Ja Samuel sanoi kaikelle Israelille: katsos, minä olen kuullut teidän äänenne kaikissa, kuin te minulle puhuneet olette, ja olen asettanut teille kuninkaan.

2. Ja katso, nyt kuningas käy teidän edellänne, ja minä olen wanhaksi ja harmaaksi tullut, ja minun poikani owat teidän tykönänne; ja minä olen käynyt teidän edellänne minun nuoruudestani tähän päiwään asti.

3. Katso, tässä minä olen; wastatkaat minua Herran ja hänen woideltunsa edessä: jos minä olen kenenkään härjän eli aasin ottanut, jos minä olen jollekulle ylöllistä tehnyt, eli jotakuta sortanut, jos minä jonkun kädestä olen lahjoja ottanut, ja antanut soaista minun silmäni: niin minä teille annan jälleen.

Ap. T. 20:33.

4. He wastasiwat: et sinä mitään ylöllistä eli wäärynyttä ole meille tehnyt, etkä myös kenenkään kädestä ole mitään ottanut.

5. Hän sanoi heille: Herra on todistaja teitä wastaan, ja hänen woideltunsa on todistaja tänäpänä, ettette ole mitään minun

kädestäni löytäneet. He sanoiwat: olkoon todistaja.
6. Ja Samuel sanoi kansalle: Herra joka Mosekſen ja Aaronin teki, ja johdatti teidän isänne Egyptin maalta.
7. Niin astukaat nyt edes, oikeudelle käydäkseni teidän kanssanne Herran edessä kaikista Herran hywistä töistä, jotka hän teille ja teidän isillenne tehnyt on.
8. Koska Jakob oli tullut Egyptiin, huusiwat teidän isänne Herran tykö, ja Herra lähetti Mosekſen ja Aaronin, ja he johdattiwat teidän isiänne ulos Egyptistä, ja asettiwat heidän tähän paikkaan asumaan.
1 Mos. 46: 6. 2 Mos. 2: 23. l. 3: 10.
9. Mutta kuin he unhottiwat Herran Jumalansa, myi hän heidän Sisseran, Hasorin sodanpäämiehen wallan ala, ja Philistealaisten wallan ala, ja Moabin kuninkaan wallan ala, ja he soteiwat heitä wastaan.
Tuom. 3: 12. l. 4: 2. l. 10: 7. Ps. 44: 13.
10. Ja he huusiwat Herran tykö, ja sanoiwat: me olemme syntiä tehneet, että me hyljäsimme Herran ja palwelimme Baalia ja Astharothia; mutta wapahda nyt meitä meidän wihollistemme kädestä, niin me sinua palwelemme.
11. Ja Herra lähetti JerubBaalin, Bedanin, Jephtan ja Samuelin, ja pelasti teitä teidän wihamiestenne käsistä ympäriltänne, ja antoi teidän asua rauhallisesti.
Tuom. 6: 11, 14, 32. l. 11: 1. 1 Sam. 7: 6.
12. Koska te näitte Nahaksen Ammonin lasten kuninkaan tulewan teitä wastaan, sanoitte te minulle: ei millään muotoa, waan kuningas meitä wallitkoon; waikka Herra teidän Jumalanne oli teidän kuninkaanne.
1 Sam. 8: 5.
13. Ja nyt katso, siinä on kuningas, jonka te olette walinneet ja anoneet; sillä katso, Herra on asettanut teille kuninkaan.
1 Sam. 8: 7. l. 10: 19.
14. Jos te pelkäätte Herraa, ja palwelette häntä, kuulette hänen äänensä ja ette ole Herran suulle tottelemattomat, niin sekä te että teidän kuninkaanne, joka teitä hallitsee, seuraa Herraa teidän Jumalatanne.
15. Mutta jollette Herran ääntä kuule, waan olette hänen suullensa tottelemattomat, niin Herran käsi on sekä teitä että teidän isiänne wastaan.
16. Niin käykäät siis tästä edes, ja katsokaat tätä suurta asiata, jota Herra on tekewä teidän silmäinne edessä.
17. Eikö nyt ole nisun elonaika? Waan minä huudan Herran tykö, että hän antaisi ylistä ja sataa, ymmärtääksenne ja nähdäksenne sen suuren pahuuden, jonka te olette tehneet Herran edessä, anoissanne teillenne kuningasta.
18. Ja kuin Samuel huusi Herran tykö, antoi Herra sinä päiwänä ylistä ja sataa. Niin kaikki kansa suuresti pelkäsi Herraa ja Samuelia.
19. Ja sanoiwat kaikki Samuelille: rukoile sinun palweliais edestä Herraa sinun Jumalatas, ettemme kuolisi; sillä me olemme lisänneet kaikkein meidän synteimme tykö sen pahuuden, että me anoimme meillemme kuningasta.
20. Ja Samuel sanoi kansalle: älkäät peljätkö: te tosin olette tehneet kaiken tämän pahuuden, mutta älkäät kuitenkaan luopuko Herrasta, waan palwelkaat Herraa kaikesta teidän sydämestänne.
5 Mos. 6: 5.
21. Ja älkäät itseänne kääntäkö turhan menon perään, ei se mitään teitä hyödytä eikä auta, sillä se on turhuus.
Ps. 60: 13. Ps. 146: 3.
22. Mutta Herra ei hyljää kansaansa suuren nimensä tähden; sillä Herra on tahtonut teitä itsellensä kansaksi.
Ps. 100: 3.
23. Olkoon myös kaukana minusta, että minä syntiä tekisin Herraa wastaan, lakaten rukoilemasta Herraa teidän edestänne, ja opettamasta teille hywää ja oikiata tietä.
24. Ainoastansa peljätkäät Herraa, ja palwelkaat häntä uskollisesti kaikesta sydämestänne; sillä katsokaat, kuinka suuria tekoja hän tekee teidän kanssanne.
25. Mutta jos te teette pahaa, niin sekä te että teidän kuninkaanne hukkuu.

13 Luku.

Saulin walmistaminen sotaan, pelko, epä=aikainen uhri, rangaistus. Sota=aseet puuttuwat Israelissa.

Koska Saul oli wuoden ollut kuninkaana, ja hallinnut Israelia kaksi ajastaikaa,
2. Walitsi hän itsellensä kolme tuhatta miestä Israelista: ne kaksi tuhatta oliwat Saulin kanssa Michmassa ja BethElin wuorella, mutta tuhannen Jonathanin kanssa BenJaminin Gibeassa, mutta muun joukon päästi hän menemään itsekunkin majoillensa.
3. Ja Jonathan löi Philistealaisia heidän leirissänsä, joka oli Gibeassa; ja Philistealaiset saiwat sen tietää. Ja Saul antoi soittaa basunalla kaikessa maakunnassa ja sanoa: antakaat Hebrealaisten se kuulla.
1 Sam. 10: 5.
4. Ja kaikki Israel kuuli sanottawan: Saul on lyönyt Philistealaisten leirin; ja Israel myös haisi Philistealaisten edessä,

ja kansa kutsuttiin Saulin tykö kokoon Gilgaliin. 1 Mos. 34:30.
5. Niin kokoontuiwat Philistealaiset sotiwaan Israelia wastaan, kolmekymmentä tuhatta wannua, kuusi tuhatta ratsasmiestä ja paljo muuta kansaa, niinkuin santaa meren reunalla; ja he matkustiwat ylöspäin ja asettiwat leirinsä Michmaan, itään päin BethAwenista.
6. Koska Israelin miehet näkiwät heitänsä ahdistetuksi, sillä kansa oli sangen hämmästyksissä, lymyttiwät he heitänsä luoliin, maan kuoppiin, mäen rotkoihin, linnoihin ja kaiwoihin;
7. Ja Hebrealaiset waelsiwat Jordanin ylitse Gadin ja Gileadin maakuntaan; waan Saul oli wielä Gilgalissa, ja kaikki kansa, jotka oliwat hänen perässänsä, pelkäsiwät.
8. Niin odotti hän seitsemän päiwää, siihen aikaan asti, kuin Samuel määrännyt oli. Waan koska ei Samuel tullutkaan Gilgaliin, rupesi kansa hajoomaan häneltä. 1 Sam. 10:8.
9. Silloin sanoi Saul: tuokaat minulle polttouhria ja kiitosuhria; ja uhrasi polttouhria.
10. Koska hän oli päättänyt polttouhrin, katso, Samuel tuli; niin Saul meni häntä wastaan, siunaamaan häntä.
11. Niin sanoi Samuel: mitäs tehnyt olet? Saul wastasi: minä näin kansan minultani hajoowan, et myös sinä tullut määrättyyn aikaan, ja Philistealaiset oliwat Michmassa koossa.
12. Niin minä sanoin: nyt tulewat Philistealaiset tänne minun tyköni Gilgaliin, ja en minä rukoillut Herran kaswoin edessä; niin minä rohwaisin itseni, ja uhrasin polttouhria.
13. Samuel sanoi Saulille: sinä olet tyhmästi tehnyt, ja et pitänyt Herran sinun Jumalas käskyä, jonka hän käski sinulle; sillä hän oli wahwistanut sinun waltakuntas Israelin ijankaikkisesti.
14. Waan sinun waltakuntas ei pidä enämpi oleman seisowainen: Herra on yhden miehen oman sydämensä jälkeen etsinyt, sen on Herra käskenyt olla hänen kansansa päämiehen; sillä et sinä pitänyt sitä, kuin Herra sinulle käski. Ps. 89:20, 21. Ap. T. 13:22.
15. Niin Samuel nousi ja meni Gilgalista pois BenJaminin Gibeaan; niin Saul luki sen wäen, kuin hänen tykönänsä oli, liki kuusi sataa miestä. 1 Sam. 14:2.
16. Ja Saul ja Jonathan hänen poikansa, ja se wäki kuin heidän tykönänsä oli, jäiwät BenJaminin kukkulalle; waan Philistealaiset asettiwat leirinsä Michmaan.
17. Philistealaisten leiristä läksi kolme joukkoa maata häwittämään: yksi käänsi itsensä Ophran tielle Saulin maalle,
18. Toinen käänsi itsensä BethHoronin tielle, ja kolmas käänsi itsensä sille rajatielle, joka menee Seboimin laakson korpeen.
19. Niin ei löytty yhtään seppää kaikesta Israelin maakunnasta; sillä Philistealaiset ajatteliwat, ettei Hebrealaiset tekisi miekkoja ja keihäitä. Tuom. 5:8.
20. Ja kaiken Israelin täytyi mennä Philistealaisten tykö teroittamaan wannastansa, rautalapioitansa, kirwestänsä ja wikahdintansa.
21. Mutta heillä oli teroitusrauta wikahtimille, lapioille, hangoille ja kirweille, niin myös ojettaa pistintä.
22. Koska tappeluspäiwä joutui, niin ei löytty sieltä miekkaa eikä keihästä kaiken kansan kädestä, jotka Saulin ja Jonathanin kanssa oliwat, waan Saulilla ja hänen pojallansa oli.
23. Ja Philistealaisten leiri läksi Michman taipaleelle.

14 Luku.

Jonathanin woitto; kuinka hän rikkoo ja on hengen hädässä. Saulin lapset.

Se tapahtui yhtenä päiwänä, että Jonathan Saulin poika sanoi palweliallensa, joka kantoi hänen asettansa: tule, käykäämme Philistealaisten leiriin, jotka toisella puolella owat; ja ei hän sitä sanonut isällensä.
2. Waan Saul wiipyi Gibean ääressä granatin puun alla, joka oli esikaupungissa; ja se kansa, joka hänen tykönänsä oli, oli liki kuusi sataa miestä.
3. Ja Ahia Abitobin poika, Ichabodin weljen, Pinehaksen pojan, Elin pojan, oli Herran pappi Silossa, kantain päälliswaatetta; mutta kansa ei tietänyt Jonathania menneeksi pois. 1 Sam. 4:21.
4. Ja tiellä, kussa Jonathan pyysi ylitse mennä Philistealaisten leiriin, oli kaksi jyrkkää kalliota, yksi tällä puolella, ja toinen toisella puolella; yksi kutsuttiin Botsets, toinen Sene.
5. Yksi oli Michmaan päin pohjasta, ja toinen etelästä Gabaan päin.
6. Ja Jonathan sanoi palwelialle, joka oli hänen aseensa kantaja: tule, käykäämme näiden ympärileikkaamattomain leiriin: taitaa tapahtua, Herra on jotakin toimittawa

meidän kauttamme, sillä ei ole Herralle työ=
läs auttaa monen kautta elikkä harwain.
Tuom. 7:4, 7. 2 Aikak. 14:11.
7. Niin hänen aseensa kantaja wastasi
häntä: tee kaikki, mitä sinun sydämessäs on:
mene matkaan, katso minä olen sinun kans=
sas, niinkuin sinun sydämes tahtoo.
8. Jonathan sanoi: katso me menemme
niiden miesten tykö, ja ilmoitamme itsemme
heille.
9. Jos he näin meille sanowat: seisokaat
alallanne siihen asti että me tulemme tei=
dän tykönne, niin seisokaamme siassamme,
ja älkäämme menkö heidän tykönsä.
10. Waan jos he näin sanowat: tulkaat
tänne meidän tykömme, niin astukaamme
heidän tykönsä; sillä Herra on antanut hei=
dän meidän käsiimme: se olkoon meille mer=
kiksi.
11. Koska Philistealaisten leiri näki hei=
dän molemmat, sanoiwat Philistealaiset:
katso, Hebrealaiset owat lähteneet luolistan=
sa, joihin he heitänsä lymyttäneet oliwat.
1 Sam. 13:6.
12. Ja miehet leiristä wastasiwat Jona=
thania ja hänen aseensa kantajata, ja sanoi=
wat: tulkaat tänne ylös meidän tykömme,
me kyllä opetamme teitä. Niin sanoi Jona=
than aseensa kantajalle: astu ylös minun
jälkeeni, Herra on antanut heidän Israelin
käsiin.
13. Ja Jonathan kiipesi käsillänsä ja jal=
woillansa ylöspäin, ja hänen aseensa kantaja
hänen jälissänsä; ja he lankesiwat maahan
Jonathanin eteen ja hänen aseensa kantajan,
joka löi heitä kuoliaksi hänen jälissänsä;
14. Että ensimäinen tappelus oli, jona
Jonathan ja hänen aseensa kantaja löi liki
kaksikymmentä miestä, liki puolella wakomi=
talla peltoa, kuin juhtapari kyntäis.
15. Ja pelko tuli leiriin, kedolle ja koko
kansan sekaan leirissä, ja häwittäjät myös
peljätettiin, että maa wapisi siitä; sillä se
hämmästys oli Jumalalta.
1 Mos. 35:5. 2 Mos. 14:24. Ps. 76:13.
16. Ja Saulin wartiat BenJaminin Gi=
beassa saiwat nähdä kansan joukot hajoo=
wan ja pakenewan, ja toinen toistansa sy=
siwän.
17. Niin sanoi Saul kansalle, kuin hänen
kanssansa oli: lukekaat nyt ja katsokaat, kuka
meistä on mennyt pois; ja koska he lukiwat,
katso, niin ei ollut Jonathan ja hänen aseen=
sa kantaja siellä.
18. Ja Saul sanoi Ahialle: tuo tänne Ju=
malan arkki; (sillä Jumalan arkki oli siihen
aikaan Israelin lasten tykönä.)
19. Ja koska Saul wielä puhui papin
kanssa, enäni kapina ja juoksu Philistea=
laisten leirissä. Ja Saul sanoi papille: ota
sinun kätes pois.
20. Ja Saul kokoontui ja kaikki kansa, kuin
hänen kanssansa oli, ja tuliwat sotaan. Ja
katso, silloin käwi itsekunkin miekka lähim=
mäistänsä wastaan, ja oli sangen suuri ka=
pina. Tuom. 7:22. 2 Aikak. 20:23.
21. Ja ne Hebrealaiset, jotka ennen oliwat
olleet Philistealaisten tykönä ja oliwat käy=
neet heidän kanssansa leirin ympäri, antoi=
wat heitänsä Israelin sekaan, jotka oliwat
Saulin ja Jonathanin kanssa.
22. Ja kaikki Israelin miehet, jotka hei=
tänsä kätkeneet oliwat Ephraimin wuorelle,
koska he kuuliwat Philistealaiset paenneen,
ajoiwat he myös heitä takaa sodassa.
23. Ja niin Herra autti silloin Israelia;
ja sota seisoi BethAweniin asti.
24. Ja koska Israelin miehet oliwat wä=
syneet sinä päiwänä, wannotti Saul kaiken
kansan, ja sanoi: kirottu olkoon jokainen,
joka syö jotakin ehtooseen asti, että minä
kostaisin minun wihollisilleni. Ja koko
kansa ei syönyt mitäkään.
25. Ja kaikki se kansa tuli metsään, ja siellä
oli hunajata kedolla.
26. Koska kansa tuli metsään, katso, silloin
wuosi siellä hunajata, mutta ei yksikään ot=
tanut sitä kädellänsä suuhunsa; sillä kansa
pelkäsi walaa.
27. Mutta Jonathan ei kuullut isänsä wan=
nottaneeksi kansaa, hän ojensi sauwansa, kuin
hänen kädessänsä oli, ja satutti pään huna=
jaläjään, ja pisti kätensä suuhunsa, niin hä=
nen silmänsä walpauntuiwat.
28. Silloin wastasi yksi kansasta, ja sa=
noi: sinun isäs wannotti kowasti kansan ja
sanoi: kirottu olkoon jokainen, joka jotakin
syö tänäpänä. Ja kansa oli wäsyksissä.
29. Ja Jonathan sanoi: minun isäni on
turmellut maan: katsos, kuinka minun sil=
mäni wilpauntuiwat, että minä tästä jota=
kin maistoin.
30. Joska kansa tänäpänä olis syönyt wi=
hollistensa saalista, kuin he löytäneet owat,
niin olis tappelus ollut suurempi Philis=
tealaisia wastaan.
31. Ja he löiwät sinä päiwänä Philistea=
laisia Michmasta Ajaloniin asti; ja kansa
wäsyi sangen kowin.
32. Ja kansa jakoi saaliin, ja ottiwat lam=
paita, ja karjaa, ja wasikoita, ja teurastiwat
maan päällä, ja söiwät werinensä.
1 Mos. 9:4. 3 Mos. 3:17. l. 7:26. l. 17:14. l. 19:26.
5 Mos. 12:16. l. 15:23.

33. Niin Saulille ilmoitettiin sanoen: katso, kansa owat syntiä tehneet Herraa wastaan ja syöneet werinensä. Hän sanoi: te olette pahasti tehneet; wierittäkäät nyt minulle tänne suuri kiwi.

34. Ja Saul sanoi: menkäät ulos kansan sekaan, ja sanokaat heille: tuokaan itsekukin härkänsä ja lampaansa minun tyköni ja teurastakaan tässä, että te söisitte, ja ette syntiä tekisi Herraa wastaan weren syömisellä; niin kaikki kansa toiwat kukin härkänsä kädessänsä yöllä, ja teurastiwat ne siellä.

35. Ja Saul rakensi Herralle altarin: se on ensimäinen altari, jonka hän rakensi Herralle.

36. Ja Saul sanoi: käykäämme alas Philistealaisten jälkeen yöllä, ja ryöstäkäämme heitä, siihen asti kuin päiwä walkenee, ettemme yhtäkään heistä jättäisi. He wastasiwat: tee kaikki, kuin sinulle kelpaa. Ja pappi sanoi: käykäämme tänne Jumalan tykö.

37. Ja Saul kysyi Jumalalta, ja sanoi: astunko minä Philistealaisten perään alas, ja annatkos heitä Israelin käsiin? Mutta ei hän häntä silloin wastannut. 1 Sam. 28: 6.

38. Niin sanoi Saul: tulkaan wäki tänne joka kulmalta, tiedustelkaat ja katselkaat, kenessä tänäpänä se synti lienee. Tuom. 20: 6.

39. Sillä, niin totta kuin Herra Israelin auttaja elää, waikka se olis minun pojassani Jonathanissa, niin hänen pitää totisesti kuoleman. Ja ei yksikään wastannut häntä kaikesta kansasta.

40. Ja hän sanoi koko Israelille: olkaat te sillä puolella, minä ja Jonathan minun poikani olemme tällä puolella. Kansa sanoi Saulille: tee kuin sinulle kelpaa.

41. Ja Saul sanoi Herralle Israelin Jumalalle: tee oikeus; niin se osasi Jonathanin ja Saulin, ja kansa meni wapaana ulos.

42. Saul sanoi: heittäkäät minusta ja minun pojastani Jonathanista; niin se lankesi Jonathaniin.

43. Ja Saul sanoi Jonathanille: ilmoita minulle, mitäs olet tehnyt? Jonathan ilmoitti hänelle, ja sanoi: tosin minä maistoin wähän hunajata sauwani nenällä, kuin minun kädessäni oli, ja katso, minun pitää sentähden kuoleman?

44. Ja Saul sanoi: Jumala tehköön minulle niin ja niin! Jonathan, sinun pitää totisesti kuoleman! Ruth. 1: 17.

45. Waan kansa sanoi Saulille: pitääkö Jonathanin kuoleman, joka tämän suuren autuuden teki Israelissa? Pois se: niin totta kuin Herra elää, ei hiuskarwakaan pidä hänen päästänsä putooman; sillä Jumala on sen tehnyt tänäpänä hänen kauttansa. Ja näin kansa wapahti Jonathanin kuolemasta.

46. Niin Saul meni Philistealaisten tyköä pois; ja Philistealaiset meniwät sioillensa.

47. Mutta koska Saul oli saanut Israelin waltakunnan, sotei hän joka tahwolta kaikkia wihollisiansa wastaan, Moabitaita, Ammonitaita, Edomealaisia, Zoban kuninkaita ja Philistealaisia wastaan; ja kuhunka hän ikänä hänensä käänsi, siellä hän rankaisi.

48. Ja hän teki urhollisia töitä ja löi Amalechitat; ja wapahti Israelin niiden käsistä, jotka häntä raateliwat.

49. Ja Saulilla oli poikia: Jonathan, Iswi, Malchiswa, ja hänen kahden tyttärensä nimet, esikoisen nimi Merab ja nuoremman nimi Michal; 1 Aikak. 9: 39.

50. Ja Saulin emännän nimi Ahinoam, Ahimatsin tytär, ja hänen sotajoukkonsa päämiehen nimi Abner, Nerin poika, Saulin sedän;

51. Ja Kis Saulin isä, ja Ner Abnerin isä, oli Abielin poika. 1 Sam. 9: 1.

52. Ja suuri sota oli Philistealaisia wastaan niin kauwan kuin Saul eli. Ja kussa ikänä Saul näki jalon ja wäkewän sotamiehen, sen otti hän tykönsä.

15 Luku.

Amalech lyöty. Agag säästetty. Saul hyljätty. Agag hakattu kappaleiksi.

Mutta Samuel sanoi Saulille: Herra lähetti minun woitelemaan sinua kansansa Israelin kuninkaaksi: niin kuule siis nyt Herran sanain ääntä.

2. Näin sanoo Herra Zebaoth: minä olen ajatellut etsiskellä, mitä Amalech teki Israelille, koska hän pani hänensä tiellä häntä wastaan, Egyptistä tullessa. 2 Mos. 17: 8. 4 Mos. 24: 20.

3. Mene siis nyt ja lyö Amalechi, ja hukuta kaikki, mitä hänellä on, ja älä säästä häntä, mutta tapa sekä waimo että mies, lapset ja imewäiset, karja ja lampaat, kamelit ja aasit.

4. Saul ilmoitti tämän kansalle, ja luki heitä Thelaimissa: kaksisataa tuhatta jalkawäkeä, ja kymmenentuhatta miestä Judasta.

5. Ja koska Saul tuli liki Amalechitain kaupunkia, pani hän wäijytyksen ojan tykö;

6. Ja antoi sanoa Kenitalaisille: menkäät, paetkaat ja eroittakaat itsenne Amalechitaista, etten minä peräti häwittäisi teitä heidän kanssansa; sillä te teitte laupiuden kaikille Israelin lapsille, koska he waelsiwat Egyp-

tistä: ja niin luopuiwat Kenitalaiset Amalechitaista. 4 Mos. 10:29. l. 24:21. Tuom. 1:16. l. 4:11.

7. Niin löi Saul Amalechitat hamasta Hewilasta siihen asti kuin Surriin tullaan, joka on Egyptin kohdalla;

8. Ja otti Agagin Amalechitain kuninkaan eläwänä kiinni, ja kaiken kansan surmasi hän miekan terällä. 4 Mos. 24:7.

9. Niin Saul ja kansa säästi Agagin, ja mitä parasta lampaista ja karjasta oli, lihawia karitsoita ja syöttiläitä, ja kaikki mitä hywä oli, ei he tahtoneet hukuttaa niitä; mutta sen, kuin häijy oli ja ei kelwannut, he hukuttiwat.

10. Niin tapahtui Herran sana Samuelin tykö, sanoen:

11. Minä kadun, että minä olen tehnyt Saulin kuninkaaksi, sillä hän on luopunut minusta, ja ei täyttänyt minun sanojani; ja Samuel wihastui, ja huusi Herran tykö kaiken sen yön. 1 Mos. 6:6, 7.

12. Ja Samuel nousi warhain huomeneltain kohtaamaan Saulia, ja Samuelille oli sanottu Saulin tulleeksi Carmeliin, ja panneeksi woiton merkin, ja waeltaneeksi ympäri, ja tulleeksi Gilgaliin.

13. Koska Samuel tuli Saulin tykö, sanoi Saul hänelle: siunattu ole sinä Herralta; minä olen täyttänyt Herran sanan.

14. Samuel wastasi: mikä siis on tämä lammasten määkynä minun korwissani ja karjan ammuminen, jonka minä kuulen?

15. Saul sanoi: Amalechitailta owat he ne tuoneet; sillä kansa säästi niitä parhaita lampaista ja karjasta, Herran sinun Jumalas uhrin tähden: ne muut olemme me häwittäneet.

16. Mutta Samuel sanoi Saulille: salli että minä sanon sinulle, mitä Herra on puhunut minun kanssani tänä yönä. Hän sanoi hänelle: puhu.

17. Samuel sanoi: eikö se näin ole? Koska sinä olit wähäinen sinun silmäis edessä, tulit sinä Israelin sukukuntain pääksi, ja Herra woiteli sinun Israelin kuninkaaksi. 1 Sam. 9:2, 21. l. 10:1.

18. Ja Herra lähetti sinun matkaan, ja sanoi: mene ja tapa ne syntiset Amalechitat, ja sodi heitä wastaan, niin kauwan että hukutat heidän.

19. Miks'et kuullut Herran ääntä? mutta annoit itses saaliin puoleen, ja teit pahoin Herran silmäin edessä?

20. Niin sanoi Saul Samuelille: minä olen kuitenkin kuullut Herran äänen, ja olen waeltanut sitä tietä, kuin Herra minun lähetti: minä olen tuonut tänne Agagin Amalechitain kuninkaan, ja surmannut Amalechitat;

21. Mutta wäki on ottanut saaliista lampaita ja karjaa: ne parhaat kirotuista, uhrataksensa Gilgalissa Herralle sinun Jumalalles.

22. Mutta Samuel sanoi: kelpaako Herralle paremmin polttouhri ja uhri, kuin että sinä kuulisit Herran äänen? Katso, kuuliaisuus on parempi kuin uhri, ja totella parempi kuin oinasten lihawuus. Saarn. l. 4:17. Hos. 6:6. Matth. 9:13. l. 12:7.

23. Sillä tottelemattomuus on noituuden synti, ja wastahakoisuus on taikaus ja epäjumalan palwelus: ettäs siis olet hyljännyt Herran sanan, on hän sinun myös hyljännyt, ettei sinun silleen pidä kuningasna oleman. Hos. 4:6.

24. Niin sanoi Saul Samuelille: minä olen syntiä tehnyt, rikkoissani Herran käskyn ja sinun sanas; sillä minä pelkäsin kansaa ja kuulin heidän äänensä.

25. Anna siis nyt minulle tämä synti anteeksi, ja palaja minun kanssani, että minä kumartaisin ja rukoilisin Herraa.

26. Samuel sanoi Saulille: en minä palaja sinun kanssas; sillä sinä olet hyljännyt Herran sanan, ja Herra on myös sinun hyljännyt, niin ettei sinun pidä oleman Israelin kuninkaan. 1 Sam. 16:1.

27. Koska Samuel käänsi itsensä menemään pois, otti hän hänen hameensa liepeestä kiinni, ja se repesi.

28. Niin sanoi Samuel hänelle: Herra on tänäpänä repinyt Israelin waltakunnan sinulta, ja antanut sen sinun lähimmäiselles, joka parempi on sinua.

29. Ja Israelin sankari ei walehtele eikä kadu; sillä ei hän ole ihminen, että hän katuis. 4 Mos. 23:19. Ps. 33:4.

30. Mutta hän sanoi: minä olen syntiä tehnyt. Tee siis minulle nyt kunnia minun kansani wanhemmitten edessä ja Israelin edessä, ja palaja minun kanssani, että minä kumarten rukoilisin Herraa sinun Jumalatas.

31. Ja Samuel käänsi itsensä ja seurasi Saulia; ja Saul rukoili Herraa.

32. Ja Samuel sanoi: antakaat tulla minun tyköni Agag Amalechitain kuningas. Ja Agag tuli rohkiasti hänen eteensä, ja sanoi: totisesti kuoleman katkeruus on paennut.

33. Samuel sanoi: niinkuin sinun miekkas on tehnyt waimot lapsettomaksi, niin pitää myös sinun äitis waimoin seassa lapsetoin oleman: niin Samuel hakkasi Agagin kappaleiksi Herran edessä Gilgalissa.

34. Ja Samuel meni Ramathaan, mutta Saul meni huoneeseensa Saulin Gibeaan.
35. Ja ei nähnyt Samuel enämpi Saulia kuolemapäiwäänsä asti; sillä Samuel murhehti Saulia, että Herra oli katunut asettaneensa hänen Israelin kuninkaaksi.

16 Luku.

Dawid woideltu. Saul waiwattu.

Ja Herra sanoi Samuelille: kuinka kauwan sinä murhehdit Saulia, jonka minä hyljännyt olen hallitsemasta Israelia? Täytä sinun sarwes öljyllä ja mene: minä lähetän sinun Isain Bethlehemitan tykö, sillä hänen pojistansa olen minä katsonut minulleni kuninkaan.
1 Sam. 15:26. l. 17:12. Ap. T. 13:22.
2. Niin Samuel sanoi: kuinka minä sinne menen? Saul saa sen tietää, ja lyö minun kuoliaksi. Ja Herra sanoi: ota sinulles wasikka karjasta ja sano: minä tulin uhraamaan Herralle.
3. Ja sinun pitää kutsuman Isain uhrille, niin minä osotan sinulle, mitä sinun pitää tekemän, ettäs sen woitelisit minulle, jonka minä sinulle sanon.
4. Samuel teki niinkuin Herra sanonut oli, ja tuli Bethlehemiin; niin hämmästyiwät kaupungin wanhimmat, ja meniwät häntä wastaan, ja sanoiwat: onko rauha, että sinä tulet?
5. Hän sanoi: rauha. Minä tulin uhraamaan Herralle: pyhittäkäät teitänne, ja tulkaat minun kanssani uhrille. Ja hän pyhitti Isain ja hänen poikansa, ja kutsui heidän uhrille. 2 Mos. 19:10.
6. Ja koska he tuliwat sisälle, katsoi hän Eliabin päälle, ja ajatteli: tosin tämä on Herran edessä hänen woideltunsa.
7. Mutta Herra sanoi Samuelille: älä katso hänen muotoansa elikkä suurta kokoansa, sillä minä olen hyljännyt hänen: sillä ei se ole niinkuin ihminen näkee; sillä ihminen näkee sen kuin silmäin edessä on, mutta Herra katsoo sydämeen.
5 Mos. 10:17. 1 Aikak. 28:9. 2 Aikak. 19:7. Ps. 7:10. Jer. 11:20. l. 20:12. Ap. T. 10:34.
8. Niin kutsui Isai Abinadabin, ja antoi hänen tulla Samuelin eteen; ja hän sanoi: ei tätäkään ole Herra walinnut.
9. Niin antoi Isai tulla Samman edes; mutta hän sanoi: ei tätäkään ole Herra walinnut.
10. Niin antoi Isai seitsemän poikaansa tulla Samuelin eteen; mutta Samuel sanoi Isaille: ei ole Herra näitä walinnut.
11. Ja Samuel sanoi Isaille: joko nyt täällä kaikki pojat owat? Hän sanoi: wielä nuorin jäljellä on, ja katso, hän kaitsee lampaita. Niin sanoi Samuel Isaille: lähetä hänen peräänsä ja anna noutaa tänne; sillä ei meidän pidä istuman ennen kuin hän tulee. 1 Sam. 17:15. 2 Sam. 7:8. Ps. 78:70. Ps. 89:21.
12. Niin hän lähetti ja noudatti hänen; ja hän oli werewä ja kaunis kaswoilta ja ihanan muotoinen. Ja Herra sanoi: nouse ja woitele tämä, sillä tämä se on.
13. Niin otti Samuel öljysarwensa ja woiteli hänen weljeinsä keskellä; ja Herran henki tuli Dawidiin siitä päiwästä ja sen perään; niin Samuel nousi ja meni Ramathaan.
1 Sam. 11:6.
14. Ja Herran henki läksi Saulista, ja paha henki waiwasi häntä Herralta.
15. Niin sanoiwat Saulin palweliat hänelle: katsos, paha henki waiwaa sinua Jumalalta.
16. Meidän herramme sanokaan nyt palwelioillensa, jotka hänen edessänsä seisowat, että he etsisiwät miestä, joka taitais soittaa harppua: koska paha henki tulee Jumalalta sinuun, että hän soittais kädellänsä, niin sinä paranet.
17. Niin Saul sanoi palwelioillensa: katsokaat nyt minulle joku mies, kuin taitais hywin soittaa, ja noutakaat häntä minun tyköni.
18. Niin wastasi yksi hänen palwelioistansa, ja sanoi: katso, minä näin Isain Bethlehemitan pojan, hän taitaa soittaa, ja on urhollinen sotamies, ja toimellinen asioissa, ja ihana mies, ja Herra on hänen kanssansa.
19. Niin Saul lähetti sanansaattajat Isaille, sanoen: lähetä minun tyköni sinun poikas Dawid, joka on lampuri.
20. Niin otti Isai aasin leipäin kanssa, ja leilin wiinaa, ja yhden wohlan wuohista, ja lähetti Saulille poikansa Dawidin myötä.
21. Niin Dawid tuli Saulin tykö, ja seisoi hänen edessänsä; ja hän tuli hänelle juuri rakkaaksi, ja tuli hänen aseensa kantajaksi.
22. Ja Saul lähetti Isain tykö, sanoen: anna Dawidin olla minun tykönäni, sillä hän on löytänyt armon minun edessäni.
23. Koska Jumalan henki tuli Saulin päälle, otti Dawid kanteleen ja soitti kädellänsä; niin Saul wirwoitettiin ja tuli paremmaksi, ja paha henki läksi hänestä.

17 Luku.

Goljath haastaa itsellensä puolusmiestä Israelilta; lyödään Dawidilta.

Niin Philistealaiset kokosiwat sotawäkensä sotaan, ja tuliwat kokoon Sochoon, joka on Judassa, ja asettiwat leirinsä Sochon ja Asekan wälille, Damminin rajalle.

2. Mutta Saul ja Israelin miehet meniwät kokoon, ja asettiwat leirinsä tammilaaksoon, ja walmistiwat itsensä sotimaan Philistealaisia wastaan.

3. Ja Philistealaiset seisoiwat wuorella siellä, ja Israelitat seisoiwat wuorella täällä, että laakso oli heidän wälillänsä.

4. Niin tuli Philistealaisten leiristä yksi mies heidän keskellensä, Goljath nimeltä, Gathista, kuutta kyynärätä ja kämmenen leweyttä pitkä.

5. Ja hänellä oli waskilakki päässänsä, ja suomuksen kaltainen pantsari yllänsä, ja hänen pantsarinsa painoi wiisi tuhatta sikliä waskea,

6. Ja waskiset saappaat hänen jalwoissansa, ja waskikilpi hänen hartioillansa,

7. Ja hänen keihäänsä warsi oli niinkuin kankaan orsi, ja hänen keihäänsä rauta painoi kuusi sataa sikliä rautaa. Ja hänen kilpensä kantaja käwi hänen edellänsä.

8. Ja hän seisoi ja huusi Israelin joukolle, ja sanoi heille: miksi te läksitte walmistamaan teitänne sotaan; enkö minä ole Philistealainen, ja te olette Saulin palweliat? walitkaat yksi teistänne, joka tulee tänne alas minun tyköni.

9. Jos hän woi sotia minua wastaan ja lyö minun, niin me olemme teidän palwelianne, mutta jos minä hänen woitan ja lyön hänen, niin teidän pitää oleman meidän palweliamme ja teidän pitää meitä palweleman.

10. Ja Philistealainen sanoi: minä häwäisin tänäpänä Israelin sotajoukon: antakaat minulle mies, me sodimme keskenämme.

11. Koska Saul ja koko Israel kuuli nämät Philistealaisen puheet, hämmästyiwät he ja pelkäsiwät suuresti.

12. Mutta Dawid oli Ephrathin miehen poika Judan Bethlehemistä, joka kutsuttiin Isai; hänellä oli kahdeksan poikaa, ja oli wanha mies Saulin aikaan ja ijällinen miesten seassa. 1 Sam. 16: 1, 11.

13. Ja kolme Isain wanhimpata poikaa oliwat lähteneet Saulin kanssa sotaan; hänen kolmen poikansa nimet oliwat, jotka oliwat menneet sotaan, Eliab esikoinen, ja toinen Abinadab ja kolmas Sammah.

14. Ja Dawid oli nuorin; waan ne kolme wanhinta meniwät Saulin kanssa. 1 Sam. 16: 11.

15. Niin Dawid meni kotiansa jälleen Saulin tyköä, kaitsemaan isänsä lampaita Bethlehemiin.

16. Mutta Philistealainen tuli warhain aamulla ja ehtoona, ja sitä tekoa hän teki neljäkymmentä päiwää.

17. Ja Isai sanoi Dawidille pojallensa: ota sinun weljilles tämä epha kuiwatuita tähkäpäitä ja nämät kymmenen leipää, ja juokse leiriin weljeis tykö,

18. Ja nämät kymmenen tuoretta juustoa, ja kanna ne päämiehelle; ja etsi weljejäs, jos he rauhassa owat, ja pane mielees, mitä he sinulle käskewät.

19. Mutta Saul ja he ja kaikki Israelin miehet oliwat tammilaaksossa, ja sotiwat Philistealaisia wastaan.

20. Niin Dawid nousi warhain aamulla ja jätti paimenen haltuun lampaat, kantoi ja meni matkaansa, niinkuin Isai häntä käskenyt oli, ja tuli leiriin, ja sotawäki oli lähtenyt ulos sotaan, ja huusiwat suurella äänellä sotimaan. 1 Sam. 26: 5.

21. Sillä Israel ja Philistealaiset oliwat walmistaneet itsensä sotimaan toinen toistansa wastaan.

22. Niin Dawid jätti kalut, kuin hän kantoi, kaluwartialle, ja juoksi sodan rintaan, ja tuli ja terwehti weljejänsä.

23. Koska hän parhaallansa heitä puhutteli, katso, se mies nousi heidän keskellensä, hänen nimensä oli Goljath, Philistealainen Gathista, Philistealaisten sotajoukosta, ja puhui niinkuin ennenkin; ja Dawid kuuli sen.

24. Ja kukka ikänä Israelin miehistä näkiwät hänen, pakeniwat he hänen edestänsä, ja pelkäsiwät suuresti.

25. Ja kaikki Israelin miehet sanoiwat: ettekö te nähneet sitä miestä, joka on tullut? Hän on tullut pilkkaamaan Israelia. Ja pitää tapahtuman, että joka sen miehen lyö, sen kuningas tekee aiwan rikkaaksi, ja antaa myös tyttärensä hänelle, ja tekee hänen isänsä huoneen wapaaksi Israelissa.

26. Niin Dawid sanoi miehille, kuin hänen tykönänsä seisoiwat: mitä sille miehelle annetaan, joka tämän Philistealaisen lyö ja ottaa häwäistyksen Israelilta pois? sillä mitä tämä ympärileikkaamatoin Philistealainen on, kuin häwäisee eläwän Jumalan sotajoukkoa?

27. Niin sanoi kansa hänelle niinkuin en=

nenkin: niin sille miehelle tehdään, joka hänen lyö.
28. Koska hänen wanhin weljensä Eliab
kuuli hänen näitä puhuwan miesten kansa, närkästyi hän suuresti Dawidin päälle, ja sanoi: miksi sinä olet tänne tullut? ja miksis olet jättänyt sen wähän lammaslauman metsän korpeen? Minä tiedän sinun ylpeytes ja sydämes pahan sisun; sillä sinä olet tänne tullut sotaa katsomaan.

1 Sam. 16: 6, 7.

29. Niin Dawid sanoi: mitästä minä olen
tehnyt? eikö se ole minulle käsketty?
30. Ja käänsi itsensä hänestä pois toisen
puoleen, ja sanoi niinkuin hän ennenkin oli sanonut; niin kansa wastasi häntä niinkuin ennenkin.
31. Ja kuin he kuuliwat ne sanat Dawidin puhuwan, ilmoittiwat he ne Saulille, ja hän noudatti hänen tykönsä.
32. Ja Dawid sanoi Saulille: älköön kenenkään sydän hämmästykö hänen tähtensä: sinun palwelias käy sotimaan sitä Philistealaista wastaan.
33. Saul sanoi Dawidille: et sinä woi
mennä ja sotia tätä Philistealaista wastaan; sillä sinä olet nuorukainen, waan hän on sotamies hamasta nuoruudestansa.
34. Mutta Dawid sanoi Saulille: sinun
palwelias kaitsi isänsä lampaita, ja tuli jalopeura ja karhu ja wei lampaan laumasta;
35. Niin minä juoksin sen perässä ja löin
sen, ja tempasin sen ulos hänen suustansa. Ja kuin hän karkasi minua wastaan, niin minä tartuin hänen partaansa, löin hänen ja tapoin.
36. Niin on sinun palwelias sekä jalopeuran että karhun lyönyt; niin pitää tämän ympärileikkaamattoman Philistealaisen oleman, kuin yksi niistä, sillä hän on pilkannut eläwän Jumalan sotawäkeä.
37. Ja Dawid sanoi: Herra, joka minun
pelasti jalopeuran ja karhun käsistä, hän pelastaa minun tämän Philistealaisen käsistä. Ja Saul sanoi Dawidille: mene, Herra olkoon sinun kanssas.
38. Niin Saul puetti waatteensa Dawidin
ylle, ja pani waskilakin hänen päähänsä, ja pantsarin hänen päällensä.
39. Ja Dawid sitoi miekan wyöllensä waatettensa päälle, ja rupesi käymään; waan ei hän ollut siihen tottunut. Sanoi siis Dawid Saulille: en minä näillä taida käydä, sillä en minä ole tottunut. Ja Dawid pani ne pois yltänsä;
40. Ja otti sauwansa käteensä, ja walitsi
ojasta wiisi siliätä kiweä, pani ne paimenen kukkaroon ja säkkiin, kuin hänellä oli, ja linko hänen kädessänsä, ja käwi Philistealaista wastaan.
41. Käweli myös Philistealainen ja lähestyi Dawidia, ja hänen kilpensä kantaja hänen edellänsä.
42. Kuin Philistealainen katsoi ja näki
Dawidin, katsoi hän hänen ylön; sillä hän oli werewä ja kaunis nuorukainen.

1 Sam. 16: 12.

43. Philistealainen sanoi Dawidille: olenko minä koira, ettäs tulet sauwoilla minun tyköni? Ja Philistealainen kiroili Dawidia jumalittensa kautta.
44. Ja Philistealainen sanoi Dawidille:
tule tänne minun tyköni, ja minä annan sinun lihas taiwaan linnuille ja kedon pedoille.
45. Niin Dawid sanoi Philistealaiselle:
sinä tulet minun tyköni miekalla, keihäällä ja kilwellä, waan minä tulen sinun tykös Herran Zebaothin, Israelin sotawäen Jumalan nimeen, jonka sinä pilkannut olet.

Ps. 20: 8. Ps. 118: 10, 11.

46. Tänäpänä antaa Herra sinun minun
käsiini, että minä lyön sinun, ja otan sinun pääs sinulta pois, ja annan Philistealaisten sotawäen ruumiin tänäpänä taiwaan linnuille ja kedon pedoille: että kaikkein maan asuwaisten pitää tietämän Israelilla olewan Jumalan.
47. Ja koko tämän seurakunnan pitää ymmärtämän, ettei Herra auta miekan eli keihään kautta; sillä sota on Herran, ja hän antaa teidän meidän käsiimme.
48. Koska Philistealainen nousi ja käwi ja
lähestyi Dawidia, niin Dawid riensi ja juoksi sotajoukon eteen Philistealaista wastaan,
49. Ja pisti kätensä kukkaroon, otti sieltä
kiwen, ja linkosi ja paiskasi Philistealaista otsaan, että kiwi meni hänen otsansa sisälle, ja hän lankesi maahan kaswoillensa.
50. Niin Dawid woitti Philistealaisen lingolla ja kiwellä, löi Philistealaisen ja tappoi hänen. Ja ettei Dawidilla ollut miekkaa,
51. Juoksi hän ja seisahti Philistealaisen
tykö, ja otti hänen miekkansa ja weti tupesta ulos, ja tappoi hänen, ja sillä hakkasi pois hänen päänsä. Kuin Philistealaiset tämän näkiwät, että heidän wäkewimpänsä kuollut oli, niin he pakeniwat.
52. Ja Israelin ja Judan miehet nousiwat, huusiwat ja ajoiwat Philistealaisia takaa laaksoon asti ja Ekronin porttiin: ja Philistealaiset lankesiwat lyö=

tynä Schaarimin tiellä, Gathiin ja Ekroniin asti.
53. Ja Israelin lapset palasiwat ajamasta Philistealaisia takaa, ja ryöstiwät heidän leirinsä.
54. Mutta Dawid otti Philistealaisen pään ja wei Jerusalemiin; waan hänen aseensa pani hän majaansa. 1 Sam. 21:9.
55. Mutta koska Saul näki Dawidin menewän Philistealaista wastaan, sanoi hän Abnerille, sodan päämiehelle: Abner, kenen poika tuo nuorukainen on? Abner sanoi: niin totta kuin sinun sielus elää, kuningas, en minä tiedä.
56. Kuningas sanoi: kysy siis, kenenkä poika se nuorukainen on?
57. Koska Dawid palasi Philistealaista lyömästä, otti Abner hänen ja wei Saulin eteen; ja hänen kädessänsä oli Philistealaisen pää.
58. Ja Saul sanoi hänelle: kenenkäs poika olet, sinä nuorukainen? Dawid sanoi: sinun palwelias Isain, sen Bethlehemitan poika.

18 Luku.

Jonathan rakastaa, kansa ylistää, Saul wihaa Dawidia. Michal nai Dawidin.

Ja koska hän oli puheensa lopettanut Saulin kanssa, mieltyi Jonathan ja Dawid keskenänsä sydämestä; ja Jonathan rakasti häntä niinkuin omaa sydäntänsä.
1 Sam. 20:17.
2. Ja Saul otti hänen sinä päiwänä, ja ei sallinut hänen enämpi palata isänsä huoneeseen. 1 Sam. 17:15.
3. Ja Jonathan ja Dawid tekiwät liiton keskenänsä; sillä hän rakasti häntä niinkuin omaa sydäntänsä. 1 Sam. 20:16. l. 23:18.
4. Ja Jonathan riisui hameensa, jolla hän oli puetettu, ja antoi Dawidille, niin myös waatteensa, miekkansa, joutsensa ja wyönsä.
5. Ja Dawid meni, kuhunka Saul lähetti hänen, ja käytti itsensä toimellisesti: ja Saul asetti hänen sotamiestensä päälle, ja hän oli otollinen kaikelle kansalle, niin myös Saulin palwelioille.
6. Mutta tapahtui, koska he tuliwat ja Dawid palasi lyömästä Philistealaista, että waimot kaikista Israelin kaupungeista käwiwät wirsillä ja hypyillä kuningas Saulia wastaan, harpuilla, ilolla ja kanteleilla.
2 Mos. 15:20. Tuom. 11:34.
7. Ja waimot lauloiwat keskenänsä, soittain ja sanoen: Saul löi tuhannen, mutta Dawid kymmenen tuhatta.
2 Mos. 15:21. 1 Sam. 21:11. l. 29:5.
8. Niin Saul närkästyi sangen suuresti, ja se puhe ei hänelle kelwannut, ja sanoi: he owat antaneet Dawidille kymmenen tuhatta ja minulle he antoiwat tuhannen: wielä hän kuninkaankin waltakunnan saa.
9. Ja Saul katsoi julmasti Dawidin päälle siitä päiwästä, ja aina sitte.
10. Toisena päiwänä waiwasi taas Jumalan paha henki Saulia, ja hän ennusti kotona huoneessansa. Ja Dawid soitti kädellänsä, niinkuin hänen jokapäiwäinen tapansa oli; ja Saulin kädessä oli keihäs.
11. Jonka hän syöksi, ajatellen: minä syöksen Dawidin seinää wastaan; mutta Dawid wältti hänen edestänsä kaksi kertaa.
12. Ja Saul pelkäsi Dawidia; sillä Herra oli hänen kanssansa, ja oli mennyt pois Saulin tykö.
13. Niin pani Saul hänen pois tyköänsä, ja teki hänen tuhannen miehen päämieheksi; ja hän käwi ulos ja sisälle kansan edessä.
14. Ja Dawid oli toimellinen kaikissa teissänsä, ja Herra oli hänen kanssansa.
15. Koska Saul näki hänen aiwan toimellisesti tekewän, pelkäsi hän häntä.
16. Mutta koko Israel ja Juda rakasti Dawidia; sillä hän käwi ulos ja sisälle heidän edessänsä.
17. Ja Saul sanoi Dawidille: katso, minä annan minun wanhimman tyttäreni Merabin sinulle emännäksi, ainoasti ole minulle miehuullinen ja sodi Herran sotaa; sillä Saul ajatteli: ei minun käteni pidä häneen sattuman, mutta Philistealaisten käsi.
18. Mutta Dawid wastasi Saulia: mikä minä olen? eli mikä on minun elämäni ja minun isäni sukukunta Israelissa, että minä tulisin kuninkaan wäwyksi?
19. Ja tapahtui, koska aika tuli, että Merab Saulin tytär piti annettaman Dawidille, annettiin se Adrielille Meholathitalaiselle emännäksi. 2 Sam. 21:8.
20. Mutta Michal Saulin tytär rakasti Dawidia. Koska se Saulille ilmoitettiin, niin se kelpasi hänelle.
21. Ja Saul sanoi: minä annan hänen hänelle, että hän olis hänelle paulaksi, ja Philistealaisten kädet tulisiwat hänen päällensä. Ja Saul sanoi Dawidille: sinä tulet tänäpänä toisen kanssa minun wäwyksen.
22. Ja Saul käski palwelioillensa: puhukaat Dawidille salaisesti, ja sanokaat: katso, kuningas mielistyy sinuun, ja kaikki hänen palweliansa rakastawat sinua: niin tule nyt kuninkaan wäwyksi.
23. Ja Saulin palweliat puhuiwat ne sanat Dawidin korwissa; mutta Dawid sanoi:

luuletteko te sen wähäksi, tulla kuninkaan
wäwyksi? Ja minä olen köyhä ja halpa
mies.
24. Ja Saulin palweliat ilmoittiwat sen
hänelle, sanoen: nämät sanat on Dawid
puhunut.
25. Saul sanoi: sanokaat näin Dawidille:
ei kuningas ano yhtään muuta huomenlah=
jaa, waan sata Philistealaisten esinahkaa,
että kuninkaan wihamiehille kostettaisiin;
sillä Saul ajatteli Dawidia hukuttaa Phi=
listealaisten kätten kautta.
1 Mos. 34: 12. 2 Mos. 22: 16, 17.
26. Niin hänen palwelians sanoiwat Da=
widille nämät sanat, ja se kelpasi hänelle,
tulla niin kuninkaan wäwyksi. Ja se aika
ei ollut wielä täytetty.
27. Ja Dawid nousi ja läksi matkaan, hän
ja hänen miehensä, ja löi Philistealaisista
kaksi sataa miestä, ja Dawid toi heidän esi=
nahkansa ja täytti kuninkaan luwun, että
hän olis kuninkaan wäwy. Niin antoi Saul
tyttärensä Michalin hänelle emännäksi.
28. Ja Saul näki ja ymmärsi Herran ole=
wan Dawidin kanssa, ja Saulin tytär Mi=
chal rakasti häntä.
29. Niin Saul wielä enämmin pelkäsi Da=
widia, ja Saul tuli Dawidin wihamiehekst
kaikkena elinaikanansa.
30. Ja Philistealaisten ruhtinaat läksiwät
ulos, ja heidän lähteissänsä ulos teki Dawid
toimellisemmasti kuin kaikki Saulin palwe=
liat, että hänen nimensä tuli sangen kuu=
luisaksi.

19 Luku.

Saul wihoissaan, lepytetty, etsii surmata Dawidia, petetään, ennustaa.

Ja Saul puhui pojallensa Jonathanille
ja kaikille palwelioillensa, että he tappaisi=
wat Dawidin; mutta Jonathan Saulin
poika rakasti suuresti Dawidia.
2. Ja Jonathan ilmoitti Dawidille, ja sa=
noi: minun isäni Saul pyytää sinua tap=
paa: warjele siis itses huomenna, mene ly=
myyn ja kätke itses.
3. Ja minä menen ulos minun isäni kans=
sa ja seison hänen ohessansa kedolla, jossa
sinä olet, ja minä puhun sinusta isäni kans=
sa: ja mitä minä näen, ne minä ilmoitan
sinulle.
4. Ja Jonathan puhui parhain päin Da=
widista isällensä Saulille, ja sanoi hänelle:
älköön kuningas syntiä tehkö palweliatansa
Dawidia wastaan; sillä ei hän ole mitä=
kään rikkonut sinua wastaan, ja hänen työn=
sä owat sinulle juuri tarpeelliset.
5. Ja hän on pannut henkensä käteensä ja
löi Philistealaisen; ja Herra teki suuren
autuuden koko Israelille, sen sinä näit ja
ihastuit; miksis siis tahdot syntiä tehdä wia=
tointa werta wastaan, surmatakses Dawi=
dia ilman syytä? Tuom. 12: 3. 1 Sam. 17: 32, 49.
6. Niin Saul kuuli Jonathanin äänen, ja
wannoi: niin totta kuin Herra elää, ei hä=
nen pidä kuoleman.
7. Niin Jonathan kutsui Dawidin ja sanoi
hänelle kaikki nämät sanat, ja saatti hänen
Saulin eteen, ja hän oli hänen edessänsä
niinkuin ennenkin.
8. Niin nousi taas sota, ja Dawid meni
ja sotei Philistealaisia wastaan, ja löi hei=
tä suurella surmalla; ja Philistealaiset pa=
keniwat häntä.
9. Ja Herran paha henki tuli Saulin
päälle, ja hän istui huoneessansa, ja hänen
keihäänsä oli hänen kädessänsä, ja Dawid
soitti kädellänsä. 1 Sam. 16: 14. l. 18: 10.
10. Mutta Saul pyysi pistää Dawidia
keihäällä seinää wasten, mutta hän wältti
Saulin edestä, ja keihäs käwi seinään; ja
Dawid pakeni ja pääsi sinä yönä.
11. Ja Saul lähetti sanansaattajat Dawi=
din huoneeseen, että heidän piti ottaman
hänestä waarin, ja tappaman hänen huo=
meneltain. Mutta Michal Dawidin emäntä
ilmoitti sen hänelle, ja sanoi: jolletkas tänä
yönä henkeäs päästä, niin sinä huomenna
tapetaan. Ps. 59: 1, 3.
12. Niin Michal laski Dawidin alas akku=
nan läpitse; ja hän meni, pakeni ja pääsi.
13. Ja Michal otti kuwan ja pani wuo=
teeseen, ja pani wuohen nahan hänelle pään=
alaiseksi, ja peitti waatteella.
14. Silloin lähetti Saul sanansaattajat
ottamaan kiinni Dawidia; mutta hän sanoi:
hän on sairas.
15. Niin lähetti Saul sanansaattajat kat=
somaan Dawidia, ja sanoi: kantakaat hän=
tä tänne minun tyköni wuoteinensa sur=
mattaa.
16. Koska sanansaattajat tuliwat, katso,
kuwa makasi wuoteessa, ja wuohen nahka
pään alla.
17. Niin Saul sanoi Michalille: miksis
olet minun niin pettänyt ja päästänyt mi=
nun wiholliseni, että hän wältti minun kä=
teni? Michal sanoi Saulille: hän sanoi mi=
nulle: päästä minua, eli minä tapan sinun.
18. Ja Dawid pakeni ja pääsi, ja tuli Sa=
muelin tykö, joka oli Ramathassa, ja ilmoitti
hänelle kaikki, mitä Saul oli hänelle tehnyt;
ja hän meni Samuelin kanssa, ja oleskeli
Najothissa.

19. Ja se ilmoitettiin Saulille, sanoen: katsos, Dawid on Raman Najothissa.
20. Niin Saul lähetti sanansaattajat tuomaan Dawidia; ja he näkiwät propheetain kokouksen propheteeraawan, ja Samuelin seisowan asetetun heidän päällensä. Niin Jumalan henki tuli Saulin sanansaattajitten päälle, että ne myös propheteerasiwat.
1 Sam. 10:5.
21. Koska se Saulille ilmoitettiin, lähetti hän toiset sanansaattajat, ne myös propheteerasiwat; ja hän lähetti wielä kolmannet sanansaattajat, jotka myös propheteerasiwat.
22. Niin meni hän itse wiimein Ramathaan, ja koska hän tuli sen suuren kaiwon tykö, joka on Sekossa, kysyi hän, ja sanoi: kussa on Samuel ja Dawid? niin sanottiin hänelle: katso, he owat Raman Najothissa.
23. Ja hän meni Raman Najothiin; ja Jumalan henki tuli myös hänen päällensä, ja hän käyskenteli ja propheteerasi siihen asti, kuin hän tuli Raman Najothiin.
24. Niin hän myös riisui waatteensa, ja propheteerasi Samuelin edessä, ja lankesi alasti maahan koko sen päiwän ja koko yön; sentähden sanotaan: onkosta Saulikin propheetain seassa? 1 Sam. 10:12.

20 Luku.

Dawidin ja Jonathanin liitto.

Ja Dawid pakeni Raman Najothista, tuli ja sanoi Jonathanille: mitä minä olen tehnyt? mikä on minun wääryyteni? eli mikä on minun pahatekoni sinun isääs wastaan, että hän seisoo minun henkeni perään?
2. Hän sanoi hänelle: pois se, ei sinun pidä kuoleman: katso, minun isäni ei tee suurta eli pientä, jota ei hän ilmoita minulle, kuinkasta minun isäni salaa tämän minulta? ei se pidä niin tapahtuman.
3. Niin Dawid wannoi wielä, sanoen: totisesti sinun isäs tietää, että minä olen löytänyt armon sinun kaswois edessä, sentähden hän ajattelee: ei Jonathanin pidä tästä mitään tietämän, ettei hän tulisi murheelliseksi. Totisesti, niin totta kuin Herra ja sinun sielus elää, että askel on waiwoin minun ja kuoleman waiheella.
4. Jonathan sanoi Dawidille: minä teen sinulle kaikki, mitä sinun sydämes halajaa.
5. Dawid sanoi hänelle: katso, huomenna on uusikuu, ja minun pitäis istuman ja atrioitseman kuninkaan kanssa: salli siis, että minä kätken minuni kedolle kolmannen päiwän ehtooseen asti. 4 Mos. 28:11. Ps. 81:4.
6. Jos sinun isäs minua kowasti kaipaa, niin sano: Dawid rukoili suuresti minulta juostaksensa kaupunkiinsa Bethlehemiin; sillä siellä pidetään ajastaikainen uhri koko sukukunnalta.
7. Ja jos hän sanoo: se on hywin, niin on rauha sinun palwelialles; mutta jos hän kowin wihastuu, niin sinä ymmärrät hänen pahaa aikowan.
8. Tee siis laupius sinun palwelialles; sillä sinä olet ottanut sinun palwelias Herran liittoon sinun kanssas. Ja jos joku wääryys minussa on, niin tapa sinä minua: miksis sallit minun tulla sinun isäs eteen?
1 Sam. 18:3.
9. Jonathan sanoi: pois se sinusta, sillä jos minä ymmärtäisin minun isäni aikowan sinulle pahaa tehdä, tullaksensa sinun päälles, enkö minä näitä sinulle ilmoittaisi?
10. Dawid sanoi Jonathanille: kuka minulle ilmoittaa, jos sinun isäs wastaa sinua jotakin kowasti.
11. Jonathan sanoi Dawidille: tule, käykäämme kedolle; ja he meniwät molemmat kedolle.
12. Ja Jonathan sanoi Dawidille: Herra, Israelin Jumala! koska minä kyselen isältäni huomenna ja kolmantena päiwänä, katso, jos hän suo Dawidille hywää, ja en minä silloin lähetä sinun tykös, ja ilmoita sitä sinun korwiis,
13. Niin tehköön Herra sitä ja sitä Jonathanille: mutta jos minun isäni taas ajattelee jotakin pahaa sinua wastaan, niin minä sen myös ilmoitan sinun korwiis, ja lasken sinun rauhaan menemään: ja Herra olkoon sinun kanssas, niinkuin hän minun isäni kanssa ollut on.
14. Etkös sinä myös, jos minä wielä elän: etkös sinä myös ole tekewä Herran armoa minun kohtaani, niin ettei minun pidä kuoleman?
15. Ja et sinä ota sinun laupiuttas minun huoneestani pois ijankaikkisesti, et wielä sittenkään, koska Herra häwittää Dawidin wihamiehet, itsekunkin maaltansa.
2 Sam. 9: 1, 7, 2c.
16. Näin teki Jonathan liiton Dawidin huoneen kanssa, että Herra sen waateis Dawidin wihamiesten kädestä.
17. Ja Jonathan taas wannoi Dawidille; sillä niin rakkaana piti hän hänen, että hän rakasti häntä niinkuin omaa sieluansa.
1 Sam. 18:1.
18. Ja Jonathan sanoi hänelle: huomenna on uusikuu, jona sinua kysytään, ja kaiwataan sinua sialtas.
4 Mos. 10:10. 2 Aikak. 2:4. Es. 1:13.

19. Ja koskas olet wiipynyt kolme päiwää
poissa, niin tule kiirunsti alas ja mene sii=
hen paikkaan, johon sinä itses kätkit sinä
päiwänä kuin tämä asia tapahtui, ja istu
Aasaelin kiwen wiereen. 1 Sam. 19:2, 3.
20. Niin minä ampuan kolme nuolta sen
siwulle, niinkuin minä ampuisin maaliin.
21. Ja katso, minä lähetän pojan (sanoen
hänelle:) mene ja hae nuolet jällensä! jos
minä wielä sanon pojalle: katso, nuolet owat
takanas tässä puolessa, ota ylös! niin tule;
sillä rauha on sinulle, ja ei ole mitään hä=
tää, niin totta kuin Herra elää.
22. Mutta jos minä niin sanon pojalle:
katso, nuolet owat edempänä edessäs! niin
mene pois, sillä Herra on päästänyt sinun
menemään.
23. Ja mitä sinä ja minä keskenämme pu=
huneet olemme, katso, Herra on minun ja
sinun waiheellas ijankaikkisesti.
24. Niin Dawid kätki itsensä kedolle. Ja
koska uusikuu tuli, istui kuningas pöydän
tykö ruualle.
25. Koska kuningas istunut oli siallensa,
entisen tapansa jälkeen seinän nojalle, nousi
Jonathan, ja Abner istui Saulin wiereen;
ja Dawidia kaiwattiin siastansa.
26. Ja ei puhunut Saul sinä päiwänä
mitäkään; sillä hän ajatteli: hänelle on jo=
takin tapahtunut, ettei hän ole puhdas; ei
suinkaan hän ole puhdas.
3 Mos. 7:19. l. 11:24. l. 15:16.
27. Ja toisena päiwänä uudesta kuusta,
kuin Dawidia kaiwattiin siastansa, sanoi
Saul pojallensa Jonathanille: mikşei Isain
poika ole tullut pöydän tykö, eikä eilen, ei
myös tänäpänä?
28. Jonathan wastasi Saulia: hän ru=
koili hartaasti minulta mennäksensä Beth=
lehemiin,
29. Ja sanoi: anna minun mennä, sillä
meidän sukukuntamme uhraa kaupungissa,
ja minun weljeni itse on minua kutsunut:
jos minä nyt olen löytänyt armon sinun
silmäis edessä, niin salli minun mennä kat=
somaan weljejäni; ja sentähden ei hän tullut
kuninkaan pöydän tykö.
30. Ja Saul wihastui sangen suuresti
Jonathanin päälle, ja sanoi hänelle: sinä
ilkiä ja tottelematoin poika! enkö minä tiedä,
ettäs olet walinnut Isain pojan sinulles ja
sinun äitilles häpiäksi?
31. Sillä niin kauwan kuin Isain poika
elää maan päällä, et sinä eikä sinun kunin=
kaan waltakuntas ole seisowa: lähetä siis nyt
ja anna tuotaa häntä minun tyköni, sillä
hänen pitää kuoleman. 1 Sam. 15:23, 28.
32. Jonathan wastasi isällensä Saulille,
ja sanoi hänelle: miksi hänen pitää kuole=
man? mitä hän on tehnyt?
33. Silloin paiskasi Saul keihään hänen
perässänsä syöstäksensä häntä; niin ym=
märsi Jonathan hänen isänsä aikowan Da=
widia tappaa.
34. Ja Jonathan nousi pöydän tyköä san=
gen wihoissansa, ja ei syönyt sinä toisena
päiwänä uudesta kuusta mitään leipää;
sillä hän murehtui Dawidia, että hänen
isänsä oli hänen niin häwäissyt.
35. Ja Jonathan läksi aamulla kedolle,
siihen aikaan kuin hän oli määrännyt Da=
widille, ja wähä poikainen hänen kanssansa.
36. Ja hän sanoi pojalle: juokse noutamaan
minun nuoleni, jotka minä ampuan; pojan
juostessa laski hän nuolen hänen ylitsensä.
37. Ja koska poika tuli sille paikalle, johon
Jonathan nuolen ampunut oli, huusi Jo=
nathan hänen perässänsä, ja sanoi: eikö
nuoli ole edemmä sinusta?
38. Ja huusi taas poikaa: joudu, kiiruta
sinuas nopiammin ja älä seisahtele. Niin
Jonathanin poika otti nuolet, ja kantoi her=
rallensa.
39. Eikä poika tietänyt asiasta mitään;
waan Jonathan ja Dawid ainoastaan asian
tiesiwät.
40. Niin Jonathan antoi aseensa pojalle,
joka hänen kanssansa oli, ja sanoi: mene ja
wie kaupunkiin.
41. Ja koska poika oli mennyt, nousi Da=
wid siastansa meren puolelta, ja lankesi
maahan kaswoillensa, ja rukoili kolme ker=
taa; ja he antoiwat toinen toisensa suuta,
ja itkiwät toinen toisensa kanssa; waan Da=
wid itki hartaammin.
42. Ja Jonathan sanoi Dawidille: mene
rauhaan, (ja muista) mitä me olemme
wannoneet yhteen Herran nimeen, ja sano=
neet: Herra olkoon sinun ja minun wai=
heellani, minun ja sinun siemenes waiheella
ijankaikkisesti!
43. Ja hän nousi ja meni matkaansa: mut=
ta Jonathan palasi kaupunkiin.

21 Luku.

Dawid ikoo, pakenee ja teeskelee itsensä mielipuoleksi.

Ja Dawid tuli Nobeen papin Ahimelechin
tykö, ja Ahimelech hämmästyi, koska hän
tuli Dawidia wastaan, ja sanoi hänelle:
kuinka sinä yksinäs olet, ja ei yhtään miestä
ole sinun kanssas?
2. Dawid sanoi papille Ahimelechille: ku=
ningas on minun käskenyt asialle, ja sanoi

minulle: älä kenellenkään ilmoita, minkä-
tähden minä olen sinun lähettänyt ja mitä
minä olen käskenyt sinulle, sillä minä olen
myös lähettänyt minun palweliani sinne ja
tänne. Ruth. 4: 1.
3. Jos nyt on jotakin sinun kätes alla,
anna minulle wiisikin leipää, taikka mitäs
löydät.
4. Pappi wastasi Dawidia, ja sanoi: ei
ole ensinkään yhteisiä leipiä minun käteni
alla, paitsi pyhää leipää, jos waan muutoin
palweliat owat pitäneet heitänsä waimoista
pois. 2 Mos. 19: 15. 3 Mos. 24: 5. Matth. 12: 4.
5. Dawid wastasi pappia, ja sanoi hä-
nelle: waimot owat kolme päiwää olleet
eroitetut meistä, koska minä läksin, ja pal-
weliain astiat oliwat pyhät; mutta jos tä-
mä tie on saastainen, niin se pitää tänäpä-
nä pyhitettämän astiain kautta.
6. Niin antoi pappi hänelle siitä pyhästä;
sillä ei siellä ollut muuta leipää paitsi näky-
leipiä, jotka oliwat korjatut Herran kaswoin
edestä, että sinne pantaisiin toiset wastauu-
tiset leiwät sinä päiwänä, jona ne korjattiin.
Matth. 12: 3. Marc. 2: 25. Luc. 6: 3, 4.
7. Mutta sinne oli sinä päiwänä yksi mies
Saulin palwelioista jäänyt Herran eteen,
Doeg nimeltä, Edomealainen, kaikkein woi-
mallisin Saulin paimenista. Ps. 52: 2.
8. Ja Dawid sanoi Ahimelechille: eikö
täällä ole sinun kätes alla yhtäkään keihästä
eli miekkaa? En ottanut minä myötäni mi-
nun miekkaani taikka asettani minun käteeni,
sillä kuninkaan asia kiiruhti.
9. Mutta pappi wastasi: sen Philistealai-
sen Goljathin miekka, jonkas löit tammilaak-
sossa, on täällä kääritty yhteen hameeseen
päälliswaatteen taa: tahdotkos sitä, niin
ota: sillä ei täällä ole yhtään muuta, paitsi
sitä. Dawid sanoi: ei ole sen wertaa, anna
se minulle. 1 Sam. 22: 10. l. 23: 6.
10. Ja Dawid nousi ja pakeni sinä päi-
wänä Saulin kaswoin edestä, ja tuli Achik-
sen Gathin kuninkaan tykö. Ps. 56: 1.
11. Ja Achiksen palweliat sanoiwat hä-
nelle: eikö tämä ole Dawid, maan kunin-
gas? eikö he tästä weisanneet hyppysä, sa-
noen: Saul löi tuhannen, ja Dawid kym-
menen tuhatta? 1 Sam. 18: 7.
12. Ja Dawid pani ne sanat sydämeensä,
ja pelkäsi suuresti Gathin kuningasta
Achista;
13. Ja muutteli menojansa heidän edes-
sänsä, ja hullutteli heidän käsissänsä, ja pii-
rusteli portin owissa, ja walotti sylkeänsä
parrallensa. Ps. 34: 1.
14. Silloin sanoi Achis palwelioillensa:
katso, te näitte tämän miehen olewan mieli-
puolen, miksi te toitte hänen minun tyköni?
15. Puuttuneeko minulta mielipuolia, että
te tämän toitte hulluttelemaan minun etee-
ni? pitääkö hänen tuleman minun huonee-
seeni?

22 Luku.

Dawidin sukukunta. Doegin tappo.

Ja Dawid läksi sieltä ja pakeni Adullan
luolaan; koska hänen weljensä ja kaikki isän-
sä huone sen kuuliwat, tuliwat he myös sin-
ne hänen tykönsä. Ps. 57: 1. Ps. 142: 1.
2. Ja kaikkinaiset miehet, jotka oliwat wai-
wassa, ja jokainen, kuin welassa oli, ja jo-
kainen jolla murheellinen sydän oli, kokosi-
wat itsensä hänen tykönsä, ja hän oli heidän
päämiehensä: että liki neljä sataa miestä oli
hänen tykönänsä.
3. Ja Dawid meni sieltä Mitspaan Moa-
bitain maakuntaan; ja sanoi Moabitain ku-
ninkaalle: anna minun isäni ja äitini käydä
ulos ja sisälle teidän tykönänne, siihen asti
että minä saan tietää, mitä Jumala tekee
minun kanssani.
4. Ja hän johdatti heidän Moabitain ku-
ninkaan eteen; ja he wiipyiwät hänen tykö-
nänsä aina niin kauwan kuin Dawid oli
linnassa.
5. Niin sanoi propheeta Gad Dawidille:
älä ole siinä linnassa, mutta mene ja kulje
Judan maalle. Niin Dawid meni ja tuli
Harethin metsään. Ps. 63: 1.
6. Ja Saul kuuli, että Dawid ja ne mie-
het, kuin hänen tykönänsä oliwat, tuliwat
tiettäwäksi. Ja Saul asui Gibeassa yhdessä
metsistössä Ramassa, ja hänen keihäänsä
oli hänen kädessänsä, ja kaikki hänen palwe-
liansa seisoiwat hänen tykönänsä.
7. Niin sanoi Saul palwelioillensa, kuin
seisoiwat hänen tykönänsä: kuulkaat, te Je-
minin lapset! antaako Isain poika teille kai-
kille pellot ja wiinamäet, ja tekeekö hän teitä
kaikkia tuhanten ja satain päämiehiksi?
8. Että te kaikki teitte liiton minua was-
taan, ja ei ole yhtään, joka ilmoitti sen mi-
nun korwilleni, että minun poikani on myös
tehnyt liiton Isain pojan kanssa; ja ei ole
yhtäkään teistä, joka sitä panee pahaksensa
minun tähteni, ja ei myös ilmoita sitä mi-
nun korwaini kuullen, että minun poikani
on yllyttänyt minun palweliani minua was-
taan wäijymään minua, niinkuin tänäpänä
on nähtäwä.
9. Niin wastasi Doeg Edomealainen, joka
seisoi Saulin palweliain tykönä, ja sanoi:

minä näin Isain pojan tulewan Nobeen,
Ahimelechin Achitobin pojan tykö.
1 Sam. 21: 7. Ps. 52: 2.
10. Hän kysyi Herralta neuwoa hänen täh-
tensä, ja ewästi hänen, ja antoi hänelle
Goljathin sen Philistealaisen miekan.
1 Sam. 21: 6, 9.
11. Niin kuningas lähetti kutsumaan pap-
pia Ahimelechia Achitobin poikaa ja kaikkea
hänen isänsä huonetta, pappeja, jotka oli-
wat Nobessa; ja he tuliwat kaikki kuninkaan
tykö.
12. Ja Saul sanoi: kuule sinä, Achitobin
poika. Hän sanoi: tässä minä olen, minun
herrani.
13. Ja Saul sanoi hänelle: miksi te teitte
liiton minua wastaan, sinä ja Isain poika,
ettäs annoit hänelle leipää ja miekan, ja
kysyit Herralta neuwoa hänen tähtensä, y-
lyttääkses häntä minua wäijymään, niinkuin
tänäpänä on nähtäwä?
14. Ahimelech wastasi kuningasta, ja sa-
noi: kuka on kaikkein sinun palwelioittes
seassa niinkuin Dawid? Hän on uskollinen
ja kuninkaan wäwy, waeltaa kuuliaisuudes-
sas, ja on kunniallinen sinun huoneessas.
15. Olenko minä ensin tänäpänä ruwen-
nut kysymään Jumalalta neuwoa hänen
tähtensä? Pois se minusta, älkään kunin-
gas luulko senkaltaista palweliastansa ja
kaikesta minun isäni huoneesta; sillä sinun
palwelias ei tiennyt mitään kaikista näistä,
pienestä eli suuresta.
16. Kuningas sanoi: Ahimelech, sinun pi-
tää totisesti kuoleman, sinun ja koko sinun
isäs huoneen.
17. Ja kuningas sanoi wartioillensa, kuin
seisoiwat hänen tykönänsä: kääntäkäät itsen-
ne, ja tappakaat Herran papit; sillä heidän
kätensä on myös Dawidin kanssa, ja koska
he tiesiwät hänen paenneen, niin ei he il-
moittaneet sitä minulle. Mutta kuninkaan
palweliat ei tahtoneet satuttaa käsiänsä Her-
ran pappeihin lyödäksensä heitä.
18. Niin sanoi kuningas Doegille: käännä
sinä itses, ja lyö papit. Ja Doeg Edomea-
lainen käänsi itsensä, ja löi pappeja, ja tap-
poi sinä päiwänä wiisi yhdeksättäkymmentä
miestä, jotka kantoiwat liinaista päällis-
waatetta. 2 Mos. 28: 40.
19. Ja hän löi Noben, pappein kaupun-
gin miekan terällä, sekä miehet että waimot,
lapset ja imewäiset, niin myös härjät, aasit
ja lampaat, aina miekan terällä.
20. Ja yksi Ahimelechin Achitobin pojan
poika pääsi, Abjathar nimeltä, ja pakeni
Dawidin tykö.
21. Ja Abjathar ilmoitti Dawidille, että
Saul oli tappanut Herran papit.
22. Ja Dawid sanoi Abjatharille: minä
sen sinä päiwänä kyllä tiesin, koska Doeg se
Edomealainen oli siellä, että hän sen Sau-
lille oli totisesti ilmoittawa. Minä olen siis
wikapää koko sinun isäs huoneen kuolemaan.
23. Pysy minun tykönäni, ja älä pelkää:
joka seisoo minun henkeni perään, hän myös
seisoo sinun henkes perään; sillä sinä war-
jellaan minun tykönäni.

23 Luku.

Dawid petetty, piiritetty, pelastettu.

Ja Dawidille ilmoitettiin, sanoen: katso,
Philistealaiset sotiwat Kegilata wastaan, ja
ryöstäwät heidän riihensä.
2. Niin Dawid kysyi Herralta, ja sanoi:
pitääkö minun menemän ja lyömän näitä
Philistealaisia? Ja Herra sanoi Dawidille:
mene, lyö Philistealaiset, ja wapahda Kegila.
3. Ja Dawidin miehet sanoiwat hänelle:
katso, me pelkäämme täällä Judassa, ja me-
nemme wielä Kegilaan Philistealaisten so-
tajoukon tykö.
4. Niin Dawid taas kysyi Herralta, ja
Herra wastasi häntä, ja sanoi: nouse ja me-
ne alas Kegilaan; sillä minä annan Philis-
tealaiset sinun käsiis.
5. Niin Dawid meni ja hänen miehensä
Kegilaan, ja sotei Philistealaisia wastaan,
ja ajoi heidän karjansa pois, ja tappoi heitä
suurella tapolla; ja niin Dawid wapahti
Kegilan asuwaiset.
6. Mutta koska Abjathar Ahimelechin poi-
ka pakeni Dawidin tykö Kegilaan, wei hän
sinne myötänsä päälliswaatteen.
1 Sam. 21: 9. l. 22: 10.
7. Niin sanottiin Saulille Dawidin tul-
leeksi Kegilaan; ja Saul sanoi: Jumala on
antanut hänen minun käsiini, että hän on
salwattu, nyt hän on tullut kaupunkiin, joka
on warustettu porteilla ja teljeillä.
8. Ja Saul kuulutti kaiken kansan sotaan
Kegilaan, piirittämään Dawidia miehinensä.
9. Kuin Dawid ymmärsi Saulin aikowan
pahaa hänellensä, sanoi hän papille Abja-
tharille: ota päälliswaate.
10. Ja Dawid sanoi: Herra Israelin Ju-
mala! sinun palwelias on tosin kuullut
Saulin aikowan tulla Kegilaan, häwittä-
mään minun tähteni kaupunkia;
11. Antanewatko Kegilan asuwaiset minun
hänen käsiinsä? ja tuleeko Saul tänne niin-
kuin palwelias on kuullut? Herra Israelin
Jumala, ilmoita se palwelialles! Ja Herra
sanoi: hän tulee alas.

12. Ja Dawid sanoi: antanewatko Kegilan asuwaiset minun ja minun wäkeni Saulin käsiin? Herra sanoi: antawat.
13. Niin Dawid nousi miehinensä, joita oli liki kuusi sataa miestä, ja läksiwät Kegilasta, ja waelsiwat sinne, kuin he waeltaa taisiwat. Koska Saulille sanottiin Savidin paenneen Kegilasta, lakkasi hän sinne menemästä.
14. Ja Dawid pysyi korwessa linnoissa, wiipyi myös Siphin korwen wuorella. Ja Saul etsei häntä joka aika, mutta ei Jumala antanut häntä hänen käsiinsä.
15. Ja Dawid näki Saulin lähteneeksi etsimään hänen henkensä perään, waan Dawid pysyi Siphin korwessa, yhdessä metsässä.
16. Niin Jonathan Saulin poika nousi ja meni Dawidin tykö metsään, ja wahwisti hänen kätensä Jumalassa.
17. Ja sanoi hänelle: älä pelkää, sillä ei minun isäni Saulin käsi löydä sinua, ja sinä tulet Israelin kuninkaaksi, ja minä olen likin sinua: ja sen myös Saul minun isäni kyllä tietää. 1 Sam. 15:28.
18. Ja he molemmat tekiwät liiton keskenänsä Herran edessä; ja Dawid pysyi metsässä, mutta Jonathan palasi kotiansa.
1 Sam. 18:3. l. 20:16.
19. Mutta Siphitat meniwät ylös Saulin tykö Gibeaan, ja sanoiwat: eikö Dawid ole kätketty meidän tykönämme linnoissa metsässä, Hakilan kukkulalla, liki korpea oikialla puolella? 1 Sam. 26:1. Ps. 54:2.
20. Niin tule nyt, kuningas, kiiruusti alas kaiken sydämes himon jälkeen: ja me annamme hänen kuninkaan käsiin.
21. Ja Saul sanoi: olkaat te siunatut Herrassa, että te armahditte minun päälleni.
22. Menkäät siis ja tutkikaat paremmin, että te saisitte tietää ja nähdä sen paikan, jossa hänen jalkansa owat, ja kuka hänen siellä on nähnyt; sillä minulle on hän sanottu sangen kawalaksi.
23. Tutkistelkaat ja wakokaat kaikki salaiset paikat, joihin hän lymyttää itsensä, ja tulkaat jälleen minun tyköni, koska te saatte wahwan tiedon; niin minä menen teidän kanssanne. Jos hän tällä maalla on, niin minä hänen etsin kaikkein tuhanten seasta Judassa.
24. Ja he nousiwat ja meniwät Siphiin Saulin edellä. Mutta Dawid ja hänen miehensä oliwat Maonin korwessa, oikialla puolella korpea, kedolla.
25. Koska Saul matkusti sinne wäkinensä etsimään häntä, ja se ilmoitettiin Dawidille, meni hän kukkulalta alas, ja oli Maonin korwessa. Ja koska Saul sen kuuli, ajoi hän Dawidia takaa Maonin korwessa.
26. Ja Saul meni yhdeltä puolelta wuorta, ja Dawid wäkinensä toiselta puolelta wuorta. Ja koska Dawid riensi pakenemaan Saulin edestä, piiritti Saul wäkinensä Dawidin ja hänen wäkensä, ottaaksensa heitä kiinni.
27. Mutta sanansaattaja tuli Saulin tykö, ja sanoi: kiiruhda sinuas ja tule nopiasti; sillä Philistealaiset owat maalle tulleet.
28. Niin Saul palasi ajamasta Dawidia takaa, ja meni Philistealaisia wastaan; sentähden kutsutaan se paikka SelaMahelkoth.

24 Luku.

Dawid Saulin kanssa luolassa.

Ja Dawid meni sieltä ylös, ja asui EnGedin linnoissa.
2. Koska Saul palasi Philistealaisten tyköä, ilmoitettiin hänelle, sanoen: katso, Dawid on EnGedin korwessa. 1 Sam. 23:27.
3. Ja Saul otti kolme tuhatta walittua nuorta miestä koko Israelista, ja meni etsimään Dawidia ja hänen miehiänsä metsäwuohten kallioille.
4. Ja koska hän lähestyi lammasten huonetta tien ohessa, oli siinä luola, ja Saul meni siihen peittämään jalkojansa; mutta Dawid ja hänen miehensä istuiwat luolan kulmilla. Tuom. 3:24.
5. Silloin sanoiwat Dawidin miehet hänelle: katso, tämä on se päiwä, josta Herra sinulle on sanonut: katso, minä annan sinulle wihamiehes sinun käsiis, ettäs tekisit hänen kanssansa niinkuin sinulle kelpaa. Ja Dawid nousi ja leikkasi salaa kappaleen Saulin waatteen liepeestä.
6. Sen jälkeen tykytti Dawidin sydän, että hän oli leikannut tilan Saulin hameesta.
7. Ja sanoi miehillensä: Herra antakoon sen kaukana olla minusta, että minä sen tekisin ja satuttaisin käteni minun herraani, Herran woideltuun, sillä hän on Herran woideltu. Ps. 7:5.
8. Ja Dawid asetti miehensä sanoilla, eikä sallinut karata Saulin päälle. Niin Saul nousi luolasta, ja meni matkaansa.
9. Sen jälkeen nousi myös Dawid ja läksi luolasta, ja huusi Saulin jälkeen, ja sanoi: minun herrani kuningas! Saul katsahti takansa, ja Dawid kallisti kaswonsa maahan ja kumarsi.
10. Ja Dawid sanoi Saulille: miksis uskot ihmisten sanoja, jotka sanowat: katso, Dawid etsii sinun wahinkotas?

11. Katso, tänäpänä näkiwät sinun silmäs,
että Herra oli antanut sinun minun käsiini
luolassa, ja sanottiin, että minä tappaisin
sinun, waan minä armahdin sinua, sillä
minä sanoin: en minä satuta minun kättäni
minun herraani, sillä hän on Herran woi=
deltu.
12. Katso, minun isäni, katso kuitenkin tätä
tilkaa sinun hameestas minun kädessäni,
etten minä tahtonut tappaa sinua, koska mi=
nä sen tilan leikkasin hameestas. Tunne ja
katso, ettei yhtään pahuutta eli wääryyttä
ole minun kädessäni, en minä myös ole
syntiä tehnyt sinua wastaan, ja sinä seisot
minun henkeni perään, ottaakses häntä pois.
13. Herra tuomitkoon minun ja sinun wä=
lilläs, ja Herra kostakoon sinulle minun
puolestani; waan minun käteni ei pidä
sinuun sattuman.
14. Niinkuin wanha sananlasku on: juma=
lattomasta tulee jumalattomuus; mutta mi=
nun käteni ei pidä sinuun sattuman.
15. Kenenkä jälkeen Israelin kuningas on
lähtenyt? ketäs ajat takaa? Kuollutta koiraa
ja kirppua. 1 Sam. 26: 20.
16. Herra olkoon tuomari, ja tuomitkoon
minun wälilläni ja sinun: nähköön ja rat=
kaiskoon minun asiani, ja wapahtakoon mi=
nua sinun käsistäs.
17. Sittekuin Dawid lakkasi puhumasta
Saulille, sanoi Saul: eikö se ole sinun ää=
nes, minun poikani Dawid? Ja Saul ko=
rotti äänensä ja itki,
18. Ja sanoi Dawidille: sinä olet hurs=
kaampi minua, sillä sinä olet osottanut mi=
nulle hywää, mutta minä sitä wastaan olen
osottanut sinulle pahaa.
19. Ja sinä olet tänäpänä minulle ilmoit=
tanut, kuinka hywin sinä olet tehnyt minua
kohtaan: että Herra oli sulkenut minun
sinun käsiis, ja et sinä minua tappanut.
1 Sam. 26: 21.
20. Kuinka joku löytäis wihollisensa ja an=
tais hänen mennä hywää tietä? Herra mak=
sakoon sinulle sitä hywää, jotas tänäpänä
minulle olet tehnyt.
21. Nyt katso, minä tiedän sinun tulewan
kuninkaaksi, ja Israelin waltakunta on sinun
kädessäs;
22. Niin wanno siis nyt minulle Herran
kautta, ettet häwitä minun siementäni mi=
nun jälkeeni, ja et kadota minun nimeäni
minun isäni huoneesta.
23. Ja Dawid wannoi Saulille. Ja Saul
meni kotiansa; mutta Dawid ja hänen mie=
hensä meniwät linnaan.

25 Luku.

Samuel kuolee. Nabal. Abigail. Ahinoam. Phalti.

Ja Samuel kuoli, ja koko Israel kokoun=
tui murhehtimaan häntä, ja hautasi hänen
omaan huoneeseensa Ramaan. Mutta Da=
wid nousi ja meni alas Paranin korpeen.
1 Sam. 28: 3.
2. Ja yksi mies asui Maonissa, jolla myös
oli tekemistä Karmelissa, ja se mies oli san=
gen rikas, ja hänellä oli kolmetuhatta lam=
masta ja tuhannen wuohta; ja hän keritsi
lampaitansa Karmelissa. Jos. 15. 55.
3. Ja sen miehen nimi oli Nabal, ja hä=
nen emäntänsä nimi Abigail; ja se oli toi=
mellinen waimo ja kaunis kaswoilta, mutta
mies oli sangen kowa ja paha töissänsä, ja
hän oli Kalebista.
4. Ja koska Dawid kuuli korwessa Naba=
lin keritsewän lampaitansa,
5. Lähetti hän kymmenen nuorukaista, ja
sanoi heille: menkäät Karmeliin, ja koska te
tulette Nabalin tykö, niin terwehtäkäät hän=
tä minun puolestani ystäwällisesti.
6. Ja sanokaat: terwe! rauha olkoon
sinulle, ja rauha sinun huoneelles, ja kaikille,
kuin sinulla on, olkoon rauha!
7. Minä olen nyt saanut kuulla, että sinul=
la on lammasten keritsiät: katso, paimenet,
kuin sinulla on, oliwat meidän tykönämme,
ja en me heitä häwäisseet, ja ei heiltä mi=
tään puuttunut niin kauwan kuin he oliwat
Karmelissa.
8. Kysy palwelioiltas, he sanowat sinulle.
Niin anna siis nuorukaisten löytää armo
sinun kaswois edessä, sillä me olemme tul=
leet hywään aikaan: anna siis palwelioilles
ja sinun pojalles Dawidille, mitä sinun kä=
tes löytää!
9. Koska Dawidin palweliat sinne tuliwat,
ja puhuiwat kaikki nämät sanat Nabalille
Dawidin puolesta, niin he waikeniwat.
10. Mutta Nabal wastasi Dawidin pal=
welioita, ja sanoi: kuka on Dawid? ja kuka
on Isain poika? Nyt on monta palweliata,
jotka jättäwät isäntänsä.
11. Pitääkö minun ottaman leipäni, we=
teni ja teuraani, jonka minä keritsiöilleni
olen teurastanut, ja antaman niille mie=
hille, joita en minä tiedä, kusta he tulleet
owat?
12. Niin Dawidin palweliat palasiwat
tiellensä, ja tultuansa taas Dawidin tykö sa=
noiwat he hänelle kaikki nämät sanat.
13. Niin sanoi Dawid miehillensä: wyöt=
täkään kukin miekkansa wyöllensä. Niin
wyötti jokainen miekkansa wyöllensä, ja Da=

wid wyötti myös miekkansa wyöllensä; ja
läksi Dawidin kanssa liki neljä sataa miestä,
mutta kaksi sataa jäi kaluin tykö.
14. Mutta yksi palwelioista ilmoitti Abi=
gaillille, Nabalin emännälle, sanoen: katso,
Dawid on lähettänyt sanansaattajat kor=
westa siunaamaan meidän isäntäämme,
mutta hän tiuskui heitä.
15. Ja ne miehet oliwat meille aiwan hy=
wät, ja ei meitä pahoin puhutelleet, ja ei
meiltä mitään puuttunut niin kauwan kuin
me waelsimme heidän tykönänsä kedolla ol=
lessamme.
16. Mutta he owat olleet meidän turwam=
me yötä ja päiwää, niin kauwan kuin me
kaitsimme lampaitamme heidän tykönänsä.
17. Niin ajattele nyt ja katso mitäs teet;
sillä pahuutta on totisesti tarjona meidän
isännällemme ja kaikelle hänen huoneellen=
sa, waan hän on tyly mies, jota ei yksikään
tohdi puhutella.
18. Niin Abigail kiiruhti, ja otti kaksi sa=
taa leipää, ja kaksi leiliä wiinaa, ja wiisi
keitettyä lammasta, ja wiisi wakkaista tule=
tettuja jauhoja, ja sata rusinarypälettä, ja
kaksi sataa rypälettä fiikunia, ja pani aasein
päälle,
19. Ja sanoi palwelioillensa: menkäät mi=
nun edelläni, katso, minä tulen perässänne.
Ja ei hän miehellensä Nabalille sitä ilmoit=
tanut.
20. Ja koska hän ajoi aasilla ja tuli wuo=
ren warjoon, katso, Dawid ja hänen wäken=
sä tuliwat wuorilta alas häntä wastaan;
ja hän kohtasi heitä.
21. Mutta Dawid oli sanonut: minä olen
turhaan tallella pitänyt kaikki, kuin hänellä
oli korwessa, ja ei ole mitään puuttunut
kaikista, kuin hänellä oli; ja hän kostaa mi=
nun hywät työni pahalla.
22. Jumala tehköön näitä Dawidin wiha=
miehille, ja wielä suurempia, jos minä jä=
tän hänelle huomeneksi kaikista, kuin hänellä
on, jonkun, joka wetensä seinään heittää.
23. Mutta koska Abigail näki Dawidin,
kiiruhti hän ja astui nopiasti alas aasin
päältä, lankesi kaswoillensa Dawidin eteen,
ja kumarsi itsensä maahan,
24. Ja lankesi hänen jalkainsa juureen, ja
sanoi: ah minun herrani, minun olkoon tä=
mä paha teko! ja anna sinun piikas puhua
sinun korwais kuullen, ja kuule sinun piikas
sanaa;
25. Älkään minun herrani asettako sydän=
tänsä tätä tylyä miestä Nabalia wastaan;
sillä niinkuin hänen nimensä kuuluu, niin
on hän: Nabal on hänen nimensä, tyhmyys
on hänen kanssansa; mutta minä sinun pii=
kas en ole nähnyt minun herrani palwe=
lioita, jotka sinä olit lähettänyt.
26. Mutta nyt, minun herrani, niin totta
kuin Herra elää ja niin totta kuin sinun sie=
lus elää, niin Herra on sinun estänyt, ettet
werta wuodattanut, eikä sinun kätes wapah=
tanut sinua. Mutta nyt olkoon sinun wiha=
mies niinkuin Nabal ja kaikki kuin minun
herralleni pahaa suowat. Ps. 49:11.
27. Tämä on se siunaus, jonka sinun pii=
kas minun herralleni tuonut on, annettaa
palwelioille, jotka minun herrani kanssa
waeltawat. 1 Mos. 33:11.
28. Anna piialles tämä rikos anteeksi.
Sillä Herra tosin tekee minun herralleni
wahwan huoneen; sillä koska minun herra=
ni sotii Herran sotia, niin ei yhtäkään pa=
huutta ole löytty sinun tyköäs kaikkena sinun
elinaikanas.
29. Jos joku ihminen asettaa itsensä wai=
noomaan sinua, ja wäijyy sinun sielus jäl=
keen, niin olkaan minun herrani sielu sidot=
tu eläwitten kimppuun Herran sinun Ju=
malas tykönä; mutta sinun wihollistes sielu
pitää lingottaman lingolla.
Ps. 6:11. Ps. 31:21. Ps. 73:19. Ps. 97:10.
30. Ja koska Herra minun herralleni kaikki
nämät hywät tekewä on, niinkuin hän sinulle
sanonut on, ja käskee sinun olla Israelin
ruhtinaan;
31. Niin ei pidä se oleman sinulle minun
herralleni lankeemiseksi ja mielen pahennuk=
seksi, ettet wuodattanut werta ilman syytä
ja auttanut itse sinuas; ja Herra on hywää
tekewä minun herralleni, ja sinä muistat
sinun piikaas.
32. Silloin sanoi Dawid Abigaillille: kii=
tetty olkoon Herra Israelin Jumala, joka
sinun tänäpänä on lähettänyt minua was=
taan.
33. Ja siunattu olkoon sinun toimellinen
puhees, ja siunattu olet sinä, joka minun
tänäpänä estit werta wuodattamasta ja
kostamasta omalla kädelläni.
34. Totisesti, niin totta kuin Herra Israe=
lin Jumala elää, se joka minun on tänäpänä
estänyt sinulle pahaa tekemästä, jolles no=
piasti olisi tullut minua wastaan, niin ei
olisi Nabalille jäänyt huomeneksi yhtäkään
seinään wetensä heittäwätä.
35. Niin otti Dawid hänen kädestänsä,
mitä hän oli hänelle tuonut, ja sanoi hä=
nelle: mene rauhassa sinun huoneesees, ja
katso, minä kuulin sinun äänes, ja otin sinun
hywäksi. 1 Mos. 19:21. l. 32:20. Sam. l. 15:1.
36. Koska Abigail tuli Nabalin tykö, katso,

niin hänellä oli huoneessansa pito, niinkuin kuninkaallinen pito, ja Nabalin sydän oli iloinen, sillä hän oli juuri kowin juowuksissa; mutta ei hän sanonut hänelle wähää eli paljoa huomeniseen asti.
37. Mutta huomeneltain, koska Nabal oli wiinasta kaljennut, sanoi hänen emäntänsä hänelle kaikki nämät; niin hänen sydämensä kuoli hänessä, että hän tuli niinkuin kiwi.
38. Ja kymmenen päiwän perästä löi Herra Nabalin, että hän kuoli.
39. Koska Dawid kuuli Nabalin kuolleeksi, sanoi hän: kiitetty olkoon Herra, joka on kostanut minun häwäistykseni Nabalille, ja on warjellut palweliansa pahasta, ja Herra on kääntänyt Nabalin pahuuden hänen päänsä päälle. Ja Dawid lähetti ja antoi puhutella Abigailia, ottaaksensa häntä emännäksensä.
40. Ja koska Dawidin palweliat tuliwat Abigailin tykö Karmeliin, puhutteliwat he häntä, ja sanoiwat: Dawid lähetti meitä sinun tykös, että hän ottais sinun emännäksensä.
41. Hän nousi ja lankesi maahan kaswoillensa, sanoen: katso, tässä on sinun piikas palwelemaan ja pesemään minun herrani palweliain jalkoja.
42. Ja Abigail kiiruhti itsensä, ja walmisti hänensä, ja ajoi aasilla, ja otti wiisi piikaansa kanssansa, jotka käwiwät hänen jälissänsä; ja hän seurasi Dawidin sanansaattajita, ja tuli hänen emännäksensä.
43. Dawid otti myös Ahinoamin Jesreelistä: ja oliwat ne molemmat hänen emäntänsä.
44. Mutta Saul antoi tyttärensä Michalin, Dawidin emännän, Phaltille Laiksen pojalle Gallimista. 2 Sam. 3: 15.

26 Luku.

Saulin malja, keihäs ja katumus.

Ja Siphitat tuliwat Saulin tykö Gibeaan, ja sanoiwat: eikö Dawid ole lymyssä Hakilan kukkulalla korwen kohdalla?
1 Sam. 23: 19. Ps. 54: 2.
2. Niin nousi Saul ja meni Siphin korpeen, ja hänen kanssansa kolme tuhatta walittua miestä Israelista, etsimään Dawidia Siphin korwesta.
3. Ja Saul sioitti itsensä Hakilan kukkulalle korwen kohdalle tien wiereen, mutta Dawid pysyi korwessa, ja näki Saulin tulewan perässänsä korpeen.
4. Niin Dawid lähetti wakojat, ja ymmärsi Saulin totisesti tulleen.
5. Ja Dawid nousi ja tuli siihen paikkaan, johonka Saul itsensä sioittanut oli; ja Dawid näki paikan, kussa Saul ja hänen sotapäämiehensä Abner Nerin poika oli; sillä Saul makasi waunuin piirissä, ja sotawäki sioitettuna hänen ympärillänsä.
6. Silloin wastasi Dawid, ja sanoi Ahimelechille, Hethiläiselle, ja Abisaille Zerujan pojalle Jakobin weljelle: kuka menee minun kanssani Saulin tykö leiriin? Abisai sanoi: minä menen kanssas.
1 Mos. 10: 15. 1 Aikak. 2: 16.
7. Niin tuli Dawid ja Abisai kansan tykö yöllä, ja katso, Saul makasi nukkununna waunuin piirissä, ja hänen keihäänsä pistetty maahan hänen päänsä pohjaan; mutta Abner ja kansa makasi hänen ympärillänsä.
8. Silloin sanoi Abisai Dawidille: Jumala on sulkenut tänäpänä sinun wihamiehes sinun kätees: nyt minä syöksen häntä keihäällä maata wastoin yhden kerran, niin etten minä enää tarwitse kertoa sitä.
9. Mutta Dawid sanoi Abisaille: älä surmaa häntä; sillä kuka satuttaa kätensä Herran woideltuun, ja on wiatoin? Ps. 7: 5.
10. Wielä sanoi Dawid: niin totta kuin Herra elää, jollei Herra lyö häntä, elikkä tule hänen aikansa kuolla, eli mene sotaan ja huku,
11. Niin antakoon Herra kaukana olla minusta, että minä satuttaisin käteni Herran woideltuun: ota nyt waiwoin keihäs hänen päänsä pohjasta ja wesimalja, ja käykäämme.
12. Niin otti Dawid keihään ja wesimaljan Saulin pään pohjasta, ja he meniwät matkaansa; ja ei yhtään ollut, joka sen näki taikka huomaitsi, eli heräsi, waan he makasiwat kaikki nukkununna, sillä Herralta oli tullut sywä uni heidän päällensä.
13. Koska Dawid oli tullut ylitse toiselle puolelle, meni hän kauwas wuoren kukkulalle, että iso wäli oli heidän wälillänsä.
14. Ja Dawid huusi kansalle ja Abnerille Nerin pojalle, ja sanoi: etkös wastaa Abner? Abner wastasi, ja sanoi: kukas olet, ettäs niin huudat kuningasta?
15. Ja Dawid sanoi Abnerille: etkös ole mies? ja kuka on sinun wertaises Israelissa? Mikset warjellut sinun herraas kuningasta? Sillä yksi kansasta on mennyt tappamaan kuningasta sinun herraas.
16. Ei se ole oikein, kuin sinä tehnyt olet. Niin totta kuin Herra elää, te olette kuoleman lapset, ettette warjelleet teidän herraanne, Herran woideltua. Ja nyt katso,

kussa kuninkaan keihäs ja wesimalja on, kuin hänen päänsä pohjassa oliwat?

17. Niin Saul tunsi Dawidin äänen, ja sanoi: eikö se ole sinun äänes, minun poikani Dawid? Dawid sanoi: minun ääneni se on, minun herrani kuninkaani.

18. Ja wielä sanoi: miksi minun herrani wainoo palweliatansa? Sillä mitä minä olen tehnyt, ja mitä pahaa on minun kädessäni?

19. Niin kuulkaan siis nyt minun herrani kuningas palweliansa sanan: jos Herra on yllyttänyt sinun minua wastaan, niin anna joku ruokauhri sytytettää; mutta jos ihmiset sen tekewät, niin olkoon he kirotut Herran edessä, että he tänäpänä owat minun syökseneet ulos, etten minä pysyisi Herran perimisessä, ja sanowat: mene ja palwele muukalaisia jumalita.

20. Niin älköön minun wereni langetko maahan Herran eteen; sillä Israelin kuningas on lähtenyt yhtä kirppua etsimään, niinkuin hän takaa ajelis peltokanaa wuorilla.
1 Sam. 24:15.

21. Ja Saul sanoi: minä olen syntiä tehnyt. Tule jälleen, minun poikani Dawid! sillä en minä sinun enämpi tee pahaa, että minun sieluni on tänäpänä ollut kallis sinun silmäis edessä: katso, minä olen tehnyt tyhmästi ja sangen hullusti. 1 Sam. 24:18.

22. Dawid wastasi, ja sanoi: katso, tässä on kuninkaan keihäs, tulkaan yksi palwelioista tänne ja ottakaan sen.

23. Herra maksaa jokaiselle hänen wanhurskautensa ja uskonsa jälkeen; sillä Herra on sinun tänäpänä antanut minun käteeni, waan en minä tahtonut satuttaa kättäni Herran woideltuun.

24. Ja katso, niinkuin sinun sielus tänäpänä on paljon pidettäwä ollut minun silmäini edessä, niin olkoon myös minun sieluni paljon pidettäwä Herran silmäin edessä, ja wapahtakoon minua kaikesta minun murheestani.

25. Saul sanoi Dawidille: siunattu ole sinä, minun poikani Dawid: sinä teet ja toimitat, sinä taidat ja woit. Niin Dawid meni matkaansa, ja Saul palasi kotiansa.

27 Luku.

Dawid Ziklagissa. Gessur ryöstetty.

Niin Dawid ajatteli sydämessänsä: kuitenkin minä yhtenä päiwänä joudun Saulin käsiin; ei ole minun parempata, kuin että minä menen ojetinsa Philistealaisten maalle, että Saul lakkais minua etsimästä kaikissa Israelin rajoissa, ja minä pääsisin hänen käsistänsä.

2. Ja Dawid nousi, ja läksi matkaan kuuden sadan miehen kanssa, jotka hänen myötänsä oliwat, Achiksen Maochin pojan Gathin kuninkaan tykö.

3. Niin Dawid asui Achiksen tykönä Gathissa, hän ja hänen miehensä itsekukin perheinensä: Dawid ja kaksi hänen emäntätänsä, Ahinoam Jesreelistä ja Abigail Nabalin emäntä Karmelista.

4. Koska Saulille sanottiin Dawidin paenneen Gathiin, niin ei hän enää häntä etsinyt.

5. Niin Dawid sanoi Achikselle: jos minä olen löytänyt armon sinun edessäs, niin anna minulle yhteen kaupunkiin sia maalle, asuakseni siellä; sillä miksi pitäis sinun palwelias asuman kuninkaallisessa kaupungissa sinun tykönäs?

6. Sinä päiwänä antoi Achis hänelle Ziklagin. Sentähden on Ziklag Judan kuningasten wielä tänäpänä.

7. Waan se aika, kuin Dawid asui Philistealaisten maalla, oli ajastaika ja neljä kuukautta. 1 Sam. 29:3.

8. Ja Dawid nousi miehinensä, ja karkasi Gessuritain ja Girsitain ja Amalechitain maalle; sillä nämät asuiwat jo wanhuudessa siinä maassa, kuin Suriin mennään, Egyptin maahan asti. 1 Sam. 15:7.

9. Ja koska Dawid oli kaiken maan lyönyt, ei hän jättänyt yhtäkään miestä eli waimoa elämään; ja otti heidän lampaansa, härkänsä, aasinsa, kamelinsa ja waatteensa, palasi ja tuli Achiksen tykö.
2 Mos. 17:4. 5 Mos. 25:19. 1 Sam. 15:2, 3.

10. Ja Achis sanoi: kenenkä päälle te olette karanneet tänäpänä? Dawid wastasi: lounaan päin Judata, lounaan päin Jerahmelithiä ja lounaan päin Kenitaita.
Tuom. 1:16.

11. Ja ei Dawid jättänyt eläwäksi yhtäkään miestä eli waimoa wiedäksensä Gathiin, ja ajatteli: ettei he puhuisi jotakin meitä wastaan, sanoen: näin teki Dawid, ja tämä oli hänen tapansa niin kauwan kuin hän asui Philistealaisten maalla.

12. Niin Achis uskoi Dawidin ja ajatteli, hän on tehnyt itsensä kokonansa kauhistettawaksi kansallensa Israelille, sentähden olkaan hän aina minun palweliani.

28 Luku.

Dawid menee Achiksen kanssa sotaan. Hahmo Endorissa.

Ja Philistealaiset kokosiwat siihen aikaan sotawäkensä menemään sotaan Israelia

wastaan. Ja Achis sanoi Dawidille: sinun pitää kaiketi tietämän, että sinä ja sinun wäkes pitää menemän minun kanssani sotaan.
2. Dawid wastasi Achiselle: olkoon; sinä saat nähdä, mitä sinun palwelias on tekewä. Achis sanoi Dawidille: sentähden asetan minä sinun minun pääni wartiaksi jokapäiwä.
3. Niin oli Samuel kuollut, ja koko Israel oli häntä murhehtinut, ja haudannut hänen kaupunkiinsa Ramaan. Ja Saul oli ajanut maakunnasta noidat ja welhot pois.

2 Mos. 22: 18. 3 Mos. 20: 27 5 Mos. 18: 10. 1 Sam. 25: 1.

4. Koska Philistealaiset kokosiwat heitänsä, ja tuliwat ja sioittiwat itsensä Sunemiin, kokosi myös Saul kaiken Israelin, ja he sioittiwat itsensä Gilboaan.
5. Koska Saul näki Philistealaisten sotajoukon, pelkäsi hän, ja hänen sydämensä oli suuresti hämmästynyt.
6. Ja Saul kysyi Herralta, ja ei Herra mitään häntä wastannut, eikä unen, eikä walkeuden eli propheetain kautta.

2 Mos. 28: 30. 4 Mos. 12: 6. l. 27: 21.

7. Silloin sanoi Saul palwelioillensa: etsikäät minulle waimo, jolla noidan henki on, mennäkseni hänen tykönsä ja kysyäkseni häneltä. Hänen palweliansa sanoiwat hänelle: katso, Endorissa on waimo, jolla on noidan henki.
8. Ja Saul muutti waatteensa ja otti toiset päällensä, ja meni sinne, ja kaksi miestä hänen kanssansa; ja he tuliwat yöllä waimon tykö, ja hän sanoi: noidu minulle noidan hengen kautta, ja nosta se ylös minulle, kuin minä sanon sinulle.
9. Waimo sanoi hänelle: katso, sinä tiedät kyllä, mitä Saul tehnyt on, kuinka hän on häwittänyt noidat ja welhot maakunnasta: miksi siis tahdot minun sieluani pauloihin, että minä kuoliaksi lyötäisiin?
10. Niin Saul wannoi hänelle Herran kautta, ja sanoi: niin totta kuin Herra elää, ei tämä lueta sinulle pahuudeksi.
11. Niin waimo sanoi: kenen minä nostan sinulle? Hän sanoi: nosta minulle Samuel.
12. Koska waimo näki Samuelin, huusi hän suurella äänellä, ja sanoi waimo Saulille, sanoen: miksis olet minun pettänyt? ja sinä olet Saul.
13. Ja kuningas sanoi hänelle: älä pelkää! mitäs näet? Waimo sanoi Saulille: minä näen jumalat astuwan maasta ylös.
14. Hän sanoi hänelle: kuinka hän on muotoansa? Ja hän sanoi: wanha mies nousee ylös, ja on waatetettu hameella. Niin ymmärsi Saul sen olewan Samuelin, ja kumarsi kaswoillensa maahan ja rukoili.
15. Mutta Samuel sanoi Saulille: miksis olet minua waiwannut, nostaen minua? Saul sanoi: minä olen suuressa ahdistuksessa: Philistealaiset sotiwat minua wastaan, ja Jumala on minusta erinnyt, ja ei wastaa enää minua propheetain eikä unen kautta, sentähden olen minä antanut sinua kutsua, ilmoittamaan, mitä minun tekemän pitää.

5 Mos. 18: 11.

16. Samuel sanoi: mitäs kysyt minulta, että Herra on sinusta erinnyt, ja on sinun wihamiehekses tullut?

1 Sam. 16: 14.

17. Herra on hänellensä tekewä niinkuin hän minun kauttani puhunut on: ja Herra rewäisee waltakunnan kädestäs pois, ja antaa Dawidille sinun lähimmäisellesi.

1 Sam. 15: 26, 28.

18. Ettes kuullut Herran ääntä, etkä täyttänyt hänen wihansa julmuutta Amalechia wastaan, sentähden on Herra näitä sinulle tänäpänä tehnyt.
19. Ja wielä sitte antaa Herra Israelin sinun kanssas Philistealaisten käsiin: huomenna pitää sinun ja sinun poikas oleman minun tykönäni: ja Herra antaa Israelin sotajoukon Philistealaisten käsiin.
20. Niin Saul kaatui äkisti maahan niin pitkäksi kuin hän oli, ja peljästyi suuresti Samuelin puheen tähden, niin ettei hänessä mitään enämpi woimaa ollut, sillä ei hän ollut mitään syönyt koko sinä päiwänä ja yönä.
21. Ja waimo meni Saulin tykö, ja näki hänen suuresti peljästyneeksi, ja sanoi hänelle: katso, sinun piikas on kuullut sinun sanas, ja minä olen pannut sieluni käteeni, niin että minä kuuliainen olin sinun sanalles, jonkas puhuit minulle;
22. Niin kuule myös nyt sinä piikas sana: minä panen etees palan leipää, ettäs söisit ja tulisit wäkees jällensä, ja menisit matkaas.
23. Hän kielsi, ja sanoi: en minä syö. Niin hänen palweliansa ja waimo waateiwat häntä syömään, ja hän totteli heidän ääntänsä, ja nousi maasta ja istui wuoteelle.
24. Ja waimolla oli huoneessa lihawa wasikka, ja hän kiiruhti itsensä, ja teurasti sen, ja otti jauhoja ja sekoitti, ja leipoi sen happamattomiksi kyrsiksi.
25. Ja kantoi Saulin ja hänen palweliainsa eteen. Ja koska he oliwat syöneet, nousiwat he ja matkustiwat sinä yönä.

29 Luku.

Philistealaisten päämiehet ei tahdo Dawidia seuraamaan kanssansa sotaan. Achis ylistää häntä.

Mutta Philistealaiset kokosiwat kaiken so-
tajoukkonsa Aphechiin; ja Israel sioitti it-
sensä Ainiin Jesreelissä.
2. Ja Philistealaisten päämiehet meniwät
sadoin ja tuhansin; mutta Dawid meni jä-
listä miehinensä, liki Achista.
3. Niin sanoiwat Philistealaisten päämie-
het: mitä nämät Hebrealaiset tahtowat?
Achis sanoi Philistealaisten päämiehille:
eikö tämä ole Dawid Saulin Israelin ku-
ninkaan palwelia? joka on ollut monta päi-
wää eli wuoden minun tykönäni, ja en mi-
nä ole löynnyt mitäkään hänen kanssansa
siitä ajasta, kuin hän pakeni minun tyköni,
tähän päiwään asti. 1 Sam. 27: 7.
4. Niin Philistealaisten päämiehet wihas-
tuiwat hänen päällensä, ja sanoiwat hänelle:
anna sen miehen palata ja mennä jälleen
siallensa, kuhunkas hänen asettanut olet, et-
tei hän tulisi meidän kanssamme sotaan, ja
olisi meidän wihamiehemme sodassa; sillä
millä taitais hän paremmin herrallensa
mielinouteen tehdä, kuin näiden miesten
päillä? 1 Aikak. 12: 19.
5. Eikö tämä ole Dawid, josta he weisa-
siwat hyppyssä, sanoen: Saul löi tuhannen,
mutta Dawid kymmenen tuhatta.
1 Sam. 18: 7. k. 21: 11.
6. Niin kutsui Achis Dawidin, ja sanoi hä-
nelle: niin totta kuin Herra elää, minä pi-
dän sinun oikiana ja hywänä, ja sinun ulos-
ja sisällekäymises minun kanssani sotaleiriin
kelpaa minulle, sillä en ole minä löynnyt
yhtään pahuutta sinusta siitä ajasta, kuin
sinä tulit minun tyköni, niin tähän päi-
wään asti; mutta et sinä kelpaa päämiehille.
7. Niin palaja nyt takaperin, ja mene rau-
haan, ettes pahaa tekisi Philistealaisten
päämiesten silmäin edessä.
8. Dawid sanoi Achikselle: mitä minä olen
tehnyt? Ja mitäs olet löytänyt palwelial-
tas siitä ajasta, kuin minä olen ollut sinun
tykönäs, niin tähän päiwään asti, etten mi-
nä saa tulla ja sotia kuninkaan minun her-
rani wihamiehiä wastaan?
9. Achis wastasi, ja sanoi Dawidille: mi-
nä tiedän sinun otollisekst minun silmäini
edessä, niinkuin Jumalan enkelin, mutta
Philistealaisten päämiehet owat sanoneet:
älä anna hänen tulla meidän kanssamme
sotaan.
10. Niin nouse siis warhain aamulla, ja
sinun herras palweliat, kuin sinun kanssas
tulleet owat: ja koska te olette aamulla war-
hain nousseet, ja päiwä teille walkenee, niin
menkäät teidän tietänne.
11. Niin Dawid oli miehinensä aamulla
warhain ylhäällä, matkustamaan ja tule-
maan Philistealaisten maalle jälleen; mut-
ta Philistealaiset meniwät Jesreeliin päin.

30 Luku.

Ziklag ryöstetty ja pelastettu. Saalis jaettu.

Koska Dawid kolmantena päiwänä tuli
Ziklagiin miehinensä, oliwat Amalechitat
tulleet etelän puolelta Ziklagiin, lyöneet Zik-
lagin, ja polttaneet sen tulella.
2. Ja oliwat wieneet waimot, jotka siellä
oliwat, pienimmästä niin suurimpaan; ei
he yhtäkään surmanneet, mutta weiwät pois,
ja meniwät tiehensä.
3. Koska Dawid tuli miehinensä kaupun-
kiin, katso, se oli tulella poltettu, ja heidän
emäntänsä ja poikansa ja tyttärensä wiedyt
wangiksi;
4. Korotti Dawid ja wäki, kuin hänen
kanssansa oli, äänensä ja itkiwät siihen asti,
ettei heillä enämpi woimaa itkeä ollut.
5. Ja Dawidin kaksi emäntätä oliwat
myös wankina wiedyt pois: Ahinoam Jes-
reelita ja Abigail Nabalin emäntä Karme-
lista.
6. Ja Dawid oli suuresti ahdistettu, sillä
kansa tahtoi hänen kiwittää, että kaiken kan-
san sielut oliwat murheissa poikainsa ja ty-
tärtensä tähden. Mutta Dawid wahwisti
itseänsä Herrassa Jumalassansa.
7. Ja Dawid sanoi papille AbJatharille
Ahimelechin pojalle: tuo minulle päällis-
waate. Ja AbJathar toi Dawidille päällis-
waatteen. 1 Sam. 23: 9.
8. Niin kysyi Dawid Herralta, ja sanoi:
pitääkö minun ajaman sitä joukkoa takaa?
saanenko minä heidän kiinni? Hän sanoi hä-
nelle: aja heitä takaa, ja sinä totisesti saa-
wutat heidän, ja otat saaliin.
9. Niin meni Dawid matkaan, hän ja kuusi
sataa miestä, kuin hänen kanssansa oliwat,
ja tuliwat Besorin ojan tykö; ja muut sei-
sahtiwat siinä.
10. Mutta Dawid ja neljä sataa miestä
ajoiwat takaa; mutta kaksi sataa miestä, jot-
ka siihen seisomaan jäiwät, suuttuiwat me-
nemästä Besorin ojan ylitse.
11. Ja he löysiwät yhden Egyptin miehen
kedolta, sen he weiwät Dawidin tykö, ja an-
toiwat hänen leipää syödä ja wettä juoda,
12. Ja antoiwat rypäleen fiikunia ja kaksi
rypälettä rusinoita; ja sittekuin hän oli syö-

nyt, tuli hänen henkensä wirwoitetuksi, sillä
ei hän ollut kolmena päiwänä eikä kolmena
yönä leipää syönyt, eikä wettä juonut.
13. Ja Dawid sanoi hänelle: kenenkä sinä
olet, ja kustas olet? Egyptin nuorukainen
sanoi: minä olen Amalechitan palwelia, ja
minun herrani on hyljännyt minun; sillä
minä tulin sairaaksi jo kolme päiwää sitte.
14. Me ryöstimme etelästä päin Chrethin
ja Judan, etelästä päin Kalebin, ja poltim=
me Ziklagin. Jos. 14:13. l. 15:13.
15. Dawid sanoi hänelle: wietkös minun
sen sotawäen tykö? Hän sanoi: wannos mi=
nulle Jumalan kautta, ettes minua tapa eli
anna minua minun herrani käsiin, niin mi=
nä wien sinun sen sotawäen tykö.
16. Ja hän wei hänen: ja katso, he oliwat
hajoittaneet heitänsä koko maahan, söiwät,
joiwat ja hyppäsiwät ilosta kaiken sen suu=
ren saaliin tähden, jonka he oliwat saaneet
Philistealaisten ja Judan maalta.
17. Ja Dawid löi heitä aamuhämärästä
ruweten ehtooseen asti, liki toiseen päiwään;
niin ettei heistä yhtäkään pääsnyt, paitsi
neljä sataa nuorukaista, jotka istuiwat ka=
melein päälle ja pakeniwat.
18. Niin Dawid pelasti kaikki, kuin Ama=
lechitat ottaneet oliwat, ja Dawid pelasti
myös kaksi emäntätänsä.
19. Ja ei puuttunut niistä mitään, pientä
eli suurta, pojista eli tyttäristä, eli saaliis=
ta, kuin he heillensä ottaneet oliwat: Dawid
toi ne kaikki takaperin jälleen.
20. Ja Dawid otti kaikki lampaat ja här=
jät, ja antoi ne ajaa karjansa edellä, ja he
sanoiwat: tämä on Dawidin saalis.
21. Ja koska Dawid tuli niiden kahden
sadan miehen tykö, jotka oliwat suuttuneet
seuraamasta Dawidia ja oliwat jääneet Be=
sorin ojan tykö, meniwät he Dawidia was=
taan, ja sitä sotawäkeä, kuin hänen kanssan=
sa oli. Ja Dawid meni sen wäen tykö, ja
terwehti heitä ystäwällisesti.
22. Niin wastasiwat kaikki ne, kuin pahat
ja tylyt miehet oliwat niiden seasta, kuin
Dawidin kanssa oliwat matkustaneet, ja
sanoiwat: ettei he menneet meidän kans=
samme, ei pidä heille annettaman siitä saa=
liista, kuin me saaneet olemme; mutta itse=
kukin ottakaan emäntänsä ja lapsensa, ja
menkään tiehensä.
23. Niin sanoi Dawid: ei teidän niin pidä
tekemän, minun weljeni, näistä kuin Herra
meille antanut on, ja on meidän warjellut
ja antanut sen sotawäen meidän käsiimme,
kuin tuli meitä wastaan.
24. Kuka teitä pitää kuuleman tässä asias=
sa? Senkaltainen kuin niiden osa on, jotka
oliwat sodassa meidän kanssamme, pitää
myös oleman heidän osansa, kuin kaluin ty=
könä owat olleet, ja pitää yhdenkaltainen
jako oleman. 4 Mos. 31:26, 27. Jos. 22:8.
25. Tämä on ollut siitä ajasta ja aina sitte
sääty ja oikeus Israelissa tähän päiwään
asti.
26. Ja Dawid tuli Ziklagiin, ja lähetti
saaliista ylimmäisille Judasta, kuin hänen
ystäwänsä oliwat, ja sanoi: katso, tässä
on teille siunaus Herran wihollisten saa=
liista:
27. Niille kuin on BethElissä, niille Ra=
mothissa etelään päin, niille Jatherissa,
28. Niille Aroerissa, niille Siphmothissa,
niille Esthmoassa,
29. Ja niille kuin on Rachalissa, ja niille
Jerahmelitain kaupungeista, ja niille Keni=
tain kaupungeista,
30. Niille Hormasta, ja niille kuin on
ChorAsanista, ja niille Athachista,
31. Niille Hebronista, ja kaikista paikoista,
kussa Dawid oli miehinensä waeltanut.

31 Luku.

Saul murhaa itsensä; hänen ruumiinsa ripustettu, haudattu.

Niin Philistealaiset soteiwat Israelia was=
taan, ja Israelin miehet pakeniwat Philis=
tealaisia, ja lankesiwat lyötynä Gilboan
wuorella. 1 Aikak. 10:1.
2. Ja Philistealaiset ajoiwat Saulia ja
hänen poikiansa takaa, ja Philistealaiset sur=
masiwat Jonathanin, Abinadabin ja Mel=
chisuan, Saulin pojat.
3. Ja sota oli ankara Saulia wastaan, ja
joutsimiehet käwiwät hänen päällensä jout=
silla, ja hän haawoitettiin pahoin joutsi=
miehiltä.
4. Niin sanoi Saul aseensa kantajalle:
wedä ulos miekkas ja pistä sillä minua lä=
pitse, ettei nämät ympärileikkaamattomat
tulisi ja pistäisi minua läpitse, ja pilkkaisi
minua. Mutta hänen aseensa kantaja ei tah=
tonut, sillä hän pelkäsi suuresti. Niin otti
Saul miekan, ja lankesi siihen.
5. Koska hänen aseensa kantaja näki Sau=
lin kuolleeksi, lankesi hän myös miekkaansa,
ja kuoli hänen kanssansa.
6. Ja niin kuoli Saul ja kolme hänen poi=
kaansa, ja hänen aseensa kantaja, ja ynnä
kaikki hänen miehensä sinä päiwänä.
1 Aikak. 10:6.
7. Koska Israelin miehet, jotka oliwat toi=
sella puolella laaksoa ja toisella puolella Jor=

dania, näkiwät Israelin miehet paenneeksi
ja Saulin poikinensa kuolleeksi; jättiwät he
kaupungit ja pakeniwat. Niin tuliwat Phi-
listealaiset, ja asuiwat niissä.
8. Ja toisena päiwänä tuliwat Philistea-
laiset ryöstämään tapetuita, ja löysiwät
Saulin ja kolme hänen poikaansa makaa-
wan Gilboan wuorella.
9. Ja hakkasiwat hänen päänsä pois ja ot-
tiwat häneltä aseet, ja lähettiwät ympäri
Philistealaisten maakuntaa, ilmoitettaa hei-
dän epäjumalittensa huoneissa ja kansan
seassa. 1 Aikak. 10: 9.
10. Ja paniwat hänen aseensa Astarothin
huoneeseen; mutta hänen ruumiinsa ripus-
tiwat he Bethsan muurin päälle. Tuom. 2: 13.
11. Koska Jabeksen asuwaiset Gileadissa
kuuliwat, mitä Philistealaiset Saulille teh-
neet oliwat, 1 Aikak. 10: 11.
12. Nousiwat kaikki sotaan kelpaawaiset
miehet, käwiwät kaiken sen yön, ja ottiwat
Saulin ruumiin ja hänen poikainsa ruumiit
alas Bethsan muurin päältä, weiwät Ja-
bekseen, ja polttiwat ne siellä;
1 Sam. 2: 4. l. 21: 12. 2 Aikak. 16: 14. Jer. 34: 5.
13. Ja ottiwat heidän luunsa, ja hautasi-
wat puun ala Jabekseen, ja paastosiwat seit-
semän päiwää. 1 Aikak. 10: 12.

Toinen Samuelin Kirja.

1 Luku.

Saulin kuolema ilmoitettu. Ilmoittaja tapettu. Dawidin walituswirsi.

Ja tapahtui Saulin kuoleman jälkeen,
koska Dawid oli palannut Amalechitain ta-
posta, oli Dawid Ziklagissa kaksi päiwää.
1 Sam. 30: 17, 26.
2. Katso, kolmantena päiwänä tuli yksi
mies Saulin leiristä rewäistyillä waat-
teilla ja multaa hänen päänsä päällä. Ja
kuin hän tuli Dawidin tykö, lankesi hän
maahan ja kumarsi.
3. Dawid sanoi hänelle: kustas tulet? Ja
hän sanoi hänelle: minä olen paennut Is-
raelin leiristä.
4. Dawid sanoi hänelle: sanos minulle,
mitä siellä on tapahtunut? Hän wastasi:
wäki on paennut sodasta, ja paljo wäkeä
on langennut ja kuollut, ja myös Saul ja
hänen poikansa Jonathan owat kuolleet.
5. Dawid sanoi sille nuorukaiselle, joka
näitä ilmoitti: mistä sinä tiedät Saulin ja
hänen poikansa Jonathanin kuolleeksi?
6. Nuorukainen sanoi, joka hänelle sitä il-
moitti: minä tulin tapaturmasta Gilboan
wuorelle, ja katso, Saul oli langennut
omaan keihääseensä, ja katso, rattaat ja he-
woismiehet ajoiwat häntä takaa.
7. Ja sitte hän käänsi hänensä, ja näki mi-
nun ja kutsui tykönsä, ja minä sanoin: täs-
sä minä olen.
8. Hän sanoi minulle: kuka sinä olet? Mi-
nä wastasin: minä olen Amalechita.
9. Ja hän sanoi minulle: tules minun ty-
köni, ja tapa minua; sillä minä ahdistetaan
kowin, ja minun henkeni on wielä kokonai-
nen minussa.
10. Niin minä menin hänen tykönsä, ja
tapoin hänen, sillä minä tiesin, ettei hän
olisi kuitenkaan sen lankeemisen jälkeen elä-
nyt. Ja minä otin kruunun hänen pääs-
tänsä ja käsirenkaat hänen kädestänsä, ja toin
ne tänne minun herralleni.
11. Silloin tarttui Dawid waatteisiinsa ja
rewäsi ne; niin myös joka mies, kuin hänen
kanssansa oli; 2 Sam. 3: 31. l. 13: 31.
12. Ja walittiwat ja itkiwät, ja paastosi-
wat ehtooseen asti, Saulin ja hänen poi-
kansa Jonathanin tähden, ja Herran kansan
tähden, ja Israelin huoneen tähden, että ne
miekan kautta langenneet oliwat.
13. Ja Dawid sanoi nuorukaiselle, joka
näitä hänelle ilmoitti: kusta sinä olet? Hän
sanoi: minä olen muukalaisen Amalechitan
poika.
14. Dawid sanoi hänelle: mikset peljännyt
laskea sinun kättäs tappamaan Herran woi-
deltua? 1 Sam. 24: 7. Ps. 105: 15.
15. Ja Dawid kutsui yhden palwelioistan-
sa, ja sanoi: tule tänne ja lyö häntä. Ja
hän löi hänen kuoliaksi.
16. Niin sanoi Dawid hänelle: sinun we-
res olkoon sinun pääs päälle; sillä sinun
suus on todistanut itse sinuas wastaan ja
sanonut: minä olen Herran woidellun tap-
panut.
17. Ja Dawid walitti tämän walituksen
Saulin ja Jonathanin hänen poikansa ylitse,
18. Ja käski opettaa Judan lapsia jout-
seen: katso, se on kirjoitettu hurskasten kir-
jassa: Jos. 10: 13.

19. O Israelin kunnia! sinun kukkuloillas owat surmatut: kuinka sankarit owat langenneet?

20. Älkäät sanoko sitä Gathissa, älkäät myös ilmoittako Askalonin kaduilla, ettei Philistealaisten tyttäret iloitsisi, eikä ympärileikkaamattomain tyttäret riemuitsisi. Mich. 1:10.

21. Te Gilboan wuoret, älköön tulko kaste eikä sade teidän päällenne, älköön myös olko pellot, joista ylönnysuhri tulee; sillä siellä on wäkewitten kilpi lyöty maahan, Saulin kilpi, niinkuin ei hän olisikaan ollut öljyllä woideltu.

22. Jonathanin joutsi ei harhaillut tapettuin werestä ja woimallisten lihawuudesta, ja Saulin miekka ei palajanut tyhjänä. 1 Sam. 14:6, 47.

23. Saul ja Jonathan, rakkaat ja suloiset eläissänsä, ei ole myös kuollessansa eroitetut: liukkaammat kuin kotka, ja wäkewämmät kuin jalopeurat.

24. Te, Israelin tyttäret, itkekäät Saulia, joka teidän waatetti tulipunaisilla koriasti, ja kauniisti teidän waatteenne kultaisella kaunistuksella.

25. Kuinka sankarit owat langenneet sodassa? Jonathan on myös tapettu sinun kukkuloillas.

26. Minä suren suuresti sinun tähtes, minun weljeni Jonathan. Sinä olit minulle juuri rakas: sinun rakkautes oli suurempi minulle kuin waimoin rakkaus.

27. Kuinka owat sankarit langenneet, ja sota-aseet tulleet pois?

2 Luku.

Dawid woideltu. Saulin hauta. Abner alkaa sotaa Dawidia wastaan, pistää Asahelin kuoliaksi ja pyytää lakkaamista tappeluksesta.

Sittekuin nämät oliwat tapahtuneet, kysyi Dawid Herralta, sanoen: menenkö minä yhteenkään Judan kaupungeista? Ja Herra sanoi hänelle: mene. Dawid sanoi: kuhunka minun pitää menemän? Hän sanoi: Hebroniin. 1 Sam. 30:8.

2. Niin Dawid meni sinne ja kaksi hänen emäntätänsä, Ahinoam Jesreelita ja Abigail Nabalin emäntä Karmelista. 1 Sam. 25:40, 43.

3. Niin myös miehet, jotka oliwat hänen kanssansa, wei Dawid myötänsä jokaisen huoneinensa. Ja he asuiwat Hebronin kaupungeissa. Jos. 21:11.

4. Ja Judan miehet tuliwat, ja woiteliwat siellä Dawidin Judan huoneen kuninkaaksi. Ja koska Dawidille ilmoitettiin Jabeksen miehet Gileadissa haudanneen Saulin, 1 Sam. 31:13.

5. Lähetti hän heille sanan, ja antoi sanoa heille: siunatut olette te Herralta, että te tämän laupiuden teitte Saulille teidän herrallenne, ja olette haudanneet hänen.

6. Niin tehköön Herra teille laupiuden ja totuuden, ja minä teen myös teille hywää, että te tämän teitte.

7. Wahwistakaat siis nyt teidän kätenne, ja olkaat wäkewät; sillä teidän herranne Saul on kuollut, ja Judan huone on myös minun woidellut hänellensä kuninkaaksi.

8. Mutta Abner, Nerin poika, Saulin sodanpäämies, otti Isbosethin Saulin pojan, ja wei hänen Mahanaimiin,

9. Ja asetti hänen Gileadin, Assurin, Jesreelin, Ephraimin, BenJaminin ja kaiken Israelin kuninkaaksi.

10. Ja Isboseth Saulin poika oli neljänkymmenen ajastaikainen, koska hän tuli Israelin kuninkaaksi, ja hallitsi kaksi ajastaikaa; ainoastaan Judan huone piti Dawidin kanssa.

11. Ja se aika, kuin Dawid oli Hebronissa Judan huoneen kuningasna, oli seitsemän ajastaikaa ja kuusi kuukautta. 2 Sam. 5:5.

12. Ja Abner Nerin poika läksi ulos Isbosethin Saulin pojan palwelioitten kanssa Mahanaimista Gibeoniin.

13. Ja Joab, ZeruJan poika, ja Dawidin palweliat läksiwät ulos, ja he kohtasiwat toinen toisensa Gibeonin lammikon tykönä, ja seisoiwat toinen toistansa wastaan, nämät tällä puolella, ja toiset toisella puolella lammikkoa. 1 Aika k. 2:16.

14. Ja Abner sanoi Joabille: nouskaan nuorukaiset meidän eteemme leikitsemään. Joab sanoi: tehkään niin.

15. Niin he nousiwat ja käwiwät kaksitoistakymmentä BenJaminin luwusta Isbosethin Saulin pojan puolelta, ja kaksitoistakymmentä Dawidin palwelioista edes.

16. Ja jokainen heistä otti toinen toisensa kiinni kaulasta, ja pistiwät miekkansa kylkiin, ja lankesiwat toinen toisensa kanssa maahan. Siitä kutsutaan se paikka Helkath Hatsurim, joka on Gibeonissa.

17. Ja sangen kowa sota nousi sinä päiwänä; mutta Abner ja Israelin miehet lyötiin Dawidin palwelioilta takaperin.

18. Ja kolme ZeruJan poikaa oli siellä: Joab, Abisai ja Asahel; mutta Asahel oli nopia juoksemaan, niinkuin metsäwuohi kedolla.

19. Hän ajoi Abneria takaa, ja ei poikennut oikialle eikä wasemmalle puolelle ajamasta Abneria takaa.

20. Niin Abner katsoi takansa, ja sanoi: etkö sinä ole Asahel? Hän sanoi: olen.
21. Ja Abner sanoi: pakene minun tyköäni oikialle eli wasemmalle puolelle, ja käsitä sinulles yksi noista nuorukaisista, ja ota sen ase. Mutta Asahel ei tahtonut luopua hänestä.
22. Niin Abner taas puhui Asahelille: pakene minun takaani: miksis tahdot minua lyömään sinuas? ja kuinka minä sitte tohdin nostaa kaswoni Joabin sinun weljes edessä?
23. Mutta ei hän paennut; ja Abner pisti häntä takamaisella puolella keihäästä hänen watsaansa, niin että keihäs käwi takaa ulos, ja hän lankesi siihen ja kuoli hänen eteensä. Ja jokainen, kuin siihen paikkaan tuli, kussa Asahel kaatunut ja kuollunna oli, seisahti siihen. 2 Sam. 3:27, 30.
24. Mutta Joab ja Abisai ajoiwat Abneria takaa siihen asti kuin päiwä laski. Ja koska he tuliwat Amman kukkulalle, joka on Gian tykönä, Gibeonin korwen tiellä,
25. Silloin tuliwat BenJaminin lapset Abnerin taka kokoon, ja kokosiwat itsensä yhteen joukkoon, ja seisahtiwat mäen kukkulalle.
26. Ja Abner huusi Joabia, ja sanoi: pitääkö miekan syömän ilman lakkaamata? Etkös tiedä, että siitä tulee enämpi katkeruutta? Kuinka kauwan et sinä tahdo sanoa kansalle, että he lakkaisiwat wainoomasta weljejänsä?
27. Joab wastasi: niin totta kuin Jumala elää, jos sinä olisit (ennen) niin sanonut, niin olis kansa tänäpänä jo warhain lakannut wainoomasta kukin weljejänsä!
28. Ja Joab puhalsi torween, ja kaikki kansa seisahti alallensa, ja ei enämpi ajaneet Israelia takaa, eikä myös enämpi sotineet.
29. Mutta Abner ja hänen miehensä käwiwät kaiken yösen lakialla kedolla, ja meniwät Jordanin ylitse, waelsiwat kaiken Bithronin läpitse, ja tuliwat Mahanaimiin.
30. Ja Joab käänsi itsensä Abnerista, ja kokosi kaiken kansan; ja siinä kaiwattiin Dawidin palwelioista yhdeksäntoistakymmentä miestä ja Asahel.
31. Mutta Dawidin palweliat oliwat lyöneet BenJaminilta ja niistä miehistä, jotka oliwat Abnerin kanssa, kolme sataa ja kuusikymmentä miestä, jotka kuoliwat.
32. Ja he ottiwat Asahelin, ja hautasiwat Bethlehemiin isänsä hautaan; ja Joab käwi miehinensä kaiken sen yön, ja tuli päiwän waljetessa Hebroniin.

3 Luku.

Dawid menestyy. Saulin huone häwiää. Abnerin luopuminen, kuolema ja hautaaminen.

Ja pitkällinen sota oli Saulin huoneen ja Dawidin huoneen waiheella; mutta Dawid kaswoi ja menestyi, ja Saulin huone häwisi ja wäheni. 1 Sam. 13:14. l. 14:23, 28.
2. Ja Dawidille syntyi lapsia Hebronissa; hänen esikoisensa oli Amnon Ahinoamista Jesreelitasta; 1 Aikak. 3:1, 2c.
3. Toinen Chileab Abigailista Nabalin emännästä, joka oli Karmelista; kolmas Absalom Maachan poika Thalmain kuninkaan tyttären Gessurista;
4. Neljäs Adonia Hagithin poika; wiides SaphatJa Abithalin poika;
5. Kuudes Jethream Eglasta Dawidin emännästä: nämät syntyiwät Dawidille Hebronissa.
6. Koska sota Saulin huoneen ja Dawidin huoneen waiheella oli, wahwisti Abner itsensä Saulin huoneessa.
7. Ja Saulilla oli ollut jalkawaimo, Ritspa nimeltä Ajan tytär; ja (Isboseth) sanoi Abnerille: miksis olet mennyt minun isäni jalkawaimon tykö? 2 Sam. 21:8.
8. Niin Abner wihastui suuresti Isbosethin sanoista, ja sanoi: olenko minä koiran pää, joka Judata wastaan tein tänäpänä laupiuden sinun isäs Saulin huoneelle, ja hänen weljillensä ja ystäwillensä, ja en antanut sinua Dawidin käsiin: ja sinä soimaat minua tänäpänä waimon tähden pahantekiäksi?
9. Jumala tehköön Abnerin kanssa sen ja sen, jos en minä tee, niinkuin Herra on wannonut Dawidille:
10. Että minä otan kuninkaan waltakunnan Saulin huoneesta pois, ja ylönnän Dawidin istuimen Israelin ja Judan ylitse, Danista Bersebaan asti.
Tuom. 20:1. 1 Sam. 3:20.
11. Ja ei hän taitanut Abneria enämpi wastata yhtään sanaa; sillä hän pelkäsi häntä.
12. Ja Abner lähetti sanansaattajat edellänsä Dawidin tykö, sanoen: kenenkä maa oma on? ja sanoi: tee liittos minun kanssani, ja katso, minun käteni on sinun kanssas, kääntämään kaikkea Israelia sinun tykös.
13. Hän sanoi: oikein, minä teen liiton sinun kanssas; mutta yhtä anon minä sinulta, sanoen: ei pidä sinun tuleman minun näkywiini ennen kuin sinä tuot Michalin Saulin tyttären minun tyköni, tullessas katsomaan minun kaswojani.

14. Lähetti myös Dawid sanansaattajat
Isbosethin Saulin pojan tykö, ja antoi hä=
nelle sanoa: anna minulle minun emäntäni
Michal, jonka minä kihlasin minulleni sa=
dalla Philistealaisten esinahalla.
1 Sam. 18: 25, 27.
15. Isboseth lähetti matkaan, ja antoi hä=
nen otettaa mieheltänsä Paltieliltä Laissen
pojalta pois. 1 Sam. 25: 44.
16. Ja hänen miehensä meni hänen kans=
sansa, hän käwi ja itki hänen jälissänsä ha=
maan Bahurimiin asti. Niin sanoi Abner
hänelle: palaja ja mene matkaas. Ja hän
palasi.
17. Ja Abner puhui Israelin wanhim=
mille, ja sanoi: te olette jo kauwan aikaa
halanneet Dawidia teidän kuninkaaksenne.
18. Niin tehkäät nyt se; sillä Herra on sa=
nonut Dawidista: minä wapahdan minun
kansani Israelin minun palweliani Dawi=
din käden kautta Philistealaisten kädestä ja
kaikkein heidän wihollistensa kädestä.
19. Puhui myös Abner BenJaminin kor=
wain kuullen, ja meni myös puhumaan
Dawidin korwille Hebroniin kaikkia, kuin
Israelille ja kaikelle BenJaminin huoneelle
kelpasi. 1 Aika k. 12: 29.
20. Koska Abner tuli Dawidin tykö Heb=
roniin ja kaksikymmentä miestä hänen kans=
sansa, teki Dawid Abnerille ja niille mie=
hille, kuin hänen kanssansa oliwat, pidon.
21. Ja Abner sanoi Dawidille: minä nou=
sen ja menen kokoomaan kaiken Israelin
minun herrani kuninkaan tykö, että he teki=
siwät liiton sinun kanssas, ja sinä olisit ku=
ningas niinkuin sinun sielus halajaa. Niin
Dawid päästi Abnerin menemään rauhassa.
22. Ja katso, Dawidin palweliat ja Joab
tuliwat sotawäen tyköä, ja toiwat kanssan=
sa suuren saaliin; mutta Abner ei ollut
silloin Dawidin tykönä Hebronissa, sillä
hän oli päästänyt hänen menemään rau=
hassa.
23. Koska Joab ja kaikki sotajoukko oliwat
tulleet, sanottiin Joabille, sanoen: Abner
Nerin poika on tullut kuninkaan tykö, ja hän
on päästänyt hänen rauhassa menemään.
24. Niin meni Joab kuninkaan tykö, ja
sanoi: mitäs tehnyt olet? Katso, Abner on
tullut sinun tykös: miksis olet hänen pääs=
tänyt wapaasti menemään?
25. Etkös tunne Abneria Nerin poikaa?
Hän on tullut sinua pettämään tiedustellak=
sensa sinun ulos ja sisällekäymistäs, ja koe=
tellaksensa kaikkia, mitäs teet.
26. Ja koska Joab läksi Dawidin tyköä,
lähetti hän sanansaattajat Abnerin perään,
ja he toiwat hänen Borhasirasta; ja ei Da=
wid sitä mitään tietänyt.
27. Koska Abner tuli Hebroniin jälleen,
wei Joab hänen keskelle porttia puhutellak=
sensa häntä erinänsä, ja pisti siellä häntä
watsaan, niin että hän kuoli, hänen weljen=
sä Asahelin weren tähden. 1 Kun. k. 2: 5.
28. Koska Dawid sai sen tietää, sanoi hän:
minä olen wiatoin ja minun waltakuntani
Herran edessä ijankaikkisesti Abnerin Nerin
pojan werestä.
29. Mutta tulkoon se Joabin pään päälle
ja kaiken hänen isänsä huoneen, ja älköön
puuttuko Joabin huoneessa se, jolla juoksu
ja spitali on, ja joka sauwalla käy ja mie=
kalla kaatuu, ja jolta leipä puuttuu.
1 Kun. k. 2: 5, 6, 29, 30.
30. Ja näin tappoiwat Joab ja hänen
weljensä Abisai Abnerin, että hän löi kuo=
liaksi Asahelin heidän weljensä sodassa Gi=
beonin tykönä. 2 Sam. 2: 23.
31. Mutta Dawid sanoi Joabille ja kai=
kelle kansalle, jotka oliwat hänen kanssansa:
rewäiskäät teidän waatteenne rikki, ja puet=
takaat teitänne säkeillä, ja walittakaat Abne=
rin tähden. Ja kuningas Dawid käwi paa=
rein perässä.
32. Ja he hautasiwat Abnerin Hebronis=
sa, ja kuningas korotti äänensä ja itki Abne=
rin haudan tykönä; itki myös kaikki kansa.
33. Ja kuningas walitti Abneria ja sanoi:
onko Abner kuollut, niinkuin tyhmä kuolee?
34. Sinun kätes ei olleet sidotut, sinun
jalkas ei olleet waskikahleissa: sinä olet kaa=
tunut, niinkuin se, joka pahantekiän edessä
lankee. Ja kaikki kansa itki wielä enämmin
häntä.
35. Ja kaikki kansa tuli Dawidin kanssa
ruualle, koska wielä walkia päiwä oli; ja
Dawid wannoi, ja sanoi: Jumala tehköön
minulle sen ja sen, jos minä leipää taikka
jotakin muuta maistan, ennenkuin aurinko
laskee.
36. Ja kaikki kansa ymmärsi sen, ja se kel=
pasi heille, ja kaikki se hywä, kuin kuningas
oli tehnyt kaiken kansan silmäin edessä.
37. Ja kaikki kansa ja koko Israel ymmär=
siwät sinä päiwänä, ettei se ollut kunin=
kaalta, että Abner Nerin poika oli tapettu.
38. Ja kuningas sanoi palwelioillensa: et=
tekö te tiedä, että tänäpänä on yksi päämies,
ja tosin suuri mies, kaatunut Israelissa?
39. Ja minä olen wielä heikko ja woideltu
kuningas, mutta ne miehet ZeruJan pojat
owat kowemmat minua: Herra maksakoon
sille, joka pahaa tekee, pahuutensa jälkeen!
Ps. 62: 13. Ps. 125: 5.

4 Luku.

Mephiboseth lankeemus. Isboseth tapettu, kostettu.

Koska Saulin poika kuuli Abnerin kuolleeksi Hebronissa, wäsyiwät hänen kätensä, ja koko Israel hämmästyi.
2. Ja Saulin pojalla oli kaksi päämiestä sotawäellänsä, toisen nimi oli Baena ja toisen Rechob, Rimmonin sen Berothitan pojat, BenJaminin lapsista; sillä Beroth oli myös luettu BenJaminin sukukuntaan.
3. Ja Berothitat oliwat paenneet Gethaimiin, ja oliwat siellä muukalaisna tähän päiwään asti. 1 Sam. 31:7.
4. Oli myös Jonathanilla Saulin pojalla yksi poika, joka oli saattamatoin jalwoista, ja oli jo wiiden ajastaikainen, koska sanoma tuli Saulista ja Jonathanista Jesreelistä; ja hänen imettäjänsä otti hänen ja pakeni. Ja koska hän kiiruusti pakeni, lankesi hän ja tuli saattamattomaksi, ja hänen nimensä oli MephiBoseth. 1 Sam. 29:1, 11. 2 Sam. 9:3.
5. Niin meniwät Rimmonin sen Berothitan pojat Rechob ja Baena, ja tuliwat Isbosethin huoneeseen, koska päiwä oli palawimmallansa; ja hän lepäsi wuoteessansa puolipäiwän aikana.
6. Ja he tuliwat keskelle huonetta nisuja ottamaan ja pistiwät häntä watsaan; ja Rechob ja Baena hänen weljensä pakeniwat;
7. Sillä koska he huoneeseen tuliwat, lepäsi hän wuoteessansa, makaushuoneessansa. Ja he pistiwät hänen kuoliaksi, ja hakkasiwat hänen päänsä pois, ja ottiwat hänen päänsä ja meniwät pois lakian kedon tien kautta koko sen yösen,
8. Ja kantoiwat Isbosethin pään Dawidille, joka oli Hebronissa, ja sanoiwat kuninkaalle: katso, tässä on Isbosethin Saulin pojan pää, sinun wihollises, joka sinun sielus perään seisoi: ja Herra on tänäpänä kostanut Saulille ja hänen siemenellensä minun herrani kuninkaan puolesta.
9. Niin wastasi Dawid Rechobia ja Baenaa, hänen weljeänsä, Rimmonin Berothitan poikia, ja sanoi hänelle: niin totta kuin Herra elää, joka minun sieluni on wapahtanut kaikesta surusta;
10. Se kuin minulle ilmoitti ja sanoi: Saul on kuollut, ja luuli hänensä hywäksi sanansaattajaksi, sen minä otin kiinni ja tapoin hänen Ziklagissa, jolle minun piti antaman sanansaattajan palkan; 2 Sam. 1:15.
11. Ja nämät jumalattomat miehet owat tappaneet hurskaan miehen huoneessansa ja omassa wuoteessansa: eikö siis minun pitäisi nyt waatiman hänen wertansa teidän kädestänne, ja ottaman teitä pois maan päältä?
12. Ja Dawid käski nuorukaisiansa, ja he tappoiwat heidän, ja hakkasiwat kädet ja jalat poikki, ja ripustiwat heidän lammikon tykö Hebronissa. Mutta Isbosethin pään he ottiwat ja hautasiwat Abnerin hautaan Hebroniin. 2 Sam. 3:32.

5 Luku.

Dawid woideltu. Jebusealaiset lyödyt. Hiramin sanansaattajat. Dawidin lapset. Woitto.

Ja kaikki Israelin sukukunnat tuliwat Dawidin tykö Hebroniin, ja puhuiwat sanoen: katso, sinun luus ja lihas me olemme.
2. Ja aina ennen, koska Saul oli meidän kuninkaamme, johdatit sinä Israelin ulos ja sisälle, ja Herra on sinulle sanonut: sinun pitää minun kansaani Israelia kaitseman, ja Israelin päämiehen oleman.
1 Sam. 16:13. 2 Sam. 7:7. 1 Aikak. 11:1, 2. Ps. 78:71.
3. Ja kaikki kansan wanhimmat Israelista tuliwat kuninkaan tykö Hebroniin, ja kuningas Dawid teki heidän kanssansa liiton Herran edessä Hebronissa; ja he woiteliwat Dawidin Israelin kuninkaaksi.
4. Ja Dawid oli kolmenkymmenen ajastaikainen tullessansa kuninkaaksi, ja hän hallitsi neljäkymmentä ajastaikaa.
5. Hebronissa hän hallitsi Judata seitsemän wuotta ja kuusi kuukautta; mutta Jerusalemissa hän hallitsi kaikkea Israelia ja Judata kolmeneljättäkymmentä wuotta.
1 Kun. k. 2:11. 1 Aikak. 3:4.
6. Ja kuningas meni ja hänen miehensä Jerusalemiin Jebusealaisia wastaan, jotka maalla asuiwat. Ja he sanoiwat Dawidille: ei sinun pidä tänne tuleman, waan sokiat ja ontuwat pitää sinun täältä pois ajaman; ja he ajatteliwat, ettei Dawidin pitänyt sinne tuleman.
7. Mutta Dawid woitti Zionin linnan, se on Dawidin kaupunki.
8. Ja sinä päiwänä sanoi Dawid: jos joku lyö Jebusealaiset, ja tarttuu heidän rästäänsä alaisiin ja lyö sokiat ja ontuwat, joita Dawidin sielu wihaa (hänen pitää pään ja ylimmäisen oleman); josta heille on sananlasku: ei yhtään sokiata ja ontuwata päästetä huoneeseen. Jos. 15:63. 1 Aikak. 11:6.
9. Ja Dawid asui linnassa, ja kutsui sen Dawidin kaupungiksi; ja Dawid rakensi sen ympäri Millosta, niin myös sisällisen puolen.
10. Ja Dawid menestyi ja enäntyi, ja Herra Jumala Zebaoth oli hänen kanssansa.
11. Niin Hiram, Tyrin kuningas, lähetti sanansaattajat Dawidin tykö, ja cedripuita

ja puuseppiä, ja seinäkiwein hakkaajita, jotka rakensiwat Dawidille huoneen. 1 Aikak. 14:1.
12. Ja Dawid ymmärsi Herran hänen wahwistaneeksi Israelin kuninkaaksi, ja korottaneeksi hänen waltakuntansa, kansansa, Israelin tähden.
13. Niin Dawid otti Jerusalemista wielä usiampia jalkawaimoja ja emäntiä, sittekuin hän tuli Hebronista. Ja Dawidille syntyi wielä poikia ja tyttäriä. 1 Aikak. 3:9. l. 14:3.
14. Ja nämät owat heidän nimensä, jotka hänelle Jerusalemissa syntyiwät: Sammua, Sobab, Nathan ja Salomo, 1 Aikak. 3:5. l. 14:4.
15. Jebehar, Elisua, Nepheg ja Japhia,
16. Elisama, Eliada ja Eliphalet.
17. Ja koska Philistealaiset kuuliwat Dawidin woidelluksi Israelin kuninkaaksi, nousiwat kaikki Philistealaiset etsimään Dawidia. Ja kuin Dawid sen kuuli, niin hän meni linnaan. 1 Aikak. 14:8.
18. Mutta Philistealaiset tuliwat ja sioittiwat itsensä Rephaimin laaksoon. Jos. 15:8.
19. Ja Dawid kysyi Herralta, sanoen: menenkö minä Philistealaisia wastaan? ja annatkos heitä minun käteeni? Ja Herra sanoi Dawidille: mene, sillä minä annan tosin Philistealaiset sinun käsiis. 1 Sam. 23:2. l. 30:7, 8.
20. Ja Dawid tuli BaalPeratsimiin, ja Dawid löi heidän siinä, ja sanoi: Herra on minun wiholliseni eroittanut minun edestäni, niinkuin wesi erkanee toinen toisestansa; siitä kutsutaan se paikka BaalPeratsim. Es. 28:21.
21. Ja he jättiwät siihen epäjumalansa; mutta Dawid ja hänen wäkensä ottiwat ne pois. 1 Aikak. 14:12.
22. Ja Philistealaiset wielä nousiwat ja sioittiwat itsensä Rephaimin laaksoon.
23. Niin Dawid kysyi Herralta, ja hän wastasi: ei sinun pidä menemän alas, mutta tule takaa heidän ympärinsä, ettäs tulet heitä wastaan fiikunapuiden kohdalla.
24. Ja kuin sinä kuulet fiikunapuun latwat kahisewan, niin kulje; sillä Herra on silloin lähtenyt ulos sinun etees, lyömään Philistealaisten sotajoukkoa.
25. Dawid teki niinkuin Herra oli hänelle käskenyt, ja löi Philistealaiset hamasta Gebasta siihen asti kuin Gaseriin tullaan.

6 Luku.

Arkki tuodaan. Usa lyödään. Dawid hyppää. Michal katsoo hänen ylön sydämessänsä.

Ja Dawid taas kokosi kaikki walitut miehet Israelista, kolmekymmentä tuhatta. 1 Aikak. 13:5.
2. Ja Dawid nousi ja meni, ja kaikki kansa, kuin hänen tykönänsä oli Judan asuwaisista, tuomaan sieltä Jumalan arkkia, joka kutsutaan Herran Zebaothin nimi, kuin asuu Cherubimin päällä. 2 Mos. 25:22. 1 Sam. 4:4.
3. Ja he paniwat Jumalan arkin uuden waunun päälle, ja toiwat hänen AbiNadabin huoneesta, joka asui Gibeassa. Mutta Usa ja Ahio, AbiNadabin pojat ajoiwat sitä uutta waunua. 4 Mos. 4:15. 1 Sam. 6:7. l. 7:1.
4. Niin he toiwat sen Abinadabin huoneesta, joka oli Gibeassa, Jumalan arkin kanssa; ja Ahio käwi arkin edellä.
5. Niin Dawid ja kaikki Israelin huone soittiwat Herran edessä kaikkinaisilla honkaisilla kanteleilla ja harpuilla, psaltareilla, trumpuilla, kulkuisilla ja simpeleillä.
6. Ja koska he tuliwat Nahonin riihen tykö, otti Usa Jumalan arkin ja piteli sitä, sillä härjät meniwät siwuin tietä. 1 Aikak. 13:9.
7. Niin Herran wiha julmistui Usan päälle, ja Jumala löi hänen siinä maahan hänen tyhmyytensä tähden, niin että hän kuoli siinä Jumalan arkin tykönä.
8. Silloin tuli Dawid murheelliseksi, että Herra niin rewäisi Usan, ja kutsui sen paikan PeretsUsa, tähän päiwään asti.
9. Ja Dawid pelkäsi Herraa sinä päiwänä, ja sanoi: kuinka Herran arkki tulee minun tyköni?
10. Ja ei tahtonut antaa tuoda sitä tykönsä Dawidin kaupunkiin; waan sallei kannettaa ObedEdomin Gathitan huoneeseen. 1 Aikak. 13:13.
11. Ja koska Herran arkki wiipyi kolme kuukautta ObedEdomin sen Gathitan huoneessa, siunasi Herra hänen ja kaiken hänen huoneensa.
12. Ja se oli sanottu kuningas Dawidille, että Herra oli siunannut ObedEdomin huoneen ja kaiken mitä hänellä oli, Jumalan arkin tähden. Niin meni Dawid, ja toi Jumalan arkin ObedEdomin huoneesta Dawidin kaupunkiin ilolla.
13. Ja koska he oliwat käyneet kuusi askeletta, jotka Herran arkkia kantoiwat, niin uhrattiin härkä ja lihawa lammas.
14. Ja Dawid hyppäsi kaikella woimalla Herran edessä, ja hän oli waatetettu liinaisella päälliswaatteella. Ps. 84:3.
15. Ja Dawid ja kaikki Israelin kansa toiwat Herran arkin riemulla ja basunan helinällä. 1 Aikak. 15:16.
16. Ja koska Herran arkki joutui Dawidin kaupunkiin, katsoi Michal, Saulin tytär akkunasta, ja näki kuningas Dawidin hyppää-

wän kaikella woimallansa Herran edessä, ja
hän katsoi hänen ylön sydämessänsä.
1 Aika k. 15: 29.
17. Ja he toiwat Herran arkin sisälle, ja
panivat sen siallensa keskelle majaa, kuin
Dawid oli hänelle rakentanut. Ja Dawid
uhrasi polttouhria ja kiitosuhria Herran
edessä. 1 Aika k. 15: 1. l. 16: 1.
18. Ja koska Dawid oli uhrannut poltto=
uhria ja kiitosuhria, siunasi hän kansan
Herran Zebaothin nimeen. 1 Aika k. 16: 2, 3.
19. Ja jakoi kaikelle kansalle ja kaikelle Is=
raelin seurakunnalle, miehille ja waimoille,
jokaiselle kyrsän leipää, ja kappaleen lihaa,
ja mitan (wiinaa): sitte meni kaikki kansa
matkaansa, jokainen huoneeseensa.
20. Ja koska Dawid palasi siunaamaan
huonettansa, meni Michal Saulin tytär
ulos häntä wastaan, ja sanoi: kuinka jalo
on ollut Israelin kuningas tänäpänä, joka
on itsensä paljastanut palweliainsa piikain
edessä, niinkuin irstaat ihmiset paljastawat
heitänsä!
21. Mutta Dawid sanoi Michalille: Her=
ran edessä, joka minun walinnut on pikem=
min kuin sinun isäs ja kaiken hänen huo=
neensa, ja on käskenyt minun olla Herran
kansan Israelin päämiehenä: ja Herran
edessä minä tahdon iloita.
22. Ja minä tahdon wielä halwempi olla
ja nöyrä minun silmäini edessä: ja minä
kunnioitetaan niiden piikain kanssa, joistas
puhunut olet.
23. Ja Michalilla, Saulin tyttärellä, ei
ollut yhtään lasta kuolemapäiwäänsä asti.

7 Luku.

Dawidin aikomus rakentaa Herralle huonetta. Lupaus
Christuksesta. Dawid kiittää ja rukoilee Jumalaa.

Ja koska kuningas istui huoneessansa, ja
Herra oli hänelle antanut lewon kaikilta hä=
nen wihollisiltansa, ympäristöltä,
2. Sanoi kuningas Nathan prophetalle:
katso, minä asun cedripuisessa huoneessa, ja
Jumalan arkki asuu waatetten keskellä.
2 Sam. 6: 17. 1 Aika k. 17: 1.
3. Nathan sanoi kuninkaalle: mene ja tee
kaikki mitä sydämessäs on, sillä Herra on
sinun kanssas.
4. Mutta tapahtui sinä yönä, että Herran
sana tuli Nathan prophetan tykö, ja sanoi:
5. Mene ja sano minun palwelialleni Da=
widille: näin sanoo Herra: sinäkö minulle
huoneen rakennat asuakseni?
1 Aika k. 22: 6, 2c. Es. 66: 1.
6. Sillä en minä ole asunut yhdessäkään
huoneessa siitä päiwästä, jona minä Israe=
lin lapset johdatin Egyptistä, tähän päi=
wään asti; waan minä olen waeltanut ma=
joissa ja tabernaklissa. 2 Mos. 26: 1. 1 Kun. k. 8: 16.
7. Kuhunka ikänä minä kaikkein Israelin
lasten kanssa waelsin, olenko minä ikänä
puhunut jonkun kanssa Israelin suwusta,
jolle minä olen käskenyt kaita minun kan=
saani Israelia ja sanonut: miksette ole mi=
nulle rakentaneet cedripuista huonetta?
8. Sano siis nyt minun palwelialleni Da=
widille: näin sanoo Herra Zebaoth: minä
olen sinun ottanut lampurista minun kan=
sani Israelin päämieheksi.
1 Sam. 16: 11, 12. Ps. 78: 70.
9. Ja minä olen sinun kanssas ollut, kus=
sa ikänä sinä olet käynyt, ja olen häwittä=
nyt kaikki sinun wihollises sinun edestäs, ja
olen sinulle antanut suuren nimen, niitten
suurten nimien jälkeen, kuin owat maan
päällä. 2 Sam. 8: 6.
10. Ja minä asetan Israelille minun kan=
salleni sian, ja istutan hänen siinä asumaan,
ettei hän enämpi kulkiana olisi; ja jumalat=
tomat ei pidä häntä enämpi niinkuin ennen
waiwaaman. 2 Mos. 15: 17.
11. Ja siitä päiwästä, jona minä asetin
tuomarit Israelille minun kansalleni, an=
noin minä sinulle lewon kaikilta wihamie=
hiltäs; ja Herra ilmoittaa sinulle, että Her=
ra sinulle huoneen tehdä tahtoo. 1 Kun. k. 8: 20.
12. Sittekuin sinun aikas on täytetty, ja
sinä lepäät isäis kanssa, herätän minä sinun
siemenes sinun jälkees, joka sinun ruumiis=
tas tulewa on: ja minä wahwistan hänen
waltakuntansa. 1 Aika k. 17: 11.
13. Ja hän rakentaa minun nimelleni huo=
neen, ja minä wahwistan hänen waltakun=
tansa istuimen ijankaikkisesti.
1 Kun. k. 5: 5. l. 6: 12.
14. Minä olen hänen isänsä, ja hän on
minun poikani: koska hän wäärin tekee, ran=
kaisen minä häntä ihmisen witsalla ja ih=
misten lasten haawoilla.
1 Aika k. 22: 10. Ps. 89: 27. Hebr. 1: 5.
15. Waan minun laupiuteni ei pidä hä=
nestä eriämän, niinkuin minä sen Saulilta
eroitin, jonka minä otin sinun edestäs pois.
Luc. 1: 72.
16. Mutta sinun huonees ja sinun walta=
kuntas on pysywä sinun edessäs ijankaikki=
sesti, ja sinun istuimes pitää wahwa ole=
man ijankaikkisesti. 2 Kun. k. 8: 19. 2 Aika k. 6: 10.
17. Kaikkein näiden sanain jälkeen, ja kai=
ken tämän näyn jälkeen puhui Nathan Da=
widille.
18. Niin tuli kuningas Dawid ja pysähtyi
Herran eteen, ja sanoi: kuka olen minä,

Herra, Herra, ja mikä on minun huoneeni, että's minun tähän asti saattanut olet?
1 Aikak. 17:16.

19. Ja olet sen wielä wähäksi lukenut, Herra, Herra, mutta olet myös puhunut palwelias huoneelle kaukaisista asioista: ja tämä on sen ihmisen laki, joka on Herra Jumala.
1 Aikak. 17:17.

20. Ja mitä Dawidin pitää enämpi sinun kanssas puhuman? sillä sinä tunnet palwelias, Herra, Herra.
Ps. 139:1.

21. Sinun sanas tähden ja sydämes jälkeen olet sinä nämät suuret asiat tehnyt, ilmoittaakses sinun palwelialles.

22. Sentähden olet sinä suuresti ylistetty, Herra Jumala! sillä ei yhtään ole sinun wertaas, ja ei ole yhtään Jumalata paitsi sinua, kaiken sen jälkeen, kuin me olemme korwillamme kuulleet.
5 Mos. 3:24. l. 4:35. l. 32:39. 1 Sam. 2:2. Ps. 83:19. Ps. 86:10. Es. 44:6. l. 45:21. Marc. 12:29, 32.

23. Ja kuka on niinkuin sinun kansas, niinkuin Israel, yksi kansa maan päällä, jota Jumala on mennyt wapahtamaan kansaksensa, ja toimittamaan itsellensä nimeä ja tekemään senkaltaisia suuria ja hirmuisia asioita sinun maallas, kansas edessä, jonka sinä sinulles wapahdit Egyptistä, pakanain ja heidän jumalittensa seasta.
5 Mos. 4:7. l. 33:29. Ps. 147:19, 20.

24. Ja sinä olet wahwistanut sinulles Israelin sinun kansakses ijankaikkisesti, ja sinä Herra olet heidän Jumalaksensa tullut.

25. Niin wahwista siis Herra Jumala se sana ijankaikkisesti, jonkas palweliastas ja hänen huoneestansa puhunut olet, ja tee niinkuin sinä puhunut olet.

26. Niin sinun nimes tulee suureksi ijankaikkisesti, että sanotaan: Herra Zebaoth on Israelin Jumala, ja sinun palwelias Dawidin huone on pysywäinen sinun edessäs.

27. Sillä sinä Herra Zebaoth Israelin Jumala olet awannut sinun palwelias korwat, ja sanonut: minä rakennan sinulle huoneen; sentähden löysi sinun palwelias sydämessänsä, että hän tämän rukouksen sinun tykös rukoilis.

28. Sentähden nyt Herra, Herra, sinä olet Jumala, ja sinun sanas owat totuus: sinä olet tämän hywän puhunut palwelialles.

29. Niin rupee nyt siunaamaan palwelias huonetta, että se olis ijankaikkisesti sinun edessäs; sillä sinä Herra, Herra, olet sen puhunut, niin siunattakoon sinun siunauksellas sinun palwelias huone ijankaikkisesti.

8 Luku.

Dawidin woitot ja wirkamiehet.

Ja sitte tapahtui, että Dawid löi Philistealaiset ja alensi heitä; ja Dawid otti orjuuden suitset Philistealaisten kädestä.
1 Aikak. 18:1.

2. Ja hän löi Moabitat, ja mittasi heitä nuoralla lyöden heitä maahan: ja hän mittasi kaksi nuoraa tapettaa, ja koko nuoran elämään jätettää, niin tuliwat Moabitat Dawidin palweliaksi, ja he kantoiwat hänelle lahjoja.

3. Dawid löi myös HadadEserin Rehobin pojan, Zoban kuninkaan, mennessänsä asettamaan kättänsä Euphratin wirran tykö.

4. Ja Dawid otti heistä tuhannen ja seitsemän sataa hewoismiestä ja kaksikymmentä tuhatta jalkamiestä kiinni, ja raiskasi kaikki waunuhewoiset, ja sata waunua jätti heistä.
Jos. 11:6. 1 Aikak. 18:4.

5. Niin tuliwat Syrialaiset Damaskusta auttamaan HadadEseriä, Zoban kuningasta; ja Dawid löi Syrialaisista kaksikolmattakymmentä tuhatta miestä.

6. Ja Dawid asetti wartiat Syrian Damaskuun. Näin tuliwat Syrialaiset Dawidin palweliaksi, ja kantoiwat hänelle lahjoja; sillä Herra autti Dawidia, kuhunka ikänä hän meni.

7. Ja Dawid otti HadadEserin palweliain kultaiset kilwet, ja wei ne Jerusalemiin.

8. Mutta Betasta ja Berothaista, HadadEserin kaupungeista, otti kuningas Dawid ylön paljon waskea.

9. Koska Thoi, Hamathin kuningas, kuuli Dawidin lyöneen kaikki HadadEserin sotawäen,
1 Aikak. 18:9.

10. Lähetti hän poikansa Joramin kuningas Dawidin tykö, terwehtämään häntä ystäwällisesti ja siunaamaan häntä, että hän sotei HadadEserin kanssa ja löi hänen; sillä Thoi sotei HadadEserin kanssa; ja hänen kädessänsä oliwat hopiaiset, kultaiset ja waskiset astiat.

11. Ne myös kuningas Dawid pyhitti Herralle, sen hopian ja kullan kanssa, kuin hän pyhitti Herralle kaikilta pakanoilta, jotka hän waatinut oli alansa:

12. Syriasta ja Moabista, Ammonin lapsilta, Philistealaisilta, Amalechitailta, niin myös HadadEserin, Rehobin pojan, Zoban kuninkaan saaliista.

13. Ja Dawid teki hänensä kuuluisaksi, koska hän palasi lyömästä Syrialaisia suolalaaksossa, kahdeksantoistakymmentä tuhatta.
1 Aikak. 18:12. Ps. 60:2.

14. Ja hän asetti wartiat koko Edomiin, ja koko Edom oli Dawidin alla; sillä Herra autti Dawidia, kuhunka ikänä hän meni. 2 Kun. k. 8: 20, 22.

15. Niin oli Dawid kaiken Israelin kuningas, ja hän toimitti lain ja oikeuden kaikelle kansallensa.

16. Ja Joab, ZeruJan poika, oli sotajoukon päällä, mutta Josaphat, Ahiludin poika, oli kansleri. 2 Sam. 20: 23. 1 Aika k. 18: 15.

17. Zadok, Ahitobin poika, ja Ahimelek, AbJatharin poika, oliwat papit; Seraja oli kirjoittaja.

18. Benaja, Jonadan poika, oli Krethin ja Plethin päällä; ja Dawidin pojat oliwat papit. 1 Kun. k. 1: 38. 1 Aika k. 18: 17.

9 Luku.

MephiBoseth ja Ziba.

Ja Dawid sanoi: olleeko joku wielä jäänyt Saulin huoneesta, tehdäkseni laupiuden Jonathanin tähden hänelle?

2. Niin oli yksi palwelia Saulin huoneesta Ziba nimeltä, sen kutsuiwat he Dawidin tykö. Ja kuningas sanoi hänelle: oletkos Ziba? Hän sanoi: olen, sinun palwelias. 2 Sam. 16: 1.

3. Kuningas sanoi: onko wielä joku mies Saulin huoneesta, että minä Jumalan laupiuden tekisin hänelle? Ziba sanoi kuninkaalle: wielä on siellä Jonathanin poika, rampa jalwoista. 1 Sam. 20: 14, rc. 2 Sam. 4: 4.

4. Kuningas sanoi hänelle: kussa hän on? Ziba sanoi kuninkaalle: katso hän on Lodabarissa, Machirin, Ammielin pojan, huoneessa.

5. Niin kuningas Dawid lähetti ja antoi hänen tuoda Lodabarista, Machirin, Ammielin pojan, huoneesta.

6. Koska MephiBoseth Jonathanin, Saulin pojanpoika, tuli Dawidin tykö, lankesi hän kaswoillensa ja kumarsi. Ja Dawid sanoi: MephiBoseth! Hän wastasi: tässä minä olen, sinun palwelias.

7. Dawid sanoi hänelle: älä pelkää; sillä minä totisesti teen laupiuden sinun kanssas Jonathanin sinun isäs tähden, ja minä annan sinulle kaikki sinun isäs Saulin pellot jälleen, ja sinä syöt joka päiwä leipää minun pöydältäni.

8. Hän kumarsi, ja sanoi: kuka olen minä sinun palwelias, ettäs käänsit sinus kuolleen koiran puoleen, niinkuin minä olen. 1 Sam. 24: 15. 2 Sam. 3: 8.

9. Niin kutsui kuningas Ziban, Saulin palwelian, ja sanoi hänelle: minä olen antanut sinun herras pojalle kaiken sen, kuin Saulin oma on ollut ja koko hänen huoneensa oma.

10. Niin pitää sinun ja sinun lapses, ja palwelias, wiljelemän hänen peltojansa, ja korjaaman sinun herras pojalle leiwäksi ja rawinnoksi. Mutta MephiBoseth sinun herras poika syö jokapäiwä leipää minun pöydältäni. Ja Ziballa oli wiisitoistakymmentä poikaa ja kaksikymmentä palweliata. 2 Sam. 16: 3.

11. Ja Ziba sanoi kuninkaalle: kaikki kuin minun herrani kuningas on palweliallensa käskenyt, tekee sinun palwelias: ja MephiBoseth syökään minun pöydältäni, niinkuin yksi kuninkaan lapsista.

12. Ja MephiBosethilla oli yksi wähä poika nimeltä Micha; mutta kaikki, kuin Ziban huoneesta oliwat, oliwat MephiBosethin palweliat.

13. Ja MephiBoseth asui Jerusalemissa; sillä hän söi joka päiwä kuninkaan pöydältä; ja hän ontui molemmista jalwoistansa.

10 Luku.

Nahaksen kuolema. Hanonin pilkka. Ammonin lapset. Syrialaiset lyödyt.

Sitte tapahtui, että Ammonin lasten kuningas kuoli, ja hänen poikansa Hanon hallitsi hänen siassansa. 1 Aika k. 19: 1.

2. Niin sanoi Dawid: minä teen laupiuden Hanonin, Nahaksen pojan kanssa, niinkuin hänen isänsä teki laupiuden minun kanssani; ja lähetti palweliansa lohduttamaan häntä hänen isänsä tähden. Koska Dawidin palweliat tuliwat Ammonin lasten maahan,

3. Niin sanoiwat Ammonin lasten ylimmäiset herrallensa Hanonille: luuletkos Dawidin kunnioittawan sinun isääs sinun silmäis edessä, että hän on lähettänyt lohduttajat sinun tykös? Etkös luule hänen lähettäneen palwelioitansa kaupunkia tutkistelemaan ja wakomaan ja häwittämään?

4. Silloin otti Hanon Dawidin palweliat, ja ajeli puolen heidän partaansa, ja leikkasi puolen heidän waatteistansa liki suoliwyöhön asti, ja laski heidän menemään.

5. Koska se Dawidille ilmoitettiin, lähetti hän heitä wastaan, sillä miehet oliwat suuresti pilkatut; ja kuningas antoi heille sanottaa: olkaat siihen asti Jerihossa, kuin teidän partanne kaswaa, ja sitte tulkaat jälleen.

6. Koska Ammonin lapset näkiwät itsensä haisewan Dawidin edessä, lähettiwät he ja palkkasiwat Syrialaiset Rehobin huoneesta ja Zobasta, kaksikymmentä tuhatta jalka=

miestä, ja kuningas Maachalta tuhannen miestä, ja Istobilta kaksitoistakymmentä tuhatta miestä. 1 Mos. 34: 30. 1 Aika k. 19: 6.

7. Koska Dawid sen kuuli, lähetti hän Joabin koko urhoollisen sotajoukon kanssa.

8. Ja Ammonin lapset läksiwät, ja sääsiwät sodan kaupungin portin eteen. Mutta Syrialaiset Zobasta, Rehobista, Istobista ja Maachasta oliwat erinänsä kedolla. 1 Aika k. 19: 7.

9. Koska Joab näki sodan asetetuksi wastaansa edestä ja takaa, walitsi hän kaikista Israelin parhaista miehistä, ja asetti itsensä Syrialaisia wastaan;

10. Ja muun wäen antoi hän weljensä Abisain käden ala, joka asetti itsensä Ammonin lapsia wastaan.

11. Ja hän sanoi: jos Syrialaiset tulewat minua woimallisemmaksi, niin tule minun awukseni: jos Ammonin lapset joutuwat sinua woimallisemmaksi, niin minä tulen sinun apuus.

12. Ole miehuullinen, ja olkaamme wahwat meidän kansamme edestä ja meidän Jumalamme kaupunkein edestä; mutta Herra tehköön niinkuin hänelle kelwollinen on.

13. Ja Joab läksi matkaan ja se wäki kuin hänen kanssansa oli, sotimaan Syrialaisia wastaan; ja he pakeniwat hänen edestänsä.

14. Ja koska Ammonin lapset näkiwät Syrialaiset pakenewan, pakeniwat he myös Abisain edestä, ja meniwät kaupunkiin. Niin palasi Joab Ammonin lasten tyköä, ja tuli Jerusalemiin.

15. Ja koska Syrialaiset näkiwät heitänsä Israelilta lyödyksi, kokountuiwat he yhteen.

16. Ja HadadEser lähetti ja tuotti Syrialaiset toiselle puolelle weden, ja he tuliwat Helamiin; ja Sobach, HadadEserin sodanpäämies meni heidän edellänsä.

17. Koska se Dawidille ilmoitettiin, kokosi hän kaiken Israelin, ja meni Jordanin ylitse, ja tuli Helamiin; ja Syrialaiset asettiwat itsensä Dawidia wastaan, sotimaan hänen kanssansa.

18. Mutta Syrialaiset pakeniwat Israelin edestä, ja Dawid löi heistä seitsemän sataa waunua ja neljäkymmentä tuhatta ratsasmiestä, löi hän myös Sobachin sodanpäämiehen, että hän siinä kuoli. 1 Aika k. 19: 18.

19. Koska kaikki ne kuninkaat näkiwät, jotka oliwat HadadEserin alla, heitänsä lyödyksi Israelilta, tekiwät he Israelin kanssa rauhan, ja oliwat heille alamaiset; ja Syrialaiset ei uskaltaneet Ammonin lapsia enämpi auttaa.

11 Luku.

Rabba piiritetty. Dawidin huoruus, murha, emäntä.

Ja koska se aika joutui wuodesta, jolla kuningasten tapa oli sotiin mennä, lähetti Dawid Joabin ja palwelians hänen kanssansa ja kaiken Israelin, hukuttamaan Ammonin lapsia, ja he piirittiwät Rabban; mutta Dawid jäi Jerusalemiin. 1 Aika k. 19: 8. k. 20: 1.

2. Ja tapahtui, että Dawid ehtoopuolella nousi wuoteeltansa, ja käyskenteli kuninkaan huoneen katon päällä, ja näki katon päältä waimon pesewän itseänsä; ja waimo oli sangen ihana näkyänsä.

3. Ja Dawid lähetti ja antoi kysyä waimoa, ja sanoi: eikö tämä ole BathSeba, Eliamin tytär, Urian sen Hethiläisen emäntä?

4. Ja Dawid lähetti sanansaattajat ja antoi tuoda hänen. Ja kuin hän tuli hänen tykönsä, makasi hän hänen kanssansa; mutta hän puhdisti itsensä saastaisuudestansa, ja hän palasi huoneeseensa. 3 Mos. 15: 18, 19.

5. Ja waimo tuli raskaaksi, ja lähetti ja ilmoitti sen Dawidille, ja sanoi: minä olen raskaaksi tullut.

6. Niin lähetti Dawid Joabin tykö, sanoen: lähetä minun tyköni Uria se Hethiläinen. Ja Joab lähetti Urian Dawidin tykö.

7. Ja koska Uria tuli hänen tykönsä, kysyi Dawid: jos Joab ja kansa rauhassa olisiwat, ja jos sota menestyis?

8. Ja Dawid sanoi Urialle: mene huoneeses, ja pese jalkas. Ja koska Uria läksi kuninkaan huoneesta, seurasi häntä kohta kuninkaan herkku.

9. Ja Uria pani lewätä kuninkaan huoneen owen eteen, kussa kaikki hänen herransa palweliat makasiwat, ja ei mennyt huoneeseensa.

10. Koska Dawidille sanottiin: ei Uria ole mennyt huoneeseensa, sanoi Dawid Urialle: etkös tullut matkasta? mikses mennyt huoneeses?

11. Mutta Uria sanoi Dawidille: arkki, ja Israel ja Juda makaawat majoissa, minun herrani Joab ja minun herrani palweliat makaawat kedolla, ja minä menisin huoneeseen syömään, juomaan ja makaamaan emäntäni tykönä? Niin totta kuin sinä elät ja sinun sielus elää, en tee minä sitä. 4 Mos. 31: 6. 1 Sam. 4: 4.

12. Dawid sanoi Urialle: niin ole wielä tämä päiwä tässä, huomenna lasken minä sinun menemään. Niin Uria oli sen päiwän Jerusalemissa ja toisen päiwän.

13. Ja Dawid kutsui hänen kanssansa syö=
mään ja juomaan, ja juowutti hänen. Ja
ehtoona läksi hän ulos, ja pani wuoteeseen=
sa lewätä herransa palwelioitten kanssa, ja
ei mennyt huoneeseensa.
14. Huomeneltain kirjoitti Dawid Joabin
tykö kirjan, ja lähetti sen Urian myötä.
15. Ja hän kirjoitti kirjaan sanoen: pan=
kaat Uria kowimman sodan eteen, ja käät=
käät teitänne hänen tyköänsä takaperin, että
hän lyötäisiin ja kuolis.
16. Koska Joab oli kaupungin edessä,
asetti hän Urian siihen paikkaan, kussa hän
wäkewimmät sotamiehet tiesi olewan.
17. Ja koska miehet läksiwät kaupungista
ja soteiwat Joabia wastaan, kaatuiwat muu=
tamat Dawidin palwelioista, ja Uria He=
thiläinen myös kuoli.
18. Niin Joab lähetti ja antoi sanoa Da=
widille kaikki sodan menot,
19. Ja käski sanansaattajalle sanoen: koska
sinä olet puhunut kaikki sodan menot kunin=
kaalle,
20. Ja jos niin on, että kuningas wihas=
tuu ja sanoo sinulle; miksi te niin lähes kau=
punkia astuitte sodalla? Ettekö te tienneet,
että muurin päältä paiskataan?
21. Kuka löi Abimelechin JeruBesethin
pojan? Eikö waimo paiskannut myllynki=
wen kappalta muurista hänen päällensä,
että hän kuoli Thebetsessä? Miksi te astuitte
niin lähes muuria? Niin sano: sinun pal=
welias Uria Hethiläinen on myös kuollut.
Tuom. 6:32. l. 9:53.
22. Sanansaattaja meni, ja tuli ja jutteli
Dawidille kaikki nämät, joiden tähden Joab
hänen lähettänyt oli.
23. Ja sanansaattaja sanoi Dawidille: ne
miehet woittiwat meidän, ja tuliwat ulos
kedolle meidän tykömme; mutta me löimme
heidän takaperin kaupungin porttiin asti.
24. Ja ampujat ampuiwat muurista sinun
palwelioitas, ja tappoiwat muutamia ku=
ninkaan palwelioista, ja sinun palwelias
Uria Hethiläinen on myös kuollut.
25. Dawid sanoi sanansaattajalle: sano
näin Joabille: älä sitä pahakses pane, sillä
miekka syö nyt yhden, nyt toisen, wahwista
sota kaupunkia wastaan, että kukistaisit
sen: ja wahwista sinä häntä.
26. Ja koska Urian emäntä kuuli miehensä
Urian kuolleeksi, murhehti hän miestänsä.
27. Sittekuin hän oli murhehtinut, lähetti
Dawid ja antoi hänen tuoda huoneeseensa,
ja hän tuli hänen emännäksensä, ja synnytti
hänelle pojan; mutta se työ oli paha Her=
ran edessä, jonka Dawid teki.

12 Luku.

Nathan saattaa Dawidin wertauksella katumukseen. Da=
widin rangaistus, armo, pojat, woitto.

Ja Herra lähetti Nathanin Dawidin tykö.
Koska hän tuli hänen tykönsä, sanoi hän
hänelle: kaksi miestä oli yhdessä kaupungis=
sa, toinen rikas ja toinen köyhä.
2. Rikkaalla oli aiwan paljo lampaita ja
karjaa;
3. Mutta köyhällä ei ollut mitään muuta
kuin yksi wähä karitsa, jonka hän ostanut
oli, ja elättänyt sen, ja kaswattanut suureksi,
ja rawitsi sen tykönänsä lastensa kanssa; jo=
ka myös söi hänen leipänsä palasta, ja joi
hänen juoma=astiastansa, ja makasi hänen
sylissänsä, ja se oli hänelle niinkuin tytär.
4. Mutta koska rikkaalle miehelle tuli wie=
ras, ei raskinut hän ottaa omista lampais=
tansa ja karjastansa, walmistaaksensa wie=
raalle, joka hänen tykönsä tullut oli: mutta
otti köyhän miehen lampaan ja walmisti
wieraalle, joka hänen tykönsä tullut oli.
5. Niin Dawidin wiha julmistui suuresti
sitä miestä wastaan, ja sanoi Nathanille:
niin totta kuin Herra elää, se mies on kuo=
leman lapsi, joka sen teki;
6. Niin myös pitää hänen maksaman nel=
jäkertaisesti sen lampaan, että hän sen teh=
nyt on, ja ei säästänyt sitä. 2 Mos. 22:1.
7. Niin sanoi Nathan Dawidille: sinä olet
se mies. Niin sanoo Herra Israelin Ju=
mala: minä olen woidellut sinun Israelin
kuninkaaksi, ja minä olen pelastanut sinun
Saulin kädestä, 1 Sam. 16:13.
8. Ja olen antanut sinulle sinun herras
huoneen ja hänen emäntänsä sinun syliis,
ja olen antanut sinulle Israelin ja Judan
huoneen; ja jos siinä wähä on, niin minä
sen ja sen lisään sinulle.
9. Miksis katsoit Herran sanan ylön, teh=
den pahaa hänen silmäinsä edessä? Urian
Hethiläisen olet sinä lyönyt miekalla, ja hä=
nen waimonsa olet sinä ottanut sinulles
emännäksi; mutta hänen olet sinä tappanut
Ammonin lasten miekalla. 2 Sam. 11:15, 24.
10. Niin ei pidä myös miekan lakkaaman
sinun huoneestas ijankaikkisesti; ettäs olet
katsonut minun ylön, ja Urian Hethiläisen
emännän ottanut sinulles emännäksi.
11. Näin sanoo Herra: katso, minä herä=
tän pahuuden sinua wastaan sinun omasta
huoneestas, ja otan sinun emäntäs sinun
silmäis nähden, ja annan ne lähimmäiselles,
ja hän makaa sinun emäntäis siwussa wal=
kiana päiwänä. 5 Mos. 28:30. 2 Sam. 15:10. l. 16:22.
12. Sillä sinä olet sen tehnyt salaisesti;

mutta minä teen tämän koko Israelin edessä ja auringon edessä.
13. Niin sanoi David Nathanille: minä olen syntiä tehnyt Herraa wastaan. Nathan sanoi Dawidille: niin on myös Herra sinun syntis ottanut pois, ei sinun pidä kuoleman. Ps. 51: 1, 2c.
14. Mutta ettäs tämän työn kautta saatit Herran wihollisetpilkkaamaan, pitää sen pojan, joka sinulle syntynyt on, totisesti kuoleman.
15. Sitte meni Nathan huoneeseensa. Mutta Herra löi lapsen, jonka Urian emäntä Dawidille synnyttänyt oli, että se sairasti kuolemallansa.
16. Ja Dawid etsei Jumalata lapsen tähden; ja Dawid paastosi paljon, ja meni ja makasi yön maan päällä.
17. Niin nousiwat hänen huoneensa wanhimmat nostamaan häntä maasta; mutta ei hän tahtonut, eikä syönyt leipää heidän kanssansa.
18. Seitsemäntenä päiwänä kuoli lapsi; ja ei Dawidin palweliat tohtineet sanoa hänelle lasta kuolleeksi, sillä he ajatteliwat: katso, koska lapsi wielä eli, puhuimme me hänen kanssansa, ja ei hän kuullut meidän ääntämme, kuinka paljoa enämmin hän tulis murheelliseksi, jos me sanoisimme hänelle: lapsi on kuollut!
19. Koska Dawid näki palweliansa hiljaksensa puhuwan, ymmärsi hän lapsen kuolleeksi, ja sanoi palwelioillensa: kuoliko lapsi? He sanoiwat: kuoli.
20. Ja Dawid nousi maasta, pesi itsensä ja woiteli, ja muutti toiset waatteet yllensä, ja meni Herran huoneeseen ja rukoili, ja tuli kotiansa, ja antoi ruokaa eteensä panna ja söi.
21. Niin sanoiwat hänen palweliansa hänelle: mikä se on, kuin sinä teet? lapsen eläissä paastosit sinä ja itkit, mutta lapsen kuoltua nouset sinä ja syöt.
22. Hän sanoi: lapsen eläissä minä paastosin ja itkin; sillä minä ajattelin: kuka tietää, jos Herra on minulle armollinen, että lapsi eläis.
23. Mutta nyt on se kuollut: mitä minun pitäis wielä paastooman: taidanko minä hänen enää jällensä tuoda? Minä menen hänen tykönsä, mutta ei hän palaja minun tyköni.
24. Ja koska Dawid oli lohduttanut emäntänsä BathSebaa, meni hän hänen tykönsä, ja lepäsi hänen tykönänsä; ja hän synnytti pojan, ja hän kutsui hänen nimensä Salomo, ja Herra rakasti häntä.
1 Aika k. 22: 9. Matth. 1: 6.
25. Ja hän lähetti hänen Nathan prophetan käden ala, ja kutsui hänen Jedidjah, Herran tähden.
26. Niin sotei Joab Ammonin lasten Rabbathaa wastaan, ja woitti sen kuninkaallisen kaupungin.
27. Ja Joab lähetti sanansaattajat Dawidille, ja antoi sanottaa hänelle: minä olen sotinut Rabbathaa wastaan, ja olen woittanut wesikaupungin. 1 Aika k. 20: 1.
28. Niin kokoa nyt jäänyt kansa, ja piiritä kaupunki, ja woita se, etten minä sitä woittaisi, ja minulle siitä nimi olisi.
29. Niin Dawid kokosi kaiken kansan, ja matkusti Rabbathaan ja sotei sitä wastaan, ja woitti sen;
30. Ja otti heidän kuninkaansa kruunun hänen päästänsä, joka painoi leiwiskän kultaa, ja kalliita kiwiä, ja se pantiin Dawidin päähän; ja hän wei paljon saalista kaupungista ulos. 1 Aika k. 20: 2.
31. Ja kansan, joka siellä oli, johdatti hän ulos ja pani sahaan, rautahaudoille ja kirwestöihin, ja käytti heidän tiilihautoja myöten: niin hän teki kaikille Ammonin lasten kaupungeille. Ja Dawid ja kaikki kansa palasi Jerusalemiin. 1 Aika k. 20: 3.

13 Luku.

Thamar häwäistään. Amnon tapetaan. Absalom pakenee.

Ja tapahtui sitte, että Absalomilla Dawidin pojalla oli kaunis sisar, jonka nimi oli Thamar; ja Amnon Dawidin poika rakasti häntä. 2 Sam. 3: 2.
2. Ja Amnon saatti itsensä tuskissansa sairaaksi sisarensa Thamarin tähden; sillä hän oli neitsy. Ja näkyi työlääksi Amnonin silmäin edessä hänelle jotakin tehdä.
3. Mutta Amnonilla oli ystäwä, joka kutsuttiin Jonadab, Simean Dawidin weljen poika; ja Jonadab oli sangen kawala mies.
4. Hän sanoi hänelle: kuninkaan poika, miksis niin laihaksi tulet päiwä päiwältä? Etkös minulle sitä sano? Niin sanoi Amnon hänelle: minä rakastan Thamaria, minun weljeni Absalomin sisarta.
5. Jonadab sanoi hänelle: laske sinus wuoteesees, ja teeskele itses sairaaksi: koska siis sinun isäs tulee katsomaan sinua, niin sano hänelle: tulkaan minun sisareni Thamar ruokkimaan minua ja walmistamaan ruokaa minun eteeni, että minä näkisin ja söisin hänen kädestänsä.
6. Niin Amnon pani lewätä, ja teeskeli itsensä sairaaksi. Koska kuningas tuli häntä katsomaan, sanoi Amnon kuninkaalle: tul-

kaan minun sisareni Thamar walmistamaan
minun eteeni kaksikin herkkua, että minä söi=
sin hänen kädestänsä.
7. Niin lähetti Dawid sanan Thamarille
huoneeseen, ja antoi hänelle sanoa: mene
weljes Amnonin huoneeseen, ja walmista
hänelle ruokaa.
8. Thamar meni weljensä Amnonin huo=
neeseen, ja hän makasi wuoteessa; ja hän
otti taikinan, sotkui ja walmisti sen hänen
silmäinsä edessä, ja kypsensi ne herkut.
9. Ja hän otti pannun ja kaasi hänen
eteensä, waan ei hän tahtonut syödä. Ja
Amnon sanoi: antakaat kaikki mennä ulos
minun tyköäni; niin meniwät kaikki ulos
hänen tyköänsä.
10. Niin sanoi Amnon Thamarille: kanna
ruoka kammariin syödäkseni kädestäs. Niin
Thamar otti herkun, jonka hän walmista=
nut oli, ja kantoi kammariin weljensä Am=
nonin tykö.
11. Ja kuin hän taritsi hänelle syödä, tart=
tui hän häneen, ja sanoi hänelle: tule, mi=
nun sisareni, ja makaa minun kanssani.
12. Mutta hän sanoi: ei, minun weljeni,
älä minua häwäise: sillä ei niin pidä tehtä=
män Israelissa. Älä tee tätä hulluutta.
3 Mos. 20:17. 5 Mos. 27:22.
13. Kuhunka minun pitäis minun häpiäni
sälyttämän? Ja sinä tulisit niinkuin yksi
tyhmä Israelissa. Puhu paremmin kunin=
kaan kanssa, sillä ei hän minua sinulta kiellä.
14. Mutta ei hän tahtonut kuulla häntä,
waan woitti hänen, häwäisi ja makasi hänen.
15. Sitte wihasi Amnon häntä sangen
suurella wihalla, niin että wiha, jolla hän
häntä wihasi oli suurempi, kuin rakkaus en=
nen oli, jolla hän häntä rakasti. Ja Am=
non sanoi hänelle: nouse ja mene.
16. Mutta hän sanoi: eikö tämä pahuus
ole suurempi kuin se toinen, kuin sinä olet
tehnyt minun kanssani, ettäs minun ajat
ulos. Mutta ei hän tahtonut kuulla häntä;
17. Waan kutsui nuorukaisensa, joka häntä
palweli, ja sanoi: aja tämä ulos minun ty=
köäni, ja sulje owi kiinni hänen jälkeensä.
18. Ja hänen yllänsä oli kirjawa hame;
sillä senkaltaisilla hameilla oliwat kuninkaan
tyttäret waatetetut, niin kauwan kuin he
oliwat neitseet. Ja koska hänen palweliansa
oli hänen ajanut ulos ja sulkenut owen hä=
nen jälkeensä,
19. Heitti Thamar tuhkaa päänsä päälle,
ja rewäisi sen kirjawan hameen rikki, joka
hänen yllänsä oli, ja pani kätensä päänsä
päälle, ja huusi mennessänsä. Jer. 2:37.
20. Ja hänen weljensä Absalom sanoi hä=
nelle: onko sinun weljes Amnon ollut sinun
kanssas? Ole ääneti minun sisareni: se on
sinun weljes, älä sitä niin pane sydämees.
Niin Thamar jäi yksinäiseksi weljensä Absa=
lomin huoneeseen.
21. Ja koska kuningas Dawid kaikki nämät
kuuli, wihastui hän sangen suuresti.
22. Mutta Absalom ei puhunut Amno=
nille pahaa eli hywää; waan Absalom wi=
hasi Amnonia, että hän häwäisi hänen sisa=
rensa Thamarin.
23. Kahden wuoden perästä antoi Absa=
lom keritä lampaitansa BaalHatsorissa, jo=
ka on Ephraimin tykönä; ja Absalom kutsui
kaikki kuninkaan lapset.
24. Ja Absalom tuli myös kuninkaan ty=
kö, ja sanoi: katso, sinun palweliallas owat
nyt lammasten keritsiät: minä rukoilen, et=
tä kuningas palwelioinensa tulis palwelian=
sa tykö. 1 Sam. 25:2, 36.
25. Mutta kuningas sanoi Absalomille:
ei niin, minun poikani, älkäämme kaikki
menkö, ettemme tekisi sinulle waiwaa. Ja
koska hän suuresti rukoili häntä, ei hän kui=
tenkaan tahtonut mennä, waan siunasi häntä.
26. Absalom sanoi: jollet sinä tule, niin
salli minun weljeni Amnonin käydä meidän
kanssamme. Kuningas sanoi hänelle: mitä
hän menee sinun kanssas?
27. Niin Absalom waatei häntä, että hän
antoi Amnonin ja kaikki kuninkaan lapset
mennä heidän kanssansa.
28. Ja Absalom käski palwelioillensa, ja
sanoi: ottakaat waari, koska Amnon tulee
iloiseksi wiinasta ja minä sanon teille: lyö=
käät Amnon! niin tappakaat häntä, älkäät
peljätkö, sillä minä olen sen teille käskenyt,
olkaat rohkiat ja miehuulliset siihen.
29. Ja Absalomin palweliat tekiwät Am=
nonille niinkuin Absalom käskenyt oli. Niin
kaikki kuninkaan lapset nousiwat, ja jokainen
istui muulinsa päälle ja pakeni.
2 Sam. 18:9. 1 Kun. k. 1:33.
30. Ja koska he wielä tiellä oliwat, tuli
sanoma Dawidille, sanoen: Absalom on
lyönyt kaikki kuninkaan lapset, niin ettei
yksikään heistä ole jäänyt.
31. Niin nousi kuningas ja rewäisi waat=
teensa rikki, ja heitti itsensä maahan; ja kaikki
palweliat, jotka seisoiwat hänen ympärillän=
sä, rewäisiwät waatteensa rikki.
32. Niin wastasi Jonadab Simean Dawi=
din weljen poika, ja sanoi: älköön minun
herrani ajatelko, että kaikki nuorukaiset ku=
ninkaan lapsista owat tapetut, waan ai=
noastansa Amnon on kuollut; sillä se on
ollut Absalomin mielessä siitä päiwäs=

tä, kuin hän häwäisi hänen sisarensa Thamarin.

33. Niin älköön minun herrani kuningas panko sydämellensä, ajatellen, että kaikki kuninkaan lapset owat kuolleet; sillä Amnon on ainoastansa kuollut.

34. Ja Absalom pakeni; ja palwelia, joka wartiana oli, nosti silmänsä ja näki, ja katso, suuri joukko kansaa tuli tiellä toinen toisensa perästä, wuoren siwulta.

35. Niin Jonadab sanoi kuninkaalle: katso, kuninkaan lapset tulewat; niinkuin sinun palwelias sanonut on, niin on myös tapahtunut.

36. Ja kuin hän puhunut oli, katso, kuninkaan lapset tuliwat, korottiwat äänensä ja itkiwät. Kuningas ja kaikki hänen palweliansa itkiwät myös suurella itkulla.

37. Mutta Absalom pakeni, ja meni Thalmain Gesurin kuninkaan Amihudin pojan tykö; mutta hän murhehti poikansa tähden ne päiwät. 2 Sam. 3:3.

38. Mutta sittekuin Absalom oli paennut ja matkustanut Gesuriin, oli hän siellä kolme ajastaikaa.

39. Ja sen jälkeen lakkasi kuningas Dawid menemästä Absalomia wastaan; sillä hän oli jo lohdutettu Amnonin jälkeen, joka kuollut oli.

14 Luku.

Thekoan waimo. Absalom tulee kotia Jerusalemiin; hänen kauneutensa, lapsensa, ja kuinka hän saa nähdä isansä kaswot.

Ja koska Joab ZeruJan poika ymmärsi kuninkaan sydämen olewan Absalomia wastaan;

2. Niin Joab lähetti Thekoaan, ja antoi tuottaa sieltä toimellisen waimon, ja sanoi hänelle: teeskele nyt sinus murheelliseksi, ja pue murhewaatteet päälles, ja älä woitele sinuas öljyllä; waan ole niinkuin joku waimo, joka jo kauwan aikaa on murhehtinut jotakin kuollutta; 2 Aikak. 11:6.

3. Ja mene kuninkaan tykö, ja puhu näin ja näin hänen kanssansa. Ja Joab pani sanat hänen suuhunsa.

4. Ja koska Thekoan waimo tahtoi puhua kuninkaan kanssa, lankesi hän maahan kaswoillensa, kumarsi ja sanoi: auta minua, kuningas!

5. Kuningas sanoi hänelle: mikä sinun on? Hän sanoi: minä olen tosin leskiwaimo, ja minun mieheni on kuollut,

6. Ja sinun piiallas oli kaksi poikaa: ne riiteliwät keskenänsä kedolla, ja ettei siellä ollut joka heidän eroitti, niin löi toinen toisen ja tappoi hänen.

7. Ja katso, nyt nousee koko sukukunta sinun piikaas wastaan, ja sanoo: anna tänne se, joka weljensä tappoi, tapettaa hänen weljensä sielun edestä, jonka hän tappanut on, ja tehtää häntä perittömäksi. Ja he tahtowat sammuttaa minun kipenäni, joka wielä jäljellä on, ettei minun miehelleni ensinkään nimeä pitäisi hänen jälkeensä oleman maan päällä.

8. Kuningas sanoi waimolle: mene kotias, ja minä käsken sinun puolestas.

9. Ja Thekoan waimo sanoi kuninkaalle: minun herrani kuningas, se pahateko olkoon minun päälläni ja minun isäni huoneen päällä; mutta kuningas ja hänen istuimensa olkoon wiatoin.

10. Kuningas sanoi: joka sinua wastaan puhuu, tuo häntä minun tyköni: ei hänen pidä enämpi rupeeman sinuun.

11. Hän sanoi: ajatelkaan nyt kuningas Herransa Jumalansa päälle, ettei weren kostajita ylön monta olisi kadottamaan, ja ettei minun poikani surmattaisi. Hän sanoi: niin totta kuin Herra elää, ei pidä hiuskarwakaan lankeeman sinun pojastas maan päälle. 4 Mos. 35:12.

12. Ja waimo sanoi: anna nyt sinun piikas sanoa jotakin minun herralleni kuninkaalleni! Hän sanoi: sano.

13. Waimo sanoi: miksi sinulla on senkaltainen ajatus Jumalan kansaa wastaan? että kuningas senkaltaisia sanoja puhunut on, niinkuin hän tekis itsensä wialliseksi, ettei kuningas anna tuottaa kulkiatansa jälleen:

14. Sillä me tosin kuolemme ja juoksemme niinkuin wesi maahan, jota ei pidätetä: ja ei Jumalakaan henkeä ota pois, waan ajattelee kaiketi, ettei kulkia häneltä syöstäisi ulos. Ps. 30:6. Ps. 90:5. Hes. 18:23. l. 33:11.

15. Niin olen minä nyt tullut puhumaan senkaltaisia minun herralleni kuninkaalleni; sillä kansa on peljättänyt minua, ja sinun piikas ajatteli: minä puhun kuninkaan kanssa, kuka tietää, että hän tekee piikansa sanan jälkeen.

16. Sillä kuningas kuulee piikaansa ja auttaa niiden kädestä, jotka minua ja minun poikaani yhtä haawaa Jumalan perimisestä eroittaa tahtowat.

17. Ja sinun piikas ajatteli: minun herrani kuninkaani sanat owat minulle lohdutukseksi; sillä minun herrani kuninkaani on niinkuin Jumalan enkeli, ja kuultelee hywän ja pahan; sentähden myös Herra sinun Jumalas on sinun kanssas.

18. Kuningas wastasi, ja sanoi waimolle: älä siis salaa minulta sitä, kuin minä kysyn

sinulta. Waimo sanoi: minun herrani kuningas puhukaan.
19. Kuningas sanoi: eikö Joabin käsi ole sinun kanssas kaikissa näissä? Waimo wastasi, ja sanoi: niin totta kuin sinun sielus elää, minun herrani kuningas, ei ole yhtäkään oikialla eli wasemmalla kädellä, paitsi sitä kuin minun herrani kuningas sanonut on; sillä sinun palwelias Joab on minun käskenyt, ja on kaikki nämät sanat sinun piikas suuhun pannut.
20. Että minä niin kääntäisin tämän asian, sen on sinun palwelias Joab tehnyt: mutta minun herrani on toimellinen niinkuin Jumalan enkeli, ja ymmärtää kaikki kappaleet maan päällä.
21. Silloin sanoi kuningas Joabille: katso, minä olen sen tehnyt: mene ja tuo nuorukainen Absalom jälleen.
22. Silloin lankesi Joab kaswoillensa maahan, kumarsi ja kiitti kuningasta, ja sanoi: tänäpänä ymmärtää sinun palwelias minun löytäneeksi armon sinun edessäs, minun herrani kuningas; sillä kuningas tekee, mitä hänen palweliansa sanoo.
23. Niin nousi Joab ja meni Gesuriin, ja toi Absalomin Jerusalemiin.
24. Mutta kuningas sanoi: anna hänen poiketa huoneeseensa, ja ei nähdä minun kaswojani. Niin Absalom poikkesi huoneeseensa, ja ei nähnyt kuninkaan kaswoja.
25. Ja koko Israelissa ei ollut yksikään mies niin kaunis kuin Absalom, ja niin suuresti ylistettäwä; hamasta hänen kantapäästänsä niin päälakeen asti ei ollut yhtäkään wirheä hänessä.
26. Ja koska hänen päänsä kerittiin (se tapahtui wihdoin joka wuosi, sillä se oli hänelle ylön raskas, niin että hänen piti sen keritsemän), niin painoiwat hänen hiuksensa kaksisataa sikliä kuninkaan painon jälkeen.
27. Ja Absalomille syntyi kolme poikaa ja yksi tytär, se kutsuttiin Thamar; ja hän oli kaunis waimo näöstä. 2 Sam. 18: 18.
28. Ja niin oli Absalom kaksi ajastaikaa Jerusalemissa, ettei hän kuninkaan kaswoja nähnyt.
29. Ja Absalom lähetti Joabin perään, lähettääksensä häntä kuninkaan tykö; ja ei hän tahtonut tulla hänen tykönsä. Hän lähetti toisen kerran, waan ei hän tahtonut tulla.
30. Silloin sanoi hän palwelioillensa: katsokaat sitä Joabin pellon kappaletta minun sarkani wieressä, ja hänen on siinä ohraa: menkäät ja pistäkäät tuli siihen; niin pistiwät Absalomin palweliat tulen siihen.
31. Silloin nousi Joab ja tuli Absalomin huoneeseen, ja sanoi hänelle: miksi sinun palwelias owat pistäneet tulen minun sarkaani?
32. Absalom sanoi Joabille: katso, minä lähetin sinun perääs ja annoin sanoa sinulle: tule minun tyköni, lähettääkseni sinua kuninkaan tykö, ja antaakseni sanoa: miksi minä tulin Gesurista? Se olis minulle parempi, että minä wielä siellä olisin. Niin anna minun nähdä kuninkaan kaswot; jos myös joku pahateko on minussa, niin tappakoon minun.
33. Ja Joab meni kuninkaan tykö, ja sanoi sen hänelle, ja hän kutsui Absalomin kuninkaan tykö. Ja hän kumarsi kuninkaan eteen maahan kaswoillensa, ja kuningas antoi suuta Absalomin.

15 Luku.

Absalomin kapina. Dawid, Ithai ja arkki pakenewat. Husai kohtaa Dawidia.

Ja tapahtui sitte, että Absalom antoi walmistaa itsellensä waunut ja hewoiset, ja wiisikymmentä miestä, jotka oliwat hänen edelläjuoksiansa. 1 Kun. k. 1: 5.
2. Ja Absalom nousi warhain huomeneltain ja seisoi porttitien wieressä, ja koska jollakin oli asiata tulla kuninkaan tykö oikeuden eteen, kutsui Absalom sen tykönsä ja sanoi: kusta kaupungista sinä olet? Koska se sanoi: sinun palwelias on yhdestä Israelin sukukunnista,
3. Niin Absalom sanoi hänelle: katso, sinun asias on oikia ja selkiä; mutta ei ole yksikään siellä kuninkaalta asetettu, joka sinua kuulis.
4. Ja Absalom sanoi: kuka minun asettais tuomariksi maalla, että jokainen tulis minun tyköni, jolla jotain asiata ja kaipaamista on, auttaakseni häntä oikeuteen?
5. Ja koska joku tuli hänen tykönsä kumartamaan häntä, ojensi hän kätensä ja tarttui häneen, ja antoi hänen suuta.
6. Niin teki Absalom kaikelle Israelille, koska he tuliwat oikeuden eteen kuninkaan tykö; ja niin warasti Absalom Israelin miesten sydämet.
7. Ja tapahtui neljänkymmenen ajastajan perästä, että Absalom sanoi kuninkaalle: minä menisin ja täyttäisin lupaukseni, kuin minä lupasin Herralle Hebronissa.
8. Sillä silloin kuin minä asuin Gesurissa Syriassa, lupasi sinun palwelias lupauksen ja sanoi: koska Herra tuo minun kerran Jerusalemiin jälleen, palwelen minä Herraa.
2 Sam. 13: 38.

9. Kuningas sanoi hänelle: mene rauhassa! Ja hän nousi ja meni Hebroniin.

10. Mutta Absalom oli lähettänyt wakojat kaikkiin Israelin sukukuntiin, ja käski sanoa: koska te saatte kuulla torwen äänen, niin sanokaat: Absalom on kuningas Hebronissa.

11. Mutta Absalomin kanssa meni kaksisataa miestä Jerusalemista, jotka oliwat kutsutut; mutta ne meniwät yksikertaisuudessansa, eikä mitään asiasta tienneet.

12. Ja Absalom lähetti myös Ahitophelin sen Gilonitan perään, Dawidin neuwonantajan, hänen kaupungistansa Gilosta, koska hän uhria uhrasi; niin tehtiin juuri wahwa liitto, ja paljo kansaa lisääntyi ja enäni Absalomin tykö.

13. Ja yksi tuli ja ilmoitti sen Dawidille, ja sanoi: Israelin miesten sydän on kääntynyt Absalomin jälkeen.

14. Ja Dawid sanoi kaikille palwelioillensa, jotka hänen kanssansa Jerusalemissa oliwat: nouskaamme ja paetkaamme; sillä muutoin ei pääse yksikään meistä Absalomin edestä; rientäkäät menemään, ettei hän äkisti karkaisi meidän päällemme, ja ottaisi meitä kiinni, ja wahingoitsisi meitä ja löisi kaupunkia miekalla. Ps. 3:1.

15. Kuninkaan palweliat sanoiwat kuninkaalle: mitä meidän herramme kuningas walitsee, katso, tässä me sinun palwelias olemme.

16. Ja kuningas käwi jalkaisin ulos kaiken huoneensa kanssa; mutta hän jätti kymmenen jalkawaimoa huoneita wartioitsemaan.

17. Ja koska kuningas ja kaikki kansa oliwat jalkaisin käyneet ulos, seisoiwat he kaukana huoneista.

18. Ja kaikki hänen palweliansa käwiwät hänen tykönänsä, sitälikin myös kaikki Krethit ja Plethit; ja kaikki Gathitat kuusi sataa miestä, jotka jalkaisin oliwat tulleet Gathista, käwiwät kuninkaan edellä.
2 Sam. 8:18. 1 Kun. k. 1:38. 1 Aika k. 18:17.

19. Ja kuningas sanoi Ithaille sille Gathitalle: miksi sinä myös tulet meidän kanssamme? Palaja ja ole kuninkaan tykönä; sillä sinä olet muukalainen, ja olet tänne tullut sinun sialtas.

20. Sillä eilen sinä tulit, ja minun pitäis tänäpänä antaman sinun käydä meidän kanssamme; mutta minä menen, kuhunka minä menen: palaja sinä ja wie sinun weljes myötäs. Sinun kanssas tapahtukoon armo ja wakuus.

21. Ithai wastasi kuningasta, ja sanoi: niin totta kuin Herra elää, ja niin totta kuin minun herrani kuningas elää, kussa ikänä minun herrani kuningas on, olis se kuolemassa eli elämässä, siellä pitää myös sinun palwelias oleman.

22. Dawid sanoi Ithaille: tule ja käy meidän kanssamme. Ja niin käwi Ithai se Gathita, ja kaikki hänen miehensä, ja kaikki lapset kuin hänen kanssansa oliwat.

23. Ja kaikki maakunta itki suurella äänellä, ja kaikki wäki meni kanssa. Ja kuningas käwi Kidronin ojan ylitse, ja kaikki kansa käwi edellä korwen tietä. Joh. 18:1.

24. Ja katso, Zadoch myös oli siellä ja kaikki Lewitat, jotka hänen kanssansa oliwat, ja he kantoiwat Jumalan liiton arkin, ja paniwat ylös Jumalan arkin. Ja AbJathar meni ylös, siihen asti kuin kaikki wäki tuli kaupungista.

25. Niin sanoi kuningas Zadochille: kanna Jumalan arkki kaupunkiin jälleen: jos minä löydän armon Herran edessä, niin hän tuo minun jälleen ja antaa minun hänen nähdä ja hänen majansa. Ps. 27:4.

26. Mutta jos hän niin sanoo: et sinä ole minulle otollinen! katso, tässä minä olen: hän tehköön minulle mitä hän tahtoo!

27. Ja kuningas sanoi papille Zadochille: sinä näkiä, palaja rauhassa kaupunkiin, ja molemmat teidän poikanne teidän kanssanne, Ahimaats sinun poikas ja Jonathan AbJatharin poika. 1 Sam. 9:9. 2 Sam. 17:17.

28. Katso, minä odotan sillä tasaisella kedolla korwessa, siihen asti kuin teiltä sana tulee, tekemään minulle tiettäwäksi.

29. Niin Zadoch ja AbJathar kantoiwat Jumalan arkin Jerusalemiin, ja oliwat siellä.

30. Mutta Dawid meni ylös öljymäen paltaa myöten ja itki käydessänsä, ja hänen päänsä oli peitetty, ja käwi kengätä; niin myös kaikki kansa, kuin hänen kanssansa oliwat, peittiwät päänsä, ja käyden astuiwat ylös ja itkiwät. 2 Sam. 19:4.

31. Ja koska Dawidille ilmoitettiin Ahitophel olewan liitossa Absalomin kanssa, sanoi hän: Herra, tee Ahitophelin neuwo tyhmyydeksi!

32. Ja kuin Dawid tuli kukkulalle, kussa Jumalata rukoiltiin, katso, Husai Arachita kohtasi häntä rewäistyllä hameella, ja multaa hänen päänsä päällä. 1 Mos. 37:34.

33. Ja Dawid sanoi: jos sinä seuraat minua, niin sinä olet minulle kuormaksi;

34. Mutta jos sinä palajat kaupunkiin ja sanot Absalomille: minä olen sinun palwelias, kuningas, joka ennen sinun isääs olen kauwan palwellut, ja tahdon olla nyt sinun

palwelias: ja näin sinä minulle teet Ahito-
phelin neuwon tyhjäksi. 2 Sam. 17: 7.
35. Eikö Zadoch ja AbJathar papit ole
sinun kanssas? Ja kaikki, mitäs kuulet ku-
ninkaan huoneessa, ilmoita papille Zado-
chille ja AbJatharille.
36. Katso, heidän kaksi poikaansa owat
siellä heidän kanssansa, Ahimaats Zadochin
poika ja Jonathan AbJatharin poika: nii-
den kanssa te saatte lähettää minulle, mitä
te kuulette.
37. Niin Husai Dawidin ystäwä meni
kaupunkiin, ja Absalom tuli Jerusalemiin.

16 Luku.

Ziban wiha. Simein kiroukset. Husain kawaluus.
Dawidin jalkawaimot.

Ja kuin Dawid oli wähä käynyt alas wuo-
ren kukkulalta, katso, kohtasi hänen Ziba
MephiBosethin palwelia kahdella satuloi-
tulla aasilla, joiden päällä oli kaksi sataa lei-
pää, ja sata rypälettä rusinoita, ja sata ry-
pälettä fiikunia, ja leili wiinaa.
2 Sam. 9: 2. l. 15: 30, 32.
2. Niin sanoi kuningas Ziballe: mitäs
näillä tahdot tehdä? Ziba sanoi: aasit pitää
oleman kuninkaan perheelle, joilla he ajaisi-
wat, leiwät ja fiikunat palwelioille, joista
he söisiwät, ja wiina heidän juodaksensa,
koska he wäsywät korwessa.
3. Kuningas sanoi: kussa on sinun herras
poika? Ziba sanoi kuninkaalle: katso, hän
jäi Jerusalemiin, sillä hän sanoi: tänäpänä
pitää Israelin huone antaman minulle mi-
nun isäni waltakunnan. 2 Sam. 9: 10. l. 19: 27.
4. Kuningas sanoi Ziballe: katso, kaikki
kuin MephiBosethilla on, pitää sinun ole-
man. Ziba sanoi: minä rukoilen nöyrästi,
anna minun löytää armo sinun edessäs,
minun herrani kuningas.
5. Koska kuningas Dawid tuli Bahuri-
miin, katso, sieltä tuli yksi mies Saulin huo-
neen suwusta, Simei nimeltä Geran poika,
se läksi ulos ja kiroili käydessänsä.
2 Sam. 19: 19. 1 Kun. k. 2: 8.
6. Ja paiskeli kiwiä Dawidin puoleen, ja
kaikkia kuningas Dawidin palwelioita was-
taan; sillä kaikki kansa ja kaikki ne wäkewät
oliwat hänen oikialla ja wasemmalla puo-
lellansa.
7. Ja Simei sanoi näin kiroillessansa hän-
tä: ulos, ulos tänne, sinä werikoira, sinä
Belialin mies!
8. Herra on maksanut sinulle kaiken Sau-
lin huoneen weren, ettäs olet tullut hänen
siaansa kuninkaaksi. Ja on Herra antanut
waltakunnan sinun pojalles Absalomille: ja
katso, nyt sinä olet sinun pahuudessas, sillä
sinä olet werikoira.
9. Silloin Abisai ZeruJan poika sanoi ku-
ninkaalle: pitääkö tämän kuolleen koiran ki-
roileman minun herraani kuningasta? Mi-
nä menen ja lyön häneltä pään pois.
1 Sam. 24: 15. 2 Sam. 9: 8. l. 19: 21.
10. Kuningas sanoi: te ZeruJan pojat,
mitä minun on teidän kanssanne? Anna
hänen kirota: sillä Herra on hänelle sano-
nut: kiroile Dawidia. Kuka taitaa nyt sa-
noa: miksis niin teet? 1 Kun. k. 2: 9, 36, 46.
11. Ja Dawid sanoi Abisaille ja kaikille
palwelioillensa: katso, minun poikani, joka
minun kupeistani tullut on, seisoo minun
henkeni perään: miksei siis pidä myös Je-
minin pojan? Antakaat hänen kiroilla, sillä
Herra on hänelle sanonut.
12. Mahtaa tapahtua: Herra katsoo mi-
nun wiheliäisyyttäni, ja Herra maksaa mi-
nulle hywällä, sen kuin hän minua tänäpä-
nä kiroilee.
13. Ja Dawid meni wäkinensä tietä myö-
ten; mutta Simei käwi hänen kohdallansa
mäen wiertä myöten, ja käyden kiroili, las-
ketti kiwiä hänen puoleensa ja wiskeli mul-
taa.
14. Ja kuningas waelsi, ja kaikki kansa,
kuin oli hänen kanssansa, oli wäsyksissä; ja
hän lepäsi siinä.
15. Mutta Absalom ja kaikki kansa, Israe-
lin miehet, tuliwat Jerusalemiin; ja Ahito-
phel hänen kanssansa.
16. Koska Husai se Arachita, Dawidin
ystäwä, tuli Absalomin tykö, sanoi hän Ab-
salomille: kuningas eläköön, kuningas elä-
köön!
17. Absalom sanoi Husaille: onko tämä
sinun laupiutes ystäwätäs kohtaan? Mikses
mennyt ystäwäs kanssa?
18. Husai sanoi Absalomille: ei niin;
mutta jonka Herra walitsee, ja tämä kansa,
ja kaikki Israelin miehet, hänen minä olen
ja hänen kanssansa minä pysyn.
19. Sitälikin, ketästä minun pitäis pal-
weleman? eikö hänen poikansa edessä?
Niinkuin minä olen palwellut sinun isäs
edessä, niin minä myös tahdon olla sinun
edessäs.
20. Ja Absalom sanoi Ahitophelille: pitä-
käät neuwoa, mitä meidän pitää tekemän?
21. Ahitophel sanoi Absalomille: makaa
isäs jalkawaimoin kanssa, jotka hän on jät-
tänyt huonetta wartioitsemaan; niin koko
Israel saa kuulla sinun tehneeksi isäs haise-
maan, ja kaikkein kädet wahwistetaan siitä,
jotka sinun tykönäs owat. 2 Sam. 15: 16.

22. Niin tekiwät he Absalomille majan katon päälle; ja Absalom makasi kaikkein isänsä jalkawaimoin kanssa, kaiken Israelin nähden. 2 Sam. 12:11.

23. Koska Ahitophel neuwoa antoi, sillä ajalla oli se niinkuin joku olis kysynyt Jumalalta jostakin asiasta: kaikki niin oliwat Ahitophelin neuwot niin Dawidin kuin Absalominkin tykönä.

17 Luku.

Ahitophelin ja Husain neuwo. Sanansaattajain waara. Ahitophel hirttää itsensä.

Ja Ahitophel sanoi Absalomille: minä walitsen nyt kaksitoistakymmentä tuhatta miestä ja nousen tänä yönä ajamaan Dawidia takaa.

2. Ja minä karkaan hänen päällensä, niin kauwan kuin hän on wäsynyt ja heikko käsistä. Koska minä hänen peljätän, että kaikki kansa pakenee, kuin hänen tykönänsä on, niin lyön minä kuninkaan yksinänsä, 2 Sam. 16:14.

3. Ja palautan kaiken kansan sinun tykös. Koska jokainen on sinun tykös palautettu, niinkuin sinä anonut olet, niin kaikki kansa on rauhassa.

4. Se näkyi oikia olewan Absalomille ja kaikille wanhimmille Israelissa.

5. Mutta Absalom sanoi: kutsuttakoon myös Husai se Arachita, ja kuulkaamme, mitä hän tästä asiasta sanoo.

6. Ja koska Husai tuli Absalomin tykö, puhui Absalom hänelle, sanoen: näitä Ahitophel on puhunut, sano sinä: pitääkö meidän niin tekemän taikka ei?

7. Niin Husai sanoi Absalomille: ei ole se hywä neuwo, kuin Ahitophel tällä haawalla antanut on. 2 Sam. 15:34.

8. Ja Husai sanoi wielä: sinä tunnet hywin sinun isäs ja hänen miehensä, että ne owat wäkewät ja wihaiset sydämestä niinkuin karhu, jolta pojat owat otetut kedolla pois: on myös sinun isäs sotamies, ja ei hän yöttele wäkensä kanssa.

9. Katso, nyt hän on lymyttänyt itsensä johonkuhun luolaan eli johonkuhun muuhun paikkaan: jos se nyt tapahtuis, että he nyt alussa kaatuisiwat, ja se kuin sen kohta kuulis, niin hän sanois: siellä on tapahtunut suuri tappo sen kansan seassa, jotka Absalomia seurasiwat.

10. Niin rupeais todella jokainen pelkäämään, joka muutoin on wäkewä sotamies, jonka sydän on kuin jalopeuran sydän; sillä kaikki Israel tietää, että sinun isäs on wäkewä, ja ne owat jalot sotamiehet, jotka hänen kanssansa owat.

11. Mutta sitä neuwoa minä annan, että sinä kokoat tykös kaiken Israelin, hamasta Danista BerSebaan asti, niin monta kuin santaa on meren reunalla: ja sinä itse menet heidän kanssansa heidän seassansa. Tuom. 20:1.

12. Niin me karkaamme hänen päällensä, kussa paikassa me hänen ikänä löydämme, ja karkaamme hänen päällensä, niinkuin kaste lankee maan päälle, ettemme yhtäkään jätä jäljelle kaikista hänen miehistänsä, kuin hänen kanssansa owat.

13. Mutta jos hän kokoo itsensä johonkuhun kaupunkiin, niin pitää koko Israelin siihen kaupunkiin heittämän köysiä; ja me wedämme sen wirtaan siihen asti, ettei siitä löytä yhtäkään kiweä.

14. Niin sanoi Absalom ja jokainen mies Israelista: Husain Arachitan neuwo on parempi kuin Ahitophelin. Mutta Herra asetti sen niin, että Ahitophelin hywä neuwo estettiin, että Herra saattais Absalomille onnettomuuden.

15. Ja Husai sanoi papille Zadochille ja AbJatharille: niin ja niin on Ahitophel Absalomia ja Israelin wanhempia neuwonut, mutta minä olen niin ja niin neuwonut.

16. Niin lähettäkäät nyt kiiruusti matkaan, ja ilmoittakaat Dawidille ja sanokaat: älä ole yötä kedolla korwessa, mutta riennä pois, ettei kuningas nieltäis ja kaikki wäki, kuin hänen kanssansa on.

17. Ja Jonathan ja Ahimaats seisoiwat Rogelin lähteen tykönä, ja yksi piika meni ja sanoi sen heille, ja he meniwät ja sanoiwat sen kuningas Dawidille; sillä ettei he uskaltaneet näyttää itseänsä, että he olisiwat tulleet kaupunkiin. Jos. 15:7. l. 18:16. 2 Sam. 15:27.

18. Mutta yksi palwelia sai heidän nähdä, ja ilmoitti Absalomille. Ja he meniwät nopiasti molemmin matkaansa ja tuliwat Bahurimissa yhden miehen huoneeseen, hänellä oli kaiwo kartanossansa; ja he astuiwat siihen sisälle.

19. Ja waimo otti peitteen ja lewitti kaiwon päälle, ja hajoitti surwotuita herneitä sen päälle; niin ettei sitä tunnettu.

20. Koska Absalomin palweliat tuliwat waimon tykö huoneeseen, sanoiwat he: kussa on Ahimaats ja Jonathan? Waimo sanoi heille: he meniwät tuon wähän ojan ylitse. Ja koska he oliwat etsineet ja ei mitään löytäneet, meniwät he Jerusalemiin jällensä.

21. Ja koska he oliwat menneet pois, nou=

siwat he kaiwosta ylös, ja meniwät matkaansa, ja ilmoittiwat kuningas Dawidille, ja sanoiwat Dawidille: nouskaat ja menkäät kiiruusti weden ylitse; sillä niin ja niin on Ahitophel pitänyt neuwoa teitä wastaan.

22. Silloin nousi Dawid ja kaikki wäki, kuin hänen kanssansa oli, ja meni ennen päiwän koittamata Jordanin ylitse, ja ei yksikään puuttunut heistä, joka ei tullut Jordanin ylitse.

23. Koska Ahitophel näki, ettei hänen neuwonsa jälkeen tehty, satuloitsi hän aasinsa, nousi ja meni huoneeseensa ja kaupunkiinsa, ja toimitti huoneensa menot, ja hirtti itsensä; ja niin hän kuoli ja haudattiin isänsä hautaan.

24. Ja Dawid tuli Mahanaimiin; ja Absalom meni Jordanin ylitse, hän ja kaikki Israelin miehet hänen kanssansa.

25. Ja Absalom asetti Amasan Joabin siaan sodanpäämieheksi. Ja Amasa oli Jetran sen Jesreelitan poika, joka makasi Abigailin Nahaksen tyttären tykönä ZeruJan sisaren, Joabin äitin.
2 Sam. 19:13. 1 Aikak. 2:16, 17.

26. Mutta Israel ja Absalom sioittiwat itsensä Gileadin maalle.

27. Koska Dawid oli tullut Mahanaimiin, toi Sobi Nahaksen poika, Ammonin lasten Rabbathista, ja Machir Amnielin poika Lodabarista ja Barsillai Gileadita Roglimista
2 Sam. 12:26.

28. Makauswaatteita, maljoja, sawiastioita, nisuja, ohria, jauhoja, kuiwatuita tähkäpäitä, papuja, herneitä ja tuletettuja herneitä,

29. Hunajata, woita, lampaita ja lehmän juustoja, ne kantoiwat he Dawidille ja wäelle, joka hänen kanssansa oli, rawinnoksi; sillä he ajatteliwat: kansa rupee isoomaan, wäsymään ja janoomaan korwessa.

18 Luku.

Wäki sotaan lähetetty. Absalom tapetaan. Dawid suree.

Ja Dawid silmäili kansan, kuin hänen tykönänsä oli, ja pani päämiehiä tuhanten ja satain päälle,

2. Ja lähetti kansasta kolmannen osan Joabin kanssa, ja kolmannen osan Abisain ZeruJan pojan Joabin weljen kanssa, ja kolmannen osan Ithain sen Gathitan kanssa. Ja kuningas sanoi kansalle: minä menen kohta myös teidän kanssanne.

3. Mutta kansa sanoi: älä mene; sillä jos me joudumme pakenemaan, ei he meistä tottele: jos puoli kuolee meistä, ei he siitä pidä lukua; sillä sinä olet niinkuin kymmenen tuhatta miestä. Se on parempi, ettäs tulet meille awuksi kaupungista. 2 Sam. 21:17.

4. Kuningas sanoi heille: mitä te luulette teillenne olewan hywäksi, sen minä teen. Ja kuningas seisoi portilla, ja kansa käwi sadoin ja tuhansin ulos.

5. Ja kuningas käski Joabia, Abisaita ja Ithaita, sanoen: menkäät siwiästi nuorukaisen Absalomin kanssa: ja kaikki kansa kuuli kuninkaan waraawan jokaista päämiestä Absalomista.

6. Ja koska kansa tuli wäliälle Israelia wastaan, niin oli sota Ephraimin metsällä.

7. Ja Israelin kansa lyötiin siellä Dawidin palwelioilta, että sinä päiwänä tapahtui sangen suuri tappo: (ja kaatui) kaksikymmentä tuhatta miestä.

8. Ja sota hajoitettiin siellä kaikkeen maahan; ja metsä surmasi usiamman sinä päiwänä kansasta, kuin miekka.

9. Ja Absalom kohtasi Dawidin palweliat ja ajoi muulilla. Ja kuin muuli tuli oksaisen paksun tammen ala, tarttui hänen päänsä tammeen, ja hän jäi rippumaan taiwaan ja maan wälille, mutta muuli juoksi matkaansa hänen altansa. 2 Sam. 14:26.

10. Koska yksi mies sen näki, ilmoitti hän Joabille, ja sanoi: katso, minä näin Absalomin rippuwan tammessa.

11. Ja Joab sanoi miehelle, joka sen hänelle ilmoitti: katso, näitkös sen? Miks'et lyönyt häntä siitä maahan? Niin minä olisin minun puolestani antanut sinulle kymmenen hopiapenninkiä ja yhden wyön.

12. Mies sanoi Joabille: jos minä olisin saanut punnittuna tuhannen hopiapenninkiä minun käteeni, en minä wielä sittekään olisi kättäni satuttanut kuninkaan poikaan; sillä kuningas käski meidän kuullemme sinua ja Abisaita ja Ithaita, sanoen: pitäkäät waari nuorukaisesta Absalomista.

13. Eli jos minä wielä jotakin wääryyttä tehnyt olisin sieluni wahingoksi (sillä ei kuninkaan edessä mitään salattu ole), niin sinä olisit ollut minua wastaan.

14. Joab sanoi: en minä enämpi sinun tykönäs wiiwy; ja otti kolme keihästä käteensä, ja pisti ne Absalomin sydämeen, koska hän wielä tammessa eli;

15. Ja kymmenen nuorukaista Joabin asetten kantajista piirittiwät hänen; he löiwät ja tappoiwat Absalomin.

16. Niin puhalsi Joab basunaan, ja kansa palasi ajamasta Israelia takaa; sillä Joab tahtoi armahtaa kansaa.

17. Ja he ottiwat Absalomin, ja heittiwät

metsässä suureen kuoppaan, ja panitwat suuren kiwiroukkion hänen päällensä. Ja koko Israel pakeni kukin majallensa.

18. Waan Absalom oli pystyttänyt itsellensä patsaan eläissänsä, se seisoo kuninkaan laaksossa; sillä hän sanoi: ei minulla ole yhtään poikaa, olkoon tämä sentähden minun nimeni muistoksi. Ja kutsui sen patsaan nimellänsä, joka wielä tänäpänä kutsutaan Absalomin paikaksi.

1 Mos. 14: 17. 2 Sam. 14: 27.

19. Ahimaats Zadochin poika sanoi: minä juoksen nyt ja ilmoitan kuninkaalle, Herran saattaneeksi hänelle oikeuden hänen wihollistensa käsistä.

20. Joab sanoi hänelle: et sinä yhtään hywää sanomaa wie tänäpänä, wie toisna päiwänä sanomia, waan ei sinun pidä tänäpänä sanomaa saattaman; sillä kuninkaan poika on kuollut.

21. Mutta Joab sanoi Kusille: mene ja ilmoita kuninkaalle, mitäs nähnyt olet. Ja Kusi kumarsi Joabia ja juoksi.

22. Mutta Ahimaats Zadochin poika sanoi wielä kerran Joabille: waikka mitä olis, minä juoksen myös Kusin perässä. Joab sanoi: miksi sinä juokset, minun poikani? Et sinä wie yhtään hywää sanomaa.

23. Hän wastasi: waikka mitä olis, minä juoksen. Hän sanoi hänelle: juokse. Niin Ahimaats juoksi kohdastansa ja ennätti Kusin.

24. Mutta Dawid istui kahden portin waiheella, ja wartia meni portin kohdalle, muurin katon päälle, nosti silmänsä ja näki miehen juoksewan yksinänsä.

25. Ja wartia huusi, ja sanoi sen kuninkaalle. Kuningas sanoi: jos hän on yksin, niin hän on hywä sanantuottaja; ja hän aina juoksi ja tuli lähemmä.

26. Niin wartia näki toisen miehen juoksewan, ja huusi owen wartialle, ja sanoi: katso, yksi mies juoksee yksinänsä. Kuningas sanoi: se on myös hywä sanantuottaja.

27. Wartia sanoi: minulle näkyy ensimäisen juoksu, niinkuin se olis Ahimaatsin Zadochin pojan juoksu. Ja kuningas sanoi: se on hywä mies ja tuo hywää sanomaa.

28. Ahimaats huusi, ja sanoi kuninkaalle: Rauha! ja kumarsi kuninkaan edessä maahan kaswoillensa, ja sanoi: kiitetty olkoon Herra sinun Jumalas, joka ne miehet on antanut sinun kätees, jotka nostiwat kätensä herraa minun kuningastani wastaan!

29. Kuningas sanoi: onko nuorukainen Absalom rauhassa? Ahimaats sanoi: minä näin suuren metelin, koska Joab kuninkaan palwelia lähetti minun sinun palwelias tänne, ja en minä tiedä, mikä se oli.

30. Kuningas sanoi: mene erinäs ja seiso siellä. Ja hän meni erinänsä ja seisoi siellä.

31. Ja katso, Kusi tuli ja sanoi: täällä owat hywät sanomat, herra minun kuninkaani: Herra on saattanut tänäpänä sinulle oikeuden kaikkein käsistä, jotka nousiwat sinua wastaan.

32. Kuningas sanoi Kusille: onkosta nuorukainen Absalom rauhassa? Kusi sanoi: tapahtukoon niin minun herrani kuninkaan wihollisille, kuin nuorukaiselle on tapahtunut, ja kaikille niille, jotka heitänsä asettawat sinua wastaan, sinulle wahingoksi!

33. Niin tuli kuningas murheisiinsa, ja meni portin ylistupaan ja itki, ja sanoi mennessänsä näin: minun poikani Absalom! minun poikani, minun poikani Absalom! O, joska minä olisin kuollut sinun edestäs, o Absalom minun poikani, minun poikani!

19 Luku.

Suru lepytetty. Dawid tulee takaisin. Simein, Mephi-Bosethin, Barsillain estelys. Israelin riita.

Ja se ilmoitettiin Joabille: katso, kuningas itkee ja suree Absalomia.

2. Ja sinä päiwänä oli woitosta itku kaiken kansan seassa; sillä kansa oli kuullut sinä päiwänä sanottawan kuninkaan olewan murheellisen poikansa tähden.

3. Ja kansa lymytti sinä päiwänä itsensä, ja ei tullut kaupunkiin; niinkuin joku kansa warastaa itsensä, joka häpee paetessansa sodassa.

4. Mutta kuningas peitti kaswonsa, ja huusi suurella äänellä: ah minun poikani Absalom! Absalom, minun poikani, minun poikani!

2 Sam. 18: 33.

5. Niin Joab tuli kuninkaan tykö huoneeseen, ja sanoi: sinä olet häwäissyt tänäpänä kaikki sinun palwelias, jotka owat sinun, ja sinun poikais, ja tytärtes, emäntäis ja jalkawaimois hengen hädästä pelastaneet tänäpänä;

6. Ettäs rakastat niitä, kuin sinua wihaawat, ja wihaat niitä, kuin sinua rakastawat; sillä tänäpänä sinä ilmoitit sinus ei lukua pitäwän sodanpäämiehistä eli palwelioistas, ja siitä minä tänäpänä ymmärrän, että jos Absalom ainoastansa eläis, ja me kaikki olisimme tänäpänä kuolleet, se sinulle kelpais.

7. Nouse siis nyt ja käy ulos, ja puhu suloisesti sinun palwelioittes tykö; sillä minä wannon sinulle Herran kautta, että jolles

sinä käy ulos, niin ei ole yksikään mies sinun tykönäs tätä yötä: se on sinulle pahempi kuin kaikki se wastoinkäyminen, joka sinulle hamasta nuoruudestas tähän asti on tapahtunut.

8. Niin nousi kuningas, ja istui portilla. Ja se ilmoitettiin kaikelle kansalle, sanoen: katso, kuningas istuu portilla. Niin kaikki kansa tuli kuninkaan eteen; waan Israel oli paennut itsekukin majoillensa.

9. Ja kaikki kansa Israelin sukukunnista riiteli keskenänsä, sanoen: kuningas on meitä auttanut meidän wihamiestemme käsistä, ja hän on meitä pelastanut Philistealaisilta: ja nyt täytyy hänen maakunnasta paeta Absalomin tähden.

10. Mutta Absalom, jonka me woitelimme meillemme, on kuollut sodassa, miksi te nyt olette niin hiljaiset noutamaan kuningasta?

11. Mutta kuningas Dawid lähetti pappein Zadochin ja AbJatharin tykö, ja käski heille sanoa: puhukaat wanhimmille Judassa, sanoen: miksi te olette wiimeiset kuningasta kotiansa noutamaan? Sillä kaiken Israelin puhe oli ilmoitettu kuninkaan huoneessa.

12. Te olette minun weljeni, minun luuni ja minun lihani: miksi te olette wiimeiset noutamaan jälleen kuningasta?

13. Ja sanokaat Amasalle: etkös ole minun luuni ja lihani? Jumala tehköön minulle niin ja niin, jollei sinun pidä tuleman sotaherraksi minun edessäni Joabin siaan sinun elinaikanas. 2 Sam. 17:25. 1 Aika k. 2:16, 17.

14. Ja hän käänsi kaikkein Judan miesten sydämet niinkuin yhden miehen. Ja he lähettiwät kuninkaalle sanan: palaja sinä ja kaikki palwelias.

15. Niin kuningas tuli jälleen. Ja kuin hän lähestyi Jordania, oliwat kaikki Judan miehet tulleet Gilgaliin menemään kuningasta wastaan, ja saattamaan kuningasta Jordanin ylitse.

16. Ja Simei Geran poika, Jeminin pojan Bahurimista, kiiruhti itsensä, ja meni ales Judan miesten kanssa kuningas Dawidia wastaan.

17. Ja hänen kanssansa oli tuhannen miestä BenJaminista, oli myös Ziba Saulin huoneen palwelia wiidentoistakymmenen poikansa kanssa ja kahdenkymmenen palweliansa kanssa; ja he kiiruhtiwat heitänsä Jordanin ylitse kuninkaan eteen. 2 Sam. 16:1.

18. He walmistiwat alukset kuningasta ja hänen palwelioitansa ylitse wietää, tehdäksensä sitä kuninkaalle mielen nouteeksi. Mutta Simei Geran poika lankesi polwillensa kuninkaan eteen menneessänsä Jordanin ylitse,

19. Ja sanoi kuninkaalle: minun herrani, älä lue minulle sitä pahaa tekoa, älä myös muistele sinun palwelias rikosta, jolla hän sinun wihoitti, herra kuningas, lähteissäs Jerusalemista: älköön kuningas sitä sydämeensä panko. 2 Sam. 16:5.

20. Sillä sinun palwelias tuntee hänensä syntiä tehneeksi, ja katso, minä olen tänäpänä lähtenyt ensimäisnä koko Josephin huoneesta herraa minun kuningastani wastaan.

21. Mutta Abisai ZeruJan poika wastasi, ja sanoi: eikö Simein sen edestä pitäisi kuoleman, että hän kirosi Herran woideltua? 2 Sam. 16:9.

22. Ja Dawid wastasi: mitä minun on teidän kanssanne, te ZeruJan pojat, että te tahdotte tänäpänä minulle tulla saatanaksi? Pitäiskö jonkun tänäpänä kuoleman Israelista? Luuletteko, etten minä tiedä tänäpänä itseni tulleeksi kuninkaaksi Israelissa? 1 Sam. 11:13.

23. Sanoi siis kuningas Simeille: ei sinun pidä kuoleman; ja kuningas wannoi hänelle. 1 Kun. k. 2:9, 46.

24. Tuli myös MephiBoseth Saulin poika kuningasta wastaan, pesemättömillä jalwoilla ja ajelemattomalla parralla; ei hän ollut myös pessyt waatteitansa siitä päiwästä, kuin kuningas läksi ja rauhassa jälleen palasi.

25. Koska hän tuli Jerusalemissa kuningasta wastaan, sanoi kuningas hänelle: miks'et minun kanssani tullut, MephiBoseth?

26. Ja hän sanoi: herra kuningas, minun palweliani on pettänyt minun; sillä sinun palwelias ajatteli: minä satuloitsen aasin, ajan ja waellan sillä kuninkaan tykö; sillä sinun palwelias on ontuwa.

27. Ja wielä päälliseksi on hän kantanut minun herrani kuninkaan edessä sinun palwelias päälle; waan minun herrani kuningas on kuin Jumalan enkeli, tee siis mitä sinulle on kelwollinen. 2 Sam. 14:20. k. 16:1, 3.

28. Sillä koko minun isäni huone ei ole muu ollut kuin kuoleman kansa minun herrani kuninkaan edessä, ja sinä olet palwelias istuttanut niiden sekaan, jotka sinun pöydälläs syöwät; mikä oikeus on minulla enämpi huutaa kuninkaan tykö?

29. Kuningas sanoi hänelle: mitäs tahdot enämpi puhua sinun asiastas? Minä olen sanonut: sinun ja Ziban pitää keskenänne jakaman pellon. 2 Sam. 16:4.

30. Niin MephiBoseth sanoi kuninkaalle:

ottakaan hän sen kokonansa, että kuningas minun herrani on rauhassa kotiansa palannut.

31. Ja Barsillai Gileadita tuli Roglimista, ja meni kuninkaan kanssa Jordanin ylitse, saattamaan häntä Jordanin ylitse.

2 Sam. 17:27.

32. Ja Barsillai oli sangen ijällinen, jo kahdeksankymmenen wuotinen; hän oli rawinnut kuningasta, koska hän Mahanaimissa oli; sillä hän oli sangen jalo mies.

1 Kun. k. 2:7.

33. Ja kuningas sanoi Barsillaille: seuraa minua, minä rawitsen sinun minun kanssani Jerusalemissa.

34. Mutta Barsillai sanoi kuninkaalle: kuinka monta wuotta minulla enämpi on elää, että minä menisin kuninkaan kanssa Jerusalemiin?

35. Minä olen jo tänäpänä kahdeksankymmenen ajastaikainen, tietäisinkö minä, mikä hywä eli paha olis? eli maistaisko sinun palwelias, mitä hän syö ja juo? taikka kuulisinko minä silleen weisaajitten ja laulajitten ääntä? Miksi sinun palwelias pitäis waiwaaman herraa minun kuningastani?

36. Sinun palwelias menee wähän Jordanin ylitse kuninkaan kanssa: minkätähden kuningas tahtoo minulle näin kostaa?

37. Salli siis nyt sinun palwelias palata jällensä, että minä kuolisin minun kaupungissani, ja haudattaisiin isäni ja äitini hautaan: ja katso, tässä on sinun palwelias Chimeham, hän menköön minun herrani kuninkaan kanssa: ja tee hänelle, mitä sinulle on kelwollinen.

38. Kuningas wastasi: Chimehamin pitää seuraaman minua ylitse, ja minä teen hänelle, kuin sinulle on otollinen, ja kaikki mitäs minulta anot, teen minä sinulle.

39. Koska kaikki kansa ja kuningas oliwat menneet Jordanin ylitse, antoi kuningas Barsillain suuta ja siunasi häntä, ja hän palasi kotiansa.

40. Niin kuningas meni Gilgaliin ja Chimeham seurasi häntä; ja kaikki Judan wäki oli saattanut kuningasta ylitse, niin myös puoli Israelin kansasta.

41. Ja katso, silloin tuliwat kaikki Israelin miehet kuninkaan tykö, ja sanoiwat hänelle: miksi meidän weljemme Judan miehet owat warastaneet sinun, ja wieneet kuninkaan perheinensä Jordanin ylitse, kaikki myös Dawidin miehet hänen kanssansa.

42. Niin wastasiwat kaikki Judan miehet niille Israelin miehille: sillä kuningas on meitä lähisempi, miksi te sentähden niin närkästytte? Wai luuletteko te, että me jollakulla olemme kuninkaalta rawitut, taikka joitakin lahjoja saaneet?

43. Niin Israelin miehet wastasiwat Judan miehiä, sanoen: meillä on kymmenen osaa kuninkaassa, enämmin myös Dawid meille tulee kuin teille: kuinka siis sinä olet minua niin halwaksi lukenut, ettei minun olisi sopinut ensimäisnä olla minun kuningastani noutamassa? Mutta Judan miehet puhuiwat tuimemmin kuin Israelin miehet.

2 Sam. 5:1.

20 Luku.

Seban kapina. Amasa, Seba tapettu. Dawidin neuwo.

Mutta siihen tuli yksi kuuluisa Belialin mies, jonka nimi oli Seba Bichrin poika Jeministä; se soitti basunalla, ja sanoi: ei meillä ole yhtäkään osaa Dawidissa, eikä yhtäkään perimistä Isain pojassa, itsekukin palatkaan majaansa, o Israel! 2 Sam. 19:42.

2. Silloin jokainen Israelissa luopui Dawidista, ja seurasiwat Sebata Bichrin poikaa. Mutta Judan miehet rippuiwat kuninkaassansa Jordanista Jerusalemiin asti.

3. Ja Dawid tuli kotiansa Jerusalemiin, ja kuningas otti ne kymmenen jalkawaimoa, jotka hän oli jättänyt huonetta wartioitsemaan, ja antoi heidän kätkettää, ja elätti heitä, ja ei mennyt heidän tykönsä; ja he oliwat salwatut kuolemaansa asti leskeydessänsä.

4. Ja kuningas sanoi Amasalle: kokoa minun tyköni Judan miehet kolmena päiwänä, ja sinun pitää myös itse läsnä oleman.

2 Sam. 19:13.

5. Niin Amasa meni kokoamaan Judan miehiä, ja hän wiipyi määrätyn ajan ylitse.

6. Niin Dawid sanoi Abisaille: nyt Seba Bichrin poika enämpi meitä wahingoitsee kuin Absalom: ota siis sinun herras palweliat, ja aja häntä takaa, ettei hän löytäisi wahwoja kaupungeita ja pääsisi meidän silmäimme edestä.

7. Silloin läksiwät hänen kanssansa Joabin miehet, ja Krethit ja Plethit, ja kaikki wäkewät. Ja he läksiwät Jerusalemista ajamaan Sebata Bichrin poikaa takaa.

8. Koska he joutuiwat sen suuren wahan tykö Gibeonin, tuli Amasa heidän eteensä. Mutta Joab oli wyötetty päälliswaatteissansa, ja sen päällä miekan wyö, joka rippui hänen kupeissansa tupessa, ja koska hän käwi, taisi se pudota.

9. Ja Joab sanoi Amasalle: oletkos rauhassa, minun weljeni? Ja Joab tarttui oi=

kialla kädellänsä Amasan partaan, suuta antaaksensa hänen.
10. Mutta ei Amasa ottanut waaria miekasta, kuin oli Joabin kädessä; ja hän pisti sillä häntä watsaan ja wuodatti hänen sisällyksensä maalle, eikä häntä enämpi pistänyt, ja hän kuoli. Mutta Joab ja hänen weljensä Abisai ajoiwat Sebata Bichrin poikaa takaa. 1 Kun. k. 2:5.
11. Mutta yksi Joabin palwelioista seisoi hänen tykönänsä, ja sanoi: kuka tahtoo pitää Joabin ja Dawidin kanssa, hän seuratkaan Joabia!
12. Mutta Amasa makasi tahrattuna weressä keskellä tietä. Koska yksi näki sen, että kaikki kansa seisahti, siirsi hän Amasan tieltä kedolle, ja heitti waatteen hänen päällensä; sillä hän näki, että jokainen kuin hänen tykönsä tuli, seisahti siihen.
13. Koska hän oli tieltä siirtty, meni jokainen Joabin jälkeen, ajamaan Sebaa Bichrin poikaa takaa.
14. Ja hän waelsi kaikki Israelin sukukunnat läpitse, Abelaan ja BethMaachaan ja koko Haberimiin, ja ne kokountuiwat ja seurasiwat myös häntä.
15. Mutta koska he tuliwat, niin he piirittiwät hänen Abelassa BethMaachan tykönä, ja rakensiwat wallin kaupungin ympärille, joka seisoi muurin tasalla. Mutta kaikki kansa, kuin Joabin myötä oli, karkasi muuria kukistamaan.
16. Niin yksi toimellinen waimo huusi kaupungista: kuulkaat, kuulkaat! sanokaat Joabille, että hän tulee tänne lähes, minä puhuttelen häntä.
17. Koska hän tuli hänen tykönsä, sanoi waimo: oletkos Joab? Hän wastasi: olen. Waimo sanoi hänelle: kuule piikas sanat! Hän wastasi: minä kuulen.
18. Ja hän puhui, sanoen: muinoin sanottiin: joka kysellä tahtoo, hän kysykään Abelassa, ja niin se menestyi.
19. Minä olen rauhallinen ja uskollinen (kaupunki) Israelissa, ja sinä tahdot tappaa sen kaupungin ja äidin Israelissa: mikis tahdot niellä Herran perimisen?
20. Silloin wastasi Joab, ja sanoi: pois se, pois se minusta, että minä nielisin ja häwittäisin.
21. Ei asia niin ole; waan yksi mies Ephraimin wuorelta nimeltä Seba Bichrin poika on nostanut kapinan Dawid kuningasta wastaan: antakaat hän ainoastansa, ja minä erkanen kaupungista. Ja waimo sanoi Joabille: katso, hänen päänsä pitää sinulle heitettämän muurin ylitse.
22. Ja se waimo tuli kaiken kansan tykö toimellansa. Ja he hakkasiwat Seban Bichrin pojan pään pois ja heittiwät Joabille. Ja hän soitti basunalla, ja he hajosiwat kaikki kaupungin tyköä itsekukin majoihinsa; mutta Joab palasi Jerusalemiin kuninkaan tykö.
23. Ja Joab oli koko Israelin sotajoukon ylitse; waan BenaJa Jojadan poika oli Krethin ja Plethin ylitse; 2 Sam. 8:16.
24. Adoram oli werorahan haltia; Josaphat Ahiludin poika oli kansleri;
25. Ja Seja oli kirjoittaja; ja Zadoch ja Abjathar oliwat papit;
26. Niin myös Ira Jairitha oli Dawidin ylimmäinen.

21 Luku.

Kolmen wuoden nälkä. Gibea sowitettu. Dawidin sota.

Ja Dawidin aikana oli kallis aika kolme wuotta järjestänsä; ja Dawid etsei Herran kaswoja. Ja Herra sanoi: Saulin tähden ja sen werihuoneen tähden, että hän tappoi Gibealaiset. 2 Mos. 28:30. 4 Mos. 27:21.
2. Niin kuningas antoi kutsua Gibealaiset, ja sanoi heille. Mutta Gibealaiset ei olleet Israelin lapsista, waan jääneistä Amorealaisista; ja Israelin lapset oliwat wannoneet heille, ja Saul etsei heitä lyödäksensä wihansa kiiwaudessa Israelin ja Judan lasten edessä. Jos. 9:15, 19.
3. Niin sanoi Dawid Gibealaisille: mitä minun pitää teille tekemän? ja millä minun pitää sen sowittaman, että te siunaisitte Herran perikuntaa?
4. Niin wastasiwat häntä Gibealaiset: ei ole meillä tekemistä hopiasta eli kullasta Saulin ja hänen huoneensa kanssa, eikä myös että joku surmattaisiin Israelista. Hän sanoi: mitästä te tahdotte, että minä teille tekisin?
5. He sanoiwat kuninkaalle: sen miehen, joka meitä hukutti ja aikoi semmoista meitä wastaan, että meidän piti tuleman niin häwitetyksi, ettei meidän pitänyt seisowaiset oleman kaikissa Israelin maan rajoissa:
6. Hänen huoneestansa annettakaan meille seitsemän miestä hirttääksemme heitä Herran edessä Saulin Gibeassa, Herran walitun. Kuningas sanoi: minä annan heidän teille.
7. Mutta kuningas armahti MephiBosethia, Jonathanin Saulin pojan poikaa, sen Herran walan tähden, joka oli heidän wälillänsä, Dawidin ja Jonathanin Saulin pojan wälillä. 1 Sam. 18:3. k. 20:15, 23, 42. k. 23:18.
8. Mutta kuningas otti ne kaksi Ritspan

Ajan tyttären poikaa, jotka hän Saulille synnyttänyt oli, Armonin ja MephiBosethin, ja wiisi Michalin Saulin tyttären poikaa, jotka hän Hadrielille Barsillain pojalle synnyttänyt oli, joka oli Meholatita.

9. Ja hän antoi ne Gibealaisten käsiin, ja ne hirttiwät ne wuorella Herran eteen. Ja ne seitsemän lankesiwat yhdellä haawalla; ja niin he surmattiin ensimäisinä päiwinä elonajasta, ohran leikkaamisen alussa.

10. Niin Ritspa Ajan tytär otti säkin ja lewitti sen hänellensä kalliolle elon alusta, siihen asti että wesi olis pisaroinut taiwaasta heidän päällensä, eikä sallinut taiwaan lintuja tulla heidän päällensä päiwällä, eikä metsän petoja yöllä.

11. Ja se ilmoitettiin Dawidille, mitä Ritspa Ajan tytär Saulin jalkawaimo, tehnyt oli.

12. Ja Dawid läksi matkaan, ja otti Saulin ja hänen poikansa Jonathanin luut Jabeksen asuwilta Gileadissa, jotka he Bethsan kadulta warastaneet oliwat, jossa Philistealaiset heitä ripustaneet oliwat siihen aikaan, koska he surmasiwat Saulin Gilboassa; 1 Sam. 31: 12.

13. Ja otti sieltä Saulin luut ja hänen poikansa Jonathanin luut; ja he kokosiwat myös niiden luut, jotka ripustetut oliwat.

14. Ja he hautasiwat Saulin ja hänen poikansa Jonathanin luut BenJaminin maahan Zelaan, hänen isänsä Kisin hautaan, ja he tekiwät kaikki niinkuin kuningas heille käskenyt oli: ja niin Jumala sowitettiin sitte maakunnalle. Jos. 18: 28.

15. Niin taas nousi Philistealaisten sota Israelia wastaan. Ja Dawid meni sotimaan palwelioinensa Philistealaisia wastaan; ja Dawid wäsyi.

16. Niin Jesbi Nobesta, joka oli Raphan lapsista, jonka keihään rauta painoi kolmesataa sikliä waskea, ja hänellä oli uudet sota-aseet: hän aikoi surmata Dawidia.

17. Mutta Abisai ZeruJan poika autti häntä, ja löi sen Philistealaisen, ja tappoi hänen. Niin Dawidin palweliat wannoiwat hänelle, ja sanoiwat: ei sinun pidä silleen menemän meidän kanssamme sotaan, ettet walkeutta Israelista sammuttaisi. 2 Sam. 18: 3.

18. Ja sen jälkeen tapahtui, että sota taas nousi Gobissa Philistealaisia wastaan; ja Sibechai Husathita löi Saphan, joka myös oli Raphan lapsista. 1 Aikak. 20: 4.

19. Niin sota wielä nousi Gobissa Philistealaisia wastaan; ja Elhanan Jaere Orgiminin poika Bethlehemita löi Goljathin sen Gathilaisen, jonka keihään warsi oli niinkuin joku kangasorsi.

20. Sitälähin nousi wielä sota Gathissa; ja siellä oli yksi pitkä mies, jolla oli kuusi sormea käsissä ja kuusi warwasta jalwoissa, se on yhteen lukein neljäkolmattakymmentä; hän oli myös syntynyt Raphalle.

21. Ja koska hän pilkkasi Israelia, löi hänen Jonathan, Simean Dawidin weljen poika.

22. Nämät neljä oliwat syntyneet Raphalle Gathissa; ja he lankesiwat Dawidin ja hänen palwelioittensa kätten kautta.

22. Luku.

Dawidin kiitoswirsi.

Ja Dawid puhui Herralle nämät weisun sanat sinä päiwänä, jona Herra oli hänen wapahtanut kaikkein wihollistensa käsistä ja Saulin käsistä,

2. Ja sanoi: Herra on minun kallioni, ja minun linnani, ja minun wapahtajani; 5 Mos. 32: 4. Ps. 18: 1. Hebr. 2: 13.

3. Jumala on minun wahani, johon minä turwaan; minun kilpeni, ja minun autuuteni sarwi, ja minun warjeluksen, ja minun turwani; minun wapahtajani, joka minun pelastaa wääryydestä.

4. Ylistettäwätä Herraa minä awukseni huudan; ja minä wapahdetaan minun wihollisistani.

5. Sillä kuoleman aallot owat minun piirittäneet, ja Belialin ojat peljättiwät minun.

6. Helwetin siteet kietoiwat minun, ja kuoleman paulat ennättiwät minun.

7. Ahdistuksessani minä awukseni huudan Herraa, ja minun Jumalani tykö minä huudan; niin hän kuulee minun ääneni templistänsä, ja minun parkuni tulee hänen korwiinsa.

8. Maa järisi ja wapisi, ja taiwaan perustukset liikkuiwat; he wärisiwät, koska hän wihastui.

9. Sawu suitsi hänen sieramestansa, ja kuluttawainen tuli hänen suustansa, niin että hiilet siitä syttyiwät.

10. Hän notkisti taiwaat ja astui alas; ja synkiä pimeys oli hänen jalkainsa alla.

11. Ja hän astui Cherubimin päälle ja lensi, ja näkyi tuulen sulkain päällä.

12. Hän pani pimeyden majaksi ympärillensä, ja paksut ja wedestä mustat pilwet.

13. Siitä kirkkaudesta hänen edessänsä paloiwat tuliset hiilet.

14. Herra jylisti taiwaassa, se ylimmäinen antoi pauhinansa.

15. Hän ampui nuolia, ja hajoitti heitä;
hän iski leimaukset, ja peljätti heitä.
16. Ja niin ilmestyiwät meren kuljut, ja
maan perustukset ilmaantuiwat Herran ko=
wasta nuhtelemisesta ja hänen sieramensa
hengen puhalluksesta.
17. Hän lähetti korkeudesta ja otti minun,
ja weti minun ulos suurista wesistä.
18. Hän wapahti minun wäkewistä wi=
hollisistani, minun wainollisiltani, jotka oli=
wat minua wäkewämmät.
19. Ne ennättiwät minun tuskapäiwänä=
ni: mutta Herra tuli minun turwakseni.
20. Hän wei minun ulos lakialle, ja pe=
lasti minun; sillä hän mielistyi minuun.
21. Herra maksoi minulle minun wan=
hurskauteni jälkeen, hän antoi minulle mi=
nun kätteni puhtauden jälkeen.
22. Sillä minä pidän Herran tiet, ja en
ole jumalatoin minun Jumalatani was=
taan.
23. Sillä kaikki hänen oikeutensa owat mi=
nun silmäini edessä, ja hänen käskyjänsä en
minä tyköäni hyljää.
24. Waan olen wakaa hänen edessänsä, ja
wältän wääryyttä,
25. Sentähden kostaa Herra minulle wan=
hurskauteni perästä, minun puhtauteni jäl=
keen hänen silmäinsä edessä.
26. Pyhäin kanssa sinä pyhä olet, ja toi=
mellisten kanssa toimellinen;
27. Puhdasten kanssa sinä puhdas olet, ja
nurjain kanssa sinä nurja olet. 3 Mos. 26: 24.
28. Sinä wapahdat ahdistetun kansan, ja
sinun silmäs owat korkeita wastaan, ja sinä
nöyryytät ne. Dan. 4: 34.
29. Sillä sinä Herra olet minun walkeu=
teni: Herra walaisee minun pimeyteni.
30. Sillä sinun kauttas minä sotawäen lä=
pitse juoksen, ja minun Jumalassani kar=
kaan muurin ylitse.
31. Jumalan tie on täydellinen, Herran
puhe tulella koeteltu: hän on kaikkein kilpi,
jotka hänen päällensä uskaltawat.
Ilm. k. 15: 3. Ps. 12: 7. Ps. 119: 140. San. l. 30: 5.
32. Sillä kuka on Jumala paitsi Herraa?
ja kuka on kallio paitsi meidän Jumalatam=
me? 5 Mos. 32: 39 1 Sam. 2: 2. Es. 43: 11.
33. Jumala on minun wäkewyyteni ja
woimani: hän awaa minun tieni täydelli=
sesti. Ps. 31: 9.
34. Hän tekee minun jalkani peurain kal=
taiseksi, ja asettaa minun korkeuteni päälle.
35. Hän opettaa minun käteni sotimaan ja
käsiwarteni waskijoutsea jännittämään.
Ps. 144: 1.
36. Ja sinä annoit minulle sinun autuutes
kilwen: ja koska sinä nöyryytät minun, teet
sinä minun suureksi.
37. Sinä lewitit minun askeleeni minun
allani, ja ei minun kantapääni liwistynyt.
38. Minä ajan minun wihollisiani takaa
ja häwitän heitä, ja en palaja ennenkuin
minä heidän hukutan.
39. Minä hukutan heidän ja runtelen, ettei
heidän pidä nouseman; heidän täytyy kaa=
tua minun jalkaini ala.
40. Sinä walmistat minun woimalla so=
taan, sinä taiwutat minun alani ne, jotka
nousewat minua wastaan.
41. Ja sinä annat minulle minun wiholli=
seni kaulan; ja minä kadotan minun wai=
noojani.
42. He huutawat, waan ei ole auttajata:
Herran tykö, mutta ei hän wastaa heitä.
43. Minä surwon heitä niinkuin maan to=
mun, ja muserran heidän rikki, ja hajoitan
heidän niinkuin loan kaduilta.
44. Sinä pelastat minua riitaisesta kan=
sasta, ja asetat minun pakanain pääksi: se
kansa, jota en minä tuntenut, palwelee
minua.
45. Muukalaiset lapset wiekastelewat mi=
nua, korwan kuultoon he kuulewat minua.
46. Muukalaiset lapset waipuwat ja wa=
pisewat siteistänsä.
47. Herra elää, ja kiitetty olkoon minun
kallioni, ja ylistetty olkoon Jumala, minun
autuuteni kallio!
48. Jumala, joka minulle koston antaa, ja
waatii kansat minun alani,
49. Joka minua johdatat ulos wihollisis=
tani, ja korotat minun niistä, jotka karkaa=
wat minua wastaan, sinä pelastat minua
wäkiwaltaisesta miehestä.
50. Sentähden minä kiitän sinua, Herra,
pakanain seassa, ja sinun nimelles kiitoksen
weisaan, Rom. 15: 9.
51. Joka kuninkaallensa suuren autuuden
osottaa, ja tekee laupiuden woideltullensa,
Dawidille ja hänen siemenellensä ijankaikki=
sesti.

23 Luku.

Dawidin ennustussanat, sankarit.

Ja nämät owat Dawidin wiimeiset sanat.
Dawid Isain poika sanoi, se mies sanoi, jo=
ka korotettu on, Jacobin Jumalan woideltu,
ja suloinen Israelin psalmein weisaaja:
2. Herran Henki on puhunut minun kaut=
tani, ja hänen sanansa on tapahtunut mi=
nun kieleni kautta.
3. Israelin Jumala on sanonut minulle,
Israelin turwa on minulle puhunut, ihmis=

ten hallitsiasta, siitä wanhurskaasta, joka
hallitsee Jumalan pelwossa.
Es. 11: 2, 3. Jer. 23: 5, 6. Sach. 9: 9.
4. Niinkuin walkeus on aamulla, koska
aurinko koittaa, warhain ilman pilwetä, ja
paisteesta sateen jälkeen kaswaa ruoho
maasta: Ps. 68: 10. Ps. 72: 6. Hos. 6: 3.
5. Eikö minun huoneeni ole niin Jumalan
tykönä? Sillä hän on tehnyt ijankaikkisen
liiton minun kanssani, kaikella muodolla lu-
jan ja wahwan; sillä se on kaikki minun au-
tuuteni ja haluni; eikö se ole kaswawa?
1 Mos. 49: 18. 2 Sam. 7: 12, 13. 1 Aikak. 17: 11, sc. Ps. 53: 7.
Ps. 89: 2—5. Es. 55: 3. Jer. 23: 5. l. 33: 15. Sach. 6: 12.
6. Mutta ne ilkiät ihmiset kaikki häwitetään
niinkuin orjantappurat, joihin ei taita käsin
ruwettaa. 2 Sam. 16: 7.
7. Mutta jos joku tahtoo tarttua niihin,
hänellä pitää täydellisesti oleman rauta ja
keihään warsi; ja ne pitää kokonansa poltet-
taman tulella sioissansa.
8. Nämät owat Dawidin sankaritten ni-
met: JosebBasebeth Tahkemonita, ylimmäi-
nen päämiehistä: hän oli se AdinoEtsnita,
joka nousi niitä kohdeksaa sataa wastaan,
jotka tapettiin yhdellä erällä. 1 Aikak. 11: 10.
9. Sitä lähin oli Eleazar Dodon poika
Ahohin pojan, niiden kolmen sankarein kes-
kellä Dawidin kanssa, koska he pilkkasiwat
Philistealaisia, jotka oliwat sinne kokoontu-
neet sotaan, ja Israelin miehet meniwät
ylös.
10. Se nousi ja löi Philistealaiset, siihen
asti että hänen kätensä wäsyi ja puuntui
miekasta. Ja Herra antoi suuren autuuden
siihen aikaan, niin että kansa palasi hänen
jälkeensä ainoasti ryöstämään.
11. Hänen jälkeensä oli Samma Agen
Harathitan poika: koska Philistealaiset koko-
siwat itsensä yhteen kylään, ja siellä oli yksi
peltosarka täynnä herneitä, ja kansa pakeni
Philistealaisia;
12. Silloin seisoi hän keskellä sitä sarkaa
ja warjeli sen, löi Philistealaiset, ja Herra
antoi suuren autuuden.
13. Ja nämät kolme ylimmäistä kolmen-
kymmenen keskellä tuliwat alas elonaikana
Dawidin tykö Adullan luolaan; ja Philis-
tealaisten leiri oli Nephaimin laaksossa.
1 Sam 22: 1. 2 Sam. 5: 18.
14. Mutta Dawid oli siihen aikaan lin-
nassa, ja Philistealaisten kansa oli Bethle-
hemissä.
15. Ja Dawid himoitsi, ja sanoi: kuka tuo
minulle juoda wettä Bethlehemin kaiwosta
portin tyköä?
16. Niin ne kolme sankaria meniwät Phi-
listealaisten leiriin, ja ammunsiwat wettä
Bethlehemin kaiwosta, joka on portin tykö-
nä, kantoiwat ja toiwat Dawidille; mutta
ei hän tahtonut sitä juoda, waan kaasi Her-
ran eteen,
17. Ja sanoi: Herra, olkoon se minusta
kaukana, että minä sen tekisin: eikö tämä ole
niiden miesten weri, jotka itsensä antoiwat
hengen waaraan ja sinne meniwät? Ja ei
tahtonut sitä juoda. Tämän tekiwät ne kolme
sankaria. 1 Aikak. 11: 19.
18. Abisai Joabin weli ZeruJan poika oli
myös ylimmäinen kolmen keskellä, hän nosti
keihäänsä ja löi kolme sataa, ja oli myös
ylistetty kolmen keskellä,
19. Ja kaikkein jaloin kolmen keskellä, ja
oli heidän päämiehensä, mutta ei hän tullut
niiden kolmen tykö.
20. Ja Benaja Jojadan poika, kuuluisan
miehen poika suurista töistänsä Kabtselista,
löi kaksi Moabin wäkewätä niinkuin jalo-
peuraa, ja hän meni alas ja löi yhden jalo-
peuran kaiwon tykönä lumen aikana.
1 Aikak. 11: 22.
21. Ja hän löi yhden hirmuisen Egyptin
miehen, jolla oli keihäs kädessä, mutta hän
meni hänen tykönsä seipäällä, ja tempasi
Egyptin miehen kädestä keihään, ja löi hä-
nen kuoliaksi omalla keihäällänsä.
22. Nämät teki Benaja Jojadan poika, ja
oli ylistetty kolmen sankarin keskellä,
23. Ja oli jalompi kuin ne kolmekymmen-
tä, mutta ei hän tullut niiden kolmen tykö;
ja Dawid asetti hänen salaiseksi neuwonan-
tajaksensa.
24. Asahel Joabin weli kolmenkymmenen
keskellä, Elhanan Dodonin poika Bethlehe-
mistä;
25. Samma Haradita, Elika Haradita;
26. Helets Palthita, Ira Ikkesen Thekoitan
poika;
27. Abjeser Anthotita, Mebunai Husathita;
28. Salmon Ahohita, Maharai Netopha-
thita;
29. Heleb Baenan poika Netophathita,
Ithai Ribain poika Benjaminin lasten Gi-
beasta;
30. Benaja Pirathonita, Hidai Gasin ojista;
31. Abialbon Arbathita, Asmaweth Bar-
humita;
32. Eliaheba Saalbonita Jasennin Jona-
thanin pojan;
33. Samma Hararitha, Ahiam Sararin
poika Ararita;
34. Elipheleth Ahasbain poika Maacha-
thin pojan, Eliam Ahitophelin Gilonitan
poika; 2 Sam. 15: 12.

35. Hesrai Charmelita, Paerai Arbita;
36. Jegeal Nathanin poika Zobasta, Bani
Gadita;
37. Zelek Ammonita; Naharai Beerothi-
ta, Joabin ZeruJan pojan sota-asetten
kantaja;
38. Ira Jethrita, Gareb Jethrita;
39. Uria Hethita. Kaikki yhteen seitsemän
neljättäkymmentä. 2 Sam. 11:3, ꝛc.

24 Luku.

Kansa luetellaan. Dawid katuu, walitsee ruttotaudin, kuolettaminen seisahtuu.

Ja Herran wiha taas julmistui Israelia
wastaan, ja kehoitti Dawidin heidän kes-
kellensä, sanoen: mene ja lue Israel ja Ju-
da. Tuom. 10:7. 1 Aikak. 21:1.
2. Ja kuningas sanoi Joabille sotapää-
miehellensä: mene nyt kaikkein Israelin su-
kukuntain ympäri, ruweten Danista Ber-
Sebaan asti, ja lue kansa, että minä tietäi-
sin kansan paljouden. 2 Mos. 30:12. Tuom. 20:1.
3. Joab sanoi kuninkaalle: Herra sinun
Jumalas enätköön siihen kansaan sata ker-
taa sen werran kuin siinä nyt on, että mi-
nun herrani kuninkaani silmät sen näkisi-
wät: mutta mitä iloa minun herralleni ku-
ninkaalleni on siitä asiasta?
4. Mutta kuninkaan sana wahwistui Joa-
bia ja sodan päämiehiä wastaan. Niin
Joab ja sotajoukon päämiehet meniwät ku-
ninkaan tyköä lukemaan Israelin kansaa.
5. Ja he meniwät Jordanin ylitse, ja sioit-
tiwat itsensä Aroeriin, oikialle puolelle sitä
paikkaa, joka on keskellä Gadin ojaa, Jaese-
rin tykönä; 5 Mos. 2:36. Jos. 13:16.
6. Ja tuliwat Gileadiin ja siihen alhaiseen
maahan Hadsiin, sitte tuliwat he DanJa-
niin ja Zidonia ympärinsä;
7. Ja tuliwat siihen wahwaan kaupunkiin
Tyroon ja kaikkiin Hewiläisten ja Cananea-
laisten kaupunkeihin. Sitte he läksiwät siel-
tä etelän puolelle Judata BerSebaan asti;
8. Ja käwiwät kaiken maan ympäri, ja tu-
liwat yhdeksän kuukauden ja kahdenkymme-
nen päiwän perästä Jerusalemiin jällensä.
9. Ja Joab antoi kuninkaalle kansan lu-
wun, ja Israelissa oli kahdeksan sataa tu-
hatta wahwaa miekan uloswetäwätä sota-
miestä; mutta Judassa oli wiisisataa tu-
hatta miestä. 1 Aikak. 21:5. l. 27:24.
10. Ja Dawidin sydän tykytti sitte kuin
kansa luettu oli, ja Dawid sanoi Herralle:
minä olen sangen suuresti syntiä tehnyt,
että minä sen tein. Herra, käännä nyt pal-
welias pahateko pois; sillä minä olen teh-
nyt sangen tyhmästi. 1 Aikak. 21:8.
11. Ja koska Dawid huomeneltain nousi,
tuli Herran sana propheetan Gadin Dawi-
din näkiän tykö, sanoen: 1 Sam. 9:9. l. 22:5.
12. Mene ja puhu Dawidille: näin sanoo
Herra: kolme minä panen sinun etees; wa-
litse itselles niistä yksi, jonka minä sinulle
teen.
13. Gad tuli Dawidin tykö, ilmoitti ja
sanoi hänelle: tahdotkos että nälkä tulee seit-
semäksi ajastajaksi sinun maakunnalles, taik-
ka ettäs kolme kuukautta pakenet wihamies-
tes edellä ja he ajawat sinua takaa, eli että
rutto on kolme päiwää sinun maallas?
Niin ota nyt waari, ja katso, mitä minä hä-
nelle wastaan, joka minun lähetti.
1 Aikak. 21:12.
14. Dawid sanoi Gadille: minulla on
sangen suuri ahdistus; mutta salli meidän
langeta Herran käsiin, sillä Herran armo
on suuri. En minä tahdo langeta ihmisten
käsiin. 1 Aikak. 21:13.
15. Ja Herra antoi tulla ruttotaudin Is-
raeliin, ruweten aamulla niin määrättyyn
aikaan asti; ja kansa kuoli Danista niin
BerSebaan asti, seitsemänkymmentä tuhat-
ta miestä.
16. Ja koska enkeli ojensi kätensä Jerusa-
lemin ylitse, kadottaaksensa häntä, niin Her-
ra katui sitä pahuutta, ja sanoi enkelille, jo-
ka kansan hävitti: kyllä jo on; pidä nyt kä-
tes alallansa. Ja Herran enkeli oli Arau-
nan Jebusealaisen riihen tykönä.
1 Aikak. 21:15, 16.
17. Koska Dawid näki enkelin, joka kansaa
löi, sanoi hän Herralle: katso, minä olen
syntiä tehnyt, ja minä olen sen pahan teh-
nyt: mitä nämät lampaat owat tehneet?
Anna siis sinun kätes olla minua wastaan
ja minun isäni huonetta wastaan.
18. Ja sinä päiwänä tuli Gad Dawidin
tykö, ja sanoi hänelle: mene ja rakenna Her-
ralle altari Jebusealaisen Araunan riiheen.
19. Ja Dawid meni kohta niinkuin Gad
sanoi ja Herra oli käskenyt.
20. Mutta koska Arauna käänsi itsensä,
näki hän kuninkaan tulewan palwelioinensa
tykönsä; niin Arauna läksi ulos ja lankesi
kaswoillensa maahan kuninkaan eteen,
21. Ja sanoi: miksi kuningas minun her-
rani tulee palwelliansa tykö? Dawid sanoi:
riihtä ostamaan sinulta, rakentaaksenì Her-
ralle altaria, että witsaus lakkais kansasta.
22. Arauna sanoi Dawidille: kuningas
minun herrani ottakaan ja uhratkaan niin-
kuin hänelle kelpaa. Katso, tässä on härkä
polttouhriksi, reet ja kaikki härkäin kalut hal-
woiksi.

23. Nämät kaikki antaa, kuningas, Arauna
kuninkaalle. Ja Arauna sanoi kuninkaalle:
Herra sinun Jumalas leppyköön sinulle.
24. Mutta kuningas sanoi Araunalle: ei
suinkaan, waan minä ostan sen täydellisesti
sinulta hinnalla: sillä en minä tee Herralle
polttouhria siitä, kuin minulle lahjaksi on
annettu. Niin osti Dawid riihen ja härjän
wiidelläkymmenellä hopiasiklillä.
1 Aika k. 21: 24.
25. Ja rakensi Herralle siinä altarin, ja
uhrasi polttouhreja ja kiitosuhreja; ja Herra
leppyi maakunnalle, ja witsaus lakkasi
Israelista. 1 Aika k. 22: 1.

Ensimäinen Kuningasten Kirja.

1 Luku.

Abisag. Adonia kuningas. Nathanin neuwo. Salomo woideltu. Adonia pakenee.

Ja koska kuningas Dawid oli wanhentunut ja ijällisekst joutunut, ei hän woinut itseänsä lämmittää, ehkä hän waatteilla peitettiin.
2. Niin sanoiwat hänen palweliansa hänelle: anna heidän etsiä minun herralleni
kuninkaalleni piika, joka neitsy on, joka seisois kuninkaan edessä, ja korjaisi häntä, ja
makais hänen sylissänsä, ja lämmittäis kuninkaan minun herrani.
3. Ja he etsiwät ihanan piian kaikista
Israelin rajoista; ja he löysiwät Abisagin
Sunemista, ja weiwät hänen kuninkaan tykö.
4. Ja se oli sangen ihanainen piika, ja hän
korjasi kuningasta ja palweli häntä, waan
ei kuningas tuntenut häntä.
5. Mutta Adonia Hagithin poika korotti
itsensä, ja sanoi: minä tahdon olla kuningas; ja rakensi itsellensä waunut ja hewoismiehiä, ja wiisikymmentä miestä juoksemaan
edellänsä. 2 Sam. 3:4. 1 Aika k. 3:2.
6. Ja hänen isänsä ei tahtonut tehdä häntä surullisekst eläissänsä, että hän olis sanonut: kuinkas niin teet? Ja hän oli myös
sangen ihanainen; ja hän oli hänen synnyttänyt Absalomin jälkeen.
7. Ja hän puhui Joabin ZeruJan pojan
kanssa ja papin AbJatharin kanssa; ja he
auttiwat Adoniata. 1 Kun. k. 2: 28.
8. Mutta Zadok pappi, ja BenaJa Jojadan poika, ja Nathan propheeta, ja Simei,
ja Rei, ja Dawidin sankarit ei olleet Adonian kanssa. 2 Sam. 23: 8, 2c.
9. Ja koska Adonia uhrasi lampaita ja
härkiä ja myös syötettyä karjaa Sohelethin
kiwen tykönä, joka on läsnä Rogelin kaiwoa, kutsui hän kaikki weljensä, kuninkaan
pojat, ja kaikki Judan miehet kuninkaan palweliat. Jos. 15: 7. k. 18: 16.
10. Mutta Nathan propheetata, ja BenaJata, ja sankareita, ja weljeänsä Salomoa
ei hän kutsunut.
11. Niin puhui Nathan BathSeballe Salomon äidille, sanoen: etkös ole kuullut
Adoniata Hagithin poikaa tulleeksi kuninkaaksi? ja meidän herramme Dawid ei siitä
mitään tiedä;
12. Niin tule nyt, minä annan sinulle
neuwoa, ettäs wapahtaisit sinun sielus ja
sinun poikas Salomon sielun.
13. Mene ja käy kuningas Dawidin tykö,
ja sano hänelle: minun herrani kuninkaani,
etkös ole wannonut ja sanonut sinun piialles: sinun poikas Salomo pitää oleman
kuningas minun jälkeeni ja istuman minun
istuimellani? Miksi siis Adonia on kuninkaaksi tullut?
14. Katso, sinun wielä siellä puhuissas
kuninkaan kanssa, tulen minä myös perässäs ja täytän sinun puhees.
15. Ja BathSeba meni kammariin kuninkaan tykö, ja kuningas oli juuri wanha; ja
Abisag Sunemista palweli kuningasta.
16. Ja BathSeba nöyrytti itsensä ja kumarsi kuningasta. Kuningas sanoi: mitäs tahdot?
17. Hän sanoi hänelle: minun herrani,
sinä wannoit piialles Herran sinun Jumalas kautta: sinun poikas Salomo pitää oleman kuningas minun jälkeeni ja istuman
minun istuimellani;
18. Mutta nyt, katso, Adonia on tullut
kuninkaaksi, ja minun herrani kuningas, et
sinä siitä mitään tiedä.
19. Hän on uhrannut härkiä ja syötettyä
karjaa, ja monta lammasta, ja on kutsunut
kaikki kuninkaan pojat, ja papin AbJatharin
ja Joabin sodanpäämiehen; mutta sinun
palweliatas Salomoa ei hän kutsunut.
20. Mutta sinä, minun herrani kuninkaani,
koko Israelin silmät katsowat sinun päälles,
ettäs ilmoittaisit heidän edessänsä, kuka on

istuwa minun herrani kuninkaan istuimella
hänen jälkeensä.
21. Muutoin tapahtuu, koska minun her=
rani kuninkaani isäinsä kanssa nukkunut on,
niin täytyy minun ja minun poikani Salo=
mo wialliset olla.
22. Ja katso, wielä hänen puhuissansa ku=
ninkaan kanssa, tuli Nathan propheeta.
23. Ja he ilmoittiwat kuninkaalle, sanoen:
katso, Nathan propheeta on täällä. Ja kuin
hän tuli sisälle kuninkaan eteen, lankesi hän
maahan kaswoillensa kuninkaan eteen.
24. Ja Nathan sanoi: minun herrani ku=
ninkaani, sanoitkos: Adonia pitää oleman
kuningas minun jälkeeni ja istuman minun
istuimellani?
25. Sillä hän on tänäpänä mennyt ja uh=
rannut härkiä ja syötettyä karjaa, ja monta
lammasta, ja on kutsunut kaikki kuninkaan
pojat ja sodanpäämiehet, niin myös papin
AbJatharin, ja katso, he syöwät ja juowat
hänen edessänsä, ja sanowat: onneksi kunin=
kaalle Adonialle!
26. Mutta minua sinun palweliatas, ja
pappia Zadokia, ja BenaJata, Jojadan
poikaa, ja sinun palweliatas Salomoa ei
ole hän kutsunut.
27. Onko se niin minun herraltani kunin=
kaaltani käskettty, ja et sinä ole sitä asiata
antanut tietää palwelialles, kuka minun her=
rani kuninkaan istuimella hänen jälkeensä
on istuwa?
28. Kuningas Dawid wastasi, ja sanoi:
kutsukaat minulle BathSeba. Ja hän tuli
kuninkaan eteen, ja seisoi kuninkaan edessä.
29. Ja kuningas wannoi, ja sanoi: niin
totta kuin Herra elää, joka minun sieluni on
päästänyt kaikkinaisesta ahdistuksesta:
30. Niinkuin minä sinulle Herran Israe=
lin Jumalan edessä wannonut olen ja sa=
nonut: Salomo sinun poikas pitää oleman
kuningas minun jälkeeni, ja hän pitää istu=
man minun istuimellani minun edestäni;
niin minä teen tänäpänä.
31. Niin BathSeba lankesi kaswoillensa
maahan ja kumarsi kuningasta, sanoen: on=
neksi minun herralleni kuningas Dawidille
ijankaikkisesti!
32. Ja kuningas Dawid sanoi: kutsukaat
Zadok pappi, Nathan propheeta ja BenaJa
Jojadan poika. Ja he tuliwat kuninkaan
eteen.
33. Ja kuningas sanoi heille: ottakaat tei=
dän kanssanne teidän herranne palweliat,
ja asettakaat minun poikani Salomo minun
muulini päälle, ja wiekäät häntä Gihoniin;
2 Aikak. 32: 30. l. 33: 14.
34. Ja Zadok pappi ja Nathan propheeta
woidelkaan hänen Israelin kuninkaaksi. Ja
soittakaat basunalla ja sanokaat: onneksi ku=
ninkaalle Salomolle!
35. Ja menkäät ylös hänen perässänsä,
että hän tulis ja istuis minun istuimellani,
ja olis kuningas minun edestäni: ja minä
käsken hänen olla Israelin ja Judan pää=
miesnä.
36. Niin wastasi BenaJa Jojadan poika
kuninkaalle, ja sanoi: Amen! Sanokaan
myös niin Herra, minun herrani kuninkaa=
ni Jumala!
37. Niinkuin Herra on ollut minun her=
rani kuninkaani kanssa, niin olkoon hän
myös Salomon kanssa, ja tehköön hänen
istuimensa suuremmaksi minun herrani ku=
ningas Dawidin istuinta!
38. Ja pappi Zadok ja Nathan propheeta
ja BenaJa Jojadan poika, ja Krethi ja
Plethi meniwät alas, ja asettiwat Salomon
kuningas Dawidin muulin päälle, ja wei=
wät hänen Gihoniin. 2 Sam. 8: 18.
39. Ja pappi Zadok otti öljysarwen ma=
jasta, ja woiteli Salomon, ja he soittiwat
basunalla, ja kaikki kansa sanoi: onneksi ku=
ningas Salomolle! 1 Aikak. 29: 22. 1 Sam. 10: 24.
40. Kaikki kansa meni ylös hänen jälkeen=
sä, ja kansa soitti huiluilla, ja oliwat sangen
suuresti iloissansa, että maa wapisi heidän
äänestänsä.
41. Ja Adonia ja kaikki kutsutut, jotka hä=
nen kanssansa oliwat, kuuliwat sen, ja he
oliwat jo atrioineet; ja kuin Joab kuuli ba=
sunan äänen, sanoi hän: mitä se meteli ja
töminä tietää kaupungissa?
42. Ja kuin hän wielä puhui, katso, niin
tuli Jonathan papin AbJatharin poika. Ja
Adonia sanoi: tule, sillä sinä olet luja mies,
ja tuot hywiä sanomia.
43. Jonathan wastasi, ja sanoi Adonialle:
totisesti, meidän herramme kuningas Dawid
on tehnyt Salomon kuninkaaksi.
44. Ja kuningas on lähettänyt hänen
kanssansa papin Zadokin, ja propheetan
Nathanin, ja BenaJan Jojadan pojan, ja
Krethin ja Plethin: he owat hänen istutta=
neet kuninkaan muulin päälle.
45. Ja Zadok pappi ja Nathan propheeta
owat woidelleet hänen kuninkaaksi Gihonis=
sa, ja he owat sieltä menneet ylös iloissan=
sa, niin että kaupunki tömisi. Se oli se me=
teli, kuin te kuulitte.
46. Wielä sitte istuu Salomo waltakun=
nan istuimella.
47. Ja kuninkaan palweliat owat myös
menneet siunaamaan meidän herraa kunin=

gas Dawidia, sanoen: antakoon sinun Jumalas Salomolle paremman nimen kuin sinun nimes on, ja tehköön hänen istuimensa suuremmaksi kuin sinun istuimes on! Ja kuningas rukoili wuoteessansa.

48. On myös kuningas näin sanonut: kiitetty olkoon Herra Israelin Jumala, joka tänäpänä on antanut wielä istuwan minun istuimellani, että minun silmäni sen nähneet owat!

49. Niin hämmästyiwät ja nousiwat kaikki, kuin Adonia kutsunut oli, ja meniwät itsekukin tiellensä.

50. Waan Adonia pelkäsi Salomoa, nousi ja meni ja tarttui altarin sarwiin.
2 Mos. 27: 2.

51. Ja se ilmoitettiin Salomolle, sanoen: katso, Adonia pelkää kuningas Salomoa, ja katso, hän tarttui altarin sarwiin ja sanoi: wannokaan kuningas Salomo minulle tänäpänä, ettei hän lyö kuoliaksi palweliatansa miekalla.

52. Salomo sanoi: jos hän tahtoo olla toimellinen mies, niin ei pidä yksikään karwa hänestä lankeemaan maan päälle; mutta jos jotain pahuutta hänessä löytään, niin hänen pitää kuoleman. 1 Sam. 14: 45.

53. Ja kuningas Salomo lähetti ja tuotti hänen alas altarilta, ja koska hän tuli, rukoili hän kuningas Salomoa; mutta Salomo sanoi hänelle: mene huoneesees.

2 Luku.

Dawidin asetus, kuolema. Adonian, AbJatharin, Joabin ja Simein rangaistus.

Ja koska Dawidin aika lähestyi, että hänen piti kuoleman, käski hän pojallensa Salomolle, sanoen:

2. Minä menen kaiken maailman tietä: niin rohwaise nyt itses, ja ole mies!
Jos. 23: 14.

3. Ja pidä mitä Herra sinun Jumalas on käskenyt, niin että waellat hänen teissänsä ja pidät hänen säätynsä, käskynsä, oikeutensa ja todistuksensa, niinkuin on kirjoitettu Mosexen laissa: että toimellisesti tekisit kaikki, kuin sinä teet, ja kuhunka sinä sinus käännät, 5 Mos. 17: 19. l. 29: 9. Jos. 1: 8. l. 23: 6.

4. Että Herra wahwistais sanansa, jonka hän on minulle puhunut ja sanonut: jos sinun poikas kätkewät tiensä, että he waeltawat uskollisesti minun edessäni kaikesta sydämestänsä ja kaikesta sielustansa, niin ei sinulta ikänä pidä puuttuman mies Israelin istuimelta. 2 Sam. 7: 12, rc. Ps. 132: 11, 12.

5. Ja sinä myös tiedät, mitä Joab Zerujan poika on tehnyt minulle, mitä hän teki kahdelle sodanpäämiehelle Israelissa, Abnerille Nerin pojalle ja Amasalle Jetherin pojalle, jotka hän tappoi, ja wuodatti sodanweren rauhassa, ja antoi tulla sodanweren wyönsä päälle, joka oli hänen suolillansa, ja kenkäinsä päälle, jotka oliwat hänen jalwoissansa. 2 Sam. 3: 27. l. 20: 10.

6. Tee sinun toimes jälkeen, niin ettes anna hänen harmaita karwojansa rauhassa tulla hautaan.

7. Ja tee Barsillain sen Gileaditan lapsille laupius, että he syöwät sinun pöydältäs, sentähden että he pitiwät itsensä minun tyköni, koska minä pakenin sinun weljes Absalomin edestä. 2 Sam. 17: 27. l. 19: 31, 32.

8. Ja katso, sinun tykönäs on Simei Geran poika Jeminin pojan Bahurimista, joka minua julmalla kiroukfella kiroili mennessäni Mahanaimiin. Mutta hän tuli minua wastaan Jordanin tykönä, silloin wannoin minä Herran kautta ja sanoin: en minä tapa sinua miekalla. 2 Sam. 16: 5. l. 19: 16, 18, 23.

9. Mutta älä sinä anna hänen wiatoinna olla, sillä sinä olet toimellinen mies ja tiedät, mitäs teet hänelle, ettäs lähetät hänen harmaat karwansa werissä hautaan.

10. Niin nukkui Dawid isäinsä kanssa, ja haudattiin Dawidin kaupunkiin.
2 Sam. 5: 7. Ap. T. 2: 29. l. 13: 36.

11. Ja aika, jona Dawid oli ollut Israelin kuningas, oli neljäkymmentä ajastaikaa. Seitsemän ajastaikaa oli hän kuningas Hebronissa, ja kolme neljättäkymmentä ajastaikaa Jerusalemissa.
2 Sam. 5: 4, 5. 1 Aikak. 3: 4. l. 29: 27.

12. Ja Salomo istui isänsä Dawidin istuimella, ja hänen waltakuntansa wahwistettiin suuresti.

13. Mutta Adonia Hagithin poika tuli BathSeban Salomon äidin tykö, joka sanoi: tuletkos rauhallisesti? Hän sanoi: rauhallisesti.

14. Ja sanoi: minulla on jotakin puhumista sinun kanssas. BathSeba sanoi: puhu!

15. Ja hän sanoi: sinä tiedät, että waltakunta oli minun, ja kaikki Israel oli kääntänyt kaswonsa minun puoleeni, että minä olisin kuningas; mutta nyt on waltakunta kääntynyt ja on tullut minun weljeni omaksi: Herralta on se hänelle tullut.
1 Kun. k. 1: 5. 1 Aikak. 22: 9, 10. l. 28: 5.

16. Nyt rukoilen minä yhden rukouksen sinulta, ettes minulta sitä kieltäisi. Ja hän sanoi hänelle: puhu!

17. Hän sanoi: puhu kuningas Salomolle, sillä ei hän sinulta kiellä: että hän

antais minulle Abisagin Sunemista emännäksi.
18. BathSeba sanoi: oikein! minä puhun kuninkaalle sinun puolestas.
19. Ja BathSeba tuli kuningas Salomon tykö, puhumaan hänen kanssansa Adonian puolesta; ja kuningas nousi ja meni häntä wastaan, ja kumarsi häntä ja istui istuimellensa. Ja kuninkaan äitin eteen pantiin istuin, ja hän istui siihen hänen oikialle puolellensa.
20. Ja hän sanoi: minä rukoilen yhden wähän rukouksen sinulta, älä sitä minulta kiellä. Kuningas sanoi hänelle: rukoile, minun äitini: en minä sinulta kiellä.
21. Hän sanoi: annettakaan Abisag Sunemista weljelles Adonialle emännäksi.
22. Niin wastasi kuningas Salomo, ja sanoi äitillensä: miksis rukoilet Abisagia Sunemista Adonialle? Rukoile myös hänelle waltakuntaa; sillä hän on minun wanhin weljeni, ja hänellä on pappi AbJathar ja Joab ZeruJan poika.
23. Ja kuningas Salomo wannoi Herran kautta, ja sanoi: Jumala tehköön minulle sen ja sen, jollei Adonia ole puhunut tätä sanaa henkeänsä wastaan!
24. Ja nyt, niin totta kuin Herra elää, joka minun wahwistanut on ja antanut minun istua isäni Dawidin istuimella, joka minulle huoneen tehnyt on, niinkuin hän sanonut on, niin pitää Adonian tänäpänä kuoleman. 2 Sam. 7:12, 27, 29.
25. Ja kuningas Salomo lähetti BenaJan Jojadan pojan; hän löi häntä niin että hän kuoli.
26. Ja kuningas sanoi papille AbJatharille: mene Anathothiin sinun pellolles, sillä sinä olet kuoleman mies. Mutta en minä tapa sinua tänäpänä, sillä sinä olet kantanut Herran Jumalan arkkia minun isäni Dawidin edessä, ja sinä olet kärsinyt, mitä ikänä minun isäni on kärsinyt.
1 Sam. 22:20. 2 Sam. 15:24.
27. Ja niin Salomo ajoi AbJatharin pois, ettei hän olis Herran pappi; että Herran sana täytettäisiin, niinkuin hän Elin huoneesta puhunut oli Silossa.
1 Sam. 2:33, 36.
28. Ja tämä sanoma tuli Joabin eteen; sillä Joab piti hänensä Adonian puoleen, waikka ei hän ollut Absalomin kanssa; niin pakeni Joab Herran majaan, ja tarttui altarin sarwiin.
29. Ja se ilmoitettiin kuningas Salomolle, että Joab oli paennut Herran majaan, ja katso, hän seisoi altarin tykönä. Niin Salomo lähetti BenaJan Jojadan pojan, ja sanoi: mene ja lyö häntä. 1 Kun. k. 1:50.
30. Ja koska BenaJa tuli Herran majaan, sanoi hän hänelle: niin sanoo kuningas: mene tästä ulos. Waan hän sanoi: en suinkaan, tässä minä tahdon kuolla. Ja BenaJa ilmoitti sen kuninkaalle jälleen, ja sanoi: niin on Joab sanonut, ja niin hän on wastannut minua.
31. Kuningas sanoi hänelle: tee niinkuin hän on sanonut, ja lyö häntä, ja hautaa häntä; ettäs käännät minusta ja minun isäni huoneesta sen wiattoman weren pois, jonka Joab on wuodattanut. 2 Mos. 21:14.
32. Ja Herra maksakoon hänen werensä hänen päänsä päälle, että hän on lyönyt kaksi miestä, jotka hurskaammat ja paremmat oliwat kuin hän, ja murhannut ne miekalla, niin ettei minun isäni Dawid siitä mitään tiennyt: Abnerin Nerin pojan Israelin sodanpäämiehen ja Amasan Jetherin pojan Judan sodanpäämiehen.
2 Sam. 3:27. k. 20:10.
33. Ja heidän werensä tulkoon Joabin pään päälle ja hänen siemenensä pään päälle ijankaikkisesti. Mutta Dawidille ja hänen siemenellensä, hänen huoneellensa ja istuimellensa olkoon rauha Herralta ijankaikkiseen aikaan!
34. Ja BenaJa Jojadan poika karkasi hänen päällensä, ja tappoi hänen; ja hän haudattiin korpeen huoneeseensa.
35. Ja kuningas asetti BenaJan Jojadan pojan hänen siaansa sotajoukon päälle; ja Zadokin papin asetti kuningas AbJatharin siaan.
36. Ja kuningas lähetti ja antoi kutsua Simein, ja sanoi hänelle: rakenna sinulles huone Jerusalemiin ja asu siellä, ja älä mene sieltä sinne eli tänne.
37. Jona päiwänä sinä sieltä lähdet ja menet Kidronin ojan ylitse, niin tiedä totisesti, että sinun pitää totisesti kuoleman; ja sinun weres tulee sinun pääs päälle.
38. Simei sanoi kuninkaalle: se on hywä puhe, kuin minun herrani kuningas puhunut on; niin on sinun palwelias tekewä. Niin Simei asui Jerusalemissa kauwan aikaa.
39. Niin tapahtui kolmen ajastajan jälkeen, että kaksi palweliata karkasiwat Simeiltä Achiksen Maechan pojan Gathin kuninkaan tykö: ja Simeille sanottiin: katso, sinun palwelias owat Gathissa.
40. Niin Simei nousi ja satuloitsi aasinsa, ja läksi Gathiin Achiksen tykö, etsimään pal=

welioitansa. Ja Simei meni ja toi palwe=
liansa Gathista.
41. Ja Salomolle sanottiin, Simein men=
neeksi Jerusalemista Gathiin, ja tulleeksi
jälleen.
42. Niin lähetti kuningas ja antoi kutsua
Simein, ja sanoi hänelle: enkö minä wan=
nonut sinulle Herran kautta, todistanut ja
sanonut: jona päiwänä sinä lähdet ulos ja
menet sinne eli tänne, niin sinun pitää hy=
win tietämän, että sinun pitää totisesti kuo=
leman? Ja sinä sanoit minulle: minä olen
kuullut hywän puheen.
43. Miks'et ole pitänyt Herran walaa ja
sitä käskyä, kuin minä sinulle käskin?
44. Ja kuningas sanoi Simeille: sinä tie=
dät kaiken sen pahuuden, jonka sinun sydä=
mes tietää, kuin sinä minun isälleni Dawi=
dille tehnyt olet, ja Herra on kostanut sinun
pahuutes sinun pääs päälle. 2 Sam. 16: 7.
45. Ja kuningas Salomo on siunattu, ja
Dawidin istuin on wahwistettu Herran
edessä ijankaikkisesti.
46. Ja kuningas käski BenaJata Jojadan
poikaa; hän meni ja löi hänen kuoliaksi. Ja
waltakunta wahwistettiin Salomon käden
kautta. 2 Aika k. 1: 1.

3 Luku.

Salomon naiminen, kiitwaus, rukous, wiisaus, omaisuudet, ensimäinen tuomio.

Ja Salomo tuli Pharaon Egyptin kunin=
kaan wäwyksi, ja otti Pharaon tyttären ja
wei hänen Dawidin kaupunkiin, siihen asti
kuin hän oli päättänyt rakentaa hänellensä
huoneen ja Herran huoneen, ja Jerusale=
min ympärille muurin. 1 Kun. k. 7: 8. k. 9: 24.
2. Mutta kansa uhrasi silloin wielä korkeuk=
sissa, sillä ei ollut wielä rakettu huonetta
Herran nimelle siihen aikaan asti. 2 Aika k. 33: 17.
3. Ja Salomo rakasti Herraa, ja waelsi
isänsä Dawidin säädyissä, paitsi että hän
uhrasi ja suitsutti korkeuksissa. 1 Aika k. 16: 39, 40.
4. Ja kuningas meni Gibeoniin uhraa=
maan, sillä siellä oli jaloin korkeus, ja Sa=
lomo uhrasi tuhannen polttouhria sillä al=
tarilla. 2 Aika k. 1: 3.
5. Ja Herra ilmauntui Salomonille Gi=
beonissa yöllä unessa; ja Jumala sanoi:
anos, mitä minä annan sinulle.
1 Kun. k. 9: 2. 2 Aika k. 1: 7.
6. Salomo sanoi: sinä olet tehnyt minun
isälleni Dawidille sinun palwelialles sen
suuren laupiuden, niinkuin hän waelsi sinun
edessäs totuudessa ja wanhurskaudessa, ja
waalla sydämellä sinun kanssas: ja sinä olet
pitänyt hänelle suuren laupiuden, ja olet
antanut hänelle pojan, joka istuu hänen is=
tuimellansa, niinkuin tänäpänä tapahtuu.
7. Ja nyt Herra, minun Jumalani, sinä
olet tehnyt sinun palwelias kuninkaaksi mi=
nun isäni Dawidin siaan: ja minä olen
nuorukainen, ja en tiedä käydä ulos taikka
sisälle.
8. Ja sinun palwelias on sinun kansas
keskellä, kuin sinä olet walinnut, suuren kan=
san, jota ei kenkään lukea taikka kirjoittaa
taida, paljouden tähden.
9. Anna sentähden sinun palwelialles ym=
märtäwäinen sydän tuomita sinun kansaas
ja eroittaa pahaa ja hywää; sillä kuka tai=
taa tätä sinun suurta kansaas tuomita?
1 Aika k. 1: 10.
10. Ja tämä puhe kelpasi Herralle, että
Salomo tätä anoi.
11. Ja Herra sanoi hänelle: että tätä
anoit, ja et anonut sinulles pitkää ikää, etkä
anonut sinulles rikkautta, ja et anonut wi=
hamiestes sieluja, waan anoit sinulles tietoa
ymmärtää oikeutta;
12. Katso, minä olen tehnyt sinun sanais
jälkeen; katso, minä olen antanut sinulle tie=
täwäisen ja ymmärtäwäisen sydämen, niin
ettei sinun wertaistas ollut ole sinun edelläs,
eikä myös pidä tuleman sinun jälkees.
Saarn. k. 1: 16.
13. Ja myös sitä, kuin et sinä anonut,
olen minä antanut sinulle: rikkautta ja kun=
niata, niin ettei yhdenkään pidä sinun wer=
taises oleman kuningasten seassa kaikkena
sinun elinaikanas. Matth. 6: 33. Eph. 3: 20.
14. Ja jos sinä waellat minun teissäni, ja
pidät minun säätyni ja käskyni, niinkuin
sinun isäs Dawid waelsi, niin minä teen
sinun ikäs pitkäksi.
15. Koska Salomo heräsi, niin katso, se oli
uni; ja hän tuli Jerusalemiin ja seisoi Her=
ran liiton arkin edessä, ja uhrasi polttouhria
ja walmisti kiitosuhrin, ja teki pidon kaikille
palwelioillensa.
16. Silloin tuli kaksi porttonaista kunin=
kaan tykö, ja seisoiwat hänen edessänsä.
17. Ja se toinen waimo sanoi: minun her=
rani! minä ja tämä waimo asuimme yhdes=
sä huoneessa, ja minä synnytin hänen ty=
könänsä siinä huoneessa.
18. Ja tapahtui kolmantena päiwänä sitte
kuin minä synnytin, synnytti myös tämä
waimo: ja me olimme ynnä, ja ei yksikään
muukalainen ollut meidän kanssamme siinä
huoneessa, paitsi meitä kahta.
19. Ja tämän waimon lapsi kuoli yöllä;
sillä hän makasi hänen päällänsä.
20. Niin hän nousi puoliyöstä ja otti mi=

nun lapseni siwustani: ja sinun piikas ma=
kasi, ja hän pani sen siwuunsa, ja kuolleen
lapsensa pani hän minun siwuuni.
21. Koska minä aamulla heräsin imettä=
mään lastani, ja katso, se oli kuollut. Niin
minä taas katselin wisusti päiwän koittaissa
lapsen, ja katso, ei se ollut minun poikani,
jonka minä olin synnyttänyt.
22. Niin se toinen waimo sanoi: ei se niin
ole kuin sinä sanot, mutta minun lapseni
elää, ja sinun lapses on kuollut. Ja tämä
sanoi: ei, mutta sinun lapses on kuollut, ja
minun lapseni elää. Ja näin he puhuiwat
kuninkaan edessä.
23. Ja kuningas sanoi: tämä sanoo: tämä
minun lapseni elää, ja sinun lapses on
kuollut. Ja taas tämä toinen sanoo: ei
niin, mutta sinun lapses on kuollut, ja mi=
nun lapseni elää.
24. Ja kuningas sanoi: tuokaat minulle
miekka. Ja miekka tuotiin kuninkaan eteen.
25. Ja kuningas sanoi: jakakaat eläwä
lapsi kahtia, ja antakaat toinen puoli toiselle,
ja toinen puoli toiselle.
26. Niin sanoi se waimo kuninkaalle, jon=
ka eläwä lapsi oli, sillä hänen äidillinen sy=
dämensä paloi lapsensa päälle, ja hän sa=
noi: ah minun herrani! antakaat hänelle se
eläwä lapsi, ja älkäät suinkaan tappako
häntä. Mutta se toinen sanoi: eikä minulle
eikä sinulle pidä annettaman, waan jaetta=
kaan kahdeksi.
27. Niin kuningas wastasi, ja sanoi: an=
nettakaan hänelle tämä eläwä lapsi, ja ei
sitä pidä suinkaan tapettaman, sillä tämä on
hänen äitinsä.
28. Ja sen tuomion, kuin kuningas sanoi,
kuuli kaikki Israel, ja he pelkäsiwät kunin=
gasta; sillä he näkiwät, että Jumalan tieto
oli hänessä, toimittaa tuomiota.

4 Luku.

Salomon ylimmäiset wirkamiehet, elatus= ja ajosäädyt, wiisaus ja puhe.

Niin oli Salomo koko Israelin kuningas.
2. Ja nämät oliwat hänen päämiehensä:
AsarJa, papin Zadokin poika;
3. Elihoreph ja Ahia, Sisan pojat, oliwat
kirjoittajat; Josaphat Ahiludin poika kans=
leri;
4. BenaJa Jojadan poika sodanpäämies;
Zadok ja AbJathar oliwat papit;
1 Kun. k. 2: 26, 27.
5. AsarJa Nathanin poika päämiesten
haltia; Sabud pappi Nathanin poika kunin=
kaan neuwonantaja;
6. Ja Ahisar huoneenhaltia; Adoniram
Abdanin poika oli weron päällä.
7. Ja Salomolla oli kaksitoistakymmentä
waltamiestä koko Israelissa, jotka murheen
pitiwät kuninkaasta ja hänen huoneestansa;
ja kukin heistä toimitti ruuan kuukautenan=
sa, wuosi wuodelta.
8. Ja nämät oliwat heidän nimensä: Hur=
rin poika Ephraimin wuorelta;
9. Dekerin poika Machassa, ja Saalbimis=
sa ja BethSemeksessä, ja Elonissa ja Beth=
Hananissa;
10. Hesedin poika Arubothissa; hänellä oli
Socho ja kaikki Hepherin maakunta;
11. AbiNadabin pojalla kaikki Dorin paik=
kakunta; jolla oli Taphat Salomon tytär
emäntänä;
12. Baena Ahiludin poika Taenachissa ja
Megiddossa, ja koko BethSeanissa, joka on
liki Zarthanaa Jesreelin alla, BethSeanis=
ta Mahalonin ketoon asti, niin tälle puolen
Jokmeamia;
13. Geberin poika Ramothista Gileadissa,
jolla oliwat Jairin kylät, Manassen pojan
Gileadista, jolla oli Argobin niittu, joka on
Basaniin päin, kuusikymmentä suurta muu=
rattua kaupunkia waskitelkinensä;
14. Ahinadab Iddon poika oli Mahanai=
missa;
15. Ahimaats Naphtalissa; ja hän otti
myös Basmathin Salomon tyttären emän=
näksensä;
16. Baena Husan poika Asserissa ja Alo=
thissa;
17. Josaphat Paruan poika Isascharissa;
18. Simei Elan poika BenJaminissa;
19. Geber Urin poika Gileadin maalla,
Sihonin Amorealaisten kuninkaan maalla,
ja Ogin Basanin kuninkaan, joka myös oli
yksi niiden maakuntain waltamies.
20. Mutta Judata ja Israelia oli paljo,
niinkuin santaa meren tykönä paljouden täh=
den; he söiwät ja joiwat ja iloitsiwat.
1 Mos. 13: 16. l. 15: 5.
21. Ja Salomo hallitsi kaikissa waltakun=
nissa, hamasta Philistealaisten maakunnan
wirrasta Egyptin rajaan asti, jotka toiwat
hänelle lahjoja ja palweliwat Salomoa kai=
ken hänen elinaikansa.
22. Ja Salomolla oli jokapäiwäiseksi ruu=
aksi kolmekymmentä koria sämpyläjauhoja,
kuusikymmentä koria muita jauhoja,
23. Kymmenen lihawata härkää, ja kaksi=
kymmentä härkää laitumelta, ja sata lam=
masta, ilman peuroja ja metsäwuohia, ja
walittua lihawata karjaa ja lintuja.
24. Sillä hän hallitsi koko maakunnassa,

sillä puolen wirtaa, hamasta Tiphsasta Gasaan asti, kaikkein kuningasten ylitse tällä puolen wirtaa, ja hänellä oli rauha kaikella ympäristöllänsä; 3 Mos. 26:5.

25. Niin että Juda ja Israel asuiwat lewollisesti, itsekukin wiinapuunsa ja fikunapuunsa alla, Danista BerSebaan asti, niin kauwan kuin Salomo eli.

26. Ja Salomolla oli neljäkymmentä tuhatta hinkaloa hewoisille waunuinsa eteen, ja kaksitoistakymmentä tuhatta hewoismiestä.

27. Ja nämät waltamiehet toimittiwat kuningas Salomolle ruokaa ja kaikille kuin kuningas Salomon pöytää lähestyiwät: kukin kuukaudellansa, niin ettei siitä mitään puuttunut.

28. He toiwat myös ohria ja olkia hewoisille ja nopsille orheille, sinne kussa hän oli, kukin niinkuin hänelle käsketty oli.

29. Ja Jumala antoi Salomolle wiisauden ja sangen suuren ymmärryksen, niin myös rohkian sydämen, niinkuin sannan meren reunalla;

30. Niin että Salomon taito oli suurempi kuin kaikkein itäisen maan lasten ja Egyptiläisten taito.

31. Ja hän oli taitawampi kaikkia ihmisiä, ja taitawampi kuin Ethan Esrahita, ja Heman, ja Chalkol, ja Darda, Macholin pojat, ja hänen nimensä oli kuuluisa ympäri kaikkein pakanoitten. 1 Aikak. 2:6. Ps. 88:1. Ps. 89:1.

32. Ja puhui kolme tuhatta sananlaskua; ja hänen wirsiänsä oli tuhannen ja wiisi.

33. Ja puhui myös puista, cedristä, joka on Libanonissa, hamaan isopiin asti, joka seinästä kaswaa. Niin puhui hän myös eläimistä, linnuista, matelewaisista ja kaloista.

34. Ja kaikista kansoista tultiin kuulemaan Salomon taitoa, ja kaikilta maan kuninkailta, jotka oliwat kuulleet hänen taidostansa.

5 Luku.

Hiramin ja Salomon sanansaattajat, liitto. Templin työwäki.

Ja Hiram, Tyrin kuningas, lähetti palweliansa Salomon tykö; sillä hän oli kuullut, että he oliwat hänen woidelleet kuninkaaksi isänsä siaan; sillä Hiram rakasti Dawidia niin kauwan kuin hän eli.

2 Sam. 5:11. 1 Aikak. 14:1. 2 Aikak. 2:3.

2. Ja Salomo lähetti Hiramin tykö, ja käski hänelle sanoa:

3. Sinä tiedät, ettei minun isäni Dawid tainnut rakentaa Herran Jumalansa nimelle huonetta, sen sodan tähden, kuin oli hänen ympärillänsä, siihen asti kuin Herra antoi heidän hänen jalkapöytäinsä ala.

4. Mutta nyt on Herra minun Jumalani antanut lewon minun ympäristölläni, niin ettei wihollista eli pahaa estäjätä ole.

5. Katso, minä aiwon rakentaa huoneen Herran minun Jumalani nimelle, niinkuin Herra on puhunut minun isälleni Dawidille, sanoen: sinun poikas, jonka minä sinun siaas asetan sinun istuimelles, pitää rakentaman minun nimelleni huoneen.

2 Sam. 7:13. 1 Aikak. 22:10.

6. Niin käske nyt minulle hakata cedripuita Libanonista, ja että minun palweliani olisiwat sinun palwelioittes kanssa: ja minä annan sinulle sinun palwelioittes palkan kaiken sen jälkeen kuin sinä sanot; sillä sinä tiedät, ettei meillä ole yhtäkään miestä, joka taitaa hakata puita niinkuin Zidonilaiset.

7. Mutta koska Hiram kuuli Salomon puheen, iloitsi hän suuresti, ja sanoi: kiitetty olkoon Herra tänäpänä, joka on antanut Dawidille taitawan pojan tämän paljon kansan päälle!

8. Ja Hiram lähetti Salomon tykö, sanoen: minä olen kuullut, mitäs minulle olet lähettänyt, ja minä teen myös kaiken sinun tahtos jälkeen, cedripuissa ja hongissa;

9. Ja minun palweliani pitää ne wetämän Libanonista mereen, ja minä annan ne panna lauttoihin merellä, ja wien siihen paikkaan, kuhunka sinä minun käsket, ja minä hajoittelen ne siellä, ja anna sinä ne sieltä ottaa. Mutta tee sinä myös minun tahtoni, ettäs annat minun perheelleni leiwän ainetta. 1 Kun. k. 5:6.

10. Ja niin antoi Hiram Salomolle cedripuita ja honkia, niin paljon kuin hän tahtoi.

11. Ja Salomo antoi Hiramille kaksikymmentä tuhatta koria nisuja, hänen perheellensä rawinnoksi, ja kaksikymmentä koria survottua öljyä: niin antoi Salomo Hiramille joka wuosi.

12. Ja Herra antoi Salomolle taidon, niinkuin hän hänelle luwannut oli. Ja Salomon ja Hiramin wälillä oli rauha, ja he tekiwät myös liiton keskenänsä.

1 Kun. k. 3:12.

13. Ja Salomo antoi walita miesluwun koko Israelista, ja walittuin luku oli kolmekymmentä tuhatta miestä.

14. Ja hän lähetti heidän Libanoniin, kymmenen tuhatta kuukaudeksi wuorottain, niin että he oliwat yhden kuukauden Libanonissa ja kaksi kuukautta kotonansa; ja Adoniram oli sen miesluwun päällä.

15. Ja Salomolla oli seitsemänkymmentä

tuhatta, jotka kuormia kantoiwat, ja kahdek=
sankymmentä tuhatta, jotka wuorella hakka=
siwat;
16. Ilman ylimmäisiä Salomon käsky=
läisiä, jotka työn päälle asetetut oliwat, kol=
metuhatta ja kolmesataa, jotka wallitsiwat
kansaa, kuin työtä teki. 2 Aika k. 2:2.
17. Ja kuningas käski heidän wetää suu=
ria kiwiä, kalliita kiwiä, hakatuita kiwiä huo=
neen perustukseksi.
18. Ja Salomon rakentajat, ja Hiramin
rakentajat ja Giblimit, wuoliwat ja wal=
mistiwat puita ja kiwiä huoneen rakennuk=
seksi.

6 Luku.

Templin rakennus, suuruus, muoto, lupaus, osat. Kuorin kaunistus.

Ja tapahtui neljännellä sadannella ja kah=
deksannellakymmenennellä ajastajalla Is=
raelin lasten lähtemisen jälkeen Egyptin
maalta, neljännellä ajastajalla sitte kuin
Salomo oli tullut Israelin kuninkaaksi,
Siffin kuukaudella, joka on se toinen kuu=
kausi, että huone rakettiin Herralle.
2 Aika k. 3:1.
2. Ja huone, jonka kuningas Salomo ra=
kensi Herralle, oli kuuttakymmentä kyynärä=
tä pitkä, kahtakymmentä kyynärätä lewiä ja
kolmeakymmentä kyynärätä korkia.
3. Ja esihuone templin edessä oli kahta=
kymmentä kyynärätä pitkä, huoneen lewey=
den jälkeen, ja kymmentä kyynärätä lewiä,
huoneen edessä.
2 Aika k. 3:4. Joh. 10:23. Ap. T. 3:11. l. 5:12.
4. Ja teki akkunan huoneen päälle, sisältä
awaraksi, ja ahtaaksi ulkoa. Es. 40:16.
5. Ja hän rakensi käytäwän seinää myöten
huoneen ympäri, niin että se käwi kirkon ja
kuorin ympäri, ja teki solat ulkonaiselle puo=
lelle yli ympäri. 1 Aika k. 9:27.
6. Se alammainen käytäwä oli wiittä kyy=
närätä lewiä, ja keskimäinen kuutta kyynä=
rätä lewiä, ja kolmas seitsentä kyynärätä le=
wiä; sillä hän asetti malat ulkoa huonetta
ympäri, niin ettei ne olisi sattuneet huoneen
seinään.
7. Ja koska huone rakettiin, rakettiin se ko=
konaisista kiwistä, jotka tuodut oliwat, niin
ettei yhtään wasarata, eikä kirwestä, eikä
yhtään rauta=asetta kuulunut siinä raken=
nuksessa. 1 Kun. k. 5:17, 18.
8. Ja owi keskimmäiseen solaan oli oikialla
puolella huonetta, niin että mentiin kieroja
astuimia myöten ylös siihen keskimmäiseen
käytäwään, ja keskimmäisestä kolmanteen.
9. Ja niin rakensi hän huoneen ja päätti
sen, ja kattoi huoneen cedripuisilla kaari=
malwoilla.
10. Hän rakensi myös käytäwän koko huo=
neen ympäri, wiittä kyynärätä korkian, jon=
ka hän yhdisti huoneeseen cedripuilla.
11. Ja Herran sana tuli Salomon tykö,
sanoen:
12. Tämä on se huone, jonkas rakennat;
jos sinä waellat minun säädyissäni, ja teet
minun oikeuteni, ja pidät kaikki minun käs=
kyni, waeltain niissä, niin minä wahwistan
minun sanani sinun kanssas, kuin minä
sinun isälles Dawidille sanonut olen:
2 Sam. 7:13, 1[illegible] 1 Kun. k. 2:4. l. 9:4. 1 Aika k. 22:10.
13. Ja minä asun Israelin lasten keskellä,
ja en hyljää minun kansaani Israelia.
14. Niin Salomo rakensi huoneen, ja
päätti sen. Ap. T. 7:47.
15. Ja kaunisti huoneen seinät sisälta ced=
ripuisilla laudoilla, huoneen permannosta
niin lakeen asti, ja kaunisti sisältä puilla, ja
teki huoneen permannon honkaisista lau=
doista.
16. Ja hän rakensi huoneen siwuilta cedri=
puisen seinän, kahtakymmentä kyynärätä
pitkän, permannosta kattoon asti, ja teki
siihen sisälle kuorin kaikkein pyhimpään.
17. Ja huone oli neljäkymmentä kyynärä=
tä pitkä, se esipuoli templistä.
18. Koko huone oli sisältä aiwan cedri=
puusta, kaiwettu nuppein ja kukkaisten muo=
dolla: kaikki cedripuusta, ja ei yhtään kiweä
näkynyt.
19. Mutta kuorin hän walmisti huoneen
sisälle, Herran liiton arkkia pantaa siihen.
20. Ja kuorin edustan kahtakymmentä
kyynärätä pitkän, kahtakymmentä kyynärätä
lewiän ja kahtakymmentä kyynärätä korkian;
ja hän silasi sen selkiällä kullalla ja kaunisti
altarin cedripuulla.
21. Ja Salomo silasi huoneen sisältä sel=
kiällä kullalla, ja teki kultaiset witjat teljeksi
kuorin eteen, jonka hän kullalla silannut oli.
22. Ja hän silasi koko huoneen kullalla sii=
hen asti että koko huone walmiiksi tuli, niin
myös koko altarin, kuin kuorissa oli, silasi
hän kullalla.
23. Hän teki myös kuoriin kaksi Cherubi=
mia öljypuista, kymmentä kyynärätä korkiat.
2 Mos. 25:18. l. 37:7.
24. Wiittä kyynärätä pitkä oli kummankin
Cherubimin siipi, niin että kymmenen kyy=
närätä oli yhden siiwen äärestä niin toisen
siiwen ääreen.
25. Niin että toisella Cherubimilla oli
myös kymmenen kyynärätä, ja oli yhtäläi=
nen mitta ja sia molemmilla Cherubimilla.

26. Niin että yksi Cherubim oli kymmentä
kyynärätä korkia; niin oli myös se toinen.
27. Ja hän pani ne Cherubimit keskelle
sisämäistä huonetta, ja Cherubimit lewitti=
wät siipensä, niin että yhden siipi sattui tä=
hän seinään, ja sen toisen Cherubimin siipi
sattui toiseen seinään; mutta keskellä huo=
netta sattui siipi siipeen.
28. Ja hän silasi Cherubimit kullalla.
29. Ja kaikkein huoneen seinäin ympäri
antoi hän tehdä pyörtyjä töitä, kaiwetuita
Cherubimeja, palmuja ja awoimia kukkaisia
sisälle ja ulos.
30. Ja hän silasi huoneen permannon
kullalla sisältä ja ulkoa.
31. Ja kuorin läpikäytäwään teki hän kaksi
owea öljypuista, wiisikulmaisilla päällis=
puilla ja pihtipielillä;
32. Ja niihin molempiin owihin antoi hän
leikata pyörtyjä töitä, Cherubimeja, palmu=
ja ja awoimia kukkaisia, ja silasi ne kullalla,
ja lewitti kultaa Cherubimein ja palmuin
päälle.
33. Niin teki hän myös templin läpikäy=
täwään neljäkulmaiset pihtipielet öljypuista,
34. Ja kaksi owea hongasta, niin että
kummassakin owessa oli kaksi osaa, ja mo=
lemmat saranillansa juoksewat.
35. Ja hän kaiwoi Cherubimeja, palmuja
ja awoimia kukkaisia, ja silasi ne kullalla,
kohdastansa leikkauksen päälle.
36. Ja sitte rakensi hän sisämäisen pihan
kolmella riwillä hakatuista kiwistä ja yh=
dellä riwillä wuolluista cedripuista.
37. Neljännellä ajastajalla perustettiin
Herran huone Siffin kuulla.
38. Ja ensimäisellä ajastajalla toistakym=
mentä Buulin kuulla (se on kahdeksas kuu=
kausi) päätettiin huone kaluinensa, kaiken sen
jälkeen kuin sen oleman piti. Ja hän rakensi
sen seitsemänä ajastaikana.

7 Luku.

Kuninkaallinen huone. Waskisepät, waskijärwi, istuimet, kattilat, padat ja altari.

Mutta Salomo rakensi huonettansa kol=
metoistakymmentä ajastaikaa, ennenkuin se
täydellisesti walmiiksi tuli.
2. Ja hän rakensi Libanonin metsästä
huoneen, sata kyynärätä pituudelle, wiittä=
kymmentä kyynärätä leweydelle ja kolme=
kymmentä kyynärätä korkeudelle; neljällä
tahwolla oliwat cedripuiset patsaat, ja wuol=
lut cedripuiset kaaret patsasten päällä.
3. Ja se oli peitetty cedripuisilla laudoilla
ylhäältä kaarten ylitse, kuin oliwat niiden
patsasten päällä, joita oli wiisiwiidettä=
kymmentä, wiisitoistakymmentä kullakin tah=
wolla,
4. Ja kolme akkunariwiä, kolmeen kertaan
suutasuuksin.
5. Ja kaikki owet ja pihtipielet oliwat ne=
likulmaiset, ja akkunat suutasuuksin kolmeen
kertaan.
6. Hän rakensi myös patsasten esihuoneen,
wiittäkymmentä kyynärätä pituudelle ja kol=
mekymmentä kyynärätä leweudelle; ja esi=
huone oli niiden kohdalla, ja patsaat ja pak=
sut kaaret niiden kohdalla.
7. Ja myös tuomioistuimen esihuoneen
tuomitaksensa siinä; tuomioistuimen hän teki
ja peitti molemmat permannot cedripuilla,
8. Niin myös omaan huoneeseensa, jossa
hän itse asui, toisen pihan sisälliselle puo=
lelle esihuonetta, joka oli tehty niinkuin se
toinenkin huone. Hän teki myös huoneen
Pharaon tyttärelle, jonka Salomo emän=
näksensä ottanut oli, sen esihuoneen kaltaisen.
1 Kun. k. 3:1.
9. Nämät kaikki oliwat kalleista kiwistä,
mitan jälkeen wuolluista ja sahalla leika=
tuista sisältä ja ulkoa, perustuksesta kattoon
asti, ja wielä ulkoiselta puolen isoon pihaan
saakka.
10. Perustukset oliwat myös kalleista ki=
wistä ja suurista kiwistä: kymmenen kyy=
närän kiwistä ja kahdeksan kyynärän ki=
wistä.
11. Ja niiden päällä oli muita kalliita ki=
wiä mitan jälkeen wuoltuja ja myös cedri=
puita.
12. Mutta sen suuren pihan ympäri oli
kolme riwiä wuoltuja kiwiä ja yksi riwi ced=
ripuisia lautoja, niin myös Herran huoneen
sisäpuolella ja esihuoneen sisällä.
13. Ja kuningas Salomo lähetti ja nou=
datti Hiramin Tyrosta, 2 Aika k. 2:13.
14. Joka oli lesken poika Naphtalin su=
wusta ja hänen isänsä oli myös ollut Ty=
riläinen, waskiseppä; ja hän oli taidolla,
ymmärryksellä ja tiedolla lahjoitettu, kaikki=
naisia waskitöitä tekemään. Koska hän tuli
kuningas Salomon tykö, niin hän teki kaikki
hänen työnsä. 2 Mos. 31:3.
15. Ja hän walmisti kaksi waskipatsasta,
kummankin kahdeksantoistakymmentä kyynä=
rätä korkiaksi, ja yhden langan kahdentoista=
kymmenen kyynärän pituudeksi, kumpaakin
patsasta ympärinsä. 2 Kun. k. 25:17. Jer. 52:21.
16. Ja teki kaksi walettua waskista kruu=
nua asettaaksensa patsasten päihin; ja kum=
pikin kruunu oli wiittä kyynärätä korkia.
17. Werkot (teki hän) werkon tawalla, ja
köydet niinkuin renkaat kruunuihin, jotka oli=

wat ylhäällä patsasten päässä, seitsemän kumpaankin kruunuun.

18. Ja teki patsaat ja kaksi riwiä ympäri yhden werkon päälle, peittämään kruunuja, jotka oliwat granatiomenain päällä, ja niin hän myös teki toiselle kruunulle.

19. Ja ne kruunut, jotka oliwat patsasten päässä, oliwat tehdyt niinkuin kukkaiset esihuoneessa, neljää kyynärätä suuret,

20. Ja kruunut niiden kahden patsaan päällä ylhäällä keskipaikan kohdalla, jonka päällä werkko oli, ja kaksisataa granatin omenata riwittäin ympärinsä toisen kruunun päällä.

21. Ja hän nosti ne patsaat templin esihuoneen eteen, ja sen patsaan, kuin hän oikialle puolelle asetti, kutsui hän Jachin, ja sen patsaan, kuin hän asetti wasemmalle puolelle, kutsui hän Boas.

22. Ja ne seisoiwat patsasten päissä, tehdyt niinkuin kukkaiset; ja niin päätettiin patsasten teko.

23. Ja hän teki waletun järwen kymmentä kyynärätä lewiän, yhdestä partaasta niin toiseen, ymmyrjäisen ja wiittä kyynärätä korkian, ja nuora kolmekymmentä kyynärätä pitkä käwi sen ympäri. 2 Aika k. 4:2. Jer. 52:20.

24. Ja nupit oliwat järwen partaan alla, jotka käwiwät sen ympäri, kymmenen jokaisella kyynärällä järweä ympäri; ja nupit oliwat kokonansa waletut kahteen riwiin. 2 Aika k. 4:3.

25. Ja se seisoi kahdentoistakymmenen härjän päällä: kolme heistä käänsi itsensä pohjaiseen, kolme länteen, kolme etelään ja kolme itään päin: ja se järwi oli ylhäällä heidän päällänsä, ja kaikki heidän takaiset puolensa sisällekäsin.

26. Ja se oli kämmenen paksuus, ja sen parras oli tekoansa niinkuin maljan parras ja niinkuin ulospuhkeewa kukkainen; ja se weti kaksituhatta bathia.

27. Hän teki myös kymmenen waskista istuinta: neljää kyynärätä oli itsekukin istuin pitkä ja neljää kyynärätä lewiä, waan kolmea kyynärätä korkia.

28. Ja ne istuimet oliwat niin tehdyt, että niissä oliwat laidat; ja ne laidat oliwat palletten wälillä.

29. Ja laidoissa palletten wälillä oliwat jalopeurat, härjät ja Cherubimit, ja palletten päällä ylhäällä oli wahwa wirwanto; mutta jalopeurain ja härkäin alla oliwat wenytetyt jatkokset.

30. Ja jokaisella istuimella oli neljä waskista ratasta waskisten ijesten kanssa, ja niissä oliwat neljällä kulmalla niskat, jotka niskat oliwat kattilan ala waletut, kunkin jatkoksen kohdalle.

31. Ja sen kowerrus oli seppeleen sisäpuolelta kyynärätä korkia, jonka keskus oli puoltatoista kyynärätä lewiä: oliwat myös sen wierellä leikkaukset; mutta niiden laidat oliwat nelitahkulaiset, ja ei ymmyriäiset.

32. Waan ne neljä ratasta seisoi juuri laitain alla, ja ratasten ikeet oliwat istuinta liki: jokainen ratas oli puoltatoista kyynärätä korkia.

33. Ja pyörät oliwat tehdyt niinkuin waunuin pyörät, ja heidän napansa, kappansa, kehräwartensa ja kierunsa oliwat kaikki waletut.

34. Ja ne neljä niskaa jokaisen istuimen neljässä kulmassa oli myös istuimessa kiinni.

35. Ja istuimen päässä oli puolen kyynärän korkeus, joka oli kokonansa ymmyrjäinen; oli myös kunkin istuimen päässä heidän kahwansa, ja hänen laitansa oliwat itse hänestä.

36. Ja hän antoi kaiwaa tasaisiin paikkoihin, kahwoihin ja laitoihin, Cherubimit, jalopeurat ja palmupuita, toinen toisensa tykö ympäri.

37. Näin teki hän ne kymmenen walettua istuinta: heillä kaikilla oli yksi muoto, yksi mitta, yksi sia.

38. Ja hän teki kymmenen waskikattilata; niin että kukin kattila weti neljäkymmentä bathia, ja kukin kattila oli neljää kyynärätä suuri, yksi kattila oli yhden istuimen päällä, ja niin kymmenellä istuimella. 2 Aika k. 4:6.

39. Ja hän asetti wiisi istuinta huoneen oikialle siwulle, ja toiset wiisi sen wasemmalle siwulle; mutta järwen pani hän huoneen oikialle siwulle eteen, idän puoleen etelän kohdalle.

40. Ja Hiram teki myös patoja, lapioita ja maljoja; ja niin Hiram päätti kaiken työn, kuin hän teki kuningas Salomolle Herran huoneeseen:

41. Ne kaksi patsasta ja ne kaksi ymmyrjäistä kruunua, jotka niiden kahden patsaan päällä oliwat, ja ne kaksi werkkoa peittämään niitä kahta ymmyrjäistä kruunua, patsasten päässä;

42. Ja ne neljä sataa granatin omenata niiden kahden werkon päällä, ja kaksi riwiä granatin omenia kunkin werkon päällä, peittämään niitä kahta ymmyrjäistä kruunua patsasten päässä;

43. Ja ne kymmenen istuinta ja kymmenen kattilata istuinten päällä;

44. Ja yhden järwen ja kaksitoistakymmentä härkää järwen ala;

45. Ja padat, lapiot ja maljat, ja kaikki
nämät astiat, jotka Hiram teki kuningas
Salomolle Herran huoneeseen, selkiästä
waskesta.
46. Jordanin kedolla antoi kuningas Sa-
lomo ne walaa, sawisessa töyrässä Sucho-
thin ja Zarthanin wälillä.
47. Ja Salomo antoi kaikki nämät astiat
olla (punnitsemata); sillä waskea oli ylön
paljo: ei kysytty wasken painoa.
48. Ja Salomo teki kaikki kalut kuin Her-
ran huoneessa tarwittiin: kultaisen altarin
ja kultaisen pöydän, jolla näkyleiwät pi-
dettiin,
49. Wiisi kynttiläjalkaa oikialle ja wiisi
wasemmalle puolelle kuorin eteen, puh-
taasta kullasta, kultaisten kukkaisten, lamp-
puin ja niistinten kanssa, 2 Aika k. 4: 7.
50. Niin myös maljoja, wateja, kuppeja,
lusikoita ja pannuja puhtaasta kullasta; ja
oliwat huoneen saranat huoneen sisälmäi-
sissä owissa, joka oli se kaikkein pyhin, ja
templin huoneen owen saranat aiwan puh-
taasta kullasta.
51. Näin kaikki työ päätettiin, kuin kunin-
gas Salomo teki Herran huoneeseen. Ja
Salomo kantoi sinne kaikki kuin hänen isänsä
Dawid pyhittänyt oli, hopiasta ja kullasta,
ja astioista, ja pani Herran huoneen tawa-
roihin. 2 Sam. 8: 7, 11. 2 Aika k. 5: 1.

8 Luku.

Liiton arkki wiedään kuoriin. Templi pyhitetään. Salomo kiittää, rukoilee, uhraa, wihkii. Kansa iloitsee, menee majoillensa.

Silloin kokosi Salomo Israelin wanhim-
mat, kaikki sukukuntain ylimmäiset ja isäin
päämiehet Israelin lasten seasta kuningas
Salomon tykö Jerusalemiin, wiemään Her-
ran liiton arkkia Dawidin kaupungista, se
on Zion. 2 Sam. 5: 9. 2 Aika k. 5: 2.
2. Ja kaikki Israelin miehet kokountuiwat
kuningas Salomon tykö Ethanimin kuu-
kaudella, juhlapäiwänä, se on seitsemäs kuu-
kausi.
3. Ja koska kaikki Israelin wanhimmat tu-
liwat kokoon, nostiwat papit arkin,
4. Ja kantoiwat Herran arkin ja seurakun-
nan majan, ja kaikki pyhän kalut, jotka ma-
jassa oliwat: ne weiwät papit ja Lewitat
ylös. 4 Mos. 4: 15.
5. Ja kuningas Salomo ja koko Israelin
joukko, joka hänen tykönsä itsensä oli koon-
nut, meniwät hänen kanssansa arkin edellä,
ja uhrasiwat lampaita ja karjaa, joita ei ar-
wattu eikä luettu paljouden tähden.
6. Ja näin kantoiwat papit Herran liiton
arkin siallensa templin kuoriin, kaikkein py-
himpään, Cherubimin siipein ala;
7. Sillä Cherubimit hajoittiwat siipensä
arkin siaan, ja Cherubimit warjosiwat arkin
ja korennot ylhäältä.
8. Ja korennot wedettiin niin pitkälle ulos,
että niiden päät näkyiwät pyhästä kuorin
eteen; waan ulkoa päin ei ne näkyneet; ja
ne owat siellä tähän päiwään asti.
9. Arkissa ei ollut mitään, paitsi Mosesksen
kahta kiwistä taulua, jotka Moses sinne pa-
ni Horebissa, koska Herra liiton teki Israe-
lin lasten kanssa, heidän lähteissänsä Egyp-
tistä. 2 Mos. 25: 16, 21. 4 Mos. 17: 10. 5 Mos. 31: 26.
2 Aika k. 5: 10. Hebr. 9: 4.
10. Ja tapahtui, että koska papit meniwät
pyhästä ulos, täytti pilwi Herran huoneen;
2 Mos. 40: 34. 4 Mos. 9: 15.
11. Niin ettei papit saaneet seisoa ja tehdä
wirkaansa pilwen tähden; sillä Herran kun-
nia täytti Herran huoneen. 2 Aika k. 7: 1, 2.
12. Silloin sanoi Salomo: Herra on sa-
nonut asuwansa pimeydessä.
2 Mos. 20: 21. 3 Mos. 16: 2. 5 Mos. 4: 11. 2 Aika k. 6: 1.
13. Minä olen tosin rakentanut sinulle
huoneen asumisekst ja istuimen, ettäs siellä
asuisit ijankaikkisesti.
14. Ja kuningas käänsi kaswonsa, ja siu-
nasi koko Israelin joukon. Ja koko Israelin
joukko seisoi.
15. Ja hän sanoi: kiitetty olkoon Herra
Israelin Jumala, joka suullansa minun
isälleni Dawidille puhunut on, ja on täyt-
tänyt kädellänsä, ja sanonut: 2 Sam. 7: 6, 13.
16. Siitä päiwästä, jona minä johdatin
minun kansani Israelin Egyptistä, en ole
minä yhtään kaupunkia walinnut kaikesta
Israelin sukukunnasta, että minulle huone
rakettaisiin, niin että minun nimeni olis
siellä: mutta Dawidin minä olen walinnut
minun kansani Israelin päälle.
17. Ja minun isäni Dawid aikoi rakentaa
huoneen Herran Israelin Jumalan nimelle.
2 Sam. 7: 2. 1 Aika k. 17: 1. 2 Aika k. 6: 7.
18. Mutta Herra sanoi minun isälleni
Dawidille: ettäs aiwoit rakentaa minun ni-
melleni huonetta, olet sinä sen hywästi teh-
nyt, ettäs sen aiwoit;
19. Kuitenkin ei sinun pidä sitä huonetta
rakentaman; waan sinun poikas, joka sinun
kupeistas tulee, hän on rakentawa minun
nimelleni huoneen.
20. Ja Herra on wahwistanut sanansa,
jonka hän puhunut on; sillä minä olen
nousnut minun isäni Dawidin siaan, ja is-
tun Israelin istuimella, niinkuin Herra pu-

hunut on, ja olen rakentanut Herran Israelin Jumalan nimelle huoneen.

21. Ja olen siellä walmistanut arkille sian, kussa Herran liitto on, jonka hän teki meidän isillemme, johdattaissansa heitä Egyptin maalta.

22. Ja Salomo seisoi Herran altarin edessä koko Israelin joukon edessä, ja hajoitti kätensä ylös taiwaaseen päin. 2 Aikak. 6:13.

23. Ja sanoi: Herra Israelin Jumala! ei ole yhtään jumalata sinun wertaistas, ylhäällä taiwaassa taikka alhaalla maassa, joka pidät liiton ja laupiuden palwelioilles, jotka sinun edessäs kaikesta sydämestänsä waeltawat;

24. Joka olet pitänyt sinun palwelialles Dawidille, minun isälleni, kaikki kuin sinä hänelle puhunut olet; sinun suullas sinä olet puhunut sen, ja sinä olet täyttänyt sen sinun kädelläs, niinkuin se tänäpänä on.

25. Nyt siis Herra Israelin Jumala! pidä sinun palwelialles Dawidille minun isälleni se, kuin sinä hänelle puhunut olet ja sanonut: ei pidä sinulta miestä puuttuman minun edessäni, joka istuu Israelin istuimella: ainoastaan jos sinun lapses pitäwät tiensä, waeltaaksensa minun edessäni, niinkuin sinä olet waeltanut minun edessäni.
1 Aikak. 22:20.

26. Nyt Israelin Jumala! anna sanas olla totinen, jonka sinä palwelialles Dawidille, minun isälleni, puhunut olet!

27. Luuletkos Jumalan maan päällä asuwan? Katso, taiwaat ja taiwasten taiwaat ei woi sinua käsittää: kuinkasta siis tämä huone, jonka minä rakensin, sen tekis?
2 Aikak. 2:6. Es. 66:1. Jer. 23:24. Ap. T. 7:48, 49. l. 17:24.

28. Niin käännä siis sinuas sinun palwelias rukoukseen ja anomiseen, Herra minun Jumalani! ettäs kuulisit minun kiitokseni ja rukoukseni, jonka sinun palwelias tänäpänä rukoilee sinun edessäs;

29. Että sinun silmäs awoi olis tämän huoneen puoleen yöllä ja päiwällä, ja siinä paikassa, jostas sanonut olet: minun nimeni pitää oleman siellä; ettäs kuulisit sen rukouksen, jonka sinun palwelias rukoilee tässä paikassa, 2 Mos. 20:24. 5 Mos. 12:11.

30. Ja kuulisit sinun palwelias ja kansas Israelin hartaan rukouksen, jonka he tässä paikassa rukoilewat: ja sinä kuulisit sen siellä, kussas asut taiwaissa, ja koskas sen kuulet, olisit armollinen.

31. Koska joku rikkoo lähimmäistänsä wastaan, ja ottaa walan päällensä, jolla hän hänensä welkapääksi tekee, ja wala tulee sinun altaris eteen tässä huoneessa:

32. Ettäs kuulisit taiwaissa, ja saattaisit palwelioilles oikeuden, ettäs tuomitsisit jumalattoman ja antaisit hänen tiensä tulla hänen päänsä päälle, ja wanhurskaaksi tekisit wiattoman, ja tekisit hänelle hänen oikeutensa jälkeen.

33. Jos sinun kansas Israel lyödään wihamiestensä edessä, että he owat syntiä tehneet sinua wastaan, ja he kääntäwät itsensä sinun tykös, ja tunnustawat sinun nimes, ja rukoilewat ja anteeksi anowat sinulta tässä huoneessa:

34. Ettäs kuulisit taiwaissa, ja sinun kansas Israelin synnille armollinen olisit, ja johdattaisit heitä sille maalle jälleen, jonkas heidän isillensä antanut olet.

35. Jos taiwaat suljetut owat, niin ettei sada, että he sinua wastaan rikkoneet owat, ja rukoilewat tässä siassa, ja tunnustawat sinun nimes, ja kääntäwät itsensä synnistänsä, ettäs rankaiset heitä:

36. Ettäs kuulisit heitä taiwaissa, ja olisit sinun palwelias ja kansas Israelin synnille armollinen, ettäs osotat heille sen hywän tien, jota heidän waeltaman pitää; ja annat sataa sinun maas päälle, jonkas kansalles perimiseksi antanut olet.

37. Jos kallis aika tulee maalle, eli rutto tulee taikka pouta, eli ruoste, taikka kaskat, eli jywämadot maan päälle tulewat, taikka wihamiehet piirittäwät maakunnassa heidän porttinsa, taikka kaikkinainen witsaus, eli kaikkinainen sairaus tulee;

38. Kaikki rukoukset, kaikki anteeksi anomiset, kuin kaikki ihmiset, kaikki sinun kansas Israel tekewät, koska he ymmärtäwät witsauksen itsekukin sydämessänsä, ja hajoittawat kätensä tämän huoneen puoleen:

39. Ettäs silloin kuulisit taiwaissa, siitä siasta, kussas asut, ja olisit armollinen ja tekisit sen niin, ettäs annat itsekullenkin niinkuin hän waeltanut on, niinkuin sinä hänen sydämensä tunnet; sillä sinä ainoastaan tunnet kaikkein ihmisten lasten sydämet.
1 Sam. 16:7. 2 Aikak. 6:30.

40. Että he aina sinua pelkäisiwät, niin kauwan kuin he maan päällä eläwät, jonkas meidän isillemme antanut olet.

41. Jos myös joku muukalaisista, joka ei ole sinun kansastas Israelista, tulee kaukaiselta maalta sinun nimes tähden; Es. 56:6.

42. Sillä he saawat kuulla sinun suuresta nimestäs, ja woimallisesta kädestäs, ja ojetusta käsiwarrestas: ja joku tulee rukoilemaan tähän huoneeseen:

43. Ettäs kuulisit taiwaissa siitä siasta, kussas asut, ja tekisit kaiken sen, kuin se muu-

kalainen sinulta anoo: että kaikki kansa maan
päällä tuntis sinun nimes, että he myös
pelkäisiwät sinua niinkuin sinun kansas Is=
rael ja tietäisiwät, että sinun nimes awuksi
huudetaan tässä huoneessa, jonka minä ra=
kentanut olen. Es. 56:6. Matth. 21:13.
44. Jos sinun kansas waeltaa sotaan wi=
hamiehiänsä wastaan sitä tietä, jotas hei=
dän lähetät, ja he rukoilewat Herraa tiellä
kaupungin puoleen, jonkas walinnut olet,
ja huoneen puoleen, jonka minä sinun ni=
melles rakentanut olen:
45. Ettäs kuulisit heidän rukouksensa ja
anomisensa taiwaissa, ja saattaisit heille oi=
keuden.
46. Jos he syntiä tekewät sinua wastaan
(sillä ei ole yhtäkään ihmistä, joka ei syntiä
tee), ja sinä wihastut heidän päällensä, ja
annat heidän wihamiehen käsiin, niin että
he wiewät heitä wankina wihollisen maalle,
taemma eli läheminä; 2 Aikak. 6:36. San. k. 20:9.
Saarn. k. 7:21. Rom. 3:23. 1 Joh. 1:8.
47. Ja he tekisiwät sydämestänsä paran=
nuksen siinä maassa, jossa he wankina owat,
ja he palajaisiwat sinua rukoilemaan wan=
keutensa maalla, sanoen: me rikoimme ja
teimme pahoin, ja olimme jumalattomat;
48. Ja he niin palajaisiwat sinun tykös
kaikesta sydämestänsä ja kaikesta sielustansa
wihamiestensä maalla, jotka heitä wangiksi
wieneet owat pois; ja he rukoilewat sinua
tiellä maansa puoleen, jonkas heidän isillen=
sä antanut olet, sen kaupungin puoleen,
jonkas walinnut olet, ja sen huoneen puo=
leen, jonka minä sinun nimelles rakentanut
olen:
49. Ettäs kuulisit heidän rukouksensa ja
anteeksi anomisensa taiwaissa, siitä siasta,
kussa sinä asut, ja saattaisit heille oikeuden,
50. Ja olisit sinun kansalles armollinen,
jotka sinua wastaan syntiä tehneet owat, ja
kaikille heidän rikoksillensa, joilla he rikkoneet
owat sinua wastaan: ja antaisit heille ar=
mon niiltä, jotka heitä wankina pitäwät, ja
he armahtaisiwat heidän päällensä.
51. Sillä he owat sinun kansas ja sinun
perimises, jotka sinä Egyptistä johdatit rau=
taisesta pätsistä; 2 Mos. 1:11, 14. 5 Mos. 4:20.
52. Että sinun silmäs olisiwat awoi sinun
palwelias anomiseen ja sinun kansas Israe=
lin rukoukseen; ettäs heitä kaikissa kuulisit,
joidenka tähden he sinun tykös huutawat.
Ps. 121:4.
53. Sillä sinä olet heidän eroittanut sinul=
les perimiseksi kaikista kansoista maan pääl=
lä, niinkuin sinä sanonut olet sinun palwe=
lias MosekSen kautta, koska sinä meidän isät
johdatit Egyptistä, Herra, Herra!
2 Mos. 19:5. 5 Mos. 7:6. k. 14:2.
54. Ja koska Salomo oli kaiken tämän ru=
kouksen ja anomisen lopettanut Herran edes=
sä, nousi hän Herran altarin edestä pol=
wiansa kumartamasta ja hajoittamasta kä=
siänsä taiwaaseen päin,
55. Ja seisoi ja siunasi koko Israelin jou=
kon, korotetulla äänellä, ja sanoi:
56. Kiitetty olkoon Herra, joka kansallensa
Israelille lewon antanut on, kaiken sen jäl=
keen, kuin hän puhunut on: ei yhtäkään ole
puuttunut hänen hywistä sanoistansa, kuin
hän palweliansa MosekSen kautta puhunut
on. 5 Mos. 12:10. Jos. 21:45.
57. Herra meidän Jumalamme olkoon
meidän kanssamme, niinkuin hän on ollut
meidän isäimme kanssa: älköön meitä hyl=
jätkö, eikä ylönantako meitä.
58. Että hän kääntäis meidän sydämemme
hänen tykönsä, että me waeltaisimme kai=
kissa hänen teissänsä ja pitäisimme hänen
käskynsä, säätynsä ja oikeutensa, kuin hän
meidän isillemme käskenyt on;
59. Ja että nämät minun sanani, jotka
minä Herran edessä rukoillut olen, olisiwat
läsnä Herran meidän Jumalamme tykönä
päiwällä ja yöllä; että hän saattais palwe=
liallensa ja Israelille kansallensa oikeuden,
itsekullakin ajallansa;
60. Että kaikki kansat maan päällä tietäisi=
wät, että Herra on itse Jumala, ja ei yksi=
kään muu. 5 Mos. 4:35, 39.
61. Ja teidän sydämenne olkoon waka Her=
ran meidän Jumalamme edessä, waelta=
maan hänen säädyissänsä ja pitämään hä=
nen käskynsä, niinkuin se tänäpänä on.
62. Ja kuningas ja koko Israel hänen
kanssansa uhrasiwat uhria Herran edessä.
63. Ja Salomo uhrasi kiitosuhria (jonka
hän Herralle uhrasi), kaksikolmattakymmen=
tä tuhatta härkää ja sata ja kaksikymmentä
tuhatta lammasta. Näin he wihkeiwät Her=
ran huoneen, kuningas ja kaikki Israelin
lapset. 2 Aikak. 7:5.
64. Sinä päiwänä pyhitti kuningas keski=
kartanon, joka oli Herran huoneen edessä;
sillä hän teki siellä polttouhrin, ruokauhrin
ja kiitosuhrin lihawuuden; sillä waskialtari,
joka Herran edessä oli, oli wähäinen poltto=
uhriin, ruokauhriin ja kiitosuhrin lihawuu=
teen. 3 Mos. 2:1. 2 Aikak. 7:7.
65. Ja Salomo piti siihen aikaan juhlaa,
ja koko Israel hänen kanssansa, suuressa ko=
kouksessa, Hemathin rajasta Egyptin wir=
taan asti, Herran meidän Jumalamme edes=

sä, seitsemän päiwää, ja taas seitsemän päi=
wää: (se on) neljätoistakymmentä päiwää.
4 Mos. 34:5. 2 Aikak. 7:8.
66. Ja kahdeksantena päiwänä päästi hän
kansan menemään, ja he siunasiwat kunin=
gasta, ja waelsiwat majoillensa, iloiten ja
riemuiten kaikesta siitä hywyydestä, kuin
Herra palweliallensa Dawidille ja kansallen=
sa Israelille tehnyt oli.

9 Luku.

Jumalan wastaus. Hiramin palkka. Salomon kaupungit, orjat, uhrit, laiwat.

Ja koska Salomo oli rakentanut Herran
huoneen ja kuninkaan huoneen, ja kaikki,
kuin hänen sydämensä anoi ja halasi tehdäk=
sensä, 2 Aikak. 7:11.
2. Ilmauntui Herra Salomolle toisen ker=
ran, niinkuin hän oli hänelle ilmauntunut
Gibeonissa. 1 Kun. k. 3:5.
3. Ja Herra sanoi hänelle: minä olen kuul=
lut sinun rukoukses ja anomises, kuin sinä
olet minun edessäni anonut, ja olen pyhit=
tänyt tämän huoneen, jonkas rakentanut
olet, pannaksesi siihen minun nimeni ijan=
kaikkisesti, ja minun silmäni ja sydämeni
owat alati siinä.
5 Mos. 12:11. 1 Kun. k. 8:22, x. Ps. 132:14.
4. Ja jos sinä waellat minun edessäni,
niinkuin isäs Dawid waeltanut on, sydämen
yksikertaisuudessa ja wakuudessa, niin ettäs
teet kaikki, kuin minä sinulle käskenyt olen,
ja pidät minun säätyni ja oikeuteni;
5. Niin minä wahwistan sinun waltakun=
tas istuimen Israelin ylitse ijankaikkisesti,
niinkuin minä sinun isäs Dawidin kanssa
puhunut olen, sanoen: ei sinulta pidä otet=
taman pois mies Israelin istuimelta.
2 Sam. 7:12. 1 Kun. k. 2:4. 1 Aikak. 22:10.
6. Mutta jos te käännätte teitänne peräti
pois minusta, te ja teidän lapsenne, ja ette
pidä minun käskyjäni ja säätyjäni, jotka mi=
nä olen pannut teidän eteenne, ja menette
ja palwelette wieraita jumalia ja rukoilette
niitä;
7. Niin minä häwitän Israelin siitä maas=
ta, jonka minä heille antanut olen: ja sen
huoneen, jonka minä minun nimelleni py=
hittänyt olen, heitän minä minun kaswoini
edestä pois. Ja Israel pitää oleman sa=
nanlaskuksi ja jutuksi kaikissa kansoissa.
5 Mos. 28:37. 2 Aikak. 7:20. Jer. 7:15.
8. Ja waikka tämä huone on kaikkein kor=
kein, niin-kuitenkin kaikkein, kuin siitä käy=
wät ohitse, pitää hämmästymän ja wihel=
tämän, sanoen: miksi Herra näin teki tälle
maalle ja tälle huoneelle? 5 Mos. 29:24. Jer. 22:8.
9. Silloin wastataan: että he Herran Ju=
malansa hyljäsiwät, joka heidän isänsä Egyp=
tin maalta johdatti ulos, ja seurasiwat mui=
ta jumalia ja kumarsiwat niitä ja palweli=
wat niitä; sentähden on Herra kaiken tämän
pahan antanut tulla heidän päällensä.
10. Koska kaksikymmentä ajastaikaa kulu=
nut oli, joina Salomo ne kaksi huonetta ra=
kensi, Herran huoneen ja kuninkaan huo=
neen, 1 Kun. k. 6:38. k. 7:1. 2 Aikak. 8:1.
11. Joihin Hiram Tyron kuningas antoi
Salomolle cedripuita, honkia ja kultaa, kai=
ken hänen tahtonsa jälkeen; niin kuningas
Salomo antoi Hiramille kaksikymmentä kau=
punkia Galilean maassa. 2 Aikak. 8:2.
12. Ja Hiram matkusti Tyrosta katsomaan
niitä kaupungeita, jotka Salomo hänelle
antanut oli; ja ei ne hänelle kelwanneet.
13. Ja sanoi: mitkä nämät kaupungit
owat, minun weljeni, jotkas minulle anta=
nut olet? Ja hän kutsui ne Kabulin maaksi
tähän päiwään asti.
14. Ja Hiram oli lähettänyt kuninkaalle
sata ja kaksikymmentä centneriä kultaa.
15. Ja tämä on luku werosta, jonka ku=
ningas Salomo kantoi rakentaaksensa Her=
ran huonetta, ja hänen huonettansa ja Mil=
loa, ja Jerusalemin muuria, ja Hatsoria,
ja Megidoa ja Gaseria.
2 Sam. 5:9, 10. 1 Kun. k. 11:27.
16. Sillä Pharao Egyptin kuningas oli
mennyt ja woittanut Gaserin, ja polttanut
sen tulella, ja lyönyt Cananealaiset kuoliaksi,
jotka kaupungissa asuiwat, ja oli antanut
sen tyttärellensä Salomon emännälle lah=
jaksi.
17. Niin Salomo rakensi Gaserin ja ala=
maisen BethHoronin, 2 Aikak. 8:5.
18. Ja Baalathin ja Thadmorin, korwes=
sa maalla,
19. Ja kaikki tawarakaupungit, jotka Sa=
lomolla oliwat, ja kaikki waunukaupungit,
ja ratsasmiesten kaupungit, ja mitä Salo=
mo halasi ja tahtoi rakentaa Jerusalemissa,
ja Libanonissa, ja koko maassa, joka hänen
wallassansa oli.
20. Kaiken jääneen kansan Amorealaisis=
ta, Hethiläisistä, Pheresealaisista, Hewiläi=
sistä ja Jebusealaisista, jotka ei olleet Is=
raelin lapsista:
21. Heidän lapsensa, jotka he jättiwät heis=
tänsä maahan, joita Israelin lapset ei tai=
taneet häwittää; ne teki Salomo werollisiksi
tähän päiwään asti.
22. Mutta Israelin lapsista ei Salomo
tehnyt yhtään orjaksi; waan ne oliwat sota=
miehet, ja hänen palweliansa, ja päämie=

hensä, ja esimiehensä, ja hänen waunuinsa ja ratsasmiestensä päämiehet. 3 Mos. 25: 39.

23. Ja wirkamiesten päämiehiä, jotka oliwat Salomon työn päällä, oli wiisisataa ja wiisikymmenentä, jotka kansaa hallitsiwat ja työn toimittiwat. 2 Aika k. 8: 10.

24. Mutta Pharaon tytär meni ylös Dawidin kaupungista omaan huoneeseensa, jonka (Salomo) hänelle rakentanut oli. Silloin rakensi hän myös Millon. 2 Aika k. 8: 11.

25. Ja Salomo uhrasi kolmasti wuodessa polttouhria ja kiitosuhria altarilla, jonka hän Herralle rakentanut oli, ja suitsutti sen päällä Herran edessä; ja niin huone päätettiin. 2 Aika k. 4: 1. k. 7: 7. k. 8: 12, ꝛc.

26. Ja kuningas Salomo teki myös laiwan Etseonin Geberissä, joka liki Elothia on, Punaisen meren reunan tykönä Edomealaisten maalla.

27. Ja Hiram lähetti palweliansa laiwaan, jotka oliwat jalot haaksimiehet ja mereen hywin harjauntuneet, Salomon palweliain kanssa;

28. Ja he tuliwat Ophiriin ja weiwät sieltä neljä sataa ja kaksikymmentä leiwiskätä kultaa; ja he weiwät sen kuningas Salomolle. 2 Aika k. 8: 18.

10 Luku.

Arabian drotninki. Salomon suuresta rikkaudesta, taidosta ja kunnia=arwosta.

Ja rikkaan Arabian drotninki oli kuullut Salomon sanoman Herran nimestä, ja tuli koettelemaan häntä tapauksilla. 2 Aika k. 9: 1. Matth. 12: 42. Luc. 11: 31.

2. Ja hän tuli Jerusalemiin sangen suuren joukon kanssa, kamelein kanssa, jotka jaloja yrttejä kannattiwat, ja aiwan paljon kultaa ja kalleita kiwiä. Ja koska hän tuli kuningas Salomon tykö, puhui hän hänelle kaikki, kuin hän sydämessänsä aikonut oli.

3. Ja Salomo ilmoitti hänelle kaikki hänen sanansa: ei ollut mitään kuninkaalta salattu, jota ei hän hänelle ilmoittanut.

4. Koska rikkaan Arabian drotninki näki kaiken Salomon taidon ja huoneen, jonka hän rakentanut oli,

5. Ja ruuat hänen pöydällänsä, ja hänen palweliainsa asuinsiat, ja kunkin heidän wirkansa, ja heidän waatteensa, ja hänen juomansa laskiat ja polttouhrinsa, jonka hän Herran huoneessa uhrasi, tuli hän liki hengettömäksi.

6. Sitte sanoi hän kuninkaalle: se on tosi, kuin minä sinusta kuullut olen minun maallени, ja sinun menostas, ja sinun taidostas.

7. Ja en minä uskonut sitä ennenkuin minä tulin itse, ja minä olen sen nyt silmilläni nähnyt, ja katso, ei ole minulle puolittainkaan sanottu: sinulla on enämpi taitoa ja hywyyttä, kuin sanoma on, jonka minä kuullut olen.

8. Autuaat owat sinun miehes ja sinun palwelias, jotka aina sinun edessäs seisowat ja kuultelewat sinun taitoas.

9. Kiitetty olkoon Herra sinun Jumalas, joka sinuun on mielistynyt, sinun Israelin istuimelle pannaksensa! Sentähden että Herra rakastaa Israelia ijankaikkisesti, on hän pannut sinun kuninkaaksi tuomiota ja oikeutta tekemään.

10. Ja hän antoi kuninkaalle kaksikymmentä toista sataa centneriä kultaa ja sangen paljon jaloja yrttejä ja kalliita kiwiä. Ei tullut sinne sitte niin paljo kalliita yrttejä, kuin rikkaan Arabian drotninki kuningas Salomolle antoi;

11. Siihen myös Hiramin haahdet, jotka kultaa toiwat Ophirista, ja sangen paljon Hebenin puita ja kalliita kiwiä. 1 Kun. k. 9: 27, 28.

12. Ja kuningas antoi tehdä Hebenin puista patsaita Herran huoneeseen ja kuninkaan huoneeseen, ja kanteleet ja harput soittajille. Ei tullut sinne sitte niin paljo Hebenin puita, eikä myös nähty ole tähän päiwään asti. 2 Aika k. 9: 10, 11.

13. Ja kuningas Salomo antoi rikkaan Arabian drotningille kaikki, kuin hän pyysi ja anoi häneltä, paitsi niitä, kuin hän hänelle itse antoi. Ja hän palasi ja meni palwelioinensa omalle maallensa.

14. Mutta kullan paino, jonka he joka wuosi toiwat Salomolle, oli kuusi sataa ja kuusi seitsemättä kymmentä centneriä kultaa, 2 Aika k. 9: 13.

15. Ilman sitä kuin kauppamiehet ja yrttein myyjät, niin myös kaikki Arabian kuninkaat ja ne woimalliset maalta (toiwat hänelle).

16. Ja kuningas Salomo antoi myös tehdä parhaasta kullasta kaksi sataa keihästä, kuusi sataa kultapenninkiä antoi hän panna jokaiseen keihääseen;

17. Ja kolme sataa kilpeä parhaasta kullasta, ja kolme leiwiskätä kultaa jokaiseen kilpeen; ja kuningas pani ne Libanonin metsähuoneeseen. 1 Kun. k. 14: 26.

18. Ja kuningas teki suuren istuimen elephantin luista, ja kultasi sen selkiällä kullalla; 2 Aika k. 9: 17.

19. Ja siinä istuimessa oli kuusi astuinlautaa, ja sen istuimen pää oli ympyrjäinen takaapäin, ja käsipuut oliwat molem=

milla puolilla istuinta, ja kaksi jalopeuraa
seisoi käsipuiden tykönä;
20. Ja siellä seisoi kaksitoistakymmentä ja-
lopeuraa niiden kuuden astuinlaudan pääl-
lä molemmin puolin: ei senkaltaista ole teh-
ty kussakaan waltakunnassa.
21. Kaikki kuningas Salomon juoma-astiat
oliwat selkiästä kullasta; ja jokainen astia
Libanonin metsähuoneessa oli myös selkiäs-
tä kullasta; sillä ei yksikään huolinut kunin-
gas Salomon aikana hopiasta.
22. Sillä kuninkaalla oli haaksi Tharsis
merellä Hiramin haahden kanssa; ja se
haaksi Tharsis tuli joka kolmantena wuotena
kerran ja toi kultaa, hopiata, elephantin
hampaita, apinoita ja riikinkukkoja.
1 Kun. k. 9: 26.
23. Ja näin kuningas Salomo on tullut
suuremmaksi kaikkia kuninkaita maan päällä,
rikkaudessa ja wiisaudessa.
1 Kun. k. 3: 12, 13. 2 Aika k. 1: 1.
24. Ja kaikki maailma pyysi nähdä Salo-
moa, kuullaksensa sitä taitoa, jonka Jumala
oli antanut hänen sydämeensä.
25. Ja ne kukin toiwat hänelle lahjoja, ho-
pia-astioita ja kultaisia kaluja, ja waatteita,
ja haarniskoita, ja yrttejä, ja hewoisia, ja
muuleja, joka wuosi.
26. Ja Salomo kokosi waunuja ja ratsas-
miehiä, niin että hänellä oli tuhannen ja
neljäsataa waunua ja kaksitoistakymmentä
tuhatta ratsasmiestä; ne hän pani waunu-
kaupunkeihin ja kuninkaan tykö Jerusale-
miin. 1 Kun. k. 4: 26. l. 9: 19. 2 Aika k. 1: 14. l. 9: 25.
27. Ja kuningas teki niin, että hopiata oli
niin paljo Jerusalemissa kuin kiwiä, ja ced-
ripuita niin paljo kuin willifiikunapuita
laaksoissa. 2 Aika k. 9: 27.
28. Ja Salomolle tuotiin hewoisia Egyp-
tistä, ja kudotuita kaluja, ja kuninkaan kaup-
pamiehet ostiwat ne kalut, 2 Aika k. 1: 16.
29. Ja toiwat Egyptistä jokaisen waunun
kuuden sadan hopiapenningin edestä, ja he-
woisen sadan ja wiidenkymmenen hopiapen-
ningin edestä. Niin weiwät he myös kaik-
kein Hethiläisten kuningasten ja Syrian
kuningasten tykö, heidän kättensä kautta.

11 Luku.

Salomon waimot, lankeemus, rangaistus, wihollifet, kuolema.

Ja kuningas Salomo rakasti monta muu-
kalaista waimoa, Pharaon tytärtä, ja Moa-
bitalaisia, Ammonitalaisia, Edomealaisia,
Zidonilaisia ja Hethiläisiä,
2. Niistä kansoista, joista Herra Israelin
lapsille sanonut oli: älkäät menkö heidän
tykönsä, eikä hekään tulko teidän tykönne;
sillä he kääntäwät totisesti teidän sydämen-
ne jumalittensa perään. Näihin suostui
Salomo, rakastamaan heitä.
2 Mos. 34: 16. 5 Mos. 7: 3, 4 l. 17: 17.
3. Ja hänellä oli seitsemän sataa ruhti-
naallista emäntätä ja kolme sataa jalkawai-
moa; ja hänen waimonsa käänsiwät pois
hänen sydämensä.
4. Koska Salomo wanheni, käänsiwät hä-
nen emäntänsä hänen sydämensä wierasten
jumalitten perään, niin ettei hänen sydä-
mensä ollut täydellinen Herran hänen Ju-
malansa kanssa, niinkuin Dawidin hänen
isänsä sydän.
5. Ja niin waelsi Salomo Astharothin
Zidonilaisten jumalan perään, ja Milcho-
min Ammonitalaisten kauheuden perään.
Tuom. 2: 13. 2 Kun. k. 23: 13.
6. Ja Salomo teki pahaa Herran edessä,
ja ei seurannut Herraa täydellisesti, niin-
kuin hänen isänsä Dawid.
7. Silloin rakensi Salomo korkeuden Cha-
mokselle, Moabitalaisten kauhistukselle, sille
wuorelle, joka on Jerusalemin edessä, ja
Molochille Ammonitain kauhistukselle.
4 Mos. 21: 29.
8. Ja niin teki Salomo kaikille muukalai-
sille emännillensä, jotka heidän jumalillensa
suitsuttiwat ja uhrasiwat.
9. Ja Herra wihastui Salomon päälle,
että hänen sydämensä oli kääntynyt pois
Herrasta Israelin Jumalasta, joka hänelle
kahdesti ilmauntunut oli, 1 Kun. k. 3: 5. l. 9: 2.
10. Ja häntä näistä kieltänyt oli, ettei hä-
nen pitänyt waeltaman wierasten jumalit-
ten perään; ja ei kuitenkaan pitänyt, mitä
Herra hänelle käskenyt oli.
11. Sanoi siis Herra Salomolle: että se
on tapahtunut sinulta, ja et sinä pitänyt
minun liittoani ja minun käskyjäni, kuin
minä sinulle käskin; niin minä totisesti re-
wäisen waltakunnan sinulta, ja annan sen
sinun palwelialles.
1 Sam. 15: 28. 1 Kun. k. 12: 15. l. 14: 8.
12. Kuitenkin en minä sitä tee sinun ajal-
las, sinun isäs Dawidin tähden; mutta
sinun poikas kädestä minä sen rewäisen.
13. En minä kuitenkaan koko waltakuntaa
rewäise: yhden sukukunnan minä annan
sinun pojalles, Dawidin minun palweliani
tähden ja Jerusalemin tähden, jonka minä
olen walinnut.
14. Ja Herra nosti Salomolle wihollisen,
Hadadin Edomealaisen, kuninkaallisesta su-
wusta Edomissa.
15. Sillä koska Dawid oli Edomissa, ja

Joab sodanpäämies meni hautaamaan tapetuita, ja löi kuoliaksi kaiken miehenpuolen Edomissa; 2 Sam. 8: 14. 1 Aika k. 18: 12.

16. Sillä Joab ja koko Israel wiipyi kuusi kuukautta siellä, siihen asti että hän kaiken miehenpuolen Edomissa häwitti;

17. Niin pakeni Hadad ja muutamat Edomin miehet hänen kanssansa hänen isänsä palwelioista, ja meniwät Egyptiin; mutta Hadad oli wähä nuorukainen.

18. Ja he nousiwat Midianista ja tuliwat Paraan, ja ottiwat kanssansa miehiä Paranista, ja meniwät Egyptiin, Pharaon Egyptin kuninkaan tykö, joka antoi hänelle huoneen ja elatuksen, ja maan hän myös antoi hänelle.

19. Ja Hadad löysi suuren armon Pharaon edessä, niin että hän antoi hänelle emäntänsä drotninki Taphenekssen sisaren emännäksi.

20. Ja Taphenekssen sisar synnytti hänelle Genubathin hänen poikansa. Ja Taphenes kaswatti hänen Pharaon huoneessa, niin että Genubath oli Pharaon huoneessa Pharaon lasten seassa.

21. Koska Hadad kuuli Egyptissä, Dawidin nukkuneeksi isäinsä kanssa, ja että sodanpäämies Joab oli kuollut; sanoi hän Pharaolle: päästä minua menemään minun maalleni.

22. Pharao wastasi häntä: mitä sinun puuttuu minun tykönäni, ettäs tahdot mennä sinun maalles? Hän sanoi: ei mitään, waan salli minun kuitenkin mennä.

23. Ja Jumala nosti myös hänelle wihamiehen Resonin ElJadan pojan, joka oli karannut herraltansa HadadEseriltä Zoban kuninkaalta,

24. Ja kokosi miehiä häntä wastaan, ja hän oli sotajoukon päämies silloin, koska Dawid surmasi heitä; ja he meniwät Damaskuun ja asuiwat siellä, ja hallitsiwat Damaskussa. 2 Sam. 8: 3, 4. k. 10: 18.

25. Ja hän oli Israelin wihollinen niin kauwan kuin Salomo eli, paitsi sitä wahinkota kuin Hadad teki; hän kauhistui Israelia, ja tuli Syrian kuninkaaksi.

26. Niin myös Jerobeam Nebathin poika Ephrathilainen Zaredasta, Salomon palwelia; hänen äitinsä nimi oli Zeruga, leskiwaimo; hän nosti myös kätensä kuningasta wastaan.

27. Ja tämä on syy, jonkatähden hän kätensä nosti kuningasta wastaan, koska Salomo rakensi Millon, sulki hän Dawidin isänsä kaupungin raon.
2 Sam. 5: 7. 1 Kun. k. 9: 15, 24.

28. Ja Jerobeam oli jalo sotamies: ja koska Salomo näki sen nuorukaisen kelpaawaiseksi, asetti hän hänen koko Josephin huoneen kuormain päälle.

29. Se tapahtui siihen aikaan, että Jerobeam meni ulos Jerusalemista, ja propheeta Ahia Silosta löysi hänen tiellä, ja hänen yllänsä oli uusi hame, ja he oliwat ainoastansa kahden kedolla.

30. Ja Ahia rupesi siihen uuteen hameeseen, kuin hänen yllänsä oli, ja rewäisi kahdeksitoistakymmeneksi kappaleeksi,

31. Ja sanoi Jerobeamille: ota kymmenen kappaletta sinulles; sillä niin sanoo Herra Israelin Jumala: katso, minä rewäisen waltakunnan Salomon kädestä, ja annan sinulle kymmenen sukukuntaa;
1 Kun. k. 12: 15. k. 14: 2.

32. Yksi sukukunta jää hänelle, Dawidin minun palweliani tähden ja Jerusalemin kaupungin tähden, jonka minä olen walinnut kaikista Israelin sukukunnista.
Ps. 132: 11.

33. Että he owat minun hyljänneet ja kumartaneet Astharothia Zidonilaisten jumalata, Chamosta Moabitain jumalata ja Milchomia Ammonin lasten jumalata, ja ei waeltaneet minun tielläni eikä tehneet, mitä minulle kelpasi, minun säätyjäni ja minun oikeuttani, niinkuin Dawid hänen isänsä.

34. En minä kuitenkaan ota kaikkea waltakuntaa hänen kädestänsä, waan teen hänen ruhtinaaksi hänen elinajaksensa, Dawidin minun palweliani tähden, jonka minä walitsin; sillä hän piti minun käskyni ja säätyni.

35. Mutta hänen poikansa kädestä otan minä waltakunnan, ja annan sinulle kymmenen sukukuntaa.

36. Mutta hänen pojallensa annan minä yhden sukukunnan, että minun palweliallani Dawidilla olis aina walkeus minun edessäni Jerusalemissa, siinä kaupungissa, jonka minä olen walinnut minulleni, pannaksení minun nimeni sinne. 2 Sam. 21: 17. 1 Kun. k. 15: 4.

37. Niin otan minä nyt sinun hallitsemaan kaikissa, kuin sinun sydämes halajaa, ja sinun pitää oleman Israelin kuningas.

38. Jos sinä kuulet kaikkia, kuin minä sinulle käsken, ja waellat minun tielläni, ja teet sitä kuin minulle kelpaa, pitäen minun säätyni ja käskyni, niinkuin Dawid minun palweliani teki; niin minä olen sinun kanssas, ja rakennan sinulle wahwan huoneen, niinkuin minä Dawidille rakensin, ja annan sinulle Israelin.

39. Ja näin alennan minä sentähden Dawidin siemenen, en kuitenkaan ijankaikkisesti.

40. Mutta Salomo pyysi tappaa Jerobeamia. Niin Jerobeam nousi ja pakeni Egyptiin, Sisakin Egyptin kuninkaan tykö, ja oli Egyptissä Salomon kuolemaan asti.
41. Mitä muuta Salomosta sanomista on, hänen tekonsa ja taitonsa: eikö ne ole kirjoitetut Salomon Aikakirjassa?
2 Aikak. 1:1. l. 9:29.
42. Mutta aika, kuin Salomo hallitsi Jerusalemissa kaiken Israelin ylitse, oli neljäkymmentä ajastaikaa.
43. Ja Salomo nukkui isäinsä kanssa, ja haudattiin isänsä Dawidin kaupunkiin. Ja hänen poikansa Rehabeam tuli kuninkaaksi hänen siaansa.
2 Aikak. 9:31.

12 Luku.

Kansan pyyntö. Rehabeamin neuwo. Waltakunta jaettu. Jerobeamin wasikat.

Ja Rehabeam meni Sichemiin, sillä koko Israel oli silloin tullut Sichemiin, tekemään häntä kuninkaaksi.
2 Aikak. 10:1.
2. Ja Jerobeam Nebathin poika kuuli sen Egyptissä ollessansa, johonka hän kuningas Salomon edestä paennut oli (ja Jerobeam wiipyi Egyptissä):
2 Aikak. 10:2.
3. Ja he oliwat lähettäneet häntä kutsumaan; ja Jerobeam tuli ja koko Israelin joukko, ja he puhuiwat Rehabeamille, ja sanoiwat:
4. Sinun isäs on meidän ikeemme raskauttanut: niin huojenna nyt sinä sinun isäs kowa palwelus ja raskas ijes, jonka hän meidän päällemme pannut on, niin me palwelemme sinua.
5. Mutta hän sanoi heille: menkäät pois kolmanteen päiwään asti, ja tulkaat jälleen minun tyköni; ja kansa meni.
6. Niin kuningas Rehabeam piti neuwoa wanhimmitten kanssa, jotka hänen isänsä Salomon edessä seisoiwat, koska hän wielä eli, ja sanoi: kuinka te neuwotte wastaamaan tätä kansaa?
7. He puhuiwat hänelle, sanoen: jos sinä palwelet tänäpänä tätä kansaa ja noudat heidän mielensä, ja wastaat heitä ja annat heille hywiä sanoja; niin he owat sinun palwelias kaiken sinun elinaikas.
8. Mutta hän hyljäsi wanhempain neuwon, jonka he hänelle antaneet oliwat, ja piti neuwoa nuorukaisten kanssa, jotka hänen kanssansa kaswaneet oliwat ja hänen edessänsä seisoiwat.
9. Ja hän sanoi niille: mitä te neuwotte wastaamaan tätä kansaa, joka minulle on puhunut, sanoen: huojenna se ijes, jonka isäs meidän päällemme pannut on?
10. Ja nuorukaiset, jotka hänen kanssansa kaswaneet oliwat, puhuiwat hänelle, sanoen: niin pitää sinun sanoman sille kansalle, joka sinulle sanoo: sinun isäs on meidän ikeemme raskauttanut, huojenna se meiltä; sille pitää sinun sanoman: minun pienin sormeni on paksumpi kuin minun isäni kupeet;
2 Aikak. 10:10, 11.
11. Minun isäni on teidän ikeenne raskauttanut, mutta minä lisään wielä nyt teidän ikeeseenne: minun isäni on teitä kurittanut ruoskilla, waan minä kuritan teitä skorpioneilla.
12. Niin Jerobeam ja kaikki kansa tuli Rehabeamin tykö kolmantena päiwänä, niinkuin kuningas puhunut ja sanonut oli: tulkaat minun tyköni jälleen kolmantena päiwänä.
13. Ja kuningas wastasi kowin kansaa, ja hyljäsi sen neuwon, kuin wanhimmat oliwat hänelle antaneet,
14. Ja puhui heille niinkuin ne nuoret oliwat neuwoneet, ja sanoi: minun isäni on teidän ikeenne raskauttanut, mutta minä lisään teidän ikeeseenne wielä: minun isäni on teitä kurittanut ruoskilla, mutta minä kuritan teitä skorpioneilla.
15. Ja ei kuningas kuullut kansaa; sillä Herra oli sen niin kääntänyt, wahwistaaksensa sanansa, kuin Herra puhui Jerobeamille Nebathin pojalle Ahian kautta Silosta.
1 Kun. k. 11:11, 31.
16. Koska koko Israel sen näki, ettei kuningas kuullut heitä, wastasi kansa kuningasta, ja sanoi: mikä osa on meillä Dawidissa? eli perimys Isain pojassa? Israel, mene majoilles! katso siis sinä, Dawid, huonettas! Ja Israel meni majoillensa.
17. Niin että Rehabeam ainoastansa wallitsi ne Israelin lapset, jotka Judan kaupungeissa asuiwat.
1 Kun. k. 11:32.
18. Ja koska kuningas Rehabeam lähetti Adoramin werorahan haltian matkaan, niin koko Israel kiwitti hänen, niin että hän kuoli. Mutta kuningas Rehabeam astui nopiasti waunuihin ja pakeni Jerusalemiin.
19. Ja niin erkani Israel Dawidin huoneesta, hamaan tähän päiwään asti.
2 Kun. k. 17:21.
20. Koska koko Israel kuuli Jerobeamin tulleeksi jälleen, lähettiwät he ja käskiwät hänen kutsua kansan eteen, ja tekiwät hänen kaiken Israelin kuninkaaksi; ja ei yksikään seurannut Dawidin huonetta, waan Judan suku ainoastansa.
21. Ja koska Rehabeam tuli Jerusalemiin, kokosi hän koko Judan huoneen ja Benja=

minin suwun, sata ja kahdeksankymmentä tuhatta walittua sotamiestä, sotimaan Israelin huonetta wastaan ja omistamaan waltakuntaa Rehabeamille Salomon pojalle jälleen. 2 Aikak. 11:1.
22. Mutta Jumalan sana tuli sen Jumalan miehen Semajan tykö, sanoen:
23. Puhu Rehabeamille Salomon pojalle Judan kuninkaalle ja koko Judan huoneelle, ja BenJaminille ja jääneelle kansalle, ja sano:
24. Näin sanoo Herra: älkäät menkö sotimaan teidän weljiänne Israelin lapsia wastaan. Palatkaan jokainen kotiansa; sillä se on minulta tapahtunut. Ja he kuuliwat Herran sanan, ja palasiwat menemään Herran sanan jälkeen.
25. Ja Jerobeam rakensi Sichemin Ephraimin wuorelle, ja asui siinä, ja läksi sieltä ja rakensi Pnuelin. 1 Mos. 32:30.
26. Ja Jerobeam ajatteli sydämessänsä: nyt waltakunta tulee Dawidin huoneelle jälleen:
27. Jos tämä kansa menee Jerusalemiin uhraamaan Herran huoneeseen, ja tämän kansan sydän kääntyy jälleen herransa Rehabeamin Judan kuninkaan puoleen; niin he tappawat minun, ja palajawat jälleen Rehabeamin Judan kuninkaan tykö.
28. Ja kuningas piti neuwon ja teki kaksi kultaista wasikkata; ja hän sanoi heille: teidän on työläs mennä Jerusalemiin, katso, tässä on sinun jumalas, Israel, joka sinun on johdattanut Egyptin maalta.
2 Mos. 32:4, 8. 2 Kun. k. 17:16.
29. Ja pani niistä yhden BethEliin, ja toisen pani hän Daniin. Tuom. 18:29, 30.
30. Ja se asia joutui synniksi; sillä kansa meni sen yhden eteen hamaan Daniin.
31. Niin teki hän myös huoneen kukkulalle, ja teki papit halwimmista kansan seasta, jotka ei Lewin lapsista olleet.
1 Kun. k. 13:33. 2 Aikak. 11:15. k. 13:9.
32. Ja Jerobeam teki juhlan wiidentenätoistakymmenentenä päiwänä, kahdeksantena kuukautena, niinkuin Judan juhlapäiwän, ja uhrasi altarilla. Niin hän myös teki BethElissä, uhraten wasikoille, jotka hän tehnyt oli. Ja hän toimitti BethEliin papit kukkuloille, jotka hän tehnyt oli.
33. Ja hän uhrasi sillä altarilla, (jonka hän BethEliin tehnyt oli) wiidentenätoistakymmenentenä päiwänä kahdeksantena kuukautena, jonka hän sydämessänsä ajatellut oli. Ja teki Israelin lapsille juhlan, ja uhrasi altarilla suitsutukseksi.

13 Luku.

Joahas, Joas, Israelin kuninkaat. Elisan siunaus, kuolema, luut. Hasael lyöty.

Ja katso, Jumalan mies tuli Judasta Herran sanan kanssa BethEliin; ja Jerobeam seisoi altarin tykönä suitsuttamassa.
2. Ja hän huusi altaria wastaan Herran sanan kautta, ja sanoi: altari, altari! Näin sanoo Herra: katso, Dawidin huoneelle on syntywä poika, Josia nimeltä: hän on uhraawa sinun pääläs korkeuden pappeja, jotka sinun pääläs suitsuttawat, ja on polttawa ihmisen luita sinun pääläs. 2 Kun. k. 23:16.
3. Ja hän antoi sinä päiwänä ihmeen, ja sanoi: tämä on se ihme, jonka Herra puhunut on: katso, altarin pitää halkeeman, ja tuhka, joka sen päällä on, pitää hajoitettaman.
4. Koska kuningas kuuli sanan siltä Jumalan mieheltä, joka altaria wastaan BethElissä huutanut oli, ojensi Jerobeam kätensä altarin tyköä, ja sanoi: ottakaat häntä kiinni. Ja hänen kätensä kuiwettui, jonka hän häntä wastaan ojensi, ja ei hän taitanut sitä wetää jälleen puoleensa.
5. Ja altari halkesi, ja tuhka hajoitettiin altarilta, sen ihmeen jälkeen, kuin Jumalan mies Herran sanan kautta antanut oli.
6. Ja kuningas wastasi, ja sanoi Jumalan miehelle: nöyryytä nyt sinus rukouksella Herran sinun Jumalas kaswoin edessä, ja rukoile minun edestäni, että minun käteni taipuis minun tyköni. Niin Jumalan mies rukoili nöyrästi Herraa, ja kuninkaan käsi taipui jälleen hänen puoleensa ja tuli niinkuin se oli ennenkin ollut.
2 Mos. 8:8. k. 9:28. k. 10:17. 4 Mos. 21:7.
7. Ja kuningas puhui Jumalan miehelle: tule kotia minun kanssani ja wirwoita itses: minä annan sinulle lahjan.
8. Mutta Jumalan mies sanoi kuninkaalle: waikkas antaisit minulle puolen sinun huonettas, en minä sittenkään tulisi sinun kanssas, enkä syö tässä paikassa leipää, enkä juo wettä.
9. Sillä niin käski minun Herra sanansa kautta, sanoen: ei sinun pidä leipää syömän eikä wettä juoman, eikä myös palajaman sitä tietä, kuin sinä mennyt olet.
10. Ja hän meni toista tietä, ja ei palannut sitä tietä, kuin hän BethEliin tullut oli.
11. Mutta BethElissä asui yksi wanha propheeta; hänen tykönsä tuli hänen poikansa ja jutteli hänelle kaikki, kuin se Jumalan mies teki sinä päiwänä BethElissä, ja

ne sanat, kuin hän kuninkaalle sanonut oli, ne he jutteliwat isällensä.

12. Ja heidän isänsä sanoi heille: kuta tietä hän meni? Ja hänen poikansa osottiwat hänelle tien, jota se Jumalan mies waeltanut oli, se kuin Judasta tullut oli.

13. Mutta hän sanoi pojillensa: satuloitkaat minulle aasi. Ja kuin he oliwat satuloinneet aasin, istui hän sen selkään,

14. Ja meni sen Jumalan miehen perään, jä löysi hänen istumasta tammen alla, ja sanoi hänelle: sinäkö se Jumalan mies olet, joka Judasta tullut olet? Hän sanoi: minä.

15. Hän sanoi hänelle: tule minun kanssani kotia ja syö leipää.

16. Hän sanoi: en minä taida palata sinun kanssas enkä tulla sinun tykös: en minä syö myös leipää enkä juo wettä sinun kanssas tässä paikassa.

17. Sillä minun kanssani on puhuttu Herran sanan kautta: ei sinun pidä siellä leipää syömän eikä wettä juoman, ei myös sinun pidä palajaman sitä tietä, kuin sinä sinne mennyt olet.

18. Hän sanoi hänelle: minä olen myös propheeta niinkuin sinäkin, ja enkeli on puhunut minun kanssani Herran sanan kautta ja sanonut: wie häntä kanssas huoneesees syömään leipää ja juomaan wettä. Mutta hän walhetteli hänen edessänsä.

19. Ja hän palasi hänen kanssansa, ja söi leipää ja joi wettä hänen huoneessansa.

20. Ja tapahtui, kuin he istuiwat pöydän tykönä, että Herran sana tuli propheetan tykö, joka hänen palauttanut oli,

21. Ja hän huusi sille Jumalan miehelle, joka Judasta tullut oli, ja sanoi: näin sanoo Herra: ettäs olet Herran käskylle tottelematoin ollut, ja et ole sitä käskyä pitänyt, kuin Herra sinun Jumalas käskenyt on,

22. Ja olet palannut syömään leipää ja juomaan wettä siinä paikassa, josta sinulle sanottu oli: ei sinun pidä siellä leipää syömän eikä wettä juoman: ei pidä sinun ruumiis tuleman sinun isäis hautaan.

23. Ja kuin hän leipää syönyt ja wettä juonut oli, satuloitsi hän aasin sille propheetalle, jonka hän palauttanut oli.

24. Ja koska hän meni pois, kohtasi hänen jalopeura tiellä ja tappoi hänen. Ja hänen ruumiinsa makasi heitettynä tiellä, ja aasi seisoi hänen siwussansa, ja jalopeura seisoi lähinnä ruumista. 1 Kun. k. 20:36.

25. Ja katso, koska siitä käwi ihmisiä ohitse, näkiwät he ruumiin heitetyksi tielle ja jalopeuran seisowan ruumiin tykönä; ja he tuliwat ja sanoiwat sen kaupungissa, jossa se wanha propheeta asui.

26. Koska propheeta sen kuuli, joka hänen tieltä palauttanut oli, sanoi hän: se on se Jumalan mies, joka Herran käskylle tottelematoin oli; sentähden on Herra hänen antanut jalopeuralle, ja se on musertanut ja tappanut hänen niiden sanain jälkeen, kuin Herra hänelle sanonut oli.

27. Ja sanoi pojillensa: satuloitkaat minulle aasi. Ja koska he oliwat satuloinneet,

28. Meni hän sinne, ja löysi hänen ruumiinsa heitetyksi tielle, ja aasin ja jalopeuran seisowan ruumiin tykönä. Ei jalopeura ollut syönyt ruumista eikä rewäisnyt aasia.

29. Niin otti propheeta sen Jumalan miehen ruumiin ja pani aasinsa päälle, ja wei sen takaperin; ja se wanha propheeta tuli kaupunkiin itkemään ja hautaamaan häntä.

30. Ja hän pani ruumiin omaan hautaansa, ja he itkiwät häntä: ah minun weljeni!

31. Ja koska he oliwat haudanneet hänen, puhui hän pojillensa, sanoen: koska minä kuolen, niin haudatkaat minua siihen hautaan, johonka se Jumalan mies haudattu on, ja pankaat minun luuni hänen luittensa siwuun.

32. Sillä se on tapahtuwa, kuin hän altaria ja BethEliä wastaan Herran sanan kautta huutanut oli, ja kaikkia korkeuden huoneita wastaan, jotka Samarian kaupungeissa owat.

33. Mutta koska nämät tapahtuneet oliwat, ei Jerobeam kääntänytkään itseänsä pahalta tieltänsä pois: mutta meni ja teki taas korkeuden pappeja halwimmista kansan seasta, kenenkä hän tahtoi, sen käden hän täytti, ja se tuli korkeuden papiksi. 1 Kun. k. 12:31.

34. Ja tämä asia tapahtui Jerobeamin huoneelle synniksi, ja että hän piti häwitettämän ja hukutettaman maan päältä.

14 Luku.

Jerobeamin waimo; propheetan kowa ennustus hänelle; hänen kuolemansa. Rehabeamin waltakunta, sota, loppu.

Siihen aikaan sairasti Abia Jerobeamin poika.

2. Ja Jerobeam sanoi emännällensä: nouse ja muuta sinus, niin ettei yksikään tuntisi sinua Jerobeamin emännäksi, ja mene Siloon. Katso, siellä on propheeta Ahia, joka minulle sanoi, että minä olen tulewa tämän kansan kuninkaaksi. 1 Kun. k. 11:31. k. 12:15.

3. Ja ota kätees kymmenen leipää ja kyr-

sää, ja astia hunajata, ja mene hänen tykönsä, että hän sanois sinulle, mitä nuorukaiselle tapahtuu.

4. Ja Jerobeamin emäntä teki niin, nousi ja meni Siloon, ja tuli Ahian huoneeseen; mutta ei Ahia tainnut nähdä, sillä hänen silmänsä olivat pimenneet wanhuudesta.

5. Mutta Herra sanoi Ahialle: katso, Jerobeamin emäntä tulee kysymään sinulta yhtä asiata pojastansa, sillä hän on sairas; niin puhu sinä hänelle niin ja niin. Ja koska hän tuli sisälle, piti hän itsensä outona.

6. Koska Ahia kuuli owessa hänen jalkainsa töminän, sanoi hän: tule sisälle, sinä Jerobeamin emäntä: kuinkas itses niin outona pidät? Minä olen lähetetty sinun tykös kowan sanoman kanssa.

7. Mene ja sano Jerobeamille: näin sanoo Herra Israelin Jumala: että minä olen korottanut sinun kansan seasta ja pannut sinun minun kansani Israelin ruhtinaaksi,

8. Ja olen rewäisnyt waltakunnan Dawidin huoneelta pois, ja antanut sen sinulle: mutta et sinä ole ollut niinkuin minun palweliani Dawid, joka piti minun käskyni ja waelsi minun jälkeeni kaikella sydämellä, ja teki ainoastaan sitä, kuin minulle kelwollinen oli;

9. Mutta sinä olet tehnyt pahemmin kaikkia muita, jotka sinun edelläs olleet owat, ja sinä olet mennyt ja tehnyt itselles wieraita jumalia ja waletuita kuwia, kehoittaakses minua wihaan, ja olet heittänyt minun selkäs taa;

10. Sentähden katso, minä annan tulla pahaa Jerobeamin huoneen päälle, ja hukutan Jerobeamista sen, joka wetensä seinään heittää, sen suljetun ja hyljätyn Israelissa, ja käwäisen Jerobeamin huoneen sukukunnan, niinkuin tunkio käwäistään perikatoonsa asti. 5 Mos. 32:36. 1 Sam. 25:22. 1 Kun. k. 15:29. k. 16:3. k. 21:21.

11. Joka Jerobeamista kuolee kaupungissa, se pitää koirilta syötämän, mutta joka kuolee kedolla, se pitää taiwaan linnuilta syötämän; sillä Herra on sen puhunut.

12. Niin nouse sinä ja mene kotias, ja koska jalkas astuu kaupunkiin, niin pojan pitää kuoleman.

13. Ja koko Israel itkee häntä ja hautaa hänen, sillä ainoastansa tämä tulee Jerobeamista hautaan, että jotakin hywää on löytty hänen tykönänsä, Herran Israelin Jumalan edessä, Jerobeamin huoneessa.

14. Ja Herra herättää itsellensä yhden Israelin kuninkaan, se on häwittämä Jerobeamin huoneen sinä päiwänä: ja mitä jo on tapahtunut?

15. Ja Herra lyö Israelin niinkuin ruoko häälyy wedessä, ja repii Israelin tästä hywästä maasta, jonka hän heidän isillensä antanut on, ja hajoittaa heidän wirran ylitse; että he owat heillensä tehneet metsistöitä, wihoittaaksensa Herraa; 2 Kun. k. 17:18, 23.

16. Ja hyljää Israelin Jerobeamin synnin tähden, joka syntiä teki ja saatti Israelin syntiä tekemään. 2 Kun. k. 15:28.

17. Ja Jerobeamin emäntä nousi ja meni, ja tuli Thirtsaan; ja koska hän astui huoneen kynnykseen, kuoli nuorukainen.

18. Ja he hautasiwat hänen, ja koko Israel itki häntä, Herran sanan jälkeen, jonka hän palweliansa propheetan Ahian kautta sanonut oli.

19. Mitä enämpi Jerobeamista on sanomista, kuinka hän sotei ja kuinka hän hallitsi: katso, se on kirjoitettu Israelin kuningasten Aikakirjassa.

20. Ja aika, kuin Jerobeam hallitsi, oli kaksikolmattakymmentä ajastaikaa; ja hän nukkui isäinsä kanssa; ja hänen poikansa Nadab tuli kuninkaaksi hänen siaansa.

21. Niin oli Rehabeam Salomon poika kuningas Judassa, ja oli yhden wiidettäkymmentä ajastaikainen tultuansa kuninkaaksi, ja hallitsi seitsemäntoistakymmentä ajastaikaa Jerusalemissa, siinä kaupungissa, jonka Herra walinnut oli kaikista Israelin sukukunnista, pannaksensa siihen nimensä; ja hänen äitinsä nimi oli Naema Ammonita. 2 Aika k. 12:13.

22. Ja Juda teki pahaa Herran edessä; ja he saattiwat hänen enämpi kiiwaaksi, kuin kaikki heidän esi-isänsä oliwat tehneet synneillänsä, joita he tekiwät.

23. Sillä he rakensiwat myös itsellensä korkeuksia, patsaita ja metsistöitä kaikille korkeille wuorille ja kaikkein wiheriäisten puiden ala.

24. Ja maakunnassa oli huorintekiöitä; ja he tekiwät kaikki pakanoitten kauhistukset, jotka Herra Israelin lasten edestä oli ajanut pois.

25. Ja tapahtui wiidennellä kuningas Rehabeamin ajastajalla, että Sisak Egyptin kuningas meni Jerusalemia wastaan. 2 Aika k. 12:2.

26. Ja otti ne Herran huoneen tawarat, ja kuninkaan huoneen tawarat, ja kaiken sen, kuin sieltä taittiin ottaa, ja otti kaikki kultaiset kilwet, kuin Salomo oli antanut tehdä. 1 Kun. k. 10:16.

27. Joiden siaan kuningas Rehabeam antoi tehdä waskisia kilpejä, ja antoi ne ylimmäisten wartioittensa haltuun, jotka kuninkaan huoneen owea wartioitsiwat.
28. Ja niin usein kuin kuningas meni Herran huoneeseen, kantoiwat wartiat niitä, ja weiwät ne wartiakamariin jälleen.
29. Mitä enämpi Rehabeamin asioista on sanomista ja kaikista, kuin hän tehnyt oli: eikö se ole kirjoitettu Judan kuningasten Aikakirjassa? 2 Aikak. 12:15, rc.
30. Ja Rehabeamin ja Jerobeamin wälillä oli sota kaikkina heidän päiwinänsä.
31. Ja Rehabeam nukkui isäinsä kanssa, ja haudattiin isäinsä tykö Dawidin kaupunkiin. Ja hänen äitinsä nimi oli Naema Ammonita. Ja hänen poikansa Abiam tuli kuninkaaksi hänen siaansa.

15 Luku.

Abiam, Asa, Josaphat, Judan kuninkaat; Nadab, Baesa, Israelin kuninkaat.

Niin oli kuningas Jerobeamin Nebathin pojan kahdeksantena wuotena toistakymmentä Abiam kuningas Judassa, 2 Aikak. 13:1.
2. Ja hallitsi kolme ajastaikaa Jerusalemissa; hänen äitinsä nimi oli Maecha Abisalomin tytär. 2 Aikak. 13:2.
3. Ja hän waelsi kaikissa isänsä synneissä, jotka hän oli tehnyt hänen edellänsä, ja ei ollut hänen sydämensä waka Herran Jumalansa edessä, niinkuin Dawidin hänen isänsä sydän oli.
4. Mutta Dawidin tähden antoi Herra hänen Jumalansa hänelle walkeuden Jerusalemissa, herättääksensä hänelle pojan hänen jälkeensä, ja asettaaksensa Jerusalemiin; 1 Kun. k. 11:36.
5. Sillä Dawid oli tehnyt sitä, kuin oikein on Herran edessä, ja ei poikennut kaikista, kuin hän hänelle käskenyt oli, kaikkena elinaikananSA, paitsi Urian Hethiläisen asiata. 2 Sam. 11:4, 5, 17. k. 12:9.
6. Mutta Rehabeam ja Jerobeam soteiwat keskenänsä kaiken elinaikansa.
7. Mitä enämpi on sanomista Abiamista ja kaikista hänen töistänsä, eikö se ole kirjoitettu Judan kuningasten Aikakirjassa? Ja Abiam sotei Jerobeamin kanssa. 2 Aikak. 13:22.
8. Niin Abiam nukkui isäinsä kanssa, ja haudattiin Dawidin kaupunkiin; ja Assa hänen poikansa hallitsi hänen perässänsä. 2 Aikak. 14:1.
9. Niin kahdentenakymmenentenä Jerobeamin Israelin kuninkaan wuonna oli Assa Judassa kuningas,
10. Ja hallitsi yhden ajastajan wiidettäkymmentä Jerusalemissa; hänen äitinsä nimi oli Maecha Abisalomin tytär.
11. Ja Assa teki kelwollisesti Herran edessä, niinkuin Dawid hänen isänsä,
12. Ja karkoitti huorintekiät maalta, ja ajoi pois kaikki epäjumalat, kuin hänen isänsä tehneet oliwat.
13. Ja wielä sitte pani hän äitinsä Maechan wirasta pois, että se oli tehnyt Mipletsethin metsistön; waan Assa kukisti hänen Mipletsethinsä ja poltti sen Kidronin ojan tykönä. 2 Aikak. 15:16.
14. Mutta kukkuloita ei hän kukistanut; kuitenkin Assan sydän oli waka Herran edessä kaiken elinaikansa.
15. Ja hän wei sisälle mitä hänen isänsä oli pyhittänyt, ja Herran huoneen pyhät kalut: hopian ja kullan ja astiat.
16. Mutta Assan ja Baesan Israelin kuninkaan wälillä oli sota kaiken heidän elinaikansa.
17. Waan Baesa Israelin kuningas nousi Judaa wastaan, ja rakensi Raman, ettei yksikään waeltais ulos taikka sisälle Assan Judan kuninkaan puolelta. 2 Aikak. 16:1.
18. Silloin otti Assa kaiken hopian ja kullan, jotka Herran huoneen tawaroista ja kuninkaan huoneen tawaroista jääneet oliwat, ja antoi ne palweliainsa käsiin, ja kuningas Assa lähetti Benhadadille Tabrimonin Hesionin pojan pojalle, Syrian kuninkaalle, joka asui Damaskussa, ja käski sanoa hänelle:
19. Minun ja sinun waiheella, ja minun isäni ja sinun isäs waiheella on liitto: katso, minä lähetin sinulle hopiata ja kultaa lahjaksi, että rikkoisit sen liiton, kuin sinä Baesan Israelin kuninkaan kanssa tehnyt olet, että hän erkanis minusta.
20. Ja Benhadad oli kuuliainen kuningas Assalle, ja lähetti sodanpäämiehet Israelin kaupunkeihin, ja löi Ijonin ja Danin ja Abelin BethMaechan, ja koko Chinerothin, ynnä kaiken Naphtalin maakunnan kanssa.
21. Ja koska Baesa sen kuuli, lakkasi hän rakentamasta Ramata, ja meni Thirtsaan.
22. Mutta kuningas Assa lähetti sanoman kaiken Judan ympäri: ei tässä pidä yksikään nuhteetoin oleman. Ja he kukistiwat kiwet ja puut Ramasta, joita Baesa oli rakentanut: ja kuningas Assa rakensi niistä Geban BenJaminissa ja Mitspan.
23. Mitä muuta on kuningas Assasta puhumista, ja kaikesta hänen wallastansa, ja kaikista hänen töistänsä, ja kaupungeista, jotka hän rakentanut oli: eikö se ole kirjoitettu Judan kuningasten Aikakirjassa? paitsi

että hän oli wanhuudellansa sairas jalwoista. 2 Aikak. 16:11, 12.

24. Ja Assa nukkui isäinsä kanssa, ja haudattiin isäinsä kanssa isänsä Dawidin kaupunkiin. Ja Josaphat hänen poikansa tuli kuninkaaksi hänen peräänsä. 2 Aikak. 16:13. k. 17:1.

25. Ja Nadab Jerobeamin poika oli Israelin kuningas sinä toisena Assan Judan kuninkaan wuonna, ja hallitsi Israelissa kaksi wuotta;

26. Ja teki pahaa Herran edessä, ja waelsi isänsä teillä ja hänen synneissänsä, joilla hän saatti Israelin syntiä tekemään.

27. Ja Baesa Ahian poika Isascharin huoneesta teki liiton häntä wastaan, ja Baesa löi hänen Philistealaisten Gibethonissa; sillä Nadab ja koko Israel piirittiwät Gibethonin.

28. Sitte tappoi Baesa hänen kolmantena Assan Judan kuninkaan wuonna, ja tuli kuninkaaksi hänen siaansa.

29. Koska hän oli kuningas, löi hän kuoliaksi kaiken Jerobeamin huoneen, ja ei jättänyt yhtään ainoata henkeä Jerobeamin huoneesta, siihen asti että hän häwitti hänen, Herran sanan jälkeen, joka oli sanottu hänen palwelialtansa Ahialta Silosta, 1 Kun. k. 14:10, 14.

30. Jerobeamin syntein tähden, kuin hän teki, ja jolla hän saatti Israelin syntiä tekemään, sillä wihoittamisella, jolla hän wihaan kehoitti Herran Israelin Jumalan.

31. Mitä enämpi Nadabista on sanomista ja kaikista hänen töistänsä: eikö se ole kirjoitettu Israelin kuningasten Aikakirjassa?

32. Mutta Assa ja Baesa Israelin kuningas sotewat keskenänsä kaiken ikänsä.

33. Kolmantena Assan Judan kuninkaan wuonna oli Baesa Ahian poika koko Israelin kuningas Thirtsassa, neljäkolmattakymmentä ajastaikaa;

34. Ja teki pahaa Herran edessä, ja waelsi Jerobeamin teillä ja hänen synneissänsä, jolla hän saatti Israelin syntiä tekemään.

16 Luku.

Jehu. Ella. Simri. Omri. Thibni. Samaria. Ahab. Isebel. Jeriho.

Niin tuli Herran sana Jehun Hananin pojan tykö Baesata wastaan, sanoen:

2. Että minä olen ylentänyt sinun tomusta, ja tehnyt sinun minun kansani Israelin ruhtinaaksi, ja kuitenkin sinä olet waeltanut Jerobeamin teillä ja saattanut minun kansani Israelin syntiä tekemään, niin ettäs wihoitat minun heidän synneillänsä;

3. Katso, minä häwitän Baesan perilliset ja hänen huoneensa perilliset, ja annan sinun huonees tulla niinkuin Jerobeamin Nebathin pojan huoneen: 1 Kun. k. 14:10. k. 15:29.

4. Joka Baesan suwusta kuolee kaupungissa, se pitää koirilta syötämän, ja joka kuolee kedolla, se pitää taiwaan linnuilta syötämän.

5. Mitä enämpi on puhumista Baesasta ja hänen töistänsä ja woimastansa: eikö se ole kirjoitettu Israelin kuningasten Aikakirjassa? 2 Aikak. 16:1.

6. Ja Baesa nukkui isäinsä kanssa, ja haudattiin Thirtsaan. Ja hänen poikansa Ella tuli kuninkaaksi hänen siaansa.

7. Ja Herran sana tuli propheetan Jehun Hananin pojan kautta Baesata ja hänen huonettansa wastaan, ja kaikkea pahuutta wastaan, kuin hän Herran edessä tehnyt oli, wihoittaaksensa häntä kättensä töillä, että sen piti tuleman niinkuin Jerobeamin huone, ja sentähden että hän hänen tappanut oli.

8. Assan Judan kuninkaan kuudentena wuonna kolmattakymmentä oli Ella Baesan poika Israelin kuningas Thirtsassa kaksi ajastaikaa.

9. Mutta hänen palweliansa Simri, joka hallitsi puolet waunuja, teki liiton häntä wastaan: koska hän tuli Thirtsaan, niin hän joi ja juopui Artsan tykönä, joka oli Thirtsan kartanon haltia.

10. Ja Simri tuli ja löi hänen, ja tappoi hänen Assan Judan kuninkaan seitsemäntenä wuonna kolmattakymmentä, ja tuli hänen siaansa kuninkaaksi. 2 Kun. k. 9:31.

11. Ja koska hän oli kuningas, ja istui kuninkaallisella istuimellansa, löi hän kaiken Baesan huoneen, ja ei jättänyt myös seinään wettänsä heittäwätä, eikä perillisiä eli lankoja. 1 Sam. 25:22. 1 Kun. k. 14:10.

12. Ja niin häwitti Simri koko Baesan huoneen, Herran sanan jälkeen, joka Baesalle oli puhuttu propheetan Jehun kautta,

13. Kaikkein Baesan ja hänen poikansa Ellan syntein tähden, kuin he oliwat tehneet, ja oliwat saattaneet Israelin syntiä tekemään, ja oliwat wihoittaneet Herran Israelin Jumalan turhuudellansa.

14. Mitä enämpi on sanomista Ellasta ja kaikista hänen menoistansa: eikö se ole kirjoitettu Israelin kuningasten Aikakirjassa?

15. Seitsemäntenä kolmattakymmentä Assan Judan kuninkaan wuonna oli Simri kuningas Thirtsassa seitsemän päiwää; sillä wäki oli sioittanut itsensä Philistealaisten Gibethonissa.

16. Koska wäki leirissä ollessansa kuuli
sanottawan Simrin tehneeksi liiton ja tap=
paneeksi kuninkaan, niin koko Israel wah=
wisti sinä päiwänä Omrin sodanpäämiehen
Israelin kuninkaaksi leirissä.
17. Ja Omri meni ylös ja koko Israel
hänen kanssansa Gibethonista, ja ahdisti=
wat Thirtsan.
18. Koska Simri näki kaupungin woitet=
tawan, meni hän kuninkaallisen huoneen sa=
liin, ja poltti itsensä kuninkaallisen huoneen
kanssa ja kuoli,
19. Synteinsä tähden, jotka hän oli teh=
nyt; sillä hän oli tehnyt pahaa Herran
edessä ja waeltanut Jerobeamin teillä ja
niissä synneissä, jotka hän oli tehnyt ja
joilla hän oli myös saattanut Israelin syn=
tiä tekemään.
20. Mitä enämpi on sanomista Simristä,
ja kuinka hän oli liiton tehnyt: eikö se ole
kirjoitettu Israelin kuningasten Aikakirjas=
sa?
21. Siihen aikaan hajosi Israelin kansa
kahteen joukkoon; yksi osa Thibnin Ginathin
pojan puolelle, ja wahwistiwat hänen ku=
ninkaaksensa, ja toinen Omrin puolelle.
22. Mutta se joukko, joka piti Omrin puol=
ta, oli wäkewämpi kuin ne, jotka pitiwät
Thibnin Ginathin pojan puolta. Ja Thibni
kuoli, ja Omri tuli kuninkaaksi.
23. Assan Judan kuninkaan ensimäisnä
wuonna neljättäkymmentä oli Omri Israe=
lin kuningas kaksitoistakymmentä ajastaikaa,
ja hallitsi Thirtsassa kuusi ajastaikaa.
24. Hän osti Semeriltä Samarian wuo=
ren kahdella hopiacentnerillä, ja rakensi
wuorelle, ja kutsui sen kaupungin, kuin hän
rakensi, Semerin wuoren herran nimellä
Samariaksi.
25. Ja Omri teki pahaa Herran edessä, ja
oli pahempi kaikkia, kuin hänen edellänsä
olleet oliwat;
26. Ja waelsi kaikissa Jerobeamin Neba=
thin pojan teissä ja hänen synneissänsä,
joilla hän Israelin saatti syntiä tekemään,
niin että he wihoittiwat Herran Israelin
Jumalan turhuudellansa.
27. Mitä enämpi on sanomista Omrista,
ja kaikista hänen töistänsä, ja hänen woi=
mastansa teoissansa: eikö se oli kirjoitettu
Israelin kuningasten Aikakirjassa?
28. Ja Omri nukkui isäinsä kanssa, ja
haudattiin Samariaan; ja Ahab hänen poi=
kansa tuli kuninkaaksi hänen peräänsä.
29. Assan Judan kuninkaan kahdeksantena
wuonna neljättäkymmentä oli Ahab Omrin
poika kuningas Israelissa, ja hallitsi Israe=
lia Samariassa kaksi ajastaikaa kolmatta=
kymmentä.
30. Ja Ahab Omrin poika teki pahaa Her=
ran edessä enämmän kuin kaikki ne, jotka
hänen edellänsä oliwat.
31. Ja se oli hänelle wähä, että hän waelsi
Jerobeamin Nebathin pojan synneissä;
mutta otti myös Isebelin, EthBaalin Zido=
nin kuninkaan tyttären emännäksensä, ja
meni palwelemaan ja kumartamaan Baalia;
32. Ja asetti Baalille altarin Baalin huo=
neessa, jonka hän oli rakentanut Sama=
riassa.
33. Ja Ahab teki metsistön; niin että
Ahab wihoitti Herran Israelin Jumalan
kowemmin kuin kaikki muut Israelin kunin=
kaat, jotka hänen edellänsä oliwat.
34. Silloin rakensi Hiel BethElistä Jeri=
hon: se maksoi hänen esikoisensa Abiramin,
koska hän perustuksen laski, ja hänen nuo=
rimman poikansa Segubin, koska hän sen
portit pani, Herran sanan jälkeen, jonka hän
oli sanonut Josuan Nunin pojan kautta.
Jos. 6:26.

17 Luku.

Elian rukous, kaarneet. Zarpathin leski. Poika kuolee, herätetään.

Ja Elia se Thesbiläinen Gileadin asuja
sanoi Ahabille: niin totta kuin Herra Is=
raelin Jumala elää, jonka edessä minä sei=
son, ei pidä näillä wuosilla kastetta eikä sa=
detta tuleman, muutoin kuin minun sanani
jälkeen. Jac. 5:17, 18.
2. Ja Herran sana tuli hänen tykönsä, sa=
noen:
3. Mene tästä pois, ja käännä sinus itään
päin, ja lymytä sinus Chrithin ojan tykö,
joka on Jordanin kohdalla.
4. Ja sinun pitää juoman ojasta: ja mi=
nä olen käskenyt kaarnetten elättää sinua
siellä.
5. Hän meni ja teki Herran sanan jälkeen,
ja meni ja istui Chrithin ojan tykönä, joka
on Jordanin kohdalla.
6. Ja kaarneet weiwät hänelle leipää ja
lihaa, huomeneltain ja ehtoona, ja hän joi
ojasta.
7. Ja monikahtain päiwäin perästä kui=
wui oja; sillä ei ollut sadetta maakunnassa.
8. Niin tuli Herran sana hänen tykönsä,
sanoen:
9. Nouse ja mene Zarpathiin, joka Zido=
nin tykönä on, ja pysy siellä: katso, minä
olen käskenyt leskiwaimon sinua siellä elät=
tää. Luc. 4:26.
10. Ja hän nousi ja meni Zarpathiin; ja

koska hän kaupungin porttiin tuli, katso,
niin leskiwaimo oli siellä ja haki puita, ja
hän puhui hänelle, sanoen: tuo minulle wä=
hä wettä astiassa juodakseni.
11. Koska hän meni tuomaan, huusi hän
häntä, ja sanoi: tuo myös minulle pala lei=
pää kädessäs.
12. Hän sanoi: niin totta kuin Herra sinun
Jumalas elää, ei ole minulla leipää, mutta
piwo jauhoja wakkaisessa ja wähä öljyä as=
tiassa; ja katso, minä kokoon kaksi puuta ja
menen walmistamaan minulleni ja minun
pojalleni, syödäksemme ja sitte kuollaksemme.
13. Ja Elia sanoi hänelle: älä pelkää, me=
ne ja tee niinkuin sinä sanonut olet: kuiten=
kin leiwo minulle wähä kyrsäinen siitä ensin,
ja tuo minulle: mutta sinulles ja sinun po=
jalles pitää myös sinun siitä sen jälkeen te=
kemän:
14. Sillä niin sanoo Herra Israelin Ju=
mala: ei jauhot wakkaisesta pidä loppuman
ja öljyä astiasta ei pidä puuttuman, siihen
päiwään asti kuin Herra antaa sataa maan
päälle.
15. Ja hän meni ja teki niinkuin Elia pu=
hunut oli. Ja hän söi ja myös waimo per=
heinensä kauwan aikaa. Matth. 10:40, 2c.
16. Ei jauhot loppuneet wakkaisesta eikä
öljy astiasta, Herran sanan jälkeen, kuin
hän Elian kautta puhunut oli.
17. Sen jälkeen tapahtui, että perheen
emännän poika sairasti, ja hänen sairau=
tensa oli niin raskas, ettei henkeä hänessä
silleen ollut.
18. Ja hän sanoi Elialle: mitä minun on
sinun kanssas, sinä Jumalan mies? Sinä
olet tullut minun tyköni, että minun paha=
tekoni muistettaisiin, ja minun poikani kuo=
lis. Luc. 5:8.
19. Hän sanoi hänelle: tuo minulle poi=
kas. Ja hän otti hänen, hänen sylistänsä,
ja wei hänen ylistupaan, kussa hän asui,
ja pani hänen omaan wuoteeseensa;
20. Ja huusi Herran tykö, ja sanoi: Her=
ra minun Jumalani! oletkos niin pahoin
tehnyt tätä leskeä wastaan, jonka tykönä
minä holhotaan, ettäs tapat hänen poikansa?
21. Ja hän ojensi itsensä kolmasti nuoru=
kaisen päälle, ja huusi Herran tykö ja sanoi:
Herra minun Jumalani, anna tämän nuo=
rukaisen sielu tulla häneen jällensä!
2 Kun. k. 4:34. Ap. T. 20:10.
22. Ja Herra kuuli Elian äänen: ja hänen
sielunsa tuli häneen jälleen, ja hän wirkosi.
23. Ja Elia otti pojan, ja kantoi ylistu=
wasta alas huoneeseen, ja antoi äitillensä,
ja sanoi: katso, sinun poikas elää.
24. Ja waimo sanoi Elialle: nyt minä
ymmärrän, ettäs olet Jumalan mies, ja
Herran sana on tosi sinun suussas.

18 Luku.

Elia. Obadia. Ahabin kohtaaminen. Baalin papit, uhri, tappo. Elian sade.

Ja monen päiwän perästä tuli Herran
sana Elian tykö kolmantena wuonna, sa=
noen: mene ja osota sinus Ahabille, ja mi=
nä annan sataa maan päälle.
2. Ja Elia meni näyttämään itseänsä Aha=
bille; waan sangen kallis aika oli Sama=
riassa.
3. Ja Ahab kutsui Obadian, joka oli hä=
nen huoneensa haltia: (Ja Obadia pelkäsi
Herraa suuresti.
4. Sillä koska Isebel hukutti Herran pro=
pheetat, otti Obadia sata propheetaa ja kätki
ne, wiisikymmentä kuhunkin luolaan, ja
elätti heidän leiwällä ja wedellä.)
5. Niin sanoi Ahab Obadialle: waella
maan läpitse kaikkein wesilähdetten tykö ja
kaikkein ojain tykö, jos löyttäisiin ruohoja
hewoisille ja muuleille elatukseksi, ettei kaikki
eläimet hukkuisi.
6. Ja he jakoiwat itsensä waeltamaan maa=
ta läpitse: Ahab waelsi yksinänsä yhtä tietä
myöten, ja Obadia toista tietä yksinänsä.
7. Koska Obadia tiellä oli, katso, silloin
kohtasi hänen Elia; ja kuin hän tunsi hä=
nen, lankesi hän kaswoillensa, ja sanoi: et=
kös ole minun herrani Elia?
8. Hän sanoi: olen: mene ja sano herral=
les: katso, Elia on tässä.
9. Ja hän sanoi: mitä minä olen rikkonut,
ettäs annat sinun palwelias Ahabin käsiin
tappaa minua?
10. Niin totta kuin Herra sinun Jumalas
elää, ei ole yhtään kansaa eli waltakuntaa,
kuhunka minun herrani ei ole lähettänyt,
sinua etsimään. Ja koska he owat sanoneet:
ei hän ole tässä, on hän wannottanut sitä
waltakuntaa ja kansaa, ettet sinä ole löytty.
11. Ja nyt sinä sanot: mene ja sano her=
ralles: katso, Elia on tässä.
12. Ja taitais tapahtua, koska minä meni=
sin pois sinun tyköäs, niin ottais Herran
henki sinun pois, ja en minä tietäisi kuhun=
ka, ja minä sitte tulisin ja sanoisin sen Aha=
bille, ja hän ei löytäisi sinua, niin hän tap=
pais minun. Mutta minä sinun palwelias
pelkään Herraa hamasta minun nuoruu=
destani.
13. Eikö minun herralleni ole sanottu, mi=
tä minä tehnyt olen, koska Isebel tappoi
Herran propheetat? ja minä kätkin sata Her=

ran propheetaa luoliin, wiisikymmentä tänne ja wiisikymmentä sinne, ja ruokein heidän leiwällä ja wedellä.

14. Ja nyt sinä sanot: mene ja sano sinun herralles: katso, Elia on tässä: että hän minun tappais.

15. Elia sanoi: niin totta kuin Herra Zebaoth elää, jonka edessä minä seison: tänäpänä minä itseni hänelle ilmoitan. 5 Mos. 10:8.

16. Niin meni Obadia Ahabia wastaan, ja sanoi nämät hänelle, ja Ahab meni Eliata wastaan.

17. Ja kuin Ahab näki Elian, sanoi Ahab hänelle: etkö sinä ole se, joka Israelin willitset? Amos 7:10.

18. Hän sanoi: en minä willitse Israelia, mutta sinä ja sinun isäs huone, että te olette hyljänneet Herran käskyt, ja sinä waellat Baalin jälkeen.

19. Lähetä siis nyt kokoomaan minun tyköni koko Israel Karmelin wuorelle, ja neljä sataa ja wiisikymmentä Baalin propheetaa ja neljä sataa metsistöin propheetaa, jotka syöwät Isebelin pöydältä.

20. Niin lähetti Ahab kaikkein Israelin lasten tykö, ja kokosi propheetat Karmelin wuorelle.

21. Niin astui Elia kaiken kansan eteen, ja sanoi: kuinka kauwan te onnutte molemmille puolille? Jos Herra on Jumala, niin waeltakaat hänen jälkeensä, mutta jos Baal, niin waeltakaat hänen jälkeensä; ja ei kansa häntä mitään wastannut.

22. Niin sanoi Elia kansalle: minä olen ainoasti jäänyt Herran propheetaista: mutta Baalin propheetaita on neljä sataa ja wiisikymmentä miestä.

23. Niin antakaat nyt meille kaksi kalpea, ja antakaat heidän walita toinen kalpei ja hakata kappaleiksi, ja pankaan puiden päälle, mutta älkään siihen panko tulta: ja minä otan toisen kalpein ja panen myös puiden päälle, ja en pane siihen tulta.

24. Ja huutakaat te teidän jumalainne nimeä, ja minä huudan Herran nimeä: kumpi jumala wastaa tulen kautta, hän olkoon Jumala. Ja kaikki kansa wastasi, ja sanoi: se on oikein. 3 Mos. 9:24.

25. Ja Elia sanoi Baalin propheetaille: walitkaat teillenne yksi kalpei, ja tehkäät te ensin, sillä teitä on monta, ja huutakaat teidän jumalainne nimeä, ja älkäät siihen tulta panko.

26. Ja he ottiwat kalpein, jonka hän heille antoi, ja walmistiwat ja huusiwat Baalin nimeä huomenesta puolipäiwään asti, sanoen: Baal, kuule meitä! mutta ei siinä ollut ääntä eli wastaajata; ja he hyppeliwät altarin ympärillä, jonka he tehneet oliwat.

27. Koska jo puolipäiwä oli, pilkkasi heitä Elia, ja sanoi: huutakaat wahwasti; sillä hän on jumala, hän ajattelee jotakin, eli on jotakin toimittamista, eli on matkalla, eli jos hän makaa, että hän heräis.

28. Ja he huusiwat suurella äänellä, ja wiileskeliwät itseänsä weitsillä ja naskaleilla heidän tawallansa, niin että he werta tiukkuiwat.

29. Koska puolipäiwä kulunut oli, propheteerasiwat he siihen asti, että ruokauhri uhrattaman piti; ja ei ollut siinä ääntä eli wastaajata, elikkä joka waaria otti. 2 Mos. 29:39.

30. Niin sanoi Elia kaikelle kansalle: tulkaat minun tyköni; ja koska kaikki kansa tuli hänen tykönsä, paransi hän Herran altarin, joka kukistunut oli.

31. Ja Elia otti kaksitoistakymmentä kiweä Jacobin lasten luwun jälkeen (jonka tykö Herran sana tapahtunut oli, sanoen: Israel pitää sinun nimes oleman). 1 Mos. 32:28. l. 35:10. Jos. 4:5, 20. 2 Kun. k. 17:34.

32. Ja rakensi niistä kiwistä altarin Herran nimeen, ja teki kuopan altarita ympäri kahden jywämitan leweydeltä,

33. Ja latoi puut, ja hakkasi kalpein kappaleiksi, ja pani sen puiden päälle,

34. Ja sanoi: täyttäkäät neljä kadia wedellä, ja kaatakaat se polttouhrin ja puiden päälle; ja hän sanoi: tehkäät se wielä toinen kerta; ja he tekiwät sen toisen kerran; ja hän sanoi: tehkäät se wielä kolmas kerta; ja he tekiwät sen kolmannen kerran.

35. Ja wesi juoksi altarin ympäri, että myös kuoppa täytettiin wedestä.

36. Ja koska ruokauhri piti uhrattaman, astui propheeta Elia edes, ja sanoi: Herra Abrahamin, Isaachin ja Israelin Jumala! ilmoita tänäpänä, että sinä olet Israelin Jumala, ja minä sinun palwelias, ja että minä nämät kaikki sinun sanas jälkeen tehnyt olen. 2 Mos. 3:6. Matth. 22:32. Marc. 12:26.

37. Kuule minua, Herra, kuule minua, että tämä kansa tietäis sinun olewan Herran Jumalan; ettäs käántäisit heidän sydämensä takaisin.

38. Niin lankesi Herran tuli ja poltti polttouhrin, puut, kiwet ja mullan, ja nuoli weden kuopasta.

39. Koska kaikki kansa näki sen, lankesiwat he kaswoillensa, ja sanoiwat: Herra on Jumala, Herra on Jumala.

40. Mutta Elia sanoi heille: ottakaat Baalin propheetat kiinni, ettei yksikään heistä

pääsisi. Ja he ottiwat heidän kiinni; ja Elia
wei heidän Kisonin ojan tykö, ja tappoi hei=
dän siellä. 5 Mos. 13:5.
41. Ja Elia sanoi Ahabille: mene ylös,
syö ja juo; sillä suuren sateen hyminä kuu=
luu.
42. Ja kuin Ahab meni syömään ja juo=
maan, meni Elia Karmelin kukkulalle, ja
lankesi maahan ja kumarsi itsensä kaswoil=
lensa, ja pani päänsä polweinsa wälille,
43. Ja sanoi palweliallensa: mene nyt ylös
ja katso meren puoleen. Hän meni ylös,
katsoi ja sanoi: ei siellä ole mitään. Hän
sanoi: mene wielä sinne seitsemän kertaa.
44. Ja seitsemännellä kerralla sanoi hän:
katso, sieltä nousee wähä pilwi merestä,
niinkuin miehen kämmen. Hän sanoi: mene
ja sano Ahabille: waljasta ja mene, ettei
sade sinua käsittäisi.
45. Ja sillä wälillä tuli taiwas pilwistä
mustaksi ja tuulesta, ja tuli sangen suuri
sade. Mutta Ahab matkusti ja tuli Jes=
reeliin.
46. Ja Herran käsi oli Elian päällä, ja
hän wyötti kupeensa ja juoksi Ahabin edellä,
siihen asti kuin hän tuli Jesreeliin.

19 Luku.

Isebelin uhkaus. Elian pako, paasto, kiiwaus. Hasael, Jehu, Elisa.

Ja Ahab ilmoitti Isebelille kaikki, kuin Elia
tehnyt oli, ja kuinka hän oli tappanut kaikki
propheetat miekalla.
2. Niin lähetti Isebel sanansaattajan Elial=
le, sanoen: jumalat minun niin ja niin teh=
köön, jollen minä huomenna tällä aikaa tee
sinun sielulles, niinkuin yhdelle näiden sie=
lulle.
3. Koska hän sen näki, nousi hän ja meni
kuhunka hän tahtoi, ja tuli BerSebaan, jo=
ka oli Judassa, ja jätti sinne palweliansa.
4. Mutta itse hän meni korpeen päiwäkun=
nan matkan; ja koska hän tuli sinne, istui
hän katawan alla, rukoillen sieluansa kuole=
maan, ja sanoi: jo kyllä on, Herra, ota nyt
minun sieluni; sillä en minä ole parempi
minun isiäni.
5. Ja hän pani maata, ja nukkui katawan
ala; ja katso, enkeli tarttui häneen, ja sanoi
hänelle: nouse ja syö!
6. Mutta koska hän katsahti ympärillensä,
katso, niin oli hänen päänsä takana hiilillä
kypsetty leipä ja astia wettä; ja koska hän
syönyt ja juonut oli, niin hän pani maata
jälleen, ja nukkui.
7. Ja Herran enkeli palasi hänen tykönsä
toisen kerran, tarttui häneen ja sanoi: nouse
ja syö! sillä sinulla on pitkä matka.
8. Ja hän nousi, söi ja joi, ja matkusti sen
ruuan woimalla neljäkymmentä päiwää ja
neljäkymmentä yötä Herran wuoreen Ho=
rebiin asti. 2 Mos. 34:28. Matth. 4:2.
9. Ja tuli siellä luolaan, ja oleskeli siellä
yötä; ja katso, Herran sana sanoi hänelle:
mitäs tässä Elia teet?
10. Hän wastasi: minä olen kiiwauksella
kiiwannut Herran Jumalan Zebaothin täh=
den; sillä Israelin lapset owat hyljänneet
sinun liittos, ja sinun altaris kukistaneet, ja
tappaneet sinun propheetas miekalla, ja mi=
nä yksinäni jäin, ja he etsiwät minun hen=
keäni, ottaaksensa sitä pois.
1 Kun. k. 18:4, 22. Rom. 11:3.
11. Hän sanoi: mene tästä ulos, ja astu
wuorelle Herran eteen. Ja katso, Herra
meni ohitse, ja suuri ja wäkewä tuuli käwi,
joka wuoret halkaisi, ja mäet särki Herran
edellä; mutta ei Herra ollut tuulessa; ja
tuulen perästä tuli maan järistys, ja ei
Herra ollut maan järistyksessä; Ap. T. 2:2.
12. Ja maan järistyksen perästä tuli tul=
ta, ja ei Herra ollut tulessa; tulen perästä
tuli hieno tuulen hyminä.
13. Koska Elia sen kuuli, peitti hän kas=
wonsa hameellansa, ja meni ulos ja seisoi
luolan owella, ja katso, ääni sanoi hänelle:
mitä sinulla tässä on (tekemistä), Elia?
2 Mos. 3:6.
14. Hän wastasi: minä olen kiiwauksella
kiiwannut Herran Jumalan Zebaothin täh=
den; sillä Israelin lapset owat hyljänneet
sinun liittos, kukistaneet sinun altaris, ja
tappaneet sinun propheetas miekalla, ja mi=
nä ainoasti jäin, ja he etsiwät minun hen=
keäni, ottaaksensa sitä pois.
15. Mutta Herra sanoi hänelle: palaja
tietäs myöten Damaskun korpeen: mene ja
woitele Hasael Syrian kuninkaaksi.
16. Ja woitele Jehu Nimsin poika Israe=
lin kuninkaaksi; ja Elisa Saphatin poika,
Abel Meholasta, woitele propheetaksi sinun
siaas. 2 Kun. k. 9:1, ꝛc.
17. Ja tapahtuu, että se kuin wälttää Ha=
saelin miekan, se tapetaan Jehulta, ja se
kuin wälttää Jehun miekan, se tapetaan Eli=
salta.
18. Mutta minä jätän seitsemän tuhatta
Israeliin: kaikki polwet, jotka ei kumartaneet
Baalia, ja kaikki suut, jotka ei hänen suuta
antaneet. Rom. 11:4.
19. Ja hän läksi sieltä, ja kohtasi Elisan
Saphatin pojan, joka kynti kahdellatoista=
kymmenellä parilla härkiä, ja hän itse oli

niiden kahdentoistakymmenen seassa; ja Elia meni hänen tykönsä, ja heitti hameensa hänen päällensä.

20. Ja hän jätti härjät, ja juoksi Elian perässä, ja sanoi: anna minun suuta antaa minun isälleni ja äitilleni, niin minä seuraan sinua: hän sanoi hänelle: mene ja tule jälleen; sillä mitä minä sinun tein?

21. Ja hän palasi hänen tyköänsä, ja otti parin härkiä ja uhrasi sen, ja keitti lihan härkäin kaluilla, ja antoi kansalle syödä: ja hän nousi ja seurasi Eliata, ja palweli häntä.

20 Luku.

Benhadad uhkaa, sotii, pakenee, tekee liiton. Ahabin rangaistus.

Ja Benhadad Syrian kuningas kokosi kaikki sotawäkensä, ja oli kaksineljättäkymmentä kuningasta hänen kanssansa, ja hewoiset ja waunut; ja hän meni ja piiritti Samarian, ja sotei sitä wastaan.

2. Ja lähetti sanansaattajat Ahabille Israelin kuninkaalle kaupunkiin,

3. Ja käski hänelle sanottaa: niin sanoo Benhadad: sinun hopias ja kultas owat minun, ja sinun emäntäs ja ihanimmat lapses owat myös minun.

4. Israelin kuningas wastasi, ja sanoi: minun herrani kuninkaani, niinkuin sinä sanonut olet, minä olen sinun ja kaikki mitä minulla on.

5. Ja sanansaattajat tuliwat jälleen, ja sanoiwat: niin sanoi Benhadad: minä olen lähettänyt sinun tykös sanan, sanoen: sinun hopias ja kultas, emäntäs ja lapses pitää sinun minulle antaman:

6. Niin minä huomenna tällä aikaa lähetän minun palweliani sinun tykös tutkimaan sinun huonees ja sinun palwelias huoneet: ja mitä sinulla rakkain on, pitää heidän ottaman ja tuoman tänne.

7. Niin Israelin kuningas kutsui kaikki maan wanhimmat, ja sanoi: tutkikaat ja katsokaat, mitä pahuutta on hänen mielessänsä: sillä hän lähetti sanan minun tyköni, minun emännistäni ja lapsistani, hopiastani ja kullastani, ja en ole minä häneltä kieltänyt.

8. Niin sanoiwat hänelle kaikki wanhimmat ja kaikki kansa: ei sinun pidä häntä kuuleman, eikä häneen suostuman.

9. Ja hän sanoi Benhadadin sanansaattajille: sanokaat kuninkaalle minun herralleni: kaikki kuin hän käski minulle hänen palweliallensa ensin, teen minä, waan tätä en minä taida tehdä. Ja sanansaattajat meniwät takaperin ja sanoiwat wastauksen hänelle.

10. Sitte lähetti Benhadad hänen tykönsä, ja käski hänelle sanoa: jumalat tehkään minulle niin ja niin, jos multa Samariassa täytyy, että kaikki kansa, kuin minua seuraa, taitais siitä ottaa piwonsa täyden.

1 Kun. k. 19:2.

11. Mutta Israelin kuningas wastasi, ja sanoi: sanokaat: se joka wyöttää itsensä, älkään kerskatko, niinkuin se joka riisuu.

12. Koska hän sen kuuli, kuningasten kanssa juodessansa majassa, sanoi hän palwelioillensa: walmistakaat teitänne. Ja he walmistiwat heitänsä kaupunkia wastaan.

13. Ja katso, yksi propheeta astui Ahabin Israelin kuninkaan tykö, ja sanoi: näin sanoo Herra: etkös nähnyt kaikkea sitä suurta joukkoa? Katso, minä annan heidän sinun käsiis tänäpänä, että sinun pitää tietämän, että minä olen Herra.

14. Ahab sanoi: kenen kautta? Ja hän sanoi: niin sanoo Herra: maan ruhtinasten palweliain kautta. Hän sanoi: kukasta alkaa sodan? Hän wastasi: sinä.

15. Niin hän luki maan ruhtinasten palweliat, ja heitä oli kaksi sataa ja kaksi neljättäkymmentä. Ja niiden jälkeen luki hän kaiken kansan jokaisesta Israelin lapsista, seitsemän tuhatta miestä.

16. Ja he läksiwät ulos puolipäiwästä; mutta Benhadad oli juopununna majassa niiden kahdenneljättäkymmentä kuninkaan kanssa, kuin häntä auttamaan tuliwat.

17. Ja maan ruhtinasten palweliat läksiwät ulos ensin; mutta Benhadad lähetti, ja he ilmoittiwat hänelle sanoen: miehet lähtewät ulos Samariasta.

18. Hän sanoi: joko he owat rauhan tähden uloslähteneet, niin käsittäkäät heitä eläwissä, eli jos he owat lähteneet sotaan, niin ottakaat heitä myös eläwinä kiinni.

19. Niin maan ruhtinasten palweliat oliwat lähteneet kaupungista, ja sotawäki heidän perässänsä.

20. Ja niin löi mies miehensä, ja Syrialaiset pakeniwat, ja Israel ajoi heitä takaa; ja Benhadad Syrian kuningas pääsi hewoistensa selkään hewoismiestensä kanssa.

21. Niin Israelin kuningas läksi ulos ja löi hewoisia ja waunuja; ja hän tappoi sangen paljon Syrialaisista.

22. Niin astui propheeta Israelin kuninkaan tykö, ja sanoi hänelle: mene ja wahwista sinus, ymmärrä ja katso, mitä sinun tekemän pitää; sillä Syrian kuningas on sinua wastaan nousewa jälleen tämän wuoden perästä.

23. Ja Syrian kuninkaan palweliat sanoi-

wat hänelle: heidän jumalansa owat wuorten jumalat, sentähden woittiwat he meidän: jos me wielä heitä wastaan kedolla sodimme, mitämaks me woitamme heidän.
24. Niin tee nyt tämä: ota kaikki kuninkaat pois heidän sioistansa, ja pane ruhtinaat heidän siaansa;
25. Ja aseta sinulles sotajoukko senkaltainen kuin tämä sotajoukko oli, ja hewoiset ja waunut niinkuin ennenkin, ja me sodimme heitä wastaan kedolla, mitämaks me woitamme heidän. Ja hän kuuli heitä, ja teki niin.
26. Koska ajastaika kulunut oli, asetti Benhadad Syrialaiset, ja meni ylös Aphekiin, sotimaan Israelia wastaan.
27. Ja Israelin lapset nousiwat myös ja hankitsiwat itsensä, ja meniwät heitä wastaan; ja Israelin lapset sioittiwat itsensä heidän kohdallensa, niinkuin kaksi wähää wuohilaumaa; mutta maa oli täynnä Syrialaisia.
28. Ja Jumalan mies astui edes, ja sanoi Israelin kuninkaalle: niin sanoo Herra: että Syrialaiset owat sanoneet: Herra on wuorten Jumala, ja ei laaksoin Jumala, niin minä tahdon antaa kaiken tämän suuren joukon sinun kätees, että te tietäisitte minun olewan Herran.
29. Ja he asettiwat leirinsä juuri toisten kohdalle seitsemäksi päiwäksi, mutta seitsemäntenä päiwänä he meniwät sotimaan yhteen. Ja Israelin lapset löiwät Syrialaisia sata tuhatta jalkamiestä yhtenä päiwänä.
30. Mutta ne, kuin jäiwät, pakeniwat Aphekin kaupunkiin. Ja muuri lankesi seitsemän tuhannen miehen päälle kolmattakymmentä, jotka jääneet oliwat. Ja Benhadad pakeni myös kaupunkiin, yhdestä majasta toiseen. 1 Kun. k. 22:25.
31. Niin sanoiwat hänen palweliansa hänelle: katso, me olemme kuulleet Israelin huoneen kuninkaat olewan laupiaat kuninkaat: niin pankaamme säkit kupeisiimme ja köydet päihimme, ja menkäämme Israelin kuninkaan tykö, kuka tiesi että hän sinun sielus sallii elää.
32. Ja he paniwat säkit kupeisiinsa ja köydet päihinsä, ja tuliwat Israelin kuninkaan tykö, ja sanoiwat: Benhadad sinun palwelias sanoo sinulle: minä rukoilen, salli minun sieluni elää. Ja hän sanoi: wieläkö hän elää? hän on minun weljeni.
33. Niin ne miehet ottiwat kiinni sen sanan häneltä nopiasti ja käänsiwät itsellensä hywäksi, ja sanoiwat: sinun weljes Benhadad; niin hän sanoi: menkäät ja johdattakaat häntä tänne. Niin Benhadad meni hänen tykönsä, ja hän antoi hänen istua waunuun.
34. Ja hän sanoi hänelle: ne kaupungit, kuin minun isäni sinun isältäs ottanut on, annan minä jälleen, ja tee kadut sinulles Damaskuun, niinkuin minun isäni teki Samariassa: niin minä teen liiton sinun kanssas, ja annan sinun mennä. Ja hän teki liiton hänen kanssansa, ja päästi hänen menemään.
35. Silloin sanoi yksi mies prophetain lapsista lähimmäisellensä Herran sanan kautta: lyö minua! waan hän kielsi, ettei hän häntä lyönyt.
36. Niin hän sanoi hänelle jällensä: ettet sinä kuullut Herran ääntä, katso, koskas lähdet minun tyköäni, niin jalopeura lyö sinun. Ja koska hän läksi hänen tyköänsä, kohtasi hänen jalopeura ja löi hänen.
37. Ja hän löysi toisen miehen, ja sanoi: lyös minua! Ja se mies löi häntä kowasti ja haawoitti hänen,
38. Niin propheeta meni pois ja seisoi tiellä kuningasta wastassa, ja muutti kaswonsa tuhwalla.
39. Ja koska kuningas sieltä käwi ohitse, huusi hän kuningasta, ja sanoi: sinun palwelias meni keskelle sotaa, ja katso, yksi mies pakeni ja johdatti yhden miehen minun tyköni, ja sanoi: kätke tämä mies! jos niin on että hän kaiketikin tulee pois, niin pitää sinun sielus oleman hänen sielunsa siassa, eli sinun pitää punnitseman sen edestä leiwiskän hopiata.
40. Ja koska sinun palweliallas siellä ja täällä tekemistä oli, niin ei hän enää siellä ollut. Niin sanoi Israelin kuningas hänelle: sinun tuomios on oikia, sinä olet itse sen sanonut.
41. Niin hän otti kohta tuhwan pois kaswoistansa; ja Israelin kuningas tunsi hänen olewan propheetaista.
42. Ja hän sanoi hänelle: niin sanoo Herra: ettäs päästit sen minulta kirotun miehen kädestäs, pitää sinun sielus oleman hänen sielunsa edestä, ja sinun kansas pitää oleman hänen kansansa edestä. 1 Kun. k. 22:34.
43. Niin Israelin kuningas meni wihaisna ja pahalla mielellä huoneeseensa, ja tuli Samariaan.

21 Luku.

Nabothin wiinamäki, weri, Jumalan uhkaus. Ahabin synti, katumus.

Sitte tapahtui, että Nabothilla Jesreelitiläisellä oli wiinamäki Jesreelissä, läsnä Ahabin Samarian kuninkaan huonetta.
2. Ja Ahab puhui Nabothille, ja sanoi: anna minulle wiinamäkes kaalimaaksi, että se on niin läsnä minun huonettani, ja minä annan sinulle sen edestä paremman wiinamäen: eli jos sinun niin kelpaa, niin minä annan sinulle hopiata niin paljon kuin se maksaa.
3. Mutta Naboth sanoi Ahabille: Herra warjelkoon minun antamasta sinulle minun isäini perintöä!
4. Niin Ahab tuli kotiansa pahalla mielellä ja wihoissansa, sen sanan tähden, kuin Naboth Jesreelitiläinen hänelle puhunut oli, sanoen: en minä anna sinulle minun isäini perintöä; ja hän heitti hänensä wuoteeseen, käänsi kaswonsa, ja ei syönyt leipää.
5. Niin tuli Isebel hänen emäntänsä hänen tykönsä, ja sanoi hänelle: mikä se on, että sinun henkes on niin murheellinen, ja et syö leipää?
6. Niin hän sanoi hänelle: minä olen puhutellut Nabothia Jesreelitiläistä ja sanonut: anna minulle sinun wiinamäkes rahan edestä, eli jos sinä tahdot, niin minä annan sinulle toisen wiinamäen sen edestä. Mutta hän sanoi: en minä anna sinulle minun wiinamäkeäni.
7. Niin Isebel hänen emäntänsä sanoi hänelle: sinä hallitset nyt Israelin waltakunnan. Nouse ja syö leipää, ja ole hywällä mielellä: minä saatan sinulle Nabothin Jesreelitiläisen wiinamäen.
8. Ja hän kirjoitti kirjan Ahabin nimellä, ja lukitsi sen hänen sinetillänsä, ja lähetti sen kirjan wanhimpain ja ylimmäisten tykö, jotka hänen kaupungissansa asuiwat Nabothin kanssa;
9. Ja kirjoitti näin kirjaan, sanoen: kuuluttakaat paasto, ja asettakaat Naboth istumaan ylimmäiseksi kansan sekaan,
10. Ja tuokaat kaksi pahanjuonista miestä häntä wastaan, jotka tunnustawat ja sanowat: sinä olet kironnut Jumalata ja kuningasta: ja wiekäät häntä ulos, ja kiwittäkäät häntä kuoliaksi.
11. Niin wanhimmat ja sen kaupungin ylimmäiset, jotka hänen kaupungissansa asuiwat, tekiwät niinkuin Isebel heidän käskenyt oli ja niinkuin kirjassa kirjoitettu oli, jonka hän heidän tykönsä lähettänyt oli:
12. Kuuluttiwat paaston, ja antoiwat Nabothin istua ylimmäiseksi kansan seassa.
13. Niin tuli kaksi pahanjuonista miestä ja istuiwat hänen kohdallensa, ja tunnustiwat Nabothia wastaan kansan edessä, ja sanoiwat: Naboth on kironnut Jumalata ja kuningasta; niin weiwät he hänen kaupungista ulos, ja kiwittiwät hänen juuri kuoliaksi.
14. Ja he lähettiwät Isebelin tykö, sanoen: Naboth on kiwitetty ja kuollut.
15. Koska Isebel kuuli Nabothin kiwitetyksi ja kuolleeksi, sanoi hän Ahabille: nouse ja omista Nabothin Jesreelitiläisen wiinamäki, jonka hän sinulta on kieltänyt rahan edestä; sillä ei Naboth elä, mutta on kuollut.
16. Koska Ahab kuuli Nabothin kuolleeksi, nousi hän menemään ja omistamaan Nabothin Jesreelitiläisen wiinamäkeä.
17. Mutta Herran sana tuli Elialle Thesbiläiselle, ja sanoi:
18. Nouse ja mene Ahabia Israelin kuningasta wastaan, joka on Samariassa (katso, hän on Nabothin wiinamäessä, jota hän on mennyt omistamaan):
19. Ja puhu hänelle, ja sano: niin sanoo Herra: pitikö sinun tappaman, ja wielä päälliseksi omistaman? Ja sinun pitää puhuman hänelle, ja sanoman: näin sanoo Herra: siinä paikassa, jossa koirat nuoleskeliwat Nabothin weren, pitää myös koirat sinun weres nuoleskeleman.

1 Kun. k. 22:38. 2 Kun. k. 9:26.

20. Ja Ahab sanoi Elialle: löysitkös nyt minun, sinä minun wihamieheni? Hän sanoi: löysin, ettäs olet sinus myynyt pahaa tekemään Herran silmäin edessä.
21. Katso, minä annan tulla pahuuden sinun pääUes, ja otan sinun sukukuntas pois, ja häwitän Ahabilta sen kuin wettänsä seinään heittää, ja sen suljetun ja hyljätyn Israelissa,

1 Sam. 25:22. 1 Kun. k. 14:10. 2 Kun. k. 9:8.

22. Ja teen sinun huonees niinkuin Jerobeaminkin Nebathin pojan huoneen, ja niinkuin Baesan Ahian pojan huoneen, sen wihoittamisen tähden, kuin sinä minua wihoittanut olet, ja saattanut Israelin syntiä tekemään. 1 Kun. k. 15:29. k. 16:3, 11.
23. Ja Herra puhui myös Isebelille, ja sanoi: koirat pitää syömän Isebelin Jesreelin muurin tykönä. 2 Kun. k. 9:10, 35.
24. Joka Ahabista kuolee kaupungissa, se pitää koirilta syötämän, ja jos joku kuolee kedolla, se pitää taiwaan linnuilta syötämän.
25. Tosin ei yhtään ollut, joka niin oli itsensä myynyt pahaa tekemään Herran edes=

sä kuin Ahab; sillä hänen emäntänsä Isebel wietteli hänen;

26. Ja teki aiwan suuret kauhistukset, seuraten epäjumalita, kaiken sen jälkeen kuin Amorealaiset tehneet oliwat, jotka Herra ajoi Israelin lasten edestä pois.

27. Koska Ahab nämät sanat kuuli, rewäisi hän waatteensa, ja puki säkin ihollensa ja paastosi, ja makasi säkissä ja käwi surruissansa.

28. Ja Herran sana tuli Elian Thesbiläisen tykö, ja sanoi:

29. Etkös nähnyt kuinka Ahab nöyryytti hänensä minun edessäni? että hän itsensä niin nöyryyttää minun edessäni, en minä saata sitä pahaa hänen aikanansa; mutta hänen poikansa aikana saatan minä pahan hänen huoneensa päälle. 2 Kun. k. 9:22.

22 Luku.

Ahabin liitto, propheetat, sota, hallitus, kuolema.

Ja he oliwat kolme ajastaikaa lewossa, ettei ollut sotaa Syrialaisten ja Israelin waiheella.

2. Mutta kolmantena wuonna meni Josaphat Judan kuningas Israelin kuninkaan tykö. 2 Aika k. 18:1, 2.

3. Ja Israelin kuningas sanoi palwelioillensa: ettekö te tiedä Gileadin Ramothin olewan meidän omamme? ja me istumme ääneti, ja emme ota sitä Syrian kuninkaan kädestä?

4. Ja hän sanoi Josaphatille: tuletkos minun kanssani sotimaan Gileadin Ramothia wastaan? Josaphat sanoi Israelin kuninkaalle: minä olen niinkuin sinä, ja minun kansani niinkuin sinun kansas, ja minun hewoiseni niinkuin sinun hewoises. 2 Aika k. 18:3.

5. Ja Josaphat sanoi wielä Israelin kuninkaalle: kysy siis tänäpänä Herran sanaa!

6. Niin Israelin kuningas kokosi propheetaita liki neljäsataa miestä, ja sanoi heille: pitääkö minun menemän Gileadin Ramothiin sotaan, taikka lakkaaman? He sanoiwat: mene, ja Herra antaa sen kuninkaan käsiin.

7. Mutta Josaphat sanoi: eikös tässä ole wielä Herran propheetaa, kysyäksemme häneltä?

8. Ja Israelin kuningas sanoi Josaphatille: wielä on yksi mies Micha Jemlan poika, jolta kysyttäköön Herraa, mutta minä wihaan häntä; sillä ei hän minulle mitään hywää ennusta, waan pahaa. Josaphat sanoi: älköön kuningas niin puhuko.

9. Niin Israelin kuningas kutsui yhden palwelian, ja sanoi: tuo Micha Jemlan poika kiiruusti tänne!

10. Mutta Israelin kuningas ja Josaphat Judan kuningas istuiwat molemmin kuninkaallisella istuimellansa, waatetettuna (kuninkaallisiin) waatteisiin Samarian portin raitilla: ja kaikki propheetat ennustiwat heidän edessänsä. 2 Aika k. 18:9.

11. Ja Zedekia Knaenan poika oli tehnyt hänellensä rautasarwet, ja sanoi: näin sanoo Herra: loukkaa näillä Syrialaisia siihen asti kuin he kokonansa häwitetään.

12. Niin myös kaikki propheetat ennustiwat, ja sanoiwat: mene Gileadin Ramothiin, ja sinä menestyt, Jumala antaa sen kuninkaan käsiin.

13. Mutta sanansaattaja, joka oli mennyt Michata kutsumaan, puhui hänelle, sanoen: katso, kaikki propheetat ennustawat yhdestä suusta kuninkaalle hywää: niin olkoon sinun sanas niinkuin heidänkin sanansa, ja puhu hywää.

14. Niin Micha sanoi: niin totta kuin Herra elää, mitä Herra sanoo minulle, sitä minä puhun.

15. Mutta koska Micha tuli kuninkaan tykö, sanoi kuningas hänelle: Micha, menemmekö me sotimaan Gileadin Ramothiin, taikka lakkaammeko? Hän sanoi hänelle: mene, ja sinä menestyt; sillä Herra antaa sen kuninkaan käsiin.

16. Ja kuningas sanoi taas hänelle: kuinka usein minun pitää sinua wannottaman, ettes minulle muuta sanoisi, kuin totuuden Herran nimeen?

17. Hän sanoi: minä näin koko Israelin hajoitetuksi wuorille niinkuin lampaat, joilla ei paimenta ole. Ja Herra sanoi: ei näillä ole yhtään isäntää, palatkaan jokainen kotiansa rauhassa.

18. Ja Israelin kuningas sanoi Josaphatille: enkö minä sinulle sanonut, ettei hän ennusta minulle hywää, waan pahaa?

19. Ja hän sanoi: kuule siis Herran sanaa: minä näin Herran istuwan istuimellansa, ja koko taiwaallisen sotajoukon seisowan hänen tykönänsä, oikialla ja wasemmalla puolella. 2 Aika k. 18:18.

20. Ja Herra sanoi: kuka pettäis Ahabin, että hän menis ja lankeis Gileadin Ramothissa? Yksi sanoi niin, ja toinen näin.

21. Silloin läksi henki, joka seisoi Herran edessä, ja sanoi: minä petän hänen. Jolle Herra sanoi: missä? Job. 1:6.

22. Hän wastasi: minä menen ja olen walheen henki kaikkein hänen propheetainsa

suussa. Hän sanoi: petä häntä, ja sinä taidat, mene ja tee niin.

23. Ja katso, nyt Herra antoi walheen hengen kaikkein näiden sinun propheetaittes suuhun, ja Herra on puhunut sinua wastaan pahaa.

24. Niin astui Zedekia Knaenan poika edes, ja löi Michata poskelle, ja sanoi: onko Herran henki paennut minusta sinua puhuttelemaan?

25. Micha wastasi: katso, sinä olet näkewä sinä päiwänä, jonas käyt majasta majaan, ettäs sinus lymyttäisit. 1 Kun. k. 20:30.

26. Niin sanoi Israelin kuningas: ota Micha ja wie häntä jälleen kaupungin päämiehen Amonin tykö ja Joakfen kuninkaan pojan tykö,

27. Ja sano: näin sanoo kuningas: pankaat tätä wankihuoneeseen, ja ruokkikaat häntä murheen leiwällä ja murheen wedellä, siihen asti kuin minä tulen rauhassa.

28. Micha sanoi: jos sinä toki palajat rauhassa, niin ei Herra ole puhunut minun kauttani; ja sanoi: kuulkaat, kaikki kansa!

29. Ja Israelin kuningas ja Josaphat, Judan kuningas, meni ylös Gileadin Ramothiin.

30. Ja Israelin kuningas sanoi Josaphatille, koska hän muutti waatteensa sotaan lähteissänsä: pue sinä itses omiin waatteisiis. Ja Israelin kuningas muutti waatteensa, ja meni sotaan. 2 Aika k. 18:29.

31. Mutta Syrian kuningas käski waunuin päämiehille, joita hänellä oli kaksineljättäkymmentä, sanoen: ei teidän pidä sotiman pientä eli suurta wastaan, mutta ainoastansa Israelin kuningasta wastaan.

32. Koska waunuin päämiehet näkiwät Josaphatin, sanoiwat he: tämä on tosin Israelin kuningas, ja poikkesiwat sotimaan häntä wastaan. Niin Josaphat huusi. 2 Aika k. 18:31.

33. Koska waunuin päämiehet näkiwät, ettei se ollut Israelin kuningas, luopuiwat he hänestä.

34. Mutta yksi mies jännitti joutsensa yksikertaisuudessa, ja ampusi Israelin kuningasta rautapaidan jatkoon. Ja hän sanoi waunumiehellensä: käännä kätes, ja wie minua pois leiristä; sillä minä olen haawoitettu. 1 Kun. k. 20:42.

35. Ja sinä päiwänä oli suuri sota, ja kuningas seisoi waunuissa Syrialaisia wastaan, ja kuoli ehtoona, ja weri wuoti hänen haawastansa waunuin keskelle.

36. Ja auringon laskeissa kuulutettiin leirissä, sanoen: menkään jokainen kaupunkiinsa ja maallensa!

37. Ja kuningas kuoli ja wietiin Samariaan, ja he hautasiwat kuninkaan Samariassa.

38. Mutta koska waunut wirutettiin Samarian kalalammikossa, nuoliwat koirat hänen wertansa, ja portot pesiwät, Herran sanan jälkeen, jonka hän puhui. 1 Kun. k. 21:19.

39. Mitä Ahabista enämpi on sanomista, ja kaikista hänen töistänsä, ja huoneesta, jonka hän elephantin luista rakensi, ja kaikista kaupungeista, jotka hän rakensi: eikö ne ole kirjoitetut Israelin kuningasten Aikakirjassa?

40. Ja niin Ahab nukkui isäinsä kanssa, ja hänen poikansa Ahasia tuli kuninkaaksi hänen siaansa.

41. Mutta Josaphat Assan poika tuli Judan kuninkaaksi neljäntenä Ahabin Israelin kuninkaan wuonna.

42. Ja Josaphat oli wiiden ajastajan neljättäkymmentä wanha ruwetessansa hallitsemaan, ja hallitsi wiisikolmattakymmentä ajastaikaa Jerusalemissa. Ja hänen äitinsä nimi oli Asuba Silhin tytär.

43. Ja hän waelsi kaikissa isänsä Assan teissä, eikä poikennut niistä, ja teki mitä Herralle kelpasi.

44. Mutta ei hän pannut pois korkeuksia, joissa kansa wielä uhrasi ja suitsutti.

45. Ja Josaphat teki rauhan Israelin kuninkaan kanssa.

46. Mutta muut Josaphatin sanat ja hänen woimansa ja työnsä, ja sotansa: eikö ne ole kirjoitetut Judan kuningasten Aikakirjassa? 2 Aika k. 18:1.

47. Ja mitä huorintekijistä jäänyt oli hänen isänsä Assan aikana, ne ajoi hän pois maalta. 1 Kun. k. 15:12.

48. Ja silloin ei ollut kuningasta Edomissa, waan yksi oli hänen siassansa. 2 Sam. 8:14.

49. Josaphat oli antanut tehdä haaksia Tharsikseen, jotka piti Ophiriin purjehtiman, kultaa noutamaan; mutta ei ne tulleet matkaan, waan tuliwat särjetyksi Etseon Geberissä. 2 Aika k. 20:36, 37.

50. Silloin Ahasia Ahabin poika sanoi Josaphatille: anna minun palweliani mennä sinun palwelias kanssa haaksiin; mutta ei Josaphat tahtonut. 2 Aika k. 20:35.

51. Ja Josaphat kuoli isäinsä kanssa, ja haudattiin isänsä Dawidin kaupunkiin. Ja Joram hallitsi hänen siassansa.

52. Ja Ahasia Ahabin poika tuli Israelin
kuninkaaksi Samariassa, Josaphatin Judan
kuninkaan seitsemäntenä wuonna toista=
kymmentä, ja hallitsi Israelia kaksi wuotta.
53. Ja teki pahaa Herran edessä, ja waelsi
isänsä tiellä ja äitinsä tiellä, ja Jerobeamin
Nebathin pojan tiellä, joka Israelin saatti
syntiä tekemään.
54. Ja hän palweli Baalia ja kumarten
rukoili häntä, ja wihoitti Herran Israelin
Jumalan, kaiken sen jälkeen, kuin hänen
isänsä oli tehnyt.

Toinen Kuningasten Kirja.

1 Luku.

Ahasian hallitus, sairaus, sanansaattajat, päämiehet. Joram kuningas.

Ja Moabitalaiset luopuiwat Israelista
Ahabin kuoleman jälkeen. 2 Kun. k. 3:5.
2. Ja Ahasia lankesi häkin läpitse makaus=
huoneessansa Samariassa, sairasti ja lä=
hetti sanansaattajat, ja sanoi heille: menkäät
ja kysykäät BaalSebubilta, Ekronin juma=
lalta, jos minä paranen tästä sairaudesta.
3. Mutta Herran enkeli sanoi Elialle Thes=
biläiselle: nouse ja mene Samarian kunin=
kaan sanansaattajita wastaan, ja sano heil=
le: sentähdenkö, ettei yhtään Jumalata ole
Israelissa, te menette neuwoa kysymään
BaalSebubilta, Ekronin jumalalta?
4. Sentähden näin sanoo Herra: ei sinun
pidä siitä wuoteesta nouseman, jossa ma=
kaat, mutta sinun pitää kaiketi kuoleman.
Ja Elia meni pois.
5. Ja koska sanansaattajat palasiwat hä=
nen tykönsä, sanoi hän heille: miksi te pa=
lasitte?
6. He sanoiwat hänelle: yksi mies kohtasi
meitä ja sanoi meille: menkäät, palatkaat
kuninkaan tykö, joka teidän on lähettänyt,
ja sanokaat hänelle: näin sanoo Herra: sen=
tähdenkö, ettei yhtään Jumalata ole Israe=
lissa, sinä lähetät kysymään neuwoa Baal=
Sebubilta, Ekronin jumalalta? Sentähden
ei sinun pidä siitä wuoteesta nouseman, jo=
hon sinä maata pannut olet, mutta sinun
pitää kaiketi kuoleman.
7. Ja hän sanoi heille: minkäkaltainen se
mies oli, joka kohtasi teitä ja näitä sanoja
puhui teille?
8. He sanoiwat hänelle: se mies oli kar=
wainen, ja wyötetty hihnaisella wyöllä.
Hän sanoi: se on Elia se Thesbiläinen.
Zach. 13:4. Matth. 3:4.
9. Ja hän lähetti hänen tykönsä yhden
wiidenkymmenen päämiehen wiidenkymme=
nensä kanssa; ja koska hän tuli hänen ty=
könsä, ja katso, hän istui wuoren kukkulalla.
Ja hän sanoi hänelle: sinä Jumalan mies,
kuningas sanoo: tule alas!
10. Elia wastasi, ja sanoi wiidenkymme=
nen päämiehelle: jos minä olen Jumalan
mies, niin tulkaan tuli taiwaasta ja poltta=
kaan sinun ja sinun wiisikymmentäs. Niin
tuli lankesi taiwaasta ja poltti hänen ja hä=
nen wiisikymmentänsä. Luc. 9:54.
11. Ja hän lähetti taas toisen wiidenkym=
menen päämiehen hänen tykönsä hänen wii=
denkymmenensä kanssa, ja hän sanoi hä=
nelle: sinä Jumalan mies, näin sanoo ku=
ningas: tule kiiruusti alas!
12. Elia wastasi, ja sanoi heille: jos minä
olen Jumalan mies, niin langetkaan tuli
taiwaasta ja polttakaan sinun ja sinun wii=
sikymmentäs. Niin Jumalan tuli lankesi
taiwaasta ja poltti hänen ja hänen wiisi=
kymmentänsä.
13. Niin hän wielä lähetti kolmannen wii=
denkymmenen päämiehen hänen wiiden=
kymmenensä kanssa. Koska hän tuli ylös
hänen tykönsä, kumarsi hän itsensä polwil=
lensa Elian eteen, rukoili häntä, ja sanoi
hänelle: sinä Jumalan mies, olkoon siis mi=
nun sieluni ja näiden wiidenkymmenen
sinun palwelioittes sielut kalliit sinun edes=
säs!
14. Katso, tuli on tullut taiwaasta ja on
polttanut ne kaksi ensimäistä wiidenkymme=
nen päämiestä heidän wiidenkymmenensä
kanssa; mutta olkoon minun sieluni kallis
sinun edessäs!
15. Niin sanoi Herran enkeli Elialle: me=
ne alas hänen kanssansa, ja älä mitään
pelkää häntä. Niin hän nousi ja meni hä=
nen kanssansa kuninkaan tykö.
16. Ja hän sanoi hänelle: näin sanoo Her=
ra: ettäs lähetit sanansaattajat ja annoit ky=
syä neuwoa BaalSebubilta, Ekronin juma=
lalta, sentähdenkö, ettei yhtäkään Jumalata
olis Israelissa, jonka sanaa kysyttäisiin?
niin ei sinun pidä siitä wuoteesta nouseman,

johon sinä maata pannut olet, mutta sinun pitää kaiketi kuoleman.

17. Ja niin hän kuoli Herran sanan jälkeen, kuin Elia puhunut oli. Ja Joram tuli kuninkaaksi hänen siaansa, toisna Joramin Josaphatin pojan Judan kuninkaan wuonna; sillä ei hänellä ollut poikaa.

2 Kun. k. 3:1. 2 Aikak. 21:3.

18. Mitä enämpi on sanomista Ahasiasta ja mitä hän tehnyt on, eikö se ole kirjoitettu Israelin kuningasten Aikakirjassa?

2 Aikak. 22:1, 2c.

2 Luku.

Elian wiimeinen matka, taiwaaseen ottaminen. Elisan henki, ihmeet.

Niin tapahtui, koska Herra tahtoi Elian tuulispäässä ottaa ylös taiwaaseen, käwiwät Elia ja Elisa Gilgalista.

2. Ja Elia sanoi Elisalle: istus tässä, sillä Herra on minun lähettänyt BethEliin. Mutta Elisa sanoi: niin totta kuin Herra elää ja sinun sielus elää, en minä luowu sinusta. Ja he tuliwat alas BethEliin.

3. Silloin käwiwät propheetain pojat, kuin BethElissä oliwat, Elisan tykö, ja sanoiwat hänelle: tiedätkös Herran tänäpänä ottawan sinultas pois sinun isäntäs sinun pääs päältä? Hän sanoi: minä kyllä sen tiedän, olkaat ääneti!

4. Ja Elia sanoi hänelle: Elisa, wiiwys tässä, sillä Herra on minun lähettänyt Jerihoon. Hän sanoi: niin totta kuin Herra elää ja sinun sielus elää, en minä luowu sinusta. Ja niin he tuliwat Jerihoon.

5. Niin tuliwat propheetain pojat, kuin Jerihossa oliwat, Elisan tykö ja sanoiwat hänelle: tiedätkös Herran tänäpänä ottawan sinultas pois sinun isäntäs sinun pääs päältä? Hän sanoi: minä kyllä sen tiedän, olkaat ääneti!

6. Ja Elia sanoi hänelle: istus tässä, sillä Herra on minun lähettänyt Jordaniin. Hän sanoi: niin totta kuin Herra elää ja sinun sielus elää, en minä luowu sinusta. Ja he käwiwät molemmin.

7. Mutta wiisikymmentä miestä propheetain pojista meniwät pois, ja jäiwät kauwas seisomaan heidän kohdallansa; waan he seisoiwat ynnä Jordanin tykönä.

8. Niin otti Elia hameensa ja käärei kokoon, ja löi weteen, ja wesi hajosi molemmille puolille, niin että he molemmat käwiwät kuiwana sen läpitse.

9. Ja koska he tuliwat ylitse, sanoi Elia Elisalle: ano, mitä minun pitää sinulle tekemän, ennenkuin minä otetaan pois sinusta. Elisa sanoi: että kaksi osaa sinun hengestäs olis minun kanssani.

10. Hän sanoi: sinä olet anonut kowaa asiata; mutta kuitenkin, jos sinä näet minun, koska minä sinulta otetaan pois, se tapahtuu niin sinulle, mutta jos et sinä näe, niin ei se tapahdu.

11. Ja tapahtui, koska he ynnä käwiwät ja puhuiwat keskenänsä, katso, niin tuliwat tuliset waunut tulisten hewoisten kanssa, ja eroittiwat heidän toinen toisestansa. Ja Elia meni ylös tuulispäässä taiwaaseen.

Ps. 68:18. Ps. 104:4.

12. Mutta Elisa näki sen ja huusi: minun isäni, minun isäni, Israelin waunu ja hänen ratsasmiehensä! ja ei häntä enää nähnyt. Ja hän tarttui waatteisiinsa ja rewäisi ne kahtia;

13. Ja otti Elian hameen ylös, joka häneltä pudonnut oli, palasi ja seisoi Jordanin rannalla;

14. Ja otti Elian hameen, joka häneltä pudonnut oli, löi weteen ja sanoi: kussa on nyt Herra Elian Jumala? ja löi weteen, niin wesi hajosi molemmille puolille, ja Elisa käwi ylitse.

15. Koska propheetain pojat, jotka toisella puolella Jerihossa oliwat, näkiwät hänen, sanoiwat he: Elian henki lepää Elisan päällä, ja käwiwät häntä wastaan, ja kumarsiwat itsensä maahan asti,

16. Ja sanoiwat hänelle: katso, sinun palwelioissas on wiisikymmentä wahwaa miestä, anna heidän mennä etsimään isäntätäs, jos Herran henki on ottanut hänen ja heittänyt jollekulle wuorelle, taikka johonkuhun laaksoon. Hän sanoi: älkäät antako mennä!

1 Kun. k. 18:12.

17. Mutta he waateiwat häntä siihen asti, että hän häpesi, ja sanoi: antakaat mennä! Ja he lähettiwät matkaan wiisikymmentä miestä, ja he etseiwät kolme päiwää, ja ei löytäneet häntä.

18. Ja tuliwat jälleen hänen tykönsä, ja hän asui Jerihossa; ja hän sanoi heille: enkö minä sanonut teille, ettei teidän pitänyt menemän?

19. Ja kaupungin miehet sanoiwat Elisalle: katso, tässä kaupungissa on hywä asua, niinkuin meidän herramme näkee; mutta wesi on paha, ja maa hedelmätöin.

20. Hän sanoi: tuokaat minulle uusi astia, ja pankaat suolaa siihen! Ja he toiwat sen hänelle.

21. Niin hän meni ulos wesihuokoin tykö, ja heitti suolaa niihin, sanoen: niin sanoo Herra: minä olen tämän weden paranta-

nut, ei kuolema taikka hedelmättömyys pidä
heistä tästedes tuleman.
22. Niin parani wesi tähän päiwään asti
Elisan sanan jälkeen, jonka hän puhui.
23. Ja hän meni sieltä ylös BethEliin,
ja hänen mennessänsä tiellä, tuliwat pienet
pojat kaupungista ja pilkkasiwat häntä, sa=
noen hänelle: tule ylös paljaspää, tule ylös
paljaspää!
24. Ja hän käänsi itsensä, ja kuin hän hei=
dän näki, kirosi hän heitä Herran nimeen.
Niin tuli kaksi karhua metsästä ja repeli heis=
tä kaksi poikaa wiidettäkymmentä kuoliaksi.
25. Sieltä hän meni Karmelin wuorelle,
ja sitte palasi sieltä Samariaan.

3 Luku.

Joramin hallitus, sota, jano ja woitto. Moabin kuninkaan uhri.

Niin Joram Ahabin poika tuli Israelin
kuninkaaksi Samariassa kahdeksantena tois=
takymmenentenä Josaphatin Judan kunin=
kaan wuonna, ja hallitsi kaksitoistakymmen=
tä wuotta.
2. Ja teki pahaa Herran edessä, waan ei
kuitenkaan niinkuin hänen isänsä ja äitinsä;
sillä hän häwitti Baalin patsaan, jonka hä=
nen isänsä tehnyt oli. 1 Kun. k. 16:32.
3. Mutta kuitenkin hän pysyi Jerobeamin
Nebathin pojan synneissä, joka Israelin
saatti syntiä tekemään; ei hän luopunut
niistä.
4. Mutta Mesalla Moabitain kuninkaalla
oli paljo lampaita, ja hän antoi Israelin
kuninkaalle weron, satatuhatta karitsata ja
satatuhatta oinasta willoinensa.
5. Koska Ahab oli kuollut, luopui Moabi=
talaisten kuningas Israelin kuninkaasta.
2 Kun. k. 1:1.
6. Siihen aikaan läksi kuningas Joram
Samariasta, ja luki kaiken Israelin
7. Ja meni ja lähetti Josaphatille Judan
kuninkaalle sanoman: Moabitain kuningas
on luopunut minusta, tuletkos sotimaan
minun kanssani Moabitalaisia wastaan?
Hän sanoi: minä tulen, minä olen niinkuin
sinä, ja minun kansani niinkuin sinun kan=
sas, ja minun hewoiseni niinkuin sinun he=
woises. 1 Kun. k. 22:4.
8. Ja sanoi: kuta tietä meidän pitää sinne
waeltaman? Hän wastasi: Edomin korwen
tietä.
9. Ja niin läksi Israelin kuningas ja Ju=
dan kuningas ja Edomin kuningas. Ja
koska he oliwat waeltaneet ympäri seitse=
män päiwän matkan, ja ei ollut wettä sota=
wäellä ja juhdilla, jotka heitä seurasiwat,
10. Niin sanoi Israelin kuningas: woi!
Herra on kutsunut nämät kolme kuningas=
ta, antaaksensa heitä Moabitalaisten käsiin.
11. Mutta Josaphat sanoi: onko tässä yh=
tään Herran propheetaa, kysyäksemme hänen
kauttansa neuwoa Herralta? Niin wastasi
yksi Israelin kuninkaan palwelioista, ja sa=
noi: tässä on Elisa Saphatin poika, joka
kaasi wettä Elian kätten päälle. 1 Kun. k. 22:7.
12. Josaphat sanoi: hänen tykönänsä on
Herran sana. Ja Israelin kuningas ja Jo=
saphat ja Edomin kuningas meniwät hänen
tykönsä.
13. Niin sanoi Elisa Israelin kuninkaalle:
mitä sinun on minun kanssani? mene pois
sinun isäs propheetain tykö ja sinun äitis
propheetain tykö! Israelin kuningas sanoi
hänelle: ei, sillä Herra on kutsunut nämät
kolme kuningasta antaaksensa heitä Moabi=
talaisten käsiin.
14. Elisa sanoi: niin totta kuin Herra Ze=
baoth elää, jonka edessä minä seison, jollen
minä katsoisi Josaphatia Judan kuningasta,
en minä katsahtaisi sinun päälles, enkä tot=
telisi sinua. 1 Kun. k. 17:1.
15. Niin tuokaat nyt minulle kanteleen
soittaja! Ja koska soittaja soitti, tuli Her=
ran käsi hänen päällensä.
16. Ja hän sanoi: näin sanoo Herra: teh=
käät kuoppia sinne ja tänne tähän ojaan!
17. Sillä näin sanoo Herra: ei teidän pi=
dä tuulta eikä sadetta näkemän, ja kuitenkin
pitää oja wedellä täytettämän: ja teidän pi=
tää juoman, ja teidän karjanne ja teidän
juhtanne.
18. Ja tämä on wähä Herran edessä; sillä
hän antaa myös Moabitalaiset teidän kä=
siinne;
19. Niin että te lyötte kaikki wahwat kau=
pungit ja kaikki walitut kaupungit, ja te
kaadatte kaikki hywät puut ja tukitsette kaikki
wesilähteet, ja te turmelette kaikki hywät pel=
lot kiwillä.
20. Ja tapahtui aamulla ruokauhrin ajal=
la, katso, silloin tuli wesi Edomin tietä myö=
ten, ja maa täytettiin wedellä.
2 Mos 29:39,40. 3 Mos. 2:1.
21. Koska kaikki Moabitalaiset kuuliwat,
että kuninkaat oli nousneet ylös sotimaan
heitä wastaan, kutsuiwat he kokoon kaikki,
jotka itsensä ensin wyöllä wyöttiwät, ja sitä
wanhemmat, ja meniwät rajoille.
22. Mutta koska he aamulla warhain nou=
siwat, ja aurinko nousi weden ylitse, niin
näkiwät Moabitalaiset, että wesi oli heitä
wastaan punainen niinkuin weri;
23. Ja sanoiwat: se on weri; kuninkaat

owat tapelleet keskenänsä, ja yksi on lyönyt toisen kuoliaksi: nyt siis, Moab, mene saaliille!

24. Mutta koska he tuliwat Israelin leiriin, niin nousi Israel ja löi Moabitalaisia; ja ne pakeniwat heidän edellänsä; mutta he kiiruhtiwat ja löiwät Moabin.

25. Ja kukistiwat kaupungit, ja itsekukin heitti kiwensä kaikkiin hywiin peltoihin ja täyttiwät ne, ja tukitsiwat kaikki wesilähteet, ja kaasiwat kaikki hywät puut, siihen asti että he ainoasti Hasarethin muuriin kiwiä jättiwät; ja he piirittiwät sen lingoilla ja löiwät sen.

26. Koska Moabitalaisten kuningas näki sodan olewan ylön wäkewän itseänsä wastaan, otti hän seitsemän sataa miestä tykönsä, jotka wetiwät miekan ulos, karataksensa Edomin kuninkaan päälle; waan ei he woineet.

27. Niin otti hän ensimäisen poikansa, joka hänen siaansa piti kuninkaaksi tuleman, ja uhrasi sen polttouhriksi muurin päällä. Silloin tuli Israel sangen wihaiseksi, niin että he meniwät pois hänen tyköänsä ja palasiwat omalle maallensa.

3 Mos. 20:2. Ps. 106:37. Hes. 20:31.

4 Luku.

Elisan ihmetyö öljyllä, waimo, sen poika; liemi, leipä.

Ja yksi waimo prophetain poikain emännistä huusi Elisan tykö, ja sanoi: sinun palwelias minun mieheni kuoli; niin sinä tiedät sen, että sinun palwelias pelkäsi Herraa; nyt tuli welkamies, ja tahtoo ottaa kaksi minun poikaani orjaksensa. 3 Mos. 25:39.

2. Elisa sanoi hänelle: mitä minun pitää tekemän sinulle? sano minulle, mitä sinun huoneessas on? Hän sanoi: sinun piiallas ei ole muuta mitään kuin yksi öljyastia.

3. Hän sanoi: mene ja ano koko sinun kyläkunnaltas astioita, tyhjiä astioita niin monta kuin sinä saat;

4. Ja mene sisälle, ja sulje owi sinun ja sinun poikas perään, ja kaada jokaiseen niihin astioihin: ja koskas olet ne täyttänyt, niin anna ne ottaa pois.

5. Hän meni pois hänen tyköänsä, sulki owen jälkeensä ja poikainsa jälkeen. He kantoiwat astiat hänen eteensä, ja hän kaasi niihin.

6. Ja kuin astiat oliwat täytetyt, sanoi hän pojallensa: tuo minulle wielä astia. Hän sanoi hänelle: ei ole täällä enämpi astiata; niin öljy seisahti.

7. Ja hän tuli ja ilmoitti sen Jumalan miehelle. Hän sanoi: mene ja myy öljy, ja maksa welkamiehes; mutta sinä ja sinun poikas eläkäät jääneestä.

8. Ja tapahtui siihen aikaan, että Elisa meni Sunemiin, ja siellä oli warallinen waimo, joka waatei häntä syömään tykönänsä. Ja niin usein kuin hän sen kautta waelsi, poikkesi hän sinne syömään leipää.

9. Ja hän sanoi miehellensä: katso, minä ymmärrän tämän Jumalan miehen olewan pyhän, joka tässä meidän kauttamme aina waeltaa:

10. Tehkäämme siis tähän wähä ylistupa, ja pankaamme hänelle sinne yksi wuode, pöytä, istuin ja kynttiläjalka, että hän sinne menis, koska hän meidän tykömme tulee.

11. Niin tapahtui siihen aikaan, että hän tuli sinne; ja hän meni ylistupaan, ja makasi siellä.

12. Ja hän sanoi palweliallensa Gehatsille: kutsu Sunemin waimo tänne. Ja koska hän oli kutsunut hänen, astui hän hänen eteensä.

13. Niin hän sanoi hänelle: sano hänelle: katso, sinä olet tehnyt meille kaiken tämän palweluksen, mitä minun pitää sinulle tekemän? Onko sinulla asiata kuninkaan taikka sodanpäämiehen tykö? Hän sanoi: minä asun keskellä minun kansaani.

14. Hän sanoi hänelle: mitästä siis hänelle pitäis tehtämän? Gehatsi sanoi: ei ole hänellä poikaa, ja hänen miehensä on wanha.

15. Hän sanoi: kutsu häntä; ja koska hän meni häntä kutsumaan, niin hän tuli owissa.

16. Ja hän sanoi: tähän määrättyyn aikaan wuoden perästä pitää sinun syleilemän poikaa. Hän sanoi: ei, minun herrani, sinä Jumalan mies, älä wääryttele sinun piikas edessä! 1 Mos. 18:10.

17. Ja waimo tuli raskaaksi ja synnytti pojan siihen määrättyyn aikaan wuoden perästä, niinkuin Elisa oli hänelle sanonut.

18. Ja koska lapsi jo isoksi tuli, niin tapahtui, että hän meni ulos isänsä ja elonleikkaajitten tykö.

19. Ja hän sanoi isällensä: woi minun päätäni, minun päätäni! Ja hän sanoi palweliallensa: kanna häntä äitinsä tykö!

20. Ja hän otti hänen ja wei äitinsä tykö; ja hän istui hänen helmassansa puolipäiwään asti, ja kuoli.

21. Ja hän nousi ja laski hänen Jumalan miehen wuoteelle, läksi ulos ja sulki owen.

22. Ja kutsui miehensä, ja sanoi: lähetä minun tyköni yksi palwelioista ja yksi aaseista, sillä minä menen Jumalan miehen tykö ja palajan.

23. Ja hän sanoi: miksi sinä hänen tykönsä menet tänäpänä, sillä ei nyt ole uusi kuu taikka sabbatti? Hän sanoi: rauha.
24. Ja hän satuloitsi aasin, ja sanoi palweliallensa: aja wahwasti, älä wiiwytä ajamasta, muutoin kuin minä sanon sinulle.
25. Ja niin hän meni pois ja tuli Jumalan miehen tykö Karmelin wuorelle. Koska Jumalan mies näki hänen tulewan, sanoi hän palweliallensa Gehatsille: katso, se on Sunemin waimo.
26. Niin juokse nyt häntä wastaan ja sano hänelle: oletkos rauhassa, ja sinun miehes ja sinun poikas? Hän wastasi: rauhassa.
27. Mutta koska hän tuli wuorelle Jumalan miehen tykö, tarttui hän hänen jalkoihinsa. Ja Gehatsi meni syssäämään häntä pois. Mutta Jumalan mies sanoi: anna hänen olla, sillä hänen sielunsa on murheellinen, ja Herra on minulta sen salannut ja ei ilmoittanut minulle.
28. Hän sanoi: anoinko minä poikaa minun herraltani? Enkö minä sanonut: älä minua petä!
29. Ja hän sanoi Gehatsille: wyötä sinun kupees, ja ota minun sauwani kätees, ja mene matkaas; jos joku sinun kohtaa, niin älä terwehdä häntä, ja jos joku sinua terwehtää, niin älä wastaa häntä; ja laske minun sauwani pojan kaswoille. Luc. 10:4.
30. Mutta pojan äiti sanoi: niin totta kuin Herra elää ja sinun sielus elää, en minä päästä sinua. Niin hän nousi ja seurasi häntä.
31. Mutta Gehatsi meni pois heidän edellänsä, ja laski sauwansa pojan kaswoille, waan ei ollut ääntä eikä tuntoa. Niin hän palasi ja kohtasi hänen, ilmoitti hänelle ja sanoi: ei poika herännyt.
32. Ja kuin Elisa tuli huoneeseen, katso, poika makasi kuolleena hänen wuoteellansa.
33. Ja hän meni sisälle, ja sulki owen molempain perään; ja hän rukoili Herraa,
Matth. 6:6.
34. Nousi ja laski itsensä lapsen päälle, ja pani suunsa hänen suunsa päälle, ja silmänsä hänen silmäinsä päälle, ja kätensä hänen kättensä päälle, ja niin ojensi itsensä hänen päällensä, että lapsen ruumis tuli lämpymäksi.
2 Mos. 8:1. 1 Kun. k. 17:21. 2 Kun. k. 8:1. Ap. T. 20:10.
35. Ja hän nousi jälleen, ja käwi kerran sinne ja tänne siinä huoneessa, nousi ja laski itsensä hänen päällensä. Niin poika aiwasti seitsemän kertaa, sitte awasi poika silmänsä.
36. Ja hän kutsui Gehatsin, ja sanoi: kutsu Sunemin waimo. Ja koska hän oli hänen kutsunut, tuli hän sisälle hänen tykönsä. Hän sanoi: ota sinun poikas!
37. Niin hän tuli ja lankesi hänen jalkainsa juureen, kumarsi itsensä maahan, ja otti poikansa ja meni ulos.
38. Ja Elisa palasi Gilgaliin, ja kallis aika oli maalla, ja propheetain pojat oliwat hänen edessänsä. Ja hän sanoi palwelialleusa: ota suuri pata ja keitä lientä propheetain pojille. 2 Kun. k. 6:1.
39. Niin yksi läksi kedolle hakemaan ruohoja, ja löysi metsäwiinapuun, ja haki siitä kolochinteja waatteensa täyden. Ja kuin hän tuli, leikkasi hän sen liemipataan; sillä ei he tunteneet sitä.
40. Ja koska he sen antoiwat miesten eteen syödä, söiwät he liemestä ja huusiwat, sanoen: Jumalan mies, kuolema on padassa! Sillä ei he saaneet syödä.
41. Ja hän sanoi: tuokaat tänne jauhoja, ja hän heitti pataan, ja sanoi: antakaat kansalle syödä, ja ei ollut mitään wahinkoa padassa.
42. Ja yksi mies tuli BaalSalisasta ja kantoi Jumalan miehelle uudisleipiä, kaksikymmentä ohraista leipää ja uudisjywiä waatteissansa. Mutta hän sanoi: anna kansalle, että he söisiwät.
43. Hänen palweliansa sanoi: mitä minä siitä annan sadalle miehelle? Hän sanoi: anna kansalle syödä; sillä niin sanoo Herra: he syöwät ja wielä sittekin jää.
Matth. 15:37. Marc. 8:8. Joh. 6:11, 12, 13.
44. Ja hän pani ne heidän eteensä, ja he söiwät; ja wielä oli liiaksi Herran sanan jälkeen.

5 Luku.

Naeman tulee puhtaaksi, ja Gehatsi tulee spitaliseksi.

Ja Naeman Syrian kuninkaan sodanpäämies oli kuuluisa mies ja suurena pidetty herransa edessä; sillä hänen kauttansa oli Herra antanut autuuden Syriaan; ja hän oli woimallinen mies, waan spitalinen.
2. Ja sotawäki oli Syriasta mennyt ulos joukottaisin, ja oliwat wieneet pois Israelin maalta wähän piikaisen, joka palweli Naemanin emäntätä.
3. Hän sanoi emännällensä: o, jos minun herrani olis propheetan tykönä, kuin on Samariassa, niin hän parantais hänen spitalistansa.
4. Niin hän meni ja ilmoitti herrallensa, sanoen: näin ja näin on puhunut Israelin maan piika.
5. Syrian kuningas sanoi: mene sinne, ja

minä lähetän kirjan Israelin kuninkaan tykö. Ja hän meni sinne ja otti myötänsä kymmenen leiwiskätä hopiata ja kuusi tuhatta kultapenninkiä ja kymmenen juhlapäiwän waatetta;

6. Ja wei kirjan Israelin kuninkaan tykö näin kirjoitetun: koska tämä kirja tulee sinulle, katso, minä lähetin minun palweliani Naemanin sinun tykös, ettäs hänen puhdistaisit spitalistansa.

7. Koska Israelin kuningas oli kirjan lukenut, rewäisi hän waatteensa, ja sanoi: olenko minä Jumala, että minä kuolettaisin ja eläwäksi tekisin? Sillä hän lähettää minun tyköni, että minä puhdistaisin miehen spitalistansa. Hawaitkaat siis ja katsokaat, kuinka hän etsii tilaa minua wastaan. 5 Mos. 32:39. 1 Sam. 2:6.

8. Koska Jumalan mies Elisa kuuli Israelin kuninkaan rewäisneeksi waatteensa, lähetti hän kuninkaan tykö ja antoi sanoa hänelle: miksis olet rewäisnyt waattees? Tulkaan nyt minun tyköni, että hän tietäis propheetan olewan Israelissa.

9. Niin tuli Naeman hewoisillansa ja waunuillansa, ja seisahti Elisan huoneen owen eteen.

10. Ja Elisa lähetti sanansaattajan hänen tykönsä, sanoen: mene ja pese itses seitsemän kertaa Jordanissa, ja sinun lihas pitää entisellensä ja puhtaaksi tuleman. 4 Mos. 12:12.

11. Niin Naeman wihastui ja meni matkaansa, sanoen: katso, minä luulin hänen kumminkin tulewan ulos minun tyköni, seisowan ja huutawan awuksensa Herran Jumalansa nimeä, ja kädellänsä pitelewän tätä paikkaa, ja niin parantawan spitalin.

12. Eikö Abanan ja Pharpharan wirrat Damaskussa ole kaikkia Israelin wesiä paremmat, että minä itseni niissä pesisin ja tulisin puhtaaksi? Ja hän palasi ja meni matkaansa wihoissansa.

13. Niin hänen palweliansa tuliwat hänen tykönsä ja puhutteliwat häntä, ja sanoiwat: minun isäni! jos propheeta olis sanonut sinulle jotakin suurta asiata, eikö sinun pitänyt sitä tekemän? Mitä enämmin, että hän sanoi sinulle: pese sinus, ja sinä tulet puhtaaksi.

14. Niin hän meni ja pesi itsensä Jordanissa seitseman kertaa, niinkuin Jumalan mies käskenyt oli, ja hänen lihansa tuli entisellensä, niinkuin wähän nuorukaisen liha, ja tuli puhtaaksi. Luc. 4:27.

15. Ja hän palasi Jumalan miehen tykö kaiken joukkonsa kanssa; ja koska hän oli tullut sisälle, seisoi hän hänen edessänsä, ja sanoi: katso, nyt minä tiedän, ettei yhtäkään Jumalata ole kaikessa maassa, waan Israelissa: ota siis nyt tämä siunaus sinun palwelialtas. 1 Mos. 33:11. 1 Sam. 25:27.

16. Mutta hän sanoi: niin totta kuin Herra elää, jonka edessä minä seison, en ota minä sitä. Ja hän waatei häntä ottamaan, mutta hän kielsi pois.

17. Niin sanoi Naeman: eikö sinun palwelialles anneta yhtä kuormaa maata, niin paljo kuin kaksi muulia kantaa? Sillä sinun palwelias ei tahdo enää muukalaisille jumalille uhrata ja polttouhria tehdä, mutta Herralle.

18. Tässä asiassa olkoon Herra armias sinun palwelialles! koska minun herrani Rimmonin huoneeseen meni rukoilemaan, ja itsensä minun käteni päälle nojasi, ja minä rukoilin Rimmonin huoneessa; niin olkoon Herra tässä asiassa sinun palwelialles armias mies, että minä Rimmonin huoneessa rukoilin! 2 Kun. k. 7:2.

19. Ja hän sanoi hänelle: mene rauhaan. Ja kuin hän oli mennyt kappaleen matkaa pois hänen tyköänsä kedolle, Marc. 5:34.

20. Sanoi Gehatsi, Jumalan miehen Elisan palwelia: katso, minun herrani on säästänyt Naemania, tätä Syrialaista, ettei hän häneltä ottanut niitä, kuin hän toi: niin totta kuin Herra elää, minä juoksen hänen perässänsä ja otan jotakin häneltä.

21. Niin Gehatsi juoksi nopiasti Naemanin jälkeen. Ja koska Naeman näki hänen juoksewan perässänsä, astui hän waunusta ulos häntä wastaan, ja sanoi: onko rauha?

22. Hän sanoi: rauha. Minun herrani lähetti minun, sanoen: katso, juuri nyt owat tulleet minun tyköni Ephraimin wuorelta kaksi nuorukaista propheetain pojista, anna heille leiwiskä hopiata ja kahdet juhlapäiwän waatteet.

23. Naeman sanoi: ota kaksi leiwiskätä hopiata; ja hän waati hänen, ja sitoi kaksi leiwiskätä hopiata kahteen säkkiin, ja kahdet juhlapäiwän waatteet, ja antoi ne kahdelle palweliallensa, ja he kantoiwat hänen edellänsä.

24. Ja koska hän tuli Opheliin, otti hän ne pois heidän käsistänsä, ja kätki ne huoneeseen, ja päästi miehet, ja he meniwät pois.

25. Ja hän meni sisälle ja seisoi herransa edessä; niin Elisa sanoi hänelle: kustas tulet, Gehatsi? Hän wastasi: ei sinun palwelias ole mennyt sinne eli tänne.

26. Mutta hän sanoi hänelle: eikö minun sydämeni waeltanut miehen palatessa wau-

nuistansa sinua wastaan? Oliko nyt aika
sinun mennä ottamaan hopiata ja ottamaan
waatteita, öljypuita, wiinamäkiä, lampaita,
härkiä, palwelioita ja piikoja.
27. Sentähden pitää Naemanin spitali
tarttuman sinuun ja sinun siemenees ijan=
kaikkisesti. Niin hän meni pois hänen ty=
töänsä spitalisna niinkuin lumi.
4 Mos. 12: 10. 2 Aika k. 26: 19.

6 Luku.

Rauta uiskentelee. Syrialaisten sokeus. Samarian piiritys, nälkä.

Ja propheetain pojat sanoiwat Elisalle:
katso, se sia, jossa me asumme sinun tykö=
näs, on meille ahdas;
2. Anna meidän mennä Jordaniin asti,
ja jokaisen tuoda sieltä yksi hirsi, että me ra=
kentaisimme sinne sian asuaksemme. Ja hän
sanoi: menkäät!
3. Ja yksi sanoi: tules palweliais kanssa!
Ja hän wastasi: minä tulen.
4. Ja hän meni heidän kanssansa. Ja
koska he tuliwat Jordanin tykö, hakkasiwat
he siinä puita.
5. Ja kuin yksi heistä oli puun maahan
hakannut, putosi rauta weteen, ja hän huusi
ja sanoi: woi, minun herrani! senkin minä
olen lainaksi ottanut.
6. Mutta Jumalan mies sanoi: kuhunka
se putosi? Ja koska hän osotti hänelle pai=
kan, leikkasi hän yhden puun ja heitti sinne,
ja saatti niin raudan uiskentelemaan.
7. Ja hän sanoi: ota häntä ylös! Ja hän
ojensi kätensä ja otti sen.
8. Ja Syrian kuningas sotei Israelia
wastaan, ja piti neuwoa palwelioittensa
kanssa, ja sanoi: me tahdomme sioittaa it=
semme sinne ja sinne.
9. Mutta Jumalan mies lähetti Israelin
kuninkaan tykö, ja käski hänelle sanoa: kar=
ta, ettes menisi siihen paikkaan, sillä Syria=
laiset wäijywät siellä.
10. Niin lähetti siis Israelin kuningas sii=
hen paikkaan, josta Jumalan mies oli sano=
nut hänelle, ja waroinut häntä siitä, ja piti
siinä wartiat; ja ei tehnyt sitä ainoasti yhtä
eli kahta kertaa.
11. Niin Syrian kuninkaan sydän tuli su=
rulliseksi siitä, ja kutsui palweliansa, ja sanoi
heille: ettekö te ilmoita minulle, kuka meistä
on paennut Israelin kuninkaan tykö?
12. Niin sanoi yksi hänen palwelioistansa:
ei niin, minun herrani kuninkaani; mutta
Elisa propheeta, joka on Israelissa, sanoo
Israelin kuninkaalle nekin asiat, joitas pu=
hut makaushuoneessas.
13. Hän sanoi: niin menkäät matkaan, ja
katsokaat kussa hän on, että minä lähettäisin
ja antaisin hänen ottaa kiinni. Ja he il=
moittiwat hänelle, ja sanoiwat: katso, hän
on Dothanissa.
14. Niin hän lähetti sinne hewoiset ja wau=
nut ja suuren joukon; ja koska he sinne tu=
liwat yöllä, piirittiwät he kaupungin.
15. Ja Jumalan miehen palwelia nousi
warhain aamulla menemään ulos: ja katso,
suuri sotajoukko piiritti kaupungin hewois=
ten ja waunuin kanssa. Niin hänen palwe=
liansa sanoi hänelle: woi, minun herrani!
mitä me nyt teemme?
16. Ja hän sanoi: älä pelkää, sillä niitä
on enämpi, kuin meidän kanssamme owat,
kuin niitä, jotka heidän kanssansa owat.
1 Joh. 4: 4.
17. Ja Elisa rukoili, ja sanoi: Herra,
awaa nyt hänen silmänsä, että hän näkis!
Niin awasi Herra palwelian silmät, että
hän näki, ja katso, wuori oli täynnä tulisia
hewoisia ja waunuja, Elisan ympärillä.
1 Mos. 32: 2. 2 Kun. k. 2: 11. Ps. 34: 8.
18. Ja koska he tuliwat alas hänen tykön=
sä, rukoili Elisa Herraa, ja sanoi: lyö tätä
kansaa sokeudella! ja hän löi heidän sokeu=
della Elisan sanan jälkeen. 1 Mos. 19: 11.
19. Ja Elisa sanoi heille: ei tämä ole se tie
ja se kaupunki: seuratkaat minua, minä
wien teidän sen miehen tykö, jota te etsitte;
ja hän wei heidän Samariaan.
20. Koska he tuliwat Samariaan, sanoi
Elisa: Herra, awaa näiden silmät, että he
näkisiwät! Ja Herra awasi heidän silmänsä,
että he näkiwät, ja katso, niin he oliwat kes=
kellä Samariata.
21. Ja koska Israelin kuningas näki hei=
dän, sanoi hän Elisalle: minun isäni, lyön=
kö minä heitä?
22. Ja hän sanoi: älä lyö! Pitääkö sinun
lyömän niitä, kuin sinä wangiksi saat mie=
kallas ja joutsellas? Anna heille leipää ja
wettä, että he söisiwät ja joisiwat, ja anna
heidän mennä herransa tykö.
23. Niin walmistettiin heille suuri pito.
Ja koska he oliwat syöneet ja juoneet, laski
hän heidän menemään, ja he meniwät her=
ransa tykö. Ja ei Syriasta enää sotapar=
wea tullut Israelin maalle.
24. Waan senjälkeen tapahtui, että Ben=
hadad Syrian kuningas kokosi kaikki sotawä=
kensä, meni ja piiritti Samarian.
25. Ja suuri nälkä oli Samariassa, ja he
ahdistiwat kaupungin, siihen asti että aasin
pää maksoi kahdeksankymmentä hopiapen=

ninkiä, ja neljäs osa kabia kyhkyläisen sontaa maksoi wiisi hopiapenninkiä.

26. Ja koska Israelin kuningas käwi muurin päällä, huusi yksi waimo häntä, ja sanoi: auta minua, minun herrani kuninkaani.

27. Ja hän sanoi: jollei Herra auta sinua, kusta minä sinua autan, luwastako eli wiinakuurnasta?

28. Ja kuningas sanoi hänelle: mikä sinun on? Hän sanoi: tämä waimo sanoi minulle: tuo tänne poikas, että me sen söisimme tänäpänä: syökäämme huomenna minun poikani. 5 Mos. 28: 53, 57. Wal. w. 4: 10.

29. Ja me olemme keittäneet minun poikani, ja syöneet sen. Ja minä sanoin toisena päiwänä hänelle: tuo tänne sinun poikas, että me söisimme sen; mutta hän kätki poikansa.

30. Koska kuningas kuuli waimon puheet, rewäisi hän waatteensa; ja koska hän käwi ohitse muurin päällä, niin kansa näki, ja katso, hänen päällänsä oli säkki ihoa wastoin.

31. Ja hän sanoi: Jumala tehköön minulle sen ja sen, jos Elisan Zaphatin pojan pää tänäpänä pitää seisoman hänen päällänsä. 1 Kun. k. 19: 2.

32. Ja Elisa istui huoneessansa, ja wanhimmat istuiwat hänen tykönänsä; ja hän lähetti miehen edellänsä, mutta ennenkuin sanansaattaja tuli hänen tykönsä, sanoi hän wanhimmille: oletteko te nähneet, kuinka se murhamiehen poika on lähettänyt ottamaan minun päätäni pois? Katsokaat, koska sanansaattaja tulee, että te owen suljette, ja owella hänen syöksette ulos: katso, hänen herransa jalkain töminä seuraa häntä.

33. Koska hän wielä heidän kanssansa puhui, katso, niin sanansaattaja tuli hänen tykönsä, ja sanoi: katso, tämä paha tulee Herralta, mitä minä enää odotan Herraa. Jer. 34: 17, 18.

7 Luku.

Samaria pelastetaan. Nälkä lepytetään. Päämies tallataan kuoliaksi.

Mutta Elisa sanoi: kuulkaat Herran sanaa: näin sanoo Herra: huomenna tähän aikaan maksaa yksi wakkainen pieniä jauhoja siklin, ja kaksi wakkaista ohria siklin, Samarian portissa.

2. Niin wastasi päämies, jonka käden päälle kuningas itsensä nojasi, Jumalan miestä, ja sanoi: katso, jos Herra tekis wielä akkunat taiwaaseen, kuinka se tapahtuis? Hän sanoi: katso, sinun silmilläs pitää sinun sen näkemän, mutta ei sinun pidä siitä syömän.

3. Ja neljä spitalista miestä oliwat portin edessä, jotka sanoiwat toinen toisellensa: mitä me tässä olemme niin kauwan kuin me kuolemme? 3 Mos. 13: 46.

4. Jos me sanomme: käykäämme kaupunkiin, niin on nälkä kaupungissa; ja me kuolemme siellä: jos me taas olemme täällä, niin me kuolemme: käykäämme siis ja antakaamme itsemme Syrialaisten leiriin; jos he antawat meidän elää, niin me elämme, taikka jos he meidän tappawat, niin me olemme tapetut.

5. Ja he nousiwat hämärissä menemään Syrialaisten leiriin: ja koska he tuliwat ensimäisille paikoille leiriä, katso, niin ei siellä ollut ketään.

6. Sillä Herra oli antanut Syrialaisten sotajoukon kuulla waunuin, hewoisten ja suuren sotawäen äänen, niin että he sanoiwat toinen toisellensa: katso, Israelin kuningas on palkannut meitä wastaan Hethiläisten kuninkaat ja Egyptiläisten kuninkaat, että he tulisiwat meidän päällemme. Es. 13: 4.

7. Ja he nousiwat ja pakeniwat hämärissä, ja jättiwät majansa, hewoisensa ja aasinsa leiriin, niinkuin ne seisoiwat, ja pakeniwat henkensä tähden.

8. Koska ne spitaliset tuliwat leirin ääreen, meniwät he yhteen majaan, söiwät ja joiwat, ja ottiwat hopiata ja kultaa ja waatteita, ja meniwät pois ja kätkiwät ne, ja tuliwat jälleen, ja meniwät toiseen majaan, ja ottiwat sieltä, meniwät pois ja kätkiwät sen.

9. Sitte he sanoiwat toinen toisellensa: emme oikein tee: tämä on hywän sanoman päiwä, jos me tämän salaamme ja wiiwytämme walkiaan aamuun asti, niin meidän pahatekomme tulee tiettäwäksi: käykäämme siis ja tehkäämme tiettäwäksi kuninkaan huoneelle.

10. Ja koska he tuliwat, huusiwat he kaupungin portin wartioille, ja tekiwät tiettäwäksi heille, ja sanoiwat: me menimme Syrialaisten leiriin, ja katso, ei siellä ole ketään, eikä ihmisen ääntä: waan hewoisia ja aaseja sidottuna, ja majat, niinkuin ne seisoiwat.

11. Niin huudettiin portin wartioille, ja he ilmoittiwat sisälle kuninkaan huoneessa.

12. Ja kuningas nousi yöllä, ja sanoi palwelioillensa: minä sanon teille, kuinka Syrialaiset tekewät meidän kanssamme: he tietäwät meidän kärsiwän nälkää, ja sentähden owat he menneet pois leiristä, ja owat lymyttäneet itsensä kedolle, ja ajattelewat: koska he lähtewät kaupungista, otamme me heidän kiinni eläwänä, ja pääsemme kaupunkiin.

13. Niin wastasi yksi hänen palwelioistansa, ja sanoi: niin otettakaan nyt ne wiisi hewoista, jotka tähän jääneet owat: katso, nämät owat tähän jääneet kaikesta Israelin paljoudesta, katso, ne muut Israelin paljoudesta owat loppuneet: lähettäkäämme nämät ulos katsomaan.

14. Niin he toiwat kaksi waunuhewoista, ja kuningas lähetti ne Syrialaisten leiriin, ja sanoi: menkäät ja katsokaat!

15. Ja he meniwät heidän jälkeensä hamaan Jordaniin asti, ja katso, kaikki tie oli waatteita ja kaluja täynnä, kuin Syrialaiset oliwat heittäneet pois, kiiruhtaissansa itseänsä. Ja sanansaattajat tuliwat jälleen, ja tiettäwäksi tekiwät sen kuninkaalle.

16. Niin kansa meni ulos ja ryösti Syrialaisten leirin. Ja tapahtui, että yksi wakkainen sämpyläjauhoja maksoi siklin, niin myös kaksi wakkaista ohria siklin, Herran sanan jälkeen.

17. Mutta kuningas asetti sen päämiehen, jonka käden päälle hän itsensä nojasi, porttiin, ja kansa tallasi hänen portin edessä, niin että hän kuoli, niinkuin Jumalan mies sanonut oli, koska kuningas tuli alas hänen tykönsä.

18. Ja tapahtui niinkuin Jumalan mies puhunut oli kuninkaalle, koska hän sanoi: huomenna tällä aikaa maksaa kaksi wakkaista ohria siklin, ja wakkainen sämpyläjauhoja siklin, Samarian portissa.

19. Ja päämies wastasi Jumalan miestä, ja sanoi: katso, jos Herra tekee wielä akkunat taiwaaseen, kuinka tämä sittekään tapahtuis? Mutta hän sanoi: katso, sinun pitää silmilläs sen näkemän, ja ei siitä syömän.

20. Ja se tapahtui hänelle niin: sillä kansa tallasi hänen portissa kuoliaksi.

8 Luku.

Seitsemän wuoden nälkä. Benhadadin kuolema. Hasael, Joram, Ahasia sotiwat.

Ja Elisa puhui sen waimon kanssa, jonka pojan hän oli herättänyt, ja sanoi: nouse ja matkusta pois huoneines, ja ole outona, kussas saat; sillä Herra on kutsuwa näljän, joka on tulewa maalle seitsemäksi wuodeksi. 2 Kun. k. 4:34.

2. Waimo nousi ja teki niinkuin Jumalan mies sanoi, ja matkusti huoneinensa, ja oli outona Philistealaisten maalla seitsemän wuotta.

3. Ja seitsemän wuoden perästä tuli waimo Philistealaisten maalta jälleen. Ja hän meni rukoilemaan kuninkaalta huonettansa ja peltoansa.

4. Silloin puhui kuningas Gehatsin, sen Jumalan miehen palwelian kanssa, ja sanoi: juttele minulle kaikki ne suuret teot, kuin Elisa on tehnyt.

5. Ja koska hän ilmoitti kuninkaalle, kuinka hän oli kuolleen wirwoittanut, ja katso, se waimo, jonka pojan hän oli kuolluista herättänyt, huusi kuninkaan tykö huoneensa ja peltonsa tähden. Niin sanoi Gehatsi: minun herrani kuninkaani, tämä on waimo, ja tämä on hänen poikansa, jonka Elisa kuolluista herätti.

6. Ja kuningas kysyi waimolta, ja hän jutteli hänelle sen. Niin kuningas antoi hänelle yhden palwelioistansa, ja sanoi: anna hänen saada kaikki, mitä hänen omansa on, ja kaikki tulot pelloista, siitä päiwästä, jona hän maan jätti, niin tähän asti.

7. Ja Elisa tuli Damaskuun, ja Benhadad Syrian kuningas sairasti, ja hänelle oli ilmoitettu ja sanottu, että Jumalan mies on tullut tänne.

8. Niin kuningas sanoi Hasaelille: ota lahjoja myötäs, ja mene sitä Jumalan miestä wastaan, ja kysy hänen kauttansa neuwoa Herralta, ja sano: paranenko minä tästä taudista? 1 Kun. k. 14:2, 3. 2 Kun. k. 1:2.

9. Ja Hasael meni häntä wastaan, ja otti lahjoja myötänsä ja kaikkinaista Damaskun hywyyttä neljäkymmentä kamelin kuormaa; ja koska hän tuli, seisoi hän hänen edessänsä, ja sanoi: Benhadad, sinun poikas, Syrian kuningas, lähetti minun sinun tykös ja käski sinulle sanoa: paranenko minä tästä taudista?

10. Elisa sanoi hänelle: mene ja sano hänelle: kyllä sinä paranisit; mutta kuitenkin on Herra ilmoittanut minulle, että hän pitää totisesti kuoleman.

11. Ja (Jumalan mies) katsoi teräwästi hänen päällensä, siihen asti että hän häpesi, sitte itki Jumalan mies.

12. Niin Hasael sanoi: miksi minun herrani itkee? Ja hän sanoi: minä tiedän, mitä pahuutta sinun pitää tekemän Israelin lapsille: sinun pitää polttaman heidän wäkewät kaupunkinsa tulella, ja heidän nuoret miehensä tappaman miekalla, ja surmaaman heidän lapsensa, ja heidän raskaat waimonsa halkaiseman. 2 Kun. k. 10:32. k. 12:17. k. 13:7.

13. Hasael sanoi: mitä on sinun palwelias se koira, että hänen pitää niin suuria asioita tekemän? Elisa sanoi: Herra on minulle ilmoittanut sinun tulewan Syrian kuninkaaksi. 1 Kun. k. 19:15.

14. Ja hän meni pois Elisan tyköä, ja tuli herransa tykö, ja hän sanoi hänelle: mitä

Elisa sanoi sinulle? Hän wastasi: hän sanoi minulle sinun parannewan.

15. Mutta toisna päiwänä otti hän yhden makauswaatteen ja kasti weteen, ja lewitti hänen kaswoinsa päälle, ja hän kuoli; ja Hasael tuli kuninkaaksi hänen siaansa.

16. Joramin Ahabin pojan Israelin kuninkaan wiidentenä wuonna, ja Josaphatin Judan kuninkaan (kuolemawuonna) tuli Joram Josaphatin poika Judan kuninkaaksi.

2 Aika k. 21: 3.

17. Ja hän oli kahden ajastajan wanha neljättäkymmentä tullessansa kuninkaaksi, ja hallitsi kahdeksan ajastaikaa Jerusalemissa.

2 Aika k. 21: 20.

18. Ja waelsi Israelin kuningasten teillä, niinkuin Ahabin huone teki; sillä Ahabin tytär oli hänen emäntänsä, ja hän teki pahaa Herran edessä.

19. Mutta ei Herra tahtonut häwittää Judaa palwelians Dawidin tähden, niinkuin hän oli hänelle sanonut, että hän oli antawa hänelle yhden walkeuden ja hänen lapsillensa joka aika.

2 Sam. 7: 13. 1 Kun. k. 11: 36. Ps. 132: 17.

20. Hänen aikanansa luopuiwat Edomealaiset Judasta, ja tekiwät heillensä kuninkaan. 1 Kun. k. 22: 48. 2 Kun. k. 3: 9.

21. Sillä Joram oli matkustanut Zairiin ja kaikki waunut hänen kanssansa, ja nousi yöllä ja löi Edomealaiset, kuin hänen ympärillänsä oliwat, niin myös waunuin päämiehet, niin että kansa pakeni majoihinsa.

22. Sentähden luopuiwat Edomealaiset Judasta tähän päiwään asti; silloin myös Libna luopui siihen aikaan.

1 Mos. 27: 40. Jos. 21: 13.

23. Mitä enämpi Joramista sanomista on ja kaikista niistä, kuin hän tehnyt on: eikö se ole kirjoitettu Judan kuningasten Aikakirjassa? 2 Aika k. 21: 1, rc.

24. Ja Joram nukkui isäinsä kanssa, ja haudattiin isäinsä kanssa Dawidin kaupunkiin. Ja Ahasia hänen poikansa tuli kuninkaaksi hänen siaansa.

25. Joramin Ahabin pojan Israelin kuninkaan toisna wuonna toistakymmentä tuli Ahasia Joramin poika Judan kuninkaaksi.

2 Aika k. 22: 1.

26. Ja Ahasia oli kahden wuoden kolmattakymmentä wanha, koska hän tuli kuninkaaksi, ja hallitsi yhden wuoden Jerusalemissa; hänen äitinsä nimi oli Athalia Omrin Israelin kuninkaan tytär.

1 Kun. k. 16: 29. 2 Aika k. 21: 6.

27. Ja hän waelsi Ahabin huoneen teillä ja teki pahaa Herran edessä, niinkuin Ahabin huone; sillä hän oli Ahabin huoneen wäwy.

28. Ja hän meni Joramin Ahabin pojan kanssa sotimaan Hasaelia Syrian kuningasta wastaan, Gileadin Ramothissa; mutta Syrialaiset löiwät Joramin.

29. Silloin palasi kuningas Joram antamaan itsensä parata Jesreelissä niistä haawoista, kuin Syrialaiset löiwät häneen Ramassa, soteissansa Hasaelin Syrian kuninkaan kanssa; ja Ahasia Joramin poika, Judan kuningas, tuli katsomaan Joramia Ahabin poikaa Jesreeliin; sillä hän sairasti.

1 Kun. k. 9: 15, 16. 2 Aika k. 22: 6, 7.

9 Luku.

Jehu woideltu kuninkaaksi Israelissa. Joram, Ahasia, Isebel tapetaan.

Mutta Elisa propheeta kutsui yhden propheetain pojista, ja sanoi hänelle: wyötä kupees ja ota tämä öljyastia kätees, ja mene Gileadin Ramothiin.

2. Ja koskas tulet sinne, niin sinä näet siellä Jehun Josaphatin pojan Nimsin pojan, mene ja nosta häntä weljeinsä keskeltä, ja wie häntä sisälliseen kamariin.

3. Ota öljyastia ja wuodata se hänen päänsä päälle, ja sano: näin sanoo Herra: minä olen woidellut sinun Israelin kuninkaaksi; ja sinun pitää owen awaaman ja pakeneman, eikä siekaileman. 1 Kun. k. 19: 16.

4. Ja propheetan palwelia se nuorukainen läksi matkaan Gileadin Ramothiin.

5. Ja koska hän tuli sisälle, katso, siellä istuiwat sotawäen päämiehet, ja hän sanoi: sinä päämies, minulla on jotakin sinulle sanomista. Jehu sanoi: kenelle meistä kaikista? Hän sanoi: sinulle, päämies.

6. Niin hän nousi ja meni sisälle huoneeseen, ja hän wuodatti öljyä hänen päänsä päälle, ja sanoi hänelle: näin sanoo Herra Israelin Jumala: minä olen sinun woidellut Israelin, Herran kansan, kuninkaaksi.

2 Aika k. 22: 7.

7. Ja sinun pitää lyömän sinun herras Ahabin huoneen; sillä minä waadin minun palweliaini propheetain weren ja kaikkein Herran palwelioitten weren Isebelin kädestä; 1 Kun. k. 21: 22, 23.

8. Niin että kaikki Ahabin huone pitää hukkuman: ja minä häwitän Ahabista sen, joka wetensä seinään heittää, ja suljetun ja hyljätyn Israelissa; 1 Kun. k. 14: 10.

9. Ja teen Ahabin huoneen niinkuin Jerobeamin Nebathinkin pojan huoneen, ja niinkuin Baesan Ahian pojan huoneen.

1 Kun. k. 15: 29. k. 16: 3, 11.

10. Ja koirat pitää syömän Isebelin Jesreelin pellolla, ja ei yksikään pidä häntä hautaaman. Ja hän awasi owen ja pakeni.

11. Ja koska Jehu läksi ulos herransa palweliain tykö, sanoiwat he hänelle: onko rauha? minkätähden tämä mielipuoli on tullut sinun tykös? Hän sanoi heille: te tunnette miehen hywin, ja mitä hän puhuu. Jer. 29:26.

12. He sanoiwat: ei se ole totta, sano sinä se meille. Hän sanoi: niin ja niin on hän puhunut minun kanssani ja sanonut: näin sanoo Herra: minä olen woidellut sinun Israelin kuninkaaksi.

13. Niin he kiiruhtiwat itsensä, ja jokainen otti waatteensa, ja paniwat hänen alansa korkialle astuimelle, ja puhalsiwat basunalla, ja sanoiwat: Jehu on tullut kuninkaaksi. Matth. 21:8.

14. Niin Jehu Josaphatin poika Nimsin pojan teki liiton Joramia wastaan; mutta Joram wartioitsi Ramothia Gileadissa kaiken Israelin kanssa Hasaelia Syrian kuningasta wastaan.

15. Mutta kuningas Joram oli palannut parattaa Jesreeliin niistä haawoista, kuin Syrialaiset hänehen lyöneet oliwat, koska hän sotei Hasaelin Syrian kuninkaan kanssa. Ja Jehu sanoi: jos se teidän mieleenne on, niin ei pidä yhdenkään pääsemän kaupungista menemään ja ilmoittamaan Jesreeliin. 2 Kun. k. 8:28.

16. Ja Jehu matkusti ratsain ja meni Jesreeliin; sillä Joram sairasti siellä, ja Ahasia Judan kuningas oli mennyt katsomaan Joramia. 2 Kun. k. 8:29.

17. Mutta wartia, joka tornin päällä Jesreelissä seisoi, sai nähdä Jehun joukon tulewan, ja sanoi: minä näen yhden joukon. Niin sanoi Joram: ota yksi ratsasmies ja lähetä heitä wastaan, ja sano: onko rauha?

18. Ja ratsasmies ajoi häntä wastaan ja sanoi: näin sanoo kuningas: onko rauha? Jehu sanoi: mitä sinä rauhasta tahdot? käännä itses minun takani! Wartia ilmoitti ja sanoi: sanansaattaja on tullut heidän tykönsä, ja ei palaja.

19. Niin lähetti hän toisen ratsasmiehen. Koska se tuli hänen tykönsä, sanoi hän: näin sanoo kuningas: onko rauha? Jehu sanoi: mitä sinä rauhasta tahdot? käännä itses minun takani!

20. Sen ilmoitti wartia, ja sanoi: hän on tullut heidän tykönsä, ja ei palaja: ja sen ajo on niinkuin Jehun Nimsin pojan ajo; sillä hän ajaa niinkuin hän olis hullu.

21. Niin sanoi Joram: waljastakaat! Ja he waljastiwat hänen waununsa. Ja he meniwät ulos, Joram Israelin kuningas ja Ahasia Judan kuningas, itsekukin waunuissansa, ja he läksiwät ulos kohtaamaan Jehuta, ja löysiwät hänen Nabothin Jesreelitiläisen pellolla.

22. Ja koska Joram näki Jehun, sanoi hän: Jehu, onko rauha? Hän sanoi: mikä rauha? Sinun äitis Isebelin huoruus ja noituus tulee aina suuremmaksi.

23. Niin Joram kohta käänsi kätensä ympäri ja pakeni, ja sanoi Ahasialle: tässä on petos, Ahasia.

24. Mutta Jehu siwui joutsen ja ampusi Joramia lapaluiden wälille, niin että nuoli meni hänen sydämensä läpitse, ja hän putosi maahan waunuissansa.

25. Ja Jehu sanoi päämiehellensä Bidekarille: ota ja heitä häntä Nabothin Jesreelitiläisen pellolle: sillä muista, koska minä ja sinä seurasimme hänen isäänsä Ahabia yhdessä ajain, että Herra nosti tämän kuorman hänen päällensä. 1 Kun. k. 21:19. k. 22:38.

26. Mitämaks, sanoi Herra, minä kostan sinulle tällä pellolla Nabothin ja hänen poikainsa weren, jonka minä eilen ehtoona näin; niin ota nyt häntä ja heitä pellolle Herran sanan jälkeen.

27. Koska Ahasia Judan kuningas sen näki, pakeni hän kryytimaan huoneen tietä; mutta Jehu ajoi häntä takaa, ja sanoi: lyökäät myös häntä waunuissansa Gurin wastamäessä, joka on Jeblan tykönä: ja hän pakeni Megiddoon, ja kuoli siellä. 2 Aika k. 22:9.

28. Ja hänen palweliansa antoiwat hänen wiedä waunuilla Jerusalemiin; ja he hautasiwat hänen omaan hautaansa, hänen isäinsä kanssa Dawidin kaupunkiin.

29. Mutta Ahasia hallitsi Judassa Joramin Ahabin pojan ensimäisnä wuotena toistakymmentä.

30. Ja koska Jehu tuli Jesreeliin, ja Isebel sai sen kuulla, woiteli hän kaswonsa ja kaunisti päänsä, ja katseli akkunan läpitse.

31. Ja koska Jehu tuli portista sisälle, sanoi hän: käwikö Simrin hywästi, joka tappoi herransa? 1 Kun. k. 16:10, 18.

32. Ja hän nosti kaswonsa ylös akkunaan, ja sanoi: kuka on tässä minun tykönäni? Niin käänsi itsensä hänen puoleensa kaksi eli kolme palweliata.

33. Hän sanoi: syöskäät häntä ulos! Ja he syöksiwät hänen ulos, ja seinä ja hewoiset priiskoitettiin hänen werestänsä, ja hän tallattiin maahan.

34. Ja koska hän oli tullut sisälle, ja oli

syönyt ja juonut, sanoi hän: korjatkaat kuitenkin sitä kirottua ja haudatkaat häntä; sillä hän on kuninkaan tytär. 1 Kun. k. 16:31.
35. Koska he meniwät pois häntä hautaamaan, niin ei he löytäneet hänestä muuta mitään kuin pääkallon ja jalat ja paljaat kämmenet.
36. Ja he tuliwat jälleen ja sanoiwat hänelle sen; hän sanoi: tämä on nyt se kuin Herra puhui palweliansa Elian Thesbiläisen kautta, ja sanoi: Jesreelin pellolla pitää koirat syömän Isebelin lihan. 1 Kun. k. 21:23.
37. Näin tuli Isebelin raato niinkuin loka kedolla, Jesreelin pellolla, ettei sanoa taittu: tämä on Isebel.

10 Luku.

Ahabin pojat. Ahasian weljet. Baalin papit tapetaan. Jehun palkka.

Ja Ahabilla oli seitsemänkymmentä poikaa Samariassa. Ja Jehu kirjoitti kirjan ja lähetti Samariaan Jesreelin päämiesten tykö, ja wanhimpain ja Ahabin edustusmiesten tykö, näin:
2. Koska tämä kirja tulee teidän tykönne, joiden tykönä teidän herranne pojat owat, niin myös waunut, hewoiset, wahwat kaupungit ja sota-aseet:
3. Niin walitkaat teidän herranne pojista paras ja kelwollisin, ja asettakaat häntä isänsä istuimelle, ja sotikaat teidän herranne huoneen puolesta.
4. Mutta he pelkäsiwät sangen suuresti, ja sanoiwat: katso, kaksi kuningasta ei woineet seisoa hänen edessänsä: kuinkasta siis me seisoisimme? 2 Kun. k. 9:24, 27.
5. Ja ne huoneen ja kaupungin haltiat ja wanhimmat ja edustusmiehet lähettiwät Jehun tykö, sanoen: me olemme sinun palwelias, me teemme kaikki, mitäs meille sanot: en me tee ketään kuninkaaksi: tee mitä sinulle kelpaa.
6. Silloin kirjoitti hän heidän tykönsä toisen kirjan näin: jos te olette minun, ja olette minulle kuuliaiset, niin ottakaat teidän herranne poikain päät ja tulkaat huomenna tällä aikaa minun tyköni Jesreeliin; ja oli niitä kuninkaan poikia, joita kaupungin ylimmäiset kaswattiwat, seitsemänkymmentä miestä.
7. Koska he saiwat kirjan, ottiwat he ne kuninkaan pojat ja tappoiwat seitsemänkymmentä miestä, ja paniwat niiden päät astioihin, ja lähettiwät ne hänen tykönsä Jesreeliin.
8. Ja sanoma saatettiin hänelle, että he owat tuoneet kuninkaan poikain päät tänne. Hän wastasi: asettakaat ne kahteen roukkioon aamuun asti, kaupungin portin eteen.
9. Koska hän aamulla meni ulos, seisoi hän ja sanoi kaikelle kansalle: te olette oikiat: katso, minä olen liiton tehnyt minun herraani wastaan ja tappanut hänen; mutta kuka siis nämät kaikki tappanut on?
10. Niin tietkäät nyt, ettei yksikään Herran sana, jonka Herra puhunut on Ahabin huoneesta, ole turhaksi tullut: ja Herra teki niinkuin hän puhunut oli palweliansa Elian kautta. 1 Kun. k. 21:19, 21.
11. Niin häwitti Jehu kaikki ne, kuin Ahabin huoneesta oliwat jääneet Jesreelissä: kaikki hänen ylimmäisensä, ja hänen ystäwänsä, ja hänen pappinsa, niin ettei hän yhtäkään heistä jättänyt.
12. Ja nousi ja matkusti Samariaan, ja koska hän tuli paimenten majan tykö, joka oli hänen tiessänsä,
13. Löysi Jehu siinä Ahasian Judan kuninkaan weljet, ja sanoi niille: mitkä te olette? He wastasiwat: me olemme Ahasian weljet, ja menemme terwehtämään kuninkaan ja drotningin poikia.
14. Ja hän sanoi: ottakaat heitä eläwänä kiinni; ja he ottiwat heidän eläwänä kiinni, ja tappoiwat paimenten majan kaiwon tykönä kaksi miestä wiidettäkymmentä, niin ettei hän heistä yhtäkään jättänyt.
15. Ja koska hän siitä waelsi, löysi hän Jonadabin Rechabin pojan, joka häntä kohtasi, terwehti häntä, ja sanoi hänelle: onko sinun sydämes wilpitöin, niinkuin minun sydämeni on sinun sydämes kanssa? Jonadab wastasi: on niinkin. Jos niin on, (sanoi hän) niin ojenna kätes tänne; ja hän ojensi kätensä, ja hän asetti hänen istumaan siwuunsa waunuihin, Jer. 35:6.
16. Ja sanoi: tule minun kanssani katsomaan minun kiiwauttani Herran tähden! Ja hän antoi hänen ajaa waunuissansa.
17. Koska hän Samariaan tuli, löi hän kaikki Ahabista jääneet Samariassa, siihen asti että hän hänen häwitti, Herran sanan jälkeen, kuin hän puhunut oli Elialle.
18. Ja Jehu kokosi kaiken kansan, ja antoi heille sanoa: jos Ahab on wähän palwellut Baalia, Jehu tahtoo enämmän häntä palwella. 1 Kun. k. 16:32.
19. Sentähden kutsukaat kaikki Baalin prophetat kokoon, kaikki hänen palweliansa ja kaikki hänen pappinsa minun tyköni, niin ettei yksikään heistä jää; sillä minä teen suuren uhrin Baalille, ja joka ikänä jää pois, ei sen pidä elämän. Mutta Jehu teki sen

kawalluudella, että hän olis saanut häwittää Baalin palweliat.

20. Ja Jehu sanoi: pyhittäkäät Baalille juhlapäiwä! Ja he kutsuiwat kokoon.

21. Ja Jehu lähetti kaikkeen Israeliin, ja kaikki Baalin palweliat tuliwat, niin ettei yksikään heistä jäänyt, joka ei tullut; ja he tuliwat sisälle Baalin huoneeseen, ja täyttiwät Baalin huoneen joka loukkaan.

22. Silloin sanoi hän waatehuoneen haltialle: kanna kaikki Baalin palweliain waatteet ulos; ja hän kantoi heille waatteet ulos.

23. Ja Jehu meni Jonadabin Rechabin pojan kanssa Baalin huoneeseen, ja sanoi Baalin palwelioille: tutkistelkaat ja katsokaat, ettei joku tässä teidän seassanne ole Herran palwelia, waan ainoastaan Baalin palweliat.

24. Koska he tuliwat sisälle tekemään uhria ja polttouhria, asetti Jehu kahdeksankymmentä miestä ulos, ja sanoi: kuka teistä yhden niistä, kuin minä teidän käteenne annan, päästää hengissä, hänen sielunsa pitää oleman sen sielun edestä.

25. Koska he oliwat uhranneet polttouhrin, sanoi Jehu wartioille ja päämiehille: menkäät sisälle ja lyökäät ne, niin ettei yksikään heistä pääse. Ja he löiwät heidän miekan terällä, ja wartiat ja päämiehet heittiwät heidän pois, ja meniwät Baalin huoneen kaupunkiin,

26. Ja kantoiwat ulos Baalin huoneen patsaat ja polttiwat ne,

27. Ja kukistiwat Baalin patsaat ja Baalin huoneen, ja tekiwät niistä yhteiset huoneet hamaan tähän päiwään asti.

28. Näin häwitti Jehu Baalin Israelista.

29. Mutta Jehu ei lakannut Jerobeamin Nebathin pojan synneistä, joka oli saattanut Israelin syntiä tekemään, kultaisilla wasikoilla BethElissä ja Danissa. 1 Kun. k. 12:28.

30. Ja Herra sanoi Jehulle: ettäs olet ollut hywäntahtoinen tekemään sitä kuin minulle kelpasi, ja sinä teit Ahabin huonetta wastaan kaiken sen, kuin minun sydämessäni oli; niin pitää sinun poikas istuman Israelin istuimella neljänteen polween asti. 2 Kun. k. 15:12.

31. Mutta Jehu ei kuitenkaan pysynyt, että hän Herran Israelin Jumalan laissa kaikesta sydämestänsä waeltanut olis; sillä ei hän lakannut Jerobeamin synneistä, joka Israelin oli saattanut syntiä tekemään.

32. Silloin rupesi Herra Israelista lohkaisemaan; sillä Hasael löi heidän kaikissa Israelin rajoissa, 1 Kun. k. 19:17. 2 Kun. k. 8:12.

33. Hamasta auringon ylönemisen puolelta Jordania, ja kaiken Gileadin, Gaditain, Rubenitain ja Manassitain maan, hamasta Aroerista, joka on Arnonin ojan tykönä, ja Gileadin ja Basanin.

34. Mitä enämpi Jehusta on sanottawaa, ja kaikista hänen töistänsä, ja kaikesta hänen woimastansa: eikö se ole kirjoitettu Israelin kuningasten Aikakirjassa? 2 Aika k. 22:8.

35. Ja Jehu nukkui isäinsä kanssa, ja haudattiin Samariaan. Ja Joahas hänen poikansa tuli kuninkaaksi hänen siaansa.

36. Ja aika, kuin Jehu Israelia hallitsi Samariassa, oli kahdeksan ajastaikaa kolmattakymmentä.

11 Luku.

Athalia hukuttaa. Joas kuningas. Athalia tapetaan. Jumalanpalwelus puhdistetaan.

Mutta koska Athalia Ahasian äiti näki poikansa kuolleeksi, nousi hän ja hukutti kaiken kuninkaallisen siemenen. 2 Aika k. 22:10.

2. Mutta Joseba kuningas Joramin tytär, Ahasian sisar, otti Joaksen Ahasian pojan ja warasti hänen kuninkaan lasten seasta, jotka tapetut oliwat, hänen ja hänen imettäjänsä, makaushuoneesta. Ja he kätkiwät hänen Athalian edestä, niin ettei hän tapettu.

3. Ja hän oli kätkettynä Herran huoneessa hänen kanssansa kuusi ajastaikaa; mutta Athalia oli drotninki maalla.

4. Seitsemäntenä ajastaikana lähetti Jojada ja otti sodanpäämiehet, esimiehet ja wartiat, ja noudatti heidän tykönsä Herran huoneeseen, ja teki liiton heidän kanssansa, ja wannotti heitä Herran huoneessa, ja näytti heille kuninkaan pojan. 2 Aika k. 23:1, 3.

5. Ja käski heitä, ja sanoi: tämä on se, jonka teidän tekemän pitää: kolmas osa teistä, jonka wuoro on sabbattina, olkoon kuninkaan huoneen wartiana;

6. Ja kolmas osa olkoon Surin portin tykönä, ja kolmas osa olkoon sen portin tykönä, kuin on wartioitten takana, ja teidän pitää wartioitseman huoneen päällekarkaamista. 2 Aika k. 23:5.

7. Mutta kaksi osaa teistä kaikista, jotka sabbattina pääsette, pitää wartioitseman kuningasta Herran huoneessa.

8. Ja teidän pitää oleman kuninkaan ympärillä, ja jokaisella aseensa hänen kädessänsä; ja joka tulee järjestykseen, se pitää tapettaman, että te olisitte kuninkaan tykönä hänen menessänsä ulos ja sisälle.

9. Ja sadanpäämiehet tekiwät kaikki, mitä pappi Jojada käskenyt oli, ja ottiwat miehensä tykönsä, jotka sabbattina tuliwat nii-

den kanssa, jotka sabbattina läksiwät, ja tu=
liwat papin Jojadan tykö.
10. Ja pappi antoi päämiehille keihäät ja
kilwet, jotka oliwat olleet kuningas Dawi=
din, ja oliwat Herran huoneessa. 2 Aika k. 23: 9.
11. Ja wartiat seisoiwat kuninkaan ympä=
rillä, jokaisella aseensa kädessänsä, oikiasta
huoneen loukkaasta niin wasempaan louk=
kaaseen, altaria ja huonetta läsnä.
12. Ja hän toi kuninkaan pojan edes, ja
pani kruunun hänen päähänsä, ja antoi hä=
nelle todistuksen, ja he tekiwät hänen kunin=
kaaksi ja woiteliwat hänen, ja löiwät käsiän=
sä yhteen, ja sanoiwat: menestyköön kunin=
gas! 5 Mos. 17: 19.
13. Ja koska Athalia kuuli kansan huudon,
joka sinne juoksi, meni hän sisälle kansan ty=
kö Herran huoneeseen,
14. Ja näki, katso, kuningas seisoi patsaan
tykönä, niinkuin tapa oli, ja päämiehet ja
waskitorwet kuninkaan tykönä, ja kaikki maan
kansa oli iloissansa, ja soittiwat waskitor=
willa. Niin Athalia rewäisi waatteensa, ja
huusi: petos, petos!
15. Mutta pappi Jojada käski sadanpää=
miehiä, jotka oliwat pannut joukon päälle,
ja sanoi heille: wiekäät häntä ulos joukon
läpitse, ja jos joku seuraa häntä, se surmat=
takaan miekalla! Sillä pappi oli sanonut,
ettei hänen pitänyt kuoleman Herran huo=
neessa.
16. Ja he laskiwat kätensä hänen päällen=
sä, ja hän meni sitä tietä myöten, jota he=
woiset kuninkaan huoneeseen käywät; ja hän
tapettiin siellä.
17. Niin teki Jojada liiton Herran ja ku=
ninkaan wälillä, ja kansan wälillä, että he
owat Herran kansa, niin myös kuninkaan
ja kansan wälillä.
18. Sitte meni kaikki maan kansa Baalin
huoneeseen, ja kukistiwat sen ja hänen alta=
rinsa, ja rikkoiwat peräti kaikki hänen ku=
wansa, ja Mathanin Baalin papin tappoi=
wat he myös altaritten edessä; mutta pap=
pi asetti wirat Herran huoneessa;
2 Aika k. 23: 18.
19. Ja otti sadanpäämiehet ja esimiehet,
ja wartiat ja kaiken maan kansan, ja he joh=
dattiwat kuninkaan alas Herran huoneesta,
ja tuliwat wartioitten portin tietä kunin=
kaan huoneeseen. Ja hän istui kuninkaan
istuimelle.
20. Ja kaikki maan kansa oli iloissansa, ja
kaupunki oli alallansa. Mutta Athalian oliwat
he tappaneet miekalla kuninkaan huoneessa.
21. Ja Joas oli seitsemän ajastaikainen
tullessansa kuninkaaksi.

12 Luku.

Joas hallitsee, antaa parantaa templin, saa lahjoilla Hasaelin pois Jerusalemista, tapetaan.

Seitsemäntenä Jehun wuotena tuli Joas
kuninkaaksi, ja hallitsi neljäkymmentä ajast=
aikaa Jerusalemissa. Hänen äitinsä nimi
oli Zibea BerSabasta. 2 Aika k. 24: 1.
2. Ja Joas teki sitä, kuin oikia oli ja kuin
Herralle hywin kelpasi, niin kauwan kuin
pappi Jojada opetti häntä;
2 Aika k. 22: 11. k. 24: 17, 18.
3. Paitsi ettei hän pannut pois korkeuksia;
sillä kansa uhrasi ja teki suitsutusta wielä
korkeuksilla. 2 Kun. k. 14: 3, 4.
4. Ja Joas sanoi papeille: kaikki pyhitetyt
rahat, kuin tuodaan Herran huoneeseen, ni=
mittäin raha jokaiselta ohitsekäywältä, raha
kuin kukin antaa weroksi hengeltänsä, ja kaikki
raha, kuin itsekukin uhraa wapaasta sydä=
mestä, ne kannettakaan Herran huoneeseen.
2 Mos. 30: 13, 15. 2 Kun. k. 22: 4.
5. Ottakaan papit sen itsellensä kukin tutta=
waltansa; sillä pitää heidän parantaman
sen, kuin rauwennut on Herran huoneessa,
kussa ikänä he löytäwät olewan rauwenneen.
2 Aika k. 24: 7.
6. Mutta kolmanteen kolmattakymmentä
kuningas Joaksen wuoteen asti ei olleet pa=
pit parantaneet sitä, kuin Herran huoneessa
rauwennut oli.
7. Niin kutsui kuningas Joas papin Joja=
dan ja muut papit, ja sanoi heille: miksette
paranna sitä, kuin huoneessa rauwennut on?
Niin ei pidä nyt teidän ottaman niitä raho=
ja tykönne kukin tuttawaltansa; mutta anta=
kaat siihen, kuin rauwennut on huoneessa.
8. Ja papit mielistyiwät, ettei heidän pi=
tänyt ottaman rahaa kansalta eikä paranta=
man sitä, kuin rauwennut oli huoneessa.
9. Niin pappi Jojada otti yhden arkun ja
läwisti läwen kanteen, ja pani sen oikialle
puolelle altaria, josta käydään Herran huo=
neeseen sisälle. Ja papit, jotka wartioitsiwat
owea, paniwat sinne kaikki ne rahat, kuin
tuotiin Herran huoneeseen.
10. Koska he näkiwät paljon rahaa olewan
arkussa, tuli kuninkaan kirjoittaja ja ylim=
mäinen pappi ylös, ja sitoiwat rahan yh=
teen, sitte kuin he oliwat sen lukeneet, kuin
Herran huoneesta löyttiin.
11. Ja he antoiwat walmiin rahan teettä=
jille, jotka oliwat asetetut Herran huonee=
seen; ja he antoiwat ne puusepille, jotka ra=
kensiwat ja työtä tekiwät Herran huoneessa,
12. Ja muuraajille, ja kiwen hakkaajille, ja
niille, jotka hirsiä ja wuoltuja kiwiä ostiwat,

parantaaksensa mitä raukennut oli Herran huoneessa, ja kaikkiin, kuin he huoneessa löysiwät parannusta tarwitsewan.
13. Ei kuitenkaan tehty hopiamaljoja, psaltareita, wiskaimia, torwia, taikka jotakin kultaista eli hopiaista astiata Herran huoneeseen niistä rahoista, jotka Herran huoneeseen tuodut oliwat.
1 Kun. k. 7: 50. 2 Aika k. 24: 14.
14. Mutta ne annettiin työwäelle, että he niillä parantaisiwat Herran huoneen.
15. Ja ne miehet ei tarwinneet lukua tehdä, joiden käsiin raha annettiin, työwäelle annettaa; waan he toimittiwat sen uskollisesti.
16. Mutta rikosuhrin ja syntiuhrin rahoja ei tuotu Herran huoneeseen; sillä ne oliwat pappein. 3 Mos. 5: 15.
17. Silloin matkusti Hasael Syrian kuningas, ja sotei Gathia wastaan, ja woitti sen. Ja Hasael käänsi itsensä menemään ylös Jerusalemiin. 2 Kun. k. 8: 12.
18. Niin otti Joas Judan kuningas kaikki pyhitetyt, jotka hänen esiwanhempansa Josaphat, Joram ja Ahasia Judan kuninkaat oliwat pyhittäneet, ja ne kuin hän itse pyhittänyt oli, niin myös kaiken kullan, kuin löyttiin Herran huoneen tawaroista, ja kuninkaan huoneesta, ja lähetti Hasaelille Syrian kuninkaalle; sitte hän meni Jerusalemista pois. 2 Kun. k. 18: 15.
19. Mitä enämpi on Joaksesta sanomista, ja kaikista, kuin hän tehnyt on: eikö ne ole kirjoitetut Judan kuningasten Aikakirjassa?
2 Kun. k. 14: 15. 2 Aika k. 24: 1, 2c. l. 25: 17.
20. Ja hänen palweliansa nousiwat ja tekiwät liiton, ja löiwät Joaksen kuoliaksi Millon huoneessa, josta mennään alas Sillaan: 2 Kun. k. 14: 5. 2 Aika k. 24: 25.
21. Nimittäin Josabar Simeathin poika ja Josabad Somerin poika, hänen palweliansa löiwät hänen kuoliaaksi. Ja hän haudattiin isäinsä kanssa Dawidin kaupunkiin. Ja Amatsia hänen poikansa tuli kuninkaaksi hänen siaansa.

13 Luku.

Joahas, Joas, Israelin kuninkaat. Elisan sunnaus, kuolema, luut. Hasael lyöty.

Joaksen Ahasian pojan Judan kuninkaan kolmantena wuonna kolmattakymmentä oli Joahas Jehun poika Israelin kuningas Samariassa seitsemäntoistakymmentä ajastaikaa.
2. Ja teki pahaa Herran edessä, ja waelsi Jerobeamin Nebathin pojan synneissä, joka Israelin saatti syntiä tekemään, ja ei lakannut siitä. 1 Kun. k. 12: 28, 30.
3. Ja Herran wiha julmistui Israelin päälle, ja antoi heidän Hasaelin Syrian kuninkaan ja Benhadadin Hasaelin pojan käsiin, niin kauwan kuin he eliwät.
1 Kun. k. 19: 17. 2 Kun. k. 8: 12.
4. Mutta Joahas rukoili Herran kaswoja, ja Herra kuuli häntä; sillä hän näki Israelin ahdistuksen, kuinka Syrian kuningas ahdisti heitä.
5. Ja Herra antoi Israelille pelastajan, joka heidän johdatti ulos Syrialaisten käsistä, niin että Israelin lapset asuiwat majassansa niinkuin ennenkin.
6. Ei he kuitenkaan luopuneet Jerobeamin huoneen synneistä, joka Israelin saatti syntiä tekemään, mutta he myös waelsiwat niissä; ja metsistö seisoi Samariassa.
1 Kun. k. 16: 33.
7. Mutta Joahaksen kansasta ei enämpätä jäänyt, kuin wiisikymmentä hewoismiestä, ja kymmenen waunua, ja kymmenen tuhatta jalkamiestä; sillä Syrian kuningas oli heidän hukuttanut ja tehnyt niinkuin tomun, riihtä tapettaissa.
8. Mitä enämpi Joahaksesta sanomista on, ja kaikista, mitä hän tehnyt on, ja hänen woimastansa: eikö se ole kirjoitettu Israelin kuningasten Aikakirjassa?
9. Ja Joahas nukkui isäinsä kanssa, ja he hautasiwat hänen Samariaan; ja hänen poikansa Joas tuli kuninkaaksi hänen siaansa.
10. Joaksen Judan kuninkaan seitsemäntenä wuonna neljättäkymmentä oli Joas Joahaksen poika Israelin kuningas Samariassa kuusitoistakymmentä ajastaikaa.
11. Ja teki pahaa Herran edessä, ja ei luopunut kaikista Jerobeamin Nebathin pojan synneistä, joka Israelin saatti syntiä tekemään; mutta hän waelsi niissä.
12. Mitä enämpi Joaksesta sanomista on, ja mitä hän tehnyt on, ja hänen woimastansa, kuinka hän Amatsian Judan kuninkaan kanssa sotinut on: eikö se ole kirjoitettu Israelin kuningasten Aikakirjassa?
2 Aika k. 25: 17.
13. Ja Joas nukkui isäinsä kanssa, ja Jerobeam istui hänen istuimellensa. Mutta Joas haudattiin Samariaan Israelin kuningasten oheen.
14. Ja Elisa sairasti kuolintautiansa; ja Joas Israelin kuningas tuli hänen tykönsä ja itki hänen edessänsä, ja sanoi: minun isäni, minun isäni, Israelin waunu ja hänen ratsasmiehensä! 2 Kun. k. 2: 12.

15. Elisa sanoi hänelle: ota joutsi ja nuolet! Ja koska hän otti joutsen ja nuolet,
16. Sanoi hän Israelin kuninkaalle: jännitä joutsi kädelläs; ja hän jännitti kädellänsä. Ja Elisa laski kätensä kuninkaan kätten päälle,
17. Ja sanoi: awaa akkuna, joka on itään päin; ja hän awasi sen. Ja Elisa sanoi: ampua; ja hän ampusi. Hän sanoi: pelastuksen nuoli Herralta, pelastuksen nuoli Syrialaisia wastaan: ja sinun pitää lyömän ne Syrialaiset Aphekissa, siihen asti että he lopetetut owat.
18. Ja hän sanoi: ota nuolet; ja koska hän otti ne, sanoi hän Israelin kuninkaalle: lyö maahan; ja hän löi kolmasti ja sitte lakkasi.
19. Niin Jumalan mies närkästyi hänen päällensä, ja sanoi: jos sinä olisit lyönyt wiidesti eli kuudesti, niin sinä olisit lyönyt Syrialaiset, siihen asti että he olisiwat lopetetut; mutta nyt sinun pitää lyömän heitä kolmasti.
20. Koska Elisa oli kuollut, ja he oliwat hänen haudanneet, tuli Moabitalaisten sotajoukko maakuntaan sinä wuonna.
21. Ja se tapahtui, että he hautasiwat yhtä miestä, ja koska he saiwat nähdä sotajoukon, heittiwät he miehen Elisan hautaan; ja koska hän sinne tuli ja sattui Elisan luihin, tuli hän eläwäksi ja nousi jalwoillensa.
22. Ja Hasael Syrian kuningas ahdisti Israelia, niin kauwan kuin Joahas eli.
23. Mutta Herra teki armon heidän kanssansa, ja armahti heidän päällensä, ja käänsi itsensä heidän puoleensa liittonsa tähden Abrahamin, Isaachin ja Jacobin kanssa, ja ei tahtonut kadottaa heitä, eikä heittänyt heitä pois hänen kaswoinsa edestä tähän asti. 1 Mos. 17:7.
24. Ja Hasael Syrian kuningas kuoli, ja hänen poikansa Benhadad tuli kuninkaaksi hänen siaansa.
25. Ja Joas Joahaksen poika palasi ja otti ne kaupungit Benhadadilta Hasaelin pojalta jälleen, jotka hän hänen isältänsä Joahakselta sodalla ottanut oli. Joas löi kolmasti häntä, ja sai Israelin kaupungit jälleen.

14 Luku.

Amasian jumalisuus, woitto, ylpeys, wankeus, murha. Jerobeam Israelin kuningas.

Toisena Joaksen Joahaksen pojan Israelin kuninkaan wuonna tuli Amasia Joaksen Judan kuninkaan poika kuninkaaksi.
2. Hän oli wiiden ajastajan wanha kolmattakymmentä, koska hän tuli kuninkaaksi, ja hallitsi yhdeksän ajastaikaa kolmattakymmentä Jerusalemissa. Hänen äitinsä nimi oli Joadan Jerusalemista. 2 Aikak. 25:1.
3. Ja hän teki kuin Herralle hywästi kelpasi, ei kuitenkaan niinkuin hänen isänsä Dawid, waan kaiketi niinkuin hänen isänsä Joas oli tehnyt, niin myös hän teki. 2 Kun. k. 12:3.
4. Sillä korkeudet ei olleet pannut pois; mutta kansa uhrasi wielä ja suitsutti korkeuksilla.
5. Ja koska waltakunta hänen kädessänsä wahwistui, löi hän palwelíansa, jotka kuninkaan hänen isänsä tappaneet oliwat. 2 Kun. k. 12:20.
6. Mutta tappajitten lapsia ei hän surmannut, niinkuin kirjoitettu on Moseksen lakikirjassa, jossa Herra käskenyt oli ja sanonut: isät ei pidä kuoleman lastensa tähden, ja lapset ei pidä kuoleman isäinsä tähden, waan jokainen pitää kuoleman oman syntinsä tähden. 5 Mos. 24:16. 2 Aikak. 25:4. Hes. 18:20.
7. Hän löi myös kymmenen tuhatta Edomealaista suolalaaksossa, ja woitti Selan (kaupungin) sodalla, ja kutsui sen nimen Joktheel tähän päiwään asti.
8. Silloin lähetti Amasia sanansaattajat Joaksen Joahaksen pojan Jehun pojan Israelin kuninkaan tykö, ja käski hänelle sanoa: tule ja katselkaamme toinen toistamme.
9. Mutta Joas Israelin kuningas lähetti Amasian Judan kuninkaan tykö ja antoi hänelle sanoa: orjantappurapensas, kuin Libanonissa on, lähetti cedripuun tykö Libanoniin ja antoi hänelle sanoa: anna tyttäres minun pojalleni emännäksi. Mutta metsän eläimet kedolla Libanonissa juoksiwat orjantappuran päälle ja maahan tallasiwat hänen. Tuom. 9:8, ꝛc.
10. Sinä olet kokonansa lyönyt Edomealaiset, siitä paisuu sinun sydämes: pidä se ylistys ja ole kotonas, miksis etsit wahinkoa kaatuakses sekä itse että Juda sinun kanssas?
11. Mutta Amasia ei totellut häntä. Niin meni Joas Israelin kuningas ylös, ja he katseliwat toinen toistansa, hän ja Amasia Judan kuningas BethSemeksessä, joka Judassa on.
12. Mutta Juda lyötiin Israelilta, niin että jokainen pakeni majoillensa
13. Ja Joas Israelin kuningas otti Amasian Judan kuninkaan Joaksen Ahasian pojanpojan BethSemeksessä kiinni, ja tuli Jerusalemiin, ja kukisti Jerusalemin muurit Ephraimin portista kulmaporttiin asti, neljän sadan kynärän pituudelta.
14. Ja otti kaiken kullan ja hopian ja kaikki

astiat, jotka löyttiin Herran huoneesta ja
kuninkaan huoneen tawaroista, ja wielä hä=
nen lapsensa pantiksi, ja palasi Samariaan.
15. Mitä enämpi Joaksesta sanomista on,
mitä hän tehnyt on, ja hänen wäkewyydes=
tänsä, ja kuinka hän Amasian Judan kunin=
kaan kanssa sotei: eikö se ole kirjoitettu Is=
raelin kuningasten Aikakirjassa?
2 Aika k. 25: 17, 2c.
16. Ja Joas nukkui isäinsä kanssa, ja hau=
dattiin Samariassa, Israelin kuningasten
sekaan; ja hänen poikansa Jerobeam tuli
kuninkaaksi hänen siaansa.
17. Mutta Amasia, Joaksen Judan kunin=
kaan poika, eli Joaksen Joahaksen Israelin
kuninkaan pojan kuoleman jälkeen wiisitois=
takymmentä ajastaikaa.
18. Mitä enämpi Amasiasta sanomista
on: eikö se ole kirjoitettu Judan kuningasten
Aikakirjassa?
19. Ja he tekiwät liiton häntä wastaan
Jerusalemissa; mutta hän pakeni Lachik=
seen, ja he lähettiwät hänen peräänsä La=
chikseen, ja tappoiwat hänen siellä.
2 Aika k. 25: 27.
20. Ja he weiwät hänen sieltä hewoisilla
pois, ja hän haudattiin Jerusalemissa isäin=
sä oheen Dawidin kaupungissa.
21. Ja koko Judan kansa ottiwat Atsarian
kuudentoistakymmenen ajastajan wanhana,
ja tekiwät hänen kuninkaaksi isänsä Amasian
siaan.
22. Hän rakensi Elathin ja saatti sen jäl=
leen Judan ala, sittekuin kuningas isäinsä
kanssa nukkunut oli.
23. Amasian Joaksen pojan Judan kunin=
kaan wiidentenä wuonna toistakymmentä
oli Jerobeam Joaksen poika Israelin kunin=
gas Samariassa yhden ajastajan wiidettä=
kymmentä.
24. Ja teki pahaa Herran edessä, ja ei la=
kannut kaikista Jerobeamin Nebathin pojan
synneistä, joka Israelin saatti syntiä teke=
mään. 1 Kun. k. 12: 28, 30.
25. Hän otti Israelin maan rajat jälleen,
Hemathista hamaan kedon mereen asti,
Herran Israelin Jumalan sanan jälkeen,
jonka hän sanonut oli palweliansa prophee=
tan Jonan Amithain pojan kautta, joka oli
GathHepheristä. Jon. 1: 1. Matth. 12: 39.
26. Sillä Herra näki Israelin suuren wi=
heliäisyyden, niin ettei ollut suljettua, eikä
hyljättyä, eikä auttajata Israelissa.
5 Mos. 32: 36. 1 Kun. k. 14: 10.
27. Ja Herra ei ollut sanonut tahtowansa
pyhkiä Israelin nimeä taiwaan alta pois;
mutta autti heitä Jerobeamin Joaksen po=
jan kautta.
28. Mitä enämpi Jerobeamista sanomista
on, ja kaikista kuin hän tehnyt on, ja hänen
wäkewyydestänsä, kuinka hän sotinut on, ja
kuinka hän otti Damaskun jälleen ja Hema=
thin Judalle Israelissa: eikö se ole kirjoitet=
tu Israelin kuningasten Aikakirjassa?
29. Ja Jerobeam nukkui isäinsä, Israelin
kuningasten kanssa; ja hänen poikansa Za=
charia tuli kuninkaaksi hänen siaansa.

15 Luku.

Atsaria. Zacharia. Sallum. Menahem. Pekahja. Pekah. Jotham.

Jerobeamin Israelin kuninkaan seitsemän=
tenä wuonna kolmattakymmentä tuli Atsa=
ria Amasian Judan kuninkaan poika kunin=
kaaksi. 2 Kun. k. 14: 21, 23. 2 Aika k. 26: 1.
2. Ja kuudentoistakymmenen ajastaikainen
oli hän tullessansa kuninkaaksi, ja hän hal=
litsi kaksi wuotta kuudettakymmentä Jerusa=
lemissa; hänen äitinsä kutsuttiin Jechalia
Jerusalemista. 2 Aika k. 26: 3.
3. Ja hän teki kuin Herralle hywästi kel=
pasi, kaiketi niinkuin hänen isänsä Amasia
tehnyt oli,
4. Paitsi sitä ettei he luopuneet korkeuksis=
ta; sillä kansa uhrasi ja suitsutti wielä kor=
keuksilla.
5. Ja Herra waiwasi kuningasta, niin että
hän oli spitalissa kuolemapäiwäänsä asti, ja
asui erinäisessä huoneessa. Mutta Jotham
kuninkaan poika hallitsi huoneen, ja tuomitsi
kansaa maalla. 2 Aika k. 26: 19, 21.
6. Mitä enämpi Atsariasta sanomista on,
ja kaikista, kuin hän tehnyt on; eikö se ole
kirjoitettu Judan kuningasten Aikakirjassa?
7. Ja Atsaria nukkui isäinsä kanssa, ja hau=
dattiin isäinsä tykö Dawidin kaupunkiin; ja
hänen poikansa Jotham tuli kuninkaaksi hä=
nen siaansa.
8. Atsarian Judan kuninkaan kahdeksante=
na wuonna neljättäkymmentä oli Zacharia
Jerobeamin poika Israelin kuningas kuusi
kuukautta Samariassa.
9. Ja hän teki pahaa Herran edessä, niin=
kuin hänen isänsäkin tehneet oliwat, ja ei
luopunut Jerobeamin Nebathin pojan syn=
neistä, joka Israelin saatti syntiä tekemään.
10. Ja Sallum Jabeksen poika teki liiton
häntä wastaan, ja löi hänen kansan edessä,
ja tappoi hänen, ja tuli kuninkaaksi hänen
siaansa.
11. Mitä enämpi Zachariasta sanomista
on: katso, se on kirjoitettu Israelin kunin=
gasten Aikakirjassa.

12. Tämä on Herran sana, kuin hän Je-
hulle puhunut oli, sanoen: sinun poikas pi-
tää istuman Israelin istuimella neljänteen
polween asti; ja se tapahtui niin.
2 Kun. k. 10:30.
13. Usian, Judan kuninkaan yhdeksentenä
wuonna neljättäkymmentä tuli Sallum Ja-
beksen poika kuninkaaksi, ja hallitsi kuukauden
Samariassa.
14. Sillä Menahem Gadin poika meni
ylös Thirsasta ja tuli Samariaan, ja löi
Sallumin Jabeksen pojan Samariassa, tap-
poi hänen, ja tuli kuninkaaksi hänen siaansa.
15. Mitä enämpi Sallumista sanomista
on, ja hänen liitostansa, jonka hän teki: kat-
so, se on kirjoitettu Israelin kuningasten
Aikakirjassa.
16. Silloin löi Menahem Tiphsan ja kaikki
jotka siellä oliwat, ja löi heidän rajansa Thir-
sasta, ettei he häntä tahtoneet päästää sisäl-
le, ja kaikki heidän raskaat waimonsa rewäisi
hän rikki.
17. Atsarian Judan kuninkaan yhdeksän-
tenä wuonna neljättäkymmentä tuli Mena-
hem Gadin poika Israelin kuninkaaksi, ja
oli kymmenen wuotta Samariassa.
18. Ja teki pahaa Herran edessä, ja ei luo-
punut elinaikanansa Jerobeamin Nebathin
pojan synneistä, joka Israelin saatti syntiä
tekemään.
2 Kun. k. 13:2.
19. Ja Phul Assyrian kuningas tuli maa-
kuntaan, ja Menahem antoi Phulille tuhan-
nen leiwiskätä hopiata, että hän olis pitä-
nyt hänen kanssansa ja wahwistanut häntä
waltakuntaan.
1 Aika k. 5:26.
20. Ja Menahem pani hopiaweron woi-
mallisten päälle Israelissa, että itsekukin
heistä antais wiisikymmentä hopiasikliä As-
syrian kuninkaalle. Niin meni Assyrian ku-
ningas kotia jälleen, ja ei jäänyt maalle.
21. Mitä enämpi Menahemista sanomista
on, ja kaikista kuin hän tehnyt on: eikö se
ole kirjoitettu Israelin kuningasten Aika-
kirjassa?
22. Ja Menahem nukkui isäinsä kanssa;
ja Pekahja hänen poikansa tuli kuninkaaksi
hänen siaansa.
23. Wiidentenäkymmenentenä Atsarian
Judan kuninkaan wuonna tuli Pekahja Me-
nahemin poika Israelin kuninkaaksi, ja oli
kaksi wuotta Samariassa.
24. Ja teki pahaa Herran edessä; ei hän
luopunut Jerobeamin Nebathin pojan syn-
neistä, joka Israelin saatti syntiä tekemään.
25. Ja Pekah Remalian poika hänen pää-
miehensä teki liiton häntä wastaan, ja löi
hänen kuoliaksi kuninkaan huoneen salissa,
Samariassa, Argobin ja Arien kanssa, ja
wiisikymmentä miestä hänen kanssansa Gi-
leadin lapsista. Ja koska hän oli hänen tap-
panut, tuli hän kuninkaaksi hänen siaansa.
26. Mitä enämpi Pekahjasta sanomista
on, ja kaikista kuin hän tehnyt on: katso, se
on kirjoitettu Israelin kuningasten Aika-
kirjassa.
27. Atsarian Judan kuninkaan toisna
wuonna kuudettakymmentä tuli Pekah Re-
malian poika Israelin kuninkaaksi, ja hal-
litsi Samariassa kaksikymmentä wuotta.
28. Ja teki pahaa Herran edessä: ei hän
luopunut Jerobeamin Nebathin pojan syn-
neistä, joka Israelin syntiä saatti tekemään.
2 Kun. k. 14:24.
29. Pekahn Israelin kuninkaan aikana tuli
Tiglath Pilesser Assyrian kuningas ja otti
Hionin, AbelBethMaechan, Janohan, Ke-
deksen, Hasorin, Gileadin, Galilean ja kaiken
Naphtalin maan, ja wei heidän Assyriaan.
30. Ja Hosea Elan poika teki Pekahta Re-
malian poikaa wastaan liiton ja löi hänen
kuoliaksi, ja tuli kuninkaaksi hänen siaansa
kahtenakymmenenentenä Jothamin Usian po-
jan wuonna.
31. Mitä enämpi Pekahsta sanomista on,
ja kaikista kuin hän tehnyt on: katso, se on
kirjoitettu Israelin kuningasten Aikakirjassa.
2 Aika k. 28:6.
32. Toisna Pekahn Remalian pojan Is-
raelin kuninkaan wuonna tuli Jotham, Usian
Judan kuninkaan poika, kuninkaaksi.
33. Ja wiiden ajastaikainen kolmattakym-
mentä oli hän tullessansa kuninkaaksi, ja
hallitsi kuusitoistakymmentä ajastaikaa Je-
rusalemissa; hänen äitinsä kutsuttiin Jerusa
Zadochin tytär.
2 Aika k. 27:1.
34. Ja hän teki kuin Herralle hywästi kel-
pasi, kaiken sen jälkeen, kuin hänen isänsä
Usia tehnyt oli,
35. Paitsi ettei hän luopunut korkeuksista;
sillä kansa uhrasi ja suitsutti wielä korkeuk-
silla; hän rakensi Herran huoneen ylimmäi-
sen portin.
36. Mitä enämpi Jothamista sanomista
on, ja kaikista, kuin hän tehnyt on: eikö se
ole kirjoitettu Judan kuningasten Aikakir-
jassa?
37. Silloin rupesi Herra lähettämään Ju-
dalle Retsin Syrian kuninkaan ja Pekahn
Remalian pojan.
2 Kun. k. 16:5. Es. 7:1.
38. Ja Jotham nukkui isäinsä kanssa, ja
haudattiin isäinsä tykö, isänsä Dawidin kau-
punkiin; ja Ahas hänen poikansa tuli kunin-
kaaksi hänen siaansa.

16 Luku.

Ahas. Retsin. Tiglat. Ahaksen altari, uhri, kuolema. Hiskia.

Pekahn Remalian pojan seitsemäntenä wuonna toistakymmentä tuli Ahas, Jothamin Judan kuninkaan poika, kuninkaaksi.
2. Kahdenkymmenen ajastaikainen oli Ahas tullessansa kuninkaaksi, ja hallitsi kuusitoistakymmentä ajastaikaa Jerusalemissa; ja ei hän tehnyt sitä, kuin oli kelwollinen Herralle hänen Jumalallensa, niinkuin Dawid hänen isänsä. 2 Aika k. 28: 1.
3. Sillä hän waelsi Israelin kuningasten tiellä, ja hän käytti poikansa tulen läpitse pakanoitten kauhistuksen jälkeen, jotka Herra Israelin lasten edestä oli ajanut ulos.
3 Mos. 18: 21. 5 Mos. 18: 10. 2 Aika k. 28: 3.
4. Hän uhrasi ja suitsutti korkeuksilla ja kukkuloilla, ja kaikkein wiheriäisten puiden alla.
5. Silloin matkusti Retsin Syrian kuningas ja Pekah Remalian poika Israelin kuningas Jerusalemiin sotimaan; ja he piirittiwät Ahaksen, ja ei kuitenkaan woittaneet häntä. 2 Kun. k. 15: 37. Es. 7: 1.
6. Silloin myös Retsin Syrian kuningas sai Syrialaisille Elothin jälleen, ja ajoi Judalaiset Elothista ulos; mutta Syrialaiset tuliwat Elothiin, ja asuiwat siinä tähän päiwään asti. 2 Kun. k. 14: 22.
7. Mutta Ahas lähetti sanansaattajat Tiglath Pilesserin Assyrian kuninkaan tykö, ja käski hänelle sanoa: minä olen sinun palwelias ja poikas: matkusta tänne ja wapahda minua Syrian kuninkaan kädestä ja Israelin kuninkaan kädestä, jotka owat nousneet minua wastaan.
8. Ja Ahas otti kultaa ja hopiata, kuin hän löysi Herran huoneesta ja kuninkaan huoneen tawaroista, ja lähetti Assyrian kuninkaalle lahjoja. 2 Aika k. 28: 21.
9. Assyrian kuningas kuuli häntä ja meni ylös Damaskuun, ja woitti sen ja wei heidän Kiriin; ja hän löi Retsin kuoliaksi.
Amos 1: 5.
10. Ja kuningas Ahas matkusti Tiglath Pilesseriä Assyrian kuningasta wastaan Damaskuun; ja kuin hän näki yhden altarin Damaskussa, lähetti kuningas Ahas altarin kuwan ja muodon papille Urialle, juuri niinkuin se tehty oli.
11. Niin rakensi pappi Uria altarin, ja teki kaiken sen jälkeen, kuin Ahas kuningas hänelle oli lähettänyt Damaskusta: ja näin teki Uria pappi siihen asti kuin Ahas kuningas tuli Damaskusta.
12. Ja kuin kuningas tuli ja näki altarin, astui hän altarin tykö ja uhrasi sen päällä;
13. Ja sytytti sen päällä polttouhrinsa ja ruokauhrinsa, ja kaasi sen päälle juomauhrinsa; ja kiitosuhrinsa weren, kuin hän uhrasi, antoi hän priiskoittaa altarille.
2 Aika k. 28: 23.
14. Mutta waskialtarin, kuin Herran edessä seisoi, siirsi hän pois huoneen edestä, niin ettei se seisonut altarin ja Herran huoneen wälillä; waan pani sen altarin siwulle pohjan puoleen. 2 Aika k. 4: 1.
15. Ja kuningas Ahas käski Urialle papille, sanoen: sillä suuremmalla altarilla pitää sinun uhraaman polttouhrin huomeneltain ja ruokauhrin ehtoona, ja kuninkaan polttouhrin ja hänen ruokauhrinsa, ja kaiken maan kansan polttouhrin, heidän ruokauhrinsa ja juomauhrinsa ja kaiken polttouhrin weren, ja kaikkein muiden uhrein weren pitää sinun priiskoittaman sen päälle: waan waskialtarista tahdon minä wielä ajatella.
16. Uria pappi teki kaikki kuin Ahas kuningas hänelle käskenyt oli.
17. Ja kuningas Ahas särki istuimen siwut, ja siirsi kattilan niiden päältä, ja hän otti meren niistä waskihärjistä pois, jotka sen alla oliwat, ja pani sen kiwipermannolle, 1 Kun. k. 7: 28.
18. Sitälikin sabbatin peitteen, jonka he huoneeseen rakentaneet oliwat. Ja kuninkaan huoneen ulkonaisen sisällekäytäwän käänsi hän Herran huoneen ympäri Assyrian kuninkaan tähden.
19. Mitä enämpi Ahaksesta sanomista on, ja mitä hän tehnyt on: eikö se ole kirjoitettu Judan kuningasten Aikakirjassa?
20. Ja Ahas nukkui isäinsä kanssa ja haudattiin isäinsä tykö Dawidin kaupunkiin; ja Hiskia hänen poikansa tuli kuninkaaksi hänen siaansa. 2 Aika k. 28: 27.

17 Luku.

Israel wiedään pois Salmanasserilta. Samarialaisten Jumalanpalwelus.

Ahaksen, Judan kuninkaan toisna wuonna toistakymmentä hallitsi Hosea Elan poika Israelin ylitse Samariassa yhdeksän ajastaikaa.
2. Ja teki pahaa Herran edessä, mutta ei kuitenkaan niinkuin ne Israelin kuninkaat, jotka hänen edellänsä oliwat.
3. Häntä wastaan sotei Salmanasser Assyrian kuningas; ja Hosea tuli hänelle alemmaiseksi, niin että hän antoi hänelle lahjoja.
4. Mutta koska Assyrian kuningas sai tie=

tää Hosean tehneen liiton ja lähettäneen sanansaattajat Soon, Egyptin kuninkaan tykö, ja ettei hän lähettänyt Assyrian kuninkaalle lahjoja wuosi wuodelta; niin piiritti Assyrian kuningas hänen, ja pani hänen wankihuoneeseen.

5. Ja Assyrian kuningas meni kaikkeen siihen maakuntaan ylös, ja tuli Samariaan, ja piiritti sen kolmeksi ajastajaksi.

6. Mutta yhdeksännellä Hosean ajastajalla woitti Assyrian kuningas Samarian, ja wei Israelin Assyriaan, ja pani heidän Halaan ja Haboriin, Gosan wirran tykö, ja Mediläisten kaupunkeihin. 2 Kun. k. 18: 10, 11.

7. Ja se tapahtui, koska Israelin lapset syntiä tekiwät Herraa Jumalatansa wastaan, joka heidän Egyptin maalta johdattanut oli, Pharaon Egyptin kuninkaan käsistä; ja he pelkäsiwät wieraita jumalita, 3 Mos. 18: 3.

8. Ja waelsiwat pakanoitten tapain jälkeen, jotka Herra oli ajanut Israelin lasten edestä ulos; ja niinkuin myös Israelin kuninkaat tekiwät,

9. Ja Israelin lapset peitteliwät asiansa Herraa Jumalatansa wastaan, jotka ei hywät olleet, ja rakensiwat heillensä korkeuksia, kaikissa kaupungeissansa sekä linnoissa että wahwoissa kaupungeissa,

10. Ja nostiwat heillensä patsaita ja metsistöitä kaikilla korkeilla wuorilla, ja kaikkein wiherjäisten puiden alla,

11. Ja he suitsuttiwat kaikissa korkeuksissa niinkuin pakanat, jotka Herra heidän edestänsä oli ajanut pois, ja tekiwät myös hirmuisia töitä, joilla he wihoittiwat Herran,

12. Ja palweliwat epäjumalita, joista Herra heille oli sanonut: senkaltaisia ei teidän pidä tekemän.
2 Mos. 20: 2, 3. k. 23: 24. 5 Mos. 5: 7, 8.

13. Ja koska Herra todisti Israelia ja Judata wastaan, kaikkein propheetain ja näkiäin kautta, ja antoi heille sanoa: palatkaat teidän wääriltä teiltänne, ja pitäkäät minun käskyni ja säätyni, kaiken sen lain jälkeen, kuin minä teidän isillenne käskenyt olen, ja minä myös palweliaini propheetain kautta teille lähettänyt olen.
1 Sam. 9: 9. Jer. 18: 11. k. 25: 5. k. 35: 15.

14. Ja ei he totelleet; mutta oliwat niskurit, niinkuin heidän esi-isänsäkin, jotka ei uskoneet Herran Jumalansa päälle.
5 Mos. 31: 27. Mal. 3: 7, 13.

15. Ja he katsoiwat ylön hänen käskynsä ja hänen liittonsa, kuin hän heidän isäinsä kanssa tehnyt oli, ja hänen todistuksensa, kuin hän heidän seassansa todisti, ja waelsiwat turhissa menoissansa, ja tekiwät turhia, kuin pakanatkin heidän ympärillänsä, joista Herra oli kieltänyt, ettei heidän pitäis tekemän niinkuin ne. 3 Mos. 18: 24. Rom. 1: 21.

16. Mutta he hyljäsiwät kaikki Herran Jumalansa käskyt, ja tekiwät heillensä kaksi walettua wasikkata, ja tekiwät metsistön, ja kumarsiwat koko taiwaallista sotajoukkoa, ja palweliwat Baalia; 2 Mos. 32: 8. 1 Kun. k. 12: 28, 30.

17. Ja käyttiwät poikansa ja tyttärensä tulen läpitse, ja pitiwät noituuksia ja welhouksia, ja myiwät itsensä tekemään sitä, kuin paha oli Herran edessä, häntä wihoittaaksensa; 3 Mos. 18: 21. k. 20: 3, 4. 5 Mos. 18: 10.
2 Kun. k. 16: 3.

18. Niin wihastui Herra suuresti Israelin päälle, ja heitti heidän pois kaswoinsa edestä, niin ettei yhtään heistä jäänyt, waan Judan sukukunta yksinänsä. Hos. 1: 6.

19. Ei myös Juda pitänyt Herran Jumalansa käskyjä, waan he waelsiwat Israelin säädyissä, kuin he tekiwät.

20. Sentähden hyljäsi Herra kaiken Israelin siemenen, waiwasi heitä ja antoi ryöwärein käsiin, siihen asti että hän heidän kaswoinsa edestä heitti pois.

21. Sillä Israel eroitti itsensä Davidin huoneesta, ja he tekiwät heillensä Jerobeamin Nebathin pojan kuninkaaksi. Hän käänsi Israelin Herrasta pois, ja saatti heidän suuresti syntiä tekemään. 1 Kun. k. 12: 16, 20.

22. Ja niin waelsiwat Israelin lapset kaikissa Jerobeamin synneissä, kuin hän tehnyt oli, ja ei lakanneet siitä,

23. Siihen asti että Herra heitti Israelin kaswoinsa edestä pois, niinkuin hän ennen sanonut oli kaikkein palweliainsa propheetain kautta. Ja Israel wietiin pois omalta maaltansa Assyriaan tähän päiwään asti.
Jer. 25: 9.

24. Ja Assyrian kuningas antoi tulla (kansaa) Babelista ja Kuthasta, ja Awasta, ja Hemathista, ja Sepharwaimista, ja asetti heidän Samarian kaupunkeihin Israelin lasten siaan, jotka omistiwat Samarian, ja asuiwat niissä kaupungeissa.

25. Mutta koska he niissä ensin rupesiwat asumaan, ja ei peljänneet Herraa, lähetti Herra jalopeurat heidän sekaansa, jotka heidän surmasiwat.

26. Ja he puhuiwat Assyrian kuninkaalle, sanoen: pakanat, kuin sinä tänne annoit tulla ja panit Samarian kaupunkeihin asumaan, ei tiedä mitään maakunnan Jumalan säädyistä: sentähden lähetti hän jalopeurat heidän sekaansa, ja katso, ne surmaa=

wat heidän, sentähden ettei he mitään tiedä maakunnan Jumalan säädyistä.
27. Mutta Assyrian kuningas käski ja sanoi: wiekäät sinne yksi papeista, kuin te sieltä wieneet olette pois; ja he menkään sinne, ja asukaan siellä: että hän opettais heille maan Jumalan tawat.
28. Niin tuli yksi papeista, joka wiety oli Samariasta pois, ja asui BethElissä; ja hän opetti heitä, kuinka heidän piti pelkäämän Herraa.
29. Mutta jokainen kansa teki itsellensä erinomaiset jumalat, ja paniwat ne korkeusten huoneisiin, jotka Samarialaiset tehneet oliwat: jokainen kansasta omassa kaupungissansa, jossa he asuiwat.
30. Mutta ne Babelista tekiwät SuchotBenothin; ne Kuthasta tekiwät Nergelin; ne Hemathista tekiwät Asiman;
31. Ja ne Awasta tekiwät Nebehan ja Tortakin; ne Sepharwaimista polttiwat poikansa Adramelechille ja Anamelechille Sepharwaimin epäjumalille.
32. Mutta he pelkäsiwät Herraa, ja tekiwät heillensä pappeja korkeudelle kaikkein heidän seassansa, jotka uhrasiwat heidän korkeuttensa huoneissa. 1 Kun. k. 12: 31.
33. He pelkäsiwät Herraa, ja palweliwat myös epäjumalitansa pakanain tawan jälkeen, kusta he tulleet oliwat.
34. Ja hamaan tähän päiwään asti tekewät he tätä wanhan tawan jälkeen, niin ettei he pelkää Herraa, eikä myös pidä heidän tapaansa ja oikeuttansa, lain ja käskyn jälkeen, kuin Herra käski Jakobin lapsille, jolle hän antoi Israelin nimen.
1 Mos. 32: 28. l. 35: 10. 1 Kun. k. 18: 31.
35. Ja Herra oli tehnyt heidän kanssansa liiton, ja käskenyt heitä, sanoen: älkäät peljätkö muita jumalita ja älkäät heitä kumartako, älkäät heitä palwelko ja älkäät heille uhratko; Tuom. 6: 10.
36. Mutta Herraa, joka teidän Egyptin maalta toi ulos, suurella woimalla ja ojetulla käsiwarrella, häntä peljätkäät, häntä rukoilkaat, ja hänelle uhratkaat;
37. Ja pitäkäät ne tawat, oikeudet, laki ja käskyt, kuin hän teille kirjoittanut on, että te kaikkena elinaikananne teette sen jälkeen: ja älkäät peljätkö muita jumalita.
38. Ja älkäät unhottako sitä liittoa, kuin minä tein teidän kanssanne: ettette pelkäisi muita jumalita;
39. Mutta peljätkäät Herraa teidän Jumalatanne: ja hän auttaa teitä kaikkein teidän wihamiestenne käsistä.
40. Mutta ei he totelleet sitä; waan tekiwät wanhan tapansa jälkeen.
41. Ja näin nämät pakanat pelkäsiwät Herraa, ja palweliwat myös epäjumalitansa; niin myös tekiwät heidän lapsensa ja lastensa lapset, kuin heidän isänsäkin tehneet oliwat, hamaan tähän päiwään asti.

18 Luku.

Hiskia on jumalinen. Israelin wankeus. Sanheribin, RabSaken pilkka.

Ja tapahtui kolmantena Hosean Elan pojan Israelin kuninkaan ajastaikana, että Hiskia Ahaksen Judan kuninkaan poika tuli kuninkaaksi. 2 Aika k. 28: 27.
2. Hän oli wiidenkolmattakymmenen ajastaikainen tullessansa kuninkaaksi, ja hallitsi yhdeksän ajastaikaa kolmattakymmentä Jerusalemissa; hänen äitinsä nimi oli Abi Zacharian tytär. 2 Aika k. 29: 1.
3. Ja hän teki sitä, kuin otollinen oli Herran edessä, juuri niinkuin hänen isänsä Dawid teki.
4. Hän kukisti korkeudet, ja särki patsaat, ja häwitti metsistöt, ja löi waskikärmeen rikki, jonka Moses tehnyt oli; sillä Israelin lapset suitsuttiwat hänelle aina siihen päiwään asti; ja hän kutsui sen Nehusthan.
2 Aika k. 31: 1. 4 Mos. 21: 9.
5. Hän turwasi Herraan Israelin Jumalaan; niin ettei yksikään hänen kaltaisensa ollut hänen jälkeensä, ei myös hänen edellänsä kaikkein Judan kuningasten seassa.
6. Hän rippui Herrassa ja ei luopunut hänestä, ja piti hänen käskynsä, kuin Herra Mosekselle oli käskenyt.
7. Ja Herra oli hänen kanssansa, ja kuhunkapäin hän meni, toimitti hän taitawasti; hän luopui myös Assyrian kuninkaasta, ja ei palwellut häntä.
8. Hän löi Philistealaiset Gasaan asti, ja heidän rajansa, wartiain tornista wahwoihin kaupunkeihin asti.
9. Ja tapahtui neljäntenä Hiskian kuninkaan wuonna, (se oli seitsemäs Hosean Elan pojan Israelin kuninkaan wuosi) että Salmanasser Assyrian kuningas meni Samariata wastaan, ja piiritti sen,
10. Ja woitti kolmen wuoden perästä, kuudentena Hiskian wuonna, se on yhdeksäs Hosean Israelin kuninkaan wuosi: silloin woitettiin Samaria. 2 Kun. k. 17: 6.
11. Ja Assyrian kuningas wei Israelin Assyriaan, ja pani heitä Halaan ja Haboriin, Gosanin wirran tykö, Mediläisten kaupunkeihin,
12. Ettei he olleet kuuliaiset Herran Ju-

malansa äänelle, ja rikkoiwat hänen liittonsa ja kaikki, mitä Moses Herran palwelia käskenyt oli: sitä ei he totelleet eikä tehneet.

13. Mutta neljäntenätoistakymmenentenä Hiskian kuninkaan wuonna, meni Sanherib Assyrian kuningas kaikkia Judan wahwoja kaupungeita wastaan, ja woitti ne. 2 Aikak. 32:1. Es. 36:1.

14. Niin lähetti Hiskia Judan kuningas Lachiseen Assyrian kuninkaan tykö, ja antoi hänelle sanoa: minä olen rikkonut, mene minun tyköäni pois, mitäs panet minun päälleni, sen minä kannan. Niin pani Assyrian kuningas Hiskian Judan kuninkaan päälle kolme sataa leiwiskätä hopiata ja kolmekymmentä leiwiskätä kultaa.

15. Niin antoi Hiskia kaiken sen hopian, kuin Herran huoneessa löyttiin ja kuninkaan huoneen tawaroissa.

16. Silloin särki Hiskia Herran templin owet ja kiskot, kuin Hiskia Judan kuningas oli antanut silata, ja antoi ne Assyrian kuninkaalle.

17. Ja Assyrian kuningas lähetti Thartanin, ja ylimmäisen kamaripalwelian, ja RabSaken Lachisesta kuningas Hiskian tykö, suuren wäen kanssa Jerusalemiin; ja he nousiwat ja meniwät Jerusalemiin. Ja noustuansa ja tultuansa sinne, seisahtiwat he ylimmäisen kalalammikon wesijuoksun tykönä, polwun wieressä wanuttajan pellolla. Es. 7:3.

18. Ja kutsuiwat kuninkaan; niin meni Eliakim Hilkian poika huoneenhaltia heidän tykönsä ulos, ja Sebna kirjoittaja, ja Joah Asaphin poika kansleri. Es. 22:20. l. 36:3.

19. Niin sanoi RabSake heille: sanokaat nyt Hiskialle: niin sanoo se suuri kuningas, Assyrian kuningas: mikä on tämä turwa, johon sinä luotat?

20. Ajatteletkos (waikka ne owat tyhjät puheet) neuwoa ja woimaa olewan sotiakses? mihinkä sinä sinus luotat, ettäs olet minusta luopunut?

21. Katso, jos sinä uskallat sen särjetyn ruokosauwan päälle Egyptistä, että se kuin nojaa itsensä sen päälle, se menee sisälle hänen käteensä ja pistää sen läpitse: niin on Pharao Egyptin kuningas kaikille, kuin luottawat hänen päällensä. Hes. 29:6.

22. Mutta jos te sanoisitte minulle: me uskallamme Herran meidän Jumalamme päälle: eikö hän ole se, jonka korkeudet ja altarit Hiskia kukistanut on? ja sanoi Judalle ja Jerusalemille: tämän altarin edessä kuin on Jerusalemissa, pitää teidän kumartaman.

23. Lyö siis nyt weto minun herrani Assyrian kuninkaan kanssa: minä annan sinulle kaksituhatta hewoista, jos sinä taidat antaa niitä, kuin niillä ratsastawat.

24. Kuinka siis sinä taidat ajaa takaperin yhden päämiehen minun herrani wähimmistä palwelioista? Mutta sinä luotat sinus Egyptin päälle, waunuin ja ratsasmiesten tähden.

25. Eli luuletkos, että minä ilman Herrata tähän paikkaan tullut olen, häwittämään tätä? Herra on minulle sanonut: mene tätä maata wastaan, ja hukuta se.

26. Niin sanoi Eliakim Hilkian poika, ja Sebna ja Joah RabSakelle: puhu sinun palweliais kanssa Syrian kielellä, sillä me ymmärrämme sen, ja älä puhu meidän kanssamme Judan kielellä, kansan kuullen, kuin muurin päällä owat.

27. Mutta RabSake sanoi heille: onko minun herrani lähettänyt minun sinun herras tykö eli sinun tykös, näitä sanoja puhumaan? eikö enämmin niiden miesten tykö, kuin muurin päällä istuwat, että heidän pitää syömän omaa lokaansa ja juomaan omaa wettänsä teidän kanssanne?

28. Niin seisoi RabSake ja huusi korkialla äänellä Judan kielellä, puhui ja sanoi: kuulkaat sen suuren kuninkaan ääntä, Assyrian kuninkaan!

29. Näin sanoo kuningas: älkäät antako Hiskian pettää teitänne; sillä ei hän woi wapahtaa teitä hänen käsistänsä.

30. Ja älkään antako Hiskia teidän turwata Herran päälle, sanoen: Herra on totisesti pelastawa meitä, ja ei tämä kaupunki anneta Assyrian kuninkaan käsiin.

31. Älkäät kuulko Hiskiata: sillä näin sanoo Assyrian kuningas: sopikaat minun kanssani, ja tulkaat minun tyköni, niin joka mies on syöpä wiinapuustansa ja fiikunapuustansa, ja on juopa kaiwostansa;

32. Siihen asti että minä tulen ja wien teitä siihen maahan, joka teidän maanne kaltainen on, jossa jywiä, wiinaa, leipää, wiinamäkiä, öljypuita, öljyä ja hunajata on, niin te elätte ja ette kuole. Älkäät kuulko Hiskiata, sillä hän pettää teidän, koska hän sanoo: Herra pelastaa meitä.

33. Onko myös pakanoitten jumalat pelastaneet kukin maansa Assyrian kuninkaan käsistä? Es. 10:10, 11.

34. Kussa owat Hemathin ja Arphadin jumalat? kussa owat Sepharwainin jumalat, Henan ja Iwan? owatko he Samarian pelastaneet minun käsistäni?

35. Kussa on joku kaikkein niiden maakun-

tain jumalten seassa, kuin maansa on pe-
lastanut minun kädestäni, että Herra nyt
pelastaisi Jerusalemin minun kädestäni?
36. Ja kansa waikeni, ja ei häntä mitä-
kään wastannut; sillä kuningas oli käskenyt
ja sanonut: älkäät häntä wastatko.
37. Niin tuli Eliakim Hilkian poika huo-
neenhaltia, ja Sebna kirjoittaja, ja Joah
Asaphin poika kansleri Hiskian tykö rewäis-
tyillä waatteilla, ja ilmoittiwat hänelle Rab-
Saken sanat.
1 Mos. 37: 29, 34. 2 Sam. 1: 11. Matth. 26: 65.

19 Luku.

Hiskian murhe, lohdutus. Sanheribin kirjoitus, pako, ja kuinka hän tapetaan.

Koska kuningas Hiskia sen kuuli, rewäisi
hän waatteensa, ja puki säkin yllensä ja me-
ni Herran huoneeseen. Es. 37: 1.
2. Ja hän lähetti Eliakimin huoneenhal-
tian ja Sebnan kirjoittajan wanhimmitten
pappein kanssa, puetettuna säkeillä, prophee-
tan Jesaian Amotsin pojan tykö.
3. Ja he sanoiwat hänelle: näin sanoo
Hiskia: tämä päiwä on waiwan, toran ja
häwäistyksen päiwä; sillä lapset owat tul-
leet synnyttämiselle, mutta ei ole woimaa
synnyttää.
4. Jos Herra sinun Jumalas kuulis kaikki
RabSaken sanat, jonka hänen herransa As-
syrian kuningas on lähettänyt tänne, pilk-
kaamaan eläwätä Jumalata, että hän nuh-
telis häntä niiden sanain tähden, kuin Her-
ra sinun Jumalas kuullut on: niin korota
sinun rukouskes niiden edestä, kuin wielä
jääneet owat!
5. Koska kuningas Hiskian palweliat tuli-
wat Jesaian tykö,
6. Sanoi Jesaia heille: näin sanokaat tei-
dän herrallenne: näin sanoo Herra: älä
mitään peljästy niiden sanain tähden, kuin
sinä kuullut olet, joilla Assyrian kuninkaan
palweliat minua häwäisneet owat. Es. 37: 6.
7. Katso, minä annan hänelle hengen, että
hän saa kuulla sanoman, ja palajaa omalle
maallensa: ja minä annan hänen kaatua
miekalla maakunnassansa.
8. Ja koska RabSake palasi, löysi hän
Assyrian kuninkaan sotimasta Libnata was-
taan; sillä hän oli kuullut hänen menneeksi
Lachiksesta pois.
9. Ja koska hän sai kuulla Thirhakasta
Ethiopian kuninkaasta sanottawan: katso,
hän on mennyt sotimaan sinua wastaan;
niin hän palasi, ja lähetti sanan Hiskialle,
ja antoi hänelle sanoa:
10. Puhukaat näin Hiskialle Judan ku-
ninkaalle, sanoen: älä anna sinun Jumalas
wietellä sinuas, jonka päälle sinä itses luo-
tat, ja sanot: ei Jerusalem anneta Assyrian
kuninkaan käteen.
11. Katso, sinä olet kuullut, mitä Assyrian
kuninkaat tehneet owat kaikille maakunnille,
ja hukuttaneet heitä: ja sinä pelastettaisiin?
12. Owatko myös pakanoitten jumalat pe-
lastaneet heidän, jotka minun isäni hukut-
taneet owat, Gosanin, Haranin, niin myös
Resephin ja Edenin lapset, jotka Thelassa-
rissa oliwat?
13. Kussa on Hemathin kuningas, Arpha-
din kuningas, Sepharwaimin, Henan ja
Iwan kaupungin kuningas?
14. Koska Hiskia oli ottanut kirjan sanan-
saattajilta, ja lukenut sen, meni hän Herran
huoneeseen, ja Hiskia lewitti sen Herran
eteen;
15. Ja rukoili Herran edessä, ja sanoi:
Herra Israelin Jumala, joka istut Cheru-
bimin päällä, sinä olet ainoa Jumala kai-
kissa maan waltakunnissa, sinä olet tehnyt
taiwaan ja maan. 1 Sam. 4: 4.
16. Herra, kallista korwas ja kuule, awaa
Herra silmäs ja näe, ja kuule Sanheribin
sanat, joka tänne on lähettänyt pilkkaamaan
eläwätä Jumalata!
17. Se on tosi, Herra, että Assyrian ku-
ninkaat owat häwittäneet pakanat ja heidän
maakuntansa,
18. Ja owat heittäneet heidän jumalansa
tuleen; sillä ei ne olleet jumalat, mutta ih-
misten kätten teot, puut ja kiwet, sentähden
owat he ne häwittäneet.
19. Mutta nyt sinä Herra meidän Juma-
lamme, auta meitä hänen kädestänsä: että
kaikki maan waltakunnat tietäisiwät sinun,
Herra, olewan ainoan Jumalan.
20. Niin lähetti Jesaia Amotsin poika His-
kian tykö, ja antoi hänelle sanoa: näin sa-
noo Herra Israelin Jumala: minä olen
kuullut, mitäs minulta rukoillut olet San-
heribin Assyrian kuninkaan tähden.
21. Nämät owat ne, kuin Herra häntä
wastaan puhunut on: neitsy Zionin tytär
katsoo sinun ylön ja pilkkaa sinua, Jerusa-
lemin tytär wääntelee päätänsä sinun jälkees.
22. Ketäs olet pilkannut ja häwäisnyt?
ketä wastaan sinä olet korottanut äänes?
Sinä olet nostanut sinun silmäs sitä py-
hää wastaan Israelissa.
23. Sinä olet sanansaattajittes kautta hä-
wäisnyt Herraa, ja sanonut: minä olen
nousnut wuorten kukkuloille minun wau-
nuini paljoudella, Libanonin siwulle: minä
tahdon hakata maahan hänen korkiat cedri-

puunsa ja walitut honkansa, ja mennä hä=
nen wiimeiseen majaansa, hänen ihanan
wainionsa metsään.
24. Minä olen kaiwanut ja juonut muu=
kalaiset wedet, ja olen kuiwannut kaikki pii=
ritetyt ojat minun jalkapöydälläni. Es. 37:25.
25. Etkös ole kaukaa kuullut minun näitä
tehneeksi, ja jo aikaa ennen näitä walmis=
taneeksi? Nyt olen minä sen antanut tapah=
tua, että wahwat kaupungit pitäis kukistet=
taman häwinneeksi kiwiroukkioksi,
26. Ja ne, jotka siinä asuwat, pitäis tule=
man heikoksi, peljästymän, häpeemän ja tu=
leman niinkuin ruoho kedolla, ja niinkuin
wiherjäinen ruohon korsi katon päällä, ja
niinkuin kuiwettu oras ennenkuin se oljeksi
tulee. Ps. 129:6.
27. Minä tiedän sinun asumasias, sinun
ulos ja sisällekäymises, ja ettäs kiukuitset mi=
nua wastaan.
28. Ettäs kiukuitset minua wastaan ja
sinun ylpeytes on tullut minun korwilleni,
panen minä renkaani sinun sieramiis ja suit=
seni sinun suuhus, ja johdatan sinun sitä
tietä myöten takaperin, jotas tulitkin.
29. Ja tämä pitää oleman sinulle merkiksi:
syö tällä ajastajalla sitä, kuin kaswanut on,
toisella ajastajalla sitä, kuin itsestänsä kas=
waa; mutta kolmannella ajastajalla kylwä=
käät ja leikatkaat, ja istuttakaat wiinamäkiä,
ja syökäät heidän hedelmänsä.
3 Mos. 25:5. Es. 37:30.
30. Ja joka Judan huoneesta pääsnyt ja
jäänyt on, pitää wielä nyt alta juurtuman
ja ylhäältä hedelmöitsemän.
31. Sillä ne jääneet pitää käymän Jeru=
salemista ulos, ja Zionin wuorelta ne, kuin
pääsneet owat. Herran Zebaothin kiiwaus
tekee näitä. Es. 9:7.
32. Sentähden sanoo Herra Assyrian ku=
ninkaasta näin: ei hänen pidä tuleman tä=
hän kaupunkiin, eikä yhtään nuolta sinne
ampuaman, ei myös yhtään kilpeä tuoman
sen eteen, ja ei yhtään wallia rakentaman
sen ympärille;
33. Mutta hänen pitää sitä tietä palaja=
man, jota hän tullut on, ja ei pidä hänen
tähän kaupunkiin tuleman, sanoo Herra.
34. Ja minä warjelen tämän kaupungin
ja pelastan sen, minun tähteni ja Dawidin
minun palweliani tähden.
35. Niin tapahtui sinä yönä, että Herran
enkeli meni ja tappoi Assyrian leirissä sata
kahdeksankymmentä ja wiisituhatta miestä.
Ja koska he silloin warhain huomeneltain
nousiwat, katso, ne kaikki oliwat kuolleitten
ruumiit. 2 Aika k. 32:21. Es. 37:36.
36. Ja Sanherib Assyrian kuningas meni
matkaansa, palasi ja oli Niniwessä.
37. Ja koska hän rukoili Nisrochin juma=
lansa huoneessa, niin hänen poikansa Adra=
Melech ja SarEtser tappoiwat hänen mie=
kalla, ja pakeniwat Araratin maakuntaan;
ja hänen poikansa Assarhaddon tuli kunin=
kaaksi hänen siaansa. Es. 37:38

20 Luku.

Hiskian sairastaminen, ikä, kunnianpyyntö, kuolema. Manasse kuningas.

Silloin sairasti Hiskia kuolemallansa, ja
propheeta Jesaia Amotsin poika tuli hänen
tykönsä, ja sanoi hänelle: näin sanoo Herra:
toimita sinun talos, sillä sinun pitää nyt
kuoleman, ja ei elämän. 2 Aika k. 32:24. Es. 38:1.
2. Mutta hän käänsi kaswonsa seinän puo=
leen, rukoili Herraa, ja sanoi:
3. Ah Herra, muista että minä olen us=
kollisesti ja waalla sydämellä waeltanut
sinun edessäs ja tehnyt, mikä sinulle otolli=
nen ollut on. Ja Hiskia itki hartaasti.
4. Mutta koska Jesaia ei ollut wielä puoli
kaupunkiin käynyt ulos, tuli Herran sana
hänen tykönsä, ja sanoi:
5. Palaja ja sano Hiskialle minun kansani
päämiehelle: näin sanoo Herra sinun isäs
Dawidin Jumala: minä olen kuullut sinun
rukoukses, ja nähnyt sinun kyyneles: katso,
minä parannan sinun; kolmantena päiwä=
nä pitää sinun menemän ylös Herran huo=
neeseen.
6. Ja minä lisään sinun ikääs wiisitoista=
kymmentä ajastaikaa, ja wapahdan sinun
ja tämän kaupungin Assyrian kuninkaan
kädestä, ja warjelen tämän kaupungin mi=
nun tähteni ja minun palweliani Dawidin
tähden.
7. Ja Jesaia sanoi: tuokaat minulle fiiku=
naryyäle. Ja he toiwat ja paniwat paisu=
man päälle, ja hän tuli terweeksi.
8. Hiskia sanoi Jesaialle: mikä merkki siihen
on, että Herra minun parantaa, ja että mi=
nun pitää menemän kolmantena päiwänä
Herran huoneeseen?
9. Jesaia sanoi: sinä saat tämän merkin
Herralta, että Herra tekee mitä hän sanonut
on. Pitääkö warjon käymän kymmenen
piirtoa edeskäsin, taikka kymmenen piirtoa
takaperin?
10. Ja Hiskia sanoi: se on kewiä, että war=
jo käy edeskäsin kymmenen piirtoa; ei, mut=
ta että hän käwis kymmenen piirtoa taka=
perin.
11. Niin rukoili Jesaia Herraa, ja hän
weti warjon kymmenen piirtoa takaperin,

jotka hän oli käynyt edestäsin, Ahaksen säjärissä. Es. 38:8.
12. Silloin lähetti Berodach Baledan Baledanin poika Babelin kuningas kirjoituksen ja lahjoja Hiskialle; sillä hän oli kuullut Hiskian sairastaneeksi. Es. 39:1.
13. Ja Hiskia kuuli heitä, ja osoitti heille koko tawarahuoneensa, hopian, kullan, kalliit yrtit, ja parhaan öljyn, ja koko asehuoneensa ja kaikki, mitä hänen tawaroissansa oli. Ja ei mitään ollut hänen huoneessansa ja kaikessa hänen wallassansa, jota ei Hiskia heille osoittanut. 2 Aika k. 32:25, 31.
14. Niin tuli propheeta Jesaia kuningas Hiskian tykö, ja sanoi hänelle: mitä nämät miehet owat sanoneet, ja kusta he owat tulleet sinun tykös? Hiskia sanoi: he owat tulleet kaukaiselta maalta, Babelista.
15. Hän sanoi: mitä he owat nähneet sinun huoneessas? Hiskia sanoi: he owat nähneet kaikki, mitä minun huoneessani on, ja ei ole mitään minun tawaroissani, jota en minä heille osoittanut ole.
16. Niin sanoi Jesaia Hiskialle: kuule Herran sanaa:
17. Katso, aika tulee, että kaikki sinun huoneestas ja kaikki, mitä sinun esi-isäs koonneet owat tähän päiwään asti, wiedään pois Babeliin, ja ei jätetä mitään, sanoo Herra.
18. Ja myös lapset, jotka sinusta tulewat, jotkas siität, otetaan kamaripalwelioiksi Babelin kuninkaan huoneeseen.
Es. 39:7. Dan. 1:18, 19.
19. Hiskia sanoi Jesaialle: Herran sana on hywä, jonkas puhunut olet; ja sanoi wielä: eikö se niin ole? kuitenkin että rauha ja uskollisuus minun aikanani olis.
1 Sam. 3:18. Es. 39:8.
20. Mitä enämpi sanomista on Hiskiasta, ja hänen woimastansa, ja mitä hän tehnyt on, ja kalalammikosta ja wesiruuhista, joilla hän weden johdatti kaupunkiin: eikö se ole kirjoitettu Judan kuningasten Aikakirjassa?
2 Aika k. 29:1, 2c. k. 32:30.
21. Ja Hiskia nukkui isäinsä kanssa; ja Manasse hänen poikansa tuli kuninkaaksi hänen siaansa.

21 Luku.

Manassen pahuus, uhkaus, weri, kuolema. Amon, Josia kuninkaat.

Manasse oli kahdentoistakymmenen ajastaikainen tullessansa kuninkaaksi, ja hallitsi wiisi ajastaikaa kuudettakymmentä Jerusalemissa; hänen äitinsä nimi oli Hephtsiba.
2 Aika k. 33:1.
2. Ja hän teki pahaa Herran edessä, pakanoitten kauhistusten jälkeen, jotka Herra Israelin lasten edestä oli ajanut pois.
3. Hän rakensi korkeukset jälleen, jotka hänen isänsä Hiskia kukistanut oli, ja nosti Baalin altarin, ja teki metsistön, niinkuin Ahab Israelin kuningas tehnyt oli, ja kumarsi koko taiwaan sotajoukkoa, ja palweli niitä. 1 Kun. k. 16:33. 2 Kun. k. 18:4.
4. Ja rakensi myös altarit Herran huoneeseen, josta Herra sanonut oli: minä asetan minun nimeni Jerusalemiin.
5 Mos. 12:5. 1 Kun. k. 8:29. 2 Aika k. 7:12.
5. Ja hän rakensi koko taiwaalliselle sotajoukolle altarit molempiin pihoihin Herran huoneeseen,
6. Ja käytti poikansa tulen läpitse, ja otti waarin lintuin lauluista ja merkeistä, ja piti noitia ja merkkein sanojita, ja teki paljon pahaa Herran edessä, jolla hän hänen wihoitti.
3 Mos. 18:21. k. 19:26. 1 Sam. 28:9. Jer. 32:35.
7. Hän pani myös metsistöjumalan, jonka hän tehnyt oli, huoneeseen, josta Herra Dawidille ja hänen pojallensa Salomolle sanonut oli: tähän huoneeseen ja Jerusalemiin, jonka minä walinnut olen kaikista Israelin sukukunnista, panen minä minun nimeni ijankaikkisesti,
2 Sam. 7:10, 13. 1 Kun. k. 8:19. Ps. 132:13.
8. Ja en liikuta enämpi Israelin jalkoja siitä maasta, jonka minä heidän isillensä antanut olen, jos he ainoastaan pitäwät ja tekewät kaikki, kuin minä heille käskenyt olen, ja kaiken sen lain, kuin minun palweliani Moses heille käskenyt oli.
9. Mutta ei he totelleet sitä, waan Manasse wietteli heitä, niin että he tekiwät pahemmin kuin pakanat, jotka Herra Israelin lasten edestä häwittänyt oli.
10. Silloin puhui Herra palwelioittensa prophetain kautta, ja sanoi:
11. Että Manasse Judan kuningas on nämät kauhistukset tehnyt, jotka pahemmat owat kuin kaikki ne kauhistukset, joita Amorealaiset tehneet owat, jotka hänen edellänsä oliwat, ja on myös saattanut Judan syntiä tekemään epäjumalillansa; Jer. 15:4.
12. Sentähden sanoo Herra Israelin Jumala näin: katso, minä saatan wahingon Judan ja Jerusalemin päälle, että kuka sen kuulee, pitää hänen molemmat korwansa soiman. 1 Sam. 3:11. Jer. 19:3.
13. Ja minä wedän Samarian mittausnuoran Jerusalemin ylitse, ja Ahabin huoneen painomitan, ja wirutan Jerusalemin niinkuin astiat wirutetaan: ne wirutetaan ja käätään kumollensa. Es. 34:11. Wal. w. 2:8.

14. Ja minä hyljään ne jääneet minun
perimisestäni ja annan heidän wihamies=
tensä käsiin, että heidän pitää oleman kai=
kille wihollisillensa saaliiksi ja ryöstöksi:
15. Että he tekiwät sitä, kuin paha oli mi=
nun silmäini edessä, ja owat minun wihoit=
taneet siitä päiwästä, jona heidän isänsä
läksiwät Egyptistä, tähän päiwään asti.
16. Ja Manasse wuodatti myös paljon
wiatointa werta, siihen asti että Jerusalem
sieltä ja täältä täynnä oli, ilman niitä syn=
tejä, joilla hän Judan saatti syntiä teke=
mään, että he tekiwät pahaa Herran edessä.
2 Kun. k. 24: 3, 4.
17. Mitä enämpi Manassesta sanomista
on ja kaikista, kuin hän tehnyt on, ja niistä
synneistä, kuin hän teki: eikö ne ole kirjoite=
tut Judan kuningasten Aikakirjassa?
2 Aika k. 33: 2, 2c.
18. Ja Manasse nukkui isäinsä kanssa, ja
haudattiin huoneensa yrttitarhaan, joka oli
Usan yrttitarha; ja hänen poikansa Amon
tuli kuninkaaksi hänen siaansa. 2 Aika k. 33: 20.
19. Kahden ajastaikainen kolmattakym=
mentä oli Amon tullessansa Judan kunin=
kaaksi, ja hallitsi kaksi ajastaikaa Jerusale=
missa; hänen äitinsä nimi oli Mesulemeth
Hatsurin tytär Jotbasta. 2 Aika k. 33: 21.
20. Ja hän teki sitä, kuin Herralle ei kel=
wannut, niinkuin hänen isänsä Manasse
tehnyt oli.
21. Ja hän waelsi kaikkia niitä teitä, kuin
hänen isänsä waeltanut oli, ja palweli epä=
jumalita, joita hänen isänsä palwellut oli,
ja kumarsi niitä,
22. Ja luopui Herrasta isäinsä Jumalas=
ta, ja ei waeltanut Herran tiellä.
23. Ja Amonin palweliat tekiwät liiton
häntä wastaan ja tappoiwat kuninkaan
omassa huoneessansa. 2 Aika k. 33: 24.
24. Mutta maakunnan kansa löi kaikki ne
kuoliaksi, jotka oliwat liiton tehneet kunin=
gas Amonia wastaan, ja kansa teki Josian
hänen poikansa kuninkaaksi hänen siaansa.
25. Mitä Amon enämpi tehnyt on: eikö se
ole kirjoitettu Judan kuningasten Aikakir=
jassa?
26. Ja hän haudattiin omaan hautaansa
Usan yrttitarhassa, ja hänen poikansa Josia
tuli kuninkaaksi hänen siaansa.

22 Luku.

Josia parannuttaa Herran huoneen, löytää, lukee laki=
kirjaa, itkee, säästetään.

Josia oli kahdeksan ajastaikainen tulles=
sansa kuninkaaksi, ja hallitsi yhden ajastajan
neljättäkymmentä Jerusalemissa; hänen äi=
tinsä nimi oli Jedida Adajan tytär Botska=
thista. 2 Aika k. 34: 1.
2. Ja hän teki sitä, kuin Herran edessä oli
kelwollinen, ja waelsi kaikella isänsä Dawi=
din tiellä, ja ei poikennut oikialle eli wasem=
malle puolelle.
3. Mutta kuningas Josian kahdeksantena
wuonna toistakymmentä, lähetti kuningas
Saphanin Atsalian pojan Mesullamin po=
jan, kirjoittajansa, Herran huoneeseen, sa=
noen:
4. Mene ylimmäisen papin Hilkian tykö,
ja anna hänen lukea se raha, kuin Herran
huoneeseen tuotu on, jonka owenwartiat
kansalta koonneet owat, 2 Kun. k. 12: 4, 5, 11.
5. Että ne annettaisiin teettäjille, jotka
Herran huoneeseen asetetut owat, ja he antai=
siwat työwäelle, jotka työtä tekewät Herran
huoneessa ja parantawat, mitä Herran huo=
neessa rauwennut on:
6. Sepille, rakentajille, muuraajille ja niil=
le, jotka hirsiä ja wuoltuja kiwiä ostaman
pitää, huoneen parannukseksi;
7. Waan ei kuitenkaan yhtään lukua pidä
heiltä waadittaman niistä rahoista, jotka
heidän käsiinsä owat annetut; waan heidän
pitää uskollisesti niitä toimittaman.
2 Kun. k. 12: 15. 2 Aika k. 34: 12.
8. Ja ylimmäinen pappi Hilkia sanoi Sa=
phanille kirjoittajalle: minä löysin lakikirjan
Herran huoneesta; ja Hilkia antoi kirjan
Saphanille, ja hän luki sen. 5 Mos. 31: 24.
9. Ja Saphan kirjoittaja tuli kuninkaan
tykö, ja ilmoitti kuninkaalle asian, ja sanoi:
sinun palwelias owat koonneet ne rahat,
jotka Herran huoneessa löytyt owat, ja owat
ne jakaneet työwäelle, jotka asetetut owat
Herran huoneeseen.
10. Ja Saphan kirjoittaja ilmoitti kunin=
kaalle, ja sanoi: Hilkia pappi antoi minulle
yhden kirjan; ja Saphan luki sen kuninkaan
edessä.
11. Koska kuningas kuuli lakikirjan sanat,
rewäisi hän waatteensa.
12. Ja kuningas käski pappia Hilkiata, ja
Ahikamia Saphanin poikaa, ja Achboria
Michajan poikaa, ja Saphania kirjoittajaa,
ja Asajata kuninkaan palweliaa, sanoen:
2 Aika k. 34: 20.
13. Menkäät ja kysykäät Herralta minun
puolestani, kansan ja koko Judan puolesta,
tämän kirjan sanoista, joka löytty on; sillä
se on suuri Herran wiha, joka meidän pääl=
lemme syttynyt on, ettei meidän isämme ole
kuuliaiset olleet tämän kirjan sanoille, että
he olisiwat tehneet niitä kaikkia, kuin siinä
meille kirjoitetut oliwat.

14. Niin meni pappi Hilkia, Ahikam, Achbor,
Saphan ja Asaja prophetissan Huldan
tykö, Sallumin Thikuan pojan emännän,
Harhamin pojan, waatetten wartian (ja
hän asui Jerusalemissa toisella puolella);
ja he puhuiwat hänelle.
15. Mutta hän sanoi heille: näin sanoo
Herra Israelin Jumala: sanokaat sille miehelle,
joka teidän minun tyköni lähettänyt on:
16. Näin sanoo Herra: katso, minä saatan
onnettomuuden tähän siaan ja hänen asuwaisillensa,
kaikki lain sanat, kuin Judan kuningas lukenut on:
17. Että he owat luopuneet minusta ja
suitsuttaneet wieraille jumalille, wihoittain
minua kaikilla kättensä töillä, sentähden syttyy
minun wihani tätä siaa wastaan, ja ei
pidä sammutettaman.
18. Mutta Judan kuninkaalle, joka teidän
lähettänyt on kysymään Herralta, pitää teidän
näin sanoman: näin sanoo Herra Israelin
Jumala niistä sanoista, kuin sinä
kuullut olet:
19. Että sinun sydämes on pehminnyt ja
olet sinus nöyryyttänyt Herran edessä, koskas
kuulit, mitä minä sanoin tätä siaa ja
hänen asuwaisiansa wastaan, että heidän
pitää tuleman häwitykseksi ja kiroukseksi, ja
olet repinyt waattees, ja olet itkenyt minun
edessäni: niin olen minä myös kuullut sen,
sanoo Herra.
20. Sentähden, katso, kokoon minä sinua
isäis tykö, ettäs kootaan rauhassa hautaas,
ettei sinun silmäs näkisi kaikkea sitä onnettomuutta,
kuin minä tälle sialle saatan. Ja
he sanoiwat sen kuninkaalle jälleen.

23 Luku.

Josia uudistaa liiton Herran kanssa, kuolee. Joahas, Jojakim kuninkaat.

Ja kuningas lähetti, ja kaikki wanhimmat
Judasta ja Jerusalemista kokountuiwat hänen
tykönsä. 2 Aika k. 34: 29.
2. Ja kuningas meni ylös Herran huoneeseen
ja kaikki Judan miehet ja Jerusalemin
asuwaiset hänen kanssansa, papit ja prophectat,
ja kaikki kansa, pienet ja suuret; ja
luettiin heidän korwainsa kuullen kaikki liittokirjan
sanat, joka Herran huoneesta löytty
oli. 2 Kun. k. 22: 8.
3. Ja kuningas seisoi yhden patsaan tykönä,
ja teki liiton Herran edessä, että heidän
piti waeltaman Herran jälkeen ja pitämän
hänen käskynsä, todistuksensa ja säätynsä,
kaikesta sydämestänsä ja kaikesta sielustansa,
että heidän piti pitämän nämät liiton sanat,
jotka kirjoitetut oliwat tässä kirjassa. Ja
kaikki kansa mielistyi siihen liittoon.
2 Kun. k. 11: 14.
4. Ja kuningas käski Hilkiata ylimmäistä
pappia, ja pappeja toisesta wuorosta, ja
owenwartioita, ottaa Herran templistä kaikkinaiset
kalut, jotka Baalille, metsistölle ja
kaikelle taiwaalliselle sotajoukolle tehdyt oliwat;
ja hän poltti ne ulkona Jerusalemin
edessä Kidronin laaksossa, ja niiden tuhka
kannettiin sieltä BethEliin. 2 Kun. k. 21: 7.
5. Ja hän otti epäjumalten papit pois,
jotka Judan kuninkaat asettaneet oliwat suitsuttamaan
korkeuksissa Judan kaupungeissa
ja ympäri Jerusalemia, ja ne jotka suitsuttiwat
Baalille, auringolle, ja kuulle ja planeteille,
ja kaikelle taiwaalliselle sotajoukolle.
2 Kun. k. 21: 3. Hos. 10: 5. Zeph. 1: 4.
6. Ja antoi wiedä metsistön Herran huoneesta,
ulos Jerusalemista, Kidronin ojan
tykö, ja poltti sen Kidronin ojan tykönä, ja
muserfi tuhwaksi, ja heitti sen tuhwan kansan
lasten hautoihin. 2 Aika k. 34: 4.
7. Ja kukisti huorain huoneet, jotka oliwat
Herran huoneen tykönä, joissa waimot kutoiwat
huoneita metsistölle.
8. Ja hän kokosi kaikki papit Judan kaupungeista,
ja saastutti korkeukset, joissa papit
suitsuttiwat, Gebasta BerSebaan asti.
Ja hän kukisti porttein korkeukset, jotka oliwat
Josuan kaupungin päämiehen portin
wajassa, joka oli wasemmalla puolella kaupungin
porttia, sisälle mennessä. Jer. 11: 13.
9. Ei kuitenkaan korkeusten papit uhranneet
koskaan Herran altarilla Jerusalemissa,
mutta söiwät kaltiaista leipää weljeinsä
kesellä.
10. Hän saastutti myös Tophetin, joka
on Hinnomin lasten laaksossa, ettei yksikään
käyttäisi poikaansa ja tytärtänsä tulen läpitse
Molechille.
11. Ja otti ne hewoiset pois, jotka Judan
kuninkaat auringolle asettaneet oliwat Herran
huoneen sisälletäymiseen, Nethan Melechin
kamaripalwelian majan tykönä, joka
oli esikaupungeissa; ja auringon rattaat
poltti hän tulessa,
12. Niin myös altarit, jotka kattoin päällä
Ahaksen salissa oliwat, jotka Judan kuninkaat
tehneet oliwat. Ja ne altarit, kuin
Manasse tehnyt oli niissä kahdessa Herran
huoneen pihassa, särki kuningas, ja pakeni
sieltä, ja heitti heidän tuhkansa Kidronin
ojaan. 2 Kun. k. 21: 5. Jer. 19: 13. Zeph. 1: 5.
13. Ja ne korkeukset, jotka Jerusalemin
edessä oliwat, oikialla puolella Mashithin
wuorta, jotka Salomo Israelin kuningas

rakentanut oli Astharothille Zidonin kau=
histukselle, ja Chamoksselle Moabin kauhis=
tuksselle, ja Milchomille Ammonin lasten
kauhistukselle, ne saastutti myös kuningas.
2 Mos. 23:24. 1 Kun. k. 11:5, 7.
14. Ja särki patsaat, ja hävitti metsistöt,
ja täytti heidän siansa ihmisten luilla,
2 Mos. 34:13. 4 Mos. 33:52. 5 Mos. 7:5.
15. Niin myös BethElin altarin, sen kor=
keuksen, kuin Jerobeam Nebathin poika teh=
nyt oli, joka Israelin saatti syntiä tekemään:
hän kukisti sen altarin ja korkeuden, ja poltti
korkeuden, surwoen tuhwaksi, ja poltti myös
metsistön. 1 Kun. k. 12:28.
16. Ja Josia käänsi hänensä ja näki ne
haudat, jotka oliwat wuorella, lähetti ja an=
toi tuottaa luut haudoista, ja poltti ne alta=
rilla, ja saastutti sen, Herran sanan jälkeen,
kuin Jumalan mies huutanut oli, joka nä=
mät niin ennen puhunut oli.
1 Kun. k. 13:2. 2 Aika k. 34:5.
17. Ja hän sanoi: mikä haudan merkki
tämä on, kuin minä näen? Ja kaupungin
kansa sanoi hänelle: se on sen Jumalan mie=
hen hauta, joka Judasta tuli ja näitä huusi,
kuin sinä tehnyt olet altarille BethElissä.
1 Kun. k. 13:30.
18. Ja hän sanoi: anna hänen maata, ja
älkään yksikään liikuttako hänen luitansa.
Näin tuliwat hänen luunsa wapahdetuksi
sen propheetan luiden kanssa, joka Sama=
riasta tullut oli.
19. Ja Josia pani myös kaikki korkeutten
huoneet Samarian kaupungissa pois, jotka
Israelin kuninkaat tehneet oliwat wihaa ke=
hoittaaksensa, ja teki heidän kanssansa peräti
niinkuin hän BethElissä tehnyt oli.
20. Ja hän tappoi kaikki korkeutten papit,
kuin siellä oliwat altareilla, ja poltti ihmis=
ten luut niiden päällä, ja palasi Jerusale=
miin. 2 Aika k. 34:5, 6.
21. Ja kuningas käski kaikkea kansaa, ja
sanoi: pitäkäät Herralle teidän Jumalallen=
ne pääsiäistä, niinkuin kirjoitettu on tämän
liiton kirjassa.
2 Mos. 12:3, 2c. 5 Mos. 16:2. 2 Aika k. 35:1.
22. Sillä ei yhtäkään pääsiäistä ollut niin
pidetty kuin tämä, tuomarein ajasta, jotka
oliwat tuominneet Israelia, ja kaikkein Is=
raelin kuningasten ja Judan kuningasten
aikana.
23. Mutta kahdeksantena toistakymmenen=
tenä kuningas Josian wuonna pidettiin tä=
mä pääsiäinen Herralle Jerusalemissa.
24. Ja Josia perkasi kaikki noidat, merkkein
tulkitsiat, kuwat ja epäjumalat, ja kaikki kau=
histukset, kuin nähtiin Judan maalla ja Je=
rusalemissa; että hän pitäis lain sanat, jot=
ka kirjassa kirjoitetut oliwat, jonka pappi
Hilkia löysi Herran huoneesta.
3 Mos. 19:31. l. 20:27. 5 Mos. 18:11. Es. 8:19.
25. Hänen wertaisensa ei ollut yksikään ku=
ningas ennen häntä, joka niin kaikesta sy=
dämestänsä, kaikesta sielustansa ja kaikesta
woimastansa hänensä käänsi Herran tykö,
kaiken Mosesksen lain jälkeen; ja hänen jäl=
keensä ei tullut myöskään hänen kaltaistansa.
26. Kuitenkin ei kääntynyt Herra wihansa
suuresta julmuudesta, jolla hän Judan
päälle wihoitettu oli, kaikkein kehoitusten
tähden, joilla Manasse hänen kehoittanut oli.
27. Ja Herra sanoi: minä heitän myös
Judan pois minun kaswoini edestä, niin=
kuin minä Israelin heittänyt olen, ja hyl=
jään tämän kaupungin, jonka minä walin=
nut olen, Jerusalemin, ja sen huoneen, jos=
ta minä puhunut olen: minun nimeni on
olewa siellä. 1 Kun. k. 24:3, 4.
28. Mitä enämpi Josiasta sanomista on,
ja kaikista kuin hän tehnyt on: eikö se ole
kirjoitettu Judan kuningasten Aikakirjassa?
29. Hänen ajallansa matkusti Pharao=
Necho, Egyptin kuningas, Assyrian kunin=
gasta wastaan Phratin wirran tykö; mutta
kuningas Josia meni häntä wastaan, ja se
tappoi hänen Megiddossa, sittekuin hän oli
nähnyt hänen.
2 Kun. k. 14:8. 2 Aika k. 35:20. Jer. 46:2.
30. Ja hänen palweliansa weiwät hänen
kuolleena pois Megiddosta, ja weiwät hä=
nen Jerusalemiin ja hautasiwat hänen
omaan hautaansa. Ja maan kansa otti Jo=
ahaksen Josian pojan, woiteliwat ja tekiwät
hänen kuninkaaksi isänsä siaan.
2 Aika k. 35:24. l. 36:1.
31. Kolmen ajastajan wanha kolmatta=
kymmentä oli Joahas, koska hän tuli kunin=
kaaksi, ja hallitsi kolme kuukautta Jerusale=
missa. Hänen äitinsä nimi oli Hamutal,
Jeremian tytär Libnasta.
32. Ja hän teki pahaa Herran edessä,
niinkuin hänen esi=isänsäkin tehneet oliwat.
33. Mutta PharaoNecho sitoi hänen kiinni
Riblathissa Hamathin maalla, ettei hän hal=
litsisi Jerusalemissa, ja pani sakkoweron
maan päälle, sata leiwiskätä hopiata ja lei=
wiskän kultaa.
34. Ja PharaoNecho teki Eliachimin Jo=
sian pojan kuninkaaksi, hänen isänsä Josian
siaan, ja muutti hänen nimensä Jojakimiksi;
mutta Joahaksen hän otti ja wei Egyptiin,
siellä hän kuoli.
35. Ja Jojakim antoi Pharaolle hopian
ja kullan; kuitenkin laski hän maan werolli=

seksi, antamaan hopiata Pharaon käskyn
jälkeen: itsekunkin maakunnan kansan teki
hän werollisiksi woimansa perästä hopiaan
ja kultaan, PharaoNecholle antaaksensa.
36. Wiidenkolmatta kymmenen ajastajan
wanha oli Jojakim, kosta hän kuninkaaksi
tuli, ja hallitsi yksitoistakymmentä ajast=
aikaa Jerusalemissa; hänen äitinsä nimi oli
Zebuda, Pedajan tytär Rumasta.
2 Aika k. 36: 5.
37. Ja hän teki pahaa Herran edessä, niin=
kuin hänen isänsäkin tehneet oliwat.

24 Luku.

Jojakimin kuolema. Jojachin wiedään wangiksi. Zidechia kuningas.

Hänen aikanansa nousi NebukadNetsar
Babelin kuningas; ja Jojakim tuli hänelle
alemmaiseksi kolmeksi wuodeksi; mutta hän
käänsi itsensä ja erkani hänestä. 2 Aika k. 36: 6.
2. Ja Herra antoi tulla hänen päällensä
sotawäen Chaldeasta, Syriasta, Moabista
ja Ammonin lapsista, ja antoi ne tulla Ju=
deaan hukuttamaan häntä, Herran sanan
jälkeen, niinkuin hän oli puhunut palwe=
liainsa prophetain kautta.
2 Kun. k. 20: 17. k. 22: 15, 16. k. 23: 27. Jer. 13: 9.
3. Mutta se tapahtui Judalle Herran sa=
nan jälkeen, että hän heitä heittäis pois kas=
woinsa edestä Manassen syntein tähden,
kuin hän tehnyt oli, 2 Kun. k. 21: 11.
4. Ja myös wiattoman weren tähden, jon=
ka hän wuodatti, ja täytti Jerusalemin wiat=
tomalla werellä: sitä ei Herra tahtonut an=
taa anteeksi. 2 Kun. k. 21: 16.
5. Mitä enämpi Jojakimista sanomista on,
ja kaikista hänen teoistansa: eikö se ole kir=
joitettu Judan kuningasten Aikakirjassa?
2 Aika k. 36: 4.
6. Ja Jojakim nukkui isäinsä kanssa; ja
hänen poikansa Jojachin tuli kuninkaaksi hä=
nen siaansa.
7. Ja Egyptin kuningas ei lähtenyt enää
maaltansa; sillä Babelin kuningas oli hä=
neltä ottanut kaikki pois, mitä Egyptin ku=
ninkaan oma oli, Egyptin ojasta Phratin
wirtaan asti.
8. Kahdeksantoistakymmenen wuotinen oli
Jojachin tullessansa kuninkaaksi, ja hallitsi
kolme kuukautta Jerusalemissa; hänen äitin=
sä nimi oli Nehustha Elnathanin tytär Je=
rusalemista.
9. Ja hän teki pahaa Herran edessä, niin=
kuin hänen isänsäkin tehnyt oli.
10. Silloin matkustiwat NebukadNetsarin
Babelin kuninkaan palweliat ylös Jerusale=
miin; ja kaupunki piiritettiin. Dan. 1: 1.
11. Ja NebukadNetsar Babelin kuningas
tuli kaupungin tykö, ja hänen palweliansa
piirittiwät sen.
12. Niin Jojachin Judan kuningas meni
äitinensä Babelin kuninkaan tykö, ja hänen
palweliansa ja ylimmäisensä, ja kamaripal=
weliansa. Ja Babelin kuningas otti hänen
kahdeksantena hänen waltakuntansa wuonna.
13. Ja hän otti kaiken tawaran Herran
huoneesta ja kuninkaan huoneesta, ja rikkoi
kaikki kultaiset astiat, jotka Salomo Israe=
lin kuningas oli Herran templiin antanut
tehdä, niinkuin Herra puhunut oli.
2 Kun. k. 20: 17. Es. 39: 6.
14. Ja wei koko Jerusalemin, kaikki ylim=
mäiset, kaikki woimalliset sotamiehet, kymme=
nen tuhatta wankia, ja kaikki puusepät ja
rautasepät pois, niin ettei yhtäkään jäänyt,
waan köyhimmät kansasta maalle.
1 Sam. 13: 19.
15. Ja wei Jojachinin ja kuninkaan äitin,
kuninkaan emännät ja hänen kamaripalwe=
liansa pois Babeliin. Ja ne woimalliset
maalta wei hän myös Jerusalemista wan=
kina Babeliin, 2 Aika k. 36: 10.
16. Ja kaikki wäkewät miehet, seitsemän tu=
hatta, ja tuhannen puuseppää ja rautasep=
pää, kaikki wäkewät sotamiehet; ja Babelin
kuningas wei heidän wankina Babeliin.
Jer. 52: 28.
17. Ja Babelin kuningas asetti Matha=
nian hänen setänsä kuninkaaksi hänen siaan=
sa, ja muutti hänen nimensä Zidechiaksi.
Jer. 37: 1.
18. Yhden wuoden wanha kolmattakym=
mentä oli Zidechia tullessansa kuninkaaksi,
ja hallitsi yksitoistakymmentä wuotta Jeru=
salemissa. Hänen äitinsä nimi oli Hamu=
tal, Jeremian tytär Libnasta.
1 Aika k. 3: 15. 2 Aika k. 36: 11. Jer. 52: 1.
19. Ja hän teki pahaa Herran edessä, niin=
kuin Jojachin myös tehnyt oli.
20. Sillä se tapahtui niin Jerusalemin ja
Judan kanssa Herran wihasta, siihen asti
että hän heitti heidän pois kaswoinsa edestä.
Ja Zidechia erkani Babelin kuninkaasta.

25 Luku.

Jerusalem piiritetty. Zidechia wangitaan. Templi poltetaan. Wäki wiedään Babeliin.

Niin tapahtui yhdeksäntenä hänen walta=
kuntansa wuonna, kymmenentenä päiwänä
kymmenennellä kuulla, että NebukadNetsar
Babelin kuningas tuli kaiken wäkensä kanssa
Jerusalemin eteen, ja he sioittiwat heitänsä
sen eteen, ja rakensiwat saarron joka taholta
sen ympärille. 2 Aika k. 36: 17.

2. Ja niin oli se kaupunki piiritetty kuningas Zidechian ensimäiseen wuoteen asti toistakymmentä. Jer. 39:1. l. 52:4.

3. Mutta yhdeksännellä kuukaudella tuli sangen suuri nälkä kaupunkiin, niin ettei maakunnan kansalla mitään syömistä ollut. Jer. 52:6.

4. Niin kukistettiin kaupunki, ja kaikki sotamiehet pakeniwat yöllä ulos porttitietä, niiden kahden muurin wäliltä, joka menee kuninkaan yrttitarhaan (waan Chaldealaiset oliwat ympäri kaupunkia), ja hän pakeni sitä tietä myöten tasaiselle kedolle.

5. Mutta Chaldealaisten sotawäki ajoi kuningasta takaa, ja he käsittiwät hänen Jerihon kedolla; ja kaikki sotamiehet, jotka hänen tykönänsä oliwat, oliwat hänestä hajonneet.

6. Mutta kuninkaan he ottiwat kiinni, ja weiwät hänen Babelin kuninkaan tykö Riblathiin; ja he tuomitsiwat hänen.

7. Ja he tappoiwat Zidechian lapset hänen silmäinsä nähden, ja puhkasiwat Zidechian silmät, ja sitoiwat hänen kaksilla waskikahleilla ja weiwät Babeliin. Jer. 39:6.

8. Seitsemäntenä päiwänä wiidennellä kuukaudella, se on yhdeksästoistakymmenes NebukadNetsarin Babelin kuninkaan ajastaika, tuli NebutsarAdan huowin päämies, Babelin kuninkaan palwelia, Jerusalemiin;

9. Ja poltti Herran huoneen ja kuninkaan huoneen, ja kaikki huoneet Jerusalemista, niin myös kaikki suuret huoneet poltti hän tulella.

10. Ja kaikki Chaldealaisten sotawäki, jotka huowin päämiehen kanssa oliwat, särkiwät muurit, kuin Jerusalemin ympärillä oliwat.

11. Mutta muun kansan, joka jäänyt oli kaupunkiin, ja ne, jotka Babelin kuninkaan tykö paenneet oliwat, ja sen muun yhteisen kansan wei NebutsarAdan huowin päämies pois.

12. Ja niitä halwimpia maakunnassa jätti huowin päämies wiinamäen miehiksi ja peltomiehiksi.

13. Mutta Chaldealaiset särkiwät waskiset patsaat Herran huoneessa, ja istuimet, ja waskimeren, joka Herran huoneessa oli, ja weiwät niiden wasken Babeliin. 1 Kun. k. 7:15, 23. Jer. 27:19.

14. Ja padat, lapiot, weitset, lusikat ja kaikki waskiset astiat, joilla palweltiin, ottiwat he pois. 1 Kun. k. 7:50.

15. Huowin päämies otti myös pannut ja maljat, jotka oliwat kokonansa kullasta ja hopiasta.

16. Kaksi patsasta, yhden meren ja istuimet, jotka Salomo oli antanut rakentaa Herran huoneeseen; joita waskiastioita ei taittu kaikkia punnita.

17. Yksi patsas oli kahdeksantoistakymmentä kyynärätä korkia, ja sen kruunu oli myös waskesta, joka kruunu oli kolmea kyynärätä korkia, ja werkko ja granatin omenat ympäri kruunun oliwat kaikki waskesta: tainkaltainen oli myös toinen patsas werkkoinensa. 1 Kun. k. 7:16. 2 Aikak. 3:15. Jer. 52:21.

18. Ja huowin päämies otti papin Serajan siitä ensimäisestä wuorosta ja papin Zephanian toisesta wuorosta, ja kolme owen wartiata. 4 Mos. 3:1, ꝛc.

19. Ja yhden kamarihaltian otti hän kaupungista, joka oli sotawäen haltiaksi asetettu, ja wiisi miestä niistä, kuin seisoiwat aina kuninkaan edessä, jotka kaupungista löyttiin, ja Sopherin sodanpäämiehen, joka maan kansan opetti sotimaan, niin myös kuusikymmentä miestä maan wäestä, jotka kaupungista löyttiin.

20. Nämät otti NebutsarAdan huowin ylimmäinen, ja wei Babelin kuninkaan tykö Riblathiin.

21. Ja Babelin kuningas löi ja tappoi ne Riblathissa Hemathin maalla. Näin wietiin Juda pois maaltansa.

22. Mutta sen wäen päälle kuin Judan maassa jäljellä oli, jonka NebukadNetsar Babelin kuningas jättänyt oli, asetti hän Gedalian Ahikamin pojan, Saphanin pojan. Jer. 40:5.

23. Koska kaikki sotajoukkoin päämiehet ja muut kuuliwat Babelin kuninkaan korottaneen Gedalian, tuliwat he Gedalian tykö Mitspaan: Ismael Nethanian poika, ja Johanan Karean poika, ja Seraja Thanhumethin Netophathitan poika, ja Jaesanja Maechatin poika miehinensä.

24. Ja Gedalia wannoi heille ja heidän miehillensä, ja sanoi heille: älkäät peljätkö olla Chaldealaisten alimmaisna: pysykäät maassa ja palwelkaat Babelin kuningasta, niin te menestytte.

25. Mutta seitsemännellä kuukaudella tuli Ismael Nethanian poika, Elisaman pojan kuninkaallisesta suwusta, ja kymmenen miestä hänen kanssansa, ja tappoiwat Gedalian ja ne Judalaiset ja Chaldealaiset, jotka hänen kanssansa oliwat Mitspassa. Jer. 41:2.

26. Niin nousi kaikki kansa sekä suuret että pienet, ja sotawäen päämiehet ja tuliwat Egyptiin; sillä he pelkäsiwät Chaldealaisia.

27. Seitsemäntenä ajastaikana neljättäkymmentä, sittenkuin Jojachin Judan kunin-

gas oli wiety pois, seitsemäntenä päiwänä kolmattakymmentä, toisella kuukaudella toistakymmentä otti Ewil Merodach Babelin kuningas ensimäisenä waltakuntansa wuonna Jojachinin Judan kuninkaan ylös wankihuoneesta; Jer. 52:31.
28. Ja puhui hänen kanssansa ystäwällisesti, ja asetti hänen istuimensa ylemmä niiden kuningasten istuimia, jotka hänen tykönänsä oliwat Babelissa;
29. Ja muutti hänen wankeutensa waatteet; ja hän söi aina hänen tykönänsä kaiken elinaikansa;
30. Ja määräsi hänelle hänen osansa, hänelle aina jokapäiwä kuninkaalta annettaa, kaikkena hänen elinaikananansa.

Ensimäinen Aika Kirja.

1 Luku.

Adamin, Noan, Abrahamin ja Esaun lapset. Edomin ruhtinaat.

Adam, Seth, Enos, 1 Mos. 5:3.
2. Kenan, Mahalaleel, Jared,
3. Henoch, Methusala, Lamech,
4. Noe, Sem, Ham ja Japhet. 1 Mos. 9:18.
5. Japhetin lapset: Gomer, Magog, Madai, Jawan ja Thubal, Mesech ja Thiras. 1 Mos. 10:2.
6. Gomerin lapset: Askenas, Riphath ja Thogarma.
7. Niin myös Jawanin lapset: Elisa ja Tharsisa, Chittim ja Dodanim.
8. Hamin lapset: Chus, Misraim, Put ja Canaan. 1 Mos. 10:6.
9. Ja Chusin lapset: Seba, Hewila, Sabtha, Raema ja Sabthecha; ja Raeman lapset: Scheba ja Dedan.
10. Chus siitti Nimrodin: tämä rupesi olemaan woimallinen maalla. 1 Mos. 10:8.
11. Misraim siitti Ludim, Anamim, Lehabim, Naphtuhim,
12. Niin myös Patrusim ja Casluhim joista Philistealaiset owat tulleet, ja Caphthorim.
13. Canaan siitti Zidonin esikoisensa ja Hethin,
14. Niin myös Jebusin, Amorin ja Gergosin,
15. Ja Hewin, Arkin ja Sinin,
16. Ja Arwadin, Zemarin ja Hemathin.
17. Semin lapset: Elam, Assur, Arphachsad, Lud ja Aram, Uts, Hul, Gether ja Masech. 1 Mos. 10:22.
18. Arphachsad siitti Salahn, ja Salah siitti Eberin. 1 Mos. 11:14.
19. Eberille oli syntynyt kaksi poikaa: yhden nimi oli Peleg, että hänen aikanansa oli maa jaettu, ja hänen weljensä nimi oli Joktan. 1 Mos. 10:25.
20. Joktan siitti Almodadin ja Salephin, Hatsarmawethin ja Jarahn,
21. Hadoramin, Usalin ja Diklan,
22. Ebalin, Abimaelin ja Scheban,
23. Ophirin, Hewilan ja Jobabin: nämät owat kaikki Joktanin lapset.
24. Sem, Arphachsad, Salah, 1 Mos. 11:10.
25. Eber, Peleg, Regu,
26. Serug, Nahor, Tharah,
27. Abram, se on Abraham. 1 Mos. 17:5.
28. Abrahamin lapset: Isaac ja Ismael. 1 Mos. 16:15. 1 Mos. 21:2, 3.
29. Nämät owat heidän sukukuntansa: Ismaelin esikoinen Nebajoth, Kedar, Adbeel ja Mibsam, 1 Mos. 25:13.
30. Misma, Duma, Masa, Hadad ja Thema,
31. Jethur, Naphis ja Kedma: nämät owat Ismaelin lapset.
32. Keturan Abrahamin toisen emännän lapset, kuin hän synnytti: Simran, Joksan, Medan, Midian, Jesbach ja Sua; ja Joksanin lapset: Scheba ja Dedan. 1 Mos. 25:2.
33. Midianin lapset: Epha, Epher, Henoch, Abida ja Eldaa. Nämät owat kaikki Keturan lapset.
34. Ja Abraham siitti Isaachin. Isaachin lapset oliwat Esau ja Israel. 1 Mos. 25:25, 26.
35. Esaun lapset: Eliphas, Reguel, Jeus, Jaelam ja Korah. 1 Mos. 36:1, 2c.
36. Eliphan lapset: Theman, Omar, Zephi, Gaetan, Kenas, Thimna ja Amalech.
37. Reguelin lapset: Nahat, Zerah, Sammah ja Missa.
38. Seirin lapset: Lothan, Sobal, Sibeon ja Ana, Dison, Etser ja Disan. 1 Mos. 36:20.
39. Lothanin lapset: Hori ja Homam; mutta Lothanin sisar oli Thimna.
40. Sobalin lapset: Aljan, Manahath, Ebal, Sephi ja Onam. Sibeonin lapset owat: Aja ja Ana.

41. Anan lapset: Dison. Disonin lapset: Hamram, Esban, Jetran ja Charan.
42. Eserin lapset: Bilhan, Saewan, Jaechan. Disanin lapset: Uts ja Aran.
43. Nämät owat kuninkaat, jotka hallitsiwat Edomin maalla, ennenkuin yksikään kuningas hallitsi Israelin lasten seassa: Bela Beorin poika, ja hänen kaupunkinsa nimi oli Dinhaba. 1 Mos. 36: 31, 2c.
44. Ja koska Bela oli kuollut, tuli Jobab Seran poika Bosrasta kuninkaaksi hänen siaansa.
45. Koska Jobab oli kuollut, tuli Husam kuninkaaksi hänen siaansa, Themalaisten maalta.
46. Koska Husam oli kuollut, tuli hänen siaansa kuninkaaksi Hadad Bedadin poika, joka löi Midianitat Moabitain kedolla; ja hänen kaupunkinsa nimi oli Awith.
47. Koska Hadad oli kuollut, tuli hänen siaansa kuninkaaksi Samla Masrekasta.
48. Koska Samla oli kuollut, tuli Saul Rehobothin wirran tykö kuninkaaksi hänen siaansa.
49. Koska Saul oli kuollut, tuli Baal Hanan Ahborin poika kuninkaaksi hänen siaansa.
50. Koska Baal Hanan oli kuollut, hallitsi hänen siassansa Hadad; ja hänen kaupunkinsa nimi oli Pagi. Ja hänen emäntänsä nimi oli Mehetabeel, Matredin tytär, Mesahabin tyttären.
51. Koska Hadad oli kuollut, oliwat ruhtinaat Edomissa: se ruhtinas Thimna, se ruhtinas Alja, se ruhtinas Jethet, 1 Mos. 36: 40.
52. Se ruhtinas Oholibama, se ruhtinas Ela, se ruhtinas Pinon,
53. Se ruhtinas Kenas, se ruhtinas Theman, se ruhtinas Mibtsar,
54. Se ruhtinas Magdiel, se ruhtinas Iram: nämät owat Edomin ruhtinaat.

2 Luku.

Israelin ja Judan polwiluwut. Kiriath Jearim.

Nämät owat Israelin lapset: Ruben, Simeon, Lewi ja Juda, Isaschar ja Sebulon, 1 Mos. 46: 8, 2c.
2. Dan, Joseph ja Benjamin, Naphtali, Gad ja Asser.
3. Judan lapset: Ger, Onan, Sela, ne kolme synnytti hänelle Suhan tytär se Canaanealainen. Ja Ger Judan esikoinen oli paha Herran edessä, sentähden tappoi hän hänen. 1 Mos. 38: 3, 7. k. 46: 12.
4. Ja Thamar hänen miniänsä synnytti hänelle Peretsen ja Seran, niin että Judan lapsia oli kaikkiansa wiisi. 1 Mos. 28: 29, 30.
5. Peretsen lapset: Hetsron ja Hamul.
6. Seran lapset: Simri, Ethan, Heman, Calkol ja Dara: ja heitä kaikkiansa oli myös wiisi.
7. Charmin lapset: Achar, joka Israelin murheelliseksi saatti, rykhtyissänsä kirottuun. Jos. 7: 1.
8. Ethanin lapset: Atsaria.
9. Hetsronin lapset, jotka hänelle owat syntyneet: Jerahmeel, Ram ja Chalubai.
10. Ram siitti Aminadabin; Aminadab siitti Nahessonin, Judan lasten päämiehen. 4 Mos. 1: 7. Ruth. 4: 19. Matth. 1: 4.
11. Nahesson siitti Salman; Salma siitti Boaksen.
12. Boas siitti Obedin; Obed siitti Isain.
13. Isai siitti esikoisensa Eliabin, toisen Abinadabin, kolmannen Simean, 1 Sam. 16: 10.
14. Neljännen Nethaneelin, wiidennen Raddainin,
15. Kuudennen Otsemin ja seitsemännen Dawidin. 1 Sam. 17: 12.
16. Ja heidän sisarensa oliwat Seruja ja Abigail. Serujan lapset: Abisai, Joab ja Asael, ne kolme. 1 Sam. 26: 6.
17. Ja Abigail synnytti Amasan; ja Jether Ismaelita oli Amasan isä.
18. Caleb Hetsronin poika siitti emäntäinsä Asuban ja Jerigothin kanssa, ja nämät owat hänen lapsensa: Jeser, Sobab ja Ardon.
19. Ja koska Asuba kuoli, otti Caleb hänellensä Ephrathin, joka synnytti hänelle Hurin.
20. Hur siitti Urin, ja Uri siitti Betsaleelin. 2 Mos. 31: 2.
21. Sitte meni Hetsron Machirin Gileadin isän tyttären tykö ja nai hänen, koska hän oli kuudenkymmenen ajastaikainen; ja hän synnytti hänelle Segubin.
22. Ja Segub siitti Jairin; ja hänellä oli kolmekolmattakymmentä kaupunkia Gileadin maakunnassa.
23. Mutta Gesur ja Aram saiwat heiltä Jairin kylät, Kenathin ja hänen tyttärensä, kuusikymmentä kaupunkia: kaikki nämät owat Machirin Gileadin isän lapset. 4 Mos. 32: 41.
24. Koska Hetsron oli kuollut Calebin Ephratassa, niin Hetsronin emäntä Abia synnytti hänelle Assurin Thecoan isän.
25. Ja Jerahmeelilla Hetsronin esikoisella oliwat lapset; hänen esikoisensa Ram, ja Buna, Oren, Otsem ja Ahia.
26. Ja Jerahmeelilla oli wielä toinen

emäntä, hänen nimensä oli Atara, hän on Onamin äiti.
27. Ja Ramin Jerahmeelin esikoisen lapset Maats, Jamin ja Eker.
28. Ja Onamilla oliwat lapset: Samai ja Jada; Samain lapset: Nadab ja Abisur.
29. Ja Abisurin emännän nimi oli Abihail, ja hän synnytti hänelle Ahbanin ja Molidin.
30. Nadabin lapset: Seled ja Appaim. Ja Seled kuoli lapsitoinna.
31. Ja Appaimin lapset: Jisei; ja Jisein lapset: Sesan; Sesanin lapset: Ahelai.
32. Ja Jadanin Samain weljen lapset: Jether ja Jonathan. Ja Jether kuoli lapsitoinna.
33. Ja Jonathanin lapset: Peleth ja Sasa: nämät owat Jerahmeelin lapset.
34. Sesanilla ei ollut yhtään poikaa, mutta tyttäriä. Ja Sesanilla oli Egyptiläinen palwelia, hänen nimensä oli Jarha.
35. Ja Sesan antoi Jarhalle palwelialle sa tyttärensä emännäksi, hän synnytti hänelle Athain.
36. Athai siitti Nathanin, Nathan siitti Sabadin.
37. Sabad siitti Ephlalin, Ephlal siitti Obedin.
38. Obed siitti Jehun, Jehu siitti Asarian.
39. Asaria siitti Haletsin, ja Halets siitti Elleasan.
40. Elleasa siitti Sissemain, ja Sissemai siitti Sallumin.
41. Sallum siitti Jekamian, ja Jekamia siitti Elisaman.
42. Calebin Jerahmeelin weljen lapset: Mesa hänen esikoisensa; hän on Siphin isä: ja Maresan Hebronin isän lapset.
43. Ja Hebronin lapset: Korah, Thapuah, Rekem ja Sama.
44. Sama siitti Rahamin Jorkamin isän; ja Rekem siitti Samain.
45. Ja Samain poika Maon, ja Maon oli Bethsurin isä.
46. Ja Epha Calebin waimo synnytti Haranin, Mosanin ja Gasekfen; ja Haran siitti Gasekfen.
47. Ja Jahdainin lapset: Rekem, Jotham, Gesan, Peleth, Epha ja Saaph.
48. Maecha Calebin waimo synnytti Seberin ja Thirhenan.
49. Ja hän synnytti myös Saphin Madmannan isän ja Sewan Mahbenan isän ja Gibean isän. Ja Achsa oli Calebin tytär.
Jos. 15:16.
50. Nämät oliwat Calebin lapset Hurin pojan Ephratan esikoisen: Sobal, Kiriath-Jearimin isä.
51. Salma Bethlehemin isä, Hareph Beth-garderin isä.
52. Ja Sobalilla KiriathJearimin isällä oli poikia, Haroe, HatsiMenyhot.
53. Ja KiriathJearimin sukukunnat: Jethritat, Puthitat, Sumathitat ja Misraitat. Heistä owat ne Zaegathitat ja Esthoalitat tulleet.
54. Salman lapset, Bethlehem ja Netophatitat, Joabin huoneen kruunut; ja puoli osaa Manathitaista owat Zareithat.
55. Ja kirjoittajain sukukunnat, kuin asuiwat Jabeksessa, owat Thireathitat, Simeathitat, Suchathitat. Nämät owat Kinithat, jotka owat tulleet Hamathista Rechabin huoneen isästä.

3 Luku.

Dawidin lapset. Judan kuninkaat, ruhtinaat.

Nämät oliwat Dawidin pojat, jotka hänelle syntyneet oliwat Hebronissa: Amnon esikoinen, joka syntyi Ahinoamista Jesreelitiläisestä, toinen Daniel Abigailista, Karmelitasta,
2 Sam. 3:2.
2. Kolmas Absalom Maechan poika Thalmain Gessurin kuninkaan tyttären, neljäs Adoniah Hagithin poika,
3. Wiides Sepathia Abitalista, kuudes Jethream, hänen emännästänsä Eglasta.
4. Nämät kuusi owat hänelle syntyneet Hebronissa. Ja hän hallitsi siellä seitsemän wuotta ja kuusi kuukautta; mutta Jerusalemissa hallitsi hän kolmeneljättäkymmentä ajastaikaa.
5. Ja nämät owat hänelle syntyneet Jerusalemissa: Simea, Sobab, Nathan ja Salomo, ne neljä BathSuasta Ammielin tyttärestä.
2 Sam. 5:14.
6. Sitte Jebehar, Elisama ja Eliphaleth,
7. Nogah, Nepheg ja Japia,
8. Elisama, Eliada, Elipheleth; ne yhdeksän.
9. Nämät owat kaikki Dawidin pojat; ilman muiden waimoin lapsia. Ja Thamar oli heidän sisarensa.
2 Sam. 13:1.
10. Rehabeam oli Salomon poika, hänen poikansa Abia, hänen poikansa Asa, hänen poikansa Josaphat.
1 Kun. k. 11:43. k. 14:31. Matth. 1:7.
11. Hänen poikansa Joram, hänen poikansa Ahasia, hänen poikansa Joas,
2 Kun. k. 8:16.
12. Hänen poikansa Amasia, hänen poikansa Asaria, hänen poikansa Jotham.
2 Kun. k. 12:21.

13. Hänen poikansa Ahas, hänen poikansa Hiskia, hänen poikansa Manasse,
2 Kun. k. 15:38.
14. Hänen poikansa Amon, hänen poikansa Josia. 2 Kun. k. 21:18, 26.
15. Mutta Josian pojat oliwat: esikoinen Johanan, toinen Jojakim, kolmas Zedechia, neljäs Sallum. 2 Kun. k. 23:30. k. 23:34. k. 24:17.
16. Mutta Jojakimin lapset: Jechonia hänen poikansa, Zidechia hänen poikansa.
17. Mutta Jechonian sen wangitun lapset: hänen poikansa Sealthiel,
2 Kun. k. 24:6, 15. Jer. 22:30.
18. (Hänen poikansa) Malkiram, Phadaja, Seneatsar, Jekamia, Hosama, Nedabia,
19. Phadajan pojat, Zerubabel ja Simei; Zerubabelin pojat Mesullam ja Hanania, ja heidän sisarensa Selomith,
20. Hesuba, Ohel, Berechia, Hasadia, JusabHesed; ne wiisi.
21. Hananian pojat Pelathia ja Jesaja; Rephajan pojat, Arnan pojat, Obadian pojat, Sechanian pojat.
22. Mutta Sechanian lapset: Semaja; ja Semajan lapset: Hattus, Jegeal, Bariah, Nearia, Saphath; ne kuusi.
23. Nearian lapset: Elioenai, Hiskia, Asrikam; ne kolme.
24. Elioenain lapset: Hodajewa, Eliasib, Pelaja, Akub, Johanan, Delaja ja Anani: ne seitsemän.

4 Luku.

Perets, Jaebets, Calub, Sela, Simeon, Gedor.

Judan lapset: Perets, Hetsron, Charmi, Hur ja Sobal. 1 Mos. 38:29. k. 46:12. 1 Aika k. 2:4.
2. Mutta Reaja Sobalin poika siitti Jahathin, Jahath siitti Ahumain ja Lahadin: nämät owat Zorathitain sukukunnat.
3. Ja nämät Ethamin isän: Jesreel, Jesma, Jedbas, ja heidän sisarensa nimi oli Hatslelponi.
4. Ja Pnuel Gedorin isä, ja Eser Husan isä: nämät owat Hurin lapset, sen ensimäisen Ephratan pojan Bethlehemin isän.
5. Mutta Ashurilla Thecoan isällä oli kaksi emäntää, Helea ja Naera. 1 Aika k. 2:24.
6. Ja Naera synnytti hänelle Ahusamin, Hepherin, Themin, Ahastharin: nämät owat Naeran lapset.
7. Mutta Helean lapset: Zereth, Jesohar ja Ethnan.
8. Mutta Cots siitti Anubin ja Hasobeban, ja Aharhelin Harumin pojan sukukunnat.
9. Mutta Jaebets oli kuuluisampi hänen weljejänsä; ja hänen äitinsä kutsui hänen Jaebets, sillä hän sanoi: minä olen hänen synnyttänyt kiwulla.
10. Ja Jaebets rukoili Israelin Jumalata, ja sanoi: jos sinä minua hywin siunaisit ja lewittäisit minun maani rajat, ja sinun kätes olis minun kanssani, ja asettaisit sitä pahaa, ettei se minua waiwaisi. Ja Jumala antoi tapahtua niinkuin hän rukoili.
11. Mutta Calub Suan weli siitti Mehirin, se on Esthonin isä.
12. Mutta Esthon siitti BethRaphan, Paesean, Thehinnan IrNahaksen isän: nämät owat Rechan miehet.
13. Kenaksen lapset: Othniel ja Saraja; Othnielin lapset: Hathath.
Jos. 15:17. Tuom. 3:9.
14. Ja Meonathai siitti Ophran, ja Saraja siitti Joabin, laakson seppäin isän, sillä he oliwat puusepät.
15. Calebin Jephunnen pojan lapset: Iru, Ela ja Naam; Elan lapset Kenas.
4 Mos. 32:12.
16. Jehaleelin lapset: Siph, Sipha, Thiria ja Asareel.
17. Esran lapset: Jether, Mered, Epher ja Jalon; ja hän siitti Mirjamin, Samain, Jesban, Esthemoanin isän.
18. Ja hänen emäntänsä Judia synnytti Jeredin Gedorin isän, Heberin Sochon isän, Jecuthielin Sanoan isän: nämät owat Bithian Pharaon tyttären lapset, jonka Mared otti.
19. Hodijan emännän Nahamin Kegilan isän sisaren lapset: Garmi ja Esthemoa, Maechathita.
20. Ja Simonin lapset: Amnon ja Rinna, Benhanan ja Thilon. Jetsein lapset: Soheth ja BenSoheth.
21. Selan Judan pojan lapset: ErLechan isä, Laeda Maresan isä, ja liinainkutojan suwut Asbean huoneessa, 1 Mos. 38:5.
22. Niin myös Jokim, ja Coseban miehet, Joas ja Saraph, jotka herrat oliwat Moabissa ja Jasublachemissa: nämät owat wanhat asiat.
23. He oliwat sawenwalajat ja asuiwat moisioissa ja umpiaidoissa, ja kuninkaan työnä työnsä tähden, siellä he asuiwat.
24. Simeonin lapset: Nemuel ja Jamin, Jarib, Serah, Saul, 1 Mos. 46:10.
25. Sallum hänen poikansa, Mibsam hänen poikansa, Misma hänen poikansa.
26. Mutta Misman pojat oliwat: Hamuel hänen poikansa, Sachur hänen poikansa, Simei hänen poikansa.
27. Simeillä oli kuusitoistakymmentä poikaa ja kuusi tytärtä, mutta hänen weljillän-

sä ei ollut monta lasta; sillä kaikki hänen sukukuntansa ei enäntänyt heitänsä niinkuin Judan lapset.
28. Ja he asuiwat BerSebassa, Moladassa ja HatsarSualissa, Jos. 19:2.
29. Ja Bilhassa ja Etsemissä ja Tholadissa,
30. Ja Bethuelissa ja Hormassa ja Siklagissa,
31. Ja BethMarchabothissa ja Hatsar Suimissa, BethBirissä ja Saaraimissa. Nämät oliwat heidän kaupunkinsa, Davidin hallitukseen asti,
32. Ja heidän kylänsä, Etam, Ain, Rimmon, Thochen ja Asan: wiisi kaupunkia;
33. Ja kaikki ne kylät, jotka oliwat niiden kaupunkein ympäristöllä Baaliin asti. Tämä on heidän asumasiansa ja sukukuntansa heidän keskenänsä.
34. Ja Mesobab, Jamlech ja Josath Amasian poika,
35. Joel ja Jehu Josibian poika, Serajan pojan, Asielin pojan,
36. Elioenai, Jaechobah, Jesohajah, Asajah, Adiel, Ismeel ja Benajah,
37. Ja Zitsa Siphin poika Allonin pojan, Jedajan pojan, Simrin pojan, Semajan pojan:
38. Nämät nimitettiin päämiehiksi heidän sukukuntainsa seassa; ja heidän isäinsä huone hajoitti itsensä paljouden tähden.
39. Ja he meniwät pois ja tuliwat hamaan Gedoriin asti itäiselle puolelle laaksoa, etsimään laiduinta lampaillensa.
40. Ja he löysiwät lihawan ja hywän laitumen ja maan, joka oli awara ja lawia, rauhallinen ja lewollinen; sillä Hamin lapset oliwat ennen siellä asuneet.
41. Ja ne, kuin nimenomattain kirjoitetut oliwat, tuliwat Hiskian Judan kuninkaan aikaan, ja he löiwät niiden muiden majat ja Meonitat, kuin sieltä löyttiin, ja häwittiwät heidän hamaan tähän päiwään asti, ja asuiwat heidän siallansa; sillä siellä oliwat laitumet heidän lampaillensa.
42. Ja silloin meni heistä liki wiisi sataa miestä, jotka oliwat Simeonin lapsista, Seirin wuorelle; ja Platia, Nearia, Rephaja ja Usiel Jisein lapset oliwat heidän päämiehensä.
43. Ja tappoiwat ne, kuin oliwat päässeet ja jääneet Amalechitaista, ja asuiwat siinä tähän päiwään asti.

5 Luku.

Rubenin, Gadin ja puolen Manassen siirtämys Assyriaan. Phul, Tiglath Pilneser.

Rubenin Israelin esikoisen lapset, sillä hän oli ensimäinen poika; mutta että hän isänsä wuoteen saastutti, annettiin hänen esikoisuutensa Josephin Israelin pojan lapsille, ja ei hän ole polwiluwussa luettu esikoiseksi:
1 Mos. 29:32. l. 35:22. l. 48:5. l. 49:4.
2. Sillä Juda oli woimallinen weljeinsä seassa, ja pääruhtinaat owat hänestä; ja Josephilla on esikoisuus.
3. Niin owat Rubenin Israelin ensimäisen pojan lapset: Hanoch, Pallu, Hetsron ja Charmi. 1 Mos. 46:9. 2 Mos. 6:14. 4 Mos. 26:5.
4. Ja Joelin lapset: Semaja hänen poikansa, Gog hänen poikansa, Simei hänen poikansa,
5. Hänen poikansa Micha, hänen poikansa Reajah, hänen poikansa Baal,
6. Hänen poikansa Berah, jonka Thiglath Pilnesser Assyrian kuningas wei wangiksi; hän oli Rubenitain pääruhtinas.
2 Kun. k. 15:29.
7. Mutta hänen weljensä sukukuntainsa jälkeen, koska he sukukunnissansa polwilukuun luettiin, pitiwät he Jejelin ja Zacharian pääruhtinasnansa,
8. Ja Bela Asaksen poika, Seman pojan, Joelin pojan: hän asui Aroerissa hamaan Neboon ja Baalmeoniin asti;
9. Ja asui itään päin siihen asti kuin tullaan korpeen, Phraatin wirran tyköä; sillä heidän karjansa oli paljon enäntynyt Gileadin maalla.
10. Ja Saulin ajalla soteiwat he Hagaritaita wastaan, niin että ne lankesiwat niiden kätten kautta; ja he asuiwat heidän majoissansa, kaikessa itäisessä puolessa Gileadin maata.
11. Ja Gadin lapset asuiwat juuri heidän kohdallansa Basanin maassa Salchaan asti.
Jos. 13:24.
12. Joel ylimmäinen, Saphan toinen, Jaenai ja Saphath Basanissa.
13. Ja heidän weljensä isäinsä huoneen jälkeen, Michael, Mesullam, Seba, Jorai, Jaechan, Sia ja Eber, seitsemän.
14. Nämät owat Abihailin lapset Hurin pojan, Jaroahin pojan, Gileadin pojan, Michaelin pojan, Jesisain pojan, Jahdon pojan, Busin pojan.
15. Ahi Abdielin poika, Gunin pojan, oli päämies heidän isäinsä huoneessa.
16. Ja he asuiwat Basanin Gileadissa ja

hänen kylissänsä ja kaikissa Saronin esikau-
pungeissa hamaan heidän rajoihinsa asti.
17. Nämät oliwat kaikki luetut polwilukuun
Jothamin Judan kuninkaan ja Jerobeamin
Israelin kuninkaan aikana.
2 Kun. k. 14:23. k. 15:5.
18. Rubenin lapset, Gaditat ja puoli Ma-
nassen sukukuntaa, jotka oliwat urhoolliset
miehet, jotka kilpeä ja miekkaa kantoiwat ja
taisiwat joutsen jännittää, ja oliwat oppineet
sotimaan; joita oli neljä wiidettäkymmentä
tuhatta, seitsemän sataa ja kuusikymmentä,
jotka kelpasiwat sotaan menemään.
19. Ja koska he läksiwät sotaan Hagari-
taita, Jethuria, Naphesta ja Nodabia was-
taan, 1 Mos. 25:15.
20. Niin he autettiin niitä wastaan, ja
Hagaritat annettiin heidän käsiinsä ja kaikki,
kuin heidän kanssansa oliwat; sillä he huu-
siwat Jumalan tykö sodassa, ja hän kuuli
heidän rukouksensa, että he turwasiwat hä-
neen.
21. Ja he weiwät heidän karjansa pois,
wiisikymmentä tuhatta kamelia, kaksi sataa
ja wiisikymmentä tuhatta lammasta, kaksi
tuhatta aasia, niin myös sata tuhatta ih-
mistä.
22. Sillä siellä lankesi monta haawoitettu-
na, että sota oli Jumalalta. Ja he asuiwat
niiden siassa wankeuteen asti. 2 Kun k. 17:3, 6.
23. Ja puolen Manassen sukukunnan lap-
set asuiwat maassa, Basanista hamaan
Baal Hermoniin ja Seneriin, ja Hermonin
wuoreen asti; sillä heitä oli monta.
24. Ja nämät oliwat pääruhtinaat heidän
isäinsä huoneessa: Epher, Jisei, Eliel, As-
riel, Jeremia, Hodawia, Jahdiel, wäkewät
ja woimalliset miehet ja kuuluisat pääruhti-
naat heidän isäinsä huoneessa.
25. Ja koska he syntiä tekiwät isäinsä Ju-
malata wastaan, ja tekiwät huoruutta nii-
den kansain epäjumalain kanssa siinä maas-
sa, kuin Jumala oli häwittänyt heidän edes-
tänsä; 2 Kun. k. 17:7.
26. Niin herätti Israelin Jumala Phulin
Assyrian kuninkaan hengen, ja Thiglath
Pilnesserin Assyrian kuninkaan hengen, ja
wei Rubenitat, Gaditat ja puolen Manas-
sen sukukuntaa pois, ja wei heidän Halaan,
Haboriin, ja Haraan, ja Gosanin wirran
tykö, hamaan tähän päiwään asti.
2 Kun. k. 15:19, 29.

6 Luku.

Lewin sukukunta, rajat ja wirka, kaupungit.

Lewin lapset: Gerson, Cahath ja Merari.
1 Mos. 46:11. 2 Mos. 6:16. 4 Mos. 26:57. 1 Aika k. 23:6.
2. Mutta Cahathin lapset: Amram, Jet-
sehar, Hebron ja Usiel.
3. Amramin lapset: Aaron, Moses ja
MirJam; Aaronin lapset: Nadab, Abihu,
Eleatsar ja Ithamar. 2 Mos. 2:1.
4. Eleatsar siitti Pinehaksen; Pinehas siitti
Abisuan.
5. Abisua siitti Buukin; Buuki siitti Usin.
6. Usi siitti Serajan; Seraja siitti Mera-
jothin.
7. Merajoth siitti Amarian; Amaria siitti
Ahitobin.
8. Ahitob siitti Zadokin; Zadok siitti Ahi-
matsin. 2 Sam. 8:17. k. 15:27.
9. Ahimats siitti Asarian; Asaria siitti
Johananin.
10. Johanan siitti Asarian, joka oli pappi
siinä huoneessa, jonka Salomo rakensi Je-
rusalemissa.
11. Asaria siitti Amarian; Amaria siitti
Ahitobin.
12. Ahitob siitti Zadokin; Zadok siitti
Sallumin.
13. Sallum siitti Hilkian; Hilkia siitti Asa-
rian. 2 Kun. k. 22:4.
14. Asaria siitti Serajan; Seraja siitti
Jotsadakin.
15. Jotsadak myös meni pois, silloin koska
Herra antoi Judan ja Jerusalemin wietää
wankina NebukadNetsarin kautta.
2 Kun. k. 25:11.
16. Lewin lapset: Gerson, Cahath ja Me-
rari.
17. Ja nämät oliwat Gersonin lasten ni-
met: Libni ja Simei. 2 Mos. 6:17.
18. Cahathin lapset: Amram, Jetsehar,
Hebron ja Usiel.
19. Merarin lapset: Maheli ja Musi. Nä-
mät owat Lewitain sukukunnat heidän isäin-
sä seassa:
20. Gersonin poika oli Libni, hänen poi-
kansa Jahath, hänen poikansa Sima,
21. Hänen poikansa Joah, hänen poikansa
Iddo; hänen poikansa Serah, hänen poi-
kansa Jeathrai.
22. Cahathin lapset: hänen poikansa Ami-
nadab, hänen poikansa Korah, hänen poi-
kansa Assir,
23. Hänen poikansa Elkana, hänen poi-
kansa Abiasaph, hänen poikansa Assir,
24. Hänen poikansa Thahath, hänen poi-
kansa Uriel, hänen poikansa Usia, hänen
poikansa Saul.
25. Elkanan lapset: Amasai ja Ahimoth.
26. Elkanan, hänen poikansa Elkana, hä-
nen poikansa Sophai, hänen poikansa Na-
hath,

27. Hänen poikansa Eliab, hänen poikansa
Jerohan, hänen poikansa Elkana. 1 Sam. 1: 1.
28. Samuelin lapset: hänen esikoisensa
Wasni ja Abia.
29. Merarin lapset: Maheli, hänen poi=
kansa Libni, hänen poikansa Simei, hänen
poikansa Ussa,
30. Hänen poikansa Simea, hänen poikan=
sa Hagia, hänen poikansa Asaja.
31. Ja nämät owat ne, kuin Dawid asetti
weisaamaan Herran huoneeseen, koska arkki
lepäsi.
32. Ja he palweliwat wirsillä seurakun=
nan majan asuinsian edessä, siihen asti että
Salomo rakensi Herran huoneen Jerusale=
missa; ja he seisoiwat wirassansa heidän
asetuksensa jälkeen.
33. Ja nämät owat ne, kuin siellä seisoi=
wat, ja heidän lapsensa: Cahathin lapsista,
Heman weisaaja Joelin poika, Samuelin
pojan,
34. Elkanan pojan, Jerohamin pojan,
Elienin pojan, Thoan pojan,
35. Zuphin pojan, Elkanan pojan, Ma=
hatin pojan, Amasain pojan,
36. Elkanan pojan, Joelin pojan, Asarian
pojan, Zephanian pojan,
37. Thahatin pojan, Assirin pojan, Abi=
Asaphin pojan, Koran pojan,
38. Jetseharin pojan, Cahathin pojan, Le=
win pojan, Israelin pojan.
39. Ja hänen weljensä Assaph seisoi hä=
nen oikialla puolellansa; ja Assaph oli Be=
rechian poika, Simejan pojan,
40. Michaelin pojan, Baesejan pojan,
Malchian pojan,
41. Ethnin pojan, Seran pojan, Adajan
pojan,
42. Ethanin pojan, Simman pojan, Si=
mein pojan,
43. Jahathin pojan, Gersonin pojan, Le=
win pojan.
44. Mutta heidän weljensä, Merarin lap=
set, wasemmalla puolella: Ethan Chisin poi=
ka, Abdin pojan, Malluchin pojan,
45. Hasabian pojan, Amasian pojan, Hil=
kian pojan,
46. Amsin pojan, Banin pojan, Samerin
pojan,
47. Mahelin pojan, Musin pojan, Mera=
rin pojan, Lewin pojan.
48. Ja Lewitat heidän weljensä oliwat an=
netut kaikkinaisiin wirkoihin Jumalan huo=
neen asuinsiassa.
49. Ja Aaron ja hänen poikansa oliwat
sytyttäjät polttouhrin altarilla ja suitsutus=
altarilla kaikkinaisissa töissä siinä kaikkein
pyhimmässä, sowittamassa Israelia, juuri
niinkuin Moses Jumalan palwelia käskenyt
oli. 2 Mos. 30: 7, 8. 4 Mos. 4: 16.
50. Nämät owat Aaronin lapset: Eleatsar
hänen poikansa, Pinehas hänen poikansa,
Abisua hänen poikansa,
51. Buki hänen poikansa, Ussi hänen poi=
kansa, Seraja hänen poikansa,
52. Merajoth hänen poikansa, Amaria hä=
nen poikansa, Ahitob hänen poikansa,
53. Zadok hänen poikansa, Ahimaats hä=
nen poikansa.
54. Ja nämät owat heidän asuinsiansa ja
kylänsä heidän rajoissansa: Aaronin lasten
Cahathitain sukukunnasta; sillä arpa lankesi
heille.
55. Ja he antoiwat heille Hebronin Ju=
dan maalta ja hänen esikaupunkinsa hänen
ympäristöltänsä. 4 Mos. 35: 2, 3. Jos. 21: 13.
56. Mutta kaupungin pellot ja sen kylät
antoiwat he Calebille Jephunnen pojalle.
Jos. 21: 12.
57. Niin antoiwat he Aaronin lapsille ne
wapaat kaupungit, Hebronin ja Libnan esi=
kaupunkinensa, Jatherin ja Esthemoan esi=
kaupunkinensa. 5 Mos. 19: 2.
58. Hilen esikaupunkinensa, ja Debirin esi=
kaupunkinensa,
59. Asanin esikaupunkinensa, ja BethSe=
meksen esikaupunkinensa;
60. Ja BenJaminin sukukunnasta: Geban
esikaupunkinensa, Allemethin esikaupunkinen=
sa ja Anathotin esikaupunkinensa. Ja kaikki
kaupungit heidän sukukunnissansa oliwat
kolmetoistakymmentä kaupunkia.
61. Mutta ne muut Cahathin lapset su=
wussansa, puolesta Manassen sukukunnas=
ta, saiwat kymmenen kaupunkia arwalla.
62. Gersonin lapset sukukuntainsa jälkeen
saiwat Isascharin sukukunnalta, Asserin
sukukunnalta, Naphtalin sukukunnalta ja
Manassen sukukunnalta Basanissa, kolme=
toistakymmentä kaupunkia.
63. Ja Merarin lapset sukukuntainsa jäl=
keen saiwat arwalla Rubenin sukukunnalta,
Gadin sukukunnalta ja Sebulonin sukukun=
nalta, kaksitoistakymmentä kaupunkia.
64. Ja Israelin lapset antoiwat myös
Lewitaille kaupungit esikaupunkinensa;
65. Ja antoiwat arwan jälkeen Judan
lasten sukukunnasta, Simeonin lasten su=
kukunnasta, BenJaminin lasten sukukun=
nasta, ne kaupungit, kuin he nimittiwät.
66. Mutta ne, kuin oliwat Cahathin las=
ten suwusta, saiwat heidän rajakaupunkinsa
Ephraimin sukukunnasta.
67. Niin antoiwat he heille nämät wapaat

kaupungit: Sichemin ja hänen esikaupun-
kinsa, Ephraimin wuorelta, niin myös Ge-
serin ja hänen esikaupunkinsa, Jos. 21:21.
68. Jokmeamin ja hänen esikaupunkinsa,
ja BethHoronin esikaupunkinensa,
69. Ajalonin esikaupunkinensa, ja Gat-
Rimmonin esikaupunkinensa;
70. Niin myös puolesta Manassen suku-
kunnasta, Anerin esikaupunkinensa, ja Bi-
leamin esikaupunkinensa, antoiwat he Ca-
hathin lasten sukukunnalle, kuin jääneet oli-
wat.
71. Mutta Gersonin lapsille antoiwat he
puolesta Manassen sukukunnasta, Golan
Basanissa esikaupunkinensa, ja Astherotin
esikaupunkinensa;
72. Isascharin sukukunnasta, Kedeksen esi-
kaupunkinensa, ja Dobrathin esikaupunki-
nensa,
73. Ramothin esikaupunkinensa, ja Ane-
min esikaupunkinensa;
74. Asserin sukukunnasta, Masalin esikau-
punkinensa, ja Abdonin esikaupunkinensa,
75. Hukokin esikaupunkinensa, ja Rehobin
esikaupunkinensa;
76. Naphtalin sukukunnasta, Kedeksen Ga-
lileassa esikaupunkinensa, Hammonin esi-
kaupunkinensa ja Kiriathaimin esikaupunki-
nensa.
77. Muille Merarin lapsille antoiwat he
Sebulonin sukukunnasta, Rimmonin esikau-
punkinensa, ja Thaborin esikaupunkinensa;
78. Ja tuolta puolen Jordanin Jerihoon
päin, itään käsin Jordanin tykönä, Rubenin
sukukunnasta, Betserin korwessa esikaupun-
kinensa, ja Jahtsan esikaupunkinensa,
79. Kedamothin esikaupunkinensa, ja Me-
phaatin esikaupunkinensa;
80. Gadin sukukunnasta, Ramothin Gi-
leadissa esikaupunkinensa, Mahanaimin esi-
kaupunkinensa,
81. Ja Hesbonin esikaupunkinensa, ja Jae-
serin esikaupunkinensa.

7 Luku.

Isaschar. BenJamin. Naphtali. Manasse. Ephraim. Aser.

Isascharin lapset: Thola, Pua, Jasub ja
Simron, neljä. 1 Mos. 46:13. 4 Mos. 26:23, 24.
2. Tholan lapset: Usi, Rephaja, Jeriel,
Jahemai, Jebsam ja Samuel, jotka oliwat
päämiehet isäinsä huoneessa Tholasta, ja
wäkewät miehet sukukunnissansa: heidän lu-
kunsa oli Dawidin aikana kaksikolmattakym-
mentä tuhatta ja kuusi sataa.
3. Usin lapset: Jesraja. Ja Jesrajan lap-
set: Michael, Obadia, Joel ja Jesia, wiisi,
ja oliwat kaikki päämiehet.
4. Ja heidän kanssansa heidän sukukunnis-
sansa isäinsä huoneessa oli sotajoukko kuusi-
neljättäkymmentä tuhatta; sillä heillä oli
monta emäntää ja lasta.
5. Ja heidän weljensä jalot miehet kaikesta
Isascharin sukukunnasta oliwat seitsemän
yhdeksättäkymmentä tuhatta, nämät kaikki
luettiin polwilukuun.
6. BenJaminin lapset: Bela, Becher, Je-
diael, ne kolme. 1 Mos. 46:21. 4 Mos. 26:38.
7. Belan lapset: Etsbon, Usi, Usiel, Jeri-
moth ja Iri, ne wiisi, päämiehet heidän
isäinsä huoneesta, wäkewät miehet, ja heitä
luettiin polwilukuun kaksikolmattakymmentä
tuhatta ja neljä neljättäkymmentä.
8. Becherin lapset: Semira, Joas, Elieser,
Elioenai, Omri, Jeremoth, Abia, Anatoth
ja Alemeth: ne kaikki oliwat Becherin lapset,
9. Ja oliwat luetut polwilukuun sukukun-
nastansa, isäinsä huoneen päämiehet, kaksi-
kymmentä tuhatta ja kaksi sataa jaloa miestä.
10. Jediaelin lapset: Bilhan. Bilhan lap-
set: Jeus, BenJamin, Ehud, Enaena, Se-
than, Tharsis ja Ahisaar.
11. Ne oliwat kaikki Jediaelin lapset, isäin-
sä sukukuntain päämiehet, ja wäkewät mie-
het: seitsemäntoistakymmentä tuhatta ja kak-
sisataa, jotka sotaan läksiwät.
12. Supim ja Hupim oliwat Irin lapset.
Mutta Husim Aherin lapset.
13. Naphtalin lapset: Jahtsiel, Guni, Jet-
ser ja Sallum, Bilhan lapset.
1 Mos. 46:24. 4 Mos. 26:48.
14. Manassen lapset: Esriel, jonka hänen
emäntänsä synnytti; mutta hänen jalkawai-
monsa se Syrialainen synnytti Machirin
Gileadin isän.
15. Ja Machir otti Hupimin ja Supimin
tyköä emännän, joka oli molempain sisar,
Maecha nimeltä; hänen toisen poikansa ni-
mi oli Zelophchad. Ja Zelophchadilla oli
tyttäriä. 4 Mos. 27:1.
16. Ja Maecha Machirin emäntä synnytti
pojan, jonka hän kutsui Perets ja hänen
weljensä kutsuttiin Sares. Ja hänen poi-
kansa oli Ulam ja Rachem.
17. Mutta Bedam oli Ulamin poika. Nä-
mät owat Gileadin lapset, Machirin pojan
Manassen pojan.
18. Ja hänen sisarensa Molechet synnytti
Ishudin, Abieserin ja Maholan.
19. Ja Semidalla oliwat nämät lapset:
Ahean, Sichem, Likhi ja Aniam.
20. Nämät owat Ephraimin lapset: Su-
thelah, ja Beren hänen poikansa, Thahath

hänen poikansa, Eleada hänen poikansa, Thahath hänen poikansa, 4 Mos. 26:35.
21. Sabad hänen poikansa, Sutelah hänen poikansa, Eser ja Elead. Ja Gathin miehet, siinä maassa syntyneet, löiwät heidän kuoliaksi; sillä he oliwat menneet ottamaan heidän karjaansa.
22. Ja heidän isänsä Ephraim murhehti kauwan aikaa; ja hänen weljensä tuliwat lohduttamaan häntä.
23. Ja hän meni emäntänsä tykö, ja hän siitti ja synnytti pojan, jonka hän kutsui Bria, että hän oli ollut ahdistuksessa huoneessansa.
24. Hänen tyttärensä oli Seera, hän rakensi alammaisen ja ylömmäisen BethHoronin ja Usen Seran.
25. Hänen poikansa oli Repha ja Reseph, ja Thelah hänen poikansa, Thahan hänen poikansa,
26. Laedan hänen poikansa, Amihud hänen poikansa, Elisama hänen poikansa, 4 Mos. 1:10.
27. Nun hänen poikansa, Josua hänen poikansa. Jos. 1:1.
28. Ja heidän tawaransa ja asuinsiansa oli BethEl, hänen kyläinsä kanssa, ja Naeran itään päin, ja Getser länteen päin hänen kyläinsä kanssa, Sechem hänen kyläinsä kanssa, hamaan Atsaan asti hänen kyläinsä kanssa;
29. Ja Manassen lasten poikain tyköä, BethSean ja hänen kylänsä, Thaenach ja hänen kylänsä, Megiddo ja hänen kylänsä, Dor ja hänen kylänsä. Näissä asuiwat Josephin Israelin pojan lapset. Jos. 17:11.
30. Asserin lapset: Jemna, Jesua, Jesui, Bria ja Serah heidän sisarensa. 1 Mos. 46:17. 4 Mos. 26:44.
31. Brian lapset oliwat: Heber ja Machiel, se on Birsawithin isä.
32. Ja Heber siitti Japhletin, Somerin, Hothamin, ja Suan heidän sisarensa.
33. Japhletin lapset: Pasah, Bimehal ja Asuath: ne oliwat Japhletin lapset.
34. Somerin lapset: Ahi, Rahga, Jehuba ja Aram.
35. Ja hänen weljensä Helemin lapset: Zopha, Jemna, Seles ja Amal.
36. Zophan lapset: Suah, Harnepher, Sual, Beri ja Jemra,
37. Betser, Hod, Sama, Silsa, Jethran ja Beera.
38. Jetherin lapset: Jephunne, Phispa ja Ara.
39. Ullan lapset: Arah, Haniel ja Ritsia.
40. Nämät oliwat kaikki Asserin lapset, walitut päämiehet isäinsä huoneessa, wäkewät miehet ja päämiesten pääruhtinaat, ja luettiin polwittain sotajoukkoon, ja heidän lukunsa oli kuusikolmattakymmentä tuhatta miestä.

8 Luku.

BenJamin, Saul, Jonathan.

BenJamin siitti Belan ensimäisen poikansa, Asbalin toisen, Aran kolmannen, 1 Mos. 46:21. 4 Mos. 26:38. 1 Aika k. 7:6.
2. Noan neljännen, Raphan wiidennen.
3. Ja Belalla oli lapsia, Addar, Gerah, Abihud,
4. Abisua, Naeman ja Ahoah,
5. Gerah, Sephupham ja Huram.
6. Nämät owat Ehudin lapset, jotka oliwat isäin päämiehet niiden seassa, kuin asuiwat Gebassa; ja hän wei heitä Manahatiin,
7. Kuin oliwat: Naeman, Ahia ja Gera, hän wei heidän pois, ja siitti Usan ja Ahihudin.
8. Ja Serahaim siitti Moabin maalla, sittekuin hän heidän tyköänsä laskenut oli, Husimista ja Baerasta emännistänsä.
9. Ja hän siitti emännästänsä Hodesta Jobabin, Zibian, Mesan ja Malcham,
10. Jeusin, Sachian ja Mirman. Nämät owat hänen lapsensa isäin päämiehet.
11. Husimista siitti hän Ahitobin ja Elpaalin.
12. Elpaalin lapset oliwat: Eber, Miseam ja Samed: se rakensi Onon ja Lodon, ja hänen kylänsä.
13. Ja Bria ja Sama oliwat isäin päämiehet niiden, kuin asuiwat Ajalossa: ne ajoiwat niitä takaa, jotka asuiwat Gathissa.
14. Ja Ahio, Sasak ja Jeremoth,
15. Sebadia, Arad, Ader,
16. Michael, Jespa ja Joha, Brian lapset.
17. Sebadia, Mesullam, Hiski, Heber,
18. Jesmerai, Jeslia ja Jobab, Elpaalin lapset.
19. Jachim, Sichri ja Sabdi,
20. Elienai, Zilthai ja Eliel,
21. Adaja, Braja ja Simrath, Simein lapset.
22. Jespan, Eber ja Eliel,
23. Abdon, Sichri ja Hanan,
24. Hanania, Elam ja Anthothia,
25. Jephdea ja Puuel, Sasakin lapset.
26. Samserai, Scharia ja Athalia,
27. Jaeresia, Elia ja Sichri, Jerohamin lapset.
28. Nämät owat isäin päämiehet heidän sukukunnissansa; ja he asuiwat Jerusalemissa.

29. Mutta Gibeonissa asui Gibeonin isä; ja hänen emäntänsä nimi oli Maecha.
1 Aikak. 9:35.
30. Ja hänen ensimäinen poikansa oli Abdon, sitte Zur, Kis, Baal ja Nadab,
31. Gedor, Ahio ja Secher.
32. Mutta Mikloth siitti Semean; ja he asuiwat myös Jerusalemissa weljeinsä kohdalla heidän kanssansa.
33. Ner siitti Kisin; Kis siitti Saulin; Saul siitti Jonathanin, Melchisuan, Abi-Nadabin ja Esbaalin. 1 Sam. 9:1. k. 14:49.
34. Jonathanin poika oli Meribaal; Meribaal siitti Michan.
35. Michan lapset oliwat: Pithon, Melech, Thaerea ja Ahas.
36. Ahas siitti Joaddan; Joadda siitti Alemethin, Asmawetin ja Simrin; Simri siitti Motsan.
37. Motsa siitti Binean; hänen poikansa oli Rapha, hänen poikansa Eleasa, hänen poikansa Atsel.
38. Mutta Atselilla oli kuusi poikaa, joidenka nimet oliwat: Esrikam, Bochru, Jesmael, Searia, Obadia ja Hanan. Nämät kaikki oliwat Atselin pojat.
39. Esekin hänen weljensä lapset: Ulam hänen ensimäinen poikansa, Jeus toinen, Elipheleth kolmas.
40. Mutta Ulamin lapset oliwat wahwat miehet ja jalot joutsimiehet, ja heillä oli paljo poikia ja poikain poikia, sata ja wiisikymmentä. Nämät kaikki owat BenJaminin lapsista.

9 Luku.

Israel otettu wangiksi. Jerusalemin asuwaiset. Lewin wirat. Saulin sukujuonne kerrotaan.

Ja koko Israel luettiin polwiluwun jälkeen, ja katso, he owat kirjoitetut Israelin kuningasten kirjaan; ja Juda wietiin Babeliin pahain tekoinsa tähden. 2 Sam. 24:9.
2. Mutta ne ensimäiset asujamet, jotka tuliwat perintöönsä ja kaupunkeihinsa, oliwat Israel, papit, Lewitat ja Nethimit.
Esr. 2:1. Neh. 11:1, 2c.
3. Ja silloin asuiwat Jerusalemissa Judan lapsista, BenJaminin lapsista, ja Ephraimin ja Manassen lapsista: Neh. 11:4.
4. Uthai Amihudin poika, Omrin pojan, Imrin pojan, Banin pojan, Peretsen Judan pojan lapsista.
5. Mutta Silonista Asaja ensimäinen poika, ja hänen poikansa.
6. Seran lapsista, Jeguel weljinensä; kuusi sataa ja yhdeksänkymmentä.
7. BenJaminin lapsista, Sallu Mesullamin poika, Hodawian pojan, Hasunan pojan,
8. Ja Jebneja Jerohamin poika, ja Ela Usin poika, Michrin pojan, ja Mesullam Sephatian poika, Reguelin pojan, Jebnejan pojan;
9. Niin myös heidän weljensä sukukuntainsa jälkeen, yhdeksän sataa ja kuusikuudettakymmentä: nämät kaikki owat olleet isäin päämiehet isäinsä huoneessa.
10. Papeista: Jedaja, Jojarib, ja Jachin,
11. Ja Asaria Hilkian poika, Mesullamin pojan, Zadochin pojan, Merajothin pojan, Ahitobin pojan, Jumalan huoneen päämies, Neh. 11:11.
12. Ja Adaja Jerohamin poika, Pashurin pojan, Melchian pojan, ja myös Maesai Adielin poika, Jahseran pojan, Mesullamin pojan, Mesillemethin pojan, Immerin pojan;
13. Niin myös heidän weljeinsä päämiehet isäinsä huoneessa, tuhannen seitsemän sataa ja kuusikymmentä wäkewätä miestä, toimittamaan wiran menoja Jumalan huoneessa.
14. Mutta Lewitaista, jotka oliwat Merarin lapsista, Semaja Hasubin poika, Asrikamin pojan, Hasabian pojan;
15. Ja Bakbakar, Heres, ja Galal, ja Mathania Michan poika, Sichrin pojan, Asaphin pojan;
16. Ja Obadia Semajan poika, Galalin pojan, Jeduthun pojan, ja Berechia Assan poika, Elkanan pojan, joka asui Netophatitain kylissä.
17. Ja owen wartiat oliwat Sallum, Akub, Thalmon, Ahiman ja heidän weljensä: Sallum oli ylimmäinen.
18. Sillä he oliwat tähän saakka wartioinneet itäisellä puolella kuninkaan porttia: ne oliwat owen wartiat Lewin poikain seassa.
19. Ja Sallum Koren poika AbiAsaphin pojan, Koran pojan ja hänen weljensä hänen isänsä huoneesta, ne Korhitat, heidän wirkansa menoissa, wartioitsemaan seurakunnan majan owipieleen; ja heidän isänsä pitää wartioitseman Herran leirissä sisällekäymistä.
20. Mutta Pinehas Eleatsarin poika oli ennen ollut heidän päämiehensä; sillä Herra oli hänen kanssansa. 4 Mos. 25:7.
21. Ja Zacharia Meselemian poika oli wartia seurakunnan majan owen edessä.
22. Kaikki nämät oliwat walitut owea wartioitsemaan, kaksi sataa ja kaksitoistakymmentä, jotka oliwat luetut polwiluwun jälkeen heidän kylissänsä. Ja Dawid ja Sa-

muel, se näkiä, asettiwat heitä wirkaan hei=
dän uskollisuudessansa;
1 Sam. 9: 9. 1 Aika k. 23: 6.
23. Niin että he ja heidän lapsensa ottai=
siwat Herran huoneesta waarin, seurakun=
nan majan huoneesta, että he sitä wartioit=
siwat.
24. Ja ne owen wartiat oliwat asetetut
neljää ilmaa kohden: itään, länteen, poh=
jaan ja etelään päin.
25. Mutta heidän weljensä oliwat maaky=
lissänsä, niin kuitenkin, että heidän piti tu=
leman sisälle seitsemäntenä päiwänä, ja
ajasta niin aikaan heidän tykönänsä oleman.
2 Kun. k. 11: 5.
26. Sillä Lewitat oliwat uskotut olemaan
neljäksi ylimmäiseksi owenwartiaksi; ja he
oliwat myös kätkyin ja Herran huoneen ta=
warain päällä.
27. Ja he oliwat yötä Jumalan huonetta
ympäri; sillä heidän piti sitä wartioitse=
man, ja awajaman joka aamu. 1 Kun. k. 6: 5.
28. Ja muutamat oliwat heistä wiran
asetten päällä; sillä heidän piti ne kantaman
ulos ja sisälle luwun jälkeen.
29. Ja muutamat heistä oliwat asetetut
astiain ja pyhäin kaluin päälle, sämpylä=
jauhoin, wiinan, öljyn, pyhän sawun ja
myös yrttein päälle.
30. Mutta muutamat pappein lapsista te=
kiwät hywin walmistettuja woiteita.
31. Ja Mathithia Lewitaista, Sallumin sen
Korhitan ensimäinen poika, oli uskottu sii=
hen, kuin pannuissa walmistettiin.
32. Ja Cahatithaista heidän weljistänsä
oliwat asetetut katsomusleipäin ylitse, että
he niitä walmistaisiwat joka sabbattina.
3 Mos. 24: 5.
33. Nämät owat weisaajat, Lewitain isäin
päämiehet, wapaat heidän kammioissansa;
sillä he oliwat siellä askareissansa päiwää
ja yötä.
34. Nämät owat ylimmäiset Lewitain isät,
päämiehet heidän sukukunnissansa; he asui=
wat Jerusalemissa.
35. Jejel Gibeonin isä asui Gibeonissa;
hänen emäntänsä nimi oli Maecha,
1 Aika k. 8: 29.
36. Ja hänen ensimäinen poikansa Abdon,
Zur, Kis, Baal, Ner ja Nadab,
37. Gedor, Ahio, Zacharia ja Mikloth.
38. Mutta Mikloth siitti Simeamin; jotka
myös asuiwat heidän weljeinsä kohdalla,
weljinensä Jerusalemissa. 1 Aika k. 8: 32.
39. Ja Ner siitti Kisin; Kis siitti Saulin;
Saul siitti Jonathanin, Melchisuan, Abi=
nadabin, Esbaalin.
40. Ja Meribaal oli Jonathanin poika; ja
Meribaal siitti Michan.
41. Michan pojat oliwat Pithon, Melech,
ja Thaherea.
42. Ahas siitti Jaeran; Jaera siitti Ale=
methin, Asmawethin ja Simrin; Simri
siitti Motsan.
43. Motsa siitti Binejan; ja Raphaja oli
hänen poikansa, Eleasa hänen poikansa, At=
sel hänen poikansa.
44. Ja Atselilla oli kuusi poikaa, ja nämät
oliwat heidän nimensä: Asrikam, Bochru,
Jesmael, Searia, Obadia ja Hanan: ne
owat Atselin pojat.

10 Luku.

Saulin kuolema, pää, hautaaminen.

Mutta Philistealaiset soteiwat Israelia
wastaan; ja Israel pakeni Philistealaisia,
ja he lankesiwat lyötynä Gilboan wuorella.
1 Sam. 31: 1, rc.
2. Ja Philistealaiset kowin ajoiwat Sau=
lia ja hänen poikiansa takaa, ja Philistea=
laiset löiwät Jonathanin, Abinadabin ja
Melchisuan, Saulin pojat.
3. Ja sota oli ankara Saulia wastaan, ja
joutsimiehet tuliwat hänen päällensä, ja hän
haawoitettiin ampujilta.
4. Niin sanoi Saul aseensa kantajalle: we=
dä miekkas ulos ja pistä minua läpitse, ettei
nämät ympärileikkaamattomat tulisi ja tekisi
häpiällisesti minulle. Mutta hänen aseensa
kantaja ei tahtonut; sillä hän pelkäsi suu=
resti. Niin otti Saul miekan ja lankesi sen
päälle.
5. Kosta hänen aseensa kantaja näki Sau=
lin kuolleeksi, lankesi myös hän miekkaan ja
kuoli.
6. Ja niin Saul kuoli, ja kolme hänen
poikaansa, ja koko hänen huoneensa kuoli
yhtä haawaa.
7. Kosta Israelin miehet, jotka laaksossa
oliwat, näkiwät heidän paenneeksi ja Sau=
lin poikinensa kuolleeksi, jättiwät he kaupun=
kinsa ja pakeniwat. Ja Philistealaiset tuli=
wat ja asuiwat niissä.
8. Toisna päiwänä tuliwat Philistealai=
set riisumaan lyötyjä, ja he löysiwät Saulin
poikinensa makaawan Gilboan wuorella.
9. Ja sittekuin he hänen riisuneet oliwat,
ottiwat he hänen päänsä ja aseensa, ja lä=
hettiwät Philistealaisten maan ympäri, ja
antoiwat ilmoittaa epäjumalillensa ja kansalle.
10. Ja paniwat hänen aseensa jumalansa
huoneeseen, ja hänen päänsä löiwät he kiin=
ni Dagonin huoneen päälle.

11. Koska kaikki Gileadin Jabeksessa kuuliwat kaikki, mitä Philistealaiset Saulille tehneet oliwat,
12. Nousiwat kaikki wäkewät miehet ja ottiwat Saulin ja hänen poikansa ruumiit, ja weiwät ne Jabekseen, ja hautasiwat heidän luunsa tammen ala Jabeksessa, ja paastosiwat seitsemän päiwää. 2 Sam. 2:5.
13. Ja niin kuoli Saul pahoissa teoissansa, kuin hän Herraa wastaan tehnyt oli, ettei hän pitänyt Herran sanaa, ja että hän myös etsei welhowaimoa, kysyäksensä häneltä; 1 Sam. 15:11, 23. l. 28:7.
14. Ja ei kysynyt Herralta; sentähden tappoi hän hänen, ja käänsi waltakunnan Dawidille Isain pojalle.

11 Luku.

Dawid woidellaan kuninkaaksi: hänen kaupunkinsa, sankarit ja jano.

Ja koko Israel kokosi itsensä Dawidin tykö Hebroniin, ja sanoi: katso, me olemme sinun luus ja lihas. 2 Sam. 5:1.
2. Ja aina ennenkin Saulin ollessa kuningasna, johdatit sinä Israelin ulos ja sisälle. Ja Herra sinun Jumalas on sanonut sinulle: sinun pitää kaitseman minun kansaani Israelia, ja sinun pitää oleman minun kansani Israelin päämiehen. 1 Sam. 18:1, 5, 6. l. 19:8.
3. Ja kaikki Israelin wanhimmat tuliwat kuninkaan tykö Hebroniin, ja Dawid teki liiton heidän kanssansa Herran edessä Hebronissa. Ja he woiteliwat Dawidin Israelin kuninkaaksi Herran sanan jälkeen Samuelin kautta. 1 Sam. 16:13.
4. Sitte meni Dawid ja koko Israel Jerusalemiin, se on Jebus; sillä Jebusealaiset asuiwat siinä maalla.
5. Ja Jebuksen asuwaiset sanoiwat Dawidille: ei sinun pidä tuleman tänne; mutta Dawid woitti Zionin linnan, se on, Dawidin kaupunki. 2 Sam. 5:6.
6. Ja Dawid sanoi: joka Jebusealaiset ensin lyö, hänen pitää oleman pään ja ylimmäisen. Niin Joab ZeruJan poika astui ensin ylös, ja tuli päämieheksi.
7. Ja Dawid asui linnassa; sentähden kutsuiwat he sen Dawidin kaupungiksi.
8. Ja hän rakensi kaupungin ympäri Millosta, ja sitte kaiken ympäri. Ja Joab jätti ne elämään, jotka jääneet oliwat kaupunkiin.
9. Ja niin Dawid menestyi ja tuli wäkewäksi, ja Herra Zebaoth oli hänen kanssansa.
10. Nämät owat ylimmäiset Dawidin wäkewämpäin seassa, jotka miehuullisesti hänen kanssansa pitiwät hänen waltakunnassansa koko Israelin tykönä, niin että hän tehtiin kuninkaaksi Herran sanan jälkeen Israelin ylitse. 1 Sam. 16:12. 2 Sam. 23:8.
11. Ja tämä on Dawidin wäkewitten luku: Jasobeam Hakmonin poika ylimmäinen päämiesten seassa. Hän nosti keihäänsä, ja löi kerralla kolme sataa.
12. Hänen jälkeensä oli Eleatsar, Dodon Ahohitan poika; hän oli kolmen sankarin seassa.
13. Tämä oli Dawidin kanssa Pasdammimissa, koska Philistealaiset oliwat koonneet itsensä sinne sotaan. Ja oli kappale peltoa ohraa täynnä, ja kansa pakeni Philistealaisia. 2 Sam. 23:11.
14. Ja he astuiwat keskelle peltoa, ja warjeliwat sen, ja löiwät Philistealaiset. Ja Herra antoi heille suuren autuuden.
15. Ja ne kolme niistä kolmestakymmenestä ylimmäisestä tuliwat kalliolle alas Dawidin tykö Adullamin luolaan. Mutta Philistealaisten leiri oli Rephaimin laaksossa.
16. Ja Dawid oli silloin linnassa; ja Philistealaisten kansa oli silloin Bethlehemissä.
17. Ja Dawid himoitsi, ja sanoi: kuka antais minun juoda siitä wedestä, kuin on kaiwossa Bethlehemin portin tykönä? 2 Sam. 23:15.
18. Niin ne kolme juoksiwat Philistealaisten leirin läpitse, ja ammunsiwat wettä kaiwosta Bethlehemin portin tyköä, ottiwat ja kantoiwat Dawidille; waan ei Dawid tahtonut sitä juoda, mutta kaasi sen Herran eteen,
19. Ja sanoi: Jumala antakoon sen kaukana olla minusta, että minä tämän tekisin! pitäiskö minun juoman näiden miesten werta heidän henkensä waarassa? sillä he owat sen tuoneet henkensä waaralla; sentähden ei hän tahtonut sitä juoda. Sen tekiwät ne kolme sankaria.
20. Abisai Joabin weli, hän oli ylimmäinen kolmesta, ja hän nosti keihäänsä ja löi kolme sataa, ja hän ylistettiin niiden kolmen seassa.
21. Ja hän oli kolmen seassa kuuluisampi niitä kahta, ja oli heidän päämiehensä; mutta niiden kolmen tykö ei hän tullut.
22. Benaja Jojadan poika wäkewän miehen poika, joka suuria töitä tehnyt oli, Kabtseelista: hän löi kaksi Moabitain jalopeuraa; ja hän meni alas, ja löi jalopeuran keskellä kaiwoa lumen aikana.
23. Hän löi myös Egyptin miehen, joka oli wiittä kyynärätä pitkä, ja sen Egyptiläi-

sen kädessä oli keihäs niinkuin kankaan puu, mutta hän meni alas hänen tykönsä sauwalla, tempasi keihään Egyptiläisen kädestä ja tappoi hänen omalla keihäällänsä.
24. Näitä teki Benaja Jojadan poika; ja hän ylistettiin niiden kolmen uljasten seassa,
25. Ja oli kuuluisampi niitä kolmeakymmentä; mutta niiden kolmen tykö ei hän tullut. Ja Dawid teki hänen salaisetsi neuwoksensa.
26. Niin myös sotasankarit: Asahel Joabin weli, Elhanan Dodonin poika Bethlehemistä, 2 Sam. 2:18. l. 23:24.
27. Samot Harorita, Heles Pelonita,
28. Ira Ikeksen Tekoitan poika, Abjeser, Anthotita,
29. Sibbechai Husathita, Ilai Ahohita,
30. Maherai Nethophatita, Heled Baenan Nethophatitan poika,
31. Ithai Ribain poika Gibeasta BenJaminin lapsista, Benaja Pirgathonita,
32. Hurai Gasin ojista, Abiel Arbathita,
33. Asmaweth Baharumita, Eliahba Saalbonitha;
34. Hasemin Gisonithan lapset: Jonathan Sagen Hararithan poika,
35. Ahiam Sacharin Hararithan poika, Eliphal Urin poika,
36. Hepher Macherathita, Ahia Pelonitha,
37. Hetsro Karmelita, Naerai Asbain poika,
38. Joel Nathanin weli, Mibhar Hagrin poika,
39. Zeleg Anonita, Naherai Berothita, Joabin ZeruJan pojan aseenkantaja,
40. Ira Jethrita, Gareb Jethrita,
41. Uria Hethiläinen, Sabad Ahelain poika,
42. Adina, Sisan Rubenitan poika, Rubenitain päämies, ja kolmekymmentä oli hänen kanssansa;
43. Hanan Maechan poika, Josaphat Mathonita,
44. Usia Asthrathita, Sama ja Jajel Hathamin Aroerithan pojat.
45. Jediael Simrin poika, Joha hänen weljensä, Thitsita,
46. Eliel Mahewita, Jeribai ja Josawia Elnaamin pojat, Jethma Moabita,
47. Eliel, Obed ja Jaesiel Mesobajasta.

12 Luku.

Dawid Ziklagissa ja Hebronissa.

Nämät tuliwat Dawidin tykö Ziklagiin, kosta hän wielä oli suljettu Saulin Kisin pojan edestä; ja he oliwat myös niiden sangarten seassa, kuin sotaan auttiwat.
2. Ja oliwat sotweliaat ampujat joutsella molemmin käsin, kiwillä, nuolilla ja joutsilla: Saulin weljistä, BenJaminista:
3. Ahjeser päämies ja Joas, Semajan Gibeathitan pojat, Jesiel ja Pelet Asmawethin pojat, Baracha ja Jehu Anthothita,
4. Jesmaja Gibeonita, wäkewä kolmenkymmenen seassa ja ylitse kolmenkymmenen, Jeremia, Jahesiel, Johanan ja Josabad Gederathita,
5. Eleusai, Jerimoth, Bealia, Semaria ja Saphatia Harophita,
6. Elkana, Jesija, Asareel, Joeser ja Jasobeam Korhita,
7. Joela ja Sabadia Jerohamin lapset Gedorista.
8. Gaditaista eroittiwat heitänsä Dawidin tykö linnaan korwessa wäkewät sankarit ja sotamiehet, jotka kilpeä ja keihästä kantoiwat; ja heidän kaswonsa oliwat niinkuin jalopeuran kaswot, ja nopiat niinkuin metsäwuohet wuorilla:
9. Ensimäinen Eser, toinen Obadia, kolmas Eliab,
10. Neljäs Masmanna, wiides Jeremia,
11. Kuudes Athai, seitsemäs Eliel,
12. Kahdeksas Johanan, yhdeksäs Elsabad,
13. Kymmenes Jeremia, yksitoistakymmenes Mahbanai.
14. Nämät oliwat Gadin lapsista sodan päämiehet: wähin sadan päälle ja suurin tuhannen päälle.
15. Nämät owat ne, kuin meniwät Jordanin ylitse ensimäisnä kuuna, kosta se oli täysi kaikkiin reunoihinsa asti; ja he ajoiwat pakoon kaikki, kuin asuiwat laaksossa, itään ja länteen päin. Jos. 3:15.
16. Ja sinne myös tuliwat BenJaminin lapsista ja Judasta, Dawidin tykö linnaan.
17. Ja Dawid meni ulos heidän tykönsä, ja wastasi ja sanoi heille: jos te tulitte rauhan kanssa minun tyköni auttamaan minua, niin olkoon minun sydämeni teidän kanssanne: waan jos te tulitte pettämään minua minun wihollisilleni, waikka ei wääryyttä ole minussa, niin meidän isäimme Jumala nähköön ja rangaiskoon!
18. Ja henki waikutti Amasain, päämiehen kolmenkymmenen seassa: sinun me olemme, Dawid, ja pidämme sinun kanssas, Isain poika, rauha, rauha olkoon sinulle, rauha olkoon sinun auttajilles! sillä sinun Jumalas auttaa sinua. Niin otti Dawid heidän tykönsä, ja asetti heidän sotawäen päämiehiksi.
19. Ja Manassesta lankesi Dawidin tykö, kosta hän tuli Philistealaisten kanssa Saulia wastaan sotaan, waikka ei he auttaneet

heitä; sillä Philistealaisten päämiehet an=
toiwat neuwonpiteestä hänen tyköänsä men=
nä pois, ja sanoiwat: jos hän lankee her=
ransa Saulin tykö, niin se tulee meidän
henkemme waaraksi. 1 Sam. 29:4.
20. Koska hän meni Ziklagiin, lankesi hä=
nen tykönsä Manassesta Adna, Josabad,
Jediael, Michael, Josabad, Elihu ja Zil=
thai, tuhanten päämiehet Manassesta.
21. Ja he auttiwat Dawidia sotajoukkoa
wastaan; sillä he oliwat kaikki wäkewät mie=
het ja oliwat päämiehet sodassa. 1 Sam. 30:1.
22. Ja jokapäiwä tuli muutamia Dawidin
tykö auttamaan häntä, siihen asti että se
tuli suureksi sotajoukoksi, niinkuin Jumalan
sotajoukoksi.
23. Ja tämä on sotaan hankittuin pää=
miesten luku, kuin tuliwat Dawidin tykö
Hebroniin, kääntämään Saulin waltakun=
taa hänen tykönsä Herran sanan jälkeen:
1 Sam. 16:13. 2 Sam. 5:1. 1 Aikak. 11:3.
24. Judan lapsista, kuin kantoiwat kilpeä
ja keihästä, oli kuusi tuhatta ja kahdeksan sa=
taa sotaan hankittua;
25. Simeonin lapsista wäkewät miehet
sotimaan, seitsemän tuhatta ja sata;
26. Lewin lapsista neljä tuhatta ja kuusi
sataa;
27. Ja Jojada niiden päämies, jotka oli=
wat Aaronista, ja hänen kanssansa oli kol=
metuhatta ja seitsemän sataa;
28. Ja Zadoch wäkewä nuorukainen, ja
hänen isänsä huoneen kanssa oli kaksikolmat=
takymmentä päämiestä;
29. Ja BenJaminin lapsista Saulin wel=
jistä kolme tuhatta; sillä siihen asti piti
jheistä sangen monta wielä Saulin huoneen
kanssa;
30. Ja Ephraimin lapsista kaksikymmentä
tuhatta ja kahdeksan sataa, wäkewät ja ylis=
tetyt miehet heidän isäinsä huoneessa;
31. Ja puolesta Manassen sukukunnasta
kahdeksantoistakymmentä tuhatta, jotka oli=
wat nimeltänsä nimitetyt tulemaan ja teke=
mään Dawidia kuninkaaksi;
32. Ja Isascharin lapsista, jotka oliwat
taitawat aikain tietäjät ymmärtämään, mitä
Israelin tekemän piti, kaksi sataa heidän
päämiestänsä, ja kaikki heidän weljensä teki=
wät heidän käskynsä jälkeen;
33. Sebulonista, jotka meniwät sotimaan,
hankitut sotaan kaikkinaisilla sota=aseilla, wii=
sikymmentä tuhatta, asettamaan heitänsä
yksimielisesti järjestykseen;
34. Naphtalista tuhannen päämiestä, ja
seitsemänneljättäkymmentä tuhatta heidän
kanssansa, kuin kantoiwat kilpeä ja keihästä;
35. Danista hankitsiwat sotaan kahdeksan=
kolmattakymmentä tuhatta ja kuusi sataa:
36. Asserista, kuin meniwät hankittuna
sotimaan, neljäkymmentä tuhatta;
37. Tuolta puolelta Jordanin: Rubeni=
taista, Gaditaista ja puolesta Manassen
sukukunnasta, kaikkinaisilla aseilla sotaan,
sata ja kaksikymmentä tuhatta.
38. Kaikki nämät sotamiehet sodan toimit=
tajat tuliwat täydestä sydämestä Hebroniin,
tekemään Dawidia koko Israelin kuninkaaksi;
niin myös kaikilla muilla Israelissa oli yksi
mieli tehdä Dawidia Israelin kuninkaaksi.
39. Ja he oliwat siellä Dawidin tykönä
kolme päiwää, söiwät ja joiwat: sillä heidän
weljensä oliwat walmistaneet heidän eteensä.
40. Ja ne myös, kuin likin oliwat heidän
ympärillänsä Isaschariin, Sebuloniin ja
Naphtaliin asti, he toiwat leipiä aaseilla,
kameleilla, muuleilla ja härjillä, syötäwiä
jauhoja, fiikunoita, rusinoita, wiinaa, öljyä,
härkiä ja lampaita wiljalta; sillä ilo oli Is=
raelissa.

13 Luku.

Arkki tuotu. Usa, ObedEdom.

Ja Dawid piti neuwoa tuhanten ja satain
pääruhtinain ja kaikkein päämiesten kanssa.
2 Sam. 6:2.
2. Ja Dawid sanoi kaikelle Israelin jou=
kolle: jos se teille kelpaa, ja jos se on Her=
ralta meidän Jumalaltamme, niin toimitta=
kaamme kaikella muotoa menemään muiden
meidän weljeimme tykö koko Israelin maa=
han, ja pappein ja Lewitain tykö kaupun=
keihin, joissa esikaupungit owat, että he ko=
koontuisiwat meidän tykömme.
3. Ja noutakaamme meidän Jumalamme
arkki meidän tykömme; sillä emme Saulin
aikana siitä lukua pitäneet.
4. Niin kaikki joukko wastasi, että niin piti
tehtämän; sillä se kelpasi kaikelle kansalle.
5. Niin Dawid kokosi kaiken Israelin Egyp=
tin Siihorista aina Hamathiin asti, nouta=
maan Jumalan arkkia KirjathJearimista.
Jos. 13:3, 5.
6. Ja Dawid meni ja kaikki Israel Baa=
lathiin, KirjathJearimiin, joka on Judassa,
noutamaan sieltä Herran Jumalan arkkia,
kuin Cherubimin päällä istuu, jonka nimeä
rukoillaan. 2 Sam. 6:1. Jos. 15:9.
7. Ja he paniwat Jumalan arkin uuteen
waunuun, weiwät hänen AbiNadabin huo=
neesta, ja Usa ja Ahio ajoiwat waunua.
1 Sam. 7:1. 2 Sam. 6:3.
8. Mutta Dawid ja kaikki Israel iloitsiwat
Jumalan edessä kaikesta woimastansa, lau=

luilla, kanteleilla, psaltareilla, trumpuilla, symbaleilla ja basunilla.

9. Ja he tulivat Chidonin lakendelle, niin ojensi Ussa kätensä arkkia pitelemään; sillä härjät poikkesivat sivulle. 2 Sam. 6:6.

10. Niin Herran viha julmistui Ussan päälle ja löi häntä, että hän ojensi kätensä arkkia pitämään, niin että hän siinä kuoli Jumalan edessä. 4 Mos. 4:15, 19. 1 Aika k. 15:13.

11. Niin David tuli murheelliseksi, että Herra Ussan reväis rikki. Ja hän kutsui sen paikan PeretsUssa tähän päivään asti.

12. Ja David pelkäsi Jumalata sinä päivänä, ja sanoi: kuinka minun pitää viemän Jumalan arkin minun tyköni?

13. Sentähden ei David antanut viedä Jumalan arkkia tykönsä Davidin kaupunkiin, vaan antoi poiketa ObedEdomin Githiläisen huoneeseen. 2 Sam. 6:10.

14. Ja Jumalan arkki viipyi ObedEdomin tykönä hänen huoneessansa kolme kuukautta. Ja Herra siunasi ObedEdomin huoneen ja kaikki, mitä hänellä oli.

14 Luku.

Hiramin lähetys.

Ja Hiram Tyrin kuningas lähetti sanansaattajat Davidin tykö, ja cedripuita, muuraajita ja puuseppiä, rakentamaan hänelle huonetta. 2 Sam. 5:11, 12.

2. Ja David ymmärsi, että Herra oli hänen vahvistanut Israelin kuninkaaksi; sillä hänen valtakuntansa korkeni hänen kansansa Israelin tähden.

3. Ja David otti vielä emäntiä Jerusalemissa, ja hän siitti vielä poikia ja tyttäriä.

4. Ja niiden nimet, kuin hänelle olivat syntyneet Jerusalemissa, olivat: Sammua, Sobab, Nathan ja Salomo, 2 Sam. 5:14. 1 Aika k. 3:5, 6.

5. Jebehar, Elisua ja Eliphaleth,

6. Noa, Nepheg ja Japhia,

7. Elisama, BaelJada ja Eliphaleth.

8. Ja kuin Philistealaiset kuulivat Davidin voidelluksi koko Israelin kuninkaaksi, nousivat kaikki Philistealaiset Davidia etsimään. Kosta David sen kuuli, meni hän heitä vastaan. 2 Sam. 5:17.

9. Ja Philistealaiset tulivat, ja levittivät heitänsä Rephaimin laaksoon.

10. Mutta David kysyi neuvoa Jumalalta, ja sanoi: pitääkö minun menemän ylös Philistealaisia vastaan, ja tahdotkos heitä antaa minun käsiini? Herra sanoi hänelle: mene, ja minä tahdon antaa heidän sinun käsiis.

11. Ja kosta he menivät ylös BaalPeratsimiin päin, löi David heidän siellä; ja David sanoi: Jumala on hajoittanut minun vihamieheni minun käteni kautta, niinkuin vesi hajoitetaan; sentähden kutsuivat he sen paikan nimen BaalPeratsim. Es. 28:21.

12. Ja he jättivät sinne jumalansa, ja Davidin käskyn jälkeen poltettiin ne tulessa.

13. Mutta Philistealaiset kokosivat heitänsä jälleen, ja asettivat itsensä alas laaksoon. 2 Sam. 5:22.

14. Ja David kysyi jälleen neuvoa Jumalalta, ja Jumala sanoi hänelle: ei sinun pidä menemän heidän jälkeensä; mutta poikkea heistä, ettäs tulisit metsäfiikunapuiden kohdalla heitä vastaan.

15. Ja kostas kuulet metsäfiikunapuiden latvat havisevan, niin mene sotimaan; sillä Jumala on mennyt sinun edelläs lyömään Philistealaisten sotajoukkoa.

16. Ja David teki niinkuin Jumala hänelle oli käskenyt; ja he löivät Philistealaisten sotajoukot Gibeonista niin Gaserin asti.

17. Ja Davidin nimi kuului kaikissa maissa; ja Herra antoi hänen pelkonsa tulla kaikkein pakanain päälle.

15 Luku.

Arkin sia. Levin palvelus. Davidin ilo, ja kuinka Michal katsoo hänen ylön.

Ja hän rakensi hänellensä huoneita Davidin kaupunkiin, ja valmisti sian Jumalan arkille, ja valmisti hänelle majan. 2 Sam. 6:17.

2. Silloin sanoi David: ei yhdenkään pidä kantaman Jumalan arkkia, vaan Levitat; sillä Herra on heidän valinnut kantamaan Jumalan arkkia ja palvelemaan häntä ijankaikkisesti. 4 Mos. 4:15.

3. Sentähden kokosi David koko Israelin Jerusalemiin, kantamaan Herran arkkia ylös siihen paikkaan, kuin hän hänelle valmistanut oli.

4. Ja David antoi myös tulla kokoon Aaronin lapset ja Levitat: 1 Aika k. 6:1, &c.

5. Cahathin lapsista päämiehen Urielin, sadan ja kahdenkymmenen veljensä kanssa;

6. Merarin lapsista päämiehen Asajan, kahden sadan ja kahdenkymmenen veljensä kanssa;

7. Gersonin lapsista päämiehen Joelin, sadan ja kolmenkymmenen veljensä kanssa;

8. Elitsaphanin lapsista päämiehen Semajan, kahden sadan veljensä kanssa;

9. Hebronin lapsista päämiehen Elielin, kahdeksankymmenen veljensä kanssa;

10. Usiefin lapsista päämiehen Ammina-
dabin, sadan ja kahdeksantoistakymmenen
weljensä kanssa.
11. Ja Dawid kutsui papit Zadochin ja
Abjatharin, ja Lewitat, Urielin, Asajan,
Joelin, Semajan, Elielin ja Amminadabin,
12. Ja sanoi heille: te, kuin olette isäin
päämiehet Lewitain seassa, pyhittäkäät tei-
tänne teidän weljeinne kanssa kantamaan
ylös Herran Israelin Jumalan arkkia sii-
hen siaan, jonka minä hänelle walmistanut
olen. 2 Mos. 19: 10.
13. Sillä ennen, koska et te läsnä olleet,
teki Herra meidän Jumalamme raon meis-
sä, ettemme häntä etsineet, niinkuin meidän
tekemän piti. 2 Sam. 6: 6, 7 1 Aika k. 13: 10.
14. Niin papit ja Lewitat pyhittiwät hei-
tänsä Herran Israelin Jumalan arkkia kan-
tamaan.
15. Ja Lewitain pojat kantoiwat Jumalan
arkin, niinkuin Moses Herran sanan jälkeen
käskenyt oli, olallansa korennoilla, jotka sii-
nä oliwat. 2 Mos. 25: 14. 4 Mos. 7: 9.
16. Ja Dawid sanoi Lewitain päämiehille,
että he asettaisiwat weljistänsä weisaajita
harpuilla, psaltareilla, kanteleilla, ja sym-
baleilla, niin että he olisiwat kuultut wei-
saawan korkialla äänellä ilon kanssa.
17. Niin Lewitat asettiwat Hemanin Joe-
lin pojan ja hänen weljistänsä Assaphin
Berechian pojan, ja Merarin pojista heidän
weljistänsä Ethanin Cusajan pojan,
1 Aika k. 6: 33.
18. Ja heidän kanssansa heidän weljensä
toisesta wuorosta, Zacharjan, Benin, Jae-
sielin, Semiramothin, Jehielin, Unnin,
Eliabin, Benajan, Maesejan, Mathithian,
Elipheleján, Miknejan, ObedEdomin ja Je-
jelin, owen wartiat.
19. Sillä Heman, Assaph ja Ethan oli-
wat weisaajat waskisymbaleilla, helistäin
heliällä äänellä;
20. Mutta Zacharia, Asiel, Semiramoth,
Jehiel, Unni, Eliab, Maesia ja Benaja psal-
tarilla Alamothin päällä;
21. Waan Mathithia ja Elipheleja ja Mik-
neja, ja ObedEdom, Jejel ja Asasia weisa-
siwat kahdeksankielisillä kanteleilla heidän
edellänsä.
22. Mutta Chenania Lewitain päämies,
weisumestari, piti neuwoman heitä ylhäi-
sesti weisaamaan; sillä hän oli sangen tai-
tawa.
23. Ja Berechia ja Elkana oliwat arkin
owen wartiat.
24. Mutta papit Sachania, Josaphat, Ne-
thaneel, Amasai, Zacharia, Benaja ja Eliet-
ser soittiwat basunilla Jumalan arkin edes-
sä; ja ObedEdom ja Jeheja oliwat arkin
owen wartiat.
25. Niin meni Dawid ja Israelin wan-
himmat ja tuhanten päämiehet noutamaan
Herran liiton arkkia ObedEdomin huonees-
ta ilolla. 2 Sam. 6: 12.
26. Ja koska Jumala autti Lewitaita, jot-
ka kantoiwat Herran liiton arkkia, uhrasiwat
he seitsemän kalpea ja seitsemän oinasta.
2 Sam. 6: 13.
27. Ja Dawid oli puetettu liinawaatteella,
ja kaikki Lewitat, jotka arkkia kantoiwat, ja
weisaajat, ja Chenania weisumestari wei-
saajitten kanssa; oli myös Dawidin yllä
liinainen päälliswaate. 2 Sam. 6: 14.
28. Näin saatti koko Israel Herran liiton
arkin ilolla, basunain trometein, heliäin
symbalein, psaltarein ja kantelein kanssa.
29. Koska Herran liiton arkki tuli Dawi-
din kaupunkiin, katsoi Michal Saulin tytär
akkunasta, ja näki Dawidin hyppääwän ja
soittawan, niin hän katsoi hänen sydämes-
sänsä ylön. 2 Sam. 6: 16.

16 Luku.

Dawidin uhri, weisaajat, kiitoswirsi. Zadoch, Heman.

Koska he Jumalan arkin oliwat kantaneet
sisälle, asettiwat he sen keskelle majaa, jonka
Dawid oli walmistanut, ja uhrasiwat polt-
touhria ja kiitosuhria Jumalan edessä.
2 Sam. 6: 17.
2. Ja koska Dawid oli täyttänyt poltto-
uhrit ja kiitosuhrit, siunasi hän kansaa Her-
ran nimeen, 4 Mos. 6: 23.
3. Ja jakoi jokaiselle Israelissa sekä mie-
hille että waimoille, jokaiselle leiwän ja kap-
paleen lihaa ja mitan wiinaa. 2 Sam. 6: 19.
4. Ja hän asetti Herran arkin eteen muu-
tamia Lewitaita palweliaksi, ylistämään,
kiittämään ja kunnioittamaan Herraa Is-
raelin Jumalata,
5. Kuin oliwat: Assaph ensimäinen, Za-
charia toinen, Jejel, Semiramoth, Jehiel,
Mathithia, Eliab, Benaja, ObedEdom ja
Jejel, psaltarin ja harppuin kanssa; mutta
Assaph kilisewäisten symbalein kanssa;
6. Ja Benaja ja Jehasiel papit, waskitor-
willa aina, Jumalan liiton arkin edessä.
7. Sinä päiwänä asetti Dawid ensisti kiit-
tämään Herraa, Assaphin ja hänen weljein-
sä kautta.
8. Kiittäkäät Herraa ja saarnatkaat hänen
nimeensä, julistakaat hänen töitänsä kansain
seassa; Ps. 105: 1, 2c. Es. 12: 4.
9. Weisatkaat hänelle, soittakaat hänelle,

puhukaat kaikista hänen ihmeellisistä töis-
tänsä!
10. Ylistäkäät hänen pyhää nimeänsä, nii-
den sydän iloitkaan, jotka etsiwät Herraa!
11. Etsikäät Herraa ja hänen woimaansa,
etsikäät hänen kaswojansa alati!
12. Muistakaat hänen ihmeellisiä töitän-
sä, jotka hän tehnyt on, hänen ihmeitänsä
ja suunsa tuomioita,
13. Te Israelin hänen palweliansa siemen,
te Jakobin hänen walittunsa lapset!
14. Hänpä on Herra meidän Jumalam-
me, hän tuomitsee kaikessa maailmassa.
15. Muistakaat ijankaikkisesti hänen liit-
toansa, mitä hän on käskenyt tuhannelle
sukukunnalle,
16. Jonka hän teki Abrahamin kanssa, ja
hänen walaansa Isaachin kanssa;
1 Mos. 15: 18. l. 17: 2. l. 22: 16. Luc. 1: 73.
17. Ja sääsi sen Jakobille säädyksi, ja Is-
raelille ijankaikkiseksi liitoksi,
18. Ja sanoi: sinulle minä annan Kanaan
maan, teidän perimisenne arwan;
1 Mos. 13: 15. l. 26: 3. l. 28: 13. l. 35: 12.
19. Koska te wähät ja harwat olitte, ja
muukalaiset siinä.
20. Ja he waelsiwat kansasta kansaan, ja
yhdestä waltakunnasta toiseen kansaan.
21. Eipä hän sallinut heitä kenenkään wa-
hingoittaa, waan rankaisi kuninkaat heidän
tähtensä. 1 Mos. 12: 17 l. 20: 3.
22. Älkäät ruwetko minun woideltuihini,
ja älkäät pahaa tehkö minun prophetaille-
ni! Ps. 105: 15.
23. Weisatkaat Herralle kaikki maa, julis-
takaat päiwä päiwältä hänen autuuttansa!
Ps. 96: 1, 2c.
24. Luetelkaat pakanain seassa hänen kun-
niatansa, kaikkein kansain seassa hänen ih-
meitänsä!
25. Sillä Herra on suuri ja sangen kiitet-
täwä, peljättäwä kaikkein jumalitten seassa;
26. Sillä kaikki pakanain jumalat owat
epäjumalat; mutta Herra on taiwaat tehnyt.
27. Kaunistus ja kunnia on hänen edes-
sänsä, ja wäkewyys ja ilo on hänen sias-
sansa.
28. Te kansain sukukunnat, tuokaat Her-
ralle, tuokaat Herralle kunnia ja woima!
29. Tuokaat Herralle hänen nimensä kun-
nia, tuokaat lahjoja ja tulkaat hänen eteen-
sä. Kumartakaat Herraa pyhässä kaunis-
tuksessa! Ps. 29: 1, 2.
30. Peljätkäät häntä, kaikki maailma; hän
on maan wahwistanut, ettei se liiku.
31. Taiwaat iloitkaan ja maa riemuit-
kaan, sanottakaan pakanain seassa, että Her-
ra hallitsee!
32. Meri pauhatkaan ja mitä siinä on, ke-
dot iloitkaan ja kaikki, kuin sen päällä on.
Ps. 98: 7, 8.
33. Ja ihastukaan kaikki puut metsissä
Herran edessä; sillä hän tulee tuomitsemaan
maata.
34. Kiittäkäät Herraa, sillä hän on hywä,
ja hänen laupiutensa on ijankaikkinen!
Ps. 107: 1. Ps. 118: 1. Ps. 136: 1.
35. Ja sanokaat: auta meitä Jumala, mei-
dän wapahtajamme, ja kokoa meitä ja kehi-
tä meitä pakanoista, että me kiittäisimme
sinun pyhää nimeäs, ja kerskaisimme mei-
tämme sinun kiitoksessas. Ps. 106: 47.
36. Kiitetty olkoon Herra Israelin Juma-
la ijankaikkisesta ijankaikkiseen: ja kaikki kan-
sa sanokaan amen! ja kiittäkään Herraa!
37. Niin jätti hän Herran liiton arkin eteen
Asaphin ja hänen weljensä, palwelemaan
alinomati arkin edessä jokapäiwäisessä
työssä;
38. Mutta ObedEdomin ja hänen kahdek-
san weljeänsä seitsemättäkymmentä, ja Obed-
Edomin Jedithunin pojan ja Hossan, owen
wartiaksi.
39. Ja papin Zadochin ja papit hänen
weljensä pani hän Herran majan eteen Gi-
beonin korkeudelle, 4 Mos. 28: 3, 4.
40. Tekemään päiwä päiwältä Herralle
polttouhria polttouhrin altarilla, aamulla
ja ehtoolla; kaiketi niinkuin kirjoitettu on
Herran laissa, ja hän Israelille käskenyt oli;
41. Ja Hemanin ja Jedithunin heidän
kanssansa, ja muut walitut, kuin nimeltänsä
nimitetyt oliwat, kiittämään Herraa, että
hänen laupiutensa on ijankaikkisesti;
42. Ja Hemanin ja Jedithunin heidän
kanssansa, waskitorwilla ja symbaleilla soit-
tamaan, ja Jumalan kanteleilla. Mutta
Jedithunin pojat pani hän owen wartiaksi.
43. Ja näin matkusti kaikki kansa kukin ko-
tiansa; Dawid myös palasi siunaamaan
huonettansa.

17 Luku.

Dawid aikoo rakentaa templin, mutta Herra kieltää.
Messias luwataan Dawidin siemenestä, ja hän kiittää.

Ja tapahtui, koska Dawid asui huonees-
sansa, sanoi hän prophetalle Nathanille:
katso, minä asun cedrihuoneessa, ja Herran
liiton arkki on waatetten alla. 2 Sam. 7: 2.
2. Nathan sanoi Dawidille: kaikki kuin
sinun sydämessäs on, tee, sillä Herra on
sinun kanssas.

3. Mutta sinä yönä tuli Jumalan sana
Nathanin tykö, ja sanoi:
4. Mene ja sano minun palwelialleni
Dawidille: näin sanoo Herra: ei sinun
pidä minulle rakentaman huonetta asuak=
seni;
5. Sillä en minä ole asunut yhdessäkään
huoneessa siitä päiwästä, kuin minä Israe=
lin lapset johdatin ulos, tähän päiwään
asti, waan minä olen aina ollut majoissa
ja tabernaklissa.
6. Kuhunka ikänä minä waelsin koko Is=
raelissa, olenko minä puhutellut jotakuta
tuomaria Israelissa, jonka minä olen käs=
kenyt kaita minun kansaani, ja sanonut:
miks'ette ole minulle rakentaneet cedrihuo=
netta?
7. Niin sano nyt näin minun palwelialleni
Dawidille: näin sanoo Herra Zebaoth: mi=
nä olen ottanut sinun kedolta, kussas lam=
paita kaitsit, minun kansani Israelin pää=
miehexi, 1 Sam. 16:12. Ps. 78:70.
8. Ja olen ollut sinun kanssas, kuhunkas
ikänä waelsit, ja olen häwittänyt kaikki sinun
wihamiehes edestäs, ja olen tehnyt sinulle
nimen, niiden suurten nimen jälkeen, kuin
maan päällä owat.
9. Mutta minä panen minun kansalleni
Israelille paikan, ja istutan sen niin, että
se siinä asuu, ja ei enää liikuteta, ja pahan
kansan ei pidä enää sitä waiwaaman niin=
kuin ennen.
10. Ja siitä ajasta, kuin minä asetin tuo=
marit minun kansalleni Israelille, painoin
minä kaikki sinun wihamiehes alas: ja minä
ilmoitan sinulle Herran rakentawan sinulle
huoneen.
11. Ja pitää tapahtuman, koska sinun ai=
kas on täytetty, että sinä menet isäis tykö,
niin minä herätän sinun siemenes sinun
jälkees, joka pitää oleman sinun pojistas,
ja minä wahwistan hänen waltakuntansa.
2 Sam. 7:12.
12. Hän rakentaa minulle huoneen, ja mi=
nä wahwistan hänen istuimensa ijankaikki=
sesti. 1 Kun. k. 5:5. l. 6:12. 1 Aika k. 28:6, 7. Ps. 132:13.
13. Minä olen hänen isänsä, ja hän on
minun poikani: ja en minä käännä minun
laupiuttani häneltä pois, niinkuin minä
sen käänsin häneltä pois, joka sinun edelläs
oli. Ps. 89:27. Hebr. 1:5.
14. Mutta minä asetan hänen minun huo=
neeseeni ja minun waltakuntaani ijankaikki=
sesti, niin että hänen istuimensa on pysy=
wäinen ijankaikkisesti.
15. Ja koska Nathan kaikkein näiden sa=
nain jälkeen ja kaiken tämän näyn jälkeen
Dawidin kanssa puhunut oli,
16. Niin tuli kuningas Dawid ja oli Her=
ran edessä, ja sanoi: kuka olen minä, Herra
Jumala? ja mikä on minun huoneeni, ettäs
olet saattanut minun tähän asti?
17. Ja tämä on wähä ollut sinun silmäis
edessä, Jumala, mutta sinä olet myös pu=
hunut sinun palwelias huoneelle kaukaisista
asioista, ja olet katsellut minun niinkuin ih=
misen hahmossa, joka on Herra Jumala
korkeudessa.
18. Mitä Dawid enämpi mahtaa anoa
sinulta, ettäs kunnioittaisit palwelias? sillä
sinä tunnet palwelias. 2 Sam. 7:18. Es. 49:1.
19. Herra, sinun palwelias tähden ja sinun
sydämes jälkeen olet sinä kaikki nämät suuret
asiat tehnyt, ilmoittaakses kaikki ne suuret
työt.
20. Herra, ei ole sinun kaltaistas, ja ei
ole Jumalata paitsi sinua, kaiken sen jälkeen,
kuin me korwillamme kuulleet olemme.
5 Mos. 3:24. l. 4:34. 1 Kun. k. 8:23. Ps. 86:8. Es. 37:16.
Dan. 3:29. Hos. 13:4.
21. Ja kuka kansa maan päällä on niin=
kuin sinun kansas Israel, jota Jumala men=
nyt on wapahtamaan itsellensä kansaksi, ja
tekemään itsellensä nimeä suurista ja hir=
muisista töistä, ajain pakanat ulos sinun
kansas edestä, jonkas Egyptistä wapahta=
nut olet?
22. Ja olet tehnyt sinun kansas Israelin
itselles ijankaikkiseksi kansaksi, ja sinä, Herra,
olet heidän Jumalaksensa tullut.
23. Nyt Herra, se sana, jonkas puhunut
olet palweliastas ja hänen huoneestansa,
wahwistukoon ijankaikkisesti! ja tee niinkuin
sinä puhunut olet. 2 Sam. 7:25.
24. Wahwistukoon ja suurexi tulkoon sinun
nimes ijankaikkisesti! että sanottaisiin: Her=
ra Zebaoth, Israelin Jumala, on Jumala
Israelissa, ja sinun palwelias Dawidin
huone olkoon pysywäinen sinun edessäs!
25. Sillä sinä, minun Jumalani, olet il=
moittanut sinun palwelias korwain kuullen,
ettäs rakennat hänelle huoneen, sentähden
on sinun palwelias aikonut rukoilla sinun
edessäs.
26. Nyt Herra, sinä olet Jumala, ja sinä
olet tätä hywää puhunut palwelialles;
27. Niin rupea nyt siunaamaan sinun pal=
welias huonetta, että se pysyis ijankaikki=
sesti sinun edessäs; sillä sinä Herra olet
siunannut sen, niin olkoon se siunattu ijan=
kaikkisesti! 2 Sam. 7:29.

18 Luku.

Dawid lyö pakanat; hänen wirkamiehensä.

Sitte löi Dawid Philistealaiset, ja waati
alansa heidän, ja hän otti Gathin ja hä=
nen kylänsä Philistealaisten kädestä.
2 Sam. 8: 1.
2. Hän löi myös Moabitat, niin että he
tuliwat Dawidille alammaisexi ja weiwät
hänelle lahjoja.
3. Dawid löi myös HadadEserin Zoban
kuninkaan Hamathissa, silloin kuin hän me=
ni asettamaan sotajoukkoansa Phratin we=
den tykö.
4. Ja Dawid woitti häneltä tuhannen
waunua, seitsemän tuhatta hewoismiestä ja
kaksikymmentä tuhatta jalkamiestä. Ja Da=
wid raiskasi kaikki waunut, ja piti heistä
tallella sata waunua. Jos. 11: 6, 9. 2 Sam. 8: 4.
5. Ja Syrialaiset Damaskusta tuliwat
HadadEserin Zoban kuninkaan apuun;
mutta Dawid löi Syrialaisista kaksikolmat=
takymmentä tuhatta miestä.
6. Ja Dawid asetti wartiat Syrian Da=
maskuun, niin että Syrialaiset tuliwat Da=
widin alemmaisixi ja weiwät hänelle lah=
joja; sillä Herra autti Dawidia, kuhunka
ikänä hän waelsi.
7. Ja Dawid otti ne kultaiset kilwet, kuin
oliwat HadadEserin palwelioilla, ja wei ne
Jerusalemiin.
8. Otti myös Dawid HadadEserin kau=
pungeista Thibehatista ja Chunista juuri
paljon waskea, josta Salomo waskimeren,
patsaat ja waskiastioita teki.
2 Sam. 8: 8. 1 Kun. k. 7: 23.
9. Ja koska Thou Hemathin kuningas
kuuli Dawidin lyöneen kaiken HadadEserin
Zoban kuninkaan sotajoukon,
10. Lähetti hän poikansa Hadoramin ku=
ningas Dawidin tykö, terwehtämään häntä
ystäwällisesti ja siunaamaan häntä, että
hän HadadEserin kanssa sotinut ja hänen
lyönyt oli; sillä Thoulla oli sota Hadad=
Eserin kanssa: niin myös kaikellaisia kultai=
sia, hopiaisia ja waskisia astioita (lähetti
hän). 2 Sam. 8: 10.
11. Ja kuningas Dawid pyhitti ne Her=
ralle sen hopian ja kullan kanssa, kuin hän
oli ottanut kaikilta pakanoilta, Edomealai=
silta, Moabitailta, Ammonin lapsilta, Phi=
listealaisilta ja Amalechitailta.
12. Ja Abisai ZeruJan poika löi suola=
laaksossa Edomealaisista kahdeksantoista=
kymmentä tuhatta, 2 Sam. 8: 13. Ps. 60: 2.
13. Ja asetti wartiat Edomiin, niin että
kaikki Edomealaiset oliwat Dawidin alem=
maiset; sillä Herra autti Dawidia, kuhunka
ikänä hän waelsi.
14. Ja niin hallitsi Dawid kaiken Israe=
lin, ja hän teki oikeuden ja hurskauden kai=
kelle kansallensa.
15. Joab ZeruJan poika oli sotajoukon
päällä, Josaphat Ahiludin poika oli kans=
leri. 2 Sam. 8: 16.
16. Zadok Ahitobin poika ja AbiMelech
Abjatharin poika oliwat papit, Sausa oli
kirjoittaja.
17. Benaja Jojadan poika oli Krethin ja
Plethin päällä. Ja Dawidin pojat oliwat
ensimäiset kuninkaan käsillä. 2 Sam. 8: 18.

19 Luku.

Hanonin pilkka. Ammon lyöty.

Sen jälkeen tapahtui, että Nahas Ammo=
nin lasten kuningas kuoli, ja hänen poikan=
sa tuli kuninkaaksi hänen siaansa. 2 Sam. 10: 1.
2. Niin Dawid sanoi: minä osotan laupiu=
den Hanonille Nahaksen pojalle; sillä hänen
isänsä on tehnyt laupiuden minun kohtaani.
Ja Dawid lähetti sanansaattajat lohdutta=
maan häntä hänen isänsä tähden. Ja Da=
widin palweliat tuliwat Ammonin lasten
maalle Hanonin tykö, lohduttamaan häntä.
3. Niin sanoiwat Ammonin lasten ylim=
mäiset Hanonille: luuletkos Dawidin kun=
nioittawan sinun isääs sinun silmäis edessä,
että hän lähetti lohduttajat sinun tykös? ja
eikö hänen palweliansa tulleet sinun tykös
tutkistelemaan, kukistamaan ja wakomaan
maata?
4. Silloin otti Hanon Dawidin palweliat,
ja ajeli heidän, ja leikkasi puolen heidän
waatteistansa liki kupeisiin asti, ja päästi
heidän menemään.
5. Ja he meniwät, ja se tehtiin Dawidille
tiettäwäksi niistä miehistä. Ja hän lähetti
heitä wastaan (sillä miehet oliwat sangen
suuresti häwäistyt), ja kuningas sanoi: ol=
kaat siihen asti Jerihossa, kuin teidän par=
tanne kaswaa, tulkaat sitte jälleen.
6. Mutta koska Ammonin lapset näkiwät
itsensä haisewan Dawidin edessä, lähetti
Hanon ja Ammonin lapset tuhannen lei=
wiskätä hopiata, palkataksensa waunuja ja
hewoismiehiä Mesopotamiasta ja Syrian
Maechasta ja Sobasta.
7. Ja he palkkasiwat heillensä kaksineljättä=
kymmentä tuhatta waunua, ja Maechan ku=
ninkaan wäkinensä. He tuliwat ja sioittiwat
heitänsä Medban eteen. Ja Ammonin lap=
set kokosiwat myös heitänsä kaupungeistan=
sa, ja tuliwat sotaan.

8. Koska Dawid sen kuuli, lähetti hän
Joabin ulos ja koko sangarten sotajoukon.
9. Ja Ammonin lapset oliwat lähteneet,
ja hankitsiwat heitänsä sotaan kaupungin
portin edessä; mutta kuninkaat, jotka tulleet
oliwat, oliwat kedolla erinänsä.
10. Koska Joab näki sodan sekä edessänsä
että takanansa nousewan häntänsä wastaan,
walitsi hän kaikki parhaat miehet Israelista,
ja asetti hänensä Syrialaisia wastaan.
11. Muun wäen antoi hän weljensä Abisain
käden ala; ja he warustiwat itsensä
Ammonin lapsia wastaan.
12. Ja sanoi: jos Syrialaiset tulewat minua
wäkewämmäksi, niin tule minun awukseni;
ja jos Ammonin lapset tulewat sinua
wäkewämmäksi, niin minä autan sinua.
13. Ole miehuullinen, ja olkaamme wahwat
meidän kansamme edestä ja meidän
Jumalamme kaupunkein edestä: mutta Herra
tehköön niinkuin hänelle otollinen on!
14. Ja Joab lähestyi sillä wäellä kuin hänen
kanssansa oli, sotimaan Syrialaisia
wastaan; ja ne pakeniwat häntä.
15. Koska Ammonin lapset näkiwät Syrialaiset
pakenewan, pakeniwat he myös
Abisaita hänen weljeänsä ja meniwät kaupunkiin;
ja Joab meni Jerusalemiin.
16. Koska Syrialaiset näkiwät heitänsä
Israelilta lyödyksi, lähettiwät he sanansaattajat
ja toiwat Syrialaiset tuolta puolen
wirtaa. Ja Sophach HadadEserin sodan
päämies meni heidän edellänsä.
2 Sam: 10: 15, 16.
17. Koska se oli Dawidille sanottu, kokosi
hän koko Israelin ja meni Jordanin ylitse.
Ja koska hän tuli heidän tykönsä, asetti hän
hänensä heitä wastaan; ja Dawid asetti itsensä
Syrialaisia wastaan sotaan, ja ne sotiwat
hänen kanssansa.
18. Mutta Syrialaiset pakeniwat Israelia.
Ja Dawid tappoi Syrialaisista seitsemän
tuhatta waunua ja neljäkymmentä tuhatta
jalkamiestä, hän tappoi myös Sophachin
sodan päämiehen. 2 Sam. 10: 18.
19. Ja koska HadadEserin palweliat näkiwät
heitänsä lyödyksi Israelilta, tekiwät he
rauhan Dawidin kanssa, ja oliwat hänen
palweliansa; ja Syrialaiset ei tahtoneet
enämpi auttaa Ammonin lapsia.

20 Luku.

Rabba woitettu. Kolme uljasta lyödään.

Ja koska ajastaika kulunut oli siihen aikaan,
kuin kuninkaat lähtewät ulos, johdatti
Joab sotajoukon, ja häwitti Ammonin lasten
maan, tuli ja piiritti Rabban; mutta
Dawid oli Jerusalemissa. Ja Joab löi
Rabban ja kukisti sen. 2 Sam. 11: 1. l. 12: 26, 29.
2. Ja Dawid otti heidän kuninkaansa kruunun
hänen päästänsä, ja löysi sen painawan
leiwiskän kultaa, ja oli kalliita kiwiä
hänessä, ja se pantiin Dawidin päähän.
Hän toi myös sangen paljon saalista kaupungista.
2 Sam. 12: 30.
3. Mutta wäen, kuin siellä oli, toi hän
ulos, ja siirsi heidän sahoihin ja rautahaudoille
ja kirwestöihin. Niin teki Dawid kaikkein
Ammonin lasten kaupunkein kanssa.
Ja Dawid palasi sitte kaiken wäen kanssa
Jerusalemiin.
4. Sitte nousi taas sota Gaserissa Philistealaisten
kanssa. Silloin löi Sibechai Husathita
Siphain, joka oli Kalewan poikain
lapsista, ja he lannistettiin. 2 Sam. 21: 18.
5. Ja wielä nousi sota Philistealaisten
kanssa. Silloin löi Elhanan Jairin poika
Lahemin Goljathin Gathitan weljen, jonka
keihään warsi oli niinkuin kankaan puu.
6. Ja taas nousi sota Gathissa; siellä oli
suuri mies, ja hänellä oli kuusi sormea ja
kuusi warwasta, se on neljäkolmattakymmentä.
Ja hän myös oli syntynyt Kalewan
pojista.
7. Ja hän pilkkasi Israelia; mutta Jonathan
Simean poika, Dawidin weljen poika,
löi hänen.
8. Nämät oliwat siinneet Kalewan pojista
Gathissa; ja he lankesiwat Dawidin käden
ja hänen palweliainsa kätten kautta.

21 Luku.

Kansa luetaan. Dawid katuu; rutto walitaan, kuolettaa ja seisahtuu.

Ja saatana seisoi Israelia wastaan, ja kehoitti
Dawidin lukemaan Israelia.
2 Sam. 24: 1.
2. Ja Dawid sanoi Joabille ja kansan
ylimmäisille: menkäät ja lukekaat Israel
BerSebasta Daniin saakka, ja tuokaat minulle,
että minä tietäisin heidän lukunsa.
3. Joab sanoi: Herra enäntäköön kansansa
sata kertaa suuremmaksi kuin se nyt on. Minun
herrani kuninkaani, eikö nämät kaikki
ole minun herrani palweliat? miksi siis minun
herrani kysyy sitä? miksi se tulis synniksi
Israelille?
4. Mutta kuninkaan sana woitti Joabin.
Ja Joab meni ja waelsi koko Israelin ympäri,
ja tuli Jerusalemiin.
5. Ja Joab antoi Dawidille luetun kansan
luwun: ja koko Israelissa oli yksitoistakymmentä
kertaa sata tuhatta miestä, kuin miek=

kaa ulos weti. Ja Judassa neljä sataa tu-
hatta ja seitsemänkymmentä tuhatta miekan
wetäwätä miestä. 2 Sam. 24: 9.
6. Mutta Lewiä ja BenJaminia ei hän
näiden sekaan lukenut; sillä Joab kauhistui
kuninkaan sanasta. 1 Aikak. 27: 24.
7. Mutta se asia oli paha Jumalan silmäin
edessä; ja hän löi Israelin.
8. Ja Dawid sanoi Jumalalle: minä olen
raskaasti syntiä tehnyt, että minä sen tehnyt
olen: mutta ota sinun palwelias wääryys
pois; sillä minä olen sangen tyhmästi tehnyt.
9. Ja Herra puhui Gadille, Dawidin nä-
kiälle, sanoen:
10. Mene ja puhu Dawidille, sanoen: näin
sanoo Herra: kolme minä panen sinun etees:
walitse sinulles yksi niistä, ja minä teen sen
sinulle.
11. Ja koska Gad tuli Dawidin tykö, sa-
noi hän hänelle: näin sanoo Herra: walitse
sinulles:
12. Taikka kolme nälkäwuotta, taikka kol-
men kuukauden pako wihollistes edessä ja
wainollises miekan edessä, että se on käsittä-
wä sinun, eli kolmeksi päiwäksi Herran miek-
ka ja ruttotauti maalle, niin että Herran
enkeli kadottaa kaikki Israelin rajoilla. Niin
ajattele siis nyt, mitä minun pitää häntä
wastaaman, kuin minun on lähettänyt.
13. Dawid sanoi Gadille: minulla on suuri
ahdistus; kuitenkin tahdon minä langeta
Herran käsiin, sillä hänen laupiutensa on
sangen suuri, ja en tahdo langeta ihmisten
käsiin.
14. Ja Herra antoi tulla ruttotaudin Is-
raeliin, niin että Israelista lankesi seitsemän-
kymmentä tuhatta miestä.
15. Ja Jumala lähetti enkelin Jerusale-
miin hukuttamaan sitä; ja hukuttaissa katsoi
Herra siihen, ja katui sitä pahaa, ja sanoi
enkelille, joka hukutti: nyt on kyllä, pidä kä-
tes ylös! Mutta Herran enkeli seisoi Orna-
nin Jebusealaisen riihen tykönä.
2 Sam. 24: 16, 18.
16. Ja Dawid nosti silmänsä ja sai nähdä
Herran enkelin seisowan maan ja taiwaan
wälillä, ja uloswedetyn miekan hänen kä-
dessänsä ojetun Jerusalemin päälle. Niin
lankesi Dawid ja wanhimmat kaswoillensa,
puetetut säkeillä.
17. Ja Dawid sanoi Jumalalle: enkö mi-
nä se ole, kuin annoin lukea kansan? minä
se olen, kuin syntiä tein ja aiwan pahoin
tein. Mitä siis nämät lampaat tehneet
owat? Herra minun Jumalani, anna sinun
kätes olla minun ja minun isäni huoneen
päälle, ja ei sinun kansalles waiwaksi.
18. Ja Herran enkeli sanoi Gadille, että
hän sanois Dawidille, että Dawid menis
ja rakentais Herralle altarin Ornanin Je-
busealaisen riiheen. 2 Aikak. 3: 1.
19. Ja Dawid meni Gadin sanan jälkeen,
kuin hän Herran nimeen puhunut oli.
20. Waan kuin Ornan käänsi hänensä ja
näki neljän poikansa kanssa enkelin, lymytti-
wät he heitänsä; sillä Ornan tappoi nisuja.
21. Kuin Dawid meni Ornanin tykö, näki
Ornan ja hawaitsi Dawidin, ja meni rii-
hestä ulos, ja lankesi kaswoillensa Dawidin
eteen maahan.
22. Ja Dawid sanoi Ornanille: anna mi-
nulle sen riihen sia, rakentaakseni siihen Her-
ralle altaria: anna se minulle täyden rahan
edestä, että witsaus lakkais kansasta.
23. Ja Ornan sanoi Dawidille: ota sinul-
les ja tee, minun herrani kuninkaani, kuin
sinulle kelpaa. Katso, minä annan myös
härkiä polttouhriksi ja aseita puiksi, ja nisuja
ruokauhriksi: kaikkia minä annan.
24. Mutta kuningas Dawid sanoi Orna-
nille: ei niin, waan minä tahdon peräti os-
taa sen täydellä rahalla: sillä en minä ota
sitä, kuin sinun on, Herralle, ja tee poltto-
uhria maksamata.
25. Niin Dawid antoi Ornanille sen sian
edestä kuuden sadan siklin painon kultaa.
26. Ja Dawid rakensi siinä Herralle alta-
rin, ja uhrasi polttouhria ja kiitosuhria, ja
rukoili Herraa; ja hän kuuli hänen tulen
kautta taiwaasta polttouhrin altarilla.
3 Mos. 9: 24. 1 Kun. k. 18: 38.
27. Ja Herra sanoi enkelille, että hän pis-
täis miekkansa tuppeensa.
28. Koska Dawid näki Herran kuulleeksi
hänensä Ornanin Jebusealaisen riihessä,
uhrasi hän siellä.
29. Sillä Herran maja, kuin Moses oli
tehnyt korwessa, ja polttouhrin altari oliwat
silloin Gibeonin korkeudella.
1 Aikak. 16: 39. 2 Aikak. 1: 3.
30. Ja ei Dawid taitanut mennä sen eteen
kysymään Jumalata; sillä hän oli peljäs-
tynyt Herran enkelin miekkaa.

22 Luku.

* Aineet templin rakennukseksi. Salomo, päämiehet waroitetaan.

Ja Dawid sanoi: tässä pitää oleman Her-
ran huone, ja tämä altari Israelin poltto-
uhria warten.
2. Ja Dawid käski koota muukalaiset, jotka
Israelin maalla oliwat: ne asetti hän kiwein
wuoliaksi, wuolemaan kiwiä Jumalan huo-
neen rakennukseksi.

3. Ja Dawid walmisti paljon rautaa porttein owein nauloiksi, ja mitä yhteen naulittaa tarwittiin, ja niin paljon waskea, ettei punnittaa taittu;
4. Ja cedripuita epälukuun; sillä Sidonilaiset ja Tyrolaiset toiwat paljon cedripuita Dawidille.
5. Ja Dawid ajatteli: minun poikani Salomo on nuori ja heikko, mutta huoneen, joka pitää Herralle rakettaman, pitää niin suuren oleman, että sen nimi ja kunnia korotetaan kaikissa maissa; sentähden walmistan minä nyt hänelle waraksi. Näin walmisti Dawid paljon ennen kuolematansa.
6. Ja hän kutsui poikansa Salomon, ja käski hänen rakentaa huoneen Herralle Israelin Jumalalle.
7. Ja Dawid sanoi Salomolle: minun poikani, minun mieleni oli rakentaa Herralle minun Jumalalleni huonetta;
8. Mutta Herran sana tuli minun tyköni ja sanoi: sinä olet paljon werta wuodattanut ja suurta sotaa pitänyt; sentähden ei sinun pidä rakentaman minun nimelleni huonetta, ettäs niin paljon werta olet wuodattanut maan päälle minun edessäni.

2 Sam. 7:17. 1 Kun. k. 5:3. 1 Aika k. 28:3.

9. Katso, poika, joka sinulle syntyy, pitää oleman lewollinen mies; sille minä annan lewon kaikilta wihollisiltansa hänen ympäristöltänsä; sentähden pitää hänen nimensä oleman Salomo; sillä minä annan rauhan ja lewon Israelille hänen elinaikananansa.
10. Hänen pitää rakentaman minun nimelleni huoneen, hänen pitää oleman minun poikani, ja minä olen hänen isänsä; ja minä wahwistan hänen waltakuntansa istuimen Israelissa ijankaikkisesti.

2 Sam. 7:13. 1 Kun. k. 5:5. Hebr. 1:5.

11. Niin on nyt, minun poikani, Herra sinun kanssas: sinä menestyt ja rakennat Herralle sinun Jumalalles huoneen, niinkuin hän sinusta puhunut on.
12. Kuitenkin antakoon Herra sinulle ymmärryksen ja toimen, ja asettakoon sinun Israelia hallitsemaan ja pitämään Herran sinun Jumalas lain!
13. Silloin sinä menestyt, koskas ahkeroitset pitää niitä säätyjä ja oikeuksia, kuin Herra Mosesen kautta on käskenyt Israelille. Ole wahwa ja hywässä turwassa, älä pelkää, älä myös wawahda.

5 Mos. 31:7, 8. Jos. 1:7. 1 Aika k. 28:20.

14. Katso, minä olen minun waiwassani walmistanut Herran huoneeseen sata tuhatta leiwiskätä kultaa ja tuhannen kertaa tuhannen leiwiskätä hopiata, niin myös waskea ja rautaa, määrättömästi (sillä niitä on ylön paljo): minä olen myös toimittanut hirsiä ja kiwiä, joihinkas wielä lisätä taidat.
15. Niin on sinulla paljo työn tekiöitä, kiwenhakkaajita ja puuseppiä, ja kaikkia taitawia kaikkinaisiin töihin.
16. Kullalla, hopialla, waskella ja raudalla ei ole lukua: nouse siis ja tee se, Herra on sinun kanssas.
17. Ja Dawid käski kaikkia Israelin ylimmäisiä auttamaan poikaansa Salomoa.
18. Eikö Herra teidän Jumalanne ole teidän kanssanne, ja ole antanut teille lewon joka taholta? Sillä hän on antanut maan asujamet minun käsiini, ja maa on woitettu Herran ja hänen kansansa edessä.
19. Sentähden antakaat teidän sydämenne ja sielunne etsiä Herraa teidän Jumalatanne; nouskaat ja rakentakaat Herralle Jumalalle pyhä, kannettaa siihen Herran liiton arkki ja pyhät Jumalan astiat huoneeseen, joka Herran nimeen raketaan.

23 Luku.

Salomo kuningas. Lewin luku, järjestys, palwelus.

Koska Dawid oli wanha ja elämästä kyllänsä saanut, asetti hän poikansa Salomon Israelin kuninkaaksi. 1 Kun. k. 1:13.
2. Ja kokosi kaikki ylimmäiset Israelissa, ja papit ja Lewitat,
3. Että Lewitat luettaisiin hamasta kolmestakymmenestä ajastajasta ja sen ylitse. Ja heidän lukunsa oli päästä päähän, wäkewiä miehiä, kahdeksanneljättäkymmentä tuhatta,
4. Joista oli neljäkolmattakymmentä tuhatta teettäjätä Herran huoneessa, ja kuusi tuhatta wirkamiestä ja tuomaria;

5 Mos. 16:18.

5. Ja neljä tuhatta owenwartiata, ja neljä tuhatta niitä, jotka Herralle kiitosta weisasiwat kanteleilla, jotka minä pannut olen kiitosta weisaamaan.
6. Ja Dawid teki järjestyksen Lewin lapsille, Gersonille, Kahathille ja Merarille.

4 Mos. 3:18. 1 Aika k. 6:1. 2 Aika k. 6:17. k. 29:25.

7. Gersonitaista oliwat Laedan ja Simei.
8. Laedanin lapset: ensimäinen Jeheli, Sethan ja Joel, kolme;
9. Simein lapset: Salomith, Hasiel ja Haran, kolme. Nämät oliwat Laedanin isäin ylimmäiset.
10. Oliwat myös nämät Simein lapset: Jahath, Sina, Jeus ja Bria. Nämät neljä oliwat Simein lapset.
11. Jahath oli ensimäinen, Sina toinen.

Mutta Jeuksella ja Brialla ei ollut monta
lasta, sentähden luettiin ne yhdeksi isän huo=
neeksi.
12. Kahathin lapset: Amram, Jetsehar,
Hebron ja Usiel, neljä.
13. Amramin lapset: Aaron ja Mose.
Mutta Aaron eroitettiin, että hän oli pyhi=
tetty kaikkein pyhimmälle, hän ja hänen poi=
kansa ijankaikkisesti, kantamaan suitsutusta
Herran edessä, ja palwelemaan häntä, ja
siunaamaan hänen nimeensä ijankaikkisesti.
2 Mos. 6: 20. l. 28: 1. 4 Mos. 6: 23. 5 Mos. 21: 5.
Hebr. 5: 4.
14. Ja Mosekfen Jumalan miehen lapset
luettiin Lewitain sukukuntain sekaan.
15. Mosekfen lapset oliwat: Gersom ja
Elieser. 2 Mos. 2: 22. l. 18: 3, 4.
16. Gersomin lapset: ensimäinen oli Se=
buel.
17. Elieserin lapset: ensimäinen oli Reha=
bia. Ja Elieserillä ei ollut muita lapsia,
waan Rehabian lapsia oli paljon enämpi.
18. Jetseharin lapset: Salomith ensimäinen.
19. Hebronin lapset: Jeria ensimäinen,
Amaria toinen, Jehasiel kolmas ja Jak=
meam neljäs. 1 Aika k. 24: 23.
20. Usielin lapset: Micha ensimäinen ja
Jesia toinen.
21. Merarin lapset: Maheli ja Musi. Ma=
helin lapset: Eleatsar ja Kis.
22. Mutta Eleatsar kuoli, ja ei ollut hä=
nellä poikia, waan tyttäriä, jotka heidän
weljensä Kisin pojat naiwat.
23. Musin lapset: Maheli, Eder ja Jere=
moth, kolme.
24. Nämät owat Lewin lapset isäinsä huo=
neen jälkeen, isäin päämiehet, jotka nimein
luwun jälkeen päästä päähän luetut oliwat,
jotka tekiwät wiran töitä Herran huoneen
palwelukfessa, kahdenkymmenen ajastaikai=
sista ja sen ylitse.
25. Sillä Dawid sanoi: Herra Israelin
Jumala on antanut kansallensa lewon, joka
on asuwa Jerusalemissa ijankaikkisesti.
26. Ja ei Lewitat tarwinneet kantaa ma=
jaa kaikkein hänen kaluinsa kanssa palwe=
lukseen.
27. Ja Lewin lapset luettiin Dawidin wii=
meisten sanain jälkeen Lewitain sekaan, kah=
denkymmenen wuotisista ja sen ylitse.
28. Että heidän piti seisoman Aaronin
lasten siwussa palwelemassa Herran huo=
neessa, kartanoilla ja kammioissa, ja kaikki=
naisissa pyhitetyn puhdistuksissa, ja kaikissa
wiran töissä Herran huoneessa;
29. Ja oleman näkyleipäin, sämpyläjan=
hoin, ruokauhrin, happamattomain kyrsäin,
pannuin, hastaritten ja kaikkein waakain ja
mittain päällä;
30. Ja seisoman joka aamulla, kiittämään
ja ylistämään Herraa, niin myös ehtoolla;
31. Ja uhraamaan Herralle kaikkinaiset
polttouhrit sabbatteina, uudella kuulla ja
juhlapäiwinä, luwun ja tawan jälkeen alati
Herran edessä;
32. Ja ottamaan waarin seurakunnan ma=
jasta ja pyhyyden wartiosta, ja Aaronin
lasten heidän weljeinsä wartiosta, Herran
huoneen palwelukfessa.

24 Luku.

Neljäkolmattakymmentä papinwuoroa.

Mutta tämä oli Aaronin lasten järjestys:
Aaronin pojat oliwat: Nadab, Abihu, Eleat=
sar ja Ithamar.
2. Mutta Nadab ja Abihu kuoliwat isänsä
edessä, ja ei heillä ollut lasta. Ja Eleatsar
ja Ithamar tuliwat papiksi.
3 Mos. 10: 1, 2. 4 Mos. 3: 4. l. 26: 61.
3. Ja Dawid määräsi heitä näin: Zado=
chin Eleatsarin lapsista ja Ahimelechin Itha=
marin lapsista, heidän wirkansa jälkeen hei=
dän palwelukfessansa.
4. Ja usiammat wäkewät päämiehet löyt=
tiin Eleatsarin kuin Ithamarin lapsista,
koska he heitä niin määräsiwät: Eleatsarin
lapsista oli siellä kuusitoistakymmentä ylim=
mäistä heidän isäinsä huoneessa, ja kahdek=
san Ithamarin lapsista, heidän isäinsä huo=
neessa.
5. Ja he määräsiwät heitä arwalla sekä
näitä että niitä; sillä molemmat Eleatsarin ja
Ithamarin lapset oliwat päämiehet pyhässä
ja päämiehet Jumalan edessä.
6. Ja Semaja kirjoittaja, Nethaneelin
poika Lewitaista, kirjoitti heidän kuninkaan
edessä, ja päämiesten ja papin Zadochin,
ja Ahimelechin AbJatharin pojan ja pap=
pein ja Lewitain, ja ylimmäisten isäin edes=
sä: yksi isän huone otettiin Eleatsarin edes=
tä, ja toinen otettiin sitte Ithamarin edestä.
7. Ja ensimäinen arpa lankesi Jojaribin
päälle, toinen Jedajan,
8. Kolmas Harimin, neljäs Seorimin,
9. Wiides Malchian, kuudes Mejamin,
10. Seitsemäs Hakotsin, kahdeksas Abian,
Luc. 1: 5.
11. Yhdeksäs Jeswan, kymmenes Zecha=
nian,
12. Yksitoistakymmenes Eliasibin, kaksi=
toistakymmenes Jakimin,
13. Kolmastoistakymmenes Hupan, nel=
jästoistakymmenes Jesebeabin,

14. Wiidestoistakymmenes Bilgan, kuudestoistakymmenes Immerin,
15. Seitsemästoistakymmenes Hesirin, kahdeksastoistakymmenes Hapitsetsin,
16. Yhdeksästoistakymmenes Pethahian, kahdeskymmenes Jeheskelin,
17. Ensimäinen kolmattakymmentä Jachinin, toinen kolmattakymmentä Gamulin,
18. Kolmas kolmattakymmentä Delajan, neljäs kolmattakymmentä Maasian,
19. Tämä on heidän järjestyksensä heidän wirkansa jälkeen, menemään Herran huoneeseen heidän tapansa jälkeen, heidän isänsä Aaronin käden ala; niinkuin Herra Israelin Jumala heidän oli käskenyt.
20. Muiden Lewin lasten seassa oli Amramin lapsista Subael, Subaelin lapsista Jehdea.
21. Rehabian lapsista: Jesia oli heistä ensimäinen.
22. Mutta Jetseharitalaisista oli Selomoth, Selomothin lapsista Jahath.
23. (Hebronin lapset) Jeria ensimäinen, Amaria toinen, Jehasiel kolmas, Jakmeam neljäs. 1 Aika k. 23: 19.
24. Usielin lapset: Micha. Michan lapsista Samir.
25. Jesia oli Michan weli; Jesian lapsista Zacharia.
26. Merarin lapset: Maheli ja Musi: Jaesin hänen poikansa lapset.
27. Merarin lapset Jaesiasta, hänen poikansa oli Sohan, Sakur ja Ibri.
28. Mutta Mahelilla oli Eleatsar, ja hänellä ei ollut yhtään poikaa.
29. Kisistä, Kisin lapset Jerahmeel.
30. Musin lapset: Maheli, Eder ja Jeremoth. Ne owat Lewitain lapset heidän isäinsä huoneen jälkeen.
31. Ja nämät myös heittiwät arpaa weljeinsä Aaronin lasten kanssa kuningas Dawidin edessä, ja Zadochin ja Ahimelechin, ja ylimmäisten isäin edessä, pappein ja Lewitain seassa; ylimmäinen isäin seassa pienimmänkin weljensä kanssa.

25 Luku.

Weisaajain luku.

Ja Dawid sodanpäämiesten kanssa eroitti wirkoihin Assaphin, Hemanin ja Jedithunin lapset, jotka propheteerasiwat harpuilla, psaltareilla ja symbaleilla. Ja he luettiin töihin wirkansa jälkeen.
2. Assaphin lapsista: Sakur, Joseph, Nethania, Asarela, Assaphin pojat, Assaphin käden alla, jotka ennustiwat kuninkaan tykönä. 1 Sam. 19: 20.
3. Jedithunista, Jedithunin lapset: Gedalia, Zori, Jesaja, Hasabia ja Mathithia, ne kuusi isänsä Jedithunin käden alla harpuilla, jotka ennustiwat, kiittiwät ja ylistiwät Herraa.
4. Hemanista, Hemanin lapset: Bukia, Mathania, Usiel, Sebuel ja Jerimoth, Hanania, Hanani, Eliatha, Gidalthi ja RomamthiEser, Josbekasa, Mallothi, Hothir, Mahesioth.
5. Nämät oliwat kaikki Hemanin lapset, kuninkaan näkiän Jumalan sanassa, ylöntämään sarwea; sillä Jumala oli antanut Hemanille neljätoistakymmentä poikaa ja kolme tytärtä.
6. Nämät kaikki oliwat isänsä käden alla, weisaamassa Herran huoneessa symbaleilla, psaltareilla ja harpuilla, Jumalan huoneen wirassa, kuninkaan, Assaphin, Jedithunin ja Hemanin asetuksen jälkeen. 1 Aika k. 23: 6.
7. Ja heidän ja heidän weljeinsä luku kaikki yhteen, jotka oliwat oppineet ja ymmärtäwäiset Herran weisussa, oli kaksi sataa ja kahdeksanyhdeksättäkymmentä.
8. Ja heittiwät arpaa wartioistansa niin pieni kuin suuri, ja oppinut niinkuin opetuslapsi.
9. Ja ensimäinen arpa lankesi Josephille Assaphin päälle, toinen Gedalian ja hänen weljeinsä ja poikainsa päälle: ja heitä oli kaksitoistakymmentä;
10. Kolmas Sakurin, hänen poikainsa ja weljeinsä päälle: ja heitä oli kaksitoistakymmentä;
11. Neljäs Jetsrin, hänen poikainsa ja weljeinsä päälle: ja heitä oli kaksitoistakymmentä;
12. Wiides Nethanian, hänen poikainsa ja weljeinsä päälle: ja heitä oli kaksitoistakymmentä;
13. Kuudes Bukian, hänen poikainsa ja weljeinsä päälle: ja heitä oli kaksitoistakymmentä;
14. Seitsemäs Jesreelan, hänen poikainsa ja weljeinsä päälle: ja heitä oli kaksitoistakymmentä;
15. Kahdeksas Jesaian, hänen poikainsa ja weljeinsä päälle: ja heitä oli kaksitoistakymmentä;
16. Yhdeksäs Mathanian, hänen poikainsa ja weljeinsä päälle: ja heitä oli kaksitoistakymmentä;
17. Kymmenes Simein, hänen poikainsa ja weljeinsä päälle: ja heitä oli kaksitoistakymmentä;

18. Ensimäinen toistakymmentä Asareelin, hänen poikainsa ja weljeinsä päälle: ja heitä oli kaksitoistakymmentä;
19. Toinen toistakymmentä Hasabian, hänen poikainsa ja weljeinsä päälle: ja heitä oli kaksitoistakymmentä;
20. Kolmas toistakymmentä Subaelin, hänen poikainsa ja weljeinsä päälle: ja heitä oli kaksitoistakymmentä;
21. Neljäs toistakymmentä Mathithian, hänen poikainsa ja weljeinsä päälle: ja heitä oli kaksitoistakymmentä;
22. Wiides toistakymmentä Jeremothin, hänen poikainsa ja weljeinsä päälle: ja heitä oli kaksitoistakymmentä;
23. Kuudes toistakymmentä Ananian, hänen poikainsa ja weljeinsä päälle: ja heitä oli kaksitoistakymmentä;
24. Seitsemäs toistakymmentä Jasbekalan, hänen poikainsa ja weljeinsä päälle: ja heitä oli kaksitoistakymmentä;
25. Kahdeksas toistakymmentä Hananin, hänen poikainsa ja weljeinsä päälle: ja heitä oli kaksitoistakymmentä;
26. Yhdeksäs toistakymmentä Mallothin, hänen poikainsa ja weljeinsä päälle: ja heitä oli kaksitoistakymmentä;
27. Kahdeskymmenes Eliathan, hänen poikainsa ja weljeinsä päälle: ja heitä oli kaksitoistakymmentä;
28. Ensimäinen kolmattakymmentä Hothirin, hänen poikainsa ja weljeinsä päälle: ja heitä oli kaksitoistakymmentä;
29. Toinen kolmattakymmentä Gidalthin, hänen poikainsa ja weljeinsä päälle: ja heitä oli kaksitoistakymmentä;
30. Kolmas kolmattakymmentä Mahesjothin, hänen poikainsa ja weljeinsä päälle: ja heitä oli kaksitoistakymmentä;
31. Neljäs kolmattakymmentä RomamthiEserin, hänen poikainsa ja weljeinsä päälle: ja heitä oli kaksitoistakymmentä.

26 Luku.

Owenwartiat; tawarain katsojat ja tuomarit.

Owenwartioitten järjestyksessä: Korhitaista oli Meselemia, Koren poika, Asaphin lapsista.
2. Meselemian lapset oliwat nämät: hänen esikoisensa Zacharia, toinen Jediael, kolmas Sebadia, neljäs Jathniel,
3. Wiides Elam, kuudes Johanan, seitsemäs Elioenai.
4. Mutta ObedEdomin lapset oliwat nämät: hänen esikoisensa Semaja, toinen Josabad, kolmas Joah, neljäs Sachar, wiides Nethaneel,
5. Kuudes Ammiel, seitsemäs Isaschar, kahdeksas Pegulthai; sillä Jumala oli siunannut hänen.
6. Ja hänen poikansa Semaja siitti myös poikia, jotka isänsä huoneessa hallitsiwat; sillä he oliwat wäkewät sankarit.
7. Semajan lapset: Othni, Rephael, Obed ja Elsabad, jonka weljet oliwat wäkewät miehet, Elihu ja Samachia.
8. Nämät kaikki oliwat ObedEdomin lapset, he ja heidän lapsensa ja weljensä oliwat wäkewät miehet wirassa: kaksikuudettakymmentä ObedEdomista.
9. Meselemialla oli lapsia ja weljiä, wäkewiä miehiä kahdeksantoistakymmentä.
10. Mutta Hosalla Merarin lapsista oli poikia; kaikkein jaloin oli Simri, waikka ei hän ollut esikoinen, kuitenkin asetti hänen isänsä hänen päämiehekse;
11. Toinen Hilkia, kolmas Tebalia, neljäs Zacharia: kaikki Hosan lapset ja weljet kolmetoistakymmentä.
12. Tämä on owenwartioitten järjestys wäkewitten päämiesten seassa, wartiossa heidän weljeinsä kohdalla, palwelemaan Herran huoneessa.
13. Ja arpa oli heitetty pienten niinkuin suurtenkin wälillä, heidän isäinsä huoneessa, jokaisen portin eteen.
14. Arpa itään päin lankesi Miselemian päälle; mutta hänen poikansa Zacharia, joka toimellinen neuwossa oli, heitti arwan, ja hänen lankesi pohjaan päin;
15. Mutta ObedEdomin etelään päin, ja hänen poikansa Esupimin huoneen tykö.
16. Ja Supim ja Hosa saiwat lännen puolelle, Sallehetin portin tykö, josta sen korkian ahteen päälle mennään, jossa wartiat seisowat toinen toistansa wastaan.
17. Itään päin oli kuusi Lewitaa, pohjaan päin neljä joka päiwä, etelään päin neljä joka päiwä, mutta Esupimin tykönä kaksi ja kaksi;
18. Parbarin tykönä länteen päin neljä joka haarassa, ja kahdet Parbarin tykönä.
19. Tämä on owenwartioitten järjestys, Korhitain lasten seassa ja Merarin lasten seassa.
20. Lewitaista oli Ahia Jumalan huoneen tawarain päällä ja pyhyyden tawarain päällä;
21. Laedan lapsista, nimittäin Gersonin lapset Laedanista: isäin päämiehet Laedan Gersonitaista, Jehiel;
22. Jehielitain lapset: Setham ja hänen weljensä Joel, Herran huoneen tawarain päällä;

23. Amramitalaisista, Jetseharitalaisista, Hebronitaista ja Usielitaista;
24. Ja Sebuel Gersonin poika, Mosekfen pojan poika, päämies tawarain päällä.
25. Mutta hänen weljellänsä EliEserillä oli poika Rehabia, ja hänen poikansa Jesaja, hänen poikansa Joram, hänen poikansa Sichri, ja hänen poikansa Selomith.
26. Se Selomith ja hänen weljensä oliwat kaikkein pyhäin tawarain päällä, jotka Dawid kuningas oli pyhittänyt, ja ylimmäiset isät, tuhanten ja satain päämiehet sotajoukon päällä.
27. Sodasta ja saaliista owat he pyhittäneet Herran huoneen parannukseksi.
4 Mos. 31:30.
28. Kaikki myös, mitä näkiä Samuel, ja Saul Kisin poika, ja Abner Nerin poika, ja Joab ZeruJan poika oliwat pyhittäneet, ja kaikki, kuin pyhitetyt oliwat, oliwat Selomithin ja hänen weljeinsä käden alla.
29. Jetseharitalaisista oliwat Chenania poikinensa asetetut ulkonaisen työn haltiaksi ja tuomariksi Israelissa;
30. Hebronitaista Hasabia ja hänen weljensä, wäkewät miehet tuhannen ja seitsemän sataa, asetetut wirkaan Israelissa, tuolla puolen Jordanin länteen päin, kaikkinaisiin Herran asioihin ja kuninkaan palwelukseen.
31. Oli myös Hebronitaista Jeriah, Hebronitain päämies, heidän sukukuntainsa ja isäinsä seassa. Ja neljäntenäkymmenentenä kuningas Dawidin waltakunnan wuonna etsittiin ja löyttiin heidän seassansa wäkewät miehet Jaeserin Gileadissa.
32. Ja hänen weljensä oliwat wäkewät miehet kaksi tuhatta ja seitsemän sataa isäin päämiehistä. Ja Dawid kuningas asetti heitä Rubenitain, Gaditain ja puolen Manassen sukukunnan päälle, kaikkiin Jumalan ja kuninkaan asioihin.

27 Luku.

Kuninkaan päämiehet, ruhtinaat, tawaran haltiat ja neuwonantajat.

Mutta Israelin lapset lukunsa jälkeen oliwat isäin päämiehet, tuhanten ja satain ruhtinaat, ja wirkamiehet, jotka ottiwat kuninkaasta waarin, heidän järjestyksensä jälkeen, waeltamaan sinne ja tänne jokainen kuukautenansa, joka kuukautena ajastajassa; ja jokaisessa joukossa oli neljäkolmattakymmentä tuhatta.
2. Ensimäisen joukon päällä ensimäisenä kuukautena oli Jasebeam Sabdielin poika, ja hänen joukossansa neljäkolmattakymmentä tuhatta.
3. Mutta Peretsin lapsista oli ylimmäinen kaikkein sodan päämiesten päällä, ensimäisenä kuukautena.
4. Toisen kuukauden joukon päällä oli Dodai Ahohita, ja Miklot päämies hänen joukkonsa päällä, ja hänen joukossansa neljäkolmattakymmentä tuhatta.
5. Kolmannen joukon päämies kolmantena kuukautena oli Benaja papin Jojadan poika, ja hänen joukossansa oli neljäkolmattakymmentä tuhatta.
6. Tämä on Benaja wäkewä kolmenkymmenen seassa ja kolmenkymmenen päällä, ja hänen joukkonsa oli hänen poikansa Ami-Sabadin alla.
2 Sam. 23:22.
7. Neljäs, neljäntenä kuukautena, oli Asahel Joabin weli, ja hänen jälkeensä Sabadia hänen poikansa, ja hänen joukossansa neljäkolmattakymmentä tuhatta.
2 Sam. 23:24.
8. Wiides, wiidentenä kuukautena, oli päämies Samehuth Jesrahitalainen, ja hänen joukossansa oli neljäkolmattakymmentä tuhatta.
9. Kuudes, kuudentena kuukautena, oli Ira Ikeksen Thekoitalaisen poika, ja hänen joukossansa oli neljäkolmattakymmentä tuhatta.
10. Seitsemäs, seitsemäntenä kuukautena, oli Heles Pelonita Ephraimin lapsista, ja hänen joukossansa oli neljäkolmattakymmentä tuhatta.
11. Kahdeksas, kahdeksantena kuukautena, oli Sibechai Husatitalainen Sarehitalaisista, ja hänen joukossansa oli neljäkolmattakymmentä tuhatta.
12. Yhdeksäs, yhdeksäntenä kuukautena, oli Abieser Anthothitalainen Jeminin lapsista, ja hänen joukossansa oli neljäkolmattakymmentä tuhatta.
13. Kymmenes, kymmenentenä kuukautena, oli Maherai Netophathitalainen Serahethitalaisista, ja hänen joukossansa oli neljäkolmattakymmentä tuhatta.
14. Ensimäinen toistakymmentä, ensimäisenä kuukautena toistakymmentä, oli Benaja Pirgatonitalainen Ephraimin lapsista, ja hänen joukossansa oli neljäkolmattakymmentä tuhatta.
15. Toinen toistakymmentä, toisena kuukautena toistakymmentä, oli Heldai Netophathitalainen Othnielista, ja hänen joukossansa neljäkolmattakymmentä tuhatta.
16. Israelin sukukuntain päällä: Rubenitain päämies oli EliEser Sichrin poika; Simeonitain seassa Sephatia Maechan poika;

17. Lewitain seassa, Hasabia Kemuelin poika; Aaronitain seassa Zadok;
18. Judan seassa, Elihu Dawidin weljistä; Issascharin seassa, Omri Michaelin poika;
19. Sebulonin seassa, Jesmaja Obadian poika; Naphtalin seassa, Jeremoth Asrielin poika;
20. Ephraimin lasten seassa, Hosea Asaian poika; puolen Manassen sukukunnan seassa, Joel Pedajan poika;
21. Puolen Manassen sukukunnan seassa Gileadissa, Jeddo Zacharian poika; BenJaminin seassa, Jaesiel Abnerin poika;
22. Danin seassa, Asareel Jerohamin poika. Nämät owat Israelin sukukuntain päämiehet.
23. Mutta Dawid ei lukenut niitä, kuin kahdenkymmenen wuotiset ja sitä nuoremmat oliwat: sillä Herra oli luwannut enätä Israelin niinkuin tähdet taiwaissa.

1 Mos. 22:17. l. 26:4. l. 32:12. 4 Mos. 1:3.

24. Mutta Joab ZeruJan poika oli ruwennut lukemaan, ja ei sitä täyttänyt, ja wiha tuli siitä Israelin päälle: ja ei se luku tullut kuningas Dawidin aikakirjaan.

2 Sam. 24:13, 14. 1 Aika k. 21:4:5, 6.

25. Kuninkaan tawarain päällä oli Asmaweth Adielin poika, ja niiden tawarain päällä, jotka oliwat maalla, kaupungeissa, kylissä ja linnoissa, oli Jonathan Usian poika.
26. Talonpoikain päällä, jotka maata wiljeliwät, oli Esri Chelubin poika.
27. Wiinamäkein päällä oli Simei Ramathita; wiinakellarein ja wiinatawarain päällä Sabdi Siphinitiläinen.
28. Öljypuiden ja metsäfiikunapuiden päällä, jotka oliwat laaksossa, oli Baal Hanan Gadaritalainen; öljyin tawarain päällä Joas.
29. Laiduinhärkäin päällä Saronissa oli Sithari Saronithalainen; mutta härkäin päällä laaksossa Saphat Adlain poika;
30. Kamelein päällä Obil Ismaelitalainen; aasein päällä Jehedia Meronothitalainen;
31. Lammasten päällä Jasis Hagaritalainen: nämät kaikki oliwat päämiehet kuningas Dawidin hywyyden päällä.
32. Mutta Dawidin setä Jonathan oli neuwonantaja, toimellinen mies ja hywin oppinut. Jehiel Hahmonin poika oli kuninkaan lasten tykönä.
33. Ahitophel oli myös kuninkaan neuwonantaja; Husai Arahitalainen oli kuninkaan ystäwä.
34. Ja Ahitophelin jälkeen oli Jojada Benajan poika ja AbJathar. Mutta Joab oli kuninkaan sodanpäämies.

28 Luku.

Dawidin wiimeinen puhe. Templin muoto, ja kuinka Salomo saa kultaa ja hopiaa kaluihin, ja wakuutuksen menestyksestä.

Ja Dawid kokosi kaikki Israelin päämiehet, sukukuntain päämiehet ja niiden joukkoin päämiehet, jotka kuningasta palweliwat, päämiehet tuhanten ja satain päällä, kuninkaan ja hänen poikainsa hywyyden ja tawaran päämiehet kamaripalweliain kanssa, ja uljaat ja kaikki wäkewät sotamiehet Jerusalemiin.
2. Ja kuningas Dawid nousi seisoalle, ja sanoi: minun weljeni ja kansani, kuulkaat minua: minä olen aikonut rakentaa Herran liiton arkin lepohuoneen ja meidän Jumalamme jalkain astinlaudan, ja olen walmistanut rakennuksen waraa.

2 Sam. 7:1, 2. 1 Aika k. 17:1 l. 22:7.

3. Mutta Jumala sanoi minulle: ei sinun pidä rakentaman minun nimelleni huonetta; sillä sinä olet sotamies ja olet paljon werta wuodattanut. 2 Sam. 7:5. 1 Kun. k. 5:3. 1 Aika k. 22:8.
4. Herra Israelin Jumala on walinnut minun koko minun isäni huoneesta Israelin kuninkaaksi ijankaikkisesti; sillä hän on Judan walinnut hallitsiaksi, ja Judan huoneesta minun isäni huoneen: ja minä olen ollut minun isäni lapsista hänelle niin kelwollinen, että hän teki minun koko Israelin kuninkaaksi.

1 Mos. 49:8, 9, 10. 1 Aika k. 5:2. 1 Sam. 16:12.

5. Ja kaikkein minun poikaini seassa (sillä Herra on antanut minulle monta poikaa) on hän walinnut minun poikani Salomon istumaan Herran waltakunnan istuimella Israelin ylitse.
6. Ja on puhunut minulle: sinun poikas Salomon pitää rakentaman minun huoneeni ja kartanoni; sillä minä olen hänen walinnut pojakseni, ja minä olen hänen isänsä,
7. Ja wahwistan hänen waltakuntansa ijankaikkisesti, jos hän wahwana pysyy, pitäen minun käskyni ja oikeuteni, niinkuin tänäpänäkin.
8. Nyt siis, koko Israel! Herran kokouksen silmäin edessä ja meidän Jumalamme korwissa, pitäkäät ja tutkistelkaat kaikki Herran teidän Jumalanne käskyt, että te omistaisitte tämän hywän maan ja perisitte sen teidän lapsillenne teidän jälkeenne ijankaikkisesti.
9. Ja sinä, minun poikani Salomo! tunne isäs Jumala ja palwele häntä kaikesta

sydämestä ja hywällä mielellä; sillä Herra
tutkistelee kaikki sydämet ja ymmärtää kaik-
kein ajatusten aikomiset; jos sinä etsit häntä,
niin sinä löydät hänen: jos sinä hyljäät
hänen, niin hän sinun hyljää ijankaikkisesti.
1 Sam. 16:7. Ps. 7:10. Es. 55:16. Jer. 11:20. l. 17:10. l. 20:12. Ilm. k. 2:23.
10. Niin katso nyt, että Jumala on sinun
walinnut rakentamaan huonetta pyhäksi
siaksi: ole wahwa ja tee niin.
11. Ja Dawid antoi pojallensa Salomolle
pihan muodon ja hänen huonettensa ja
tawarahuonetten, salein ja sisämäisten kam-
mioin, ja armoistuimen huoneen muodon,
12. Ja wielä kaikkein niiden muodon, jotka
hänen mielessänsä oliwat, Herran huoneen
kartanoista ja kaikista huoneista ympäri,
Jumalan huoneen tawaroista ja pyhitetyis-
tä tawaroista,
13. Pappein ja Lewitain järjestyksen, ja
kaikkein Herran huoneen wirkain töiden, ja
kaikkein astiain muodon, Herran huoneen
palweluksessa.
14. Kultaa hän antoi kullan painon jälkeen
kaikkinaisiksi astioiksi joka wirassa, antoi
myös hopiata jokaiseen hopia-astiaan hänen
painonsa, jokaisen wirka-astian jälkeen;
15. Ja kultaa kultaisille kynttiläjalwoille
ja kultaisille lampuille, jokaiselle kynttiläja-
lalle ja hänen lampuillensa hänen painonsa.
Niin antoi hän myös hopiata hopiakynt-
tiläjalwoille ja heidän lampuillensa, jokaisen
kynttiläjalan wiran jälkeen;
16. Niin myös kultaa näkyleipäin pöydiksi,
jokaiselle pöydälle hänen painonsa, ja myös
hopiata hopiapöydäksi;
17. Ja puhdasta kultaa kolmihaaraisiksi
hangoiksi, maljoiksi ja kannuiksi; kultaa
myös kultapikareiksi, jokaiselle pikarille pai-
nonsa, hopiata hopiapikareiksi, jokaiselle
pikarille painonsa;
18. Ja sawualtariksi kaikkein puhtaampata
kultaa hänen painonsa; ja kultaisten Cheru-
bimein ratasten muodon, jotka heitänsä
lewittiwät ja peittiwät Herran liiton arkin.
2 Aika k. 3:10.
19. Kaikki nämät owat minulle annetut
kirjoitettuna Herran kädestä, joka minun
antoi ymmärtää kaikkein töiden muodon.
20. Ja Dawid sanoi pojallensa Salomolle:
ole wahwa ja miehuullinen, ja tee niin,
älä pelkää, älä myös hämmästy; sillä Her-
ra Jumala minun Jumalani on sinun kans-
sas, ja ei ota kättänsä pois sinulta, eikä hyl-
jää sinua, siihen asti että kaiken wiran
työt Jumalan huoneessa päättänyt olet.
5 Mos. 31:7, 8. Jos. 1:7. 1 Aika k. 22:13.
21. Ja katso, pappein ja Lewitain järjes-
tykset pitää oleman kaikessa Jumalan huo-
neen palweluksessa sinun kanssas, ja he owat
hywäntahtoiset ja ymmärtäwäiset kaikkeen
wirkaan; niin myös päämiehet ja kaikki
kansa, kaikissa sinun asioissas.

29 Luku.

Dawidin anto ja kansan lahjoitus, kiitos, uhri. Salomo woideltu. Dawidin kuolema.

Ja kuningas Dawid sanoi koko joukolle:
Salomon, yhden minun pojistani, on Ju-
mala walinnut, joka wielä nuori ja heikko
on, mutta työ on suuri; sillä ei se ole ihmi-
sen asumasia, waan Herran Jumalan.
2. Ja minä olen kaikesta minun woimas-
tani walmistanut minun Jumalani huo-
neelle kultaa kultakaluiksi, hopiata hopiai-
siksi, waskea waskisiksi, rautaa rautaisiksi,
puita puuaseiksi, ja onichin kiwiä, kiinniliite-
tyitä rubineja, monenpilkullisia kiwiä, ja
kaikkinaisia kalliita kiwiä, ja marmorikiwiä
sangen paljon.
3. Ja olen wielä antanut hywästä tah-
dostani minun Jumalani huoneeseen sitä,
kuin minun omani on, kultaa ja hopiata,
ylitse sen kaiken, kuin minä olen walmis-
tanut pyhän huoneeseen:
4. Kolme tuhatta leiwiskätä Ophirin kul-
taa ja seitsemän tuhatta leiwiskätä puhdas-
ta hopiata, silata huonetten seiniä,
5. Kultaa kultaisiin ja hopiata hopiaisiin,
ja kaikkinaisiin töihin, tekiäin käden kautta.
Ja kuka on hywäntahtoinen täyttämään
kättänsä tänäpänä Herralle?
6. Niin isäin päämiehet ja Israelin suku-
kuntain päämiehet, niin myös tuhanten
ja satain päämiehet, ja kuninkaan töiden
päämiehet oliwat hywäntahtoiset;
1 Aika k. 28:1, 2c.
7. Ja antoiwat Jumalan huoneen pal-
welukseen wiisi tuhatta leiwiskätä kultaa,
ja kymmenen tuhatta kultapenninkiä, ja
kymmenen tuhatta leiwiskätä hopiata, kah-
deksantoistakymmenentä tuhatta leiwiskätä
waskea, ja sata tuhatta leiwiskätä rautaa.
8. Ja joiden tykönä kiwiä löyttiin, ne he
antoiwat Herran huoneen tawaroihin, Je-
hielin Gersonitan käden ala. 1 Aika k. 26:21.
9. Ja kansa iloitsi, että he niin hywästä
tahdosta antoiwat; sillä he antoiwat Her-
ralle waasta sydämestä, wapaasta tahdos-
tansa. Ja kuningas Dawid oli myös sangen
suuresti iloissansa.
10. Ja Dawid kiitti Herraa kaiken kansan
edessä, ja sanoi: kiitetty ole sinä Herra, Is-

raelin meidän isämme Jumala ijankaikkisesta ijankaikkiseen!
11. Sillä sinun, Herra, on suuruus, ja woima, ja kunnia, ja woitto, ja kiitos; sillä kaikki, mitä taiwaassa ja maan päällä on, se on sinun. Sinun Herra on waltakunta, ja sinä olet korotettu kaikkein päämiesten ylitse. Matth. 6:13. 1 Tim. 1:17. Ilm. k. 5:13.
12. Rikkaus ja kunnia owat sinun edessäs, ja sinä hallitset kaikki kappaleet, ja sinun kädessäs on wäki ja woima: sinun kädessäs on kaikki suureksi ja wäkewäksi tehdä.
13. Ja nyt, meidän Jumalamme, me kiitämme sinua, ja sinun kunnias nimeä ylistämme.
14. Sillä mikä minä olen, ja mikä on minun kansani, että me olemme niin paljon woineet antaa hywällä mielellä, niinkuin se nyt tapahtuu? sillä se on kaikki sinulta tullut, ja sinun kädestäs olemme me antaneet sinulle sen.
15. Sillä me olemme muukalaiset ja oudot sinun edessäs, niinkuin kaikki meidän isämmekin: meidän ikämme on maan päällä niinkuin warjo, ja ei täällä ole yhtään wiipymystä.
Job. 8:9. k. 14:2. Ps. 39:13. Ps. 90:6. Ps. 102:12. Ps. 119:19. Saarn. k. 7:1.
16. Herra meidän Jumalamme! kaikki tämä kalun paljous, jonka me olemme walmistaneet sinun pyhälle nimelles raketa huonetta, se on kaikki tullut sinun kädestäs, ja ne owat kaikki sinun.
17. Minun Jumalani! minä tiedän, ettäs tutkistelet sydämen ja tahdot wakuutta. Sentähden olen myös minä kaikki nämät yksiwakaisesta sydämestä antanut wapaalla mielellä. Ja minä näin nyt ilolla tämän sinun kansas, joka tässä on, että se on hywällä mielellä sinulle antanut.
1 Aika k. 28:9.
18. Herra meidän isäimme Abrahamin, Isaachin ja Israelin Jumala! pidä ijankaikkisesti tämänkaltainen mieli ja tahto sinun kansas sydämessä, ja walmista heidän sydämensä sinun tykös.
19. Ja minun pojalleni Salomolle anna täydellinen sydän pitämään sinun käskys, todistukses ja säätys, niin että hän ne kaikki tekis ja rakentais tämän asuinsian, jonka minä olen walmistanut.
20. Ja Dawid sanoi kaikelle kansalle: kiittäkäät siis Herraa teidän Jumalatanne! Ja kaikki kansa kiitti Herraa isäinsä Jumalata kumarsiwat itsensä ja rukoiliwat Herraa ja kuningasta.
21. Ja uhrasiwat Herralle uhrin, ja toisna päiwänä uhrasiwat he polttouhrin Herralle, tuhannen kalpea, tuhannen oinasta, tuhannen karitsata, ja heidän juomauhrinsa, ja monta muuta uhria kaiken Israelin edessä.
22. Ja he söiwät ja joiwat sinä päiwänä sangen suurella ilolla Herran edessä, ja tekiwät Salomon Dawidin pojan toisen kerran kuninkaaksi, ja woiteliwat hänen Herralle hallitsiaksi ja Zadochin papiksi.
23. Ja niin Salomo istui Herran istuimelle kuninkaaksi isänsä Dawidin siaan, ja oli onnellinen; ja koko Israel oli hänelle kuuliainen, 1 Kun. k. 1:35.
24. Niin myös kaikki päämiehet ja woimalliset, ja kaikki kuningas Dawidin lapset antoiwat itsensä kuningas Salomon ala.
25. Ja Herra teki Salomon enämmin ja enämmin suuremmaksi kaiken Israelin edessä, ja antoi hänelle kuuluisan waltakunnan, jonka kaltaista ei yhdelläkään kuninkaalla Israelissa hänen edellänsä ole ollut.
1 Kun. k. 3:13.
26. Ja niin oli Dawid, Isain poika, koko Israelin kuningas.
27. Mutta aika, kuin hän oli Israelin kuningasna, oli neljäkymmentä ajastaikaa. Hebronissa hallitsi hän seitsemän ajastaikaa ja Jerusalemissa kolme neljättäkymmentä.
2 Sam. 5:5. 1 Kun. k. 2:11.
28. Ja hän kuoli hywällä ijällä, rawittu elämästä, rikkaudesta ja kunniasta; ja hänen poikansa Salomo tuli kuninkaaksi hänen siaansa.
29. Mutta kuningas Dawidin teot, ensimäiset ja wiimeiset, katso, ne owat kirjoitetut näkiän Samuelin teoissa, ja propheetan Nathanin teoissa, ja näkiän Gadin teoissa,
30. Kaiken hänen waltakuntansa, wäkewyytensä ja aikainsa kanssa, kuin hänen ja Israelin, ja kaikkein maan waltakuntain aikana kuluneet owat.

Toinen Aika Kirja.

1 Luku.

Salomon rukous, uhri, ymmärrys, woima, rikkaus.

Ja Salomo Dawidin poika wahwisti itsensä waltakuntaansa; ja Herra hänen Jumalansa oli hänen kanssansa ja teki hänen aina suuremmaksi. 1 Kun. k. 2:12,46. 1 Aika k. 29:25.

2. Ja Salomo puhui koko Israelin kanssa tuhanten ja satain päämiesten kanssa, tuomarein ja kaikkein esimiesten kanssa Israelista, ja ylimmäisten isäin kanssa.

3. Ja he meniwät, sekä Salomo että koko joukko korkeukselle, kuin on Gibeonissa; sillä siellä oli Jumalan seurakunnan maja, jonka Moses Herran palwelia teki korwessa, 2 Mos. 36:1. 1 Kun. k. 3:4. 1 Aika k. 21:29.

4. Mutta Jumalan arkin oli Dawid wienyt KiriathJearimista sinne, johonka Dawid oli hänelle sian walmistanut; sillä hän oli rakentanut hänelle majan Jerusalemissa. 2 Sam. 6:17.

5. Ja se waskialtari, jonka Betsaleel Urin poika Hurin pojan rakentanut oli, oli siellä Herran asuinsian edessä. Ja Salomo ja koko joukko etsiwät sitä. 2 Mos. 38:1.

6. Ja Salomo nousi sinne ylös waskialtarin tykö Herran eteen, joka siellä seurakunnan majassa oli, ja uhrasi sen päällä tuhannen polttouhria.

7. Sinä yönä ilmestyi Jumala Salomolle, ja sanoi hänelle: ano, mitä minä sinulle antaisin. 1 Kun. k. 3:5.

8. Ja Salomo sanoi Jumalalle: sinä olet tehnyt suuren armon minun isälleni Dawidille, ja olet tehnyt minun hänen siaansa kuninkaaksi: 1 Aika k. 28:5.

9. Olkoon nyt, Herra Jumala, sinun sanas totinen minun isälleni Dawidille; sillä sinä olet tehnyt minun niin paljon kansan kuninkaaksi, kuin tomua on maan päällä;

10. Niin anna minulle nyt taito ja ymmärrys, käydäkseni tämän kansan edessä ulos ja sisälle; sillä kuka woi tuomita tätä sinun suurta kansaas? 4 Mos. 27:17. 1 Kun. k. 3:9.

11. Niin sanoi Jumala Salomolle: että se on sinun mielessäs, ja et anonut rikkautta, tawarata eli kunniata, eli wihamiestes sieluja, etkä anonut pitkää ikää, mutta anoit taitoa ja ymmärrystä, tuomitakses minun kansaani, joiden kuninkaaksi minä olen sinun pannut; 1 Kun. k. 3:11.

12. Niin olkoon sinulle taito ja ymmärrys annettu: wielä sitte annan minä sinulle rikkautta, ja hywyyttä ja kunniata, niin ettei sinun wertaistas kuningasten seassa ennen sinua ole ollut, eikä myös sinun jälkees tule. 1 Kun. k. 4:31. 2 Aika k. 9:22.

13. Ja Salomo tuli korkeukselta, joka oli Gibeonissa, Jerusalemiin, seurakunnan majasta, ja hallitsi Israelia.

14. Ja Salomo kokosi itsellensä rattaita ja hewoismiehiä, niin että hänellä oli neljä sataa toista tuhatta ratasta ja kaksitoistakymmentä tuhatta hewoismiestä, ja antoi heidän olla rataskaupungeissa ja kuninkaan tykönä Jerusalemissa. 1 Kun. k. 4:26. k. 10:26. 2 Aika k. 9:25.

15. Ja kuningas toimitti niin, että hopiata ja kultaa oli Jerusalemissa niin paljo kuin kiwiäkin, ja cedripuita kuin metsäfiikunapuita laaksoissa. 1 Kun. k. 10:27. 2 Aika k. 9:27.

16. Ja Salomolle wietiin hewoisia Egyptistä ja kudotuskaluja. Ja kuninkaan kauppamiehet ostiwat ne kudotuskalut. 1 Kun. k. 10:28.

17. Ja he meniwät ylös ja weiwät ne Egyptistä, ja jokainen ratas maksoi kuusi sataa hopiapenninkiä, ja hewoinen sata ja wiisikymmentä. Ja niin wietiin ne myös kaikkein Hethealaisten ja Syrian kuningasten tykö heidän kättensä kautta.

2 Luku.

Templin työwäki ja tarkoitus; rakennusaineet, hirsimiehet ja muukalaiset.

Ja Salomo aikoi rakentaa Herran nimelle huonetta, ja myös hänen waltakunnallensa huonetta.

2. Ja Salomo luki seitsemänkymmentä tuhatta miestä kuormain kantajaksi, ja kahdeksankymmentä tuhatta hirtten hakkaajaksi wuorille, ja kolme tuhatta ja kuusi sataa teettäjätä heidän ylitsensä. 1 Kun. k. 5:16.

3. Ja Salomo lähetti kuningas Hiramin tykö Tyroon, ja käski hänelle sanoa: niinkuin sinä minun isäni Dawidin kanssa teit ja lähetit hänelle cedripuita, rakentaaksensa hänellensä huonetta, jossa hänen asuman piti: 1 Kun. k. 5:2.

4. Katso, minä rakennan Herran minun Jumalani nimelle huoneen, että se hänelle pyhitettäisiin suitsutettaa hywänhajun uhria hänen edessänsä, ja aina walmistettaa näkyleipiä ja polttouhria, aamulla ja ehtoolla, lepopäiwinä ja uusilla kuilla, ja Herran

meidän Jumalamme juhlina: ijankaikkisesti
pitää tämä oleman Israelin edessä.
4 Mos. 28: 9, 10, 11.
5. Ja se huone, jonka minä rakennan, pi-
tää oleman suuri; sillä meidän Jumalamme
on suurempi kaikkia jumalia.
6. Mutta kuka on niin woimallinen, että
hän rakentaa hänelle huoneen? sillä taiwaat
ja taiwasten taiwaat ei taida käsittää häntä:
mikä siis minä olen rakentamaan hänelle
huonetta? mutta ainoastansa suitsuttamaan
hänen edessänsä.
1 Kun. k. 8: 27. Job. 11: 7, 8, 9. Es. 66: 1. Jer. 23: 24.
Ap. T. 7: 49. k. 17: 24.
7. Niin lähetä nyt minulle taitawa mies
työtä tekemään kullasta, hopiasta, waskesta,
raudasta, purpurasta, tulipunaisista ja
sinisistä willoista, ja se joka taitaa kaiwaa,
taitawitten kanssa, jotka minun tykönäni
owat Judassa ja Jerusalemissa, jotka minun
isäni Dawid on walmistanut.
8. Ja lähetä minulle cedripuita ja hon-
kia, ja Heben puita Libanonista; sillä
minä tiedän sinun palwelias taitawan ha-
kata puita Libanonista. Ja katso, minun
palweliani pitää oleman sinun palwelioit-
tes kanssa,
9. Että he walmistaisiwat minulle paljon
puita; sillä huone, jonka minä rakennan,
pitää oleman suuri ja ihmeellinen.
10. Ja katso, minä annan sinun palwelioil-
les, hirsimiehille, jotka puita hakkaawat, kak-
sikymmentä tuhatta koria surwotuita nisuja,
kaksikymmentä tuhatta koria ohria, ja kaksi-
kymmentä tuhatta bathia wiinaa, ja kaksi-
kymmentä tuhatta bathia öljyä. 1 Kun. k. 5: 11.
11. Ja Hiram Tyron kuningas wastasi
kirjoituksella ja lähetti Salomolle; että Her-
ra rakastaa kansaansa, on hän sinun tehnyt
heidän kuninkaaksensa.
12. Ja Hiram sanoi wielä: kiitetty olkoon
Herra Israelin Jumala, joka taiwaan ja
maan tehnyt on, että hän on antanut kunin-
gas Dawidille wiisaan, toimellisen ja ym-
märtäwäisen pojan, joka Herralle huoneen
rakentaa ja hänen waltakunnallensa huo-
neen! 1 Mos. 1 l. 2 l. 2 Mos. 20: 11. 1 Kun. k. 5: 7.
Ps. 33: 6. Ps. 96: 5. Ps. 102: 26. Ap. T. 4: 24. k. 14: 15.
Ilm. k. 10: 6.
13. Niin lähetän minä nyt taitawan ja
toimellisen miehen, jolla ymmärrys on,
nimittäin, HuramAbin,
14. Joka on yhden waimon poika Danin
tyttäristä, ja hänen isänsä on ollut Tyriläi-
nen; hän taitaa työtä tehdä kullasta, ho-
piasta, waskesta, raudasta, kiwestä, puus-
ta, purpurasta, sinisistä willoista, kalliista
liinasta, tulipunaisesta, ja kaikkinaisia kaiwaa,
ja ajatella ylös kaikkinaisia taitawasti, mitä
hänen eteensä pannaan, sinun taitawittes
kanssa ja minun herrani kuningas Dawidin
sinun isäs taitawitten kanssa. 1 Kun. k. 7: 14.
15. Niin lähettäkään nyt minun herrani ni-
suja, ohria, öljyä ja wiinaa palwelioillensa,
niinkuin hän on sanonut;
16. Niin me hakkaamme puita Libanonis-
ta kaiketi niin paljon kuin sinä tarwitset, ja
wiemme ne merelle lautoilla Japhoon: an-
na sinä ne noutaa sieltä Jerusalemiin.
17. Ja Salomo luki kaikki muukalaiset Is-
raelin maalla, sen luwun jälkeen, kuin hä-
nen isänsä Dawid ne luki; ja siellä löyttiin
sata ja wiisikymmentä tuhatta, kolme tuhatta
kuusi sataa.
18. Ja hän asetti niistä seitsemänkymmen-
tä tuhatta wetäjäksi, ja kahdeksankymmentä
tuhatta hakkaajaksi wuorella, ja kolme tu-
hatta ja kuusi sataa teettäjäksi, jotka kansaa
piti teettämän. 1 Kun. k. 5: 15. 1 Aika k. 22: 2.

3 Luku.

Templin perustus, muoto, kaunistus, osat, Cherubim, esirippu, waskipatsaat.

Ja Salomo rupesi rakentamaan Herran
huonetta Jerusalemissa, Morian wuorelle,
joka Dawidille hänen isällensä neuwottu
oli, Dawidin paikkaan, jonka hän oli wal-
mistanut Ornan Jebusealaisen kodiksimille.
2 Sam. 24: 25. 1 Aika k. 21: 24.
2. Ja hän rupesi rakentamaan toisna kuu-
kautena, toisna päiwänä, neljäntenä wal-
takuntansa wuonna. 1 Kun. k. 6: 1.
3. Ja Salomo laski perustuksen, Juma-
lan huonetta rakettaa, ensisti pituudelle
kuusikymmentä kyynärätä, ja leweydelle kak-
sikymmentä kyynärätä;
4. Mutta esihuoneen pituudelta huoneen
leweyden jälkeen kaksikymmentä kyynärätä,
ja korkeus oli sata ja kaksikymmentä kyynä-
rätä; ja hän silasi sen sisältä puhtaalla kul-
lalla.
5. Mutta sen suuren huoneen peitti hän
hongalla, ja silasi sen päältä parhaalla kul-
lalla, ja teki siihen päälle palmuin ja kää-
dyin kaltaiset työt. 1 Kun. k. 6: 15.
6. Ja peitti huoneen kalleilla kiwillä kau-
nistukseksi; ja kulta oli Parwaimin kulta.
7. Ja hän silasi huoneen kaaret, pihtipie-
let, seinät ja owen kullalla, ja antoi leikata
Cherubimeja seiniin.
8. Teki hän myös kaikkein pyhimmän huo-
neen, jonka pituus oli kaksikymmentä kyynä-
rätä, huoneen leweyden jälkeen, ja hänen

lewehtensä oli kaksikymmentä kyynärätä, ja
silasi sen parhaalla kullalla, kuudella sadalla
leiwiskällä.
9. Niin myös nauloihin antoi hän wiisi=
kymmentä sikliä kultaa, painon jälkeen; ja
silasi salit kullalla.
10. Niin teki hän myös kaikkein pyhimpään
huoneeseen kaksi Cherubimiä liikkeillä ole=
walla teolla; ja he silasiwat ne kullalla.
11. Ja pituus oli Cherubimein siiwistä
kaksikymmentä kyynärätä; niin että yksi siipi
oli wiittä kyynärätä ja ulottui huoneen sei=
nään, ja toinen siipi oli myös wiittä kyy=
närätä ja ulottui hamaan sen toisen Che=
rubimin siipeen.
12. Niin myös oli sen toisen Cherubimin
siipi wiittä kyynärätä pitkä ja ulottui huo=
neen seinään, ja hänen toinen siipensä myös
oli wiittä kyynärätä pitkä ja rippui siinä
toisessa Cherubimin siiwessä;
13. Niin että nämät Cherubimein siiwet
oliwat lewitettynä kahtakymmentä kyynärä=
tä lewehdelle; ja ne seisoiwat jalkainsa pääl=
lä, ja heidän kaswonsa oliwat käätyt huo=
neeseen päin. 2 Mos. 25:20.
14. Hän teki myös esiripun sinewistä, pur=
puraisista ja tulipunaisista willoista ja kal=
liista liinasta, ja teki Cherubimin siihen
päälle. Matth. 27:51. Marc. 15:38.
15. Ja hän teki huoneen eteen kaksi patsas=
ta, wiittäneljättäkymmentä kyynärätä kor=
kiaksi, ja niiden päälle kruunun wiittä kyy=
närätä. 1 Kun. k. 7:15. Jer. 52:21.
16. Ja käädyin kaltaiset työt kuoriin, ja
sowitti niiden patsasten päälle, ja teki sata
granatin omenata, ja asetti niiden käädyte=
koin päälle,
17. Ja asetti ne patsaat ylös templin eteen,
yhden oikialle ja toisen wasemmalle puolelle,
ja kutsui sen nimen, kuin oikialla puolella
oli, Jachin, ja sen nimen, kuin wasemmalla
puolella oli, Boas. 1 Kun. k. 7:21.

4 Luku.

Waskialtari, waskimeri, kattilat, kynttiläjalat. Pappein
esihuone. Kalut nimitellään.

Ja hän teki myös waskisen altarin, kahta=
kymmentä kyynärätä pitkän ja kahtakym=
mentä kyynärätä lewiän, ja kymmentä kyy=
närätä korkian.
2. Ja hän teki waletun meren, kymmentä
kyynärätä lewiän yhdestä reunasta niin
toiseen, ymmyrjäiseksi, wiittä kyynärätä kor=
kian; ja nuonne käwi ympäri, kolmekymmen=
tä kyynärätä pitkä. 1 Kun. k. 7:23.
3. Ja härkäin kuwat oliwat sen alla, jotka
kaikki käwiwät ympäri sitä kymmentä kyy=
närätä, ja piiritti meren ympäri, kaksi riwiä
sen walamisessa walettuja härkiä oli siinä.
4. Ja se seisoi kahdentoistakymmenen här=
jän päällä, että kolme käättiin heistä pohjai=
seen päin, kolme länteen, kolme etelään ja
kolme itään päin, ja meri oli ylhäällä hei=
dän päällänsä, ja kaikki heidän takaiset puo=
lensa oliwat sisälle päin.
5. Ja se oli kämmenen leweyttä paksu, ja
hänen reunansa niinkuin maljan reuna ja
kuin kukoistawa kukkainen, ja se weti kolme
tuhatta bathia. 1 Kun. k. 7:26.
6. Ja hän teki kymmenen kattilata, ja pani
niistä wiisi oikialle puolelle ja wiisi wasem=
malle, että niissä pestäisiin kaikkia niitä, kuin
polttouhriksi tarwittiin, ja niihin heitettäi=
siin; mutta meren, pappein pestä heitänsä.
7. Ja hän teki myös kymmenen kultaista
kynttiläjalkaa, niinkuin ne oleman piti, ja
pani templiin, wiisi oikialle puolelle ja wiisi
wasemmalle.
8. Ja hän teki kymmenen pöytää ja pani
templiin, wiisi oikialle ja wiisi wasemmalle
puolelle; ja hän teki sata kultaista maljaa.
9. Hän teki myös pappein esihuoneen ja
sen suuren esihuoneen, ja esihuoneen owet,
ja silasi owet waskella. 1 Kun. k. 6:36.
10. Ja pani meren oikialle siwulle, itään
ja etelään päin.
11. Ja Huram teki patoja, lapioita ja mal=
joja. Ja niin Huram lopetti sen työn, kuin
hän teki kuningas Salomolle Jumalan huo=
neeseen:
12. Ne kaksi patsasta, ja ne kaksi ymmyr=
jäistä kruunua kahden patsaan päällä, ja ne
kaksi werkkoa peittämään niitä kahta ym=
myrjäistä kruunua, jotka patsasten päässä
oliwat.
13. Ja neljä sataa granatin omenata oli
niiden kahden werkon päällä, kaksi riwiä
granatin omenia kunkin werkon päällä, peit=
tämään niitä kahta ymmyrjäistä kruunua,
jotka oliwat patsasten päässä.
14. Ja hän teki istuimia, teki myös katti=
loita istuimitten päälle, 1 Kun. k. 7:27, 28.
15. Ja yhden meren ja kaksitoistakymmen=
tä härkää sen ala;
16. Siihen myös patoja, lapioita ja han=
koja; ja kaikki heidän astiansa teki Huram=
Abi kuningas Salomolle Herran huoneeseen
puhtaasta waskesta.
17. Jordanin kedolla antoi kuningas ne
walettaa sawisessa töyrässä, Suchotin ja
Saredathan waiheella.
18. Ja Salomo teki kaikki nämät astiat
suuressa paljoudessa; sillä ei wasken pai=
noa kysytty.

19. Ja Salomo teki kaikki astiat Jumalan
huoneeseen, niin myös kultaisen altarin ja
pöydät, näkyleipiä pidettää, 1 Kun. k. 7:48, 49.
20. Kynttiläjalat lamppuinensa puhtaasta
kullasta, palamaan kuorin edessä soweliaasti,
21. Ja kukkaiset ja lamput, ja kynttilän
niistimet oliwat kullasta: ne oliwat koko-
nansa kullasta;
22. Ja weitset, maljat, lusikat ja sammut-
timet oliwat puhtaasta kullasta, ja läpikäy-
täwä, ja hänen owensa sisälmäiseltä puolel-
ta sitä kaikkein pyhintä, ja owet templin
huoneeseen oliwat kullasta. 1 Kun. k. 7:50.

5 Luku.

Jumalan huoneen tawarat, arkki, seurakunnan maja, iloweisu, Herran kunnia.

Ja koska kaikki työ täytettiin kuin Salomo
teki Herran huoneeseen, niin antoi Salomo
sinne sisälle tuottaa kaikki, mitä hänen isänsä
Dawid pyhittänyt oli: hopian, kullan ja
kaikki astiat, ja pani ne Jumalan huoneen
tawarain sekaan. 1 Kun. k. 7:51. 1 Aika k. 28:14.
2. Silloin kutsui Salomo kaikki wanhim-
mat Israelissa kokoon, ja kaikki sukukuntain
päämiehet, Israelin lasten isäin esimiehet,
Jerusalemiin, tuomaan Herran liiton arkkia
Dawidin kaupungista, se on Zion.
1 Kun. k. 8:1.
3. Ja kaikki Israelin miehet kokoontuiwat
kuninkaan tykö juhlapäiwänä, joka oli seitse-
mäntenä kuukautena. 1 Kun. k. 8:65. 2 Aika k. 7:9.
4. Ja kaikki wanhimmat Israelista tuli-
wat; ja Lewitat nostiwat arkin ylös;
4 Mos. 4:15. 1 Kun. k. 8:3. 1 Aika k. 15:2.
5. Ja kantoiwat arkin ylös ja seurakun-
nan majan, ja kaikki pyhät astiat, jotka ma-
jassa oliwat: ne kantoiwat papit ja Lewitat
ylös.
6. Mutta kuningas Salomo ja kaikki Is-
raelin kokous, joka oli tullut kokoon hänen
tykönsä arkin eteen, uhrasiwat lampaita ja
härkiä niin monta, ettei yksikään lukea eli
laskea tainnut.
7. Ja niin papit kantoiwat Herran liiton
arkin siallensa huoneen kuorin sisälle, siihen
kaikkein pyhimpään, Cherubimein siipein ala.
8. Niin että Cherubimit lewittiwät siipensä
arkin paikan päälle. Ja Cherubimit peitti-
wät arkin korentoinensa ylhäältä päin.
9. Mutta korennot oliwat niin pitkät, että
niiden päät näkyiwät kuorin eteen arkista,
mutta ei heitä ulkoiselta puolelta näkynyt;
ja ne owat siellä tähän päiwään asti.
1 Kun. k. 8:8.
10. Ja arkissa ei ollut muuta mitään,
waan kaksi taulua, kuin Moses oli sinne
pannut Horebissa, Herran tehdessä liittoa
Israelin lasten kanssa, koska he Egyptistä
läksiwät. 1 Kun. k. 8:9. Hebr. 9:4.
11. Ja tapahtui, että koska papit tuliwat
pyhästä ulos; (sillä kaikki papit, jotka silloin
läsnä oliwat, pyhittiwät heitänsä, niin ettei
heidän järjestyksestänsä eroitusta pitänyt
pidettämän;
12. Ja Lewitat weisaajat kaikkein niiden
kanssa, jotka Assaphin, Hemanin, Jedithu-
nin, ja heidän lastensa ja weljeinsä alla oli-
wat, oliwat puetetut kalliilla liinawaatteella,
soittiwat symbaleilla, psaltareilla, harpuilla,
ja seisoiwat itään päin altaria, ja heidän ty-
könänsä sata ja kaksikymmentä pappia, jotka
puhalsiwat waskitorwiin). 1 Aika k. 25:1.
13. Ja soittajitten ja weisaajitten ääni
kuului soweliaasti yhteen niinkuin yhden
ääni, kiittäin ja kunnioittain Herraa; ja kuin
waskitorwen, symbalein ja muiden harp-
puin ääni hänensä korotti, kiittäissä Herraa,
että hän on hywä, ja hänen laupiutensa
pysyy ijankaikkiseen, silloin Herran huone
täytettiin pilwellä, Ps. 136:1.
14. Niin ettei papit saaneet seisoa ja pal-
wella pilwen tähden; sillä Herran kunnia
täytti Jumalan huoneen. 2 Aika k. 7:2.

6 Luku.

Salomo kiittää ja rukoilee Jumalaa templin wihkimisessä.

Silloin sanoi Salomo: Herra on sanonut
tahtowansa asua pimeydessä. 1 Kun. k. 8:12.
2. Minä tosin rakensin sinulle asuinhuo-
neen ja sian asuakses ijankaikkisesti.
3. Ja kuningas käänsi kaswonsa, ja siu-
nasi koko Israelin joukkoa; ja kaikki Israe-
lin joukko seisoi.
4. Ja hän sanoi: kiitetty olkoon Herra Is-
raelin Jumala, joka suullansa on puhunut
minun isälleni Dawidille, ja kädellänsä täyt-
tänyt, sanoen:
5. Siitä päiwästä, kuin minä minun kan-
sani Egyptin maalta johdatin, en ole minä
yhtään kaupunkia walinnut kaikista Israe-
lin sukukunnista, raketa huonetta minun
nimeni asuinsiaksi, enkä ole yhtään miestä
walinnut minun kansani Israelin hallit-
siaksi; 2 Sam. 7:6.
6. Waan Jerusalemin olen minä walin-
nut minun nimeni asuinsiaksi. Ja Dawidin
olen minä walinnut Israelin minun kansa-
ni päälle.
7. Ja koska minun isäni Dawid aikoi ra-
kentaa Herran Israelin Jumalan nimelle
huonetta,
8. Sanoi Herra minun isälleni Dawidille:

sinä olet aikonut rakentaa minun nimelleni huonetta: sinä olet hywin tehnyt, ettäs sitä olet aikonut;

9. Kuitenkin ei pidä sinun rakentaman sitä huonetta, waan poikas, joka kupeistas tulewa on, rakentaa minun nimelleni huoneen. 2 Sam. 7:12. 1 Kun. k. 8:17. 1 Aika k. 28:2.

10. Niin on Herra wahwistanut sanansa, kuin hän puhunut on; sillä minä olen tullut minun isäni Dawidin siaan, ja istun Israelin istuimella, niinkuin Herra sanonut on, ja olen rakentanut huoneen Herran Israelin Jumalan nimelle.

11. Ja minä olen pannut sinne arkin, jossa Herran liitto on, jonka hän Israelin lasten kanssa tehnyt oli.

12. Ja hän seisoi Herran altarin edessä, koko Israelin kokouksen läsnä ollessa, ja ojensi kätensä.

13. Sillä Salomo oli tehnyt waskikattilan, ja pannut sen keskelle esihuonetta, wiittä kyynärätä pitkäksi ja wiittä kyynärätä lewiäksi, ja kolmea kyynärätä korkiaksi. Sen tykönä seisoi hän ja lankesi polwillensa kaiken Israelin kokouksen edessä, ja ojensi kätensä taiwaaseen päin,

14. Ja sanoi: Herra Israelin Jumala! ei ole yhtään jumalata sinun wertaistas, taiwaissa eli maassa: sinä joka pidät liiton ja laupiuden palwelioittes kanssa, jotka sinun edessäs waeltawat kaikesta sydämestänsä. 2 Mos. 15:11. 5 Mos. 4:39. k. 7:9. 1 Kun. k. 2:4. k. 8:23.

15. Sinä olet pitänyt sinun palwelialles Dawidille minun isälleni, mitäs hänelle puhunut olet: sinun suullas olet sinä sen puhunut ja kädelläs täyttänyt, niinkuin se tänäpäiwänä tapahtunut on. 1 Aika k. 22:9.

16. Nyt Herra Israelin Jumala, pidä palwelialles Dawidille minun isälleni, mitäs hänelle puhunut olet ja sanonut: ei sinusta pidä puuttuman mies minun edessäni, joka Israelin istuimella istuu: ainoastaan että sinun poikas kätkewät tiensä, että he waeltawat minun laissani, niinkuin sinä minun edessäni waeltanut olet. 2 Sam. 7:16. Ps. 132:12.

17. Nyt Herra Israelin Jumala, anna sanas tosi olla, kuin sinä palwelialles Dawidille puhunut olet.

18. Sillä luuletkos Jumalan asuwan ihmisten tykönä maassa? katso, taiwas ja taiwasten taiwaat ei käsitä sinua: kuinkasta se huone sen tekis, jonka minä rakentanut olen? 1 Kun. k. 8:27. 2 Aika k. 2:6. Es. 66:1.

19. Mutta käännä sinuas, Herra minun Jumalani, sinun palwelias rukoukseen ja hänen anomisensa puoleen, kuulemaan sitä anomusta ja rukousta, kuin sinun palwelias rukoilee sinun edessäs!

20. Ja että sinun silmäs olisiwat awoi tämän huoneen puoleen yötä ja päiwää, sitä paikkaa päin, jostas sanonut olet, tahtowas asettaa sinun nimes sinne ja kuulewas sen rukouksen, jonka sinun palwelias siinä paikassa rukoilewa on. 2 Mos. 20:24.

21. Niin kuule nyt sinun palwelias ja sinun kansas Israelin rukous, jonka he tässä paikassa rukoilewat, ja kuule se sinun asumises paikasta taiwaista, ja koska sinä sen kuulet, niin ole armollinen.

22. Jos joku rikkoo lähimmäistänsä wastaan, ja wala pannaan hänen eteensä, jonka hänen wannoman pitää, ja se wala tulee sinun altaris eteen tässä huoneessa;
2 Mos. 22:11. 1 Kun. k. 8:31.

23. Että sinä kuulisit taiwaissa ja saattaisit palwelioilles oikeuden, kostaisit sille jumalattomalle, ja antaisit hänen tiensä tulla hänen päänsä päälle, julistaen wanhurskaan wanhurskaaksi ja antaen hänelle hänen wanhurskautensa jälkeen.

24. Jos kansas Israel wihollisiltansa lyödään, että he sinua wastaan rikkoneet owat, ja he kääntäwät itsensä, tunnustaen sinun nimes, rukoilewat ja anteeksi anowat sinun edessäs tässä huoneessa;
5 Mos. 28:25. 1 Kun. k. 8:33.

25. Että sinä kuulisit taiwaissa, ja olisit kansas Israelin synneille armollinen, ja antaisit heidän tulla jälleen siihen maahan, jonkas heille ja heidän isillensä antanut olet.

26. Koska taiwas suljettu on, niin ettei sada, että he sinua wastaan rikkoneet owat, ja he rukoilewat tässä paikassa ja tunnustawat sinun nimes, kääntäen heitänsä synneistänsä, sitte kuin sinä heitä kurittanut olet; 1 Kun. k. 8:35.

27. Että sinä kuulisit taiwaissa, ja olisit palwelioittes ja kansas Israelin rikoksille armollinen, koskas heille olet osottanut sen hywän tien, jota heidän waeltaman pitää, ja antaisit sateen maalle, jonkas kansalles antanut olet perinnöksi.

28. Koska kallis aika tulee maalle, eli rutto tulee, eli kuiwuus, ruoste, heinäsirkat eli jywämadot tulewat; taikka jos heidän wihollisensa piirittäwät maakunnassa heidän porttinsa, eli kaikkinainen waiwa taikka sairaus tulee: 1 Kun. k. 8:37. 2 Aika k. 20:9.

29. Kaikki rukoukset, kaikki anomiset, kuin kaikki ihmiset, kaikki sinun kansas Israel, pitäwät, koska kukin rangaistuksensa ja mur=

heensa tuntee, ja ojentaa kätensä tämän huoneen puoleen; 1 Kun. k. 8: 38.
30. Että sinä kuulisit taiwaista asumasias istuimelta, ja olisit armollinen, antaen jokaiselle kaiken hänen tiensä jälkeen, sen jälkeen kuin sinä tunnet hänen sydämensä; sillä sinä ainoastaan tunnet ihmisten lasten sydämet; 1 Sam. 16: 7.
31. Että he pelkäisiwät sinua, ja waeltaisiwat sinun teissäs jokapäiwä, niin kauwan kuin he eläwät sillä maalla, jonkas meidän isillemme antanut olet.
32. Ja jos myös joku muukalainen, joka ei ole sinun kansastas Israelista, tulee wieraalta maalta sinun suuren nimes ja woimallisen kätes, ja ojetun käsiwartes tähden, ja tulee ja rukoilee tässä huoneessa;
1 Kun. k. 8: 41. Es. 56: 6, 7.
33. Ettäs kuulisit taiwaista sinun asumises istuimelta, ja tekisit kaiken sen, jota muukalainen sinulta anoo; että kaikki kansat maan päällä tuntisiwat sinun nimes, ja pelkäisiwät sinua niinkuin sinun kansas Israel, ja tietäisiwät, että sinun nimes awuksihuutaan tässä huoneessa, jonka minä rakentanut olen.
34. Jos sinun kansas lähtee sotaan wihollistansa wastaan sitä tietä, jotas heitä lähettäwä olet, ja he rukoilewat sinua sillä tiellä, sitä kaupunkia päin, jonkas walinnut olet, ja sen huoneen puoleen, jonka minä sinun nimelles rakentanut olen;
1 Kun. k. 8: 44.
35. Ettäs kuulisit heidän rukouksensa ja anomisensa taiwaista, ja auttaisit heitä heidän oikeuteensa.
36. Koska he rikkowat sinua wastaan (sillä ei yhtään ihmistä ole, joka ei syntiä tee), ja sinä wihastut heidän päällensä, ja annat heitä wihamiestensä ala, wietää heitä wankina johonkuhun maahan kauwas eli lähes;
1 Kun. k. 8: 46. Saarn. k. 7: 21. 1 Joh. 1: 8. Jac. 3: 2.
37. Ja he tekewät sydämestänsä parannuksen siinä maassa, jossa he wankina owat, ja he kääntäwät itsensä, ja rukoilewat sinua wankeutensa maalla ja sanowat: me olemme rikkoneet, wäärin tehneet ja olleet jumalattomat; Ps. 106: 6.
38. Ja niin kääntäwät itsensä sinun tykös kaikesta sydämestänsä ja kaikesta sielustansa wankeutensa maalla, jossa heitä wankina pidetään, ja he rukoilewat sillä tiellä maansa puoleen, jonkas heidän isillensä antanut olet, ja sitä kaupunkia päin, jonkas walinnut olet, ja sen huoneen puoleen, jonka minä nimelles rakentanut olen;
39. Ettäs kuulisit heidän rukouksensa ja anteeksi anomisensa taiwaista asumasias istuimelta, ja auttaisit heitä oikeuteensa, ja olisit kansalles armollinen, jotka sinua wastaan syntiä tehneet owat.
40. Niin anna nyt, minun Jumalani, sinun silmäs awoi olla, ja sinun korwas ottakoon waarin rukouksesta tässä paikassa.
1 Kun. k. 8: 52.
41. Niin nouse nyt, Herra Jumala, sinun lepoos, sinä ja sinun woimas arkki: anna sinun pappis, Herra Jumala, olla puetettuna autuudella, ja anna sinun pyhäs iloita hywyydessä. 4 Mos. 10: 35. Ps. 132: 8.
42. Herra Jumala! älä käännä pois sinun woideltus kaswoja: muista sen armon päälle, kuin sinä Dawidille sinun palwelialles lupasit! 2 Sam. 7: 13.

7 Luku.

Tuli taiwaasta. Salomon uhraus, juhla. Jumalan wastaus, lupaus.

Ja koska Salomo oli päättänyt rukouksensa, lankesi tuli taiwaasta ja kulutti polttouhrit ja muut uhrit, ja Herran kunnia täytti huoneen. 3 Mos. 9: 24. 1 Kun. k. 8: 11. 2 Aika k. 5: 14.
2. Niin ettei papit saaneet mennä Herran huoneeseen, sillä Herran kunnia täytti Herran huoneen.
3. Ja kaikki Israelin lapset näkiwät tulen alas lankeewan, ja Herran kunnian huoneen ylitse, ja kumarsiwat kaswolla maahan permannolla, rukoiliwat ja kiittiwät Herraa, että hän on hywä ja hänen laupiutensa pysyy ijankaikkisesti. 2 Aika k. 5: 13. Ps. 136: 1.
4. Ja kuningas ja kaikki kansa uhrasiwat uhria Herran edessä. 1 Kun k. 8: 62.
5. Ja kuningas Salomo uhrasi uhriksi kaksikolmattakymmentä tuhatta härkää, sata ja kaksikymmentä tuhatta lammasta; ja he wihkeiwät Jumalan huoneen, kuningas ja kaikki kansa.
6. Mutta papit seisoiwat wartioissansa ja Lewitat Herran weisun kanteleissa, jotka kuningas Dawid oli antanut tehdä Herraa kiitettää, että hänen laupiutensa pysyy ijankaikkisesti, niinkuin Dawid kiitti heidän kätensä kautta. Ja papit puhalsiwat wastitorwiin heidän kohdallansa, ja koko Israel seisoi.
7. Ja Salomo pyhitti keskikartanon, joka Herran huoneen edessä oli, että hän oli siellä tehnyt polttouhrit ja kiitosuhrin lihawuuden; sillä waskialtari, jonka Salomo oli antanut tehdä, ei wetänyt kaikkea polttouhria, ruokauhria ja lihawuutta. 1 Kun. k. 8: 64.
8. Ja Salomo piti siihen aikaan juhlaa seitsemän päiwää, ja koko Israel hänen

kanssansa, sangen suuri kansan paljous, He-
mathin rajasta Egyptin ojaan asti.
9. Ja piti kahdeksantena päiwänä päätös-
juhlan; sillä he pitiwät altarin wihkimistä
seitsemän päiwää, ja juhlaa myös seitsemän
päiwää. 3 Mos. 23:36.
10. Mutta kolmannella päiwällä kolmatta-
kymmenentä seitsemännellä kuukaudella laski
hän kansan menemään heidän majoillensa,
iloiten ja hywässä mielessä siitä hywyydes-
tä, kuin Herra Dawidille ja Salomolle ja
kansallensa Israelille tehnyt oli. 1 Kun. k. 8:66.
11. Ja näin päätti Salomo Herran huo-
neen ja kuninkaan huoneen, ja kaiken sen,
kuin hänen mieleensä tullut oli, tehdäksensä
Herran huoneessa ja hänen huoneessansa:
sen hän onnellisesti teki. 1 Kun. k. 9:1.
12. Ja Herra ilmestyi Salomolle yöllä,
ja sanoi hänelle: minä olen kuullut rukouk-
ses, ja walinnut minulleni tämän sian uhri-
huoneeksi; 2 Mos. 20:24. 5 Mos. 12:5.
13. Katso, jos minä suljen taiwaan, niin
ettei sada, ja katso, jos minä käsken heinä-
sirkkain syödä maan, eli annan tulla ruton
minun kansani sekaan;
14. Ja minun kansani nöyryyttää itsensä,
joka minun nimeni jälkeen nimitetty on, ja
he rukoilewat ja etsiwät minun kaswojani,
ja kääntäwät heitänsä pois pahoilta teiltän-
sä; niin minä kuulen heitä taiwaista, ja hei-
dän syntinsä annan anteeksi, ja parannan
heidän maansa;
15. Niin minun silmäni owat auki, ja kor-
wani ottawat heidän rukouksistansa waarin
tässä paikassa. 2 Aika k. 6:40.
16. Niin olen minä nyt walinnut ja py-
hittänyt tämän huoneen, että minun nimeni
pitää oleman siinä ijankaikkisesti, ja minun
silmäni ja sydämeni pitää oleman siellä ai-
nian. 1 Kun. k. 9:3.
17. Ja jos sinä waellat minun edessäni,
niinkuin sinun isäs Dawid waeltanut on,
niin ettäs teet kaikki, kuin minä sinulle käs-
kenyt olen, ja pidät minun säätyni ja oi-
keuteni;
18. Niin minä wahwistan sinun walta-
kuntas istuimen, niinkuin minä isälles Da-
widille luwannut olen, sanoen: ei sinulta
pidä pois otettaman mies, joka on olewa
Israelin hallitsia.
19. Mutta jos te käännätte itsenne pois ja
hyljäätte minun säätyni ja käskyni, jotka
minä teille antanut olen, menette myös ja
palwelette wieraita jumalia, ja kumarratte
heitä; 1 Kun. k. 9:6.
20. Niin minä häwitän heitä minun maal-
tani, jonka minä heille antanut olen; ja tä-
män huoneen, jonka minä minun nimelleni
pyhittänyt olen, heitän minä pois minun
kaswoini edestä, ja annan sen sananlaskuksi
ja jutuksi kaikkein kansain seassa.
5 Mos. 28:37. Jer. 7:4.
21. Ja tätä huonetta, joka kaikkein korkeim-
maksi tullut on, pitää kaikkein, jotka käywät
sen ohitse, hämmästymän ja sanoman: miksi
Herra näin teki tälle maalle ja tälle huo-
neelle? 5 Mos. 29:24. Jer. 22:8, 9.
22. Niin sanotaan: että he hyljäsiwät Her-
ran isäinsä Jumalan, joka heidän Egyptin
maalta johdatti ulos, ja oliwat mielistyneet
wieraisiin jumaliin, ja rukoilleet ja palwel-
leet heitä; sentähden on hän saattanut kaiken
tämän pahan heidän päällensä.

8 Luku.

Salomon kaupungit, orjat, emäntä, uhri, Lewitat ja haahdet.

Ja kahdenkymmenen wuoden perästä, sit-
tekuin Salomo rakensi Herran huoneen ja
hänen huoneensa, 1 Kun. k. 9:10.
2. Rakensi hän myös ne kaupungit, jotka
Hiram antoi Salomolle, ja antoi Israelin
lapset asua niissä. 1 Kun. k. 9:13.
3. Ja Salomo meni HemathSobaan, ja
sai sen alansa.
4. Rakensi hän myös Thadmorin korwes-
sa, ja kaikki tawarakaupungit, jotka hän ra-
kensi Hemathissa.
5. Hän rakensi myös ylimmäisen ja alam-
maisen BethHoronin sangen wahwoiksi kau-
pungeiksi, muureilla, porteilla ja salwoilla,
6. Ja Baelathin ja kaikki tawarakaupungit,
jotka Salomolla oliwat, ja kaikki waunukau-
pungit ja ratsasmiesten kaupungit, ja kaikki
mitä ikänä Salomon mieli oli rakentaa sekä
Jerusalemissa että Libanonissa, ja koko
maassa, kuin hänen wallassansa oli.
7. Ja kaiken sen kansan, kuin jäänyt oli
Hethealaisista, Amorealaisista, Pheresealai-
sista, Hewiläisistä ja Jebusealaisista, jotka
ei Israelin lapsista olleet, 1 Kun. k. 9:20.
8. Ja heidän lapsensa, jotka jäiwät heistä
maalle, joita Israelin lapset ei häwittäneet:
ne laski Salomo werollisiksi tähän päi-
wään asti.
9. Mutta Israelin lapsista ei tehnyt Sa-
lomo yhtään orjaksi hänen työhönsä; waan
he oliwat sotamiehet, hänen huowinsa pää-
miehet, hänen waunuinsa ja hewoismies-
tensä päällä. 1 Kun. k. 9:22.
10. Ja kuningas Salomon ylimmäiset
wirkamiesten päämiehet, jotka kansaa hallit-
siwat, oliwat kaksi sataa ja wiisikymmentä.
11. Ja Salomo antoi tuoda Pharaon tyt-

tären ylös Dawidin kaupungista siihen huoneeseen, jonka hän hänelle rakentanut oli; sillä hän sanoi: minun emäntäni ei pidä Dawidin Israelin kuninkaan huoneessa asuman; sillä se on pyhä, että Herran arkki on siihen tullut. 1 Kun. k. 3: 1. k. 7: 8. k. 9: 24.

12. Sitte uhrasi Salomo Herralle polttouhria Herran altarilla, jonka hän rakentanut oli esihuoneen eteen; 1 Kun. k. 9: 25.

13. Kunkin uhrin päiwänänsä Mosesksen käskyn jälkeen, sabbattina, uudella kuulla ja juhlapäiwinä, kolmasti wuodessa, makian leiwän juhlana, wiikkojuhlana ja lehtimajan juhlana. 3 Mos. 24: 8. 4 Mos. 10: 10. 5 Mos. 16: 16.

14. Ja hän asetti papit heidän järjestyksissänsä heidän wirkoihinsa, niinkuin hänen isänsä Dawid oli asettanut, ja Lewitat heidän wartioonsa, kiittämään ja palwelemaan pappein edessä, senjälkeen kuin jokapäiwä tarwittiin, ja portin wartiat heidän järjestykseensä, kunkin hänen porttiinsa; sillä Dawid Jumalan mies oli sen niin käskenyt.

15. Ja ei yksikään heistä horjahtanut kuninkaan käskyistä, kuin hän antoi papeille ja Lewitaille, kaikissa asioissa ja tawaroissa.

16. Ja kaikki Salomon teot tuliwat walmiiksi siitä päiwästä, kuin Herran huone perustettu oli, siihen asti kuin se oli täytetty; niin että Herran huone täydellisesti walmis oli.

17. Silloin meni Salomo EtseonGeberiin ja Elothiin, meren reunalle, Edomin maalle. 1 Kun. k. 9: 26.

18. Ja Hiram lähetti hänelle haaksia palwelioittensa kätten kautta, jotka taitawat merimiehet oliwat; ja he meniwät Salomon palwelioitten kanssa Ophiriin, ja toiwat sieltä neljä sataa ja wiisikymmentä leiwiskätä kultaa, ja weiwät kuningas Salomolle.

9 Luku.

Arabian drotninki. Salomon kullan saalis, arwo, ymmärrys, woima, kuolema.

Ja kosta rikkaan Arabian drotninki kuuli Salomosta sanoman, tuli hän sangen suuren joukon kanssa Jerusalemiin, ja kamelein kanssa, jotka kannattiwat yrttejä ja paljon kultaa, ja kalliita kiwiä, koettelemaan Salomoa tapauksilla. Ja kuin hän tuli Salomon tykö, puhui hän hänen kanssansa kaikki, mitä hän sydämessänsä aikonut oli.
1 Kun. k. 10: 1. Matth. 12: 42. Luc. 11: 31.

2. Ja Salomo ilmoitti hänelle kaikki hänen sanansa; ja ei ollut mitään Salomolta salattu, jota ei hän ilmoittanut hänelle.

3. Ja kuin rikkaan Arabian drotninki näki Salomon taidon ja huoneen, jonka hän rakentanut oli,

4. Ja ruuan hänen pöydällänsä, ja hänen palweliainsa asuinsiat, niin myös hänen palwelioittensa wiran ja heidän waatteensa, ja hänen juomansa laskiat heidän waatteinensa, ja solan, josta Herran huoneeseen käytiin; niin ei hän tainnut itseänsä enämpi pitää.

5. Ja hän sanoi kuninkaalle: se on tosi, kuin minä kuullut olen minun maalleni sinun menostas ja taidostas;

6. Waan en minä uskonut heidän sanojansa, ennenkuin minä itse tulin, ja minun silmäni nähneet owat: ja katso, ei ole minulle puolittainkaan sanottu sinun suuresta taidostas: sinulla on enämpi, kuin se sanoma on, jonka minä kuulin.

7. Autuaat owat sinun miehes, autuaat owat myös nämät sinun palwelias, jotka joka hetki sinun edessäs seisowat ja kuultelewat sinun taitoas.

8. Herra sinun Jumalas olkoon kiitetty, joka sinuun mielistynyt on, ja pannut sinun istuimellensa, Herralle sinun Jumalalles kuninkaaksi. Että sinun Jumalas rakastaa Israelia, wahwistaaksensa häntä ijankaikkisesti, on hän sinun asettanut heidän kuninkaaksensa, tekemään oikeutta ja wanhurskautta.

9. Ja hän antoi kuninkaalle sata ja kaksikymmentä leiwiskätä kultaa ja ylön paljon yrttejä ja kalliita kiwiä. Ja ei senkaltaisia yrttejä ollut, kuin ne oliwat, jotka rikkaan Arabian drotninki antoi kuningas Salomolle.

10. Weiwät myös Hiramin ja Salomon palweliat kultaa Ophirista ja Hebenin puita ja kalliita kiwiä.

11. Ja Salomo antoi tehdä istuimet Hebenin puista Herran huoneeseen ja kuninkaan huoneeseen, ja kanteleita ja psaltareita weisaajille. Ei yhtään senkaltaista ennen ollut nähty Judan maalla. 1 Kun. k. 10: 12.

12. Ja kuningas Salomo antoi rikkaan Arabian drotningille kaikkia, mitä hän pyysi ja anoi, paitsi sitä, kuin hän kuninkaalle tuonut oli. Ja hän palasi ja matkusti omalle maallensa palwelioinensa.

13. Ja kulta, joka wuosittain tuotiin Salomolle, oli kuusi sataa ja kuusi seitsemättäkymmentä leiwiskätä, 1 Kun. k. 10: 14.

14. Paitsi sitä, kuin kauppamiehet ja yrttein myyjät toiwat. Ja kaikki Arabian kuninkaat ja maan herrat weiwät kultaa ja hopiata Salomolle.

15. Niin antoi kuningas Salomo tehdä

kaksi sataa keihästä parhaasta kullasta, niin
että kuusi sataa kappaletta kultaa tuli jokai=
seen keihääseen. 1 Kun. k. 10:16.
16. Teki hän myös kolme sataa kilpeä par=
haasta kullasta, niin että kolme sataa kap=
palta kultaa tuli jokaiseen kilpeen. Ja ku=
ningas pani ne Libanonin metsähuoneeseen.
17. Ja kuningas teki suuren istuimen ele=
phantin luista, ja kultasi sen puhtaalla kul=
lalla. 1 Kun. k. 10:18.
18. Ja istuimessa oli kuusi astuinta, ja
kultainen astinlauta istuimen edessä, ja
kaksi käsipuuta molemmin puolin istuinta,
ja kaksi jalopeuraa seisoi käsipuitten tykönä.
19. Ja kaksitoistakymmentä jalopeuraa sei=
soi niillä kuudella astuimella, molemmilla
puolilla; senkaltaista ei ole tehty yhdessä=
kään waltakunnassa.
20. Ja kaikki kuningas Salomon juoma=
astiat oliwat kullasta, ja kaikki astiat Liba=
nonin metsähuoneessa puhtaasta kullasta;
sillä ei hopiata miksikään luettu Salomon
aikana. 1 Kun. k. 10:21.
21. Sillä kuninkaan haahdet meniwät
Tharsikseen Hiramin palwelioitten kanssa,
ja tuliwat erän joka kolmantena wuotena,
ja toiwat kultaa, hopiata, elephantin luita,
apinoita ja riikinkukkoja.
22. Ja niin kuningas Salomo tuli suu=
remmaksi kaikkia kuninkaita maan päällä
rikkaudessa ja wiisaudessa.
23. Ja kaikki kuninkaat maan päällä hi=
moitsiwat nähdä Salomon kaswoja ja kuul=
la hänen taitoansa, kuin Jumala hänen sy=
dämeensä antanut oli.
24. Ja he weiwät hänelle kukin lahjansa,
hopia=astioita, kulta=astioita, waatteita, so=
ta=aseita, yrttejä, hewoisia ja muuleja, joka
wuosi.
25. Ja Salomolla oli neljä tuhatta he=
woiskorsua ja kaksitoistakymmentä tuhatta
ratsasmiestä, ja ne pantiin waunukaupun=
keihin ja kuninkaan tykö Jerusalemiin.
1 Kun. k. 4:26. k. 10:26. 2 Aika k. 1:14.
26. Ja hän oli kaikkein kuningasten haltia,
hamasta wirrasta niin Philistealaisten
maahan asti, ja Egyptin maan rajaan
saakka.
27. Ja kuningas saatti niin paljon hopia=
ta Jerusalemiin kuin kiwiä, ja niin paljon
cedripuita toimitti hän kuin metsäfiikuna=
puita laaksossa. 1 Kun. k. 10:27. 2 Aika k. 1:15.
28. Ja Salomolle wietiin hewoisia Egyp=
tistä ja kaikista maakunnista.
29. Mitä enämpi Salomon asioista sano=
mista on, sekä ensimäisistä että wiimeisistä:
eikö ne ole kirjoitetut Nathan prophetan
aikakirjassa, ja Ahian Silonilaisen prophe=
tiassa, niin myös Jeddin näkiän näyssä,
Jerobeamia Nebathin poikaa wastoin?
1 Kun. k. 11:41.
30. Ja Salomo hallitsi Jerusalemissa koko
Israelia neljäkymmentä ajastaikaa.
31. Ja Salomo nukkui isäinsä kanssa, ja
he hautasiwat hänen isäinsä Dawidin kau=
punkiin: ja Rehabeam hänen poikansa tuli
kuninkaaksi hänen siaansa.

10 Luku.

Kansan anomus. Rehabeamin neuwo, wastaus. Walta=
kunta jaetaan.

Ja Rehabeam meni Sichemiin; sillä kaikki
Israel oli tullut Sichemiin tekemään häntä
kuninkaaksi. 1 Kun. k. 12:1.
2. Ja koska Jerobeam, Nebathin poika,
sen kuuli, joka oli Egyptissä, johonka hän
oli paennut kuningas Salomon edestä, niin
hän tuli Egyptistä jälleen. 1 Kun. k. 11:40.
3. Sillä he lähettiwät ja antoiwat hänen
kutsuttaa. Ja Jerobeam tuli ja kaikki Is=
rael; ja he puhuiwat Rehabeamille, ja sa=
noiwat:
4. Sinun isäs teki meidän ikeemme ylön
kowaksi; niin huojenna nyt sinun isäs kowa
palwelus ja se raskas ijes, jonka hän laski
meidän päällemme, niin me olemme sinun
alemmaises.
5. Ja hän sanoi heille: tulkaat minun ty=
köni jälleen kolmantena päiwänä; ja kansa
meni pois.
6. Ja kuningas Rehabeam kysyi neuwoa
wanhimmilta, jotka seisoiwat hänen isänsä
Salomon edessä hänen eläissänsä, ja sa=
noi: mitä te neuwotte wastaamaan tätä
kansaa?
7. He puhuiwat hänen kanssansa, ja sanoi=
wat: jos sinä olet tälle kansalle ystäwälli=
nen ja suosittelet heitä, puhutellen heitä hy=
willä sanoilla, niin he owat aina sinulle
alemmaiset.
8. Mutta hän hyljäsi wanhimmitten neu=
won, kuin he antoiwat hänelle, ja piti neu=
woa nuorukaisten kanssa, jotka hänen kans=
sansa kaswaneet oliwat ja seisoiwat hänen
edessänsä,
9. Ja sanoi heille: mitä te neuwotte wa=
staamaan tätä kansaa, joka minun kanssani
puhui ja sanoi: huojenna se ijes, jonka isäs
laski meidän päällemme?
10. Ja nuorukaiset, jotka oliwat kaswaneet
hänen kanssansa, puhuiwat hänelle, ja sa=
noiwat: sano näin kansalle, joka puhui kans=
sas ja sanoi: isäs teki meidän ikeemme ylön
raskaaksi, huojenna sinä se; ja sano heille:

minun pienin sormeni pitää oleman paksumpi isäni kupeita.
11. Jos minun isäni on laskenut raskaan ikeen teidän päällenne, niin minä wielä lisään teidän ikeeseenne: minun isäni rankaisi teitä ruoskilla, mutta minä skorpioneilla.
1 Kun. k. 12: 10, 11.
12. Koska Jerobeam ja kaikki kansa tuliwat jälleen Rehabeamin tykö kolmantena päiwänä, niinkuin kuningas puhunut oli, sanoen: tulkaat minun tyköni kolmantena päiwänä jälleen:
13. Niin kuningas wastasi heitä kowasti; ja kuningas Rehabeam hyljäsi wanhimmitten neuwon;
14. Ja puhui heidän kanssansa nuorukaisten neuwon jälkeen, ja sanoi: minun isäni on teidän ikeenne raskaaksi tehnyt, mutta minä lisään siihen: minun isäni on rangaisnut teitä ruoskilla, mutta minä skorpioneilla.
15. Ja ei kuningas kuullut kansaa; sillä se oli niin asetettu Jumalalta, että Herra tahtoi wahwistaa sanansa, kuin hän puhui Ahian Silonilaisen kautta Jerobeamille Nebathin pojalle. 1 Kun. k. 11: 29, 30. k. 12: 15.
16. Ja koska kaikki Israel näki, ettei kuningas kuullut heitä, niin wastasi kansa kuningasta, ja sanoi: mikä osa meillä on Dawidissa? Ei meillä ole yhtään perimystä Isain pojassa: kukin majaansa, Israel! niin katso nyt Dawid huonettas! Ja kaikki Israel meni majoillensa. 1 Kun. k. 12: 16.
17. Ja Rehabeam hallitsi ainoastaan niitä Israelin lapsia, jotka asuiwat Judan kaupungeissa.
18. Ja kuningas Rehabeam lähetti Hadoramin matkaan, joka oli weron päällä; mutta Israelin lapset kiwittiwät hänen kuoliaksi. Ja kuningas Rehabeam astui nopiasti waunuun pakenemaan Jerusalemiin.
1 Kun. k. 12: 18.
19. Niin luopui Israel Dawidin huoneesta tähän päiwään asti.

11 Luku.

Rehabeamin sota, kaupungit, papit, waimot, lapset.

Ja koska Rehabeam tuli Jerusalemiin, niin hän kokosi Judan ja BenJaminin huoneen, sata ja kahdeksankymmentä tuhatta walittua sotamiestä, sotimaan Israelia wastaan, saattaaksensa waltakuntaa Rehabeamille jälleen. 1 Kun. k. 12: 21.
2. Mutta Herran sana tuli Semajan Jumalan miehen tykö, sanoen:
3. Puhu Rehabeamille, Salomon pojalle, Judan kuninkaalle, ja kaikelle Israelille, kuin Judassa ja BenJaminissa owat, sanoen:
4. Näin sanoo Herra: ei teidän pidä nouseman eikä sotiman teidän weljejänne wastaan, waan palatkaat jokainen kotiansa; sillä se on minulta niin tapahtunut. He oliwat kuuliaiset Herran sanalle, ja palasiwat menemästä Jerobeamia wastaan. 1 Kun. k. 12: 24.
5. Mutta Rehabeam asui Jerusalemissa, ja rakensi Judan kaupungit wahwaksi.
6. Ja rakensi Bethlehemin, Etamin ja Tekoan,
7. Bethtsurin, Sochon ja Adullamin,
8. Gathin, Maresan ja Siphin,
9. Adoraimin, Lachiksen ja Asekan,
10. Zorgan, Ajalon ja Hebronin, jotka oliwat kaikkein wahwimmat kaupungit Judassa ja BenJaminissa.
11. Ja hän teki ne wahwaksi ja pani niihin hallitsiat, ja elatuksen waraa, öljyä ja wiinaa.
12. Ja hän toimitti kaikkiin kaupunkeihin kilwet ja keihäät, ja teki ne sangen wahwaksi. Ja Juda ja BenJamin oliwat hänen allansa.
13. Ja papit ja Lewitat kaikesta Israelista tuliwat hänen tykönsä kaikista maansa rajoista.
14. Sillä Lewitat hyljäsiwät esikaupunkinsa ja saamansa, ja tuliwat Judaan ja Jerusalemiin; sillä Jerobeam ja hänen poikansa ajoiwat heidän pois, ettei he olisi saaneet tehdä Herralle papin palwelusta.
2 Aika k. 13: 9.
15. Mutta hän asetti papit itsellensä kukkuloille, ja perkeleille, ja wasikoille, jotka hän tehdä antoi. 1 Kun. k. 12: 31.
16. Ja monta kaikista Israelin sukukunnista, jotka sydämestänsä etsiwät Herraa Israelin Jumalata, tuliwat heidän perässänsä Jerusalemiin, uhraamaan Herralle isäinsä Jumalalle,
17. Ja wahwistiwat Judan waltakunnan, ja wahwistiwat Rehabeamin Salomon pojan kolmena ajastaikana; sillä he waelsiwat Dawidin ja Salomon tietä kolme ajastaikaa.
18. Ja Rehabeam otti Mahelathin, Jerimothin Dawidin pojan tyttären emännäksensä, niin myös Abihailin, Eliabin tyttären, Isain pojan,
19. Joka hänelle synnytti nämät pojat: Jeuksen, Semarian ja Sahamin.
20. Sitte otti hän Maechan, Absalomin tyttären, joka hänelle synnytti Abian, Athain, Sisan ja Selomothin. 1 Kun. k. 15: 2.
21. Mutta Rehabeam piti Maechan, Ab-

salomin tyttären rakkaampana kaikkia muita emäntiänsä ja jalkawaimojansa; sillä hänellä oli kahdeksantoistakymmentä emäntätä ja kuusikymmentä jalkawaimoa, ja hän siitti kahdeksankolmattakymmentä poikaa ja kuusikymmentä tytärtä.

22. Ja Rehabeam asetti Abian, Maechan pojan, weljeinsä pääksi ja hallitsiaksi; sillä hän mieli tehdä hänen kuninkaaksi.

23. Ja hän teki toimellisesti, ja jakoi poikansa Judan ja BenJaminin maahan kaikkiin wahwoihin kaupunkeihin, ja antoi heille yltäkyllä wiljaa, ja hawitteli monta emäntätä.

12 Luku.

Rehabeamin luopuminen Herran laista, wihollisct, parannus, äiti, kuolema.

Ja koska Rehabeamin waltakunta tuettu ja hän wahwistettu oli, hyljäsi hän Herran lain, ja kaikki Israel hänen kanssansa.

1 Kun. k. 14: 22.

2. Mutta wiidentenä kuningas Rehabeamin wuotena meni Sisak Egyptin kuningas ylös Jerusalemiin (sillä he oliwat rikkoneet Herraa wastaan), 1 Kun. k. 14: 25.

3. Tuhannen ja kahden sadan waunun ja kuudenkymmenen tuhannen hewoismiehen kanssa; ja se kansa oli lukematoin, jotka häntä seurasiwat Egyptistä, Libiasta, Suchimista ja Ethiopiasta.

4. Ja hän woitti ne wahwat kaupungit Judassa, ja tuli Jerusalemiin.

5. Silloin tuli Semaja propheeta Rehabeamin ja päämiesten tykö Judassa, jotka heitänsä oliwat koonneet Sisakin tähden Jerusalemiin, ja sanoi heille: näin sanoo Herra: te olette hyljänneet minun, sentähden olen minä myös hyljännyt teidän Sisakin käteen.

6. Niin Israelin ylimmäiset nöyryyttiwät itsensä kuninkaan kanssa, ja sanoiwat: Herra on wanhurskas.

7. Koska Herra näki heidän nöyryyttäwän itsensä, tuli Herran sana Semajan tykö, ja sanoi: he owat itsensä nöyryyttäneet, sentähden en minä heitä kadota, waan minä annan kohta heille pelastuksen, niin ettei minun wihani wuotais Jerusalemin päälle Sisakin käden kautta.

8. Mutta heidän pitää kuitenkin hänelle alamaiset oleman, että he tietäisiwät, mikä se on, palwella minua, ja palwella waltakuntia maan päällä.

9. Niin Sisak Egyptin kuningas meni Jerusalemiin, ja otti Herran huoneen tawarat ja kuninkaan huoneen tawarat: ne kaikki otti hän pois. Ja hän otti myös ne kultakilwet, jotka Salomo oli tehdä antanut.

1 Kun. k. 10: 16. l. 14: 26. 2 Aika k. 9: 15.

10. Joiden siaan kuningas Rehabeam teetti waskiset kilwet, ja antoi wartioitten päämiehille tallelle, jotka kuninkaan huoneen owea wartioitsiwat.

11. Ja niin usein kuin kuningas meni Herran huoneeseen, tuliwat wartiat ja kantoiwat niitä, ja weiwät sitte jälleen wartioitten huoneeseen.

12. Ja että hän nöyryytti itsensä, sentähden Herran wiha kääntyi hänestä pois, niin ettei se peräti kadotettu; sillä wielä jotain hywää löyttiin Judassa.

13. Niin kuningas Rehabeam wahwistui Jerusalemissa, ja hallitsi. Ja Rehabeam oli yhden ajastaikainen wiidettäkymmentä tullessansa kuninkaaksi, ja hallitsi Jerusalemissa seitsemäntoistakymmentä ajastaikaa, siinä kaupungissa, jonka Herra kaikista Israelin sukukunnista walinnut oli, asettaaksensa siihen nimensä. Ja hänen äitinsä nimi oli Naema Amonitilainen.

2 Mos. 20: 24. 1 Kun. k. 14: 21. 2 Aika k. 6: 6.

14. Ja hän teki pahoin, ettei hän walmistanut sydäntänsä Herraa etsimään.

15. Ja Rehabeamin teot, ensimäiset ja wiimeiset, eikö ne ole kirjoitetut Semajan propheetan ja Iddon näkiän sanoissa, joissa kirjoitetaan sukukunnat, niin myös Rehabeamin ja Jerobeamin sodat kaikkina aikoina? 1 Kun. k. 14: 29

16. Ja Rehabeam nukkui isäinsä kanssa, ja haudattiin Dawidin kaupunkiin; ja hänen poikansa Abia tuli kuninkaaksi hänen siaansa.

13 Luku.

Kuningas Abian sota, woitto, waimot, lapset, kuolema.

Kuningas Jerobeamin kahdeksantena wuotena toistakymmentä tuli Abia Judan kuninkaaksi,

2. Ja hallitsi kolme ajastaikaa Jerusalemissa. Hänen äitinsä nimi oli Michaja, Urielin tytär Gibeasta. Ja sota nousi Abian ja Jerobeamin wälillä. 1 Kun. k. 15: 2.

3. Ja Abia walmisti sotaan neljän sadan tuhannen juuri wäkewän ja walitun sotamiehen kanssa. Ja Jerobeam walmisti sotaan heitä wastaan kahdeksan sadan tuhannen walitun ja urhoollisen sotamiehen kanssa.

4. Ja Abia nousi ylös Semaraimin wuorelle, joka oli Ephraimin wuorella, ja sanoi: kuulkaat minua, Jerobeam ja koko Israel!

5. Ettekö te tiedä Herran Israelin Juma=

lan antaneeksi Dawidille kuninkaan walta=
kuntaa Israelissa ijankaikkisesti, hänelle ja
hänen pojillensa suolaliitolla?
6. Mutta Jerobeam Nebathin poika, Sa=
lomon Dawidin pojan palwelia, nosti ka=
pinan herraansa wastaan. 1 Kun. k. 11:26.
7. Ja hänen tykönsä kokoontui joutilaita
miehiä ja Belialin lapsia, ja wahwistiwat
itsensä Rehabeamia Salomon poikaa was=
taan; sillä Rehabeam oli nuori ja pehmiä
sydämestä, niin ettei hän woinut wahwis=
taa itseänsä heitä wastaan.
8. Mutta te ajattelette wahwistaaksenne
teitänne Herran waltakuntaa wastaan, joka
on Dawidin poikain kädessä, että teitä on
suuri joukko, ja pidätte kultaisia wasikoita,
jotka Jerobeam teille jumaliksi tehnyt on.
1 Kun. k. 12:28.
9. Ettekö te ole ajaneet Herran pappeja
Aaronin poikia ja Lewitaita pois, ja olette
itse teillenne tehneet pappeja, niinkuin kan=
sat maakunnissa? Jokainen kuin tulee kä=
siänsä täyttämään nuorella kalpeilla ja seit=
semällä oinaalla, se tulee papiksi niille, jotka
ei jumalat ole. 2 Mos. 28:41. 1 Kun. k. 12:31.
10. Mutta Herra meidän Jumalamme on
meidän kanssamme, jota emme hyljää; ja
papit, jotka Herraa palwelewat, Aaronin
pojat, ja Lewitat owat heidän työssänsä;
11. Ja sytyttäwät Herralle polttouhrin
joka aamuna ja ehtoona, niin myös yrttein
suitsutuksen, ja walmistawat leipiä puh=
taalle pöydälle ja kultakynttiläjalan lamp=
puinensa, niin että ne joka ehtoo sytytetään;
sillä me pidämme Herran meidän Juma=
lamme wartiata; mutta te olette hänen hyl=
jänneet. 3 Mos. 24:6. 2 Aika k 2:4.
12. Ja katso, meidän kanssamme on Ju=
mala esipäässä, ja hänen pappinsa pyhillä
torwilla soittamaan teitä wastaan. Te Is=
raelin lapset! älkäät sotiko Herraa teidän
isäinne Jumalata wastaan; sillä ei se me=
nesty. 4 Mos. 10:9.
13. Ja Jerobeam asetti wäijytyksen ympä=
ri, tullaksensa takaa heidän päällensä, niin
että he olisiwat itse Judan edessä, ja wäijy=
tys heidän takanansa.
14. Koska Juda katsoi ympärinsä, katso,
niin oli sota sekä edessä että takana. Niin
he huusiwat Herran tykö, ja papit soittiwat
waskitorwilla.
15. Ja joka mies huusi Judassa. Ja kos=
ka joka mies niin Judassa huusi, löi Juma=
la Jerobeamia ja koko Israelia Abian ja
Judan edessä.
16. Ja Israelin lapset pakeniwat Judan
edellä, ja Jumala antoi heitä heidän käsiinsä;
17. Niin että Abia löi wäkinensä heitä suu=
rella lyömisellä. Ja Israelista lankesi lyö=
tynä wiisi sataa tuhatta walittua sotamiestä.
18. Ja niin Israelin lapset nöyryytettiin
siihen aikaan, ja Judan lapset wahwistet=
tiin; sillä he turwasiwat Herraan isäinsä
Jumalaan.
19. Ja Abia ajoi Jerobeamia takaa, ja
woitti häneltä kaupungeita: BethElin kyli=
nensä, Jesanan kylinensä ja Ephronin kyli=
nensä.
20. Niin ettei Jerobeam enämpi tullut
woimaansa, niin kauwan kuin Abia eli; ja
Herra rankaisi häntä, niin että hän kuoli.
21. Koska Abia wahwistui, otti hän nel=
jätoistakymmentä emäntätä, ja siitti kaksi=
kolmattakymmentä poikaa ja kuusitoistakym=
mentä tytärtä.
22. Mitä enämpi Abiasta sanomista on,
ja hänen teistänsä ja teoistansa, se on kir=
joitettu Iddon propheetan tietokirjassa.

14 Luku.

Asan kiiwaus, lepo, woitto.

Ja Abia nukkui isäinsä kanssa, ja he hau=
tasiwat hänen Dawidin kaupunkiin; ja Asa
hänen poikansa tuli kuninkaaksi hänen siaan=
sa. Hänen aikanansa oli maa lewossa kym=
menen ajastaikaa. 1 Kun. k. 15:8.
2. Ja Asa teki sitä, kuin hywä ja oikia oli
Herran Jumalansa edessä,
3. Ja otti wieraat altarit pois ja korkeuk=
set, ja rikkoi patsaat, ja maahan hakkasi met=
sistöt. 1 Kun. k. 15:11.
4. Ja sanoi Judalle, että he etsisiwät Her=
raa, isäinsä Jumalata, ja tekisiwät lain ja
käskyn jälkeen.
5. Ja hän otti pois korkeukset ja epäjuma=
lat kaikista Judan kaupungeista; ja walta=
kunta oli lewossa hänen allansa. 1 Kun. k. 15:13.
6. Ja hän rakensi wahwat kaupungit Ju=
dassa; sillä maa oli lewossa, ja ei ollut so=
taa häntä wastaan niinä wuosina; sillä
Herra antoi hänelle lewon.
7. Ja hän sanoi Judalle: rakentakaamme
nämät kaupungit, ja tehkäämme muurit nii=
den ympäri, ja tornit, ja portit, ja salwat,
niin kauwan kuin maa on meidän edessäm=
me: sillä me olemme etsineet Herraa mei=
dän Jumalatamme, häntä me olemme etsi=
neet, ja hän on antanut meille lewon joka
taholta. Niin he rakensiwat, ja se menestyi.
8. Ja Asalla oli suuri sotajoukko, jotka
kantoiwat kilpejä ja keihäitä: Judasta kolme
sataa tuhatta, ja BenJaminista, kuin kilpejä
kantoiwat ja joutsia jännittiwät, kaksi sataa

ja kahdeksankymmentä tuhatta. Ja nämät
oliwat kaikki wäkewät sotamiehet.
9. Ja Serah Ethiopiasta meni heitä was-
taan suuren sotajoukon kanssa, jossa oli
kymmenen kertaa sata tuhatta miestä ja kol-
me sataa waunua, ja tuli Marsaan asti.
10. Ja Assa meni häntä wastaan. Ja he
hankitsiwat heitänsä sotimaan Zephatan
laaksossa Maresan tykönä.
11. Ja Assa huusi Herran Jumalansa ty-
kö, ja sanoi: Herra, ei sinä wäliä pidä aut-
taissas monen kautta, taikka kussa ei yhtä-
kään woimaa ole. Auta meitä, Herra mei-
dän Jumalamme! sillä me turwaamme
sinuun, ja olemme tulleet sinun nimees tätä
suurta joukkoa wastaan; sinä olet Herra
meidän Jumalamme, ei yksikään ihminen
woi mitään sinua wastaan. 1 Sam. 14:6.
12. Ja Herra löi Ethiopialaisia Assan ja
Judan edessä, niin että Ethiopialaiset pa-
keniwat. 2 Aika k. 16:8.
13. Ja Assa ja hänen wäkensä, kuin oli-
wat hänen kanssansa, ajoiwat heitä Gera-
riin asti takaa. Ja Ethiopialaiset lankesiwat,
niin ettei yhtään heistä eläwäksi jäänyt,
mutta he tapettiin Herran ja hänen sotawä-
kensä edessä. Ja he weiwät sieltä paljon
saalista.
14. Ja he löiwät kaikki kaupungit Gerarin
ympäriltä maahan; sillä Herran pelko tuli
heidän päällensä. Ja he ryöstiwät kaikki
kaupungit; sillä niissä oli paljo saalista.
15. Ja he löiwät nawetot maahan, ja wei-
wät ylön paljon lampaita ja kameleja, ja tu-
liwat jälleen Jerusalemiin.

15 Luku.

Assa rohwaistaan jumalisuuteen, uudistaa liiton Herran kanssa.

Ja Jumalan henki tuli Asarian, Odedin
pojan päälle.
2. Hän meni Assata wastaan, ja sanoi hä-
nelle: kuulkaat minua, Assa, ja koko Juda
ja BenJamin: Herra on teidän kanssanne,
että te olette hänen kanssansa; ja koska te
etsitte häntä, antaa hän itsensä teiltä löyt-
tää; mutta jos te hyljäätte hänen, niin hän
hyljää myös teidän.
5 Mos. 4:29. 1 Aika k. 28:9. 2 Aika k. 24:20. l. 33:12, 13.
3. Monta päiwää on Israelissa, ettei yh-
tään oikiata Jumalata ole, eikä yhtään pap-
pia, joka opettaa, eli yhtään lakia. Hos. 3:4.
4. Ja koska he kääntäwät itsensä tuskis-
sansa Herran Israelin Jumalan tykö ja et-
siwät häntä, niin hän löytään heiltä.
5. Niinä aikoina ei ole rauhaa niillä, jotka
käywät sisälle ja ulos; sillä suuri meteli tu-
lee kaikkein maan asuwaisten päälle.
6. Ja yksi kansa musertaa toisen, ja yksi
kaupunki toisen; sillä Jumala hämmästyt-
tää heitä kaikkinaisilla ahdistuksilla.
7. Mutta te wahwistakaat teitänne, ja äl-
käät liewittäkö käsiänne; sillä teidän työl-
länne on hänen palkkansa. 1 Cor. 15:58.
8. Koska Assa kuuli nämät sanat ja pro-
pheetan Odedin ennustuksen, wahwistui
hän, ja otti kauhistukset pois kaikelta Judan
ja BenJaminin maalta, ja kaupungeista,
jotka hän oli woittanut Ephraimin wuorel-
ta, ja uudisti Herran altarin, joka Herran
esihuoneen edessä oli.
9. Ja kokosi kaiken Judan ja BenJaminin,
ja ne muukalaiset, jotka heidän tykönänsä
oliwat Ephraimista, Manassesta ja Si-
meonista; sillä hänen tykönsä tuli monta
Israelista, koska he näkiwät Herran hänen
Jumalansa olewan hänen kanssansa.
10. Ja he tuliwat Jerusalemiin kokoon
kolmantena kuukautena, Assan waltakunnan
wiidentenä wuonna toistakymmentä.
11. Ja he uhrasiwat sinä päiwänä Her-
ralle siitä saaliista, kuin he kotiansa tuoneet
oliwat, seitsemän sataa härkää ja seitsemän
tuhatta lammasta. 2 Aika k. 14:13.
12. Ja he tekiwät liiton, että heidän piti
etsimän Herraa, isäinsä Jumalata, kaikes-
ta sydämestänsä ja kaikesta sielustansa.
Jos. 24:15. Neh. 10:29.
13. Ja kuka ikänä ei tahtonut etsiä Herraa
Israelin Jumalata, hänen piti kuoleman:
pienen ja suuren, miehen ja waimon.
5 Mos. 13:9. l. 17:5.
14. Ja he wannoiwat Herralle korkialla
äänellä, ilohuudolla, waskitorwilla ja basu-
nilla.
15. Ja koko Juda iloitsi siitä walasta; sillä
he oliwat wannoneet kaikesta sydämestänsä,
ja etseiwät häntä kaikesta tahdostansa, ja
hän löyttiin heiltä; ja Herra antoi heille
lewon joka paikassa heidän ympäristöl-
länsä.
16. Ja kuningas Assa pani äitinsä Mae-
chan pois wallan päältä; sillä hän oli aset-
tanut Mipletsethin metsistöön. Ja Assa hä-
witti hänen Mipletsethinsä, ja löi sen rikki
ja poltti Kidronin ojan wieressä.
1 Kun. k. 15:13.
17. Mutta korkeukset ei olleet wielä pan-
nut pois Israelista; kuitenkin oli Assan sy-
dän waka, niin kauwan kuin hän eli.
1 Kun. k. 15:14.
18. Ja hän antoi tuoda Jumalan huonee-
seen, mitä hänen isänsä pyhittänyt oli ja

mitä hän itse pyhittänyt oli, hopiata, kultaa
ja astioita.
19. Ja ei ollut yhtään sotaa hamaan wii=
denteenneljättäkymmentä Asan waltakun=
nan ajastaikaan asti.

16 Luku.

Baesa nousee Judaa wastaan. Asa rikkoo, kuolee.

Asan waltakunnan kuudentena wuonna
neljättäkymmentä nousi Baesa Israelin ku=
ningas Judata wastaan, ja rakensi Raman,
estääksensä Asan Judan kuninkaan ulos ja
sisälle käymistä. 1 Kun. k. 15:17.
2. Waan Asa otti Herran huoneen ja ku=
ninkaan huoneen tawaroista hopiata ja kul=
taa, ja lähetti Benhadadille Syrian kunin=
kaalle, joka asui Damaskussa, ja käski sa=
nottaa hänelle:
3. Liitto on minun ja sinun waiheellas,
minun ja sinun isäs waiheella: katso, minä
lähetin sinulle hopiata ja kultaa, ettäs Bae=
san Israelin kuninkaan liiton särkisit, että
hän menis pois minun tyköäni.
4. Benhadad oli kuningas Asalle kuuliai=
nen, ja lähetti sodanpäämiehet, kuin hänel=
lä oliwat, Israelin kaupungeita wastaan;
he löiwät Eionin, Danin ja AbelMaimin,
ja kaikki Naphtalin jywäkaupungit.
5. Koska Baesa sen kuuli, lakkasi hän ra=
kentamasta Ramata, ja jätti työnsä.
6. Waan kuningas Asa otti tykönsä koko
Judan, ja he ottiwat kiwet ja hirret Ra=
masta, joista Baesa rakensi. Ja hän rakensi
niistä Geban ja Mitspan.
7. Siihen aikaan tuli Hanani näkiä Asan
Judan kuninkaan tykö, ja sanoi hänelle: et=
täs turwasit Syrian kuninkaaseen ja et tur=
wannut Herraan sinun Jumalaas, sentäh=
den on Syrian kuninkaan wäki päässyt
pois sinun käsistäs.
8. Eikö Ethiopialaiset ja Libialaiset olleet
suuri joukko monen waunuin ja hewois=
miesten kanssa? Kuitenkin, koskas Herraan
turwasit, antoi hän heidän sinun käsiis.
2 Aika k. 14:9, 12.
9. Sillä Herran silmät katselewat kaikki
maat, wahwistaaksensa niitä, jotka pysywät
hänen tykönänsä kaikesta sydämestänsä. Si=
nä olet tyhmästi tehnyt, sentähden sinun
pitää tästedeskin sotia saaman. 1 Kun. k. 15:32.
Job. 34:21. San. l. 15:3. Jer. 16:17. l. 32:19.
10. Niin Asa wihastui näkiän päälle, ja
heitti hänen wankeuteen; sillä hän kowin
suuttui hänen päällensä tästä asiasta. Ja
Asa ahdisti muutamia kansasta siihen ai=
kaan.
11. Ja katso, Asan työt, sekä ensimäiset
että wiimeiset, katso, ne owat kirjoitetut Ju=
dan ja Israelin kuningasten kirjassa.
12. Ja Asa tuli kipiäksi jalwoista yhdek=
säntenä neljättäkymmentä waltakuntansa
wuotena, ja hänen tautinsa kowin enäni, ja
ei hän kuitenkaan etsinyt Herraa taudissan=
sakaan, waan lääkäreitä.
13. Niin Asa nukkui isäinsä kanssa, ja
kuoli waltakuntansa ensimäisnä wuotena
wiidettäkymmentä.
14. Ja hän haudattiin hautaansa, jonka
hän oli antanut kaiwaa hänellensä Dawidin
kaupungissa. Ja he paniwat hänen lepo=
siaansa, joka täytettiin hywänhajullisilla ja
kaikkinaisilla kalleilla yrteillä, jotka oliwat
walmistetut apotekarein tawalla, ja poltti=
wat hänelle sangen suurella polttamisella.
1 Sam. 31:12. Jer. 34:5.

17 Luku.

Josaphat elää Jumalan pelwossa; hänen armonsa ja sotajoukko.

Ja Josaphat hänen poikansa tuli kunin=
kaaksi hänen siaansa; ja hän tuli wäkewäksi
Israelia wastaan. 1 Kun. k. 15:24. l. 22:41.
2. Ja hän asetti sotawäen kaikkiin Judan
wahwoihin kaupunkeihin, ja pani esimiehiä
Judan maalle ja Ephraimin kaupunkeihin,
jotka hänen isänsä Asa oli woittanut.
3. Ja Herra oli Josaphatin kanssa; sillä
hän waelsi entisillä isänsä Dawidin teillä,
ja ei etsinyt Baalia;
4. Waan hän etsei isänsä Jumalata, ja
waelsi hänen käskyissänsä, ja ei Israelin
töiden jälkeen.
5. Sentähden wahwisti Herra hänelle
waltakunnan, ja kaikki Juda antoi Josapha=
tille lahjoja; ja hänellä oli rikkautta ja kun=
niata yltäkyllä.
6. Ja kuin hänen sydämensä tuli rohkiaksi
Herran teissä, otti hän korkeukset ja metsis=
töt Judasta pois.
7. Ja kolmantena waltakuntansa wuonna
lähetti hän päämiehensä Benhailin, Oba=
dian, Sacharian, Nethaneelin ja Michajan,
opettamaan Judan kaupungeissa,
8. Ja Lewitat heidän kanssansa: Semajan,
Nethanian, Sebadian, Asaelin, Semiramo=
thin, Jonathanin, Adonian, Tobian ja Tob=
Adonian, Lewitat; ja heidän kanssansa pap=
peja, Elisaman ja Joramin.
9. Ja he opettiwat Judassa, ja pitiwät
Herran lakikirjan myötänsä, ja waelsiwat
ympäri kaikki Judan kaupungit, ja opettiwat
kansaa.
10. Ja Herran pelko tuli kaikkein walta=

kuntain päälle, niissä maakunnissa, kuin oliwat Judan ympäristöllä, niin ettei he sotineet Josaphatia wastaan.

11. Ja Philistealaiset toiwat Josaphatille lahjoja ja rahaweron; ja Arabit toiwat myös hänelle pientä karjaa, seitsemän tuhatta ja seitsemän sataa oinasta, ja seitsemän tuhatta ja seitsemän sataa kauriista.

12. Niin menestyi Josaphat ja tuli aina suuremmaksi. Ja hän rakensi Judassa linnoja ja tawarakaupungeita.

13. Ja hänellä oli paljo waraa Judan kaupungeissa, ja sotamiehiä ja wäkewätä kansaa Jerusalemissa.

14. Ja tämä on järjestys heidän isäinsä huoneen waiheella, jotka Judassa tuhanten päämiehet oliwat: päämies Adna, ja hänen kanssansa kolme sataa tuhatta wäkewätä sotamiestä.

15. Lähin häntä oli päämies Johanan, ja hänen kanssansa kaksi sataa ja kahdeksankymmentä tuhatta.

16. Häntä likin Amasia Sichrin poika, joka itsensä hywällä tahdolla antoi Herralle, ja hänen kanssansa kaksi sataa tuhatta wahwaa sotamiestä.

17. BenJaminin lapsista Eliada, wäkewä sotamies, ja hänen kanssansa warustettua joutseilla ja kilweillä kaksi sataa tuhatta.

18. Häntä likin oli Josabad, ja hänen kanssansa sata ja kahdeksankymmentä tuhatta walmista sotamiestä.

19. Nämät ottiwat kuninkaasta waarin, ilman niitä, jotka kuningas oli asettanut wahwoihin kaupunkeihin koko Judassa.

18 Luku.

Josaphatin ja Ahabin liitto. Propheetat, kuinka he menewät sotaan ja pakenewat.

Ja Josaphatilla oli suuri rikkaus ja kunnia; ja hän teki nuoteutta Ahabin kanssa. 2 Kun. k. 8:18. 2 Aika k. 21:6.

2. Ja jonkun wuoden perästä sen jälkeen meni hän Ahabin tykö Samariaan. Ja Ahab antoi teurastettaa hänelle ja hänen wäellensä, kuin oli hänen kanssansa, monta lammasta ja härkää; ja hän yllytti hänen menemään ylös Gileadin Ramothiin. 1 Kun. k. 22:2.

3. Ja Ahab Israelin kuningas sanoi Josaphatille Judan kuninkaalle: menetkös minun kanssani Gileadin Ramothiin? Hän sanoi hänelle: minä olen niinkuin sinä, ja minun kansani niinkuin sinun kansas: me tahdomme sinun kanssas sotaan. 1 Kun. k. 22:4.

4. Mutta Josaphat sanoi Israelin kuninkaalle: kysele tänäpänä Herran sanaa.

5. Ja Israelin kuningas kokosi propheetaita neljä sataa miestä, ja sanoi heille: menemmekö me sotimaan Gileadin Ramothiin, eli ei? He sanoiwat: mene, Jumala antaa heidän kuninkaan käteen.

6. Silloin sanoi Josaphat: eiköstä tässä ole joku Herran propheeta, kysyäksemme häneltä?

7. Israelin kuningas sanoi Josaphatille: tässä on wielä yksi mies, jonka kautta taitaisiin kysyltää Herraa, waan minä wihaan häntä; sillä ei hän ennusta minulle mitään hywää, mutta aina pahaa: se on Micha Jemlan poika. Josaphat sanoi: älköön kuningas niin puhuko.

8. Ja Israelin kuningas kutsui yhden kamaripalwelioistansa, ja sanoi: nouda nopiasti Micha Jemlan poika. 1 Kun. k. 22:9.

9. Ja Israelin kuningas ja Josaphat Judan kuningas istui kumpikin istuimellansa puetettuna waatteisiin Samarian portin lakeudella, ja kaikki propheetat ennustiwat heidän edessänsä.

10. Ja Zidechia Kenaenan poika teki itsellensä rautasarwet, ja sanoi: näin sanoo Herra: näillä sinun pitää sysäämän Syrialaisia, siihen asti ettäs heidän häwität.

11. Ja kaikki propheetat ennustiwat niin, ja sanoiwat: mene Gileadin Ramothiin, ja se menestyy sinulle: Herra antaa heidän kuninkaan käteen.

12. Ja sanansaattaja, joka oli mennyt kutsumaan Michaa, puhui hänen kanssansa, ja sanoi: katso, propheetain puhe on yksimielisesti hywä kuninkaan edessä: annas sinun sanas olla myös niinkuin heidänkin, ja puhu hywää.

13. Ja Micha sanoi: niin totta kuin Herra elää, minä puhun, mitä minun Jumalani sanoo.

14. Ja kosta hän tuli kuninkaan tykö, sanoi kuningas hänelle: Micha, menemmekö me sotimaan Gileadin Ramothia wastaan, eli ei? Hän sanoi: menkäät, se menestyy teille, he annetaan teidän käsiinne.

15. Niin kuningas sanoi hänelle: kuinka usein minä wannotan sinua, ettet sinä sanois minulle muuta kuin totuuden Herran nimeen?

16. Niin hän sanoi: minä näin kaiken Israelin hajoitettuna wuorella, niinkuin lampaat, joilla ei yhtään paimenta ole. Ja Herra sanoi: eikö näillä ole yhtään Herraa? palatkaan kukin kotiansa rauhassa.

17. Niin sanoi Israelin kuningas Josaphatille: enkö minä sanonut sinulle, ettei hän minulle ennusta hywää, waan pahaa? 1 Kun. k. 22.18.

18. Ja hän sanoi: sentähden kuulkaat Herran sanaa: minä näin Herran istuwan istuimellansa, ja koko taiwaallisen sotajoukon seisowan hänen oikealla ja wasemmalla puolellansa.
19. Ja Herra sanoi: kuka wiettelis Ahabin Israelin kuninkaan, että hän menis ylös ja lankeisi Gileadin Ramothissa? Ja kosta yksi sanoi niin, ja toinen näin, 1 Kun. k. 22: 20.
20. Niin tuli yksi henki ja seisoi Herran edessä, ja sanoi: minä wiettelen hänen. Ja Herra sanoi hänelle: millä? Job. 1: 6.
21. Hän sanoi: minä menen ja olen walheen henki kaikkein hänen prophectainsa suussa. Ja hän sanoi: wiettele häntä, ja sinä myös taidat: mene ja tee niin.
22. Nyt siis katso, Herra on antanut walheen hengen näiden sinun prophectais suuhun, ja Herra on puhunut pahaa sinua wastaan. Job. 2: 1. Es. 19: 14. Hes. 14: 9.
23. Niin astui Zidechia Kenaenan poika edes ja löi Michaa postelle, ja sanoi: kunka tien kautta Herran henki on mennyt minun tyköäni pois, sinua puhuttelemaan?
Jer. 20: 2. Marc. 14: 65. Ap. T. 23: 2.
24. Micha sanoi: katso, sinä olet sen näkewä sinä päiwänä, jonas käyt majaan, että sinus lymyttäisit.
25. Niin sanoi Israelin kuningas: ottakaat Micha ja wiekäät jälleen häntä kaupungin päämiehen Amonin tykö ja Joaksen kuninkaan pojan tykö,
26. Ja sanokaat: näin sanoo kuningas: pankaat tämä wankihuoneeseen, ja ruokkikaat häntä murheen leiwällä ja murheen wedellä, siihen asti että minä tulen jälleen rauhassa.
27. Micha sanoi: jos sinä toki palajat rauhassa, niin ei ole Herra puhunut minun kauttani. Ja hän sanoi: kuulkaat, kaikki kansat.
28. Niin meni Israelin kuningas ja Josaphat Judan kuningas Gileadin Ramothia wastaan.
29. Ja Israelin kuningas sanoi Josaphatille: minä muutan waatteeni ja tulen sotaan, mutta pidä sinä omat waattees; ja Israelin kuningas muutti waatteensa, ja he meniwät sotaan.
30. Ja Syrian kuningas kästi waunuin päämiehille, jotka hänellä oliwat, ja sanoi: ei teidän pidä sotiman pientä eli suurta wastaan, waan ainoastaan Israelin kuningasta wastaan.
31. Ja tapahtui, kosta waunuin päämiehet näkiwät Josaphatin, että he sanoiwat: se on Israelin kuningas; ja he käänsiwät itsensä sotimaan häntä wastaan. Ja Josaphat huusi, ja Herra autti häntä, ja Jumala käänsi heidän pois hänestä.
32. Sillä kosta waunuin päämiehet näkiwät, ettei hän ollut Israelin kuningas, käänsiwät he itsensä pois hänestä.
33. Niin yksi mies jännitti joutsensa yksikertaisuudessa ja ampusi Israelin kuningasta rautapaidan jatkoon. Niin hän sanoi waununsa ajajalle: käännä kätes ja wie minua ulos sotawäestä; sillä minä olen haawoitettu.
34. Ja sota tuli suureksi sinä päiwänä, ja Israelin kuningas seisoi waunuissa Syrialaisia wastaan ehtooseen asti; ja hän kuoli auringon laskeissa.

19 Luku.

Josaphat nuhdellaan, ja asettaa maailmallisia ja hengellisiä tuomareita, antain molemmille neuwoja ja waroituksia.

Mutta Josaphat Judan kuningas palasi kotia rauhassa Jerusalemiin.
2. Ja Jehu Hananin poika näkiä meni häntä wastaan, ja sanoi kuningas Josaphatille: pitääkö sinun auttaman jumalatointa, ja rakastaman niitä, jotka Herraa wihaawat? ja sentähden on Herran wiha sinun pääläs. 2 Aika k. 16: 7.
3. Niin on kuitenkin jotain hywää löytty sinun tykönäs, ettäs olet häwittänyt metsistöt maalta, ja olet aikonut sydämestäs Jumalata etsiä. 2 Aika k. 17: 3.
4. Niin Josaphat jäi Jerusalemiin. Ja hän meni jälleen ulos kansan seassa Ber-Sabasta hamaan Ephraimin wuorelle, ja palautti heidän jälleen Herran heidän isäinsä Jumalan tykö.
5. Ja hän asetti tuomarit maalle, kaikkiin Judan wahwoihin kaupunkeihin, muutaman kuhunkin kaupunkiin.
6. Ja hän sanoi tuomareille: katsokaat, mitä te teette! sillä et te pidä tuomiota ihmisten, mutta Herran edessä. Ja hän on teidän kanssanne tuomiossa. Rom. 13: 1.
7. Sentähden antakaat Herran pelwon olla teidän tykönänne, ja karttakaat teitänne ja tehkäät se; sillä Herran meidän Jumalanne tykönä ei ole yhtään wääryyttä, ei myös hän katso muotoa, eikä ota lahjoja.
5 Mos. 1: 17. k. 10: 17. Job. 34: 19. Ap. T. 10: 34.
Rom. 2: 11. Gal. 2: 6. Eph. 6: 9. Col. 3: 25 1 Piet. 1: 17.
8. Ja Josaphat asetti myös Jerusalemiin Lewitaista ja papeista, ja Israelin isäin ylimmäisistä, Herran tuomion ja asiain päälle; ja he palasiwat Jerusalemiin.
5 Mos. 17: 18.

9. Ja hän käski heitä, sanoen: tehkäät näin
Herran pelwossa uskollisesti ja waalla sy=
dämellä:
10. Kaikissa riita=asioissa, jotka tulewat
teidän eteenne teidän weljiltänne, jotka hei=
dän kaupungeissansa asuwat, weren ja we=
ren wälillä, lain ja käskyn wälillä, säätyin
ja oikeutten wälillä, pitää teidän neuwoman
heitä, ettei he syntiä tekisi Herraa wastaan
ja saattaisi wihaa teidän ja teidän weljeinne
päälle; tehkäät siis kaikki näin, niin ette syn=
tiä tee. 5 Mos. 17:8.
11. Katso, Amaria pappi on kaikkein ylim=
mäinen teidän ylitsenne kaikissa Herran
asioissa. Niin on Sebadia Ismaelin poika
hallitsia Judan huoneessa kaikissa kuninkaan
asioissa, niin owat myös teillä wirkamiehet
Lewitat: olkaat hywässä turwassa ja teh=
käät tämä, ja Herra on hywäin kanssa.

20 Luku.

Josaphatin wiholliset, paasto, rukous ja kuinka hän kiittää Jumalata, saa woiton, hallitsee jalosti ja tekee purjehdus=liiton Ahasian kanssa.

Sitte tuliwat Moabin lapset, Ammonin
lapset ja heidän kanssansa myös muita,
paitsi Ammonitaita, sotimaan Josaphatia
wastaan.
2. Niin tultiin ja ilmoitettiin Josaphatille,
sanoen: sinua wastaan tulee sangen suuri
sotajoukko Syriasta, tuolta puolelta meren;
ja katso, he owat Hatsetson Thamarissa: se
on Engeddi.
3. Mutta Josaphat pelkäsi ja asetti kas=
wonsa etsimään Herraa, ja antoi kuuluttaa
paaston koko Judassa.
4. Ja Juda tuli kokoon etsimään Herralta;
tultiin myös kaikista Judan kaupungeista
etsimään Herraa.
5. Ja Josaphat seisoi Judan ja Jerusale=
min seurakunnassa, Herran huoneessa, uu=
den pihan edessä.
6. Ja hän sanoi: Herra meidän isäimme
Jumala! etkös ole Jumala taiwaissa, ja
hallitset kaikkein pakanoitten waltakunnis=
sa? Ja sinun kädessäs on wäki ja woima,
ja ei ole yhtään, joka woi olla sinua was=
taan. 1 Aika k. 29:12. Matth. 6:13.
7. Etkös sinä, meidän Jumalamme ole
ajanut tämän maan asujamia sinun kansas
Israelin edestä pois? ja olet sen antanut
Abrahamin sinun ystäwäs siemenelle ijan=
kaikkisesti;
8. Niin että he owat asuneet siinä, ja
owat rakentaneet sinun nimelles pyhän, sa=
noen:
9. Koska joku onnettomuus, rangaistus=
miekka, rutto eli kallis aika meille tulee, niin
pitää meidän seisoman tässä huoneessa sinun
edessäs (sillä sinun nimes on tässä huonees=
sa) ja huutaman sinua meidän tuskassam=
me, niin sinä kuulet ja autat.
1 Kun. k. 8:37, 38. 2 Aika k. 6:28, rc. k. 7:13.
10. Ja nyt, katso, Ammonin lapset, Moab,
ja ne Seirin wuorelta, joidenka kautta et
sinä antanut Israelin lasten mennä, wael=
taissansa Egyptistä; mutta heidän täytyi
palata pois heidän tyköänsä, ja ei häwittä=
neet heitä; 5 Mos. 2:4, 5, 9, 19.
11. Ja katso, he kostawat sen meille; ja he
tulewat meitä ajamaan sinun perinnöstäs
pois, jonkas meille perinnöksi antanut olet.
12. Meidän Jumalamme! etkös heitä tuo=
mitse? Sillä ei ole meillä yhtään woimaa
tätä suurta joukkoa wastaan, joka tulee mei=
tä wastaan: eu me tiedä, mitä me teemme,
waan meidän silmämme katselewat sinun
puolees. Ps. 121:1.
13. Ja kaikki Juda seisoi Herran edessä,
lapsinensa, waimoinensa ja poikinensa.
14. Ja Jehasielin Zacharian pojan, Bena=
jan pojan, Jehielin pojan, Mathanian po=
jan päälle, Lewitan Asaphin lapsista, tuli
Herran henki seurakunnan keskellä;
15. Ja sanoi: kuulkaat koko Juda ja Jeru=
salemin asuwaiset, ja kuningas Josaphat!
Näin sanoo Herra teille: älkäät te peljätkö
eli wawisko tätä suurta joukkoa, sillä et te
sodi, mutta Jumala.
16. Huomenna pitää teidän menemän alas
heidän tykönsä, ja katso, he menewät ylös
Zitsin paltaan, ja te löydätte heidän ojan
lopulla kohdastansa Jeruelin korwen edessä.
17. Ei teidän pidä sotiman tässä asiassa,
ainoastansa käykäät edes, seisokaat ja katso=
kaat Herran autuutta, joka on teidän kans=
sanne: Juda ja Jerusalem, älkäät peljätkö
ja älkäät hämmästykö, menkäät huomenna
ulos heitä wastaan, Herra on teidän kans=
sanne. 2 Mos. 14:13.
18. Silloin kumarsi Josaphat kaswoilla
maahan; ja kaikki Juda ja Jerusalemin asu=
waiset lankesiwat Herran eteen, ja rukoili=
wat Herraa.
19. Ja Lewitat Kahatitalaisten lapsista
ja Korhitalaisten lapsista nousiwat kiittä=
mään Herraa Israelin Jumalata yletyllä
äänellä korkeuteen päin.
20. Ja he nousiwat warhain huomeneltain,
ja meniwät Techoan korpeen. Ja heidän
lähteissänsä seisoi Josaphat, ja sanoi: kuul=
kaat minua, Juda ja Jerusalemin asuja=
met, uskokaat Herran teidän Jumalanne
päälle, niin te olette hywässä turwassa, ja

uskokaat hänen prophetaansa, niin te menestytte.
21. Ja hän keskusteli kansan kanssa, ja asetti weisaajat Herralle, kiittämään pyhässä kaunistuksessa, mennessä hankitun sotawäen edellä, jotka sanoiwat: kiittäkäät Herraa, sillä hänen laupiutensa pysyy ijankaikkisesti. Ps. 136:1.
22. Ja sitte kuin he rupesiwat kiittämään ja ylistämään, antoi Herra wäijyjät tulla Ammonin, Moabin ja Seirin wuoren lasten päälle, jotka Judata wastaan tulleet oliwat; ja he löiwät heidän.
23. Niin nousiwat Ammonin ja Moabin lapset Seirin wuoren asuwia wastaan, tappamaan ja häwittämään heitä. Ja sitte kuin he oliwat lopettaneet Seirin asuwaiset, autti kukin lähimmäistänsä toinen toistansa tappamaan. Tuom. 7:22. 1 Sam. 14:20.
24. Mutta koska Juda tuli Mitspeen, joka on korwen tykönä, käänsiwät he heitänsä joukkoa päin, ja katso, silloin makasiwat kuolleet ruumiit maassa, niin ettei yksikään heistä ollut pääsnyt.
25. Ja Josaphat tuli wäkinensä jakamaan heidän saalistansa, ja he löysiwät siellä ruumisten seassa niin paljon tawarata ja kallista kalua, kuin he heiltä ottiwat, ettei he woineet kantaa; ja he ottiwat siitä saaliista kolme päiwää; sillä sitä oli sangen paljo.
26. Neljäntenä päiwänä tuliwat he kokoon kiitoslaaksoon, sillä siinä he kiittiwät Herraa; sitä kutsutaan se paikka kiitoslaaksoksi tähän päiwään asti.
27. Ja kaikki Juda ja Jerusalem palasiwat takaperin, ja Josaphat kaikkein ensin, niin että he meniwät ilolla Jerusalemiin; sillä Herra oli antanut heille ilon heidän wihollisistansa.
28. Ja he meniwät Jerusalemiin psaltareilla, harpuilla ja basunilla, Herran huoneeseen.
29. Ja Jumalan pelko tuli kaikkein waltakuntain päälle maalla, sitte kuin he kuuliwat Herran sotineen Israelin wihollisia wastaan.
30. Ja niin Josaphatin waltakunta oli lewossa; ja Jumala antoi hänelle lewon ympäristöllänsä.
31. Ja Josaphat hallitsi Judata, ja oli wiiden ajastaikainen neljättäkymmentä tullessansa kuninkaaksi, ja hallitsi Jerusalemissa wiisikolmattakymmentä ajastaikaa; hänen äitinsä nimi oli Asuba Silhin tytär.
1 Kun. k. 22:42.
32. Ja hän waelsi isänsä Assan teillä, ja ei siitä horjahtanut, ja teki sitä, kuin Herralle otollinen oli;
33. Paitsi ettei korkeukset tulleet otetuksi pois; sillä ettei kansa wielä asettanut sydäntänsä Herran isäinsä Jumalan tykö.
2 Aika k. 17:6.
34. Mitä enämpi Josaphatin töistä sanomista on, sekä ensimäisistä että wiimeisistä: katso, ne owat kirjoitetut Jehun Hananin pojan teoissa, kuin hän oli kirjoittanut Israelin kuningasten kirjaan. 2 Aika k. 19:2.
35. Senjälkeen yhdisti Josaphat Judan kuningas itsensä Ahasian Israelin kuninkaan kanssa, joka oli jumalatoin menoissansa.
36. Ja hän suostui hänen kanssansa haaksia tekemään, waeltaaksensa Tharsikseen. Ja he tekiwät haaksia Etsion Geberissä.
1 Kun. k. 22:49.
37. Mutta Elieser Dodawan poika Maresasta ennusti Josaphatia wastaan, ja sanoi: ettäs olet suostunut Ahasiaan, on Herra särkenyt sinun työs; ja haahdet meniwät rikki, ja ei he saaneet enää Tharsikseen waeltaa.

21 Luku.

Josaphatin kuolema. Joram surmaa kaikki weljensä, hallitsee häijysti, rangaistaan ryöstämisellä, pahalla taudilla ja surkialla kuolemalla.

Ja Josaphat nukkui isäinsä kanssa, ja haudattiin isäinsä tykö Dawidin kaupunkiin. Ja hänen poikansa Joram tuli kuninkaaksi hänen siaansa. 1 Kun. k. 22:51. 2 Kun. k. 8:16.
2. Ja hänellä oli weljejä Josaphatin poikia, Asaria, Jehiel, Zacharia, Asaria, Michael ja Sephatia. Nämät kaikki oliwat Josaphatin Israelin kuninkaan pojat.
3. Ja heidän isänsä antoi heille monta lahjaa hopiasta, kullasta ja kalleista kappaleista, wahwain Judan kaupunkein kanssa. Mutta Joramille antoi hän waltakunnan; sillä hän oli esikoinen. 1 Mos. 49:3.
4. Koska Joram korotettiin isänsä waltakuntaan ja tuli woimalliseksi, tappoi hän kaikki weljensä miekalla ja muutamia Israelin ylimmäisistä.
5. Ja Joram oli kahden ajastajan wanha neljättäkymmentä tullessansa kuninkaaksi; ja hän hallitsi kahdeksan ajastaikaa Jerusalemissa. 2 Kun. k. 8:17.
6. Ja hän waelsi Israelin kuningasten tiellä, niinkuin Ahabin huone teki; sillä Ahabin tytär oli hänen emäntänsä; ja hän teki pahaa Herran edessä.
7. Mutta ei Herra tahtonut hukuttaa Dawidin huonetta, sen liiton tähden, kuin hän tehnyt oli Dawidin kanssa, ja niinkuin hän puhunut oli antaaksensa hänelle ja hänen lapsillensa walkeuden joka aika.
2 Sam. 7:12. 1 Kun. k. 11:36. 2 Kun. k. 8:19. Ps. 132:11, 17.

8. Hänen aikanansa luopuiwat Edomea=
laiset Judan wallan alta, ja tekiwät itsellen=
sä kuninkaan. 2 Kun. k. 8: 20.
9. Niin Joram meni ylitse ylimmäistensä
kanssa, ja kaikki waunut hänen kanssansa;
ja hän walmisti itsensä yöllä, ja löi kaikki
Edomealaiset ympäristöltänsä, ja myös
waunuin päämiehet.
10. Ja Edomealaiset luopuiwat Judan
wallan alta tähän päiwään asti; silloin luo=
pui myös Libna hänestä; sillä hän hyljäsi
Herran isäinsä Jumalan.
11. Ja hän teki korkeuksia Judan wuorilla,
ja saatti Jerusalemin asuwaiset huorin teke=
mään, ja wietteli Judan.
12. Ja kirjoitus tuli hänelle Elialta pro=
pheetalta, joka näin oli: näin sanoo Herra
sinun isäs Dawidin Jumala: ettes waelta=
nut isäs Josaphatin teillä, etkä Assan Ju=
dan kuninkaan teillä;
13. Mutta waellat Israelin kuningasten
tiellä, ja saatat Judan ja Jerusalemin asu=
waiset huorin tekemään Ahabin huoneen
huoruuden jälkeen, ja olet tappanut weljes
isäs huoneesta, jotka sinua paremmat oliwat;
14. Katso, niin Herra lyö sinua kowin ja
sinun kansaas, lapsias, emäntitäs ja kaikkea
hywyyttäs.
15. Ja sinun sisällyksissäs pitää oleman
monta sairautta, siihen asti että sisällykses
sinusta päiwä päiwältä sairauden tähden
käywät ulos.
16. Niin Herra herätti Joramia wastaan
Philistealaisten ja Arabialaisten hengen,
jotka owat Ethiopialaisten tykönä.
17. Ja he meniwät ylös Judaan, ja hä=
wittiwät sen, ja weiwät pois kaiken kalun,
kuin kuninkaan huoneessa oli, niin myös
hänen poikansa ja emäntänsä; niin ettei hä=
nelle yhtään poikaa jäänyt, paitsi Joahasta
hänen nuorinta poikaansa.
18. Ja kaiken sen jälkeen rankaisi Herra
häntä hänen sisällyksissänsä senkaltaisella
taudilla, jota ei taittu parantaa.
19. Ja se tapahtui päiwä päiwältä, siihen
asti kuin kahden wuoden aika kulunut oli,
että hänen sisällyksensä käwiwät ulos hänes=
tä, hänen tautinsa kanssa; ja hän kuoli pa=
hoista taudeista. Ja ei he tehneet yhtään
suitsutusta hänelle, kuin he oliwat tehneet
hänen esi=isillensä. 2 Aika k. 16: 14.
20. Hän oli kahden ajastajan wanha nel=
jättäkymmentä tullessansa kuninkaaksi, ja
hallitsi kahdeksan ajastaikaa Jerusalemissa,
ja waelsi kelwottomasti; ja he hautasiwat
hänen Dawidin kaupunkiin, mutta ei kunin=
gasten hautain sekaan.

22 Luku.

Ahasian kuolema. Athalia surmaa poikansa lapset. Joas.

Ja Jerusalemin asuwaiset asettiwat Aha=
sian hänen nuorimman poikansa kuninkaaksi
hänen siaansa; sillä se sotawäki, joka Ara=
biasta tuli, oliwat tappaneet kaikki wanhem=
mat; sentähden tuli Ahasia Joramin poika
Judan kuninkaaksi. 2 Kun. k. 8: 24.
2. Ja Ahasia oli kahden ajastajan wanha
wiidettäkymmentä tullessansa kuninkaaksi, ja
hallitsi ajastajan Jerusalemissa. Ja hänen
äitinsä nimi oli Athalia Omrin tytär.
2 Kun. k. 8: 26.
3. Hän waelsi myös Ahabin huoneen teil=
lä; sillä hänen äitinsä neuwoi häntä juma=
lattomuuteen.
4. Sentähden hän myös teki sitä, joka ei
Herralle kelwannut, niinkuin Ahabinkin huo=
ne; sillä he oliwat hänen neuwonantajansa
hänen isänsä kuoleman jälkeen, hukuttamaan
häntä.
5. Hän waelsi myös heidän neuwonsa jäl=
keen, ja meni pois Joramin Israelin kunin=
kaan pojan kanssa sotaan Hasaelia Syrian
kuningasta wastaan, Gileadin Ramothiin.
Mutta Syrialaiset löiwät Joramin;
2 Kun. k. 8: 28.
6. Niin että hän palasi antamaan itseänsä
parata Jesreelissä; sillä hänellä oli haawat,
kuin hän oli saanut Raamassa soteissansa
Hasaelin Syrian kuninkaan kanssa. Ja Asa=
ria Joramin poika Judan kuningas meni
sinne katsomaan Joramia Ahabin poikaa, jo=
ka sairasti Jesreelissä. 2 Kun. k. 9: 15.
7. Sillä se onnettomuus oli Jumalalta
Ahasian päälle pantu, että hän tuli Jora=
min tykö, ja että hän tultuansa meni Jora=
min kanssa Jehuta Nimsin poikaa wastaan,
jonka Herra woidellut oli Ahabin huonetta
häwittämään.
8. Ja koska Jehu rupesi rankaisemaan Aha=
bin huonetta, löysi hän muutamia ylimmäi=
siä Judasta ja Ahasian weljein lapsista,
jotka Ahasiata palweliwat, ja tappoi ne.
2 Kun. k. 10: 14.
9. Ja hän etsei Ahasiata; ja he saiwat hä=
nen kiinni Samariassa, johonka hän itsensä
lymyttänyt oli, ja he weiwät hänen Jehun
eteen, ja he tappoiwat hänen, ja hautasiwat
hänen; sillä he sanoiwat: hän on Josapha=
tin poika, joka on etsinyt Herraa kaikesta sy=
dämestänsä. Ja ei sitte yhtään enämpi ollut
Ahasian huoneesta, joka taisi kuninkaaksi
tulla. 2 Kun. k. 9: 27.
10. Koska Athalia Ahasian äiti näki poi=

kansa kuolleeksi, nousi hän ja murhasi kaiken
kuninkaallisen siemenen Judan huoneessa.
2 Kun. k. 11: 1.
11. Mutta Josabeath kuninkaan tytär otti
Joaksen Ahasian pojan warkain kuninkaan
lasten seasta, jotka tapettiin, ja pani hänen
imettäjänsä kanssa makaushuoneeseen; ja
näin lymytti Josabeath kuningas Joramin
tytär, papin Jojadan emäntä, hänen Atha-
lian edestä; (sillä hän oli Ahasian sisar)
niin ettei hän tapettu. 2 Kun. k. 11. 2.
12. Ja hän oli heidän kanssansa Jumalan
huoneessa kätkettynä kuusi wuotta. Ja Atha-
lia hallitsi maalla.

23 Luku.

Joas woideltu. Athalia tapetaan. Baalin kuwa särjetään. Liitto uudistetaan.

Seitsemäntenä wuonna rohwaisi Jojada
itsensä ja otti sodanpäämiehet, Asarian Je-
rohamin pojan, Ismaelin Johanan pojan,
Asarian Obedin pojan, Maesejan Adajan
pojan ja Elitsapathin Sichrin pojan liittoon
kanssansa; 2 Kun. k. 11: 4.
2. Jotka käwiwät Judan ympäri ja kokosi-
wat Lewitat kaikista Judan kaupungeista,
ja ylimmäiset Israelin isät, tulemaan Je-
rusalemiin.
3. Ja kaikki seurakunta teki liiton kunin-
kaan kanssa Jumalan huoneessa. Ja hän
sanoi heille: katso, kuninkaan poika pitää ku-
ningas oleman, niinkuin Herra Dawidin
lapsista sanonut on. 2 Sam. 7: 13. 2 Aika k. 21: 7.
4. Näin pitää teidän tekemän: kolmas osa
teistä, jotka käywät sisälle sabbattina pa-
peista ja Lewitaista, pitää oleman owen
tykönä wartiana;
5. Ja kolmas osa kuninkaan huoneessa,
ja kolmas osa perustuksen portissa; mutta
kaikki kansa pitää oleman Herran huoneen
pihalla.
6. Ettei yksikään mene Herran huoneeseen,
waan papit ja Lewitat, jotka siellä palwele-
wat, niiden pitää sisälle menemän; sillä he
owat pyhät; mutta kaikki muu kansa war-
tioitkaan Herran wartiata.
7. Ja Lewitat pitää piirittämän kunin-
kaan, jokainen aseensa kanssa kädessänsä. Ja
jokainen, kuin (muista) menee huoneeseen,
pitää kuoleman. Ja teidän pitää oleman
kuninkaan tykönä, koska hän käy sisälle ja
ulos.
8. Ja Lewitat kaiken Judan kanssa teki-
wät kaiketi niinkuin pappi Jojada käskenyt
oli. Ja jokainen otti wäkensä, jotka meni-
wät sabbatille, niiden kanssa kuin meniwät
pois sabbatilta; sillä pappi Jojada ei anta-
nut niitä eritä toinen toisestansa.
9. Ja Jojada pappi antoi sodanpäämie-
hille keihäät ja kilwet ja kuningas Dawidin
aseet, jotka Jumalan huoneessa oliwat.
10. Ja asetti kaiken kansan, itsekunkin asei-
nensa kädessänsä, oikiasta huoneen loukkaas-
ta niin wasempaan loukkaaseen, altarin ja
huoneen tykö, kuningasta ympäri.
11. Ja he toiwat kuninkaan pojan edes,
paniwat kruunun hänen päähänsä, ja todis-
tuksen, ja tekiwät hänen kuninkaaksi. Ja Jo-
jada ja hänen poikansa woiteliwat hänen,
ja sanoiwat: menestyköön kuningas!
2 Mos. 30: 25.
12. Koska Athalia kuuli kansan äänen,
jotka juoksiwat ylistäen kuningasta, niin
hän meni kansan tykö Herran huoneeseen.
13. Ja hän näki, ja katso, kuningas seisoi
patsaansa tykönä läpikäytäwässä, ja ylim-
mäiset ja waskitorwet kuninkaan ympäri, ja
kaikki maan kansa oli iloinen, ja puhalsi
waskitorwiin, ja weisaajat kaikkinaisten kan-
teleitten kanssa, taitawat kiittämään. Sil-
loin rewäisi Athalia waatteensa, ja sanoi:
kapina, kapina! 2 Kun. k. 11: 14. l. 23: 3. 1 Aika k. 25: 1.
14. Mutta Jojada pappi meni sodanpää-
miesten kanssa ulos, jotka oliwat sotajoukon
päällä, ja sanoi heille: taluttakaat häntä
ulos joukon läpitse: ja joka häntä seuraa, se
pitää miekalla tapettaman; sillä pappi oli
käskyn antanut, ettei häntä pitänyt Herran
huoneessa tapettaman.
15. Ja he paniwat kätensä hänen päällen-
sä, ja koska hän tuli hewoisportin läpikäy-
täwään, joka oli kuninkaan huoneen tykönä,
tappoiwat he hänen siellä.
16. Ja Jojada teki liiton itsensä, kaiken
kansan ja kuninkaan waiheella, että he olisi-
wat Herran kansa. 2 Kun. k. 11: 17.
17. Silloin meni kaikki kansa Baalin huo-
neeseen, ja kukistiwat sen, ja särkiwät hänen
altarinsa ja kuwansa, ja tappoiwat Matha-
nin Baalin papin altaritten edessä.
5 Mos. 13: 9.
18. Ja Jojada asetti wirat Herran huo-
neeseen pappein ja Lewitain keskenä, jotka
Dawid oli asettanut Herran huoneeseen te-
kemään Herran polttouhria, niinkuin kirjoi-
tettu on Mosesen laissa, ilolla ja wiesulla
Dawidin asetuksen jälkeen.
3 Mos. 1: 3. 1 Aika k. 23 l. 24 l. 25 l. 26 l.
19. Ja asetti portinwartiat Herran huo-
neen portteihin, ettei mitään saastaisuutta
sisälle tulisi missään kappaleessa.
20. Ja hän otti sodanpäämiehet, ja woi-
malliset, ja kansan hallitsiat, ja kaiken maan

kansan, ja he weiwät kuninkaan Herran huoneesta alas, ja meniwät ylimmäisen portin läpitse kuninkaan huoneeseen; ja he antoiwat kuninkaan istua waltakunnan istuimelle.

21. Ja kaikki maan kansa oli iloinen, ja kaupunki oli lewossa, sitte kuin Athalia tapettiin miekalla.

24 Luku.

Joas parannuttaa Herran huoneen, hallitsee ensin hywästi, mutta lankee epäjumaluuteen ja kuolee.

Joas oli seitsemän ajastaikainen tullessansa kuninkaaksi, ja hallitsi neljäkymmentä ajastaikaa Jerusalemissa. Ja hänen äitinsä nimi oli Zibia BerSabasta. 2 Kun. k. 12: 1.

2. Ja Joas teki sitä, kuin oikein oli Herran edessä, niin kauwan kuin pappi Jojada eli.

3. Ja Jojada otti hänelle kaksi emäntätä; ja hän siitti poikia ja tyttäriä.

4. Ja tapahtui sen jälkeen, että Joas aikoi uudistaa Herran huonetta.

5. Ja hän kokosi papit ja Lewitat, ja sanoi heille: menkäät ulos Judan kaupunkeihin, ja kootkaat rahaa kaikelta Israelilta, wuosi wuodelta, teidän Jumalanne huoneen parannukseksi, ja kiiruhtakaat teitänne tekemään sitä; mutta Lewitat ei kiiruhtaneet heitänsä. 2 Kun. k. 12: 6.

6. Silloin kutsui kuningas Jojadan sen ylimmäisen, ja sanoi hänelle: mikses ota waaria Lewitaista, että he toisiwat weron Judasta ja Jerusalemista, jonka Moses Herran palwelia pani päälle, kuin piti Israelista koottaman todistuksen majaksi? 2 Mos. 35: 5.

7. Sillä se jumalatoin Athalia on poikinensa särkenyt Jumalan huoneen, ja kaiken Herran huoneeseen pyhitetyn oliwat he tehneet Baalille.

8. Niin kuningas käski; ja he tekiwät yhden arkun, jonka he paniwat Herran huoneen portin ulkoiselle puolelle.

9. Ja he kuuluttiwat Judassa ja Jerusalemissa tuomaan Herralle weroa, jonka Jumalan palwelia Moses oli pannut Israelin päälle korwessa. 2 Mos. 30: 12, 13.

10. Silloin iloitsiwat kaikki päämiehet ja kaikki kansa; ja he toiwat ja paniwat arkkuun, siihen asti että se tuli täyteen.

11. Ja kuin aika tuli, että arkku kannettiin edes Lewitailta kuninkaan käskyn jälkeen (ja he näkiwät siinä olewan paljon rahaa), tuli kuninkaan kirjoittaja ja se joka ylimmäiseltä papilta uskottu oli, ja he tyhjensiwät arkun, ja kantoiwat sen jälleen siallensa. Näin he tekiwät joka päiwä siihen asti että he kokosiwat paljon rahaa.

12. Ja kuningas ja Jojada antoiwat ne teettäjille Herran huoneen palwelukseksi; ne palkkasiwat kiwenhakkaajita ja rakentajita, uudistamaan Herran huonetta, niin myös rauta- ja waskiseppiä, parantamaan Herran huonetta.

13. Ja työmiehet tekiwät työtä, niin että työn parannus menestyi heidän kättensä kautta; ja he saiwat Jumalan huoneen kokonansa walmiiksi ja hywin raketuksi.

14. Ja koska he sen oliwat päättäneet, weiwät he liian rahan kuninkaan ja Jojadan eteen: siitä tehtiin astioita Herran huoneeseen, astioita palwelukseen ja polttouhriin, lusikoita, kulta- ja hopia-astioita; ja uhrasiwat polttouhria Herran huoneen tykönä alati niin kauwan kuin Jojada eli. 2 Kun. k. 12: 13.

15. Ja Jojada tuli wanhaksi ja ijällä rawituksi, ja kuoli; ja hän oli sadan ja kolmenkymmenen ajastaikainen kuollessansa.

16. Ja he hautasiwat hänen Davidin kaupunkiin kuningasten sekaan; sillä hän oli tehnyt hywin Israelissa Jumalan ja hänen huoneensa kohtaan.

17. Ja Jojadan kuoleman jälkeen tuliwat Judan ylimmäiset ja rukoiliwat kuningasta. Niin kuningas kuuli heitä.

18. Ja he hyljäsiwät Herran isäinsä Jumalan huoneen, ja palweliwat metsistöitä ja epäjumalita. Niin tuli wiha Judan ja Jerusalemin päälle tämän heidän syntinsä tähden.

19. Ja hän lähetti heille propheetat palauttamaan heitä Herran tykö; ja he todistiwat heille, mutta ei he totelleet.

20. Ja Jumalan henki puetti Zacharian papin Jojadan pojan; hän astui kansan eteen, ja sanoi heille: näin sanoo Jumala: miksi te rikotte Herran käskyn? Ei se pidä teille menestymän; sillä te olette hyljänneet Herran, niin hyljää hän jälleen teidän.

21. Mutta he tekiwät liiton häntä wastaan, ja kiwittiwät hänen kuoliaaksi kuninkaan käskyn jälkeen, Herran huoneen pihalla. Matth. 23: 35.

22. Ja kuningas Joas ei ajatellut sitä laupiutta, jonka Jojada hänen isänsä hänelle tehnyt oli, mutta tappoi hänen poikansa. Ja hän sanoi kuollessansa: Herra on näkewä ja etsiwä.

23. Ja tapahtui, kuin ajastaika oli kulunut, että Syrian sotajoukko nousi häntä wastaan ja tuli Judaan ja Jerusalemiin, ja surmasiwat kaikki ylimmäiset kansan seasta, ja lähettiwät kaiken saaliinsa Damaskun kuninkaalle.

24. Waikka Syrian sotajoukko tuli wähällä wäellä, kuitenkin antoi Herra sangen suuren joukon heidän käsiinsä, että he Herran isäinsä Jumalan hyljänneet oliwat. Ja niin he myös rankaisiwat Joaksen.

25. Ja kuin he läksiwät hänen tyköänsä, jättiwät he hänen suureen sairauteen. Ja hänen palweliansa tekiwät liiton häntä wastaan, Jojadan papin lasten weren tähden, ja tappoiwat hänen omalla wuoteellansa, ja hän kuoli; ja he hautasiwat hänen Davidin kaupunkiin, mutta ei kuningasten hautain sekaan.

26. Ne, jotka liiton oliwat tehneet häntä wastaan, oliwat nämät: Sabad Simeathin Ammonithin poika, ja Josabad Simrithin Moabithin poika. 2 Kun. k. 12:21.

27. Mutta hänen poikainsa ja hänen alansa koottuiden luku, ja Jumalan huoneen rakennus, katso, ne owat kirjoitetut historiassa kuningasten kirjassa. Ja hänen poikansa Amatsia tuli kuninkaaksi hänen siaansa.

25 Luku.

Amatsian kosto, sota, woitto, ja kuinka hän suostuu epäjumaluuteen, hyljää hywän neuwon, otetaan wangiksi ja tapetaan.

Amatsia oli wiiden ajastaikainen kolmatkakymmentä tullessansa kuninkaaksi, ja hallitsi yhdeksänkolmattakymmentä ajastaikaa Jerusalemissa. Ja hänen äitinsä nimi oli Joadan Jerusalemista. 2 Kun. k. 14:2.

2. Ja hän teki, mitä Herralle oli otollinen, waan ei täydestä sydämestä.

3. Koska hänen waltakuntansa wahwistettiin, tappoi hän palwelians, jotka tappoiwat kuninkaan hänen isänsä.

4. Mutta heidän lapsiansa ei hän tappanut; sillä näin on kirjoitettu laissa Moseksen raamatussa, jossa Herra kieltää, sanoen: ei tule isäin kuolla lasten edestä, eikä lasten isäin edestä; mutta jokaisen pitää kuoleman oman syntinsä tähden.

5 Mos. 24:16. 2 Kun. k. 14:6. Hes. 18:20.

5. Ja Amatsia kokosi Judan, ja asetti heidän isäinsä huoneen jälkeen, tuhanten ja satain päämiehet koko Judassa ja BenJaminissa, ja luki kahdenkymmenen wuotiset ja sitä wanhemmat, ja löysi heitä kolme sataa tuhatta walittua, jotka oliwat kelwolliset sotaan, kantamaan keihästä ja kilpeä.

4 Mos. 1:3.

6. Hän palkkasi myös Israelista sata tuhatta wahwaa sotamiestä sadalla leiwiskällä hopiata.

7. Niin tuli Jumalan mies hänen tykönsä, ja sanoi: kuningas, älä salli Israelin sotajoukon tulla kanssas; sillä ei Herra ole Israelin kanssa, eikä kaikkein Ephraimin lasten kanssa.

8. Sillä jos sinä tulet osottamaan sinun rohkeuttas sodassa, niin Jumala antaa sinun kaatua wihamiestes eteen; sillä Jumalalla on woima auttaa ja antaa langeta.

9. Amatsia sanoi Jumalan miehelle: mitästä niiden sadan leiwiskän kanssa tehdään, jotka minä Israelin sotamiehille annoin? Jumalan mies sanoi: Herralla on waraa antaa sinulle paljoa enämmän kuin se on.

10. Niin eroitti Amatsia ne sotamiehet tyköänsä, jotka Ephraimista oliwat hänen tykönsä tulleet, menemään siallensa. Niin he närkästyiwät sangen suuresti Judan päälle, ja meniwät kotiansa wihoissansa.

11. Ja Amatsia tuli rohkiaksi ja johdatti kansansa ulos, ja meni suolalaaksoon, ja löi siellä Seirin lapsista kymmenen tuhatta.

2 Kun. k. 14:7.

12. Ja Judan lapset weiwät pois eläwältä wankina kymmenen tuhatta, ja weiwät heidän kallion kukkulalle ja syöksiwät heidän kukkulalta maahan, niin että he kaikki muserruiwat liiwaksi.

13. Mutta sotamiehet, jotka Amatsia oli antanut mennä takaperin, niin ettei ne hänen kanssansa päässeet menemään sotaan, hajoittiwat itsensä Judan kaupunkeihin Samariasta BethHoroniin asti, ja löiwät heistä kolme tuhatta, ja ottiwat paljon saalista.

14. Ja koska Amatsia palasi Edomealaisten taposta, toi hän myötänsä Seirin lasten epäjumalat ja asetti hänellensä jumaliksi, kumarsi niiden edessä ja teki heille suitsutusta.

15. Niin Herran wiha julmistui Amatsian päälle, ja hän lähetti propheetan hänen tykönsä, joka sanoi: miksis etsit sen kansan jumalia, jotka kansaansa ei taitaneet auttaa sinun käsistäs?

16. Koska hän puhui hänen kanssansa, sanoi hän hänelle: oletkos asetettu kuninkaan neuwonantajaksi? lakkaa, miksis tahdot antaa sinuas lyödä? Niin propheeta lakkasi ja sanoi: minä ymmärrän, että Jumala on aikonut sinua turmella, ettäs sen tehnyt olet, ja et totellut minun neuwoani.

17. Ja Amatsia Judan kuningas piti neuwoa, ja lähetti Joaksen Joahaksen pojan, Jehun pojan Israelin kuninkaan tykö, ja käski sanoa hänelle: tule, katselkaamme toinen toistamme. 2 Kun. k. 14:8.

18. Mutta Joas Israelin kuningas lähetti Amatsian Judan kuninkaan tykö, sanoen: orjantappurapensas Libanonissa lähetti ced=

ripuun tykö Libanonissa, sanoen hänelle:
anna tyttäres minun pojalleni emännäksi;
mutta pedot Libanonissa juoksiwat orjan=
tappurapensaan ylitse, ja tallasiwat sen.
19. Sinä ajattelet, katso, sinä olet lyönyt
Edomealaiset, siitä sinun sydämes paisuu
kerskaamaan itseäs; pysy kotonas, miksis
etsit wahinkoa, langetakses sekä itse että Ju=
dan sinun kanssas?
20. Mutta ei Amatsia totellut, sillä se ta=
pahtui Jumalalta, että he piti annettaman
käsiin; sillä he oliwat etsineet Edomealaisten
jumalia.
21. Niin Joas Israelin kuningas meni
ylös, ja he katseliwat toinen toistansa, hän
ja Amatsia Judan kuningas, BethSemek=
sessä, joka on Judassa.
22. Mutta Juda lyötiin Israelilta, ja ku=
kin pakeni majoillensa.
23. Ja Joas Israelin kuningas käsitti
Amatsian Judan kuninkaan Joaksen pojan
Joahaksen pojan BethSemeksessä ja wei
Jerusalemiin, ja särki Jerusalemin muurin
Ephraimin portista kulmaporttiin asti, nel=
jäsataa kyynärätä.
24. Ja hän otti kaiken kullan ja hopian, ja
kaikki astiat, kuin löyttiin Jumalan huo=
neessa ObedEdomin tykönä, ja kuninkaan
huoneen tawarat, ja (otti) lapset pantiksi, ja
palasi Samariaan.
25. Ja Amatsia Joaksen poika Judan ku=
ningas eli Joaksen Joahaksen pojan Israe=
lin kuninkaan kuoleman jälkeen wiisitoista=
kymmentä ajastaikaa.
26. Mitä enämpi Amatsian menoista sa=
nomista on, sekä ensimäisistä että wiimei=
sistä: eikö se ole kirjoitettu Judan ja Israe=
lin kuningasten kirjassa? 2 Kun.k. 14: 1, 18.
27. Ja siitä ajasta, jona Amatsia luopui
Herrasta, tekiwät he häntä wastaan liiton
Jerusalemissa; mutta hän pakeni Lachiseen.
Niin lähettiwät he hänen perässänsä Lachik=
seen, ja tappoiwat hänen siellä.
28. Ja he weiwät hänen hewoisilla, ja
hautasiwat hänen isäinsä tykö Judan kau=
punkiin.

26 Luku.

Usian hallitus, sodat, woima ja kuinka hän menee templiin suitsuttamaan ja tulee spitaliseksi.

Mutta koko Judan kansa otti Usian, joka
oli kuudentoistakymmenen ajastaikainen, ja
asettiwat hänen kuninkaaksi isänsä Amatsian
siaan. 2 Kun.k. 14:21.
2. Hän rakensi Elothin, ja saatti sen jälleen
Judalle, sitten kuin kuningas oli nukkunut
isäinsä kanssa.
3. Kuudentoistakymmenen wuotinen oli
Usia tullessansa kuninkaaksi, ja hallitsi kaksi
ajastaikaa kuudettakymmentä Jerusalemis=
sa. Ja hänen äitinsä nimi oli Jechalia Je=
rusalemista. 2 Kun.k. 15: 2.
4. Ja hän teki, mitä otollinen oli Herran
edessä, kaiketi niinkuin hänen isänsä Amatsia
oli tehnyt.
5. Ja hän etsei Jumalata niin kauwan
kuin Zacharia eli, se opettaja Jumalan nä=
wyissä. Ja niin kauwan kuin hän etsei
Herraa, antoi Jumala hänen menestyä.
6. Sillä hän läksi ja sotei Philistealaisia
wastaan, ja kukisti Gathin muurin, ja Jab=
nen muurin, ja Asdodin muurin, ja rakensi
kaupungeita Asdodin ympärille ja Philis=
tealaisten keskelle;
7. Sillä Jumala autti häntä Philistealai=
sia, Arabialaisia, GurBaalin asuwia ja
Mennitalaisia wastaan.
8. Ja Ammonitalaiset antoiwat Usialle
lahjoja; ja hän tuli kuuluisaksi hamaan sii=
hen saakka, josta Egyptiin mennään; sillä
hän tuli aina wäkewämmäksi.
9. Ja Usia rakensi tornit Jerusalemissa
kulmaportin ja laaksoportin päälle, ja mui=
hin kulmiin, ja wahwisti niitä. Neh. 3: 13.
10. Hän rakensi myös torneja korpeen, ja
kaiwoi monta kaiwoa; sillä hänellä oli paljo
karjaa laaksossa ja tasaisella kedolla, ja pel=
tomiehiä ja wiinamiehiä wuorilla ja Kar=
melissa; sillä hän rakasti peltoja.
11. Usialla oli myös hywin harjoitettu so=
tajoukko, jotka sotaan meniwät joukottain,
lukunsa jälkeen, kuin he oliwat luetut Jeje=
lin kirjoittajan ja Maesejan wirkamiehen
kautta, Hananian käden alla, joka oli kunin=
kaan päämiehistä.
12. Ja ylimmäisten isäin luku wäkewistä
sotamiehistä oli kaksi tuhatta ja kuusi sataa.
13. Ja heidän allansa sotajoukko kolme sa=
taa tuhatta ja seitsemän tuhatta, ja wiisi sa=
taa wäkewätä ja urhoollista sotamiestä, jot=
ka piti kuningasta auttaman wihamiehiä
wastaan.
14. Ja Usia walmisti koko sotajoukolle kil=
piä ja keihäitä, rautalakkeja ja rautapaitoja,
joutsia ja wielä kiwiäkin linkoja warten.
15. Hän teki myös Jerusalemissa warus=
tukset sangen taitawasti, jotka piti oleman
tornein päällä ja kulmain päällä, joista piti
ammuttaman nuolilla ja suurilla kiwillä.
Ja hänen sanomansa kuului sangen lewiälle;
sillä hän tuli ihmeellisesti autetuksi, siihen
asti että hän wäkewäksi tuli.
16. Koska hän oli wäkewäksi tullut, paisui
hänen sydämensä omaksi kadotukseksensa, ja

rikkoi Herraa Jumalatansa wastaan, ja meni Herran templiin sisälle, suitsuttamaan pyhän sawun altarilla. 2 Mos. 30: 7.
17. Ja Atsaria pappi meni hänen peräsänsä, ja hänen kanssansa kahdeksankymmentä Herran pappia, wäkewiä miehiä;
18. Ja seisoiwat kuningas Usiata wastaan, ja sanoiwat hänelle: Usia, ei sinun sowi suitsuttaa Herralle, waan pappein, Aaronin poikain, jotka owat pyhitetyt suitsuttamaan: mene ulos pyhästä, sinä olet wäärin tehnyt, ei se tule sinulle kunniaksi Herran Jumalan edessä. 4 Mos. 18: 7.
19. Mutta Usia wihastui, ja piti kädessänsä pyhän sawun astian suitsuttaaksensa. Waan koska hän wihastui pappeja wastaan, käwi spitali hänen otsastansa ulos pappein edessä Herran huoneessa, pyhän sawun altarin edessä.
20. Niin katsoi ylimmäinen pappi Atsaria hänen puoleensa, ja kaikki muut papit, ja katso, hän oli spitalinen otsassansa. Ja he hoputtiwat hänen sieltä ulos, ja hän riensi myös itsekin; sillä hän oli Herralta rangaistu.
21. Ja niin oli kuningas Usia spitalinen hamaan kuolemaansa asti, ja asui erinäisessä huoneessa spitalisna, sillä hän oli eroitettu Herran huoneesta. Mutta Jotham hänen poikansa hallitsi kuninkaan huoneen, ja tuomitsi kansaa maalla. 2 Kun. k. 15: 5.
22. Mitä enämpi Usian menoista sanomista on, sekä ensimäisistä että wiimeisistä, on propheeta Esaia Amotsin poika kirjoittanut. Es. 1: 1.
23. Ja Usia nukkui isäinsä kanssa, ja he hautasiwat hänen isäinsä kanssa kuningasten hautapeltoon; sillä he sanoiwat: hän on spitalinen. Ja Jotham hänen poikansa tuli kuninkaaksi hänen siaansa.

27 Luku.

Jothamin jumalisuus, hallitus, kuolema.

Jotham oli wiiden ajastaikainen kolmattakymmentä tullessansa kuninkaaksi, ja hallitsi kuusitoistakymmentä ajastaikaa Jerusalemissa; hänen äitinsä nimi oli Jerusa Zadokin tytär. 2 Kun. k. 15: 33.
2. Ja hän teki, mitä Herralle oli kelwollinen, kaiketi niinkuin hänen isänsä Usia tehnyt oli, paitsi sitä, ettei hän käynyt Herran templissä, ja kansa turmeli wielä itsensä. 2 Kun. k. 15: 35.
3. Hän rakensi sen korkian portin Herran huoneeseen, ja Ophelin muuria hän paljon rakensi. Neh. 3: 26. k. 11: 21. Jer. 26: 10. k. 36: 10.
4. Ja hän rakensi kaupungit Judan wuorelle, ja metsiin rakensi hän linnat ja tornit.
5. Ja hän sotei Ammonin lasten kuninkaan kanssa, ja woitti heidän, niin että Ammonin lapset antoiwat sinä wuonna hänelle sata leiwiskätä hopiata, kymmenen tuhatta koria nisuja ja kymmenen tuhatta koria ohria. Niin paljon antoiwat myös Ammonin lapset hänelle toisna ja kolmantena wuonna.
6. Näin tuli Jotham woimalliseksi; sillä hän toimitti tiensä oikein Herran Jumalansa edessä.
7. Mitä enämpi Jothamista sanomista on, ja kaikista hänen sodistansa ja teistänsä: katso, ne owat kirjoitetut Israelin ja Judan kuningasten kirjassa. 2 Kun. k. 15: 32, rc.
8. Wiidenkolmattakymmenen wuoden wanha oli hän tullessansa kuninkaaksi, ja hallitsi kuusitoistakymmentä wuotta Jerusalemissa.
9. Ja Jotham nukkui isäinsä kanssa, ja he hautasiwat hänen Dawidin kaupunkiin. Ja hänen poikansa Ahas tuli kuninkaaksi hänen siaansa.

28 Luku.

Ahatsen jumalattomuus, rangaistus, kuolema.

Ahas oli kahdenkymmenen ajastaikainen tullessansa kuninkaaksi, ja hallitsi kuusitoistakymmentä ajastaikaa Jerusalemissa, ja ei tehnyt, mitä Herralle kelwollinen oli, niinkuin hänen isänsä Dawid; 2 Kun. k. 16: 2.
2. Waan hän waelsi Israelin kuningasten tiellä, ja teki myös Baalille waletuita kuwia.
3. Ja hän suitsutti Hinnomin poikain laaksossa, ja poltti poikansa tulella pakanain kauhistuksen jälkeen, jotka Herra Israelin lasten edestä oli ajanut pois.
5 Mos. 18: 10. 2 Kun. k. 16: 3. Jer. 7: 30, 31. k. 19: 5.
4. Ja hän uhrasi ja suitsutti korkeuksilla ja kukkuloilla, ja kaikkein wiherjäisten puiden alla.
5. Sentähden antoi Herra hänen Jumalansa hänen Syrian kuninkaan käsiin, niin että he löiwät häntä, ja weiwät heistä suuren joukon wangiksi Damaskuun. Hän annettiin myös Israelin kuninkaan käsiin, joka heistä sangen paljon tappoi. Es. 7: 1.
6. Sillä Pekah Remalian poika löi Judasta sata ja kaksikymmentä tuhatta yhtenä päiwänä, jotka kaikki wäkewät miehet oliwat, että he hyljäsiwät Herran isäinsä Jumalan.
7. Ja Sichri Ephraimin wäkewä tappoi kuninkaan pojan Maesejan, ja Asrikamin kuninkaan huoneen päämiehen, ja Elkanan, joka kuningasta lähimmäinen oli.
8. Ja Israelin lapset weiwät wankina heidän weljistänsä kaksi sataa tuhatta, wai-

moja, poikia ja tyttäriä, ja ryöstiwät myös heiltä paljon saalista, jonka he weiwät Samariaan.

9. Ja siellä oli yksi Herran propheeta, jonka nimi oli Oded, hän läksi sitä joukkoa wastaan, kuin Samariaan tuli, ja sanoi heille: katso, Herra teidän isäinne Jumala on wihastunut Judan päälle, ja on heidän antanut teidän käsiinne; mutta te olette kiukussa heitä tappaneet, niin että se taiwaaseen kuuluu. 1 Mos. 18: 20, 21.

10. Niin te luulette nyt polkewanne teidän alanne Judan lapset ja Jerusalemin, teidän palwelioiksenne ja piioiksenne. Eikö teissä wika ole Herraa teidän Jumalatanne wastaan?

11. Niin kuulkaat nyt minua, ja wiekäät ne wangit sinne jälleen, jotka te toitte teidän weljistänne; sillä Herran wiha julmistui teidän päällenne.

12. Silloin nousiwat muutamat Ephraimin lasten ylimmäisistä: Asaria Johanan poika, Berechia Mesillemothin poika, Jehiskia Sallumin poika ja Amatsia Hadlain poika, niitä wastaan, jotka sodasta tuliwat;

13. Ja sanoiwat heille: ei teidän pidä niitä wankeja tuoman tänne; sillä et te sillä muuta saata kuin wikaa meidän päällemme Herran edessä, lisätäksenne meidän syntejämme ja rikoksiamme; sillä meidän wikamme on paljo, ja wiha julmistuu Israelin päälle.

14. Niin sotawäki päästi wangit wallallensa, ja asetti saaliin ylimmäisten ja kaiken kansan eteen.

15. Ja ne miehet nousiwat, jotka nimeltänsä nimitetyt oliwat, ja ottiwat wangit ja kaikki kuin heidän seassansa alasti oliwat, ja waatettiwat siitä saaliista. Ja kuin he heidän oliwat waatettaneet ja kengittäneet, antoiwat he heille ruokaa ja juomaa, ja woiteliwat heitä, ja weiwät kaikki ne aasein päällä, kuin heikoimmat oliwat, ja saattiwat heidän Jerihon palmukaupunkiin weljeinsä tykö, ja palasiwat sitte Samariaan. 5 Mos. 34: 3.

16. Siihen aikaan lähetti kuningas Ahas Assurin kuningasten tykö, että ne olisiwat auttaneet häntä; 2 Kun. k. 16: 7.

17. Sillä Edomealaiset tuliwat wielä, ja löiwät Judan, ja weiwät heitä wankina pois.

18. Ja Philistealaiset hajoittiwat itsensä ketokaupunkeihin, etelän puolelle Judata, ja woittiwat BethSemeksen, Ajalonin, Gederothin ja Sokkonin kylinensä, ja Thimnan kylinensä, ja Gimson kylinensä, ja asuiwat siellä.

19. Sillä Herra nöyrytti Judata Ahaksen Israelin kuninkaan tähden, että hän oli wietellyt Judan, ja teki wäärin Herraa wastaan.

20. Ja hänen tykönsä tuli Tiglath Pilneser Assurin kuningas, joka piiritti hänen, ja ei häntä mitään wahwistanut.

21. Sillä Ahas otti yhden osan Herran huoneesta ja kuninkaan ja ylimmäisten huoneesta, jotka hän antoi Assurin kuninkaalle, waan ei se häntä mitään auttanut.

22. Silloin teki kuningas Ahas wielä enämmän wäärin Herraa wastaan tuskassansa;

23. Ja uhrasi Damaskun epäjumalille, jotka oliwat lyöneet häntä, ja sanoi: että Syrian kuningasten jumalat auttiwat heitä, sentähden minä uhraan heille, että he myös minua auttaisiwat; mutta he oliwat hänelle ja kaikelle Israelille lankeemiseksi. Tuom. 16: 23. 2 Kun. k. 16: 10.

24. Ja Ahas kokosi astiat Jumalan huoneesta, ja särki Jumalan huoneen astiat, ja sulki Herran huoneen owet, ja teki itsellensä altareita joka nurkkaan Jerusalemissa.

25. Ja myös kaikissa Judan kaupungeissa teki hän korkeukset siellä ja täällä, suitsuttaaksensa wieraille jumalille, ja wihoitti Herran isäinsä Jumalan.

26. Mitä enämpi hänestä on sanomista, ja kaikista hänen teistänsä, ensimäisistä ja wiimeisistä: katso, se on kirjoitettu Judan ja Israelin kuningasten kirjassa. 2 Kun. k. 16: 19.

27. Ja Ahas nukkui isäinsä kanssa, ja he hautasiwat hänen Jerusalemin kaupunkiin; mutta ei he panneet häntä Israelin kuningasten sekaan. Ja hänen poikansa Jehiskia tuli kuninkaaksi hänen siaansa. 2 Kun. k. 18: 1.

29 Luku.

Jehiskia on jumalinen ja antaa puhdistaa templin.

Jehiskia oli wiiden ajastaikainen kolmattakymmentä tullessansa kuninkaaksi, ja hallitsi yhdeksän kolmattakymmentä ajastaikaa Jerusalemissa. Ja hänen äitinsä nimi oli Abia Zacharian tytär. 2 Kun. k. 18: 1.

2. Ja hän teki, mitä Herralle oli otollinen, kaiketi niinkuin hänen isänsä Dawid.

3. Hän awasi Herran huoneen owet ensimäisnä waltakuntansa kuukautena ensimäisnä wuonna, ja wahwisti ne;

4. Ja saatti papit ja Lewitat sinne, ja kokosi heidän itäiselle kadulle;

5. Ja sanoi heille: kuulkaat minua Lewitat: pyhittäkäät nyt teitänne, ja pyhittäkäät

Herran teidän isäinne Jumalan huone, ja kantakaat saastaisuus ulos pyhästä!
6. Sillä meidän isämme owat menneet wäärin, ja tehneet pahaa Herran meidän Jumalamme edessä, ja hyljänneet hänen; sillä he owat kaswonsa kääntäneet pois Herran majasta, ja kääntäneet selkänsä sen puoleen;
7. Owat myös sulkeneet esihuoneen owet, ja sammuttaneet lamput, ja ei suitsuttaneet suitsutusta, eikä uhranneet polttouhria Israelin Jumalalle pyhässä.
8. Siitä on Herran wiha Judan ja Jerusalemin päälle tullut, ja hän on antanut heidän hämmästykseksi ja häwitykseksi, ja wiheltämiseksi, niinkuin te näette silmillänne. 2 Aika k. 30: 7
9. Sillä katso, sentähden owat meidän isämme langenneet miekan kautta, meidän poikamme, tyttäremme ja emäntämme owat wiedyt pois. 2 Aika k. 28: 5.
10. Nyt olen minä aikonut tehdä Herran Israelin Jumalan kanssa liiton, että hän wihansa hirmuisuuden kääntäis meidän päältämme pois.
11. Nyt minun poikani, älkäät siekailko; sillä Herra on teidän walinnut seisomaan edessänsä palweluksessa, ja olemaan hänen palweliansa, ja suitsuttamaan. 2 Mos. 28: 1. 4 Mos. 3: 6.
12. Niin nousiwat Lewitat: Mahath Amasain poika, ja Joel Asarian poika Kahatithalaisten lapsista; ja Merarin lapsista: Kis Abdin poika, ja Atsaria Jahaleleelin poika; ja Gersonitalaisista: Joah Simman poika, ja Eden Joan poika;
13. Ja Elitsaphanin lapsista: Simri ja Jejel; Assaphin lapsista: Zacharia ja Mathania;
14. Hemanin lapsista: Jehiel ja Semei; Jedithunin lapsista: Semaja ja Usiel.
15. Ja he kokosiwat weljensä ja pyhittiwät itsensä, ja meniwät kuninkaan käskystä Herran sanan jälkeen puhdistamaan Herran huonetta.
16. Ja papit meniwät sisälle Herran huoneeseen puhdistamaan sitä, ja kantoiwat ulos kaiken saastaisuuden, jonka he löysiwät Herran templistä, Herran huoneen kartanolle. Ja Lewitat ottiwat sen ja kantoiwat Kidronin ojaan.
17. Ensimäisnä päiwänä ensimäisestä kuusta rupesiwat he pyhittämään heitänsä, ja kahdeksantena päiwänä siitä kuusta meniwät he Herran esihuoneeseen ja pyhittiwät Herran huonetta kahdeksan päiwää, ja päättiwät sen kuudentena päiwänä toistakymmentä ensimäisellä kuulla.
18. Ja he meniwät sisälle kuningas Jehiskian tykö, ja sanoiwat: me olemme puhdistaneet kaiken Herran huoneen ja polttouhrin altarin, ja kaikki sen astiat, ja näkyleipäin pöydän ja kaikki sen astiat.
19. Kaikki myös ne astiat, jotka kuningas Ahas oli hyljännyt kuningasna ollessansa, koska hän wäärin teki, ne olemme me walmistaneet ja pyhittäneet: ja katso, ne owat Herran altarin edessä.
20. Niin kuningas Jehiskia nousi warhain aamulla, ja kokosi kaupungin ylimmäiset, ja meni Herran huoneeseen.
21. Ja toiwat seitsemän kalpea, ja seitsemän oinasta, ja seitsemän karitsata ja seitsemän kauristа syntiuhriksi, waltakunnan edestä, pyhän edestä ja Judan edestä. Ja hän sanoi papeille Aaronin lapsille, että he uhraisiwat ne Herran altarilla. 3 Mos. 4: 14.
22. Niin he teurastiwat härjät, ja papit ottiwat weren ja priiskoittiwat altarille; ja he teurastiwat oinaat ja priiskoittiwat weren altarille, ja teurastiwat myös karitsat ja priiskoittiwat weren altarille;
3 Mos. 8: 15, 19, 24. Hebr. 9: 21.
23. Ja toiwat kauriit syntiuhriksi kuninkaan ja seurakunnan eteen, ja paniwat kätensä niiden päälle. 2 Mos. 29: 10. 3 Mos. 4: 15.
24. Ja papit teurastiwat ne, ja priiskoittiwat weren altarille, sowittamaan kaikkea Israelia; sillä kuningas oli heidän käskenyt uhrata polttouhrin ja syntiuhrin kaiken Israelin edestä.
25. Ja hän asetti Lewitat Herran huoneeseen symbalein, psaltarein ja harppuin kanssa, niinkuin Dawid käskenyt oli ja Gad kuninkaan näkiä, ja Nathan propheeta; sillä se oli Herran käsky hänen propheetainsa kautta. 1 Aika k. 6: 31. k. 16: 4. k. 23: 5. k. 25: 1, 6.
26. Ja Lewitat seisoiwat Dawidin harppuin kanssa, ja papit basunain kanssa.
4 Mos. 10: 10.
27. Ja Jehiskia käski heidän uhrata polttouhria altarilla. Ja ruwetessa uhraamaan polttouhria, ruwettiin myös weisaamaan Herralle basunilla ja moninaisilla Dawidin Israelin kuninkaan kanteleilla.
28. Ja koko seurakunta kumarsi. Ja weisaajitten weisu ja basunan soittajitten ääni kuului, siihen asti että kaikki polttouhri täytettiin.
29. Koska polttouhri uhrattu oli, notkisti kuningas ja kaikki ne, jotka hänen kanssansa oliwat, polwiansa ja kumarsiwat.
30. Ja kuningas Jehiskia ja kaikki ylimmäiset käskiwät Lewitain kiittää Herraa Dawidin ja näkiän Assaphin sanoilla. Ja he

kiittiwät häntä suurella ilolla, ja kallistiwat
päätänsä ja kumarsiwat.
31. Niin Jehiskia wastaten sanoi: nyt te
olette täyttäneet teidän kätenne Herralle,
käykäät ja kantakaat uhria ja kiitosuhria
Herran huoneeseen. Ja seurakunta wei uh=
ria ja kiitosuhria, ja jokainen hywäntahtoi=
nen sydämestä polttouhria. 3 Mos. 7:12.
32. Ja polttouhrin luku, jonka seurakunta
wei, oli seitsemänkymmentä härkää, sata oi=
nasta ja kaksi sataa karitsata; ja nämät kaikki
weiwät he polttouhriksi Herralle.
33. Ja he pyhittiwät kuusi sataa härkää ja
kolme tuhatta lammasta.
34. Waan pappeja oli wähimmäksi, niin
ettei he woineet ottaa pois wuotia kaikilta
polttouhreilta, sentähden auttiwat heitä hei=
dän weljensä Lewitat, siihen asti että se työ
täytettiin ja niin kauwan kuin papit pyhitti=
wät heitänsä; sillä Lewitat oliwat wiriäm=
mät pyhittämässä itseänsä kuin papit.
35. Ja polttouhria oli paljo kiitosuhrin
lihawuuden kanssa, ja juomauhria poltto=
uhriksi. Näin wirka walmistettiin Herran
huoneessa.
36. Ja Jehiskia riemuitsi ja kaikki kansa
siitä, kuin Jumala oli kansalle walmista=
nut; sillä se tapahtui sangen kiiruusti.

30 Luku.

Jehiskia antaa kuuluttaa pääsiäistä pitämään.

Ja Jehiskia lähetti kaiken Israelin ja Ju=
dan tykö, ja kirjoitti kirjat Ephraimin ja
Manassen tykö, että heidän piti tuleman
Herran huoneeseen Jerusalemiin, pitämään
Herralle Israelin Jumalalle pääsiäistä.
2. Ja kuningas piti neuwon ylimmäisten=
sä kanssa ja koko seurakunnan kanssa Jeru=
salemissa, pidettää pääsiäistä toisna kuu=
kautena. 2 Mos. 12:6. 4 Mos. 9:11.
3. Sillä ei he tainneet sitä pitää siihen ai=
kaan, sillä papit ei olleet wielä täydellisesti
pyhittäneet heitänsä, eikä kansa ollut tullut
kokoon Jerusalemiin.
4. Ja tämä kelpasi kuninkaalle ja koko seu=
rakunnalle.
5. Ja he toimittiwat niin, että se kuulutet=
tiin kaikessa Israelissa BerSebasta Daniin
asti, tulemaan ja pitämään Herralle Israe=
lin Jumalalle pääsiäistä Jerusalemissa;
sillä ei se pidetty suureen aikaan, niinkuin
kirjoitettu on.
6. Ja sanansaattajat meniwät kirjain kans=
sa kuninkaan ja hänen päämiestensä kädestä,
kaiken Israelin ja Judan läpitse kuninkaan
käskystä, ja sanoiwat: te Israelin lapset,
kääntäkäät teitänne Herran Abrahamin,
Isaachin ja Israelin Jumalan tykö, niin
hän kääntää itsensä pääsneitten tykö, jotka
wielä owat jääneet Assyrian kuninkaan kä=
destä. 2 Kun. k. 15:19.
7. Ja älkäät olko niinkuin teidän isänne ja
niinkuin teidän weljenne, jotka wäärin teki=
wät Herraa isäinsä Jumalata wastaan; ja
hän antoi heidän häwitykseksi, niinkuin te
itse näette. 2 Aika k. 29:8.
8. Niin älkäät nyt olko uppiniskaiset, niin=
kuin teidän isänne, mutta antakaat kättä
Herralle, ja tulkaat hänen pyhäänsä, jonka
hän on pyhittänyt ijankaikkisesti, ja palwel=
kaat Herraa teidän Jumalatanne, niin hä=
nen wihansa julmuus käänty teistä pois.
9. Sillä jos te käännätte teitänne Herran
tykö, niin teidän weljenne ja lapsenne saa=
wat armon niiden edessä, jotka heitä wan=
kina pitäwät, että he tulewat tähän maahan
jälleen; sillä Herra teidän Jumalanne on
armollinen ja laupias, ja ei käännä kaswo=
jansa pois teistä, jos te käännätte teitänne
hänen tykönsä. 2 Mos. 34:7.
10. Ja sanansaattajat meniwät yhdestä
kaupungista niin toiseen Ephraimin ja Ma=
nassen maalla Sebuloniin asti; mutta ne
nauroiwat ja pilkkasiwat heitä.
11. Kuitenkin muutamat Asserista, Ma=
nassesta ja Sebulonista nöyryyttiwät itsen=
sä ja tuliwat Jerusalemiin.
12. Ja Jumalan käsi tuli myös Judaan,
että hän antoi heille yksimielisen sydämen,
tekemään kuninkaan ja ylimmäisten käskyä,
Herran sanan jälkeen.
13. Ja paljo kansaa tuli Jerusalemiin ko=
koon, pitämään happamattoman leiwän
juhlapäiwää, toisna kuukautena; sangen
suuri kokous.
14. Ja he nousiwat ja kukistiwat altarit,
kuin oliwat Jerusalemissa, ja ottiwat kaikki
suitsutukset pois ja heittiwät Kidronin ojaan;
15. Ja teurastiwat pääsiäisen neljäntenä
päiwänä toistakymmentä toisna kuukautena.
Ja papit ja Lewitat häpesiwät, ja pyhitti=
wät itsensä, ja kantoiwat polttouhria Her=
ran huoneeseen;
16. Ja seisoiwat järjestyksessänsä niinkuin
pitikin, Mosekseen Jumalan miehen lain jäl=
keen. Ja papit priiskoittiwat weren Lewi=
tain kädestä.
17. Sillä monta oli seurakunnassa, jotka
ei olleet pyhittäneet heitänsä; sentähden teu=
rastiwat Lewitat pääsiäisen kaikkein niiden
edestä, jotka ei olleet puhtaat, pyhittääksensä
heitä Herralle.
18. Sillä paljo kansaa oli, suuri joukko

Ephraimista, Manassesta, Isascharista ja Sebulonista, jotka ei itseänsä puhdistaneet, mutta söiwät pääsiäislampaan, ei niinkuin kirjoitettu on. Mutta Jehiskia rukoili heidän edestänsä, ja sanoi: Herra, joka on hywä, hän olkoon armollinen heille,

2 Mos. 12:3, rc. 3 Mos. 7:21. 4 Mos. 9:6.

19. Kaikille, jotka sydämensä asettawat etsimään Herraa isäinsä Jumalata, waikka ei he ole pyhän puhtauden jälkeen.

20. Ja Herra kuuli Jehiskian rukouksen, ja paransi kansan.

21. Niin Israelin lapset, jotka oliwat Jerusalemissa, pitiwät happamattoman leiwän juhlaa seitsemän päiwää suurella ilolla. Ja papit ja Lewitat kiittiwät Herraa jokapäiwä Herran wäkewillä kanteleilla.

22. Ja Jehiskia puhui ystäwällisesti kaikkein Lewitain kanssa, joilla oli hywä ymmärrys Herrasta: ja he söiwät juhlaa koko seitsemän päiwää, ja uhrasiwat kiitosuhria, ja kiittiwät Herraa isäinsä Jumalata.

23. Ja koko seurakunta mielistyi pitämään wielä toiset seitsemän päiwää, ja he pitiwät myös ne seitsemän päiwää ilolla.

24. Sillä Jehiskia Judan kuningas antoi ylönnykseksi kansalle tuhannen kalpea ja seitsemän tuhatta lammasta. Ja ylimmäiset antoiwat ylönnykseksi kansalle tuhannen kalpea ja kymmenen tuhatta lammasta; ja monta pappia pyhitti hänensä. 2 Aika k. 35:7.

25. Ja koko Judan seurakunta iloitsi ja papit ja Lewitat, ja koko seurakunta, joka oli tullut Israelista, niin myös muukalaiset, jotka oliwat tulleet Israelin maalta, ja ne kuin asuiwat Judassa.

26. Ja silloin oli suuri ilo Jerusalemissa, että Salomon Dawidin pojan Israelin kuninkaan ajasta ei ole senkaltaista ollut Jerusalemissa.

27. Ja papit ja Lewitat nousiwat ja siunasiwat kansaa, ja heidän äänensä kuultiin, ja heidän rukouksensa tuli hänen pyhään asumiseensa taiwaaseen. 4 Mos. 6:23.

31 Luku.

Epäjumalat häwitetään; papit saawat kymmenekset. Kuningas menestyy.

Koska nämät kaikki päätetyt oliwat, läksiwät kaikki Israelitat ulos, jotka Judan kaupungeissa oliwat, ja rikkoiwat patsaat, ja hakkasiwat maahan metsistöt, ja kukistiwat korkeukset ja altarit koko Judasta, BenJaminista, Ephraimista ja Manassesta, siihen asti että he ne peräti häwittiwät. Ja Israelin lapset palasiwat jokainen omainsa tykö kaupunkeihinsa. 2 Kun. k. 18:4. 2 Aika k. 32:12.

2. Mutta Jehiskia asetti papit ja Lewitat järjestykseensä, kunkin wirkansa jälkeen, sekä papit että Lewitat, polttouhrilla ja kiitosuhrilla, palwelemaan, kiittämään ja kunnioittamaan Herran leirein porteissa.

3 Mos. 8:35. 4 Mos. 4:3.

3. Ja kuningas antoi osan tawarastansa huomeneltain ja ehtoona polttouhriksi, ja sabbatin, uuden kuun ja juhlapäiwän polttouhriksi, niinkuin kirjoitettu on Herran laissa. 4 Mos. 28:3.

4. Ja hän sanoi kansalle, kuin asui Jerusalemissa, että heidän piti antaman osan papeille ja Lewitaille, että he olisiwat wiriämmät Herran laissa.

4 Mos. 18:8. Neh. 13:10, 11.

5. Ja koska se sanottu oli, antoiwat Israelin lapset paljon uutista jywistä, wiinasta, öljystä, hunajasta ja kaikkinaisesta pellon kaswosta, ja kymmenekset kaikista runsaasti.

6. Ja Israelin ja Judan lapset, kuin Judan kaupungeissa asuiwat, toiwat myös kymmenekset karjasta ja lampaista ja pyhitetystä, kuin he Herralle Jumalallensa pyhittäneet oliwat, ja asettiwat eri läjiin.

7. Kolmantena kuukautena rupesiwat he panemaan läjiin, ja seitsemäntenä kuukautena päättiwät.

8. Ja koska Jehiskia tuli ylimmäisten kanssa ja näki läjät, kiittiwät he Herraa ja hänen kansaansa Israelia.

9. Ja Jehiskia kysyi papeilta ja Lewitailta läjistä.

10. Ja Atsaria, ylimmäinen pappi Zadochin huoneesta, puhui hänelle, sanoen: siitä ajasta, kuin he rupesiwat ylönnystä tuomaan Herran huoneeseen, olemme me syöneet ja tulleet rawituksi, ja tässä on wielä paljo tähteinä; sillä Herra on siunannut kansaansa, sentähden on tämä paljous jäänyt.

11. Niin kuningas käski kammiot walmistaa Herran huoneeseen; ja he walmistiwat;

12. Ja paniwat niihin ylönnyksen ja kymmenekset, ja sen kuin pyhitetty oli, uskollisesti. Ja Chanania Lewita oli asetettu päämieheksi sen päälle, ja Simei hänen weljensä toiseksi;

13. Ja Jehiel, Asasia, Nabath, Asahel, Jerimoth, Josabad, Eliel, Jesmachia, Mahat ja Benaja, asetetut Chananialta ja hänen weljeltänsä Simeiltä, kuningas Jehiskian käskyn jälkeen, ja Atsarialta Jumalan huoneen päämieheltä;

14. Ja Chore Jemnan poika Lewita, owen wartia idän puolella, ja Jumalan wapaehdollisten lahjain päällä jakamaan niitä,

kuin Herralle annetut oliwat ylönnyksiksi,
ja sen kaikkein pyhimmän päällä. 3 Mos. 2:3.
15. Ja hänen kätensä alla oliwat Eden,
Miniamin, Jesua, Semaja, Amaria ja Sa-
chania, pappein kaupungeissa: että heidän
piti uskollisesti antaman osan weljillensä
heidän järjestyksensä jälkeen, pienimmälle
niinkuin suuremmallenkin; 5 Mos. 18:8. Jos. 21:9.
16. Niin myös niille, kuin luettiin miehen
puolesta, kolmesta ajastajasta ja sen ylitse,
kaikkein niiden seassa, kuin Herran huonee-
seen meniwät, kukin päiwänänsä heidän wir-
kansa, heidän wartionsa ja heidän järjes-
tyksensä jälkeen;
17. Niin myös niille, jotka oliwat pappein
luwussa isäinsä huoneissa, ja Lewitat kah-
destakymmenestä ajastajasta ja sen ylitse,
heidän wartiossansa, heidän järjestyksensä
jälkeen; 1 Aika k. 23:27.
18. Sitte niille kuin luetut oliwat lasten-
sa, waimoinsa, poikainsa ja tytärtensä seas-
sa, koko seurakunnan seassa; sillä he pyhitti-
wät uskollisesti sen pyhitetyn;
19. Niin myös papeille Aaronin pojille
esikaupunkein kedolla heidän kaupungeis-
sansa, kussakin kaupungissa miehet nimel-
tänsä, nimitetyt, että heidän piti osan anta-
man kaikille miehenpuolille pappein seassa
ja kaikille niille, kuin Lewitain sekaan luetut
oliwat.
20. Näin teki Jehiskia kaikessa Judassa;
ja hän teki kuin hywä, oikia ja totuus oli
Herran Jumalansa edessä.
21. Ja kaikissa hänen teoissansa, kuin hän
alkoi Jumalan huoneen palweluksessa, lain
ja käskyn jälkeen, etsiäksensä hänen Juma-
latansa: sen teki hän kaikesta sydämestänsä,
sentähden hän myös menestyi.

32 Luku.

Sanheribin pilkka; Jehiskia warustaa itseänsä häntä wastaan ja saa awun Herralta; Jehiskian sairaus, äwe-riäisyys, erehdys ja kuolema.

Näiden tekoin ja tämän totuuden jälkeen
tuli Sanherib Assurin kuningas ja meni
Judaan, ja sioitti itsensä wahwain kaupun-
gitten eteen, ja ajatteli ne itsellensä woittaak-
sensa. 2 Kun. k. 18:13. Es. 36:1.
2. Koska Jehiskia näki Sanheribin tule-
wan, ja että hänen kaswonsa oliwat käätyt
sotimaan Jerusalemia wastaan,
3. Piti hän neuwoa ylimmäistensä ja wä-
kewittensä kanssa, tukitaksensa wesilähteet,
jotka ulkona kaupungista oliwat; ja he aut-
tiwat häntä.
4. Sillä paljo kansaa kokountui, ja he tu-
kitsiwat kaikki lähteet ja sen wuotawan ojan
keskellä maata, ja sanoiwat: miksi Assurin
kuninkaat tultuansa pitäis paljon wettä löy-
tämän?
5. Ja hän wahwisti itsensä ja rakensi kaikki
rauwenneet muurit, ja korotti tornin tasalle,
ja wielä sitte (rakensi) ulkonaiselle puolelle
toisen muurin, ja wahwisti Millon, Dawi-
din kaupungin, ja antoi tehdä paljon aseita
ja kilpejä. 2 Sam. 5:9. 1 Kun. k. 9:15.
6. Ja asetti sodanpäämiehet kansan päälle,
ja kokosi heitä tykönsä kaupungin portin ka-
dulla, ja puhui sydämellisesti heidän tykön-
sä, ja sanoi:
7. Olkaat rohkiat ja hywässä turwassa, äl-
käät peljätkö ja älkäät wawahtuko Assurin
kuningasta ja kaikkea sitä joukkoa, kuin hä-
nen kanssansa on; sillä meidän kanssamme
on enämpi kuin hänen kanssansa.
2 Kun. k. 6:16. 1 Joh. 4:4.
8. Hänen kanssansa on lihallinen käsiwarsi,
waan meidän kanssamme on Herra meidän
Jumalamme, auttamassa meitä ja sotimas-
sa meidän edestämme. Ja kansa luotti it-
sensä Jehiskian Judan kuninkaan sanoihin.
Jer. 17:5, 7.
9. Sitte lähetti Sanherib Assurin kunin-
gas palwelíansa Jerusalemiin, (sillä hän
oli Lachiksen edessä ja kaikki hänen sotawä-
kensä hänen kanssansa) Jehiskian Judan
kuninkaan tykö ja koko Judan tykö, joka Je-
rusalemissa oli, ja antoi heille sanoa:
10. Näin sanoo Sanherib Assurin kunin-
gas: mihinkä te uskallatte, jotka olette siinä
piiritetyssä Jerusalemissa?
11. Eikö Jehiskia petä teitä, saattain teitä
kuolemaan näljästä ja janosta, ja sano:
Herra meidän Jumalamme pelastaa meitä
Assurin kuninkaan kädestä?
12. Eikö hän ole se Jehiskia, joka hänen
korkeuksensa ja altarinsa on heittänyt pois,
ja puhunut Judalle ja Jerusalemille sa-
noen: teidän pitää rukoileman yhden alta-
rin edessä, ja sen päällä suitsuttaman?
13. Ettekö te tiedä, mitä minä ja minun
isäni tehneet olemme kaikille kansoille maa-
kunnissa? owatko pakanoitten jumalat maa-
kunnissa joskus woineet pelastaa maansa
minun kädestäni?
14. Kuka on kaikista pakanoitten jumalis-
ta, kuin minun isäni kironneet owat, joka on
woinut ottaa ulos kansansa minun kädes-
täni, että teidän Jumalanne wois ottaa
ulos teitä minun kädestäni?
15. Niin älkäät siis nyt antako Jehiskian
wietellä teitänne, älkään hän myös uskotta-
ko teitä, ja älkäät te uskoko häntä; sillä jos
ei kaikkein pakanain waltakuntain jumalat

ole woineet auttaa ulos kansaansa minun
kädestäni ja minun isäini kädestä, paljo wä=
hemmin myös teidän Jumalanne ottaa ulos
teitä minun kädestäni.
16. Ja wielä hänen palweliansa puhui=
wat enämpi Herraa Jumalata wastaan, ja
hänen palweliatansa Jehiskiata wastaan.
17. Hän kirjoitti myös kirjat häwäistäk=
sensä Herraa Israelin Jumalata, ja puhui
häntä wastaan, ja sanoi: niinkuin maakun=
tain pakanoitten jumalat ei ole auttaneet
kansaansa minun kädestäni, niin ei pidä
myös Jehiskian Jumalan pelastaman kan=
saansa minun kädestäni.
18. Ja he huusiwat korkialla äänellä Ju=
dan kielellä Jerusalemin kansan tykö, jotka
muurin päällä oliwat, peljättääksensä ja
hämmästyttääksensä heitä, että he olisiwat
woittaneet kaupungin.
19. Ja he puhuiwat Jerusalemin Juma=
lata wastaan, niinkuin maan kansain juma=
lita wastaan, jotka ihmisten käsiteot oliwat.
20. Mutta kuningas Jehiskia ja Jesaia
propheeta Amotsin poika rukoiliwat sitä
wastaan, ja huusiwat taiwaaseen.
2 Kun. k. 19:15.
21. Ja Herra lähetti enkelin, joka surmasi
kaikki wäkewät sotajoukosta ja päämiehet ja
ylimmäiset Assurin kuninkaan leirissä, niin
että hän häpiällä palasi maallensa. Ja kos=
ka hän meni jumalansa huoneeseen, tappoi=
wat he hänen siellä miekalla, kuin hänen
ruumiistansa tulleet oliwat.
2 Kun. k. 19:35. Es. 37:36.
22. Ja niin autti Herra Jehiskiata ja Je=
rusalemin kaupungin asuwaisia Sanheribin
Assurin kuninkaan kädestä ja kaikkein mui=
den kädestä, ja warjeli heitä kaikilta, jotka
ympäristöllä oliwat.
23. Ja moni kantoi Herralle lahjoja Jeru=
salemiin ja Jehiskialle Judan kuninkaalle
kalliita kaluja; ja niin hän sitte korotettiin
kaikkein pakanoitten edessä.
24. Siihen aikaan sairasti Jehiskia kuole=
matautia, ja hän rukoili Herraa; ja hän
puhui hänelle, ja antoi hänelle ihmeen.
2 Kun. k. 20:1, ꝛc. Es. 38:1, ꝛc.
25. Waan Jehiskia ei maksanut sitä, kuin
hänelle annettu oli; sillä hänen sydämensä
oli paisunut; sentähden tuli wiha hänen
päällensä ja Judan ja Jerusalemin päälle.
2 Kun. k. 20:13, 17, 18. Es. 39:2.
26. Mutta Jehiskia nöyryytti itsensä sy=
dämensä ylpeydestä, hän ja Jerusalemin
asuwaiset; sentähden ei Herran wiha tullut
heidän päällensä Jehiskian elinaikana.
27. Ja Jehiskialla oli rikkautta ja kunniata
sangen paljo; sillä hän teki itsellensä suuret
tawarat hopiasta, kullasta ja kalleista ki=
wistä, jaloista yrteistä, kilweistä ja kaikki=
naisista kalleista kaluista,
28. Ja aittoja jywiä, wiinaa ja öljyä
warten, ja pihatot kaikkinaisille eläimille ja
karsinat lampaille.
29. Ja rakensi itsellensä kaupungeita, ja
hänellä oli karjaa, lampaita ja härkiä kyllä:
sillä Jumala antoi hänelle sangen paljon
rikkautta.
30. Hän on se Jehiskia, joka tukitsi ylim=
mäisen wesijuoksun Gihonissa ja johdatti
sen alaskäsin länteen päin Dawidin kaupun=
kiin; sillä Jehiskia oli onnellinen kaikissa
teoissansa.
31. Mutta koska Babelin päämiesten lä=
hetyssana oli hänen tykönsä lähetetty, kysy=
mään sitä ihmettä, joka maalla tapahtunut
oli, hyljäsi Jumala hänen kiusataksensa hän=
tä, että kaikki tiettäisiin, mitä hänen sydä=
messänsä oli. 2 Kun. k. 20:12.
32. Mitä enämpi Jehiskiasta sanomista
on ja hänen laupiudestansa: katso, se on
kirjoitettu Jesaian propheetan Amotsin po=
jan näwyssä; ja Judan ja Israelin kunin=
gasten kirjassa. 2 Kun. k. 18:1, ꝛc.
33. Ja Jehiskia nukkui isäinsä kanssa, ja
he hautasiwat hänen ylemmä Dawidin las=
ten hautoihin. Ja kaikki Juda ja Jerusale=
min asuwaiset tekiwät hänelle kunnian hä=
nen kuolleessansa. Ja hänen poikansa Ma=
nasse tuli kuninkaaksi hänen siaansa.

33 Luku.

Manassen epäjumaluus, wankeus, katumus, kuolema.
Amon kuningas tapettu.

Manasse oli kahdentoistakymmenen ajast=
aikainen tullessansa kuninkaaksi, ja hallitsi
wiisi ajastaikaa kuudettakymmentä Jerusa=
lemissa. 2 Kun. k. 21:1.
2. Ja teki pahaa Herran edessä, pakanoit=
ten kauhistusten jälkeen, jotka Herra Israe=
lin lasten edestä oli ajanut pois.
3. Ja hän rakensi jälleen korkeukset, jotka
hänen isänsä Jehiskia kukistanut oli, ja ra=
kensi Baalille altareita, ja teki metsistöt, ja
kumarsi kaikkea taiwaallista sotawäkeä, ja
palweli niitä. 2 Kun. k. 18:4. 2 Aika k. 31:1.
4. Hän rakensi myös altareita Herran
huoneeseen, josta Herra sanonut oli: Jeru=
salemissa pitää minun nimeni oleman ijan=
kaikkisesti. 2 Sam. 7:10. 1 Kun. k. 8:29. l. 9:3.
5. Ja hän rakensi altareita kaikelle taiwaal=
liselle sotawäelle molempiin Herran huo=
neen pihoihin.
6. Ja hän käytti poikiansa tulessa Hinno=

min poikain laaksossa, ja walitsi hänellensä päiwät, ja otti waarin lintuin lauluista, ja noitui, ja sääsi welhot ja merkkein tulkitsiat, ja teki paljon pahaa Herran silmäin edessä, kehoittaaksensa häntä wihaan.

7. Hän asetti myös waletuita kuwia, jotka hän tehdä antoi Jumalan huoneeseen, josta Jumala oli sanonut Dawidille ja hänen pojallensa Salomolle: tähän huoneeseen ja Jerusalemiin, kuin minä walinnut olen kaikista Israelin sukukunnista, panen minä minun nimeni ijankaikkisesti. 2 Aika k. 7: 16.

8. Ja en enää Israelin lasten jalkoja tästä maasta siirrä, jonka minä teidän isillenne säätänyt olen; jos he muutoin pitäwät kaikkia niitä, kuin minä heille Moseksen kautta käskenyt olen kaikessa laissa ja säädyissä ja oikeudessa.

9. Mutta Manasse wietteli Judan ja Jerusalemin asuwaiset tekemään pahemmin kuin pakanat, jotka Herra Israelin lasten edestä häwittänyt oli.

10. Ja koska Herra puhui Manasselle ja hänen kansallensa, niin ei he sitä totelleet.

11. Niin saatti Herra heidän päällensä Assurin kuninkaan sodanpäämiehet; he ottiwat Manassen kiinni orjantappurain seasta, ja sitoiwat hänen kaksilla waskikahleilla ja weiwät Babeliin. 5 Mos. 28: 36.

12. Ja koska hän oli siinä ahdistuksessa, rukoili hän Herraa Jumalatansa ja nöyryytti itsensä suuresti isäinsä Jumalan edessä;

13. Ja rukoili häntä hartaasti: ja hän kuuli laupiaasti hänen hartaan rukouksensa, ja johdatti hänen jälleen waltakuntaansa Jerusalemiin. Niin Manasse ymmärsi, että Herra on Jumala.

14. Sen jälkeen rakensi hän ulkomaisen muurin Dawidin kaupunkiin, länuen puoleen, Gihonin laaksoon, josta kalaporttiin mennään, ja Ophelin ympäri, ja teki sen sangen korkiaksi, ja asetti sodanpäämiehet kaikkiin Judan wahwoihin kaupunkeihin,

15. Ja otti wieraat jumalat ja epäjumalat pois Herran huoneesta, ja kaikki altarit, kuin hän rakentanut oli Herran huoneen wuorelle ja Jerusalemiin, ja heitti ne kaupungista ulos.

16. Ja uudisti Herran altarin, ja uhrasi siellä kiitosuhria ja ylistysuhria, ja käski Judan palwella Herraa Israelin Jumalata.

17. Mutta kansa uhrasi wielä korkeuksilla, kuitenkin Herralle Jumalallensa.

18. Mitä enämpi Manassesta sanomista on, ja hänen rukouksestansa Jumalansa tykö, ja näkiäin puheesta, kuin Herran Israelin Jumalan nimeen hänen kanssansa puhuneet oliwat: katso, ne owat (kirjoitetut) Israelin kuningasten teoissa.

19. Ja hänen rukouksensa, ja kuinka hän kuultiin, ja kaikki hänen syntinsä ja wäärät tekonsa, ja paikat, joihinka hän korkeukset rakensi ja asetti metsistöt ja waletut epäjumalat, ennenkuin hän nöyryytti itsensä: katso, ne owat kirjoitetut näkiäin teoissa.

20. Ja Manasse nukkui isäinsä kanssa, ja he hautasiwat hänen omaan huoneeseensa. Ja hänen poikansa Amon tuli kuninkaaksi hänen siaansa.

21. Amon oli kahden ajastaikainen kolmatkymmentä tullessansa kuninkaaksi, ja hallitsi kaksi ajastaikaa Jerusalemissa. 2 Kun. k. 21: 19.

22. Ja teki pahaa Herran edessä, niinkuin hänen isänsäkin Manasse tehnyt oli; ja Amon uhrasi kaikille epäjumalille, kuin hänen isänsä Manasse tehnyt oli, ja palweli niitä.

23. Mutta ei hän nöyryyttänyt itseänsä Herran edessä, niinkuin hänen isänsä Manasse itsensä nöyryyttänyt oli; waan tämä Amon teki paljon syntiä.

24. Ja hänen palweliansa tekiwät liiton häntä wastaan, ja tappoiwat hänen omassa huoneessansa.

25. Niin maan kansa tappoi kaikki ne, jotka oliwat liiton tehneet kuningas Amonia wastaan. Ja maan kansa teki hänen poikansa Josian kuninkaaksi hänen siaansa.

34 Luku.

Josian hallitus, epäjumalain häwitys ja Herran huoneen parannus.

Josia oli kahdeksan ajastaikainen tullessansa kuninkaaksi, ja hallitsi yhden wuoden neljättäkymmentä Jerusalemissa. 2 Kun. k. 22: 1.

2. Ja teki oikein Herran kaswoin edessä, ja waelsi isänsä Dawidin teillä, ja ei poikennut oikialle eikä wasemmalle puolelle.

3. Mutta kahdeksantena waltakuntansa wuonna, wielä nuorukaisna ollessansa, rupesi hän etsimään isänsä Dawidin Jumalata, ja toisna wuonna toistakymmentä rupesi hän puhdistamaan Judata ja Jerusalemia korkeuksista ja metsistöistä, ja epäjumalista ja waletuista kuwista.

4. Ja he kukistiwat hänen edessänsä Baalin altarit, ja hän rikkoi kuwat, kuin niiden päällä oliwat; hän hakkasi myös metsistöt pois, ja löi epäjumalat ja waletut kuwat murskaksi, ja hajoitti heidän hautainsa päälle, jotka niille uhranneet oliwat. 2 Kun. k. 23: 6.

5. Ja poltti pappein luut heidän altaritensa päällä; ja niin puhdisti hän Judan ja Jerusalemin. 1 Kun. k. 13: 2.

6. Niin myös Manassen, Ephraimin ja Simeonin kaupungeissa, hamaan Naphtaliin asti, heidän korwessansa, ympäristöltä.

7. Ja sitte kuin hän oli kukistanut altarit, metsistöt ja epäjumalat murskaksi musertanut, ja oli kaikki kuwat koko Israelin maalla maahan hakannut, palasi hän Jerusalemiin.

8. Mutta waltakuntansa kahdeksantena wuonna toistakymmentä, sittenkuin hän maakunnan ja huoneen puhdistanut oli, lähetti hän Saphanin Atsalian pojan ja Maesejan kaupungin päämiehen, ja Joan Joahaksen pojan kanslerin, parantamaan Herran Jumalan huonetta. 2 Kun. k. 22: 3.

9. Niin he tuliwat Hilkian ylimmäisen papin tykö, ja antoiwat hänelle rahan, joka Jumalan huoneeseen wiety oli, jonka owenwartiat Lewitat koonneet oliwat Manassesta, Ephraimista, ja kaikilta jääneiltä Israelista, ja kaikelta Judalta ja BenJaminilta, ja Jerusalemin asuwaisilta.

10. Ja niin he antoiwat sen Herran huoneen teettäjille; ne taas antoiwat niille, jotka Herran huoneessa työtä tekiwät huoneen rakentamisessa ja parantamisessa;

11. Ne sitte antoiwat sen sepille ja rakentajille, ostaa hakatuita kiwiä ja puita liitteiksi, kaariksi ja maloiksi huoneisiin, jotka Judan kuninkaat oliwat häwittäneet.

12. Ja miehet tekiwät työtä uskollisesti. Ja heidän ylitsensä asetettiin Jahath ja Obadia Lewitat Merarin lapsista, Zacharia ja Mesullam Kahathitalaisten lapsista, työtä kiiruhtamaan. Ja jokainen Lewita taisi soittaa kanteletta.

13. Kantajitten ja kaikkinaisen työn teettäjitten päällä kaikissa wiroissa oliwat Lewitaista kirjoittajat, esimiehet ja owenwartiat.

14. Ja koska he ottiwat rahan ulos, kuin Herran huoneeseen pantu oli, löysi Hilkia Herran lakikirjan, joka Moseksen kautta annettu oli. 2 Kun. k. 22: 8.

15. Ja Hilkia wastasi, ja sanoi Saphanille kirjoittajalle: minä löysin lakikirjan Herran huoneesta; ja Hilkia antoi kirjan Saphanille.

16. Niin Saphan wei kirjan kuninkaalle, ilmoitti kuninkaalle asian, ja sanoi: kaikki kuin palwelioittes käsiin annettu on, sen he tekewät.

17. Ja he kokosiwat rahan, joka Herran huoneesta löytty oli, ja antoiwat sen teettäjille ja tekiöille.

18. Niin Saphan kirjoittaja ilmoitti kuninkaalle, sanoen: Hilkia pappi antoi minulle yhden kirjan; ja Saphan luki siitä kuninkaan edessä.

19. Ja koska kuningas kuuli lain sanat, rewäisi hän waatteensa.

20. Niin kuningas käski Hilkian ja Ahikamin Saphanin pojan, ja Abdonin Michan pojan, ja Saphanin kirjoittajan, ja Asajan kuninkaan palwelian, ja sanoi: 2 Kun. k. 22: 12.

21. Menkäät ja kysykäät Herralta minun edestäni ja niiden edestä, kuin wielä jääneet owat Israelissa ja Judassa, kirjan sanoista, joka löytty on; sillä Herran wiha on hirmuinen, joka meihin on syttynyt, ettei meidän isämme ole pitäneet Herran sanaa ja tehneet niinkuin tässä kirjassa kirjoitettu on.

22. Niin Hilkia meni niiden kanssa, jotka kuninkaalta lähetetyt oliwat, prophetissan Huldan, Sallumin Takehathin pojan, Hasran pojanpojan, waatetten kätkiän emännän tykö, joka asui toisella puolella Jerusalemissa, ja puhuiwat sitä hänen kanssansa.

23. Ja hän sanoi heille: näin sanoo Herra Israelin Jumala: sanokaat sille miehelle, joka teidän minun tyköni lähettänyt on:

24. Näin sanoo Herra: katso, minä saatan onnettomuuden tämän paikan päälle, ja hänen asuwaistensa päälle, ja kaikki kiroukset, jotka siinä kirjassa kirjoitetut owat, joka Judan kuninkaan edessä luettiin;

3 Mos. 26: 14, rc. 5 Mos. 28: 15, rc.

25. Että he owat hyljänneet minun ja suitsuttaneet wieraille jumalille, wihoittaaksensa minua kaikilla kättensä töillä, ja minun wihani syttyy tämän paikan päälle, ja ei pidä sammutettaman.

26. Ja teidän pitää näin sanoman Judan kuninkaalle, joka teidän lähettänyt on kysymään Herralta: näin sanoo Herra Israelin Jumala näistä sanoista, jotka sinä kuulit:

27. Että sinun sydämes on pehminnyt, ja sinä olet sinus nöyryyttänyt Jumalan edessä, koskas hänen sanansa kuulit tätä paikkaa wastaan ja sen asuwaisia wastaan, ja olet itses nöyryyttänyt minun edessäni, repinyt waattees ja itkenyt minun edessäni, niin minä myös olen sinun kuullut, sanoo Herra.

28. Katso, minä kokoon sinun isäis tykö, ettäs kootaan sinun hautaas rauhassa, ettei sinun silmäs pidä näkemän kaikkea sitä onnettomuutta, kuin minä tämän paikan päälle ja hänen asuwaistensa päälle saatan. Ja he sanoiwat sen kuninkaalle jälleen.

29. Niin kuningas lähetti ja kokosi kaikki wanhimmat Judasta ja Jerusalemista.

2 Kun. k. 23: 1.

30. Ja kuningas meni ylös Herran huo=

neeseen, ja kaikki Judan miehet ja Jerusalemin asuwaiset, ja papit ja Lewitat ja kaikki kansa, sekä suuret että pienet; ja luettiin heidän korwainsa kuullen kaikki liitonkirjan sanat, joka oli löytty Herran huoneesta.

31. Niin kuningas seisoi siallansa ja teki liiton Herran edessä, että heidän piti waeltaman Herran jälkeen ja pitämän hänen käskynsä, todistuksensa ja säätynsä kaikesta sydämestänsä ja kaikesta sielustansa, ja tekemän kaikkein liiton sanain jälkeen, kuin owat kirjoitetut tässä kirjassa. Jos. 24: 25.

32. Ja hän antoi seisoa kaikki, kuin oliwat Jerusalemissa ja BenJaminissa. Ja Jerusalemin asuwaiset tekiwät Jumalan, isäinsä Jumalan liiton jälkeen.

33. Ja Josia otti kaikki kauhistukset pois kaikesta maasta, kuin Israelin lasten oma oli, ja waati kaikkia, kuin Israelista löyttiin, palwelemaan Herraa Jumalatansa; kaikkena hänen elinaikanansa ei he luopuneet Herrasta isäinsä Jumalasta.

35 Luku.

Josia antaa pitää pääsiäistä, menee sotaan, kuolee ja haudataan.

Ja Josia piti Jerusalemissa pääsiäistä Herralle, ja he teurastiwat pääsiäisen neljäntenä päiwänä toistakymmentä, ensimäisellä kuulla. 2 Mos. 12: 6. 2 Kun. k. 23: 21.

2. Ja hän asetti papit wartioihinsa, ja wahwisti heitä wirkaansa Herran huoneessa.

3. Ja hän sanoi Lewitaille, jotka koko Israelia opettiwat, ja Herralle pyhitetyt oliwat: pankaat se pyhä arkki huoneeseen, jonka Salomo Dawidin poika Israelin kuningas on rakentaa antanut, ja ei teidän pidä sitä kantaman teidän olallanne. Niin palwelkaat nyt Herraa teidän Jumalatanne ja hänen kansaansa Israelia.

4. Ja walmistakaat teitänne teidän isäinne huoneen järjestyksen jälkeen, niinkuin se on kirjoitettu Dawidilta Israelin kuninkaalta, ja niinkuin se on kirjoitettu hänen pojaltansa Salomolta.

5. Ja seisokaat pyhässä, isäin huoneen järjestyksen jälkeen, teidän weljeinne seassa, jotka owat kansasta syntyneet, ja Lewitain isäin huoneen järjestyksen jälkeen.

6. Teurastakaat pääsiäinen ja pyhittäkäät teitänne, walmistakaat myös teidän weljenne, tekemään Herran sanan jälkeen Mosekseu kautta.

7. Ja Josia antoi ylönnysuhriksi yhteisen kansan edestä karitsoita ja wohlia (kaikki pääsiäiseksi niille, kuin läsnä oliwat), kolmekymmentä tuhatta, niin myös kolme tuhatta härkää. Ja nämät oliwat kuninkaan hywyydestä. 2 Aika k. 30: 24.

8. Ja hänen päämiehensä antoiwat myös mielellänsä kansan edestä ylönnykseksi papeille ja Lewitaille, (kuin oliwat: Hilkia, Zacharia ja Jehiel päämiehet Jumalan huoneessa, papeille antoiwat he) pääsiäisuhriksi, kaksi tuhatta ja kuusi sataa (karitsata ja wohlaa), niin myös kolme sataa härkää.

9. Mutta Chanania ja Semeja, ja Nethaneel hänen weljensä, ja Hasabia, Jejel ja Josabad Lewitain ylimmäiset antoiwat ylönnyksen Lewitaille pääsiäisuhriksi, wiisi tuhatta (karitsata ja wohlaa), niin myös wiisi sataa härkää.

10. Ja niin palwelus asetettiin; ja papit seisoiwat siassansa ja Lewitat järjestyksessänsä, kuninkaan käskyn jälkeen.

11. Ja he teurastiwat pääsiäisen, ja papit priiskoittiwat niiden weren, ja Lewitat ottiwat pois nahan.

12. Ja he eroittiwat polttouhrin, antaaksensa isäin huonetten järjestyksen jälkeen yhteiselle joukolle, uhrattaa Herralle, niinkuin kirjoitettu on Moseksen kirjassa; niin tekiwät he myös härkäin kanssa.

13. Ja he paistiwat pääsiäislampaan tulella, lain jälkeen, mutta pyhitetyn keittiwät he padoissa, kattiloissa ja pannuissa, ja tekiwät sen kiiruusti kariten kaikelle kansalle.

14. Sitte walmistiwat he itsellensä ja papeille; sillä papeilla Aaronin pojilla oli tekemistä polttouhrin ja lihawuuden kanssa hamaan yöhön asti; sentähden Lewitain piti itsellensä ja papeille Aaronin pojille jotain walmistaman.

15. Ja weisaajat Asaphin lapset seisoiwat siassansa Dawidin käskyn jälkeen, ja Asaphin ja Hemanin ja Jedithunin kuninkaan näkiän, ja owenwartiat jokaisen owen tykönä, eikä lähteneet heidän wirastansa, sillä Lewitat heidän weljensä walmistiwat heidän eteensä.

16. Niin oli kaikki Herran palwelus toimitettu sinä päiwänä, pidettää pääsiäistä ja uhrata polttouhria Herran altarilla, kuningas Josian käskyn jälkeen.

17. Niin pitiwät Israelin lapset, jotka siinä läsnä oliwat, pääsiäistä siihen aikaan, ja happamattoman leiwän juhlaa seitsemän päiwää.

18. Ei yhtään senkaltaista pääsiäistä ollut Israelissa pidetty, niinkuin tämä, hamasta Samuel propheetan ajasta. Ja ei yksikään kuningas Israelissa ollut senkaltaista pääsiäistä pitänyt, kuin Josia piti, ja papit, Lewitat ja koko Juda, ne kuin läsnä

oliwat Israelista, ja kuin asuiwat Jerusalemissa. 2 Kun. k. 23:22.

19. Josian waltakunnan kahdeksantena wuonna toistakymmentä pidettiin tämä pääsiäinen.

20. Kaikkein näiden jälkeen, koska Josia oli walmistanut huoneen, meni Necho Egyptin kuningas sotimaan Karchemesta wastaan Phratin tykönä, ja Josia meni häntä wastaan. 2 Kun. k. 23:29.

21. Mutta hän lähetti sanan hänen tykönsä, ja käski hänelle sanottaa: mitä minun on sinun kanssas tekemistä, Judan kuningas? En minä tule sinua wastaan tänäpänä, mutta sitä huonetta, kuin sotii minua wastaan. Ja Jumala on sanonut, että minun pitää minuani rientämän: lakkaa tekemästä Jumalata wastaan, joka minun kanssani on, ettei hän sinua hukuttaisi.

22. Mutta ei Josia kääntänyt kaswojansa hänestä, waan asetti itsensä sotimaan häntä wastaan, ja ei totellut Nechon sanoja Jumalan suusta, waan tuli sotimaan Megiddon kedolle.

23. Ja ampujat ampusiwat kuningas Josiata. Ja kuningas sanoi palwelioillensa: wiekäät minua tästä pois, sillä minä olen sangen pahoin haawoitettu.

24. Ja hänen palweliansa ottiwat hänen waunusta ja paniwat hänen toiseen waunuunsa, ja weiwät hänen Jerusalemiin. Ja hän kuoli, ja haudattiin isäinsä hautoihin. Ja koko Juda ja Jerusalem itkiwät Josiata. 2 Kun. k. 23:30. Wal. w. 5:15, 16. Zach. 12:11.

25. Ja Jeremia itki Josiata, ja kaikki laulajat miehet ja waimot murhehtiwat häntä itkuwirsillä hamaan tähän päiwään asti. Ja he tekiwät siitä tawan Israelissa; katso, se on kirjoitettu walituswirsissä. 2 Kun. k. 22:1, &c.

26. Mitä enämpi Josiasta sanomista on ja hänen laupiudestansa kirjoituksen jälkeen Herran laissa,

27. Ja hänen teoistansa, ensimäisistä ja wiimeisistä: katso, se on kirjoitettu Israelin ja Judan kuningasten kirjassa.

36 Luku.

Joahas, Jojakim, Jojachin. Zidechia. Babelin wankeus.

Ja maan kansa otti Joahaksen Josian pojan, ja tekiwät hänen kuninkaaksi isänsä siaan Jerusalemiin. 2 Kun. k. 23:30.

2. Kolmen wuotinen kolmattakymmentä oli Joahas tullessansa kuninkaaksi, ja hallitsi kolme kuukautta Jerusalemissa.

3. Sillä Egyptin kuningas pani hänen pois Jerusalemista, ja sakoitti maan sataan leiwiskään hopiata ja leiwiskään kultaa. 2 Kun. k. 23:33.

4. Ja Egyptin kuningas teki Eliakimin hänen weljensä Judan ja Jerusalemin kuninkaaksi, ja muutti hänen nimensä Jojakimiksi. Mutta Necho otti hänen weljensä Joahaksen, ja wei Egyptiin.

5. Wiiden wuotinen kolmattakymmentä oli Jojakim tullessansa kuninkaaksi, ja hallitsi yksitoistakymmentä wuotta Jerusalemissa, ja teki pahaa Herran Jumalansa edessä. 2 Kun. k. 23:36.

6. Ja NebukadNetsar Babelin kuningas meni häntä wastaan, ja sitoi hänen kaksilla waskikahleilla wiedäksensä Babeliin.

7. Ja NebukadNetsar wei muutamia Herran huoneen astioita Babeliin, ja pani ne templiinsä Babelissa.

8. Mitä muuta Jojakimista sanomista on, ja hänen kauhistuksistansa, kuin hän teki ja hänessä löytty oli: katso, ne owat kirjoitetut Israelin ja Judan kuningasten kirjassa. Ja hänen poikansa Jojachin tuli kuninkaaksi hänen siaansa.

9. Kahdeksan wuotinen oli Jojachin tullessansa kuninkaaksi, ja hallitsi kolme kuukautta ja kymmenen päiwää Jerusalemissa, ja teki pahaa Herran edessä.

10. Koska wuosi kulunut oli, lähetti NebukadNetsar, ja antoi hänen tuoda Babeliin, kallisten Herran huoneen astiain kanssa, ja teki Zidechian hänen weljensä Judan ja Jerusalemin kuninkaaksi.

11. Yhden wuotinen kolmattakymmentä oli Zidechia tullessansa kuninkaaksi, ja hallitsi yksitoistakymmentä wuotta Jerusalemissa. 2 Kun. k. 24:18. Jer. 37:1. L. 52:1.

12. Ja teki pahaa Herran Jumalansa edessä, ja ei nöyryyttänyt itseänsä prophetan Jeremian edessä, joka puhui Herran suusta.

13. Hän luopui myös NebukadNetsarista Babelin kuninkaasta, joka häntä Jumalan kautta wannottanut oli, ja tuli uppiniskaiseksi ja kowetti sydämensä, niin ettei hän olenkaan tahtonut itseänsä kääntää Herran Israelin Jumalan tykö. Hes. 17:18.

14. Ja kaikki pappein päämiehet ja kansa tekiwät myös syntiä suuresti kaikkinaisten pakanoitten kauhistusten jälkeen, ja saastuttiwat Herran huoneen, jonka hän oli pyhittänyt Jerusalemissa.

15. Ja Herra heidän isäinsä Jumala lähetti heidän tykönsä warhain ja usiasti sanansa saattajain kautta; sillä hän armahti kansansa ja majansa päälle.

16. Mutta he pilkkasiwat Jumalan lähe=
tyssanoja, ja katsoiwat hänen sanansa ylön,
ja häwäisiwät hänen propheetaitansa, siihen
asti että Herran wiha kaswoi hänen kan=
sansa päälle, niin ettei heillä enämpi paran=
nusta ollut.
17. Niin hän saatti heidän ylitsensä Chal=
dealaisten kuninkaan, ja hän antoi tappaa
heidän nuorukaisensa miekalla heidän py=
hänsä huoneessa, eikä armahtanut nuoru=
kaisia eli neitseitä, taikka wanhoja eli ijällisiä
isiä; kaikki antoi hän hänen käteensä.
18. Ja kaikki Jumalan huoneen astiat,
suuret ja pienet, ja Herran huoneen tawa=
rat, kuninkaan ja hänen päämiestensä ta=
warat: ne kaikki wei hän pois Babeliin.
2 Kun. k. 25: 13, ꝛc.
19. Ja he polttiwat Jumalan huoneen,
ja kukistiwat Jerusalemin muurin, ja kaikki
heidän koriat huoneensa poltettiin tulella,
niin että kaikki heidän kalliit kalunsa huku=
tettiin.
20. Ja ne, jotka oliwat miekalta päässeet,
wietiin Babeliin; ja he oliwat hänen ja hä=
nen poikainsa orjat, siihen asti että Persian
waltakunta hallitsi:
21. Että täytettäisiin Herran sana, puhut=
tu Jeremian suun kautta, ja siihen asti sai
maa kyllä sabbattinsa; sillä koko häwityksen
aikana oli lepo, siihen asti kuin seitsemän=
kymmentä ajastaikaa täytettiin.
Jer. 25: 12. l. 29: 10.
22. Mutta ensimäisnä Persian kuninkaan
Koreksen wuonna (että täytettäisiin Herran
sana, sanottu Jeremian suun kautta,) he=
rätti Herra Koreksen Persian kuninkaan
hengen, että hän antoi kuuluttaa koko wal=
takunnassansa, niin myös kirjoitusten kaut=
ta, ja sanoi: Esr. 1: 1.
23. Näin sanoo Kores Persian kuningas:
Herra taiwaan Jumala on antanut minulle
kaikki waltakunnat maalla, ja on käskenyt
minun rakentaa hänellensä huoneen Jeru=
salemissa, joka on Judassa. Kuka nyt
on teidän seassanne kaikesta hänen kan=
sastansa? Herra hänen Jumalansa ol=
koon hänen kanssansa, ja hän menköön
sinne ylös!

Esran Kirja.

1 Luku.

Kores päästää Judalaiset wankeudesta. Sesbatsarin matkustaminen.

Ensimäisnä Koreksen Persian kuninkaan
wuonna, että Herran sana täytettäisiin, joka
oli puhuttu Jeremian suun kautta, herätti
Herra Koreksen Persian kuninkaan hengen
kuuluttamaan koko waltakunnassansa, ja
myös kirjoituksella sanoen:
2 Aika k. 36: 22. Jer. 25: 12. l. 29: 10.
2. Näin sanoo Kores Persian kuningas:
Herra taiwaan Jumala on antanut minulle
kaikki maan waltakunnat ja käskenyt minun
rakentaa hänellensä huoneen Jerusalemiin,
joka on Judassa.
3. Kuka on teidän seassanne kaikesta hä=
nen kansastansa? hänen Jumalansa olkoon
hänen kanssansa! ja hän menköön Jerusa=
lemiin, joka on Judassa, ja rakentakaan
Herran Israelin Jumalan huoneen, se on
Jumala, kuin Jerusalemissa on.
Esr. 4: 3. Ps. 76: 2, 3.
4. Ja kaikkia jääneitä kaikissa paikoissa,
kussa he muukalaisna owat, pitää mielel=
länsä autettaman sen paikan kansalta ho=
pialla ja kullalla, tawaralla ja juhdilla Ju=
malan huoneeseen, kuin on Jerusalemissa.
5. Niin walmistiwat itsensä isäin päämie=
het Judasta ja BenJaminista, niin myös
papit ja Lewitat, kaikki, jotka Jumalan henki
kehoitti menemään ylös, rakentamaan Her=
ran huonetta, kuin on Jerusalemissa.
6. Ja kaikki, jotka oliwat heitä ympäri,
wahwistiwat heidän kätensä hopia= ja kulta=
astioilla, tawaralla ja juhdilla ja kalleilla
kaluilla, paitsi sitä, kuin he mielellänsä uhra=
siwat.
7. Kuningas Kores myös toi Herran huo=
neen astiat, jotka NebukadNetsar oli ottanut
Jerusalemista, ja pannut jumalansa huonee=
seen. 2 Kun. k. 24: 13. l. 25: 14. 2 Aika k. 36: 7. Esr. 5: 14.
8. Mutta Kores Persian kuningas otti ne
ulos rahanhaltian Mithridatin käden kautta,
joka ne luki Judan päämiehelle Sesbat=
sarille.
9. Ja tämä on heidän lukunsa: kolmekym=
mentä kultamaljaa, tuhannen hopiamaljaa,
ja yhdeksänkolmattakymmentä weistä,
10. Kolmekymmentä kultaista kuppia, ja
niitä toisia hopiaisia maljoja neljäsataa ja
kymmenen, ja muita astioita tuhannen.

11. Niin että kaikkia astioita, sekä kullasta että hopiasta, oli wiisi tuhatta ja neljä sataa: ne kaikki wei Sesbatsar niiden kanssa, jotka Babelin wankeudesta meniwät Jerusalemiin.

2 Luku.

Matkustawaisten luku ja lahjat.

Nämät owat maakunnan lapset, kuin läksiwät wankeudesta, jotka NebukadNetsar Babelin kuningas oli wienyt Babeliin, ja tuliwat Jerusalemiin ja Judaan jälleen, kukin kaupunkiinsa,
2. Jotka tuliwat Serubabelin, Jesuan, Nehemian, Serajan, Reelian, Mardochain, Bilsan, Mispārin, Bigiwain, Rehumin ja Baenan kanssa; tämä on Israelin kansan miesten luku: Neh. 7:5, 6.
3. Pareksen lapset, kaksi tuhatta, sata ja kaksikahdeksattakymmentä;
4. Sephatian lapset, kolme sataa ja kaksikahdeksattakymmentä;
5. Aran lapset, seitsemän sataa ja wiisikahdeksattakymmentä;
6. PachatMoabin lapset, Jesuan ja Joabin lasten seassa, kaksi tuhatta, kahdeksan sataa ja kaksitoistakymmentä;
7. Elamin lapset, tuhannen, kaksi sataa ja neljäkuudettakymmentä;
8. Zathun lapset, yhdeksän sataa ja wiisiwiidettäkymmentä;
9. Zakain lapset, seitsemän sataa ja kuusikymmentä;
10. Banin lapset, kuusisataa ja kaksiwiidettäkymmentä;
11. Bebain lapset, kuusi sataa ja kolmekolmattakymmentä;
12. Atsgadin lapset, tuhannen, kaksi sataa ja kaksikolmattakymmentä;
13. Adonikamin lapset, kuusi sataa ja kuusiseitsemättäkymmentä;
14. Bigewain lapset, kaksi tuhatta ja kuusikuudettakymmentä;
15. Adin lapset, neljä sataa ja neljäkuudettakymmentä;
16. Aterin lapset Jehiskiasta, yhdeksänkymmentä ja kahdeksan;
17. Betsain lapset, kolmesataa ja kolmekolmattakymmentä;
18. Joran lapset, sata ja kaksitoistakymmentä;
19. Hasumin lapset, kaksi sataa ja kolmekolmattakymmentä;
20. Gibbarin lapset, yhdeksänkymmentä ja wiisi;
21. Bethlehemin lapset, sata ja kolmekolmattakymmentä;
22. Nethophan miehet, kuusikuudettakymmentä;
23. Anathotin miehet, sata ja kahdeksankolmattakymmentä;
24. Asmawethin lapset, kaksiwiidettäkymmentä;
25. KirjathArimin lapset, Chephiran ja Berothin, seitsemän sataa ja kolmewiidettäkymmentä;
26. Raman ja Gabaan lapset, kuusi sataa ja yksikolmattakymmentä;
27. Michman miehet, sata ja kaksikolmattakymmentä;
28. BethElin ja Ain miehet, kaksi sataa kolmekolmattakymmentä;
29. Nebon lapset, kaksikuudettakymmentä;
30. Magbiksen lapset, sata ja kuusikuudettakymmentä;
31. Toisen Elamin lapset, tuhannen, kaksi sataa ja neljäkuudettakymmentä;
32. Harimin lapset, kolme sataa ja kaksikymmentä;
33. Lodin, Hadidin ja Onon lapset, seitsemän sataa ja wiisikolmattakymmentä;
34. Jerihon lapset, kolme sataa ja wiisiwiidettäkymmentä;
35. Senaan lapset, kolmetuhatta, kuusi sataa ja kolmekymmentä;
36. Papit: Jedajan lapset Jesuan huoneesta, yhdeksän sataa ja kolmekahdeksattakymmentä;
37. Immerin lapset, tuhannen ja kaksikuudettakymmentä;
38. Pashurin lapset, tuhannen, kaksi sataa ja seitsemänwiidettäkymmentä;
39. Harimin lapset, tuhannen ja seitsemäntoistakymmentä;
40. Lewitat: Jesuan ja Kadmielin lapset, Hodawian lapsista, neljäkahdeksattakymmentä;
41. Weisaajat: Assaphin lapset, sata ja kahdeksankolmattakymmentä;
42. Owenwartiain lapset: Salumin lapset, Aterin lapset, Talmonin lapset, Akubin lapset, Hatitan lapset ja Sobain lapset, kaikkiansa sata ja yhdeksän neljättäkymmentä;
43. Nethinimit: Zihan lapset, Hasuphan lapset, Tabaothin lapset,
44. Keroksen lapset, Siehan lapset, Padonin lapset,
45. Lebanan lapset, Hagaban lapset, Akkubin lapset,
46. Hagabin lapset, Samlain lapset, Hananin lapset,
47. Giddelin lapset, Gaharin lapset, Reajan lapset,

48. Resinin lapset, Nekodan lapset, Gatsamin lapset,
49. Usan lapset, Passean lapset, Bessain lapset,
50. Asnan lapset, Meunnimin lapset, Nephussimin lapset,
51. Bakbukin lapset, Hakuphan lapset, Harhurin lapset,
52. Batseluthin lapset, Mehidan lapset, Harsan lapset,
53. Barkoksen lapset, Sisseran lapset, Thaman lapset,
54. Netsian lapset, Hathiphan lapset;
55. Salomon palweliain lapset: Sotain lapset, Sopheretin lapset, Perudan lapset,
56. Jaelan lapset, Darkonin lapset, Giddelin lapset,
57. Sephatian lapset, Hattilin lapset, Pochérethin lapset Zebaimista, Amin lapset.
58. Kaikki Nethinimit ja Salomon palweliain lapset kolme sataa, yhdeksänkymmentä ja kaksi.
59. Nämät myös meniwät sinne ylös Mithelistä, Melasta, Telharsasta, Cherubista, Addonista ja Immeristä, jotka ei tietäneet isäinsä huonetta sanoa ja siementänsä, jos he oliwat Israelista:
60. Delajan lapset, Tobian lapset, Nekodan lapset, kuusi sataa ja kaksikuudettakymmentä;
61. Ja pappein lapsista: Habajan lapset, Hakoksen lapset, Barsillain lapset, joka otti itsellensä emännän Barsillain Gileaditan tyttäristä, ja kutsuttiin heidän nimellänsä.
62. Nämät etseiwät sukukuntansa polwilukukirjaa, ja ei sitä löytty, sentähden he pantiin pois pappeudesta.
63. Ja Hathirsatha sanoi heille, ettei heidän pitänyt syömän siitä kaikkein pyhimmästä, ennenkuin pappi seisois walkeudessa ja täydellisyydessä.

2 Sam. 28:30. 4 Mos. 27:21. Neh. 7:65.

64. Koko joukko yhteen oli kaksiwiidettäkymmentä tuhatta, kolme sataa ja kuusikymmentä, Neh. 7:66.
65. Paitsi heidän palwelioitansa ja piikojansa, joita oli seitsemän tuhatta kolme sataa ja seitsemänneljättäkymmentä; ja heillä oli weisaajita, miehiä ja waimoja, kaksi sataa;
66. Seitsemän sataa ja kuusineljättäkymmentä heidän hewoistansa; kaksi sataa ja wiisiwiidettäkymmentä heidän muuliansa;
67. Neljä sataa ja wiisineljättäkymmentä heidän kameliansa; kuusi tuhatta, seitsemän sataa ja kaksikymmentä aasia.
68. Ja monikahdat isäin päämiehistä, koska he meniwät Herran huoneeseen, joka on Jerusalemissa, uhrasiwat hywällä mielellä Jumalan huoneeseen, rakettaa sitä paikallensa.
69. Ja he antoiwat waransa jälkeen rakennuksen tawaraksi, yhdenseitsemättäkymmentätuhatta kultapenninkiä, ja wiisi tuhatta leiwiskätä hopiata, ja sata papin hametta.
70. Niin papit, Lewitat ja muutamat kansasta, weisaajat, ja owenwartiat ja Nethinimit asuiwat kaupungeissansa, ja koko Israel myös kaupungeissansa.

3 Luku.

Polttouhrin altari. Lehtimajan juhla. Templin perustus.

Koska seitsemäs kuukausi oli tullut, ja Israelin lapset oliwat kaupungeissansa, tuli kansa kokoon niinkuin yksi mies Jerusalemiin. Tuom. 20:1. Neh. 8:1.
2. Niin nousi Jesua Josedekin poika, ja papit hänen weljensä, ja Serubabel Sealthielin poika ja hänen weljensä, ja rakensiwat Israelin Jumalan altarin, uhrataksensa sen päällä polttouhria, niinkuin kirjoitettu on Moseksen, Jumalan miehen, laissa.

3 Mos. 6:9. 5 Mos. 12:13, 14. Matth. 1:12.

3. Ja he laskiwat altarin perustuksensa päälle, waikka he pelkäsiwät sen maan kansoja; ja he uhrasiwat sen päällä Herralle polttouhria aamulla ja ehtoolla.

4 Mos. 28:3, 4.

4. Ja he pitiwät lehtimajan juhlaa niinkuin kirjoitettu on, ja tekiwät polttouhria joka päiwä, sen luwun jälkeen kuin tapa oli, kutakin päiwänänsä, 3 Mos. 23:34. 4 Mos. 29:12, 13.
5. Sen jälkeen alinomaisia polttouhreja, ja uuden kuun, ja kaikkein Herran juhlain pyhitettyin, ja kaikkinaisia mieliuhreja, kuin he hywällä mielellä tekiwät Herralle.

Neh. 10:33.

6. Seitsemännen kuukauden ensimäisnä päiwänä rupesiwat he uhraamaan Herralle polttouhria; mutta ei Herran templin perustus ollut wielä laskettu.
7. Ja he antoiwat kiwenhakkaajille ja taitawalle työwäelle rahaa, ja ruokaa ja juomaa, ja öljyä Sidonialaisille ja Tyriläisille, että he toisiwat heille cedripuita Libanonista Japhonin merta myöten, Koreksen Persian kuninkaan suomasta.
8. Mutta toisna wuonna sitte kuin he tuliwat Jerusalemiin Herran huoneen tykö, toisna kuukautena, rupesi Serubabel Sealthielin poika, ja Jesua Josedekin poika, ja muut heidän jääneet weljensä, papit ja Lewitat, ja kaikki, kuin wankeudesta tuliwat

Jerusalemiin, ja paniwat kahdenkymmenen ajastaikaiset ja wanhemmat Lewitat Herran huoneen työn teettäjäksi.
9. Ja Jesua seisoi poikinensa ja weljinensä, ja Kadmiel poikinensa, ja Judan lapset, niinkuin yksi mies teettämässä työwäkeä Herran huoneessa, Henadadin lapset poikinensa, ja Lewitat heidän weljensä.
10. Ja koska rakentajat laskiwat Herran templin perustuksen, asettiwat he papit puettuna, waskitorwein kanssa, ja Lewitat Asaphin pojat kanteleilla, kiittämään Herraa Dawidin Israelin kuninkaan sanoilla.
11. Ja he weisasiwat wuorottain ylistäissänsä ja kiittäissänsä Herraa, että hän on hywä ja hänen laupiutensa pysyy ijankaikkisesti Israelin ylitse. Ja kaikki kansa huusi korkialla äänellä ja kiitti Herraa, että Herran huoneen perustus oli laskettu. Ps. 136:1.
12. Mutta moni wanhoista papeista, ja Lewitaista ja isäin päämiehistä, jotka oliwat nähneet ensimäisen huoneen perustuksellansa, niin myös tämän huoneen silmäinsä edessä, itkiwät suurella äänellä; ja moni huusi korkialla äänellä ilon tähden;
13. Että se huuto oli niin suuri, ettei kansa eroittanut ilon ääntä itkun äänestä; sillä kansa huusi korkialla äänellä, että se ääni kauwas kuului.

4 Luku.

Templin rakennus estetään Dariuksen hallitukseen asti.

Mutta koska Judan ja BenJaminin wihamiehet kuuliwat, että ne, jotka wankeudesta oliwat lähteneet, rakensiwat Herralle Israelin Jumalalle templiä;
2. Tuliwat he Zerubabelin ja isäin päämiesten tykö, ja sanoiwat heille: me rakennamme teidän kanssanne; sillä me etsimme teidän Jumalatanne niinkuin tekin, ja emme ole sitte uhranneet kuin AsserHaddon Assurin kuningas meidän tänne wei.
3. Mutta Zerubabel ja Jesua ja muut Israelin isäin päämiehet wastasiwat: ei sowi teidän ja meidän rakentaa meidän Jumalallemme huonetta; mutta me rakennamme yksin Herralle Israelin Jumalalle huoneen, niinkuin Kores Persian kuningas meidän käski. Esr. 1:3. l. 5:13.
4. Niin sen maakunnan wäki esti Judan kansan käbet, ja peljätti rakentamasta;
5. Ja palkkasiwat neuwonantajita heitä wastaan, estämään heidän neuwoansa, niin kauwan kuin Kores Persian kuningas eli, Dariuksen Persian kuninkaan waltakuntaan asti.
6. Mutta koska Ahaswerus tuli kuninkaaksi hänen waltakuntansa alussa, kirjoittiwat he kanteen Judan ja Jerusalemin asujamia wastaan.
7. Ja Arthahsasthan aikana kirjoitti Bislam, Mithridates, Tabeel ja muut heidän seurastansa Arthahsasthan Persian kuninkaan tykö. Ja kirja oli kirjoitettu Syrian kielellä, ja tulkittu Syrian kielellä.
8. Rehum kansleri ja Simsai kirjoittaja kirjoittiwat kirjan Jerusalemia wastaan kuningas Arthahsasthan tykö näin:
9. Rehum kansleri ja Simsai kirjoittaja, ja muut heidän kanssaweljensä Dinasta, Apharsatkajasta ja Tarplatasta, Persiasta, Arachasta, Babelista, Susanista, Dehasta ja Elamista,
10. Ja muut kansat, jotka se suuri ja kuuluisa Asnaphar toi tänne, ja pani heidän asumaan Samarian kaupunkeihin, ja ne muut toisella puolen wirtaa, sillä ajalla.
11. Ja kirja, jonka he lähettiwät kuningas Arthahsasthan tykö, oli näin kirjoitettu: sinun palwelias ne miehet, kuin asuwat toisella puolella wirtaa, jotka siihen aikaan oliwat.
12. Se olkoon kuninkaalle tiettäwä, että Judalaiset, jotka sinun tyköäs tuliwat meidän tykömme Jerusalemiin, rakentawat kapinallista ja pahaa kaupunkia, ja owat perustaneet ja korottaneet muurit.
13. Niin olkoon nyt kuninkaalle tiettäwä, että jos se kaupunki rakennetaan ja muurit perustetaan, niin ei he sinulle anna tullia, weroa ja ajastaikaista ulostekoa; ja sinä wahingoitset kuningasten weron.
14. Nyt siis, että meillä on rawinto kuninkaan huoneesta, ei sowi meidän nähdä kuninkaan ylönkatsetta; sentähden olemme me lähettäneet matkaan, ilmoittaaksemme sitä kuninkaalle,
15. Että etsisit isäis aikakirjoihin, ja sinä löydät niistä ja saat tietää tämän olewan kapinallisen ja wahingollisen kaupungin kuninkaille ja maakunnille, joka saatti jo wanhasta muutkin luopumaan; jonkatähden myös tämä kaupunki on autiaksi tehty.
16. Sentähden me annamme kuninkaan tietää, että jos tämä kaupunki rakennetaan ja muurit tehdään, niin et sinä toista puolta wirtaa saa pitää.
17. Niin kuningas lähetti wastauksen Rehumille kanslerille ja Simsaille kirjoittajalle, ja muille heidän kanssaweljillensä, kuin Samariassa asuiwat, ja muille, kuin toisella puolella wirran oliwat: rauhaa tällä ajalla!
18. Lähetyskirja, jonka te meidän tyköm-

me lähetitte, on luettu julkisesti minun edessäni.
19. Ja on minulta käskettu etsittää, ja on löytty sen kaupungin jo wanhaan aikaan nousneen kuninkaita wastaan, ja luopuneen, niin että kapina on siinä nousnut.
20. Ja että Jerusalemissa owat olleet wäkewät kuninkaat ja wallinneet kaikki toisella puolella wirran, ja heille on annettu tulli, wero ja ajastaikainen ulosteko.
21. Tehkäät siis tämän käskyn jälkeen: estäkäät niitä miehiä rakentamasta kaupunkia, siihen asti kuin minä annan käskyn.
22. Niin karttakaat teitänne erehdyksestä tässä asiassa. Miksi semmoinen turmelus pitäis waltaa saaman kuninkaille wahingoksi?
23. Koska kuningas Arthahsasthan kirja luettiin Rehumin, Simsain kirjoittajan ja heidän kanssaweljeinsä edessä, meniwät he kiiruusti Jerusalemiin Judalaisten tykö, ja estiwät heidän käsiwarrella ja wäkewyydellä.
24. Silloin lakattiin Jumalan huoneen työstä Jerusalemissa, niin että se jäi Dariuksen Persian kuninkaan toiseen wuoteen asti.

5 Luku.

Serubabel rakentaa templin. Thathnain kirjoitus.

Ja propheetat Haggai ja Zacharia, Iddon poika, ennustiwat Judalaisille, jotka oliwat Judassa ja Jerusalemissa, Israelin Jumalan nimeen. Hagg. 1:1. Zach. 1:1. l. 6:13.
2. Silloin nousiwat Serubabel Sealthielin poika, Jesua Josedekin poika ja rupesiwat rakentamaan Jumalan huonetta Jerusalemissa, ja Jumalan propheetat heidän kanssansa, auttain heitä.
3. Siihen aikaan tuli Thathnai heidän tykönsä, joka oli maaherra toisella puolen wirran, ja SetharBosnai, ja heidän kanssaweljensä, ja sanoiwat näin heille: kuka teidän on käskenyt rakentaa tätä huonetta, ja näitä muureja perustaa?
4. Niin me sanoimme heille, mitkä niiden miesten nimet owat, jotka tätä rakennusta rakentawat.
5. Ja heidän Jumalansa silmä tuli Judan wanhimpain päälle, ettei se heiltä niin kauwaksi estetty, kuin sanoma wietiin Dariuksen tykö; ja lähetyskirja tuli siitä asiasta takaperin jälleen.
6. Ja kirja, jonka Thathnai maaherra toisella puolen wirran, ja SetharBosnai, ja hänen kanssaweljensä Apharsakista, jotka oliwat toisella puolen wirran, lähettiwät kuningas Dariuksen tykö,
7. Ja sanat, jotka he lähettiwät hänen tykönsä, oliwat näin kirjoitetut: kuninkaalle Dariukselle (toiwotetaan) kaikkea rauhaa!
8. Se olkoon kuninkaalle tiettäwä, että me tulimme Judan maakuntaan, sen kaikkein suuremman Jumalan huoneen tykö; ja sitä raketaan jaloista suurista kiwistä, hirret pannaan seiniin, ja työ joutuu ja menestyy heidän käsissänsä.
9. Niin me kysyimme wanhimmilta, ja sanoimme heille: kuka teille antoi käskyn rakentaa tätä huonetta, ja näitä muureja perustaa?
10. Me kysyimme myös heiltä heidän nimensä, antaaksemme sinulle ne tietää, ja me kirjoitimme niiden miesten nimet, jotka heidän päämiehensä oliwat.
11. Ja senkaltaisen sanan he meille wastasiwat, sanoen: me olemme taiwaan ja maan Jumalan palweliat, ja rakennamme tätä huonetta, joka ennen monta wuotta oli rakettu, jonka yksi wäkewä Israelin kuningas oli rakentanut ja pannut ylös. 1 Kun. k. 6:2.
12. Mutta sittekuin meidän isämme wihoittiwat taiwaan Jumalan, antoi hän heidän NebukadNetsarin käsiin, Chaldealaisten kuninkaan Babelista; hän jaotti tämän huoneen, ja wei kansan Babeliin. 2 Aika k. 36. 16, 17.
13. Mutta ensimäisenä Koreksen, Babelin kuninkaan wuonna, käski kuningas Kores tämän Jumalan huoneen rakentaa. 2 Aika k. 36:22, 23. Esr. 1 3.
14. Niin myös ne kulta-astiat ja hopia-astiat, kuin oliwat siinä Jumalan huoneessa, jotka NebukadNetsar otti Jerusalemin templistä ja wei Babelin templiin, ne otti kuningas Kores Babelin templistä ja antoi yhdelle Sesbatsar nimeltä, jonka hän pani heidän päämiehekseensä; Esr. 6:5.
15. Ja sanoi hänelle: ota nämät astiat, mene ja wie ne Jerusalemin templiin, ja anna Jumalan huone rakettaa paikallensa.
16. Silloin tuli se Sesbatsar ja lasti Jumalan huoneen perustuksen Jerusalemissa; ja siitä ajasta niin tähän asti on sitä rakettu, ja ei ole wielä täytetty.
17. Nyt siis jos kuninkaalle kelpaa, niin antakaan etsiä kuninkaan tawarahuoneessa, joka on Babelissa, jos se on käsketty Kores kuninkaalta, heidän rakentaa tätä Jumalan huonetta, kuin on Jerusalemissa, ja antakaan tästä asiasta kuninkaan tahdon meidän tietää.

6 Luku.

Darius käskee rakentaa templiä, ja se tulee walmiiksi ja wihitään. Pääsiäistä pidetään.

Niin Darius kuningas käski etsiä kanselissa kuninkaan tawarahuoneessa Babelissa.
2. Silloin löyttiin Ahmethan linnasta, joka on Medin maakunnassa, yksi kirja, jossa oli näin muistoksi kirjoitettu:
3. Ensimäisenä kuningas Koreksen wuonna käski kuningas Kores Jumalan huoneen rakentaa Jerusalemissa siksi paikaksi, jossa uhrataan, ja laskea perustuksen kuuttakymmentä kyynärätä korkiaksi ja kuuttakymmentä kyynärätä lewiäksi; Esr. 1:2.
4. Kolme seinää wuoltuista kiwistä ja yksi seinä uusista puista; ja että kuninkaan huoneesta pitää annettaman ylöspitämys; 1 Kun. k. 6:36.
5. Niin myös Jumalan huoneen hopiaiset ja kultaiset astiat, jotka NebukadNetsar oli ottanut Jerusalemin kirkosta ja wienyt Babeliin, annettaa ja wietää jälleen templiin, Jerusalemiin, pantaa siallensa Jumalan huoneeseen. Esr. 1:7. k. 5:14.
6. Niin olkaat nyt erinänsä heistä, sinä Thathnai maaherra sillä puolen wirtaa, ja sinä SetharBosnai, ja teidän kanssaweljenne Apharsakista, te jotka olette sillä puolen wirtaa.
7. Antakaat heidän tehdä työtä siinä Jumalan huoneessa, että Judalaisten päämies ja heidän wanhimpansa saisiwat Jumalan huoneen raketuksi entiselle paikallensa.
8. Se on myös käsketty minulta, mitä Judan wanhimmille pitää annettaman, että he rakentaisiwat tämän Jumalan huoneen, nimittäin: että sille wäelle pitää juuri kiiruusti ylöspitämys annettaman kuninkaan werokalusta siltä puolen wirran, ja ei heitä estettämän.
9. Ja mitä tarwitaan, kalpeja, ja oinaita, ja karitsoita uhriksi taiwaan Jumalalle, nisuja, suoloja, wiinaa ja öljyä, Jerusalemin pappein tawan jälkeen, niin pitää heille annettaman joka päiwä ilman yhdetäkään erehdystä:
10. Että he uhraisiwat taiwaan Jumalalle makiata hajua, ja rukoilisiwat kuninkaan ja hänen lastensa elämän edestä.
11. Tämä käsky on minulta annettu, että kuka ikänä nämät sanat muuttaa, hänen huoneestansa pitää yksi hirsi rewäistämän, joka pitää nostettaman ylös, ja hän siihen ripustettaman, ja hänen huoneensa pitää lokaläjäksi tehtämän sen työn tähden.
12. Jumala, joka on nimensä pannut asumaan siinä, tappakoon kaikki ne kuninkaat ja kansat, jotka ojentawat kätensä muuttamaan taikka särkemään tätä Jumalan huonetta, joka on Jerusalemissa. Minä Darius olen tämän käskyn antanut, ja se pitää juuri nopiasti tehtämän.
13. Silloin Thathnai maaherra sillä puolen wirtaa, ja SetharBosnai ja heidän kanssaweljensä, joiden tykö kuningas Darius oli lähettänyt, tekiwät sen nopiasti.
14. Ja Judalaisten wanhimmat rakensiwat, ja se menestyi, Haggain propheetan ja Zacharian Iddon pojan ennustuksen jälkeen: ja he rakensiwat ja päättiwät sen Israelin Jumalan käskyn jälkeen ja Koreksen, Dariuksen ja Arthahsasthan Persian kuningasten käskyn jälkeen.
15. Ja se huone päätettiin täydellisesti kolmanteen päiwään asti Adarin kuusta, joka oli kuudentena kuningas Dariuksen waltakunnan wuonna.
16. Ja Israelin lapset, papit, Lewitat ja muut, jotka wankeudesta tulleet oliwat, pitiwät ilolla Jumalan huoneen wihkimistä;
17. Ja uhrasiwat tässä Jumalan huoneen wihkimyksessä sata kalpea, kaksi sataa oinasta, neljä sataa karitsata ja kaksitoistakymmentä kauriista, koko Israelin syntein edestä, Israelin sukukuntain luwun jälkeen. Esr. 8:35.
18. Ja asettiwat papit wuorollensa ja Lewitat järjestyksellensä, palwelemaan Jumalata, joka on Israelissa, niinkuin Moseksen kirjassa on kirjoitettu. 4 Mos. 3:6. k. 8:9.
19. Ja ne, jotka wankeudesta oliwat tulleet, pitiwät pääsiäistä neljäntenä päiwänä toistakymmentä ensimäisestä kuukaudesta. 2 Mos. 12:6.
20. Sillä papit ja Lewitat oliwat puhdistaneet itsensä, niin että he kaikki oliwat puhtaat niinkuin yksi mies; ja he teurastiwat pääsiäisen kaikkein wankeuden lasten edestä, ja pappein heidän weljeinsä edestä ja itse edestänsä.
21. Ja Israelin lapset, jotka wankeudesta palanneet oliwat, söiwät, ja kaikki, jotka itsensä oliwat erittäneet maan pakanoitten saastaisuudesta heidän tykönsä, etsimään Herraa Israelin Jumalata;
22. Ja pitiwät happamattoman leiwän juhlaa ilolla seitsemän päiwää; sillä Herra oli heidän iloittanut, ja kääntänyt Assurin kuninkaan sydämen heidän puoleensa, että he tuliwat wahwistetuksi Jumalan huoneen työssä, joka on Israelin Jumala.

7 Luku.

Esra menee Jerusalemiin, saa wapakirjan ja käskyn.

Mutta näiden jälkeen Arthahsasthan Persian kuninkaan waltakunnassa oli Esra Serajan poika, Asarian pojan, Hilkian pojan,

2. Sallumin pojan, Sadochin pojan, Ahitobin pojan, 1 Aikak. 6:13.

3. Amarian pojan, Asarian pojan, Merajothin pojan,

4. Serahian pojan, Usin pojan, Bukin pojan,

5. Abisuan pojan, Phineksen pojan, Eleatsarin pojan, Aaronin pojan, sen ylimmäisen papin.

6. Tämä Esra meni ylös Babelista, joka oli toimellinen kirjanoppinut Moseksen laissa, jonka Herra Israelin Jumala oli antanut. Ja kuningas antoi hänelle kaikki, mitä hän anoi, Herran hänen Jumalansa käden jälkeen, joka hänen ylitsensä oli.

7. Ja siinä meni muutamia Israelin lapsista ja papeista ja Lewitaista, weisaajista, owenwartioista ja Nethinimeistä ylös Jerusalemiin, seitsemäntenä Arthahsasthan kuninkaan wuonna.

8. Ja hän tuli Jerusalemiin wiidentenä kuukautena, se oli seitsemäs kuninkaan wuosi.

9. Sillä ensimäisenä päiwänä ensimäisestä kuusta aikoi hän lähteä Babelista, ja ensimäisenä päiwänä wiidennestä kuusta tuli hän Jerusalemiin, Jumalan hywän käden kautta, joka hänen ylitsensä oli. Esr. 8:18

10. Sillä Esra oli walmistanut sydämensä etsimään Herran lakia, ja tekemään sitä ja opettamaan Israelille säätyjä ja oikeutta.

11. Ja näin on se kirja, jonka Arthahsastha antoi papille Esralle, kirjanoppineelle, joka oli opettaja Herran käskysanoissa ja säädyissä Israelin ylitse:

12. Arthahsastha kuningasten kuningas Esralle papille ja kirjanoppineelle taiwaan Jumalan laissa: rauhaa tällä ajalla!

13. Minä olen käskenyt, että kenenkä ikänä kelpaa minun waltakunnassani Israelin kansasta, papeista ja Lewitaista mennä kanssas Jerusalemiin, niin menkään.

14. Sinä olet lähetetty kuninkaalta ja niiltä seitsemältä neuwonantajalta etsimään Judaa ja Jerusalemia, sinun Jumalas lain jälkeen, joka käsissäs on; Esth. 1:10, 14.

15. Ja ettäs otat myötäs sen hopian ja kullan, kuin kuningas ja hänen neuwonantajansa hywällä mielellä owat uhranneet Israelin Jumalalle, jonka maja on Jerusalemissa, Esr 1:3. l. 8.25.

16. Ja kaikkinaisen hopian ja kullan, kuin sinä saat koko Babelin maakunnasta, kuin kansa ja papit hywällä mielellä antawat Jumalan huoneeseen, joka on Jerusalemissa.

17. Sentähden osta nopiasti sillä rahalla kalpeja, oinaita ja karitsoita, ja ruokauhria ja juomauhria, ja uhraa ne teidän Jumalanne huoneen altarilla, joka on Jerusalemissa.

18. Mutta mitä sinun ja sinun weljeis siitä rahasta kelpaa tehdä, kuin liiaksi on, se tehkäät teidän Jumalanne tahdon jälkeen.

19. Ja astiat, jotka sinun haltuus owat annetut sinun Jumalas huoneen palwelukseksi, anna ne pois Jumalan eteen Jerusalemiin.

20. Ja mitä enämpi tarwitaan sinun Jumalas huoneeseen ja sinä kulutat, niin anna kuninkaan tawarahuoneesta.

21. Minä kuningas Arthahsastha olen käskenyt weronhaltioille sillä puolen wirtaa, että mitä ikänä Esra pappi ja kirjanoppinut taiwaan Jumalan laissa teiltä anoo, se tehkäät nopiasti,

22. Hamaan sataan leiwiskään hopiata, ja sataan koriin nisuja, ja sataan tynnyriin wiinaa, ja sataan tynnyriin öljyä, ja suoloja ilman mitata.

23. Kaikkia niitä, kuin taiwaan Jumalan laki anoo, se pitää taiwaan Jumalan huoneelle juuri nopiasti tehtämän, ettei hänen wihansa tulisi kuninkaan waltakunnan ja hänen lastensa päälle.

24. Ja se pitää oleman teille kaikille tiettäwä, ettei teillä ole waltaa panna jotakin weroa, tullia eli ajastaikaista ulostekoa yhdenkään papin päälle, Lewitan, weisaajan, owenwartian, Nethinimin, tämän Jumalan huoneen palweliain päälle.

25. Ja sinun, Esra, pitää sinun Jumalas wiisauden jälkeen, kuin sinulla on, paneman tuomarit ja oikeuden tekiät, tuomitsemaan kaiken kansan, kuin toisella puolen wirran owat, että kaikki taitaisiwat sinun Jumalas lain; ja sitä, joka ei taida, pitää teidän opettaman.

26. Ja jokainen, joka ei tee wisusti sinun Jumalas lakia ja kuninkaan lakia, hänen pitää saaman tuomionsa työnsä jälkeen, joko se on kuolemaan, eli maan kulkemukseen, eli rahasakkoon, taikka wankeuteen.

27. Kiitetty olkoon Herra, meidän isäimme Jumala, joka tainkaltaisen asian on antanut kuninkaan sydämeen, että hän kaunistaa Herran huonetta Jerusalemissa!

28. Ja hän on kääntänyt laupiuden minun päälleni kuninkaan ja hänen neuwonantajittensa ja kaikkein kuninkaan woimal-

listen päämiesten edessä. Ja minä wahwistettiin Herran minun Jumalani kädellä, joka oli minun ylitseni, ja kokosin päämiehet Israelista menemään ylös minun kanssani.

8 Luku.

Esran seura, paastoominen, kalut, uhri.

Nämät owat niiden isäin päämiehet, ja heidän polwilukunsa, jotka läksiwät minun kanssani Babelista kuningas Arthahsasthan hallitessa:
2. Phinehekssen pojista, Gersom; Ithamarin pojista, Daniel; Dawidin pojista, Hattus;
3. Sechanian pojista, Pareoksen lapsista, Zacharia, ja hänen kanssansa luettu sata ja wiisikymmentä miestä;
4. PahathMoabin pojista, Elioenai Serahian poika, ja hänen kanssansa kaksi sataa miestä;
5. Sechanian pojista, Jehasielin poika, ja hänen kanssansa kolme sataa miestä;
6. Addin pojista, Ebed Jonathanin poika, ja hänen kanssansa wiisikymmentä miestä;
7. Elamin pojista, Jesaia Athalian poika, ja hänen kanssansa seitsemänkymmentä miestä;
8. Sephatin pojista, Sebadia Michaelin poika, ja hänen kanssansa kahdeksankymmentä miestä;
9. Joabin pojista, Obadia Jehielin poika, ja hänen kanssansa kaksi sataa ja kahdeksantoistakymmentä miestä;
10. Selomithin pojista, Josiphian poika, ja hänen kanssansa sata ja kuusikymmentä miestä;
11. Bebain pojista, Zacharia Bebain poika, ja hänen kanssansa kahdeksankolmattakymmentä miestä;
12. Asgadin pojista, Johanan nuorin poika, ja hänen kanssansa sata ja kymmenen miestä;
13. Adonikamin wiimeisistä pojista, joiden nimet owat, Eliphelet, Jehiel ja Semaja, ja heidän kanssansa kuusikymmentä miestä;
14. Bigewain pojista, Uthai ja Sabud, ja heidän kanssansa seitsemänkymmentä miestä;
15. Ja minä kokosin heidän sen wirran tykö, joka tulee Ahewaan, ja oleskelimme siinä kolme päiwää. Ja koska minä wisusti katselin kansan ja papit, en minä löytänyt yhtäkään Lewitata.
16. Niin minä lähetin Elieserin, Arielin, Semajan, Elnathanin, Jaribin, Elnathanin, Nathanin, Zacharian ja Mesullamin, ne päämiehet, ja Jojaribin ja Elnathanin, opettajat;
17. Ja lähetin ne Iddon tykö, joka oli päämies Kasphian paikkakunnassa, tuomaan meille palwelioita meidän Jumalamme huoneeseen, ja minä panin heidän suuhunsa sanat, mitä heidän piti Iddolle puhuman ja hänen weljillensä Nethinimeille Kasphian paikkakunnassa.
18. Ja he toiwat meille, meidän Jumalamme hywän käden jälkeen meidän ylitsemme, yhden wiisaan miehen, Mahelin pojista Lewin pojan, Israelin pojan, Serebian hänen poikansa ja weljeinsä kanssa, kahdeksantoistakymmentä; Esr. 7:9.
19. Ja Hasabian ja Esaian hänen kanssansa, Merarin pojista, hänen weljeinsä ja heidän poikainsa kanssa kaksikymmentä;
20. Ja Nethinimeistä, kuin Dawid ja päämiehet oliwat panneet Lewitaita palwelemaan, kaksi sataa ja kaksikymmentä Nethinimiä; kaikki nimeltänsä nimitetyt.
21. Ja minä kuulutin siellä paaston Ahewan wirran tykönä, nöyryyttääksemme meitämme meidän Jumalamme edessä, ja kysyäksemme häneltä oikiata tietä meille ja meidän lapsillemme ja kaikille meidän kaluillemme.
22. Sillä en minä rohjennut anoa kuninkaalta sotawäkeä ja huowia warjelemaan meitä tiellä wihollisilta; sillä me olimme sanoneet kuninkaalle, että meidän Jumalamme käsi on hywäksi kaikkein ylitse, jotka häntä etsiwät; mutta hänen wäkewyytensä ja wihansa on kaikkein niiden päällä, jotka hänen hyljääwät.
23. Niin me paastosimme ja rukoilimme meidän Jumalatamme sen edestä; ja hän kuuli meitä.
24. Ja minä walitsin ylimmäisistä papeista kaksitoistakymmentä: Serebian ja Hasabian, ja kymmenen heidän weljistänsä heidän kanssansa.
25. Ja minä punnitsin heille sen hopian ja kullan, ja ylönnysastiat meidän Jumalamme huoneeseen, kuin kuningas ja hänen neuwonantajansa ja päämiehensä, ja koko Israel, kuin saapuilla oli, oliwat antaneet ylönnykseksi. Esr. 7:15.
26. Ja punnitsin heidän käteensä hopiata kuusi sataa ja wiisikymmentä leiwiskätä, ja hopia-astioita sata leiwiskätä, ja sata leiwiskätä kultaa,
27. Ja kaksikymmentä kultaista maljaa, jotka painoiwat tuhannen kultapenninkiä, ja kaksi kallista waskiastiata, niin kirkasta kuin kulta.

28. Ja minä sanoin heille: te olette pyhät Herralle, niin myös owat astiat pyhät, ja kulta ja hopia on hywällä mielellä annettu Herralle teidän isäinne Jumalalle.
29. Walwokaat siis ja pitäkäät ne niin kauwan tallella, että te ne jälleen punnitsette ulos pappein ja Lewitain, päämiesten ja Israelin ylimmäisten isäin edessä, Jerusalemissa, Herran huoneen arkkuihin.
Neh. 10: 39. k. 12: 44.
30. Niin papit ja Lewitat ottiwat wastaan sen punnitun hopian ja kullan ja astiat, wiedäksensä Jerusalemiin meidän Jumalamme huoneeseen.
31. Ja me läksimme Ahewan wirran tyköä, toisna päiwänä toistakymmentä ensimäisestä kuusta, menemään Jerusalemiin. Ja meidän Jumalamme käsi oli meidän päällämme, joka meitä pelasti meidän wihollistemme käsistä ja wäijymisestä tiellä.
32. Ja me tulimme Jerusalemiin ja oleskelimme siellä kolme päiwää.
33. Mutta neljäntenä päiwänä punnittiin hopia ja kulta, ja astiat meidän Jumalamme huoneeseen, papin Urian pojan Meremothin käden ala, ja hänen kanssansa oli Eleatsar Phineksen poika, ja heidän kanssansa Josabad Jesuan poika ja Noadia Benuin Lewitan poika,
34. Jokaisen luwun ja painon jälkeen; ja kaikki se paino kirjoitettiin siihen aikaan.
35. Ja wankeuden lapset, jotka oliwat tulleet wankeudesta, uhrasiwat Israelin Jumalalle polttouhria, kaksitoistakymmentä kalpea, koko Israelin edestä yhdeksänkymmentä ja kuusi oinasta, seitsemänkahdeksattakymmentä karitsata, kaksitoistakymmentä kauristа syntiuhriksi, kaikki tyynni polttouhriksi Herralle.
Esr. 6: 17.
36. Ja he antoiwat kuninkaan kirjat ja käskyn kuninkaan maaherroille ja päämiehille tällä puolen wirtaa, ja korottiwat kansan ja Jumalan huoneen.

9 Luku.

Kansan synti. Esran katumus, rukous.

Koska nämät kaikki oliwat päätetyt, niin tuliwat päämiehet minun tyköni, ja sanoiwat: Israelin kansa ja papit ja Lewitat ei ole erinneet maan kansain, Kananealaisten, Hethealaisten, Pheresealaisten, Jebusealaisten, Ammonitalaisten, Moabitalaisten, Egyptiläisten ja Amorealaisten kauhistuksista.
2. Sillä he owat ottaneet heidän tyttäritänsä heillensä ja heidän pojillensa, ja owat sekoittaneet sen pyhän siemenen maan kansain kanssa; ja heidän päämiehensä ja esiwaltansa owat kaikkein ensimäiset siinä pahassa teossa.
3. Koska minä sen kuulin, rewäisin minä waatteeni ja hameeni, ja repelin hiuksiani minun päästäni ja partaani, ja istuin hämmästyksissä.
4. Ja kaikki, jotka pelkäsiwät Herran Israelin Jumalan sanaa, tuliwat kokoon minun tyköni, jälleen tulleitten synnin tähden; ja minä istuin hämmästyksissä hamaan ehtoouhriin asti.
5. Ja ehtoouhrin aikana nousin minä surkeudestani; ja kuin minä rewäisin waatteeni ja hameeni, lankesin minä polwilleni ja hajoitin käteni Herran minun Jumalani tykö,
6. Ja sanoin: minun Jumalani! minä häpeen ja en kehtaa minun silmiäni nostaa sinun tykös, minun Jumalani; sillä meidän syntimme owat enäntyneet meidän päämme ylitse, ja meidän pahat tekomme owat kaswaneet hamaan taiwaaseen asti.
1 Mos. 18: 20, 21. 2 Aika k. 28: 9. Ps. 38: 5.
7. Hamasta meidän isäimme ajasta niin tähän päiwään saakka olemme me olleet suurissa synneissä; ja meidän pahain töidemme tähden olemme me ja meidän kuninkaamme ja pappimme annetut maan kuningasten käsiin ja miekkaan, ja wankeuteen ja ryöstöksi, ja meidän kaswomme häpiään, niinkuin tänäkin päiwänä.
8. Mutta nyt wähällä ajan rahdulla on meille armo tapahtunut Herralta meidän Jumalaltamme, että wielä on muutamia meistä jäljellä ja pääsneitä, että hän antoi wielä waarnan meille pyhään siaansa, että meidän Jumalamme walistais meidän silmämme ja antais meille wähän wirwoituksen meidän orjuudessamme.
9. Sillä me olemme orjat; ja meidän orjuudessamme ei hyljännyt meitä meidän Jumalamme; ja hän on kääntänyt laupiuden meidän tykömme Persian kuningasten edessä, että he antoiwat meidän elää, ja korottaa meidän Jumalamme huoneen, ja korjata ne jaonneet paikat, ja antoi meille aidan Judassa ja Jerusalemissa.
10. Mitä me siis sanomme, meidän Jumalamme, tästälähin? että me olemme hyljänneet sinun käskys,
11. Joita sinä olet käskenyt sinun palwelias prophetain kautta, sanoen: maa, johon te menette omistamaan sitä, on saastainen maa, maan kansain saastaisuuden tähden, niiden kauhistusten tähden, joilla he owat sen täyttäneet saastaisuudellansa, sekä siellä että täällä.
3 Mos. 18: 25, 27.

12. Niin ei teidän pidä nyt antaman tei-
dän tyttäritänne heidän pojillensa, ja ei tei-
dän pidä ottaman heidän tyttäritänsä tei-
dän pojillenne; ältäät myös etsikö heidän
rauhaansa ja hywäänsä ijankaikkisesti, että
te wahwistuisitte, ja söisitte maan hywyyt-
tä, ja saisitte sen antaa teidän lapsillenne
ijankaikkisekfi perimiseksi. 5 Mos. 7:3.
13. Ja niiden kaikkein jälkeen, kuin meidän
päällemme tulleet owat, meidän pahain te-
koimme tähden ja meidän suurten synteim-
me tähden, niin olet sinä meidän Jumalam-
me säästänyt meidän pahoja töitämme, ja
antanut meille wapahduksen, niinkuin nyt on.
14. Pitäiskö stä meidän taas sinun käskys
käymän ylitse, ja tekemän lankoutta tämän
ilkiän kansan kanssa? Etkös mahda wihas-
tua meidän päällemme, siihen asti ettäs pe-
räti hukutat, ettei ketään jää, eikä ole pää-
semystä?
15. Herra Israelin Jumala! sinä olet
wanhurskas. Sillä me olemme jääneet wa-
pahdettaa, niinkuin se tänäpänä on. Katso,
me olemme sinun edessäs meidän synneis-
sämme; sentähden ei kenkään woi edessäs
pysyä.

10 Luku.

Pakanalliset waimot eroitetaan.

Kosta Esra näin rukoili ja tunnusti, itki
ja makasi Jumalan huoneen edessä, kokoun-
tui suuri joukko Israelista hänen tykönsä,
miehistä, waimoista ja lapsista, ja kansa itki
sangen kowin.
2. Ja Zechania Jehielin poika, Elamin
lapsista, wastasi Esraa ja sanoi: me olem-
me rikkoneet meidän Jumalatamme was-
taan, että me olemme ottaneet muukalaiset
waimot maan kansoista; mutta wielä on
toiwo sen wuoksi Israelissa.
3. Niin tehkäämme nyt liitto meidän Ju-
malamme kanssa ajaaksemme kaikki waimot
pois ja ne, jotka heistä syntyneet owat, Her-
ran neuwon jälkeen ja niiden, jotka pelkää-
wät meidän Jumalamme käskyä; ja tapah-
tukoon lain jälkeen.
4. Niin nouse, sillä sinun se tulee, me olem-
me sinun kanssas; ole hywässä turwassa ja
tee niin.
5. Silloin nousi Esra ja wannotti ylim-
mäiset papit ja Lewitat, ja koko Israelin,
tekemään tämän sanan jälkeen; ja he wan-
noiwat.
6. Ja Esra nousi Jumalan huoneen edes-
tä, ja meni Johanan Eliasibin pojan kam-
mioon; ja kuin hän sinne tuli, ei hän syönyt
leipää eikä juonut wettä; sillä hän murhehti
heidän rikostensa tähden, jotka oliwat olleet
wankeudessa.
7. Ja he kuuluttiwat Judassa ja Jerusa-
lemissa kaikille lapsille, kuin wankina oliwat
olleet, tulemaan kokoon Jerusalemiin.
8. Ja joka ei kolmena päiwänä tullut pää-
miesten ja wanhimpain neuwon jälkeen,
niin kaikki hänen tawaransa piti kirottu ole-
man, ja hän itse piti eritettämän niiden jou-
kosta, kuin wankina oliwat olleet.
3 Mos. 27:28.
9. Niin tuliwat kaikki Judan ja BenJami-
nin miehet Jerusalemiin kolmessa päiwässä
kokoon, se on kahtenakymmenentenä päiwä-
nä yhdeksännestä kuusta; ja kaikki kansa is-
tui kadulla Herran huoneen edessä, ja wäri-
siwät siitä asiasta ja sateen tähden.
10. Ja pappi Esra nousi, ja sanoi heille:
te olette rikkoneet, naidessanne muukalaisia
waimoja, ja lisänneet Israelin synnit.
11. Niin tunnustakaat nyt se Herralle tei-
dän isäinne Jumalalle, ja tehkäät sitä, kuin
hänelle kelpaa, ja eroittakaat teitänne maan
kansoista ja muukalaisista waimoista.
12. Niin wastasi koko seurakunta, ja sanoi
korkialla äänellä: se pitää niin tapahtuman,
kuin sinä meille olet sanonut.
13. Mutta kansaa on paljo, ja on sadeil-
ma, ja ei woi ulkona seisoa, eikä tämä ole
yhden eli kahden päiwän työ; sillä meitä on
paljo, jotka olemme siinä asiassa sangen suu-
resti syntiä tehneet.
14. Anna meidän päämiestemme koko seu-
rakunnassa toimittaa, että kaikki, jotka mei-
dän kaupungeissamme owat naineet muu-
kalaisia waimoja, tulewat tänne määrättyy-
nä päiwänä, jokaisen kaupungin wanhim-
mitten ja tuomaritten kanssa, siihen asti
kuin meidän Jumalamme wiha kääntyy
meistä tämän syyn tähden.
15. Niin astuiwat ainoastansa Jonathan
Asahelin poika ja Jahasia Tikuan poika tä-
hän toimitukseen: ja Mesullam ja Sabthai,
Lewitat, auttiwat heitä.
16. Ja wankeuden lapset tekiwät niin; ja
eroitettiin Esra pappi ja päämiehet heidän
isäinsä sukukuntain seassa, ja kaikki, kuin ni-
mitetyt owat; ja he istuiwat ensimäisenä
päiwänä kymmenennestä kuukaudesta tut-
kistelemaan sitä.
17. Ja he toimittiwat sen kaikkein miesten
kanssa, joilla oliwat muukalaiset waimot,
ensimäiseen päiwään asti ensimäisestä
kuusta.
18. Ja pappein poikain seasta löyttiin,
jotka oliwat ottaneet muukalaisia waimoja:
Jesuan Josedechin pojan lasten seassa, ja

hänen weljeinsä Maeseja, Elieser, Jarib ja Gedalia.
19. Ja he antoiwat kätensä, ajamaan waimonsa ulos ja antamaan jäärän rikosuhrik-
sensa rikoksensa edestä; 3 Mos. 4: 3.
20. Immerin lasten seassa: Hanani ja Sebadia;
21. Harimin lasten seassa: Maeseja, Elia, Semaja, Jehiel ja Usia;
22. Pashurin lasten seassa: Elioenai, Maesia, Ismael, Nethaneel, Josabad ja Eleasa;
23. Lewitain seassa: Josabad. Simei ja Kelaja (hän on se Kelita), Petakia, Juda ja Elieser;
24. Weisaajitten seassa: Eliasib; owen wartioitten seassa: Sallum, Telem ja Uri.
25. Israelista Parokken lasten seassa: Ramia, Jesia, Malchia, Mejamin, Eleatsar, Malchia ja Benaja;
26. Elamin lasten seassa: Mathania, Zacharia, Jehiel, Abdi, Jeremoth ja Elia;
27. Sathun lasten seassa; Elioenai, Eliasib, Mathania, Jeremoth, Sabad ja Asisa;
28. Bebain lasten seassa: Johanan, Hanania, Sebai ja Atelai;
29. Banin lasten seassa: Mesullam, Malluch, Adaja, Jasub, Seal ja Jaremoth;
30. PahatMoabin lasten seassa: Adna ja Chelal, Benaja, Maeseja, Mathania, Betsaleel, Benui ja Manasse;
31. Harimin lasten seassa: Elieser, Jesia, Malchia, Semaja, Simeon,
32. BenJamin, Malluch ja Samaria;
33. Hasumin lasten seassa: Matenai, Mathatha, Sabad, Eliphelet, Jeremai, Manasse ja Simei;
34. Banin lasten seassa: Maedai, Amram, Huel,
35. Benaja, Bedia, Chelui,
36. Wania, Meremoth, Eliasib,
37. Mathania, Matthenai, Joasan,
38. Bani, Benui, Simei,
39. Selemia, Nathan, Adaja,
40. Machnadbai, Sasai, Sarai,
41. Asareel, Selemia, Samaria,
42. Sallum, Amaria ja Joseph;
43. Nebon lasten seassa: Jejel, Mathithia, Sabad, Sebina, Jaddai, Joel ja Benaja.
44. Nämät kaikki oliwat ottaneet muukalaisia waimoja, ja oliwat monikahdat niistä waimoista, joiden kanssa he oliwat siittäneet lapsia.

Nehemian Kirja.

1 Luku.

Hanani tulee Nehemian tykö. Nehemian rukous.

Nämät owat Nehemian Hachalian pojan teot. Se tapahtui Chisleuwin kuulla, kahtenakymmenentenä wuonna, koska minä olin Susanin linnassa,
2. Niin tuli Hanani, yksi minun weljistäni muutamitten Judan miesten kanssa; ja minä kysyin heiltä Judalaisista, jotka wankeudesta jääneet ja päässeet oliwat, ja Jerusalemin menoista.
3. Ja he sanoiwat minulle: ne, jotka jäljelle jääneet owat wankeudesta, owat siellä maassa suuressa onnettomuudessa ja häpiässä; Jerusalemin muurit owat jaotetut, ja hänen porttinsa tulella poltetut.
2 Kun. k. 25: 9.
4. Koska minä senkaltaiset sanat kuulin, niin minä istuin ja itkin ja murhehdin muutamat päiwät, paastosin ja rukoilin taiwaan Jumalan edessä,
5. Ja sanoin: ah, Herra taiwaan Jumala, suuri ja peljättäwä Jumala, joka pidät liiton ja laupiuden niille, jotka sinua rakastawat ja pitäwät sinun käskys;
2 Mos. 20: 6. k. 34: 7. 4 Mos. 14: 18. 5 Mos. 5: 10. Neh. 9. 17. Ps. 86: 15. Ps. 103: 8. Ps. 145: 8. Dan. 9: 4.
6. Anna korwas kuulla ja silmäs awoi olla, kuulemaan sinun palwelias rukousta, kuin minä nyt rukoilen sinun edessäs yöt ja päiwät, sinun palweliais Israelin lasten edestä; ja minä tunnustan Israelin lasten synnit, kuin me olemme tehneet sinua wastaan; ja minä ja minun isäni huone olemme syntiä tehneet.
7. Me olemme kowin turmelleet itsemme, ettemme ole pitäneet sinun käskyjäs, säätyjäs ja oikeuttas, joitas olet Mosekselle sinun palwelialles käskenyt.
8. Mutta muista kuitenki sitä sanaa, kuin sinä käskit Mosekselle sinun palwelialles, ja sanoit: koska te rikotte, niin minä hajoitan teidän kansain sekaan.
3 Mos. 26: 41. 5 Mos. 4: 27. k. 28: 64. k. 30: 1.
9. Mutta jos te palajatte minun tyköni,

ja pidätte minun käskyni ja teette ne: ja jos te ajetaan hamaan taiwaan ääriin, niin minä sieltäkin teidän kokoon ja wien siihen paikkaan, jonka minä olen walinnut minun nimeni asumasiaksi. 5 Mos. 12:11.

10. He owat kuitenkin sinun palwelias ja sinun kansas, jotkas wapahdit suurella woimallas ja wäkewällä kädelläs.

11. O Herra! olkoon sinun korwas awoi sinun palwelias rukoukseen ja sinun palwelioittes rukouksiin, jotka pyytäwät peljätä sinun nimeäs, ja anna sinun palwelias tänäpänä menestyä, ja anna heille armo tämän miehen edessä! Sillä minä olin kuninkaan juomanlaskia.

2 Luku.

Nehemian murhe, anomus, kirja, matka, neuwo.

Ja tapahtui kuningas Arthahsasthan kahtenakymmenenentenä wuonna, Nisanin kuulla, koska wiina oli hänen edessänsä, että minä otin wiinan ja annoin kuninkaalle; mutta en minä ollut (ennen) murheellinen hänen edessänsä.

2. Niin kuningas sanoi minulle: miksis niin pahoin katsot, ja et kuitenkaan kipiä ole? Ei se muu ole, mutta murhe on sinun sydämessäs. Ja minä pelkäsin sangen kowin.

3. Niin minä sanoin kuninkaalle: eläköön kuningas ijankaikkisesti! Eikö minun kaswoni mahda olla murheelliset, koska se kaupunki, jossa minun isäni hautaamushuone on, kylmillä on, ja hänen porttinsa owat tulella kulutetut? Dan. 2:4. l. 3:9. l. 5:10. l. 6:21.

4. Niin sanoi kuningas minulle: mitäs siis anot? Niin minä rukoilin taiwaan Jumalata,

5. Ja sanoin kuninkaalle: jos se kelpaa kuninkaalle, ja jos sinun palwelias on sinun edessäs kelwollinen: ettäs lähettäisit minun Judaan, minun isäni hautaamuskaupunkiin, rakentamaan sitä.

6. Niin sanoi kuningas minulle ja drottninki, joka hänen wieressänsä istui: kuinka kauwan sinä matkassa olet, ja koska sinä palajat? Ja se kelpasi kuninkaalle, ja hän lähetti minun, sittekuin minä ajan hänelle määrännyt olin.

7. Ja minä sanoin kuninkaalle: jos kuninkaan tahto niin on, niin annettakoon minulle kirjat päämiesten tykö toiselle puolelle wirtaa, että he wiewät minun ylitse, siihen asti kuin minä tulen Judaan, Neh. 13:6.

8. Ja Assaphin tykö kirjan, joka on kuninkaan metsän wartia, että hän lähettää minulle hirsiä salin porttein wuolteiksi, kuin on huoneen tykönä, ja kaupungin muuriin ja siihen huoneeseen, johon minä menen. Ja kuningas antoi minulle niinkuin minun Jumalani hywä käsi oli minun ylitsensi.

9. Ja koska minä tulin sille puolen wirtaa päämiesten tykö, niin minä annoin heille kuninkaan kirjan; kuningas lähetti myös minun kanssani sodanpäämiehiä ja hewoismiehiä.

10. Mutta koska Saneballat Horonitalainen ja palwelia Tobia Ammonitalainen sen kuuliwat, paniwat he pahaksensa sangen kowin, että joku ihminen tuli, joka Israelin lasten parasta katsoi.

11. Ja koska minä tulin Jerusalemiin, ja olin siellä ollut kolme päiwää,

12. Nousin minä yöllä ja wähä wäkeä minun kanssani; sillä en minä sanonut kellenkään, mitä minun Jumalani oli minun antanut sydämeeni, tehdäkseni Jerusalemissa; ja ei minulla ollut yhtään juhtaa myötäni, muuta kuin se, jonka päällä minä istuin.

13. Ja minä ajoin laaksoportista ulos yöllä, Drakin lähteen tykö niin sontaporttiin, ja katselin Jerusalemin muureja, jotka oliwat jaotetut, ja portteja, jotka oliwat tulella kulutetut.

14. Ja minä menin wielä lähdeporttiin ja kuninkaan kalalammin tykö; ja ei ollut siellä siaa, että minun juhtani sai käydä minun allani.

15. Kuitenkin menin minä yöllä ojaa myöten, ja koettelin muuria; sitte palasin minä ja tulin jälleen laaksoporttiin.

16. Ja ei ylimmäiset tienneet, kuhunka minä menin, taikka mitä minä tein; sillä en minä wielä siihen asti ilmoittanut mitään kellenkään, Judalaisille ja papeille, ylimmäisille taikka esiwallalle, ja muille työn tekiöille.

17. Ja minä sanoin heille: te näette tämän onnettomuuden, jossa me olemme, että Jerusalem on autiana, ja hänen porttinsa owat tulella kulutetut: tulkaat ja rakentakaamme Jerusalemin muurit, ettemme enää häpiänä olisi.

18. Ja minä ilmoitin heille minun Jumalani käden, joka oli hywä minun päälläni, ja myös kuninkaan sanat, kuin hän sanoi minulle. Ja he sanoiwat: nouskaamme siis ja rakentakaamme. Ja heidän kätensä wahwistuiwat hywyyteen.

19. Mutta koska Saneballat Horonitalainen, ja palwelia Tobia Ammonitalainen, ja Gesem Arabiasta sen kuuliwat, häwäisiwät he meitä, ja katsoiwat meidän ylön, ja sanoiwat: mikä se on, kuin te teette? tahdotteko te luopua jälleen kuninkaasta?

20. Niin minä wastasin heitä, ja sanoin
heille: taiwaan Jumala antaa meille me=
nestyksen, sillä me hänen palwelliansa olem=
me walmistaneet itsemme ja rakennamme;
mutta ei teillä ole yhtäkään osaa eli oikeut=
ta, taikka muistoa Jerusalemissa.

3 Luku.

Jerusalemin muurein ja porttein rakennus.

Ja Eliasib, ylimmäinen pappi, nousi pap=
pein weljeinsä kanssa, ja rakensiwat lam=
masportin ja pyhittiwät sen, ja paniwat
siihen owen; ja he pyhittiwät sen Mean
torniin asti, hamaan Hananeelin torniin
saakka.
2. Ja Jerihon miehet rakensiwat hänen
wieressänsä, ja SachurImrin poika rakensi
hänen wieressänsä.
3. Mutta Senan lapset rakensiwat kala=
portin, ja kattiwat sen, ja paniwat siihen
owet, lukut ja teljet.
4. Ja Meremoth Urian poika, Hakoksen
pojan, rakensi heidän wieressänsä, ja Me=
sullam Berechian poika, Mesesabeelin pojan,
rakensi heidän wieressänsä; Zadoch Baenan
poika rakensi heidän wieressänsä.
5. Niiden tykönä rakensiwat ne Tekoasta;
mutta heidän sankarinsa ei kääntäneet kau=
laansa Herransa palwelukseen.
6. Wanhan portin rakensi Jojada Passean
poika ja Mesullam Besodian poika, ja katti=
wat sen, ja paniwat siihen owet, lukut ja
teljet.
7. Melathia Gibeonista ja Jadon Mero=
nosta rakensi heidän wieressänsä, Gibeonin
ja Mitspan miehet, päämiehet istuimen ty=
könä, sillä puolen wirtaa.
8. Hänen wieressänsä rakensi Usiel Harha=
jan kultasepän poika; hänen wieressänsä
rakensi Hanania yrtteinmyyjän poika, ja
he rakensiwat Jerusalemia lewiään muu=
riin asti.
9. Hänen wieressänsä rakensi Rephaja Hu=
rin poika, puolen Jerusalemin päämies.
10. Hänen wieressänsä rakensi Jedaja Ha=
rumaphin poika, hänen huoneensa kohdalla;
hänen wieressänsä rakensi Hattus, Hasabe=
nian poika.
11. Mutta Malchia Harimin poika ja Ha=
sub PahathMoabin poika rakensiwat toista
kappalta, niin myös tornin pätsein tykönä.
12. Hänen wieressänsä rakensi Sallum=
Haloeksen poika, puolen Jerusalemin pää=
mies: hän itse ja hänen tyttärensä.
13. Laaksoportin rakensi Hanon ja Sanoan
asujamet; ne rakensiwat sen ja paniwat sii=
hen owet, lukut ja teljet, ja tuhannen kyy=
närätä muuria sontaporttiin asti.
14. Mutta Malchia Rechabin poika, wii=
namäen kulmakunnan päämies, rakensi son=
taportin, hän rakensi sen ja pani siihen
owet, lukut ja teljet.
15. Mutta lähdeportin rakensi Sallum
Cholhosen poika, Mitspan kulmakunnan
päämies; hän rakensi ja katti sen, ja pani
siihen owet, lukut ja teljet; niin myös Sela
kalalammin muurin kuninkaan yrttitarhan
tykönä, niihin astuimihin asti, kuin tulewat
alas Dawidin kaupungista. Es. 8:6. Joh. 9:7.
16. Hänen wieressänsä rakensi Nehemia
Asbukin poika, puolen BethSuurin pää=
mies, hamassa Dawidin hautain kohdalla,
ja Aswian kalalammin wäkewitten huonee=
seen asti. 2 Kun. k. 18:17. k. 20:20.
17. Häntä likimpänä rakensiwat Lewitat,
Rehum Banin poika; hänen wieressänsä
rakensi Hasabia, puolen Kegilan päämies
hänen kulmakunnassansa.
18. Häntä likimpänä rakensiwat heidän
weljensä Bawai Hanadadin poika, toisen
puolen Kegilan päämies.
19. Hänen wieressänsä rakensi Eser Jesuan
poika, Mitspan päämies, toisen osan siinä
kulmassa, asehuoneen puolessa.
20. Häntä likin rakensi Baruch Sebain
poika kiiwaasti toisen osan kulmasta Eliasi=
bin ylimmäisen papin huoneen oween asti.
21. Häntä likin rakensi Meremoth Urian
poika, Hakoksen pojan, toisen osan, Elisiabin
huoneen loppuun asti.
22. Ja hänen jälkeensä rakensiwat papit,
ne miehet lakeudelta.
23. Heidän jälkeensä rakensi BenJamin ja
Hasub oman huoneensa kohdalla; heidän
perässänsä rakensi Asaria Maesejan poika,
Ananian pojan, huoneensa tykönä.
24. Hänen jälkeensä rakensi Benui Hana=
dadin poika, toisen osan, Asarian huoneesta
niin loukkaaseen ja hamaan kulmaan asti.
25. Palal Usain poika loukasta wastaan
ja sitä korkiata tornia, kuin näkyy kuninkaan
huoneesta, joka oli wankikartanon tykönä;
hänen jälkeensä Pedaja Pareoksen poika.
Jer. 32:2.
26. Mutta Nethinimit asuiwat Ophelin
tykönä wesiporttiin asti itään päin, josta
torni näkyy ulos.
27. Sitälikin rakensiwat Thekoalaiset toisen
osan, isoa tornia päin, kuin näkyy ulos,
Ophelin muuriin asti.
28. Mutta hewoisportista rakensiwat pa=
pit, jokainen huoneensa kohdalla.
29. Heidän jälissänsä rakensi Zadok Im=

merin poika, huoneensa, kohdalla; hänen jälissänsä rakensi Semaja Sachanian poika, itäportin wartia.

30. Hänen jälissänsä rakensi Hanania Selemian poika, ja Hanun kuudes Salaphin poika, toisen osan; hänen jälissänsä rakensi Mesullam Berechian poika, makaushuoneensa kohdalla.

31. Hänen jälissänsä rakensi Malchia kultasepän poika, Nethinimein ja kauppamiesten huoneeseen asti, käräjäportin kohdalla, hamaan kulmasaliin saakka.

32. Kultasepät ja kauppamiehet rakensiwat kulmasalin wälillä ja lammasporttiin asti.

4 Luku.

Saneballatin pilkka. Juda saa rohkeuden rakentaa, pyrkii työssänsä, ja on walpas warjelemaan itseänsä.

Kosta Saneballat kuuli meidän muuria rakentawan, syttyi hän wihaan ja närkästyi sangen suuresti, ja häwäisi Judalaisia.

2. Ja puhui weljeinsä edessä ja woimallisten Samariassa, ja sanoi: mitä nämät woimattomat Judalaiset tekewät? pitääkö heille niin sallittaman? pitääkö heidän uhraaman? pitääkö heidän sen täyttämän yhtenä päiwänä? pitääkö heidän kiwiä eläwäksi tekemän, jotka owat tuhkaläjä ja palaneet?

3. Ja Tobia Ammonitalainen sanoi hänen jälkeensä: rakentakoon wapaasti; jos ketut sinne menisiwät, niin he kyllä jaottaisiwat heidän kiwimuurinsa.

4. Kuule meidän Jumalamme, kuinka me olemme katsotut ylön, ja käännä heidän häwäistyksensä heidän päänsä päälle, ja saata heitä häpiään wankeuden maassa.

5. Älä peitä heidän pahoja tekojansa ja älä pyhi heidän syntiänsä kaswois edestä; sillä he owat wihan matkaan saattaneet, rakentajain läsnä ollessa.

6. Mutta me rakensimme muurin, ja panimme hänen kaiketi yhteen hamaan puoliwäliin asti; ja kansa sai sydämen työtä tehdäksensä.

7. Kosta Saneballat ja Tobia ja Arabialaiset ja Ammonitalaiset ja Asdoditalaiset kuuliwat Jerusalemin muurit korotetuksi, ja ruwetuksi niitä haljenneita parantamaan, wihastuiwat he sangen suuresti.

8. Ja he kaikki tekiwät liiton keskenänsä tullaksensa sotimaan Jerusalemia wastaan, ja tekemään heille kapinata.

9. Mutta me rukoilimme meidän Jumalatamme, ja panimme wartiat öin ja päiwin heitä wastaan, heidän tähtensä.

10. Ja Juda sanoi: kantajitten woima on heikoksi tullut, ja multaa on niin paljo, ettemme saa rakentaa muuria.

11. Ja meidän wihollisemme sanoiwat: ei heidän pidä tietämän eli näkemän, ennenkuin me olemme juuri heidän keskellänsä, tapamme heidän, ja estämme työn.

12. Ja kosta ne Judalaiset, jotka heidän tykönänsä asuiwat, tuliwat ja sanoiwat meille kymmenen kertaa: joka paikasta te wielä meidän tykömme palajatte;

13. Niin minä lähetin kansan alas muurin taa kuiwiin paikkoihin, heidän sukukuntainsa jälkeen, miekkoinensa, keihäinensä ja joutsinensa.

14. Ja minä katselin ja walmistin itseni, ja sanoin ylimmäisille ja päämiehille, ja muulle kansalle: älkäät peljätkö heitä, muistakaat sitä suurta ja peljättäwää Herraa, ja sotikaat teidän weljeinne, poikainne, tyttärtenne, emäntäinne ja kotoinne edestä. 4 Mos. 14:9. 5 Mos. 1:21. k. 20:3.

15. Mutta kosta meidän wihollisemme sen kuuliwat, että me olimme tietää saaneet, niin Jumala teki heidän neuwonsa tyhjäksi; ja me palasimme kaikki muurin tykö, jokainen työhönsä. Job. 5:12.

16. Ja tapahtui siitä päiwästä, että toinen puoli minun nuoria miehiäni teki työtä, ja toinen puoli piti keihäitä, kilpiä, joutseja ja rautapaitoja. Ja päämiehet seisoiwat koko Judan huoneen takana.

17. Ne, jotka rakensiwat muuria ja kantoiwat kuormia, ja jotka sälyttiwät, yhdellä kädellä he tekiwät työtä, ja toisessa pitiwät aseen.

18. Ja jokaisen, kuin siellä rakensi, oli miekka sidottu wyölle, ja niin rakensiwat. Ja se, joka soitti waskitorwea, oli minun tykönäni.

19. Ja minä sanoin ylimmäisille ja päämiehille ja muulle kansalle: työ on suuri ja awara, ja me olemme hajalla muurin päällä, kaukana toinen toisestamme;

20. Kulla paikalla te kuulette waskitorwen äänen, tulkaat sinne kokoon meidän tykömme: meidän Jumalamme sotii meidän edestämme. 2 Mos. 14:25.

21. Niin tehkäämme siis työtä; ja toinen puoli heistä piti keihäitä päiwän koittamasta niin siihen saakka, että tähdet näkyiwät.

22. Ja minä myös sanoin siihen aikaan kansalle: jokainen olkaan yösen palweliansa kanssa keskellä Jerusalemia, että me yöllä ottaisimme waarin wartiosta, ja päiwällä työstä.

23. Mutta minä ja minun weljeni, ja minun palweliani ja wartiat, jotka minua seu-

rasiwat, emme riisuneet meidän waatteitamme; ja jokaisella oli hänen aseensa ja wesi.

5 Luku.

Korwon ottaminen kielletään. Nehemian kiiwaus.

Ja tapahtui sangen suuri kansan ja heidän waimoinsa huuto Judalaisia heidän weljiänsä wastaan.

2. Ja oli muutamia, jotka sanoiwat: meillä on paljo poikia ja tyttäriä, ottakaamme siis (niiden hinnalla) jywiä syödäksemme, että me eläisimme.

3. Mutta monikahdat sanoiwat: pankaamme meidän peltomme, wiinamäkemme ja huoneemme pantiksi, ja ottakaamme jywiä tällä kalliilla ajalla.

4. Ja monikahdat sanoiwat: me otimme rahaa lainaksi kuninkaan weroksi, meidän peltoimme ja wiinamäkeimme päälle;

5. Sillä meidän ruumiimme on niinkuin meidän weljeimmekin ruumis, ja meidän lapsemme niinkuin heidänkin lapsensa; mutta katso, me heitämme meidän poikamme ja tyttäremme orjuuteen, ja jo parhaallansa owat muutamat meidän tyttäristämme sortut, ja ei ole woimaa meidän käsissämme; meidän peltomme ja wiinamäkemme owat joutuneet muille.

6. Koska minä tämän puheen ja heidän huutonsa kuulin, wihastuin minä sangen kowin.

7. Ja minä ajattelin sydämessäni, ja nuhtelin ylimmäisiä ja päämiehiä, ja sanoin heille: tahdotteko te kukin weljeltänne korkoa ottaa? Ja minä wein suuren joukon heitä wastaan;

8. Ja sanoin heille: me olemme ostaneet meidän weljemme Judalaiset jälleen, jotka oliwat myydyt pakanoille, meidän waramme jälkeen; ja te wielä nyt tahdotte myydä teidän weljenne, jotka meille myydyt owat; niin he waikeniwat, ja ei taitaneet wastata.

3 Mos. 25:47.

9. Niin minä sanoin: ei se ole hywä, kuin te teette; eikö teidän pitäisi waeltaman meidän Jumalamme pelwossa, pakanoitten meidän wihollistemme häwäistyksen tähden?

10. Minä myös ja minun weljeni ja palweliani olemme lainanneet heille rahaa ja jywiä; mutta jättäkäämme pois tämä korko.

11. Antakaat heille tänäpänä heidän peltonsa, wiinamäkensä, öljypuunsa ja huoneensa, ja sadas osa rahasta, jywistä, wiinasta ja öljystä, kuin te olette heiltä korwoksi waatineet.

2 Mos. 22:25 3 Mos. 25:36. 5 Mos. 23:19.

12. Niin he sanoiwat: me annamme jälleen, ja emme ano heiltä mitään; me teemme niinkuin sinä olet sanonut. Ja minä kutsuin papit ja wannotin heitä, että heidän piti niin tekemän.

13. Minä pudistin myös minun helmani, ja sanoin: noin Jumala pudistakoon jokaisen miehen huoneestansa ja työstänsä, joka ei tätä sanaa pidä, ja tulkoon niin pudistetuksi ja tyhjäksi. Ja kaikki kansa sanoi: amen! Ja he kiittiwät Herraa; ja kansa teki niin.

14. Ja siitä ajasta, kuin minun käskettiin olla heidän päämiehensä Judan maassa, joka oli siitä kahdestakymmenennestä wuodesta niin toiseen neljättäkymmentä kuninkaas Arthahsasthan wuoteen, kahdessatoistakymmenessä ajastajassa, minä ja minun weljemme emme syöneet päämiehen ruuasta.

15. Sillä ne päämiehet, kuin ennen minua oliwat olleet, ne oliwat raskauttaneet kansaa ja ottaneet leipää ja wiinaa heiltä, ja wielä sitte neljäkymmentä sikliä hopiata, ja oliwat antaneet palwelioittensa tehdä wäkiwaltaa kansalle; mutta en minä niin tehnyt Jumalan pelwon tähden.

16. Ja minä tein myös työtä siinä muurissa, ja en ostanut yhtään peltoa; ja kaikki minun palweliani täytyi tulla sinne kokoon työhön.

17. Wielä päälliseksi oli myös Judalaisista ja ylimmäisistä sata ja wiisikymmentä minun pöytäni tykönä, jotka oliwat tulleet pakanoista minun tyköni, kuin owat tässä meidän ympärillämme.

18. Ja minulle walmistettiin jokapäiwä yksi härkä ja kuusi walittua lammasta, ja lintuja, ja erilaisia wiinoja yltäkyllä joka kymmenes päiwä; ja en minä kuitenkaan anonut päämiehen ruokaa, sillä raskas orjuus oli tällä kansalla.

19. Minun Jumalani, muista minulle hywäksi kaikki, kuin minä olen tehnyt tälle kansalle! Neh. 13:14, 22, 31.

6 Luku.

Saneballatin kawaluus ei menesty.

Koska Saneballat, Tobia ja Gesem Arabialainen, ja muut meidän wihollisemme kuuliwat minun muurit rakentaneeksi, ja ei yhtään pakoa siihen jäänyt, (waikka en minä wielä ollut pannut portteja siallensa);

2. Niin Saneballat ja Gesam lähettiwät minun tyköni nämät sanat: tule, ja kokoontukaamme maan kyliin Onon laaksoon; mutta he ajatteliwat minulle tehdä pahaa.

3. Mutta minä lähetin heille sanansaattajat, sanoen: minulla on sangen suuri työ

tehtäwänä, en minä saa tulla alas. Miksi
pitäis työ lakkaaman, minun jättäissäni sitä
ja tullessani alas teidän tykönne?
4. Ja he lähettiwät minun tyköni täyttä
neljä kertaa sillä tawalla; ja minä wastasin
heitä jälleen sillä tawalla.
5. Niin Saneballat lähetti wiidennen ker-
ran palweliansa minun tyköni awoimen kir-
jan kanssa hänen kädessänsä,
6. Jossa näin oli kirjoitettu: se on paka-
noitten eteen tullut, ja Gasmu on sanonut,
että sinä ja Judalaiset ajattelette luopua
pois: ja sentähden sinä rakennat muureja;
ja sinä tahdot olla niin heidän kuninkaansa
tässä asiassa.
7. Ja sinä olet toimittanut propheetat,
jotka sinua pitää kuuluttaman Jerusalemis-
sa ja sanoman: hän on Judalaisten kunin-
gas. Ja nyt pitää se asia tuleman kunin-
kaan eteen; sentähden tule nyt ja pitäkääm-
me neuwoa toinen toisemme kanssa siitä
asiasta.
8. Mutta minä lähetin hänen tykönsä, ja
annoin hänelle sanoa: ei se ole niin tapah-
tunut kuin sinä sanot; waan sinä olet sen
ajatellut omasta sydämestäs.
9. Sillä he kaikki tahtoiwat meitä peljät-
tää, ja ajatteliwat: heidän kätensä pitää wä-
symän työstä, ettei he enää työtä tekisi. Nyt
siis wahwista minun käteni!
10. Ja minä tulin Semajan huoneeseen,
Delajan pojan, Mehetabeelin pojan, joka
oli sulkenut itsensä sisälle. Ja hän sanoi:
käykäämme kokoon Jumalan huoneeseen kes-
kelle templiä ja sulkekaamme templin owet;
sillä he tulewat tappamaan sinua, ja he tu-
lewat yöllä sinua tappamaan.
11. Minä wastasin: pitääkö senkaltaisen
miehen kuin minä olen pakeneman? ja kuka
olis niinkuin minä, joka menis templiin,
että hän sais elää? En minä mene sinne.
12. Sillä katso, minä ymmärsin hywin,
ettei Jumala ollut häntä lähettänyt; waan
hän ennusti minua wastaan, sillä Tobia ja
Saneballat oliwat palkanneet hänen.
13. Sentähden hän oli palkattu, että mi-
nä olisin peljännyt ja olisin niin tehnyt, ja
syntiä tehnyt, että he olisiwat saaneet pahan
huudon, jolla he olisiwat minun häwäisneet.
14. Minun Jumalani! muista Tobian
ja Saneballatin päälle näiden heidän töi-
densä jälkeen, ja Noadian prophetissan
päälle ja muiden propheetain päälle, jotka
minua tahtoiwat peljättää.
15. Ja muuri tuli walmiiksi wiidennellä
päiwällä kolmattakymmentä Elulin kuusta,
kahtena päiwänä kuudettakymmentä.
16. Niin tapahtui, että koska kaikki meidän
wihollisemme sen kuuliwat, niin kaikki paka-
nat pelkäsiwät, jotka meidän ympärillämme
oliwat, ja he hämmästyiwät kowin keske-
nänsä; sillä he ymmärsiwät tämän työn
olewan meidän Jumalaltamme.
17. Ja siihen aikaan oli monta Judan
ylimmäisistä siellä, joiden kirjat meniwät
usein Tobian tykö, ja Tobian kirjat heidän
tykönsä.
18. Sillä monta oli Judalaisista, jotka oli-
wat wannoneet hänen kanssansa; sillä hän
oli Sechanian Aran pojan wäwy, ja hänen
pojallansa Johananilla oli Mesullamin Be-
rechian pojan tytär.
19. Ja he puhuiwat hywin minun edes-
säni hänestä, ja weiwät minun puheeni hä-
nen tykönsä; niin Tobia lähetti kirjan mi-
nun tyköni peljättääksensä minua.

7 Luku.

Kaupungin portit, wartiat. Kansan luku, lahjat, asuinsia.

Mutta sittekuin muurit oliwat raketut, pa-
nin minä portit; ja toimitettiin owen war-
tiat, weisaajat ja Lewitat.
2. Ja minä käskin minun weljeäni Hana-
nia, ja Hananiata linnan wanhinta Jeru-
salemissa (sillä hän oli uskollinen ja Juma-
lata pelkääwäinen mies monen suhteen),
3. Ja sanoin heille: ei Jerusalemin port-
teja ennen pidä awattaman, kuin aurinko
lämpiää, ja koska wielä työtä tehdään, niin
pitää portit pantaman kiinni ja teljettämän.
Ja wartiat asetettiin Jerusalemin asuwai-
sista jokainen paikkaansa, ja kukin oman
huoneensa kohdalle;
4. Sillä kaupunki oli awara ja suuri, mut-
ta kansaa oli wähä hänessä; ja ei olleet huo-
neet raketut.
5. Ja minun Jumalani lykkäsi minun
mieleeni, että minä kokosin ylimmäiset ja
päämiehet ja kansan, ja luin heidän; ja mi-
nä löysin heidän mieslukunsa kirjan, kuin
ennen oliwat tulleet wankeudesta, ja minä
löysin siinä kirjoitetun:
6. Nämät owat maakunnan lapset, kuin
palasiwat poiswiedyistä wangeista, jotka
NebukadNetsar Babelin kuningas oli wie-
nyt pois; ja he palasiwat Jerusalemiin ja
Judaan jokainen kaupunkiinsa,
7. Jotka tuliwat Serubabelin, Jesuan,
Nehemian, Asarian, Raamian, Nehemanin,
Mardochain, Bilsan, Misperetin, Bige-
wain, Nehumin ja Baenan kanssa. Tämä
on Israelin miesten luku: Esr. 2:1.

8. Paroksen lapsia, kaksi tuhatta, sata ja kaksi kahdeksattakymmentä;
9. Sephathian lapsia, kolme sataa ja kaksi kahdeksattakymmentä;
10. Aran lapsia, kuusi sataa ja kaksikuudettakymmentä;
11. PahathMoabin lapsia, Jesuan ja Joabin lasten seassa, kaksi tuhatta, kahdeksan sataa ja kahdeksantoistakymmentä;
12. Elamin lapsia, tuhannen, kaksi sataa ja neljäkuudettakymmentä;
13. Sathun lapsia, kahdeksan sataa ja wiisiwiidettäkymmentä;
14. Sakain lapsia, seitsemän sataa ja kuusikymmentä;
15. Benuin lapsia, kuusi sataa ja kahdeksanwiidettäkymmentä;
16. Bebain lapsia, kuusi sataa ja kahdeksankolmattakymmentä;
17. Asgadin lapsia, kaksi tuhatta, kolme sataa ja kaksikolmattakymmentä;
18. Adonikamin lapsia, kuusi sataa ja seitsemänseitsemättäkymmentä;
19. Bigewain lapsia, kaksi tuhatta ja seitsemänseitsemättäkymmentä;
20. Adin lapsia, kuusi sataa ja wiisikuudettakymmentä;
21. Atherin lapsia Hiskiasta, yhdeksänkymmentä ja kahdeksan;
22. Hasumin lapsia, kolme sataa ja kahdeksankolmattakymmentä;
23. Besain lapsia, kolme sataa ja neljä kolmattakymmentä;
24. Hariphin lapsia, sata ja kaksitoistakymmentä;
25. Gibeonin lapsia, yhdeksänkymmentä ja wiisi;
26. Bethlehemin ja Netophan miehiä, sata ja kahdeksanykdeksättäkymmentä;
27. Anathothin miehiä, sata ja kahdeksankolmattakymmentä;
28. BethAsmawethin miehiä, kaksiwiidettäkymmentä;
29. KiriathJearimin, Kaphiran ja Beerothin miehiä, seitsemän sataa ja kolmewiidettäkymmentä;
30. Raman ja Gabaan miehiä, kuusi sataa ja yksikolmattakymmentä;
31. Michmasen miehiä, sata ja kaksikolmattakymmentä;
32. BethElin ja Ain miehiä, sata ja kolmekolmattakymmentä;
33. Toisen Nebon miehiä, kaksikuudettakymmentä;
34. Toisen Elamin lapsia, tuhannen, kaksi sataa ja neljäkuudettakymmentä;
35. Harimin lapsia, kolme sataa ja kaksikymmentä;
36. Jerihon lapsia, kolme sataa ja wiisiwiidettäkymmentä;
37. Lodin, Hadidin ja Onon lapsia, seitsemän sataa ja yksikolmattakymmentä;
38. Senaan lapsia, kolme tuhatta, yhdeksän sataa ja kolmekymmentä;
39. Papit: Jedajan lapsia Jesuan huoneesta, yhdeksän sataa ja kolmekahdeksattakymmentä;
40. Immerin lapsia, tuhannen ja kaksikuudettakymmentä;
41. Pashurin lapsia, tuhannen, kaksi sataa ja seitsemänwiidettäkymmentä;
42. Harimin lapsia, tuhannen ja seitsemäntoistakymmentä;
43. Lewitat: Jesuan lapsia Kadmielista Haduan lasten seasta, neljäkahdeksattakymmentä;
44. Weisaajat: Asaphin lapsia, sata ja kahdeksanwiidettäkymmentä;
45. Owenwartiat oliwat Sallumin lapset, Aterin lapset, Talmonin lapset, Akubin lapset, Hatitan lapset, Sobain lapset, (kaikki yhteen) sata ja kahdeksanneljättäkymmentä;
46. Nethinimit: Zihan lapset, Hasuphan lapset, Tabaothin lapset,
47. Keroksen lapset, Sian lapset, Padonin lapset,
48. Libanan lapset, Hagaban lapset, Salmain lapset,
49. Hananin lapset, Giddelin lapset, Gaharin lapset,
50. Reajan lapset, Resin lapset, Nekodan lapset,
51. Gasamin lapset, Usan lapset, Passean lapset,
52. Besain lapset, Megunimin lapset, Nephusimin lapset,
53. Bakbukin lapset, Hakuphan lapset, Harhurin lapset,
54. Batslithin lapset, Mehidan lapset, Harsan lapset,
55. Barkosen lapset, Siseran lapset, Thaman lapset,
56. Netsian lapset, Hathiphan lapset.
57. Salomon palwelioitten lapsia oli: Sotain lapset, Sopheretin lapset, Peridan lapset,
58. Jaelan lapset, Darkonin lapset, Giddelin lapset,
59. Sephathian lapset, Hattilin lapset, Pocheretin lapset Zebaimista, Amonin lapset.
60. Kaikkia Nethinimein ja Salomon palwelioitten lapsia oli (yhteen) kolme sataa, yhdeksänkymmentä ja kaksi.

61. Ja nämät meniwät ylös ThelMelas-
ta, ThelHarsasta, Cherubista, Addonista ja
Immeristä; mutta ei he tietäneet isäinsä
huonetta taikka siementänsä, jos he oliwat
Israelista:
62. Delajan lapset, Tobian lapset, Nekodan
lapset, kuusi sataa ja kaksiwiidettäkymmentä;
63. Ja papeista: Habajan lapset, Hakot-
sin lapset, Barsillain lapset, joka otti emän-
nän Barsillain Gileaditilaisen tyttäristä, ja
kutsuttiin sitte heidän nimellänsä.
64. Nämät etseiwät sukukuntansa polwilu-
kukirjaa; ja ettei sitä löytty, hyljättiin he
pappeudesta.
65. Ja Thirsatha sanoi heille, ettei heidän
pitänyt syömän siitä kaikkein pyhimmästä,
ennenkuin pappi seisois walkeudessa ja täy-
dellisyydessä.
2 Mos. 28:30. Esr. 2:63. Neh. 8:9. l. 10:1.
66. Koko joukko yhteen oli kaksiwiidettä-
kymmentä tuhatta, kolme sataa ja kuusikym-
mentä,
67. Paitsi heidän palwelioitansa ja piiko-
jansa, joita oli seitsemän tuhatta, kolme
sataa ja seitsemänneljättäkymmentä. Niin
myös heidän seassansa oli weisaajita, mie-
hiä ja waimoja, kaksi sataa ja wiisiwiidettä-
kymmentä;
68. Seitsemän sataa ja kuusineljättäkym-
mentä hewoista; kaksi sataa ja wiisiwiidettä-
kymmentä muulia;
69. Neljä sataa ja wiisineljättäkymmentä
kamelia; kuusi tuhatta, seitsemän sataa ja
kaksikymmentä aasia.
70. Ja muutamat ylimmäisistä isistä an-
toiwat rakennukseen: Thirsatha antoi tawa-
raksi tuhannen kultapenninkiä, wiisikymmen-
tä maljaa, wiisi sataa ja kolmekymmentä
papin hametta.
71. Ja muutamat ylimmäisistä isistä an-
toiwat rakennuksen tawaraksi kaksikymmentä
tuhatta kultapenninkiä, kaksi tuhatta ja kaksi
sataa leiwiskätä hopiata.
72. Ja muu kansa antoi kaksikymmentä tu-
hatta kultapenninkiä, ja kaksi tuhatta leiwis-
kätä hopiata, ja seitsemän seitsemättäkym-
mentä papin hametta.
73. Ja papit, Lewitat, owenwartiat, wei-
saajat, ja muutamat kansasta ja Nethinimit
ja koko Israel asuiwat kaupungeissa. Ja
seitsemännen kuukauden lähestyissä oliwat
Israelin lapset kaupungeissa.

8 Luku.

Esra saarnaa lakikirjasta. Lehtimajan juhla pidetään.

Sitte kokoontui kaikki kansa niinkuin yksi
mies sille kadulle, joka on wesiportin edessä,
ja sanoiwat Esralle, kirjanoppineelle, että
hän tois Mosesen lakikirjan, jonka Herra oli
Israelille käskenyt. Tuom. 20:1. Esr. 3:1.
2. Ja Esra pappi kantoi lakikirjan kansan
eteen, sekä miesten että waimoin, ja kaikkein,
kuin ymmärtää ja kuulla taisiwat, ensimäis-
nä päiwänä seitsemännestä kuusta.
3. Ja hän luki siitä kadulla wesiportin
edessä aamusta hamaan puolipäiwään asti
miesten ja waimoin edessä, ja jokaisen, kuin
ymmärtää taisi; ja kaiken kansan korwat oli-
wat lakikirjaan käätyt. 5 Mos. 31:10, 11.
4. Ja Esra, kirjanoppinut, seisoi korkialla
puuistuimella, jonka he sitä warten oliwat
tehneet; ja Mathithia, Sema, Anaja, Uria,
Hilkia ja Maeseja seisoiwat hänen wieres-
sänsä hänen oikialla puolellansa; ja hänen
wasemmalla puolellansa seisoiwat Pedaja,
Misael, Malchia, Hasum, Hasbadana, Za-
charia ja Mesullam.
5. Ja Esra awasi kirjan kaiken kansan
edessä; sillä hän seisoi ylempänä kaikkea kan-
saa. Ja koska hän sen awasi, niin seisoi
kaikki kansa.
6. Ja Esra kiitti Herraa, sitä suurta Ju-
malata, ja kaikki kansa wastasi ylösnoste-
tuilla käsillä: Amen! amen! ja he kumarsi-
wat itsensä, ja rukoiliwat Herraa kaswoil-
lansa maassa.
7. Ja Jesua, Bani, Serebia, Jamin, Akub,
Sabthai, Hodaja, Maeseja, Kelita, Asaria,
Josabad, Hanan, Pelaja ja Lewitat opetti-
wat kansan lakia ymmärtämään; ja kansa
seisoi alallansa. Neh. 9:3.
8. Ja he lukiwat Jumalan lakikirjan sel-
kiästi ja niin ymmärtäwäisesti, että he ym-
märsiwät, koska luettiin.
9. Ja Nehemia, joka on se Tirsatha, ja
Esra pappi se kirjanoppinut, ja Lewitat,
jotka kansan opettiwat ymmärtämään, sa-
noiwat kaikelle kansalle: tämä päiwä on py-
hä Herralle teidän Jumalallenne: älkäät
murhehtiko ja älkäät itketö! sillä koska kansa
kuuli lain sanat, niin he kaikki itkiwät.
3 Mos. 23:24, 2c.
10. Ja hän sanoi heille: menkäät ja syö-
käät sitä lihawata, ja juokaat sitä makiata,
ja lähettäkäät niille myös osa, joilla ei mi-
tään ole walmistettu; tämä päiwä on pyhä
meidän Herrallemme, sentähden älkäät mur-
hehtiko; sillä Herran ilo on teidän wäke-
wyytenne.
11. Ja Lewitat waikittiwat kaiken kansan,
ja sanoiwat: olkaat ääneti, sillä tämä päiwä
on pyhä, älkäät murhehtiko!
12. Ja kaikki kansa meni syömään ja juo-
maan, ja lähettämään osia ulos, ja tekiwät

suuren ilon; sillä he oliwat ymmärtäneet ne
sanat, jotka heille oliwat ilmoitetut.
13. Toisna päiwänä tuliwat ylimmäiset
isät kaikesta kansasta, papit ja Lewitat ko=
koon, Esran sen kirjanoppineen tykö, oppi=
maan lain sanoja.
14. Ja he löysiwät laissa kirjoitetun, että
Herra oli käskenyt Mosekseu kautta Israelin
lasten asua lehtimajoissa seitsemännen kuun
juhlalla. 2 Mos. 23:16. 3 Mos. 23:34, 42. 5 Mos. 16:13.
15. Ja he antoiwat sen julkisesti ilmoitet=
taa ja kuulutettaa kaikissa kaupungeissansa
ja Jerusalemissa, ja sanoa: menkäät ulos
wuorelle ja tuokaat öljypuun oksia, balsa=
mipuun oksia, myrrhamipuun oksia, palmu=
puun oksia ja paksuista puista oksia, tehdäk=
senne majoja, niinkuin kirjoitettu on.
16. Ja kansa meniwät ulos ja toiwat, ja
tekiwät heillensä lehtimajoja, jokainen kat=
tonsa päälle ja kartanoihinsa, ja Jumalan
huoneen kartanoihin, ja wesiportin kadulle,
ja Ephraimin portin kadulle.
17. Ja kaikki kansa, kuin palannut oli wan=
keudesta, teki lehtimajoja, ja asui niissä; sil=
lä ei Israelin lapset niin olleet tehneet ha=
masta Josuan Nunin pojan ajasta niin
siihen päiwään asti. Ja siinä oli sangen
suuri ilo.
18. Ja luettiin joka päiwä Jumalan laki=
kirjaa, ensimäisestä päiwästä niin wiimei=
seen. Ja he pitiwät juhlaa seitsemän päi=
wää, ja kahdeksantena päiwänä päätöksen,
tawan jälkeen.

9 Luku.

Paasto=, katumus= ja rukouspäiwä pidetään.

Neljäntenä päiwänä kolmattakymmentä
tästä kuusta tuliwat Israelin lapset kokoon,
paastoten, säkeissä, ja multaa heidän pääl=
länsä.
2. Ja he eroittiwat Israelin siemenen kai=
kista muukalaisista lapsista; ja he tuliwat
edes, ja tunnustiwat syntinsä ja isäinsä pa=
hat teot.
3. Ja he nousiwat ylös siallensa, ja hei=
dän edessänsä luettiin neljä kertaa päiwässä
Herran heidän Jumalansa lakikirjasta; ja
he tunnustiwat, ja rukoiliwat Herraa Ju=
malatansa neljä kertaa päiwässä. Neh. 8:7.
4. Ja Lewitain korkeille istuimille nousi=
wat Jesua, Bani, Kadmiel, Sebania, Buni,
Serebia, Bani ja Chenani, ja huusiwat suu=
rella äänellä Herran Jumalansa tykö.
5. Ja Lewitat Jesua, Kadmiel, Bani, Ha=
sabenia, Serebia, Hodia, Sebania ja Pe=
thahia sanoiwat: nouskaat, kiittäkäät Her=
raa teidän Jumalatanne ijankaikkisesta niin
ijankaikkiseen! ja sinun kunnias nimi kiite=
tään, joka on korotettu ylitse kaiken siunauk=
sen ja kiitoksen.
6. Sinä olet se Herra yksinäs, sinä olet
luonut taiwaan ja taiwasten taiwaan kaiken
heidän sotawäkensä kanssa, maan ja kaikki,
mitä sen päällä on, meret ja kaikki, mitä
niissä on; ja sinä teet kaikki nämät eläwäksi;
ja taiwaan sotajoukot kumarten rukoilewat
sinua. Es. 37:16, 20.
7. Sinä olet Herra se Jumala, joka walit=
sit Abramin, ja johdatit hänen Chaldean
Urista, ja nimitit hänen Abrahamiksi,
1 Mos. 11:31. l. 12:1. l. 17:5.
8. Ja löysit hänen sydämensä uskolliseksi
sinun edessäs, ja teit liiton hänen kanssansa,
antaakses hänen siemenellensä Kananealais=
ten, Hethealaisten, Amorealaisten, Phere=
sealaisten, Jebusealaisten ja Girgosealaisten
maan, ja olet pitänyt sinun sanas, sillä sinä
olet wanhurskas; 1 Mos. 15:18.
9. Ja näit meidän isäimme wiheliäisyyden
Egyptissä, ja kuulit heidän huutonsa punai=
sen meren tykönä, 2 Mos. 2:25. l. 3:7.
10. Ja teit tunnustähtejä ja ihmeitä Pha=
raolle, ja kaikissa hänen palwelioissansa, ja
kaikessa hänen maansa kansassa; sillä sinä
tiesit heidän ylpiäksi heitä wastaan; ja sinä
teit itselles nimen, niinkuin se tänäkin päi=
wänä on. 2 Mos. 14:15, 16.
11. Ja sinä jaoit meren heidän edessänsä,
niin että he kuiwana meniwät keskitse me=
ren: ja heidän wainojansa heitit sinä sy=
wyyteen, niinkuin kiwen wäkewiin wesiin.
2 Mos. 14:21. l. 15:5.
12. Ja päiwällä sinä johdatit heitä pilwen
patsaalla ja yöllä tulen patsaalla, walaisten
heille sitä tietä, jota he waelsiwat.
2 Mos. 13:21.
13. Sinä tulit Sinain wuorelta alas ja
puhuit heidän kanssansa taiwaasta, ja an=
noit heille oikiat tuomiot ja totisen lain, hy=
wät säädyt ja käskyt, 2 Mos. 19:3, 2c. l. 20:1.
14. Ja ilmoitit heille sinun pyhän sabbat=
tis, ja annoit heille käskyt, säädyt ja lain
sinun palwelias Moseksen kautta,
15. Ja annoit heille leipää taiwaasta, kos=
ka he isosiwat, ja annoit weden wuotaa kal=
liosta, koska he janosiwat; ja puhuit heille,
että heidän piti menemän ja omistaman
maan, jonkatähden sinä nostit kätes antaak=
ses sen heille.
2 Mos. 16:4, 14, 15. l. 17:6. 4 Mos. 20:11.
16. Mutta he ja meidän isämme tuliwat
ylpiäksi ja kowakorwaiseksi, ettei he totelleet
sinun käskyjäs.

17. Ja eipä he tahtoneet kuullakaan, ja ei he ajatelleet niitä ihmeitä, kuin sinä teit heidän kanssansa; mutta he tuliwat uppiniskaisiksi ja asettiwat päämiehen palataksensa takaperin orjuuteensa, wastahakoisuudessansa; mutta sinä, Jumala, olet anteeksiantaja, armollinen, laupias ja pitkämielinen, sangen suuri laupiudesta, ja et sinä heitä hyljännyt. 2 Mos. 34: 6. 4 Mos. 14: 4, 8. Neh. 1: 5.

18. Waikka he tekiwät waletun wasikan, ja sanoiwat: tämä on sinun Jumalas, joka sinun johdatti Egyptistä, ja tekiwät suuren häwäistyksen; 2 Mos. 32: 4.

19. Et sinä kuitenkaan heitä hyljännyt korwessa, sinun suuren laupiutes tähden. Ja pilwen patsas ei mennyt heiltä pois päiwällä, johdattamasta heitä tiellä, eikä tulen patsas yöllä, walaisemasta heille tietä, jota he waelsiwat. 2 Mos. 13: 22. l. 40: 38.

20. Ja sinä annoit heille sinun hywän henkes opettamaan heitä; et sinä myös kieltänyt mannaas heidän suustansa, ja sinä annoit heille wettä heidän janossansa. 4 Mos. 11: 17. Jos. 5: 12.

21. Sinä rawitsit heitä korwessa neljäkymmentä ajastaikaa, ettei heiltä mitään puuttunut; ei heidän waatteensa wanhentuneet, eikä heidän jalkansa ajettuneet. 5 Mos. 2: 7. l. 8: 4. l. 29: 5.

22. Sinä annoit heille waltakunnat ja kansat, ja jaoit heidän sinne ja tänne, omistamaan Sihonin maata, ja Hesbonin kuninkaan maata, ja Ogin Basanin kuninkaan maata. 4 Mos. 21: 21, 24.

23. Ja sinä enänsit heidän lapsensa niinkuin tähdet taiwaassa, ja weit heidän siihen maahan, josta sinä heidän isillensä sanonut olit, että heidän piti sinne menemän ja omistaman. 1 Mos. 22: 17.

24. Ja lapset meniwät ja omistiwat maan; ja sinä nöyryytit Kananealaisten maan asujamet heidän edestänsä, ja annoit heitä heidän käsiinsä, niin myös heidän kuninkaansa ja maansa kansat, tehdä heille oman tahtonsa perään. Jos. 10 l.

25. Ja he woittiwat wahwat kaupungit ja lihawan maan, ja omistiwat huoneet täynnä kaikkinaista wiljaa, wuojonkiwisiä kaiwoja, wiinamäkiä ja öljymäkiä ja paljon hedelmällisiä puita. Ja he söiwät ja rawittiin, ja lihoiwat, ja eliwät herkullisesti sinun suuresta hywyydestäs.

26. Mutta he tuliwat tottelemattomaksi ja wastahakoiseksi sinua wastaan, ja heittiwät sinun lakis selkänsä taa, ja tappoiwat sinun propheetas, jotka heidän edessänsä todistiwat, että he olisiwat kääntyneet sinun tykös; ja he suuresti häwäisiwät sinua. Tuom. 2 l.

27. Sentähden sinä annoit heitä wihollistensa käsiin, jotka heitä ahdistiwat. Ja he huusiwat sinua ahdistuksensa aikana, ja sinä kuulit taiwaasta heitä, ja sinun laupiutes tähden annoit sinä heille pelastajat, jotka heitä auttiwat wihollistensa käsistä. 5 Mos. 32: 1. Es. 1: 2. Jer. 2: 12.

28. Mutta koska he lepoon tuliwat, palasiwat he pahaa tekemään sinun edessäs; niin sinä hyljäsit heitä wihollistensa käsiin, jotka heitä hallitsiwat. Niin he käänsiwät heitänsä ja taas huusiwat sinua, ja sinä kuulit heitä taiwaasta ja pelastit heitä monta aikaa, sinun suuren laupiutes tähden.

29. Ja sinä annoit heille tiettäwäksi tehdä, että heidän piti kääntämän itsensä sinun lakis tykö; mutta he oliwat ylpiät ja ei totelleet sinun käskyjäs, ja syntiä tekiwät sinun tuomiotas wastaan, joita jos ihminen tekee, hän elää niissä; ja he käänsiwät hartionsa ja kowensiwat niskansa, ja ei totelleet. 3 Mos. 18: 5. Hes. 20: 11. Zach. 7: 11. Rom. 10: 5. Gal. 3: 12.

30. Ja sinä kärseit heitä monta ajastaikaa, ja annoit heille tehdä tiettäwäksi sinun henkes kautta sinun propheetaissas; mutta ei he ottaneet korwiinsa; sentähden sinä annoit heitä maan kansain käsiin. 2 Kun. k. 17: 13, 14. 2 Aitak. 36: 15.

31. Mutta sinun suuren laupiutes tähden et sinä heitä peräti teloittanut eli hyljännyt; sillä sinä olet armollinen ja laupias Jumala.

32. Nyt meidän Jumalamme! sinä suuri Jumala, wäkewä ja peljättäwä, joka pidät liiton ja laupiuden, älä wähätsy kaikkia niitä waiwoja, jotka meille ja meidän kuninkaillemme, päämiehillemme, papeillemme, propheetaillemme, isillemme ja kaikelle sinun kansalles, Assurin kuninkaan ajasta niin tähän päiwään asti tapahtuneet owat. 5 Mos. 32: 4.

33. Sinä olet wanhurskas kaikissa niissä, kuin sinä meidän päällemme olet tuonut; sillä sinä olet oikein tehnyt, mutta me olemme olleet jumalattomat. Dan. 9: 14.

34. Ja meidän kuninkaamme, päämiehemme, meidän pappimme ja isämme ei ole tehneet sinun lakis jälkeen, eikä lukua pitäneet sinun käskyistäs ja todistuksistas, joitas annoit heille ilmoitettaa.

35. Ja ei he palwelleet sinua waltakunnassansa ja sinun suuressa hywyydessäs, jonka sinä annoit heille, ja siinä awarassa ja lihawassa maassa, jonkas annoit heidän

eteensä: ja ei he palanneet pahoista töis=
tänsä.
36. Katso, me olemme palweliat tänäpä=
nä; ja siinä maassa, jonkas annoit meidän
isillemme, että he olisiwat syöneet hänen he=
delmiänsä ja hywyyttänsä, katso, siinä me
olemme palweliat.
37. Ja se enäntää tulonsa kuninkaille, jot=
kas panit meidän päällemme meidän syn=
teimme tähden; ja he hallitsewat meidän
ruumiimme ja karjamme oman tahtonsa jäl=
keen, ja me olemme juuri suuressa tuskassa.
38. Ja näissä kaikissa teemme me wah=
wan liiton, ja kirjoitamme sen, ja annamme
meidän päämiestemme, Lewitaimme ja pap=
peimme sen sinetillänsä wahwistaa.

10 Luku.

Niiden nimet, jotka itsensä ja kansan puolesta liiton wahwistawat.

Ja ne, jotka sinettinsä painoiwat, oliwat
Nehemia Thirsatha Hachalian poika, ja Zi=
dechia, Neh. 8:9.
2. Seraja, Asaria, Jeremia,
3. Pashur, Amaria, Malchia,
4. Hattus, Sebania, Malluch,
5. Harim, Meremoth, Obadia,
6. Daniel, Ginthun, Baruch,
7. Mesullam, Abia, Meamin,
8. Maasia, Bilgai ja Semaja: ne oliwat
papit.
9. Mutta Lewitat oliwat: Jesua Asanian
poika, Binui, Henadadin lapsista Kadmiel,
10. Ja heidän weljensä: Sebania, Hodia,
Kelita, Pelaja, Hanan,
11. Micha, Rehob, Hasabia,
12. Sachur, Serebia, Sebania,
13. Hodia, Bani ja Beninu.
14. Kansan päämiehet oliwat: Paros, Pa=
hatMoab, Elam, Satu, Bani,
15. Buni, Asgad, Bebai,
16. Adonia, Bigwai, Adin,
17. Ater, Hiskia, Asur,
18. Hodia, Hasum, Betsai,
19. Hariph, Anathot, Neubai,
20. Magpias, Mesullam, Hesir,
21. Mesesabeel, Zadok, Jaddua,
22. Pelathia, Hanan, Anaja,
23. Hosea, Hanania, Hasub,
24. Halohes, Pilha, Sobek,
25. Rehum, Hasabna, Maeseja,
26. Ahia, Hanan, Anan,
27. Malluch, Harim, ja Baena;
28. Ja muu kansa, papit, Lewitat, owen=
wartiat, weisaajat, Nethinimit ja kaikki, jot=
ka heitänsä oliwat erittäneet maan kansoista
Jumalan lain tykö waimoinsa, poikainsa ja
tyttärensä kanssa, ja kaikki, kuin sen ymmär=
tää taisiwat.
29. Ja heidän woimallisensa ottiwat wel=
jeinsä puolesta sen wastaan. Ja he tuliwat
wannomaan ja lupaamaan walallansa,
waeltaaksensa Jumalan laissa, joka heille on
annettu Moseksen Jumalan palwelian kaut=
ta, pitääksensä ja tehdäksensä kaikki Herran
meidän Jumalamme käskyt, tuomiot ja
säädyt;
30. Ja ettei meidän pidä antaman maan
kansoille meidän tyttäritämme, emmekä
myös ota meidän pojillemme heidän tyttä=
ritänsä. 2 Mos. 34:16. 5 Mos. 7:3.
31. Ja koska maan kansa tuo sabbattina
kauppakalua ja kaikkinaista wuoden tuloa
myydäksensä, niin en me ota heiltä sabbat=
tina ja pyhäpäiwänä; ja että me sen seitse=
männen wuoden annamme olla wapaana
kaikkinaisista rasituksista;
2 Mos. 20:10. l. 23:10. 3 Mos. 23:3. l. 25:4.
5 Mos. 5:12. l. 15:12. Neh. 13:19.
32. Ja panemme käskyn itse päällemme,
että me annamme kolmannen osan yhdestä
siklistä ajastajassa meidän Jumalamme
huoneen palwelukseen:
33. Näkyleiwäksi, alinomaiseksi ruokauh=
riksi, alinomaiseksi polttouhriksi, sabbattina,
uusilla kuilla ja juhlapäiwinä, ja pyhite=
tyille, ja syntiuhriksi, jolla Israel sowite=
taan, ja kaikkinaiseksi tarpeeksi meidän Ju=
malamme huoneessa.
2 Mos. 25:30. 4 Mos. 28:3, 5, 6, 9, 11.
34. Ja me heitimme arpaa pappein, Le=
witain ja kansan wälillä halkouhrista, joita
joka wuosi piti wietämän meidän Juma=
lamme huoneeseen, meidän isäimme huo=
netten jälkeen, määrätyillä ajoilla poltettaa
Herran meidän Jumalamme altarilla, niin=
kuin laissa kirjoitettu on;
35. Ja että me joka wuosi tuomme mei=
dän maamme esikoisia ja kaikkinaisten pui=
den ensimäisiä hedelmiä Herran huoneeseen;
2 Mos. 23:19. 5 Mos. 18:4.
36. Ja esikoiset meidän pojistamme ja
meidän eläimistämme, niinkuin laissa kir=
joitettu on; ja esikoiset meidän härjistämme
ja lampaistamme, että meidän pitää wie=
män meidän Jumalamme huoneeseen pa=
peille, jotka palwelewat meidän Jumalam=
me huoneessa. 2 Mos. 13:2. 3 Mos. 27:26.
37. Ja meidän pitää wiemän taikinasta
sen ensimäisen, ja meidän ylönnyksemme, ja
kaikkinaisia puun hedelmiä, wiinaa ja öljyä
papeille, meidän Jumalamme huoneen kam=
mioihin, ja Lewitaille kymmenekset meidän
maastamme, että Lewitat kaikissa kaupun=

geissä pitää saaman kymmenekset meidän työstämme. 3 Mos. 23:17. 4 Mos. 15:19, 20. c. 18:12.

38. Ja pappi Aaronin poika pitää myös saaman Lewitain kanssa heidän kymmenekfistänsä, ja Lewitat pitää wiemän kymmenekfistänsä kymmenennen osan meidän Jumalamme huoneeseen, tawarahuoneen kammioihin.

39. Sillä Israelin lapset ja Lewin lapset piti myös wiemän jywäin, wiinan ja öljyn ylönnyksen kammioihin; ja siellä pitää oleman pyhän astiat, ja papit, jotka palwelewat, ja owenwartiat, ja weisaajat. Ja en me luowu meidän Jumalamme huoneesta.

11 Luku.

Kutka piti Jerusalemissa asuman, ja kutka muissa kaupungeissa ja kylissä.

Ja kansan päämiehet asuiwat Jerusalemissa; mutta muu kansa heitti arpaa, saattaaksensa yhden kymmenestä asumaan Jerusalemiin siihen pyhään kaupunkiin, mutta yhdeksän osaa kaupungeissa.

2. Ja kansa siunasi kaikkia niitä miehiä, jotka mielistyiwät asumaan Jerusalemissa.

3. Nämät owat maakunnan päämiehet, jotka asuiwat Jerusalemissa; mutta Judan kaupungeissa asui itsekukin omaisuudessansa kaupungeissansa: Israel, papit, Lewitat, Nethinimit ja Salomon palwelioitten lapset.

4. Ja Jerusalemissa asuiwat muutamat Judan ja BenJaminin lapsista. Judan lapsista: Athaja Usian poika, Zacharian pojan, Amarian pojan, Sephatian pojan, Mahelaleelin pojan, Pareksen lapsista,

5. Ja Maeseja Baruchin poika, Chalhosen pojan, Hasajan pojan, Adajan pojan, Jojaribin pojan, Zacharian pojan, Silonin pojan,

6. Kaikki Pareksen lapset, kuin asuiwat Jerusalemissa, neljä sataa ja kahdeksanseitsemättäkymmentä wahwaa miestä.

7. Nämät oliwat BenJaminin lapset: Sallu Mesullamin poika, Joedin pojan, Pedajan pojan, Kolajan pojan, Maasejan pojan, Ithielin pojan, Jesajan pojan;

8. Ja hänen jälkeensä Gabai, Sallai, yhdeksän sataa ja kahdeksankolmattakymmentä;

9. Ja Joel Sichrin poika oli heidän esimiehensä, ja Juda Senuan poika oli toisna kaupungin päällä.

10. Papeista, Jedaja Jojaribin poika, Jachin,

11. Seraja Hilkian poika, Mesullamin pojan, Zadokin pojan, Merajothin pojan, Ahitobin pojan, Jumalan huoneen päämies.

12. Ja heidän weljiänsä, jotka huoneessa työtä tekiwät, oli kahdeksan sataa ja kaksikolmattakymmentä; ja Adaja Jerohamin poika, Pelalian pojan, Amtsin pojan, Zacharian pojan, Pashurin pojan, Malchian pojan.

13. Ja hänen weljensä isäin päämiehet kaksi sataa ja kaksiwiidettäkymmentä; ja Amasia Asareelin poika, Ahasain pojan, Mesillemothin pojan, Immerin pojan,

14. Ja heidän weljensä, wäkewät miehet, sata ja kahdeksankolmattakymmentä; ja Sabdiel Gedolimin poika oli heidän esimiehensä.

15. Lewitaista: Semaja Hasubin poika, Asrikamin pojan, Hasabian pojan, Bunnin pojan;

16. Ja Sabthai ja Josabad, Lewitain päämiehistä, Jumalan huoneen ulkonaisessa työssä;

17. Ja Mathania Michan poika, Sabdin pojan, Asaphin pojan, joka oli ylimmäinen kiitosta alkamaan rukouksessa; ja Bakbukia toinen weljeinsä keskellä, ja Abda Sammuan poika, Galalin pojan Jedithunin pojan.

18. Lewitaita oli kaikkiansa siinä pyhässä kaupungissa kaksi sataa ja neljäyhdeksättäkymmentä;

19. Ja owenwartiat: Akub, Talmon ja heidän weljensä, jotka porteissa wartioitsiwat, sata ja kaksi kahdeksattakymmentä.

20. Mutta muut Israelista, papit ja Lewitat oliwat kaikissa Judan kaupungeissa, jokainen omassa perinnössänsä.

21. Ja Nethinimit asuiwat Ophelissa; ja Ziha ja Gispa oliwat Nethinimein päällä.

22. Mutta Lewitain esimies oli Jerusalemissa, Usi Banin poika, Hasabian pojan, Mathanian pojan, Michan pojan; weisaajat oliwat Asaphin pojista, Jumalan huoneen työn tykönä.

23. Sillä se oli kuninkaan käsky heille, että weisaajille piti oleman päiwäinen määrä.

24. Ja Pethaja Mesesabeelin poika Seran lapsista, Judan pojan, oli kuninkaan käskyläinen kaikissa asioissa kansan tykö.

25. Ja Judan lapset ne, kuin ulkona oliwat kylissä heidän maassansa; muutamat asuiwat KirjathArbassa ja hänen kylissänsä, ja Dibonissa ja hänen kylissänsä, ja Kabseelissa ja hänen kylissänsä.

26. Ja Jesuassa, Moladassa, BethPaletissa,

27. Ja HasarSualissa, BerSebassa ja hänen kylissänsä,

28. Ja Ziklagissa ja Mechonassa ja hänen kylissänsä,

29. Ja EnRimmonissa, Zorgassa, Jeremuthissa,

30. Zanoassa, Adullamissa ja heidän kylissänsä, Lachikessa ja hänen kedollansa, Asekassa ja hänen kylissänsä. Ja he oleskeliwat hamasta BerSebasta niin Hinnomin laaksoon asti.
31. Mutta BenJaminin lapset Gabasta asuiwat Michmassa, Ajassa ja BethElissä ja heidän kylissänsä,
32. Anathothissa, Nobissa, Ananiassa,
33. Hatsorissa, Ramassa, Githaimissa,
34. Hadidissa, Ziboimissa, Neballathissa,
35. Lodissa ja Onossa, seppäin laaksossa.
36. Ja muutamat Lewitat asuiwat Judan ja BenJaminin rajoilla.

12 Luku.

Pappein nimet. Jerusalemin muurein wihkimys.

Nämät owat papit ja Lewitat, jotka meniwät ylös Serubabelin Sealthielin pojan ja Jesuan kanssa: Seraja, Jeremia, Esra, Esr. 2 l.
2. Amaria, Malluch, Hattus,
3. Sechania, Rehum, Meremoth,
4. Iddo, Ginthoi, Abia,
5. Mejamin, Maadia, Bilga,
6. Semaja, Jojarib, Jedaja,
7. Sallu, Amok, Hilkia ja Jedaja: nämät oliwat pappein ja heidän weljeinsä päämiehet Jesuan aikana.
8. Ja Lewitat: Jesua, Bennui, Kadmiel, Serebia, Juda ja Mathania kiitoswirtten päällä, hän ja hänen weljensä;
9. Bakbukia ja Unni ja heidän weljensä oliwat wartiana heidän tykönänsä.
10. Jesua siitti Jojakimin, Jojakim siitti Eliasibin, Eliasib siitti Jojadan,
11. Jojada siitti Jonathanin, Jonathan siitti Jadduan.
12. Ja Jojakimin aikana oliwat nämät ylimmäiset isät pappein seassa: Serajasta Meraja, Jeremiasta Hanania,
13. Esrasta oli Mesullam, Amariasta Johanan,
14. Malluchista Jonathan, Sebaniasta Joseph,
15. Harimista Adna, Merajothista Helkai,
16. Iddosta Zacharia, Ginthonista Mesullam,
17. Abiasta Sichri, Minjaminista Moadiasta Piltai,
18. Bilgasta Sammua, Semajasta Jonathan,
19. Jojaribista Mathnai, Jedajasta Usi,
20. Sallaista Kallai, Amakista Eber,
21. Hilkiasta Hasabia, Jedajasta Nathanael.
22. Lewitat Eliasibin, Jojadan, Johanan ja Jadduan aikana, kirjoitetut isäin päämiehet: niin myös papit, Dariuksen sen Persialaisen waltakuntaan asti.
23. Lewin lapset ylimmäiset isät owat kirjoitetut Aikakirjaan, Johanan Eliasibin pojan aikaan asti. 1 Aika k. 9: 10, 2c.
24. Ja Lewitain päämiehet: Hasabia, Serebia ja Jesua Kadmielin poika, ja heidän weljensä heidän wieressänsä ylistämässä ja kiittämässä, niinkuin Dawid Jumalan mies oli käskenyt, yksi wartia toisen kohdalla. 1 Aika k. 26 l.
25. Mathania, Bakbukia, Obadia, Mesullam, Talmon ja Akub oliwat owenwartiat, tawaraporttein wartioitsemisessa.
26. Nämät oliwat Jojachimin Jesuan pojan Jotsadakin pojan aikana, ja Nehemian maanwanhimman, ja Esran papin, sen kirjanoppineen, aikana.
27. Ja Jerusalemin muurin wihkimiselle etseiwät he Lewitaita kaikista heidän paikoistansa, tuodaksensa heitä Jerusalemiin pitämään wihkimistä ilolla, kiitoksella, wirsillä, symbaleilla, psalmeilla ja harpuilla.
28. Ja weisaajitten lapset tuliwat kokoon lakialta Jerusalemin ympäri ja Netophatin kylistä,
29. Ja Gilgalin huoneesta, ja Gibean ja Asmawethin pelloilta; sillä weisaajat oliwat rakentaneet heillensä taloja Jerusalemin ympärillä.
30. Ja papit ja Lewitat puhdistiwat itsensä; he puhdistiwat myös kansan ja portit ja muurit. 2 Mos 19: 10.
31. Ja minä annoin Judan päämiehet mennä ylös muurin päälle, ja laitoin kaksi suurta kiitoschuoria, käymään muurin päälle: (yhden) oikialle puolelle sontaporttiin asti.
32. Ja Hosaja ja toinen puoli Judan päämiehistä käwiwät heidän perässänsä,
33. Ja Asaria, Esra, Mesullam,
34. Juda, BenJamin, Semaja ja Jeremia,
35. Ja muutamat pappein lapsista waskitorwein kanssa: Zacharia Jonathanin poika, Semajan pojan, Mathanian pojan, Michajan pojan, Sachurin pojan, Asaphin pojan;
36. Ja hänen weljensä Semaja, Asareel, Milalai, Gilalai, Maai, Nethaneel, Juda, Hanani, Dawidin Jumalan miehen kanteleitten kanssa, ja Esra kirjanoppinut heidän edellänsä.
37. Ja lähdeporttia päin meniwät he ylös heidän kohdallansa astuimia myöten Dawidin kaupunkiin, (ja siitä) astuimilla muu=

rein päälle, Dawidin huoneesta wesiport=
tiin asti itään päin.
38. Ja toinen kiitoschuori käwi wastaan,
ja minä sen perässä, ja toinen puoli kansaa
muurin päällä, pätsitornista lewiään muu=
riin saakka,
39. Ja Ephraimin portista, wanhan por=
tin ja kalaportin ja Hananelin tornin ja
Mean tornin ohitse lammasporttiin asti; ja
seisahtiwat wankiportissa.
40. Ja niin ne kaksi kiitoschuoria seisoiwat
Jumalan huoneessa, ja minä ja toinen puoli
ylimmäisiä minun kanssani,
41. Ja papit Eliakim, Maeseja, MinJa=
min, Michaja, Elioneai, Zacharia, Hanania
oliwat waskitorwein kanssa,
42. Ja Maeseja, Semaja, Eleatsar, Ussi,
Johanan, Malchia, Elam ja Asar. Ja wei=
saajat weisasiwat korkiasti, ja Jesrahia oli
esimiesnä.
43. Ja he uhrasiwat sinä päiwänä suuret
uhrit, ja oliwat iloiset: sillä Jumala oli hei=
tä iloittanut suurella ilolla, että myös wai=
mot ja lapsetkin iloitsiwat, ja Jerusalemin
ilo kuului kauwas.
44. Siihen aikaan asetettiin miehet tawa=
rakammioin päälle, joissa ylönnykset, ensi=
mäiset hedelmät ja kymmenekset oliwat, joi=
ta heidän piti kokooman kaupunkein pellois=
ta, papeille ja Lewitaille jaettaa lain jäl=
keen; sillä Judalaisilla oli ilo papeista ja
Lewitaista, jotka seisoiwat. 5 Mos. 26: 12.
45. Ja he pitiwät waarin Jumalansa war=
tiasta ja puhdistuksen wartiasta, niin myös
weisaajat ja owenwartiat, Dawidin ja Sa=
lomon hänen poikansa käskyn jälkeen;
1 Aika k. 25 l.
46. Sillä Dawidin ja Asaphin aikana oli=
wat muinoin asetetut ylimmäiset weisaajat,
ja kiitoswirret ja kiitokset Jumalalle.
47. Mutta koko Israel antoi weisaajille ja
owenwartioille osan, Serubabelin ja Nehe=
mian aikana, jokapäiwä heidän osansa; ja
he antoiwat sen pyhitetyn Lewitaille, ja Le=
witat antoiwat sen pyhitetyn Aaronin lap=
sille.

13 Luku.

Laki luetaan. Nehemia tulee Jerusalemiin, puhdistaa templin kammiot, anttaa Lewitat kymmeneksiinsä, kieltää lepopäiwän saastutuksen ja estää muukalaisen naimisen.

Siihen aikaan luettiin Mosekſen kirja kan=
san edessä, ja siinä löyttiin kirjoitettu, ettei
joku Ammonita ja Moabita pitänyt ikänän=
sä tuleman Jumalan seurakuntaan;
5 Mos. 23: 3.
2. Sillä ei he tulleet Israelin lapsia was=
taan leiwällä ja wedellä, mutta palkkasiwat
Bileamin heitä wastaan, kiroomaan heitä;
mutta meidän Jumalamme käänsi kirouksen
siunaukseksi. 4 Mos. 22: 5, rc.
3. Koska he sen lain kuuliwat, niin he
eroittiwat kaiken sekulaisen kansan Israelista.
4. Ja sitä ennen oli pappi Eliasib pantu
meidän Jumalan huoneen kammioin päälle,
Tobian lähimmäinen.
5. Ja hän oli tehnyt hänelle suuren kam=
mion, johonka he ennen oliwat panneet ruo=
kauhria, pyhää sawua, astioita ja kymme=
nekset jywistä, wiinasta ja öljystä, jotka
oliwat käsketyt annettaa Lewitaille, weisaa=
jille ja owenwartioille, ja pappein ylönnykset.
6. Mutta en minä ollut silloin Jerusale=
missa, koska he kaikkia näitä tekiwät; sillä
Arthahsasthan Babelin kuninkaan toisena
wuonna neljättäkymmentä tulin minä ku=
ninkaan tykö, ja sain jonkun ajan perästä
kuninkaalta luwan,
7. Ja tulin Jerusalemiin, ja ymmärsin sen
pahuuden, kuin Eliasib oli tehnyt Tobian
tähden, että hän oli tehnyt hänelle kammion
Jumalan huoneen kartanolle.
8. Ja minä pahaksuin sitä kowin, ja heitin
kaikki Tobian huoneen astiat kammiosta
ulos,
9. Ja käskin puhdistaa arkun, ja panin
siihen jälleen Jumalan huoneen astiat, ruo=
kauhrit ja pyhän sawun.
10. Ja minä ymmärsin, ettei Lewitaille
ollut annettu heidän osaansa, sentähden oli=
wat Lewitat ja weisaajat paenneet tekemään
työtä kukin pellollensa.
11. Niin minä nuhtelin esimiehiä ja sa=
noin: miksi me Jumalan huoneen hyljääm=
me? Mutta minä kokosin heitä ja asetin
siallensa.
12. Niin koko Juda toi kymmenekset tawa=
roiksi, jywistä, wiinasta ja öljystä.
13. Ja minä panin sen tawaran päälle
papin Selemian ja Zadokin, kirjanoppineen,
ja Lewitaista Pedajan, ja heidän kätensä
alla oli Hanan Sachurin poika, Mathanian
pojan; sillä he pidettiin uskollisna, ja hei=
dän käskettiin jakaa weljillensä.
14. Minun Jumalani, muista minun
päälleni sen edestä, ja älä pyhi minun lau=
piuttani pois, kuin minä olen tehnyt minun
Jumalani huoneelle ja hänen wartioillensa!
Neh. 5: 19.
15. Silloin näin minä Judassa tallatta=
wan wiinakuurnia sabbattina ja kannetta=
wan läjiin, ja kannettawan aaseilla wiinaa,
wiinamarjoja, fiikunia, ja kaikkinaisia kuor=
mia, ja tuotawan Jerusalemiin sabbatin

päiwänä: ja minä todistin heille sinä päiwänä, jona he myiwät ruokakalua.
16. Siinä asui myös Tyriläisiä, jotka toiwat kaloja ja kaikkinaista kauppakalua, ja myiwät Judan lapsille Jerusalemissa sabbattina.
17. Niin minä nuhtelin Judan päämiehiä, ja sanoin heille: mitä pahaa se on, kuin te teette, ja rikotte sabbatin päiwän?
18. Eikö teidän isänne niin tehneet? ja meidän Jumalamme toi kaiken tämän onnettomuuden meidän päällemme ja tämän kaupungin päälle; ja te saatatte wielä nyt wihan enemmäksi Israelin päälle, että te rikotte sabbatin.
19. Ja koska warjo peitti Jerusalemin portin ennen sabbattia, käskin minä ne sulkea, ja kielsin awaamasta ennenkuin jälkeen sabbatin. Ja minä panin muutamia palwelioitani portteihin, ettei yhtään kantamusta olisi tuotu sisälle sabbatin päiwänä.
20. Niin kauppamiehet ja kaikkinaisten kaluin myyjät oliwat ulkona Jerusalemista yösen, kerran eli kaksi.
21. Niin minä todistin heidän edessänsä, ja sanoin heille: miksi te olette yösen ympäri muurin? Jos te wielä kerran sen teette, niin minä lasken käteni teidän päällenne. Ja siitä ajasta ei he sabbattina tulleet.
22. Ja minä sanoin Lewitaille, jotka puhtaat oliwat: tulkaat ja ottakaat porteista waari, ja pyhittäkäät sabbatin päiwä. Minun Jumalani, muista minua senkin edestä, ja säästä minua sinun suuren laupiutes tähden!
23. Minä näin myös silloin Judalaiset ottawan Asdodilaisia, Ammonitalaisia ja Moabitalaisia waimoja.
24. Ja heidän lapsensa puhuiwat puolittain Asdodin kielellä, ja ei tainneet puhua Judan kielellä, mutta jokaisen kansan kielellä.
25. Ja minä nuhtelin heitä ja kirosin heitä, ja löin muutamia miehiä, ja repelin hiuksia heidän päästänsä, ja wannotin heitä Jumalan kautta: ei teidän pidä antaman teidän tyttäritänne heidän pojillensa, eikä ottaman heidän tyttäritänsä teidän pojillenne eli itse teillenne.
26. Eikö Salomo Israelin kuningas niiden kanssa syntiä tehnyt? Ja ei kuitenkaan ollut yhtään kuningasta hänen wertaistansa monen pakanan seassa, ja hän oli rakas Jumalallensa, ja Jumala pani hänen koko Israelin kuninkaaksi; kuitenkin saattiwat muukalaiset waimot hänenkin syntiä tekemään. 2 Sam. 12: 24.
1 Kun. k. 3: 13. 1 Kun. k. 11: 1, 4. 2 Aika k. 1: 12.
27. Ettekö te sitä ole kuulleet, koska te kaikkea tätä suurta pahuutta teette, että te rikotte meidän Jumalatamme wastaan, ottaissanne muukalaisia waimoja?
28. Ja yksi Jojadan lapsista, Eliasibin ylimmäisen papin poika, oli Saneballatin Horonitalaisen wäwy; mutta minä ajoin hänen pois minun tyköäni.
29. Muista heitä, minun Jumalani, jotka turmelewat pappeuden, ja pappein ja Lewitain liiton!
30. Niin minä puhdistin heidän kaikista muukalaisista, ja asetin pappein ja Lewitain wartiat, kunkin palwelukseensa,
31. Ja uhrihalkoja määrätyillä ajoilla, ja ensimäisiä hedelmiä. Minun Jumalani, muista minua hywyydellä! Neh. 10: 34.

Estherin Kirja.

1 Luku.

Kuningas Ahasweruksen pidot. Drotninki Wasthi katsoo hänen käskynsä ylön, tuomitaan ja hyljätään.

Siihen aikaan, koska Ahaswerus hallitsi Indiasta Ethiopiaan asti sataa ja seitsemää kolmattakymmentä maakuntaa,
2. Ja kuin hän istui waltakuntansa istuimella, Susanin linnassa,
3. Kolmantena hallituksensa wuonna, teki hän pidon kaikille päämiehillensä ja palwelioillensa, Persian ja Medin sodanpäämiehille ja maakuntain hallitsioille edessänsä,
4. Näyttäin heille waltakuntansa kunnian rikkaudet ja herrautensa kalliit kaunistukset monta päiwää, sata ja kahdeksankymmentä päiwää.
5. Ja kuin ne päiwät oliwat täytetyt, teki kuningas kaikelle kansalle, kuin Susanin linnassa oli, sekä suurille että pienille pidon seitsemäksi päiwäksi, kuninkaallisen huoneen yrttitarhan salissa.
6. Siellä rippuiwat walkiat, wiherjäiset

ja sinewät seinäwaatteet, yhteen sidotut kalleilla liinaisilla ja purpuraisilla siteillä hopiarenkaissa, marmorikiwisten patsasten päällä; wuoteet oliwat kullasta ja hopiasta, permanto oli laskettu wiherjäisistä, walkeista, keltaisista ja mustista marmorikiwistä.

7. Ja juomaa kannettiin kultaisilla astioilla, ja aina toisilla ja toisilla astioilla, ja kuninkaallista wiinaa yltäkyllä, kuninkaan waran perään.

8. Ja juominen tapahtui säätöksen jälkeen, niin ettei yksikään toistansa waatinut; sillä kuningas oli niin käskenyt kaikille edeskäywille huoneessansa, tehdä jokaisen mielen nouteeksi.

9. Ja drotninki Wasthi teki myös pidon waimoille kuningas Ahasweruksen kuninkaallisessa huoneessa.

10. Ja seitsemäntenä päiwänä, koska kuningas oli iloinen wiinasta, käski hän Mehumanin, Bisthan, Harbonan Bigthan, Abagthan, Setharin ja Charkaksen, ne seitsemän kamaripalweliata, jotka palweliwat kuningas Ahaswerusta,

11. Tuomaan drotninki Wasthia kuninkaan eteen hänen kuninkaallisella kruunullansa, näyttääksensä kansalle ja päämiehille hänen kauneuttansa; sillä hän oli kaunis.

12. Mutta drotninki Wasthi ei tahtonut tulla kuninkaan käskyn jälkeen, kuin hän oli käskenyt kamaripalwelioitten kautta. Niin kuningas wihastui kowin, ja hänen wihansa syttyi hänessä.

13. Ja kuningas sanoi wiisaille, jotka ymmärsiwät maan tawat (sillä kuninkaan asia piti ratkaistaman kaikkein lain ja oikeuden ymmärtäwäisten edessä:

14. Ja lähin häntä oliwat: Charsena, Sethar, Admatha, Tharsis, Meres, Marsena ja Memuchan, seitsemän Persian ja Medin päämiestä, jotka näkiwät kuninkaan kaswot ja istuiwat ylimmäisnä waltakunnassa:)

15. Mitä drotninki Wasthille pitää tehtämän oikeuden jälkeen, ettei hän tehnyt kuningas Ahasweruksen sanan jälkeen, hänen kamaripalweliainsa kautta?

16. Niin sanoi Memuchan kuninkaan ja päämiesten edessä: drotninki Wasthi ei ole ainoastansa tehnyt pahoin kuningasta wastaan, mutta myös kaikkia päämiehiä ja kaikkia kansoja wastaan, kuin owat kaikissa kuningas Ahaswerukseen maakunnissa.

17. Sillä tämä drotningin teko hajoo kaikkein waimoin tykö, niin että hekin katsowat miehensä ylön silmäinsä edessä, ja sanowat: kuningas Ahaswerus käski tulla drotninki Wasthin eteensä, mutta ei hän tullut.

18. Niin Persian ja Medin päämiesten emännät sanowat tänäpänä kaikille kuninkaan päämiehille, koska he kuulewat tämän drotningin teon; niin siitä tulee kyllä ylönkatsetta ja wihaa.

19. Jos siis kuninkaalle kelpaa, niin antakaan kuninkaallisen käskyn häneltänsä käydä ulos ja kirjoittaa Persian ja Medin lakiin, jota ei kenkään rikkoa tohdi: ettei Wasthin pidä enää tuleman kuningas Ahasweruksen eteen, ja antakaan kuningas hänen waltakuntansa hänen lähimmäisellensä, joka on parempi häntä. Dan. 6:8.

20. Ja tämä kuninkaan kirja, kuin nyt tehdään, kuulukoon ympärinsä koko hänen waltakuntaansa, joka suuri on: että jokainen waimo pitäis miehensä kunniassa, suurten ja pienten seassa.

21. Tämä kelpasi kuninkaalle ja päämiehille: ja kuningas teki Memuchan sanan jälkeen.

22. Niin kirjat lähetettiin kaikkiin kuninkaan maakuntiin, jokaiseen maakuntaan heidän kirjoituksensa jälkeen, ja kaikkein kansain tykö heidän kielellänsä: että jokainen mies on hallitsia huoneessansa, ja antoi puhuttaa kansansa kielellä.

2 Luku.

Kuningas antaa koota neitseitä, walitaksensa itsellensä puolisoa Wasthin siaan. Esther walitaan drotningiksi. Bigthan hirtetty.

Näiden jälkeen, sittenkuin kuningas Ahaswerukseen wiha asettui, muisti hän, mitä Wasthi oli tehnyt, ja mitä hänestä päätetty oli.

2. Niin sanoiwat kuninkaan palweliat, jotka häntä palweliwat: etsittäköön kuninkaalle kauniita nuoria neitseitä,

3. Ja lähettäköön kuningas katsojat kaikkiin waltakuntansa maakuntiin, kokoomaan kaikkia kauniita nuoria neitseitä Susanin linnaan, waimoin huoneeseen, Hegen kuninkaan kamaripalwelian käden ala, joka waimoista piti waarin ja antoi heille heidän kaunistuksensa;

4. Ja se piika, joka kuninkaalle kelpaa, tulkoon drotningiksi Wasthin siaan. Tämä kelpasi kuninkaalle, ja hän teki niin.

5. Ja Susanin linnassa oli yksi Judalainen, jonka nimi oli Mardochai Jairin poika, Simein pojan, Kisin pojan, Jeminin mies, Neh. 7:7.

6. Joka oli wiety Jerusalemista sen wiedyn joukon kanssa, joka wietiin Jechonian Judan kuninkaan kanssa, jonka Nebukad-Netsar Babelin kuningas wei pois.

2 Kun. k. 24:14.

7. Ja hän oli Hadassan, se on, Estherin, setänsä tyttären holhoja; sillä ei hänellä ollut isää eikä äitiä; ja hän oli kaunis ja hywänmuotoinen piika; ja koska hänen isänsä ja äitinsä kuoliwat, otti Mardochai hänen tyttäreksensä.
8. Koska kuninkaan käsky ja laki ilmoitettiin, ja monta piikaa koottiin Susanin linnaan, Hegen käden ala, otettiin myös Esther kuninkaan huoneeseen, Hegen käden ala, joka oli waimoin wartia.
9. Ja piika kelpasi hänelle, ja hän löysi laupiuden hänen edessänsä, ja hän joudutti hänen kaunistuksensa kanssa, antaaksensa hänelle hänen osansa, ja siihen seitsemän kaunista piikaa kuninkaan huoneesta; ja hän muutti hänen piikoinensa parhaaseen paikkaan waimoin huoneeseen.
10. Ja ei Esther ilmoittanut hänelle kansaansa ja sukuansa; sillä Mardochai oli häntä kieltänyt ilmoittamasta.
11. Ja Mardochai käyskenteli jokapäiwä neitsytten huoneen porstuan edessä, että hän olis saanut tietää, jos Estherille hywin käwis, ja mitä hänelle tapahtuis.
12. Ja koska itsekunkin piian määrätty aika tuli mennä kuningas Ahasweruksen tykö, sittenkuin hän oli ollut kaksitoistakymmentä kuukautta waimoin tawan jälkeen kaunistuksessa; (sillä heidän kaunistuksellansa piti oleman niin paljo aikaa: kuusi kuukautta myrrhamiöljyllä, ja kuusi kuukautta kalleilla woiteilla, ja muilla waimoin kaunistuksilla;)
13. Niin piika meni kuninkaan tykö; ja jonka hän tahtoi, se piti hänelle annettaman, joka piti hänen kanssansa menemän waimoin huoneesta kuninkaan huoneeseen.
14. Ehtoona hän tuli, ja huomeneltain palasi toiseen waimoin huoneeseen, Saasgaksen, kuninkaan kamaripalwelian käden ala, joka oli waimoin wartia. Ja ei pitänyt hänen palajaman kuninkaan tykö, muutoin jos kuningas häntä tahtoi, ja kutsutti häntä nimeltänsä.
15. Koska Estherin Abihailin Mardochain sedän tyttären (jonka hän oli ottanut tyttäreksensä) aika joutui tulla kuninkaan tykö, ei hän mitään muuta anonut, waan mitä Hege kuninkaan kamaripalwelia, waimoin wartia, sanoi; ja Esther löysi armon kaikkein edessä, kuin hänen näkiwät.
16. Ja Esther otettiin kuningas Ahasweruksen tykö kuninkaalliseen huoneeseen kymmenentenä kuukautena, joka kutsutaan Tebeth, seitsemäntenä hänen waltakuntansa wuonna.
17. Ja kuningas rakasti Estheriä enämpi kuin kaikkia muita waimoja, ja hän löysi armon ja laupiuden hänen edessänsä enämpi kuin kaikki muut neitseet, ja hän pani kuninkaallisen kruunun hänen päähänsä, ja teki hänen drotningiksi Wasthin siaan.
18. Ja kuningas teki kaikille päämiehillensä ja palwelioillensa suuren pidon, ja se pito oli Estherin tähden; ja hän teki maakunnille lewon, ja antoi lahjoja kuninkaan waran jälkeen.
19. Ja koska neitseet toisen kerran koottiin, istui Mardochai kuninkaan portissa.
20. Ja ei Esther ollut wielä ilmoittanut sukuansa eikä kansaansa, niinkuin Mardochai hänelle oli käskenyt; sillä Esther teki Mardochain sanan jälkeen, niinkuin silloinkin, koska hän hänen kaswatti. Esth. 8:1.
21. Silloin koska Mardochai istui kuninkaan portissa, wihastuiwat kaksi kuninkaan kamaripalweliata Bigthan ja Theres owenwartiat, ja aikoiwat heittää kätensä kuningas Ahaswerukseen päälle. Esth. 6:2.
22. Ja Mardochai sai sen tietää ja ilmoitti drotninki Estherille; ja Esther sanoi Mardochain puolesta sen kuninkaalle.
23. Ja koska sitä tutkisteltiin löyttiin se todeksi, ja he hirtettiin molemmat puuhun. Ja se kirjoitettiin Aikakirjaan kuninkaan edessä. Esth. 6:1.

3 Luku.

Hamanin ylpeys, kiiwaus, kirjat.

Koska nämät oliwat tapahtuneet, teki kuningas Ahaswerus Hamanin, Medathan pojan, Agagilaisen, suureksi, ja korotti hänen, ja pani hänen istuimensa ylemmä kaikkia päämiehiä, kuin hänen tykönänsä oliwat.
2. Ja kaikki kuninkaan palweliat, jotka kuninkaan portissa oliwat, notkistiwat polwiansa ja kumarsiwat Hamania; sillä niin oli kuningas käskenyt; mutta Mardochai ei notkistanut polwiansa eikä kumartanut.
3. Niin kuninkaan palweliat, jotka kuninkaan portissa oliwat, sanoiwat Mardochaille: miksi sinä rikot kuninkaan käskyn?
4. Ja koska he jokapäiwä sitä hänelle sanoiwat, ja ei hän totellut heitä, ilmoittiwat he sen Hamanille, nähdäksensä, jos senkaltainen Mardochain työ olis pysywäinen; sillä hän oli sanonut hänensä Judalaiseksi.
5. Ja kuin Haman näki, ettei Mardochai notkistanut polwiansa hänen edessänsä eikä kumartanut häntä, tuli hän kiukkua täyteen.
6. Ja hän wähäksi luki laskea ainoastansa Mardochain päälle kättänsä; sillä he oliwat

hänelle tiettäwäksi tehneet Mardochain kansan; mutta Haman pyysi teloittaa kaikkea Mardochain kansaa Judalaisia, jotka oliwat koko kuningas Ahasweruksen waltakunnassa.

7. Ensimäisellä kuulla, se on Nisan kuu, kuningas Ahaswheruksen toisena wuonna toistakymmentä, heitettiin Pur, se on arpa, Hamanin edessä, päiwä päiwältä, ja kuukaudelta niin toiseen kuuhun toistakymmentä, se on kuu Adar. Esth. 9:24.

8. Ja Haman sanoi kuningas Ahaswerukselle: yksi kansa on hajoitettu ja jaettu kansain sekaan kaikissa sinun waltakuntas maakunnissa, ja heidän lakinsa on toisin kuin kaikkein kansain, ja ei he tee kuninkaan lain jälkeen: ei se ole kuninkaalle hyödyllinen, että heidän niin olla annetaan.

9. Jos kuninkaalle kelpaa, niin kirjoitettakoon, että ne hukutettaisiin; niin minä tahdon punnita kymmenen tuhatta leiwiskää hopiata wirkamiesten käsiin, wietää kuninkaan tawaroihin.

10. Silloin otti kuningas sormuksen sormestansa, ja antoi sen Hamanille, Medathan Agagilaisen pojalle, Judalaisten wihamiehelle. Esth. 8:2.

11. Ja kuningas sanoi Hamanille: se hopia olkoon annettu sinulle, niin myös kansa, tehdäkses heille, mitäs tahdot.

12. Niin kuninkaan kirjoittajat kutsuttiin kolmantena päiwänä toistakymmentä ensimäisestä kuusta, ja kirjoitettiin niinkuin Haman käski kuninkaan ylimmäisten ja maaherrain tykö, sinne ja tänne maakuntiin, ja jokaisen kansan päämiesten tykö siellä ja täällä, itsekunkin kansan kirjoituksen jälkeen ja heidän kielellänsä: kuningas Ahaswheruksen nimellä oli se kirjoitettu, ja kuninkaan sormuksella lukittu.

13. Ja kirjat lähetettiin juoksewitten kautta kaikkiin kuninkaan maakuntiin, hukuttamaan, tappamaan ja teloittamaan kaikkia Judalaisia, nuoria ja wanhoja, lapsia ja waimoja yhtenä päiwänä, kuin oli kolmastoistakymmenes päiwä toisesta kuusta toistakymmentä, se on kuu Adar, ja ryöstämään heidän saaliinsa.

14. Kirja oli näin: käsky on annettu kaikkiin maakuntiin, julistettaa kaikille kansoille, että heidän piti oleman sinä päiwänä walmiit.

15. Ja juoksewat meniwät kiiruusti kuninkaan käskyn jälkeen; ja käsky annettiin Susanin linnassa. Ja kuningas ja Haman istuiwat ja joiwat; mutta Susanin kaupunki oli hämmästyksissä. Esth. 4:8.

4 Luku.

Mardochain murhe ja anomus. Esther pelkää mennä kuninkaan tykö, paastoo.

Sittenkuin Mardochai ymmärsi kaikki, mitä tapahtunut oli, rewäisi hän waatteensa, ja puetti itsensä säkillä ja tuhwalla, ja meni keskelle kaupunkia, ja huusi suurella äänellä ja surkiasti; Jon. 3:6.

2. Ja tuli kuninkaan portin eteen: sillä ei ollut luwallinen yhdenkään mennä kuninkaan portista sisälle, jonka yllä säkki oli.

3. Ja Judalaisilla oli suuri parku kaikissa maakunnissa, joihin kuninkaan sana ja käsky tuli, ja moni paastosi, itki ja murhehti, ja makasi säkissä ja tuhwassa.

4. Niin Estherin piiat ja hänen kamaripalwelиansa tuliwat ja ilmoittiwat sen hänelle. Niin drotninki peljästyi kowin, ja lähetti waatteet Mardochain yllensä pukea, ja käski säkin panna yltänsä pois; mutta ei hän ottanut.

5. Niin Esther kutsui Hatachin kuninkaan kamaripalwelian, joka hänen edessänsä seisoi, ja käski hänen Mardochain tykö tiedustamaan, mikä se on, ja minkätähden hän niin teki?

6. Niin Hatach meni Mardochain tykö kaupungin kadulle kuninkaan portin eteen.

7. Ja Mardochai sanoi hänelle kaikki, mitä hänelle tapahtunut oli, ja sen hopian, kuin Haman oli luwannut punnita kuninkaan tawaroihin Judalaisten tähden, että he surmattaisiin.

8. Ja hän antoi hänelle kirjoituksen siitä käskystä, joka Susanissa oli annettu, että he piti teloitettaman, osottaaksensa sen Estherille ja antaaksensa hänelle tietää, että hän käskis hänen mennä kuninkaan tykö ja rukoilla häntä hartaasti kansansa edestä. Esth. 3:15.

9. Ja kuin Hatach tuli ja ilmoitti Estherille Mardochain sanat,

10. Puhui Esther Hatachille, ja käski hänen Mardochaille (sanoa):

11. Kaikki kuninkaan palweliat ja kuninkaan maakuntain kansa tietäwät, että kuka ikänä mies eli waimo menee kuninkaan tykö sisälmäiselle kartanolle, joka ei ole kutsuttu, hänen tuomionsa on, että hänen pitää kuoleman, muutoin jos kuningas ojentaa kultaisen waltikan hänen puoleensa, että hän eläis; ja en minä ole kutsuttu kolmenakymmenenä päiwänä kuninkaan tykö.

12. Ja koska Estherin sanat sanottiin Mardochaille,

13. Käski hän sanoa Estherille jälleen:

älä luulekaan, ettäs päästät henkes kaikkein Judalaisten ehtoon, ehkäs kuninkaan huoneessa olet.

14. Sillä jos sinä tähän aikaan peräti waikenet, niin Judalaiset saawat kuitenkin awun ja pelastuksen muualta, ja sinä ja sinun isäs huone pitää sitte hukkuman. Ja kuka tietää, jos sinä olet tämän ajan tähden tullut kuninkaan waltakuntaan?

15. Esther käski Mardochaita wastata:

16. Mene ja kokoo kaikki Judalaiset, kuin Susanissa owat, ja paastotkaat minun edestäni, ettette syö ettekä juo kolmena päiwänä yöllä eli päiwällä; minä paastoon myös piikoineni, ja niin minä menen kuninkaan tykö käskyäkin wastaan; jos minä hukun, niin minä hukun.

17. Mardochai meni, ja teki kaikki niinkuin Esther hänelle käski.

5 Luku.

Esther saa armon kuninkaan edessä ja kutsuu häntä pitoihin. Haman syttyy kiukkuun ja antaa muiden neuwosta rakentaa hirsipuun.

Ja kolmantena päiwänä puetti Esther itsensä kuninkaallisiin waatteisiin ja meni kartanoon kuninkaan huoneen tykö, sisälliselle puolelle kuninkaan huoneen kohdalle. Ja kuningas istui kuninkaallisella istuimellansa kuninkaallisessa huoneessansa, juuri huoneen owen kohdalla.

2. Ja kuin kuningas näki drotninki Estherin seisowan kartanolla, löysi hän armon hänen edessänsä; ja kuningas ojensi kultaisen waltikan, joka oli hänen kädessänsä Estherin puoleen; niin Esther astui edes, ja rupesi waltikan päähän.

3. Ja kuningas sanoi hänelle: drotninki Esther, mikä sinun on? ja mitäs anot? Puoleen minun waltakuntaani asti pitää sinulle annettaman.

4. Esther sanoi: jos kuninkaalle kelpaa, niin tulkoon kuningas ja Haman tänäpänä siihen pitoon, kuin minä olen walmistanut hänelle. Esth. 7:1.

5. Ja kuningas sanoi: kiiruhtakaat, että Haman tekis, kuin Esther on sanonut. Niin kuningas ja Haman tuliwat pitoon, jonka Esther oli walmistanut.

6. Ja kuningas sanoi Estherille, sittenkuin hän oli wiinaa juonut: mitäs pyydät, se pitää sinulle annettaman, ja mitäs anot, waikka se olis puoli waltakunnasta, se pitää tapahtuman.

7. Niin Esther wastasi, ja sanoi: minun rukoukseni ja anomiseni on:

8. Jos minä olen löytänyt armon kuninkaan edessä, ja jos se kelpaa kuninkaalle antaa minulle minun rukoukseni ja tehdä minun anomiseni, niin tulkoon kuningas ja Haman siihen pitoon, kuin minä walmistan heille, niin minä teen huomenna niinkuin kuningas on sanonut.

9. Niin Haman meni ulos sinä päiwänä iloissansa ja rohkialla sydämellä. Ja koska hän näki Mardochain kuninkaan portissa, ettei hän nousnut eikä siastansa liikahtanut hänen edessänsä, tuli hän täyteen wihaa Mardochain päälle.

10. Mutta Haman pidätti itsensä; ja kuin hän tuli kotiansa, lähetti hän ja antoi kutsua ystäwänsä ja emäntänsä Sereksen.

11. Ja Haman luetteli heille rikkautensa kunnian, ja lastensa paljouden, ja kaikki, kuinka kuningas oli hänen tehnyt niin suureksi, ja että hän oli korotettu kuninkaan päämiesten ja palweliain ylitse.

12. Sanoi myös Haman: ja drotninki Esther ei antanut yhtäkään kutsua kuninkaan kanssa siihen pitoon, kuin hän walmisti, paitsi minua: ja minä olen myös huomeniseksi kutsuttu hänen tykönsä kuninkaan kanssa.

13. Mutta kaikista näistä ei minulle mitäkään kelpaa niin kauwan kuin minä näen sen Judalaisen Mardochain istuwan kuninkaan portissa.

14. Niin sanoi hänen emäntänsä Seres ja kaikki hänen ystäwänsä hänelle: walmistettakoon yksi puu wiittäkymmentä kyynärätä korkia, ja sano huomenna kuninkaalle, että Mardochai siihen hirtettäisiin, niin sinä menet iloissas kuninkaan kanssa pitoon. Se kelpasi Hamanille, ja puu walmistettiin.

6 Luku.

Kuningas antaa lukea aikakirjaa. Haman saa käskyn, täytyy kunnioittaa Mardochaita ja murehtii.

Ja sinä yönä ei kuningas saanut unta, ja käski tuotaa aika- ja muistokirjat, ja ne luettiin kuninkaan edessä. Esth. 2:23.

2. Niin löyttiin kirjoitettu, kuinka Mardochai oli tietää antanut, että kaksi kuninkaan kamaripalweliata, Bigthana ja Theres, owenwartiat, oliwat aikoneet heittää kätensä kuningas Ahaswerukseen päälle. Esth. 2:21, ꝛc.

3. Ja kuningas sanoi: mitä kunniata eli hywää me olemme Mardochaille sen edestä tehneet? Niin sanoiwat kuninkaan palweliat, jotka häntä palweliwat: ei ole hänelle mitään tapahtunut.

4. Ja kuningas sanoi: kuka kartanolla on? ja Haman käweli ulkona kartanolla kunin-

kaan huoneen edessä, sanoaksensa kuninkaalle, että Mardochai piti hirtettämän siihen puuhun, jonka hän oli häntä warten walmistanut.

5. Ja kuninkaan palweliat sanoiwat hänelle: katso, Haman seisoo pihalla. Kuningas sanoi: tulkaan sisälle.

6. Ja kuin Haman tuli, sanoi kuningas hänelle: mitä sille miehelle pitää tehtämän, jota kuningas tahtoo kunnioittaa? Ja Haman ajatteli sydämessänsä: ketästä kuningas paremmin tahtoo kunnioittaa kuin minua?

7. Ja Haman sanoi kuninkaalle: se mies, jota kuningas tahtoo kunnioittaa,

8. Pitää puetettaman kuninkaallisilla waatteilla, joita kuningas itse pitää, ja tuotaman se hewoinen, jolla kuningas ajaa, ja että kuninkaallinen kruunu pantaisiin hänen päähänsä.

9. Ja waatteet ja hewoinen pitää annettaman yhden kuninkaan päämiehen käteen, joka on ylimmäisistä päämiehistä, että hän puettais sen miehen, jota kuningas tahtoo kunnioittaa, ja antais hänen ajaa hewoisen seljässä kaupungin kaduilla, ja huutaa hänen edellänsä: näin pitää sille miehelle tehtämän, jota kuningas tahtoo kunnioittaa.

10. Kuningas sanoi Hamanille: kiiruhda, ota waatteet ja hewoinen, niinkuin sinä olet sanonut, ja tee niin Mardochain Judalaisen kanssa, joka istuu kuninkaan portissa; ja älä anna mitään puuttua kaikista näistä, kuin sinä puhunut olet.

11. Niin Haman otti waatteet ja hewoisen, ja puetti Mardochain, ja antoi hänen ajaa kaupungin kaduilla, ja huusi hänen edellänsä: näin sille miehelle tehdään, jota kuningas tahtoo kunnioittaa.

12. Ja Mardochai palasi kuninkaan porttiin; mutta Haman meni kiiruusti kotiansa, murhehtien ja peitetyllä päällä.

13. Ja Haman jutteli emännällensä Serekselle ja kaikille ystäwillensä kaikki, mitä hänelle tapahtunut oli. Niin sanoiwat hänen wiisaansa ja emäntänsä Seres hänelle: jos Mardochai on Judalaisten siemenestä, jonka edessä sinä olet ruwennut lankeemaan, niin et sinä woi mitään häntä wastaan, mutta sinun täytyy peräti hänen edessänsä langeta.

14. Koska he wielä parhaallansa hänen kanssansa puhuiwat, tuliwat kuninkaan kamaripalweliat ja kiiruhtiwat Hamanin pitoon, jonka Esther oli walmistanut.

7 Luku.

Kuningas kysyy Estherin anomusta, ja hän rukoilee pelastamista Hamanin juonista. Haman hirtetään.

Koska kuningas tuli ja Haman pitoon drotninki Estherin tykö, Esth. 5:4, 5.

2. Sanoi kuningas taas toisena päiwänä Estherille, sittenkuin hän oli wiinaa juonut: mitäs rukoilet, drotninki Esther, sinulles annettaa, ja mitäs anot? ehkä se olis puoli kuninkaan waltakuntaa, se pitää tapahtuman.

3. Drotninki Esther wastasi, ja sanoi: o kuningas, jos minä olen löytänyt armon sinun edessäs ja jos kuninkaalle kelpaa, niin suokoon minulle minun henkeni minun rukoukseni tähden, ja minun kansani minun anomiseni tähden!

4. Sillä me olemme myydyt, minä ja minun kansani, teloitettaa, surmattaa ja hukutettaa. Ja jos me olisimme myydyt orjiksi ja piioiksi, niin minä olisin wai, eikä wihamies sittenkään palkitsisi kuninkaalle sitä wahinkoa.

5. Kuningas Ahaswerus puhui, ja sanoi drotninki Estherille: kuka se on, eli kussa se on, joka tohtii senkaltaista ajatella tehdäksensä?

6. Esther sanoi: se wihamies ja wainooja on tämä paha Haman; ja Haman peljästyi kuninkaan ja drotningin edessä.

7. Ja kuningas nousi wieraspidoista ja wiinan tyköä wihoissansa, ja meni salin yrttitarhaan; ja Haman nousi ja rukoili drotninkia henkensä edestä; sillä hän näki hänellensä olewan walmistetun onnettomuuden kuninkaalta.

8. Ja koska kuningas tuli jälleen salin yrttitarhasta siihen huoneeseen, jossa he oliwat wiinaa juoneet, nojasi Haman sille wuoteelle, jolla Esther istui. Niin sanoi kuningas: tahtooko hän drotningille tehdä myös wäkiwaltaa minun läsnäollessani huoneessa? Koska se sana tuli kuninkaan suusta ulos, peittiwät he Hamanin kaswot.

9. Ja Harbona, yksi kuninkaan kamaripalwelioista, sanoi kuninkaalle: katso, Hamanin kartanolla seisoo yksi puu wiittäkymmentä kyynärätä korkea, jonka hän teki Mardochaita warten, joka hywää puhui kuninkaan edestä. Niin sanoi kuningas: hirtettäkään hän siihen.

10. Niin he hirttiwät Hamanin siihen puuhun, jonka hän teki Mardochaita wasten; ja niin asettui kuninkaan wiha.

8 Luku.

Mardochain kunnia. Estherin rukous; käsky Judalaisten murhaamisesta palautetaan, josta he iloitsewat.

Sinä päiwänä antoi kuningas Ahaswerus drotninki Estherille Hamanin Judalaisten wihollisen huoneen. Ja Mardochai tuli kuninkaan eteen; sillä Esther ilmoitti, mikä hän hänelle oli. Esth. 2:20.

2. Ja kuningas otti sormuksensa, jonka hän oli antanut Hamanilta pois ottaa, ja antoi Mardochaille. Ja Esther pani Mardochain Hamanin kartanon päälle. Esth. 3:10.

3. Ja Esther puhui wielä kuninkaalle, ja lankesi hänen jalkainsa juureen, itki ja rukoili häntä palauttamaan Hamanin Agagilaisen pahuutta ja hänen aikomustansa, kuin hän oli ajatellut Judalaisia wastaan.

4. Niin kuningas ojensi kultaisen waltikan Estherin puoleen. Ja Esther nousi ja seisoi kuninkaan edessä,

5. Ja sanoi: jos kuninkaalle kelpaa, ja jos minä olen armon löytänyt hänen edessänsä, ja jos se on kuninkaalle sowelias, ja minä kelpaan hänelle; niin kirjoitettakoon ja otettakoon takaperin kaikki Hamanin Medathan Agagilaisen pojan aikomuskirjat, jotka hän on kirjoittanut, että kaikki Judalaiset surmattaisiin kaikissa kuninkaan maakunnissa.

6. Sillä kuinka minä woin nähdä sitä pahuutta, kuin minun kansalleni tulis? ja kuinka minä woin nähdä, että minun sukukuntani niin teloitetaan?

7. Niin kuningas Ahaswerus sanoi drotninki Estherille ja Mardochaille Judalaiselle: katso, minä olen antanut Estherille Hamanin huoneen, ja hän hirtettiin puuhun, että hän laski kätensä Judalaisten päälle.

8. Niin kirjoittakaat siis te Judalaisten puolesta kuninkaan nimeen, niinkuin te itse tahdotte, ja painakaat sinetti kuninkaan sormuksella; sillä sitä kirjoitusta, joka kuninkaan nimellä kirjoitetaan, ja kuninkaan sormuksella sinetti painetaan, ei taideta otettaa takaperin.

9. Silloin kutsuttiin kuninkaan kirjoittajat kolmantena kuukautena, se on Siwan kuu, kolmantena päiwänä kolmattakymmentä, ja kirjoitettiin juuri niinkuin Mardochai käski Judalaisten tykö, ja hallitsioitten tykö, maanwanhimmitten ja maakuntain päämiesten tykö, Indiasta Ethiopiaan asti, joita oli sata ja seitsemänkolmattakymmentä maakuntaa, kunkin maakunnan kirjoituksen jälkeen, jokaisen kansan tykö heidän kielellänsä, ja Judalaisten tykö heidän kirjoituksensa jälkeen ja heidän kielellänsä.

10. Ja kirjoitettiin kuningas Ahasweruksen nimellä, ja sinetti painettiin kuninkaan sormuksella; ja hän lähetti kirjat hewoisilla, nopiammilla orheilla ja nuorilla muuleilla ajawaisten kautta,

11. Että kuningas sallei Judalaiset kussakin kaupungissa koota heitänsä, ja warjella henkensä, ja teloittaa, tappaa ja hukuttaa kaikkein kansain ja maakuntain sotawäen, jotka heitä waiwasiwat, lapsinensa ja waimoinensa, ja ryöstää heidän saaliinsa,

12. Yhtenä päiwänä kaikissa kuningas Ahasweruksen maakunnissa, kolmantena-toistakymmenentenä päiwänä toisesta kuusta toistakymmentä, se on kuu Adar.

13. Ja kirjoissa oli, että käsky oli annettu kaikkiin maakuntiin julistettaa kaikille kansoille, että Judalaiset olisiwat sinä päiwänä walmiit kostamaan wihollisillensa. Esth. 3:13. l. 9:1.

14. Ja liukkailla orheilla ja karkaawaisilla muuleilla ajawaiset sanansaattajat ajoiwat nopiasti ja kiiruusti kuninkaan sanan jälkeen; ja se käsky lyötiin Susanin linnassa ylös.

15. Ja Mardochai läksi kuninkaan tyköä kuninkaallisissa waatteissa, sinisissä ja walkeissa ja suurella kultakruunulla, ja kalliilla liinaisella hameella ja purpuralla. Ja Susanin kaupunki iloitsi ja riemuitsi.

16. Sillä sinne oli tullut walkeus ja ilo, riemu ja kunnia Judalaisille.

17. Ja kaikissa maakunnissa ja kaupungeissa, joihin kuninkaan sana ja käsky tuli, oli ilo ja riemu Judalaisten keskellä, pito ja hywät päiwät. Ja monta maan kansasta tuli Judalaiseksi; sillä Judalaisten pelko tuli heidän päällensä.

9 Luku.

Judalaiset teloittawat monta tuhatta wihollistansa, ja samassa Hamanin pojat. Purimin juhla.

Ja toisna kuukautena toistakymmentä, Adarin kuulla, kolmantena päiwänä toistakymmentä, jona kuninkaan sana ja käsky oli tullut, että toimitus piti tapahtuman juuri sinä päiwänä, jona Judalaisten wiholliset toiwoiwat wallitsewansa heitä, käänty niin, että Judalaiset wallitsiwat wihollisiansa. Esth. 3:13. l. 8:13.

2. Niin Judalaiset kokosiwat itsensä kaupunkeihinsa kaikissa kuningas Ahasweruksen maakunnissa, laskemaan kätensä niiden päälle, jotka heille pahuutta tahtoiwat, ja ei yksikään woinut seisoa heitä wastaan; sillä kaikki kansa pelkäsi heitä.

3. Ja kaikki maakuntain päämiehet ja hal-

litsiat, ja maan wanhimmat ja kuninkaan wirkamiehet ylistiwät Judalaisia; sillä Mardochain pelko tuli heidän päällensä.
4. Sillä Mardochai oli suuri kuninkaan huoneessa, ja hänen sanomansa kuului kaikkiin maakuntiin, kuinka Mardochai menestyi ja tuli suureksi.
5. Niin Judalaiset löiwät kaikki wihamiehensä miekalla, tappoiwat ja hukuttiwat heidän, ja tekiwät niiden kanssa oman tahtonsa jälkeen, jotka heitä wihasiwat.
6. Ja Susanin linnassa löiwät Judalaiset wiisi sataa miestä kuoliaksi, ja hukuttiwat heidän.
7. Wielä päälliseksi tappoiwat he Parsandathan, Dalphonin, Aspathan,
8. Porathan, Adalian, Aridathan,
9. Parmastan, Arisain, Aridain, Wajesathan,
10. Kymmenen Hamanin poikaa, joka oli Medathanin poika, Judalaisten wihamies; mutta ei he ruwenneet heidän saaliiseensa.
11. Silloin tuli tapetuitten luku Susanin linnaan, kuninkaan eteen.
12. Ja kuningas sanoi drotninki Estherille: Susanin kaupungissa owat Judalaiset tappaneet ja hukuttaneet wiisi sataa miestä ja kymmenen Hamanin poikaa: mitäs luulet heidän muissa kuninkaan maakunnissa tehneen? mitäs pyydät sinulles annettaa? ja mitäs wielä anot sinulles tehtää?
13. Esther sanoi: jos kuninkaalle kelpaa, niin antakoon myös Judalaisten huomenna tehdä Susanissa tämän päiwäisen käskyn jälkeen; että he hirttäisiwät kymmenen Hamanin poikaa puuhun.
14. Ja kuningas käski niin tehdä: ja se käsky lyötiin Susanissa ylös: ja kymmenen Hamanin poikaa hirtettiin.
15. Ja Judalaiset kokosiwat itsensä, jotka Susanissa oliwat, neljäntenä päiwänä toistakymmentä Adar kuusta, ja tappoiwat kolme sataa miestä Susanissa; mutta heidän saaliiseensa ei he ruwenneet.
16. Mutta muut Judalaiset kuninkaan maakunnissa tuliwat kokoon ja warjeliwat henkeänsä, saadaksensa lepoa wihollisiltansa, ja tappoiwat wihollisistansa wiisikahdeksattakymmentä tuhatta, mutta ei he ruwenneet saaliiseen.
17. (Se tapahtui) kolmantenatoistakymmenentenä päiwänä Adar kuusta. Ja he lepäsiwät neljäntenätoistakymmenentenä päiwänä siitä kuusta; sen he tekiwät pidon ja ilon päiwäksi.
18. Mutta Judalaiset, kuin Susanissa oliwat, tuliwat kokoon kolmantenatoistakymmenentenä ja neljäntenätoistakymmenentenä päiwänä, ja lepäsiwät wiidentenätoistakymmenentenä päiwänä: ja tekiwät sen päiwän pidon ja ilon päiwäksi.
19. Sentähden Judalaiset, jotka asuiwat maan kylissä ja wähissä kaupungeissa, tekiwät sen neljännentoistakymmenennen päiwän Adar kuusta ilon ja pidon päiwäksi, ja lähettiwät lahjoja toinen toisellensa.
20. Ja Mardochai kirjoitti nämät teot, ja lähetti kirjat kaikille Judalaisille, jotka oliwat kaikissa kuningas Ahasweruksen maakunnissa, sekä lähes että kauwas.
21. Ja asetti heille, että he pitäisiwät joka wuosi sen neljännentoistakymmenennen ja wiidennentoistakymmenennen päiwän Adar kuusta,
22. Niiden päiwäin jälkeen, joina Judalaiset oliwat tulleet lepoon wihollistensa edestä, ja sen kuukauden, jona heidän surunsa on iloksi kääntynyt, ja heidän murheensa hywiksi päiwiksi: että he ne pitäisiwät pito- ja ilopäiwinä, ja lähettäisiwät lahjoja toinen toisellensa, ja jakaisiwat waiwaisille.
23. Ja Judalaiset ottiwat wastaan tehdäksensä sen, kuin he ennen oliwat ruwenneet, ja kuin Mardochai heidän tykönsä kirjoitti.
24. Sillä Haman Medathan Agagilaisen poika, kaikkein Judalaisten wihollinen, oli ajatellut hukuttaa kaikkia Judalaisia, ja antoi heittää Pur, se on arpaa, murentaaksensa ja hukuttaaksensa heitä. Esth. 3:7.
25. Ja koska Esther oli mennyt kuninkaan tykö, ja hän puhunut, että hänen paha aikomisensa, kuin hän oli ajatellut Judalaisia wastaan, käättiin kirjoitusten kautta hänen oman päänsä päälle, ja kuinka hän ja hänen poikansa ripustettiin puuhun;
26. Siitä he nämät päiwät kutsuiwat Purim, arwan nimen jälkeen, sekä sen että kaikkein tämän kirjan sanain jälkeen, ja mitä he oliwat itse nähneet, ja kuinka heille on tapahtunut.
27. Ja Judalaiset sääsiwät sen, ja ottiwat päällensä ja siemenensä päälle, ja kaikkein niiden päälle, jotka itsensä antoiwat heidän tykönsä, ettei ne hyljää niitä kahta päiwää, waan pitäwät ne joka wuosi, heidän kirjoituksensa ja aikansa jälkeen;
28. Ettei näitä päiwiä pitänyt unhotettaman, mutta pidettämän heidän lastensa lapsilta ja kaikilta heidän sukukunniltansa, kaikissa maakunnissa ja kaupungeissa. Nämät owat Purimin päiwät, joita ei pidä hyljättämän Judalaisten seassa, ja heidän

muistonsa ei pidä unhotettaman heidän siemenessänsä.
29. Ja drotninki Esther Abihailin tytär ja Mardochai Judalainen kirjoittiwat kaikella woimalla toisen kerran, wahwistaaksensa Purimin kirjan.
30. Ja lähetti kirjat kaikille Judalaisille sataan ja seitsemäänkolmattakymmentä Ahasweruksen waltakunnan maakuntaan, rauhan ja totuuden sanoilla,
31. Wahwistaaksensa näitä Purimin päiwiä heidän määrätyillä ajoillansa, niinkuin Mardochai Judalainen ja drotninki Esther oliwat heille säätäneet, niinkuin he oliwat itse päällensä ottaneet ja siemenensä päälle, sen määrätyn paaston ja heidän huutonsa.
32. Ja Esther käski ja wahwisti nämät Purimin menot, ja että ne piti kirjaan kirjoitettaman.

10 Luku.

Kuninkaan woima ja wäkewyys. Mardochain arwo.

Ja kuningas Ahaswerus laski weron maan päälle ja luotoin päälle merellä.
2. Mutta kaikki hänen työnsä, woimansa ja wäkewyytensä, ja Mardochain suuri kunnia, kuin kuningas hänen suureksi teki: eikö ne ole kirjoitetut Medin ja Persian kuningasten aikakirjassa?
3. Sillä Mardochai, Judalainen, oli toinen kuningas Ahasweruksesta, ja wäkewä Judalaisten seassa, ja otollinen weljeinsä paljouden keskellä, joka etsei kansansa parasta, ja puhui parhain päin kaiken siemenensä puolesta.

Jobin Kirja.

1 Luku.

Jobin jumalisuus, kiusaus, kärsiwällisyys.

Yksi mies oli Usin maalla nimeltä Job; ja se mies oli wakaa ja hurskas, ja Jumalata pelkääwäinen, ja wältti pahaa.
2. Ja hänelle oli syntynyt seitsemän poikaa ja kolme tytärtä.
3. Ja hänen karjansa oli seitsemän tuhatta lammasta, kolme tuhatta kamelia, wiisi sataa paria härkiä ja wiisi sataa aasia, ja myös sangen paljo perhettä. Ja se mies oli woimallisempi kuin kaikki, jotka itäisellä maalla asuiwat.
4. Ja hänen poikansa meniwät ja tekiwät pidon huoneessansa itsekukin päiwänänsä, ja lähettiwät ja antoiwat kutsua kolme sisartansa syömään ja juomaan kanssansa.
5. Ja koska pidon päiwät oliwat kuluneet, lähetti Job ja pyhitti heitä, ja nousi aamulla warhain ja uhrasi polttouhria kaikkein heidän lukunsa jälkeen. Sillä Job ajatteli: minun poikani owat taitaneet syntiä tehdä, ja unhohtaneet Jumalan sydämessänsä. Näin teki Job jokapäiwä.
6. Mutta se tapahtui yhtenä päiwänä, että Jumalan lapset tuliwat ja astuiwat Herran eteen, tuli myös saatana heidän kanssansa. Job. 38:7.
7. Mutta Herra sanoi saatanalle: kusta sinä tulet? Saatana wastasi Herraa, ja sanoi: minä olen käynyt ja waeltanut ympäri maan. 1 Piet. 5:8.
8. Niin sanoi Herra saatanalle: etkö sinä ole ottanut waaria minun palweliastani Jobista? sillä ei hänen wertaistansa ole maalla; hän on wakaa ja hurskas, Jumalata pelkääwäinen mies, ja wälttää pahaa.
9. Saatana wastasi Herraa, ja sanoi: turhaanko Job pelkää Jumalata?
10. Etkös ole piirittänyt häntä, hänen huonettansa, ja kaikkia kuin hänellä on ympäri? sinä olet siunannut hänen käsialansa, ja hänen tawaransa on lewitetty maassa.
11. Mutta ojenna kätes ja tartu kaikkeen hänen saatuunsa, mitämaks hän luopuu sinusta kaswois edessä.
12. Herra sanoi saatanalle: katso, kaikki hänen tawaransa olkoon sinun kädessäs, ainoastaan älä häneen kättäs satuta. Silloin läksi saatana Herran tykö.
13. Mutta sinä päiwänä, koska hänen poikansa ja tyttärensä söiwät ja joiwat wiinaa wanhimman weljensä huoneessa,
14. Tuli sanansaattaja Jobin tykö, ja sanoi: härjillä kynnettiin, ja aasit käwiwät läsnä laituimella;
15. Niin he tuliwat rikkaasta Arabiasta ja ottiwat ne, ja löiwät palweliat miekan terällä; ja minä ainoastani yksin pääsin sanomaan sinulle.
16. Koska hän wielä puhui, tuli toinen, ja sanoi: Jumalan tuli lankesi taiwaasta ja sytytti lampaat ja palweliat, ja poltti ne; ja minä ainoastani yksin pääsin sanomaan sinulle.

17. Koska hän wielä puhui, tuli yksi, ja sanoi: Chaldealaiset tekiwät kolme joukkoa ja hyökäsiwät kamelein päälle, ja ottiwat ne pois, ja löiwät palweliat miekan terällä; ja minä ainoastani yksin pääsin sanomaan sinulle.
18. Koska hän wielä puhui, tuli yksi, ja sanoi: sinun poikas ja tyttäres söiwät ja joiwat wiinaa wanhimman weljensä huoneessa.
19. Ja katso, suuri tuulispää tuli korwesta, ja sysäsi neljään huoneen nurkkaan, ja se lankesi nuorukaisten päälle, niin että he kuoliwat; ja minä ainoastani yksin pääsin sanomaan sinulle.
20. Silloin Job nousi ja rewäisi waatteensa, ja repi päätänsä, ja lankesi maahan ja rukoili, 1 Mos. 37:34. Esr. 9:3.
21. Ja sanoi: alasti olen minä tullut äitini kohdusta, ja alasti pitää minun sinne jälleen menemän; Herra antoi ja Herra otti: Herran nimi olkoon kiitetty! Saarn. 5:14. 1 Tim. 6:7.
22. Näissä kaikissa ei rikkonut Job, eikä tehnyt tyhmästi Jumalata wastaan.

2 Luku.

Jobin waiwat, pilkka, ystäwät.

Ja se tapahtui yhtenä päiwänä, koska Jumalan lapset tuliwat ja astuiwat Herran eteen, että saatana myös tuli heidän kanssansa ja astui Herran eteen.
2. Silloin sanoi Herra saatanalle: kusta sinä tulet? Saatana wastasi Herraa, ja sanoi: minä olen käynyt ja waeltanut ympäri maan.
3. Herra sanoi saatanalle: etkös ole ottanut waaria minun palweliastani Jobista? sillä ei hänen wertaistansa ole maalla: hän on wakaa ja hurskas ja Jumalata pelkääwäinen mies, ja wälttää pahaa ja pysyy wielä wakuudessansa, ja sinä yllytit minua häntä häwittämään ilman syytä. Job. 1:6, 7, 8.
4. Saatana wastasi Herraa, ja sanoi: nahka nahasta, ja kaikki, mitä ihmisessä on, antaa hän henkensä edestä.
5. Mutta ojenna kätes ja rupee hänen luihinsa ja lihaansa, mitämaks hän luopuu sinusta kaswois edessä. Job. 1:11.
6. Herra sanoi saatanalle: katso, hän olkoon sinun kädessäs; kuitenkin säästä hänen henkeänsä.
7. Silloin läksi saatana Herran tyköä, ja löi Jobin pahoilla paisumilla, hänen kantapäästänsä kiireeseensä asti.
8. Ja hän otti sawiastian ja kaapei itseänsä sillä, ja istui tuhwassa.
9. Ja hänen emäntänsä sanoi hänelle: wieläkös pysyt wakuudessas? siunaa Jumalata, ja kuole.
10. Mutta hän sanoi hänelle: sinä puhut niinkuin tyhmät waimot puhuwat. Jos me olemme hywää saaneet Jumalalta, eikö myös meidän pidä ottaman pahaa wastaan? Kaikissa näissä ei Job syntiä tehnyt huulillansa.
11. Koska Jobin kolme ystäwätä kuuli kaiken sen onnettomuuden, kuin hänelle tullut oli, tuliwat he itsekukin paikkakunnastansa: Eliphas Themanista, Bildad Suasta ja Zophar Naemasta, ja kokoontuiwat ynnä tulemaan, armahtelemaan ja lohduttamaan häntä. San. l. 27:10.
12. Ja koska he nostiwat taampaa silmänsä, ei he häntä tunteneet, ja he korottiwat äänensä ja itkiwät; ja jokainen rewäisi waatteensa, ja heittiwät tomua päänsä päälle taiwasta kohden;
13. Ja istuiwat hänen kanssansa maan päällä seitsemän päiwää ja seitsemän yötä, ja ei sanaakaan hänen kanssansa puhuneet; sillä he näkiwät hänen kipunsa sangen suureksi. Rom. 12:15.

3 Luku.

Job kiroo syntymäpäiwäänsä ja toiwottaa itsellensä tuonelan lepoa.

Sitte awasi Job suunsa ja kirosi päiwänsä. Jer. 15:10.
2. Ja Job wastasi, ja sanoi:
3. Se päiwä olkoon kadotettu, jona minä syntynyt olen, ja se yö, jona sanottiin: mies on siinnyt. Jer. 20:14.
4. Se päiwä olkoon pimiä, ja älköön Jumala kysykö ylhäältä sen perään: älköön kirkkaus paistako hänen päällensä.
5. Pimeys ja kuolon warjo peittäköön hänen, olkoon pilwi hänen päällänsä; ja musta päiwän sumu tehkään hänen kauhiaksi.
6. Sen yön käsittäköön pimeys, ja ältään iloitko wuosikautten päiwäin seassa, ja älkään tulko kuukautten lukuun.
7. Katso, olkoon se yö yksinäinen, ja älköön yhtäkään iloa tulko siihen.
8. Ne kuin päiwää kiroowat, he kirotkaat sitä, ne kuin owat walmiit herättämään Lewiatania.
9. Sen tähdet olkoot pimiät hämärässänsä, odottakoot walkeutta, ja ei tulko, ja älkööt nähkö aamuruskon silmän ripsiä;
10. Ettei se sulkenut minun kohtuni owea, ja ei kätkenyt onnettomuutta minun silmäini edestä.
11. Miks'en minä kuollut äitini kohdussa?

miks'en minä läkähtynyt äitini kohdusta tultuani? Job. 10:18.
12. Miksi he owat ottaneet minun helmaansa? Miksi minä olen nisiä imenyt?
13. Niin minä nyt makaisin, olisin alallani, lepäisin, ja minulla olis lepo.
14. Maan kuningasten ja neuwojitten kanssa, jotka heillensä rakentawat sitä, kuin kylmillä on;
15. Eli päämiesten kanssa, joilla kultaa on, ja heidän huoneensa täynnä hopiata;
16. Eli niinkuin keskensyntyneet kätketyt, ja en oliskaan: niinkuin nuoret lapset, jotka ei koskaan walkeutta nähneet.
17. Siinä täytyy jumalattoman lakata wäkiwallastansa: siinä owat ne lewossa, jotka paljon waiwaa nähneet owat; Ilm. k. 14:13.
18. Siinä on wangeilla rauha muiden kanssa, ja ei kuule waatian ääntä;
19. Siinä owat sekä pienet että suuret, ja palweliat wapaat isännistänsä.
20. Miksi walkeus on annettu waiwaisille, ja elämä murheellisille sydämille?
21. Niille, jotka odottawat kuolemata, ja ei hän tule, ja kaiwaisiwat häntä ennen kuin aarnihautaa?
22. Niille, jotka kowin iloitsewat ja riemuitsewat, että he saisiwat haudan?
23. Ja sille miehelle, jonka tie kätketty on, ja hänen edestänsä Jumalalta peitetty? Job. 19:8.
24. Sillä minun leipäni tykönä minä huokaan, ja minun parkuni wuodatetaan niinkuin wesi. Ps. 42:4. Ps. 80:6.
25. Sillä jota minä pelkäsin, se tuli minun päälleni, ja sitä, kuin minä kartoin, tapahtui minulle.
26. Enkö minä ollut onnellinen? enkö minä ollut rauhassa? eikö minulla ollut hywä lepo? ja nyt senkaltainen lewottomuus tulee.

4 Luku.

Eliphas nuhtelee Jobia, että hän on kärsimätöin ja syntinen.

Ja Eliphas Themanista wastasi, ja sanoi:
2. Jos joku sinun kanssas rupeis puhumaan, mitämaks et sinä sitä kärsi: mutta kuka taitaa wai olla?
3. Katso, sinä olet monta neuwonut, ja wahwistanut wäsyneitä käsiä. Es. 35:3.
4. Sinun puhees on ojentanut langenneita, ja wapisewaisia polwia wahwistanut.
5. Mutta että se nyt tulee sinun päälles, niin sinä wäsyit, ja että se lankesi sinun päälles, niin sinä peljästyit.
6. Tämäköstä on sinun (Jumalan) pelkos, sinun uskallukses, sinun toiwos ja sinun wakuutes?
7. Muista nyt, kussa joku wiatoin on hukkunut? eli kussa hurskaat owat joskus häwitetyt?
8. Niinkuin minä kyllä nähnyt olen, ne kuin kyntäwät wääryyden, ja onnettomuuden kylwäwät, sitä he myös niittäwät.
San. l. 22:8. Job. 15:35. Hos. 10:13. Gal. 6:7, 8.
9. Että he owat Jumalan puhallukfen kautta kadonneet, ja hänen wihansa hengeltä hukatut. Es. 11:4.
10. Jalopeuran kiljumus, ja julma jalopeuran ääni, ja nuorten jalopeurain hampaat owat lowistetut.
11. Wanha jalopeura hukkuu, ettei hänellä ole saalista; ja jalopeuran pojat hajoitetaan.
12. Ja minun tyköni on tullut salainen sana; ja minun korwani on saanut wähäisen siitä.
13. Koska minä ajattelin yönäkyjä, koska uni lankee ihmisten päälle,
14. Niin pelko ja wawistus tuli minun päälleni, ja kaikki minun luuni peljätettiin;
15. Ja henki meni minun siwuitseni: kaikki minun karwani nousiwat ruumiissani.
16. Silloin seisoi kuwa minun silmäini edessä, jonka kaswoja en minä tuntenut; ja minä kuulin hiljaisen hyminän äänen:
17. Kuinka on ihminen hurskaampi kuin Jumala? eli joku mies puhtaampi kuin se, joka hänen tehnyt on? Job. 25:4. Ps. 143:2.
18. Katso, palwelioittensa seassa ei löydä hän uskollisuutta, ja enkeleissänsä löytää hän tyhmyyden: Job. 15:14, 15. 2 Piet. 2:4.
19. Kuinka enämmin niissä, kuin asuwat sawihuoneissa, niissä kuin owat perustetut maan päälle, jotka toukkain tawalla murentuwat?
20. Se pysyy aamusta ehtooseen asti, niin he muserretaan; ja ennenkuin he sen hawaitsewat, he ijankaikkisesti hukkuwat.
21. Eikö heidän jälkeenjääneensä pois oteta? he kuolewat, waan ei wiisaudessa.

5 Luku.

Eliphas osottaa, että Jumala rankaisee ainoastansa jumalattomia, ja ehkä hän kurittaa jumalisia, niin hän antaa heille awun ja holhouksen.

Nimitä siis, jos joku on, kuin kanssas todistaa, ja kenen tykö pyhistä sinä itses käännät?
2. Mutta tyhmän tappaa wiha, ja taitamattoman kuolettaa kiiwaus.
3. Minä näin tyhmän juurtuneen, ja kirosin kohta hänen huonettansa. Ps. 37:35.
4. Hänen lapsensa pitää oleman kaukana

terweydestä; ja pitää rikki murrettaman portissa, kussa ei yhtään auttajata ole.
5. Hänen elonsa pitää isoowaisen syömän, ja orjantappuroista sen ottaman; ja hänen kalunsa pitää ryöwärit nieleman. Job. 18:9.
6. Sillä ei waiwa käy ylös tomusta; ja onnettomuus ei kaswa maasta.
7. Waan ihminen syntyy onnettomuuteen; niinkuin kuumain hiilten kipinät sinkoilewat ylöskäsin.
8. Kuitenkin tahdon minä Jumalasta tutkistella: Jumalasta minä tahdon puhua,
9. Joka woimallisia töitä tekee, joita ei tutkia taideta, ja ihmeitä, joita ei lukea taideta; Job. 9:10. Ps. 72:18. Rom. 11:33.
10. Joka antaa sateen maan päälle, ja antaa tulla weden teiden päälle;
11. Joka ylentää nöyrät korkeuteen, ja korottaa sorrettuja autuuteen. 1 Sam. 2:7. Ps. 113:7. Luc. 1:52.
12. Hän tekee kawalitten aiwoitukset tyhjäksi, ettei heidän kätensä mitään toimittaa taida. Neh. 4:15. Ps. 33:10. Es. 8:10.
13. Hän käsittää taitawat kawaluudessansa, ja pahain neuwo kukistetaan, 1 Cor. 3:19.
14. Että he päiwällä juoksewat pimeydessä, ja koperoitsewat puolipäiwänä niinkuin yöllä. 5 Mos. 28:29.
15. Ja hän auttaa köyhää miekasta, ja heidän suustansa, ja woimallisten kädestä.
16. Ja hän on köyhän turwa, että wääryys pitäis suunsa kiinni. Ps. 107:42.
17. Katso, autuas on se ihminen, jota Jumala kurittaa; sentähden älä hyljää Kaikkiwaltiaan kuritusta. San. l. 3:11. Hebr. 12:5. Jac. 1:12. Ilm. k. 3:19.
18. Sillä hän haawoittaa, ja sitoo; hän lyö, ja hänen kätensä terweeksi tekee. 5 Mos. 32:39. 1 Sam. 2:6. Hos. 6:1.
19. Kuudesta murheesta päästää hän sinun; ja seitsemännestä ei tule mitään pahuutta sinulle. Ps. 91:3, 2c.
20. Kalliilla ajalla wapahtaa hän sinun kuolemasta, ja sodassa miekasta.
21. Hän peittää sinun kielen ruoskasta; ja ei sinun pidä pelkäämän häwitystä, koska se tulee.
22. Häwityksessä ja näljässä sinä naurat; ja et pelkää metsän petoja.
23. Sillä sinun liittos pitää oleman kiwein kanssa kedolla; ja maan pedot pitää sinun kanssas rauhallisesti oleman. Ps. 91:12. Hos. 2:18.
24. Sinä ymmärrät, että sinun majas on rauhassa, ja sinä oleskelet sinun asuinsiassas ilman synnitä.
25. Ja sinä saat ymmärtää, että sinun siemenes on suureksi tulewa, ja sinun wesas niinkuin ruoho maassa.
26. Ja sinä tulet wanhalla ijällä hautaan, niinkuin elositoma ajallansa korjataan. 1 Mos. 35:29.
27. Katso, sitä me olemme tutkineet, ja se on niin: kuule sitä, ja tunne sinä myös se hywäkses.

6 Luku.

Job wastaa Eliphasta, walittaa ystäwäinsä petollisuutta, ja neuwoo heitä.

Niin Job wastasi, ja sanoi:
2. Jos minun surkeuteni punnittaisiin, ja minun kärsimiseni yhtä haawaa laskettaisiin waa'an päälle,
3. Niin se olis raskaampi kuin santa meressä; sentähden owat minun sanani nieltyt ylös.
4. Sillä Kaikkiwaltiaan nuolet owat minussa, joiden myrkky särpää minun henkeni; ja Jumalan kauhistus tarkoittaa minua. 5 Mos. 32:23. Ps. 38:3.
5. Huutaako metsäaasi, koska hänellä ruohoja on? ammuuko härkä, koska hänellä on ruokaa?
6. Syödäänkö mautointa ilman suolata? eli maistaako walkiainen munan ruskiaisen ympäriltä?
7. Jota minun sieluni ennen kuoitti, se on nyt minun ruokani minun kipuni tähden.
8. Joska minun rukoukseni tapahtuis, ja Jumala antais minulle mitä minä toiwon!
9. Että Jumala tahtois ja löis minun rikki, ja päästäis kätensä särkemään minua;
10. Niin olis minulla wielä sitte lohdutus, ja minä wahwistuisin minun sairaudessani, ellei hän säästäisi minua: en ole minä kuitenkaan kieltänyt pyhän puhetta.
11. Mikä on minun wäkeni, että minä woisin toiwoa? ja mikä on minun loppuni, että minun sieluni wois kärsiwäinen olla?
12. Onko minun wäkeni kiwinen? eli minun lihani waskinen?
13. Ei ole minulla kussaan apua; ja minun saatuni on pois ajettu minulta.
14. Joka ei osota lähimmäisellensä laupiutta, hän hyljää Kaikkiwaltiaan pelwon.
15. Minun weljeni owat rikkoneet minua wastaan, niinkuin oja ja niinkuin wätewä wirta ohitse menneet, Job. 19:19.
16. Jotka owat kauhiat jäästä, ja jotka lumi peittää.
17. Koska helle heitä ahdistaa, pitää heidän nääntymän, ja koska palawa on, pitää heidän katooman paikastansa.

18. Heidän polkunsa poikkeewat pois; he raukeewat tyhjään ja hukkuwat.
19. He katsoiwat Themanin tietä, rikkaan Arabian polkuja he toiwoiwat.
20. Mutta heidän pitää häpiään tuleman, ratki surutoinna ollessansa; ja heidän pitää häpeemän siihen tultuansa.
21. Sillä et te nyt mitään ole; ja että te näette surkeuden, pelkäätte te.
22. Olenko minä sanonut: tuokaat minulle! eli antakaat minun edestäni lahjoja teidän tawarastanne?
23. Ja pelastakaat minua wihollisen kädestä, ja wapahtakaat minua tyrannein käsistä?
24. Opettakaat minua, minä öwn ääneti, ja jota en minä tiedä, niin neuwokaat minua.
25. Kuinka wahwat owat oikeuden puheet? kuka teistä on se, joka sitä laittaa taitaa?
26. Te ajattelette sanoja, ainoastaan nuhdellaksenne, ja teette sanoillanne epäilewäisen mielen.
27. Te karkaatte köyhän orwon päälle, ja kaiwatte lähimmäisellenne kuoppaa.
28. Mutta että te nyt tahdotte, niin katsokaat minun päälleni, jos minä teidän edessänne walhettelen.
29. Palatkaat nyt, olkoon pois wääryys: tulkaat jälleen; minun wastaukseni pitää oikia oleman.
30. Onko minun kielessäni wääryyttä? eikö minun suunlakeni ymmärrä waiwoja? Job. 27:4.

7 Luku.

Elämän wiheliäisyys ja lyhykäisyys. Job walittaa Jumalan edessä.

Eikö ihmisen aina pidä oleman sodassa maan päällä; ja hänen päiwänsä owat niinkuin orjan päiwät?
2. Niinkuin palwelia halajaa warjoa, ja orja työnsä loppua, Job. 14:6.
3. Niin olen minä minulleni saanut turhat kuukaudet, ja minulla on monta murheellista yötä ollut. Ps. 6:7.
4. Koska minä lewätä panin, sanoin minä: koskasta minä nousen? ja sitte lueskelen, koska ehtoo tullee: minä olen rawittu käwellyksistä hamaan pimeyteen asti.
5. Minun lihani on puetettu madoilla ja maan tomulla; minun nahkani on ahwettunut ja hyljyksi tullut.
6. Minun päiwäni owat lentäneet nopiammasti pois kuin syöstäwä, ja kuluneet ilman wiiwytystä. Job. 17:11. Ps. 102:12.
7. Muista, että minun elämäni on tuuli, ja minun silmäni ei palaja hywää näkemään. Job. 8:9. Ps. 78:39. Ps. 90:10. Jac. 4:14.
8. Ja ei yksikään silmä, joka minun nyt näkee, pidä minua enämpi näkemän. Sinun silmäs katsokoon minua, sitte minä hukun.
9. Pilwi raukee ja menee pois: niin myös se, kuin menee alas hautaan, ei nouse jälleen, Job. 16:22.
10. Eikä palaja jälleen huoneeseensa; ei myös hänen siansa häntä enämpi tunne.
11. Sentähden en minä estä suutani; minä puhun henkeni ahtaudessa, ja juttelen minun sieluni murheessa.
12. Olenko minä meri eli walaskala, että sinä minun niin kätket?
13. Koska minä ajattelin: minun wuoteeni lohduttaa minun, ja minun kehtoni saattaa minulle lewon, koska minä itselleni puhun;
14. Niin sinä peljätät minua unilla, ja kauhistat minua näwyillä,
15. Että minun sieluni sois hänensä hirtetyksi, ja minun luuni kuolleiksi.
16. Minä kauhistun, enkä pyydä silleen elää: lakkaa minusta, sillä minun päiwäni owat turhat. Ps. 39:14. Ps. 62:10. Ps. 144:4.
17. Mikä on ihminen, ettäs hänen suurena pidät, ja panet hänen sydämees? Ps. 8:5. Hebr. 2:6.
18. Sinä etsit häntä joka päiwä, ja koettelet häntä aina.
19. Miks'et minusta luowu, ja päästä minua, siihen asti että minä sylkeni nielisin?
20. Minä olen syntiä tehnyt; mitä minun pitää sinulle tekemän, o sinä ihmisten wartia? miksis minun teit sinulles loukkaukseksi ja itselleni kuormaksi?
21. Ja miks'et minun pahaa tekoani anna anteeksi, ja ota pois minun wääryyttäni? Sillä nyt pitää minun makaaman mullassa: ja jos minua aamulla etsit, niin en minä enää ole.

8 Luku.

Bildad tekee Jobin wäärin puhujaksi, neuwoo häntä katumukseen, ja wakuuttaa menestyksestä.

Niin wastasi Bildad Suasta, ja sanoi:
2. Kuinka kauwan sinä tahdot näitä puhua? ja sinun suus puheet owat niinkuin wäkewä tuuli?
3. Wäärinkö Jumala tuomitsee, eli rikkooko Kaikkiwaltias oikeuden? 5 Mos. 32:4. Job. 34:17. Dan. 9:14.
4. Jos sinun poikas owat syntiä tehneet hänen edessänsä, niin hän on hyljännyt heitä pahain tekoinsa tähden.
5. Mutta jos sinä aikanansa etsit Jumalata, ja rukoilet Kaikkiwaltiasta hartaasti,

6. Ja jos sinä olet puhdas ja hywä, niin
hän herättää sinun, ja taas tekee rauhalli=
seksi sinun hurskautes majan.
7. Ja kussa sinulla oli ennen wähä, pitää
tästedes sinulle sangen paljo lisääntymän.
8. Sillä kysy nyt niiltä entisiltä sukukun=
nilta, ja rupees kysymään heidän isiltänsä:
1 Mos. 47: 9. 5 Mos. 4: 32. 1 Aikak. 29: 15. Ps. 39: 13.
9. Sillä me olemme niinkuin eilen tulleet,
ja emme mitään tiedä: meidän elämämme
on niinkuin warjo maan päällä.
Job. 14: 2. Ps. 39: 7. Ps. 144: 4.
10. Heidän pitää opettaman sinua, ja sa=
noman sinulle, ja tuoman puheensa edes sy=
dämestänsä.
11. Kaswaako kaisila, ellei se seiso loassa?
eli kaswaako ruoho ilman wedetä?
12. Koska se wielä kukoistaa ennenkuin se
niitetään, kuiwettuu se ennenkuin heinä kor=
jataan. Ps. 129: 6. Jer. 17: 6.
13. Niin käy kaikkein niiden, kuin Jumalan
unhohtawat, ja ulkokullattuin toiwo katoo.
Job. 11: 20. San. l. 10: 28. l. 11: 23.
14. Sillä hänen toiwonsa tulee tyhjäksi,
ja hänen uskalluksensa niinkuin hämmähä=
kin werkko.
15. Hän luottaa huoneensa päälle, ja ei se
pidä seisoman; hän turwaa siihen, ja ei se
pidä pysywäinen oleman. Ps. 49: 17, 18.
16. Se wiheriöitsee kyllä ennen auringon
nousemata, ja sen heikot oksat kaswawat hä=
nen yrttitarhassansa.
17. Hänen juurensa seisoo paksuna lähteen
tykönä, ja huoneet kiwein päällä.
18. Mutta koska hän nielee sen paikastan=
sa, kieltää hän sen, niinkuin ei olis nähnyt=
kään sitä.
19. Katso, tämä on hänen menonsa rie=
mu; ja toiset taas kaswawat tuhwasta.
20. Sentähden katso, ei Jumala hywiä
hyljää, eikä wahwista pahain kättä,
21. Siihen asti että sinun suus naurulla
täytetään, ja huules riemulla. Ps. 126: 2.
22. Mutta ne, kuin sinua wihaawat, pitää
häpiään tuleman; ja jumalattomain asuin=
sia ei pidä pysywäinen oleman.

9 Luku.

Job wastaa Jumalan olewan wanhurskaan, wiisaan ja woimallisen; walittaa taas surkeuttansa.

Job wastasi, ja sanoi:
2. Minä kyllä sen tiedän, että niin on, et=
tei ihminen taida hurskas olla Jumalan
edessä. Ps. 143: 2.
3. Jos hän tahtois riidellä hänen kanssan=
sa, ei hän taitaisi wastata häntä yhtä tu=
hanteen.
4. Hän on wiisas ja woimallinen: kenenkä
siitä on hywää ollut, kuin häntä wastaan
on itsensä asettanut?
5. Hän siirtää wuoret ennenkuin he sen
ymmärtäwät, jotka hän wihassansa kukis=
taa. Jer. 51: 25.
6. Hän liikuttaa maan siastansa, niin että
sen patsaat wapisewat.
7. Hän puhuu auringolle, niin ei se nouse;
ja hän lukitsee tähdet.
8. Hän yksin lewittää taiwaat, ja käy me=
ren aaltoin päällä. 1 Mos. 1: 6. Job. 26: 7.
9. Hän tekee otawan ja kointähden, seulai=
set ja ne tähdet etelään päin.
Job. 38: 31. Amos 5: 8.
10. Hän tekee suuria töitä, joita ei taideta
tutkia, ja epälukuisia ihmeitä.
Job. 5: 9. Ps. 86: 10.
11. Katso, hän käy minun ohitseni ennen=
kuin minä sen hawaitsen, ja menee pois en=
nenkuin minä sen ymmärrän.
12. Katso, jos hän menee äkistä, kuka nou=
taa hänen jälleen? kuka sanoo hänelle: mi=
täs teet?
13. Hän on Jumala, hänen wihaansa ei
yksikään aseta; hänen alansa pitää itsensä
kumartaman ylpiätkin herrat. Neh. 1: 6.
14. Kuinkasta minun pitäis häntä was=
taaman, ja löytämän sanoja häntä was=
taan?
15. Ehkä minulla wielä oikeus olis, niin
en kuitenkaan taida minä häntä wastata;
waan täytyis oikeudessa rukoilla.
16. Ja ehkä minä wielä häntä awuksihuu=
taisin, ja hän kuulis minua, niin en minä
uskoisi, että hän kuultelis minun ääntäni;
17. Sillä hän runtelee minun tuulispääl=
lä, ja enäntää minun haawani ilman syytä.
18. Ei hän anna minun henkeni wirwota,
waan täyttää minun murheella.
19. Jos joku tahtoo woimaa, katso, hän
on woimallinen; jos joku tahtoo oikeutta,
kuka todistaa minun kanssani?
20. Jos minä sanoisin: minä olen oikia,
niin minun suuni kuitenkin tuomitsee mi=
nun: eli minä olen wakaa, niin hän kuiten=
kin tekee minun pahaksi.
21. Ehkä minä wielä wakaa olisin, niin en
minä kuitenkaan tunne itseäni; waan minä
suutun elämääni.
22. Se on se ainoa, kuin minä sanonut
olen: hän kadottaa hywän ja jumalattoman.
Saarn. 9: 2, 3. Mal. 3: 14, 15.
23. Koska hän rupee lyömään, niin hän
tappaa äkistä, ja pilkkaa wiattomain kiu=
sausta.
24. Maa annetaan jumalattoman käsiin,

hän peittää sen tuomaritten kaswot: ellei se
niin ole, kuinkasta se myös toisin on?
25. Minun päiwäni owat olleet nopiam=
mat kuin juoksia: ne owat paenneet, ja ei
mitään hywää nähneet.
26. Ne owat pois menneet kuin joutuwa
haaksi, kuin kotka lentää ruualle.
27. Koska minä ajattelen: minä unhotan
walitukseni, ja muutan kaswoni ja wirwoi=
tan minuni;
28. Niin minä pelkään kaikkia minun kipu=
jani, tieten, ettes anna minun olla wia=
toinna.
29. Jos minä olen jumalatoin, miksi minä
nyt itseni hukkaan waiwaan?
30. Waikka minä pesisin itseni lumiwedes=
sä, ja puhdistaisin käteni saipualla, Jer. 2:22.
31. Niin sinä kuitenkin pistäisit minun
lokaan; ja minun waatteeni olisiwat minulle
kauhistukseksi.
32. Sillä ei hän ole minun wertaiseni, jo=
ta minä wastata taidan, että me ynnä tuli=
simme oikeuden eteen. Saarn. 6:10.
33. Ei ole joka meitä eroittaa, joka laskis
kätensä meidän kahden wälillemme.
34. Hän ottakoon witsansa pois minusta,
ja älköön hänen hirmuisuutensa peljättäkö
minua; Job. 13:21.
35. Että minä puhuisin, ja en pelkäisi hän=
tä; sillä en minä mitään kanssani tiedä.
Job. 33:7

10 Luku.

Job rukoilee Jumalata, walittaa hänen ankaruuttansa, ja pyytää wirwoitusta.

Minun sieluni suuttuu elämästä; minun
walitukseni minusta annan minä olla, ja
puhun minun sieluni murheessa.
2. Sanon Jumalalle: älä minua tuomitse:
anna minun tietää, minkätähden sinä riite=
let minun kanssani.
3. Onko sinulla ilo siitä, ettäs wäkiwaltaa
teet, ja hyljäät minun, joka käsialas olen, ja
annat jumalattomain aiwoitukset kunniaan
tulla?
4. Onko sinulla lihalliset silmät? eli katsot=
kos niinkuin ihminen katsoo? 1 Sam. 16:7.
5. Onko sinun päiwäs niinkuin ihmisen
päiwät? eli wuotes niinkuin ihmisen wuodet?
6. Ettäs kysyt minun wääryyttäni, ja tut=
kit pahaa tekoani,
7. Ehkäs tiedät, etten minä ole jumalatoin;
ehkei yhtään ole, kuin taitaa sinun kädestäs
wapauttaa.
8. Sinun kätes owat minun walmistaneet
ja tehneet minun kaikki ympäri, ja tahdot
hukuttaa minun? Ps. 139:13, 14, 15.
9. Muista siis, että sinä olet minun teh=
nyt niinkuin sawen, ja annat minun tulla
maaksi jälleen. 1 Mos. 2:7. l. 3:19, 23. Ps. 103:14.
10. Etkös minua ole lypsänyt kuin rieskaa,
ja antanut minua juosta niinkuin juustoa?
11. Sinä olet minun puettanut nahalla ja
lihalla; luilla ja suonilla olet sinä minun
peittänyt.
12. Elämän ja hywän työn olet sinä mi=
nulle osottanut, ja sinun katsomises minun
henkeni kätkee.
13. Ja waikka sinä nämät salaat sydämes=
säs, niin minä tiedän sen kuitenkin, ettäs
sen muistat.
14. Jos minä pahaa teen, niin sinä kohta
hawaitset, ja et jätä minun pahaa tekoani
rankaisematta.
15. Jos minä olen jumalatoin, woi mi=
nua! jos minä olen hurskas, niin en minä
kuitenkaan uskalla nostaa ylös päätäni.
Minä olen täynnä ylönkatsetta, katsos mi=
nun wiheljäisyyttäni.
16. Noustessa sinä ajat minua takaa niin=
kuin jalopeura; ja taas ihmeellisesti minun
kanssani menet,
17. Sinä uudistat todistukses minua was=
taan, ja wihastut kowin minun päälleni.
Minua waiwaa yksi toisensa jälkeen niinkuin
sota. Ps. 73:14.
18. Miksis minun annoit lähteä äitini koh=
dusta? joska minä olisin kuollut, ettei yksi=
kään silmä olisi minua nähnyt! Job. 3:11.
19. Niin minä olisin kuin en olisikaan ol=
lut, kannettu äitini kohdusta hautaan.
20. Eiköstä minun ikäni lyhyt ole? Lakkaa
ja päästä minua, ja luowu minusta, että
minä wähänkin wirwoitusta saisin, Ps. 39:14.
21. Ennenkuin minä menen, ja en palaja,
pimeyden ja kuolon warjon maalle,
22. Joka on pimeyden maa ja synkiä kuo=
lon warjo, jossa ei yhtään järjestystä ole,
joka paisteessansa on niinkuin synkeys.

11 Luku.

Zophar syyttää ja soimaa Jobia; waroittaa häntä kääntymykseen.

Niin wastasi Zophar Naemasta, ja sanoi:
2. Koska joku on kauwan puhunut, eiköstä
häntä pitäis wastattaman? eli pitääkö suu=
paltilla oikeus oleman?
3. Pitääkö sinun jaaritukșiis ihmiset wai=
keneman, että sinä pilkkaat, ja ei yksikään
sinua häwäisisi?
4. Sinä sanot: minun opetukseni on selkiä,
ja minä olen puhdas sinun silmäis edessä.
5. Joska Jumala puhuis, ja awais huu=
lensa sinua wastaan,

6. Ja ilmoittais sinulle salaisen tiedon! Sillä hänellä olis wielä enämpi tekemistä, että tietäisit, ettei hän muistele kaikkia sinun pahoja töitäs.
7. Luuletkos tutkistellessas Jumalan löytäwäs? ja Kaikkiwaltiaan täydellisesti löytäwäs? Job. 22:2.
8. Hän on korkiampi kuin taiwas, mitäs tahdot tehdä? sywempi kuin helwetti, kuinkas taidat tuta? Jer. 23:23, 24.
9. Pitempi kuin maa, ja lawiampi kuin meri.
10. Jos hän sen ylösalaisin kääntäis, eli kätkis, eli heittäis kokoon; kuka hänen estäis?
11. Sillä hän tuntee turhatkin ihmiset, ja näkee wääryydet; ja ei hänen pitäis ymmärtämän? Ps. 10:13, 14. Ps. 35:22.
12. Turha ihminen ylpeilee, ja syntynyt ihminen on niinkuin metsäaasin warsa.
13. Jos sinä olisit walmistanut sydämes, ja nostanut kätes hänen tykönsä;
14. Jos wääryys on sinun kädessäs, niin heitä se kauwas, ettei yhtään wääryyttä asuisi majassas:
15. Niin sinä ylennät kaswos ilman laitosta, ja olet wahwa, ja ei pelkääwäinen.
16. Niin sinä myös unhotat waiwan; ja niinkuin ohitse juosnut wesi, tulee se mielees.
17. Ja sinun elämäs aika pitää käymän ylös niinkuin puolipäiwä, ja pimeys niinkuin kirkas aamu. Ps. 37:6.
18. Ole hywässä turwassa, wielä nyt toiwo on; sillä waikkas nyt olet häpiässä, niin sinä kuitenkin olet rauhassa lepääwä.
19. Sinä olet makaawa, ja ei kenkään sinua peljätä: monen pitää sinua kunnioittaman. 3 Mos. 26:6. Job. 19:17.
20. Mutta jumalattomain silmät pitää nääntymän, ja ei woi päästää; sillä heidän toiwonsa pitää puuttuman heidän sieluiltansa. Job. 8:13. l. 18:14. Ps. 112:10. San. l. 11:23.

12 Luku.

Job tekee ystäwäinsä nuhteet tyhmiksi, ja osottaa Jumalalla olewan wapaan hallituksen kaikkein yli.

Niin wastasi Job, ja sanoi:
2. Te olette miehet; taito kuolee teidän kanssanne.
3. Minulla on niin sydän kuin teilläkin, enkä ole alemmaisempi teitä: kuka se on, joka ei näitä tiedä?
4. Joka lähimmäiseltänsä pilkataan, niinkuin minä, hän rukoilee Jumalata, ja hän kuulee häntä: hurskas ja waka pilkataan. Job. 16:10. l. 17:2. l. 21:3. l. 30:10.
5. Hän on ylönkatsottu kynttiläinen ylpeitten ajatuksissa, walmistettu, että he siihen loukkaawat jalkansa.
6. Ryöwärein majoissa on kyllä, ja he härsyttelewät rohkiasti Jumalata, ehkä Jumala on sen antanut heidän käteensä. Job. 21:7. Ps. 73:3, 8. Jer. 12:1. Hab. 1:2, 3.
7. Kysy siis eläimiltä, ja he opettawat sinua, ja taiwaan linnuilta, ja he sanowat sinulle.
8. Taikka puhu maan kanssa, ja hän opettaa sinua; ja kalat meressä ilmoittawat sinulle.
9. Kuka se on, joka ei kaikkia näitä tiedä, että Herran käsi on ne tehnyt?
10. Että hänen kädessänsä on kaikkein eläwitten sielu, ja kunkin lihan henki? Ap. T. 17:28.
11. Eikö korwa koettele puhetta, ja suu maista ruokaa? Job. 34:3.
12. Wanhoilla on taito, ja pitkäijällisillä on ymmärrys.
13. Hänen tykönänsä on taito ja woima; hänen on neuwo ja ymmärrys.
14. Katso, koska hän kukistaa, niin ei auta rakentamaan: koska hän jonkun salpaa, niin ei kenkään taida awata. Es. 22:22. Ilm. k. 3:7.
15. Katso, koska hän pidättää weden, niin kaikki kuiwettuu, ja koska hän sen laskee, niin se kääntää maan.
16. Hän on wahwa ja pysywäinen: hänen on se kuin eksyy, ja se kuin eksyttää.
17. Hän johdattaa kawalat niinkuin saaliin, ja saattaa tuomarit tyhmäksi. 2 Sam. 15:31. l. 17:14, 23. Es. 19:12.
18. Hän päästää kuningasten siteet, ja wyöttää heidän kupeensa.
19. Papit wie hän niinkuin saaliin, ja wäkewät kukistaa. Job. 32:9. Es. 3:2, 3.
20. Hän wääntää pois totisten huulet, ja wanhain toimen ottaa hän pois.
21. Hän kaataa ylönkatseen päämiesten päälle, ja woimallisten wäkewyyden hajoittaa. Ps. 107:40.
22. Hän ilmoittaa pimiät perustukset, ja kuoleman warjon saattaa hän walkeuteen. Matth. 10:26. 2 Cor. 4:6.
23. Hän saattaa kansat suureksi, ja taas hukuttaa heidän; hän lewittää kansan, ja taas wie pois heidän. Ps. 107:38.
24. Hän ottaa pois maan kansan ruhtinasten sydämet, ja eksyttää heitä korwessa, jossa ei tietä ole.
25. Ja he koperoitsewat pimeydessä ilman walkeutta; ja hän eksyttää heitä kuin juopuneita.

13 Luku.

Wielä osottaa Job ystäwillensä, että he owat taitamattomat; hänen lohdutuksensa ja rukouksensa.

Katso, kaikkia näitä owat minun silmäni
nähneet, ja korwani kuulleet, ja on ne ym=
märtänyt.
2. Jota te tiedätte, sitä minä myös tiedän,
ja en ole halwempi teitä.
3. Minä puhun siis Kaikkiwaltiaan tykö,
ja mielin kamppailla Jumalan kanssa.
4. Sillä te olette walheen saarnaajat, ja
kaikki kelwottomat lääkärit. Job. 16:2.
5. Joska te woisitte juuri ääneti olla, niin
te olisitte taitawat. San. l. 17:28.
6. Kuulkaat siis minun kamppaustani, ja
ottakaat waari asiasta, kuin minä puhun.
7. Tahdotteko te Jumalan puolesta was=
tata wäärydellä? ja hänen puolestansa
puhua petosta?
8. Tahdotteko te katsoa hänen mieltänsä?
Tahdotteko te riidellä Jumalan puolesta?
9. Pitääkö se teille menestymän, koska hän
teitä etsii? luuletteko te hänen pettäwänne,
niinkuin joku pettää ihmisen?
10. Hän kowin nuhtelee teitä, jos te salai=
sesti mieliä katsotte.
11. Eikö hänen korkeutensa teitä peljätä?
ja hänen pelkonsa lankee teidän päällenne?
12. Teidän muistonne wedetään tuhwan
werraksi, ja teidän selkänne pitää oleman
niinkuin sawiroukkio.
13. Olkaat ääneti minun edessäni, minä
puhun, tapahtukoon minulle mitä hywänsä.
14. Miksi minun pitää pureman minun
lihaani hampaillani, ja asettaman sieluni
minun käsiini? 1 Sam. 28:21.
15. Katso, waikka hän minun tappais,
enkö minä wielä sittenkin toiwoisi? kuitenkin
minä nuhtelen minun teitäni hänen edes=
sänsä. 1 Cor. 11:31.
16. Hän on kuitenkin minun autuuteni;
sillä ei yksikään ulkokullattu tule hänen
eteensä. Matth. 24:51.
17. Kuulkaat juuri wisusti minun puhet=
tani, ja minun selitystäni teidän korwain=
ne edessä.
18. Katso, jo minä olen tuomion sanonut:
minä tiedän, että minä olen hurskas.
19. Kuka tahtoo käydä oikeudelle minun
kanssani? Mutta minun täytyy nyt ääneti
olla, ja loppua.
20. Ainoastaan älä tee minulle kahta, niin
en minä kätke itseäni sinun edestäs.
21. Anna kätes olla kaukana minusta, ja
sinun kauhistukses älköön minua peljättäkö.
Job. 9:34. l. 33:7.
22. Kutsu minua, ja minä wastaan: eli
minä puhun, ja wastaa sinä minua.
23. Kuinka usiat owat minun wääryyteni
ja pahat tekoni? anna minun saada tietää
minun syntini ja rikokseni.
24. Miksi sinä peität kaswos, ja pidät mi=
nua wihollisena? Job. 19:11. l. 33:10. Wal. w. 2:5.
25. Tahdotkos niin kowa olla lentäwätä
lehteä wastaan, ja wainota kuiwaa oljen
kortta?
26. Sillä sinä kirjoitat minulle murhetta,
ja annat minun periä minun nuoruuteni
syntejä. Ps. 25:7.
27. Sinä olet pannut minun jalkani jal=
kapuuhun, ja otat kaikista minun polwuis=
tani waarin, ja katsot kaikkia minun askelei=
tani; Job. 33:11.
28. Joka kuitenkin hukun niinkuin mädän=
nyt raato, ja niinkuin koilta syöty waate.

14 Luku.

Ihmisen elämän wiheliäisyys; ylösnouseminen, toiwo.

Ihminen, waimosta syntynyt, elää wähän
aikaa, ja on täynnä lewottomuutta;
2. Kaswaa niinkuin kukkainen, ja lankee;
pakenee niinkuin warjo, ja ei pysy. Job. 8:9.
Ps. 90:10. Ps. 103:15. Ps. 144:4. Es. 40:6, 7. Hebr. 13:14.
3. Ja senkaltaisen päälle sinä awaat sil=
mäs, ja wedät minun kanssas oikeuden
eteen.
4. Kuka löytää puhtaan niiden seassa, kus=
sa ei puhdasta ole? Ps. 51:7. Es. 64:6.
5. Hänellä on määrätty aika, hänen kuu=
kautensa luku on sinun tykönäs: sinä olet
määrän asettanut hänen eteensä, jota ei hän
taida käydä ylitse.
6. Luowu hänestä, että hän sais lewätä,
niin kauwan kuin hänen aikansa tulee, jota
hän odottaa niinkuin palkollinen. Job. 7:1.
7. Puulla on toiwo, ehkä se hakattaisiin,
että se uudistetaan, ja sen wesat kaswawat
jälleen:
8. Ehkä sen juuret wanhenewat maassa,
ja kanto mätänee mullassa,
9. Kuitenkin se wesoo jälleen weden mär=
kyydestä, ja kaswaa niinkuin se istutettu
olis.
10. Mutta kussa ihminen on, koska hän
kuollut, hukkunut ja pois on?
11. Niinkuin wesi juoksee ulos merestä, ja
oja kureentuu ja kuiwettuu,
12. Niin on ihminen, koska hän kuollut
on, ei hän nouse: niin kauwan kuin taiwas
pysyy, ei hän wirkoo, eikä heraä unestansa.
13. O joska sinä minun hautaan kätkisit
ja peittäisit minun, niin kauwan kuin wi=

has menis pois, ja asettaisit minulle määrän muistaakses minua. Es. 26:20.
14. Luuletkos kuolleen ihmisen tulewan eläwäksi jälleen? Minä odotan jokapäiwä niin kauwan kuin minä sodin, siihen asti että minun muutteeni tulee;
15. Että sinä kutsuisit minua, ja minä wastaisin sinua, ja ettes hyljäisi käsialaas;
16. Sillä sinä olet jo lukenut kaikki minun askeleeni: etkös ota waaria minun synneistäni? 2 Sam. 6:13.
Job. 31:4. l. 34:21. Ps. 139:2. San. l. 5:21.
17. Minun rikoksent olet sinä lukinnut lyhteeseen, ja pannut kokoon minun wääryyteni.
18. Ja tosin wuori kaatuu ja katoo, ja waha siirtyy siastansa,
19. Wesi kuluttaa kiwet, ja wirta wie maan pois, ja mitä sen päällä itse kaswaa: niin sinä myös ihmisen toiwon kadotat.
20. Sinä olet häntä woimallisempi ijankaikkisesti, ja hänen täytyy mennä pois. Sinä muutat hänen kaswonsa, ja annat hänen mennä.
21. Owatko hänen lapsensa kunniassa, sitä ei hän tiedä, taikka owatko he ylönkatseessa, sitä ei hän ymmärrä. Es. 63:16.
22. Kuitenkin niin kauwan kuin hän kantaa lihaa, täytyy hänen olla waiwassa, ja niin kauwan kuin hänen sielunsa on hänessä, täytyy hänen murhetta kärsiä.

15 Luku.

Eliphas syyttää Jobia öykkäykseen ja röykkeyteen wikapääksi. Jumalattomain onnettomuus.

Niin wastasi Eliphas Themanista, ja sanoi:
2. Pitääkö taitawan niin tuuleen puhuman, ja täyttämän watsansa tuulella?
3. Sinä nuhtelet kelwottomilla sanoilla ja puheilla, joista ei ole hyödytystä.
4. Sinä olet hyljännyt pelwon, ja puhut ylönkatseella Jumalan edessä.
5. Sillä sinun pahuutes opettaa niin sinun suus; ja sinä olet walinnut wiekasten kielen.
6. Sinun suus pitää tuomitseman sinun, ja en minä: sinun huules pitää todistaman sinua wastaan:
7. Oletkos ensimäinen ihminen kuin syntynyt on? eli ennen (kaikkia) wuoria luotu? San. l. 8:25.
8. Oletko sinä kuullut Jumalan salaisen neuwon? ja onko taito halwempi sinua?
Es. 40:13. Rom. 11:34.
9. Mitä sinä tiedät, jota en me tiedä? mitäs ymmärrät, joka ei ole meidän tykönämme?
10. Harmaapäät ja wanhat owat meidän tykönämme, jotka ennen owat eläneet kuin sinun isäs. Job. 32.7.
11. Pitäiskö Jumalan lohdutukset oleman halwat sinulle? Eli onko jotakin salaista tykönäs?
12. Mitä sinun sydämes aikoi? ja mitäs wilkutat silmiäs?
13. Kuinka sinä asetat mieles Jumalata wastaan? että sinä senkaltaiset sanat suustas päästät.
14. Mitä on ihminen, että hän olis puhdas? ja että hän olis hurskas, kuin waimosta syntynyt on? 1 Kun. l. 8:46. 2 Aika l. 6:36.
Ps. 14:2, 3. San. l. 20:9. Saarn. 7:21. 1 Joh. 1:8, 10.
15. Katso, hänen pyhäinsä seassa ei ole yhtään nuhteetointa; ja taiwaat ei ole puhtaat hänen edessänsä. Job. 4:17, 18. l. 25:4.
16. Kuinka paljon enämmin ihminen on kauhia ja ilkiä, joka juo wääryyttä niinkuin wettä?
17. Minä osotan sinulle sen, kuule minua: minä luettelen sinulle, mitä minä nähnyt olen:
18. Mitä taitawat sanoneet owat, jota ei yksikään heidän isistänsä ole salannut:
19. Joille ainoille maa annettu on, niin ettei yksikään outo saanut käydä heidän keskellänsä.
20. Jumalatoin wapisee kaiken elinaikansa, ja tyrannin wuosiluku on peitetty.
21. Pelwon ääni on hänen korwissansa, että rauhassakin pitää häwittäjä tuleman hänen päällensä. 3 Mos. 26:36.
5 Mos. 28:65. Job. 18:11. 1 Thess. 5:3.
22. Ei hän usko palajawansa pimeydestä, ja waroo aina miekkaa.
23. Koska hän lähtee sinne ja tänne elatuksensa jälkeen, niin hän luulee aina pimeyden päiwän käsissänsä olewan.
Job. 18:12. Ps. 109:10.
24. Ahdistus ja hätä peljättäwät häntä, ja yllöttäwät hänen, niinkuin kuningas walmis sotaan.
25. Sillä hän on ojentanut kätensä Jumalata wastaan, ja wahwistanut itsensä Kaikkiwaltiasta wastaan.
26. Hän juoksee päätäpäin häntä wastaan, ja seisoo ynsiästi häntä wastaan.
5 Mos. 32:15.
27. Hän on peittänyt kaswonsa lihawuudellansa, ja lihoittanut ja paisuttanut itsensä.
Ps. 73:7.
28. Mutta hänen pitää asuman häwitetyssä kaupungissa ja asumattomissa huoneissa, jotka rouktioksi riutumallansa owat.
29. Ei hänen pidä rikastuman, eikä hänen

tawaransa pysymän, eikä hänen onnensa pidä lewiämän maassa.
30. Ei hänen pidä pääsemän pimeydestä: tulen liekki kuiwaa hänen oksansa, ja hänen suunsa hengellä katoo. Job. 4: 9.
31. Ei hän taida uskaltaa turhuuteen, että hän on petetty; sillä turhuus on hänen palkkansa.
32. Hän loppuu ennen aikaansa, ja hänen oksansa ei pidä wihoittaman.
Job. 22: 16. Ps. 55: 24. Saarn. 7: 18. l. 9: 12.
33. Hän poimitaan niinkuin kypsymätöin marja wiinapuusta, ja niinkuin öljypuu waristaa kukoistuksensa.
34. Sillä ulkokullattuin kokous pitää oleman yksinäinen, ja tulen pitää polttaman lahjain ottajan huoneen.
35. Hän siittää onnettomuuden, ja synnyttää waiwaisuuden; ja heidän watsansa walmistaa petoksen.
Job. 4: 8. Ps. 7: 15. Es. 59: 4. Hos. 7: 6.

16 Luku.

Job osottaa ystäwänsä wäärinpuhujiksi; walittaa, mutta rohwaisee itseänsä omantuntonsa wakuudella.

Sitte wastasi Job, ja sanoi:
2. Minä olen usein senkaltaista kuullut: te olette kaikki häijyt lohduttajat. Job. 13: 4. l. 21: 34.
3. Koska siis nämät tyhjät puheet loppuwat? eli mikä sinun niin rohwaisee puhumaan?
4. Minä taitaisin myös puhua niinkuin tekin. Minä soisin teidän sielunne olewan minun sieluni siassa, niin minä löytäisin myös sanoja teitä wastaan, ja taitaisin wääntää päätäni teitä wastaan.
5. Minä tahtoisin wahwistaa teitä suullani, ja lohduttaa huulillani.
6. Mutta ehkä minä puhuisin, niin ei kuitenkaan minun waiwani lakkaa: jos minä waikenen, niin ei se kuitenkaan mene minusta pois.
7. Mutta nyt hän saattaa minulle waiwaisuuden: sinä häwität koko minun seurani.
8. Sinä olet tehnyt minun ryppyiseksi, että olis todistus minua wastaan: minun laihuuteni nousee minua wastaan, ja sanoo minua wastaan. Job. 13: 24. Ps. 6: 8.
9. Hänen wihansa rewäisee minun, ja joka minua wihaa, kiristelee hampaitansa minun päälleni; ja minun wihollliseni silmät kiiluwat minun päälleni.
10. He ammottiwat suunsa minua wastaan, ja owat minua häpiällisesti poskelle piesneet: he owat sammuttaneet wihansa minun päälleni. Job. 12: 4. Mich. 5: 1.
11. Jumala on minun hyljännyt wäärille, ja antanut minun tulla jumalattomain käsiin.
12. Minä olin rauhassa, waan hän on minun murentanut, hän on tarttunut minun kaulaani, ja särkenyt minun, ja pannut minun hänellensä maaliksi. Wal. w. 3: 12.
13. Hänen ampujansa owat piirittäneet minun: hän on rewäisnyt minun munaskuuni, eikä säästänyt: hän on wuodattanut minun sappeni maan päälle: Wal. w. 3: 13.
14. Hän on haawoittanut minun yhdellä haawalla toisen perään: hän karkasi minun päälleni niinkuin joku wäkewä.
15. Minä ompelin säkin minun nahkani päälle, ja laskin sarweni multaan.
Job. 30: 19. Ps. 7: 6.
16. Minun kaswoni owat sowaistut itkusta, ja silmälautani päällä on kuoleman warjo,
17. Ehkei kuitenkaan minun kädessäni ole wääryys, ja minun rukoukseni on puhdas.
Job. 33: 9.
18. Maa, älä peitä minun wertani, ja älkään olko minun huudolleni siaa.
19. Ja katso, minun todistajani on taiwaassa, ja joka minun tuntee, on korkeudessa.
20. Minun ystäwäni owat minun pilkkaajani; mutta minun silmäni wuodattawat kyyneliä Jumalan tykö, Job. 19: 3.
21. Joka ihmisen puolesta wastaa Jumalan tykönä, niinkuin ihmisen lapsi lähimmäisensä puolesta. Rom. 8: 34.
22. Mutta määrätyt wuodet owat tulleet, ja minä menen sitä tietä pois, jota en minä jälleen palaja. Ps. 139: 16.

17 Luku.

Job lohduttaa itseänsä Wapahtajansa takauksella, wanhurskasten edeswastaamisella ja waiwansa loppumisella kuolemassa.

Minun henkeni on heikko, minun päiwäni owat lyhetyt, ja hauta on käsissä.
2. En minä ketäkään pettänyt, ja kuitenkin minun silmäni täytyy olla murheessa.
3. Nyt siis taiwuta sinus, ja ole itse minun takaukseni! kukas muu olis, joka minun takais? Ps. 49: 8.
4. Ymmärryksen olet sinä heidän sydämistänsä kätkenyt, sentähden et sinä korota heitä.
5. Hän kerskaa ystäwillensä saaliistansa, mutta hänen lastensa silmät pitää waipuman.
6. Hän on minun pannut sananlaskuksi kansain sekaan, ja ääniksi heidän keskellensä.
Job. 30: 9. Ps. 44: 15. Wal. w. 3: 14.
7. Minun silmäni owat pimenneet minun suruni tähden, ja kaikki minun jäseneni owat niinkuin warjo.

8. Tästä hurskaat hämmästywät, ja wiattomat asettawat heitänsä ulkokullatuita wastaan.
9. Hurskas pysyy tiellänsä; ja jolla on puhtaat kädet, se pysyy wahwana.
10. Kääntäkäät siis teitänne, kaikki, ja tulkaat nyt: en minä kuitenkaan löydä yhtään taitawata teidän seassanne.
11. Minun päiwäni owat kuluneet: minun aiwoitukseni owat hajoitetut, kuin minun sydämessäni oliwat, Job. 7: 6.
12. Ja owat yöstä päiwän, ja walkeuden pimeydestä tehneet.
13. Ja ehkä minä kauwan odottaisin, niin on kuitenkin hauta minun huoneeni, ja minä olen wuoteeni pimeydessä tehnyt.
14. Mätänemisen minä kutsuin isäkseni, ja madot äidikseni ja sisarikseni. Job 25: 6.
15. Kussa on nyt minun odottamiseni? ja kuka ottaa minun toiwostani waarin?
16. Hautaan se menee, ja makaa minun kanssani mullassa.

18 Luku.

Bildad juttelee Jumalan wanhurskaita tuomioita jumalattomista.

Niin wastasi Bildad Suasta, ja sanoi:
2. Koska te lakkaatte puhumasta? ymmärtäkäät ensin, ja puhukaamme sitte. San. l. 17: 27.
3. Miksi me pidetään niinkuin juhdat, ja olemme niin saastaiset teidän silmäinne edessä?
4. Tahdotkos rewetä kiukussas? luuletkos, että maa sinun tähtes hyljätään ja kallio siirtään siastansa?
5. Jumalattoman walkeus pitää myös sammutettaman, ja hänen walkiansa kipinä ei pidä paistaman. San. l. 13: 9.
6. Hänen majassansa pitää walkeus tuleman pimeydeksi, ja hänen kynttilänsä pitää siinä sammutettaman. Job. 21: 17.
7. Hänen woimansa askeleet pitää ahdistettaman; ja hänen neuwonsa pitää hänen maahan sysäämän.
8. Sillä hän on wiety jalkoinensa paulaan, ja waeltaa werkossa.
9. Paula pitää pitämän hänen kantapäänsä, ja ryöwärit pitää hänen käsittämän. Job. 5: 5.
10. Hänen paulansa on wiritetty maan päälle, ja hänen satimensa hänen polwullensa. Jer. 6: 25.
11. Kaikin tahwoin pitää kauhistukset häntä peljättämän, ja hänen jalkansa eksyttämän. Job. 15: 21. l. 27: 20. Jer. 46: 5.
12. Nälkä pitää oleman hänen tawaransa, ja onnettomuus pitää oleman walmistettu hänen kylkeensä. Job. 15: 23.
13. Hänen nahkansa wahwuus pitää kulutettaman, ja hänen wäkeytensä pitää kuoleman esikoinen syömän.
14. Hänen toiwonsa pitää rewittämän ylös juurinensa hänen majastansa, ja hän pitää ajettaman pelkoin kuninkaan tykö. Job 8: 13, 14. l. 11: 20. San. l. 10: 28.
15. Se on asuwa hänen majassansa, hänen puutteensa tähden: hänen majansa päälle pitää tulikiweä wiskottaman. 1 Mos. 19: 24.
16. Alhaalta pitää hänen juurensa kuiwettuman, ja ylhäältä hänen elonsa niitettämän.
17. Hänen muistonsa pitää hukkuman maan päältä, ja ei pidä ensinkään hänellä nimeä oleman kadulla. Ps. 109: 13. San. l. 2: 22. l. 10: 7.
18. Hän pitää ajettaman walkeudesta pimeyteen, ja pitää maalta heitettämän pois.
19. Ei hänellä pidä yhtään lasta oleman, eikä lasten lasta hänen kansassansa; ja ei pidä yhtään hänen asuinsioihinsa jäämän. 2 Kun. k. 10: 11, 17. Ps. 21: 11.
20. Ne, kuin hänen perässänsä tulewat, pitää hämmästymän hänen päiwästänsä, ja ne, kuin hänen edellänsä owat olleet, pitää peljästymän.
21. Tämä on jumalattoman maja, ja tämä on sen sia, kuin ei Jumalasta mitään tiedä.

19 Luku.

Job walittaa, että hän on ylönannettu, mutta lohduttaa itsensä ylösnousemisen toiwolla.

Mutta Job wastasi, ja sanoi:
2. Kuinka kauwan te waiwaatte minun sieluani? ja runtelette minua sanoilla?
3. Te olette nyt kymmenen kertaa pilkanneet minua; ja ette häpee minua niin waiwata. Job. 16: 20.
4. Jos minä erehdyn, niin minä itselleni erehdyn.
5. Mutta te tosin nousette minua wastaan, ja soimaatte minun pilkkaani.
6. Niin tietäkäät nyt, että Jumala hukuttaa minun, ja on piirittänyt minun werkkoihinsa.
7. Katso, ehkä minä wielä wäkiwallan tähden huutaisin, niin ei kuitenkaan kuulla minua: jos minä parkuisin, niin ei tässä ole oikeutta. Job. 30: 20.
8. Hän on aidannut minun tieni, etten minä taida sitä käydä, ja pannut pimeyden minun polwuilleni. Job. 23: 17.

9. Hän on riisunut minun kunniani minulta, ja ottanut pois kruunun minun päästäni.
10. Hän on maahan kukistanut minun joka kulmalta, ja laskenut minun menemään; ja on rewäisnyt ylös minun toiwoni niinkuin puun.
11. Hän on hirmuisesti wihastunut minun päälleni, ja pitää minun wihamiehenänsä.
Job. 13:24. l. 16:9. l. 33:10. Wal. w. 2:5.
12. Hänen sotajoukkonsa owat kokoontuneet, ja asettaneet tiensä minua kohden, ja piirittäneet minun majani.
13. Hän on eroittanut minun weljeni kauwas minusta, ja minun tuttawani owat minulle muukalaiseksi tulleet.
Ps. 31:12. Ps. 38:12.
14. Minun lähimmäiseni piiloiwat minua, ja minun ystäwäni owat unhottaneet minun.
15. Minun huonekuntaiseni ja piikani pitäwät minun wierasna, minä olen tuntemattomaksi tullut heidän silmäinsä edessä.
16. Minä huusin palweliatani, ja ei hän wastannut minua: minun täytyy rukoilla häntä omalla suullani.
17. Minun emäntäni wieroi minun henkeäni, ja minun täytyy palwella omia lapsiani. Job. 2:9.
18. Ja nuoretkin lapset minun katsowat ylön: jos minä nousen, niin he puhuwat minua wastaan. Job. 30:1.
19. Kaikki uskolliset ystäwäni kauhistuwat minua; ja joita minä rakastin, owat kääntäneet itsensä minua wastaan.
Ps. 41:10. Ps. 55:14. Ps. 88:9.
20. Minun luuni tarttuiwat minun nahkaani ja lihaani, ja en minä taida nahallani peittää hampaitani.
Job. 30:30. Ps. 102:6. Wal. w. 4:8.
21. Armahtakaat minun päälleni, armahtakaat minun päälleni, te minun ystäwäni! sillä Jumalan käsi on minuun sattunut.
22. Miksi te wainootte minua niinkuin Jumalakin, ja ette taida minun lihastani rawittaa?
23. Joska minun puheeni kirjoitettaisiin! joska ne kirjaan pantaisiin, ja painettaisiin!
24. Raudalla kaiwettaisiin plyijy ijankaikkiseksi muistoksi kiween. Jer. 17:1.
25. Sillä minä tiedän minun Lunastajani eläwän: ja hän on tästälähin maan päällä seisowa.
26. Ja waikka wihdoin minun nahkani ja tämä (ruumis) lakastuu, saan minä kuitenkin minun lihassani nähdä Jumalan
1 Cor. 13:12.
27. Hänen minä olen minulleni näkewä, ja minun silmäni katsowat häntä, ja ei kenkään outo. Minun munaskuuni owat kuluneet minun helmassani. Ps. 17:15. 1 Joh. 3:2.
28. Tosin teidän pitäis sanoman: miksi me wainoomme häntä? sillä tämän puheen perustus löytyy minun tykönäni.
29. Peljätkäät siis miekkaa, sillä wiha on pahain töiden kostomiekka, että te tietäisitte kurituksen tulewan.

20 Luku.

Zophar puhuu ulkokullattuin onnen lyhykäisyydestä ja jumalattomain waiwain moninaisuudesta.

Silloin Zophar Naemasta wastasi, ja sanoi:
2. Minun ajatukseni waatiwat siis minua wastaamaan, ja en minä taida itseäni pidättää.
3. Minä tahdon kuulla, jos joku minua nuhtelee ja laittaa; sillä minun ymmärrykseni henki wastaa minun puolestani. San. l. 18:13.
4. Etkös tiedä sen aina niin käyneen siitä ajasta kuin ihminen on pantu maan päälle,
5. Että jumalattomain kerskaus ei ulotu kauwas; ulkokullattuin ilo on silmän räpäykseksi. Ps. 37:36.
6. Jos hänen korkeutensa ulottuis taiwaaseen, ja hänen päänsä sattuis pilwiin;
7. Niin pitää hänen wiimein katooman niinkuin loka, niin että ne, kuin hänen owat nähneet, sanowat: kussa hän on?
8. Niinkuin uni katoo, niin ei pidä häntä löyttämän, ja niinkuin yönäkö pitää hänen raukeeman. Ps. 73:20.
9. Se silmä, kuin hänen nähnyt on, ei pidä häntä enää näkemän, ja hänen paikkansa ei pidä häntä enää näkemän.
2 Mos. 14:13. Job. 7:8.
10. Hänen lapsensa pitää kerjääjitä palweleman, ja hänen kätensä pitää jälleen hänelle antaman, mitä hän ryöwännyt on.
11. Hänen luunsa pitää maksaman hänen salaiset syntinsä, ja pitää makaaman maassa hänen kanssansa.
12. Ehkä wielä pahuus maistais makiasti hänen suussansa, kuitenkin pitää hänen sen kätkemän kielensä päällä.
13. Hän säästää, ja ei hyljää sitä, waan pitää sen suussansa.
14. Hänen ruokansa pitää muuttuman hänen watsassansa, kärmeen sapeksi hänen sisälmyksissänsä. San. l. 20:17.
15. Sen tawaran, kuin hän niellyt on, pitää hänen ylös oksentaman; ja Jumala ajaa ne ulos hänen watsastansa.

16. Hänen pitää imemän kärmeen myrkkyä, ja kyykärmeen kieli on hänen tappawa.
17. Ei hänen pidä näkemän ojia ja wirtoja, joista hunaja ja woi wuotawat.
18. Hän tekee työtä, ja ei saa nautita, ja hänen kalunsa pitää toisen saaman, niin ettei hänellä pidä niistä iloa oleman.
19. Sillä hän on polkenut ja hyljännyt köyhän, hän on repinyt itsellensä huoneita, joita ei hän ole rakentanut. Es. 5:8.
20. Sillä hänen watsansa ei ole tainnut täyteen tulla, ja hänen kalliit kalunsa ei taida häntä pelastaa.
21. Hänen ruuastansa ei pidä mitään jäämän: sentähden ei pidä hänen hywät päiwänsä pysywäiset oleman.
22. Ehkä hänellä olis yltäkyllä, niin pitää hänelle kuitenkin ahdistus oleman: kaikki käden waiwa pitää hänen päällensä tuleman.
23. Hänen watsansa pitää wihdoin täyteen tuleman, ja hänen pitää lähettämän wihansa hirmuisuuden hänen päällensä: hän antaa sataa sotansa hänen päällensä.
24. Hänen pitää pakeneman rautaisia sota-aseita, ja waskijoutsen pitää hänen läpitsensä käymän.
25. Awoin miekka pitää käymän hänen läpitsensä, ja miekan wälkkynä, joka hänelle pitää karwas oleman, pitää pelwolla hänen päällensä tuleman.
26. Koko pimeys on hänelle kätketty tawaraksi; tuli pitää hänen kuluttaman, joka ei puhallettu ole, ja sille, joka jää hänen majaansa, pitää pahoin käymän.
27. Taiwaan pitää ilmoittaman hänen pahuutensa, ja maan pitää asettaman itsensä häntä wastaan.
28. Hänen huoneensa hedelmä pitää wietämän pois, ja hajoitettaman hänen wihansa päiwänä. Job. 21:17.
29. Tämä on jumalattoman ihmisen osa Jumalalta, ja hänen puheensa perintö Jumalalta.

21 Luku.

Job neuwoo jumalattomain maallisesta menestyksestä ja ijankaikkisesta rangaistuksesta.

Job wastasi, ja sanoi:
2. Kuulkaat wisusti minun puhettani, ja antakaat neuwoa teitänne.
3. Kärsikäät minua, että minä myös puhuisin: ja koska minä puhunut olen, pilkkaa sitte. Sam. l. 18:13.
4. Puhunko minä ihmisen kanssa? miksei- kä minun henkeni pitäisi tästä murhehtiman?
5. Katsokaat minun päälleni, ja hämmästykäät, ja pankaat kätenne suun eteen.
6. Koska minä sitä ajattelen, niin minä peljästyn, ja wapistus tulee minun lihani päälle.
7. Miksi jumalattomat eläwät, tulewat wanhaksi, ja lisääntywät tawarassa? Ps. 73:3, 2c. Jer. 12:1. Hab. 1:13. Mal. 3:13, 2c.
8. Heidän siemenensä on pysywäinen heidän ympärillänsä, ja heidän sikiänsä owat läsnä heitä.
9. Heidän huoneensa owat wapaat pelwosta, ja Jumalan witsa ei ole heidän päällänsä. Ps. 73:5.
10. Heidän sonninsa päästetään, ja ei käy wäärin, heidän lehmänsä poikiwat, ja ei ole hedelmättömät.
11. Heidän nuoret lapsensa käywät ulos niinkuin lauma, ja heidän lapsensa hyppääwät. Ps. 144:12.
12. He riemuitsewat trumpuilla ja kanteleilla, ja iloitsewat huiluilla.
13. He wanhenewat hywissä päiwissä, ja menewät silmänräpäyksessä helwettiin.
14. Jotka sanowat Jumalalle: mene pois meidän tyköämme; sillä en me tahdo tietää sinun tietäs. Job. 22:17.
15. Kuka on se Kaikkiwaltias, että meidän pitää häntä palwelemaan? eli mitä meidän siitä hywää on, että me häntä rukoilemme? 2 Mos. 5:2. Mal. 3:14.
16. Mutta katso, heidän tawaransa ei ole heidän kädessänsä: jumalattomain neuwo pitää kaukana minusta oleman. Job. 28:18.
17. Kuinka jumalattoman kynttilä sammuu, ja heidän kadotuksensa tulee heidän päällensä? Hänen pitää jakaman surkeutta wihassansa. Job. 20:28. Ps. 11:6. Sam. l. 13:9.
18. Heidän pitää oleman niinkuin korsi tuulessa, ja niinkuin akanat, jotka tuulispää wie salaisesti pois. Ps. 1:4. Ps. 35:5. Es. 29:5. Hos. 13:3.
19. Jumala säästää hänen lapsillensa hänen onnettomuutensa; koska hän maksaa hänelle, silloin hänen pitää tietämän.
20. Hänen silmänsä pitää näkemän hänen kadotuksensa, ja Kaikkiwaltiaan wihasta pitää hänen juoman. Ps. 75:9. Jer. 25:15, 16.
21. Sillä mitä hän tottelee hänen huonettansa hänen jälkeensä? ja hänen kuukauttensa luku tuskin tulee puolellensa.
22. Kuka tahtoo opettaa Jumalata, joka korkiatkin tuomitsee? Es. 40:13. Rom. 11:34. 1 Cor. 2:16.
23. Tämä kuolee waurasna ja terweenä, rikasna ja onnellisna.

24. Hänen piimäastiansa owat täynnä
rieskaa, ja hänen luunsa owat täynnä ydy=
intä.
25. Mutta toinen kuolee murheellisella
mielellä, ja ei koskaan syönyt ilossa. Saarn. 5:16
26. Ja he makaawat ynnä maassa, ja ma=
dot peittäwät heidän.
27. Katso, minä tunnen teidän ajatuksenne
ja teidän wäärän aiwoituksenne minua
wastaan.
28. Sillä te sanotte: kussa ruhtinaan
huone on? ja kussa owat majat, joissa ju=
malattomat asuiwat?
29. Ettekö ole tutkineet waeltawaisilta? ja
ettekö tiedä heidän merkkejänsä?
30. Sillä paha säästetään kadotuksen päi=
wään, ja hän pysyy hamaan wihan päi=
wään asti. Ps. 73:18, 19. Jer. 12:3. 2 Piet. 2:9.
31. Kuka sanoo hänen edessänsä hänen
tiensä? ja kuka kostaa hänelle sen, kuin hän
tehnyt on? Saarn. 9:2.
32. Mutta hän wiedään hautaan, ja täy=
tyy joukossa pysyä
33. Ojan multa kelpasi hänelle, ja kaikki
ihmiset wiedään hänen perässänsä; ja ne
kuin owat hänen edellänsä olleet, owat epä=
lukuiset.
34. Mikfi te minua lohdutatte turhaan,
ja teidän wastauksenne löytään wääräksi?
Job. 16:2.

22 Luku.

Eliphas soimaa ja waroittaa Jobia.

Silloin wastasi Eliphas Themanista, ja
sanoi:
2. Mitä mies taitaa Jumalalle hyödyl=
linen olla? waan itseänsä taitaa ymmärtä=
wäinen hyödyttää. Job. 11:7.
3. Luuletkos Kaikkiwaltiaalle kelpaawan,
että sinus luet hurskaaksi? eli mitä se aut=
tais, ehkä sinun ties olisiwat ilman rikokseta?
Job. 35:7.
4. Luuletkos, että hän pelkää sinua ran=
gaista, ja käydä oikeudelle kanssas?
5. Eikö sinun pahuutes ole suuri? ja sinun
wääryydelläs ei ole loppua.
6. Sinä olet ottanut pantin weljeltäs il=
man syytä, ja olet riisunut waatteen alas=
tomalta. 2 Mos. 22:26. 5 Mos. 24:6, 10.
7. Et sinä ole antanut wäsyneelle wettä
juoda; sinä olet kieltänyt isoowaiselta leiwän.
8. Mutta woimallinen sai omistaa maan,
ja arwossa pidettäwä sai siinä asua.
9. Leskeet olet sinä laskenut tyhjänä, ja
taittanut orpoin käsiwarret.
10. Sentähden olet sinä kiertty pauloilla,
ja hämmästys on sinun äkistä peljättänyt,
11. Eli pimeys, ettes näkisi; ja weden
paljous on peittänyt sinun.
12. Eikö Jumala ole ylhäällä taiwaissa?
ja katsos ylimmäisiä tähtiä, että ne korkiat
owat.
13. Ja sinä sanot: mitä Jumala tietää?
taitaneeko hän tuomita sitä, kuin pimeydes=
sä on?
14. Pilwet peittäwät hänen, ettei hän näe:
hän waeltaa taiwaan ympäristöllä.
15 Tahdotkos tuta maailman polkuja, joi=
ta wäärät ihmiset käyneet owat?
16. Jotka ennen aikaansa hukkuneet owat,
ja wesi on liottanut heidän perustuksensa.
17. Ne, kuin sanowat Jumalalle: mene
meistä pois: mitä Kaikkiwaltias taitais hei=
dän tehdä? Job 21:14.
18. Waikka hän on täyttänyt heidän huo=
neensa tawaralla; mutta jumalattomain neu=
wo olkoon kaukana minusta. Job. 21:16.
19. Hurskaat näkewät sen, ja iloitsewat,
ja wiatoin pilkkaa heitä. Ps. 107:42.
20. Meidän waramme ei pidä hukkuman,
waan heidän tähteensä pitää tulen poltta=
man.
21. Niin sowi nyt hänen kanssansa, ja ole
rauhallinen; siitäs saat paljon hywää.
22. Kuule lakia hänen suustansa, ja käsitä
hänen puheensa sinun sydämees.
23. Jos sinä käännät sinus Kaikkiwaltiaan
tykö, niin sinä raketaan, ja saatat wää=
ryyden kauwas majastas.
24. Niin sinä annat kullan mullasta, ja
ojan kiwistä kalliin kullan.
25. Kaikkiwaltias on sinun kultas, ja ho=
piata pitää sinulla paljo oleman.
26. Silloin sinun ilos pitää oleman Kaik=
kiwaltiaassa, ja nostaman kaswos Jumalan
tykö.
27. Sinä rukoilet häntä, ja hän kuulee si=
nua, ja sinä maksat lupaukses.
28. Mitäs aiwoit, sen hän antaa sinulle
menestyä; ja walkeus paistaa sinun teilläs.
29. Sillä ne, kuin itsensä nöyryyttäwät,
korottaa hän, ja se, kuin silmänsä painaa
alas, wapautetaan. San. l. 29:23. Luc. 18:14.
30. Sekin, joka ei wiatoin ole, autetaan ja
pelastetaan sinun kättes puhtauden tähden.
Ps. 18:25.

23 Luku.

Job toiwottaa asiansa tulewan Jumalan eteen, ja on kärsimätöin.

Job wastasi, ja sanoi:
2. Minun puheeni on wielä murheellinen,
ja minun woimani on heikko huokausteni
tähden.

3. Josta minä tietäisin, kuinka minä hänen löytäisin, ja tulisin hänen istuimensa tykö! 1 Joh. 3:21.
4. Ja asettaisin oikeuden hänen eteensä, ja täyttäisin suuni perustuksilla,
5. Tietäisin, mitä hän wastais minua, ja ymmärtäisin, mitä hän minulle sanowa olis.
6. Riiteleekö hän suurella woimalla minun kanssani? Ei, waan itse antaa minulle woimaa.
7. Siellä minä wakuuteni osottaisin hänen edessänsä, ja pääsisin ijäti wapaaksi siitä, joka minun tuomitsee.
8. Mutta jos minä kohdastansa käyn, niin ei hän ole siellä; jos minä menen takaperin, niin en minä häntä hawaitse.
9. Jos hän on wasemmalla puolella, niin en minä häntä käsitä; jos hän kätkee hänensä oikialle puolelle, niin en minä häntä näe.
10. Mutta hän tuntee minun tieni; koetelkaan minua, niin minä löytään niinkuin kulta; Job. 33:9. Ps. 17:3.
11. Sillä minä panen jalkani hänen askelillensa, pidän hänen tiensä, ja en poikkee siitä.
12. Ja en poikkee hänen huultensa käskyistä, ja kätken hänen suunsa sanat, niinkuin minun tapani on.
13. Hän on itse ainoa, kuka estää häntä? hän tekee, mitä hän tahtoo. Ps. 115:3.
14. Sillä hän täyttää aiwoituksensa minusta; ja tainkaltaisia on paljo hänen tykönänsä.
15. Sentähden olen minä hämmästynyt hänen edessänsä, ja koska minä sen ymmärrän, niin minä pelkään häntä.
16. Ja Jumala on tehnyt minun sydämeni pehmeäksi, ja Kaikkiwaltias on minun peljättänyt.
17. Sillä pimeys ei luowu minusta, ja synkeys ei kätketä minulta. Job. 19:8.

24 Luku.

Jumalattomain menestys, ajatukset, rangaistus.

Miks'ei Kaikkiwaltiaalta ole ajat salatut? ja ne, jotka hänen tuntewat, ei näe hänen päiwiänsä?
2. He siirtäwät rajan, he ryöwääwät lauman ja ruokkiwat sen.
5 Mos. 19:14. l. 27:17. San. l. 22:28.
3. He ajawat orpoin aasit pois, ja ottawat leskein härjät pantiksi. 5 Mos. 24:17.
4. Köyhäin täytyy tiellä paeta heitä, ja siwiät maan päällä lymyttäwät itsensä.
San. l. 28:28.
5. Katso, niinkuin metsäaasit korwessa, lähtewät he ulos, ja samoowat warhain saaliin perään: korwessa on jokaiselle heistä ruokaa, niin myös nuorukaisille.
6. He niittäwät pellolla hänen tulonsa, ja poimiwat ja hakewat jumalattoman wiinamäessä. 1 Kun. k. 21:15, 16.
7. Alastoman antawat he maata ilman waatetta ja peittämätä pakkaisessa.
8. Wuorten wuotamisesta tulewat he märjäksi; ja ettei heillä yhtään turwaa ole, turwaawat he mäkihin.
9. He repiwät orwot nisistä, ja panttaawat köyhän. 5 Mos. 24:10.
10. Alastoman antawat he käydä werhota, ja ottawat isoowaiselta jalalliset pois.
3 Mos. 19:9, 10.
11. He pusertawat öljyä heidän huonetensa waiheella, ja janoowat wiinaa kuurnitessa.
12. He saattawat kansan kaupungissa huokaamaan, ja tapettuin sielut huutamaan: ja ei Jumala heitä rankaise. Jac. 5:4.
13. Sentähden owat he wilpistyneet walkeudesta, ja ei tunne sen tietä, ja ei palaja sen polwuille.
14. Murhaaja nousee warhain, ja tappaa köyhän ja tarwitsewan, ja on yöllä niinkuin waras. Ps. 10:8, 9.
15. Salawuoteisen silmät wartioitsewat hämärätä, ja sanoo: ei minua yksikään silmä näe, ja luulee hänensä peitetyksi.
Ps. 10:11. San. l. 7:8, 9. Es. 29:15.
16. Pimeissä hän kaiwaa itsensä huoneisiin, jotka he päiwällä owat heillensä merkinneet, ja ei tahdo tietää walkeutta.
17. Sillä waikka aamu heille tulis, on se heille niinkuin pimeys; sillä hän tuntee pimeyden kauhistuksen.
18. Hän on kewiä weden päällä, heidän osansa pitää kirotun oleman maalla; ja ei hän katso wiinamäkein tietä. 1 Mos. 49:4.
19. Helwetti ottaa syntiset pois niinkuin pouta, ja niinkuin kuiwuus kuluttaa lumisen weden.
20. Laupius pitää unhottaman hänen, madot syöwät hänen makeutensa, ei häntä pidä muistettaman; hän pitää särjettämän niinkuin lahopuu.
21. Hän on saattanut murheelliseksi hedelmättömän, joka ei synnytä, ja ei tehnyt leskelle mitään hywää.
22. Ja on wetänyt woimalliset alansa wäellänsä; koska hän seisoo, ei pidä hänen tietämän elämästänsä.
23. Hän tekee itsellensä lewon, johon hän luottaa, ja hänen silmänsä katsowat heidän teitänsä.

24. He owat wähän aikaa korotetut, waan
he tulewat tyhjään, ja kukistetaan, ja saa=
wat lopun niinkuin kaikki kappaleet, ja niin=
kuin oas tähkäpäästä, lyödään he pois.
Ps. 37:35, 36.
25. Eikö se niin ole? kuka nuhtelee minua
walhetteliaksi, ja minun sanani tyhjäksi tekee?

25 Luku.

Osotetaan, ettei yksikään ihminen ole puhdas Jumalan edessä.

Silloin wastasi Bildad Suasta, ja sanoi:
2. Hallitus ja pelko on hänen tykönänsä,
joka tekee rauhan korkeittensa seassa.
3. Kuka woi lukea hänen joukkonsa? ja ke=
nen päälle ei paista hänen walkeutensa?
Dan. 7:10.
4. Kuinka on ihminen hurskas Jumalan
edessä? eli kuinka waimon lapsi on puhdas?
Job. 4:17, 2c. l. 15:14, 2c. San. l. 20:9.
5. Katso, kuu ei walaise wielä, eikä tähdet
ole wielä kirkkaat hänen silmäinsä edessä:
6. Kuinka paljon wähemmin ihminen se
mato, ja ihmisen lapsi se toukka?
Job. 7:6. l. 17:14.

26 Luku.

Bildad nuhdellaan; Jumala kiitetään.

Job wastasi, ja sanoi:
2. Ketäs autat? sitäkö, jolla ei woimaa
ole? autatkos sitä, jolla ei woimaa ole käsi=
waressa?
3. Ketäs neuwot? sitäkö kuin ei mitään
tiedä, ja opetat woimallista toimittamaan?
4. Kenen edessä sinä puhut, ja kenen edes=
sä henkes käy ulos?
5. Uljaat huokaawat, niin myös ne, jotka
weden alla asuwat.
6. Helwetti on awoi hänen edessänsä, ja
kadotuksella ei ole peitettä.
Ps. 139:8. San. l. 15:11. Hebr. 4:13.
7. Hän weny ttää pohjaisen tyhjän päälle,
ja maa rippuu tyhjän päällä.
Job. 9:8. Ps. 104:2. Jer. 10:12.
8. Wedet hän kokoo pilwiinsä, ja pilwet ei
repee niiden alla. Ps. 135:7.
9. Hän pitää istuimensa, ja lewittää pil=
wensä sen päälle. Es. 66:1.
10. Hän on asettanut määrän wetten ym=
pärille, siihen asti kuin walkeus ja pimeys
loppuwat. 1 Mos. 1:9. Job. 38:10, 11.
Ps. 33:7. Ps. 104:9. Jer. 5:22.
11. Taiwaan patsaat wapisewat ja häm=
mästywät hänen kurituksestansa.
12. Woimallansa on hän halaisnut meren,
ja hänen ymmärryksestänsä tywentyy me=
ren ylpeys. Es. 51:15. Jer. 31:35.
13. Taiwas tulee kirkkaaksi hänen ilmansa
kautta, ja hän walmistaa kädellänsä pitkän
kärmeen.
14. Katso, näin tapahtuu hänen tekoinsa
kanssa, mutta näistä olemme me wähän
kuulleet; waan kuka woi ymmärtää hänen
wäkewyytensä jylinän?

27 Luku.

Jobin omatunto. Ulkokullattuin toiwo.

Ja Job puhui wielä sananlaskunsa, ja
sanoi:
2. Niin totta kuin Jumala elää, joka mi=
nun oikeuteni kieltää, ja Kaikkiwaltias, kuin
minun sieluni murheelliseksi saattaa:
Job. 34:5. Es. 45:23.
3. Niin kauwan kuin minun henkeni on
minussa, ja Jumalalta puhallus minun sie=
ramissani,
4. Ei pidä minun huuleni wääryyttä pu=
human, ja minun kieleni ei pidä petosta ot=
taman eteensä.
5. Pois se minusta, että minä sanoisin tei=
dän hurskaaksi; siihen asti kuin minun lop=
puni tulee, en minä luowu minun jumali=
suudestani. Job. 33:9.
6. Minun oikeudestani, jonka minä pidän,
en minä luowu. Minun omatuntoni ei kal=
wa minua koko elinaikanani.
7. Mutta minun wihollliseni löytään ju=
malattomaksi, ja minun wastahakoiseni wää=
räksi.
8. Sillä mikä on ulkokullatun toiwo, että
hän niin ahne on, koska Jumala ottaa hä=
nen sielunsa pois? Matth. 16:26. Luc. 12:20.
9. Luuletkos Jumalan kuulewan hänen
huutoansa, koska hänelle ahdistus tulee?
Ps. 18:42. San. l. 28:9. Es. 1:15. Jer. 14:12.
Hes. 8:18. Mich. 3:4. Joh. 9:31.
10. Kuinka hänellä taitaa olla ilo Kaikki=
waltiaalta? ja rukoilla Jumalata joka aika?
11. Minä opetan teitä Jumalan kädestä,
ja mitä Kaikkiwaltiaalle kelpaa, en minä
salaa.
12. Katso, te olette kaikki taitawananså:
miksi siis te senkaltaisia turhia asioita otatte
eteenne?
13. Tämä on Jumalalta jumalattoman
palkka, ja tyrannein perimys, kuin he Kaikki=
waltiaalta saawat:
14. Jos hän saa paljon lapsia, niin ne hu=
kutetaan miekalla, ja hänen sikiänsä ei ra=
wita leiwällä. Job. 18:19.
15. Hänen jälkeenjääneensä pitää haudat=
taman kuolemaan, ja hänen leskensä ei pidä
itkemän.

16. Jos hän kokoo rahaa niinkuin tuhkaa,
ja walmistaa hänellensä waatteita niinkuin
lokaa,
17. Niin hänen pitää kyllä walmistaman,
mutta hurskas pukee ne yllensä, ja wiatoin
jakaa rahan. San. l. 13:22. l. 28:8. Saarn. 2:26.
18. Hän rakentaa huoneensa niinkuin
toukka, ja niinkuin wartia tekee itsellensä
lakan.
19. Rikas kuolee, waan ei koota: koska joku
silmänsä awaa, niin ei häntä enää löytä.

4 Mos. 31:2. Ps. 37:9, 10, 35, 36. Jer. 8:2. l. 25:33.

20. Hänen päällensä lankee pelko niinkuin
wesi; rajuilma ottaa warkain hänen yöllä
pois. Job. 15:21. l. 18:11.
21. Itätuuli wie hänen pois, että hän huk-
kuu, ja tuulispää siirtää hänen siastansa.
22. Nämät Jumala hänelle lähettää, ja ei
säästä häntä: kaikki pitää hänen kädestänsä
puuttuman.
23. Hänen tähtensä pitää käsiä paukutet-
taman, ja wihellettämän, kussa hän on ollut.

San. l. 11:20. Wal. w. 2:15.

28 Luku.

Maailman ja Jumalan wiisaus.

Hopialla on hänen lähtemisensä, ja kullalla
sia, jossa se waletaan.
2. Rauta otetaan maasta, ja kiwistä waski
waletaan.
3. Pimeydelle asetti hän lopun, ja kaiken
täydellisyyden hän tutki, niin myös kiwen,
joka paksussa pimeydessä on, ja kuoleman
warjon.
4. Siitä wuotaa senkaltainen oja, että ym-
päriasuwaiset ei taida siitä jalkaisin käydä
ylitse: se tyhjetään ihmisiltä ja wuotaa pois.
5. Wilja kaswaa maasta, jonka alla se
muutetaan niinkuin tuulelta.
6. Saphiri löytään muutamista paikoista,
ja maan kokkaria, joissa kulta on.
7. Sitä polkua ei ole yksikään lintu tunte-
nut, eikä warekſen silmä nähnyt.
8. Ne ylpiät sikiät ei ole sitä sotkuneet, eikä
jalopeura käynyt sen päällä.
9. Kädellä kallioon ruwetaan, ja wuoret
ylösalaisin kukistetaan.
10. Ojat lasketaan kallioista, ja kaikkein
kalliimmatkin näkee silmä.
11. Wirrat estetään juoksemasta, ja ne il-
moitetaan, kuin näissä peitetyt owat.
12. Mutta kusta taito löytään, ja kussa on
ymmärryksen sia?
13. Ei yksikään ihminen tiedä hänen siaan-
sa, eikä löydetä eläwitten maasta.
14. Sywyys sanoo: ei se ole minussa, ja
meri sanoo: ei se ole minun tykönäni.
15. Ei hänestä anneta kultaa, eikä hopiata
punnita sen hinnaksi.

San. l. 3:14. l. 8:11, 19. l. 16:16.

16. Ei Ophirin kulta, eli kalliit Onichin ja
Saphirin kiwet ole werratut hänen kans-
sansa.
17. Kulta ja kallis kiwi ei taideta siihen
werrattaa, eikä se taideta waihetettaa kultai-
siin astioihin. San. l. 3:14, 15.
18. Ramoth ja Gabis ei ole mitään sen
suhteen: se pidetään kalliimpana päärlyjä.
19. Topatsi Ethiopiasta ei ole siihen wer-
rattawa, ja puhtain kulta ei maksa mitään
sen suhteen.
20. Kusta siis taito tulee? ja kussa on
ymmärryksen sia?
21. Hän on peitetty kaikkein eläwitten sil-
mistä, ja salattu taiwaan linnuiltakin.
22. Kadotus ja kuolema sanowat: me
olemme korwillamme kuulleet hänen sano-
mansa.
23. Jumala tietää hänen tiensä, ja hän
tuntee hänen siansa. Jac. 1:5.
24. Sillä hän katselee maan ääriin, ja nä-
kee kaikki, mitä taiwaan alla on,
25. Niin että hän antaa tuulelle hänen
painonsa, ja wedelle hänen mittansa.
26. Koska hän asetti sateelle määrän, ja
pitkäisen tulen leimauksille heidän tiensä,
27. Silloin näki hän sen ja luki sen: hän
walmisti sen ja myös tutkei sen,
28. Ja sanoi ihmiselle: katso, Herran pelko
on taito; ja karttaa pahaa on ymmärrys.

Ps. 111:10. San. l. 1:7. l. 9:10.

29 Luku.

Job juttelee entistä onnellista tilaansa, ja kuinka hän
oli mieluinen auttamaan tarwitsewia.

Job puhui taas sanaulaskunsa, ja sanoi:
2. Ah jos minä olisin niinkuin entisinä
kuukausina! niinä päiwinä, joina Jumala
minun kätki,
3. Koska hänen walkeutensa paisti minun
pääni päälle, ja minä käwin pimeissä hä-
nen walkeudessansa; Ps. 112:4.
4. Niinkuin minä olin nuorna ollessani,
koska Jumalan salaisuus oli minun majani
päällä;
5. Koska Kaikkiwaltias oli wielä minun
kanssani, ja minun nuorukaiseni minun ym-
pärilläni; Job. 19:16.
6. Koska minä pesin minun tieni woilla,
ja kallio wuoti minulle öljyojat;
7. Koska minä menin kaupungin porteille,
ja annoin walmistaa istuimeni kujille;
8. Koska nuoret näkiwät minun, niin he

pakeniwat, ja wanhat nousiwat ja seisoiwat
minun edessäni,
9. Ylimmäiset lakkasiwat puhumasta, ja
paniwat kätensä suunsa päälle,
10. Ruhtinasten ääni kätki hänensä, ja hei=
dän kielensä suun lakeen tarttui.
11. Sillä kenen korwa minun kuuli, se
kiitti minua onnelliseksi, ja jonka silmä mi=
nun näki, se todisti minusta.
12. Sillä minä autin köyhää, kuin huusi,
ja orpoa, jolla ei auttajata ollut.
Ps. 72:12. Sam. k. 21:13.
13. Niiden siunaus, kuin katoomallansa
oliwat, tuli minun päälleni; ja minä ilahu=
tin leskein sydämen.
14. Wanhurskaus oli minun pukuni, jon=
ka minä päälleni pujin, ja minun oikeuteni
oli minulle niinkuin hame ja kaunistus.
Job. 31:21. Es. 59:17. Eph. 6:14.
15. Minä olin sokian silmä, ja ontuwan
jalka.
16. Minä olin köyhäin isä, ja jonka asiata
en minä ymmärtänyt, sen minä wisusti
tutkein.
17. Minä särjin wäärän syömähampaat,
ja otin saaliin hänen hampaistansa.
18. Minä ajattelin: minä riudun minun
pesääni, ja teen minun päiwäni moneksi
niinkuin sannan.
19. Minun juureni putkahti weden tykönä,
ja kaste pysyi minun laihoni päällä.
20. Minun kunniallisuuteni uudistui mi=
nun edessäni, ja minun joutseni muuttui uu=
deksi minun kädessäni.
21. He kuuliwat minua ja odottiwat, ja
waikeniwat minun neuwooni.
22. Minun sanani jälkeen ei yksikään enem=
pätä puhunut, ja minun puheeni tiukkui
heidän päällensä.
23. He odottiwat minua niinkuin sadetta,
ja awasiwat suunsa niinkuin ehtoosadetta
wastaan.
24. Jos minä nauroin heidän puoleensa,
ei he luottaneet sen päälle, eikä tahtoneet
minua murheeseen saattaa.
25. Koska minä tulin heidän kokouksiinsa,
niin minun täytyi istua ylimpänä: ja asuin
niinkuin kuningas sotawäen keskellä, lohdut=
taissani murheellisia.

30 Luku.

Jobin ylönkatsojat ja kiusaukset.

Nyt minun nuorempani nauramat minua,
joiden isiä en minä olisi pannut minun lau=
mani koirain sekaan;
2. Joiden woiman minä tyhjänä pidin,
jotka ei ijälliseksi tulleet;
3. Ne kuin näljän ja tuskan tähden pake=
niwat erinänsä korpeen, äsken turmellut ja
köyhtyneet;
4. Jotka nukulaisia repiwät pensasten ym=
päri; ja katajan juuret oliwat heidän ruo=
kansa:
5. He ajettiin ulos, ja huuttiin heitä was=
taan niinkuin warasta.
6. He asuiwat kauhiain ojain tykönä maan
luolissa ja wuorten rotkoissa.
7. Pensasten keskellä he huusiwat, ja oh=
dakkein sekaan he kokosiwat heitänsä,
8. Turhain ja hyljättyin ihmisten lapset,
kuin halwimmat oliwat maan päällä.
9. Ja nyt minä olen heidän laulunsensa
tullut, ja minun täytyy heidän juttunansa
olla. Job. 17:6. Ps. 69:12. Wal. w. 3:14, 63.
10. He kauhistuwat minua, ja erkanewat
kauwas minusta; ja ei he häpee sylkeä mi=
nun kaswoilleni. Job. 19:19.
11. Sillä hän on minun köyteni päästä=
nyt, ja on nöyryyttänyt minun: he owat
suitset minun edestäni heittäneet pois.
12. Oikialle puolelle nousiwat nuorukai=
set: he lykkäsiwät pois minun jalkani, ja te=
kiwät tien minua kohden, hukuttaaksensa mi=
nua. Es. 51. 23.
13. He owat kukistaneet minun polkuni:
se oli huokia heille minua wahingoittaa, il=
man kenenkään awutta.
14. He owat tulleet sisälle niinkuin suur=
ten rakoin läpitse, ja owat sekaseuraisin ka=
ranneet sisälle.
15. Pelko on kääntynyt minua wastaan,
ja niinkuin tuuli wainonnut minun kunnia=
tani, ja niinkuin pilwi, on minun autuuteni
mennyt ohitse. Job. 23:15.
16. Mutta nyt kääntää minun sieluni hä=
nensä minua wastaan, ja minun murhe=
päiwäni owat minun käsittäneet.
17. Yöllä minun luuni läwistettiin kaikin
paikoin läpitse, ja minun suoneni ei saa
lepoa.
18. Suuren woiman kautta minun waat=
teeni muutetaan, ja hän on wyöttänyt mi=
nun niinkuin hameeni pään läwellä.
19. Minä sotkutaan lokaan, ja werrataan
tomuun ja tuhkaan. Ps. 7:6
20. Jos minä huudan sinun tykös, niin et
sinä wastaa minua: jos minä käyn edes,
niin et sinä minusta tietäwänäs ole.
Ps. 13:2, 2c.
21. Sinä olet muuttunut minulle hirmui=
seksi, ja wainoot minua kätes woimalla.
22. Sinä nostat minun tuuleen, ja annat
minun ajaa sen päällä, ja sulaat minun
woimallisesti.

23. Sillä minä tiedän, ettäs annat minun
kuolemaan, joka on se huone, kuin kaikille
eläwille on asetettu. Ps. 90:3. Hebr. 9. 27.
24. Ei hän kuitenkaan ojenna kättänsä luu=
tarhaan, eikä he huuda kadotuksestansa.
25. Minä itkin kowana aikana, ja minun
sieluni armahti köyhää. Ps. 35:13, 14. Rom. 12:15.
26. Minä odotin hywää, ja paha tuli:
minä odotin walkeutta, ja pimeys tuli.
27. Minun sisällykseni kiehuwat lakkaama=
ta: murheen aika on minun ennättänyt.
28. Minä käyn mustettuna, ehkei aurinko
minua ruskoittanut: minä nousen kansan
seassa ja huudan.
29. Minä olen kärmetten weli, strutslin=
nun poikain kumppani. Ps. 102:7. Mich. 1:8.
30. Minun nahkani minun päälläni on
mustettunut, ja minun luuni owat heltees=
tä palaneet. Job. 19:20. Wal. w. 5:10.
31. Minun kanteleeni on muuttunut wali=
tuksekst, ja minun huiluni itkuksi.

31 Luku.

Job puhuu awuinsa harjoituksesta, ja toiwottaa sitä kirjoitettaa ijankaikkiseksi muistoksi.

Minä olen tehnyt liiton silmäini kanssa,
etten minä katsoisi neitseen päälle. Matth. 5:28.
2. Mutta mitä Jumala ylhäältä antaa
minulle osaksi, ja Kaikkiwaltias korkialta pe=
rinnöksi?
3. Eikö wäärän pitäisi näkemän senkaltais=
ta waiwaisuutta, ja pahantekiän senkaltaista
surkeutta kärsimän?
4. Eikö hän näe minun teitäni, ja lueskele
kaikkia minun askeleitani? 2 Aika k. 16:9.
Job. 34:21. San. l. 5:21. l. 15:3. Jer. 32:19.
5. Olenko minä waeltanut turhassa me=
nossa, eli minun jalkani kiiruhtaneet pe=
tokseen?
6. Punnitkaan hän minua oikialla waa'al=
la, niin Jumala ymmärtää minun wakuu=
teni. Job. 13:18.
7. Jos minun askeleeni owat poikenneet
tieltä, ja minun sydämeni seurannut silmiä=
ni, ja jotakin rippunut minun käsissäni,
8. Niin minä kylwäisin ja toinen söis, ja
minun sikiäni hukkuis juurinensa.
3 Mos. 26:16. 5 Mos. 28:38.
9. Jos minun sydämeni on wieteltty wai=
mon perään, ja olen wäijynyt lähimmäiseni
owella, Job. 24:15. San. l. 7:25.
10. Niin minun emäntäni häwäistäkään
muilta, ja muut maatkaan hänen;
11. Sillä se on häpiä ja paha työ tuoma=
ritten edessä.
12. Sillä se olis tuli, kuin polttais kado=
tukseen, ja kaiken minun saatuni peräti hu=
kuttais.
13. Jos minä olen katsonut ylön palwe=
liani eli palkkapiikani oikeuden, riidellessänsä
minun kanssani,
14. Mitä minä sitte tekisin, koska Jumala
nousee? eli mitä minä wastaisin häntä,
koska hän kostaa?
15. Eikö hän ole tehnyt häntä, joka mi=
nunkin äitini kohdussa teki? ja on meidän
molemmat kohdussa walmistanut.
Ps. 139:13, 15. San. l. 14:31. l. 17:5.
16. Olenko minä kieltänyt tarwitsewaisilta,
mitä he minulta owat pyytäneet, ja anta=
nut leskein silmät heikoksi tulla?
17. Olenko minä syönyt palani yksinäni,
ettei orpo ole myös siitä syönyt?
18. Sillä minun nuoruudestani olen mi=
nä ollut niinkuin isä, ja hamasta äitini koh=
dusta olen minä mielelläni holhonnut.
19. Jos minä olen nähnyt jonkun hukku=
wan, ettei hänellä ollut waatetta, ja sallinut
käydä köyhän peittämätä;
20. Jos ei hänen lanteensa ole siunannut
minua, koska hän minun lammasnahwoil=
lani lämmitettiin;
21. Jos minä olen nostanut käteni orpoja
wastaan, ehkä minä näin minuni woimal=
lisna porteissa olewan:
22. Niin kaatukoon minun hartiani lapa=
luiltani, ja minun käsiwarteni särkyköön
luinensa.
23. Sillä Jumalan rangaistus on minulle
wapistukseksi, ja en taida hänen korkeuttan=
sa wälttää.
24. Olenko minä asettanut kullan turwak=
seni? ja sanonut puhtaalle kullalle: sinä olet
minun uskallukseni?
Ps. 62:11. Marc. 10:24. 1 Tim. 6:17.
25. Olenko minä iloinnut minun tawara=
ni paljoudesta, ja että minun käteni paljon
riistaa koonneet owat?
26. Olenko minä katsonut walkeutta, koska
se kirkkaasti paisti, ja kuuta, koska se täydel=
linen oli?
27. Onko minun sydämeni salaa minua
wietellyt, suuta antamaan kädelleni?
28. Joka myös wääryys on tuomarein
edessä; sillä niin olisin minä kieltänyt Ju=
malan ylhäältä.
29. Olenko minä iloinnut wihollriseni was=
toinkäymisestä? taikka riemuinnut, että on=
nettomuus tuli hänen päällensä? San. l. 24:18.
30. Sillä en minä antanut minun suuni
syntiä tehdä, sadatellakseni hänen sieluansa.
Matth. 5:44. Rom. 12:14.
31. Eikö stä miehet, kuin minun majassani

owat, sanoisi: joska emme hänen lihastansa rawittaisi?
32. Muukalaisen ei pitänyt yötä ulkona oleman; waan waelluswäelle awasin minä oweni. Hebr. 13: 2. 1 Piet. 4: 9.
33. Olenko minä niinkuin ihminen peittänyt minun pahuuteni, salataksení minun wääryyttäni?
34. Olenko minä hämmästynyt suurta joukkoa? eli olenko minä sukulaisteni ylönkatsetta peljännyt? ollut ääneti, ja en mennyt owesta ulos? 2 Mos. 23: 2.
35. Kuka antais minulle kuultelian, että Kaikkiwaltias kuulis minun pyyntöni, että joku kirjoittais kirjan minun asiastani;
36. Niin minä ottaisin sen hartioilleni, ja sitoisin ympärilleni niinkuin kruunun.
37. Minä ilmoittaisin hänelle minun askeleitteni luwun, ja niinkuin ruhtinas kantaisin sen edes.
38. Jos minun maani huutais minua wastaan, ja sen waot kaikki ynnä itkisiwät; Hab. 2: 11.
39. Jos minä olen sen hedelmän maksamata syönyt, ja tehnyt peltomiesten elämän työlääksi;
40. Niin kaswakoon minulle nisuista orjantappurita, ja ohrista pahoja ruohoja. Jobin sanat loppuwat.

32 Luku.

Elihun petollinen taito.

Niin ne kolme miestä lakkasiwat wastaamasta Jobia, että hän piti itsensä hurskaana.
2. Mutta Elihu BarachElin poika Busista, Rahmin sukukunnasta, wihastui Jobin päälle, että hän piti sielunsa hurskaampana Jumalata,
3. Ja närkästyi kolmen ystäwänsä päälle, ettei he mitään wastausta löytäneet, ja kuitenkin tuomitsiwat Jobin.
4. Sillä Elihu odotti niin kauwan kuin he puhuiwat Jobin kanssa, että he oliwat wanhemmat häntä.
5. Koska Elihu näki, ettei wastausta ollut kolmen miehen suussa, wihastui hän.
6. Ja näin wastasi Elihu BarachElin poika Busista, ja sanoi: minä olen nuori, ja te olette wanhat, sentähden minä häpesin, ja pelkäsin osottaa teille minun taitoani.
7. Minä ajattelin: puhukaan wuodet, ja wanhuus osottakoon taitonsa. Job. 12: 12.
8. Mutta henki on ihmisessä; ja Kaikkiwaltiaan henki tekee hänen ymmärtäwäiseksi.
Job. 38: 36. San. l. 2: 6. Saarn. 2: 26. Dan. 1: 17. l. 2: 21.
9. Suuret ei ole taitawimmat, eikä wanhat ymmärrä, mikä oikeus on.
10. Sentähden minä myös puhun. Kuulkaat minua: minä osotan myös minun tietoni. Jer. 9: 23.
11. Katso, minä olen odottanut teidän puhuissanne, minä olen ottanut teidän ymmärryksestänne waarin, siihen asti että te olisitte osanneet oikeuden.
12. Ja minä olen ottanut teistä waarin: ja katso, ei ole yksikään teistä Jobia nuhdellen woittanut, eli hänen sanaansa wastata tainnut.
13. Ettette sanoisi: me olemme löytäneet taidon; että Jumala on hänen hyljännyt, ja ei yksikään muu.
14. Sillä ei hän ole minua wastaan puhunut, enkä minä wastaa häntä niinkuin te puhuitte.
15. He pelkääwät, ja ei taida silleen mitään wastata, eikä mitään puhua.
16. Että minä olen odottanut, ja ei he taida mitään puhua; waan he waikeniwat, ja ei enää wastaa mitään.
17. Niin minä wastaan kuitenkin osani, ja osotan minun tietoni. San. l. 27: 2, 21.
18. Sillä minä olen niin täynnä sanoja, että minun henkeni ahdistaa minun watsaani.
19. Katso, minun watsani on niinkuin wiina, jonka henki ei awattu ole, joka uudet leilit särkee.
20. Minun täytyy puhua, että minä saisin henkeni wetää: minun täytyy awata huuleni ja wastata.
21. En minä muotoa katso, enkä ihmisen mielen perään puhu.
22. Sillä en minä tiedä (jos minä niin teen), että minun luojani tempaa äkistä minun pois.

33 Luku.

Job neuwotaan ottamaan waari Jumalan moninaisista teistä, wetääksensä ihmistä kääntymykseen.

Kuule siis, Job, minun puhettani, ja ota waari kaikista minun sanoistani!
2. Katso, minä awaan minun suuni, ja minun kieleni puhuu minun suussani.
3. Minun sydämeni puhuu oikeuden, ja minun huuleni sanoo puhtaan ymmärryksen.
4. Jumalan henki on tehnyt minun, ja Kaikkiwaltiaan henki on minulle antanut elämän.
5. Jos taidat, niin wastaa minua; walmista itses, ja tule minun eteeni.
6. Katso, minä olen Jumalan oma niinkuin sinäkin, ja sawesta olen minä myös tehty. 1 Mos. 2: 7. Saarn. 12: 7.

7. Katso, ei sinun tarwitse hämmästymän
minua, ja minun käteni ei ole sinulle raskas.
8. Sinä olet puhunut minun korwaini
kuullen: sinun ääntäs täytyy minun kuulla.
9. Minä olen puhdas ja ilman laitosta,
wiatoin ja synnitöin.
Job. 16:17. l. 23:10. l. 27:5, 6.
10. Katso, hän on löynnyt syyn minua
wastaan, sentähden pitää hän minun wi=
hollisenansa. Job. 13:24. l. 19:11.
11. Hän on pannut minun jalkani jalka=
puuhun, ja kätkenyt kaikki minun tieni.
Job. 13:27.
12. Katso, juuri siitä minä päätän, ettes
ole hurskas; sillä Jumala on suurempi kuin
yksikään ihminen.
13. Miksis riitelet hänen kanssansa, ettei
hän tee sinulle lukua kaikista töistänsä?
Es. 40:13.
14. Jos Jumala wihdoin jotakin käskee, ei
hän sitä jälistä ajattele.
15. Uninäössä yöllä, koska uni tulee ih=
misten päälle, koska he makaawat wuoteessa.
16. Silloin hän ilmoittaa ihmisten kor=
wiin, ja wahwistaa sen heidän nuhtelemi=
sellansa,
17. Käätäksensä ihmistä aiwoituksestansa,
ja warjellaksensa ylpeydestä.
18. Hän säästää hänen sielunsa turmeluk=
sesta, ja hänen elämätänsä, ettei se miekkaan
lankeisi;
19. Ja kurittaa häntä kiwulla wuotees=
sansa, ja kaikki hänen luunsa wäkewällä ki=
wulla;
20. Ja niin toimittaa hänen kauhistumaan
ruokaa, ja hänen mielensä kyllyttämään ra=
wintoa; Ps. 107:18.
21. Että hänen lihansa surkastuu, niin
ettei sitä nähdä, ja hänen luunsa särkywät,
niin ettei niitä mielellä katsella;
22. Että hänen sielunsa lähenee turmelus=
ta, ja hänen elämänsä kuolemata.
23. Koska siis hänen tykönsä tulee se enkeli
wälimies, joka ainoa on enämpi niitä tu=
hansia, ilmoittamaan sille ihmiselle wan=
hurskauttansa, Amos 3:7.
24. Ja armahtaa häntä, ja sanoo: pelas=
ta häntä menemästä alas turmelukseen;
sillä minä olen löynnyt sowinnon;
25. Niin hänen lihansa tuorehtii enämmin
kuin lapsuudessa, ja tulee taas niinkuin
nuoruutensa aikana.
26. Hän rukoilee Jumalata, joka hänelle
osottaa armon: hän antaa kaswonsa nähdä
ilolla, ja maksaa ihmiselle hänen wanhurs=
kautensa. Ps. 42:3. Ps. 50:15. Es. 58:9.
27. Hän tunnustaa ihmiselle, ja sanoo:
minä olen syntiä tehnyt ja oikeuden wään=
tänyt; waan ei se minua auttanut.
28. Hän pelasti minun sieluni, ettei se tu=
lisi turmelukseen, waan että minun elämäni
näkis walkeuden.
29. Katso, nämät kaikki tekee Jumala itse=
kullenkin kolme kertaa,
30. Tuodaksensa heidän sielunsa jälleen
turmeluksesta ja walaistaksensa eläwitten
walkeudella. Ps. 56:14.
31. Job, ota tästä waari ja kuule, ole
myös ääneti, että minä puhuisin!
32. Mutta jos sinulla on jotakin puhu=
mista, niin wastaa minua. Puhu! sillä
minä tahdon, ettäs olisit wanhurskas.
33. Jos ei, niin kuule sinä minua, ja ole
ääneti; minä opetan sinulle taidon.

34 Luku.

Jumalattomain menestys, ajatukset, rangaistus.

Ja Elihu wielä sanoi:
2. Te taitawat, kuulkaat minun puhettani,
ja te ymmärtäwäiset, ottakaat korwiinne.
3. Sillä korwa koettelee puheen, ja suu
maistaa ruuan. Job. 12:11.
4. Walitkaamme meillemme oikeus, tie=
tääksemme keskenämme, mikä hywä on.
5. Sillä Job on sanonut: minä olen hurs=
kas, ja Jumala on kieltänyt minulta minun
oikeuteni. Job. 13:18. l. 23:10. l. 27. 2, 5, rc.
6. Minun täytyy walhetella, ehkä minulla
wielä oikeus olis: minä waiwataan ilman
ansiota minun nuoliltani. Job. 6:4.
7. Kuka on Jobin wertainen, joka irwis=
tystä juo niinkuin wettä, Job. 15:16.
8. Ja käy pahantekiöitten kanssa tiellä,
niin että hän waeltaa jumalattomain kanssa?
9. Sillä hän on sanonut: ei se auta ihmis=
tä, että hän pyytää Jumalalle kelwata.
Job. 9:22.
10. Sentähden, te toimelliset, kuulkaat mi=
nua. Pois se, että Jumala olis jumalatoin,
ja Kaikkiwaltias wäärä.
5 Mos. 32:4. Job. 36:23. Rom. 3:5.
11. Sillä hän antaa itsekullenkin ihmiselle
ansionsa jälkeen, ja maksaa tiensä jälkeen.
Saal. l. 24:12. Jer. 17:10. l. 32:19. Hes. 7:27. l. 33:20.
Matth. 16:27. 1 Cor. 3:8. 2 Cor. 5:10.
12. Ilman epäilemätä, ei Jumala tuo=
mitse ketään wääryydellä, eikä Kaikkiwal=
tias käännä oikeutta. Ps. 51:6.
13. Kuka on asettanut ne, kuin maan pääl=
lä owat, ja kuka on pannut koko maan=
piirin?
14. Jos hän tahtois, niin hän wois kaik=
kein hengen ja elämän koota tykönsä.
Ps. 104:29.

15. Kaikki liha kuolis yhteen, ja ihminen tulis tuhwaksi jälleen. Saarn. 12: 7.
16. Onko sinulla ymmärrystä, niin kuule näitä, ja ota waari minun puheeni äänestä.
17. Taiwuttaisko joku sentähden oikeuden, että hän wihaa häntä, ja tahtoisitkos hurskaan ja jalon tuomita jumalattomaksi? 1 Mos. 18: 25. Job. 8: 3.
18. Pitäiskö sanottaman kuninkaalle: sinä Belial! ja ruhtinoille: te jumalattomat!
19. Joka ei kuitenkaan katso ruhtinain muotoa, eikä pidä eroitusta rikkaan ja köyhän wälillä; sillä he owat kaikki hänen käsialansa. 5 Mos. 10: 17. 2 Aika k. 19: 7. Ap. T. 10: 34. Rom. 2: 11. Gal. 2: 6. Eph. 6: 9. Col. 3: 25. 1 Piet. 1: 17.
20. Pikaisesti täytyy heidän kuolla wielä puoliyönäkin: kansan täytyy hämmästyä ja hukkua: wäkewä woimatoinna otetaan pois. 2 Mos. 12: 29. 2 Kun. k. 19: 35.
21. Sillä hänen silmänsä näkewät jokaisen tien, ja hän katsoo kaikki heidän askeleensa. San. l. 5: 21.
22. Ei pimiä eikä kuoleman warjo ole siellä, että pahantekiät heitänsä siinä salaisiwat.
23. Sillä ei se ole yhdellenkään sallittu, että hän tulis Jumalan kanssa oikeudelle.
24. Hän musertaa monta epälukuista tuimaa, ja asettaa muita heidän siaansa;
25. Että hän tuntee heidän työnsä, ja kukistaa heitä yöllä, että he muserretaan rikki.
26. Hän heittää jumalattomat ilmeisesti kokoon,
27. Ettei he häntä seuranneet, ja ei tahtoneet ymmärtää hänen teitänsä;
28. Että waiwaisten huuto tulis hänen eteensä, ja hän kuulis wiheljäisten huudon.
29. Jos hän antaa rauhan, kuka tahtoo kadottaa? ja jos hän peittää kaswonsa, kuka taitaa katsoa hänen päällensä, kansan ja ihmisten seassa? Rom. 8: 34.
30. Niin ei hän anna ulkokullatun hallita, kansan lankeemuksen tähden.
31. Minä puhun Jumalan edessä, joka sanoo: minä olen säästänyt, en minä turmele.
32. Ellen minä ole osannut, niin opeta sinä minua: jos minä olen tehnyt wäärin, niin en minä sitä silleen tee.
33. Onko joku, joka wastaa sinun puolestas, koska et sinä tahdo? se on sinun ehdossas, ja ei minun. Jos sinä nyt jotakin tiedät, niin puhu.
34. Toimellisten miesten sallin minä kyllä puhua minulleni, ja taitawa mies kuulee minua.
35. Mutta Job puhuu tyhmästi, ja hänen puheessansa ei ole ymmärrystä.
36. Minun isäni! anna Jobia koeteltaa loppuun asti, että hän kääntää itsensä wääräin ihmisten tykö. San. l. 21: 10.
37. Hän on paitsi entisiä syntejänsä wielä nyt pilkannut: anna hänen meidän edessämme lyödyksi tulla, ja sitte hän riidelkään kyllä sanoillansa Jumalan edessä.

35 Luku.

Elihu sanoo, ettei ihmisen pahuus tahi hywyys wahingoitse taikka hyödytä Jumalaa, waan ihmisiä.

Ja Elihu wastasi, ja sanoi:
2. Luuletkos sen oikiaksi, ettäs sanot: minä olen hurskaampi Jumalata?
3. Sillä sinä sanot: mitä siitä hywää on, mitä se auttaa, jos joku wälttää syntiä? Job. 9: 22. l. 10: 15.
4. Minä wastaan sinua sanoilla, ja sinun ystäwitäs sinun kanssas.
5. Katso taiwaaseen ja näe, ja katso pilwiin, että ne owat korkiammat sinua.
6. Jos sinä syntiä teet, mitäs taidat hänelle tehdä? ja jos sinun pahuutes on suuri, mitäs taidat hänelle tehdä?
7. Ja jos sinä olet hurskas, mitäs taidat hänelle antaa? eli mitä hän ottaa sinun kädestäs? Job. 22: 3.
8. Ihmiselle sinun kaltaiselles tekee sinun pahuutes jotakin, ja ihmisen lapselle sinun hurskautes.
9. Ne huutawat, koska heille paljo wäkiwaltaa tapahtuu, ja walittawat woimallisten käsiwartta,
10. Jotka ei sano: kussa on Jumala minun luojani, joka yöllä tekee wirret?
11. Joka meitä tekee oppineemmaksi eläimiä maan päällä, ja taitawammaksi taiwaan lintuja. Ps. 32: 9.
12. Mutta he walittawat pahain ylpeyttä; ja ei hän kuule heitä. Job. 27: 9. San. l. 1: 28. l. 15: 29. Es. 1: 15.
13. Sillä ei Jumala kuule turhaa, ja Kaikkiwaltias ei katso sitä.
14. Nyt sinä sanot: et sinä näe häntä; mutta tuomio on hänen edessänsä, waan odota häntä. Rom. 14: 10.
15. Jos ei hänen wihansa niin äkistä kosta, ja ei ole tietäwänänsä, että siinä niin monta rikosta on;
16. Sentähden on Job turhaan suunsa awannut, ja taitamattomia puheita puhunut. Job. 34: 35.

36 Luku.

Jumalan hurskaus, hallitus, woima.

Elihu puhui wielä, ja sanoi:
2. Odota wielä wähä, minä osotan sinulle

sen; sillä minulla on wielä nyt jotakin Jumalan puolesta sanomista.
3. Minä tuon minun ymmärrykseni kaukaa, ja osotan, että minun Luojani on hurskas. Ps. 51:6.
4. Sillä minun puheessani ei tosin ole petosta, minun ymmärrykseni on wilpitöin sinun edessäs.
5. Katso, Jumala on woimallinen, ei kuitenkaan hän ketään hyljää: hän on woimallinen sydämensä wäestä. Job. 9:4. l. 12:13.
6. Jumalatointa ei hän warjele, waan auttaa köyhää oikeuteen.
7. Ei hän käännä silmiänsä pois hurskaasta: hän on myös kuningasten kanssa istuimella: hän antaa heidän pysyä alinomati, että he korkiaksi tulewat.
Ps. 33:18. Ps. 34:16.
8. Ja ehkä wangit olisiwat jalkapuussa, ja sidottuna surkeuden köysillä; Ps. 107:10.
9. Niin hän ilmoittaa heille heidän työnsä ja rikoksensa, että he owat tehneet wäkiwaltaa,
10. Ja awaa heidän korwansa kuritukseen, ja sanoo heille, että he kääntäisiwät heitänsä pois wääryydestä.
11. Jos he kuulewat ja palwelewat häntä, niin he hywissä päiwissä wanhenewat ja ilolla eläwät. 5 Mos. 30:19.
12. Jos ei he kuule, niin he kaatuwat miekalla, ja hukkuwat ennenkuin he sen hawaitsewat. Es. 1:20.
13. Ulkokullatut kartuttawat wihan: ei he huuda, koska he wankina owat;
14. Niin heidän sielunsa kuolee nuoruudessa, ja heidän elämänsä huorintekiäin seassa.
15. Mutta waiwaista auttaa hän waiwaisuudessansa, ja awaa köyhän korwan murheessa. Es. 66:2.
16. Hän tempaa myös sinun ahdistuksen kidasta awaruuteen, jolla ei pohjaa ole; ja sinun pöydälläs on lepo, täytetty kaikella hywällä. Ps. 23:5.
17. Ja sinä olet täydellisesti hawaitsewa jumalattoman tuomion; mutta tuomio ja oikeus wahwistaa sinun.
18. Katso, ettei wiha ole wietellyt sinua woimassas, eli suuret lahjat ole kääntäneet sinua.
19. Luuletkos hänen huoliwan jalouttas, kultaa eli joukun wäkewyyttä ja waraa?
20. Ei sinun tarwita ikäwöitsemään yötä, karataksesi ihmisten päälle siallansa.
21. Kawahda sinuas, ja älä käännä sinuas wääryyteen, niinkuin sinä surkeuden tähden ruwennut olet.
22. Katso, Jumala on korkia woimassansa: kuka on senkaltainen opettaja kuin hän on?
23. Kuka tutkii hänen tiensä? ja kuka sanoo hänelle: sinä teet wäärin?
5 Mos. 32:4. 2 Aikak. 19:7. Job. 8:3. l. 34:10, 19.
24. Muista, ettäs ylistät hänen töitänsä, niinkuin ihmiset weisaawat.
25. Sillä kaikki ihmiset sen nähneet owat: ihmiset näkewät sen kaukaa.
26. Katso, Jumala on suuri, ja en me tiedä sitä: hänen wuosilukunsa owat arwaamattomat. Ps. 92:9. Ps. 93:2. Ps. 102:13. Es. 63:16.
Wal. w. 5:19. Dan. 6:26. Hebr. 1:12.
27. Sillä hän tekee weden pieniksi pisaroiksi, ja ajaa pilwensä kokoon sateeksi;
28. Että pilwet pisaroitsewat ja wuotawat wahwasti ihmisten päälle.
29. Koska hän aikoo hajoittaa pilwensä ja majansa jylinän,
30. Katso, niin hän lewittää walkeutensa sen päälle, ja peittää meren sywyyden.
31. Sillä näillä tuomitsee hän kansan; ja antaa ruokaa runsaasti.
32. Hän kättee walkeuden käsissänsä, ja käskee sen palata.
33. Sen ilmoittaa hänen lähimmäisensä, joka on pitkäisen wiha pilwissä.

37 Luku.

Jumalan teot ja tuomiot tutkimattomat.

Siitä myös hämmästyy minun sydämeni, ja wapisee.
2. Kuulkaat wisusti hänen wihansa huutoa, ja puhetta, joka hänen suustansa käy ulos.
3. Hän toimittaa sen oikein kaikkein taiwasten alla; ja hänen leimauksensa paistaa maan ärissä.
4. Sen jälkeen kuuluu pitkäisen jylinä, ja se jylisee suurella äänellä; ja koska hänen jylinänsä kuullaan, ei sitä taideta estää.
5. Jumala jylistää pauhinallansa ihmeellisesti, ja tekee suuria ja tutkimattomia töitä.
Job. 5:9. l. 9:10. Ps. 18:14.
6. Hän puhuu lumelle, ja se kohta tulee maan päälle, ja sadekuurolle, ja niin sadekuurolla on woima. Ps. 33:9. Ps. 147:15, 16.
7. Hänen kädessänsä owat kaikki ihmiset kätketyt, että kaikki tuntisiwat hänen tekonsa.
8. Metsän pedot pakenewat warjoon, ja pysywät asumapaikoissansa.
9. Etelästä tulee tuulispää, ja pohjasta kylmä.
10. Jumalan hengestä tulee pakkainen ja ahdistaa lawiat wedet. Job. 38:29.
11. Seijes myös hajoittaa pilwet, ja hä=

nen walkeutensa lewittää itsensä pilwein läpitse.
12. Hän kääntää pilwensä kuhunka hän tahtoo, tekemään kaikkia, mitä hän tahtoo maan piirin päällä. Ps. 148:8.
13. Jos se tapahtuu yhdelle sukukunnalle eli maakunnalle, koska hän löytään laupiaaksi. 2 Mos. 19:18. 1 Sam. 12:18.
14. Kuules näitä, Job: seiso ja ota waari Jumalan ihmeellisistä töistä.
15. Tiedätkös, koska Jumala saattaa nämät heidän päällensä, ja koska hän antaa pilweinsä walkeuden paistaa?
16. Tiedätkös, kuinka pilwet hajoittawat heitänsä? täydellisen wiisauden ihmeellisiä töitä?
17. Että sinun waattees lämpeewät, koska ilma tywentyy etelästä?
18. Lewitätkö sinä hänen kanssansa pilwiä, jotka wahwat owat niinkuin walettu peili?
19. Ilmoita sinä meille, mitä meidän pitäis hänelle sanoman; sillä en me ulotu hänen tykönsä pimeydeltä. Ps. 18:12.
20. Kuka luettelee hänelle, mitä minä puhun? jos joku puhuu, niin hän nielään.
21. Ei nähdä nyt walkeutta, joka pilwissä leimahtaa; waan kuin tuuli puhaltaa, niin seijestyy.
22. Pohjaisesta tulee kulta peljättäwän Jumalan kunniaksi.
23. Mutta Kaikkiwaltiasta en me taida löytää, joka on niin suuri woimassa; ja ei hän tarwitse wastata oikeudessansa ja suuressa wanhurskaudessansa. Job. 33:13.
24. Sentähden täytyy ihmisten häntä peljätä: ja ei hän katso yhtään taitawata sydämestä. Es. 40:13, 14.

38 Luku.

Herra ilmaantuu Jobille, nuhdellen häntä ja osottain hänelle suuren woimansa.

Ja Herra wastasi Jobia tuulispäästä, ja sanoi: 1 Kun. k. 19:11. Job. 40:1. Hes. 1:4.
2. Kuka on se, joka taidossansa niin eksyy, ja puhuu niin taitamattomasti?
3. Wyötä nyt kupees niinkuin mies: minä kysyn sinulta, opeta minua.
4. Kussas silloin olit, koska minä maan perustin? Ilmoita se, jos sinulla se ymmärrys on. San. l. 8:29.
5. Tiedätkös, kuka hänen määränsä asettanut on? eli kuka on wetänyt oijennusnuoran hänen päällensä?
6. Mihinkä owat hänen jalkansa wajotetut, eli kuka on hänen kulmakiwensä laskenut?
7. Koska aamutähdet ynnä minua kiittiwät, ja kaikki Jumalan lapset riemuitsiwat. Job. 1:6. l. 2:1.
8. Kuka on sulkenut meren owinensa, koska se ratkesi ja lähti ulos niinkuin äidin kohdusta? Job. 26:10. Ps. 104:9.
9. Koska minä puetin sen pilwillä, ja käärein synkeydellä niinkuin kapaloilla;
10. Koska minä estin sen paisumisen säädylläni, ja asetin siihen teljen ja owet eteen, 1 Mos. 1:9. Ps. 33:7. Jer. 5:22.
11. Ja sanoin: tähän asti pitää sinun tuleman, ja ei edemmä: tässä pitää sinun korkiat aaltos asettuman.
12. Oletkos eläissäs käskenyt aamulle, ja aamuruskolle osottanut hänen siansa?
13. Käsittää maan ääriä, ja puhdistaa siitä jumalattomat.
14. Se pitää muutettaman niinkuin sinetin sawi; niin että he tulewat niinkuin waate. Es. 51:8.
15. Ja jumalattomilta otetaan pois heidän walkeutensa, ja ylpeitten käsiwarsi rikotaan.
16. Oletkos tullut meren pohjaan, ja waeltanut sywyyden jälkiä?
17. Onko kuoleman owet koskaan auwenneet etees, eli oletkos nähnyt kuoleman warjon owet? Ps. 9:14.
18. Oletkos ymmärtänyt, kuinka lewiä maa on? annas kuulla, tiedätkös kaikki nämät? Saarn. 8:17.
19. Kuka on sinne tie, kussa walkeus asuu? ja kuka on pimeyden sia?
20. Ettäs saattaisit hänen rajoillensa, ja osaisit polut hänen huoneeseensa.
21. Tiesitkös, koska sinä syntywä olit, ja kuinka paljo sinulla päiwiä olis?
22. Oletkos siellä ollut, kusta lumi tulee? eli oletkos nähnyt, kusta rakeet tulewat?
23. Jotka minä olen tallella pitänyt murhepäiwään asti, sodan ja tappeluksen päiwään asti. 2 Mos. 9:18. Jos. 10:11.
24. Kunka tien kautta walkeus hajoittaa hänensä, ja itätuuli tuulee maan päälle?
25. Kuka on sadekuurolle jakanut juoksunsa, ja pitkäisen walkialle ja jylinälle hänen tiensä? Amos 4:7.
26. Niin että se sataa senkin maan päälle, jossa ei ketään ole, korwessa, jossa ei yhtään ihmistä ole;
27. Että se täyttäis erämaan, ja korwen, ja saattais ruohot wihottamaan. Ps. 107:35.
28. Onko sateella isää? eli kuka on synnyttänyt kasteen pisarat?
29. Kenen kohdusta jää on tullut? ja kuka on härmän synnyttänyt taiwaan alla?
30. Wedet kättewät itsensä niinkuin kiwi, ja sywyydet päältä kiinnitetään.

31. Taidatkos sitoa seulaisen siteet, eli päästää kointähden siteet? Job. 9:9. Amos 5:8.
32. Taidatkos tuoda taiwaan merkit edes aikanansa, eli johdattaa otawan lastensa kanssa?
33. Tiedätkös, kuinka taiwas hallitaan? eli taidatkos hänen hallituksensa toimittaa maan päällä? Jer. 31:35.
34. Taidatkos korottaa äänes ylös pilwiin, että weden paljous sinun peittäis?
35. Taidatkos lähettää pitkäisen leimauksen matkaan menemään ja sanomaan sinulle: tässä me olemme?
36. Kuka on asettanut taidon salaisuuteen? eli kuka on ajatukselle antanut toimen? Job. 32:8.
37. Kuka on niin taitawa, että hän pilwet lukea taitaa? ja kuka taitaa tukita wesityhdyt taiwaassa?
38. Koska tomu kastuu ja juoksee yhteen, ja kokkareet ryhtywät toinen toiseensa.

39 Luku.

Edespäin osottaa Herra Jobille woimansa suuruuden ja nuhtelee hänen röykkeyttänsä. Job nöyryyttää itsensä.

Taidatkos jalopeuralle antaa hänen saaliinsa ajaaksensa takaa? ja rawita nuoret jalopeurat? Ps. 104:21.
2. Niin että he makaawat sioillansa, ja lepäjäwät luolissansa, joissa he wäijywät. Ps. 10:9.
3. Kuka walmistaa kaarneelle ruuan, koska hänen poikansa huutawat Jumalata, ja koska ei he tiedä eksyksissä, kussa heidän ruokansa on?
Ps. 145:15. Ps. 147:9. Matth. 6:26. Luc. 12:24.
4. Tiedätkös, koska metsäwuohet poikiwat, eli oletkos hawainnut peurat käywän tiineenä?
5. Oletkos lukenut heidän kuukautensa, koska ne täydellänsä owat? eli tiedätkös ajan, koska he poikiwat?
6. He kumartawat heitänsä poikiessansa, ja ajawat sen pois, josta heillä kipu on.
7. Heidän poikansa wahwistuwat ja kaswawat jywistä: ne menewät ulos, ja ei palaja heidän tykönsä.
8. Kuka on metsäaasin antanut niin wapaana käydä? kuka on metsäaasin siteen päästänyt? Job. 24:5. Jer. 2:24. Hos. 8:9.
9. Jolle minä olen erämaan huoneeksi antanut, ja korwen asuinsiaksi.
10. Hän katsoo ylön kaupungin pauhinan: wartian huutoa ei hän kuule.
11. Hän katsoo wuorella laiduntansa, ja etsii kussa wiherjäistä on.
12. Luuletkos yksisarwisen palwelewan sinuas, ja makaawan yötä sinun seimelläs? 4 Mos. 24:8.
13. Taidatkos sitoa yksisarwisen waolle köydellä, niin että hän kiskois ketoa laaksossa sinun perässäs?
14. Taidatkos sinus luottaa häneen, ehkä hän paljon woi, ja jättää työs hänen haltuunsa?
15. Uskotkos hänen siemenes kotia tuowan, ja riihees kokoowan?
16. Owatko riikinkukkoin sulat kauniimmat kuin nälkäkurjen sulat?
17. Joka munansa jättää maahan, ja antaa maan lämpymän hautoa niitä.
18. Hän unhohtaa ne tallattawan, ja että peto kedolla ne rikkois.
19. Hän on niin kowa poikiansa wastaan, kuin ei ne hänen olisikaan: ei hän tottele turhaan työtä tehdä. Wal. w. 4:3.
20. Sillä Jumala on häneltä taidon ottanut pois, ja ei ole antanut hänelle ymmärrystä.
21. Koska hän ylentää itsensä korkeuteen, nauraa hän hewoista ja miestä.
Ps. 33:17. Ps. 147:10.
22. Taidatkos antaa hewoiselle wäen, eli taidatkos kaunistaa hänen kaulansa hirnumisella?
23. Taidatkos peljättää hänen niinkuin heinäsirkan? peljättäwä on hänen sieramitensa päristys.
24. Hän kaiwaa maata kawioillansa, on riemuinen wäkewyydessänsä, ja menee sota-aseita wastaan.
25. Hän nauraa pelkoa ja ei hämmästy, eikä pakene miekkaa.
26. Ehkä wielä wiini kalisis häntä wastaan, ja keihäät ja kilwet wälkkyisiwät;
27. Hän kuorskuu, pudistelee ja kaiwaa maata, ja ei tottele waskitorwen helinätä.
28. Koska waskitorwi heliästi soi, luihkaa hän, hui, ja haistaa sodan taampaa, niin myös päämiesten huudon ja riemun.
29. Lentääkö haukka sinun ymmärryksestäs, ja hajoittaa siipensä etelään käsin?
30. Lentääkö kotka sinun käskystäs niin korkialle, että hän tekee pesänsä korkeuteen?
31. Hän asuu wuorilla ja yöttelee wuorten kukkuloilla ja wahwoissa paikoissa.
32. Sieltä hän katsoo ruuan perään, ja hänen silmänsä näkewät kauwas.
33. Hänen poikansa särpäwät werta; ja kussa raato on, siellä myös hän on.
Matth. 24:28. Luc. 17:37.
34. Ja Herra wastasi Jobia, ja sanoi:
35. Joka riitelee Kaikkiwaltiaan kanssa, eikö hänen pitäis sitä wahwistaman? ja se

kuin nuhtelee Jumalata, eikö hänen pitäis
wastaaman?
36. Job wastasi Herraa, ja sanoi:
37. Katso, minä olen halpa, mitä minä
sinua wastaan? minä lasken käteni suuni
päälle. Job 29:9. Ps. 39:2.
38. Minä olen kerran puhunut, en minä
enämpi wastaa, enkä toiste sitä enää tee.

40 Luku.

Behemoth. Jumalan woiman osotukset.

Ja Herra wastasi Jobia tuulispäästä, ja
sanoi: Job. 38:1.
2. Wyötä kupees niinkuin mies: minä ky-
syn sinulta, ja wastaa sinä minua. Job. 38:3.
3. Pitäiskö sinun minun tuomioni tyhjäksi
tekemän, ja minua wääräksi soimaaman, et-
täs itse olisit hurskas? Ps. 51:6. Rom. 3:4.
4. Onko sinulla käsiwarsi niinkuin Juma-
lalla? ja taidatkos yhdenkaltaisella äänellä
jylistää hänen kanssansa? Ps. 79:11.
5. Kaunista sinus suurella kunnialla ja
korkeudella: pueta sinus kiitoksella ja kun-
nialla. Ps. 93:1.
6. Hajoita sinun julmuutes wiha, ja katso
kaikkia ylpeitä, ja nöyryytä heitä.
7. Katso kaikkia ylpeitä, ja alaspaina hei-
tä, ja kukista jumalattomat paikastansa.
8. Hautaa heitä kaikkia maahan, ja upota
heidän jaloutensa kätköön.
9. Niin minä tunnustan sinun oikian kätes
auttawan sinua.
10. Katso nyt Behemothia, jonka minä
sinun wierees tehnyt olen, joka syö heiniä
niinkuin härkä.
11. Katso, hänen wäkensä on hänen ku-
peissansa, ja hänen woimansa hänen wat-
sansa nawassa.
12. Hänen häntänsä ojentuu niinkuin cedri-
puu, ja hänen salaisen kalunsa suonet owat
niinkuin puun oksat.
13. Hänen luunsa owat wahwat niinkuin
waski, hänen ruotonsa niinkuin rautaiset
seipäät.
14. Hän on alku Jumalan teistä: joka
hänen tehnyt on, hän woittaa hänen mie-
kallansa.
15. Wuori kantaa hänelle ruohot; ja kaikki
pedot leikitsewät siellä.
16. Hän makaa mielellänsä warjossa, ly-
myssä kaisiloissa ja mudassa.
17. Pensas peittää hänen warjollansa, ja
ojan halawat peittäwät hänen.
18. Katso, koska wirta ylöttää häntä, niin
ei hän pelkää: hän on rohkia, waikka Jor-
dani hänen suuhunsa asti kuohuis.
19. Hän saawutetaan nähtensä, ja pau-
loilla pistetään hänen nenänsä läpitse.
20. Taidatkos wetää Lewiathanin ongella,
ja sitoa hänen kielensä nuoralla? Es 27:1.
21. Taidatkos panna ongen hänen siera-
miinsa, ja hänen leukaluunsa pistää naska-
lilla läpitse?
22. Luuletkos, että hän sinua paljon ru-
koilee, ja liehakoitsee sinun edessäs? Jer. 50.44.
23. Luuletkos, että hän tekee liiton sinun
kanssas, saadakses häntä alinomaiseksi or-
jakses?
24. Taidatkos leikitä hänen kanssansa niin-
kuin linnun kanssa, eli sitoa hänen sinun
piikais sekaan?
25. Luuletkos hänen kumppaneilta leikat-
tawan, jaettaa kauppamiehille?
26. Taidatkos täyttää koko werkkohuoneen
hänen nahallansa, eli kalamiesten kokkoin
hänen päällänsä?
27. Koska sinä häneen rupeet kädelläs,
niin muista, ettäs tulet sotaan, josta et sinä
mitään woita.
28. Katso, hänen toiwonsa pettää hänen;
sillä koska hän hänen näkee, mukeltaneeko
hän pois?

41 Luku.

Herra puhuu Jobille lawiammalta Lewiathanista.

Ei ole niin rohkiata, kuin tohtii hänen he-
rättää: kuka siis seisoo minun edessäni?
2. Kuka on minulle jotakin ennen antanut,
että minä sen hänelle maksaisin? Minun
owat kaikki, mitä kaikkein taiwasten alla on.
2 Mos. 19:5. Ps. 24:1. Ps. 50:12. Rom. 11:35.
1 Cor. 10:26.
3. Minun täytyy puhua kuinka suuri, kuin-
ka wäkewä ja kuinka kaunis hän on.
4. Kuka riisuu hänen waatteensa? Kuka
tohtii ruweta hänen hampaisiinsa?
5. Kuka woi awata hänen leukaluunsa,
jotka owat hirmuiset hänen hammastensa
ympäri?
6. Hänen suomuksensa owat pulskiat, kiin-
nitetyt toinen toiseensa niinkuin sinetti.
7. Yksi on kiinni toisessa, niin ettei tuuli
pääse läpitse.
8. Ne owat kiinni toinen toisessansa ja py-
sywät yhdessä, ettei heitä taideta eroitettaa.
9. Hänen aiwastamisestansa kiiltää wal-
keus, ja hänen silmänsä owat niinkuin aa-
murusken silmälaudat.
10. Hänen suustansa käywät tulisoitot
ulos, ja tuliset kipinät sinkoilewat.
11. Hänen sieramistansa käy ulos sawu,
niinkuin kiehuwasta padasta ja kattilasta.

12. Hänen henkensä on niinkuin tulinen
hiili, ja hänen suustansa käy liekki ulos.
13. Hänen kaulansa on wahwa; ja se on
hänen ilonsa, koska hän tekee jotakin wa=
hinkoa.
14. Hänen lihansa jäsenet owat kiinni toi=
nen toisessansa, ne owat hänessä kiinni, ettei
hän liikuteta.
15. Hänen sydämensä on kowa niinkuin
kiwi, ja niin wahwa kuin alammainen myl=
lyn kiwi.
16. Koska hän korottaa hänensä, niin wä=
kewät peljästywät; ja koska hän joutuu
edes, niin ei siellä armoa ole.
17. Jos hänen tykönsä mennään miekalla
eli keihäällä, aseilla eli haarniskoilla, niin ei
hän itseänsä liikuta.
18. Ei hän rautaa tottele enämpi kuin
kortta, eikä waskea enämpi lahopuuta.
19. Ei häntä nuolet karkota, ja linkokiwet
owat hänelle niinkuin akanat.
20. Wasara on hänen edessänsä niinkuin
korsi; hän pilkkaa liehuwia keihäitä.
21. Ja hän taitaa maata teräwällä kiwel=
lä, hän makaa teräwällä niinkuin sontatun=
kiolla.
22. Hän saattaa sywän meren kiehumaan
niinkuin padan, ja liikuttaa yhteen niinkuin
woiteen.
23. Hänen jälkeensä polku walkenee; hän
tekee sywyydet sangen harmaaksi.
24. Ei ole maalla hänen wertaistansa;
hän on tehty pelkäämättömäksi.
25. Hän katsoo kaikki korkiat ylön; hän on
kaikkein ylpeitten kuningas.

42 Luku.

Jobin katumus, rukous, jälkimäinen onnellisuus ja autuaallinen kuolema.

Ja Job wastasi Herraa, ja sanoi:
2. Minä tiedän sinun kaikki woiwan: ja ei
ole sinulta yksikään ajatus peitetty.
Ps. 38: 10. Ps. 115: 3. Es. 40: 26.
3. Se on turha ihminen, joka ajattelee
peittää neuwoansa: sentähden tunnustan
minä, että minä taitamattomasti puhunut
olen, joka on minun tietoni ylitse, ja jota en
minä ymmärrä.
4. Niin kuules nyt, anna minun puhua:
minä kysyn sinulta, opeta minua.
5. Minä olen kuullut sinua tarkoilla kor=
willa, ja minun silmäni owat nyt nähneet
sinun.
6. Sentähden pidän minä itseni wiallisna,
ja kadun tomussa ja tuhwassa.
Jon. 3: 6. 1 Cor. 11: 31.
7. Koska Herra nämät sanat oli Jobille
puhunut, sanoi Herra Eliphaksille Thema=
nista: minun wihani on julmistunut sinun
ja kahden sinun ystäwäs päälle; sillä et te
ole oikein puhuneet minusta, niinkuin mi=
nun palweliani Job.
8. Niin ottakaat nyt teillenne seitsemän kal=
pea ja seitsemän oinasta, ja menkäät minun
palweliani Jobin tykö, ja uhratkaat poltto=
uhria teidän edestänne, ja minun palwelia=
ni Job rukoilkaan teidän edestänne; sillä
hänen puoleensa minä katson, niin etten mi=
nä tee teille teidän tyhmyytenne jälkeen;
sillä et te ole oikein puhuneet minusta, niin=
kuin minun palweliani Job.
9. Niin meniwät Eliphas Themanista,
Bildad Suasta ja Zophar Naemasta, ja
tekiwät niinkuin Herra heille sanonut oli.
Ja Herra katsoi Jobin puoleen. 1 Mos. 19: 21.
10. Ja Herra käänsi Jobin wankeuden,
koska hän rukoili ystäwittensä edestä. Ja
Herra antoi Jobille kaksi sen wertaa kaikista
kuin hänellä ennen ollut oli.
11. Ja hänen tykönsä tuliwat kaikki hänen
weljensä, ja kaikki hänen sisarensa, ja kaikki
ne, kuin hänen ennen tunsiwat, ja söiwät
hänen kanssansa hänen huoneessansa, ja
käänsiwät heitänsä hänen puoleensa, ja loh=
duttiwat häntä kaikesta siitä pahasta, kuin
Herra oli antanut tulla hänen päällensä.
Ja itsekukin heistä antoi hänelle yhden ra=
han ja kultarenkaan.
12. Ja Herra siunasi Jobia sitte enämpi
kuin ennen, että hän sai neljätoistakymmen=
tä tuhatta lammasta, ja kuusi tuhatta ka=
melia, ja tuhannen paria härkiä ja tuhan=
nen aasia.
13. Ja hän sai seitsemän poikaa ja kolme
tytärtä.
14. Ja kutsui ensimäisen nimen Jemina,
toisen Ketsia ja kolmannen Kerenhapuch.
15. Ja ei löytty niin kauneita waimoja
kaikessa maassa, kuin Jobin tyttäret oliwat.
Ja heidän isänsä antoi heille perimisen hei=
dän weljeinsä kanssa.
16. Ja Job eli sitte sata ja neljäkymmentä
wuotta, niin että hän sai nähdä lapsensa ja
lastensa lapset hamaan neljänteen polween.
San. l. 17: 6.
17. Ja Job kuoli wanhana ja elämästä
kyllänsä saanut. 1 Mos. 25: 8. l. 35: 29.

Psaltari.

1 Psalmi.

Ewoitus jumalisten ja jumalattomain wälillä.

Autuas on se, joka ei waella jumalattomitten neuwossa, eikä seiso syntisten tiellä, eikä istu kussa pilkkaajat istuwat; Ps.26:4,5.
San.l.1:10. l.3:31. l.4:14. 2 Cor.6:14,2c. 2 Piet.3:3.
2. Waan rakastaa Herran lakia, ja ajattelee hänen lakiansa päiwät ja yöt.
Jos.1:8. Ps.119:55,62.
3. Hän on niinkuin istutettu puu wesiojain tykönä, joka hedelmänsä antaa ajallansa, ja hänen lehtensä ei warise, ja kaikki menestyy, mitä hän tekee.
Ps.92:13,2c. Es.60:21. l.61:3. Jer.17:8.
4. Mutta jumalattomat ei ole niin, waan niinkuin akana, jonka tuuli hajoittelee.
Job.21:18. Ps.35:5. Es.17:13. l.29:5. Jer.13:24. Hos.13:3.
5. Sentähden ei jumalattomat kestä tuomiota, eikä syntiset wanhurskasten seuraa.
6. Sillä Herra tietää wanhurskasten tien; mutta jumalattomitten tie hukkuu.
San.l.2:8. Mal.3:16. 2 Tim.2:19.

2 Psalmi.

Kristuksen woima, istuin, waltakunta, pelko.

Miksi pakanat kiukuitsewat, ja kansat turhia ajattelewat? Ps.99:1. Ap.T.4:25.
2. Maan kuninkaat hankitsewat heitänsä, ja päämiehet keskenänsä neuwoa pitäwät Herraa ja hänen woideltuansa wastaan.
Ps.45:8. Es.61:1.
3. Katkaiskaamme heidän siteensä, ja heittäkäämme meistämme pois heidän köytensä.
Jer.2:20.
4. Mutta joka taiwaissa asuu, nauraa heitä: Herra pilkkaa heitä.
Ps.37:13. Ps.59:9. San.l.1:26. l.3:34.
5. Kerran hän puhuu heille wihoissansa, ja hirmuisuudessansa peljättää heitä.
6. Mutta minä asetin minun kuninkaani Zioniin, minun pyhälle wuorelleni.
Ps.45:7. Ps.89:28. Ps.93:1. Ps.110:1.
7. Minä tahdon saarnata senkaltaisesta säädystä, josta Herra minulle sanoi: sinä olet minun poikani, tänäpänä minä sinun synnytin. Ap.T.13:33. Hebr.1:5. l.5:5.
8. Ano minulta, niin minä annan pakanat sinun perinnökses ja maailman ääret omakses. Ps.22:28. Ps.72:8. Zach.9:10.
9. Sinun pitää särkemän heitä rautaisella waltikalla, ja niinkuin sawisen astian heitä murentaman. Es.30:14. Ilm.k.2:27. l.19:15.
10. Nyt te, kuninkaat, siis ymmärtäkäät, ja te maan tuomarit antakaat teitänne kurittaa.
11. Palwelkaat Herraa pelwossa, ja iloitkaat wapistuksessa. Phil.2:12.
12. Antakaat suuta Pojalle, ettei hän wihastuisi, ja te hukkuisitte tiellä; sillä hänen wihansa syttyy pian. Mutta autuaat owat kaikki ne, jotka häneen uskaltawat.
Ps.34:9. Es.30:18. Jer.17:7.

3 Psalmi.

Rukous, lohdutus wihollisia wastaan.

1. Dawidin Psalmi, koska hän pakeni poikaansa Absalomia. 2 Sam.15:14.
2. Woi Herra! kuinka monta on minulla wihollista, ja niin usiat karkaawat minua wastaan. Ps.38:20,21. Ps.56:3.
3. Moni puhuu minun sielustani: ei ole hänellä apua Jumalan tykönä, Sela!
2 Sam.16:7,8.
4. Mutta sinä, Herra, olet minun kilpeni, joka minun kunniaan saatat, ja minun pääni kohennat. Ps.18:1,2c.
5. Änelläni minä huudan Herraa; ja hän kuulee minua pyhästä wuorestansa, Sela! Ps.121:1.
6. Minä makaan ja nukun: minä herään myös: sillä Herra tukee minua. Ps.4:9.
7. En minä pelkää kymmentä tuhatta kansoista, jotka minua piirittäwät. Ps.27:3.
8. Nouse, Herra, ja auta minua, minun Jumalani! sillä sinä lyöt kaikkia minun wihollisiani poskelle: sinä murennat jumalattomain hampaat. Ps.58:7.
9. Herran tykönä apu löytään: sinun kansas päälle on sinun siunaukses, Sela!
Es.43:11.

4 Psalmi.

Turhuuden lapsia wastaan.

1. Dawidin Psalmi, edelläweisaajalle, kanteleilla.
2. Rukoillessani kuule minua, minun wanhurskauteni Jumala, joka minua lohdutat ahdistuksessani: ole minulle armollinen, ja kuule minun rukoukseni. Ps.17:2.
3. Te uljaat miehet, kuinka kauwan pitää

minun kunniani pilkattaman? miksi te rakastatte turhuutta, ja kysytte walhetta? Sela!
4. Niin tuntekaat, että Herra wie pyhänsä ihmeellisesti: Herra kuulee, koska minä häntä rukoilen. Ps. 86:2.
5. Jos te wihastutte, niin älkäät syntiä tehkö: puhukaat sydämissänne, teidän wuoteissanne, ja odottakaat, Sela! Eph. 4:26.
6. Uhratkaat wanhurskauden uhria, ja toiwokaat Herran päälle. Ps. 51:21. Rom. 12:1.
7. Moni sanoo: kuka osottais meille hywää? Mutta nosta sinä Herra meidän päällemme sinun kaswois paiste.
4 Mos. 6:26. Ps. 80:4.
8. Sinä ilahutat minun sydämeni; ehkä muilla on jywiä ja wiinaa kyllä. Ps. 17:14.
9. Minä makaan ja lepään juuri rauhassa; sillä sinä Herra yksinäs autat minua turwassa asumaan. Ps. 3:6.

5 Psalmi.

Wäkiwaltaa ja wääriä opettajia wastaan.

1. Dawidin Psalmi, edelläweisaajalle, perimisestä.
2. Herra, ota minun sanani korwiis, hawaitse minun puheeni. Ps. 17:1.
3. Ota waari minun huudostani, minun Kuninkaani ja minun Jumalani; sillä sinua minä rukoilen.
4. Herra kuultele warhain minun ääntäni: warhain hankitsen minä itseni sinun tykös, ja siitä otan waarin. Ps. 55:18. Ps. 63:2, 7.
5. Sillä et sinä ole se Jumala, jolle jumalatoin meno kelpaa: joka paha on, ei se pysy edessäs.
6. Öykkärit ei pysy sinun silmäis edessä: kaikkia pahantekiöitä sinä wihaat.
7. Sinä kadotat walhetteliat: Herra kauhistuu murhaajita ja wiekkaita. Ps. 55:24.
8. Mutta minä menen sinun huoneeses sinun suuressa laupiudessas, ja kumarran sinun pyhään templiis päin sinun pelwossas.
9. Herra, saata minua wanhurskaudessas, minun wihollisteni tähden: ojenna sinun ties minun eteeni. Ps. 27:11.
10. Sillä heidän suussansa ei ole mitään totuutta, heidän sisällyksensä on sydämen kipu; heidän kitansa on awoin hauta, ja heidän kielillänsä he liehakoitsewat.
Jer. 5:16. Rom. 3:13.
11. Nuhtele heitä, Jumala, että he lankeisiwat heidän ajatuksistansa: syökse heitä ulos heidän suurten ylitsekäymistensä tähden; sillä he owat sinulle wastahakoiset.
12. Iloitkaan kaikki, jotka sinuun uskaltawat, anna heidän riemuita ijankaikkisesti; sillä sinä warjelet heitä: iloitkaan ne sinussa, jotka sinun nimeäs rakastawat. Es. 65:13.
13. Sillä sinä, Herra, siunaat wanhurskaita: sinä kaunistat heitä armoillas niinkuin kilwellä. Ps. 103:4.

6 Psalmi.

1. Katumuspsalmi.

1. Dawidin Psalmi, edelläweisaajalle, kahdeksalla kielellä. 1 Aika k. 15:21.
2. Oi Herra, älä rankaise minua wihassas, ja älä minua julmuudessas kurita.
Ps. 38:2. Jer. 10:24. Hes. 5:15.
3. Herra ole minulle armollinen, sillä minä olen heikko: paranna Herra minua, sillä minun luuni owat peljästyneet.
Job. 6:4. Ps. 13:2, 3. Es. 38:17.
4. Ja minun sieluni on sangen kowin hämmästynyt, woi sinä Herra, kuinka kauwan!
5. Käännä sinuas, Herra, ja pelasta minun sieluni; auta minua sinun hywyytes tähden.
6. Sillä ei kuolemassa kenkään muista sinua, kuka kiittää sinua tuonelassa?
Ps. 30:10. Ps. 88:11, rc. Ps. 115:17. Es. 38:18, 19.
7. Minä olen niin wäsynyt huokauksista: minä uitan minun wuoteeni yli yötä, ja kastan minun leposiani kyyneleilläni.
8. Minun muotoni on muuttunut murheesta, ja on wanhennut; sillä minä ahdistetaan kaikilta puolilta.
9. Eritkäät minusta kaikki pahointekiät; sillä Herra kuulee minun itkuni.
Matth. 7:23. l. 25:41. Luc. 13:27.
10. Herra kuulee minun rukoukseni: minun anomiseni Herra ottaa wastaan.
11. Kaikki minun wihollliseni saakoon häpiän, ja suuresti peljätettäköön: kääntyköön takaperin, ja nopiasti häwäistäköön. Ps. 83:17.

7 Psalmi.

Dawid rukoilee wiattomuudessansa wainollisiansa wastaan, ja turwaa Jumalan wanhurskauteen.

1. Dawidin wiattomuus, josta hän Herralle weisasi, Chusin Jeminin pojan sanan tähden. 2 Sam. 16:7.
2. Sinuun, Herra minun Jumalani, minä uskallan: auta minua kaikista minun wainollisistani, ja pelasta minua;
3. Ettei he repisi minun sieluani niinkuin jalopeura, ja särkisi ilman holhojata.
4. Herra minun Jumalani, jos minä sen tein, ja jos wääryys on minun käsissäni;
5. Jos minä pahalla kostanut olen niille, jotka minun kanssani rauhassa eläwät;

waan minä olen niitä pelastanut, jotka ilman syytä minua wihasiwat; 1 Sam. 24: 5.

6. Niin wainotkaan minun wiholliseni minun sieluani ja sen käsittäköön, ja poljeskelkaan maahan minun elämäni, ja painakaan minun kunniani tomuun, Sela!

Job. 16: 15. l. 30: 19. Ps. 44: 26.

7. Nouse Herra wihassas, korota sinuas ylitse minun wihollisteni hirmuisuuden, heräjä minun puoleeni; sillä sinä olet käskenyt oikeuden, Ps. 138: 7. 2 Sam. 6: 21.

8. Että kansat kokountuisiwat jälleen sinun tykös; ja tule heidän tähtensä taas ylös.

9. Herra on kansain tuomari; tuomitse Herra minua minun wanhurskauteni ja wakuuteni jälkeen. Ps. 94: 2.

10. Loppukoon jumalattomien pahuus, ja holhoo wanhurskaita; sillä sinä, wanhurskas Jumala, tutkit sydämet ja munaskuut. 1 Sam. 16: 7. Jer. 11: 20. l. 17: 10. l. 20: 12.

11. Minun kilpeni on Jumalan tykönä, joka waat sydämet auttaa.

12. Jumala on oikia tuomari; ja Jumala, joka joka päiwä uhkaa. Ps. 58: 12.

13. Ellei he palaja, niin hän on miekkansa teroittanut, joutsensa jännittänyt, ja tarkoittaa. 5 Mos. 32: 41.

14. Ja on pannut sen päälle surman nuolet; hän on walmistanut wasamansa kadottamaan. Ps. 21: 13.

15. Katso, hänellä on pahaa mielessä: hän on onnettomuutta raskas, mutta hän synnyttää puuttumisen. Job. 15: 35. Es. 33: 11. l. 59: 4.

16. Hän kaiwoi haudan ja walmisti, ja on kaatunut siihen kuoppaan, jonka hän oli tehnyt. Ps. 9: 16. Ps. 57: 7. San. l. 26: 27. Saarn. 10: 8.

17. Hänen onnettomuutensa pitää hänen päänsä päälle tuleman, ja hänen wääryytensä pitää hänen päänsä laelle lankeeman.

18. Minä kiitän Herraa hänen wanhurskautensa tähden, ja kunnioitan ylimmäisen Herran nimeä. Ps. 35: 28.

8 Psalmi.

Kristuksen waltakunta, kärsiminen, kuolema.

1. Dawidin Psalmi, edelläweisaajalle, Gitithin päällä. Ps. 81: 1. Ps. 84: 1.

2. Herra meidän Herramme! kuinka ihmeellinen on sinun nimes kaikessa maassa, joka panit kunnias taiwasten ylitse. Ps. 113: 2.

3. Nuorten lasten ja imewäisten suusta perustit sinä woiman, wihollistes tähden, ettäs wihollisen ja kostajan murentaisit.

Matth. 21: 16.

4. Sillä minä näen taiwaat, sinun sormeis teot, kuun ja tähdet, jotkas walmistit.

5. Mikä on ihminen, ettäs häntä muistat? eli ihmisen poika, ettäs häntä etsiskelet?

Hebr. 2: 6.

6. Sinä teit hänen wähää wähemmäksi enkeleitä; waan sinä kaunistat hänen kunnialla ja kaunistuksella. Hebr. 2: 7, 2c.

7. Sinä asetat hänen sinun käsitekois herraksi; kaikki olet sinä hänen jalkainsa ala heittänyt. Matth. 28: 18.

Ap. T. 2: 36. 1 Cor. 15: 27. Eph. 1: 22. Phil. 2: 9.

8. Lampaat ja kaikki karjat, ja myös metsän eläimet,

9. Linnut taiwaan alla, ja kalat meressä, ja mitä meressä waeltaa.

10. Herra meidän Herramme, kuinka ihmeellinen on sinun nimes kaikessa maassa!

9 Psalmi.

Kiitos pelastuksesta wihollisilta.

1. Dawidin Psalmi, kauniista nuoruudesta, edelläweisaajalle. 1 Sam. 17: 50.

2. Minä kiitän Herraa kaikesta sydämestäni, ja luettelen kaikki sinun ihmees.

Eph. 5: 19. Ps. 118: 17.

3. Minä iloitsen ja riemuitsen sinussa, ja weisaan kiitosta sinun nimelles, sinä kaikkein ylimmäinen,

4. Ettäs minun wiholliseni olet ajanut takaperin: he lankesiwat ja hukkuiwat sinun etees. 1 Sam. 17: 52. San. l. 21: 31.

5. Sillä sinä saatat minun oikeuteni ja asiani toimeen: sinä istuit istuimella, wanhurskauden Tuomari.

6. Sinä nuhtelet pakanoita, ja kadotat jumalattomat: sinä pyhit heidän nimensä pois aina ja ijankaikkisesti. Ps. 44: 3.

7. Wihollisten häwitykset owat lopetetut ijäisesti, ja kaupungit sinä kukistit: heidän muistonsa on heidän kanssansa kadonnut.

8. Mutta Herra pysyy ijankaikkisesti: hän on walmistanut istuimensa tuomioon.

9. Ja hän tuomitsee maan piirin wanhurskaudessa, ja hallitsee kansat oikein.

Ps. 96: 13. Ps. 98: 9.

10. Ja Herra on köyhän turwa: hän on turwa hädän aikana. Ps. 37: 39. Ps. 145: 18.

11. Sentähden he sinuun toiwowat, jotka sinun nimes tuntewat; sillä et sinä niitä hyljää, jotka sinua, Herra, etsiwät.

12. Weisatkaat Herralle, joka Zionissa asuu: julistakaat kansoissa hänen tekonsa.

Ps. 107: 1, 2c.

13. Sillä se, joka kostaa werenwikoja, muistaa heitä, eikä unhohda köyhäin parkumista. Ps. 116: 15.

14. Herra, ole minulle armollinen, katso,

minun ahdistustani niiltä, jotka minua wihaawat, sinä joka ylönnät minun surman porteista; Job 38:17. Es. 38:10, 16.

15. Että minä luettelisin kaikki sinun kiitokses Zionin tyttärten porteissa, ja iloitsisin sinun awustas.

16. Pakanat owat wajonneet siihen hautaan, jonka he walmistiwat: heidän jalkansa on käsitetty siinä werkossa, jonka he wirittiwät. Ps. 7:16.

17. Niin ymmärretään Herran tekewän oikeuden, koska jumalatoin juuri omissa kättensä töissä käsitetään; se on tutkisteltawa asia, Sela! San. l. 5:22.

18. Joska jumalattomat palajaisiwat helwettiin, ja kaikki pakanat, jotka Jumalan unhohtawat.

19. Sillä ei hän köyhää peräti unhohda, ja raadollisten toiwo ei huku ijankaikkisesti. Ps. 12:6.

20. Nouse, Herra, ettei ihminen saisi waltaa: anna kaikki pakanat edessäs tuomittaa.

21. Herra, anna heille opettaja, että pakanat tuntisiwat itsensä ihmiseksi, Sela!

10 Psalmi.

Rukous jumalattomain pahuutta wastaan.

Mitsis, Herra, niin kaukana seisot, ja tuskan ajalla sinus peität?

2. Ylpeydessänsä jumalatoin wainoo köyhää: käsitettäköön he heidän juonissansa, joita he ajattelewat. Ps. 37:12.

3. Sillä jumalatoin itse kerskaa omaa mieliwaltaansa: ahne siunailee itseänsä, ja wihoittaa Herran.

4. Jumalatoin on koria ja wihainen, ettei hän ketään tottele: ei hän Jumalata olewankaan luule. Job. 21:14.

5. Hänen tiensä menestywät joka aika, sinun tuomios on kaukana hänestä: hän ylpeilee kaikkein wihollistensa edessä.

6. Sillä hän puhuu sydämessänsä: en minä ikänä kukisteta, eikä sukukunnasta sukukuntaan hätää ole.

7. Jonka suu on täynnä kirouksia, kawaluutta ja wiettelystä, hänen kielensä saattaa waiwan ja työn. Rom. 3:14.

8. Hän istuu ja wäijyy kartanoissa, murhataksensa salaa wiatointa: hänen silmänsä palaa köyhän puoleen.

9. Hän wäijyy salaa niinkuin jalopeura luolassansa, hän wäijyy raadollista käsittääksensä, ja hän käsittää hänen, koska hän tempaa sen werkkoihinsa. Job. 39:2. Ps. 17:12.

10. Hän paiskaa ja polkee alas, ja syssää köyhän wäkiwallalla maahan.

11. Hän sanoo sydämessänsä: Jumala on hänen unhottanut, ja werhonnut kaswonsa, ei hän ikänä näe. Ps. 73:11. Ps. 94:7.

12. Nouse, Herra! Jumala, ylönnä kätes, ja älä köyhää unhohda.

13. Mitsi jumalatoin pilkkaa Jumalata, ja sanoo sydämessänsä: et sinä sitä tottele? Hes. 8:12.

14. Katso siis; sillä sinä näet tuskat ja surut, se on sinun käsissäs: sinuun köyhä itsensä luottaa, ja sinä olet orpolasten holhoja.

15. Särje jumalattoman käsiwarsi, ja etsi pahan jumalattomuutta, niin ettei sitä enää löyttäisi. Ps. 37:36.

16. Herra on kuningas aina ja ijankaikkisesti: pakanat pitää häwiämän hänen maastansa. Ps. 29:10.

17. Köyhäin halauksen sinä, Herra, kuulet: heidän sydämensä sinä wahwistat, että sinun korwas sitä ottaa waarin;

18. Että oikeuden saatat orwoille ja köyhille, ettei ihminen enää ylpeile heitä wastaan maan päällä.

11 Psalmi.

Lohdutus Jumalan lujasta suojeluksesta. Dawidin Psalmi, edelläweisaajalle.

1. Herraan minä uskallan: kuinka te sanotte minun sielulleni, että hän lentäis niinkuin lintu teidän wuoreltanne? 1 Sam. 26:20.

2. Sillä katsos, jumalattomat jännittäwät joutsen, ja panewat nuolensa jänteen päälle, salaisesti ammutaksensa hurskaita.

3. Sillä he rikkoiwat perustuksen: mitä wanhurskas taitaa toimittaa? Ps. 4:7.

4. Herra on pyhässä templissänsä, Herran istuin on taiwaissa: hänen silmänsä ottawat waarin, ja hänen silmänsä laudat koettelewat ihmisten lapsia. Ps. 113:5. Es. 66:1. Hab. 2:20.

5. Herra koettelee wanhurskasta: hänen sielunsa wihaa jumalatointa, ja jotka wääryyttä rakastawat.

6. Hän antaa sataa jumalattomain päälle pitkäisen leimauksia, tulta ja tulikiweä, ja antaa heille tuulispäät palkaksi. Ps. 140:11.

7. Sillä Herra on wanhurskas ja rakastaa wanhurskautta, että hänen kaswonsa katsowat oikeutta.

12 Psalmi.

Wäärää oppia ja jumalatointa elämää wastaan.

1. Dawidin Psalmi, edelläweisaajalle, kahdeksalla kielellä.

2. Auta Herra; sillä pyhät owat wähentyneet, ja uskolliset owat harwat ihmisten lasten seassa. Mich. 7:2.

3. Jokainen puhuu lähimmäisensä kanssa walhetta: he liehakoitsewat ja opettawat eripuraisista sydämistä.

4. Katkokoon Herra kaikki ulkokullaiset huulet ja ylpiästi puhuwaiset kielet,

5. Jotka sanowat: meidän kielemme pitää woittaman, meidän tulee puhua: kuka meidän herramme on? 2 Mos. 5: 2. Ps. 73: 8.

6. Että köyhät häwitetään ja waiwaiset huokaawat, nyt minä nousen, sanoo Herra: minä saatan awun, että rohkiasti pitää opetettaman. Ps. 10: 17.

7. Herran puheet owat kirkkaat, niinkuin selitetty hopia sawiastioissa, seitsemän kertaa koeteltu. 2 Sam. 22: 31. Ps. 18: 31. Ps. 119: 140. San. l. 30: 5.

8. Sinä Herra, kätke ne, ja warjele meitä tästä suwusta ijankaikkisesti.

9. Sillä joka paikka on jumalattomia täynnä, koska ne huonot ihmisten lasten seassa korotetaan.

13 Psalmi.

Rukous sydämen ahdistuksessa.

1. Dawidin Psalmi, edelläweisaajalle.

2. Kuinka kauwan sinä, Herra, peräti tahdot minua unhottaa? kuinka kauwan sinä peität kaswos minusta? Ps. 6: 4. Ps. 27: 9.

3. Kuinka kauwan minä neuwoa pidän sielussani? ja ahdistetaan sydämessäni joka päiwä? kuinka kauwan minun wiholliseni yltyy minua wastaan?

4. Katso siis ja kuule minua, Herra minun Jumalani: walista minun silmäni, etten minä koskaan kuolemaan nukkuisi;

5. Ettei minun wiholliseni sanoisi: minä woitin hänen, ja minun sortajani iloitsisi, koska minä kompastun.

6. Mutta minä turwaan sinun armoos: minun sydämeni riemuitsee, ettäs niin mielelläs autat: minä weisaan Herralle, että hän minulle niin hywästi tekee. Ps. 50: 15.

14 Psalmi.

Yhteinen ihmisten turmelus ja ojentaminen.

1. Dawidin Psalmi, edelläweisaajalle.

Tyhmät sanowat sydämessänsä: ei Jumalata olekaan; ei he mitään kelpaa, ja owat ilkiät menoissansa, ei ole joka hywää tekee. Ps. 53: 2, rc. Hes. 22: 30. Rom. 3: 10.

2. Herra katsoi taiwaasta ihmisten lapsia, nähdäksensä, jos joku ymmärtäis eli etseis Jumalata.

3. Mutta he owat kaikki poikenneet pois, ja kaikki owat kelwottomat: ei ole yksikään, joka hywää tekee, ei ainoakaan.

4. Eikö siis kenkään pahantekiöistä sitä hawaitse? jotka minun kansaani syöwät niinkuin he söisiwät leipää; waan ei he rukoile Herraa. Mich. 3: 2, 3.

5. Sillä he kowin pelkäsiwät; sillä Jumala on läsnä wanhurskasten sukua.

6. Te häwäisette köyhän neuwon; mutta Jumala on hänen turwansa.

7. Oi, jos apu tulis Israelille Zionista! sillä koska Herra päästää wangitun kansansa, niin Jakob iloitsee ja Israel riemuitsee. Ps. 53: 7. Hab. 2: 3. Matth. 1: 21.

15 Psalmi.

Jumalan seurakunnan jäsenistä ja niiden käytöksestä ja onnesta.

1. Dawidin Psalmi.

Herra, kuka asuu sinun majassas? eli kuka on pysywäinen sinun pyhällä wuorellas? Ps. 24: 3.

2. Joka waeltaa wakaana ja tekee oikeuden, ja puhuu totuuden sydämestänsä; Es. 33: 15, 16. Eph. 4: 25.

3. Joka ei kielellänsä panettele, eikä lähimmäisensä mitään pahaa tee, ja ei häwäise lähimmäistänsä;

4. Joka jumalattomat katsoo ylön, waan kunnioitsee Jumalata pelkääwäisiä; joka lähimmäisellensä wannoo ja pitää. San. l. 29: 27.

5. Joka ei anna rahaansa korwolle, ja ei ota lahjoja wiatointa wastaan. Joka näin tekee, ei hän horjahda ijankaikkisesti. 2 Mos. 22: 25. l. 23: 8. 3 Mos. 25: 36. 5 Mos. 16: 19. l. 23: 19. Es. 5: 23.

16 Psalmi.

Kristuksen kärsiminen, kuolema, ylösnouseminen.

1. Dawidin kultainen kappale.

Kätke minua, Jumala; sillä minä uskallan sinuun. Hebr. 2: 13.

2. Sinä olet Herralle sanonut: sinä olet minun Herrani: minun hywätyöni ei ole sinun tähtes, Ps. 69: 8. Matth. 26: 39. Joh. 18: 11.

3. Waan pyhäin tähden, jotka maan päällä owat, ja kunniallisten tähden, joissa kaikki minun mielisuosioni on. Hebr. 2: 10.

4. Mutta jotka toisen jälkeen rientäwät, niillä pitää suuri sydämen kipu oleman: en minä uhraa heidän juomauhriansa werestä, enkä mainitse heidän nimiänsä suussani.

5. Mutta Herra on minun tawarani ja osani: sinä tähteelle panet minun perimiseni.

6. Arpa lankesi minulle kauniimmissa; minä olen jalon perimisen saanut.

7. Minä kiitän Herraa, joka minua on neuwonut: niin myös minun munaskuuni owat minua yöllä kurittaneet.

8. Minä pidän aina Herran kaswoini edessä; sillä hän on minun oikialla puolellani, sentähden en minä horju.
Es. 50: 7, 8. Ap. T. 2: 25.
9. Sentähden minun sydämeni riemuitsee, ja minun kunniani on iloinen, ja minun lihani lepää toiwossa. Ps. 31: 8.
10. Sillä et sinä hyljää minun sieluani helwetissä, etkä salli sinun pyhäs näkewän turmelusta. Ap. T. 2: 31. L. 13: 35.
11. Sinä osotat minulle elämän tien, sinun kaswois edessä on täydellinen ilo, ja riemullinen meno oikialla kädelläs ijankaikkisesti. Ps. 21: 7. Hebr. 8: 1.

17 Psalmi.

Puhtaasta opista, pyhästä waelluksesta.

1. Dawidin rukous.

Kuule, Herra, oikeutta, hawaitse minun huutoni, ota waari minun rukouksestani, joka ei wiekkaasta suusta lähde. Ps. 66: 18, 19.
2. Puhu sinä minun asiassani, ja sinun silmäs katsokaan oikeutta. Ps. 26: 1.
3. Sinä koettelet minun sydämeni, ja etsiskelet sitä yöllä, ja tutkit minua, ja et mitään löydä; minä olen aikonut, ettei minun suuni missäkään riko. Ps. 39: 2. Ps. 139: 1.
4. Minä warjelen minuni sinun huultes sanoissa, ihmisten töistä, murhaajan tiellä.
5. Hallitse minun käyntöni polwuillas, ettei minun askeleeni liukahtaisi. Ps. 18: 37.
6. Minä huudan sinua, ettäs, Jumala, minua kuulisit: kallista korwas minun puoleeni, kuule minun puheeni.
7. Osota sinun ihmeelliset hywyytes, sinä niiden wapahtaja, jotka sinuun uskaltawat, niitä wastaan, jotka sinun oikiata kättäs wastaan owat.
8. Warjele minua niinkuin silmäterää: suojele minua siipeis warjon alla,
Ps. 57: 2. Zach. 2: 8.
9. Jumalattomista, jotka minua häwittäwät, minun wihollisistani, jotka minun sieluani piirittäwät. Ps. 63: 10.
10. Heidän lihawansa yhtä pitäwät: he puhuwat suullansa ylpiästi. Ps. 73: 7.
11. Kuhunka me menemme, niin he meitä piirittäwät: siihen he silmänsä karkoittawat meitä kukistaaksensa maahan.
1 Sam. 23: 26.
12. Niinkuin jalopeura saalista himoitsee, niinkuin nuori jalopeura, joka luolasta wäijyy.
13. Nouse, Herra, ennätä hänen kaswonsa, ja polje häntä: wapahda minun sieluni miekallas jumalattomista,
14. Sinun kädelläs ihmisistä, Herra, tämän maailman ihmisistä, joiden osa on tässä elämässä, ja joiden watsan sinä täytät tawarallas: heidän lapsensa rawitaan, ja he jättäwät tähteensä lapsukaisillensa. Luc. 16: 25.
15. Mutta minä saan nähdä sinun kaswos wanhurskaudessa: minä rawitaan herättyäni sinun kuwas jälkeen.
Job. 19: 26, 27. Joh. 17: 24. 1 Cor. 13: 12. 1 Joh. 3: 2.

18 Psalmi.

Dawid kiittää Jumalata hänen hywistä töistänsä.

1. Edelläweisaajalle, Dawidin Herran palwelian Psalmi, joka Herralle nämät weisun sanat puhui sinä päiwänä, jona Herra hänen wapahti kaikkein hänen wihollistensa käsistä ja Saulin käsistä. 2 Sam. 22 L.
2. Ja hän sanoi: minä rakastan sydämestäni sinua, Herra, minun woimani.
3. Herra, minun kallioni, minun linnani ja minun wapahtajani: minun Jumalani on minun wahani, johon minä turwaan: minun kilpeni, ja minun autuuteni sarwi, ja minun warjelukseni.
Ps. 3: 4. Ps. 144: 2. Hebr. 2: 13.
4. Minä kiitän ja awukseni huudan Herraa, niin minä wapahdetaan wihollisistani.
5. Sillä kuoleman siteet owat käärineet minun ympäri, ja Belialin ojat peljättiwät minun. Ps. 116: 3.
6. Helwetin siteet kietoiwat minun: kuoleman paulat ennättiwät minun.
7. Ahdistuksessani minä awukseni huudan Herraa, ja minun Jumalani tykö minä huudan; niin hän kuulee minun ääneni templistänsä, ja minun huutoni hänen edessänsä tulee hänen korwiinsa.
8. Maa liikkui ja wapisi, ja wuorten perustukset liikkuiwat: he wärisiwät, koska hän wihastui. 2 Mos 19: 18.
9. Sawu suitsi hänen sieramistansa, ja kuluttawa tuli hänen suustansa, niin että hiilet siitä syttyiwät.
10. Hän notkisti taiwaat ja astui alas, ja synkiä pimeys oli hänen jalkainsa alla.
11. Hän astui Cherubimin päälle ja lensi, ja hän lensi tuulen sulkain päällä.
12. Hän pani pimeyden majansa ympärille, ja mustat paksut pilwet, jossa hän lymyssä oli. Es. 45: 15.
13. Kirkkaudesta hänen edessänsä hajosiwat pilwet rakeilla ja leimauksilla.
14. Ja Herra jylisti taiwaissa, ylimmäinen antoi pauhinansa, rakeilla ja leimauksilla.

15. Hän ampusi nuolensa ja hajoitti heitä:
hän iski kowat leimaukset, ja peljätti heitä.
Ps. 148:8.
16. Ja niin ilmestyiwät wetten kuljut, ja
maan perustukset ilmaantuiwat, Herra, si=
nun kowasta nuhtelemisestas, ja sinun sie=
rames hengen puhalluksesta.
17. Hän lähetti korkeudesta ja otti minun,
ja weti minun ulos suurista wesistä.
18. Hän wapahti minun woimallisista
wihollisistani, minun wainollisistani, jotka
minua wäkewämmät oliwat. 1 Sam. 23 l.
19. Ne ennättiwät minun tuskapäiwänäni;
mutta Herra tuli minun turwakseni.
Ps. 4:2. Ps. 26:1.
20. Ja hän wei minun lakialle: hän tem=
pasi minun ulos; sillä hän mielistyi mi=
nuun.
21. Herra maksoi minulle minun wan=
hurskauteni jälkeen: hän antoi minulle kät=
teni puhtauden jälkeen. Job. 22:30.
22. Sillä minä pidän Herran tiet, ja en
ole jumalatoin minun Jumalatani wastaan.
23. Sillä kaikki hänen oikeutensa owat mi=
nun silmäini edessä, ja hänen käskyjänsä en
minä tyköäni hyljää;
24. Waan olen wakaa hänen edessänsä, ja
wältän wääryyttä.
25. Sentähden Herra kostaa minulle wan=
hurskauteni perästä, minun kätteni puhtau=
den jälkeen, hänen silmäinsä edessä.
26. Pyhäin kanssa sinä pyhä olet, ja toi=
mellisten kanssa toimellinen.
27. Puhdasten kanssa sinä puhdas olet,
ja nuriain kanssa sinä nuria olet.
Hes. 7:27. Mich. 2. s.
28. Sillä sinä wapahdat ahdistetun kan=
san, ja korkiat silmät sinä alennat. Luc. 1. 51.
29. Sillä minun kynttiläni sinä walaiset;
Herra minun Jumalani walaisee minun
pimeyteni.
30. Sillä sinun kauttas minä sotawäen
murran, ja minun Jumalassani karkaan
muurin ylitse.
31. Jumalan tie on täydellinen. Herran
puheet tulella koetellut: hän on kaikkein kilpi,
jotka häneen uskaltawat. Ps. 12:7. San. l. 30:5.
32. Sillä kuka on Jumala, paitsi Herraa?
ja kuka on kallio, paitsi meidän Jumala=
tamme?
33. Jumala wyöttää minun woimalla, ja
panee minun tieni wiattomaksi.
34. Hän tekee minun jalkani niinkuin peu=
rain, ja asettaa minun korkeudelle. Hab. 3:19.
35. Hän opettaa minun käteni sotimaan,
ja käsiwarteni waskijoutsea wetämään.
Ps. 144:1.
36. Ja sinä annoit minulle autuutes kil=
wen, ja sinun oikia kätes wahwistaa minun:
ja koskas minun alennat, niin sinä teet mi=
nun suureksi. Ps. 71:20, 21.
37. Sinä lewitit minun askeleeni minun
allani, ettei minun kantapääni liwistyneet.
Ps. 17:5.
38. Minä ajan wihollisiani takaa ja käsi=
tän heitä, ja en palaja, ennenkuin minä hei=
dän hukutan.
39. Minä runtelen heitä, ettei he taida
nousta: heidän täytyy kaatua minun jalkai=
ni ala. Ps. 27:2.
40. Sinä walmistat minun woimalla so=
taan; sinä taiwutat minun alani ne, jotka
nousewat minua wastaan.
41. Sinä annat minulle wiholliseni kau=
lan, ja minä kadotan wainoojani.
42. He huutawat, waan ei ole auttajata:
Herran tykö, mutta ei hän wastaa heitä.
Es. 1:15. Joh. 9:31.
43. Minä survon heitä niinkuin maan to=
mun tuulen edessä, ja heitän pois niinkuin
loan kaduilta.
44. Sinä pelastat minua riitaisesta kan=
sasta: sinä asetat minun pakanain pääksi;
se kansa, jota en minä tuntenut, palwelee
minua. 2 Sam. 15—20 luwut. Ps. 60:10.
45. Se kuultelee minua kuuliaisilla korwil=
la: muukalaiset lapset kieltäwät minun.
46. Muukalaiset lapset waipuwat ja wapi=
sewat siteissänsä.
47. Herra elää, ja kiitetty olkoon minun
kallioni, ja minun autuuteni Jumala olkoon
ylistetty!
48. Jumala, joka minulle koston antaa, ja
waatii kansat minun alani;
49. Joka minua auttaa wihollisistani: si=
nä korotat myös minun niistä, jotka karkaa=
wat minua wastaan: sinä pelastat minua
wäkiwaltaisesta miehestä.
50. Sentähden minä kiitän sinua, Herra,
pakanain seassa, ja weisaan nimelles kiitok=
sen, Rom. 15:9.
51. Joka suuren autuuden kuninkaallensa
osottaa, ja tekee hywästi woidellullensa, Da=
widille, ja hänen siemenellensä ijankaikkisesti.

19 Psalmi.

Jumalan sana. Oikia katumus.

1. Dawidin Psalmi, edelläweisaajalle.
2. Taiwaat ilmoittawat Jumalan kun=
nian, ja wahwuus julistaa hänen kättensä
teot. 1 Mos. 1:6.
3. Päiwä sanoo päiwälle, ja yö ilmoittaa
yölle tiedon.

4. Ei ole kieltä eikä puhetta, kussa ei heidän äänensä kuulu. Ap. T. 2:4, 6.
5. Heidän nuoransa käy ulos kaikkiin maihin, ja heidän puheensa maailman ääreen asti: auringolle hän pani majan heissä. Rom. 10:18.
6. Ja hän käy ulos kammiostansa niinkuin yljä, ja riemuitsee niinkuin sankari tietä juostaksensa.
7. Hän käy ylös taiwasten lopulta, ja juoksee ympäri hamaan siihen loppuun jälleen; ja ei ole peitetty mitään hänen lämpymänsä edestä.
8. Herran laki on täydellinen, ja wirwoittaa sielut: Herran todistus on wahwa, ja tekee yksikertaiset taitawaksi. Rom. 15:4. 2 Tim. 3:15, 2c. 2 Piet. 1:19.
9. Herran käskyt owat oikiat, ja ilahuttawat sydämet: Herran käskyt owat kirkkaat, ja walistawat silmät. Ps. 119:111, 130.
10. Herran pelko on puhdas, ja pysyy ijankaikkisesti: Herran oikeudet owat todet, kaikki tyynni wanhurskaat.
11. Ne owat kalliimmat kultaa, ja kaikkein parasta kultaa, ja makiammat hunajata ja mesileipiä. Ps. 119:72, 103, 127. San. l. 8:10.
12. Sinun palwelias myös niissä opetetaan: ja joka niitä pitää, hänellä on suuri palkka. Joh. 14:21, 23. 1 Tim. 4:8.
13. Erhetykset kuka ymmärtää? anna minulle anteeksi salaiset rikokset. Ps. 32:6.
14. Warjele myös palwelias ylpeistä, ettei he minua hallitsisi; niin minä olen wiatoin ja nuhteetoin suuresta pahasta teosta. Ps. 141:4.
15. Kelwatkoon sinulle minun suuni puheet, ja minun sydämeni ajatukset sinun edessäs, Herra, minun wahani ja minun Lunastajani! Ps. 104:34.

20 Psalmi.

Rukous hywän esiwallan puolesta.

1. Dawidin Psalmi, edelläweisaajalle. 1 Sam. 10:1.
2. Herra kuulkoon sinua hädässäs, Jakobin Jumalan nimi sinua warjelkoon!
3. Hän lähettäköön sinulle apua pyhästä, ja Zionista sinua wahwistakoon!
4. Hän muistakoon kaikki sinun ruokauhris, ja sinun polttouhris olkoon lihawat, Sela! Ps. 141:2.
5. Hän antakoon sinulle, mitä sinun sydämes anoo, ja päättäköön kaikki aiwoitukses! Ps. 21:3.
6. Me kerskaamme sinun awustas, ja meidän Jumalamme nimessä me ylennämme meidän lippumme: Herra täyttäköön kaikki sinun rukoukses!
7. Nyt minä tunnen Herran woideltuansa auttawan, ja häntä kuulewan pyhästä taiwaastansa: hänen oikia kätensä auttaa woimallisesti.
8. Nämät uskaltawat rattaisiin ja oreihin; mutta me muistamme Herran meidän Jumalamme nimeä. San. l. 21:31. Jer. 9:23, 24.
9. He owat kukistetut ja langenneet; mutta me nousemme ja pystyällä seisomme.
10. Auta Herra! Kuningas meitä kuulkaan, koska me huudamme.

21 Psalmi.

Kristuksen woitto jumalattomista.

1. Dawidin Psalmi, edelläweisaajalle.
2. Herra, Kuningas riemuitsee sinun woimassas: ja kuinka suuresti hän iloitsee awustas! Ps. 16:9.
3. Hänen sydämensä halun sinä annat hänelle, ja et kiellä, mitä hänen suunsa anoo, Sela! Joh. 11:41, 42. Hebr. 5:7.
4. Sillä sinä ennätät hänen hywällä siunauksella: sinä panet kultaisen kruunun hänen päähänsä.
5. Hän anoi elämätä sinulta, niin sinä annoit hänelle pitkän ijän aina ja ijankaikkisesti. Es. 53:8. Rom. 6:9.
6. Hänellä on suuri kunnia sinun awustas: sinä panet ylistyksen ja kaunistuksen hänen päällensä.
7. Sillä sinä asetat hänen siunaukseksi ijankaikkisesti: sinä ilahutat hänen kaswois edessä ilolla. Ps. 16:11.
8. Sillä Kuningas turwaa Herraan: ja ylimmäisen laupiudessa ei hän horju. Ps. 24:8, 10.
9. Sinun kätes löytää kaikki wihollises: sinun oikia kätes löytää ne, jotka sinua kadehtiwat.
10. Sinä panet heitä niinkuin kuumaan pätsiin sinun wihas aikana: Herra nielee heitä wihassansa, ja tuli syö heitä. 5 Mos. 32:22. Jer. 17:4.
11. Heidän hedelmänsä sinä kadotat maan päältä, ja heidän siemenensä ihmisten lapsista. Ps. 109:13.
12. Sillä he ajatteliwat tehdä sinulle pahaa: he pitiwät neuwoa, jota ei he woineet täyttää.
13. Sillä sinä teet heitä olkapääksi: sinä tarkoitat jänteelläs heidän kaswojansa wastaan. Ps. 7:13, 14.
14. Herra ylönnä sinuas sinun wäkewyy=

dessäs; niin me weisaamme ja kiitämme sinun woimaas.

22 Psalmi.

Kristuksen kärsiminen, kunnia.

1. Dawidin Psalmi, edelläweisaajalle, peurasta, jota warhain wäijytään.
2. Minun Jumalani, minun Jumalani! miksis minun hyljäsit? minä parun, waan minun apuni on kaukana.
Matth. 27:46. Marc. 15:34.
3. Minun Jumalani! päiwällä minä huudan, ja et sinä wastaa, ja en myös yöllä waikene. Ps. 88:2.
4. Sinä olet pyhä, joka asut Israelin kiitoksessa. Ps. 77:14.
5. Meidän isämme toiwoiwat sinuun; ja kuin he toiwoiwat, niin sinä wapahdit heitä.
6. Sinua he huusiwat, ja wapahdettiin: sinuun he turwasiwat, ja ei tulleet häpiään.
7. Mutta minä olen mato, ja en ihminen, ihmisten pilkka ja kansan ylönkatse. Es. 52:14.
8. Kaikki, jotka minun näkewät, häwäisewät minua: he wääristelewät huuliansa, ja päätänsä wäänteleewät.
Matth. 27:39. Marc. 15:29. Luc. 23:35, 36.
9. Hän walittaa Herralle, hän wapahtakoon hänen: hän auttakoon häntä, jos hän mielistyy häneen. Matth. 27:43.
10. Sillä sinä olet minun wetänyt ulos äitini kohdusta: sinä olit minun turwani, ollessani wielä äitini rinnalla.
11. Sinun pääͤlles minä olen heitetty äitini kohdusta: sinä olet minun Jumalani hamasta äitini kohdusta.
12. Älä kaukana ole minusta; sillä ahdistus on läsnä, ja ei ole auttajata.
13. Suuret mullit owat minun piirittäneet, lihawat härjät kiersiwät minun ympäri.
14. Kitansa awasiwat he minua wastaan, niinkuin raatelewa ja kiljuwa jalopeura.
15. Minä olen kaattu ulos niinkuin wesi, ja minun luuni owat kaikki hajoitetut: minun sydämeni on niinkuin sulattu medenwaha minun ruumiissani.
16. Minun woimani on kuiwettu niinkuin kruusin muru, ja minun kieleni tarttuu suuni lakeen; ja sinä panet minun kuoleman tomuun. Ps. 109:24.
17. Sillä koirat owat minun piirittäneet: julmain parwi saartain läwitsti niinkuin jalopeura minun käteni ja jalkani. Matth. 27:31.
Marc. 15:20. Joh. 19:18. Ap. T. 2:23. Col. 2:14.
18. Minä lukisin kaikki minun luuni; mutta he katseliwat ja näkiwät ihastuksensa minusta.
19. He jakawat heillensä minun waatteeni, ja heittäwät minun hameestani arpaa.
Matth. 27:35. Marc. 15:24. Luc. 23:34. Joh. 19:23
20. Mutta sinä, Herra, älä ole kaukana! minun wäkewyyteni, riennä minun awukseni!
21. Pelasta minun sieluni miekasta, ja minun ainokaiseni koirilta.
22. Wapahda minua jalopeuran suusta, ja päästä minua yksisarwillisista.
23. Minä saarnaan sinun nimeäs weljilleni: minä ylistän sinua seurakunnassa.
Hebr. 2:12. Joh. 20:17.
24. Ylistäkäät Herraa te, jotka häntä pelkäätte: koko Jakobin siemen kunnioittakoon häntä, ja kawahtakoon häntä kaikki Israelin siemen!
25. Sillä ei hän hyljännyt eikä katsonut ylön köyhän raadollisuutta, eikä kääntänyt kaswojansa hänestä pois; waan kuin se häntä huusi, kuuli hän sitä.
26. Sinua minä ylistän suuressa seurakunnassa: minä maksan lupaukseni heidän edessänsä, jotka häntä pelkääwät.
Ps. 35:18. Ps. 40:10, 11.
27. Raadolliset syöwät ja rawitaan, ja jotka Herraa etsiwät, pitää häntä ylistämän: teidän sydämenne pitää elämän ijankaikkisesti. Ps. 69:33.
28. Kaikki maailman ääret muistakaan ja kääntäkään heitänsä Herran tykö, ja kumartakaan sinun edessäs kaikki pakanain sukukunnat. Ps. 2:8.
29. Sillä Herralta on waltakunta, ja hän wallitsee pakanain ylitse.
30. Kaikki lihawat maan päällä pitää syömän ja kumartaman, hänen edessänsä polwiansa notkistaman kaikki, jotka tomussa makaawat ja jotka surussansa eläwät.
Ps. 68:23. 1 Sam. 2:8.
31. Hänen pitää saaman siemenen, joka häntä palwelee: Herrasta pitää ilmoitettaman lasten lapsiin. Es. 53:10. Hos. 2:23.
32. He tulewat, ja hänen wanhurskautansa saarnaawat syntywälle kansalle, että hän sen tekee. Jer. 23:6.

23 Psalmi.

Oikia lohdutus Kristuksen warjeluksesta.

Dawidin Psalmi.

1. Herra on minun paimeneni: ei minulta mitään puutu. Es. 40:11. Jer. 23:4.
Hes. 34:23. Joh. 10:11, rc. Hebr. 13:20. 1 Piet. 2:25. l. 5:4.
2. Hän kaitsee minua wiherjäisessä niitussa, ja wie minua wirwoittawan weden tykö.

3. Minun sieluni hän wirwoittaa: hän wie minun oikialle tielle nimensä tähden.
4. Ja waikka minä waeltaisin pimiässä laaksossa, en minä pelkäisi mitään pahuutta, että olet kanssani: sinun witsas ja sauwas minun tukewat.
5. Sinä walmistat minulle pöydän, minun wihollisteni kohdalle: sinä woitelet minun pääni öljyllä, ja minun maljani on ylitsewuotawainen. Ps. 92: 11.
6. Hywyys ja laupius noudattawat minua kaiken elinaikani, ja minä saan asua Herran huoneessa ijankaikkisesti. Ps. 27: 4. Ps. 84: 5.

24 Psalmi.

Kristus kunnian kuningas.

Dawidin Psalmi.

1. Herran on maa, ja kaikki kuin siinä owat, maan piiri ja ne, kuin sen päällä asuwat. 2 Mos. 19: 5. 5 Mos. 10: 14. Job. 41: 2. Ps. 50: 12. 1 Cor. 10: 26, 28.
2. Sillä hän on perustanut sen merten päälle, ja wirtain päälle sen wahwistanut. Job. 38: 6. Ps. 104: 5.
3. Kuka astuu Herran wuorelle? ja kuka taitaa seisoa hänen pyhässä siassansa? Ps 15: 1.
4. Jolla wiattomat kädet owat, ja on puhdas sydämestä, joka ei halaja turhuutta eikä wanno wäärin,
5. Se saa siunauksen Herralta, ja wanhurskauden autuutensa Jumalalta.
6. Tämä on se sukukunta, joka häntä etsii, joka kysyy sinun kaswojas, Jakob, Sela!
7. Tehkäät portit awaraksi, ja owet maailmassa korkiaksi, kunnian kuninkaan mennä sisälle. Ps. 21: 8. Ps. 29: 1, 2.
8 Kuka on se kunnian kuningas? se on Herra, wäkewä ja woimallinen, se Herra woimallinen sodassa. 2 Mos. 15: 3.
9. Tehkäät portit awaraksi, ja owet maailmassa korkiaksi, kunnian kuninkaan mennä sisälle!
10. Kuka on se kunnian kuningas? se on Herra Zebaoth; hän on se kunnian kuningas, Sela!

25 Psalmi.

Jumalan hallitus, armo, suojelus.

Dawidin Psalmi.

1. Sinun tykös, Herra, ylönnän minä minun sieluni.
2. Minun Jumalani! sinuun minä turwaan, älä salli minua häwäistää, ettei minun wiholliseni iloitsisi minusta.
3. Sillä ei yksikään tule häpiään, joka sinua odottaa; mutta irralliset pilkkaajat saawat häpiän. Es. 49: 23.
4. Herra, osota minulle sinun ties, ja opeta minulle sinun polkus. Ps. 27: 11. Ps. 86: 11. Ps. 143: 10.
5. Johdata minua sinun totuudessas, ja opeta minua; sillä sinä olet Jumala, joka minua autat, yli päiwää minä odotan sinua.
6. Muista, Herra, sinun laupiuttas ja hywyyttäs, joka maailman alusta on ollut.
7. Älä muista minun nuoruuteni syntejä ja ylitsekäymistäni; mutta muista minua sinun laupiutes jälkeen, sinun hywyytes tähden, Herra. Job. 13: 26. Jer. 31: 19.
8. Herra on hywä ja wakaa, sentähden saattaa hän syntiset tielle.
9. Hän johdattaa oikeudella raadollisen, ja opettaa siweille hänen tiensä.
10. Kaikki Herran tiet owat hywyys ja totuus niille, jotka hänen liittonsa ja todistuksensa pitäwät.
11. Sinun nimes tähden, Herra, ole armollinen minun pahalle teolleni, joka suuri on.
12. Kuka on se mies, joka Herraa pelkää? sillä hän opettaa parhaan tien.
13. Hänen sielunsa asuu hywyydessä, ja hänen siemensä omistaa maan. Ps. 112: 1, 2. San. l. 20: 7.
14. Herran salaisuus on niillä, jotka häntä pelkääwät, ja hänen liittonsa ilmoittaa hän heille. San. l. 3: 32.
15. Minun silmäni katsowat alati Herraa, sillä hän kirwoittaa minun jalkani werkosta. Ps. 141: 8.
16. Käännä sinuas minun puoleeni, ja ole minulle armollinen; sillä minä olen yksinäinen ja raadollinen.
17. Minun sydämeni murheet owat moninaiset: wie siis minua ulos minun tuskistani.
18. Katsos minun waiwaisuuteni ja raadollisuuteni puoleen, ja anna kaikki minun syntini anteeksi. Ps. 119: 153.
19. Katsos, kuinka monta wihollista minulla on? ja sulasta kateudesta he minua wihaawat. Ps. 3: 2. Joh. 15: 25.
20. Warjele minun sieluni ja wapahda minua, älä laske minua häpiään; sillä sinuun minä turwaan.
21. Wakuus ja oikeus warjelkoon minua; sillä minä odotan sinua. Job. 1: 1. l. 2: 3.
22. Jumala, wapahda Israeli kaikista tuskistansa.

26 Psalmi.

Oikian asian edistämisestä.

Dawidin Psalmi.

1. Tuomitse minua, Herra; sillä minä olen wakuudessani waeltanut: ja minä toiwon Herraan, sentähden en minä liwistele. 1 Sam. 19:4. l. 24:12. Ps. 7:9, 10. Ps. 17:2, 3.
2. Koettele minua, Herra, ja kiusaa minua: puhdista minun munaskuuni ja sydämeni. Ps. 139:2, 3, 23.
3. Sillä sinun hywyytes on minun silmäini edessä, ja minä waellan sinun totuudessas. Job. 31:5.
4. En minä istu turhain ihmisten seassa, enkä seuraa petollisia. Ps. 1:1.
5. Minä wihaan pahain seurakuntaa, enkä istu jumalattomain tykönä. Ps. 119:128.
6. Minä pesen käteni wiattomuudessa, ja oleskelen, Herra, altaris tykönä, Ps. 43:4. Ps. 73:13.
7. Kussa kiitossanan ääni kuullaan, ja kaikki sinun ihmees saarnataan. 1 Tim 4:4.
8. Herra, minä rakastin sinun huonees asuinsiaa ja sitä siaa, jossa sinun kunnias asuu. Ps. 84:5. Ps. 122:1.
9. Älä tempaa minun sieluani pois syntisten kanssa ja minun henkeäni werikoirain kanssa,
10. Jotka pahanjuoniset owat ja mielellänsä lahjoja ottawat.
11. Mutta minä waellan wiattomuudessani; wapahda minua ja ole minulle armollinen!
12. Minun jalkani käy oikiasti: minä kiitän Herraa seurakunnissa.

27 Psalmi.

Rohkeus Herrassa. Jumalan sana.

Dawidin Psalmi.

1. Herra on minun walistukseni ja autuuteni, ketä minä pelkään? Herra on minun henkeni wäkewyys, ketä minä wapisen?
2. Sentähden ehkä pahat, minun wainolliseni ja wiholliseni, lähestywät minun lihaani syömään, täytyy heidän kuitenkin heitänsä loukata ja langeta. Ps. 18:39.
3. Ja waikka sotawäki saartais minua, niin ei minun sydämeni sentähden pelkäisi: ja jos sota nousis minua wastaan, minä turwaan sittekin häneen. Ps. 3:6.
4. Yhtä minä Herralta anon, sitä minä pyydän: asuakseni Herran huoneessa kaiken elinaikani; että minä näkisin Herran kauniin Jumalan-palweluksen, ja hänen templiänsä etsisin. Ps. 23:6. Ps. 84:2. Luc. 10:42.
5. Sillä hän peittää minua majassansa pahana aikana: hän kätkee minun salaiseen majaansa, ja korottaa minua kalliolle. Ps. 31:21. Jer. 36:26.
6. Ja hän korottaa nytkin minun pääni wihollisteni ylitse, jotka minun ympärilläni owat; niin minä uhraan hänen majassansa kiitosuhria: minä weisaan ja laulan Herralle.
7. Herra, kuule minun ääneni, koska minä huudan: ole minulle armollinen, ja kuultele minua.
8. Minun sydämeni sanoo sinulle tämän sinun sanas: etsikäät minun kaswojani! sentähden minä etsin, Herra, sinun kaswojas. 5 Mos. 4:29. Ps. 50:15.
9. Älä peitä kaswojas minulta, ja älä sysää pois palweliatas wihassas; sillä sinä olet minun apuni: älä minua hyljää, älä myös minua anna ylön, minun autuuteni Jumala. Ps. 13:2.
10. Sillä minun isäni ja äitini hyljäsiwät minun; mutta Herra korjasi minun.
11. Herra, osota minulle sinun ties, ja johdata minua oikiata polkua, minun wihollisteni tähden. Ps. 5:9. Ps. 25:4, 5.
12. Älä anna minua wihollisteni tahtoon; sillä wäärät todistukset seisowat minua wastaan, ja tekewät häpeemätä wääryyttä.
13. Mutta minä uskon kuitenkin näkewäni Herran hywyyttä eläwitten maalla.
14. Odota Herraa, ole hywässä turwassa, ja hän wahwistaa sinun sydämes: ja odota Herraa. Ps. 31:25.

28 Psalmi.

Pahoja ihmisiä wastaan.

Dawidin Psalmi.

1. Koska minä huudan sinua, Herra, minun uskallukseni, niin älä waikene minulle; etten, koska sinä waikenisit minulle, minä tulisi niiden kaltaiseksi, jotka hautaan menewät. Ps. 143:7.
2. Kuule minun rukoukseni ääni, koska minä huudan sinua, koska minä nostan käteni sinun pyhää kuorias päin.
3. Älä anna minun tulla jumalattomain ja pahointekiäin sekaan, jotka lähimmäistensä kanssa puhuwat ystäwällisesti, waan pahuutta on heidän sydämissänsä, Ps. 62.5. Ps. 141:4. Jer. 9:8.
4. Anna heille heidän työnsä jälkeen, ja heidän pahan menonsa perään: anna heille heidän kättensä töiden perään, maksa heille ansionsa perästä.
5. Sillä ei he ota waaria Herran töistä,

eikä hänen käsialoistansa; sentähden rikkoo hän heitä, ja ei rakenna heitä. Es. 5: 11, 12.
6. Kiitetty olkoon Herra; sillä hän on kuullut minun rukoukseni äänen.
7. Herra on minun wäkewyyteni ja kilpeni, häneen minun sydämeni toiwoo, ja minä olen autettu; ja minun sydämeni riemuitsee, ja minä kiitän häntä weisullani.
8. Herra on heidän wäkewyytensä; hän on wäkewä, joka woideltuansa auttaa. Ps. 18: 51.
9. Auta kansaas ja siunaa perimistäs, ja rawitse heitä, ja korota heitä ijankaikkisesti.
5 Mos. 9: 29. Ps. 79: 13. Ps. 95: 7. Ps. 100: 2, 3.

29 Psalmi.

Jumalan sanan woima.

Dawidin Psalmi.

1. Tuokaat Herralle, te wäkewät, tuokaat Herralle kunnia ja wäkewyys.
Ps. 24: 7. Ps. 47: 10.
2. Tuokaat Herralle hänen nimensä kunnia: kumartakaat Herraa pyhässä kaunistuksessa. Ps. 96: 7, 8.
3. Herran ääni käy wetten päällä: kunnian Jumala pauhaa, Herra suurten wetten päällä. Job. 37: 2, 2c.
4. Herran ääni käy woimassa; Herran ääni käy suuressa kunniassa.
5. Herran ääni särkee cedripuut, ja Herra särkee cedripuut Libanonissa.
6. Hän hyppäyttää heitä niinkuin wasikan, sekä Libanonin että Sirionin, niinkuin nuoren yksisarwisen.
7. Herran ääni leikkaa, niinkuin tulen liekki.
8. Herran ääni häälyttää korwen, ja Herra liikuttaa Kadeksen korwen.
4 Mos. 20: 1. 5 Mos. 8: 2.
9. Herran ääni saattaa peurat poikimaan, ja paljastaa metsät; ja hänen templissänsä pitää koko hänen joukkonsa sanoman hänelle kunnian.
10. Herra istuu wedenpaisumisen päällä: Herra pysyy Kuningasna ijankaikkisesti.
Hes. 36: 25. Joel. 3: 18. Zach. 13: 1. 1 Piet. 3: 20, 21.
11. Herra antaa kansallensa wäkewyyden: Herra siunaa kansaansa rauhalla.

30 Psalmi.

Dawidin kiitos, kehoitus, rukous.

1. Psalmi weisattawa Dawidin huoneen wihkimisessä. 5 Mos. 20: 5.
2 Sam. 6: 20. 1 Kun. k. 8: 1. 1 Aika k. 16: 43.
2. Minä ylistän sinua, Herra, sillä sinä olet korottanut minua: et myös salli iloita wiholliseni minusta.
3. Herra minun Jumalani, koska minä huusin sinua, niin sinä teit minun terweeksi.
4. Herra, sinä weit minun sieluni ulos helwetistä: sinä olet minun eläwänä pitänyt niiden mennessä kuoppaan.
5. Pyhät weisatkaat kiitosta Herralle, ja kiittäkäät hänen pyhyytensä muistoksi.
6. Sillä hänen wihansa wiipyy silmän räpäyksen, ja hän ihastuu elämästä: ehtoona on itku, mutta aamulla ilo.
Es. 54: 7, 8. Joh. 16: 19, 20. 2 Cor. 4: 17.
7. Mutta minä sanoin myötäkäymisessäni: en minä ikänä kukisteta.
8. Sillä sinä, Herra, olet hywässä tahdossas minun wuoreni wahwistanut; mutta koska sinä kaswos peitit, niin minä hämmästyin.
9. Sinua, Herra, minä huudan, ja Herraa minä rukoilen.
10. Mitä hywää minun weressäni on, koska minä hautaan alas menen? kiittäneekö myös tomu sinua, ja ilmoittaneeko ne sinun totuuttas? Ps. 6: 6.
11. Herra, kuule, ja ole minulle armollinen: Herra, ole minun auttajani.
12. Sinä olet muuttanut minun walitukseni ilokseni; sinä olet riisunut minun säkkini, ja wyötit minun riemulla;
13. Että minun kunniani weisais sinulle kiitosta, ja ei waikenisi. Herra minun Jumalani, minä kiitän sinua ijankaikkisesti!
Ps. 57: 9. Ps. 108: 2, 2c.

31 Psalmi.

Toiwon woima tuskassa.

1. Dawidin Psalmi edelläweisaajalle.
2. Herra, sinuun minä uskallan, etten minä ikänä häpiään tulisi: wapahda minua sinun wanhurskautes kautta.
Ps. 16: 1. Ps. 71: 1.
3. Kallista korwas minun puoleeni, auta minua äkistä: ole minulle wahwa kallio ja linna minua auttamaan.
4. Sillä sinä olet minun kallioni ja minun linnani, että siis sinun nimes tähden minua taluttaisit ja weisit; San. l. 18: 10.
5. Että minun kirwoittaisit werkosta, jonka he minun eteeni wirittiwät; sillä sinä olet minun wäkewyyteni.
6. Sinun käsiis minä annan minun henkeni: sinä olet minun lunastanut, Herra, sinä totinen Jumala. Luc. 23: 46.
7. Minä wihaan niitä, jotka pitäwät wäärää oppia: mutta minä uskallan Herraan.
8. Minä ihastun ja riemuitsen sinun hy=

wyytes tähden, ettäs katsot minun raadollisuuttani, ja tunnet minun sieluni tuskassa. Ps. 16:9.

9. Ja et sinä sulje minua wihollisteni käsiin: sinä asetat minun jalkani awaraan paikkaan. 1 Sam. 23:7. Ps. 40:3.

10. Herra, ole minulle armollinen; sillä minä ahdistetaan: minun kaswoni owat muuttuneet murheesta, niin myös minun sieluni ja watsani.

11. Sillä minun elämäni on kulutettu murheesta, ja minun wuoteeni huokauksesta: minun woimani on rauwennut minun pahain tekoini kautta, ja minun luuni owat muserretut. Ps. 40:13.

12. Minä olen pilkaksi tullut kaikille minun wihamiehilleni ja kylällisilleni ylönpaltisesti, ja hämmästykseksi tuttawilleni: jotka minun ulkona näkewät, pakenewat minua. Es. 53:2, 3.

13. Minä olen sydämestä unhotettu niinkuin kuollut: minä olen niinkuin rikottu astia. Luc. 24:21.

14. Sillä minä kuulen monen häwäistyksen, että jokainen karttaa minua: he pitäwät keskenänsä neuwoa minusta, ja tahtowat ottaa minun henkeni.

15. Mutta minä toiwon sinuun, Herra, ja sanon: sinä olet minun Jumalani!

16. Minun aikani owat sinun käsissäs: pelasta minua minun wihollisteni kädestä ja niistä, jotka minua wainoowat.

17. Anna paistaa kaswos palwelias päälle: auta minua laupiutes kautta. 4 Mos. 6:25, 26. Ps. 80:4.

18. Herra, älä minua anna häpiään tulla; sillä sinua minä awuksi huudan: jumalattomat tulkoon häpiään, waijetkoon helwetissä.

19. Tulkoon mykäksi wäärät suut, jotka puhuwat wanhurskasta wastaan kowasti ylpeydestä ja ylönkatseesta. Ps. 63:12. Ps. 107:42.

20. Kuinka suuri on sinun hywyytes, jonkas panit tallelle niille, jotka sinua pelkääwät! ja jonkas niille osotat, jotka sinuun uskaltawat, ihmisten lasten edessä!

21. Sinä kätket heitä tykönäs salaisesti jokaisen haastosta: sinä peität heitä majassas riitelewäisistä kielistä. 1 Sam. 23:14, 19. l. 24:2, 2c. Ps. 27:5. Jer. 36:26.

22. Herra olkoon kiitetty, että hän on minulle osottanut ihmeellisen hywyyden, wahwassa kaupungissa.

23. Sillä minä sanoin pikaisuudessani: minä olen sinun silmäis edestä sysätty pois: kuitenkin kuulit sinä minun rukouksieni äänen, koska minä sinun tykös huusin. Ps. 22:2. 1 Sam. 23:26, 27.

24. Rakastakaat Herraa kaikki hänen pyhänsä: Herra warjelee uskollisia ja runsaasti kostaa niille, jotka ylpeyttä harjoittelewat.

25. Olkaat hywässä turwassa, ja hän wahwistaa teidän sydämenne, kaikki jotka Herraa odotatte. Ps. 27:14.

32 Psalmi.

2. Katumuspsalmi.

Dawidin opetus.

1. Autuas on se, jonka pahat teot owat annetut anteeksi, ja jonka synnit peitetyt owat. Rom. 4:6, 2c.

2. Autuas on se ihminen, jolle Herra ei soimaa wääryyttä, jonka hengessä ei wilppiä ole.

3. Sillä koska minä tahdoin sitä waiketa, musertuiwat minun luuni minun jokapäiwäisestä itkustani. San. l. 28:13.

4. Sillä sinun kätes oli yöllä ja päiwällä raskas minun päälläni, niin että minun nesteeni kuiwui, niinkuin se kesällä kuiwuu, Sela! Ps. 38:3, 5. Ps. 65:4.

5. Sentähden minä tunnustan sinun edessäs minun syntini, ja en peitä minun pahoja tekojani. Minä sanoin: minä tunnustan Herralle minun pahat tekoni; niin sinä annoit anteeksi minun syntini wääryyden, Sela! Es. 65:24.

6. Tämän tähden pitää kaikki pyhät sinua rukoileman oikialla ajalla: sentähden koska suuret wedenpaisumiset tulewat, ei he niihin ulotu. Ps. 19:13. Es. 49:8. 2 Cor. 6:3.

7. Sinä olet minun warjelukseni, kätke minua murheesta, että minä pelastettuna sangen riemuisesti kerskaisin, Sela!

8. Minä neuwon sinua, ja osotan sinulle tien, jotas waellat: minä johdatan sinun minun silmilläni.

9. Älkäät olko niinkuin orhiit ja muulit, joilla ei ymmärrystä ole, joille pitää suitset ja ohjat suuhun pantaman, ellei he lähene sinua. San. l. 26:3.

10. Jumalattomalla on monta witsausta; mutta joka Herraan toiwoo, hänen hywyys ympäri piirittää. San. l. 12:21.

11. Riemuitkaat teitänne Herrassa, ja olkaat iloiset, te wanhurskaat, ja kerskatkaat itseänne kaikki, te yksiwakaiset.

33 Psalmi.

Jumalan omaisuutten ja suurten tekoin julistus.

1. Riemuitkaat, te wanhurskaat, Herrassa; wakaat pitää häntä kauniisti kiittämän.

2. Kiittäkäät Herraa kanteleilla, weisatkaat
hänelle kiitosta kymmenenkielisellä psalta=
rilla. Ps. 92:4.
3. Weisatkaat hänelle uusi wirsi: weisat=
kaat jalosti kielten leikissä, helisemisellä.
4. Sillä Herran sana on totinen, ja mitä
hän lupaa, sen hän wahwana pitää.
4 Mos. 23:19. 1 Sam. 15:29.
5. Hän rakastaa wanhurskautta ja tuo=
miota; maa on täynnänsä Herran laupiutta.
Ps. 119. 64.
6. Herran sanalla owat taiwaat tehdyt, ja
kaikki heidän joukkonsa hänen suunsa hengel=
lä. 1 Mos. 1:2.
7. Hän pitää koossa weden meressä niin=
kuin roukkiossa, ja kätkee sywyydet.
1 Mos. 1:9. Job. 38:10.
8. Peljätköön Herraa kaikki maa: häntä
peljätköön kaikki maan piirin asuwaiset.
9. Sillä koska hän sanoo, niin se tapah=
tuu; jos hän käskee, niin se on tehty.
Ps. 148: 5.
10. Herra tekee pakanain neuwot tyhjäksi:
hän saattaa kansain ajatukset turhaksi.
Ps. 2:1, 2, 4.
11. Mutta Herran neuwo pysyy ijankaikki=
sesti, hänen sydämensä ajatukset sukukun=
nasta sukukuntaan. San. l. 19:21. Es. 46:10.
12. Autuas on se kansa, jonka Herra on
Jumala, se kansa, jonka hän itsellensä on
perinnöksi walinnut. Ps. 144:15.
13. Herra katsoi taiwaasta alas, ja näki
kaikki ihmisten lapset.
14. Wahwalta istuimeltansa katsoi hän
kaikkia, jotka maan päällä asuwat.
15. Hän walmistaa kaikkein heidän sydä=
mensä: hän ymmärtää kaikki heidän työnsä.
Sań. l. 16: 1, 2, 9. l. 21:1, 2.
16. Ei kuningasta auta hänen suuri wä=
kensä, eikä sankari wapahdeta suurella woi=
mallansa. 2 Aika k. 14:11.
17. Orhiit ei myös auta; ja heidän suuri
wäkewyytensä ei pelasta.
Job. 39:21. Ps. 147: 10. Sań. l. 21:31.
18. Katso, Herran silmät katsowat niitä,
jotka häntä pelkääwät, jotka hänen laupiu=
teensa toiwowat;
19. Että hän pelastais heidän sielunsa
kuolemasta, ja elättäis heitä näljän aikana.
Ps. 34: 10, 11. Ps. 37:19.
20. Meidän sielumme odottaa Herraa, jo=
ka on meidän apumme ja kilpemme.
21. Sillä meidän sydämemme iloitsee hä=
nessä, ja me toiwomme hänen pyhään ni=
meensä.
22. Olkoon sinun laupiutes, Herra, meidän
päällämme, niinkuin me sinuun uskallamme!

34 Psalmi.

Kiitos Jumalan laupiudesta.

1. Dawidin Psalmi, koska hän muotonsa
muutti Abimelechin edessä, joka hänen ajoi
pois tykoänsä, ja hän meni pois.
1 Sam. 21: 10. Ps. 56: 1.
2. Minä kiitän Herraa aina: hänen kii=
toksensa on alati minun suussani. Ps. 146:2.
3. Minun sieluni kerskaa Herrassa, että
raadolliset sen kuulewat ja iloitsewat.
4. Ylistäkäät Herraa minun kanssani, ja
korottakaamme ynnä hänen nimeänsä.
5. Koska minä Herraa etsein, kuuli hän
minun rukoukseni, ja pelasti minun kaikista
wapistuksistani.
6. Jotka häntä katsowat, ne walaistaan:
heidän kaswonsa ei tule häpiään.
7. Koska raadollinen huusi, kuuli Herra
häntä, ja autti hänen kaikista tuskistansa.
8. Herran enkeli piirittää niitä, jotka hän=
tä pelkääwät, ja pelastaa heitä.
1 Mos. 32: 1, 2. 2 Kun. k. 6: 17.
9. Maistakaat ja katsokaat, kuinka Herra
on suloinen: autuas on se, joka häneen tur=
waa. 1 Piet. 2:3. Ps. 2: 12.
10. Peljätkään Herraa kaikki hänen pyhän=
sä; sillä jotka häntä pelkääwät, ei niiltä mi=
tään puutu. Ps. 33: 19. Ps. 37:19.
11. Nuorten jalopeurain pitää tarwitse=
man ja isooman; mutta jotka Herraa etsi=
wät, ei heiltä mitään hywää puutu. Luc. 1:53.
12. Tulkaat tänne, lapset, kuulkaat minua:
Herran pelwon minä teille opetan.
13. Kuka on, joka (hywää) elämätä pyy=
tää? ja pitäis mielellänsä hywiä päiwiä?
1 Piet. 3: 10.
14. Warjele kieles pahuudesta, ja huules
wilppiä puhumasta. Eph. 4: 29. l. 5:4. Col. 4: 6.
15. Lakkaa pahasta, ja tee hywää: etsi rau=
haa ja noutele häntä. Amos 5: 15. Hebr. 12: 14.
16. Herran silmät katsowat wanhurskaita,
ja hänen korwansa heidän huutoansa.
2 Aika k. 16: 9. Ps. 33: 18.
17. Mutta Herran kaswot owat pahointe=
kiöitä wastaan, hukuttamaan maasta hei=
dän muistoansa. Ps. 73: 20. Ps. 109: 15.
18. Koska (wanhurskaat) huutawat, niin
Herra kuulee, ja pelastaa heitä kaikista tus=
kistansa. Ps. 145: 18.
19. Herra on juuri läsnä niitä, joilla on
murheellinen sydän, ja auttaa niitä, joilla
on surkia mieli. Ps. 51:19 Es. 66: 2.
20. Wanhurskaalle tapahtuu paljo pahaa:
mutta Herra hänen niistä kaikista päästää.
21. Hän kätkee kaikki hänen luunsa, ettei
yksikään niistä murreta. Matth. 10: 30. Joh. 19: 36.

22. Pahuus tappaa jumalattoman, ja jotka wanhurskasta wihaawat, ne hukutetaan.
23. Herra lunastaa palweliansa sielut: ja kaikki, jotka häneen toiwowat ei pidä hukkuman.

35 Psalmi.

Hirmuisia wihollisia wastaan.

Dawidin Psalmi.

1. Riitele, Herra, minun riitaweljeini kanssa: sodi minun wihollisiani wastaan.
2. Tempaa kilpi ja keihäs, ja nouse minua auttamaan.
3. Siwalla ase ja suojele minua minun sortajitani wastaan: sano sielulleni: minä olen apus.
4. Häpiään ja pilkkaan tulkoon kaikki, jotka minun sieluani wäijywät: palatkoon takaperin ja naurokski tulkoon, jotka minulle pahaa suowat. Ps. 40:15, 16. Ps. 70:3, rc.
5. Olkoon he niinkuin akanat tuulessa; ja Herran enkeli syssätköön heitä pois. Ps. 1:4. Hos. 13:3.
6. Heidän tiensä olkoon pimiä ja niljakas; ja Herran enkeli wainotkoon heitä. Ps. 69:24.
7. Sillä he owat ilman syytä heidän werkkonsa wirittäneet minua kadottaaksensa, ja ilman syytä owat sielulleni kaiwaneet haudan. Ps. 9:16. Ps. 57:7. Matth. 22:15.
8. Tulkoon hänelle waiwa, jota ei hän tiedä, ja werkko, jonka hän wiritti, käsittäköön hänen: siihen hän langetkoon. Ps. 141:10.
9. Mutta minun sieluni iloitkaan Herrassa, ja riemuitkaan hänen awustansa.
10. Kaikki minun luuni sanokaan: Herra, kuka on sinun wertaises? sinä joka päästät nöyrän wäkewämmän käsistä, raadollisen ja köyhän raatelialtansa.
11. Wäärät todistajat astuwat edes, jotka minua niihin soimaawat, joista en minä mitään tiedä. Matth. 26:60. Luc. 23:2, 10. Joh. 18:30.
12. He tekewät minulle pahaa hywästä, minulle mielikarwaudeksi. Ps. 109:5.
13. Mutta minä, koska he sairastiwat, puin säkin päälleni, waiwasin itseäni paastolla, ja rukoilin sydämestäni. Ps. 69:11.
14. Minä käytin itseni kuin he olisiwat olleet minun ystäwäni ja weljeni: niinkuin se, joka äitiänsä murhehtii, käwin minä kumarruksissa murhewaatteissa.
15. Mutta he iloitsewat minun wahingostani ja kokoontuwat: ontuwat myös kokoowat heitänsä hawaitsemata minua wastaan, he repiwät, ja ei lakkaa. Matth. 26:3, 4.
16. Ulkokullattuin seassa, jotka leipäkyrsänkin tähden pilkkaawat, kiristäwät he hampaitansa minun päälleni.
17. Herra, kuinka kauwan sinä tätä katselet? Päästä siis minun sieluni heidän häwityksestänsä, ja minun yksinäiseni nuorista jalopeuroista. Ps. 22:21, 22.
18. Minä kiitän sinua suuressa seurakunnassa: paljon kansan keskellä minä sinua ylistän. Ps. 22:26. Ps. 40:10, 11.
19. Älä salli heidän iloita minusta, jotka syyttömästi minun wiholliseni owat, eli silmää iskeä, jotka minua ilman syytä wihaawat. Joh. 15:25.
20. Sillä ei he puhu ystäwällisesti, waan etsiwät wääriä syitä hiljaisia wastaan maan päällä.
21. Ja lewittäwät kitansa awaralta minua wastaan, ja sanowat: niin, niin: sen me mielellämme näemme. Job. 16:10. Es. 57:4.
22. Herra, sinä sen myös näet, älä siis wait ole: Herra, älä kaukana ole minusta.
23. Herää ja nouse katsomaan minun oikeuttani ja asiatani, minun Jumalani ja Herrani.
24. Herra minun Jumalani, tuomitse minua wanhurskautes jälkeen, ettei he riemuitsisi minusta.
25. Älä salli heidän sydämissänsä sanoa: niin, niin me tahdomme; ja älä anna heidän sanoa: me olemme hänen nielleet.
26. Häwäistäköön ja naurokski joutukoon kaikki, jotka minun onnettomuudestani iloitsewat: puetettakoon häpiällä ja pilkalla, jotka itseänsä minusta kerskaawat. Ps. 109:18, 19.
27. Iloitkaan ja riemuitkaan, jotka minun wanhurskauttani rakastawat, ja sanokaan aina: Herra olkoon suuresti kiitetty, joka suo palwelialleensa rauhan. Ps. 40:17
28. Ja minun kieleni puhuu sinun wanhurskauttas, ja kiittää sinua joka päiwä. Ps. 7:18.

36 Psalmi.

Jumalattomain ilkeyttä ja ulkokullaisuutta wastaan.

1. Dawidin, Herran palwelian Psalmi, edelläweisaajalle.
2. Se on sydämestäni sanottu jumalattomain menosta: ei he ensinkään Jumalata pelkää.
3. Sillä hän suosittelee itseänsä silmäinsä edessä, niin kauwan kuin hän löytää pahuutensa, saattaaksensa wihaa matkaan.
4. Hänen suunsa sanat owat wääryys ja petos; ei hän tahdo enämpi ymmärtää, että hän jotakin hywää tekis.
5. Mutta ajattelee wuoteessansa wahinkoa, ja pysyy wahwasti pahalla tiellä; ja ei he mitään pahaa hyljää. San. l. 4:16. Mich. 2:1.

6. Herra, sinun laupiutes ulottuu niin le=
wiältä kuin taiwas on, ja sinun totuutes
niin awaralta kuin pilwet juoksewat.
Ps.57:11. Ps.108:5.
7. Sinun wanhurskautes on niinkuin Ju=
malan wuoret, ja sinun oikeutes niinkuin
suuri sywyys: Herra, sinä autat sekä ihmi=
set että eläimet. Ps.92:6. Ps.145:15. Rom.11:33.
8. Kuinka kallis on sinun hywyytes, Ju=
mala! että ihmisten lapset sinun siipeis
warjon ala uskaltawat. Ps.17:8. Ps.57:2.
9. He juopuwat sinun huonees runsaasta
tawarasta, ja sinä juotat heitä hekumallas
niinkuin wirralla.
10. Sillä sinun tykönäs on eläwä lähde,
ja sinun walkeudessas me näemme walkeu=
den. Jer.2:13. l.17:13.
11. Lewitä laupiutes niille, jotka sinun
tuntewat, ja sinun wanhurskautes toimelli=
sille.
12. Älä salli minua tallattaa ylpeiltä; ja
jumalattomain käsi älköön minua kukistako.
13. Waan anna pahointekiät siihen lange=
ta, että he syöstäisiin pois, ja ei seisoalla
pysyisi.

37 Psalmi.

Jumalattomain menestys on pysymätöin.

Dawidin Psalmi.

1. Älä wihastu pahain tähden, ja älä
kadehti pahointekiöitä. San.l.24:19. Saarn.7:10.
2. Sillä niinkuin heinä he pian hakataan
pois, ja lakastuwat niinkuin wihoittawa
ruoho. Ps.92:8.
3. Toiwo Herraan, ja tee hywää: asu
maassa, ja elätä itses wakuudella.
4. Iloitse Herrassa, ja hän antaa sinulle,
mitä sinun sydämes halajaa.
5. Anna ties Herran haltuun, ja toiwo
hänen päällensä; kyllä hän sen tekee.
Ps.55:23. 1 Piet.5:7.
6. Ja hän tuo edes sinun wanhurskautes
niinkuin walkeuden, ja sinun oikeutes niin=
kuin puolipäiwän.
7. Tydy Herraan, ja odota häntä: älä kii=
woittele sitä, jonka tie pahuudessa menes=
tyy, ja sitä ihmistä, joka wääryyttä tekee.
Saarn.10:4.
8. Lakkaa wihasta, ja hyljää tuimuus: älä
niin wihastu, ettäs itsekin pahaa teet.
9. Sillä pahat häwitetään; mutta Herraa
odottawaiset periwät maan. Matth.5:5.
10. Wielä wähä hetki on, niin ei jumala=
toin olekaan: ja kuin sinä katsot hänen siaan=
sa, niin hän on poissa.
11. Mutta siwiät periwät maan, ja iloit=
sewat suuressa rauhassa. Ps.119:165.
12. Jumalatoin uhkaa wanhurskasta, ja
kiristelee hampaitansa hänen päällensä.
Ps.112:10.
13. Mutta Herra nauraa häntä; sillä hän
näkee hänen päiwänsä joutuwan. Ps.2:4.
14. Jumalattomat wetäwät miekkansa ja
jännittäwät joutsensa, kukistaaksensa raadol=
lista ja köyhää, ja teurastaaksensa hurskaita
heidän teissänsä.
15. Mutta heidän miekkansa pitää käymän
heidän sydämeensä; ja heidän joutsensa pi=
tää särkymän.
16. Se wähä, kuin wanhurskaalla on, on
parempi kuin monen jumalattoman suuret
tawarat.
17. Sillä jumalattoman käsiwarsi pitää
rikottaman; mutta Herra wahwistaa wan=
hurskaat. Ps.1:6.
18. Herra tietää hurskasten päiwät, ja
heidän perimisensä pysyy ijankaikkisesti.
Ps.139:16.
19. Ei he tule häpiään pahalla ajalla; ja
nälkäwuosina pitää heillä kyllä oleman.
Ps.33:19. Ps.34:10.
20. Sillä jumalattomat hukkuwat, ja Her=
ran wihollisset, ehkä he olisiwat niinkuin iha=
na niittu, niin heidän pitää kuitenkin niin=
kuin sawu katooman. Ps.68:3.
21. Jumalatoin ottaa lainan, ja ei maksa;
mutta hurskas on laupias ja runsas.
22. Sillä hänen siunattunsa periwät maan;
mutta hänen kirottunsa pitää häwitettämän.
23. Herralta senkaltaisen miehen waellus
hallitaan; ja hänen tiensä kelpaa hänelle.
24. Jos hän lankee, niin ei häntä hyljätä;
sillä Herra tukee hänen kätensä.
25. Minä olin nuori, ja wanhennuin, ja
en ikänä nähnyt wanhurskasta hyljätyksi,
enkä hänen siemenensä kerjääwän leipää.
26. Hän on aina laupias, ja lainaa mie=
lellänsä; ja hänen siemenensä on siunattu.
Ps.112:5. Luc.6:34,35.
27. Wältä pahaa, ja tee hywää, ja pysy
ijankaikkisesti. Ps.34:15.
28. Sillä Herra rakastaa oikeutta, ja ei
hyljää pyhiänsä: ne kätketään ijankaikkisesti;
mutta jumalattomain siemen pitää häwitet=
tämän. Ps.21:11.
29. Hurskaat periwät maan, ja asuwat
siinä ijankaikkisesti.
30. Wanhurskaan suu puhuu wiisautta,
ja hänen kielensä opettaa oikeutta. San.l.31:26.
31. Hänen Jumalansa laki on hänen sydä=
messänsä; ja ei hänen askeleensa liwisty.
Ps.40:9. Es.51.7.
32. Jumalatoin wäijyy wanhurskasta, ja
etsii häntä tappaaksensa.

33. Mutta ei Herra jätä häntä hänen kä=
siinsä, ja ei tuomitse häntä, koska hän tuo=
mitaan.
34. Odota Herraa, ja kätke hänen tiensä,
niin hän sinun korottaa, ettäs perit maan:
ja sinä saat nähdä, koska jumalattomat hä=
witetään.
35. Minä näin jumalattoman, sangen ja=
lon ja waltiaan, joka lewitti itsensä, ja wi=
hotti niinkuin wiherjäinen laurbärin puu.
1 Sam. 25:2, 2c. l. 31:1, 2c. Job. 20:5. Ps. 52:3, 9.
36. Ja hän meni pois, ja katso ei hän
enää ollut: ja minä kysyin häntä, ja ei hän=
tä kussaan löytty. Job. 20:7. Ps. 10:15.
37. Ole wiatoin, ja pidä sinus oikein; sillä
senkaltaiset wiimein menestywät.
38. Mutta wäärät pitää ynnä hukkuman,
ja jumalattomat pitää wiimein häwitettä=
män. Ps. 5:5, 6.
39. Mutta Herra auttaa wanhurskaita:
hän on heidän wäkewyytensä tuskan ajalla.
Ps. 9:10.
40. Ja Herra auttaa heitä, ja päästää hei=
tä: hän pelastaa heitä jumalattomista, ja
wapahtaa heitä; sillä he uskalsiwat häneen.

38 Psalmi.

3. Katumuspsalmi.

1. Dawidin Psalmi muistoksi. Ps. 132:1.
2. Herra, älä rankaise minua wihassas,
ja älä kurita minua hirmuisuudessas!
Ps. 6:2. Jer. 10:24. Hes. 5:15.
3. Sillä sinun nuoles owat minuun kiin=
nitetyt, ja sinun kätes painaa minua.
5 Mos. 32:23. Job. 6:4.
4. Ei ole terweys minun ruumiissani,
sinun uhkauksestas: ja ei ole rauha minun
luissani, minun synteini tähden.
5. Sillä minun syntini käywät pääni ylit=
se; niinkuin raskas kuorma owat he minulle
ylön raskaaksi tulleet. Esr. 9:6. Ps. 88:17.
6. Minun haawani haisewat ja mätäne=
wät minun hulluuteni tähden.
7. Minä käyn kymärässä ja kumarruksissa:
yli päiwää minä käyn murheissani.
8. Sillä minun kupeeni peräti kuiwettu=
wat, ja ei ole mitään terwettä minun ruu=
miissani.
9. Minä olen ylön paljon runneltu ja lyö=
ty rikki: minä myrisen minun sydämeni ki=
wusta.
10. Herra, sinun edessäs on kaikki minun
haluni, ja minun huokauksen ei ole sinulta
salattu.
11. Minun sydämeni wärisee, minun woi=
mani on minusta luopunut, ja minun sil=
mäini walkeus ei ole minun tykönäni.
12. Minun ystäwäni ja lähimmäiseni
owat kohdastansa minua wastaan, ja mi=
nun omaiseni seisowat kaukana.
Ps. 27:10. Ps. 88:19.
13. Jotka minun sieluani etsiwät, ne wi=
rittelewät paulat minun eteeni, ja jotka mi=
nulle pahaa suowat, ne puhuwat sulaa pa=
huutta, ja petosta joka päiwä ajattelewat.
14. Mutta minun täytyy olla niinkuin
kuuron, ja ei mitään kuuleman, ja niinkuin
mykän, joka ei awaja suutansa. Ps. 39:2, 10.
15. Ja minun täytyy olla niinkuin se, joka
ei mitään kuule, ja jonka suussa ei ole was=
tausta.
16. Mutta minä odotan sinua, Herra:
sinä, Herra minun Jumalani, kuultelet
minua.
17. Sillä minä ajattelen, ettei heidän suin=
kaan pidä minusta iloitseman: jos minun
jalkani kompastuis, niin he kerskaisiwat san=
gen paljon minusta.
18. Sillä minä olen tehty kärsimään, ja
minun kipuni on alati minun edessäni.
Ps. 39:3.
19. Sillä minä julistan pahan tekoni, ja
murhehdin minun syntini tähden. Ps. 51:5.
20. Mutta minun wihollliseni eläwät ja
owat wäkewät: ne owat suuret, jotka minua
syyttömästi wihaawat. Ps. 3:2.
21. Ja ne, jotka minulle maksawat pahalla
hywän, asettawat heitänsä minua wastaan,
että minä hywää noudatan. Ps. 119:95.
22. Älä hyljää minua, Herra: minun Ju=
malani, älä ole kaukana minusta!
23. Riennä sinuas minua auttamaan,
Herra minun autuuteni! Es. 45:21. Ap. T. 4:12.

39 Psalmi.

Kristillinen elämä, autuaallinen kuolema.

1. Dawidin Psalmi, Jeduthunilta, edellä=
weisaajalle. 1 Aikak. 25:1, 3, 6.
2. Minä olen sanonut: minä tahdon
pitää waarin minun teistäni, etten minä
tekisi syntiä kielelläni: minä hallitsen minun
suuni niinkuin suitsilla, niin kauwan kuin
minä näen jumalattoman edessäni. Ps. 17:3.
3. Minä tulin mykäksi, waikenemisella wai=
kenin hywästä; mutta minun murheeni li=
säyntyi. Ps. 38:18.
4. Minun sydämeni on palawa minussa,
ja kuin minä sitä ajattelen, niin minä syttyn:
minä puhun kielelläni.
5. Herra, opeta minua ajattelemaan mi=

nun loppuani, ja mikä mitta minun elämäl=
läni on, tietääkseni, että minä erkanen täältä.
Ps. 90:12.
6. Katso, minun päiwäni owat kämmenen
lewehs tykönäs, ja minun elämäni on niin=
kuin ei mitään sinun edessäs; kuinka aiwan
turhat owat kaikki ihmiset, jotka kuitenkin
niin suruttomasti eläwät, Sela!
Ps. 62:10. Ps. 144:4.
7. Waan he menewät pois niinkuin warjo,
ja tekewät heillensä hukkaan suuren mur=
heen: he kokoowat, ja ei tiedä, kuka sen saa.
Job. 8:9. l. 14:2. Saarn. 2:18. l. 5:13, 15.
8. Ja nyt, Herra, mihinkä minä itseni
luotan? sinuun minä toiwon.
9. Wapahda minua kaikista synneistäni,
ja älä anna minun tulla hulluin pilkaksi.
10. Minä waikenen, ja en awaa suutani;
kyllä sinä sen teet. Ps. 38:14.
11. Käännä sinun rangaistukses pois mi=
nusta; sillä minä olen nääntynyt sinun kä=
tes pieksämisestä.
12. Koskas jonkun rankaiset synnin täh=
den, niin hänen kaunistuksensa kulutetaan
niinkuin koilta; tosin aiwan turhat owat
kaikki ihmiset, Sela! Ps. 6:8.
13. Kuule minun rukoukseni, Herra, ja
ota minun huutoni korwiis, ja älä waikene
minun kyyneltenі tähden; sillä minä olen
muukalainen sinun tykönäs ja wieras, niin=
kuin kaikki minun isäni. 3 Mos. 25:23.
1 Aikak. 29:15. Ps. 119:19. Hebr. 11:13. 1 Piet. 2:11.
14. Luowu minusta, että minä wirkoaisin,
ennenkuin minä menen pois, ja en silleen
tässä ole. Job. 7:16.

40 Psalmi.

Kristuksen kärsiminen, wirka.

1. Dawidin Psalmi, edelläweisaajalle.
2. Minä hartaasti odotin Herraa: ja
hän kallisti hänensä minun tyköni, ja hän
kuuli minun huutoni.
3. Ja hän weti minun ylös siitä hirmui=
sesta haudasta ja sontaisesta loasta, ja asetti
minun jalkani kalliolle, ja hallitsi minun
käymiseni. Ps. 31:9. Ps. 69:15.
4. Ja hän antoi minun suuhuni uuden
weisun, kiittämään meidän Jumalatamme.
Sen pitää monen näkemän, ja pelkäämän
Herraa, ja toiwoman häneen. Es. 52:15.
5. Autuas on se ihminen, joka panee us=
kalluksensa Herraan, ja ei käänny ylpeitten
tykö ja niitten, jotka walheella waeltawat.
6. Herra minun Jumalani, suuret owat
sinun ihmees ja ajatukses, jotka sinä meille
osotat: ei ole mitään sinun wertaas: minä
ilmoitan niitä ja sanon, waikka ne owat
epälukuiset. 2 Mos. 15:11. Ps. 92:6.
7. Uhri ja ruokauhri ei sinulle kelpaa,
waan korwat sinä minulle awasit: et sinä
tahdo polttouhria eli syntiuhria. Hebr. 10:5.
8. Silloin minä sanoin: katso, minä tulen:
Raamatussa on minusta kirjoitettu.
1 Mos. 3:15. l. 12:3. l. 18:18. l. 22:18. l. 26:4. l. 49:10.
Luc. 24:27. Ap. T. 10:43. Hebr. 13:8.
9. Sinun tahtos, minun Jumalani, teen
minä mielelläni; ja sinun lakis on minun
sydämessäni. Ps. 37:31.
10. Minä saarnaan sinun wanhurskauttas
suuressa seurakunnassa: katso, en minä an=
na tukita suutani; Herra, sinä sen tiedät.
Ps. 22:23, 26. Ps. 35:18.
11. En minä salaa wanhurskauttas sydä=
messäni: minä puhun sinun totuudestas ja
autuudestas: en minä peitä sinun laupiut=
tas ja wakuuttas suuressa seurakunnassa.
12. Mutta sinä, Herra, älä käännä lau=
piuttas minusta pois: sinun laupiutes ja
wakuutes aina minua warjelkoon. Ps. 59:2.
13. Sillä lukemattomat waiwat owat mi=
nun piirittäneet: minun syntini owat mi=
nun ottaneet kiinni, niin etten minä nähdä
taida: ne owat usiammat kuin hiukset pääs=
säni, ja minun sydämeni on minussa wai=
punut. Ps. 31:11.
14. Kelwatkoon se sinulle, Herra, ettäs mi=
nun wapahdat: riennä, Herra, minua aut=
tamaan!
15. Häwetköön, ja kaikki pilkaksi tulkoon,
jotka minun sieluani wäijywät hukataksensa
sitä: palatkoon takaperin ja häpiään tul=
koon, jotka minulle pahaa suowat.
Ps. 35:4. Ps. 70:3, ꝛc.
16. Hämmästyköön häpiässänsä, jotka mi=
nulle sanowat: niin, niin.
17. Iloitkaan ja riemuitkaan kaikki sinussa,
jotka sinua etsiwät, ja jotka sinun autuuttas
rakastawat, sanokaan aina: Herra olkoon
korkiasti ylistetty! Ps. 34:3, 4, 5. Ps. 35:27.
18. Minä olen köyhä ja waiwainen, mut=
ta Herra pitää minusta murheen: sinä olet
minun auttajani ja wapahtajani: minun
Jumalani, älä wiiwy.

41 Psalmi.

Hywät työt, kiittämättömyys.

1. Dawidin Psalmi, edelläweisaajalle.
2. Autuas on, joka köyhää holhoo: hän=
tä Herra auttaa pahana päiwänä.
Ps. 112:5, 9. Es. 58:7.
3. Herra kätkee hänen ja pitää hänen elä=

wänä, että hän menestyy maan päällä, ja ei hyljää häntä wihollistensa tahtoon. Dan. 4:24.

4. Herra wirwoittaa häntä tautiwuoteessansa: sinä autat hänen kaikesta sairaudestansa.

5. Minä sanoin: Herra, ole minulle armollinen, paranna minun sieluni; sillä minä tein syntiä sinua wastaan.

6. Minun wiholliseni puhuiwat pahaa minua wastaan: koska hän kuollee ja hänen nimensä kadonnee?

7. Ja kuin he tulewat katselemaan, niin he puhuwat walhetta: heidän sydämensä kokoo heillensä wääryyttä; niin he menewät pois ja sitä panettelewat. Luc. 14:1, ꝛc.

8. Kaikki, jotka minua wihaawat, kuiskuttelewat keskenänsä minua wastaan, ja ajattelewat pahaa minua wastaan:

9. Paha asia on hänen päällensä tullut; ja koska hän makaa, niin ei hän nouse jälleen. 2 Sam. 16—17 luwut.

10. Niin myös minun ystäwäni, johon minä uskalsin, joka söi minun leipääni, se tallasi minun jalkainsa ala. Ps. 55:14, 15. Matth. 26:14. Marc. 14:10. Luc. 22:4. Joh. 13:18. Ap. T. 1:16.

11. Mutta sinä, Herra, ole minulle armollinen ja auta minua, niin minä sen heille kostan.

12. Siitä minä ymmärrän, ettäs suot minulle hywää, ettei minun wiholliseni saa kerskata minusta.

13. Mutta minua sinä holhot minun wiattomuuteni tähden, ja asetat minun kaswois eteen ijankaikkisesti.

14. Kiitetty olkoon Herra Israelin Jumala, ijankaikkisesta ijankaikkiseen! Amen, amen.

42 Psalmi.

Wainoomisen tuska, lohdutus.

1. Koran lasten opetus, edelläweisaajalle. 1 Aika k. 6:33, ꝛc. Ps. 44:1.

2. Niinkuin peura himoitsee tuoretta wettä, niin minun sieluni himoitsee sinua, Jumala.

3. Minun sieluni janoo Jumalata, sitä eläwätä Jumalata: koska minä tulen Jumalan kaswoja näkemään? Ps. 63:2, 3. Ps. 84:3.

4. Minun kyyneleeni owat minun ruokani päiwällä ja yöllä, että joka päiwä minulle sanotaan: kussa nyt on sinun Jumalas? Ps. 80:6. Ps. 102:10.

5. Koska minä näitä muistelen, niin minä wuodatan ulos minun sydämeni itsessäni; sillä minä menisin mielelläni joukon kanssa, ja waeltaisin heidän kanssansa Jumalan huoneeseen: ihastuksella ja kiitoksella sen joukon seassa, jotka juhlaa pitäwät.

6. Mitäs murhehdit, minun sieluni, ja olet niin lewotoin minussa? Turwaa Jumalaan; sillä minä wielä nytkin häntä kiitän, että hän minua auttaa kaswoillansa.

7. Minun Jumalani! minun sieluni on murheissansa minussa; sentähden minä muistan sinun Jordanin ja Hermonin maalla, sillä wähällä wuorella. 5 Mos. 3:8.

8. Sinun wirtas pauhaawat kowin, niin että yksi sywyys pauhaa tässä, ja toinen sywyys siellä: kaikki sinun wesilainees ja aaltos käywät minun ylitseni.

9. Päiwällä on Herra luwannut hywyytensä, ja yöllä minä hänelle weisaan, ja rukoilen minun elämäni Jumalata. Ps. 92:3.

10. Minä sanon Jumalalle minun kallioleni: miksi sinä olet minun unhohtanut? miksi minä käyn niin murheissani, koska minun wihollisenі minua ahdistaa? Ps. 13:2. Ps. 18:3. Ps. 43:2.

11. Se on niinkuin murha minun luissani, että minun wihollisenі häwäisewät minua, koska he joka päiwä sanowat minulle: kussa nyt on sinun Jumalas? Ps. 115:2.

12. Mitäs murhehdit, minun sieluni, ja olet minussa niin lewotoin? Turwaa Jumalaan; sillä minä wielä nytkin häntä kiitän, että hän on minun kaswoini apu ja minun Jumalani. Ps. 43:5.

43 Psalmi.

Jumala on korkein tuomari.

1. Tuomitse minua, Jumala, ja ratkaise minun asiani armotointa kansaa wastaan, ja päästä minua kawaloista ja wääristä ihmisistä.

2. Sillä sinä olet minun wäkewyyteni Jumala, miksis syökset minun pois? miksis minun annat murheissani käydä, koska wihollinen minua ahdistaa? Ps. 42:10.

3. Lähetä walkeutes ja totuutes minua saattamaan, ja tuomaan sinun pyhän wuores tykö ja sinun asumises tykö. 2 Sam. 6:17.

4. Ja minä käwisin sisälle Jumalan altarin tykö, sen Jumalan tykö, joka minun iloni ja riemuni on, ja kiittäisin sinua kanteleilla, Jumala, minun Jumalani. Ps. 80:6. Ps. 102:10.

5. Mitäs murhehdit, minun sieluni, ja olet minussa niin lewotoin? Turwaa Jumalaan; sillä minä wielä nytkin häntä kiitän, että hän on minun kaswoini apu ja minun Jumalani. Ps. 42:12.

44 Psalmi.

Pyhäin tila, rukous.

1. Koran lasten opetus, edelläweisaajalle.
Ps. 42: 1.

2. Jumala! me olemme korwillamme
kuulleet, meidän isämme owat meille luetel-
leet, mitäs heidän aikanansa ja muinoin
tehnyt olet. Ps. 78: 3.
3. Sinä olet ajanut pakanat pois kädel-
läs; mutta heitä sinä olet istuttanut jällen-
sä: sinä olet kansat kadottanut, mutta heitä
sinä olet lewittänyt. 2 Mos. 15: 14. Ps. 9: 6. Ps. 80: 9.
4. Sillä ei he ole miekallansa sitä maata
omistaneet, ja heidän käsiwartensa ei autta-
neet heitä, waan sinun oikia kätes ja sinun
käsiwartes, ja sinun kaswois walkeus; sillä
sinä mielistyit heihin.
2 Mos. 33: 14. 4 Mos. 6: 25. Jos. 24: 12.
5. Jumala, sinä olet minun kuninkaani,
joka autuuden Jakobille lupaat.
6. Sinun kauttas me wihollisemme pais-
kaamme maahan; sinun nimessäs me tal-
laamme meidän wastaankarkaajamme.
Ps. 18: 39.
7. Sillä en minä luota joutseeni, ja mi-
nun miekkani ei auta minua. 1 Sam. 17: 39.
8. Mutta sinä autat meitä meidän wiholli-
sistamme, ja saatat niitä häpiään, jotka mei-
tä wihaawat.
9. Jumalasta me kerskaamme joka päiwä,
ja kiitämme sinun nimeäs ijankaikkisesti,
Sela!
10. Miksi sinä nyt sysäät meitä pois, ja
annat meidän häpiään tulla, ja et lähde
meidän sotajoukkomme kanssa?
11. Sinä annat meidän paeta wihollis-
temme edessä, että ne raatelisiwat meitä,
jotka meitä wihaawat.
12. Sinä annat meitä syötää niinkuin lam-
paita, ja hajoitat meitä pakanain sekaan.
13. Sinä myit kansas ilman hinnata, ja
et mitään siitä ottanut.
5 Mos. 32: 30. Tuom. 2: 14. Jes. 30: 12.
14. Sinä panet meitä häpiäksi meidän
läsnäasuwaisillemme, pilkaksi ja nauroksi
niille, jotka meidän ympärillämme owat.
Ps. 79: 4.
15. Sinä teet meitä sananlaskuksi paka-
nain seassa, ja että kansat wääntelewät pää-
tänsä meidän tähtemme. 2 Kun. k. 19: 21.
16. Jokapäiwä on minun häwäistyksени
minun edessäni; ja minun kaswoini häpiä
peittää minun:
17. Että minun pitää pilkkaajita ja laitta-
jita kuuleman, ja wiholliset ja tylyt kostajat
näkemän.
18. Nämät kaikki owat tulleet meidän
päällemme; ja en me sentähden ole sinua
unhottaneet, emmekä petollisesti sinun liit-
toas wastaan tehneet,
19. Ja ei meidän sydämemme takaperin
kääntynyt, eikä meidän käymisemme poiken-
nut sinun tiestäs;
20. Ettäs meitä niin löit rikki lohikärmeit-
ten seassa, ja peitit meitä kuoleman war-
jolla.
21. Jos me olisimme meidän Jumalamme
nimen unhottaneet, ja meidän kätemme nos-
taneet wieraalle Jumalalle;
22. Eikö Jumala sitä etseisi? waan hän
itse tietää meidän sydämen pohjan.
23. Sillä sinun tähtes surmataan me joka-
päiwä: ja me luetaan teuraslampaaksi.
Rom. 8: 36.
24. Herää, Herra, miksis makaat? walwo,
ja älä meitä sysää pois kaiketikaan.
25. Miksis peität kaswos, ja unhohdat
meidän raadollisuutemme ja ahdistuksem-
me? Ps. 13: 2.
26. Sillä meidän sielumme on painettu
alas maahan asti: meidän watsamme rip-
puu maassa. Ps. 7: 6. Es. 51: 23.
27. Nouse, auta meitä, ja lunasta meitä
sinun laupiutes tähden!

45 Psalmi.

Kristus ja seurakunta.

1. Morsiamen opetuswirsi kukkaisesta Ko-
ran lapsilta, edelläweisaajalle.
Ps. 69: 1. Eph. 5: 25, 32.

2. Minun sydämeni ajattelee kauniin
laulun: minä weisaan kuninkaasta, minun
kieleni on jalon kirjoittajan kynä.
2 Sam. 23: 2. Ps. 2: 6. 1 Piet. 1: 11, rc.
3. Sinä olet kaikkein kaunein ihmisten las-
ten seassa: armo on wuodatettu ulos sinun
huulissas; sentähden siunaa Jumala sinua
ijankaikkisesti. Kork. w. 1: 16. L. 5: 13.
4. Pane miekkas wyölles, sinä sankari, ja
kaunista itses kunniallisesti.
5. Menesty sinun kauneudessas, kiiruhda
sinus sanan totuuden, siweyden ja wan-
hurskauden tähden, niin sinun oikia kätes
ihmeellisiä osottaa. Ps. 72: 4.
6. Teräwät owat sinun nuoles, että kan-
sat lankeewat etees maahan, jotka sydämes-
tänsä kuninkaan wiholliset owat.
7. Jumala, sinun istuimes pysyy aina ja
ijankaikkisesti: sinun waltakuntas waltikka
on oikeuden waltikka. Ps. 110: 2. Hebr. 1: 8.
8. Sinä rakastit wanhurskautta, ja wiha-
sit jumalatointa menoa: sentähden o! Ju-

mala, on sinun Jumalas woidellut sinua ilööljyllä, enämpi kuin sinun osawelies. Ps. 2: 2.

9. Kaikki sinun waattees owat sula mirrham, aloes ja ketsia. Koska sinä elephantin-luisesta tuwastas lähdet, niin he ilauttawat sinun.

10. Sinun kaunistuksessas käywät kuningasten tyttäret: morsian seisoo oikialla kädelläs sulassa kalliimmassa kullassa. Es. 49: 18.

11. Kuule, tytär, katso, ja kallista korwas: unhohda kansas ja isäs huone;

12. Niin kuningas saa halun sinun kauneutees; sillä hän on sinun herras, ja sinun pitää häntä kumartaman.

13. Tyrin tyttären pitää myös siihen lahjoinensa tuleman: rikkaat kansan seassa pitää sinun edessäs rukoileman. Ps. 68: 30. Ps. 72: 10. Ps. 87: 4.

14. Kuninkaan tytär on kokonansa kunniallinen sisältä: hän on kultaisessa waatteessa puetettu.

15. Hän wiedään monella tawalla kudotuissa waatteissa kuninkaan tykö: neitseet, hänen ystäwänsä, jotka häntä seuraawat, tuodaan sinun tykös.

16. Ne wiedään ilolla ja riemulla, ja he menewät kuninkaan tupaan.

17. Sinun isäis siaan pitää sinun lapsia saamaan, jotkas asetat päämieheksi kaikkeen maailmaan. Matth. 19: 28. Ilm. k. 1: 6. k. 5: 10.

18. Minä tahdon muistaa sinun nimeäs sukukunnasta niin sukukuntaan: sentähden pitää kansat sinua kiittämän aina ja ijankaikkisesti.

46 Psalmi.

Hurskasten lohdutus ja wakuus.

1. Koran lasten weisu nuoruudesta, edelläweisaajalle. Ps. 42: 1.

2. Jumala on meidän turwamme ja wäkewyytemme, joka on sangen sowelias apu tuskissa.

3. Sentähden en me pelkää, jos wielä maailma hukkuis, ja wuoret keskelle merta wajoisiwat;

4. Waikka wielä meri pauhais ja lainehtis, niin että siitä pauhinasta mäet kukistuisiwat, Sela! Ps. 93: 3, 4. Ps. 124: 4, 5. Es. 17: 12, 13.

5. Kuitenkin on Jumalan kaupunki ihana wirtoinensa, jossa korkeimman pyhät asumiset owat. Ps. 48: 2.

6. Jumala on hänen keskellänsä, sentähden se kyllä pysyy: Jumala auttaa häntä warahin.

7. Pakanain pitää hämmästymän ja waltakunnat lankeeman; ja maa hukkuu, koska hän äänensä antaa.

8. Herra Zebaoth on meidän kanssamme, Jakobin Jumala on meidän tukeemme, Sela!

9. Tulkaat ja katsokaat Herran tekoja, joka maan päällä senkaltaiset häwitykset tekee,

10. Joka hallitsee sodat kaikessa maailmassa, joka joutsen särkee ja rikkoo keihään, ja rattaat tulessa polttaa. 2 Sam. 8: 1, ꝛc. Ps. 76: 4.

11. Lakatkaat ja tietäkäät, että minä olen Jumala: minä olen woittawa kunnian pakanain seassa, ja minä yletään maan päällä. Es. 30: 15.

12. Herra Zebaoth on meidän kanssamme: Jakobin Jumala on meidän tukeemme, Sela!

47 Psalmi.

Kristuksen taiwaaseen astuminen.

1. Koran lasten Psalmi, edelläweisaajalle.

2. Kaikki kansat, paukuttakaat käsiänne, ja ihastukaat Jumalalle iloisella äänellä. Ps. 97: 1, 8.

3. Sillä Herra kaikkein korkein on hirmuinen, suuri kuningas koko maan päällä.

4. Hän waatii kansat meidän alamme, ja pakanat meidän jalkaimme ala.

5. Hän walitsee meille meidän perimisemme, Jakobin kunnian, jota hän rakastaa, Sela! 1 Piet. 2: 9.

6. Jumala astui ylös riemulla, ja Herra helisewällä basunalla. Ps. 68: 19. Marc. 16: 19. Col. 2: 15.

7. Weisatkaat, weisatkaat Jumalalle: weisatkaat, weisatkaat meidän kuninkaallemme.

8. Sillä Jumala on koko maan kuningas: weisatkaat hänelle taitawasti.

9. Jumala on pakanoitten kuningas: Jumala istuu pyhällä istuimellansa.

10. Kansan päämiehet owat kokoontuneet Abrahamin Jumalan kansan tykö; sillä maan edeswastaajat owat Jumalan: hän on sangen suuresti ylötty. Ps. 29: 1. Ps. 68: 23, 32.

48 Psalmi.

Zion, Jumalan seurakunnan kuwa.

1. Koran lasten Weisu-Psalmi.

2. Suuri on Herra, ja sangen kiitettäwä, meidän Jumalamme kaupungissa, pyhällä wuorellansa. Ps. 76: 2, 3.

3. Zionin wuori on kauniilla paikalla, koko maan ilo, pohjan puolella, suuren kuninkaan kaupunki. Es. 4: 2. k. 11: 1. Matth. 5: 35.

4. Jumala on tuttu huoneessansa, että hän sen warjelia on.

5. Sillä katso, kuninkaat owat kokoontuneet, ja ynnä meniwät ohitse.

6. He ihmettelivät, kosta he tämän näkivät: he hämmästyivät, ja kiiruhtivat pois.
7. Vapistus on heidän siellä käsittänyt, ja ahdistus niinkuin synnyttäväisen.
8. Sinä särjet haahdet meressä itätuulella.
9. Niinkuin me kuulimme, niin me sen näemme Herran Zebaothin kaupungissa, meidän Jumalamme kaupungissa: Jumala sen vahvistaa ijankaikkisesti, Sela!
10. Jumala! me odotamme sinun hyvyyttäs sinun templissäs.
11. Jumala! niinkuin sinun nimes on, niin myös on sinun kiitokses hamaan maailman ääreen: sinun oikia kätes on täynnä vanhurskautta.
12. Riemuitkaan Zionin vuori, ja Judan tyttäret iloitkaan sinun oikeuttes tähden.
13. Menkäät Zionin ympäri ja piirittäkäät häntä: lukekaat hänen torninsa.
14. Turvatkaat hänen muurinsa, vahvistakaat hänen salinsa, että te sitä juttelisitte tulevaisille sukukunnille.
15. Sillä tämä Jumala on meidän Jumalamme aina ja ijankaikkisesti: hän johdattaa meitä kuolemaan asti.

49 Psalmi.

Neuvo hämmästymättömyyteen pahana päivänä. Rikkauteen luottamisen ja jumalattomain hulluus ja vahinko. Ei ihmisen pidä paheneman jumalattomain menestyksestä.

1. Koran lasten Psalmi, edelläveisaajalle.
2. Kuulkaat tätä, kaikki kansat, ottakaat korviinne, kaikki maan asuvaiset, Saarn. k. 8:4.
3. Sekä yhteinen kansa että herrat, niin rikkaat kuin köyhät.
4. Minun suuni puhuu viisautta, ja minun sydämeni sanoo ymmärryksen.
5. Minä tahdon kallistaa korvani vertaukseen, ja minun tapaukseni kanteleella soittaa.
Ps. 78:2. Matth. 13:35.
6. Miksi minun pitäis pelkäämän pahoina päivinä, kosta minun sortajaini vääryys käy minua ympäri?
7. Jotka luottavat tavaroihinsa, ja suuresti kerskaavat paljosta rikkaudestansa.
8. Ei velikään taida ketään lunastaa, eikä Jumalalle ketään sovittaa.
Job. 17:3. Matth. 16:26.
9. Sillä heidän sielunsa lunastus on ylön kallis, niin että se jää tekemätä ijankaikkisesti,
1 Piet. 1:18.
10. Vaikka hän myös vielä kauvan eläis, ja ei näkisi hautaa.
11. Sillä hänen täytyy nähdä, että viisasten pitää kuoleman, niin myös tyhmän ja taitamattoman pitää hukkuman, ja pitää vieraille tavaransa jättämän.
1 Sam. 25:26. Saarn. k. 2:18. Jer. 17:11.
12. Heidän sydämensä ajatus on, että heidän huoneensa pitää ijankaikkisesti pysymän, ja heidän majansa suvusta sukuhun, ja heidän nimensä kuuluisaksi tuleman maan päällä.
13. Mutta ei ihminen taida pysyä kunniassa, vaan verrataan eläimihin, jotka hukkuvat.
14. Tämä heidän tiensä on sula hulluus; kuitenkin heidän jälkeentulevaisensa sitä suullansa kiittävät, Sela!
15. He makaavat helvetissä niinkuin lampaat, kuolema heitä kalvaa; mutta hurskasten pitää varhain heitä hallitseman, ja heidän öykkäyksensä pitää hukkuman, ja heidän täytyy jäädä helvettiin.
1 Cor. 6:1, 2. Ilm. k. 2:26.
16. Kuitenkin vapahtaa Jumala minun sieluni helvetin vallasta; sillä hän korjasi minun, Sela!
17. Älä sitä tottele, kosta joku rikastuu, eli jos hänen huoneensa kunnia suureksi tulee.
Ps. 37:1; 7.
18. Sillä kosta hän kuolee, niin ei hän mitään myötänsä vie, eikä hänen kunniansa mene alas hänen kanssansa. Job. 27:19.
19. Sillä hän kiittää sieluansa elämässänsä: ja he ylistävät sinua, jos sinä itselles hyvää teet.
20. Niin he menevät isäinsä perässä, ja ei saa nähdä ikänä valkeutta.
21. Kosta ihminen on kunniassa, ja ei ole ymmärrystä, niin hän on verrattu eläimiin, jotka hukkuvat.

50 Psalmi.

Oikia Jumalan palvelus.

Assaphin Psalmi.

1 Aika k. 25:1. 2 Aika k. 29:30.

1. Herra väkevä Jumala puhuu, ja kutsuu maailman hamasta auringon koitosta niin laskemiseen asti.
2. Zionista antaa Jumala täydellisen kirkkauden paistaa. Es. 2:3. Mich. 4:1, 2.
3. Meidän Jumalamme tulee, ja ei vaikene: kuluttavainen tuli käy hänen edellänsä, ja hänen ympärillänsä väkevä ilma.
Ps. 97:3.
4. Hän kutsuu taivaat ylhäältä ja maan, tuomitaksensa kansaansa. 5 Mos. 31:28.
5. Kootkaat minulle minun pyhäni, jotka minun liitostani enämmän pitävät kuin uhrista.

6. Ja taiwaat pitää hänen wanhurskautansa ilmoittaman; sillä Jumala on tuomari, Sela! 1 Mos. 18:25. Joh. 5:22, 27.
7. Kuule, minun kansani! minä tahdon puhua, ja sinun seassas Israel todistaa: minä Jumala olen sinun Jumalas.
8. Sinun uhreistas en minä sinua nuhtele; sillä sinun polttouhris owat alati minun edessäni.
9. En minä ota härkiä sinun huoneestas, enkä kauriita nawetostas;
10. Sillä kaikki metsän eläimet owat minun, ja eläimet wuorilla tuhansin.
11. Minä tunnen kaikki linnut wuorten päällä, ja metsän pedot owat minun edessäni.
12. Jos minä isoon, en minä sitä sano sinulle; sillä maan piiri on minun, ja kaikki mitä siinä on. Job. 41:2. Ps. 24:1.
13. Luuletkos minun syöwän härjän lihaa? ja kauristen werta juowan?
14. Uhraa Jumalalle kiitosuhri, ja maksa ylimmäiselle lupaukses;
15. Ja awukses huuda minua hädässäs, niin minä tahdon auttaa sinua, ja sinun pitää kunnioittaman minua. Ps. 13:6. Ps. 91:15.
16. Mutta jumalattomalle sanoo Jumala: miksi sinä ilmoitat minun säätyjäni? ja otat minun liittoni suulles? Rom. 2:17.
17. Ettäs kuritusta wihaat, ja heität minun sanani takaas.
18. Koskas warkaan näet, niin sinä juokset hänen kanssansa, ja pidät yhtä huorintekiäin kanssa. San. l. 29:24.
19. Sinun suus sallit sinä pahaa puhua, ja kieles saattaa petosta matkaan.
20. Sinä istut ja puhut weljeäs wastaan, äitis poikaa sinä pilkkaat.
21. Näitäs teet, ja minä olen wait; niin sinä luulet, että minä olen sinun kaltaises; mutta minä nuhtelen sinua, ja asetan näitä silmäis eteen.
22. Ymmärtäkäät siis näitä te, jotka Jumalan unhotatte; etten minä tempaisi joskus pois, ja ei olisi wapahtajata.
23. Joka kiitosta uhraa, se ylistää minua, ja siinä on se tie, että minä osotan hänelle Jumalan autuuden. Ps. 91:16. Es. 49:6. Luc. 2:30.

51 Psalmi.

4. Katumus-psalmi.

1. Dawidin Psalmi, edelläweisaajalle,
2. Koska propheeta Nathan tuli hänen tykönsä, sittekuin hän Bathseban tykö käynyt oli. 2 Sam. 11:4. l. 12:1, rc.
3. Jumala ole minulle armollinen sinun hywyytes tähden: pyhi pois minun syntini sinun suuren laupiutes tähden.
4. Pese minua hywin wääryydestäni, ja puhdista minua synnistäni,
5. Sillä minä tunnen pahat tekoni, ja minun syntini on aina edessäni. 2 Sam. 12:13.
6. Sinua, sinua ainoata wastaan minä syntiä tein, ja pahasti tein sinun edessäs, ettäs olisit oikia sanoissas, ja puhdas tuomitessas. Rom. 3:4.
7. Katso, minä olen synnissä syntynyt, ja minun äitini on synnissä minun siittänyt. Job. 14:4. l. 25:4.
8. Katso, sinä halajat totuutta, joka salaudessa on, ja ilmoitat salatun wiisauden minulle.
9. Puhdista minua isopilla, että minä puhdistuisin: pese minua, että minä lumiwalkiaksi tulisin. 3 Mos. 14:4, 7. 4 Mos. 19:18.
10. Anna minun kuulla iloa ja riemua, että ne luut ihastuisiwat, jotka särkenyt olet.
11. Peitä kaswos minun synneistäni, ja pyhi pois kaikki pahat tekoni.
12. Jumala, luo minuun puhdas sydän, ja anna minulle uusi wahwa henki. Hes. 18:31. l. 36:26.
13. Älä heitä minua pois kaswois edestä, ja älä minulta ota pois sinun Pyhää Henkeäs.
14. Anna minulle taas sinun autuutes ilo, ja sillä hywällä hengelläs tue minua.
15. Minä tahdon wäärille opettaa sinun ties, että syntiset tykös palajaisiwat.
16. Päästä minua weren wioista, Jumala, minun autuuteni Jumala, että minun kieleni ylistäis sinun wanhurskauttas.
17. Awaa, Herra, minun huuleni, että minun suuni ilmoittais sinun kiitokses.
18. Sillä ei sinulle kelpaa uhri, että minä sen antaisin; ja ei polttouhri sinulle ensinkään kelpaa. Hos. 6:6.
19. Ne uhrit jotka Jumalalle kelpaawat, owat murheellinen henki: ahdistettua ja särjettyä sydäntä et sinä, Jumala, hyljää. Ps. 34:19. Es. 66:2.
20. Tee Zionille hywästi sinun armos jälkeen; rakenna Jerusalemin muurit.
21. Silloin sinulle kelpaawat wanhurskauden uhrit, polttouhrit ja muut uhrit: silloin sinun altarilles härkiä uhrataan. Ps. 4:6. Hebr. 13:15.

52 Psalmi.

Dawid walittaa Doegista.

1. Dawidin opetus, edelläweisaajalle,
2. Koska Edomealainen Doeg tuli ja il-

moitti Saulille, ja sanoi hänelle: Dawid on
tullut Abimelechin huoneeseen.
1 Sam. 21: 7. l. 22: 9, 2c.

3. **M**itäs kerskaat pahuudessas, sinä
wäkewä? Jumalan laupius pysyy joka-
päiwä.
4. Sinun kieles ajattelee wahinkoa ja leik-
taa walheellansa niinkuin teräwä partaweitsi.
5. Sinä rakastat enämpi pahaa kuin hy-
wää, ja puhut walhetta pikemmin kuin oi-
keutta, Sela!
6. Sinä puhut mielelläs kaikkia murhasa-
noja wäärällä kielellä. Jac. 3: 6.
7. Niin Jumala myös kukistaa sinun ijan-
kaikkisesti: hän murentaa sinun, ja majasta
tempaa sinun ulos, ja juurittaa sinun ulos
eläwitten maalta, Sela!
8. Ja wanhurskasten pitää sen näkemän ja
pelkäämän; ja he nauravat häntä. Ps. 58: 11.
9. Katso, tämä on se mies, joka ei pitänyt
Jumalata turwanansa, waan uskalsi suu-
reen rikkauteensa; hän on wahwistunut pa-
huudessansa.
10. Mutta minä olen niinkuin wiherjäinen
öljypuu Herran huoneessa: minä uskallan
Jumalan laupiuteen aina ja ijankaikkisesti.
Ps. 92: 13.
11. Minä tahdon sinua kiittää ijankaikki-
sesti, että sen teit, ja odottaa sinun nimeäs;
sillä se on hywä sinun pyhäis edessä.

53 Psalmi.

Kaikkein ihmisten turmelus; wääräin opettajain rangais-
tus. Uskowaisten ikäwöitsemys Messiasta.

1. Dawidin opetus, edelläweisaajalle, Ma-
helathin päällä.

2. **T**yhmät sanowat sydämessänsä: ei Ju-
malata olekaan; ei he mitään kelpaa, ja
owat ilkiät menoissansa: ei ole joka hywää
tekee. Ps. 10: 4. Ps. 14: 1, 2c.
3. Jumala katsoi taiwaasta ihmisten lap-
sia, nähdäksensä, jos joku ymmärtäis, joka
Jumalata etsis. Rom. 3: 10, 2c.
4. Mutta he owat kaikki wilpistelleet, ja
kaikki owat kelwottomaksi tulleet: ei ole yksi-
kään, joka hywää tekee, ei ainoakaan.
5. Eiköstä pahantekiät sitä huomaitse? jot-
ka minun kansaani syöwät, niinkuin he söi-
siwät leipää; waan ei he Jumalata awuk-
sensa huuda.
6. Siellä he kowin peltäsiwät, kussa ei mi-
tään peljättäwää ollut; sillä Jumala ha-
joittaa niiden luut, jotka sinua ahdistawat:
sinä saatat heitä häpiään, sillä Jumala hyl-
jää heidän.
7. Oi, jos apu tulis Zionista Israelille!
Koska Jumala wangitun kansansa päästää,
niin Jakob iloitsee ja Israel riemuitsee.
1 Mos. 49: 18. Ps. 14: 7. Luc. 10: 24

54 Psalmi.

Rukous wihamiehiä wastaan.

1. Dawidin opetus, edelläweisaajalle, kan-
teleilla,
2. Koska Ziphiläiset tuliwat ja sanoiwat
Saulille: Dawid on lymyttänyt itsensä mei-
dän tykönämme. 1 Sam. 23: 19. l. 26: 2.

3. **A**uta minua, Jumala, sinun nimel-
läs, ja saata minulle oikeus sinun wäke-
wydelläs. Ps. 20: 2. Ps. 31: 4.
4. Jumala, kuule minun rukoukseni, ota
korwiis minun suuni sanat.
5. Sillä muukalaiset karkasiwat minua
wastaan, ja wäkiwaltaiset wäijyiwät minun
sieluani: ei he pitäneet Jumalata silmäinsä
edessä, Sela! Ps. 10: 4. Ps. 86: 14.
6. Katso, Jumala auttaa minua: Herra
tukee minun sieluani.
7. Hän kostaa minun wihollisteni pahuu-
den: hajoita ne totuudessas.
8. Niin minä mielelläni sinulle uhraan:
minä kiitän, Herra, sinun nimeäs, sillä se
on hywä.
9. Sillä hän on pelastanut minun kaikes-
ta hädästä; ja minun silmäni owat nähneet
minun wiholliseni. 1 Sam. 23: 26, 2c. Ps. 58: 11.

55 Psalmi.

Rukous wääriä welijä wastaan.

1. Dawidin opetus, edelläweisaajalle, kan-
teleilla. 2 Sam. 15 l.

2. **J**umala, kuule minun rukoukseni, ja
älä peitä sinuas minun rukoukseni edestä.
3. Ota minusta waari ja kuule minua;
että minä surkeasti walitan rukouksissani ja
parun;
4. Että wihamies niin huutaa, ja jumala-
toin ahdistaa; sillä he kääntäwät walheen
minun päälleni, ja asettawat itsensä wihas-
sansa minua wastaan.
5. Minun sydämeni wapisee minussa, ja
kuoleman pelko lankesi minun päälleni.
6. Pelko ja wapistus tuliwat minun pääl-
leni, ja kauhistus peitti minun.
7. Ja minä sanoin: joska minulla olisiwat
siiwet niinkuin mettisellä, että minä lentäi-
sin, ja (joskus) lepäisin! Jer. 9: 2.
8. Katso, niin minä kauwas pakenisin, ja
oleskelisin korwessa, Sela!
9. Minä rientäisin, että minä pääsisin tuu-
len puuskasta ja tuulispäästä.

10. Turmele, Herra, ja sekoita heidän kielensä; sillä minä näin wäkiwallan ja riidan kaupungissa.

11. He käywät sen ympäri päiwällä ja yöllä hänen muurinsa päällä: wääryys ja waiwa on sen keskellä.

12. Wääryys on sen keskellä: walhe ja petos ei luowu hänen kaduiltansa.

13. Sillä jos minun wihamieheni häwäisis minua, sen minä kärsisin: ja jos minun wainoojani nousis minua wastaan, niin minä kätkisin itseni hänen edestänsä.

14. Waan sinä olet minun kumppanini, minun johdattajani ja minun tuttawani:

2 Sam. 16:23. Matth. 26:14.

15. Me kuin ystäwällisesti keskenämme neuwoa pidimme, ja waelsimme Jumalan huoneeseen joukossa.

16. Langetkoon kuolema heidän päällensä, ja he menkään eläwänä alas helwettiin; sillä sula pahuus on heidän asuinsioissansa heidän keskellänsä.

17. Mutta minä huudan Jumalan tykö; ja Herra auttaa minua.

18. Ehtoona, aamulla ja puolipäiwänä minä walitan ja itken; ja hän kuulee minun ääneni. Ps. 5:4. Dan. 6:10.

19. Hän lunastaa minun sieluni niistä, jotka sotiwat minua wastaan, ja saattaa hänelle rauhan; sillä monta on minua wastaan.

20. Jumala kuulkoon, ja heitä nöyryyttäköön, joka alusta ollut on, Sela! jotka ei paranna heitänsä, eikä pelkää Jumalata.

21. He laskewat kätensä hänen rauhallistensa päälle, ja turmelewat hänen liittonsa.

22. Heidän suunsa on liukkaampi kuin woi, ja sota on heidän sydämessänsä: heidän sanansa owat siliämmät kuin öljy, ja ne owat paljaat miekat. Ps. 57:5. Ps. 59:8.

23. Heitä sinun surus Herran päälle, hän sinusta murheen pitää, ja ei salli wanhurskaan olla kulkiana ijankaikkisesti.

Ps. 37:5. Matth. 6:25. Luc. 12:22. 1 Piet. 5:7.

24. Mutta sinä, Jumala, syökset heitä sywään kuoppaan: murhamiehet ja pettäjät ei pidä tuleman puoli-ikäänsä; waan minä toiwon sinuun. Ps. 5:7.

56 Psalmi.

Rukous wainoojia wastaan.

1. Dawidin kultainen kappale mykästä mettisestä muukalaisten seassa, koska Philistealaiset käsittiwät hänen Gathissa.

1 Sam. 21:10. Ps. 34:1.

2. Jumala, ole minulle armollinen; sillä ihmiset tahtowat minua niellä ylös: joka päiwä he sotiwat ja ahdistawat minua.

3. Minun kadehtiani tahtowat joka päiwä minua niellä ylös; sillä moni sotii ylpiästi minua wastaan. Ps. 3:2.

4. Koska minä pelkään, niin minä toiwon sinuun.

5. Jumalassa minä kerskaan hänen sanansa: Jumalahan minä toiwon, en minä pelkää: mitä liha minun tekis?

2 Aikak. 32:8. Ps. 78:39. Ps. 118:6. Jer. 17:5. Hebr. 13:6.

6. Joka päiwä he minun sanojani kääntelewät; kaikki heidän ajatuksensa owat pahuuteen minua wastaan.

7. He pitäwät yhtä, ja wäijywät, ja ottawat minun askelistani waarin, kuinka he minun sieluni käsittäisiwät.

8. Pitäiskö heidän wääryydestänsä pääsemän? Syökse, Jumala, se kansa alas wihassas.

9. Sinä olet lukenut minun kulkemukseni; sinä panet minun kyyneleeni leiliis: eikö ne ole sinun kirjassas?

10. Silloin pitää minun wiholliseni käändämän heitänsä takaperin, sinä päiwänä, kuin minä huudan: sen minä tiedän, että sinä minun Jumalani olet.

11. Jumalassa minä kerskaan hänen sanansa: Herrassa minä kerskaan hänen sanansa.

12. Jumalaan minä toiwon, en minä pelkää: mitä ihminen tekis?

13. Minä olen sinulle, Jumala, luwannut, minä tahdon sinua kiittää. Ps. 66:13.

14. Sillä sinä olet pelastanut minun sieluni kuolemasta, minun jalkani lankeemisesta; että minä waeltaisin Jumalan edessä eläwitten walkeudessa. Ps. 116:8, 9.

57 Psalmi.

Rukous hirmuisia wihollisia wastaan.

1. Dawidin kultainen kappale, edelläweisaajalle, ettei hän hukkunut, koska hän Saulin edestä pakeni luolaan.

1 Sam. 22:1. l. 24:4. Ps. 142:1.

2. Jumala, ole minulle armollinen, ole minulle armollinen; sillä sinuun minun sieluni uskaltaa, ja sinun siipeis warjon ala minä turwaan siihen asti, että ahdistukset ohitse käywät. Ps. 17:8. Ps. 36:8. Ps. 91:4.

3. Minä huudan sen korkeimman Jumalan tykö, sen Jumalan tykö, joka minun waiwani päälle lopun tekee. Ps. 138:8.

4. Hän lähettää taiwaasta, ja warjelee minua, ja antaa ne häpiään tulla, jotka minua

tahtowat niellä ylös, Sela! lähettäköön
Jumala armonsa ja totuutensa.
5. Minun sieluni makaa jalopeurain kes=
kellä, jotka owat niinkuin tulen liekki; ih=
misten lapset, joiden hampaat owat keihäs
ja nuolet, ja heidän kielensä teräwä miekka.
Ps. 55:22. Ps. 59:8.
6. Korota itses, Jumala, taiwasten ylitse,
ja sinun kunnias ylitse kaiken maan.
7. Werkon he wirittiwät minun käymiseni
eteen, ja minun sieluni wältti: kuopan he
kaiwoiwat minun eteeni, ja siihen he itse
lankesiwat, Sela! Ps. 7:16. Ps. 9:16. Ps. 35:7.
8. Walmis on minun sydämeni, Jumala,
walmis on minun sydämeni weisaamaan
ja kiittämään. Ps. 108:2.
9. Herää minun kunniani, herää Psaltari
ja kantele, warhain minä tahdon herätä.
Ps. 30:13.
10. Herra, sinua minä tahdon kiittää kan=
sain seassa, ja weisata pakanain seassa.
11. Sillä sinun armos on suuri hamaan
taiwaisiin asti, ja sinun totuutes pilwiin
asti. Ps. 36:6. Ps. 108:5.
12. Korota itses, Jumala, taiwasten ylitse,
ja sinun kunnias ylitse kaiken maan.

58 Psalmi.

Panettelioita wastaan.

1. Dawidin kultainen kappale, edelläwei=
saajalle, ettei hän hukkunut. Ps. 57:1.
2. Oletteko te juuri niin mykät, ettette
puhu sitä, kuin oikeus on, ja tuomitse, kuin
kohtuus on, te ihmisten lapset? Ps. 82:2.
3. Sydämestänne te myös wääryyttä teet=
te, ja maakunnassa käsillänne wäkiwaltaa
toimitatte.
4. Jumalattomat owat kääntyneet pois jo
äitinsä kohdusta, walhetteliat owat eksyneet
hamasta äitinsä kohdusta. Es. 48:8.
5. Heidän kiukkunsa on niinkuin kärmeen
kiukku, niinkuin kuuron kyykärmeen, joka
korwansa tukitsee,
6. Ettei hän kuulisi lumojitten ääntä, sen
joka wiisaasti lumota taitaa.
Jer. 17:23. Hes. 12:2. Ap. T. 7:57.
7. Jumala, särje heidän hampaansa hei=
dän suuhunsa: murenna, Herra, nuorten
jalopeurain syömähampaat. Ps. 3:8.
8. Heidän pitää sulaman niinkuin wesi: he
ampuwat nuolillansa, mutta ne käywät rikki.
Job. 14:10, 11. Ps. 64:4, 5, 8.
9. He hukkuwat, niinkuin näkinkota raukee,
niinkuin waimon keskeneräinen, eikä saa
nähdä aurinkoa. Job. 3:16.
10. Ennenkuin teidän orjantappuranne
puuksi kaswawat, niin pitää wihan heitä
eläwänä rewäisemän pois.
11. Wanhurskaan pitää iloitseman, kosta
hän koston näkee, ja pesemän jalkansa ju=
malattoman weressä: Ps. 54:9.
12. Että jokaisen pitää sanoman: wan=
hurskaalle on kuitenkin hedelmä; että Ju=
mala on se, joka tuomitsee maan päällä.
Ps. 7:12. Ps. 37:37. 2 Thess. 1:5.

59 Psalmi.

Wainoojia wastaan.

1. Dawidin kultainen kappale, ettei hän
hukkunut, kosta Saul lähetti hänen huonet=
tansa piirittämään, saadaksensa häntä tappaa.
1 Sam. 9:11.
2. Pelasta minua wihollisistani, minun
Jumalani, ja warjele minua niistä, jotka
heitänsä asettawat minua wastaan.
3. Pelasta minua pahointekiöistä, ja auta
minua murhamiehistä.
4. Sillä katso, Herra, he wäijywät minun
sieluani: wäkewät kokoowat heitänsä minua
wastaan, ilman minun syytäni ja rikostani.
5. He juoksewat ilman syytä, ja walmis=
tawat heitänsä: nouse tulemaan minua was=
taan ja katsomaan.
6. Ja sinä, Herra Jumala Zebaoth, Is=
raelin Jumala, herää etsimään kaikkia paka=
noita: älä ketään heistä armahda, jotka niin
wäkiwaltaisesti wääryyttä tekewät, Sela!
Jer. 7:16.
7. He tulkoon taas ehtoona, ja ulwokaan
niinkuin koira, ja samotkaan ympäri kau=
pungin.
8. Katso, he puhuwat suullansa: miekat
owat heidän huulissansa, kuka sen kuulis.
Ps. 55:22. Ps. 57:5. Ps. 120:4.
9. Mutta sinä, Herra, naurat heitä, ja
pilkkaat kaikkia pakanoita. Ps. 2:4.
10. Heidän wäkewyytensä edestä minä
turwaan sinun tykös; sillä Jumala on mi=
nun warjelukseni.
11. Jumala osottaa minulle runsaasti lau=
piutensa, Jumala antaa minun nähdä kos=
ton wihollisistani.
12. Älä heitä tapa, ettei minun kansani
sitä unhohtaisi: hajoita heitä woimallas, lyö
heitä maahan, Herra meidän kilpemme.
13. Heidän huultensa puhe on heidän
suunsa synti: ja he käsitetään heidän ylpey=
dessänsä; ja he juttelewat kirouksia ja wal=
hetta.
14. Pyhi heitä pois wihassas, pyhi heitä
pois, ettei he olisikaan; että he ymmärtäisi=
wät, sen, että Jumala hallitsee Jako=

bissa, hamaan maailman ääriin asti, Sela!

15. He tulkoon taas ehtoona, ja ulwokaan niinkuin koira, ja samotkaan ympäri kaupungin.

16. Anna heidän juosta sinne ja tänne ruuan tähden; ja ulwokaan, koska ei he rawituksi tule. Es.8:21,22. Amos 8:11.

17. Mutta minä weisaan sinun wäkewyyttäs, ja warhain kerskaan sinun laupiuttas; sillä sinä olet minun warjelukseni ja turwani minun hädässäni.

18. Sinä olet minun wäkewyyteni, sinulle minä kiitosta weisaan; sillä sinä Jumala olet minun warjelukseni ja minun armollinen Jumalani.

60 Psalmi.

Rukous Jumalan seurakunnan puolesta.

1. Dawidin kultainen kappale, edelläweisaajalle, kultaisesta seppeleestä kukkaisesta opettamaan, Ps.80:1.

2. Koska hän oli sotinut Syrialaisten kanssa Mesopotamiasta, ja Zoban Syrialaisten kanssa; koska Joab palasi, ja löi suolalaaksossa kaksitoistakymmentä tuhatta Edomealaista. 2 Sam.8:3. l.10:7. 1 Aikak.18:3,ꝛc.

3. Jumala, sinä joka olet meitä lykännyt pois, hajoittanut meitä ja ollut wihainen, palaja taas meidän tykömme.

4. Sinä kuin maan liikuttanut ja halaisnut olet, paranna hänen rakonsa, joka niin haljennut on.

5. Sinä olet kansalles kowuutta osottanut, ja meitä kompastuksen wiinalla juottanut. Ps.75:9. Es.51:17,22. Jer.25:15,16.

6. Sinä annoit lipun niille, jotka sinua pelkääwät, jolla he itsensä ojentaisiwat ylös, totuuden tähden, Sela!

7. Että sinun ystäwäs wapahdetuksi tulisiwat: niin auta nyt oikialla kädelläs, ja kuule meidän rukouksemme. Ps.108:7.

8. Jumala on puhunut pyhässänsä, siitä minä iloitsen: minä tahdon jakaa Sichemin, ja mitata Suchotin laakson.

9. Gilead on minun, minun on Manasse, Ephraim on minun pääni woima: Juda on minulle lainopettaja.

10. Moab on minun pesinpatani, Edomin ylitse heitän minä kenkäni: sinä Philistea, iloitse minusta. 2 Sam.8:1,2,14. Ps.18:44.

11. Kuka wie minun wahwaan kaupunkiin? kuka johdattaa minun hamaan Edomiin?

12. Etkös sinä, Jumala, joka meitä lykkäsit pois? ja etkö sinä, Jumala, lähde ulos meidän sotawäkemme kanssa?

13. Saata meille apu tuskassa; sillä ihmisten apu on turha. Ps.56:5. Jer.17:5.

14. Jumalassa tahdomme me woimalliset työt tehdä; ja hän tallaa alas meidän wihollisemme.

61 Psalmi.

Rukous esiwallan puolesta.

1. Dawidin Psalmi, edelläweisaajalle, kanteleilla.

2. Kuule, Jumala, minun huutoni: ota waari minun rukouksestani.

3. Maan äärestä minä huudan sinun tykös, koska minun sydämeni näännyksissä on: wie minua siis korkialle kalliolle. Es.26:16.

4. Sillä sinä olet minun turwani, wahwa torni wihollisten edessä. San.l.18:10. Nah.1:7.

5. Minä tahdon asua sinun majassas ijankaikkisesti, ja uskaltaa sinun siipeis warjon ala, Sela! Ps.27:5.

6. Sillä sinä, Jumala, kuulet minun lupaukseni, ja annat perinnön niille, jotka sinun nimeäs pelkääwät.

7. Sinä annat kuninkaalle pitkän ijän, että hänen wuotensa olisiwat suwusta sukuun.

8. Että hän alati pysyis Jumalan edessä; osota hänelle laupiutta ja totuutta, jotka häntä warjelisiwat. Ps.40:12.

9. Niin minä weisaan kiitosta sinun nimelles ijankaikkisesti, maksaakseni minun lupaustani päiwä päiwältä. Ps.66:13. Ps.116:14.

62 Psalmi.

Oikiasta ja wäärästä turwaamisesta.

1. Dawidin Psalmi Jeduthunin edestä, edelläweisaajalle. Ps.39:1.

2. Minun sieluni odottaa ainoastaan Jumalata, joka minua auttaa.

3. Hän on ainoastaan minun kallioni, minun autuuteni, minun warjelukseni, etten minä kowin kompastuisi.

4. Kuinka kauwan te yhtä wäijytte, että te kaikin häntä surmaisitte, niinkuin kallistuwaa seinää ja raukeewaa muuria?

5. Kuitenkin he neuwoa pitäwät, kukistaaksensa häntä korkeudestansa; he rakastawat walhetta; suullansa he siunaawat, ja sydämessänsä kiroilewat, Sela! Ps.28:3.

6. Minun sieluni odottaa ainoastaan Jumalata; sillä hän on minun toiwoni.

7. Hän on ainoastaan minun kallioni ja minun autuuteni, minun warjelukseni, etten minä lankeisi. Ps.18:3.

8. Jumalassa on minun autuuteni, minun kunniani, minun wäkewyyteni kallio, minun turwani on Jumalassa.

9. Te kansat, toiwokaat häneen joka aika,
wuodattakaat teidän sydämenne hänen eteen=
sä: Jumala on meidän turwamme, Sela!
10. Mutta ihmiset owat kuitenkin turhat,
woimalliset myös puuttuwat: he painawat
wähemmän kuin ei mitään, niin monta kuin
heitä on. Ps. 39:6. Es. 40:15, 17. Dan. 5:27.
11. Älkäät luottako wääryyteen ja wäki=
waltaan; älkäät turwatko niihin, kuin ei mi=
tään ole: jos rikkaudet teidän tykönne lan=
keewat, niin älkäät panko sydäntänne niiden
päälle. Job. 31:24. 1 Tim. 6:17.
12. Jumala on kerran puhunut, sen olen
minä kahdesti kuullut: että Jumala (yksi=
nänsä) wäkewä on.
13. Ja sinä Jumala olet armollinen; sillä
sinä maksat jokaiselle työnsä jälkeen.
Job. 34:11. Sau. l. 24:12. Jer. 32:19. Matth. 16:27.
Rom. 2:6. 1 Cor. 3:8. Ilm. k. 22:12.

63 Psalmi.

Dawidin halu päästäksensä jälleen Herran huoneeseen.

1. Dawidin Psalmi, koska hän oli Judan
korwessa. 1 Sam. 22:5. l. 23:14, 15.
2. Jumala, sinä olet minun Jumalani!
Warhain minä sinua etsin; sinua minun
sieluni janoo, minun lihani halaa sinua kar=
kiassa ja kuiwassa maassa, joka wedetöin on.
Ps. 5:4. Ps. 42:2, 3. Ps. 84:3.
3. Niinkuin minä näin sinun pyhässä, kat=
sellakseni sinun woimaas ja kunniatas.
2 Sam. 15:25.
4. Sillä sinun laupiutes on parempi kuin
elämä: minun huuleni pitää sinua kiittämän.
5. Niin minä tahdon kunnioittaa sinua
minun elinaikanani, ja minun käteni nostaa
ylös sinun nimees.
6. Niinkuin lihawuudella ja raswalla pi=
tää minun sieluni rawittaman: ja minun
suuni pitää kiittämän iloisilla huulilla.
7. Koska minä wuoteeseeni lasken, niin
minä muistan sinua; koska minä herään,
niin minä puhun sinusta.
8. Sillä sinä olet minun apuni, ja sinun
siipeis warjon alla minä kerskaan.
Ps. 17:8. Ps. 36:8. Ps. 57:2. Ps. 91:4.
9. Minun sieluni rippuu sinussa: sinun
oikia kätes minun tukee.
10. Mutta he etsiwät kadottaaksensa minun
sieluani: heidän täytyy maan ala mennä.
Ps. 17:9.
11. Heidän pitää miekkaan lankeeman, ke=
tuille osaksi tuleman.
12. Mutta kuninkaan pitää iloitseman Ju=
malassa: joka hänen kauttansa wannoo, se
kunnioitetaan; sillä walhetteliain suu pitää
tukittaman. 5 Mos. 6:13. Ps. 31:19. Ps. 107:42.

64 Psalmi.

Rukous wiekkaita kieliä wastaan.

1. Dawidin Psalmi, edelläweisaajalle.
2. Kuule, Jumala, minun ääntäni, mi=
nun walituksessani; warjele minun elämäni
wihollisen pelwosta. Ps. 5:2.
3. Peitä minua pahain neuwosta, wää=
rintekiäin metelistä,
4. Jotka kielensä hiowat niinkuin mie=
kan: he ampuwat myrkyllisillä sanoillansa
niinkuin nuolilla; Ps. 11:2.
5. Että he salaisesti ampuisiwat wiatointa:
he ampuwat häntä äkistä ilman pelwota.
Ps. 58:8.
6. He wahwistawat itsensä pahoissa juo=
nissansa, ja puhuwat, kuinka he paulat wirit=
täisiwät, ja sanowat: kuka taitaa ne nähdä?
7. He ajattelewat wääryyttä, ja päättä=
wät sen, kuin he ajatelleet owat; wiekkaat
ihmiset ja salakawalat sydämet.
8. Mutta Jumala ampuu heitä; äkillinen
nuoli on heidän rangaistuksensa. Ps. 21:13.
9. Heidän oma kielensä pitää heitä langet=
taman, että jokainen, kuin heidän näkee,
pakenee heitä. Ps. 7:16. Ps. 9:16.
10. Ja kaikkein ihmisten pitää pelkäämän,
ja Jumalan työtä ilmoittaman, ja hänen
työnsä ymmärtämän. Ps. 94:15. Rom. 9:17.
11. Hurskaat pitää Herrassa riemuitse=
man, ja häneen uskaltaman, ja kaikki waat
sydämet kerskatkoon siitä.

65 Psalmi.

Rukous wainoojia wastaan.

1. Dawidin Psalmi ja weisu, edelläwei=
saajalle.
2. Jumala, sinua kiitetään Zionissa hil=
jaisuudessa; ja sinulle maksetaan lupaus.
Ps. 61:9. Es. 66:13.
3. Sinä kuulet rukouksen; sentähden tulee
kaikki liha sinun tykös. Ps. 86:9. Es. 43:7.
4. Meidän pahat tekomme meitä kowin
raskauttawat; waan anna sinä meille synnit
anteeksi. Ps. 38:5.
5. Autuas on se, jonkas walitset ja otat
tykös, asumaan kartanoissas: hän rawitaan
sinun huonees ja pyhän templis hywyy=
destä. Ps. 36:9.
6. Kuule meitä ihmeellisestä wanhurskau=
desta, meidän autuutemme Jumala, kaik=
kein turwa maan päällä ja kaukana meressä.
Es. 42:4.
7. Joka wuoret wahwistat woimallas, ja
olet hankittu wäkewydellä,
8. Sinä, kuin asetat meren pauhinan

ja hänen aaltoinsa pauhinan, ja kansain metelin; Ps. 89:10.

9. Että ne hämmästyisiwät, jotka niissä maan ärissä asuwat, sinun ihmeitäs. Sinä iloitat kaikki liikkuwaiset aamulla ja ehtoona.

10. Sinä etsiskelet maan ja lioitat sen ja teet sen ylön rikkaaksi; Jumalan wirta on wettä täynnä: sinä kaswatat heidän jywänsä, ettäs näin maan walmistat. Ps. 46:5.

11. Sinä juotat hänen wakonsa, ja kastat hänen kyntönsä: sateella sinä ne pehmität, ja siunaat hänen laihonsa. 5 Mos. 11:12. San. l. 10:22.

12. Sinä kaunistat wuoden hywyydelläs, ja sinun askelees tiukkuwat raswasta.

13. Korwen laitumet myös tiukkuwat, ja kukkulat owat ympäri iloissansa. Ps. 104:10.

14. Kedot owat laumaa täynnä, ja laaksossa on tihkiältä jywiä, niin että siitä ihastutaan ja myös lauletaan.

66 Psalmi.

Dawid ylistää Jumalan suuria tekoja.

1. Dawidin Psalmi ja weisu, edelläweisaajalle.

Ihastukaat Jumalalle, kaikki maa.

2. Weisatkaat kiitosta hänen nimensä kunniaksi, ylistäkäät häntä suuresti. Ps. 8:2.

3. Sanokaat Jumalalle: kuinka ihmeelliset owat sinun työs: sinun wihollisiltas pitää puuttuman, sinun suuren wäkes tähden.

4. Kaikki maa kumartakoon sinua, ja weisatkoon kiitosta sinun nimelles, Sela!

5. Tulkaat ja katsokaat Jumalan tekoja, joka niin ihmeellinen on töissänsä ihmisten lasten seassa.

6. Hän muuttaa meren kuiwaksi, niin että jalkaisin käydään weden ylitse: siitä me hänessä iloitsemme. 2 Mos. 14:21. Jos 3:16. Ps. 114:3.

7. Hän hallitsee woimansa kautta ijankaikkisesti, hänen silmänsä katselewat kansoja: eripuraiset ei pidä woiman korottaa heitänsä, Sela! 2 Aikak. 16:9. Job. 28:24.

8. Kiittäkäät te, pakanat, meidän Jumalatamme: kajahtakaan hänen kiitoksensa ääni kauwas,

9. Joka meidän sielumme elättää, ja ei salli meidän jalkamme liukastella.

10. Sillä sinä, Jumala, olet meitä koetellut, ja walanut meitä niinkuin hopia waletaan.

11. Sinä weit meitä wankeuteen, ja panit kuorman meidän lantehillemme. Ps. 68:20.

12. Sinä olet antanut ihmiset meidän päämme päällitse mennä: me olemme tuleen ja weteen tulleet, mutta sinä weit meitä ulos, ja wirwoitit. 5 Mos. 28:43, 44.

13. Sentähden minä menen polttouhrilla sinun huoneesees, ja maksan sinulle lupaukseni, Ps. 61:9. Ps. 116:14.

14. Joita minun huuleni lupasiwat, ja minun suuni puhunut on tuskassani.

15. Lihawat polttouhrit minä teen sinulle oinasten suitsutuksella: minä uhraan sinulle naudat kauristen kanssa, Sela!

16. Tulkaat, kuulkaat te kaikki, jotka Jumalata pelkäätte: minä ilmoitan, mitä hän minun sielulleni on tehnyt.

17. Häntä minä suullani huusin, ja ylistin kielelläni. Ps. 50:15.

18. Jos minä jotakin wääryyttä pitäisin sydämessäni, niin ei Herra minua kuulisi. Job. 27:8, 9. San. l. 15:29. l. 28:9. Es. 59:2. Joh. 9:31.

19. Sentähden Jumala on minua kuullut, ja ottanut waarin minun rukoukseni äänestä.

20. Kiitetty olkoon Jumala, joka ei hyljää minun rukoustani, eikä käännä laupiuttansa pois minusta!

67 Psalmi.

Ennustus. Rukous. Kiitos.

1. Psalmi ja weisu, edelläweisaajalle, kanteleilla.

2. Jumala olkoon meille armollinen, ja siunatkoon meitä! hän walistakoon kaswonsa aina meidän päällemme, Sela! 4 Mos. 6:25. Ps. 44:4.

3. Että me maan päällä tuntisimme sinun ties, ja kaikkein pakanain seassa sinun autuutes. Luc. 2:30. Ap. T. 4:12.

4. Sinua, Jumala, kansat kiittäköön: sinua kaikki kansat kiittäköön.

5. Kansat iloitkaan ja riemuitkaan, ettäs kansat oikein tuomitset, ja hallitset kansat maan päällä, Sela!

6. Sinua, Jumala, kansat kiittäköön: sinua kaikki kansat kiittäköön.

7. Maa antaa hedelmänsä; siunatkoon meitä Jumala, meidän Jumalamme.

8. Siunatkoon meitä Jumala, ja kaikki maailma peljätköön häntä. Es. 6:3.

68 Psalmi.

Kristuksen ylöntäminen ja woima.

1. Dawidin Psalmi ja weisu, edelläweisaajalle.

2. Nouskaan Jumala, että hänen wihollisensa hajoitettaisiin; ja jotka häntä wihaawat, paetkaan hänen edestänsä. 4 Mos. 10:35.

3. Aja heitä pois, niinkuin sawu ajetaan pois; niinkuin medenwaha sulaa tulen edessä, niin hukkukaan jumalattomat Jumalan kaswoin edessä. Ps. 37:20.
4. Mutta wanhurskaat riemuitkaan ja iloitkaan Jumalan edessä, ja riemuitkaan ilossa. Ps. 35:27.
5. Weisatkaat Jumalalle, weisatkaat kiitosta hänen nimellensä; tehkäät hänelle tietä, joka istuu ylimmäisten taiwasten päällä, hänen nimensä on Herra, ja iloitkaat hänen edessänsä. Es. 40:3, 4. 3Mos. k. 19:16.
6. Joka on orpoin isä ja leskein tuomari: hän on Jumala pyhässä asumisessansa. Ps. 146:9.
7. Jumala, joka yksinäisten antaa asua huoneessa, ja wie wangit ulos oikeudella; mutta wastahakoiset asuwat kuiwassa.
8. Jumala, koskas käwit kansas edellä, koskas waelsit korwessa, Sela! 2Mos. 13:20, rc. k. 33:14.
9. Niin maa wapisi ja taiwaat tiukkuiwat Jumalan edessä: tämä Sinai, sen Jumalan edessä, joka Israelin Jumala on. 2Mos. 19:16. Tuom. 5:4, 5. Ps. 18:8.
10. Mutta nyt sinä, Jumala, annat armollisen sateen, ja wirwoitat sinun perimises, joka wäsynyt on. Es. 41:17. Ap. T. 2:17, 33.
11. Että sinun laumas siinä asuis: Jumala, sinä wirwoitat hywydelläs raadolliset. Ps. 36:9.
12. Herra antaa sanan suurella Ewangelistain joukolla. Eph. 4:11.
13. Sotawäen kuninkaat pakenewat, he pakenewat; ja se, kuin huoneessa asuu, jakaa saaliit. Es. 9:3.
14. Koska te leirissä olette, niin mettisen sulat owat silatut hopialla, ja hänen siipensä ruskialla kullalla.
15. Koska Kaikkiwaltias siinä jokapaikassa kuninkaat lewittää, niin Zalmonissa walaisee kuin lumi.
16. Jumalan wuori on hedelmällinen wuori: korkia wuori on se hedelmällinen wuori.
17. Miksi te, suuret wuoret, kippaatte? Tämä on Jumalan wuori, jossa hän mielistyy asumaan; ja Herra asuu siellä ijankaikkisesti.
18. Jumalan rattaita on monta tuhatta kertaa tuhatta: Herra on heissä, pyhässä Sinaissa.
19. Sinä astuit ylös korkeuteen, ja olet wangiksi ottanut wankeuden. Sinä olet lahjoja saanut ihmisille: wastahakoiset myös, että Herra Jumala siellä kumminkin asuu. Ps. 47:6. Eph. 4:8.
20. Kiitetty olkoon Herra jokapäiwä: Jumala pance kuorman meidän päällemme; mutta hän myös auttaa meitä, Sela! Ps. 66:11.
21. Meillä on Jumala, Jumala, joka auttaa, ja Herra, Herra, joka kuolemasta wapahtaa.
22. Mutta Jumala särkee wihollistensa pään heidän päälakeinsa kanssa, jotka pysywät heidän synneissänsä.
23. Herra sanoo: minä palautan (muutamat) lihawista; meren sywyydestä minä heitä palautan; Ps. 22:30.
24. Että sinun jalkas tulis painetuksi weressä, ja koirais kieli sinun wihollisistas. Luc. 19:43. k. 21:20, rc.
25. He näkiwät, Jumala, kuinkas waellat: kuinkas, minun Jumalani ja kuninkaani, pyhässä waellat:
26. Laulajat käywät edellä, ja sitte leikarit piikain seassa, jotka kanteleita soittawat.
27. Kiittäkäät Herraa Jumalata seurakunnissa Israelin lähteestä.
28. Siellä hallitsee heitä wähä BenJamin, Judan päämiehet joukkoinensa, Zebulonin päämiehet, Naphtalin päämiehet.
29. Sinun Jumalas on käskenyt sinun olla wäkewän: wahwista Jumala se, kuin sinä meissä tehnyt olet. Matth. 6:10, 13. 2 Thess. 3:2, 3.
30. Sinun templis tähden, kuin on Jerusalemissa, pitää kuninkaat sinulle lahjoja wiemän. Ps. 45:13. Ps. 72:10, 11, 15. Es. 60:6. Matth. 2:11.
31. Nuhtele ruowon petoa, härkäin laumaa kansain wasikkain kanssa, jotka kumartelewat heitänsä rahan tähden: hajoita kansat, jotka mielellänsä sotiwat.
32. Egyptin päämiehet pitää tuleman: Ethiopia pitää käsiänsä Jumalalle ojentaman. Ps. 47:10. Es. 19:18.
33. Te, maan waltakunnat, weisatkaat Jumalalle, weisatkaat kiitosta Herralle, Sela!
34. Sille kuin asuu taiwaissa jokapaikassa, hamasta alusta: katso, hän antaa jylinälle woiman. Ps. 29:4.
35. Antakaat Jumalalle woima: hänen herrautensa on Israelissa, ja hänen woimansa pilwissä.
36. Jumala on ihmeellinen pyhässänsä, hän on Israelin Jumala: hän antaa kansalle wäen ja woiman: kiitetty olkoon Jumala! Ps. 66:5.

69 Psalmi.

Messiaksen walitus, rukous, uhkaus, lupaus.

1. Dawidin Psalmi kukkaisista, edelläweisaajalle. Ps. 45:1.

2. Jumala, auta minua; sillä wedet käywät hamaan minun sieluuni asti.
Matth. 26:38.
3. Minä wajoon syyWään mutaan, jossa ei pohjaa ole: minä olen tullut syWiin wesiin, ja wirta upottaa minun.
4. Minä wäsyn huutamisesta: minun kurkkuni kuiwettuu: minun näkyni waipuu, toiwoissani minun Jumalani päälle.
Ps. 22:2. Hebr. 5:7.
5. Niitä on enämpi kuin minun päässäni hiuksia, jotka ilman syytä minua wihaawat: jotka syyttömästi minun wihollliseni owat, ja minua hukuttawat, owat wäkewät: niitä täytyy minun maksaa, joita en minä ryöwännyt. Ps. 25:19. Joh. 15:25.
6. Jumala, sinäpä tiedät minun tyhmyyteni, ja minun rikokseni ei ole sinulle salatut.
7. Älä salli heitä häpiään tulla minun tähteni, jotka sinua odottawat, Herra, Herra Zebaoth: älä anna heitä häwäistä minun tähteni, jotka sinua etsiwät, Israelin Jumala.
8. Sillä sinun tähtes minä pilkkaa kärsin; minun kaswoni owat täynnä häpiätä.
Ps. 16:2.
9. Minä olen muukalaiseksi weljilleni tullut, ja oudoksi äitini lapsille. Ps. 31:12.
10. Sillä sinun huonees kiiwaus syö minua: ja heidän pilkkansa, jotka sinua pilkkasiwat, lankesi minun päälleni.
Joh. 2:17. Rom. 15:3.
11. Minä itkin ja paastosin hartaasti, ja minä pilkattiin päällisekst. Ps. 35:13, 14.
12. Ja minä pujin säkin ylleni, ja olin heille sananlaskuksi.
13. Jotka portissa istuwat, ne minusta jaarittelewat, ja juodessansa he minusta lauleskelewat. Job. 30:9. Wal. w. 3:63.
14. Mutta minä rukoilen sinua, Herra, otollisella ajalla, Jumala, sinun suuren laupiutes puolesta: kuule minua sinun autuutes totuuden tähden. Es. 49:8. 2 Cor. 6:2.
15. Pelasta minua loasta, etten minä wajoisi: että minä pelastettaisiin wihollisistani ja syWistä wesistä.
16. Ettei wuo minua upottaisi ja syWyydet minua lainaisi, eikä kaiwon suu suljettaisi minun päälleni. Wal. w. 3:53, 55.
17. Kuule minua, Herra; sillä sinun laupiutes on hywä: käännä sinuas minun puoleeni, sinun suuren laupiutes tähden.
18. Ja älä peitä kaswojas palwelialtas; sillä minä ahdistetaan: kuultele minua nopiasti.
19. Lähene minun sieluani, ja lunasta häntä: minun wihollisteni tähden pelasta minua.
20. Sinäpä tiedät minun pilkkani, häpiäni ja häwäistykseni: kaikki minun wiholliseni owat edessäs.
21. Pilkka särkee minun sydämeni, ja waiwaa minua: minä odotan, jos joku armahtais, ja ei ole kenkään, ja lohduttajita, waan en ketään löydä.
22. Ja he antoiwat minulle sappea syödäkseni, ja etikkata juodakseni minun janossani. Matth. 27:48.
Marc. 15:23. Luc. 23:36. Joh. 19:28, 29.
23. Heidän pöytänsä olkoon heille paulaksi, sekä kostoksi että lankeemiseksi. Rom. 11:9.
24. Tulkoon heidän silmänsä pimiäksi, ettei he näkisi, ja salli heidän lanteensa aina horjua. Ps. 35:6. Rom. 11:10.
25. Wuodata närkästykses heidän päällensä, ja sinun hirmuinen wihas käsittäköön heitä.
26. Olkoon heidän huoneensa kylmillä; ja ei kenkään olko, joka heidän majassansa asuis. Ap. T. 1:20.
27. Sillä he wainoowat sitä, jotas lyönyt olet, ja juttelewat niiden kipua, joitas haawoittanut olet. Es. 53:4, 5.
28. Salli heitä langeta synnistä syntiin, ettei he tulisi sinun wanhurskautees.
29. Pyyhi heitä eläwitten kirjasta, ettei he kirjoitettaisi wanhurskasten kanssa.
30. Mutta minä olen raadollinen ja murheellinen: Jumala, sinun autuutes suojelkoon minua!
31. Minä kiitän Jumalan nimeä weisulla, ja suuresti ylistän häntä kiitoksella.
32. Se kelpaa paremmin Herralle kuin härkä taikka mulli, jolla owat sarwet ja sorkat.
33. Raadolliset näkewät sen ja iloitsewat, ja jotka Jumalata etsiwät, heidän sydämensä pitää elämän. Ps. 22:27.
34. Sillä Herra kuulee köyhiä, ja ei hän wankiansa katso ylön. Ps. 72.12. Matth. 5:3.
35. Kiittäkään häntä taiwaat ja maa, meri, ja kaikki, kuin niissä liikkuwat.
36. Sillä Jumala auttaa Zionia ja rakentaa Judan kaupungit, että siellä asutaan, ja se perinnöllä omistetaan.
37. Ja hänen palweliainsa siemen sen perii: ja ne, jotka hänen nimeänsä rakastawat, pitää asuman siinä. Ps. 102:29.

70 Psalmi.

Dawid rukoilee wihollisia wastaan.

1. Dawidin Psalmi, edelläweisaajalle, muistoksi. 2 Tim. 2:8.

2. Riennä, Jumala, minua wapahtamaan: kiiruhda, Herra, minua auttamaan.
Ps. 31:3.
3. Häpiään tulkoon ja häwetköön, jotka minun sieluani wäijywät: ajettakoon takaperin ja tulkoon häwäistyksi, jotka minulle pahaa suowat;
Ps. 35:4. Ps. 40:15.
4. Että he jälleen häpiään tulisiwat, jotka minua pitittäwät.
Ps. 40:16. Ps. 71:13.
5. Iloitkaan ja riemuitkaan sinussa kaikki, jotka sinua etsiwät; ja jotka sinun autuuttas rakastawat, sanokaan aina: Jumala olkoon suuresti ylistetty!
Phil. 4:4.
6. Mutta minä olen raadollinen ja köyhä, riennä, Jumala, minun tyköni; sillä sinä olet minun auttajani ja pelastajani, Herra, älä wiiwytä.
Ps. 40:18. Ps. 71:13.

71 Psalmi.

Rukous pysywäisyydestä uskossa.

1. Sinuun, Herra, minä uskallan: älä anna minua ikänä häwäistä.
Ps. 31:2.
2. Wapahda minua wanhurskaudessas, ja pelasta minua: kallista korwas minun puoleeni ja auta minua.
3. Ole minulle wahwa turwa, johon minä aina pakenisin: sinä olet luwannut minua auttaa; sillä sinä olet minun kallioni ja linnani.
Ps. 27:8.
4. Minun Jumalani, auta minua jumalattoman kädestä, wäärän ja wäkiwaltaisen kädestä.
5. Sillä sinä olet minun turwani, Herra, Herra: minun toiwoni hamasta minun nuoruudestani.
6. Sinuun minä olen luottanut hamasta äitini kohdusta, sinä minun wedit ulos äitini kohdusta: sinusta on aina minun kerskaukseni.
Ps. 22:10, 11.
7. Minä olen monelle ihmeeksi tullut; mutta sinä olet minun wahwa turwani.
8. Täytä minun suuni sinun kiitoksestas, ja sinun kunniastas jokapäiwä.
9. Älä minua heitä pois minun wanhuudessani: älä minua hyljää, koska minä heikoksi tulen.
10. Sillä minun wihollliseni puhuwat minua wastaan; ja jotka minun sieluani wäijywät, he keskenänsä neuwoa pitäwät;
11. Ja sanowat: Jumala hyljäsi hänen: ajakaat takaa ja käsittäkäät häntä: sillä ei ole wapahtajata.
2 Sam. 17:1.
12. Jumala, älä erkane kauwas minusta: minun Jumalani, riennä minua auttamaan.
13. Häwetköön ja hukkukoon, jotka minun sieluani wastaan owat: häpiän ja häwäistyksen ala tulkoon, jotka minulle pahaa suowat.
Ps. 35:4.
14. Mutta minä odotan aina, ja korotan aina sinun kiitokses.
15. Minun suuni pitää ilmoittaman sinun wanhurskauttas, jokapäiwä sinun autuuttas, joita en minä woi kaikkia lukea.
16. Minä waellan Herran, Herran wäkewyydessä: minä tahdon muistaa ainoastaan sinun wanhurskauttas.
17. Jumala, sinä olet minua nuoruudestani opettanut, sentähden minä julistan sinun ihmeitäs.
18. Ja minun wanhuudessani ja harmaaksi tultuani älä, Jumala, minua hyljää, siihen asti kuin minä ilmoitan sinun käsiwartes lasten lapsille, ja sinun wäkewyytes kaikille tulewaisille.
Es. 46:4.
19. Ja tosin, Jumala, sinun wanhurskautes on sangen korkia, sinä teet suuria: Jumala, kuka on sinun wertaises?
2 Mos. 15:11. Luc. 1:49.
20. Sillä sinä annat minun nähdä paljon ja suuria ahdistuksia, ja wirwoitat minua jälleen; ja taas sinä haet minua ulos maan syrwyydestä.
Ps. 86:13. Ps. 116:3.
21. Sinä teet minun sangen suureksi, ja lohdutat minun jälleen.
Ps. 18:36.
22. Niin minäkin kiitän sinua Psaltarilla, sinun totuuttas, minun Jumalani: minä weisaan kiitosta sinulle kanteleilla, sinä pyhä Israelissa.
23. Minun huuleni pitää kiittämän, koska minä sinulle weisaan, ja minun sieluni, jonkas lunastit.
24. Ja minun kieleni puhuu myös joka päiwä sinun wanhurskaudestas; sentähden häwetkään he ja häpiään tulkoon, jotka minulle pahaa suowat.

72 Psalmi.

Kristus ja hänen waltakuntansa.

1. Salomolle.
Jumala, anna tuomios kuninkaalle, ja wanhurskautes kuninkaan pojalle;
2. Että hän weis sinun kansas wanhurskauteen, ja auttais sinun raadollistas.
3. Wuoret tuokaan rauhan kansalle, ja kukkulat wanhurskauden.
4. Hänen pitää raadollisen kansan oikeudessa pitämän, ja köyhäin lapsia auttaman ja särkemän pilkkaajat.
Ps. 45:5. Ps. 2:9.
5. Sinua peljätään, niin kauwan kuin aurinko ja kuu owat, lapsista niin lasten lapsiin.
6. Hän laskee alas niinkuin sade heinän

sängen päälle, niinkuin pisarat, jotka maan
lioittawat. San. l. 19:12.
7. Hänen aikanansa wanhurskas kukoistaa,
ja on suuri rauha siihen asti, ettei kuuta
enää olekaan. Es. 9:7. l. 11:6. l. 35:1, 2. Luc. 2:14.
8. Hän hallitsee merestä mereen, ja wir=
rasta maailman ääriin.
Ps. 2:8. Ps. 89:26. Zach. 9:10.
9. Häntä pitää korwen asuwaiset kumar=
taman, ja hänen wihollisensa pitää tomun
nuoleman. Es. 49:23. Mich. 7:17.
10. Kuninkaat meren tykö ja luodoista
pitää lahjoja kantaman: kuninkaat rikkaasta
Arabiasta ja Sebasta pitää annot tuoman.
Ps. 45:13. Ps. 68:30. Es. 60:5, 6. Matth. 2:11.
11. Kaikki kuninkaat pitää häntä kumar=
taman, ja kaikki pakanat pitää häntä pal=
weleman.
12. Sillä hän wapahtaa huutawaisen köy=
hän, ja raadollisen, jolla ei ole auttajata.
Ps. 69:34.
13. Hän on armollinen waiwaiselle ja köy=
hälle, ja köyhäin sielua hän auttaa.
14. Hän lunastaa heidän sielunsa petokses=
ta ja wäkiwallasta, ja heidän werensä lue=
taan kalliiksi hänen silmäinsä edessä. Ps. 116:15.
15. Ja hän elää, ja hänelle pitää annet=
taman kultaa rikkaasta Arabiasta, ja häntä
alati kumarten rukoiltaman, joka päiwä pi=
tää häntä kiitettämän. Es. 53:10.
16. Piwo jywiä pitää niin oleman maas=
sa ja wuorten kukkuloilla, että sen hedelmä
pitää häälymän niinkuin Libanon; ja kau=
pungin asuwaiset pitää kukoistaman niin=
kuin ruoho maan päällä.
17. Hänen nimensä pysyy ijankaikkisesti:
niin kauwan kuin aurinko on, ulottuu hänen
nimensä jälkeentulewaisille; ja he tulewat
siunatuksi hänen kauttansa: kaikki pakanat
ylistäwät häntä. 1 Mos. 22:18.
18. Kiitetty olkoon Herra Jumala, Israe=
lin Jumala, joka yksinänsä ihmeitä tekee!
Ps. 106:48.
19. Ja kiitetty olkoon hänen kunniansa ni=
mi ijankaikkisesti; ja kaikki maa täytettäköön
hänen kunniastansa, amen! amen!
20. Dawidin, Isain pojan, rukoukset lop=
puwat.

73 Psalmi.

Lohdutus jumalattomain menestystä wastaan.

1. Assaphin Psalmi.

Totta on Jumala Israelille hywä, niille,
jotka puhtaat sydämestä owat.
2. Mutta minä olisin pian jalwoillani hor=
junut: minun askeleeni olisiwat lähes liu=
kastuneet.
3. Sillä minä närkästyin öykkäreistä, että
minä näin jumalattomat menestywän.
Ps. 37:1, 2c. Jer. 12:1.
4. Sillä ei he ole missään kuoleman hä=
dässä, waan heidän woimansa pysyy wah=
wana. Job. 21:7.
5. Ei he ole wastoinkäymisessä niinkuin
muut ihmiset, ja ei waiwata niinkuin muita
ihmisiä.
6. Sentähden on heidän ylpeytensä koria,
ja heidän wäkiwaltansa kaunistaa heitä.
7. Heidän silmänsä paisuwat lihawuudes=
ta: he tekewät mitä ainoastansa heille kel=
paa. 5 Mos. 32:15. Ps. 17:10.
8. Kaikkia he katsowat ylön, ja sitte pahas=
ti puhuwat: he puhuwat ja laittawat yl=
piästi. Ps. 12:5.
9. Mitä he puhuwat, sen täytyy olla tai=
waasta puhuttu: mitä he sanowat, sen täy=
tyy maan päällä kelwata.
10. Sentähden noudattaa heitä yhteinen
kansa, ja kokoontuwat heidän tykönsä niin=
kuin wedet;
11. Ja sanowat: mitä Jumalan pitäis
heitä kysymän? mitäs pitäis korkeimman
heistä lukua pitämän?
Ps. 10:11. Ps. 94:7. Hes. 8:12.
12. Katso, ne owat jumalattomat: he owat
onnelliset maailmassa ja rikastuwat.
13. Pitäiskö siis sen turhaan oleman, että
minun sydämeni nuhteetoinna elää, ja mi=
nä pesen wiattomuudessa minun käteni?
Ps. 26:6.
14. Ja minä ruoskitaan joka päiwä, ja
minun rangaistukseni on joka aamulla kä=
sissä?
15. Minä olisin lähes niin sanonut kuin
hekin; mutta katso, niin minä olisin tuo=
minnut kaikki sinun lapses, jotka ikänänsä
olleet owat.
16. Minä ajattelin sitä tutkia; mutta se
oli minulle ylön raskas,
17. Siihen asti kuin minä menin Juma=
lan pyhään, ja ymmärsin heidän loppunsa.
18. Tosin sinä asetit heitä liukkaalle, ja
syöksit heitä pohjaan. Job. 21:30.
19. Kuinka he niin pian hukkuwat: he huk=
kuwat ja saawat kauhian lopun. 1 Sam. 25:29.
20. Niinkuin uni, koska joku heräää, niin=
pä sinä, Herra, teet heidän kuwansa kau=
pungissa ylönkatsotuksi.
Job. 20:8. Ps. 34:17. Es. 29:8.
21. Waan kuin se karwasteli minun sydä=
messäni ja pisti minun munaskuitani,
22. Silloin olin minä tyhmä ja en mitään
tietänyt: minä olin niinkuin nauta sinun
edessäs.

23. Kuitenkin minä pysyn alati sinun tykönäs: sillä sinä pidät minun oikiasta kädestäni.
24. Sinä talutat minua neuwollas, ja korjaat minua wiimein kunnialla.
Ps. 4:4. Es. 28:29.
25. Kuin sinä ainoastansa minulla olisit, niin en minä ensinkään sitte taiwaasta eli maasta tottelisi.
26. Waikka wielä minun ruumiini ja sieluni waipuis, niin sinä, Jumala, kuitenkin olet aina minun sydämeni uskallus ja minun osani. Ps. 142:6.
27. Sillä katso, jotka sinusta heitänsä erittäwät, ne hukkuwat: sinä kadotat kaikki, jotka sinua wastaan huorin tekewät.
28. Mutta se on minun iloni, että minä itseni Jumalan tykö pidän, ja panen minun toiwoni Herran, Herran päälle, ilmoittamaan kaikkia sinun töitäs.

74 Psalmi.

Jumalan seurakunnan walitus wihollistensa julmuudesta, ja turwa Jumalan apuun.

1. Assaphin opetus.
Jumala, mikssi meitä niin ratki pois sydkset? ja olet niin hirmuisesti wihainen sinun laitumes lampaille?
2. Muista seurakuntaas, jonkas muinen omistit ja sinulles perimiseksi lunastanut olet, Zionin wuorta, jossas asuit.
3. Tallaa heitä jalwoillas, ja syssää heitä ijäiseen häwitykseen: wihollinen on raiskannut kaikki pyhässä. 2 Kun. k. 25: 1, 2c.
4. Sinun wihollises kiljuwat sinun huoneessas, ja asettawat epäjumalansa siihen.
5. Kirweet näkywät wälkkywän ylhäällä niinkuin metsässä hakattaisiin;
2 Aika k. 36:1, 2c. Jer. 52: 1, 2c.
6. Ja hakkaawat rikki kaikki hänen kuwainsa kaunistukset, sekä keihäillä että kirweillä.
1 Kun. k. 6: 18, 29, 32.
7. He polttawat sinun pyhäs, ja turmelewat sinun nimes asuinsian maan päällä.
2 Kun. k. 25:9.
8. He puhuwat sydämessänsä: raadelkaamme heitä ynnä; he polttawat kaikki Jumalan huoneet maalla.
9. Emme näe meidän ihmeitämme, eikä silleen prophetata ole: ei myös ketään meidän seassamme ole, joka ymmärtää kuinka kauwan. Wal. w. 2:9. Hes. 7:26. Am. 8: 12.
10. Jumala, kuinka kauwan wihamies häwäisee ja wihollinen sinun nimeäs ratki niin pilkkaa?
11. Mikssi käännät pois sinun kätes? ja oikian kätes niin ratki sinun powestas?
12. Mutta Jumala on alusta minun kuninkaani, joka kaikkinaisen autuuden mattaan saattaa maan päällä. Luc. 1:69.
13. Sinä hajoitat meren woimallas: sinä murennat lohikärmetten päät wesissä.
2 Mos. 14:21. Es. 51:9, 10. Hes. 29:3.
14. Sinä muserrsit walaskalain päät, ja annat ne kansalle ruuaksi metsän korwessa.
15. Sinä kuohutat lähteet ja wirrat: sinä kuiwaat wäkewät kosket.
2 Mos. 17:6. 4 Mos. 20:11. Jos. 3:16.
16. Päiwä ja yö owat sinun: sinä rakennat walkeuden ja auringon.
17. Sinä sowitit jokaisen maan rajat: sinä teet suwen ja talwen.
18. Niin muista siis, että wihollinen häwäisee Herraa, ja hullu kansa pilkkaa sinun nimeäs.
19. Älä siis anna pedolle mettises sielua, ja älä niin ratki unhohda sinun köyhäis joukkoa.
20. Muista liittoa; sillä maa on joka paikassa surkiasti häwitetty, ja huoneet owat täynnä wääryyttä.
21. Älä anna köyhän mennä pois häpiällä; sillä köyhät ja raadolliset kiittäwät sinun nimeäs.
22. Nouse, Jumala, ja aja asias: muista niitä häwäistyksiä, jotka sinulle joka päiwä hulluilta tapahtuwat. Es. 49:4. Rom. 2:24.
23. Älä unhohda wihollistes ääntä: sinun wainollistes meteli tulee aina suuremmaksi.

75 Psalmi.

Waroitus paadutusta wastaan.

1. Assaphin Psalmi ja weisu, ettei hän hukkunut, edelläweisaajalle.
Ps. 65:1. 2 Sam. 2: 1, 2c.
2. Me kiitämme sinua, Jumala, me kiitämme sinua, ja ilmoitamme sinun ihmeitäs, että sinun nimes on niin läsnä.
3. Sillä ajallansa minä oikein tuomitsen.
4. Maa wapisee ja kaikki, jotka sen päällä asuwat; mutta minä wahwistan lujasti hänen patsaansa, Sela!
5. Minä sanoin öykkäreille: älkäät niin kerskatko, ja jumalattomille: älkäät wallan päälle haastako. Ps. 94:3. San. k. 27:1.
6. Älkäät niin paljon haastako teidän waltanne päälle: älkäät puhuko niin niskuristi;
7. Niinkuin ei mitään hätää olisi, eikä idästä eikä lännestä, taikka wuorilta korwessa.
8. Sillä Jumala on tuomari, joka tämän alentaa ja toisen ylentää.
1 Sam. 2:7. Dan. 4: 32. Luc. 1:52.

9. Sillä Herran kädessä on malja täyn-
nä, wäkewällä wiinalla täytetty, ja siitä
hän panee sisälle; waan sen rahkan täytyy
kaikkein jumalattomain maan päällä juoda,
ja ryypätä ulos.
Ps. 60: 5. Es. 51:17, 22. Wal. w. 4:21.
10. Mutta minä ilmoitan ijankaikkisesti,
ja weisaan kiitosta Jakobin Jumalalle.
11. Ja minä tahdon särkeä kaiken juma-
lattomain wallan, että wanhurskasten wal-
ta korotettaisiin. Es. 40:31.

76 Psalmi.

Jumala seurakunnan suojelus.

1. Assaphin Psalmi ja weisu, kanteleilla,
edelläweisaajalle.
2. Jumala on tuttu Judassa, Israelis-
sa on hänen suuri nimensä. Ps. 48:2.
3. Salemissa on hänen majansa ja Zio-
nissa hänen asumisensa. Es. 31:9.
4. Siellä hän särkee joutsen nuolet, kilwet,
miekan ja sodan, Sela! Ps. 46:10.
5. Sinä olet kirkkaampi ja wäkewämpi
kuin ryöstöwuoret. Jer. 51:25. Hab. 3:6.
6. Urhoolliset pitää ryöstettämän ja uneen-
sa nukkuman; ja kaikki sotamiehet täytyy
käsistänsä hermottomaksi tulla.
7. Sinun rangaistuksestas, Jakobin Ju-
mala, wajoo uneen orhi ja ratas.
8. Sinä olet peljättäwä: kuka woi seisoa
sinun edessäs, koskas wihastut?
9. Koskas tuomion annat kuulua taiwaas-
ta, niin maa wapisee ja waikenee;
10. Koska Jumala nousee tuomitsemaan,
että hän auttais kaikkia raadollisia maan
päällä, Sela!
11. Koska ihmiset kiukuitsewat sinua was-
taan, niin sinä woitat kunnian, ja kuin he
wielä enämmin kiukuitsewat, niin sinä olet
walmis. Es. 37:28, 29.
12. Luwatkaat ja antakaat Herralle teidän
Jumalallenne kaikki, jotka hänen ympäril-
länsä olette, wiekäät lahjoja peljättäwälle,
Ps. 65:2. Saarn. 5:3.
13. Joka päämiehiltä ottaa pois rohkeu-
den, ja on peljättäwä maan kuninkaille.
Job. 12:21, 24. Ps. 107:40. Es. 40:23.

77 Psalmi.

Hurskasten ahdistukset, lohdutus.

1. Assaphin Psalmi, Jeduthunin edestä,
edelläweisaajalle.
2. Minä huudan äänelläni Jumalata:
Jumalata minä huudan, ja hän kuultelee
minua.
3. Minun hätäajallani etsin minä Herraa:
minun käteni on yöllä ojettu, ja ei lakkaa;
sillä ei minun sieluni salli itseänsä lohdutet-
taa. Ps. 9:11. Ps. 27:8. Es. 26:16.
4. Minä ajattelen tosin Jumalan päälle,
olen kuitenkin murheissani; minä tutkin, ja
minun henkeni on sittekin ahdistuksessa,
Sela!
5. Sinä pidät minun silmäni, että he wal-
wowat: minä olen niin woimatoin, etten
minä woi puhua. Ps. 102:8. Es. 26:18.
6. Minä ajattelen wanhoja aikoja, entisiä
wuosia. Ps. 143:5.
7. Minä muistan yöllä minun kanteletta-
ni: minä puhun minun sydämelleni, ja mi-
nun henkeni tutkii:
8. Heittäneekö Jumala pois ijankaikkisesti,
ja ei yhtään armoa silleen osottane?
Ps. 79:5. Ps. 85:6.
9. Puuttuneeko hänen laupiutensa ijan-
kaikkisesti, ja olleeko lupauksella jo loppu
suwusta sukuhun?
10. Onko Jumala unhottanut olla armol-
linen? ja sulkenut laupiutensa wihansa täh-
den? Sela!
11. Minä sanoin: se on minun heikkou-
teni; waan ylimmäisen oikia käsi woi kaikki
muuttaa.
12. Sentähden minä muistan Herran
töitä, ja minä ajattelen sinun entisiä ihmei-
täs;
13. Ja puhun kaikista sinun töistäs, ja
sanon sinun teoistas.
14. Jumala, sinun ties on pyhä: kussa on
niin wäkewätä Jumalata kuin sinä, Ju-
mala?
15. Sinä olet se Jumala, joka ihmeitä te-
kee: sinä osotit woimas kansain seassa.
Ps. 136:4.
16. Sinä lunastit sinun kansas käsiwar-
rellas, Jakobin ja Josephin lapset, Sela!
2 Mos. 6:6.
17. Wedet näkiwät sinun, Jumala, wedet
näkiwät sinun ja wapisiwat, ja sywyydet
pauhasiwat. 2 Mos. 14:21, 27, 28.
18. Paksut pilwet kaasiwat wettä, pilwet
jylisiwät ja nuolet lensiwät sekaan.
19. Se jylisi taiwaassa, ja sinun leimauk-
ses wälkkyi maan piirin päälle: maa liikkui
ja wärisi siitä.
20. Sinun ties oli meressä, ja sinun pol-
kus oliwat suurissa wesissä, ja ei sinun
jälkiäs kukaan tuntenut. 2 Mos. 14:26.
21. Sinä weit kansas niinkuin lammas-
lauman, Mosekfen ja Aaronin kautta.
2 Mos. 14:19. Ps. 78:52. Ps. 80:2.

78 Psalmi.

Jumalan hywät työt ja rangaistukset.

Assaphin opetus.

1. Kuule, minun kansani, minun laki=
ni: kallistakaat teidän korwanne minun
suuni sanoihin.
2. Minä awaan suuni sananlaskuun, ja
wanhat tapaukset mainitsen,
Ps. 49:5. Matth. 13:35.
3. Jotka me kuulleet olemme ja tiedämme,
ja meidän isämme meille jutelleet owat,
Ps. 44:2.
4. Etten me sitä salaisi heidän lapsiltansa,
jälkeentulewaiselta sukukunnalta, julistain
Herran kiitoksia, ja hänen woimaansa ja
ihmeitänsä, jotka hän on tehnyt.
5. Hän sääsi todistuksen Jakobissa, ja an=
toi lain Israelissa, jonka hän käski meidän
isäimme opettaa heidän lapsillensa;
2 Mos. 20:1, rc.
6. Että wastatulewaiset oppisiwat, ja lap=
set, jotka wielä syntywät: kuin he kaswawat,
että hekin myös ilmoittaisiwat lapsillensa;
5 Mos. 4:10. l. 6:7. l. 19.
7. Että he panisiwat toiwonsa Jumalaan,
ja ei unhohtaisi Jumalan tekoja, waan pi=
täisiwät hänen käskynsä,
8. Ja ei olisi niinkuin heidän isänsä, was=
tahakoinen ja kankia suku, joka ei wahwis=
tanut sydäntänsä, ja heidän henkensä ei rip=
punut uskollisesti Jumalassa;
2 Mos. 32:9. l. 33:3, 5. l. 34:9.
9. Niinkuin Ephraimin lapset, sota=aseilla
warustetut joutsimiehet, pakeniwat sodan
ajalla. 4 Mos. 14:40, rc. 5 Mos. 1:41, rc.
10. Ei he pitäneet Jumalan liittoa, ja ei
waeltaneet hänen laissansa. Hes. 20:10, rc.
11. Ja he unhohtiwat hänen tekonsa ja
ihmeensä, jotka hän heille osottanut oli.
12. Heidän isäinsä edessä teki hän ihmei=
tä, Egyptin maassa, Zionin kedolla.
2 Mos. 14 l., 15 l.
13. Hän halkasi meren ja wei heitä sen
läpitse, ja asetti wedet niinkuin roukkion.
2 Mos. 14:21. Ps. 106:9.
14. Ja hän talutti heitä yli päiwää pil=
wellä, yli yötä tulen walolla.
2 Mos. 13:21, 22. Ps. 105:39.
15. Hän halkasi kalliot korwessa, ja juotti
heitä wedellä yltäkyllä. 2 Mos. 17:6.
4 Mos. 20:10. Ps. 105:41. 1 Cor. 10:4.
16. Ja hän laski ojat wuotamaan kallios=
ta, niin että wedet siitä wuosiwat niinkuin
wirrat.
17. Ja wielä he sittekin syntiä tekiwät hän=
tä wastaan, ja wihoittiwat korkeimman
korwessa.
18. He kiusasiwat Jumalata sydämessän=
sä, anoen ruokaa sielullensa.
2 Mos. 16:2, 3. 4 Mos. 11:4, 5. Ps. 106:14.
19. He puhuiwat Jumalata wastaan, ja
sanoiwat: woineeko Jumala walmistaa
pöydän korwessa? 4 Mos. 11:1, rc.
20. Katso, kyllä tosin hän kallioon löi, ja
wedet wuosiwat, ja ojat juoksiwat; mutta
woineeko hän myös leipää antaa, eli kan=
sallensa lihaa toimittaa?
21. Kuin Herra sen kuuli, wihastui hän:
ja tuli sytytettiin Jakobissa, ja julmuus tu=
li Israelin päälle: 4 Mos. 11:19, rc.
22. Ettei he uskoneet Jumalan päälle, ja
ei uskaltaneet hänen apuunsa.
23. Ja hän käski pilwiä ylhäältä, ja awasi
taiwaan owet,
24. Ja antoi sataa heille mannaa syödäk=
sensä, ja antoi heille taiwaan leipää.
2 Mos. 16:14, rc. 4 Mos. 11:7. Joh. 6:31. 1 Cor. 10:3.
25. He söiwät wäkewitten leipää: hän lä=
hetti heille kyllä ruokaa rawinnoksi.
26. Hän antoi itätuulen puhaltaa taiwaan
alla, ja wäkewyydellänsä kehoitti hän etelä=
tuulen. 2 Mos. 16:13. 4 Mos. 11:31.
27. Ja antoi sataa, niinkuin tomua, lihaa
heille, ja lintuja niinkuin santaa meressä.
28. Ja sallei langeta keskelle heidän lei=
riänsä, joka paikassa kuin he asuiwat.
29. Niin he söiwät ja yltäkyllin rawittiin:
ja hän antoi heille heidän himonsa.
4 Mos. 11:33. Ps. 106:15.
30. Kuin ei he wielä lakanneet himoitse=
masta, ja ruoka oli wielä heidän suussansa,
31. Tuli Jumalan wiha heidän päällensä,
ja tappoi jaloimmat heidän seastansa, ja
parahimmat Israelissa hän maahan löi.
32. Mutta wielä sittekin kaikissa näissä he
syntiä tekiwät, ja ei uskoneet hänen ihmei=
tänsä. 4 Mos. 13 l. l. 14:29, 30, 36. 5 Mos. 2:1, 14, 15.
33. Sentähden lopetti hän heidän päi=
wänsä turhuudessa, ja heidän wuotensa
kiiruhtain.
34. Kuin hän heitä tappoi, etsiwät he hän=
tä: ja he palasiwat ja tuliwat warhain Ju=
malan tykö.
35. Ja muistiwat, että Jumala on hei=
dän turwansa, ja Jumala se korkein heidän
lunastajansa.
36. Ja he puhuiwat hänelle ulkokullaisesti
suullansa, ja walehteliwat hänelle kielellänsä.
37. Mutta heidän sydämensä ei ollut oikia
hänen puoleensa, ja ei he pitäneet uskolli=
sesti hänen liittoansa.
38. Mutta hän oli armollinen, ja antoi

pahat teot anteeksi, ja ei hukuttanut heitä; ja hän käänsi pois usein wihansa, ettei hän laskenut kaikkea wihaansa menemään.
39. Sillä hän muisti heidän lihaksi, tuuleksi, joka menee pois ja ei palaja.
Job. 7:7. l. 14:1, 19, 2c. Ps. 103:13, 15.
40. Kuinka usein he wihoittiwat hänen korwessa? ja kehoittiwat hänen erämaassa?
4 Mos. 14:22.
41. Ja he kiusasiwat taas Jumalata joka aika, ja laittiwat sitä pyhää Israelissa.
42. Ei he muistaneet hänen kättänsä sinä päiwänä, jona hän lunasti heitä wihollisista:
43. Niinkuin hän oli merkkinsä Egyptissä tehnyt, ja ihmeensä Zoanin kedolla,
44. Koska hän heidän wirtansa wereksi muutti, ettei he ojistansa tainneet juoda;
2 Mos. 7:19. Ps. 105:29.
45. Koska hän turilaat heidän sekaansa lähetti, jotka heitä söiwät, ja sammakot, kuin heitä hukuttiwat; 2 Mos. 8:2, 6, 21.
46. Ja antoi heidän tulonsa ruohomadoille, ja heidän työnsä heinäsirkoille;
2 Mos. 10:4, 2c. Ps. 105:34.
47. Koska hän rakehilla heidän wiinapuunsa löi, ja heidän metsäfiikunansa jääkiwillä; 2 Mos. 9:18. Ps. 105:32, 2c.
48. Koska hän löi heidän karjansa rakehilla, ja heidän laumansa pitkäisen tulella;
49. Hän lähetti heidän päällensä wihansa, närkästyksen, julmuuden ja ahdistuksen, pahain enkelitten lähettämisellä;
50. Hän päästi wihansa heidän sekaansa, ja ei säästänyt heidän sielujansa kuolemasta, ja heidän eläimensä rutolla kuoletti;
2 Mos. 9:3, 8.
51. Koska hän kaikki esikoiset löi Egyptissä, ensimäiset perilliset Chamin majoissa,
2 Mos. 11:5. l. 12:29, 30.
52. Ja antoi kansansa waeltaa niinkuin lampaat, ja wei heidän niinkuin lauman korwessa, 2 Mos. 12:13. Ps. 77:21.
53. Ja saatti heitä turwallisesti, ettei he peljänneet; waan heidän wihollisensa peitti meri. 2 Mos. 14:27, 28.
54. Ja hän wei heitä pyhänsä rajoihin, tämän wuoren tykö, jonka hänen oikia kätensä saanut oli. Jos. 1:1, 2c.
55. Ja hän ajoi pois heidän edestänsä pakanat, ja jakoi heille perimisen arwalla: ja niiden majoissa antoi hän Israelin sukukunnat asua. Jos. 13:7. 2 Sam. 5:6, 2c.
56. Mutta he kiusasiwat ja wihoittiwat sen korkian Jumalan, ja ei pitäneet hänen todistuksiansa.
57. Waan he palasiwat takaperin ja petollisesti luopuiwat pois niinkuin heidän isänsäkin: poikkesiwat pois niinkuin hellinnyt joutsi. Hos. 7:16.
58. Ja he wihoittiwat hänen korkeuksillansa, ja kehoittiwat häntä epäjumalainsa kuwilla. 2 Mos. 32:1. Tuom. 2:1, 2c.
59. Ja kuin Jumala sen kuuli, niin hän närkästyi, ja hyljäsi kowin Israelin;
60. Niin että hän luopui asuinsiastansa Silossa, siitä majasta, jonka hän ihmisten sekaan asetti, 1 Sam. 4:11. Jer. 7:12.
61. Ja antoi heidän woimansa wankeuteen, ja heidän kauneutensa wihollisten käsiin. 1 Sam. 4—6 luwut.
62. Ja hän hyljäsi kansansa miekan ala, ja närkästyi perimistänsä wastaan.
63. Heidän parhaat nuorukaisensa kulutti tuli, ja heidän neitseensä ei tulleet häämirsillä kunnioitetuksi.
64. Heidän pappinsa lankesiwat miekalla; ja heidän leskensä ei itkeneet.
65. Ja Herra heräsi niinkuin joku makaawainen, niinkuin joku wäkewä luihkaaja wiinan juomisesta.
66. Ja löi wihollistansa perämieriin, ja pani ijankaikkisen häpiän heidän päällensä.
67. Ja heitti Josephin majan pois, ja ei walinnut Ephraimin sukukuntaa.
68. Waan hän walitsi Judan sukukunnan, Zionin wuoren, jota hän rakasti.
69. Ja rakensi pyhänsä korkeuteen, niinkuin ijankaikkisesti pysywäisen maan.
70. Ja walitsi palwelians Dawidin, ja otti hänen lammashuoneesta.
1 Sam. 16:11. l. 17:34.
71. Imettäwistä lampaista haki hän hänen, että hän hänen kansansa Jakobin kaitsis, ja Israelin hänen perimisensä.
2 Sam. 7:8.
72. Ja hän kaitsi heitä kaikella sydämensä wakuudella, ja hallitsi heitä kaikella ahkeruudella.

79 Psalmi.

Totunden wihollisia wastaan.

Assaphin Psalmi.

1. Jumala, pakanat owat perikuntaas karanneet: he owat saastuttaneet sinun pyhän templis, ja Jerusalemista kiwiraunion tehneet. Wal. w. 1:1.
2. He antoiwat sinun palwelioittes ruumiit linnuille taiwaan alla ruuaksi, ja sinun pyhäis lihan maan pedoille.
3. He wuodattiwat heidän werensä niinkuin weden Jerusalemin ympärille, ja ei kenkään haudannut.
4. Me olemme meidän läsnä asuwaisil-

lemme naurokſi tulleet, häwäistykſekſi ja
pilkakſi niille, jotka meidän ympärillämme
owat. Pſ. 44: 14. Pſ. 80: 7. Heſ. 36: 2, 3.
5. Herra, kuinka kauwan ſinä taukoomata
niin wihainen olet? ja annat ſinun kiiwauk=
ſes niinkuin tulen palaa. Pſ. 89: 47.
6. Wuodata wihas pakanain päälle, jotka
ei ſinua tunne, ja niiden waltakuntain pääl=
le, jotka ei ſinun nimeäs awukſi huuda.
Jer. 10: 25.
7. Sillä he owat Jakobin ſyöneet, ja hä=
nen huoneenſa häwittäneet.
8. Älä muistele meidän entiſiä pahoja te=
kojamme: armahda ſinuas nopiasti meidän
päällemme; ſillä me olemme ſangen wi=
heliäiſekſi tulleet. Eſ. 64: 9.
9. Auta meitä, meidän autuutemme Ju=
mala, ſinun nimes kunnian tähden: pelasta
meitä, ja anna meille ſynnit anteekſi ſinun
nimes tähden. Pſ. 115: 1.
10. Mikſis ſallit pakanain ſanoa: kussa on
nyt heidän Jumalanſa? ilmoitettakaan pa=
kanain ſeassa, meidän ſilmäimme edessä,
ſinun palwelioittes weren kosto, joka wuo=
datettu on!
11. Anna etees tulla wankein huokaukſet:
ſinun ſuuren käſiwartes kautta, korjaa kuo=
leman lapſet. Pſ. 102: 21.
12. Ja kosta meidän läsnä aſuwaiſillem=
me ſeitſemän kerroin heidän helmaanſa hei=
dän pilkkanſa, jolla he ſinua, Herra, pilkan=
neet owat. Jer. 32: 18. Eſ. 65: 7.
13. Mutta me ſinun kanſas, ja ſinun lai=
tumes lauma, kiitämme ſinua ijankaikkiſesti,
ja julistamme ſinun kiitostas ſuwusta ſu=
kuhun. Pſ. 28: 9. Pſ. 95: 7. Pſ. 100: 3.

80 Pſalmi.

Jumalan nurheenpito wiinamäestänſä.

1. Asſaphin Pſalmi, kultaiſesta kukkaiſesta,
edelläweiſaajalle. Pſ. 60: 1.
2. Kuules, Israelin paimen, joka ſaatat
Joſephin niinkuin lampaat: ilmoita ſinus,
joka istut Cherubimin päällä.
Pſ. 23: 1. Pſ. 77: 21. Eſ. 40: 11. Heſ. 34: 12. Joh. 10: 11.
3. Herätä ſinun woimas, ſinä kuin Ephrai=
min, BenJaminin ja Manassen edessä olet,
ja tule meidän awukſemme.
4. Jumala, käännä meitä, ja anna kaswos
paistaa, niin me tulemme autetukſi. Pſ. 4: 7.
5. Herra Jumala Zebaoth, kuinka kauwan
ſinä wihastut kanſas rukoukſiin?
6. Sinä ruokit heitä kyyneleitten leiwällä,
ja juotat heitä ſuurella mitalla, täynnä kyy=
neleitä. Pſ. 42: 4. Pſ. 102: 10.
7. Sinä olet meidän pannut riidakſi mei=
dän läsnä aſuwaiſillemme; ja meidän wi=
holliſemme pilkkaawat meitä. Pſ. 44: 14. Pſ. 79: 4.
8. Jumala Zebaoth, käännä meitä, ja an=
na kaswos paistaa, niin me autetukſi tu=
lemme.
9. Sinä toit wiinapuun Egyptistä, ja olet
pakanat karkoittanut ulos, ja ſen istuttanut.
Eſ. 5: 3, 4. Jer. 2: 21. Matth. 21: 33.
10. Sinä perkkaſit tien hänen eteenſä, ja
annoit hänen hywästi juurtua, niin että ſe
täytti maan.
11. Wuoret owat ſen warjolla peitetyt, ja
hänen okſillanſa Jumalan cedripuut.
12. Sinä lewitit hänen okſanſa hamaan
mereen asti, ja hänen haaranſa hamaan
wirran tykö. 1 Moſ. 15: 18.
2 Moſ. 23: 31. 5 Moſ. 11: 24. Joſ. 1: 4. 1 Kun. k. 4: 21, 24.
13. Mikſis ſiis ſärjit hänen aitanſa, että
ſitä kaikki ohitſekäywät repiwät? Pſ. 89: 41, 42.
14. Metſäſika on ſen kaiwanut ylös, ja
metſän pedot ſen ſyöwät ylös.
15. Jumala Zebaoth, käännä ſiis ſinuas,
katſo alas taiwaasta ja näe, ja etſi ſitä wii=
napuuta;
16. Ja pidä ſe kiintiänä, jonka ſinun oikia
kätes on istuttanut, (ihmiſen) pojan tähden,
jonkas ſinulles lujasti walinnut olet.
17. Se on poltettu tulella ja rewitty: ſi=
nun uhkaukſestas he owat hukkuneet.
18. Sinun kätes warjelkoon oikian kätes
kanſan, ja ihmiſen pojan, jonkas ſinulles
lujasti walinnut olet.
19. Niin en me ſinusta luowu: ſuo mei=
dän elää, niin me ſinun nimeäs awukſi=
huudamme.
20. Herra Jumala Zebaoth, käännä mei=
tä; anna kaswos paistaa, niin me autetukſi
tulemme.

81 Pſalmi.

Juhlan oikia wiettäminen.

1. Githithin päällä, edelläweiſaajalle, As=
ſaphin (Pſalmi). Pſ. 8: 1.
2. Weiſatkaat iloiſesti Jumalalle, joka
on meidän wäkewyytemme: ihastukaat Ja=
kobin Jumalalle.
3. Ottakaat Pſalmit ja tuokaat kanteleet,
iloiſet harput ja Pſaltari.
4. Soittakaat baſunilla uudessa kuussa,
meidän lehtimajamme juhlapäiwänä.
2 Moſ. 23: 24. 4 Moſ. 10: 10.
5. Sillä ſe on tapa Israelissa, ja Jakobin
Jumalan oikeus. 5 Moſ. 16: 16.
6. Sen hän pani Joſephissa todistukſekſi,
koska he Egyptin maalta läkſiwät, ja oudon
kielen kuulleet oliwat. 1 Moſ. 42: 23.
7. Minä olen heidän olkanſa kuormasta

wapahtanut; ja heidän kätensä pääsiwät tiiliä tekemästä.
8. Koska sinä tuskassas minua awukses huusit, niin minä autin sinua: minä kuulin sinua, koska tuulispää tuli sinun pääles, ja koettelin sinua riitaweden tykönä, Sela!
2 Mos. 17: 2, 3, 7.
9. Kuule, minun kansani, minä todistan sinun seassas: Israel, joska sinä minua kuulisit!
10. Ei pidä sinun seassas muukalainen Jumala oleman, ja ei pidä sinun wierasta Jumalata kumartaman. 2 Mos. 20: 2, 3.
11. Minä olen Herra sinun Jumalas, joka sinun wein ulos Egyptin maalta: lewitä suus, niin minä sen täytän.
12. Mutta minun kansani ei kuullut minun ääntäni, ja Israel ei totellut minua.
13. Niin minä laskin heitä sydämensä pahuuteen, waeltamaan neuwonsa jälkeen.
Hes. 20: 25, 26. Ap. T. 14: 16. Rom. 1: 24.
14. Jos minun kansani kuulis minua, ja Israel minun teissäni käwis,
5 Mos. 32: 29. Es. 48: 12.
15. Niin minä pian heidän wihollisensa painaisin alas, ja käteni kääntäisin heidän wihollistensa päälle.
16. Ja Herran wihollisct hukkaan tulisiwat; mutta heidän aikansa olis ijankaikkisesti pysywä.
17. Ja minä ruokkisin heitä parhailla nisuilla, ja rawitsisin heitä hunajalla kalliosta.
5 Mos. 32: 13, 14.

82 Psalmi.

Tuomarit waroitetaan oikeutta tekemään ja toiwotetaan oikeudelle holhousta.

1. Assaphin Psalmi.
Jumala seisoo Jumalan seurakunnassa: hän on tuomari jumalitten seassa.
2 Mos. 22: 28. 2 Aika k. 19: 6.
2. Kuinka kauwan te wäärin tuomitsette, ja jumalattoman muotoa katsotte? Sela!
5 Mos. 1: 16, 17.
3. Tehkäät oikeus köyhälle ja orwolle, ja auttakaat raadolliset ja waiwaiset oikeudelle.
4. Pelastakaat ylönkatsottua ja köyhää, ja päästäkäät häntä jumalattoman kädestä.
Job. 29: 12, 13. San. l. 24: 11. l. 31: 8, 9. Es. 1: 17. l. 10: 1, 2.
5. Mutta ei he tottele eikä lukua pidä: he käywät lakkaamata pimeissä; sentähden täytyy kaikki maan perustukset kaatua.
6. Minä tosin sanoin: te olette jumalat, ja kaikki korkeimman lapset; Joh. 10: 34.
7. Kuitenkin täytyy teidän kuolla niinkuin ihmiset, ja niinkuin tyrannit hukkua. Ps. 73: 19.
8. Nouse, Jumala, ja tuomitse maa; sillä kaikki pakanat owat sinun omas.
Ps. 2: 8. Hebr. 1: 2.

83 Psalmi.

Seurakunnan wihollisia wastaan.

1. Assaphin Psalmi ja weisu.
2. Jumala, älä niin ratki waikene, ja älä niin ääneti ole: Jumala, älä sitä niin kärsi. Ps. 28: 1.
3. Sillä katso, sinun wihollises kiukuitsewat, ja jotka sinua wihaawat, ylöntäwät päänsä.
4. He pitäwät kawaloita juonia sinun kansaas wastaan, ja pitäwät neuwoa sinun salatuitas wastaan,
5. Sanoen: tulkaat, häwittäkäämme heitä, niin ettei he ensinkään kansa olisikaan, ettei Israelin nimeä silleen muisteltaisi.
6. Sillä he owat sydämessänsä panneet neuwonsa yhteen, ja tehneet liiton sinua wastaan:
7. Edomealaiset ja Ismaelilaiset majat, Moabilaiset ja Hagarilaiset,
8. Gebalilaiset, Ammonilaiset ja Amalechilaiset, Philistealaiset ja Tyron asuwaiset.
9. Assur on myös hänensä heihin liittänyt, auttamaan Lothin lapsia, Sela!
10. Tee niille niinkuin Midianilaisille, niinkuin Sisseralle, niinkuin Jabinille Kisonin ojan tykönä;
Tuom. 4: 2, 15, 16, 2c. l. 5: 21. l 7: 22.
11. Jotka mestattiin Endorin tykönä, ja tuliwat loaksi maan päälle.
12. Tee heidän pääruhtinaansa niinkuin Oreb ja Seeb, ja kaikki heidän ylimmäisensä niinkuin Sebah ja Salmuna,
Tuom. 7: 25. l. 8: 12, 21.
13. Jotka sanowat: me omistamme meillemme Jumalan huoneet.
14. Jumala tee heitä niinkuin rattaan, niinkuin korren tuulen edessä.
15. Niinkuin tulo metsän polttaa, ja niinkuin liekki mäet sytyttää.
16. Wainoo juuri niin heitä sinun rajuilmallas, ja hämmästytä heitä tuulispäälläs.
17. Täytä heidän kaswonsa häpiällä, että he sinun nimeäs, Herra, etsisiwät. Ps. 6: 11.
18. Häwetköön he ja hämmästyköön ijankaikkisesti, ja häpiään tulkoon ja hukkukoon.
19. Niin he saawat tuta, että sinä, jonka ainoan nimi on Herra, olet ylimmäinen kaikessa maailmassa. 2 Mos. 15: 3. Es. 42: 8.

84 Psalmi.

Jumalan huoneen etuisuus.

1. Koran lasten Psalmi, Githithin päällä, edelläweisaajalle. Ps. 8:1.

2. Kuinka ihanat owat sinun asuinsias, Herra Zebaoth!

3. Minun sieluni ikäwöitsee ja halajaa Herran esikartanoihin: minun ruumiini ja sieluni iloitsee eläwässä Jumalassa. Ps. 42:2, 3. Ps. 63:2.

4. Sillä lintu on huoneen löytänyt, ja pääskyinen pesänsä, johonka he poikansa laskewat: sinun alttaris, Herra Zebaoth, minun kuninkaani ja minun Jumalani.

5. Autuaat owat, jotka sinun huoneessas asuwat: he kiittäwät sinua ijankaikkisesti, Sela! Ps. 23:6. Ps. 27:4.

6. Autuaat owat ne ihmiset, jotka sinun pitäwät wäkenänsä, ja sydämestänsä waeltawat sinun jälkees,

7. Jotka käywät itkun laakson läpitse, ja tekewät siellä kaiwoja: ja opettajat monella siunauksella kaunistetaan.

8. He saawat yhden woiton toisen jälkeen, että tunnettaisiin oikia Jumala Zionissa.

9. Herra Jumala Zebaoth, kuule minun rukoukseni: ota, Jakobin Jumala, tätä korwiis, Sela!

10. Katsele siis, Jumala, meidän kilpemme, katso sinun woideltus kaswoja.

11. Sillä yksi päiwä sinun esikartanoissas on parempi kuin tuhannen muualla: ennen minä olisin owen wartia minun Jumalani huoneessa, kuin asuisin jumalattomain majoissa.

12. Sillä Herra Jumala on aurinko ja kilpi: Herra antaa armon ja kunnian: ei hän anna hurskailta mitään hywää puuttua. Ps. 23:1.

13. Herra Zebaoth, autuas on se ihminen, joka sinuun uskaltaa. Ps. 2:12. Ps. 34:9.

85 Psalmi.

Rukous siunauksesta kaikille säädyille.

1. Koran lasten Psalmi, edelläweisaajalle.

2. Herra, sinä kuin (muinoin) olit armollinen sinun maakunnalles, ja Jakobin wangit lunastit, Ps. 77:6.

3. Sinä anteeksi annoit kansas pahat teot, ja kaikki hänen syntinsä peitit, Sela! Ps. 32:1.

4. Sinä lepytit kaiken wihas, ja käänsit sinuas wihas julmuudesta.

5. Käännä meitä, meidän autuutemme Jumala, ja pane pois wihas meistä.

6. Tahdotkos siis ijankaikkisesti olla wihainen meidän päällemme? eli sinun wihas pitää sukukunnasta sukukuntaan?

7. Etkös käänny, ja meitä wirwoita, että kansas sinussa iloitsis?

8. Herra, osota meille armos, ja sinun autuutes anna meille.

9. Joska minä kuulisin, mitä Herra Jumala puhuu, että hän rauhan lupais kansallensa ja pyhillensä, ettei he hulluuteen joutuisi. Ps. 125:3.

10. Kuitenkin on hänen apunsa niiden tykönä, jotka häntä pelkääwät, että meidän maallamme kunnia asuis;

11. Että laupius ja totuus keskenänsä kohtaisiwat: wanhurskaus ja rauha toinen toisensa suuta antaisiwat;

12. Että totuus maasta wesois, ja wanhurskaus taiwaasta katsois!

13. Että myös meille Herra hywin tekis, ja meidän maamme hedelmänsä antais; Ps. 67:17.

14. Että wanhurskaus sittenkin hänen edessänsä pysyis ja menestyis.

86 Psalmi.

Rukous armosta, awusta, johdatuksesta ja wihollisten hämmennyksestä.

1. Dawidin rukous.

Kallista, Herra, korwas ja kuule minua; sillä minä olen raadollinen ja köyhä.

2. Kätke minun sieluni; sillä minä olen pyhä. Auta minua, minun Jumalani, sinun palweliatas, joka itseni sinuun luotan. Ps. 4:4. Ps. 25:20.

3. Herra, ole minulle armollinen; sillä minä huudan yli päiwää sinua. Ps. 88:10.

4. Ilahuta sinun palwelias sielu; sillä sinun tykös, Herra, minä ylönnän minun sieluni. Ps. 25:1.

5. Sillä sinä, Herra, olet hywä ja armollinen, sangen laupias kaikille, jotka sinua awuksensa huutawat. Joel. 2:13. Jon. 4:2.

6. Ota korwiis, Herra, minun rukoukseni, ja ota waari minun rukoukseni äänestä.

7. Tuskassani minä sinua rukoilen, ettäs minun kuulisit. Ps. 50:15.

8. Herra, ei ole yksikään jumalista sinun kaltaises, ja ei ole kenkään, joka niin tehdä taitaa kuin sinä. 5 Mos. 3:24.

9. Kaikki pakanat, jotkas tehnyt olet, pitää tuleman ja kumartaman sinua, Herra, ja sinun nimeäs kunnioittaman: Ps. 65:3. Es. 43:6, 7.

10. Ettäs niin suuri olet, ja teet ihmeitä: ja sinä olet yksinäs Jumala.

11. Osota minulle, Herra, sinun ties,

waeltaakseni sinun totuudessas: kiinnitä mi-
nun sydämeni siihen yhteen, että minä sinun
nimeäs pelkäisin.
Ps. 25:4, rc. Ps. 27:11. Ps. 119:33. Ps. 143:10.
12. Minä kiitän sinua, Herra minun Ju-
malani, kaikesta sydämestäni, ja kunnioitan
sinun nimeäs ijankaikkisesti.
13. Sillä sinun hywyytes on suuri mi-
nussa, ja sinä olet pelastanut minun sieluni
sywimmästä helwetistä. Ps. 71:20. Ps. 116:3, 8.
14. Jumala! ylpiät karkaawat minua was-
taan, ja julmain joukot wäijywät minun
sieluani, ja ei pidä sinua silmäinsä edessä.
Ps. 54:5.
15. Mutta sinä, Herra Jumala, olet ar-
mollinen ja laupias, kärsiwäinen ja sangen
hywä ja wakaa.
2 Mos. 34:6. Neh. 9:17. Ps. 103:8. Ps. 145:8.
16. Käännä itses minuun päin, ole mi-
nulle armollinen: wahwista palweliaas
sinun woimallas, ja auta piikas poikaa.
Ps. 138:3.
17. Tee merkki minun kanssani, että mi-
nulle hywin käwis, ja he sen näkisiwät, jot-
ka minua wihaawat, ja häpeisiwät, että
sinä Herra autat ja lohdutat minua.

87 Psalmi.

Hengellisen Zionin kunnia.

1. Psalmi, Koran lasten weisu.
Hän on wahwasti perustettu pyhäin wuor-
ten päälle. Ps. 68:16, 17. Ps. 125:1, 2. Matth. 16:18.
2. Herra rakastaa Zionin portteja enämpi
kuin kaikkia Jakobin asuinsioja.
3. Korkiat ja kunnialliset asiat sinussa saar-
nataan, sinä Jumalan kaupunki, Sela!
4. Minä annan saarnata Rahabin ja Ba-
belin edessä, että he minun tuntewat: katso,
Philistealaiset, Tyriläiset ja Ethiopialaiset
syntywät siellä.
Ps. 45:13. Es. 19:18. k. 30:7. Matth. 28:19. Ap. T. 2:9, 10.
5. Zionille pitää sanottaman, että kaikki-
naiset kansat siellä syntywät, ja että Korkein
sitä rakentaa. Ps. 110:3.
6. Herra antaa saarnata kirjoituksessa kaik-
kinaisilla kielillä, että myös muutamat heis-
tä siellä syntywät, Sela!
Ap. T. 2:4. k. 10:46. 1 Cor. 12:10.
7. Ja weisaajat niinkuin tanssissa, kaikki
minun lähteeni sinussa.

88 Psalmi.

Rukous suuressa ahdistuksessa.

1. Psalmi, Koran lasten weisu, edelläwei-
saajalle, raadollisten heikkoudesta, Hemanin
sen Esrahitin oppi. 1 Kun. k. 4:31. 1 Aika k. 2:6.
2. Herra minun autuuteni Jumala,
minä huudan päiwällä ja yöllä sinun
edessäs.
3. Anna minun rukoukseni sinun etees tul-
la: kallista korwas minun huutoni puo-
leen.
4. Sillä minun sieluni on surkeutta täyn-
nä, ja minun elämäni on juuri liki hel-
wettiä.
5. Minä olen arwattu niiden kaltaiseksi,
jotka hautaan menewät: minä olen niinkuin
se mies, jolla ei yhtään apua ole.
Ps. 28:1. Ps. 143:7.
6. Minä makaan hyljättynä kuolleitten
seassa, niinkuin haawoitetut, jotka haudassa
makaawat, joita et sinä silleen muista, ja
jotka kädestäs eroitetut owat.
7. Sinä olet minun painanut alemmai-
seen kaiwoon, pimeyteen ja sywyyteen.
Ps. 130:1.
8. Sinun hirmuisuutes ahdistaa minua,
ja pakottaa minua sinun aalloillas, Sela!
Ps. 38:3. Ps. 42:8.
9. Sinä eroitat kauwas minun ystäwäni
minusta: sinä olet minun tehnyt heille kau-
histukseksi: minä makaan wangittuna, etten
minä woi päästä ulos. Job. 19:19. Ps. 38:12.
10. Minun kaswoni owat surkiat raadolli-
suuden tähden: Herra, minä awukseni huu-
dan sinua joka päiwä: minä hajoitan käteni
sinun puolees. Ps. 6:8.
11. Teetkös siis ihmeitä kuolleitten seassa?
eli nousewatko kuolleet sinua kiittämään?
Sela! Ps. 6:6.
12. Luetellaanko haudoissa sinun hywyyt-
täs? ja sinun totuuttas kadotuksessa?
Ps. 30:10.
13. Tutaanko sinun ihmees pimiässä? eli
sinun wanhurskautes siinä maassa, jossa
kaikki unhohdetaan? Ps. 115:17. Es. 38:18.
14. Mutta minä huudan sinua, Herra, ja
minun rukoukseni tulee warahin sinun
etees.
15. Mikssis, Herra, heität pois minun sie-
luni, ja peität kaswos minulta?
16. Minä olen raadollinen ja wäetöin, että
minä niin hyljätty olen: minä kärsin sinun
hirmuisuuttas, että minä lähes epäilen.
17. Sinun wihas tulee minun päälleni:
sinun pelkos likistää minua. Ps. 38:5.
18. Ne saartawat minua joka päiwä niin-
kuin wesi, ja ynnä minua piirittäwät.
19. Sinä teet, että minun ystäwäni ja
lähimmäiseni erkanewat kauwas minusta,
ja minun tuttawilleni olen minä pimeydes-
sä. Job. 19:13.

89 Psalmi.

Messias ja hänen waltakuntansa.

1. Ethanin sen Esrahitan opetus.
1 Kun. k. 4: 31. 1 Aika k. 2: 6.

2. Minä weisaan Herran armoja ijan-
kaikkisesti, ja sinun totuuttas ilmoitan suul-
lani suwusta sukuun. Joh. 1: 17.
3. Ja sanon: ijankaikkinen armo käy ylös:
sinä pidät uskollisesti sinun totuutes tai-
waissa.
4. Minä olen liiton tehnyt walittuni kans-
sa: minä olen Dawidille minun palwelial-
leni wannonut:
5. Hamaan ijankaikkisuuteen wahwistan
minä sinun siemenes, ja rakennan sinun is-
tuimes suwusta sukuun, Sela!
2 Sam. 7: 12, rc. 1 Aika k. 17: 11, rc.
6. Ja taiwaat pitää ylistämän, Herra,
sinun ihmeitäs, niin myös totuuttas pyhäin
seurakunnassa. Es. 6: 3. Eph. 3: 10. Ilm. k. 4: 8.
7. Sillä kuka taidetaan pilwissä werrattaa
Herraan? ja kuka on Herran kaltainen ju-
malitten lasten seassa? Ps. 104: 3.
8. Jumala on sangen wäkewä pyhäinsä
kokouksissa, ja ihmeellinen kaikkein niiden
seassa, jotka owat hänen ympärillänsä.
9. Herra Jumala Zebaoth, kuka on niin-
kuin sinä, wäkewä Jumala? ja sinun totuu-
tes on sinun ympärilläs.
10. Sinä wallitset pauhaawaisen meren;
sinä hillitset paisuwaiset aallot. Ps. 65: 8.
11. Sinä lyöt Rahabin kuoliaksi: sinä hajoi-
tat sinun wihollises urhoollisella käsiwarrellas.
12. Taiwaat owat sinun, maa myös on
sinun: sinä olet perustanut maanpiirin, ja
mitä siinä on. Ps. 24: 2. Ps. 104: 5.
13. Pohjan ja etelän olet sinä luonut:
Thabor ja Hermon kiittäwät sinun nimeäs.
14. Sinulla on woimallinen käsiwarsi:
wäkewä on sinun kätes, ja korkia on sinun
oikia kätes.
15. Wanhurskaus ja tuomio on sinun
istuimes wahwistus: armo ja totuus owat
sinun kaswois edessä. Ps. 97: 2.
16. Autuas on se kansa, joka ihastua tai-
taa: Herra, heidän pitää waeltaman sinun
kaswois walkeudessa. Ps. 97: 11. Ps. 112: 4.
17. Heidän pitää iloitseman joka päiwä
sinun nimestäs, ja sinun wanhurskaudessas
kunnialliset oleman.
18. Sillä sinä olet heidän wäkewyytensä
kerskaus, ja sinun armos kautta nostat sinä
ylös meidän sarwemme. Luc. 1: 69.
19. Sillä Herra on meidän kilpemme, ja
pyhä Israelissa on meidän kuninkaamme.
Es. 33: 22.
20. Silloin sinä puhuit näwyissä pyhilles,
ja sanoit: minä olen sankarin herättänyt
auttamaan: minä olen korottanut yhden
walitun kansasta. 2 Sam. 7: 4. 1 Aika k. 17: 4.
21. Minä olen löytänyt palweliani Da-
widin: minä olen hänen woidellut pyhällä
öljylläni. 1 Sam. 16: 12. Ap. T. 13: 22.
22. Minun käteni tukee häntä, ja minun
käsiwarteni wahwistaa häntä.
23. Ei pidä wiholliset häntä woittaman,
ja häärät ei pidä häntä sulloman.
24. Waan minä lyön hänen wihollisensa
hänen edestänsä; ja niitä, jotka häntä wi-
haawat, tahdon minä waiwata.
25. Mutta minun totuuteni ja armoni pi-
tää hänen tykönänsä oleman, ja hänen sar-
wensa pitää minun nimeeni nostettaman
ylös.
26. Minä asetan hänen kätensä mereen, ja
hänen oikian kätensä wirtoihin.
Ps. 72: 8. Zach. 9: 10.
27. Näin hänen pitää minun kutsuman:
sinä olet minun Isäni, minun Jumalani ja
turwani, joka minua auttaa.
2 Sam. 7: 14. 1 Aika k. 17: 13. Ps. 2: 7. Hebr. 1: 5.
28. Ja minä asetan hänen esikoiseksi, kaik-
kein korkeimmaksi kuningasten seassa maan
päällä. Ps. 2: 6.
29. Minä pidän hänelle armoni tähteellä
ijankaikkisesti, ja minun liittoni pitää hänelle
wahwa oleman.
30. Minä annan hänelle ijankaikkisen sie-
menen, ja wahwistan hänen istuimensa
niin kauwan kuin taiwaat pysywät.
31. Mutta jos hänen lapsensa minun la-
kini hyljääwät, ja ei waella minun oikeu-
dessani,
32. Jos he minun säätyni turmelewat, ja
ei minun käskyjäni pidä;
33. Niin minä heidän syntinsä witsalla
rankaisen, ja heidän pahat tekonsa haawoilla.
34. Mutta minun armoani en minä hä-
nestä käännä pois, enkä salli minun totuu-
teni wilpistellä.
35. En minä riko liittoani, ja mitä minun
suustani käynyt on, en minä muuta.
36. Minä olen wihdoin wannonut pyhyy-
teni kautta: en minä Dawidille walhehtele.
37. Hänen siemenensä on olewa ijankaikki-
sesti, ja hänen istuimensa minun edessäni
niinkuin aurinko.
2 Sam. 7: 16. Ps. 72: 17. Joh. 12: 34.
38. Ja niinkuin kuu, wahwistetaan se ijan-
kaikkisesti, ja on wahwana niinkuin todistus
pilwissä, Sela! 1 Mos. 9: 13.
39. Waan nyt sinä syökset ja heität pois,
ja wihastut woidellulles.

40. Sinä särjet palwelias liiton, ja tallaat hänen kruununsa maahan.
41. Sinä rikot hänen muurinsa, ja annat hänen linnansa särjettää. Ps. 80:13.
42. Häntä raatelewat kaikki ohitsekäywäiset: hän on tullut läsnäolewaisillensa naurokfi. Ps. 79:4.
43. Sinä korotat hänen wihollistensa oikian käden, ja ilahutat kaikki hänen wainollisensa.
44. Hänen miekkansa woiman olet sinä myös ottanut pois, ja et salli hänen woittaa sodassa.
45. Sinä häwitit hänen puhtautensa, ja annoit hänen istuimensa kaatua maahan.
46. Sinä lyhennät hänen nuoruutensa ajat, ja peität hänen häpiällä, Sela!
47. Herra, kuinka kauwan sinä sinus niin salaat? ja annat hirmuisuutes palaa niinkuin tulen? Ps. 79:5.
48. Muista, kuinka lyhyt minun elämäni on: mikfis tahdoit kaikki ihmiset hukkaan luoda?
49. Kuka elää, ja ei näe kuolemata? kuka sielunsa tuonelan käsistä pelastaa? Sela!
50. Herra, kussa owat sinun entiset armos, jotkas Dawidille wannonut olet sinun totuudessas? 2 Sam. 7:15, rc.
51. Muista, Herra, palwelioittes pilkkaa, jonka minä kannan helmassani, kaikista niin monista kansoista,
52. Joilla, Herra, wihollises pilkkaawat, joilla he pilkkaawat sinun woideltus askelia.
53. Kiitetty olkoon Herra ijankaikkisesti, amen! ja amen!

90 Psalmi.

Ihmisen kuolewaisuus.

1. Mosefsen Jumalan miehen rukous.
Herra, sinä olet meidän turwamme, suwusta sukuun.
2. Ennenkuin wuoret oliwat, eli maa ja maailma luotiin, olet sinä, Jumala, ijankaikkisesta ijankaikkiseen,
3. Sinä, joka annat ihmiset kuolla, ja sanot: tulkaat jälleen, te ihmisten lapset. Ps. 104:29, 30. Saarn. k. 1:4.
4. Sillä tuhat ajastaikaa owat sinun edessäs niinkuin eileinen päiwä, joka meni ohitse, ja niinkuin wartia yöllä. 2 Piet. 3:8.
5. Sinä wuodatat heitä niinkuin kosken, ja he owat niinkuin uni, niinkuin ruoho aamulla, joka kohta lakastuu, Job. 14:2.
6. Joka aamulla kukoistaa ja nopiasti kuiwuu, ja ehtoona leikataan ja kuiwettuu. Ps. 103:15, 16. Es. 40:6, 7, 8.
7. Sen tekee sinun wihas, että me niin hukumme, ja sinun hirmuisuutes, että me niin äkistä täältä temmataan.
8. Sillä meidän pahat tekomme sinä asetat etees, meidän tuntemattomat syntimme walkeuteen sinun kaswois eteen.
9. Sentähden kuluwat kaikki meidän päiwämme sinun wihastas: meidän wuotemme loppuwat pikemmin kuin juttu.
10. Meidän elinaikamme on seitsemänkymmentä wuotta, taikka eninnäkin kahdeksankymmentä wuotta: ja kuin se paras on ollut, niin on se tuska ja työ ollut; sillä se leikataan pois, niinkuin me lentäisimme pois.
11. Mutta kuka uskoo sinun niin raskaasti wihastuwan? ja kuka pelkää senkaltaista sinun hirmuisuuttas?
12. Opeta meitä ajattelemaan, että meidän pitää kuoleman, että me ymmärtäwäisekfi tulisimme. Ps. 39:5.
13. Herra! käännä siis itses taas meidän puoleemme, ja ole palwelioilles armollinen. 4 Mos. 14:17, 18, 19.
14. Täytä meitä pian armoillas, niin me riemuitsemme ja iloitsemme kaikkena meidän elinaikanamme.
15. Ilahuta nyt meitä jälleen, ettäs meitä niin kauwan waiwannut olet, että me niin kauwan onnettomuutta kärsineet olemme.
16. Osota palwelialles sinun tekos, ja sinun kunnias heidän lapsillensa.
17. Jaa, Herra meidän Jumalamme olkoon meille leppyinen, ja wahwistakoon meidän kättemme teot meissä: jaa, meidän kättemme teot hän wahwistakoon! 5 Mos. 33:26.

91 Psalmi.

Jumalan warjeluksen wahwuus.

1. Joka korkeimman warjeluksessa istuu ja Kaikkiwaltiaan warjossa oleskelee, Ps. 36:8.
2. Hän sanoo Herralle: minun toiwoni ja linnani, minun Jumalani, johonka minä uskallan.
3. Sillä hän pelastaa minun wäijyjän paulasta, ja wahingollisesta ruttotaudista.
4. Hän sulillansa sinua warjoo, ja sinun turwas on hänen siipeinsä alla: hänen totuutensa on keihäs ja kilpi; Ps. 17:8. Ps. 57:2. Ps. 63:8.
5. Ettes pelkäisi yön kauhistusta, ja nuolia, jotka päiwällä lentäwät, Job. 5:19. Ps. 112:7, 8. Ps. 121:5, 6. San. l. 3:24, 25.
6. Sitä ruttoa, joka pimeissä liikkuu, ja sairautta, kuin puolipäiwänä turmelee.
7. Waikka tuhannen lankeisi siwullas, ja kymmenen tuhatta sinun oikiallas, niin ei se sinuun satu.

8. Ja tosin sinun pitää silmilläs näkemän ja katsoman, kuinka jumalattomille kostetaan. Ps. 92:12.
9. Sillä Herra on sinun toiwos, ja ylimmäinen on sinun turwas.
10. Ei sinua pidä mitään paha kohtaaman, ja ei yhtään waiwaa pidä sinun majaas lähestymän. Saar. k. 12:21.
11. Sillä hän on antanut käskyn enkeleillensä sinusta, että he kätkewät sinua kaikissa teissäs, Ps. 34:8. Matth. 4:6. Luc. 4:10, 11.
12. Että he kantawat sinua käsissä, ettes jalkaas kiween loukkaisi. Job. 5:23. Saar. k. 3:23.
13. Sinä käyt jalopeuran ja kyykärmeen päällä, ja tallaat nuoren jalopeuran ja lohikärmeen.
14. Että hän minua halasi, niin minä hänen päästän: hän tuntee minun nimeni, sentähden minä warjelen häntä.
15. Hän awuksihuutaa minua, sentähden minä kuulen häntä; hänen tykönänsä olen minä tuskassa; siitä minä hänen tempaan pois ja saatan hänen kunniaan. Ps. 50:15.
16. Minä rawitsen hänen pitkällä ijällä, ja osotan hänelle autuuteni. Ps. 50:23.

92 Psalmi.

Kehoitus Jumalan ylistykseen hänen suuren armonsa tähden.

1. Psalmi sabbattina weisattawa.
2. Hywä on Herraa kiittää, ja weisata kiitosta sinun nimelles, sinä kaikkein ylimmäinen! Ps. 147:1.
3. Aamulla julistaa sinun armoas, ja ehtoona sinun totuuttas, Ps. 42:9.
4. Kymmenen kielisellä ja Psaltarilla, soittain kanteleilla. Ps. 33:2, 3.
5. Sillä sinä ilahutit minua, Herra, sinun teoissas: ja minä iloiten kerskaan sinun kätes töitä. Ps. 77:12, 13.
6. Herra, kuinka sinun tekos owat niin suuret? Sinun ajatukses owat ylön sywät. Ps. 36:7. Ps. 40:6.
7. Hullu ei usko sitä, ja tomppeli ei ymmärrä niitä. Ps. 14:1. Ps. 94:8.
8. Jumalattomat wiherjöitsewät niinkuin ruoho, ja pahointekiät kaikki kukoistawat, siihen asti kuin he hukkuwat ijankaikkisesti. Ps. 37:2, 20. Ps. 73:3, 18.
9. Mutta sinä, Herra, olet korkein, ja pysyt ijankaikkisesti.
10. Sillä katso, sinun wihollises, Herra, katso, sinun wihollises pitää katooman, ja kaikki pahantekiät pitää hajoitettaman.
11. Mutta minun sarweni tulee korotetuksi niinkuin yksisarwisen, ja minä woidellaan tuoreella öljyllä. 4 Mos. 23:22. Ps. 23:5. Ps. 112:9.
12. Ja minun silmäni näkewät wihollisensa, ja minun korwani kuulewat pahoja, jotka heitänsä asettawat minua wastaan. Ps. 91:8. Jer. 11:20. k. 20:12.
13. Wanhurskaan pitää wiheriöitsemän niinkuin palmupuu, ja kaswaman niinkuin cedripuu Libanonissa. Ps. 1:3. Ps. 52:10. Jer. 17:8. Hos. 14:6, 7.
14. Jotka owat istutetut Herran huoneessa, pitää wiheriöitsemän meidän Jumalamme kartanoissa. Es. 58:11.
15. Heidän pitää wesoman wielä wanhuudessansa, hedelmälliset ja wihannot oleman;
16. Ja julistaman, että Herra on niin hurskas, minun turwani, ja ei ole hänessä wääryyttä. 5 Mos. 32:4. Zeph. 3:5.

93 Psalmi.

Kristuksen waltakunnan arwo.

1. Herra on kuningas: hän on pukenut yllensä suuren kunnian: Herra on pukenut ja wyöttänyt itsensä wäkewyydellä, ja on wahwistanut maan piirin, ettei sen pidä liikkuman. Ps. 2:6. Ps. 96:10. Ps. 97:1. Ps. 99:1. Es. 52:7.
2. Siitä ajasta pysyy sinun istuimes wahwana: sinä olet ijankaikkinen.
3. Herra, wesikosket paisuwat, wesikosket paisuttawat pauhinansa, wesikosket paisuttawat aaltonsa. Ps. 46:4.
4. Aallot meressä owat suuret ja pauhaawat hirmuisesti; mutta Herra on wielä wäkewämpi korkeudessa. Es. 17:12, 13. Ilm. k. 17:15.
5. Sinun todistukses owat aiwan lujat: pyhyys on sinun huonees kaunistus, Herra, ijankaikkisesti. Joh. 17:17.

94 Psalmi.

Seurakunnan wihollisia wastaan.

1. Herra Jumala, jonka kostot owat, Jumala, jonka kostot owat, selkiästi itses näytä. 5 Mos. 32:35. Jer. 51:56. Rom. 12:19.
2. Korota sinuas, maailman tuomari: maksa ylpeille, mitä he ansainneet owat. 1 Mos. 18:25. Ps. 7:9.
3. Herra, kuinka kauwan pitää jumalattomain, kuinka kauwan pitää jumalattomain riemuitseman? Ps. 75:5, 2c.
4. Tiuskuman ja puhuman niin ylpiästi, ja kaikki pahantekiät heitänsä niin kerskaaman?
5. Herra, he polkewat alas sinun kansas, ja sinun perinistäs he waiwaawat.
6. Leskét ja muukalaiset he tappawat, ja orwot he kuolettawat.

7. Ja sanowat: ei Herra sitä näe, ja Jakobin Jumala ei sitä tottele.
Ps. 10:4, 11. Ps. 73:11.
8. Ymmärtäkäät siis, te hullut kansan seassa! ja te tyhmät, koska te taitawaksi tulette?
Ps. 53:2. Ps. 92:7.
9. Joka korwan on istuttanut, eikö hän kuule? eli joka silmän loi, eikö hän näe?
2 Mos. 4:11.
10. Joka pakanoita kurittaa, eikö hän rankaise, joka ihmiselle opettaa tiedon?
11. Mutta Herra tietää ihmisten ajatukset, että ne turhat owat.
1 Cor. 3:20.
12. Autuas on se, jota sinä, Herra, kuritat, ja opetat sinun laistas;
Ps. 119:71. San. l. 3:11, 12. Hebr. 12:5, 2c.
13. Että hänellä kärsiwällisyys olis, koska wastoin käy, siihen asti kuin jumalattomalle hauta walmistetaan.
14. Sillä ei Herra heitä kansaansa pois, eli hyljää perimistänsä.
15. Sillä oikeuden pitää sittenkin oikeuden oleman, ja kaikki hurskaat sydämet sitä seuraawat.
Ps. 64:10, 11.
16. Kuka seisoo minun kanssani pahoja wastaan? kuka astuu minun tyköni pahointekiöitä wastaan?
17. Ellei Herra minua auttaisi, niin minun sieluni makais lähes hiljaisuudessa.
18. Minä sanoin: minun jalkani on horjunut, waan sinun armos, Herra, minun tukesi.
19. Minulla oli paljo surua sydämessäni; mutta sinun lohdutukses ilahutti minun sieluni.
Ps. 119:50, 92.
20. Etpäs mielisty koskaan tosin wahingolliseen istuimeen, joka lain häijysti opettaa.
21. He kokoowat joukkonsa wanhurskaan sielua wastaan, ja tuomitsewat wiattoman weren kadotukseen.
22. Mutta Herra on minun warjelukseni: minun Jumalani on minun uskallukseni turwa.
23. Ja hän kostaa heidän wääryytensä, ja hukuttaa heitä heidän pahuutensa tähden: Herra, meidän Jumalamme, hukuttaa heitä.

95 Psalmi.

Neuwo Kristusta kiittämään ja palwelemaan.

1. Tulkaat, weisatkaamme kiitosta Herralle, ja iloitkaamme meidän autuutemme turwalle.
Ps. 100:1, 2.
2. Tulkaamme hänen kaswoinsa eteen kiitoksella, ja riemuitkaamme hänelle lauluilla!
3. Sillä Herra on suuri Jumala, ja suuri kuningas kaikkein jumalitten ylitse.
Ps. 96:4, 5. Tit. 2:13.
4. Sillä hänen kädessänsä on kaikki, mitä maa kantaa, ja wuorten kukkulat owat myös hänen.
Ps. 8:7.
5. Sillä hänen on meri, ja hän on sen tehnyt, ja hänen kätensä owat kuiwan walmistaneet.
6. Tulkaat, kumartakaamme ja polwillemme langetkaamme, ja maahan laskekaamme Herran meidän luojamme eteen!
Ps. 100:4. Es. 43:6, 7. Eph. 2:10. 1 Piet. 8:9.
7. Sillä hän on meidän Jumalamme ja me hänen elatuskansansa, ja hänen kättensä lauma. Tänäpänä, jos te kuulette hänen äänensä,
Ps. 28:9. Hebr. 3:7. l. 4:7.
8. Niin älkäät paaduttako sydäntänne, niinkuin Meribassa tapahtui, niinkuin kiusauksen päiwänä korwessa.
2 Mos. 17:7. 4 Mos. 14:22.
9. Kussa teidän isänne minua kiusasiwat, koetteliwat minua, ja näkiwät myös minun tekoni;
1 Cor. 10:9.
10. Että minä neljäkymmentä ajastaikaa suutuin tähän kansaan, ja sanoin: se on senkaltainen kansa, jonka sydämet aina eksyä tahtowat, ja jotka minun tietäni ei tahtoneet oppia;
2 Mos. 32:9. 4 Mos. 14:34. 5 Mos. 32:5, 6, 28. Hebr. 3:9.
11. Joille minä wihoissani wannoin: ettei heidän pidä minun lepooni tuleman.
4 Mos. 14:21, 2c. Hebr 4:3.

96 Psalmi.

Kristuksen waltakunnan laweus ja kunnia.

1. Weisatkaat Herralle uusi weisu: weisatkaat Herralle kaikki maa!
1 Aikak. 16:23. Ps. 149:1.
2. Weisatkaat Herralle, ja kiittäkäät hänen nimeänsä: julistakaat päiwä päiwältä hänen autuuttansa.
Luc. 2:30, 31.
3. Luetelkaat pakanain seassa hänen kunniaansa, kaikkein kansain seassa hänen ihmeitänsä.
4. Sillä Herra on suuri ja sangen kiitettäwä, ihmeellinen kaikkein jumalitten seassa.
Ps. 95:3.
5. Sillä kaikki kansain jumalat owat epäjumalat; mutta Herra on taiwaat tehnyt.
6. Kunnia ja kaunistus owat hänen edessänsä, wäkewyys ja kauneus hänen pyhässänsä.
7. Kansan sukukunnat tuokaat Herralle, tuokaat Herralle kunnia ja woima! Ps. 29:1, 2.
8. Tuokaat Herralle hänen nimensä kun-

nia: tuokaat lahjoja ja tulkaat hänen esihuo=
neisiinsa! Ps. 84: 3.
9. Kumartakaat Herraa pyhässä kaunis=
tuksessa; peljätkään häntä kaikki maailma!
Ps. 110: 3.
10. Sanokaat pakanain seassa: Herra on
kuningas, joka maan piirin on wahwista=
nut, ettei se liiku, ja tuomitsee kansan oikeu=
della. Ps. 93: 1. Ps. 99: 1.
11. Taiwaat riemuitkaan, ja maa iloit=
kaan: meri pauhatkaan ja mitä siinä on.
Ps. 98: 7, 2c.
12. Kedot olkaan iloiset, ja kaikki kuin hä=
nessä owat, ja kaikki puut ihastukaan met=
sissä,
13. Herran edessä; sillä hän tulee, sillä
hän tulee tuomitsemaan maata. Hän tuo=
mitsee maan piirin wanhurskaudessa ja kan=
sat hänen totuudessansa.
Ps. 9: 9. Ps. 98: 9. Es. 3: 13, 14. Joh. 16: 8.

97 Psalmi.

Kristuksen waltakunnan woima.

1. Herra on kuningas, siitä maa iloit=
kaan: olkoon saaret riemuiset, niin monta
kuin heitä on.
Ps. 93: 1. Ps. 72: 10. Es. 11: 10, 11. l. 60: 9. Zach. 9: 9, 10.
2. Pilwet ja pimeys owat hänen ympä=
rillänsä: wanhurskaus ja tuomio owat hä=
nen istuimensa wahwistus.
2 Mos. 19: 16, 18. Ps. 89: 15.
3. Tuli käy hänen edellänsä, ja polttaa
ympärillä hänen wihollisensa.
Ps. 50: 3. Ilm. k. 4: 5.
4. Hänen leimauksensa wälkkywät maan
piirin päällä: maa näkee sen ja wapisee.
5. Wuoret sulawat niinkuin medenwaha
Herran edessä, koko maailman Herran
edessä.
6. Taiwaat julistawat hänen wanhurs=
kauttansa, ja kaikki kansat näkewät hänen
kunniansa. Ps. 8: 2. Ps. 19: 2. Ps. 50: 6. Ps. 89: 6.
7. Häwetkäät kaikki, jotka kuwia palwele=
wat, ja kerskaawat heitänsä epäjumalista:
kumartakaat häntä kaikki enkelit. 2 Mos. 20: 4.
5 Mos. 5: 8. Luc. 2: 13, 14. Phil. 2: 20. Hebr. 1: 6.
8. Zion kuulee sen ja iloitsee, ja Judan
tyttäret owat riemuissansa, Herra, sinun
hallituksestas. Es. 12: 6.
9. Sillä sinä, Herra, olet korkein kaikissa
maakunnissa: sinä olet sangen suuresti ko=
rotettu kaikkein jumalitten ylitse.
10. Te, kuin Herraa rakastatte, wihatkaat
pahaa! hän kätkee pyhäinsä sielut: jumalat=
tomain käsistä hän heitä pelastaa.
Am. 5: 15. Rom. 12: 9. Joh. 10: 28.

11. Wanhurskaalle koittaa walkeus, ja ilo
hurskaille sydämille. Esr. 8: 16. Ps. 89: 16. Ps. 112: 4.
12. Wanhurskaat iloitkaat Herrassa, kiit=
täkäät hänen pyhyytensä muistoksi.

98 Psalmi.

Kehoitus ihastukseen Kristuksen ansiosta, ja hänelle kiitosta weisaamaan.

Psalmi.

1. Weisatkaat Herralle uusi weisu; sillä
hän tekee ihmeitä. Hän saa woiton oikialla
kädellänsä ja pyhällä käsiwarrellansa.
Es. 52: 10.
2. Herra antaa tiettäwäksi tehdä autuuten=
sa: kansain edessä hän ilmoittaa wanhurs=
kautensa. Ap. T. 4: 12.
3. Hän muistaa armonsa ja totuutensa
Israelin huoneelle: kaikki maailman ääret
näkewät meidän Jumalamme autuuden.
Luc. 54. 1: Es. 40: 5.
4. Riemuitkaat Herralle, kaikki maa: wei=
satkaat, ylistäkäät ja kiittäkäät.
5. Kiittäkäät Herraa kanteleella, kanteleella
ja psalmilla,
6. Waskitorwilla ja basunilla: riemuitkaat
Herran kuninkaan edessä.
7. Meri pauhatkaan ja kaikki, mitä hänes=
sä on, maan piiri ja jotka asuwat sen päällä.
Ps. 96: 11, 12.
8. Kosket pauhatkaan ilosta, ja kaikki wuo=
ret olkoon iloiset,
9. Herran edessä; sillä hän tulee maata
tuomitsemaan: hän tuomitsee maan piirin
wanhurskaudella ja kansat oikeudella.
Ps. 9: 9. Ps. 96: 13.

99 Psalmi.

Kristuksen waltakunnan muoto.

1. Herra on kuningas, kansat kiukuitse=
wat: hän istuu Cherubimin päällä, sentäh=
den liikkuu maailma. 1 Sam. 4: 4. Ps. 2: 1, 2.
2. Suuri on Herra Zionissa, ja korkein
kaikkein kansain ylitse.
3. Kiittäkään he sinun suurta ja ihmeellis=
tä nimeäs, joka pyhä on. Ps. 111: 9.
4. Ja kuninkaan woima rakastaa oikeutta:
sinä toimitat oikeuden, sinä saatat tuomion
ja wanhurskauden Jakobissa.
5. Korottakaat Herraa meidän Jumala=
tamme, ja kumartakaat hänen astinlautansa
juuressa, sillä hän on pyhä. Es. 6: 3. Dan. 9: 24.
6. Moses ja Aaron hänen pappeinsa seas=
sa, ja Samuel niiden seassa, jotka hänen
nimeänsä awuksensa huutawat: he awuk=
sensa huutawat Herraa, ja hän kuulee hei=
dän rukouksensa. 2 Mos. 14: 15. l. 32: 11.
4 Mos. 16: 22, 47. 1 Sam. 7: 9. Jer. 15: 1.

7. Hän puhui heille pilwen patsaasta: he pitiwät hänen todistuksensa ja säätynsä, jonka hän heille antoi. 2 Mos. 33:9, 2c.
8. Herra, sinä olet meidän Jumalamme, sinä kuulit heidän rukouksensa: sinä, Jumala, annoit heille anteeksi, ja laitit heidän työnsä.
9. Korottakaat Herraa meidän Jumalatamme, ja kumartakaat hänen pyhällä wuorellansa; sillä Herra meidän Jumalamme on pyhä.

100 Psalmi.

Kiitos Jumalan hywistä teoista.

1. Kiitospsalmi.
Riemuitkaat Herralle, kaikki maa! Ps. 95:2. Ps. 98:4.
2. Palwelkaat Herraa ilolla: tulkaat hänen kaswoinsa eteen riemulla!
3. Tietäkäät, että Herra on Jumala: hänpä meidän teki, ja en me itse meitämme, kansaksensa ja laituimensa lampaiksi. Ps. 28:9. Ps. 79:13. Ps. 95:7. Hes. 34:31.
4. Menkäät hänen porttiinsa kiitoksella, hänen esihuoneisiinsa weisulla: kiittäkäät häntä ja ylistäkäät hänen nimeänsä!
5. Sillä Herra on hywä, ja hänen laupiutensa pysyy ijankaikkisesti, ja hänen totuutensa sukukunnasta sukukuntaan. Ps. 117:2.

101 Psalmi.

Neuwot esiwallan miehille.

1. Dawidin Psalmi.
Minä weisaan armosta ja oikeudesta: sinulle, Herra, minä weisaan. Sam. l. 16:12. l. 20:28.
2. Minä tahdon waarin ottaa oikiasta tiestä, koskas minun tyköni tulet: minä tahdon waeltaa sydämeni wakuudessa minun huoneessani. 1 Sam. 18:14.
3. En minä ota pahaa asiata eteeni: minä wihaan wäärintekiöitä, ja en salli heitä olla tykönäni. 5 Mos. 13:13, 14.
4. Nuria sydän olkoon minusta pois: en minä kärsi pahaa.
5. Joka lähimmäistänsä salaa panettelee, sen minä hukutan: en minä kärsi ylpeitä ja röykkiöitä.
6. Minun silmäni katsowat uskollisia maan päällä, että he asuisiwat minun tykönäni: joka waeltaa oikialla tiellä, se pitää oleman minun palweliani. Sam. l. 22:11.
7. Petollisia ihmisiä en minä pidä huoneessani: ei walehteliat menesty minun tykönäni.
8. Warahin minä hukutan kaikki jumalattomat maasta, häwittääkseni kaikkia pahointekiöitä Herran kaupungista. Rom. 13:4.

102 Psalmi.

5. Katumuspsalmi.

1. Raadollisen rukous, koska hän murehissansa on, ja walituksensa Herran eteen wuodattaa.
2. Herra, kuule minun rukoukseni, ja anna minun huutoni tykös tulla!
3. Älä kaswojas minulta peitä hädässä: kallista korwas minun puoleeni; koska minä sinua rukoilen, niin kuule pian minun rukoukseni.
4. Sillä minun päiwäni owat kuluneet niinkuin sauwu, ja minun luuni owat poltetut niinkuin kekäle.
5. Minun sydämeni on lyöty ja kuiwettunut niinkuin heinä, niin että minä myös unhohdan minun leipäni syödä.
6. Minun luuni tarttuwat minun lihaani minun huokauksestani.
7. Minä olen niinkuin ruowonpäristäjä korwessa; minä olen niinkuin hyypiä häwitetyissä kaupungeissa. 3 Mos. 11:17, 18.
8. Minä walwon ja olen niinkuin yksinäinen lintu katon päällä. Ps. 77:5.
9. Joka päiwä häwäisewät minun wiholliseni minua, ja jotka minua syljeskelewät, wannowat minun kauttani.
10. Sillä minä syön tuhkaa niinkuin leipää, ja sekoitan minun juomani itkulla, Ps. 42:4. Ps. 80:6.
11. Sinun uhkaukses ja wihas tähden, ettäs minun nostanut olet, ja paiskannut maahan.
12. Minun päiwäni owat kuluneet niinkuin warjo, ja minä kuiwetun niinkuin ruoho.
13. Mutta sinä, Herra, pysyt ijankaikkisesti, ja sinun muistos sukukunnasta sukukuntaan.
14. Nouse siis ja armahda Zionia; sillä aika on häntä armahtaa, ja aika on tullut.
15. Sillä sinun palwelias halajawat sitä rakettaa, ja näkisiwät mielellänsä, että hänen kiwensä ja kalkkinsa walmiit olisiwat;
16. Että pakanat Herran nimeä pelkäisiwät, ja kaikki kuninkaat maan päällä sinun kunniatas.
17. Koska Herra rakentaa Zionin, niin hän nähdään kunniassansa.
18. Hän kääntää itsensä hyljättyiden rukouksen puoleen, ja ei katso heidän rukoustansa ylön.

19. Se pitää kirjoitettaman tulewaisille sukukunnille, ja se kansa kuin luodaan, pitää kiittämän Herraa. Ps. 87:6.
20. Sillä hän katselee pyhästä korkeudestansa: Herra näkee taiwaasta maan päälle;
21. Että hän kuulee wankein huokaukset, ja kirwottaa kuoleman lapset;
Ps. 79:11. Zach. 9:11. Hebr. 2:14.
22. Että he saarnaawat Herran nimeä Zionissa, ja hänen kiitostansa Jerusalemissa,
23. Koska kansat ynnä kokoontuwat, ja waltakunnat, Herraa palwelemaan. Es. 2:2, 3.
24. Hän nöyryyttää tiessä minun woimani: hän lyhentää minun päiwäni.
25. Minä sanoin: minun Jumalani, älä minua ota pois minun keski-ijässäni: sinun ajastaikas pysywät suwusta sukuun.
26. Sinä olet muinan maan perustanut, ja taiwaat owat sinun käsialas. Hebr. 1:10, 11, 12.
27. Ne katoowat, mutta sinä pysyt: ne kaikki wanhenewat niinkuin waate: ne muuttuwat niinkuin waate, koska sinä heitä muuttelet. Es. 51:6.
28. Mutta sinä pysyt niinkuin sinä olet, ja sinun wuotes ei lopu. Hebr. 13:8.
29. Sinun palwelias lapset pysywät, ja heidän siemensä sinun edessäs menestywät.
Ps. 69:37.

103 Psalmi.

Kiitos monenkaltaisista armo-osotuksista.

Dawidin Psalmi.

1. Kiitä Herraa, minun sieluni, ja kaikki mitä minussa on, hänen pyhää nimeänsä!
2. Kiitä Herraa, minun sieluni, ja älä unhohda, mitä hywää hän minulle tehnyt on,
3. Joka sinulle kaikki syntis antaa anteeksi, ja parantaa kaikki sinun rikokses, Ps. 147:3.
4. Joka sinun henkes päästää turmeluksesta, joka sinun kruunaa armolla ja laupiudella; Ps. 5:13.
5. Joka sinun suus hywyydellä täyttää, että sinun nuoruutes uudistetaan niinkuin kotkan. Es. 40:31.
6. Herra saattaa wanhurskauden ja tuomion kaikille, jotka wääryyttä kärsiwät.
7. Hän on tiensä Mosekselle tiettäwäksi tehnyt, Israelin lapsille tekonsa.
8. Laupias ja armollinen on Herra, kärsiwäinen ja aiwan hywä.
2 Mos. 34:6, 7. 4 Mos. 14:18. 5 Mos. 5:10. Ps. 86:5, 15.
Ps. 145:8. Joel. 2:13. Jon. 4:2.
9. Ei hän aina riitele, ei wihastu ijankaikkisesti. Es. 57:16. Jer. 3:5. Mich. 7:18.
10. Ei hän meidän synteimme perästä tee meille, eikä kosta meille pahain tekoimme jälkeen.
11. Sillä niin korkia kuin taiwas on maasta, antaa hän armonsa lisääntyä niille, jotka häntä pelkääwät.
12. Niin kaukana kuin itä on lännestä, siirsi hän meistä pahat tekomme.
13. Niinkuin isä armahtaa lapsiansa, niin Herrakin armahtaa pelkääwäisiänsä;
Es. 63:16. l. 64:8. Jer. 31:9, 10.
14. Sillä hän tietää minkäkaltainen teko me olemme: hän muistaa meidän tomuksi.
1 Mos. 3:19. l. 18:27.
15. Ihminen on eläissänsä niinkuin ruoho: hän kukoistaa niinkuin kukkainen kedolla:
Job. 14:2. Ps. 90:5, 6. Es. 40:6, 7. Jac. 1:10. 1 Piet. 1:24.
16. Koska tuuli käy sen päällitse, niin ei hän enää kestä, eikä hänen siansa tunne häntä ensinkään. Job. 7:10. l. 8:18.
17. Mutta Herran armo pysyy ijankaikkisesta ijankaikkiseen, hänen pelkääwäistensä päälle, ja hänen wanhurskautensa lasten lapsiin, 2 Mos. 20:6. 5 Mos. 7:6.
18. Niille, jotka hänen liittonsa pitäwät, ja muistawat hänen käskyjänsä, tehdäksensä niitä. Es. 44:21.
19. Herra on walmistanut istuimensa taiwaassa, ja hänen waltakuntansa hallitsee kaikkia.
20. Kiittäkäät Herraa, te hänen enkelinsä, te wäkewät sankarit, jotka hänen käskynsä toimitatte, että hänen sanansa ääni kuultaisiin. Ps. 148:2. Hebr. 1:6.
21. Kiittäkäät Herraa, kaikki hänen sotawäkensä, te hänen palweliansa, jotka teette hänen tahtonsa. 1 Mos. 32:2. 1 Kun. k. 22:19.
Luc. 2:13. Eph. 3:10. Col. 1:16.
22. Kiittäkäät Herraa, kaikki hänen työnsä, kaikissa hänen waltansa paikoissa: kiitä, minun sieluni, Herraa.

104 Psalmi.

Jumalata ylistäwät kaikki hänen tekonsa.

1. Kiitä Herraa, minun sieluni! Herra, minun Jumalani, sinä olet sangen suuresti kunnioitettu, suurella kunnialla ja kaunistuksella olet sinä puetettu.
2. Sinä puetat itses walkeudella niinkuin waatteella; sinä lewität taiwaat niinkuin peitteen. 1 Mos. 1:3, 6, 7, 8.
3. Sinä peität sen päällyksen wedellä: sinä menet pilwissä niinkuin ratasten päällä, ja käyt tuulen siipein päällä. Ps. 18:11. Ps. 89:7.
4. Sinä teet enkelis hengeksi, ja sinun palwelias liekitsewäiseksi tuleksi. Hebr. 1:7.
5. Sinä joka maan perustit perustuksensa päälle, ettei sen pidä liikkuman ijankaikkisesti.
1 Mos. 1:9, 10. Job. 38:6. Ps. 24:2. Ps. 89:12. Ps. 102:26.

6. Sywyydellä sinä sen peität niinkuin waatteella, ja wedet seisowat wuorilla.
7. Mutta sinun nuhtelemisestas he pakenewat: sinun jylinästäs he menewät pois.
8. Wuoret astuwat ylös, ja laaksot astuwat alas siallensa, johonkas heidän perustanut olet.
9. Määrän sinä panit, jota ei he käy ylitse, eikä palaja maata peittämään.
Job.26:10. l.38:10,11. Jer.5:22.
10. Sinä annat lähteet laaksoissa kuohua, niin että ne wuorten wälitse wuotawat.
11. Että kaikki eläimet metsässä joisiwat, ja että pedot janonsa sammuttaisiwat.
12. Heidän tykönänsä istuwat taiwaan linnut, ja wisertäwät oksilla.
13. Sinä lioitat wuoret ylhäältä: sinä täytät maan hedelmällä, jonka sinä saatat.
14. Sinä kaswatat ruohon karjalle, ja jywät ihmisten tarpeeksi, tuottaakses leipää maasta. 1 Mos.1:11,12. Ps.147:8.
15. Ja että wiina ihmisen sydämen ilahuttaa, ja hänen kaswonsa kaunistuu öljystä: ja leipä wahwistaa ihmisen sydämen.
Tuom.9:13.
16. Että Herran puut nesteestä täynnä olisiwat: Libanonin cedripuut, jotka hän on istuttanut.
17. Siellä linnut pesiä tekewät, ja haikarat hongissa asuwat.
18. Korkiat wuoret owat metsäwuohten turwa, ja kiwirauniot kaninein. Job.39:4.
19. Sinä teet kuun aikoja jakamaan, ja aurinko tietää laskemisensa. 1 Mos.1:14.
20. Sinä teet pimeyden ja yö tulee, silloin kaikki metsän eläimet tulewat ulos:
21. Nuoret jalopeurat saaliin perään kiljuwat ja elatustansa Jumalalta etsiwät.
Job.39:1.
22. Mutta koska aurinko koittaa, niin he kokoontuwat, ja luolissansa makaawat.
23. Niin menee myös ihminen työhönsä, ja askareillensa ehtooseen asti.
24. Herra, kuinka suuret ja monet owat sinun käsialas? Sinä olet kaikki taitawasti säätänyt, ja maa on täynnä sinun tawaratas.
25. Tämä meri, joka niin suuri ja lawia on, siinä epälukuiset liikkuwat, sekä pienet että suuret eläimet. 1 Mos.1:20.
26. Siellä haahdet kuljeskelewat: siinä walaskalat owat, jotkas tehnyt olet, leikitsemään hänessä. Job.40:10,20.
27. Kaikki odottawat sinua, ettäs heille antaisit ruuan ajallansa. Ps.145:15,16.
28. Koskas heille annat, niin he kokoowat: koskas kätes awaat, niin he hywyydellä rawitaan. Ps.36:7. Matth.6:26.
29. Jos sinä kaswos peität, niin he hämmästywät: koska sinä otat heidän henkensä pois, niin he hukkuwat, ja tomuksi tulewat jälleen. Job.34:14,15. Ps.90:3.
30. Sinä lähetät ulos sinun henkes, niin he luoduksi tulewat, ja sinä uudistat maan muodon.
31. Herran kunnia pysyy ijankaikkisesti: Herra iloitsee töissänsä.
32. Hän katsahtaa maan päälle, niin se wapisee: hän rupee wuoriin, niin ne suitsewat. Ps.144:5.
33. Minä weisaan Herralle minun elinaikani, ja kiitän minun Jumalatani niin kauwan kuin minä olen. Ps.34:2. Ps.146:2.
34. Minun puheeni kelpaa hänelle, ja minä iloitsen Herrassa. Ps.19:15.
35. Syntiset maalta lopetetaan, ja jumalattomat ei pidä silleen oleman: kiitä Herraa, minun sieluni, Halleluja!

105 Psalmi.

Jumalan armo Abrahamin ja Israelin kanssa.

1. Kiittäkäät Herraa, ja saarnatkaat hänen nimeensä, julistakaat hänen töitänsä kansain seassa! 1 Aikak.16:8. Es.12:4.
2. Weisatkaat hänelle, soittakaat hänelle, puhukaat kaikista hänen ihmeistänsä!
3. Ylistäkäät hänen pyhää nimeänsä: niiden sydän iloitkaan, jotka etsiwät Herraa!
Ps.99:3.
4. Kysykäät Herraa ja hänen woimaansa, etsikäät alati hänen kaswojansa!
5. Muistakaat hänen ihmeellisiä töitänsä, jotka hän tehnyt on, hänen ihmeitänsä ja hänen sanojansa,
6. Te Abrahamin hänen palweliansa siemen, te Jakobin hänen walittunsa lapset.
7. Hänpä on Herra meidän Jumalamme: hän tuomitsee kaikessa maailmassa.
Ps.96:13. Ps.98:9.
8. Hän muistaa liittonsa ijankaikkisesti, sanansa, jonka hän on käskenyt tuhannelle sukukunnalle, 1 Mos.22:16. 2 Mos.20:6. Luc.1:50,&c.
9. Jonka hän teki Abrahamin kanssa, ja walansa Isaachin kanssa. Hebr.6:17.
10. Ja pani sen Jakobille säädyksi ja Israelille ijankaikkiseksi liitoksi.
1 Mos.13,15,17,22,26,28 ja 35 luwut.
11. Ja sanoi: sinulle minä annan Kanaan maan, teidän perimisenne arwan.
1 Mos.13:15. l.15:18.
12. Koska heitä wähä ja harwat oliwat, ja he oliwat muukalaiset siinä.
13. Ja waelsiwat kansasta kansaan ja waltakunnasta toiseen kansaan:

14. Ei hän sallinut yhdenkään ihmisen
heitä wahingoittaa, waan rankaisi kuninkaat
heidän tähtensä. 1 Mos. 12, 20, 26 ja 31 luwut.
15. Alkäät ruwetko minun woideltuihini,
ja älkäät tehkö pahaa minun propheetailleni.
1 Mos. 20: 7. 2 Sam. 1: 16. 1 Aika k. 16: 22.
16. Ja hän kutsui näljän maan päälle, ja
wei kaiken leiwän waran pois.
1 Mos. 41: 54. l. 42: 1.
17. Hän lähetti miehen heidän eteensä;
Joseph myytiin orjaksi. 1 Mos. 37: 28. l. 45: 5.
18. He ahdistiwat hänen jalkansa jalka=
puuhun; hänen ruumiinsa täytyi raudoissa
maata, 1 Mos. 39: 20.
19. Siihen asti että hänen sanansa tuli,
ja Herran puhe koetteli hänen.
20. Niin lähetti kuningas ja päästi hä=
nen: kansain päämies laski hänen wallal=
lensa, 1 Mos. 41: 14, 2c.
21. Ja asetti hänen huoneensa herraksi, ja
kaiken tawaransa haltiaksi, 1 Mos. 41: 40, 2c.
22. Opettamaan päämiehiänsä oman tah=
tonsa jälkeen, ja wanhemmille wiisautta.
23. Ja Israel meni Egyptiin, ja Jakob
tuli muukalaiseksi Hamin maalle. 1 Mos. 46: 6.
24. Ja hän antoi kansansa sangen suuresti
kaswaa, ja teki heitä wäkewämmäksi kuin
heidän wihollisensa. 2 Mos. 1: 7, 12.
25. Hän käänsi heidän sydämensä wihaa=
maan hänen kansaansa, ja hänen palwelioi=
tansa wiekkaudella painamaan alas.
2 Mos. 1: 10.
26. Hän lähetti palweliansa Mosekfen, ja
Aaronin, jonka hän walitsi. 2 Mos. 3 l. 4 l.
27. Ne tekiwät hänen merkkinsä heidän
seassansa, ja hänen ihmeensä Hamin maalla.
2 Mos. 7: 9. Ps. 78: 43.
28. Hän antoi pimeyden tulla, ja sen pi=
meytti; ja ei olleet he hänen sanoillensa
kuulemattomat. 2 Mos. 10: 22.
29. Hän muutti heidän wetensä wereksi, ja
kuoletti heidän kalansa. 2 Mos. 7: 19, 20. Ps. 78: 44.
30. Heidän maansa kuohutti hänestänsä
sammakoita heidän kuningastensa kammi=
oissa. 2 Mos. 8: 6. Ps. 78: 45.
31. Hän sanoi, niin turilaat ja täit tuliwat
heidän maansa ääriin. 2 Mos. 8: 24.
32. Hän antoi rakeet heille sateeksi, tulen
liekit heidän maallensa.
2 Mos. 9: 18, 23. Ps. 78: 47, 48.
33. Ja löi heidän wiinapuunsa ja fiikuna=
puunsa, ja särki puut heidän maansa äärissä.
34. Hän sanoi, niin tuliwat epälukuiset
paarmat ja wapsaiset. 2 Mos. 10: 4, 13, 14. Ps. 78: 46.
35. Ja ne söiwät kaiken ruohon heidän
maaltansa, ja he söiwät heidän maansa he=
delmän.
36. Ja hän löi kaikki esikoiset heidän maal=
lansa, ensimäiset kaikesta heidän woimas=
tansa. 2 Mos. 12: 29. Ps. 78: 51.
37. Ja wei heitä hopialla ja kullalla ulos:
ja ei ollut heidän sukukunnissansa yksikään
sairas. 2 Mos. 12: 35.
38. Egypti iloitsi heidän lähtemisestänsä; sil=
lä heidän pelkonsa oli tullut heidän päällensä.
39. Hän lewitti pilwen werhoksi, ja tulen
yötä walistamaan.
2 Mos. 13: 21. l. 14: 19, 20. Ps. 78: 14.
40. He anoiwat, niin antoi hän metsäka=
nat tulla, ja rawitsi heitä taiwaan leiwällä.
2 Mos. 16: 12. Ps. 78: 24, 25.
41. Hän awasi kallion, niin wesi wuoti, ja
wirrat juoksiwat kuiwaa myöten.
2 Mos. 17: 6. 4 Mos. 20: 11. Ps. 78: 20. 1 Cor. 10: 4.
42. Sillä hän muisti pyhän sanansa, kuin
hän palweliallensa Abrahamille puhunut oli.
1 Mos. 15: 14.
43. Ja wei kansan ilolla ulos, ja walit=
tunsa riemulla.
44. Ja antoi heille pakanain maan, niin
että he kansain hywyydet omistiwat heil=
lensä, Jos. 1: 1, 2c.
45. Että he pitäisiwät hänen säätynsä, ja
hänen lakinsa kätkisiwät, Halleluja!
2 Mos. 19: 4, 5, 6. 5 Mos. 4: 1, 40. l. 6: 24.

106 Psalmi.

Jumalan armoteot. Israelin kiittämättömyys.

Halleluja.

1. Kiittäkäät Herraa, sillä hän on hywä,
ja hänen laupeutensa pysyy ijankaikkisesti.
1 Aika k. 16: 34. Ps. 107: 1. Ps. 118: 1. Ps. 136: 1.
2. Kuka taitaa puhua ulos Herran suurta
woimaa, ja ylistää kaikkia hänen kiitettäwiä
tekojansa?
3. Autuaat owat, jotka käskyn pitäwät, ja
aina wanhurskauden tekewät.
4. Herra, muista minua sen armos perääs=
tä, jonkas kansalles luwannut olet: opi mi=
nua sinun autuudellas;
5. Että minä näkisin walittuittes menes=
tyksen, ja iloitsisin sinun kansas ilossa, ja
kerskaisin sinun perimises kanssa.
6. Me teimme syntiä meidän isäimme
kanssa: me teimme wäärin, ja olemme olleet
jumalattomat. 3 Mos. 26: 40. Jer. 3: 25. Dan. 9: 5, 6.
7. Ei meidän isämme tahtoneet ymmärtää
Egyptissä sinun ihmeitäs, eikä muistaneet
sinun suurta laupiuttas, ja oliwat meren
tykönä tottelemattomat, Punaisen meren
tykönä. 2 Mos. 14: 11, 12.
8. Kuitenkin autti hän heitä nimensä täh=
den, niin että hän woimansa osotti.

9. Ja hän uhkasi Punaista merta, niin se
kuiwui; ja wei heitä sywyyden läpitse, niin=
kuin korwessa. 2 Mos. 14:21. Ps. 78:13.
10. Ja wapahti heitä niiden käsistä, jotka
heitä wihasiwat, ja lunasti heitä wihollis=
tensa käsistä.
11. Ja wedet peittiwät heidän wainolli=
sensa, niin ettei yksikään eläwäksi jäänyt.
2 Mos. 14:23, 27.
12. Silloin he uskoiwat hänen sanansa, ja
weisasiwat hänen kiitoksensa. 2 Mos. 14:31. l. 15:1.
13. Mutta he unhohtiwat pian hänen
työnsä, ja ei ottaneet hänen neuwoansa.
14. He kiehuiwat himosta korwessa, ja
kiusasiwat Jumalata erämaassa.
2 Mos. 16:3. 4 Mos. 11:4. Ps. 78:18. 1 Cor. 10:6.
15. Mutta hän antoi heille heidän anomi=
sensa, ja lähetti heille laihuuden heidän hi=
monsa tähden. 4 Mos. 11:31. Ps. 78:29.
16. Ja he asettiwat itsensä Mosesta was=
taan leirissä, Aaronia Herran pyhää was=
taan. 4 Mos. 16:1, rc.
17. Maa aukeni ja nieli Dathanin, ja
peitti Abiramin joukon. 4 Mos. 16:31. 5 Mos. 11:6.
18. Ja tuli syttyi heidän joukossansa, ja
liekki poltti jumalattomat. 4 Mos. 16:35.
19. He tekiwät wasikan Horebissa, ja ku=
marsiwat walettua kuwaa. 2 Mos. 32:4.
20. Ja he muutteliwat kunniansa härjän
muotoon, joka heiniä syö. Rom. 1:23, 25.
21. He unhohtiwat Jumalan wapahtajansa,
joka oli niin suuria töitä tehnyt Egyptissä,
22. Ihmeitä Hamin maalla, ja peljättä=
wiä töitä Punaisen meren tykönä.
23. Ja hän sanoi heitä hukuttawansa, ellei
Moses hänen walittunsa olisi seisonut siinä
wälissä, ja palauttanut hänen wihaansa,
ettei hän ratki heitä kadottanut.
2 Mos. 32:11. 5 Mos. 9:12, rc. Hes. 13:5.
24. Ja he katsoiwat sen ihanan maan
ylön, eikä uskoneet hänen sanaansa.
4 Mos. 13 l. 14 l.
25. Ja napisiwat majoissansa, eikä olleet
kuuliaiset Herran äänelle.
26. Ja hän nosti kätensä heitä wastaan,
maahan lyödäksensä heitä korwessa,
4 Mos. 16:27, 28.
27. Ja heittääksensä heidän siemenensä pa=
kanain sekaan, ja hajoittaaksensa heitä maa=
kuntiin. 5 Mos. 28:49, 51. l. 32:25.
28. Ja he ryhtyiwät Baal Peoriin, ja söi=
wät kuolleitten (epäjumalitten) uhreista.
4 Mos. 25:1, 2, 3. l. 31:16.
29. Ja wihoittiwat hänen töillänsä; niin
tuli myös rangaistus heidän sekaansa.
30. Niin Pinehas astui edes, ja lepytti
asian, ja rangaistus lakkasi. 4 Mos. 25:7, 8.
31. Ja se luettiin hänelle wanhurskaudeksi,
suwusta sukuun ijankaikkisesti.
4 Mos. 25:11, 12, 13.
32. Ja he wihoittiwat hänen riitaweden
tykönä, ja tapahtui Mosekselle pahoin hei=
dän tähtensä. 4 Mos. 20:2. Ps. 95:8.
33. Sillä he saattiwat hänen sydämensä
murheelliseksi, niin että hän sanoissansa
eksyi.
34. Ei he hukuttaneet niitä pakanoita, kuin
Herra heille käskenyt oli, 5 Mos. 7:2. Tuom. 1:21.
35. Waan sekoittiwat heitänsä pakanain
sekaan, ja oppiwat heidän töitänsä;
Tuom. 2 l. 3 l.
36. Ja palweliwat heidän epäjumalitansa:
ja ne tuliwat heille paulaksi.
37. Ja he uhrasiwat heidän poikansa ja
tyttärensä perkeleille. 2 Kun. k. 21:6. l. 23:10.
2 Aika k. 28:3. Jer. 7:31. l. 19.5: l. 32:35.
38. Ja wuodattiwat wiattoman weren,
heidän poikainsa ja tyttäreinsä weren, jotka
he uhrasiwat Kananealaisten epäjumalille,
niin että maa weren wioilla turmeltiin.
4 Mos. 35:33.
39. Ja saastuttiwat heitänsä omissa töis=
sänsä, ja tekiwät huorin teoissansa.
40. Niin julmistui Herran wiha kansansa
päälle, ja hän kauhistui perimistänsä,
41. Ja hyljäsi ne pakanoitten käsiin, että
ne wallitsiwat heitä, jotka heitä wihasiwat.
Tuom. 3:8. l. 4:2. l. 6:1, rc. l. 10:7, rc. l. 13:1, rc.
42. Ja heidän wihollisensa ahdistiwat hei=
tä, ja he painettiin heidän kätensä ala.
43. Hän monesti heitä pelasti; mutta he
wihoittiwat hänen neuwoillansa, ja he pai=
nettiin alas pahain tekoinsa tähden.
44. Ja hän näki heidän tuskansa, koska
hän heidän walituksensa kuuli;
45. Ja muisti liittonsa, kuin hän heidän
kanssansa tehnyt oli, ja katui sitä suuresta
laupiudestansa. 5 Mos. 30:1, rc.
46. Ja antoi heidän armon löytää kaikkein
edessä, kuin heitä wanginneet oliwat.
47. Auta meitä, Herra meidän Jumalam=
me, ja kokoa meitä pakanoista, että me kiit=
täisimme sinun pyhää nimeäs, ja kehuisim=
me sinun kiitostas. 1 Aika k. 16:35, 36.
48. Kiitetty olkoon Herra Israelin Ju=
mala, ijankaikkisuudesta niin ijankaikkisuu=
teen: ja sanokaan kaikki kansa: Amen, Halle=
luja! Ps. 72:18, 19.

107 Psalmi.

Kiitos awun edestä tuskassa.

1. Kiittäkäät Herraa; sillä hän on hywä,
ja hänen laupiutensa pysyy ijankaikkisesti.
Ps. 118:1. Ps. 136:1.

2. Sanokaan Herran lunastetut, jotka hän
on tuskasta wapahtanut,
3. Ja jotka hän on maakunnista koonnut,
idästä ja lännestä, pohjaisesta ja etelästä,
4. Jotka erhykfissä waelsiwat korwessa um=
pitietä, ja ei löytäneet kaupunkia asuaksensa,
Hebr. 11:38.
5. Isoowaiset ja janoowaiset; ja heidän
sielunsa waipui heissä.
6. Ja he huusiwat Herraa heidän tuskis=
sansa, ja hän pelasti heitä heidän hädis=
tänsä,
7. Ja wei heitä oikiata tietä, että he meni=
wät asuinkaupunkiin.
8. Kiittäkään he siis Herraa hänen lau=
piutensa edestä, ja hänen ihmeittensä täh=
den, jotka hän ihmisten lasten kohtaan tekee:
9. Että hän rawitsee himoitsewaisen sielun
ja täyttää isoowaisen sielun hywyydellä.
10. Jotka istuwat pimeissä ja kuoleman
warjossa, wangitut ahdistuksessa ja rau=
doissa: Job. 36:8.
11. Että he oliwat Jumalan käskyä was=
taan kowakorwaiset, ja oliwat katsoneet ylön
ylimmäisen lain;
12. Sentähden täytyi heidän sydämensä
onnettomuudella waiwattaa, niin että he
lankesiwat, ja ei kenkään heitä auttanut.
13. Ja he huusiwat Herraa heidän tuskis=
sansa, ja hän autti heitä heidän hädistänsä,
14. Ja wei heitä pimeydestä ulos ja kuo=
leman warjosta, ja särki heidän siteensä.
15. Kiittäkään he siis Herraa hänen lau=
piutensa edestä, ja hänen ihmeittensä täh=
den, jotka hän ihmisten lasten kohtaan tekee:
16. Että hän särkee waskiportit, ja rikkoo
rautaiset salwat.
17. Hullut, jotka rangaistiin heidän ylitse=
käymisensä tähden, ja heidän synteinsä täh=
den,
18. Heidän sielunsa kauhistui kaikkea ruo=
kaa, ja saiwat kuolintautinsa. Job. 33:20.
19. Ja he huusiwat Herraa heidän tuskis=
sansa, ja hän autti heitä heidän hädistänsä.
20. Hän lähetti sanansa, ja paransi heitä
ja pelasti heitä, ettei he kuolleet.
21. Kiittäkään he siis Herraa hänen lau=
piutensa edestä, ja hänen ihmeittensä täh=
den, jotka hän ihmisten lasten kohtaan tekee;
22. Ja uhratkaan kiitosuhria, ja luetelkaan
hänen tekojansa ilolla.
23. Jotka haaksilla meressä waeltawat, ja
asiansa toimittawat suurilla wesillä,
24. He näkiwät Herran työt, ja hänen ih=
meensä sywyydessä.
25. Kuin hän sanoi, ja paisutti suuren il=
man, joka aallot nosti ylös, Ps. 135:6.
26. Niin he meniwät ylös taiwasta koh=
den, ja meniwät sywyyteen alas, että hei=
dän sielunsa ahdistuksesta epäili;
27. Että he horjuiwat ja hoiperteliwat
niinkuin juopunut, ja ei silleen neuwoa tie=
täneet;
28. Ja he huusiwat Herraa heidän tuskis=
sansa, ja hän autti heitä heidän hädistänsä.
29. Ja hän hillitsi kowan ilman, että aallot
heitänsä asettiwat.
30. Ja he tuliwat iloisiksi, että tyweni, ja
hän wei heitä satamaan heidän mielensä
jälkeen.
31. Kiittäkään he siis Herraa hänen lau=
piutensa edestä, ja hänen ihmeittensä täh=
den, jotka hän ihmisten lasten kohtaan tekee.
32. Ja ylistäkään häntä kansan seurakun=
nassa, ja kiittäkään häntä wanhimpain seas=
sa, Ps. 9:12.
33. Joka wirrat teki erämaaksi, ja wesiläh=
teet kuiwaksi maaksi,
34. Ettei hedelmällinen maa mitään kan=
tanut, heidän pahuutensa tähden, jotka siinä
asuiwat. Joel. 1:10, 2c.
35. Erämaan teki hän wesilammeksi, ja
kuiwan maan wesilähteeksi,
36. Ja asetti sinne isoowaiset; ja he wal=
mistiwat siihen kaupunkia, jossa he asui=
wat,
37. Ja kylwiwät pellot ja wiinapuita is=
tuttiwat, ja saiwat jokawuotisen hedelmän.
Hos. 2:22.
38. Ja hän siunasi heitä, ja he sangen
suuresti enäniwät, ja hän antoi paljon kar=
jaa heille;
39. Jotka oliwat painetut alas ja sorretut
pahain wäkiwallalta ja ahdistukselta,
40. Koska ylönkatse päämiesten päälle
wuodatettu oli, ja kaikki maa erhyksissä ja
autiana oli. Job. 12:21. Ps. 76:13. Es. 40:23.
41. Ja hän warjeli köyhää raadollisuudes=
ta, ja enänsi hänen sukunsa niinkuin lau=
man.
42. Näitä wanhurskaat näkewät ja iloitse=
wat, ja jokainen paha suu pitää tukittaman.
Job. 5:16. l. 22:19. Ps. 63:12.
43. Kuka on taitawa ja näitä kätkee, se
ymmärtää Herran moninaisen laupiuden.

108 Psalmi.

Dawid kiittää Jumalaa ja rukoilee Jumalan lasten puolesta.

1. Psalmi, Dawidin weisu.
2. Jumala! minun sydämeni on wal=
mis: minä weisaan ja kiitän, niin myös
minun kunniani. Ps. 57:8.

3. Nouse, psaltari ja kantele; minä nousen
warahin.
4. Sinua, Herra, minä kiitän kansain
seassa: minä weisaan sinulle kiitosta suku-
kunnissa.
5. Sillä sinun armos on suuri ylitse tai-
wasten, ja sinun totuutes hamaan pilwiin
asti. Ps. 36:6. Ps. 57:11.
6. Korota sinuas, Jumala, taiwasten ylitse,
ja sinun kunnias kaiken maan ylitse,
7. Että sinun rakkaat ystäwäs wapaaksi
tulisiwat; auta oikialla kädelläs, ja kuule
minun rukoukseni. Ps. 60:7.
8. Jumala on puhunut pyhässänsä, siitä
minä iloitsen: minä jaan Sichemin, ja mit-
taan Suchothin laakson. Ps. 60:8.
9. Gilead on minun, Manasse on myös
minun, ja Ephraim on minun pääni wäke-
wyys: Juda on minun päämieheni;
10. Moab on minun pesinastiani, minä
wenytän kenkäni Edomin päälle: Philistea-
laisten ylitse minä iloitsen.
11. Kuka wie minua wahwaan kaupun-
kiin? kuka wie minua Edomiin?
12. Etkös sinä, Jumala, joka meitä heit-
tänyt olet pois? Ja etkös mene ulos, Ju-
mala, meidän sotawäkemme kanssa?
13. Saata meille apua tuskissamme; sillä
ihmisten apu on turha.
14. Jumalassa me tahdomme urhoollisia
töitä tehdä; ja hän polkee meidän wiholli-
semme alas. Ps. 18:30. Ps. 60:14.

109 Psalmi.

Judalaisten epäusko. Kirous.

Dawidin Psalmi, edelläweisaajalle.

1. Jumala, minun kiitokseni, älä wai-
kene. Ps. 28:1. Ps. 83:2.
2. Sillä he owat heidän jumalattoman ja
pettäwäisen suunsa awanneet minua was-
taan: he puhuiwat minun kanssani wiek-
kaalla kielellä.
3. Ja myrkyllisillä sanoilla owat he minun
piirittäneet, ja sotiwat minua wastaan il-
man syytä.
4. Että minä heitä rakastan, owat he mi-
nua wastaan; mutta minä rukoilen.
5. He osottawat minulle pahaa hywän
edestä, ja wihaa rakkauden edestä.
Ps. 35:12, 13.
6. Aseta jumalattomat hänen päällensä,
ja perkele seisokaan hänen oikialla kädellän-
sä. Matth. 26:14. Joh. 13:2.
7. Koska hän tuomitaan, niin lähtekään
siitä ulos jumalattomana, ja hänen rukouk-
sensa olkoon synti.
8. Olkoon hänen päiwänsä harwat, ja hä-
nen wirkansa ottakoon toinen.
Joh. 17:12. Ap. T. 1:20, 25.
9. Hänen lapsensa olkoon orwot, ja hänen
emäntänsä leski. 5 Mos. 28:18, 32, 41.
10. Käykään hänen lapsensa kulkiana, ja
kerjätkään, ja etsikään elatuksensa köyhyydes-
sänsä. Job. 20:10.
11. Kaikki, mitä hänellä on, korkorahainen
ottakoon, ja muukalaiset repikään hänen
hywyytensä. 5 Mos. 28:43, 44, 48.
12. Älköön kenkään hänelle hywää tehkö,
eikä yksikään armahtako hänen orpojansa.
13. Hänen sukunsa olkoon häwitetty: hei-
dän nimensä olkoon toisessa polwessa pyhit-
ty pois. 5 Mos. 28:61, 62. Ps. 21:11.
14. Hänen isäinsä pahat teot tulkaan muis-
toksi Herran edessä, ja hänen äitinsä synti
ei pidä pyhittämän pois. 2 Mos. 20:5.
15. Olkoon ne alati Herran kaswoin edes-
sä, ja hukkukoon heidän muistonsa maan
päältä: Ps. 34:17.
16. Ettei hänellä ensinkään laupiutta ollut,
waan wainosi raadollista ja köyhää, ja
murheellista tappaaksensa. Es. 53:3, 4.
17. Ja hän tahtoi kirousta, sen myös pi-
tää hänelle tuleman: ei hän tahtonut siu-
nausta, sen pitää myös hänestä kauwas er-
kaneman.
18. Ja hän puki kirouksen päällensä niin-
kuin paitansa, ja se meni hänen sisällyksiinsä
niinkuin wesi, ja hänen luihinsa niinkuin
öljy.
19. Se olkoon hänelle niinkuin waate, jol-
la hän itsensä werhoittaa, ja niinkuin wyö,
jolla hän aina itsensä wyöttää.
20. Aiwan näin tapahtukoon heille Her-
ralta, jotka owat minua wastaan, ja puhu-
wat pahoin minun sieluani wastaan.
21. Mutta sinä, Herra, Herra, tee minun
kanssani sinun nimes tähden; sillä sinun
armos on hywä, pelasta minua.
22. Sillä minä olen köyhä ja raadollinen:
minun sydämeni on särjetty minussa.
23. Minä menen pois niinkuin warjo,
koska se kulkee pois, ja pudistetaan ulos
niinkuin kaskaat. Job. 39:23.
24. Minun polweni owat heikoksi tulleet
paastosta, ja minun lihani on laihtunut
lihawuudesta.
25. Ja minun täytyy olla heidän pilkkan-
sa: koska he minun näkewät, niin he pää-
tänsä pudistawat. Ps. 22:8. Matth. 27:39.
26. Auta minua, Herra minun Jumalani:
auta minua sinun armos perästä.
27. Että he tuntisiwat sen sinun kädekses,
ja että sinä Herra sen teet.

28. Koska he sadattawat, niin siunaa sinä: koska he karkaawat minua wastaan, niin tulkoon he häpiään, mutta sinun palwelias iloitkaan.

29. Olkoon minun wainollisent häwäistyksellä puetetut, ja olkoon häpiällänsä werhotetut niinkuin hameella. Ps. 35:26.

30. Minä kiitän suuresti Herraa minun suullani, ja ylistän häntä monen seassa. Ps. 22:23, 2c.

31. Sillä hän seisoo köyhän oikialla kädellä, auttamassa häntä niistä, jotka hänen sieluansa tuomitsewat. Ps. 16:8.

110 Psalmi.

Kristuksen kolminainen wirka.

1. Dawidin Psalmi.

Herra sanoi minun Herralleni: istu minun oikialle kädelleni, siihen asti kuin minä panen sinun wihollises sinun jalkais astinlaudaksi. Matth. 22:44. Marc. 12:36. Luc. 20:42. Ap. T. 2:34. 1 Cor. 15:25. Hebr. 1:13. l. 10:12.

2. Herra lähettää sinun wäkewyytes waltikan Zionista: wallitse sinun wihollistes seassa. Ps. 45:7.

3. Sinun woittos päiwänä palwelee sinun kansas sinua mielellänsä pyhissä kaunistuksissa: sinun lapses synnytetään sinulle niinkuin kaste aamuruskosta. Ps. 87:4, 5. Ps. 96:9.

4. Herra on wannonut, ja ei kadu sitä: sinä olet pappi ijankaikkisesti, Melchisedechin säädyn jälkeen. 1 Mos. 14:18. Joh. 12:34. Hebr. 5:6. l. 6:20. l. 7:11, 15, 17.

5. Herra on sinun oikialla kädelläs: hän musertaa kuninkaat wihansa päiwänä. Ps. 45:6.

6. Hän tuomitsee pakanoitten seassa: hän täyttää maakunnat ruumeilla: hän muhertaa monen maakunnan pään. Es. 2:4.

7. Hän juo ojasta tiellä; sentähden korottaa hän päänsä. Luc. 24:26.

111 Psalmi.

Kiitos Jumalan hengellisistä ja ruumiillisista hywistä teoista.

Halleluja.

1. Minä kiitän Herraa kaikesta sydämestäni, hurskasten neuwossa ja seurakunnassa. Ps. 9:2.

2. Suuret owat Herran työt: joka niistä ottaa waarin, hänellä on sula riemu niistä.

3. Mitä hän asettaa, se on kunniallinen ja jalo, ja hänen wanhurskautensa pysyy ijankaikkisesti.

4. Hän on säätänyt ihmeittensä muiston: armollinen ja laupias on Herra.

5. Hän antaa ruuan pelkääwäisillensä: hän muistaa liittonsa ijankaikkisesti. Ps. 104:14.

6. Hän ilmoittaa kansallensa wäkewät työnsä, antaaksensa heille pakanain perimisen.

7. Hänen kättensä työt owat totuus ja oikeus: kaikki hänen käskynsä owat toimelliset.

8. Ne pysywät wahwana aina ja ijankaikkisesti: ne owat tehdyt totuudessa ja oikeudessa.

9. Hän lähetti kansallensa lunastuksen, hän lupaa liittonsa pysymään ijankaikkisesti: pyhä ja peljättäwä on hänen nimensä. Jer. 31:33.

10. Herran pelko on wiisauden alku: se on hywä ymmärrys kaikille, jotka sen tekewät: hänen kiitoksensa pysyy ijankaikkisesti. Job. 28:28. San. l. 1:7. l. 9:10.

112 Psalmi.

Herraa pelkääwäisten onni.

Halleluja!

1. Autuas on se, kuin pelkää Herraa: joka hänen käskyjänsä sangen himoitsee. Ps. 1:2. Ps. 128:1.

2. Hänen siemenensä on waltias maan päällä: hurskasten suku pitää siunatuksi tuleman. Ps. 25:13. San. l. 20:7.

3. Rikkaus ja runsaus on hänen huoneessansa, ja hänen wanhurskautensa pysyy ijankaikkisesti.

4. Hurskaille koittaa walkeus pimeissä, armolliselta, laupiaalta ja wanhurskaalta. Ps. 97:11. San. l. 13:9. Es. 58:8.

5. Hywä ihminen on laupias ja mielellänsä lainaa, ja toimittaa asiansa toimellisesti. Ps. 15:3. Ps. 37:26. Luc. 6:34, 35.

6. Sillä hän pysyy ijankaikkisesti: ei wanhurskas ikänä unhoteta. Es. 49:15. Mal. 3:16.

7. Koska rangaistus tulee, niin ei hän pelkää: hänen sydämensä uskaltaa lujasti Herran päälle. Ps. 91:5. San. l. 3:24, 25. l. 28:1.

8. Hänen sydämensä on wahwistettu ja ei pelkää, siihen asti kuin hän näkee ilonsa wihollisistansa. Ps. 52:8.

9. Hän jakaa ja antaa waiwaisille: hänen wanhurskautensa pysyy ijankaikkisesti: hänen sarwensa korotetaan kunnialla. Ps. 92:11. 2 Cor. 9:9.

10. Jumalatoin näkee sen ja närkästyy: hän pureskelee hampaitansa ja nääntyy; sillä mitä jumalattomat halajawat, se tyhjäksi tulee. Ps. 37:12, 13. San. l. 10:28.

113 Psalmi.

Jumala pitää murheen alimmaisistakin.

Halleluja!

1. Kiittäkäät te, Herran palweliat, kiittäkäät Herran nimeä!
2. Kiitetty olkoon Herran nimi, nyt ja ijankaikkisesti! Ps. 115:18. Dan. 2:20.
3. Auringon koitosta hänen laskemiseensa asti olkoon Herran nimi kiitetty! Ps. 8:2. Mal. 1:11.
4. Herra on korkia ylitse kaikkein pakanain, ja hänen kunniansa ylitse taiwasten.
5. Kuka on niinkuin Herra meidän Jumalamme, joka niin korkialla asuu? Ps. 138:6. Es. 57:15.
6. Ja kuitenkin katsoo alimmaisia taiwaassa ja maassa;
7. Joka köyhän tomusta ylentää, ja waiwaisen loasta korottaa, 1 Sam. 2:7. Job. 5:11.
8. Istuttaaksensa häntä päämiesten siwuun, hänen kansansa päämiesten siwuun;
9. Joka hedelmättömät saattaa huoneeseen asumaan, että hän riemuiseksi lasten äidiksi tulee. Halleluja! 1 Mos. 21:2. 1 Sam. 1:20. l. 2:5. Luc. 1:57.

114 Psalmi.

Israelin kansan pelastus Egyptistä.

1. Kuin Israel Egyptistä läksi, Jakobin huone muukalaisesta kansasta, 2 Mos. 12:41. l. 13:1, ꝛc.
2. Niin Juda tuli hänen pyhäksensä: Israel hänen wallaksensa. 2 Mos. 6:7. l. 19:5, 6.
3. Sen meri näki ja pakeni: Jordani palasi takaperin. 2 Mos. 14:21, ꝛc. Ps. 66:6. Jos. 3:16.
4. Wuoret hyppäsiwät niinkuin oinaat, ja kukkulat niinkuin nuoret lampaat. 2 Mos. 19:18. Ps. 18:8.
5. Mikä sinun oli, meri, ettäs pakenit? ja sinä Jordani, ettäs palasit takaperin?
6. Te wuoret, että te hyppäsitte niinkuin oinaat? te kukkulat, niinkuin nuoret lampaat?
7. Herran edessä wapisi maa, Jakobin Jumalan edessä,
8. Joka kalliot muuttaa wesilammeksi, ja kiwen wesilähteeksi. 2 Mos. 17:6. 4 Mos. 20:11.

115 Psalmi.

Herra on kunnioitettawa Jumala, mutta pakanain epäjumalat mitättömät. Siunaus.

1. Ei meille, Herra, ei meille, waan sinun nimelles anna kunnia, sinun armos ja totuutes tähden. Ps. 79:9. Jer. 14:20, 21. Dan. 9:5, 7, 18, 19.
2. Miksi pakanat sanowat: kussa on nyt heidän Jumalansa? Ps. 42:4, 11. Ps. 79:10
3. Mutta meidän Jumalamme on taiwaissa: mitä ikänä hän tahtoo, sen hän tekee. Job. 23:13. l. 42:2. Ps. 135:6
4. Waan heidän epäjumalansa owat hopia ja kulta, ihmisten käsillä tehdyt. Ps. 135:15.
5. Heillä on suu, ja ei puhu: heillä owat silmät, ja ei näe.
6. Heillä owat korwat, ja ei kuule: heillä owat sieramet, ja ei haista.
7. Heillä owat kädet, ja ei rupee: heillä owat jalat, ja ei käy; ja ei puhu kurkustansa.
8. Jotka niitä tekewät, owat niitten kaltaiset, ja kaikki, jotka heihin uskaltawat. Es. 44:9.
9. Mutta Israel toiwokaan Herran päälle: hän on heidän apunsa ja heidän kilpensä.
10. Aaronin huone toiwokaan Herran päälle: hän on heidän apunsa ja kilpensä.
11. Jotka Herraa pelkääwät, toiwokaan myös Herran päälle: hän on heidän apunsa ja heidän kilpensä.
12. Herra muistaa meitä ja siunaa meitä: hän siunaa Israelin huoneen, hän siunaa Aaronin huoneen.
13. Hän siunaa ne, kuin Herraa pelkääwät, sekä pienet että suuret.
14. Herra siunatkoon teitä enämmin ja enämmin, teitä ja teidän lapsianne.
15. Te olette Herran siunatut, joka taiwaat ja maan on tehnyt. Matth. 25:34.
16. Taiwasten taiwaat owat Herran: mutta maan on hän ihmisten lapsille antanut.
17. Kuolleet ei taida Herraa kiittää, eikä ne, jotka menewät alas hiljaisuuteen. Ps. 6:6. Es. 38:18, 19.
18. Mutta me kiitämme Herraa hamasta nyt ja ijankaikkiseen, Halleluja! Ps. 113:2. Dan. 2:20.

116 Psalmi.

Jumalan seurakunnan kiitos, lupaus.

1. Sitä minä rakastan, että Herra kuulee minun rukoukseni äänen; Ps. 4:4. Ps. 10:17. Ps. 34:5, 7, 18.
2. Että hän korwansa kallistaa minun puoleeni: sentähden minä awukseni huudan häntä elinaikanani.
3. Kuoleman paulat owat minun piirittäneet, ja helwetin ahdistukset owat minun löytäneet: minä tulin waiwaan ja tuskaan. 2 Sam. 22:5, 6. Ps. 18:5, 6.
4. Mutta minä awukseni huudan Herran nimeä: o Herra, pelasta minun sieluni!

5. Herra on armollinen ja wanhurskas, ja meidän Jumalamme on laupias.

6. Herra kätkee yksikertaiset: kuin minä olin kowin waiwattu, niin hän minua autti.

7. Palaja taas, minun sieluni, sinun lepoos: sillä Herra tekee hywästi sinulle.

8. Sillä sinä olet minun sieluni temmannut pois kuolemasta, minun silmäni kyynelistä, minun jalkani kompastuksesta. Ps. 71:20. Ps. 86:13.

9. Minä waellan Herran edessä eläwitten maassa. Ps. 56:14.

10. Minä uskon, sentähden minä puhun; mutta minä sangen waiwataan. 2 Cor. 4:13.

11. Minä sanoin hämmästyksessäni: kaikki ihmiset owat walehteliat. Ps. 31:23. Rom. 3:4.

12. Kuinka minä maksan Herralle kaikki hänen hywät tekonsa, jotka hän minulle teki?

13. Minä otan sen autuaallisen kalkin, ja saarnaan Herran nimeä.

14. Minä maksan lupaukseni Herralle kaiken hänen kansansa edessä. Ps. 61:9. Ps. 66:13.

15. Hänen pyhäinsä kuolema on kallis Herran edessä. Ps. 9:13.

16. O Herra! minä olen sinun palwelias, minä olen sinun palwelias, sinun piikas poika: sinä olet minun siteeni wallallensa päästänyt.

17. Minä uhraan sinulle kiitosuhria, ja Herran nimeä saarnaan.

18. Minä maksan Herralle lupaukseni kaiken hänen kansansa edessä,

19. Herran huoneen esikartanoissa, keskellä sinua, Jerusalem. Halleluja!

117 Psalmi.

Messiaksen armowaltakunta.

1. Kiittäkäät Herraa, kaikki pakanat: ylistäkäät häntä, kaikki kansat! Rom. 15:11.

2. Sillä hänen armonsa on woimallinen meidän päällemme, ja Herran totuus ijankaikkisesti. Halleluja! Joh. 1:17.

118 Psalmi.

Kehoitus Jumalaa kiittämään. Ennustus Kristuksesta.

1. Kiittäkäät Herraa; sillä hän on hywä, ja hänen laupiutensa pysyy ijankaikkisesti. Ps. 106:1. Ps. 136:1.

2. Sanokaan nyt Israel: hänen laupiutensa pysyy ijankaikkisesti. Ps. 22:24.

3. Sanokaan nyt Aaronin huone: hänen laupiutensa pysyy ijankaikkisesti.

4. Sanokaan nyt kaikki, jotka Herraa pelkääwät: hänen laupiutensa pysyy ijankaikkisesti.

5. Tuskissani minä Herraa awukseni huusin, ja Herra kuuli minua, ja pelasti minun.

6. Herra on minun kanssani; sentähden en minä pelkää, mitä ihmiset minun tekisiwät. Ps. 56:5. Es. 50:7, 8, 9. Rom. 8:31. Hebr. 13:6.

7. Herra on minun kanssani auttamassa minua, ja minä tahdon nähdä iloni minun wihollisistani.

8. Parempi on uskaltaa Herran päälle, kuin luottaa ihmisiin. Ps. 62:9, 10. Jer. 17:5.

9. Parempi on uskaltaa Herran päälle, kuin luottaa päämiehiin. Ps. 146:3.

10. Kaikki pakanat piirittäwät minua; mutta Herran nimeen minä heitä lyön maahan.

11. He piirittäwät minua joka kurilta; mutta Herran nimeen minä heitä lyön maahan.

12. He piirittäwät minua niinkuin kimalaiset, ja he sammuwat niinkuin tuli orjantappuroissa; mutta Herran nimeen minä heitä lyön maahan. 5 Mos. 1:44. Ps. 17:11.

13. Minua kowin sysätään lankeemaan; mutta Herra auttaa minua.

14. Herra on minun wäkewyyteni, ja minun wirteni, ja on minun autuuteni. 2 Mos. 15:2.

15. Ilon ja autuuden ääni on wanhurskasten majoissa: Herran oikia käsi saa woiton. Ps. 20:7. 1 Cor. 15:57. Hebr. 13:20.

16. Herran oikia käsi on korotettu: Herran oikia käsi saa woiton.

17. En minä kuole, waan elän, ja Herran tekoja luettelen. Rom. 6:9, 10.

18. Kyllä Herra minua kurittaa, waan ei hän minua kuolemalle anna.

19. Awatkaat minulle wanhurskauden portit, minun käydäkseni sisälle, kiittämään Herraa.

20. Tämä on Herran portti: wanhurskaat siitä käywät sisälle.

21. Minä kiitän sinua, ettäs minun rukoukseni kuulit, ja autit minua.

22. Se kiwi, jonka rakentajat hyljäsiwät, on tullut kulmakiweksi. Es. 28:16. Matth. 21:42. Marc. 12:10. Luc. 20:17. Ap. T. 4:11. 2 Piet. 2:6.

23. Herralta se on tapahtunut, ja on ihme meidän silmäimme edessä.

24. Tämä on se päiwä, jonka Herra teki: iloitkaamme ja riemuitkaamme hänessä.

25. O Herra, auta, o Herra, anna menestyä!

26. Siunattu olkoon se, joka tulee Herran nimeen! me siunaamme teitä Herran huoneesta. Matth. 21:9. Marc. 11:9. Luc. 19:38. Joh. 12:13.

27. Herra on Jumala, joka meitä walistaa: kaunistakaat juhlalehdeillä hamaan alttarin sarwiin asti. 2 Cor. 3:18. I. 4:4, 6.
28. Sinä olet minun Jumalani, ja minä kiitän sinua; minun Jumalani, sinua minä ylistän.
29. Kiittäkäät Herraa; sillä hän on hywä, ja hänen laupiutensa pysyy ijankaikkisesti.

119 Psalmi.

Jumalan sanan arwo, tarpeellisuus, woima, waikutus, hyödytys, wahwuus ja muut omaisuudet.

1. Autuaat owat ne, kuin wiattomasti eläwät, ja jotka Herran laissa waeltawat. Ps. 1:2.
2. Autuaat owat ne, jotka hänen todistuksiansa pitäwät, ja kaikesta sydämestä häntä etsiwät. Job. 14:21, 23. 1 Joh. 3:23.
3. Sillä jotka hänen teissänsä waeltawat, ei he tee mitään pahaa. Ps. 128:1.
4. Sinä olet käskenyt sangen wisusti pitää sinun käskys.
5. O joska minun tieni ojettaisiin pitämään sinun säätyjäs!
6. Koska minä katson kaikkia sinun käskyjäs, niin en minä tule häpiään.
7. Minä kiitän sinua oikiasta sydämestä, ettäs opetat minulle wanhurskautes oikeudet.
8. Sinun säätys minä pidän, älä minua ikänä hyljää.
9. Kuinka nuorukainen tiensä puhdistais? koska hän itsensä käyttää sinun sanas jälkeen.
10. Minä etsin sinua kaikesta sydämestäni: älä salli minun eksyä sinun käskyistäs.
11. Minä pidän sydämessäni sinun sanas, etten minä rikkoisi sinua wastaan. Ps. 19:12.
12. Kiitetty ole, sinä Herra: opeta minulle sinun säätyjäs!
13. Minä luettelen huulillani kaikki sinun suus oikeudet.
14. Minä iloitsen sinun todistustes tiellä, niinkuin kaikkinaisesta rikkaudesta.
15. Minä tutkistelen sinun käskyjäs, ja katselen sinun teitäs.
16. Minä halajan sinun oikeuttas, ja en unhohda sinun sanojas.
17. Tee hywästi palwelialles, että minä eläisin ja sinun sanas pitäisin.
18. Awaa minun silmäni näkemään ihmeitä sinun laistas.
19. Minä olen wieras maan päällä: älä peitä minulta käskyjäs. 1 Aikak. 29:15. Ps. 39:13. Hebr. 11:13.
20. Minun sieluni on muserrettu rikki ikäwöitsemisestä, alati sinun oikeutes jälkeen. Ps. 63:2, 3.
21. Sinä rankaiset ylpiät kirotut, jotka sinun käskyistäs poikkeewat.
22. Käännä minusta pois pilkka ja ylönkatse; sillä minä pidän sinun todistukses.
23. Istuwat myös päämiehet ja puhuwat minua wastaan; mutta sinun palwelias tutkistelee sinun säätyjäs.
24. Sinun todistukses owat minun iloni, ne owat minun neuwonantajani.
25. Minun sieluni tomussa makaa: wirwoita minua sinun sanas jälkeen.
26. Minä luen minun teitäni, ja sinä kuulet minua: opeta minulle sinun säätys.
27. Anna minun ymmärtää sinun käskyis tie, niin minä puhun sinun ihmeistäs.
28. Niin minä suren, että sydän sulaa minussa: wahwista minua sinun sanas jälkeen.
29. Käännä minusta pois wäärä tie, ja suo minulle sinun lakis.
30. Totuuden tien minä olen walinnut, sinun oikeutes olen minä asettanut eteeni.
31. Minä ripun sinun todistuksissas: Herra, älä salli minua häpiään tulla.
32. Koskas minun sydämeni wahwistat, niin minä juoksen sinun käskyis tietä myöten.
33. Opeta minulle, Herra, sinun säätyjes tie, että minä sen loppuun asti kätkisin. Ps. 25:4. Ps. 27:11.
34. Anna minulle ymmärrys, kätkeäkseni sinun lakias, ja pitääkseni sitä koko sydämessäni.
35. Anna minun käydä sinun käskyis tietä; sillä niihin minä halajan.
36. Kallista minun sydämeni sinun todistuksiis, ja ei ahneuden puoleen.
37. Käännä minun silmäni pois katselemasta turhuutta: waan wirwoita minua sinun tiehes. San. l. 19:27.
38. Anna palwelias lujasti sinun käskys pitää, että minä sinua pelkäisin.
39. Käännä minusta pois se pilkka, jota minä pelkään; sillä sinun oikeutes owat suloiset.
40. Katso, minä pyydän sinun käskyjäs: wirwoita minua sinun wanhurskaudellas.
41. Herra, anna armos minulle tapahtua, sinun autuutes sinun sanas jälkeen;
42. Että minä woisin wastata minun pilkkaajitani; sillä minä luotan itseni sinun sanaas.
43. Älä ota totuuden sanaa peräti pois minun suustani; sillä minä toiwon sinun oikeuttas. Jer. 15:16.
44. Minä pidän alati sinun lakis, aina ja ijankaikkisesti,

45. Ja waellan ilossa, sillä minä etsin
sinun käskyjäs. Ps. 101: 2.
46. Ja puhun sinun todistuksistas kunin=
gasten edessä, ja en häpee,
47. Ja iloitsen sinun käskyistäs, joita mi=
nä rakastan,
48. Ja nostan käsiäni sinun käskyihis, joi=
ta minä rakastan, ja puhun sinun sää=
dyistäs.
49. Muista sanaas sinun palwelialles,
jota sinä annoit minun toiwoa.
50. Tämä on minun turwani minun wai=
wassani, että sinun sanas wirwoittaa mi=
nun. Ps. 94: 19.
51. Ylpiät irwistelewät minua sangen; en
minä sentähden sinun laistas poikkee.
52. Herra, kuin minä ajattelen, kuinka
sinä maailman alusta tuominnut olet, niin
minä lohdutetaan.
53. Minä hämmästyin jumalattomain
tähden, jotka sinun lakis hyljääwät.
54. Sinun oikeutes owat minun weisuni
minun waellukseni huoneessa.
55. Herra, minä ajattelen yöllä sinun ni=
meäs, ja pidän sinun lakis. Ps. 77: 3.
56. Se olis minun tawarani, että minä
sinun käskys pitäisin.
57. Minä olen sanonut: Herra, se on mi=
nun perimiseni, että minä pidän sinun
sanas.
58. Minä rukoilen sinun kaswois edessä
täydestä sydämestä: ole minulle armollinen
sinun sanas jälkeen.
59. Minä tutkin minun teitäni, ja kään=
nän minun jalkani sinun todistustes puo=
leen.
60. Minä riennän, ja en wiiwy, sinun
käskyjäs pitämään.
61. Jumalattomain joukko raatelee minua;
mutta en minä unohda sinun lakias.
62. Puoliyöstä minä nousen sinua kiittä=
mään, sinun wanhurskautes oikeuden täh=
den. Ap. T. 16: 25.
63. Minä olen heidän kumppaninsa, jotka
sinua pelkääwät ja sinun käskyjäs pitäwät.
Ps. 101: 4, 2c.
64. Herra, maa on täynnä sinun hywyyt=
täs: opeta minulle sinun säätyjäs. Ps. 33: 5.
65. Hywästi sinä teit sinun palweliaas
kohtaan, Herra, sinun sanas jälkeen.
66. Opeta minulle hywiä tapoja ja taitoa;
sillä minä uskon sinun käskys.
67. Ennen kuin minä nöyryytettiin, eksyin
minä; mutta nyt minä pidän sinun sanas.
68. Sinä olet hywä ja teet hywin: opeta
minulle sinun säätyjäs.
69. Ylpiät ajattelewat walheen minun
päälleni; mutta minä pidän täydestä sydä=
mestä sinun käskys.
70. Heidän sydämensä on lihawa niinkuin
raswa; mutta minä iloitsen sinun laistas.
5 Mos. 32: 15. Ps. 17: 10. Ps. 73: 7.
71. Se on minulle hywä, ettäs minun
nöyryytit, että minä sinun säätyjäs oppisin.
72. Sinun suus laki on minulle otollisempi
kuin monta tuhatta kappaletta kultaa ja ho=
piata. Ps. 19: 11.
73. Sinun kätes owat minun tehneet ja
walmistaneet: anna minulle ymmärrys=
tä oppiakseni sinun käskyjäs.
Job. 10: 8. Ps. 139: 14.
74. Jotka sinua pelkääwät, ne minun nä=
kewät ja iloitsewat; sillä minä toiwon sinun
sanaas.
75. Herra! minä tiedän sinun tuomios
wanhurskaaksi, ja sinä olet minua totuudes=
sa nöyryyttänyt.
76. Olkoon siis sinun armos minun loh=
dutukseni, niinkuin sinä palwelialles luwan=
nut olet.
77. Anna minulle sinun laupiutes tapah=
tua, että minä eläisin; sillä sinun lakis on
minun iloni.
78. Joska ylpiät häpiään tulisiwat, jotka
minua painawat alas walheellansa; mutta
minä ajattelen sinun käskyjäs.
79. Tulkaan ne minun tyköni, jotka sinua
pelkääwät, ja sinun todistukses tuntewat.
Ps. 15: 4.
80. Olkoon minun sydämeni toimellinen
sinun säädyissäs, etten minä häwäistäisi.
81. Minun sieluni ikäwöitsee sinun autuut=
tas: minä toiwon sinun sanas päälle.
1 Mos. 49: 18. Es. 49: 6. Luc. 2: 30.
82. Minun silmäni hiweltywät sinun sanas
jälkeen, ja sanowat: koskas minua lohdutat?
Ps. 6: 7, 8.
83. Sillä minä olen niinkuin nahka sa=
wussa: en minä unohda sinun säätyjäs.
84. Kuinka kauwan sinun palwelias odot=
taa? koskas tuomitset minun wainoojani?
85. Ylpiät minulle kuoppia kaiwawat, jot=
ka ei ole sinun lakis perään.
86. Kaikki sinun käskys owat sula totuus:
he walheella minua waiwaawat: auta
minua.
87. He olisiwat juuri lähes minun maan
päältä hukuttaneet; mutta en minä sinun
käskyjäs hyljännyt.
88. Wirwoita minua sinun armoillas, et=
tä minä pitäisin sinun suus todistuksen.
Ps. 40: 9.
89. Herra! sinun sanas pysyy ijankaikki=
sesti taiwaissa.

90. Sinun totuutes pysyy suwusta sukuun: sinä perustit maan, ja se pysyy.
91. Ne pysywät tähän päiwään asti sinun asetukses jälkeen; sillä kaikki sinua palwelewat.
92. Ellei sinun lakis olisi ollut minun lohdutukseni, niin minä olisin raadollisuudessani hukkunut.
93. En minä ikänä unohda sinun käskyjäs: sillä niillä sinä minua lohdutat.
94. Sinun minä olen: auta minua! sillä minä etsin sinun käskyjäs.
Kork. w. 2: 16. Rom. 14: 8. 1 Cor. 6: 20.
95. Jumalattomat minua wartioitsewat hukuttaaksensa; mutta sinun todistuksistas minä otan waarin. Ps. 38: 21.
96. Kaikista kappaleista minä olen lopun nähnyt; mutta sinun käskys owat määrättömät. Es. 40: 8.
97. Kuinka minä rakastan sinun lakias! Joka päiwä minä sitä ajattelen.
98. Sinä teit minun taitawammaksi käskyilläs kuin minun wiholliseni owat; sillä se on minun ijankaikkinen tawarani.
99. Minä olen oppineempi kuin kaikki minun opettajani; sillä sinun todistukses owat minun ajatukseni.
100. Enämmän minä ymmärrän kuin wanhemmat; sillä minä pidän sinun käskys.
101. Minä estän jalkani kaikista pahoista teistä, että minä sinun sanas pitäisin.
102. En minä poikkee sinun oikeudestas; sillä sinä opetat minua.
103. Sinun sanas owat minun suulleni makiammat kuin hunaja.
104. Sinun käskys tekewät minun ymmärtäwäiseksi: sentähden minä wihaan kaikkia wääriä teitä.
105. Sinun sanas on minun jalkaini kynttilä, ja walkeus minun teilläni.
Saar. k. 6: 23. 2 Piet. 1: 19.
106. Minä wannon, ja sen wahwana pidän, että minä sinun wanhurskautes oikeudet pitää tahdon. Neh. 10: 29.
107. Minä olen sangen kowin waiwattu: Herra, wirwoita minua sinun sanas perästä.
108. Olkoon sinulle, Herra, otolliset minun suuni mieliset uhrit, ja opeta minulle sinun oikeutes.
109. Minun sieluni on alati minun käsissäni, ja en unohda sinun lakias.
110. Jumalattomat wirittäwät minulle paulan; mutta en minä eksy sinun käskyistäs.
111. Sinun todistukses owat minun ijankaikkiset perimiseni; sillä he owat minun sydämeni ilo.
112. Minä kallistan minun sydämeni tekemään sinun säätys jälkeen, aina ja ijankaikkisesti.
113. Minä wihaan wiekkaita henkiä, ja rakastan sinun lakias.
114. Sinä olet minun warjelukseni ja kilpeni: minä toiwon sinun sanas päälle.
115. Poiketkaat minusta, te pahanelkiset; ja minä pidän minun Jumalani käskyt.
116. Tue minua sanallas, että minä eläisin, ja älä anna minun toiwoni häpiään tulla. Ps. 31: 2. Rom. 5: 4, 5.
117. Wahwista minua, että minä autetuksi tulisin, niin minä halajan alati sinun säätyjäs.
118. Sinä tallaat alas kaikki, jotka sinun säädyistäs horjuwat; sillä heidän wiettelyksensä on sula walhe.
119. Sinä heität pois kaikki jumalattomat maan päältä niinkuin loan; sentähden minä rakastan sinun todistuksias.
120. Minä pelkään sinua, niin että minun ihoni wärisee, ja wapisen sinun tuomioitas.
Ps. 2: 11. Phil. 2: 12.
121. Minä teen oikeuden ja wanhurskauden: älä minua hyljää niille, jotka minulle wäkiwaltaa tekewät.
122. Wastaa palwelias edestä, ja lohduta häntä, ettei ylpiät tekisi minulle wäkiwaltaa.
123. Minun silmäni himeltywät sinun autuutes perään, ja sinun wanhurskautes sanan jälkeen.
124. Tee palwelias kanssa sinun armos jälkeen, ja opeta minulle sinun säätyjäs.
125. Sinun palwelias minä olen: anna minulle ymmärrystä, että minä tuntisin sinun todistukses. Ps. 18: 1. Ps. 36: 1. Ps. 116: 16.
126. Jopa aika on, että Herra siihen jotakin tekis: he owat sinun lakis särkeneet.
127. Sentähden minä rakastan sinun käskyjäs, enämpi kuin kultaa ja parasta kultaa.
128. Sentähden minä pidän wisusti kaikkia sinun käskyjäs: minä wihaan kaikkia wääriä teitä. Ps. 26: 5.
129. Ihmeelliset owat sinun todistukses; sentähden minun sieluni ne pitää. Ps. 68: 36.
130. Kuin sinun sanas julistetaan, niin se walistaa ja antaa yksikertaisille ymmärryksen. Ps. 19: 8, 9. 2 Tim. 3: 15.
131. Minä awaan suuni ja huokaan; sillä minä halajan sinun käskyjäs.
132. Käännä sinuas minun puoleeni, ja ole minulle armollinen, niinkuin sinä olet niille tottunut tekemään, jotka sinun nimeäs rakastawat.
133. Wahwista minun käymiseni sinun

sanassas, ja älä anna wäkiwallan minua wallita. Ps. 17:5.
134. Lunasta minua ihmisten wäkiwallasta, niin minä pidän sinun käskys.
135. Walista sinun kaswos palwelias päälle, ja opeta minulle sinun säätys. 4 Mos. 6:25. Ps. 80:4, 8, 20.
136. Minun silmäni wettä wuotawat, niinkuin wirta, ettei sinun käskyjäs pidetä.
137. Herra! sinä olet wanhurskas, ja sinun tuomios owat oikiat.
138. Sinä olet wanhurskautes todistuksset ja totuuden wisusti käskenyt.
139. Minä olen lähes surmaksseni kiiwannut, että minun wihollliseni owat sinun sanas unhohtaneet. Ps. 139:21.
140. Sinun puhees on sangen koeteltu, ja sinun palwelias sen rakkaana pitää. Ps. 12:7. Ps. 18:31. San. l. 30:5.
141. Minä olen halpa ja ylönkatsottu, mutta en minä unohda sinun käskyjäs.
142. Sinun wanhurskautes on ijankaikkinen wanhurskaus, ja sinun lakis on totuus.
143. Ahdistus ja tuska owat minun saawuttaneet; mutta minä iloitsen sinun käskyistäs.
144. Sinun todistustes wanhurskaus pysyy ijankaikkisesti: anna minulle ymmärrys, niin minä elän.
145. Minä huudan kaikesta sydämestäni: kuule, Herra, minua, että minä sinun säätys pitäisin.
146. Sinua minä huudan, auta minua, että minä sinun todistukses pitäisin.
147. Warahin minä ennätän, ja huudan: sinun sanas päälle minä toiwon. Ps. 130:6.
148. Warahin minä herään, tutkistelemaan sinun sanojas. Ps. 5:4.
149. Kuule minun ääneni sinun armos jälkeen: Herra, wirwoita minua sinun oikeutes jälkeen.
150. Pahanelkiset wainoojat karkaawat minun päälleni, ja owat kaukana sinun laistas.
151. Herra, sinä olet läsnä, ja sinun käskys owat sula totuus. Ps. 19:10. San. l. 8:8.
152. Mutta minä sen aikaa tiesin, että sinä olet todistukses ijankaikkisesti perustanut.
153. Katso minun raadollisuuttani, ja pelasta minua; sillä empä minä unohda sinun lakias.
154. Toimita minun asiani ja päästä minua: wirwoita minua sinun sanas kautta.
155. Autuus on kaukana jumalattomista, sillä ei he tottele sinun säätyjäs.
156. Herra, sinun laupiutes on suuri: wirwoita minua sinun oikeutes jälkeen.
157. Minun wainoojaani ja wihollistani on monta; mutta en minä poikkee sinun todistuksistas.
158. Minä näen ylönkatsojat, ja siihen suutun, ettei he sinun sanaas pidä.
159. Katso, minä rakastan sinun käskyjäs: Herra, wirwoita minua sinun armos jälkeen.
160. Sinun sanas on alusta totuus ollut: kaikki sinun wanhurskautes oikeudet pysywät ijankaikkisesti. Joh. 17:17.
161. Päämiehet wainoowat minua ilman syytä; mutta minun sydämeni pelkää sinun sanojas.
162. Minä iloitsen sinun puheestas, niinkuin se, joka suuren saaliin löytänyt on.
163. Walhetta minä wihaan ja kauhistun; mutta sinun lakias minä rakastan.
164. Seitsemästi päiwässä minä kiitän sinua sinun wanhurskautes oikeuden tähden.
165. Suuri rauha on niillä, jotka sinun lakias rakastawat, ja ei he itseänsä loukkaa. Ps. 37:11, 31.
166. Herra, minä odotan sinun autuuttas, ja teen sinun käskys.
167. Minun sieluni pitää sinun todistukses, ja minä rakastan niitä sangen suuresti.
168. Minä pidän sinun käskys ja todistukses; sillä kaikki minun tieni owat edessäs.
169. Herra, anna minun huutoni tulla sinun etees: anna minulle ymmärrystä sinun sanas jälkeen.
170. Anna minun rukoukseni tulla sinun etees: pelasta minua sinun sanas jälkeen.
171. Minun huuleni kiittäwät, koskas minulle opetat sinun säätys.
172. Minun kieleni puhuu sinun sanastas; sillä kaikki sinun käskys owat wanhurskaat.
173. Olkoon sinun kätes minulle awullinen; sillä minä olen walinnut sinun käskys.
174. Herra, minä ikäwöitsen sinun autuuttas, ja halajan sinun lakias.
175. Anna minun sieluni elää, että hän sinua kiittäis, ja sinun oikeutes auttakoon minua!
176. Minä olen eksywä niinkuin kadotettu lammas, etsi sinun palweliaas; sillä en minä unohda sinun käskyjäs. Ps. 23:1. Es. 53:6. Luc. 15:4. Joh. 10:27.

120 Psalmi.

Wääriä kieliä wastaan.

1. Weisu korkeimmassa Kuorissa.

Minä huudan Herraa minun tuskissani, ja hän kuulee minun rukoukseni.

2. Herra, pelasta minun sieluni walhettelewista suista ja wääristä kielistä!
1 Sam. 24:10. l. 26:19.
3. Mitä wäärä kieli taitaa sinulle tehdä? ja mitä se taitaa toimittaa? Jac. 3:5, 6.
4. Se on niinkuin wäkewän teräwät nuolet, niinkuin tuli katajissa.
Ps. 11:2. Ps. 57:5. Ps. 59:8.
5. Woi minua, että minä olen muukalainen Mesechin seassa! minun täytyy asua Kedarin majain seassa.
6. Se tulee minun sielulleni ikäwäksi, asua niiden tykönä, jotka rauhaa wihaawat.
7. Minä pidän rauhan, mutta kuin minä puhun, niin he sodan nostawat.

121 Psalmi.

Jumalan walwowa warjelus.

1. Weisu korkeimmassa Kuorissa.
Minä nostan silmäni mäkiin päin, joista minulle apu tulee. Ps. 3:5.
2. Minun apuni tulee Herralta, joka taiwaan ja maan tehnyt on.
2 Aikak. 20:12. Ps. 124:8.
3. Ei hän salli sinun jalkas horjua; eikä se torku, joka sinua kätkee. Ps. 127:1.
4. Katso, joka Israelia warjelee, ei se torku eli makaa.
5. Herra kätkeköön sinua: Herra on sinun warjos, sinun oikialla kädelläs, Ps. 91:4, rc.
6. Ettei aurinko sinua polttaisi päiwällä, eikä kuu yöllä.
7. Herra kätkeköön sinun kaikesta pahasta: hän kätkeköön sinun sielus!
8. Herra kätkeköön sinun uloskäymises ja sisällekäymises, hamasta nyt ja ijankaikkiseen!

122 Psalmi.

Rauhan toiwotus Jumalan seurakunnalle.

1. Dawidin weisu korkeimmassa Kuorissa.
Minä iloitsen niistä, kuin minulle sanotut owat; että me menemme Herran huoneeseen, 2 Sam. 6:14. 1 Aikak. 13 l., 15 l., 16 l.
2. Ja että meidän jalkamme pitää seisoman sinun porteissas, Jerusalem.
Ps. 42:3. Ps. 84:3.
3. Jerusalem on rakettu kaupungiksi, johonka on tuleminen kokoon, 2 Aika k. 6:6.
4. Että sukukunnat astuisiwat sinne ylös, Herran sukukunnat, Israelille todistukseksi, kiittämään Herran nimeä. 2 Aika k. 31:4. l. 35:3.
5. Sillä siellä owat istuimet raketut tuomittaa, Dawidin huoneen istuimet.
2 Aikak. 17:7, rc. l. 19:8.
6. Toiwottakaat Jerusalemille rauhaa: he menestyköön, jotka sinua rakastawat!
7. Rauha olkoon sinun muureis sisällä, ja onni sinun huoneissas!
8. Minun weljeini ja ystäwäini tähden minä toiwotan nyt sinulle rauhaa!
9. Herran meidän Jumalamme huoneen tähden etsin minä sinun parastas.

123 Psalmi.

Suojeluksesta ylönkatsetta wastaan.

1. Weisu korkeimmassa Kuorissa.
Minä nostan silmäni sinun tykös, joka asut taiwaissa. Ps. 3:5.
2. Katso, niinkuin palweliain silmät katsowat isäntäinsä käsiin, niinkuin piikain silmät katsowat emäntäinsä käsiin, niin meidänkin silmämme katsowat Herraa meidän Jumalatamme, siihen asti että hän meitä armahtaa.
3. Ole meille armollinen Herra, ole meille armollinen! sillä me olemme sangen täytetyt ylönkatseesta.
4. Sangen täynnä on meidän sielumme rikosten pilkkaa ja ylpeitten ylönkatsetta.
Job. 12:4, 5.

124 Psalmi.

Kiitos awusta wihollisia wastaan.

1. Dawidin weisu korkeimmassa Kuorissa.
Ellei Herra olisi meidän kanssamme, niin sanokaan Israel: Rom. 8:31.
2. Ellei Herra olisi meidän kanssamme, koska ihmiset karkaawat meitä wastaan,
3. Niin he nielisiwät meidän eläwältä, koska heidän wihansa julmistuu meidän päällemme;
4. Niin wesi meitä upottais: kosket käwisiwät meidän sieluimme ylitse;
5. Niin ylpiät weden aallot käwisiwät meidän sielumme ylitse.
6. Kiitetty olkoon Herra, joka ei meitä anna raatelukseksi heidän hampaillensa!
7. Meidän sielumme pääsi niinkuin lintu lintumiehen paulasta. Paula on särjetty, ja me olemme päästetyt. San. l. 6:5.
8. Meidän apumme on Herran nimessä, joka taiwaan ja maan tehnyt on. Ps. 121:2.

125 Psalmi.

Oikian toiwon ja jumalattomuuden palkka.

1. Weisu korkeimmassa Kuorissa.
Jotka Herran päälle uskaltawat, ei he lankee, waan pysywät ijankaikkisesti niinkuin Zionin wuori. Matth. 7:24. l. 16:18.

2. Jerusalemin ympäri owat wuoret, ja Herra on kansansa ympärillä, hamasta nyt ja ijankaikkiseen.
3. Sillä jumalattomain waltikka ei pidä pysymän wanhurskasten joukon päällä, ettei wanhurskaat ojentaisi käsiänsä wääryyteen. Es. 14:5.
4. Herra, tee hywästi hywille ja hurskaille sydämille.
5. Mutta jotka poikkeewat wääriin teihinsä, niitä Herra ajaa pois pahantekiäin kanssa; mutta rauha olkoon Israelille!
Ps. 128:6. Gal. 6:16.

126 Psalmi.

Murhetta seuraawainen ilo.

1. Weisu korkeimmassa Kuorissa.
Koska Herra päästää Zionin wangit, niin me olemme niinkuin unta näkewäiset.
2. Silloin meidän suumme naurulla täytetään, ja meidän kielemme on täynnä riemua; silloin sanotaan pakanoissa: Herra on suuria heidän kohtaansa tehnyt.
5 Mos. 4:34. Job. 8:21.
3. Herra on suuria tehnyt meidän kohtaamme: siitä me olemme iloiset.
Neh. 1:5. l. 2:1.
4. Herra: käännä meidän wankeutemme, niinkuin wirrat etelässä.
2 Mos. 14:1, rc. Jos. 3:1, rc. Es. 43:14, 16. l. 51:9, 10, 11.
5. Jotka kyyneleillä kylwäwät, ne ilolla niittäwät.
6. He menewät matkaan ja itkewät, ja wiewät ulos kalliin siemenen, ja tulewat riemulla, ja tuowat lyhteensä. Es. 35:10.

127 Psalmi.

Kaikki työnteentö on turha ilman Jumalan siunauksetta.

1. Salomon weisu korkeimmassa Kuorissa.
Jos ei Herra huonetta rakenna, niin he hukkaan työtä tekewät, jotka sitä rakentawat: jos ei Herra kaupunkia warjele, niin wartiat hukkaan walwowat. Ps. 121:3.
2. Se on turha, että te warhain nousette ja hiljain maata menette, ja syötte leipänne surulla; sillä hän antaa ystäwillensä heidän maatessansa. Job. 20:18. Ps. 61:6.
3. Katso, lapset owat Herran lahja, ja kohdun hedelmä on anto.
1 Mos. 30:1, 2. Ps. 113:9.
4. Kuin nuolet wäkewän kädessä, niin owat nuorukaiset.
5. Autuas on se, jonka wiini on niitä täynnänsä: ei ne häwäistä, koska heillä wihollistensa kanssa portissa tekemistä on.

128 Psalmi.

Onni hurskaassa awioossa.

1. Weisu korkeimmassa Kuorissa.
Autuas on jokainen, kuin Herraa pelkää, ja hänen teillänsä waeltaa.
Ps. 112:1. Ps. 119:1, 2, 3.
2. Sillä sinä elätät sinus kättes töistä: autuas sinä olet, ja sinulle käy hywästi.
1 Mos. 3:19.
3. Sinun emäntäs on niinkuin hedelmällinen wiinapuu sinun huonees loukkaita ympäri: sinun lapses niinkuin öljypuun wesat, sinun pöytäs ympärillä.
Ps. 127:3. San. l. 5:18, 19. l. 18:22. Hes. 19:10.
4. Katsos, näin se mies siunataan, joka Herraa pelkää.
5. Herra siunaa sinua Zionista, ettäs näet Jerusalemin onnen kaikkena sinun elinaikanas. Ps. 134:3.
6. Ja saat nähdä sinun lastes lapset: rauha olkoon Israelille!
Job. 42:16. Ps. 125:5. Gal. 6:16.

129 Psalmi.

Israelin woitto, rukous wihollisia wastaan.

1. Weisu korkeimmassa Kuorissa.
He owat usein minua ahdistaneet, hamasta minun nuoruudestani, sanokaan nyt Israel.
2. He owat usein minua ahdistaneet, hamasta minun nuoruudestani; mutta ei he minua woittaneet.
3. Kyntäjät owat minun selkäni päällä kyntäneet, ja wakonsa pitkäksi wetäneet.
Es. 51:23.
4. Herra, joka wanhurskas on, on jumalattomain köydet katkonut.
5. Tulkoon häpiään ja kääntyköön takaperin kaikki, jotka Zionia wihaawat.
6. Olkoon niinkuin ruoho kattoin päällä, joka ennen kuiwettuu kuin se rewäistään ylös, 2 Kun. k. 19:26. Job. 8:12. Es. 37:27.
7. Joista niittäjä ei kättänsä täytä, eikä lyhteensitoja syliänsä;
8. Eikä yksikään ohitsekäyppä sano: olkoon Herran siunaus teidän päällänne: me siunaamme teitä Herran nimeen. Ruth. 2:4.

130 Psalmi.

6 Katumuspsalmi.

1. Weisu korkeimmassa Kuorissa.
Svwyydessä minä huudan sinua, Herra.
Ps. 69:2. Ps. 88:7.
2. Herra, kuule minun ääneni: waarinot=

takaan sinun korwas minun rukousteni äänestä.
3. Jos sinä, Herra, soimaat syntiä: Herra, kuka siis pysyy? Job. 9: 2, 3. Ps. 143: 2.
4. Sillä sinun tykönäs on anteeksi antamus, että sinua peljättäisiin.
5. Minä odotan Herraa: minun sieluni odottaa, ja minä toiwon hänen sanansa päälle.
6. Minun sieluni wartioitsee Herraa huomenwartiasta toiseen huomenwartiaan asti. Ps. 119: 147, 148.
7. Israel toiwokaan Herran päälle; sillä Herralla on armo, ja runsas lunastus hänellä. 2 Sam. 24: 14.
8. Ja hän lunastaa Israelin kaikista synneistänsä. Matth. 1: 21.

131 Psalmi.

Kuwaus oikeasta nöyryydestä.

1. Dawidin weisu korkeimmassa Kuorissa.

Herra, ei minun sydämeni ole paisunut, eikä minun silmäni ole ylpiät; enkä minä waella suurissa asioissa, jotka minulle työläät owat. 2 Aikak. 32: 25. Ps. 101: 5. San. l. 16: 5.
2. Koska en minä minun sieluani asettanut ja waikittanut, niin minun sieluni tuli wieroitetuksi, niinkuin lapsi äidistänsä wieroitetaan.
3. Israel toiwokaan Herran päälle, hamasta nyt ja ijankaikkiseen. Wal. w. 3: 26.

132 Psalmi.

Jumalan asumasia ja hallitus Zionissa.

1. Weisu korkeimmassa Kuorissa.

Muista, Herra, Dawidia, ja kaikkia hänen waiwojansa, Ps. 56: 9.
2. Joka Herralle wannoi, ja lupasi lupauksen Jakobin wäkewälle:
3. En minä mene minun huoneeni majaan, enkä wuoteeseeni pane maata;
4. En minä anna silmäini unta saada, enkä silmälautaini torkkua,
2 Sam. 7: 2, rc. 1 Aikak. 17: 1, rc.
5. Siihen asti, kuin minä löydän sian Herralle, Jakobin wäkewän asumiseksi.
Ap. T. 7: 46.
6. Katso, me kuulimme hänestä Ephratassa: me olemme sen löynneet metsän kedoilla.
7. Me tahdomme hänen asuinsioihinsa mennä, ja kumartaa hänen jalkainsa astinlaudan edessä. 1 Aikak. 28: 2. Ps. 122: 1.
8. Nouse, Herra, sinun lepoos, sinä ja sinun wäkewyytes arkki.
4 Mos. 10: 35, 36. 2 Aikak. 6: 41.
9. Anna sinun pappis pukea heitänsä wanhurskaudella, ja sinun pyhäs riemuitkaan.
10. Älä käännä pois sinun woideltus kaswoja, sinun palwelias Dawidin tähden.
Ps. 18: 51.
11. Herra on wannonut Dawidille totisen walan, ja ei hän siitä wilpistele: sinun ruumiis hedelmästä minä istutan sinun istuimelles. 2 Sam. 7: 12. 1 Aikak. 17: 11. Ps. 80: 4, 20. Ap. T. 2: 30.
12. Jos sinun lapses minun liittoni pitäwät, ja minun todistukseni, jotka minä heille opetan, niin heidän lapsensa myös pitää sinun istuimellas istuman ijankaikkisesti.
13. Sillä Herra on Zionin walinnut, ja tahtoo sitä asuinsiaksensa.
14. Tämä on minun leponi ijankaikkisesti: tässä minä tahdon asua; sillä se minulle kelpaa.
15. Minä hywästi siunaan hänen elatuksensa, ja hänen köyhillensä kyllä annan leipää.
16. Hänen pappinsa minä puetan autuudella; ja hänen pyhänsä pitää ilolla riemuitseman. Es. 61: 6, 10.
17. Siellä minä annan puhjeta Dawidin sarwen: minä walmistan kynttilän woidelluleni. 1 Kun. k. 11: 36. Luc. 1: 69. l. 2: 32.
18. Hänen wihollisensa minä häpiällä puetan; mutta hänen päällänsä pitää hänen kruununsa kukoistaman. Hes. 21: 27.

133 Psalmi.

Weljein sopiwaisuus.

1. Dawidin weisu korkeimmassa Kuorissa.

Katsos, kuinka hywä ja kuinka suloinen se on, että weljekset sowinnossa keskenänsä asuwat. San. l. 6: 16, rc.
2. Niinkuin se kallis woide, joka Aaronin päästä wuotaa koko hänen partaansa, joka wuotaa hänen waatettensa liepeeseen;
2 Mos. 29: 7.
3. Niinkuin Hermonin kaste, joka tulee alas Zionin wuorelle; sillä siellä lupaa Herra siunauksen ja elämän alati ja ijankaikkisesti.

134 Psalmi.

Jumalan palweliain uskollinen wiran toimitus.

1. Weisu korkeimmassa Kuorissa.

Katso, kiittäkäät Herraa, kaikki Herran palweliat, jotka yöllä seisotte Herran huoneessa!
2 Mos. 27: 21. 3 Mos. 8: 35. 1 Aikak. 9: 33. Ps. 135: 1, 2.
2. Nostakaat kätenne pyhää päin, ja kiittäkäät Herraa. 1 Tim. 2: 8.
3. Herra siunatkoon sinua Zionista, joka taiwaan ja maan tehnyt on. 4 Mos. 6: 23. Ps. 128: 5.

135 Psalmi.

Jumalan woiman ylistys. Epäjumalain pilkka.

1. Halleluja!
Ylistäkäät Herran nimeä, kiittäkäät, Her-
ran palweliat, Ps. 134:1.
2. Te kuin seisotte Herran huoneessa, mei-
dän Jumalamme esihuoneissa.
3. Kiittäkäät Herraa, sillä Herra on hywä,
ja weisatkaat kiitosta hänen nimellensä; sillä
se on suloinen.
4. Sillä Herra on itsellensä walinnut Ja-
kobin, Israelin omaksensa.
2 Mos. 19:5. 5 Mos. 7:6.
5. Minä tiedän, että Herra on suuri, ja
meidän Jumalamme kaikkein jumalitten
ylitse. Ps. 97:9. Ps. 138:5.
6. Kaikki, mitä Herra tahtoo, niin hän te-
kee, taiwaassa ja maassa, meressä ja kai-
kessa syweydessä; Ps. 115:3.
7. Joka pilwet nostaa maan ääristä, joka
pitkäisen leimauksesta sateen saattaa, ja tuu-
len tuo ulos tawaroistansa; Jer. 10:13. l. 51:16.
8. Joka esikoiset Egyptissä löi, sekä ihmi-
sistä että karjasta, 2 Mos. 12:29, 30. Ps. 78:51.
9. Ja antoi merkkinsä ja ihmeensä tulla
Egyptin keskelle, Pharaolle ja kaikille hänen
palwelioillensa; 2 Mos. 7:1, ꝛc.
10. Joka monet pakanat löi, ja tappoi wä-
kewät kuninkaat: Jos. 12:1, ꝛc.
11. Sihonin Amorealaisten kuninkaan, ja
Ogin Basanin kuninkaan, ja kaikki Kanaan
waltakunnat. 4 Mos. 21:1, ꝛc.
12. Ja antoi heidän maansa perimiseksi,
Israelille kansallensa perimiseksi. Ps. 136:21.
13. Herra, sinun nimes pysyy ijankaikki-
sesti: Herra, sinun muistos pysyy suwusta
sukuun.
14. Sillä Herra tuomitsee kansansa, ja on
palwelioillensa armollinen. 5 Mos. 32:36.
15. Pakanain epäjumalat owat hopia ja
kulta, ihmisten käsillä tehdyt. Ps. 115:4.
16. Heillä on suu, ja ei puhu: heillä owat
silmät, ja ei näe;
17. Heillä owat korwat, ja ei kuule: eikä
ole henkeä heidän suussansa.
18. Jotka niitä tekewät, he owat niiden
kaltaiset, ja kaikki, jotka heihin uskaltawat.
19. Te Israelin huoneesta, kiittäkäät Her-
raa! te Aaronin huoneesta, kiittäkäät Her-
raa! Ps. 118:2, 3, 4.
20. Te Lewin huoneesta, kiittäkäät Her-
raa! te kuin Herraa pelkäätte, kiittäkäät
Herraa!
21. Kiitetty olkoon Herra Zionista, joka
Jerusalemissa asuu! Halleluja! Es. 31:9.

136 Psalmi.

Kehoitus Herran kiitokseen hänen armoteoistansa.

1. Kiittäkäät Herraa, sillä hän on hy-
wä; sillä hänen laupiutensa pysyy ijankaik-
kisesti. 1 Aikak. 16:34. Ps. 106:1. Ps. 107:1. Ps. 118:1.
2. Kiittäkäät kaikkein jumalitten Jumalata;
sillä hänen laupiutensa pysyy ijankaikkisesti.
5 Mos. 10:17. 1 Cor. 8:5, 6.
3. Kiittäkäät kaikkein herrain Herraa; sillä
hänen laupiutensa pysyy ijankaikkisesti;
1 Tim. 6:15.
4. Joka yksinänsä suuret ihmeet tekee; sillä
hänen laupiutensa pysyy ijankaikkisesti;
Ps. 77:15.
5. Joka taiwaat toimellisesti on tehnyt;
sillä hänen laupiutensa pysyy ijankaikkisesti;
6. Joka maan on lewittänyt weden päälle;
sillä hänen laupiutensa pysyy ijankaikkisesti;
1 Mos. 1:9, 20. Ps. 104:5. Jer. 10:12. l. 51:15.
7. Joka suuret walkeudet on tehnyt; sillä
hänen laupiutensa pysyy ijankaikkisesti;
1 Mos. 1:14.
8. Auringon päiwää hallitsemaan; sillä
hänen laupiutensa pysyy ijankaikkisesti;
9. Kuun ja tähdet yötä hallitsemaan; sillä
hänen laupiutensa pysyy ijankaikkisesti;
10. Joka Egyptin esikoiset löi; sillä hänen
laupiutensa pysyy ijankaikkisesti;
2 Mos. 12:29, 30.
11. Ja wei Israelin ulos heidän keskel-
tänsä; sillä hänen laupiutensa pysyy ijan-
kaikkisesti; 2 Mos. 12:37.
12. Wäkewällä kädellä ja ojetulla käsiwar-
rella; sillä hänen laupiutensa pysyy ijan-
kaikkisesti; 5 Mos. 4:34.
13. Joka Punaisen meren jakoi kahtia;
sillä hänen laupiutensa pysyy ijankaikkisesti;
2 Mos. 14:21, 22.
14. Ja antoi Israelin käydä sen keskeltä;
sillä hänen laupiutensa pysyy ijankaikkisesti;
15. Joka Pharaon sotawäkinensä Punai-
seen mereen upotti; sillä hänen laupiutensa
pysyy ijankaikkisesti; 2 Mos. 14:27.
16. Joka johdatti kansansa korwen läpitse;
sillä hänen laupiutensa pysyy ijankaikkisesti;
17. Joka suuret kuninkaat löi; sillä hänen
laupiutensa pysyy ijankaikkisesti;
18. Ja tappoi wäkewät kuninkaat; sillä
hänen laupiutensa pysyy ijankaikkisesti;
19. Sihonin Amorealaisten kuninkaan;
sillä hänen laupiutensa pysyy ijankaikkisesti;
4 Mos. 21:21. 5 Mos. 2:32, 33.
20. Ja Ogin Basanin kuninkaan; sillä hä-
nen laupiutensa pysyy ijankaikkisesti;
5 Mos. 3:1, ꝛc.
21. Ja antoi heidän maansa perimiseksi;

sillä hänen laupiutensa pysyy ijankaikkisesti: Jos. 12: 7. Ps. 135: 12.
22. Perimiseksi palweliallensa Israelille; sillä hänen laupiutensa pysyy ijankaikkisesti.
23. Hän muisti meitä, koska me olimme painetut alas; sillä hänen laupiutensa pysyy ijankaikkisesti;
24. Ja lunasti meitä wihollisistamme; sillä hänen laupiutensa pysyy ijankaikkisesti;
25. Joka antaa kaikelle lihalle ruuan; sillä hänen laupiutensa pysyy ijankaikkisesti. Ps. 104: 14, 27. Ps. 145: 15.
26. Kiittäkäät taiwaan Jumalata; sillä hänen laupiutensa pysyy ijankaikkisesti.

137 Psalmi.

Wangittuin itku Babelissa.

1. Babelin wirtain tykönä me istuimme ja itkimme, koska me Zionin muistimme.
2. Meidän kanteleemme me ripustimme pajuihin, jotka siellä oliwat.
3. Siellä he käskiwät meidän weisata, jotka meitä wankina pitiwät, ja iloita meidän itkussamme: Weisatkaat meille Zionin wirsiä.
4. Kuinka me weisaisimme Herran weisun wieraalla maalla?
5. Jos minä unhohdan sinua, Jerusalem, niin olkoon minun oikia käteni unhohdettu.
6. Tarttukoon minun kieleni suuni lakeen, ellen minä sinua muista, ellen minä tee Jerusalemia minun ylimmäiseksi ilokseni.
7. Herra, muista Edomin lapsia Jerusalemin päiwänä, jotka sanowat: repikäät maahan, repikäät maahan, hamaan hänen perustukseensa asti.
Jer. 49: 12. Wal. w. 4: 21, 22. Hes. 25: 12. l. 35: 2. Obad. w. 11: 12.
8. Sinä häwitetty tytär, Babel! autuas on se joka sinulle kostaa, niinkuin sinä meille tehnyt olet. Jer. 50: 29. Ilm. k. 18: 16.
9. Autuas on se, joka sinun piskuiset lapses ottaa ja paiskaa kiwiin. Es. 13: 16.

138 Psalmi.

Kiitos Jumalan sanasta ja armosta.

1. Dawidin.
Minä kiitän sinua kaikesta sydämestäni: jumalitten edessä minä sinulle kiitosta weisaan.
2. Minä tahdon kumarten rukoilla sinun pyhän templis puoleen, ja kiittää sinun nimeäs, sinun armos ja totuutes tähden; sillä sinä teit nimes ja sanas suureksi kaikkein ylitse. Ps. 5: 8.
3. Koska minä sinua awukseni huudan, niin sinä kuulet minua, ja annat minun sielulleni suuren wäkewyyden. Ps. 86: 16.
4. Herra! sinua kiittäwät kaikki kuninkaat maan päällä, että he kuulewat sinun suus sanoja; Ps. 47: 10. Ps. 68: 30. Ps. 102: 16, 23.
5. Ja weisaawat Herran teillä, että Herran kunnia on suuri. Ps. 147: 5.
6. Sillä Herra on korkia, ja katselee nöyriä, ja ylpiät tuntee kaukaa.
Ps. 113: 5, 6. Luc. 1: 48, 52. l. 14: 11.
7. Jos minä waeltaisin ahdistuksen keskellä, niin sinä wirwoitat minua, ja lähetät kätes minun wihollisteni wihan päälle: sinun oikia kätes warjelee minua. Ps. 7: 7.
8. Herra tekee siihen lopun minun tähteni: Herra, sinun laupiutes on ijankaikkinen, älä sinun käsialaas hyljää! Ps. 57: 3.

139 Psalmi.

Jumalan huolenpito, woima, läsnäoleminen.

1. Dawidin Psalmi, edelläweisaajalle.
Herra! sinä tutkit minua, ja tunnet minun. Ps. 17: 3.
2. Joko minä istun eli nousen, niin sinä sen tiedät: sinä ymmärrät taampaa minun ajatukseni.
3. Joko minä käyn eli makaan, niin sinä olet minun ympärilläni, ja näet kaikki minun tieni. Job. 34: 21, 22. Joh. 21: 17. Hebr. 4: 13.
4. Sillä katso, ei ole sanaakaan minun kieleni päällä, jota et sinä, Herra, kaikkia tiedä. Job. 42: 2.
5. Sinä olet tehnyt minun jälkimäiseni ja ensimäiseni, ja pidät sinun kätes minun päälläni.
6. Senkaltainen tieto on minulle ylön ihmeellinen ja ylön korkia, etten minä woi sitä käsittää. Ps. 147: 5. Es. 40: 28.
7. Kuhunka minä menen sinun hengestäs? ja kuhunka minä sinun kaswois edestä pakenen?
8. Jos minä astuisin ylös taiwaaseen, niin sinä siellä olet: jos minä wuoteeni helwetissä rakentaisin, katso, sinä myös siellä olet. Job. 22: 12. l. 26: 6. Am. 9: 2.
9. Jos minä ottaisin aamuruskon siiwet, ja asuisin meren äärissä,
10. Niin sinun kätes sielläkin minua johdattais, ja sinun oikia kätes pitäis minun.
11. Jos minä sanoisin: pimeys kuitenkin peittää minun, niin on myös yö walkeus minun ympärilläni.
12. Sillä ei pimeys sinun edessäs pimitä, ja yö walistaa niinkuin päiwä; pimeys on niinkuin walkeus. Jac. 1: 17.
13. Sinun hallussas owat minun mu=

naskuuni: sinä peitit minun äitini kohdussa.

14. Minä kiitän sinua sen edestä, että minä niin aiwan ihmeellisesti tehty olen: ihmeelliset owat sinun tekos, ja sen minun sieluni kyllä tietää. Job. 10:8, ꝛc.

15. Ei minun luuni olleet sinulta salatut, koska minä siinä salaisessa tehty olin, koska minä maan sisällä niin taitawasti koottu olin.

16. Sinun silmäs näkiwät minun, koska en minä wielä walmistettu ollut, ja kaikki päiwät sinun kirjaas oliwat kirjoitetut, jotka wielä oleman piti, joista ei yksikään silloin wielä tullut ollut. Job. 14:5. Ps. 37:18.

17. Mutta kuinka kalliit owat minun edessäni, Jumala, sinun ajatukses? kuinka suuri on heidän lukunsa?

18. Jos minä heitä lukisin, niin ne olisiwat usiammat kuin santa: koska minä herään, olen minä wielä tykönäs.

19. Jumala, joskas tappaisit jumalattomat, ja werikoirat minusta poikkeisiwat.

20. Sillä he puhuwat sinusta häpiällisesti, ja sinun wihollises turhaan lausuwat (sinun nimes).

21. Herra, minä tosin wihaan niitä, jotka sinua wihaawat, ja minä närkästyn heistä, jotka karkaawat sinua wastaan. Ps. 119: 136, 139.

22. Täydestä todesta minä heitä wihaan; sentähden owat he minulle wihollisct. Ilm. k. 3:16.

23. Tutki minua, Jumala, ja koettele minun sydämeni: kiusaa minua ja ymmärrä, kuinka minä ajattelen. Ps. 26:2. Ps. 86:12.

24. Ja katsos, jos minä pahalla tiellä lienen, niin saata minua ijankaikkiselle tielle.

140 Psalmi.

Salattuja ja julkisia wihollisia wastaan.

1. Dawidin Psalmi edelläweisaajalle.

2. Herra, pelasta minua pahoista ihmisistä: warjele minua wääristä miehistä,

3. Jotka pahaa ajattelewat sydämissänsä, ja joka päiwä sotaan hankitsewat.

4. He hiowat kieltänsä niinkuin kärme: kyykärmeen myrkky on heidän huultensa alla, Sela! Ps. 55:22. Ps. 57:5. Ps. 64:4. Rom. 3:13.

5. Warjele minua, Herra, jumalattomain käsistä, warjele minua wääristä ihmisistä, jotka ajattelewat minun käymiseni kukistaa.

6. Ylpiät asettawat paulat ja nuorat minun eteeni, ja wenyttäwät werkot tien wiereen: minun eteeni panewat he paulan, Sela! Jer. 18:22.

7. Mutta minä sanoin Herralle: sinä olet minun Jumalani: Herra, kuule minun rukoukseni ääni.

8. Herra, Herra, minun wäkewä apuni! sinä warjelet minun pääni sodan aikana.

9. Herra, älä salli jumalattomalle hänen himoansa: älä wahwista hänen pahaa tahtoansa, ettei hän ylpeyntyisi, Sela!

10. Heidän sappensa, jotka minua piirittäwät, ja heidän huultensa waiwa langetkoon heidän päällensä. Ps. 7:17.

11. Tuliset hiilet pitää heidän päällensä putooman: hän antaa heidän langeta tuleen ja sywään kuoppaan, ettei heidän pidä nouseman ylös. Ps. 11:6.

12. Kielilakkarin ei pidä menestymän maan päällä: häijy wäärä ihminen karkotetaan ja kukistetaan.

13. Sillä minä tiedän, että Herra raadollisen asian ja köyhän oikeuden toimittaa.

14. Tosin wanhurskaat kiittäwät sinun nimeäs, ja wakaat asuwat sinun kaswois edessä.

141 Psalmi.

Rukous pyhästä elämästä ja warjeluksesta.

1. Dawidin Psalmi.

Herra, minä awukseni huudan sinua: riennä sinuas minun puoleeni: ota korwiis minun ääneni, koska minä sinua huudan.

2. Kelwatkoon minun rukoukseni sinun edessäs niinkuin sawu-uhri, minun kätteni ylönnys niinkuin ehtoo-uhri. 2 Mos. 29 l., 30 l. Ps. 20:4. 1 Tim. 2:8. Ilm. k. 5:8. l. 8:3.

3. Herra, warjele minun suuni, ja warjele minun huuleni.

4. Älä kallista minun sydäntäni mihinkään pahuuteen, pitämään jumalatointa menoa pahointekiäin kanssa, etten minä söisi niistä, jotka heille kelpaawat. Ps. 19:14. Ps. 28:3.

5. Wanhurskas lyökään minua ystäwällisesti, ja nuhdelkaan minua, se olkoon niinkuin öljy minun pääni päällä; sillä minä wielä rukoilen heidän pahuuttansa wastaan.

6. Heidän opettajansa sysättäköön kiween, niin sitte kuullaan minun opetukseni suloiseksi.

7. Meidän luumme owat hajoitetut haudan reunalla, niinkuin joku maan repis ja kaiwais.

8. Sillä sinua, Herra, Herra, minun silmäni katsowat: minä uskallan sinuun, älä minun sieluani hyljää Ps. 25:15.

9. Warjele minua siitä paulasta, jonka he asettiwat eteeni, ja pahointekiäin ansasta.

10. Jumalattomat lankeewat toinen toi-

sensa kanssa omiin werkkoihinsa, siihen asti
kuin minä pääsen ohitse. Ps. 7:15, 17.

142 Psalmi.

Walitus ahdistuksessa; uskallus Jumalan apuun.

1. Dawidin oppi, rukoiltaa, koska hän luolassa oli. 1 Sam. 22:1. l. 24:4. Ps. 57:1.

2. Minä huudan Herran tykö minun äänelläni, ja rukoilen Herraa minun äänelläni.

3. Minä wuodatan minun ajatukseni hänen edessänsä, ja osotan hänelle minun hätäni. Ps. 62:9.

4. Koska minun henkeni on ahdistuksessa, niin sinä tiedät minun käymiseni: tiellä, jota minä waellan, asettawat he paulat minun eteeni. Ps. 77:4. Ps. 140:6. Ps. 141:9.

5. Katsele oikialle puolelle ja näe, sillä ei yksikään tahdo minua tuta: en minä taida paeta, ei tottele kenkään minun sieluani.

6. Herra, sinua minä huudan ja sanon: sinä olet minun toiwoni ja minun osani eläwitten maalla. Ps. 73:26. Ps. 116:9.

7. Ota waari minun rukouksestani, sillä minua waiwataan sangen: pelasta minua wainollisistani; sillä he owat minua wäkewämmät.

8. Wie minun sieluni wankeudesta ulos kiittämään sinun nimeäs: wanhurskaat kokoontuwat minun tyköni, koskas minulle hywästi teet.

143 Psalmi.

7 Katumuspsalmi.

1. Dawidin Psalmi.

Herra! kuule minun rukoukseni, ota minun anomiseni korwiis, sinun totuutes tähden, kuule minua sinun wanhurskautes tähden.

2. Ja älä käy tuomiolle palwelias kanssa; sillä ei yksikään eläwä ole waka sinun edessäs. 2 Mos. 34:7. Job. 9:2, 3. Ps. 130:3. Rom. 3:4.

3. Sillä wihollinen wainoo minun sieluani, ja lyö minun elämäni rikki maahan asti: hän panee minun pimeyteen, niinkuin kuolleet maailmassa. 2 Sam. 17:1.

4. Minun henkeni on minussa ahdistettu: minun sydämeni on minussa kulutettu.

5. Minä muistelen entisiä aikoja: minä ajattelen kaikkia sinun tekojas, ja tutkistelen sinun kättes töitä. Ps. 77:6, 12.

6. Minä lewitän käteni sinun puolees: minun sieluni janoo sinua, niinkuin karkia maa, Sela! Ps. 42:3. Ps. 63:2.

7. Herra, kuule minua nopiasti, minun henkeni katoo: älä kaswojas minulta kätke, etten minä niiden kaltaiseksi tulisi, jotka hautaan menewät. Ps. 28:1. Ps. 88:5.

8. Suo minun warhain kuulla sinun armojas, sillä sinuun minä toiwon: ilmoita minulle tie, jota minä käyn; sillä minä ylönnän sieluni sinun tykös. Ps. 25:1.

9. Pelasta minua, Herra, minun wihollisistani! sinun tykös minä pakenen.

10. Opeta minua tekemään sinun suosios jälkeen; sillä sinä olet minun Jumalani: sinun hywä henkes wiekään minun tasaista tietä. Ps. 25:4, 5. Ps. 27:11. Ps. 86:11.

11. Herra, wirwoita minua sinun nimes tähden: wie minun sieluni hädästä ulos sinun wanhurskautes tähden.

12. Ja teloita minun wiholliseni sinun laupiutes tähden, ja kadota kaikki, jotka minun sieluani ahdistawat; sillä minä olen palwelias. Ps. 86:16. Ps. 116:16. Ps. 136:17, 18.

144 Psalmi.

Woittoweisu. Oikia ja wäärä autuus.

1. Dawidin Psalmi.

Kiitetty olkoon Herra, minun turwani, joka minun käteni opettaa sotimaan, ja minun sormeni tappelemaan, 2 Sam. 22:35. Ps. 18:35, 40.

2. Minun laupiuteni ja minun linnani, minun warjelukseni ja minun wapahtajani, minun kilpeni, johon minä uskallan, joka minun kansani minun alani waati. Ps. 18:2, 3.

3. Herra, mikä ihminen on, ettäs häntä korjaat? eli ihmisen poika, ettäs hänestä otat waarin? Job. 7:17. Ps. 8:5. Hebr. 2:6.

4. On sittekin ihminen tyhjän werta: hänen aikansa katoo niinkuin warjo.
Job. 8:9. l. 14:2. Ps. 39:12. Ps. 62:10. Ps. 102:12.

5. Herra, kallista sinun taiwaas, ja astu alas: rupee wuorihin, että he suitsisiwat.
Ps. 18:8, 2c. Ps. 104:32.

6. Anna leimaukset iskeä, ja hajoita heitä: ampua sinun nuolias ja kauhistuta heitä.

7. Lähetä kätes ylhäältä, ja kirwoita minua, ja pelasta minua suurista wesistä, ja muukalaisten lasten käsistä, Ps. 18:17, 18, 45, 46.

8. Joiden suu puhuu walhetta, ja heidän oikia kätensä on petollinen oikia käsi.

9. Jumala, minä weisaan sinulle uuden wirren: minä soitan sinulle kymmenen kielisellä psaltarilla, Ps. 18:50, 51.

10. Sinä, joka kuninkaille woiton annat, ja sinun palwelias Dawidin wapahdat murhamiekasta.

11. Päästä myös minua ja pelasta minua muukalaisten lasten kädestä, joiden suu puhuu walhetta, ja heidän oikia kätensä on petollinen oikia käsi;

12. Että meidän pojat kaswaisiwat nuoruudessansa niinkuin wesat, ja meidän

tyttäret, niinkuin templin kaunistetut seinät. Job. 21: 11.

13. Meidän aittamme olkoon täynnä, jotka runsaat elatukset antaisiwat toinen toisensa perästä, että meidän lampaamme poikisiwat tuhannen, ja sata tuhatta, meidän kylissämme;

14. Että meidän härkämme olisiwat wahwat työhön; ettei yhtään wahinkoa, eikä walitusta eli kannetta olisi meidän kaduillamme.

15. Autuas on se kansa, jolle niin käy; waan autuas on se kansa, jonka Herra Jumalana on. Ps. 33: 12.

145 Psalmi.

Dawid ylistää Jumalan kunnian korkeutta, hallitusta ja armon awaruutta.

1. Dawidin kiitos.

Minä ylistän sinua, minun Jumalani, sinä kuningas, ja kiitän sinun nimeäs aina ja ijankaikkisesti.

2. Joka päiwä minä kunnioitan sinua, ja kiitän sinun nimeäs aina ja ijankaikkisesti. Ps. 34: 2. Ps. 146: 2.

3. Suuri on Herra, ja sangen kunniallinen, ja hänen suuruutensa on sanomatoin. Job. 5: 9.

4. Suku pitää suwulle jutteleman sinun töitäs, ja sinun woimastas puhuman. 5 Mos. 4: 10. l. 6: 7.

5. Minä ajattelen sinun suuren kunnias kauneutta ja sinun ihmeitäs;

6. Että puhuttaisiin sinun ihmeellisten töittes woimasta: ja sinun suurta herrauttas minä juttelen;

7. Että sinun suuren hywyytes muisto ylistettäisiin, ja sinun wanhurskautes kiitettäisiin.

8. Armollinen ja laupias on Herra, hidas wihaan ja sangen hywä. 2 Mos. 34: 6, 2c. 4 Mos. 14: 18. Ps. 86: 5, 15. Ps. 103: 8. Joel. 2: 13. Jon. 4: 2.

9. Suloinen on Herra kaikille, ja armahtaa kaikkia tekojansa.

10. Kiittäkään sinua, Herra, kaikki sinun tekos, ja sinun pyhäs kiittäkään sinua.

11. Julistakaan sinun waltakuntas kunniata, ja puhukaan sinun woimastas;

12. Että sinun woimas tulis ihmisten lapsille tiettäwäksi, ja sinun waltakuntas suuri kunnia.

13. Sinun waltakuntas on ijankaikkinen waltakunta, ja sinun herrautes pysyy suwusta sukuun. Ps. 146: 10.

14. Herra tukee kaikkia kaatuwaisia, ja nostaa kaikkia sullotuita.

15. Kaikkein silmät wartioitsewat sinua, ja sinä annat heille ruuan ajallansa. Ps. 36: 7. Ps. 104: 27.

16. Sinä awaat kätes, ja rawitset kaikki, kuin eläwät, suosiolla. Ap. T. 14: 17.

17. Wanhurskas on Herra kaikissa teissänsä, ja laupias kaikissa töissänsä.

18. Läsnä on Herra kaikkia, jotka häntä awuksensa huutawat, kaikkia, jotka totuudessa häntä awuksensa huutawat. Ps. 34: 18, 19

19. Hän tekee, mitä häntä pelkääwäiset halajawat, ja kuulee heidän huutonsa, ja auttaa heitä. Ps. 10: 17.

20. Herra warjelee kaikkia, jotka häntä rakastawat, ja hukuttaa kaikki jumalattomat.

21. Minun suuni pitää puhuman Herran kiitoksen, ja kaikki liha kunnioittakaan hänen pyhää nimeänsä, aina ja ijankaikkisesti.

146 Psalmi.

Ei pidä uskallettaman ihmisiin, waan Jumalaan.

1. Halleluja!

Kiitä Herraa, minun sieluni.

2. Minä kiitän Herraa niin kauwan kuin minä elän, ja minun Jumalalleni kiitoksen weisaan, niin kauwan kuin minä täällä olen. Ps. 34: 2. Ps. 104: 33. Ps. 145: 2.

3. Alkäät uskaltako päämiehiin; ihmiset he owat, ei he woi mitään auttaa. Ps. 62: 10. Ps. 118: 8, 9. Jer. 17: 5.

4. Sillä ihmisen henki pitää erkaneman, ja hänen täytyy maaksi tulla jälleen: silloin owat kaikki hänen aiwotuksensa hukassa. 1 Mos. 3: 19. Saarn. 12: 7.

5. Autuas on se, jonka apu Jakobin Jumala on, jonka toiwo Herrassa hänen Jumalassansa on; Jer. 17: 7, 8.

6. Joka taiwaan ja maan, meren ja kaikki, jotka niissä owat, tehnyt on, joka totuuden pitää ijankaikkisesti; Ap. T. 14: 15. Ilm. k. 14: 7.

7. Joka oikeuden saattaa niille, kuin wäkiwaltaa kärsiwät, joka isoowaiset rawitsee. Herra kirwoittaa wangitut:

8. Herra awaa sokian silmät: Herra nostaa kukistetut: Herra rakastaa wanhurskaita. Ps. 147: 6.

9. Herra warjelee wieraat, ja holhoo orpoja ja leskiä, ja jumalattomain tien hajoittaa. Ps. 68: 6.

10. Herra on kuningas ijankaikkisesti, sinun Jumalas, Zion, suwusta sukuun, Halleluja! 2 Mos. 15: 18. Ps. 145: 13.

147 Psalmi.

Kiitos Jumalan sanasta, murheenpidosta ja armosta.

1. Kiittäkäät Herraa! sillä meidän Jumalatamme kiittää on kallis asia: se kiitos on suloinen ja kaunis. Ps. 92:2.
2. Herra rakentaa Jerusalemin, ja kokoo hajoitetut Israelitit. 5 Mos. 30:4.
3. Hän parantaa murretut sydämet, ja sitoo heidän kipunsa. Ps. 34:19. Ps. 51:19. Ps. 103:3. Es. 61:1.
4. Hän lukee tähdet, ja kutsuu heitä kaikkia nimeltänsä. Es. 40:26.
5. Suuri on meidän Herramme, ja suuri hänen woimansa, ja hänen wiisautensa on määrätöin. Ps. 139:6.
6. Herra ojentaa raadolliset, ja jumalattomat maahan paiskaa. Ps. 146:8. Luc. 1:52.
7. Wuoroin weisatkaat Herralle kiitossanalla, ja weisatkaat meidän Herrallemme kanteleella;
8. Joka taiwaan pilwillä peittää, ja antaa sateen maan päälle; joka ruohot wuorilla kaswattaa; Ps. 104:14. Ap. T. 14:17.
9. Joka eläinten antaa heidän ruokansa, ja kaarneen pojille, jotka häntä awuksensa huutawat. Job. 39:3. Matth. 6:26. Luc. 12:24.
10. Ei hän mielisty hewoisten wäkewyyteen, eikä hänelle kelpaa miehen sääriluut. Ps. 33:17.
11. Herralle kelpaawat ne, jotka häntä pelkääwät, ja jotka hänen laupiuteensa uskaltawat.
12. Ylistä, Jerusalem, Herraa: kiitä, Zion, sinun Jumalatas!
13. Sillä hän wahwistaa sinun porttis salwat, ja siunaa sinussa sinun lapses.
14. Hän saattaa rauhan sinun ääriis, ja rawitsee sinua parahilla nisuilla.
15. Hän lähettää puheensa maan päälle: hänen sanansa nopiasti juoksee.
16. Hän antaa lumen niinkuin willan; hän hajoittaa härmän niinkuin tuhwan. Job. 37:6.
17. Hän heittää rakeensa niinkuin palat: kuka hänen pakkaisensa edessä kestää?
18. Hän lähettää sanansa, ja sulaa ne; hän antaa tuulensa puhaltaa, niin wedet juoksewat.
19. Hän ilmoittaa Jakobille sanansa, ja Israelille säätynsä ja oikeutensa.
20. Ei hän niin tehnyt kaikille pakanoille; eikä he tiedä hänen oikeuttansa, Halleluja! 5 Mos. 4:7, 8.

148 Psalmi.

Kaikki luontokappaleet ylistäwät Herraa.

Halleluja!

1. Kiittäkäät Herraa taiwaista: kiittäkäät häntä korkeudessa. Luc. 2:14.
2. Kiittäkäät häntä kaikki hänen enkelinsä: kiittäkäät häntä kaikki hänen sotawäkensä. Ps. 103:21. Luc. 2:13.
3. Kiittäkäät häntä aurinko ja kuu: kiittäkäät häntä kaikki kirkkaat tähdet.
4. Kiittäkäät häntä, te taiwasten taiwaat, ja wedet, jotka taiwasten päällä owat. 1 Mos. 1:7.
5. Heidän pitää Herran nimeä kiittämän; sillä hän käski, ja ne luodukst tuliwat. Ps. 33:6, 9.
6. Hän pitää ylös ne aina ja ijankaikkisesti: hän asettaa heitä, ettei heidän toisin käymän pitäisi. Job. 14:5. Jer. 33:25.
7. Kiittäkäät Herraa maan päällä, te walaskalat ja kaikki syzwyydet; Jer. 31:35.
8. Tuli ja rakeet, lumi ja sumu, tuulispää, jotka hänen sanansa toimittawat; Job. 37:12.
9. Wuoret ja kaikki kukkulat, hedelmälliset puut ja kaikki cedripuut;
10. Pedot ja kaikki eläimet, madot ja siiwelliset linnut;
11. Maan kuninkaat ja kaikki kansat, päämiehet ja kaikki tuomarit maan päällä;
12. Nuorukaiset ja neitseet, wanhat nuorten kanssa;
13. Kiittäkään Herran nimeä! sillä hänen ainoan nimensä on korotettu, ja hänen suuri kunniansa ylitse maan ja taiwaan. San. l. 18:10. Es. 12:4.
14. Ja hän korottaa sarwen kansallensa: kaikki hänen pyhänsä kiittäkäät, Israelin lapset, kansa, joka häntä lähin on, Halleluja! Ps. 132:17.

149 Psalmi.

Kiitos Ewankeliumin opista.

1. Halleluja!
Weisatkaat Herralle uusi weisu: pyhäin seurakunnan pitää häntä kiittämän. Ps. 96:1.
2. Iloitkaan Israel tekiässänsä: Zionin lapset riemuitkaan Kuninkaastansa. Ps. 100:3.
3. Heidän pitää tanssissa hänen nimeänsä kiittämän: harpuilla ja kanteleilla pitää heidän soittaman. 2 Mos. 15:20. 2 Sam. 6:14. Ps. 68:26. Ps. 81:3, 4. Ps. 87:7.
4. Sillä Herra rakastaa kansaansa: hän kunnioittaa nöyriä autuudella.
5. Pyhät pitää iloitseman kunnialla, ja kiittämän wuoteissansa.
6. Heidän suussansa pitää Jumalan ylis-

tys oleman, ja kaksiteräiset miekat heidän käsissänsä, Eph 6:17. Hebr. 4:12. Ilm. k. 1:16.
7. Kostamaan pakanoille, ja rankaisemaan kansoja;
8. Heidän kuninkaitansa sitomaan kahleisiin, ja heidän jalompiansa rautakahleisiin;
Matth. 18:18. Es. 41:15 Mich. 4:13.
9. Ja tekemään heille kirjoitetun oikeuden: tämä kunnia pitää kaikille hänen pyhillensä oleman, Halleluja!

150 Psalmi.

Kehoitus Herran kiitokseen ja ylistykseen.

1. Halleluja!
Kiittäkäät Herraa hänen pyhässänsä: kiittäkäät häntä hänen wäkewyytensä awaruudessa! Es. 6:3.
2. Kiittäkäät häntä hänen woimallisten tekoinsa tähden: kiittäkäät häntä ylönpalttisen suuruutensa tähden!
3. Kiittäkäät häntä basunilla: kiittäkäät häntä Psaltarilla ja kanteleilla!
4. Kiittäkäät häntä harpuilla ja tansseilla: kiittäkäät häntä harpun kielillä ja huiluilla!
2 Mos. 15:20. 1 Sam. 18:6. Ps. 68:26. Ps. 149:3
5. Kiittäkäät häntä kilisewillä symbaleilla: kiittäkäät häntä kumisewilla symbaleilla!
6. Kaikki, joilla henki on, kiittäkään Herraa, Halleluja! Ilm. k. 5:13, 2c.

Salomon Sananlaskut.

1 Luku.

Wiisauden lähde. Tyhmäin rangaistus.

Salomon, Dawidin pojan, Israelin kuninkaan sananlaskut:
2. Oppia wiisautta ja kuritusta, ymmärtää tiedon puhetta,
3. Wastaan ottaa ymmärryksen neuwoa, wanhurskautta, oikeutta ja siweyttä;
San. k. 14:15.
4. Että tyhmät wiisaaksi tulisiwat, ja nuorukaiset taidon ja ymmärryksen saisiwat.
5. Joka wiisas on, se kuulkaan, että hän wiisaammaksi tulis: ja joka toimellinen on, se ottakoon neuwon;
6. Että hän ymmärtäis sananlaskut ja niiden selityksen, wiisasten opin ja heidän tapauksensa.
7. Herran pelko on wiisauden alku; tyhmät hyljääwät wiisauden ja opin.
Job. 28:28. Ps. 111:10. San. k. 9:10.
8. Poikani, kuule isäs kuritusta, ja älä hyljää äitis käskyjä! San. k. 6:20. k. 19:20.
9. Sillä se on sinun pääs päällä otollinen kaunistus, ja käädyt sinun kaulassas.
San. k. 4:9. k. 25:12.
10. Poikani, jos pahanjuoniset sinua haukuttelewat, niin älä heihin suostu. San. k. 16:29.
11. Jos he sanowat: käy meidän kanssamme: me wäijymme werta, ja wiritämme pauloja nuhteettoman eteen ilman syytä;
12. Me nielemme hänen, niinkuin helwetti eläwältä, ja hurskaan niinkuin hautaan pudotamme;
13. Me löydämme kaikellaista kallista tawaraa, ja täytämme meidän huoneemme saaliista;
14. Koettele meidän kanssamme: meillä kaikilla pitää yksi kukkaro oleman:
15. Poikani! älä waella heidän kanssansa: estä jalkas heidän retkiltänsä.
16. Sillä heidän jalkansa juoksewat pahuuteen, ja he kiiruhtawat itsensä werta wuodattamaan. Es. 59:7. Rom. 3:15.
17. Sillä turhaan werkot wiritetään lintuin silmäin edessä.
18. Itse he myös wäijywät toinen toisensa werta, ja petoksella seisowat toinen toisensa hengen perään.
19. Niin kaikki ahneet tekewät, ja ahneus on isännillensä surmaksi.
20. Wiisaus ulkona walittaa, ja kaduilla äänensä ilmoittaa. San. k. 8:1, 2c.
21. Hän huutaa kansan edessä portissa, ja tuottaa sanansa edes kaupungissa, sanoen:
22. Kuinka kauwan te, tyhmät, tahdotte olla taitamattomat, ja pilkkakirweet rakastaa naurua? ja te hullut wihata opetusta?
23. Kääntäkäät itsenne minun kuritukseni puoleen: katso, minä tuon teille minun henkeni edes, ja ilmoitan teille minun sanani.
24. Että minä kutsuin teitä, ja te estelitte teitänne: minä kokotin käteni, ja ei yksikään ottanut siitä waaria; Es. 65:2. k. 66:4. Jer. 7:13.
25. Te hyljäsitte kaiken minun neuwoni, ja ette tahtoneet minun kuritustani:
26. Niin minä myös nauran teidän wa=

hinkotanne, ja pilkkaan teitä, koska teidän päällenne tulee se, jota te pelkäätte; Ps. 2:4. Ps. 37:13. Ps. 59:9. San. l. 3:34.

27. Koska se tulee, jota te pelkäätte niinkuin rajuilma, ja tuska niinkuin tuulispää; koska teidän päällenne tulee ahdistus ja waiwa.

28. Silloin he minua awuksensa huutawat, ja en minä kuule heitä: warahin he etsiwät minua, ja ei löydä minua. Job. 27:9. Jer. 11:11. l. 14:12. Hes. 8:18. Mich. 3:4. Zach. 7:13.

29. Että he wihasiwat opetusta, ja ei ottaneet wastaan Herran pelkoa,

30. Eikä tytyneet minun neuwooni, mutta laittiwat kaiken minun kuritukseni;

31. Niin pitää heidän syömän tiensä hedelmästä, ja neuwostansa rawituksi tuleman.

32. Sillä tyhmäin himo tappaa heidän, ja hulluin onni kadottaa heidän.

33. Mutta joka minua kuulee, hän asuu turwallisesti, ja ei mitään pahaa pelkää. Ps. 112:1, ꝛc.

2 Luku.

Oma ahkeruus ja Jumalan armo antawat wiisautta.

Poikani, jos sinä otat minun puheeni, ja minun käskyni kätket; San. l. 3:1. l. 4:2.

2. Niin anna korwas kuulla wiisautta, ja taiwuta sydämes ymmärrykseen.

3. Sillä jos sinä ymmärrystä ahkerasti halajat, ja rukoilet taitoa; Jac. 1:5.

4. Jos sinä sitä etsit niinkuin hopiata, ja pyörit sen perään niinkuin tawaran;

5. Niin sinä ymmärrät Herran pelwon, ja Herran tunnon löydät.

6. Sillä Herra antaa wiisauden, ja hänen suustansa tulee taito ja ymmärrys. Job. 32:8.

7. Hän antaa toimellisten hywin käydä, ja suojelee niitä, jotka wiattomasti waeltawat;

8. Warjelee hurskaat, ja holhoo pyhäinsä retket. Ps. 1:6.

9. Silloin sinä ymmärrät wanhurskauden ja tuomion, oikeuden ja kaiken hywän tien.

10. Jos wiisaus sinun sydämees tulee, ja taito on sinulle kelwollinen;

11. Niin hywä neuwo sinun warjelee, ja ymmärrys kätkee sinun,

12. Tempaamaan sinun pois pahalta tieltä, ja niiden seurasta, jotka toimettomia puhuwat,

13. Ja hyljääwät oikian tien, ja waeltawat pimeitä retkiä;

14. Jotka iloitsewat pahoista töistänsä, ja riemuitsewat pahoissa menoissansa;

15. Joiden tiet owat wastahakoiset, ja retket wäärät ja häpiälliset:

16. Ettet sinä ryhtyisi wieraaseen waimoon, joka ei sinun ole, joka suloisilla sanoilla puhuttelee, San. l. 7:5.

17. Ja hyljää nuoruutensa johdattajan, ja unhohtaa Jumalansa liiton;

18. Sillä hänen huoneensa kallistuu kuolemaan, ja hänen askeleensa kadotettuin tykö. San. l. 5:5.

19. Jokainen, kuin menee hänen tykönsä, ei palaja, eikä elämän tielle joudu.

20. Ettäs waeltaisit hywää tietä, ja pitäisit hurskasten tiet.

21. Sillä wanhurskaat asuwat maassa, ja wakaat siinä pysywät; Ps. 37:9, ꝛc. Matth. 5:5.

22. Mutta jumalattomat hukutetaan maasta, ja ylönkatsojat siitä teloitetaan. Job. 18:17. San. l. 10:7, 30.

3 Luku.

Pelkää Jumalata ja etsi wiisautta.

Poikani, älä unhohda minun lakiani, mutta sinun sydämes pitäköön minun käskyni. 5 Mos. 8:1. l. 30:16.

2. Sillä ne saattawat sinulle pitkän ijän, hywät wuodet ja rauhan.

3. Armo ja totuus ei sinua pidä hyljäämän; ripusta ne kaulaas, ja kirjoita sydämes tauluun; San. l. 6:21. l. 7:3.

4. Niin sinä löydät armon ja hywän toimen, Jumalan ja ihmisten edessä.

5. Luota itses Herraan kaikesta sydämestäs, ja älä luota sinun ymmärryksees; 1 Aikak. 28:9. San. l. 22:19.

6. Mutta ajattele häntä kaikissa teissäs, niin hän sinua oikein johdattaa.

7. Älä ole wiisas mielessäs, waan pelkää Herraa, ja wältä pahaa. San. l. 28:26. Es. 5:21. Rom. 12:16.

8. Sillä se on sinun nawalles terweellinen, ja wirwoittaa sinun luus.

9. Kunnioita Herraa tawarastas, ja kaikesta wuoden tulos esikoisista; 2 Mos. 23:19. 5 Mos. 26:2. Luc. 14:13.

10. Niin sinun riihes täytetään kyllyydellä, ja sinun wiinakuurnas wuotaa ylitse.

11. Poikani, älä Herran kuritusta hyljää, ja älä ole kärsimätöin, koska hän sinua rankaisee. Job. 5:17. Hebr. 12:5. Ilm. k. 3:19.

12. Sillä jota Herra rakastaa, sitä hän rankaisee, ja on hänelle otollinen niinkuin poika isällensä. San. l. 13:24.

13. Autuas on se ihminen, joka wiisauden löytää, ja se ihminen, joka ymmärryksen käsittää.

14. Sillä parempi on kaupita häntä kuin kaupita hopiata, ja hänen hedelmänsä on parempi kuin kulta. Job. 28:15. San. l. 8:10, 11. l. 16:16.

15. Hän on kalliimpi kuin päärlyt, eikä hänen wertaansa mitään toiwottaa taideta.
Matth. 13:45,46.
16. Pitkä ikä on hänen oikialla kädellänsä, rikkaus ja kunnia hänen wasemmallansa.
San. l. 8:18,35. l. 9:11.
17. Hänen tiensä owat iloiset, ja kaikki hänen askeleensa rauha.
18. Hän on elämän puu niille, jotka häneen rupeewat; ja autuaat owat ne, jotka hänen pitäwät.
San. l. 11:30.
19. Sillä Herra on wiisaudella maan perustanut, ja taiwaat toimella walmistanut.
Jer. 10:12. l. 51:15.
20. Hänen wiisaudessansa owat sywyydet eroitetut, ja pilwet pisaroitsewat kasteen.
21. Poikani, älä salli näitä silmistäs tulla pois, niin sinä tulet onnellisetsi ja wiisaaksi.
22. Se on sinun sielus elämä; ja sinun suus on otollinen.
Joh. 17:3.
23. Silloin sinä murheetoinna waellat teissäs, ettes jalkaas loukkaa.
24. Et sinä pelkää maata pantuas, mutta makaat; ja sinun unes on sinulle makia;
Ps. 4:9. Ps. 91:5.
25. Ettei sinun tarwita pelkäämään äkillistä hirmua, eikä jumalattomain häwitystä, koska se tulee.
Ps. 112:7,8.
26. Sillä Herra on sinun lohdutukses: hän warjelee sinun jalkas, ettei sitä saawuteta.
San. l. 18:10.
27. Älä estele tarwitsewalle hywää tehdä, jos sinulla on waraa, että sen tehdä taidat.
28. Älä sano ystäwälles: mene ja tule jälleen, huomenna minä sinulle annan; koska sinulla on.
5 Mos. 24:14.
29. Älä pyydä sinun ystäwäs wahinkoa, joka hywässä toiwossa asuu sinun tykönäs.
30. Älä kenenkään kanssa toru ilman syytä, jos ei hän mitään pahaa sinulle tehnyt ole.
31. Älä kiiwoittele wäärää miestä, ja älä noudata hänen retkiänsä.
Ps. 1:1. San. l. 1:15. l. 4:14,15.
32. Sillä pahanelkiset owat Herralle kauhistus; mutta hänen salaisuutensa on hurskasten tykönä.
Ps. 25:14.
33. Jumalattoman huoneessa on Herran kirous; mutta wanhurskaan maja siunataan.
34. Hän pilkkaa pilkkaajita; mutta nöyrille hän antaa armon.
Ps. 37:13. Ps. 59:9. San. l. 1:26. Es. 66:2. 1 Piet. 5:5. Jac. 4:10.
35. Wiisaat kunnian periwät, mutta tyhmät häpiän saawat.

4 Luku.

Harjoita hywää, wältä pahaa.

Kuulkaat, minun lapseni, teidän isänne kuritusta, ja ottakaat waari, oppiaksenne ja wiisaammaksi tullaksenne.
San. l. 1:8. l. 13:1.
2. Sillä minä annan teille hywän opetuksen: älkäät hyljätkö minun lakiani.
3. Sillä minä olin isäni poika, hoikka ja ainoa äitilläni.
4. Ja hän opetti minua, ja sanoi minulle: anna sydämes ottaa minun sanani wastaan: pidä minun käskyni, niin sinä elää saat.
1 Aika l. 28:9.
5. Osta wiisaus, osta ymmärrys: älä unhohda, älä myös poikkee minun puheestani.
6. Älä häntä hyljää, niin hän sinun kätkee: rakasta häntä, niin hän sinua warjelee.
7. Sillä wiisauden alku on, ostaa wiisautta, ja kaikella saadullas ostaa taitoa.
8. Pidä häntä korkiassa kunniassa, niin hän sinua korottaa, ja saattaa kunniaan, jos sinä häntä rakastat.
1 Sam. 2:30.
9. Hän sinun pääs jalosti kaunistaa ja kunnioittaa sinua ihanalla kruunulla.
San. l. 1:9.
10. Kuule siis, minun poikani, ja ota minun puheeni, niin ikäs wuotta on monta.
11. Minä johdatan sinua wiisauden tielle, ja saatan sinua käymään oikialla retkellä.
12. Niin että koskas waellat, ei sinun käymises ole ahdas; ja koskas juokset, niin et sinä loukkaa sinuas.
13. Pidä kuritus, älä hyljää häntä: kätke häntä; sillä hän on sinun elämäs.
14. Älä mene jumalattomain askelille, ja älä astu pahain tielle. Ps. 1:1. San. l. 1:15. l. 3:31.
15. Jätä se pois, ja älä käy siinä: karta sitä, ja mene ohitse.
16. Sillä ei he makaa, jollei he ole pahoin tehneet, eikä lepää, jollei he ole wahinkoa tehneet.
Ps. 36:5.
17. Sillä he syöwät jumalattomuuden leipää, ja juowat wääryyden wiinaa.
18. Mutta wanhurskasten retki paistaa niinkuin walkeus, käy edes, ja walistaa hamaan isoon päiwään asti.
19. Mutta jumalattomain tie on niinkuin pimeys; ja ei he tiedä kussa he lankeewat.
20. Poikani, ota waari minun sanoistani, ja kallista korwas minun puheisiini.
21. Älä niitä anna tulla pois silmistäs; pidä ne sydämessäs.
22. Sillä ne owat niiden elämä, jotka niitä owat löytäneet, ja owat terweelliset koko heidän ruumiillensa.

23. Warjele sydämes kaikella ahkeruudella;
sillä siitä elämä tulee.
24. Pane pois sinultas paha suu, ja wää=
rät huulet anna olla sinustas kaukana.
25. Katsokoon sinun silmäs oikein eteensä,
ja sinun silmäs laudat olkoon oikiat edessäs.
26. Koettele jalkais askeleet, niin kaikki
sinun ties wahwistuwat.
27. Älä poikkee oikialle eli wasemmalle
puolelle: tempaa sinun jalkas pois pahuu=
desta. Es. 30: 21.

5 Luku.

Karta huoruutta, elä puhtaana.

Poikani, ota waari minun wiisaudesta=
ni: kallista korwas minun oppiini;
San. l. 2: 1, 2.
2. Ettäs pitäisit hywän neuwon, ja sinun
huules pitäis toimen.
3. Sillä porton huulet owat niinkuin me=
sileipä, ja hänen kitansa liukkaampi kuin
öljy, Ps. 55: 22. San. l. 6: 24.
4. Mutta wiimeiseltä karwas kuin koiruo=
ho, ja teräwä kuin kaksiteräinen miekka.
5. Hänen jalkansa menewät alas kuole=
maan, ja hänen askeleensa joutuwat helwet=
tiin. San. l. 2: 18. l. 7: 27.
6. Ei hän käy kohdastansa elämän tiellä:
huikentelewaiset owat hänen astumisensa,
niin ettei hän tiedä, kuhunka hän menee.
7. Niin kuulkaat nyt minua, minun lap=
seni, ja älkäät poiketko minun puheistani.
8. Olkoon sinun ties kaukana hänestä, ja
älä lähesty hänen huoneensa owea,
9. Ettes antaisi kunniatas muukalaisille,
ja wuosias julmille;
10. Ettei muukalaiset rawittaisi sinun wa=
rastas, ja sinun työs olis toisen huoneessa,
11. Ja sinä wiimein huokaisit, koskas elä=
mäs ja hywyytes tuhlannut olet,
12. Ja sanoisit: woi! kuinka minä olen
wihannut hywää neuwoa, ja minun sydä=
meni on hyljännyt kuritutsen;
13. Ja en ole kuullut opettajani ääntä,
enkä kallistanut korwaani opettajaini puo=
leen!
14. Minä olen lähes kaikkeen pahuuteen
joutunut, kaiken kansan ja seurakunnan kes=
kellä.
15. Juo wettä kaiwostas, ja mitä lähtees=
täs wuotaa.
16. Anna luontolähtees wuotaa ulos, ja
wesiojas kujille. Gal. 6: 9, 10.
17. Mutta pidä ne yksinäs, ja ei yksikään
muukalainen sinun kanssas.
18. Sinun kaiwos olkoon siunattu, ja iloitse
sinun nuoruutes waimosta. Mal. 2: 14.
19. Se on suloinen niinkuin naaras hir=
wi, ja otollinen niinkuin metsäwuohi: hänen
rakkautensa sinua aina rawitkoon; ja iloita
sinuas aina hänen rakkaudestansa.
20. Poikani, miksis annat muukalaisen
sinuas pettää, ja halajat wierasta syliä?
21. Sillä Herran edessä owat kaikkein ih=
misten tiet, ja hän tutkii kaikki heidän aske=
leensa. Job. 34: 21. San. l. 15: 3. Jer. 16: 17. l. 32: 19.
Hebr. 4: 13.
22. Jumalattoman wääryys käsittää hä=
nen, ja hänen syntinsä paulat ottawat hä=
nen kiinni. Ps. 9: 17. San. l. 11: 6.
23. Hänen pitää kuoleman, ettei hän an=
tanut opettaa itseänsä, ja suuressa tyhmyy=
dessänsä tulee hän petetyksi.

6 Luku.

Takaus. Laiskuus. Pahanelkisyys. Kuuliaisuus.

Poikani, jos sinä takaat lähimmäises, niin
sinä olet kiinnittänyt kätes muukalaiseen.
San. l. 11: 15. l. 17: 18. l. 20: 16. l. 22: 26.
2. Sinun sanoissas olet sinä paulaan is=
tunut: sinä olet saawutettu puheissas.
3. Tee siis, poikani, näin: pelasta sinus;
sillä sinä olet tullut lähimmäises käsiin: jou=
du, nöyryytä itses ja waadi lähimmäistäs.
4. Älä anna silmilles unta, eikä silmälau=
tais torkkua.
5. Kirwoita sinus niinkuin metsäwuohi
pois käsistä, niinkuin lintu pyytäjänsä kä=
sistä. Ps. 124: 7.
6. Mene, laiska, myyriäisen tykö, katso hä=
nen menoansa ja opi. Job. 12: 7.
7. Waikka ei hänellä yhtään hallitsiata,
teettäjätä ja isäntää ole,
8. Kuitenkin walmistaa hän elatuksensa
suwella, ja kokoo ruokansa elonaikana.
San. l. 30: 25.
9. Kuinka kauwan sinä laiska makaat? kos=
kas nouset unesta?
10. Makaa wielä wähä, ota wielä unta
päähäs; laske kätes wähä yhteen, ettäs wie=
lä lewätä woisit; San. l. 24: 33, 34.
11. Niin köyhyys äkistä tulee päälles niin=
kuin matkamies, ja waiwaisuus niinkuin
warustettu mies. San. l. 20: 13.
12. Jumalatoin ihminen, wahingollinen
mies, käwelee suunsa wääryydellä,
13. Iskee silmää, nykkää jalwoillansa, ko=
kottelee sormillansa. San. l. 10: 10.
14. Wääryys on hänen sydämessänsä, ja
aikoo pahaa: hän saattaa riidat matkaan.
15. Sentähden tulee pikaisesti hänen ka=
dotuksensa, ja hän äkistä muserretaan rikki,
niin ettei hänellä yhtään parannusta ole.

16. Kuusi on, joita Herra wihaa, ja seitsemätä kauhistuu hänen sielunsa:
17. Ylpiät silmät, petollinen kieli, kädet, jotka wuodattawat wiatointa werta; San. l. 16:5. l. 12:22.
18. Sydän, joka wahingollisia ajattelee, jalat, jotka owat nopsat pahuuteen juoksemaan;
19. Wäärä todistaja, joka walheita tuottaa, ja se, joka saattaa riidan weljesten wälille.
20. Poikani, pidä isäs käskyt, ja älä hyljää äitis lakia. San. l. 1:8.
21. Sido ne alati yhteen sydämes päälle, ja ripusta ne kaulaas. San. l. 3:3. l. 7:3.
22. Koskas waellat, niin ne johdattawat sinua; koskas lepäät, niin he warjelewat sinua; koskas heräät, niin he puhuttelewat sinua. 5 Mos. 6:7. Ps. 1:2.
23. Sillä käsky on niinkuin kynttilä, ja laki niinkuin walkeus, ja opin kuritus on elämän tie; Ps. 19:9. Ps. 119:105. 2 Piet. 1:19.
24. Ettäs warjeltaisiin pahasta waimosta, ja muukalaisen makiasta kielestä. San. l. 2:16. l. 5:3.
25. Älä himoitse sydämessäs hänen kauneuttansa, ettes wieteltäisi hänen silmäinsä kiillosta.
26. Sillä portto saattaa leiwältä pois: mutta awiowaimo saattaa kauniin elämän.
27. Taitaako joku kätkeä tulen poweensa, ettei hänen waatteensa pala?
28. Eli taitaako joku hiilten päällä käwellä, ettei hän jalkojansa polta?
29. Niin sen tapahtuu, joka lähimmäisensä waimoa lähentelee: ei se pääse rankaisemata, joka häneen ryhtyy.
30. Ei se ole warkaalle niin suuri häpiä, jos hän warastaa henkensä piteeksi, koska nälkä on:
31. Jos hän käsitetään, antaa hän sen seitsemän kertaisesti jälleen, ja kaiken huoneensa saadun;
32. Mutta joka waimon kanssa huoruuteen lankee, se on tyhmä, ja joka sielunsa kadottaa tahtoo, se niin tekee.
33. Rangaistus ja häpiä tulee hänen päällensä, ja hänen häwäistyksensä ei pyhitä pois.
34. Sillä miehen wihalla on kiiwaus: ei hän säästä häntä koston päiwänä:
35. Ei hän lukua pidä sowittajasta, eikä ota lahjoja, waikkas paljon antaisit.

7 Luku.

Muistutus wiisauden waarinottamiseen. Waroitus haureutta karttamaan.

Poikani, kätke minun sanani, ja pidä tykönäs minun käskyni.
2. Ota waari minun käskyistäni, niin sinä elää saat, ja minun laistani, niinkuin silmäs terästä. Ps. 17:8.
3. Sido ne sormiis, kirjoita ne sydämes tauluun. 2 Mos. 13:16. 5 Mos. 6:8. l. 11:18. San. l. 3:3.
4. Sano wiisaudelle: sinä olet minun sisareni, ja kutsu toimi ystäwäkses;
5. Että hän sinua warjelis muukalaisesta waimosta, ja wieraasta, jonka sanat siliät owat. San. l. 2:16. l. 5:3.
6. Sillä minä kurkistelin huoneeni akkunasta läpi häkin,
7. Ja näin tyhmän nuorukaisen taitamattomain seassa, ja äkkäsin hänen poikain joukossa;
8. Joka käweli kaduilla hänen nurkkainsa taitse, ja asteli sitä tietä, joka meni hänen huoneeseensa, San. l. 5:8.
9. Hämärissä, koska päiwä ehtoolla oli, ja jo yö ja pimiä tuli: Joh. 3:20.
10. Ja katso, häntä kohtasi waimo porton waatteilla, kawala,
11. Tuima ja hillimätöin, jonka jalat ei pysyneet huoneessansa.
12. Nyt on hän ulkona, nyt kaduilla, ja wäijyy joka nurkassa.
13. Hän otti hänen kiinni, ja suuta antoi hänen, ja sanoi häpeemätä:
14. Minä olen tehnyt kiitosuhrin, ja olen tänäpänä täyttänyt lupaukseni. 3 Mos. 7:15, 16.
15. Sentähden olen minä tullut sinua wastaan, warhain sinua etsimään, ja olen nyt sinun löytänyt.
16. Minä olen koriasti walmistanut wuoteeni Egyptin kirjawalla waatteella,
17. Ja olen hywänhajuiseksi tehnyt minun kammioni mirrhamilla, aloella ja kanelilla.
18. Tule, harjoittakaamme kyllin hekumata aamuun asti, ja huwitelkaamme meitämme keskenämme rakkaudella.
19. Sillä ei mies ole kotona: hän on pitkälle matkalle mennyt.
20. Hän on ottanut rahasäkin myötänsä, ja tulee kotia äsken määrätyllä päiwällä.
21. Ja niin häntä haukutteli monella sanalla, ja waatei häntä makialla puheella.
22. Hän meni hänen kanssansa nopiasti, niinkuin teurastettawa härkä, ja niinkuin jalkapuuhun, jolla tyhmät rangoitaan;
23. Siihen asti kuin hän nuolilla ampuu hänen maksansa läpitse; ja niinkuin lintu itsensä kiiruhtaa paulaan, ja ei tiedä sitä hengellensä waaralliseksi. San. l. 5:4.
24. Niin kuulkaat siis minua, minun lapseni, ja ottakaat waari minun suuni sanoista.

25. Älköön sinun sydämes poiketko hänen tiellensä: älä salli sinuas wietellä hänen retkillensä.
26. Sillä hän on monta haawoittanut ja langettanut, ja kaikkinaiset woimalliset owat häneltä tapetut.
27. Hänen huoneensa owat helwetin tiet, jotka menewät alas kuoleman kammioihin.
San. l. 2:18. l. 5:5. l. 9:18.

8 Luku.

Jumalan poika on oikia wiisaus.

Eikö wiisaus huuda, ja toimi julista ääntänsä? San. l. 1:20, rc.
2. Korkialla paikalla seisoo hän, teiden ja kujain wieressä.
3. Porteilla, kaupungin owilla, joista sisälle käydään, hän huutaa:
4. Te miehet, minä huudan teitä, ja minun ääneni on teidän tykönne, te ihmisten lapset: Ps. 49:2, 3.
5. Ymmärtäkäät te tyhmät wiisautta, ja te houkkiot pankaat sydämiin.
6. Kuulkaat, sillä minä puhun sitä, kuin korkia on, ja opetan sitä, kuin oikia on.
7. Sillä minun suuni puhuu totuutta, ja minun huuleni wihaa jumalatointa.
Ps. 45:8.
8. Kaikki minun puheeni owat oikiat: ei ole siinä mitään petosta eli wäärytttä.
Ps. 119:151, 160.
9. Ne kaikki owat selkiät niille, jotka niitä ymmärtäwät, ja oikiat niille, jotka taidon löytäwät.
10. Ottakaat minun kuritukseni ennenkuin hopia, ja pitäkäät korkiampana minun oppini kuin kalliin kulta.
Job. 28:15. San. l. 3:14, 15. l. 16:16.
11. Sillä wiisaus on parempi kuin päärlyt, ja kaikki, mitä ihminen hänellensä toiwottaa, ei ole hänen wertaisensa.
12. Minä wiisaus asun toimen tykönä, ja minä taidan antaa hywän neuwon.
13. Se on Herran pelko: wihata pahaa, ylpeyttä, tuimuutta ja pahoja teitä; sentähden wihaan minä petollista suuta.
14. Minun on neuwo ja woima, minun on toimi ja wäkewyys.
15. Minun kauttani kuninkaat hallitsewat, ja neuwonantajat oikeutta saattawat.
Dan. 2:21.
16. Minun kauttani päämiehet wallitsewat, waltamiehet ja kaikki maan tuomarit.
17. Minä rakastan niitä, jotka minua rakastawat, ja jotka warahin minua etsiwät, ne löytäwät minun. Joh. 14:21.
18. Rikkaus ja kunnia on minun tykönäni, pysywäinen tawara ja wanhurskaus.
San. l. 3:16.
19. Minun hedelmäni on parempi kuin kulta ja rikkain kulta, ja minun tuloni parempi kuin walittu hopia.
20. Minä waellan wanhurskauden tietä ja oikeuden askeleilla;
21. Että minä pysywäisen perinnön saattaisin niille, jotka minua rakastawat, ja täyttäisin heidän tawaransa.
22. Minä olen ollut Herran oma hänen teidensä alussa: ennenkuin mitään tehty oli, olin minä.
23. Jo ijankaikkisuudesta olen minä asetettu, alussa ennenkuin maa oli.
24. Koska ei sywyys wielä ollut, silloin minä olin jo syntynyt, koska ei lähteet wielä wettä kuohuneet.
25. Ennenkuin wuoret oliwat perustetut, ja kukkulat walmistetut, olen minä syntynyt; Job. 15:7. Ps. 65:7.
26. Ei hän ollut wielä maata luonut, ja mitä sen päällä on, eikä maan piirin wuoria.
27. Koska hän walmisti taiwaan, olin minä siellä, koska hän sywyyden wisusti mittasi;
28. Koska hän pilwet rakensi ylhäällä, ja sääsi sywyyden lähteet;
29. Koska hän meren ääret määräsi, ja wetten eteen asetti määrän, ettei he astuisi rantansa ylitse; koska hän maan perustuksen lasti;
Job. 38:10, 11. Ps. 24:2. Ps. 104:9. Jer. 5:22.
30. Silloin minä hänen kanssansa waikutin, ja iloitsin joka päiwä, ja leikitsin hänen edessänsä joka aika;
31. Ja leikitsin maan piirin päällä: ja minun iloni on olla ihmisten lasten kanssa.
32. Niin kuulkaat siis minua, te lapset: autuaat owat ne, jotka minun tieni pitäwät.
33. Kuulkaat kuritusta, olkaat wiisaat, ja älkäät hyljätkö sitä.
34. Autuas on se ihminen, joka minua kuulee, joka minun owellani walwoo joka päiwä, ja wartioitsee minun pihtipielissäni.
35. Sillä joka minun löytää, hän elämän löytää, ja on Herralle otollinen;
San. l. 3:16. 1 Joh. 5:11, 12.
36. Mutta joka minua wastaan syntiä tekee, hän wahingoitsee sielunsa: jokainen kuin minua wihaa, hän rakastaa kuolemata.

9 Luku.

Wiisauden kuritus. Tyhmyyden wika.

Wiisaus rakensi huoneensa, ja wuoli siihen seitsemän patsasta.

2. Ja teurasti teuraansa, sekoitti wiinansa ja walmisti pöytänsä.

3. Ja lähetti piikansa, korkeista kaupungin saleista kutsumaan:

4. Joka tyhmä on, hän tulkaan tänne; ja hulluille sanoi hän:

5. Tulkaat ja syökäät minun leiwästäni, ja juokaat siitä wiinasta, jonka minä sekoitin. Luc. 14:15.

6. Hyljätkäät hullu meno, niin te saatte elää, ja käykäät ymmärryksen tiellä.

7. Joka pilkkaajata kurittaa, hän saa häpiän, ja joka jumalatointa nuhtelee, hän häwäistään. Matth. 7:6.

8. Älä rankaise pilkkaajata, ettei hän sinua wihaisi: nuhtele wiisasta, ja hän rakastaa sinua. San. l. 23:9. l. 28:23.

9. Anna wiisaalle, niin hän wiisaammaksi tulee: opeta wanhurskasta, niin hän opissa enänee. Matth. 13:12.

10. Wiisauden alku on Herran pelko, ja pyhäin tieto on ymmärrys. Job. 28:28. Ps. 111:10. San. l. 1:7.

11. Sillä minun kauttani sinun päiwäs enätään, ja ikäs wuodet lisätään. San. l. 3:16. l. 8:35.

12. Jos sinä olet wiisas, niin sinä itselles wiisas olet; mutta jos sinä olet pilkkaaja, niin sinä itse sen kannat.

13. Hullu, huikentelewainen waimo, mieletöin ei tiedä mitään; San. l. 7:11.

14. Istuu huoneensa owella, korkialla istuimella, ylimmäisessä siassa kaupungissa;

15. Että hän haukuttelis kaikkia, jotka siitä käywät ohitse, ja tietänsä waeltawat.

16. Se joka tyhmä on, hän tulkaan tänne; ja hullulle sanoo hän:

17. Warastettu wesi on makia, ja salattu leipä on suloinen.

18. Waan ei hän tiedä, että siellä kuolleet owat: hänen wieraansa owat helwetin sywyydessä. San. l. 2:18. l. 7:27.

10 Luku.

Nämät owat Salomon sananlaskut.

Salomon Sananlaskut.

Wiisas poika on isänsä ilo, mutta hullu poika on äitillensä murheeksi. San. l. 15:20. l. 17:21, 25. l. 23:24, 25. l. 29:3.

2. Wäärin saatu tawara ei ole hyödyllinen; mutta wanhurskaus wapauttaa kuolemasta. San. l. 11:4.

3. Ei Herra anna wanhurskasten sieluin nälkää kärsiä, mutta jumalattomain wäärin saadun hän hajoittaa.

4. Petollinen käsi tekee köyhäksi, mutta ahkera käsi saattaa rikkaaksi. San. l. 12:24, 27. l. 13:4. l. 19:15. l. 20:13.

5. Joka suwella kokoo, hän on toimellinen, mutta joka elonaikana makaa, hän tulee häpiään.

6. Siunaus on wanhurskaan pään päällä, mutta jumalattoman suun peittää wääryys.

7. Wanhurskaan muisto pysyy siunauksessa, waan jumalattomain nimi pitää mätänemän. Ps. 37:9, 22, 28, 38.

8. Joka sydämestänsä wiisas on, hän ottaa käskyt wastaan; mutta jolla hullut huulet owat, se saa haawoja.

9. Joka nuhteettomasti waeltaa, hän elää murheetoinna; mutta joka wäärällä tiellä waeltaa, hän tulee ilmei.

10. Joka silmää iskee, hän waiwaa matkaan saattaa, ja jolla hullut huulet owat, hän saa haawoja. San. l. 6:13. l. 16:30.

11. Wanhurskaan suu on elämän lähde, mutta jumalattoman suun peittää wääryys.

12. Wiha riidan saattaa, mutta rakkaus peittää kaikki rikokset. San. l. 17:9. 1 Piet. 4:8.

13. Toimellisten huulissa löytään wiisaus, waan tyhmäin selkään tarwitaan witsa. San. l. 19:29. l. 20:30. l. 26:3.

14. Wiisaat opin kätkewät, waan hullun suu on läsnä wahinkoa. San. l. 12:13.

15. Rikkaan tawara on hänen wahwa kaupunkinsa; mutta köyhyys tekee köyhän pelkuriksi. San. l. 18:11.

16. Wanhurskas tekee työtä hengen ylöspitämiseksi, mutta jumalattoman saalis on synniksi.

17. Joka kurituksen ottaa wastaan, hän on elämän tiellä; mutta joka rangaistuksen heittää pois, hän menee wäärin.

18. Petolliset suut peittäwät wainon, ja joka panettelee, hän on tyhmä.

19. Jossa paljon puhutaan, siitä ei synti ole kaukana; mutta joka huulensa hillitsee, hän on toimellinen.

20. Wanhurskaan kieli on kalliimpi hopiata, mutta jumalattoman sydän on niinkuin ei mitään.

21. Wanhurskaan huulet monta rawitsewat, mutta hullut kuolewat hulluudessa.

22. Herran siunaus tekee rikkaaksi, ilman waiwata.

23. Hullu tekee pahaa ja nauraa sitä, waan wiisas pitää siitä waarinsa. San. l. 12:12. l. 15:21.

24. Mitä jumalatoin pelkää, se hänelle tapahtuu, ja mitä wanhurskaat himoitsewat, sitä heille annetaan.

25. Jumalatoin on niinkuin tuulispää;

joka menee ohitse ja tyhjäksi raukee, mutta wanhurskas pysyy ijankaikkisesti. Ps. 37: 36.
26. Niinkuin etikka tekee pahaa hammasten ja sawu silmäin, niin on laiska niiden mielestä paha, jotka hänen lähettäwät.
27. Herran pelko enäntää päiwiä, waan jumalattomain wuodet wähetään. Ps. 55: 24.
28. Wanhurskaan toiwo on ilo, mutta jumalattomain toiwo katoo. Ps. 112: 10. San. l. 11: 23.
29. Herran tie on hurskasten wäkewyys, mutta pahointekiät owat pelkurit.
30. Wanhurskas pysyy aina kohdallansa kukistamata, mutta jumalattoman ei pidä asuman maan päällä. San. l. 2: 22. l. 14: 11.
31. Wanhurskaan suu tuottaa wiisauden, waan wääräin kieli hukutetaan.
32. Wanhurskaan huulet opettawat terweellisiä asioita, waan jumalattoman suu on täynnä wäärыyttä.

11 Luku.

Wäärä waaka on Herralle kauhistus, mutta oikia puntari on hänelle otollinen.
3 Mos. 19: 35, 36. 5 Mos. 25: 13, 14, 15. San. l. 16: 11. l. 20: 10, 23.
2. Kussa ylpeys on, siinä on myös ylönkatse; mutta wiisaus on nöyräin tykönä.
San. l. 16: 18. l. 18: 3.
3. Wiattomuus johdattaa siwiät, waan pahuus kukistaa pilkkaajat.
4. Ei rikkaus auta wihan päiwänä, mutta wanhurskaus wapahtaa kuolemasta.
San. l. 10: 2. Hes. 7: 19.
5. Wiattoman wanhurskaus tekee hänen tiensä tasaiseksi, mutta jumalatoin lankee jumalattomassa menossansa.
6. Jumalisten wanhurskaus pelastaa heitä, waan wäärintekiät käsitetään wiekkaudessansa. San. l. 5: 22. l. 12: 13. l. 13: 6.
7. Koska jumalatoin ihminen kuolee, niin ei ole yhtään toiwoa: ja jota wäärintekiät odottawat, se tulee tyhjäksi.
8. Wanhurskas wapahdetaan waiwasta, ja jumalatoin tulee hänen siaansa.
San. l. 21: 18.
9. Ulkokullatun ihmisen suun kautta petetään hänen lähimmäisensä; waan wanhurskaat ymmärtäwät sen, ja pelastetaan.
10. Kaupunki iloitsee, koska wanhurskaan hywin käy, ja riemuitsee, koska jumalatoin hukkuu. Job. 27: 23. San. l. 28: 12, 28.
11. Wanhurskasten siunauksen kautta kaupunki korotetaan, waan jumalattoman suun kautta kukistetaan.
12. Joka lähimmäistänsä häwäisee, se on hullu, mutta toimellinen mies on wai.
13. Panettelia ilmoittaa salaisuuden, waan jolla on uskollinen sydän, hän salaa sen.
San. l. 20: 19. l. 25: 9.
14. Jossa ei neuwoa ole, siinä kansa hukkuu; waan jossa monta neuwonantajata on, siinä hywin käy. San. l. 15: 22. l. 20: 18.
15. Joka toisen takaa, hän tulee wahinkoon; waan joka siitä itsensä pitää pois, hän on murheetoin. San. l. 6: 1. l. 17: 18.
16. Waimo, joka otollinen on, pitää kunnian; waan wäkewät pitäwät rikkauden.
17. Armias mies tekee ruumiillensa hywää; waan se, joka julma on, saattaa lihansa murheelliseksi. Saarn. 3: 12. l. 5: 18.
18. Jumalattoman työ on turha, waan joka wanhurskautta kylwää, sillä on hywä palkka. Hos. 10: 12. Jac. 3: 18.
19. Sillä wanhurskaus saattaa elämän, waan joka pahaa pyytää, hän saattaa kuoleman.
20. Petollinen sydän on kauhistus Herralle, waan wiattoman tie on hänelle otollinen.
21. Ei jumalattomia auta, waikka kaikki kätensä yhteen pistäisiwät, mutta wanhurskaan siemen pelastetaan. San. l. 21: 30.
22. Kaunis waimo ilman taidota on niinkuin sika, jolla olis kultainen kääby kuonon päällä.
23. Wanhurskasten himo on ainoastaan hywä, waan jumalattomain odotus on kiukku. Job. 8: 13, 14. San. l. 10: 28.
24. Muutama jakaa omastansa, ja saa enämmän; toinen säästää, jossa ei pitäisi, ja tulee köyhemmäksi. Ps. 112: 9.
25. Sielu, joka siunaa, tulee rikkaaksi; ja joka juottaa, se myös juotetaan. 2 Cor. 9: 6.
26. Joka jywät salaa, häntä kansa kiroilee; mutta joka myy, hänelle tulee siunaus.
27. Joka warahin hywää etsii, hänelle hywin menestyy; mutta joka pahaa noudattaa, hänelle pahoin tapahtuu.
28. Joka rikkauteensa luottaa, hän hukkuu, waan wanhurskaat wiheriöitsewät niinkuin lehti. San. l. 14: 11.
29. Joka huoneensa murheelliseksi tekee, hän saa tuulen perinnöksi: ja hullun täytyy wiisasta palwella.
30. Wanhurskaan hedelmä on elämän puu: joka wiisas on, hän kääntää sielut. San. l. 3: 18.
31. Että wanhurskas paljon kärsii, kuinka paljoa enämmin jumalatoin ja syntinen?
1 Piet. 4: 17, 18.

12 Luku.

Joka itsensä mielellänsä kurittaa antaa, se tulee toimelliseksi; mutta joka rankaisematа olla tahtoo, se on tyhmä. San. l. 13: 1. l. 15: 5.

2. Hywä saa lohdutuksen Herralta, mutta häijy mies hyljätään.
3. Ei ihminen wahwistu jumalattomuudessa, waan wanhurskaan juuri on pysywäinen.
4. Ahkera waimo on miehensä kruunu, waan häijy on niinkuin märkä hänen luissansa. San. l. 31: 10, 11.
5. Wanhurskasten ajatukset owat wilpittömät, waan jumalattomain aiwotus on petollinen.
6. Jumalattomain sanat wäijywät werta, waan hurskasten suu wapahtaa heitä.
7. Jumalattomat kaatuwat, ja ei ole sitte enää, mutta wanhurskasten huone pysyy. San. l. 14: 11.
8. Toimellinen mies neuwossansa ylistetään, waan petollinen tulee katsotuksi ylön.
9. Parempi on nöyrä, joka omansa katsoo, kuin se joka tahtoo iso olla, ja kuitenkin puuttuu leipää.
10. Wanhurskas armahtaa juhtaansa, mutta jumalattoman sydän on halutoin.
11. Joka peltonsa wiljelee, se saa leipää yltäisesti; waan joka turhia ajelee takaa, se on tyhmä. San. l. 28: 19.
12. Jumalatoin halajaa aina pahaa tehdä, mutta wanhurskaan juuri kantaa hedelmän. San. l. 10: 23. l. 15: 21.
13. Ilkiä käsitetään omissa sanoissansa, waan wanhurskas pääsee hädästä. Ps. 7: 15, 16, 17. Ps. 9: 17. San. l. 5: 22.
14. Suun hedelmästä tulee paljo hywää; ja niinkuin kukin käsillänsä tehnyt on, kostetaan hänelle. San. l. 13: 2. Ps. 62: 13. Matth. 16: 27. 2 Cor. 5: 10.
15. Tyhmän mielestä on hänen tiensä otollinen, mutta wiisas ottaa neuwon.
16. Tyhmä osottaa kohta wihansa, waan joka peittää wääryyden, se on kawala. San. l. 14: 17. l. 15: 18.
17. Joka totuuden puhuu, se wanhurskauden ilmoittaa; mutta joka wäärin todistaa, hän pettää. San. l. 14: 5.
18. Joka ajattelemata puhuu, hän pistää niinkuin miekalla; waan wiisasten kieli on terweellinen.
19. Totinen suu pysyy wahwana ijankaikkisesti, waan wäärä kieli ei pysy kauwan.
20. Jotka pahaa ajattelewat, niiden sydämessä on petos; waan jotka rauhaa neuwowat, niillä on ilo.
21. Ei wanhurskaan mitään waaraa tapahdu; waan jumalattomat pahuudella täytetään. Ps. 91: 10.
22. Petolliset huulet owat Herralle kauhistus; waan jotka oikein tekewät, owat hänelle otolliset. San. l. 6: 16, 17.
23. Kawala salaa taitonsa, waan hulluin sydän ilmoittaa hulluutta. San. l. 10: 13, 14.
24. Ahkera käsi saa hallita, waan laiskan täytyy weronalaiseksi tulla. San. l. 10: 4. l. 13: 4. l. 19: 15.
25. Sydämellinen murhe kiwistelee, waan lohdullinen sana iloittaa.
26. Wanhurskas on parempi lähimmäistänsä, mutta jumalattoman tie wiettelee hänen.
27. Ei petollisen asia menesty, mutta ahkera saa hywän tawaran.
28. Wanhurskauden tiellä on elämä, ja hänen polwuillansa ei ole kuolemata. San. l. 8: 35.

13 Luku.

Wiisas poika ottaa isänsä kuritukfen, mutta pilkkaaja ei tottele rangaistusta. San. l. 10: 1. l. 15: 5.
2. Suunsa hedelmästä kukin nautitsee hywää, waan jumalattomain sielu wääryyttä. San. l. 12: 14. l. 18: 20.
3. Joka suunsa hallitsee, hän saa elää; waan joka suunsa toimettomasti awajaa, se tulee hämmästykseen.
4. Laiska pyytää ja ei saa, mutta wiriät saawat yltäisesti. San. l. 10: 4. l. 12: 27. l. 19: 15. l. 21: 5.
5. Wanhurskas wihaa walhetta, mutta jumalatoin häwäisee ja pilkkaa itseänsä.
6. Wanhurskaus warjelee nuhteettoman, mutta jumalatoin meno kukistaa syntisen. San. l. 11: 6.
7. Moni on köyhä suuressa rikkaudessa, ja moni on rikas köyhyydessänsä. 2 Cor. 6: 10. Phil. 4: 11. 1 Tim. 6: 6.
8. Rikkaudellansa taitaa joku lunastaa henkensä; mutta joka köyhä on, ei hän kuule kuritusta.
9. Wanhurskasten walkeus tekee iloiseksi, waan jumalattomain kynttilä sammuu. Job. 21: 17. Ps. 97: 11. Ps. 112: 4. San. l. 20: 20.
10. Ylpeitten seassa on aina riita, mutta wiisaus saattaa ihmisen toimelliseksi.
11. Rikkaus wähenee tuhlatessa, waan koossa pitäin se enänee.
12. Wiiwytetty toiwo waiwaa sydäntä; waan koska se tulee, jota hän toiwoo, se on elämän puu. Ps. 14: 7. Ps. 126: 1.
13. Joka sanan katsoo ylön, hän turmelee itsensä; mutta joka käskyä pelkää, hän rauhassa waeltaa. 1 Sam. 2: 30. Joh. 12: 48.
14. Wiisaan oppi on elämän lähde, wälttämään kuoleman paulaa. San. l. 18: 4.

15. Hywä neuwo on otollinen; waan ylönkatsojitten tie on kowa. San. l. 12:8.
16. Wiisas tekee kaikki toimellisesti, waan hullu ilmoittaa tyhmyyden.
17. Jumalatoin sanansaattaja lankee onnettomuuteen, waan totinen läheths on terweellinen.
18. Joka kuritukfen hyljää, hänellä on köyhyys ja häpiä; waan joka antaa itsensä rangaista, hän tulee kunniaan.
19. Koska toiwo tulee täytetyksi, niin sydän iloitsee; mutta joka pahuutta wälttää, hän on hulluille kauhistukseksi.
20. Joka wiisasten kanssa käyskentelee, hän tulee wiisaaksi; waan joka hulluin kumppani on, hän tulee wahinkoon. San. l. 1:10.
21. Pahuus noudattaa syntisiä, mutta wanhurskaalle kostetaan hywyydellä.
22. Hywällä owat perilliset lasten lapsissa; waan syntisen tawara wanhurskaalle säästetään. Job. 27:17.
23. Paljo ruokaa on köyhän kynnössä; waan jotka wääryyttä tekewät, ne hukkuwat.
24. Joka witsaansa säästää, hän wihaa lastansa; waan joka häntä rakastaa, hän aikanansa sitä kurittaa.
San. l. 3:12. l. 19:18. l. 22:15. l. 23:13. l. 29:15.
25. Wanhurskas syö, että hänen sielunsa rawittaisiin; waan jumalattomain watsa on tytymätöin.

14 Luku.

Wiisas waimo rakentaa huoneensa, waan hullu kukistaa sen teollansa.
San. l. 12:4. l. 31:10, 11.
2. Joka waeltaa oikiata tietä, se pelkää Herraa; mutta se, joka poikkee pois tieltänsä, ylönkatsoo hänen.
3. Tyhmän suussa on ylpeyden witsa; waan wiisasten huulet warjelewat heitä.
Job. 32:17, zc.
4. Jossa ei härkiä ole, siinä seimet puhtaana owat; waan jossa juhdat työtä tekewät, siinä tuloa kyllä on.
5. Totinen todistaja wälttää walhetta; waan wäärä todistaja rohkiasti walhettelee.
San. l. 12:17.
6. Pilkkaaja etsii wiisautta, ja ei löydä; waan toimelliset wiisauden huokiasti saawat.
7. Mene pois tyhmän tykööä; sillä et sinä opi mitään häneltä.
8. Toimellisen wiisaus on, tiestänsä ottaa waarin; waan tyhmäin hulluus on sula petos. Eph. 5:15, 17.
9. Tyhmä nauraa syntiä, mutta hurskasten wälillä on hywä suosio.
10. Koska sydän on murheellinen, niin ei auta ulkonainen ilo.
11. Jumalattomain huoneet kukistetaan, waan jumalisten majat wiherjöitsewät.
San. l. 10:30. l. 11:8. l. 12:7, 21.
12. Monella on tie mielestänsä oikia, waan wiimeiseltä johdattaa se kuolemaan.
San. l. 16:25.
13. Naurun jälkeen tulee murhe, ja ilon perästä on suru.
14. Tyhmälle tapahtuu laittamisensa jälkeen, waan hywä ihminen asetetaan hänen ylitsensä.
15. Taitamatoin uskoo kaikki, mutta ymmärtäwäinen ottaa tiestänsä waarin.
16. Wiisas pelkää ja karttaa pahaa, waan tyhmä päätähawin menee. San. l. 28:14.
17. Äkillinen ihminen tekee hullun töitä, ja kawala ihminen tulee wihattawaksi.
San. l. 12:16. l. 16:32. Jac. 1:20.
18. Taitamattomat periwät tyhmyyden; waan se on toimellisten kruunu, että he toimellisesti tekewät.
19. Häijyn täytyy kumartaa hywiä, ja jumalattomat wanhurskasten porteissa.
Ilm. k. 3:9.
20. Köyhää wihaawat hänen lähimmäisensäkin; waan rikkaalla on monta ystäwätä. San. l. 19:4.
21. Joka katsoo lähimmäisensä ylön, hän tekee syntiä; waan autuas on se, joka wiheljäistä armahtaa.
22. Jotka wiekkaudessa waeltawat, niiltä puuttuu; mutta jotka hywää ajattelewat, niille tapahtuu hywyys ja uskollisuus.
Ps. 7:15, 16, 17. San. l. 12:13. 2 Tim. 1:16, 17, 18.
23. Jossa työtä tehdään, siinä kyllä on; waan joka tyhjiin puheisiin tytyy, siinä on köyhyys. San. l. 13:4.
24. Wiisasten rikkaus on heidän kruununsa, mutta tyhmäin hulluus on hulluus.
Saarn. 7:12, 13.
25. Uskollinen todistaja wapahtaa hengen, waan wäärä todistaja pettää.
26. Joka Herraa pelkää, hänellä on wahwa linna, ja hänen lapsensa warjellaan.
San. l. 18:10.
27. Herran pelko on elämän lähde, että kuoleman nuora wälttää taidetaan.
28. Koska kuninkaalla on paljo wäkeä, se on hänen kunniansa; waan koska wähä on wäkeä, se tekee päämiehen kehnoksi.
29. Joka on pitkämielinen, se on wiisas; waan joka äkillinen on, se ilmoittaa tyhmyyden.
30. Leppyinen sydän on ruumiin elämä; waan kateus on märkä luissa.

31. Joka köyhälle tekee wäkiwaltaa, hän
laittaa hänen luojaansa; waan joka armah=
taa waiwaista, se kunnioitsee Jumalata.
San. l. 17:5.
32. Pahuutensa tähden jumalatoin kukis=
tetaan; waan wanhurskas on kuolemassa=
kin rohkia.
33. Toimellisen sydämessä lepää wiisaus;
mutta mitä tyhmäin mielessä on, se tulee
ilmei. San. l. 15:2. l. 29:11.
34. Wanhurskas korottaa kansan, waan
synti on kansan häpiä.
35. Toimellinen palwelia on kuninkaalle
otollinen; waan häpiällistä palweliata ei
hän kärsi. Ps. 101:6. 2c.

15 Luku.

Suloinen wastaus hillitsee wihan, mutta
kowa sana saattaa mielen karwaaksi.
San. l. 25:15. Col. 4:6.
2. Wiisasten kieli saattaa opetuksen suloi=
seksi, waan tyhmäin suu aina hulluutta syl=
kee. San. l. 14:33.
3. Herran silmät katselewat joka paikassa,
sekä pahat että hywät.
Job. 31:4. l. 34:21, 22. San. l. 5:21.
4. Terweellinen kieli on elämän puu; waan
walhettelewainen saattaa sydämen kiwun.
5. Tyhmä laittaa isänsä kurituksen; waan
joka rangaistuksen ottaa, hän tulee taita=
waksi. San. l. 12:1. l. 13:1.
6. Wanhurskaan huoneessa on yltäkyllä;
waan jumalattoman saalis on häwintö.
San. l. 13:7.
7. Wiisasten huulet jakawat neuwoa;
waan tyhmäin sydän ei ole niin.
8. Jumalattoman uhri on Herralle kau=
histus; waan jumalisten rukous on hänelle
otollinen. San. l. 21:27.
9. Jumalattoman tie on Herralle kauhis=
tus; waan joka wanhurskautta noudattaa,
on hänelle rakas.
10. Kuritus on sille paha, joka hyljää
tiensä: ja joka rangaistusta wihaa, hänen
pitää kuoleman.
11. Helwetti ja kadotus on Herran edessä;
kuinka paljo enämmin ihmisten lasten sy=
dämet? Job. 26:6. Hebr. 4:13.
12. Ei pilkkaaja rakasta sitä, joka häntä
rankaisee, ja ei hän mene wiisasten tykö.
13. Iloinen sydän tekee iloiset kaswot;
waan koska sydän on surullinen, niin roh=
keus raukee. San. l. 17:22. Saarn. 8:1.
14. Ymmärtäwäinen sydän etsii wiisautta;
waan tyhmäin suu tyhmyydellä rawitaan.
15. Surullisella ihmisellä ei ole koskaan
hywää päiwää; waan jolla hywä sydän on,
hänellä on joka päiwä wieraspito.
Saarn. 5:11, 15, 16.
16. Parempi on wähä Herran pelwossa,
kuin suuri tawara ilman lewota.
Ps. 37:16. San. l. 17:1. Saarn. 4:6.
17. Parempi on ateria kaalia rakkaudessa,
kuin syötetty härkä wihassa.
18. Wihainen mies saattaa toran matkaan;
mutta kärsiwällinen asettaa riidan.
San. l. 10:12. l. 12:16. l. 29:22.
19. Laiskan tie on orjantappurainen;
waan hurskasten tie on tasainen.
20. Wiisas poika iloittaa isänsä, ja hullu
ihminen häwäisee äitinsä.
San. l. 10:1. l. 17:25. l. 19:13. l. 29:3.
21. Hullulle on tyhmyys iloksi; waan toi=
mellinen mies pysyy oikialla tiellä.
San. l. 10:23. l. 12:12.
22. Aiwotus raukee ilman neuwota, waan
jossa monta neuwonantajata on, se on wah=
wa. San. l. 11:14.
23. Se on ihmisen ilo, että hän toimella
wastata taitaa, ja aikanansa sanottu sana
on otollinen. San. l. 25:11, 15. Col. 4:6.
24. Elämän tie johdattaa wiisaan ylös=
päin, wälttämään helwettiä, joka alhaalla on.
25. Herra ylpeitten huoneet kukistaa, ja
wahwistaa lesken rajat. Luc. 1:51, 52. 1 Piet. 5:5.
26. Ilkiäin aiwotukset owat Herralle kau=
histukseksi; waan toimellinen puhe on otol=
linen.
27. Ahneudelta weitetut kukistawat oman
huoneensa; waan joka lahjoja wihaa, saa
elää. Hab. 2. 9.
28. Wanhurskaan sydän ajattelee was=
tausta; waan jumalattoman suu ammun=
taa pahaa.
29. Herra on kaukana jumalattomista;
waan hän kuulee wanhurskasten rukoukset.
Joh. 9:31.
30. Suloinen kaswo iloittaa sydämen: hy=
wä sanoma tekee luut lihawaksi.
31. Korwa, joka kuulee elämän rangais=
tusta, on asuwa wiisasten seassa.
32. Joka ei itseänsä salli kurittaa, se katsoo
ylön sielunsa; waan joka rangaistusta kuu=
lee, hän tulee wiisaaksi.
33. Herran pelko on kuritus wiisauteen, ja
kunnian edellä käy nöyryys.
San. l. 18:12. Ap. T. 14:22. 1 Piet. 1:6. l. 5:6.

16 Luku.

Ihminen aikoo sydämessänsä; waan Her=
ralta tulee kielen wastaus.
San. l. 19:21. Jer. 10:23.

2. Jokaisen mielestä on hänen tiensä puh=
das; mutta Herra tutkistelee sydämet.
San. l. 21: 2.
3. Anna Herran haltuun sinun työs, niin
sinun aiwotukses menestyy.
Ps. 37: 5. Ps. 55: 23. 1 Piet. 5: 7.
4. Herra tekee kaikki itse tähtensä, niin
myös jumalattoman pahaksi päiwäksi.
5. Jokainen ylpiä on Herralle kauhistus,
ja ei pääse rankaisemata, ehkä he kaikki yhtä
pitäisiwät. San. l. 6: 16, 17. l. 15: 25.
6. Laupiuden ja totuuden kautta pahateko
sowitetaan, ja Herran pelwolla paha wäl=
tetään.
7. Jos jonkun tiet owat Herralle kelwolli=
set, niin hän myös kääntää hänen wiha=
miehensä rauhaan.
8. Parempi on wähä wanhurskaudessa,
kuin suuri saalis wäärydessä.
San. l. 15: 16, 17. l. 17: 1.
9. Ihmisen sydän aikoo tiensä; waan Her=
ra johdattaa hänen käymisensä.
San. l. 19: 21. l. 20: 24.
10. Ennustus on kuninkaan huulissa: ei
hänen suunsa puhu tuomiossa wäärin.
11. Oikia puntari ja waaka on Herralta,
ja kaikki painokiwet kukkarossa owat hänen
tekonsa. San. l. 11: 1.
12. Kuninkaan edessä on kauhistus wää=
rin tehdä; sillä wanhurskaudella istuin
wahwistetaan. San. l. 25: 5. l. 29: 14.
13. Oikia neuwo on kuninkaalle otollinen;
ja joka oikein puhuu, häntä rakastetaan.
14. Kuninkaan wiha on kuoleman sanan=
saattaja; ja wiisas mies lepyttää hänen.
San. l. 20: 2.
15. Koska kuninkaan kaswo on leppyinen,
siinä on elämä, ja hänen armonsa on niin=
kuin hiljainen sade. San. l. 19: 12.
16. Ota wiisautta tykös, sillä se on pa=
rempi kultaa: ja saada ymmärrystä on kal=
liimpi hopiata. San. l. 3: 14, 15. l. 8: 10.
17. Siwiän tiet wälttäwät pahaa, ja joka
sielunsa warjelee, se tiestänsä ottaa waarin.
18. Joka aletaan, se ensisti tulee ylpiäksi;
ja ylpeys on aina lankeemuksen edellä.
San. l. 11: 2. l. 18: 12.
19. Parempi on nöyränä olla siweitten
kanssa, kuin jakaa suurta saalista ylpeitten
kanssa.
20. Joka jonkun asian wiisaasti alkaa,
hän löytää onnen; ja se on autuas, joka it=
sensä luottaa Herraan. San. l. 19: 2.
21. Toimellinen mies ylistetään wii=
sautensa tähden; ja suloinen puhe lisää
oppia.
22. Wiisaus on elämän lähde hänelle,
joka sen saanut on, waan tyhmäin oppi on
hulluus. San. l. 18: 4.
23. Wiisas sydän puhuu toimellisesti, ja
hänen huulensa opettawat hywin.
24. Suloiset sanat owat mesileipä: ne loh=
duttawat sielua, ja wirwoittawat luut.
25. Monella on tie mielestänsä oikia,
waan se johdattaa wiimein kuolemaan.
San. l. 14: 12.
26. Moni tulee suureen wahinkoon oman
suunsa kautta. San. l. 18: 7.
27. Jumalatoin ihminen kaiwaa onnetto=
muutta, ja hänen suussansa palaa niinkuin
tuli. Jac. 3: 6.
28. Wäärä ihminen saattaa riidan, ja pa=
nettelia tekee ruhtinaat eripuraiseksi.
San. l. 18: 6. l. 20: 3.
29. Wiekas ihminen houkuttelee lähim=
mäistänsä, ja johdattaa hänen pahalle tielle.
San. l. 1: 10, 16.
30. Joka silmää iskee, ei se hywää ajattele,
ja joka huuliansa puristelee, se pahaa mat=
kaan saattaa. San. l. 10: 10.
31. Harmaat hiukset owat kunnian kruu=
nu, joka löytään wanhurskauden tiellä.
San. l. 20: 29.
32. Kärsiwällinen on parempi kuin wäke=
wä; ja joka hillitsee mielensä, on parempi
kuin se, joka kaupungin woittaa.
San. l. 14: 17. l. 19: 11.
33. Arpa heitetään syliin, waan Herralta
tulee kaikki sen meno. San. l. 18: 18.

17 Luku.

Kuiwa pala, siinä jossa rauha on, on pa=
rempi kuin huone teurasta täynnä riidassa.
San. l. 15: 16, 17. l. 16: 8.
2. Toimellinen palwelia hallitsee häpiäl=
lisiä lapsia, ja hän jakaa perintöä weljein
wälillä.
3. Niinkuin tuli koettelee hopian ja ahjo
kullan, niin Herra tutkistelee sydämet.
Ps. 26: 2. Jer. 17: 10.
4. Paha ottaa pahoista suista waarin, ja
petollinen kuultelee mielellänsä wahingollis=
ta kieltä.
5. Joka köyhää syljeskelee, se häwäisee
hänen luojaansa; ja joka iloitsee toisen wa=
hingosta, ei se pääse rankaisemata.
San. l. 14: 31.
6. Wanhain kruunu owat lasten lapset,
ja lasten kunnia owat heidän isänsä.
Job. 42: 16. Ps. 128: 6.
7. Ei sowi tyhmäin puhua korkeista asiois=
ta, paljoa wähemmin päämiehen walhetella.
8. Jolla wara on lahjaa antaa, se on

niinkuin kallis kiwi: kuhunka hän itsensä kääntää, niin hän wiisaana pidetään.
San. l. 18: 16. l. 21: 14.
9. Joka syntiä peittää, se saattaa hänellensä ystäwyyden; waan joka asian ilmoittaa, se saattaa ruhtinaat eripuraisetsi. San. l. 10: 12.
10. Sanat waikuttawat enämmän toimellisen tykönä, kuin sata haawaa tyhmän tykönä. Saarn. 7: 6.
11. Niskuri tosin etsii wahinkoa, waan julma enkeli lähetetään häntä wastaan.
12. Parempi on kohdata karhua, jolta pojat owat otetut pois, kuin hullua hulluudessansa. Tuom. 18: 25.
13. Joka kostaa hywän pahalla, ei hänen huoneestansa pidä pahuus luopuman.
Rom. 12: 17. 1 Thess. 5: 15. 1 Piet. 3: 9.
14. Riidan alku on niinkuin wesi, joka itsensä leikkaa ulos: lakkaa riidasta, ennenkuin sinä siihen sekaannut.
15. Joka jumalattoman hurskaaksi sanoo, ja joka wanhurskaan soimaa jumalattomaksi, ne molemmat owat Herralle kauhistus. Es. 5: 23. Hes. 13: 19, 22.
16. Mitä tyhmä tekee kädessänsä rahalla, ettei hänellä ole sydäntä ostaa wiisautta?
San. l. 19: 10. l. 30: 22.
17. Ystäwä rakastaa ainian, ja weli tulee julki hädässä. San. l. 18: 24.
18. Se on tyhmä ihminen, joka kätensä taritsee, ja takaa lähimmäisensä.
San. l. 6: 1. l. 11: 15. l. 20: 16. l. 22: 26.
19. Joka toraa rakastaa, se rakastaa syntiä; ja joka owensa korottaa, se etsii onnettomuutta.
20. Häijy sydän ei löydä mitään hywää; ja jolla paha kieli on, se lankee onnettomuuteen.
21. Joka tyhmän synnyttää, hänellä on murhe, ja tyhmän isällä ei ole iloa.
San. l. 10: 1. l. 15: 20.
22. Iloinen sydän tekee elämän suloiseksi, waan surullinen sydän kuiwaa luut. San. l. 15: 13.
23. Jumalatoin ottaa mielellään salaisesti lahjoja, muttataksensa lain teitä. 2 Mos. 23: 8.
24. Toimellinen mies laittaa hänensä wiisaasti, waan tyhmä heittelee silmiänsä sinne ja tänne.
25. Hullu poika on isänsä suru, ja äitillensä murhe, joka hänen synnyttänyt on.
San. l. 19: 13.
26. Ei ole se hywä, että wanhurskaalle tehdään wäärin, taikka että sitä ruhtinasta lyödään, joka oikein tuomitsee.
27. Toimellinen mies taitaa puheensa tallella pitää, ja taitawa mies on kallis sielu.
San. l. 20: 15.
28. Jos tyhmä wait olis, niin hän wiisaaksi luettaisiin, ja toimelliseksi, jos hän suunsa pitäis kiinni. Jac. 1: 19.

18 Luku.

Eripurainen etsii mitä hänelle kelpaa, ja sekoittaa itsensä kaikkiin asioihin.
2. Tyhmällä ei ole himo ymmärrykseen, waan niitä ilmoittamaan, kuin on hänen sydämessänsä.
3. Jumalattoman tullessa tulee ylönkatse, pilkka ja häpiä. San. l. 11: 2.
4. Sanat ihmisen suussa owat niinkuin sywät wedet, ja wiisauden lähde on täynnä wirtaa. San. l. 13: 14.
5. Ei ole hywä katsoa jumalattoman muotoa, ja sortaa wanhurskasta tuomiossa.
3 Mos. 19: 15. 5 Mos. 1: 17. l. 16: 19. San. l. 24: 23.
6. Tyhmän huulet saattawat toran, ja hänen suunsa noudattaa haawoja.
San. l. 16: 28.
7. Tyhmän suu häwäisee itsensä, ja hänen huulensa owat paula omalle sielullensa.
San. l. 16: 26.
8. Panettelian sanat owat haawat, ja käywät läpi sydämen. Ps. 55: 22. San. l. 26: 22. Jer. 9: 8.
9. Joka laiska on työssänsä, hän on sen weli, joka wahinkoa tekee.
10. Herran nimi on wahwa linna; wanhurskas juoksee sinne, ja tulee warjelluksi.
Ps. 20: 2. Ps. 31: 4. Ps. 61: 4.
11. Rikkaan tawara on hänelle wahwa kaupunki, ja niinkuin korkia muuri hänen mielestänsä. San. l. 10: 15.
12. Koska joku lankee, niin hänen sydämensä ensisti tulee ylpiäksi, ja ennenkuin joku kunniaan tulee, pitää hänen nöyrän oleman.
San. l. 15: 33. l. 16: 18. l. 29: 23. 1 Piet. 1: 6.
13. Joka wastaa ennenkuin hän kuulee, se on hänelle hulluudeksi ja häpiäksi.
14. Ihmisen henki pitää ylös hänen heikkoutensa; waan murheellista henkeä kuka woi kärsiä? San. l. 15: 13. l. 17: 22.
15. Ymmärtäwäinen sydän saa wiisauden, ja wiisasten korwa etsii taitoa.
16. Ihmisen lahja tekee hänelle awaran sian, ja saattaa suurten herrain eteen.
San. l. 17: 8. l. 21: 14.
17. Jokaisella on ensisti omassa asiassansa oikeus; waan koska hänen lähimmäisensä tulee, niin se löytään.
18. Arpa asettaa riidan, ja eroittaa woimallisten waiheella. San. l. 16: 33.
19. Wihoitettu weli pitää puoltansa lujemmin kuin wahwa kaupunki; ja riita pitää kowemmin puolensa kuin telki linnan edessä.

20. Sen jälkeen kullenkin maksetaan kuin hänen suunsa on puhunut; ja hän rawitaan huultensa hedelmästä. San. l. 12:13. l. 13:2.
21. Kuolema ja elämä on kielen woimassa: joka häntä rakastaa, se saa syödä hänen hedelmästänsä.
22. Joka awiowaimon osaa, hän löytää hywän kappaleen, ja saa mielisuosionsa Herralta. San. l. 9:14. l. 31:10.
23. Köyhä mies puhuu nöyrästi, waan rikas wastaa ylpiästi.
24. Ihminen, jolla on ystäwä, pitää oleman ystäwällinen; sillä ystäwä pitää lujemmin hänen kanssansa kuin weli. San. l. 17:17.

19 Luku.

Köyhä, joka siweydessä waeltaa, on parempi kuin wäärä huulissansa, joka kuitenkin tyhmä on. San. l. 28:6.
2. Joka ei toimella laita, ei hänelle hywin käy; ja joka on nopsa jalwoista, se loukkaa itsensä. San. l. 16:20.
3. Ihmisen tyhmyys eksyttää hänen tiensä, niin että hänen sydämensä wihastuu Herraa wastaan. Ps. 2:1, 2.
4. Tawara tekee monta ystäwätä, waan köyhä hyljätään ystäwiltänsä. San. l. 14:20.
5. Ei wäärä todistaja pidä pääsemän rankaisemata; ja joka rohkiasti walhehtelee, ei hänen pidä selkeemän. 5 Mos. 19:18, 19. San. l. 21:28. l. 25:18.
6. Moni rukoilee päämiestä, ja jokainen on hänen ystäwänsä, joka lahjoja jakaa.
7. Köyhää wihaawat kaikki hänen weljensä, ja hänen ystäwänsä wetäwät heitänsä taamma hänestä; ja joka hänensä sanoihin luottaa, ei hän saa mitään.
8. Joka wiisas on, hän rakastaa henkeänsä, ja joka toimellinen on, se löytää hywän.
9. Wäärä todistaja ei pidä pääsemän rankaisemata; ja joka rohkiasti walhehtelee, se kadotetaan.
10. Ei hullulle sowi hywät päiwät, paljoa wähemmin palwelian päämiehiä hallita. San. l. 17:16. l. 26:1. l. 30:22.
11. Joka on kärsiwällinen, se on toimellinen ihminen; ja se on hänelle kunniaksi, että hän wiat wälttää. San. l. 14:17. l. 16:32.
12. Kuninkaan wiha on niinkuin nuoren jalopeuran kiljuminen; mutta hänen ystäwyytensä on niinkuin kaste ruoholle. San. l. 16:14, 15. l. 20:2.
13. Hullu poika on isänsä murhe, ja riitainen waimo on niinkuin alinomainen pisaroitseminen. San. l. 15:20. l. 17:25. l. 27:15.
14. Huoneet ja tawarat peritään wanhemmilta, waan toimellinen emäntä tulee Herralta. San. l. 18:22. l. 31:10.
15. Laiskuus tuo unen, ja joutilas sielu kärsii nälkää. San. l. 10:4, 5. l. 13:4. l. 20:13.
16. Joka käskyt pitää, hän on wapahtanut henkensä; waan joka tiensä hyljää, hänen pitää kuoleman.
17. Joka köyhää armahtaa, hän lainaa Herralle, joka hänen hywän työnsä hänelle jälleen maksawa on. Matth. 10:42. l. 25:40.
18. Kurita lastas, koska wielä toiwo on: mutta älä pyydä häntä tappaa; San. l. 13:24. l. 22:15. l. 23:13.
19. Sillä suuri julmuus saattaa wahingon: sentähden laske häntä wallallensa, ja kurita taas toistamiseen.
20. Kuule neuwoa ja ota kuritus wastaan, tullakses wihdoin wiisaaksi. San. l. 1:8.
21. Monet aiwotukset owat miehen sydämessä; mutta Herran neuwo on pysywäinen. San. l. 16:1, 9. Es. 46:10.
22. Ihmiselle kelpaa hänen laupiutensa, ja köyhä mies on parempi kuin walhehtelia.
23. Herran pelko saattaa elämän, ja se pysyy rawittuna, ettei mikään paha häntä lähesty.
24. Laiska kättee kätensä poweensa, ja ei wie häntä jälleen suuhunsa. San. l. 26:15.
25. Jos pilkkaajata lyödään, niin taitamatoin tulee wiisaaksi; ja jos toimellista lyödään, niin hän tulee toimelliseksi. San. l. 21:11.
26. Joka waiwaa isäänsä, ja ajaa ulos äitinsä, hän on häpeemätöin ja kirottu lapsi. San. l. 20:20.
27. Lakkaa, minun poikani, kuultelemasta sitä neuwoa, joka sinua wiettelee pois toimellisesta opista. Ps. 119:37.
28. Wäärä todistus häwäisee tuomion, ja jumalattomain suu nielee wääryyden.
29. Pilkkaajille on rangaistus walmistettu, ja haawat hulluin selkään. San. l. 10:13.

20 Luku.

Wiina tekee pilkkaajaksi, ja wäkewät juotawat tekewät tyhmäksi: joka niitä halajaa, ei hän ikänä wiisaaksi tule. Eph. 5:18.
2. Kuninkaan peljättämys on niinkuin nuoren jalopeuran kiljuminen: joka hänen wihoittaa, hän tekee omaa henkeänsä wastoin. San. l. 16:14, 15. l. 19:12.
3. Miehen kunnia on olla ilman riidata; waan jotka mielellänsä riitelewät, owat kaikki tyhmät. San. l. 16:28.
4. Kylmän tähden ei tahdo laiska kyntää;

sentähden hän elonaikana kerjää, ja ei saa
mitään. San. l. 21:25. l. 28:19.
5. Neuwo on miehen sydämessä niinkuin
sywä wesi; mutta toimellinen ammuntaa
sen ylös. Ps. 64:6,7. San. l. 26:24.
6. Monta ihmistä kerskataan hywäksi;
waan kuka löytää jonkun, joka todella hy=
wä on?
7. Wanhurskas siweydessä waeltaa; hä=
nen lastensa käy hywin hänen perässänsä.
Ps. 25:12,13. Ps. 112:1,2.
8. Kuningas, joka istuu istuimella tuo=
mitsemaan, hajoittaa kaikki, jotka pahat
owat, silmillänsä.
9. Kuka sanoo: minä olen puhdas sydä=
messäni, ja wapaa synnistäni? 1 Mos. 8:21.
1 Kun. k. 8:46. 2 Aika k. 6:36. Saarn. 7:21. 1 Joh. 1:8.
10. Monilainen waaka ja mitta owat mo=
lemmat kauhistus Herralle.
San. l. 11:1. l. 16:11.
11. Nuorukainen tutaan menostansa, jos
hän siwiäksi ja toimelliseksi tulewa on.
San. l. 19:18. l. 22:6.
12. Kuulewaisen korwan ja näkewäisen
silmän on Herra molemmat tehnyt.
Job. 36:10.
13. Älä rakasta unta, ettes köyhtyisi:
awaa silmäs, niin sinä saat kyllä leipää.
San. l. 6:9,11. l. 19:15.
14. Paha, paha, sanoo ostaja; mutta
mentyänsä pois hän kerskaa.
15. Kultaa ja kalliita kiwiä löytään kyllä,
waan toimellinen suu on kallis kappale.
San. l. 17:27.
16. Ota hänen waatteensa, joka muuka=
laisen takaa: ja ota häneltä pantti tunte=
mattoman edestä. San. l. 17:18. l. 27:13.
17. Warastettu leipä maistaa miehelle
hywin; waan sitte pitää hänen suunsa ole=
man täynnä teräwiä kiwiä. Job. 20:12,14.
18. Aiwotukset menestywät, koska ne neu=
wolla toimitetaan, ja sodat myös pitää toi=
mella pidettämän. San. l. 11:14. l. 24:6.
19. Älä sekoita sinuas sen kanssa, joka sa=
laisuuden ilmoittaa, ja joka panettelee, ja
jolla petollinen suu on. San. l. 11:13. l. 25:9.
20. Joka isäänsä ja äitiänsä kiroilee, hä=
nen kynttilänsä pitää sammuman synkiässä
pimeydessä. 2 Mos. 21:17. 3 Mos. 20:9.
5 Mos. 27:16. San. l. 19:26. Matth. 15:4. Marc. 7:10.
21. Perintö, johonka warhain kiiruhdetaan,
on wiimeiseltä ilman siunaukseta. San. l. 28:20.
22. Älä sano: minä kostan pahan; odota
Herraa, hän auttaa sinua. 5 Mos. 32:35.
San. l. 17:13. l. 24:29. Rom. 12:19. 1 Thess. 5:15.
23. Monilaiset puntarit owat Herralle
kauhistus, ja wäärä waaka ei ole hywä.
24. Jokaisen retket tulewat Herralta: kuka
ihminen taitaa ymmärtää tiensä?
San. l. 16:1,9. l. 19:21.
25. Se on ihmiselle paula, koska hän
pilkkaa pyhää, ja etsii sitte lupauksia.
26. Wiisas kuningas hajoittaa jumalatto=
mat, ja antaa ratasten käydä heidän pääl=
litsensä. 2 Kun. k. 9:24,33. Ps. 101:8.
27. Herran kynttilä on ihmisen henki: hän
käy läpi koko sydämen.
28. Laupius ja totuus warjelee kuninkaan,
ja hän wahwistaa istuimensa laupiudella.
Ps. 101:1. San. l. 16:12. l. 29:14.
29. Nuorten miesten wäkewyys on heidän
kunniansa, ja harmaat karwat on wanhain
kaunistus. San. l. 16:31.
30. Haawoilla pitää pahuus ajettaman
pois, ja koko sydämen kiwulla. San. l. 10:13.

21 Luku.

Kuninkaan sydän on Herran kädessä, niin=
kuin wesiojat, ja hän taittaa sen kuhunka hän
tahtoo. Ps. 33:15.
2. Jokainen luulee tiensä oikiaksi, waan
Herra koettelee sydämet. San. l. 16:2.
3. Hywin ja oikein tehdä, on Herralle
otollisempi kuin uhri. 1 Sam. 15:22. Hos. 6:6.
4. Ylpiät silmät ja paisunut sydän, ja ju=
malattomain kynttilä on synti.
5. Ahkeran miehen aiwotukset tuowat yltä=
kylläisyyden; waan joka pikainen on, se tulee
köyhäksi. San. l. 10:4. l. 13:4.
6. Joka tawaran kokoo walheella, se on
kulkewa turhuus, niiden seassa, jotka kuole=
mata etsiwät. San. l. 10:2. Jac. 5:1, rc.
7. Jumalattomain raatelemus pitää heitä
peljättämän; sillä ei he tahtoneet tehdä,
mitä oikia on.
8. Jumalattoman ihmisen tie on outo;
mutta puhtaan työ on oikia.
9. Parempi on asua katon kulmalla, kuin
riitaisen waimon kanssa yhdessä huoneessa.
San. l. 25:24.
10. Jumalattoman sielu toiwottaa pahaa,
ja ei suo lähimmäisellensä mitään. Job. 34:36,37.
11. Koska pilkkaaja rangaistaan, niin
tyhmät wiisaaksi tulewat, ja koska wiisas
tulee opetetuksi, niin hän ottaa opin.
San. l. 19:25.
12. Wanhurskas pitää hänensä wiisaasti
jumalattoman huonetta wastaan; waan
jumalattomat kietowat itsensä onnettomuu=
teen. 1 Sam. 24:14.
13. Joka tukitsee korwansa köyhän huu=
toon, hänen pitää myös huutaman, ja ei
kuultaman.

14. Salainen lahja asettaa wihan, ja hel=
maan anto lepyttää suurimman kiukun.
San. l. 17: 8. l. 18: 16.
15. Se on wanhurskaille ilo, tehdä mikä
oikia on, waan pahantekiöillä on pelko.
16. Ihminen, joka poikkee wiisauden tieltä,
pitää oleman kuolleitten joukossa.
17. Joka hekumata rakastaa, se tulee köy=
häksi; ja joka wiinaa ja öljyä rakastaa, ei
hän tule rikkaaksi. San. l. 23: 20.
18. Jumalatoin pitää annettaman ulos
wanhurskaan siaan, ja ylönkatsoja siweitten
edestä. San. l. 11: 8.
19. Parempi on asua autiassa maassa
kuin riitaisen ja wihaisen waimon kanssa.
20. Wiisaan huoneessa on suloinen tawara
ja öljy, waan tyhmä ihminen sen tuhlaa.
21. Joka wanhurskautta ja hywyyttä nou=
dattaa, hän löytää elämän, wanhurskauden
ja kunnian. Matth. 5: 7. 2 Tim. 1: 16, 18.
22. Wiisas mies woittaa wäkewitten kau=
pungin, ja kukistaa heidän uskalluksensa
wahwuuden. San. l. 24: 5. Saarn. 9: 16, 18.
23. Joka suunsa ja kielensä hillitsee, hän
warjelee sielunsa ahdistuksesta.
24. Joka ynsiä ja ylpiä on, hän kutsutaan
pilkkaajaksi, joka wihassa ynseytensä näyttää.
25. Laiskan himo tappaa hänen, ettei hä=
nen kätensä tahtoneet mitään tehdä. San. l. 20: 4.
26. Hän himoitsee suuresti kaiken päiwän;
mutta wanhurskas antaa, ja ei kiellä.
27. Jumalattomain uhri on kauhistus,
semminkin koska se synnissä uhrataan.
San. l. 15: 8. Es. 1: 13.
28. Wäärän todistajan pitää hukkuman;
waan joka tottelee, hän saa aina puhua.
San. l. 19: 5.
29. Jumalatoin juoksee päätähawin läpit=
se; mutta hurskas ojentaa tiensä.
30. Ei yksikään wiisaus, eli ymmärrys,
eikä neuwo auta Herraa wastaan.
San. l. 11: 21. Es. 8: 10.
31. Hewoiset walmistetaan sodan päi=
wäksi; mutta woitto tulee Herralta.
Ps. 33: 16, 17. Ps. 147: 10.

22 Luku.

Hywä sanoma on kalliimpi kuin suuri rik=
kaus, ja suosio on parempi kuin hopia ja
kulta. Saarn. 7: 2.
2. Rikas ja köyhä tulewat toinen toistansa
wastaan: ja Herra on ne kaikki tehnyt.
5 Mos. 15: 11. San. l. 29: 13.
3. Wiisas näkee pahan, ja karttaa itsensä;
taitamattomat juoksewat läpitse, ja saawat
wahingon. San. l. 27: 12.
4. Nöyryyden ja Herran pelwon palkka
on rikkaus, kunnia ja elämä.
5. Orjantappurat ja paulat owat wäärän
tiellä; waan joka hänensä siitä taamma we=
tää, hän warjelee henkensä.
6. Niinkuin sinä lapsen totutat nuoruudesta,
niin ei hän siitä luowu, koska hän wanhenee.
7. Rikas wallitsee köyhiä, ja joka lainaksi
ottaa, hän on lainaajan orja.
8. Joka wääryyttä kylwää, se niittää wai=
wan, ja hänen pahuutensa hukkuu witsalla.
Job. 4: 8.
9. Laupiaat silmät siunataan, sillä hän
antaa leiwästänsä köyhälle.
10. Aja pilkkaaja pois, niin riita asettuu,
ja tora ja häwäistys lakkaa. San. l. 26: 20.
11. Joka sydämen puhtautta rakastaa, sen
huulet owat otolliset, ja kuningas on hänen
ystäwänsä. Ps. 101: 6.
12. Herran silmät warjelewat hywän neu=
won, ja kukistawat ylönkatsojan sanat.
13. Laiska sanoo: jalopeura on ulkona, ja
minä tapetaan kadulla. San. l. 26: 13.
14. Porttoin suu on sywä kuoppa: joka ei
Herran suosiossa ole, hän lankee siihen.
San. l. 7: 25, 2c. l. 23: 27.
15. Hulluus rippuu nuorukaisen sydämes=
sä, waan kurituksen witsa ajaa sen kauwas
hänestä. San. l. 13: 24. l. 19: 18. l. 23: 13.
16. Joka köyhälle tekee wääryyttä enätäk=
sensä tawaratansa, hänen pitää itse rikkaalle
antaman, ja tosin köyhäksi tuleman. Es. 33: 1.
17. Kallista korwas ja kuule wiisasten sa=
nat, ja pane minun oppini sydämees.
San. l. 1: 5. l. 2: 1, 2. l. 3: 1. l. 4: 1, 2. l. 5: 1, 2.
18. Sillä se on sinulle suloinen, jos sinä
pidät sen mielessäs, ja ne sowitetaan yhteen
sinun huulilles.
19. Että sinun toiwos olis Herrassa, olen
minä sinua tänäpänä neuwonut; niin ota
myös sinä näistä waari. San. l. 3: 5. Phil. 3: 1.
20. Enkö minä ole suurista asioista kirjoit=
tanut sinun etees, neuwoin ja opettain?
21. Osottaakseni sinulle wahwan totuuden
perustuksen, wastataks niitä oikein, jotka
sinun lähettäwät. Luc. 1: 4.
22. Älä ryöstä köyhää, waikka hän köyhä
on, ja älä solwaise waiwaista portissa.
23. Sillä Herra ajaa heidän asiansa, ja
sortaa heidän sortajansa. San. l. 23: 11.
24. Älä anna sinuas wihaisen miehen seu=
raan, ja älä ole julman tykönä;
25. Ettes oppisi hänen teitänsä, ja saisi
sielulles paulaa.
26. Älä ole niiden tykönä, jotka kättä lyö=
wät ja welkaa takaawat;
San. l. 11: 15. l. 17: 18. l. 20: 16. l. 27: 13.

27. Sillä jos ei sinulla ole waraa maksaa, niin wuotees otetaan altas pois.

28. Älä siirrä takaperin entisiä rajoja, jotka esi-isäs tehneet owat.

5 Mos. 19: 14. l. 27: 17. San. l. 23: 10.

29. Jos sinä näet nopsan miehen asiassansa, sen pitää seisoman kuninkaan edessä: ei hänen pidä seisoman halpain edessä.

23 Luku.

Koskas istut ja syöt jonkun herran kanssa, niin ota wisu waari, kuka edessäs on.

2. Ja pane weitsi kaulaas, jos sinä tahdot henkes pitää.

3. Älä himoitse hänen herkustansa; sillä se on petollinen leipä.

4. Älä waiwaa sinuas tullakses rikkaaksi, ja lakkaa sinun wiisaudestas. 1 Tim. 6: 9.

5. Älä lennätä silmiäs sen jälkeen, jota et sinä taida saada; sillä se tekee itsellensä siiwet niinkuin kotka, ja lentää taiwasta päin.

6. Älä syö leipää kateen kanssa, ja älä himoitse hänen herkkuansa.

7. Sillä niinkuin hän itse sydämessänsä ajattelee, niin se on; hän sanoo sinulle: syö ja juo, ja ei kuitenkaan ole hänen mielensä sinun kanssas.

8. Sinun palas, jotkas syönyt olet, pitää sinun oksentaman, ja sinun ystäwälliset puhees pitää hukkaan tuleman.

9. Älä puhu hullun korwissa; sillä hän katsoo sinun toimellisen puhees ylön.

San. l. 9: 8. Matth. 7: 6.

10. Älä siirrä takaperin entisiä rajoja, ja älä mene orpoin pellolle.

2 Mos. 22: 22. 5 Mos. 19: 14. San. l. 22: 28.

11. Sillä heidän lunastajansa on woimallinen: hän toimittaa heidän asiansa sinua wastaan. 2 Mos. 22: 23. San. l. 22: 23.

12. Anna sydämes kuritukseen, ja korwas toimelliseen puheeseen.

13. Älä lakkaa lasta kurittamasta; sillä jos sinä häntä witsalla lyöt, niin ei hän kuole. San. l. 13: 24. l. 19: 18. l. 22: 15.

14. Sinä lyöt häntä witsalla, waan sinä wapahdat hänen sielunsa helwetistä.

15. Poikani, jos sinä wiisas olet, niin myös minun sydämeni iloitsee.

San. l. 10: 1. l. 27: 11.

16. Ja minun munaskuuni owat iloiset, koska sinun huules puhuwat, mitä oikia on.

17. Älköön sinun sydämes kiiwoitelko syntisiä, waan olkoon Herran pelwossa joka päiwä. San. l. 24: 1.

18. Sillä se on sinulle wiimein hywäksi, ja ei sinun odottamises puutu.

Ps. 37: 37. San. l. 24: 14.

19. Kuule, poikani, ja ole wiisas, ja johdata sydämes tielle.

20. Älä ole juomaritten ja syömäritten seassa.

21. Sillä juomarit ja syömärit köyhtywät, ja unikeko pitää ryysyissä käymän.

San. l. 21: 17.

22. Kuule isääs, joka sinun siittänyt on, ja älä katso äitiäs ylön, koska hän wanhaksi tulee. San. l. 1: 8. l. 15: 12.

23. Osta totuutta, ja älä sitä myy, niin myös wiisautta, oppia ja ymmärrystä.

24. Wanhurskaan isä suuresti riemuitsee; ja joka wiisaan siittänyt on, hän iloitsee hänestä.

25. Anna isäs ja äitis iloita; ja riemuitkaan se, joka sinun synnyttänyt on.

26. Anna minulle, poikani, sydämes, ja sinun silmäs pitäköön minun tieni.

27. Sillä portto on sywä kuoppa, ja wieras waimo on ahdas kaiwo. San. l. 22: 14.

28. Ja hän wäijyy niinkuin saalista, ja saattaa monta tottelemattomaksi ihmisten seassa.

29. Kussa on kipu? kussa murhe? kussa tora? kussa walitus? kenellä haawat ilman syytä? kenellä punaiset silmät?

30. Siinä, kussa wiinan tykönä wiiwytään, ja tullaan tyhjentämään, mitä sisälle pantu on. Es. 5: 11, 22.

31. Älä katsele wiinaa, ehkä se punoittaa, ja on selkiänä klasissa, ja huokiasti menee alas; Kork. w. 7: 9. Eph. 5: 18.

32. Waan wiimeiseltä puree se niinkuin kärme, ja pistää niinkuin kyykärme.

33. Niin katsowat sinun silmäs muita waimoja, ja sinun sydämes puhuu toimettomia asioita.

34. Ja sinä tulet niinkuin se, joka makaa keskellä merta, ja niinkuin se, joka makaa ylhäällä haahden pielen päässä.

35. (Sinä sanot:) he löiwät minua, waan en minä kipua tuntenut; he sysiwät minua, ja en minä tiennyt. Koska minä herään, niin tahdon minä wielä niin tehdä, ja sitä enämpi etsiä.

24 Luku.

Älä ole kiiwas pahain ihmisten kanssa, ja älä himoitse olla heitä läsnä; San. l. 23: 17.

2. Sillä heidän sydämensä pyytää wahingoittaa, ja heidän huulensa neuwowat pahuuteen. San. l. 1: 16, 18.

3. Wiisaudella raketaan huone, ja toimella
se wahwistetaan.
4. Taidolla kammio täytetään kaikkinaisis-
ta kalliista ja jaloista tawaroista.
5. Wiisas mies on wäkewä, ja toimellinen
mies on woimallinen wäestä.
San. l. 21:22. Saarn. 9:16, 18.
6. Sillä neuwolla sodatkin pidetään: ja
jossa monta neuwonantajata on, siinä on
woitto. San. l. 20:18.
7. Wiisaus on hullulle ylön korkia, ei hän
tohdi awata suutansa portissa.
8. Joka ajattelee pahaa tehdäksensä, se
kutsutaan pahain ajatusten päämiehexi.
9. Tyhmän ajatus on synti, ja pilkkaaja
on kauhistus ihmisille.
10. Ei se ole wäkewä, joka ei tuskassa
wahwa ole.
11. Auta niitä, joita tappaa tahdotaan,
ja älä wedä sinuas pois niiden tyköä, jotka
kuoletetaan. Ps. 82:3, 4. San. l. 31:8, 9.
12. Jos sinä sanot: katso, en me ymmärrä
sitä! luuletkos, ettei se, joka sydämet tutkii,
sitä ymmärrä? ja se, joka sielustas ottaa
waarin, tunne sitä ja kosta ihmiselle tekonsa
jälkeen? Job. 34:11. Ps. 62:13.
Jer. 32:19. Rom. 2:6. Ilm. k. 22:12.
13. Syö, poikani, hunajata; sillä se on
hywä, ja mesileipä on makia suus laelle.
San. l. 25:16, 27.
14. Niin on myös wiisauden oppi sielul-
les: koskas sen löydät, niin sinun wiimein
käy hywin, ja ei sinun toiwos ole turha.
15. Älä wartioitse wanhurskaan huo-
netta, sinä jumalatoin, älä hukkaa hänen le-
poansa.
16. Sillä wanhurskas taitaa langeta seit-
semän kertaa, ja nousee jälleen; mutta ju-
malattomat kaatuwat onnettomuuteen.
17. Älä iloitse wihamiehes wahingosta,
ja älköön sinun sydämes riemuitko hänen
onnettomuudestansa; Job. 31:29. Matth. 5:44.
18. Ettei Herra näkisi sitä, ja se olis hänel-
le kelwotoin, ja hän kääntäis wihansa pois
hänen päältänsä.
19. Älä wihastu pahain päälle, älä myös
ole kiiwas jumalattomain tähden;
Ps. 37:1. Saarn. 7:10.
20. Sillä ei häijyllä ole mitään toiwomis-
ta, ja jumalattomain kynttilä pitää sammu-
man. Job. 18:5.
21. Poikani, pelkää Herraa ja kuningasta,
ja älä sekoita sinuas kapinan nostajitten
kanssa. 1 Piet. 2:17.
22. Sillä heidän kadotuksensa nousee äkis-
tä: ja kuka tietää, koska kummankin onnet-
tomuus tulee?
23. Nämät owat myös wiisasten: ei ole
hywä katsoa muotoa tuomiossa.
5 Mos. 1:17. San. l. 18:5. l. 28:21.
24. Joka jumalattomalle sanoo: sinä olet
hurskas, häntä kiroowat ihmiset, ja kansa
wihaa häntä.
25. Mutta jotka rankaisewat, he owat
otolliset, ja runsas siunaus tulee heidän
päällensä.
26. Toimellinen wastaus on niinkuin su-
loinen suun antamus.
27. Toimita työs ulkona, ja walmista
peltos, ja rakenna sitte huonees.
28. Älä todista lähimmäistäs wastaan
ilman syytä, ja älä petä sinun suullas.
San. l. 14:5.
29. Älä sano: niinkuin hän teki minulle,
niin minä teen hänelle: minä kostan jokai-
selle tekonsa jälkeen. San. l. 20:22. Matth. 5:44.
30. Minä käwin laiskan pellon ohitse, ja
tyhmän wiinamäen siwuitse,
31. Ja katso, siinä oliwat paljaat ohdakkeet
kaswaneet, ja se oli nukulaisia täynnä, ja
aidat oliwat kaatuneet.
32. Koska minä sen näin, panin minä sen
sydämeeni, katselin ja opin siitä.
33. Sinä tahdot wielä wähä maata ja
unelias olla, ja enämpi käsiäs yhteen panna
lepäämään. San. l. 6:9, 2c.
34. Mutta sinun köyhyytes pitää sinulle
tuleman niinkuin matkamies, ja sinun wai-
waisuutes niinkuin warustettu mies.

25 Luku.

Nämät owat myös Salomon sananlaskut,
jotka Hiskian Judan kuninkaan miehet owat
tähän panneet tykö.
2. Se on Jumalan kunnia, salata asiata;
mutta kuninkaan kunnia, tutkia asiata.
3. Taiwas on korkia ja maa sywä, ja ku-
ninkaan sydän on tutkimatoin.
4. Raiska otetaan hopiasta pois, niin sii-
tä tulee puhdas astia.
5. Jos jumalatoin otetaan pois kuninkaan
kaswoin edestä, niin hänen istuimensa
wanhurskaudella wahwistetaan.
San. l. 16:12. l. 20:8, 28.
6. Älä koreile kuninkaan nähden, ja älä
astu suurten sialle.
7. Sillä se on sinulle parempi, koska sinul-
le sanotaan: astu tänne ylemmä! kuin ettäs
ruhtinaan edessä alettaisiin, jota sinun sil-
mäs näkisiwät. Luc. 14:8, 9, 10.
8. Älä ole pikainen riitelemään, ettes tiedä
mitäs teet, koskas lähimmäiseltäs häwäisty
olet.

9. Toimita asias lähimmäises kanssa, ja älä ilmoita toisen salaisuutta;
San. l. 11:13. l. 20:19.

10. Ettei se, joka sen kuulee, sinua häwäisisi, ja ettei sinun paha sanomas lakkaa.

11. Sana, aikanansa puhuttu, on niinkuin kultainen omena hopiamaljassa. San. l. 15:23.

12. Koska wiisas rankaisee sitä, joka häntä kuulee, se on niinkuin kultainen korwarengas, ja kuin kaunistus parhaasta kullasta.
San. l. 1:9. l. 9:8, 9.

13. Niinkuin lumen kylmä elonaikana, niin on uskollinen sanansaattaja sille, joka hänen lähettänyt on, ja wirwoittaa herransa sielun.

14. Joka paljon puhuu ja wähän pitää, hän on niinkuin tuuli ja pilwi ilman sateeta. Jud. Ep. w. 12.

15. Kärsiwällisyydellä päämies leppytetään, ja siwiä kieli pehmittää kowuuden.
San. l. 15:1. Saarn. 10:4.

16. Jos sinä löydät hunajata, niin syö tarpeekses, ettes ylönpaltisesti tulisi rawituksi, ja antaisi sitä ylen. San. l. 24:13.

17. Anna jalkas harwoin tulla lähimmäises huoneeseen, ettei hän suuttuisi sinuun, ja wihaisi sinua.

18. Joka wäärää todistusta puhuu lähimmäistänsä wastaan, hän on wasara, miekka ja teräwä nuoli. Ps. 57:5. Ps. 59:8. Ps. 120:4.

19. Pilkkaajan toiwo hädän aikana on niinkuin murrettu hammas, ja wilpistelewäinen jalka.

20. Joka murheellisen sydämen edessä wirsiä weisaa, hän on niinkuin se, joka waatteen tempaa pois talwella, ja etikka pleikun päällä.

21. Jos sinun wihamiehes isoo, niin rawitse häntä leiwällä: jos hän janoo, niin juota häntä wedellä; Rom. 12:20.

22. Sillä sinä kokoot hiilet hänen päänsä päälle, ja Herra kostaa sen sinulle.

23. Pohjatuuli tuottaa sateen, ja salainen kieli saattaa kaswot wihaiseksi.

24. Parempi on istua katon kulmalla, kuin riitaisen waimon kanssa yhdessä huoneessa. San. l. 21:9, 19.

25. Hywä sanoma kaukaiselta maalta on kylmän weden kaltainen janoowaiselle sielulle.

26. Wanhurskas, joka jumalattoman edessä lankee, on niinkuin sekoitettu kaiwo ja turmeltu lähde.

27. Joka paljon hunajata syö, ei se ole hywä, ja joka työläitä asioita tutkii, se tulee hänelle työlääksi.

28. Joka ei taida hillitä henkeänsä, hän on niinkuin häwitetty kaupunki ilman muurita.

26 Luku.

Niinkuin lumi suwella ja sade elonaikana, niin ei sowi tyhmälle kunnia.
San. l. 17:16. l. 19:10.

2. Niinkuin lintu menee pois, ja pääskyinen lentää, niin ei salwaa kirous ilman syytä. Ps. 109:28.

3. Hewoiselle ruoska ja aasille ohjat, ja hullulle witsa selkään. Ps. 32:9. San. l. 10:13.

4. Älä wastaa tyhmää, hänen tyhmyytensä jälkeen, ettes myös sinä hänen kaltaiseksensa tulisi.

5. Wastaa tyhmää tyhmyytensä jälkeen, ettei hän näkyisi wiisaaksi silmissänsä.

6. Joka tyhmäin sanansaattajain kautta asian toimittaa, hän on niinkuin rampa jalwoista, ja saa wahingon. San. l. 25:13.

7. Niinkuin nilkku woi tanssata, niin tyhmä taitaa puhua wiisaudesta.

8. Joka tyhmälle tarjitsee kunniata, on niinkuin joku heittäisi kalliin kiwen kiwiroukkioon.

9. Sananlasku on tyhmän suussa niinkuin orjantappura, joka juopuneen käsiin pistelee.

10. Taitawa ihminen tekee kappaleen oikein; waan joka taitamattoman palkkaa, hän sen turmelee.

11. Niinkuin koira syö oksennuksensa, niin on hullu, joka hulluutensa kertoo. 2 Piet. 2:22.

12. Koskas näet jonkun, joka luulee itsensä wiisaaksi, enämpi on silloin toiwoa tyhmästä kuin hänestä. San. l. 3:7. l. 29:20.

13. Laiska sanoo: nuori jalopeura on tiellä, ja jalopeura kujalla. San. l. 22:13.

14. Laiska kääntelee itseänsä wuoteella niinkuin owi säränässä.

15. Laiska panee kätensä poweensa: ja se tulee hänelle työlääksi saattaa suuhunsa jälleen. San. l. 19:24.

16. Laiska luulee hänensä wiisaammaksi kuin seitsemän, jotka hywiä tapoja opettawat.

17. Joka käy ohitse ja sekoittaa itsensä muiden riitoihin, hän on senkaltainen, joka koiraa korwista wetää.

18. Niinkuin se, joka salaa ampuu, tarkoittaa joutsella ja tappaa,

19. Niin on petollinen ihminen hänen lähimmäisellensä, ja sanoo: leikillä minä sen tein.

20. Koska halwot loppuwat, niin tuli sammuu, ja koska kielikellot pannaan pois, niin riidat lakkaawat. San. l. 22:10.

21. Niinkuin hiilet tulen, ja puut liekin,
niin riitainen ihminen saattaa metelin.
22. Panettelian sanat owat niinkuin haa=
wat, ja käywät läpi sydämen. San. l. 18: 8.
23. Wiekas kieli ja paha sydän on niinkuin
sawiastia hopian sawulla juotettu.
24. Wihamies teeskelee itsensä toisin pu=
heellansa; mutta petos on hänen sydämes=
sänsä. San. l. 20: 5.
25. Koska hän liehakoitsee makeilla pu=
heillansa, niin älä usko häntä; sillä seitsemän
kauhistusta on hänen sydämessänsä.
26. Joka pitää salawihaa, tehdäksensä wa=
hinkoa, hänen pahuutensa tulee ilmi kokouk=
sissa.
27. Joka kuopan kaiwaa, hän lankee siihen,
ja joka kiwen wierittää, se kieriää hänen itse
päällensä. Ps. 7: 16. Ps. 9: 16. Ps. 57: 7. Saarn. 10: 8.
28. Petollinen kieli wihaa rangaistusta, ja
suu, joka myötäkielin puhuu, saattaa kado=
tukseen. San. l. 9: 8.

27 Luku.

Älä kehu sinuas huomenesta päiwästä;
sillä et sinä tiedä, mitä tänäpänä tapahtuu.
Ps. 75: 5, 6, 7. Jac. 4: 13, 14.
2. Anna toisen sinuas kiittää, ja ei sinun
oman suus, muukalaisen, ja ei omain huul=
tes. Jer. 9: 23.
3. Kiwi on raskas ja santa painaa; waan
tyhmän wiha on raskaampi kuin ne mo=
lemmat.
4. Wiha on julma kappale, ja karwas mieli
on myrsky; ja kuka taitaa olla kateutta was=
taan? Job. 5: 2. Jac. 1: 20.
5. Julkinen kuritus on parempi kuin salai=
nen rakkaus.
6. Hywänsuowan haawat owat paremmat
kuin petolliset wainoojan suunantamiset.
Ps. 141: 5.
7. Rawittu sielu polkee hunajata; waan
isoowaiselle sielulle owat kaikki karwaatkin
makiat. Job. 6: 5, 6.
8. Niinkuin lintu, joka pesästänsä kulkee,
niin on se mies, joka siastansa siirtää.
9. Woiteesta ja suitsutuksesta sydän iloit=
see, ja ystäwän hywä neuwo on sielulle
otollinen.
10. Älä hyljää sinun ystäwätäs, ja sinun
isäs ystäwitä, ja älä mene weljes huonee=
seen, koska sinun wäärin käy; sillä parempi
on kylänmies, joka läsnä on, kuin weli, joka
taampana on.
11. Ole wiisas, poikani, ja iloita minun
sydämeni, että minä taitaisin wastata sitä,
joka minua pilkkaa. San. l. 10: 1. l. 23: 15. l. 29: 3.
12. Wiisas näkee waaran, ja lymyttää it=
sensä; waan tyhmät menewät siihen, ja saa=
wat wahingon. San. l. 22: 3.
13. Ota hänen waatteensa, joka toisen ta=
kaa, ja ota häneltä pantti muukalaisen edes=
tä. San. l. 20: 16. l. 22: 26.
14. Joka lähimmäistänsä siunaa korkialla
äänellä, ja nousee warahin, se luetaan hä=
nelle kiroukseksi.
15. Riitainen waimo, ja alinomainen tiuk=
kuminen suuresta sateesta, nämät oikein yh=
teen werrataan. San. l. 19: 13.
16. Joka häntä tahtoo kätkeä, hän käsitte=
lee tuulta, ja piwo öljyä kädessänsä.
17. Weitsi hiwoo weitsen, ja mies teroittaa
ystäwänsä.
18. Joka fiikunapuunsa warjelee, se syö
siitä hedelmän, ja joka herraansa wartioit=
see, se kunnioitetaan.
19. Niinkuin warjo on wedessä ihmisen
kaswon suhteen, niin on ihmisen sydän toi=
sia wastaan.
20. Helwetti ja kadotus ei tule ikänä täy=
teen, ja ihmisen silmät owat tytymättömät.
San. l. 30: 16. Hab. 2: 5.
21. Mies tulee kiusatuksi kiittäjän suun
kautta, niinkuin hopia ahjossa ja kulta pät=
sissä.
22. Jos sinä tyhmän huhmarossa survoi=
sit niinkuin krynit, niin ei kuitenkaan hänen
hulluutensa hänestä erkane.
23. Ota ahkera waari lampaistas, ja pidä
murhe laumastas;
24. Sillä ei tawara ole ijankaikkisesti, eikä
kruunu suwusta sukuun.
25. Ruoho käy ylös, kukkaiset puhkeewat,
ja heinät wuorilla kootaan.
26. Lampaat waatettawat sinua, ja kauriit
antawat pellon wuoron. 1 Tim. 6: 8.
27. Sinulla on wuohten rieskaa kyllä sekä
omaksi että huonees rawinnoksi, ja sinun
piikais elatukseksi.

28 Luku.

Jumalatoin pakenee, ja ei kenkään aja
häntä takaa; waan jumalinen on rohkia
niinkuin nuori jalopeura.
3 Mos. 26: 36, 37. San. l. 10: 24.
2. Maakunnan synnin tähden tulee (wal=
takuntaan) monta päämiestä; waan toimel=
listen ja ymmärtäwäisten ihmisten tähden
pysyy se kauwan. San. l. 29: 8. Es. 24: 4, 5, 20.
3. Nälkäinen, joka köyhiä waiwaa, on niin=
kuin sadekuuro, joka hedelmän turmelee.
4. Jotka lain hyljääwät, ne ylistäwät ju=
malattomia; waan jotka lain kätkewät, owat
heille wihaiset.

5. Ei pahat ihmiset oikeudesta lukua pidä; waan jotka Herraa etsiwät, he ottawat kaikista waarin.
6. Parempi on köyhä, joka wakuudessansa waeltaa, kuin rikas, joka wäärillä teillä käyskentelee. San. l. 19: 1.
7. Joka lain kätkee, se on toimellinen lapsi; mutta joka tuhlaajata ruokkii, se häwäisee isänsä.
8. Joka tawaransa enäntää korwolla ja woitolla, se kokoo köyhäin tarpeeksi. Saarn. 2: 26.
9. Joka korwansa kääntää pois lain kuulosta, hänen rukouksensakin on kauhistus. Job. 27: 9. Ps. 18: 42. Ps. 66: 18. Joh. 9: 31.
10. Joka jumaliset saattaa wäärälle tielle, hän lankee omaan kuoppaansa; mutta hurskaat periwät hywyyden. San. l. 26: 27. Matth. 15: 14.
11. Rikas luulee hänensä wiisaaksi; waan toimellinen köyhä ymmärtää hänen. Ps. 49: 7, 2c.
12. Koska wanhurskaat wallitsewat, niin käy sangen hywin; waan koska jumalattomat hallitsewat, niin muutteet owat kansan seassa. San. l. 11: 10.
13. Joka pahan tekonsa kieltää, ei hän menesty; waan joka sen tunnustaa ja hyljää, hänelle tapahtuu laupius. Ps. 32: 3, 5. 1 Joh. 1: 9.
14. Autuas on se ihminen, joka aina pelkää; waan joka sydämensä paaduttaa, se lankee onnettomuuteen. San. l. 14: 16. Phil. 2: 12.
15. Jumalatoin päämies, joka köyhää kansaa hallitsee, on kiljuwa jalopeura ja ahne karhu.
16. Koska hallitsia on ilman toimeta, niin paljon wääryyttä tapahtuu; waan joka wihaa ahneutta, hän saa kauwan elää. San. l. 29: 4.
17. Ihminen, joka jonkun sielun weressä wääryyttä tekee, ei pääse, waikka hän hamaan hautaan pakenis. 1 Mos. 9: 6. 2 Mos. 21: 12. 5 Mos. 19: 12.
18. Joka wakuudessa waeltaa, se on talessa; mutta joka käy pahaa tietä, hänen täytyy joskus langeta. San. l. 12: 13.
19. Joka peltonsa wiljelee, hän saa leipää yltäisesti; waan joka pyytää joutilasna käydä, se rawitaan köyhyydellä. San. l. 12: 11. l. 20: 4.
20. Uskollinen mies runsaasti siunataan; waan joka pyrkii rikkauden perään, ei hän ole wiatoin. San. l. 20: 21. 1 Tim. 6: 6, 9.
21. Ei ole se hywä, että joku katsoo muotoa; sillä ihminen taitaa tehdä leiwän kappaleen tähden wäärin. San. l. 18: 5. l. 24: 23. Hes. 13: 19.
22. Joka äkistä rikkautta pyytää, ja on kade, hänelle tulee köyhyys, ettei hän tiedäkään.
23. Joka ihmistä rankaisee, hän löytää paremman ystäwyyden kuin se, joka puhuu myötäkielin. San. l. 9: 8, 9. l. 27: 5, 6.
24. Joka ottaa isältänsä ja äidiltänsä, ja sanoo: ei se ole synti, hän on häwittäjän kanssaweli. Matth. 15: 5, 6.
25. Ylpiä ihminen saattaa riidan; mutta joka luottaa itsensä Herraan, hän kostuu. San. l. 13: 10.
26. Joka omaan sydämeensä uskaltaa, hän on tyhmä; mutta joka wiisaudessa waeltaa, hän wapahdetaan. San. l. 3: 5, 7. 1 Cor. 3: 19.
27. Joka waiwaiselle antaa, ei häneltä puutu; waan joka silmänsä hänestä kääntää, se tulee pahasti kirotuksi. 5 Mos. 15: 11. San. l. 19: 17. 2 Cor. 9: 9, 10.
28. Koska jumalattomat tulewat, niin kansa itsensä kätkee; mutta koska ne hukkuwat, niin wanhurskaat enänewät. Job. 24: 4. San. l. 29: 2.

29 Luku.

Joka kuritukselle on uppiniskainen, hän äkistä kadotetaan ilman yhdetäkään awuta. San. l. 3: 11. Es. 66: 4. Jer. 7: 13, 14.
2. Koska wanhurskaita monta on, niin kansa iloitsee; waan koska jumalatoin hallitsee, niin kansa huokaa. San. l. 11: 10. l. 28: 12, 28.
3. Joka wiisautta rakastaa, hän iloittaa isänsä; mutta joka huoria elättää, hän tuhlaa tawaransa. San. l. 10: 1. l. 15: 20. l. 27: 11. Luc. 15: 13, 30.
4. Kuningas rakentaa oikeudella waltakunnan; waan lahjain ottaja sen turmelee. San. l. 28: 16. Es. 32: 7.
5. Joka lähimmäisensä kanssa liehakoitsee, hän hajoittaa werkon hänen jalkainsa eteen.
6. Koska paha syntiä tekee, niin hän hänensä paulaan sekoittaa; waan wanhurskas riemuitsee, ja hänellä on ilo.
7. Wanhurskas tuntee köyhän asian; waan jumalatoin ei ymmärrä wiisautta.
8. Pilkkaajat hajoittawat kaupungin; waan wiisaat asettawat wihan. San. l. 28: 2. Saarn. 9: 18.
9. Koska wiisas tulee tyhmän kanssa oikeutta käymään, joko hän on wihainen eli iloinen, niin ei ole hänellä yhtään lepoa. Es. 57: 20, 21.
10. Werikoirat wihaawat siwiätä; waan wanhurskaat holhowat häntä.
11. Tyhmä wuodattaa kaiken henkensä; waan wiisas sen pidättää. San. l. 14: 33. l. 15: 2. l. 17: 27

12. Päämies, joka walhetta rakastaa, hänen palweliansa owat kaikki jumalattomat.

13. Köyhä ja rikas kohtasiwat toinen toisensa: Herra walaisee heidän molempain silmänsä. San. l. 22: 2. Matth. 26: 11.

14. Kuningas, joka uskollisesti tuomitsee köyhiä, hänen istuimensa wahwistetaan ijankaikkisesti. San. l. 16: 12. l. 20: 28.

15. Witsa ja rangaistus antaa wiisauden; waan itsewaltainen lapsi häwäisee äitinsä. San. l. 13: 24. l. 22: 15. l. 23: 13, 14.

16. Jossa monta jumalatointa on, siinä on monta syntiä; waan wanhurskaat näkewät heidän lankeemisensa. Ps. 58: 11. Ps. 91: 8.

17. Kurita poikaas, niin hän sinun wirwoittaa, ja saattaa sielus iloiseksi.

18. Koska ennustukset loppuwat, niin kansa hajoitetaan; waan autuas kätkee lain.

19. Palwelia ei anna itseänsä kurittaa sanoilla; sillä waikka hän sen ymmärtää, niin ei hän wastaa.

20. Jos sinä näet jonkun, joka on nopsa puhumaan: enämpi on toiwoa tyhmässä kuin hänessä. San. l. 26: 12. Jac. 1: 19. l. 3: 1, 2c.

21. Jos palwelia nuoruudesta herkullisesti pidetään, niin hän tahtoo sitte poikana olla.

22. Wihainen mies saattaa riidan, ja kiukkuinen tekee monta syntiä. San. l. 15: 18. l. 27: 4. Jac. 1: 20. l. 3: 14.

23. Ylpeys kukistaa ihmisen; waan kunnia korottaa nöyrän. Job. 22: 29. San. l. 18: 12. Luc. 14: 11. 1 Piet. 5: 5, 6.

24. Joka warkaan kanssa on osallinen, hän wihaa sieluansa, niin myös se, joka kuulee kirouksen ja ei ilmoita. 3 Mos. 5: 1. Ps. 50: 18.

25. Joka pelkää ihmistä, hän tulee lankeemukseen; mutta joka luottaa itsensä Herraan, hän tulee pidetyksi ylös. Matth. 10: 28.

26. Moni etsii päämiehen kaswoja; mutta jokaisen tuomio tulee Herralta.

27. Jumalatoin ihminen on wanhurskaille kauhistus; ja joka oikialla tiellä on, hän on jumalattomalle kauhistus. Ps. 15: 4. 1 Piet. 4: 4.

30 Luku.

Agurin Jakenin pojan sanat ja opetus, jonka se mies puhui Ithielille, Ithielille ja Uchalille.

2. Minä olen kaikkein hulluin, ja ihmisten ymmärrys ei ole minussa.

3. En minä ole oppinut wiisautta, ja en tiedä pyhäin taitoa.

4. Kuka taiwaaseen menee ylös ja tulee alas? kuka käsittää tuulen piwoonsa? kuka sitoo weden waatteeseen? kuka on asettanut kaikki maan ääret? mikä on hänen nimensä? kuinka hänen poikansa kutsutaan? tiedätkös? Es. 40: 12.

5. Kaikki Jumalan sanat owat kirkastetut, ja owat kilpi niille, jotka uskowat hänen päällensä. Ps. 12: 7. Ps. 18: 31. Ps. 91: 4.

6. Älä lisää hänen sanoihinsa, ettei hän sinua rankaisisi, ja sinä löyttäisiin walehteliaksi. 5 Mos. 4: 2. l. 12: 32.

7. Kahta minä sinulta anon, ettes minulta niitä kieltäisi, ennenkuin minä kuolen:

8. Wäärä oppi ja walhe olkoon minusta kaukana: köyhyyttä ja rikkautta älä minulle anna; waan anna minun saada määrätty osani rawinnosta; 1 Tim. 6: 8.

9. Etten minä, jos minä ylön rawituksi tulisin, kieltäisi sinua ja sanoisi: kuka on Herra? eli, jos minä ylön köyhäksi tulisin, warastaisi, ja syntiä tekisi minun Jumalani nimeä wastaan. 5 Mos. 8: 12, 14. l. 32: 15.

10. Älä kanna palwelian päälle hänen isäntänsä edessä, ettei hän sinua kiroilisi, ja sinä niin nuhteeseen tulet.

11. On niitä, jotka kiroilewat isäänsä, ja ei siunaa äitiänsä.

12. On niitäkin, jotka luulewat itsensä puhtaaksi, ja ei ole kuitenkaan saastaisuudestansa pestyt.

13. Owat myös, jotka silmänsä nostawat, ja silmälautansa korottawat.

14. Ja owat, joilla on miekka hammasten siassa, ja weitset heidän syömähampainsa, ja syöwät waiwaiset maan päältä, ja köyhät ihmisten seasta. San. l. 12: 18.

15. Werenimejällä on kaksi tytärtä: tuo tänne, tuo tänne. Kolme on tytymätöintä, ja tosin neljä ei sano kyllä olewan:

16. Helwetti, waimon suljettu kohtu, maa, joka ei wedellä täytetä: ja tuli ei sano: jo kyllä on. San. l. 27: 20.

17. Silmä, joka häwäisee isäänsä, ja katsoo ylön totella äitiänsä, sen kaarneet ojan tykönä hakkaawat ulos, ja kotkan pojat syöwät.

18. Kolme minulle owat ihmeelliset, ja neljää en minä tiedä:

19. Kotkan tiet taiwaan alla, kärmeen retket kalliolla, haahden jäljet meren keskellä, ja miehen jäljet piian tykö.

20. Niin on myös porton polwut: hän syö ja pyhkii suunsa, ja sanoo: en minä mitään pahaa ole tehnyt.

21. Kolmen kautta maakunta tulee lewottomuuteen, ja tosin neljää ei hän woi kärsiä:

22. Koska palwelia rupee hallitsemaan, koska hullu ylön rawituksi tulee; San. l. 17: 16. l. 19: 10. Saarn. 10: 5, 6, 7.

23. Koska ilkiä naitetaan, ja koska piika
tulee emäntänsä perillisetsi.
24. Neljä on pientä maan päällä, ja owat
toimellisemmat wiisaita:
25. Myyriäiset, heikko wäki, jotka kuitenkin
elatuksensa suwella toimittawat; San. l. 6:6, rc.
26. Kaninit, heikko wäki, jotka kuitenkin pe=
sänsä kalliolla tekewät;
27. Heinäsirkoilla ei ole kuningasta, kuiten=
kin he lähtewät kaikki ulos joukossansa;
28. Hämmähäkki kehrää käsillänsä, ja on
kuninkaan linnoissa.
29. Kolmella on jalo käyntö, ja tosin neljä
astuu hywin:
30. Jalopeura, woimallinen petoin seassa,
joka ei palaja kenenkään edestä;
31. Hurtta, jolla wahwat siwut owat, ja
kauris: ja kuningas, jota wastaan ei ken=
kään olla tohdi. Saarn. 8:3, 4.
32. Jos sinä olet tyhmästi tehnyt, ja ko=
rottanut sinuas, ja jos sinä olet jotakin pa=
haa ajatellut, niin laske käsi suus päälle.
33. Joka rieskaa kirnuu, hän tekee woita:
ja joka nenää pusertaa, hän waatii ulos
weren: ja joka wihaa kehoittaa, hän waatii
riitaan.

31 Luku.

Kuningas Lamuelin sanat: se oppi, jonka
hänen äitinsä hänelle opetti: San. l. 4:3, 4.
2. Ah minun poikani, ah minun kohtuni
poika, ah minun toiwottu poikani!
3. Älä anna waimoin saada tawaratas,
ja älä käy niillä retkillä, joissa kuninkaat
turmeltuwat. 5 Mos. 17:17.
4. Ei kuningasten, o Lamuel, ei sowi ku=
ningasten wiinaa juoda, eli ruhtinasten
wäkewiä juotawia; Saarn. 10:16, 17.
5. Ettei he joisi, ja oikeutta unhohtaisi, ja
wääntelisi köyhäin asiata. Es. 5:22, 23. l. 28:7.
6. Antakaat wäkewiä juotawia niille, jotka
hukkumallansa owat, ja wiinaa murheelli=
sille sieluille; Neh. 8:10.
7. Että he joisiwat, ja unhohtaisiwat ah=
distuksensa, ja ei enää johdattaisi mieleensä
wiheljäisyyttänsä.
8. Awaa suus mykän edessä, ja auta hyl=
jättyin asiata. Job. 29:12, 13. San. l. 24:11.
9. Awaa suus, ja tuomitse oikein, ja pe=
lasta waiwainen ja köyhä. Ps. 82:4. Es. 1:17.
10. Joka toimellisen waimon löytää, se
on kalliimpi kuin kaikkein kalliimmat päär=
lyt: San. l. 18:22. l. 19:14.
11. Hänen miehensä sydän uskaltaa hä=
neen: hänen elatuksensa ei puutu häneltä.
San. l. 12:4. l. 14:1.
12. Hän tekee hänelle hywää ja ei pahaa,
kaikkena elinaikananansa.
13. Hän harjoittaa itsensä willoissa ja pel=
lawissa, ja tekee mielellänsä työtä käsillänsä.
14. Hän on niinkuin kauppamiehen haaksi,
joka elatuksensa tuo kaukaa.
15. Hän nousee yöllä, ja antaa perheellen=
sä ruokaa, ja piioillensa heidän osansa.
16. Hän pyytää peltoa ja saa sen, ja istut=
taa wiinapuita kättensä hedelmästä.
17. Hän wyöttää kupeensa wäkewyydellä,
ja wahwistaa käsiwartensa.
18. Hän näkee askareensa hyödyllisetsi:
hänen kynttilänsä ei sammuteta yöllä.
19. Hän ojentaa kätensä rukkiin, ja tarttuu
sormillansa kehräwarteen.
20. Hän kokottaa kätensä köyhille, ja ojen=
taa kätensä tarwitsewille.
21. Ei hän pelkää lunta huoneessansa;
sillä kaikella hänen perheellänsä owat kaksin=
kertaiset waatteet. Saarn. 10:18.
22. Hän tekee itsellensä makauswaatteita:
walkia kallis liina ja purpura owat hänen
pukunsa.
23. Hänen miehensä on tuttu porteissa,
istuissansa maan wanhimmitten tykönä.
24. Hän tekee kallista liinaa ja myy sitä, ja
antaa wyön kauppaajalle.
25. Wäkewyys ja kunnia on hänen pu=
kunsa, ja hän nauraa seuraawaiselle ajalle.
26. Hän awaa suunsa wiisaudessa, ja hä=
nen kielessänsä on suloinen oppi. Ps. 37:30.
27. Hän katselee kurkistellen, kuinka hänen
huoneessansa kaikki asiat owat, ja ei syö
laiskuudessa leipäänsä.
28. Hänen poikansa tulewat ja ylistäwät
häntä autuaaksi: hänen miehensä kiittää
häntä (sanoen):
29. Moni tytär käyttää itsensä kauniisti;
mutta sinä käyt ylitse heidän kaikkein.
30. Otollinen olla on petollisuus, ja ihana
olla on turha; waan waimo, joka Herraa
pelkää, ylistetään. San. l. 11:22.
31. Antakaat hänelle kättensä hedelmästä,
ja hänen kättensä työt kiittäkään häntä por=
teissa.

Salomon Saarnaaja.

1 Luku.

Kaikki maalliset kappaleet ja myös inhimillinen wiisaus owat turhuus.

Saarnaajan sanat, Dawidin pojan, Jerusalemin kuninkaan. 2 Sam. 12:24. 1 Kun. k. 1:35.

2. Se on suuri turhuus, sanoi saarnaaja, se on suuri turhuus, ja kaikki mitä on, se on turhuus. Job. 7:16. Saarn. 2:11. k. 6:11. k. 11:8.

3. Mitä on ihmisellä enämpi kaikesta waiwastansa, kuin hänellä on auringon alla? Ps. 39:7. Saarn. 2:22, 23.

4. Yksi suku menee pois, ja toinen tulee jälleen; waan maa pysyy ijankaikkisesti. Ps. 104:5. Ps. 119:90.

5. Aurinko ylenee ja laskee, ja juoksee siallensa, että hän sieltä ylönis jälleen. Ps. 19:7

6. Tuuli menee etelään, ja kääntyy jälleen pohjaan, menee aina ympäri, ja palajaa ympäri pyöröä jälleen.

7. Kaikki wirrat juoksewat mereen, ja ei meri tule kuitenkaan täydemmäksi. Sille sialle, josta he juoksewat, siihen he juoksewat jälleen.

8. Kaikki owat työläät, niin ettei kenkään sitä taida sanoa ulos: ei silmä suutu näkemästä, eikä korwa suutu koskaan kuulemasta. Job. 7:1, 2. k. 14:22. San. l. 27:20.

9. Mikä on se, joka on tapahtunut? Se, joka myös tästedes tapahtuu. Mikä on se, joka tehty on? Se, joka myös edespäin tehdään. Ja ei ole mitään uutta auringon alla.

10. Onko jotakin, josta sanoa taidetaan: katso, se on uusi? Se on jo ennen tapahtunut entisillä ajoilla, jotka meidän edellämme oliwat.

11. Ei taida kenkään muistaa, kuinka ennen on tapahtunut: eikä taida kukaan ajatella, mitä wasta tapahtuu jälkeentulewaisille. Saarn. 6:4.

12. Minä saarnaaja olin Israelin kuningas Jerusalemissa. 1 Kun. k. 1:34.

13. Ja minun sydämeni pyysi etsiä ja wiisaasti tutkia kaikkia, mitä taiwaan alla tapahtuu. Senkaltaisen wiheljäisen waiwan on Jumala antanut ihmisten lapsille, että he siinä itseänsä waiwaisiwat. 1 Kun. k. 4:32, 33.

14. Minä katsoin kaikkia töitä, kuin auringon alla tehdään, ja katso, se oli kaikki turhuus ja hengen waiwa.

15. Ei wäärää taideta ojeta, eikä puuttumuksia taideta lukea.

16. Minä sanoin sydämessäni: katso, minä olen jaloksi tullut, ja olen wiisaampi kuin kaikki muut, jotka minun edelläni oliwat Jerusalemissa: ja minun sydämeni on paljon oppinut ja koetellut. 1 Kun. k. 3:12, 13.

17. Ja olen minun sydämeni asettanut oppimaan wiisautta, ymmärrystä, tyhmyyttä ja hulluutta; waan minä ymmärsin, että sekin on hengen waiwa.

18. Sillä kussa paljo wiisautta on, siinä on myös paljo mielikarwautta; ja joka lisää ymmärrystä, hän lisää myös waiwaa.

2 Luku.

Maallisten huwitusten turhuus.

Minä sanoin sydämessäni: käykäämme hywin elämään, ja pitämään hywiä päiwiä! waan katso, se on myös turhuus. Saarn. 8:15. Luc. 12:19, 20.

2. Minä sanoin naurulle: sinä olet hullu, ja ilolle: mitäs teet?

3. Minä ajattelin sydämessäni totuttaa ruumiini wiinaan, kuitenkin niin, että minä sydämeni harjoitin myös wiisaudessa, käsittääkseni, mikä tyhmyys on, siihen asti että minä näkisin, mikä ihmisten lapsille olis tarpeellinen tehdä, niin kauwan kuin he taiwaan alla eläwät. 1 Kun. k. 3:9. l. 4:29.

4. Minä tein suuria kappaleita, minä rakensin huoneita, istutin wiinapuita. 1 Kun. k. 6:1. 2 Aika k. 3:1. l. 6:1, ꝛc.

5. Minä tein minulleni kryytimaita, ja iloisia puutarhoja, ja istutin niihin kaikkinaisia hedelmällisiä puita.

6. Minä tein minulleni wesilammikoita, kastaakseni wiherjäisten puiden metsää.

7. Minulla oli palwelioita ja piikoja ja perhettä: minulla oli suuremmat tawarat karjasta ja lampaista kuin kaikilla, jotka oliwat minun edelläni Jerusalemissa. 1 Kun. k. 10:26. 2 Aika k. 1:12.

8. Minä kokosin myös minulleni hopiata ja kultaa, ja tawaran kuninkailta ja maakunnista: minä toimitin minulleni weisaajita miehistä ja waimoista, ja ihmisten lasten ilon, kaikkinaiset kanteleet. 1 Kun. k. 10:12, 22. 2 Aika k. 9:14, 21.

9. Ja tulin suureksi ja menestyin enämpi kuin kaikki, jotka minun edelläni oliwat Jerusalemissa: minun wiisauteni pysyi myös minun tykönäni. 1 Kun. k. 10:23, 24. 2 Aika k. 9:22. Saarn. 12:9.

10. Ja kaikkia, mitä minun silmäni toiwoiwat, olen minä heille antanut, ja en estänyt minun sydämeltäni yhtään iloa, niin että minun sydämeni iloitsi kaikesta minun työstäni: ja se oli minun osani kaikista minun töistäni.

11. Mutta koska minä katsoin kaikkia minun töitäni, jotka minun käteni tehneet oliwat, ja waiwaa, jolla minä itseni waiwannut olin: ja katso, se oli kaikki turhuus ja hengen waiwa, ja auringon alla ei ole mitään muuta.

12. Koska minä käänsin itseni katsomaan wiisautta ja hulluutta ja tyhmyyttä; sillä kuka on se ihminen, joka on tulewa kuninkaan jälkeen, jonka he tehneet owat?

13. Silloin minä näin wiisauden woittawan hulluuden, niinkuin walkeus woittaa pimeyden;

14. Niin että wiisaalla owat silmät päässä, waan tyhmä waeltaa pimeydessä: ja ymmärsin, että heille kaikille yhtäläisesti tapahtuu. San. l. 14:33. l. 15:7. l. 17:24. Saarn. 8:1.

15. Silloin minä ajattelin sydämessäni, että hulluin käy niinkuin minunkin: miksistä minä olen wiisautta etsinyt? Silloin minä ajattelin sydämessäni, että se on myös turhuus. Job. 21:7. Ps. 73:4,5 Saarn. 6:8. l. 8:14.

16. Sillä ei wiisas ole ijankaikkisessa muistossa, enämpi kuin tyhmäkään, ja tulewaiset päiwät unhottawat kaikki: ja niinkuin wiisas kuolee, niin hullu myös kuolee.
Job. 18:17. Saarn. 9:15. Ps. 49:11.

17. Sentähden minä suutuin elämään; sillä kaikki oliwat minun mielestäni pahat, jotka owat auringon alla; sillä kaikki owat turhuus ja hengen waara. Job. 3:21. l. 14:13.

18. Ja minä suutuin kaikkiin minun töihini, joita minä tein auringon alla, että minun sen jälkeentulewaisille ihmisille jättämän pitää. Job. 20:18. l. 27:19. Ps. 49:18.

19. Sillä kuka tietää, jos hän wiisas eli tyhmä on, ja pitää kuitenkin hallitseman kaikkia minun töitäni, jotka minä auringon alla wiisaasti tehnyt olen: joka myös on turhuus.

20. Jonkatähden minä käänsin minun sydämeni kaikista minun töistäni, kuin minä auringon alla tein.

21. Sillä ihmisen (joka työnsä wiisaudella, ymmärryksellä ja toimella tehnyt on) täytyy työnsä toiselle jättää, joka siihen ei mitään tehnyt ole: se on myös turhuus ja suuri onnettomuus.

22. Sillä mitä ihminen saa kaikesta työstänsä ja sydämellisestä surustansa, joka hänellä on ollut auringon alla?
1 Mos. 3:19. l. 31:40.

23. Waan kiwun, mielikarwauden ja murheen kaikkena elinaikanansa, niin ettei hänen sydämensä saa yölläkään lepoa: se myös on turhuus. Saarn. 5:16.

24. Eiköstä ihmisen ole parempi syödä ja juoda, ja tehdä sielullensa hywää töistänsä? Minä näin sen myös olewan Jumalan kädestä. Saarn. 3:12, 22. Es. 56:12. Luc. 12:19, 20.

25. Sillä kenenkä pitäis syömän ja kenen pitäis sitä nautitseman paremmin kuin minun? 1 Kun. k. 4:22, rc.

26. Sillä sille ihmiselle, joka hänelle on otollinen, antaa hän wiisauden, ymmärryksen ja ilon; waan syntisille antaa hän kowan onnen koota ja hakea: ja se kuitenkin annetaan hänelle, joka on Jumalalle otollinen: se on myös turhuus ja hengen waiwa.
Ps. 97:11. San. l. 2:6. l. 13:21, 22. l. 14:11.

3 Luku.

Maalliset murheenpidot owat turhat.

Kaikilla on määrätty aika, ja kaikilla, mitä taiwaan alla aljetaan, on heidän hetkensä:
1 Aika k. 12:32. Es. 28:24. Dan. 7:12. Joh. 2:4.

2. Aika syntyä, ja aika kuolla; aika istuttaa, ja aika repiä ylös istutettua.
1 Mos. 8:22. l. 18:10. Job. 14:5. Es. 17:11. Hebr. 9:27.

3. Aika tappaa, ja aika parantaa; aika kukistaa, ja aika rakentaa. Jer. 25:34.
Hagg. 1:2, 4. Luc. 19:43, 44. Joh. 8:20. 2 Cor. 6:2.

4. Aika itkeä, ja aika nauraa; aika walittaa, ja aika hypätä.
San. l. 14:13. Wal. w. 5:15. Joel. 1:12.

5. Aika heitellä kiwiä, ja aika koota kiwiä; aika halata, ja aika lakata halaamasta.

6. Aika etsiä, ja aika kadottaa; aika tallella pitää, ja aika heittää pojes.

7. Aika rikki rewäistä, ja aika ommella; aika wait olla, ja aika puhua.
Job. 39:38. Ps. 39:10. San. l. 17:27, 28. Am. 5:13.
Matth. 26:62, rc. l. 27:12.

8. Aika rakastaa, ja aika wihata; sodan aika, ja rauhan aika.
2 Sam. 13:15. 1 Kun. k. 5:4. l. 22:1, 2, 3. 2 Aika k. 14:6.

9. Mitä hywää on sille, joka työtä tekee, siitä, kuin hän itseänsä waiwaa?

10. Minä näin sen waiwan, jonka Jumala ihmisten lapsille antanut on, että he itseänsä siinä waiwaisiwat.

11. Waan hän teki kaikki hywin oikialla ajalla, ja antoi heidän sydämensä kaiwata, mitä maailmassa tapahtuu; sillä ei ihminen taida löytää sitä työtä, jota Jumala tekee, ei alkua eikä loppua.
Job. 37:23. San. l. 19:21. Eph. 1:11.

12. Sentähden ymmärsin minä ettei mi-

tään parempata ole, kuin iloita, ja hywää tehdä elinaikanansa. Saarn. 2:1, 24. Es. 22:13.

13. Että myös jokainen ihminen syö ja juo, ja on hywällä mielellä työssänsä, se on Jumalan lahja.

14. Minä ymmärsin, että kaikki, mitä Jumala tekee, se pysyy ijankaikkisesti; en me taida siihen lisätä eli siitä wähentää; ja Jumala tekee sitä, että häntä peljättäisiin. Ps. 33:11. Es. 46:10.

15. Mitä ennen ollut on, se nytkin on; mitä tulewa on, se on jo ennen ollut; ja Jumala tuo jälleen sen, kuin on mennyt edes.

16. Ja minä wielä näin auringon alla tuomion sian, ja siinä oli jumalattomuus, ja oikeuden sian, ja siinä oli jumalattomuus.

17. Silloin ajattelin minä mielessäni: Jumalan täytyy tuomita wanhurskaan ja jumalattoman; sillä kaikella aiwoituksella ja kaikella työllä on hänen aikansa. Ps. 82:1. Es. 10:1, 2.

18. Minä sanoin sydämessäni ihmisten lasten menosta, että Jumala heitä walitsis, ja näyttäis, että he owat itse heillensä niinkuin eläimet.

19. Sillä niinkuin ihmisten lapsille tapahtuu, niin myös eläimille tapahtuu: yhtäläisesti heille molemmille tapahtuu: niinkuin he kuolewat, niin myös hän kuolee, ja niin on kaikilla yhtäläinen henki. Ja ei ihmisellä ole mitään enämpi kuin karjallakaan; sillä kaikki on turhuus. Ps. 49:21. Ps. 78:39.

20. Kaikki menewät yhtä siaa kohden: kaikki owat mullasta tehdyt, ja kaikki jälleen multaan joutuwat. Ps. 146:4.

21. Kuka siis ottaa waarin siitä, että ihmisen henki menee ylöspäin, ja että eläinten henki menee alaspäin maahan? Saarn. 12:7, 14.

22. Ja minä näin, ettei mitään ole parempata, kuin että ihminen on iloinen työssänsä; sillä se on hänen osansa. Sillä kuka tahtoo saattaa häntä katsomaan, mitä hänen jälkeensä tulewa on?

4 Luku.

Maallinen woima ja korkeus turhat.

Minä käänsin minuni ja katsoin kaikkia waiwatuita auringon alla, ja katso, siinä oliwat heidän kyyneleensä, jotka wääryyttä kärsiwät, ja ei ollut heillä lohduttajaa; ja jotka wääryyttä tekiwät, oliwat woimalliset, niin ettei ne lohduttajaa löytäneet. Job. 35:9. Es. 5:7.

2. Silloin ylistin minä kuolleita, jotka jo kuolleet oliwat, enämmin kuin eläwiä, joissa wielä henki oli;

3. Ja sitä, joka ei wielä ollut, enämpi kuin heitä molempia, ettei hän ole koetellut pahaa, kuin auringon alla tapahtuu.

4. Ja minä katsoin kaikkea työn waiwaa, ja kaikkea työn toimellisuutta, että ihminen kadehtii lähimmäistänsä. Ja sekin on turhuus ja hengen waiwa.

5. Sillä tyhmä pusertelee käsiänsä, ja syö omaa lihaansa.

6. Parempi on piwon täysi lewossa, kuin täysinäiset kahmalot waiwassa ja hengen ahdistuksessa. San. l. 15:16. l. 17:1.

7. Minä käänsin minuni, ja näin turhuuden auringon alla.

8. Joka on yksinäinen ilman toista, ja ei ole hänellä lasta, eli weljeä, ja ei ole kuitenkaan loppua hänen työllänsä, eikä hänen silmänsä täytetä ikänä rikkaudesta. Kenenkä hywäksi minä työtä teen, ja en tee sielulleni hywää? Se on myös turhuus ja paha suru. San. l. 27:20. l. 30:15. Saarn. 5:9. Es. 56:11.

9. Parempi on kaksi kuin yksi; sillä heille on hyödytys työstänsä. 1 Mos. 2:18. San. l. 5:9.

10. Sillä jos toinen heistä lankee, niin hänen kumppaninsa auttaa hänen ylös. Woi yksinäistä, jos hän lankee, niin ei ole toista saapuilla häntä auttamaan!

11. Ja koska kaksi yhdessä makaawat, niin he lämmittäwät itsensä; mutta kuinka yksinäinen tulee lämpymäksi?

12. Yksi woitetaan, waan kaksi seisowat wastaan; sillä kolminkertainen köysi ei katkee niin pian.

13. Köyhä ja wiisas lapsi on parempi wanhaa kuningasta, joka tyhmä on, ja ei taida ottaa neuwoa. Saarn. 2:13.

14. Wankeudesta tullaan kuninkaalliseen waltaan, ja se, joka kuninkaalliseen waltaan syntynyt on, köyhtyy. Ps. 113:7, 8. Luc. 1:52.

15. Minä katsoin kaikkia, jotka eläwät ja käywät auringon alla, toisen nuorukaisen kanssa, kuin tulee hänen siaansa; 2 Sam. 15:13 1 Kun. k. 1:5.

16. Ja ei ollut loppua kaikella kansalla, kuin hänen edellänsä oli, eikä jälkeentulewaiset hänestä iloinneet. Ja sekin on turhuus ja wiheljäisyys. 2 Sam. 18:14, 15. 1 Kun. k. 1:49, 50.

17. Warjele jalkas, koskas menet Jumalan huoneeseen, ja tule kuulemaan. Se on parempi kuin tyhmäin uhri, jotka ei tiedä, että he pahaa tekewät. 1 Sam. 15:22. San. l. 15:8. l. 21:27. Hos. 6:6.

5 Luku.

Oikian onnellisuuden tie.

Alä ole ylön pikainen suustas, ja älä anna sydämes kiiruhtaa puhumaan Jumalan edessä; sillä Jumala on taiwaissa, ja sinä maan päällä: ole sentähden wähänpuheinen.

San. l. 29: 11. Matth. 6: 7. Jac. 1: 19.

2. Kussa paljo murhetta on, siinä on paljo unia, ja paljossa puheessa löytään myös hulluus. San. l. 10: 19.

3. Koskas Jumalalle lupauksen teet, niin älä wiiwyttele sitä; sillä ei hän tyhmiin mielisty: mitäs lupaat, niin pidä.

4 Mos. 30: 3. 5 Mos. 23: 21. Ps. 76: 12.

4. Se on parempi, ettes lupaa, kuin se, ettes täytä, mitäs luwannut olet.

5. Älä salli suus wietellä lihaas syntiä tekemään, ja älä sano enkelille: se oli erhetys; ettei Jumala wihastuisi sinun äänees ja hyljäisi kaikkia sinun kättes töitä.

San. l. 20: 9. l. 28: 13.

6. Kussa paljo unia on, siinä on myös turha meno ja paljo puhetta; mutta pelkää sinä Jumalata.

7. Jos sinä näet köyhän wääryyttä kärsiwän, ja oikeuden ja wanhurskauden tulewan pois maasta, älä ihmettele sitä; sillä yksi on ylimmäisempi, joka siitä korkiasta waarin ottaa, ja korkiammat owat niiden molempain ylitse.

San. l. 22: 8. Mich. 3: 3. Col. 3: 25. 1 Thess. 4: 6.

8. Maan wiljellys on paras kaikissa: sen päällä on kuningas maakunnassa, että kedot kynnettäisiin.

9. Joka rahaa rakastaa, ei hän ikänä rahaan suutu; ja joka rikkautta rakastaa, ei hänelle pidä siitä hyödytystä oleman: se on myös turhuus. Job. 20: 18. l. 27: 16, 17.

Ps. 49: 11. San. l. 13: 7. Hagg. 1: 6.

10. Sillä kussa paljo rikkautta on, siinä on myös paljo syöpiä. Mitästä hyödytystä siis isännällä siitä on, mutta että hän ainoasti sen näkee silmillänsä?

11. Joka työtä tekee, hänen on uni makia, joko hän wähän eli paljon syönyt on; waan rikkaan ylönpaltisuus ei salli hänen maata.

12. Se on paha waiwa, jonka minä näin auringon alla, että rikkaudet tallelle pannaan hänelle wahingoksi, jonka se oma on.

1 Tim. 6: 9.

13. Sillä rikkaudet hukkuwat suuressa wiheljäisyydessä; ja jos hän on siittänyt pojan, niin ei sen käsiin jää mitään.

14. Niinkuin hän on tullut äitinsä kohdusta, niin hän jälleen menee alastoinna pois kuin hän tullutkin on, ja ei ota mitään myötänsä kaikesta työstänsä, joka hänen käsissänsä on, koska hän menee pois.

Job. 1: 21. l. 27: 19. Ps. 49: 18. 1 Tim. 6: 7.

15. Se on myös paha waiwa, että hän niin tästä lähtee, niinkuin hän tullutkin on. Mitä siis häntä auttaa, että hän tuuleen työtä on tehnyt?

16. Kaiken elinaikansa on hän pimeydessä syönyt, suuressa murheessa, sairaudessa ja surussa.

17. Katso, minä näin sen hywäksi ja soweliaaksi, että ihminen syö ja juo, ja on hywällä mielellä kaikessa työssänsä, kuin hänellä auringon alla on, elinaikananansa, jonka Jumala hänelle antaa; sillä se on hänen osansa. Saarn. 3: 13.

18. Ja jolle ihmiselle Jumala antaa rikkautta, tawarata ja woimaa, että hän siitä söis ja nautitsis osaksensa, ja olis iloinen työssänsä; se on Jumalan lahja. Saarn. 6: 2.

19. Sillä ei hän paljon ajattele elämänsä aikaa, että Jumala on iloittanut hänen sydämensä.

6 Luku.

Ahneus ja tytymättömyys.

Se on paha, jonka minä näin auringon alla, ja on yhteinen ihmisissä:

2. Jolle Jumala on antanut rikkautta, tawarata ja kunniata, ja ei häneltä mitään puutu kaikista, kuin hän himoitsee, ja ei Jumala anna hänelle kuitenkaan sitä woimaa, että hän sitä nautita taitaa, mutta toinen ne nautitsee; se on turhuus ja paha waiwa. Saarn. 3: 13. l. 5: 17, 18. Luc. 12: 19, 20.

3. Jos hän sata lasta siittäis, ja hänellä olis niin pitkä ikä, että hän monta wuotta eläis, ja ei hänen sielunsa taitaisi tulla tawarasta täytetyksi, ja olis ilman haudata, hänestä sanon minä: keskenn syntynyt on parempi häntä:

4. Sillä hän tulee turhaan menoon, ja menee pois pimeyteen, ja hänen nimensä pimeydellä peitetään. Job. 7: 9, 10. l. 14: 10.

Saarn. 1: 11. l. 2: 16. l. 9: 5, 6. Es. 26: 14.

5. Joka ei ole aurinkoa nähnyt eikä tuntenut, sillä on parempi lepo kuin tällä.

6. Jos hän eläis kaksi tuhatta ajastaikaa, niin ei hän sittenkään siihen tytyisi: eiköstä kaikki tule yhteen paikkaan?

7. Jokaisella ihmisellä on määrätty työ; mutta sydän ei taida tytyä siihen.

1 Mos. 3: 19. 1 Cor. 7: 20.

8. Sillä mikä wiisaalla on enämpi etu kuin tyhmälläkään? mikä hyödytys on toimelliselle köyhällä, että hän eläwitten edessä itsensä käyttää taitaa?

9. Parempi on nautita tawaroita, jotka käsillä owat, kuin pyrkiä toisten perään; se on myös turhuus ja wiheljäisyys.

10. Mikästä on, waikka joku korkiasti ylistetty on? niin hän kuitenkin tietään ihmiseksi, ja ei hän taida woimallisemman kanssa riidellä. Ap. T. 9:5.

11. Sillä monta asiata on, jotka turhuuden enäntäwät: mitä siis ihmisen siitä enämpi on?

7 Luku.

Paras neuwo onnellisuuteen.

Kuka tietää, mikä ihmiselle on hyödyllinen hänen elinaikanansa, niin kauwan kuin hän turhassa menossansa elää, joka kulkee niinkuin warjo? eli kuka sanoo ihmiselle, mitä on tulewa hänen jälkeensä auringon alla? Job. 14:2, 21. Saarn. 8:7, 17.

2. Hywä sanoma on parempi kuin kallis woide, ja kuolemapäiwä on parempi kuin syntymäpäiwä. San. l. 22:1. Luc. 16:22.

3. Parempi on mennä murhehuoneeseen kuin ilohuoneeseen: toisessa on kaikkein ihmisten loppu, ja eläwä panee sen sydämeensä. Ps. 39:5. Jac. 4:9.

4. Parempi on murhehtia kuin nauraa; sillä murheen kautta sydän paranee.

5. Wiisasten sydän on murhehuoneessa; mutta tyhmäin sydän ilohuoneessa.

6. Parempi on kuulla wiisaan kuritusta, kuin kuulla hulluin lauluja; Ps. 141:5. San. l. 17:10.

7. Sillä hulluin nauru on niinkuin orjantappurain rätinä padan alla; ja se on myös turhuus.

8. Wäkiwalta saattaa wiisaan hulluksi, ja lahja turmelee sydämen.

9. Asian loppu on parempi kuin alku; kärsiwällinen henki on parempi kuin ylpiä henki. San. l. 14:29. Matth. 5:5. l. 10:22. l. 24:13.

10. Älä ole ylön pikainen wihaan; sillä wiha lepää hulluin sydämessä. Ps. 37:7, 8. Jac. 1:19, 20.

11. Älä sano: mikä on, että menneet päiwät oliwat paremmat kuin nämät? sillä et sinä sitä wiisaasti kysele.

12. Wiisaus on hywä perinnön kanssa, ja auttaa ihmisen iloitsemaan auringon alla;

13. Sillä wiisaus warjelee, ja raha myös warjelee; mutta ymmärryksellä on se etu, että wiisaus antaa niille elämän, joilla se on.

14. Katso Jumalan töitä; sillä kuka taitaa ojeta sen, jonka hän wääräksi tekee? Job. 12:14, 15.

15. Ole iloinen hywinä päiwinä, ja ota myös pahakin päiwä hywäkses; sillä sen on Jumala luonut toisen kanssa, ettei ihminen tietäisi, mitä tulewa on. Phil. 4:12.

16. Minä olen nähnyt kaikkinaiset minun turhuuteni aikana: wanhurskas hukkuu wanhurskaudessansa, ja jumalatoin elää kauwan pahuudessansa.

17. Älä ole ylön wanhurskas, elikkä ylön wiisas, ettes itseäs turmelisi.

18. Älä ole ylön jumalatoin elikkä hullu, ettes kuolisi ennen aikaas. Ps. 10:4. Ps. 55:24. Ps. 73:19. Gal. 6:7.

19. Se on hywä, että tähän tartut ja ettes myös sitä toista päästä pois kädestäs; sillä joka Herraa pelkää, hän wälttää nämät kaikki. San. l. 21:22. l. 24:5.

20. Wiisaus wahwistaa enämpi wiisasta, kuin kymmenen woimallista, jotka kaupungissa owat.

21. Sillä ei yhtään ihmistä ole wanhurskasta maan päällä, joka hywää tekee, ja ei syntiä tee. 1 Kun. k. 8:46. 2 Aika k. 6:36. San. l. 20:9. Joh. 1:8.

22. Älä pane kaikkea sydämees, mitä sinulle sanotaan, ettes kuulisi sinun palwelias sinua toruwan; 1 Sam. 10:27. 2 Sam. 16:10.

23. Sillä sinun sydämes tietää sinun usein muita toruneen.

24. Kaikkia senkaltaisia olen minä wiisaasti koetellut; minä ajattelin: minä tahdon olla wiisas, mutta se kulki kauwas minusta. San. l. 16:9.

25. Se on kaukana, kuin ollut on, ja se on sangen sywä; kuka taitaa sen löytää?

26. Minä käänsin sydämeni koettelemaan, tutkimaan ja etsimään wiisautta ja taitoa, niin myös ymmärtämään jumalattomain tyhmyyttä, ja hulluin erhetyksiä.

27. Ja löysin, että se waimo on haikiampi kuin kuolema, jonka sydän on werkko ja paula, ja hänen kätensä owat kahleet: se joka Jumalalle on otollinen, hän wälttää häntä, mutta syntinen käsitetään hänen kauttansa. San. l. 5:3, 4. l. 22:14.

28. Katso, minä olen löytänyt, sanoo saarnaaja, toisen toisensa jälkeen, että minä myös löytäisin taidon,

29. Jota minun sieluni wielä nyt etsii, ja en ole löytänyt. Tuhannen seassa olen minä löytänyt yhden miehen, waan en minä ole löytänyt yhtään waimoa kaikkein seassa.

30. Ainoastaan, katso, sen minä löysin, että Jumala on luonut ihmisen oikiaksi; mutta he etsiwät monta taitoa. 1 Mos. 1:27. Jer. 17:9.

8 Luku.

Wala ja warowainen waellus on perustus onnellisuuteen.

Kuka on wiisaan kaltainen? ja kuka on
taitawa asian selittäjä? Ihmisen wiisaus
walistaa hänen kaswonsa, ja hänen tottele=
mattomuutensa tulee muutetuksi. San. l. 15: 14.
2. Minä (sanon): pidä kuninkaan sana,
semminkin Jumalan walan tähden.
Matth. 22: 21. 1 Piet. 2: 17.
3. Älä ole nopsa menemään pois hänen
kaswoinsa edestä, ja älä sekaannu pahaan
asiaan; sillä hän tekee kaikki, mitä hänelle
kelpaa.
4. Kuninkaan sanoissa on woima; ja kuka
tohtii sanoa hänelle: mitäs teet?
San. l. 16: 15. l. 19: 12. l. 20: 2.
5. Joka käskyt pitää, ei hänen pidä pahaa
koetteleman, ja wiisaan sydän tietää ajan ja
muodon; Rom. 13: 3. 1 Piet. 2: 14.
6. Sillä jokaisella aiwotuksella on hänen
aikansa ja muotonsa; sillä ihmisen onnetto=
muus on paljo hänen päällänsä.
7. Sillä ei hän tiedä, mitä tapahtuwa on;
ja kuka taitaa hänelle ilmoittaa, koska se tu=
lewa on?
8. Ei ihmisellä ole woimaa henkeen, estä=
mään sitä, ja ei ole woimaa kuoleman het=
kellä, ja ei päästetä sodassa: ja jumalatoin
meno ei auta jumalattomia.
Job. 14: 5. Ps. 31: 16. Ps. 39: 5.
9. Kaikki nämät olen minä nähnyt ja an=
tanut minun sydämeni kaikkiin töihin, jotka
tapahtuwat auringon alla: ihminen hallitsee
toisinansa toista itsellensä wahingoksi.
Ps. 82: 6, 7.
10. Ja siinä minä näin jumalattomat
haudatut, jotka tuliwat ja waelsiwat pyhäs=
sä siassa, ja oliwat myös unohdetut kau=
pungissa, jossa he niin tehneet oliwat: se on
myös turhuus.
11. Ettei kohta pahoja töitä tuomita, tulee
ihmisten lasten sydän täytetyksi pahaa teke=
mään. Job. 35: 15.
12. Jos syntinen sata kertaa pahaa tekee,
ja sittekin kauwan elää, niin tiedän minä
kuitenkin, että niille käy hywin, jotka Ju=
malata pelkääwät, jotka hänen kaswojansa
pelkääwät.
5 Mos. 6: 24. Esr. 8: 22. Ps. 33: 18, 19. San. l. 14: 11.
13. Sillä jumalattomille ei pidä hywin
käymän, ja ei heidän pidä kauwan elämän,
waan niinkuin warjo (katooman), jotka ei
Jumalata pelkää.
14. Se on turha meno, kuin tapahtuu
maan päällä: muutamat owat wanhurskaat,
ja heille tapahtuu niinkuin he olisiwat ju=
malattomain töitä tehneet, ja muutamat
owat jumalattomat, ja heille käy, niinkuin
he olisiwat wanhurskasten töitä tehneet.
Minä sanoin: se on myös turhuus.
Ps. 37: 35. Ps. 44: 18. Ps. 73: 3. Saarn. 2: 15. l. 9: 2.
15. Sentähden ylistin minä iloa, ettei ih=
misellä ole parempata auringon alla, kuin
syödä ja juoda ja olla iloinen: ja sen hän
saa työstänsä kaikkena elinaikanansa, jonka
Jumala hänelle auringon alla antaa.
Saarn. 9: 7.
16. Minä annoin minun sydämeni wii=
sautta tietämään, ja katsomaan sitä waiwaa,
kuin maan päällä tapahtuu, ja ettei joku
päiwällä eli yöllä saa unta silmiinsä.
17. Ja minä näin kaikki Jumalan teot;
sillä ei ihminen taida löytää sitä työtä, joka
auringon alla tapahtuu, ja ehkä kuinka ih=
minen ahkeroitsis etsiä, ei hän kuitenkaan
löydä; jos hän wielä sanoo: minä olen wii=
sas ja tiedän sen, niin ei hän kuitenkaan
taida löytää.

9 Luku.

Wiisaus on kaikissa hyödyllinen.

Sillä minä olen kaikkia näitä minun sydä=
meeni pannut, tutkiakseni kaikkia näitä, että
wanhurskaat ja wiisaat ja heidän tekonsa
owat Jumalan kädessä: eikä ihminen tiedä
kenenkään rakkautta eli wihaa kaikissa, kuin
hänen edessänsä on.
2. Se kaikki tapahtuu kaikille, niin wan=
hurskaille niinkuin jumalattomillenkin, hy=
wille ja puhtaille kuin saastaisillenkin, niin
sille, kuin uhraa, niinkuin sillenkin, joka ei
uhraakaan, niinkuin hywille niin myös syn=
tisille, niin wannojalle, kuin sille, joka wa=
laa pelkää. Job. 9: 22. l. 21: 7. Ps. 73: 12, 13.
Saarn. 2: 15. l. 8: 14. Jer. 12: 1.
3. Se on paha kaikkein seassa, jotka aurin=
gon alla tapahtuwat, että yhdelle käy niin=
kuin toisellenkin, josta myös ihmisten las=
ten sydän täytetään pahuudella, ja hulluus
on heidän sydämessänsä, niin kauwan kuin
he eläwät; sitte pitää heidän kuoleman.
4. Mitä siis pitää jonkun walitseman?
niin kauwan kuin eletään, on toiwo: sillä
eläwä koira on parempi kuin kuollut jalo=
peura.
5. Sillä eläwät tietäwät itsensä kuolewan,
mutta ei kuolleet tiedä mitään, eikä he mi=
tään enää ansaitse; sillä heidän muistonsa
on unhotettu.
6. On myös heidän rakkautensa, ja heidän
wihansa ja wainonsa jo rauwennut, eikä

heillä ole yhtään osaa maailmassa, kaikissa
mitä auringon alla tapahtuu.
7. Niin mene siis ja syö leipäs ilolla, ja
juo wiinas hywällä mielellä; sillä sinun
työs kelpaa Jumalalle.
Saarn. 2:24. l. 3:12, 13, 22. l. 5:17, 18. l. 8:15.
8. Anna waattees aina walkiat olla, ja
älä puututa woidetta pääs päältä.
9. Elä kauniisti waimos kanssa, jotas ra=
kastat, niin kauwan kuin sinä tätä turhaa
elämätä saat nautita, jonka (Jumala) sinul=
le auringon alla antanut on, ja niin kauwan
kuin sinun turha elämäs pysyy; sillä se on
sinun osas elämässäs ja töissäs, kuin sinä
teet auringon alla.
10. Kaikkia, mitä tulee sinun etees tehtä=
wäksi, se tee woimas jälkeen; sillä haudas=
sa, johonkas tulet, ei ole työtä, taitoa, ym=
märrystä eli wiisautta. Job. 17:13.
Ps. 6:6. Ps. 115:17. Es. 38:18. Jer. 48:10.
11. Minä käänsin itseni ja katsoin, kuinka
auringon alla käymän pitäis: ettei auta
juosta, ehkä joku nopsa olis, eikä auta soti=
maan, waikka joku wäkewä olis: ei auta ela=
tukseen, ehkä joku taitawa olis, ei myös rik=
kauteen auta toimellisuus, ei myös auta
otollisuuteen, että joku taitawa on; mutta se
on kaikki ajassa ja onnessa. Ps. 127:1.
12. Ja ei ihminen tiedä aikaansa, waan
niinkuin kalat saadaan wahingollisella wer=
kolla, ja niinkuin linnut käsitetään paulalla,
niin myös ihmisten lapset temmataan pois
pahalla ajalla, koska se äkistä tulee heidän
päällensä. Job. 34:20. Marc. 13:33, 35. Luc. 12:20.
13. Minä olen myös nähnyt tämän wii=
sauden auringon alla, joka minulle suureksi
näkyy:
14. Että oli wähä kaupunki, ja siinä wähä
wäkeä; ja woimallinen kuningas tuli ja pii=
ritti sen, ja rakensi suuret wallit sen ympä=
rille.
15. Ja siinä löyttiin köyhä wiisas mies,
joka taisi wiisaudellansa auttaa kaupunkia;
ja ei yksikään ihminen muistanut sitä köy=
hää miestä.
16. Silloin sanoin minä: wiisaus on pa=
rempi kuin wäkewyys, waikka sen köyhän
wiisaus katsottiin ylön, eikä kuultu hänen
sanaansa. San. l. 21:22. Saarn. 7:20.
17. Wiisasten sanat kuullaan enämmän
hiljaisuudessa, kuin herrain huuto tyhmäin
seassa.
18. Sillä wiisaus on parempi kuin sota=
aseet; waan yksi syntinen turmelee paljon
hywää.

10 Luku.

Esiwalta ja alammaiset.

Kuolleet kärwäiset saattawat hywän woi=
teen löyhkämään ja laimistuneeksi, ja wähä
tyhmyys häwäisee suuren wiisauden ja kun=
nian.
2. Wiisaan sydän on hänen oikialla kädel=
länsä; waan hullun sydän on hänen wasem=
mallansa.
3. Ja waikka hullu on tyhmä aiwotukses=
sansa, niin hän pitää kuitenkin kaikki muut
tyhmänä.
4. Jos woimallisen wiha nousee sinua was=
taan, niin älä hämmästy; sillä myötäanta=
minen asettaa paljon pahuutta. San. l. 19:11.
5. Se on wielä paha meno, jonka minä
näin auringon alla, taitamattomuuden, joka
on woimallisten seassa: Job. 34:30.
6. Että tyhmä istuu suuressa kunniassa,
ja rikkaat alempana istuwat.
7. Minä näin palweliat istuwan hewois=
ten päällä, ja ruhtinaat käywän jalkaisin
niinkuin palweliat.
8. Joka kuopan kaiwaa, hänen pitää siihen
itse lankeeman; ja joka repii aidan maahan,
häntä pitää madon pistämän.
Ps. 7:16. San. l. 11:17. l. 26:27. Es. 59:4.
9. Joka kiwiä wierittää, hän siinä itsensä
loukkaa; joka puita halkaisee, hän tulee siitä
waaraan.
10. Koska rauta tylsäksi tulee ja ei pysty,
niin täytyy lujemmin ruweta; niin myös
on wiisaus hywä ojentamaan.
11. Ei lakkari parempi ole kuin kärme, jo=
ka lumoomata pistää. Ps. 52:4.
12. Wiisaan suun sanat owat otolliset;
waan tyhmän huulet nielewät hänen.
San. l. 10:11, 20. l. 12:18. l. 15:24.
13. Hänen puheensa alku on tyhmyys, ja
sen loppu on wahingollinen hulluus.
14. Tyhmällä on paljo puhetta; sillä ei
ihminen tiedä, mitä tapahtuwa on: ja kuka
tahtoo hänelle sanoa, mitä tulewa on?
Saarn. 8:7.
15. Tyhmäin työt tulewat työlääksi, ettei
tiedetä kaupunkiin mennä.
16. Woi sinuas, maakunta, jonka kunin=
gas lapsi on, ja sinun ruhtinaas warahin
syöwät. Es. 3:4. l. 5:11.
17. Hywä on sinulle maakunta, jonka ku=
ningas ruhtinasten poika on, ja jonka ruh=
tinaat oikialla ajalla syöwät, wahwistukseksi,
ja ei hekumaksi.
18. Sillä laiskuuden tähden malat maa=
han putoowat, ja joutilain kätten tähden
tulee huone wuotamaan.

19. Naurutsi he walmistawat leipää, ja wiina iloittaa eläwitä: ja raha kaikki toimittaa.

20. Älä kiroile kuningasta sydämessäs, ja älä kiroile rikasta makauskammiossas; sillä linnut taiwaan alla wiewät sinun äänes, ja joilla siiwet owat, ilmoittawat sinun sanas.
2 Mos. 22:18. Rom. 13:2. Jer. 23:24.

11 Luku.

Anteliaisuus, wiisaus, murhe.

Anna leipäs mennä weden ylitse, niin sinä sen pitkän ajan perästä löytäwä olet.
San. l. 19:17. Luc. 14:13, 14.

2. Anna osa seitsemälle ja kahdeksalle; sillä et sinä tiedä, mikä kowa onni maan päälle tulla taitaa. Ps. 41:2, 3. Es. 58:7, ꝛc.

3. Koska pilwet täynnä owat, niin he antawat sateen maan päälle. Ja jos puu kaatuu etelään eli pohjaan: kuhunka paikkaan puu kaatuu, siinä sen oleman pitää.

4. Joka ilmaa katsoo, ei se kylwä; ja joka pilwiä kurkistelee, ei se mitään leikkaa.

5. Niinkuin et sinä tiedä tuulen tietä, ja kuinka luut äitin kohdussa walmistetaan, niin et sinä myös tiedä Jumalan töitä, joka kaikki tekee. Job. 36:24, 25. Ps. 139:14. Saarn. 3:11.

6. Kylwä siemenes huomeneltain, ja älä pidä kättäs ylös ehtoona; sillä et sinä tiedä, kumpi paremmin menestyy, ja jos molemmat owat hywät niinkuin toinen.
2 Cor. 9:7. Gal. 6:9.

7. Walkeus on suloinen, ja se on silmille otollinen nähdä aurinkoa.

8. Sillä jos joku ihminen kauwan elää, ja on kaikissa iloinen, niin hän kuitenkin ajattelee ainoastaan pahoja päiwiä, että niitä niin monta on; sillä kaikki, mitä hänelle tapahtuu, on turhuus.

9. Niin iloitse nyt, nuorukainen, lapsuudessas, ja anna sydämes iloinen olla nuoruudessas: tee, mitä sydämes käskee ja silmilles on kelwollinen, ja tiedä, että Jumala kaikkein näiden tähden sinun tuomion eteen asettaa. Saarn. 2:1, 10.
l. 12:14. Matth. 12:36. 2 Cor. 5:10.

10. Ja pane pois murhe sydämestäs, ja heitä pois paha lihastas; sillä lapsellisuus ja nuoruus on turha.

12 Luku.

Wanhuuden waiwalloisuus. Jumalan tuomio.

Ajattele sinun luojaas nuoruudessas, ennenkuin pahat päiwät tulewat, ja wuodet lähestywät, koskas olet sanowa: ei ne minulle kelpaa; Ps. 71:17, 18. Ps. 119:9.

2. Ennenkuin aurinko ja walkeus, kuu ja tähdet pimiäksi tulewat, ja pilwet tulewat jälleen sateen jälkeen;

3. Silloin koska wartiat huoneessa wärisewät, ja wäkewät notkistawat itsensä, ja jauhajat owat joutilasna, että he harwaksi tulleet owat, ja näkö tulee pimiäksi akkunan läpitse;

4. Ja owet katua wastaan suljetaan, niin että myllyn ääni waikenee, ja hän heräjää linnun ääneen, ja kaikki weisun tyttäret waipuwat;

5. Niin että kukkulat pelkääwät ja wapisewat tiellä; koska mandelpuut kukoistuwat, ja heinäsirkat raskaaksi tulewat, ja himo katoo; sillä ihminen menee sinne, jossa hänen ijankaikkisesti oleman pitää, ja itkejät käywät ympäri katuja;

6. Ennenkuin hopiaside katkee, ja kultalähde juoksee ulos, ja ämpäri rawistuu lähteen tykönä, ja ratas menee rikki kaiwon tykönä;

7. Sillä multa pitää jälleen maahan tuleman, niinkuin se ollut on, ja henki pitää jälleen tuleman Jumalan tykö, joka sen antanut on. 1 Mos. 2:7.
l. 3:19. Ps. 31:6. Jon. 4:3. Luc. 23:46.

8. Se on suuri turhuus, sanoo saarnaaja, ja kaikki on turhuus. Saarn. 1:2.

9. Se saarnaaja ei ollut ainoastaan wiisas, mutta hän opetti myös kansalle hywää oppia, ja ymmärsi ja tutkei, ja pani kokoon monta sananlaskua. 1 Kun. l. 4:31, 32.

10. Ja saarnaaja etsei löytääksensä sowelaita sanoja, ja kirjoitti oikein totuuden sanat.

11. Wiisasten sanat owat niinkuin pistimet, ja niinkuin sisälle lyödyt naulat: opettajilta walitut, ja yhdeltä paimenelta annetut. Es. 49:2. Jer. 23:29. Hebr. 4:12.

12. Wielä, minun poikani, ole näistä neuwottu; sillä ei ole loppua kirjain tekemisestä, ja ylönpalttinen lukemus waiwaa ruumiin.

13. Kuulkaamme siis kaiken opin päätöstä: pelkää Jumalata, ja pidä hänen käskynsä; sillä sitä tulee kaikkein ihmisten tehdä.
5 Mos. 6:1, 2, 24.

14. Sillä Jumala tuottaa tuomiolle kaikki salatut työt, joko ne owat hywät eli pahat.
Saarn. 11:9. 1 Cor. 4:5. 2 Cor. 5:10.

Korkia Weisu.

1 Luku.

Hengellinen morsian ikäwöitsee ylkäänsä.

1. Salomon korkia weisu.
2. Hän suuta antakoon minun, suunsa
antamisella; sillä sinun rakkautes on suloi=
sempi kuin wiina. Ps. 45:3. San. l. 24:26.
Kork. w. 4:10. Es. 66:11, 13. Zeph. 3:9. 1 Piet. 2:2, 3.
3. Sinun hywäin woidettes hajun tähden:
Sinun nimes on wuodatettu öljy; sentäh=
den piikaiset sinua rakastawat.
Ps. 23:5. Ps. 45:8. Matth. 1:21. Ap. T. 4:12.
2 Cor. 2:14, &c. Ilm. k. 14:4.
4. Wedä minua, niin me juoksemme peräs=
säs: kuningas wie minun kammioonsa: me
iloitsemme ja riemuitsemme sinusta, me
muistamme sinun rakkauttas enämpi kuin
wiinaa: hurskaat rakastawat sinua. Ps. 2:6.
Ps. 119:32. Joh. 6:44. l. 14:3. Phil. 3:14. Hebr. 12:1.
5. Minä olen musta, mutta sangen otol=
linen, te Jerusalemin tyttäret, niinkuin Ke=
darin majat, niinkuin Salomon kirjoiteltu
waate. Ps. 45:12, 14. Es. 61:10.
6. Älkäät sitä katsoko, että minä niin mus=
ta olen; sillä päiwä on minun polttanut: mi=
nun äitini lapset wihastuwat minun pääl=
leni: he owat asettaneet minun wiinamäen
wartiaksi, mutta en minä warjellut minun
wiinamäkeäni. Es. 5:12. Joh. 15:18, 19.
Eph. 5:26, 27. 1 Thess. 3:3, 4. 1 Piet. 4:12. 2 Tim. 1:14.
7. Sano sinä minulle, jota minun sieluni
rakastaa: kussas laiduinta pidät, ja kussas
lounaalla lepäät? ettei minun pitäisi poik=
keeman sinun kumppanittes lauman tykö.
Ps. 43:3. Ps. 86:11. Ps. 119:10. 2 Thess. 2:2.
2 Piet. 3:17.
8. Jos et sinä sinuas tunne, sinä kaikkein
ihanaisin waimoin seassa, niin mene lam=
masten jäljille, ja kaitse wohlias paimenit=
ten huonetten tykönä.
Jer. 6:16. Matth. 16:24. Luc. 14:33.
9. Minä wertaan sinun, minun ystäwäni,
minun ratsaskaluihini, Pharaon waunuihin.
10. Sinun sasupääs owat ihanat pankkuin
keskellä, ja sinun kaulas kultakäädyissä.
Ps. 45:15. 1 Piet. 3:3, 4.
11. Me teemme sinulle kultaiset pankut,
hopianastoilla.
12. Koska kuningas istui pöytänsä tykönä,
antoi minun nardukseni hajunsa.
13. Minun ystäwäni on minun myrrham=
kimppuni, joka minun rinnoillani rippuu.
Ps. 45:9. 1 Cor. 2:2. Gal. 6:14.
14. Minun ystäwäni on minulle Cyprin
wiinamarjan rypälö, Engeddin wiina=
mäissä.
15. Katso, minun armaani, sinä olet iha=
na: katso, sinä olet ihana, sinun silmäs
owat niinkuin kyhkyläisen silmät.
Ps. 131:1. Matth. 6:22. 1 Cor. 6:11. Eph. 5:27.
16. Katso, minun ystäwäni, sinä olet iha=
na ja suloinen, ja meidän wuotehemme
myös wiheriöitsee. Ps. 45:17. Ps. 93:1.
Ps. 149:5. Es. 35:1, 2. Hebr. 7:26.
17. Meidän huoneemme kaaret owat cedri=
puusta, wuolteet hongasta.

2 Luku.

Ilo ja suru koskewat Kristusta ja morsianta yhtä likeltä.

Minä olen Saronin kukkainen, ja kukois=
tus laaksossa. Ps. 132:18. Es. 11:1.
2. Niinkuin ruusu orjantappuroissa, niin
on minun armaani tytärten seassa.
Hes. 2:6. Hos. 14:6, 7.
3. Niinkuin omenapuu metsäpuiden seas=
sa, niin on minun ystäwäni poikain seassa:
minä istun hänen warjossansa, jota minä
anon, ja hänen hedelmänsä on minun suus=
sani makia. Ps. 19:11. Ps. 91:1, 2. Ps. 119:103.
Hes. 17:22, 23. Luc. 23:31. Ilm. k. 2:7. l. 22:2.
4. Hän johdattaa minun wiinakellariinsa;
ja rakkaus on hänen lippunsa minun pääl=
läni. Ps. 36:9. Ps. 60:6. Es. 55:1. Rom. 8:37.
5. Wirwoittakaat minua wiinaleileillä, ja
wahwistakaat minua omenilla; sillä minä
olen sairas rakkaudesta.
2 Mos. 15:26. Matth. 9:12.
6. Hänen wasen kätensä on minun pääni
alla, hänen oikia kätensä halajaa minua.
7. Minä wannotan teitä, Jerusalemin
tyttäret, metsäwuohten eli naaraspeurain
kautta kedolla, ettette herätä eli waiwaa mi=
nun armastani, siihen asti kuin hän itse
tahtoo.
8. Tämä on minun ystäwäni ääni, katso,
hän tulee: hän hyppää wuorilla ja karkaa
kukkuloilla. Ps. 40:8.
9. Minun ystäwäni on metsäwuohen eli
nuoren peuran kaltainen: katso, hän seisoo
meidän seinän takana, ja katsoo akkunasta
sisälle, ja kurkistelee häkin läpitse.
1 Cor. 13:12. 1 Joh. 3:2.
10. Minun ystäwäni wastaa ja sanoo
minulle: nouse minun armaani, minun
ihanaiseni, ja tule.

11. Sillä katso, talwi on kulunut, ja sade lakannut ja mennyt pois:

12. Kukkaiset owat puhjenneet ulos kedolla, kewät on tullut, ja toukomettisen ääni kuuluu meidän maassamme.

13. Fiikunapuut puhkeewat, wiinapuut kukoistawat ja antawat hajunsa: nouse, minun armaani, minun ihanaiseni, ja tule.

Es. 60:21. l. 61:3. Col. 1:10.

14. Minun kyhkyläiseni wuoren raossa ja kiwiraunioissa, anna minun nähdä sinun kaswos, anna minun kuulla sinun äänes; sillä sinun äänes on suloinen, ja kaswos ihanainen. Es. 28:16.

Matth. 16:18. 1 Cor. 10:4. Col. 3:10.

15. Ottakaat meille ketut kiinni, ne wähät ketut, jotka turmelewat wiinamäet; sillä meidän wiinamäkemme owat röhkäleillä.

Hes. 13:4. Matth. 7:15. Ap. T. 20:29, rc. 2 Piet. 2:1, 2.

16. Minun ystäwäni on minun, ja minä hänen, joka kaitsee kukkaisten keskellä,

Ps. 23:1, 2. Hos. 2:19, 20. 1 Cor. 6:17.

17. Siihen asti että päiwä jähtyy, ja warjot kulkewat pois. Palaja, ole niinkuin metsäwuohi, minun ystäwäni, eli niinkuin nuori peura Eroitus-wuorilla. Matth. 25:33.

1 Cor. 7:31. 1 Piet. 4:12. Ilm. k. 7:16. l. 22:20.

3 Luku.

Kristus morsiamen suojelus.

Minä etsein yöllä minun wuoteessani, jota minun sieluni rakastaa: minä etsein häntä, mutta en löytänyt häntä.

Ps. 6:7. Ps. 77:3. Es. 49:14.

2. Nyt minä nousen, ja käyn kaupunkia ympäri, kaduilla ja kujilla, ja etsin, jota minun sieluni rakastaa: minä etsein häntä, mutta en minä häntä löytänyt.

3. Wartiat, jotka käywät kaupunkia ympäri, löysiwät minun. Oletteko nähneet, jota minun sieluni rakastaa?

Hes. 3:17. Hebr. 13:17.

4. Koska minä heistä wähän erkausin, löysin minä, jota minun sieluni rakastaa; minä tartuin häneen, ja en tahdo häntä laskea, siihen asti että minä hänen saatan minun äitini huoneeseen, minun äitini kammioon. Es. 38:17. Gal. 4:26. Ilm. k. 21:10.

5. Minä wannotan teitä, Jerusalemin tyttäret, metsäwuohten eli naaraspeurain kautta kedolla, ettette herättäisi minun armastani eli waiwaisi häntä, siihen asti kuin hän tahtoo.

6. Kuka on tämä, joka lähtee korwesta, niinkuin nousewa sawu, mirrhamin suitsutus, pyhä sawu ja kaikkinaiset apoteekarin yrtit? Ps. 141:2. Ilm. k. 5:8.

7. Katso, Salomon wuoteen ympärillä seisowat kuusikymmentä wäkewätä, Israelin wäkewistä. Ps. 91:11. Ps. 103:20.

8. He pitäwät kaikki miekkaa ja owat soweliaat sotaan; jokaisella on hänen miekkansa wyöllänsä pelwon tähden yöllä.

9. Kuningas Salomo antoi tehdä itsellensä lepokammion Libanonin puista:

10. Sen patsaat hän teki hopiasta, ja sen peitteen kullasta, istuimen purpurasta, ja permannon soweliaasti lasketun, Jerusalemin tytärten tähden.

11. Lähtekäät ulos, te Zionin tyttäret, ja katsokaat kuningas Salomoa siinä kruunussa, jolla hänen äitinsä hänen kruunannut on, hänen hääpäiwänänsä, ja hänen sydämensä ilopäiwänä. Es. 62:5.

Eph. 1:20, 21. Hebr. 2:9. l. 7:2. Ilm. k. 19:7.

4 Luku.

Morsiamen ihanaisuus. Kristuksen rakkaus.

Katso, minun armaani! sinä olet ihanainen, katso, ihanainen sinä olet: sinun silmäs owat niinkuin mettisen silmät sinun palmikkos wälillä; sinun hiukses owat niinkuin wuohilauma, jotka owat kerityt Gileadin wuorella.

Ps. 19:8. Ps. 25:21. 1 Cor. 6:11. Eph. 1:18. l. 5:27.

2. Sinun hampaas owat niinkuin laumat kerittyin willain kanssa, jotka pesosta tulewat, jotka kaikki kaksoisia kantawat, ei myös yksikään heistä ole hedelmätöin. 1 Piet. 1:19.

3. Sinun huules owat niinkuin tulipunainen rihma, ja sinun puhees owat suloiset; sinun poskes owat niinkuin granatin omenan lohko, sinun palmikkos wälillä.

Hebr. 12:24.

4. Sinun kaulas on niinkuin Dawidin torni, joka on rakettu wahwalla muurilla, jossa tuhannen kilpeä rippuu, ja kaikkinaiset wäkewäin sota-aseet. Neh. 3:25. Hes. 27:10, 11.

5. Sinun kaksi rintaas owat niinkuin kaksi nuorta metsäwohlaa, jotka kukkaisten seassa laitumella käywät,

Kork. w. 7:3, 7. Es. 66:11. 1 Piet. 2:2.

6. Siihen asti että päiwä soipeemmaksi tulee, ja warjo katoo: minä menen mirrhamin wuorelle, ja pyhän sawun kukkulalle.

Kork. w. 2:17. Joh. 16:5. Eph. 5:2.

7. Sinä olet kokonas ihana, minun armaani, ja ei sinussa ole yhtään wirheä.

8. Tule minun kanssani, minun morsiameni, Libanonista, tule minun kanssani Libanonista, mene sisälle, astu tänne Amanan kukkulalta, Senerin ja Hermonin niskalta, jalopeuran luolasta ja leopardein wuorelta.

9. Sinä olet ottanut minun sydämeni
pois, minun sisareni, rakas morsiameni:
sinä olet ottanut minun sydämeni pois
sinun yhdellä silmälläs ja yhdellä kaulakää-
dylläs. Jer. 31:20. Hos. 2:19.
10. Kuinka ihana on sinun rakkautes, mi-
nun sisareni, rakas morsiameni: sinun rak-
kautes on suloisempi kuin wiina, ja sinun
woitees haju woittaa kaikki yrtit.
11. Sinun huules, minun morsiameni,
owat niinkuin walowa mesileipä: mesi ja
maito on sinun kieles alla, ja sinun waattees
haju on niinkuin Libanonin haju.
Ps. 19:11. Hos. 14:6, 7.
12. Minun sisareni, rakas morsiameni,
sinä olet suljettu kryytimaa, lukittu lähde,
kiinnipantu kaiwo. Ps. 1:3. Ps. 92:13. Joh. 4:14.
13. Sinun istutukses owat niinkuin yrt-
titarha granatomenista, kalliin hedelmän
kanssa, cyprit narduksen kanssa:
Joh. 15:5. Phil. 1:11. 2 Piet. 1:5.
14. Nardukset saframin kanssa, kalmus ja
kaneli, kaikkinaisen pyhän sawun puiden
kanssa, mirrham ja aloes, kaikkein parasten
yrttein kanssa;
15. Niinkuin kryytimaan kaiwo, ja eläwän
weden lähde, joka Libanonista wuotaa.
16. Nouse pohjatuuli, ja tule lounastuuli,
ja puhalla minun yrttitarhani läpitse, että
sen yrtit wuotaisiwat. Minun ystäwäni
tulkoon kryytimaahansa, ja syökään hänen
kalliita hedelmitänsä.
Job. 37:9. Es. 27:8. l. 38:14, 15. 1 Piet. 1:6, 7.

5 Luku.

Kristus kutsutaan. Hänen kauneutensa.

Minä tulin, minun sisareni, rakas mor-
siameni, minun yrttitarhaani, ja olen mi-
nun mirrhamini ja minun yrttini leikannut
ylös. Minä olen syönyt minun mesileipäni
minun hunajani kanssa: minä olen juonut
minun wiinani minun maitoni kanssa: syö-
käät minun armaani, ja juokaat minun ys-
täwäni ja juopukaat.
San. l. 9:5. Kork. w. 4:12. Es. 55:1, 2.
2. Minä makaan, ja minun sydämeni wal-
woo; se on minun ystäwäni ääni, joka kol-
kuttaa. Awaa minun eteeni, minun sisareni,
minun armaani, minun kyyhkyläiseni, minun
ihanaiseni; sillä minun pääni on täynnä
kastetta, ja minun palmikkoni täynnä yön
pisaria. Es. 26:9. Hos. 14:6. Ilm. k. 3:20.
3. Minä olen riisunut minun hameeni,
kuinka minun pitäis taas pukeman ylleni?
Minä olen wiruttanut minun jalkani, kuin-
ka minun pitäis sokaiseman ne jälleen?
4. Mutta minun ystäwäni pisti kätensä
läwestä, ja minun sisällykseni wapisiwat
siitä.
5. Silloin nousin minä awaamaan ystä-
wälleni. Minun käteni tiukkuiwat mirrha-
mita, ja mirrham waloi minun sormistani
lukun salwan päälle.
6. Ja koska minä ystäwälleni awasin, oli
minun ystäwäni mennyt pois ja waeltanut
ohitse; niin läksi ulos minun sieluni hänen
sanansa jälkeen; minä etsein häntä, mutta
en löytänyt häntä; minä huusin, mutta ei
hän minua wastannut. Ps. 22:3. Ps. 27:8.
Ps. 30:8. Kork. w. 3:1. Wal. w. 2:19. Hos. 5:15.
7. Wartiat, jotka käywät kaupunkia ym-
päri, löysiwät minun, löiwät minua ja haa-
woittiwat minun; ja wartiat muurin päällä
ottiwat pois minun pääliinani.
Ps. 44:23. Joh. 15:19.
8. Minä wannotan teitä, Jerusalemin tyt-
täret, jos te löydätte minun ystäwäni, niin
ilmoittakaat hänelle, että minä olen sairas
rakkaudesta.
9. Millinen on sinun ystäwäs muiden
ystäwitten suhteen, sinä kaikkein ihanaisin
waimoin seassa? Minkäkaltainen on sinun
ystäwäs muiden ystäwitten suhteen, ettäs
meitä olet niin wannottanut?
10. Minun ystäwäni on walkia ja pu-
nainen, kaunistettu kymmenen tuhannen
seassa. Es. 63:2, 3. Hebr. 9:12. 1 Piet. 1:19.
11. Hänen päänsä on paras ja kalliin kul-
ta; hänen hiuksensa owat kaharat ja mustat
niinkuin kaarne.
12. Hänen silmänsä owat niinkuin mettisen
silmät, wesiojan tykönä, rieskalla pestyt, ja
owat täynnä.
13. Hänen poskensa owat niinkuin kaunis-
tettu kryytimaa, niinkuin yrttein kukkaiset;
hänen huulensa owat niinkuin ruusut, jotka
wuotawat mirrhamin pisaroista.
Es. 50:6. l. 53:5. Matth. 27:46. Luc. 23:34.
14. Hänen kätensä owat niinkuin kultaiset
sormukset, täynnä turkkosia; hänen ihonsa
on niinkuin puhdas elephantin luu, saphi-
rilla kaunistettu. Ps. 22:17. Joh. 19:34.
15. Hänen jalkansa owat niinkuin mar-
morpatsaat, perustetut kultaisten jalkain
päälle; hänen hahmonsa on niinkuin Liba-
non ja walittu ceder.
Ps. 40:3. Eph. 1:20, 21. Phil. 2:10, 11.
16. Hänen suunsa on suloinen, ja hän itse
kokonansa ihanainen. Senkaltainen on mi-
nun ystäwäni, minun rakkaani on senkal-
tainen, te Jerusalemin tyttäret.

6 Luku.

Morsiamen ihanaisuus. Kristuksen rakkaus.

Kuhunkasta sinun ystäwäs on mennyt, o
sinä kaikkein kaunein waimoin seassa! ku=
hunka sinun ystäwäs on kääntänyt itsensä?
Me etsimme häntä sinun kanssas.

Joh. 13: 1. l. 16: 28.

2. Minun ystäwäni on mennyt kryyti=
maahansa, yrttisarkoihinsa, että hän siellä
kryytimaassa kaitsis laumaansa, ja hakis
ruusuja.
3. Minun ystäwäni on minun ja minä
olen hänen, joka kaitsee kukkaisten keskellä.
4. Sinä olet ihana, minun kultani, niin=
kuin Tirtsa, kaunis niinkuin Jerusalem, pel=
jättäwä niinkuin sotajoukko.

Ps. 132: 13, 14. Eph. 6: 10, rc.

5. Käännä silmäs pois minusta; sillä ne
minun syttyttäwät; sinun hiukses owat niin=
kuin wuohilauma, jotka Gileadin wuorella
kerityt owat.
6. Sinun hampaas owat niinkuin lam=
maslauma, jotka pesosta nousewat, ja kaikki
kaksoisia kantawat, ja ei yksikään ole heistä
hedelmätöin.
7. Sinun kaswos owat niinkuin granato=
menan lohwot, sinun palmikkois wälillä.
8. Kuusikymmentä on drotninkia ja kahdek=
sankymmentä waimoa, ja neitseet owat epä=
lukuiset. Ps. 45: 10, 15.
9. Mutta yksi on minun kyhkyläiseni ja
minun täydelliseni; yksi on äitinsä rakkain
ja synnyttäjänsä walittu: koska tyttäret hä=
nen näkiwät, ylistiwät he hänen autuaaksi,
drotningit ja waimot ylistiwät häntä.

2 Tim. 2: 19.

10. Kuka on tämä, joka nähdään niinkuin
aamurusko, ihana niinkuin kuu, walittu
niinkuin aurinko, peljättäwä niinkuin sota=
joukko? San. l. 4: 18.

Matth. 5: 16. l. 13: 43. Phil. 2: 15. 2 Tim. 2: 5.

11. Minä olen mennyt alas minun yrt=
titarhaani, katsomaan wesoja ojan reunalla,
kurkistelemaan, jos wiinapuut kukoistiwat,
jos granatomenat wiherjöitsiwät.

Ps. 1: 3. Joh. 6: 38. l. 15: 2.

12. En minä tietänyt, että minun sieluni
minun hamaan minun mieluisen kansani
wannuihin asti asettanut oli.

Matth. 10: 5. l. 15: 24.

13. Palaja, palaja Sulamith: palaja, pa=
laja nähdäksemme sinua. Mitä te näitte
Sulamithissa, paitsi sotajoukkoin tanssia?

Ps. 45: 11, 12.

7 Luku.

Morsian kiitetään. Kristuksen laupeus.

Kuinka ihana on sinun käyntös sinun ken=
gissäs, sinä päämiehen tytär; sinun mo=
lemmat lantees owat yhtäläiset niinkuin
kaksi käätyä, jotka taitawan kädet tehneet
owat. 1 Cor. 16: 13. Eph. 6: 15.

Phil. 4: 1. Hebr. 12: 1, 2. 1 Piet. 2: 21.

2. Sinun napas on niinkuin ymmyrjäinen
malja, josta ei koskaan juoma puutu;
sinun watsas on niinkuin nisuläjä, istutettu
ympäri ruusuilla.

Ps. 23: 1, 2. Zach. 13: 1. Joh. 12: 24.

3. Sinun molemmat rintas owat niinkuin
kaksi nuorta metsäwuohen kaksoista.
4. Sinun kaulas on niinkuin elephantin=
luinen torni; sinun silmäs owat niinkuin
Hesbonin kalalammikot Batrabimin portis=
sa; sinun nenäs on niinkuin Libanonin tor=
ni, joka katsoo Damaskuun päin.

4 Mos. 21: 24, 25. Ps. 19: 8. Ap. T. 9: 3, 15.

2 Cor. 2: 12, 14, 15. l. 10: 4, 5. Eph. 1: 18.

5. Sinun pääs on niinkuin Karmeli,
sinun pääs hiukset niinkuin kuninkaan pur=
pura, poimuinen. Es. 35: 2. Hebr. 2: 9.
6. Kuinka ihana ja suloinen olet sinä, mi=
nun armaani, hekumassa.
7. Sinun wartes on niinkuin palmupuu,
ja sinun rintas owat wiinamarjaryypälten
kaltaiset. Ps. 92: 13, 14. Kork. w. 4: 5.
8. Minä sanoin: minun täytyy astua
palmupuuhun ja ruweta sen oksiin: anna
sinun rintas olla niinkuin wiinapuun mar=
jaryypäleet, ja sinun sierantes haju on niin=
kuin omenain (haju); Kork. w. 2: 3. Phil. 3: 12.
9. Ja sinun suus niinkuin paras wiina,
joka huokiasti menee minun ystäwääni, ja
saattaa uneliasten huulet puhumaan.

Kork. w. 5: 1. Luc. 24: 44. 1 Cor. 15: 3, 4.

10. Minun ystäwäni on minun, ja hän
himoitsee minua.
11. Tule, minun ystäwäni, käykäämme
tästä kedolle, ja wiipykäämme maan kylis=
sä; Es. 2: 3. Eph. 2: 12, 13.
12. Että me nousisimme warhain wiina=
mäkeen, ja näkisimme, jos wiinapuut ku=
koistuwat ja puhkeemaan rupeewat, jos
granatomenat owat tulleet ulos: siellä mi=
nä annan sinulle minun rakkauteni.

Ps. 138: 2. Kork. w. 6: 10. 1 Cor. 3: 6.

13. Kukkaiset antawat hajunsa, ja meidän
owemme edessä owat kaikkinaiset hywät
hedelmät: minun ystäwäni, minä olen
sinulle tallelle pannut sekä uudet että wan=
hat. Matth. 13: 8, 52. 2 Tim. 1: 14.

8 Luku.

Morsiamen ja Kristuksen wiimeinen keskustus.

Joska minä sinun löytäisin ulkona, minun
weljeni, sinä joka minun äitini nisiä imenyt
olet, ja sinun suuta antaisin, ja ettei kenkään
minua pilkkaisi.
Ps. 2:12. Kork. w. 4:5. Es. 49:6. l. 65:1.
2. Minä ottaisin sinun ja saattaisin sinua
minun äitini huoneeseen, jossas minua opet=
taisit; ja minä annan sinulle kryydättyä wii=
naa ja granatomenan makiata wiinaa.
Es. 54:13. l. 55:11. Gal. 4:26.
3. Hänen wasen kätensä on minun pääni
alla, ja hänen oikia kätensä halajaa minua.
4. Minä wannotan teitä, Jerusalemin tyt=
täret, ettette minun armastani herätä, eli
waiwaa häntä, siihen asti kuin hän itse
tahtoo.
5. Kuka on se, joka korwesta tulee, ja no=
jaa ystäwänsä päälle? Omenapuun alla
minä sinua herätän, jossa sinun äitis sinun
synnyttänyt on, jossa hän sinun siitti, joka
sinun synnytti. 1 Mos. 3:6. Es. 49:12. l. 51:2. l. 60:4.
Hes. 16:5, rc. Eph. 5:14.
6. Pane minua niinkuin sinetti sinun sy=
dämees ja niinkuin sinetti sinun käsiwartees;
sillä rakkaus on wäkewä niinkuin kuolema,
ja kiiwaus on wahwa niinkuin helwetti:
hänen hiilensä hehkuwat ja owat Herran
tuli; Rom. 8:37. 2 Cor. 1:21, 22. 1 Piet. 1:5.
7. Niin ettei wedenkään paljous taida rak=
kautta sammuttaa, eli wirrat sitä upottaa.
Jos joku antais kaiken taloinsa tawaran
rakkaudesta, niin ei se mitään maksaisi.
8. Meidän sisaremme on wähä, ja ei hä=
nellä ole rintoja. Mitä meidän pitää teke=
män sisarellemme sinä päiwänä, jona hä=
nestä puhutaan?
9. Jos hän on muuri, niin me teemme
hopialinnan sen päälle: jos hän on owi,
niin me wahwistamme sen cedrilaudoilla.
Es. 60:11. Eph. 4:7, 8, 11, 12. Col. 1:11. Jud. Ep. w. 1:20.
10. Minä olen muuri, ja minun rintani
owat niinkuin tornit: siitä minä olen hänen
silmäinsä edessä niinkuin rauhan löytäjä.
Es. 57:19. Matth. 18:18. Joh. 14:27. Rom. 5:1.
1 Tim. 3:15.
11. Salomolla on wiinamäki BaalHamo=
nissa; sen wiinamäen antoi hän wartioille,
että jokainen antais hänen hedelmistänsä
tuhannen hopiapenninkiä. Kork. w. 1:6. l. 7:12.
Jer. 31:14. Hes. 3:17. Matth. 20:1.
12. Minun wiinamäkeni, joka on minun
omani, on minun edessäni. Sinulle, Sa=
lomo, tulee tuhannen, mutta kaksi sataa he=
delmäin wartioille.
Es. 27:3. l. 61:7. Matth. 19:29. 1 Cor. 3:6, 7.
13. Sinä, joka asut yrttitarhassa, anna
minun kuulla sinun äänes: kuulkaan kump=
panit päältä. Ps. 68:12. Es. 58:1. 1 Tim. 4:16.
14. Pakene, minun ystäwäni, ja ole met=
säwuohen kaltainen, eli nuoren peuran yrt=
tiwuorilla. Kork. w. 2:17. Ilm. k. 22:20.

Propheeta Jesaia.

1 Luku.

Katumussaarna Judan kiittämättömälle kansalle.

Jesaian, Amotsin pojan näky, jonka hän
näki Judasta ja Jerusalemista, Usian, Jo=
thamin, Ahaksen ja Jehiskian, Judan ku=
ningasten aikana.
2. Kuulkaat taiwaat, ja maa ota korwiis,
sillä Herra puhuu: minä olen lapsia kas=
wattanut ja korottanut, ja he owat minusta
luopuneet. 2 Mos. 19:5, 6. 5 Mos. 4:26. l. 31:28.
l. 32:1, 5. Hos. 11:1.
3. Härkä tuntee omistajansa ja aasi isän=
tänsä seimen; mutta Israel ei tunne, ja mi=
nun kansani ei ymmärrä. Ps. 78:8.
4. Woi sitä syntistä kansaa, sitä kansaa
suuresta pahasta teosta, sitä pahanelkistä
siementä, niitä wahingollisia lapsia, jotka
Herran hyljäsiwät ja Israelin Pyhän pilk=
kasiwat, he poikkesiwat takaperin.
5. Mitä warten teitä enämpi lyödään, kos=
ka te aina harhaelette? Koko pää on sai=
ras, ja koko sydän on wäsynyt. 2 Aik. k. 28:22.
6. Hamasta kantapäästä niin kiireeseen
asti ei hänessä ole terwettä; waan haawat,
ja sinimarjat, ja weripahat, jotka ei ole pu=
serretut, eikä sidotut, taikka öljyllä siwellyt.
7. Teidän maanne on autiana, teidän kau=
punkinne owat tulella poltetut; muukalaiset
syöwät teidän peltonne silmäin edessä; ja
on autia, niinkuin se, joka muukalaisilta
raadeltu on. 5 Mos. 28:51, 52. Es. 5:5.
8. Mutta mitä wielä Zionin tyttärestä
jäänyt on, se on niinkuin maja wiinamäes=
sä, ja niinkuin hakomaja yrttitarhassa, niin=
kuin häwitetty kaupunki.

9. Ellei Herra Zebaoth meille jotakin wä=
hää jättäisi, niin me olisimme kuin Sodo=
ma, ja olisimme Gomorran kaltaiset.
1 Mos. 19: 24. Es. 17: 4, 5, 6. Wal. w. 3: 22. Rom. 9: 29.
10. Te Sodoman päämiehet, kuulkaat
Herran sanaa: ottakaat korwiinne meidän
Jumalamme laki, sinä Gomorran kansa.
5 Mos. 32: 32. Hes. 16: 46, 48.
11. Mitä minulle on teidän uhreinne pal=
joudesta? sanoo Herra: minä olen oinasten
polttouhrista ja syöttiläin raswasta rawit=
tu, ja en tottele wasikkain, lammasten ja
kauristen werta.
Ps. 50: 8, 9. San. l. 15: 8. Es. 66: 3. Jer. 6: 20. Am. 5: 21.
12. Koska te tulette ja ilmestytte minun
kaswoini eteen, kuka senkaltaisia waatii tei=
dän käsistänne, että te waeltaisitte minun
esihuoneessani?
13. Älkäät silleen teidän turhaa ruokauh=
rianne tuoko edes, se suitsutus on minulle
kauhistus! uudella kuulla ja sabbattina, kos=
ka kokous kuulutetaan, en minä woi kärsiä
wääryyttä ja juhlapäiwää yhdessä.
14. Minun sieluni wihaa teidän uusia kui=
tanne ja juhlapäiwiänne, minä olen niistä
suuttunut; minä wäsyn niitä kärseissäni.
15. Ja kuin te parhaallansa käsiänne nos=
tatte, niin minä kuitenkin käännän silmäni
teistä pois; ja waikka te paljon rukoilisitte,
en minä kuitenkaan teitä kuule; teidän kä=
tenne owat werenwikoja täynnä.
San. l. 1: 28. Es. 59: 3.
16. Peskäät teitänne, puhdistakaat teitän=
ne, pankaat teidän paha menonne pois mi=
nun silmäini edestä, lakatkaat pahaa teke=
mästä.
17. Oppikaat tekemään hywää, ja etsikäät
oikeutta, auttakaat alaspainettua, saattakaat
orwoille oikeus, ja auttakaat lesken asiata.
Ps. 34: 15. Ps. 68: 6. Ps. 82: 3, 4. Am. 5: 15. 1 Piet. 3: 11.
18. Ja sitte tulkaat, ja katsokaamme kum=
malla oikeus on, sanoo Herra. Jos teidän
syntinne weriruskiat olisiwat, niin heidän
pitää lumiwalkiaksi tuleman; ja waikka he
olisiwat niinkuin ruusun karwaiset, pitää
heidän kuitenkin niinkuin willa tuleman.
Ps. 51: 9. Hes. 18: 21, 22.
19. Jos te tahtoisitte ja (minua) kuulisitte,
niin te maan hywyyden nautita saisitte.
20. Mutta jos te estelette teitänne ja olette
kowakorwaiset, niin miekan pitää teitä syö=
män; sillä Herran suu puhuu sen.
21. Kuinka se tapahtuu, että hurskas kau=
punki on portoksi tullut? Hän oli täynnä
oikeutta, wanhurskaus asui hänessä; mutta
nyt murhaajat.
2 Aikak. 28: 23, 24. Jer. 44: 17. Hos. 4: 14.
22. Sinun hopias on karreksi tullut, sinun
juomas on wedellä sekoitettu. Hes. 22: 18, 19.
23. Sinun päämiehes owat wilpistelleet
ja warasten kumppanit; kaikki he mielellän=
sä lahjoja ottawat, ja pyytäwät antimia.
Ei he orwoille oikeutta tee, ja leskein asia
ei tule heidän eteensä.
2 Mos. 22: 22. Jer. 5: 28. Zach. 7: 10.
24. Sentähden sanoo Herra, Herra Ze=
baoth, wäkewä Israelissa: woi! minä tah=
don itseni lohduttaa wihollisistani, ja minun
wihamiehissäni wihani sammuttaa.
5 Mos. 28: 63. Es. 10: 5.
25. Ja käännän käteni sinua wastaan, ja
sinun kartes puhtaammaksi selitän, ja wien
pois kaiken sinun tinas. Mal. 3: 3. Matth. 3: 12.
26. Ja saatan sinun tuomaris entisellensä,
ja neuwonantajas niinkuin alustakin: sitte
sinä kutsutaan wanhurskaaksi ja uskolliseksi
kaupungiksi.
Esr. 2: 2. Hes. 21: 27. Hagg. 1: 1. l. 2: 24. Zach. 4: 9.
27. Zion lunastetaan oikeudella, ja sen
kääntywäiset wanhurskaudella:
Jer. 23: 6. l. 33: 16.
28. Että ylitsekäymärit ja syntiset ynnä
särjetään, ja jotka Herran hyljääwät, huku=
tetaan. Ps. 1: 6. Ps. 92: 10.
29. Sillä heidän täytyy häpiään tulla
tammein tähden, joita he himoitsiwat, ja
häwäistyksi tuleman yrttitarhain tähden,
jotka he walitsiwat. 2 Mos. 34: 13. Tuom. 3: 7, 8.
30. Ja te tulette niinkuin joku tammi sur=
kastuneilla lehdeillä, ja niinkuin joku wede=
töin yrttitarha.
31. Ja wäkewä tulee niinkuin rohdin, ja
hänen tekonsa niinkuin kipinä. Ja he syty=
tetään ynnä molemmat, jota ei kenkään
sammuta. Ps. 115: 4. Ps. 135: 16.

2 Luku.

Pakanat kutsutaan Judan siaan.

Tämä on se, kuin Jesaia Amotsin poika
näki Judasta ja Jerusalemista.
2. Wiimeisnä aikana pitää sen wuoren,
jolla Herran huone on, wahwan oleman,
korkiampi kuin kaikki wuoret, ja korotettaman
kukkulain ylitse; ja kaikki pakanat pitää sinne
juokseman. Ps. 68: 16, 17. Mich. 4: 1.
3. Ja paljo kansaa pitää sinne menemän,
ja sanoman: tulkaat, astukaamme ylös Her=
ran wuorelle, Jakobin Jumalan huoneeseen,
että hän opettais meille teitänsä, ja me
waeltaisimme hänen polwuillensa; sillä Zio=
nista on laki tulewa, ja Herran sana Jeru=
salemista. Ps. 110: 2, 3.
4. Ja hän tuomitsee pakanain seassa, ja

rankaisee monta kansaa. Silloin heidän pi=
tää miekkansa wannaaksi tekemän, ja kei=
häänsä wikahteeksi; sillä ei yhdenkään kan=
san pidä toista kansaa wastaan miekkaa
nostaman, eikä silleen tottuman sotimaan.
Joel. 3: 10.
5. Tulkaat, te Jakobin huoneesta, waelta-
kaamme Herran walkeudessa.
6. Mutta sinä olet sinun kansas Jakobin
huoneen hyljännyt; sillä he rikkowat enäm=
män kuin itäläiset, ja owat päiwän walit=
siat, niinkuin Philistealaiset, ja salliwat
muukalaiset lapset moneksi tulla.
1 Mos. 31: 30. 2 Mos. 34: 16. Gal. 4: 10.
7. Heidän maansa on täynnä hopiata ja
kultaa, ja heidän rikkaudellansa ei ole lop=
pua; heidän maansa on täynnä hewoisia,
ja heidän rattaillansa ei ole loppua.
5 Mos. 17: 16.
8. Heidän maansa on myös täynnä epä=
jumalita; he kumartawat käsialaansa, jotka
heidän sormensa tehneet owat.
Tuom. 17: 4. Jer. 2: 28.
9. Siellä yhteinen kansa kumartelee, siellä
sankarit heitänsä nöyryyttäwät, jotas et
heille anna anteeksi.
10. Mene kallioon, ja kätke sinuas maa=
han, Herran pelwon edestä, ja hänen kun=
niallisen majesteetinsä edestä.
Luc. 23: 30. Ilm. k. 6: 16.
11. Sillä kaikki korkiat silmät aletaan, ja
jotka jaloimmat kansoissa owat, täytyy it=
sensä notkistaa; sillä Herra on yksinänsä
sinä aikana korkein. Es. 5: 15.
12. Sillä Herran Zebaothin päiwä käy
kaiken koreuden ja korkeuden ylitse, ja kaik=
kein paisuneitten ylitse, että ne alettaisiin,
Es. 40: 4.
13. Ja kaikkein korkiain ja korotettuin ced=
rein ylitse Libanonissa, ja kaikkein tammein
ylitse Basanissa;
14. Niin myös kaikkein korkiain wuorten
ylitse, ja kaikkein korotettuin kukkulain ylitse,
15. Ja jokaisen korkian tornin ylitse, ja
kaikkein wahwain muurein ylitse;
16. Niin myös kaikkein haahtein ylitse me=
ressä, ja kaiken kauniin käsialan ylitse;
17. Että kaikki ihmisten korkeus pitää not=
kistaman hänensä, ja nöyryyttämän itsensä,
mitä ihmisessä korkiata on; ja Herra yksin
on silloin korkia olewa.
18. Ja epäjumalat pitää ratki hukkuman.
19. Silloin mennään wuorten rotkoihin ja
maan kuoppiin, Herran pelwon tähden, ja
hänen kunniallisen majesteetinsä tähden,
koska hän nousee maata peljättämään.
Hos. 10: 8. Ilm. k. 9: 6.
20. Silloin pitää jokaisen hopiaiset ja kul=
taiset epäjumalansa heittämän pois, jotka
hän on teettänyt kumartaaksensa, myyräin
ja yökköin kuwat,
21. Että he menewät kiwein rakoihin ja
wuorten rotkoihin, Herran pelwon tähden,
ja hänen kunniallisen majesteetinsä tähden,
koska hän nousee maata peljättämään.
22. Niin lakatkaat siis ihmisestä, jonka
henki sieramissa on; sillä et te tiedä, missä
arwiossa hän on.
Ps. 8: 7. Matth. 28: 18. Ap. T. 10: 42.

3 Luku.

Armottomuuden ja ylpeyden rangaistus.

Sillä katso, Herra, Herra Zebaoth ottaa
pois Jerusalemista ja Judasta kaikkinaisen
waran, kaiken leiwän waran, ja kaiken we=
den waran; 3 Mos. 26: 26. 5 Mos. 28: 17.
2. Wäkewät sotamiehet, tuomarit, pro=
pheetat, tietäjät ja wanhimmat;
3. Wiidenkymmenen päämiehet, ja kun=
nialliset miehet, neuwonantajat, ja taitawat
wirkamiehet, ja toimella puhuwaiset miehet.
4. Ja tahtoo heille antaa nuorukaiset pää=
ruhtinaiksi, ja lapset heitä hallitsemaan.
Saarn. 10: 16.
5. Ja kansan pitää ryöstämän toinen tois=
tansa, ja jokaisen lähimmäistänsä; ja nuo=
remman pitää ylpiän oleman wanhaa was=
taan, ja ylönkatsotun kunniallista wastaan.
6. Silloin tarttuu weli weljeensä isänsä
huoneesta: sinulla on waatteet, ole meidän
hallitsiamme, auta sinä tätä lankeemusta.
7. Mutta silloin hän wannoo ja sanoo:
en minä taida parata, ei kotonani ole leipää
eikä waatteita: älkäät minua panko kansan
hallitsiaksi.
8. Sillä Jerusalem kaatuu, ja Juda käy
ylösalaisin; että heidän kielensä ja tekonsa
on Herraa wastaan, niin että he hänen ma=
jesteetinsä silmiä wastoin sotiwat.
9. Heidän kaswoinsa hahmo todistaa heitä
wastaan, ja he kerskaawat rikoksistansa,
niinkuin Sodoma, ja ei salaa niitä. Woi
heidän sielujansa! sillä he itse saattawat
päällensä onnettomuuden.
1 Mos. 13: 13. l. 18: 21. l. 19: 5. Hos. 13: 9.
10. Sanokaat wanhurskaalle, että hänen
käy hywin; sillä hän saa syödä töidensä he=
delmän. Saarn. 10: 6. l. 14: 32. Mal. 3: 18.
11. Mutta woi jumalattomia; sillä he
owat pahat, ja heille maksetaan niinkuin he
ansaitsewat.
12. Lapset owat minun kansani waiwaa=
jat, ja waimot wallitsewat heitä. Minun

kansani, sinun lohduttajas häiritsewät sinun, ja turmelewat tien, jota sinun käymän pitäis.
13. Mutta Herra seisoo siellä oikeudella, ja on seisahtanut tuomitsemaan kansoja.
Ilm. k. 1:7
14. Herra tulee tuomiolle kansansa wanhimmitten kanssa ja pääruhtinastensa kanssa; sillä te olette turmelleet wiinamäen, ja köyhäin ryöstö on teidän huoneessanne.
Es. 5:7. Matth. 21:33, rc.
15. Miksi te tallaatte minun kansani, ja runtelette köyhää? sanoo Herra, Herra Zebaoth.
16. Ja Herra sanoo: että Zionin tyttäret owat ylpiät, ja käywät kenossa kauloin, kiilussilminä, käwelewät ja koriasti astelewat, niinkuin jalat sidotut olisiwat;
17. On siis Herra tekewä Zionin tytärten päät rupisiksi, ja Herra on paljastawa heidän häpiänsä.
18. Silloin on Herra ottawa kenkäin kaunistuksen pois, ja koriasti kudotut rihmat ja soljet,
19. Käädyt, ja rannerenkaat, ja seppelit,
20. Kalliit pääliinat, ja polukset, ja päärihmat, ja lemausastiat, ja korwarenkaat,
21. Sormukset ja otsalehdet,
22. Juhlawaatteet, ja kaaput, ja timpit, ja kukkarot, Tuom. 14:12.
23. Peilit, ja pienet liinawaatteet, ja lakit ja suwihameet.
24. Ja pitää häijy löyhkä hywän hajun edestä oleman, ja nuora wyön edestä, ja paljas pää kaharain hiusten edestä, ja ahdas säkki awaran hameen edestä. Nämät kaikki sinun kauneutes siaan.
San. k. 16:5. Es. 13:11. Mich. 2:3. Matth. 23:12.
25. Sinun miehes kaatuwat miekan kautta, ja sinun wäkewäs sodassa.
26. Ja heidän porttinsa pitää murehtiman ja walittaman: ja heidän pitää waikiasti istuman maan päällä.

4 Luku.

Ennustus Christuksesta.

Ja seitsemän waimoa tarttuwat silloin yhteen mieheen, ja sanowat: me tahdomme itse meitämme elättää ja waatettaa; anna meitä ainoastaan sinun nimelläs nimitettää, että meidän häwäistyksemme otettaisiin meiltä pois.
2. Sinä päiwänä on Herran wesa olewa rakas ja kallis: ja maan hedelmä jalo ja kaunis niiden tykönä, jotka Israelista wapahdetaan.
Es. 11:1. Jer. 23:5. k. 33:15. Zach. 3:8. k. 6:12.
3. Ja on tapahtuwa, että se, joka Zionissa jäljellä on, ja se, joka Jerusalemissa jäänyt on, pitää pyhäksi kutsuttaman; jokainen kuin kirjoitettu on eläwitten seassa Jerusalemissa.
Luc. 10:20. Phil. 4:3. Ilm. k. 13:8. k. 17:8. k. 20:15. k. 21:27.
4. Silloin Herra pesee Zionin tytärten saastaisuuden, ja wiruttaa Jerusalemin werenwiat häneltä pois, tuomitsewan ja polttawan hengen kautta.
Joh. 3:5. k. 16:8. Eph. 5:26. Tit. 3:5. 1 Joh. 1:7.
5. Ja Herra saattaa kaiken Zionin wuoren asumisen ylitse, ja kussa ikänä se koottu on, päiwällä pilwen ja sauwun, ja tulen paisteen yöllä palamaan; sillä suojelus pitää oleman kaiken kunnian ylitse.
2 Mos. 13:21. Ps. 23:4. Ps. 91:4, 5. 10.
6. Ja maja pitää oleman päiwän warjoksi hellettä wastaan, ja turwa ja warjelus rajuilmaa ja sadetta wastaan.

5 Luku.

Wiinamäen hedelmättömyys.

Minä weisaan ystäwälleni minun setäni weisun hänen wiinamäestänsä. Minun ystäwälläni on wiinamäki lihawassa paikassa.
Kork. w. 8:11. Es. 27:2. Matth. 21:33. Marc. 12:1. Luc. 20:9.
2. Ja hän aitasi sen ympärinsä, ja perkasi kiwet pois, ja istutti siihen parhaat wiinapuut, ja rakensi myös siihen tornin, ja pani sinne wiinakuurnan, ja odotti sen wiinamarjoja kantawan; waan se kantoi pahoja marjoja. Ps. 80:9.
3. Te siis, Jerusalemin asujat ja Judan miehet, tuomitkaat nyt minun ja minun wiinamäkeni wälillä.
4. Mitä siis olis enämpi minun wiinamäelläni tekemistä, jota en minä hänestä tehnyt ole? Miksi hän kantoi pahoja marjoja, koska minä odotin hänen wiinamarjoja kantawan? Jer. 2:21.
5. Ja nyt minä tahdon teille ilmoittaa, mitä minä tahdon wiinamäelleni tehdä: hänen aitansa pitää otettaman pois, että hänen pitää autiana oleman, ja hänen muurinsa pitää särjettämän, että hän tallattaisiin. Ps. 80:13. Es. 16:8. Jer. 48:32.
6. Minä tahdon sen saattaa autiaksi, ettei kenkään pidä hänessä leikkaaman eli kaiwaman, waan ohdakkeita ja orjantappuroita pitää hänessä kaswaman: ja tahdon pilwiä kieltää satamasta hänen päällensä.
7. Mutta Herran Zebaothin wiinamäki on Israelin huone, ja Judan miehet hänen suloinen istuttamansa. Hän odottaa oikeutta,

ja katso, ei ole muuta kuin wäkiwaltaa;
wanhurskautta, niin on sula walitus.
8. Woi niitä, jotka yhden huoneen toisen
tykö wetäwät, ja yhden pellon toisen tykö
saattawat, siihen asti ettei enää siaa ole,
asuaksenne yksinänne maan päällä!
Jer. 22:13. Hes. 22:25. Am. 8:6.
9. Nämät owat (sanoo) Herra Zebaoth
minun korwilleni tulleet: mitämaks, ellei ne
monet huoneet tule kylmille, ja ne suuret ja
kauniit jää ilman asuwita;
10. Sillä kymmenen wiinamäen sarkaa
pitää waiwoin yhden bathin antaman; ja
gomer siemeniä tekee ainoastaan yhden
ephan.
11. Woi niitä, jotka warahin huomenel-
tain ylhäällä owat, juopumusta noutele-
maan, ja istuwat hamaan yöhön asti, että
he wiinasta palawaksi tulisiwat!
San. l. 23:30, 31. Am. 6:4, 5.
12. Joilla owat kanteleet, harput, trum-
mut, huilut, ja wiinaa heidän pidoissansa;
ja ei katso Herran tekoa, eikä tottele hänen
käsialaansa.
13. Sentähden pitää minun kansani wie-
tämän wankeuteen, ettei heillä ole ymmär-
rystä; ja hänen kunniallistensa täytyy näl-
kää kärsiä, ja heidän yhteinen kansansa kui-
wua janoon. Wal. w. 4:5.
14. Sitä warten on helwetti sielunsa la-
wialta awannut, ja hänen kitansa on am-
mollansa ilman määrätä, mennä sinne alas
sekä heidän kunniallisensa että yhteisen kan-
sansa, sekä heidän rikkaansa että riemulli-
sensa;
15. Että jokainen itsensä notkistais ja ku-
kin nöyryytettäisiin; ja koreitten silmät myös
nöyryytetyksi tulisiwat.
16. Mutta Herra Zebaoth pitää tuomios-
sa ylistettämän, ja se pyhä Jumala pitää
wanhurskaudessa pyhitettämän.
17. Silloin pitää lampaat tawallansa kait-
taman, ja muukalaiset pitää itsensä elättä-
män lihawitten aukiudessa.
Ps. 22:30. Es. 10:16. Am. 4:1.
18. Woi niitä, jotka itsensä sitowat wal-
heen nuoralla yhteen, wääryyttä tekemään,
ja niinkuin ratasten köydellä syntiä teke-
mään!
19. Ja sanowat: anna hänen tekonsa rien-
tää ja pian tulla, sitä nähdäksemme: lähes-
tyköön ja tulkoon Israelin pyhän aiwoitus,
että me sen tietäisimme.
Job. 21:14. Es 28:10. Mal. 3:14. 2 Piet. 3:3.
20. Woi niitä, jotka pahan hywäksi ja hy-
wän pahaksi sanowat, jotka pimeydestä wal-
keuden, ja walkeudesta pimeyden tekewät,
jotka karwaasta makian, ja makiasta kar-
waan tekewät! San l. 17:15.
21. Woi niitä, jotka wiisaat olewanansa
owat, ja heitänsä toimellisna pitäwät!
San. l. 3:7. Rom. 12:16.
22. Woi niitä, jotka jalot owat wiinaa juo-
maan, ja juomassa kilwoittelewat!
23. Jotka jumalattoman lahjain tähden
wanhurskauttawat, ja kääntäwät wanhurs-
kasten oikeuden pois heiltä. San. l. 24:23.
24. Sentähden niinkuin tulen hohku kor-
ren kuluttaa, ja liekki siwaltaa akanat pois:
aiwan niin pitää heidän juurensa mätäne-
män, ja heidän wesansa hajooman pois
niinkuin tomu; sillä he katsowat Herran
Zebaothin lain ylön, ja pilkkaawat Israelin
pyhän sanat. 2 Mos. 15:7.
25. Sentähden Herran wiha julmistuu
kansansa päälle, ja ojentaa kätensä heidän
päällensä, ja lyö heitä, niin että wuoret wa-
pisewat, ja heidän ruumiinsa owat niinkuin
loka kadulla. Ja kaikissa näissä ei hänen
wihansa lakkaa, waan hänen kätensä on
wielä ojettu. Es. 9:12, 17, 21. l. 10:4.
26. Sillä hän nostaa lipun ylös kaukana
pakanoitten seassa, ja wiheltää niille maan
ääristä: ja katso, he tulewat äkistä ja no-
piasti.
27. Ei ole kenkään heistä wäsynyt eli heik-
ko, eikä kenkään torku eli makaa; ei myös
päästä kenkään wyötä lanteestansa, eikä ke-
nenkään kengän rihmoja rikota.
28. Sillä heidän nuolensa owat teräwät,
ja kaikki heidän joutsensa jännitetyt; heidän
orittensa kawiot owat niinkuin limsiä, ja
heidän ratastensa pyörät niinkuin tuulispää.
29. He kiljuwat niinkuin jalopeura, ja kil-
juwat niinkuin nuoret jalopeurat. He kiris-
telewät ja tempaawat saaliin, ja omistawat
sen, ettei kenkään sitä saa jälleen.
30. Ja silloin pauhataan heidän ylitsensä
niinkuin meri pauhaa. Koska silloin katso-
taan maan päälle, katso, niin on pimeys
ahdistuksesta, ja ei walkeus paista silleen
heidän ylitsensä. Es. 8:22.

6 Luku.

Jumalan kunnia. Juda paadutettu.

Sinä wuonna, jona kuningas Usia kuoli,
näin minä Herran istuwan korkialla ja ko-
rotetulla istuimella, ja hänen waatteensa
liewe täytti templin. 2 Kun. k. 15:5, 7. Dan. 7:14.
Matth. 25:31. l. 28:18. Luc. 1:32. Joh. 12:41.
2. Seraphim seisoiwat häntä ylempänä,
ja kullakin oli kuusi siipeä: kahdella he peit-
tiwät kaswonsa, kahdella jalkansa, ja kahdel-
la he lensiwät.

3. Huusiwat toinen toisellensa, ja sanoiwat: pyhä, pyhä, pyhä, Herra Zebaoth: kaikki maa on täynnä hänen kunniatansa; Ilm. k. 4:8.

4. Niin että pihtipielet wapisiwat heidän huutonsa äänestä, ja huone täytettiin sawulla.

5. Niin minä sanoin: woi minuani! minä hukun, sillä minulla on saastaiset huulet, ja asun sen kansan seassa, jolla on saastaiset huulet; sillä minun silmäni owat nähneet kuninkaan, Herran Zebaothin.

2 Mos. 33:20. Tuom. 13:22. Dan. 10:8, 9.

6. Niin lensi yksi Seraphimeista minun tyköni, jolla oli kädessä tulinen hiili, jonka hän otti hohtimilla alttarilta.

7. Ja rupesi minun suuhuni, ja sanoi: katso, tällä olen minä ruwennut sinun huuliis, että sinun pahat tekos otettaisiin sinulta pois, ja sinun rikokses olis sowitettu.

Jer. 1:9. Dan. 10:16.

8. Ja minä kuulin Herran äänen, että hän sanoi: kenenkä minä lähetän? kuka tahtoo olla meidän sanansaattajamme? Mutta minä sanoin: tässä minä olen, lähetä minua.

9. Ja hän sanoi: mene ja sano tälle kansalle: kuulten kuulkaat, ja älkäät ymmärtäkö, nähden nähkäät, ja älkäät tähtäkö.

Matth. 13:14, 15. Marc. 4:12. Luc. 8:10. Ap. T. 28:25, 26.

10. Paaduta tämän kansan sydän, ja anna heidän korwansa paksuksi tulla, ja sokaise heidän silmänsä, ettei he näkisi silmillänsä, eikä kuulisi korwillansa, eli myös ymmärtäisi sydämellänsä, eli kääntäisi itseänsä ja paratuksi tulisi. Joh. 12:40. Rom. 11:8.

11. Mutta minä sanoin: Herra, kuinka kauwan? Hän sanoi: siihen asti kuin kaupungit tulewat kylmille ja ilman asuwita, ja huoneet ilman wäetä, ja maa on peräti autiana.

12. Sillä Herra ajaa wäen kauwas, niin että maa tulee peräti hyljätyksi.

13. Ja ehkä kymmenes osa siihen wielä jää, niin sekin taas häwitetään; kuitenkin niinkuin tammelle ja tuomelle jää kanto, waikka heidän lehtensä waristetaan, niin pitää myös pyhällä siemenellä kanto oleman.

7 Luku.

Retsinin waellus, Ahaksen lohdutus, Christuksen syntyminen.

Sitte tapahtui Ahaksen Jothamin pojan, Usian pojan, Judan kuninkaan aikana, että Retsin Syrian kuningas, ja Pekah Remalian poika, Israelin kuningas, waelsiwat Jerusalemiin, sotimaan sitä wastaan; mutta ei he tainneet sitä woittaa. 2 Kun. k. 16:5.

2. Silloin sanottiin Dawidin huoneelle: Syrialaiset luottawat heitänsä Ephraimiin. Silloin wapisi hänen sydämensä ja hänen kansansa sydän, niinkuin puut wapisewat metsässä tuulesta.

3. Mutta Herra puhui Jesaialle: mene nyt Ahasta wastaan, sinä ja sinun poikas SearJasub, wesijuoksun päähän, ylemmäisellä puolella lammikkoa, tiellä weranpainajan pellon kohdalla,

4. Ja sano hänelle: kawahda itses ja pysy alallas, älä pelkää, älköön myös sinun sydämes wapisko näitä kahta suitsewata kekälettä, Retsinin ja Syrialaisten, ja Remalian pojan wihaa:

5. Että Syrialaiset owat pitäneet pahoja juonia sinua wastaan, niin myös Ephraim ja Remalian poika, ja sanowat:

6. Me tahdomme mennä ylös Judaan, ja herättää häntä, ja jakaa sen keskenämme, ja tehdä siihen Tabealin pojan kuninkaaksi.

7. Sillä näin sanoo Herra, Herra: ei sen pidä pysymän, eikä näin oleman.

8. Waan niinkuin Damasku on Syrian pää, niin pitää Retsinin oleman Damaskun pään. Ja wiiden ajastajan perästä seitsemättäkymmentä, pitää Ephraimin tuleman perikatoon, niin ettei heidän enää pidä kansana oleman.

9. Ja niinkuin Samaria on Ephraimin pää, niin pitää Remalian poika oleman Samarian pään. Jollette usko, niin et te wahwistu.

10. Ja Herra puhui taas Ahakselle, ja sanoi:

11. Pyydä sinulles merkkiä Herralta sinun Jumalaltas, taikka alhaalle syhwyyteen, eli ylhäälle korkeuteen.

12. Niin Ahas sanoi: en ano, ja en tahdo Herraa kiusata. 5 Mos. 6:16.

13. Niin hän sanoi: kuulkaat siis te Savidin huone: wähäkö se teille on, että te ihmisiä wastoin teette, mutta myös teette minun Jumalatani wastoin?

14. Sentähden antaa itse Herra teille merkin: katso, neitsy siittää ja synnyttää pojan, sen nimi pitää kutsuttaman ImmanuEl.

Matth. 1:23. Luc. 1:31.

15. Woita ja hunajata hän syö, tietääksensä hyljätä pahaa ja walita hywää.

16. Sillä ennenkuin poikainen oppii hyljäämään pahaa ja walitsemaan hywää, pitää se maa, jotas kauhistut, kahdelta kuninkaaltansa hyljättämän.

17. Mutta Herra antaa sinun, sinun kan=

sas ja isäs huoneen päälle tulla, Assyrian
kuninkaan kautta, ne päiwät, jotka ei sitte
tulleet ole, kuin Ephraim erkani Judasta.
1 Kun. k. 12: 16, 17.
18. Ja tapahtuu, että Herra wiheltää sinä
päiwänä kärwäisiä Egyptin wirtain ääres=
tä, ja kimalaisia Assurin maalta; Es. 5: 26.
19. Että he tulewat ja sioittawat kaikki tyy=
ni itsensä häwinneihin laaksoihin, ja kiwen
rakoihin, ja kaikkiin mättäisihin ja pensai=
sihin.
20. Silloin Herra ajelee pään ja karwat
jalwoista, ja ottaa pois parran palkatulla
partaweitsellä, niiden kautta, jotka sillä puo=
len wesiä owat, niinkuin Assyrian kunin=
kaan kautta.
21. Siihen aikaan pitää yhden miehen yh=
tä lehmää ja kahta lammasta kaitseman,
22. Ja saaman niin paljo rieskaa, että hän
saa syödä woita; sillä se, joka jää maahan,
saa woita ja hunajata syödä.
23. Sillä siihen aikaan tapahtuu, että kus=
sa nyt on tuhannen wiinapuuta, jotka mak=
sawat tuhannen hopiapenninkiä, siellä pitää
orjantappurat ja ohdakkeet oleman.
24. Ja sinne mennään nuolella ja jout=
sella; sillä koko maassa pitää oleman orjan=
tappurat ja ohdakkeet;
25. Niin ettei taideta tulla kaikkiin niihin
mäkihin, joita lapiolla kaiwetaan orjantap=
purain, mätästen ja ohdaketten tähden;
waan härjät annetaan siinä käydä, ja lam=
paat sitä tallata.

8 Luku.

Wältä ihmisten liittoa; luota Jumalaan.

Ja Herra sanoi minulle: ota suuri kirja
etees, ja kirjoita siihen ihmisen kirjoituksella:
ryöstä nopiasti, riennä saaliille.
2. Ja minä otin tyköni uskolliset todista=
jat: papin Urian, ja Zacharian Jeberekkian
pojan,
3. Ja menin yhden prophetissan tykö, se
tuli raskaaksi ja synnytti pojan; ja Herra
sanoi minulle: nimitä se: ryöstä pian, ja
riennä jakoon.
4. Sillä ennenkuin poikainen taitaa sanoa:
minun isäni, minun äitini, pitää Damas=
kun woima ja Samarian saalis Assyrian
kuninkaalta otettaman pois.
2 Kun. k. 15: 29. k. 16: 9.
5. Ja Herra puhui wielä minun kanssani,
ja sanoi:
6. Että tämä kansa hylkää Siloan weden,
joka hiljaksensa juoksee, ja luottaa itsensä
Retsiniin ja Remalian poikaan;
7. Katso, Herra antaa siis tulla hänen
päällensä paljon ja wäkewän wirtaweden,
Assyrian kuninkaan, ja kaiken hänen kun=
niansa; että he waeltawat kaikkein heidän
ojainsa ylitse, ja käywät kaikkein heidän ran=
tainsa ylitse;
8. Ja pitää käymän Judan läpitse, wa=
jottaman ja kuohuman, siihen asti kuin he
ulottuwat kaulaan asti; ja lewittäwät sii=
pensä, niin että he täyttäwät sinun maas,
o ImmanuEl, niin lewiä kuin se on.
9. Kokoontukaat kansat, ja paetkaat kuiten=
kin; kuulkaat kaikki, jotka olette kaukaisissa
maakunnissa: hankitkaat sotaan ja paetkaat
kuitenkin, hankitkaat ja paetkaat kuitenkin.
10. Päättäkäät neuwo, ja ei se miksikään
tule; puhukaat keskenänne, ja ei sekään seiso;
sillä tässä on ImmanuEl.
2 Kun. k. 18: 17. Rom. 8: 31.
11. Sillä näin sanoi Herra minulle, koska
hän käteeni rupesi, ja neuwoi minua, etten
minä waeltaisi tämän kansan tiellä, ja sanoi:
12. Älkäät sanoko: liitto; ei tämä kansa
muusta puhu kuin liitosta: älkäät te niin
peljätkö, kuin he tekewät, älkäät myös wa=
pisko.
13. Waan pyhittäkäät Herra Zebaoth; ja
hän olkoon teidän pelkonne, ja hän olkoon
teidän wapistuksenne;
14. Niin hän on pyhitys; mutta loukkaus=
kiwi ja kompastuskallio kahdelle Israelin
huoneelle, paulaksi ja lankeemiseksi Jerusa=
lemin asuwille; Luc. 2: 34. Rom. 9: 33. 1 Piet. 2: 7, 8.
15. Niin että moni heistä loukkaa itsensä,
ja lankeewat, särjetään, kiedotaan ja wangi=
taan. Matth 21: 44. Luc. 20: 28.
16. Sido todistus kiinni, lukitse laki mi=
nun opetuslapsissani.
17. Sillä minä toiwon Herraa, joka kas=
wonsa Jakobin huoneelta kätkenyt on; mut=
ta minä odotan häntä.
18. Katso, tässä minä olen, ja ne lapset,
jotka Herra minulle antanut on merkiksi ja
ihmeeksi Israelissa Herrasta Zebaothista,
joka Zionin wuorella asuu. Hebr. 2: 13.
19. Koska siis he teille sanowat: kysykäät
noidilta ja tietäjiltä, jotka jaarittelewat ja
tutkiwat; (niin sanokaat:) eikö kansan pidä
Jumalaltansa kysymän? (eikö ole parempi
kysyä) eläwiltä kuin kuolleilta?
5 Mos. 18: 11. 1 Sam. 28: 11.
20. (Ja pikemmin) lain jälkeen ja todis=
tuksen? Ellei he tämän sanan jälkeen sano,
niin ei heidän pidä aamuruskoa saaman.
Es. 58: 8. Hos. 6: 3. 2 Piet. 1: 19.
21. Waan heidän pitää kälwelemän maa=
kunnassa waiwattuna ja nälkäisenä; mutta
kuin he nälkää kärsiwät, niin he wihastuwat

ja kiroilewat kuningastansa ja Jumalatansa, ja katsowat ylöspäin; Ps. 59: 15.

22. Ja katselewat maata, waan ei muuta mitään löydä, kuin murehet ja pimeydet; sillä he owat pimitetyt ahdistuksessa, ja eksywät pimeydessä. Es. 5: 30.

23. Sillä ei ole sillä (maakunnalla) yhtään pääsinpäiwää, koska hän ahdistuksessa on; niinkuin entiseen aikaan Sebulonin ja Naphtalin maalle liewitys tapahtui, ja tuliwat wiimein kunnioitetuksi; niin myös ne meritien wieressä, tällä puolen Jordanin, pakanain Galileassa.

Tuom. 6: 34, 35. l. 7: 23, rc. Matth. 4: 14, 15.

9 Luku.

Messiaksen syntyminen, nimet, waltakunta.

Kansa, joka pimeydessä waelsi, näki suuren walkeuden, ja jotka asuiwat kuoleman warjon maassa, niiden ylitse se kirkkaasti paistaa.

2. Sinä lisäät kansaa, ja lisäät hänelle iloa; sinun edessäs iloitaan, niinkuin elonaikana iloitaan, niinkuin saaliin jaossa iloitaan: Ps. 119: 162.

3. Sillä sinä olet heidän kuormansa ikeen, heidän olkainsa witsan, ja heidän waatiansa sauwan särkenyt, niinkuin Midianin aikana.

Tuom. 7: 22. Es. 10: 26.

4. Sillä kaikki sota ja meteli, ja weriset waatteet pitää poltettaman ja tulella kulutettaman.

5. Sillä meille on lapsi syntynyt, ja poika on meille annettu, jonka hartioilla herraus on; ja hänen nimensä kutsutaan Ihmeellinen, Neuwonantaja, Wäkewä Jumala, Ijankaikkinen Isä, Rauhan päämies:

Tuom. 13: 18. Ps. 45: 4. Jer. 32: 19. Matth. 6: 9. Luc. 1: 31. Joh. 3: 16. Rom. 9: 5. 2 Thess. 3: 16.

6. Että hänen herrautensa pitää suureksi tuleman, ja ei rauhalla loppua, Dawidin istuimelle ja hänen waltakunnallensa, walmistamaan sitä ja wahwistamaan tuomiolla ja wanhurskaudella: hamasta nyt niin ijankaikkiseen on Herran Jumalan Zebaothin kiiwaus tämän tekewä. Es. 37: 32. Luc. 1: 32.

7. Herra on lähettänyt sanan Jakobissa, ja se on langennut Israelissa;

8. Että kaikki Ephraimin kansa ja Samarian asuwaiset pitää sen tietää saaman, jotka ylpeydessä ja korialla mielellä sanowat:

9. Tiilikiwet owat pudonneet, mutta me tahdomme sen rakentaa wuojonkiwillä jälleen: muulbärin puut owat hakatut maahan, mutta me panemme siaan cedripuita. Mal. 1: 4.

10. Sillä Herra tahtoo korottaa Retsinin sotawäen heitä wastaan, ja heidän wihollisensa niwoa yhteen:

11. Syrialaiset eteen ja Philistealaiset taa, että he söiwät Israelin täydellä suulla. Näissä kaikissa ei lakkaa wielä hänen wihansa, waan hänen kätensä on wielä ojettu.

Es. 5: 25. l. 10: 4.

12. Ei myös kansa käännä itseänsä hänen tykönsä, joka heitä lyö, eikä kysy Herraa Zebaothia.

13. Sentähden karsii Herra Israelilta pois, yhtenä päiwänä, pään ja hännän, oksat ja kannon.

14. Wanhat kunnialliset ihmiset owat pää; mutta propheetat, jotka opettawat wäärin, owat häntä.

15. Sillä tämän kansan johdattajat owat pettäjät, ja ne kuin salliwat itsensä johdattaa, owat kadotetut.

16. Sentähden ei Herra taida iloita heidän nuorista miehistänsä, eikä armahda heidän orpolapsiansa ja leskejänsä; sillä he owat kaikki ulkokullatut ja pahat, ja jokaisen suu puhuu hulluutta; näissä kaikissa ei lakkaa wielä hänen wihansa, waan hänen kätensä on wielä ojettu.

17. Sillä jumalatoin meno on syttytetty niinkuin tuli, ja kuluttaa orjantappurat ja ohdakkeet; joka palaa niinkuin paksussa metsässä; ja nostaa sawun korkialle.

18. Sillä maa on pimennyt Herran Zebaothin wihassa; niin että kansa on niinkuin tulen ruoka, ja ei yksikään armaitse toista.

19. Jos he ryöstäwät oikialla puolella, niin he nälkää näkewät; jos he syöwät wasemmalla puolella, niin ei he tule rawituksi: jokainen syö käsiwartensa lihaa:

20. Manasse Ephraimia, Ephraim Manasseta, ja ne molemmat yhdestä puolesta Judata wastaan. Ei wielä näissä kaikissa hänen wihansa asetu, waan hänen kätensä on wielä ojettu.

10 Luku.

Wäärydden rangaistus. Assurin häwitys.

Woi kirjanoppineita, jotka wäärän lain tekewät, ja wäärän tuomion kirjoittawat;

Am. 5: 7. l. 6: 12. Mich. 7: 3.

2. Että he wääntelisiwät köyhän asian, ja tekisiwät wäkiwaltaa raadolliselle oikeudessa, minun kansassani; niin että lesket owat heidän saaliinsa, ja orpoja he raatelewat.

3. Mitä te tahdotte tehdä etsikkopäiwänä ja häwityksessä, joka kaukaa tulee? kenen tykö te pakenette apua saamaan? ja kuhunka te tahdotte panna teidän kunnianne?

4. Ettette wangittuin kanssa taiwutettaisi, ja lyötyin seassa lankeisi; näissä kaikissa ei ole hänen wihansa asetettu, waan hänen kätensä on wielä nyt ojettu.

5. Woi Assur, joka minun wihani witsa on; joiden käsissä minun julmuuteni sauwa on. Es. 36:1

6. Minä tahdon lähettää hänen ulkokullattua kansaa wastaan, ja antaa hänelle käskyn minun wihani kansaa wastaan, sitä täydellisesti ryöstämään, ja saalista jakamaan, ja tallaamaan sitä niinkuin lokaa kujilla. Es. 5:25.

7. Waikka ei hän sitä niin luule, eikä hänen sydämensä niin ajattele; waan hänen sydämensä on turmelemaan ja häwittämään monta kansaa.

8. Sillä hän sanoo: eikö kaikki minun pääruhtinaani ole kuninkaat?

9. Eikö Kalno ole niinkuin Charchemis? Eikö Hamath ole niinkuin Arpad? Eikö Samaria ole niinkuin Damasku? 2 Kun. k. 18:34.

10. Niinkuin minun käteni on löytänyt epäjumalten waltakunnat, niin myös heidän epäjumalansa, jotka Jerusalemissa ja Samariassa owat.

11. Eikö minun tule tehdä Jerusalemille ja hänen epäjumalillensa, niinkuin minä Samariallenkin ja hänen epäjumalillensa tein?

12. Mutta koska Herra on kaikki tekonsa Zionin wuorella ja Jerusalemissa toimittanut, niin minä tahdon etsiä Assurin kuninkaan ylpeän sydämen hedelmätä, ja hänen ylpeitten silmäinsä koreutta;

13. Että hän sanoo: minä olen sen toimittanut minun käteni woimalla ja minun taitoni kautta; sillä minä olen taitawa: minä olen kansain rajat siirtänyt, ja heidän tawaransa ryöstänyt, ja niinkuin woimallinen lyönyt heidän asujansa maahan.

14. Ja minun käteni on löytänyt kansain tawaran niinkuin linnun pesän, niin että minä olen kaiken maan koonnut niinkuin hyljätyt munat kootaan, kussa ei yhtään ole, joka siipensä liikuttaa, nokkansa awaa, eli kiraisee.

15. Taitaako kirwes kerskata itseänsä sitä wastaan, joka hänellä hakkaa, eli saha taistella sen kanssa, joka häntä wetää? Se olis niinkuin kapula tahtois liikuttaa sitä, joka hänen nostaa, ja sauwa nostais itsensä niinkuin ei se puu oliskaan.

16. Sentähden on Herra, Herra Zebaoth, lähettäwä laihuuden hänen lihawittensa sekaan, ja sytyttäwä kunniansa palamaan kuin tulipalon. Es. 24:6.

17. Ja Israelin walkeus on tulewa tuleksi, ja hänen pyhänsä liekiksi, ja pitää palaman, ja kuluttaman hänen orjantappuransa ja ohdakkeensa yhtenä päiwänä.

18. Ja hänen metsänsä ja ketonsa kunnia pitää tyhjään raukeneman, sekä sielu että ruumis, ja pitää tuleman niinkuin koska lipunkantaja nääntyy;

19. Niin että hänen metsänsä jääneet puut lukea taitaan, ja että lapsikin ne pyältää taitaa.

20. Silloin ei pidä jääneet Israelissa, ja ne, jotka tallella owat Jakobin huoneesta, enämpi turwaaman häneen, joka heitä lyö; waan pitää todella turwaaman Herraan Israelin pyhään. 2 Kun. k. 19:5, 6.

21. Jääneet pitää kääntämän itsensä, Jakobin jääneet, sen wäkewän Jumalan tykö.

22. Sillä jos sinun kansas, o Israel, on niinkuin hiekka meressä, niin kuitenkin heidän jääneensä kääntywät; sillä estetty häwitys pitää wuotaman yltäkylläisen wanhurskauden. Rom. 9:27.

23. Että Herra, Herra Zebaoth, antaa tulla aiwotun häwityksen koko maahan, ja hallitsee sen. Es. 28:22.

24. Sanoo siis Herra, Herra Zebaoth: älä pelkää, minun kansani, joka Zionissa asut, Assuria. Hän lyö sinua witsalla, ja nostaa sauwansa sinua wastaan niinkuin Egyptissä.

25. Sillä aiwan wähän ajan perästä pitää armottomuus ja minun wihani täytettämän heidän kadotuksekensa. 1 Sam. 2:6. Ps. 30:6.

26. Silloin on Herra Zebaoth nostawa ruoskan heidän päällensä, niinkuin Midianin tapossa Orebin kalliolla, ja on ylöntäwä sauwansa, joka hänellä oli merellä, niinkuin Egyptissä. Tuom. 7:22, ꝛc.

27. Silloin pitää hänen kuormansa pakeneman pois sinun hartioiltas, ja hänen ikeensä sinun kaulastas, sillä ikeen pitää perstaantuman lihawuudesta.

28. Hän tulee Ajathiin, hän waeltaa Migronin läpitse, hän katselee aseensa Michmassa.

29. He waeltawat luotuspaikan ylitse; he pitäwät yösijaa Gebaassa; Raama peljästyy, Saulin Gibea pakenee.

30. Sinä tytär Gallim, huuda wahwasti: ota waari Laiksesta, sinä raadollinen Anathoth.

31. Madmena menee pois tieltä, Gebimin asuwaiset juoksewat matkaansa.

32. Ollaan wielä päiwäkunta Nobissa: niin hän on kääntäwä kätensä Zionin tyttären wuoreen päin, ja Jerusalemin korkeuden puoleen.

33. Katso, Herra, Herra Zebaoth, on hak=
kaawa oksat wäellä, ja lyhentäwä sitä kor=
kiata; ja korkiat pitää alettaman.
34. Ja tihkiä metsä pitää raudalla maa=
han hakattaman; ja Libanonin pitää woi=
mallisen kautta kaatuman. Es. 37:36.

11 Luku.

Kristus ja ewankeliumin woima.

Ja witsa on putkahtawa Isain kannosta,
ja wesa on hedelmöitsewä hänen juures=
tansa, Es. 53:2. Jer. 23:5. l. 33:15.
Zach. 3:8. l. 6:12, 13. Ap. T. 13:23.
2. Jonka päällä Herran Henki lepäjää,
wiisauden ja ymmärryksen henki, neuwon
ja wäkewyyden henki, taidon ja Herran pel=
won henki.
3. Ja hänen haistamisensa on Herran
pelwossa olewa: ei hän tuomitse silmäinsä
näön jälkeen, eikä nuhtele korwainsa kuulon
jälkeen.
4. Waan hän tuomitsee köyhiä wanhurs=
kaudessa, ja nuhtelee maan raadollisia oi=
keudella, ja lyö maata suunsa sauwalla, ja
huultensa hengellä tappaa hän jumalatto=
man. 2 Thess. 2:8. Ilm. k. 2:16.
5. Wanhurskaus on hänen kuwettensa
wyö, ja usko hänen munaskuittensa side.
6. Sudet asuwat lammasten seassa, ja
pardi makaa wohlain kanssa; wasikka myös
ja nuori jalopeura, ja syötinnaudat käywät
yhdessä, ja wähä poikainen kaitsee heitä.
Es. 65:25. Hos. 2:18.
7. Niin myös lehmät ja karhut käywät
yhdellä laitumella, ja heidän wasikkansa
myös ynnä makaawat; jalopeura syö olkia
niinkuin härkä.
8. Ja imewä lapsi ihastuu waskikärmeen
läwestä; ja wieroitettu lapsi pistää kätensä
basiliskin luolaan.
9. Ei kenkään wahingoitse eikä turmele
kaikella minun pyhyyteni wuorella; sillä
maa on täynnä Herran tuntoa, niinkuin
meri wedellä peitetty.
10. Ja tapahtuu sinä päiwänä, että Isain
juurta, joka seisoo kansan lippuna, pitää pa=
kanain etsimän; ja hänen leponsa on kun=
niallinen olewa. Rom. 15:12. Ilm. k. 22:16.
11. Ja tapahtuu sinä päiwänä, että Her=
ra wielä toisen kerran kokottaa kätensä,
omistamaan kansansa jähteitä, jotka jääneet
oliwat, Assyrialaisilta, Egyptiläisiltä, Pat=
rotselta, Morialaisilta, Elamitalaisilta, Si=
nearilaisilta, Hamatilaisilta ja meren luo=
doilta.
12. Ja hän nostaa lipun pakanoissa, koo=
taksensa ajetuita pois Israelista, ja myös
kootaksensa hajoitettuja Judasta, neljästä
maan äärestä. 5 Mos. 30:4. Joh. 10:16.
13. Ja kiiwaus Ephraimia wastaan pitää
lakkaaman, ja Judan wiholliset pitää peräti
katooman, niin ettei Ephraimin pidä kadeh=
timan Judata, ja Judan ei pidä ahdista=
man Ephraimia.
14. Mutta heidän pitää karkaaman Phi=
listealaisten niskaan, länteen päin, ja ryös=
tämän idän puolella asuwaiset; Edom ja
Moab pitää heidän käsiinsä lankeeman, ja
Ammonin pojat pitää heille kuuliaiset ole=
man.
15. Ja Herra on kiroowa Egyptin meren
wirran, ja liikuttawa kätensä wirtaa was=
taan, hänen tuulensa wäkewyydessä; ja lyö
seitsemän koskea, niin että kengässä käydään
ylitse.
16. Ja rata pitää oleman hänen jääneelle
kansallensa, joka Assyrialaisilta jätetty oli;
niinkuin Israelille silloin tapahtui, koska
hän Egyptistä läksi. 2 Mos. 14:29.

12 Luku.

Kiitos Messiaksen hywistä töistä.

Silloin pitää sinun sanoman: minä kiitän
sinua, Herra, että wihainen olet ollut mi=
nun päälleni; mutta sinun wihas on pa=
lannut, ja sinä lohdutat minua.
2. Katso, Jumala on minun autuuteni,
minä olen turwassa ja en mitään pelkää;
sillä Herra, Herra on minun wäkewyyteni,
ja minun wirteni, ja hän on minun autuu=
teni. 2 Mos. 15:2. Ps. 118:14.
3. Teidän pitää ammuntaman wettä ilolla
autuuden lähteistä.
Zach. 13:1. Joh. 7:37, 38. Ilm. k. 21:6.
4. Ja silloin te sanotte: kiittäkäät Herraa,
ja saarnatkaat hänen nimeensä, julistakaat
kansoissa hänen tekojansa, muistakaat kuinka
korkia hänen nimensä on.
1 Aika k. 16:8. Ps. 105:1.
5. Weisatkaat kiitosta Herralle, sillä hän
on woimallisesti itsensä asettanut; se olkoon
tiettäwä kaikessa maassa.
6. Korota äänes ja weisaa, sinä Zionin
asuwainen; sillä Israelin pyhä on suuri
sinun keskelläs.

13 Luku.

Babelin häwitys.

Babelin kuorma, kuin Jesaia Amotsin poi=
ka näki. Jer. 50:1. l. 51:1.
2. Nostakaat lippu korkialle wuorelle, huu=
takaat kowin heitä wastaan: nostakaat kä=

tenne ylös, antakaat pääruhtinasten mennä porteista sisälle.
3. Minä olen käskenyt minun pyhitetyileni, ja kutsunut minun wäkewäni, minun wihaani, jotka iloitsewat minun kunniassani.
4. Siellä on suuren joukon huuto wuorilla, niinkuin paljon kansan huuto, niinkuin humaus pakanain kootusta waltakunnasta: Herra Zebaoth warustaa joukon sotaan,
5. Jotka kaukaiselta maalta tulewat, taiwaan ääristä: tosin itse Herra wihansa joukolla, häwittämään koko maata.
6. Walittakaat, että Herran päiwä on juuri läsnä; hän tulee niinkuin häwitys Kaikkiwaltiaalta.
7. Sentähden pitää kaikki kädet lankeeman maahan, ja kaikki ihmisten sydämet waipuman.
8. Hämmästys, tuska ja kipu pitää tuleman heidän päällensä; heillä pitää oleman tuskan niinkuin lapsensynnyttäwäisellä; yhden pitää toista kauhistuman, heidän kaswonsa pitää oleman punaisen niinkuin tulen.
9. Sillä katso, Herran päiwä tulee kauhiasti wihaisna ja julmana, häwittämään maata, ja siitä teloittamaan syntisiä.
10. Ettei tähdet taiwaassa, ja hänen kointähtensä paista kirkkaasti; aurinko ylenee synkiästi, ja kuu paistaa pimiästi.

Job. 9:9. l. 38:31. Am. 5:8. Hes. 32:7, 8. Joel. 2:31 l. 3:15. Matth. 24:29. Marc. 1:24. Luc. 21:25.

11. Minä tahdon rangaista maan piirin hänen pahuutensa tähden ja jumalattomat heidän wikainsa tähden, ja tahdon lopettaa koreiden ylpeyden, ja nöyryyttää jaloin ynseyden;
12. Niin että mies pitää oleman kalliimpi puhdasta kultaa, ja ihminen enämpi kunnioitettu kuin kappale Ophirin kultaa.
13. Sentähden minä liikutan taiwaan, niin että maan pitää wapiseman paikastansa Herran Zebaothin wihan kautta, ja hänen julman wihansa päiwän kautta.
14. Ja hänen pitää oleman niinkuin pois ajetun metsäwuohen, ja niinkuin lauman ilman paimenta; niin että jokaisen pitää palajaman kansansa tykö, ja jokaisen pakeneman maallensa.
15. Että jokainen, kuin löytään, pitää pistettämän läpitse, ja jokainen, kuin siellä läsnä on, pitää miekalla lankeeman.
16. Pitää myös heidän lapsensa heidän silmäinsä edessä tapettaman, heidän huoneensa ryöstettämän, ja heidän emäntänsä häwäistämän. Ps. 137:8, 9.
17. Katso, minä herätän Medealaiset heidän päällensä, jotka ei etsi hopiata, eikä kysy kultaa.
18. Waan ampuwat nuoria miehiä kuoliaksi joutsilla, ja ei armahda äidin kohdun hedelmätä, eikä säästä lastakaan.
19. Näin pitää Babeli, se kaikkein kauniin waltakuntain seassa, Chaldealaisten koreus, tuleman; niinkuin Jumala kukisti Sodoman ja Gomorran;

1 Mos. 19:24, 25. Jer. 49:18. l. 50:40.

20. Niin ettei siellä enää pidä asuttaman ijankaikkisesti, eikä siellä asuntoa pidettämän suwusta sukuhun. Niin ettei myös Arabialaisten sinne pidä yhtään majaa tekemän, eikä paimenten pidä siellä lounaalla makaaman.
21. Waan metsän pedot pitää siellä makaaman, ja heidän huoneensa oleman täynnä kauhioita petoja, ja yököt pitää siellä asuman, ja siellä liekkiöt hyppelemän, Zeph. 2:14.
22. Ja tarhapöllöt laulaman hänen kaunistetuissa huoneissansa, ja lohikärmeet niissä iloisissa linnoissa. Ja hänen aikansa on pian tulewa, ja hänen päiwänsä ei pidä wiipymän.

14 Luku.

Ennustus, kuinka Babel ja Assur piti häwitettämän.

Sillä Herra armahtaa Jakobin päälle ja walitsee wielä nyt Israelin, ja panee heitä heidän maahansa: ja muukalaisten pitää antaman itsensä heidän alansa, ja suostuman Jakobin huoneeseen.
2. Ja kansan pitää ottaman heitä tykönsä, ja wiemän heitä heidän paikkaansa, niin että Israelin huone on omistawa heitä Herran maassa palwelioiksi ja piioiksi; ja pitää heitä wankina pitämän, joilta he oliwat wangitut, ja niin he wallitsewat waiwaajitansa.
3. Ja pitää tapahtuman siihen aikaan kuin Herra on antawa sinulle lewon sinun surustas ja waiwastas, ja siitä kowasta orjuudesta, jossas orjana pidettiin;
4. Että sinun pitää puhuman näin Babelin kuningasta wastaan ja sanoman: kuinka waiwaaja on tullut perikatoon, ja weronlaskemus on loppuun joutunut.
5. Herra on taittanut jumalattomain sauwan, wallitsijain witsan.
6. Joka löi kansaa julmuudessa ilman lakkaamata, ja wallitsi pakanoita ankaruudella, ja waiwasi heitä ilman laupiutta.
7. Nyt on kuitenkin koko maailmalla lepo, ja on alallansa ja riemuitsee ilossa.
8. Ja hongat myös riemuitsewat sinusta,

ja cedrit Libanonissa, (ja sanowat:) ettäs makaat, niin ei nouse yhtään, joka meitä maahan hakkaa.

9. Helwetti wapisi alhaalla sinua, sinun tulemisestas; se herättää sinulle kuolleet, kaiken maailman päämiehet, ja käski kaikkia pakanain kuninkaita nousta heidän istuimiltansa.

10. Kaikkein pitää wastaaman ja sanoman sinulle: sinä olet myös lyöty niinkuin mekin, ja sinun kätees käy niinkuin meidänkin.

11. Sinun ylpeytes on joutunut helwettiin alas, sinun kanteleis kilisemisellä; koin pitää oleman sinun wuotehes, ja madot sinun peittees. Job. 21:26. Hes. 32:18.

12. Kuinka sinä, kaunis kointähti, olet pudonnut taiwaasta? kuinkas olet maan päälle langennut, joka pakanat teit heikoksi?

13. Waan sinä ajattelit sydämessäs: minä astun taiwaaseen, ja korotan istuimeni Jumalan tähtein ylitse: minä istutan itseni todistuksen wuorelle, sille puolelle pohjaa päin. Ps. 48:3.

14. Minä tahdon waeltaa korkeitten pilwien päällä, ja olla kaikkein korkeimman wertainen.

15. Kuitenkin sinä syösätään helwettiin, luolan puolelle.

16. Joka sinun näkee, hänen pitää katseleman sinua ja katsoman päälles, (ja sanoman): onko tämä se mies, joka maailman saatti wärisemään, ja waltakunnat wapisemaan?

17. Joka maan piirin autiaksi saatti, ja kukisti siellä kaupungit, ja ei päästänyt hänen wankejansa kotia?

18. Kaikki pakanain kuninkaat makaawat kuitenkin kunnialla, jokainen huoneessansa.

19. Mutta sinä olet hyljätty haudastas niinkuin kauhia wesa, niinkuin lyötyin waatteet, jotka miekalla owat kuoliaksi pistetyt, jotka menewät alas kiwikuoppaan, niinkuin tallattu raato.

20. Ei sinua pidä niin haudattaman kuin ne; sillä sinä olet häwittänyt sinun maas, ja tappanut sinun kansas; sentähden ei pidä ikänä muistettaman niiden ilkiäin siementä.

21. Walmistakaat teurastamaan hänen lapsiansa, heidän isäinsä pahain tekoin tähden; ettei he nousisi eli perisi maata, eikä täyttäisi maan piiriä kaupungeilla.

22. Ja minä tulen heidän päällensä, sanoo Herra Zebaoth, ja häwitän Babelissa hänen nimensä, hänen jääneensä, sikiänsä ja sukukuntansa, sanoo Herra: Job. 18:19. Ps. 21:11. Ps. 37:28.

23. Ja teen hänen tarhapöllöin perinnöksi ja wesikuljuksi; ja käwäisen hänen häwityksen luudalla, sanoo Herra Zebaoth. Es. 34:11. Zeph. 2:14.

24. Herra Zebaoth on wannonut ja sanonut: mitämaks, että sen pitää niin tapahtuman kuin minä ajattelen, ja pitää niin pysymän kuin minun mielessäni on: Es. 34:16.

25. Että Assur telataan minun maassani, ja minä tallaan hänen minun wuorellani: että hänen ikeensä heiltä otettaisiin, ja hänen kuormansa heidän kaulastansa tulis pois. Es. 37:22.

26. Nämät owat hänen juonensa, kuin hän pitää kaikissa maan paikoissa; ja se on se kokotettu käsi kaikkein pakanain ylitse.

27. Sillä Herra Zebaoth on sen päättänyt, kuka tahtoo tyhjäksi tehdä? ja hänen kätensä on kokotettu, kuka woi sen wääntää pois? 2 Aikak. 20:6. Job. 9:12. Dan. 4:32.

28. Sinä wuonna kuin kuningas Ahas kuoli, nähtiin tämä kuorma: 2 Kun. k. 16:20. 2 Aikak. 28:27.

29. Sinä Philistea, älä niin kowin riemuitse, että se witsa, joka sinua löi, on taitettu; sillä kärmeen juuresta on tulewa basiliski, ja hänen hedelmänsä on tulinen lentäwä kärme. Jer. 47:1. Hes. 25:15. Zeph. 2:4.

30. Sillä tarwitsewaisten esikoiset pitää korjaaman itseänsä, ja köyhät suruttomasti lepäämän; mutta sinun juures tapan minä näljällä, ja suretan sinun jäänees.

31. Surkuttele sinuas, portti, huuda sinä, kaupunki, koko Philistealaisten maa on marras! sillä pohjaisesta tulee sawu, ja ei yksikään ole majassansa.

32. Ja mitä pakanain sanansaattajita wastataan? nimittäin että Herra on perustanut Zionin, ja siellä pitää raadollisille hänen kansastansa turwa oleman. Ps. 87:1,2.

15 Luku.

Philistealaisia wastaan.

Tämä on Moabin kuorma: yöllä tulee häwitys Arin Moabissa, se on jo pois: yöllä tulee häwitys Kirin Moabissa, se on jo pois. Jer. 48:1. Hes. 25:8. Am. 2:1. Zeph. 2:8.

2. Bath ja Dibon menewät ylös kukkulalle itkemään, ja Moab suremaan Nebota ja Metbata; kaikki päät owat ajellut, koko parta on leikattu. Jer. 48:37. Hes. 7:18.

3. Kaduillansa käywät he kiedotut säkkeihin: kattonsa päällä ja kaduilla he kaikki itseänsä surkuttelewat, ja tulewat itkein alas.

4. Hesboni ja Eleale huutawat, niin että heidän äänensä kuuluu hamaan Jahtsaan;

sentähden asettenkantajat surkuttelewat it-
seänsä Moabissa, että heidän sielullensa käy
nurin.
5. Minun sydämeni huutaa Moabia, hei-
dän kulkiansa pakenewat aina Zoariin, kol-
mikarjaista lehmää; sillä he menewät Lu-
hithin palttaan ja itkewät, ja tiellä Horo-
naimiin päin nousee waikia huuto.
Jer. 48:34, 36.
6. Sillä Nimrimin wedet kuiwuwat, niin
että heinä siellä kuiwettuu, ja ruoho lakas-
tuu; ja ei yhtään wiherjäistä ruohoa kaswa.
7. Sillä ne tawarat, kuin he koonneet
owat, ja kansa, jonka he warustaneet owat,
wiedään pajuojan ylitse.
8. Huuto hajoo Moabin rajoja ympäri, he
itkewät hamaan Eglaimiin, ja itkewät Eli-
min kaiwon tykönä;
9. Että Dimonin wedet owat werta täyn-
nä. Siihen minä tahdon wielä enämpi an-
taa tulla Dimonin päälle, ja myös heidän
päällensä, jotka Moabin jalopeuralta pääs-
neet owat, ja jääneitten päälle maassa.

16 Luku.

Moabin waiwa, häwitys.

Lähettäkäät maanherran karitsat Selasta
korwen tykö Zionin tyttären wuorelle.
2. Mutta niinkuin lintu lentää pois, joka
pesästänsä ajettu on, niin pitää Moabin
tyttärelle tapahtuman Arnonin luotuspai-
koissa.
3. Pitäkäät neuwo yhdessä, sanokaat tuo-
mio, tee sinulles puolipäiwän warjo niin-
kuin yö; kätke pois ajetut, ja älä ilmoita
kulkioita.
4. Anna minun pois ajettuiteni asua tykö-
näs; ole Moab heidän warjeluksensa häwit-
täjätä wastaan; niin waiwaaja saa lopun,
kukistaja lakkaa, ja sotkuja taukoo maassa.
5. Mutta istuin walmistetaan armosta
yhdelle istua, totuudessa, Dawidin majas-
sa, tuomita ja etsiä oikeutta, ja pikaisesti toi-
mittaa wanhurskautta. Jer. 23:5. l. 33:15.
6. Mutta me kuulemme Moabin ylpey-
destä, että hän on aiwan ylpiä, niin että
hänen ylpeytensä, koreutensa ja wihansa on
suurempi kuin hänen woimansa. Jer. 48:29.
7. Sentähden pitää yhden Moabialaisen
itkemän toista, heidän pitää kaikkein itke-
män: Kir-Haresethin (kaupungin) perus-
tuksia pitää teidän huokaaman: ne owat pe-
räti kukistetut.
8. Sillä Hesbon on tullut autiaksi maaksi,
Sibmassa owat wiinapuut turmellut, pa-
kanain herrat owat sotkuneet hänen parhaat
wiinapuunsa, ja tulleet Jaeseriin asti, ja
waeltaneet korpea ympäri; hänen wiinaok-
sansa owat hajoitetut ja wiedyt meren ylitse.
Jer. 48:32.
9. Sentähden minä itken Jaeserin tähden,
ja Sibman wiinapuun, ja wuodatan mon-
ta pisarata Hesbonin ja Elealen tähden;
sillä huuto on langennut sinun suwees ja
tuloos;
10. Niin että ilo ja riemu lakkaa kedolla,
ja ei wiinamäissä iloita eikä huudeta, eli
puserreta wiinaa kuurnissa; minä olen lo-
pettanut ilohuudon.
11. Sentähden minun sydämeni kumisee
Moabin tähden kuin kantele, ja minun sisäl-
lyksen Kir-Hareksen tähden.
12. Silloin pitää ilmoitettaman, kuinka
Moab on wäsynyt korkeuksissa, ja mennyt
kirkkoonsa rukoilemaan, ja ei kuitenkaan ole
mitään aikoin saanut.
13. Tämä on se, kuin Herra siihen aikaan
puhui Moabia wastaan.
14. Mutta nyt puhuu Herra, ja sanoo:
kolmena wuonna, niinkuin palwelian wuo-
det owat, pitää Moabin kunnian, joka suuri
on kaikissa kansoissa, tuleman pieneksi, niin
että aiwan wähä pitää jäämän, ja ei paljo.
Es. 21:16.

17 Luku.

Damaskun, Israelin ja Assurin häwitys.

Tämä on Damaskun kuorma: katso, ei
Damaskun pidä oleman enää kaupunkina,
waan rauwenneen kiwiroukkion.
Jer. 49:23, rc. Am. 1:3.
2. Aroerin kaupungeista pitää luowutta-
man, niin että karja käy siellä laituimella,
ja ei heitä kenkään aja ulos.
3. Ja Ephraimin linnat pitää tuleman
perikatoon, ja Damaskun waltakunta. Ja
jääneen Syriassa pitää oleman, niinkuin
Israelin lasten kunnia, sanoo Herra Ze-
baoth. Es. 7:8.
4. Silloin pitää Jakobin kunnian ohukai-
seksi tuleman, ja hänen lihawan ruumiinsa
laihaksi.
5. Sillä hänen pitää silloin tuleman, niin-
kuin koska joku kokois laihoa elonaikana, eli
niinkuin koska joku korjais tähkäpäitä käsi-
warrellansa, ja niinkuin joku noukkeis täh-
käpäitä Rephaimin laaksossa,
6. Ja joku jälkinoukkiminen tulis; niinkuin
koska joku puhdistaa öljypuita, ja on kaksi
eli kolme marjaa ylhäällä latwassa, eli
niinkuin neljä eli wiisi marjaa rippuwat
wielä oksissa, sanoo Herra Israelin Ju-
mala.

7. Silloin pitää ihmisen pysymän hänes=
sä, joka hänen tehnyt on, ja hänen silmänsä
pitää katseleman Israelin pyhää;
8. Ja ei katsoman altareita, jotka hänen
kätensä owat tehneet, eikä sitä katsoman,
jonka hänen sormensa tehneet owat, eli met=
sistöitä taikka kuwia.
9. Silloin pitää hänen wäkewyytensä kau=
pungin tuleman niinkuin hyljätyn wesan
eli oksan, joka oli Israelin lasten edestä
hyljätty, ja pitää tuleman autiaksi.
10. Sillä sinä olet unhottanut sinun au=
tuutes Jumalan, ja et ajatellut sinun wäke=
wyytes kallion päälle; sentähden pitää sinun
istuttaman ihania wesoja, mutta niin sinä
olet istuttanut wiinaoksia muukalaisille.
Es. 24:5. Ps. 46:2. Ps. 118:14.
11. Istuttamisen ajalla sinä kyllä ahkeroit=
set, että sinun jywäs aikanansa kaswaisiwat;
mutta syksyllä, koska sinun lyhteet korjaa=
man pitäis, saat sinä surullisen murheen
siitä.
12. Woi sitä peräti paljoa kansaa, se on
pauhaawa niinkuin meri; ja kansan hyminä
on kohisewa niinkuin iso wesi pauhaa.
13. Tosin niinkuin iso wesi pauhaa, niin
on kansa karkaawa, mutta hän on kurittawa
heitä, ja heidän pitää kauwas pakeneman,
ja wainoa kärsimän, niinkuin tomulle ta=
pahtuu wuorella tuulelta, ja niinkuin ym=
myriäiselle tapahtuu tuulispäältä. Ps. 83:14.
14. Katso, ehtoona on peljästys käsillä, ja
ennen aamua ei he ensinkään ole. Tämä
on heidän palkkansa, jotka meitä ryöstäwät,
ja heidän perintönsä, jotka meiltä omamme
tempaawat. 2 Kun. k. 19:35.

18 Luku.

Morianein eli Ethiopialaisten onnettomuus ja kääntyminen.

Woi sitä maata, joka waeltaa siipein war=
jon alla, tällä puolella Ethiopian wirtoja!
2. Joka sanansaattajat lähettää merelle, ja
kulkee wedellä ruokoisessa haahdessa: men=
käät nopiasti matkaan, sanansaattajat, sen
kansan tykö, joka rewäisty ja ryöstetty on,
sen kansan tykö, joka julmempi on kuin joku
muu, sen kansan tykö, joka siellä ja täällä
mitattu ja tallattu on, jonka maa wirtain
hallussa on. Es. 60:6.
3. Te kaikki, jotka asutte maan päällä, ja
te, kuin maassa olette, saatte nähdä, kuinka
lippu nostetaan wuorella, ja kuulla, kuinka
waskitorwella soitetaan.
4. Sillä näin sanoo Herra minulle: mi=
nä olen hiljakseni ja katselen minun ma=
jastani niinkuin palawuus, joka sateen
kuiwaa, ja niinkuin kaste elonajan pala=
wuudessa.
5. Sillä ennen elonaikaa, koska tulo wal=
miiksi tulee, ja rohkamarjat kypsentywät,
täytyy oksat leikata sirpillä, ja wiinapuut
hakata ja heittää pois:
6. Niin että ne jätetään kokonansa linnuille
wuorten päällä ja eläimille maassa: niin
että linnut suwella tekewät siihen pesänsä,
ja kaikkinaiset eläimet makaawat siinä tal=
wella.
7. Silloin se rewitty ja ryöstetty kansa,
joka julmempi on kuin joku muu, joka siellä
ja täällä mitattu ja tallattu on, jonka maa
wirtain hallussa on, tuo Herralle Zebao=
thille lahjoja siihen paikkaan, jossa Herran
Zebaothin nimi on, Zionin wuoren tykö.
2 Mos. 20:24. 2 Aika k. 6:5.

19 Luku.

Egyptiläisten ahdistus ja katumus.

Tämä on Egyptin maan kuorma: katso,
Herra on waeltawa nopiassa pilwessä, ja
tulewa Egyptiin. Silloin pitää epäjuma=
lain Egyptissä wapiseman hänen edessänsä,
ja Egyptiläisten sydämen pitää wawahta=
man. Jer. 46:2. Hes. 29:2. k. 30:4.
2. Ja minä yllytän Egyptiläiset toinen
toisensa päälle, niin että yhden weljen pitää
sotiman toista wastaan, yhden ystäwän
toista wastaan, yhden kaupungin toista
wastaan, ja yhden waltakunnan toista was=
taan.
3. Ja ei Egyptiläisillä pidä oleman sy=
däntä, ja minä teen heidän neuwonsa tyh=
jäksi. Niin he siis kysywät epäjumalilta,
welhoilta, noidilta, taikureilta ja tietäjiltä.
4. Mutta minä annan Egyptiläiset jul=
main herrain käsiin; ja kowan kuninkaan
pitää hallitseman heitä, sanoo Herra, Herra
Zebaoth. Jer. 46:26.
5. Ja wesi pitää meressä wähenemän,
niin myös wirrat pitää kuiwuman ja ku=
reentuman.
6. Järwein pitää juokseman pois, niin et=
tä lammiwedet pitää wähenemän ja kuiwu=
man, ruoko ja kaisila katooman.
7. Ja ruoho ojain tykönä, wirtain reunal=
la, ja kaikkinainen jywä wetten tykönä pitää
lakastuman ja tyhjään tuleman.
8. Ja kalamiesten pitää murhehtiman, ja
kaikki, kuin ongen heittäwät weteen, pitää
walittaman, ja kaikki ne, kuin werkot weteen
laskewat, pitää nääntymän.
9. Ne pitää häwäistämän, jotka hywää
lankaa tekewät ja werkkoa kutowat.

10. Ja ne, joilla on kala-arkut, kaikkein niiden kanssa, jotka lammikoita palkan edestä tekewät, pitää sureman.

11. Zoanin pääruhtinaat owat tyhmät, Pharaon taitawat neuwonantajat owat neuwossansa hulluksi tulleet; miksi te siis sanotte Pharaosta: minä olen wiisasten poika, ja olen wanhain kuningasten poika?

12. Kussa siis owat nyt sinun taitawas? Anna heidän sanoa, ja opettaa sinuas, mitä Herra Zebaoth on Egyptistä aikonut.

13. Mutta Zoanin pääruhtinaat owat tulleet tyhmäksi; Nophin pääruhtinaat owat petetyt, he peipoittelewat Egyptin sukuin kulmakiwen.

14. Sillä Herra on wuodattanut heidän sekaansa wäärän hengen, pettämään Egyptiä kaikissa, mitä he tekewät, niinkuin juopunut horjuu okseteissansa.

15. Ja ei pidä Egyptillä oleman päätä eli häntää, oksaa eli kantoa. Es. 9:14.

16. Silloin pitää Egyptin oleman niinkuin waimot, pelkäämän ja wawahtaman, koska Herra Zebaoth häälyttää kättänsä heidän päällänsä.

17. Ja Egyptin pitää pelkäämän Judan maata, niin että sen, joka sitä ajattelee, pitää peljästymän Herran Zebaothin neuwoa, jonka hän siitä on pitänyt.

18. Siihen aikaan pitää wiisi kaupunkia Egyptissä Kanaan maan kielellä puhuman, ja wannoman Herran Zebaothin kautta; jokainen heistä pitää häwityksen kaupungiksi kutsuttaman. 5 Mos. 10:20. Jer. 12:16.

19. Silloin pitää Herran Zebaothin altari keskellä Egyptin maata oleman, ja Herran wartiowaha hänen äärissänsä,

20. Joka pitää merkiksi ja todistukseksi oleman Herralle Zebaothille Egyptin maassa; sillä heidän pitää Herran tykö huutaman waiwaajainsa tähden, niin hän heille lähettää wapahtajan ja sankarin, joka heitä auttaa.

21. Ja sinä päiwänä pitää Herra tuttaman Egyptissä ja Egyptiläisten pitää tunteman Herran. Ja he palwelewat häntä uhrilla ja ruokauhrilla, ja lupaawat Herralle lupausta, ja sen pitäwät. Ps. 68:32. Es. 45:14.

22. Ja Herra on waiwaawa Egyptiläisiä, hän on waiwaawa ja parantawa jälleen; sillä he palajawat Herran tykö, ja he rukoilewat häntä, ja hän parantaa heitä.

23. Silloin on tie awoin Egyptistä Assyriaan, Assyrialaisten mennä Egyptiin, ja Egyptiläisten Assyriaan; että Egyptiläiset ja Assyrialaiset ynnä palwelisiwat (Jumalata).

24. Silloin Israel pitää itse kolmantena oleman, Assyrialaisten ja Egyptiläisten kanssa, sen siunauksen kautta, joka on olewa keskellä maata.

25. Sillä Herra Zebaoth on siunaawa heitä, ja sanowa: siunattu olkoon Egypti minun kansani, ja Assur minun käsialani, ja Israel minun perimiseni!

20 Luku.

Egyptin, Ethiopian wankeus.

Sinä wuonna, kuin Tharthan tuli Asdodiin, jonka Assyrian kuningas Sargon oli lähettänyt, ja sotei Asdodia wastaan ja woitti sen: 2 Kun. k. 18:17. 1 Sam. 5:1.

2. Silloin puhui Herra Jesaian Amotsin pojan kautta, ja sanoi: mene ja riisu säkki kupeistas ja kengät jalwoistas; ja hän teki niin, ja käwi alasti ja paljain jalwoin.

3. Sanoi siis Herra: niinkuin minun palweliani Jesaia käy alasti ja paljailla jalwoilla, kolmen ajastajan merkiksi ja ihmeeksi Egyptille ja Ethiopialle:

4. Niin on Assyrian kuningas ajawa sitä wangittua Egyptiä ja häwitettyä Ethiopiata, sekä nuoria että wanhoja, alastomia ja paljasjalkaisia, paljastetun häwyn kanssa, Egyptille häwyksi.

5. Ja heidän pitää peljästymän ja häpeemän Ethiopiata, johon he itsensä luottiwat, ja Egyptiläisiä, joista he itseänsä kerskasiwat.

6. Ja tämän luodon asuwaiset pitää silloin sanoman: onkosta tämä meidän turwamme, johonka me olemme paenneet apua saamaan, että me Assyrian kuninkaalta pelastettaisiin? kuin kauniisti me olemme päässeet.

21 Luku.

Babel, Edom, Arabia.

Tämä on korwen kuorma, meren tykönä: niinkuin tuulispää tulee etelästä, joka käänää ylösalaisin, niin se tulee korwesta, kauhiasta maasta.

2. Sillä minulle on osotettu kowa näky: pettäjä tulee toista wastaan, häwittäjä toista wastaan. Mene ylös Elam, piiritä heitä Madai: minä lopetan kaikki hänen huokauksensa.

3. Sentähden owat minun kupeeni täynnä kipua, ja ahdistus on minun käsittänyt, niinkuin lapsen synnyttäjän ahdistus; minä kyristän minuni, koska minä sen kuulen, ja peljästyn, koska minä sen näen.

4. Minun sydämeni wapisee, kauhistus on

minun peljättänyt; sentähden ei ole minulla
ollut suloisella yöllä yhtään lepoa. Job. 7:3.
5. Walmista pöytä, anna walwojitten
walwoa, syö, juo: nouskaat te päämiehinaat
ja woidelkaat kilwet.
6. Sillä Herra sanoo näin minulle: mene
ja toimita wartio, joka katselis ja ilmoittais.
7. Mutta hän näki ratsastajat ajawan ja
menewän aaseilla ja kameleilla, ja piti siitä
wisun waarin.
8. Ja hän huusi niinkuin jalopeura: Her-
ra, minä olen wartialla yli päiwää, ja olen
minun wartiallani kaikki yöt. Hab. 2:1.
9. Ja katso, siellä tulee yksi waunussa ja
kaksi ratsahin, joka wastaa ja sanoo: lankesi,
lankesi Babylon, ja kaikki hänen jumalainsa
kuwat lyötiin maahan.
Jer. 51:8. Ilm. k. 14:8. k. 18:2.
10. O minun tappamiseni ja minun riihe-
ni permanto! mitä minä olen Herralta Ze-
baothilta, Israelin Jumalalta kuullut, sen
minä teille ilmoitan.
11. Tämä on Duman kuorma: Seiristä
huudetaan minua: wartia, mitä yö kuluu?
wartia, mitä yö kuluu?
12. Wartia sanoi: kuin aamu tulee, niin
wielä yö on; jos te wielä kysytte, niin tei-
dän pitää wielä sitte palajaman ja taas ky-
symän.
13. Tämä on Arabian kuorma: teidän pi-
tää yötymän Arabian metsässä, Dedanimin
tiellä.
14. Kantakaat wettä janoowata wastaan,
te kuin asutte Theman maassa: tarittkaat
pakenewaisille leipää.
15. Sillä he pakenewat miekkaa, paljasta
miekkaa, jännitettyä jousta ja isoa sotaa.
16. Sillä näin sanoo Herra minulle: wie-
lä nyt wuosi, niinkuin palkollisen wuodet
owat, niin pitää kaiken Kedarin kunnian
hukkuman. Es. 16:14.
17. Ja ne jääneet ampujat, ne wäkewät
Kedarin lapsista, pitää wähemmäksi joutu-
man; sillä Herra Israelin Jumala on sen
sanonut.

22 Luku.

Jerusalem. Sebna. Eliakim.

Tämä on näkylaakson kuorma: mikä sinun
nyt on, että te niin kaikki olette astuneet
kattoin päälle? Jer. 48:38.
2. Sinä olit täynnä humua, kaupunki
täynnä wäkeä, iloinen kaupunki: sinun lyö-
tys ei ole miekalla lyödyt, ja ei ole kuolleet
sodassa.
3. Waan kaikki sinun päämiehes owat poi-
kenneet joutsesta pois, ja owat wangitut;
kaikki kuin sinussa löyttiin, owat wangitut
ja kauwas paenneet. 2 Kun. k. 25:4. Jer. 39:4.
4. Sentähden minä sanon: menkäät pois
minun tyköäni, antakaat minun itkeä kai-
kiasti; älkäät ahkeroitko minua lohduttaa,
minun kansani tyttären häwityksen tähden.
5. Sillä se on kapinan, sortamisen ja su-
run päiwä Herralta, Herralta Zebaothilta,
näkylaaksossa! muurein kukistamisen täh-
den, ja huudon tähden wuorella;
6. Että Elam lähtee wiinellä, waunuilla,
wäellä, ratsasmiehillä, ja Kir wälkkyy kil-
wistä.
7. Ja tapahtuu, että sinun walitut laaksos
owat täynnä waunuja; ja ratsastajat sioit-
tawat itsensä portin eteen.
8. Silloin pitää Judan peite awattaman,
että aseet nähdään silloin metsähuoneessa.
9. Ja te olette näkewät monta reikää Da-
widin kaupungissa; ja kokootte weden alem-
maiseen lammikkoon.
10. Teidän pitää lukeman huoneet Jeru-
salemissa, ja teidän pitää jaottaman huo-
neet wahwistaaksenne muureja.
11. Ja teidän pitää tekemän wesihaudan
molempain muurein wälille, siitä wanhasta
kalalammin wedestä; kuitenkin ette katso
häntä, joka tämän tekee, ettekä katsele sitä,
joka senkaltaisia on kaukaa toimittanut.
12. Sentähden antaa Herra, Herra Ze-
baoth, silloin julistaa, että itketään ja mu-
rehditaan, ja hiukset ajellaan ja puetetaan
säkkiin.
13. (Waikka nyt) katso, ilo ja riemu, teu-
rastaa härkiä, tappaa lampaita, syödä lihaa,
juoda wiinaa (ja sanoa): syökäämme ja
juokaamme, meidän pitää kuitenkin huo-
menna kuoleman. Es. 56:12. 1 Cor. 15:32.
14. Tämä on, (sanoo) Herra Zebaoth,
minun korwilleni tullut: mitämaks, jos mi-
nä tämän pahan teon annan anteeksi, siihen
asti kuin te kuolette, sanoo Herra, Herra
Zebaoth.
15. Näin sanoo Herra, Herra Zebaoth:
mene tawarahuoneen haltian Sebnan tykö,
ja sano hänelle:
16. Mitä sinun tässä on, kenenkä oma sinä
olet? ettäs annat hakata itselles haudan
niinkuin se, joka hakkauttaa itsellensä hau-
dan korkeuteen, ja olet niinkuin se, joka an-
taa itsellensä tehdä asumasian wuorelle?
17. Katso, Herra ajaa sinun pois, niinkuin
wäkewä mies heittää jonkun pois, ja peittää
sinun kokonansa,
18. Ja pyörryttää sinun kohta, ja peräti
niinkuin kierikan aukialle kedolle; siellä sinun
pitää kuoleman, siellä pitää sinun kalliit

waunus, sinun Herras huoneen kanssa, tu=
leman häwäistyksexi.
19. Ja minä kukistan sinun säädystäs, ja
sinä pannaan pois wiraltas.
20. Ja silloin pitää tapahtuman, että mi=
nä kutsun palweliani Eliakimin, Hilkian po=
jan, 2 Kun. k. 18: 18, 26.
21. Ja panen hänen yllensä sinun hamees,
ja wyötän hänen sinun wyölläs, ja annan
sinun waltas hänelle; että hän on niiden
isä, jotka Jerusalemissa ja Judan huoneessa
asuwat.
22. Ja panen Dawidin huoneen awaimen
hänen olallensa, että hän awajaa, ja ei ken=
kään sulje, että hän sulkee, ja ei kenkään
awaja. Job. 12: 14. Ilm. k. 3: 7.
23. Ja lyön hänen niinkuin naulan wah=
waan paikkaan; ja hänellä on olewa kun=
nian istuin, hänen isänsä huoneessa;
24. Että hänen päällensä ripustetaan kaikki
hänen isänsä huoneen kunnia, lapset ja las=
ten lapset, kaikki pienet kappaleet, juoma=
astiat ja kaikkinaiset kanteleet.
25. Silloin, sanoo Herra Zebaoth, naula
pitää otettaman pois, joka wahwassa pai=
kassa on, niin että hänen pitää rikkoontu=
man, lankeeman, putooman, ja se kuorma,
kuin hänen päällänsä on, pitää hukkuman;
sillä Herra sen sanoo.

23 Luku.

Tyrus häwitetty, jälleen rakennettu.

Tämä on Tyrin kuorma: surkutelkaat tei=
tänne, te haahdet merellä; sillä se on kukis=
tettu, niin ettei siellä ole yhtään huonetta,
eikä sinne mene kenkään; Chittimin maasta
pitää heidän sen äkkäämän.
Jer. 47: 4. Hes. 26: 3. k. 27: 2. k. 28: 2.
2. Olkaat ääneti, te luotoin asuwaiset:
Zidonin kauppamiehet, jotka merellä wael=
siwat, täyttiwät sinun.
3. Ja kaikkinainen hedelmä, joka Zihorin
tykönä kaswaa, ja jywät wirran tykönä wie=
tiin sinne weden ylitse; ja on pakanain kau=
paksi tullut.
4. Sinä mahdat kyllä hämmästyä, Zidon;
sillä meri lausuu ja wahwin meren tykönä
sanoo: en minä ole silleen raskas, en minä
synnytä, enkä myös kaswata yhtään nuo=
rukaista, enkä ruoki neitsyttä.
5. Niinkuin kuultaissa Egyptistä hämmäs=
tyttiin, niin pitää myös hämmästyttämän,
koska Tyruksesta kuullaan.
6. Menkäät merille, walittakaat, jotka luo=
doissa asutte.
7. Eikö tämä ole teidän ilokaupunkinne,
joka kerskaa itseänsä wanhuudestansa? Hä=
nen jalkansa pitää wiemän hänen pitkän
matkan taa waeltamaan.
8. Kuka olis sitä ajatellut, että sille kruu=
natulle Tyrukselle piti niin käymän? että
sen kauppamiehet owat pääruhtinaat, ja
sen kauppiaat ylimmäiset maassa?
Ilm. k. 18: 23.
9. Herra Zebaoth on sen niin ajatellut,
että hän kaikki hänen kaunistuksensa pra=
meuden heikoksi tekis; ja tekis ylönkatsotuksi
kaikki kuuluisat maassa.
10. Waella sinun maas läpitse niinkuin
wirta, sinä Tharsiksen tytär; ei siellä ole
enää yhtään wyötä.
11. Hän kokottaa kätensä meren päälle, ja
peljättää waltakunnat; Herra käskee Ka=
naasta häwittää woimalliset, Job. 12: 23.
12. Ja sanoo: ei sinun pidä enää iloitse=
man, sinä häwäisty neitsy Zidonin tytär:
o Chittim, nouse ja mene matkaas: ei sinul=
la pidä sielläkään lepoa oleman.
13. Katso, Chaldealaisten maassa ei yh=
tään kansaa ollut, waan Assur on sen pe=
rustanut korwen asuwaisille, ja rakentanut
hänen linnansa, ja pannut ylös hänen huo=
neensa, ja on kuitenkin pantu kukistettawaksi.
14. Surekaat te, haahdet merellä, sillä tei=
dän woimanne on tyhjä.
15. Silloin pitää Tyrus unhotettaman
seitsemänkymmentä wuotta, niin kauwan
kuin yksi kuningas elää; mutta seitsemän=
kymmenen wuoden perästä pitää Tyruk=
sesta weisattaman porton wirsi:
16. Ota kantele, mene ympäri kaupunkia,
sinä unhotettu portto: soita wahwasti kan=
telettas, ja laula lohdullisesti, että sinä taas
muistettaisiin.
17. Sillä seitsemänkymmenen wuoden pe=
rästä on Herra etsiwä Tyrusta, että hän
tulis jälleen porttopalkoillensa, ja huorin
tekis kaikkein waltakuntain kanssa maan
päällä.
18. Mutta hänen kauppansa ja porttopalk=
kansa pitää oleman pyhä Herralle. Ei sitä
koota tawaraksi, eikä salata, waan jotka asu=
wat Herran edessä, niillä pitää hänen kaup=
pakalunsa oleman, siitä syödä, rawita ja it=
seänsä waatettaa.

24 Luku.

Judan häwitys, josta waiwoin harwat pelastetaan.

Katso, Herra tekee maan tyhjäksi ja autiaksi,
ja kukistaa, mitä siinä on, ja häwittää sen
asuwaiset.
2. Ja papeille tapahtuu niinkuin kansal=

lenkin, herralle niinkuin palweliallenkin,
emännälle niinkuin piiallenkin, myyjälle
niinkuin ostajallenkin, lainaajalle niinkuin
lainaksi ottajallenkin, korkorahan ottajalle
niinkuin antajallenkin. Hos. 4:9.
3. Sillä maan pitää peräti tyhjäksi ja ko=
konansa ryöstetyksi tuleman; sillä Herra on
tämän sanonut.
4. Maa on surkia ja häwitetään, maa pe=
lehtyy ja häwiää; kansan ylimmäiset nään=
tywät maassa.
5. Maa on saastaiseksi tullut asuwaisis=
tansa; sillä he tekewät lakia wastaan ja
muuttawat säädyt, ja luopuwat ijankaikki=
sesta liitosta.
6. Sentähden kuluttaa kirous maan, ja
sen asuwaiset häwitetään; sentähden maan
asuwaiset kuiwettuwat, niin että wähä jää
wäkeä.
Jer. 6:19. l. 16:18. Hes. 5:11, 12. l. 7:27. Dan. 9:11.
7. Wiina katoo, wiinapuu surkastuu, ja
kaikki, jotka sydämestänsä iloisna oliwat,
huokaawat.
8. Waskitrumpuin riemu taukoo, iloitse=
waisten ilo puuttuu, kanteleitten riemu lop=
puu. Jer. 7:34. l. 16:9. l. 25:10. Hes. 26:13. Hos. 2:11.
9. Ei lauleta wiinaa juotaissa, ja hywä
juoma on karwas juowille. Es. 16:10.
10. Tyhjä kaupunki on kukistettu maa=
han; kaikki huoneet owat teljetyt, niin ettei
yksikään sinne mene.
11. Wiinan puutteen tähden walitetaan
kaduilla: kaikki ilo on pois, kaikki maan rie=
mu on matkassansa.
12. Ei ole muuta jäänyt kaupunkiin kuin
häwitys, ja portit owat autiat.
13. Sillä kansalle tapahtuu myös maassa
niinkuin öljypuillenkin, koska siitä on poi=
mettu; niinkuin sitte poimettaisiin, kuin oikia
wiinan kokousaika on pois. Es. 17:6.
14. Ne korottawat äänensä ja iloitsewat,
hamasta merestä asti.
15. Niin kiittäkäät nyt Herraa laaksoissa,
luodoissa Herran, Israelin Jumalan, nimeä.
16. Me kuulemme kiitoswirren maailman
äärestä, wanhurskaalle kunniaksi. Ja mi=
nun pitää sanoman: miksi minä olen niin
laiha? miksi minä olen niin laiha? woi mi=
nua! sillä ylönkatsojat ylönkatsowat, ja ylön=
katsojat ylönkatsowat.
17. Sentähden tulee teidän asuwitten=
ne päälle maassa hämmästys, kuoppa ja
paula.
18. Ja jos joku pakenis hämmästyksen
huutoa, niin hän kuitenkin putoo kuop=
paan; ja jos hän pääsee kuopasta ylös,
niin hän kuitenkin käsitetään paulaan; sillä
korkeuden akkunat awataan, ja maan perus=
tukset wapisewat. 1 Mos. 7:11. Jer. 48:44.
19. Maa käy aiwan pahoin: ei sen pidä
ollenkaan menestymän, waan pitää peräti
raukeeman.
20. Maan pitää kowin hoiperteleman niin=
kuin juopuneen, ja wietämän pois niinkuin
majan; sillä sen pahat teot painawat sen,
niin että sen pitää lankeeman, ja ei enää
nouseman. Es. 1:8. Hes. 7:4, 5, 6.
21. Silloin on Herra etsiwä sitä korkiata
sotawäkeä, joka korkeudessa on, ja maan ku=
ninkaita, jotka owat maan päällä.
22. Että he kootaan yhteen niinkuin kuo=
passa sidotut, ja pitää oleman suljetut wan=
keudessa, ja suuren ajan perästä taas etsit=
tämän.
23. Ja kuun pitää häpeemän, ja auringon
ujoileman, koska Herra Zebaoth on tulewa
kuninkaaksi Zionin wuorella ja Jerusalemis=
sa; ja hänen wanhemmittensa edessä pitää
kunnia oleman.
Es. 13:10. Hes. 32:7. Joel. 2:31. l. 3:15.

25 Luku.

Kiitos Kristuksen waltakunnasta.

Herra, sinä olet minun Jumalani, sinua
minä ylistän, minä kiitän sinun nimeäs;
sillä sinä teet ihmeitä: sinun wanhat aiwoi=
tukses owat uskolliset ja todet.
2 Mos. 15:1, rc. Ps. 89:3.
2. Sillä sinä teet kaupungin kiwiraunioksi,
sen wahwan kaupungin, että hän läjässä
on; muukalaisten palatsit, niin ettei ne enää
ole kaupungit, eikä ikänä enää raketa.
Es. 26:5.
3. Sentähden kunnioittaa sinua wäkewä
kansa, urhoolliset pakanain kaupungit pel=
käävät sinua.
4. Sillä sinä olet heikkoin wäkewyys ja
köyhäin wahwuus heidän waiwoissansa:
myrskyssä turwa, warjo helteessä, koska ty=
rannit julmistuwat niinkuin rajuilma sei=
nää wastoin.
5. Sinä nöyryytät muukalaisten metelin,
niinkuin helteen kuiwassa paikassa; niinkuin
helle pilwen warjolla, niin tyrannein ilo
painetaan alas.
6. Ja Herra Zebaoth tekee kaikille kansoille
tällä wuorella lihawan pidon, pidon sel=
keästä wiinasta, raswasta, ytimestä ja puh=
taasta wiinasta.
Matth. 8:11. l. 14:16. l. 22:2. Luc. 13:29.
7. Ja tällä wuorella on hän kääriliinan
panewa pois, jolla kaikki ihmiset käärityt

owat, ja peittowaatteen, jolla kaikki pakanat peitetyt owat.

8. Sillä kuolema pitää nieltämän ijankaikkisesti, ja Herra, Herra on kyyneleet pyyhkiwä pois jokaisen kaswoista, ja on ottawa kansansa häwäistykset pois kaikissa maakunnissa; sillä Herra on sen sanonut.

1 Cor. 15:54. Ilm. k. 7:17. l. 21:4.

9. Silloin sanotaan: katso, tämä on meidän Jumalamme, jota me odotamme, ja hän auttaa meitä; tämä on se Herra, häntä me odotamme, iloitaksemme ja riemuitaksemme hänen autuudessansa.

Ps. 33:20, 21. Ps. 63:8.

10. Sillä Herran käsi lepää tällä wuorella; mutta Moab runnellaan sen alla, niinkuin korret sotkutaan loassa.

11. Ja Herra hajoittaa kätensä heidän sekaansa, niinkuin uipa hajoittaa uidaksensa; ja hän on käsiwarrellansa heidän prameutensa alentawa.

12. Ja sinun muureis korkiat wahwistukset hän kallistaa, alentaa ja heittää tomuun.

26 Luku.

Kehoitus luottamiseen Jumalahan.

Siihen aikaan pitää Judan maassa tämä weisu weisattaman: meillä on wahwa kaupunki, hän pani autuuden muuriksi ja warjelukseksi.

Ps. 87:1. San. l. 18:10. Matth. 16:18. Eph. 5:23.

2. Awatkaat portit, wanhurskaan kansan, joka uskossa pysyy, käydä sisälle.

3. Sinä pidät aina rauhan, wahwan lupaukses jälkeen; sillä sinuun turwataan.

Rom. 5:1.

4. Sentähden luottakaat Herraan ijankaikkisesti; sillä Herra, Herra on kallio ijankaikkisesti. 5 Mos. 32:4. Ps. 18:2, 3.

5. Ja hän notkistaa alas ne, jotka korkialla asuwat, hän alentaa korotetun kaupungin; hän syssää sen maahan, niin että se tomussa makaa;

Es. 21:9. l. 25:2. Jer. 51:8. Ilm. k. 14:8. l. 18:2.

6. Että hän jalwoilla poljetaan, waiwasten jalwoilla ja köyhäin kantapäillä.

7. Mutta wanhurskasten tie on tasainen; sinä ojennat wanhurskasten polwut.

Ps. 119:3. San. l. 16:17.

8. Herra me odotamme sinua sinun oikeutes tiellä; sydän himoitsee sinun nimeäs ja muistoas. Ps. 119:10, 47.

9. Minä halajan sinua sydämestäni yöllä, minun henkeni walwoo myös minussa warhain sinun tykös; sillä kussa sinun oikeutes maakunnassa on, niin maan piirin asuwaiset oppiwat wanhurskautta. Ps. 63:7. Ps. 130:6.

10. Mutta ehkä jumalattomille armoja tarittaisiin, niin ei he opi kuitenkaan wanhurskautta, waan tekewät ainoastaan pahaa oikeuden maalla; sillä ei he näe Herran kunniata.

Neh. 9:20, 26. Ps. 36:2. Es. 66:4. Rom. 3:18.

11. Herra, sinun kätes on ylötty, waan ei he sitä näe; mutta kuin he sen nähdä saawat, niin he häpiään tulewat kansan kiiwaudesta, ja wielä sitte tuli sinun wihollises kuluttaa.

12. Mutta sinä, Herra, saatat meille rauhan; sillä kaikki, mitä me toimitamme, olet sinä meille antanut.

13. Herra meidän Jumalamme: muut herrat tosin meitä myös wallitsewat paitsi sinua; mutta me muistamme ainoastaan kuitenkin sinussa sinun nimeäs.

14. Ei kuolleet eläwäksi tule, ja nukkuneet ei nouse; sillä sinä olet heitä etsinyt ja häwittänyt, ja kaiken heidän muistonsa kadottanut.

15. Mutta sinä, Herra, olet lisännyt kansaa, sinä Herra olet lisännyt kansaa, sinä olet kunnialliseksi tullut; sinä olet pannut heitä kauwas maailman ääriin.

Ps. 19:5. Ap. T. 1:8. Col. 1:6.

16. Herra, koska tuska tulee, niin sinua etsitään: koskas heitä kuritat, niin he parkuwat surkiasti. 2 Sam. 22:7. Ps. 86:7.

17. Niinkuin raskaalla waimolla, koska hän synnyttämällänsä on, on ahdistus, ja hän parkuu kiwullansa, niin meille myös tapahtuu, Herra, sinun kaswois edessä.

Joh. 16:21, 22.

18. Me olemme raskaat, ja meillä on kipu, niinkuin tuulen synnyttäwäisillä: emme kuitenkaan woi maata auttaa, eikä maan piirin asuwaiset tahtoneet kangeta.

19. Mutta sinun kuollees eläwät, ja minun kuolleet ruumiini nousewat jälleen kuolluista. Herätkäät ja kerskatkaat te, jotka makaatte maan alla; sillä sinun kastees on wiherjäisen kedon kaste, ja maa on kuolleet hänestänsä antawa.

Hes. 37:3, 5. Dan. 12:2. Joh. 5:25.

20. Mene minun kansani ja käy sisälle sinun kammioos, ja sulje sinun owes jälkees; lymytä sinus silmän räpäykseksi, niin kauwan kuin wiha käy ylitse.

Job 14:13. Ps. 30:6.

21. Sillä katso, Herra on käywä ulos siastansa etsimään maan asuwaisten pahuutta heidän päällensä; niin että maa ilmoittaa

heidän werensä, ja ei niitä enää peitä, jotka
häuessä tapetut owat.
Mich. 1: 3. Saarn. 12: 14. Matth. 16: 27.

27 Luku.

Seurakunnan wihollisia wastaan.

Silloin on Herra kowalla, suurella ja wä=
kewällä miekallansa etsiwä Lewiathania, joka
on pitkä kärme, ja Lewiathania, joka on ki=
perä kärme; ja on tappawa lohikärmeen
meressä.
1 Mos. 3: 15. Job. 40: 20. Hebr. 2: 14. 1 Joh. 3: 8.
2. Silloin pitää oleman punaisen wiinan
wiinamäen; laulakaat hänestä.
Kork. w. 8: 11. Es. 5: 1.
3. Minä Herra warjelen hänen ja kastan
hänen aikanansa, ettei hänen lehtensä huk=
tuisi, minä warjelen häntä päiwällä ja yöllä.
Ps. 121: 4. Mal. 3: 11. Matth. 21: 33. Joh. 15: 1.
4. En ole minä wihainen. Woi jos minä
saisin sotia ohdakkeitten ja orjantappurain
kanssa! niin minä menisin heidän tykönsä,
ja polttaisin heidän kaikki tyyni.
Kork. w. 2: 2. Matth. 13: 40.
5. Hän on minua tallella pitäwä, ja toi=
mittawa minulle rauhan; rauhan on hän
wielä sitte minulle saattawa.
Ps. 147: 12, 13, 14. Es. 43: 1, 2.
6. Siihen on se kuitenkin joutuwa, että
Jakob juurtuu, ja Israel wihoittaa ja ku=
koistaa, niin että he maan piirin hedelmällä
täyttäwät. Hes. 20: 40. Am. 9: 11.
7. Eiköstä hän kumminkaan tule lyödyksi,
niinkuin hänen wihollisensa lyöwät häntä?
ja eikö hän tule tapetuksi, niinkuin hänen
wihollisensa häntä tappawat?
8. Waan sinä tuomitset heitä määrällä, ja
kirwoitat heitä sittekuin sinä ankaralla tuu=
lellas olet heitä murheellisiksi saattanut,
koska idästä tuulee. Jer. 18: 17 l. 30: 11. l. 46: 28.
9. Sentähden pitää Jakobin synti sen kaut=
ta anteeksi annettaman; ja se on siitä kaikki
hyödytys, että hänen syntinsä otetaan pois,
koska hän tekee kaikki altarin kiwet niinkuin
tuhwaksi muserretut kiwet, ettei yhtään met=
sistöä eli kuwaa pidä enämpi jäämän.
10. Sillä sen wahwan kaupungin pitää
yksinänsä oleman, ne kauniit huoneet hyl=
jättämän ja jätettämän niinkuin korpi; niin
että wasikat käywät siellä laituimella, oles=
kelewat siellä ja pureskelewat oksia.
11. Hänen oksansa pitää murtuman kui=
wuuden tähden, niin että waimot niillä
walkeata tekewät; sillä se on ymmärtämä=
töin kansa, sentähden ei myös se, joka hei=
dän tehnyt on, armahda heitä, ja joka hei=
dän luonut on, ei ole heille armollinen.
5 Mos. 32: 6, 18.
12. Silloin on Herra heittäwä meren ran=
nasta Egyptin wirtaan, ja te Israelin lap=
set kootaan yksi toisensa perästä.
13. Silloin soitetaan suurella basunalla,
niin tulewat kadotetut Assyrian maalla, ja
karkoitetut Egyptin maalla, ja rukoilewat
Herraa pyhällä Jerusalemin wuorella.
1 Kun. k. 8: 41, 42. Es. 56: 7.

28 Luku.

Israelin kukistus. Judan rangaistus.

Woi sitä ylpeätä juopuneitten kruunua
Ephraimista! jonka kaunis kunnia on pu=
donnut kukkainen, joka on ylemmäisellä
puolella lihawata laaksoa, jossa he wiinasta
hoipertelewat.
2. Katso, wäkewä ja woimallinen Herral=
ta, niinkuin rajesade, niinkuin wahingolli=
nen tuuli, niinkuin wesimyrsky, joka wäke=
wästi lankee, pitää wäkiwallalla maahan
päästettämän; 2 Kun. k. 17: 3, 6.
3. Että juopuneitten ylpiä kruunu Ephrai=
mista jalwoilla tallataan.
4. Ja ne hänen kunniansa kaunistuksen
pudonneet kukkaiset, jotka lihawata laaksoa
ylimmäisellä puolella owat, pitää tuleman
niinkuin se, joka warhain suwella kypsyy,
jonka joku nähtyänsä ja käsillä pidellessän=
sä syö.
5. Silloin Herra Zebaoth on jääneelle
kansallensa kunnian kruunu ja kaunis seppele,
6. Ja tuomion henki hänelle, joka oikeu=
dessa istuu, ja wäkewyys niille, jotka so=
dasta palaawat portin tykö.
7. Siihen myös owat nämät hulluksi tul=
leet wiinasta, ja hoipertelewat wäkewistä
juomista; sillä papit ja prophetat owat
hullut wäkewästä juomasta, he owat upon=
neet wiinaan, ja hoipertelewat wäkewästä
juomasta, he owat erhettyneet ennustukses=
sa, ja ei osanneet oikeutta tuomiossa.
8. Sillä kaikki pöydät owat täynnä oksen=
nusta ja riettautta joka paikassa.
9. Kenelle hän siis opettaa wiisautta? ke=
nenkä hän antaa ymmärtää saarnaa?
Wieroitettuin rieskasta, eroitettuin nisistä.
10. Sillä (he sanowat:) käske, käske wielä,
käske, käske wielä, odota, odota wielä, odo=
ta, odota wielä, tässä wähä, siellä wähä.
11. Sillä hän on wihdoin pilkkaawaisilla
huulilla ja toisella kielellä puhuwa tälle kan=
salle, jolle nyt näitä saarnataan. 1 Cor. 14: 21.
12. Niin saadaan lepo, näin wirwoitetaan

wäsyneet, niin ollaan alallansa; ja ei kuitenkaan tahdota kuulla (tätä saarnaa).
13. Sentähden pitää myös Herran sana heille juuri niin oleman: käske, käske wielä, käske, käske wielä, odota, odota wielä, odota, odota wielä, tässä wähä, siellä wähä, että heidän pitää menemän pois ja kaatuman takaperin, musertuman, kiedottaman ja wangiksi tuleman.
14. Kuulkaat siis Herran sanaa, te pilkkakirweet, jotka wallitsette tätä kansaa, joka on Jerusalemissa.
15. Sillä te sanotte: me olemme tehneet liiton kuoleman kanssa ja sowinnon helwetin kanssa. Koska rangaistuksen wirta tulee, ei hänen pidä meitä kohtaaman; sillä me olemme tehneet walheen turwaksemme, ja petoksen warjeluksekseme.
16. Sentähden sanoo Herra, Herra: katso, minä lasken Zioniin perustuskiwen, koetellun kiwen, kalliin kulmakiwen, joka hywin on perustettu: joka uskoo, ei hänen pidä peljästymän. Ps. 118:22. Matth. 21:42. Ap. T. 4:11. Rom. 9:33. l. 10:11. Eph. 2:20. 1 Piet. 2:6.
17. Ja minä teen tuomion ojennusnuoraksi ja wanhurskauden mitaksi, niin pitää rakeet karkoittaman pois wäärän turwan, ja weden pitää wiemän tulen pois;
18. Että teidän liittonne kuoleman kanssa pitää tyhjäksi tuleman, ja teidän sowintonne helwetin kanssa ei pidä wahwa oleman; ja koska rangaistuksen wirta tulee, pitää sen tallaaman teitä.
19. Niin pian kuin se tulee, niin sen pitää teitä wiemän pois: jos se tulee aamulla, niin tapahtuu se aamulla, niin myös päiwällä ja yöllä; sillä ainoastaan rangaistus opettaa ottamaan sanoista waarin. Ps. 119:71. Jer. 31:19. 1 Piet. 4:12.
20. Sillä wuode on niin lyhyt, ettei saa itseänsä ojeta, ja peite on niin soukka, ettei sen alla taida mykärässä olla.
21. Sillä Herra on nousewa niinkuin Peratsimin wuorella, ja wihastuwa niinkuin Gibeonin laaksossa, että hän tekis työnsä, muukalaisen työnsä, ja että hän toimittais tekonsa, oudon tekonsa. Jos. 10:10. 2 Sam. 5:20. 1 Aikak. 14:11.
22. Pankaat siis teidän pilkkanne pois, ettei teidän siteenne kowemmaksi tulisi; sillä minä olen kuullut häwityksen ja teloituksen, joka Herralta, Herralta Zebaothilta on tapahtuwa kaikessa maailmassa. Es. 10:23. Rom. 9:28.
23. Ottakaat korwiinne ja kuulkaat minun ääneni, ymmärtäkäät ja kuulkaat minun puheeni.
24. Kyntääkö eli jyrästääkö taikka wiljeleekö peltomies peltonsa aina yywiksi?
25. Eikö niin ole? koska hän sen on tasoittanut, niin hän kylwää siihen herneitä ja heittää kuminoita, ja kylwää nisuja, ohria, jokaista kuhunka hän tahtoo, ja kaurat paikkaansa.
26. Juuri niin kurittaa myös heidän Jumalansa heitä rangaistuksella, ja opettaa heitä.
27. Sillä ei herneitä tapeta warstalla, eikä waunuratas anneta kuminain päällä käydä, waan herneet waristetaan sauwalla, ja kuminat witsalla.
28. Se jauhetaan ja leiwotaan, eikä peräti tyhjäksi tapeta, koska se waunurattaalla ja hewoisilla tapetaan.
29. Näin tekee myös Herra Zebaoth; sillä hänen neuwonsa on ihmeellinen, ja sen jalosti toimittaa.

29 Luku.

Ariel kukistettu; Juda paadutettu.

Woi Ariel, Ariel! sinä Dawidin leirin kaupunki! te pidätte wuoden ajat ja pyhäpäiwät.
2. Mutta minä waiwaan Arielia, niin että hänen pitää murhehtiman ja sureman ja oleman minulle oikia Ariel.
3. Sillä minä piiritän sinun joka kulmalta, ja ahdistan sinun saarrolla, ja annan panna wallit sinun ympärilles. Jer. 6:3. l. 19:43.
4. Silloin pitää sinun itses alentaman, ja maasta puhuman, ja mutiseman puheellas tomusta; että sinun äänes on niinkuin noidan maasta, ja sinun puhees pitää oleman niinkuin tomusta hawisewaisen. Es. 8:19.
5. Ja niitä, jotka sinua hajoittawat, pitää oleman niin monta kuin pientä tomua, ja tyranneja niin monta kuin lentäwiä akanoita; ja sen pitää ratki äkisti tapahtuman. Job. 21:18. Ps. 1:4. Es. 17:13.
6. Sillä sinun pitää Herralta Zebaothilta etsityksi tuleman pitkäisen jylinällä, maan järinällä, suurella äänellä, tuulen pyöriäisellä, rajuilmalla ja kuluttawaisen tulen liekillä.
7. Mutta niinkuin yön näkö unessa, niin pitää kaikkein pakanain joukko oleman, jotka sotiwat Arielia wastaan, kaiken joukkonsa ja saartonsa kanssa, ja niitä, jotka häntä ahdistawat.
8. Sillä niinkuin isoowainen on unessa syöwänänsä, mutta herättyänsä on hänen sielunsa wielä tyhjä; ja niinkuin janoowa on unessa juowanansa, mutta herättyänsä

on hän woimatoin ja janoissansa: juuri niin pitää myös kaikkein pakanain joukko oleman, jotka sotiwat Zionin wuorta wastaan.

9. Olkaat hitaat ja ihmetelkäät, eläkäät hekumassa, huutakaat ja juopukaat, ei kuitenkaan wiinasta; horjukaat, ei kuitenkaan wäkewästä juomasta.

10. Sillä Herra on teille raskaan unen hengen lähettänyt, ja teidän silmänne sulkenut; teidän propheetanne, päämiehenne ja näkiänne on hän sokaisnut; Rom. 11:8.

11. Niin että kaikkein propheetain näyt owat teille niinkuin lukitun kirjan sanat. Jos joku sen antais sille, kuin lukea taitaa, ja sanois: lues tätä, ja hän wastaa: en minä taida, sillä se on lukittu. Ilm. k. 5:2.

12. Eli jos joku antais sille, joka ei lukea taida, ja sanois: lues tätä, ja hän wastaa: en minä taida ensinkään lukea.

13. Ja Herra sanoo: että tämä kansa lähestyy minua suullansa, ja kunnioitsee minua huulillansa; mutta heidän sydämensä on kaukana minusta, ja pelkääwät minua ihmisten käskyin jälkeen, joita he opettawat; Matth. 15:8. Marc. 7:6.

14. Niin minä myös teen tälle kansalle ihmeellisesti, hirmuisesti ja kamalasti, että heidän wiisastensa wiisaus hukkuu, ja heidän ymmärtäwäistensä ymmärrys kätketään. Obad. w. 8. 1 Cor. 1:19.

15. Woi niitä, jotka tahtowat olla salatut Herran edessä, ja peittää aiwoituksensa, ja tekonsa pimeydessä pitää, ja sanowat: kukasta meidän näkee? eli kuka tuntee meitä? Job. 24:15. Ps. 94:7.

16. Miksi te niin nuriat olette: Niinkuin sawenwalaja pidettäisiin sawena; käsiala puhuis tekiästänsä: ei hän ole minua tehnyt, ja teko sanois tekiästänsä: ei hän minua tunne. Es. 45:9.

17. Eiköstä wähän hetken perästä Libanon pidä hedelmälliseksi kedoksi tuleman, ja hedelmällinen keto metsäksi luettaman? Es. 32:15.

18. Silloin kuulewat kuurot tämän kirjan sanoja; ja sokiain silmät näkewät synkeydessä ja pimeydessä. Matth. 11:5.

19. Ja raadolliset saawat ilon Herrasta; ja köyhät ihmisten seassa riemuitsewat Israelin Pyhässä,

20. Koska tyrannit hukkuwat, ja pilkkaajat loppuwat, ja ne kaikki teloitetaan, jotka walwowat pahaa tehdäksensä,

21. Jotka ihmisen tekewät syntiseksi sanan tähden, ja wainoowat rankaisiaansa portissa, ja poikkeewat oikeudesta walheen kautta. Am. 5:10.

22. Sentähden sanoo Herra, Abrahamin lunastaja, Jakobin huoneelle näin: ei Jakob tule enää häpiään, eikä hänen kaswonsa ole enämpi häpeewä.

23. Sillä koska he saawat lapsensa nähdä, minun käsialani heidän seassansa, niin he pyhittäwät minun nimeni; ja heidän pitää Jakobin Pyhän pyhittämän, ja Israelin Jumalata pelkäämän. Eph. 2:10.

24. Sillä joilla eksywäinen henki on, ne ottawat ymmärryksen; ja turhan puhujat salliwat heitänsä opetettaa.

30 Luku.

Luota Jumalaan, äläkä ihmisiin.

Woi luopuwaisia lapsia! sanoo Herra: jotka ilman minua neuwoa pitäwät, ja ilman minun henkeäni warjelusta etsiwät, kokoowat syntiä synnin päälle;

2. Ne, jotka menewät alas Egyptiin, ja ei kysy minun suultani, warustaaksensa itseänsä Pharaon woimalla, ja warjellaksensa heitänsä Egyptin warjolla. Jer. 37:7. Hes. 17:15.

3. Ja Pharaon wäkewyys pitää oleman teille häpiäksi, ja Egyptin warjon turwa häwäistykseksi.

4. Sillä heidän pääruhtinaansa owat olleet Zoanissa; ja heidän sanansaattajansa owat tulleet Hanekseen.

5. Mutta heidän pitää kaikkein kuitenkin häpiään tuleman, sen kansan tähden, joka ei heille hywäksi eli awuksi olla taida, eikä muutoin hyödytykseksi, waan ainoasti häpiäksi ja myös pilkaksi. Jer. 2:36.

6. Tämä on niiden petoin kuorma, jotka etelään päin owat, kussa wanha ja nuori jalopeura on, tuliset kyykärmeet ja lentäwäiset kärmeet murheen ja ahdistuksen maassa. He wiewät riistansa warsoilla, ja tawaransa kamelein seljässä sille kansalle, joka ei heille ensinkään hyödytykseksi olla taida.

7. Sillä ei Egypti mitään ole, ja hänen apunsa on turha, sentähden minä saarnaan siitä näin: alallansa olla on paras.

8. Mene siis nyt ja kirjoita tämä heidän eteensä tauluun, ja pane kirjaan, pysymään wiimeiseen päiwään asti, alati ja ijankaikkisesti.

9. Sillä se on tottelematoin kansa, ja walhetteliat lapset: lapset, jotka ei tahdo kuulla Herran lakia, 2 Kun. k. 17:14. Neh. 9:16.

10. Waan sanowat näkiöille: ei teidän pidä näkemän, ja katsojille: ei teidän pidä

katsoman meille oikeutta; mutta saarnatkaat meille suloisesti, katsokaat petos.
5 Mos. 29: 19. 1 Sam. 9: 9. Mich. 2: 11.
11. Poiketkaat tieltä, luopukaat tästä retkestä: antakaat Israelin Pyhän lakata meistä.
12. Sentähden sanoo Israelin Pyhä näin: että te hyljäätte tämän sanan, ja luotatte wäkiwaltaan ja wääryyteen, ja kerskaatte siitä;
13. Niin pitää tämän pahan teon oleman teille niinkuin rako korkiassa muurissa, koska se rupee jakooman, joka äkisti putoo maahan ylösalasin, ja murentuu.
14. Niinkuin sawiastia muserrettu olis, joka muserretaan ja ei säästetä, siihen asti, ettei siitä löydetä niin suurta kappaletta, että tulta tuotaisiin totoista, eli ammennettaisiin wettä kaiwosta. Jer. 19: 11.
15. Sillä näin sanoo Herra, Herra Israelin Pyhä: kääntymisellä ja hiljaisuudella te tulette autetuksi, hiljaisuudessa ja toiwossa te wäkewäksi tulette, mutta ette tahtoneet; Hab. 2: 20.
16. Waan sanoitte: ei, waan me tahdomme paeta hewoisilla; sentähden teidän pitää kulkiana oleman: ja me tahdomme nopiasti ajaa; sentähden pitää teidän wainoojanne myös nopiat oleman. 2 Kun. k. 25: 4.
17. Tuhannen teistä pitää pakeneman yhden miehen uhkauksesta, wiiden uhkauksesta pitää teidän (jokapahimman) pakeneman, siihen asti, että teistä jää niinkuin pielipuu wuorelle, ja niinkuin lippu korkeudelle.
3 Mos. 26: 36, 37. 5 Mos. 28: 25. l. 32: 30.
18. Sentähden Herra odottaa, että hän olis teille armollinen, ja sentähden on nousnut teitä armahtamaan; sillä Herra on oikeuden Jumala. Autuaat owat ne kaikki, jotka häntä odottawat.
Ps. 2: 12. Ps. 34: 9. San. l. 16: 20. Jer. 17: 7.
19. Sillä Zionin kansa on asuwa Jerusalemissa, ja et sinä ole katkerasti itkewä. Hän kaiketi armahtaa sinua, koska sinä huudat; hän wastaa sinua niin pian kuin hän sen kuulee.
20. Ja Herra antaa teille leipää tuskassanne ja wettä ahdistuksessanne; sillä ei sinun opettajas lennä enää pois, waan sinun silmäs näkewät sinun opettajas.
21. Ja sinun korwas kuulewat sanan takanas, sanoen: tämä on tie, käykäät sitä, koska te oikialle eli wasemmalle kädelle eksyneet olette.
22. Silloin pitää teidän saastuttaman teidän hopialla silatut kuwanne, ja teidän kuwainne kultaiset waatteet; ja teidän pitää ne heittämän pois niinkuin saastaisuuden, ja niille sanoman: mene ulos.
23. Silloin hän antaa sateen siemenelles, jonka pellolles kylwänyt olet, ja leipää pellon tulosta ylön runsaasti; ja sinun karjas kaitaan awaralla kedolla.
24. Härjät ja warsat, jotka peltos kyntäwät, syöwät sekoitettuja ohria, jotka wiskimellä ja pohtimella owat pohdetut.
25. Ja kaikkein suurten wuorten päälle, ja kaikkein suurten kukkulain päälle pitää eroitetut wirrat käymän, sen suuren surmaamisen aikana, ja koska tornit lankeewat.
26. Ja kuun walo on niinkuin auringon paiste olewa, ja auringon paiste on seitsemättä kirkkaampi olewa kuin nyt; koska Herra sitoo kansansa wahingon kiinni, ja sen haawat parantaa.
27. Katso, Herran nimi tulee kaukaa, hänen wihansa polttaa ja on sangen raskas; hänen huulensa owat hirmuisuutta täynnä, ja hänen kielensä on niinkuin kuluttawa tuli.
28. Ja hänen henkensä niinkuin tulewa wirta, joka hamaan kurkkuun asti ulottuu, hajoittamaan pakanoita, siihen asti että ne tyhjäksi tulewat, ja ajamaan kansaa sinne ja tänne, suitsilla heidän suussansa. Es. 8: 8.
29. Silloin pitää teidän weisaaman niinkuin juhlayönä, ja sydämestänne riemuitseman niinkuin huiluilla käytäisiin Herran wuorelle, Israelin turwan tykö. Ps. 42: 5.
30. Ja Herra kuuluttaa kunniallisen äänensä, että hänen kokotettu käsiwartensa nähtäisiin, wihaisella haastamisella ja kuluttawaisen tulen liekillä, säteillä, wäkewällä sateella ja rakehilla.
31. Sillä Assurin pitää peljästymän Herran ääntä, joka häntä lyö witsalla.
32. Sillä witsan pitää kyllä sattuman ja koseman, koska Herra sen wie heidän ylitsensä trumpuilla ja kanteleilla, ja joka paikassa sotii heitä wastaan.
33. Sillä kuoppa on jo eilen walmistettu, ja se on myös kuninkaalle walmistettu, kyllä sywä ja lewiä. Siellä on asumus, tuli ja paljo puita, Herran Henki on sen sytyttäwä niinkuin jonkun tulikiwisen wirran.

31 Luku.

Uhkaus ja lupaus Judalle.

Woi niitä! jotka menewät alas Egyptiin apua kerjäämään, ja luottawat hewoisiin, ja turwaawat waunuihin, että niitä on monta, ja ratsasmiehiin, että he juuri wäkewät owat, ja ei turwaa Israelin Pyhään, eikä kysy Herraa. Ps. 20: 8. Es. 30: 2. Jer. 17: 5.

2. Mutta hän on wiisas ja antaa tulla
onnettomuuden, ja ei muuta sanojansa;
waan asettaa itsensä pahain huonetta was-
taan, ja pahantekiäin apua wastaan.
3. Sillä Egypti on ihminen, ja ei Juma-
la, ja heidän hewoisensa owat liha, ja ei
henki. Ja Herra on kokottawa kätensä, niin
että auttajan pitää hoiperteleman, ja sen,
jota autetaan, pitää lankeeman, ja ynnä
molemmat toinen toisensa kanssa huk-
kuman.
4. Sillä näin sanoo Herra minulle: niin-
kuin jalopeura ja nuori jalopeura kiljuu
saaliinsa päällä; koska paimenten joukko
huutaa sen päällä, niin ei se peljästy heidän
huudostansa, eikä hämmästy waikka heitä
monta on: juuri niin on Herra Zebaoth
menewä alas sotimaan Zionin wuorella ja
sen korkeudella.
5. Niinkuin linnut siiwillänsä tekewät, niin
Herra Zebaoth on warjelewa Jerusalemin:
hän on suojelewa, auttawa, siellä olewa ja
holhowa häntä. 5 Mos. 32: 12. Matth. 23: 37.
6. Palatkaat, te Israelin lapset, sen tykö,
josta te peräti harhailleet olette.
7. Sillä silloin pitää jokaisen heittämän
pois hopia- ja kultaepäjumalansa, joita tei-
dän kätenne owat tehneet teille synniksi.
Es. 2: 20.
8. Ja Assurin pitää lankeeman, ei miehen
miekalla, ja pitää kulutettaman, ei ihmisen
miekalla; ja pitää kuitenkin pakeneman miek-
kaa, ja hänen nuorukaisensa pitää werolli-
seksi tuleman. 2 Kun. k. 19: 35. Es. 37: 36.
9. Ja hänen pitää pelwon tähden mene-
män kallionsa ohitse, ja hänen pääruhti-
naansa pitää lippunsa edestä pakoon mene-
män: sanoo Herra Zebaoth, jolla Zionissa
tuli ja Jerusalemissa totto on. Luc. 12: 49.

32 Luku.

Kristuksen waltakunnan pysywäisyys.

Katso, kuningas on hallitsewa oikeudella;
ja pääruhtinaat wallitsewat, oikeutta pitä-
män woimassa. Ps. 45: 7, 17. Ps. 68: 28. Zach. 9: 9.
2. Että jokainen on niinkuin joku, joka
tuulelta warjeltu on, ja niinkuin joku, joka
sadekuurolta on peitetty, niinkuin wesiojat
kuiwassa paikassa, niinkuin suuren wuoren
warjo kuiwassa maassa.
3. Ja näkewäiset silmät ei pidä pimene-
män; ja kuulewaisten korwat pitää wisun
waarin ottaman. Es. 29: 18. k. 30: 21.
4. Ja hulluin pitää oppiman taito, ja so-
pera kieli pitää selkiäksi tuleman ja selkiästi
puhuman.
5. Ei hullua pidä enää pääruhtinaaksi kut-
suttaman, eikä ahnetta herraksi.
6. Sillä tyhmä puhuu tyhmyydessä, ja
hänen sydämensä on pahuudessa; että hän
olis ulkokullaisuudessa, ja saarnais Herras-
ta wäärin, että hän sillä isoowaiset sielut
nälkään näännyttäis, ja kieltäis janoowai-
silta juoman.
7. Sillä ahneen hallitus ei ole muu kuin
wahinko; sillä hän löytää kawaluuden hä-
wittääksensä raadollisia wäärillä sanoilla,
silloinkin koska köyhä oikeuttansa puhuu.
8. Mutta toimellinen päämies pitää toi-
mellisia neuwoja; ja toimellisissa menoissa
hän wahwana pysyy.
9. Nouskaat, te suruttomat waimot, kuul-
kaat minun ääntäni; te rohkiat tyttäret, ot-
takaat korwiinne minun puheeni.
10. Ajastajan ja päiwän perästä pitää
teidän wapiseman, kuin niin rohkiat olette;
sillä ei tule yhtään wiinan eloa, eikä tule
yhtään kokoomusta.
11. Peljästykäät, te suruttomat waimot,
wapiskaat, te rohkiat; sen pitää tapahtu-
man, että te riisutaan, paljastetaan ja ku-
peista wyötetään.
12. Walitettaman pitää nisistä, ihanaisista
pelloista ja hedelmällisistä wiinapuista.
13. Sillä minun kansani pellossa pitää
orjantappurat ja ohdakkeet kaswaman; niin
myös kaikissa ilohuoneissa, siinä iloisessa
kaupungissa.
14. Sillä salit pitää hyljättämän, ja kan-
san paljous kaupungissa pitää wähenemän;
niin että tornit ja linnat pitää tuleman ijan-
kaikkiseksi luolaksi, ja metsän pedoille iloksi,
ja laumoille laitumeksi;
15. Siihen asti että Henki korkeudesta
wuodatetaan meidän päällemme: silloin tu-
lee korpi peltomaaksi, ja peltomaa luetaan
metsäksi. Es. 29: 17. k. 35: 1. Joel. 2: 28.
16. Ja oikeus asuu korwessa, ja wanhurs-
kaus peltomaassa;
17. Ja wanhurskauden työ on rauha, ja
wanhurskauden hyödytys ijankaikkinen hil-
jaisuus ja lepo.
18. Niin että minun kansani on asuwa
rauhan huoneessa, turwallisissa majoissa ja
jalossa lewossa. Jer. 33: 16.
19. Mutta rakeet pitää oleman alhaalla
metsissä; ja kaupungin pitää alhaalla ma-
taloissa paikoissa oleman.
20. Hywin teidän menestyy, jotka kylwät-
te joka paikassa wetten tykö, ja annatte här-
käin ja aasein käydä jalwoillansa niiden
päällä.

33 Luku.

Assur poisajettu. Seurakunta suojeltu.

Woi sinuas häwittäjä! luuletkos, ettei
sinun pidä häwitetyksi tuleman? ja sinuas
ylönkatsoja! luuletkos, ettei sinua ylönkatso=
ta? Koska sinä olet täyttänyt häwitykses,
niin sinun myös pitää tuleman häwitetyksi;
koska sinä olet täyttänyt ylönkatsees, niin
sinua pitää jälleen katsottaman ylön.
2. Herra, ole meille armollinen; sillä me
odotamme sinua: ole heidän käsiwartensa
warahin, niin myös meidän autuutemme
murheen ajalla. Job. 13:16. Ps. 33:20. Ps. 70:2, 6.
3. Kansat pakenewat sitä suurta pauhina=
ta; pakanat hajoitetaan, kuin sinä korote=
taan.
4. Silloin pitää teidän saaliinne korjatta=
man niinkuin perhoinen otetaan, ja niinkuin
heinäsirkat karkoitetaan, koska heidän pääl=
lensä tullaan.
5. Herra on korotettu; sillä hän asuu kor=
keudessa: hän on täyttänyt Zionin oikeudel=
la ja wanhurskaudella.
6. Ja sinun ajallas pitää oleman usko ja
woima, autuus, tieto, toimi ja Herran pel=
ko pitää oleman hänen tawaransa.
7. Katso, heidän sanansaattajansa huuta=
wat ulkona: rauhan enkelit itkewät haikiasti.
8. Polut owat autiat, ei käy yksikään enää
tiellä; ei hän pidä liittoa, hän hylkää kau=
pungit, ja ei pidä lukua kansasta.
9. Hän murehtii, ja maa on surkialla muo=
dolla, Libanon on häpiällä hakattu; Saron
on niinkuin tasainen keto, Basan ja Karmeli
owat häwitetyt.
10. Nyt minä tahdon nousta, sanoo Her=
ra: nyt minä tahdon itseni korottaa, nyt
minä tahdon korkiaksi tulla.
11. Oljista olette te raskaat, korsia te syn=
nytätte; tulen pitää teitä kuluttaman teidän
ylpeytenne kanssa; Ps. 7: 15.
12. Sillä kansa pitää poltettaman kalkiksi,
niinkuin hakatut orjantappurat tulella syty=
tetään.
13. Niin kuulkaat nyt te, jotka kaukana
olette, mitä minä olen tehnyt; ja te, jotka
olette läsnä, hawaitkaat minun wäke=
wyyteni.
14. Syntiset Zionissa owat peljästyneet,
hämmästys on tullut ulkokullattuin päälle
(ja sanowat): kuka on meidän seassamme,
joka taitaa asua kuluttawaisen tulen tykönä?
kuka on meidän seassamme, joka woi asua
ijankaikkisten hiilten tykönä?
15. Joka wanhurskaudessa waeltaa ja pu=
huu oikeutta; joka wääryyttä ja ahneutta
wihaa, ja wetää kätensä pois, ettei hän ota
lahjoja: joka tukitsee korwansa kuulemasta
weren wikoja, ja peittää silmänsä näkemäs=
tä pahaa: Ps. 15:2. Ps. 24:4.
16. Hän on korkeudessa asuwa, ja kalliot
owat hänen linnansa ja tukeensa: hänelle
annetaan hänen leipänsä, eikä hän ole epäi=
lewä wedestänsä.
17. Sinun silmäs näkewät kuninkaan kun=
niassansa: ne näkewät maan lewitettynä.
18. Sinun sydämes ihmettelee, (ja sanoo:)
kussa nyt owat kirjanoppineet? kussa owat
neuwonantajat? kussa tämän maailman
tutkia on? 1 Cor. 1:20.
19. Etkä myös sinä ole näkewä sitä wäke=
wätä kansaa, sitä sywäkielistä kansaa, jota
ei ymmärretä, ja oudosta kielestä, jota ei
taideta ymmärrettää.
20. Katso Zionia, meidän juhlakaupun=
kiamme; sinun silmäs on näkewä Jerusale=
min kauniin asumuksen, majan, jota ei wie=
dä pois, jonka paanuja ei ikänä pidä tem=
mattaman ylös, ja jonka köysiä ei ikänä pi=
dä katkottaman. Ps. 46: 6. Ps. 125: 1, 2.
21. Sillä Herra on siellä olewa wäkewä
meidän tykönämme, ja siellä pitää oleman
lewiät wirrat ja ojat; ei wenehellä taideta
mennä sieltä ylitse, eikä laiwa taida sinne
purjehtia;
22. Sillä Herra on meidän tuomarimme,
Herra on meidän opettajamme; Herra on
meidän kuninkaamme, hän auttaa meitä.
23. Anna heidän pingoittaa köytensä, ei
ne pidä kuitenkaan pitämän, niin ei pidä
myös heidän hajoittaman lippua pielten
päälle; sillä paljon kalliimpi saalis pitää
jaettaman, niin että ontuwat myös ryös=
täwät.
24. Ja ei yhdenkään asuwaisen pidä sano=
man: minä olen heikko; että kansalla, joka
siellä asuu, pitää oleman syntein päästö.

34 Luku.

Jumalan tuomio seurakunnan wihollisille.

Tulkaat, te pakanat, ja kuulkaat, kansat,
ottakaat waari; maa kuulkaan ja mitä siinä
on, maan piiri ja kaikki, mitä siinä syntyy.
2. Sillä Herra on wihainen kaikille paka=
noille, ja on närkästynyt kaikille heidän jou=
koillensa; hän on heitä kiroowa, ja antaa
teurastaa heitä.
3. Heidän lyötynsä pitää heitettämän pois,
niin että pahan hajun pitää tuleman hei=
dän ruumiistansa, ja wuoret kuohuman hei=
dän werestänsä.
4. Ja koko taiwaan joukko pitää mätäne=

män, ja taiwas pitää käärittämän kokoon niinkuin kirja; ja kaikki hänen joukkonsa putooman niinkuin lehti putoo wiinapuusta, ja niinkuin kuiwettunut lehti fiikunapuusta. Ilm. k. 6: 14.

5. Sillä minun miekkani on juowuksissa taiwaassa; ja katso, sen pitää tuleman alas Edomin päälle ja kirotun kansan päälle, sitä rankaisemaan.

6. Herran miekka on werta täynnä, ja on paksu lihawuudesta, karitsain ja kaurisien werestä, ja jääräin munaskuitten lihawuudesta; sillä Herralla pitää oleman uhri Botsrassa, ja suuri teurastaminen Edomin maalla. Es. 63: 1, 2.

7. Yksisarwillisten pitää myös kulkeman alas heidän kanssansa, ja mullit syötettyin härkäin kanssa; sillä heidän maansa pitää juopuman werestä, ja heidän multansa lihawaksi tuleman lihawuudesta.

8. Sillä ne owat Herran kostopäiwät, ja kostamisen wuodet, Zionin tähden. Es. 63: 4.

9. Silloin sen ojat muutetaan terwaksi, ja hänen multansa tulikiweksi; ja sen maakunta pitää muuttuman palawaiseksi terwaksi,

10. Jonka ei pidä päiwällä eikä yöllä sammuman, mutta sawun pitää siitä ijankaikkisesti nouseman; ja se pitää häwitettämän suwusta sukuhun, niin ettei yhdenkään pidä käymän sen läpitse ijankaikkisesta ijankaikkiseen.

11. Waan ruowonpäristäjäin ja tarhapöllöin pitää sen omistaman, yökköin ja kaarneitten pitää siellä asuman; sillä hän on wetäwä nuoran sen ylitse, niin että sen pitää autiaksi tuleman, ja ojennuskiwen, niin että sen pitää tyhjäksi tuleman.

Es. 14: 23. Zeph. 2: 14, 15. Ilm. k. 18: 2.

12. Niin että sen herrat pitää kutsuttaman herroiksi ilman maakunnata: ja kaikki sen pääruhtinaat pitää saaman lopun.

13. Ja orjantappurat pitää kaswaman hänen salissansa, nokulaiset ja ohdakkeet sen linnoissa; ja pitää oleman lohikärmeitten asumasia ja yökköin laitumet. Es. 13: 21, 22.

14. Silloin pitää metsäneläimet kohtaaman toinen toistansa, yhden liekkiön pitää toista huutaman; ja kauhiat yölinnut pitää myös siellä asumasiansa saaman ja siellä lewon löytämän.

15. Hyppiän pitää myös siellä pesänsä pitämän ja muniman, hautoman ja kuoriman sen warjon alla; ja korpihaukat parinensa pitää myös sinne kokoontuman.

16. Etsikäät nyt Herran kirjaa ja lukekaat: ei yhtään näistä pidä puuttuman, ei pidä näistä kaiwattaman yhtä eli toista; sillä hän on se, joka minun suuni kautta käskee, ja hänen henkensä tuo sen kokoon. 5 Mos. 28: 15.

17. Hän heittää arpaa heistä, ja kädellänsä jakaa mitan heidän seassansa; että heillä pitää siellä oleman perintö ijankaikkisesti, ja suwusta sukuhun siellä asuman.

35 Luku.

Uuden Testamentin seurakunnan ihanaisuus.

Korwet ja erämaat pitää iloitseman, ja se aukia sia pitää iloinen oleman, ja niinkuin kukkainen kukoistaman. Es. 29: 17. l. 32: 15.

2. Hän on kaswain wihoittawa ja seisowa riemuisna kaikessa ilossa ja riemussa; sillä Libanonin kunnia annetaan hänelle, Karmelin ja Saaronin kaunistus; ja he näkewät Herran kunnian ja meidän Jumalan kauneuden.

3. Wahwistakaat wäsyneet kädet, ja tuetkaat nääntyneet polwet. Hebr. 12: 12.

4. Sanokaat heikkomielisille: olkaat turwassa ja älkäät peljätkö; katso, teidän Jumalanne tulee kostamaan, se Jumala, joka maksaa, hän tulee ja wapahtaa teidän.

Ps. 94: 1.

5. Silloin awataan sokiain silmät, ja kuuroin korwat aukenewat.

Es. 29: 18. Matth. 11: 5. l. 15: 30. Luc. 7: 22.

6. Silloin rammat hyppääwät niinkuin peurat, ja mykkäin kieli pakahtuu kiitokseen; sillä korwessa pitää wedet wuotaman, ja wirrat erämaassa. Joh. 5: 8. Ap. T. 3: 2, rc.

7. Ja karkia paikka pitää järweksi tuleman, ja kuiwa maa kuohuwaksi wedeksi; ja kuopassa, jossa kärme makasi, pitää heinän, ruowon ja kaisilan oleman.

8. Siinä myös pitää matka ja tie oleman, joka pitää pyhäksi tieksi kutsuttaman, ettei kenkään saastainen sitä waeltaisi, ja se pitää heidän edessänsä oleman jota käydään, niin ettei tyhmätkään eksy. Joh. 14: 6.

9. Ei siellä jalopeura oleman pidä, eikä joku julma peto mene sitä myöten, eli sieltä löydetä; waan lunastetut sitä waeltawat.

Es. 11: 6, 7. l. 65: 25.

10. Herran lunastetut palajawat ja tulewat sen kautta riemulla Zioniin, ja ijankaikkinen ilo on olewa heidän päänsä päällä. Ilon ja riemun he käsittäwät, ja murhe ja huokaus pitää pakeneman. Es. 51: 11. Ilm. k. 21: 4.

36 Luku.

Rabsaken pilkallinen puhe.

Ja tapahtui kuningas Hiskian neljännellä toistakymmenennellä wuodella, että Assy=

rian kuningas Sanherib nousi kaikkia Ju-
dan wahwoja kaupungeita wastaan, ja
woitti ne. 2 Kun. k. 18: 13. 2 Aika k. 32: 1.
2. Ja Assyrian kuningas lähetti Rabsaken
Lachiksesta Jerusalemiin, kuningas Hiskian
tykö, suurella wäellä; ja hän astui edes we-
sitorwen tykö ylimmäiselle puolelle kalalam-
mikkoa, waatetten painajan pellon tielle.
Es. 7: 3.
3. Ja hänen tykönsä meniwät ulos Elia-
kim Hilkian poika, huoneenhaltia, ja Sebna
kirjoittaja, ja Joah Assaphin poika, kansleri.
4. Ja Rabsake sanoi heille: sanokaat siis
Hiskialle: näin sanoo suuri kuningas, Assy-
rian kuningas: millinen on se turwa, johon-
kas turwaat?
5. Minä taidan arwata, ettäs luulet itsel-
läs wielä nyt olewan neuwoa ja woimaa
sotiakses; keneen sinä siis itses luotat, ettäs
olet minusta luopunut? 2 Kun. k. 18: 6, 7, 19.
6. Katso, luotatkos itses siihen musertunee-
sen ruokosauwaan Egyptiin? joka, silloin
kuin nojataan sen päälle, menee käden lä-
pitse ja pistää sen läpitse: niin on myös
Pharao Egyptin kuningas kaikille niille,
jotka häneen luottawat.
7. Ja jos sinä tahdot sanoa minulle: me
luotamme meitämme Herraan meidän Ju-
malaamme: eikö hän ole se, jonka korkeudet
ja altarit on Jehiskia heittänyt pois, ja sa-
nonut Judalle ja Jerusalemille: tämän al-
tarin edessä pitää teidän rukoileman?
8. Lyö siis nyt weto minun herrani Assy-
rian kuninkaan kanssa: minä annan sinul-
le kaksi tuhatta hewoista, saa nähdä, jos sinä
woit toimittaa niitä tyköäs, jotka niillä
ajawat.
9. Kuinka sinä siis tahdot ajaa takaperin
yhden sodanpäämiehen, joka minun herrani
wähimmistä palwelioista on? Mutta sinä
luotat itses Egyptiin, ratasten ja ratsas-
miesten tähden.
10. Niin sinä luulet myös, että minä il-
man Herrata olen lähtenyt tänne maakun-
taan, sitä häwittämään? Herra sanoi mi-
nulle: mene ylös siihen maakuntaan ja hä-
witä se. 2 Kun. k. 18: 25.
11. Mutta Eliakim, Sebna ja Joah sanoi-
wat Rabsakelle: puhu palwelioittes kanssa
Syrian kielellä, sillä me ymmärrämme kyllä
sen, ja älä puhu Judan kielellä meidän
kanssamme, kansan kuullen, joka muurin
päällä on.
12. Niin sanoi Rabsake: luuletkos minun
herrani lähettäneen minun sinun herras, eli
sinun tykös näitä sanoja puhumaan? ja ei
paljon enämmin niille miehille, kuin istu-
wat muurin päällä, että heidän pitää teidän
kanssanne syömän omaa lokaansa, ja juo-
man omaa wettänsä?
13. Ja Rabsake seisoi ja huusi wahwasti
Judan kielellä, ja sanoi: kuulkaat sen suuren
kuninkaan sanoja, Assyrian kuninkaan.
14. Näin sanoo kuningas: älkäät antako
Hiskian pettää teitänne; sillä ei hän woi tei-
tä pelastaa.
15. Ja älkäät antako Hiskian lohduttaa
teitänne Herrassa, että hän sanoo: kyllä
Herra auttaa meitä: ei tämä kaupunki an-
neta Assyrian kuninkaan käsiin.
16. Älkäät kuulko Jehiskiata; sillä niin sa-
noo Assyrian kuningas: olkaat minun mie-
leni nouteeksi, ja tulkaat ulos minun tyköni,
niin teidän itsekunkin pitää syömän wiina-
puustansa ja fiikunapuustansa, ja juoman
wettä kaiwostansa, 2 Kun. k. 18: 31.
17. Siihen asti että minä tulen ja wien
teidän senkaltaiseen maahan kuin teidänkin
maanne on, maahan, jossa jywiä ja wiinaa
on, maahan, jossa leipää ja wiinamäkiä on.
18. Älkäät antako Hiskian pettää teitänne,
että hän sanoo: Herra pelastaa meitä.
Owatko myös pakanain jumalat jokainen
maansa wapahtaneet Assyrian kuninkaan
käsistä? Es. 10: 10.
19. Kussa owat Hamathin ja Arphadin
jumalat? ja kussa owat Sepharwaimin ju-
malat? owatko he myös wapahtaneet Sa-
marian minun kädestäni?
20. Kuka näistä kaikista maan jumalista
on auttanut maansa minun kädestäni? että
Herra pelastais Jerusalemin minun kädes-
täni?
21. Mutta he oliwat ääneti, ja ei wastan-
neet häntä mitään; sillä kuningas oli käske-
nyt ja sanonut: älkäät häntä mitään was-
tatko.
22. Niin tuliwat Eliakim Hilkian poika,
huoneenhaltia, ja Sebna kirjoittaja ja Joah
Assaphin poika, kansleri, Hiskian tykö, re-
wäistyillä waatteilla, ja ilmoittiwat hänelle
Rabsaken sanat.

37 Luku.

Hiskian rukous. Assyrialaiset rangaistaan enkelin kautta.

Koska kuningas Hiskia tämän kuuli, re-
wäisi hän waatteensa, ja käärei säkin ym-
pärillensä, ja meni Herran huoneeseen.
2 Kun. k. 19: 1.
2. Ja lähetti Eliakimin, huoneenhaltian,
ja Sebnan, kirjoittajan, ylimmäisten pap-
pein kanssa, puetettuna säkkeihin, prophee-
tan Jesaian Amotsin pojan tykö,

3. Sanomaan hänelle: näin sanoo Jehiskia: tämä on waiwan, toran ja häwäistyksen päiwä; sillä lapset owat tulleet synnyttämiselle, ja ei ole woimaa synnyttää.
Joel. 2:2. Zeph. 1:15.
4. Josta siis Herra sinun Jumalas tahtois kuulla Rabsaken sanat, jonka hänen herransa Assyrian kuningas lähetti häwäisemään eläwätä Jumalata, ja pilkkaamaan senkaltaisilla sanoilla kuin Herra sinun Jumalas on kuullut: ja ettäs tahtoisit korottaa rukoukses jääneitten edestä, jotka wielä käsissä owat.
5. Ja kuningas Hiskian palweliat tuliwat Jesaian tykö.
6. Mutta Jesaia sanoi heille: näin sanokaat teidän herrallenne: Herra sanoo näin: älä pelkää niitä sanoja, kuin sinä kuulit, joilla Assyrian kuninkaan palweliat owat häwäisneet minua.
7. Katso, minä annan hänelle hengen, ja hänen pitää saaman kuulla sanoman, ja palajaman omalle maallensa; ja minä tahdon kaataa hänen miekalla hänen maassansa.
8. Mutta koska Rabsake palasi, löysi hän Assyrian kuninkaan sotimasta Libnata wastaan; sillä hän oli kuullut hänen matkustaneen Lachiksesta.
9. Sillä sanoma tuli Tirhakasta Ethiopian kuninkaasta, sanoen: hän on lähtenyt sotimaan sinua wastaan. Koska hän tämän kuuli, lähetti hän sanan Hiskian tykö, ja käski hänelle sanoa:
10. Sanokaat Hiskialle Judan kuninkaalle näin: älä anna sinun Jumalas pettää sinuas, johon sinä luotat, ja sanot: ei Jerusalem anneta Assyrian kuninkaan käteen.
2 Kun. k. 19:9, 10.
11. Katso, sinä olet kuullut, mitä Assyrian kuninkaat kaikille maakunnille tehneet owat, ja ne häwittäneet; ja sinä pelastetaisiin?
12. Onko myös pakanain jumalat auttaneet niitä, joita minun isäni owat häwittäneet, Gosanin ja Haranin, Resephin, ja Edenin lapset, jotka Thelassarissa oliwat?
13. Kussa on Hamathin kuningas, ja Arphadin kuningas ja Sepharwaimin, Henan ja Iwan kaupungin kuningas?
14. Ja koska Hiskia oli saanut kirjan sanansaattajalta ja lukenut sen, meni hän ylös Herran huoneeseen, ja Hiskia lewitti sen Herran eteen.
15. Ja Hiskia rukoili Herraa, ja sanoi:
16. Herra Zebaoth, sinä Israelin Jumala, joka istut Cherubimin päällä, sinä, joka olet ainoa Jumala kaikkein maakuntain ylitse maan päällä: sinä olet tehnyt taiwaan ja maan: Ps. 80:2. Ps. 146:6. 1 Aika k. 29:11.
17. Herra, kallista korwas ja kuule, Herra, awaa silmäs ja näe: kuule siis kaikki Sanheribin sanat, joka on lähettänyt häwäisemään eläwätä Jumalata.
18. Tosi se on, Herra, että Assyrian kuninkaat owat autiaksi tehneet kaikki waltakunnat heidän maakuntainsa kanssa,
19. Ja owat heittäneet heidän jumalansa tuleen; sillä ei ne olleet jumalat, waan ihmisten kätten työt, puut ja kiwet, ja ne he owat häwittäneet. 2 Kun. k. 19:18.
20. Mutta nyt, Herra meidän Jumalamme, auta meitä hänen kädestänsä; että kaikki waltakunnat maan päällä ymmärtäisiwät, sinun ainoan olewan Herran. 2 Kun. k. 19:19.
21. Silloin lähetti Jesaia Amotsin poika Hiskian tykö, ja käski hänelle sanoa: näin sanoo Herra Israelin Jumala: (minä olen kuullut) sen, kuin sinä minua rukoillut olet Assyrian kuninkaan Sanheribin tähden.
22. Niin on tämä se, kuin Herra hänestä sanoo: neitsy, Zionin tytär, katsoo sinun ylön, ja pilkkaa sinua, ja Jerusalemin tytär wääntelee päätänsä sinun perääs.
23. Ketäs olet pilkannut ja häwäisnyt? ketä wastaan sinä olet korottanut äänes? sinä olet nostanut silmäs Israelin Pyhää wastaan.
24. Sinun palwelioittes kautta olet sinä häwäisnyt Herraa, ja sanonut: minun monilla rattaillani olen minä mennyt ylös wuorten kukkuloille Libanonin puolelle, ja tahdon hakata maahan hänen korkiat cedripuunsa ja walitut honkansa, ja mennä kukkulain ylitse hänen ääreensä, hänen ihanan wainionsa metsään.
25. Minä olen kaiwanut ja juonut wettä; ja minun jalkapöytäni on kuiwannut kaikki piiritetyt ojat.
26. Etkös ole kaukaa kuullut, että minä muinen juuri niin tehnyt ja sen toimittanut olen, ja wielä nyt niin teen, että wahwat kaupungit kukistetaan kiwiraunioiksi?
27. Ja heidän asujansa woimattomaksi ja epäilewäiseksi tulewat, ja häpiään joutuwat; ja tulewat niinkuin kedon ruoho ja wiheriäinen ruoho, niinkuin ruoho kattoin päällä, joka ennen kuiwettuu kuin tuleentuu.
Ps. 129:5, 6.
28. Mutta minä tiedän sinun asumukses hywin, sinun uloslähtemises ja sisällekäymises; ja sinun kiukuitsemises minua wastaan.
29. Ettäs kiukuitset minua wastaan, ja sinun ylpeytes on joutunut minun korwille=

ni, panen minä renkaani sinun sieramiis ja
suitseni sinun suuhus, ja wien sinun sitä
tietä jälleen takaperin, jotas tullutkin olet.
30. Ja tämä pitää oleman sinulle merkiksi:
syö tänä wuonna, mitä kaswanut on, toisna
wuonna, mitä itsestänsä kaswaa, kolmantena
wuonna kylwäkäät ja leikatkaat, istuttakaat
wiinapuita, ja syökäät heidän hedelmätänsä.
31. Ja pelastettuin ja jääneitten Judan
huoneesta pitää taas alhaalta juurtuman,
ja ylhäältä kantaman hedelmän.
32. Sillä Jerusalemista pitää wielä nyt
jääneitten tuleman ulos, ja wapahdetut
Zionin wuorelta. Tätä on Herran Zebao=
thin kiiwaus tekewä. 2 Kun. k. 19: 31. Es. 9: 7.
33. Sentähden sanoo Herra Assyrian ku=
ninkaasta näin: ei hänen pidä tuleman tä=
hän kaupunkiin, eikä yhtään nuolta sinne
ampuman, eli yhtä kilpeä tuoman sen eteen,
taikka yhtään wallia tekemän sen ympärille;
34. Waan pitää palajaman sitä tietä taka=
perin, jota hän tullut on, ja ei tähän kau=
punkiin ensinkään tuleman, sanoo Herra.
35. Sillä minä warjelen tämän kaupun=
gin, niin että minä autan häntä, minun
tähteni ja minun palweliani Dawidin täh=
den. 2 Kun. k. 20: 6.
36. Silloin läksi Herran enkeli ja löi As=
syrian leirissä sata ja wiisi yhdeksättäkym=
mentä tuhatta miestä. Ja kuin he warhain
huomeneltain nousiwat, katso, ne kaikki oli=
wat kuolleitten ruumiit. 2 Kun. k. 19: 35.
37. Ja Assyrian kuningas Sanherib läksi
matkaansa ja palasi, ja asui Niniwessä.
38. Ja tapahtui, koska hän rukoili juma=
lansa Nisrochin huoneessa, löiwät hänen
poikansa Adramelek ja SarEtser hänen mie=
kalla, ja pakeniwat Araratin maalle. Ja
hänen poikansa AssarHaddon tuli kunin=
kaaksi hänen siaansa.

38 Luku.

Hiskian sairaus, kiitos.

Silloin tuli Hiskia kuoleman kieliin. Ja
propheeta Jesaia Amotsin poika tuli hänen
tykönsä, ja sanoi hänelle: näin sanoo Herra:
toimita talos, sillä sinun pitää kuoleman, ja
ei elämän. 2 Kun. k. 20: 1. 2 Aika k. 32: 24.
2. Niin käänsi Hiskia kaswonsa seinään
päin, ja rukoili Herraa,
3. Ja sanoi: ah Herra, muista, kuinka mi=
nä sinun edessäs olen totuudessa ja waalla
sydämellä waeltanut, ja olen tehnyt, mitä
sinulle on ollut otollinen! ja Hiskia itki kat=
kerasti.
4. Ja Herran sana tuli Jesaian tykö, ja
sanoi:
5. Mene ja sano Hiskialle: näin sanoo
Herra sinun isäs Dawidin Jumala: minä
olen kuullut sinun rukoukses, ja nähnyt
sinun kyynelees: katso, minä lisään wielä
nyt sinun päiwiis wiisitoistakymmentä
wuotta,
6. Ja minä wapahdan sinun ja tämän
kaupungin Assyrian kuninkaan kädestä, ja
tahdon hywin warjella tämän kaupungin.
7. Ja tämä olkoon sinulle merkiksi Herral=
ta, että Herra on tämän tekewä niinkuin
hän on sanonut:
8. Katso, minä tahdon wetää warjon ta=
kaperin Ahaksen säijäristä, kymmenen juon=
ta, kuin hän on juosnut ylitse; ja niin au=
rinko käwi takaperin kymmenen juonta, jot=
ka hän säijärissä oli juosnut ylitse.
9. Tämä on Hiskian Judan kuninkaan
kirjoitus, koska hän sairastanut oli, ja hä=
nen taudistansa terweeksi tullut:
10. Minä sanoin minun päiwäni lyhet=
täissä: nyt minun täytyy mennä haudan
owelle, ja minun wuoteni lopettaa.
11. Minä sanoin: en minä enää Herraa
näe, Herraa eläwitten maassa; en minä
enää ihmisiä näe niiden seassa, jotka maail=
massa asuwat.
12. Minun aikani kului ja on minulta
otettu pois, niinkuin paimenen maja; ja
minä leikkasin poikki minun elämäni niin=
kuin kankuri. Hän katkasi minun niinkuin
hienon langan, sinä lopetat minun huome=
nisesta ehtooseen asti. Job. 7: 6. Ps. 102: 24, 25.
13. Minä asetin itseni niinkuin jalopeura
aamuun asti; kuitenkin särki hän kaikki mi=
nun luuni; sinä lopetat minun huomenesta
ehtooseen asti.
14. Minä kuikutin niinkuin kurki ja pääs=
kyinen, ja waikeroitsin niinkuin mettinen;
minun silmäni rupesiwat puhkeemaan:
Herra, minä kärsin tuskaa, huojenna se mi=
nulta. Es. 59: 11.
15. Mitä minun pitää puhuman, että hän
sen minulle lupasi, ja teki myös sen? Sen=
tähden minä tahdon kaikkena elinaikanani
tämän minun sieluni murheen tähden kar=
tella.
16. Herra, siitä eletään, ja minun henkeni
elämä on siinä kokonansa; sillä sinä annoit
minun nukkua, ja teit minun taas eläwäksi.
17. Katso, suuri hätä oli minulla turwas=
ta; mutta sinä olet minun sieluni sydämelli=
sesti wapahtanut, ettei se hukkuisi; sillä sinä
heitit kaikki minun syntini selkäs taa.
Ps. 94: 19. Mich. 7: 19.
18. Sillä ei helwetti sinua kiitä, eikä
kuolema sinua ylistä; ei myös ne sinun to=

tuuttas odota, jotka alas kuoppaan menewät. Ps. 6:6. Ps. 30:10. Ps. 88:11, 12. Ps. 115:17.
19. Waan ainoastansa eläwät kiittäwät sinua, niinkuin minäkin nyt teen; isän pitää lapsillensa sinun totuuttas ilmoittaman.
20. Herra, auta minua: niin me weisaamme minun weisuni, niin kauwan kuin me elämme, Herran huoneessa.
21. Ja Jesaia käski ottaa woidetta fiikunista ja panna paisuman päälle, että se tulis terweeksi.
22. Mutta Hiskia sanoi: mikä merkki on, että minun pitää menemän ylös Herran huoneeseen?

39 Luku.

Hiskian röykkeys, rangaistus.

Silloin lähetti Merodach Baladan, Baladanin poika, Babelin kuningas kirjoituksen ja lahjoja Hiskialle; sillä hän oli kuullut hänen sairastaneen, ja tulleen terweeksi jälleen. 2 Kun. k. 20:12. 2 Aika k. 32:31.
2. Niin Hiskia tuli iloiseksi heidän kanssansa, ja näytti heille tawarahuoneensa, hopian ja kullan, yrtit, kalliit woiteet ja kaikki asehuoneensa, ja kaiken tawaran, kuin hänellä oli; ei ollut mitään, jota ei Hiskia heille näyttänyt, hänen huoneessansa ja hänen takanansa.
3. Niin tuli propheeta Jesaia kuningas Hiskian tykö, ja sanoi hänelle: mitä nämät miehet owat sanoneet, ja kusta he sinun tykös owat tulleet? Hiskia sanoi: he owat tulleet kaukaiselta maalta minun tyköni, aina Babelista.
4. Mutta hän sanoi: mitästä he owat nähneet sinun huoneessas? Hiskia sanoi: kaikki mitä minun huoneessani on, owat he nähneet, ja ei ole mitään minun tawaroissani, jota en minä ole näyttänyt heille.
5. Ja Jesaia sanoi Hiskialle: kuule Herran Zebaothin sana. 2 Kun. k. 20:16.
6. Katso, se aika tulee, että kaikki, mitä sinun huoneessas on, ja mitä sinun isäs koonneet owat tähän päiwään asti, pitää wietämän pois Babeliin; niin ettei mitään pidä jäämän, sanoo Herra.
7. Heidän pitää myös ottaman sinun lapses, jotka sinusta tulewat, ja sinulle synnytetään; ja heidän pitää oleman kamaripalwelioina Babelin kuninkaan huoneessa.
2 Kun. k. 20:18. Dan. 1:18, 19.
8. Ja Hiskia sanoi Jesaialle: Herran sana on hywä, kuin sinä puhunut olet. Ja sanoi: olkoon kuitenkin rauha ja uskollisuus minun päiwinäni.

40 Luku.

Messiaksen edelläjuoksian ääni.

Lohduttakaat, lohduttakaat minun kansaani, sanoo teidän Jumalanne.
2. Puhukaat suloisesti Jerusalemin kanssa, ja saarnatkaat hänelle, että hänen sotimisensa on täytetty; sillä hänen rikoksensa on annettu anteeksi, että hän on saanut kaksikertaisesti Herran kädestä, kaikkein syntein-sä tähden.
3. Huutawaisen ääni on korwessa: walmistakaat Herran tietä, tehkäät tasaiset polut erämaassa meidän Jumalallemme.
Matth. 3:3. Marc. 1:3. Luc. 3:4. Joh. 1:23.
4. Kaikki laaksot pitää korotettaman, ja kaikki wuoret ja kukkulat pitää alettaman, ja mitä on tasoittamata, pitää tasattaman, ja koliat silitettämän.
5. Sillä Herran kunnia ilmoitetaan: ja kaikki liha on ynnä näkewä Herran suun puhuwan. Joh. 1:14. 1 Tim. 3:16.
6. Ääni sanoo: saarnaa. Ja hän sanoi: mitästä minun pitää saarnaaman? Kaikki liha on ruoho, ja kaikki hänen hywyytensä niinkuin kedon kukkainen. Job. 14:2. Ps. 90:5, 6.
Ps. 103:15. 1 Piet. 1:24. Jac. 1:10, 11.
7. Ruoho kuiwuu pois, ja kukkainen lakastuu, sillä Herra puhalsi siihen. Kansa tosin on ruoho.
8. Ruoho kuiwettuu, ja kukkainen lakastuu; mutta meidän Jumalamme sana pysyy ijankaikkisesti.
Ps. 119:89. Matth. 24:35. Joh. 12:34.
9. Zion, sinä suloinen saarnaaja, astu korkialle wuorelle; Jerusalem, sinä suloinen saarnaaja, korota äänes wäkewästi: korota ja älä pelkää; sano Judan kaupungeille: katso, teidän Jumalanne.
10. Sillä katso, Herra, Herra tulee wäkewyydessä, ja hänen käsiwartensa on hallitsewa: katso, hänen palkkansa on hänen myötänsä, ja hänen tekonsa on hänen edessänsä.
Es. 62:11. Ilm. k. 22:12.
11. Niinkuin paimen on hän kaitsewa laumansa, kokoo karitsat syliinsä ja kantaa helmassansa: tiineet lampaat hän johdattaa.
Ps. 23:1, 2. Hes. 34:11, 23. k. 37:24. Mich. 7:14.
Joh. 10:11.
12. Kuka on wedet piwollansa mitannut, ja käsittänyt waaksallansa taiwaat? ja maan tomun sulkenut kolmannekseen? ja wuoret puntarilla punninnut, ja kukkulat waalla?
13. Kuka on Herran henkeä opettanut? eli kuka on hänen neuwonantajansa ollut?
Jer. 23:18. Rom. 11:34. 1 Cor. 2:16.
14. Keneltä hän neuwoa kysyy, joka hä-

nelle ymmärrystä antais, ja opettais hänelle oikeuden tien, ja antais hänelle tiedon, ja opettais hänelle ymmärryksen tien?
15. Katso, pakanat owat niinkuin pisara, joka jää ämpäriin, ja niinkuin rahtu, joka jää waakaan; katso, luodot hän kuljettaa niinkuin piskuisen tomun. Ps. 62:10.
16. Libanon olis sangen wähä tuleksi; ja hänen eläimensä ylön harwat polttouhriksi.
17. Kaikki pakanat owat niinkuin ei mitään hänen edessänsä, ja juuri tyhjän ja turhan edestä pidetään häneltä.
18. Keneenkä te tahdotte werrata Jumalan; eli mitä kuwaa te tahdotte hänelle tehdä? Es. 44:7. l. 46:5. Ap. T. 17:29.
19. Seppä walaa kuwan, ja hopiaseppä kultaa sen, ja tekee siihen hopiakäädyt. Es. 44:12.
20. Niin myös jolla wähä wara on tehdä ylönnysuhria, hän walitsee puun, joka ei mätäne, ja etsii siihen taitawan tekiän walmistamaan kuwaa, joka on kestäwäinen.
21. Ettekö te tiedä? ettekö te kuule? eikö tämä ole ennen teille ilmoitettu? ettekö te ole sitä ymmärtäneet maan alusta?
22. Hän istuu maan piirin päällä, ja ne, kuin sen päällä asuwat, owat niinkuin heinäsirkat; joka taiwaan wenyttää niinkuin ohukaisen nahan, ja lewittää sen niinkuin tellan, asuttawaksi. Job. 9:8. Ps. 104:2. Es. 44:24.
23. Joka pääruhtinaat tyhjäksi tekee, ja häwittää tuomarit maan päältä, Job. 12:21. Ps. 107:40.
24. Niinkuin ei he olisi istutetut, eikä kylwetyt, eli heidän kantonsa juurtuneet maahan; niin että he kuiwettuwat, koska tuuli heidän päällensä puhaltaa, ja tuulispää wie heidän matkaansa niinkuin akanat.
25. Keneenkä te siis minun werrata tahdotte, jonka kaltainen minä olisin? sanoo se Pyhä.
26. Nostakaat silmänne korkeuteen ja katsokaat, kuka ne kappaleet luonut on, ja wie edes heidän joukkonsa luwulla? kutsuu ne kaikki nimeltänsä? Hänen waransa ja wäkewä woimansa on niin suuri, ettei häneltä mitään puutu. Ps. 147:4.
27. Miksis siis sinä Jakob sanot, ja sinä Israel puhut: minun tieni on Herralta salattu, ja minun oikeuteni käy minun Jumalani ohitse?
28. Etkös tiedä? etkös ole kuullut? Herra ijankaikkinen Jumala, joka maan ääret on luonut, ei wäsy eikä näänny; hänen ymmärryksensä on tutkimatoin.
29. Hän antaa wäsyneille woiman, ja wäettömille kyllä wäkeä.
30. Nuorukaiset wäsywät ja nääntywät, ja nuoret miehet peräti lankeewat;
31. Mutta jotka Herraa odottawat, ne saawat uuden woiman, niin että he menewät siiwillä ylös kuin kotkat; että he juoksewat ja ei näänny, he waeltawat ja ei wäsy. Ps. 103:5.

41 Luku.

Jumala on woimallinen. Epäjumalain turhuus.

Luodot olkaan ääneti minun edessäni, ja kansa wahwistukoon; astukaan edes ja puhukaan: käykäämme oikeudelle toinen toisemme kanssa.
2. Kuka on herättänyt wanhurskaan idästä? kuka hänen kutsui käymään? kuka antoi pakanat ja kuninkaat hänen eteensä, että hän tuli woimalliseksi heidän päällensä, ja antoi heidän hänen miekallensa niinkuin tomun, ja hänen joutsellensa niinkuin akanat, jotka hajoitetaan? 1 Mos. 12:1. l. 14:15.
3. Ja hän ajoi heitä takaa, ja pääsi rauhassa sitä tietä, jota ei hänen jalkansa ennen käyneet.
4. Kuka tekee ja toimittaa sen, ja kutsuu sukukunnat alusta? Minä Herra olen ensimäinen, niin myös wiimeinen, itse minä. Es. 43:10, 11. l. 44:6, 8. l. 48:12. Ilm. k. 1:8, 17. l. 22:13.
5. Koska luodot näkiwät sen, pelkäsiwät he, ja maan ääret peljästyiwät; he lähestyiwät ja astuiwat edes,
6. Auttiwat toinen toistansa, ja sanoiwat lähimmäisellensä: ole hywässä turwassa.
7. Puuseppä rohwasi hopiaseppää, joka tasoitti wasaralla alaisimen päällä, ja sanoi: kyllä se pysyy, ja he wahwistiwat sen nauloilla, ettei se sinne tänne huljuisi.
8. Mutta sinä Israel, minun palweliani, Jakob, jonka minä olen walinnut, sinä Abrahamin minun ystäwäni siemen, 5 Mos. 10:15. l. 14:2. 2 Aika k. 20:7. Ps. 135:4. Luc. 1:54. Jak. 2:23.
9. Jonka minä olen ottanut maailman äärestä, ja olen sinun kutsunut hänen woimallisistansa, ja sanoin sinulle: minun palweliani sinä olet; sillä minä walitsin sinun, ja en hyljää sinua; Es. 43:1. l. 44:1, 2.
10. Älä pelkää, sillä minä olen sinun kanssas; älä harhaele, sillä minä olen sinun Jumalas: minä wahwistan sinun, minä autan myös sinua, ja tuen myös sinun minun wanhurskauteni oikialla kädellä. Es. 43:5.
11. Katso, kaikki ne jotka owat ankarat sinua wastaan, pitää häpiään tuleman ja häpeemän; ja ne miehet, jotka sinun kanssas riitelewät, pitää joutuman niinkuin tyhjäksi, ja hukkuman; 2 Mos. 23:22.

12. Niin että sinun pitää etsimän heitä,
ja ei löytämän. Ne miehet, jotka sinun
kanssas torelewat, pitää tuleman niinkuin
ei mitään, ja ne miehet, jotka sotiwat sinua
wastaan, pitää saaman loppunsa. Ps. 37:36.
13. Sillä minä olen Herra sinun Juma=
las, joka tartun sinun oikiaan kätees ja sa=
non sinulle: älä pelkää, minä autan sinua.
5 Mos. 31:6. Jos. 1:9.
14. Älä siis pelkää, sinä mato Jakob, te
wähä joukko Israel, minä autan sinua, sa=
noo Herra ja sinun wapahtajas Israelin
Pyhä. Job. 25:6. Luc. 12:32.
15. Katso, minä olen sinun tehnyt uudeksi
teräwäksi rautaiseksi warstaksi, että sinä ta=
pat wuoria, ja muserrat ne, ja teet kukkulat
niinkuin akanaksi.
16. Sinun pitää hajoittaman heitä, niin
että tuuli wie heidän pois, ja tuulispää
wiskoo heidän sinne ja tänne; mutta sinä
iloitset Herrassa, ja kerskaat itseäs Israelin
Pyhästä.
17. Raadolliset ja köyhät etsiwät wettä, ja
ei ole; heidän kielensä kuiwettuu janosta;
mutta minä, Herra, tahdon heitä kuulla, mi=
nä Israelin Jumala en tahdo heitä hyljätä.
18. Waan minä awajan wirrat korkeilla
paikoilla, ja lähteet keskellä ketoja; minä
teen korwen wesilammikoksi ja kuiwan maan
luontolähteiksi. Ps. 107:35. Es. 35:7.
19. Minä annan korwessa cedripuita, sitti=
puita, myrttejä ja öljypuita; minä annan
kedolla honkia, böökejä ja buksipuita ynnä,
20. Nähdä, tuta, ja ymmärtää ja huo=
mattaa, että Herran käsi on nämät tehnyt,
ja Israelin Pyhä on nämät luonut.
21. Antakaat siis teidän asianne tulla edes,
sanoo Herra; antakaat teidän wäkewänne
tulla edes, sanoo Jakobin kuningas.
22. Anna heidän astua edes ja ilmoittaa
meille tulewaisia asioita, ilmoittakaat ja en=
nustakaat jotain edellä, ja me tahdomme
ottaa sydämellämme waarin ja ajatella,
kuinka tästedes tulewa on, eli antakaat mei=
dän kuulla, mitä tuleman pitää.
23. Ilmoittakaat, mitä tästedes on tulewa,
niin me ymmärrämme teidän olewan ju=
malat; tehkäät hywää eli pahaa, niin me
puhumme siitä ja katselemme ynnä.
24. Katso, te olette tyhjästä, ja teidän te=
konne on myös tyhjästä; ja joka teitä wa=
litsee, se on kauhistus. 1 Cor. 8:4.
25. Mutta minä herätän yhden pohjasta,
ja hän tulee; idästä hän on heille saarnaa=
wa minun nimeeni; ja hän käy woimallisten
päällä niinkuin sawen, ja sotkuu sawea niin=
kuin sawenwalaja. Jer. 23:5. l. 33:14, 15.
26. Kuka taitaa jotain ilmoittaa alusta,
että me ymmärtäisimme? eli ennustaa edel=
lä, että me sanoa mahtaisimme: sinä olet
wanhurskas. Mutta ei tässä ole yhtään
ilmoittajata, ei yhtään joka jotain antaa
kuulla, ei yhtään joka teidän sanojanne
kuulee.
27. Minä olen ensimäinen, joka sanon Zio=
nille: katso, siellä on se; ja tahdon antaa Je=
rusalemille suloisen saarnaajan.
28. Mutta minä katselen, ei siellä ole ke=
tään, ja katson heidän keskellänsä, mutta ei
siellä ole yhtään neuwonantajata: minä ky=
syn heiltä, ja heidän pitäis wastaaman mi=
nua.
29. Katso, se on kaikki wääryys, heidän
työnsä on turha; heidän epäjumalansa owat
tuuli ja tyhjyys.

42 Luku.

Jumala on laupias. Juda kiittämätöin.

Katso, minun palweliani, minä häntä tuen,
ja minun walittuni, jossa minun sieluni
mielistyi. Minä olen hänelle minun Hen=
keni antanut, hänen pitää oikeuden saatta=
man pakanoille. Matth. 3:17. l. 12:18. l. 17:5.
2. Ei hän huuda, eikä riitele, ja hänen
ääntänsä ei kuulla kaduilla. Matth. 12:19.
3. Särjettyä ruokoa ei hänen pidä mu=
rentaman, ja suitsewaista kynttilän sydäntä
ei pidä hänen sammuttaman; hän saattaa
oikeuden totuudella. Matth. 12:20.
4. Ei hänen pidä nurjan eikä hirmuisen
oleman, sillä hänen pitää oikeuden maan
päälle säätämän; ja luodotkin pitää hänen
lakiansa odottaman. Matth. 12:21.
5. Näitä sanoo Herra Jumala, joka luo
taiwaat, ja wenyttää ne, joka lewittää
maan, ja hänen kaswonsa; joka kansalle,
kuin sen päällä on, hengittämisen antaa, ja
hengen niille, jotka siinä käywät.
Neh. 9:6. Job. 33:4.
6. Minä Herra olen sinun kutsunut wan=
hurskaudessa, ja rupesin sinun kätees, ja
warjelin sinua, ja olen sinun antanut kan=
soille liitoksi ja pakanoille walkeudeksi,
Es. 49:6. Luc. 2:32.
7. Awaamaan sokiain silmiä, ja wankeja
pelastamaan wankeudesta, ja tornista niitä,
jotka pimeydessä istuwat.
Es. 35:5. l. 61:1. Matth. 11:5. l. 15:30. Luc. 7:22.
8. Minä Herra, se on minun nimeni: en
minä anna toiselle kunniatani, enkä ylistys=
täni epäjumalille. 2 Mos. 6:3. Ps. 83:19. Es. 48:11.
9. Katso, entiset owat tapahtuneet, ja wast=
uutista minä ilmoitan; ennenkuin se ta=
pahtuu, annan minä teidän sen kuulla.

10. Weisatkaat Herralle uutta weisua; hä=
nen ylistyksensä on maailman ääreStä, jot=
ka meressä waellatte, ja mitä siinä on, luo=
dot, ja jotka niissä asutte. Ps. 33:3.
11. Huutakaat korkiasti, te korwet ja kau=
pungit niissä, ja ne kylät, joissa Kedar
asuu; riemuitkaan ne, jotka kallioissa asu=
wat, ja huutakaan wuorten kukkuloilta.
12. Antakaan Herralle kunnian, ja hänen
nimensä luodoissa ilmoittakaan.
13. Herra käy niinkuin sankari ulos, hän
herättää kiiwauksensa niinkuin sotamies;
hän riemuitsee ja huutaa, hän woittaa wi=
hollisensa.
14. Wanhasta minä olen wai ollut, olin
hiljainen ja pidätin itseni; mutta nyt minä
tahdon huutaa niinkuin synnyttäjä, minä
tahdon häwittää ja kaikki niellä.
15. Minä häwitän wuoret ja kukkulat, ja
annan kaikki heidän ruohonsa kuiwua: minä
teen wirrat luodoksi, ja järwet kuiwaan pois.
16. Mutta sokiat minä johdatan sitä tietä,
jota ei he tiedä, minä wien heidän niitä
polkuja, joita ei he tunne; minä teen heille
pimeyden walkeudeksi ja kolian tasaiseksi,
näitä tahdon minä heille tehdä, ja en hyljää
heitä. Es. 40:3, 4.
17. Mutta niiden pitää kääntymän taka=
perin, ja häpiään tuleman, jotka uskalta=
wat epäjumalihin, ja sanowat waletuille
kuwille: te olette meidän Jumalamme.
Ps. 97:7. Es. 1:29. l. 44:11. l. 45:16.
18. Kuulkaat te kuurot, ja katsokaat te so=
kiat, että te näkisitte.
19. Kuka on niin sokia kuin minun pal=
weliani? ja kuka on niin kuuro kuin minun
käskyläiseni, jonka minä lähetän? Kuka on
niin sokia kuin se täydellinen? ja niin sokia
kuin Herran palwelia?
20. Sinä näet paljon, ja et kuitenkaan pi=
dä; korwat owat awoin, ja ei kenkään kuule.
Rom. 2:21.
21. Kuitenkin suo Herra heille hywää
wanhurskautensa tähden, hän tekee lakinsa
suureksi ja kunnialliseksi.
22. Mutta se on raadeltu ja ryöstetty
kansa; he owat kaikki saadut kiinni kuopasta,
ja wankein huoneeseen lymytetyt; he owat
tehdyt saaliiksi, eikä ole yhtään auttajata,
raadellut, ja ei kuitenkaan sano: tuo ne jäl=
leen.
23. Kuka on teidän seassanne, joka näitä
ottaa korwiinsa? hän hawaitkaan ja kuul=
kaan, mitä tästedes tulee.
24. Kuka on Jakobin raatelukseksi antanut,
ja Israelin ryöwäreille? Eikö Herra itse,
jota wastaan me syntiä tehneet olemme?
Ja ei he tahtoneet hänen teillänsä waeltaa,
eikä totelleet hänen lakiansa.
25. Sentähden on hän heidän päällensä
wuodattanut wihansa hirmuisuuden ja wä=
kewän sodan: ja on heidän sytyttänyt ym=
päri, mutta ei he tunteneet, ja hän sytytti
heitä, mutta ei he sitä ottaneet mieleensä.

43 Luku.

Jumalassa ja Kristuksessa on kaikki lohdutus.

Ja nyt, näin sanoo Herra, joka sinun, Ja=
kob, loi, ja joka sinun, Israel, teki: älä pel=
kää; sillä minä olen sinun lunastanut; mi=
nä olen sinun nimeltäs kutsunut, sinä olet
minun. Ps. 46:6. Ps. 70:6. Eph. 2:10.
2. Sillä jos sinä wesissä käyt, niin minä
olen tykönäs, ettei wirrat sinua upota; ja
jos sinä tulessa käyt, et sinä pala, ja liekin
ei pidä sinua sytyttämän.
Job. 5:19. Ps. 23:4. Ps. 66:12.
3. Sillä minä olen Herra sinun Jumalas,
Israelin Pyhä, sinun wapahtajas. Minä
olen Egyptin, Ethiopian ja Seban antanut
sinun edestäs sowinnoksi.
4. Että niin kalliiksi olet luettu minun
silmäini edessä, niin sinä olet myös kun=
niallisna pidetty, ja minä rakastin sinua, ja
annan sentähden ihmiset sinun edestäs, ja
kansat sinun sielus edestä.
5. Älä siis nyt pelkää; sillä minä olen
sinun tykönäs; idästä tahdon minä sinun
siemenes saattaa, ja lännestä tahdon sinua
koota. Es. 44:1, 2. Jer. 30:10. l. 46:27.
6. Minä tahdon sanoa pohjaiselle: tuo
tänne, ja etelälle: älä kiellä. Tuo tänne
minun poikani taampaa, ja minun tyttäreni
hamasta maailman ääristä:
7. Kaikki, jotka minun nimelläni owat ni=
mitetyt, jotka minä luonut olen, walmista=
nut ja tehnyt minun kunniakseni.
8. Tuo edes sokia kansa, jolla kuitenkin sil=
mät owat, ja kuurot, joilla kuitenkin korwat
owat.
9. Anna kaikki pakanat tulla kokoon, ja
kansan kokoontua, kuka on heidän seassansa,
joka näitä ilmoittaa tietää, ja kuuluttaa
meille edellä, mitä tapahtuman pitää? An=
na heidän tuoda edes todistuksensa, ja
asiansa oikiaksi tehdä, niin saadaan kuulla,
ja sanoa: se on totuus.
10. Mutta te olette minun todistajani, sa=
noo Herra, ja minun palweliani, jonka mi=
nä walitsin, että te tietäisitte, ja uskoisitte
minua, ja ymmärtäisitte, että minä se olen.
Ei yhtään Jumalata ole minun edelläni

tehty, ei myös kenkään tule minun jälkeeni. Es. 41:4. l. 44:6. l. 45:21.
11. Minä, minä olen Herra, ja paitsi minua ei ole yhtään wapahtajata.
Es. 44:8. l. 48:12. Hos. 13:4. Ap. T. 4:12.
12. Minä sen olen ilmoittanut, ja olen myös auttanut, ja olen sen teille antanut sanoa, ja ei ole muukalainen (Jumala) teidän seassanne: ja te olette minun todistajani, sanoo Herra, ja minä olen Jumala.
13. Ja minä olen itse ennenkuin joku päiwä olikaan, ja ei kenkään woi minun kädestäni pelastaa; minä waikutan, ja kuka tahtoo sitä estää? Es. 14:27. l. 46:10.
14. Näin sanoo Herra teidän lunastajanne, Israelin Pyhä: teidän tähtenne olen minä lähettänyt Babeliin, ja olen kukistanut kaikki teljet, ja ajanut murheelliset Caldealaiset haaksiin.
15. Minä olen Herra teidän Pyhänne, joka Israelin luonut olen, teidän Kuninkaanne.
16. Näin sanoo Herra, joka tien tekee meressä ja polun wäkewässä wedessä,
2 Mos. 14:21, 22.
17. Joka wie rattaan ja hewoisen, joukon ja woiman, niin että he yhdessä roukkiossa makaawat, eikä nouse; he sammuwat niinkuin kynttilän sydän sammuu.
18. Älkäät muistelko entisiä, ja älkäät pitäkö lukua wanhoista.
19. Sillä katso, minä teen uutta, juuri nyt pitää sen tuleman edes; ettekö te ymmärrä sitä? minä teen tietä korpeen, ja wirtoja erämaihin. 2 Cor. 5:17. Ilm. k. 21:5.
20. Että eläimet kedolla kunnioittawat minua, lohikärmeet ja yököt; sillä minä annan wettä korwessa, ja wirrat erämaassa, antaakseni kansalleni, minun walituilleni juoda.
21. Tämän kansan olen minä minulleni walmistanut: sen pitää minun ylistykseni julistaman. Luc. 1:74, 75.
22. Ja et sinä, Jakob, huutanut minua awukses, ja et sinä, Israel, ole työtä tehnyt minun tähteni.
23. Etpä sinä minulle tuonut edes polttouhris lampaita, etkä kunnioittanut minua sinun uhrillas. En minä sinua saattanut ruokauhrias uhraamaan, enkä myös waatinut sinua pyhää sawuas tekemään.
24. Etpä sinä minulle ostanut rahalla hajawata kalmusta, et myös minua sinun uhris raswalla täyttänyt; waan sinä sait minun työtä tekemään sinun synnissäs, ja olet tehnyt minulle waiwaa sinun pahoissa teoissas. 1 Piet. 2:24. l. 3:18.
25. Minä, minä pyhin sinun ylitsekäymises pois minun tähteni, ja en muista sinun syntejäs. Es. 44:22. Jer. 33:8. Mich. 7:18, 19.
26. Muistuta minulle, koetelkaamme oikeudella: sano sinä, millä tawalla sinä tahdot wanhurskaaksi tulla?
1 Kun. k. 8:46. Ps. 143:2. Es. 1:18.
27. Sinun ensimäinen isäs on syntiä tehnyt, ja sinun opettajas owat minua wastaan wääryyttä tehneet.
28. Sentähden minä saastutin pyhät esimiehet, ja olen antanut Jakobin raatelukseksi, ja Israelin pilkaksi.

44 Luku.

Jumala on kunniallinen. Epäjumalain tekiäin turhuus.

Niin kuule nyt, minun palweliani Jakob, ja Israel, jonka minä walitsin.
2. Näin sanoo Herra, joka sinun tehnyt ja walmistanut on äitis kohdusta, joka sinua auttaa: älä pelkää, minun palweliani Jakob, ja sinä hurskas, jonka minä walitsin.
Es. 41:9, 10. l. 43:5. Jer. 30:10. l. 46:27.
3. Sillä minä tahdon wuodattaa wedet janoowaisen päälle, ja wirrat kuiwan päälle; minä tahdon wuodattaa minun henkeni sinun siemenes päälle, ja minun siunaukseni jälkeentulewaistes päälle.
Es. 35:6, 7. Joel. 2:28. Joh. 7:38. Ap. T. 2:17, 18.
4. Että he kaswaisiwat niinkuin ruoho, ja niinkuin pajut wesiwirtain tykönä.
5. Tämän pitää sanoman: Herran minä olen, ja se pitää Jakobin nimellä kutsuttaman, ja tämän pitää itsensä omalla kädellänsä Herralle kirjoittaman, ja pitää nimitettämän Israelin nimellä. Rom. 4:11.
6. Näin sanoo Herra Israelin kuningas, ja hänen pelastajansa Herra Zebaoth: minä olen ensimäinen ja minä olen wiimeinen, ja paitsi minua ei ole yhtään Jumalata.
Es. 41:4. l. 45:21. l. 48:12. Ilm. k. 1:8, 17. l. 22:13.
7. Ja kuka on minun kaltaiseni, joka kutsuu ja ilmoittaa sen, ja sen minulle walmistaa? minä, joka asetan kansat maailman alusta: anna heidän ilmoittaa merkkejä ja mitä tulewa on.
8. Älkäät peljätkö ja älkäät hämmästykö. Enkö minä silloin antanut kuulla, ja ilmoittaa sitä sinulle? Sillä te olette minun todistajani. Onko joku Jumala paitsi minua? Ei ole yhtään turwaa, en minä tiedä ketään.
5 Mos. 4:35. l. 32:39. 1 Sam. 2:2. Es. 43:10.
9. Epäjumalain tekiät owat kaikki turhat, ja joista he paljon pitäwät, ei ne ole mitään tarpeelliset; he owat heidän todistajansa, ja ei näe mitään, eikä mitään ym=

märrä: sentähden pitää heidän häpiään tu-
leman. Es.41:29.
10. Kutka owat ne, kuin jumalan tekewät,
ja walawat epäjumalan, joka ei mihinkään
kelpaa? Ps.115:4. Ps.135:15.
11. Katso, kaikki heidän kumppaninsa tu-
lewat häpiään, sillä he owat tekiät ihmisis-
tä. Jos he kaikki kokoontuisiwat ja astuisi-
wat edes, niin heidän pitää kuitenkin pel-
käämän ja häpiään tuleman.
Ps.97:7. Es.1:29. l.42:17.
12. Rautaseppä tarttuu rautaan pihdeillä,
pitää sen hiilissä, ja walmistaa sen wasa-
ralla, ja takoo sitä kaikella käsiwartensa
wäellä; kärsii myös nälkää, siihen asti ettei
hän enämpi woi, eikä juo wettä, siihen asti
että hän wäsyy.
13. Puuseppä weistelee puuta, ja mittaa
sitä nuoralla, ja arwoittelee sen langalla, ja
hakkaa sen, ja piirittää sen sirkelillä; ja tekee
sen miehen kuwaksi, niinkuin kauniiksi ihmi-
seksi, jonka pitäis asuman huoneessa.
Es.40:19. l.41:7. Jer.10:3.
14. Hän hakkaa cedripuita, ja ottaa böökiä
ja tammea, joka metsän puiden seassa wah-
wistuu, ja cedripuuta, joka istutettu on ja
sateesta on kaswanut.
15. Joka kelpaa ihmiselle polttaa, ja josta
lämmitellä saadaan, jonka palamisella myös
leipää kypsetään; siitä hän myös tekee ju-
malan, ja palwelee sitä; hän tekee siitä epä-
jumalan, ja lankee sen eteen polwillensa.
16. Puolen polttaa hän tulessa, ja toisen
puolen tykönä syö hän lihaa, hän paistaa
paistin ja rawitsee itsensä, lämmittää myös
itsensä, ja sanoo: hoi! minä olen lämmin,
ettän sain nähdä tulen.
17. Mutta mitä siitä jää, siitä tekee hän
jumalan epäjumalaksensa; sen eteen lankee
hän polwillensa, ja kumartelee sitä, rukoilee
ja sanoo: wapahda minua, sillä sinä olet
minun jumalani.
18. Ei he tiedä eikä ymmärrä mitään; sillä
he owat sowaistut, niin että heidän silmän-
sä ei näe mitään, ja heidän sydämensä ei
äkkää mitään. Es.45:20.
19. Ja ei he johdata sydämeensä, ei ole
siinä yhtään toimea eli järkeä, että he sitten-
kin ajattelisiwat: minä olen puolen poltta-
nut tulessa, ja olen hiilillä kypsentänyt lei-
piä, ja paistanut lihaa ja syönyt; pitäiskö
minun nyt tekemän sen, kuin jäänyt on,
kauhistukseksi? ja pitäiskö minun kumarta-
man kantoa?
20. Hän rawitsee itseänsä tuhwalla, hänen
wimmattu sydämensä pettää hänen, ettei
hän taida sieluansa pelastaa, eikä ajat-
tele: eikö petos ole minun oikiassa kädes-
säni?
21. Ajattele näitä, Jakob ja Israel, sillä
sinä olet minun palweliani; minä olen
sinun walmistanut, ettäs minun palweliani
olisit, Israel, älä minua unohda. Es.43:1.
22. Minä pyhin sinun pahat tekos pois
niinkuin pilwen, ja sinun syntis niinkuin
sumun; käännä sinuas minun puoleeni,
sillä minä sinun lunastin.
Es.43:25. l.55:7. Jer.31:34.
23. Iloitkaat te taiwaat, sillä Herra itse
sen teki; riemuitse sinä maa täällä alhaalla,
pauktukaat te wuoret ihastuksella, metsä ja
kaikki hänen puunsa; sillä Herra lunasti
Jakobin, ja on Israelissa kunniallinen.
24. Näitä sanoo Herra sinun lunastajas,
joka sinua äitis kohdusta walmistanut on:
minä olen Herra, joka kaikki teen, joka tai-
waat yksinäni wenytän, ja lewitän maan
ilman apulaiseta; Job.9:8. Ps.104:2.
Ps.115:3. Ps.135:6. Es.40:22. l.42:5. Jer.32:17.
25. Joka noitain merkit tyhjäksi teen, ja
tietäjät teen hulluksi; joka wiisaat ajan taka-
perin, ja heidän taitonsa teen hulluudeksi.
26. Mutta hän wahwistaa palweliansa
sanan, ja käskyläistensä neuwon täyttää.
Joka Jerusalemille sanon: ole asuwa, ja
Judan kaupungeille: olkaat raketut, ja hei-
dän aukionsa minä nostan ylös;
27. Joka sywyydelle sanon: tule kuiwaksi:
minä tahdon sinun wirtas kuiwata;
28. Joka sanon Korekselle: hän on minun
paimeneni, ja hänen pitää kaiken minun
tahtoni täyttämän; niin että Jerusalemille
sanotaan: ole rakettu, ja templille: ole pe-
rustettu. 2 Aikak.36:22. Esr.1:1. Es.45:1.

45 Luku.

Kores ja pakanat.

Näin sanoo Herra woidellullensa Korek-
selle, jonka oikiaan käteen minä rupeen: mi-
nä taiwutan pakanat hänen eteensä, ja
päästän kuningasten miekat heidän suolil-
tansa, että owet awataan hänen eteensä,
eikä uksia suljeta. Esr.1:1.
2. Minä tahdon käydä sinun edelläs, ja
tehdä koliat tasaiseksi; minä tahdon rikkoa
waskiowet, ja särkeä rautateljet;
3. Ja annan sinulle salatut tawarat ja
kätketyt kalliit kalut, ettäs ymmärtäisit mi-
nun olewan Herran Israelin Jumalan,
joka sinun nimeltäs kutsun,
4. Jakobin minun palweliani tähden, ja
Israelin minun walittuni tähden: ja minä
kutsuin sinun nimeltäs, ja nimitin sinun,
koska et sinä minua wielä tuntenut.

5. Minä olen Herra, ja ei yksikään muu:
paitsi minua ei ole yhtäkään jumalata.
Minä warustin sinun, kuin sinä et wielä
minua tuntenut; 5 Mos. 4:35. l. 32:39. Es. 44:8.
6. Että sekä idästä että lännestä ymmär=
rettäisiin, ettei ilman minuta mitään ole.
Minä olen Herra, ja ei kenkään muu.
7. Minä joka teen walkeuden ja luon pi=
meyden, minä joka annan rauhan ja luon
pahan; minä olen Herra, joka kaikki nämät
teen. 1 Mos. 1:3, 4. Ps. 104:20. Ps. 147:14. Es. 26:12.
Wal. w. 3:38. Am. 3:6.
8. Te taiwaat, tiukkukaat ylhäältä, ja pil=
wet satakoon wanhurskauden; maa awat=
koon itsensä ja kantakoon autuuden, ja wan=
hurskaus kaswakoon myös. Minä Herra
luon sen.
9. Woi sitä, joka riitelee Luojansa kanssa,
sawiastia sawenwalajan kanssa. Sanonee=
ko sawi sawenwalajalle: mitäs teet? et sinä
osota kättäs sinun teossas. Jer. 18:6. Rom. 9:20.
10. Woi sitä, joka isälle sanoo: mikſis mi=
nun olet siittänyt? ja waimolle: mikſis mi=
nun synnytit?
11. Näin sanoo Herra, Israelin Pyhä ja
hänen tekiänsä: anokaat minulta tulewaisia
merkkejä, neuwokaat minun lapseni, ja mi=
nun kätteni työ minun tyköni.
12. Minä olen tehnyt maan, ja luonut ih=
misen sen päälle; minä olen se, jonka käbet
owat lewittäneet taiwaan, ja antanut käs=
kyn kaikelle sen joukolle.
13. Minä olen herättänyt hänen wan=
hurskaudessa, ja minä teen kaikki hänen
tiensä tasaiseksi. Hänen pitää rakentamaan
minun kaupunkini, ja päästämän minun
wankini wallallensa, ei rahan eli lahjan täh=
den, sanoo Herra Zebaoth.
2 Aikak. 36:22. Es. 44:28.
14. Näin sanoo Herra: Egyptiläisten
saanto, ja Ethiopialaisten kauppa, ja se suuri
Seban kansa pitää itsensä antaman sinun
alas, ja oleman sinun omas: heidän pitää
noudattaman sinua, jalkapuissa pitää heidän
käymän, ja pitää lankeeman maahan sinun
etees, ja rukoileman sinua, sillä Jumala on
sinun tykönäs, ja ei ole yhtään muuta Ju=
malata.
15. Totisesti sinä olet salattu Jumala,
sinä Jumala, Israelin Wapahtaja.
16. Mutta epäjumalain tekiät täytyy kaikki
häpiässä ja häwäistyksessä pysyä, ja yksi
toisensa kanssa häwäistynä mennä pois.
17. Mutta Israel lunastetaan Herran
kautta ijankaikkisella lunastuksella, eikä tule
häpiään eli pilkkaan koskaan ijankaikkisesti.
18. Sillä näin sanoo Herra, joka taiwaan
luonut on, se Jumala, joka maan on wal=
mistanut, ja on sen tehnyt ja wahwistanut
sen, ja ei niin sitä tehnyt, että se olis tyh=
jänä ollut, waan walmisti sen, että siinä
asuttaisiin: minä olen Herra, ja ei kenkään
muu.
19. En minä ole salaa puhunut, pimiässä
paikassa maan päällä, enkä ole Jakobin
siemenelle sanonut: etsikäät minua hukkaan;
sillä minä olen se Herra, joka wanhurskau=
desta puhun, ja ilmoitan oikeutta.
5 Mos. 30:11. Joh. 18:20.
20. Anna pakanain sankarein heitänsä koo=
ta ja tulla yhteen, jotka ei mitään tiedä, ja
kantawat epäjumalansa kannot, ja rukoile=
wat sitä jumalata, kuin ei auttaa taida.
Es. 44:18.
21. Ilmoittakaat ja tulkaat tänne, pitäkäät
neuwoa keskenänne, kuka näitä alusta kuu=
lutti, ja silloin on sen ilmoittanut? Enkö
minä Herra? Ja ei ole ensinkään Jumala=
ta paitsi minua: hurskas Jumala ja Wa=
pahtaja, ei ole yksikään paitsi minua.
Es. 41:22. l. 43:8, 9.
22. Kääntäkäät teitänne minun tyköni,
niin te autuaaksi tulette, kaikki maailman
ääret; sillä minä olen Jumala, ja ei ken=
kään muu.
23. Minä wannon itse kauttani, ja minun
suustani on wanhurskauden sana käypä
ulos, ja sen pitää wahwana pysymän; mi=
nulle pitää kaikki polwet kumartaman itsen=
sä, ja kaikki kielet wannoman,
Rom. 14:11. Phil. 2:9, 10.
24. Ja sanoman: Herrassa on minulla
wanhurskaus ja wäkewyys; senkaltaiset tu=
lewat hänen tykönsä, mutta kaikki, jotka sei=
sowat häntä wastaan, ne häpiään tulewat.
Es. 41:11.
25. Sillä Herrassa kaikki Israelin siemen
wanhurskautetaan, ja saawat itseänsä hä=
nestä kerskata.

46 Luku.

Jumala, hänen seurakuntansa suojelus.

Bel kallistuu kowin, Nebo on pudonnut;
heidän epäjumalansa owat joutuneet eläin=
ten ja juhtain päälle, että he wäsywät tei=
dän kuormianne kantaissansa.
2. Ja ne notkistuwat ja kallistuwat kaikki
tyyni, ja ei taida kantaa pois kuormaa;
waan heidän sielunsa pitää käymän wan=
keudessa.
3. Kuulkaat minua, te Jakobin huoneesta,
ja kaikki tähteet Israelin huoneesta, jotka
kohdussa kannetaan ja äidissänne olette.
4. Minä, minä tahdon teitä kantaa ha=

maan wanhuuteen, ja siihen asti kuin te
harmaaksi tulette; minä sen teen, minä nos=
tan, kannan ja pelastan.
5. Keneenkä te wertaatte minun, ja kenen=
kä kaltaiseksi te teette minun? ja kenen wer=
raksi te minua mittaatte, jonka kaltainen
minä olisin? Es. 40:18, 25.
6. He pudistawat kultaa säkistä, ja hopian
painolla punnitsewat; ja hopiasepän palk=
kaawat, että hän jumalan tekis, jonka eteen
he polwillensa lankeewat ja sitä kumartawat.
Es. 40:19. l. 41:7. l. 44:9.
7. He nostawat sen hartioillensa ja kanta=
wat sitä, ja panewat sen siallensa, siinä se
seisoo ja ei liiku siastansa. Jos joku häntä
huutaa, niin ei hän wastaa, ja ei auta hän=
tä tuskastansa.
8. Muistakaat tätä, ja olkaat wahwat: te
wäärintekiät, menkäät sydämiinne.
9. Muistakaat entisiä, kuin wanhasta owat
olleet; sillä minä olen Jumala, ja ei ole
muuta Jumalata, eikä minun wertaistani
ole, Es. 45:5.
10. Joka edellä ennustan, mitä edespäin
tulewa on, ja ennenkuin se tapahtuu, sanon
minä. Minun aiwoitukseni pysywät, ja mi=
nä teen kaikki mieleni perään.
Ps. 33:11. San. l. 19:21.
11. Minä kutsun linnun idästä, ja kaukai=
selta maalta miehen, joka minun aiwoituk=
seni tekee; minä olen sen puhunut, minä
tahdon myös sen tuoda; minä olen sen ai=
konut, ja tahdon myös sen tehdä.
12. Kuulkaat minua, te ylpiät sydämet, te,
kuin olette kaukana wanhurskaudesta:
13. Minä olen minun wanhurskauteni
antanut lähestyä, ei se ole kaukana, ja ei
minun autuuteni wiiwy; sillä minä annan
autuuden Zionissa, ja minun kunniani Is=
raelissa.

47 Luku.

Uhataan pahalle Babelille wälttämätöin perikato.

Astu alas, ja istu tomuun, sinä neitsy Ba=
belin tytär; istu maahan, sillä ei ole y=
tään istuinta enää, sinä Chaldean tytär;
sillä ei sinua pidä enää kutsuttaman ihanai=
seksi ja iloiseksi. Es. 26:5.
2. Ota mylly ja jauha jauhoja; päästä
hiukses palmikot, riisu kenkäs, paljasta sää=
res, mene wirran ylitse. Es. 3:17.
3. Että sinun häpys ilmoitetuksi, ja sinun
riettautes nähdyksi tulis. Minä kostan, ja
ei yksikään ihminen pidä rukouksellansa mi=
nua siitä estämän. Nah. 3:5.
4. (Tämän tekee) meidän pelastajamme,
Herra Zebaoth on hänen nimensä, Israelin
Pyhä.
5. Istu alallas, mene pimeyteen, sinä
Chaldealaisten tytär; sillä ei sinua enää
pidä kutsuttaman waltakuntain drotningiksi.
6. Sillä koska minä olin wihainen minun
kansani päälle, ja turmelin minun perintö=
ni, hyljäsin minä heidän sinun kätees; mut=
ta et sinä tehnyt heille laupiutta, ja wan=
hoille teit sinä sinun ikees peräti raskaaksi;
Zach. 1:15.
7. Ja ajattelit: minä olen drotninki ijan=
kaikkisesti: et sinä tähän päiwään asti wielä
ole sitä johdattanut sydämees, eli ajatellut,
kuinka heille wiimein on tapahtuwa. Ilm. k. 18:7.
8. Niin kuule nyt tätä, sinä, joka elät he=
kumassa, ja istut niin surutoinna, ja sanot
sydämessäs: minä olen, ja ei yksikään muu;
en minä leskeksi eli hedelmättömäksi tule.
9. Molemmat nämät pitää sinua äkiltä
kohtaaman yhtenä päiwänä, ettäs tulet he=
delmättömäksi ja leskeksi; ja ne pitää sinuun
täydellisesti sattuman, sinun monen welhos
tähden, ja sinun noitais tähden, joista suuri
osa on sinun tykönäs. Es. 51:19.
10. Sillä sinä olet luottanut itses sinun
pahuutees, koskas ajattelit: ei minua nähdä.
Sinun taitos ja tietos on sinun kukistanut,
ettäs sanot sydämessäs: minäpä olen, ja ei
yksikään muu.
11. Sentähden pitää onnettomuuden tule=
man sinun päälles, niin ettei sinun pidä tie=
tämän, koska se tulee, ja sinun wastoinkäy=
mises pitää lankeeman sinun päälles, jota
ei sinun pidä taitaman sowittaa; sillä hä=
witys pitää äkisti tuleman sinun päälles,
jota et sinä edellä tiedä.
12. Käys nyt edes sinun welhois kanssa,
ja sinun monen noitas kanssa, joiden seassa
sinä olet itseäs nuoruudestas waiwannut:
jos sinä taitaisit auttaa itseäs, jos sinä tai=
taisit wahwistaa itseäs.
13. Sinä olet wäsyksissä monen koettele=
mukses tähden. Tulkaan nyt edes, ja autta=
koon sinua ne taiwaan juoksun tietäjät, ja
tähtein kurkisteliat, jotka kuukautten jälkeen
lukewat, mitä sinulle pitää tapahtuman.
14. Katso, he owat niinkuin korret, jotka
tuli polttaa, ei he taida pelastaa henkeänsä
liekistä; sillä ei pidä yhtään hiilistöä ole=
man, jossa joku taitais itsensä lämmitellä,
eli tulta, jonka tykönä istuttaisiin.
15. Juuri niin owat ne sinulle, joiden ala
sinä sinus waiwannut olet: sinun kauppa=
mielhes sinun nuoruudestas pitää jokaisen
käymän sinne ja tänne, ja sinulla ei ole y=
tään auttajata.

48 Luku.

Synti rangaistaan. Jumala kunnioitetaan.

Kuulkaat tätä, te Jakobin huoneesta, te, kuin kutsutaan Israelin nimellä, ja olette tulleneet Judan wedestä, te, jotka wannotte Herran nimeen, ja muistatte Israelin Jumalan, ei kuitenkaan totuudessa eikä wanhurskaudessa.

2. Sillä he nimittäwät itsensä pyhästä kaupungista, ja luottawat heitänsä Israelin Jumalaan, jonka nimi on Herra Zebaoth.

3. Minä olen ennen ilmoittanut tulewaisia, minun suustani on se lähtenyt, ja minä olen antanut sitä kuulla, ja teen sen myös äkisti, että se tulee.

4. Sillä minä tiedän sinun kowaksi, ja sinun niskas on rautasuoni, ja sinun otsas on waskesta. 2 Mos. 32:9. l. 33:5.

5. Minä olen sen ilmoittanut ennen, ja olen sinun antanut kuulla, ennenkuin se tulikaan, ettes sanoisi: minun epäjumalani sen tekee, ja minun kuwani ja epäjumalani on sen käskenyt.

6. Kaikki nämät sinä kuulit ja näit, ja et te ole sitä ilmoittaneet; sillä minä olen edellä antanut sinun kuulla uusia ja salaisia, joita et sinä tiennyt.

7. Mutta nyt on se luotu, ja ei siihen aikaan; ja et sinä ole kuullut päiwääkään ennen, ettei sinun pitäisi sanoman: katso, sen minä hywin tiesin;

8. Sillä et sinä sitä kuullut, etkä sinä tiennyt, ja sinun korwas ei ollut siihen aikaan awattu; sillä minä kyllä tiesin sinun peräti sen katsowan ylön, joka olet nimitetty rikkojaksi sinun äitis kohdusta.

9. Minun nimeni tähden olen minä pitkämielinen, ja minun ylistykseni tähden tahdon minä säästää sinua, ettes tulisi häwitetyksi.

10. Katso, minä tahdon koetella sinua, mutta ei niinkuin hopiata, waan minä teen sinun walituksi murheen pätsissä.

11. Minun tähteni, tosin minun tähteni tahdon minä tehdä, etten minä häwäistyksi tulisi; sillä en minä anna kunniatani toiselle. Es. 42:8.

12. Kuule minua, Jakob, ja sinä minun kutsuttuni Israel: minä olen, minä olen ensimäinen ja wiimeinen. Es. 41:4. l. 44:6. Ilm. k. 1. 8, 17. l. 21:6. l. 22:13.

13. Minun käteni on myös perustanut maan ja minun oikia käteni on kämmenellä mitannut taiwaan: mitä minä kutsun, se on kohta walmis. Ps. 33:9. Hebr. 1:10.

14. Kootkaat teitänne kaikki ja kuulkaat, kuka on heidän seassansa näitä ilmoittanut? Herra rakastaa häntä, sentähden on hän osottawa tahtonsa Babelissa, ja hänen käsiwartensa Chaldealaisissa. Es. 41:22, 23.

15. Minä, minä olen sen sanonut; minä olen hänen kutsunut, ja hänen johdattanut, ja hänen tiensä menestyy hänelle.

16. Tulkaat tänne minun tyköni, ja kuulkaat tätä: en minä ole ennen salaa puhunut, siitä ajasta, kuin se oli puhuttu, olin minä siellä: ja nyt lähetti minun Herra, Herra, ja hänen henkensä. Es. 45:19. Joh. 8:25, 26. l. 18:20.

17. Niin sanoo Herra sinun pelastajas, Israelin Pyhä: minä olen Herra sinun Jumalas, joka sinulle opetan mikä tarpeellinen on, ja johdatan sinun tietä, jotas käyt.

18. O joska sinä pitäisit minun käskyistäni waarin! niin sinun rauhas olis niinkuin wirta, ja wanhurskautes niinkuin meren aalto. 5 Mos. 32:29. Ps. 81:14.

19. Ja sinun siemenes olis niinkuin santa, ja kohtus hedelmä niinkuin hänen someronsa; joiden nimeä ei pitäisi häwitettämän eli pyhittämän pois minun edestäni.

20. Lähtekäät Babelista, paetkaat Chaldealaisten tyköä iloisella äänellä, ilmoittakaat ja kuuluttakaat tätä, wiekäät se aina maailman ääriin, ja sanokaat: Herra on pelastanut palweliansa Jakobin. Es. 52:11. Jer. 50:8. l. 51:6, 45. Ilm. k. 18:4.

21. Ei heitä jano waiwannut, koska hän johdatti heitä korwessa, hän antoi heille wuotaa wettä kalliosta; hän halkasi kallion, ja siitä wuoti wesi. 2 Mos. 17:6. 4 Mos. 20:11.

22. Mutta jumalattomalla, sanoo Herra, ei ole rauhaa. Es. 57:21.

49 Luku.

Kristuksen weisu Hänen seurakunnastansa.

Kuulkaat minua te luodot, ja te kaukaiset kansat ottakaat waari: Herra on minun äitin kohdusta kutsunut, hän muisti minun nimeni, koska minä wielä äitini kohdussa olin. Matth. 1:20, 21. Luc. 1:31. l. 2:21.

2. Ja teki minun suuni niinkuin teräwän miekan, kätensä warjolla hän minua peitti; ja pani minun kiiltäwäksi nuoleksi, pisti minun wiinehensä. Ps. 54:6. Es. 51:16.

3. Ja sanoi minulle: sinä olet minun palweliani; Israel, sinussa minä kunnioitetaan.

4. Mutta minä sanoin: hukkaan minä työtä tein, turhaan ja tyhjään minä tässä kulutin wäkeni: kuitenkin on minun asiani Herran kanssa, ja minun työni on minun Jumalani kanssa.

5. Ja nyt sanoo Herra, joka loi minun hänellensä äitin kohdusta palweliaksi, palauttamaan Jakobin hänelle, ettei Israel hukkuisi: sentähden olen minä kaunis Herran edessä, ja minun Jumalani on minun wäkewyyteni.

6. Ja hän sanoi: wähä se on, että olet minun palweliani, korjaamassa Jakobin sukukuntia, ja tuomassa jälleen Israelin hajoitettuja; mutta minä panin sinun myös pakanain walkeudeksi, olemaan minun autuuteni hamaan maailman ääriin.

Es. 42:6. Luc. 1:79. L. 2:32. Ap. T. 13:47.

7. Niin puhuu Herra Israelin lunastaja, hänen Pyhänsä, ylönkatsotuille sieluille, sille kansalle, josta me kauhistumme, sille palwelialle, joka tuimain herrain alla on: kuningasten pitää näkemän ja nouseman, ja päämiesten pitää rukoileman Herran tähden, joka uskollinen on, Israelin Pyhän tähden, joka sinun walinnut on.

8. Näin sanoo Herra: minä olen sinun rukoukses otollisella ajalla kuullut, ja olen autuuden päiwänä sinua auttanut; ja olen warjellut sinua, ja liitoksi kansain sekaan olen sinun säätänyt, korjaamaan maata, ja haaskatuita perimisiä omistamaan; 2 Cor. 6:2.

9. Sanomaan wangituille: menkäät ulos, ja jotka pimiässä owat: tulkaat edes, että he teidän ohessa heitänsä elättäisiwät, ja saisiwat joka kukkulalla elatuksensa.

10. Ei heidän pidä isooman eikä janooman, ei helle eikä aurinko pidä heitä polttaman; sillä heidän armahtajansa johdattaa heitä, ja wie heitä wesilähteille.

Es. 35:7. Ilm. K. 7:17.

11. Ja minä panen kaikki wuoreni tieksi, ja minun polkuni pitää korotettaman.

12. Katso, nämät tulewat kaukaa, ja katso, nämät pohjan puolesta, nämät etelän puolesta, ja muut Sinimin maalta.

13. Iloitkaat te taiwaat, riemuitse sinä maa, kiittäkäät te wuoret ihastuksella; sillä Herra on kansaansa lohduttanut, ja on raadollisiansa armahtanut. Es. 44:23.

14. Mutta Zion sanoo: Herra hyljäsi minun, Herra unhohti minun.

15. Unhohtaako waimo lapsukaisensa, niin ettei hän armahda kohtunsa poikaa? ja waikka hän unhohtais, niin en minä kuitenkaan sinua unhohda.

16. Katso, käsiini olen minä sinun pyältänyt; sinun muuris owat alati minun silmäini edessä.

17. Sinun rakentajas rientäwät; mutta sinun kukistajas ja häwittäjäs pitää pakeneman sinusta pois.

18. Nosta silmäs ympäri ja katso, kaikki nämät kootut tulewat sinun tykös. Niin totta kuin minä elän, sanoo Herra, sinun pitää kaikilla näillä niinkuin kaunistuksella itses puettaman, ja sinä käärit ne ympärilles niinkuin morsian; Es. 60:4.

19. Sillä sinun autia, häwitetty ja turmeltu maas pitää silloin ahdas oleman asuakses, koska sinun raatelias sinusta kauwas pakenewat,

20. Niin että sinun hedelmättömyytes lapset pitää wielä sinun korwiis sanoman: ahdas on minulla sia, istu puolees, että minäkin asuisin sinun tykönäs.

21. Mutta sinä olet sanowa sydämessäs: kuka nämät minulle synnytti? sillä minä olen hedelmätöin, yksinäinen, ajettu pois ja syösty ulos. Kuka nämät on minulle kaswattanut? katso, minä olin yksinäni jätetty, kussa nämät silloin oliwat?

22. Näin sanoo Herra, Herra: katso, minä nostan käteni pakanain puoleen, ja minun lippuni korotan kansain puoleen, niin he tuowat edes helmassansa sinun poikias, ja sinun tyttäriäs hartioilla kannetaan.

23. Ja kuninkaat pitää oleman sinun holhojas, ja heidän drotninkinsa sinun imettäjäs; heidän pitää lankeeman kaswoillensa maahan sinun edessäs, ja nuoleskeleman sinun jalkais tomua. Silloin sinä tiedät, että minä olen Herra, ja ettei kenkään tule häpiään, joka minua toiwoo.

Ps. 25:3. Ps. 72:9. Es. 60:16.

24. Otetaanko saalis wäkewältä pois? taitaako joku päästää hurskaan wangit?

Luc. 11:21.

25. Sillä näin sanoo Herra: nyt pitää wangit wäkewältä otettaman pois, ja tuiman saalis irralle pääsemän; ja minä tahdon riidellä sinun riitaweljeis kanssa, ja warjella sinun lapsias.

26. Ja minä annan sinun häwittäjäs syödä omaa lihaansa, ja heidän pitää juopuman omasta werestänsä, niinkuin makiasta wiinasta; ja kaikki liha pitää tietämän, että minä olen Herra, sinun auttajas ja sinun lunastajas, Jakobin wäkewä.

50 Luku.

Juda hyljätään. Kristuksen kuuliaisuus.

Näin sanoo Herra: kussa on teidän äitinne erokirja, jolla minä olen hänen hyljännyt? eli kuka on minun korkorahani kantaja, jolle minä teidän olen myynyt? Katso, te olette teidän synteinne tähden myydyt, ja teidän äitinne on teidän rikostenne tähden hyljätty.

5 Mos. 24:1.

2. Miksi minä tulin, ja ei ollut siellä ketään? Minä huusin, ja ei yksikään wastannut? onko minun käteni niin peräti lyhentynyt, ettei hän woi pelastaa? ja eikö minulla ole woimaa wapahtaa? Katso, nuhtelemisellani teen minä meren kuiwaksi, ja teen wirrat korweksi, niin että kalat haisewat weden puuttumisen tähden ja kuolewat janosta.

2 Mos. 14:21. 4 Mos. 11:23. Jos. 3:15, 16. Es. 59:1.

3. Minä puetan taiwaan pimeydellä, ja teen hänen peitteensä niinkuin säkin.

4. Herra, Herra antoi minulle oppineen kielen, taitaakseni puhua wäsyneille ajallansa. Hän herättää minun joka aamu, hän herättää minulle korwan kuulemaan niinkuin opetuslapsen.

Es. 52:7. Matth. 7:29. Marc. 1:22. Luc. 4:32.

5. Herra, Herra awasi minulle korwan, ja en ole minä tottelematoin, enkä mene takaperin. Ps. 40:7. Joh. 14:31. Phil. 2:8. Hebr. 10:5.

6. Minä annoin selkäni niille, jotka minua pieksiwät, ja poskeni niille, jotka minua repeliwät; en minä kääntänyt kaswojani pois häwäistyksistä ja syljestä.

Matth. 26:67. l. 27:30. Marc. 14:65. l. 15:19.

7. Ja Herra, Herra minua auttaa, sentähden en minä tule häpiään; sentähden panin minä kaswoni niinkuin limpsiön, sillä minä tiedän, etten minä tule häpiään.

8. Se on läsnä, joka minun wanhurskauttaa; kuka tahtoo riidellä minun kanssani? Seisokaamme ynnä; kellä on oikeus minua wastaan, se tulkoon tänne minun tyköni. Rom. 8:33.

9. Katso, Herra, Herra auttaa minua, kuka tahtoo minua kadottaa? Katso, ne kaikki wanhenewat niinkuin waate, koit syöwät heidän. Ps. 102:27. Es. 51:8.

10. Kuka on teidän seassanne, joka pelkää Herraa, joka hänen palweliansa ääntä kuultelee. Joka pimeydessä waeltaa, ja ei näe walkeutta, se toiwokaan Herran nimen päälle, ja luottakaan Jumalansa päälle.

11. Katso, te kaikki, jotka tulen sytytätte, jotka olette liekillä hankitut, waeltakaat teidän tulenne walkeudessa, ja siinä liekissä, jonka te sytytitte. Se tapahtuu teille minun kädestäni; kiwussa täytyy teidän lewätä.

51 Luku.

Uskon perustus. Jumalan lupaus.

Kuulkaat minua te, jotka wanhurskautta noudatatte, te jotka Herraa etsitte. Katsokaat sitä kalliota, josta te lohwaistut olette, ja sitä kaiwoa, josta te kaiwetut olette.

2. Katsokaat Abrahamia teidän isäänne, ja Saaraa, joka teidän synnytti; sillä minä kutsuin hänen, koska hän oli wielä yksinäinen, siunasin ja enänsin hänen. 1 Mos. 12:1.

3. Sillä Herra lohduttaa Zionia, hän lohduttaa kaiken hänen autiutensa, ja tekee hänen autiutensa niinkuin Edenin, ja hänen erämaansa niinkuin Herran yrttitarhan; että siellä löytään ilo ja riemu, kiitos ja weisun ääni.

4. Ottakaat minusta waari, minun kansani, ja kuulkaat minua, minun sukukuntani; sillä minulta on laki käypä ulos, ja minä panen minun oikeuteni kansoille walkeudeksi. Es. 2:3.

5. Minun wanhurskauteni on läsnä, minun autuuteni käy ulos, ja minun käsiwarteni on kansoja tuomitsewa. Luodot odottawat minua, ja wartioitsewat minun käsiwarttani. Es. 42:4.

6. Nostakaat teidän silmänne taiwaaseen, ja katsokaat ales maan päälle; sillä taiwas on katoowa niinkuin sawu, ja maa wanhenee niinkuin waate, niin myös sen asuwaiset kuolewat; mutta minun autuuteni pysyy ijankaikkisesti, ja minun wanhurskauteni ei ole puuttuwa. Ps. 102:27. Luc 21:33.

7. Kuulkaat minua te, jotka wanhurskauden tunnette, kansa, jonka sydämessä minun lakini on. Älkäät peljätkö, kussa ihmiset teitä häwäisewät, ja älkäät wawisko, koska he teitä pilkkaawat. Ps. 37:31. Matth. 5:11, 12.

8. Sillä koin pitää heitä syömän niinkuin waatetta, ja madot pitää heidän syömän niinkuin willaisia; mutta minun wanhurskauteni pysyy ijankaikkisesti, ja minun autuuteni suwusta sukuun. Es. 50:9.

9. Ylös, ylös, pue päälles wäkewyyttä, sinä Herran käsiwarsi; ylös, niinkuin muinen wanhaan aikaan. Etkös se ole, joka löit ylpiän, ja haawoitit lohikärmeen?

2 Mos. 14:27, 28. l. 15:7, 10.

10. Etkös se ole, joka meren, sen suuren sywän weden kuiwasit? joka sywän meren tieksi teit, että lunastetut käwiwät sitä myöten? 2 Mos. 14:22, 29. Es. 43:16.

11. Niin Herran lunastetut palajawat ja tulewat Zioniin riemulla, ja ijankaikkinen ilo on heidän päänsä päällä olewa; ilon ja riemun he käsittäwät, murhe ja huokaus pakenee heitä. Es. 35:10. Joh. 16:20, 22.

12. Minä, minä olen teidän lohduttajanne; kukasta siis sinä olet, ettäs kuolewaista ihmistä pelkäät, ja ihmisten lapsia, jotka kulutetaan niinkuin heinä?

Matth. 10:28. Es. 40:6. 1 Piet. 1:24.

13. Ja unohdat Herran, joka sinun tehnyt on, joka taiwaat lewittää, ja maan perus-

taa? Mutta sinä pelkäät alati yli päiwää waiwaajan julmuutta, koska hän rupee hukuttamaan. Ja kuhunka jäi waiwaajan julmuus? Job. 9:8. Ps. 104:2. Es. 40:23.
14. Koska hän waadittiin rientämään ja juoksemaan ympäri, että hän päästäis, ettei he kuolisi kadotukseen, eikä heidän leipänsä puuttuisi? 2 Mos. 12:30, 33.
15. Sillä minä olen Herra sinun Jumalas, joka meren liikutan, että sen aallot pauhaawat: hänen nimensä on Herra Zebaoth. Job. 26:12. Jer. 31:35.
16. Minä panen sanani sinun suuhus, ja peitän sinun minun käteni warjolla, että minä taiwaan istuttaisin, ja maan perustaisin, ja sanoisin Zionille: sinä olet minun kansani. 5 Mos. 18:18. Es. 49:2.
17. Herää, herää, nouse Jerusalem, joka joit Herran kädestä hänen wihansa kalkin, sen kompastuskalkin rahkan olet sinä juonut ja särpänyt ulos. Es. 52:1.
18. Ei kenkään hänen pojistansa, jotka hän oli synnyttänyt, häntä holhonnut: eikä kenkään kaikista hänen lapsistansa, jotka hän oli kaswattanut, hänen käteensä ruwennut.
19. Nämät kaksi sinua kohtasiwat, kuka sinua armahti? häwitys, wahinko, nälkä ja miekka: millästä minä sinua lohdutan? Es. 47:9.
20. Sinun lapses oliwat pintuneet ja makasiwat kaikissa katujen päissä, niinkuin paulalla sidottu metsähärkä, täynnä Herran wihaa ja sinun Jumalas rangaistusta. Wal. w. 2:11.
21. Sentähden kuule nyt tätä, sinä raadollinen, ja sinä juopunut ilman wiinata.
22. Näin sanoo Herra, sinun Herras ja sinun Jumalas, joka kansansa edestä sotii: katso, minä otan kompastuskalkin sinun kädestäs, ja minun wihani kalkin rahkan; ei sinun sitä pidä enää juoman. Zach. 12:2.
23. Waan minä panen sen sinun raateliais käteen, jotka sanoiwat sinun sielulles: kumarra sinus, että me käwisimme sinun ylitses, ja pane sinun selkäs maahan, että niinkuin katua myöten sen ylitse mentäisiin.

52 Luku.

Seurakunnan pelastuksen suloisuus.

Nouse, nouse, Zion, pue sinun wäkewyytes päälles, kaunista sinuas jalosti, sinä pyhä kaupunki Jerusalem; sillä ei tästedes yksikään ympärileikkaamatoin eikä saastainen pidä sinussa hallitseman.
2. Puhdista itses tomusta, nouse ja istu Jerusalem; päästä sinuas kahleista, sinä wangittu Zionin tytär.
3. Sillä näin sanoo Herra: te olette tyhjään myydyt, ja ilman rahata te lunastetaan. 1 Piet. 1:18.
4. Sillä niin sanoo Herra, Herra: minun kansani meni ensin alas Egyptiin, olemaan siellä wierasna; ja Assur on heille wäkiwaltaa tehnyt ilman syytä. 1 Mos. 46:6. 2 Kun. k. 18:13.
5. Waan mitä nyt minulle tämän edestä tehdään? sanoo Herra: sillä minun kansani ilman syytä wiedään pois; että ne, jotka heitä hallitsewat, saattawat heidän itkemään, sanoo Herra: ja minun nimeni pilkataan päiwä päiwältä. Hes. 36:20, 21. Rom. 2:24.
6. Sentähden pitää minun kansani sinä päiwänä minun nimeni tunteman, että minä itse olen se, joka puhun, katso, minä se olen.
7. O kuinka suloiset owat ewangeliumin saarnaajain jalat wuorilla, jotka rauhaa julistawat, jotka hywää saarnaawat, autuuden ilmoittawat, jotka Zionille sanowat: sinun Jumalas on kuningas. Nah. 1:15. Rom. 10:15.
8. Sinun wartias huutawat korkiasti ja iloitsewat ynnä; sillä se nähdään ilmeisesti, koska Herra kääntää Zionin.
9. Iloitkaat ja riemuitkaat ynnä, te Jerusalemin autiat; sillä Herra on kansaansa lohduttanut, ja Jerusalemin päästänyt.
10. Herra on ilmoittanut pyhän käsiwartensa kaikkein pakanain silmäin edessä, niin että kaikki maailman ääret näkewät meidän Jumalamme autuuden. Ps. 98:2. Luc. 3:6.
11. Paetkaat, paetkaat, lähtekäät sieltä, ja älkäät mihinkään saastaiseen sattuko; menkäät ulos heidän tyköänsä, puhdistakaat teitänne, te jotka Herran kalua kannatte. 2 Cor. 16:17. Ilm. k. 18:4.
12. Sillä ei teidän pidä lähtemän nopiasti, eli waeltaman pakenemisella; sillä Herra on lähtewä teidän edellänne, ja Israelin Jumala on kokoowa teitä. 2 Mos. 12:33. k. 13:21.
13. Katso, minun palweliani tekee toimellisesti: hän korotetaan, nostetaan ylös, ja tulee sangen korkiaksi. Joh. 3:14. Ap. T. 2:33.
14. Niin että moni sinun ylitses hämmästyy, että hänen muotonsa on rumempi muita ihmisiä, ja hänen hahmonsa huonompi kuin ihmisten lasten. Ps. 22:7. Es. 53:2.
15. Mutta niin on hän monta pakanata priiskoittawa, että myös kuningasten täytyy suunsa hänen edessänsä tukita; sillä joille ei mitään hänestä ilmoitettu ollut, nekin hänen ilolla näkewät, ja jota ei he kuulleet ole, sen he ymmärtäwät. Es. 65:1. Rom. 15:21.

53 Luku.

Kristuksen alentaminen ja ylentäminen.

Kuka uskoo meidän saarnamme, ja kenelle Herran käsiwarsi ilmoitetaan? Joh. 12:38. Rom. 10:16.

2. Sillä hän nousee ylös hänen edessänsä niinkuin wesa, ja niinkuin juuri kuiwasta maasta; ei hänellä ole muotoa, eikä kauneutta; me näimme hänen, waan ei ollut hänellä sitä muotoa, kuin meille olis kelwannut. Es. 11:1. l. 52:14.

3. Hän oli kaikkein ylönkatsottawa ja kaikkein halwin, kipua ja sairautta täynnä. Hän oli niin ylönkatsottu, ettei kenkään kehdannut katsoa hänen päällensä, sentähden en me häntä minäkään pitäneet. Ps. 22:7,8. Marc. 9:12.

4. Totisesti hän kantoi meidän sairautemme, ja meidän kipumme hän sälytti päällensä; mutta me pidimme hänen Jumalalta rangaistuna, piestynä ja waiwattuna. Matth. 8:17.

5. Waan hän on haawoitettu meidän pahain tekoimme tähden, ja meidän synteimme tähden on hän hosuttu. Rangaistus on hänen päällänsä, että meillä rauha olis, ja hänen haawainsa kautta olemme me parantut. Rom. 4:25. 1 Cor. 15:3. 1 Piet. 2:24.

6. Me waelsimme kaikki eksyksissä niinkuin lampaat: itsekukin meistä poikkesi omalle tiellensä; mutta Herra heitti kaikki meidän wääryytemme hänen päällensä. Zach. 10:2. 1 Piet. 2:25.

7. Koska hän rangaistiin ja waiwattiin, niin ei hän suutansa awannut; niinkuin karitsa, joka teuraaksi wiedään, ja niinkuin lammas, joka keritsiänsä edessä waikenee, niin ei hän myös suutansa awannut. Matth. 26:63. l. 27:14. Joh. 1:29. Ap. T. 8:32.

8. Mutta hän on otettu pois ahdistuksesta ja tuomiosta; kuka taitaa sanoa hänen elämänsä pituuden? sillä hän on siwaltu pois eläwitten maalta, koska hän minun kansani pahain tekoin tähden rangaistiin. Ap. T. 8:33.

9. Hänen hautansa aiwottiin jumalattomain sekaan, rikkaan tykö tuli hän kuitenkin kuoltuansa. Ei hän kellenkään wääryyttä tehnyt, eikä petosta ollut hänen suussansa. 1 Piet. 2:22. 1 Joh. 3:5.

10. Mutta Herra tahtoi hänen niin piestä sairaudella; koska hän on henkensä wikauhriksi antanut, niin hän saa nähdä siemenen ja elää kauwan, ja Herran aiwoitus on hänen kädessänsä menestywä.

11. Että hänen sielunsa on työtä tehnyt, saa hän ilonsa nähdä, ja tulee rawituksi. Tuntemisensa kautta minun wanhurskas palweliani monta wanhurskauttaa; sillä hän kantaa heidän syntinsä.

12. Sentähden annan minä hänelle osan monessa, ja hänen pitää wäkewitten kanssa saalista jakaman; sentähden että hän antoi henkensä kuolemaan, ja oli pahantekiäin sekaan luettu, hän kantoi monen synnit, ja rukoili pahantekiäin edestä. Marc. 15:28. Luc. 22:37. l. 23:33,34.

54 Luku.

Morsiamen etuisuus Kristuksessa.

Riemuitse sinä hedelmätöin, joka et synnytä: iloitse riemulla ja ihastu sinä, joka et raskas ole; sillä yksinäisellä on enämpi lapsia kuin sillä, jolla mies on, sanoo Herra. Gal. 4:27.

2. Lewitä majas sia, ja wenytä asumises waate, älä säästä; pidennä köytes, ja kiinnitä waajas lujasti.

3. Sillä sinun pitää oikialle ja wasemmalle puolelle lewenemän, ja sinun siemenes pitää pakanat perimän, ja autioissa kaupungeissa asuman.

4. Älä pelkää, sillä et sinä tule häpiään; älä ole kaino, sillä ei sinun pidä häpiään tuleman. Waan sinun pitää nuoruutes häpiän unohtaman, ja sinun leskiytes kainoutta ei enää muistaman.

5. Sillä joka sinun tehnyt on, hän on sinun miehes, Herra Zebaoth on hänen nimensä; ja Israelin Pyhä sinun lunastajas, joka kaiken maailman Jumalaksi kutsutaan. Luc. 1:32. Rom. 3:29.

6. Sillä Herra on kutsunut sinun niinkuin hyljätyn ja sydämestä murheellisen waimon; ja sinä olit niinkuin nuori emäntä, joka hyljätty on, sanoo sinun Jumalas.

7. Minä olen wähäksi silmän räpäykseksi sinun hyljännyt, mutta minä tahdon sinua suurella laupiudella koota. Ps. 30:6.

8. Minä olen wihassani wähäksi silmänräpäykseksi minun kaswoni kätkenyt sinulta; mutta minä tahdon armahtaa sinua ijankaikkisessa armossa, sanoo Herra, sinun lunastajas:

9. Sillä tämä on minulle olewa niinkuin Noan wesi, jolle minä wannoin, ettei Noan wedet pitänyt enää käymän maan ylitse: juuri niin olen minä nyt wannonut, ettei minun enää pidä sinulle wihastuman, eikä sinua rankaiseman. 1 Mos. 9:11,15.

10. Sillä wuoret pitää wälttämän, ja kukkulat lankeeman; mutta minun armoni ei pidä sinusta poikkeeman, ja minun rauhani

liitto ei pidä lankeeman pois, sanoo Herra
sinun armahtajas. Matth. 24:35.
11. Sinä raadollinen, kowalta tuulelta
häälytetty, ja sinä turwatoin! katso, minä
panen sinun kiwes niinkuin kaunistuksen, ja
tahdon sinun perustukses saphireilla laskea,
Ilm. k. 21:2, 10.
12. Ja sinun akkunas kristallista rakentaa,
ja sinun porttis rubinista, ja kaikki sinun
rajas walituista kiwistä.
13. Ja kaikki sinun lapses pitää oleman
opetetut Herralta, ja suuri rauha sinun
lapsilles. Joh. 6:45. Rom. 5:1.
14. Wanhurskaudella pitää sinun walmis-
tetuksi tuleman: sinun pitää oleman kauka-
na wäkiwallasta, ettei sinun pidä pelkää-
män, ja hämmästyksestä; sillä ei sen pidä
sinua lähestymän.
15. Katso, kuka tahtoo sinua wastaan koo-
ta ja sortaa sinua, jos he ilman minuta ko-
koontuwat?
16. Katso, minä teen sepän, joka hiilet tu-
lessa lietsoo, ja tekee aseen työtänsä warten:
niin minä myös teen raatelian hukutta-
maan.
17. Ei yksikään ase, joka walmistetaan
sinua wastaan, pidä menestymän: ja kaikki
kielet, jotka heitänsä asettawat sinua was-
taan, pitää sinun tuomiollas kadotettaman.
Tämä on Herran palweliain perimys, ja
heidän wanhurskautensa minusta, sanoo
Herra. 1 Cor. 6:2.

55 Luku.

Oikia katumus. Jumalan sana.

Kaikki janoowaiset tulkaat wetten tykö, te-
kin, joilla ei ole rahaa, tulkaat, ostakaat ja
syökäät; tulkaat, ostakaat, ilman rahata ja
ilman hinnata, wiinaa ja rieskaa.
Matth. 11:28. Joh. 7:37. Ilm. k. 22:17.
2. Miksi te annatte rahan siinä, kussa ei
leipää ole, ja teidän työnne siinä, kussa ei
ole rawintoa? Kuulkaat minua, ja nautit-
kaat hywää, ja teidän sielunne riemuitkaan
lihawuudessa. Matth. 5:6.
3. Kallistakaat korwanne ja tulkaat minun
tyköni, kuulkaat, niin teidän sielunne saa
elää; ja minä teen teidän kanssanne ijan-
kaikkisen liiton, lujat Dawidin armot.
2 Sam. 7:13. 1 Kun. k. 8:25. Ps. 89:29. Ap. T. 13:34.
4. Katso, minä panin hänen kansoille to-
distajaksi, päämieheksi ja opettajaksi kansoille.
Ilm. k. 1:5.
5. Katso, sinun pitää kutsuman pakanat,
joita et sinä tunne, ja ne pakanat, jotka
ei sinua tunteneet, pitää juokseman sinun
tykös, Herran sinun Jumalas tähden, ja
Israelin Pyhän tähden, joka sinua kau-
nisti.
6. Etsikäät Herraa, koska hän löytää tai-
taan: rukoilkaat häntä, koska hän läsnä on.
7. Jumalatoin hyljätköön tiensä, ja pa-
hointekiä ajatuksensa, ja palatkaan Herran
tykö, niin hän armahtaa häntä, ja meidän
Jumalamme tykö, sillä hänen tykönänsä on
paljo anteeksi antamusta. Ps. 130:7.
8. Sillä minun ajatukseni ei ole teidän
ajatuksenne, ja teidän tienne ei ole minun
tieni, sanoo Herra.
9. Waan niin paljon korkiampi kuin tai-
was on maasta, niin owat myös minun
tieni korkiammat teidän teitänne, ja minun
ajatukseni teidän ajatuksianne.
10. Sillä niinkuin sade ja lumi tulee tai-
waasta alas, ja ei mene sinne jälleen, waan
tuorettaa maan, ja tekee sen hedelmälliseksi,
ja antaa sen kaswaa, ja antaa siemenen kyl-
wettää ja leiwän syötää;
11. Niin on myös minun sanani, joka mi-
nun suustani lähtee, ei sen pidä tyhjänä
palajaman minun tyköni, waan tekemän
mitä minulle otollinen on, ja sen pitää me-
nestymän, jota warten minä sen lähettä-
nytkin olen. Joh. 6:63. Ap. T. 12:24.
12. Sillä ilossa teidän pitää lähtemän, ja
rauhassa saatettaman; wuoret ja kukkulat
pitää teidän edessänne kiitosta weisaaman,
ja kaikki puut kedolla käsillänsä yhteen lyö-
män. 1 Aika k. 16:33. Ps. 96:12. Ps. 98:8.
13. Hongat pitää orjantappurain siassa
kaswaman, ja myrttipuu nukulaisten edes-
tä; ja se pitää oleman Herralle nimeksi,
ijankaikkiseksi merkiksi, jota ei pidä häwitet-
tämän.

56 Luku.

Jumalan pelko. Uskottomat opettajat.

Näin sanoo Herra: pitäkäät oikeus, ja teh-
käät wanhurskautta; sillä minun autuuteni
on läsnä tulemassa, ja minun wanhurs-
kauteni, että se ilmoitetaan.
Es. 51:5. k. 52:10. Rom. 13:11, 12.
2. Autuas on se ihminen, joka sen tekee,
ja se ihmisen lapsi, joka sen käsittää: että
hän pitäis sabbatin, eikä sitä arkioksi tekisi,
ja pidättäis kätensä, ettei hän mitään pa-
haa tekisi.
3. Ja se muukalainen, joka Herraan on
suostunut, ei pidä sanoman: Herra kaiketi
eroittaa minun kansastansa; ja kuohittu ei
pidä sanoman: katso, minä olen kuiwa
puu.
4. Sillä näin sanoo Herra kuohituille: jot-
ka minun sabbattini pitäwät, ja walitsewat,

mitä minulle kelpaa, ja lujasti pitäwät mi=
nun liittoni: 5 Mos. 23: 1.
5. Niin minä annan heille minun huo=
neessani ja muurissani paikan, ja parem=
man nimen kuin pojilla ja tyttärillä on;
ijankaikkisen nimen minä heille annan, jota
ei pidä häwitettämän.
6. Ja muukalaisten lapsille, jotka Herraan
suostuneet owat, häntä palwelemaan ja
Herran nimeä rakastamaan, ja hänen pal=
weliansa olemaan: jokainen heistä, kuin sab=
batin pitää, ettei hän sitä arkioksi tekisi,
waan pitäis lujasti minun liittoni,
7. Ne minä wien minun pyhän wuoreni
tykö, ja ilahutan heitä minun rukoushuo=
neessani; heidän uhrinsa ja polttouhrinsa
pitää minulle otollisek oleman minun alta=
rillani; sillä minun huoneeni pitää kutsut=
taman kaikkein kansain rukoushuoneeksi.
1 Kun. k. 8: 41, rc. Matth. 21: 13. Marc. 11: 17. Luc. 19: 46.
8. Herra, Herra, joka Israelin hyljätyt
kokoo, sanoo: minä tahdon wielä enämmän
hänen koottuinsa joukkoon koota.
9. Kaikki pedot kedolla tulkaat ja syökäät,
ja kaikki pedot metsässä.
10. Kaikki heidän wartiansa owat sokiat,
eikä tiedä mitään, he owat kaikki mykät koi=
rat, jotka ei woi haukkua; he owat laiskat,
he makaawat ja unta rakastawat.
11. Mutta he owat häpeemättömät wäke=
wät koirat, jotka ei ikänä taida tulla rawi=
tuksi. Ei paimenet itsekään tiedä mitään eli
ymmärrä; jokainen ottaa waarin omasta
tiestänsä, kukin noudattaa ahneuttansa ti=
lassansa. Jer. 6: 13. k. 8: 10.
12. Tulkaat, ottakaamme wiinaa ja juo=
pukaamme, ja olkoon huomenna niinkuin
tänäpänäkin, ja wielä paljo enämpi.
Es. 22: 13. 1 Cor. 15: 32.

57 Luku.

Pahuus. Katuwaisuus.

Wanhurskas hukkuu, ja ei ajattele kenkään
sitä sydämessänsä; pyhät miehet temmataan
pois, ja ei siitä kenkään pidä waaria; sillä
wanhurskaat otetaan pois onnettomuudesta.
2. Ja jotka toimellisesti waeltaneet owat,
tulewat rauhaan, ja lepääwät kammiois=
sansa. Ilm. k. 14: 13.
3. Tulkaat tänne edes, te noitain lapset, te
huorintekiäin ja porttoin siemenet.
Matth. 12: 34, 39.
4. Kenenkä kanssa te nyt tahdotte iloita
hekumassa? Kenenkä päälle te nyt tahdotte
suutanne irwitellä, ja kieltänne pistää? Et=
tekö te ole rikoksen lapset ja wäärä siemen?
5. Te jotka olette hempiät epäjumaliin
kaikkein wiherjäisten puiden alla, ja teuras=
tatte lapsia ojain tykönä wuorten alla.
3 Mos. 18: 21. 2 Kun. k. 16: 3.
6. Sinun menos on sileitten kiwein seassa,
ojissa, ne owat sinun osas: niille sinä wuo=
datat juomauhris, kuin sinä ruokauhria uh=
raat: pitäiskö minun siihen mielistymän?
7. Sinä teet wuotees korkialle jyrkälle wuo=
relle, ja menet myös itse sinne ylös uhria
uhraamaan.
8. Owen ja pihtipielen taa panet sinä
sinun muistos; sillä sinä wierität sinus
pois minun tyköäni, menet ylös, ja lewität
wuotees, ja kiinnität itses heihin; sinä ra=
kastat heidän wuodettansa, kussa ikänä sinä
heidän näet.
9. Sinä menet kuninkaan tykö öljyllä, ja
sinulla on moninaiset woiteet: ja lähetät
sanas saattajat kauwas, ja olet alettu ha=
maan helwettiin. 2 Kun. k. 16: 7, 8, 10.
10. Sinä waiwasit itses monissa teissäs,
ja et sanonut: minä suutun; waan ettäs löy=
dät sinun kätes elämän, sentähden et sinä
wäsy.
11. Ketäs kartat ja pelkäät? ettäs wal=
heessa olet, ja et muista minua, etkä johda=
ta mielees; luuletkos minun ijäti olewan
ääneti, ettes minua ensinkään pelkää?
12. Minä ilmoitan sinun wanhurskautes
ja sinun tekos: ja ne ei sinua pidä hyödyt=
tämän.
13. Koska sinä huudat, niin auttakoon
sinun joukkos sinua; mutta tuulen pitää hei=
dän kaikki wiemän pois, ja turhuuden pitää
ne ottaman pois; mutta joka minuun us=
kaltaa, hänen pitää maan perimän ja omis=
taman minun pyhän wuoreni, Ps. 34: 9.
14. Ja sanoman: tehkäät tietä, tehkäät tie=
tä, lewittäkäät polku, syssätkäät loukkaukset
minun kansani tieltä pois. Es. 62: 10.
15. Sillä näin sanoo korkia ja ylistetty,
joka asuu ijankaikkisuudessa, ja jonka nimi
on Pyhä: minä asun korkeudessa ja pyhyy=
dessä, ja niiden tykönä, joilla särjetty ja
nöyrä henki on, että minä wirwoittaisin
nöyryytetyn hengen, ja saattaisin särjetyn
sydämen eläwäiseksi. Ps. 34: 19. Es. 66: 2.
16. Sillä en minä ijäti tahdo riidellä, en=
kä wihastua ijankaikkisesti; waan minun
kaswoistani on henki lähtewä, ja minä
teen hengen. Ps. 103: 9. Jer. 3: 12.
17. Minä olin wihainen heidän ahneuten=
sa wääryyden tähden, ja löin heitä, lymy=
tin itseni, ja närkästyin; silloin he meniwät
eksyksissä oman sydämensä tiellä.
18. Minä näin heidän tiensä, paransin

heidän, ja johdatin heitä ja lohdutin niitä, jotka heitä murhehtiwat.
19. Minä olen luonut huulten hedelmän: rauhan, rauhan sekä kaukaisille että läheisille, sanoo Herra, ja olen heitä parantanut. Eph. 2:17.
20. Mutta jumalattomat owat niinkuin lainehtiwa meri, joka ei woi tywentyä; waan hänen aaltonsa heittäwät loan ja mudan.
21. Jumalattomilla ei ole rauhaa, sanoo minun Jumalani. Es. 48:22.

58 Luku.

Wäärä ja oikia paasto.

Huuda rohkiasti, älä säästä, korota äänes niinkuin basuna, ja ilmoita minun kansalleni heidän ylitsekäymisensä, ja Jakobin huoneelle heidän syntinsä.
2. Minua tosin he etsiwät joka päiwä, tahtowat tietää minun tietäni, niinkuin se kansa, joka jo wanhurskauden tehnyt on, ja ei ole Jumalansa oikeutta hyljännyt. He kysywät minulta oikiata tuomiota, ja tahtowat lähestyä Jumalata.
3. Miksi me paastoomme, ja et sinä sitä katso? miksi me meidän ruumistamme waiwaamme, ja et sinä sitä tahdo tietää? Katso, koska te paastootte, niin te teette teidän tahtonne, ja waaditte kaikkia teidän welwollisianne.
4. Katso, te paastootte toraksi ja riidaksi, pieksette rusikalla jumalattomasti. Älkäät paastotko niinkuin te nyt teette, että teidän parkunne kuuluu korkeuteen.
5. Pitäiskö se oleman senkaltainen paasto, jonka minä walitsen: että ihminen ruumistansa päiwällä waiwaa, eli kallistaa päänsä niinkuin kaisilan, taikka säkissä eli tuhwassa makaa, senkö te paastoksi kutsutte, ja Herran otolliseksi päiwäksi? Zach. 7:5. Matth. 6:16.
6. Mutta tämä on paasto, jonka minä walitsen: laske ne wallallensa, jotka wääryydellä sidotut owat, päästä raskautetut irralle, laske waiwatut wapaaksi, ota pois kaikkinainen kuorma.
7. Taita isoowalle leipäs, wie raadolliset kulkiat huoneesees: koska sinä näet alastoman, niin waateta häntä, ja älä käännä itseäs pois lihas tykö. Hes. 18:16. Zach. 7:9. Matth. 25:35.
8. Silloin sinun walkeutes puhkee niinkuin aamurusko, ja sinun parannukses on nopiasti kaswawa; ja sinun wanhurskautes waeltaa sinun edelläs, ja Herran kunnia on sinun korjaawa. Matth. 5:16.
9. Silloin sinä rukoilet, ja Herra kuulee sinun rukoukses: ja koska sinä huudat, niin hän sanoo: katso, tässä minä olen. Ellet sinä ketään tykönäs raskauta, eli sormellas osota, taikka pahasti puhu;
10. Jos sinä awaat sydämes isoowaisille, ja rawitset raadolliset sielut; niin sinun walkeutes on pimiässä koittawa, ja sinun hämäräs on olewa niinkuin puolipäiwä.
11. Ja Herra johdattaa aina sinua, ja rawitsee sinun sielus poudalla, ja sinun luus wahwistaa; ja sinä olet olewa niinkuin kastetettu yrttitarha, ja niinkuin lähde, josta ei koskaan wesi puutu.
12. Ja se raketaan sinulta, joka kauwan on autiana ollut, ja sinä lasket perustuksen, joka pysyy ijankaikkisesti; ja sinä pitää kutsuttaman rauwenneen tukiaksi, ja teiden parantajaksi, että siinä saataisiin asua. Es. 61:4.
13. Jos sinä käännät jalkas sabbatista pois, niin ettes tee sinun tahtoas minun pyhäpäiwänäni, niin se pitää iloiseksi sabbatiksi kutsuttaman, Herran kunnialliseksi pyhäksi; sillä niin sinä häntä ylistät, koska et sinä tee sinun teitäs, etkä niistä löydetä, jotka sinulle kelpaawat, eli mitä sinä puhut.
14. Silloin on sinulle ilo olewa Herrassa, ja minä ylönnän sinun maan kukkulain päälle, ja tahdon sinua ruokkia Jakobin sinun isäs perimisestä; sillä Herran suu on sen puhunut.

59 Luku.

Juda tekee syntiä. Lupaus Kristuksesta.

Katso, ei Herran käsi ole lyhetty, niin ettei hän woi auttaa, ja ei hänen korwansa raskaat, ettei hän kuule; 4 Mos. 11:23. Es. 50:2.
2. Waan teidän pahuutenne eroittaa teidän ja teidän Jumalanne toisen toisestansa, ja teidän syntinne kätkewät pois hänen kaswonsa teiltä, niin ettei teitä kuulla.
3. Sillä teidän kätenne owat saastutetut werellä, ja teidän sormenne wääryydellä; teidän huulenne puhuwat walhetta, ja teidän kielenne latelewat wääryyttä. Es. 1:15.
4. Ei ole yhtään, joka saarnaa wanhurskautta eli tuomitsee uskollisesti. Turhuuteen luotetaan ja puhutaan kelpaamattomia; onnettomuudesta owat he raskaat, ja synnyttäwät tuskan. Job. 15:35. Ps. 7:15.
5. He hautowat basiliskin munia, ja kutowat hämmähäkin werkkoa: jos joku syö hänen muniansa, niin hänen täytyy kuolla, jos myös ne rikotaan, niin niistä tulee kyykärme.
6. Heidän hämmähäkkinsä werkot ei kelpaa waatteeksi, ja heidän tekonsa ei kelpaa peit=

teeksi; sillä heidän työnsä owat wäärät työt, ja heidän käsissänsä on wäkiwalta.
Job.8:14,15.
7. Heidän jalkansa juoksewat pahaan, ja owat nopsat wuodattamaan wiatointa werta; heidän ajatuksensa owat wäärät ajatukset, heidän teissänsä on häwitys ja wahinko.
San.l.1:16. Rom.3:15.
8. Ei he tunne rauhan teitä, eikä ole oikeutta heidän käymisissänsä; heidän polkunsa owat karsaat: joka niitä käy, ei hänellä ole ikänä rauhaa.
9. Sentähden on meistä oikeus kaukana, ja wanhurskaus ei käsitä meitä; me odotimme walkeutta, katso, niin tulee pimeys: paistetta, ja katso, me waellamme sumussa.
5 Mos.28:28.
10. Me haparoitsimme seiniä, niinkuin sokiat, ja pitelimme niinkuin ne, joilla ei silmiä ole; me loukkaamme itsemme puolipäiwänä niinkuin hämärissä, me olemme pimeydessä niinkuin kuolleet.
11. Me myrisemme kaikki niinkuin karhut, ja waikeroitsemme surkiasti niinkuin mettiset, sillä me odotamme oikeutta, ja ei sitä olekaan: autuutta, ja se on meistä kaukana.
Es.38:14.
12. Sillä meidän rikoksiamme on sinun edessäs aiwan paljo, ja meidän syntimme todistawat meitä wastaan; sillä meidän rikoksemme on meitä läsnä, ja me tunnemme meidän pahat tekomme.
13. Rikoksella ja walheella Herraa wastaan me luowumme meidän Jumalastamme, puhumaan wääryyttä ja tottelemattomuutta, ajatellaksemme ja ladellaksemme wääriä sanoja sydämestämme.
14. Sentähden on myös oikeus palannut takaperin, ja wakuus on kauwas mennyt; sillä totuus putoo kaduille, ja wakuus ei taida tulla edes.
15. Totuus on pois, ja joka luopuu pahasta, hänen pitää oleman jokaisen saaliina. Herra näkee sen, ja se on paha hänen silmäinsä edessä, ettei oikeutta ole.
16. Ja hän näkee, ettei yhtään miestä ole, ja ihmettelee, ettei kenkään pyydä sitä sowittaa: niin hänen käsiwartensa wapahtaa hänen, ja hänen wanhurskautensa pitää hänen tallella.
Es 63:5.
17. Sillä hän pukee yllensä wanhurskauden niinkuin rautapaidan, ja panee autuuden rautalakin päähänsä; ja puettaa itsensä koston waatteilla niinkuin puwulla, ja pukee yllensä kiiwauksen niinkuin hameen:
Eph.6:17. 1 Thess.5:8.
18. Niinkuin se, joka kostaa wihollisillensa heidän ansionsa jälkeen ja tahtoo maksaa wihamiehillensä julmuudella, ja luodoille tahtoo hän maksaa ansion jälkeen:
19. Että Herran nimeä peljättäisiin länsestä, ja hänen kunniatansa idästä, koska hän on tulewa niinkuin tyydytetty wirta, jonka Herran tuuli ajaa matkaan.
20. Ja Zionille on tulewa wapahtaja, ja niille, kuin itsensä kääntäwät pois synneistä Jakobissa, sanoo Herra. Es.10:21,22. Rom.11:26.
21. Ja minä teen tämän liiton heidän kanssansa, sanoo Herra: minun henkeni, joka sinun pääläs on, ja minun sanani, jotka minä sinun suuhus pannut olen, ei pidä lähtemän sinun suustas, eikä sinun siemenes suusta, ja lastes lasten suusta, sanoo Herra, nyt niin ijankaikkiseen.

60 Luku.

Uuden testamentin seurakunnan tawarat.

Nouse, ole kirkas; sillä sinun walkeutes tulee, ja Herran kunnia koittaa sinun ylitses.
2. Sillä katso, pimeys peittää maan, ja synkeys kansan; mutta Herra koittaa sinun ylitses, ja hänen kunniansa pitää sinun pääläs nähtämän.
3. Ja pakanat pitää waeltaman sinun walkeudessas, ja kuninkaat sinun paisteessas, kuin sinun ylitses koittaa.
Ilm.k.21:24.
4. Nosta silmäs, katso ympärilles, kaikki nämät kootut tulewat sinun tykös; sinun poikas tulewat kaukaa, ja sinun tyttäres kylkein wieressä kaswatetaan. Es.49:18,22. l.66:20.
5. Silloin sinä saat sen nähdä, ja iloitset, sinun sydämes ihmettelee, ja lewittää hänensä, koska se suuri paljous meren tykönä hänensä kääntää sinun tykös, ja pakanain woima tulee sinulle.
6. Kamelein paljous on peittäwä sinun, ne nopsat Midianin ja Ephan kamelit: ne kaikki tulewat Sabasta; kultaa ja pyhää sawua he tuowat, ja he ilmoittawat Herran kiitoksen.
7. Kaikki lammat Kedarissa pitää kokoontuman sinun tykös, ja oinaat Nabajothissa sinua palweleman: ne pitää minun otollisella altarilleni uhrattaman, sillä minä tahdon minun kunniani huoneen kaunistaa.
8. Kutka owat ne, jotka lentäwät niinkuin pilwet, ja niinkuin mettiset akkunoillensa?
9. Sillä luodot odottawat minua, ja haahdet meressä jo alussa, että he toisiwat sinun lapses tähän kaukaa; heidän hopiansa ja kultansa heidän kanssansa. Herran sinun Jumalas ja Israelin Pyhän nimeen, joka sinua kunnioitti.
Es.42:4. l.51:5.

10. Muukalaisten lapset pitää sinun muu=
ris rakentaman, ja heidän kuninkaansa pi=
tää sinua palweleman; sillä minun wihas=
sani löin minä sinua, ja minun armoissani
minä armahdin sinua. Es. 54: 7, 8.
11. Ja sinun porttis pitää alati awoin ole=
man, ja ei pidä päiwällä eikä yöllä suljet=
taman, että pakanain woima tuotaisiin, ja
heidän kuninkaansa saatettaisiin sinun tykös.
Ilm. k. 21: 25.
12. Sillä ne pakanat ja waltakunnat, jotka
ei tahdo sinua palwella, pitää hukkuman,
ja pakanat pitää peräti hukutettaman.
13. Libanonin kunnian pitää tuleman
sinun tykös, honka, tammi ja buksipuu y=
nä, kaunistamaan sitä minun pyhää siaani;
sillä minä tahdon minun jalkani sian kun=
nioittaa. Es. 35: 2. l. 41: 19.
14. Heidän pitää myös kumaroissansa
sinun tykös tuleman, jotka sinua sortaneet
owat, ja kaikki, jotka sinua pilkanneet owat,
pitää lankeeman sinun jalkais eteen, ja kut=
suman sinua Herran kaupungiksi, Israelin
Pyhän Zioniksi. Ilm. k. 3: 9.
15. Ettäs olet hyljätty ja wihattu ollut,
kussa ei kenkään waeltanut, tahdon minä
sinua ijankaikkiseksi korkeudeksi tehdä, ja iloksi
suwusta sukuun;
16. Että sinun pitää pakanoitten rieskaa
imemän, ja kuningasten nisät pitää sinua
imettämän: ettäs tuntisit minun Herraksi
sinun wapahtajakses, ja että minä, Jakobin
wäkewä, olen sinun lunastajas. Es. 49: 23.
17. Minä tahdon saattaa kultaa wasken
siaan, ja hopiata raudan siaan, ja waskea
puiden siaan, ja rautaa kiwein siaan; ja
tahdon tehdä sinun waiwas rauhaksi, ja
sinun työs wanhurskaudeksi.
18. Ei enää sinun maallas wääryyttä kuu=
luman pidä, ei wahinkoa, eikä kadotusta
sinun äärissäs; waan sinun muuris pitää
autuudeksi ja sinun porttis kiitokseksi kutsut=
taman. Es. 26: 1.
19. Ei auringon pidä enää päiwällä
sinulle paistaman, eikä kuun walon sinua
walaiseman; waan Herra on sinun ijan=
kaikkinen walkeutes, ja sinun Jumalas on
sinun ylistykses. Ilm. k. 21: 23. l. 22: 5.
20. Ei sinun aurinkos enää laske, eikä
kuus kadota waloansa; sillä Herra on sinun
ijankaikkinen walkeutes, ja sinun murhepäi=
wäs loppuwat.
21. Ja sinun kansas on kaikki wanhurskas
olewa, ja maan piirin ijankaikkisesti omis=
tawa, niinkuin minun istutukseni wesat ja
käsialani owat minulle ylistykseksi.
Matth. 15: 13.
22. Se wähäinen pitää tuhanneksi tule=
man, ja se piskainen wäkewäksi kansaksi:
minä Herra tahdon sen ajallansa toimittaa.

61 Luku.

Kristuksen opetuswirka, riemu.

Herran, Herran Henki on minun pääl=
läni, sentähden on Herra minua woidellut,
saarnaamaan köyhille hywää sanomaa; hän
on minun lähettänyt parantamaan särjet=
tyjä sydämiä: saarnaamaan wangeille lu=
nastusta ja sidotuille pääsemistä:
Ps. 45: 8. Es. 42: 7. Luc. 4: 18.
2. Saarnaamaan Herran otollista wuot=
ta, ja meidän Jumalamme kostopäiwää;
lohduttamaan kaikkia murheellisia; Es. 63: 4.
3. Että minä saattaisin murheellisille Zio=
nissa kaunistuksen tuhwan edestä, ja iloöl=
jyn murheen edestä, ja kauniit waatteet
murheellisen hengen edestä; että he wan=
hurskauden puuksi kutsuttaisiin, Herran is=
tuttamisen ylistykseksi.
4. Ja heidän pitää wanhat autiat paikat
rakentaman, ja parantaman mitä muinen
on häwitetty; heidän pitää autiat kaupungit
uudistaman, jotka suwusta sukuun häwitet=
tynä oliwat. Es. 58: 12.
5. Muukalaiset pitää seisoman ja teidän
laumaanne kaitseman; ja wierasten lapset
pitää teidän peltomiehenne ja wiinamäken=
ne miehet oleman.
6. Mutta teitä pitää Herran papiksi kut=
suttaman, ja sanottaman: te olette meidän
Jumalamme palweliat; ja teidän pitää pa=
kanain hywyyden syömän, ja heidän kun=
niastansa pitää teidän kerskaaman.
2 Mos. k. 29: 11. Es. 60: 16. Joel. 2: 17. 2 Cor. 6: 4.
7. Teidän häpiänne edestä pitää teidän
kaksinkertaisesti saaman, ja häwäistyksen
edestä pitää heidän riemuitseman heidän
osassansa: sentähden pitää heidän kaksinker=
taisesti heidän maansa omistaman: heillä
pitää ijankaikkinen riemu oleman.
8. Sillä minä olen Herra, joka oikeutta
rakastan, ja wihaan ryöwättyä polttouhria:
ja tahdon saattaa, ettei heidän työnsä pidä
turha oleman, ja teen ijankaikkisen liiton
heidän kanssansa.
9. Ja heidän siemenensä pitää pakanain
seassa tuttaman, ja heidän jälkeentulewai=
sensa kansain seassa; että jokainen, joka hei=
dän näkee, pitää heidän tunteman, että he
owat siunattu siemen Herralta.
10. Minä iloitsen suuresti Herrassa, ja
minun sieluni riemuitsee minun Jumalas=
sani; sillä hän puetti minun autuuden

waatteilla, ja werhotti minun wanhurskauden hameella: niinkuin ylkä kaunistettu papillisella kaunistuksella, ja niinkuin morsian kaunistettu kaunistuksessansa.

Es. 59: 17. Luc. 1: 47.

11. Sillä niinkuin hedelmä kaswaa maasta, ja siemen yrttitarhassa putkahtaa, niin antaa Herra, Herra wanhurskauden ja kiitoksen käydä ylös kaikkein pakanain edessä.

62 Luku.

Uuden testamentin seurakunnan kaunistus.

En minä waikene Zionin tähden, ja Jerusalemin tähden en minä lakkaa, siihen asti että hänen wanhurskautensa koittaa niinkuin paiste, ja hänen autuutensa palaa niinkuin tulisoitto.

2. Että pakanatkin näkisiwät sinun wanhurskautes, ja kaikki kuninkaat sinun kunnias. Ja sinä nimitetään uudella nimellä, onka Herran suu on nimittäwä.

Es. 65: 15. Ilm. k. 10: 11. l. 16: 12.

3. Ja sinun pitää oleman kunnian kruunu Herran kädessä, ja kuninkaan hiippa sinun Jumalas kädessä.

4. Et sinä enää kutsuta hyljätyksi, eikä sinun maas enämpi sanota häwitetyksi, waan sinä kutsutaan minun himokseni hänessä, ja sinun maas asuttawaksi; sillä Herra on mielistynyt sinuun, ja sinun maallas asutaan. Es. 54: 6, 7. Hos. 1: 10.

5. Sillä niinkuin nuorukainen rakastaa neitsyttä, niin sinun lapses pitää sinua rakastaman; ja niinkuin ylkä iloitsee morsiamestansa, niin myös sinun Jumalas iloitsee sinusta.

6. Jerusalem, minä asetan wartiat sinun muuris päälle, jotka ei ikänä päiwällä eikä yöllä waikene; ja jotka Herran muistatte, ei teidän pidä wai oleman. Ilm. k. 4: 8. l. 21: 2, 10.

7. Ja ei teidän pidä hänelle waikeneman, siihen asti että hän sen wahwistaa, ja asettaa Jerusalemin maan päälle kiitokseksi.

8. Herra wannoo oikian kätensä kautta, ja woimansa käsiwarren kautta: en minä tahdo sinun jywiäs enää antaa wihollistes syödä, enkä sinun wiinaas, jonka tähden sinä työtä teit, muukalaisten juoda;

9. Waan jotka sen kokoowat, syöwät sitä ja kiittäwät Herraa; ja jotka sitä kokoowat, juowat sitä minun pyhyyteni esihuoneissa.

3 Mos. 6: 16.

10. Menkäät, menkäät porttein kautta, peratkaat tietä kansalle: silittäkäät, silittäkäät polut, siirtäkäät kiwet pois, ylöntäkäät lippu kansain päälle. Es. 57: 14.

11. Katso, Herra antaa sen kuulla hamaan maailman ääriin asti: sanokaat Zionin tyttärelle: katso, sinun autuutes tulee, katso, hänen palkkansa on hänen myötänsä, ja hänen työnsä hänen edessänsä.

Es. 40: 10. Zach. 9: 9. Matth. 21: 5. Joh. 12: 15.

12. Ja he pitää kutsuttaman pyhäksi kansaksi, Herran lunastetuksi; ja sinä kutsutaan etsityksi, ja ei hyljätyksi kaupungiksi.

63 Luku.

Suuri kamppaus; suuri woitto.

Kuka on se, joka tulee Edomista, punaisilla waatteilla Botsrasta, joka niin on kaunistettu waatteissansa, ja käy suuressa woimassansa? Minä joka puhun wanhurskautta, ja taidan kyllä auttaa.

2. Miksi owat siis sinun waattees niin punaiset, ja sinun pukus niinkuin wiinakuurnan sotkujan? Ilm. k. 19: 13.

3. Minä sotkun wiinakuurnan yksinäni, ja ei yksikään kansasta minun kanssani. Minä tallaan heitä minun wihassani, ja sotkun heitä julmuudessani; siitä on heidän werensä priiskunut minun waatteisiini, ja minä olen saastuttanut kaikki minun pukuni;

Ilm. k. 19: 15.

4. Sillä minä olen säätänyt itselleni kostopäiwän, ja wuosi on tullut omiani pelastaa.

Es. 34: 8. l. 61: 2.

5. Sillä minä katsoin ympärilleni, ja ei ollut auttajata, ja minä hämmästyin, ja ei kenkään holhonnut minua; waan minun käsiwarteni wapahti minun, ja minun wihani holhoi minua. Es. 59: 16.

6. Ja minä olen tallannut kansat minun wihassani, ja tehnyt heitä juowuksiin minun julmuudessani; ja syöksin heidän woitonsa maahan.

7. Minä tahdon Herran laupiutta muistaa, ja Herran kiitosta kaikista niistä, kuin Herra meille tehnyt on, ja sitä suurta hywyyttä Israelin huoneen kohtaan, kuin hän sille tehnyt on, suuren laupiutensa ja hywyytensä kautta. Ps. 103: 1, 2.

8. Sillä hän sanoo: he owat tosin minun kansani, lapset, jotka ei walhetteliat ole; ja hän oli heidän wapahtajansa.

9. Kaikessa heidän ahdistuksessansa oli hänelle ahdistus, ja enkeli, joka hänen edessänsä on, auttoi heitä; rakkautensa tähden ja armonsa tähden hän lunasti heitä, ja otti heitä ylös, ja kantoi heitä aina wanhasta tähän asti.

2 Mos. 13: 21. l. 14: 19. l. 23: 20. Zach. 2: 8. Ap. T. 9: 4, 5.

10. Mutta he oliwat wastahakoiset, ja wi=

hoittiwat hänen Pyhän Henkensä; sentähden tuli hän heidän wihollisekseensa, ja sotei heitä wastaan.

11. Ja hän muisti taas entisiä aikoja, Mosesta ja kansaansa. Kussa siis nyt se on, joka heidän wei ulos merestä laumansa paimenten kanssa? Kussa on se, joka Pyhän Henkensä heidän sekaansa antoi;
2 Mos. 14:29. 4 Mos. 11:25. Ps. 77:21.

12. Joka oikialla kädellänsä Mosesen wei, kunniallisella käsiwarrellansa; joka wedet jakoi heidän edellänsä, tehdäksensä itsellensä ijankaikkista nimeä;

13. Joka heitä wei sywyyden kautta, niinkuin hewoiset korwessa ilman kompastumata. Ps. 105:37.

14. Niinkuin karja, joka kedolle menee, jonka Herran henki johdattaa, niin sinä myös kansas johdatit, tehdäkses itselles ijankaikkista nimeä.

15. Niin katso nyt taiwaasta, ja katso tähän alas sinun pyhästä ja kunniallisesta asuinsiastas. Kussa nyt on sinun kiiwautes ja sinun woimas? sinun suuri sydämellinen laupiutes kowetaan minua wastaan.
5 Mos. 26:15.

16. Sinä olet kuitenkin meidän Isämme; sillä ei Abraham meistä mitään tiedä, ja ei Israel meitä tunne: mutta sinä Herra olet meidän Isämme ja meidän Lunastajamme; ja se on ijäti sinun nimes.
Saarn. 9:5. Es. 43:3, 11. Mal. 2:10.

17. Miksis, Herra, sallit meidän eksyä sinun teiltäs, ja annoit meidän sydämemme paatua, ettemme sinua peljänneet? Palaja palwelias tähden, ja sinun perimises sukukuntain tähden. 2 Mos. 32:13. Ps. 90:13.

18. He omistawat lähes kaiken sinun pyhän kansas; meidän wihollisemme polkewat sinun pyhyytes alas. Ps. 74:7. Ps. 79:1.

19. Me olemme juuri niinkuin ennenkin, koska et sinä meitä hallinnut, ja emme olleetkaan sinun nimees nimitetyt.

64 Luku.

Jesaian kiitosweisu ja rukous.

Joska sinä taiwaat halkaisisit, ja astuisit alas, että wuoret wuotaisiwat sinun edessäs, niinkuin palawa wesi kiehuu pois wäkewällä tulella,

2. Että sinun nimes tulis tiettäwäksi sinun wihollisilles, ja että pakanat sinun edessäs wapisisiwat,

3. Niiden ihmetten tähden, jotka sinä teet, joita ei kenkään toiwonut; koska sinä menit alas ja wuoret edessäs sulasit.
Tuom. 5:4, 5. Ps. 68:8, 9.

4. Ja ei maailman alusta kuultu, eikä korwille tullut ole, eli yksikään silmä nähnyt ole, paitsi sinua Jumala, mitä niille tapahtuu, jotka sinua odottawat. 1 Cor. 2:9.

5. Sinä kohtasit niitä iloisna, jotka tekiwät wanhurskautta, ja sinua muisteliwat sinun teilläs. Katso, sinä wihastuit, koska me syntiä teimme ja kauwan niissä wiiwyimme, mutta kuitenkin meitä autettiin.

6. Mutta me olemme kaikki saastaiset, ja kaikki meidän wanhurskautemme on niinkuin saastainen waate; me olemme kaikki lakastuneet niinkuin lehdet, ja meidän syntimme wiskowat meitä niinkuin tuuli.
Ps. 90:5. Hes. 36:17.

7. Ja ei ole sitä, joka rukoilee sinun nimeäs, eikä nouse sinuun kiinni tarttumaan; sillä sinä peität kaswos meiltä, ja annat meidän nääntyä meidän suurissa synneissämme.

8. Mutta nyt Herra, sinä olet meidän Isämme; me olemme sawi, sinä olet meidän walajamme, ja me olemme kaikki sinun käsialas. Rom. 9:20, 21.

9. Älä, Herra, niin kowin wihastu, ja älä ijäti ajattele (meidän) syntiämme; katso sitä, että me olemme kaikki sinun kansas.
Ps. 25:7. Ps. 79:8.

10. Sinun pyhyytes kaupungit owat häwitetyt, Zion on autiaksi tehty ja Jerusalem on kylmillä.

11. Meidän pyhyytemme ja kunniamme huone, jossa meidän isämme sinua kunnioittiwat, on tulella poltettu; ja kaikki meidän kauniimpamme owat häwäistyt.

12. Herra, maltatkos sinus näistä niin kowana pitää ja wait olla, ja lyödä meitä niin kowin alas?

65 Luku.

Juda hyljätään. Pakanat kutsutaan.

Minä etsitään niiltä, jotka ei kysyneet minua; minä löytään niiltä, jotka ei minua etsineet; ja pakanoille, jotka ei rukoilleet minun nimeäni, sanon minä: tässä minä olen, tässä minä olen. Es. 55:5. Rom. 10:20.

2. Minä kokotan käteni koko päiwän tottelemattomalle kansalle, joka waeltaa ajatustensa jälkeen sitä tietä, joka ei hywä ole;
Rom. 10:21.

3. Sille kansalle, joka wihoittaa minun, on aina minun kaswoini edessä; uhraa yrttitarhassa, suitsuttaa tiilikiwein päällä;

4. Asuu hautain keskellä, on yötä luolissa, syö sian lihaa, ja heillä on kauhia liemi heidän padoissansa,

5. Ja sanowat: mene puolelles, ja älä satu

minuun, sillä minä olen pyhempi sinua: näiden pitää oleman sawun minun wihassani, ja tulen, joka palaa koko päiwän.
6. Katso, minun edessäni on kirjoitettu: en minä tahdo olla ääneti, waan minä tahdon maksaa, ja maksaa heidän helmaansa,
Ps. 79:12.
7. Sekä teidän pahat tekonne, ja teidän isäinne pahat teot yhtenänsä, sanoo Herra: ne jotka wuorilla suitsuttaneet, ja minua kukkuloilla häwäisneet owat; minä tahdon jälleen mitata heidän entiset työnsä heidän helmaansa.
8. Näin sanoo Herra: niinkuin wiina löytään wiinamarjoissa, ja sanotaan: älä sitä häwitä, sillä siinä on siunaus: juuri niin tahdon minä minun palweliani tähden tehdä, etten minä sitä kaikkea häwitä.
9. Waan johdatan Jakobista siemenen, ja Judasta sen, joka minun wuorellani asuman pitää; sillä minun walittuni pitää sen omistaman, ja minun palweliani siinä asuman,
10. Ja Saaronin pitää oleman laumain huoneen, ja Achorin laakson karjan pihaton minun kansalleni, joka minua etsii.
11. Mutta te, jotka hyljäätte Herran, ja unhohdatte minun pyhän wuoreni, ja nostatte Gadille pöydän, ja panette juomauhria täyteen Menille:
12. Olkaan, minä tahdon lukea teitä miekkaan, niin että teidän kaikkein pitää lankeeman teurastamiseen; sillä minä kutsuin, ja et te mitään wastanneet, minä puhuin, ja et te kuulleet, waan teitte pahaa minun silmäini edessä, ja walitsitte sitä, kuin en minä tahtonut. Sananl. 1:24. Es. 66:4. Jer. 7:13.
13. Sentähden sanoo Herra, Herra näin: katso, minun palweliani syöwät, mutta teidän pitää isooman; katso, minun palweliani juowat, mutta teidän pitää janooman; katso, minun palweliani iloitsewat, mutta teidän pitää häpiään tuleman.
14. Katso, minun palweliani riemuitsewat hywästä mielestä, mutta teidän pitää sydämen kiwusta parkuman, ja hengen ahdistuksesta ulwoman.
15. Ja teidän pitää jättämän teidän nimenne minun walituilleni walaksi; ja Herra Jumala on tappawa sinun, mutta hänen palweliansa nimitetään toisella nimellä;
Es. 62:2.
16. Että joka hänensä siunaa maan päällä, hän siunaa hänensä totisessa Jumalassa, ja joka wannoo maan päällä, se wannoo totisen Jumalan kautta; sillä entiset ahdistukset owat unhotetut, ja owat minun silmistäni peitetyt.
17. Sillä katso, minä luon uuden taiwaan ja uuden maan, ja entisiä ei pidä muistetaman, eikä mieleen johdatettaman.
Es. 66:22. 2 Piet. 3:13. Ilm. k. 21:1.
18. Waan iloitkaat ja riemuitkaat ijankaikkisesti niissä, kuin minä luon; sillä katso, minä luon Jerusalemin iloksi, ja hänen kansansa riemuksi. Es. 62:5.
19. Ja minä tahdon iloita Jerusalemista, ja riemuita minun kansastani: ja ei hänessä enää pidä kuultaman itkun ääntä eikä walituksen ääntä. Es. 60:20.
20. Ei siellä pidä enää lapsia oleman, jotka ei päiwiinsä ulotu, eikä wanhoja, jotka ei wuosiansa täytä; sillä sadan wuotiset lapset pitää kuoleman, ja sadan ajastaikaiset syntiset pitää kirotut oleman.
21. He rakentawat huoneita, ja niissä asuwat: he istuttawat wiinapuita, ja niiden hedelmistä syöwät.
22. Ei heidän pidä muiden asua rakentaman, eikä istuttaman muiden syödä: sillä minun kansani päiwät pitää oleman niinkuin puun päiwät, ja heidän käsialansa pitää wanheneman minun walittuini tykönä.
Ps. 1:3. Ps. 52:10. Ps. 92:13.
23. Ei heidän pidä hukkaan työtä tekemän, eikä turmelluksessa synnyttämän; sillä he owat Herran siunattuin siemen, ja heidän jälkeentulewaisensa heidän kanssansa.
1 Cor. 15:58.
24. Ja tapahtuu, että ennenkuin he huutawat, tahdon minä wastata; kosta he wielä puhuwat, tahdon minä kuulla.
Dan. 9:23. Matth. 7:7.
25. Susi ja lammas pitää ynnä laitumella käymän, jalopeura ja härkä yhdessä korsia syömän, ja kärmeet pitää maata syömän. Ei heidän pidä wahinkoa tekemän, eikä turmeleman koko minun pyhällä wuorellani, sanoo Herra. Es. 11:6, 7, 9.

66 Luku.

Oikian Jumalan-palweluksen hedelmä.

Näin sanoo Herra: taiwas on minun istuimeni, ja maa minun jalkaini astinlauta. Kuka siis on se huone, jonka te minulle rakennatte, eli kuka on minun lepopaikkani?
1 Kun. k. 8:27. 2 Aika k. 6:18. Ap. T. 7:48.
2. Ja minun käteni on kaikki nämät tehnyt, ja kaikki nämät owat tehdyt, sanoo Herra: mutta minä katson sen puoleen, joka raadollinen ja särjetyllä hengellä on, joka wapisee minun sanani edessä.
Ps. 34:19. Ps. 51:19. Es. 57:15.
3. Sillä joka härjän teurastaa, on niinkuin hän miehenkin tappais; joka lampaan

uhraa, on niinkuin hän koiran niskat taittais; joka ruokauhria tuo, on niinkuin hän sian werta uhrais; joka pyhää sawua muistelee, on niinkuin hän wääryyttä kiittäis: näitä he walitsewat teissänsä, ja heidän sielunsa mielistyy heidän kauhistuksiinsa.
4. Sentähden tahdon minä myös walita heidän pilkkansa, ja jota he pelkääwät, saatan minä sen heidän päällensä; sentähden että minä kutsuin, ja ei kenkään wastannut, minä puhuin, ja ei he kuulleet. Ja he tekiwät pahaa minun silmäini edessä, ja walitsiwat, jota en minä tahtonut.
San. l. 1:24. Es. 65:12. Jer. 7:13.
5. Kuulkaat Herran sanaa te, jotka hänen sanaansa pelkäätte; teidän weljenne, jotka teitä wihasiwat, ja erittiwät teidän heistänsä minun nimeni tähden, he sanowat: olkoon Herra ylistetty! waan ilmaantukaan hän teidän iloonne; mutta heidän pitää häpiään tuleman.
6. Sillä metelin ääni (pitää kuukuman) kaupungista, ääni templistä, Herran ääni, joka wihollisensa kostaa ansion jälkeen.
7. Hän synnyttää ennenkuin hän saa kiwun; hän synnyttää pojan ennenkuin hänen kipunsa tulee. Ilm. k. 12:5.
8. Kuka on ikänä senkaltaista kuullut? kuka on ikänä senkaltaista nähnyt? Saaneeko koko maa yhtenä päiwänä synnyttämisen kiwun? syntyneekö kaikki kansa yhtä haawaa? kuitenkin on Zion, saatuansa synnyttämisen kiwun, myös synnyttänyt.
9. Eikö minun, joka muut saatan synnyttämään, pitäisi itse myös synnyttämän? sanoo Herra; pitäiskö minun antaman muiden synnyttää, ja itse hedelmätöin oleman? sanoo sinun Jumalas.
10. Iloitkaat Jerusalemin kanssa, ja ihastukaat hänestä kaikki, jotka häntä rakastatte; iloitkaat suuresti hänen kanssansa kaikki te, jotka tähän asti olette hänen tähtensä murheelliset olleet.
11. Sillä teidän pitää imemän ja rawittaman hänen lohdutuksensa nisistä; teidän pitää lypsämän ja ilahuttaman teitänne hänen kunniansa kirkkaudesta.
12. Sillä näin sanoo Herra: katso, minä lewitän hänen tykönänsä rauhan niinkuin wirran, ja pakanain kunnian niinkuin wuotawan ojan, jota te saatte imeä; ja teitä pitää sylissä kannettaman, ja polwein päällä ihanteleman. Es. 48:18. l. 49:22. l. 60:16.
13. Niinkuin äiti poikaansa lohduttaa, niin minä tahdon teitä lohduttaa, ja teidän pitää Jerusalemissa lohdutuksen saaman.
14. Teidän pitää sen näkemän, ja teidän sydämenne pitää iloitseman, ja teidän luunne pitää wihoittaman niinkuin ruoho; niin tutaan Herran käsi hänen palwelioissansa, ja wiha hänen wihollisissansa.
15. Sillä katso, Herra tulee tulella, ja hänen rattaansa owat niinkuin tuulispää; että hän kostais wihansa hirmuisuudessa, ja rangaistuksensa tulen liekissä. 2 Thess. 1:7, 8.
16. Sillä Herra on tuomitsewa tulella ja miekallansa kaiken lihan; ja Herralta tapetuita pitää paljo oleman.
17. Jotka heitänsä pyhittäwät ja puhdistawat yrttitarhoissa, yksi täällä ja toinen siellä, ja syöwät sian lihaa, kauhistuksia ja hiiriä; kaikki nämät pitää lopetettaman yhtä haawaa, sanoo Herra.
18. Sillä minä tahdon tulla ja koota heidän ajatuksensa ja tekonsa, ynnä kaikkein pakanain ja kielten kanssa, että he tulisiwat ja näkisiwät minun kunniani.
19. Ja minä asetan merkin heidän sekaansa, ja muutamat niistä, kuin pelastetut owat, lähetän minä pakanoille meren tykö, joutsimiesten puoleen, Puliin ja Ludiin, Tubaliin ja Jawaan päin, ja niihin kaukaisiin saariin, joissa ei tähän asti mitään ole minusta kuultu, ja ei ole minun kunniatani nähneet: ja heidän pitää minun kunniani pakanain seassa ilmoittaman;
20. Ja tuoman ulos kaikki teidän weljenne kaikista pakanoista, Herralle ruokauhriksi, hewoisilla ja rattahilla, paareilla, muuleilla ja liukkailla juhdilla Jerusalemiin minun pyhän wuoreni puoleen, sanoo Herra: niinkuin Israelinkin lapset tuowat ruokauhrin puhtaassa astiassa Herran huoneeseen.
21. Ja minä tahdon niistä ottaa papit ja Lewitat, sanoo Herra.
22. Sillä niinkuin uudet taiwaat ja uusi maa, jotka minä teen, owat minun edessäni, sanoo Herra, juuri niin pitää teidän siemenenne ja nimenne pysymän.
Es. 65:17. 2 Piet. 3:13. Ilm. k. 21:1.
23. Ja kaikki liha pitää yhdestä kuukaudesta niin toiseen, ja yhdestä sabbatista niin toiseen, tuleman kumartamaan minun eteeni, sanoo Herra;
24. Ja heidän pitää menemän ulos, ja katseleman niiden ihmisten raatoja, jotka minua wastaan wäärin tekiwät; sillä ei heidän matonsa pidä kuoleman, eikä heidän tulensa sammuman, ja heidän pitää kaikelle lihalle kauhistukseksi oleman.
Marc. 9:44, 46, 48.

Prophecta Jeremia.

1 Luku.

Jeremian suku, ennustuksen aika, kutsuminen; hänen näkönsä ja saarnansa.

Jeremian Hilkian pojan sanat, joka oli Anathothin papeista, BenJaminin maalta,

2. Jolle Herran sana tapahtui Josian Amonin pojan, Judan kuninkaan aikana, kolmantenatoistakymmenentenä hänen waltakuntansa wuonna;

3. Ja sitte Josian pojan, Jojachimin, Judan kuninkaan aikana, Zedekian Josian pojan, Judan kuninkaan ensimäisen wuoden loppuun toistakymmentä, niin Jerusalemin wankeuteen asti, wiidentenä kuukautena. 2 Kun. k. 23:34. k. 24:17. 2 Aikak. 36:10.

4. Ja Herran sana tapahtui minulle, ja sanoi:

5. Minä tunsin sinun jo ennen kuin minä sinun walmistin äitis kohdussa, ja pyhitin sinun ennenkuin sinä äidistäs synnyitkään, ja panin sinun kansain propheetaksi. Gal. 1:15.

6. Mutta minä sanoin: woi Herra, Herra! katso, en minä kelpaa saarnaamaan; sillä minä olen nuori. 2 Mos. 4:10. k. 6:12.

7. Niin Herra sanoi minulle: älä sano: minä olen nuori; mutta sinun pitää kaikkiin niihin menemän, kuin minä sinun lähetän, ja puhuman kaikkia, kuin minä sinulle käsken.

8. Älä pelkää heitä; sillä minä olen tykönäs, ja pelastan sinun, sanoo Herra. 5 Mos. 31:6. Jos. 1:5, 6. Hes. 3:9.

9. Ja Herra ojensi kätensä ja tarttui minun suuhuni, ja sanoi Herra minulle: katso, minä panen minun sanani sinun suuhus. Es. 6:7.

10. Katso, minä panen sinun tänäpänä kansain ja waltakuntain päälle, repimään, särkemään, hukuttamaan ja kukistamaan: rakentamaan ja istuttamaan. Jer. 5:14. 2 Cor. 10:4, 5.

11. Ja Herran sana tapahtui minulle, ja sanoi: Jeremia, mitäs näet? Minä sanoin: minä näen mandelpuisen sauwan.

12. Ja Herra sanoi minulle: oikein sinä olet nähnyt, sillä minä tahdon kiiruhtaa, tehdäkseni minun sanani.

13. Ja Herran sana tapahtui toisen kerran minulle, ja sanoi: mitäs näet? Minä sanoin: minä näen kiehuwaisen padan, joka näkyy pohjan puoleen. Hes. 11:7, 11.

14. Ja Herra sanoi minulle: pohjasta on paha tulewa kaikkein maan asuwaisten päälle. Jer. 6:1.

15. Sillä katso, minä kutsun kaikki waltakuntain sukukunnat, kuin on pohjassa, sanoo Herra; ja he tulewat ja kukin asettaa istuimensa Jerusalemin portin eteen, ja ympäri kaikkia hänen muurejansa, ja kaikkia Judan kaupungeita. Jer. 4:6. k. 5:15. k. 52:4.

16. Ja minä annan oikeuden käydä heidän päällensä, kaiken heidän pahuutensa tähden, että he owat minun hyljänneet, ja muille jumalille suitsuttaneet, ja kumartaneet omaa käsialaansa.

17. Niin wyötä nyt sinun kupees, nouse ja saarnaa heille kaikki, kuin minä sinun käsken; älä pelkää heitä, etten minä sinua surmaisi heidän edessänsä. Luc. 12:35. 1 Piet. 1:13.

18. Ja katso, minä teen tänäpänä sinun wahwaksi kaupungiksi, rautapatsaaksi ja waskimuuriksi koko maassa, Judan kuninkaita ja hänen ruhtinoitansa wastaan, hänen pappejansa ja maan kansaa wastaan. Jer. 15:20.

19. Ja he sotiwat sinua wastaan, ei kuitenkaan heidän pidä sinua woittaman: sillä minä olen sinun tykönäs, sanoo Herra, wapahtamassa sinua.

2 Luku.

Judan luopumisesta ja paadutuksesta.

Ja Herran sana tapahtui minulle, ja sanoi:

2. Mene ja saarnaa julkisesti Jerusalemissa, ja sano: näin sanoo Herra: minä ajattelen sitä hywää työtä, joka sinulle tapahtui sinun nuoruudessas, ja sitä rakkautta, jonka minä sinulle osotin, koskas kaunis olit, ja minua korwessa seurasit, siinä maassa, jossa ei kylwetä; Hes. 16:8.

3. Koska Israel oli Herran pyhä ja hänen ensimäinen hedelmänsä; jokainen kuin häntä söi, tuli wikapääksi, ja paha tuli hänen päällensä, sanoo Herra.

4. Kuulkaat Herran sanaa, Jakobin huone ja kaikki Israelin huoneen sukukunnat.

5. Näin sanoo Herra: mitä wääryyttä teidän isänne minussa löysiwät, että he erkaniwat minusta ja meniwät turhuuteen, ja tuliwat turhaksi? Es. 5:4. Mich. 6:3.

6. Ja ei ensinkään ajatelleet: kussa se Herra on, joka meitä wei ulos Egyptin maalta,

joka johdatti meitä korwessa, autiassa ja erämaassa, kuiwassa ja kuoleman warjon maassa, siinä maassa, jossa ei yksikään ihminen waeltanut eikä asunut? 5 Mos. 8: 15.
7. Ja minä wein teidän hywään maahan, sen hedelmätä ja hywyyttä syömään; mutta koska te sinne tulitte, saastutitte te minun maani, ja minun perintöni teitte kauhistukseksi.
8. Papit ei ajatelleet, kussa Herra on; lainoppineet ei tunteneet minua, paimenet luopuiwat minusta, ja propheetat ennustiwat Baalin kautta ja seurasiwat kelwottomia.
9. Sentähden minä riitelen wielä teidän kanssanne, sanoo Herra, ja teidän lastenne lasten kanssa riitelen minä.
10. Niin menkäät Chitimin luotoihin ja katsokaat, ja lähettäkäät Kedariin, tutkistelkaat wisusti ja katsokaat, jos siellä niin on tapahtunut.
11. Muuttawatko pakanat jumalitansa? waikka ei ne jumalat olekaan; ja kuitenkin minun kansani on muuttanut kunniansa kelwottomaan. Ps. 106: 20.
12. Taiwaat hämmästykäät siitä, peljästykäät ja wapiskaat, sanoo Herra.
5 Mos. 32: 1. Es. 1: 2.
13. Sillä minun kansani tekee kahtalaisen synnin: minun, joka olen elämän weden lähde, he hyljääwät, ja kaiwawat itsellensä kaiwoja, kelwottomia kaiwoja, joissa ei wesi pysy.
14. Onkosta Israel orja eli kotona syntynyt? miksistä hän on joutunut saaliiksi?
15. Sillä nuoret jalopeurat kiljuwat hänestä ja huutawat: he häwittäwät hänen maansa; ja hänen kaupunkinsa owat poltetut, niin ettei niissä kenkään asu.
Es. 5: 29. Jer. 4: 7.
16. Nophian ja Thachpaneksen lapset musertawat myös sinun pääs. Es. 19: 13.
17. Näitä sinä itselles teet, ettäs hyljäät Herran sinun Jumalas, koska hän sinua tahtoo wiedä oikiata tietä. Jer. 4: 18.
18. Ja nyt, mitä sinun on Egyptin tiellä, ettäs tahdot juoda Sihorin wettä? eli mitä sinun on Assyrian tiellä, ettäs tahdot juoda wirran wedestä? Es. 31: 1.
19. Sinun pahuutes tähden sinua nuhdellaan, ja sinun tottelemattomuutes tähden sinua kuritetaan; niin tiedä ja näe, kuinka wiheliäinen ja surkia se on, ettäs hyljäät Herran sinun Jumalas, ja et pelkää minua, sanoo Herra, Herra Zebaoth. Es. 3: 9. Hos. 5: 5.
20. Sillä minä olen jo wanhasta taittanut sinun ikees, ja särkenyt sinun juttas, ja sinä sanoit: en minä tahdo enää niitä palwella; kuitenkin jokaisella korkialla wuorella, ja kaikkein lehtipuiden alla juoksit sinä salawuoteudessa. Es. 57: 5, 6, 7. Jer. 3: 6.
21. Mutta minä olen istuttanut sinun parhaaksi wiinapuuksi ja totiseksi siemeneksi; kuinkasta sinä olet nyt muuttunut niin karwaaksi ja metsäwiinapuuksi?
2 Mos. 15: 17. Ps. 44: 3. Ps. 80: 9. Es. 5: 2.
Matth. 21: 33, 2c. Marc. 12: 1. Luc. 20: 9.
22. Sillä jos sinä sinus wielä lipiällä pesisit ja ottaisit paljon saipuata, kuitenkin sinun pahuutes näkyy minun edessäni, sanoo Herra, Herra.
23. Kuinkas siis sanot: en minä ole saastainen, en minä seuraa Baalia? Katso tietäs laaksossa, ajattele, kuinkas tehnyt olet: sinä nopsa naaraskameli, joka sinne ja tänne juokset.
24. Niinkuin metsäaasi korwessa, koska hän helteestä hengittää, kuka hänen taitaa asettaa? kaikki, jotka häntä etsiwät, ei pidä wäsymän; hänen kuukaudessansa hän löytään.
25. Älä ole paljas jalwoin ja älä janoa kärsi. Mutta sinä sanoit: ei se auta, waan minä rakastan muukalaisia ja juoksen heidän perässänsä.
26. Niinkuin waras tulee häpiään, koska hän saadaan kiinni, niin myös pitää Israelin huoneen häpiään tuleman, kuningastensa, waltamiestensä, pappeinsa ja propheetainsa kanssa,
27. Jotka puulle sanowat: sinä olet minun isäni, ja kiwelle: sinä minun synnytit; sillä he kääntäwät selkänsä minun puoleeni, ja ei kaswojansa; mutta koska hätä tulee, sanowat he: nouse ja auta meitä.
28. Kussasta owat sinun jumalas, jotka sinä itselles tehnyt olet? Nouskaan ne, katso, jos he taitawat sinua auttaa sinun hätäs aikana; sillä niin monta, kuin sinulla, Juda, kaupunkia on, niin monta on myös sinulla jumalata.
5 Mos. 32: 37. Tuom. 10: 14. Jer. 11: 13. Hos. 13: 10.
29. Miksi te tahdotte wielä riidellä minun kanssani? Te olette kaikki minusta luopuneet, sanoo Herra.
30. Turhaan minä rankaisin teidän lapsianne, ei he ota kuritusta; sillä teidän miekkanne syö teidän propheetanne, niinkuin turmelewa jalopeura. Es. 1: 5. Jer. 5: 3. Matth. 23: 34.
31. Sinä paha sukukunta, ota waari Herran sanasta: olenko minä nyt tullut Israelin korweksi eli pimiäksi maaksi? Miksi siis minun kansani sanoo: me olemme herrat, en me enää tule sinun tykös?
32. Unhottaako neitsy kaunistuksensa eli

morsian seppeleensä? Mutta minun kansa=
ni unhottaa minun ijankaikkisesti. Jer. 3:21.
33. Mitäs kaunistat sinun ties, rakkautta
etsiäkses? ja myös sentähden totutit sinun
ties pahaksi.
34. Löytään myös waiwaisten ja wiatto=
main sielnin weri sinun tykönäs jokapaikas=
sa, ja ei ne ole löytty kätkettynä, waan julki
kaikissa niissä paikoissa.
35. Ja sinä sanot: minä olen wiatoin,
hän kääntäköön wihansa minusta pois.
Katso, minä tahdon oikeudelle käydä sinun
kanssas, että sinä sanoit: en minä ole syntiä
tehnyt.
36. Miksis niin horjahtelet, ja menet sinne
ja tänne? Mutta sinun pitää Egyptiltä
häpiän saaman, niinkuin sinä Assyrialtakin
häpiän sait. 2 Aikak. 28:20. Es. 30:3, 5.
37. Sinä olet myös sieltä lähtewä ja lyö=
pä kätes yhteen pääs päälle, sillä Herra te=
kee tyhjäksi sinun toiwos, ja ei sinulla pidä
mitään menestystä niissä oleman.
2 Sam. 13: 19.

3 Luku.

Juda rangaistaan, neuwotaan kääntymykseen ja tunnustaa syntinsä.

Sananlasku on: katso, koska mies eroittaa
waimonsa tyköänsä, ja se menee pois hänen
tyköänsä, ja ottaa toisen miehen: ottaako
hän hänen jälleen? eikö maa niin peräti
saastutettaisi? Mutta sinä olet huorin teh=
nyt sinun monen ystäwäs kanssa; mutta
tule kuitenkin jälleen minun tyköni, sanoo
Herra. 5 Mos. 24:4.
2. Nosta silmäs ylös korkeuteen ja katso,
kuinka sinä jokapaikassa huorin teet. Sinä
istut tiellä, ja odotat heitä niinkuin ryöwäri
korwessa, ja saastutat maan huoruudellas
ja pahuudellas. 1 Mos. 38:14.
3. Sentähden pitää aamusateen tuleman
pois, eikä ehtoosateen tuleman; sinulla on
porton kaswot, et sinä tahdo ensinkään hä=
wetä. Hes. 3:7.
4. Ja kuitenkin sinä siitä ajasta huudat
minua: minun Isäni, minun nuoruuteni
johdattaja. Ps. 71:17.
5. Wihastuuko hän ijankaikkisesti, ja ei
käänny julmuudestansa? Katso, sinä ope=
tat, ja teet pahaa, ja et taida hillitä.
Ps. 103:9.
6. Ja Herra sanoi minulle, kuningas Jo=
sian aikana: oletko sinä myös nähnyt, mitä
se wastahakoinen Israel teki? Hän meni
kaikille korkeille wuorille, ja jokaisen wiher=
jäisen puun ala, ja teki siellä huoruutta.
Jer. 2:20.

7. Ja koska hän näitä kaikkia tehnyt oli,
sanoin minä: käännä sinuas minun tyköni;
mutta ei hän kääntänytkään itseänsä; ja hä=
nen petollinen sisarensa Juda näki sen.
Hes. 16:46. l. 23:2, 4.
8. Ja minä näin, että se wastahakoinen
Israel kaikissa asioissa teki huorin, ja minä
hyljäsin hänen, ja annoin hänelle erokirjan;
ja ei hänen petollinen sisarensa Juda sitä
peljännyt, mutta meni ja teki myös huorin.
5 Mos. 24:1.
9. Ja hänen huoruutensa sanomasta on
maakunta saastutettu; sillä hän tekee huo=
ruutta kiwen ja puun kanssa.
10. Ja kaikissa näissä ei se hänen petolli=
nen sisarensa Juda kääntänyt itseänsä mi=
nun tyköni kaikesta sydämestänsä, mutta
petollisesti, sanoo Herra.
11. Ja Herra sanoi minulle: wastahakoi=
nen Israel on jalommaksi luettawa petollisen
Judan suhteen. Hes. 16:51. l. 23:11.
12. Mene ja saarnaa nämät sanat pohjaan
päin, ja sano: käännä sinus, sinä wastaha=
koinen Israel, sanoo Herra, niin en minä
käännä kaswojani teistä pois; sillä minä
olen laupias, sanoo Herra, ja en wihastu
ijankaikkisesti. Ps. 89:15. Ps. 145:8.
13. Tunne ainoastaan sinun pahat tekos,
ja että olet Herraa sinun Jumalatas was=
taan syntiä tehnyt, ja juosnut sinne tänne
wierasten jumalain tykö, kaikkein wiherjäis=
ten puiden ala; ja ette kuulleet minun ään=
täni, sanoo Herra.
14. Kääntäkäät teitänne, te wastahakoiset
lapset, sanoo Herra; sillä minä kihlaan tei=
dän minulleni, ja otan teidän yhden kau=
pungista ja kaksi koko sukukunnasta, ja tah=
don teidän wiedä Zioniin.
15. Ja annan teille paimenet minun sy=
dämeni jälkeen, jotka teitä pitää rawitseman
opilla ja wiisaudella.
Jer. 23:4. Hes. 34:23. Eph. 4:11.
16. Ja se on silloin tapahtuwa, koska te
moneksi tulette ja kaswatte maassa, ettei sii=
hen aikaan, sanoo Herra, pidä enää puhut=
taman Herran liiton arkista, eikä ajatelta=
man, ei myös sitä enää muistettaman, eli
etsittämän, taikka enää tehtämän.
17. Mutta Jerusalem pitää siihen aikaan
kutsuttaman Herran istuimeksi, ja kaikki pa=
kanat pitää itsensä sinne kokooman Herran
nimeen Jerusalemiin: eikä heidän pidä enää
waeltaman pahan sydämensä ajatusten jäl=
keen. Es. 2:2, 3. Mich. 4. 1, 2.
18. Siihen aikaan pitää Judan huoneen
menemän Israelin huoneen tykö, ja pitää
ynnä tuleman pohjan puoliselta maalta sii=

hen maahan, jonka minä olen antanut teidän isillenne perinnöksi.
19. Ja minä sanon: kuinka minä olen monta lasta antawa sinulle, ja sen hywän maan ja ihanaisen perinnön, pakanain joukon. Ja minä sanon: sinä olet kutsuwa minun Isäkses, että luowu minusta.
20. Kuitenkin niinkuin waimo pettää rakastajansa, niin olette te minusta luopuneet, te Israelin huone, sanoo Herra.
21. Sentähden pitää kuuluman walitus, itku ja parku Israelin lapsilta korkeissa paikoissa; sillä he owat tiensä turmelleet, ja Herran Jumalansa unohtaneet. Jer. 2:32.
22. Niin palatkaat, te wastahakoiset lapset, niin minä parannan teitä teidän tottelemattomuudestanne. Katso, me tulemme sinun tykös; sillä sinä olet Herra meidän Jumalamme. Hos. 14:2.
23. Totisesti on sula petos kukkuloilla ja kaikilla wuorilla: totisesti on Israelin autuus (ainoassa) Herrassa meidän Jumalassamme. Ps. 121:1, 2.
24. Ja meidän isäimme asetukset, jotka me nuoruudesta olemme pitäneet, pitää häpiällä käymän pois, ynnä heidän lammastensa, karjansa, poikainsa ja tyttärensä kanssa. Hes. 20:18.
25. Meidän täytyy maata meidän häpiässämme, ja meidän ylönkatseemme peittää meidän; sillä me teimme syntiä Herraa meidän Jumalatamme wastaan, sekä me että meidän isämme, hamasta meidän nuoruudestamme niin tähän päiwään asti, ja emme totelleet Herran meidän Jumalamme ääntä.

4 Luku.

Uhataan häwityksellä.

Jos sinä käännät sinus, Israel, sanoo Herra, niin käännä sinus minun tyköni; ja jos sinä panet sinun kauhistukses pois minun kaswoini edestä, niin et sinä tule ajetuksi pois. Joel 2:12.
2. Silloin sinä olet wannowa niin totta kuin Herra elää, totuudessa, oikeudessa ja wanhurskaudessa: ja pakanat siunataan hänessä, ja he kerskaawat heitänsä hänestä. 1 Mos. 22:18. Es. 45:25. l. 48:1. 2 Cor. 10:17.
3. Sillä näin sanoo Herra: te Judan ja Jerusalemin miehet, kyntäkäät wastuudesta, ja älkäät kylwäkö orjantappurain sekaan. Hos. 10:12.
4. Ympärileikatkaat teitänne Herralle, ja pankaat teidän sydämenne esinahka pois, te Judan miehet ja Jerusalemin asuwaiset; ettei minun julmuuteni pääsisi wallallensa niinkuin tuli, ja niin palaisi, ettei yksikään häntä sammuttaa taida, teidän pahuutenne tähden. 5 Mos. 10:16. l. 30:6. Es. 65:5. Rom. 2:28, 29.
5. Ilmoittakaat Judassa ja antakaat kuulla Jerusalemissa, ja sanokaat: soittakaat waskitorwea maassa, huutakaat korkialla äänellä ja sanokaat: kootkaat teitänne, ja käykäämme kaikki wahwoihin kaupunkeihin.
6. Nostakaat lippu Zionissa, kootkaat teitänne pakoon ja älkäät wiiwytelkö; sillä minä annan tulla onnettomuuden pohjasta, ja suuren wiheljäisyyden. Jer. 1:13, 14.
7. Jalopeura nousee luolastansa, ja pakanain häwittäjä samoo ja lähtee paikastansa, häwittämään sinun maatas; sinun kaupunkis pitää kukistettaman, niin ettei kenkään niissä asu. Es. 5:29. Jer. 2:15. l. 5:6.
8. Sentähden pukekaat säkit yllenne, itkekäät ja parkukaat; sillä Herran julma wiha ei tahdo meistä lakata. Jer. 6:26.
9. Siihen aikaan, sanoo Herra, pitää kuningasten ja pääruhtinasten sydän lankeeman, pappein pitää peljästymän ja propheetain hämmästymän.
10. Mutta minä sanoin: woi! Herra, Herra, sinä olet antanut tämän kansan ja Jerusalemin suuresti pettää itsensä, sanoen: teillä on olewa rauha; ja kuitenkin miekka hamaan sieluun asti lähestyy.
11. Silloin pitää sanottaman tälle kansalle ja Jerusalemille: kuiwa tuuli on tulewa wuorten ylitse korwesta minun kansani tyttären tielle, joka ei wiskaa eli puhdista.
12. Sangen wäkewä tuuli pitää niistä minulle tuleman. Niin minä myös nyt tahdon puhua heidän kanssansa oikeutta.
13. Katso, hän nousee niinkuin pilwi, ja hänen waununsa niinkuin tuulispää, hänen hewoisensa owat nopiammat kotkaa. Woi meitä! sillä me häwitetään.
14. Niin pese nyt, Jerusalem, sinun sydämes pahuudesta, ettäs autetuksi tulisit; kuinka kauwan pitää pahat ajatukset sinun tykönäs pysymän? Es. 1:16.
15. Sillä Danista kuuluu sanoma, ja ahdistus Ephraimin wuorelta. Jer. 8:16.
16. Sanokaat pakanoille: katso, kuuluttakaat Jerusalemissa, wartiat tulewan kaukaiselta maalta, jotka luihkaawat Judan kaupungeita wastaan.
17. He piirittäwät heidän kaikilta haaroilta, niinkuin wartiat kedolla; sillä he owat wihoittaneet minun, sanoo Herra.
18. Sinun ties ja sinun harjoitukses owat nämät sinulle tehneet; tämä on sinun pahuutes, että se niin karwas on ja käy sinun sydämees. Ps. 107:17. Es. 50:1. Hos. 13:9.

19. Kuinka on minun sydämeni kipiä, minun sydämeni tykyttää minun ruumiissani, ja ei ole lepoa; sillä minun sieluni kuulee waskitorwen äänen ja sodan huudon. Es. 22:4. Jer. 9:1.

20. Häwitys kuuluu häwityksen perään, sillä koko maa hajoitetaan; ja minun majani ja peitteeni pitää sangen äkisti kukistuman.

21. Kuinka kauwan pitää minun näkemän lippuja, ja kuuleman waskitorwen ääntä?

22. Että minun kansani on hullu, ja ei tunne minua; he owat tyhmät lapset, ja ei ymmärrä; wiisaat owat he kyllä pahaa tekemään, waan hywää tehdä ei ole heillä taitoa. Rom. 16:19.

23. Minä katsoin maan päälle, katso, se oli tyhjä ja autia, ja taiwaan päälle, ja se oli pimiä. Es. 5:30. l. 50:3.

24. Minä katsoin wuorten päälle, ja katso, ne wapisiwat, ja kaikki kukkulat wärisiwät.

25. Minä näin, ja katso, ei ollut siellä yhtään ihmistä; kaikki myös taiwaan linnut oliwat lentäneet pois.

26. Minä katsoin, katso, hedelmällinen pelto oli autiana, ja kaikki kaupungit oliwat kukistetut maahan Herralta ja hänen julmalta wihaltansa.

27. Sillä niin sanoo Herra: koko maa pitää kylmille tuleman; ja en minä kuitenkaan sitä peräti häwitä. Jer. 5:18.

28. Sentähden pitää maan oleman surullisen, ja taiwaan ylhäältä murheellisen; sillä minä olen sanonut: minä olen sen päättänyt, ja en tahdo sitä katua, enkä siitä lakata.

29. Kaikki kaupungit pitää pakeneman hewoismiesten ja joutsimiesten huutoa, ja juokseman tihkuihin metsiin ja lymyttämän itsensä kiwiraunioihin; kaikki kaupungit pitää oleman kylmillä, niin ettei yksikään niissä asu.

30. Mitäs tahdot tehdä, sinä häwitetty? Jos sinä wielä kaunistaisit sinus purpurawaatteella ja kultakäädyillä, woitelisit sinun kaswos, niin sinä kuitenkin sinuas turhaan kaunistelet; sillä ne, kuin nyt owat sinua rakastaneet, pitää katsoman sinua ylön, ja wäijymän sinun henkeäs:

31. Sillä minä kuulin huudon, niinkuin synnyttäwäisen, tuskan, niinkuin sen, joka ensimäisen lapsen waiwassa on, Zionin tyttären äänen, joka walittaa ja hajoittaa kätensä: woi minuani! sillä minun sieluni on wäsynyt surmaajitten tähden.

5 Luku.

Kaikki pahat; kaikki neuwotaan.

Käykäät Jerusalemin katuja ympäri, katsokaat, koetelkaat ja etsikäät hänen kaduillansa, jos te löydätte jonkun, joka oikein tekee ja kysyy totuutta; niin minä olen hänelle armollinen.

2. Ja jos he wielä sanoisiwat: niin totta kuin Herra elää; niin he kuitenkin wannowat wäärin.

3. Herra, eikö sinun silmäs katso uskoa? Sinä lyöt heitä, ja ei he tunne kipua; sinä waiwaat heitä, mutta ei he tahdo kuritusta wastaanottaa; heillä on kowempi kaswo kuin kiwi, ja ei tahdo käätä heitänsä. Es. 1:5. Jer. 2:30.

4. Mutta minä sanoin: se on waiwainen joukko; he owat ymmärtämättömät, ja ei tiedä Herran tietä eikä heidän Jumalansa oikeutta.

5. Minä käyn woimallisten tykö ja puhun heidän kanssansa; sillä heidän pitää tietämän Herran tien ja heidän Jumalansa oikeuden. Mutta ne owat kaikki ikeen särkeneet, ja katkaisneet siteen.

6. Sentähden pitää jalopeuran, joka metsästä tulee, repelemän heidän rikki, ja suden korwesta pitää haaskaaman heitä, ja pardin pitää wartioitseman heidän kaupungeitansa, ja kaikki, kuin niistä tulewat ulos, pitää raadeltaman; sillä heidän syntejänsä on juuri monta, ja he owat paatuneet heidän tottelemattomuudessansa. Hos. 13:7.

7. Kuinka siis minun pitää sinulle oleman armollinen? että sinun lapses hyljääwät minun ja wannowat sen kautta, joka ei Jumala olekaan; ja nyt, että minä olen heitä rawinnut, tekewät he huorin ja kokoontuwat porton huoneeseen joukkoinensa.

8. Kukin hirnuu lähimmäisensä emäntätä, niinkuin hywin ruokitut joutilaat orhiit. Hes. 22:10, 11.

9. Eiköstä minun pitäisi heitä senkaltaisista kurittaman, sanoo Herra: ja eikö minun sieluni pitäisi kostaman senkaltaiselle kansalle kuin tämä on? Jer. 9:9.

10. Kukistakaat hänen muurinsa ylösalaisin, ja älkäät peräti häwittäkö, ottakaat pois hänen torninsa; sillä ei ne ole Herran.

11. Mutta he owat petoksella minusta pois luopuneet, sekä Israelin huone että Judan huone, sanoo Herra.

12. He kieltäwät pois Herran, ja sanowat: ei hän se ole, ei meille käy niin pahoin, ei miekka ja nälkä tule meidän päällemme. 5 Mos. 29:19. Es. 28:15.

13. Propheetat puhuwat tuuleen: ei heillä
ole (Jumalan) sanaa: niin heille itse käy=
köön.
14. Sentähden näin sanoo Herra Jumala
Zebaoth: että te senkaltaisia puhutte, katso,
niin minä teen minun sanani sinun suus=
sas tuleksi, ja tämän kansan puuksi, ja hä=
nen pitää polttaman heidän. Es. 30: 33.
15. Katso, minä annan tulla teidän pääl=
lenne, Israelin huone, sanoo Herra, kaukaa
yhden kansan, wäkewän kansan, joka on ollut
ensimäinen kansa, kansan, jonka kieltä et
sinä ymmärrä, etkä taida ymmärtää mitä
he sanowat. 5 Mos. 28: 49. Es. 5: 26. Jer. 1: 15. l. 6: 22.
16. Heidän wiinensä on awojoin hauta;
ja he owat kaikki wäkewät.
17. He syöwät sinun tulos ja leipäs, jota
sinun poikas ja tyttäres syöneet olisiwat;
he nielewät sinun lampaas ja karjas; he
syöwät sinun wiinapuus ja fiikunapuus, ja
häwittäwät sinun wahwat kaupunkis mie=
kalla, joihin sinä sinus luotat.
3 Mos. 26: 16. 5 Mos. 28: 31, 33.
18. Ja en minä silloinkaan, sanoo Herra,
peräti häwitä teitä. Jer. 4: 27.
19. Ja jos te sanotte: miksi Herra meidän
Jumalamme tekee meille näitä kaikkia? niin
wastaa heitä: niinkuin te olette hyljänneet
minun, ja palwelleet wieraita jumalita tei=
dän omassa maassanne, niin teidän pitää
myös palweleman wieraita siinä maassa,
joka ei teidän olekaan. Jer. 16: 10, 11.
20. Näitä teidän pitää ilmoittaman Jako=
bin huoneessa, ja saarnaaman Judassa, ja
sanoman:
21. Kuulkaat nyt tätä, te hullu kansa, jolla
ei taitoa ole, jolla on silmät, ja ei näe, kor=
wat, ja ei kuule. Es. 6: 9, 10. l. 42: 18, 19.
22. Ettekö te tahdo peljätä minua? sanoo
Herra, ja ettekö te pelkää minun kaswoini
edessä? joka panen hiedan meren rajaksi ja
ijankaikkiseksi määräksi, jota ei hänen pidä
käymän ylitse; ja waikka se pauhais, niin ei
se kuitenkaan woi sen ylitse; ja jos hänen
aaltonsa paisuwat, niin ei heidän pidä me=
nemän sen ylitse. Job. 26: 10. l. 38: 8. Ps. 104: 9.
23. Mutta tällä kansalla on wilpistelewäi=
nen ja tottelematoin sydän; he owat har=
hailleet ja menneet pois;
24. Ja ei sano koskaan sydämessänsä: pel=
jätkäämme nyt Herraa meidän Jumala=
tamme, joka antaa meille aamu= ja ehtoo=
sateen ajallansa, ja warjelee meille joka
ajastaika elonajan uskollisesti.
5 Mos. 11: 14. Ap. T. 14: 17.
25. Mutta teidän pahat tekonne nämät
estäwät, ja teidän syntinne tämän hywän
teiltä kääntäwät pois.
26. Sillä minun kansassani löytään ju=
malattomia, jotka paulat ja pyydykset aset=
tawat ihmisiä käsittääksensä, niinkuin lintu=
miehet satimella.
27. Ja heidän huoneensa on täynnä pe=
tosta, niinkuin häkki lintuja: siitä he tule=
wat wäkewäksi ja rikkaaksi. 5 Mos. 32: 15.
28. He kiiltäwät lihawuudesta; he säkewät
pahan asian, ja ei pidä oikeutta: ei he hol=
hoo orpoa hänen asiassansa, ja se menestyy
heille, ja ei he auta köyhää oikeuteen.
Es. 1: 23. Sach. 7: 10.
29. Eiköstä minun pitäisi sitä kostaman,
sanoo Herra, ja eiköstä minun sieluni pi=
täisi kostaman senkaltaiselle kansalle kuin tä=
mä on?
30. Kuinka julmasti ja kauhiasti eletään
maassa!
31. Propheetat opettawat walhetta, papit
owat herrat wirassansa, ja minun kansani
tahtoo sitä mielellänsä. Mitä te wiimein
teette? Jer. 23: 25, 26. Hes. 13: 6. Matth. 23: 4. 1 Piet. 5: 3.

6 Luku.

Syy wankeuteen Babelissa.

Kootkaat teitänne, te BenJaminin lapset,
Jerusalemista, ja puhaltakaat torween Te=
choassa, ja nostakaat lippu BethKheremis=
sä; sillä pohjasta on pahuus ja suuri wi=
heljäisyys käsissä. Jer. 1: 14.
2. Minä olen werrannut Zionin tyttären
kauniiseen ja ihanaiseen:
3. Mutta paimenet tulewat hänen tykönsä
laumoinensa; he panewat majansa hänen
ympärillensä, ja kukin kaitsee paikassansa;
4. (Ja sanoo:) pyhittäkäät sota häntä
wastaan, nouskaat ja käykäämme puolipäi=
wänä ylös; woi meitä! sillä ehtoo joutuu
ja warjo tulee suureksi.
5. Nouskaat, ja astukaamme ylös yöllä,
ja häwittäkäämme hänen jalot huoneensa.
6. Sillä niin sanoo Herra Zebaoth: kaa=
takaat puita, ja tehkäät multaseiniä Jerusa=
lemia wastaan; sillä kaupunki pitää kuritet=
taman, sen sisällä on sula wääryys.
7. Niinkuin lähde kuohuttaa wetensä, niin
kuohuu myös hänen pahuutensa; wääryys
ja häwitys siinä kuullaan, kitu ja waiwa on
aina minun edessäni. Es. 57: 20.
8. Anna sinuas kuritettaa, Jerusalem, ettei
minun sydämeni kääntyisi pois sinusta, etten
minä sinua häwittäisi, niin ettei kenkään asu
siinä maassa.
9. Näin sanoo Herra Zebaoth: mitä Is=

raelista jäänyt on, se pitää myös sulaksi saaliiksi joutuman niinkuin wiinapuu; koota kätes koriin niinkuin wiinamarjain poimia.
10. Kenelle siis minä puhun ja todistan, että joku kuulis? Katso, heidän korwansa owat ympärileikkaamata eikä taida kuulla; katso, he pitäwät Herran sanan pilkkana, ja ei kärsi sitä.
11. Sentähden olen minä niin täynnä Herran wihaa, etten minä taida lakata wuodattamasta, sekä lasten päälle kaduilla, ja myös nuorukaisten kokouksen päälle yhtä haawaa; sillä sekä mies että waimo, ijällinen ja ikiwanha pitää otettaman kiinni.
12. Heidän huoneensa pitää tuleman muukalaisten käsiin, heidän peltonsa ja emäntänsä yhtä haawaa; sillä minä ojennan käteni maan asujain ylitse, sanoo Herra.
13. Sillä he kaikki ahnehtiwat, sekä pienet että suuret; propheetat ja papit opettawat wäärin, Es. 56: 11. Jer. 8: 10.
14. Ja lohduttawat minun kansaani hänen wiheljäisyydessänsä, sitä halpana pitämään, ja sanowat: rauha, rauha; ja ei rauhaa olekaan. Jer. 8: 11. Hes. 13: 10. 1 Thess. 5: 3.
15. Sentähden pitää heidän häpiään tuleman, että he kauhistuksen tekewät; ja waikka he tahtowat olla häwäisemätä eikä taida häwetä, kuitenkin pitää heidän jokaisen lankeeman toinen toisensa päälle; ja koska minä heitä kuritan, silloin pitää heidän lankeeman, sanoo Herra. Jer. 8: 12.
16. Näin sanoo Herra: seisokaat teillä, katsokaat ja kysykäät entisiä teitä, kuka oikia tie on, sitä te waeltakaat, niin te löydätte lewon teidän sielullenne. Mutta he sanowat: en me waella. Matth. 11: 29.
17. Ja minä olen pannut teille wartiat: ottakaat waari torwen äänestä; mutta he sanowat: en me ota waaria.
18. Sentähden, te pakanat, kuulkaat, ja ota waari, sinä kokous, niistä kuin heidän seassansa tapahtuu.
19. Maa, kuule sinä; katso, minä annan tulla kowan onnen tälle kansalle, heidän ansaitun palkkansa, ettei he pidä lukua minun sanastani, mutta hyljääwät minun lakini.
20. Mitä minä lukua pidän pyhästä sawusta, joka rikkaasta Arabiasta tulee, eli hywästä kanelista, joka kaukaiselta maalta tulee? Teidän polttouhrinne ei ole minulle otollinen, eikä teidän uhrinne kelpaa minulle. Es. 1: 11. l. 66: 3. Am. 5: 21. Mich. 6: 6.
21. Sentähden sanoo Herra näin: katso, minä annan tälle kansalle lankeemuksen: siihen pitää sekä isät että lapset kaikki heitänsä loukkaaman, ja kylän miehet pitää hukkuman toinen toisensa kanssa.
22. Näin sanoo Herra: katso, kansa on tulewa pohjaisesta maakunnasta, ja suuri kansa on nousewa maan wieristä, Jer. 5: 15. l. 10: 22.
23. Jolla on joutset ja kilwet, hän on julma ja armotoin; heidän äänensä pauhaa niinkuin meri, he ajawat hewoisilla, he owat niinkuin warustettu sotawäki sinua wastaan, sinä tytär Zion.
24. Me olemme kuulleet heistä sanoman, ja meidän kätemme owat nääntyneet; tuska ja ahdistus on meidän käsittänyt niinkuin lapsen synnyttäjän. Jer. 4: 31. l. 49: 24. l. 50: 43.
25. Älkään kenkään lähtekö pellolle, ja älköön kenkään tielle menkö; sillä joka paikassa on rauhattomuus wihollisen miekan tähden.
26. O sinä, minun kansani tytär, pue säkki ylles ja aseta itses tuhkaan, sure niinkuin ainoata poikaa suurella murheella; sillä häwittäjä tulee äkistä meidän päällemme. Jer. 4: 8. l. 25: 36.
27. Minä olen pannut sinun wartian torniksi, ja linnaksi minun kansassani, tietämään ja koettelemaan heidän teitänsä. Jer. 1: 18. l. 15: 20.
28. He owat kaikki peräti pois luopuneet, waeltain petollisesti; he owat kaikki turmeltu waski ja rauta. Hes. 22: 18.
29. Palkeet owat tulelta poltetut, plyijy raukee pois, sulaminen on hukassa; sillä ei paha ole eroitettu.
30. Sentähden he myös kutsutaan hyljätyksi hopiaksi, sillä Herra on heidän hyljännyt. Es. 1: 22.

7 Luku.

Wäärän luottamisen rangaistus.

Tämä sana tapahtui Herralta Jeremialle, sanoen:
2. Seiso Herran huoneen portissa, saarnaa siellä tämä sana, ja sano: kuulkaat Herran sanaa, kaikki Juda, jotka käytte sisälle näistä porteista rukoilemaan Herraa.
3. Näin sanoo Herra Zebaoth, Israelin Jumala: parankaat teidän elämänne ja teidän menonne, ja minä tahdon teidän antaa asua tässä paikassa. 2 Aikak. 7: 20. Jer. 18: 11. l. 26: 13.
4. Älkäät luottako teitänne walheeseen, sanoen: tässä on Herran templi, tässä on Herran templi, tässä on Herran templi.
5. Mutta parantakaat todella teidän elämänne ja menonne, ja tehkäät jalo oikeus yhden ja toisen wälillä.
6. Muukalaisille, orwoille ja leskille älkäät

tehkö wäkiwaltaa, älkäät myös wuodattako
wiatointa werta tässä paikassa, ja älkäät
muita jumalita seuratko itse teillenne wa=
hingoksi:
7. Niin minä tahdon antaa teidän asua
tässä paikassa aina ja ijankaikkisesti, tässä
maassa, jonka minä annoin teidän isillenne.
8. Mutta te luotatte teitänne walheeseen,
joka ei mitään auta.
9. Ja te olette wielä sittekin warkaat, mur=
hamiehet, huorintekiät, walapattoiset ja suit=
sutatte Baalille, ja noudatatte wieraita ju=
malita, joita ette tunne.
10. Te tulette myös ja seisotte minun edes=
säni tässä huoneessa, joka minun nimelläni
kutsutaan, ja sanotte: ei meidän mitään hä=
tää ole, ehkä me teemme nämät kauhistukset.
11. Pidättekö te siis tämän huoneen, joka
minun nimelläni nimitetty on, ryöwäritten
luolana? Katso, kyllä minä sen näen, sa=
noo Herra.
Es. 56:7. Matth. 21:13. Marc. 11:17. Luc. 19:46.
12. Mutta menkäät nyt minun paikkaani,
joka on Silossa, jossa minun nimeni ennen
asunut on, ja katsokaat, mitä minä siellä
tehnyt olen minun kansani Israelin pahuu=
den tähden. Jos. 18:1. 1 Sam. 4:4, 11. Ps. 78:60.
13. Että te nyt kaikkia näitä töitä teette,
sanoo Herra, ja minä olen warhain nous=
nut ja puhunut teille, ja ette tahdo kuulla,
minä huudan, ja ette tahdo wastata;
2 Kun. k. 17:13, 14. San. l. 1:24, 25. Es. 65:12. l. 66:4.
Jer. 18:11, 12. l. 25:4. l. 26:5.
14. Niin minä myös tahdon tehdä tämän
huoneen kanssa, joka minun nimelläni ni=
mitetty on, johon te itsenne luotatte, ja sen
paikan kanssa, jonka minä teille ja teidän
isillenne annoin, niinkuin minä tein Silon
kanssa; 2 Aika k. 7:16. Ps. 132:13. Jer. 26:6.
15. Ja heitän teitä pois minun kaswoini
edestä, niinkuin minä heitin pois kaikki tei=
dän weljennekin, kaiken Ephraimin siemenen.
16. Ja ei sinun pidä rukoileman tämän
kansan edestä, eikä myös yhtäkään walitus=
ta eli rukousta tuoman edes, eli sinuas mi=
nun eteeni heidän tähtensä waiwaaman;
sillä en minä tahdo sinua kuulla.
Jer. 11:14. l. 14:11.
17. Etkös näe, mitä he tekewät Judan kau=
pungeissa ja kujilla Jerusalemissa?
18. Lapset kantawat puita, ja isät tekewät
walkiata, ja waimot tekewät taikinata, uhra=
taksensa leipiä taiwaan Melechetille, ja an=
taaksensa juomauhria wieraille jumalille,
että he minua wihoittaisiwat. Jer. 44:17, 18, 19.
19. Mutta ei he minulle tee sillä mielikar=
wautta, sanoo Herra, waan itsellensä, ja
heidän pitää häpiään tuleman.
20. Sentähden näin sanoo Herra, Herra:
katso, minun wihani ja minun julmuuteni
on wuodatettu tähän paikkaan, sekä ihmisiin
että karjaan, puihin metsässä ja maan he=
delmään, joka pitää palaman; niin ettei yk=
sikään sitä sammuttaa taida.
21. Näitä sanoo Herra Zebaoth, Israelin
Jumala: kootkaat teidän polttouhrinne ja
muut uhrinne ja syökäät lihaa.
22. Sillä sinä päiwänä, jona minä teidän
isänne johdatin Egyptin maalta, en minä
sanonut enkä käskyä antanut heille poltto=
uhrista, enkä muusta uhrista;
Es. 1:11. Jer. 6:20. Am. 5:21.
23. Waan minä käskin heille, ja sanoin:
kuulkaat minun sanaani, niin minä tahdon
olla teidän Jumalanne, ja te olette minun
kansani; ja waeltakaat kaikilla niillä teillä,
kuin minä käsken, että teille käwis hywin.
2 Mos. 19:5. 3 Mos. 26:12. 5 Mos. 6:3.
24. Mutta ei he tahtoneet kuulla eikä kor=
wiansa kallistaa, waan waelsiwat omassa
neuwossansa ja pahan sydämensä halussa,
ja käwiwät takaperin, ja ei edespäin.
Jer. 16:12.
25. Ja siitä päiwästä, kuin teidän isänne
läksiwät Egyptin maalta, niin tähän päi=
wään asti, olen minä lähettänyt joka päiwä
teille kaikki minun palweliani, propheetat,
minä nousin warhain ja lähetin. 2 Aika k. 36:15.
26. Mutta ei he tahtoneet kuulla eikä kor=
wiansa kallistaa; waan oliwat niskurit, ja
tekiwät pahemmin kuin heidän isänsä.
27. Ja jos sinä kaikki nämät sanot heille,
niin ei he sittekään kuule sinua; ja jos sinä
huudat, niin ei he sittekään sinua wastaa.
28. Sentähden sano heille: tämä on se
kansa, joka ei Herran heidän Jumalansa
ääntä kuule, eikä tahdo kuritusta wastaan
ottaa; totuus on peräti pois, ja on temmat=
tu heidän suustansa.
29. Leikkaa hiukses ja heitä pois tyköäs, ja
surkuttele sinuas walittain korkeuksissa; sillä
Herra on hyljännyt ja ajanut tämän suku=
kunnan pois, jolta hän on wihoitettu.
30. Sillä Judan lapset tekewät pahaa mi=
nun silmäini edessä, sanoo Herra; he pa=
newat siihen huoneeseen kauhistuksen, joka
minun nimelläni nimitetty on, saastuttaak=
sensa sitä.
31. Ja he rakentawat Tophetin altarin
BenHinnomin laaksossa, polttaaksensa poi=
kiansa ja tyttäriänsä tulessa; jota en minä
käskenyt enkä ajatellut ole.
2 Kun. k. 23:10. Jer. 19:5.

32. Sentähden katso, se aika tulee, sanoo
Herra, ettei se pidä kutsuttaman Tophetiksi
ja BenHinnomin laaksoksi, waan murhan
laaksoksi; ja Tophetissa pitää haudattaman
ruumiita, ettei enää ole siaa. Jer. 19: 6, 11, rc.
33. Ja tämän kansan ruumiit pitää tai=
waan lintuin ja maan eläinten ruuaksi tu=
leman, ja ei yksikään pidä heitä siitä aja=
man pois. Jer. 34: 20.
34. Ja minä otan pois Judan kaupun=
geista ja Jerusalemin kaduilta ilon ja rie=
mun äänen, yljän ja morsiamen äänen;
sillä maan pitää kylmille tuleman.

Es. 24: 7, 8. Jer. 16: 9. l. 25: 10. l. 33: 11. Hes. 26: 13. Hos. 2: 11.

8 Luku.

Wäärä oppi, ahneus.

Siihen aikaan, sanoo Herra, pitää Judan
kuningasten luut, ja hänen päämiestensä
luut, ja pappein luut, ja propheetain luut,
ja Jerusalemin asuwaisten luut, heitettä=
män ulos heidän haudoistansa.
2. Ja ne pitää hajoitettaman auringon,
kuun ja kaiken taiwaan sotajoukon ala, joita
he rakastaneet, palwelleet, seuranneet, etsi=
neet ja rukoilleet owat; ei he pidä enää koot=
taman eikä haudattaman, waan pitää ole=
man lokana maassa.
3. Ja kaikki jääneet tästä pahasta kansas=
ta, missä ikänä paikassa he owat, johon mi=
nä heitä ajanut olen, pitää paremmin tah=
toman olla kuollunna kuin eläwänä, sanoo
Herra Zebaoth.
4. Ja sinun pitää heille sanoman: näin
sanoo Herra: kussa on joku, jos hän lankee,
joka ei jälleen mielellänsä nouse? kussa on
joku, joka käy eksyksissä, eikö hän mielellänsä
jälleen oikialle tielle tule?
5. Miksi siis tämä Jerusalemin kansa tah=
too käydä eksyksissä palajamata? ja rippu=
wat niin kowin walheessa, ettei he millään
tawalla anna käätä heitänsä pois?
6. Minä hawaitsen ja kuulen, ettei he oi=
kein opeta; ei ole yhtään, joka katuu pa=
huuttansa ja sanoo: mitä minä tein? He
juoksewat kaikki heidän juoksuansa niinkuin
ankara hewoinen sodassa.
7. Haikara taiwaan alla tietää aikansa,
mettinen, kurki ja pääskyinen huomaitsewat
aikansa, koska heidän pitää tuleman jälleen;
waan minun kansani ei tiedä Herran oi=
keutta.
8. Kuinka te siis taidatte sanoa: me olem=
me wiisaat, ja meillä on Herran laki? Kat=
so, se on totisesti kuitenkin walhe, kuin ne
kirjanoppineet kirjoittawat.
9. Sentähden pitää senkaltaiset opettajat
häwäistämän, peljätettämän ja otettaman
kiinni: katso, he owat hyljänneet Herran sa=
nan, mitä wiisautta pitäis heillä oleman?
10. Sentähden annan minä heidän emän=
tänsä muukalaisille, ja heidän peltonsa niille,
jotka heitä karkoittawat; sillä he owat kaikki
ahneudelta woitetut, pienimmästä niin suu=
rimpaan, papit ja propheetat opettawat
kaikki walhetta; Es. 56: 11. Jer. 6: 13.
11. Ja rohwaisewat minun kansani tytär=
tä onnettomuudessansa, sitä turhana pitä=
mään, ja sanowat: rauha, rauha, ja ei rau=
haa olekaan. Jer. 6: 14. Hes. 13: 10.
12. Sentähden pitää heidän häpiään tu=
leman, että he kauhistuksen tekewät; ja wait=
ka he tahtowat ilman häwäistystä olla, eikä
taida häwetä, kuitenkin pitää heidän lankee=
man toinen toisensa päälle, ja koska minä
heitä kuritan, silloin pitää heidän lankee=
man, sanoo Herra. Jer. 3: 3. l. 6: 15.
13. Minä tahdon heitä niin poimia, sanoo
Herra, ettei yhtäkään wiinamarjaa pidä
wiinapuussa oleman, eikä yhtäkään fiikunaa
fiikunapuussa, lehdet pitää wariseman; ja
se, kuin minä heille antanut olen, pitää heil=
tä otettaman pois. Es. 5: 1. Matth. 21: 19. Luc. 13: 6.
14. Miksi me niin alallansa istumme?
Kootkaat teitänne, käykäämme wahwoihin
kaupunkeihin, ja odottakaamme niissä apua;
sillä Herra meidän Jumalamme on meidän
käskenyt odottaa, ja juottanut meitä katke=
ralla siemenellä, että me niin teimme Her=
raa wastaan syntiä. Jer. 9: 15. l. 23: 15.
15. Odota rauhaa ja terweyden aikaa, ehk=
ei mitään hywää ole käsissä, ja että te pa=
rattaisiin, ehkei muuta ole kuin hämmästys.
Jer. 14: 19.
16. Jo nyt kuuluu hamasta Danista he=
woisten hirnuminen, ja heidän orhiinsa
kuorskuwat, niin että kaikki maa järisee. He
tulewat ja syöwät maan, ja kaikki mitä siinä
on, kaupungin ja sen asuwaiset. Jer. 4: 15.
17. Sillä katso, minä lähetän kärmeet ja
basiliskit teidän sekaanne, joita ei auta lu=
moomaan; waan niitten pitää teitä pistä=
män, sanoo Herra. Ps. 58: 5, 6.
18. Minun wirwoituksenì on murheella
sekoitettu, ja minun sydämeni on nääntynyt.
19. Katso, minun kansani tyttären pitää
wieraalta maalta huutaman: eikö Herra
tahdo enää olla Zionissa? eli eikö hänellä
enää ole kuningasta? Miksi he wihoittiwat
minun kuwillansa ja turhalla wieraan ju=
malan palwelukfella?
20. Elonaika on mennyt edes, suwi on
loppunut, ja ei meille ole apua tullut.

21. Minä suren suuresti, että minun kansani tytär niin turmeltu on; minä surkuttelen ja olen hämmästyksissä.

22. Eikö Gileadissa ole woidetta, eli eikö siellä ole parantajata? miksei minun kansani tytär ole terweeksi tehty? Jer. 46:11.

9 Luku.

Judan wiat rangaistaan.

Joska minun pääsäni olis kyllä wettä, ja minun silmäni olis kyynelten lähde, että minä woisin itkeä yli päiwää ja yötä lyötyjä minun kansastani!

Es. 22:4. Jer. 4:19. l. 14:17. Wal. w. 1:16. l. 2:18.

2. Joska minulla olis matkamiesten maja korwessa, niin minä jättäisin minun kansani, ja menisin pois heidän tyköänsä; sillä he owat kaikki huorintekiät ja paha joukko.

3. He ampuwat kielellänsä niinkuin joutsellansa walhetta ja ei totuutta; waeltawat wäkiwallalla maassa, ja menewät yhdestä pahuudesta niin toiseen, ei totellen minua, sanoo Herra.

4. Jokainen karttakoon lähimmäistänsä, ja älköön uskoko weljeänsäkään; sillä weli sortaa ja painaa alas weljensä, ja ystäwä pettää ystäwänsä.

Jer. 12:6. Mich. 7:5, 6. Matth. 10:36.

5. Ystäwä pilkkaa ystäwätänsä, ja ei puhu totuutta; he totuttawat kielensä puhumaan walhetta, ja ahkeroitsewat pahaa tehdä.

6. Sinä asut petoksen keskellä, ja ei he taida minua tuta petoksen tähden, sanoo Herra.

7. Sentähden sanoo Herra Zebaoth näin: katso, minä sulaan heitä, ja koettelen heitä; sillä mitästä minä muuta teen minun kansani tyttären nähden?

8. Heidän petolliset kielensä owat murhanuolet; suullansa he puhuwat lähimmäisensä kanssa ystäwällisesti, waan sydämessänsä he wäijywät häntä.

Ps. 12:2, 3. Ps. 28:3. Ps. 120:4.

9. Eiköstä minun sentähden pitäisi rankaiseman heitä, sanoo Herra? ja eiköstä minun sieluni pitäisi kostaman senkaltaiselle kansalle kuin tämä on? Jer. 5:9.

10. Minä itken ja surkuttelen wuorilla, ja walitan korwessa laitumitten tykönä; sillä he owat peräti hajoitetut, niin ettei siitä enää kenkään waella, ei myös siellä kuulu karjan ääntä; taiwaan linnut ja kaikki karja owat jo lentäneet ja menneet pois.

Jer. 4:25, 29. l. 12:4.

11. Ja minä teen Jerusalemin kiwiraunioksi ja lohikärmeitten pesäksi; ja minä häwitän Judan kaupungit, niin ettei niissä yhtäkään pidä asuman.

Es. 34:13. Jer. 26:18. Mich. 3:12.

12. Joka wiisas olis, hän ajattelis sitä, ja ilmoittais, mitä Herran suu hänelle sanoo. Minkätähden siis maa niin hukutetuksi ja häwitetyksi tulee, että se on niinkuin erämaa, josta ei yksikään waella? Ps. 107:43.

13. Ja Herra sanoi: sentähden, että he hyljääwät minun lakini, jonka minä heille annoin, ja ei tottele minun ääntäni, eikä elä sen jälkeen,

14. Waan seuraawat oman sydämensä tahtoa ja Baalimia, niinkuin heidän isänsä heitä opettaneet owat.

15. Sentähden näin sanoo Herra Zebaoth, Israelin Jumala: katso, minä syötän tämän kansan koiruoholla, ja annan heidän sappea juoda. Jer. 8:14. l. 23:15. l. 25:15.

16. Minä hajoitan heidän pakanain sekaan, joita ei he eikä heidän isänsä tunne, ja lähetän miekan heidän peräänsä, siihen asti että minä heidän kaikki lopetan.

3 Mos. 26:33. 5 Mos. 28:64.

17. Näin sanoo Herra Zebaoth: tutkikaat tätä; toimittakaat teillenne itkewäisiä waimoja, että he tulisiwat; ja lähettäkäät niitten perään, jotka taitawat owat, että he tulisiwat, 2 Aikak. 35:25. Am. 5:16.

18. Ja kiiruhtaisiwat meitä walittamaan, että meidän silmämme kyyneleitä wuodattaisiwat, ja meidän silmäripsemme wettä tiukkuisiwat,

19. Että walitus kuuluis Zionissa (näin:) woi kuinka me olemme näin häwitetyt! me olemme peräti häwäistyt, sillä meidän täytyy maalta paeta, että meidän asuinsiamme owat kukistetut.

20. Kuulkaat siis, te waimot, Herran sanaa, ja käsittäkäät korwiinne hänen suunsa puhe; antakaat teidän tyttärenne itkeä, ja opettakaan toinen toistansa walittamaan (näin):

21. Kuolema on tullut meidän akkunistamme sisälle, ja meidän huoneisiimme langennut, lapsia kaduilla tappamaan ja nuorukaisia kujilla.

22. Näin sanoo Herra: sano: ihmisten ruumiit pitää, niinkuin loka maan päällä, kaatuman, ja niinkuin jalalliset jääwät elomiehen perään, jossa ei ole ylösottajata.

23. Näin sanoo Herra: älkään wiisas kerskatko wiisaudestansa, älkään wäkewä kerskatko wäkewyydestänsä, älkään myös rikas kerskatko rikkaudestansa;

24. Waan joka tahtoo kerskata, niin kerskatkaan siitä, että hän tietää ja tuntee mi=

nun, että minä olen Herra, joka teen laupiuden, oikeuden ja wanhurskauden maan päällä; sillä se minulle kelpaa, sanoo Herra.
1 Cor. 1:31. 2 Cor. 10:17.
25. Katso, se aika tulee, sanoo Herra, että minä rankaisen kaikki ympärileikatut ympärileikkaamattomain kanssa:
26. Egyptin, Judan, Edomin, Ammonin lapset, ja Moabin, ja kaikki, jotka maan äärissä korwessa asuwat; sillä kaikilla pakanoilla on ympärileikkaamatoin esinahka, mutta koko Israelin huoneella on ympärileikkaamatoin sydän.
Jer. 4:4. l. 25:23, 24. Rom. 2:28, 29.

10 Luku.

Neuwo luopumaan pakanain epäjumalista ja turwaamaan Jumalaan.

Kuulkaat, mitä Herra teille sanoo, te Israelin huone.
2. Näitä sanoo Herra: ei teidän pidä oppiman pakanain tapaa, eikä teidän pidä taiwaan merkkejä pelkäämän; sillä pakanat niitä pelkääwät.
3 Mos. 18:3. Es. 47:13.
3. Sillä pakanain asetukset ei ole muu kuin turhuus; sillä he hakkaawat puun metsästä, ja työmies walmistaa sen kirweellä,
Es. 40:19. l. 44:9, 10.
4. Ja kaunistaa sen hopialla ja kullalla, ja kiinnittää sen nauloilla ja wasaralla, ettei se järky.
5. Ne owat tehdyt niinkuin wahwat palmupuut; waan ei he taida puhua; ja heitä täytyy myös kantaa, sillä ei he taida käydä; sentähden ei teidän pidä niitä pelkäämän, sillä ei ne taida pahaa eikä hywää tehdä.
Ps. 115:5. Es. 41:28. l. 46:1, 7.
6. Mutta Herra, ei yksikään ole sinun wertaises; sinä olet suuri, ja sinun nimes on suuri, jonka sinä töilläs taidat osottaa.
Ps. 86:8, 10.
7. Kenenkä ei pitäisi sinua pelkäämän, sinä pakanain kuningas? Sinua pitää kuultaman; sillä ei kaikkein pakanain wiisasten seassa eikä yhdessäkään waltakunnassa ole sinun wertaistas.
Jer. 10:10. Ilm. k. 15:4.
8. He owat kaikki tyhmät ja taitamattomat; sillä puu osottaa turhuuden.
Ps. 115:8. Es. 41:29. Hab. 2:18. Sach. 10:2.
9. Taottu hopia tuodaan Tharsiksesta ja kulta Uphasta, walmistettu työmiehiltä ja hopiasepiltä; he puetetaan sinisillä willoilla ja purpuralla, jotka kaikki owat taitawain työt.
10. Mutta Herra on totinen Jumala, eläwä Jumala ja ijankaikkinen kuningas; hänen wihansa edessä wapisee maa, ja pakanat ei taida kärsiä hänen uhkaustansa.
Nah. 1:5.
11. Niin sanokaat siis heille näin: jumalat, jotka ei taiwasta eikä maata tehneet ole, kadotkaan maasta ja taiwaan alta.
12. Mutta hän on tehnyt maan woimallansa, ja wahwistanut maan piirin wiisaudellansa, on myös lewittänyt taiwaan ymmärryksellänsä.
1 Mos. 1:1, 6. Jer. 51:15.
13. Koska hän jylistää, silloin on paljo wettä taiwaan alla, ja wetää ylös udun maan ääristä; hän tekee pitkäisen leimauksen sateen kanssa, ja antaa tuulen tulla tawaroistansa.
Ps. 135:7. Jer. 51:16.
14. Kaikki ihmiset owat tyhmät heidän taidossansa, ja kaikki hopiasepät owat häpiässä kuwinensa; sillä heidän kuwansa owat petos, ja ei niissä ole henkeä.
15. Se on kaikki turha ja petollinen työ; heidän pitää hukkuman, koska heitä etsitellään.
Es. 42:17. l. 44:10. l. 45:16. Jer. 51:18.
16. Mutta Jakobin osa ei ole senkaltainen; waan hän on se, joka kaikki luonut on, ja Israel on hänen perintönsä witsa: Herra Zebaoth on hänen nimensä.
17. Ota sinun kauppas pois maasta, joka asut wahwassa kaupungissa.
18. Sillä näin sanoo Herra: katso, minä heitän lingolla pois maan asuwaiset tällä erällä, ja waiwaan niin heitä, että heidän pitää sen tunteman.
19. Woi minun murheeni ja sydämeni suru! waan minä luulen, että se on minun waiwani, jonka minun pitää kärsimän.
20. Minun majani on hajoitettu, ja kaikki minun nuorani owat katkenneet; minun lapseni owat pois menneet minun tyköäni, eikä yhtään enää ole, eikä ole, joka rakentaa minun majani jälleen, ja ei kenkään pane ylös minun teltaani.
21. Sillä paimenet owat tyhmäksi tulleet, eikä kysy Herraa; sentähden ei he ymmärrä, waan kaikki heidän laumansa on hajoitettu.
Jer. 8:9.
22. Katso, sanoma tulee ja suuri wapistus pohjan maalta, saattamaan Judan kaupungit kylmille ja lohikärmeitten asuinsiaksi.
Jer. 1:14. l. 9:11.
23. Minä tiedän, Herra, ettei ihmisen tie ole hänen woimassansa, eikä yhdenkään miehen wallassa, kuinka hän waeltais ja käymisensä ojentais.
San. l. 20:24.
24. Kurita, Herra, minua, mutta kuitenkin kohtuudella, ja ei sinun julmuudessas, ettes minua peräti hukuttaisi.
Ps. 6:2. Ps. 38:2. Jer. 30:11.

25. Mutta wuodata wihas pakanain pääl-
le, jotka ei sinua tunne, ja ei niitten sukuin
päälle, jotka ei sinun nimeäs awuksi huuda;
sillä he owat syöneet ja nielleet Jakobin, he
owat tehneet hänen kanssansa lopun, ja hä-
nen asuinsiansa häwittäneet.
Ps. 79: 6, 7. Es. 64:10.

11 Luku.

Liitto rikotaan; Jeremian waara.

Tämä on se sana, joka tapahtui Herralta
Jeremialle, sanoen:
2. Kuulkaat näitä liiton sanoja, sanoaksen-
ne niitä Judalaisille ja Jerusalemin asuwai-
sille. 5 Mos. 27:26. Gal. 3:10.
3. Ja sano heille: näin sanoo Herra, Is-
raelin Jumala: kirottu olkoon se, joka ei tot-
tele näitä liiton sanoja,
4. Jotka minä sinä päiwänä teidän isillen-
ne käskin, jona minä johdatin heitä Egyptin
maalta, rautapätsistä, ja sanoin: kuulkaat
minun ääntäni, ja tehkäät niinkuin minä
teidän käskenyt olen, niin teidän pitää mi-
nun kansani oleman, ja minä olen teidän
Jumalanne;
2 Mos. 19:5. 5 Mos. 4:20. l. 29: 13. 1 Kun. k. 8:51.
5. Että minä wahwistaisin sen walan,
jonka minä teidän isillenne wannonut olen,
antaakseni heille maan, joka rieskaa ja hu-
najata wuotaa, niinkuin se tänäpänä on.
Minä wastasin, ja sanoin: Amen, Herra!
1 Mos. 15:7. l. 26:3. l. 28:4.
6. Ja Herra sanoi minulle: saarnaa kaikki
nämät sanat Judan kaupungeissa ja Jeru-
salemin kaduilla, ja sano: kuulkaat näitä
liiton sanoja, ja tehkäät niiden jälkeen.
7. Sillä minä olen kaikella ahkeruudella
todistanut teidän isillenne siitä päiwästä,
kuin minä heitä johdatin Egyptin maalta,
niin tähän päiwään asti, minä nousin war-
hain, todistin ja sanoin: kuulkaat minun
ääntäni.
8. Mutta ei he kuulleet, eikä kallistaneet
korwiansa, waan kukin meni oman pahan
sydämensä tahdon jälkeen; sentähden annan
minä myös kaikki nämät liiton sanat tulla
heidän päällensä, kuin minä käskin pitää, ja
ei he sitä tehneet.
9. Herra sanoi minulle: minä kyllä tiedän,
kuinka Judan miehet ja Jerusalemin asu-
waiset sitowat itsensä yhteen.
10. He kääntäwät itsensä entisten isäinsä
synteihin, jotka ei minun sanojani kuulleet,
mutta seurasiwat muita jumalita, ja palwe-
liwat niitä; Israelin ja Judan huone owat
myös rikkoneet joka paikassa minun liittoni,
jonka minä heidän isäinsä kanssa tehnyt
olen. Jer. 9:13.
11. Sentähden näin sanoo Herra: katso,
minä saatan onnettomuuden heidän pääl-
lensä, jota ei heidän pidä saaman wälttää;
ja koska he minua huutawat, niin en minä
kuule heitä. Ps. 18:42. San. l. 1:28. Es. 1:15.
Jer. 14:12. Hes. 8:18. Mich. 3:4.
12. Anna siis silloin Judan kaupungit ja
Jerusalemin asuwaiset mennä ja huutaa
niitä jumalita, joille he suitsuttaneet owat;
waan ei he taida heitä auttaa heidän hä-
tänsä aikana. 5 Mos. 32:37, 38.
13. Sillä niin monta kuin sinulla, Juda,
kaupunkia on, niin monta sinulla jumalata-
kin on; ja niin monta kuin katua on Jeru-
salemissa, niin monta häpiällistä altaria
olette te rakentaneet, suitsuttaaksenne Baa-
lille. Jer. 2:28.
14. Älä siis sinä rukoile tämän kansan
edestä, älä myös huuda eli rukoile tämän
kansan tähden; sillä en minä kuule heitä,
koska he minua huutawat hädässänsä.
Jer. 7: 16. l. 14: 11.
15. Mitä on minun ystäwälläni toimitta-
mista minun huoneessani? He tekewät kaik-
kinaista koiruutta, ja luulewat pyhän lihan
sen heiltänsä pois ottawan; ja koska sinä
pahoin teet, niin sinä iloitset siitä.
16. Herra kutsui sinun nimes wiherjäiseksi,
kauniiksi, hedelmälliseksi öljypuuksi; mutta
nyt on hän suurella murhan äänellä syty-
tänyt tulen sen ympärille, niin että sen oksat
pitää häwitetyksi tuleman.
17. Sillä Herra Zebaoth, joka sinun on
istuttanut, uhkasi sinulle pahaa, Israelin
huoneen ja Judan huoneen pahuuden täh-
den, kuin he tekewät, ja wihoittawat minun
suitsuttaissansa Baalille.
18. Herra on minulle sen ilmoittanut, niin
että minä sen tiedän; silloin sinä osotit mi-
nulle, mitä he aikoiwat.
19. Ja minä olen niinkuin karitsa ja niin-
kuin härkä, joka wiedään teurastettaa, ja en
minä tiennyt, että he oliwat pitäneet neu-
woa minua wastaan (ja sanoneet): turmel-
kaamme puu hedelmöinensä, ja temmat-
kaamme häntä ylös juurinensa eläwitten
maasta, ettei hänen nimeänsä ikänä enämpi
muistettaisi.
20. Mutta sinä Herra Zebaoth, sinä oikia
tuomari, sinä, joka tutkistelet munaskuut ja
sydämen, anna minun nähdä sinun kostos
heidän päällensä; sillä minä olen minun
asiani antanut sinun haltuus.
1 Sam. 16:7. Ps. 7:10. Jer. 17:10. l. 20:12. Ilm. k. 2:23.
21. Sentähden sanoo Herra näin Ana-

thotin miehiä wastaan, jotka sinun henkeäs wäijywät ja sanowat: älä ennusta meille Herran nimeen, jolles muutoin tahdo kuolla meidän käsissämme.
22. Sentähden näin sanoo Herra Zebaoth: katso, minä etsin heitä kostolla, nuoret miehet pitää heistä miekalla tapettaman, heidän poikansa ja tyttärensä pitää näljästä kuoleman;
23. Niin ettei heistä pidä mitään jäämän; sillä minä saatan Anathotin miehille onnettomuuden sinä wuonna, kosta heitä kostolla pitää etsittämän.

12 Luku.

Jumalattomain onni pian loppuu.

Herra, jos minä wielä käwisin sinun kanssas oikeudelle, niin sinä kuitenkin löytään hurskaaksi; kuitenkin puhun minä sinun kanssas oikeudesta. Miksi käy jumalattomille niin hywin, ja suurilla ylönannetuilla on kaikkinaista kyllä?

Job. 21: 7. Ps. 73: 3. Hab. 1: 13. Mal. 3: 15.

2. Sinä istutat heitä juurtumaan, kaswamaan ja kantamaan hedelmän; sinä olet läsnä heidän suussansa, waan kaukana heidän sydämestänsä.
3. Mutta minun sinä, Herra, tunnet, näet minun ja tutkistelet minun sydämeni sinun edessäs; temmaa heitä niinkuin lampaita teuraaksi tehtää, ja pyhitä heitä tappamisen päiwäksi.
4. Kuinka kauwan siis pitää maan niin surkiasti oleman, ja ruohon kaikissa paikoissa kedolla kuiwuman? asuwaisten pahuuden tähden, että sekä eläimet että linnut katoowat; sillä he sanowat: hän kyllä wähän tietää, kuinka meille tästälähin käy.

Es. 24: 6. Jer. 4: 25. l. 7: 20. l. 9: 10.

5. Jos he wäsyttäwät teidän, jotka jalkaisin käywät, kuinka siis sinun silloin käy, koska sinun täytyy hewoismiesten kanssa juosta? Ja jos sinä etsit niissä maakunnissa suruttomuutta, joissa rauha on, mitä sinulle on tapahtuwa sen ylpiän Jordanin tykönä?

Jer. 49: 19. l. 50: 44.

6. Sillä sinun weljes ja isäs huone owat myös sinua wastaan petolliset, ja pitittäwät sinua täydellä kurkulla; sentähden älä usko heitä, jos he wielä ystäwällisesti sinun kanssas puhuwat. Jer. 9: 4. l. 15: 10.
7. Minun täytyy antaa minun huoneeni ylön, ja paeta minun perintötäni, ja antaa minun rakkaan sieluni wihollisten käsiin.
8. Minun perintöni on tullut minulle niinkuin jalopeura metsässä, ja räyskyy minua wastaan, sentähden wihaan minä häntä.
9. Minun perintöni on niinkuin kirjawa lintu, jonka ympärille linnut heitänsä kokoowat; nouskaat ja kootkaat teitänne, kaikki eläimet kedolla, tulkaat ja syökäät.
10. Monet paimenet owat häwittäneet minun wiinamäkeni, ja sotkuneet minun sarkani; he owat tehneet minun kauniin sarkani korweksi ja autiaksi.
11. (Minä näen jo kaiketi) kuinka surkiasti hän on häwitetty, että koko maa on tylmillä; mutta ei yksikään pannut sitä sydämensä.
12. Sillä häwittäjät tulewat kaikille kukkuloille korwessa, ja Herran miekka kuluttaa yhdestä maan äärestä niin toiseen, ja ei yhdelläkään lihalla pidä rauhaa oleman.
13. He kylwäwät nisuja, mutta heidän pitää ohdakkeita niittämän; he tekewät itsellensä paljon waiwaa, mutta ei heidän pidä sitä nautitseman, eikä iloitseman heidän wuodentulostansa Herran julman wihan tähden.

3 Mos. 26: 16. 5 Mos. 28: 38. Mich. 6: 15. Hagg. 1: 6.

14. Näin sanoo Herra kaikkia minun pahoja kyläni miehiä wastaan, jotka tarttuwat minun perintööni, jonka minä kansalleni Israelille jakanut olen: katso, minä rewin heitä ylös heidän maastansa, ja otan ulos Judan huoneen juuri heidän keskeltänsä.
15. Ja pitää tapahtuman, että koska minä olen heidän ottanut ulos, armahdan minä jälleen heitä, ja annan kullenkin oman perintönsä ja maansa jälleen.
16. Ja se on tapahtuwa, jos he minun kansastani kaiketi oppiwat wannomaan minun nimeni kautta (niin totta kuin Herra elää), niinkuin he ennen minun kansani opettiwat wannoman Baalin kautta: niin pitää heitä myös rakettaman minun kansani seassa. Es. 19: 18.
17. Mutta jollei he kuule, niin minä totisesti rewin ylös sen kansan, ja surmaan sen, sanoo Herra.

13 Luku.

Jeremian liinainen wyö, uhkaus, walitus.

Näin sanoo Herra minulle: mene ja osta sinulles liinainen wyö, ja wyötä sillä kupees, ja älä sitä kasta.
2. Ja minä ostin wyön Herran käskyn jälkeen, ja sidoin sen ympäri minun kupeitani.
3. Niin tapahtui Herran sana toisen kerran minulle, ja sanoi:
4. Ota wyö, kuin sinä ostanut ja ympäri

kupeitas sitonut olet; nouse ja mene Phratiin, ja kätke se kiwiraunioon.
5. Minä menin ja kätkin sen Phratin tykö, niinkuin Herra minulle käskenyt oli.
6. Mutta pitkän ajan perästä tapahtui, että Herra sanoi minulle: nouse ja mene Phratiin, ja ota se wyö jälleen, jonka minä sinun käskin sinne kätkeä.
7. Minä menin Phratiin, ja kaiwoin sen ylös, ja otin wyön siitä paikasta, johon minä pannut olin; ja katso, wyö oli mädäntynyt, niin ettei se mitään enää kelwannut.
8. Niin tapahtui Herran sana minulle, ja sanoi:
9. Näin sanoo Herra: niin minä myös häwitän Judan ja Jerusalemin suuren ylpeyden;
10. Sen pahan kansan, joka ei minun sanaani kuulla tahdo, mutta menee sydämensä tahdon jälkeen, ja seuraa muita jumalita, palwellaksensa ja kumartaaksensa niitä: hänen pitää tuleman niinkuin tämä wyö, joka ei enää kelpaa.
11. Sillä niinkuin mies sitoo wyön ympäri kupeitansa, niin ikänä olen minä, sanoo Herra, minun ympärilleni wyöttänyt koko Israelin huoneen ja koko Judan huoneen olemaan minulleni kansaksi, nimeksi, ylistykseksi ja kunniaksi; mutta ei he tahtoneet kuulla.
12. Niin sano nyt heille tämä sana: näin sanoo Herra, Israelin Jumala: kaikki leilit pitää wiinalla täytettämän. Niin pitää heidän sanoman sinulle: kuka ei sitä meistä hywin tiedä, että kaikki leilit pitää wiinalla täytettämän?
13. Niin sano heille: näin sanoo Herra: katso, minä täytän kaikki ne, jotka tässä maassa asuwat, kuninkaat, jotka Dawidin istuimella istuwat, ja papit ja propheetat, ja kaikki Jerusalemin asuwaiset, niin että he juopuwat.
14. Ja hajoitan heitä toiset toisistansa, isät lapsinensa, sanoo Herra; en minä armahda eli säästä, enkä ole laupias heidän kadotuksessansa.
15. Niin kuulkaat nyt ja ottakaat waari, ja älkäät paisuko; sillä Herra on sen sanonut.
16. Antakaat Herralle teidän Jumalallenne kunnia, ennenkuin hän antaa pimeyden tulla, ja ennenkuin teidän jalkanne loukkaantuu pimiöihin wuoriin, niin että te odotatte walkeutta, ja hänen pitää sen tekemän kuoleman warjoksi ja pimeydeksi,
Ps. 44: 20. Es. 8: 22. l. 59: 9.
17. Mutta jollette näitä kuule, niin on kuitenkin minun sieluni salaisesti itkewä senkaltaista ylpeyttä; minun silmäni on katkerasti ja yltäkyllin wuodattawa kyyneleitä, että Herran lauma wangiksi tulee.
Wal. w. 1: 2, 16. l. 2: 18.
18. Sano kuninkaalle ja drotningille: nöyryyttäkäät teitänne ja istukaat maahan; sillä kunnian kruunu on teidän päästänne pudonnut. Jer. 36: 30.
19. Kaupungit etelän puolessa owat suljetut, ja ei ole yhtään, joka heitä awaa; koko Juda on wiety pois, se on peräti wiety pois.
20. Nostakaat teidän silmänne ja katsokaat, kuinka he pohjaisesta tulewat; kussa lauma nyt on, joka sinun haltuus annettu oli, sinun jalo laumas?
21. Mitäs tahdot sanoa, koska hän näin on kostolla etsiwä sinua? sillä sinä olet niin totuttanut heidän sinuas wastaan, että he ruhtinaat ja päämiehet olla tahtowat; mitämaks, sinulle pitää tuska tuleman, niinkuin waimolle lapsen synnyttämisessä.
Jer. 6: 24.
22. Ja jos sinä sydämessäs sanoa tahtoisit: minkätähden minulle nämät tapahtuwat? sinun moninaisen pahuutes tähden on sinun saumas ratkenneet, ja sääres wäkisin paljastetut. Es. 47: 2, 3. Jer. 5: 19. l. 16: 10, 11.
23. Taitaako musta kansa muuttaa nahkansa, eli pardi pilkkunsa? niin te myös taidatte tehdä jotain hywää, että te pahaan tottuneet olette.
24. Sentähden hajoitan minä heidän niinkuin akanat, jotka tuuli korpeen lennättää.
25. Se pitää oleman sinun palkkas ja osas, jonka minä sinulle jakanut olen, sanoo Herra, ettäs minun unhotit ja luotit itses walheisiin.
26. Sentähden kiwotan minä myös paljon sinun saumastas, että sinun häpys nähtämän pitää.
27. Sillä minä olen nähnyt sinun huoruutes, sinun haureutes, sinun häpeemättömän salawuoteutes ja sinun kauheutes sekä kukkuloilla että kedoilla. Woi sinuas, Jerusalem; koskas siis joskus tahdot puhdistaa itses? Jer. 5: 8. Hes. 22: 11.

14 Luku.

Judan nälkä. Jeremian esirukous.

Tämä on se sana, jonka Herra sanoi Jeremialle, kalliista ajasta:
2. Juda murehtii, ja hänen porttinsa owat hyljätyt, maassa ollaan surullisesti, ja Jerusalemissa on walitus. Jer. 12: 4.
3. Ylimmäiset lähettäwät alammaisensa weden perään, mutta koska he tulewat kaiwolle, niin ei he löydä wettä, ja kantawat

niin astiansa kotia tyhjänä jälleen; he käywät surullisna ja häpeewät, ja peittäwät päänsä,

4. Että maa pakahteli, ettei sada maan päälle: peltomiehet käywät surnissansa ja peittäwät päänsä.

5. Sillä naaraspeurat, jotka kedolla poikiwat, hyljääwät wasikkansa, ettei ruoho kaswa.

6. Ja metsäaasit seisowat mäjillä ja haiskelewat tuulta niinkuin lohikärmeet, ja heidän silmänsä nääntywät, ettei heinä kaswa.

7. Woi Herra, meidän pahat tekomme owat sen kyllä ansainneet, mutta auta kuitenkin sinun nimes tähden; sillä meidän kowakorwaisuutemme on suuri, kuin me olemme sinua wastaan syntiä tehneet.

8. Sinä olet Israelin turwa ja auttaja hädässä; miksis olet niinkuin muukalainen maassa, ja niinkuin wieras, joka siihen ainoasti yötyy?

9. Miksis olet niinkuin mies, joka on pelkuri, ja niinkuin wäkewä, joka ei auttaa taida? Sinä olet kuitenkin meidän seassamme, Herra, ja me nimitetään sinun nimelläs; älä meitä hylkää.

10. Näin sanoo Herra tästä kansasta: he juoksewat mielellänsä sinne ja tänne, eikä pysy alallansa; sentähden ei he kelpaa Herralle, waan hän muistaa kyllä heidän pahuutensa, ja tahtoo etsiä heidän syntejänsä.

Hos. 8:13. l. 9:9.

11. Ja Herra sanoi minulle: ei sinun pidä rukoileman tämän kansan edestä heidän hywäksensä. Jer. 7:16. l. 11:14.

12. Sillä jos he paastoowat, en minä sittekään kuule heidän rukoustansa, ja jos he polttouhria ja ruokauhria uhraawat, niin ei ne minulle kelpaa; waan minä lopetan heidän miekalla, näljällä ja rutolla.

Sam. l. 1:28. Es. 1:15. Jer. 11:11. Hes. 8:18. Mich. 3:4.

13. Niin minä sanoin: ah, Herra, Herra, katso, propheetat sanowat heille: ei teidän pidä miekkaa näkemän, eikä saaman kallista aikaa, mutta minä annan teille hywän rauhan tässä paikassa. Jer. 5:12.

14. Ja Herra sanoi minulle: propheetat ennustawat walhetta minun nimeeni, en ole minä heitä lähettänyt enkä käskenyt, elikkä puhunut heidän kanssansa; he saarnaawat heille wääriä näkyjä, noituutta, turhuutta ja sydämensä petosta.

Jer. 23:21. l. 27:14. l. 29:8, 9.

15. Sentähden näin sanoo Herra niistä propheetaista, jotka minun nimeeni ennustawat: waikka en minä heitä ole lähettänyt, ja kuitenkin he sanowat: ei miekan ja kalliin ajan pidä tähän maahan tuleman; ne propheetat pitää kuoleman miekalla ja näljällä.

16. Ja kansa, jolle he ennustawat, pitää näljästä ja miekasta siellä ja täällä Jerusalemin kaduilla makaaman, ja ei heillä pidä yhtään oleman, joka heitä hautaa, heitä ja heidän waimojansa, poikiansa ja tyttäritänsä; ja minä tahdon kaataa heidän pahuutensa heidän päällensä.

17. Ja sinun pitää sanoman heille tämän sanan: minun silmäni wuotawat kyyneleitä yli yötä ja päiwää, ja ei lakkaa; sillä neitsy, minun kansani tytär, on hirmuisesti waiwattu ja surkiasti lyöty.

Jer. 9:1. l. 13:17. Wal. w. 1:2, 16. l. 2:18.

18. Jos minä menen kedolle, niin katso, siellä makaawat miekalla lyödyt; jos minä tulen kaupunkiin, niin katso, siellä makaawat näljästä nääntyneet; sillä propheetat ja papit pitää myös menemän pois siihen maahan, jota ei he tunne.

19. Oletkostas Judan peräti hyljännyt, eli ilwoittaako sinun sielus Zionia? miksi sinä olet niin meitä lyönyt, ettei kenkään parata taida? Me toiwoimme rauhaa, mutta ei tule mitään hywää: parantamisen aikaa, ja katso, tässä on wielä nyt enämpi wahinkoa. Jer. 8:15.

20. Herra, me tunnemme meidän jumalattoman menomme, ja meidän isäimme pahat teot; sillä me olemme syntiä tehneet sinua wastaan. Ps. 106:6. Dan. 9:8.

21. Mutta sinun nimes tähden älä anna meitä häwäistyksi tulla, älä sinun kunnias istuinta anna pilkatuksi tulla; muista siis, ja älä anna sinun liittoas meidän kanssamme lakata. Jer. 3:17. Matth. 5:35.

22. Ei ole kuitenkaan pakanain epäjumalain seassa joka sateen antaa taitaa, ei taida taiwas myöskään sataa; sinä ainoa olet Herra meidän Jumalamme, jonka päälle me toiwomme, sillä sinä olet kaikki nämät tehnyt. Ps. 135:7. Ps. 147:8.

15 Luku.

Jeremian rukous, Herran wastaus.

Ja Herra sanoi minulle: jos Moses ja Samuel seisoisiwat minun edessäni, niin ei minun sydämeni olisi sittenkään sen kansan tykö; aja heitä pois minun edestäni, ja anna heidän mennä.

2 Mos. 32:11. 1 Sam. 7:9. Hes. 14:14, 16.

2. Ja jos he sinulle sanowat: kuhunka meidän pitää menemän? niin sano heille: näin sanoo Herra: jotka owat (aiwotut) kuolemaan, ne (menkään) kuolemaan; jotka miekkaan, ne miekkaan; jotka nälkään, ne näl-

tään; ja jotka wankeuteen, ne wankeu=
teen. Jer. 34: 11. Hes. 11: 9. Sach. 11: 9.
3. Sillä minä tahdon kurittaa heitä nel=
jällä kuritukfella, sanoo Herra: miekalla tap=
paa, koirilla repiä, taiwaan linnuilla ja pe=
doilla syöttää ja hukuttaa. 3 Mos. 26: 16.
4. Ja minä tahdon ajaa heitä sinne ja
tänne jokaiseen waltakuntaan maan päällä,
Manassen Jehiskian, Judan kuninkaan, po=
jan tähden, niiden tähden, kuin hän teki Je=
rusalemissa. 5 Mos. 28: 25. 2 Kun. k. 21: 11. k. 23: 26.
k. 24: 2, 3. 2 Aika k. 33: 9. Jer. 24: 9.
5. Sillä kuka tahtoo sinua armahtaa, Je=
rusalem? kuka sinua surkuttelee? kuka pitää
menemän ja saattaman rauhaa sinulle?
6. Sinä olet minun hyljännyt, sanoo Her=
ra, ja olet minusta luopunut; sentähden
olen minä ojentanut käteni sinua wastaan,
hukuttaakseni sinua; minä suutun jo armah=
tamasta.
7. Minä tahdon wiskata heitä wiskimellä
ulos maakunnan porteista; ja minun kan=
sani, joka ei tahdo kääntää itseänsä menos=
tansa, ne tahdon minä tehdä kaikki isättö=
mäksi ja kadottaa.
8. Minulla pitää enämpi leskejä oleman
heidän seassansa, kuin santaa meressä; mi=
nä tahdon antaa tulla nuoren häwittäjän
äitiä wastaan, julkisen häwittäjän, ja an=
nan äkisti ja taputurmasti langeta kaupun=
gin päälle:
9. Niin että se, jolla seitsemän lasta on,
pitää yksinäiseksi tuleman ja sydämestänsä
huokaaman; sillä hänen aurinkonsa pitää
warahin päiwällä laskeman, että hänen pi=
tää häpiään tuleman ja häpeemän; ja ne
kuin jääwät, tahdon minä antaa miekan ala
heidän wihollisillensa, sanoo Herra. Am. 8: 9.
10. Woi minua, minun äitini, ettäs mi=
nun synnytit riiteliäksi ja koko maalle eri=
puraiseksi! En minä ole korkoa ottanut, eikä
he ole minulle kaswolle antaneet, kuitenkin
kaikki minua kiroilewat.
Job. 3: 1, rc. Jer. 12: 6. k. 20: 15.
11. Herra sanoi: sinun jääneilles pitää
wielä hywin käymän; minä tahdon joutua
sinun awukses hädän ja ahdistuksen aikana
wihollista wastaan.
12. Eikö rauta tainne särkeä sitä rautaa ja
waskea, kuin pohjaisesta tulee?
13. Waan minä tahdon (ennen) antaa
sinun kalus ja tawaras raatelukseksi ilman
maksota; ja se on kaikkein sinun synteis täh=
den kaikissa sinun rajoissas. Jer. 17: 3.
14. Ja minä tahdon antaa sinun wietää
wihollistes kanssa siihen maahan, jota et
sinä tunne; sillä tuli on minun wihassani
syttynyt ja pitää teidän päällänne pala=
man. 5 Mos. 32: 22.
15. Sinä, Herra, sen tiedät, muista mi=
nua ja pidä minusta suru, ja kosta minun
wihollisilleni minun puolestani, älä wiiwy=
tä sinun wihaas, ota minua wastaan; sillä
sinä tiedät, että minä sinun tähtes häwäis=
tään.
16. Sinun sanas owat saawutetut, ja mi=
nä olen ne käsittänyt, ja sinun sanas on mi=
nulle ilo ja sydämen lohdutus; ja minä
olen nimitetty sinun nimes jälkeen, Herra
Jumala Zebaoth.
17. En minä anna itseäni pilkkaajitten pa=
riin, enkä iloitse (heidän kanssansa), waan
olen yksinänsä sinun kätes pelwon tähden;
sillä sinä wihastut raskaasti minun pääl=
leni. Ps. 1: 1.
18. Miksi minun ahdistukseni wiipyy niin
kauwan, ja minun haawani on aiwan pa=
hat, niin ettei niitä kukaan parata taida?
Sinä olet minulle niinkuin lähde, joka ei
enää wuotaa tahdo. Jer. 30: 15.
19. Sentähden sanoo Herra näin: jos
sinä käännät itses (minun tyköni), niin mi=
nä tahdon kääntää sinun, ja sinun pitää sei=
soman minun edessäni; ja jos sinä eroitat
hywän pahasta, niin sinun pitää oleman
niinkuin minun suuni. Heidän pitää kään=
tymän sinun tykös, ja et sinä käänny hei=
dän tykönsä.
20. Sillä minä teen sinun wahwaksi was=
kiseksi muuriksi tätä kansaa wastaan, ja he
sotiwat sinua wastaan, waan ei heidän pi=
dä sinua woittaman; sillä minä olen sinun
tykönäs auttamassa sinua ja wapahtamassa
sinua, sanoo Herra; Jer. 1: 18. k. 6: 27. k. 20: 11.
21. Ja tahdon sinun wapahtaa ilkiäin kä=
sistä, ja pelastaa sinua julmain wallasta.

16 Luku.

Judan wankeus, kirwoitus.

Ja Herran sana tapahtui minulle, ja sanoi:
2. Ei sinun pidä ottaman sinulles wai=
moa, eikä siittämän poikia eli tyttäritä tässä
paikassa.
3. Sillä niin sanoo Herra niistä pojista
ja tyttäristä, jotka tässä paikassa syntywät,
ja äiteistä, kuin heitä synnyttäwät, ja hei=
dän isistänsä, kuin heitä tässä maassa siit=
täwät:
4. Heidän pitää kuoleman sairaudessansa,
ja ei heitä pidä itkettämän eli haudattaman,
waan heidän pitää loaksi kedolle tuleman;
ja heidän pitää wielä sitte miekalla ja näl=
jällä hukkuman, ja heidän ruumiinsa pitää

linnuille taiwaan alla ja eläimille maassa ruuaksi tuleman.

Jer. 7:33. l. 15:2. l. 25:33. l. 34:20.

5. Sillä niin sanoo Herra: ei sinun pidä menemän murhehuoneeseen, eikä menemän itkemään eli surkuttelemaan heitä; sillä minä olen ottanut pois minun rauhani tältä kansalta, sanoo Herra, ja minun armoni ja laupiuteni;

6. Että sekä suuret että pienet pitää tässä maassa kuoleman, ja ei haudatuksi tuleman, ja ei yhdenkään pidä itkemän eli repimän itseänsä, eikä ajeleman hiuksiansa heidän tähtensä. 3 Mos. 19:28. 5 Mos. 14:1.

7. Ja ei myös pidä (leipää) jaettaman murheessa, että heitä lohdutettaisiin kuolleen tähden, eikä pidä annettaman juoda lohdutusmaljasta isänsä tähden ja äitinsä tähden. Es. 24:7. Hes. 24:17, 22.

8. Ja ei pidä sinun menemän pitohuoneeseen, istumaan heidän wiereensä, syömään eli juomaan.

9. Sillä niin sanoo Herra Zebaoth, Israelin Jumala: katso, minä tahdon ottaa pois tästä siasta, teidän silmäinne edestä ja teidän eläissänne, ilon ja riemun äänen, yljän äänen ja morsiamen äänen.

Jer. 7:34. Hes. 26:13.

10. Ja koska sinä nämät kaikki tälle kansalle sanonut olet, ja he sanowat sinulle: miksi Herra uhkaa meille kaikkea tätä suurta onnettomuutta? ja mikä on meidän pahatekomme ja syntimme, jolla me olemme rikkoneet Herraa, meidän Jumalatamme wastaan? Jer. 5:19. l. 13:22.

11. Niin sinun pitää sanoman heille: että teidän isänne, sanoo Herra, owat hyljänneet minun, ja seuranneet muita jumalita, palwelleet niitä ja kumartaneet niitä; mutta minun owat he hyljänneet, ja ei pitäneet minun lakiani;

12. Ja te teette wielä pahemmin kuin teidän isänne; sillä katso, kukin elää oman pahan sydämensä sisun jälkeen, eikä yksikään tottele minua. Jer. 7:26.

13. Sentähden minä tahdon ajaa teidän pois tästä maasta siihen maahan, josta et te eikä teidän isänne mitään tiedä; siellä saatte te palwella muita jumalita yli päiwää ja yötä, ja en minä tahdo siellä armoa näyttää teille. 5 Mos. 4:27. l. 28:64.

14. Sentähden katso, se aika tulee, sanoo Herra, ettei sitte pidä enää sanottaman: niin totta kuin Herra elää, joka Israelin lapset Egyptin maalta on johdattanut,

Jer. 23:7, 8.

15. Mutta, niin totta kuin Herra elää, joka Israelin lapset on johdattanut pohjan maasta ja kaikista maista, joihin hän heitä ajanut oli; sillä minä tahdon antaa heidän tulla jälleen heidän maahansa, jonka minä heidän isillensä antanut olen.

16. Katso, minä lähetän monta kalamiestä, sanoo Herra, heidän pitää heitä onkiman; ja sitte lähetän minä monta metsämiestä, jotka heitä pitää käsittämän kaikilla wuorilla, kaikilla kukkuloilla ja kaikissa kiwiraunioissa.

17. Sillä minun silmäni näkee kaikki heidän tiensä, ja ei ne ole peitetyt minun edessäni; ja heidän pahatekonsa on minun silmäini edessä salaamatoin.

Job. 34:21. San. l. 5:21. Jer. 32:19.

18. Ensisti pitää minun kaksikertaisesti maksaman heidän pahat tekonsa ja syntinsä, että he owat saastuttaneet minun maani; heidän kauhistustensa raadoilla, ja kauhistuksillansa täyttiwät he minun perintöni.

Es. 40:2. Jer. 2:7.

19. Herra, sinä olet minun wäkewyyteni ja minun woimani, ja minun turwani hädässä; pakanat pitää tuleman sinun tykös maailman ääristä, ja sanoman: meidän isämme owat tosin pitäneet wääriä ja turhia jumalita, jotka ei mitään auttaa taida.

20. Kuinka taitaa ihminen tehdä hänellensä jumalita, jotka ei kuitenkaan jumalat olekaan? Jer. 2:11.

21. Sentähden katso, minä tahdon opettaa heitä tällä haawalla, ja tehdä heille minun käteni ja waltani tiettäwäksi; ja heidän pitää ymmärtämän, että minun nimeni on Herra.

17 Luku.

Oikia turwa. Sabbatin rikkominen.

Judan synti on raudalla ja kowalla demantilla kirjoitettu, ja heidän sydämensä tauluihin kaiwettu, ja teidän altarinne sarwiin;

2. Että heidän lapsensa mieleensä johdattaisiwat ne altarit ja metsistöt wiheriäisten puitten tykönä korkeilla wuorilla.

3. Mutta minä olen antawa sinun korkeukses ryöwiöksi, sekä wuorilla että kedoilla, sekä sinun riistas, että kaiken sinun tawaras, niiden syntein tähden, kuin kaikissa sinun maas äärissä on tehty.

4. Ja sinun pitää tuleman ajetuksi pois sinun perinnöstäs, kuin minä sinulle antanut olen; ja minä tahdon sinun tehdä wihollistes orjaksi siinä maassa, jota et sinä tunne: sillä te olette sytyttäneet minun wihani tulen, joka ijankaikkisesti palawa on. Jer. 15:14.

5. Näin sanoo Herra: kirottu olkoon se
mies, joka luottaa itsensä ihmiseen, ja panee
lihan itsellensä käsiwarreksi, ja jonka sydän
luopuu pois Herrasta.
6. Hänen pitää tuleman niinkuin kanerwa
korwessa, ja ei pidä saaman nähdä tule=
waista lohdutusta; ja hänen pitää asuman
kuiwuudessa korwessa, hedelmättömässä ja
autiassa erämaassa. Jer. 48: 6.
7. Mutta se mies on siunattu, joka luottaa
Herraan; ja Herra on hänen turwansa.
Ps. 2: 12. Ps. 34: 9. San. l. 16: 20.
8. Hän on niinkuin se puu, joka weden
reunalle on istutettu ja ojan wiereen juurtu=
nut; sillä jos wielä palawuus tulee, niin
ei hän kuitenkaan pelkää, waan sen lehdet
pysywät wiherjäisenä, eikä murhehdi, koska
kuiwa wuosi tulee, mutta kantaa hedelmän
ilman lakkaamata. Ps. 1: 3.
9. Sydän on häijy ja pahanelkinen kappale
ylitse kaikkein; kuka taitaa sitä tutkia?
10. Minä Herra tahdon tutkia sydämen ja
koetella munaskuut, ja annan kullenkin teit=
tensä jälkeen ja töittensä hedelmän jälkeen.
1 Sam. 16: 7. Ps. 7: 10. Jer. 11: 20. l. 20: 12. Ilm. k. 2: 23.
11. Sillä niinkuin lintu hautoo ja ei kuori,
niin on myös se, joka wäärin kalua kokoo;
sillä hänen pitää jättämän sen kesken ai=
kaansa, ja wiimeiseltä tyhmäksi tuleman.
12. Mutta meidän pyhyytemme sia, (Ju=
malan) kunnian istuin, on aina lujana py=
synyt.
13. Sinä Herra olet Israelin toiwo; kaik=
ki, jotka sinun hyljääwät, pitää häpiään
tuleman; ne minusta luopuneet pitää maa=
han kirjoitettaman; sillä he hyljääwät Her=
ran, joka on eläwäinen wesilähde.
Jer. 2: 13. Joh. 4: 14.
14. Paranna minua, Herra, niin minä
paranen; auta sinä minua, niin minä olen
autettu; sillä sinä olet minun kerskaukseni.
15. Katso, he sanowat minulle: kussa siis
on Herran sana? annas nyt tulla!
Es. 5: 19. 2 Piet. 3: 4.
16. Mutta en minä ole paennut sinusta,
minun paimeneni, niin en minä ole myös
toiwottanut heille surkiata päiwää, sen sinä
tiedät; mitä minä saarnannut olen, se on
oikia sinun edessäs.
17. Älä ole minulle hämmästykseksi; sinä
olet minun turwani hädässä.
18. Anna heidän häpiään tulla, jotka mi=
nua wainoowat, ja älä anna minun hä=
piään tulla; anna heidän peljästyä, ja älä
anna minun peljästyä; anna onnetoin päi=
wä heille tulla, ja lyö rikki heitä kaksikertai=
sesti. Ps. 35: 4. Ps. 40: 15.

19. Niin sanoi Herra minulle: mene ja
seiso kansan portissa, josta Judan kuninkaat
käywät ulos ja sisälle, ja kaikissa Jerusale=
min porteissa,
20. Ja sano heille: kuulkaat Herran sanaa,
te Judan kuninkaat, ja kaikki Judan ja Je=
rusalemin asuwaiset, jotka tästä portista
sisälle käytte.
21. Näin sanoo Herra: kawahtakaat tei=
tänne ja älkäät sabbattina jotakuta kuormaa
kantako, älkäät myös wiekö Jerusalemin
porttein läpitse; Neh. 13: 19.
22. Ja älkäät wiekö yhtään takkaa sabbat=
tina ulos teidän huoneistanne, ja älkäät
tehkö mitään työtä; waan pyhittäkäät sab=
batin päiwä, niinkuin minä teidän isillenne
käskenyt olen. 2 Mos. 20: 8. l. 23: 12. l. 31: 13.
23. Mutta ei he kuule eikä kallista kor=
wiansa, waan tulewat kankiaksi, ettei heidän
pitäisi kuuleman, eikä salliman heitänsä neu=
wottaa.
24. Ja pitää tapahtuman, että jos te us=
kollisesti kuulette minua, sanoo Herra, niin
ettette yhtään kuormaa kanna sabbatin päi=
wänä tämän kaupungin portin läpitse;
waan pyhitätte sabbatin päiwän, niin ett=
ette myös työtä tee sinä päiwänä;
25. Niin pitää myös tämän kaupungin
portista käymän kuninkaat ja päämiehet
ulos ja sisälle, jotka Dawidin istuimella is=
tuwat, ratsastawat ja waeltawat sekä wau=
nuilla ja hewoisilla, he ja heidän pääruhti=
naansa, Judan miehet ja Jerusalemin asu=
waiset; ja tässä kaupungissa pitää ijankaik=
kisesti asuttaman. Jer. 22: 4.
26. Ja pitää tuleman Judan kaupungeista
ja niistä, jotka ympäri Jerusalemin owat,
ja BenJaminin maasta, laaksoista ja wuo=
rista, ja lounaasta päin, ne jotka pitää wie=
män edes polttouhrit, uhrit, ruokauhrit ja
suitsutuksen, niin myös ne, jotka pitää wie=
män kiitosuhrit Herran huoneeseen.
Jer. 32: 44. l. 33: 13.
27. Mutta jollette minua kuule, niin että
te pyhitätte sabbatin päiwän ja ette yhtään
takkaa kanna Jerusalemin porteista sabbatin
päiwänä: niin minä sytytän tulen sen port=
teihin, joka Jerusalemin huoneet kuluttaman
pitää, jota ei pidä sammutettaman.

18 Luku.

Oikia katumus. Katumattomuus.

Tämä on se sana, joka tapahtui Herralta
Jeremialle, sanoen:
2. Nouse ja mene alas sawenwalajan huo=
neeseen; siellä tahdon minä sinun antaa
kuulla minun sanani.

3. Ja minä menin alas sawenwalajan huoneeseen; ja katso, hän teki työtä pyöränsä päällä.

4. Ja astia, kuin hän teki sawesta, särkyi sen sawenwalajan käsissä; niin hän teki taas toisen astian, niinkuin hänelle kelpasi.

5. Niin tapahtui Herran sana minulle, ja sanoi:

6. Enkö minä myös taida niin tehdä teille, te Israelin huone, kuin tämä sawenwalaja, sanoo Herra? Katso, niinkuin sawi on sawenwalajan kädessä, niin olette te myös minun kädessäni, Israelin huone. Es.45:9. Rom.9:21.

7. Äkisti minä puhun kansaa ja waltakuntaa wastaan, kukistaakseni, häwittääkseni ja hukuttaakseni sitä. Jer.1:10.

8. Mutta jos se kansa kääntää itsensä pahuudestansa, jota wastaan minä puhun, niin minäkin kadun sitä pahaa, jota minä ajattelin heille tehdä. Hes.18:21. l.33:11. Jon.3:10.

9. Ja minä puhun äkisti kansasta ja waltakunnasta, raketakseni ja istuttaakseni sitä.

10. Mutta jos se tekee pahaa minun edessäni, niin ettei hän kuule minun ääntäni, niin minä kadun myös sitä hywää, kuin minä heille luwannut olin tehdä.

11. Niin sano nyt Judan miehille ja Jerusalemin asuwaisille: näin sanoo Herra: katso, minä walmistan teille onnettomuuden, ja ajattelen jotakin teitä wastaan; sentähden kääntäköön kukin itsensä pahalta tieltänsä, ja parakkaat teidän menonne ja juonenne. 2 Kun.k.17:13. Jer.7:3. l.25:5. l.35:15.

12. Mutta he sanoiwat: ei se tapahdu; waan me tahdomme waeltaa meidän ajatustemme jälkeen, ja tehdä kukin pahan sydämensä jälkeen. Es.65:2. Jer.2:25. l.44:16.

13. Sentähden, näin sanoo Herra: kysykäät pakanain seassa, kuka on koskus sen kaltaista kuullut, että neitsy Israel niin kauhian työn tekee? Jer.2:10.

14. Pitääkö kedon hyljäämän Libanonin lumen, yhden wahan tähden? Pitääkö juoksewa wesi, wieraan kylmän weden tähden, siirrettämän?

15. Kuitenkin unohtaa minun kansani minun; he suitsuttawat jumalille, ja pahennuksen matkaan saattawat ilman lakkaamata, ja käywät tallaamattomilla teillä. Jer.2:13.

16. Että heidän maansa pitää autiaksi tuleman, heille ijäiseksi häpiäksi; niin että jokainen, joka waeltaa ohitse, ihmettelee ja päätänsä pudistaa. Jer.12:11. l.19:8.

17. Sillä minä tahdon niinkuin itätuulella hajoittaa heitä heidän wihollistensa edessä; minä tahdon näyttää heille selkäni, ja en kaswojani, heidän kadotuksensa päiwänä. Es.27:8. l.29:9.

18. Mutta he sanoiwat: tulkaat, käykäämme neuwoa pitämään Jeremiata wastaan; sillä ei papit taida wäärin mennä laissa, wiisasten neuwo ei puutu, ja ei propheetat taida wäärin opettaa: tulkaat, ja lyökäämme häntä kielellä ja älkäämme totelko, mitä hän sanoo. Mal.2:7.

19. Herra, ota waari minusta, ja kuule minun wihollisteni ääni.

20. Onko se oikein, että hywä kostetaan pahalla? Sillä he owat kaiwaneet minun sielulleni kuopan; muista siis, kuinka minä olen seisonut sinun edessäs, ja puhunut heidän parastansa, ja käänsin sinun julmuutes heidän puolestansa.

21. Rankaise siis heidän lapsiansa näljällä, ja anna heidän miekalla langeta, että heidän waimonsa jäisiwät lapsettomaksi ja leskeksi, ja heidän miehensä lyötäisiin kuoliaksi, ja nuoret miehet sodassa miekalla tapettaisiin; Ps.109:10,&c.

22. Että huuto kuuluis heidän huoneistansa, että niin äkistä olet antanut tulla sotawäen heidän päällensä; sillä he owat kaiwaneet kuopan minua käsittääksensä, ja owat wirittäneet paulan minun jalkaini eteen.

23. Ja että sinä, Herra, tiedät kaikki heidän juonensa minua wastaan, että he tahtowat minua tappaa; niin älä anna anteeksi heidän pahaa tekoansa, ja älä anna heidän syntejänsä pyhittynä olla sinun edessäs; he olkoon kukistettuna sinun edessäs, ja tee heidän kanssansa sinun wihas jälkeen.

19 Luku.

Juda werrataan sawiastiaan.

Näin sanoi Herra: mene ja osta sinulles sawiastia sawenwalajalta, ja (ota kanssas muutamat) kansan wanhimmista ja pappein wanhimmista,

2. Ja mene BenHinnomin laaksoon, joka on tiiliportin edessä, ja saarnaa siellä ne sanat, kuin minä sanon sinulle,

3. Ja sano: kuulkaat Herran sanaa, te Judan kuninkaat ja Jerusalemin asuwaiset: näin sanoo Herra Zebaoth, Israelin Jumala: katso, minä tahdon antaa kowan onnen tulla tälle paikalle, että jokainen, kuin sen kuulee, pitää sen hänen korwissansa soiman: 1 Sam.3:11. 2 Kun.k.21:12.

4. Että he owat hyljänneet minun, ja antaneet tämän sian wieraalle (jumalalle) ja

owat suitsuttaneet siinä muille jumalille, joita ei he, eikä heidän isänsä eli Judan kuninkaat tunteneet, ja owat täyttäneet tämän sian wiattomalla werellä.

5. Sillä he owat rakentaneet korkeuksia Baalille, polttaaksensa lapsiansa tulessa Baalille polttouhriksi; jota en minä ole käskenyt eli siitä puhunut, eikä myös minun sydämeeni tullut ole. 5 Mos. 17:3. Jer. 7:31.

6. Sentähden katso, se aika pitää tuleman, sanoo Herra, ettei tätä siaa pidä enää kutsuttaman Tophet, eli BenHinnomin laaksoksi, waan murhalaaksoksi; Jer. 7:32.

7. Sillä minä tahdon häwittää Judan ja Jerusalemin neuwon tässä siassa, ja tahdon antaa heidän langeta miekalla heidän wihollistensa edessä ja niiden käsiin, kuin seisowat heidän henkensä perään; ja tahdon antaa heidän ruumiinsa taiwaan linnuille ja eläimille kedolla ruuaksi. Jer. 7:33. l. 16:4.

8. Ja tahdon tehdä tämän kaupungin autiaksi ja nauruksi, niin että kaikki, jotka käywät tästä ohitse, pitää ihmettelemän ja wiheltelemän kaikkia hänen waiwojansa. Jer. 18:16.

9. Minä tahdon antaa heidän syödä poikainsa ja tytärtensä lihaa, ja heidän pitää syömän toinen toisensa lihaa siinä waiwassa ja ahdistuksessa, jolla heidän wihollisensa ja ne, kuin seisowat heidän henkensä perään, heitä ahdistaman pitää. 3 Mos. 26:29. 5 Mos. 28:53. Wal. w. 4:10. Luc. 19:43.

10. Ja sinun pitää rikkoman sawiastian, niiden miesten nähden, kuin owat menneet sinun kanssas.

11. Ja sano heille: näin sanoo Herra Zebaoth: juuri niinkuin joku rikkoo sawenwalajan astian, niin ettei se taida jälleen terweeksi tulla; niin tahdon minä myös rikki lyödä tämän kansan ja tämän kaupungin; ja pitää Tophetissa haudatuksi tuleman, sentähden ettei ole siaa hautaamiseen.

12. Niin tahdon minä tehdä tälle sialle ja asuwaisille, sanoo Herra, että tämän kaupungin pitää tuleman niinkuin Tophet.

13. Wielä sitte pitää Jerusalemin huoneet ja Judan kuninkaan huoneet, juuri niin saastaiseksi tuleman, kuin se paikka Tophet, kaikkein huonetten tähden, joissa he kattoin päällä kaikelle taiwaan joukolle suitsuttaneet ja muille jumalille juomauhria uhranneet owat. Jer. 32:29.

14. Ja koska Jeremia palasi Tophetista, johon Herra hänen lähettänyt oli ennustamaan, meni hän Herran huoneen pihaan, ja sanoi kaikelle kansalle:

15. Näin sanoo Herra Zebaoth, Israelin Jumala: katso, minä annan tulla tämän kaupungin ja kaikkein hänen kaupunkeinsa päälle kaiken sen kowan onnen, kuin minä olen puhunut heitä wastaan; että he owat uppiniskaiset, ja ei tahdo minun sanaani kuulla. Jer. 7:26. l. 17:23.

20 Luku.

Jeremian wankeus, kärsimättömyys.

Mutta koska Pashur Immerin poika, pappi, joka oli ylimmäiseksi pantu Herran huoneessa, kuuli Jeremian ennustawan näitä sanoja,

2. Löi Pashur propheetata Jeremiata, ja heitti hänen wankeuteen, BenJaminin ylimmäisessä portissa, joka Herran huoneessa on. Jer. 29:26.

3. Ja toisna päiwänä otti Pashur Jeremian wankeudesta. Niin Jeremia sanoi hänelle: ei Herra kutsu sinun nimeäs Pashur, waan Magur joka tahwolta.

4. Sillä näin sanoo Herra: katso, minä annan sinun kaikkein sinun ystäwäis kanssa pelkoon, ja heidän pitää kaatuman wihollistensa miekan kautta, ja sen pitää sinun silmäs näkemän; ja minä olen hyljääwä koko Judan Babelin kuninkaan käteen, jonka heitä pitää wiemän Babeliin ja tappaman miekalla.

5. Ja minä olen antawa kaiken tämän kaupungin kalun, ynnä kaiken hänen työnsä kanssa, ja kaikki kalliit kappaleet, ja kaiken Judan kuningasten tawaran, tahdon minä antaa heidän wihollistensa käteen, niin että heidän pitää heitä ryöstämän, ottaman pois ja wiemän Babeliin. 2 Kun. k. 20:17. Jer. 15:13. l. 17:3.

6. Ja sinä Pashur, sinun pitää kaiken perhees kanssa menemän wankeuteen, ja menemän Babeliin; siellä pitää sinun kuoleman ja haudattaman, sinä ynnä kaikkein sinun ystäwittes kanssa, joille sinä walhetta ennustanut olet.

7. Herra, sinä olet minun yllyttänyt, ja minä olen yltynyt; sinä olet minulle juuri wäkewä ollut, ja olet woittanut; mutta minä olen sentähden tullut syljetyksi joka päiwä, että jokainen nauraa minua. Jer. 1:6, &c.

8. Sillä sittekuin minä puhunut, huutanut ja saarnannut olen siitä tuskasta ja häwityksestä, on Herran sana tullut minulle pilkaksi ja nauruksi joka päiwä.

9. Niin minä sanoin: en minä tahdo enää ajatella hänen päällensä, enkä tahdo enää saarnata hänen nimeensä; mutta minun sydämessäni oli niinkuin polttawainen tuli,

suljettu minun luissani, niin että minä suutuin kärsimästä, enkä enää woinut.

10. Sillä minä kuulin monen panetuksen ja pelwon joka paikassa: kantakaat päälle, me tahdomme wahwasti kantaa hänen päällensä, sanowat kaikki minun ystäwäni ja kumppanini, jos me taitaisimme woittaa hänen, tulla hänen kanssansa yhteen ja kostaa hänelle.

11. Mutta Herra on minun kanssani, niinkuin wäkewä sankari; sentähden pitää minun wainoojani lankeeman, ja ei woittaman, waan pitää suureen häpiään tuleman, että he niin tyhmästi toimittawat; se häpiä pitää oleman ijankaikkinen, ja ei pidä unhotettaman. Jer. 15:20. l. 17:18. l. 23:40.

12. Ja nyt Herra Zebaoth, sinä joka koettelet wanhurskaan, sinä tutkit munaskuut ja sydämen: anna minun nähdä kostos heistä; sillä minä olen antanut sinun haltuus minun asiani.

1 Sam. 16:7. Ps. 7:10. Jer. 11:20. l. 17:10.

13. Weisatkaat Herralle, kiittäkäät Herraa, joka auttaa köyhän henkeä pahain käsistä.

14. Kirottu olkoon se päiwä, jona minä syntynyt olen; älköön se päiwä olko siunattu, jona minun äitini on minun synnyttänyt. Job. 3:1, &c.

15. Kirottu olkoon se mies, joka minun isälleni sanomata toi ja sanoi: sinä olet saanut nuoren pojan; suuresti ilahuttaaksensa häntä.

16. Se mies olkoon niinkuin ne kaupungit, jotka Herra kukisti, ja ei sitä katunut; hän kuulkoon huomeneltain parun, ja puolipäiwänä huudon:

1 Mos. 19:24. Es. 13:19. Jer. 50:40. Hes. 16:49, &c. Hos. 11:8. Am. 4:11. Luc. 17:29. Jud. Ep. w. 7.

17. Ettes siis tappanut minua äitini kohdussa, että minun äitini olis ollut minun hautani, ja hänen kohtunsa olis ijankaikkisesti kantawa ollut.

18. Miksi minä siis olen äitini kohdusta tullut, tuskaa ja sydämen surua näkemään, ja kuluttamaan minun päiwiäni häpiällä?

Job. 3:21.

21 Luku.

Jerusalemia ja Zedechiata wastaan.

Tämä on se sana, joka tapahtui Herralta Jeremialle, koska kuningas Zedechia lähetti hänen tykönsä Pashurin Malchian pojan, ja papin, Zephanian Maesejan pojan, ja antoi hänelle sanoa:

2. Kysys siis Herralta meidän puolestamme; sillä NebukadNetsar Babelin kuningas sotii meitä wastaan: jos Herra tahtoo meille tehdä kaikkein ihmettensä jälkeen, että hän menis pois meidän tyköämme.

3. Jeremia sanoi heille: näin sanokaat Zedechialle:

4. Näin sanoo Herra, Israelin Jumala: katso, minä tahdon kääntää ne sota-aseet takaperin, kuin teidän käsissänne owat, joilla te soditte Babelin kuningasta wastaan ja Chaldealaisia wastaan, jotka teidän muurinne piirittäneet owat ympäri, ja tahdon heitä koota keskelle kaupunkia kokoon.

5. Ja minä tahdon tapella heitä wastaan ojetulla kädellä, wäkewällä käsiwarrella, julmuudella, närkästyksellä ja suurella wihalla.

2 Mos. 6:6.

6. Ja tahdon lyödä tämän kaupungin asuwaisia, sekä kansaa että karjaa, niin että heidän pitää kuoleman suureen ruttoon.

7. Ja sitte, sanoo Herra, tahdon minä antaa Zedechian, Judan kuninkaan, palwelioinensa ja kansoinensa, jotka tähän kaupunkiin rutolta, miekalta ja näljältä jääneet owat, NebukadNetsarin, Babelin kuninkaan käsiin, ja heidän wihollistensa käsiin, ja niiden käsiin, jotka seisowat heidän henkensä perään, että hänen pitää lyömän heitä miekan terällä, ettei siinä yhtään säästetä, eikä armoa eli laupiutta pidä oleman.

8. Ja sano tälle kansalle: näin sanoo Herra: katso, minä panen teidän eteenne elämän tien ja kuoleman tien.

9. Joka tässä kaupungissa asuu, hänen pitää kuoleman miekkaan, nälkään ja ruttoon; mutta joka lähtee ulos ja pakenee Chaldealaisten tykö, jotka teitä piirittäwät, se saa elää ja pitää henkensä niinkuin saaliin.

Jer. 38:2. l. 39:18. l. 45:5.

10. Sillä minä olen asettanut minun kaswoni tätä kaupunkia wastaan onnettomuudeksi, ja en hywäksi, sanoo Herra; hän pitää Babelin kuninkaan haltuun annettaman, että hän polttais hänen tulella.

11. Ja kuulkaat Herran sanaa, te Judan kuninkaan huoneesta:

12. Sinä Dawidin huone, näin sanoo Herra: pitäkäät tuomio aamulla, ja auttakaat poljettua wäkiwaltaisen kädestä, ettei minun julmuuteni läksisi ulos niinkuin tuli, ja palasi, niin ettei sitä yksikään sammuttaa taida, teidän pahan menonne tähden.

Jer. 22:3.

13. Katso, sanoo Herra, minä sanon sinulle, joka asut laaksoissa, wuorilla ja tasaisilla kedoilla, ja jotka sanowat: kuka tahtoo karata meidän päällemme eli tulla meidän linnoihimme?

14. Minä tahdon etsitellä teitä, sanoo Her-

ra, teidän töittenne hedelmän jälkeen, ja tahdon tulen sytyttää teidän metsäänne, kuluttamaan kaikkia, kuin siinä ympärillä on.
San.l. 1:31.

22 Luku.

Esiwallan welwollisuudet. Joasta, Jojachimia ja Jechoniata wastaan.

Näin sanoo Herra: mene alas Judan kuninkaan huoneeseen, ja puhu siellä nämät sanat,
2. Ja sano: kuule Herran sanaa, sinä Judan kuningas, joka istut Dawidin istuimella, sekä sinä että sinun palwelias, ja sinun kansas, jotka tästä portista sisälle käytte.
3. Näin sanoo Herra: pitäkäät laki ja oikeus, ja auttakaat poljettua wäkiwaltaisen kädestä, ja älkäät waiwatko muukalaista, orpoja ja leskiä, ja älkäät kellenkään tehkö wääryyttä, ja älkäät wuodattako wiatointa werta tässä paikassa. Jer.21:12.
4. Sillä jos te kaiketi tämän teette, niin pitää kuninkaat, jotka Dawidin istuimella istuwat, tämän huoneen portista menemän sisälle, jotka ajawat waunuilla ja hewoisilla, he itse palwelioinensa ja kansoinensa.
Jer. 17:25.
5. Mutta jollette näitä kuule, niin olen minä itselläni wannonut, sanoo Herra: tämä huone pitää kukistettaman.
6. Sillä näin sanoo Herra Judan kuninkaan huoneesta: Gilead, sinä olet minulle pää Libanonissa: mitämaks, minä tahdon sinun tehdä kylmille, ja laitan kaupungit olemaan ilman asuwita.
7. Ja olen määrännyt sinulle häwittäjät, kunkin aseillansa, hakkaamaan maahan sinun walitut cedripuus, ja heittämään tuleen.
8. Niin pitää monta pakanata käymän tämän kaupungin ohitse, ja sanoman keskenänsä: miksi on Herra näin tehnyt tälle suurelle kaupungille? 5 Mos. 29:24 1 Kun. k. 9:8.
9. Ja pitää wastattaman: että he Herran heidän Jumalansa liiton hyljänneet owat, ja kumartaneet muita jumalita, ja palwelleet niitä.
10. Älkäät itkekö kuolleita, älkäät myös surekö heitä, waan itkekäät katkerasti sitä, kuin menee pois, ja ei pidä ikänä palajaman isänsä maata näkemään.
11. Sillä näin sanoo Herra Sallumista Josian, Judan kuninkaan, pojasta, joka isänsä Josian siassa on kuningas, ja on lähtenyt tästä siasta, ettei hänen pidä tähän enää palajaman;
12. Sillä hänen pitää kuoleman siinä paikassa, johonka hän wangiksi wiety on, ja ei saa tätä maata enämpi nähdä.
13. Woi sitä, joka ei wanhurskaudella huonettansa rakenna, waan sioittaa asuinsiansa wääryydellä; joka antaa lähimmäisensä ilman mitään työtä tehdä, ja ei anna hänelle palkkaansa; 3 Mos. 19:13. 5 Mos. 24:14. Hab. 2:9.
14. Waan ajattelee: minä tahdon rakentaa minulleni suuren huoneen ja awaran salin, ja antaa hakata akkunat siihen, ja kaarittaa sen cedripuilla, ja tehdä sen punaiseksi.
15. Ajatteletkos sinä kuningas olla, ettäs koreilet cedripuilla? Eikö isäs ole myös syönyt ja juonut? ja pysyi kuitenkin laissa ja oikeudessa, ja menestyi.
16. Hän autti waiwaista ja köyhää oikeuteen, ja se menestyi hänelle hywin. Eikö se ole tuta minua? sanoo Herra.
17. Mutta sinun silmäs ja sydämes ei niin ole, waan sinun ahneutes, wuodattaakses wiatointa werta, ja tehdäkses wäkiwaltaa ja wääryyttä.
18. Sentähden näin sanoo Herra Jojachimista Josian, Judan kuninkaan, pojasta: ei häntä pidä itkettämän: woi weljeni! woi sisareni! ei häntä pidä itkettämän: woi herra! woi kuuluisa mies!
19. Hän pitää haudattaman niinkuin aasi, riepoitettaman ja heitettämän ulos Jerusalemin portin eteen.
20. Mene ylös Libanoniin ja huuda, ja anna sinun kuulla Basanissa, ja huuda Abarimista; sillä kaikki rakastajas owat surkiasti surmatut.
21. Minä olen sinulle sanonut sen, silloin kuin sinun wielä myöten käwi; mutta sinä sanoit: en minä tahdo kuulla. Juuri näin olet sinä tehnyt hamasta nuoruudestas, ettes ole kuullut minun ääntäni.
22. Tuuli ajaa pois kaikki sinun paimenes, ja sinun rakastajas menewät wangiksi; siinä pitää sinua sitte syljettämän, ja sinun pitää häpiään tuleman kaiken sinun pahuutes tähden.
23. Sinä, joka nyt asut Libanonissa, ja siellä pesää pidät cedripuissa; kuinka kauniisti sinun pitää katsoman, koska tuska ja kipu sinulle tulee, niinkuin lapsensynnyttäjän?
24. Niin totta kuin minä elän, sanoo Herra: jos Chonia Jojachimin, Judan kuninkaan, poika olis sinettisormus minun oikiassa kädessäni, niin minä sittenkin wielä rewäisisin sinun siitä pois;
Kork. w. 8:6. Hagg. 2:24.
25. Ja antaisin sinun heidän käsiinsä, jotka seisowat sinun henkes perään, ja joitas

pelkäät, ja NebukadNetsarin, Babelin kunin=
kaan käsiin, ja Chaldealaisten käsiin.
26. Ja tahdon ajaa sinun ja sinun äitis,
kuin sinun synnyttänyt on, toiseen maahan,
jossa ette syntyneet ole; ja siellä pitää tei=
dän kuoleman. 2 Kun. k. 24: 15.
27. Ja siihen maahan, jossa he mielellänsä
olisiwat, ei pidä heidän palajaman.
28. Mikä wiheljäinen, ylönkatsottu ja hyl=
jätty mies on Chonia? kelwotoin astia.
Woi! miksi on hän ynnä siemenensä kanssa
ajettu pois, ja tuntemattomaan maahan
hyljätty? Hos. 8: 8.
29. O maa, maa, maa, kuule Herran sa=
naa!
30. Näin sanoo Herra: kirjoittakaat tämä
mies lapsettomaksi ja onnettomaksi kaikkena
hänen elinaikanansa: sillä ei hänellä pidä
onnea oleman, että joku hänen siemenestän=
sä istuis Dawidin istuimella, eli enää Ju=
data hallitsis.

23 Luku.

Wäärät paimenet ja propheetat.

Woi teitä, paimenet, jotka turmelette ja
hajoitatte minun laitumeni lauman! sanoo
Herra. Hes. 34: 2.
2. Sentähden näin sanoo Herra, Israelin
Jumala, niistä paimenista, jotka minun
kansaani kaitsewat: te olette hajoittaneet mi=
nun laumani ja ajaneet pois, ja ette etsineet
sitä; katso, minä tahdon etsiä teitä teidän
pahan elämänne tähden, sanoo Herra.
3. Ja minä tahdon koota tähteet minun
laumastani kaikista maakunnista, joihin
minä heidän ajanut olen, ja tahdon saattaa
heitä kotia jälleen heidän asuinsioihinsa, ja
heidän pitää kaswaman ja enänemän.
Joh. 10: 16.
4. Ja minä tahdon panna heille paimenet,
jotka heitä pitää kaitseman, ettei heidän enää
pidä pelkäämän eli wapiseman, eikä heitä
pidä ahdistettaman, sanoo Herra.
Es. 40: 11. Jer. 3: 15. Hes. 34: 11, 12.
5. Katso, se aika tulee, sanoo Herra, että
minä herätän Dawidille wanhurskaan we=
san, joka on kuninkaaksi tulewa, ja on hy=
win hallitsewa ja toimittawa oikeuden ja
wanhurskauden maan päällä. Es. 4: 2. k. 45: 8.
Jer. 33: 15. Hes. 34: 23. Dan. 9: 24. Sach. 3: 8. k. 6: 12.
6. Hänen aikanansa pitää Judata autetta=
man, ja Israel hywässä turwassa asuman;
ja tämä on hänen nimensä olewa kuin hän
kutsutaan: Herra meidän wanhurskautem=
me. 5 Mos. 33: 29.
7. Sentähden katso, se aika tulee, sanoo
Herra, ettei heidän pidä enää sanoman:
niin totta kuin Herra elää, joka Israelin
lapset johdatti Egyptin maalta; Jer. 16: 14.
8. Mutta: niin totta kuin Herra elää, joka
Israelin huoneen siemenen toi ulos ja joh=
datti pohjaisesta maasta ja kaikista maa=
kunnista, joihin minä heidän ajanut olin;
niin että he nyt saawat asua omassa maas=
sansa.
9. Propheetaita wastaan: minun sydäme=
ni tahtoo haljeta minussa, kaikki minun luu=
ni wapisewat. Minä olen niinkuin juopu=
nut mies ja niinkuin se, joka wiinasta hor=
juu, Herran edessä ja hänen pyhäin sanain=
sa edessä.
10. Että maa on niin täynnä huorinteki=
öitä, että maa niin surkia on, että hän ki=
rottu on, ja kedot metsissä kuiwuwat; ja
heidän elämänsä on paha, ja ei heidän hal=
lituksensa mitään kelpaa. Es. 24: 6. Jer. 12: 4.
11. Sillä sekä propheetat että papit owat
pahanelkiset; ja minä löydän heidän pa=
huutensa minun huoneessanikin, sanoo
Herra.
12. Sentähden on heidän tiensä niinkuin
liukastus pimiässä, jossa heidän pitää li=
wistelemän ja lankeeman; sillä minä tah=
don antaa tulla heille onnettomuuden hei=
dän kurituswuotenansa, sanoo Herra.
13. Ja Samarian propheetaissa olen mi=
nä nähnyt hulluuden; sillä he ennustiwat
Baalin kautta, ja hukutteliwat minun kan=
sani Israelin.
14. Mutta Jerusalemin propheetaissa näen
minä kauhistuksen, kuinka he huorin tekewät,
ja walheessa waeltawat, ja wahwistawat
pahoja, ettei yhdenkään pitäisi pahuudes=
tansa kääntymän; he owat kaikki minun
edessäni niinkuin Sodoma, ja sen asuwai=
set niinkuin Gomorra.
1 Mos. 13: 13. 5 Mos. 32: 32. Hes. 16: 48.
15. Sentähden sanoo Herra Zebaoth pro=
pheetaista näin: katso, minä tahdon syöttää
heitä koiruoholla, ja antaa heidän sappea
juoda; sillä Jerusalemin propheetaista tu=
lee ulkokullaisuus koko maalle.
Es. 1: 10. Jer. 8: 14. k. 9: 15.
16. Näin sanoo Herra Zebaoth: älkäät
kuulko propheetain sanoja, jotka teille en=
nustawat; he pettäwät teidän, sillä he saar=
naawat sydämensä näkyjä, mutta ei Herran
suusta. Jer. 14: 14.
17. He sanowat köykäisesti niille, jotka mi=
nua pilkkaawat: Herra on sen sanonut: teil=
lä pitää rauha oleman; ja kaikille niille, jot=
ka waeltawat sydämensä ajatusten jälkeen,
sanowat he: ei yksikään onnettomuus tule
teidän päällenne. Jer. 8: 11. Hes. 13: 10.

18. Sillä kuka on Herran neuwossa ollut,
joka hänen sanansa nähnyt ja kuullut on?
kuka kuulteli ja kuuli hänen sanansa?
Es. 40: 13. Rom. 11: 34. 1 Cor. 2: 16.
19. Katso, Herran tuuli on julmuuden
kanssa tulewa, ja hirmuinen ilma on lan=
keewa jumalattomain pään päälle. Jer. 30: 23.
20. Ei Herran wiha lakkaa, siihen asti kuin
hän tekee ja täyttää sen, kuin hänen mieles=
sänsä oli. Wiimein pitää teidän sen kyllä
ymmärtämän.
21. En minä lähettänyt propheetaita, kui=
tenkin he juoksiwat; en minä puhunut heil=
le, kuitenkin he ennustiwat.
Jer. 14: 15. l. 27: 15. l. 29: 9.
22. Sillä jos he olisiwat pysyneet minun
neuwossani, ja olisiwat saarnanneet kansal=
leni minun sanaani, niin he olisiwat heidän
kääntäneet pahasta menostansa ja töittensä
pahuudesta.
23. Enkö minä ole Jumala, joka läsnä
olen, sanoo Herra, ja en ole se Jumala, jo=
ka kaukana on? Ap. T. 17: 27.
24. Luuletkos, että joku taitaa hänensä
niin salaisesti kätkeä, etten minä häntä näe?
sanoo Herra; enkö minä se ole, joka täytän
taiwaan ja maan? sanoo Herra.
Ps. 139: 8. Am. 9: 2, 3.
25. Minä kuulen, että propheetat saarnaa=
wat ja ennustawat walhetta minun nimee=
ni, ja sanowat: minä näin unta, minä näin
unta.
26. Koska siis propheetat tahtowat lakata?
ne jotka walhetta ennustawat, ja ennusta=
wat oman sydämensä petoksia,
27. Ja tahtowat, että minun kansani pi=
täis unhottaman minun nimeni heidän
uneinsa tähden, joita he toinen toisellensa
saarnaawat, niinkuin heidän isänsäkin un=
hottiwat minun nimeni Baalin tähden.
Tuom. 3: 7. l. 8: 33.
28. Propheeta, jolla unia on, hän saarnat=
kaan unia; mutta jolla on minun sanani,
hän saarnatkaan minun sanaani oikein. Mi=
tä akanat owat nisujen suhteen? sanoo
Herra.
29. Eikö minun sanani ole niinkuin tuli,
sanoo Herra, ja niinkuin wasara, joka wuo=
ren murentaa?
30. Sentähden katso, minä tahdon tehdä
niitä propheetaita wastaan, sanoo Herra,
jotka minun sanani toinen toiseltansa wa=
rastawat. 5 Mos. 18: 20.
31. Katso, minä tahdon niitä propheetaita
wastaan tehdä, sanoo Herra, jotka omia
puheitansa puhuwat ja sanowat: hän on
sen sanonut.
32. Katso, minä tahdon tehdä niitä was=
taan, jotka pettäwäisiä unia ennustawat,
sanoo Herra, ja saarnaawat niitä, wietellen
minun kansani heidän walheillansa ja tur=
hilla jutuillansa, waikka en minä ole heitä
lähettänyt, enkä heitä käskenyt, ei myös he
tälle kansalle ole ensikään hyödylliset, sanoo
Herra. Zeph. 3: 4.
33. Jos tämä kansa, eli joku propheeta,
taikka pappi kysyy sinulta ja sanoo: kuka on
Herran kuorma? niin sinun pitää wastaa=
man heille: mikä kuorma? Minä tahdon
heittää teidän pois, sanoo Herra. Es. 13: 1.
34. Ja jos joku propheeta, taikka pappi,
elikkä kansa on sanowa: tämä on Herran
kuorma; sitä tahdon minä kurittaa ja hänen
huonettansa.
35. Mutta näin pitää kunkin puhuman
toisellensa, ja sanoman keskenänsä: mitä
Herra wastaa? ja mitä Herra sanoo?
36. Ja älkäät sitä enää kutsuko Herran
kuormaksi; sillä kullenkin pitää oma sanansa
oleman kuormaksi, että te niin eläwän Ju=
malan, Herran Zebaothin, meidän Juma=
lamme sanan käännätte.
37. Sentähden pitää sinun sanoman pro=
pheetalle näin: mitä Herra wastaa? ja mi=
tä Herra sanoo?
38. Että te sanotte Herran kuorma, sentäh=
den sanoo Herra näin: että te kutsutte sanan
Herran kuormaksi, niin minä olen lähettä=
nyt teidän tykönne ja antanut sanoa, ettei
teidän pitänyt sitä kutsuman Herran kuor=
maksi.
39. Sentähden katso, minä tahdon teidän
peräti unohtaa, ja heittää teitä pois ynnä
kaupunkinne kanssa, jonka minä teille ja tei=
dän isillenne antanut olen, minun kaswoini
edestä;
40. Ja tahdon saattaa teitä ijankaikkiseksi
pilkaksi ja ijankaikkiseksi häpiäksi, jota ei ikänä
pidä unhotettaman. Jer. 20: 11.

24 Luku.

Jeremian fiikunakorit.

Katso, Herra osotti minulle kaksi fiikuna=
koria, pantua Herran templin eteen, sitte=
kuin NebukadNetsar, Babelin kuningas, oli
wienyt pois Jechonian Jojachimin pojan,
Judan kuninkaan, ja Judan päämiehet, työ=
miehet ja sepät Jerusalemista, ja tuonut
Babeliin. 2 Kun. k. 24: 15, 16. 2 Aika k. 36: 9, 10.
2. Yhdessä korissa oliwat aiwan hywät
fiikunat, niinkuin ensin kypsyneet fiikunat;
mutta toisessa korissa oliwat aiwan pahat
fiikunat, niin ettei niitä taittu syödä, että he
oliwat niin pahat.

3. Ja Herra sanoi minulle: Jeremia, mitäs näet? Minä sanoin: fiikunita; hywät fiikunat owat aiwan hywät, ja pahat owat aiwan pahat, ettei niitä taita syödä, niin pahat ne owat.

4. Ja Herran sana tapahtui minulle, ja sanoi:

5. Näin sanoo Herra Israelin Jumala: niinkuin nämät fiikunat owat hywät, niin minä tahdon myös armollisesti korjata Judan wankeja, jotka minä tästä kaupungista olen lähettänyt Chaldean maalle hywäksi;

6. Ja tahdon armollisesti katsoa heidän puoleensa, ja tuoda heitä tähän maahan jälleen, ja rakentaa heitä, ja en tahdo lyödä maahan, minä tahdon heitä istuttaa, ja en repiä ylös;

7. Ja antaa heille sydämen, että he minun tuntewat, että minä olen Herra; ja he owat minun kansani, ja minä tahdon olla heidän Jumalansa; sillä heidän pitää kaikesta sydämestänsä minun tyköni itsensä kääntämän.
5 Mos. 30:6. Jer. 30:22. l. 31:33. l. 32:38, 39. Hes. 11:19. l. 36:26. Hebr. 8:10.

8. Mutta niinkuin pahat fiikunat owat pahat, ettei kukaan niitä syödä taida, sanoo Herra, niin tahdon minä myös hyljätä Zedechian, Judan kuninkaan, niin myös hänen päämiehensä, ja mitä Jerusalemiin jäänyt on, ja jotka tässä maassa wielä owat, ja jotka Egyptin maassa asuwat.
Jer. 29:17. l. 43:5. 2 Kun. k. 25:1, ꝛc.

9. Minä tahdon saattaa heille onnettomuuden, ja en tahdo antaa heidän olla jossakussa waltakunnassa maan päällä, niin että heidän pitää häpiään tuleman, sanan parreksi, jutuksi ja kiroukseksi joka paikassa, kuhunka minä heidän ajawa olen.
5 Mos. 28:35, 37. 1 Kun. k. 9:7. 2 Aika k. 7:20. Jer. 25:18.

10. Ja tahdon lähettää miekan, näljän ja ruton heidän sekaansa, siihen asti kuin heidän pitää maasta hukkuman, jonka minä heille ja heidän isillensä antanut olen.
Jer. 29:18.

25 Luku.

Seitsemänkymmenen ajastaikainen wankeus.

Tämä on se sana, joka tapahtui Jeremialle koko Judan kansasta, neljäntenä Jojachimin Josian pojan, Judan kuninkaan wuotena, joka oli ensimäinen NebukadNetsarin, Babelin kuninkaan, wuosi;

2. Jonka propheeta Jeremia puhui kaikelle Judan kansalle ja kaikille Jerusalemin asuwaisille, ja sanoi:

3. Herran sana on tapahtunut minulle Josian Amonin pojan, Judan kuninkaan kolmannesta wuodesta toistakymmentä tähän päiwään asti; ja minä olen sitä kolme ajastaikaa kolmattakymmentä teille ahkerasti saarnannut, waan et te koskaan tahtoneet kuulla.

4. Niin on myös Herra lähettänyt teidän tykönne kaikki palwelians, propheetat, juuri ahkerasti; mutta et te kuulleet ettekä kallistaneet korwianne kuulemaan;
2 Kun. k. 17:13. Jer. 7:13, 25. l. 26:5. l. 35:15.

5. Koska hän sanoi: kääntäkäät teitänne kukin pahalta tieltänsä ja teidän pahasta menostanne, niin teidän pitää pysymän siinä maassa, jonka Herra teille ja teidän isillenne antanut on, ijankaikkisesta ijankaikkiseen. Jer. 18:11.

6. Älkäät muita jumalita seuratko, niin että te palwelette ja kumarratte heitä: ettette minua teidän kättenne töillä wihoittaisi, ja minä teille kowan onnen saattaisin.

7. Mutta et te tahtoneet kuulla minua, sanoo Herra; että te minun kumminkin wihoititte teidän kättenne töillä teidän omaksi onnettomuudeksenne.

8. Sentähden sanoo Herra Zebaoth: ettette kuulleet minun sanojani,

9. Katso, niin minä tahdon lähettää ja antaa tulla kaikki kansat pohjaisesta, sanoo Herra, ja minun palweliani NebukadNetsarin, Babelin kuninkaan, ja tuoda hänen tälle maalle niiden päälle, jotka siinä asuwat, ja kaiken tämän kansan päälle, kuin tässä ympäristöllä on; ja tahdon antaa heidän haaskaksi ja häwitykseksi, ja wihellykseksi ja ijankaikkiseksi autioksi; Jer. 1:15. l. 27:6.

10. Ja tahdon heiltä ottaa pois kaiken ilon ja riemun äänen, yljän äänen ja morsiamen äänen, myllyn äänen, ja kynttilän walistuksen. Jer. 7:34. Ilm. k. 18:22.

11. Että kaikki tämä maa pitää kylmillä ja häwitettynä oleman, ja nämät kansat pitää Babelin kuningasta palweleman seitsemänkymmentä ajastaikaa.

12. Ja pitää tapahtuman, että koska ne seitsemänkymmentä wuotta kuluneet owat, niin minä tahdon kostaa Babelin kuninkaalle ja tälle kansalle, sanoo Herra, heidän pahain tekoinsa tähden, siihen myös Chaldealaisten maalle, ja tehdä sen ijankaikkiseksi autioksi. 2 Aika k. 36:21, 22. Jer. 29:10. Dan. 9:2.

13. Ja näin minä tahdon antaa tulla tämän maan päälle kaikki minun sanani, kuin minä olen puhunut häntä wastaan, kaiken sen, kuin tässä raamatussa on kirjoitettu, jonka Jeremia kaikille kansoille on ennustanut.

14. Ja heidän pitää myös palweleman, waikka he woimallinen kansa ja waltiaat kuninkaat owat. Näin tahdon minä maksaa

heille heidän ansionsa jälkeen ja heidän kätensä tekoin jälkeen.
15. Sillä näin sanoo Herra, Israelin Jumala minulle: ota tämä wiinamalja minun kädestäni täynnänsä wihaa, ja kaada sitä kaikille kansoille, joiden tykö minä sinun lähetän;
16. Että he joisiwat, horjuisiwat ja hokariksi tulisiwat miekan edessä, jonka minä heidän sekaansa tahdon lähettää.
17. Ja minä otin maljan Herran kädestä, ja kaasin kaikille kansoille, joiden tykö Herra minun lähetti:
18. Jerusalemille, Judan kaupungeille, hänen kuninkaillensa ja päämiehillensä, että heidän pitää kylmillä ja kukistettuna oleman, ja pitää oleman pilkkana ja kirouksena, niinkuin tänäpänä on: 1 Piet. 4:17.
19. Pharaolle, Egyptin kuninkaalle, palwelioinensa, ruhtinoinensa ja kaikelle hänen kansallensa, Jer. 46:2.
20. Kaikille maille etelään päin, kaikille kuninkaille Uzin maalla, kaikille kuninkaille Philistealaisten maalla, Aschalonin, Gazan, Acharonin ja Asdodin jääneitten kansa, Jer. 47:1.
21. Edomitalaisille, Moabitalaisille ja Ammonin lapsille, Jer. 48:1. l. 49:1, 17.
22. Kaikille Tyrin kuninkaille, kaikille Sidonin kuninkaille, luotoin kuninkaille sillä puolen merta, Es. 23:1, 8. Jer. 47:4.
23. Dedanille, Themalle, Busille ja kaikille maan äärissä asuwaisille,
24. Kaikille Arabian kuninkaille, kaikille kuninkaille lännen puolessa, jotka korwessa asuwat,
25. Kaikille Simrin kuninkaille, kaikille kuninkaille Elamissa, kaikille kuninkaille Madaissa,
26. Kaikille kuninkaille pohjaisessa, sekä läsnä että kaukana toinen toisensa kanssa, ja kaikille waltakunnille maan päällä, jotka maan piirin päällä owat; ja kuningas Sesachin pitää juoman näiden jälkeen.
27. Ja sano heille: näin sanoo Herra Zebaoth, Israelin Jumala: juokaat ja juopukaat, oksentakaat ja langetkaat, ja ette taida nousta miekan edessä, jonka minä teidän sekaanne lähettää tahdon. Jer. 51:7.
28. Ja jollei he tahdo ottaa maljaa sinun kädestäs ja juoda, niin sano heille: näin sanoo Herra Zebaoth: teidän pitää kaiketi juoman;
29. Sillä katso, siinä kaupungissa, joka minun nimelläni nimitetty on, rupeen minä waiwaamaan; luuletteko että teidän pitää rankaisemata pääsemän? Ei teidän pidä rankaisemata pääsemän; sillä minä kutsun miekan kaikkein niiden päälle, jotka maalla asuwat, sanoo Herra Zebaoth.
Hes. 9:6. Jer. 49:12. 1 Piet. 4:17.
30. Ja sinun pitää ennustaman heille kaikki nämät sanat, ja sanoman heille: Herra on kiljuwa korkeudesta, ja antawa kuulla äänensä pyhästä asuinsiastansa, hän on kaiketi kiljuwa majastansa, hän weisaa wirren, niinkuin wiinan sotkuja, kaikista maan asuwaisista, Joel. 3:16. Am. 1:2.
31. Jonka ääni on kuuluwa maan ääriin; sillä Herra toimittaa pakanat oikeuden eteen, ja tahtoo tuomita kaiken lihan; jumalattomat antaa hän miekan ala, sanoo Herra.
32. Näin sanoo Herra Zebaoth: katso, waiwa tulee kansasta kansaan, ja suuri ilma nousee maan siwusta.
33. Niin pitää Herralta lyötyjä sinä päiwänä oleman yhdestä maan äärestä niin toiseen asti; ei pidä heitä itkettämän eikä korjattaman, eli haudattaman, waan pitää oleman kedolla ja loaksi tuleman. Jer. 16:4.
34. Parkukaat nyt, te paimenet, huutakaat ja wieritelkäät teitänne tuhwassa, te lauman waltiaat; sillä aika on tullut teitä teurastaa ja hajoittaa, ja teidän pitää putooman rikki, niinkuin kallis astia.
35. Ja ei paimenten pidä taitaman paeta, ja lauman waltiaat ei pidä pääsemän pois.
36. Niin pitää paimenet surkiasti huutaman, ja lauman waltiaat surkutteleman, että Herra on niin häwittänyt heidän laitumensa.
37. Ja heidän niittunsa, jotka niin kauniit oliwat, owat häwitetyt Herran julmalta wihalta.
38. Hän on hyljännyt majansa, niinkuin nuori jalopeura; ja heidän maansa on niin häwitetty häwittäjän wihalta ja hänen julmalta wihaltansa.

26 Luku.

Jeremia saarnaa, ja hänen päällensä kannetaan.

Jojachimin Josian pojan, Judan kuninkaan, waltakunnan alussa tapahtui tämä sana Herralta, ja sanoi:
2. Näin sanoo Herra: seiso Herran huoneen kartanolla ja saarnaa kaikkein Judan kaupunkein edessä, kuin tänne tulewat rukoilemaan Herran huoneessa, kaikki ne sanat, jotka minä sinulle käskenyt olen, sanoakses heille; älä mitään siitä wähennä: 5 Mos. 4:2.
3. Jos he mitämaks taitawat kuulla ja kääntää heitänsä kukin pahasta menostansa että minäkin katuisin sitä pahaa, kuin minä

heille ajattelin tehdä heidän pahan menonsa tähden. Jer. 18: 8, 11. Jon. 3: 10.
4. Ja sano heille: näin sanoo Herra: jos et te minua kuule, niin että te waellatte minun laissani, jonka minä olen pannut teidän eteenne,
5. Että te kuulette minun palweliani propheetain sanat, jotka minä warhain ja usiasti teille lähettänyt olen, ja ette kuitenkaan tahtoneet kuulla;
2 Kun. k. 17: 13. Jer. 25: 4. l. 35: 15.
6. Niin tahdon minä tehdä tälle huoneelle niinkuin Silolle, ja tahdon tehdä tämän kaupungin kaikille pakanoille maan päällä kiroukseksi.
1 Sam. 4: 3, 12. Ps. 78: 60. Jer. 7: 12, 14. l. 24: 9.
7. Koska papit, propheetat ja kaikki kansa kuuliwat Jeremian näitä sanoja puhuwan Herran huoneessa,
8. Ja koska Jeremia oli lopettanut puheensa, kaiken sen, kuin Herra hänen käskenyt oli sanoa kaikelle kansalle, tarttuiwat papit häneen, ja propheetat ja kaikki kansa, ja sanoiwat: sinun pitää kaiketi kuoleman.
9. Miksi sinä tohdit ennustaa Herran nimeen ja sanoa: niin pitää tälle huoneelle tapahtuman kuin Silollenkin, ja tämä kaupunki pitää niin kylmille tuleman, ettei siinä kenkään enää asu? Ja kaikki kansa kokoontui Herran huoneessa Jeremiata wastaan.
10. Koska Judan ruhtinaat sen kuuliwat, meniwät he ylös kuninkaan huoneesta Herran huoneeseen, ja istuiwat Herran uuden portin eteen.
11. Ja papit ja propheetat puhuiwat ruhtinasten ja kaiken kansan edessä, ja sanoiwat: tämä mies on kuolemaan wiallinen; sillä hän on ennustanut tätä kaupunkia wastaan, niinkuin te korwillanne kuulleet olette.
Ap. T. 6: 13.
12. Mutta Jeremia puhui kaikille ruhtinoille ja kaikelle kansalle, sanoen: Herra on minun lähettänyt kaikkia näitä, kuin te kuulleet olette, ennustamaan tätä huonetta ja tätä kaupunkia wastaan.
13. Niin parantakaat nyt teidän menonne ja olonne, ja kuulkaat Herran Jumalanne ääntä; niin tahtoo myös Herra katua sitä pahaa, kuin hän on puhunut teitä wastaan.
Jer. 7: 3.
14. Mutta minä, katso, minä olen teidän käsissänne: tehkäät minun kanssani niinkuin teille parhain kelpaa.
15. Kuitenkin pitää teidän täydellisesti tietämän, että jos te minun tapatte, niin te tuotatte wiattoman weren teidän päällenne, ja tämän kaupungin ja hänen asuwaistensa päälle; sillä Herra on totisesti minun lähettänyt teidän tykönne, puhumaan näitä kaikkia teidän korwainne edessä.
16. Silloin sanoiwat ruhtinaat ja kaikki kansa papeille ja propheetaille: ei tämä mies ole wiallinen kuolemaan; sillä hän on puhunut meille Herran meidän Jumalamme nimeen.
17. Ja muutamat maan wanhimmista nousiwat, ja puhuiwat kaikelle kansan joukolle, ja sanoiwat:
18. Jehiskian, Judan kuninkaan aikana oli yksi propheeta, nimeltä Micha, Maresasta; hän puhui kaikelle Judan kansalle ja sanoi: näin sanoo Herra Zebaoth: Zion pitää kynnettämän niinkuin pelto, ja Jerusalem pitää kiwiraunioksi tuleman, ja templin wuori metsän kukkulaksi. Mich. 1: 1. l. 3: 12.
19. Antoiko Jehiskia, Judan kuningas, ja koko Judan kansa hänen tappaa? eikö he peljänneet Herraa ja rukoilleet Herran edessä? ja Herra katui sitä pahaa, kuin hän oli puhunut heitä wastaan; sentähden me teemme aiwan pahoin meidän sielujamme wastaan.
20. Oli myös yksi mies, joka ennusti Herran nimeen, Uria Semajan poika Kirjath-Jearimista; hän ennusti tätä kaupunkia wastaan ja tätä maakuntaa wastaan, niinkuin Jeremiakin.
21. Mutta koska kuningas Jojachim ja kaikki hänen woimallisensa ja waltamiehensä kuuliwat hänen sanansa, tahtoi kuningas antaa hänen tappaa. Koska Uria ymmärsi sen, pelkäsi hän ja pakeni ja meni Egyptiin.
22. Mutta kuningas Jojachim lähetti miehet Egyptiin, ElNathanin Achborin pojan, ja muita hänen kanssansa, (jotka meniwät) Egyptiin.
23. Ja ne toiwat Urian Egyptistä ja weiwät kuningas Jojachimin eteen, ja hän antoi hänen tappaa miekalla, ja heittää hänen ruumiinsa yhteisen kansan hautoihin.
24. Kuitenkin oli Ahikamin Saphanin pojan käsi Jeremian kanssa, ettei hän tullut kansan käsiin tapettaa.
2 Kun. k. 22: 12, 14. l. 25: 22. Jer. 39: 14.

27 Luku.

Ijes lähetetään Judalle.

Jojachimin Josian pojan, Judan kuninkaan, waltakunnan alussa tapahtui tämä sana Herralta Jeremialle, ja sanoi:
2. Näin sanoo Herra minulle: tee sinulles siteet ja ikeet, ja pane ne kaulaas,

3. Ja lähetä ne Edomin kuninkaalle, Moabin kuninkaalle, Ammonin lasten kuninkaalle, Tyrin kuninkaalle ja Sidonin kuninkaalle, niiden sanansaattajain kanssa, jotka oliwat tulleet Zedechian, Judan kuninkaan, tykö Jerusalemiin.

4. Ja käske, että he sanowat herroillensa: näin sanoo Herra Zebaoth, Israelin Jumala: näin pitää teidän sanoman teidän herroillenne:

5. Minä olen tehnyt maan, ja ihmisen, ja eläimet, jotka maan päällä owat, minun suurella woimallani ja ojetulla käsiwarrellani, ja annan sen kelle minä tahdon.
Jer. 32:17. Dan. 4:29.

6. Mutta nyt olen minä antanut kaikki nämät maakunnat minun palweliani NebukadNetsarin, Babelin kuninkaan, käteen, ja olen myös antanut hänelle pedot maan päällä, palwelemaan häntä.
Jer. 25:9. l. 28:14. Dan. 2:38.

7. Ja kaikki kansat pitää häntä palweleman, hänen poikaansa ja hänen poikansa poikaa, siihen asti kuin hänenkin maansa aika tulee; sillä monta kansaa ja suuret kuninkaat pitää häntä palweleman. Jer. 25:14.

8. Waan sen kansan ja waltakunnan, joka ei tahdo palwella Babelin kuningasta NebukadNetsaria, eikä anna niskaansa Babelin kuninkaan ikeen ala, tahdon minä kurittaa miekalla, näljällä ja rutolla, sanoo Herra, siihen asti että minä hukutan heidän hänen kätensä kautta.

9. Sentähden älkäät kuulko teidän propheetaitanne, ennustajitanne, teidän unianne, teidän tietäjitänne ja noitianne, jotka teille sanowat: ei teidän pidä palweleman Babelin kuningasta. Jer. 29:8.

10. Sillä he ennustawat teille walhetta, että heidän pitäis teitä kauwas teidän maastanne saattaman; ja minä ajan silloin teitä ulos, ja teidän pitää hukkuman.

11. Sillä kuka kansa kumartaa kaulansa Babelin kuninkaan ikeen ala ja palwelee häntä, sen tahdon minä antaa olla maassansa, että he sitä saawat nautita ja siinä asua, sanoo Herra.

12. Ja minä puhuin kaikki nämät Zedechialle, Judan kuninkaalle, ja sanoin: kumartakaat teidän kaulanne Babelin kuninkaan ikeen ala, ja palwelkaat häntä ja hänen kansaansa, niin te saatte elää. 2 Kun. k. 25:2.

13. Miksi te tahdotte kuolla, sinä ja sinun kansas, miekalla, näljällä ja rutolla? niinkuin Herra on siitä kansasta sanonut, joka ei Babelin kuningasta palwella tahdo.

14. Sentähden älkäät kuulko niiden propheetainne sanoja, jotka teille sanowat: ei teidän pidä Babelin kuningasta palweleman; sillä he ennustawat teille walhetta.

15. Sillä en minä ole heitä lähettänyt, sanoo Herra; waan he ennustawat walhetta minun nimeeni, että minä ajaisin teitä ulos, ja te hukkuisitte ynnä propheetain kanssa, jotka teille ennustawat.
Jer. 14:14. l. 23:21. l. 29:9.

16. Ja papeille ja kaikelle tälle kansalle puhuin minä, ja sanoin: näin sanoo Herra: älkäät kuulko teidän propheetainne sanoja, jotka teille ennustawat ja sanowat: katso, Herran huoneen astiat tulewat nyt kohta jälleen Babelista; sillä he ennustawat teille walhetta.

17. Älkäät heitä kuulko, waan palwelkaat Babelin kuningasta, niin te saatte elää. Miksi pitäis tämän kaupungin kylmille tuleman?

18. Jos he owat propheetat, ja jos heillä on Herran sana, niin rukoilkaat nyt Herralta Zebaothilta, ettei jääneet astiat Herran huoneessa ja Judan kuninkaan huoneessa, ja Jerusalemissa myös wietäisi Babeliin.

19. Sillä näin sanoo Herra Zebaoth patsaista, ja merestä, ja istuimista, ja astioista, jotka wielä tähän kaupunkiin jääneet owat, 1 Kun. k. 7:23, 27. 2 Kun. k. 25:13.

20. Joita NebukadNetsar, Babelin kuningas, ei ottanut pois, koska hän wei pois Judan kuninkaan Jechonian Jojachinin pojan Jerusalemista Babeliin, ja kaikki Judan ja Jerusalemin waltamiehet:
2 Kun. k. 24: 12, 13.

21. Sillä näin sanoo Herra Zebaoth, Israelin Jumala, niistä astioista, jotka wielä jääneet owat Herran huoneeseen ja kuninkaan huoneeseen, ja Jerusalemiin:
2 Aika k. 36:18.

22. Ne pitää Babeliin wietämän, ja siellä pysymän siihen päiwään asti, että minä etsin heitä, sanoo Herra, ja annan heidän wietää ylös ja taas tuotaa tähän paikkaan siallensa. 2 Aika k. 36:22. Esr. 1:1. Jer. 29:10.

28 Luku.

Jeremian rautainen ijes. Hananian kuolema.

Ja tapahtui sinä wuotena, Zedechian Judan kuninkaan waltakunnan alussa, wiidentenä kuukautena neljännellä wuodella, että Hanania Azurin poika, Gibeonin propheeta, puhui minulle Herran huoneessa, pappein ja kaiken kansan edessä, ja sanoi:

2. Näin sanoo Herra Zebaoth, Israelin

Jumala, sanoen: minä olen taittanut rikki
Babelin kuninkaan ikeen.
3. Ja ennenkuin kaksi ajastaikaa kuluu,
tahdon minä antaa tulla jälleen tähän siaan
kaikki Herran huoneen astiat, jotka Nebukad-
Netsar, Babelin kuningas, täältä ottanut ja
Babeliin wienyt on.
4. Wielä sitte tahdon minä myös Jecho-
nian Jojachimin pojan, Judan kuninkaan,
ja kaikki Judan wangit, jotka Babeliin wie-
dyt owat, antaa tulla tähän siaan jälleen,
sanoo Herra; sillä minä tahdon taittaa rikki
Babelin kuninkaan ikeen.
5. Niin propheeta Jeremia sanoi prophee-
talle Hananialle, pappein ja kaiken joukon
läsnä ollessa, jotka seisoiwat Herran huo-
neessa;
6. Ja propheeta Jeremia sanoi: amen,
Herra tehköön niin! Herra wahwistakoon
sinun sanas, jonkas ennustanut olet, että
hän antais Herran huoneen astiat ja kaikki
wangit tulla tähän paikkaan jällensä.
7. Mutta kuule kuitenkin tätä sanaa, jonka
minä sinun korwais ja kaiken kansan kor-
wain edessä puhun:
8. Ne propheetat, jotka minun edelläni ja
sinun edelläs wanhasta olleet owat, he owat
ennustaneet monta maakuntaa ja suuria
waltakuntia wastaan sotaa, onnettomuutta
ja ruttoa.
9. Mutta koska propheeta ennustaa rau-
haa, niin hän tutaan, koska hänen sanansa
täytetyksi tulee, että Herra hänen totisesti
on lähettänyt. 5 Mos. 18:21, 22.
10. Niin propheeta Hanania otti ikeen
propheetan Jeremian kaulasta, ja taitti sen
rikki. Jer. 27:2.
11. Ja Hanania sanoi kaiken kansan edes-
sä: näin sanoo Herra: niin tahdon minä
myös taittaa rikki NebukadNetsarin, Babe-
lin kuninkaan, ikeen kaikkein kansain kaulas-
ta, ennenkuin kaksi ajastaikaa kuluneet owat.
Ja propheeta Jeremia meni pois omaa tie-
tänsä.
12. Mutta Herran sana tapahtui Jere-
mialle, sittekuin propheeta Hanania oli rik-
konut ikeen propheetan Jeremian kaulasta,
ja sanoi:
13. Mene ja sano Hananialle: näin sanoo
Herra: sinä olet taittanut rikki puuikeen,
niin tee nyt rautaijes sen siaan. 5 Mos. 28:48.
14. Sillä näin sanoo Herra Zebaoth, Is-
raelin Jumala: minä olen ripustanut rau-
taikeen kaikkein näiden kansain kaulaan, pal-
welemaan NebukadNetsaria, Babelin ku-
ningasta, ja heidän pitää palweleman hän-
tä; sillä minä olen myös antanut hänelle
pedot kedolla. Jer. 27:6.
15. Ja propheeta Jeremia sanoi prophee-
talle Hananialle: kuule nyt, Hanania, ei
Herra ole sinua lähettänyt, ja sinä olet teh-
nyt, että tämä kansa luottaa itsensä wal-
heeseen.
16. Sentähden sanoo Herra näin: katso,
minä tahdon ottaa sinun pois maasta; tä-
nä wuonna pitää sinun kuoleman, sillä sinä
olet sinun puheellas heidän Herrasta kään-
tänyt pois. 5 Mos. 13:5. Jer. 29:32.
17. Ja niin propheeta Hanania kuoli sinä
wuonna, seitsemännellä kuukaudella.

29 Luku.

Jeremian kirjoitus Babeliin.

Nämät owat kirjoituksen sanat, kuin Jere-
mia propheeta lähetti Jerusalemista jää-
neille wanhemmille, jotka oliwat wiedyt
pois, ja papeille, ja propheetaille ja kaikelle
kansalle, jotka NebukadNetsar oli wienyt Je-
rusalemista Babeliin,
2. Sitte kuin kuningas Jechonia ja drot-
ninki, kamaripalweliat, ja Judan ja Jerusa-
lemin päämiehet, sekä puuseppäin ja seppäin
kanssa oliwat pois Jerusalemista,
2 Kun. k. 24:12.
3. Eleasan Zaphanin pojan ja Gemarian
Hilkian pojan kautta, jotka Judan kuningas
Zedechia lähetti NebukadNetsarin, Babelin
kuninkaan, tykö Babeliin, sanoen:
4. Näin sanoo Herra Zebaoth, Israelin
Jumala, kaikille wangeille, jotka minä olen
antanut wiedä pois Jerusalemista Babeliin:
5. Rakentkaat huoneita, joissa te taidatte
asua, istuttakaat puutarhoja, joista te sai-
sitte syödä hedelmiä.
6. Naikaat itsellenne emäntiä, ja siittäkäät
poikia ja tyttäriä, ja antakaat teidän pojil-
lenne emäntiä, ja naittakaat teidän tyttä-
renne miehille, että he synnyttäisiwät poikia
ja tyttäriä: enäntäkäät itseänne siellä, ettette
wähenisi.
7. Katsokaat sen kaupungin parasta, jo-
honka minä olen antanut teitä wietää, ja
rukoilkaat sen edestä Herraa; sillä koska hän
menestyy, niin myös te menestytte.
8. Sillä näin sanoo Herra Zebaoth, Is-
raelin Jumala: älkäät antako teidän pro-
pheetainne, jotka teidän tykönänne owat, ja
tietäjäinne pettää teitänne, ja älkäät totelko
teidän unianne, kuin te unissanne näette.
9. Sillä he ennustawat teille walhetta mi-
nun nimeeni: en minä ole heitä lähettänyt,
sanoo Herra. Jer. 14:14. k. 23:21 k. 27:15.

10. Sillä näin sanoo Herra: koska Babelissa owat seitsemänkymmentä wuotta kuluneet, niin minä tahdon etsiä teitä, ja herättää minun armollisen sanani teidän päällenne, niin että minä tahdon antaa tulla tähän paikkaan teidän jällensä.

2 Aika k. 36: 22. Esr. 1: 1. Jer. 25: 12. l. 27: 22. Dan. 9: 2.

11. Sillä minä kyllä tiedän, mitkä teistä minun ajatukseni owat, sanoo Herra: rauhan ja ei murheen ajatukset, että minä olen antawa teille sen lopun, kuin te toiwotte.

12. Ja teidän pitää minua rukoileman, käymän ja anoman minulta, ja minä kuulen teitä.

13. Teidän pitää etsimän minua ja löytämän minun: sillä jos te etsitte minua kaikesta sydämestänne,

14. Niin minä tahdon antaa itseni löytää teiltä, sanoo Herra, ja käätä teidän wankeutenne, ja koota teidän kaikesta kansasta ja kaikista paikoista, joihin minä teidän ajanut olin, sanoo Herra; ja tahdon antaa teidän tulla jällensä tähän paikkaan, josta minä olen antanut wiedä teitä pois.

3 Mos. 26: 42. 5 Mos. 30: 1, 2, 3. Ps. 106: 45.

15. Mutta jos te ajattelette: Herra on herättänyt meille propheetaita Babelissa;

16. Niin sanoo Herra näin siitä kuninkaasta, joka istuu Dawidin istuimella, ja kaikesta kansasta, joka tässä kaupungissa asuu, teidän weljistänne, jotka ei teidän kanssanne lähteneet wankeuteen,

17. Näin tosin sanoo Herra Zebaoth: katso, minä lähetän heidän sekaansa miekan, näljän ja ruton, ja teen heille niinkuin pahoille fiikunoille, joita ei syödä taideta, että he niin pahat owat. Jer. 24: 8, 10.

18. Ja wainoon heitä miekalla, näljällä ja rutolla, ja panen heidän kulkiaksi kaikissa waltakunnissa maan päällä, että heidän pitää tuleman kiroukseksi, ihmeeksi, häwäistykseksi ja pilkaksi kaikkein kansain seassa, kuhunka minä heidän ajawa olen;

19. Ettei he kuulleet minun sanojani, sanoo Herra, joita minä warhain minun palweliaini propheetain kanssa heille lähettänyt olen; mutta et te tahtoneet kuulla, sanoo Herra. Jer. 25: 4. l. 32: 3.

20. Mutta te kaikki, jotka wangittuna olette wiedyt pois, jotka minä olen Jerusalemista antanut mennä Babeliin, kuulkaat Herran sanaa:

21. Näin sanoo Herra Zebaoth, Israelin Jumala, Ahabia Kolajan poikaa ja Zedechiata Maasejan poikaa wastaan, jotka teille minun nimeeni walhetta ennustawat: katso, minä annan heidän NebukadNetsarin, Babelin kuninkaan, käsiin, hänen pitää antaman heitä lyödä teidän silmäinne edessä.

22. Ja heitä pitää sadateltaman kaikkein Judan wankein seassa, jotka owat Babelissa, ja sanottaman: Herra tehköön sinulle niinkuin Zedechialle ja Ahabille, jotka Babelin kuningas antoi tulessa paistaa:

23. Että he tekiwät hulluuden Israelissa, ja makasiwat muitten emäntiä, ja saarnasiwat walhetta minun nimeeni, jota en minä ollut heille käskenyt. Ja minä sen tiedän ja todistan, sanoo Herra.

24. Ja Semajata wastaan Nehalamista pitää sinun puhuman, sanoen:

25. Näin puhuu Herra Zebaoth, Israelin Jumala, sanoen: että sinä sinun nimelläs olet lähettänyt kirjoituksen kaikelle kansalle, joka on Jerusalemissa, ja papille Zephanialle, Maasejan pojalle, ja kaikille papeille, ja sanonut:

26. Herra on asettanut sinun papiksi, papin Jehojadan siaan, että teidän pitää oleman esimiehet Herran huoneessa, ylitse kaikkein mielipuolten ja ennustajitten, että sinun pitää paneman heitä wankeuteen ja jalkapuuhun. 2 Kun. k. 9: 11. Ap. T. 26: 24.

27. Mikset sinä siis nuhtele Jeremiata Anathotista, joka teille ennustaa?

28. Että hän on lähettänyt meidän tykömme Babeliin, ja antanut meille sanoa: wielä nyt pitää oleman paljo aikaa, rakentakaat huoneita ja asukaat niissä, ja istuttakaat puutarhoja, syödäksenne niistä hedelmiä.

29. Ja koska pappi Zephania oli lukenut sen kirjoituksen Jeremian propheetan kuullen,

30. Niin tapahtui Herran sana Jeremialle, ja sanoi:

31. Lähetä kaikkein wankein tykö, ja anna heille sanoa: näin sanoo Herra Semajata wastaan Nehalamista: että Semaja ennustaa teille, ja en kuitenkaan minä ole häntä lähettänyt, ja on tehnyt, että te luotatte teitänne walheeseen;

32. Sentähden sanoo Herra näin: katso, minä tahdon kostaa Semajalle Nehalamista ja hänen siemenellensä, niin ettei yhdenkään pidä hänen omistansa pysymän tämän kansan seassa, eikä pidä näkemän sitä hywää, kuin minä tahdon tehdä minun kansalleni, sanoo Herra; sillä hän on puheellansa käänt änyt heidän pois Herrasta. Jer. 28: 16.

30 Luku.

Pelastus Babelista.

Tämä on se sana, kuin tapahtui Herralta Jeremialle, sanoen:

2. Näin sanoo Herra Israelin Jumala, sanoen: kirjoita itselles kaikki ne sanat kirjaan, jotka minä puhun sinulle.
3. Sillä katso, se aika tulee, sanoo Herra, että minä tahdon kääntää minun kansani wankeuden, sekä Israelin että Judan, sanoo Herra, ja annan heidän tulla jälleen siihen maahan, kuin minä heidän isillensä antanut olen, että he sen omistaman pitää.
4. Ja nämät owat ne sanat, jotka Herra puhui Israelista ja Judasta.
5. Sillä niin sanoo Herra: me kuulemme pelwon äänen, siellä on sula pelko, ja ei yhtään rauhaa.
6. Kysykäät nyt ja katsokaat, jos miehenpuoli taitaa synnyttää? Kuinkasta siis minä näen kaikkein miesten kädet lanteissansa niinkuin lapsensynnyttäjän, ja että kaikki kaswot owat niin waljut?
7. Woi! se on suuri päiwä, ja ei ole senkaltaista ollut; ja murheen aika on Jakobissa, kuitenkin pitää heitä siitä autettaman.
Joel. 2:11. Am. 5:18. Zeph. 1:15.
8. Mutta sen pitää tapahtuman siihen aikaan, sanoo Herra Zebaoth, että minä taitan hänen ikeensä rikki sinun kaulastas, ja rewäisen sinun sitees, niin ettei heidän enää siellä pidä muukalaisia palweleman;
9. Waan heidän pitää palweleman Herraa heidän Jumalatansa ja Dawidia kuningastansa, jonka minä heille herättänyt olen.
Hes. 34:23. l. 37:24.
10. Sentähden älä pelkää, minun palweliani Jakob, sanoo Herra, ja Israel, älä hämmästy! sillä katso, minä tahdon auttaa sinua kaukaa, ja sinun siementäs wankeutensa maasta, niin että Jakobin pitää tuleman jällensä, elämän rauhassa ja oleman hywässä lewossa, ja ei kenenkään pidä häntä peljättämän. Es. 41:13. l. 43:5. l. 44:2. Jer. 46:28.
11. Sillä minä olen sinun tykönäs, sanoo Herra, auttamassa sinua; ja teloitan kaikki pakanat, joihin minä olen sinun hajoittanut; mutta en minä sinua lopeta, waan tahdon sinua kurittaa kohtuudella, ja en tahdo sinua peräti wiattomana pitää.
12. Sillä näin sanoo Herra: sinun haawas on kuoleman haawa, ja sinun kipus juuri paha.
13. Ei toimita kenkään sinun asiatas sortajata wastaan; ei kenkään taida sinua parata. Jer. 15:18.
14. Kaikki sinun rakastajas unhottawat sinun, ja ei kysy sinua; sillä minä olen lyönyt sinua, niinkuin wihollista armottomalla kuritukjella, sinun suurten pahaintekois tähden ja raskasten synteis tähden.
15. Mitäs huudat sinun haawais tähden ja sinun suuresta kiwustas? Minä olen tämän tehnyt sinulle sinun suurten pahaintekois ja raskasten synteis tähden.
16. Sentähden kaikki, jotka sinua owat syöneet, heitä pitää taas syötämän ja kaikki sinun wihollises pitää wangiksi tuleman; jotka sinua owat ryöstäneet, pitää jälleen ryöstettämän, ja kaikki ne, jotka sinun owat ryöwänneet, tahdon minä saaliiksi antaa.
Es. 33:1.
17. Mutta sinun minä jälleen parannan, ja teen terweeksi sinun haawas, sanoo Herra, sillä he owat sinun kutsuneet ulosajetuksi, ja Zionin siksi, jota ei kenkään kysy.
18. Näin sanoo Herra: katso, minä käännän Jakobin majan wankeuden, ja armahdan hänen asumistansa; ja kaupunki pitää jälleen mäelle rakettaman, ja kirkon pitää oleman entisellä muodollansa.
19. Ja kiitoksen ja riemun äänen pitää siitä kuuluman; sillä minä tahdon heitä enätä, ja en wähetä, minä tahdon heitä kunnioittaa, ja ei heidän pidä huonoksi tuleman. Es. 51:3.
20. Hänen poikainsa pitää oleman niinkuin ennenkin, ja hänen yhteinen kansansa pitää menestymän minun edessäni; sillä minä tahdon rangaista kaikki ne, kuin heitä waiwaawat.
21. Ja hänen ruhtinaansa pitää itse hänestä syntymän, ja hänen hallitsiansa tuleman itse hänestänsä. Ja minä tahdon hänen antaa lähestyä ja tulla minun eteeni; sillä kuka on se, joka minua niin sydämellisesti lähestyy? sanoo Herra.
22. Ja teidän pitää oleman minun kansani, ja minä olen teidän Jumalanne.
23. Katso, Herran ilma on tulewa julmuudella, kauhia rajuilma on laskeewa jumalattomain pään päälle. Jer. 23:19.
24. Herran julma wiha ei ole lakkaawa, siihen asti kuin hän tekee ja toimittaa, mitä hänen mielessänsä on. Wiimein pitää teidän sen kyllä ymmärtämän.

31 Luku.

Wankeuden loppu. Uuden liiton waltakunta.

Sillä ajalla, sanoo Herra, tahdon minä kaikkein Israelin sukukuntain Jumala olla; ja heidän pitää minun kansani oleman.
2. Näin sanoo Herra: se kansa, joka miekalta jäi, on armon korwessa löytänyt siinä, että minä ahkeroitsin saattaa Israelin lepoon.
3. Herra ilmestyi minulle kaukaa: minä

olen ijankaikkisella rakkaudella sinua rakastanut, sentähden olen minä wetänyt sinua puoleeni sulasta armosta.

4. Minä tahdon raketa sinua jälleen, ja sinun, neitsy Israel, pitää raketuksi tuleman. Sinun pitää kaunistetuksi tuleman sinun kanteleillas, ja menemän niiden kanssa, jotka ilossa hyppääwät.

2 Mos. 15:20. Tuom. 11:34.

5. Sinun pitää taas istuttaman wiinapuita Samarian wuorilla, istuttaman ja nautitseman.

6. Sillä wielä on se aika tulewa, että wartiat pitää Ephraimin wuorilla huutaman: nouskaat, käykäämme ylös Zioniin, Herran meidän Jumalamme tykö. Es. 2:3. Mich. 4:2.

7. Sillä näin sanoo Herra: huutakaat Jakobista ilolla, ja ihastukaat pakanain pään tähden: huutakaat korkiasti, ylistäkäät ja sanokaat: Herra, auta kansaas, Israelin tähteitä.

8. Katso, minä tahdon heitä pohjaisesta maakunnasta antaa tulla, ja tahdon heitä koota maan ääristä, sokiat, rammat, raskaat, synnyttäwäiset yhdessä; niin että heidän tänne suuressa joukossa pitää tuleman jällensä.

9. Heidän pitää itkein ja rukoillen tuleman, niin minä heitä johdatan. Minä tahdon heitä johdattaa wesiojain reunalla tasaista tietä, ettei he loukkaisi heitänsä: sillä minä olen Israelin isä, ja Ephraim on minun esikoiseni. 2 Mos. 4:22

10. Kuulkaat, pakanat, Herran sanaa, ja julistakaat sitä kaukana luodoissa, ja sanokaat: joka Israelin hajoitti, se kokoo hänen jälleen, ja on häntä wartioitsewa niinkuin paimen laumaansa. Ps. 23:1. Es. 40:11.

Jer. 23:4. Hes. 34:23. l. 37:24. Joh. 10:11.

11. Sillä Herra on lunastawa Jakobin, ja on pelastawa häntä sen kädestä, joka häntä wäkewämpi on.

12. He tulewat ja Zionin korkeudella weisaawat, ja heidän pitää joukolla Herran lahjain tykö tuleman, jywäin, wiinan, öljyn, karitsain ja wasikkain tykö; niin että heidän sielunsa pitää oleman kuin joku kastettu yrttitarha, eikä enää surullisen oleman.

13. Silloin pitää neitseet hypyssä iloiset oleman, siihen myös nuoret miehet ynnä wanhain kanssa; sillä minä tahdon heidän murheensa iloksi kääntää, ja lohduttaa heitä, ja ilahutan heitä murheestansa.

14. Ja minä tahdon pappein sydämet ilolla täyttää, ja minun kansani pitää minun lahjastani rawittaman, sanoo Herra.

15. Näin sanoo Herra: Raamassa kuuluu parkuwaisten ääni ja katkera itku; Rachel itkee lapsiansa, ja ei tahdo antaa itseänsä lohdutettaa lastensa tähden, ettei he ole.

Matth. 2:18.

16. Mutta Herra sanoo näin: lakkaa parkumasta ja itkemästä, ja pyyhi silmistäs kyyneleet: sillä sinun työlläs pitää palkka oleman, sanoo Herra, ja heidän pitää palajaman wihollisten maasta.

17. Ja sinun jälkeentulewaisilles pitää toiwo oleman, sanoo Herra; sillä sinun lapses pitää tuleman maallensa jälleen.

18. Kyllä minä olen kuullut, kuinka Ephraim walittaa: sinä olet minua kurittanut, ja minä olen myös kuritettu, niinkuin hillimätöin wasikka. Palauta minua, niin minä palajan, sillä sinä, Herra, olet minun Jumalani.

19. Koska minä palautettiin, niin minä kaduin; sillä sittenkuin minä taitawaksi tulin, niin minä löin lanteitani. Minä olin häwäisty ja häpeen myös, sillä minun täytyy kärsiä minun nuoruuteni pilkkaa.

5 Mos. 30:2.

20. Eikö Ephraim ole minun rakas poikani ja minun ihana lapseni? Sillä minä kyllä hywin muistan, mitä minä hänelle puhunut olen; sentähden minun sydämeni halkee laupiudesta hänen kohtaansa, että minä kaiketi armahdan häntä, sanoo Herra.

21. Pane sinulles muistomerkit, ja aseta sinulles murheenmuisto, ja kohenna sydämes oikialle tielle, jota sinun waeltaman pitää. Palaja, sinä neitsy Israel, palaja näiden sinun kaupunkeis tykö.

22. Kuinka kauwan tahdot sinä eksyksissä käydä, sinä wastahakoinen tytär? Sillä Herra on jotakin uutta maalla luopa, waimon pitää miestä piirittämän.

23. Näin sanoo Herra Zebaoth, Israelin Jumala: wielä tämä sana sanotaan Judan maassa ja hänen kaupungeissansa, koska minä heidän wankeutensa kääntäwä olen; Herra siunatkoon sinua, sinä wanhurskauden asumus, sinä pyhä wuori!

24. Ja Judan ynnä kaikkein hänen kaupunkeinsa kanssa pitää siellä asuman, niin myös peltomiehet, ja jotka laumansa kanssa waeltawat.

25. Sillä minä tahdon wäsyneet sielut wirwoittaa, ja murheelliset sielut rawita.

26. Sentähden minä heräsin ja katselin, jossa minä olin makiasti maannut.

27. Katso, aika tulee, sanoo Herra, että minä tahdon Israelin huoneen ja Judan huoneen kylwää ihmisen siemenellä ja karjan siemenellä.

28. Ja pitää tapahtuman, että niinkuin
minä olin walpas heitä hävittämään, re=
pimään, raatelemaan, kadottamaan ja ran=
kaisemaan: niin minä myös tahdon walpas
olla heitä rakentamaan ja istuttamaan, sa=
noo Herra.
29. Ei silloin enää pidä sanottaman: isät
owat happamia wiinamarjoja syöneet, ja
lasten hampaat owat huoltuneet. Hes. 18:2.
30. Waan jokaisen pitää pahantekonsa täh=
den kuoleman, ja kuka ihminen syö happa=
mia wiinamarjoja, hänen hampaansa pitää
huoloittuman.
31. Katso, se aika tulee, sanoo Herra, että
minä teen uuden liiton Israelin huoneen
kanssa ja Judan huoneen kanssa.
Jer. 32:40. Hebr. 8:8. l. 10:16.
32. En senkaltaista kuin entinen liitto oli,
jonka minä heidän isäinsä kanssa tein, koska
minä heidän käteensä rupesin, heitä Egyp=
tin maalta johdattaakseni; jota liittoa ei he
pitäneet, ja minä wallitsin heitä, sanoo
Herra.
33. Mutta tämän pitää sen liiton oleman,
jonka minä Israelin huoneen kanssa teen
tämän ajan perästä, sanoo Herra: minä
tahdon minun lakini antaa heidän sydä=
meensä, ja sen heidän mieliinsä kirjoittaa;
ja minä tahdon olla heidän Jumalansa, ja
heidän pitää minun kansani oleman.
Jer. 24:7. Hes. 11:19. l. 36:26. 2 Cor 6:16.
34. Ja ei pidä kenenkään lähimmäistänsä
opettaman, eikä weli weljeänsä, ja sanoman:
tunne Herraa; mutta heidän pitää kaikkein
minun tunteman, sekä pienten että suurten,
sanoo Herra; sillä minä tahdon heidän pa=
hat tekonsa antaa anteeksi, ja en ikänä enää
muistaa heidän syntejänsä. Es. 54:13. Mich. 7:18.
Joh. 6:45. Ap. T. 10:43. Rom. 11:27. 1 Cor. 2:10. 1 Joh. 2:20.
35. Näin sanoo Herra, joka auringon an=
taa päiwällä walkeudeksi, kuun ja tähtein
järjestyksen yöllä walkeudeksi: joka meren
liikuttaa, että hänen aaltonsa pauhaawat,
Herra Zebaoth on hänen nimensä.
1 Mos. 1:16. Es. 51:15.
36. Koska senkaltaiset säädyt minun edes=
täni hukkuwat, sanoo Herra, silloin myös
Israelin siemenen pitää puuttuman, ettei
se ole enää kansa minun edessäni ijankaikki=
sesti. Jer. 33:20, 21.
37. Näin sanoo Herra: jos taiwas taitaan
ylhäällä mitattaa, ja maan perustus al=
haalla tyynni tutkisteltaa; niin myös minä
tahdon heittää pois koko Israelin siemenen
kaikkein niiden tähden, kuin he tehneet owat,
sanoo Herra. Jer. 33:22.
38. Katso, aika tulee, sanoo Herra, että
Herran kaupunki raketaan Hananeelin tor=
nista kulmaporttiin asti.
39. Ja mittanuora pitää siellä kohdastan=
sa käymän hamaan Garebin kukkulaan asti,
ja käymän ympäri Goathan.
40. Ja kaiken ruumisten ja tuhkalaakson,
ja kaikki pellot, hamaan Kidronin ojaan
saakka ja hamaan hewoisportin kulmaan,
itään päin, pitää Herralle pyhä oleman,
niin ettei se ikänä särjetä eli rikota.

32 Luku.

Kaupunki piiritetty. Jeremia ostaa pellon Herran käskystä.

Tämä on se sana, joka tapahtui Herralta
Jeremialle, kymmenentenä Zedechian, Ju=
dan kuninkaan, wuonna, joka on Nebukad=
Netsarin kahdeksastoistakymmenes wuosi.
2. Silloin Babelin kuninkaan sotajoukko
piiritti Jerusalemin; mutta propheeta Je=
remia oli wankina pihassa wankihuoneen
edessä, joka oli Judan kuninkaan huoneessa,
3. Johonka Zedechia, Judan kuningas, oli
antanut hänen pantaa, sanoen: miksi sinä
ennustat ja sanot: näitä sanoo Herra: katso,
minä annan tämän kaupungin Babelin ku=
ninkaan käsiin, ja hän on woittawa sen?
Jer. 27:6.
4. Ja Zedechian, Judan kuninkaan, ei pi=
dä Chaldealaisilta pääsemän, waan minä
kaiketi annan hänen Babelin kuninkaan kä=
siin, niin että hänen pitää suusta suuhun
häntä puhutteleman, ja silmillänsä hänen
silmänsä näkemän. Jer. 34:2, 3. l. 38:23. l. 39:7.
5. Ja hänen pitää Zedechian wiemän Ba=
beliin; siellä myös pitää hänen pysymän,
siihen asti kuin minä etsin häntä, sanoo
Herra. Waikka te sodittte Chaldealaisia
wastaan, ei sen kuitenkaan pidä teille me=
nestymän.
6. Ja Jeremia sanoi: Herran sana on ta=
pahtunut minulle, ja sanoi:
7. Katso, Hanameel Sallumin, sinun se=
täs, poika tulee sinun tykös, ja on sanowa:
ostas minun peltoni Anathotista, sillä sinul=
la on lähimmäinen oikeus sitä ostaa.
3 Mos. 25:24. Ruth. 4:4.
8. Ja niin Hanameel minun setäni poika
tuli minun tyköni, niinkuin Herra oli sano=
nut, pihalla wankihuoneen edessä, ja sanoi
minulle: ostas minun peltoni Anathotissa,
joka on BenJaminin maalla; sillä sinulla
on siihen perintöoikeus, ja sinä olet lähim=
mäinen: osta se sinulles. Niin minä ym=
märsin sen olewan Herran sanan.
9. Ja ostin pellon Hanameeliltä minun
setäni pojalta, joka on Anathotissa, ja pun=

nitsin hänelle rahaa seitsemän sikliä ja kymmenen hopiapenninkiä.
10. Ja kirjoitin kirjaan, ja wahwistin sen sinetillä, ja otin siihen todistukset, ja punnitsin rahan waalla,
11. Ja otin sinetillä wahwistetun kauppakirjan tyköni, oikeuden ja tawan jälkeen, ja myös awojoman kirjan,
12. Ja annoin kauppakirjan Baruchille Nerian pojalle, Mahasean pojan, Hanameelin, minun setäni, pojan silmäin edessä ja todistajain silmäin edessä, jotka kauppakirjan ala kirjoittaneet oliwat, ja kaikkein Judalaisten silmäin edessä, jotka pihassa wankihuoneen edessä asuiwat.
13. Ja käskin Baruchia heidän silmäinsä edessä, ja sanoin:
14. Näin sanoo Herra Zebaoth, Israelin Jumala: ota nämät kirjat, tämä sinetillä wahwistettu kauppakirja, ja tämä awojoin kirja ja pane ne sawiastiaan, että he olisiwat kauwan aikaa tallella.
15. Sillä niin sanoo Herra Zebaoth, Israelin Jumala: wielä nyt pitää ostettaman huoneita, peltoja ja wiinamäkiä tässä maassa.
16. Ja kuin minä olin antanut Baruchille Nerian pojalle kauppakirjan, rukoilin minä Herraa, ja sanoin:
17. Ah Herra, Herra! katso, sinä olet tehnyt taiwaat ja maan sinun suurella woimallas ja sinun ojetulla käsiwarrellas; ja ei ole mitään sinulle mahdotointa.
1 Mos. 18: 14. Jer. 27: 5. Luc. 1: 37.
18. Sinä joka monelle tuhannelle teet hywin, ja kostat isäin pahat teot heidän lastensa helmaan heidän jälkeensä: sinä suuri ja wäkewä Jumala, Herra Zebaoth on sinun nimes, 2 Mos. 34: 7. 5 Mos. 5: 9.
19. Suuri neuwossa ja wäkewä töissä, ja sinun silmäs owat awoi kaikkein ihmisten lasten teitten päälle, antaakses kullenkin heidän menonsa jälkeen ja heidän töittensä hedelmän jälkeen.
2 Aika k. 6: 30. Job. 34: 21. San. l. 5: 21. Jer. 16: 17.
20. Sinä, joka Egyptin maalla merkkejä ja ihmeitä teit, aina tähän päiwään asti, sekä Israelin että ihmisten kanssa, ja teit sinulles nimen, niinkuin se tänäpänä on;
21. Ja weit sinun kansas Israelin ulos Egyptin maalta merkeillä ja ihmeillä ja wäkewällä kädellä, ojetulla käsiwarrella, ja suurella pelwolla,
2 Mos. 6: 6. 5 Mos. 4: 34. 2 Sam. 7: 23. 1 Aika k. 17: 21.
22. Ja annoit heille tämän maan, jonka sinä heidän isillensä wannonut olit, sen heille antaakses: maan, jossa rieskaa ja hunajata wuosi;
23. Ja koska he sinne tuliwat ja omistiwat sen, ei he kuulleet sinun ääntäs, eikä waeltaneet sinun lakis jälkeen; ja kaikkia, mitä sinä käskenyt olit heidän tehdä, ei he sitä tehneet; sentähden sinä annoit myös kaiken tämän onnettomuuden heille tapahtua.
24. Katso, tämä kaupunki on piiritetty, niin että se pitää woitettaman, ja kaupunki annettaman Chaldealaisten käsiin, jotka sotiwat sitä wastaan, miekalla, näljällä ja rutolla; ja niinkuin sinä olet sanonut, niin nyt tapahtuu, sen sinä näet.
25. Ja sinä Herra, Herra, sanoit minulle: osta sinulles pelto rahalla, ja ota siihen todistukset, waikka kaupunki pitää annettaman Chaldealaisten käsiin.
26. Ja Herran sana tapahtui Jeremialle, ja sanoi:
27. Katso, minä Herra olen kaiken lihan Jumala: pitäiskö minulle jotain oleman mahdotointa? 4 Mos. 16: 22.
28. Sentähden sanoo Herra näin: katso, minä annan tämän kaupungin Chaldealaisten käsiin ja NebukadNetsarin, Babelin kuninkaan käteen, ja hän on sen woittawa.
29. Ja Chaldealaisten, jotka sotiwat tätä kaupunkia wastaan, pitää tänne tuleman, ja tähän kaupunkiin tulen sytyttämän, ja polttaman sen huoneinensa, kussa he Baalille kattoin päällä suitsuttaneet, ja muille jumalille juomauhria uhranneet owat, minua wihoittaaksensa. Jer. 19: 13.
30. Sillä Israelin lapset ja Judan lapset owat tosin nuoruudestansa tehneet pahaa minun silmäini edessä; ja Israelin lapset owat wihoittaneet minun kättensä töillä, sanoo Herra.
31. Sillä siitä ajasta, kuin tämä kaupunki rakettiin, niin tähän päiwään asti, on hän tehnyt minun wihaiseksi ja julmaksi, niin että minun täytyi heittää hänen pois minun kaswoini edestä,
32. Kaikkein Israelin lasten ja Judan lasten pahuuden tähden, jonka he owat tehneet, minua wihoittaaksensa, he ja heidän kuninkaansa, ruhtinaansa, pappinsa ja propheetansa, sekä Judan miehet että Jerusalemin asuwaiset.
33. Ja owat kääntäneet selkänsä minun puoleeni, ja ei kaswojansa; waikka minä annoin aikanansa ja alinomaa opettaa heitä, mutta ei he tahtoneet kuulla, eikä oppia ottaa. Jer. 2: 27.
34. Päällisekst owat he panneet kauhistuk-

sensa siihen huoneeseen, jolla minusta on
nimi, saastuttaaksensa sitä.
2 Kun. k. 21: 4, 5. Jer. 7: 30. l. 23: 11.
35. Ja owat rakentaneet Baalin korkeuksia
BenHinnomin laaksossa, polttaaksensa hei=
dän poikiansa ja tyttäritänsä Molochille,
jota en minä ole heidän käskenyt, eikä myös
ole minun mieleeni johtunut, että heidän
tämän kauhistuksen piti tekemän, jolla he
Judan saattiwat syntiä tekemään.
3 Mos. 18: 21. Jer. 19: 5.
36. Ja nyt sentähden sanoo Herra Israe=
lin Jumala näin tästä kaupungista, josta
te sanotte, että hän pitää miekan, näljän ja
ruton kautta Babelin kuninkaan käsiin an=
nettaman:
37. Katso, minä tahdon heidän koota kai=
kista maakunnista, joihin minä heitä olen sy=
sännyt pois minun suuressa wihassani, hir=
muisuudessani ja julmuudessani, ja tahdon
tuottaa heitä jälleen tähän paikkaan, että hei=
dän turwallisesti asuman pitää; 5 Mos. 30: 3.
38. Ja heidän pitää minun kansani ole=
man, ja minä tahdon olla heidän Juma=
lansa. Jer. 24: 7. l. 30: 22. l. 31: 33.
39. Ja tahdon heille yhden sydämen ja
yhden tien antaa, että he pelkäisiwät minua
kaikkena elinaikanansa, että heille ja heidän
lapsillensa heidän jälkeensä pitäis hywästi
käymän. Hes. 11: 19.
40. Ja tahdon ijankaikkisen liiton tehdä
heidän kanssansa, niin etten minä lakkaa
heille hywää tekemästä; ja tahdon minun
pelkoni antaa heidän sydämihinsä, ettei he
poikkeisi minusta. Jer. 31: 31.
41. Ja se pitää minun iloni oleman, että
minä heille hywää teen; ja tahdon heitä
tähän maahan istuttaa uskollisesti, kaikesta
minun sydämestäni ja kaikesta sielustani.
42. Sillä niin sanoo Herra: niinkuin mi=
nä olen antanut tulla tämän kansan päälle
kaiken tämän suuren onnettomuuden, niin
myös minä annan tulla heidän päällensä
kaiken sen hywän, kuin minä olen heille pu=
hunut.
43. Ja wielä nyt pitää peltoja ostettaman
tässä maassa, josta te sanotte: sen pitää
autiana oleman, niin ettei siinä wäkeä eli
karjaa oleman pidä, ja pitää Chaldealais=
ten käsiin annettaman.
44. Kuitenkin pitää wielä nyt peltoja os=
tettaman rahalla ja kirjoituksella, niin myös
sinetillä wahwistettaman ja todistajilla:
BenJaminin maalla, ja ympäri Jerusale=
mia, ja Judan kaupungeissa, kaupungeissa,
jotka wuorilla owat, laaksokaupungeissa, ja
ja kaupungeissa, jotka etelään päin owat;
sillä minä tahdon kääntää heidän wankeu=
tensa, sanoo Herra. Jer. 17: 26.

33 Luku.

Pelastus ja lupaus Kristuksesta.

Ja Herran sana tapahtui toisen kerran
Jeremialle, kuin hän oli wielä suljettu wan=
kihuoneen pihassa, ja sanoi:
2. Näin sanoo Herra, joka sen tekee, Her=
ra, joka sen päättää ja toimittaa, Herra on
hänen nimensä:
3. Huuda minua, niin minä tahdon kuulla
sinua, ja tahdon ilmoittaa sinulle suuria ja
woimallisia asioita, niitä, kuin et sinä tie=
däkään.
4. Sillä niin sanoo Herra, Israelin Ju=
mala, tämän kaupungin huoneista ja Ju=
dan kuningasten huoneista, jotka owat maa=
han kukistetut, niistä tehtää multaseiniä
warjelukseksi,
5. Ja niistä, kuin tänne owat tulleet soti=
maan Chaldealaisia wastaan, että he täyt=
täisiwät ne ihmisten ruumiilla, jotka minä
minun wihassani ja julmuudessani lyöpä
olen; sillä minä olen kätkenyt minun kas=
woni tämän kaupungin edestä, kaiken hei=
dän pahuutensa tähden:
6. Katso, minä tahdon sitoa heidän haa=
wansa ja tehdä heitä terweeksi, ja tahdon
kuulla heidän rukouksensa rauhasta ja us=
kollisuudesta;
7. Sillä minä tahdon kääntää Judan
wankeuden ja Israelin wankeuden, ja ra=
kennan heidän niinkuin alusta.
8. Ja puhdistan heidän kaikesta pahasta
teostansa, jolla he owat rikkoneet minua
wastaan, ja tahdon antaa heille anteeksi kai=
ken pahan teon, jolla he owat rikkoneet ja
harhailleet minua wastaan. Jer. 31: 34.
9. Ja se on olewa minulle ilonimeksi, ylis=
tykseksi ja kunniaksi, kaikkein pakanain seassa
maan päällä, koska he saawat kuulla kaiken
sen hywän, kuin minä heille teen; ja heidän
pitää peljästymän ja hämmästymän kaikkea
sitä hywää ja kaikkea sitä rauhaa, kuin mi=
nä heille antaa tahdon.
10. Näin sanoo Herra: tässä paikassa,
josta te sanotte: se on autia, ettei ihmisiä
eikä karjaa Judan kaupungeissa ja kaduilla
Jerusalemissa ole (jotka niin häwitetyt
owat, ettei wäkeä eikä asuwaisia, ei myös
karjaa siellä ole),
11. Pitää wielä nyt kuultaman riemun ja
ilon ääni, yljän ääni ja morsiamen ääni,
ja niiden ääni, jotka sanowat: kiittäkäät
Herraa Zebaothia, että Herra on hywä, ja
hänen laupiutensa pysyy ijankaikkisesti, ja

niidenkin, jotka kiitosuhria Herran huoneeseen kantawat; sillä minä käännän maan wankeuden, niinkuin alusta, sanoo Herra. Ps. 136:1, ꝛc. Jer. 7:34. l. 16:9. l. 25:10.

12. Näin sanoo Herra Zebaoth: tässä paikassa, joka autiana on, niin ettei ihmisiä eikä karjaa siinä ole, ja kaikissa hänen kaupungeissansa, pitää wielä nyt paimenten huoneet oleman, jotka ruokkiwat laumoja;

13. Sekä kaupungeissa, jotka wuorilla owat, ja laaksokaupungeissa, ja kaupungeissa, jotka etelään päin owat, BenJaminin maalla ja Jerusalemin ympärillä, ja Judan kaupungeissa, sieltä pitää wielä menemän ulos ja sisälle luetut laumat, sanoo Herra. Jer. 17:26.

14. Katso, aika tulee, sanoo Herra, että minä tahdon sen armollisen sanan herättää, jonka minä olen Israelin huoneelle puhunut, ja Judan huoneelle:

15. Niinä päiwinä ja sillä ajalla tahdon minä antaa Dawidille kaswaa wanhurskauden wesan; ja hän on toimittawa oikeuden ja wanhurskauden maan päällä. Es. 4:2. l. 11:1. Jer. 23:5.

16. Sillä ajalla pitää Juda autetuksi tuleman, ja Jerusalem lewossa asuman, ja hän kutsutaan: Herra meidän wanhurskautemme.

17. Sillä niin sanoo Herra: ei pidä Dawidilta puuttuman mies, joka istuu Israelin huoneen istuimella; 2 Sam. 7:16. 1 Kun. k. 2:4.

18. Ei myös pidä papit ja Lewitat koskaan minun edestäni puuttuman, jotka polttouhria uhraawat ja ruokauhria sytyttäwät, ja uhreja joka aika teurastawat.

19. Herran sana tapahtui Jeremialle, ja sanoi:

20. Näin sanoo Herra: jos te minun liittoni taidatte lakkauttaa päiwän ja yön kanssa, ja ettei päiwä ja yö ole ajallansa, Jer. 31:36.

21. Niin ei myös minun liittoni Dawidin minun palweliani kanssa pidä miksikään oleman, ettei hänellä ole poikaa kuninkaaksi hänen istuimellensa, ja Lewitain ja pappein minun palweliaini kanssa.

22. Niinkuin ei taiwaan sotawäkeä taita luettaa, eikä meren santaa mitattaa, juuri niin tahdon minä minun palweliani Dawidin siemenen enätä, ja Lewitat, jotka minua palwelewat. Jer. 31:37.

23. Ja Herran sana tapahtui Jeremialle, ja sanoi:

24. Etkös ole nähnyt, mitä tämä kansa puhuu ja sanoo: Herra on hyljännyt ne kaksi sukukuntaa, jotka hän walinnut oli; ja he häwäisewät minun kansaani, niinkuin ei he enää minun kansani heidän edessänsä olisikaan.

25. Näin sanoo Herra: jos en minä pidä liittoani päiwän ja yön kanssa, ja minun järjestystäni taiwaan ja maan kanssa,

26. Niin tahdon myös minä hyljätä Jakobin ja Dawidin minun palweliani siemenen, niin etten minä ota niitä hänen siemenestänsä, jotka pitää wallitseman Abrahamin, Isaachin ja Jakobin siementä; sillä minä tahdon kääntää heidän wankeutensa, ja armahtaa heitä. Rom. 11:1, 25.

34 Luku.

Wapawuoden rikkominen.

Tämä on sana, joka tapahtui Herralta Jeremialle, koska NebukadNetsar, Babelin kuningas, ja kaikki hänen sotajoukkonsa, ja kaikki waltakunnat maan päällä, jotka hänen wallassansa oliwat, ja kaikki kansat soteiwat Jerusalemia ja kaikkia hänen kaupungeitansa wastaan, ja sanoi: 2 Kun. k. 25:1.

2. Näin sanoo Herra, Israelin Jumala: mene ja puhu Zedechian, Judan kuninkaan kanssa, ja sano hänelle: näin sanoo Herra: katso, minä annan tämän kaupungin Babelin kuninkaan käsiin, ja hänen pitää sen tulella polttaman. Jer. 38:18.

3. Ja ei sinun pidä pääsemän hänen kädestänsä, waan totisesti käsitettämän ja hänen käteensä annettaman, niin että sinun pitää silmilläs Babelin kuninkaan silmät näkemän, ja hän on suusta suuhun sinua puhuttelewa, ja sinä olet menewä Babeliin. Jer. 32:4.

4. Kuule siis sinä, Zedechia, Judan kuningas, Herran sanaa: näin sanoo Herra sinusta: ei sinun pidä miekalla kuoleman.

5. Sinun pitää kuoleman rauhassa, ja niinkuin sinun isilles, jotka sinun edelläs owat kuninkaat olleet, on poltettu, niin pitää myös sinulle poltettaman, ja sinua pitää itkettämän: woi Herra! sillä minä olen sen sanonut, sanoo Herra. 2 Aika k. 16:14. l. 21:19. Jer. 22:18.

6. Ja propheeta Jeremia puhui kaikki nämät sanat Zedechialle, Judan kuninkaalle, Jerusalemissa,

7. Koska Babelin kuninkaan sotajoukko jo sotei Jerusalemia wastaan, ja kaikkia Judan jääneitä kaupungeita wastaan, Lachista ja Asekata wastaan; sillä nämät wahwat kaupungit oliwat wielä Judan kaupungeista jääneet.

8. Tämä on sana, joka tapahtui Herralta

Jeremialle, sittekuin kuningas Zedechia oli
tehnyt liiton kaiken kansan kanssa, kuin Je=
rusalemissa oli, kuulutettaa heille wapautta,
9. Niin että jokaisen piti päästämän or=
jansa, joko se oli miehen= eli waimonpuoli,
jotka Hebrealaiset oliwat, niin ettei Juda=
laisen pitänyt oleman weljensä orjana.
2 Mos. 21:2.
10. Silloin kaikki ruhtinaat ja kaikki kansa,
joka siihen liittoon oli mielistynyt, oliwat
hänelle kuuliaiset, että jokaisen piti päästä=
män sekä mies= että waimo=orjansa wa=
paaksi, ja ei enää heitä pitämän orjananansa,
ja he päästiwät heidän.
11. Mutta wähää jälkeen käänsiwät he it=
sensä, ja ottiwat orjat miehen ja waimon
puolista taas tykönsä, jotka he oliwat wa=
paaksi päästäneet, ja waateiwat heitä taas
orjaksensa.
12. Silloin tapahtui Herran sana Jere=
mialle Herralta, ja sanoi:
13. Näin sanoo Herra, Israelin Jumala:
minä olen tehnyt liiton teidän isäinne kans=
sa, koska minä wein heidän Egyptin maal=
ta orjuuden huoneesta, ja sanoin:
14. Koska seitsemän wuotta owat kuluneet,
niin pitää jokaisen teistä päästämän wel=
jensä, joka Hebrealainen on, ja on itsensä
sinulle myynyt, ja on jo kuusi wuotta sinua
palwellut; ja sinun pitää hänen wapaaksi
päästämän. Mutta ei teidän isänne totelleet
minua, eikä kallistaneet siihen korwiansa.
3 Mos. 25:39. 5 Mos. 15:12.
15. Niin te olette nyt tänäpänä kääntäneet
teitänne, ja tehneet, mitä minulle kelpaa,
että te olette antaneet kuuluttaa wapautta,
jokainen lähimmäisellensä, ja olette siitä teh=
neet liiton minun edessäni siinä huoneessa,
joka minun nimelläni nimitetty on.
16. Mutta te olette taas siitä poikenneet,
ja saastuttaneet minun nimeni, että jokai=
nen on taas ottanut sekä mies= että waimo=
orjansa, jotka te olette wapaaksi tehneet, että
heidän piti oleman itse omansa, ja niin
waaditte heitä taas teidän orjaksenne.
17. Sentähden sanoo Herra näin: ettette
kuulleet minua, että teidän piti kuuluttaman
wapautta, jokainen weljellensä ja lähimmäi=
sellensä: katso, niin minä kuulutan, sanoo
Herra, teille wapauden miekkaan, ruttoon
ja nälkään, ja panen teidän kulkiaksi kaikissa
waltakunnissa maan päällä.
5 Mos. 28:64. Jer. 29:18.
18. Ja jotka minun liitostani harhaile=
wat, eikä pidä liiton sanoja, jonka he mi=
nun edessäni tehneet owat, niille minä teen
niinkuin sille wasikalle, jonka he kahdeksi kap=
paleeksi hakkasiwat, ja käwiwät molempain
kappalten wälitse,
19. Judan pääruhtinoille, Jerusalemin
päämiehille, kamaripalwelioille, papeille ja
kaikelle maan kansalle, jotka kappalten wä=
litse wasikasta käyneet owat.
20. Ja tahdon antaa heitä heidän wihol=
listensa käsiin ja niiden käsiin, jotka heidän
henkeänsä wäijywät, niin että heidän ruu=
miinsa pitää tuleman taiwaan linnuille ja
maan pedoille ruuaksi. Jer. 7:33. l. 16:4.
21. Ja Zedechian, Judan kuninkaan, ja
hänen pääruhtinaansa annan minä wihol=
listen käsiin ja niiden käsiin, jotka heidän
henkeänsä wäijywät, ja Babelin kuninkaan
sotajoukon käsiin, joka nyt teidän tyköänne
on mennyt pois.
22. Katso, minä käsken heitä, sanoo Her=
ra, ja annan taas tulla tämän kaupungin
eteen, ja heidän pitää sotiman sitä wastaan,
ja woittaman sen, ja tulella polttaman, ja
minä häwitän Judan kaupungit, niin ettei
kenkään niissä pidä enää asuman.

35 Luku.

Rechabitalaiset pysywät lujina lupauksessansa olla wiinaa juomata.

Tämä on se sana, joka Herralta tapahtui
Jeremialle, Jojachimin Josian pojan, Ju=
dan kuninkaan, aikana, sanoen:
2. Mene Rechabitalaisten huoneeseen, ja
puhu heidän kanssansa, ja wie heitä Herran
huoneeseen, yhteen kammioon, ja anna heille
wiinaa.
3. Niin minä otin Jasanian Jeremian po=
jan, Habatsinian pojan, sekä hänen weljensä
ja kaikki hänen poikansa, ja koko Rechabita=
laisten huoneen,
4. Ja wein heidän Herran huoneeseen,
Hananin lasten, Jegdalian pojan, Juma=
lan miehen kammioon, joka päämiesten
kammion tykönä on, ylemmä Maasejan
Sallumin pojan, owiwartian kammiota.
5. Ja minä panin Rechabitalaisten huo=
neen lasten eteen kannut ja maljat täyteen
wiinaa, ja sanoin heille: juokaat wiinaa.
6. Mutta he wastasiwat: en me juo wii=
naa; sillä meidän isämme Jonadab Recha=
bin poika on käskenyt meitä ja sanonut: te
ja teidän lapsenne ei pidä ikänä wiinaa
juoman,
7. Ja ei huonetta rakentaman, ei jywiä
kylwämän, ei wiinapuuta istuttaman eikä
pitämän; waan pitää asuman majoissa
kaikkena teidän elinaikananne, että te kau=
wan eläisitte maassa, jossa te muukalaiset
olette.

8. Ja me olemme kuuliaiset meidän isämme Jonadabin Rechabin pojan äänelle kaikissa, kuin hän on meille käskenyt, niin ettemme wiinaa juo kaikkena meidän elinaikanamme, me ja meidän emäntämme, meidän poikamme ja tyttäremme. 1 Aikak. 2:55.
9. Ja emme rakenna huonetta asuaksemme; ja ei meillä ole wiinamäkiä eikä peltoja, eli jywiä;
10. Waan asumme majoissa, ja olemme kuuliaiset, ja teemme kaikki niinkuin meidän isämme Jonadab on meille käskenyt.
11. Mutta koska NebukadNetsar, Babelin kuningas, meni tänne maahan ylös, sanoimme me: tulkaat, käykäämme Jerusalemiin Chaldealaisten ja Syrialaisten sotajoukon edestä; ja niin me olemme sitte olleet tässä Jerusalemissa.
12. Silloin tapahtui Herran sana Jeremialle, sanoen:
13. Näin sanoo Herra Zebaoth, Israelin Jumala: mene ja sano Judan miehille ja Jerusalemin asuwaisille: ettekö te tahdo itseänne parata, niin että te tottelette minun sanaani? sanoo Herra.
14. Jonadabin Rechabin pojan sanat, jotka hän oli käskenyt lapsillensa, ettei heidän pitänyt wiinaa juoman, ne pidetään, ettei he tähän päiwään asti juo wiinaa, että he heidän isäinsä käskyille kuuliaiset olisiwat. Mutta minä olen antanut aikaisin teille sanoa, kuitenkin et te kuule minua.
15. Niin olen minä myös lähettänyt warhain ja usein teidän tykönne kaikki minun palweliani propheetat, ja antanut sanoa: kääntäkään teistä jokainen itsensä pahasta menostansa, ja parantakaat teidän elämänne, ja älkäät seuratko muita jumalita, palwellaksenne heitä: niin te saatte olla maassa, jonka minä teille ja teidän isillenne antanut olen; mutta et te tahtoneet kallistaa teidän korwianne siihen, ettekä kuulleet minua. 2 Kun. k. 17:13. Jer. 18:11. k. 25:5. Jon. 3:8.
16. Jonadabin Rechabin pojan lapset owat pitäneet heidän isänsä käskyn, jonka hän heille oli käskenyt; mutta tämä kansa ei kuule minua.
17. Sentähden niin sanoo Herra Jumala Zebaoth, Israelin Jumala: katso, minä annan tulla Judan ja kaikkein Jerusalemin asuwaisten päälle kaiken sen onnettomuuden, kuin minä heitä wastaan olen puhunut, että minä olen heille puhunut, ja ei he tahdo kuulla: minä olen huutanut, mutta ei he tahdo minua wastata.
18. Ja Rechabitalaisten huoneelle sanoi Jeremia: näin sanoo Herra Zebaoth, Israelin Jumala: että te teidän isänne Jonadabin käskylle olitte kuuliaiset, ja piditte kaikki hänen käskynsä, ja teitte kaikki, kuin hän teille oli käskenyt;
19. Sentähden sanoo Herra Zebaoth, Israelin Jumala näin: ei Jonadabilta Rechabin pojalta pidä ikänä puuttuman mies, joka alati minun edessäni seisoo.

36 Luku.

Saarna kirjoitetaan, luetaan, poltetaan.

Neljäntenä Jojachimin Josian pojan, Judan kuninkaan, wuonna, tapahtui tämä sana Herralta Jeremialle, sanoen:
2. Ota kirja ja kirjoita siihen kaikki se puhe, kuin minä sinulle olen puhunut Israelista, Judasta ja kaikesta kansasta, siitä ajasta, kuin minä sinulle olen puhunut, Josian ajasta niin tähän päiwään asti;
Jer. 25:3. k. 30:2.
3. Jos mitämaks Judan huone, koska he kuulewat kaiken sen onnettomuuden, kuin minun mielessäni on heille tehdä, on itsensä kääntäwä, jokainen pahasta menostansa, että minä antaisin heille anteeksi heidän pahat tekonsa ja rikoksensa.
4. Silloin Jeremia kutsui Baruchin, Nerian pojan, ja Baruch kirjoitti kirjaan Jeremian suusta kaikki Herran sanat, jotka hän hänelle oli puhunut.
5. Ja Jeremia käski Baruchia, ja sanoi: minä olen wangittu, niin etten minä saa mennä Herran huoneeseen:
6. Mutta mene sinä sinne ja lue kirja, johon sinä Herran sanat minun suustani kirjoittanut olet, kansan korwain edessä Herran huoneessa, paastopäiwänä; ja sinun pitää myös ne lukeman koko Judan korwain edessä, jotka heidän kaupungeistansa tulleet owat.
7. Jos he mitämaks nöyryyttäwät itsensä rukouksella Herran edessä, ja kääntäwät jokainen itsensä pahasta menostansa; sillä wiha ja julmuus on suuri, jonka Herra on tätä kansaa wastaan puhunut.
8. Ja Baruch Nerian poika teki kaikki, mitä propheeta Jeremia oli hänelle käskenyt, ja luki Herran sanat kirjasta Herran huoneessa.
9. Mutta se tapahtui Jojachimin Josian pojan, Judan kuninkaan, wiidentenä wuonna ja yhdeksäntenä kuukautena, että paasto kuulutettiin Herran edessä kaikelle kansalle Jerusalemissa, ja kaikelle kansalle, joka Judan kaupungeista tuli Jerusalemiin.
10. Ja Baruch luki kirjasta Jeremian sa=

nat Herran huoneessa, Gemarian Saphanin kirjoittajan pojan kammiossa, ylimmäisessä pihassa, Herran huoneen uuden owen edessä, kaiken kansan kuullen. Jer. 26: 10.

11. Koska Michaja Gemarian poika, Saphanin pojan, kaikki Herran sanat kirjasta oli kuullut,

12. Meni hän alas kuninkaan huoneeseen, kirjoittajan kammioon, ja katso, siellä istuiwat kaikki pääruhtinaat, Elisama, kirjoittaja, Delaja Semajan poika, Elnathan Achborin poika, Gemaria Saphanin poika, ja Zedechia Hananian poika, ja päämiehet kaikki.

13. Ja Michaja sanoi heille kaikki ne sanat, jotka hän oli kuullut, koska Baruch luki kirjasta kansan korwain edessä.

14. Silloin lähettiwät kaikki pääruhtinaat Judin Nethanin pojan, Selemian pojan, Chusin pojan, Baruchin perään, ja käskiwät hänelle sanoa: ota se kirja myötäs, josta sinä kansan edessä luit, ja tule tänne. Ja Baruch Nerian poika otti kirjan myötänsä, ja tuli heidän tykönsä.

15. Ja he sanoiwat hänelle: istu nyt ja lue, että me saisimme kuulla; ja Baruch luki heidän korwainsa kuullen.

16. Ja kuin he kaikki sanat oliwat kuulleet, peljästyiwät he toinen toisensa kanssa, ja sanoiwat Baruchille: me tahdomme kaiketi ilmoittaa kuninkaalle kaikki nämät sanat.

17. Ja he kysyiwät Baruchilta, sanoen: sanos meille, kuinka sinä olet kaikki nämät sanat kirjoittanut hänen suustansa?

18. Baruch sanoi heille: hän luki minun edessäni kaikki nämät sanat suullansa, ja minä kirjoitin ne pläkillä kirjaan.

19. Silloin sanoiwat pääruhtinaat Baruchille: mene ja lymytä itses Jeremian kanssa, niin ettei kenkään tiedä, kussa te olette.

20. Ja he meniwät kuninkaan eteen esihuoneeseen, ja antoiwat kirjan jäädä kirjoittajan Elisaman makaushuoneeseen, ja sanoiwat kuninkaan edessä kaikki nämät sanat.

21. Niin kuningas lähetti Judin kirjaa noutamaan, ja hän otti sen Elisaman kirjoittajan kammiosta; ja Judi luki sen kuninkaan edessä ja kaikkein pääruhtinasten, jotka seisoiwat kuninkaan edessä.

22. Mutta kuningas istui talwihuoneessa yhdeksäntenä kuukautena, ja tuli paloi totossa hänen edessänsä.

23. Koska Judi kolme eli neljä kappaletta oli lukenut, leikkasi hän sen rikki kynäweitsellä ja heitti tuleen, joka totossa oli, siihen asti että kirja peräti paloi tulessa, joka totossa oli.

24. Ja ei kenkään peljästynyt eikä waatteitansa rewäisnyt rikki, ei kuningas eikä hänen palweliansa, jotka kuitenkin kaikki nämät sanat oliwat kuulleet. 1 Mos. 37: 29, 34.

25. Waikka Elnathan, Delaja ja Gemaria rukoiliwat kuningasta, ettei hän olisi polttanut kirjaa, ei hän kuitenkaan heitä totellut.

26. Päällisexi käski kuningas Jerahmeelin Hamelechin pojan, Serajan Asrielin pojan, ja Selamian Abdeelin pojan, että heidän piti käsittämän Baruchia kirjoittajaa ja Jeremiata propheetaa; mutta Herra oli heidän kätkenyt.

27. Silloin tapahtui Herran sana Jeremialle, sittekuin kuningas oli polttanut kirjan ja ne sanat, jotka Baruch Jeremian suusta oli kirjoittanut, ja sanoi:

28. Ota sinulles taas toinen kirja, ja kirjoita kaikki entiset sanat siihen, kuin ensimäisessäkin kirjassa oliwat, jonka Jojachim, Judan kuningas, on polttanut.

29. Ja sano Jojachimille, Judan kuninkaalle: näin sanoo Herra: sinä olet polttanut sen kirjan ja sanonut: miksi sinä siihen olet kirjoittanut ja sanonut, että Babelin kuningas on kaiketi tulewa ja häwittäwä tämän maan, ja tekewä niin, ettei ihmistä eikä karjaa enää siinä pidä oleman?

30. Sentähden sanoo Herra Jojachimista, Judan kuninkaasta: ei pidä yhtään hänen siemenestänsä istuman Dawidin istuimella, ja hänen ruumiinsa pitää heitettämän ulos, makaamaan helteessä päiwällä, ja wilussa yöllä. Jer. 22: 19.

31. Ja minä tahdon rangaista häntä ja hänen siementänsä, ja hänen palwelioitansa heidän pahain tekoinsa tähden: ja minä annan tulla heidän päällensä ja Jerusalemin asuwaisten päälle, ja Judan miesten päälle, kaiken onnettomuuden, kuin minä heille olen puhunut; ja ei he kuitenkaan tahtoneet kuulla.

32. Niin Jeremia otti toisen kirjan, ja antoi Baruchille Nerian pojalle, kirjoittajalle. Ja hän kirjoitti siihen Jeremian suusta kaikki ne sanat, jotka entisessäkin kirjassa oliwat, jonka Jojachim, Judan kuningas, oli tulessa polttanut; ja siihen oli wielä paljo enämpi senkaltaisia sanoja lisätty.

37 Luku.

Jeremia antaa Zedechian rukoukselle kowan wastauksen, jonka tähden hän heitetään wankeuteen.

Ja Zedechia Josian poika tuli kuninkaaksi Chonian Jojachimin pojan siaan; sillä NebukadNetsar, Babelin kuningas, teki hänen Judan maan kuninkaaksi. 2 Kun. k. 24: 17.

2. Mutta hän ja hänen palweliansa ja maan kansa ei totelleet Herran sanaa, jonka hän propheetan Jeremian kautta puhui.

3. Kuitenkin lähetti kuningas Zedechia Juchalin SelamJan pojan, ja Zephanian Maasejan pojan, papin, propheetan Jeremian tykö sanomaan: rukoile meidän edestämme Herraa meidän Jumalatamme.

4. Sillä Jeremia käwi ulos ja sisälle kansan seassa, ja ei kenkään pannut häntä wankeuteen.

5. Niin oli Pharaon sotajoukko lähtenyt Egyptistä; ja Chaldealaiset, jotka oliwat Jerusalemin piirittäneet, kuuliwat heistä sanoman, ja läksiwät pois Jerusalemista.

6. Ja Herran sana tapahtui propheetalle Jeremialle, ja sanoi:

7. Näin sanoo Herra, Israelin Jumala: niin sanokaat Judan kuninkaalle, joka teidän on minun tyköni lähettänyt kysymään minulta: katso, Pharaon joukko, joka teidän awuksenne on lähtenyt, pitää jälleen menemän kotiansa Egyptiin.

8. Ja Chaldealaisten pitää palajaman ja sotiman tätä kaupunkia wastaan, ja woittaman sen, ja polttaman sen tulella.

9. Sentähden sanoo Herra näin: älkäät pettäkö teidän sielujanne, ajatellen: Chaldealaiset menewät peräti pois meidän tyköämme, sillä ei heidän pidä menemän pois.

10. Ja waikka te wielä löisitte koko Chaldealaisen sotajoukon, jotka teitä wastaan sotiwat, ja muutamat heistä saisiwat haawoja; niin pitäis heidän wielä sittenkin kunkin majastansa nouseman, ja polttaman tämän kaupungin tulella.

11. Koska Chaldealaisten sotajoukko oli lähtenyt Jerusalemista, Pharaon sotajoukon tähden,

12. Meni Jeremia ulos Jerusalemista, ja tahtoi mennä BenJaminin maalle, ratkaisemaan ja kirwoittamaan itseänsä siellä kansan seasta.

13. Ja koska hän tuli BenJaminin oween, niin siellä oli owenwartian päämies, nimeltä Jeria SelemJan poika, Hananin pojan; se tarttui propheetaan Jeremiaan, ja sanoi: sinä tahdot mennä Chaldealaisten tykö. Jer. 20:2.

14. Jeremia sanoi: ei se ole tosi, en minä mene Chaldealaisten tykö. Mutta ei Jeria tahtonut häntä kuulla, waan otti Jeremian kiinni, ja wei hänen pääruhtinasten tykö.

15. Ja pääruhtinaat oliwat Jeremialle wihaiset, ja antoiwat lyödä häntä, ja heittiwät hänen wankeuteen Jonathanin, kirjoitajan, huoneeseen; sillä sen he paniwat wankihuoneeksi. Jer. 32:3. l. 36:5.

16. Niin meni Jeremia luolaan ja wankeuteen, ja oli siellä kauwan aikaa.

17. Ja kuningas Zedechia lähetti noutamaan häntä, ja kysyi salaa häneltä huoneessansa, ja sanoi: onko nyt joku sana ilmaantunut Herralta? Jeremia sanoi: on, ja sanoi: sinä pitää annettaman Babelin kuninkaan käsiin.

18. Ja Jeremia sanoi kuningas Zedechialle: mitä minä olen rikkonut sinua, sinun palwelioitas ja tätä kansaa wastaan, että te minun wankeuteen olette heittäneet?

19. Kussa nyt owat teidän propheetanne, jotka teille ennustiwat ja sanoiwat: ei Babelin kuningas tule teidän päällenne, eikä tämän maan päälle?

20. Ja nyt minun herrani kuningas, kuule minua, ja anna minun rukoukseni tulla sinulta kuulluksi, ja älä minua taas lähetä Jonathanin, kirjoittajan, huoneeseen, etten minä siinä kuolisi.

21. Silloin käski kuningas Zedechia, että Jeremia piti tallella pidettämän pihassa wankihuoneen edessä, ja käski hänelle antaa päiwäksi osan leipää leipojan kujalta, siihen asti kuin kaikki leiwät kaupungista kuluneeksi tuliwat. Niin Jeremia siis oli wankihuoneen pihassa. 1 Kun. k. 22:27.

38 Luku.

Jeremia heitetään luolaan.

Mutta SaphatJa Matthanin poika ja Gedalia Pashurin poika, ja Juchal SelamJan poika, ja Pashur Malchian poika kuuliwat ne sanat, jotka Jeremia puhui kaikelle kansalle, ja sanoi:

2. Näin sanoo Herra: joka pysyy tässä kaupungissa, hänen pitää kuoleman miekkaan, nälkään ja ruttoon; mutta joka menee Chaldealaisten tykö, hän jää elämään, ja pitää henkensä niinkuin saaliin, ja saa elää. Jer. 21:9.

3. Sillä niin sanoo Herra: tämä kaupunki pitää totisesti annettaman Babelin kuninkaan sotajoukolle, jotka sen woittawat.

4. Silloin sanoiwat pääruhtinaat kuninkaalle: anna siis tämä mies tappaa; sillä tällä tawalla hän peljättää sen sotawäen, joka wielä on jäljellä tässä kaupungissa, niin myös kaiken kansan, että hän näitä sanoja heille sanoo; sillä ei se mies etsi kansan parasta, waan wahinkoa.

5. Niin kuningas Zedechia sanoi: katso, hän on teidän käsissänne; sillä ei kuningas woi mitään teitä wastaan.

6. Niin he ottiwat Jeremian ja heittiwät Malchian Hamelechin pojan luolaan, joka pihassa wankihuoneen edessä oli, ja laskiwat Jeremian alas köydellä luolaan, kussa ei wettä ollut, waan lokaa; ja Jeremia wajosi lokaan.
7. Koska EbedMelech Ethiopialainen, kuninkaan huoneen kamarerari, kuuli Jeremian luolaan heitetyksi, ja kuningas istui BenJaminin owessa;
8. Niin EbedMalech meni kuninkaan huoneesta, ja puhui kuninkaalle ja sanoi: Jer. 39: 16, 17.
9. Minun herrani kuningas, ne miehet tekewät propheetalle Jeremialle pahoin, että he owat hänen luolaan heittäneet, kussa hänen täytyy nälkään kuolla, sillä ei kaupungissa ole enää leipää.
10. Silloin käski kuningas EbedMelechiä Ethiopialaista, ja sanoi: ota kolmekymmentä miestä näistä kanssas, ja ota propheeta Jeremia ylös luolasta, ennenkuin hän kuolee.
11. Ja EbedMelech otti miehet kanssansa, ja meni kuninkaan huoneeseen, kalahuoneen ala, ja otti sieltä wanhoja ja kiskotuita rääpäleitä, ja laski ne köydellä Jeremian tykö luolaan.
12. Ja EbedMelech Ethiopialainen sanoi Jeremialle: pane nämät wanhat ja kiskotut rääpäleet käsiwartes ala, köyden ympärille; ja Jeremia teki niin.
13. Ja he wetiwät Jeremian ylös luolasta köydellä; ja niin Jeremia oli pihassa wankihuoneen edessä.
14. Ja kuningas Zedechia lähetti noutamaan propheetata Jeremiata tykönsä, kolmanteen Herran huoneen läpikäytäwään; ja kuningas sanoi Jeremialle: minä tahdon sinulta jotain kysyä, älä mitään salaa minulta.
15. Jeremia sanoi Zedechialle: jos minä sinulle jotain sanon, niin sinä tosin tapat minun, ja jos minä sinua neuwon, niin et sinä tottele.
16. Niin kuningas Zedechia wannoi Jeremialle salaa, ja sanoi: niin totta kuin Herra elää, joka meidän sielumme on tehnyt, en minä sinua tapa, enkä anna sinua niiden miesten käsiin, jotka sinun henkeäs wäijywät.
17. Ja Jeremia sanoi Zedechialle: näin sanoo Herra Jumala Zebaoth, Israelin Jumala: jos sinä menet Babelin kuninkaan pääruhtinasten tykö, niin sinä jäät henkiin, ja ei tätä kaupunkia pidä tulella poltettaman; waan sinä ja sinun huonees jää elämään.
18. Mutta jollet sinä mene Babelin kuninkaan pääruhtinasten tykö, niin tämä kaupunki annetaan Chaldealaisten käsiin, ja heidän pitää sen polttaman tulella: ja et myös sinäkään pääse heidän käsistänsä.
19. Kuningas Zedechia sanoi Jeremialle: minä pelkään annettawani Judalaisten käsiin, jotka owat Chaldealaisten tykö menneet, niin että he pilkkaawat minua.
20. Jeremia sanoi: ei sinua anneta: kuule siis Herran ääntä, jonka minä sinulle sanon, niin sinä menestyt ja jäät elämään;
21. Mutta jolles tahdo mennä, niin on tämä se sana, jonka Herra on minulle osoittanut:
22. Katso, kaikki waimot, jotka wielä jäljellä owat Judan kuninkaan huoneessa, wiedään ulos Babelin kuninkaan ruhtinasten tykö; niiden pitää silloin sanoman: woi! sinun lohduttajas owat pettäneet ja wietelleet sinun, ja wieneet sinun alas lokaan, ja menneet pois.
23. Ja pitää wietämän kaikki sinun emäntäs ja lapses ulos Chaldealaisten tykö, ja ei sinun itsekään pidä taitaman päästä heidän käsistänsä; waan sinä pitää Babelin kuninkaalta käsitettämän ja tämä kaupunki pitää tulella poltettaman. Jer. 32: 4. l. 34: 2.
24. Ja Zedechia sanoi Jeremialle: katso, ettei kenkään saa tietää näitä sanoja, niin et sinä tapeta.
25. Ja jos ruhtinaat saawat tietää, että minä olen puhunut sinun kanssas, ja tulewat sinun tykös, ja sanowat: sanos nyt meille, mitä sinä olet kuninkaan kanssa puhunut: älä meiltä sitä salaa, niin en mekään sinua tapa, ja mitä kuningas on puhunut sinun kanssas?
26. Niin sano heille: minä olen rukoillut kuningasta, ettei hänen pitäisi antaman minua taas tulla Jonathanin huoneeseen, etten minä siellä kuolisi.
27. Silloin kaikki ruhtinaat tuliwat Jeremian tykö, ja kysyiwät häneltä. Ja hän sanoi heille niinkuin kuningas oli hänen käskenyt. Niin he waikeniwat ja jättiwät hänen, ettei he mitään häneltä saaneet tietää.
28. Ja Jeremia oli pihassa wankihuoneen edessä, aina siihen päiwään asti, kuin Jerusalem woitettiin. Ja se tapahtui, että Jerusalem woitettiin. Jer. 39: 14.

39 Luku.

Jerusalem woitetaan. Zedechia otetaan kiinni.

Yhdeksäntenä Zedechian, Judan kuninkaan wuotena, kymmenentenä kuukautena, tuli

NebukadNetsar, Babelin kuningas, ja kaikki
hänen sotajoukkonsa Jerusalemin eteen, ja
piirittiwät sen. 2 Kun. k. 25: 1. Jer. 52: 4.
2. Ja Zedechian ensimäisenä wuotena toistakymmentä, yhdeksäntenä päiwänä neljäntenä kuukautena, kukistettiin kaupunki.
3. Ja kaikki Babelin kuninkaan ruhtinaat meniwät sisälle, ja pysääntyiwät keskimmäiseen oween, NergalSarEtser, SamgarNebo, Sarssechim RabSaris, NergalSarEtserRabmag, ja kaikki muut Babelin kuninkaan ruhtinaat.
4. Ja tapahtui, että koska Zedechia, Judan kuningas, ja hänen sotawäkensä heidän näkiwät, pakeniwat he yöllä kaupungista, kuninkaan yrttitarhan tietä, owesta, joka oli kahden muurin wälillä, ja meniwät korwen tietä.
5. Mutta Chaldealaisten sotajoukko ajoi heitä takaa, ja käsitti Zedechian Jerichon kedolla, otti hänen ja wei NebukadNetsarin, Babelin kuninkaan, tykö Riblathiin, joka on Hemathin maalla; ja hän tuomitsi hänen.
6. Ja Babelin kuningas antoi tappaa Zedechian lapset hänen nähtensä Riblathissa; ja kaikki Judan ruhtinaat antoi Babelin kuningas tappaa.
7. Ja antoi puhwaista ulos Zedechian silmät, ja sitoa hänen kaksilla waskikahleilla, wiedäksensä häntä Babeliin.
8. Ja Chaldealaiset polttiwat sekä kuninkaan huoneen että asuwaisten huoneet, ja jaottiwat Jerusalemin muurit.
9. Mutta mitä jäljellä oli kaupungissa kansasta, ja ne, jotka muutoin oliwat hänen alansa itsensä antaneet, ja jääneen kansan, wei NebusarAdan, huowinhaltia, Babeliin.
10. Mutta muutamat köyhästä wäestä, joilla ei mitään ollut, antoi NebusarAdan, huowinhaltia, jäädä Judan maalle, ja antoi heille wiinamäkiä ja peltoja sinä päiwänä.
11. Mutta NebukadNetsar, Babelin kuningas, oli käskenyt NebusarAdanin, huowinhaltian, Jeremiasta ja sanonut:
12. Ota häntä ja katso hänen parastansa, ja älä hänelle tee mitään pahaa: waan niinkuin hän anoo sinulta, niin tee hänelle.
13. Silloin lähetti NebusarAdan, huowinhaltia, ja NebuSasban Rabsaris, NergalSarEtser Rabmag, ja kaikki Babelin kuninkaan ruhtinaat,
14. He lähettiwät ja antoiwat noutaa Jeremian wankihuoneen pihasta, ja antoiwat hänen Gedalian Ahikamin pojan, Saphanin pojan, haltuun, että hänen piti ottaman hänen huoneeseensa, ja että hän asuis läsnä kansan tykönä. Jer. 38: 28.
15. Oli myös Herran sana tullut Jeremialle, koska hän wielä oli wankina wankihuoneen pihassa, ja oli sanonut:
16. Mene ja sano EbedMelechille Ethiopialaiselle: näin sanoo Herra Zebaoth, Israelin Jumala: katso, minä tahdon antaa minun sanani tulla tähän kaupunkiin onnettomuudeksi, ja ei miksikään hywäksi, ja sinun pitää sen siihen aikaan näkemän.
Jer. 38: 7.
17. Mutta sinun minä silloin wapahdan, sanoo Herra, ja en anna sinua niiden miesten käsiin, joita sinä pelkäät;
18. Sillä minä tahdon sinua totisesti siitä auttaa, niin ettei sinun pidä miekalla lankeeman, waan pitämän henkes niinkuin saaliin, ettäs itses luotit minuun, sanoo Herra.
Jer. 21: 9.

40 Luku.

Jeremia ja Gedalia jääneet maahan.

Tämä on se sana, joka tapahtui Herralta Jeremialle, koska NebusarAdan, huowinhaltia, päästi hänen Ramassa wallallensa; sillä hän oli sidottu kahleilla kaikkein niiden seassa, jotka Jerusalemissa ja Judassa wangitut oliwat, wietää pois Babeliin. Jer. 42: 7.
2. Koska huowinhaltia oli antanut noutaa Jeremian tykönsä, sanoi hän hänelle: Herra sinun Jumalas on puhunut tämän onnettomuuden tälle paikalle;
3. Ja on Herra myös antanut tulla ja tehnyt niinkuin hän on sanonut; sillä te olette rikkoneet Herraa wastaan, ja ette totelleet hänen ääntänsä, sentähden on tämä teille tapahtunut.
4. Ja nyt katso, minä olen sinun tänäpänä päästänyt kahleista, joilla sinun kätes oliwat sidotut. Jos sinulle kelpaa mennä minun kanssani Babeliin, niin tule, minä tahdon katsoa sinun parastas; ja jollet sinä tahdo tulla minun kanssani Babeliin, niin anna olla: katso, siellä on sinulle koko maa edessäs: kussa sinä luulet itselles hywän olewan ja sinulle kelpaa, niin mene sinne.
5. Sillä tästedes ei ole enää yhtään palausta, sentähden sinä mahdat palata Gedalian Ahikamin pojan, Saphanin pojan, tykö, jonka Babelin kuningas on pannut Judan kaupunkein päälle, ja asu hänen tykönänsä kansan seassa, eli mene sinne, kuin sinulle parahin kelpaa. Ja huowinhaltia antoi hänelle ewästä ja lahjoja, ja antoi hänen mennä.
6. Niin tuli Jeremia Gedalian Ahikamin

pojan tykö Mitspaan, ja asui hänen tykö-
nänsä kansan seassa, kuin wielä maalle jää-
nyt oli.
7. Koska kaikki sodanpäämiehet, jotka ke-
dolla oliwat heidän sotawäkensä kanssa, sai-
wat kuulla, että Babelin kuningas oli pan-
nut Gedalian Ahikamin pojan maalle hal-
litsemaan, ja että hän oli jättänyt hänen
kanssansa sekä miehiä että waimoja, lapsia
ja pienimpiä, joita ei wiety Babeliin;
8. Tuliwat Gedalian tykö Mitspaan Is-
mael NethanJan poika, Johanan ja Jona-
than Kareahn pojat, ja SeraJa Thanhu-
methin poika, ja Ephain pojat Nitophatista,
ja Jesania Mahachathin poika, he ja heidän
miehensä. 2 Kun. k. 25:23.
9. Ja Gedalia Ahikamin poika, Saphanin
pojan, teki heille ja heidän miehillensä wa-
lan, ja sanoi: älkäät peljätkö olla Chaldea-
laisille alemmaiset, pysykäät maassa ja ol-
kaat Babelin kuninkaalle alemmaiset, niin
te menestytte. 2 Kun. k. 25:24.
10. Ja minä, katso, minä asun tässä Mits-
passa, että minä palwelisin Chaldealaisia,
jotka tulewat meidän tykömme; kootkaat te
sentähden wiinaa ja suwituloa ja öljyä, ja
pankaat teidän astioihinne, ja asukaat teidän
kaupungeissanne, jotka te saaneet olette.
11. Niin myös kaikki Judalaiset, jotka Mo-
abissa oliwat, ja Ammonin lasten seassa,
ja Edomissa, ja kaikissa maakunnissa, kos-
ka he kuuliwat, että Babelin kuningas oli
jättänyt muutamia Judahan, ja oli pannut
Gedalian Ahikamin pojan, Saphanin po-
jan, heitä hallitsemaan;
12. Tuliwat kaikki Judalaiset jälleen kai-
kista paikoista, sieltä kuhunka he oliwat aje-
tut ulos, Judan maahan Gedalian tykö
Mitspaan, ja kokosiwat aiwan paljon wii-
naa ja suwituloa.
13. Mutta Johanan Kareahn poika ynnä
kaikkein sodanpäämiesten kanssa, jotka kedol-
la oliwat olleet, tuliwat Gedalian tykö
Mitspaan,
14. Ja sanoiwat hänelle: tiedätkös että
Baalis, Ammonin lasten kuningas, on lä-
hettänyt Ismaelin NethanJan pojan sinua
tappamaan? Mutta ei Gedalia Ahikamin
poika uskonut heitä.
15. Silloin sanoi Johanan Kareahn poika
Gedalialle salaa Mitspassa: minä tahdon
nyt mennä ja lyödä Ismaelin NethanJan
pojan kuoliaksi, niin ettei kenenkään pidä
saaman tietää. Miksi hänen pitää lyömän
sinua, että kaikki Judalaiset, jotka sinun tykös
owat kootut, pitää hajoitettaman, ja ne, jotka
wielä Judasta jääneet owat, hukkuman?
16. Mutta Gedalia Ahikamin poika sanoi
Johananille Kareahn pojalle: ei sinun pidä
sitä tekemän; sillä ei se ole tosi, kuin sinä
Ismaelista sanot.

41 Luku.

Ismael tappaa Gedalian; tämän murhan tähden mennään sotaan Ismaelia wastaan.

Mutta seitsemäntenä kuukautena tuli Is-
mael NethanJan poika, Elisaman pojan,
kuninkaallisesta suwusta, ynnä kuninkaan
päämiesten kanssa, ja kymmenen miestä
hänen kanssansa, Gedalian Ahikamin pojan
tykö Mitspaan; ja he söiwät toinen toisensa
kanssa Mitspassa.
2. Mutta Ismael NethanJan poika nousi,
ja ne kymmenen miestä, jotka hänen kans-
sansa oliwat, ja löiwät Gedalian, Ahikamin
pojan, Saphanin pojan, kuoliaksi miekalla,
jonka Babelin kuningas oli pannut koko
maan päälle.
3. Päälliseksi löi Ismael kaikki Judalaiset,
jotka Gedalian tykönä oliwat Mitspassa, ja
Chaldealaiset, jotka sieltä löyttiin, ja kaikki
sotamiehet.
4. Toisena päiwänä kuin Gedalia lyöty
oli, ja ei kenkään sitä wielä tiennyt,
5. Tuli kahdeksankymmentä miestä Siche-
mistä, Silosta ja Samariasta, ja oliwat
ajelleet partansa ja rewäisneet waatteensa,
ja haawoittaneet itsensä, ja toiwat ruokauh-
rin ja suitsutuksen myötänsä, wiedäksensä
Herran huoneeseen. 3 Mos. 19:27, 28. 5 Mos. 14:1.
6. Ja Ismael NethanJan poika meni
Mitspasta heitä wastaan, käyskenteli ja
itki. Koska hän tuli heidän tykönsä sanoi
hän heille: teidän pitää tuleman Gedalian
Ahikamin pojan tykö.
7. Mutta kuin he tuliwat keskelle kaupun-
kia, tappoi heidän Ismael NethanJan poi-
ka, ja ne miehet, jotka hänen kanssansa oli-
wat, kaiwon tykönä. 2 Kun. k. 25:25.
8. Mutta siinä oli seassa kymmenen mies-
tä, jotka sanoiwat Ismaelille: älä meitä
tapa, meillä on tawaroita pelloissa, nisuja,
ohria, öljyä ja hunajata. Ja niin pidätti
hän itsensä, ettei hän heitä heidän weljeinsä
kanssa tappanut.
9. Mutta kaiwo, johon Ismael kaikkein
kuolleitten ruumiit heitti, jotka hän oli ynnä
Gedalian kanssa tappanut, on se, jonka ku-
ningas Assa antoi tehdä Baesata Israelin
kuningasta wasten; sen täytti Ismael Ne-
thanJan poika tapetuilla. 1 Kun. k. 15:22.
10. Ja kaiken kansan, joka oli jäljellä Mits-
passa, kuninkaan tyttäret, ja kaiken kansan,
joka oli Mitspaan jätetty, wei Ismael Ne-

thanJan poika pois wangiksi, joiden päälle
NebusarAdan, huowinhaltia, oli pannut
Gedalian Ahikamin pojan; ja Ismael Ne=
thanJan poika otti ne wangiksi, läksi pois
ja tahtoi ylitse Ammonin lasten tykö.
11. Mutta koska Johanan Kareahn poika,
ja kaikki sodanpäämiehet, jotka hänen kans=
sansa oliwat, saiwat tietää kaiken sen pahan,
kuin Ismael NethanJan poika tehnyt oli,
12. Ottiwat he kaiken kansan tykönsä, ja
läksiwät Ismaelia NethanJan poikaa was=
taan sotaan, ja saawuttiwat hänen Gibeo=
nissa sen suuren weden tykönä. 2 Sam. 2:13.
13. Koska kaikki kansa, joka Ismaelin kans=
sa oli, näki Johanan Kareahn pojan, ja
kaikki sodanpäämiehet, jotka hänen kanssan=
sa oliwat, niin he iloitsiwat.
14. Ja kaikki kansa, jonka Ismael oli wie=
nyt Mitspasta, palasi ja antoi itsensä Jo=
hanan Kareahn pojan tykö.
15. Mutta Ismael NethanJan poika pääsi
Johanan edestä kahdeksan miehen kanssa,
ja pakeni Ammonin lasten tykö.
16. Ja Johanan Kareahn poika ynnä kaik=
kein sodanpäämiesten kanssa, jotka hänen
kanssansa oliwat, ottiwat kaiken jääneen
kansan Mitspasta tykönsä, jonka he Ismae=
lilta NethanJan pojalta oliwat ottaneet,
sittekuin hän Gedalian Ahikamin pojan oli
tappanut, wäkewät sotamiehet, waimot ja
lapset ja kamaripalweliat, jotka he Gibeo=
nista oliwat tuoneet jällensä;
17. Meniwät pois ja tuliwat majoille
Kimhamiin, Bethlehemin tykö, ja tahtoiwat
mennä Egyptiin,
18. Chaldealaisten edestä; sillä he pelkä=
siwät heitä, että Ismael NethanJan poika
oli tappanut Gedalian Ahikamin pojan,
jonka Babelin kuningas oli pannut maata
hallitsemaan.

42 Luku.

Jeremia antaa päämiehille Herran neuwon, ettei he menisi Egyptiin.

Silloin astuiwat kaikki sodanpäämiehet
edes, Johanan Kareahn poika, JesanJa
Hosajan poika, ja kaikki kansa sekä pienet et=
tä suuret;
2. Ja sanoiwat propheetalle Jeremialle:
annas meidän rukouksemme tulla kuulluksi
sinun edessäs, ja rukoile meidän edestämme
Herraa sinun Jumalatas kaikista näistä jä=
tetyistä; sillä meitä on harwat monesta
jääneet, niinkuin sinä itse meidän näet sil=
milläs:
3. Että Herra sinun Jumalas tahtois il=
moittaa meille, kuhunka meidän waeltaman
ja mitä meidän tekemän pitää.
4. Ja propheeta Jeremia sanoi heille: mi=
nä tahdon kuulla teitä: katso, minä tahdon
rukoilla Herraa teidän Jumalatanne, niin=
kuin te olette sanoneet, ja kaiken, mitä Herra
teille wastaa, sen minä tahdon teille ilmoit=
taa, enkä tahdo mitään teiltä salata.
5. Ja he sanoiwat Jeremialle: Herra ol=
koon wahwa ja totinen todistaja meidän
waiheellamme, jollemme me tee kaikkia, mi=
tä Herra sinun Jumalas on meitä käskewä.
2 Mos. 19:8.
6. Olkoon hywä eli paha, niin me tah=
domme olla kuuliaiset Herran meidän Ju=
malamme äänelle, jonka tykö me sinun lä=
hetämme, että meille menestyis, koska me
Herran meidän Jumalamme äänelle olem=
me kuuliaiset.
7. Kymmenen päiwän perästä tapahtui
Herran sana Jeremialle.
8. Silloin kutsui hän Johanan Kareahn
pojan, ja kaikki sodanpäämiehet, jotka hänen
kanssansa oliwat, ja kaiken kansan sekä pie=
net että suuret;
9. Ja sanoi heille: näin sanoo Herra Is=
raelin Jumala, jonka tykö te olette minun
lähettäneet, että minä teidän rukouksenne
kantaisin hänen eteensä:
10. Jos te pysytte tässä maassa, niin mi=
nä tahdon rakentaa teitä, ja en kukistaa:
minä tahdon istuttaa teitä, ja en repiä ylös;
sillä minä kadun sitä pahaa, kuin minä teille
tehnyt olen. Jer. 24:6. l. 31:4. l. 33:7.
11. Te saatte olla kyllä Babelin kuninkaal=
ta rauhassa, jota te pelkäätte; ei teidän pi=
dä häntä pelkäämän, sanoo Herra; sillä mi=
nä tahdon olla teidän tykönänne, niin että
minä autan ja wapahdan teitä hänen kä=
destänsä.
12. Minä tahdon osoittaa teille laupiuden,
ja armahtaa teitä, ja wien teitä taas teidän
maallenne. 1 Mos. 43:14.
13. Mutta jos te sanotte: en me tahdo
asua tässä maassa, ettette olisi kuuliaiset
Herran teidän Jumalanne äänelle,
14. Sanoen: emme suinkaan, waan me
tahdomme mennä Egyptin maalle ettemme
kapinata näkisi, emmekä kuulisi basunan ään=
tä, eli kärseisi nälkää leiwän puuttumisen
tähden: siellä me tahdomme olla;
15. Kuulkaat siis nyt Herran sanaa, te
jääneet Judasta, näin sanoo Herra Ze=
baoth, Israelin Jumala: jos te panette tei=
dän kaswonne menemään Egyptiin, niin
että te tahdotte siellä olla:
16. Niin miekan, jota te pelkäätte, pitää

sattuman teihin Egyptin maalla, ja näljän,
jota te pelkäätte, pitää teitä siellä noudatta=
man Egyptissä, ja teidän pitää siellä kuo=
leman.
17. Sillä olkoon kukka tahtonsa, jotka kas=
wonsa sinne asettawat, mennäksensä Egyp=
tiin olemaan siellä, heidän pitää kuoleman
miekkaan, nälkään ja ruttoon; ja ei pidä ke=
nenkään jäämän eli pääsemän siitä pahas=
ta, kuin minä annan tulla heidän pääl=
lensä.
18. Sillä niin sanoo Herra Zebaoth, Is=
raelin Jumala: niinkuin minun wihani ja
julmuuteni on tullut Jerusalemin asuwais=
ten päälle, niin pitää minun wihani myös
tuleman teidän päällenne, jos te menette
Egyptiin, että teidän pitää tuleman kirouk=
seksi, ihmeeksi, sadatukseksi ja häpiäksi, ja ei
pidä teidän ikänä enää tätä paikkaa saaman
nähdä. Jer. 7:20. l. 18:16. l. 25:9. l. 44:8, 12.
19. Herran sana tulee teihin, te jääneet
Judasta, ettette menisi Egyptiin; sentähden
te täydellisesti tietäkäät, että minä tänäpänä
todistan teille.
20. Sillä te teette pahoin teidän sielullen=
ne, että te lähetitte minun Herran teidän
Jumalanne tykö, ja sanoitte: rukoile Herraa
meidän Jumalatamme meidän edestämme,
ja kaikki, mitä Herra meidän Jumalamme
on sanowa, niin ilmoita meille, ja me tah=
domme sen jälkeen tehdä.
21. Sen minä olen tänäpänä teidän tie=
tää antanut; mutta et te ole tahtoneet kuul=
la Herran teidän Jumalanne ääntä, eli
kaikkia, mitä hän minun kauttani on teille
käskenyt.
22. Niin teidän pitää nyt täydellisesti tie=
tämän, että teidän pitää miekkaan, nälkään
ja ruttoon kuoleman siinä paikassa, kuhunka
te aiwoitte mennä asumaan.

43 Luku.

Neuwo ylönkatsotaan. Egypti kuritettu.

Koska Jeremia oli kaikki Herran heidän
Jumalansa sanat kaikelle kansalle puhunut,
niinkuin Herra heidän Jumalansa hänen
oli lähettänyt sanomaan heille kaikki nämät
sanat; Jer. 42:9.
2. Sanoi Asaria HosaJan poika, ja Jo=
hanan Kareahn poika, ja kaikki ylpiät mie=
het Jeremialle, ja puhuiwat: sinä walheh=
telet, ei Herra meidän Jumalamme ole lä=
hettänyt sinua, eikä sanonut: ei teidän pidä
menemän Egyptiin, asumaan siellä;
3. Mutta Baruch Nerian poika yllyttää
sinun meitä wastaan, että me annettaisiin
Chaldealaisten käsiin, tapettaa ja wietää
Babeliin.
4. Näin ei tahtonut Johanan Kareahn
poika, ja kaikki sodanpäämiehet, ja kaikki kan=
sa totella Herran ääntä, että he olisiwat py=
syneet Judan maalla.
5. Waan Johanan Kareahn poika ja kaikki
sodanpäämiehet ottiwat tykönsä kaikki jääneet
Judasta, ne jotka kaikista kansoista sinne
paenneet ja palanneet oliwat asumaan Ju=
dan maalla:
6. Miehet ja waimot ja lapset, niin myös
kuninkaan tyttäret, ja kaikki sielut, jotka Ne=
busarAdan, huowinhaltia, Gedalian Ahika=
min pojan, Saphanin pojan, tykö oli jät=
tänyt, ja propheetan Jeremian ja Baruchin
Nerian pojan; Jer. 41:10.
7. Ja meniwät Egyptin maalle, sillä ei he
tahtoneet kuulla Herran ääntä, ja tuliwat
Taphanekseen.
8. Ja Herran sana tapahtui Jeremialle
Taphaneksessa, ja sanoi:
9. Ota kätees suuret kiwet, ja kaiwa ne
maahan tiilipätsiin, joka on Pharaon huo=
neen owen kohdalla Taphaneksessa, niin et=
tä Judan miehet sen näkewät,
10. Ja sano heille: näin sanoo Herra Ze=
baoth, Israelin Jumala: katso, minä lähe=
tän ja annan noutaa palweliani Nebukad=
Netsarin, Babelin kuninkaan, ja asetan hä=
nen istuimensa näiden kiwein päälle, jotka
minä olen tähän maahan kaiwanut; ja hän
on panewa majansa sen päälle. Jer. 25:9.
11. Ja hän on tulewa ja lyöpä Egyptin
maata; jotka kuolemaan (aiwoitut owat),
ne (joutuwat) kuolemaan, ja jotka wankeu=
teen, ne wankeuteen, ja jotka miekkaan, ne
miekkaan. Jer. 15:2. Zach. 11:9.
12. Ja minä sytytän tulen epäjumalain
huoneisiin Egyptissä, niin että hän polttaa
ja wie heidän pois; ja hänen pitää puetta=
man itsensä Egyptin maahan, niinkuin pai=
men puettaa itsensä hameeseensa, ja pitää
menemän sieltä matkaansa rauhassa.
13. Ja hänen pitää murskaksi lyömän
BethSemeksen patsaat Egyptissä, ja poltta=
man Egyptin epäjumalain kirkot tulella.

44 Luku.

Judan jumalattomuus. Egyptin rauha.

Tämä on se sana, kuin Jeremialle tapah=
tui, kaikista Judalaisista, jotka Egyptin
maalla asuiwat, jotka asuiwat Migdalissa,
Taphaneksessa, Nophissa, Pathroksen maal=
la, ja sanoi:
2. Näin sanoo Herra Zebaoth, Israelin

Jumala: te olette nähneet kaiken sen pahan,
jonka minä olen antanut tulla Jerusalemin
päälle, ja kaikkein Judan kaupunkein päälle;
ja katso, tänäpänä owat ne häwitettynä,
niin ettei kenkään niissä asu:
3. Ja se heidän pahuutensa tähden, jonka
he tekiwät wihoittaaksensa minua, ja meniwät
ja suitsuttiwat ja palweliwat muita jumalita,
joita ei he, eli te, eikä teidän isänne tunteneet.
4. Ja minä lähetin warhain ja usein tei=
dän tykönne kaikki minun palweliani pro=
pheetat, ja käskin teille sanoa: älkäät tehkö
senkaltaisia kauhistuksia, joita minä wihaan.
5. Mutta ei he totelleet, eikä kallistaneet
korwiansa kääntämään itseänsä pahuudes=
tansa, ja ei suitsuttamaan muille jumalille.
Jer. 35:14, 15.
6. Sentähden syttyi myös minun wihani
ja julmuuteni, ja paloi Judan kaupunkein
päällä ja Jerusalemin katuin päällä, niin
että he owat kukistetuksi ja autiaksi tulleet,
niinkuin se tänäpänä löytään.
7. Nyt niin sanoo Herra Jumala Zebaoth,
Israelin Jumala: miksi te teette tämän suu=
ren pahan wastaan teidän omaa henkeän=
ne? että teidän seassanne pitää häwitettä=
män sekä mies että waimo, sekä lapset että
imewäiset Judasta, ja ei pidä yhtään teistä
jäämän;
8. Että te niin wihoitatte minun teidän
kättenne töillä, ja suitsutatte muille jumalille
Egyptin maalla, johon te olette menneet
asumaan, että teidän pitää häwitetyksi, ja
kiroukseksi ja häwäistykseksi kaikkein pakanain
seassa maan päällä tuleman.
9. Oletteko te unhottaneet teidän isäinne
onnettomuuden, Judan kuningasten onnet=
tomuuden, heidän emäntäinsä onnettomuu=
den, niin myös teidän oman onnettomuu=
tenne, ja teidän emäntäinne onnettomuu=
den, joka teille on tapahtunut Judan maal=
la ja Jerusalemin kaduilla?
10. Kuitenkin ei he wielä ole tähän päi=
wään asti itseänsä nöyryyttäneet, ja ei myös
mitään pelkää; ja ei waella minun laissani
ja säädyissäni, jotka minä teidän eteenne ja
teidän isäinne eteen pannut olen.
11. Sentähden sanoo Herra Zebaoth, Is=
raelin Jumala näin: katso, minä panen mi=
nun kaswoni teitä wastaan onnettomuu=
deksi, ja koko Judan pitää häwitetyksi tule=
man. 3 Mos. 17:10. Am. 9:4.
12. Ja minä otan jääneet Judasta, jotka
owat kaswonsa tawoittaneet mennäksensä
Egyptin maalle, asumaan siellä, ja he kaikki
pitää lopetettaman, Egyptin maalla pitää
heidän miekalla kaatuman ja näljällä huk=
kuman, sekä pienet että suuret; heidän pitää
kuoleman miekalla ja näljällä, ja pitää tu=
leman sadatukseksi, ihmeeksi, kiroukseksi ja
häwäistykseksi. Jer. 42:18.
13. Minä tahdon myös rangaista Egyp=
tin maan asuwaisia miekalla, näljällä ja
rutolla, ikänä kuin minä tein Jerusalemille;
14. Niin ettei Judan jääneistä ketään pi=
dä pääsemän eikä jäämän, jotka kuitenkin
sitä warten tänne Egyptin maalle asumaan
tulleet owat, että he taas Judan maalle pa=
lajaisiwat, johonka he mielellänsä jälleen
asumaan tulisiwat; mutta ei heidän pidä
sinne palajaman, paitsi niitä, jotka täältä
pakenewat.
15. Niin kaikki ne miehet wastasiwat Je=
remiata, jotka kyllä tiesiwät, että heidän
emäntänsä muille jumalille oliwat suitsut=
taneet, niin myös kaikki waimot, joita siellä
suuri joukko oli, ja kaikki kansa, jotka Egyp=
tin maalla Pathroksessa asuiwat, ja sanoi=
wat:
16. Sen sanan jälkeen, jonka sinä meille
Herran nimeen sanot, emme tahdo sinua
suinkaan kuulla; Es. 42:20. l. 53:1.
17. Waan me tahdomme kaiketi tehdä kai=
ken sen sanan perään, joka meidän suus=
tamme käy, ja tahdomme taiwaan drotnin=
gille suitsuttaa, ja hänelle juomauhria uh=
rata, niinkuin me ja meidän isämme, mei=
dän kuninkaamme ja päämiehemme tehneet
owat Judan kaupungeissa ja Jerusalemin
kaduilla. Silloin meillä myös oli leipää
kyllä, ja me olimme autuaat, ja emme näh=
neet onnettomuutta.
18. Mutta sittekuin me lakkasimme suitsut=
tamasta taiwaan drotningille, ja juomauh=
ria hänelle uhraamasta, niin me kaikki köy=
häksi tulimme, ja olemme miekan ja näljän
kautta hukkuneet.
19. Ja waikka me taiwaan Melechetille
suitsuttaisimme ja juomauhria uhraisimme,
niin emme sitä tee ilman meidän miestem=
me tahdota, koska me hänelle leipiä leiwom=
me ja juomauhria uhraamme.
4 Mos. 30:7. Jer. 7:18.
20. Silloin Jeremia sanoi kaikelle kansalle,
sekä miehille että waimoille, ja kaikelle kan=
salle, joka häntä niin wastannut oli, sanoen:
21. Sepä se on, että Herra on muistanut
sen suitsuttamisen, kuin te Judan kaupun=
geissa ja Jerusalemin kaduilla tehneet olette,
ynnä teidän isäinne, kuningastenne, pää=
miestenne ja kaiken maakunnan kansan kans=
sa, ja pani sen sydämeensä;
22. Niin ettei Herra woinut teidän pahaa
menoanne enää kärsiä ja niitä kauhistuksia,

joita te teitte; joista myös teidän maanne on autiaksi, ihmeeksi ja kiroukseksi tullut, niin ettei kenkään siinä asu, kuin tänäpänä nähtäwä on.

23. Että te suitsutitte, ja Herraa wastaan syntiä teitte, ja ette totelleet Herran ääntä, ette myös hänen laissansa, säädyissänsä ja todistuksissansa waeltaneet; sentähden myös tämä onnettomuus teille tapahtuu, niinkuin tänäpänä nähtäwä on.

24. Ja Jeremia sanoi kaikelle kansalle ja kaikille waimoille: kuulkaat Herran sanaa kaikki, jotka Judasta Egyptin maassa olette.

25. Näin puhuu Herra Zebaoth, Israelin Jumala, sanoen: te ja teidän waimonne olette teidän suullanne puhuneet ja teidän käsillänne täyttäneet, mitä te sanoitte: meidän lupauksemme me kaiketi tahdomme pitää, jonka me taiwaan drotningille luwanneet olemme, että me hänelle pyhää sawua suitsuttaisimme, ja juomauhria uhraisimme: te olette teidän lupauksenne kyllä pitäneet, ja teidän lupauksenne työllä täyttäneet.

26. Niin kuulkaat siis Herran sanaa, kaikki Judasta, jotka Egyptin maalla asutte: katso, minä wannon minun suuren nimeni kautta, sanoo Herra: ettei minun nimeni pidä enää jonkun ihmisen suusta Judasta koko Egyptin maassa nimitettämän, joka sanois: niin totta kuin Herra, Herra elää.

27. Katso, minä tahdon walwoa heitä wastaan heidän pahaksensa, ja en hywäksensä, niin että jokainen, kuin Judasta Egyptin maalla on, pitää miekalla ja näljällä hukkuman, siihen asti että he lopetetuksi tulewat. Jer. 31: 28.

28. Mutta jotka miekan wälttäwät, niitten pitää kuitenkin Egyptin maalta Judan maahan wähässä joukossa palajaman. Ja niin pitää kaikki jääneet Judasta, jotka Egyptin maahan asumaan menneet oliwat, ymmärtämän, kumманka sanat todeksi joutuwat, minun eli heidän. 1 Mos. 34: 30. Es. 41: 14.

29. Ja tämä olkoon teille merkiksi, sanoo Herra: että minä teitä tässä paikassa rangaista tahdon, tietääksenne minun sanani tulewan todeksi, teille onnettomuudeksi;

30. Näin sanoo Herra: katso, minä tahdon hyljätä Pharaon Hophran, Egyptin kuninkaan, hänen wihollistensa käsiin ja niiden käsiin, jotka hänen henkeänsä wäijywät, niinkuin minä Zedechiankin, Judan kuninkaan, hyljäsin NebukadNetsarin, Babelin kuninkaan, hänen wihollisensa käteen, ja sen joka hänen henkeänsä wäijyi.
2 Aika k. 36: 13, 20.

45 Luku.

Jeremia lohduttaa Baruchia.

Tämä on se sana, kuin propheeta Jeremia puhui Baruchille Nerian pojalle, koska hän nämät sanat kirjoitti kirjaan Jeremian suusta, neljäntenä Jojachimin Josian pojan, Judan kuninkaan, wuonna, ja sanoi:
Jer. 36: 2, 4, 32.

2. Näin sanoo Herra Zebaoth, Israelin Jumala, sinusta Baruch:

3. Sinä sanot: woi nyt minua! kuinka on Herra waiwaa minun kiwulleni lisännyt; minä huokaan minuni wäsyksiin, ja en löydä lepoa.

4. Sanos hänelle näin: näin sanoo Herra: katso, mitä minä rakensin, sen minä kukistan, ja mitä minä istutin, sen minä häwitän, niin myös koko tämän maan.

5. Ja sinä etsit itselles suuria kappaleita. Älä niitä pyydä, sillä katso, minä tahdon antaa tulla onnettomuuden kaikelle lihalle, sanoo Herra; mutta sinun sielus minä tahdon sinulle niinkuin saaliin antaa joka paikassa, kuhunka sinä waellat.
Jer. 21: 9. k. 38: 2. k. 39: 18.

46 Luku.

Egypti kukistettu. Juda pelastettu.

Tämä on Herran sana, joka tapahtui propheetalle Jeremialle, pakanoita wastaan,

2. Egyptiä wastaan, Pharaon Nechon, Egyptin kuninkaan, joukkoa wastaan, joka oli Phrathin wirran tykönä Charchemiksessa, jonka NebukadNetsar, Babelin kuningas, löi neljäntenä Jojachimin Josian pojan, Judan kuninkaan, wuonna.
Es. 19: 1. Hes. 29: 2. k. 30: 4.

3. Walmistakaat kilpi ja keihäs, ja lähtekäät sotaan.

4. Waljastakaat hewoiset, ja antakaat ratsastajat astua hewoisten selkään; pankaat rautalakit päähänne, teroittakaat keihäät, ja pukekaat rautahame yllenne.

5. Mutta kuinka minä näen heidän epäilewäiseksi ja takaperin ajetuksi, ja heidän sankarinsa lyödyksi; he pakenewat, niin ettei he katso takansa, hämmästys on joka tahwolta, sanoo Herra.

6. Nopsa ei taida paeta, eikä wäkewä päästä: pohjaan päin Phrathin wirran tykönä owat he kaatuneet ja maahan lyödyt.

7. Kussa on nyt se, joka tänne menee ylös niinkuin wirta? ja hänen aaltonsa nostawat itsensä niinkuin wirrat?

8. Egypti menee ylös niinkuin wirta, ja

hänen aaltonsa nostawat itsensä niinkuin
wirrat, ja sanoo: minä tahdon mennä ylös,
ja peittää maan, ja hävittää kaupungin,
ynnä niiden kanssa, jotka siinä asuwat.
9. Istukaat hewoisten päälle, samokaat
leten waunuilla, antakaat sankarit mennä
ulos, Ethiopialaiset ja Lybiasta kilwen kan-
tajat ja ampujat Lydiasta.
10. Sillä tämä on Herran, Herran Ze-
baothin päiwä, kostopäiwä, että hän kostais
wihollisiansa: miekan pitää syömän ja hei-
dän werestänsä täyteen tuleman ja juopu-
man; sillä heidän pitää tuleman Herralle,
Herralle Zebaothille teurasuhriksi pohjan
maalla, Phratin wirran tykönä. Es. 34:5, 6, 8.
11. Mene ylös Gileadiin ja tuo woidetta,
sinä neitsy, Egyptin tytär; mutta se on tur-
ha, ettäs paljon parannusta etsit, et sinä
kuitenkaan tule terweeksi. Jer. 8:22. l. 51:8.
12. Sinun häpys on tullut tiettäwäksi pa-
kanain seassa, sinun walituksesi on maa
täynnänsä; sillä toinen sankari kaatuu toisen
päälle, ja molemmat makaawat yhdessä
ylösalaisin.
13. Tämä on Herran sana, kuin hän pu-
hui propheetalle Jeremialle, koska Nebukad-
Netsar, Babelin kuningas, läksi matkaan
lyömään Egyptin maata:
14. Ilmoittakaat se Egyptissä ja kuulutta-
kaat Migdalissa, antakaat kuulla Nophissa ja
Thachpaneksessa, ja sanokaat: seiso, walmis-
ta sinus, sillä miekan pitää syömän kaikki,
mitä sinun ympärilläs on.
15. Kuinka se on, että sinun wäkewäs kaa-
tuwat maahan, ja ei taida pysyä seisoalla?
sillä Herra on niin lykännyt heidän ylös-
alaisin.
16. Hän tekee, että monta heistä kaatuwat,
että yksi toisen kanssa makaa maassa ylös-
alaisin. Niin he sanoiwat: ylös, käykäämme
meidän kansamme tykö meidän isämme maa-
han jälleen, murhaajan miekan edestä.
17. Sitä siellä huutakoon: Pharao Egyp-
tin kuningas on metelin nostanut: ei hän
ole pitänyt määrättyä aikaansa.
18. Niin totta kuin minä elän, sanoo se
Kuningas, jonka nimi on Herra Zebaoth:
hänen pitää tuleman niin (korkiana) kuin
Thabori on wuorten seassa, ja niinkuin
Karmeli on meren tykönä. 1 Kun. k. 18:19.
19. Laita itses matkustamaan, sinä tytär,
asuwainen Egyptissä; sillä Nophin pitää
autiaksi tuleman ja poltettaman, niin ettei
kenenkään pidä siellä asuman.
20. Egypti on juuri kaunis wasikka; mut-
ta teurastaja tulee kaiketi pohjaisesta.
21. Ja hänen päiwämiehensä, jotka siinä
asuwat, owat myös kuin syötetyt wasikat;
mutta heidän pitää kumminkin palajaman,
kaikki tuleman karkuriksi, ja ei taitaman py-
syä; sillä heidän onnettomuutensa päiwä
pitää heidän päällensä tuleman, heidän ran-
gaistuksensa aika.
22. He tulewat hawisten niinkuin kärmeet,
ja tulewat sotajoukon woimalla, ja tulewat
kirweillä hänen päällensä, niinkuin puitten
hakkaajat.
23. Heidän pitää häwittämän hänen met-
sänsä, sanoo Herra, ettei pidä woitaman lu-
kea; sillä heitä on enämpi kuin heinäsirkko-
ja, joita ei kenkään lukea taida.
24. Egyptin tytär häpee, sillä hän on poh-
jalaisen kansan käsiin annettu.
25. Herra Zebaoth, Israelin Jumala sa-
noo: katso, minä tahdon rangaista Noon
holhojan, ja Pharaon ja Egyptin, heidän
jumalainsa ja kuningastensa kanssa, ja Pha-
raon kaikkein niiden kanssa, jotka häneen it-
sensä luottawat: Nah. 3:8.
26. Niin että minä annan heidän niiden
käsiin, jotka heidän henkeänsä wäijywät, ja
NebukadNetsarin, Babelin kuninkaan käsiin,
ja hänen palwelioittensa käsiin; ja sitte pitää
(siinä) asuttaman, niinkuin muinoinkin, sa-
noo Herra.
27. Mutta sinä, minun palweliani Jakob,
älä mitään pelkää, ja sinä Israel, älä mi-
tään epäile; sillä katso, minä autan sinua
kaukaa ja sinun siemenes wankeutensa maas-
ta, niin että Jakobin pitää tuleman jälleen,
ja oleman rauhassa ja lewossa, ja ei pidä
kenenkään häntä peljättämän.
Es. 41:13, 14. l. 43:5. l. 44:1, 2. Jer. 30:10.
28. Sentähden älä mitään pelkää, sinä
Jakob minun palweliani, sanoo Herra, sillä
minä olen sinun tykönäs; sillä minä lope-
tan kaikki pakanat, kuhunka minä olen sinun
ajanut; mutta en minä sinua lopeta, waan
tahdon kurittaa sinua kohtuudella, ja en
sinua peräti rankaisematta pidä. Jer. 30:11.

47 Luku.

Filistea. Tyri. Sidon.

Tämä on Herran sana, joka tapahtui pro-
pheetalle Jeremialle Philistealaisia was-
taan, ennenkuin Pharao löi Gatsan.
Hes. 25:15. Am. 1:6.
2. Näin sanoo Herra: katso, wedet pitää
nouseman pohjaisesta, josta pitää tuleman
tulwawirta, niin että se käy ylitse maan, ja
mitä sen päällä on, ja kaupungit niiden
kanssa, kuin niissä asuwat: ja ihmisten pi-

tää huutaman, ja kaikkein maan asuwaisten walittaman; Es. 8: 7. l. 28: 2.
3. Humun tähden heidän wäkewistä hewoisistansa, jotka siellä juoksewat, ja heidän waunuinsa töminän tähden, ja heidän ratastensa kopinan tähden; niin ettei isäin pidä ympärillensä katsoman lastensa perään, niin epäilyksissä pitää heidän oleman;
4. Sen päiwän tähden, joka tulee kukistamaan kaikki Philistealaiset, ja häwittämään Tyriä ja Zidonia, ynnä kaikkein muiden heidän auttajainsa kanssa; sillä Herra on kukistawa Philistealaisia, jääneitä Kaphtorin luodossa.

5 Mos. 2: 23. Es. 23: 1. Jer. 25: 22. Hes. 26: 2. Am. 9: 7.

5. Gatsan pitää paljaspääksi joutuman, ja Askalon ynnä jääneitten kanssa heidän laaksoissansa häwitettämän; kuinka kauwan sinä itseäs repelet?
6. Kuinka kauwan o sinä, Herran miekka, et tahdo lakata? mene jo tuppees, lepää ja ole alallas.
7. Mutta kuinka sinä taidat lakata, että Herra on antanut sinulle käskyn Askalonia wastaan, ja asettanut sinun meren satamia wastaan?

48 Luku.

Moabin rangaistus.

Moabia wastaan sanoo Herra Zebaoth, Israelin Jumala näin: woi Nebota! sillä se on kukistettu ja on surkiana, Kirjathaim on woitettu: linna on surkialla muodolla, ja on kukistettu. Es. 16: 2. Hes. 25: 9.
2. Moabin kerskaaminen on pois, joka hänellä oli Hesbonista; sillä jotain pahaa hänelle aiwotaan: (nimittäin) tulkaat, me tahdomme häwittää hänen peräti, ettei hän enää pidä kansa oleman; ja sinun, Madmen, pitää myös oleman häwitetyn, miekan pitää sinun perässäs tuleman.

Es. 15: 1. Am. 2: 1.

3. Horonaimissa kuuluu ääni häwityksestä ja suuresta walituksesta.
4. Moab on lyöty maahan; hänen nuoret lapsensa kuuluwat huutawan.
5. Sillä he käywät itkein tietä myöten ylös Luhithiin, ja wihollisten häwityshuuto kuullaan tietä myöten alas Horonaimista:
6. (Nimittäin) rientäkäät teitänne pois, ja pelastakaat teidän henkenne; mutta teidän pitää oleman niinkuin kanerwa korwessa.

Jer. 17: 6.

7. Että sinä luotit itses sinun rakennukses ja sinun tawaroihis, pitää sinun myös tuleman woitetuksi, ja Chamoksen pitää menemän ulos wangittuna ynnä pappeinsa ja ruhtinastensa kanssa. Jer. 49: 16.
8. Sillä häwittäjän pitää tuleman kaikkiin kaupunkeihin, niin ettei yhtään kaupunkia pidä pääsemän; siellä pitää sekä laaksot turmeltaman, ja tasaiset kedot häwitettämän; sillä Herra on sen sanonut.
9. Antakaat Moabille sulkia; sillä hänen pitää leten menemän, ja hänen kaupunkinsa autiaksi tuleman, niin ettei yhdenkään pidä niissä asuman.
10. Kirottu olkoon, joka tekee Herran työn laiskasti, ja kirottu olkoon, joka miekkansa antaa lakata werta wuodattamasta.
11. Moab on nuoruudestansa ollut surutoin, ja on rahkansa päällä alallansa ollut, ja ei ole koskaan wuodatetuksi tullut yhdestä astiasta niin toiseen, eikä joskus mennyt wankeuteen: sentähden on hänellä hänen makunsa tallella, ja hänen hajunsa ei ole muuttanut itseänsä.
12. Sentähden katso, se aika tulee, sanoo Herra, että minä lähetän hänelle wieraita, jotka hänen pitää laskeman, ja tekemän hänen astiansa tyhjäksi ja rikkoman hänen leilinsä.
13. Ja Moabin pitää Chamoksen tähden tuleman häpiään, niinkuin Israelin huone on BethElin tähden häpiään tullut, joihinka he itsensä luottiwat. 1 Kun. k. 12: 29.
14. Kuinka te rohkeette sanoa: me olemme sankarit ja miehuulliset sotamiehet?
15. Waikka Moab pitää häwitetyksi tuleman, ja hänen kaupunkinsa poljettaman, ja hänen parhaat nuoret miehensä käymän alas tapettaa, sanoo kuningas, jonka nimi on Herra Zebaoth.
16. Sillä Moabin onnettomuus on pian tulewa, ja hänen kowa onnensa on kyllä itsensä kiiruhtawa.
17. Surkutelkaat siis häntä kaikki te, jotka hänen ympärillänsä asutte ja hänen nimensä tunnette, ja sanokaat: kuinka on se wahwa witsa ja se jalo sauwa niin taitettu rikki?
18. Astu alas jaloudesta ja istu kuiwalle, sinä tytär, joka Dibonissa asut; sillä Moabin häwittäjän pitää tuleman ylös sinun tykös, ja turmeleman sinun linnas. Es. 47: 1.
19. Seiso tiellä ja katsele, sinä Aroerin asuwainen; kysy niiltä, jotka pakeniwat ja pääsiwät, ja sano: mitä on tapahtunut?
20. Moab on häpiään joutunut, sillä hän on turmeltu; walittakaat ja huutakaat: ilmoittakaat se Arnonissa, että Moab on turmeltu.
21. Rangaistus on tullut tasaiselle kedolle, Holoniin, Jahtsaan, Mephaathiin,

22. Diboniin, Neboon, BethDiblathaimiin,
23. Kirjathaimiin, BethGamuliin, Bethmeoniin,
24. Keriothiin, Botsraan, ja kaikkiin Moabin maan kaupunkeihin, joko he kaukana eli läsnä owat.
25. Moabin sarwi on lyöty pois, ja hänen käsiwartensa on taitettu, sanoo Herra.
26. Juowuttakaat häntä, sillä hän on korottanut itsensä Herraa wastaan; että hän okfennukfessansa itsensä käänteleis, ja myös pilkaksi tulis. Es. 63:6. Jer. 25:27.
27. Sillä Israel on ollut sinun häwäistykses, niinkuin hän olis löytty warasten seasta. Ja että sinä senkaltaisia häntä wastaan olet puhunut, pitää sinä wietämän myös pois.
28. Te Moabin asuwaiset, jättäkäät kaupungit ja asukaat wuoren kukkuloilla, ja tehkäät niinkuin kyhkyinen, joka pesänsä tekee luolan reunoille.
29. Me olemme kuulleet Moabin ylpeyden, että hän on juuri ylpiä, hänen korkeutensa, röykkeytensä, öykkäämisensä ja sydämensä ylöspaisumisen. Es. 16:6.
30. Minä kyllä tunnen, sanoo Herra, hänen wihansa, ja ei hänellä ole woimaa; hän kerskaa, eikä niin taida tehdä.
31. Sentähden minä walitan Moabin tähden, ja huudan koko Moabin tähden; Kirhereksen miehiä pitää murhehdittaman.
32. Minä itken sinua yli Jaeserin itkun, sinä Sibman wiinapuu; sinun oksas owat kulkeneet meren ylitse ja tulleet Jaeserin mereen saakka; häwittäjä on hyökännyt sinun eloos ja wiinan hakemisees. Es. 16:9.
33. Ilo ja riemu on paennut kedolta ja Moabin maalta, ja ei pidä ensinkään wiinaa enää siellä puserrettaman. Wiinan polkian ei pidä enää laulaman ilowirttänsä; ilowirsi ei pidä enää ilowirsi oleman. Es. 16:10.
34. Hesbonin huudon tähden hamaan Elealeen, joka kuuluu Jatsan Zoarista, kolmewuotisesta lehmästä, Horonaimiin asti; sillä Nimrimin wedet pitää myös kuiwuman. Es. 15:4, 5, 6.
35. Ja minä teen Moabissa lopun, sanoo Herra, ettei heidän enää pidä uhraaman kukkuloilla, ja suitsuttaman jumalillensa.
36. Sentähden pauhaa minun sydämeni Moabia wastaan niinkuin huilu, ja Kirhereksen miesten päälle pauhaa minun sydämeni niinkuin huilu; he owat paljon alkaneet, sentähden pitää heidän hukkuman.
37. Sillä kaikki päät pitää tuleman paljaaksi ja kaikki parta ajelluksi; kaikki kädet pitää oleman rewityt, ja jokaisen pitää itsensä puettaman säkkiin. Es. 3:17. Jer. 47:5. Hes. 7:16, 18.
38. Kaikkein kattoin päällä ja kaduilla joka paikassa Moabissa pitää itkettämän; sillä minä olen särkenyt Moabin, niinkuin kelpaamattoman astian, sanoo Herra.
39. Kuinka hän on turmeltu? kuinka hän walittaa, kuinka hän ripustaa päänsä ja häpee? ja Moab on tullut nauruksi ja pelwoksi kaikille ympärillä asuwaisille.
40. Sillä näin sanoo Herra: katso, hän lentää pois niinkuin kotka, ja ojentaa siipensä Moabin ylitse.
41. Kirjoth on woitettu, ja wahwat kaupungit owat saadut; ja Moabin sankaritten sydän pitää oleman silloin niinkuin synnyttäwäisen waimon sydän. Jer. 49:22.
42. Sillä Moabin pitää turmelluksi tuleman, niin ettei hänen enää kansana oleman pidä, että hän on itsensä korottanut Herraa wastaan.
43. Pelko, luola ja paula tulee sinun pääles, sinä Moabin asuwainen, sanoo Herra.
44. Joka pääsee pelwosta, sen pitää putooman luolaan, ja joka luolasta pääsee, se pitää paulalla saataman. Silloin minä tahdon antaa Moabin päälle tulla hänen rangaistuksensa wuoden, sanoo Herra. Es. 24:17, 18. Am. 5:19.
45. Jotka taposta pakenewat, pitää etsimän turwaa Hesbonissa; mutta tulen pitää käymän Hesbonista ja liekin Sihonista, joka Moabin paikat ja sotiwaisen kansan nielemän pitää.
46. Woi sinua Moab! Chamoksen kansa on kadotettu; sillä sinun poikas ja tyttäres owat otetut ja wiedyt wangiksi.
47. Mutta wiimeisinä aikoina tahdon minä kääntää Moabin wankeuden, sanoo Herra. Olkoon se niin sanottu nyt Moabin rangaistuksesta.

49 Luku.

Ammon. Edom Syrialaiset. Arabialaiset. Persialaiset.

Ammonin lapsia wastaan sanoo Herra näin: eikö Israelilla lapsia ole, eli eikö hänellä perillistä ole? Miksi siis Malchom omistaa Gadin maan, ja hänen kansansa asuu hänen kaupungeissansa? Hes. 21:28. I. 25:2. Am. 1:13.
2. Sentähden katso, aika tulee, sanoo Herra, että minä annan kuulla sotariekunan Ammonin lasten Rabbathin ylitse, että sen pitää yhdessä koossa autiana oleman, ja kylinensä tulella poltettaman; mutta Israelin

pitää omistaman heidän, joilta he owat
omistetut olleet, sanoo Herra.
3. Walita, o Hesbon, sillä Ai on kukistet-
tu; huutakaat, te Rabban kylät, ja pukekaat
itsenne säkkeihin, itkekäät ja juoskaat ympäri
muureja; sillä Malchom wiedään wankina
pois, pappeinsa ja ruhtinastensa kanssa.
4. Mitä sinä röykkäilet sinun laaksoistas?
Sinun laaksos owat upotetut, sinä tottele-
matoin tytär, joka luotat itses sinun tawa-
roihis (ja sanot sydämessäs): kuka tohtii
tulla minun tyköni?
5. Katso, minä annan tulla pelwon sinun
päälles, sanoo Herra, Herra Zebaoth, kai-
kista niistä, jotka asuwat sinun ympärilläs;
niin että te jokainen pitää ajettaman pois
toisensa tyköä, ja ei pidä kenenkään karkurei-
ta kokooman.
6. Mutta sitte minä käännän Ammonin
lasten wankeuden, sanoo Herra.
7. Edomia wastaan sanoo Herra Zebaoth
näin: eikö tietoa enää ole Themanissa?
Eikö neuwoa enää ole taitawille? joko hei-
dän tietonsa loppui? Jes. 25: 12. Am. 1: 11.
8. Paetkaat, palatkaat ja kätkekäät teitänne
sywälle, te Dedanin asuwaiset; sillä minä
annan Esaulle tulla onnettomuuden, hänen
etsikkonsa ajan.
9. Wiinan hakiat pitää tuleman sinun
päälles, joiden ei pidä mitään sinulle jättä-
män heidän peräänsä; ja warkaat pitää
yöllä tuleman sinun päälles, heidän pitää
kyllä warastaman. Obad. w. 5.
10. Sillä minä olen paljastanut Esaun,
ja ilmoittanut hänen salaisen paikkansa, niin
ettei hän taida itseänsä kätkeä; hänen sieme-
nensä, hänen weljensä ja hänen kylänsä mie-
het owat häwitetyt, niin ettei yhtään enää ole.
11. Kuitenkin niiden, kuin jääwät orwois-
tas, tahdon minä suoda elää; ja sinun les-
keis pitää minuun luottaman.
12. Sillä niin sanoo Herra: katso, jotka
ei ole syypäät juomaan kalkkia, niiden pitää
totisesti juoman, ja sinun pitäis rankaisema-
ta pääsemän? Ei sinun pidä rankaisemata
pääsemän, waan sinun pitää kaiketi juoman.
Jer. 25: 29. 1 Piet. 4: 17.
13. Sillä minä olen wannonut itse kautta-
ni, sanoo Herra, että Botsran pitää tule-
man ihmeeksi, häwäistykseksi, häwitykseksi ja
kiroukseksi; ja kaikki hänen kaupunkinsa ijan-
kaikkiseksi autioksi.
14. Minä olen kuullut sanoman Herralta,
että sanansaattaja on lähetetty pakanoille:
kootkaat teitänne ja tulkaat tänne häntä
wastaan, ja sotikaat. Obad. w. 1.
15. Sillä katso, minä olen sinun alentanut
pakanain seassa, ja tehnyt sinun ylönkatso-
tuksi ihmisten seassa.
16. Sinun ylpeytes ja sinun sydämes ko-
reus on sinun pettänyt, että sinä asut wuor-
ten raoissa, ja wallitset korkiat wuoret. Jos
sinä tekisit pesäs niin korkiaksi kuin kotka,
niin minä kuitenkin sieltä sinun kukistan
alas, sanoo Herra. Jer. 48: 7. Obad. w. 3.
17. Juuri niin pitää Edomi autioksi tule-
man; ja kaikkein, jotka siitä käywät ohitse,
pitää ihmettelemän ja wiheltämän kaikkia
hänen waiwojansa;
18. Niinkuin Sodoma ja Gomorra heidän
lähikyläinsä kanssa kukistetut owat, sanoo
Herra, niin ettei kenkään siellä asu, eikä joku
ihminen siellä olla taida. 1 Mos. 19: 24. Jer. 50: 40.
19. Katso, hän tulee ylös niinkuin jalo-
peura ylpiästä Jordanista wahwoja majo-
ja wastaan; sillä minä tahdon antaa hänen
nopiasti sieltä juosta, ja kuka tietää sen
nuorukaisen, jonka minä warustan heitä
wastaan? Sillä kuka on minun kaltaiseni?
kuka tahtoo minun eteeni panna ajan? ja
kuka paimen woi olla minua wastaan?
Job. 41: 2. Jer. 12: 5. k. 50: 44.
20. Kuulkaat siis Herran neuwoa, kuin
hän piti Edomista, ja hänen ajatuksiansa,
kuin hän ajatteli Themanin asuwaisista:
mitämaks että karjalapset pitää riepoitta-
man heitä, ja kukistaman heidän asuma-
siansa;
21. Niin että maan pitää wapiseman hei-
dän lankeemisessansa, ja heidän parkunsa ja
huutonsa pitää kuultaman Punaisessa me-
ressä.
22. Katso, hän lentää ylös niinkuin kotka,
ja pitää hajoittaman siipensä Botsran ylit-
se; silloin pitää Edomin sankaritten sydän
oleman niinkuin synnyttäwäisen waimon
sydän. Jer. 48: 40.
23. Damaskua wastaan: Hemathissa ja
Arpadissa on surkia meno; he epäilewät,
sillä he kuulewat pahoja sanomia; asuwaiset
meren tykönä owat hämmästyksissä, niin
ettei heillä ole lepoa. Es. 17: 1.
24. Damasku epäilee ja pakenee: hän wa-
pisee ja on ahdistuksessa ja kiwussa, niin-
kuin synnyttäwäinen.
25. Kuinka? Eikö se kuuluisa kaupunki ole
hyljätty, minun ilokaupunkini?
26. Sentähden pitää hänen nuorukaisensa
lankeeman hänen kaduillansa, ja kaikki hä-
nen sotawäkensä tapettaman siihen aikaan,
sanoo Herra Zebaoth.
27. Ja minä sytytän tulen Damaskun
muurein päälle, niin että se pitää poltta-
man Benhadadin huoneet.

28. Kedaria wastaan ja Hatsorin waltakuntia wastaan, jotka NebukadNetsar, Babelin kuningas löi. Näin sanoo Herra: ylös, menkäät ylös Kedariin, ja kukistakaat idän lapset.

29. Heidän majansa ja laumansa pitää heiltä otettaman pois, heidän teltansa ja kaikki heidän kappaleensa, ja heidän kamelinsa pitää heidän ottaman myötänsä; ja pitää julmasti huudettaman heidän tähtensä ympäristöltä.

30. Paetkaat, joutukaat kiiruusti, menkäät sywään asumaan, te Hatsorin asuwaiset, sanoo Herra. Sillä NebukadNetsar, Babelin kuningas on teistä neuwoa pitänyt, ja ajattelee ja aikoo jotain teitä wastaan.

31. Ylös, menkäät ylös kansaa wastaan, joka lewossa on ja asuu suruttomasti, sanoo Herra; ei heillä ole owea eikä telkeä, ja he asuwat yksinänsä.

32. Heidän kamelinsa pitää ryöstettämän, ja heidän karjansa paljous otettaman pois; ja minä hajoitan heidän joka tuuleen, jotka nurkissa asuwat, ja joka tahwolta annan minä heidän onnettomuutensa tulla heidän päällensä, sanoo Herra.

33. Ja Hatsorin pitää tuleman lohikärmetten asumasiaksi ja ijankaikkiseksi autiaksi, niin ettei kenenkään pidä siellä asuman, ja ei yhdenkään ihmisen siellä oleman.

34. Tämä on Herran sana, joka tapahtui Jeremialle propheetalle Elamia wastaan, Zedekian Judan kuninkaan waltakunnan alussa, ja sanoi: Jer. 25:25.

35. Näin sanoo Herra Zebaoth: katso, minä taitan Elamin joutsen, heidän ylimmäisen woimansa,

36. Ja annan tulla Elamin päälle neljä tuulta neljästä taiwaan äärestä, ja hajoitan heidän kaikkiin niihin tuuliin, niin ettei yhtään kansaa pidä oleman, kuhunka ei joku Elamin hajoitetuista tule.

37. Ja minä saatan Elamin epäilemään heidän wihollistensa edessä ja niiden edessä, jotka wäijywät heidän henkeänsä, ja annan onnettomuuden tulla heidän päällensä, minun julman wihani, sanoo Herra; ja lähetän miekan heidän päällensä, siihen asti että minä heidän lopetan.

38. Minun istuimeni panen minä Elamiin, ja häwitän siellä sekä kuninkaan että ruhtinaat, sanoo Herra.

39. Mutta wiimeisellä ajalla käännän minä Elamin wankeuden, sanoo Herra.

50 Luku.

Babel häwitetty. Juda pelastettu.

Nämät owat ne sanat, jotka Herra on propheetan Jeremian kautta puhunut Babelin ja Chaldealaisten maata wastaan.
Es. 13:1. l. 14:4.

2. Julistakaat pakanain seassa ja tiettäwäksi tehkäät, nostakaat lippu ylös, kuuluttakaat ja älkäät sitä salatko, ja sanokaat: Babel on woitettu, Bel on häpiään joutunut, Merodach on rikottu, hänen epäjumalansa owat häpiään tulleet, ja hänen jumalansa owat murskaksi lyödyt.

3. Sillä pohjaisesta pitää nouseman kansa heitä wastaan, jonka pitää heidän maansa häwittämän, niin ettei kenenkään pidä siinä asuman, waan sekä ihmiset että eläimet sieltä pakeneman. Jer. 9:10.

4. Niinä päiwinä ja siihen aikaan, sanoo Herra, pitää Israelin lasten Judan lasten kanssa tuleman, ja pitää joudukkaasti käymän ja itkemän, ja etsimän Herraa heidän Jumalatansa.

5. Heidän pitää kysymän tietä Zioniin, ja kääntämän itsensä sinne: tulkaat, ja me tahdomme pysyä Herrassa ijankaikkisella liitolla, joka ei ikänä pidä unhotettaman.

6. Minun kansani on tullut kadonneeksi laumaksi; heidän paimenensa owat heidän wietelleet ja antaneet heidän eksyksissä käwellä wuorilla, niin että he owat wuorilta menneet kukkuloille, ja owat unhottaneet majansa.

7. Kuka ikänä heidän tykönsä tuli, se söi heidän ylös, ja heidän wihollisensa sanoiwat: emmepä me tee wäärin, sillä he owat rikkoneet Herraa wastaan wanhurskauden asumuksessa, ja Herraa wastaan, joka heidän isäinsä toiwo on. Es. 24:3, 13. Jer. 40:3.

8. Paetkaat Babelista ja lähtekäät Chaldealaisten maasta ulos, ja laittakaat teitänne niinkuin kauriit lauman edellä.
Es. 48:20. Jer. 51:6, 45. Ilm. k. 18:4.

9. Sillä katso, minä nostan suuren wäen joukottain pohjan maalta, ja annan heidän tulla Babelin eteen; heidän pitää warustaman itsensä häntä wastaan, ja woittaman hänen. Heidän nuolensa owat niinkuin taitawan sotamiehen, joka ei tyhjään ammu.

10. Ja Chaldean maa pitää tuleman saaliiksi, niin että kaikkein, jotka sitä ryöstäwät, pitää siitä kyllä saaman, sanoo Herra.

11. Että te iloitsette siitä ja kerskaatte itseänne, että te olette minun perintöni ryöstäneet, ja hyppelette niinkuin lihawat wasikat, ja hirnutte niinkuin wäkewät (hewoiset).

12. Teidän äitinne on suureen häpiään
joutunut, ja se häpee, joka teidän on syn=
nyttänyt; katso, hän on pakanain seassa
kaikkein huonoin, autia, kuiwa ja hä=
winnyt.
13. Herran wihan tähden ei pidä siinä
asuttaman, waan se kokonansa autiana ole=
man; niin että kaikkein, jotka menewät ohitse
Babelia, pitää ihmettelemän ja wiheltämän
kaikkein hänen waiwainsa tähden. Jer. 25:12.
14. Warustakaat teitänne Babelia was=
taan, joka tahwolta kaikki ampujat, ampu=
kaat häntä, älkäät säästäkö nuolia; sillä hän
on rikkonut Herraa wastaan.
15. Riekukaat häntä wastaan joka tahwol=
ta; hänen pitää myötä antaman, hänen pe=
rustuksensa owat langenneet, ja hänen muu=
rinsa jaonneet; sillä se on Herran kosto, kos=
takaat hänelle, ja tehkäät hänelle niinkuin
hän on tehnyt. Ps. 137:8. Ilm. k. 18:2.
16. Häwittäkäät sekä kylwäjä että se, joka
sirppiin rupee elonaikana; niin että jokainen
kääntää itsensä kansansa tykö häwittäjän
miekan tähden, ja jokainen pakenee maal=
lensa.
17. Israelin täytyy olla hajoitetun lam=
maslauman, jonka jalopeurat owat hajoit=
taneet. Ensisti söi Assyrian kuningas hä=
nen, sitte särki NebukadNetsar, Babelin ku=
ningas, hänen luunsa.
18. Sentähden sanoo Herra Zebaoth, Is=
raelin Jumala näin: katso, minä etsin Ba=
belin kuninkaan ja hänen maansa, niinkuin
minä olen Assyrian kuninkaan etsinyt.
19. Mutta Israelin minä annan tulla jäl=
leen kotia asumasiaansa, niin että hänen pi=
tää itsensä elättämän Karmelissa ja Basa=
nissa, ja Ephraimin wuorella, ja Gileadis=
sa pitää hänen sielunsa rawituksi tuleman.
Jer. 29:10. Dan. 9:2, 25.
20. Niinä päiwinä ja siihen aikaan, sanoo
Herra, pitää Israelin pahateko etsittämän,
ja ei löyttämän, ja Judan synti, ja ei pidä
löyttämän; sillä minä olen armollinen niil=
le, jotka minä jätän. Dan. 9:24.
21. Mene kapinan nostajitten maahan,
mene sinne ylös, ja etsi etsikon asuwaisia;
häwitä ja tapa heidän jälkeentulewaisensa,
sanoo Herra, ja tee kaikki, mitä minä olen
käskenyt sinulle.
22. Maalla on sodan riekuna ja iso suru.
23. Kuinka se on tullut, että koko mail=
man wasara on taitettu ja rikottu? Kuinka
Babel on autiaksi joutunut pakanain seassa?
Es. 14:5, 6.
24. Minä olen wirittänyt paulan sinun
etees, Babel, sentähden olet sinä myös wan=
gittu, ennen kuin sinä hawaitsitkaan; sillä
sinä olet osattu ja olet käsitetty, sillä sinä
olet kehoittanut Herran.
25. Herra on awannut tawarahuoneensa,
ja wetänyt edes wihansa aseet; sillä tämä
on Herran, Herran Zebaothin työ Chaldea=
laisten maalla.
26. Tulkaat tänne häntä wastaan, te wii=
meisistä ääristä, awatkaat hänen jywähuo=
neensa, paiskatkaat häntä kokoon, ja tappa=
kaat häntä, niin ettei hänelle mitään jää.
27. Surettakaat kaikki hänen kalpensa, wie=
käät häntä alas teurastettaa; woi heitä! sil=
lä päiwä on tullut, heidän etsikkonsa aika.
28. Huuto kuuluu paenneilta ja pääsneil=
tä Babelin maasta, että heidän pitää julis=
taman Zionissa Herran meidän Jumalam=
me kostoa ja hänen kirkkonsa kostoa.
Jer. 51:11.
29. Kutsukaat monta Babelia wastaan,
piirittäkäät häntä kaikki joutsenampujat joka
tahwolta ympäri, ja älkäät yhtään päästä=
kö; kostakaat hänelle niin kuin hän on an=
sainnut; kaiken sen jälkeen, kuin hän on teh=
nyt, niin tehkäät hänelle jälleen; sillä hän
on ylpiästi tehnyt Herraa wastaan, sitä
Pyhää Israelissa. Ilm. k. 18:6.
30. Sentähden pitää hänen nuorukaisensa
lankeeman hänen kaduillansa, ja kaikki hänen
sotamiehensä hukkuman siihen aikaan, sanoo
Herra.
31. Katso, sinä ylpiä, minä tahdon sinun
kimppuus, sanoo Herra, Herra Zebaoth:
sillä sinun päiwäs on tullut, sinun etsikkos
aika.
32. Silloin pitää sen ylpiän itsensä louk=
kaaman ja lankeeman, niin ettei kenenkään
pidä häntä auttaman ylös; ja minä syty=
tän hänen kaupunkinsa palamaan tulella,
jonka pitää kuluttaman kaikki, mitä siinä
ympärillä on.
33. Näin sanoo Herra Zebaoth: katso, Is=
raelin lasten ja Judan lasten pitää ynnä
wäkiwaltaa ja wääryyttä kärsimän; kaikki
ne, jotka heidän owat wankina wieneet, pi=
täwät heidän, ja ei tahdo heitä päästää
wallallensa.
34. Mutta heidän wapahtajansa on wäke=
wä, Herra Zebaoth on hänen nimensä; hän
on niin toimittawa heidän asiansa, että hän
saattaa maan lepäämään, ja Babelin asu=
waiset wärisemään.
35. Miekan pitää tuleman, sanoo Herra,
Chaldealaisten päälle ja Babelin asuwais=
ten päälle, ja hänen ruhtinastensa päälle, ja
hänen tietäjäinsä päälle.
36. Miekan pitää tuleman hänen noitain=

sa päälle, niin että heidän pitää tyhmäksi tuleman; miekan pitää tuleman hänen wäkewäinsä päälle, että heidän pitää epäilemän.

37. Miekan pitää tuleman hänen hewoistensa ja ratastensa päälle ja kaiken yhteisen kansan päälle, joka hänen keskellänsä on, niin että heidän pitää tuleman niinkuin waimot; miekan pitää tuleman hänen riistahuoneensa päälle, niin että ne pitää ryöstetyksi tuleman. Jer. 51:30.

38. Kuiwuuden pitää tuleman hänen wettensä päälle, niin että ne pitää kuiwuman; sillä se on epäjumalitten maa, ja he röykkäilewät heidän kauheista epäjumalistansa.

39. Sentähden pitää petoin ja julmain lintuin siellä asuman, ja yököt pitää myös siellä asuman; ja ei pidä ikänä enää siinä asuttaman, eikä jonkun siinä oleman suwusta sukuun. Es. 13:21, 22. l. 34:13, 14. Zeph. 2:14.

40. Niinkuin Herra Sodoman ja Gomorran lähikyläinsä kanssa kukistanut on, sanoo Herra, niin ei siellä kenenkään asuman pidä, eli jonkun ihmisen siellä oleman.
1 Mos. 19:24. Es. 13:19. Jer. 49:18.

41. Katso, kansa tulee pohjaisesta; monta pakanata ja monta kuningasta pitää nouseman maan ääristä.

42. Heillä on joutsi ja kilpi, he owat julmat ja armottomat; heidän huutonsa on niinkuin meren pauhina; he ajawat hewoisilla niinkuin sotamiehet, warustetut sinua wastaan, sinä Babelin tytär. Jer. 6:23.

43. Koska Babelin kuningas on kuulewa heidän sanomansa, silloin pitää hänen kätensä maahan putooman; ahdistus pitää tuleman hänen päällensä, niinkuin synnyttäwäisen waiwa.

44. Katso, hän nousee ylös niinkuin jalopeura siitä ylpiästä Jordanista wahwoja majoja wastaan, sillä minä annan hänen nopiasti juosta sieltä; ja kuka tietää sen nuorukaisen, jonka minä olen warustawa heitä wastaan? Sillä kuka on minun wertaiseni? kuka tahtoo minulle ajan määrätä? ja kuka on se paimen, joka woi olla minua wastaan? Job. 41:2. Jer. 49:19.

45. Kuulkaat siis nyt Herran neuwoa, kuin hän piti Babelista, ja hänen ajatuksiansa, kuin hän ajatteli Chaldean maan asuwaisista: mitämaks että karjalasten pitää riepoittaman heitä, ja kukistaman heidän asumansa. Jer. 49:20.

46. Ja maan pitää wapiseman riekunasta, ja pitää kuuluman pakanain seassa, koska Babel woitetaan.

51 Luku.

Babel häwitetty. Jeremia lähettää tämän ennustuksen kirjoitettuna Babeliin.

Näin sanoo Herra: katso, minä nostan ankaran ilman Babelia wastaan ja hänen asuwaisiansa wastaan, jotka itsensä owat asettaneet minua wastaan.

2. Ja lähetän wiskaajat Babeliin, joidenka pitää häntä wiskaaman, ja tyhjentämän hänen maansa; näiden pitää jokapaikassa oleman hänen ympärillänsä hänen onnettomuutensa päiwänä.

3. Sillä hänen ampujansa ei pidä taitaman ampua, ja hänen warustettunsa ei pidä taitaman itseänsä warjella. Älkäät siis säästäkö hänen nuorukaisiansa, tappakaat kaikki hänen sotajoukkonsa; Jer. 50:26.

4. Niin että lyödyt makaisiwat Chaldean maalla, ja pistetyt hänen kaduillansa.

5. Sillä Israel ja Juda ei pidä Jumalaltansa, Herralta Zebaothilta leskeksi hyljättämän; waikka heidän maansa on kowin rikkonut Israelin Pyhää wastaan.

6. Paetkaat Babelista, että jokainen pelastais sielunsa, ettette hukkuisi hänen pahuudessansa; sillä tämä on Herran koston aika, ja hän tahtoo hänen maksaa ansionsa jälkeen. Jer. 50:8. Ilm. k. 18:4.

7. Kultainen malja on Babel Herran kädessä, joka on koko maailman juowuttanut; pakanat owat juoneet hänen wiinastansa, sentähden owat pakanat niin hulluksi tulleet.
Ps. 75:9. Jer. 25:15.

8. Kuinka pian Babel on langennut ja murskaksi lyöty! walittakaat häntä, ottakaat myös woidetta hänen haawallensa, jos hän mitämaks taitais parattaa.
Es. 21:9. Jer. 46:11. Ilm. k. 14:8. l. 18:2.

9. Me paransimme Babelia, mutta ei hän terweeksi tullut: antakaat siis hänen olla, ja käykäämme itsekukin maallensa; sillä hänen rangaistuksensa ulottuu hamaan taiwaaseen, ja astuu pilwiin ylös.

10. Herra on tuonut edes meidän wanhurskautemme: tulkaat ja luetelkaamme Herran meidän Jumalamme töitä Zionissa.

11. Teroittakaat nuolet, ja walmistakaat kilwet: Herra on herättänyt Medenin kuningasten sydämen; sillä hänen ajatuksensa on Babelia wastaan, häwittää häntä. Sillä tämä on Herran kosto, hänen templinsä kosto.

12. Ripustakaat lippu ylös Babelin muurein päälle, asettakaat wartia, pankaat wartiat, toimittakaat wäijyjät; sillä Herra ajattelee jotain, ja on myös täyttäwä, mi=

tä hän Babelin asuwaisia wastaan on pu=
hunut.
13. Sinä, joka suuren weden tykönä asut,
jolla myös owat suuret tawarat, sinun lop=
pus on tullut, ja sinun ahneutes on la=
kannut.
14. Herra Zebaoth on wannonut itse kaut=
tansa: minä tahdon täyttää sinun ihmisillä,
niinkuin ruohomadoilla, heidän pitää lau=
laman sinusta ilowirren;
15. Joka maan woimallansa tehnyt on, ja
maan piirin wiisaudellansa wahwistanut,
ja taiwaat toimellisuudellansa wenyttänyt.
1 Mos. 1: 1, 6. Ps. 136: 6. Jer. 10: 12.
16. Koska hän jylisee, niin on paljo wettä
taiwaan alla; hän temmaa pilwet ylös ha=
masta maan äärestä; hän tekee leimaukset
sateessa, ja tuo tuulen tawaroistansa.
Ps. 135: 7.
17. Kaikki ihmiset owat tomppelit heidän
taidossansa, ja jokainen kultaseppä häwäis=
tään kuwinensa; sillä heidän kuwansa owat
petos, ja ei ole niissä henkeä.
18. Ne owat sula turhuus ja petollinen
työ: heidän täytyy hukkua, koska heitä etsi=
tään.
19. Mutta Jakobin osa ei ole senkaltainen,
waan se on se, joka kaikki luonut on, (Is=
rael on) hänen perimisensä waltikka: Herra
Zebaoth on hänen nimensä.
20. Sinä olet minun wasarani, minun
sota=aseeni: ja minä lyön sinun kauttas pa=
kanat, ja häwitän waltakunnat.
21. Minä lyön sinun kauttas hewoiset, rat=
sastajat, ja rikon sinun kauttas waunut ja
niiden ajajat.
22. Minä lyön sinun kauttas miehet ja
waimot, ja lyön sinun kauttas wanhat ja
nuoret, ja lyön sinun kauttas nuorukaiset
ja neitseet.
23. Minä lyön sinun kauttas paimenet ja
heidän laumansa, minä lyön sinun kauttas
peltomiehet ja juhdat, ja lyön sinun kauttas
ruhtinaat ja päämiehet.
24. Sillä minä tahdon maksaa Babelille
ja kaikille Chaldean asuwaisille kaiken heidän
pahuutensa, kuin he owat Zionille tehneet,
teidän silmäinne edessä, sanoo Herra.
25. Katso, minä tulen tykös, sinä wahin=
gollinen wuori, joka koko maailman turme=
let, sanoo Herra, ja ojennan minun käteni
sinun ylitses, ja wieritän sinun alas wuo=
relta, ja teen poltetun wuoren sinusta;
26. Niin ettei sinusta eikä kulmakiwiä eli
perustuskiwiä taideta otettaa; waan sinun
pitää oleman ijankaikkisen autian, sanoo
Herra.
27. Nostakaat lippu ylös maalla, soitta=
kaat torwella pakanain seassa, warustakaat
pakanat häntä wastaan, kutsukaat häntä
wastaan (nämät) waltakunnat: Ararat,
Meni ja Askenas; toimittakaat sodan pää=
miehet häntä wastaan, tuokaat hewoiset
niinkuin julmat wapsaiset.
28. Warustakaat pakanat häntä wastaan,
Medenin kuninkaat, hänen ruhtinaansa ja
kaikki hänen päämiehensä, ja kaikki hänen
waltansa maakunta.
29. Ja maan pitää wapiseman ja peljäs=
tymän; sillä Herran ajatukset tahtowat tul=
la täytetyksi Babelia wastaan, niin että
hän tekee Babelin maan autiaksi, jossa ei
kenenkään pidä asuman.
30. Babelin sankarit ei pidä uskaltaman
mennä sotaan, waan linnoissa pysymän,
heidän wäkewyytensä on pois, ja owat tul=
leet niinkuin waimot; hänen asumisensa
owat sytytetyt, ja hänen telkensä taitetut
rikki. Jer. 50: 37.
31. Tässä juoksee yksi toisen editse, ja yksi
sanansaattaja kohtaa toista, ilmoittamaan
Babelin kuninkaalle, että hänen kaupunkinsa
on hamaan loppuun asti woitettu,
32. Ja luotuspaikat suljetut, ja järwet
poltetut, ja sotawäki pelkuriksi tullut.
33. Sillä näin sanoo Herra Zebaoth, Is=
raelin Jumala: Babelin tytär on niinkuin
riihen permanto, hänen tappamisensa aika
on tullut; wielä wähän ajan perästä tulee
hänen niittämisensä aika. Es. 21: 10.
34. NebukadNetsar, Babelin kuningas, on
minun syönyt, ja kukistanut minun; hän
on tehnyt minun tyhjäksi astiaksi; hän on
niellyt minun niinkuin lohikärme; hän on
täyttänyt watsansa minun herkuistani; hän
on minun ajanut pois.
35. Mutta nyt löytään Babelissa se wää=
ryys, kuin minulle ja minun lihalleni on
tehty, sanoo Zionin asuwa, ja minun we=
reni Chaldean asuwaisten päälle, sanoo Je=
rusalem.
36. Sentähden sanoo Herra näin: katso,
minä toimitan sinun asias, ja kostan sinun
kostos; minä kuiwaan hänen merensä, ja
annan kuiwata hänen kaiwonsa.
37. Ja Babelin pitää tuleman kiwirau=
nioksi ja lohikärmeitten asumasiaksi, ihmeeksi
ja wiheltämiseksi, niin ettei kenenkään pidä
siellä asuman.
38. Heidän kaikkein pitää kiljuman niin=
kuin jalopeurat, ja huutaman niinkuin nuo=
ret jalopeurat.
39. Minä panen heidän juomisensa heltee=
seen, ja juowutan heidän, niin että heidän

pitää iloisekſi tuleman, ja makaaman ijan=
kaikkista unta, josta ei heidän ikänä pidä
heräämän, sanoo Herra.
40. Minä wien heidän alas niinkuin ka=
ritsat teurastettaa, niinkuin oinaat ja kauriit.
41. Kuinka Sesach on niin woitettu, ja se
ylistetty koko maailmassa niin kiinni otettu?
Kuinka on Babel tullut ihmeekſi pakanain
seassa? Jer. 25: 26.
42. Meri on käynyt Babelin ylitse, ja se
on peitetty monella aallolla.
43. Hänen kaupunkinsa owat hyljätyt, kui=
wakſi ja kylmäkſi maakſi tulleet, maakſi, jos=
sa ei kenkään asu, ja kussa ei yhtään ihmis=
tä waella.
44. Sillä minä etsin Beliä Babelissa, ja
rewäisen hänen kurkustansa ulos sen, kuin
hän on niellyt; ja pakanain ei pidä enää
juokseman hänen tykönsä; Babelin muurit
owat myös maahan jaonneet.
45. Lähtekäät sieltä ulos, minun kansani,
ja jokainen pelastakoon sielunsa Herran jul=
masta wihasta.
46. Teidän sydämenne taitais muutoin
pehmiäkſi tulla ja nääntyä siitä sanomasta,
kuin maalla pitää kuuluman; sillä yhtenä
wuonna pitää sanoma kuuluman, niin myös
toisna wuonna, sanoma wäkiwallasta maal=
la, ja yhden ruhtinaan pitää oleman toista
wastaan.
47. Sentähden katso, aika tulee, että minä
Babelin epäjumalat etsin, ja koko hänen
maansa pitää tuleman häpiään, ja kaikki hä=
nen lyötynsä pitää siellä makaaman.
48. Taiwaan ja maan ja kaikki, mitä niis=
sä on, pitää iloitseman Babelista, että hä=
nen kukistajansa owat tulleet pohjasta, sa=
noo Herra. Ilm. k. 18: 20.
49. Ja niinkuin Babel Israelissa on kaa=
tanut lyödyt, niin pitää myös lyödyt Babe=
lissa kaattaman kaikessa maassa.
50. Menkäät siis matkaanne te, kuin olette
wälttäneet miekan, ja älkäät kauwan wiipy=
kö; ajatelkaat Herran päälle kaukaisella
maalla, ja pitäkäät Jerusalem mielessänne.
51. Me olemme häpiään tulleet, kuin me
kuulimme sen häwäistyksen; ja häpiä peitti
meidän kaswomme, koska muukalaiset tuli=
wat Herran huoneen Pyhään.
52. Sentähden katso, aika tulee, sanoo
Herra, että minä hänen epäjumalansa etsin;
ja koko maalla pitää kuolemahaawoilla lyö=
dyt huokaaman.
53. Jos Babel astuis ylös taiwaaseen, ja
kiinnittäis itsensä korkeuteen, niin pitää kui=
tenkin minulta kukistajat tuleman hänen
päällensä, sanoo Herra.
54. Ääni kuuluu Babelista, suuri walitus
Chaldean maalta.
55. Sillä Herra häwittää Babelin, hän
häwittää hänen niin suurella riekunalla ja
kapinalla, että hänen aaltonsa pauhaawat
niinkuin isot wedet.
56. Sillä häwittäjä on tullut Babelin
päälle, hänen sankarinsa käsitetään, heidän
joutsensa taitetaan; sillä koston Jumala,
Herra maksaa täydellisesti hänelle.
57. Minä juowutan hänen ruhtinaansa,
tietäjänsä, herransa, päämiehensä ja woi=
mallisensa, niin että heidän pitää lepäjämän
ijankaikkista unta, josta ei heidän enää pidä
heräjämän, sanoo kuningas, jonka nimi on
Herra Zebaoth.
58. Näin sanoo Herra Zebaoth: sen suu=
ren Babelin muurit pitää alta kaiwettaman,
ja hänen korkiat owensa tulella poltettaman,
että pakanain työn pitää turhan oleman, ja
poltettaman, mitä kansa waiwalla on ra=
kentanut.
59. Tämä on se sana, jonka propheeta Je=
remia käski Serajalle Nerian pojalle, Mas=
hean pojan, koska hän Zedechian, Judan
kuninkaan, kanssa meni Babeliin hänen
waltakuntansa neljäntenä wuotena. Ja Se=
raja oli rauhallinen ruhtinas.
60. Ja Jeremia kirjoitti yhteen kirjaan kai=
ken onnettomuuden, joka piti Babelin päälle
tuleman, kaikki nämät sanat, jotka owat kir=
joitetut Babelia wastaan.
61. Ja Jeremia sanoi Serajalle: kuin sinä
tulet Babeliin, niin katso ja lue kaikki nämät
sanat;
62. Ja sano: Herra! sinä olet puhunut
tätä paikkaa wastaan, häwittääkſes sitä, niin
ettei kenenkään pitäisi asuman tässä, ei ih=
mistä eikä eläintä, waan oleman ijankaik=
kisna autiana.
63. Ja koskas olet lukenut kaiken tämän
kirjan, niin sido siihen kiwi, ja paiskaa se
keskelle Phrathia;
64. Ja sano: näin pitää Babeli upotetta=
man, ja ei jälleen nouseman ylös siitä on=
nettomuudesta, jonka minä tuotan hänen
päällensä, waan hukkuman. Tähän asti
owat Jeremian sanat.

52 Luku.

Jerusalem ja templi ryöstetyt, poltetut. Kansa tapettu ja wiety Babeliin. Jojachin ylötty.

Zedechia oli yhdenkolmattakymmentä wuo=
den wanha tullessansa kuninkaaksi, ja hallitsi
yksitoistakymmentä wuotta Jerusalemissa.
Hänen äitinsä nimi oli Hamutal Jeremian ty=
tär Libnasta. 2 Kun. k. 24: 18. 2 Aika k. 36: 11. Jer. 37: 1.

2. Ja hän teki pahaa Herran edessä, niinkuin Jojachiminkin oli tehnyt.
3. Sillä Herran wiha oli Jerusalemin ja Judan päällä, siihen asti että hän heitti heidän pois kaswoinsa edestä. Ja Zedechia luopui Babelin kuninkaasta.
4. Ja tapahtui yhdeksäntenä hänen waltakuntansa wuotena, kymmenentenä päiwänä kymmenennessä kuukaudessa, että NebukadNetsar, Babelin kuningas tuli kaiken joukkonsa kanssa Jerusalemia wastaan; ja he sioittiwat heitänsä sen eteen, ja rakensiwat saarron sen ympärille joka tahwolta. 2 Kun.k. 25: 1. Jer. 39: 1.
5. Ja kaupunki oli niin piiritetty hamaan yhteentoistakymmenenteen kuningas Zedechian wuoteen asti.
6. Yhdeksäntenä päiwänä neljännessä kuukaudessa sai nälkä wallan kaupungissa, ja ei ollut maakunnan kansalla enää mitään syötäwätä.
7. Niin kukistettiin kaupunki, ja kaikki sotamiehet pakeniwat ja meniwät ulos kaupungista, yöllä, porttitietä, joka oli kahden muurin wälillä kuninkaan yrttitarhaa kohden; mutta Chaldealaiset makasiwat kaupungin ympärillä, ja nämät meniwät pois tietänsä myöten kedolle. Jer. 39: 4.
8. Niin ajoi Chaldealaisten sotajoukko kuningasta takaa, ja saawutti Zedechian Jerihon kedolla, ja kaikki hänen sotajoukkonsa oli hänestä hajonnut.
9. Ja he ottiwat kuninkaan kiinni, ja weiwät hänen Babelin kuninkaan tykö Riblathiin, joka on Hamathin maalla, ja hän sanoi tuomion hänestä.
10. Ja Babelin kuningas antoi tappaa Zedechian lapset hänen silmäinsä edessä; ja tappoi kaikki Judan ruhtinaat Riblathissa.
11. Mutta Zedechialta hän antoi puhkaista silmät, ja antoi hänen sidottaa kaksilla waskikahleilla; ja Babelin kuningas wei hänen Babeliin, ja pani hänen wankihuoneeseen, siihen asti kuin hän kuoli.
12. Kymmenentenä päiwänä, wiidentenä kuukautena, joka oli NebukadNetsarin, Babelin kuninkaan yhdeksästoistakymmenes wuosi, tuli NebutsarAdan, huowinhaltia, joka seisoi Babelin kuninkaan edessä, Jerusalemiin;
13. Ja poltti Herran huoneen ja kuninkaan huoneen, ja kaikki huoneet Jerusalemissa; kaikki suuret huoneet poltti hän tulella.
14. Ja kaikki Chaldealaisten sotajoukko, joka huowinhaltian kanssa oli, jaotti kaikki muurit Jerusalemissa joka tahwolta ympärinsä.
15. Mutta köyhän wäen ja muun kansan, joka oli wielä jäänyt kaupunkiin, ja ne, jotka oliwat itsensä antaneet Babelin kuninkaan ala, ja jääneet kansasta, wei NebutsarAdan, huowinhaltia, wangittuna pois.
16. Ja NebutsarAdan, huowinhaltia, antoi monikahdat siitä köyhästä maan wäestä jäädä wiinamäkein ja peltoin rakentajiksi.
17. Mutta waskipatsaat, jotka oliwat Herran huoneessa, ja istuimet ja waskimeren, kuin Herran huoneessa oli, rikkoiwat Chaldealaiset, ja weiwät kaiken wasken siitä Babeliin.
18. Ja kattilat, lapiot, weitset, waskimaljat, lusikat ja kaikki waskiastiat, joilla palweltiin, ottiwat he pois.
19. Otti myös huowinhaltia pois kaikki, mitä kullasta ja hopiasta oli, juomaastiat, sawiastiat, maljat, kattilat, kynttiläjalat, lusikat ja kupit.
20. Ne kaksi patsasta, sen yhden meren, ne kaksitoistakymmentä waskihärkää, jotka seisoiwat jalkain alla, jotka kuningas Salomo oli antanut tehdä Herran huoneeseen, näistä astioista karttui ylönpalttinen waski.
21. Mutta patsaat oliwat kumpikin kahdeksantoistakymmentä kynärätä korkia, ja kaksitoistakymmentä kynärätä nuoraa oli mitta hänen ympäriltänsä, ja oli neljän sormen paksuus, ja awoi sisältä. 1 Kun. k. 7: 15.
22. Ja kruunu sen päällä oli myös waskesta, joka oli wiittä kynärätä korkia, ja werkko ja granatin omenat ympäri kruunun oliwat kaikki waskesta; tainkaltainen oli myös toinen patsas ja granatin omenat.
23. Ja oli sen päällä yhdeksänkymmentä ja kuusi granatin omenata; kaikki granatin omenat oliwat sata yhden werkon päällä aina ympärinsä.
24. Ja huowinhaltia otti papin Serajan ensimäisestä järjestyksestä, ja papin Zephanian toisesta järjestyksestä ja kolme owenwartiata.
25. Ja hän otti yhden kamarihaltian kaupungista, joka oli pantu sotawäen päälle, ja seitsemän miestä niistä, kuin aina seisoiwat kuninkaan edessä, jotka kaupungissa löyttiin, niin myös joukon ylimmäisen kirjoittajan, joka kirjoitti maan wäen, ja kuusikymmentä miestä maan kansasta, jotka kaupungissa löyttiin.
26. Nämät otti NebutsarAdan, huowinhaltia, ja wei heidän Babelin kuninkaan tykö Riblathiin.
27. Ja Babelin kuningas tappoi heidän Riblathissa, Hamathin maalla. Niin Juda wietiin wankina pois maaltansa. 2 Kun. k. 25: 21.

28. Tämä on se kansa, jonka NebukadNetsar wei pois: seitsemäntenä wuonna, kolmetuhatta ja kolmekolmattakymmentä Judalaista;

29. Mutta NebukadNetsarin kahdeksantenatoistakymmenentenä wuotena, kahdeksan sataa kaksineljättäkymmentä sielua Jerusalemista.

30. Ja NebukadNetsarin kolmantena wuonna kolmattakymmentä wei NebusarAdan, huowinhaltia, pois seitsemän sataa wiisiwiidettäkymmentä sielua Judasta; kaikki sielut owat neljä tuhatta ja kuusi sataa.

31. Mutta seitsemäntenä wuonna neljättäkymmentä sen jälkeen kuin Jojachin, Judan kuningas, wiety oli pois, wiidentenä päiwänä kolmattakymmentä toisessa kuukaudessa toistakymmentä, nosti Ewil Merodach, Babelin kuningas, sinä wuonna, koska hän tuli kuninkaaksi, Jojachinin Judan kuninkaan pään ylös, ja otti hänen wankihuoneesta; 2 Kun. k. 25: 27.

32. Ja puhui hänen kanssansa ystäwällisesti, ja asetti hänen istuimensa ylömmä niiden kuningasten istuimia, jotka hänen tykönänsä oliwat Babelissa;

33. Ja muutti hänen wankeutensa waatteet; ja hän söi hänen edessänsä leipää aina kaikkena hänen elinaikanansa.

34. Ja hänelle annettiin alinomaa Babelin kuninkaalta hänen elatuksensa, niinkuin hänelle oli määrätty kaikeksi hänen elinajaksensa, aina hänen kuolemaansa asti.

Jeremian Walituswirret.

1 Luku.

Juda walittaa surkiata häwitystänsä.

Kuinka se kaupunki niin yksinäinen on, joka täynnä kansaa oli? Hän on niinkuin leski. Joka ylimmäinen oli pakanain seassa ja wallan päällä maakunnissa, sen täytyy nyt weron alaisna olla.

2. Yli yötä hän katkerasti itkee, niin että hänen kyyneleensä poskilta wuotawat; ei hänen ystäwistänsä kenkään häntä lohduta, waan kaikki hänen lähimmäisensä katsowat hänen ylön, ja owat hänen wihollisiksensa tulleet. Jer. 13: 17.

3. Juda on wangittu raadollisuudessa ja raskaassa orjuudessa; hän asuu pakanain seassa, ja ei löydä lepoa; kaikki hänen wihollisensa pahasti menewät hänen kanssansa.

4. Zionin tiet murhehtiwat, ettei kenkään juhlille tule; kaikki hänen porttinsa owat autiana, hänen pappinsa huokaawat, ja hänen neitseensä surkiasti katsowat, ja hän itse on murheissansa.

5. Hänen wihollisensa woitti, hänen wihollisensa käy hywästi; sillä Herra on hänen surkeudella täyttänyt hänen pahain tekoinsa paljouden tähden; hänen lapsensa owat wankina menneet pois wihollisten edellä.
5 Mos. 28: 43, 45. Jer. 52: 28.

6. Ja kaikki kaunistus on Zionin tyttäriltä lähtenyt pois; hänen päämiehensä owat niinkuin ne peurat, jotka ei laiduinta löydä, ja woimatoinna käywät waatian edessä.

7. Jerusalem muistaa tällä ajalla, kuinka raadollinen ja hyljätty hän on, ja kuinka paljo hywää hänellä wanhaan aikaan ollut on, että hänen kansansa wihollisen kädessä on, ja ei kenkään heitä auta; hänen wihollisensa näkewät hänen, ja naurawat hänen lepoansa.

8. Jerusalem on raskaasti syntiä tehnyt, sentähden täytyy hänen olla niinkuin saastainen waimo; kaikki, jotka häntä kunnioittiwat, katsowat hänen ylön, että he hänen häpiänsä näkewät; mutta hän huokaa ja lankee maahan. Jer. 13: 22, 26.

9. Hänen saastaisuutensa tarttuu kiinni hänen liepeeseensä; ei hän olisi luullut, että hänelle näin pitäis wiimein käymän; hän on tosin ylön hirmuisesti kukistettu maahan, ja ei kenkään sittekään ole, joka häntä lohduttaa: Herra, katso minun raadollisuuttani, sillä wihollinen suuresti kerskaa.

10. Wihollinen on pannut kätensä kaikkein hänen kallisten kaluinsa päälle; sillä hänen täytyy katsoa päältä, että pakanat hänen pyhyyteensä käwiwät, joista sinä kieltänyt olet, ettei heidän pitänyt sinun seurakuntaas tuleman. 5 Mos. 23: 3.

11. Kaikki hänen kansansa huokaawat, leipää kerjäten; he antoiwat parhaat kappaleensa ruuasta, että he sielunsa wirwoittaisiwat. Herra, katso siis ja näe, kuinka minä olen halwaksi tullut.

12. Eikö tämä teihin koske, kaikki jotka tästä käytte ohitse, katsokaat siis ja nähkäät, jos joku kipu on niinkuin minun kipuni, jo-

ka minua niin syö; sillä Herra täytti minun
surulla hirmuisen wihansa päiwänä.
13. Korkeudesta hän lähetti tulen minun
luihini, ja antoi sen woimallisen olla niissä;
minun jalkani eteen wiritti hän werkon, ja
syssäsi minun takaperin: hän on tehnyt minun autiaksi, että minun ylipäiwää täytyy
murehtia.
14. Minun syntini ijes on sidottu, ne owat
wäätyt hänen kädessänsä, ja astuneet minun
kaulani päälle; hän on minun woimani heikoksi tehnyt; Herra on antanut minun niiden käsiin, joista en minä woi nousta ylös.
15. Herra on tallannut kaikki minun wäkewäni alas, kuin minulla oliwat, hän on antanut minusta kokouksen kuuluttaa, minun
nuoria miehiäni kadottamaan; Herra on
sotkunut wiinakuurnan neitseelle Judan tyttärelle.
16. Sentähden minä niin itken, ja molemmat minun silmäni wettä wuotawat, että
lohduttaja, joka minun sieluani pitäis wirwoittaman, on minusta kaukana; minun lapseni owat pois, sillä wihollinen on woittanut. Jer. 14: 17.
17. Zion ojentaa kätensä, waan ei kenkään
ole, joka häntä lohduttaa; Herra on käskenyt Jakobista, että ne, jotka hänen ympärillänsä owat, hänen wihollisensa olisiwat; sillä Jerusalem pitää heidän seassansa niinkuin saastainen waimo oleman.
18. Herra on wanhurskas; sillä minä olen
hänen suullensa tottelematoin ollut. Kuulkaat, kaikki kansat, ja katsokaat minun kipuani; minun neitseeni ja nuorukaiseni owat
wankeuteen menneet. Dan. 9: 7.
19. Minä kutsuin ystäwääni (awuksени),
mutta he owat minun wietelleet; minun
pappini ja wanhimmat kaupungeissa owat
nääntyneet, sillä he kerjääwät leipää henkeänsä wirwoittaaksensa.
20. Herra katsos, kuinka minä olen ahdistuksessa, että se kaikki minun sisällyksiäni kiwistelee, minun sydämeni tykyttää minun
ruumiissani; sillä minä olen täynnä murhetta; ulkona miekka ja huoneessa kuolema
on minun leskeksi tehnyt.
Es. 16: 11. Jer. 48: 36. Wal. w. 2: 11.
21. Kyllä se kuulun, että minä huokaan,
ja ei kuitenkaan minulla ole lohduttajaa;
kaikki minun wiholliseni kuulewat minun onnettomuuteni, ja siitä riemuitsewat, sillä
sinä sen teet. Niin anna siis se päiwä tulla,
jonka sinä kuuluttanut olet, että heille käwis
kuin minullenkin. Jer. 50: 10, 29. l. 51: 24.
22. Anna kaikki heidän pahuutensa tulla
sinun etees, ja tee heille, niinkuin sinä minullenkin teit kaikkein minun pahain tekoini
tähden; sillä minun huokaukseni on suuri,
ja minun sydämeni on murheissansa.

2 Luku.

Walitetaan Zionin surkeudesta.

Kuinka Herra on wihoissansa Zionin tyttären pimittänyt? Hän on Israelin kunnian
heittänyt taiwaasta maan päälle. Ei hän
ole muistanut jalkainsa astinlautaa wihapäiwänänsä?
2. Herra on armottomasti kadottanut kaikki Jakobin asumiset; hän on hirmuisuudessansa Judan tyttären linnan särkenyt ja
lyönyt heitä maahan; hän on hyljännyt
hänen waltakuntansa ja päämiehensä.
3. Hän on Israelin kaiken sarwen hirmuisessa wihassansa särkenyt, on oikian kätensä
wetänyt takaperin, koska wihollinen tuli, ja
on Jakobissa niinkuin tulen liekin sytyttänyt,
ja kuluttaa kaikki ympärinsä.
4. Hän on joutsensa jännittänyt, niinkuin
wihollinen; hänen oikian kätensä on hän
wienyt, niinkuin wainollinen, ja on tappanut kaikki mitä suloinen oli nähdä; hän on
wihansa niinkuin tulen wuodattanut Zionin
tyttären majaan.
5. Herra on niinkuin wihollinen, hän on
Israelin raadellut, kaikki hänen huoneensa
raadellut, ja hänen linnansa turmellut; hän
on Judan tyttärelle paljon walitusta ja
murhetta tehnyt.
6. Ja on hajoittanut majansa, niinkuin
kryytimaan, ja hänen kokouksensa turmellut;
Herra on antanut unohtaa Zionissa sekä
juhlat että sabbatit, ja antanut hirmuisessa
wihassansa sekä kuninkaat että papit häwäistä.
7. Herra on heittänyt altarinsa pois, ja
pyhyytensä altiiksi antanut, ja hyljännyt
hänen huoneensa muurit wihollisen käsiin;
niin että he owat Herran huoneessa huutaneet, niinkuin juhlapäiwänä.
8. Herra ajatteli hajoittaaksensa Zionin
tyttären muurit, hän on nuoran wetänyt
sen ylitse, ja ei wetänyt kättänsä takaperin
hukuttamasta; waan on jaottanut wallit, ja
muurit owat ynnä kukistetut.
2 Kun. k. 21: 13. Es. 34: 11.
9. Hänen porttinsa owat wajotetut maahan, hän on särkenyt hänen salpansa, ja
tyhjäksi tehnyt. Hänen kuninkaansa ja päämiehensä owat pakanain seassa, jossa ei he
lakia saa kuulla, eikä heidän propheetansa
löydä näkyä Herralta. Ps. 74: 9.
10. Zionin tyttären wanhimmat makaa=

wat maan päällä, ja owat ääneti, heittäwät
multaa päänsä päälle, ja owat puettaneet
itsensä säkkiin; Jerusalemin neitseet käywät
alla päin.
11. Niin olen minä itkenyt, että minun
silmäni puhkeewat, minun sisällykseni kiwis=
telewät, minun maksani on wuodatettu
maan päälle, minun kansani tyttären sur=
keuden tähden, koska imewäiset ja piskuiset
kaupungin kaduilla näänntyiwät; Wal.w.1:20.
12. Koska he sanoiwat äitillensä: kussa on
leipä ja wiina? koska he kaupungin kaduilla
nääntyiwät, niinkuin surmaan haawoitetut,
ja antoiwat henkensä ylön heidän äitinsä
syliin.
13. Ah sinä Jerusalemin tytär, keneen mi=
nä wertaan sinun, eli minkäkaltaisna minä
sinun pidän? sinä neitsy Zionin tytär, mi=
hinkä minä sinua wertaan, jolla minä sinua
lohduttaisin? sillä sinun häwintös on suuri
niinkuin meri, kuka taitaa sinua parantaa?
14. Sinun propheetas owat sinulle saar=
nanneet turhuutta ja hulluja näkyjä, ja ei
sinun pahoja tekojas sinulle ilmoittaneet,
jolla he olisiwat sinun wankeutes estää tain=
neet, waan owat sinulle saarnanneet turhia
saarnoja, joilla he saarnasiwat sinun ulos
maastas. Jer.2:8. l.5:31. l.14:14.
l.23:16. l.27:14. l.29:9. Hos.13:2.
15. Kaikki ohitsekäywäiset paukuttawat kä=
siänsä sinun tähtes ja wihelteleWät sinua,
ja pudistelewat päätänsä Jerusalemin tyt=
tären ylitse: tämäkö se kaupunki on, josta
sanottiin: se on kaikkein jaloin, josta koko
maakunta iloitsee? Job.27:23.
16. Kaikki sinun wihollises ammottelewat
suutansa sinua wastaan, wihelteleWät sinua,
ja kiristäwät hampaitansa, ja sanowat: me
olemme hänen hukuttaneet; tämä on se päi=
wä, jota me halasimme, me olemme sen
saaneet ja nähneet. Ps.22:14.
17. Sen on Herra tehnyt, kuin hän oli
ajatellut, hän on täyttänyt sanansa, jonka
hän aikaa ennen käskenyt oli; hän on ar=
mottomasti hukuttanut, ja on ilauttanut
wihollisen sinusta, ja sinun wainollistes
wallan korottanut. 3Mos.26:14,&c. 5Mos.28:15,&c.
18. Heidän sydämensä huutaa Herran
tykö: O sinä Zionin tyttären muuri! anna
päiwällä ja yöllä kyyneleet wuotaa niinkuin
ojan, älä myös lakkaa, ei myös sinun sil=
mäis muna mahda lakata.
19. Nouse ja huuda yöllä, ensimäisessä
wartiassa, wuodata sydämes niinkuin wettä
Herran eteen, nosta kätes hänen puoleensa
sinun piskuistes sieluin tähden, jotka näl=
jästä nääntyneet owat joka kadun päässä.
20. Herra näe ja katso sitä, jonka sinä niin
turmellut olet; pitääkö siis waimoin ruu=
miinsa hedelmän syömän, ne wähät lapset,
jotka wielä käsillä kannetaan? pitääkö papit
ja propheetat Herran Pyhässä niin tapetuksi
tuleman? Wal.w.4:10.
21. Kaduilla maassa makasiwat nuoret ja
wanhat; minun neitseeni ja nuorukaiseni
owat miekan kautta langenneet; sinä olet
tappanut wihapäiwänäs, sinä olet armot=
tomasti teurastanut.
22. Sinä olet minun wihollliseni ympäris=
töltä kutsunut kokoon niinkuin juhlapäiwäksi,
niin ettei kenkään Herran wihan päiwänä
ole pääsnyt eikä jäänyt, sillä jotka minä
kaswatin ja ruokein, ne minun wihollliseni
on hukuttanut.

3 Luku.

Walitus. Lohdutus. Waroitus.

Minä olen se mies, jonka wiheljäisyyttä
nähdä täytyy hänen hirmuisuutensa witsan
kautta.
2. Hän johdatti minua ja wei pimeyteen,
ja ei walkeuteen.
3. Hän on kätensä kääntänyt minua was=
taan, ja toimittaa toisin aina minun kans=
sani.
4. Hän on tehnyt minun lihani ja minun
nahkani wanhaksi, ja minun luuni muser=
tanut.
5. Hän rakensi minua wastaan, ja sapella
ja waiwalla hän minua kääri.
6. Hän on minun pannut pimeyteen, niin=
kuin aikaa kuolleet.
7. Hän on minun muurannut sisälle, etten
minä pääse ulos, ja minua kowaan jalka=
puuhun pannut.
8. Ja waikka minä huudan ja parun, niin
hän kuitenkin korwansa tukitsee minun ru=
kouksestani.
9. Hän on muurannut minun tieni kiinni
wuojon kiwillä, ja minun polkuni sulkenut.
Job.19:8.
10. Hän on wäijynyt minua, niinkuin kar=
hu, niinkuin jalopeura salaisuudessa.
Job.10:16.
11. Hän on minun antanut tieltä eksyä,
ja minua repinyt säpäleiksi, ja minun au=
tiaksi tehnyt. Hos.5:14. l.13:7,8.
12 Hän on joutsensa jännittänyt, ja aset=
tanut minun nuolella tarkoitettaa. Job.16:12.
13. Hän ampui minun munaskuihini wii=
nensä nuolet.
14. Minä olen kaiken minun kansani nau=
ru, ja heidän jokapäiwäinen wirtensä
Job.30:9. Ps.69:12.

15. Hän on haikeudella minun rawinnut, ja koiruoholla juowuttanut.
16. Hän on minun hampaani somerolla rikki musertanut, hän kieritti minun tuhwassa.
17. Minun sieluni on ajettu pois rauhasta, minun täytyy hywän unohtaa.
18. Minä sanoin: minun woimani ja minun toiwoni Herran päälle on kadonnut.
19. Muista siis, kuinka minä niin raadollinen ja hyljätty, koiruoholla ja sapella juotettu olen.
20. Minun sieluni sen kyllä muistaa, ja sitä itsellänsä tutkistelee.
21. Minä panen sen sydämeeni; sentähden minä wielä nyt toiwon.
22. Herran laupiudesta se on, ettemme ratki hukkuneet; ei hänen laupiutensa wielä loppunut.
23. Waan joka huomen se on uusi, ja sinun uskollisuutes on suuri.
24. Herra on minun osani, sanoo minun sieluni; sentähden tahdon minä häneen toiwoa. Ps. 16:5. Ps. 73:26.
25. Herra on hywä niille, jotka häneen toiwowat, ja niille sieluille, jotka häntä kysywät.
26. Hywä on olla kärsiwällisnä, ja Herralta apua toiwoa.
27. Hywä on ihmiselle ijestä kantaa nuoruudessansa; Matth. 11:29.
28. Että hän istuu yksinänsä, on wait, koska jotakin hänen päällensä tulee,
29. Ja panee suunsa tomuhun, ja odottaa toiwoa;
30. Ja antaa lyödä poskillensa, ja paljon pilkkaa kärsii.
31. Sillä ei Herra syökse pois ijankaikkisesti;
32. Waan hän saattaa murheelliseksi, ja taas armahtaa suuresta laupiudestansa.
33. Sillä ei hän sydämestänsä ihmisiä kurita, eikä murheeseen saata,
34. Niinkuin hän tahtois raadolliset maan päällä ratki jalkainsa ala polkea,
35. Ja antais jonkun miehen oikeuden sen ylimmäisen edessä tulla käätyksi pois,
36. Ja ihmistä wäärin tuomita asiassansa, niinkuin ei Herra sitä näkisikään.
37. Kuka tohtii siis sanoa: senkaltaiset tapahtuwat ilman Herran käskytä?
38. Eikö paha ja hywä tule sen korkeimman suusta? Es. 45:7. Am. 3:6.
39. Miksi siis ihmiset nurisewat eläissänsä? Jokainen nuriskaan syntejänsä wastaan.
40. Tutkistelkaamme ja etsikäämme meidän menomme, ja palatkaamme Herran tykö.
41. Nostakaamme meidän sydämemme ja kätemme taiwaaseen päin, Jumalan tykö.
42. Me, me olemme syntiä tehneet, ja kowakorwaiset olleet; (sentähden) et sinä säästänyt kään. Ps. 106:6.
43. Waan sinä olet wihalla meitä peittänyt ja wainonnut, ja armottomasti surmannut.
44. Sinä werhoitit itses pilwellä, ettei rukous pääsnyt sen läpitse.
45. Sinä olet meitä tunkioksi ja saastaisuudeksi kansain seassa tehnyt.
46. Kaikki meidän wihollisemme owat suutansa ammottaneet meitä wastaan.
47. Me painetaan alas ja rangaistaan pelwolla ja ahdistuksella.
48. Minun silmäni wuotawat wesiojia minun kansani tyttären surkeuden tähden.
49. Minun silmäni wuotawat, ja ei taida lakata; ei he asetu,
50. Siihen asti että Herra katsoo taiwaasta alas ja näkee.
51. Minun silmäni kuluttaa minulta elämäni kaikkein minun kaupunkini tytärten tähden.
52. Minun wihollliseni owat minua kowin ajaneet takaa, niinkuin lintua ilman syytä.
53. He owat minun elämäni kuoppaan salwanneet, ja heittäneet kiwen minun päälleni.
54. Owat myös wedet minun pääni ylitse käyneet; niin minä sanoin: nyt minä ratki hukassa olen.
55. Minä huusin awuksen sinun nimeäs, Herra, alhaalta kuopasta; Ps. 88:7. Ps. 130:1.
56. Ja sinä kuulit minun ääneni, älä korwias kätke minun huokauksestani ja huudostani.
57. Sinä lähenet, koska minä sinua huudan, ja sanot: älä pelkää.
58. Sinä, Herra, ratkaiset minun sieluni asian, ja lunastat minun henkeni. Ps. 43:1.
59. Herra katso, kuinka minulle niin wääryyttä tehdään, ja tuomitse minun oikeuteni.
60. Sinä näet kaikki heidän kostonsa ja kaikki heidän ajatuksensa minusta.
61. Herra, sinä kuulet heidän pilkkansa ja kaikki heidän ajatuksensa minua wastaan,
62. Minun wainollisteni huulet ja heidän neuwonsa minua wastaan yli päiwää.
63. Katso, koska he istuwat eli nousewat, niin he minusta wirsiä laulawat.
64. Kosta heille, Herra, niinkuin he ansainneet owat, heidän kättensä töitten jälkeen.
65. Anna heidän sydämensä wapista ja sinun kiroustas tuta.
66. Wainoo heitä hirmuisuudella, ja hukuta heitä Herran taiwaan alta.

4 Luku.

Judan surkeus. Edomin rangaistus.

Kuinka on kulta niin mustennut, ja jalo kulta niin muuttunut? pyhät kiwet owat joka kadun päässä hajoitetut. Ef. 1:22.

2. Zionin kempit pojat, puhtaan kullan werraksi luetut, kuinka ne owat sawiastian kaltaiseksi arwatut, jotka sawenwalaja tekee?

3. Lohikärmeet taritsewat nisiä pojillensa, ja imettäwät heitä; mutta minun kansani tyttären täytyy armotoin olla, niinkuin yökkö korwessa.

4. Imewäisten kieli tarttuu suun lakeen janon tähden; nuoret lapsukaiset anowat leipää, ja ei ole ketään, joka heille sitä jakaa.

5. Jotka ennen söiwät herkullisesti, ne owat kadulla nääntyneet; jotka ennen oliwat silkillä waatetetut, niiden täytyy nyt loassa maata.

6. Minun kansani tyttären synti on suurempi, kuin Sodoman synti, joka äkisti kukistettiin, ja ei yksikään käsi siihen ruwennut. 1 Mos. 18:20. l. 19:24.

7. Hänen Natsareinsa oliwat puhtaammat kuin lumi, ja walkeammat kuin rieska; heidän ihonsa oli punaisempi kuin koralli, heidän kauneutensa niinkuin saphir.

8. Mutta nyt on heidän muotonsa niin mustaksi muuttunut, ettei heitä kaduilla tuta taideta; heidän nahkansa rippuu heidän luissansa, se kuiwettui niinkuin puu.

9. Miekalla tapetuille oli parempi, kuin niille, jotka nälkään kuoliwat, jotka nääntymän ja hukkuman piti maan hedelmän puuttumisesta.

10. Laupiaammat waimot owat omia lapsiansa keittäneet ruuaksensa, minun kansani tyttären surkeudessa. 3 Mos. 26:29. 5 Mos. 28:53. 2 Kun. k. 6:29. Wal. w. 2:20.

11. Herra on wihansa täyttänyt, hän on wuodattanut julman wihansa, ja Zionissa tulen sytyttänyt, joka myös hänen perustuksensa polttanut on. Jer. 17:27.

12. Ei kuninkaat maan päällä sitä olisi uskoneet, eikä kaikki maan piirin asuwaiset, että wihamiehen ja wihollisen piti tuleman Jerusalemin portista sisälle.

13. Mutta se on hänen prophetainsa syntein tähden ja hänen pappeinsa pahain tekoin tähden, jotka siinä wanhurskasten weren wuodattiwat. Jer. 5:31. l. 32:21.

14. He käwiwät sinne ja tänne kaduilla, niinkuin sokiat, ja oliwat itsensä wereen saastuttaneet, ja ei tainneet heidän waatteisiinsa ruweta.

15. Waan he huusiwat heitä: wälttäkäät, saastaiset, wälttäkäät, wälttäkäät, älkäät mihinkään ruwetko; sillä he wälttiwät ja pakeniwat, niin että myös pakanain seassa sanottiin: ei he kauwan siellä pysy.

16. Sentähden on Herran wiha heitä hajoittanut, ja ei silleen katso heidän päällensä, ettei he pappeja kunnioittaneet, eikä wanhoja armahtaneet.

17. Kuitenkin meidän silmämme kurkisteliwat tyhjän awun jälkeen, siihen asti, että he wäsyiwät, koska me odotimme sitä kansaa, joka ei meitä auttaa woinut.

18. He wäijyiwät meidän askelitamme, niin ettemme rohkene meidän kaduillamme käydä; meidän loppumme on lähestynyt, meidän päiwämme owat täytetyt, sillä meidän loppumme on tullut.

19. Meidän wainoojamme oliwat nopiammat kuin kotkat taiwaan alla; wuorilla he myös meitä wainosiwat, ja korwessa he meitä wartioitsiwat.

20. Herran woideltu, joka meidän turwamme oli, on wangittu heidän werkkoihinsa, josta me sanoimme, että me hänen warjonsa alla elämme pakanain seassa.

21. Iloitse ja riemuitse, sinä Edomin tytär, joka asut Utsin maalla; sillä sen maljan pitää myös sinulle tuleman, ja sinun pitää myös juopuman, ja alasti itses riisuman.

22. Mutta sinun wääryydelläs on loppu, sinä Zionin tytär, ei hän silleen anna sinua wiedä pois, mutta sinun wääryytes, Edomin tytär, hän etsii, ja sinun syntis ilmoittaa.

5 Luku.

Jeremian rukous Judan puolesta.

Muista, Herra, kuinka meille tapahtui: katso ja näe meidän ylönkatsettamme.

2. Meidän perintömme on muukalaisten osaksi tullut, ja meidän huoneemme ulkonaisten omaksi.

3. Me olemme orwot ilman isätä, ja meidän äitimme owat niinkuin leskut.

4. Wettä, joka meidän omamme oli, me joimme rahalla, omat halwot me ostimme hinnalla.

5. Kaulallamme me waiwaa kärseimme; ja ehkä me jo wäsyneet olimme, ei kuitenkaan meille lepoa annettu.

6. Meidän piti Egyptin ja Assyrian ala meitämme antaman, että me sittekin leipää meidän rawinnoksemme saaneet olisimme.

7. Meidän isämme owat syntiä tehneet, ja ei silleen ole käsissä; ja meidän pitää heidän pahoja tekojansa nautitseman. 2 Mos. 20:5. Jer. 31:29. Hes. 18:2.

8. Orjat meitä wallitsewat; ja ei ole ken-
kään, joka meitä heidän käsistänsä pelastaa.
5 Mos. 28:43,45. Wal. w. 1:5.
9. Meidän pitää hakeman meidän leipäm-
me hengen paolla, miekan edessä korwessa.
10. Meidän ihomme on poltettu niinkuin
pätsissä, sen hirmuisen näljän tähden.
11. He owat waimot Zionissa raiskanneet,
ja neitseet Judan kaupungeissa.
12. Ruhtinaat he owat hirttäneet, ja wan-
himpia ei he kunnioittaneet.
13. Nuorukaisten piti jauhaman, ja pis-
kuisten täytyi puita kantaissansa kompas-
tua.
14. Wanhat puuttuiwat porteista, ja nuo-
rukaiset ei silleen kanteletta soita.
15. Meidän sydämemme ilo loppui, mei-
dän tanssimme on kääntynyt murheeksi.
16. Meidän päästämme on kruunu pu-
donnut; woi nyt meitä, että me niin olem-
me syntiä tehneet!
17. Sentähden on myös meidän sydä-
memme murehissansa; niiden tähden owat
meidän silmämme pimenneet;
18. Zionin wuoren tähden, että se niin hä-
witetty on, että ketut hänessä juoksentelewat.
19. Mutta sinä Herra, joka ijankaikkisesti
olet, ja sinun istuimes ijästä ikään:
Ps. 9:8. Ps. 29:10. Ps. 102:13. Ps. 145:13.
20. Miksis meidän ijankaikkisesti unohdat,
ja niin kauwan meitä peräti hyljäät?
21. Palauta, Herra, meitä jälleen sinun
tykös, että me taas palaisimme; uudista
meidän päiwämme niinkuin ne alusta oli-
wat. Jer. 31:18.
22. Oletkos meitä peräti heittänyt pois,
ja sangen suuresti wihastunut meidän pääl-
lemme?

Propheeta Hesekiel.

1 Luku.

Propheetan kolme näkyä.

Kolmantenakymmenentenä wuotena wii-
dentenä päiwänä neljännessä kuussa, kuin
minä olin wankein seassa Chebarin wirran
tykönä, aukeniwat taiwaat, ja minä näin
Jumalan näyt.
2. Se wiides päiwä kuussa, oli wiidennel-
lä wuodella, sittekuin Jojachin, Judan ku-
ningas, oli wiety wankina pois,
3. Niin tapahtui Herran sana Hesekielille,
papin Busin pojalle, Chaldean maassa,
Chebarin wirran tykönä; siellä tuli Herran
käsi hänen päällensä.
4. Ja minä näin, ja katso, siellä tuli raju-
tuuli pohjan puolesta, suuren pilwen kans-
sa, täynnänsä tulta, niin että se kuumotti
kaikki ympärinsä, ja keskeltä tulen oli se san-
gen kirkas.
5. Ja siinä keskellä oli niinkuin neljä eläin-
tä, ja tämä oli heidän muotonsa: he oliwat
ihmisen muotoiset.
6. Ja kullakin heillä oli neljät kaswot, ja
kullakin neljä siipeä.
7. Ja heidän jäärensä seisoiwat oikiana,
mutta heidän pöytäjalkansa oliwat niinkuin
härjän sorkat, ja paistiwat niinkuin kiiltäwä
waski.
8 Ja ihmisen kädet oliwat heidän siipein-
sä alla, heidän neljällä tahwollansa, sillä
heillä oli neljät kaswot ja neljä siipeä.
9. Ja heidän siipensä oliwat yhdistetyt
toinen toiseensa; ja kuin he käwiwät, ei he
erinneet toinen toisestansa; waan kuhunka
he meniwät, meniwät he kohdastansa eteen-
sä päin.
10. Ja niiden neljän kaswot oikialla puo-
lella oliwat niinkuin ihmisen kaswot ja ja-
lopeuran kaswot; mutta wasemmalla puolel-
la oliwat niillä neljällä kaswot, niinkuin
härjän kaswot ja kotkan kaswot. Ilm. k. 4:7.
11. Ja niin oliwat heidän kaswonsa; mut-
ta heidän siipensä oliwat eroitetut ylhäältä,
niin että kaksi siipeä löi juuri yhteen, ja kah-
della siiwellä peittiwät he ruumiinsa.
12. Kuhunka he meniwät, niin he meni-
wät kohdastansa; ja meniwät sinne, kuhunka
henki ajoi, ja ei erinneet käydessänsä toinen
toisestansa.
13. Ja eläimet oliwat näköänsä niinkuin
tuliset hiilet, jotka palawat niinkuin tulisoit-
to, joka käwi eläinten waiheella: mutta tuli
kuumotti, ja tulesta käwi ulos pitkäisen
leimaus.
14. Ja eläimet juoksiwat edes ja takaisin
niinkuin pitkäisen tuli.
15. Koska minä näin nämät eläimet: kat-
so, niin seisoiwat siellä yhdet rattaat maan
päällä, niiden neljän eläimen tykönä, ja
oliwat näköänsä niinkuin neljät rattaat.
16. Ja ne rattaat oliwat teostansa niinkuin
yksi turkos, ja oliwat kaikki ne neljä yhden
muotoiset; ja ne oliwat näköänsä ja tekoansa

niinkuin yhdet rattaat olisiwat olleet toistensa sisällä.

17. Koska yksi heistä meni, niin meniwät kaikki ne neljä, ja ei erinneet toinen toisestansa.

18. Niiden pyörät ja korkeus oli sangen ihmeellinen, ja ne oliwat täynnä silmiä kaikki ympäri niitä neljää ratasta. Hes. 10:12. Sach. 3:9.

19. Ja kuin eläimet käwiwät, niin kulkiwat myös rattaat heitä myöten; ja koska eläimet ylönsiwät itsensä maasta, niin ylönsiwät myös rattaat itsensä.

20. Kuhunka henki meni, sinne meniwät he myös, ja rattaat ylönsiwät itsensä heidän kanssansa; sillä eläwä henki oli rattaissa.

21. Koska he meniwät, niin meniwät nämät myös; koska he seisoiwat, seisoiwat nämät myös; ja kuin he ylönsiwät itsensä maasta, niin ylönsiwät myös rattaat itsensä heitä myöten; sillä eläwä henki oli rattaissa.

22. Mutta eläinten pään päällä oli niinkuin taiwas, kuin peljättäwä kristalli, juuri heidän päällitsensä lewitetty.

23. Niin että taiwaan alla seisoiwat heidän siipensä tasaisesti, yksi juuri toiseen päin; ja kaksi siipeä peitti jokaisen heidän ruumiinsa.

24. Minä kuulin heidän siipeinsä äänen, niinkuin suurten wetten pauhinan ja niinkuin Kaikkiwaltiaan jylinän, koska ne liikkuiwat, ja pauhinan äänen niinkuin sotajoukon hyminän; mutta koska he alallansa seisoiwat, niin laskiwat he siipensä alas.

25. Ja ääni kuului taiwaasta, joka oli heidän päänsä päällä, koska he seisoissansa laskiwat siipensä alas.

26. Ja taiwaan päällä, joka heidän ylitsensä oli, oli istuin näköänsä niinkuin saphir, ja istuimella istui ihmisen muotoinen. Es. 6:1. Hes. 10:1. Dan. 7:13. Ilm. k. 4:2.

27. Ja minä katsoin hänen päällensä, ja hän oli kuin kirkas walkeus, ja sisältä oli se kuin tuli kaikki ympärinsä; hänen kupeistansa ylös ja alas näin minä niinkuin tulen kuumottawan hänen ympärillänsä.

28. Niinkuin taiwaan kaari näkyy pilwessä, koska satanut on, niin oli myös sen kirkkauden näky ympärinsä. Tämä oli Herran kunnian näky. Ja koska minä sen nähnyt olin, lankesin minä kaswoilleni, ja kuulin äänen puhuwan. Ilm. k. 4:3.

2 Luku.

Propheeta lähetetty. Kansa kowakorwainen.

Ja hän sanoi minulle: sinä ihmisen lapsi, seiso jalwoillas, niin minä tahdon puhua sinun kanssas. Hes. 3:24. Dan. 10:9.

2. Ja kuin hän puhui minun kanssani, niin minä wahwistuin hengessä, ja hän asetti minun jalwoilleni; ja minä kuultelin häntä, joka puhui minun kanssani.

3. Ja hän sanoi minulle: sinä ihmisen lapsi, minä lähetän sinun Israelin lasten tykö, sen luopuwaisen kansan tykö, jotka minusta luopuneet owat, jotka heidän isäinsä kanssa hamaan tähän päiwään asti owat minua wastaan rikkoneet.

4. Mutta ne lapset, joiden tykö minä sinun lähetän, owat niskurit ja paatuneet sydämestä; niille pitää sinun sanoman: näin sanoo Herra, Herra:

5. Jos he sen kuulewat, taikka katsowat ylön, sillä se on tottelematoin huone, niin pitää heidän kuitenkin tietämän, että propheeta heidän seassansa on.

6. Ja sinä ihmisen lapsi, ei sinun pidä pelkäämän heitä, ei myös heidän sanojansa pelkäämän, he owat tosin wastahakoiset ja teräwät orjantappurat sinua wastaan, ja sinä asut skorpionein seassa; mutta ei sinun pidä pelkäämän heidän sanojansa, eikä hämmästymän heidän kaswojansa, waikka he owat tottelematoin huone. Ps. 58:10. Jer. 1:8, 17. Hes. 3:8. Mich. 7:4. Luc. 12:4. 1 Piet. 3:14.

7. Mutta sinun pitää sanoman heille minun sanani, jos he sen kuulewat, taikka katsowat ylön; sillä he owat wastahakoiset.

8. Mutta sinä ihmisen lapsi, kuules, mitä minä sinulle sanon, ja älä ole tottelematoin niinkuin se tottelematoin huone. Awaa suus ja syö, mitä minä sinulle annan. Ilm. k. 10:9.

9. Ja minä näin, ja katso, käsi oli ojettu minun puoleeni, ja katso, siinä oli kääritty kirja,

10. Jonka hän awasi minun eteeni, ja se oli kirjoitettu ulkoa ja sisältä; ja siinä oliwat kirjoitetut walitukset, ja huokaukset, ja woi.

3 Luku.

Propheetan kirja, wirka.

Ja hän sanoi minulle: sinä ihmisen lapsi, syö mitä sinun edessäs on: syö tämä kirja, ja mene ja saarnaa Israelin huoneelle. Ilm. k. 10:9.

2. Niin minä awasin suuni, ja hän antoi sen kirjan minun syödäkseni;

3. Ja sanoi minulle: sinä ihmisen lapsi, sinun pitää tämän kirjan, jonka minä annan sinulle, syömän sinun ruumiisees, ja täyttämän sillä watsas. Niin minä söin sen, ja se oli minun suussani niin makia kuin hunaja. Ps. 19:11. Ps. 119:103. Jer. 15:16.

4. Ja hän sanoi minulle: sinä ihmisen
lapsi, mene Israelin huoneeseen, ja saarnaa
heille minun sanani.
5. Sillä en minä sinua lähetä sen kansan
tykö, jolla outo puhe ja wieras kieli on,
waan Israelin huoneeseen;
6. Ja en suuren kansan tykö, joilla outo
puhe ja wieras kieli olis, joiden puhetta et
sinä ymmärrä. Ja jos minä wielä lähettäi=
sin sinun niiden tykö, niin pitäis heidän
kuitenkin mielellänsä kuuleman sinua.
7. Mutta Israelin huone ei tahdo sinua
kuulla, sillä ei he tahdo kuulla itse minua=
kaan; sillä koko Israelin huoneella on kowa
otsa ja paatunut sydän.
8. Mutta katso, kuitenkin olen minä tehnyt
sinun kaswos lujaksi heidän kaswojansa
wastaan, ja sinun otsas lujaksi heidän ot=
saansa wastaan. Jer. 1:18. Mich. 3:8.
9. Ja minä olen tehnyt sinun otsas niin
kowaksi kuin demantin, joka kowempi on
kuin kallio; älä pelkää heitä, älä myös häm=
mästy heidän edessänsä, ehkä he owat totte=
lematoin huone. Hes. 2:6. 1 Piet. 3:14.
10. Ja hän sanoi minulle: sinä ihmisen
lapsi, kaikki minun sanani, jotka minä sa=
noin sinulle, ota sinun sydämees ja pane
korwiis.
11. Ja mene pois sinun kansas wankein
tykö, ja saarnaa heille, ja sano heille: näin
sanoo Herra, Herra: jos he kuulewat sen,
taikka katsowat ylön. Es. 62:6.
12. Ja henki otti minun ylös, ja minä
kuulin jälissäni suuren humauksen äänen
(sanowan): siunattu olkoon Herran kunnia
hänen siassansa!
13. Ja minä kuulin eläinten siipein äänen,
jotka löiwät toiseensa, ja ratasten jyrinän,
jotka juuri niiden tykönä oliwat, ja suuren
humauksen äänen.
14. Niin henki nosti minun ylös, ja wei
minun pois; ja minä menin pois, ja olin
suuresti hämmästynyt; mutta Herran käsi
piti minun wahwana.
15. Ja minä tulin wankein tykö ThelAbi=
biin, jotka asuiwat Chebarin wirran tykönä,
ja wiiwyin heidän tykönänsä, kussa he is=
tuiwat, ja olin siellä seitsemän päiwää häm=
mästyksissä heidän keskellänsä. Job. 2:13.
16. Ja koska ne seitsemän päiwää oliwat
kuluneet, tapahtui Herran sana minulle, ja
sanoi:
17. Sinä ihmisen lapsi, minä olen pannut
sinun Israelin huoneen wartiaksi; sinun
pitää kuuleman sanan minun suustani, ja
waraaman heitä minun puolestani.
Hes. 33:7.
18. Koska minä sanon jumalattomalle:
sinun pitää totisesti kuoleman, ja et sinä
waraa häntä etkä sano hänelle sitä, että ju=
malatoin lakkais jumalattomasta menostan=
sa ja sais elää, niin pitää sen jumalattoman
kuoleman synteinsä tähden; mutta hänen
werensä tahdon minä waatia sinun kädes=
täs.
19. Mutta jos sinä waraat sitä jumala=
tointa, ja ei hän käänny jumalattomuudes=
tansa ja jumalattomasta tiestänsä, niin hä=
nen pitää synteinsä tähden kuoleman; mut=
ta sinä olet sielus wapahtanut.
20. Ja koska wanhurskas luopuu wan=
hurskaudestansa ja tekee pahaa, niin minä
sallin hänen loukata itsensä, ja hänen pi=
tää kuoleman; sentähden, ettes ole häntä
warannut, pitää hänen synteinsä tähden
kuoleman, ja hänen entistä wanhurskaut=
tansa, kuin hän tehnyt on, ei pidä muistet=
taman; mutta hänen werensä tahdon minä
waatia sinun kädestäs. Hes. 18:24. l. 33:12, 13.
21. Mutta jos sinä waraat wanhurskasta,
ettei hän syntiä tekisi, ja ei hän myös syn=
tiä tee, niin pitää hänen totisesti elämän,
että hän on neuwon ottanut; olet sinä
myös sielus wapahtanut.
22. Ja siellä tuli Herran käsi minun pääl=
leni, ja sanoi minulle: nouse ja mene ulos
kedolle, siellä tahdon minä puhua sinun
kanssas.
23. Ja minä nousin ja menin ulos kedolle,
ja katso, siellä seisoi Herran kunnia, niinkuin
se kunnia, jonka minä Chebarin wirran ty=
könä ennen nähnyt olin; ja minä lankesin
maahan kaswoilleni. Hes. 1:3.
24. Ja tulin wirwoitetuksi hengessä, ja
hän asetti minun jalwoilleni, ja puhui mi=
nun kanssani, ja sanoi minulle: mene ja
sulje itses huoneesees. Hes. 2:2.
25. Ja sinä ihmisen lapsi, katso, nuorat
pitää pantaman sinun päälles, ja he sito=
wat sinun niillä, ettei sinun pidä pääsemän
heiltä.
26. Ja minä tahdon sinun kieles antaa
tarttua suus lakeen, niin että sinun pitää
tuleman mykäksi, ja ei enää taitaman nuh=
della heitä; sillä se on wastahakoinen huone.
Hes. 2:5.
27. Mutta koska minä puhun sinun kans=
sas, niin tahdon minä awata sinun suus,
että sinun heille sanoman pitää: näin sanoo
Herra, Herra: joka kuulee, se kuulkaan, ja
joka hyljää, se hyljätkään; sillä se on tottele=
matoin huone. Hes. 2:7.

4 Luku.

Piirittäminen piirustuksella kuwataan. Propheeta makaa. Leiwät kypsetään.

Ja sinä ihmisen lapsi, ota sinulles tiilikiwi, pane se etees, ja piirusta sen päälle Jerusalemin kaupunki.

2. Ja lyö leiri sen ympärille, ja rakenna siihen aita, ja tee siihen walli, ja aseta siihen sotawäki, ja pane sota-aseet sitä wastaan joka tahwolta. 2 Kun. k. 25: 1.

3. Mutta ota sinun etees rautapannu, ja anna se olla rautaisen seinän edestä sinun ja kaupungin wälillä, ja aseta kaswos häntä wastaan, niinkuin piiritettäwä, ja piiritä se. Se olkoon Israelin huoneelle merkiksi.

4. Sinun pitää myös makaaman wasemmalla kyljelläs, ja Israelin huoneen pahat teot paneman sen päälle. Niin monta päiwää kuin sinä makaat sen päällä, niin kauwan pitää sinun myös kantaman heidän pahoja tekojansa.

5. Mutta minä tahdon tehdä sinulle heidän pahain tekoinsa wuosikaudet päiwiksi: kolmeksi sadaksi ja yhdeksäksi kymmeneksi päiwäksi; niin kauwan pitää sinun kantaman Israelin huoneen pahoja töitä.

6. Ja koskas ne olet täyttänyt, sitte pitää sinun makaaman oikialla kyljelläs, ja kantaman Judan huoneen pahoja töitä neljäkymmentä päiwää; sillä minä annan sinulle tässä myös päiwän joka wuoden edestä. 4 Mos. 14: 34.

7. Ja aseta kaswos ja paljas käsiwartes sitä ympäri piiritettyä Jerusalemia wastaan, ja ennusta häntä wastoin.

8. Ja katso, minä panen nuorat sinun päälles, niin ettei sinun pidä saaman käätää itseäs yhdeltä kyljeltä toiselle, siihen asti että sinä olet lopettanut piirittämises päiwät.

9. Niin ota nyt sinulles nisuja, rukiita ja ohria, papuja, herneitä ja kauroja, ja pane ne yhteen astiaan, ja tee sinulles niin monta leipää siitä kuin monta päiwää on, jotka sinun kyljelläs makaaman pitää, että sinulla olis siitä syömistä kolmeksi sadaksi ja yhdeksäksi kymmeneksi päiwäksi.

10. Niin että sinun ruokas, jonka sinun kunakin päiwänä syömän pitää, pitää painaman kaksikymmentä sikliä. Tämän sinun syömän pitää yhdestä päiwästä niin toiseen.

11. Wettä pitää sinun myös juoman määrällä, kuudennen osan hinnistä; ja sen sinun pitää juoman yhdestä päiwästä niin toiseen.

12. Ohraisia leipiä pitää sinun syömän, jotka sinun heidän silmäinsä edessä ihmisen jäljellä kypsentämän pitää.

13. Ja Herra sanoi: ratki näin pitää Israelin lapset syömän heidän saastaista leipäänsä pakanain seassa, kuhunka minä heitä ajawa olen. Hos. 9: 3.

14. Mutta minä sanoin: Ah! Herra, Herra, katso, minun sieluni ei ole koskaan wielä saastutettu; sillä en ole minä ikänä, hamasta minun nuoruudestani tähän asti, mitään raatoa taikka raadeltua syönyt, ja ei saastainen liha ole koskaan minun suuhuni tullut.

15. Mutta hän sanoi minulle: katso, minä tahdon antaa sinulle karjan sontaa ihmisen jäljen edestä, jolla sinun leipäs tekemän pitää.

16. Ja hän sanoi minulle: sinä ihmisen lapsi, katso, minä tahdon ottaa pois leiwän aineen Jerusalemissa, niin että heidän pitää leipää syömän painolla ja murheella, ja juoman wettä määrällä ja surulla: 5 Mos. 26: 26. Hes. 14: 13.

17. Että leipä ja wesi puuttuman pitää, ja yhden pitää sureman toisen kanssa, ja nääntymän pahoissa teoissansa. Hes. 5: 17.

5 Luku.

Hiukset keritään ja punnitaan kolmeen osaan. Kansan rangaistukset.

Ja sinä, ihmisen lapsi, ota sinulles niin teräwä miekka kuin partaweitsi, ja keritse sillä pääs ja partas; ja ota waaka, ja jaa ne sillä. Es. 7: 20.

2. Kolmannen osan pitää sinun tulella polttaman keskellä kaupunkia, koska piirittämisen päiwät owat täytetyt; toinen kolmas osa ota ja hakkaa miekalla kaupungin ympärillä; wiimeinen kolmas osa heitä tuleen, että minä wetäisin miekan ulos heidän jälkeensä.

3. Mutta ota wähä niistä luwulla, ja sido sinun hamees kulmaan.

4. Ja ota taas wähä niistä, ja heitä se tuleen, ja polta se tulessa; siitä pitää tulen tuleman koko Israelin huoneeseen.

5. Näin sanoo Herra, Herra: tämä on Jerusalem, jonka minä pakanain keskelle asettanut olen, ja maakunnat hänen ympärillensä. 2 Kun. k. 25: 22.

6. Mutta hän on kääntänyt minun oikeuteni jumalattomuudeksi, enämmin kuin pakanat, ja minun säätyni enämmin kuin ne maakunnat, jotka hänen ympäristöllänsä owat; sillä he heittäwät minun oikeuteni pois, ja ei tahdo elää minun säätyini jälkeen.

7. Sentähden sanoo Herra, Herra näin: että te enämmän pahuutta teette kuin paka=

nat, jotka owat teidän ympärillänne, ja et
te waella minun säädyissäni, ettekä tee mi=
nun oikeuteni jälkeen, ette myös tee paka=
nainkaan oikeuden jälkeen, jotka owat teidän
ympärillänne:
8. Sentähden sanoo Herra, Herra näin:
katso, minä tulen sinun tykös, minä myös
tulen, ja tahdon tuomita sinun pakanain
silmäin edessä.
9. Ja tahdon niin tehdä sinun kanssas,
kuin en minä ikänä ennen tehnyt ole, enkä
myös tästedes tehdä tahdo, kaikkein sinun
kauhistustes tähden.
10. Sentähden pitää isät syömän lapsensa
sinun keskelläs, ja lapset syömän isänsä. Ja
tahdon sinun niin tuomita, että kaikki sinun
jäänees pitää kaikkiin tuuliin hajoitetuksi tule=
man. 3 Mos. 26:29. 5 Mos. 28:53. Wal. w. 2:20. l. 4:10.
11. Sentähden niin totta kuin minä elän,
sanoo Herra, Herra: ettäs olet saastuttanut
minun Pyhäni kaikilla sinun turmelluksillas
ja kaikilla sinun kauhistuksillas, niin tahdon
minä myös hukuttaa sinun pois, ja minun
silmäni ei pidä sinua säästämän, ei myös
armahtaman. Hes. 7:4, 9. l. 8:18.
12. Kolmas osa sinusta pitää rutolla kuo=
leman ja nälkään nääntymän sinun keskel=
läs; ja se toinen kolmas osa pitää lankee=
man miekalla sinun ympäristölläs; ja sen
wiimeisen kolmannen osan tahdon minä ha=
joittaa kaikkiin tuuliin, ja wetää ulos mie=
kan heidän jälkeensä. Jer. 49:32.
13. Näin pitää minun wihani täytetyksi
tuleman, ja minun hirmuisuuteni saatan
minä heidän päällensä, että minä saisin loh=
dutuksen; ja heidän pitää ymmärtämän, et=
tä minä Herra minun kiiwaukfessani puhu=
nut olen, koska minä minun hirmuisuuteni
heissä täyttänyt olen. Es. 1:24.
14. Minä tahdon saattaa sinun autiaksi ja
pilkaksi pakanoille, jotka sinun ympärilläs
owat, kaikkein niiden silmäin eteen, jotka
käywät sieltä ohitse.
15. Ja se häwäistys ja pilkka pitää ole=
man opiksi ja ihmeeksi pakanoille, jotka owat
sinun ympärilläs, koska minä annan oikeu=
teni käydä sinun päälles wihan, julmuuden
ja rangaistusten kanssa. Minä Herra sen
sanonut olen.
16. Ja koska minä ne pahat näljän nuo=
let heidän sekaansa lähettäwä olen, jotka
wahingolliset oleman pitää, jotka minä lä=
hetän hukkaamaan teitä; ja annan teille näl=
jän enämmäksi ja enämmäksi tulla, ja otta=
maan pois leiwän aineen. Hes. 4:16. l. 14:13.
17. Ja näljän ja pahat pedot tahdon mi=
nä antaa tulla teidän sekaanne, ne pitää tei=
tä tekemän lapsittomaksi. Ja siellä pitää ru=
ton ja weren liikkuman sinun seassas, ja
miekan tahdon minä antaa tulla sinun pääl=
les. Minä Herra sen sanonut olen.
3 Mos. 26:22.

6 Luku.

Epäjumaluuden kauhistus ja monenkaltaiset surulliset käytökset.

Ja Herran sana tapahtui minulle, sa=
noen:
2. Sinä ihmisen lapsi, käännä kaswos Is=
raelin wuoria päin, ja ennusta heitä was=
taan, Hes. 36:1.
3. Ja sano: te Israelin wuoret, kuulkaat
Herran, Herran sanaa: näin sanoo Herra,
Herra sekä wuorille että mäille, sekä ojille
että laaksoille: katso, minä, minä tahdon an=
taa tulla miekan teidän päällenne, ja lyödä
teidän kukkulanne maahan; Ps. 125:2.
4. Että teidän altarinne pitää kukistetuksi
tuleman, ja teidän epäjumalanne rikki lyö=
dyksi; ja minä tahdon antaa teidän ruu=
miinne tapettaa kuwainne eteen,
2 Kun. k. 23:11, 12.
5. Ja lyödä maahan Israelin lasten ruu=
miit teidän kuwainne eteen, ja hajoittaa tei=
dän luunne ympäri teidän altareitanne.
3 Mos. 26:30.
6. Kussa te ikänä asutte, pitää kaupungit
kylmille tuleman, ja kukkulat häwitettämän,
että teidän altarinne pitää lyötämän maa=
han ja autiaksi tehtämän, ja rikottaman tei=
dän epäjumalanne ja häwitettämän, ja sär=
jettämän teidän kuwanne ja teidän työnne
tyhjäksi tehtämän.
7. Ja maahan lyödyt pitää makaaman
teidän seassanne, että teidän tietämän pitää
minun olewan Herran.
8. Mutta minä tahdon antaa muutamat
teistä jäädä, jotka pitää miekalta jäämän
pakanain sekaan, koska minä teitä maakun=
tiin hajoittanut olen.
9. Jääneet teistä pitää muistaman minua
pakanain seassa, kussa heidän wankina ole=
man pitää, että minä olen särjetty heidän
haureellisen sydämensä tähden, joka minus=
ta luopunut on, ja heidän kiiluwain sil=
mäinsä tähden, jotka owat katsoneet heidän
epäjumaltensa jälkeen; ja niiden pitää suut=
tuman itseensä sen pahuuden tähden, kuin
he kaikkein kauhistustensa kautta tehneet
owat. 4 Mos. 15:39.
10. Ja heidän pitää tietämän, että minä
olen Herra; ja en ole hukkaan puhunut, teh=
däkseni heille tätä pahaa.
11. Näin sanoo Herra, Herra: lyö käsiäs

yhteen, ja tömistä jalkojas, ja sano: woi!
kaikkea pahuuden kauhistusta Israelin huo-
neessa, jonka tähden he miekan, näljän ja
ruton kautta lankeeman pitää.
12. Se kuin kaukana on, hänen pitää rut-
toon kuoleman, ja se kuin juuri läsnä on,
hänen pitää miekalla lankeeman; mutta se
kuin jää ja niistä pääsnyt on, sen pitää
nälkään kuoleman. Näin tahdon minä täyt-
tää minun hirmuisuuteni heidän seassansa.
13. Ja teidän pitää tietämän, että minä
olen Herra, koska heidän tapettunsa pitää
makaaman heidän epäjumaltensa seassa ym-
päri heidän altareitansa, kaikilla korkeilla
mäillä ja kaikilla wuorten kukkuloilla, ja
kaikkein wiherjäisten puitten alla, ja kaikkein
paksuin tammein alla, joissa paikoissa he
kaikille epäjumalillensa makiata sawu-uhria
tehneet owat. 2 Kun. k. 17:10.
14. Minä tahdon ojeta käteni heitä was-
taan, ja tehdä heidän maansa tyhjäksi ja
autiaksi, hamasta Diblathin korwesta, kai-
kissa heidän asumasioissansa; ja heidän pi-
tää tietämän, että minä olen Herra.
Jer. 48:22.

7 Luku.

Jumalan tuomiota wastaan ei apua löydy.

Ja Herran sana tapahtui minulle, ja
sanoi:
2. Sinä ihmisen lapsi, näin sanoo Herra,
Herra, Israelin maasta: loppu tulee; koko
neljän maan äären loppu tulee.
3. Nyt tulee sinun loppus; sillä minä tah-
don lähettää minun hirmuisuuteni sinun
päälles, ja tuomita sinua, niinkuin sinä an-
sainnut olet, ja antaa sinulle, mitä kaikkiin
sinun kauhistuksiis tulee. Hes. 5:11.
4. Minun silmäni ei pidä säästämän sinua,
eikä armahtaman; mutta minä tahdon an-
taa sinulle, niinkuin sinä ansainnut olet, ja
sinun kauhistukses pitää tuleman sinun se-
kaas, että teidän tietämän pitää, että minä
olen Herra.
5. Näin sanoo Herra, Herra: katso, yksi
onnettomuus tulee toisen jälkeen.
6. Loppu tulee, loppu tulee; se walwoo
sinua wastaan; katso, se tulee.
7. Se käy jo ylös, ja tulee niinkuin aamu
sinun päälles, sinä joka maassa asut; aika
tulee, tuskapäiwä on juuri läsnä, ettei wuo-
rilla pidä laulettaman.
8. Nyt tahdon minä pian wuodattaa mi-
nun hirmuisuuteni sinun päälles, ja täyttää
wihani sinussa, ja tuomita sinun, niinkuin
sinä ansainnut olet, ja antaa sinulle, mitä
kaikkiin sinun kauhistuksiis tulee.
9. Minun silmäni ei pidä säästämän sinua
eikä armahtaman; minä tahdon antaa sinul-
le, niinkuin sinä ansainnut olet, ja sinun
kauhistukses pitää tuleman sinun sekaas, et-
tä teidän tietämän pitää, että minä olen
Herra, joka teitä lyön.
10. Katsos päiwää, katso, se tulee; aamu
tulee edes, witsa kukoistaa, ja se ylpiä wi-
herjöitsee.
11. Tyranni on itsensä walmistanut ju-
malattomain witsaksi, niin ettei kenkään hei-
tä eli heidän kansaansa taikka heidän jouk-
koansa pidä walittaman.
12. Aika tulee, päiwä lähestyy, ostaja äl-
köön iloitko, ja myyjä älköön murehtiko;
sillä wiha tulee kaiken heidän joukkonsa
päälle.
13. Sillä myyjän ei pidä enää myydyn
kalunsa tykö palajaman, waikka he wielä
hengissäkin olisiwat; sillä ennustus kaikesta
heidän paljoudestansa ei pidä käymän taka-
perin, eikä kenkään taida wahwistaa elämä-
tänsä pahuutensa kautta.
14. Soittakaat waskitorween, ja walmis-
takaat kaikki; ei kuitenkaan yksikään sotaan
ole lähtewä; sillä minun wihani tulee kai-
ken hänen kansansa päälle.
15. Ulkona liikkuu miekka, sisällä rutto ja
nälkä; se kuin kedolla on, hänen pitää mie-
kalla lankeeman, mutta se kuin kaupungissa
on, hänen pitää ruttoon ja nälkään wai-
puman.
16. Ja jotka heiltä pääsewät pakoon, pitää
oleman wuorilla niinkuin kyhkyiset laaksois-
sa, ja kaikkein pitää walittaman, kukin pa-
huuttansa. Es. 38:14.
17. Kaikki kädet pitää nääntymän, ja kaikki
polwet horjuman niinkuin wesi.
Es. 13:7. Jer. 6:24.
18. Ja heidän pitää itsensä säkkiin puetta-
man, ja pelko pitää heidän peittämän, ja
kaikki kaswot surkiasti katsoman, ja kaikki
päät paljaaksi tuleman.
Es. 3:17. k. 15:2,3. Jer. 48:37.
19. Heidän pitää hopiansa heittämän ka-
duille, ja heidän kultansa kauwas joutuman;
sillä heidän hopiansa ja kultansa ei pidä
taitaman auttaa heitä Herran wihan päi-
wänä; ja ei taitaman sieluansa rawita, eikä
watsaansa täyttää: sillä se on ollut heille
pahennus, heidän pahoihin töihinsä.
San. k. 11:4. Zeph. 1:18.
20. Heidän kalleista kaluistansa, joilla he
ylpeiliwät, owat he kauhistustensa ja epä-
jumaltensa kuwat tehneet; sentähden tah-
don minä tehdä heille sen saastaisuudeksi,
21. Ja antaa sen muukalaisten käsiin, että

ne sen ryöwäämän pitää, ja jumalattomille
maan päällä saaliiksi, että ne sen saastut-
tawat.
22. Minä tahdon minun kaswoni kääntää
sieltä pois, että he juuri minun majani tur-
melewat; ja ryöwärit pitää tuleman sinne,
ja sen saastuttaman.
23. Tee kahleet; sillä maa on täynnä we-
ren wikoja, ja kaupunki täysi wäkiwaltaa.
24. Niin tahdon minä antaa tulla kaikkein
pahimmat pakanain seasta, että ne pitää
heidän huoneensa omistaman, ja tahdon
lopettaa woimallisten ylpeyden, ja heidän
pyhänsä pitää saastutetuksi tuleman.
25. Häwittäjä tulee; niin pitää heidän
rauhaa etsimän, ja ei se pidä oleman heillä.
26. Yksi onnettomuus pitää tuleman toi-
sen jälkeen, yksi sanoma toisen päälle, niin
pitää heidän propheetailta näkyä etsimän;
mutta siellä eikä laki pidä enää oleman pap-
pein tykönä, eikä neuwo wanhain tykönä.
Jer. 18:18.
27. Kuninkaan pitää murheessa oleman
ja päämiehet surullisissa waatteissa, ja
maassa kansan kädet wapiseman. Minä
tahdon niin laittaa itseni heidän kanssansa,
kuin he eläneet owat, ja tuomita heitä, niin-
kuin he ansainneet owat: ja heidän pitää
tietämän, että minä olen Herra.

8 Luku.

Neljä kauhistusta. Niiden rangaistus.

Ja tapahtui kuudentena wuonna, wiiden-
tenä päiwänä kuudennesta kuusta, että mi-
nä istuin huoneessani, ja Judan wanhim-
mat istuiwat minun edessäni: siellä tuli
Herran, Herran käsi minun päälleni.
2. Ja minä näin, ja katso, se kuin oli hä-
nen kupeensa alla, se oli niinkuin tuli; mut-
ta päältä hänen kupeensa oli se sangen kir-
kas, niinkuin kaikkein kirkkain walkeus.
Hes. 1:4, 12.
3. Ja hän ojensi ulos niinkuin käden, ja
otti minun kiinni pääni hiuksista; niin otti
minun henki ylös maan ja taiwaan wälille,
ja wei minun Jerusalemiin Jumalan nä-
wyissä, sisällisen owen tykö, joka pohjan
puolessa on, kussa kiiwauksen kuwa seisoi,
joka kiiwauksen kehoitti. Hes. 3:12.
4. Ja katso, siellä oli Israelin Jumalan
kunnia, niinkuin minä sen ennen nähnyt
olin kedolla. Hes. 3:23.
5. Ja hän sanoi minulle: sinä ihmisen
lapsi, nosta nyt silmäs pohjaiseen päin. Ja
kuin minä silmäni nostin pohjan puoleen,
katso, niin seisoi kiiwauksen kuwa pohjan
puolessa altariportin tykönä, kusta käytään
sisälle.
6. Ja hän sanoi minulle: sinä ihmisen
lapsi, näetkös, mitä nämät tekewät? niitä
suuria kauhistuksia, jotka Israelin huone
tässä tekee, että he juuri ajawat minun kau-
was minun Pyhästäni? Mutta sinun pi-
tää wielä nyt näkemän suuremmat kauhis-
tukset.
7. Ja hän wei minun kartanon porttiin:
siellä minä näin, ja katso, siellä oli läpi sei-
nässä.
8. Ja hän sanoi minulle: sinä ihmisen
lapsi, kaiwa nyt seinä läpitse. Ja kuin mi-
nä kaiwoin seinän läpitse, katso, niin oli
siellä yksi owi.
9. Ja hän sanoi minulle: mene sisälle ja
katso niitä ilkiöitä kauhistuksia, kuin he tässä
tekewät.
10. Ja koska minä menin sisälle ja katsoin,
katso, siellä oliwat kaikkinaiset matoin ja
eläinten kuwat, kaikki tyyni kauhistus, ja
kaikkinaiset Israelin huoneen epäjumalat,
joka paikkaan ympäri seiniä tehdyt;
11. Joiden edessä seisoiwat seitsemänkym-
mentä miestä Israelin huoneen wanhim-
mista, ja Jasania Saphan poika seisoi myös
heidän seassansa, ja jokaisella heillä oli py-
hän sawun astia kädessä, ja paksu löyhä
käwi ylös sawu-uhrista.
12. Ja hän sanoi minulle: sinä ihmisen
lapsi, näetkös, mitä Israelin huoneen wan-
himmat tekewät pimeydessä, itsekukin kau-
niimmassa kammiossansa? sillä he sano-
wat: ei Herra näe meitä, Herra on maan
hyljännyt. Hes. 9:9.
13. Ja hän sanoi minulle: sinun pitää
wielä nyt näkemän suurempia kauhistuksia,
joita he tekewät.
14. Ja hän wei minun sen portin tykö,
Herran huoneessa, joka on pohjan puolessa,
ja katso, siellä istuiwat waimot, jotka itkiwät
Thamusta.
15. Ja hän sanoi minulle: sinä ihmisen
lapsi, näetkös näitä? Mutta sinun pitää
wielä nytkin suurempia kauhistuksia näke-
män, kuin nämät owat.
16. Ja hän wei minun sisälliseen kartanoon
Herran huoneeseen päin, ja katso, Herran
templin owen edessä, esihuoneen ja altarin
wälillä, oli lähes wiisi kolmattakymmentä
miestä, jotka oliwat kääntäneet heidän sel-
känsä Herran templin puoleen ja kaswonsa
itään, ja rukoiliwat auringon ylönemiseen
päin.
17. Ja hän sanoi minulle: sinä ihmisen
lapsi, näetkös näitä? Onko tämä Judan

huoneelle wähä, että he tässä näitä kauhistuksia tekewät, jotka myös muutoin koko maan wääryydellä täyttäwät, ja asettawat itsensä minua wihoittamaan? Ja katso, he pitäwät wiinapuun oksan nenänsä edessä.

18. Sentähden tahdon minä myös tehdä minun hirmuisuudessani, ja ei pidä minun silmäni säästämän eikä minun armoni tuleman (heitä); ja he huutawat korkialla äänellä minun korwissani, en minä kuitenkaan kuule heitä. San. l. 1:28.
Es. 1:15. Jer. 11:11. Hes. 5:11. l. 7:4, 9. l. 9:10.

9 Luku.

Jumaliset merkitään. Jumalattomat tapetaan.

Ja hän huusi korkialla äänellä minun korwissani, ja sanoi: se on jo käsissä, että kaupunki pitää rangaistaman, ja jokaisella on murha-ase kädessänsä.

2. Ja katso, kuusi miestä tuli ylimmäisen portin tietä, joka pohjan puolessa on, ja jokaisella oli wahingollinen ase kädessänsä. Mutta yksi mies heidän seassansa oli liinawaatteilla waatetettu, ja kirjoitustaulu hänen wyöllänsä; ja he meniwät sisälle, ja astuiwat waskialtarin tykö.

3. Ja Israelin Jumalan kunnia nousi Cherubimin päältä, joidenka päällä hän oli, ja lähestyi huoneen kynnyksen asti, ja huusi sitä miestä, jonka yllä oli liinawaate, ja kirjoitustaulu wyöllä.

4. Ja Herra sanoi hänelle: mene Jerusalemin kaupungin läpitse, ja kirjoita ne miehet heidän otsissansa, jotka huokaawat ja huutawat sitä kauhistusta, kuin siinä tapahtuu. 2 Mos. 12:23. Ilm. k. 7:3.

5. Mutta muille sanoi hän, minun kuulteni: menkäät hänen jälissänsä kaupungin läpitse, ja lyökäät; teidän silmänne ei pidä säästämän, eikä armoa tekemän.

6. Lyökäät sekä wanhat että nuoret, neitseet, lapset ja waimot kuoliaksi; mutta joiden päällä kirjoitus on, ei yhteenkään niihin pidä teidän rupeeman. Ruwetkaat ensin minun Pyhästäni. Ja he rupesiwat niistä wanhoista miehistä, jotka huoneen edessä oliwat. Jer. 25:29. 1 Piet. 4:17.

7. Ja hän sanoi heille: saastuttakaat huone, ja täyttäkäät kartanot tapetuilla, menkäät sitte ulos. Ja he meniwät ulos ja tappoiwat kaupungissa.

8. Ja koska he oliwat tappaneet heidän, jäin minä wielä, ja lankesin kaswoilleni, huusin ja sanoin: ah Herra, Herra, tahdotkos siis hukuttaa kaikki jääneet Israelissa, ettäs niin wuodatat sinun wihas Jerusalemin päälle?

9. Ja hän sanoi minulle: Israelin ja Judan huoneen paha työ on sangen suuri, maa on täytetty murhalla, ja kaupunki täynnä pahuutta. Sillä he sanowat: Herra on hyljännyt maan, ja ei Herra näe.
Hes. 7:23. l. 8:12.

10. Sentähden ei minun silmäni pidä säästämän, enkä minä tahdo armahtaa; mutta minä tahdon antaa heidän päänsä päälle, niinkuin he ansainneet owat. Hes. 8:18.

11. Ja katso, se mies, jonka liinawaate yllä oli, ja kirjoitustaulu wyöllä, wastasi ja sanoi: minä olen tehnyt, niinkuin sinä minulle käskenyt olet.

10 Luku.

Tuliset hiilet hajoitetaan; Herran kunnia.

Ja minä näin, ja katso, taiwaassa oli Cherubimin pään päällä niinkuin saphir, ja niiden päällä näkyi niinkuin istuin.

2. Ja hän sanoi sille miehelle, joka oli liinawaatteissa: mene sisälle ratasten wälille Cherubimin ala, ja ota kätes täyteen tulisia hiiliä, jotka Cherubimin wälillä owat, ja hajoita ne kaupungin päälle; ja hän meni sisälle minun silmäini edessä.

3. Mutta Cherubimit seisoiwat oikialla puolen huoneessa, koska se mies sisälle meni, ja sumu täytti sisällisen kartanon.
1 Kun. k. 8:10. Es. 6:4.

4. Ja Herran kunnia nosti itsensä Cherubimin päältä ylös huoneen kynnyksen asti, ja huone täytettiin sumulla, ja kartano Herran kunnian kirkkaudella.

5. Ja Cherubimin siipein humaus kuului hamaan ulkonaiseen kartanoon asti, niinkuin kaikkiwaltiaan Jumalan ääni, koska hän puhuu.

6. Ja koska hän oli käskenyt sitä miestä, joka oli liinawaatteissa, ja sanonut: ota tulta ratasten keskeltä Cherubimin alta; niin hän meni sinne sisälle, ja astui rattaan tykö.

7. Ja Cherubim ojensi kätensä keskellä Cherubimeja, tuleen päin, joka oli Cherubimin wälillä, otti siitä ja antoi sen miehen käsiin, joka oli liinawaatteissa; ja hän otti sen ja meni ulos.

8. Ja se näkyi Cherubimeissa, niinkuin ihmisen käsi heidän siipeinsä alla. Hes. 1:8.

9. Ja minä näin, ja katso, neljät rattaat seisoiwat Cherubimein tykönä, jokaisen Cherubimin tykönä yhdet rattaat, ja rattaat oliwat näkyänsä niinkuin turkos. Hes. 1:15, 16.

10. Ja oliwat kaikki ne neljä yksi niinkuin toinenkin, niinkuin yhdet rattaat olisiwat olleet toisten sisällä.

11. Koska yksi heistä meni, niin meniwät
kaikki neljä, ja ei erinneet toinen toisestansa
kulkeissansa; mutta kuhunka ensimmäinen
meni, sinne meniwät ne jälissä, ja ei erin=
neet toinen toisestansa.
12. Ja heidän koko ruumiinsa, selkänsä,
kätensä ja siipensä, niin myös rattaat oli=
wat täynnä silmiä kaikki ympärinsä, ne nel=
jät rattaat. Hes. 1: 18.
13. Ja rattaille sanottiin: pyörikäät, niin
että minä sen kuulin.
14. Niin oli myös jokaisella eläimellä nel=
jät kaswot: yhdet kaswot oliwat Cherubi=
min kaswot, toiset kaswot oliwat ihmisen
kaswot, kolmannet jalopeuran kaswot ja
neljännet kotkan kaswot. Hes. 1: 5.
15. Ja Cherubimit korotettiin. Tämä on
se eläin, jonka minä näin Chebarin wirran
tykönä. Hes. 1: 3.
16. Koska Cherubimit käwiwät, niin kul=
kiwat myös rattaat heitä myöten; ja koska
Cherubimit ylönteliwät siipiänsä, että hei=
dän piti maasta nouseman, niin ei myös
rattaat heistä erinneet.
17. Koska ne seisoiwat, niin seisoiwat nä=
mät myös, koska ne nostiwat itsensä, niin
nostiwat myös nämät itsensä; sillä eläwä
henki oli heissä.
18. Ja Herran kunnia meni taas huoneen
kynnykseltä, ja istutti itsensä Cherubimein
päälle.
19. Niin ylönteliwät Cherubimit siipiän=
sä, ja nostiwat itsensä maasta ylös, minun
silmäini edessä; ja kuin he meniwät ulos,
meniwät rattaat heitä myöten; ja he astui=
wat idän puoliselle owelle Herran huonet=
ta, ja Israelin Jumalan kunnia oli heidän
päällänsä.
20. Tämä on se eläin, jonka minä näin
Israelin Jumalan alla Chebarin wirran
tykönä; ja minä tunsin ne olewan Cheru=
bimit.
21. Jokaisella oliwat neljät kaswot ja neljä
siipeä, ja siipein alla niinkuin ihmisen kädet.
22. Heidän kaswonsa oliwat niinkuin mi=
nä ne näin Chebarin wirran tykönä: ja ne
kuin käwiwät kohdastansa eteensä päin.

11 Luku.

Wiisikolmattakymmentä miestä tuomitut. Uusi sydän luwattu.

Ja henki nosti minun ylös, ja wei minun
portin eteen Herran huoneen puoleen, joka
itään päin on, ja katso: portissa oli wiisi=
kolmattakymmentä miestä. Ja minä näin
niiden seassa Jasanian Assurin pojan,
ja Pelatian Benajan pojan, kansan pää=
miehet. Hes. 8: 16.
2. Ja hän sanoi minulle: sinä ihmisen poi=
ka, näillä miehillä owat wäärät ajatukset ja
wahingolliset neuwot tässä kaupungissa;
3. Jotka sanowat: ei se wielä niin läsnä
ole, rakentaamme huoneita; tämä on pata,
me olemme liha. Jer. 1: 13.
4. Sentähden ennusta sinä heitä was=
taan, ennusta sinä, ihmisen poika.
5. Ja Herran henki lankesi minun pääl=
leni, ja sanoi minulle: sano: näin sanoo
Herra: te Israelin huoneesta olette niin
puhuneet: minä tiedän kyllä teidän henkenne
ajatukset.
6. Te olette monta tappaneet tässä kau=
pungissa, ja hänen katunsa täyttäneet tape=
tuilla. Hes. 24: 6, 7.
7. Sentähden sanoo Herra, Herra näin:
ne jotka te siellä tappaneet olette, ne owat
se liha, ja tämä on pata; mutta minä tah=
don teitä wiedä tästä ulos.
8. Miekan, jota te pelkäätte, annan minä
tulla teidän päällenne, sanoo Herra, Herra.
9. Minä tahdon ajaa teitä sieltä ulos, ja
antaa teitä muukalaisten käsiin, ja tehdä
teille oikeuden.
10. Teidän pitää miekalla lankeeman; Is=
raelin maan ärissä minä tahdon tuomita
teitä, ja teidän pitää ymmärtämän, että
minä olen Herra.
11. Mutta ei tämä pidä oleman teidän
patanne, ettekä te lihana siinä; waan Is=
raelin maan äärissä tahdon minä tuomita
teitä.
12. Ja teidän pitää ymmärtämän, että
minä olen Herra; sillä et te ole waeltaneet
minun säätyjni jälkeen, ja et te ole pitäneet
minun oikeuksiani, mutta olette tehneet pa=
kanain tawan jälkeen, jotka teidän ympäril=
länne owat.
13. Ja koska minä näin ennustin, niin
Pelatia Benajan poika kuoli. Ja minä lan=
kesin kaswoilleni, ja huusin korkialla äänellä,
ja sanoin: ah Herra, Herra, sinä lopetat
peräti Israelin jääneet.
14. Niin tuli Herran sana minulle, ja
sanoi:
15. Sinä ihmisen poika, ne owat sinun
weljes, sinun weljes ja lähimmäiset lankos,
ja koko Israelin huone, joille Jerusalemin
asuwaiset sanoneet owat: menkäät kauwas
Herrasta, maa on meille annettu omai=
suudeksi.
16. Sentähden sano sinä: näin sanoo Her=
ra, Herra: totta minä olen antanut ajaa
heitä kauwas pakanain sekaan, ja olen tosin

hajoittanut heitä maakuntiin, niin tahdon
minä kuitenkin äkistä olla heidän pyhityk=
sensä niissä maakunnissa, joihinka he joutu=
neet owat.
17. Sano sentähden: näin sanoo Herra,
Herra: minä tahdon koota teitä niistä kan=
soista, ja koota teitä niistä maakunnista,
joihinka te hajoitetut olette, ja tahdon antaa
teille Israelin maan. Jer. 23:3.
18. Sinne pitää heidän tuleman, ja otta=
man sieltä ulos kaiken heidän saastaisuu=
tensa ja kaikki heidän kauhistuksensa.
19. Ja minä tahdon antaa heille yhden
sydämen, ja antaa teihin uuden hengen, ja
tahdon ottaa pois kiwisen sydämen heidän
lihastansa, ja antaa heille lihaisen sydämen;
Ps. 51:12. Jer. 32:39. Hes. 36:26. Ap. T. 4:32.
20. Että heidän pitää waeltaman minun
säädyissäni, ja pitämän minun oikeuteni,
ja tekemän sen jälkeen; ja heidän pitää ole=
man minun kansani, ja minä tahdon olla
heidän Jumalansa.
Jer. 24:7. l. 30:22. l. 32:1, 33. l. 32:38.
21. Mutta niille, jotka waeltawat sydä=
mensä kauhistuksen ja hirmuisuuden jälkeen,
niille minä tahdon panna heidän tekonsa
heidän päänsä päälle, sanoo Herra, Herra.
Hes. 9:10.
22. Niin nostiwat Cherubimit siipiänsä,
ja rattaat käwiwät heidän siwussansa, ja
Israelin Jumalan kunnia oli heidän pääl=
länsä.
23. Ja Herran kunnia käwi keskellä kau=
punkia ylös, ja asetti itsensä sille wuorelle,
joka on itään päin kaupungista.
Hes. 10:4. Zach. 14:4.
24. Ja henki otti minun, ja johdatti mi=
nun näyssä ja Jumalan Hengessä Chaldean
maalle wankein tykö; ja se näky, jonka mi=
nä näin, katosi minun edestäni.
25. Ja minä sanoin wangeille kaikki Her=
ran sanat, jotka hän minulle osoittanut oli.

12 Luku.

Propheeta waeltaa. Judan ahdistus.

Ja Herran sana tuli minulle, ja sanoi:
2. Ihmisen poika, sinä asut kowakorwaisen
kansan seassa, jolla kyllä silmät owat nähdä,
ja ei kuitenkaan tahdo nähdä, ja korwat
kuulla, eikä tahdo kuitenkaan kuulla; sillä se
on tottelematoin huone.
Es. 6:9. l. 42:18. Jer. 5:21. Hes. 2:3.
3. Sentähden sinä ihmisen poika, tee sinul=
les waellusaseet, ja waella walkialla päiwäl=
lä heidän silmäinsä edessä; sinun pitää
waeltaman sinun siastas toiseen paikkaan
heidän silmäinsä edessä, jos he, mitämaks,
tahtowat ymmärtää, että he kowakorwainen
kansa owat.
4. Ja sinun pitää tuoman sinun asees edes,
niinkuin sinä tahtoisit waeltaa walkialla
päiwällä heidän silmäinsä edessä, ja sinun
pitää lähtemän matkaas ehtoona heidän
silmäinsä edessä, niiden uloslähtemisen ta=
walla, kuin waeltaa tahtowat.
5. Ja sinun pitää kangoittaman sinuas
seinän läpitse heidän silmäinsä edessä, ja
menemän siitä ulos;
6. Ja olallas kantaman heidän silmäinsä
edessä, ja koska pimiä tullut on, menemän
matkaas. Sinun pitää kaswos peittämän,
ettet sinä saa nähdä maata; sillä minä olen
pannut sinun ihmeeksi Israelin huoneelle.
7. Ja minä tein, niinkuin minulle käsketty
oli, ja kannoin minun aseeni edes, niinkuin
minun piti waeltaman walkialla päiwällä,
ja ehtoona kangoitin minä itseni läpitse sei=
nän kädellä. Ja koska pimiä oli tullut, otin
minä sen olalleni, ja kannoin sen ulos hei=
dän silmäinsä edessä.
8. Ja huomeneltain warhain tuli Herran
sana minulle, ja sanoi:
9. Sinä ihmisen poika, eikö Israelin huo=
ne, se tottelematoin huone, ole sanonut sinul=
le: mitä sinä teet?
10. Niin sano siis heille: näin sanoo Her=
ra, Herra: tämä kuorma tulee päämiehen
päälle Jerusalemissa, ja koko Israelin huo=
neen päälle, kuin siellä on.
11. Sano siis: minä olen teidän ihmeen=
ne: niinkuin minä tehnyt olen, niin teille
tapahtuman pitää, että teidän pitää wael=
taman ja wankina wietämän pois.
12. Heidän päämiehensä pitää wietämän
pois olkapäillä pimeydessä, ja pitää käy=
män ulos seinän läpitse, jonka heidän sär=
kemän pitää, että heidän pitää waeltaman
sen läpitse; hänen kaswonsa pitää peitettä=
män, ettei hän yhdelläkään silmällä näe
maata.
13. Minä tahdon myös heittää minun
werkkoni hänen päällensä, että hän minun
werkollani pitää otettaman kiinni; ja minä
tahdon hänen antaa tulla Babeliin Chal=
dean maalle, jota ei hänen kuitenkaan näke=
män pidä, ja siellä hänen pitää kuoleman.
Hes. 17:20. l. 32:3.
14. Ja kaikki, jotka owat hänen ympäril=
länsä, hänen apumiehensä, ja kaiken hänen
sotajoukkonsa tahdon minä hajoittaa kaikkiin
tuuliin, ja wetää ulos miekan heidän jäl=
keensä. Hes. 5:10, 12.
15. Ja niin heidän pitää ymmärtämän,

että minä olen Herra, koska minä ajan hei=
tä pois pakanain sekaan, ja hajoitan heitä
maakuntiin.
16. Mutta minä tahdon muutamia har=
woja heistä tallella pitää miekan, näljän ja
ruton edestä; että heidän pitää jutteleman
kaikki kauhistuksensa pakanain seassa, kuhun=
ka heidän tuleman pitää, ja ymmärtämän,
että minä olen Herra.
17. Ja Herran sana tuli minulle, ja sanoi:
18. Sinä ihmisen poika, sinun pitää syö=
män leipäs wapistuksella, ja juoman wetes
wäristyksellä ja murheella,
19. Ja sanoman maakunnan kansalle: näin
sanoo Herra, Herra, Jerusalemin asuwai=
sista Israelin maalla: heidän pitää syömän
leipänsä murheessa, ja juoman wetensä
waiwaisuudessa; sillä maa pitää häwitetyksi
tuleman kaikista, kuin siinä on, kaikkein asu=
waisten pahuuden tähden. Hes. 4:16.
20. Ja ne kaupungit, jotka hywin asetetut
owat, pitää tyhjäksi ja maa kylmille tule=
man; ja niin teidän pitää ymmärtämän,
että minä olen Herra.
21. Ja Herran sana tuli minulle, ja sanoi:
22. Sinä ihmisen poika, mikä sananlasku
on teillä Israelin maalla, että te sanotte:
että se wiipyy niin kauwan, niin kaikki en=
nustus turhaan raukee.
23. Sentähden sano heille: näin sanoo
Herra, Herra: minä tahdon hyljätä sen sa=
nanlaskun, ettei sitä silleen pidä pidettämän
Israelissa; ja sano heille: aika on juuri läs=
nä, ja kaikki, mitä ennustettu on.
24. Sillä tästedes ei yksikään näky pidä
puuttuman, eikä ennustus walehteleman
Israelin huoneessa. Hab. 2:3.
25. Sillä minä Herra sen puhun, mitä
minä puhun, se pitää tapahtuman, ja ei
edemmä wiiwytettämän; mutta teidän ajal=
lanne, sinä tottelematoin huone, pitää mi=
nun tekemän sen, kuin minä puhun, sanoo
Herra, Herra.
26. Ja Herran sana tuli minulle, ja sanoi:
27. Sinä ihmisen poika, katso, Israelin
huone sanoo: se näky, jonka tämä näkee, on
wielä kaukana, ja ennustaa siitä ajasta, jo=
ka wielä nyt kaukana on.
28. Sentähden sano heille: näin sanoo
Herra, Herra: ei yhtään minun sanastani
pidä silleen wiiwytetyksi tuleman; mutta se
sana, kuin minä puhun, pitää tapahtuman,
sanoo Herra, Herra.

13 Luku.

Wäärät propheetat. Heidän waiwansa.

Ja Herran sana tapahtui minulle, ja sanoi:
2. Sinä ihmisen poika, ennusta Israelin
propheetaita wastaan, jotka ennustawat, ja
sano niille, jotka omasta sydämestänsä en=
nustawat: kuulkaat Herran sanaa.
Jer. 23:1. Hes. 14:9. l. 34:2.
3. Näin sanoo Herra, Herra: woi niitä
hulluja propheetaita, jotka heidän omaa
henkeänsä seuraawat, ja ei ole mitään näh=
neet! Jer. 14:14. l. 23:16, 21.
4. Israel, sinun propheetas owat niinkuin
ketut korwessa.
5. Ei he astu ylös särjetyn paikan eteen,
eikä aseta heitänsä muuriksi Israelin huo=
neen ympärille, ja ei ole seisowaiset sodassa
Herran päiwänä. Ps. 106:23. Hes. 22:30.
6. Heidän näkynsä on tyhjä, ja heidän en=
nustuksensa on walhe; he sanowat: Herra
on sen sanonut, waikka ei Herra ole heitä
lähettänyt; ja ahkeroitsewat pitääksensä sa=
nansa wahwana.
7. Eikö teidän näkynne ole turha, ja tei=
dän ennustuksenne kaikki tyyni walhe? Te
sanotte: Herra on sen sanonut, ja en minä
kuitenkaan ole sitä sanonut.
8. Sentähden sanoo Herra, Herra näin:
että te puhutte turhaa ja ennustatte wal=
hetta, niin minä tahdon teidän tykönne, sa=
noo Herra, Herra.
9. Ja minun käteni tulee niiden prophee=
tain päälle, jotka näkewät turhaa ja ennus=
tawat walhetta. Ei heidän pidä oleman mi=
nun kansani seurakunnassa, ja ei Israelin
huoneen kirjoituksessa kirjoitetut oleman,
taikka tuleman Israelin maalle; ja teidän
pitää ymmärtämän, että minä olen Herra,
Herra.
10. Sentähden, tosin sentähden, että he
wiettelewät minun kansani, sanoen: rauha,
ja ei siellä ole rauhaa; tämä (kansa) raken=
taa seinän; mutta he siwuwat sen sekoitta=
mattomalla kalkilla. Jer. 6:14. l. 8:11. Mich. 3:5.
11. Sanos niille, jotka sekoittamattomalla
kalkilla siwuwat, että sen pitää putooman;
sillä iso sade on tulewa, ja suuret rakeet lan=
keewat, ja tuulispää pitää sitä syöksemän.
12. Katso, niin pitää seinän lankeeman;
eikö silloin teille sanota: kussa nyt se pyyki=
mys on, jonka te siwuneet olette?
13. Näin sanoo Herra, Herra: minä tah=
don antaa pauhata suuren tuulispään mi=
nun julmuudessani, ja ison sateen minun
wihassani, ja suuria raekiwiä minun hir=
muisuudessani; ne pitää kaikki maahan lyö=
män.
14. Ja niin minä lyön seinän alas, jonka
te sekoittamattomalla kalkilla siwuneet olette,
ja heitän sen maahan, niin että sen perus=

tus pitää näkymän, ja että se maahan kaatuu, ja teidän myös pitää siinä hukkuman, ja ymmärtämän, että minä olen Herra.
15. Ja niin minä tahdon täyttää minun hirmuisuuteni seinän päälle ja niiden päälle, jotka sen sekoittamattomalla kalkilla siwuwat, ja sanoa teille: ei täällä ole seinää, eikä yhtään siwujata.
16. Nämät owat Israelin propheetat, jotka Jerusalemille ennustawat ja näkewät hänelle rauhan näkyä; ja ei siellä rauhaa ole, sanoo Herra, Herra.
17. Ja sinä ihmisen poika, aseta kaswos kansas tyttäriä wastaan, jotka ennustawat sydämestänsä, ja ennusta heitä wastaan.
18. Ja sano: näin sanoo Herra, Herra: woi teitä, jotka umpelette ihmisille pehmityksiä kainalon ala, ja päänalaisia sekä nuorille että wanhoille, käsittääksenne sieluja. Koska te nyt olette käsittäneet minun kansani sielut, niin te lupaatte heille elämän;
19. Ja saastutatte minun, minun kansani seassa, ohrapiwon ja leiwän palan tähden, että te tuomitsette ne sielut kuolemaan, jotka ei pidä kuoleman, ja tuomitsette ne elämään, jotka ei pidä elämän, teidän walheenne kautta minun kansani seassa, jotka mielellänsä walhetta kuulewat.
20. Sentähden näin sanoo Herra, Herra: katso, minä tahdon teidän pehmityksenne tykö, jolla te sieluja käsitätte ja uskotatte, ja tahdon ne repiä pois teidän kainalonne alta, ja tahdon pelastaa ne sielut, jotka te käsitätte ja uskotatte.
21. Ja tahdon teidän päänalaisenne rewäistä rikki, ja pelastaa minun kansani teidän kädestänne, ettei teidän pidä heitä enää käsittämän; ja teidän pitää ymmärtämän, että minä olen Herra.
22. Että te petollisesti saatatte surullisehsi wanhurskaan sydämen, jota en minä ole surullisehsi tehnyt, ja olette wahwistaneet jumalattomain kädet, niin ettei se palajaisi pahasta tiestänsä, ja sais elää. Jer. 23:25.
23. Sentähden ei teidän pidä enää saarnaaman turhaa oppia, eikä ennustusta ennustaman; mutta minä tahdon wapahtaa minun kansani teidän kädestänne, ja teidän pitää ymmärtämän, että minä olen Herra.

14 Luku.

Ulkokullattuin kysymys, rukous, rangaistus.

Ja minun tyköni tuli monikahtoja Israelin wanhimpia, ja he istuiwat minun tyköni. Hes. 20:1.
2. Niin tapahtui Herran sana minulle, ja sanoi:
3. Sinä ihmisen poika, nämät miehet rippuwat sydämellänsä epäjumalissansa, ja pysywät lujana wääryytensä pahennuksessa: pitäiskö heidän ollenkaan minulta kysymän? Es. 58:2.
4. Sentähden puhuttele heitä, ja sano heille: näitä sanoo Herra, Herra: kuka ihminen Israelin huoneesta rippuu sydämellänsä epäjumalissansa, ja pysyy lujana wääryytensä pahennuksessa, ja tulee propheetan tykö, niin tahdon minä Herra wastata häntä, niinkuin hän ansainnut on hänen suurella epäjumalan palwelluksellansa,
5. Että Israelin huone pitää wietellyksi tuleman sydämissänsä: sentähden että he kaikki owat minusta luopuneet epäjumalainsa kautta.
6. Sentähden pitää sinun sanoman Israelin huoneelle: näitä sanoo Herra, Herra: kääntäkäät itsenne ja luopukaat teidän epäjumalan palwelluksestanne, ja kääntäkäät teidän kaswonne kaikesta teidän kauhistuksestanne.
7. Sillä kuka ihminen Israelin huoneesta, taikka joku muukalainen, joka Israelissa asuu, luopuu minusta ja sydämellänsä rippuu epäjumalissa, ja lujana pysyy epäjumalansa palwelluksen pahennuksessa, ja tulee propheetan tykö kysymään minulta hänen kauttansa, hänelle minä Herra tahdon itse wastata. 3 Mos. 17:8.
8. Ja tahdon asettaa minun kaswoni häntä wastaan, ja tehdä häntä autiaksi, ihmeeksi ja sananlaskuksi, ja häwittää hänen minun kansastani: ja teidän pitää ymmärtämän, että minä olen Herra.
3 Mos. 17:10. 5 Mos. 28:37. Hes. 5:15.
9. Mutta jos wietelty propheeta jotakin saarnaa, hänen minä Herra annan wietellyksi tulla; ja tahdon ojentaa minun käteni hänen päällensä, ja häwittää hänen minun kansastani Israelista. Hes. 13:2. 2 Thess. 2:11.
10. Ja niin heidän molemmitten pitää wäärän tekonsa makson saaman; niinkuin kysyjän wäärä teko, niin pitää myös propheetan wäärä teko oleman;
11. Ettei Israelin huone enää pidä erehtymän minua seuraamasta, ja ei enämpi saastuttaman itseänsä kaikissa ylitsekäymisissänsä; mutta heidän pitää oleman minun kansani, ja minä tahdon olla heidän Jumalansa, sanoo Herra, Herra.
12. Ja Herran sana tapahtui minulle, ja sanoi.
13. Sinä ihmisen poika, koska maakunta

syntiä tekee minua wastaan, ja pyrkii edespäin synnissä, niin minä tahdon ojentaa minun käteni sen päälle, ja ottaa leiwän aineen pois, ja lähettää näljän sinne, hukuttaakseni siellä sekä ihmiset että eläimet.

Es. 3:1. Hes. 4:16. l. 5:16.

14. Ja jos wielä ne kolme miestä, Noah, Daniel ja Job siellä olisiwat, niin he ainoastaan pelastaisiwat sielunsa wanhurskaudellansa, sanoo Herra, Herra.

15. Ja jos minä antaisin tulla pahat pedot maakuntaan, jotka sen tekisiwät lapsittomaksi ja häwittäisiwät, niin ettei yksikään siellä taitaisi waeltaa petoin tähden;

3 Mos. 26:22. 2 Kun. k. 17:25.

16. Ja nämät kolme miestä olisiwat siellä, niin totta kuin minä elän, sanoo Herra, Herra, ei pitäisi heidän taitaman wapahtaa poikia eikä tyttäriä; waan ainoastaan itse wapahdettaman, ja maa autiaksi tuleman.

17. Taikka jos minä antaisin tulla miekan sen maan päälle, ja sanoisin: miekka, käy maan läpitse, ja niin tulisiwat sekä ihmiset että eläimet häwitetyksi;

18. Ja ne kolme miestä olisiwat siellä, niin totta kuin minä elän, sanoo Herra, Herra, ei heidän pitäisi taitaman pelastaa poikia eli tyttäriä, waan ainoastansa he itse tulisiwat wapahdetuksi.

19. Taikka jos minä lähettäisin ruton siihen maakuntaan, ja wuodattaisin minun wihani sen päälle werellä, häwittämään sieltä ihmisiä ja eläimiä; 1 Aika k. 21:14.

20. Ja Noah, Daniel ja Job olisiwat siellä, niin totta kuin minä elän, sanoo Herra, Herra, ei heidän pitäisi taitaman auttaa poikia eli tyttäriä, waan ainoasti wanhurskaudellansa pelastaman omia sielujansa.

21. Sillä näin sanoo Herra, Herra: koska minä lähetän ne neljä minun pahaa rangaistustani, miekan, näljän ja pahat pedot, ja ruton Jerusalemiin, häwittämään siellä sekä ihmiset että eläimet; 2 Sam. 24:13.

22. Ja katsos, niin pitää muutamia sinne jätetyitä kirwoitettaman, poikia ja tyttäriä; ja katso, heidän pitää tuleman tänne teidän tykönne, että teidän pitää näkemän, kuinka heidän käy, ja lohduttaman teitä sen onnettomuuden tähden, jonka minä Jerusalemille olen antanut tulla, ja kaikkein muiden tähden, kuin minä olen antanut tulla heidän päällensä.

23. He pitää oleman teidän lohdutuksenne, koska te saatte nähdä, kuinka heidän käy, ja taidatte ymmärtää, etten minä ilman syytä tehnyt ole kaikkia, mitä minä siellä tehnyt olen, sanoo Herra, Herra.

15 Luku.

Juda kuiwa wiinapuun oksa.

Ja Herran sana tapahtui minulle, ja sanoi:

2. Sinä ihmisen poika, mitä on wiinapuu parempi muita puita, eli wiinapuun oksa parempi metsäpuita?

3. Otetaanko siitä puu tehtää jotain työtä? taikka tehdäänkö niistä koukku, johonka jotakin ripustetaan?

4. Katso, se heitetään tuleen kulutettaa, niin että tuli molemmat päät kuluttaa, ja hänen keskipaikkansa palaa: mihinkä se nyt pitäis kelpaaman, kelwanneeko se mihinkään? Joh. 15:6.

5. Katso, koska se wielä kokonainen oli, ei siitä silloinkaan taittu mitään tehdä: kuinka paljon wähemmin taitaan tästälähin siitä jotakin tehtää, koska tuli sen kuluttanut ja polttanut on?

6. Sentähden näin sanoo Herra, Herra: niinkuin minä annan wiinapuun oksat tulella poltettaa metsäpuiden kanssa, niin pitää myös minun tekemän Jerusalemin asuwaisille.

7. Ja tahdon asettaa minun kaswoni heitä wastaan, ettei heidän pidä wälttämän tulta; mutta tulen pitää heitä polttaman. Ja teidän pitää ymmärtämän, että minä olen Herra, koska minä asetan kaswoni heitä wastaan. 3 Mos. 17:10.

8. Ja teen maakunnan kylmille, että he owat pilkanneet minua, sanoo Herra, Herra.

16 Luku.

Jumalan hywät työt Judan kansaa kohtaan; kansan kiittämättömyys ja rangaistus.

Ja Herran sana tapahtui minulle, ja sanoi:

2. Sinä ihmisen poika, ilmoita Jerusalemille hänen kauhistuksensa;

3. Ja sano: näin sanoo Herra, Herra Jerusalemille: sinun sukus ja syntys on Canaanealaisten maalta, sinun isäs Amorealaisista, ja sinun äitis Hethiläisistä.

4. Sinun sukus ei ole sinulta napaa leikanneet, koskas synnyit, niin et sinä myös ole saunoitettu wedellä, ettäs olisit puhtaaksi tullut, etkä suolalla tahwottu, etkä kapaloihin kääritty.

5. Sillä ei kenkään sinua surkutellut, että hän olis armahtanut sinua, ja osoittanut sinulle yhdenkään näistä, mutta sinä heitettiin kedolle, niin ylönkatsottu oli sinun sielus, koskas synnyit.

6. Mutta minä käwin sinun ohitses, ja näin sinun weressäs makaawan, ja sanoin

sinulle: sinun pitää elämän, koska sinä niin
sinun weressäs makasit; totta sinulle sanoin
minä, koskas niin weressäs makasit; sinun
pitää elämän.
7. Ja minä olen enäntänyt sinun moneksi
tuhanneksi, ja antanut sinun suureksi tulla,
niinkuin hedelmän maan päällä, ja sinä olit
kaswanut isoksi ja aiwan kauniiksi tullut,
sinun nisäs oliwat kaswaneet, ja sinä olit
saanut kauniit pitkät hiukset, mutta sinä olit
wielä alastoin ja kaino.
8. Ja minä käwin ohitses ja katsoin pääl=
les, ja katso, sinä olit täysikaswoinen, niin
minä hajoitin hameeni liepeen sinun ylitses,
ja peitin sinun häpiäs; ja minä wannoin
sinulle, ja annoin itseni liittoon sinun kans=
sas, sanoo Herra, Herra, että sinun piti mi=
nun oleman. 1 Mos. 22: 16. l. 24: 7. 2 Mos. 24: 7, 8.
9. Ja pesin sinun wedellä, ja wirutin
sinun werestäs, ja woitelin sinun öljyllä.
Ps. 45: 14, 15. Eph. 5: 26. 1 Joh. 1: 7.
10. Ja waatetin sinun neulotuilla waat=
teilla, ja kauniisti sinun kengitin, ja annoin
sinulle kalliit liinawaatteet, ja puetin sinun
silkkiin.
11. Ja kaunistin sinun kaunistuksella, ja
panin käsirenkaat sinun kätees, ja käädyt
sinun kaulaas.
12. Ja annoin otsalehden sinun otsaas, ja
korwarenkaat korwiis, ja kunnian kruunun
päähäs. 2 Mos. 28: 36.
13. Niin sinä kaunistettiin kullalla ja ho=
pialla, ja waatetettiin kalliilla liinawaatteella,
silkillä ja neulotulla työllä; sinä söit myös
sämpyläleipää, hunajata ja öljyä: ja olit
ylönpaljon kaunistettu, ja sait waltakunnan.
14. Ja sinun nimes kuului kauwas paka=
nain seassa sinun kauneutes tähden, joka
juuri täydellinen oli, senkaltaisten kaunis=
tusten kautta, jotka minä olin pannut pääl=
les, sanoo Herra, Herra.
15. Mutta sinä uskalsit sinun kauneutees;
ja ettäs niin ylistetty olit, teit sinä huorin,
niin että sinä itses teit yhteiseksi jokaiselle,
jotka käwiwät ohitses, ja teit hänen tahtonsa.
Jer. 7: 4.
16. Ja otit sinun waatteistas, ja teit siitä
kirjawat altarit itselles, ja teit huoruuttas
niiden päällä; joka ei ikänä tapahtunut ole,
eikä pidä tapahtuman.
17. Ja otit sinun kunniakaluistas, jotka
minä sinulle minun kullastani ja hopias=
tani antanut olin, ja teit niistä miehen ku=
wat itselles, ja teit huorin niiden kanssa.
Jes. 7: 20. Hos. 2: 8.
18. Ja otit neulotut waattees, ja peitit ne
niillä, ja minun öljyni ja suitsutukseni asetit
sinä heidän eteensä.
19. Ruokani, jonka minä annoin syödäkses,
sämpylöitä, öljyä ja hunajata, asetit sinä
heidän eteensä makiaksi hajuksi; ja niin se
oli, sanoo Herra, Herra.
20. Ja sinä otit poikas ja tyttäres, jotkas
minulle synnyttänyt olit, ja uhrasit ne heille
syötää; luuletkos niin halwaksi sinun huo=
ruutes?
21. Ja sinä teuraaksi teit minun lapseni,
ja annoit heitä poltettaa heidän edessänsä.
Es. 57: 5.
22. Et kuitenkaan sinä ole kaikessa kauhis=
tuksessas ja huoruudessas koskaan ajatellut
nuoruutes aikaa, kuinka paljas ja alastoin
sinä olit, ja makasit weressäs.
23. Joka tapahtui kaiken sinun pahuutes
jälkeen. Woi, woi sinuas! sanoo Herra,
Herra.
24. Sinä rakensit itselles korkeukset, ja teit
sinulles kukkulat kaikille kaduille.
25. Ja kaikkein teitten suihin rakensit sinä
kukkulas, ja teit sinun kauneutes kauhistuk=
seksi; sinä hajoitit jalkas jokaiselle, joka käwi
siitä ohitse, ja teit suurta salawuoteutta.
26. Ensin sinä teit salawuoteutta lähim=
mäistes Egyptin lasten kanssa, joilla suuri
liha oli, ja teit suurta salawuoteutta kehoit=
taakses minun wihaan.
27. Ja katso, minä ojensin käteni sinua
wastaan, ja hillitsin senkaltaisen tapas, ja
hyljäsin sinun wihollistes Philistealaisten
tyttäritten tahtoon, jotka häpesiwät sinun
häpeemätöintä työtäs Tuom. 3: 8, 13.
28. Sitte sinä teit huoruutta Assurin las=
ten kanssa, ja et taitanut heistä kylliääs saa=
da; ja koska sinä olit tehnyt huoruutta hei=
dän kanssansa, ja et tainnut heistä kyllään=
tyä; 2 Aikak. 28: 16. Hes. 23: 5, 7, 12.
29. Enänsit sinä wielä sitte sinun huoruut=
tas Canaan maalla, Chaldeaan asti; ja et
sinä wielä sittenkään tainnut silläkään kyl=
lääntyä. Hes. 23: 14, 15.
30. Kuinkasta siis minun pitäis ympäri=
leikkaaman sinun sydämes, sanoo Herra,
Herra: ettäs senkaltaisen julki huoran töitä
teet?
31. Siinä, ettäs niin rakennat korkeukses
joka tien suuhun, ja teet kukkulas kaikille ka=
duille, ja et ole niinkuin muu portto, joka
rahalla ostettaman pitää,
32. Taikka niinkuin joku huoriwaimo, joka
miehensä siaan laskee toisen.
33. Kaikille portoille annetaan lahjoja;
mutta sinä annat kaikille sinun wärtämie=
hilles palkan, ja lahjoitat heitä, että heidän

joka paikassa sinun tykös tuleman pitäis, huoruutta tekemään sinun kanssas.

34. Ja löytään sinun tykönäs sinun huoruudessas juuri wastoin sitä kuin tapa on muiden waimoin kanssa, ettei sinun peräs-säs juosta, ja että sinä palkan annat, ja ei sinulle palkkaa anneta, niin sinä teet juuri wastahakoisin.

35. Sentähden, sinä portto, kuule Herran sanaa:

36. Näitä sanoo Herra, Herra: ettäs niin mielelläs annat rahaa, ja julistat sinun häpiäs huoruutes kautta wärtämiehilles ja kaiken sinun kauhistukses epäjumalitten kanssa, ja wuodatat lastes weren, jonkas heille uhraat;

37. Sentähden, katso, minä tahdon koota kaikki sinun wärtämiehes, joiden kanssa sinä olet hekumassa elänyt, ynnä kaikkein niiden kanssa, jotkas ystäwänäs pidät, ja joitas wihaat; ja minä tahdon ne koota sinua wastaan joka tahwolta, ja julistaa sinun häpiäs, että heidän kaikki sinun häpiäs näkemän pitää. Jer. 13:22,26.

Wal. w. 1:8. Hes. 23:10, 29. Hos. 2:10.

38. Ja minä annan käydä huoran ja werenwuodattajan oikeuden sinun ylitses, ja annan wuodattaa sinun weres julmuudella ja kiiwaudella.

39. Ja minä annan sinun heidän käsiinsä, että heidän pitää särkemän sinun korkeukses, ja kukistaman sinun kukkulas, ja riisuman sinun waattees, ja ottaman sinulta pois sinun kunniakappalees, ja antaman istua sinun alasti ja paljasna.

40. Ja heidän pitää antaman tulla sinun wastaas suuren wäkijoukon, jotka pitää sinua kiwittämän kuoliaksi, ja hakkaaman miekoillansa rikki, Hes. 23:47.

41. Ja tulella polttaman sinun huonees, ja näyttämän sinulle sinun oikeutes monen waimon silmäin edessä; ja minä tahdon tehdä lopun sinun huoruudelles, ettei sinun silleen pidä antaman rahaa. 2 Kun. k. 25:9.

2 Aika k 36:19. Jer. 39:8. l. 52:13.

42. Ja koska minä olen antanut minun wihani lewätä sinun päälläs, niin pitää minun kiiwauteni sinusta luopuman, että minä mahtaisin olla lewossa, ja en enää wihastua.

43. Ettes muistanut nuoruutes aikaa, waan kehoitit minua näillä kaikilla, sentähden tahdon minä myös panna kaikki sinun menos sinun pääs päälle, sanoo Herra, Herra, ettes tekisi sitä pahaa kaikkein sinun kauhistustes kanssa. Hes. 9:10.

44. Katso, kaikki, jotka itseänsä sananlaskussa harjoittawat, ne pitää tämän sananlaskun sinusta sanoman: tytär on niinkuin äitikin.

45. Sinä olet äitis tytär, joka hyljäsi miehensä ja lapsensa; ja sinä olet sisartes sisar, jotka jättiwät pois miehensä ja lapsensa; teidän äitinne on Hethealainen, ja teidän isänne Amorealainen.

46. Samaria on sinun wanhempi sisares tyttärinensä, joka wasemmalla puolellas tykönäs asuu; ja Sodoma on sinun nuorempi sisares tyttärinensä, joka asuu oikialla puolellas.

47. Waikka et sinä kuitenkaan heidän teillänsä waeltanut, taikka tehnyt heidän kauhistustensa jälkeen, niin ei siitä paljo puutu, ettet sinä pahempia asioita tehnyt ole kuin he, kaikissa sinun menoissas.

48. Niin totta kuin minä elän, sanoo Herra, Herra, Sodoma, sinun sisares tyttärinensä, ei ole niin tehnyt kuin sinä ja sinun tyttäres.

49. Katso, se oli sinun sisares Sodoman synti: ylpeys, ja kaikissa yltäkylläisyys, ja hywä rauha, joka hänellä ja hänen tyttärillänsä oli: mutta köyhiä ja tarwitsewia ei he auttaneet; 1 Mos. 13:13.

50. Mutta he oliwat ylpiät, ja tekiwät kauhistuksen minun edessäni; sentähden olen myös minä heittänyt heidän pois, koska minä sen näin. 1 Mos. 18:20. l. 19:13, 24.

51. Niin ei myös Samaria ole tehnyt puoliakaan sinun syntejäs; mutta sinä olet paljon enämmin tehnyt sinun kauheuttas kuin hän, ettäs olet tehnyt sisares hywäksi kaikkein sinun kauhistustes suhteen, kuin sinä tehnyt olet.

52. Niin kanna myös häpiäs, sinä, joka sisares hywäksi teet synteis kautta, joissa sinä suuremmat kauhistukset tehnyt olet kuin he, ja olet tehnyt heitä paremmaksi kuin sinä olet: niin häpee nyt ja kanna häpiäs, ettäs sisares hywäksi tehnyt olet.

53. Mutta minä tahdon käätä heidän wankeutensa: Sodoman wankeuden ja hänen tytärtensä, ja Samarian wankeuden ja hänen tytärtensä, ja sinun wankeutes wangit heidän keskellänsä;

54. Niin että sinun täytyy kantaa sinun häpiäs ja pilkkas kaiken sen edestä, jonkas tehnyt olet, jollas heitä olet lohduttawa.

55. Ja sinun sisares Sodoma ja hänen tyttärensä pitää käätyksi tuleman, niinkuin he ennen owat olleet, ja Samaria ja hänen tyttärensä pitää käätyksi tuleman, niinkuin he ennen owat olleet; ja sinun myös tyttäres kanssa pitää käätyksi tuleman, niinkuin te ennen olette.

56. Ja ei pidä (enämpi) Sodoma sinun
sisares huutoon tuleman sinun suussas,
(niinkuin) ylpeytes aikana,
57. Koska pahuutes ei wielä julki ollut,
niinkuin siihen aikaan, kuin Syrian ja Phi=
listealaisten tyttäret häwäisiwät sinua joka
paikassa, ja kaikki sen ympäristö katsoi sinun
ylön;
58. Katso sinun täytyy kantaa pahuuttas
ja kauheuttas, sanoo Herra, Herra.
59. Sillä niin sanoo Herra, Herra: mi=
nä tahdon tehdä sinulle, niinkuin sinä teh=
nyt olet, että walan katsoit ylön ja särjit
liiton. Jer. 2:20.
60. Mutta minä tahdon muistaa minun
liittoni, jonka minä kanssas tehnyt olen
nuoruutes aikana, ja tahdon tehdä ijankaik=
kisen liiton sinun kanssas.
61. Niin sinun pitää mielees johdattaman
sinun teitäs, ja häpeemän, koskas olet otta=
wa tykös wanhemmat ja nuoremmat sisa=
res, jotka minä sinulle tyttärikses antawa
olen; waan ei sinun liitostas.
62. Mutta minä tahdon tehdä minun liit=
toni sinun kanssas, että sinun ymmärtämän
pitää, että minä olen Herra:
63. Ettäs sitä ajattelisit, ja häpeisit, ja et
rohkeisi häpiän tähden suutas awata, koska
minä sinulle anteeksi antawa olen kaikki,
mitäs tehnyt olet, sanoo Herra, Herra.

17 Luku.

Walan rikkominen. Kristuksen waltakunta.

Ja Herran sana tapahtui minulle, ja sa=
noi:
2. Sinä ihmisen poika, anna Israelin
huoneelle tapaus, ja juttele wertaus,
3. Ja sano: näin sanoo Herra, Herra:
suuri kotka suurella lennolla ja pitkillä sii=
willä ja täynnä sulkia, jotka oliwat kirjawat,
tuli Libanonin päälle, ja otti cedripuun lat=
wan. Jer. 48:40. k. 49:22.
4. Ja mursi pois sen pienten wesain lat=
wan, ja wei sen kauppamaahan, ja pani sen
kauppamiesten kaupunkiin. 2 Kun. k. 24:1.
5. Ja otti myös siemeniä siitä maakunnas=
ta, ja kylwi sen hywään peltoon, ja asetti
siihen, kussa paljo wettä läsnä oli, ja istutti
sen taitawasti.
6. Ja se kaswoi ja tuli awaraksi wiina=
puuksi, waan matalaksi warrestansa, sillä
oksat taittiwat itsensä häntä päin, ja oliwat
juuret sen alla; ja se tuli jaloksi wiina=
puuksi, ja kaswoi oksat, ja putkautti itses=
tänsä wesat.
7. Ja siellä oli toinen suuri kotka, jolla
oliwat isot siiwet ja paljo sulkia, ja katso, tä=
mä wiinapuu sowitti juurensa hänen puo=
leensa, ja ojensi oksansa hänen puoleensa,
että sen piti kastetuksi tuleman hänen ojis=
tansa.
8. Ja oli kuitenkin hywällä maalla paljon
weden tykönä istutettu, niin että se kyllä sai
kaswaa oksia, hedelmää kantaa, ja suureksi
wiinapuuksi tulla.
9. Niin sano nyt: näin sanoo Herra, Her=
ra: pitäiskö sen menestymän? eiköstä sen
juuret pidä rewäistämän ylös, ja sen hedel=
mät waristettaman, että se kuiwettuis? Sen
pitää kuiwettuman kaikissa wesoissansa, ja
ei suuren käsiwarren, taikka paljon kansan
kautta, juurinensa rewittämän ylös.
10. Katso, se on istutettu; waan pitäiskö
sen menestymän? ja niin pian kuin siihen
tulee itätuuli, niin pitää sen kuiwettuman
paikkoinensa.
11. Ja Herran sana tapahtui minulle, ja
sanoi:
12. Sanos tälle kowakorwaiselle huoneelle:
ettekö te tiedä, mitä tämä on? ja sano: kat=
so, Babelin kuningas tuli Jerusalemiin, ja
otti hänen kuninkaansa ja päämiehensä, ja
wei heidän hänen tykönsä Babeliin.
13. Ja otti yhden kuninkaallisesta sieme=
nestä, ja teki liiton hänen kanssansa, ja otti
walan häneltä; mutta ne jalot maakunnas=
sa otti hän pois; 2 Aika k. 36:13.
14. Että waltakunta piti nöyryytetyksi tu=
leman, ja ei itseänsä paisuttaman, että liitto
piti pidettämän ja seisowainen oleman.
15. Mutta se luopui hänestä, ja lähetti
käskyläisensä Egyptiin, että hänelle piti lä=
hetettämän hewoisia ja paljo wäkeä; pitäis=
kö se menestymän hänelle? taikka pitäiskö
hänen hywin siitä pääsemän, joka senkaltais=
ta tekee? ja se kuin liiton särkee, pitäiskö sen
pääsemän? Jer. 37:5.
16. Niin totta kuin minä elän, sanoo Her=
ra, Herra: sen kuninkaan paikassa, joka hä=
nen kuninkaaksi asetti, jonka walan hän kat=
soi ylön, ja jonka liiton hän särki, siellä hä=
nen pitää kuoleman, Babelissa.
17. Ja Pharaon ei pidä seisowaisen ole=
man häntä auttaissansa sodassa, sotajoukol=
la ja paljolla wäellä, koska wallit pantaman
ylös ja multaseinät rakettaman pitää, että
monta sielua surmattaisiin 2 Kun. k. 25:1. Hes. 4:7.
18. Sillä hän on katsonut walan ylön, ja
särkenyt liiton; katso, että hän on kätensä
ojentanut, ja kaikkia näitä tekee, niin ei hä=
nen pidä pääsemän.
19. Sentähden sanoo Herra, Herra näin:
niin totta kuin minä elän, tahdon minä mi=

nun walani, jonka hän on katsonut ylön, ja minun liittoni, jonka hän särkenyt on, antaa tulla hänen päänsä päälle.

20. Sillä minä tahdon heittää minun werkkoni hänen päällensä, ja hän pitää minun pyydyksilläni otettaman kiinni; ja minä tahdon antaa hänen wietää Babeliin, ja tahdon siellä olla oikeudella hänen kanssansa, että hän niin itsensä on asettanut minua wastaan. Jer. 4:12. l. 25:31. Hes. 12:13. l. 32:3.

21. Ja kaikki, jotka pakenewat ja hänen puoltansa pitäwät, pitää miekalla lankeeman, ja ne, jotka heistä pääsewät, pitää kaikkiin tuuliin hajoitetuksi tuleman; ja teidän pitää ymmärtämän, että minä Herra olen tämän puhunut. Hes. 16:40.

22. Näin sanoo Herra, Herra: minä tahdon myös ottaa korkian cedrin latwasta, ja murtaa nuorten wesain latwan, ja minä tahdon istuttaa sen korkialle wuorelle.

23. Minä tahdon sen korkialle Israelin wuorelle istuttaa, että sen pitää oksia saaman, ja hedelmän kantaman, ja suureksi cedripuuksi tuleman; niin että kaikkinaiset linnut pitää taitaman asua hänen allansa, ja hänen oksainsa warjon alla lepäämän.

24. Ja kaikki puut maan päällä pitää tietämän, että minä Herra olen korkian puun alentanut, ja matalan puun ylöntänyt, ja wiherjäisen puun kuiwannut, ja kuiwan puun wiherjäiseksi tehnyt; minä Herra sen puhun, ja teen sen myös.

18 Luku.

Hurskas, katuwainen. Jumalatoin ja joka wanhurskaudesta luopuu.

Ja Herran sana tapahtui minulle, ja sanoi:

2. Mitä te pidätte keskenänne Israelin maalla tätä sananlaskua, ja sanotte: isät owat syöneet happamia wiinamarjoja, mutta lasten hampaat owat siitä huoltuneet? Jer. 31:29.

3. Niin totta kuin minä elän, sanoo Herra, Herra, senkaltainen sananlasku ei pidä silleen oleman teidän seassanne Israelissa.

4. Sillä katso, kaikki sielut owat minun, isän sielu on niin minun kuin pojankin sielu; se sielu, joka syntiä tekee, sen pitää kuoleman.

5. Jos joku on hurskas, joka oikein ja hywin tekee;

6. Joka ei wuorilla syö, joka ei nosta silmänsä ylös Israelin huoneen epäjumalten puoleen, ja ei saastuta lähimmäisensä emäntätä, eikä makaa waimon kanssa hänen taudissansa; 3 Mos. 18:19.

7. Joka ei kenellenkään wahinkoa tee, joka welkamiehille antaa panttinsa jälleen, joka ei keltäkään mitään ota pois wäkiwallalla, joka jakaa leipänsä isoowaiselle, ja waatettaa alastoman; 5 Mos. 24:10. Es. 58:6. Matth. 25:35.

8. Joka ei korwolle anna, joka ei woittoa ota, joka wääryydestä kätensä temmaa pois, joka ihmisten waiheella oikein tuomitsee;

9. Joka minun säätyini jälkeen waeltaa, ja minun oikeuteni pitää, niin että hän todesta sen jälkeen tekee; se on hurskas mies, hänen pitää totisesti saaman elää, sanoo Herra, Herra.

10. Mutta jos hän pojan siittää, ja se tulee murhaajaksi, joka werta wuodattaa, eli tekee jonkun näistä kappaleista,

11. Ja ei yhtään niistä muista kappaleista tee; mutta syö myös wuorilla, ja saastuttaa lähimmäisensä emännän;

12. Tekee köyhille ja waiwaisille wahinkoa, ottaa jotain wäkiwallalla, ei anna panttia jälleen, ja nostaa silmänsä epäjumalten puoleen, jolla hän kauhistuksen tekee,

13. Antaa kaswolle, ottaa woittoa: pitäiskö hänen elämän? Ei hänen pidä elämän; mutta että hän senkaltaisen kauhistuksen tehnyt on, niin hänen pitää totisesti kuoleman, hänen werensä pitää hänen päällensä oleman. 3 Mos. 20:9.

14. Mutta jos hän pojan siittää, joka kaikki isänsä synnit näkee, kuin hän tehnyt on; ja hän pelkää, ja ei tee niin;

15. Ei syö wuorilla, ei silmiänsä nosta Israelin huoneen epäjumalten puoleen, ei saastuta lähimmäisensä emäntätä;

16. Ei tee kenenkään wahinkoa, ei pidä panttia tykönänsä, ei mitään ota wääryydellä; jakaa leipänsä isoowaiselle, ja waatettaa alastoman;

17. Ei waiwaisille tee wääryyttä, ei ota korkoa eikä woittoa, mutta pitää minun oikeuteni, ja elää minun säätyini jälkeen: ei hänen pidä kuoleman isänsä pahan teon tähden, waan totisesti elämän.

18. Mutta hänen isänsä, joka paljon wäkiwaltaa ja suurta wääryyttä tehnyt on weljeänsä wastaan, ja kansansa seassa tehnyt on sitä, kuin ei kelpaa, katso, hänen pitää kuoleman pahan tekonsa tähden.

19. Niin te sanotte: mitseikä pojan pidä kantaman isänsä pahaa tekoa? että hän on tehnyt oikein ja hywin, pitänyt ja tehnyt kaikki minun säätyni, niin hän saa totisesti elää.

20. Sillä se sielu, joka syntiä tekee, sen pitää kuoleman; ei pojan pidä kantaman isänsä syntiä, eikä isän pojan syntiä; mutta wanhurskaan wanhurskaus pitää hänen

itse päällensä oleman, ja sen wäärän pahuus pitää hänen päällensä oleman.

5 Mos. 24: 16. 2 Kun. k. 14: 6. 2 Aika k. 25: 4. Jer. 31: 30.

21. Mutta jos jumalatoin kääntää itsensä kaikista synneistänsä, joita hän tehnyt on, ja pitää kaikki minun säätyni, ja tekee oikeuden ja wanhurskauden, niin hän saa totisesti elää, ja ei pidä kuoleman.

22. Kaikkia hänen ylitsekäymisiänsä, joita hän tehnyt on, ei pidä muistettaman; mutta hän saa elää sen wanhurskauden tähden, kuin hän tehnyt on.

23. Luuletkos, että minulla on joku ilo jumalattoman kuolemasta, sanoo Herra, Herra, ja ei paljo enämpi, että hän palajaa teistänsä, ja saa elää? 2 Piet. 3: 9.

24. Ja jos wanhurskas kääntää itsensä wanhurskaudestansa, ja tekee pahaa, ja elää kaiken sen kauhistuksen jälkeen, kuin jumalatoin tekee: pitäiskö hänen saaman elää? Ja tosin, kaikkea hänen wanhurskauttansa, kuin hän tehnyt on, ei pidä muistettaman; mutta hänen pitää kuoleman ylitsekäymistensä ja synteinsä tähden, joita hän tehnyt on. Hes. 3: 20. k. 33: 12, 13.

25. Ja wielä sitte te sanotte: ei Herra tee oikein. Niin kuulkaat nyt, te Israelin huoneesta: eikö minulla oikeus ole, ja teillä wääryys? Hes. 33: 20.

26. Koska wanhurskas kääntää itsensä wanhurskaudestansa, ja tekee pahaa, niin hänen pitää kuoleman; mutta hänen pitää kuoleman pahuutensa tähden, kuin hän tehnyt on.

27. Ja koska jumalatoin kääntää itsensä wääryydestänsä, jonka hän tehnyt on, ja tekee oikeuden ja wanhurskauden, hän saa pitää sielunsa eläwänä.

28. Sillä koska hän näkee, ja lakkaa pahuudestansa, niin hänen pitää totisesti elämän, ja ei kuoleman.

29. Ja Israelin huone sanoo: ei Herra tee oikein. Pitäiskö minulla wääryys oleman, te Israelin huone? Eikö teillä ole wääryys?

30. Sentähden tahdon minä tuomita teitä, te Israelin huoneesta, jokaisen hänen tiensä jälkeen, sanoo Herra, Herra. Sentähden kääntäkäät itsenne, ja palaitkaat kaikesta wääryydestänne, ettette lankeisi pahan tekonne tähden.

31. Heittäkäät pois tyköänne kaikki ylitsekäymisenne, jolla te rikkoneet olette, ja tehkäät teillenne uusi sydän ja uusi henki; sillä miksi pitäis teidän kuoleman, sinä Israelin huone? Ps. 51: 12.

32. Sillä ei minulla ole yhtäkään iloa hänen kuolemahansa, joka kuolee, sanoo Herra, Herra; sentähden kääntäkäät itsenne, niin te saatte elää. Hes. 33: 11.

19 Luku.

Joaha, Jojachim, Zedechia.

Mutta tee sinä walitusitku Israelin päämiehistä,

2. Ja sano: miksi sinun äitis naaras jalopeura makasi jalopeurain seassa, ja kaswatti penikkansa nuorten jalopeurain seassa?

3. Yhden hän niistä kaswatti, ja siitä tuli nuori jalopeura; se tottui julmasti repimään ja syömään ihmisiä.

3. Koska pakanat sen hänestä kuuliwat, ottiwat he sen kiinni luolassansa, ja weiwät sen kahleissa Egyptin maalle.

2 Kun. k. 23: 33. Jer. 22: 11.

5. Koska nyt äiti sen näki, että hänen toiwonsa oli pois, otti hän toisen pojistansa, ja teki siitä nuoren jalopeuran.

6. Koska se waelsi jalopeurain seassa, tuli se nuoreksi jalopeuraksi, joka myös harjaantui julmasti raatelemaan ja syömään ihmisiä. 2 Aika k. 36: 5.

7. Se oppi heidän leskensä tuntemaan, ja häwitti heidän kaupunkinsa, niin että maa ja mitä siinä oli, kauhistui hänen kiljumisensa ääntä.

8. Niin asettiwat pakanat itsensä kaikista maakunnista hänen ympärillensä, ja heittiwät werkkonsa hänen päällensä, ja käsittiwät hänen luolassansa. 2 Kun. k. 24: 2.

9. Ja paniwat hänen kahleissa wankeuteen, ja weiwät hänen Babelin kuninkaan tykö; ja hän wietiin warustuksiin, ettei hänen äänensä pitänyt enämpi kuultaman Israelin wuorilla.

10. Sinun äitis oli sinun lewossas niinkuin wiinapuu weden reunalla istutettu; ja sen hedelmät ja oksat kaswoiwat siitä paljosta wedestä.

11. Että sen oksat niin wahwaksi tuliwat, että ne herrain waltikaksi kelpasiwat, ja se tuli korkiaksi paksuin oksain seassa. Ja koska se nähtiin, että se niin korkia oli, ja että hänellä niin monta oksaa oli;

12. Rewäistiin se maahan wihassa, ja heitettiin pois, itätuuli kuiwasi hänen hedelmänsä; ja sen wahwat oksat murrettiin rikki, niin että ne kuiwetuksi ja tulelta poltetuksi tuliwat. Hes. 13: 15.

13. Mutta nyt se on istutettu korpeen, kuiwaan ja karkiaan maahan.

14. Ja tuli kävi ulos sen wahwoista oksista, se söi sen hedelmän, niin ettei sen

päällä silleen wahwoja oksia ole herrain
waltikaksi. Se on walitettawa ja surullinen
asia.

20 Luku.

Juda nuhdellaan. Wastaus kieltään.

Ja tapahtui seitsemäntenä wuotena, kym-
menentenä päiwänä wiidennessä kuukau-
dessa, että muutamia Israelin wanhem-
mista tuli kysymään Herralta; ja he istui-
wat minun eteeni.
2. Silloin tapahtui Herran sana minulle,
ja sanoi:
3. Sinä, ihmisen poika, puhu Israelin
wanhemmitten kanssa, ja sano heille: näin
sanoo Herra, Herra: oletteko te tulleet kysy-
mään minulta? Niin totta kuin minä elän,
en tahdo minä teitä wastata, sanoo Herra,
Herra.
4. Mutta jos sinä, ihmisen poika, tahdot
tuomita heitä, niin tuomitse heitä näin: il-
moita heille heidän isäinsä kauhistus,
5. Ja sano heille: näin sanoo Herra, Her-
ra: siihen aikaan, koska minä walitsin Is-
raelin, nostin minä käteni Jakobin huoneen
siemenelle, ja annoin heidän tuta minuani
Egyptin maalla; ja tosin minä nostin kä-
teni heille, ja sanoin: minä olen Herra tei-
dän Jumalanne. 2 Mos. 6: 8.
6. Mutta minä nostin heille käteni sillä
ajalla, että minun piti johdattaman heitä
Egyptin maalta siihen maakuntaan, jonka
minä heille edeskatsonut olin, joka rieskaa
ja hunajata wuotaa, joka on paras kaikkein
maakuntain seassa. 2 Mos. 3: 8.
7. Ja sanoin heille: heittäkään jokainen
kauhistuksen pois silmäinsä edestä, ja äl-
käät te saastuttako itseänne Egyptin epäju-
malissa; sillä minä olen Herra teidän Ju-
malanne.
8. Mutta he oliwat minulle kowakorwaiset,
ja ei tahtoneet kuulla minua; ja ei yksikään
heistä heittänyt kauhistustansa pois silmäin-
sä edestä, ja ei hyljänneet Egyptin epäju-
malia. Niin minä ajattelin wuodattaa mi-
nun wihani heidän päällensä, ja antaa mi-
nun hirmuisuuteni käydä heidän ylitsensä
Egyptin maassa.
9. Mutta en minä tehnyt sitä minun ni-
meni tähden, ettei sen pitänyt saastutetuksi
tuleman pakanain edessä, joiden seassa he
oliwat, ja joille minä olin itseni ilmoittanut,
että minä heidän tahdoin johdattaa ulos
Egyptin maalta.
10. Ja koska minä heidän Egyptin maalta
olin johdattanut ulos, ja antanut heidän tul-
la korpeen;
11. Annoin minä heille minun säätyni, ja
minun oikeuteni heille tiettäwäksi tein: se ih-
minen, kuin ne tekee, hän elää niissä.
2 Mos. 15: 26. l. 20: 1, ꝛc. 3 Mos. 18: 5. 5 Mos. 5: 1, ꝛc.
l. 30: 6. Rom. 10: 5. Gal. 3: 12.
12. Minä annoin myös heille minun sab-
battini merkiksi minun ja heidän waiheellan-
sa, että heidän piti tietämän, että minä olen
Herra, joka heitä pyhitän.
2 Mos. 16: 25. l. 20: 8. l. 31: 13, 17.
13. Mutta Israelin huone oli minulle ko-
wakorwainen korwessa, ja ei elänyt minun
säätyini jälkeen, ja katsoi minun oikeuteni
ylön, joissa se ihminen elää, joka ne tekee;
ja he saastuttiwat minun sabbattini sangen
suuresti: niin minä ajattelin wuodattaa
minun wihani heidän päällensä korwessa,
ja peräti kadottaa heitä. 2 Mos. 16: 27. 4 Mos. 14: 2.
14. Mutta en minä sitä tehnyt minun ni-
meni tähden, ettei sen pitänyt turmelluksi
tuleman pakanain seassa, joista minä hei-
dän olin johdattanut ulos heidän silmäinsä
edessä. 4 Mos. 14: 13. 5 Mos. 9: 28.
15. Ja minä nostin käteni heitä wastaan
korwessa, etten minä tahtonut heitä antaa
tulla siihen maahan, jonka minä heille an-
tanut olin, joka rieskaa ja hunajata wuo-
taa, joka on paras kaikkein maakuntain
seassa;
16. Että he katsoiwat minun oikeuteni
ylön, ja ei eläneet minun säätyini jälkeen,
ja turmeliwat minun sabbattini; sillä heidän
sydämensä waelsi epäjumaltensa jälkeen.
17. Mutta minun silmäni armahti heitä,
etten minä heitä kadottanut, enkä peräti
tyhjäksi tehnyt heitä korwessa.
18. Ja minä sanoin heidän lapsillensa
korwessa: ei teidän pidä elämän teidän
isäinne säätyin jälkeen, eikä pitämän heidän
oikeuksiansa, eli saastuttaman itseänne hei-
dän epäjumaliinsa;
19. Sillä minä olen Herra teidän Juma-
lanne: minun säätyini jälkeen pitää teidän
elämän, ja minun oikeuteni pitämän, ja
niiden jälkeen tekemän. 5 Mos. 4: 1.
20. Ja minun sabbattini pitää teidän py-
hittämän, että ne pitää oleman merkiksi mi-
nun ja teidän waiheellanne, että teidän pi-
tää tietämän, että minä Herra olen teidän
Jumalanne.
21. Mutta lapset oliwat minulle myös ko-
wakorwaiset, ja ei eläneet minun säätyini
jälkeen, ei pitäneet minun oikeuksiani, teh-
däksensä niiden jälkeen, joissa ihminen elää,
joka ne pitää, ja he turmeliwat minun sab-
battini; niin minä ajattelin wuodattaa mi-
nun wihani heidän päällensä, ja antaa mi-

nun hirmuisuuteni käydä heidän ylitsensä korwessa.
22. Mutta minä käänsin käteni, ja en tehnyt sitä minun nimeni tähden, ettei sen pitänyt turmellutsi tuleman pakanain edessä, joista minä heitä olen johdattanut ulos heidän silmäinsä edessä.
23. Minä nostin myös käteni heitä wastaan korwessa, hajoittaakseni heitä pakanain sekaan ja maakuntiin;
24. Ettei he pitäneet minun oikeuksiani, ja katsoiwat minun säätyni ylön, ja turmeliwat minun sabbattini, ja katseliwat isäinsä epäjumalia.
25. Sentähden annoin minä heille säädyt, jotka ei hywät olleet, ja oikeudet, joissa ei heille ollut elämätä; 2 Thess. 2: 10, 11.
26. Ja hyljäsin heidän uhrinsa, koska he käyttiwät tulessa kaikki esikoiset, että minun piti heitä häwittämän, ja että heidän piti tietämän, että minä olen Herra. 2 Aika k. 33: 6.
27. Sentähden puhu sinä, ihmisen poika, Israelin huoneelle, ja sano heille: näin sanoo Herra, Herra: teidän isänne owat wielä enämmin minua pilkanneet, hywällä ehdolla minua wastaan rikkoissansa.
28. Sillä koska minä olin antanut heidän tulla siihen maahan, jonka ylitse minä käteni nostanut olin, että minun piti sen antaman heille; kussa he joskus näkiwät korkian wuoren taikka paksuoksaisen puun, siellä he uhrasiwat uhrinsa ja kantoiwat sinne uhrinsa wihan kehoitukseksi, ja suitsuttiwat siellä makian hajunsa, ja wuodattiwat siellä juomauhrinsa. Es. 57: 6.
29. Mutta minä sanoin heille: mihinkä pitää siis oleman sen kukkulan, johonka te menette? Ja siitä kutsutaan se kukkulaksi aina tähän päiwään asti.
30. Sentähden sano Israelin huoneelle: näin sanoo Herra, Herra: te saastutatte itsenne teidän isäinne menoissa, ja teette huorin heidän kauhistustensa kanssa;
31. Ja saastutatte itsenne teidän epäjumalissanne, joille te uhraatte teidän lahjanne, ja poltatte teidän poikanne tulessa hamaan tähän päiwään asti: ja minun pitäis antaman teille wastausta, sinä Israelin huone? Niin totta kuin minä elän, sanoo Herra, Herra: en tahdo minä wastausta antaa teille.
32. Ja se kuin tulee teidän mieleenne, ei siitä pidä mitään oleman, että te sanotte: me tahdomme tehdä niinkuin pakanat ja muut kansat maakunnissa, ja palwella kantoja ja kiwiä.
33. Niin totta kuin minä elän, sanoo Herra, Herra, minä tahdon hallita teitä wäkewällä kädellä ja ojetulla käsiwarrella, ja wuodatetulla hirmuisuudella.
34. Ja tahdon johdattaa teitä pois kansoista, ja koota teitä niistä maakunnista, joihinka te hajoitetut olette, wäkewällä kädellä, ojetulla käsiwarrella ja wuodatetulla hirmuisuudella.
35. Ja tahdon teidän antaa tulla kansain korpeen, ja olla siellä oikeudella teidän kanssanne, kaswoista niin kaswoihin.
36. Niinkuin minä teidän isäinne kanssa Egyptin maan korwessa oikeudella olin: juuri sillä tawalla tahdon minä olla oikeudella teidän kanssanne, sanoo Herra, Herra.
37. Minä tahdon antaa teidän tulla witsan alle, ja johdattaa teitä liiton siteellä.
38. Ja tahdon perata pois wastahakoiset ja minusta luopuwaiset teidän seastanne. Ja tosin minä tahdon johdattaa heitä ulos asumamaastansa, ja en anna heitä tulla Israelin maalle, että teidän tietämän pitää, että minä olen Herra.
39. Sentähden te, Israelin huone, näin sanoo Herra, Herra: ettette kuitenkaan tahdo kuulla minua, niin tehkäät niinkuin teille kelpaa, ja jokainen teistä palwelkaan epäjumalatansa tästäkin lähin; mutta minun pyhä nimeni antakaat tästedes pilkkaamata olla teidän uhreissanne ja epäjumalissanne.
40. Sillä näin sanoo Herra, Herra: minun pyhällä wuorellani, sillä korkialla Israelin wuorella, siellä pitää koko Israelin huone ja kaikki, jotka maakunnassa owat, palweleman minua; siellä pitää heidän minulle oleman otolliset, ja siellä minä tahdon anoa teiltä ylönnysuhria ja teidän uhrinne esikoista kaiken sen kanssa, jolla te minua pyhitätte.
41. Te olette minulle otolliset makialla sawulla, koska minä annan teidän tulla pois kansoista, ja kokoon teitä siitä maasta, kuhunka te hajoitetut olette, ja pyhitän itseni teissä, pakanain edessä.
42. Ja teidän pitää ymmärtämän, että minä olen Herra, koska minä olen antanut teidän tulla Israelin maalle, siihen maahan, josta minä nostin käteni, että minun piti teidän isillenne sen antaman.
43. Siellä pitää teidän muistaman teidän menonne ja kaikki teidän tekonne, joilla te itsenne saastuttaneet olette, ja teidän pitää suuttuman itseenne kaiken teidän pahuutenne tähden, kuin te tehneet olette.
44. Ja teidän pitää ymmärtämän, että minä olen Herra, koska minä teen teidän kanssanne minun nimeni tähden, ja ei tei=

dän pahan menonne ja wahingollisen työn-
ne jälkeen, sinä Israelin huone, sanoo Her-
ra, Herra.
45. Ja Herran sana tapahtui minulle, ja
sanoi:
46. Sinä, ihmisen poika, aseta kaswos oi-
kian käden puoleen, ja pisaroitse lounaan
puoleen, ja ennusta metsää wastaan, kedol-
la lounaaseen päin,
47. Ja sano lounaan puolisselle metsälle:
kuule Herran sanaa: näin sanoo Herra,
Herra: katso, minä tahdon sinussa tulen sy-
tyttää, sen pitää sekä tuoreet että kuiwat
puut polttaman, ettei hänen ankaraa liekki-
änsä taideta sammutettaa, waan kaikki pitää
poltettaman, mitä lounaasta pohjaa käsin
on. Luc. 23:31.
48. Ja kaikki liha pitää näkemän, että mi-
nä Herra sen sytyttänyt olen; ja ei pidä sitä
sammutettaman.
49. Ja minä sanoin: Ah! ah! Herra, Her-
ra, he sanowat minusta: tämä puhuu pal-
jaita tapauksia.

21 Luku.

Miekka hiottu. Kruunu tyhjäksi tehty.

Ja Herran sana tapahtui minulle, ja sa-
noi:
2. Sinä, ihmisen poika, aseta kaswos Je-
rusalemia wastaan, ja pisaroitse Pyhää
wastaan, ja ennusta Israelin maata was-
taan;
3. Ja sano Israelin maalle: näin sanoo
Herra: katso, minä tahdon sinun kimppuus,
minä tahdon wetää miekkani tupesta ulos,
ja tahdon sinussa häwittää sekä hurskaat
että wäärät.
4. Että minä sinussa sekä hurskaat että
wäärät häwitän, niin minun miekkani tu-
pesta lähtee kaiken lihan päälle etelästä niin
pohjaiseen asti.
5. Ja kaikki liha pitää ymmärtämän, että
minä Herra olen wetänyt minun miekkani
tupesta ulos; ja ei pidä enää siihen pistet-
tämän.
6. Ja sinä, ihmisen poika, huokaa siihen
asti että lantees pakottawat ja kipiäksi tule-
wat: ja sinun pitää huokaaman, niin että
he näkewät sen.
7. Ja kosta he sinulle sanowat: mitäs huo-
kailet? pitää sinun sanoman: sen huudon
tähden, joka tulee, jota kaikki sydämet häm-
mästywät, ja kaikki kädet putoowat alas,
kaikki rohkeus tulee pois, ja kaikki polwet
niinkuin wedet wuotawat: katso, se tulee ja
tapahtuu, sanoo Herra, Herra.
8. Ja Herran sana tapahtui minulle, ja
sanoi:
9. Sinä, ihmisen poika, ennusta ja sano:
näin sanoo Herra: sano: miekka, miekka on
teroitettu ja myös hiottu.
10. Se on teroitettu teurastamaan, se on
hiottu wälkkymään. Kuinka me taidamme
iloita? minun poikani witsa katsoo kaikki
puut ylön.
11. Mutta hän on miekan hiottaa anta-
nut, että se käteen otettaman pitää; miekka
on teroitettu ja se on hiottu, tappajan kä-
teen annettaa.
12. Huuda ja ulwo sinä, ihmisen poika,
sillä se tapahtuu minun kansalleni ja kaikille
Israelin haltioille; pelko miekan tähden pi-
tää minun kansani tykönä oleman; sentäh-
den lyö reisiäs. Jer. 31:19.
13. Sillä hän on heitä koetellut; waan
mitä se auttaa, jollei ylönkatsowa witsa tule,
sanoo Herra, Herra.
14. Ja sinä ihmisen poika, ennusta ja lyö
käsiäs yhteen; sillä miekka pitää kaksinkertai-
sesti, wielä kolminkertaisestikin tuleman,
murhamiekka, suuren tapon miekka, niin et-
tä se myös käy läpitse heidän sisämäisiin
kammioihinsa. 2 Kun. k. 25:4, 2c. Hes. 6:11.
15. Minä annan sen miekan helistä, että
sydämet pitää hämmästymän, ja monta
pitää kaatuman kaikissa heidän porteissan-
sa: woi kuin se wälkkyy, ja on hiottu tappa-
maan! Jer. 52:30.
16. Yhdistä sinus, lyö oikialle ja wasem-
malle puolelle, mitä edessäs on.
17. Sillä minä tahdon myös käsilläni yh-
teen lyödä siitä, ja antaa minun wihani
mennä: minä Herra olen sen puhunut.
18. Ja Herran sana tapahtui minulle, ja
sanoi:
19. Ja sinä, ihmisen poika, tee kaksi tietä,
joita myöten Babelin kuninkaan miekka tu-
leman pitää, mutta ne molemmat pitää tu-
leman yhdeltä maalta; ja pane wiitta tien
haaraan kaupunkia päin; Hes. 4:1.
20. Ja tee tie miekan tulla Ammonin las-
ten Rabbathiin ja Judan wahwaan kau-
punkiin, Jerusalemiin.
21. Sillä Babelin kuningas laittaa itsensä
ensimäiseksi kahden tien haaraan, tietämään
tietäjältä, ampumaan nuolella arwosta,
epäjumalilta kysymään, maksaan katso-
maan.
22. Niin pitää arpa lankeeman hänen oi-
kialle puolellensa Jerusalemia päin, ja hän
antaa sinne wiedä sota-aseita, ja läwen
(muuriin) awata, murhaamaan, suurella
äänellä huutamaan, panemaan sota-aseita

porttein eteen, tekemään saartoa ja rakentamaan multaseiniä.
23. Waan se näkyy heille heidän silmäinsä edessä turhaksi aawistukseksi, waikka he walan heidän edessänsä wannoisiwat: mutta hän muistaa heidän pahaa tekoansa, että he kiinni otettaisiin.
24. Sentähden sanoo Herra, Herra näin: että teidän pahat työnne muistetut, ja teidän kowakorwaisuutenne ilmei on, että teidän syntinne nähdään kaikissa teidän töissänne; ja että teitä muistetaan, pitää te käsillä kiinni otettaman.
25. Ja sinä, paha ja jumalatoin Israelin päämies, jonka päiwä lähestyy, koska pahat työt loppuneet owat;
26. Näin sanoo Herra, Herra: pane kuninkaan lakki pois, ja ota kruunu pois; sillä ei niitä pidä siellä enää oleman; alettu pitää ylettämän, ja korkia alettaman.
27. Minä tahdon sen (kruunun) tyhjäksi, tyhjäksi, tyhjäksi tehdä; ei sen myös pidä oleman siihen asti kuin se tulee, jonka sen saaman pitää, hänelle minä sen annan.
28. Ja sinä, ihmisen poika, ennusta ja sano: näin sanoo Herra, Herra, Ammonin lapsista ja heidän häwäistyksestänsä; sano siis: miekka, miekka on wedetty tappamaan, se on hiottu surmaamaan, ja että se niin wälkkyy; Hes. 25: 2.
29. Ettäs petollisia näkyjä sinulles sanoa annat, ja walhetta ennustaa; että sinä myös hyljättäisiin jumalattomain tapettuiden sekaan, joiden päiwä tuli, koska pahat työt loppuneet oliwat.
30. Ja waikka se tuppeensa jälleen pistettäisiin, niin minä kuitenkin tuomitsen sinun siinä paikassa, kussas luotu olet, ja siinä maassa, kussas syntynyt olet;
31. Ja tahdon wuodattaa minun wihani sinun päälles, minä tahdon minun hirmuisuuteni tulen sinun päälles puhaltaa, ja tahdon antaa sinun kiukkuisten miesten käsiin, jotka hukuttamaan tottuneet owat, jotka polttaa ja hukuttaa taitawat. Hes. 22: 21.
32. Sinun pitää tulen ruuaksi tuleman, ja sinun weres maalla wuodatettaman, ja ei sinua pidä enää muistettaman; sillä minä Herra olen sen puhunut.

22 Luku.

Luetellaan Judan kauhiat synnit; hänen rangaistuksensa.

Ja Herran sana tapahtui minulle, ja sanoi:
2. Sinä, ihmisen poika, etkös tahdo nuhdella, etkös tahdo nuhdella murhakaupunkia, ja hänelle näyttää kaikkia hänen kauhistuksiansa? Hes. 24: 6, 9. l. 20: 4. l. 23: 36.
3. Sano: näin sanoo Herra, Herra: o sinä kaupunki, joka omais weren wuodatat, että sinun aikas tulis, ja sinä, joka epäjumalita tykönäs teet, ettäs itses saastuttaisit! 2 Kun. k. 21: 16.
4. Sinä teet itses wikapääksi siihen wereen, jotas wuodatat, ja saastutat itses jumalissa, joitas teet; näillä sinä joudutat sinun päiwäs, ja saatat, että sinun wuotes tuleman pitää; sentähden tahdon minä sinun nauroksi tehdä pakanain seassa, ja saattaa pilkaksi kaikissa maakunnissa. 5 Mos. 28: 37.
5. Sekä läsnä että kaukana pitää heidän sinua sylkemän, että sinun häpiällisen sanoman ja suuren waiwan kärsimän pitää.
6. Katso, Israelin päämiehet, kuin on wäkewä sinussa werta wuodattamaan.
7. Isänsä ja äitinsä he katsowat ylön sinussa; muukalaisille he wäkiwaltaa ja wääryyttä tekewät; orpoja ja leskiä he sortawat sinussa.
8. Sinä katsot minun pyhyyteni ylön, ja turmelet minun sabbattini.
9. Pettäjät owat sinussa werta wuodattamaan; he syöwät wuorilla, ja tekewät ylöllistä sinussa. Hes. 18: 6.
10. He paljastawat isänsä häwyn sinussa, ja waiwaawat saastaisia waimoja heidän taudissansa. 3 Mos. 18: 19. l. 20: 18.
11. Ja tekewät kauheutta lähimmäisensä waimon kanssa: he häwäisewät omat miniänsä elkiwaltaisesti, he tekewät wäkiwaltaa omille sisarillensa, heidän isäinsä tyttärille. Jer. 5: 8.
12. He ottawat lahjoja sinussa, werta wuodattaaksensa; sinä otat korwon ja woiton, ja ahnehdit lähimmäiseltäs wäkiwallalla, ja näin unohdat minun, sanoo Herra, Herra.
13. Katso, minä lyön käsiäni yhteen sinun ahneutes tähden, jotas tehnyt olet, ja sen weren tähden, kuin sinussa wuodatettu on. Hes. 21: 14.
14. Mutta luuletkos sinun sydämes woiwan kärsiä, ja sinun kätes kestää niinä päiwinä kuin minä sinulle tekewä olen? Minä Herra olen sen puhunut, minä myös teen sen.
15. Ja tahdon sinun hajoittaa pakanain sekaan ja ajaa sinun maakuntiin, ja tahdon sinun saastaisuutes lopettaa;
16. Niin että sinä pakanain seassa pitää kirottuna pidettämän, ja sinun pitää ymmärtämän, minun olewan Herran.

17. Ja Herran sana tapahtui minulle, ja sanoi:
18. Sinä, ihmisen poika, Israelin huone on minulle karreksi tullut; kaikki heidän waskensa, tinansa, rautansa ja plyijynsä on ahjossa hopian karreksi tullut. Es. 1:22. Jer. 6:28.
19. Sentähden sanoo Herra, Herra näin: että te kaikki olette karreksi tulleet, sentähden katso, minä kokoon teidän Jerusalemiin.
20. Niinkuin hopia, waski, rauta, plyijy ja tina ahjoon kootaan, että tuli sen ala puhallettaisiin, ja ne sulaisiwat: niin tahdon minä wihassani ja hirmuisuudessani koota, panna sisälle ja sulata teitä.
21. Ja minä tahdon koota teidän, ja minun wihani tulen teidän seassanne puhaltaa, että te siellä sulaisitte.
22. Niinkuin hopia ahjossa sulaa, niin teidän pitää myös siinä sulaman; ja teidän pitää ymmärtämän, että minä Herra olen wuodattanut wihani teidän päällenne.
23. Ja Herran sana tapahtui minulle, ja sanoi:
24. Sinä, ihmisen poika, sano heille: sinä olet se maa, joka ei ole puhdistettu, niinkuin se, joka ei sadetta saa wihan ajalla.
25. Prophetat, jotka siellä owat, owat wannoneet heitänsä yhteen, niinkuin kiljuwa jalopeura, koska se saaliin saa; he syöwät sieluja, temmaawat tawaran ja rahan, ja tekewät sinne paljon leskiä. Matth. 23:14.
26. Heidän pappinsa rikkowat minun lakini, ja turmelewat minun pyhäni; ei he pidä pyhäin ja saastaisten wälillä eroitusta, eikä opeta mikä puhdas ja saastainen on, eikä tottele minun sabbattiani, ja minä saastutetaan heidän seassansa.
3 Mos. 10:10. Zeph. 3:4. Mich. 3:9, 11.
27. Heidän päämiehensä heidän seassansa owat niinkuin raatelewaiset sudet, werta wuodattamaan ja sieluja surmaamaan heidän ahneutensa tähden.
28. Ja heidän prophetansa siwuwat heitä sekoittamattomalla kalkilla, saarnaawat turhuutta, ja ennustawat heille walheita, ja sanowat: näin sanoo Herra, Herra; waikka ei Herra sitä puhunut olekaan. Hes. 13:10.
29. Mutta kansa tekee wäkiwaltaa, ja he ryöstäwät ryöwyydellä ja sortawat köyhän ja raadollisen, ja tekewät muukalaiselle wäkiwaltaa ja wääryyttä.
30. Minä etsein heidän seassansa sitä miestä, joka aidan panis ja seisois weräjällä minun edessäni, etten minä maata turmelisi; mutta en minä ketään löytänyt.
Ps. 106:23. Hes. 13:5.
31. Sentähden wuodatan minä wihani heidän päällensä, ja hirmuisuuteni tulella minä lopetan heidän, ja annan heidän tiensä heidän päänsä päälle, sanoo Herra, Herra.

23 Luku.

Israel ja Juda kaksi porttoa.

Ja Herran sana tapahtui minulle, ja sanoi:
2. Sinä, ihmisen poika, kaksi waimoa oli yhden äitin tytärtä:
3. Nämät tekiwät huorin Egyptissä, he tekiwät huorin heidän nuoruudessansa; siellä antoiwat he pidellä rintojansa, ja taputella heidän neitsyytensä nisiä.
4. Suuremman nimi oli Ohola, ja hänen sisarensa Oholiba. Ja minä otin heidän awiokseni, ja he synnyttiwät poikia ja tyttäriä. Ja Ohola kutsuttiin Samariaksi ja Oholiba Jerusalemiksi.
5. Ohola teki huorin, koska minä hänen ottanut olin, ja rakasti wärtämiehiänsä Assyrialaisia, jotka hänen tykönsä tuliwat:
6. Silkillä waatetettuja päämiehiä ja esimiehiä, kaikkia nuoria ihanaisia miehiä, hewoismiehiä, jotka hewoisilla ajoiwat;
7. Ja makasi kaikkein nuorten miesten kanssa Assyriasta, ja saastutti itsensä kaikkiin heidän jumalihinsa, kussa ikänä hän jonkun osasi.
8. Wielä sitte ei hän hyljännyt huoruutansa Egyptin kanssa; että he hänen kanssansa maanneet oliwat hänen nuoruudessansa, ja jotka hänen neitsyytensä nisiä taputelleet, ja suuressa huoruudessa hänen kanssansa olleet oliwat.
9. Sentähden minä hyljäsin hänen wärtämiestensä käsiin, Assurin lasten käsiin, joita hän himostansa rakasti. 2 Kun. k. 17:3.
10. He paljastiwat hänen häpynsä, ja ottiwat hänen poikansa ja tyttärensä pois, mutta hänen he miekalla tappoiwat. Ja sanoma kuului waimoin seassa, että tämä rangaistu oli.
11. Mutta koska Oholiba, hänen sisarensa sen näki, syttyi se rakkaudesta pahemmin kuin toinen, ja teki enämmin huorin kuin hänen sisarensa huoruus oli. Hes. 16:51.
12. Ja rakasti Assurin lapsia, päämiehiä ja esimiehiä, jotka hänen tykönsä tuliwat kauniisti waatetettuna, hewoismiehiä, jotka hewoisilla ajoiwat, kaikkia nuoria ihanaisia miehiä. Hes. 16:28.
13. Silloin minä näin, että he molemmat yhdellä tawalla itsensä saastuttaneet oliwat.
14. Mutta tämä teki wielä enämmin huorin; sillä koska hän näki punaisella maalilla

maalatuita miehiä seinässä, Chaldealaisten
kuwia,
15. Kupehista wyötetyitä ja kirjawat lakit
heidän päässänsä, jotka kaikki oliwat nähdä
niinkuin päämiehet, niinkuin Babelin lapset
ja Chaldealaiset pitäwät isänsä maalla:
16. Syttyi hän heihin niin pian kuin hän
näki heidän, ja hän lähetti sanansaattajat
heidän tykönsä Chaldeaan.
17. Koska nyt Babelin lapset hänen tykön=
sä tuliwat, häntä makaamaan hekumassan=
sa, saastuttiwat he hänen huoruudellansa;
ja se saastutti itsensä heidän kanssansa, niin
että hän heihin suuttui.
18. Ja koska hänen huoruutensa ja hä=
piänsä niin peräti ilmei tuli, suutuin minä
myös häneen, niinkuin minä hänen sisare=
hensa suuttunut olin.
19. Mutta hän teki aina enämmän huorin,
ja muisti nuoruutensa aikaa, jona hän
Egyptissä huorin tehnyt oli.
20. Ja syttyi himoon heidän jalkawai=
moinsa kanssa, joiden liha on niinkuin aasein
liha, ja heidän himonsa niinkuin hewoisten
himo.
21. Ja sinä teit häpiäs, niinkuin nuoruu=
dellas, koska Egyptissä sinun rintas pidel=
tiin, ja sinun nuoruutes nisät taputeltiin.
22. Sentähden, Oholiba, näin sanoo Her=
ra, Herra: katso, minä tahdon sinun wär=
tämiehes, joihinkas suuttunut olet, kehoittaa
sinua wastaan, ja tahdon heitä tuoda joka
taholta sinua wastaan: Hes. 16:37.
23. Babelin lapset ja kaikki Chaldealaiset,
päämiehet, herrat ja waltamiehet, ja kaikki
Assyrialaiset heidän kanssansa, kauniit, nuo=
ret miehet, kaikki päämiehet ja esimiehet,
waltamiehet, ja ylimmäiset, ja kaikkinaiset
hewoismiehet.
24. Ja he tulewat walmistettuna sinun
päälles waunuilla ja rattailla ja suurella
wäen joukolla, ja piirittäwät sinun keihäillä,
kilwillä ja rautalakeilla joka taholta. Nii=
den haltuun minä oikeuden annan, että he
sinun tuomitsewat lakinsa jälkeen.
25. Minä annan minun kiiwauteni tulla
sinun päälles, että he armottomasti sinun
kanssas toimittawat; heidän pitää sinun
nenäs ja korwas leikkaaman, ja mitä jää,
pitää miekalla lankeeman. Heidän pitää
sinun poikas ja tyttäres ottaman pois, ja
tähteet pitää poltettaman tulella.
26. Heidän pitää sinun waattees riisuman,
ja sinun kaunistukses ottaman pois.
27. Näin minä tahdon sinun haureutes
ja sinun huoruutes Egyptin maasta lopet=
taa, ettes enämpi silmiäs nosta heidän pe=
räänsä, eikä Egyptiä enämpi muistaman
pidä.
28. Sillä näin sanoo Herra, Herra: katso,
minä tahdon sinun niiden haltuun antaa,
joitas wihaat, ja joihinkas suuttunut olet.
29. Ne pitää sinulle tekemän niinkuin wi=
holliset, ja ottaman kaikki, mitäs koonnut
olet, ja sinun alastomaksi ja paljaaksi jättä=
män, että sinun saastainen häpiäs ilmei tu=
lis sinun haureutes ja huoruutes kanssa.
30. Näitä pitää heidän sinulle tekemän
sinun huoruutes tähden, kuin sinä pakanain
kanssa tehnyt olet, joiden jumalissa sinä it=
ses saastuttanut olet.
31. Sinä olet käynyt sisares teitä, sentäh=
den annan minä myös hänen maljansa
sinun kätees. Ps. 75:9. Es. 51:17. Jer. 25:15.
32. Näin sanoo Herra, Herra: sinun pitää
juoman sisares maljan, sywän ja lewiän;
sinun pitää niin suureksi nauruksi ja pil=
kaksi tuleman, että se on ylönpalttinen.
33. Sinun pitää siitä wäkewästä juomas=
ta ja waiwasta itses juowuksiin juoman;
sillä sinun sisares Samarian malja on wai=
wan ja häwityksen malja.
34. Sen sinun pitää puhtaaksi juoman, ja
lyömän sen kappaleiksi, ja sinun rintas re=
pimän rikki; sillä minä olen sen puhunut,
sanoo Herra, Herra.
35. Sentähden näin sanoo Herra, Herra:
ettäs minun unhottanut ja minun selkäs
taa heittänyt olet, niin kanna nyt sinun
haureuttas ja huoruuttas.
1 Kun. k. 14:9. Jer. 2:32. k. 3:21. k. 13:25. k. 18:15.
36. Ja Herra sanoi minulle: sinä ihmisen
poika, etkö sinä Oholata ja Oholibata nuh=
della tahdo? näytä heille heidän kauhistuk=
sensa:
37. Kuinka he owat huoruudessa olleet ja
werta wuodattaneet, ja awionsa rikkoneet
epäjumaltensa kanssa; niin myös heidän
lapsensa, jotka he minulle synnyttäneet oli=
wat, polttiwat he niille uhriksi.
38. Päälliseksi owat he sen minulle tehneet,
että he owat silloin minun pyhäni saastut=
taneet, ja minun sabbattini rikkoneet.
39. Sillä koska he lapsensa epäjumalille
tappaneet oliwat, meniwät he sinä päiwänä
minun pyhääni, sitä saastuttamaan; katso,
niin owat he minun huoneessani tehneet.
40. He owat myös lähettäneet miesten
perään, jotka kaukaisilta mailta tuleman
piti; koska sana oli lähetetty heidän tykönsä,
niin katso, he tuliwat; ja sinä pesit itses hei=
dän tähtensä, ja woitelit silmäs ja kaunistit
sinus kaunistuksella;
41. Ja istuit kauniilla wuoteella, jonka

edessä pöytä oli walmistettu; ja sinä suitsutit ja uhrasit minun öljyäni sen päällä.
Saar. l. 7: 16, 17.
42. Siellä oli suruttoman kansan ääni; ja paitsi niitä miehiä yhteisestä kansasta, tuotiin myös sinne Sabealaisia korwesta, jotka antoiwat renkaita heidän käsiinsä ja kaunista seppeleitä heidän päähänsä.
43. Mutta minä ajattelin: se on tottunut huoruuteen wanhuudesta, ei se taida lakata huoruudestansa.
44. Sillä hänen tykönsä mennään niinkuin huoran tykö: juuri niin mennään Oholan ja Oholiban, niiden häwyttömäin waimoin tykö.
45. Sentähden hurskaat miehet rankaisewat heitä, niinkuin awionsa rikkojat ja weren wuodattajat rangaistaman pitää; sillä he owat huorat, ja heidän kätensä on werta täynnä.
46. Näin sanoo Herra, Herra: wie suuri joukko heidän päällensä, ja anna heitä ryöstöksi ja saaliiksi,
47. Jotka heidän kiwittäisiwät ja heidän miekoillansa pistäisiwät läpitse, ja heidän poikansa ja tyttärensä surmaisiwat, ja heidän huoneensa tulella polttaisiwat. Hes. 16: 40.
48. Näin minä tahdon huoruuden maalta lopettaa; että kaikki waimot pitää oppiman, eikä tekemän senkaltaista haureutta.
49. Ja teidän haureutenne pannaan teidän päällenne, ja teidän pitää epäjumaltenne syntiä kantaman, tietääksenne minun olewan Herran, Herran.

24 Luku.

Juda werrattu pataan, jossa ruoste kiinni rippuu. Propheetan waimo.

Ja Herran sana tapahtui minulle, yhdeksäntenä wuonna, kymmenentenä päiwänä kymmenennestä kuusta, ja sanoi:
2. Sinä, ihmisen poika, kirjoita sinulles tämän päiwän nimi, juuri tämä päiwä; sillä Babelin kuningas on juuri tänäpänä Jerusalemia wastaan hankinnut. 2 Kun. k. 25: 1.
3. Ja pane sen tottelemattoman kansan eteen wertaus, ja sano heille: näin sanoo Herra, Herra: pane pata ja walmista, ja pane siihen wettä. Jer. 1: 13. Hes. 11: 3.
4. Pane kappaleet siihen kokoon, kaikki ne parhaat kappaleet, reisi ja lapa; ja täytä se parahilla luukappaleilla.
5. Ota paras laumasta, ja tee walkia ala luukappaleita keittääkses; ja anna wahwasti kiehua, ja luukappaleet hywin kypsyä.
6. Sentähden näin sanoo Herra, Herra: woi murhakaupunkia! joka senkaltainen pata on, jossa ruoste rippuu kiinni, niin ettei sen ruoste tahdo eritä. Ota kappale kappaleen jälkeen siitä ulos, sillä ei tarwita siitä arpaa heittää. Hes. 22: 2.
7. Sillä hänen werensä on siellä, joka paljaalle kalliolle pantu on, ja ei maan päälle wuodatettu, että se mullalla peitettäisiin.
8. Ja minä olen myös sentähden heidän antanut sen weren paljaalle kalliolle wuodattaa, ettei se peitettäisi, että wiha tulis heidän päällensä, ja heille kostettaisiin.
3 Mos. 17: 13. 5 Mos. 12: 16, 24.
9. Sentähden sanoo Herra, Herra näin: woi murhakaupunkia! jonka minä suureksi walkiaksi teen. Neh. 3: 1. Hab. 2: 12.
10. Kanna waiwoin paljo puita, sytytä tuli, että liha kypseksi tulis, ja pane hywin yrttejä sen päälle, että luukappaleet palaisiwat.
11. Pane myös pata tyhjänä hiilille, että se kuumaksi tulis, ja sen waski palais, jos sen saastaisuus sulais, ja sen ruoste läksis.
12. Waan ruoste, ehkä se kuinka kowin poltetaan, ei tahdo lähteä, sillä se on aiwan kowin ruostunut, se pitää tulessa sulattaman.
13. Sinun saastaisuutes on sula ilkeys, että waikka minä sinua mielelläni puhdistaisin, et kuitenkaan sinä tahdo itseäs puhdistaa antaa; sinun saastaisuudestas et sinä tästedes enää taida puhdistettaa, siihen asti että minun hirmuisuuteni sinussa sammunut on. Hes. 16: 42.
14. Minä Herra olen sen puhunut; se pitää tuleman, minä tahdon tehdä, ja en wiiwyttää, en minä tahdo armahtaa, entä kadu; waan heidän pitää sinun tuomitseman, niinkuin sinä eläneet ja tehnyt olet, sanoo Herra, Herra.
15. Ja Herran sana tapahtui minulle, ja sanoi:
16. Sinä ihmisen poika, katso, minä tahdon sinulta silmäis himon ottaa pois rangaistuksen kautta; mutta ei sinun pidä walittaman, eikä itkemän, eikä kyyneleitä wuodattaman.
17. Salaa sinä mahdat huoata, mutta kuolleen walitusta ei sinun pidä pitämän, waan sinun pitää kaunistukses paneman pääłles, ja kengät jalkaas kenkimän; ei sinun pidä suutas peittämän, eikä murheellisten leipää syömän. 3 Mos. 13: 45. 2 Sam. 15: 30. Mich. 3: 7.
18. Ja koska minä huomeneltain warhain kansalle puhuin, kuoli minulta ehtoona minun emäntäni. Ja minä tein toisna huomenna, kuin minulle käsketty oli.
19. Ja kansa sanoi minulle: etkös siis il-

moita meille, mitä tämä meille ennustaa, kuin sinä teet?
20. Ja minä sanoin heille: Herra on minun kanssani puhunut ja sanonut:
21. Sano Israelin huoneelle, että Herra näin sanoo: katso, minä tahdon minun pyhäni, teidän korkeimman lohdutuksenne, teidän silmäinne himon ja teidän sydämenne toiwon saastuttaa; ja teidän poikanne ja tyttärenne, jotka teidän hyljäämän pitää, lankeewat miekan kautta.
22. Ja teidän täytyy tehdä, kuin minä tehnyt olen; teidän suutanne ei teidän pidä peittämän, eikä murheellisten leipää syömän;
23. Waan pitää teidän kaunistuksenne teidän päähänne paneman, ja kenkimän itsenne; ei teidän pidä walittaman eikä itkemän, waan teidän synnissänne nääntymän, ja keskenänne toinen toisenne kanssa huokaileman. Jer. 16: 6. Hes. 4: 17.
24. Ja pitää niin Hesekiel teille ihmeeksi oleman, että teidän tekemän pitää kaiken sen jälkeen, kuin hän tehnyt on; että koska se tulee, te ymmärtäisitte, että minä Herra, Herra olen. Hes. 12: 6.
25. Ja sinä, ihmisen poika, silloin koska minä heiltä olen ottawa pois heidän woimansa ja lohdutuksensa, heidän silmäinsä himon ja heidän sydämensä toiwon, heidän poikansa ja tyttärensä;
26. Silloin pitää yksi, joka päässyt on, tuleman sinun tykös, ja sinulle ilmoittaman.
27. Silloin pitää sinun suus awattaman, ja sen joka päässyt on, että sinun puhuman pitää, ja ei enämpi waikeneman. Ja sinun pitää heille ihmeeksi oleman, että he ymmärtäisiwät minun olewan Herran.

25 Luku.

Ammon. Moab. Edom. Philistea.

Ja Herran sana tapahtui minulle, ja sanoi:
2. Sinä, ihmisen poika, aseta kaswos Ammonin lasten puoleen, ja ennusta heitä wastaan. Jer. 49: 1.
3. Ja sano Ammonin lapsille: kuulkaat Herran, Herran sanaa: näin sanoo Herra, Herra: että te minun pyhääni pilkkaatte, sanoen: jopa se saastutettu on, ja Israelin maata: se on kylmillä, ja Judan huonetta, että se on wankina wiety pois;
4. Sentähden katso, minä tahdon sinun antaa itäisen maan lapsille perinnöksi, että he linnojansa sinne rakentaman ja asuinsiansa sinne tekemän pitää; ja heidän pitää sinun hedelmäs syömän, ja sinun rieskas juoman.
5. Ja tahdon Rabban kamelein huoneeksi tehdä, ja Ammonin lapset lammaspihatoksi; ja teidän pitää tietämän, että minä olen Herra.
6. Sillä näin sanoo Herra, Herra: että sinä käsiäs paukutit, ja tömistelit jalwoillas, ja Israelin maasta kaikesta sydämestäs niin äkistellen iloitsit,
7. Sentähden katso, minä tahdon minun käteni ojentaa sinun ylitses, ja antaa sinun pakanoille ryöstöksi, ja häwittää sinun kansoista, ja maakunnista surmata; minä kadotan sinun, ja sinun pitää tietämän, että minä olen Herra.
8. Näin sanoo Herra, Herra: että Moab ja Seir sanowat: katso, Judan huone on niinkuin kaikki muutkin pakanat; Es. 15: 1. l. 16: 2. Jer. 48: 1.
9. Sentähden katso, niin minä tahdon Moabin kyljen awata kaupungeista, hänen kaupungeistansa ja hänen rajoistansa: sen kalliin maan, BethJesimothin, BaalMeonin ja Kirjathaimin, 4 Mos 24: 17.
10. Itäisen maan lapsille, Ammonin lapsia wastaan, ja annan heidän heille perinnöksi, ettei Ammonin lapsia enämpi muistettaman pidä pakanoitten seassa.
11. Ja annan tuomita Moabin; ja heidän pitää tietämän minun olewan Herran.
12. Näin sanoo Herra, Herra: että Edom Judan huoneelle ankarasti kostanut on, ja hänen kostamisellansa hänensä wikapääksi saattanut; Jer. 49: 7.
13. Sentähden sanoo Herra, Herra näin: minä tahdon käteni ojentaa Edomin päälle, ja tahdon hänestä häwittää sekä ihmiset että eläimet, ja tahdon sen autiaksi tehdä Themanista, ja Dedaniin asti pitää heidän miekalla kaatuman.
14. Ja kostan jälleen Edomille minun kansani Israelin kautta, ja heidän pitää Edomin kanssa tekemän minun wihani ja hirmuisuuteni jälkeen; että heidän minun kostoni tunteman pitää, sanoo Herra, Herra.
15. Näin sanoo Herra, Herra: että Philistealaiset kostaneet owat ja wanhan wihansa sammuttaneet, kaiketi oman tahtonsa perään (minun kansani) wahingoksi; 2 Aikak. 28: 18. Es. 14: 29. Jer. 47: 1.
16. Sentähden sanoo Herra, Herra näin: katso, minä tahdon minun käteni ojentaa Philistealaisten päälle, ja Kretit häwittää, ja tahdon jääneet meren satamissa surmata;
17. Ja tahdon heille suuresti kostaa, ja wihassa heitä rangaista, että heidän ymmärtämän pitää minun olewan Herran koska minä heille kostanut olen.

26 Luku.

Tyrin synti. Rangaistus.

Ja se tapahtui ensimäisenä wuotena tois=
takymmentä, ensimäisenä päiwänä (ensi=
mäisessä kuussa), että Herran sana tapah=
tui minulle, ja sanoi:
2. Sinä, ihmisen poika, että Tyrus sanoo
Jerusalemista: niin piti! Kansan portit
owat särjetyt: se on käätty minun tyköni;
minä täytetään, hän häwitetään;
3. Sentähden näin sanoo Herra, Herra:
katso, minä tahdon sinun kimppuus, Tyrus,
ja tahdon antaa tulla monta pakanata sinun
päälles, niinkuin meri nousee aaltoinensa.
Es. 23: 1. Jer. 47: 4. Am. 1: 9.
4. Niin pitää heidän kaataman muurit
Tyrissä, ja kukistaman hänen torninsa, ja
minä tahdon käwäistä pois tomunkin siitä,
ja tahdon tehdä hänestä paljaan kallion.
5. Hänen pitää tuleman luodoksi keskellä
merta, jonka päälle kalawerkot hajoitetaan;
sillä minä olen sen puhunut, sanoo Herra,
Herra, ja hänen pitää tuleman pakanoille
saaliiksi.
6. Ja hänen tyttärensä, jotka kedolla owat,
pitää miekalla tapettaman; ja hänen pitää
ymmärtämän, että minä olen Herra.
7. Sillä näin sanoo Herra, Herra: katso,
minä tahdon antaa tulla Tyruksen päälle
NebukadNetsarin, Babelin kuninkaan, poh=
jaisesta, kuningasten kuninkaan, hewoisilla,
waunuilla, ratsasmiehillä ja suurella kan=
san joukolla. Dan. 2: 37.
8. Hänen pitää miekalla tappaman sinun
tyttäres, jotka kedolla owat; mutta sinua
wastaan pitää hänen multaseinät rakenta=
man ja tekemän saarron, ja ylöntämän kil=
wet sinua wastaan.
9. Hänen pitää sota=aseilla sinun muuris
maahan syssäämän, ja miekoillansa kukista=
man sinun tornis.
10. Hänen monen hewoisensa tomun pitää
sinun peittämän; niin pitää myös sinun
muuris wapiseman hänen hewoistensa,
waunuinsa ja ratsasmiestensä töminästä,
koska hän sinun porteistas waeltaa sisälle,
niinkuin siihen kaupunkiin mennään, joka
maahan kukistettu on.
11. Hänen pitää hewoistensa kawioilla
tallaaman rikki kaikki sinun katus; sinun
kansas hän miekalla tappaa, ja sinun wah=
wat patsaas maahan kaataa.
Es. 5: 28. Jer. 47: 3.
12. Heidän pitää sinun tawaras ryöstä=
män, ja sinun kauppas ottaman pois, sinun
muuris kaataman, ja sinun kauniit huonees
kukistaman; ja heittämän sinun kiwes, puus
ja tomus weteen.
13. Niin tahdon minä lopettaa sinun lau=
lus äänen, ettei enää kuultaman pidä sinun
kantelees helinätä. Es. 24: 8. Jer. 7: 34. l. 16: 9.
14. Ja minä tahdon tehdä sinusta paljaan
kallion ja luodon, jonka päälle kalawerkot
hajoitetaan, ja ei sinua pidä enää raketta=
man; sillä minä Herra olen sen puhunut,
sanoo Herra, Herra.
15. Näin sanoo Herra, Herra Tyrusta
wastaan: mitämaks että luotoin pitää wa=
piseman, koska sinä niin hirmuisesti kaadut,
ja sinun haawoitettus huutawat, jotka sinus=
sa hirmuisesti tapetaan.
16. Ja kaikki ruhtinaat meren tykönä pitää
astuman alas istuimiltansa, ja riisuman
hameensa, ja paneman pois yltänsä neulo=
tut waatteet, ja pitää käymän murhewaat=
teissa ja istuman maahan, ja pitää häm=
mästymän ja tyhmistymän, sinun äkillises=
tä lankeemisestas.
17. Heidän pitää walittaman sinua, ja sa=
noman sinusta: woi, kuinka sinä olet niin
peräti autiaksi tullut, sinä kuuluisa kaupunki!
sinä joka meren tykönä olit, joka niin woi=
mallinen olit meren tykönä ynnä sinun asu=
waistes kanssa, että kaiken maan täytyi
sinua peljätä.
18. Nyt tyhmistywät luodot sinun lankee=
mistas, ja luotokunnat meressä hämmästy=
wät sinun loppuas.
19. Sillä näin sanoo Herra, Herra: minä
tahdon sinua tehdä autiaksi kaupungiksi,
niinkuin ne kaupungit, joissa ei kenkään asu,
ja annan tulla suuren wirran sinun päälles,
suuret wedet sinua peittämään.
20. Ja annan sinun mennä alas niiden
kanssa, jotka menewät alas hautaan, mui=
naisen kansan tykö, ja tahdon kukistaa sinun
maan ala, ja teen sinun niinkuin ijäiseksi
autiaksi niiden kanssa, jotka hautaan mene=
wät, ettei kenenkään sinussa pidä asuman;
ja annan kauneuden eläwitten maahan.
21. Ja teen sinun hämmästykseksi, ettei
sinun enää pidä oleman; niin että koska
sinua kysytään, niin ei ikänä pidä kenenkään
sinua enää löytämän, sanoo Herra, Herra.
Hes. 28: 19.

27 Luku.

Tyrin ylpeys, kaupan teko, surkia perikato.

Ja Herran sana tapahtui minulle, ja sa=
noi:
2. Sinä, ihmisen poika, tee walitusitku
Tyristä; Es. 23: 1. Am. 1: 9.
3. Ja sano Tyrukselle, joka asuu meren

tykönä ja tekee kauppaa monen luodon kansan kanssa: näin sanoo Herra, Herra: o Tyrus, sinä olet sanonut: minä olen kaikkein kauniin.
4. Sinun rajas owat keskellä merta; ja sinun rakentajas owat walmistaneet sinun kaikkein kauniimmaksi. Hes. 28: 2.
5. Kaikki sinun lautas on hongasta Seniristä, ja olet antanut tuoda cedripuita Libanonista tehdäkses sinulles haahden pielen.
6. Sinun airos oliwat tehdyt Basanin tammesta, sinun piittas elephantin luista, Chithimin luodoista:
7. Sinun purjees oli Egyptin kalliista liinasta neulottu, sinulle merkiksi; sinun peittees oli siniwilloista ja Elisan luotoin purpurasta.
8. Zidonista ja Arwadista oliwat sinun haaksimiehes; ja sinulla oliwat toimelliset miehet Tyristä, haahden haltiat.
9. Wanhimmat ja taitawat Gebalista paransiwat sinun laiwas. Kaikki laiwat meressä ja haaksimiehet löyttiin sinun tykönäs; he tekiwät kauppaa sinussa.
1 Kun. k. 5: 18. Ps. 83: 8.
10. Persiasta, Lydiasta ja Lybiasta oliwat urhoolliset miehet sinun sotajoukossas; jotka heidän kilpensä ja otansa sinussa ripustiwat, ne sinun kaunistiwat.
11. Arwadin lapset oliwat sinun sotajoukossas, kaikki ympäri sinun muurias, ja wartiat sinun tornissas. He ripustiwat kilpensä sinun muuris päälle kaikki ympäri: ne tekiwät niin sinun ihanaksi.
12. Tharsis teki kauppaa sinun kanssas kaikkinaisen kalun paljoudella: hopialla, raudalla, tinalla ja plyijyllä, joita he toiwat sinun markkinoilles.
13. Jawan, Tubal ja Mesech teki kauppaa sinun kanssas, ja toiwat ihmisiä ja waskiastioita sinun kaupalles. 1 Mos. 10: 2.
14. Thogarmasta toiwat he hewoisia ja waunuja ja muuleja sinun markkinoilles.
1 Mos. 10: 3.
15. Dedanin lapset oliwat sinun kauppamiehes, ja sinä teit kauppaa joka paikassa luotokunnissa; he antoiwat sinulle elephantin luita ja hebenpuita hinnaksi.
16. Syrialaiset noutiwat sinun töitäs, joitas teit, toiwat rubiinia, purpurata, tapeteja, silkkiä ja samettia, ja kristalleja sinun markkinoilles.
17. Juda ja Israelin maa teki myös kauppaa sinun kanssas, ja toiwat sinun markkinoilles nisuja Minnithistä, ja balsamia ja hunajata, ja öljyä ja mastiksia. Tuom. 11: 33.
18. Nouti myös Damasku sinun töitäs sinusta paljoudessas, ja paljon kaikkinaisia kaluja, wäkewän wiinan ja kalliin willan edestä.
19. Dan ja JawanMehusal toiwat myös sinun markkinoilles rautakalua, kasia- ja kalmusyrttejä sinun kauppaa tehdäkses.
20. Dedan osti sinulta kalliita waatteita, joiden päällä ajossa istutaan.
21. Arabia ja kaikki Kedarin ruhtinaat kaupitsiwat sinulle lampaita, oinaita ja kauriita; niillä he tekiwät sinun kanssas kauppaa.
1 Mos. 25: 13. Ps. 120: 5.
22. Saban ja Raeman kauppamiehet tekiwät sinun kanssas kauppaa, ja toiwat sinun markkinoilles kaikkinaisia kalleita yrttejä, kalleita kiwiä ja kultaa.
23. Haran ja Kanne, ja Eden ynnä Seban kauppamiesten kanssa, Assur ja Kilmad oliwat myös sinun kauppamiehes.
24. Kaikki nämät kaupitsiwat sinulle kalleita waatteita, silkkiä ja neulotuita hameita, jotka he kalleissa cederarkuissa hywin tallella pantuna toiwat sinun markkinoilles.
25. Mutta Tharsiksen laiwat oliwat ylimmäiset sinun kaupassas; niin sinä olet peräti rikkaaksi ja jaloksi tullut keskellä merta.
26. Ja sinun haaksimiehes toiwat sinun suurilla wesillä; mutta itätuulen pitää sinun musertaman rikki keskellä merta: Hes. 17: 10.
27. Niin että sinun tawaras, kauppakalus, ostajas, haaksimiehes, laiwain haltias, laiwain rakentajas ja sinun kaupitsias, ja kaikki sinun sotamiehes, ja kaikki kansa pitää sinussa hukkuman keskellä merta, sinun lankeemises päiwänä; Ilm. k. 18: 9.
28. Niin että satamatkin pitää wapiseman sinun haahteis haltiain huudosta.
Ilm. k. 18: 11.
29. Ja kaikki, jotka soutawat haaksimiesten ja haahtein haltioitten kanssa, pitää laiwoista menemän maalle seisomaan,
30. Ja pitää kowin huutaman sinun tähtes, ja waikiasti walittaman, ja heittämän tomua päänsä päälle, ja tuhkaan itsensä tahraaman.
31. Heidän pitää ajeleman hiukset päästänsä, ja pukeman säkit yllensä, ja sydämestänsä itkemän sinua, ja haikiasti murhehtiman. Jer. 48: 37.
32. Heidän pitää walituksessansa sinua itkemän ja surkutteleman: woi, kuka on ikänä niin pois tullut merellä, kuin Tyrus!
33. Koska sinä kauppaa teit merellä, rawitsit sinä monta kansaa; ja sinun monella tawarallas ja kaupallas teit sinä maan kuninkaat äwerjääksi.
34. Mutta nyt sinä olet mereltä sysätty,

juuri syvään veteen, niin että sinun kauppas ja kaikki sinun kansas sinussa on hukkunut.
35. Kaikki, jotka luodoissa asuvat, hämmästyvät sinua, ja heidän kuninkaansa tyhmistyvät ja katsovat murheellisesti.
36. Kansain kauppamiehet viheltävät sinua, että sinä niin äkisti häwinnyt olet, ja et silleen enää taida tulla ylös ijankaikkisesti.

28 Luku.

Tyrin kuningas. Uhkaus Zidonille. Lupaus Israelille.

Ja Herran sana tapahtui minulle, ja sanoi:
2. Sinä, ihmisen poika, sanos Tyrin ruhtinaalle: näin sanoo Herra, Herra: että sinun sydämes paisuu, ja sinä sanot: minä olen Jumala, minä istun Jumalan istuimella keskellä merta; waikka sinä olet ihminen ja et Jumala, kuitenkin yltyy sinun sydämes, niinkuin Jumalan sydän:

Es. 31:3. Hes. 27:4. Dan. 5:20. Ap. T. 12:22.

3. Katso, sinä olet olewanas wiisaampi Danielia, ettei sinulta mitään salattu olisi;

Dan. 1:17, 20.

4. Ja että sinä toimellas ja taidollas olet sen woiman saanut, ja koonnut sinun tawaroihis kultaa ja hopiata,
5. Ja olet sinun suurella wiisaudellas ja kaupallas niin suuren woiman saanut; siitä sinä olet niin ylpiäksi tullut, että sinä niin woimallinen olet.
6. Sentähden sanoo Herra, Herra näin: että sinun sydämes ylpeilee, niinkuin sinä Jumala olisit;
7. Sentähden katso, minä tahdon lähettää muukalaiset sinun päälles, julmat pakanat; heidän pitää miekkansa wetämän sinun kaunista wiisauttas wastaan, ja tekemän sinun suuren kunnias häpiäksi. Hes. 26:7.
8. Heidän pitää sinun paiskaaman luolaan, että sinun pitää kuoleman keskellä merta, niinkuin tapetut.
9. Mitämaks, jos sinä murhaajalles sanot: minä olen Jumala; waikka et sinä Jumala ole, waan ihminen, ja olet sinun murhaajas kädessä.
10. Sinun pitää kuoleman niinkuin ympärileikkaamattomat, muukalaisten käsiin; sillä minä olen sen sanonut, sanoo Herra, Herra.
11. Ja Herran sana tapahtui minulle, ja sanoi:
12. Sinä, ihmisen poika, itke walitusitku Tyrin kuninkaasta, ja sano hänelle: näin sanoo Herra, Herra: sinä olet kauniisti tehty sinetti, täynnä wiisautta ja saugen ihana.
13. Sinä olet Edenissä, Jumalan yrttitarhassa, ja kaunistettu kaikkinaisilla kalleilla kiwillä, sardeilla, topatseilla, demanteilla, turkoseilla, onicheilla, jaspiksilla, saphireilla, rubineilla, smaragdeilla ja kullalla: sinä päiwänä, kuin sinä luotiin, oliwat walmiina sinun tykönäs sinun trumpus ja huilus.
14. Sinä olet niinkuin Cherub, woideltu peittämään; ja minä olen sinun asettanut, ja sinä olet Jumalan pyhällä wuorella, että sinun kuumain kiwein seassa waeltaman pitäis.
15. Ja olit waka sinun teissäs, siitä päiwästä kuin sinä luotu olit, siihen asti kuin sinun pahuutes löyttiin.
16. Sillä sinä olet sisältä täynnä pahuutta sinun suuresta kaupastas, ja olet syntiä tehnyt: sentähden tahdon minä sinun eroittaa Jumalan wuorelta, ja tahdon syöstä pois sinua, sinä peittäwä Cherub kuumista kiwistä.
17. Ja että sinun sydämes paisuu, ettäs niin ihana olet, ja olet antanut sinun kawaluutes sinun pettää sinun koreudessas: sentähden tahdon minä kukistaa sinun maahan, ja tehdä sinun ihmeeksi kuninkaille.
18. Sillä sinä turmelit sinun pyhyytes suurella pahuudellas ja wäärällä kaupallas: sentähden tahdon minä antaa tulen sinusta tulla, joka sinun kuluttaman pitää, ja teen sinun tuhwaksi maan päällä kaittein niiden silmäin edessä, jotka sinun näkewät.
19. Kaikki, jotka sinun tuntewat pakanain seassa, pitää hämmästymän sinun tähtes; sinä olet suureksi pelwoksi, ettes ikänä enää taida tulla ylös. Hes. 26:16.
20. Ja Herran sana tapahtui minulle, ja sanoi:
21. Sinä, ihmisen poika, aseta sinun kaswos Zidonia wastaan, ja ennusta häntä wastaan; Es. 23:2, 4.
22. Ja sano: näin sanoo Herra, Herra: katso, minä tahdon sinun kimppuus, Zidon, ja tahdon woittaa kunnian sinusta, että ymmärrettäisiin, että minä olen Herra, kosta minä annan oikeuden käydä hänen ylitsensä, ja hänessä osoitan, että minä pyhä olen.
23. Ja lähetän ruton hänen sekaansa ja weren wuodatuksen hänen kaduillensa, ja heidän pitää kuolemahaawoissa lankeeman miekalla, jonka pitää tuleman heidän päällensä joka tahwolta; ja heidän pitää ymmärtämän, että minä olen Herra.
24. Ja ei pidä sitte ympäri Israelin huoneita, joissa heidän wihollisensa owat, orjantappuroita, jotka pistäwät, eikä ohdakkeita, jotka heitä waiwaawat, jäämän, että

heidän pitää ymmärtämän, että minä olen Herra, Herra.
25. Näin sanoo Herra, Herra: koska minä Israelin huonetta kokoon kansoista, joihin he hajoitetut owat, niin minä tahdon heissä osoittaa pakanoille, että minä pyhä olen; ja heidän pitää asuman heidän maallansa, jonka minä palwelialleni Jakobille antanut olin.
26. Ja heidän pitää murheetoinna asuman siinä, ja huoneita rakentaman, ja istuttaman wiinapuita, juuri murheetoinna he asuwat, koska minä annan oikeuden käydä kaikkein heidän wihollistensa ylitse heidän ympäristöllänsä; ja heidän pitää ymmärtämän, että minä Herra olen heidän Jumalansa.

29 Luku.

Egyptin kawaluus, rangaistus, lupaus.

Kymmenentenä wuotena, kymmenentenä päiwänä toisessa kuussa toistakymmentä, tapahtui Herran sana minulle, ja sanoi:
2. Sinä, ihmisen poika, aseta kaswos Pharaota, Egyptin kuningasta wastaan, ja ennusta häntä ja koko Egyptin maakuntaa wastaan. Es. 19:1. Jer. 44:30. l. 46:2, 13.
3. Saarnaa, ja sano: näin sanoo Herra, Herra: katso, minä tahdon sinun kimppuus, Pharao, sinä Egyptin kuningas, sinä suuri lohikärme, joka makaat keskellä wirtoja, ja sanot: wirta on minun, minä olen sen minulleni tehnyt. Es. 51:9. Hes. 32:2.
4. Mutta minä tahdon panna ongen sinun suuhus, ja tahdon ripustaa kalat sinun wirrassas sinun suomuksiis; ja tahdon wetää sinun ylös wirroistas, ynnä kaikkein kalain kanssa sinun wirroissas, jotka sinun suomuksissas rippuwat.
5. Ja tahdon paiskata sinun korpeen, sinun ja kaikki sinun wirtais kalat; sinun pitää lankeeman kedolla, ja ei jälleen noutuksi ja kootuksi tuleman; waan metsän pedoille ja taiwaan linnuille ruuaksi annan minä sinun.
6. Ja kaikki, jotka Egyptissä asuwat, pitää ymmärtämän, että minä olen Herra, että he Israelin huoneelle ruokosauwana oliwat. 2 Kun. k. 18:21. Es. 36:6.
7. Koska he sinuun rupesiwat, menit sinä rikki, ja wiilit koko heidän kylkensä; koska he nojasiwat sinun päälles, murruit sinä, ja jätit heidän kupehensa seisomaan (awuta).
8. Sentähden sanoo Herra, Herra näin: katso, minä annan miekan tulla sinun päälles, ja tahdon häwittää sinussa ihmiset ja eläimet.
9. Ja Egyptin maa pitää tuleman tyhjäksi ja autiaksi, ja heidän pitää ymmärtämän, että minä olen Herra, että hän sanoo: wirta on minun, ja minä olen sen tehnyt.
10. Sentähden katso, minä tahdon sinun ja sinun wirtas kimppuun, ja teen Egyptin maan peräti tyhjäksi ja autiaksi, Sewenen tornista Ethiopian rajaan asti. Hes. 30:6.
11. Ei sen läpitse pidä ihmisen eikä eläimen jalka käymän, eikä siinä asuttaman neljässäkymmenessä ajastajassa.
12. Sillä minä häwitän Egyptin maan häwinneitten maiden keskellä, ja annan sen kaupungit autiaksi tulla häwitettyin kaupunkein keskellä neljäksikymmeneksi ajastajaksi; ja tahdon hajoittaa Egyptiläiset pakanain sekaan, ja hajoittaa heitä maakuntiin.
13. Sillä näin sanoo Herra, Herra: koska ne neljäkymmentä ajastaikaa kuluwat, niin minä taas kokoon Egyptiläiset niistä kansoista, joihinka he hajoitetut owat;
14. Ja käännän Egyptin wankeuden, ja tuon heitä Patroksen maalle jälleen, jossa heidän asumamaansa on; ja se pitää oleman halpa maakunta. 1 Mos. 10:14. Es. 11:11.
15. Sillä sen pitää oleman halwan muiden waltakuntain suhteen, ja ei enää hallitseman pakanoita; ja minä tahdon wähetä heitä niin, ettei heidän wallitseman pidä pakanoita.
16. Ja Israelin huoneen ei pidä enää luottaman itseänsä heihin, waan muistaman syntiänsä, koska he heidän päällensä katsowat, ja ymmärtämän, että minä olen Herra, Herra.
17. Ja se tapahtui seitsemäntenä wuotena kolmattakymmentä, ensimäisenä päiwänä ensimäisessä kuussa, että Herran sana tapahtui minulle, ja sanoi:
18. Sinä, ihmisen poika, NebukadNetsar, Babelin kuningas, on wienyt sotajoukkonsa suurella waiwalla Tyruksen eteen; niin että koko pää on paljas, ja kaikki olkapäät kuluneet, ja hänen waiwansa, jonka hän on nähnyt Tyrusta wastaan, on wielä hänelle ja hänen sotajoukollensa maksamata.
19. Sentähden sanoo Herra, Herra näin: katso, minä annan NebukadNetsarille, Babelin kuninkaalle, Egyptin maan, että hänen pitää ottaman pois kaikki hänen tawaransa, ja peräti ryöstämän ja ryöwäämän hänen saaliinsa, että hän antais sotajoukollensa palkan.
20. Hänen työstänsä, kuin hän siinä tehnyt on, annan minä hänelle Egyptin maan; sillä he owat sen minulle tehneet, sanoo Herra, Herra.
21. Silloin minä annan Israelin huoneen

sarwen kaswaa, ja tahdon awata sinun suus
heidän seassansa; että heidän ymmärtä=
mään pitää, että minä Herra olen.

30 Luku.

Egyptiä ja Pharaota wastaan.

Ja Herran sana tapahtui minulle, ja sa=
noi:
2. Sinä ihmisen poika, ennusta ja sano:
näin sanoo Herra, Herra: walittakaat ja
sanokaat: woi sitä päiwää!
3. Sillä päiwä on sangen läsnä, ja Her=
ran päiwä on lähestynyt, pilwinen päiwä:
aika on käsissä, että pakanat tuleman pitää.
Joel. 2: 1, 2c. Zeph. 1: 14, 2c.
4. Ja miekka tulee Egyptin päälle, Ethio=
pian pitää hämmästymän, koska lyödyt
Egyptissä lankeewat, ja sen kansa wiedään
pois, ja sen perustus rewitään ylös. Es. 20:3.
5. Ethiopian, ja Lybian, ja Lydian, kaikki
kansoinensa, ja Chub, ja jotka liiton maa=
kunnasta owat, pitää miekalla lankeeman.
6. Näin sanoo Herra, Herra: Egyptin
holhojat pitää lankeeman, ja sen wäkewyy=
den ylpeys on hukkuwa: Sewenen tornista
pitää heidän miekalla lankeeman, sanoo Her=
ra, Herra. Hes. 29: 10.
7. Ja heidän autiat rajansa pitää kylmille
tuleman, häwitettyin maakuntain keskellä,
ja heidän kaupunkinsa häwitettämän mui=
den autiain kaupunkein seassa. Hes. 29: 12.
8. Että heidän pitää ymmärtämän, että
minä olen Herra, koska minä teen tulen
Egyptiin, ja kaikki, jotka heitä auttawat, pi=
tää hukkuman.
9. Silloin pitää sanansaattajat lähtemän
ulos minun tyköäni haaksilla, peljättämään
Ethiopiata, joka nyt niin surutoin on; ja
hämmästyksen pitää oleman heidän seas=
sansa, niinkuin se tapahtui Egyptille, koska
hänen aikansa tuli; sillä katso, se tulee.
10. Näin sanoo Herra, Herra: minä wä=
hennän sen paljouden Egyptistä Nebukad=
Netsarin, Babelin kuninkaan kautta.
11. Sillä hän ja hänen kansansa, ne pa=
kanain tyrannit, owat siihen kutsutut häwit=
tämään maata, ja wetämään miekkansa
Egyptiä wastaan, että maakunta pitää lyö=
dyillä täytettämän. Hes. 28:7.
12. Ja minä tahdon kuiwata wirrat, ja
myydä maan tylyin ihmisten käsiin, ja hä=
witän maakunnan ja mitä siinä on muuka=
laisten kautta. Minä Herra olen sen puhu=
nut. Es. 19:5.
13. Näitä sanoo Herra, Herra: minä hä=
witän kuwat, ja lopetan epäjumalat No=
phista; ja Egyptillä ei pidä ruhtinoita ole=
man, ja minä lähetän hämmästyksen Egyp=
tin maahan.
14. Ja teen Patroksen autiaksi, ja sytytän
tulen Zoaniin, ja annan oikeuden käydä
Noon päälle.
15. Ja kaadan minun julmuuteni Sinin
päälle, joka Egyptin wahwuus on, ja hä=
witän Noon paljouden.
16. Ja sytytän tulen Egyptissä, ja Sinis=
sä pitää oleman hädän ja tuskan, ja Noo
pitää kukistettaman maahan: ja Nophilla
pitää jokapäiwäiset wihollisset oleman.
17. Nuoret miehet Awenissa ja Pibestos=
sa pitää miekalla lankeeman; ja waimot
wankina wietämän pois.
18. Taphaneksella pitää oleman pimiä
päiwä, koska minä siellä Egyptin ijestä lyön,
niin että hänen wäkewyytensä ylpeys pitää
siinä loppuman; hänen pitää pilwellä pei=
tetyksi tuleman, ja hänen tyttärensä wie=
dään pois wankina. Es. 30:4.
19. Ja minä annan oikeuden käydä Egyp=
tin ylitse; ja heidän pitää ymmärtämän,
että minä olen Herra.
20. Ja tapahtui ensimäisenä wuotena tois=
takymmentä, seitsemäntenä päiwänä ensi=
mäisessä kuussa, että Herran sana tapahtui
minulle, sanoen:
21. Sinä ihmisen poika, minä taitan rikki
Pharaon, Egyptin kuninkaan käsiwarren; ja
katso, ei sitä pidä sidottaman, että hän pa=
ranis, eli siteillä käärittämän, että hän wah=
wistuis, ja miekkaan ruweta taitais.
22. Sentähden näin sanoo Herra, Herra:
katso, minä tahdon Pharaon, Egyptin ku=
ninkaan kimppuun, ja taitan hänen käsiwar=
tensa rikki, sekä sen wahwan että särjetyn,
ja pudotan miekan hänen kädestänsä.
23. Ja hajoitan Egyptiläiset pakanain se=
kaan, ja ajan heitä maakuntiin.
24. Mutta Babelin kuninkaan käsiwarret
minä wahwistan, ja annan hänelle minun
miekkani käteensä, ja muserran Pharaon kä=
siwarret rikki, että hänen pitää huokaaman
hänen edessänsä, niinkuin se, joka kuolema=
haawan saanut on.
25. Ja minä wahwistan Babelin kunin=
kaan käsiwarret; ja Pharaon käsiwarret pi=
tää muserrettaman rikki, että heidän pitää
tietämän, että minä olen Herra, koska mi=
nä annan Babelin kuninkaalle minun miek=
kani käteen, että hänen sen Egyptiä wastaan
wetämän pitää.
26. Ja minä hajoitan Egyptiläiset pakanain
sekaan, ja ajan heitä maakuntiin, että heidän
ymmärtämän pitää, että minä olen Herra.

31 Luku.

Assurin ja Egyptin maa.

Ja se tapahtui ensimäisenä wuotena tois=
takymmentä, ensimäisenä päiwänä kolman=
nessa kuukaudessa, että Herran sana tapah=
tui minulle, sanoen:
2. Sinä ihmisen poika, sano Pharaolle,
Egyptin kuninkaalle ja hänen kansallensa:
kenen wertaiseksi sinä luulet itses sinun suu=
ruudessas?
3. Katso, Assur oli niinkuin cedripuu Li=
banonissa ihanaisilla oksilla, paksuilla leh=
dillä, sangen korkia, että hänen latwansa oli
kaikkein korkein muiden paksuin oksain seassa.
Hes. 17:3, 22. Dan. 4:11.
4. Wedet tekiwät hänen suureksi, ja sywyys
korkiaksi; hänen wirtansa käwiwät ympäri
hänen kantoansa, ja hänen ojansa antoi hän
wuotaa kaikkein puitten tykö maalla.
5. Sentähden tuli hän muita puita kor=
kiammaksi, ja sai monta oksaa ja pitkää
warpua; sillä hänellä oli kyllä wettä, itseän=
sä lewittää.
6. Kaikki taiwaan linnut tekiwät pesänsä
hänen oksiinsa, ja kaikki pedot kedolla poikei=
wat hänen warpujensa alla, ja hänen war=
jonsa alla asuiwat kaikki suuret kansat.
Dan. 4:9, 2c.
7. Hänellä oliwat kauniit ja pitkät oksat;
sillä hänen juurillansa oli paljo wettä.
8. Ja ei yksikään cedripuu ollut Jumalan
puutarhassa hänen wertansa, eikä hongat=
kaan olleet hänen oksiinsa werrattawat, ei
myös plataneapuut olleet mitään hänen
oksainsa suhteen; ja ei Jumalan puutarhas=
sa ollut yhtään puuta hänen kaltaistansa
kauneudessa.
9. Minä olen sen kauniiksi tehnyt saa=
maan niin monta oksaa, että kaikki ihanaiset
puut Jumalan puutarhassa kadehtiwat
häntä.
10. Sentähden sanoo Herra, Herra näin:
että hän niin korkiaksi tullut on, että hänen
latwansa seisoi suurten ja korkiain paksuin
oksain seassa, ja hänen sydämensä paisui
hänen korkeutensa tähden:
11. Sentähden annoin minä hänen kaik=
kein wäkewämmän käsiin pakanain seassa,
joka hänen kanssansa mielensä jälkeen toi=
mittaa; ja minä ajoin hänen pois, niinkuin
hän jumalattomalla menollansa ansainnut
oli:
12. Että muukalaiset pakanain tyrannit
hänen häwittäisiwät, ja hajoittaisiwat hä=
nen, että hänen oksansa wuorilla ja kaikissa
laaksoissa makaisiwat, ja hänen oksansa
murtununna kaikissa maan ojissa olisiwat;
että kaikkein kansain maan päällä täytyy
hänen warjoansa paeta, ja sen jättää.
Hes. 28:7. l. 30:11.
13. Ja kaikki taiwaan linnut istuiwat hä=
nen langenneilla kannoillansa, ja kaikki pedot
kedolla nojasiwat itsensä hänen oksiinsa.
14. Ettei silleen yksikään puu weden tykö=
nä iso olisi korkeudestansa, eikä sen latwa
seisoisi korkiana suurten paksuin oksain seas=
sa, ja ettei yksikään puu weden tykönä tekisi it=
seänsä suuremmaksi muita; sillä heidän kaik=
kein pitää maan ala ja kuolemalle annetuksi
tuleman, niinkuin muutkin ihmiset, jotka
kuoppaan menewät.
15. Niin sanoo Herra, Herra: siihen ai=
kaan, koska hän meni alas helwettiin, tein
minä murheen, ja annoin sywyyden peittää
hänen, ja hänen wirtansa piti oleman alal=
lansa, ja ne suuret wedet ei tainneet juosta,
ja tein että Libanon murehti hänen tähten=
sä, ja kaikki puut kedolla kuiwettuiwat hänen
tähtensä.
16. Minä peljätin pakanat, koska he kuuli=
wat hänen langenneeksi, ja että minä syöksin
hänen alas helwettiin niiden sekaan, jotka
kuoppaan menewät; ja kaikki ihanaiset puut
maassa, parhaat ja jaloimmat Libanonissa,
ja kaikki, jotka oliwat seisoneet weden tykönä,
saiwat siitä lohdutuksen. Es. 14:9. Hes. 32:31.
17. Sillä heidän piti myös alas menemän
heidän kanssansa helwettiin miekalla tapet=
tuin tykö, että he hänen käsiwartensa warjon
alla pakanain seassa asuneet oliwat.
18. Kuinka suureksi sinä (Pharao) luit
sinun ylpeytes ja suuruutes niiden ihanain
puitten seassa? Sillä sinun täytyy ihanain
puitten kanssa mennä alas maan ala, ja
ympärileikkaamattomain seassa maata, jotka
miekalla tapetut owat. Niin pitää Pha=
raolle tapahtuman, ja kaikelle hänen kansal=
lensa, sanoo Herra, Herra. Hes. 28:10. l. 32:19.

32 Luku.

Babelin miekka Egyptin ylitse.

Ja tapahtui toisena wuotena toistakym=
mentä, ensimäisenä päiwänä toisessa kuu=
kaudessa toistakymmentä, että Herran sana
tapahtui minulle, ja sanoi:
2. Sinä ihmisen poika, tee walitus Pha=
raosta, Egyptin kuninkaasta, ja sano hä=
nelle: sinä olet niinkuin nuori jalopeura
pakanain seassa, ja niinkuin walaskala me=
ressä, joka juokset sinun wiroissas, ja pyö=
rät weden jalwoillas, ja teet sen wirrat se=
kaiseksi. Hes. 29:3.

3. Näin sanoo Herra, Herra: minä heitän
minun werkkoni sinun pääălles suurella kan=
san joukolla, jotka sinun minun werkkooni
ajawat. Hes. 12:13. l. 17:20.
4. Ja minä tahdon sinun maalle wetää ja
kedolle paiskata, ja antaa kaikki linnut tai=
waan alla istua sinun pääălles, ja kaikki eläi=
met maalla sinusta rawituksi tulla. Hes. 29:5.
5. Ja tahdon sinun raatos wuorille heit=
tää, ja sinun korkeudellas laaksot täyttää.
6. Maan, jossas uit, tahdon minä sinun
werestäs punaiseksi tehdä wuoriin asti, että
ojat sinusta täytettäisiin.
7. Ja koskas peräti jo poissa olet, tahdon
minä taiwaan peittää, ja hänen tähtensä
pimittää, ja peitän auringon pilwillä, eikä
kuun pidä paistaman. Es. 13:10. Joel. 2:10,31.
l. 3:15. Matth. 24:29. Luc. 21:25.
8. Kaikki taiwaan walkeudet tahdon minä
pimiäksi saattaa sinun ylitses, ja pimeyden
sinun maalles lähettää, sanoo Herra, Herra.
9. Tahdon myös monen kansan sydämet
peljättää, koska minä sinun waiwas paka=
noille tiettäwäksi teen, ja monelle maakun=
nalle, joita et sinä tunne.
10. Paljon kansaa pitää sinua ihmettele=
män, ja heidän kuninkaansa pitää sinun
tähtes kowin pelkäämän, koska minä minun
miekkani heitä wastaan wälkkyä annan; ja
heidän pitää äkisti peljästymän kukin sy=
dämessänsä sinun lankeemises päiwänä.
11. Sillä näin sanoo Herra, Herra: Ba=
belin kuninkaan miekka pitää sinuun sattu=
man.
12. Ja minä tahdon sinun wäkes langet=
taa sankaritten miekan kautta, ja kaikkinais=
ten pakanain tyrannein kautta; heidän pi=
tää Egyptin ylpeyden häwittämän, että
kaikki hänen kansansa teloitettaisiin. Hes. 28:7.
13. Ja tahdon kaikki heidän eläimensä
suurten wetten tyköä peräti häwittää, ettei
yhdenkään ihmisen jalka, eikä yhdenkään
eläimen sorkka pidä sitä ollenkaan enää tal=
laaman. Hes. 29:11.
14. Silloin tahdon minä heidän wetensä
selkiäksi tehdä, että heidän wirtansa juokse=
wat niinkuin öljy, sanoo Herra, Herra;
15. Koska minä Egyptin maan, ja mitä
siinä maassa on, peräti häwittänyt, ja kaikki
kuin siinä asuwat, tappanut olen; että he
ymmärtäisiwät, että minä olen Herra.
16. Sepä se surkeus on, jota kyllä wali=
tetaan, ja monta pakanain tytärtä pitää
sitä walittaman; Egyptiä ja kaikkia hänen
kansaansa pitää walitettaman, sanoo Herra,
Herra.
17. Ja tapahtui toisena wuotena toista=
kymmentä, wiidentenä päiwänä toistakym=
mentä siitä kuukaudesta, että Herran sana
tapahtui minulle, sanoen:
18. Sinä ihmisen poika, itke Egyptin kan=
saa, ja syökse heitä wäkewäin sankaritten
tytärten kanssa alas maan ala, niiden tykö,
jotka kuoppaan menewät.
19. Kenen sinä luulet woittawas ihanai=
suudessa? astu alas ja pane itses ympäri=
leikkaamattomain sekaan. Hes. 28:10.
20. Heidän pitää surmattuin kanssa mie=
kalla kaatuman; jopa miekka on siwallettu
ulos; wiekäät siis häntä pois hänen jouk=
koinensa.
21. Siitä puhuwat wäkewät sankarit hel=
wetistä apulaistensa kanssa, jotka kaikki
owat menneet alas, ja makaawat siellä ympä=
rileikkaamattomain miekalla tapettuin kans=
sa. Es. 14:9,10.
22. Siinä Assur makaa kaiken kansansa
kanssa ympäristölle haudattu, jotka kaikki
tapetut ja miekalla kaatuneet owat.
23. Heidän hautansa owat kuopan wieres=
sä, ja hänen kansansa makaa joka paikassa
ympäri haudattuna, jotka kaikki tapetut ja
miekalla kaatuneet owat, joita myös koko
maailma pelkäsi.
24. Siinä myös makaa Elam koko jouk=
konsa kanssa ympäristölle haudattu, jotka
kaikki tapetut ja miekalla kaatuneet owat, ja
menneet alas niinkuin ympärileikkaamatto=
mat maan ala, joita myös koko maailma
pelkäsi, ja heidän täytyy häpiänsä kantaa
niiden kanssa, jotka kuoppaan alas mene=
wät.
25. He paniwat hänen wuoteensa tapet=
tuin sekaan, ynnä koko joukkonsa kanssa, ja
makaawat ympäristölle haudatut, ja owat
kaikki ympärileikkaamattomat ja miekalla
tapetut, joita myös koko maailma pelkäsi,
ja heidän täytyy häpiänsä kantaa niiden
kanssa, jotka kuoppaan menewät, ja pitää
tapettuin seassa oleman.
26. Siinä makaa Mesech ja Tubal koko
joukkonsa kanssa ympäristöllä haudatut,
jotka kaikki ympärileikkaamattomat ja mie=
kalla tapetut owat, joita myös koko maail=
ma pelkäsi. Hes. 27:13.
27. Ja ei heidän pidä makaaman sankar=
ten kanssa, jotka ympärileikkaamattomista
kaatuneet owat, jotka sota=aseinensa meni=
wät alas helwettiin, ja paniwat miekkansa
päänsä ala, ja heidän pahatekonsa oli hei=
dän luissansa, sillä he oliwat woimallisten
pelko koko maailmassa.
28. Niin sinä myös kaiketi ympärileikkaa=
mattomain seassa murskaksi lyödään; ja

sinun täytyy niiden seassa maata, jotka miekalla tapetut owat.

29. Siinä makaa Edom kuninkainensa ja kaikki hänen ruhtinaansa, jotka heidän wäkewyydessänsä owat annetut miekalla tapettuin sekaan; ja heidän pitää makaaman ympärileikkaamattomain seassa, ynnä muiden kanssa, jotka kuoppaan menewät.

30. Sinne pitää myös menemän kaikki päämiehet pohjaisesta ja kaikki Zidonialaiset, jotka tapettuin kanssa owat menneet alas, ja heidän hirmuinen woimansa on häpiään tullut, ja täytyy maata ympärileikkaamattomain seassa ja niiden seassa, jotka miekalla tapetut owat, ja heidän häpiänsä kantaa ynnä niiden kanssa, jotka kuoppaan menewät.

31. Näitä pitää Pharaon näkemän, ja itseänsä lohduttaman kaiken kansansa kanssa, jotka miekalla tapetut owat, Pharao ja koko hänen sotajoukkonsa, sanoo Herra, Herra. Hes. 31:16.

32. Sillä koko maailman pitää myös minua kerran pelkäämän, että Pharao ja koko hänen paljoutensa pitää ympärileikkaamattomain seassa ja miekalla tapettuin seassa makaaman, sanoo Herra, Herra.

33 Luku.

Saarnamiehen ja sanankuuliain welwollisuus.

Ja Herran sana tapahtui minulle, sanoen:

2. Sinä ihmisen poika, saarnaa kansas lapsille, ja sano heille: jos minä wetäisin miekan maakunnan ylitse, ja maan kansa ottais yhden miehen huonommistansa ja tekis sen wartiaksensa; Hes. 3:17.

3. Ja hän näkis miekan tulewan maan ylitse, ja soittais waskitorwea ja warais kansaa;

4. Joka sitte soittamisen kajahduksen täydellisesti kuulee, ja ei tahdo itseänsä kawahtaa, ja miekka tulis ja ottais hänen pois; sen weri olkoon hänen päänsä päälle.

5. Sillä hän kuuli soittamisen kajahduksen, ja ei kuitenkaan itsestänsä pitänyt waaria, sentähden olkoon hänen werensä hänen päällänsä. Mutta joka neuwoa tottelee, hän pelastaa henkensä.

6. Mutta jos wartia näkis miekan tulewan, ja ei soittaisi waskitorwea, eikä kansa pitäisi waaria, ja miekka tulis ja ottais jonkun pois: hän tosin otettaisiin pois synteinsä tähden, mutta hänen werensä tahdon minä wartian kädestä waatia.

7. Ja sinä ihmisen poika, minä olen pannut sinun Israelin huoneen wartiaksi, koska sinä jotakin minun suustani kuulet, että sinun pitäis heitä minun puolestani waraaman.

8. Koska minä sanon jumalattomalle: sinä jumalatoin, sinun pitää totisesti kuoleman, ja et sinä hänelle sitä sano, että jumalatoin ottais waarin menostansa; niin pitää jumalattoman syntinsä tähden kuoleman, mutta hänen werensä tahdon minä sinun kädestäs waatia.

9. Mutta jos sinä jumalatonta warot hänen tiestänsä, että hän siitä kääntyis, ja hän ei palaja tiestänsä; niin pitää hänen syntinsä tähden kuoleman, ja sinä olet pelastanut sielus.

10. Sentähden sinä, ihmisen poika, sano Israelin huoneelle: te lausutte näin sanoen: meidän pahatekomme ja rikoksemme makaawat meidän päällämme, että me niiden alla hukumme, kuinkasta me taidamme elää?

11. Niin sano heille: niin totta kuin minä elän, sanoo Herra, Herra, ei minulle kelpaa jumalattoman kuolema, mutta että jumalatoin kääntyis tiestänsä ja eläis. Palaitkaat, palaitkaat teidän pahoista teistänne! ja miksi teidän pitäis kuoleman, te Israelin huone? Hes. 18:23, 32.

12. Ja sinä ihmisen poika, sano sinun kansas lapsille: sinä päiwänä, jona hurskas pahaa tekee, ei hänen wanhurskautensa pidä häntä auttaman; ja jumalattoman ei pidä jumalattomuudessansa lankeeman sinä päiwänä, kuin hän itsensä kääntää jumalattomuudestansa; ja wanhurskas ei taida elää wanhurskautensa tähden sinä päiwänä, jona hän syntiä tekee. Hes. 3:20. l. 18:24.

13. Koska minä hurskaalle sanon: hänen pitää totisesti elämän, ja luottaa wanhurskauteensa, ja tekee pahaa; niin ei pidä hänen wanhurskauttansa ensinkään muistettaman, mutta hänen pitää kuoleman pahuudessansa, kuin hän tekee.

14. Ja koska minä jumalattomalle sanon: sinun pitää totisesti kuoleman, ja hän parantaa itsensä synnistänsä, ja tekee oikein ja hywin,

15. Niin että jumalatoin pantin antaa jälleen, ja maksaa mitä hän on ryöwännyt, ja elämän sanan jälkeen elää, ettei hän pahaa tee; niin hän saa totisesti elää, ja ei pidä kuoleman. 2 Mos. 22:26. 5 Mos. 24:13. Hes. 18:7.

16. Kaikki hänen syntinsä, jotka hän tehnyt on, pitää unhotettaman; sillä hän tekee, mitä hywä ja oikia on, sentähden hän saa totisesti elää.

17. Ja sinun kansas lapset sanowat: ei

Herra oikein tuomitse; ja kuitenkin heillä on wäärys. Hes. 18: 25, 29.
18. Sillä jos hurskas kääntää itsensä pois hurskaudestansa, ja tekee pahaa, niin hän kuolee syystä sentähden.
19. Ja jos jumalatoin parantaa itsensä jumalattomasta menostansa, ja tekee oikein ja hywin, niin hän saa sentähden kaiketi elää.
20. Kuitenkin te sanotte: ei Herra oikein tuomitse; waikka minä teille, te Israelin huone, kullenkin menonsa jälkeen tuomitsen.
21. Ja tapahtui toisena wuotena toistakymmentä meidän wankeudestamme, wiidentenä päiwänä kymmenennessä kuukaudessa, että minun tyköni tuli yksi paennut Jerusalemista, ja sanoi: kaupunki lyötiin. 2 Kun. k. 25: 1, 2c.
22. Ja Herran käsi oli minun päälläni ehtoona, ennenkuin se paennut tuli, ja awasi minun suuni, siksi kuin hän tuli huomeneltain minun tyköni; ja niin hän awasi minun suuni, etten minä tainnut enää waiti olla. Hes. 1: 3. l. 24: 26, 27.
23. Ja Herran sana tapahtui minulle, ja sanoi:
24. Sinä ihmisen poika, tämän korwen asuwaiset Israelin maalla sanowat näin: Abraham oli ainoasti yksi mies, ja peri tämän maan; mutta meitä on paljo, niin meillä on siis tämä maa sitä oikiammin.
25. Sano siis heille: näin sanoo Herra, Herra: te olette werta syöneet, ja nostaneet teidän silmänne epäjumalain tykö, ja olette werta wuodattaneet, ja te luulette, että te omistatte maan?
26. Te seisotte aina miekka kädessä ja teette kauhistuksia, ja toinen häwäisee toisen emännän; ja te luulette, että te omistatte maan? Hes. 18: 6.
27. Niin sano heille: näin sanoo Herra, Herra: niin totta kuin minä elän, niin pitää kaikki, jotka korwessa asuwat, miekan kautta lankeeman, ja mitä kedolla on, annan minä pedoille syötää, ja ne, jotka linnoissa ja luolissa owat, pitää ruttoon kuoleman.
28. Sillä minä tahdon maan peräti häwittää, ja sen ylpeydelle ja woimalle lopun tehdä, että Israelin wuoret pitää niin autiaksi tuleman, ettei kenenkään pidä waeltaman siitä ohitse.
29. Ja heidän pitää tietämän, että minä olen Herra, koska minä olen maan peräti häwittänyt kaikkein kauhistustensa tähden, kuin he tehneet owat.
30. Ja sinä, ihmisen poika, sinun kansas lapset puhuwat sinua wastaan siellä ja täällä, seinillä ja owein edessä, ja toinen sanoo toisellensa, kukin weljellensä, sanoen: käykäämme kuulemaan, mitä Herra sanoo.
31. Ja he tulewat sinun tykös seurakuntaan, ja istuwat sinun edessäs niinkuin minun kansani, ja kuulewat sinun sanas, mutta ei he tee ensinkään sen jälkeen; he tekewät tosin ystäwyyttä suullansa, mutta sydämellänsä he seuraawat ahneuttansa. Es. 42: 20. l. 53: 1.
32. Ja katso, sinun täytyy olla heidän ilowirtensä, jota he mielellänsä laulawat ja soittawat: niin he sinun sanas kyllä kuulewat, mutta ei he tee sen jälkeen. Es. 28: 10.
33. Mutta koska se tulee, joka tulewa on, katso, niin he saawat nähdä, että propheeta on heidän seassansa ollut.

34 Luku.

Oikian paimenen wirka.

Ja Herran sana tapahtui minulle, ja sanoi:
2. Sinä ihmisen poika, ennusta Israelin paimenia wastaan, ennusta ja sano heille, jotka paimenet owat: näin sanoo Herra, Herra: woi Israelin paimenia, jotka itseänsä ruokkiwat! eiköstä paimenten pitäisi laumaa ruokkiman? Jer. 23: 1.
3. Mutta te syötte lihawata, ja werhoitatte teitänne willoilla, teurastatte syötettyitä; mutta et te tahdo ruokkia lampaita. Zach. 11: 16.
4. Heikkoja et te tue, sairaita et te paranna, haawoitettuja et te sido, eksyneitä et te palauta, kadonneita et te etsi; mutta kowin ja ankarasti hallitsette heitä.
5. Ja minun lampaani owat hajoitetut, niinkuin ne joilla ei paimenta ole, ja owat kaikille pedoille ruuaksi tulleet, ja owat peräti hajoitetut; Es. 53: 6. Matth. 9: 36.
6. Ja käywät eksyksissä kaikilla wuorilla ja korkeilla kukkuloilla; ja owat kaikkeen maahan hajoitetut, ja ei ole ketään, joka heitä kysyy eli tottelee.
7. Sentähden, te paimenet, kuulkaat Herran sanaa:
8. Niin totta kuin minä elän, sanoo Herra, Herra, että te annatte minun lampaani raateluksiksi ja minun laumani kaikille pedoille ruuaksi, ettei heillä ole paimenta, ja minun paimeneni ei pidä lukua minun laumastani; waan owat senkaltaiset paimenet, jotka itseänsä ruokkiwat, mutta minun lampaitani ei he tahdo ruokkia;
9. Sentähden, te paimenet, kuulkaat Herran sanaa:
10. Näin sanoo Herra, Herra: katso, minä

tahdon paimenitten kimppuun, ja tahdon
minun laumani heidän käsistänsä waatia,
ja tahdon heitä lopettaa, ettei heidän pidä
enää paimenena oleman eikä itseänsä ruok-
kiman; minä tahdon minun lampaani hei-
dän suustansa temmata ulos, ja ei ne pidä
oleman heidän ruokansa.
11. Sillä näin sanoo Herra, Herra: katso,
minä tahdon itse pitää murheen lampais-
tani, ja tahdon heitä etsiä.
12. Niinkuin paimen etsii lampaitansa,
koska he laumastansa eksyneet owat, niin
tahdon minä myös minun lampaitani etsiä;
ja tahdon heitä kaikista paikoista pelastaa,
joihin he hajoitetut owat, siihen aikaan, kos-
ka sumu ja pimiä oli. Luc. 15:4.
13. Ja tahdon heitä kaikista kansoista wie-
dä ulos, ja kaikista maakunnista koota, ja
heitä omalle maallensa wiedä: ja kaita hei-
tä Israelin wuorilla, ojain tykönä ja kaikis-
sa suloisissa paikoissa;
14. Ja heitä parhaalle laitumelle wiedä,
ja heidän majansa pitää korkeilla Israelin
wuorilla seisoman; siinä heidän pitää le-
wollisessa warjossa makaaman, ja heillä pi-
tää oleman lihawa laidun Israelin wuo-
rilla. Ps. 23:1, 2.
15. Minä tahdon itse minun lampaani
ruokkia, ja minä tahdon heitä sioittaa, sa-
noo Herra, Herra.
16. Kadonneet tahdon minä etsiä ja eksy-
neet tallelle tuottaa, haawoitetut sitoa, heik-
koja wahwistaa; lihawia ja wäkewiä tahdon
minä häwittää, ja kaitsen heitä toimellisesti.
17. Mutta teille, minun laumani, sanoo
Herra, Herra näin: katso, minä tahdon
tuomita lampaan ja lampaan wälillä, ja
oinasten ja kauristen wälillä. Matth. 25:32.
18. Eikö siinä kyllä ole, että teillä niin hy-
wä laidun on, ja jääneet teidän laitumis-
tanne te jalwoillanne tallaatte, ja niin jalot
lähteet juoda, että te jääneet jalwoillanne
tallaatte?
19. Että minun lampaani pitää syömän
sitä, kuin te olette jalwoillanne sotkuneet, ja
pitää myös juoman sitä, kuin te tallanneet
olette jalwoillanne.
20. Sentähden näin sanoo Herra, Herra
heille: katso, minä tahdon tuomita lihawain
ja laihain lammasten wälillä;
21. Että te potkitte jalwoillanne, ja pus-
kette heikkoja sarwillanne, siihen asti kuin te
heidän hajoitatte ulos.
22. Ja minä tahdon auttaa minun lau-
maani, ettei sitä pidä enää raatelukseksi an-
nettaman, ja tahdon tuomita lampaan ja
lampaan wälillä.

23. Ja minä tahdon yhden ainokaisen
paimenen herättää, joka heitä on rawitse-
wa, minun palweliani Dawidin: hän on
heitä rawitsewa ja on heidän paimenensa
olewa. Es. 40:11. Jer. 30:9. Hes. 37:24. Hos. 3:5.
Joh. 10:11. Hebr. 13:20. 1 Piet. 2:25.
24. Ja minä Herra tahdon olla heidän
Jumalansa, mutta minun palweliani Da-
wid on heidän seassansa päämies olewa;
minä Herra olen sen puhunut.
25. Ja minä tahdon rauhan liiton heidän
kanssansa tehdä, ja kaikki pahat eläimet
maalta ajaa pois, että he surutoinna kor-
wessa asuisiwat ja metsissä makaisiwat.
26. Ja tahdon heidän ja kaikki minun kuk-
kulani siunata; ja annan heille sataa oikialla
ajalla, joka on armon sade olewa;
Ps. 68:10. Es. 44:3.
27. Että puut kedolla hedelmänsä kanta-
wat, ja maa antaa kaswonsa, ja he asu-
wat surutoinna maassa; ja heidän pitää
tietämän, että minä olen Herra, koska minä
heidän ikeensä jutan katkaisen, ja heitä olen
pelastanut niiden käsistä, joita heidän pi-
tää palweleman.
28. Ja ei heidän pidä silleen pakanoille
raatelukseksi oleman, ja ei maan pedot pidä
silleen heitä syömän; mutta heidän pitää
surutoinna ja pelkäämätä asuman.
Jer. 30:10. l. 46:27.
29. Ja minä tahdon heille kuuluisan we-
san herättää; ettei heidän pidä enää nälkää
maalla kärsimän, eikä heidän pilkkaansa pa-
kanain seassa kantaman. Es. 11:1. Jer. 23:5.
30. Ja heidän pitää tietämän, että minä
Herra, heidän Jumalansa, olen heidän ty-
könänsä, ja Israelin huone on minun kan-
sani, sanoo Herra, Herra.
31. Ja te, ihmiset, pitää oleman minun
laitumeni lauma; ja minä tahdon olla tei-
dän Jumalanne, sanoo Herra, Herra.

35 Luku.

Edomille uhataan kowaa rangaistusta, ja luetellaan syyt siihen.

Ja Herran sana tapahtui minulle, ja sa-
noi:
2. Sinä ihmisen poika, pane sinun kaswos
Seirin wuorta wastaan, ja ennusta sitä
wastaan. Jer. 49:7. Hes. 25:8. Am. 1:11.
3. Ja sano sille: näin sanoo Herra, Herra:
katso, minä tahdon sinun kimppuus, sinä
Seirin wuori; ja minun käteni ojennan
minä sinua wastaan, ja tahdon sinun pe-
räti häwittää.
4. Minä tahdon sinun kaupunkis häwit-

kää, että sinun pitää autiaksi tuleman; ja
sinun pitää tietämän, että minä olen Herra.
5. Että te aina ja alinomati wihaatte Is=
raelin lapsia, ja ajoitte heitä miekkaan, kos=
ka heille pahoin kävi, ja heidän rikoksensa
loppui: Ps. 137:7. Hes. 25:12. l. 21:29.
6. Sentähden niin totta kuin minä elän,
sanoo Herra, Herra, tahdon minä sinun
myös weriseksi tehdä, ja ei sinun pidä weren
wuotamisesta pääsemän; ja että weri sinulle
kelpaa, niin ei sinun pidä werestä pääsemän.
7. Ja minä tahdon kaiken Seirin wuoren
häwittää ja autiaksi tehdä, ettei ketään siitä
pidä käymän eikä waeltaman.
8. Ja minä tahdon hänen wuorensa tape=
tuilla täyttää; sinun kukkuloilles, laaksoihis
ja kaikkiin sinun wirtoihis pitää miekalla
tapetut lankeeman.
9. Minä tahdon sinun tehdä ijankaikkiseksi
häwitykseksi, ettei kenenkään pidä sinun
kaupungissas asuman; ja teidän pitää tie=
tämän, että minä olen Herra.
10. Ja että sinä sanot: molemmat kansat ja
molemmat maakunnat pitää minun oleman,
ja me tahdomme ne ottaa, waikka Herra
niissä asuu; Ps. 83:13.
11. Sentähden, niin totta kuin minä elän,
sanoo Herra, Herra, tahdon minä sinulle
wihas ja wainos jälkeen tehdä, kuin sinä
hänelle sulasta wainosta tehnyt olet; ja
tahdon heidän seassansa ilmoitetuksi tulla,
koska minä sinun rangaisnut olen.
12. Ja sinun pitää tietämän, että minä
Herra kaikki sinun pilkkas kuullut olen, kuin
sinä Israelin wuoria wastaan puhunut
olet, ja sanonut: he owat häwitetyt ja
meille häwittääksemme annetut.
13. Ja olette minua wastaan teitänne
suullanne suuresti kerskanneet, ja tuimasti
puhuneet, jonka minä olen kuullut.
14. Näin sanoo Herra, Herra: minä teen
sinun autiaksi, että koko maakunta pitää iloit=
seman.
15. Niinkuin sinä iloinnut olet Israelin
perikuntaa ottaissas, että se autiana oli;
niin tahdon minä sinun kanssas tehdä: että
Seirin wuori pitää autiana oleman, ynnä
koko Edomin kanssa, ja heidän pitää tietä=
män, että minä olen Herra.

36 Luku.

Herra uhkaa kansansa wihollisiet rangaista, mutta osoittaa, että hän nimensä tähden tahtoo kansaansa puhdistaa ja uudistaa.

Ja sinä ihmisen poika, ennusta Israelin
wuorille, ja sano: kuulkaat Herran sanaa,
te Israelin wuoret! Hes. 6:3.
2. Näin sanoo Herra, Herra: että wihol=
linen pitittää, sanoen: ne ijäiset wuoret
owat meidän perintömme; Hes. 25:3. l. 26:2.
3. Sentähden ennusta, ja sano: näin sanoo
Herra, Herra: sentähden, ja tosin sentähden,
että te joka paikassa häwitetään ja sorretaan,
olette myös jääneille pakanoille osaksi jou=
tuneet, ja kansan kieliin ja pilkaksi tulleet;
4. Sentähden kuulkaat te, Israelin wuo=
ret, Herran, Herran sanaa: näin sanoo Her=
ra, Herra, sekä wuorille että kukkuloille,
ojille ja laaksoille, häwitetylle autialle, ja
hyljätyille kaupungeille, jotka jääneille pa=
kanoille joka tahwolta ympäri saaliiksi ja
nauruksi tulleet owat;
5. Sentähden näin sanoo Herra, Herra:
minä olen minun palawassa kiiwaudessani
puhunut jääneitä pakanoita wastaan, ja
koko Edomia wastaan, jotka owat ottaneet
minun maani perinnöksensä, sydämellisellä
ilolla ja pilkalla sitä häwittääksensä ja sor=
taaksensa.
6. Sentähden ennusta Israelin maasta,
ja sano wuorille ja kukkuloille, ojille ja laak=
soille: näin sanoo Herra, Herra: katso, mi=
nä olen puhunut minun kiiwaudessani ja
julmuudessani, että te olette senkaltaista
häwäistystä pakanoilta kärsineet.
7. Sentähden sanoo Herra, Herra näin:
minä ylönnän minun käteni, niin että tei=
dän lähimmäisenne, pakanat joka tahwolta
ympäri, pitää kantaman häpiänsä.
8. Mutta te, Israelin wuoret, teidän pi=
tää wiheriöitsemän ja kantaman minun
kansalleni Israelille hedelmän, joka pian
pitää tapahtuman.
9. Sillä katso, minä käännän itseni taas
teidän tykönne, että te wiljeltäisiin ja kyl=
wettäisiin.
10. Ja teen teidän tykönänne paljon kan=
saa, koko Israelin huoneen kaikki tyyni; ja
kaupungissa pitää taas asuttaman, ja au=
tiat rakettaman.
11. Minä annan teidän kansanne ja kar=
janne lisääntyä, niin että te enänette ja kas=
watte; ja panen teidän siihen jälleen asu=
maan niinkuin muinenkin, ja teen teille
enämmän hywää kuin joskus ennen; ja tei=
dän pitää ymmärtämän, että minä olen
Herra.
12. Minä annan kansan tulla teidän tykön=
ne, minun kansani Israelin, heidän pitää
sinussa asuman, ja sinun pitää oleman hei=
dän perintönsä, ja ei sinun pidä enää lap=
sittomaksi tuleman.
13. Näin sanoo Herra: että sinusta sano=

taan: sinä olet syönyt ihmisiä, ja olet teh=
nyt sinun kansas lapsittomaksi;
14. Sentähden ei enää sinun pidä syömän
ihmisiä, eli kansaas tekemän lapsittomaksi,
sanoo Herra, Herra.
15. Ja en minä tahdo antaa enää sinun
kuulla pakanain pilkkaa, eikä sinun pidä
enää kansain häwäistystä kantaman, ei
myös sinun kansaas enää lapsettomaksi teke=
män, sanoo Herra, Herra.
16. Ja Herran sana tapahtui wielä mi=
nulle, ja sanoi:
17. Sinä ihmisen poika, koska Israelin
huone asui maallansa, ja saastutti sen me=
nollansa ja töillänsä, niin että heidän me=
nonsa oli minun edessäni niinkuin waimon
saastaisuus hänen taudissansa; Es. 64:6.
18. Silloin minä wuodatin wihani heidän
päällensä, sen weren tähden, kuin he maalla
oliwat wuodattaneet, ja oliwat sen epäju=
malillansa saastuttaneet.
19. Ja minä hajoitin hänen pakanain se=
kaan, ja he hajoitettiin maakuntiin; ja mi=
nä tuomitsin heitä heidän menonsa ja te=
koinsa jälkeen.
20. Ja kuin he myös tuliwat pakanain
tykö, kuhunka he tuliwat, häwäisiwät he
minun pyhän nimeni, että heistä sanottiin:
onkosta tämä Herran kansa, jonka piti
maaltansa lähtemän? Es. 52:5. Rom. 2:24.
21. Mutta minä säästin minun pyhän ni=
meni tähden, jonka Israelin huone häwäisi
pakanain seassa, kuhunka he tuliwat.
22. Sentähden pitää sinun sanoman Is=
raelin huoneelle: näin sanoo Herra, Herra:
en minä sitä tee teidän tähtenne, te Israelin
huone, waan minun pyhän nimeni tähden,
jonka te pakanain seassa olette häwäisneet,
joiden tykö te tulleet olette.
23. Sillä minä tahdon pyhittää minun
suuren nimeni, joka teiltä pakanain seassa
suuresti häwäisty on, ja pakanain pitää
ymmärtämän minun olewan Herran, sanoo
Herra, Herra, koska minä itseni osoitan
teissä heidän edessänsä, että minä olen
pyhä.
24. Sillä minä tuon teidän pakanoista,
ja kokoon teitä kaikista maakunnista, ja an=
nan teidän tulla jälleen teidän maahanne.
25. Ja priiskoitan puhdasta wettä teidän
päällenne, niin että te tulette puhtaaksi;
kaikesta teidän saastaisuudestanne ja kaikis=
ta teidän epäjumalistanne puhdistan minä
teitä. Es. 44:3. Zach. 13:1.
26. Ja annan teille uuden sydämen, ja
uuden hengen annan minä teihin: ja otan
pois teidän lihastanne kiwisen sydämen, ja
annan teille sydämen lihasta.
Hes. 11:19. l. 18:31.
27. Ja annan minun henkeni teihin, ja
teen niin, että te waellatte minun säädyis=
säni, ja pidätte minun oikeuteni, ja teette
niiden jälkeen. Jer. 32:39.
28. Ja teidän pitää asuman sillä maalla,
jonka minä olen teidän isillenne antanut; ja
teidän pitää oleman minun kansani, ja mi=
nä tahdon olla teidän Jumalanne.
Jer. 33:12, 13.
29. Minä wapahdan teitä kaikesta teidän
saastaisuudestanne, ja sanon jywälle, että
hänen pitää hywin menestymän, enkä anna
teidän nähdä nälkää.
30. Minä enännän hedelmän puissa ja
kaswatan tulon kedolla, ettei pakanain pidä
teitä enää näljän tähden pilkkaaman.
31. Silloin teidän pitää ajatteleman tei=
dän pahaa menoanne ja teidän töitänne,
ettei ne olleet hywät; ja teidän pitää itseen=
ne suuttuman, teidän rikostenne ja teidän
epäjumalan palweluksenne tähden. Hes. 6:9.
32. En minä näitä tee teidän tähtenne, sa=
noo Herra, Herra, sen pitää teidän tietä=
män; waan teidän pitää suuresti häpeemän
teidän teitänne, te Israelin huone.
33. Näin sanoo Herra, Herra: sinä päi=
wänä, kuin minä teitä olen puhdistawa
kaikista teidän rikoksistanne, niin minä taas
tahdon panna asujat kaupunkeihin, ja au=
tiamet pitää taas rakettaman.
34. Ja häwitetty maa pitää kynnettämän,
että se oli turmeltu, kaikkein ohitsekäywäis=
ten silmäin edessä.
35. Ja heidän pitää sanoman: tämä maa
oli turmeltu, ja se on nyt niinkuin Edenin
ilotarha; ja nämät kaupungit oliwat kukis=
tetut, jaotetut ja autiat, ja owat nyt wah=
wat, ja niissä asutaan.
36. Ja ne jääneet pakanat teidän ympä=
rillänne pitää ymmärtämän, että minä
Herra olen jaotetut jälleen rakentanut, ja
häwitetyn istuttanut. Minä Herra sen sa=
nonut ja tehnyt olen. Hes. 17:24.
37. Näin sanoo Herra, Herra: Israelin
huoneen pitää taas minua kysymän, että
minä itseni heille osoitan, ja minä enännän
heitä, niinkuin ihmisten lauman.
1 Sam. 28:6. Hes. 34:31.
38. Niinkuin pyhän lauman, niinkuin Je=
rusalemin lauman hänen juhlinansa, niin
pitää häwitetyt kaupungit täyteen tuleman
ihmisten laumoista; ja heidän pitää ym=
märtämän minun olewan Herran.

37 Luku.

Kuolleitten nousemus. Judan ja Israelin paimen.

Ja Herran käsi rupesi minuun, ja Herra
wei minun hengessä ja asetti minun lakialle
kedolle, joka oli luita täynnä.
2. Ja hän johdatti minun niiden kautta
aina ympärinsä; ja katso, siinä oli sangen
paljo luita kedolla, ja katso ne oliwat peräti
kuiwetut.
3. Ja hän sanoi minulle: sinä ihmisen
poika, luuletkos nämät luut jälleen eläwäksi
tulewan? Ja minä sanoin: sinä Herra,
Herra sen tiedät.
4. Ja hän sanoi minulle: ennusta näistä
luista, ja sano heille: te kuiwetut luut, kuul=
kaat Herran sanaa.
5. Näin sanoo Herra, Herra näistä luis=
ta: katso, minä annan tulla teihin hengen,
ja teidän pitää eläwäksi tuleman.
6. Ja annan teille suonet, ja kaswatan li=
han teidän päällenne, ja wedän nahan tei=
dän päällenne, ja annan teille hengen, että
te jälleen eläwäksi tulette: ja teidän pitää
tietämän, että minä olen Herra. Job. 10:11.
7. Ja minä ennustin niinkuin minulle käs=
ketty oli. Niin tuli hyminä, koska minä en=
nustin, ja katso, ne rupesiwat liikkumaan,
ja luut tuliwat jälleen yhteen kukin jäsene=
hensä.
8. Ja minä näin, ja katso, siihen tuliwat
suonet ja liha päälle, ja hän peitti ne nahal=
la; mutta ei niissä wielä henkeä ollut.
9. Ja hän sanoi minulle: ennusta hengelle,
ennusta sinä, ihmisen poika, ja sano hengel=
le: näin sanoo Herra, Herra: sinä henki,
tule tähän neljästä tuulesta, ja puhalla
näiden tapettuin päälle, että he jälleen elä=
wäksi tulisiwat.
10. Ja minä ennustin niinkuin hän oli
minun käskenyt: niin tuli henki heihin, ja
he tuliwat eläwäksi, ja seisoiwat jalwoillan=
sa, ja heitä oli sangen suuri joukko.
11. Ja hän sanoi minulle: sinä, ihmisen
poika, nämät luut owat koko Israelin huo=
ne; katso, he sanowat: meidän luumme
owat kuiwuneet, meidän toiwomme on ka=
donnut, ja me olemme hukkuneet.
12. Sentähden ennusta, ja sano heille:
näin sanoo Herra, Herra: katso, minä awaan
teidän hautanne ja tahdon teitä, minun
kansani, sieltä tuoda ulos, ja saatan teitä
Israelin maalle.
13. Ja teidän pitää tietämän, että minä
olen Herra, koska minä olen teidän hautan=
ne awannut, ja teitä, minun kansani, sieltä
tuonut ulos.
14. Ja minä tahdon antaa minun henkeni
teihin, että te jälleen wirkootte, ja tahdon
saattaa teitä teidän maallenne; ja teidän
pitää ymmärtämän, että minä olen Herra.
Minä sen puhun, ja minä myös sen teen,
sanoo Herra.
15. Ja Herran sana tapahtui minulle, ja
sanoi:
16. Sinä, ihmisen poika, ota sinulles yksi
puu, ja kirjoita siihen Judasta ja heidän
kumppaneistansa Israelin lapsista; ja ota
wielä sitte yksi puu, ja kirjoita siihen Jo=
sephin ja Ephraimin suku, ja koko Israelin
huone, heidän kumppaninsa.
17. Ja liitä heitä molempia yhteen, sinul=
les yhdeksi puuksi, niin että se tulee kaikki
yhdeksi kädessäs.
18. Jos siis sinun kansas lapset puhuwat
sinulle, sanoen: etkös tahdo meille ilmoittaa,
mitäs sillä ajattelet?
19. Niin sano heille: näin sanoo Herra,
Herra: katso, minä otan Josephin puun,
joka on Ephraimin tykönä, ynnä heidän
kumppaneinsa Israelin sukuin kanssa, ja pa=
nen heidän Judan puun tykö, ja teen heis=
tä molemmista yhden puun minun kädes=
säni.
20. Ja sinun pitää ne puut, joihin sinä
kirjoittanut olet, sinun kädessäs niin pitä=
män, että he sen näkewät.
21. Ja sinun pitää heille sanoman: näin
sanoo Herra, Herra: katso, minä tuon jäl=
leen Israelin lapset pakanoista, joihin he
menneet owat, ja kokoon heidän joka pai=
kasta, ja annan heidän tulla maallensa jäl=
leen.
22. Ja teen kaikki yhdeksi kansaksi maalla,
Israelin wuorilla; ja heillä kaikilla pitää
oleman yksi kuningas, ja ei pidä enää kaksi
kansaa eli kahteen waltakuntaan jaetut ole=
man.
23. Ei heidän myös pidä enää saastutta=
man itseänsä epäjumalissansa, kauhistuk=
sissa ja kaikkinaisissa rikoksissa. Minä au=
tan heitä kaikista paikoista, joissa he owat
rikkoneet, ja puhdistan heitä, ja heidän pi=
tää oleman minun kansani, ja minä tahdon
olla heidän Jumalansa.
24. Ja minun palweliani Dawid pitää
oleman heidän kuninkaansa, ja kaikkein hei=
dän yksinäinen paimenensa; ja heidän pitää
waeltaman minun oikeudessani, ja pitämän
minun säätyni, ja tekemän niiden jälkeen.
Es. 40:11. Jer. 23:5. l. 30:9. Hes. 34:23. Joh. 10:11.
25. Ja heidän pitää asuman sillä maalla,
jonka minä palwelialleni Jakobille antanut
olen, jossa teidän isänne asuneet owat; hei=

dän ja heidän lapsensa ja lastensa lapset pitää siellä ijankaikkisesti asuman; ja minun palweliani Dawid pitää oleman heidän ruhtinaansa ijankaikkisesti. Ps. 110:4. Joh. 12:34.

26. Ja minä teen heidän kanssansa rauhan liiton, sen pitää heille ijankaikkisen liiton oleman; ja holhon heitä, ja enännän heitä, ja minun Pyhäni pitää oleman heidän seassansa ijankaikkisesti.

2 Aika k. 6:16. Ps. 89:4. Jer. 31:31.

27. Ja minun majani pitää oleman heidän seassansa, ja minä tahdon olla heidän Jumalansa; ja heidän pitää oleman minun kansani. 3 Mos. 26:11, 12. Hes. 11:20. 2 Cor. 6:16.

28. Niin että pakanainkin pitää ymmärtämän, että minä Herra pyhitän Israelin; ja minun Pyhäni pitää oleman heidän tykönänsä ijankaikkisesti.

38 Luku.

Ennustus, kuinka Gogin ja Magogin piti Jumalan kansaa waiwaaman, mutta myös itse wihdoin rangaistaman.

Ja Herran sana tapahtui minulle, ja sanoi:

2. Sinä, ihmisen poika, käännä itses Gogia wastaan, joka on Magogin maalla, ja on ylimmäinen Mesechin ja Thubalin päämies, ja ennusta hänestä. Ilm. k. 20:8.

3. Ja sano: näin sanoo Herra, Herra: katso, minä tulen kimppuus, sinä Gog, joka olet ylimmäinen Mesechin ja Thubalin päämies. Hes. 39:1.

4. Ja palautan sinun, ja panen suitset sinun suuhus, ja wien sinun ulos kaiken sinun joukkos, hewoistes ja ratsasmiestes kanssa, jotka kaikki owat jalosti walmistetut, joita on suuri joukko, ja kantawat kaikki keihäitä, kilpejä ja miekkoja.

2 Kun. k. 19:28. Hes. 29:4.

5. Sinun myötäs owat Persialaiset, Ethiopialaiset ja Putialaiset, jotka kaikki kantawat kilpejä ja rautalakkeja;

6. Gomer ja kaikki hänen joukkonsa, ja myös Thogarman huone, joka pohjaan päin on, kaiken hänen joukkonsa kanssa; ja sinun myötäs on paljo kansaa. 1 Mos. 10:2.

7. Walmista itses, warusta itses hywin, sinä ja kaikki sinun joukkos, joka sinun myötäs on: ja ole sinä heidän päämiehensä.

8. Sinun pitää kuitenkin wiimein rangaistuksi tuleman. Wiimeisellä ajalla pitää sinun tuleman siihen maahan, joka on jälleen saatu miekalla, on myös koottu monesta kansasta, Israelin wuorelle, joka kauwan aikaa on autiana ollut; ja on nyt monesta kansasta johdatettu ulos, ja kaikki surutoinna asuwat.

9. Sinun pitää menemän ylös, ja tuleman suurella rajuilmalla, ja sinun pitää oleman niinkuin pilwi, joka maan peittää; sinä ja sinun joukkos, ja kansan paljous sinun kanssas. Hes. 30:18.

10. Näin sanoo Herra, Herra: siihen aikaan pitää sinun senkaltaisia aiwoman sinun mielessäs, ja pitää pahoja juonia ajatteleman.

11. Sinun pitää sanoman: minä tahdon hyökätä maan kylihin, ja menen heidän päällensä, jotka surutoinna ja murheetoinna asuwat; nämät kaikki asuwat ilman muurita, joilla ei telkiä eikä porttia ole;

12. Että kowin ryöstäisit ja julmasti raatelisit, ja antaisit kätes käydä häwitettyjä wastaan, jotka palainneet owat, ja sitä kansaa wastaan, joka pakanoista koottu on, jotka karjaa kaitsewat ja kauppaa tekewät, ja asuwat keskellä maata.

13. Rikas Arabia, Dedan, ja meren kauppamiehet, ja kaikki woimalliset, jotka siellä owat, pitää sinulle sanoman: oletkos ollenkin tullut ryöstämään, ja koonnut joukkos perki raatelemaan, ottaakses pois hopian ja kullan ja kootakses karjaa ja tawarata, ja suurta saalista saadakses?

14. Sentähden ennusta sinä, ihmisen poika, ja sano Gogille: näin sanoo Herra, Herra: etkös ymmärrä, koska minun kansani Israel asuu suruttomasti,

15. Niin sinä tulet silloin paikastas, pohjan ääristä, sinä ja paljo kansaa kanssas, kaikki hewoisilla, suuri ja wäkewä sotajoukko.

16. Ja sinun pitää menemän ylös minun kansaani Israelia wastaan, niinkuin pilwi, joka maan peittää. Wiimeisellä ajalla pitää sinun oleman, mutta minä tahdon sentähden antaa sinun tulla minun maalleni, että pakanain pitää oppiman minua tuntemaan, koska minä sinussa, Gog, pyhitetyksi tulen heidän silmäinsä edessä.

17. Näin sanoo Herra, Herra: sinä olet se, josta minä olen muinen sanonut minun palweliaini Israelin propheetain kautta, jotka siihen aikaan ennustiwat, minun tahtowani antaa sinun tulla heidän päällensä.

Dan. 11:30.

18. Ja sen pitää silloin tapahtuman, koska Gog tulee Israelin maata wastaan, sanoo Herra, Herra, pitää minun wihani nouseman minun julmuudessani.

19. Ja minä puhun näitä minun kiiwaudessani, ja minun wihani tulessa: että silloin pitää suuren wapistuksen oleman Israelin maalla; Es. 39:5, 6. Matth. 24:29.

20. Että minun kaswoini edessä pitää ka=

lat meressä wapiseman, linnut taiwaan al-
la, eläimet kedolla, ja kaikki, jotka matelewat
ja liikkuwat maan päällä, ja kaikki ihmiset,
jotka maan päällä owat, ja wuoret pitää
kukistettaman, ja seinät ja kaikki muurit
maahan putooman.
21. Mutta minä kutsun miekan häntä wa-
staan kaikilla minun wuorillani, sanoo Her-
ra, Herra; niin että jokaisen miekan pitää
tuleman toinen toistansa wastaan.
22. Ja minä tuomitsen hänen rutolla ja
werellä: ja annan sataa räntää ja raekiwiä,
tulta ja tulikiweä hänen ja hänen joukkonsa
päälle, ja sen paljon kansan päälle, joka hä-
nen kanssansa on. Ps. 11:6.
23. Ja niin pitää minun suureksi, pyhäksi
ja tutuksi tuleman monein pakanain edessä,
että heidän pitää ymmärtämän minun ole-
wan Herran.

39 Luku.

Gogin häwitys osoittaa Herran tuomiota.

Ja sinä, ihmisen poika, ennusta Gogia
wastaan, ja sano: näin sanoo Herra, Her-
ra: katso, minä tulen sinun kimppuus, Gog,
sinä, joka olet Mesechin ja Thubalin ylim-
mäinen päämies. Hes. 38:2, 3. Ilm. k. 20:8.
2. Ja tahdon sinun palauttaa ja haukutel-
la ulos, ja noudan sinun pohjan ääristä, ja
annan sinun tulla Israelin wuorille:
3. Ja lyön joutsen pois sinun wasemmas-
ta kädestäs, ja heitän sinun nuoles pois oi-
kiasta kädestäs.
4. Israelin wuorilla pitää sinun kaatu-
man, kaiken sinun joukkos kanssa ja sen wäen
kanssa, joka sinun tykönäs on. Minä an-
nan sinun linnuille, kusta ikänä he lentä-
wät, ja kedon eläimille ruuaksi. Hes. 33:27.
5. Sinun pitää lankeeman kedolla, sillä
minä Herra, Herra olen sen sanonut.
6. Ja minä heitän tulen Magogin päälle
ja niiden päälle, jotka luodoissa surutoinna
asuwat; ja heidän pitää ymmärtämän mi-
nun olewan Herran.
7. Ja minä tahdon tehdä minun pyhän
nimeni tiettäwäksi minun kansani Israelin
seassa, ja en tahdo enää antaa minun py-
hää nimeäni häwäistä; waan pakanain pi-
tää ymmärtämän minun olewan Herran,
Israelin pyhän.
8. Katso, jo se on parhaallansa tullut ja
tapahtunut, sanoo Herra, Herra: se on se
päiwä, josta minä olen puhunut.
9. Ja Israelin kaupunkein asuwaisten pi-
tää lähtemän ulos, ja tekemän walkian, ja
polttaman sota-aseet, kaikellaiset kilwet, jout-
set, nuolet, seipäät ja kanget; jotka kestäwät
palaa seitsemän ajastaikaa.
10. Niin ettei tarwita hakea puita kedolta,
eli pidä metsästä hakattaman; sillä he polt-
tawat sota-aseita; ja pitää ryöstämän niitä,
joilta he owat ryöstetyt, ja raateleman nii-
tä, joilta he oliwat raadellut, sanoo Herra,
Herra.
11. Ja sen pitää silloin tapahtuman, että
minä annan Gogille paikan hautaamiseksi
Israelissa, sen laakson, josta meren tykö
itään päin mennään, niin että ne, jotka sii-
tä menewät ohitse, pitää sieramensa tukitse-
man; ja heidän pitää Gogin joukkoinensa
siihen hautaaman, ja se pitää kutsuttaman
Gogin joukon laaksoksi.
12. Mutta Israelin huoneen pitää heitä
hautaaman, että maa sen kautta pitää puh-
distettaman koko seitsemän kuukautta.
5 Mos. 21:23.
13. Ja kaikella maakunnan kansalla pitää
tekemistä oleman heidän hautaamisessansa,
ja pitää saaman siitä kuuluisan nimen; että
minä sinä päiwänä kunnioitetuksi tulen,
sanoo Herra, Herra.
14. Ja heidän pitää asettaman miehiä
käymään joka päiwä maata ympäri, ja hei-
dän kanssansa kuolleitten hautain kaiwajat,
hautaamaan jääneitä maan päällä, että se
puhdistettaisiin; seitsemän kuukauden peräs-
tä pitää heidän rupeeman sitä tutkistele-
maan.
15. Ja ne, jotka maata käywät ympäri ja
jossakussa paikassa ihmisen luut näkewät,
heidän pitää siihen merkin paneman; siihen
asti kuin haudan kaiwajat ne myös Gogin
joukon laaksoon hautaawat.
16. Kaupunki myös pitää siellä kutsutta-
man Hamonaksi: niin pitää heidän maan
perkaaman.
17. Nyt sinä, ihmisen poika, näin sanoo
Herra, Herra: sano kaikille linnuille, kusta
ikänä he lentäwät, ja kaikille eläimille kedol-
la: kootkaat teitänne ja tulkaat tänne, tul-
kaat kokoon joka paikasta ympäriltä minun
teurasuhrilleni, jonka minä teille teurastan
suureksi teurasuhriksi Israelin wuorilla, ja
syökäät lihaa, ja juokaat werta.
Es. 34:6. Ilm. k. 19:17.
18. Teidän pitää syömän wäkewäin lihaa,
ja juoman maan päämiesten werta; oinas-
ten, karitsain, kauristen, härkäin, jotka kaikki
lihawat ja hywin syötetyt owat.
19. Ja teidän pitää syömän lihawuutta,
niin että te rawituksi tulette, ja juoman wer-
ta, niin että te juowuksiin tulette, siitä teu-
rasuhrista, kuin minä teille teurastan.

20. Rawitkaat teitänne minun pöydälläni hewoisista ja ratsastajista, wäkewistä ja kaikkinaisesta sotawäestä, sanoo Herra, Herra.

21. Ja minä annan minun kunniani tulla pakanain sekaan, niin että kaikki pakanat pitää näkemän minun tuomioni, jonka minä olen tehnyt, ja minun käteni, jonka minä olen pannut heidän päällensä.

22. Ja Israelin huoneen pitää ymmärtämän, että minä Herra olen heidän Jumalansa, siitä päiwästä ja aina edemmä.

23. Niin myös kaikkein pakanain pitää ymmärtämän Israelin huoneen pahain tekoinsa tähden wiedyksi pois, sentähden että he minua wastaan rikkoneet owat; ja minä peitin kaswoni heidän edestänsä, ja annoin heitä wihollistensa käsiin, niin että heidän kaikkein piti miekan kautta lankeeman.

24. Niinkuin heidän saastaisuutensa ja pahat tekonsa ansainneet oliwat, tein minä heille, ja peitin minun kaswoni heidän edestänsä.

25. Sentähden näin sanoo Herra, Herra: nyt minä tahdon pelastaa Jakobin wangit, ja armahtaa koko Israelin huonetta, ja kiwoitella minun pyhän nimeni tähden.

26. Mutta heidän pitää kantaman häwäistyksensä ja rikoksensa, jolla he owat rikkoneet minua wastaan, koska he surutoinna maallansa asuwat, niin ettei kenkään heitä peljätä.

27. Ja minä olen heidän kansoista jälleen kotia tuonut, ja koonnut heitä wihollistensa maalta, ja olen heissä pyhitetyksi tullut, monen pakanain silmäin edessä.

28. Ja niin pitää heidän ymmärtämän, että minä Herra olen heidän Jumalansa, joka olen antanut heitä wiedä pois pakanain sekaan, ja antanut taas heitä koota maallensa, ja en yhtäkään heistä antanut sinne jäädä.

29. Ja en minä enää tahdo peittää minun kaswojani heidän edestänsä; sillä minä olen wuodattanut minun henkeni Israelin huoneen päälle, sanoo Herra, Herra.

Hes. 36:27. Joel. 2:28. Ap. T. 2:17.

40 Luku.

Uuden templin kartanon esihuone.

Wiidentenä wuotena kolmattakymmentä meidän wankeudestamme, wuoden alussa, kymmenentenä päiwänä ensimäisessä kuukaudessa, se on neljästoistakymmenes wuosi sitte kuin kaupunki häwitettiin, juuri sinä päiwänä tuli Herran käsi minun päälleni, ja wei minun sinne.

2 Kun. k. 25:4. Hes. 1:3. l. 8:3. l. 33:21.

2. Jumalan näwyissä wei hän minun Israelin maalle, ja asetti minun sangen korkialle wuorelle; ja siellä oli niinkuin rakettu kaupunki etelätä päin.

3. Ja koska hän minun oli sinne wienyt, katso, niin siellä oli yksi mies, jonka kaswot wälkkyiwät niinkuin waski, ja hänellä oli mittanuora ja mittariuku hänen kädessänsä; ja hän seisoi portissa. Sach. 2:1.

4. Ja se mies sanoi minulle: sinä, ihmisen poika, katso silmilläs ja kuule korwillas, ja pane sydämees kaikki, kuin minä sinulle osoitan; sillä sentähden olen minä sinun tänne tuonut osoittaakseni sinulle; ettäs kaikki ne, kuin sinä tässä näet, Israelin huoneelle ilmoittaisit.

5. Ja katso, muuri oli ulkoisella puolella ympäri kaiken huoneen. Ja miehellä oli mittariuku kädessä, kuutta kyynärää ja kämmenen leweyttä pitkä; ja hän mittasi rakennuksen leweydelle ja korkeudelle, kaikki yhdellä riuwulla. Hes. 43:13.

6. Ja hän tuli portin tykö, joka oli itää päin, ja meni ylös hänen astuimistansa; ja mittasi portin kynnyksen, kummankin yhtä riukumittaa lewiäksi.

7. Ja kammiot, jotka oliwat molemmilla puolilla porttia, mittasi hän myös yhtä riukumittaa pitkäksi ja yhtä riukumittaa lewiäksi, ja kammioitten wälin wiittä kyynärää lewiäksi; ja hän mittasi myös portin kynnyksen, esihuoneen portin tykönä sisälmäisellä puolella, yhtä riukumittaa.

8. Ja mittasi portin esihuoneen sisälmäisellä puolella, yhtä riukumittaa.

9. Ja mittasi esihuoneen portin kahdeksata kyynärätä, ja sen kynnykset kahta kyynärätä, ja esihuoneen portin sisälmäisellä puolella.

10. Ja kammioita oli kolme kummallakin puolella, portin tykönä itää päin, yksi niin awara kuin toinenkin. Ja molemmilla puolilla oliwat kynnykset, jotka oliwat yhden suuruiset.

11. Sitte mittasi hän owen leweyden kymmenen kyynärää ja portin korkeuden kolmetoistakymmentä kyynärätä.

12. Ja kammioin edessä oli sia molemmilla puolilla, kyynärän leweydeltä: mutta kammiot oliwat kuusi kyynärätä molemmille puolille.

13. Ja hän mittasi portin, yhden kammion katosta toiseen, wiisikolmattakymmentä kyynärätä leweydelle; ja owet oliwat suuta suuksin.

14. Hän teki myös owen päälliset kuusikymmentä kyynärää, ja esihuoneen owen päällisen yltäylitse porttia.

15. Ja portin läpikäytäwästä esihuoneen
tykö sisälmäiseen porttiin oli wiisikymmentä
kyynärätä.
16. Ja siinä oliwat ahtaat akkunat kam=
mioissa ja päällisissä, sisälmäisellä puolella
yltäylitse portin; juuri niin oli myös esi=
huoneessa. Ja akkunat oliwat myös sisä=
puolella kaikki ympäri, ja owen päällisessä
oliwat kauniit palmupuut.
17. Ja hän wei minun wielä edemmä ää=
rimmäiseen kartanoon, ja katso, siellä oliwat
majat, ja permanto laskettu kartanoon yli
ympäri, ja kolmekymmentä kammiota per=
mannolla.
18. Ja permanto oli molemmissa porteis=
sa niin pitkä kuin portitkin oliwat; ja tämä
oli alamainen permanto.
19. Ja hän mittasi alimmaisesta portista
leweyden sisälmäiseen kartanoon asti ulko=
puolelta, sata kyynärää itään ja pohjaan.
20. Niin hän myös mittasi pohjaportin
äärimmäiseen kartanoon asti, pituudelle ja
leweydelle.
21. Siinä oli myös jokaisella siwulla kol=
me kammiota; ja hänen owen päällisensä
ja esihuoneensa oliwat yhden suuruiset, niin=
kuin entisenkin portin, wiisikymmentä kyy=
närätä pituudelle ja wiisikolmattakymmentä
kyynärätä leweydelle.
22. Ja hänen akkunansa, esihuoneensa ja
palmupuunsa oliwat niinkuin itäisenkin por=
tin, ja siinä oli myös seitsemän astuinta,
joita myöten mentiin ylös, ja esihuone oli
sen edessä.
23. Ja sisälmäisen esihuoneen portti oli
pohjaisen ja itäisen portin kohdalla; ja hän
mittasi sata kyynärätä yhdestä portista niin
toiseen.
24. Sitte wei hän minun myös etelään
päin, ja katso, siellä oli myös yksi portti; ja
hän mittasi hänen owensa päälliset ja esi=
huoneensa niin suureksi kuin ne muutkin.
25. Siinä oliwat myös akkunat ja esihuo=
neet yliympäri niinkuin muutkin akkunat,
wiittäkymmentä kyynärätä pitkät ja wiittä=
kolmattakymmentä kyynärätä lewiät.
26. Ja siinä oli myös seitsemän astuinta
ylöspäin, ja esihuone sen edessä; ja palmu=
puut joka siwulla sen owen päällisissä.
27. Ja hän mittasi myös sisälmäisen kar=
tanon portin etelään päin, sata kyynärätä
yhdestä eteläportista toiseen.
28. Ja hän wei minun eteläportin kautta
sisälmäiseen kartanoon, ja mittasi sen por=
tin etelään päin, niin suureksi kuin muutkin,
29. Ja hänen kammionsa ja oweinsa pääl=
liset, ja esihuoneensa juuri sillä suuruudella,
ja hänen akkunansa ja esihuoneensa joka tah=
wolta, wiisikymmentä kyynärätä pituudelle
ja wiisikolmattakymmentä kyynärätä lewey=
delle.
30. Ja siinä oliwat esihuoneet ympärillä,
wiittäkolmattakymmentä kyynärätä pitkät ja
wiittä kyynärätä lewiät.
31. Ja hänen esihuoneensa oliwat äärim=
mäisen kartanon edessä, ja palmupuut hä=
nen owensa päällisissä; ja siinä oli kahdek=
san astuinta, joita myöten mentiin ylös.
32. Sitte wei hän myös minun sisälmäi=
seen porttiin itää päin, ja mittasi sen portin
niin suureksi kuin muutkin;
33. Hänen kammionsa oweinsa päälliset
ja esihuoneensa, ja heidän akkunansa ja esi=
huoneensa entisten suuruiseksi ympärinsä,
wiittäkymmentä kyynärätä pitkäksi ja wiittä=
kolmattakymmentä kyynärätä lewiäksi.
34. Ja hänellä oli myös esihuone äärim=
mäisen kartanon kohdalla, ja palmupuita
owen päällisissä molemmilla siwuilla ja
kahdeksan astuinta ylöspäin.
35. Sitte wei hän minun pohjan puoli=
seen porttiin; sen hän mittasi niin suureksi
kuin ne muutkin,
36. Hänen kammionsa, oweinsa päällisten,
esihuoneittensa ja heidän akkunainsa kanssa
siinä ympärillä, wiittäkymmentä kyynärätä
pitkäksi ja wiittäkolmattakymmentä kyynärä=
tä lewiäksi.
37. Hänellä oli myös esihuone äärimmäi=
sen kartanon kohdalla, ja palmupuut owen
päällisissä molemmilla puolilla, ja kahdek=
san astuinta ylöspäin.
38. Ja siellä oli kammio, ja sen owi oli
porttein pihtipielissä, kussa polttouhri pes=
tiin. 3 Mos. 1:4, 7.
39. Mutta esihuoneessa portin edessä oli
jokaisella siwulla kaksi pöytää, joilla poltto=
uhri, rikosuhri ja wikauhri piti teurastetta=
man. Rom. 12: 1.
40. Ja ulkoisella puolella, kusta pohja=
porttia päin mennään ylös, oli myös kaksi
pöytää; ja toisella puolella, portin esihuo=
neen tykönä, oli myös kaksi pöytää.
41. Niin oli jokaisella siwulla porttein edes=
sä neljä pöytää, se on kahdeksan pöytää
yhteen, joilla teurastettiin.
42. Ja ne neljä pöytää oliwat tehdyt polt=
touhria warten wuojonkiwistä, puolta tois=
ta kyynärätä pitkäksi ja puolta toista kyynä=
rätä lewiäksi, ja kyynärätä korkiaksi; joille
pantiin kaikkinaiset aseet, joilla myös poltto=
uhri ja muut uhrit teurastettiin.
43. Ja tottoin kiwet oliwat kämmentä kor=

kiat joka tahwolta; ja niille pöydille piti pantaman uhriliha.
44. Ja ulkoisella puolella sisällistä porttia oliwat kammiot weisaajilla sisälmäisessä kartanossa, yksi siwulla pohjan porttia päin, joka katsoi etelään, toinen portin siwulla itää päin, se katsoi pohjaan. Col. 3:16.
45. Ja hän sanoi minulle: se kammio, joka on etelää päin, on pappein, joiden pitää huoneessa palweleman;
46. Mutta se kammio pohjaa päin on niiden pappein, jotka altarilla palwelewat; ne owat Zadochin lapset, joiden pitää Lewin lapsista astuman Herran eteen, häntä palwelemaan. 1 Kun. k. 1:39.
47. Ja hän mittasi esihuoneen sata kyynärätä pitkäksi ja sata kyynärätä lewiäksi, nelikulmaiseksi; ja altari oli juuri templin edessä.
48. Ja hän wei minun templin esihuoneeseen, ja mittasi esihuoneen owen päällisen, wiittä kyynärätä kummallenkin puolelle, ja portin leweyden kolmea kyynärätä molemmin puolin.
49. Mutta esihuone oli kahtakymmentä kyynärätä pitkä ja yhtätoistakymmentä kyynärätä lewiä, ja astuimet, joista mentiin ylös; ja patsaat oliwat owen päällisten tykönä, yksi kummallakin puolella.

41 Luku.

Uuden templin sisällisimmät rakennukset.

Ja hän wei minun templiin, ja mittasi patsaat seiniä myöten, ja ne oliwat joka tahwolla kuusi kyynärätä lewiät, niin lewiältä kuin huone oli. 1 Kun. k. 6:2.
2. Ja owi oli kymmenen kyynärätä lewiä, mutta kukin seinä molemmin puolin owea wiisi kyynärätä lewiä. Ja hän mittasi sian templissä, se oli neljääkymmentä kyynärätä pituudelle ja kahtakymmentä kyynärätä leweydelle.
3. Ja hän meni sisälmäiselle puolelle, ja mittasi owen patsaat kahta kyynärätä, ja owi oli kuusi kyynärätä, ja owen leweys seitsemän kyynärätä.
4. Ja hän mittasi sen pituuden kahtakymmentä kyynärätä ja leweyden kahtakymmentä kyynärätä templissä, ja sanoi minulle: tämä on se kaikkein pyhin.
5. Ja hän mittasi huoneen seinän kuutta kyynärätä: siellä oliwat siwukammiot, neljää kyynärätä lewiät, joka paikassa ympäri huonetta.
6. Ja siwulla kammiot kaikilla puolilla kolme neljättäkymmentä toinen toisessansa kiinni; ja siinä oliwat patsaat huoneen seinää myöten kaikki ympäri, jotka niitä kiinnittiwät; ja ei kuitenkaan olleet huoneen seinässä kiinni.
7. Ja ylhäällä näiden päällä oliwat wielä usiammat käytäwät ympärinsä, ja ne ylimmäiset käytäwät ympäri huoneen oliwat lewiämmät, niin että alimmaisesta mentiin keskimmäiseen ja keskimmäisestä ylimmäiseen.
8. Ja minä näin huoneen korkeuden joka tahwolta, ja kammioin perustukset olewan täyttä mittaa kuutta kyynärätä.
9. Ja seinän leweys, joka oli kammioin ulkoisella puolella, oli wiisi kyynärätä; ne muut oliwat huoneen käytäwät sisälmäisellä puolella.
10. Ja kammioitten wälillä ympäri huoneen oli leweys kahtakymmentä kyynärätä.
11. Ja siellä oli kaksi owea, eripaikan kohdalla, yksi pohjaista päin ja toinen etelätä, ja eripaikka wiisi kyynärätä joka tahwolta.
12. Ja rakennus länteen päin oli seitsemänkymmentä kyynärätä lewiä, ja seinä wiittä kyynärätä lewiä ja yhdeksänkymmentä kyynärätä pitkä.
13. Ja hän mittasi huoneen pituuden sata kyynärätä, nimittäin eripaikan, rakennuksen ja sen seinäin pituus oli kaikkiansa sata kyynärätä.
14. Ja huoneen leweys edestä, sen eripaikan kanssa itään päin, oli myös sata kyynärätä.
15. Ja hän mittasi rakennuksen pituuden eripaikan edestä, yhdestä päästä niin toiseen, joka haaralta sata kyynärätä, sisällisen templin ja esihuoneen kartanon kanssa.
16. Siinä oliwat kynnykset ja ne ahtaat akkunat, ja käytäwät ympäri, niiden kolmen edessä, kunkin akkunan kohdalla, jotka oliwat kaunistetut puuteolla yliympäri, aina maasta akkunoihin asti; itse akkunat myös oliwat kaunistetut.
17. Sitte owen päältä, niin aina kaikkein pyhimpään, ulkonaiselta ja sisälmäiseltä puolelta yliympäri aina mitalla.
18. Ja se oli tehty Cherubimeilla ja palmupuilla, niin että yksi palmupuu oli kunkin Cherubimin wälillä, ja Cherubimilla oli kahdet kaswot:
19. Yhdellä puolella niinkuin ihmisen kaswot palmupuun kohdalla, ja toisella puolella niinkuin nuoren jalopeuran kaswot palmupuun kohdalla; se ole niin tehty kaiken huoneen ympärille.
20. Maasta ylimmäisen owen päälliseen

asti oliwat Cherubimit ja palmupuut tehdyt, niin myös templin seiniin.

21. Ja templin owipielet oliwat nelikulmaiset, ja kaikki pyhässä taitawasti toinen toiseensa sowitetut.

22. Ja puualtari kolmea kyynärätä korkia ja kahta kyynärätä pitkä, ja sen kulmat, leweys ja seinät oliwat puusta. Ja hän sanoi minulle: tämä on pöytä, joka pitää Herran edessä oleman.

23. Ja oli myös kaksi owea sekä templiin että kaikkein pyhimpään.

24. Ja taas oliwat kaksikertaiset owet, ja niissä kahdet awattawat wähät owet, kaksi wähää owea yhdessä ja kaksi toisessa.

25. Ja templin owiin oliwat tehdyt Cherubimit ja palmupuut, niinkuin seinissäkin; ja siinä oli paksu puu esihuoneen edessä ulkoisella puolella. Hes. 40:26.

26. Ja oliwat ahtaat akkunat ja paljo palmupuita, kaikki ympäri esihuoneen; niin myös huoneen kammiot ja malat. Hes. 40:16.

42 Luku.

Uuden templin äärimmäiset rakennukset.

Ja hän wei minun ulos äärimmäiseen kartanoon, tielle pohjaista päin, ja wei minun siihen kammioon, joka oli eripaikan kohdalla, joka oli rakennuksen tykönä pohjaista päin.

2. Ja se paikka oli sata kyynärätä pitkä siitä portista pohjaiseen päin, ja wiittäkymmentä kyynärätä lewiä.

3. Niitten kahdenkymmenen kyynärän kohdalla sisälmäisessä kartanossa, ja permannon kohdalla siinä äärimmäisessä kartanossa, oli käytäwä käytäwätä wastaan, aina kolmessa kerrassa.

4. Ja kammioitten edessä oli käytäwä kymmentä kyynärää lewiä sisältä, ja tie yhtä kyynärätä; ja niiden owet oliwat pohjaista päin.

5. Ja ylimmäiset kammiot oliwat ahtaammat muita; sillä käytäwiin oli niistä otettu enämpi kuin huoneen alimmaisista ja keskimmäisistä.

6. Se oli kolmen huoneen korkeus, ja ei ollut niissä patsaita niinkuin kartanoin patsaat; sentähden ne oliwat ahtaammat kuin alimmaiset ja keskimmäiset maasta.

7. Ja ulkonainen muuri, joka oli kammioin tykönä, päin ulkoista kartanoa kammioitten edessä, oli wiittäkymmentä kyynärätä pitkä.

8. Sillä kammiot, jotka oliwat ulkoisella kartanolla, oliwat wiittäkymmentä kyynärätä pitkät; mutta katso, templin edusta oli sataa kyynärätä pitkä.

9. Ja alhaalla kammioitten edessä oli läpikäytäwä itää päin, josta äärimmäisestä kartanosta mennään ulos.

10. Ja esikartanon muurin awaruudessa idän puolella, eripaikan ja rakennuksen kohdalla, oli myös kammioita.

11. Ja siinä oli myös eripaikka niiden edessä, niinkuin niidenkin kammioitten pohjaista päin, ja kaikilla oli yksi pituus ja leweys; ja kaikki heidän uloskäymisensä heidän muotonsa ja oweinsa jälkeen.

12. Ja niiden kammioiden owein muodon jälkeen, jotka etelää päin oliwat, oli owi tien suussa, joka oli sen jalon muurin edessä, josta itää päin kohdastansa mennään.

13. Ja hän sanoi minulle: ne kammiot pohjaista päin ja ne kammiot etelää päin eripaikan kohdalla owat kaikkein pyhimmän sian kammiot, kussa papit pitää syömän, koska he kaikkein pyhintä uhria Herralle uhraawat, ruokauhria, syntiuhria ja wikauhria; sillä se on pyhä sia.

14. Ja koska papit siihen sisälle menewät, niin ei heidän pidä jälleen tuleman pyhästä ulos äärimmäiseen kartanoon, mutta pitää ennen riisuman waatteensa, joissa he owat palwelleet; sillä ne owat pyhät. Ja heidän pitää ottaman toiset waatteet yllensä, ja sitte menemän kansan sekaan.

15. Ja koska hän kaiken huoneen oli sisältä mitannut, wei hän minun ulos siihen porttiin itää päin, ja mittasi siitä kaiken ympärinsä.

16. Itää päin mittasi hän mittariuwulla wiisi sataa riukumittaa joka tahwolta.

17. Pohjaista päin mittasi hän myös wiisi sataa riukumittaa sillä mittariuwulla ympäri.

18. Niin myös lounaaseen päin mittasi hän wiisi sataa riukumittaa sillä mittariuwulla.

19. Ja koska hän tuli länteen päin, mittasi hän myös wiisi sataa riukumittaa sillä mittariuwulla.

20. Näin oli muuri, jonka hän mittasi joka neljältä tahwolta wiittä sataa riukumittaa pituudelta ja wiittä sataa leweydeltä, kaikki ympäri: että pyhä piti oleman eroitettuna pyhättömästä.

43 Luku.

Herran kunnia, altari, uhri uudessa templissä.

Ja hän johdatti minun porttiin, siihen porttiin, joka on itään päin. Hes. 40:6.

2. Ja katso, Israelin Jumalan kunnia tuli itätietä, ja pauhasi, niinkuin suuri wesi

pauhaa; ja maa kirkastui hänen kunnias=
tansa.
3. Ja tämä näky, jonka minä näin, oli
senkaltainen kuin sekin näky, jonka minä
näin, koska minä tulin kaupunkia häwittä=
mään; ja nämät näyt oliwat juuri niinkuin
sekin näky, jonka minä näin Chebarin wir=
ran tykönä; ja minä lankesin maahan kas=
woilleni. Hes. 1:4.
4. Ja Herran kunnia tuli templiin itäisen
portin kautta.
5. Ja henki otti minun, ja wei sisälliseen
esikartanoon; ja katso huone oli täynnä Her=
ran kunniata.
6. Ja minä kuulin puheen minun tyköni
huoneesta, ja yksi mies seisoi minun tykö=
näni,
7. Joka sanoi minulle: sinä ihmisen poika,
tämä on minun istuimeni paikka ja minun
pöytäjalkani sia, jossa minä tahdon asua
Israelin lasten seassa ijankaikkisesti; ja ei
Israelin huone pidä enää saastuttaman mi=
nun pyhää nimeäni, ei he itse eikä heidän
kuninkaansa heidän huoruudellansa, eli ku=
ningastensa raatoin kautta heidän kukkuloil=
lansa;
8. Jotka asettiwat kynnyksensä minun kyn=
nykseni wiereen, ja owensa minun oweni
siwuun, ja seinä oli minun ja heidän wai=
heellansa; ja he saastuttiwat minun pyhän
nimeni kauhistuksillansa, joita he tekiwät,
jonka tähden minä heitä wihassani hukutin.
9. Mutta nyt heidän pitää huoruutensa
kauwas hyljäämän, ja kuningasten haudat
minun tyköäni; niin minä asun heidän ty=
könänsä ijankaikkisesti.
10. Sinä ihmisen poika, osoita Israelin
huoneelle templi, että he häpeisiwät pahoja
töitänsä, ja anna heidän mitata kaikki muoto.
11. Ja koska he kaikkia töitänsä häpeewät,
niin osoita heille huoneen rakennuksen muo=
to, läpikäytäwä, kuwat, kaikki menot, käskyt,
järjestykset ja oikeudet; ja kirjoita heidän
eteensä, että he kaikki sen muodot ja kaikki
sen säädyt pitäisiwät ja tekisiwät.
12. Tämä on huoneen laki; wuorten kuk=
kuloilla pitää kaikki sen rajat joka tahwolta
pyhimmät oleman, katso, tämä on huoneen
laki.
13. Mutta tämä on altarin mitta, sen kyy=
närän jälkeen, joka on kämmenen leweyttä
pitempi yhteistä kyynärätä: sen jalka oli
kyynärätä korkia ja kyynärätä lewiä, ja sen
äärestä reunaan, ympäri yhtä waaksaa; ja
tämä on altarin korkeus. Hes. 40:5.
14. Ja jalasta maan päältä eroitukseen
oli kaksi kyynärää korkeutta ja kyynärä le=
weyttä; mutta wähemmästä eroituksesta
enämpään, neljä kyynärätä korkeutta ja kyy=
närä leweyttä.
15. Mutta Harel neljää kyynärää korkia,
ja neljä sarwea ylhäällä Arielista.
16. Ja Ariel oli kahtatoistakymmentä kyy=
närätä pitkä ja kahtatoistakymmentä kyynä=
rää lewiä, nelikulmainen joka neljältä tah=
woltansa.
17. Ja altarin päällinen oli neljäätoista=
kymmentä kyynärää pitkä ja neljäätoista=
kymmentä kyynärää lewiä, nelikulmainen
joka neljältä tahwolta; ja reuna käwi ym=
päri, puolta kyynärää lewiä, ja sen jalka
kyynärää korkia, ja sen astuimet oliwat
itään päin.
18. Ja hän sanoi minulle: sinä ihmisen
poika, näin sanoo Herra, Herra: nämät pi=
tää oleman altarin säädyt, koska se tehdään,
uhrattaa siinä polttouhria, ja priiskoitettaa
werta sen päälle.
19. Ja papeille Lewitaille Zadochin su=
wusta, jotka minun edelläni käywät, pal=
wellen minua, sanoo Herra, Herra, pitää
sinun antaman nuoren härjän syntiuhriksi.
20. Ja sen werestä pitää sinun ottaman
ja priiskoittaman sillä sen neljä sarwea ja
neljä kulmaa reunan ympäri; sillä pitää
sinun sen sowittaman ja pyhittämän.
2 Mos. 29:16, 36.
21. Ja pitää ottaman syntiuhrihärjän, ja
polttaman sen huoneen eripaikassa, ulkona
pyhästä. 3 Mos. 16:27.
22. Ja toisena päiwänä pitää sinun uh=
raaman wirhittömän kauriin syntiuhriksi; ja
heidän pitää puhdistaman altarin kuin här=
jälläkin puhdistettiin.
23. Koska se on tapahtunut, niin sinun pi=
tää uhraaman nuoren wirhittömän kalpein
ja wirhittömän oinaan laumasta.
24. Ja uhraa ne molemmat Herran edes=
sä; ja heittäkään papit siihen suolaa, ja uh=
ratkaan ne Herralle polttouhriksi.
25. Näin sinun pitää seitsemän päiwää
uhraaman, kauriin joka päiwä syntiuhriksi;
kalpein ja oinaan laumasta, jotka molem=
mat wirhittömät oleman pitää.
26. Ja näin heidän pitää altarin sowitta=
man seitsemän päiwää, ja puhdistaman sen,
ja täyttämän kätensä. 2 Mos. 29:9.
27. Ja niiden seitsemän päiwän perästä
pitää papit, kahdeksantena päiwänä ja sitte
aina, uhraaman altarille teidän polttouh=
rinne ja kiitosuhrinne; niin minä tahdon
teille olla armollinen, sanoo Herra, Herra.
3 Mos. 8:33.

44 Luku.

Uuden templin pappein järjestys.

Ja hän wei minun jälleen pyhän äärimmäisen portin tietä itää päin; mutta se oli kiinni.

2. Ja Herra sanoi minulle: tämä portti pitää oleman kiinni, ja ei pidä awattaman, eikä yksikään pidä siitä käymän; sillä Herra Israelin Jumala on siitä käynyt; ja pitää wielä sitte oleman kiinni.

3. Päämiehen se oleman pitää, päämiehen pitää siinä istuman ja syömän leipää Herran edessä; esihuoneesta pitää hänen menemän sisälle, ja siitä jälleen tuleman ulos.

4. Siitä wei hän minun pohjaisen portin tietä esihuoneen kohdalle; ja minä näin, ja katso, Herran huone oli täynnä Herran kunniata. Ja minä lankesin kaswoilleni.

5. Ja Herra sanoi minulle: sinä, ihmisen poika, pane sydämees, ja katso silmilläs, ja kuule korwillas kaikkia, mitä minä sinulle sanon kaikista Herran huoneen säädyistä ja asetuksista, ja ota waari, kuinka (ihmisen) itsensä pyhässä käyttämän pitää. Hes. 40:4.

6. Ja sano sille kowakorwaiselle Israelin huoneelle: näin sanoo Herra, Herra: te, Israelin huone, olette tähän asti kaikilla teidän kauhistuksillanne kyllä tehneet:

7. Että te annatte tulla muukalaisia, joilla on ympärileikkaamatoin sydän ja ympärileikkaamatoin liha, minun pyhääni, jolla te minun huoneeni saastutatte, uhratessanne minun leipääni, lihawuutta ja werta, ja näin rikotte kaikki minun liittoni kaikilla teidän kauhistuksillanne.

8. Ja et te pidä minun pyhäni tapoja, mutta olette tehneet itsellenne uuden tawan minun pyhässäni.

9. Sentähden sanoo Herra, Herra näin: ei yhdenkään wieraan, jolla on ympärileikkaamatoin sydän ja ympärileikkaamatoin liha, pidä tuleman minun pyhääni, kaikista muukalaisista, jotka Israelin lasten seassa owat;

10. Ja ei myös ne Lewitat, jotka minusta luopuneet, ja Israelin kanssa epäjumalainsa jälkeen erhetykseen menneet owat: sentähden pitää heidän kantaman omat syntinsä.

11. Mutta heidän pitää wartioitseman minun pyhäni owea, ja oleman huoneen palweliat, ja teurastaman polttouhria ja muita uhreja kansan edestä, ja seisoman heidän edessänsä, palwellen heitä.

12. Että he owat palwelleet heitä heidän epäjumalainsa edessä, ja owat antaneet Israelin huoneelle pahennuksen; sentähden olen minä ojentanut käteni heidän päällensä, sanoo Herra, Herra, että heidän pitää kantaman heidän syntinsä;

13. Ja ei pidä uhraaman minun edessäni, eikä oleman minun pappini, ei myös minun pyhääni tuleman, siihen kaikkein pyhimpään; mutta pitää kantaman häpynsä ja kauhistuksensa, joita he tehneet owat. Hos. 4:6.

14. Sentähden olen minä tehnyt heitä huoneen owen wartiaksi kaikessa sen palweluksessa, ja kaikissa, kuin siinä tehdään.

15. Mutta papit ja Lewitat Zadochin pojat, jotka minun pyhäni säädyt pitäneet owat, koska Israelin lapset luopuiwat minusta, ne pitää minun edelläni käymän, palwellen minua, ja minun edessäni seisoman, ja uhraaman minulle lihawuutta ja werta, sanoo Herra, Herra.

16. Ja heidän pitää menemän minun pyhääni, ja tuleman minun pöytäni eteen, palwellen minua, ja pitäin minun säätyni.

17. Ja koska he tahtowat mennä portista sisälliseen kartanoon, niin heidän pitää pukeman yllensä liinawaatteet, ja ei willoista tehtyjä, niin kauwan kuin he sisällisessä kartanossa palwelewat. 2 Mos. 28:40.

18. Ja liinahiipat pitää oleman heidän päässänsä, ja liinaiset waatteet heidän kupeillansa, ja ei pidä sitoman itseänsä hikiliinoilla.

19. Ja koska he menewät ulkoiseen ja äärimmäiseen kartanoon kansan tykö, niin heidän pitää paneman ne waatteet pois, joissa ne palweluksen tehneet owat, ja kätkemän ne pyhiin kammioihin; ja heidän pitää ottaman toiset waatteet yllensä, ettei he kansaa pyhittäisi omissa waatteissansa. Hes. 42:14.

20. Ei heidän pidä ajeleman päätänsä, eikä pitkiä hiuksia kaswattaman; mutta pitää antaman hiuksensa tasaisesti leikata ympäri. 3 Mos. 21:5.

21. Ei myös yksikään pappi pidä wiinaa juoman, koska hänen sisälmäiseen kartanoon sisälle menemän pitää. 3 Mos. 10:9.

22. Ei myös yhtään leskeä eli hyljättyä pidä ottaman awioksensa, mutta neitseen Israelin suwusta, eli ottakaan papin lesken. 3 Mos. 21:14.

23. Ja opettakaan minun kansaani tietämään eroituksen pyhän ja pyhättömän wälillä, että he puhtaan ja saastaisen wälillä eroituksen tietäisiwät. 3 Mos. 10:10, 11. Hes. 22:26.

24. Ja koska riita tulee heidän eteensä, niin heidän pitää seisoman ja tuomitseman ja puhuman minun lakini ja säätyni jäl-

keen, ja pitämän minun käskyni, ja kaikki minun pyhäpäiwäni ja sabbattini pyhittämän. 5 Mos. 17:8. 2 Aikak. 19:10. Mal. 2:7.

25. Ja ei pidä menemän yhdenkään kuolleen ihmisen tykö saastuttamaan itseänsä; mutta ainoasti isänsä ja äitinsä, poikansa ja tyttärensä, weljensä ja sisarensa, jolla ei miestä ole ollut, niiden tähden joku saa itsensä saastuttaa; 3 Mos. 21:1.

26. Mutta että he puhdistawat itsensä jälleen seitsemän päiwää.

27. Ja koska hän jälleen menee pyhään, sisälmäiseen kartanoon, palwelemaan pyhässä, niin pitää hänen uhraaman syntiuhrinsa, sanoo Herra, Herra.

28. Ja se on heille perinnöksi: minä tahdon olla heidän perintönsä; sentähden ei teidän pidä heille perimistä antaman Israelissa; sillä minä olen heidän perintönsä.
4 Mos. 18:20. 5 Mos. 10:9. k. 18:2. Jos. 13:14.

29. Heidän pitää saaman elatuksensa ruokauhrista, syntiuhrista ja wikauhrista; ja kaikki kirotut Israelissa pitää heidän oleman.

30. Ja kaikki ensimäinen hedelmä ja esikoiset kaikista teidän ylönnysuhreistanne pitää pappein oleman. Teidän pitää myös antaman papeille esikoiset teidän taikinastanne, että siunaus olis sinun huoneessas.
4 Mos. 18:12. 5 Mos. 18:4. Neh. 10:37.

31. Mutta joka kuollut on, eli metsän pedolta haaskattu, linnusta eli eläimestä, siitä ei pidä pappein syömän.
2 Mos. 22:31. 3 Mos. 22:8. Hes. 4:14.

45 Luku.

Maa jaettu. Päämiehen oikeus. Mitta, raha, uhri.

Koska te maata jaatte arwalla, niin teidän pitää eroittaman osan maasta Herralle pyhäksi, wiisikolmattakymmentä tuhatta riukumittaa pituudelle ja kymmenen tuhatta leweydelle: se paikka on pyhä kaikissa rajoissansa ympäri. Jos. 14:1, 2. Hes. 47:13, 14, 21.

2. Ja tästä pitää oleman pyhään wiisi sataa riukumittaa, nelikulmainen ympärinsä, ja esikaupungiksi wiisikymmentä kyynärätä. Hes. 42:20.

3. Ja sillä paikalla, joka on wiittäkolmattakymmentä tuhatta riukua pitkä ja kymmentä tuhatta lewiä, pitää pyhän oleman ja kaikkein pyhimmän.

4. Se pitää maasta pyhä oleman, ja pitää pappein oleman, jotka pyhässä palwelewat, ja Herran eteen tulewat palwelemaan häntä, että heillä pitää oleman sia huoneille, se pitää myös pyhä oleman.

5. Mutta Lewitat, jotka huoneessa palwelewat, pitää myös saaman wiisikolmattakymmentä tuhatta riukua pituudelle ja kymmenen tuhatta leweydelle heidän osaksensa, kahdelle kymmenelle kammiolle.

6. Ja kaupungin omaisuudeksi pitää teidän yhden paikan jättämän, wiisituhatta riukua leweydelle ja wiisikolmattakymmentä tuhatta riukua pituudelle, sen maan siwusta, joka pyhää ylönnysuhria warten eroitettu on: se pitää kaikelle Israelin huoneelle oleman.

7. Päämiehelle pitää teidän myös antaman yhden paikan, molemmille puolille pyhän ylönnysuhrin osaa ja kaupungin omaisuutta, juuri pyhän ylönnysuhrin osan ja kaupungin omaisuuden eteen, läntisestä kulmasta niin länteen ja itäisestä kulmasta itään päin; sen pituus pitää wastaaman yhtä niistä muista osista, länsirajasta niin itärajaan asti.

8. Se pitää oleman hänen oma osansa Israelissa; ettei minun päämieheni pidä enää ottaman minun kansaltani, joka heidän on, mutta pitää antaman maan Israelin huoneelle heidän sukukunnissansa.

9. Sillä näin sanoo Herra, Herra: eikö siinä kyllä ole, te Israelin päämiehet? lakatkaat kaikesta wääryydestä ja wäkiwallasta, ja tehkäät oikeus ja wanhurskaus; ja älkäät enää rasittako minun kansaani, sanoo Herra, Herra.

10. Teidän pitää pitämän oikian puntarin, ja oikian waa'an, ja oikian mitan.
3 Mos. 19:35, 36.

11. Epha ja bath pitää kaikki yhtä oleman, niin että bath pitää kymmenennen osan homerista, ja epha kymmenennen osan homerista; sillä homerilla pitää ne molemmat mitattaman.

12. Mutta siklin pitää pitämän kaksikymmentä gerah; ja kaksikymmentä sikliä, wiisikolmattakymmentä sikliä ja wiisitoistakymmentä sikliä tekewät minan.
2 Mos. 30:13. 3 Mos. 27:25. 4 Mos. 3:47.

13. Tämä on ylönnysuhri, jonka teidän antaman pitää: kuudes osa ephasta ja homerista nisuja, ja kuudes osa ephasta ja homerista ohria.

14. Mutta öljystä, joka bathilla mitataan, pitää teidän antaman kymmenennen osan bathia korista, eli kymmenennes homerista, sillä kymmenen bathia tekewät homerin.

15. Ja yksi uuhinen karitsa kahdesta sadasta lampaasta, Israelin lammaslaitumelta, ruokauhriksi, polttouhriksi, kiitosuhriksi, so=

winnoksi heidän edestänsä, sanoo Herra, Herra.

16. Kaikki maan kansa pitää tuoman ylönnysuhrin Israelin päämiehelle.

17. Ja päämiehen pitää uhraaman polttouhrinsa, ruokauhrinsa ja juomauhrinsa juhlapäiwänä, uudella kuulla ja sabbattina, ja kaikkina Israelin huoneen suurina juhlapäiwinä; hänen pitää myös tekemän syntiuhrin ja ruokauhrin, polttouhrin ja kiitosuhrin, sowinnoksi Israelin huoneen edestä.

18. Näin sanoo Herra, Herra: ensimäisenä päiwänä ensimäisestä kuusta pitää sinun ottaman wirhittömän kalpein, ja puhdistaman pyhän.

19. Ja pappi ottakaan syntiuhrin werestä, ja priiskoittakaan sillä huoneen pihtipielet ja neljä altarin kulmaa, niin myös sisälmäisen kartanon portin pihtipielet.

20. Ja näin sinun pitää tekemän seitsemäntenä päiwänä kuusta, jos joku tietämätä erhettynyt on, että te huoneen pyhittäisitte.

21. Neljäntenä toistakymmenentenä päiwänä ensimmäisestä kuusta pitää teidän pääsiäistä pitämän, ja pitämän pyhää seitsemän päiwää, ja syömän happamatointa leipää. 2 Mos. 12: 18.

22. Sinä päiwänä pitää päämiehen uhraaman itse edestänsä ja kaiken maan kansan edestä kalpein syntiuhriksi. Hes. 46: 2.

23. Mutta niinä seitsemänä päiwänä, juhlina, pitää hänen joka päiwä tekemän Herralle polttouhria, seitsemän kalpea ja seitsemän oinasta, jotka wirhittömät owat, ja kauriin joka päiwä syntiuhriksi.

24. Mutta ruokauhriksi pitää hänen uhraaman ephan kalpeille ja ephan oinaalle, ja hinnin öljyä ephalle.

25. Wiidentenä toistakymmenentenä päiwänä seitsemännestä kuukaudesta pitää hänen pyhänä pitämän seitsemän päiwää järjestänsä, niinkuin ne muutkin seitsemän päiwää; ja sillä tawalla pitämän syntiuhrin kanssa, polttouhrin, ruokauhrin ja myös öljyn kanssa. 4 Mos. 29: 12.

46 Luku.

Uhrein aika, muoto, paikka.

Näin sanoo Herra, Herra: sisälmäisen kartanon portti, joka itään päin on, pitää niinä kuutena arkiopäiwänä oleman kiinni, mutta sabbattina ja uudella kuulla awattaman.

2. Ja päämiehen pitää menemän ulkoiselle puolelle huoneen porttia, ja seisahtaman portin kynnykselle; ja papit pitää uhraaman hänen polttouhrinsa ja kiitosuhrinsa, mutta hänen pitää rukoileman portin kynnyksellä, ja sitte jälleen menemän ulos; mutta portin pitää ehtoosen asti awoi oleman. Hes. 45: 22.

3. Maan kansan pitää myös rukoileman Herran edessä, sen portin owessa, sabbattina ja uudella kuulla.

4. Mutta polttouhriksi, jonka päämiehen Herralle uhraaman pitää sabbattina, pitää oleman kuusi wirhitöintä karitsata ja wirhittömän oinaan,

5. Ja ephan sämpyläjauhoja oinaan kanssa ruokauhriksi, ja karitsain kanssa ruokauhriksi, mitä kukin woi, ja hinnin öljyä ephaseen.

6. Mutta uudella kuulla pitää uhrattaman nuori wirhitöin härkä, ja kuusi karitsata, ja wirhitöin oinas. 4 Mos. 28: 11.

7. Ja epha härjän kanssa, ja epha oinaan kanssa ruokauhriksi; mutta karitsan kanssa niin paljon kuin hän käteensä saa, ja hinni öljyä ephaseen.

8. Ja koska päämies sinne menee, niin hänen pitää menemän portin esihuoneen kautta, ja siitä tuleman ulos jälleen.

9. Mutta maan kansa, jotka Herran eteen tulewat suurina juhlapäiwinä, ja käywät pohjaisen portin kautta rukoilemaan, ne pitää jälleen tuleman ulos eteläportista; ja jotka eteläportista tulewat, ne pitää käymän ulos pohjaisesta portista. Ja ei pidä tuleman ulos jälleen siitä portista, josta he owat menneet sisälle, mutta kohdastansa toiselta puolelta menemän ulos.

10. Päämiehen pitää ulos ja sisälle heidän kanssansa käymän.

11. Ja pyhäpäiwinä ja juhlapäiwinä pitää uhrattaman ruokauhriksi kalpein kanssa epha, ja oinaan kanssa epha, ja karitsan kanssa niin paljo kuin hän saa käteensä, ja hinni öljyä ephan kanssa. Hes. 45: 24.

12. Mutta koska päämies tahtoo tehdä wapaehtoisen polttouhrin eli kiitosuhrin Herralle, niin hänelle pitää awattaman itäportti, että hän saa uhrata polttouhrinsa ja kiitosuhrinsa, niinkuin hän sen sabbattinakin uhraa; ja koska hän jälleen tulee ulos, niin pitää portti pantaman kiinni hänen jälkeensä.

13. Ja sinun pitää tekemän Herralle joka päiwä polttouhria, wuotisen wirhittömän karitsan; sen pitää sinun uhraaman joka aamulla,

14. Ja joka aamulla paneman siihen päälle kuudennen osan ephasta ruokauhriksi, ja

kolmannen osan hinniä öljyä, sekoitettu sämpyläjauhoihin; se pitää oleman jokapäiwäinen ruokauhrin säätty Herralle.
15. Ja näin pitää heidän aina uhraaman karitsan ruokauhrin ja öljyn kanssa joka aamulla alinomaisekfi polttouhrikfi.
16. Näin sanoo Herra, Herra: koska päämies antaa yhdelle pojistansa lahjan hänen perinnöstänsä, sen pitää oleman hänen poikansa oma perintö.
17. Mutta jos hän antaa lahjan yhdelle palwelioistansa hänen perinnöstänsä, niin se pitää sen oma oleman wapawuoteen saakka, ja niin pitää se jälleen päämiehelle tuleman; sillä hänen osansa pitää ainoasti hänen poikansa periman.
18. Ja ei päämiehen pidä mitään ottaman kansan perinnöstä, eli ajaman heitä pois heidän omastansa; mutta pitää antaman lapsille heidän perintönsä, ettei minun kansani tulisi hajoitetuksi pois omaisuudestansa.
19. Ja hän wei minun läpikäytäwän siwulle pohjan porttia päin, pyhän kammioihin, jotka pappein oliwat; ja katso, siellä oli yksi sia kahdessa kulmassa länteen päin.
20. Ja hän sanoi minulle: tämä on se sia, jossa papin wikauhrin ja syntiuhrin keittämän pitää, ja leipoman ruokauhrin, ettei he tarwitse niitä ulkoiselle kartanolle kantaa, pyhittämään kansaa.
21. Ja hän wei minun ulos siihen ulkoiseen kartanoon, ja johdatti minun niihin neljään kartanon kulmiin; ja katso, siellä oli esihuone kussakin kulmassa toinen toisensa edessä.
22. Jokaisessa neljässä kartanon kulmassa oliwat esihuoneet toinen toisensa kanssa, neljääkymmentä kyynärää pitkät ja kolmeakymmentä kyynärää lewiät, eroitetut wähiin paikkoihin, niin lewiä yksi kuin toinenkin.
23. Ja siellä käwi yksi wähä muuri ympäri kaikkia niitä neljää; ja siellä oliwat totot, tehdyt alhaalla ympäri muurin.
24. Ja hän sanoi minulle: nämät owat keitossiat, joissa palweliat, jotka huoneessa palwelusta tekewät, keittämän pitää kansan uhrin.

47 Luku.

Templin wesi. Maan rajat.

Ja hän wei minun jälleen templin owen eteen, ja katso, siellä juoksi wesi templin kynnyksen alitse itään päin; sillä templin owi oli itään päin: ja wesi juoksi templin oikialta puolelta lounaaseen päin, altarin ohitse.
2. Ja hän wei minun ulos pohjaista porttia päin, ja wei minun ympäri sitä tietä ulkoisesta portista itään päin; ja katso, wesi juoksi oikialta puolelta sieltä ulos.
3. Ja mies läksi itään päin, ja mittanuora oli hänen kädessänsä, ja mittasi tuhannen kyynärätä, ja hän wei minun weteen, minun pöytäjalkoihini saakka.
4. Ja mittasi wielä tuhannen kyynärää, ja wei minun weteen polwiini saakka; ja mittasi jälleen tuhannen kyynärää, ja antoi minun mennä siihen kupeisiin saakka.
5. Niin hän mittasi wielä tuhannen, että niin sywä tuli, etten minä enää pohjaan ulottunut; sillä wesi oli niin sywä, että siinä täytyi uida, ja ei ulottunut pohjaan.
6. Ja hän sanoi minulle: sinä ihmisen poika, tämän olet sinä kyllä nähnyt; ja hän wei minun jälleen ojan reunalle.
7. Ja koska minä itseni käänsin, katso, siellä oli sangen monta puuta rannalla molemmilla puolilla.
8. Ja hän sanoi minulle: tämä wesi, joka itään päin juoksee, pitää juokseman paljaan maan läpitse mereen; ja koska se tulee mereen, niin sen wedet terweellisekfi tulewat.
9. Ja kaikki, jotka siinä eläwät ja liikkuwat, kuhunka nämät wirrat tulewat, niiden pitää elämän; ja pitää oleman sangen paljo kaloja; ja kaikki pitää terweet oleman ja elämän, kuhunka tämä wirta tulee.
10. Siinä pitää oleman kalamiehet; EnGeddistä niin EnEglaimiin asti pitää werkkoja pantaman; sillä siinä pitää oleman lainsa jälkeen sangen paljo kaloja, niinkuin suuressakin meressä.
11. Mutta järwet ja suowedet ei pidä oleman terweelliset, mutta suolaisekfi tuleman.
12. Ja molemmin puolin sen ojan rantoja pitää kaswaman kaikkinaisia hedelmällisiä puita, joiden lehdet ei pidä wariseman, eikä hedelmä mätänemän; ja heidän pitää joka kuu kantaman uuden hedelmän; sillä heidän wetensä wuotaa pyhästä, heidän hedelmänsä kelpaawat ruuaksi, ja heidän lehtensä lääkityksekfi.
13. Näin sanoo Herra, Herra: nämät owat rajat, joiden jälkeen teidän pitää kahdelletoistakymmenelle Israelin sukukunnalle maan jakaman; mutta kaksi osaa tulee Josephin suwulle. 1 Mos. 48: 5. Jos. 17: 17.
14. Ja teidän pitää sen yhtäläisesti jakaman, niin yhdelle kuin toisellenkin; sillä minä olen wannonut sen antaakseni teidän

isillenne, ja tämä maa pitää tuleman teille perinnöksi. 1 Mos. 12:7. l. 17:8. l. 26:3. l. 28:13.
15. Tämä on maan raja: pohjaa päin, isosta merestä, Hethlonin tietä niin aina Zedadiin,
16. Hemathiin, Berothoon, Sibraimiin, jotka Damaskun ja Hemathin rajain wälillä owat, ja HatsarThikoniin, joka Hawran rajaan ulottuu.
17. Ja raja merestä niin HatsarEnoniin on Damaskun raja, ja Zaphon pohjaan päin Hemathin raja; ja se on pohjan puoleinen kulma.
18. Mutta sen rajan itään päin pitää teidän mittaaman Hawran ja Damaskun wäliltä, ja Gileadin wäliltä, ja koko Israelin wäliltä, Jordanin tykönä, rajasta itämereen saakka; se pitää oleman raja itään päin.
19. Mutta raja lounaaseen päin on Thamarista aina Kadeksen riitaweteen saakka, ja wirtaan asti suuren meren tykönä; sen pitää oleman rajan lounaaseen päin.
4 Mos. 20:13. l. 27:14. Hes. 48:28.
20. Ja se raja länteen päin on isosta merestä, rajasta kohdastansa aina Hemathiin; se on raja länteen päin.
21. Ja näin teidän pitää jakaman maan teillenne Israelin sukukunnissa.
22. Ja koska te arwan heitätte maata jakaissanne teidän wälillänne, niin teidän pitää muukalaisia pitämän, jotka asuwat teitä läsnä, ja eläwät eli siittäwät lapsia teidän seassanne, niinkuin he olisiwat Israelin lasten seassa syntyneet lapset.
23. Ja muukalaisten pitää saaman osansa maasta, kukin sen suwun seassa, jota läsnä he asuu, sanoo Herra, Herra.

48 Luku.

Sukukuntain osa. Kaupungin awarnus.

Nämät owat sukukuntain nimet: pohjaisesta Hethlonin tien wierestä, siihen asti kuin tullaan Hamathiin, HatsarEnoniin, Damaskun rajaan pohjaan päin, Hamathin siwulle; sen pitää Danin pitämän osaksensa, itään ja länteen päin.
2. Likin Danin rajaa pitää Asserin osa oleman, idän puolesta länteen päin.
3. Likin Asserita pitää Naphtalin osa oleman, idän puolesta länteen.
4. Likin Naphtalin rajaa pitää Manassen osa oleman, idän puolesta länteen.
5. Likin Manassen rajaa pitää Ephraimin osansa saaman, idän puolesta länteen.
6. Likin Ephraimin rajaa pitää Rubenin osa oleman, idän puolesta länteen.
7. Likin Rubenin rajaa pitää Judan osa oleman, idän puolesta länteen.
8. Mutta likin Judan rajaa pitää teidän eroittaman yhden osan idästä niin länteen, joka on wiittäkolmattakymmentä tuhatta riukua pitkä ja lewiä, niinkuin muu osa on idästä niin länteen: siinä pitää pyhän oleman.
9. Ja siitä pitää teidän eroittaman uhriksi Herralle osan, wiittäkolmattakymmentä tuhatta riukua pitkän ja kymmentä tuhatta riukua lewiän.
10. Ja sen pyhän osan pitää pappein oleman, wiittäkolmattakymmentä tuhatta riukua pitkä, pohjaiseen ja etelään päin, ja kymmentä tuhatta lewiä, itään ja länteen päin. Ja Herran pyhän pitää siinä keskellä oleman.
11. Se pitää papeille pyhitetty oleman Zadochin lapsista, jotka minun säätyni pitäneet owat, ja ei ole Israelin lasten kanssa luopuneet, niinkuin Lewitat luopuiwat.
12. Ja sentähden pitää heillä oleman oma osa eroitetusta maasta, se kaikkein pyhin, joka on Lewitain rajan tykönä.
13. Mutta Lewitailla pitää myös osa oleman, wiittäkolmattakymmentä tuhatta riukua pitkä ja kymmentä tuhatta lewiä, pappein rajan tykönä; sillä kaikki pituus pitää oleman wiisikolmattakymmentä tuhatta riukua ja leweys kymmenen tuhatta riukua.
14. Ja ei pidä siitä mitään myytämän pois eikä waihetettaman, ei myös maan uutisesta pidä mitään tuleman pois; sillä se on pyhitetty Herralle.
15. Mutta ne wiisi tuhatta riukua, jotka jääwät leweydelle, wiidestäkolmattakymmenestä tuhannesta riukumitasta pituudelle, pitää oleman kaupungille yhteiseksi asuinsiaksi ja esikaupungiksi; ja sen keskellä pitää kaupungin oleman.
16. Ja tämän pitää oleman hänen mittansa: neljä tuhatta ja wiisi sataa riukua pohjaiseen ja lounaaseen päin, niin myös itään ja länteen päin neljä tuhatta ja wiisi sataa.
17. Mutta esikaupunkia warten pitää oleman kaksi sataa ja wiisikymmentä riukua, pohjaan ja lounaaseen päin, niin myös itään ja länteen kaksi sataa ja wiisikymmentä riukua.
18. Mutta mitä jää pituudesta pyhän ylönnysuhrin osan kohdalle, kymmenen tuhatta riukua itään päin ja kymmenen tuhatta riukua länteen päin, juuri pyhän ylönnysuhrin osan kohdalle, sen sisälletulo pitää oleman kaupungin palwelioille elatukseksi.

19. Ja jotka kaupungissa palwelewat, ne
pitää oleman kaikista Israelin sukukunnista.
20. Ja kaikista näistä eroitetuista osista,
jotka on molemmilta puolilta pituudelle ja
leweydelle wiisikolmattakymmentä tuhatta
riukua, pitää heidän eroittaman neljännen
osan; sen pitää kaupungin oman oleman.
21. Mutta mitä wielä jää molemmille
puolille siitä eroitetusta pyhästä osasta ja
kaupungin osasta, wiisikolmattakymmentä
tuhatta riukua sekä itään että länteen, se
pitää päämiehen oma oleman; mutta pyhä
maa, jossa pyhä huone on, pitää siitä eroi-
tettu oleman.
22. Mutta mitä on Lewitain osan ja kau-
pungin osan wälillä, joka keskellä on, mitä
jää Judan ja BenJaminin rajan wälille,
se pitää päämiehen oma oleman.
23. Sitte pitää muut sukukunnat oleman:
BenJaminin osa idän puolesta länteen.
24. Mutta BenJaminin rajan tykönä pi-
tää Simeonin osa oleman idän puolesta
länteen.
25. Simeonin rajan wieressä pitää Issa-
scharin osan oleman, idän puolesta länteen.
26. Isascharin rajalla pitää Zebulonin
osan oleman, idän puolesta länteen.
27. Zebulonin rajalla pitää Gadin osan
oleman, idästä länteen.
28. Mutta likin Gadia on lounaan raja,
Themaniin, Thamarista niin Kadeksen rii-
taweteen saakka, niin ojaan asti, joka isoon
mereen juoksee. Hes. 47:19.
29. Näin pitää maa jaettu oleman Israe-
lin lasten sukukuntain perinnöksi; ja sen pi-
tää oleman heidän osansa, sanoo Herra,
Herra.
30. Ja näin lewiältä pitää kaupungin ole-
man: neljä tuhatta ja wiisi sataa riukua
pohjaista päin.
31. Ja kaupungin portit pitää Israelin
sukukuntain nimeltä nimitetyt oleman: kol-
me porttia pohjaiseen päin: ensimäinen
Rubenin, toinen Judan, kolmas Lewin.
32. Niin myös itään päin neljä tuhatta
ja wiisisataa riukua, ja kolme porttia: ensi-
mäinen Josephin, toinen BenJaminin, kol-
mas Danin.
33. Etelään päin myös neljä tuhatta ja
wiisi sataa riukua, ja kolme porttia: ensi-
mäinen Simeonin, toinen Isascharin, kol-
mas Zebulonin.
34. Niin myös länteen päin neljä tuhatta
ja wiisi sataa riukua, ja kolme porttia: ensi-
mäinen portti Gadin, toinen Asserin, kol-
mas Naphtalin.
35. Näin pitää tämä kaikki ympäri ole-
man, kahdeksantoistakymmentä tuhatta riu-
kua; ja niin pitää kaupunki tästä päiwästä
kutsuttaman; tässä on Herra.

Propheeta Daniel.

1 Luku.

Danielin wankeus, kaswatus, wiisaus.

Kolmantena Jojachimin, Judan kunin-
kaan, waltakunnan wuotena tuli Nebukad-
Netsar, Babelin kuningas, Jerusalemin eteen
ja piiritti sen.
2 Kun. k. 24:1, 10. 2 Aika k. 36:6. Jer. 25:1.
2. Ja Herra antoi Jojachimin, Judan
kuninkaan hänen käsiinsä, ja muutamia
astioita Jumalan huoneesta; ne antoi hän
wiedä Sinearin maalle jumalansa huonee-
seen, ja pani ne astiat jumalansa tawara-
huoneeseen. 1 Mos. 10:10. 2 Aika k. 36:7.
3. Ja kuningas sanoi Aspenalle, ylim-
mäiselle kamaripalweliallensa, että hänen
piti Israelin lapsista kuninkaallisesta su-
wusta ja herrain lapsista walitseman,
4. Wirhettömiä poikia, kauniita, toimelli-
sia, wiisaita, ymmärtäwäisiä, taitawia, jot-
ka soweljaat olisiwat palwelemaan kunin-
kaan huoneessa, ja piti opettaman heille
Chaldean kirjoituksia ja kieltä.
5. Niille toimitti kuningas, mitä heille joka
päiwä annettaman piti kuninkaan ruuasta
ja siitä wiinasta, jota hän itse joi; että he
niin kolme wuotta kaswatettaman ja sitte
kuninkaan edessä palweleman piti.
6. Joiden seassa oliwat Judan lapsista:
Daniel, Hanania, Misael ja Asaria.
7. Ja se ylimmäinen kamaripalwelia an-
toi heille nimet, ja nimitti Danielin Belsat-
sariksi, ja Hananian Sadrachiksi, ja Misae-
lin Mesachiksi, ja Asarian AbedNegoksi.
8. Mutta Daniel aikoi sydämessänsä, ettei
hän kuninkaan ruualla eikä sillä wiinalla,
jota hän itse joi, itseänsä saastuttaisi; ja ru-
koili ylimmäistä kamaripalweliata, ettei hän
itseänsä saastuttaisi.
9. Ja Jumala antoi Danielille, että hä-
nelle ylimmäinen kamaripalwelia ystäwäl-
linen ja armollinen oli.

10. Ja ylimmäinen kamaripalwelia sanoi Danielille: minä pelkään minun herraani, kuningasta, joka teille teidän ruokanne ja juomanne toimittanut on; jos hän näkis teidän kaswonne laihemmaksi, kuin muiden teidän ikäistenne, niin te minun sitte saatte kuninkaan tykönä pois hengeltäni.
11. Niin sanoi Daniel Meltsarille, jolle ylimmäinen kamaripalwelia Danielista, Hananiasta, Misaelista ja Asariasta käskyn antanut oli:
12. Koettele palwelioitas kymmenen päiwää, ja annettakaan meille puuroa syödäksemme ja wettä juodaksemme.
13. Ja anna niin meidän muotomme ja niiden poikain muoto, jotka kuninkaan ruuasta syöwät, katsottaa; ja niinkuin sinä sitte näet, tee niin palwelioilles.
14. Ja hän totteli heitä siinä, ja koetteli heitä kymmenen päiwää.
15. Ja kymmenen päiwän perästä oliwat he kauniimmat ja lihawammat ruumiilta kuin kaikki nuorukaiset, jotka kuninkaan ruuasta söiwät.
16. Niin pani Meltsari pois heidän määrätyn ruokansa ja wiinajuomansa, ja antoi heille puuroa.
17. Waan näille neljälle nuorukaiselle antoi Jumala taidon ja ymmärryksen kaikkinaisissa kirjoituksissa ja wiisaudessa; waan Danielille antoi hän ymmärryksen kaikkinaisissa näyissä ja unissa.
18. Ja koska se aika kulunut oli, jonka kuningas määrännyt oli, että he piti tuotaman edes, wei heidän ylimmäinen kamaripalwelia NebukadNetsarin eteen.
19. Ja kuningas puhui heidän kanssansa, ja ei kaikkein seassa yhtäkään löytty, joka Danielin, Hananian, Misaelin ja Asarian kaltainen oli; ja he tuliwat kuninkaan palwelioiksi. 2 Kun. k. 20:18. Es. 39:7.
20. Ja kuningas löysi heidän kaikissa asioissa, kuin hän heitä tutkisteli, kymmenen kertaa toimellisemmaksi ja ymmärtäwäisemmäksi kuin kaikki tähtein tutkiat ja wiisaat koko hänen waltakunnassansa.
21. Ja Daniel oli siellä hamaan ensimäisen Koreksen wuoteen asti. Dan. 6:28.

2 Luku.

NebukadNetsarin uni. Tietäjäin waara. Danielin selitys. Neljä waltakuntaa.

Toisena NebukadNetsarin waltakunnan wuonna näki NebukadNetsar unta, josta hän hämmästyi, niin että hän heräsi.
2. Ja kuningas käski tähtein tutkiat ja wiisaat ja noidat ja Chaldealaiset kutsuttaa kokoon, sanomaan kuninkaalle hänen unensa. Ja he tuliwat ja astuiwat kuninkaan eteen.
3. Ja kuningas sanoi heille: minä näin unta, josta minä peljästyin, ja minä mielelläni tahtoisin tietää, mikä se uni oli.
4. Niin sanoiwat Chaldealaiset kuninkaalle Syrian kielellä: kuningas eläköön kauwan! sano palwelioilles uni, niin me tahdomme selittää sen. Dan. 3:9. l. 5:10. l. 6:6.
5. Kuningas wastasi, ja sanoi Chaldealaisille: minä olen unhottanut, jollette minulle ilmoita unta ja selitä häntä, niin te pitää kappaleiksi hakattaman, ja teidän huoneenne lokaläjäksi kukistettaman. Dan. 3:29.
6. Waan jos te minun tietää annatte unen ja selityksen, niin teidän pitää saaman lahjoja, antimia ja suuren kunnian minulta: sentähden sanokaat minulle uni ja sen selitys.
7. He wastasiwat jälleen, ja sanoiwat: kuningas sanokaan palwelioillensa unen, niin me tahdomme sen selittää.
8. Kuningas wastasi, ja sanoi: totisesti minä ymmärrän, että te aikaa kulutatte, koska te näette minun sen unohtaneeksi.
9. Mutta jollette minulle unta sano, niin tuomio käy teidän ylitsenne, että te olette aikoneet minun edessäni puhua wääryyttä, siihen asti että aika kuluis: sentähden sanokaat minulle uni, niin minä ymmärrän, että te myös selityksen osaatte.
10. Niin wastasiwat Chaldealaiset kuninkaan edessä, ja sanoiwat: ei yhtään ihmistä ole maan päällä, joka sanoa taitaa mitä kuningas anoo; niin ei ole myös yhtään kuningasta, kuinka suuri ja woimallinen hän olis, joka senkaltaista tähtein tutkialta, wiisaalta eli Chaldealaiselta waatii.
11. Sillä se, jota kuningas anoo, on ylön korkia, ja ei yksikään muista ole, joka sen kuninkaalle sanoa taitaa, paitsi jumalia, jotka ihmisten seassa ei asu.
12. Silloin wihastui kuningas sangen suuresti, ja käski kaikki wiisaat Babelissa tapettaa.
13. Ja tuomio annettiin, että wiisaat tapettaman piti; ja Danielia hänen kumppanittensa kanssa myös etsittiin tapettaa.
14. Silloin saatti Daniel toisen neuwon ja käskyn Ariochille, kuninkaan ylimmäiselle päämiehelle, joka meni ulos tappamaan wiisaita Babelissa.
15. Ja hän wastasi, ja sanoi kuninkaan käskyläiselle Ariochille: miksi niin ankara tuomio on käynyt ulos kuninkaalta? Ja Arioch antoi Danielin tietää sen asian.

16. Niin meni Daniel ylös, ja rukoili kuningasta, että hän antais hänelle aikaa, sanoaksensa kuninkaalle selitystä.

17. Ja Daniel meni kotia ja ilmoitti sen kumppaneillensa Hananialle, Misaelille ja Asarialle;

18. Että he taiwaan Jumalalta armoa ruokoilisiwat sen salaisen asian tähden, ettei Daniel kumppaninensa ynnä muiden wiisasten kanssa Babelissa hukkuisi.

19. Niin ilmoitettiin Danielille se salainen asia yöllä näyssä: niin Daniel kiitti Jumalata taiwaasta,

20. Wastasi ja sanoi: kiitetty olkoon Jumalan nimi ijankaikkisesta ijankaikkiseen! sillä hänen on wiisaus ja wäkewyys. Ps. 113: 2.

21. Hän muuttaa ajat ja hetket; panee pois kuninkaat, ja asettaa kuninkaat; hän antaa wiisaille wiisauden, ja ymmärtäwäisille taidon ja ymmärryksen. Job. 32: 8.

22. Hän ilmoittaa sywät ja salaiset asiat; hän tietää, mitä pimiässä on, sillä hänen tykönänsä on sula walkeus.

23. Minä kiitän ja ylistän sinua, minun isäini Jumala, ettäs minulle wiisautta ja wäkewyyttä lainaat, ja nyt minulle ilmoittanut olet, jota me sinulta rukoilimme; sinä olet meille kuninkaan asian ilmoittanut.

24. Silloin meni Daniel Ariochin tykö, jolla kuninkaalta käsky oli wiisaita Babelissa hukuttaa; hän meni, ja sanoi hänelle näin: älä tapa wiisaita Babelissa, waan wie minua ylös kuninkaan tykö, minä tahdon kuninkaalle selityksen sanoa.

25. Arioch wei Danielin kiiruusti kuninkaan eteen, ja sanoi hänelle näin: minä olen löytänyt yhden miehen Judalaisten wankein seasta, joka kuninkaalle selityksen sanoa taitaa.

26. Kuningas wastasi, ja sanoi Danielille, joka Belsatsariksi kutsuttiin: oletko sinä se, joka minulle sen unen, jonka minä nähnyt olen, ja hänen selityksensä ilmoittaa taidat?

27. Daniel wastasi kuninkaan edessä, ja sanoi: sitä salautta, kuin kuningas anoo, ei wiisaat, tähtein tutkiat, oppineet ja noidat taida kuninkaalle ilmoittaa.

28. Waan Jumala on taiwaassa, joka taitaa salaiset asiat julistaa, hän tiettäwäksi teki kuningas NebukadNetsarille, mitä tulewaisina aikoina tapahtuman pitää. Tämä on sinun unes ja sinun näkys, kuin sinä makasit. 1 Mos. 49: 1.

29. Sinä, kuningas, sinun wuoteessas ajattelit, mitä tästedes tapahtuman pitäis; ja se, joka salaiset ilmoittaa, hän on sinulle osoittanut, kuinka tapahtuman pitää.

30. Niin owat senkaltaiset asiat minulle ilmoitetut, ei minun wiisauteni tähden, kuin se olis suurempi kuin kaikkein, jotka eläwät, waan sentähden että sen selitys pitäis kuninkaalle tiettäwäksi tuleman, ja sinä saisit sinun sydämes ajatukset tietää.

31. Sinä kuningas näit, ja katso, suuri ja korkia kuwa seisoi suurella kirkkaudella sinun edessäs; ja se oli hirmuinen nähdä.

32. Sen kuwan pää oli parahimmasta kullasta; mutta sen rinta ja käsiwarret oliwat hopiasta; sen watsa ja lanteet oliwat waskesta.

33. Sen sääret oliwat raudasta; sen jalat oliwat puolittain raudasta ja puolittain sawesta.

34. Sen sinä näit, siihen asti kuin yksi kiwi temmattiin ilman käsitä, ja löi sen kuwan jalkoihin, jotka raudasta ja sawesta oliwat, ja murensi ne rikki.

35. Silloin tuliwat ne kaikki muserretuksi, rauta, sawi, waski, hopia ja kulta, ja tuliwat niinkuin akanat suwiriihessä, ja tuuli wei ne pois, niin ettei niiden siaa ensinkään löytty; mutta kiwi, joka kuwaa löi, tuli suureksi wuoreksi, niin että se koko maan täytti.

36. Tämä on se uni; nyt me tahdomme kuninkaalle sen selityksen sanoa:

37. Sinä, kuningas, olet kuningasten kuningas, jolle Jumala taiwaasta waltakunnan, woiman, wäkewyyden ja kunnian antanut on. Hes. 26: 7.

38. Ja kaikki, joissa ihmisen lapset asuwat, ja eläimet kedolla ja linnut taiwaan alla, on hän sinun käsiis antanut, ja sinulle näiden kaikkein päälle lainasi wallan: sinä se kultainen pää olet.

39. Sinun jälkees pitää toisen waltakunnan tuleman, halwemman kuin sinä; sitte se kolmas waltakunta, joka waskinen on, jonka pitää kaikki maakunnat hallitseman.

40. Sen neljännen waltakunnan pitää kowan oleman niinkuin raudan; sillä niinkuin rauta särkee ja murentaa kaikki, ja niinkuin rauta kaikki rikkoo, juuri niin tämän piti myös särkemän ja murentaman.

41. Mutta ettäs näit jalat ja warpaat, puolittain sawesta ja puolittain raudasta, sen pitää jaetun waltakunnan oleman; kuitenkin pitää raudan wahwuudesta siihen jäämän, niinkuin sinä näit raudan olewan sawella sekoitetun.

42. Ja että warpaat sen jalwoissa puolittain rauta ja puolittain sawi oli, niin sen

pitää puolittain wahwan ja puolittain heikon waltakunnan oleman.

43. Ja että̈s näit raudan sekeitetun sawella, niin he kyllä ihmisen siemenellä sekoitetaan, mutta ei he kuitenkaan ripu kiinni toinen toisessansa; niinkuin ei rautaa taideta sekoitettaa sawen kanssa yhteen.

44. Mutta näiden kuningasten aikana on Jumala taiwaasta yhden waltakunnan asettawa, joka ei ikänä kukisteta, ja hänen waltakuntansa ei pidä toiselle kansalle annettaman; sen pitää kaikki nämät waltakunnat särkemän ja hajoittaman, mutta sen pitää ijankaikkisesti pysymän. Dan. 7: 14, 27. Mich. 4: 7. Luc. 1: 33. 1 Tim. 1: 17.

45. Niinkuin sinä näit kiwen, ilman käsitä wuoresta temmatun, joka raudan, waskeu, sawen, hopian ja kullan murensi: niin on suuri Jumala kuninkaalle näyttänyt, kuinka tästä lähin tapahtuman pitää; ja tämä on totinen uni ja sen selitys on oikia.

46. Niin lankesi kuningas NebukadNetsar kaswoillensa, ja kumarsi Danielia, ja käski tehdä hänelle ruokauhria ja polttouhria.

47. Ja kuningas wastasi Danielia, ja sanoi: totisesti on teidän Jumalanne kaikkein jumalain Jumala ja kaikkein kuningasten Herra, joka salaiset asiat ilmoittaa, että̈s tämän salaisen asian olet ilmoittaa tainnut. 1 Tim. 6: 15.

48. Niin kuningas korotti Danielin, ja antoi hänelle suuria ja paljon lahjoja, ja asetti hänen kaikkein Babelin waltakuntain päälle, ja päämiehekſi kaikkein wiisasten päälle Babelissa.

49. Ja Daniel rukoili kuningasta, että hän pani Babelin maakuntain päälle Sadrachin, Mesachin ja AbedNegon; mutta Daniel itse oli kuninkaan tykönä hänen kartanossansa. Dan. 3: 12.

3 Lukn.

Suuri kuwa. Patsi kuuma. Miehet warjeltuina. NebukadNetsar kunnioittaa taiwaan Jumalata.

Kuningas NebukadNetsar teetti kultaisen kuwan, kuutta kymmentä kyynärää korkian ja kuutta kyynärää lewiän, ja antoi sen panna Duuran kedolle Babelin maalla.

2. Ja kuningas NebukadNetsar lähetti päämiesten, herrain, maanwanhimpain, tuomarein, käskyläisten, neuwonantajain, wirkamiesten ja kaikkein woimallisten perään maalla, että he tulisiwat kokoon sitä kuwaa wihkimään, jonka kuningas NebukadNetsar oli antanut panna ylös.

3. Silloin tuliwat kokoon päämiehet, herrat, maanwanhimmat, tuomarit, käskyläiset, neuwonantajat, wirkamiehet ja kaikki woimalliset maalta, kuwaa wihkimään, jonka kuningas NebukadNetsar oli antanut panna ylös; ja heidän piti astuman kuwan eteen, jonka NebukadNetsar oli antanut panna ylös.

4. Ja kuuluttaja huusi wäkewästi: se olkoon teille sanottu, te kansat, sukukunnat ja kielet:

5. Koska te kuulette basunan helinän, huilut, harput, kanteleet, psaltarit, trometit ja kaikkinaiset soittamiset, niin teidän pitää lankeeman maahan, ja sitä kullaista kuwaa kumartaman, jonka kuningas NebukadNetsar on antanut panna ylös.

6. Mutta joka ei silloin lankee maahan ja kumarra, se pitää kohta tuliseen pätsiin heitettämän.

7. Koska he siis kuuliwat basunan helinän, huilut, harput, kanteleet, psaltarit ja kaikkinaiset soittamiset, lankesiwat kaikki kansat, maakunnat ja kielet maahan, ja kumarsiwat sitä kullaista kuwaa, jonka kuningas NebukadNetsar oli antanut panna ylös.

8. Kohta sillä hetkellä astuiwat monikahdat Chaldean miehet edes, ja kantoiwat Judalaisten päälle. Dan. 1: 4.

9. Ja sanoiwat kuningas NebukadNetsarille: kuningas eläköön kauwan! Dan. 5: 10: c. 6: 21.

10. Sinä, kuningas, olet antanut yhden käskyn, että kaikki ihmiset, jotka kuuliwat basunan helinän, harput, huilut, kanteleet, psaltarit, trometit ja kaikkinaiset soittamiset, piti lankeeman maahan, ja sitä kullaista kuwaa kumartaman;

11. Waan joka ei lankeisi maahan ja kumartaisi, piti tuliseen pätsiin heitettämän.

12. Nyt on Judan miehiä, jotkas wirkoihin Babelin maakunnassa asettanut olet, Sadrach, Mesach ja AbedNego, ne miehet katsowat ylön sinun käskys, ja ei kunnioita sinun jumalitas, eikä kumarra sitä kullaista kuwaa, jonkas olet antanut panna ylös. Dan. 2: 49.

13. Silloin käski NebukadNetsar kiukussa ja wihoissansa, että Sadrach, Mesach ja AbedNego tuotaisiin edes; ja miehet wietiin kuninkaan eteen.

14. Silloin puhui NebukadNetsar, ja sanoi heille: kuinka, ettekö te tahdo, Sadrach, Mesach ja AbedNego, minun jumalitani kunnioittaa, ja sitä kullaista kuwaa kumartaa, jonka minä olen antanut panna ylös?

15. Nyt siis walmistakaat teitänne, niin pian kuin te kuulette basunan äänen, trometit, harput, huilut, kanteleet, psaltarit ja kaikkinaiset soittamiset, niin langetkaat maahan ja kumartakaat kuwaa, jonka minä olen

antanut tehdä. Ja katso, jollette kumarra,
niin te pitää tulifeen pätsiin heitettämän.
Annas nähdä, kuka se Jumala on, joka tei=
tä minun käsistäni pelastaa taitaa.
16. Silloin wastasiwat Sadrach, Mesach
ja AbedNego, ja sanoiwat kuninkaalle: Ne=
bukadNetsar, ei tarwita, että me sinua siihen
wastaamme.
17. Katso, meidän Jumalamme, jota me
kunnioitamme, taitaa meitä kyllä auttaa tu=
lisesta pätsistä, niin myös sinun kädestäs
pelastaa.
18. Ja jos ei (hän sitä tee), niin tiedä kui=
tenkin se, sinä kuningas, ettemme sinun ju=
malitas kunnioita, emmekä sitä kullaista ku=
waa, jonkas olet antanut panna ylös, ku=
martaa tahdo.
19. Niin NebukadNetsar tuli täyteen kiuk=
kua, ja hänen hahmonsa muuttui Sadra=
chia, Mesachia ja AbedNegoa wastaan, ja
käski, että pätsi piti seitsemän kertaa kuu=
memmaksi tehtämän, kuin muulloin tehtiin.
20. Ja käski wäkewiä miehiä, kuin hänen
sotajoukossansa oliwat, sitomaan Sadrachia,
Mesachia ja AbedNegoa, ja tulifeen pätsiin
heittämään.
21. Niin sidottiin nämät miehet hameinen=
sa, lakkinensa, kenkinensä ja muine waattei=
nensa, ja heitettiin keskelle tulista pätsiä.
22. Sillä kuninkaan käsky piti kiiruusti
tehtämän, ja pätsi oli lämmitetty aiwan ko=
win, että ne miehet, jotka Sadrachin, Me=
sachin ja AbedNegon sisälle heittiwät, kuo=
liwat tulen liekistä.
23. Mutta ne kolme miestä Sadrach, Me=
sach ja AbedNego putosiwat keskelle tulista
pätsiä, niinkuin he sidotut oliwat.
24. Silloin hämmästyi kuningas Nebukad=
Netsar suuresti, ja meni nopiasti ylös, ja
sanoi neuwonantajillensa: emmekö me kol=
mea miestä sidottuna antaneet tuleen heit=
tää? He wastasiwat, ja sanoiwat kunin=
kaalle: totta herra kuningas.
25. Hän wastasi, ja sanoi: katso, ja minä
näen neljä miestä wallallansa käywän tulen
keskellä, ja owat kulumata; ja se neljäs on
niinkuin Jumalan poika.
26. Silloin NebukadNetsar meni tulisen
pätsin suulle, ja sanoi: Sadrach, Mesach ja
AbedNego, te kaikkein korkeimman Juma=
lan palweliat, lähtekäät ulos ja tulkaat tän=
ne. Silloin läksi Sadrach, Mesach ja Abed=
Nego ulos tulesta.
27. Ja päämiehet, herrat, käskyläiset ja
kuninkaan neuwonantajat tuliwat kokoon,
ja katseliwat näitä miehiä, ettei tuli mitään
heidän ruumiillensa tehnyt, eikä heidän
hiuskarwaansakaan polttanut, eikä heidän
waatteitansa muuttanut; eikä myös tulen
karwakaan heissä tuntunut.

Es. 43:2. Hebr. 11:34.

28. Silloin puhui NebukadNetsar, ja sa=
noi: kiitetty olkoon Sadrachin, Mesachin ja
AbedNegon Jumala! joka enkelinsä lähetti,
ja palwelians pelasti, jotka häneen uskal=
siwat, ja ei kuninkaan käskyä pitäneet, waan
antoiwat ruumiinsa waaraan, ettei he yh=
tään muuta jumalata kunnioittaisi eikä ku=
martaisi, waan ainoastaan heidän Juma=
latansa.
29. Niin olkoon nyt tämä minun käskyni:
kuka ikänä kaikissa kansoissa, sukukunnissa
ja kielissä Sadrachin, Mesachin ja Abed=
Negon Jumalata pilkkaa, hän pitää kappa=
leiksi hakattaman, ja hänen huoneensa loka=
läjäksi kukistettaman; sillä ei yhtään muuta
Jumalata ole, joka niin pelastaa taitaa kuin
tämä. Dan. 2:5.
30. Ja kuningas antoi suuren wallan
Sadrachille, Mesachille ja AbedNegolle Ba=
belin maalla.
31. Kuningas NebukadNetsar kaikille kan=
soille, sukukunnille ja kielille, jotka asuwat
kaikessa maassa: teille olkoon paljo rauhaa!
32. Minä näen sen hywäksi, että minä il=
moitan teille ne merkit ja ihmeet, kuin kor=
kein Jumala minulle tehnyt on.
33. Sillä hänen merkkinsä owat suuret ja
hänen ihmeensä woimalliset; hänen walta=
kuntansa on ijankaikkinen waltakunta, ja hä=
nen waltansa pysyy suwusta sukuun.

Ps. 93:1. Dan. 6:27.

4 Luku.

NebukadNetsarin puu, ylpeys, rangaistus, katumus ja
tunnustus.

Minä NebukadNetsar, hywässä lewossa
olessani minun huoneessani, ja koska kaikki
hywin oli minun linnassani,
2. Näin unta, ja hämmästyin; ja ne aja=
tukset, kuin minulla oliwat wuoteessani sen
näyn tähden, saattiwat minun murheelliseksi.
3. Ja minä käskin kaikki wiisaat Babelista
tuoda minun eteeni, sanomaan minulle,
mitä se uni tietäis.
4. Niin tuliwat edes tähtein tutkiat, wii=
saat Chaldealaiset ja tietäjät, joiden edessä
minä unen juttelin; waan ei he tainneet sen
selitystä minulle ilmoittaa;
5. Siihen asti että wiimein Daniel tuli
minun eteeni, joka Belsatsariksi kutsutaan,
minun Jumalani nimen jälkeen, jolla on
pyhäin jumalain henki; ja minä juttelin hä=
nelle sen unen: Dan. 1:7.

6. Belsatsar, sinä ylimmäinen tähtein tut=
kiain seassa, jolla minä tiedän pyhäin ju=
malain hengen olewan, ja sinulta ei mitään
salattu ole: sano minun uneni näky, jonka
minä nähnyt olen, ja mitä se tietää.
7. Tämä on näky, jonka minä nähnyt olen
minun wuoteessani: katso, puu seisoi keskel=
lä maata, joka oli sangen korkia. Hes. 31:3.
8. Se oli suuri ja paksu puu, sen korkeus
ulottui taiwaaseen asti, ja näkyi koko maan
ääriin.
9. Sen oksat oliwat kauniit, ja kantoiwat
paljon hedelmätä, josta kaikki syödä saiwat;
kaikki eläimet kedolla löysiwät warjon sen
alla, ja taiwaan linnut istuiwat sen oksilla,
ja kaikki liha elätti itsensä siitä.
10. Ja minä näin yhden näyn minun
wuoteessani, ja katso, pyhä wartia tuli alas
taiwaasta.
11. Se huusi korkiasti, ja sanoi näin: ha=
katkaat se puu poikki, ja karsikaat oksat, ja
repikäät lehdet, ja hajoittakaat sen hedelmät,
että eläimet sen alta lähtisiwät pois, ja lin=
nut sen oksilta.
12. Kuitenkin jättäkäät kanto juurinensa
maahan, mutta hänen pitää rautaisissa ja
waskisissa kahleissa kedolla ruohossa käy=
män; hänen pitää makaaman taiwaan kas=
teen alla, ja kastuman, ja ruokkiman itsensä
eläinten kanssa maan ruohoista.
13. Ja ihmisen sydän pitää otettaman hä=
neltä pois, ja eläimen sydän hänelle jälleen
annettaman, siihen asti että seitsemän aikaa
häneltä kuluneet owat.
14. Se on wartiain neuwossa päätetty,
ja pyhäin kanssa puheessa wahwistettu, et=
tä eläwät tuntisiwat ylimmäisellä wallan
olewan ihmisten waltakuntain päälle, ja
antawan ne kellenkä hän tahtoo, ja että hän
asettaa kaikkein nöyrimmän ihmisen niiden
päälle. Luc. 1:52.
15. Tämän unen olen minä kuningas
NebukadNetsar nähnyt: waan sinä Belsat=
sar, sano sen selitys; sillä kaikki wiisaat mi=
nun waltakunnassani ei taida minulle il=
moittaa sen selitystä; waan sinä kyllä tai=
dat, sillä pyhäin jumalain henki on sinun
tykönäs.
16. Silloin hämmästyi Daniel, joka Bel=
satsariksi kutsuttiin, hetkeksi aikaa, ja hänen
ajatuksensa saattiwat hänen murheelliseksi.
Mutta kuningas sanoi: Belsatsar, se uni ja
sen selitys ei mahda sinua murheelliseksi
saattaa. Belsatsar wastasi, ja sanoi: ah
minun herrani, tämä uni olkoon sinun wi=
hollisilles ja sen selitys sinun wainoojilles!
17. Se puu, jonkas nähnyt olet, että se
suuri ja paksu oli, ja hänen korkeutensa tai=
waaseen ulottui, ja näytti itsensä kaiken
maan päälle,
18. Ja sen oksat oliwat kauniit, ja sen he=
delmiä oli paljo, josta kaikki rawittiin, ja
eläimet kedolla asuiwat sen alla, ja taiwaan
linnut istuiwat sen oksilla:
19. Se olet sinä, kuningas, joka niin suuri
ja woimallinen olet; sillä sinun woimas on
suuri ja ulottuu taiwaaseen, ja sinun wal=
tas maailman ääriin.
20. Mutta että kuningas pyhän wartian
nähnyt on taiwaasta tulewan alas, ja sano=
wan: hakatkaat se puu poikki, ja turmelkaat
se, kuitenkin kanto juurinensa jättäkäät maa=
han, mutta hänen pitää rautaisissa ja was=
kisissa kahleissa kedolla ruohossa käymän,
ja pitää makaaman taiwaan kasteen alla,
ja kastuman, ja itsensä eläinten kanssa ke=
dolla ruokkiman, siihen asti että seitsemän
aikaa häneltä kuluneet owat;
21. Tämä on selitys, herra kuningas, ja
tämä on sen korkeimman neuwo, joka tulee
minun herralleni kuninkaalle:
22. Sinä ajetaan pois ihmisten seasta, ja
täytyy eläinten seassa kedolla olla, ja anne=
taan ruohoja syödäs niinkuin härkäin, ja
olet makaawa taiwaan kasteen alla, ja kas=
tuwa, siihen asti kuin seitsemän aikaa sinul=
ta kuluneet owat, ettäs tuntisit korkeimmal=
la wallan olewan ihmisten waltakuntain
päälle, ja hänen antawan ne kellenkä hän
tahtoo. Dan. 5:21.
23. Mutta että sanottu on, että kanto kui=
tenkin juurinensa puulle jäämän pitää, niin
sinun waltakuntas pysyy sinulle, koskas tun=
tenut olet taiwaan wallan.
24. Sentähden, herra kuningas, kelwat=
koon sinulle minun neuwoni, ja päästä itses
synnistäs wanhurskaudella, ja wapaaksi
sinun pahoista töistäs laupiudella waiwai=
sia kohtaan, niin hän sinun rauhas pidentää.
25. Nämät kaikki tapahtuiwat kuningas
NebukadNetsarille.
26. Sillä kahdentoistakymmenen kuukau=
den perästä, koska hän kuninkaallisessa lin=
nassansa Babelissa käyskenteli,
27. Puhui kuningas, ja sanoi: eikö tämä
ole se suuri Babel, jonka minä rakentanut
olen kuninkaalliseksi huoneeksi, minun suuren
woimani kautta, minun kunniani ylistyk=
seksi?
28. Ennenkuin kuningas nämät sanat pu=
hunut oli, tuli ääni alas taiwaasta: sinulle,
kuningas NebukadNetsar, sanotaan: sinun
waltakuntas otetaan sinulta pois;
29. Ja sinä ajetaan pois ihmisten seasta,

sinun pitää eläinten seassa kedolla oleman,
ruohoja sinun annetaan syödä niinkuin här=
käin, siihen asti että seitsemän aikaa sinulta
kuluneet owat, ettäs tuntisit korkeimmalla
wallan olewan ihmisten waltakuntain pääl=
le, ja hänen antawan ne kellenkä hän tahtoo.
30. Kohta sillä hetkellä täytettiin sana ku=
ningas NebukadNetsarissa, ja hän ajettiin
pois ihmisten seasta, ja söi ruohoja niin=
kuin härkä, ja hänen ruumiinsa oli taiwaan
kasteen alla, ja kastui siihen asti että hänen
hiuksensa kaswoiwat niin suuriksi kuin kot=
kan höyhenet, ja hänen kyntensä niinkuin
linnun kynnet.
31. Sen ajan perästä nostin minä Nebu=
kadNetsar silmäni taiwaaseen päin, ja tulin
jälleen taidolleni, ja kiitin sitä korkeinta, mi=
nä ylistin ja kunnioitin sitä, kuin elää ijan=
kaikkisesti, jonka walta on ijankaikkinen wal=
ta, ja hänen waltakuntansa pysyy suwusta
sukuun; Dan. 7:14.
32. Jonka suhteen kaikki, kuin asuwat maan
päällä, owat luetut niinkuin ei mitään. Hän
tekee, kuinka hän tahtoo, taiwaan sotajoukon
kanssa, jotka asuwat maan päällä, ja ei ken=
kään taida hänen kättänsä estää, eikä hä=
nelle sanoa: mitäs teet? Luc. 21:26.
33. Silloin tulin minä jälleen taidolleni,
ja minun kuninkaalliseen kunniaani ja ja=
louteeni ja minun muotooni; ja minun
neuwonantajani ja woimalliseni etseiwät
minua, ja minä pantiin jälleen waltakun=
taani, ja sain wielä suuremman kunnian.
34. Sentähden kiitän minä NebukadNetsar
ja kunnioitan ja ylistän taiwaan kuningas=
ta; sillä kaikki hänen työnsä on totuus, ja
hänen tiensä oikiat; ja joka ylpiä on, sen
hän taitaa nöyryyttää.

5 Luku.

Belsatsarin pidot, synti, kuolema.

Kuningas Belsatsar teki kuuluisan pidon
tuhannelle päämiehellensä, ja joi itsensä wii=
nasta juowuksiin näiden tuhannen kanssa.
2. Ja koska hän juopunut oli, käski hän
tuoda ne kultaiset ja hopiaiset astiat, jotka
NebukadNetsar, hänen isänsä Jerusalemin
templistä ottanut oli, juodaksensa niistä
woimallistensa, emäntäinsä ja waimoinsa
kanssa. 2 Kun. k. 25:15. 2 Aika k. 36:18. Dan. 1:2.
3. Niin tuotiin ne kultaiset astiat, jotka
templistä, Jumalan huoneesta, Jerusale=
mista otetut oliwat; ja kuningas, hänen
woimallisensa, emäntänsä ja waimonsa joi=
wat niistä. Jer. 25:26.
4. Ja koska he joiwat wiinaa, kiittiwät he
kultaisia, hopiaisia, waskisia, rautaisia, pui=
sia ja kiwisiä jumalia.
5. Juuri sillä hetkellä käwiwät sormet niin=
kuin ihmisen käsi, kirjoittamaan kynttiläja=
lan kohdalle seinään kuninkaan salissa, ja
kuningas äkkäsi kirjoittajan käden.
6. Silloin muuntui kuningas, ja hänen
ajatuksensa peljättiwät hänen, niin että hä=
nen lanteensa horjuiwat, ja hänen polwensa
wapisiwat.
7. Ja kuningas huusi korkiasti, että wii=
saat Chaldealaiset ja tietäjät tuotaisiin; ja
käski sanoa wiisaille Babelissa: kuka ikänä
tämän kirjoituksen lukee, ja ilmoittaa minulle
sen selityksen, hän pitää purpuralla waate=
tettaman, ja kultakäädyt kaulassansa kanta=
man, ja kolmas herra oleman tässä walta=
kunnassa.
8. Silloin tuliwat kaikki kuninkaan wiisaat
edes, waan ei he tainneet sitä kirjoitusta lu=
kea, eikä sen selitystä kuninkaalle ilmoittaa.
9. Siitä hämmästyi kuningas Belsatsar
wielä kowemmin, ja hänen muotonsa muut=
tui; ja hänen woimallisensa tuliwat mur=
heellisiksi.
10. Sentähden meni drotninki kuninkaan
ja hänen woimallistensa asian tähden pito=
huoneeseen, ja sanoi: kuningas eläköön kau=
wan! älä niin peljästy sinun ajatuksistas,
ja älä niin muotoas muuta,
Dan. 2:4. l. 3:9. l. 6:6, 21.
11. Sinun waltakunnassas on mies, jolla
on pyhäin jumalain henki, sillä sinun isäs
aikana löyttiin hänessä walistus, toimi ja
wiisaus, niinkuin jumalten wiisaus on; ja
sinun isäs NebukadNetsar pani hänen täh=
tein tutkiain, wiisasten, Chaldealaisten ja
tietäjäin päälle: (niin teki) kuningas sinun
isäs, Dan. 4:5. l. 2:48. l. 4:6.
12. Että korkiampi henki hänen tykönänsä
löyttiin, niin myös ymmärrys ja taito unia
selittämään, osaamaan pimeitä puheita, ja
salaisia asioita ilmoittamaan, Daniel, jonka
kuningas antoi Belsatsariksi nimittää; niin
kutsuttakaan Daniel, hän sanoo, mitä se tie=
tää. Dan. 1:7.
13. Silloin wietiin Daniel kuninkaan eteen.
Ja kuningas puhui, ja sanoi Danielille:
oletko sinä Daniel, yksi Judalaisista wan=
geista, jotka kuningas, minun isäni, Ju=
deasta tänne tuonut on? Dan. 1:6.
14. Minä olen kuullut sinusta, että sinussa
on pyhäin jumalain henki, että myös wa=
listus, ymmärrys ja korkia wiisaus sinussa
löytty on.
15. Minä olen antanut kutsua eteeni toi=
melliset ja wiisaat tätä kirjoitusta lukemaan,

ja sen selitystä minulle ilmoittamaan; ja ei he taida sanoa, mitä se tietää.

16. Mutta minä kuulen sinusta, että sinä taidat pimiät asiat selittää, ja salatut ilmoittaa; jos sinä nyt taidat tämän kirjoituksen lukea ja minulle ilmoittaa, mitä se tietää, niin sinä pitää purpuralla puettaman, ja kultakäädyt kaulassas kantaman, ja kolmas herra oleman tässä waltakunnassa.

17. Niin wastasi Daniel, ja sanoi kuninkaalle: pidä itse lahjas, ja anna sinun antimes muille; minä luen kuitenkin kuninkaalle kirjoituksen, ja ilmoitan sen selityksen hänelle.

18. Herra kuningas, korkein Jumala on sinun isälles NebukadNetsarille waltakunnan, woiman, kunnian ja jalouden antanut. Dan. 2:37.

19. Ja sen woiman tähden, kuin hänelle annettu oli, pelkäsiwät ja karttoiwat häntä kansat, sukukunnat ja kielet. Hän tappoi kenen hän tahtoi, hän jätti elämään kenen hän tahtoi, hän ylönsi kenen hän tahtoi, hän alensi kenen hän tahtoi.

20. Mutta koska hänen sydämensä paisui, ja hänen henkensä ylpeyteen paisuneeksi tuli, hyljättiin hän kuninkaalliselta istuimelta, ja tuli pois kunniastansa; Dan. 4:27.

21. Ja ajettiin pois ihmisten seasta, ja hänen sydämensä tuli eläinten kaltaiseksi, ja täytyi metsän eläinten kanssa juosta, ja söi ruohoja niinkuin härkä, ja hänen ruumiinsa oli taiwaan kasteen alla, ja kastui, siihen asti että hän oppei, että korkeimmalla Jumalalla on walta ihmisten waltakuntain päälle, ja antaa ne kellenkä hän tahtoo.

22. Ja sinä Belsatsar, hänen poikansa, et ole sydäntäs nöyryyttänyt, ehkäs kaikki ne kyllä tiesit.

23. Waan olet itses korottanut taiwaan Herraa wastaan, ja hänen huoneensa astiat piti kannettaman sinun etees, ja sinä, sinun woimallises, sinun emäntäs ja waimos olette niistä wiinaa juoneet; niin myös hopiaisia, kultaisia, waskisia, rautaisia, puisia ja kiwisiä jumalia kiittäneet, jotka eikä näe eikä kuule, eikä tuta taida; mutta sitä Jumalata, jonka kädessä sinun henkes on, ja jonka tykönä kaikki sinun ties owat, et sinä ole kunnioittanut. Ps. 115:5,6.

24. Sentähden on häneltä lähetetty tämä käsi, ja tämä kirjoitus kirjoitettu.

25. Ja tämä on kirjoitus, kuin siinä kirjoitettu on: mene, mene, tekel, upharsin.

26. Ja tämä on selitys: mene (se on): Jumala on sinun waltakuntas lukenut ja lopettanut.

27. Tekel (se on): sinä olet waa'alla punnittu, ja aiwan köykäiseksi löytty.

28. Peres (se on): sinun waltakuntas on jaettu, ja Medeille ja Persialaisille annettu.

29. Silloin käski Belsatsar, että Daniel purpuralla puetettaman piti, ja kultakäädyt hänen kaulaansa annettaman, ja antoi hänestä kuuluttaa, että hän kolmas herra on waltakunnassa.

30. Mutta juuri sinä yönä tapettiin Belsatsar, Chaldean kuningas.

31. Ja Darius Medistä sai waltakunnan, koska hän kahden seitsemättäkymmentä ajastajan wanha oli.

6 Luku.

Darius kuningas. Daniel jalopeurain luolassa.

Ja Darius näki sen hywäksi, panna koko waltakuntaan sata ja kaksikymmentä maanwanhinta.

2. Näiden päälle pani hän kolme päämiestä, joista Daniel yksi oli, joille maanwanhimmat piti luwun tekemän, ettei kuningas kärsisi wahinkoa.

3. Mutta Daniel woitti kaikki päämiehet ja maanwanhimmat, sillä hänessä oli korkiampi henki; sentähden ajatteli kuningas pannaksensa hänen koko waltakunnan päälle.

4. Jonka tähden päämiehet ja maanwanhimmat etsiwät syytä Danielia wastaan waltakunnan puolesta; waan ei he tainneet yhtään syytä eikä rikettä löytää, sillä hän oli uskollinen, ettei hänessä mitään wikaa eikä rikettä löytää taittu.

5. Niin sanoiwat ne miehet: en me löydä yhtään syytä tämän Danielin kanssa, ellemme löydä hänen Jumalansa palweluksessa.

6. Silloin tuliwat päämiehet ja maanwanhimmat jonkoittain kuninkaan eteen, ja sanoiwat hänelle näin: kuningas Darius eläköön kauwan! Dan. 2:4. l. 3:9.

7. Waltakunnan päämiehet, herrat, maanwanhimmat, neuwonantajat ja waltamiehet owat ajatelleet, että kuninkaallinen käsky annettaisiin ja ankara kielto, että jos joku kolmenakymmenenä päiwänä joltakulta jumalalta eli ihmiseltä, paitsi sinulta, kuningas, ainoasti jotakin anoo, pitää jalopeurain luolaan heitettämän.

8. Sentähden, herra kuningas, wahwista se käsky ja kirjoita ala, ettei sitä jälleen muutettaisi, Medein ja Persian oikeuden jälkeen, jota ei kenkään rikkoa tohdi. Esth. 1:19. l. 8:8.

9. Niin kirjoitti kuningas Darius sen kirjoituksen ja käskyn ala.

10. Koska Daniel sai tietää kirjoitetuksi sen käskyn ala, meni hän ylös huoneeseensa, ja

hänen suwihuoneensa akkunat oliwat awo-
jomat Jerusalemia päin, ja lankesi kolme
kertaa päiwässä polwillensa, rukoili, kiitti ja
ylisti Jumalatansa, niinkuin hänen tapansa
oli ennenkin tehdä. 1 Kun. k. 8:44, 48. Ps. 55:18.
11. Silloin tuliwat ne miehet joukoittain,
ja löysiwät Danielin rukoilewan ja awuk-
sensa huutawan Jumalatansa.
12. Niin he astuiwat edes, ja puhuiwat
kuninkaan kanssa siitä kuninkaallisesta käs-
kystä, ja sanoiwat: etkös kirjoittanut käskyn
ala, että jos joku ihminen kolmenakymme-
nenä päiwänä jotakin anowa olis joltakulta
jumalalta eli ihmiseltä, paitsi sinulta ainoas-
tansa, kuningas, se pitää jalopeurain luo-
laan heitettämän? Kuningas wastasi, ja
sanoi: se on tosi, ja Medein ja Persialaisten
oikeutta ei pidä kenenkään rikkoman.
13. He wastasiwat, ja sanoiwat kunin-
kaalle: Daniel, yksi Judalaisista wangeista,
ei tottele sinua, herra kuningas, eikä sinun
käskyäs, jonkas ala kirjoittanut olet; sillä
hän rukoilee kolmasti päiwässä.
Dan. 1:6. l. 5:13.
14. Koska kuningas sen kuuli, tuli hän
sangen murheelliseksi, ja ahkeroitsi suuresti,
että hän Danielin wapahtais; ja waiwasi
itseänsä auringon laskemaan asti, että hän
hänen pelastais.
15. Waan ne miehet tuliwat joukoittain
kuninkaan tykö, ja sanoiwat hänelle: tiedä,
herra kuningas, että Medein ja Persialaisten
oikeus on, että kaikki kiellot ja käskyt, kuin
kuningas päättänyt on, pitää muuttamat-
tomat oleman.
16. Silloin kuningas käski, ja he toiwat
Danielin edes, ja heittiwät hänen jalopeu-
rain luolaan. Mutta kuningas puhui, ja
sanoi Danielille: sinun Jumalas, jotas lak-
kaamata palwelet, auttakoon sinua!
17. Ja he toiwat yhden kiwen ja paniwat
luolan owelle: sen painoi kuningas omalla
sinetillänsä ja woimallistensa sinetillä, ettei
kuninkaan tahto muutettaisi Danielia was-
taan.
18. Ja kuningas meni linnaansa, ja kulutti
yön syömätä, ja ei antanut mitään huwi-
tusta tuoda eteensä, eikä myös yhtään unta
saanut.
19. Aamulla warhain päiwän koittaissa,
nousi kuningas ylös, ja meni kiiruusti jalo-
peurain luolan tykö.
20. Ja kuin hän luolan tykö lähestyi,
huusi hän Danielia surkialla äänellä, ja ku-
ningas puhui, ja sanoi Danielille: Daniel,
sinä eläwän Jumalan palwelia, onko sinun
Jumalas, jotas ilman lakkaamata palwelet
woinut sinun jalopeuroilta pelastaa?
21. Niin Daniel puhui kuninkaan kanssa
(sanoen): kuningas eläköön kauwan!
Dan. 5:10.
22. Minun Jumalani on lähettänyt en-
kelinsä, joka jalopeurain kidat on pitänyt
kiinni, ettei he minulle mitään pahaa tehneet
ole, sillä minä olen hänen edessänsä wiatto-
maksi löytty; en myös ole minä sinua
wastaan, herra kuningas, mitään tehnyt.
23. Niin kuningas ihastui siitä suuresti,
ja käski Danielin luolasta ylös ottaa. Ja
he ottiwat Danielin ylös luolasta, ja ei hä-
nessä yhtään haawaa löytty, sillä hän oli
turwannut Jumalaansa.
24. Silloin käski kuningas, ja ne miehet
tuotiin edes, jotka oliwat kantaneet Danie-
lin päälle, ja jalopeurain luolaan heitettiin
lapsinensa ja waimoinensa; ja ennenkuin he
luolan pohjaan tuliwat, tarttuiwat heihin
jalopeurat ja murensiwat heidän luunsakin.
25. Silloin antoi kuningas Darius kirjoit-
taa kaikille kansoille, sukukunnille ja kielille,
jotka asuwat kaikessa maassa: teille olkoon
paljo rauhaa! Dan. 3:31.
26. Se käsky on minulta asetettu, että
kaikessa minun kuninkaan-waltakunnassani
Danielin Jumalata peljättämän ja wapis-
taman pitää; sillä hän on se eläwä Jumala,
joka ijankaikkisesti pysyy, ja hänen walta-
kuntansa on katoomatoin, ja hänen woiman-
sa loppumatoin. Dan. 2:44. l. 3:33.
27. Hän on wapahtaja ja hädässä auttaja,
ja hän tekee tunnustähtiä ja ihmeitä sekä
taiwaassa että maan päällä; se on Danielin
jalopeurain käsistä pelastanut.
28. Ja Daniel tuli woimalliseksi Dariuksen
waltakunnassa ja Koreksen Persian walta-
kunnassa. Dan. 1:21.

7 Luku.

Neljä petoa. Neljä waltakuntaa.

Ensimäisenä Belsatsarin, Babelin kunin-
kaan, wuonna näki Daniel unen ja näyn
wuoteessansa; ja hän kirjoitti sen unen, ja
käsitti sen näin:
2. Daniel puhui ja sanoi: minä näin näyn
yöllä, ja katso, neljä tuulta taiwaan alla
pauhasiwat toinen toistansa wastaan suu-
rella merellä.
3. Ja neljä suurta petoa nousi merestä,
aina toinen toisen muotoinen kuin toinen.
4. Ensimäinen niinkuin jalopeura, jolla
oliwat kotkan siiwet: ja minä katsoin, siihen
asti että siiwet temmattiin pois häneltä ja
hän otettiin ylös maasta, ja seisoi jalwoil-

lansa niinkuin ihminen, ja hänelle annettiin ihmisen sydän. Jer. 48:40. Es. 17:3, 7. Hab. 1:8.
5. Ja katso, toinen peto oli karhun muotoinen, ja seisoi yhdellä puolella, ja oli hänen suussansa hammastensa seassa kolme kylkiluuta; ja hänelle sanottiin: nouse ja syö paljo lihaa.
6. Tämän jälkeen minä näin, ja katso, toinen peto oli pardin muotoinen, hänellä oli neljä linnun siipeä hänen seljässänsä; ja sillä pedolla oli neljä päätä, ja hänelle annettiin walta.
7. Senjälkeen minä näin tässä näyssä yöllä, ja katso, neljäs peto oli kauhka ja hirmuinen ja sangen wäkewä, ja hänellä oliwat suuret rautaiset hampaat, söi ympäriltänsä ja murensi, ja liian hän tallasi jalwoillansa; se oli myös paljon toisin kuin ne muut pedot, jotka hänen edellänsä oliwat, ja hänellä oli kymmenen sarwea.
8. Minä katselin tarkasti sarwia, ja katso, niiden seasta puhkesi toinen wähä sarwi, jonka edestä kolme niistä ensimäisistä sarwista rewäistiin pois; ja katso, sillä sarwella oliwat silmät niinkuin ihmisen silmät, ja suu, joka puhui suuria asioita.
9. Nämät minä näin, siihen asti että istuimet pantiin, ja se wanhaikäinen istui, jonka waatteet oliwat lumiwalkiat, ja hänen päänsä hiukset niinkuin puhdas willa; hänen istuimensa oli niinkuin tulen liekki, ja hänen rattaansa niinkuin polttawa tuli. Ilm. k. 1:14.
10. Tulinen wirta juoksi ja käwi ulos hänen kaswoinsa edestä; tuhannen kertaa tuhannen palweli häntä, ja sata kertaa tuhannen tuhatta seisoi hänen edessänsä; tuomio pidettiin, ja kirjat awattiin. Ilm. k. 5:11. k. 20:12.
11. Minä katsoin niiden suurten puheitten äänen tähden, kuin se sarwi puhui; minä katselin, siihen asti että se peto tapettu oli, ja hänen ruumiinsa hukkui, ja tuleen palamaan heitettiin.
12. Ja muiden petoin walta myös loppui; sillä heillä oli määrätty aika ja hetki, kuinka kauwan kukin oleman piti.
13. Minä näin tässä näyssä yöllä, ja katso, yksi tuli taiwaan pilwissä niinkuin ihmisen poika; ja hän tuli hamaan wanhaikäisen tykö, ja wietiin hänen eteensä. Ilm. k. 14:14.
14. Ja hän antoi hänelle woiman, kunnian ja waltakunnan, että häntä kaikki kansat, sukukunnat ja kielet palweleman pitää; hänen waltansa on ijankaikkinen walta, joka ei hukn, ja hänen waltakunnallansa ei ole loppua. Dan. 2:44. k. 4:31. Mich. 4:7. Luc. 1:33.
15. Minä Daniel hämmästyin sitä minun hengessäni, ja ne minun näkyni peljättiwät minun.
16. Ja minä menin yhden tykö niistä, jotka siinä seisoiwat, ja rukoilin häntä, että hän minulle näistä kaikista tiedon antais. Ja hän puhui minun kanssani, ja ilmoitti minulle niiden sanain selityksen.
17. Nämät neljä suurta petoa owat neljä kuningasta, jotka nousewat maasta.
18. Waan sen korkeimman pyhät pitää waltakunnan omistaman, ja pitää siinä asuman ijankaikkisesti, ja ijankaikkisesta ijankaikkiseen.
19. Sitte minä olisin mielelläni tahtonut tietää totista tietoa siitä neljännestä pedosta, joka paljon toisin oli kuin kaikki ne muut: sangen hirmuinen, jolla rautaiset hampaat ja waskiset kynnet oliwat, joka ympäriltänsä söi ja murensi, ja liian jalwoillansa tallasi;
20. Ja niistä kymmenestä sarwesta hänen päässänsä, ja siitä toisesta, joka puhkahti ulos, jonka edestä putosiwat pois kolme; ja siitä sarwesta, jolla silmät oliwat ja suu, joka suuria asioita puhui, ja suurempi oli kuin ne, jotka hänen tykönänsä oliwat.
21. Ja minä näin sen sarwen sotiwan pyhiä wastaan, ja woittawan heidän; Ilm. k. 13:7.
22. Siihen asti että wanhaikäinen tuli, ja tuomio annettiin sen korkeimman pyhille; ja aika joutui, että pyhät waltakunnan omistiwat.
23. Hän sanoi näin: se neljäs peto on se neljäs waltakunta maailmassa, joka on erinäinen kaikista waltakunnista; se syö kaiken maan, tallaa ja turmelee sen.
24. Ne kymmenen sarwea owat kymmenen kuningasta, jotka siitä waltakunnasta nousewat: ja niiden jälkeen tulee toinen, joka erinäinen on niistä entisistä, ja nöyryyttää kolme kuningasta.
25. Hän puhuu sitä korkeinta wastaan, ja häwittää sen korkeimman pyhät, ja rohkenee ajat ja lain muuttaa; mutta he annetaan hänen käsiinsä yhdeksi hetkeksi, ja monikahdoiksi ajoiksi, ja puoleksi aikaa. Dan. 11:36.
26. Senjälkeen pidetään tuomio, ja hänen waltansa otetaan pois, että hän peräti hukutetaan ja kadotetaan.
27. Waan waltakunta, walta ja woima kaiken taiwaan alla annetaan sen korkeimman pyhälle kansalle, jonka waltakunta on ijankaikkinen waltakunta, ja kaikki wallat pitää häntä palweleman ja kuuleman.
28. Tämä oli sen puheen loppu. Waan minä Daniel olin sangen murheellinen

minun ajatuksissani, ja minun muotoni muuttui; kuitenkin minä kätkin puheen sydämessäni.

8 Luku.

Kaksisarwisen oinaan ja yksisarwisen kauriin riita.

Kolmantena kuningas Belsatsarin waltakunnan wuonna näin minä Daniel näyn, sen jälkeen, kuin minulle ensistäkin näkynyt oli. Dan. 7:1.

2. Mutta koska minä näyn näin, olin minä Susanin linnassa Elamin maalla; ja minä näin näyssä olewani Ulain wirran tykönä.

3. Ja minä nostin silmäni ja näin, ja katso, yksi oinas seisoi wirran tykönä, jalla oli kaksi korkiata sarwea, toinen korkiampi kuin toinen, ja se korkiampi puhkesi jälistä ulos.

4. Sitte minä näin sen oinaan puskewan sarwillansa länteen päin, pohjaan päin ja etelään päin, ja ei yksikään peto tainnut seisoa hänen edessänsä, eikä hänen käsistänsä pelastettaa; waan hän teki, mitä hän tahtoi, ja tuli suureksi.

5. Ja koska minä näistä otin waarin, katso, niin tuli kauris lännestä koko maan päälle, niin ettei hän sattunut maahan, ja kauriilla oli jalo sarwi silmäinsä wälillä.

6. Ja hän tuli hamaan sen kaksisarwisen oinaan tykö, jonka minä seisowan näin wirran tykönä; ja hän juoksi wihoissansa wäkewästi hänen tykönsä.

7. Ja minä näin, että hän tuli tuimasti oinaan tykö, ja julmistui hänen päällensä, ja puski oinasta ja särki hänen molemmat sarwensa; ja oinaalla ei ollut woimaa seisoa hänen edessänsä; waan hän heitti hänen maahan ja tallasi hänen, ja ei kenkään tainnut oinasta hänen käsistänsä pelastaa.

8. Ja se kauris tuli sangen suureksi; ja koska hän wäkewämmäksi tullut oli, lohkastiin se suuri sarwi, ja sen siaan kaswoi neljä kaunista jälleen, neljää taiwaan tuulta kohden.

9. Ja yhdestä niistä kaswoi yksi wähä sarwi: se tuli sangen suureksi etelään päin, itään päin ja ihanaisen maan puoleen.

10. Ja se kaswoi taiwaan sotajoukkoon asti, ja heitti monikahdat sotajoukosta ja tähdistä maahan, ja tallasi ne.

11. Ja se tuli suureksi sotajoukon päämieheen asti, ja otti häneltä pois jokapäiwäisen uhrin, ja häwitti hänen pyhänsä huoneen.

12. Waan senkaltainen woima oli hänelle annettu jokapäiwäistä uhria wastaan synnin tähden, että hän totuuden maahan löis; ja hän tekee sen, ja menestyy.

13. Mutta minä kuulin yhden pyhän puhuwan; ja se pyhä sanoi yhdelle, joka puhui: kuinka kauwan senkaltainen näky jokapäiwäisistä uhreista wiipymän pitää, ja synnistä, jonka tähden tämä häwitys tapahtuu, että sekä pyhä ja sotajoukko tallataan?

14. Ja hän wastasi minua: aamusta ehtooseen asti kaksi tuhatta ja kolme sataa päiwää, niin pyhä jälleen wihitään.

15. Ja koska minä Daniel sen näyn näin ja olisin mielelläni ymmärtänyt, katso, niin seisoi minun edessäni niinkuin miehen muotoinen.

16. Ja minä kuulin Ulain keskellä ihmisen äänen, joka huusi ja sanoi: Gabriel, selitä hänelle tämä näky, että hän ymmärtäis. Dan. 9:21.

17. Ja hän tuli juuri liki minua; mutta minä hämmästyin, koska hän tuli, ja lankesin kaswoilleni. Ja hän sanoi minulle: ota waari, ihmisen poika, sillä tämä näky ajallansa täytetään.

18. Ja koska hän minun kanssani puhui, putosin minä näännyksihin maahan kaswoilleni; ja hän rupesi minuun, ja nosti minun seisoalle;

19. Ja sanoi: katso, minä tahdon sinulle osoittaa, kuinka wiimeisen wihan aikana käypä on; sillä lopulla on hänen määrätty aikansa.

20. Se kaksisarwinen oinas, jonkas näit, owat Median ja Persian kuninkaat.

21. Mutta se karwainen kauris on Grekin maan kuningas; ja se suuri sarwi hänen silmäinsä wälillä on se ensimäinen kuningas.

22. Mutta että neljä nousiwat sen sarwen siaan, koska se särjetty oli, (ennustaa) että neljä waltakuntaa siitä kansasta tulee, waan ei niin wäkewätä kuin hän oli.

23. Näiden waltakunnan jälkeen, koska pahointekiät wallan saaneet owat, nousee yksi häpeemätöin kuningas, ja kawala tapauksissa.

24. Se on woimallinen, mutta ei wäkensä kautta; hän häwittää ihmeellisesti, ja menestyy, ja toimittaa; hän hukuttaa wäkewät ja pyhän kansan.

25. Ja hänen kawaluutensa kautta menestyy hänen petoksensa, ja paisuu sydämessänsä, ja myötäkäymisen kautta hän monta häwittää; ja hän korottaa itsensä kaikkein ruhtinasten Ruhtinasta wastaan, waan ilman käsitä hän pitää rikottaman.

26. Se näky ehtoosta ja aamusta, kuin sinulle sanottu on, on tosi; waan sinun pitää tämän näyn salassa pitämän, sillä siihen on wielä paljo aikaa.

27. Ja minä Daniel wäsyin ja sairastin
monikahdat päiwät; sen perästä nousin mi=
nä ja toimitin kuninkaan askareet; ja minä
ihmettelin sitä näkyä, ja ei kenkään ollut,
joka minua neuwoi.

9 Luku.

Danielin rukous. Seitsemänkymmenen wuoden wiikot.

Ensimäisenä Dariuksen Ahaswerukſen po=
jan wuonna Medin suwusta, joka Chaldean
waltakuntaa hallitsi,
2. Juuri sinä ensimäisenä hänen walta=
kuntansa wuonna, löysin minä Daniel kir=
joista wuosiluwun, josta Herra puhunut
oli Jeremialle propheetalle, että Jerusale=
min häwitys piti täytettämän seitsemäntenä
kymmenentenä ajastaikana.
Jer. 25:11, 12. l. 29:10.
3. Ja minä käänsin minuni etsimään Her=
raa Jumalata rukouksella ja anomisella,
paastolla, säkissä ja tuhwassa. Matth. 11:21.
4. Ja rukoilin Herraa minun Jumalatani,
tunnustin ja sanoin: Herra, sinä suuri ja
hirmuinen Jumala, joka liiton ja armon
pidät niille, jotka sinua rakastawat ja sinun
käskys pitäwät! 5 Mos. 7:8.
5. Me olemme syntiä ja wäärin tehneet,
jumalattomat ja tottelemattomat olleet; me
olemme sinun käskyistäs ja oikeuksistas poi=
kenneet. Ps. 106:6. Es. 64:5, 6.
6. Emme totelleet sinun palwelioitas pro=
pheetaita, jotka saarnasiwat sinun nimees
meidän kuninkaillemme, päämiehillemme ja
isillemme, ja myös kaikelle kansalle maakun=
nassa.
7. Sinä Herra olet wanhurskas, mutta
meidän täytyy häwetä, niinkuin tänäpänä
tapahtuu Judan miehille, ja Jerusalemin
asuwaisille, ja kaikelle Israelille, sekä niille,
jotka läsnä, että niille, jotka kaukana owat,
kaikissa maakunnissa, kuhunka sinä heitä
hyljännyt olet, heidän pahain tekoinsa täh=
den, kuin he owat tehneet sinua wastaan.
Esr. 9:6.
8. Ja Herra, meidän, ja meidän kunin=
kaamme, meidän päämiehemme, ja meidän
isämme täytyy häwetä, että me olemme syn=
tiä tehneet sinua wastaan.
9. Herran meidän Jumalamme on lau=
pius ja anteeksi antamus; waikka me olem=
me wastahakoiset olleet; Ps. 130:3, 7. Wal. w. 3:22.
10. Ja emme totelleet Herran meidän Ju=
malamme ääntä, että me waeltaneet olisim=
me hänen käskyissänsä, jotka hän meille an=
toi palweliainsa propheetain kautta.
2 Aika k. 36:15, 16.
11. Waan koko Israel rikkoi sinun lakis,
ja suuttui kuulemasta sinun ääntäs; sentäh=
den on myös se kirous ja wala sattunu
meihin, joka kirjoitettu on Mosekſen Jumalan
lan palwelian laissa, että me olemme syn=
tiä tehneet häntä wastaan.
3 Mos. 26:14. 5 Mos. 27:15. l. 28:15. l. 29:20. l. 30:17, rc.
12. Ja hän on sanansa pitänyt, jonka hän
puhunut on, meitä ja meidän tuomareitam=
me wastaan, jotka meitä tuomitsiwat, että
hän niin suuren onnettomuuden on antanut
tulla meidän päällemme, ettei senkaltaista
kaiken taiwaan alla tapahtunut ole, kuin Je=
rusalemissa tapahtunut on. Wal. w. 1:12. l. 2:17.
13. Niinkuin kirjoitettu on Mosekſen lais=
sa, niin on kaikki tämä onnettomuus meille
tapahtunut. Emme myös rukoilleet Herran
meidän Jumalamme edessä, että me syn=
nistä palajaisimme, ja sinun totuutes ym=
märtäisimme.
14. Sentähden on myös Herra walwonut
tässä onnettomuudessa, ja on sen saattanut
meidän päällemme; sillä Herra meidän Ju=
malamme on hurskas kaikissa töissänsä,
kuin hän tekee; koska emme totelleet hänen
ääntänsä. Ps. 119:137. Jer. 1:12. l. 44:27.
15. Ja nyt Herra meidän Jumalamme,
joka sinun kansas Egyptistä olet johdatta=
nut ulos wäkewällä kädellä, ja tehnyt itselles
nimen, niinkuin se tänäpänä on: me olem=
me syntiä tehneet, ja jumalattomat olleet.
3 Mos. 6:6. l. 12:41.
16. Ah Herra! kaiken sinun wanhurskau=
tes tähden kääntyköön nyt sinun wihas ja
hirmuisuutes pois sinun kaupungistas Je=
rusalemista ja sinun pyhästä wuorestas!
Sillä meidän syntimme tähden ja meidän
isäimme pahain tekoin tähden häwäistään
Jerusalem ja sinun kansas kaikkein seassa,
jotka meidän ympärillämme owat.
17. Ja nyt meidän Jumalamme, kuule
sinun palwelias rukous ja anomus, ja katso
armollisesti sinun pyhäs puoleen, joka ku=
kistettu on, Herran tähden.
18. Kallista korwas, minun Jumalani, ja
kuule, ja awaja silmäs ja näe, kuinka me
häwitetyt olemme, ja se kaupunki, joka sinun
nimelläs nimitetty on; sillä en me rukoile
sinua meidän omassa wanhurskaudessam=
me, waan sinun suuren laupiutes tähden.
19. Ah Herra, kuule, ah Herra, ole ar=
mollinen, ah Herra, ota waari, ja tee se, ja
älä wiiwy, itse tähtes, minun Jumalani!
sillä sinun kaupunkis ja sinun kansas on
sinun nimelläs nimitetty.
20. Koska minä wielä puhuin ja rukoilin,
ja minun syntiäni ja minun kansani Israe=

lin syntiä tunnustin, ja olin minun rukouk=
sissani Herran minun Jumalani edessä,
minun Jumalani pyhän wuoren tähden;
21. Juuri silloin, koska minä näin rukoi=
lin, lensi äkistä minun tyköni se mies Gab=
riel, jonka minä ennen nähnyt olin näyssä,
ja rupesi minuun ehtoouhrin ajalla. Dan. 8:16.
22. Ja hän neuwoi minua, puhui minun
kanssani, ja sanoi: Daniel, nyt minä olen
lähtenyt sinua neuwomaan, ettäs ymmär=
täisit.
23. Sinun rukoustes alussa käwi ulos
käsky, ja minä tulin sinulle ilmoittamaan;
sillä sinä olet otollinen: niin ota nyt waari
sanasta, ettäs näyn ymmärtäisit.
24. Seitsemänkymmentä wiikkoa on mää=
rätty sinun kansalles ja pyhälle kaupungil=
les, niin ylitsekäyminen lopetetaan, ja synnit
peitetään, ja pahat teot sowitetaan, ja ijan=
kaikkinen wanhurskaus tuodaan edes, ja nä=
ky ja ennustus suljetaan, ja se kaikkein py=
hin woidellaan.
25. Niin tiedä nyt ja ota waari, että siitä
ajasta kuin käsky annetaan ulos, että hei=
dän pitää jälleen kotia palajaman, ja Jeru=
salem rakettaman, Päämieheen Kristukseen
asti, on seitsemän wiikkoa; niin myös kaksi
seitsemättäkymmentä wiikkoa, joina kadut ja
muurit jälleen raketaan, waikka surkialla
ajalla. Hagg. 1:2.
26. Ja kahden wiikon perästä seitsemättä=
kymmentä surmataan Kristus, ja ei enämpi
ole; ja Päämiehen kansa tulee ja kukistaa
kaupungin ja pyhän, niin että ne loppuwat,
niinkuin wirran kautta, ja sodan loppuun
asti pitää sen häwitettynä oleman.
27. Mutta hän monelle liiton wahwistaa
yhdessä wiikossa; ja puolessa wiikossa la=
kauttaa uhrin ja ruokauhrin; ja siipein ty=
könä seisoo häwityksen julmuus, ja on pää=
tetty, että se loppuun asti pitää häwitetty
oleman. Dan. 11:31. Matth. 24:15.

10 Luku.

Gabriel ilmaantuu, rohwaisee, opettaa Danielia.

Kolmantena Koreksen, Persian kuninkaan
wuonna ilmoitettiin Danielille, joka myös
Belsatsariksi kutsuttiin, totinen asia suuresta
sodasta. Ja hän ymmärsi sen asian, ja ym=
märrys oli hänellä näyssä. Dan. 1:7.
2. Siihen aikaan murhehdin minä Daniel
kolme wiikkoa.
3. En minä syönyt mitään herkullista ruo=
kaa, liha ja wiina ei tullut minun suuhuni,
enkä ollenkaan woidellut itseäni, siihen asti
kuin kolme wiikkoa loppuneet oliwat.
4. Neljäntenä päiwänä kolmattakymmentä
ensimäisessä kuussa olin minä sen suuren
Hiddekelin wirran tykönä;
5. Ja nostin silmäni ja näin, ja katso, sii=
nä seisoi yksi mies liinaisissa waatteissa, ja
kultainen wyö oli hänen suolissansa.
Dan. 12:6. Ilm. k. 1:13.
6. Hänen ruumiinsa oli niinkuin turkos,
hänen kaswonsa kuin pitkäisen tuli, hänen
silmänsä niinkuin tulisoitot, hänen käsiwar=
tensa ja jalkansa niinkuin kiiltäwä waski, ja
hänen puheensa ääni niinkuin suuri hyminä.
Hes. 1:24.
7. Ja minä Daniel näin sen näyn yksinä=
ni, ja ne miehet, jotka minun tykönäni oli=
wat, ei sitä nähneet: kuitenkin tuli suuri pel=
ko heidän päällensä, että he pakeniwat ja
lymyttiwät heitänsä. Ap. T. 9:7.
8. Ja minä jäin yksinäni, ja näin tämän
suuren näyn, ja ei minuun mitään wäkeä
jäänyt; ja minä tulin sangen rumaksi, ja ei
minussa enää wäkeä ollut.
9. Ja minä kuulin hänen puheensa äänen;
ja kuin minä kuulin hänen puheensa äänen,
putosin minä näännyksiin kaswoilleni, ja
minun kaswoni oliwat maata päin. Dan. 8:18.
10. Ja katso, yksi käsi tarttui minuun, ja
auttoi minua ylös polwilleni ja minun kät=
teni päälle;
11. Ja sanoi minulle: Daniel, sinä otolli=
nen mies, ota näistä sanoista waari, joita
minä sinun kanssas puhun, ja ojenna itses
seisomaan, sillä minä olen sinun tykös nyt
lähetetty. Ja koska hän tämän sanan minun
kanssani puhui, ojensin minä itseni ja wa=
pisin.
12. Ja hän sanoi minulle: älä pelkää, Da=
niel, sillä siitä ensimäisestä päiwästä, kuin
sinä sydämestäs pyysit tietää, ja waiwasit
sinuas sinun Jumalas edessä, owat sinun
sanas kuullut; ja minä olen tullut sinun sa=
nais tähden.
13. Mutta Persian waltakunnan päämies
on ollut minua wastaan yhden päiwän kol=
mattakymmentä; ja katso, Michael, yksi
niistä ylimmäisistä päämiehistä, tuli mi=
nun awukseni; niin minä pysyin siellä Per=
sian kuningasten tykönä. Jud. Ep. w. 9.
14. Mutta nyt minä tulen neuwomaan
sinua, kuinka sinun kansalles wiimeisinä ai=
koina tapahtuu; sillä näky pitää tapahtu=
man hetken ajan perästä.
15. Ja koska hän näitä minun kanssani
puhui, käänsin minä kaswoni maahan päin,
ja olin ääneti.
16. Ja katso, yksi ihmisen muotoinen ru=
pesi minun huulihini, niin minä awasin

suuni ja puhuin, ja sanoin sille, joka seisoi
minun edessäni: minun herrani, minun jä=
seneni wapisewat siitä näystä, ja ei minussa
ole silleen ensinkään wäkeä.
17. Ja kuinka taitaa minun herrani pal=
welia puhua minun herrani kanssa? ettei
minussa ensinkään enämpi wäkeä ole, eikä
myös minussa enämpi henkeä ole.
18. Niin rupesi taas minuun ihmisen
muotoinen, ja wahwisti minua,
19. Ja sanoi: älä pelkää, sinä otollinen
mies, rauha olkoon sinulle! wahwista
sinuas, ja rohwaise sinus! Ja koska hän
minun kanssani puhui, wahwistuin minä
ja sanoin: puhu, minun herrani, sillä sinä
olet minun wahwistanut.
20. Ja hän sanoi: tiedätkös, minkä tähden
minä olen tullut sinun tykös? Nyt minä
jälleen menen sotimaan Persian päämiehen
kanssa; mutta koska minä menen pois, kat=
so, niin tulee Grekin maan päämies.
21. Kuitenkin tahdon minä sinulle ilmoit=
taa, mitä kirjoitettu on, että se pitää toti=
sesti tapahtuman. Ja ei kenkään ole, joka
minua auttaa häntä wastaan, waan teidän
päämiehenne Michael.

11 Luku.

Persian ja Grekin kuninkaat. Antikristus.

Niin minä myös seisoin hänen kanssansa,
ensimäisenä Dariuksen wuonna Medistä,
auttamassa ja wahwistamassa häntä.
2. Ja nyt minä ilmoitan sinulle totuuden:
katso, kolme kuningasta pitää wielä Per=
siassa oleman, waan se neljäs saa enämmän
rikkautta, kuin kaikki muut; ja koska hän rik=
kaudessansa wäkewäksi tulee, nostaa hän
kaikki Grekin waltakuntaa wastaan.
3. Sen perässä tulee yksi woimallinen ku=
ningas, ja woimallisesti hallitsee, ja mitä
hän tahtoo, sen hän tekee. Dan. 7:6. l. 8:5.
4. Ja kuin hän korkeimmalle joutunut on,
särjetään hänen waltakuntansa, ja jaetaan
neljään taiwaan tuuleen: ei hänen jälkeen=
tulewaisillensa, eikä senkaltaisella woimalla,
kuin hänellä ollut on; sillä hänen waltakun=
tansa häwitetään, ja tulee muiden osaksi.
Dan. 8:8, 22.
5. Ja etelän kuningas, joka yksi hänen
päämiehistänsä on, tulee woimalliseksi; mut=
ta häntä wastaan tulee myös yksi wäke=
wäksi, ja hallitsee, jonka walta on suuri.
6. Mutta monikahtain wuotten jälkeen,
yhdistäwät he itsensä toinen toisensa kanssa,
ja etelän kuninkaan tytär tulee pohjan ku=
ninkaan tykö ystäwyyttä tekemään. Mutta
ei hän pysy käsiwarren woimassa, eikä hä=
nen käsiwartensa ole pysywäinen: waan
hän hyljätään niiden kanssa, jotka hänen
tuoneet owat, ja sen kanssa, joka hänen siit=
tänyt on, ja niiden kanssa, jotka hänen het=
keksi aikaa wahwistaneet oliwat.
7. Mutta wesa tulee hänen suwussansa,
joka tulee sotajoukon woimalla ja menee
pohjan kuninkaan wahwoihin paikkoihin, ja
toimittaa ja woittaa;
8. Ja wie pois heidän jumalansa ja ruh=
tinaansa, ja kalliit kappaleensa, hopian ja
kullan Egyptiin; ja menestyy monikahdat
wuodet pohjan kuningasta wastaan.
9. Ja koska etelän kuningas on waeltanut
hänen waltakuntansa läpitse, palajaa hän
omalle maallensa.
10. Waan hänen poikansa wihastuwat, ja
suuren sotajoukon kokoowat, ja yksi tulee ja
menee edeskäsin niinkuin wirta, ja taas ke=
hoittaa muut wihaan hänen waltakuntaan=
sa wastaan.
11. Silloin julmistuu etelän kuningas, ja
menee ulos ja sotii pohjan kuningasta was=
taan; ja kokoo niin suuren joukon, että se
toinen joukko hänen käsihinsä annetaan.
12. Ja hän wie pois sen suuren joukon, ja
paisuttaa sydämensä, että hän on lyönyt
niin monta tuhatta maahan, mutta ei hän
siitä wäkewämmäksi tule.
13. Sillä pohjan kuningas tulee jälleen
ja kokoo suuremman joukon kuin entinen oli,
ja monikahtain wuotten perästä tulee hän
kaiketi suuren sotajoukon ja paljon tawaran
kanssa.
14. Ja siihen aikaan asettaa moni itsensä
etelän kuningasta wastaan; korottawat
myös muutamat huikentelewaiset sinun
kansastas itsensä, ja täyttäwät näyn, ja lan=
keewat.
15. Niin pohjan kuningas tulee, ja tekee
wallit, ja woittaa wahwat kaupungit; ja
etelän käsiwarret, ja hänen paras wäkensä
ei woi seisoa, eikä ole yhtään woimaa was=
taan seisoa.
16. Waan hän, koska hän tulee hänen ty=
könsä, tekee tahtonsa jälkeen, ja ei kenkään
taida seisoa hänen edessänsä; ja hän tulee
myös siihen ihanaiseen maahan, ja häwittää
sen kätensä kautta.
17. Ja kääntää kaswonsa tullaksensa kaiken
waltakuntansa woimalla, mutta hän sopii
hänen kanssansa, ja antaa tyttärensä hänelle
emännäksi, että hän hänen häwittäis; mut=
ta ei se menesty hänelle, eikä siitä mitään
tule.
18. Sitte kääntää hän itsensä luotoja was=

taan, ja monta niistä woittaa, waan päämies opettaa hänen häpiällä lakkaamaan, ettei hän häntä enää häwäisisi.
19. Ja niin hän jälleen palajaa hänen maansa linnoihin, ja loukkaa itsensä ja lankee, ettei häntä enää löytä.
20. Ja hänen siaansa tulee se, joka waatian antaa käydä ympäri, waltakunnalle kunniaksi; mutta muutamain päiwäin perästä hän särjetään, ei kuitenkaan wihan eikä sodan kautta.
21. Hänen siaansa tulee kelwotoin mies, jolle kuninkaallinen kunnia ei aiwottu ollut; hän tulee ja menestyy, ja saa waltakunnan makioilla sanoilla.
22. Ja käsiwarret, jotka niinkuin wirta juoksewat, hänen edessänsä wirralla woitetaan ja särjetään; niin myös se päämies, jonka kanssa liitto tehty oli.
23. Sillä sittenkuin hän hänen kanssansa itsensä yhdistänyt on, tekee hän kawalasti häntä wastaan ja menee ylös, ja wähällä wäellä itsensä wahwistaa.
24. Ja hän menestyy, että hän parhaisiin maan-kaupunkeihin tulewa on, ja niitä tekee, kuin ei hänen isänsä eikä esiwanhempansa tehdä taitaneet; heidän ryöstämisensä, saaliinsa ja tawaransa hän hajoittaa; ja ajattelee juoniansa heidän linnojansa wastaan kauwan aikaa.
25. Ja hän kehoittaa woimansa ja sydämensä etelän kuningasta wastaan suurella sotajoukolla. Silloin etelän kuningas tulee kehoitetuksi sotaan, suuren wäkewän sotajoukon kanssa, mutta ei hän woi pysyä; sillä häntä wastaan pidetään juonia.
26. Ja juuri ne, jotka hänen leipäänsä syöwät, auttawat häntä turmelukseen, ja hänen joukkoansa sortamaan, että sangen paljo lyödyksi tulee. Ps. 41:10.
27. Ja molempain kuningasten sydän ajattelee, kuinka he toinen toisellensa wahinkoa tekisiwät, ja yhden pöydän tykönä petollisesti toinen toisensa kanssa puhuwat; waan ei se menesty, sillä loppu on wielä toiseksi ajaksi määrätty.
28. Ja hän menee taas kotiansa suurella tawaralla, ja asettaa sydämensä sitä pyhää liittoa wastaan; siinä hän jotakin toimittaa, ja niin hän menee kotia omalle maallensa.
29. Määrätyllä ajalla menee hän jälleen etelään päin, mutta ei hänelle menesty toisella erällä, niinkuin ensimäisellä.
30. Sillä Chitimistä tulewat haahdet häntä wastaan, niin että hän epäilee, ja palajaa, ja wihastuu sitä pyhää liittoa wastaan, ja menestyy, ja kääntää itsensä ja suostuu niihin, jotka sen pyhän liiton hyljääwät.
31. Ja hänen käsiwartensa pitää hänen puolestansa seisoman; ne saastuttawat pyhän wahwistuksen, ja saattawat pois jokapäiwäisen uhrin, ja nostawat häwityksen kauhistuksen.
4 Mos. 28:4. Dan. 8:11. l. 9:27. Matth. 24:15.
32. Ja hän saattaa liiton rikkojat ulkokullatuksi makioilla sanoilla; mutta se kansa, joka Jumalansa tuntee, rohwaisee itsensä ja menestyy.
33. Ja ne ymmärtäwäiset kansan seassa opettawat monta; sentähden heitä wainotaan miekalla, tulella, wankeudella ja ryöstämisellä kauwan aikaa.
34. Ja koska he niin kaatuwat, tapahtuu heille kuitenkin wähä apua; mutta monta menewät heidän tykönsä petollisesti.
35. Ja ymmärtäwäisistä muutamat lankeewat, että he koeteltaisiin, puhtaaksi ja selkiäksi tulisiwat, siihen asti, että loppu tulee, sillä se wiipyy wielä määrättyyn aikaan asti.
Dan. 12:10. 1 Piet. 1:7.
36. Ja kuningas tekee, mitä hän tahtoo, ja korottaa itsensä ja ylöntää itsensä kaikkia wastaan, kuin Jumala on, ja puhuu hirmuisesti jumalain Jumalata wastaan; ja se on hänelle menestywä, siihen asti kuin wiha täytetään; sillä se on täytetty, kuinka kauwan se on olewa. 2 Thess. 2:4. Ilm. k. 13:5, 11.
37. Isäinsä Jumalata ei hän tottele, eikä waimoin rakkautta, eli yhdestäkään jumalasta lukua pidä; sillä kaikkia wastaan hän itsensä korottaa. 1 Tim. 4:2, 3. 2 Tim. 3:4.
38. Mutta jumalatansa Maosimia hän palwelee paikallansa; sitä jumalata, josta ei hänen isänsä mitään tienneet, pitää hänen kunnioittaman kullalla, hopialla, kalleilla kiwillä ja kauneilla kaluilla.
39. Ja hän on niille, jotka häntä auttawat Maosimia wahwistamaan, sen muukalaisen jumalan kanssa, jonka hän walinnut on, suuren kunnian tekewä; ja asettaa heitä monen herraksi, ja jakaa heille maan palkaksi.
40. Ja lopun ajalla pitää etelän kuninkaan hänen kanssansa puskeleman, ja pohjaisen kuninkaan pitää äkisti karkaaman häntä wastaan rattailla, ratsasmiehillä ja monella haahdella; ja hänen pitää maakuntiin sisälle menemän, ja haaskaaman ja waeltaman läpitse;
41. Ja ihanaan maahan tuleman, ja monta pitää lankeeman; mutta nämät pitää hänen kädestänsä pääsemän: Edom, Moab ja Ammonin lasten esikoiset.
42. Ja hänen pitää kätensä maakuntiin

ojentaman; ja ei Egyptinkään maan pidä häneltä pääsemän.

43. Waan hänen pitää omistaman itsellensä kullan ja hopian ja kaiken Egyptin tawaran; Lybian ja Ethiopian pitää häntä seuraaman.

44. Mutta sanoma idästä ja pohjasta pitää häntä peljättämän; ja hän käy ulos suuressa wihassa, monta kadottamaan ja hukuttamaan.

45. Ja hänen pitää majansa asettaman kahden meren wälille, sen ihanan pyhän wuoren tykö, siihen asti kuin hänen loppunsa tulee, ja ei kenkään häntä auta.

12 Luku.

Kuolluitten ylösnousemisen, tuomio, loppu.

Silloin nousee se suuri päämies Michael, joka sinun kansas lasten edessä seisoo; sillä surkia aika on tulewa, jonka kaltainen ei ikänä ollut ole, sittenkuin ihmiset rupesiwat olemaan, hamaan tähän aikaan asti; sillä ajalla sinun kansas wapahdetaan, kaikki jotka kirjassa kirjoitetut owat. Matth. 24:21. Marc. 13:19.

2. Ja monta, jotka maan tomussa makaawat, heräjäwät, muutamat ijankaikkiseen elämään, ja muutamat ijankaikkiseen pilkkaan ja häpiään. Es. 66:24. Matth. 25:46. Joh. 5:28, 29.

3. Mutta opettajat paistawat, niinkuin taiwaan kirkkaus; ja jotka monta opettawat wanhurskauteen, niinkuin tähdet alati ja ijankaikkisesti. Matth. 13:43. 1 Cor. 15:41, 42.

4. Ja sinä, Daniel, peitä nämät sanat, ja sulje kirjaan hamaan wiimeiseen aikaan asti. Silloin pitää sen tykö monta tuleman, ja suuren ymmärryksen löytämän.

5. Ja minä Daniel näin, ja katso, kaksi muuta seisoi siellä, toinen tällä wirran reunalla, ja toinen toisella wirran reunalla.

6. Ja hän sanoi sille miehelle, joka oli liinaisilla waatteilla puetettu, joka seisoi ylempänä wirtaa: koska näiden ihmetten loppu tulee? Dan. 10:5.

7. Niin minä otin hänestä waarin, joka liinaisilla waatteilla puetettu oli, joka seisoi ylempänä wirtaa. Ja hän nosti oikian ja wasemman kätensä taiwaaseen päin, ja wannoi sen kautta, joka ijankaikkisesti elää, että sen pitää ajan, ja muutamat ajat, ja puolen aikaa wiipymän. Ja kuin sen pyhän kansan hajoitus saa lopun, silloin kaikki nämät tapahtuwat. 5 Mos. 32:40. Ilm. k. 10:5, 6.

8. Minä tosin kuulin tämän, waan en minä ymmärtänyt; ja minä sanoin: Herra, mitä näiden lopulla tapahtunee?

9. Mutta hän sanoi: mene, Daniel, sillä se on peitetty ja suljettu hamaan wiimeiseen aikaan.

10. Monta puhdistetaan, kirkastetaan ja koetellaan, mutta jumalattomat pitäwät jumalattoman menon, ja jumalattomat ei näitä tottele, mutta ymmärtäwäiset ottawat näistä waarin.

11. Ja siitä ajasta, koska se jokapäiwäinen uhri on otettu pois ja häwityksen kauhistus sinne pannaan, on tuhannen kaksi sataa ja yhdeksänkymmentä päiwää.

12. Autuas on, joka odottaa ja ulottuu tuhanteen kolmeen sataan ja wiiteen päiwään neljättäkymmentä.

13. Mutta sinä mene pois, siihen asti kuin loppu tulee, ja lepää, että nousisit sinun osahas päiwäin lopulla.

Propheeta Hosea.

1 Luku.

Hosean emäntä, lapset. Israelin huoruus ja kääntyminen.

Tämä on Herran sana, joka tapahtui Hosealle, Beerin pojalle, Usian, Jothamin, Ahaksen, Jehiskian, Judan kuningasten ajalla, ja Jerobeamin Joaksen pojan, Israelin kuninkaan ajalla.

2. Koska Herra rupesi ensisti Hosean kautta puhumaan, sanoi Herra Hosealle: mene, ota portto awioikses, ja porton lapset; sillä maakunta karkaa pois Herralta huoruuteen. Ps. 73:27.

3. Ja hän meni ja otti Gomerin, Diblaimin tyttären, joka tuli raskaaksi, ja synnytti hänelle pojan.

4. Ja Herra sanoi hänelle: nimitä häntä Jisreeliksi; sillä wielä on wähä aikaa, ja minä tahdon etsiä weren wiat Jisreelissä, Jehun huoneen päälle, ja lopettaa Israelin huoneen waltakunnan. 1 Kun. k. 21:1. 2 Kun. k. 9:10.

5. Ja siihen aikaan pitää tapahtuman, että minä tahdon rikkoa Israelin joutsen Jisreelin laaksossa.

6. Ja hän taas tuli raskaaksi ja synnytti

tyttären. Ja hän sanoi hänelle: nimitä se LoRyhamaksi; sillä en minä enää armahda Israelin huonetta, mutta tahdon heidän peräti heittää pois.

7. Judan huonetta tahdon minä kuitenkin armahtaa, ja auttaa heitä Herran, heidän Jumalansa kautta; ja en minä tahdo heitä auttaa joutsella, miekalla, sodalla, orihilla taikka ratsasmiehillä.

8. Ja koska hän oli LoRyhaman wieroittanut, niin hän taas siitti ja synnytti pojan.

9. Ja hän sanoi: nimitä häntä LoAmmiksi; sillä et te ole minun kansani, niin en minäkään ole teidän.

10. Mutta Israelin lasten luku pitää oleman niinkuin meren santa, jota ei mitata eikä luettaa taita; ja pitää tapahtuman, että siinä paikassa kuin heille sanottiin: et te ole minun kansani, pitää heille sanottaman: te eläwän Jumalan lapset.

1 Mos. 32:12. Hos. 2:23. Rom. 9:25, 26. 1 Piet. 2:10.

11. Sillä Judan lapset ja Israelin lapset pitää kokoontuman ja pitämän heitänsä yhden pään alla, ja menemän ylös pois maasta; sillä Jisreelin päiwä pitää suuri oleman.

Jer. 3:18. Hes. 34:23. l. 37:22. Joh. 10:16. Eph. 1:22.

2 Luku.

Huoruuden rangaistukset. Uusi liitto.

Sanokaat teidän weljillenne: he owat minun kansani, ja teidän sisarillenne: he owat armossa.

2. Riidelkäät teidän äitinne kanssa, riidelkäät; sillä ei hän ole minun emäntäni, enkä minä ole hänen miehensä, että hän heittäis pois haureutensa kaswoistansa, ja huoruutensa rinnoistansa:

3. Etten minä häntä alasti riisuisi, ja panisi häntä niinkuin hän syntyissänsä oli, ja panisi myös häntä niinkuin häwitettyä ja niinkuin karkiata maata, enkä janoon häntä kuolettaisi; Hes. 16:7. Am. 8:11.

4. Ja en armahtaisi hänen lapsiansa; sillä he owat huoran lapset.

5. Sillä heidän äitinsä on huorin tehnyt, ja se, joka heidän siitti, käytti itsensä häpiällisesti, ja sanoi: minä tahdon juosta rakastajaini perässä, jotka minulle antawat leipää, wettä, willoja, pellawia, öljyä ja juomaa. Hes. 16:14, rc.

6. Sentähden katso, minä aitaan sinun ties orjantappuroilla, ja panen aidan eteen, ettei hän löytäisi polkujansa.

7. Ja koska hän juoksee rakastajainsa perässä, niin ei hänen pidä heitä käsittämän, eikä löytämän, koska hän heitä etsii; ja hänen pitää sanoman: minä menen ja palajan minun entisen mieheni tykö, sillä silloin oli minun parempi kuin nyt.

8. Ja ei hän tahdo tietää minua siksi, joka hänelle annoin jywiä, wiinaa ja öljyä, ja että minä annoin hänelle paljon hopiata ja kultaa, josta he Baalimin tekiwät.

Hos. 8:4. l. 13:2.

9. Sentähden minä palajan ja otan aikanansa jälleen minun jywäni, ja minun wiinani ajallansa, ja otan pois willani ja pellawani, joilla hän häpiänsä peittää.

10. Ja minä tahdon paljastaa hänen häpiänsä, hänen rakastajainsa silmäin eteen, ja ei pidä kenenkään häntä minun käsistäni päästämän.

11. Ja minä lakautan kaiken hänen ilonsa, juhlansa, uuden kuunsa, lepopäiwänsä ja kaikki hänen pyhäpäiwänsä.

12. Minä häwitän myös hänen wiinapuunsa ja fiikunapuunsa, että hän sanoi: se on minun palkkani, jonka minun rakastajani minulle antaneet owat; minä teen niistä metsän, että metsän pedot ne syöwät.

Ps. 80:13. Es. 5:5.

13. Juuri niin etsin minä häntä Baalimin päiwinä, joina hän heille sawuuhria sytytti, ja kaunisti hänen kultalehdillä, ja kaulakaunistuksella, ja juoksi rakastajainsa perässä; ja niin unhotti minun, sanoo Herra.

Jer. 44:18.

14. Sentähden katso, minä tahdon häntä haukutella, wiedä hänen korpeen ja puhua suloisesti hänen kanssansa. Es. 40:1, 2.

15. Silloin annan minä hänelle hänen wiinamäkensä ja Achorin laakson, ja tahdon toiwon awata; sillä hän on lauleskelewa niinkuin nuorella ijällänsä ja niinkuin sinä päiwänä, jona hän Egyptin maalta läksi.

2 Mos. 15:1.

16. Ja sinä päiwänä pitää tapahtuman, sanoo Herra, ettäs minun kutsut miehekses, ja et silleen minua kutsu Baalimiksi.

17. Sillä minä tahdon Baalimin nimet ottaa pois hänen suustansa, niin ettei kenkään pidä sitä nimeä silleen muistaman.

2 Mos. 23:13. Ps. 16:4.

18. Waan minä tahdon tehdä heille sillä ajalla liiton, petoin kanssa kedolla, lintuin kanssa taiwaan alla ja matoin kanssa maan päällä; ja tahdon ottaa pois joutsen, miekan ja sodan maalta, ja annan heidän asua turwallisesti.

Job. 5:22, 23. Es. 11:6. Hes. 14:21. l. 34:25. Joh. 16:33.

19. Minä kihlaan sinun itselleni ijankaikkisesti; ja minä kihlaan sinun itselleni wan=

hurskaudessa, tuomiossa, armossa ja laupiudessa.
20. Minä kihlaan tosin sinun itselleni uskossa, ja sinun pitää Herran tunteman.
Jer. 31:34.
21. Sillä ajalla, sanoo Herra, tahdon minä kuulla, minä tahdon taiwaasta kuulla, ja taiwaan pitää maata kuuleman.
22. Mutta maan pitää kuuleman jywiä, wiinaa ja öljyä, ja niiden pitää Jisreeliä kuuleman.
23. Ja minä tahdon sen itselleni pitää siemeneksi maan päälle, ja tahdon sitä armahtaa, jota ei ole armahdettu. Ja sanon hänelle, joka ei ollut minun kansani: sinä olet minun kansani, ja hänen pitää sanoman: sinä olet minun Jumalani.
Hos. 1:10. Rom. 9:25. 1 Piet. 2:10.

3 Luku.

Israelin epäusko, rangaistus, parannus.

Ja Herra sanoi minulle: mene wielä ja rakasta salawuoteista waimoa ja porttoa, niinkuin Herra rakastaa Israelin lapsia, jotka kuitenkin kääntyiwät muukalaisten jumalain tykö, ja rakastawat wiinaleiliä.
2 Mos. 32:6.
2. Ja minä sowein hänen kanssansa, wiiteentoistakymmeneen hopiapenninkiin ja puoleentoista homeriin ohria.
3. Ja sanoin hänelle: pidä sinus minun tyköni monta päiwää, ja älä huorin tee, ja älä toiseen ryhdy, niin minä tahdon myös sinun tykös itseni pitää. 5 Mos. 21:11.
4. Sentähden että Israelin lapset pitää monta päiwää ilman kuningasta, ilman päämiestä, ilman uhrita, ilman altarita, ilman päällishameeta ja ilman epäjumalitten kuwia oleman.
5. Sitte Israelin lapset palajawat ja Herraa heidän Jumalatansa etsiwät, ja Dawidia heidän kuningastansa; ja heidän pitää pelwolla tuleman Herran ja hänen hywyytensä tykö, wiimeisillä ajoilla. Ps. 2:6.
Es. 2:2. Jer. 30:9. Hes. 34:23. Mich. 4:1. Hebr. 1:1.

4 Luku.

Israelin rangaistukset ja kauhiat synnit.

Kuulkaat Herran sanaa, te Israelin lapset! sillä Herralla on syy niitä nuhdella, jotka maassa asuwat; sentähden ettei totuutta, eikä laupiutta, eikä Jumalan tuntoa ole maassa.
2. Mutta walapattoisuus, walhe, murha, warkaus ja huoruus, ne owat wallan saaneet, ja yksi weren wika tapahtuu toisen jälkeen.
3. Sentähden pitää maakunnan surkiana oleman, ja kaikki, jotka siinä asuwat, pitää nääntymän, ynnä eläinten kedolla ja taiwaan lintuin kanssa; ja kalat meressä pitää myös hukkaantuman. Jer. 4:25. l. 12:4. Zeph. 1:2.
4. Tosin ei saa kenkään nuhdella eikä rangaista ketään; sillä sinun kansas on niinkuin pappein nuhtelia. Es. 30:10. Am. 2:12.
5. Sentähden pitää sinun päiwällä lankeeman, ja propheeta sinun kanssas yöllä; ja minä tahdon äitis hukuttaa.
6. Minun kansani on turmeltu, ettei heillä ole ymmärrystä; että sinä hyljäsit ymmärryksen, tahdon minä myös sinun hyljätä, ettei sinun pidä enää minun pappini oleman; ja sinä unohdit sinun Jumalas lain, sentähden tahdon minä myös unohtaa sinunkin lapses. 2 Mos. 20:5.
7. Jota enämpi heitä on, sitä enämmin he tekewät syntiä minua wastaan; sentähden teen minä heidän kunniansa häpiäksi.
8. He syöwät minun kansani syntiuhria, ja himoitsewat heidän syntejänsä.
9. Kansalle pitää niinkuin papeillenkin tapahtuman; sillä minä tahdon heidän pahat tekonsa etsiä, ja kostan heille niinkuin he ansainneet owat; Es. 24:2.
10. Niin että he syöwät, ja ei tule rawituksi; he tekewät huoruutta, ja ei heidän pidä menestymän; sillä he owat hyljänneet Herran, ja ei totelleet häntä.
3 Mos. 26:26. Mich. 6:14. Hagg. 1:6.
11. Huoruus, wiina ja wäkewä juoma hulluksi saattawat. San. l. 20:1.
12. Minun kansani kysyy neuwoa puulta, ja hänen sauwansa saarnaa hänelle; sillä huoruuden henki wietteli heitä, niin että he tekiwät huorin Jumalatansa wastaan.
Hos. 5:4.
13. Wuorten kukkuloilla he uhraawat, ja korkeuksilla he suitsuttawat, tammein alla, haapain ja saarnein alla, että ne antawat suloisen warjon; sentähden tulewat teidän tyttärenne portoiksi ja teidän morsiamenne huoraksi. Es. 57:5, 6. Hes. 6:13.
14. En minä tahdo etsiä teidän tyttäriänne, koska he salawuoteudessa eläwät, enkä teidän morsiamianne, koska he huorin tekewät; sillä he eroittawat itsensä huorain sekaan, ja porttoin kanssa uhraawat; ja se ymmärtämätöin kansa saa haawoja.
15. Israel, jos sinä kuitenkin tahdot huorin tehdä, niin älköön Juda sentähden wialliseksi tulko! Älkäät menkö Gilgaliin, ja äl-

käät tulko ylös BethAweniin, ja älkäät wannoko: niin totta kuin Herra elää!
5 Mos. 6:13. Hos. 5:8. l. 9:15. l. 10:5. 1 Kun. k. 12:29.
16. Sillä Israel on hillimätöin niinkuin kiiliwäinen lehmä: niin Herra on myös kaitsewa heitä, kuin lammasta awarassa paikassa.
17. Sillä Ephraim on suostunut epäjumaliin: anna hänen mennä. Es. 28:1.
18. He owat heitänsä juopumiseen ja huoruuteen laskeneet, ja heidän waltamiehensä rakastawat antimia häpiäksi.
19. Tuulispään pitää siiwillänsä heidän sidottuna ajaman pois, ja heidän pitää häpiään tuleman uhreistansa.

5 Luku.

Jumala uhkaa Israelia ja Judaa kowalla rangaistuksella.

Kuulkaat siis, papit, ja Israelin huone, ottakaat waari, ja ota korwiis, sinä kuninkaan huone; sillä tuomio pitää tuleman teidän päällenne, te, jotka Mitspassa paulan ja lewitetyn werkon Thaborissa wirittäneet olette. Tuom. 4:6. l. 10:17. 1 Kun. k. 12:32.
2. Ne luopuwaiset teurastawat sangen paljon; sentähden tulee minun heitä kaikkia rangaista.
3. Kyllä minä tunnen Ephraimin, ja ei Israel ole minun edestäni peitetty; että Ephraim on nyt portto, ja Israel saastainen.
4. Ei he ajattele palaita Jumalansa tykö, sillä huoruuden henki on heidän sydämessänsä, ja ei he tottele Herraa.
5. Sentähden pitää Israelin ylpeys hänen kaswoinsa edessä nöyryytettämän; ja Israel ja Ephraim pitää pahain tekoinsa tähden lankeeman: Judan pitää myös heidän kanssansa lankeeman.
6. He menewät sitte etsimään Herraa lampaillansa ja karjallansa, waan ei heidän pidä sittekään häntä löytämän; hän on itsensä heiltä kääntänyt pois.
7. He owat rikkoneet Herraa wastaan ja synnyttäneet wieraita lapsia; sentähden pitää myös uuden kuun syömän heitä ynnä heidän osainsa kanssa. Hos. 2:4.
8. Soittakaat basunata Gibeassa, soittakaat torwea Raamassa, huutakaat BethAwenissa: sinun jälkees, BenJamin!
9. Sillä Ephraimin pitää rangaistuksen päiwänä tylmillä oleman; josta minä Israelin sukukuntia uskollisesti olen neuwonut.
10. Judan päämiehet owat niinkuin rajan siirtäjät; sentähden tahdon minä wihani wuodattaa heidän päällensä, niinkuin weden. 5 Mos. 19:14. l. 27:17.
11. Ephraim kärsii wäkiwaltaa ja ahdistetaan, joka hänelle oikein tapahtuu, sillä hän antoi itsensä (ihmisten) käskyihin.
12. Minä olin Ephraimille niinkuin koi, ja Judan huoneelle turmelus.
13. Mutta koska Ephraim tunsi sairautensa ja Juda haawansa, niin Ephraim meni Assyriaan, ja lähetti Jarebin kuninkaan tykö; waan ei hän woinut teitä auttaa, eikä parata teidän haawojanne.
2 Kun. k. 15:19. l. 16:7. Hos. 10:6.
14. Sillä minä olen Ephraimille niinkuin julma jalopeura, ja Judan huoneelle niinkuin nuori jalopeura. Minä, minä itse heitä raatelen, ja menen pois, minä wien heidän pois, ja ei kenkään heitä woi pelastaa.
15. Minä menen ja palajan taas sialleni, siihen asti kuin he syntinsä tuntewat, ja minun kaswojani etsiwät; koska heille pahoin käy, niin heidän pitää warhain minua etsimän (ja sanoman): Es. 26:16.

6 Luku.

Jumalan halu laupiuteen.

Tulkaat ja palaitkaamme Herran tykö; sillä hän on meitä repinyt, hän myös meidän parantaa; hän on meitä lyönyt, hän myös meitä sitoo. 5 Mos. 32:39. 1 Sam. 2:6. Job. 5:18.
2. Hän tekee meitä eläwäksi kahden päiwän perästä; kolmantena päiwänä hän meitä wirwoittaa, niin että me saamme elää hänen edessänsä. 1 Cor. 15:4. Eph. 2:5, 6.
3. Niin me otamme siitä waarin, ja sitä pyytelemme, että me Herran tuntisimme, sillä hän koittaa niinkuin kaunis aamurusko, ja hän tulee meille niinkuin sade, niinkuin ehtoosade aikanansa maan päälle.
Ps. 65:11. 2 Piet. 1:19.
4. Mitä minun pitäis sinulle Ephraim tekemän? mitä minun pitäis sinulle Juda tekemän? Teidän jumalisuutenne on niinkuin aamullinen pilwi, ja niinkuin warhainen kaste, joka pois raukee.
5. Sentähden wuoleskelen minä heitä propheetain kautta, ja kuoletan heitä minun suuni sanoilla, että sinun Jumalas sanat ilmaantuisiwat. Jer. 1:10.
6. Sillä minulle kelpaa armo, ja ei uhri; Jumalan tunto, ja ei polttouhri.
1 Sam. 15:22. Ps. 50:13, 14. Matth. 9:13. l. 12:7.
7. Mutta he käywät sen liiton ylitse niinkuin Adam; siinä he owat petollisesti tehneet minua wastaan. 1 Mos. 3:6.

8. Sillä Gilead on kaupunki wäärytyttä ja
weren wikoja täynnä. Jos. 20:8. Hos. 12:11.
9. Papit owat joukkoinensa niinkuin ryö=
wärit, jotka wäijywät; he murhaawat Si=
chemin tiellä; sillä he tekewät, mitä he tah=
towat. Jos. 20:7.
10. Minä näen Israelin huoneessa, jota
minä kauhistun; sillä Ephraim tekee huo=
rin, ja Israel saastuttaa itsensä.
1 Kun. k. 12:26. 2 Kun. k. 17:7.
11. Juda on myös sinulle pannut elon
ajan, koska minä kansani wankeuden pa=
lautan.

7 Luku.

Rangaistus kehoittaa katumukseen; ylönkatse myötänsä tuottaa häwityksen.

Koska minä Israelin parata tahdon, niin
äsken nähdään Ephraimin wäärys ja Sa=
marian pahuus; sillä he tekewät petollisuut=
ta: waras menee sisälle, ja ryöwärit ulkona
ryöstäwät. 2 Kun. k. 17:13, 14.
2. Ja ei he kuitenkaan ajattele sydämes=
sänsä, että minä muistan kaiken heidän pa=
huutensa; nyt owat heidän työnsä heidän
ympärillänsä, ja owat julki minun kaswoini
edessä.
3. He ilahuttawat kuninkaan pahuudellan=
sa, ja päämiehet walheellansa.
4. Ja owat kaikki huorintekiät niinkuin
pätsi, jonka leipoja lämmittää; joka lakkaa
walwomasta, sitte kuin hän on taikinan sot=
kunut, siihen asti kuin se happanee.
5. Tänäpänä on meidän kuninkaamme
juhla, ja päämiehet owat sairaaksi tulleet
wiinasta; hän kutsuttaa pilkkaajat tykönsä.
1 Kun. k. 12:32. Es. 5:11.
6. Sillä heidän sydämensä on palawa
niinkuin pätsi, koska he wäijywät; mutta
heidän leipojansa makaa kaiken yösen, ja
palaa aamulla niinkuin tulen liekki.
7. He owat kaikki palawat niinkuin pätsi;
he syöwät tuomarinsa: kaikki heidän kunin=
kaansa lankeewat; ei ole yhtäkään heissä,
joka minua awuksensa huutaa.
8. Ephraim sekoittaa itsensä kansoihin,
Ephraim on niinkuin kyrsä, jota ei kenkään
käännä. Ps. 106:35.
9. Waan muukalaiset syöwät hänen woi=
mansa, jota hän ei kuitenkaan tottele. Hän
on myös harmaat karwat saanut, ei hän
sittekään sitä huoli.
10. Ja Israelin ylpeys nöyryytetään hei=
dän silmäinsä edessä; waan ei he käännä
itseänsä Herran heidän Jumalansa tykö,
eikä hänestä pidä lukua näissä kaikissa.
Hos. 5:5.
11. Sillä Ephraim on niinkuin hullu kyh=
kyinen, joka ei mitään huomaitse; he awuk=
sensa huutawat Egyptiä, he juoksewat As=
suriin. Hos. 5:13.
12. Mutta kuhunka ikänä he juoksentele=
wat, heitän minä werkkoni heidän päällensä,
ja temmaan alas niinkuin linnut taiwaan
alta. Minä tahdon heitä rangaista, niin=
kuin he seurakunnissansa kuulleet owat.
2 Kun. k. 17:4, 5, 6.
13. Woi heitä, että he minusta luopuneet
owat! heidän täytyy turmeltua; sillä he
owat minua wastaan rikkoneet. Minä oli=
sin heidän kyllä päästänyt, jollei he olisi
walhetta opettaneet minua wastaan.
5 Mos. 28:15.
14. Niin ei he myös minua huuda sydä=
mestänsä, waan ulwowat wuoteissansa. He
kokoontuwat jywäin ja wiinan tähden, ja
owat minulle kowakorwaiset.
15. Minä kuritan heitä ja wahwistan hei=
dän käsiwartensa; mutta he ajattelewat pa=
haa minua wastaan.
16. He palajawat, mutta ei sen korkeim=
man tykö, waan owat niinkuin hellinnyt
joutsi; sentähden pitää heidän päämiehensä
miekan kautta lankeeman, heidän uhkauksen=
sa tähden: tämä on heidän pilkkansa Egyp=
tin maalla. Ps. 78:57.

8 Luku.

Wäärä turwa ja Jumalan palwelus.

Huuda selkiästi niinkuin basuna (ja sano):
hän tulee jo Herran huoneen ylitse niinkuin
kotka, että he owat minun liittoni rikkoneet,
ja owat minun laistani luopuneet.
5 Mos. 28:49. Es. 58:1. Jer. 4:13. k. 48:40. k. 49:22.
Hes. 17:3.
2. Niin heidän pitää minua huutaman:
sinä olet minun Jumalani; me Israel tun=
nemme sinun.
3. Israel hyljää hywän; sentähden pitää
wihollisen heitä waiwaaman.
4. He asettawat kuninkaita ilman minuta,
he panewat päämiehiä ilman minun tietä=
mättäni; hopiastansa ja kullastansa tekewät
he epäjumalia, että he juuri nopiasti hä=
wiäisiwät. Hos. 2:8.
5. Sinun wasikkas, Samaria, sysää sinun
pois; minun wihani on julmistunut; ei se
taida kauwan olla, heitä pitää rangaista=
man. 1 Kun. k. 12:28, 29.
6. Sillä se on myös tullut Israelista, jon=
ka seppä on tehnyt, ja ei se ole Jumala:
sentähden pitää Samarian wasikka tomuksi
tehtämän. 2 Mos. 32:20.
7. Sillä he kylwiwät tuuleen, ja heidän

pitää jälleen tuulispään niittämän; ei hei=
dän siemenensä pidä tuleman ylös, eikä he=
delmänsä jauhoja antaman; ja jos hän wie=
lä antais, niin muukalaiset pitää ne syö=
män. Hagg. 1:6. Gal. 6:7.
8. Israel tulee syödyksi: pakanat pitäwät
hänen nyt kelwottomana astiana;
2 Kun. k. 15:19, 20.
9. Että he juoksewat ylös Assurin tykö,
niinkuin yksinäinen metsäaasi: Ephraim
palkkaa hänellensä lahjoilla rakastajita.
Job. 39:8.
10. Ja että he lahjoja lähettäwät paka=
noille, niin tahdon minä nyt heitä koota:
ja heidän pitää kuninkaan ja päämiesten
kuormaan pian suuttuman.
2 Kun. k. 17:3, rc. k. 18:19. Es. 10:8.
11. Sillä Ephraim on tehnyt monta alta=
ria syntiä tehdäksensä; niin pitää myös al=
tarit hänelle synniksi luettaman.
12. Waikka minä paljon heille minun lais=
tani kirjoitan; niin he lukewat sen kuitenkin
muukalaiseksi opiksi.
13. Ehkä he nyt paljon uhraawat, ja li=
haa tuowat edes ja syöwät, niin ei se kui=
tenkaan ole Herralle otollinen; mutta hän
tahtoo muistaa heidän pahuutensa, ja hei=
dän syntinsä etsiä, jotka Egyptiin heitänsä
kääntäwät.
Sam. k. 15:8. k. 21:27. Es. 1:11. k. 66:3. Am. 5:22.
14. Israel unhotti luojansa, ja rakensi
niin kirkkoja, ja Juda teki myös monta wah=
waa kaupunkia; mutta minä lasken tulen
hänen kaupunkeihinsa, joka hänen huoneen=
sa polttaman pitää.

9 Luku.

Suuret synnit; kowat rangaistukset.

Ei sinua tarwita riemuitsemaan, Israel,
eikä öykkäämään niinkuin kansat; sillä sinä
olet huorin tehnyt sinun Jumalatas was=
taan, sinä etsit porton palkkaa kaikkein jy=
wäaittain tykönä.
2. Sentähden ei pidä aitat eikä kuurnat
heitä elättämän, eikä wiinan pidä hänelle
menestymän. Joel. 1:1, rc.
3. Ja ei heidän pidä asuman Herran
maalla: mutta Ephraimin pitää jälleen me=
nemän Egyptiin, ja pitää Assyriassa saas=
taista syömän.
5 Mos. 28:68. 2 Kun. k. 25:26. Dan. 1:8.
4. Jossa ei taideta Herralle wiinasta juo=
mauhria tehdä, eli muuta tehdä hänen mie=
lensä nouteeksi; heidän uhrinsa pitää ole=
man niinkuin murheellisten leipä, josta
kaikki saastuttawat itsensä, jotka sitä syöwät;
sillä heidän leipänsä pitää heidän itse syö=
män, ja ei sitä pidä Herran huoneeseen wie=
tämän.
5. Mitä te silloin tahdotte wuosikauden
pyhinä ja Herran juhlapäiwinä tehdä?
6. Sillä katso, heidän pitää raateliata pa=
keneman; Egypti pitää heidän kokooman,
ja Moph pitää heidän hautaaman. Nuku=
laiset pitää siellä kaswaman, jossa nyt hei=
dän rakkaan epäjumalansa hopiat owat, ja
orjantappurat pitää oleman heidän majois=
sansa. Es. 32:13. k. 34:13, 14. Jer. 42:16, 17. k. 43:6, 7.
7. Etsikon aika on tullut, ja kostamisen
aika on tullut, jonka Israelin pitää kyllä
tunteman: propheetat owat tomppelit, ja
kerskaajat owat mielipuolet, sinun suurten
pahain tekois tähden ja sen suuren wasta=
hakoisuuden tähden.
8. Wartiat Ephraimissa pitiwät heitänsä
hetken minun Jumalani tykö; mutta nyt he
owat propheetat, jotka hänelle paulan kai=
killa hänen teillänsä panewat, sillä wainolli=
sella epäjumalan palweluksella heidän Ju=
malansa huoneessa. Hes. 3:17.
9. He owat sywästi itsensä turmelleet,
niinkuin Gibean aikana; sentähden pitää
hänen heidän pahat tekonsa muistaman, ja
heidän syntinsä etsimän.
Tuom. 19:25, rc. k. 20:13. Hos. 10:9.
10. Minä löysin Israelin niinkuin wiina=
marjat korwessa, ja näin teidän isänne niin=
kuin fiikunapuussa uutisfiikunat; mutta he
meniwät sitte BaalPeorin tykö, ja lupasi=
wat heitänsä sille häpiälliselle epäjumalalle,
ja tuliwat niin julmaksi kuin se, jota he ra=
kastiwat. 4 Mos. 25:3. Ps. 106:28.
11. Sentähden pitää Ephraimin kunnian
lentämän pois niinkuin lintu; niin ettei hei=
dän pidä synnyttämän, eikä kantaman eli
siittämän.
12. Ja ehkä he wielä lapsiansa kaswattai=
siwat, niin minä tahdon kuitenkin heidän
lapsittomaksi tehdä, ettei heidän pidä ensin=
kään kansa oleman. Woi myös heitä, koska
minä heistä luowun!
13. Ephraim, jonka minä näen, on istu=
tettu ja kaunis niinkuin Tyrus; mutta hä=
nen täytyy nyt surmaajalle lapsensa antaa.
Hes. 26:17.
14. Herra, anna heille; mutta mitäs tah=
dot heille antaa? anna heille hedelmätöin
kohtu ja tyhjät nisät.
15. Kaikki heidän pahuutensa tapahtuu
Gilgalissa; siellä minä heitä wihaan, ja
ajan heidän pois minun huoneestani, hei=
dän pahan menonsa tähden, enkä tahdo hei=

tä silleen rakastaa; sillä kaikki heidän päämiehensä owat langenneet pois.
Es. 1:23. Hos. 4:15. l. 12:11.
16. Ephraim on lyöty; hänen juurensa owat kuiwettuneet, ettei ne silleen taida hedelmätä kantaa; ja waikka he wielä kantaisiwat, niin minä tahdon kuitenkin heidän ruumiinsa ihanat hedelmät kuolettaa.
17. Minun Jumalani on heittäwä heidän pois, ettei he häntä kuulleet; ja heidän pitää pakanain seassa kulkiana waeltaman.

10 Luku.

Israelin kansaa waroitetaan aikaiseen kääntymiseen.

Israel on tyhjä wiinapuu, hedelmän hän itsellensä pitää: ja niin paljo kuin hänellä hedelmätä on, niin monta altaria hän myös tekee; siinä, jossa maa paras on, siihen he rakentawat kauniimmat kirkot. Hos. 8:11.
2. Heidän sydämensä on jaettu, ja he löytäwät heidän syntinsä; mutta hän tahtoo heidän altarinsa kukistaa, ja heidän kirkkonsa häwittää.
3. Sillä nyt pitää heidän sanoman: ei meillä kuningasta ole; sillä en me ole Herraa peljänneet, mitä kuninkaan pitäis meitä auttaman?
4. He wannowat turhaan liittoa tehdessänsä; ja senkaltainen neuwo wihoittaa niinkuin myrkyllinen ruoho pellon waoissa.
5. Samarian asuwaiset pelkääwät BethAwenin wasikkain tähden; sillä hänen kansansa on murhehtinut häntä, ja hänen pappinsa, jotka hänen tähtensä oliwat (ennen) riemuinneet, hänen kunniansa puolesta; sillä hän on wiety heiltä pois.
2 Kun. k. 23:5. Hos. 8:5.
6. Ja se (wasikka) on wiety Assyriaan Jarebin kuninkaalle lahjaksi; niin pitää myös Ephraimin häpiään tuleman, ja Israelin pitää häpeemän neuwonsa tähden.
Hos. 5:9, 11.
7. Sillä Samarian kuningas on rauwennut niinkuin wahto weden päältä.
8. Awenin kukkulat on pyhitty pois, joilla Israel on syntiä tehnyt. Ohdakkeet ja orjantappurat kaswawat heidän altareillansa; ja heidän pitää sanoman wuorille: peittäkäät meitä, ja kukkuloille: kaatukaat meidän päällemme. Es. 2:19. Luc. 23:30. Ilm. k. 6:16. k. 9:6.
9. Israel, sinä olet syntiä tehnyt hamasta Gibean ajasta; siihen myös he owat jääneet; mutta senkaltainen sota, kuin niitä pahoja ihmisiä wastaan Gibeassa tapahtui, ei pidä heitä käsittämän. Tuom. 19:25. Hos. 9:9.
10. Waan minä rankaisen heitä minun mieleni jälkeen, niin että kansat pitää heidän ylitsensä kokoontuman, koska minä heitä rankaisen heidän kahden syntinsä tähden.
11. Ephraim on wasikka, joka on tottunut mielellänsä riihtä tappamaan, ja niin minäkin tahdon käydä hänen kauniin kaulansa päällä; minä ajan Ephraimilla, Judan pitää kyntämän, ja Jakobin hänellensä äjestämän. 5 Mos. 25:4. 1 Cor. 9:9.
12. Kylwäkäät teillenne wanhurskaudeksi, niittäkäät laupiudeksi, kyntäkäät teillenne kyntö: että nyt on aika Herraa etsiä, siihen asti kuin hän tulee, ja saattaa teille wanhurskauden. Jer. 4:3.
13. Te kynnätte jumalattomuutta, ja niitätte wääryyttä, ja syötte walheen hedelmiä. Että sinä turwaat omaan menoos, ja sinun moneen sankariis,
14. Niin pitää meteli nouseman sinun kansas seassa, ja kaikki sinun linnas pitää häwitettämän, niinkuin Salman häwitti Arbelin huoneen sodan aikana, ja äiti lapsinensa kuoliaksi lyötiin.
15. Niin pitää teillenkin BethElissä tapahtuman, teidän suuren pahuutenne tähden; että Israelin kuningas pitää aamulla warahin lyötämän maahan.

11 Luku.

Jumalan sydän. Israelin pahuus.

Koska Israel nuori oli, pidin minä hänen rakkaana, ja minä kutsuin Egyptistä minun poikani. 2 Mos. 3:8. l. 4:22, 23. Matth. 2:15.
2. Mutta koska heitä nyt kutsutaan, niin he kääntywät pois, ja uhraawat Baalimille, ja suitsuttawat kuwille. Jer. 2:26, 27.
3. Minä opetin Ephraimin käymään, ja talutin häntä käsiwarsista, waan nyt ei he tahdo tietää, että minä heitä parantanut olen. 2 Mos. 13:21.
4. Minä annoin heidän wetää ihmisen ijestä, ja käydä rakkauden ohjissa, ja minä autin heitä, otin ikeen heidän kaulastansa, ja annoin heille elatuksen.
5. Ei heidän pidä palajaman Egyptin maalle, waan Assur pitää heidän kuninkaansa oleman; sillä ei he tahdo itseänsä käätä.
6. Sentähden pitää miekan tuleman heidän kaupunkinsa päälle, ja heidän salpansa tempaaman ylös, ja syömän ne, heidän neuwonsa tähden. Hos. 10:6.
7. Minun kansani wäsyy kääntymästä minun puoleeni; ehkä kuinka heille saarnattaisiin, niin ei kenkään hankitse kuulemaan.
8. Mitä minun pitää sinusta tekemän,

Ephraim? warjelenko minä sinua, Israel?
Pitäiskö minun sinulle tekemän niinkuin
Adamille, ja asettaman sinun niinkuin Ze=
boimin? Mutta minun sydämelläni on toi=
nen mieli, minun laupiuteni on ylön pa=
lawa: 1 Mos. 19:24, 25. 5 Mos. 29:23. Am. 4:11.
9. Etten minä tee minun hirmuisen wiha=
ni jälkeen, enkä palaja Ephraimia kadotta=
maan; sillä minä olen Jumala, ja en ihmi=
nen, ja olen pyhä teidän keskellänne, ja en
tahdo tulla kaupunkiin.
4 Mos. 23:19. 1 Sam. 15:29. Hes. 18:23. l. 33:11.
10. Silloin Herraa seurataan, ja hän on
kiljuwa niinkuin jalopeura; ja koska hän
kiljuu, niin ne peljästywät, jotka lännessä
owat.
11. Ja ne Egyptissä myös peljästywät
niinkuin lintu, ja ne Assurin maasta niin=
kuin kyhkyinen; ja minä tahdon heitä aset=
taa huoneisiinsa, sanoo Herra.

12 Luku.

Jumala armollinen. Israel kiittämätöin.

Ephraimissa on joka paikassa walhe mi=
nua wastaan, ja Israelin huoneessa petos;
mutta Juda hallitsee wielä Jumalan kans=
sa, ja on uskollinen pyhäin kanssa.
2 Kun. k. 18:4, 5.
2. Ephraim ruokkii itsensä tuulella, ja sa=
moo itätuulen perään, ja enäntää joka päi=
wä walhetta ja wahinkoa. He tekewät As=
surin kanssa liiton, ja wiewät öljyä Egyp=
tiin. Es. 57:9. Hos. 5:13. l. 7:11.
3. On myös Herralla riita Judan kanssa,
etsiä Jakobia hänen menonsa jälkeen, ja kos=
taa hänelle hänen ansionsa jälkeen.
4. Hän on äitinsä kohdussa polkenut alas
weljensä, ja kaikella woimallansa Jumalan
kanssa taistellut. 1 Mos. 25:28. l. 32:24, 2c.
5. Hän paineli myös enkelin kanssa ja
woitti; hän itki ja rukoili häntä: BethElissä
löysi hän hänen, ja siellä hän on puhunut
meidän kanssamme. 1 Mos. 28:19. l. 35:7.
6. Mutta se Herra on Jumala Zebaoth,
Herra on hänen muistonimensä.
2 Mos. 3:14. Ps. 83:19. Es. 42:8.
7. Niin käännä nyt sinuas sinun Jumalas
tykö; tee laupius ja oikeus, ja turwaa alati
sinun Jumalaas. Ps. 101:1.
8. Mutta kauppamiehellä on wäärä waaka
kädessä, ja pettää mielellänsä.
9. Ja Ephraim sanoo: minä olen rikas,
minulla on kyllä; ei yhdessäkään minun
työssäni löydetä pahateko, joka synti olis.
Ilm. k. 3:17.
10. Mutta minä olen Herra sinun Juma=
las hamasta Egyptin maasta; minä annan
sinun wielä majoissa asua, niinkuin juhlina
tapahtuu. Hos. 13:4.
11. Ja puhun propheetaille, olen myös se,
joka niin monet ennustukset annan, ja pro=
pheetain kautta minuni julistan. Hebr. 1:1.
12. Sillä Gileadissa on epäjumalan pal=
welus, ja Gilgalissa he uhraawat härkiä
hukkaan, ja heillä on niin monta altaria,
kuin kuhiloita on pellolla.
13. Jakobin täytyy Syrian maahan pae=
ta, ja Israelin täytyy palwella waimon
tähden; waimon tähden tosin täytyy hänen
karjaa kaita. 1 Mos. 27:43. l. 28:5. l. 29:20, 27, 30.
14. Mutta sitte wei Herra Israelin Egyp=
tistä propheetan kautta, ja antoi sen pro=
pheetan kautta häntä korjata.
2 Mos. 12:37. l. 14:30. Ps. 77:21.
15. Waan Ephraim wihoittaa hänen nyt
epäjumalillansa; sentähden pitää heidän
werensä tuleman heidän päällensä, ja hei=
dän Herransa on kostawa heidän pilkkansa.

13 Luku.

Israelin onnettomuus. Messiaksen woitto.

Koska Ephraim puhui, niin siitä tuli pel=
ko; hän korotti itsensä Israelissa, ja teki
syntiä Baalimin kautta, ja kuoli.
1 Kun. k. 16:31. l. 12:28, 29.
2. Mutta nyt he wielä enämmin syntiä
tekewät, ja walawat kuwia hopiastansa,
ymmärryksensä jälkeen epäjumalia, joka
kaikki sepän työ on; joista he saarnaawat:
joka tahtoo niiden wasikkain suuta antaa,
sen pitää ihmisiä uhraaman. Hos. 2:8. l. 8:4.
3. Sentähden pitää heidän oleman niin=
kuin aamu=utu ja warahin lankeewa kaste,
joka raukee, niinkuin akanat, jotka puhalle=
taan pois luwasta, ja niinkuin sawu totosta.
Ps. 1:4. Dan. 2:35.
4. Mutta minä olen Herra sinun Juma=
las hamasta Egyptin maasta; ei tosin sinun
pitäisi muuta jumalata tunteman paitsi mi=
nua, eikä yhtään wapahtajata, waan minua
ainoata.
2 Sam. 22:32. Ps. 18:32. Es. 43:11. l. 45:18. Hos. 12:9.
5. Minä tunsin sinun korwessa, siinä kar=
kiassa maassa. 5 Mos. 8:15. l. 32:10, 11.
6. Mutta että he owat rawitut, ja kyllänsä
saaneet; he saiwat kyllänsä ja heidän sydä=
mensä paisui: sentähden he minun unohta=
wat. 5 Mos. 8:12. l. 32:15.
7. Minä myös tahdon olla heidän koh=
taansa niinkuin jalopeura, ja tahdon heitä
wäijyä niinkuin pardi tiellä.
Wal. w. 3:9. Hos. 5:14.

8. Minä tahdon heitä kohdata niinkuin
karhu, jonka pojat owat otetut pois, ja re=
wäistä heidän paatuneen sydämensä rikki,
ja tahdon heidän siellä syödä ylös, niinkuin
jalopeura; metsän pedot pitää heidän rikki
repimän. 2 Sam. 17:8. San. l. 17:12. Jer. 5:6.
9. Itse sinä olet sinun kadotukses, Israel;
waan minussa on sinun apus.
10. Minä tahdon olla, kussa on sinun ku=
ninkaas, joka sinua taitais auttaa kaikissa
sinun kaupungeissas? ja sinun tuomaris,
joista sinä sanoit: anna minulle kuningas
ja päämiehiä. 1 Sam. 8:5, 6.
11. Minä tosin annoin sinulle kuninkaan
minun wihassani, ja otan sen sinulta pois
minun hirmuisuudessani. 1 Sam. 8:7.
12. Ephraimin pahateko on sidottu kokoon,
ja hänen syntinsä owat salatut.
5 Mos. 32:34. Job. 14:17.
13. Hänelle pitää tuleman synnyttäwäisen
kipu, hän on tyhmä lapsi, sillä ei hän taida
sitä aikaa lasten synnyttämisessä pysywäi=
nen olla. Es. 37:3.
14. Mutta minä tahdon heitä päästää
helwetin wallasta, ja wapahtaa heitä kuo=
lemasta. Kuolema, minä tahdon olla sinulle
myrkky, helwetti, minä tahdon olla sinulle
surma! Kuitenkin on se lohdutus minun sil=
mäini edestä peitetty.
Es. 25:8. 1 Cor. 15:54, 55. Hebr. 2:14.
15. Sillä hänen pitää weljesten waiheella
hedelmätä tekemän; Herran itätuulen pitää
tuleman korwesta, ja hänen kaiwonsa pitää
kurehtuman, ja hänen lähteensä kuiwuman,
sen pitää raateleman kaikkein kalliimmat ka=
lut ja tawarat. Hes. 19:12.

14 Luku.

Waroitus ja lupaus Samarialle.

Samaria pitää autiaksi tuleman, sillä hän
on Jumalallensa kowakorwainen ollut; hei=
dän pitää miekalla lankeeman, ja heidän
nuoret lapsensa paiskattaman rikki, ja hei=
dän raskaat waimonsa pitää rewäistämän
rikki. 1 Kun. k. 16:24.
2. Käännä sinus, Israel, Herran sinun
Jumalas tykö; sillä sinä olet langennut
sinun pahain tekois tähden.
Joel. 2:12. Zach. 1:3, 4. Mal. 3:7.
3. Ottakaat teillenne nämät sanat, ja kään=
täkäät teitänne Herran tykö, ja sanokaat hä=
nelle: anna meille kaikki synnit anteeksi, ja
tee meille hywin, niin me uhraamme sinulle
meidän huultemme mullit. Hebr. 13:15.
4. Ei Assur meitä auta, en me myös tah=
do silleen astua orhitten päälle, emmekä sa=
no enää meidän käsialallemme: te olette
meidän jumalamme; sillä sinun tykönäs
löytää orpo armon.
5. Niin minä taas olen parantawa heidän
erhetyksensä, mielelläni minä heitä rakas=
tan; sillä minun wihani on käätty heistä pois.
6. Minä tahdon Israelille olla niinkuin
kaste, että hän kukoistaa niinkuin kukkainen,
ja hänen juurensa lewiäwät niinkuin Li=
banon.
7. Hänen oksansa pitää hajooman, että hän
itse olis ihanainen niinkuin öljypuu, ja hä=
nen pitää hajaaman niinkuin Libanon.
Ps. 52:10. Kork. w. 4:14.
8. Ja heidän pitää taas istuman hänen
warjonsa ala, ja jywistä heitänsä rawitse=
man, ja kukoistaman niinkuin wiinapuu.
Ja hänen muistonsa pitää niinkuin Libano=
nin wiina oleman. Ps. 91:1. Es. 4:6.
9. Ephraim (sanokaan): mitä minun on
enää epäjumalain kanssa? Minä tahdon
häntä kuulla ja katsoa; minä tahdon olla
niinkuin wiherjäinen honka; minussa pitää
sinun hedelmäs löyttämän.
10. Kuka on wiisas, että hän näitä ym=
märtäis? ja ymmärtäwäinen, joka näitä
huomaitsis? Sillä Herran tiet owat oikiat,
ja wanhurskaat waeltawat niillä, mutta
ylitsekäymärit niissä lankeewat.
5 Mos. 10:12. Ps. 25:9, 10. Ps. 107:43.

Propheeta Joel.

1 Luku.

Maa autia. Neuwo paastopäiwän pitämisestä.

Tämä on Herran sana, joka tapahtui Joe=
lille Pethuelin pojalle.
2. Kuulkaat tätä, wanhimmat, ja ottakaat
korwiinne, kaikki maan asuwaiset; jos tämä
on teidän eli teidän isäinne aikana tapah=
tunut.
3. Sanokaat siitä teidän lapsillenne, ja an=
takaat teidän lastenne sitä heidän lapsillensa
sanoa, ja nekin lapset muille jälkeentulewai=
sillensa.
4. Mitä ruohomato jättää, sen heinäsirkka

syö, ja mitä heinäsirkka jättää, sen lehtimato syö, ja mitä lehtimato jättää, sen sywämato syö. 2 Mos. 10:14, 15. Joel. 2:25.

5. Herätkäät, juopuneet, ja itkekäät ja ulwokaat, kaikki wiinan juomarit, nuoren wiinan tähden; sillä se on temmattu pois teidän suustanne.

6. Sillä wäkewä kansa menee ylös minun maani päälle, joka on lukematoin; hänen hampaansa owat niinkuin jalopeuran hampaat, ja syömähampaat niinkuin julmalla jalopeuralla.

7. He häwittiwät minun wiinamäkeni, ja minun fiikunapuuni kalwoiwat, kuoriwat ja heittiwät pois, että sen oksat walkiana owat.

8. Walita niinkuin neitsy, joka säkin yllensä pukee nuoruutensa yljän tähden.

9. Sillä ruokauhri ja juomauhri on pois Herran huoneesta; ja papit Herran palweliat murhehtiwat. 2 Mos. 29:41.

10. Pelto on häwitetty, maa on murheissansa, että jywät owat turmellut, wiina on kuiwunut pois, ja öljy puuttunut.

11. Peltomiehet katsowat huonosti, ja wiinamäen miehet parkuwat nisuin ja ohrain tähden, ettei wainiossa ole mitään tuloa. Es. 12:10. Jer. 48:33.

12. Wiinapuu kuiwettui ja fiikunapuu on lahonnut; granatipuu, palmupuu, omenapuu ja kaikki kedon puut owat kuiwettuneet; sillä ihmisten riemu on surkeudeksi tullut.

13. Sonnustakaat teitänne ja walittakaat te, papit! parkukaat te, altarin palweliat, menkäät (templiin), ja lewätkäät te, minun Jumalani palweliat, säkeissä yli yötä; sillä ruokauhri ja juomauhri on pois teidän Jumalanne huoneesta.

14. Pyhittäkäät paasto, kutsukaat seurakunta kokoon, ja kootkaat wanhimmat, ja kaikki maakunnan asuwaiset, Herran teidän Jumalanne huoneeseen, ja huutakaat Herran tykö: Joel. 2:15.

15. Woi, woi sitä päiwää! sillä Herran päiwä on juuri läsnä, ja tulee niinkuin kadotus kaikkiwaltiaalta. Es. 13:6, 9. Joel. 2:1.

16. Eikö ruoka oteta pois meidän silmäimme edestä, ja meidän Jumalamme huoneesta ilo ja riemu?

17. Siemenet mätäniwät maassa, jywäaitat owat häwitetyt, riihet owat hajoitetut; sillä elo on kuiwunut pois.

18. Woi, kuinka karja huokaa, ja laumat ammuwat! ettei heillä ole laidunta, ja lammaslaumat nääntywät. Ps. 104:27.

19. Herra, sinun tykös minä huudan, että tulo on polttanut laitumet korwessa, ja liekki on kaikki puut wainiossa sytyttänyt.

20. Metsän eläimet myös sinun tykös huutawat, että wesiojat kuiwuneet owat, ja että tulo on polttanut laitumet korwessa.
Job. 39:3. Ps. 147:9. Jon. 3:8.

2 Luku.

Herran päiwä. Oikia katumus. Messias.

Soittakaat basunalla Zionissa, huutakaa. minun pyhällä wuorellani, wapiskaat kaikki maan asuwaiset; sillä Herran päiwä tulee ja on läsnä: 4 Mos 10:2. Joel. 1:15.

2. Pimiä päiwä, synkiä päiwä, sumuinen päiwä ja utuinen päiwä; niinkuin aamurusko itsensä lewittää wuorten ylitse: suuri ja wäkewä kansa, jonka kaltaista ei ikänä ole ollut, eikä wasta tule ijankaikkiseen aikaan. Am. 5:18: Zeph. 1:14, ꝛc.

3. Hänen edellänsä käy kuluttawainen tuli, ja hänen jälissänsä polttawainen liekki. Maa on hänen edessänsä niinkuin Edenin puutarha, mutta hänen jälissänsä niinkuin autia erämaa, ja ei pidä kenenkään pääsemän häneltä pois.

4. Hänen muotonsa on niinkuin hewoisten muoto; ja he karkaawat niinkuin ratsasmiehet.

5. He hyppääwät ylhäällä wuorten kukkuloilla niinkuin rattaat kituisiwat, niinkuin liekki korsissa kihisis; niinkuin wäkewä kansa, joka sotaan on hankittu.

6. Kansat pitää hänen edessänsä hämmästymän, että kaikki kaswot waljuksi muuttuwat. Nah. 2:10.

7. He juoksewat niinkuin uljaat, ja karkaawat muurein ylitse niinkuin sotamiehet; ja kukin käy kohdastansa edes, ja ei poikkee ulos tiestänsä.

8. Ei estä kenkään kumppanitansa, waan kukin matkustaa asetuksessansa; ja koska he sota-aseitten wälistä tunkewat sisälle, niin ei heitä haawoiteta.

9. He ajelewat ympäri kaupungissa, ja muurein päällä juoksewat, ja kiipeewät huoneisiin, ja tulewat akkunista sisälle, niinkuin waras.

10. Hänen edessänsä wapisee maa, ja taiwas wärisee: aurinko ja kuu pimenewät, ja tähdet peittäwät walkeutensa. Es. 13:10.
Hes. 32:7. Matth. 24:27, 29. Marc. 13:24. Luc. 21:25.

11. Sillä Herra on panewa jylinänsä hänen sotawäkensä edellä: sillä hänen sotawäkensä on sangen suuri ja wäkewä, joka hänen käskynsä toimittaa; sillä Herran päiwä on suuri ja sangen hirmuinen, kuka sitä woi kärsiä? Jer. 30:7.

12. Niin sanoo nyt Herra: kääntäkäät tei-

tänne kaikesta sydämestänne minun tyköni,
paastolla, itkulla ja murheella.
San. l. 28: 13. Es. 45: 22.
13. Leikatkaat teidän sydämenne, ja älkäät
teidän waatteitanne, ja palaitkaat Herran
teidän Jumalanne tykö; sillä hän on ar=
mollinen ja laupias, pitkämielinen ja suu=
resta hywyydestä, ja katuu rangaistusta.
2 Mos. 34: 6. Ps. 51: 19. Ps. 86: 15. Ps. 103: 8.
Ps. 145: 8. Jon. 4: 2.
14. Kuka ties, hän kääntyy ja katuu, ja
jättää jälkeensä siunauksen, ruokauhrin ja
juomauhrin Herralle teidän Jumalallenne.
Jer. 18: 8. Jon. 3: 9.
15. Soittakaat basunalla Zionissa, pyhit=
täkäät paasto, kutsukaat seurakunta kokoon.
Joel. 1: 14. Jon. 3: 5.
16. Kootkaat kansa, pyhittäkäät kokous, kut=
sukaat yhteen wanhimmat, saattakaat yhteen
nuorukaiset ja imewäiset; yljä lähtekään
kammiostansa, ja morsian makaushuonees=
tansa. 2 Mos. 19: 10. Ps. 8: 3.
17. Papit, Herran palweliat, itkekään esi=
huoneen ja altarin wälillä, ja sanokaan: ar=
mahda, Herra, sinun kansaas, ja älä laske
sinun perikuntaas pilkkaan, niin ettei paka=
nat saisi waltaa heidän päällensä! miksi pi=
täis sanottaman kansain seassa: kussa on
nyt heidän Jumalansa?
2 Mos. 32: 12. Ps. 79: 9, 10. Ps. 115: 2.
18. Niin Herralla on kiiwaus maastansa;
ja hän armahtaa kansaansa.
19. Ja Herra wastaa, ja sanoo kansallen=
sa: katso, minä lähetin teille jywiä, wiinaa ja
öljyä, että teillä piti niistä kyllä oleman; ja
en salli teitä silleen häpiään tulla pakanain
sekaan. 5 Mos. 28: 11, 12.
20. Ja tahdon sen, joka pohjaisesta tullut
on, teiltä kauwas saattaa, ja ajaa hänen
pois karkiaan ja häwitettyyn maahan, hä=
nen kaswonsa itäistä merta päin, ja hänen
loppunsa äärimmäisen meren puoleen; ja
hänen pitää mätänemän ja haiseman; sillä
hän on suuria tehnyt.
21. Älä pelkää, sinä maa, waan iloitse ja
riemuitse; sillä Herra taitaa myös suuria
tehdä.
22. Älkäät peljätkö, te pedot kedolla; sillä
laitumet korwessa pitää wiherjöitsemän, ja
puut hedelmänsä kantaman, fiikunapuut ja
wiinapuut kyllä hedelmöitsemän.
23. Ja te, Zionin lapset, iloitkaat ja rie=
muitkaat Herrassa teidän Jumalassanne,
joka teille antaa wanhurskauden opettajan,
ja laskee alas teille aamu= ja ehtoosateen
niinkuin ennenkin; 5 Mos. 11: 14. Jer. 5: 24.
24. Että aitat jywiä täynnä olisiwat, ja
kuurnat nuoresta wiinasta ja öljystä ylitse
wuotaisiwat. San. l. 3: 10.
25. Ja minä saatan teille jälleen ne wuo=
det, jotka heinäsirkka, lehtimato, jywämato,
ja ruohomato söi; se minun suuri sotawäke=
ni, kuin minä teidän sekaanne lähetin;
Joel. 1: 4.
26. Että teidän pitää kyllä syömän ja ra=
wituksi tuleman, ja ylistämän Herran tei=
dän Jumalanne nimeä, joka teidän seassan=
ne on ihmeitä tehnyt: ja ei minun kansani
pidä ikänä häpiään tuleman.
27. Ja teidän pitää ymmärtämän, että
minä olen Israelin keskellä, ja että minä
olen Herra teidän Jumalanne ja ei kenkään
muu; eikä minun kansani pidä ikänä hä=
piään tuleman. Es. 46: 9.
28. Ja sitte pitää tapahtuman, että minä
tahdon wuodattaa minun Henkeni kaiken
lihan päälle; ja teidän poikanne ja tyttären=
ne pitää ennustaman, teidän wanhimpan=
ne pitää unia uneksiman, ja teidän nuoru=
kaisenne pitää näkyjä näkemän.
Es. 44: 3. Ap. T. 2: 17.
29. Ja myös niinä päiwinä tahdon minä
palweliain ja piikain päälle wuodattaa mi=
nun Henkeni. Gal. 4: 6, 7.
30. Ja tahdon antaa tapahtua tunnustäh=
det taiwaassa ja maassa, weren, tulen ja
sawun suitsun.
31. Auringon pitää muuttuman pimiäksi,
ja kuun wereksi; ennenkuin se suuri ja hir=
muinen Herran päiwä tulee. Joel. 3: 15.
32. Ja on tapahtuwa, että jokainen, kuin
Herran nimeä awuksensa huutaa, se tulee
autuaaksi; sillä Zionin wuorella ja Jerusale=
missa on wapaus olewa, niinkuin Herra on
luwannut, ja jääneitten tykönä, jotka Herra
kutsuwa on. Es. 2: 3. Rom. 10: 13.

3 Luku.

Pakanat rangaistaan. Lupaus ewangeliumista.

Sillä katso, niinä päiwinä ja sillä ajalla,
kosta minä Judan ja Jerusalemin wankiu=
den palautan,
2. Tahdon minä koota kaikki pakanat, ja
wiedä heitä alas Josaphatin laaksoon; ja
tahdon siellä heidän kanssansa riidellä, mi=
nun kansani ja minun perimiseni Israelin
tähden, jonka he pakanain sekaan hajoitti=
wat, ja jakoiwat minun maani heillensä;
3. Ja owat minun kansastani arpaa heit=
täneet; ja owat pojan porton edestä anta=
neet, ja piian myyneet wiinan edestä, ja sen
juoneet.
4. Mitä myös minun on teidän kanssan=
ne, te Tyristä ja Zidonista, ja te kaikki Phi=

listealaisten rajat? wai tahdotteko te minulle kaiketi kostaa? Jos te minulle tahdotte kostaa, niin minä tahdon sen äkistä ja pian kostaa teidän päänne päälle.
Es. 23: 1, rc.
5. Sillä te olette minun hopiani ja kultani ottaneet, ja minun kauniit kappaleeni teidän kirkkoihinne wieneet;
6. Ja myyneet Judan ja Jerusalemin lapset Grekiläisille, heitä kauwas heidän rajoistansa saattaaksenne.
7. Katso, minä tahdon heidän sieltä herättää, johonka te heidän myyneet olette; ja tahdon sen kostaa teidän päänne päälle;
8. Ja tahdon myydä jälleen teidän poikanne ja tyttärenne Judan lasten kautta; ne pitää heidän rikkaaseen Arabiaan, kaukaisen maan kansalle myymän; sillä Herra on sen puhunut.
9. Julistakaat näitä pakanain seassa, pyhittäkäät sota, herättäkäät wäkewät, käykööt edes, ja menkööt ylös kaikki sotawäki.
10. Tehkäät teidän wannaanne miekoiksi, ja teidän wikahteenne keihäiksi. Ja joka heikko on, se sanokaan: minä olen wäkewä.
11. Kootkaat teitänne, ja tulkaat tänne kaikki pakanat ympäristöltä, ja kootkaat teitänne; anna, Herra, sinun wäkewäs sinne astua alas.
Ps. 2: 2, rc. Es. 8: 9, 10.
12. Nouskaat pakanat ja menkäät ylös Josaphatin laaksoon; sillä minä tahdon siellä istua, ja tuomita kaikki pakanat ympäristöltä.
13. Siwaltakaat wikahteella; sillä elo on kypsä; tulkaat ja astukaat alas; sillä kuurnat owat täydet, ja kuurna-astiat kuohuwat; sillä heidän pahuutensa on suuri.
Luc. 10: 2. Joh. 4: 35. Ilm. k. 14: 15, 18.
14. Paljo kansaa pitää oleman ympärillä joka paikassa tuomion laaksossa; sillä Herran päiwä on läsnä tuomion laaksossa.
15. Aurinko ja kuu pimenewät, ja tähdet peittäwät walkeutensa.
16. Ja Herra on Zionista kiljuwa, ja antaa kuulla äänensä Jerusalemista, että taiwaan ja maan pitää wapiseman. Mutta Herra on kansansa turwa, ja linna Israelin lapsille.
Es. 2: 3. Hos. 11: 10. Am. 1: 2. Mich. 4: 2. Zach. 13: 1.
17. Ja teidän pitää tietämän, että minä Herra teidän Jumalanne asun Zionissa minun pyhällä wuorellani; silloin on Jerusalem pyhäksi tulewa, ja ei pidä muukalaisen käymän silleen sen läpitse. Ilm. k. 21: 27.
18. Sillä ajalla pitää wuoret makiata wiinaa tiukkuman, ja kukkulat rieskaa wuotaman, ja kaikki Judan ojat pitää wettä täynnä oleman; ja lähde pitää Herran huoneesta käymän, ja Sittimin ojaan juokseman. Hes. 47: 1, 8. Am. 9: 13. Zach. 14: 8. Ilm. k. 22: 1.
19. Waan Egyptin pitää autiaksi tuleman, ja Edom synkiäksi erämaaksi; sen wääryyden tähden, kuin Judan lapsille tehty on, että he wiattoman weren heidän maassansa wuodattaneet owat. Ps. 79: 2, 3. Ilm. k. 17: 6.
20. Mutta Judassa pitää ijankaikkisesti asuttaman, ja Jerusalemissa ijankaikkiseen aikaan.
21. Ja minä tahdon puhdistaa heidän werensä, jota en minä ennen ole puhdistanut; ja Herra on asuwa Zionissa.

Propheeta Amos.

1 Luku.

Jumalan tuomion julistaminen Damaskuta, Philistealaisia, Tyriläisiä, Edomealaisia ja Ammonilaisia wastaan.

Tämä on se, kuin Amos, joka paimenitten seassa Tekoassa oli, näki Israelista, Usian Judan kuninkaan ajalla, ja Jerobeamin Joaksen pojan, Israelin kuninkaan ajalla, kahta wuotta ennen maan järistystä.
Am. 7: 14. Zach. 14: 5.
2. Ja sanoi: Herra on Zionista kiljuwa, ja Jerusalemista antaa hän äänensä kuulla, että paimenitten laidun surkiana oleman pitää, ja Karmeli ylhäältä kuiwuman.
Jer. 25: 30. Joel. 3: 16.
3. Näin sanoo Herra: kolmen ja neljän Damaskun wian tähden en tahdo minä häntä säästää, että he Gileadin rautaisilla waunuilla runteliwat.
2 Sam. 12: 31. Es. 17: 1. Jer. 49: 23
4. Waan minä lähetän tulen Hasaelin huoneeseen; sen pitää Benhadadin huoneet kuluttaman. Jer. 49: 27.
5. Ja rikon Damaskun salwat, ja häwitän Awenin laakson asuwaiset, ja sen, joka waltikkaa pitää, siitä kauniista huoneesta; niin että Syrian kansa pitää Kiriin wietämän, sanoo Herra. 2 Kun. k. 16: 9.
6. Näin sanoo Herra: kolmen ja neljän Gatsan wian tähden en minä tahdo häntä

säästää, että he owat wangitut wielä wan-
ginneet, ja heidän Edomiin ajaneet.
2 Aikak. 21: 16, 17. Jer. 47: 5.
7. Waan minä lähetän tulen Gatsan
muuriin, joka heidän huoneensa pitää ku-
luttaman.
8. Ja tahdon Asdodin asuwaiset, ja sen,
joka waltikkaa pitää, Askalonista häwittää;
ja minun käteni on olewa Akronia was-
taan, niin että hukkuman pitää, mitä Phi-
listealaisista jäänyt on, sanoo Herra, Herra.
Jer. 25: 20.
9. Näin sanoo Herra: kolmen ja neljän
Zorin (kaupungin) wian tähden en tahdo
minä häntä säästää, että he owat wangit
edemmä Edomin maata ajaneet, ja ei ole
muistaneet weljesten liittoa.
Es. 23: 1, ꝛc. Hes. 28: 1, ꝛc. Joel. 3: 4.
10. Waan minä tahdon tulen Zorin muu-
riin lähettää, jonka hänen huoneensa pitää
kuluttaman. Jer. 47: 4. Hes. 26: 3, 4. l. 27: 27.
11. Näin sanoo Herra: kolmen ja neljän
Edomin wian tähden en tahdo minä häntä
säästää, että hän on weljeänsä miekalla wai-
nonnut, ja turmellut halunsa, ja on ollut
aina hänelle paha wihoillansa ja alati hir-
muisuutensa näyttänyt.
1 Mos. 27: 40. 4 Mos. 20: 20. Es. 34: 5. Jer. 49: 7.
Hes. 25. 12. Obad. w. 10: 11.
12. Waan minä lähetän tulen Themaniin,
jonka pitää Botsran huoneet kuluttaman.
Hes. 25: 13.
13. Näin sanoo Herra: kolmen ja neljän
Ammonin lasten wian tähden en tahdo
minä heitä säästää, että he owat wastoin-
olewaiset rikki hakanneet Gileadissa, lewit-
tääksensä rajojansa. Jer. 49: 1. Hes. 25: 2.
14. Waan minä sytytän tulen Rabban
muuriin; sen pitää hänen huoneensa kulut-
taman. Niinkuin sodan aikana parutaan,
ja niinkuin tuuli tulee tuulispään aikana:
2 Sam. 11: 1.
15. Niin pitää myös heidän kuninkaansa
ja päämiehensä ynnä wietämän pois wan-
gittuna, sanoo Herra.

2 Luku.

Moab. Juda. Israel.

Näin sanoo Herra: kolmen ja neljän Moa-
bin wian tähden en tahdo minä heitä sääs-
tää, että he owat Edomin kuninkaan luut
tuhwaksi polttaneet. 2 Kun. k. 3: 9, 26, 27.
2. Waan minä tahdon tulen Moabiin lä-
hettää; sen pitää Kerijotissa huoneet kulut-
taman; ja Moab pitää metelissä kuoleman,
huudossa ja waskitorwen helinässä.
3. Ja minä tahdon tuomarin temmata
pois häneltä, ja kaikki hänen päämiehensä
tappaa ynnä hänen kanssansa, sanoo Herra.
4. Näin sanoo Herra: kolmen ja neljän
Judan wian tähden en tahdo minä säästää,
että he katsowat Herran lain ylön, ja ei pi-
täneet hänen säätyjänsä ja antawat heitänsä
walheella wietellä, joita heidän isänsä owat
seuranneet. Tuom. 2: 1, 12, 13.
5. Waan minä tahdon tulen Judaseen lä-
hettää; sen pitää Jerusalemin huoneet ku-
luttaman.
6. Näin sanoo Herra: kolmen ja neljän
Israelin wian tähden en minä tahdo sääs-
tää, että he wanhurskaat rahaan, ja köyhät
kenkäparihin myyneet owat. Am. 8: 6.
7. He tallaawat waiwaiset maan tomuun,
ja estäwät raadollisia joka paikassa; poika
ja isä makaa yhden waimon kanssa, jolla he
minun pyhän nimeni häwäisewät. Rom. 2: 24.
8. Ja jokaisen altarin tykönä he pitoa pi-
täwät panttiwaatteista, ja juowat wiinaa
sakkorahoista epäjumalainsa huoneessa.
2 Mos. 22: 26, 27. 5 Mos. 24: 12.
9. Ja minä olen kuitenkin Amorealaisen
heidän edestänsä kadottanut, jonka korkeus
oli niinkuin cedripuitten korkeus, ja oli niin
wahwa kuin tammet; ja minä turmelin yl-
häältä hänen hedelmänsä, ja hänen juuren-
sa alhaalta. 4 Mos. 21: 24, 25. 5 Mos. 2: 33, 34.
Jos. 24: 8. Tuom. 11: 23.
10. Minä olen se, joka teitä Egyptin maal-
ta toin, ja johdatin teitä korwessa neljäkym-
mentä ajastaikaa, että te Amorealaisten
maan omistitte. 2 Mos. 12: 51. l. 14: 21.
11. Ja olen teidän lapsistanne propheetat
herättänyt, ja teidän nuorukaisistanne Nat-
sareit; eikö se niin ole, te Israelin lapset?
sanoo Herra.
12. Mutta te annoitte Natsareille wiinaa
juoda, ja propheetaita te haastoitte, sanoen:
ei teidän pidä ennustaman.
Es. 30: 10. Jer. 11: 21. Am. 7: 13.
13. Katso, minä tahdon teitä niin ahdis-
taa kuin kuorma on kiinnitetty, eloja täynnä;
14. Että se, joka nopia on, ei pidä pääse-
män pakenemaan, eikä wäkewä mitään woi-
man; ja ei urhoollisen pidä woiman henke-
änsä wapahtaa.
15. Ja ei joutsimiesten pidä seisoman, ja
joka nopia on juoksemaan, ei pidä pääse-
män; ja joka hewoisella ajaa, ei pidä henke-
änsä wapahtaman.
16. Ja joka wäkewäin seassa kaikkein mie-
huullisin on, sen pitää alasti pakeneman
sillä ajalla, sanoo Herra.

3 Luku.

Israel uloswalittu ja hyljätty.

Kuulkaat tätä sanaa, kuin Herra puhuu
teistä, te Israelin lapset, kaikista sukukun-
nista, jotka minä olen wienyt ulos Egyptin
maalta, ja sanoin:
2. Kaikista sukukunnista maan päällä olen
minä teidän ainoastaan korjannut; sen täh-
den tahdon minä myös teitä etsiä kaikissa
teidän pahoissa töissänne.
2 Mos. 19:5. 5 Mos. 4:20. Ps. 147:19, 20.
3. Taitaako kaksi yhdessä waeltaa, ellei he
yhteen sowi?
4. Kiljuuko jalopeura metsässä, koska ei
hänellä ruokaa ole? Parkuuko jalopeuran
penikka luolastansa, ellei hän jotakin saanut
ole?
5. Meneekö lintu paulaan maan päällä,
kussa ei pyytäjätä ole? Ottaneeko hän pau-
lansa maasta, joka ei mitään wielä saanut
ole?
6. Soitetaanko waskitorwea kaupungissa,
ja ei kansa hämmästy? Onko myös jotain
pahaa kaupungissa, jota ei Herra tee?
Es. 45:7. Jer. 11:11. Wal. w. 3:38. Mich. 1:12.
7. Sillä ei Herra, Herra tee mitään, ellei
hän ilmoita salauttansa palwelioillensa pro-
pheetaille.
8. Jalopeura kiljuu, kuka ei pelkää? Her-
ra, Herra puhuu, kuka ei ennusta?
9. Julistakaat Asdodin huoneissa ja Egyp-
tin maan huoneissa, ja sanokaat: kootkaat
teitänne Samarian wuorille, ja katsokaat,
kuinka suuri wääryys ja wäkiwalta siellä on.
10. Ei he taida oikeutta tehdä, sanoo Her-
ra; maan kokoowat tawaroita wäkiwallalla
ja ryöstämisellä heidän huoneissansa.
11. Sentähden näin sanoo Herra, Herra:
tämä maa piiritetään; ja sinä paiskataan
alas sinun wallastas, ja sinun huonees raa-
dellaan.
12. Näin sanoo Herra: niinkuin paimen
tempaa ulos jalopeuran suusta kaksi reittä
eli korwan kappaleen; niin myös Israelin
lapset pitää temmatuksi tuleman, jotka Sa-
mariassa asuwat, wuoteen loukkaassa ja
kehdon kulmassa.
13. Kuulkaat ja todistakaat Jakobin huo-
neessa, sanoo Herra, Herra Jumala Ze-
baoth.
14. Sillä silloin, koska minä Israelin syn-
nit etsin, tahdon minä myös Bethelin alta-
rit etsiä; ja sen altarin sarwet pitää hakat-
taman pois, ja ne lankeeman maahan.
1 Kun. k. 12:33. 2 Kun. k. 23:15.
15. Ja tahdon talwihuoneen ja suwihuo-
neen maahan lyödä: ja elephantin luiset
huoneet pitää hukkuman, ja paljo huoneita
pitää häwiämän, sanoo Herra.
Tuom. 3:20. 1 Kun. k. 22:39. Jer. 36:22.

4 Luku.

Rikkaat, köyhät kowasti kuritetut.

Kuulkaat tätä sanaa, te lihawat lehmät,
jotka Samarian wuorella olette, ja teette
köyhille wääryyttä, ja murennatte waiwai-
sen, ja sanotte teidän herroillenne: tuos tän-
ne, anna meidän juoda. Ps. 22:13.
2. Herra, Herra on pyhyytensä kautta
wannonut: katso, se aika pitää tuleman tei-
dän päällenne, että te temmataan pois or-
jantappuroilla, ja teidän jälkeentulewaisen-
ne kalain ongella. Jer. 16:16.
3. Ja itsekukin teistä pitää menemän
ulos särjetyn muurin läpitse, ja ylönanta-
man huoneensa, sanoo Herra.
4. Tulkaat BethEliin, ja tehkäät syntiä, ja
Gilgaliin, että te syntiä lisäisitte: ja tuokaat
aamulla teidän uhrinne, ja teidän kymme-
neksenne kolmena päiwänä. Hos. 4:15. l. 12:11.
5. Ja suitsuttakaat hapatuksesta kiitos-
uhriksi, ja kuuluttakaat ja kootkaat wapaeh-
don uhreja; sillä niin te sen mielellänne pi-
dätte, te Israelin lapset, sanoo Herra, Herra.
6. Sentähden minä myös olen kaikissa
kaupungeissa teille joutilaat hampaat anta-
nut, ja leiwän puuttumisen jokaisissa teidän
paikoissanne: ja et te sittekään kääntäneet
teitänne minun tyköni, sanoo Herra.
2 Kun. k. 6:25. l. 8:1.
7. Olen myös minä pitänyt teiltä pois
sateen, koska wielä kolme kuukautta oli elon-
aikaan, ja minä annoin sataa yhden kau-
pungin päälle, ja toisen kaupungin päälle
en antanutkaan sataa; yhden saran päälle
satoi, ja toinen sarka, jonka päälle ei sata-
nut, kuiwettui.
8. Ja kaksi eli kolme kaupunkia meni yh-
teen kaupunkiin wettä juomaan, ja ei saa-
neet tarwettansa; ja et te sittekään kääntä-
neet teitänne minun tyköni, sanoo Herra.
9. Minä rankaisin teitä poudalla ja noki-
päillä, ja ruohomadot söiwät kaikki, mitä
teidän yrttitarhoissanne, wiinamäessänne,
fiikunapuissanne ja öljypuissanne kaswoi;
et te sittekään kääntäneet teitänne minun ty-
köni, sanoo Herra. Joel. 1:4.
10. Minä lähetin ruton teidän sekaanne
niinkuin Egyptiin, ja tapoin miekalla teidän
nuoret miehenne, ja annoin teidän hewoi-
senne wiedä pois wankina; ja annoin hai-
sun teidän leirissänne teidän sieramihinne

mennä; et te sittekään kääntäneet teitänne minun tyköni, sanoo Herra. 2 Mos. 9:3. l. 12:29.

11. Minä kukistin ylösalaisin muutamat teistä, niinkuin Jumala Sodoman ja Gomorran kukisti, että te olitte niinkuin tulesta otettu kekäle; et te sittekään kääntäneet teitänne minun tyköni, sanoo Herra.
1 Mos. 19:24. Es. 13:19. Jer. 49:18. Sach. 3:2.

12. Sentähden tahdon minä sinulle näin tehdä, Israel; että minä nyt näin sinulle tehdä tahdon, niin walmista sinuas, Israel, ja mene Jumalatas wastaan.

13. Sillä katso, hän on se, joka on tehnyt wuoret, ja luonut tuulen, ja ilmoittaa ihmiselle, mitä hänen puhuman pitää; hän tekee aamuruskon ja pimeyden: hän käy maan korkeusten päällä; hänen nimensä on Herra Jumala Zebaoth.
Ps. 65:7. Ps. 104:20. Ps. 135:7. Mich. 1:3.

5 Luku.

Wäärä tuomio ja Jumalanpalwelus.

Kuulkaat te, Israelin huone, näitä sanoja; sillä minun täytyy tämän walituswirsun teistä nostaa.

2. Neitsy Israel on langennut, niin ettei hän woi jälleen nousta ylös; hän on kukistettu maahan, ja ei kenkään häntä auta ylös.

3. Sillä näin sanoo Herra, Herra: siihen kaupunkiin, josta tuhannen käy ulos, pitää ainoasti sata jäämän; ja josta sata käy ulos, pitää kymmenen jäämän, Israelin huoneesta.

4. Sentähden näin sanoo Herra Israelin huoneelle: etsikäät minua, niin te saatte elää.

5. Ja älkäät BethEliä etsikö, ja älkäät tulko Gilgaliin, älkäät myös BerSebaan menkö; sillä Gilgal pitää wietämän wangittuna pois, ja BethEl tyhjäksi tuleman. Am. 4:4.

6. Etsikäät Herraa, niin te saatte elää, ettei tuli Josephin huoneeseen syttyttäisi, ja kuluttais, ja ei olisi sammuttajata BethElissä.

7. Te käännätte oikeuden koiruohoksi, ja kukistatte maahan wanhurskauden. Am. 6:12.

8. Hän tekee otawan ja kointähden, ja muuttaa kuoleman warjon aamuksi, ja päiwästä pimiän yön tekee; joka wedet meressä kutsuu, ja kaataa ne maan piirin päälle, hänen nimensä on Herra;
Job. 9:8, 9. l. 38:31. Es. 13:10. Am. 4:13. l. 9:6.

9. Joka raateluksen asettaa wäkewän ylitse, ja että raatelia uskaltaa wahwan kaupungin päälle karata.

10. Mutta he wihaawat sitä, joka heitä julkisesti nuhtelee, ja sitä he kauhistuwat, joka oikein opettaa.

11. Sentähden, että te köyhää sorratte, ja otatte häneltä suuret kuormat jywiä, ei pidä teidän niissä huoneissa asuman, jotka te wuojonkiwistä rakentaneet olette; te olette istuttaneet kauniit wiinamäet, waan ei teidän pidä niistä wiinaa juoman.
5 Mos. 28:30, 39. Zeph. 1:13.

12. Sillä minä tiedän teidän pahat tekone, joita paljo on, ja teidän syntinne, jotka raskaat owat; te ahdistatte wanhurskaita ja otatte sowinnon, waiwaisia myös tuomion edestä sorratte.

13. Sentähden täytyy ymmärtäwäisen sillä ajalla waiketa; sillä se on paha aika.

14. Etsikäät hywää, ja älkäät pahaa, että te eläisitte; niin Herra Jumala Zebaoth on teidän kanssanne, niinkuin te kerskaattekin.

15. Wihatkaat pahaa, ja rakastakaat hywää, toimittakaat oikeus portissa: niin Herra Jumala Zebaoth on armollinen Josephin jääneille. Ps. 34:15. Ps. 97:10. Rom. 12:9.

16. Sentähden näin sanoo Herra Jumala, Herra Zebaoth: jokaisella kadulla pitää parku oleman, ja jokaisessa kujassa sanottaman: woi! woi! ja peltomies kutsutaan murheeseen parkumaan niiden kanssa, jotka walituswirsun taitawat. Jer. 9:17, 18, 19.

17. Niin myös jokaisessa wiinamäessä pitää parku oleman; sillä minä tahdon sinun kauttas waeltaa, sanoo Herra.

18. Woi niitä, jotka Herran päiwää pyytäwät! sillä mitästä se teille? Se Herran päiwä on pimeys ja ei walkeus.
Es. 5:19. Jer. 17:15. l. 30:7. Joel. 2:2, 11. Zeph. 1:14, 15.

19. Niinkuin joku pakenis jalopeuran edestä, ja karhu kohtais häntä; ja niinkuin joku tulis huoneeseen, ja nojais kätensä seinälle, ja kärmeeltä pistettäisiin.

20. Eikö Herran päiwä ole pimiä, ja ei walkia, synkiä ja ei selkiä?

21. Minä wihaan ja hyljään teidän juhlapäiwänne, en myös tahdo haistaa teidän uhrianne. 3 Mos. 26:31. Es. 1:11. Jer. 6:20. l. 7:22.

22. Ja waikka te minulle uhraisitte polttouhria ja ruokauhria, en minä kuitenkaan ota niitä otollisiksi, enkä katso teidän lihawata kiitosuhrianne.

23. Wie pois minun edestäni sinun wirtes jyrinä; sillä en minä woi sinun kantelittes laulua kuulella.

24. Mutta oikeus pitää julistettaman niinkuin wesi, ja wanhurskaus niinkuin wäkewä wirta.

25. Oletteko te, Israelin huone, minulle teurasuhria ja ruokauhria tehneet neljäkymmenenä wuotena korwessa?
5 Mos. 32:17. Ap. T. 7:42, 43.

26. Te kannoitte teidän Melechinne majoja, ja teidän epäjumalainne kuwia, teidän jumalainne tähteä, jotka te itse teillenne tehneet olitte.
27. Niin minä siis annan teidän tästä edemmä Damaskua wiedä, sanoo Herra, jonka nimi on Jumala Zebaoth.

6 Luku.

Huolimattomain ruhtinasten rangaistus.

Woi suruttomia Zionissa, ja niitä, jotka heitänsä Samarian wuoreen luottawat, jotka kutsutaan ylimmäisiksi pakanain seassa, ja Israelin huoneessa hallitsewat! Jer. 2:3.
2. Menkäät Kalneen ja katsokaat, ja menkäät sieltä suureen Hemathin kaupunkiin, ja sieltä käykäät alas Philistealaisten Gathiin: jos ne paremmat owat kuin nämät waltakunnat, jos heidän rajansa owat lawiammat, kuin teidän rajanne:
3. Te, jotka luulette itsenne kaukana olewan pahoista päiwistä, ja wedätte puoleenne wäkiwaltaisen istuimen, Hes. 12:22. Am. 9:10.
4. Ja makaatte elephantin luisessa wuoteessa, ja koreilette ylönpalttisuudessa teidän makaussiallanne, ja syötte parahimmat laumasta ja syötetyt wasikat karjan seasta,
5. Ja soitatte psaltarilla, ja ajattelette teillenne lauluja niinkuin Dawid, Es. 5:12.
6. Ja juotte wiinaa maljoista, ja woitelette teitänne parhaalla woiteella: ja ei kenkään sure Josephin wahingosta. 1 Mos. 37:24.
7. Sentähden pitää heidän nyt käymän niiden edellä, jotka wiedään pois wangittuna, ja öykkäritten wieraspito pitää lakkaaman.
8. Sillä Herra, Herra on wannonut itse kauttansa, sanoo Herra Jumala Zebaoth: minua kauhistaa Jakobin ylpeys, ja minä wihaan hänen koreita huoneitansa, ja tahdon sen kaupungin hyljätä, ja kaikki kuin hänessä on. Jer. 51:14.
9. Ja pitää tapahtuman, että waikka kymmenen miestä yhteen huoneeseen jäisi, niin pitää heidän kuitenkin kuoleman;
10. Että hänen setänsä ja enonsa weis hänen luunsa ulos huoneesta, ja sanois sille, joka sen huoneen wieressä on: wieläkö sinun tykönäs ketään on? ja se wastaa: jo owat kaikki pois. Ja niiden pitää sanoman: ole wait, sillä ei he tahtoneet, että Herran nimeä olis muistettu.
11. Sillä katso, Herra on käskenyt lyödä suuria huoneita rikki, ja wähiä huoneita hajoomaan.
12. Taitawatko hewoiset kalliolla samota? taitaanko se härjillä kynnettää? sillä te muutelette oikeuden sapeksi ja wanhurskauden hedelmän koiruohoksi. Am. 5:7.
13. Ja iloitsette tyhjästä asiasta, ja sanotte: emmekö me kyllä wäkewät ole meidän sarwillamme?
14. Sentähden katso, minä tahdon teidän päällenne, te Israelin huone, kansan herättää, sanoo Herra Jumala Zebaoth; joka teitä pitää siitä paikasta ahdistaman, kuin Hemathiin mennään, hamaan korwen ojaan asti. 3 Mos. 34:5, 8, 9. Jos. 13:3.

7 Luku.

Heinäsirkat, tuli, mittanuora. Amatsia pyytää estää Amosta ennustamasta, mutta saa häneltä kowan tuomion.

Niin Herra, Herra osoitti minulle näyssä; ja katso, yksi seisoi, joka heinäsirkkoja teki, juuri silloin, koska oras rupesi käymään ylös, toisen kerran sitte kuin kuningas oli antanut niittää.
2. Koska ne niin tahtoiwat kaikki tulon syödä maalta, sanoin minä: ah Herra, Herra, ole armollinen! kuka tahtoo Jakobia taas auttaa? sillä hän on aiwan wähä.
3. Niin Herra katui sitä: ei sen pidä tapahtuman, sanoi Herra. 1 Mos. 6:6.
4. Niin Herra, Herra osoitti minulle näyssä, ja katso, Herra, Herra kutsui tulen rankaisemaan, joka piti suuren sywyyden syömän, ja se söi jo parhaan osan.
5. Niin minä sanoin: ah Herra, Herra, lakkaa nyt, kuka tahtoo Jakobia taas auttaa? sillä hän on aiwan wähä.
6. Niin Herra katui myös sitä: ei senkään pidä tapahtuman, sanoi Herra, Herra.
7. Mutta hän osoitti minulle tämän näyssä, ja katso, Herra seisoi muurin päällä, joka mittanuoralla mitattu oli, ja hän piti mittanuoran kädessänsä.
8. Ja Herra sanoi minulle: mitäs näet, Amos? minä sanoin: mittanuoran. Herra sanoi: katso, minä tahdon wetää mittanuoran keskelle minun kansaani Israelia, ja en käy silleen häntä ohitse. Am. 8:2.
9. Waan Isaachin korkeudet pitää autiaksi tuleman, ja Israelin pyhyydet pitää häwitettämän; ja minä tahdon nostaa miekan Jerobeamin huonetta wastaan.
2 Kun. k. 15:10. 16 Luku. 17 Luku.
10. Niin BethElin pappi Amatsia lähetti Israelin kuninkaan tykö, sanoen: Amos tekee kapinan sinua wastaan Israelin huoneessa; eipä maakaan woi kaikkia hänen sanojansa kärsiä.

11. Sillä näin sanoo Amos: Jerobeamin
täytyy miekalla kuolla, ja Israel pitää wie-
tämän wangittuna pois maastansa.
12. Ja Amatsia sanoi Amokselle: sinä nä-
kiä, mene pois ja pakene Judan maalle ja
elätä sinus siellä, ja ennusta siellä. 1 Sam. 9:9.
13. Ja älä BethElissä silleen ennusta; se
on kuninkaan pyhä sia ja waltakunnan huo-
ne. Am. 2:12. l. 5:26.
14. Amos wastasi, ja sanoi Amatsialle:
en minä ole propheeta enkä propheetan poi-
ka, waan minä olen karjan paimen ja mar-
jain hakia. Am. 1:1.
15. Mutta Herra otti minun karjasta, ja
sanoi minulle: mene ja ennusta minun kan-
saani Israelia wastaan.
16. Niin kuule siis Herran sanaa: sinä sa-
not: älä ennusta Israelia wastaan, älä
myös puhu Isaachin huonetta wastaan;
Hes. 21:2.
17. Sentähden sanoo Herra näin: sinun
emäntäs pitää kaupungissa raiskattaman,
ja sinun poikas ja tyttäres pitää miekalla
lankeeman, ja sinun peltos pitää nuoralla
jaettaman; mutta itse sinun pitää saastai-
sessa maassa kuoleman, ja Israel pitää ajet-
taman peräti pois maastansa.
2 Kun. k. 17:6, 18, 24.

8 Luku.

Ahneuden rangaistus. Hengellinen nälkä.

Herra, Herra osoitti minulle näyssä, ja
katso, siellä oli kori suwituloa. 2 Sam. 16:1.
2. Ja hän sanoi: mitäs näet, Amos? mi-
nä wastasin: korin suwituloa. Niin Herra
sanoi minulle: minun kansani Israelin lop-
pu on tullut, en minä tahdo silleen mennä
häntä ohitse. Am. 7:8.
3. Ja sinä päiwänä pitää weisut templissä
itkuksi kääntymän, sanoo Herra, Herra;
monta kuollutta ruumista pitää joka pai-
kassa makaaman, jotka wiedään salassa pois.
4. Kuulkaat tätä te, jotka köyhää sorratte,
ja waiwaisia maakunnassa häwitätte;
5. Ja sanotte: koska uusi kuu loppuu, että
me saisimme jywiä myydä: ja sabatti, että
me ohria kauppaisimme, ja mitan wähen-
täisimme, ja hinnan korottaisimme, ja waa'at
wääriksi tekisimme;
4 Mos. 10:10. l. 28:11. 5 Mos. 25:13—15. Hos. 12:7.
6. Että me saisimme köyhät rahallamme
haltuumme ja hätäyneet kenkäparilla, ja
myisimme akanat jywäin edestä? Am. 2:6.
7. Herra on wannonut Jakobin korkeutta
wastaan: niitämaks, jos minä ikänä kaikki
ne heidän työnsä unohdan.
8. Eikö maan sentähden pitäisi wapise-
man, ja kaikki sen asuwaiset murhehtiman?
Ja pitää nouseman kaiken sen päälle niin-
kuin wirta, wietämän pois ja upotettaman
niinkuin Egyptin wirralla. Ps. 32:6. Am. 9:5.
9. Sillä ajalla, sanoo Herra, Herra, tah-
don minä laskea auringon alas puolipäi-
wästä, ja pimittää maan walkialla päiwällä.
Ps. 19:6, 7.
10. Minä tahdon teidän juhlapäiwänne
kääntää murheeksi, ja kaikki teidän weisunne
walitukseksi, ja tahdon antaa säkin jokaisen
kupeisiin tulla, ja kaikki päät paljaaksi tehdä;
ja tahdon heille murheen saattaa, niinkuin
joku ainoata poikaa murhehtii; ja heidän
pitää surkian lopun saaman.
Jer. 6:26. l. 48:37. Zach. 12:10.
11. Katso, ne päiwät tulewat, sanoo Her-
ra, Herra, että minä lähetän näljän maan
päälle; ei nälkää leiwän perään, eli janoa
weden perään, waan Herran sanan kuule-
misen jälkeen;
12. Niin että heidän pitää juokseman yh-
destä merestä niin toiseen, pohjasta niin
itään; heidän pitää juoksenteleman etsimään
Herran sanaa, ja ei kuitenkaan pidä löytä-
män.
13. Sinä päiwänä pitää kauniit neitseet ja
nuorukaiset nääntymän janosta.
14. Ja jotka nyt Samarian rikoksen kautta
wannowat ja sanowat: niin totta kuin sinun
jumalas Danissa elää, niin totta kuin sinun
jumalas BerSebassa elää: niiden pitää
niin lankeeman, ettei he woi jälleen nousta
ylös. 1 Kun. k. 12:29. Am. 5:2.

9 Luku.

Jumalan uhkaus. Messiaksen waltakunta.

Minä näin Herran seisowan altarilla; ja
hän sanoi: lyö owen päälliseen, niin että
pihtipielet wärisewät; sillä minä tahdon
haawoittaa niitä kaikkia, jotka heille päänä
owat, ja heidän alamaisensa miekalla tap-
paa. Ei sen pidä pääsemän, joka paennut
on, eikä itseänsä pelastaman, joka wälttänyt
on. Hes. 9:5, 6. Am. 2:14.
2. Ja waikka he heitänsä hamaan helwet-
tiin kaiwaisiwat, niin minun käteni on kui-
tenkin heitä sieltäkin hakewa; ja jos he as-
tuisiwat ylös taiwaaseen, niin minä kuiten-
kin tahdon syöstä heidän sieltä alas.
Ps. 139:7, 8, 9. Obad. w. 4.
3. Ja jos he lymyttäisiwät itsensä Karme-
lin kukkulalle, niin minä tahdon heidän siel-
täkin etsiä ja temmata pois; ja jos he hei-
tänsä minun silmäini edestä kätkisiwät me-
ren sywyyteen, niin minä käsken kärmettä,
että se heitä siellä pistäis.

4. Ja jos he wihollisillensa wangiksi tule=
wat, niin minä sieltä käsken miekkaa, että se
heitä tappais; sillä minä pidän silmäni hei=
dän ylitsensä pahaksi, ja en hywäksi.
Ps. 34: 17. Jer. 44: 11.
5. Sillä koska Herra, Herra Zebaoth
maahan rupee, niin se sulaa, että kaikki asu=
waiset murhehtiman pitää; ja että se pitää
nouseman sen päälle niinkuin wirta, ja se
upotettaman, niinkuin Egyptin wirralla.
Am. 8: 8.
6. Hän on se, joka salinsa taiwaaseen ra=
kentaa, ja perustaa majansa maan päälle;
hän kutsuu meren wedet, ja wuodattaa maan
päälle; hänen nimensä on Herra.
Ps. 104: 3. Es. 66: 2. Am. 5: 8.
7. Ettekö te, Israelin lapset, minulle ole
niinkuin Ethiopialaiset? sanoo Herra. Enkö
minä wienyt Israelia ulos Egyptin maal=
ta, ja Philistealaiset Kaphtorista, ja Sy=
rialaiset Kiristä? 1 Mos. 10: 14. 5 Mos. 2: 23.
8. Katso, Herran, Herran silmät näkewät
syntisen waltakunnan, niin että minä sen
juuri maan päältä peräti kadotan; waikka
en minä kuitenkaan Jakobin huonetta ratki
kadota, sanoo Herra. Jer. 30: 11.
9. Sillä katso, minä tahdon käskeä; ja Is=
raelin huoneen kaikkein pakanain seassa
antaa seulottaa, niinkuin seulalla seulotaan,
ja ei jywänkään pidä lankeeman maan
päälle.
10. Kaikki syntiset minun kansassani pitää
miekalla kuoletettaman, jotka sanowat: ei
onnettomuus ole niin läsnä, eikä kohtaa
meitä. Am. 6: 3.
11. Sillä ajalla tahdon minä taas kaatu=
neen Dawidin majan raketa, ja hänen rei=
känsä paikata, ja parata jälleen mitä sär=
jetty on, ja tahdon sen raketa, niinkuin se
entisellä ajalla ollut on; Ap. T. 15: 15, 16.
12. Että he saawat nautita Edomin jää=
neet ja kaikki pakanat, joiden seassa minun
nimeni pitää saarnattaman; sanoo Herra,
joka näitä tekee. Es. 44: 5.
13. Katso, se aika tulee, sanoo Herra, että
yhtä haawaa kynnetään ja niitetään, ja
yhtä haawaa wiinamarjat sotkutaan ja kyl=
wetään, ja wuoret makiata wiinaa tiukku=
wat, ja kaikki mäet owat hedelmälliset.
Joel. 3: 18.
14. Sillä minä käännän minun kansani
Israelin wankiuksen, että he rakentawat
autiat kaupungit, ja niissä asuwat; istutta=
wat wiinapuita, ja niistä wiinaa juowat,
tekewät puutarhoja, ja niistä hedelmiä syö=
wät.
15. Ja minä tahdon heitä heidän maas=
sansa istuttaa; niin ettei heitä silleen tem=
mata pois maastansa, jonka minä heille
antanut olen, sanoo Herra sinun Jumalas.
2 Mos. 15: 17. Jer. 32: 41.

Propheeta Obadja.

1 Luku.

Obadja ennustaa Edomilaisille armotointa rangaistusta ja lohduttaa Judan kansaa Messiaksen waltakunnan lähenemisellä.

Tämä on Obadjan näky. Näin sanoo
Herra, Herra Edomista: me olemme Her=
ralta sanoman kuulleet, että sanansaattaja
on pakanain sekaan lähetetty: nouskaat ja
käykäämme häntä wastaan sotaan!
Jer. 49: 7. Am. 1: 11.
2. Katso, minä olen sinun alentanut paka=
nain seassa, ja sangen ylönkatsotuksi tehnyt.
Jer. 49: 15.
3. Sinun sydämes ylpeys on sinun wie=
tellyt, ettäs wuorten rotkoissa asut, sinun
korkeissa linnoissas, ja sanot sydämessäs:
kuka taitaa minun syöstä maahan?
Jer. 49: 16.
4. Waikkas ylös korkialle menisit niinkuin
kotka, ja tekisit pesäs tähtein keskelle; niin
minä kuitenkin syöksen sinun alas sieltä,
sanoo Herra. Ps. 139: 7, 8, 9. Am. 9: 2.
5. Jos warkaat eli raateliat tulewat yöllä
sinun tykös, kuinka sinä niin lyöty olet?
Eikö he warasta niin paljo, että heillä kyllä
on? Jos wiinan hakiat tulewat sinun tykös,
eikö he jätä wiinamarjan oksia? Jer. 49: 9.
6. Ah kuinka heidän pitää Esaun tutkiman,
ja hänen kätketyt tawaransa etsimän.
Jer. 49: 10.
7. Kaikki, jotka sinun kanssas liitossa owat,
pitää ajaman sinun pois maaltas; miehet,
joihin sinä turwaat, pettäwät sinun, ja
woittawat sinun; jotka sinun leipääs syö=
wät, pettäwät sinun; ei sinulla ole ymmär=
rystä.
8. Mitämaks, sanoo Herra, minä kadotan
silloin Edomin wiisaat ja ymmärryksen
Esaun wuorelta. Es. 29: 14.
9. Sillä sinun wäkewäs, Theman, pitää

hämmästymän, että heidän kaikkein pitää
murhasta Esaun wuorella hukkuman.
10. Sen wääryyden tähden, kuin sinä
weljelles Jakobille tehnyt olet, pitää sinun
häpiään tuleman, ja ijankaikkisesti häwitet=
tämän. 1 Mos. 27:41. Hes. 25:12. l. 35:5.
11. Silloin sinä seisoit häntä wastaan,
koska muukalaiset hänen sotawäkensä wei=
wät pois wangittuna, ja wieraat meniwät
sisälle hänen porteistansa, ja Jerusalemista
arwan heittiwät: silloin sinä olit niinkuin
yksi heistä. Joel. 3:3.
12. Ei sinun pidä mielelläs katseleman
weljes wiheljäisyyden aikaa, eikä riemuitse=
man Judalaisten surkeuden aikana, ei myös
sinun suus pidä niin suuria sanoja puhu=
man heidän tuskansa aikana. Ps. 58:12.
13. Ei sinun pidä menemän sisälle minun
kansani porteista heidän surkeutensa aikana,
eikä mielelläs katseleman heidän onnetto=
muuttansa heidän waiwansa aikana, eikä
kättäs ojentaman heidän kaluunsa heidän
surkeutensa aikana. Ps. 137:7.
14. Ei sinun pidä teitten haaroissa seiso=
man, murhaamassa heidän pakenewaisian=
sa, ei myös kiinni ottaman heidän jäänei=
tänsä ahdistuksensa aikana.
15. Sillä Herran päiwä on läsnä kaikkia pa=
kanoita; niinkuin sinä tehnyt olet, niin pitää
sinulle jälleen tapahtuman, ja niinkuin sinä
ansainnut olet, niin pitää sinun pääs päälle
jälleen tuleman. 2 Mos. 21:24. Hes. 35:15. Luc. 6:38.
16. Sillä niinkuin te olette minun pyhällä
wuorellani juoneet, niin pitää kaikki pakanat
alati juoman, ryyppäämän ja nielemän, ja
oleman niinkuin ei he olleetkaan olisi.
Jer. 25:15. l. 49:12.
17. Mutta Zionin wuorella pitää wapaus
oleman, ja heidän pitää pyhät oleman, ja
Jakobin huoneen pitää perintönsä omista=
man.
18. Ja Jakobin huone pitää tuli oleman,
ja Josephin huone tulen liekki, mutta Esaun
huone kortena, jonka heidän pitää sytyttä=
män ja kuluttaman, niin ettei Esaun huo=
neesta pidä mitään jäämän; sillä Herra on
sen puhunut.
19. Ja heidän pitää perimän koko etelän
puolisen maan, ynnä Esaun wuoren kanssa,
ja sen lakeuden Philistealaisten kanssa, ja
heidän pitää myös Ephraimin ja Sama=
rian kedon omistaman, ja Benjaminin Gi=
leadin.
20. Ja ne wiedyt pois Israelin lasten
sotawäestä, jotka Kananealaisten seassa
hamaan Zarpathiin asti owat, ja ne wiedyt
pois Jerusalemin kaupungista, jotka Zepha=
radissa owat, pitää ne kaupungit etelään
päin omistaman.
21. Ja wapahtajat pitää Zionin wuorelle
tuleman, tuomitsemaan Esaun wuorta; ja
niin pitää waltakunta Herran oleman.
Luc. 1:33, 71, 78.

Propheeta Jona.

1 Luku.

Jona kutsutaan, pakenee.

Ja Herran sana tapahtui Jonalle Ami=
thain pojalle, sanoen: 2 Kun. k. 14:25.
2. Nouse ja mene siihen suureen kaupun=
kiin Niniween, ja saarnaa siinä; sillä hei=
dän pahuutensa on tullut minun kaswoini
eteen. 1 Mos. 10:11. l. 18:20. l. 19:13. Jon. 3:3.
3. Mutta Jona nousi ja tahtoi paeta Tar=
siin Herran kaswoin edestä. Ja hän tuli
Japhoon, ja kuin hän löysi haahden, joka
tahtoi Tarsiin mennä, antoi hän palkan, ja
astui siihen menemään heidän kanssansa
Tarsiin Herran kaswoin edestä.
2 Aika k. 2:16. Ap. T. 9:36.
4. Niin Herra antoi suuren tuulen tulla
merelle, ja suuri ilma nousi merellä, niin
että haaksi luultiin rikkauntuneen.
5. Ja haaksimiehet pelkäsiwät, ja kukin
huusi jumalansa tykö, ja he heittiwät kalut,
jotka haahdessa oliwat, mereen, kewiäm=
mäksi tullaksensa. Mutta Jona oli astunut
alas haahden toiselle puolelle, ja makasi
uneen nukkunut. Ap. T. 27:18, 19.
6. Niin haahdenhaltia meni hänen tykön=
sä, ja sanoi hänelle: miksis makaat? nouse,
ja rukoile Jumalatas, että Jumala muis=
tais meitä, ettemme hukkuisi.
7. Niin he sanoiwat toinen toisellensa:
tulkaat, ja heittäkäämme arpaa, tietääksem=
me, kenenkä tähden tämä onnettomuus
meillä on; ja kuin he heittiwät arpaa, lan=
kesi arpa Jonan päälle. San. l. 16:33.
8. Niin he sanoiwat hänelle: ilmoita nyt
meille, kenen tähden tämä onnettomuus
meillä on? mikä sinun tekos on ja kustas tu=
let? kusta maakunnasta eli kansasta sinä olet?

9. Hän sanoi heille: minä olen Hebrealainen, ja minä pelkään sitä Herraa Jumalata taiwaasta, joka meren ja karkian on tehnyt.

10. Niin ne miehet pelkäsiwät suuresti, ja sanoiwat hänelle: miksis näin teit? sillä ne miehet tiesiwät hänen Herran edestä paenneen; sillä hän oli heille sen sanonut.

11. Niin he sanoiwat hänelle: mitä meidän pitää sinulle tekemän, että meri meille tywentyis? Sillä meri käwi ja lainehti heidän ylitsensä.

12. Hän sanoi heille: ottakaat minua ja heittäkäät mereen, niin meri teille tywenee; sillä minä tiedän, että tämä suuri ilma tulee teidän päällenne minun tähteni.

13. Ja ne miehet soutiwat, että he olisiwat maan jälleen saaneet; mutta ei he woineet, sillä meri käwi wäkewästi heidän ylitsensä.

14. Niin he huusiwat Herran tykö, ja sanoiwat: ah Herra! älä anna meidän hukkua tämän miehen sielun tähden, ja älä lue meille tätä wiatointa werta! sillä sinä, Herra, teet niin kuin sinä tahdot. Tuom. 9:24.

15. Niin he ottiwat Jonan ja heittiwät mereen; ja meri asettui lainehtimasta.

16. Ja ne miehet pelkäsiwät Herraa suuresti, ja tekiwät Herralle uhria ja lupausta.

2 Luku.

Jona tulee niellyksi kalalta ja rukoilee Jumalata. Kala oksentaa hänen maalle.

Mutta Herra toimitti suuren kalan, nielemään Jonata. Ja Jona oli kalan watsassa kolme päiwää ja kolme yötä.

Matth. 12:40. l. 16:4. Luc. 11:30.

2. Ja Jona rukoili Herraa Jumalatansa kalan watsasta,

3. Ja sanoi: minä huusin Herraa minun ahdistuksessani, ja hän wastasi minua; minä paruin helwetin watsasta, ja sinä kuulit minun ääneni. Ps. 77:3:4. Ps. 120:1. Ps. 130:1.

4. Sinä heitit minun sywyyteen keskelle merta, niin että aallot minua pyörsiwät ympärinsä, kaikki sinun lainees ja aaltos käwiwät minun päällitseni.

5. Minä ajattelin minun hyljätyksi sinun silmäis edestä; kuitenkin saan minä wielä nähdä sinun pyhän templis.

6. Wedet piirsiwät minun ympäri sieluuni asti; sywyydet piirittiwät minun; kaisilisto peitti minun pääni. Ps. 69:2.

7. Minä wajosin wuorten perustukseen asti; maa salpasi minun teljillänsä ijankaikkisesti; mutta sinä otit minun elämäni ulos kadotuksesta, Herra minun Jumalani.

8. Koska minun sieluni epäili minussa, niin minä muistin Herran päälle; ja minun rukoukseni tuli sinun tykös, sinun pyhään templiis.

9. Mutta jotka luottawat turhaan walheeseen, ne hyljääwät laupiuden itse kohtaansa.

10. Mutta minä tahdon uhrata sinulle kiitoksella, minä tahdon maksaa lupaukseni; Herran tykönä on apu.

Ps. 3:9. Ps. 50:14. Ps. 116:7.

11. Ja Herra sanoi kalalle, että hän oksensi Jonan maan päälle.

3 Luku.

Jona saatuansa wastuutisen käskyn, saarnaa Niniwessä. Niniwen katumus.

Niin Herran sana tapahtui toisen kerran Jonalle, ja sanoi:

2. Nouse, mene siihen suureen kaupunkiin Niniween, saarnaamaan siellä sitä saarnaa, jonka minä sinulle sanon.

3. Silloin Jona nousi, ja meni Niniween Herran sanan jälkeen. Ja Niniwe oli Jumalan suuri kaupunki, kolmen päiwäkunnan matka. Jon. 1:2.

4. Ja koska Jona rupesi siinä käymään yhden päiwäkunnan matkan, huusi hän ja sanoi: wielä on neljäkymmentä päiwää, niin Niniwen pitää hukkuman.

5. Niin Niniwen miehet uskoiwat Jumalan päälle, ja antoiwat saarnata, että paastottaisiin, ja pukiwat säkit yllensä sekä pienet että suuret. Joel. 2:15. Matth. 12:41. Luc. 11:32.

6. Ja koska Niniwen kuningas sen kuuli, nousi hän istuimeltansa ja riisui kalliit waatteensa, käärei itsensä säkkiin ja istui tuhkaan; Job. 2:8. Math. 11:21. Luc. 10:13.

7. Ja antoi kuuluttaa ja sanoa Niniwessä kuninkaan tahdosta ja hänen sankareinsa käskystä, sanoen: ettei yksikään ihminen taikka eläin, karja eli lampaat pidä mitään maistaman, eikä laitumelle ajettaman, ja ei wettäkään juoman.

8. Waan ihmiset ja eläimet pitää säkkiin puettaman, ja heidän pitää lujasti Jumalan tykö huutaman. Ja jokainen palaitkaan pahasta tiestänsä, ja kätensä wäkiwallasta.

9. Kuka ties, Jumala taitaa kääntyä ja katua, ja lakata hirmuisesta wihastansa, ettemme huku. Jer. 18:8. Joel. 2:14.

10. Koska Jumala näki heidän työnsä, että he palasiwat pahasta tiestänsä, katui Jumala sitä pahaa, jota hän oli puhunut heille tehdäksensä, ja ei tehnytkään. 1 Mos. 6:6.

4 Luku.

Jonan närkästyminen, pensas, rangaistus.

Niin Jona pani sen kowin pahaksensa, ja wihastui.

2. Rukoili Herraa, ja sanoi: ah Herra! sepä on se, kuin minä sanoin, koska minä olin wielä maassani, sentähden minä tahdoin myös Tarsiin paeta; sillä minä tiedän, että sinä, Jumala, olet armollinen, laupias, pitkämielinen, suuresta hywyydestä ja kadut pahaa. 2 Mos. 34: 6. Neh. 9: 17. Ps. 86: 5. Ps. 103: 8. Ps. 145: 8. Joel. 2: 13.

3. Niin ota nyt, Herra, minun sieluni minusta pois; sillä minä kuolisin paremmin kuin eläisin.

4. Mutta Herra sanoi: luuletkos oikein wihastunees?

5. Ja Jona läksi kaupungista, ja istui kaupungista itään päin, ja teki siellä hänellensä majan; ja istui sen alla warjossa, siihen asti kuin hän näkis, mitä kaupungille tapahtuis.

6. Mutta Herra Jumala toimitti yhden pensaan, joka kaswoi Jonan ylitse, että se olis hänen päänsä warjonnut, ja wirwoittanut häntä hänen waiwassansa; ja Jona riemuitsi siitä pensaasta suurella ilolla.

7. Mutta Herra toimitti madon huomeneltain, kuin aamurusko koitti, joka söi sitä pensasta, että se kuiwettui.

8. Mutta koska aurinko nousnut oli, toimitti Jumala suuren itätuulen, ja aurinko paisti Jonan päähän, että hän tuli woimattomaksi. Niin hän toiwotti sielullensa kuolemata, ja sanoi: minä kuolisin ennenkuin minä eläisin.

9. Niin Jumala sanoi Jonalle: luuletkos oikein wihastunees siitä pensaasta? Ja hän sanoi: minä wihastun hamaan kuolemaan asti.

10. Ja Herra sanoi: sinä armahdat pensasta, jostas et mitään waiwaa nähnyt, etkä sitä kaswattanut, joka ynnä kaswoi ja ynnä katosi:

11. Eikö minun pitäisi armahtaman sitä suurta kaupunkia Niniwetä, jossa on enämpi kuin sata tuhatta ja kaksikymmentä tuhatta ihmistä, jotka ei tiedä eroittaa, kumpi oikia eli kumpi wasen käsi on, niin myös paljo eläimiä?

Propheeta Micha.

1 Luku.

Judan ja Samarian synti ja surkia rangaistus.

Tämä on Herran sana, joka tapahtui Michalle Maresasta, Jothamin, Ahaksen ja Jehiskian, Judan kuningasten aikana, jonka hän näki Samariasta ja Jerusalemista. Jer. 26: 18.

2. Kuulkaat kaikki kansat: sinä maa, ota waari, ja kaikki, kuin siinä on: ja Herra Jumala olkoon todistaja teitä wastaan, Herra pyhästä templistänsä. 5 Mos. 32: 1. Ps. 11: 4. Es. 1: 2.

3. Katso, Herra lähtee siastansa, astuu alas ja polkee maan korkeuksia: 1 Mos. 11: 7. 5 Mos. 32: 13. l. 33: 29. Es. 26: 21. Am. 4: 13.

4. Niin että wuoret pitää sulaman hänen allansa, ja laaksot halkeeman, niinkuin medenwaha sulaa tulen edessä, ja niinkuin ne wedet, jotka korkialta alas wuotawat. 2 Mos. 19: 18. Ps. 97: 5. Am. 9: 5.

5. Kaikki nämät tapahtuwat Jakobin ylitsekäymisen tähden, ja Israelin huoneen syntein tähden. Kuka siis on Jakobin ylitsekäymys? Eikö Samaria? Ja kutka owat Judan korkeukset? Eikö Jerusalem?

6. Minä teen Samarian kiwiraunioksi kedolla, joka pannaan wiinamäen ympäri, ja wieritän hänen kiwensä laaksoon, ja särjen perustukseen asti maahan.

7. Kaikki heidän epäjumalansa pitää rikottaman, ja kaikki heidän palkkansa tulella poltettaman, ja minä häwitän kaikki heidän kuwansa; sillä he owat porton palkasta kootut; sentähden pitää heidän jälleen porton palkaksi tuleman. 5 Mos. 23: 18. Hos. 2: 5.

8. Sitä minun täytyy walittaa ja parkua, minun täytyy riisuttuna ja alasti käydä; minun pitää walittaman niinkuin lohikärmeet, ja murhehtiman niinkuin nälkäkurki. Job. 30: 28, 29. Es. 20: 3. Jer. 4: 19.

9. Sillä tähän witsaukseen ei ole yhtään neuwoa; joka jo Judahan asti on tullut, ja pitää ulottuman minun kansani porttiin asti, Jerusalemiin asti. 2 Kun. k. 18: 13.

10. Älkäät sitä Gathissa ilmoittako, älkäät antako kuulla teidän itkuanne; waan menkäät tuhkahuoneeseen ja istukaat tuhkaan. 2 Sam. 1: 20. Job. 2: 8. Jer. 6: 26.

11. Lähde pois, sinä kauniin kaupungin asuwainen, häpiällä paljastettu. Karjakau=

pungin asuwaiset ei tule ulos, että walitus
on lähipaikoissa, jotka saawat teiltä ylöspi=
tämisensä. Es. 47:3.
12. Se surullinen kaupunki murhehtii sen
sywän tähden; sillä onnettomuus pitää
Herralta tuleman hamaan Jerusalemin
porttiin. Am. 3:6.
13. Sinä kaupunki Lachis, waljasta ra=
tasten eteen liukkaat hewoiset, ja mene mat=
kaas; sinä olet Zionin tyttärelle synnin alku
ollut, sillä sinussa on löytty Israelin rikok=
sia. Jos. 10:3. l. 15:39. 2 Kun. k. 19:8.
14. Sinun täytyy niin lahjat antaa kuin
Gathikin; Achsibin huoneen pitää Israelin
kuningasten liitosta luopuman.
Jos. 15:44. l. 19:29.
15. Minä saatan sinulle Maressa oikian
perillisen, ja Israelin kunnian pitää Adul=
lamiin asti tuleman.
16. Tee pääs paljaaksi, ja keritse sinus,
sinun kaunisten lastes tähden; ajele pääs
paljaaksi niinkuin kotka, sillä he owat wiedyt
sinulta pois wangittuna.

2 Luku.

Sana ylönkatsottu. Messias luwattu.

Woi niitä, jotka wahinkoa ajattelewat, ja
pahoja juonia wuoteissansa ahkeroitsewat!
että he sen täyttäisiwät kuin aamu walistaa;
sillä heilläpä walta on. Ps. 36:5.
2. He ahnehtiwat peltoja, jotka he wäki=
wallalla ottawat, ja huoneita, jotka he omis=
tawat; ja tekewät ylöllistä jokaisen huoneen
kanssa ja jokaisen perinnön kanssa.
1 Kun. k. 21 l. Es. 5:8.
3. Sentähden sanoo Herra näin: katso,
minä ajattelen tälle sukukunnalle pahaa,
josta ei teidän pidä woiman wetää pois
teidän kaulaanne, eikä teidän pidä niin yl=
piästi käymän; sillä paha aika tulee.
4. Sillä ajalla pitää teistä sananlasku
otettaman, ja surkia walitus walitettaman,
sanoen: me olemme peräti häwitetyt; mi=
nun kansani osa on muutettu; kuinka hän
meiltä pellot ottaa pois, ja ne jakaa?
2 Kun. k. 17:24.
5. Ja tosin ei teillä pidä osaa Herran
seurakunnassa oleman.
6. Ei teidän pidä (sanowat he) saarnaa=
man, muiden pitää saarnaaman; ei niiden
pidä saarnaaman niinkuin te: en me niin
ratki häpiään tule. Es. 30:10. Am. 7:16.
7. Niin Jakobin huone itsensä lohduttaa:
luuletkos Herran hengen lyhetyksi? eikö hä=
nen näitä pitäisi tekemän? eikö minun pu=
heeni ole hywä sille, joka oikein waeltaa?
Es. 28:21. l. 50:2.
8. Mutta minun kansani on jo ennen tätä
hankinnut niinkuin wihollinen; he ryöstää=
wät sekä hameen että päälliswaatteen niin=
kuin sodassa niiltä, jotka suruttomasti wael=
tawat. Hes. 22:29.
9. Te ajatte pois minun kansani waimot
kauneista huoneistansa, ja alati otatte pois
heidän nuorukaisiltansa minun kaunistukseni.
Matth. 23:14.
10. Sentähden nouskaat ja menkäät pois;
sillä et te saa tässä olla; heidän saastaisuu=
tensa tähden pitää heidän armottomasti hä=
wiämän. 3 Mos. 18:25.
11. Jos joku lipilaari olis ja walheen
saarnaaja (joka sanois:) minä tahdon saar=
nata, kuinka teidän pitää wiinaa ja wäke=
wätä juomaa juoman; senkaltainen saar=
naaja olis tälle kansalle sowelias. Mich. 3:5.
12. Mutta minä tahdon sinua, Jakob, ko=
konansa koota, ja jääneet Israelissa saattaa
kokoon, ja tahdon heitä, niinkuin Botsran
lauman, yhteen saattaa; niinkuin lauma
pihatossa, niin myös sen pitää ihmisistä
kopiseman. Jer. 31:10. Joh. 10:16.
13. Yksi särkiä pitää astuman ylös heidän
edellänsä; heidän pitää särkemän läpitse, ja
käymän portista ulos ja sisälle; ja heidän
kuninkaansa pitää käymän heidän edellänsä,
ja Herra kaikkein esin heitä.

3 Luku.

Päämiesten, pappein wäkiwalta.

Ja minä sanoin: kuulkaat siis te, Jakobin
päämiehet, ja te Israelin huoneessa esimie=
het: eikö teidän pitäisi oikeutta tietämän?
Jer. 5:4, 5.
2. Mutta te wihaatte hywää ja rakastatte
pahaa; te kiskotte heiltä heidän nahkansa,
ja kalwatte lihan heidän luistansa;
3. Ja syötte minun kansani lihan, ja koska
te olette heiltä nahan nylkeneet, niin te sär=
jette heidän luunsa, ja hakkaatte rikki ne
niinkuin pataan, ja niinkuin lihan kattilaan.
Ps. 14:4.
4. Sentähden koska te Herran tykö huu=
datte, niin ei hän teitä kuule, waan peittää
silloin teistä kaswonsa, niinkuin te olette tei=
dän pahalla menollanne ansainneet.
Sam. l. 1:28. Es. 1:15. Jer. 11:11. l. 14:12. Hes. 8:18.
5. Näin sanoo Herra niistä propheetaista,
jotka minun kansani wiettelewät: he saar=
naawat rauhaa, koska heille syötäwätä an=
netaan; mutta koska ei heidän suuhunsa
mitään anneta, saarnaawat he sodan tule=
wan. Hes. 13:18, 19. Mich. 2:11.
6. Sentähden pitää teidän näkynne yöksi,

ja teidän aawistuksenne pimeydeksi tuleman.
Auringon pitää laskeman niiden prophee=
tain ylitse, ja päiwän pitää pimenemän
heidän päältänsä. Jer. 15:9. Joel. 2:10. Am. 8:9.
7. Ja näkiät pitää häpiään tuleman, ja
ennustajat häpeemän, ja kaikkein täytyy
suunsa peittää, ettei siellä ole Jumalan sa=
naa. 3 Mos. 13:45. Hes. 24:17.
8. Mutta minä olen täynnä Herran
hengen woimaa, ja oikeutta ja wäkewyyttä,
että minä tohdin ilmoittaa Jakobille ylitse=
käymisensä ja Israelille syntinsä.
9. Niin kuulkaat siis tätä, te Jakobin huo=
neen päämiehet, ja te Israelin huoneen
esimiehet: te, jotka oikeutta kauhistutte, ja
käännätte toisin kaikki, mitä toimellinen on;
Am. 5:7. l. 6:12:
10. Te jotka Zionin werellä rakennatte, ja
Jerusalemin wääryydellä. Jer. 22:13. Hes. 22:27.
11. Hänen päämiehensä tuomitsewat lah=
jain tähden, hänen pappinsa opettawat pal=
kan tähden, ja heidän propheetansa aawis=
tawat rahan tähden; luottawat heitänsä
kuitenkin Herraan, ja sanowat: eikö Herra
ole meidän seassamme? Ei taida onnetto=
muus meitä käsittää. Zeph. 3:3, 4. Jer. 7:4.
12. Sentähden pitää Zion kynnettämän
teidän tähtenne niinkuin pelto, ja Jerusa=
lem pitää tuleman kiwiraunioksi, ja templin
wuori metsän kukkulaksi. Jer. 26:18.

4 Luku.

Messiaksen waltakunta. Babelin wankeus.

Mutta wiimeisinä päiwinä pitää sen wuo=
ren, jolla Herran huone on, wahwistuman,
ja oleman korkeimman kaikkia muita wuo=
ria, ja korotettaman kukkulain ylitse; ja kan=
sat pitää sinne juokseman. Es. 2:2.
2. Ja monilaiset pakanat sinne menemän
ja sanoman: tulkaat ja astukaamme ylös
Herran wuorelle ja Jakobin Jumalan huo=
neen tykö, että hän opettais meille hänen
teitänsä, ja me waeltaisimme hänen pol=
wuillansa. Sillä Zionista on laki tulewa,
ja Herran sana Jerusalemista. Es. 2:3.
3. Ja hän on tuomitsewa paljon kansan
seassa, ja rankaisewa wäkewät pakanat kau=
kaisissa maakunnissa; silloin pitää heidän
miekkansa wannaiksi tekemän ja keihäänsä
wikahteiksi. Ei yhdenkään kansan pidä tois=
ta kansaa wastaan miekkaa nostaman, eikä
silleen tottuman sotimaan. Es. 2:4.
4. Jokaisen pitää wiinapuunsa ja fikuna=
puunsa alla pelkäämätä asuman; sillä Her=
ran Zebaothin suu on sen puhunut.
1 Kun. k. 4:25. Es. 11:6.
5. Jokainen kansa pitää Jumalansa ni=
messä waeltaman; mutta meidän pitää
waeltaman Herran meidän Jumalamme
nimeen, aina ja ijankaikkisesti.
6. Sillä ajalla, sanoo Herra, tahdon minä
ontuwaiset koota, ja saattaa hyljätyt kokoon,
ja sen, jota minä waiwannut olen.
5 Mos. 30:3. Hes. 34:16. Zeph. 3:19.
7. Ja tahdon ontuwaiselle perillisiä saat=
taa, ja heikon suureksi kansaksi tehdä. Ja
Herra on itse olewa heidän kuninkaansa
Zionin wuorella tästä ajasta hamaan ijan=
kaikkisuuteen. Es. 60:22. Dan. 7:14. Luc. 1:33.
8. Ja sinä Ederin torni, Zionin tyttären
linna, sinun tykös pitää tuleman, ja pitää
tuleman se entinen esiwalta, Jerusalemin
tyttären waltakunta. 1 Mos. 35:21. Neh. 3:1.
9. Miksi sinä nyt niin lakkaamata huudat?
eikös tä kuningas ole sinun kanssas? owatko
sinun neuwonantajas hukkuneet? että kipu
tarttui sinuun niinkuin synnyttäwäiseen.
Jer. 8:19.
10. Murehdi ja huokaa sinä, Zionin tytär,
niinkuin synnyttäwäinen; sillä sinun täytyy
mennä ulos kaupungista ja kedolla asua, ja
mennä hamaan Babeliin; mutta sinä pääs=
tetään taas sieltä, siellä on Herra sinun
päästäwä sinun wihollises kädestä. Ps. 54:9.
11. Sillä monet pakanat pitää kokoontu=
man sinua wastaan, ja sanoman: hän on
altiiksi annettu, me tahdomme meidän hi=
momme nähdä Zionista.
12. Mutta ei he Herran ajatuksista mitään
tiedä, eikä ota waaria hänen neuwostansa;
sillä hän on hakenut heitä kokoon, niinkuin
lyhteet riiheen. Jer. 51:33.
13. Sentähden nouse ja tapa riihtä, sinä
Zionin tytär; sillä minä tahdon sinulle teh=
dä rautaiset sarwet ja waskiset kynnet, ettäs
paljon kansaa runtelet. Niin minä tahdon
myös heidän tawaransa altiiksi antaa Her=
ralle, ja heidän hywyytensä kaiken maail=
man hallitsialle.
14. Mutta hankitse nyt, sinä sotanainen:
sillä meitä piiritetään; ja Israelin tuoma=
ria witsalla poskelle lyödään.
Job. 16:10. Wal. w. 3:30.

5 Luku.

Bethlehem. Assurin wankeus.

Ja sinä, Bethlehem Ephrata, joka wähäi=
nen olet Judan tuhanten seassa, sinusta on
minulle se tulewa, joka Israelissa on hallit=
sia olewa, jonka uloskäymys on ollut alusta
ja ijankaikkisuudesta. Matth. 2:6. Joh. 1:1. l. 7:42.
2. Hän antaa heitä siihen aikaan asti

waiwattaa, kuin se on synnyttänyt, joka pi=
tää synnyttämän; ja jääneet hänen weljis=
tänsä pitää tuleman jälleen Israelin lasten
tykö.
3. Mutta hän on astuwa edes, ja kaitsewa
Herran wäkewyyden kautta, ja Herran hä=
nen Jumalansa nimen korkeuden kautta, ja
heidän pitää lewossa asuman; sillä hän on
nyt kuuluisaksi tulewa niin lawialta kuin
maailma on.
4. Me saamme myös rauhan Assurista,
joka nyt meidän maallemme tullut on, ja
meidän huoneemme tallannut on; sillä hän=
tä wastaan pitää seitsemän paimenta ja
kahdeksan päämiestä herätettämän.
2 Kun. k. 18: 13, 25.
5. Jotka Assurin maan pitää miekalla hä=
wittämän, ja Nimrodin maan heidän owis=
sansa; niin me Assurista päästetyksi tulem=
me, joka meidän maallemme tullut on, ja
meidän rajamme tallannut on. 1 Mos. 10: 10, 11.
6. Ja jääneet Jakobissa pitää myös mo=
nen kansan seassa oleman, niinkuin kaste
Herralta, ja niinkuin sateen pisarat ruohol=
la, joka ei ketään odota, eikä ihmistä tottele.
Ps. 110: 3. Cor. 3: 6, 7.
7. Ja jääneet Jakobista pitää pakanain
seassa, monen kansan tykönä oleman, niin=
kuin jalopeura metsän petoin seassa, ja niin=
kuin nuori jalopeura lammaslauman seas=
sa, jota ei kenkään woi karkoittaa, koska hän
menee läpitse, sotkuu ja repelee.
8. Sinun kätes saa woiton kaikkia wiholli=
sias wastaan, että kaikki sinun wihollises
häwitetään.
9. Sillä ajalla, sanoo Herra, tahdon minä
ottaa sinulta pois sinun hewoises, ja kadot=
taa sinun rattaas.
10. Ja tahdon sinun maas kaupungit hä=
wittää, ja kaikki sinun linnas särkeä.
11. Ja tahdon welhot sinussa häwittää, ettei
yksikään tietäjä pidä sinun tykönäs oleman.
12. Minä tahdon temmata pois sinun ku=
was ja epäjumalas sinusta, ettei sinun pidä
silleen kumartaman sinun kättes tekoja.
13. Ja tahdon hakata maahan sinun met=
sistös, ja sinun kaupunkis häwittää.
14. Ja minä tahdon kostaa hirmuisuudella
ja wihalla kaikki pakanat, jotka ei tahdo
kuulla.

6 Luku.

Neuwo otolliseen Jumalan palwelukseen, ja uhkaus
wäärintekiöille.

Kuulkaat siis, mitä Herra sanoo: nouse ja
nuhtele wuoria, ja kuulkaan kukkulat sinun
ääntäs.
2. Kuulkaat, te wuoret, Herran riitaa, ja
te wäkewät maan perustukset; sillä Herralla
on riita kansansa kanssa, ja Israelin kanssa
tahtoo hän kamppailla. Hos. 4: 1.
3. Minun kansani, mitä minä olen sinulle
tehnyt, eli millä minä olen sinua raskautta=
nut? Sanos minulle. Jer. 2: 5
4. Minä olen kuitenkin sinun Egyptin
maalta wienyt ylös, ja lunastin sinun or=
juuden huoneesta; ja lähetin sinun etees
Moseksen, Aaronin ja MirJamin.
2 Mos. 15: 21.
5. Minun kansani, muista siis, mitä neu=
woa Balach Moabin kuningas piti, ja mitä
Bileam Peorin poika häntä wastasi, Sitti=
mistä hamaan Gilgaliin asti, että te tietäi=
sitte Herran wanhurskaita töitä.
4 Mos. 22: 5. k. 23: 7. k. 24: 15. Jos. 5: 9.
6. Millä minun pitää Herraa lepyttämän?
kumarruksellako sen korkian Jumalan edessä?
pitääkö minun häntä lepyttämän polttouh=
rilla ja wuosikuntaisilla wasikoilla.
7. Luuletkos, että Herra mielistyy moneen
tuhanteen oinaaseen, taikka öljyyn, waikka
sitä epälukuiset wirrat täynnä olisiwat? Eli
pitääkö minun antaman minun esikoisen
poikani minun ylitsekäymiseni tähden, eli
minun ruumiini hedelmän minun sieluni
synnin tähden? Ps. 50: 9. Ps. 51: 18. Es. 1: 11.
8. Se on sinulle sanottu, ihminen, mikä
hywä on, ja mitä Herra sinulta waatii, ni=
mittäin, ettäs kätket Jumalan sanan, ja har=
joitat rakkautta, ja olet nöyrä sinun Juma=
las edessä. 5 Mos. 10: 12.
9. Herran ääni pitää kuuluman kaupun=
gin ylitse, mutta joka sinun nimeäs pelkää,
pitää menestymän: kuulkaat witsaa, ja kuka
sen on toimittanut.
10. Eikö wielä ole wäärä tawara juma=
lattomain huoneissa, ja wähä mitta kauhis=
tukseksi?
11. Eli pitäiskö minun wäärät waa'at ja
petolliset puntarit säkeissä kohtuullisiksi ar=
waaman? 3 Mos. 19: 36. Hos. 12: 7.
12. Joiden kautta hänen rikkaansa paljon
wääryyttä tekewät, ja hänen asuwaisensa
walhettelewat; ja pettäwäinen kieli on hei=
dän suussansa. Jer. 9: 8.
13. Sentähden minä rupeen myös sinua
rankaisemaan, ja häwitän sinua sinun syn=
teis tähden.
14. Sinä syöt, ja et taida rawituksi tulla,
ja sinä pitää sinussas nöyryytettämän. Mi=
täs kätket, ei sen pidä pääsemän, ja mitä
pääsee, sen minä miekalle annan. Hos. 4: 10.
15. Sinä kylwät, ja et leikkaa; sinä sotkut

öljypuita, ja et saa itseäs öljyllä woidella, ja kuurnitset wiinaa, ja et saa sitä juoda.
5 Mos. 28: 38, 39. Am. 5: 11. Zeph. 1: 13. Hagg. 1: 6.
16. Sillä Omrin säädyt ahkerasti pidetään, ja kaikki Ahabin huoneen teot, ja te waellatte heidän neuwoissansa; sentähden tahdon minä sinua autiaksi tehdä, ja sen maan asuwaiset pilkaksi, ja teidän pitää minun kansani häpiän kantaman. Jer. 51: 37.

7 Luku.

Jumalan lapset saawat armon.

Woi minua! sillä minulle tapahtuu niinkuin sille, joka wiinamäessä tähteitä hakee, kussa ei wiinamarjoja löytä syötää; ja minun sieluni himoitsi warhaista hedelmätä.
Matth. 21: 19.
2. Hywät owat maasta kadonneet pois, ja wanhurskaat ei ole silleen ihmisten seassa; kaikki he wäijywät werta wuodattaaksensa, jokainen wakoo toista, käsittääksensä häntä. Ps. 12: 2. Hos. 4: 1.
3. Ja luulewat hywästi tekewänsä, koska he pahasti tekewät. Mitä päämies tahtoo, sitä tuomari sanoo, että se hänelle jotakin hywää jälleen tekis; wäkewät puhuwat oman tahtonsa jälkeen wahingoittaaksensa, ja wääntelewät niinkuin he tahtowat.
Es. 5: 20. Mich. 2: 1. l. 3: 11.
4. Kaikkein paras on heidän seassansa niinkuin orjantappura, ja kaikkein toimellisin on niinkuin ohdakkeet. Mutta koska sinun saarnaajais päiwät tulewat, ja sinä tulet rangaistuksi, silloin ei he tiedä, kuhunka heidän menemän pitää.
5. Älköön kenkään uskoko lähimmäistänsä; älköön kenkään uskaltako päämiesten päälle; kätke sinun suus owi siltä, kuin makaa helmassas. 3 Mos. 13: 6.
6. Sillä poika katsoo ylön isänsä, tytär karkaa äitiänsä wastaan, ja miniä anoppiansa wastaan; ja ihmisen wihollisen owat hänen oma perheensä.
Hes. 22: 7. Matth. 10: 35, 36. Luc. 12: 53.
7. Mutta minä tahdon katsoa Herran päälle, ja minun autuuteni Jumalata odottaa; minun Jumalani on minua kuulewa.
8. Älä iloitse, minun wihollliseni, minusta, että minä lankesin, minä olen taas nousewa, ja waikka minä pimeydessä istun, niin Herra on kuitenkin minun walkeuteni.
9. Minä tahdon kantaa Herran wihan, sillä minä olen häntä wastaan syntiä tehnyt, siihen asti kuin hän minun asiani toimittaa, ja saattaa minulle oikeuden; hän wie minun ulos walkeuteen, että minä saan nähdä hänen wanhurskautensa. Jer. 50: 34
10. Minun wiholliseni pitää sen näkemän, ja peräti häpiään tuleman, joka nyt sanoo minulle: kussa on Herra sinun Jumalas? Minun silmäni pitää hänen näkemän, että hän pitää niinkuin loka kaduilla poljettaman. Ps. 42: 4, 11. Joel. 2: 17.
11. Sillä ajalla pitää rakettaman jälleen sinun muuris, ja Jumalan sana lawialta julistettaman.
12. Sillä ajalla pitää sinun tykös Assyriasta ja wahwoista kaupungeista tultaman, hamasta wahwoista kaupungeista niin wirtaan asti, yhdestä merestä niin toiseen, yhdestä wuoresta niin toiseen.
Es. 19: 23.
13. Sillä maan pitää autiaksi tuleman asuwaistensa tähden, heidän töittensä hedelmän tähden.
14. Kaitse kansaas sinun sauwallas, sinun perimises laumaa, joka asuu yksinänsä, metsässä wainioin keskellä; anna heitä kaita Basanissa ja Gileadissa, niinkuin entiseen aikaan.
15. Minä annan heidän ihmeitä nähdä, niinkuin muinen, koska he Egyptin maalta läksiwät. Joel. 2: 26.
16. Että pakanat sen näkisiwät, ja kaikki heidän woimallisensa häpeisiwät, ja panisiwat kätensä suunsa päälle, ja korwansa tukitsisiwat.
17. Heidän pitää tomua nuoleman niinkuin kärme, ja niinkuin madot maan päällä pesästänsä liikkuman. Heidän pitää pelkäämän Herraa meidän Jumalatamme, ja wapiseman sinun edessäs. Ps. 72: 9. Es. 49: 23.
18. Kuka on senkaltainen Jumala kuin sinä olet, joka synnit annat anteeksi? hän menee ohitse perimisensä jääneitten rikoksia; ei hän pidä wihaa ijäti, sillä hänellä on halu laupiuteen. 2 Mos. 34: 6. Ps. 103: 8, 9. Jer. 10: 6.
19. Hän kääntyy, ja armahtaa meidän päällemme, ja polkee alas meidän pahat tekomme, ja kaikki meidän syntimme meren sywyyteen heittää. Ap. T. 10: 43.
20. Sinä pidät Jakobille sen uskollisuuden, ja Abrahamille sen armon, jonkas muinen meidän isillemme wannonut olet.

Propheeta Nahum.

1 Luku.

Herran kiiwaus. Assur lankee.

Tämä on Niniwen kuorma, ja Nahumin sen Elkosilaisen ennustuskirja. Es. 13:1.
2. Herra on kiiwas Jumala ja kostaja, ja Herra on kostaja ja wihainen; Herra on kostaja wihollisiansa wastaan, joka ei wainollisiansa unohda. 2 Mos. 20:5.
3. Herra on pitkämielinen ja suuri woimasta, jonka edessä ei kenkään ole wiatoin; Herran tie on tuulessa ja tuulispäässä, jonka jalkain tomu pilwi on.
2 Mos. 34:6, 7. Ps. 18:14. Ps. 114:5. Es. 50:2.
4. Joka nuhtelee merta, ja kuiwaa sen, ja tekee kaikki wirrat kuiwaksi; Basan ja Karmel taipuu, ja se nääntyy mitä Libanonin wuorella kukoistaa.
2 Mos. 14:21. Jos. 3:16. Ps. 106:9.
5. Wuoret wapisewat hänen edessänsä, ja kukkulat sulawat; maa palaa hänen edessänsä, ja maan piiri, ja kaikki, jotka siinä asuwat. 2 Mos. 19:18. Ps. 18:8. Joel. 3:16.
6. Ja kuka seisoo hänen wihansa edessä? eli kuka woi pysyä hänen hirmuisuutensa edessä? hänen wihansa palaa niinkuin tuli, ja kalliot lohkeewat hänen edessänsä.
7. Herra on laupias, ja turwa hädän aikana; ja tuntee ne, jotka uskaltawat hänen päällensä. Ps. 9:10.
8. Koska wedenpaisumus juoksee, niin hän sen lopettaa; mutta hänen wihollisiansa hän wainoo pimeydellä.
9. Mitä te ajattelette Herraa wastaan? Hän on se, joka kuitenkin tekee lopun; ei ahdistus kahdesti tule.
10. Sillä niinkuin orjantappurat, jotka sekaseuraisin kaswawat ja kaikkein tuoreimmat owat, poltetaan niinkuin kuiwat korret; Ps. 58:10.
11. Niin pitää oleman se kawala juoni, joka sinusta tulee ulos, ja pahaa ajattelee Herraa wastaan.
12. Näin sanoo Herra: waikka he owat rauhassa, ja heitä on tosin monta, kuitenkin heidän pitää maahan hakatuksi tuleman ja menemän pois; sillä minä olen sinua nöyryyttänyt, mutta en tahdo kuitenkaan enää waiwata.
13. Waan tahdon silloin hänen ikeensä sinusta särkeä, ja rewäistä rikki sinun sitees.
14. Mutta sinua wastaan on Herra käskenyt, ettei yksikään sinun nimes siemen pysymän pidä. Sinun Jumalas huoneesta tahdon minä hukuttaa sinun epäjumalas, ja kuwas tahdon minä sinulle haudaksi tehdä; sillä sinä olet tyhjäksi tullut.
2 Kun. k. 19:37. Es. 37:38.
15. Katso, suloisten saarnaajitten jalat owat wuorilla, niiden jotka rauhaa julistawat; pidä sinun juhlapäiwäs, Juda, ja maksa lupaukses; sillä ei se jumalatoin pidä silleen tuleman sinun pääalles, joka on kokonansa häwitetty. Es. 52:7. Rom. 10:15.

2 Luku.

Niniwen piiritys ja ryöstö.

Haaskaaja pitää astuman ylös sinua wastaan, ja piirittämän linnan; mutta ota ahkerasti waari teistäs, hankitse itses jalosti, ja wahwista sinun woimas wäkewästi.
Es. 8:9, 10. k. 10:12.
2. Sillä Herra tuo jälleen Jakobin suuren kunnian, niinkuin Israelinkin suuren kunnian, waikka ryöstäjät owat hänen tyhjentäneet, ja hänen wiinapuunsa oksat turmelleet.
3. Hänen wäkewäinsä kilwet owat punaiset, hänen sotawäkensä on niinkuin purpura; hänen rattaansa walistawat niinkuin tulisoitot, koska sotaan mennään: heidän keihäänsä häälywät.
4. Rattaat wieriäwät kaduilla, ja kolisewa kujilla; he wälkkywät niinkuin tulisoitto, ja juoksewat niinkuin pitkäisen leimaus.
5. Mutta hän ajattelee wäkewitänsä; kuitenkin heidän pitää lankeeman, waikka kuhunka he tahtowat; ja heidän pitää rientämän muureihinsa päin, ja siihen warjelukseen, kussa he irstaana olisiwat.
6. Mutta portit wirtain tykönä kuitenkin awataan, ja huone hajoitetaan.
7. Drotninki pitää wietämän pois wangittuna, ja hänen piikansa huokaaman niinkuin mettiset, ja rintoihinsa lyömän.
8. Niniwe on ollut aikanansa niinkuin kalalammikko wettä täynnä, mutta nyt he pakenewat. Seisokaat, seisokaat, (pitää heitä huuttaman); waan ei ole ketään, joka takansa katsoo.
9. Niin ryöstäkäät hopiata, ryöstäkäät kultaa; sillä tässä on tawarata ilman loppumata, ja kaikkinaisten kalleitten kappaleitten paljous.
10. Mutta nyt sen täytyy tyhjetyksi, perät

paljastetuksi ja häwitetyksi tulla; sydän on raumennut pois, polwet horjuwat, ja kaikki lanteet wapisewat, ja kaikkein kaswot mustaksi muuntuwat.

Es. 13: 7. Hes. 7: 17. l. 21: 7. Joel. 2: 6.

11. Kussa nyt on jalopeurain asuinsia ja nuorten jalopeurain laiduin, johonka jalopeura meni, ja naaras jalopeura, jalopeuran penikan kanssa, ja ei tohtinut kenkään heitä karkoittaa? Hes. 19: 1, 2c.

12. Waan jalopeura raateli kyllä penikoillensa, ja murski naaras=jalopeuroillensa; ja täytti luolansa raatelukseska ja pesänsä ryöstämisestä.

13. Katso, minä tulen sinun tykös, sanoo Herra Zebaoth, ja sytytän sinun rattaas sawuun, ja miekan pitää sinun nuoret jalopeuras syömän; ja minä teen lopun sinun ryöstämisestäs maassa, ettei silleen pidä sinun sanansaattajas ääntä kuuluman.

3 Luku.

Lawiampi kirjoitus Niniwen teloituksesta.

Woi sitä murhakaupunkia, joka on täynnä walhetta ja ryöstäyttä, eikä tahdo ryöstäykseställänsä lakata! Hes. 24: 6, 9. Hab. 2: 12.

2. Sillä siinä kuullaan ruoskat winisewän ja ratasten pyörät kitisewän, hewoiset hirnuwan ja rattaat wieriwän.

3. Hän wie ratsastajat wälkkywäisillä miekoilla ja kiiltäwillä keihäillä; siinä monta tapettua makaa, ja suuret ruumisten läjät, niin että ruumiit owat lukemattomat, ja niihin täytyy langeta.

4. Kaikki nämät sen kauniin ja rakkaan porton suuren huoruuden tähden, joka on taitawa noita, joka huoruudellansa pakanat, ja welhoudellansa maat ja kansat myynyt on.

5. Katso, minä tulen sinun kimppuus, sanoo Herra Zebaoth, minä awaan sinun waattees palteen sinun kaswoistas, ja näytän sinun häpys pakanoille, ja sinun häpiäs waltakunnille osoitan.

Es. 47: 2, 3. Jer. 13: 22. Hes. 16: 37.

6. Ja teen sinun sangen kauhistawaiseksi, ja häwäisen sinun, ja teen sinun saastaisuudeksi.

7. Ja pitää tapahtuman, että kaikki, jotka sinun näkewät, pitää sinua pakeneman, ja sanoman: Niniwe on raadeltu, ja kuka tahtoo häntä armahtaa? ja kusta minun pitäis sinulle lohduttajata etsimän?

8. Oletkos parempi kuin hallitsiain kaupunki No? joka wirtain keskellä oli, ja wesi juoksi hänen ympärillänsä, jonka muurit ja wahwistukset oliwat meren reunassa.

Jer. 46: 25.

9. Ethiopia ja Egypti oli hänen lukematoin wäkensä; Put ja Lybia oliwat sinun apunas. 2 Aika. 14: 9. Jer. 46: 9.

10. Ja kuitenkin hänen täytyi pois ajettuna olla, ja mennä pois wangittuna; ja hänen lapsensa owat kaikkein katuin suissa lyödyt, ja hänen kunniallisistansa heitettiin arpaa, ja kaikki hänen ylimmäisensä pantiin kahleisiin.

11. Juuri niin täytyy sinun myös juopua, ja sinuas lymyttää, ja turwaa wihollistes edestä etsiä.

12. Kaikki sinun wahwat kaupunkis owat niinkuin fiikunapuut, joissa kypsät fiikunat owat: koska niitä puhdistetaan, niin he putoowat sen suuhun, joka niitä syödä tahtoo.

13. Katso, sinun kansas pitää tuleman niinkuin waimot, ja sinun maas owet pitää sinun wihollisilles kokonaan aukeneman, ja tulen pitää sinun salpas syömän.

Jer. 50: 37. l. 51: 30.

14. Ammunna sinulles wettä siinä, kuin sinä piiritetään; wahwista sinun linnas, mene saween ja sotke sitä, ja tee wahwoja tiilejä.

15. Mutta tulen pitää sinua syömän, ja miekan sinua surmaaman; sen pitää sinun syömän niinkuin parmat; sen pitää lankeeman sinun päälles niinkuin ruohomadot.

16. Enämpi sinulla on kauppamiehiä kuin tähtiä taiwaassa; mutta nyt heidän pitää itsensä hajoittaman niinkuin parmat, ja lentämän siitä pois.

17. Sinun ylimmäistäs on niin monta niinkuin ruohomatoja, ja päämiehiäs niinkuin parmoja, jotka heitänsä aidoille wilun aikana sioittawat; mutta koska aurinko nousee, niin he sieltä lähtewät, ettei siaakaan tuta, kussa he oliwat.

18. Sinun paimenes, sinä Assurin kuningas, pitää makaaman, ja sinun woimallises pitää maata paneman; sinun kansas pitää wuorille hajoitettaman, ja ei pidä kenenkään heitä kokooman. Jer. 23: 2. l. 25: 34.

19. Ei pidä kenenkään sinun wahinkotas parantaman, eikä sinun rangaistuksestas sureman; waan kaikki, jotka näitä sinusta kuulewat, pitää käsiänsä sinusta yhteen lyömän; sillä ketä ei ole sinun pahuutes ilman lakkaamata kohdannut?

Propheeta Habakuk.

1 Luku.

Judalaisten jumalattomuus. Chaldealaisten murha. Propheetan rukous.

Tämä on se raskaus, jonka propheeta Habakuk on nähnyt. Es. 13:1.

2. Herra, kuinka kauwan minun pitää huutaman, ja et sinä tahdo kuulla? kuinka kauwan minun pitää parkuman wäkiwallan tähden, ja et sinä tahdo auttaa?

3. Mikfis minulle waiwaa ja työtä osoitat? mikfis minun annat nähdä ryöwyyttä ja wäkiwaltaa minun ympärilläni? riita ja tora saa wallan. Ps. 10:14.

4. Sentähden hyljätään laki, ja oikeus ei koskaan saa edeskäydä; sillä jumalatoin sortaa wanhurskasta, sentähden tehdään wäärät tuomiot.

5. Katsokaat pakanain seassa, katsokaat ja ihmetelkäät, ja hämmästykäät; sillä minä teen työn teidän aikananne, jota ei teidän pidä uskoman, koska siitä puhutaan. Ap. T. 13:41.

6. Sillä katso, minä herätän Chaldealaiset, haikian ja nopian kansan, jonka pitää waeltaman niin lewiältä kuin maa on, ja omistaman ne asumiset, jotka ei heidän omansa ole;

7. Joka pitää hirmuinen ja julma oleman, käskemän ja waatiman, niinkuin hän tahtoo.

8. Hänen hewoisensa owat nopiammat kuin pardit, ja purewaisemmat kuin sudet ehtoolla; hänen ratsasmiehensä waeltawat lawialta; ja hänen ratsasmiehensä tulewat kaukaa, ja lentäwät, niinkuin kotka rientää raadolle. Jer. 4:13. l. 5:6. Zeph. 3:3. Matth. 24:28.

9. He tulewat kaikki wahingoittamaan; he kääntäwät kaswonsa itään päin, ja kokoowat wankeja niinkuin santaa. 1 Mos. 32:12. Hos. 1:10.

10. Heidän pitää kuninkaita pilkkaaman ja päämiehiä nauraman; kaikki linnat pitää heidän leikkinänsä oleman; sillä he tekewät wähät wallit, ja woittawat ne.

11. Silloin he muuttawat mielensä, ylitsekäywät ja rikkowat, että he kerskaawat heidän woimansa olewan heidän jumalansa. Dan. 5:4.

12. Etkös sinä, Herra, ole alusta, minun Jumalani, minun pyhäni. Älä anna meitä kuolla, waan anna heidän olla, o Herra, meille ainoasti rangaistukseksi, ja anna heidän, o meidän turwamme, meitä ainoasti kurittaa. 5 Mos. 32:4.

13. Sinun silmäs owat puhtaat, niin ettes woi pahaa nähdä, ja et tahdo katsoa surkeutta; mikfis katsot siis ylönkatsojita, ja waikenet, koska jumalatoin sen nielee, joka häntä hurskaampi on? Job. 21:7. Ps. 5:5, 6. Jer. 12:1.

14. Ja mikfis teet ihmiset niinkuin kalat meressä, niinkuin madot, joilla ei haltiata ole?

15. He onkiwat kaikki ongella, ja wetäwät nuotallansa ja saawat werkoillansa; josta he iloitsewat ja riemuitsewat.

16. Sentähden he uhraawat nuotillensa ja suitsuttawat werkoillensa; että heidän osansa niiden kautta lihawaksi tullut on, ja ruokansa herkulliseksi. Es. 10:13.

17. Sentähden he wielä alati heittäwät nuottansa ulos, eikä lakkaa kansaa tappamasta.

2 Luku.

Uskon woima. Babylonialaisten rangaistus.

Tässä minä seison minun wartiossani, ja astun minun linnaani; ja katselen nähdäkseni, mitä minulle sanotaan, ja mitä minä sitä wastaan, joka minua nuhtelee. Es. 21:8. Hes. 3:17. l. 33:7.

2. Mutta Herra wastasi minua, ja sanoi: kirjoita se näky, ja piirrä tauluun, että ohitsekäypä sen lukis. Es. 30:8.

3. Sillä se ennustus pitää ajallansa täytettämän, ja pitää sittekin ilmaantuman, ja ei wilpistelemän. Jos se wiipyy, niin odota häntä; hän tulee totisesti, ja ei wiiwyttele. Hebr. 10:37.

4. Mutta joka sitä wastaan on, ei hänen sielunsa pidä menestymän; sillä wanhurskas on eläwä uskostansa. Joh. 3:36. Rom. 1:17. Gal. 3:11. Hebr. 10:38.

5. Mutta wiina tekee ylpiän miehen petolliseksi, ettei hän taida pysyä siassansa; joka sielunsa lewittää niinkuin helwetti, ja on niinkuin kuolema, joka tytymätöin on; hän temmaa puoleensa kaikki pakanat, ja kokoo tykönsä kaikki kansat. Es. 13:14.

6. Mitämaks nämät kaikki pitää hänestä sananlaskun tekemän, ja puheen ja tapauksen, ja sanoman: woi sitä, joka kokoo tawaransa muiden hywyydestä! kuinka kauwan se kestää? ja sälyttää paljon lokaa päällensä.

7. O kuinka äkisti he pitää tuleman, jotka sinua purewat, ja ne heräävät, jotka sinun

syöksewät pois? ja sinun täytyy tulla heille saaliiksi.
8. Että sinä olet monet pakanat ryöwännyt, niin pitää kaikki jääneet kansoista taas sinua ryöwäämän, ihmisten weren tähden, ja maan ja kaupungin ja kaikkein sen asuwaisten tähden, kuin ryöstetyt owat.
Es. 33: 1. Jer. 51: 27, 28.
9. Woi sitä, joka ahne on oman huoneensa pahuudeksi, että hän panis pesänsä korkeuteen, ja pelastais itsensä onnettomuudesta.
Sam. l. 15: 27. Dan. 4: 27.
10. Mutta sinun neuwos pitää sinun huonees häpiäksi joutuman; sillä sinä olet ylön paljon kansoja lyönyt, ja ylpiästi syntiä tehnyt.
11. Sillä kiwetkin seinässä pitää huutaman, ja malat harjalta pitää heitä wastaaman.
12. Woi sitä, joka kaupungin werellä rakentaa, ja walmistaa kaupunkia wääryydellä! Jer. 22: 13. Hes. 24: 9.
13. Katso, eikö nämät Herralta Zebaothilta tapahdu? mitä kansat owat sinulle tehneet, se poltetaan tulessa, ja jonka tähden ihmiset owat wäsytetyt, se täytyy hukutettaa.
14. Sillä maan pitää oleman täynnä Herran kunnian tuntoa, niinkuin wedet, jotka meren peittäwät. Es. 11: 9.
15. Woi sinua, joka lähimmäiselles panet sisälle, sekoitat siihen sinun julmuutes ja juowutat häntä, ettäs hänen häpiänsä näkisit.
16. Sinua pitää häpiällä rawittaman kunnian edestä: niin juo sinä myös nyt, ettäs häpys paljastaisit; sillä Herran oikian käden malja pitää sinun tykös poikkeeman, ja sinun täytyy häpiällisesti oksentaa sinun kunniatas wastaan. Jer. 25: 15, 27.
17. Sillä se wäkiwalta, kuin Libanonissa tehty on, pitää lankeeman sinun päälles, ja haaskatut eläimet pitää sinua peljättämän, ihmisten weren tähden, ja maan ja kaupungin ja kaikkein sen asuwaisten tähden, kuin ryöstetyt owat.
5 Mos. 3: 25. l. 32: 24. Hes. 14: 15. Zach. 11: 1.
18. Mitä siis kuwa auttaa taitaa, jonka puuseppä tehnyt on? eli walettu kuwa ja walheen saarnaaja? Miksi se, joka niitä tekee, luottaa itsensä siihen, että hän mykkiä epäjumalia tehdä taitaa? Es. 44: 9, 2c. Jer. 10: 14, 15.
19. Woi sitä, joka sanoo kannolle: heräjä! ja mykälle kiwelle: nouse! Senkö pitäis opettaman? Katso, se on kullalla ja hopialla silattu, ja ei ole siinä ensinkään henkeä.
20. Mutta Herra on pyhässä templissänsä; waijetkoon kaikki maailma hänen kaswoinsa edessä. Ps. 11: 4. Ps. 46: 11. Zeph. 1: 7. Zach. 2: 13.

3 Luku.

Rukous Judan edestä Babylonialaisia wastaan.

Tämä on propheetan Habakukin rukous wiattomain edestä.
2. Herra, minä kuulin sinun sanomas, ja hämmästyin. Herra, wirwoita sinun käsialas wuosikautten keskellä, ja tee se tiettäwäksi wuosikautten keskellä; wihassa muista laupiutta.
3. Jumala tuli etelästä ja pyhä Paranin wuorelta, Sela! Hänen kunniansa peitti taiwaat, ja hänen kiitoksensa täytti maan.
2 Mos. 19: 16. 5 Mos. 33: 2. Tuom. 5: 4.
4. Hänen paisteensa oli niinkuin walkeus, säteet käwiwät hänen käsistänsä; siellä oli hänen wäkewyytensä salattu. 2 Mos. 24: 17.
5. Hänen edellänsä käwi rutto, ja witsaus hänen jalkainsa edessä. 2 Mos. 9: 3. l. 12: 29.
6. Hän seisoi ja mittasi maan, hän katseli ja hajoitti pakanat, niin että ijankaikkiset wuoret musertuiwat, ja ijäiset kukkulat notkistuiwat; koska hän maailmassa waelsi.
7. Minä näin Ethiopian majat surkiana, ja Midianilaisten tellat wapisewan.
Tuom. 7: 21.
8. Etkös, Herra, ollut wihainen wirrassa, ja sinun hirmuisuutes wesissä ja närkästykses meressä? koskas ajoit hewoisillas, ja sinun rattaas saiwat woiton.
2 Mos. 14: 26, 29. l. 15: 3.
9. Sinä weit sinun joutses edes, niinkuin sinä olet sukukunnille wannonut ja sanonut, Sela! ja jaoit wirrat maassa. Jos. 3: 16.
10. Wuoret näkiwät sinun, ja wapisiwat, wirta meni pois, sywyys antoi itsestänsä äänen, ja nosti siwunsa korkeuteen. Ps. 77: 19.
11. Aurinko ja kuu seisoiwat siallansa; sinun nuoles meniwät kirkkaudella, ja sauwas pitkäisen leimauksella. Jos. 10: 12, 13.
12. Sinä tallasit maan wihassas, ja surwoit rikki pakanat hirmuisuudessas.
13. Sinä läksit kansaas auttamaan, auttamaan woideltus kanssa; sinä särjit pään jumalattomain huoneessa, ja paljastit perustukset, kaulaan asti, Sela!
14. Joska sinä wielä kiroisit pään waltikkata kylinensä! jotka tulewat niinkuin tuulispää minua hajoittamaan, ja iloitsewat niinkuin he olisiwat köyhän syöneet salaisesti.
15. Sinä ajoit hewoisillas meressä suurten wetten loassa.
16. Että minä sen kuulen, niin minun sydämeni murhehtii, minun huuleni wärisewät huudosta; märkä on mennyt minun luihini, minä olen murheellinen minussani; joska minä saisin lewätä waiwani ajalla,

koska me menemme sen kansan tykö, joka sotii meitä wastaan.
17. Sillä ei fiikunapuun pidä wihoittaman, eikä wiinapuussa pidä hedelmätä oleman; öljypuitten työ wilpistelee, ja ei pellot anna elatusta; ja lampaat pitää pihatosta karkoitettaman, eikä karjaa pidä nawetossa oleman.
18. Mutta minä iloitsen Herrassa, ja riemuitsen Jumalassa minun lunastajassani. Ps. 46:4, 5.
19. Herra, Herra on minun woimani, joka asettaa minun jalkani niinkuin peurain jalat, ja wie minun korkialle, niin että minä soitan minun kanteleitani. 2 Sam. 22:34.

Propheeta ZephanJa.

1 Luku.

Judan kansan häwitys.

Tämä on Herran sana, joka tapahtui ZephanJalle Chusin pojalle, Gedalian pojalle, Amarian pojalle, Jehiskian pojalle, Josian Amonin pojan, Judan kuninkaan ajalla.
2. Minä tahdon kaikki maalta ottaa peräti pois, sanoo Herra.
3. Minä tahdon ottaa pois ihmiset ja karjan, linnut taiwaan alta ja kalat merestä otan minä pois, niin myös pahennuksen ja jumalattoman, ja minä tahdon ihmiset maan päältä häwittää, sanoo Herra. Hos. 4:3.
4. Minä ojennan minun käteni Judan päälle ja kaikkein niiden päälle, jotka Jerusalemissa asuwat, ja häwitän Baalimin jääneet, ja munkkein ja pappein nimen tästä paikasta; 2 Kun. k. 23:4, 5.
5. Ja ne, jotka kattoin päällä taiwaan sotawäkeä kumartawat, ja jotka kumartawat ja wannowat Herran kautta, ja wannowat myös Malchomin kautta; 2 Kun. k. 23:12. Jer. 19:13. Hos. 4:15.
6. Ja ne, jotka Herrasta luopuwat, ja jotka ei Herraa ensinkään etsi, eikä häntä tottele.
7. Waijetkaat Herran, Herran edessä; sillä Herran päiwä on läsnä, ja Herra on teurasuhrin walmistanut, ja wieraansa siihen kutsunut. Es. 34:6. Jer. 46:10. Hab. 2:20.
8. Ja Herran teurasuhrin päiwänä on tapahtuwa, että minä etsin päämiehiä ja kuninkaan lapsia, ja kaikkia, jotka outoja waatteita kantawat. 2 Kun. k. 25:7. Jer. 39:6.
9. Minä etsin myös niitä sillä ajalla, jotka hyppääwät kynnyksen ylitse, jotka heidän herrainsa huoneet warkaudella ja petoksella täyttäwät.
10. Sillä ajalla, sanoo Herra, pitää huudon ääni kuuluman kalaportissa, ja ulwominen toisella puolella, ja suuri surkeus kukkuloilla. Neh. 3:3.
11. Ulwokaat te, jotka myllyssä asutte; sillä kaikki kaupitsiain kansa on häwitetty, ja kaikki, jotka rahaa kokoowat, owat kadotetut.
12. Sillä ajalla tahdon minä Jerusalemin kynttilällä etsiä, ja etsiskellä niitä miehiä, jotka rahkansa päällä makaawat, ja sanowat sydämessänsä: ei Herra tee hywästi, eikä pahasti. Jer. 48:11.
13. Ja heidän tawaransa pitää raatelukseksi tuleman, ja huoneensa autioksi; he rakentawat huoneita, ja ei saa niissä asua, ja istuttawat wiinapuita, mutta ei he saa niistä wiinaa juoda. 5 Mos. 28:38, 39. Am. 5:11.
14. Sillä Herran suuri päiwä on läsnä, se on läsnä sangen kiiruusti; koska Herran päiwän parku on tulewa, niin wäkewitten pitää silloin haikiasti huutaman.
15. Sillä se päiwä on kauheuden päiwä, waiwan ja ahdistuksen päiwä, tuulen ja tuulispään päiwä, pimeyden ja synkeyden päiwä, pilwen ja sumun päiwä, Jer. 30:7. Joel. 2:2, 11. Am. 5:18.
16. Basunan ja waskitorwen päiwä, wahwoja kaupungeita ja korkeita linnoja wastaan.
17. Minä tahdon ihmisille ahdistuksen tehdä, ja heidän pitää käymän niinkuin sokiat, että he owat Herraa wastaan syntiä tehneet; heidän werensä pitää wuodatettaman niinkuin tomu, ja heidän lihansa niinkuin loka.
18. Ei heidän hopiansa eikä kultansa pidä heitä sinä Herran wihan päiwänä woiman auttaa, waan koko maa pitää hänen kiiwaustensa tulelta kulutettaman; sillä hän tekee nopiasti lopun kaikkein kanssa, jotka maassa asuwat. San. l. 11:4. Hes. 7:19. Zeph. 3:8.

2 Luku.

Philistealaiset, Moab, Ethiopialaiset.

Kootkaat teitänne ja tulkaat tänne, te wihattawa kansa,
2. Ennenkuin tuomio tulee: että te siwallettaan päiwällä pois niinkuin akanat, ennen-

kuin Herran hirmuinen wiha tulee teidän
päällenne, ennenkuin Herran wihan päiwä
tulee teidän päällenne.
3. Etsikäät Herraa, kaikki siwiät maassa,
te jotka hänen oikeutensa pidätte; etsikäät
wanhurskautta, etsikäät nöyryyttä, että te
Herran wihan päiwänä warjellutsi tulisitte.
4. Sillä Gatsa pitää hyljättämän, ja As-
kalon autiaksi tehtämän; Asdod pitää puoli-
päiwästä ajettaman pois, ja Ekron häwi-
tettämän.
5. Woi niitä, jotka meren puolessa asuwat
ja owat wahwat sotamiehet! Herran sana
on tulewa teidän päällenne, te Kananealai-
set Philistealaisten maakunnassa; minä tah-
don sinun hukuttaa, ettei kenenkään pidä
sinussa asuman. Hes. 25:16.
6. Se maa merta liki pitää paimenten ma-
joiksi ja lammasten pihatoiksi ja laitumiksi
tuleman.
7. Ja se maa pitää Judan huoneen jää-
neitten oma oleman, joissa heidän pitää
kaitseman, ja Askalonin huoneissa ehtoona
makaaman; sillä Herra heidän Jumalansa
on heitä etsinyt, ja heidän wankeutensa pa-
lauttanut.
8. Minä olen Moabin pilkan ja Ammo-
nin lasten häwäistyksen kuullut, kuin he mi-
nun kansaani häwäisneet owat, ja kerskan-
neet heitänsä heidän rajoistansa.
Ps. 35:26. Ps. 38:17. Am. 1:13.
9. Niin totta kuin minä elän, sanoo Herra
Zebaoth, Israelin Jumala, Moab pitää tu-
leman niinkuin Sodoma, ja Ammonin lap-
set niinkuin Gomorra, ja niinkuin nokulas-
pensaan ja suolakuopan, ja ijankaikkisesti
häwitettynä oleman; jääneet minun kan-
sastani pitää heitä ryöstämän, ja jääneet
minun kansastani pitää heitä perimän.
1 Mos. 19:28. Jer. 48:1.
10. Sen pitää heille tapahtuman heidän
ylpeytensä tähden, että he owat Herran Ze-
baothin kansaa pilkanneet, ja heitänsä siitä
kerskanneet.
11. Herra on hirmuinen heitä wastaan
olewa, sillä hän on kaikki jumalat maan
päältä kadottawa; ja kaikki pakanain luodot
pitää häntä kumartaman, kukin paikastansa.
12. Ethiopialaiset pitää myös minun mie-
kallani tapettaman.
13. Ja hänen pitää kätensä pohjaan päin
ojentaman ja Assurin kadottaman; Niniwen
on hän tekewä autiaksi ja karkiaksi niinkuin
korwen. Nah. 1:14. l. 2:10. l. 3:15.
14. Ja laumat pitää keskellä sitä makaa-
man, niiden pakanain kaikkinaiset eläimet;
niinmyös ruowonpäristäjät ja tarhapöllöt
pitää heidän torneissansa asuman, ja äänen
pitää laulaman heidän akkunissansa, ja hä-
witys heidän kynnyksillänsä; sillä cedrilau-
dat pitää rewittämän pois.
Es. 13:21. l. 34:11, 14. Jer. 50:39.
15. Tämä on se iloinen kaupunki, joka niin
irstaana asui, ja sanoi sydämessänsä: minä
olen, ja ei yksikään muu. Kuinka hän on
niin autiaksi tehty, että eläimet siinä makaa-
wat? Ja joka käy sen ohitse, hän wiheltää
häntä, ja paukuttaa käsiänsä.
1 Kun. l. 9:8. Es. 47:8.

3 Luku.

Uhkaus päämiehille; lohdutus wanhurskaille.

Woi sitä kauhiata, rietasta ja wäkiwal-
taista kaupunkia!
2. Ei hän tahdo kuulla, eikä antaa itseänsä
kurittaa; ei hän tahdo uskaltaa Herran
päälle, eikä pidä itseänsä Jumalansa tykö.
3. Hänen päämiehensä owat hänessä niin-
kuin kiljuwat jalopeurat, ja hänen tuoma-
rinsa niinkuin sudet ehtoolla, jotka ei mitään
jätä huomeneksi.
San. l. 28:15. Hos. 22:6, 27. Hebr. 1:8.
4. Hänen propheetansa owat irstaiset ja
petturit; hänen pappinsa saastuttawat py-
hyyden, ja kääntäwät lain wäkiwaltaisesti.
Jer. 23:11, 32. Hes. 22:26. Hos. 9:7. Mich. 3:11.
5. Mutta Herra, joka heidän seassansa on,
on wanhurskas, ja ei tee mitään wäärin;
waan antaa joka aamulla oikeutensa julki-
sesti opettaa, eikä lakkaa; waan wäärintekiä
ei taida häwetä. 5 Mos. 32:4. Jer. 8:12.
6. Minä olen antanut pakanat häwittää
ja heidän linnansa autiaksi tehdä, ja heidän
katunsa niin tyhjentää, ettei kenkään niitä
pidä käymän. Heidän kaupunkinsa owat
häwitetyt, ettei kenenkään pidä niissä silleen
asuman.
7. Minä annoin sinulle sanoa: kuitenkin
pitää sinun minua pelkäämän, ja antaman
sinuas kurittaa, niin ei pidä hänen asuin-
siansa häwitettämän, eikä mitään, josta mi-
nä olen häntä nuhdellut; mutta he ahkeroit-
sewat kaikkinaista pahuutta.
8. Sentähden, sanoo Herra, täytyy myös
teidän minua odottaa, siihen asti kuin mi-
näkin aikanani nousen saaliille; koska minä
myös tuomitsen, ja kokoon pakanat, ja wal-
takunnat yhteen saatan ja wihani heidän
päällensä wuodatan, ja kaiken minun wi-
hani hirmuisuuden; sillä koko maan pitää
minun kiiwauteni tuli syömän. Zeph. 1:18.
9. Silloin minä tahdon kansoille tosin an-
taa saarnata suloisilla huulilla, että heidän
kaikkein pitää Herran nimeä awuksens

huutaman, ja häntä yksimielisesti palwele=
man. Ef. 6:5.
10. Jotka minua kumartawat, ne hajoite=
tut siltä puolelta Ethiopian wirtoja, pitää
minulle lahjaksi tuotaman.
11. Siihen aikaan ei pidä sinun silleen
häpeemän kaikkia sinun tekojas, joillas mi=
nua wastaan olet syntiä tehnyt; sillä minä
tahdon ne ylpiät pyhät silloin sinun seastas
ottaa pois, niin ettes enämpi tohdi itseäs
korottaa minun wuoreni tähden. Jer. 7:4.
12. Minä tahdon sinusta antaa jäädä köy=
hän ja halwan kansan; heidän pitää Her=
ran nimeen turwaaman. Matth. 5:3.
13. Jääneet Israelista ei pidä mitään pa=
haa tekemän, eikä walhetta puhuman, ja ei
heidän suussansa pidä wiekasta kieltä löyt=
tämän; waan he elätetään lewossa, ja ei ole
ketään peljättäjätä. 1 Joh. 5:18.
14. Riemuitse sinä, Zionin tytär, huuda,
Israel, iloitse ja riemuitse kaikesta sydämes=
täs, sinä tytär Jerusalem. Es. 12:6. Sach. 9:9.
15. Sillä Herra on sinun rangaistukses
ottanut pois, ja sinun wihollises kääntä=
nyt pois; Herra Israelin kuningas on
sinun tykönäs, ettes silleen pelkää onnetto=
muutta. Ps. 23:4.
16. Siihen aikaan sanotaan Jerusalemille:
älä pelkää, ja Zionille: älä käsiäs laske alas!
17. Sillä Herra sinun Jumalas on sinun
tykönäs, wäkewä wapahtaja; hän on sinus=
ta suuresti riemuitsewa, ja on olewa sinulle
suloinen, ja antawa anteeksi, ja sinusta pi=
tää kiitoksella riemuittaman.
18. Jotka murehtiwat sitä, ettei he ole tul=
leet juhlan kokoukseen, ja owat sinusta, ne
minä tahdon koota; tämä pilkka on teille
kuormaksi.
19. Katso, minä tahdon siihen aikaan kaikki
lopettaa, jotka sinua waiwaawat, ja tahdon
ontuwaisia auttaa, ja hyljätyt koota, ja saa=
tan heidän kiitokseksi ja nimeksi kaikessa maas=
sa, jossa he katsottiin ylön. Mich. 4:6.
20. Siihen aikaan tahdon minä teidän tä=
hän tuoda, ja sillä ajalla teitä koota; sillä
minä asetan teidän nimeksi ja ylistykseksi
kaikkein kansain seassa maan päällä, koska
minä teidän wankiutenne käännän teidän
silmäinne edessä, sanoo Herra.
2 Kun. k. 24:12. 2 Aika k. 33:11. l. 36:6.

Propheeta Haggai.

1 Luku.

Templin rakennuksen unohtaminen.

Toisna kuningas Dariuksen wuonna, kuu=
dentena kuukautena, ensimäisnä päiwänä
kuusta, tapahtui Herran sana propheetan
Haggain kautta Serubabelille Sealthielin
pojalle, Judan päämiehelle, ja Jesualle Jot=
sadachin pojalle, ylimmäiselle papille, ja sa=
noi: Esr. 5:1.
2. Näin puhuu Herra Zebaoth, sanoen:
tämä kansa sanoo: ei aika wielä ole tullut
Herran huonetta raketa.
3. Ja Herran sana tapahtui propheetan
Haggain kautta, sanoen:
4. Kylläpä teidän aikanne on tullut asua
teidän kaunistetuissa huoneissanne, ja tä=
män huoneen täytyy autiana olla?
5. Nyt siis sanoo Herra Zebaoth näin:
katsokaat, kuinka teille käy.
6. Te kylwätte paljon, ja wähän wiette
aittaan; te syötte, ja et te tule rawituksi; te
juotte, ja et te saa kylläänne; te werhotte
teitänne, ja et te tule lämpymäksi; ja joka
rahaa ansaitsee, hän panee sen läwelliseen
kukkaroon.
3 Mos. 26:26. 5 Mos. 28:38. Mich. 6:15. Hagg. 2:17.
7. Näin sanoo Herra Zebaoth: katsokaat
siis, kuinka teille käy.
8. Menkäät wuorille ja hakekaat puita, ja
rakentakaat huone; se on minulle otollinen
olewa, ja minä tahdon minun kunniani
osoittaa. Hagg. 2:8, 10.
9. Kyllä tosin te paljon toiwotte, waan se
tulee wähäksi; ja waikka te parhaallansa ko=
tia weisitte, niin minä sen kuitenkin puhallan
pois. Miksi niin? sanoo Herra Zebaoth:
minun huoneeni tähden, että se on autiana,
ja kukin teistä rientää oman huoneensa
kanssa.
10. Sentähden on taiwas teiltä kasteen
pidättänyt, ja maa kieltänyt hedelmänsä.
3 Mos. 26:19, 20. 5 Mos. 28:23.
11. Ja minä olen poudan kutsunut, sekä
maan että wuorten päälle, jywäin, wiinan,
öljyn ja kaiken päälle, kuin maasta tulee, ih=
misten ja karjan päälle, ja kaiken kätten työn
päälle. 1 Kun. k. 17:1. 2 Kun. k. 8:1. Hagg. 2:18.
12. Niin kuuli Serubabel Sealthielin poika,
ja Jesua Jotsadachin poika, ylimmäinen pap=
pi, ja kaikki jääneet kansasta, Herran heidän
Jumalansa äänen ja propheetan Haggain
sanat, niinkuin Herra heidän Jumalansa hä=
nen lähettänyt oli; ja kansa pelkäsi Herraa.

13. Niin sanoi Haggai, Herran sanansaattaja, Herran käskystä kansan tykö: minä olen teidän kanssanne, sanoo Herra. Hagg. 2:5.
14. Ja Herra herätti Serubabelin Sealthielin pojan, Judan päämiehen hengen, ja Jesuan Jotsadachin pojan, ylimmäisen papin hengen, ja kaiken jääneen kansan hengen, tulemaan ja työtä tekemään Herran Zebaothin heidän Jumalansa huoneessa,
15. Neljäntenä päiwänä kolmattakymmentä, kuudentena kuukautena, kuningas Dariuksen toisna wuonna.

2 Luku.

Toisen templin ihanaisuus.

Ensimäisnä päiwänä kolmattakymmentä, seitsemäntenä kuukautena, tapahtui Herran sana propheetan Haggain kautta, ja sanoi:
2. Puhu nyt Serubabelille Sealthielin pojalle, Judan päämiehelle, ja Jesualle Jotsadachin pojalle, ylimmäiselle papille, ja jätetylle kansalle, ja sano:
3. Kuka on jääneissä, joka tämän huoneen entisessä kunniassansa nähnyt on? ja kuinka se nyt teille näyttää? eikö se ole sen suhteen niinkuin ei mitään teidän silmäinne edessä? Esr. 3:12.
4. Ja nyt Serubabel, ole hywässä turwassa, sanoo Herra; ole sinäkin hywässä turwassa, Jesua Jotsadachin poika ylimmäinen pappi; olkaat kaikki kansa maakunnassa hywässä turwassa, sanoo Herra, ja tehkäät työtä; sillä minä olen teidän kanssanne, sanoo Herra Zebaoth. Hagg. 1:13.
5. Sen sanan jälkeen, kuin minä tein teidän kanssanne liiton, koska te Egyptistä waelsitte, ja minun henkeni pitää teidän kessellänne pysymän; älkäät peljätkö. 2 Mos. 19:5.
6. Sillä näin sanoo Herra Zebaoth: wielä on wähä aikaa, kuin minä taiwaan, maan, meren ja mantereen saatan liikkumaan. Hebr. 12:26.
7. Ja tahdon saattaa kaikki pakanat liikkumaan; silloin tulee kaikkein pakanain toiwo, ja minä täytän tämän huoneen kunnialla, sanoo Herra Zebaoth.
8. Sillä minun on hopia ja minun on kulta, sanoo Herra Zebaoth.
9. Tämän jälkimäisen huoneen kunnia pitää suurempi oleman kuin ensimmäisen, sanoo Herra Zebaoth; ja minä tahdon antaa rauhan tälle paikalle, sanoo Herra Zebaoth. Hagg. 1:8.
10. Neljäntenä päiwänä kolmattakymmentä, yhdeksäntenä kuukautena, toisna Dariuksen wuonna, tapahtui Herran sana propheetalle Haggaille, ja sanoi:
11. Niin sanoo Herra Zebaoth: kysy papeilta laista ja sano: 3 Mos. 10:10, 11.
12. Jos joku kantais pyhitettyä lihaa helmassansa, ja satuttais sitte waatteensa helman leipään, puuroon, wiinaan, öljyyn, eli mikä ruoka se olis, tulisko se myös pyhäksi? ja papit wastasiwat ja sanoiwat: ei.
13. Haggai sanoi: jos joku saastutettu raadosta yhteen näistä sattuis, tulisko se saastaiseksi? Papit wastasiwat ja sanoiwat: se tulee saastaiseksi. 4 Mos. 19:11, 16.
14. Niin Haggai wastasi, ja sanoi: juuri niin on tämä kansa, ja nämät ihmiset minun edessäni, sanoo Herra, ja kaikki heidän kättensä työt, ja mitä he uhraawat on saastainen.
15. Ja katsokaat, kuinka teille käynyt on tästä päiwästä ja ennenkuin joku kiwi pantiin toisen päälle Herran templissä.
16. Että koska joku tuli ohraläjän tykö, jolla piti kaksikymmentä mittaa oleman, niin siellä oli kymmenen; koska hän tuli wiinakuurnan tykö, ja luuli wiisikymmentä aamia täyttäwänsä, niin siellä oli kaksikymmentä. 5 Mos. 28:38. Mich. 6:15. Hagg. 1:6.
17. Sillä minä waiwasin teitä poudalla, nokipäillä ja rakehilla, kaikissa teidän kättenne töissä; et te kuitenkaan kääntäneet teitänne minun tyköni, sanoo Herra. Am. 4:9. Hagg. 1:11.
18. Niin pankaat nyt mieleenne tästä päiwästä ja ennen, nimittäin, neljännestä päiwästä kolmattakymmentä, yhdeksäntenä kuukautena, hamaan siihen päiwään, kuin Herran templi perustettiin, pankaat mieleenne.
19. Sillä siemenet owat wielä salwossa, ja ei wielä mitään kaswa, ei wiinapuu, fikunapuu, granaatipuu, eikä öljypuu; mutta tämän päiwän perästä tahdon minä antaa siunauksen.
20. Ja Herran sana tapahtui toisen kerran Haggaille, neljäntenä päiwänä kolmattakymmentä siinä kuukaudessa, ja sanoi:
21. Sanos Serubabelille, Judan päämiehelle: minä tahdon taiwaan ja maan liikuttaa;
22. Ja tahdon waltakuntain istuimet kukistaa, ja pakanain woimalliset waltakunnat kadottaa; ja kukistan rattaat ja ratsasmiehet, niin että hewoinen ja mies pitää kukistettaman, kukin kumppaninsa miekalla.
23. Sillä ajalla, sanoo Herra Zebaoth, tahdon minä sinua korjata, sinä Serubabel Sealthielin poika, minun palwelijani, sanoo Herra, ja tahdon sinun pitää niinkuin sinettisormuksen; sillä minä olen sinun walinnut, sanoo Herra Zebaoth. Jer. 22:24. Luc. 3:27.

Propheeta ZacharJa.

1 Luku.

Kaksi näkyä Judan wihollisten hämmentämisestä.

Kahdeksantena kuukautena, toisna Dariuksen wuonna, tapahtui Herran sana ZacharJalle Berechian pojalle, Iddon pojalle, propheetalle, sanoen: Esr. 5:1. Hagg. 1:1.
2. Herra on ollut wihainen teidän isillenne sangen kowasti.
3. Sano siis heille: näin sanoo Herra Zebaoth: kääntäkäät teitänne minun tyköni, sanoo Herra Zebaoth, niin minä käännän minuni teidän tykönne, sanoo Herra Zebaoth. Malach. 3:7.
4. Älkäät olko niinkuin teidän isänne, joille entiset propheetat saarnasiwat, sanoen: näin sanoo Herra Zebaoth: palaitkaat teidän pahoista teistänne ja teidän häijystä menostanne; mutta ei he kuulleet, eikä totelleet minua, sanoo Herra. Es. 31:6.
Jer. 3:12. Hes. 18:31. Hos. 14:2. Joel. 2:12.
5. Kussa nyt owat teidän isänne? wieläkö propheetat eläwät?
6. Eikö niin ole tapahtunut, että minun sanani ja oikeuteni, jotka minä minun palweliaini propheetain kautta käskin, owat teidän isiinne sattuneet? että heidän täytyi palaita ja sanoa: niinkuin Herra Zebaoth ajatteli meille tehdä meidän teittemme ja töittemme jälkeen, niin hän on myös meille tehnyt.
7. Neljäntenä päiwänä kolmattakymmentä ensimmäisessä kuukaudessa toistakymmentä, joka on Sebathin kuu, toisna Dariuksen wuonna, tapahtui Herran sana ZacharJalle Berechian pojalle, Iddon pojalle, propheetalle, ja sanoi:
8. Minä näin yöllä, ja katso, yksi mies istui ruskian hewoisen päällä, ja seisahti myrttein sekaan laaksossa, ja hänen takanansa oliwat ruskiat ja maksan karwaiset ja walkiat hewoiset.
9. Ja minä sanoin: minun herrani, kutka nämät owat? Ja enkeli, joka minun kanssani puhui, sanoi minulle: minä osoitan sinulle, kutka nämät owat. Zach. 4:1.
10. Ja se mies, joka myrttein seassa oli, wastasi ja sanoi: nämät owat ne, jotka Herra on lähettänyt waeltamaan läpitse maan.
11. Mutta he wastasiwat Herran enkelille, joka myrttein seassa oli, ja sanoiwat: me olemme waeltaneet maan läpitse, ja katso, kaikki maa istuu alallansa.
12. Niin wastasi Herran enkeli, ja sanoi: Herra Zebaoth, kuinka kauwan et sinä tahdo armahtaa Jerusalemin päälle, ja niiden Judan kaupunkein päälle, joilles wihainen olet ollut nyt seitsemänkymmentä ajastaikaa?
13. Ja Herra wastasi sille enkelille, joka minun kanssani puhui, hywillä ja lohdullisilla sanoilla.
14. Ja se enkeli, joka minua puhutteli, sanoi minulle: saarnaa ja sano: näin sanoo Herra Zebaoth: minä olen suuresti kiiwastunut Jerusalemille ja Zionille. Zach. 8:2.
15. Mutta minä olen juuri wihainen myös niille suruttomille pakanoille; sillä minä olin ainoasti wähän wihainen, mutta he auttiwat häwitykseen. Es. 47:6, 7.
16. Sentähden näin sanoo Herra: minä palajan Jerusalemiin laupiudella, ja minun huoneeni pitää hänessä rakettaman, sanoo Herra Zebaoth; ja Jerusalemin päälle pitää mittanuora wedettämän. Zach. 4:10.
17. Ja saarnaa wielä ja sano: näin sanoo Herra Zebaoth: taas pitää minun kaupungeilleni hywin käymän, ja Herra on Zionia taas lohduttawa, ja Jerusalem taas walitaan. Zach. 2:12.
18. Ja minä nostin silmäni ja näin: ja katso, siellä oli neljä sarwea.
19. Ja minä sanoin enkelille, joka puhui minun kanssani: mitä nämät owat? Hän sanoi minulle: nämät owat ne sarwet, jotka Judan, Israelin ja Jerusalemin hajoittaneet owat.
20. Ja Herra osoitti minulle neljä seppää.
21. Silloin minä sanoin: mitä ne tahtowat tehdä? Hän sanoi: ne owat ne sarwet, jotka Judan hajoittaneet owat, juuri niin, ettei kenkään ole woinut päätänsä nostaa; nämät owat tulleet niitä karkoittamaan, ja lohkaisemaan pakanain sarweja, jotka Judan maan ylitse sarwen nostaneet owat sitä hajoittaaksensa.

2 Luku.

Näky Jerusalemin holhomisesta. Waroitus Babeliin jääneille Judalaisille. Ennustus.

Ja minä nostin silmäni ja näin, ja katso, yhden miehen kädessä oli mittanuora. Zach. 1:8.
2. Ja minä sanoin: kuhunkas menet?

Mutta hän sanoi minulle: mittaamaan Je-
rusalemia, ja katsomaan, kuinka pitkä ja le-
wiä se oleman pitää.
3. Ja katso, enkeli, joka puhui minun kans-
sani, läksi ulos, ja toinen enkeli meni häntä
wastaan;
4. Ja sanoi hänelle: juokse tuonne, ja pu-
hu sille pojalle ja sano: Jerusalemissa pitää
ilman muureita asuttaman, ihmisten ja kar-
jan paljouden tähden, kuin siinä olewa on.
5. Ja minä tahdon olla, sanoo Herra, tu-
linen muuri hänen ympärillänsä, ja tahdon
itse olla kunniaksi hänen keskellänsä.
Ps. 46:6. Es. 60:19.
6. Woi! woi! paetkaat pohjan maasta,
sanoo Herra; sillä minä hajoitin teitä nel-
jään tuuleen taiwaan alla, sanoo Herra.
7. Woi sinuas Zion, joka asut Babelin
tyttären tykönä! pelasta sinus.
8. Sillä näin sanoo Herra Zebaoth: joka
sen (ilmoitetun) kunnian jälkeen lähetti mi-
nun niiden pakanain tykö, jotka teitä raa-
teliwat: joka teihin rupee, se rupee hänen
silmänsä terään. 5 Mos. 32:10. Ps. 17:8.
9. Sillä katso, minä nostan minun käteni
heidän ylitsensä, että heidän pitää oleman
niille saaliiksi, jotka ennen heitä palweliwat;
että teidän pitää ymmärtämän Herran Ze-
baothin minua lähettäneeksi. Zach. 6:15.
10. Weisaa ja riemuitse, Zionin tytär;
sillä katso, minä tulen, ja tahdon asua sinun
tykönäs, sanoo Herra. Ps. 40:8.
Es. 12:6. Zach. 9:9. Joh. 1:14. l. 14:23. 2 Cor. 6:16.
11. Silloin pitää paljon pakanoita Herras-
sa kiinni rippuman, jotka minun kansani pitää
oleman: ja minä tahdon asua sinun tykö-
näs, ettäs ymmärtäisit Herran Zebaothin
lähettäneen minua sinun tykös.
3 Mos. 26:12. Es. 14:1. Hes. 36:27.
12. Ja Herra on periwä Judan osaksensa
siinä pyhässä maassa, ja on taas Jerusale-
min walitsewa. Zach. 1:17.
13. Waijetkoon kaikki liha Herran edessä;
sillä hän on noussut pyhästä asuinsiastan-
sa. Hab. 2:20. Zeph. 1:7.

3 Luku.

Jesua. Saatana. Wesa.

Ja hän osoitti minulle ylimmäisen papin
Jesuan, joka seisoi Herran enkelin edessä:
ja saatana seisoi hänen oikialla kädellänsä,
seisomassa häntä wastaan.
2. Ja Herra sanoi saatanalle: Herra ran-
gaiskoon sinua, saatana, se Herra sinua
rangaiskoon, joka Jerusalemin walitsi! Eikö
tämä ole kekäle, joka tulesta temmattu on?
Jud. Ep. w. 9.
3. Ja Jesua oli puetettu saastaisilla waat-
teilla, ja seisoi enkelin edessä; Hagg. 1:1.
4. Joka wastasi ja sanoi niille, jotka hänen
tykönänsä oliwat, sanoen: ottakaat häneltä
pois saastaiset waatteet; ja hän sanoi hä-
nelle: katso, minä olen ottanut sinulta pois
sinun syntis, ja puettanut sinun juhlawaat-
teisiin. Es. 61:10. Mich. 7:18. Matth. 22:11. Luc. 15:22.
5. Ja sanoi: pankaat puhdas lakki hänen
päähänsä. Ja he paniwat puhtaan lakin
hänen päähänsä, ja puettiwat hänen waat-
teisiin. Ja Herran enkeli seisoi siinä.
2 Mos. 28:36, 37.
6. Ja Herran enkeli todisti Jesualle, ja
sanoi:
7. Näin sanoo Herra Zebaoth: jos sinä
waellat minun teilläni, ja jos sinä pidät
minun wartioni, niin sinä saat minun huo-
nettani hallita, ja minun kartanoitani war-
jella; ja minä annan sinulle näistä muu-
tamia, kuin tässä seisowat, saattamaan
sinua.
8. Kuule nyt, Jesua, sinä ylimmäinen
pappi, sinä ja sinun ystäwäs, jotka sinun
edessäs asuwat; sillä he owat ihmeelliset
miehet: katso, minä annan minun palwe-
liani, Wesan tulla. Es. 8:18. l. 11:1. l. 42:1.
Jer. 23:5. l. 33:15. Hes. 24:23, 29. Zach. 6:12, 13.
9. Sillä katso, se on se kiwi, jonka minä
panen Jesuan eteen, ja sillä yhdellä kiwellä
on seitsemän silmää; katso, minä tahdon sen
wuolla, sanoo Herra Zebaoth, ja tahdon
sen maan synnit ottaa pois yhtenä päiwänä.
Ps. 118:22. Es. 28:16. Zach. 4:10. Ilm. k. 5:6.
10. Silloin, sanoo Herra Zebaoth, kukin
kutsuu kumppaninsa wiinapuunsa ja fiikuna-
puunsa ala. 1 Kun. k. 4:24, 25. Mich. 4:4.

4 Luku.

Kynttiläjalka. Kaksi öljypuuta.

Ja enkeli, joka minun kanssani puhui, tuli
jälleen ja herätti minun, niinkuin joku unes-
tansa herätettäisiin.
2. Ja sanoi minulle: mitäs näet? Mutta
minä sanoin: minä näen, ja katso, kyntti-
läjalka seisoi kokonansa kullasta, ja malja
sen pään päällä, ja seitsemän lamppua oli
hänessä, ja seitsemän kauhaa kussakin lam-
pussa, jotka oliwat sen pään päällä. Zach. 1:9.
3. Oli myös sen tykönä kaksi öljypuuta:
yksi malja oikialla puolella ja toinen wa-
semmalla.
4. Ja minä wastasin ja sanoin sille enke-
lille, joka minun kanssani puhui, sanoen:
minun herrani, mikä se on?
5. Ja enkeli, joka minun kanssani puhui,

wastasi ja sanoi minulle: etkös tiedä, mikä se on? Mutta minä sanoin: en, minun herrani.

6. Ja hän wastasi ja puhui minulle, sanoen: se on Herran sana Serubabelista, joka sanoo: ei se pidä tapahtuman sotawäellä eikä woimalla, waan minun hengelläni, sanoo Herra Zebaoth.

7. Kuka sinä olet, suuri wuori? jonka kuitenkin täytyy Serubabelin edessä tasaiseksi kedoksi tulla; ja hänen pitää ensimmäisen kiwen laskeman, ja pitää huutaman: armo, armo olkoon hänelle! Jer. 31:23.

8. Ja Herran sana tapahtui minulle, ja sanoi:

9. Serubabelin kädet owat tämän huoneen perustaneet, hänen kätensä pitää myös sen päättämän, tietääkses, että Herra on minun lähettänyt teidän tykönne.

10. Sillä kuka on se, joka nämät halwat päiwät katsoo ylön? jossa kuitenkin pitää iloittaman, ja nähtämän muurin luodi Serubabelin kädessä, ja ne seitsemän Herran silmää, jotka katselewat kaikkea maata.

11. Ja minä wastasin, ja sanoin hänelle: mitä nämät kaksi öljypuuta, jotka owat oikialla ja wasemmalla puolella kynttiläjalkaa?

12. Ja minä wastasin toisen kerran, ja sanoin hänelle: mitä nämät kaksi öljypuun oksaa, jotka owat kahden kultaisen piipun keskellä, joista kultainen öljy wuotaa?

13. Ja hän sanoi minulle: etkös tiedä, mitä nämät owat? ja minä sanoin: en, minun herrani.

14. Ja hän sanoi: ne owat kaksi öljypuuta täynnä öljyä, jotka aina seisowat kaiken maan Herran tykönä.

5 Luku.

Lentäwä kirja. Waimo mittawakassa.

Ja minä taas nostin silmäni ja näin, ja katso, siinä oli lentäwä kirja.

2. Ja hän sanoi minulle: mitäs näet? Mutta minä sanoin: minä näen lentäwän kirjan, joka on kahtakymmentä kyynärää pitkä ja kymmentä kyynärää lewiä.

3. Ja hän sanoi minulle: se on se kirous, joka käy kaiken maan ylitse; sillä jokainen waras tästä (kansasta) niinkuin muistakin sanoo itsensä wiattomaksi; ja kaikki walapattoiset tästä niinkuin muutkin sanowat itsensä wiattomaksi. Ps. 109:17.

4. Mutta minä tahdon sen tuottaa edes, sanoo Herra Zebaoth, että sen pitää tuleman warkaan huoneeseen, ja sen huoneeseen, kuin minun nimeni kautta wäärin wannoo: ja sen pitää pysymän heidän huoneessansa, joka sen on kuluttawa puinensa ja kiwinensä.

5. Ja enkeli, joka minun kanssani puhui, läksi ulos, ja sanoi minulle: nosta nyt silmäs ja katso, mitä sieltä käy ulos.

6. Ja minä sanoin: mikä se on? Hän sanoi: sieltä käy yksi wakka ulos; ja sanoi: se on heidän silmänsä kaikessa maassa.

7. Ja katso, siinä tuotiin kappale plyijyä; ja siellä istui yksi waimo keskellä wakkaa.

8. Ja hän sanoi: se on jumalattomuus; ja hän heitti sen wakan keskelle, ja laski sen plyijyn kappaleen myös wakan suulle.

9. Ja minä nostin silmäni ja näin, ja katso, kaksi waimoa läksi ulos, joilla oliwat siiwet, joita tuuli ajoi, ja heidän siipensä oliwat niinkuin nälkäkurjen siiwet, jotka sen wakan nostiwat maan ja taiwaan wälille.

10. Ja minä sanoin enkelille, joka minun kanssani puhui: kuhunka he sen wakan wiewät?

11. Hän sanoi minulle: että hänelle rakettaisiin huone Sinearin maalla, ja se walmistettaisiin, ja asetettaisiin perustuksensa päälle.

6 Luku.

Neljät rattaat. Kaksi kruunua.

Ja minä taas nostin silmäni ja näin: ja katso, siellä oliwat neljät rattaat, jotka juoksiwat kahden wuoren keskeltä; ja ne wuoret oliwat waskiset wuoret.

2. Ensimmäisten ratasten edessä oliwat ruskiat orhiit, ja toisten ratasten edessä mustat orhiit;

3. Mutta kolmanten ratasten edessä walkiat orhiit, ja neljänten ratasten edessä kirjawat, wäkewät orhiit.

4. Ja minä wastasin, ja sanoin sille enkelille, joka minun kanssani puhui: minun harrani, mitä nämät owat?

5. Ja enkeli wastasi, ja sanoi minulle: ne owat neljä tuulta taiwaan alla, jotka tulewat ulos, että he astuisiwat kaiken maan hallitsian eteen.
Ps. 103:20. Ps. 104:4. Ps. 135:6. Hebr. 1:14.

6. Jossa ne mustat orhiit, ne meniwät pohjaa päin, joita ne walkiat noudattiwat; mutta kirjawat meniwät etelätä päin.

7. Ja ne wäkewät läksiwät ja meniwät ympärinsä, niin että he kaikki maat waelsiwat. Ja hän sanoi: menkäät ja waeltakaat maata ympäri; ja he waelsiwat maan läpitse.

8. Ja hän kutsui minua, puhutteli minua, ja sanoi: katso, ne jotka pohjaan mene=

wät, antawat minun henkeni lewätä pohjan
maalla.
9. Ja Herran sana tapahtui minulle, ja
sanoi:
10. Ota wangeilta, Heldailta ja Tobialta
ja Jedajalta, ja tule jälleen sinä päiwänä,
ja mene Josian ZephanJan pojan huonee=
seen, jotka Babelista tulleet owat.
11. Mutta ota hopiata ja kultaa, ja tee
kruunuja, ja pane Jesuan Jotsadachin po=
jan, ylimmäisen papin päähän;
12. Ja sano hänelle: näin sanoo Herra
Zebaoth: katso, yksi mies on, jonka nimi
on Wesa; sillä hänen allansa pitää sen kas=
waman, ja hänen pitää rakentaman Her=
ran templin. Zach. 3:8.
13. Ja Herran templin pitää hänen ra=
kentaman, ja hänen pitää kunnian kanta=
man, istuman ja hallitseman hänen istui=
mellansa, ja oleman papin hänen istuimel=
lansa, ja heillä pitää molemmilla rauha
oleman. Ps. 110:4. Luc. 1:32, 33. Hebr. 3:1. l. 7:1, ꝛc.
14. Ja ne kruunut pitää oleman, Helemin,
Tobian, Jedajan ja Henin Zephanian po=
jan, muistoksi Herran templissä.
15. Heidän pitää kaukaa tuleman ja ra=
kentaman Herran templin, ja teidän pitää
ymmärtämän Herran Zebaothin lähettä=
neen minun teidän tykönne. Tämä pitää
tapahtuman, jos te muutoin Herran teidän
Jumalanne äänelle hywin kuuliaiset olette.
Es. 57:19. Zach. 2:8, 9. l. 8:21. Eph. 2:17.

7 Luku.

Oikia paastoominen. Oikia jumalisuuden harjoittaminen.

Ja neljäntenä kuningas Dariuksen wuo=
tena tapahtui Herran sana ZacharJalle,
neljäntenä päiwänä yhdeksännessä kuukau=
dessa, joka kutsutaan Chislen,
2. Koska he lähettiwät Sareserin, ja Re=
gemMelechin, ja heidän miehensä Jumalan
huoneeseen rukoilemaan Herran eteen,
3. Ja sanomaan papeille, jotka oliwat
Herran Zebaothin huoneessa, ja prophee=
taille: wieläkö minun nyt pitää itkemän
wiidentenä kuukautena, ja waiwaaman mi=
nuani, niinkuin minä tähän asti muutami=
na wuosina tehnyt olen? Jer. 52:12.
4. Ja Herran Zebaothin sana tapahtui
minulle, ja sanoi:
5. Puhu kaikelle maan kansalle ja papeille,
sanoen: koska te paastositte ja parkuitte wii=
dennellä ja seitsemännellä kuukaudella, nyt
seitsemänkymmentä wuotta, oletteko te mi=
nulle paastonneet?
2 Kun. l. 25:25. Es. 58:5. Jer. 14:1, ꝛc.
6. Ja koska te syötte ja koska te juotte, et=
tekö te syö ja juo itse teillenne?
7. Eikö tämä se ole, jota Herra antoi en=
tisten propheetain saarnata, koska wielä
Jerusalemissa asuttiin, ja oli lepo kaupun=
geissa ympärillä, koska asuttiin sekä etelään
päin että laaksoissa? Jos. 15:20, ꝛc. Jer. 17:26.
8. Ja Herran sana tapahtui ZacharJalle,
sanoen:
9. Näin sanoo Herra Zebaoth: tuomitkaat
oikein, ja tehkäät jokainen hywää ja laupiut=
ta weljellensä.
Jer. 7:5. l. 21:12. Hos. 6:6. Zach. 8:16, 17, 19.
10. Ja älkäät tehkö wääryyttä leskille ja
orwoille, muukalaisille ja köyhille: ja älkään
kenkään ajatelko pahaa sydämessänsä wel=
jeänsä wastaan.
2 Mos. 22:21, 22. Es. 1:17, 23. Jer. 5:28.
11. Mutta ei he näistä tahtoneet ottaa
waaria, waan käänsiwät selkänsä minua
wastaan, ja tukitsiwat korwiansa, ettei he
kuulisi;
12. Ja asettiwat sydämensä niinkuin de=
mantin, ettei he kuulisi lakia ja sanoja, jotka
Herra Zebaoth hengellänsä lähetti entisten
propheetain kautta: sentähden on niin suuri
wiha Herralta Zebaothilta tullut. Es. 48:4.
13. Ja se on niin tapahtunut kuin saar=
nattiinkin; mutta ettei he tahtoneet kuulla,
niin en minäkään tahtonut kuulla, koska he
huusiwat, sanoo Herra Zebaoth.
Jer. 11:11. l. 14:12.
14. Ja niin minä olen heidän hajoittanut
kaikkein pakanain sekaan, joita ei he tunte=
neet; ja maa on heidän jälkeensä autiaksi
jäänyt, ettei kenkään siinä waella eikä asu;
sillä he owat sen ihanan maan häwittäneet.
Ps. 79:1. Hes. 33:28. Dan. 9:2.

8 Luku.

Juda pelastettu. Pakanoitten kääntyminen.

Ja Herran Zebaothin sana tapahtui (mi=
nulle), ja sanoi:
2. Näin sanoo Herra Zebaoth: minä olen
Zionin tähden suuresti kiiwannut, ja olen
suuressa wihassa sentähden kiiwannut.
Zach. 1:14.
3. Näin sanoo Herra: minä käännän itseni
taas Zionin tykö, ja tahdon asua Jerusale=
min keskellä; niin että Jerusalem pitää to=
tuuden kaupungiksi kutsuttaman, ja Herran
Zebaothin wuori pyhyyden wuoreksi.
4. Näin sanoo Herra Zebaoth: wielä nyt
pitää Jerusalemin kaduilla asuman wanhat
miehet ja waimot, jotka sauwan päälle no=
jaawat wanhuutensa tähden.

5. Ja kaupungin kadut pitää oleman täyn=
nä pieniä poikia ja piikaisia, jotka sen ka=
duilla leikitsewät.
6. Näin sanoo Herra Zebaoth: jos tämä
on ihmeellinen tämän jääneen kansan sil=
mäin edessä, pitäiskö se sentähden oleman
ihmeellinen minun silmäini edessä? sanoo
Herra Zebaoth.
7. Näin sanoo Herra Zebaoth: katso, mi=
nä tahdon lunastaa minun kansani itäiseltä
maalta ja länsimaalta.
8. Ja minä tahdon heitä saattaa Jerusa=
lemiin asumaan; ja heidän pitää minun
kansani oleman, ja minä tahdon olla heidän
Jumalansa totuudessa ja wanhurskaudessa.
9. Näin sanoo Herra Zebaoth: wahwista=
kaat teidän kätenne, jotka tällä ajalla nämät
sanat kuulette propheetain suun kautta, sinä
päiwänä; jona Herran Zebaothin huoneen
perustus laskettiin, templiä rakettaa.
10. Sillä ennen näitä päiwiä oliwat ih=
misten työt turhat, ei juhtain työ myös
mitään ollut; eikä ollut niillä rauhaa wi=
hollisilta, jotka meniwät ulos ja sisälle;
waan minä sallein kaikki ihmiset mennä, jo=
kaisen lähimmäistänsä wastaan.
Hagg. 1:6, 10. Zach. 11:6.
11. Mutta en minä niin tahdo nyt tehdä
tälle jääneelle kansalle, niinkuin entisinä
päiwinä, sanoo Herra Zebaoth.
12. Waan heidän pitää rauhan siemen
oleman: wiinapuu pitää hedelmänsä anta=
man, ja maa kaswonsa, taiwas pitää kas=
teensa antaman, ja jääneet minun kansas=
tani pitää nämät kaikki omistaman.
13. Ja pitää tapahtuman, että te, jotka
Judan ja Israelin huoneesta olette olleet
kirous pakanain seassa, niin tahdon minä
teitä lunastaa, että teidän pitää siunauksen
oleman. Niin älkäät siis peljätkö, mutta
wahwistakaat teidän kätenne.
14. Sillä näin sanoo Herra Zebaoth:
niinkuin minä ajattelin teitä kadottaa, koska
teidän isänne minun wihoittiwat, sanoo
Herra Zebaoth, ja en sitä katunut:
15. Niin minä nyt jälleen ajattelen näinä
päiwinä tehdä hywää Jerusalemille ja Ju=
dan huoneelle. Älkäät peljätkö.
16. Mutta tämä on se, kuin teidän teke=
män pitää: jokainen puhukaan totuutta lä=
himmäisensä kanssa; tuomitkaat oikein ja
saattakaat rauha teidän portteihinne.
Es. 1:17. Zach. 7:9, 10. Eph. 4:25.
17. Ja älkään kenkään ajatelko pahaa sy=
dämessänsä lähimmäistänsä wastaan, ja
älkäät rakastako wääriä waloja; sillä näitä
kaikkia minä wihaan, sanoo Herra.
18. Ja Herran Zebaothin sana tapahtui
minulle, ja sanoi:
19. Näin sanoo Herra Zebaoth: neljän=
nen, wiidennen, seitsemännen ja kymmenen=
nen kuukauden paastot pitää kääntymän
Judan huoneelle iloksi ja riemuksi ja iha=
naiseksi wuoden juhlaksi. Rakastakaat ai=
noasti totuutta ja rauhaa.
2 Kun. k. 25:1, 25. Jer. 39:2. k. 52:12. Zach. 7:3, 5.
20. Näin sanoo Herra Zebaoth: tästedes
pitää wielä paljo kansaa tuleman, ja monen
kaupungin asuwaisia.
Ps. 102:23. Zach. 6:15. k. 14:10, 11.
21. Ja yhden asuwaiset pitää menemän
toisen tykö, ja sanoman: käykäämme wil=
pittömästi rukoilemaan Herran kaswoin
eteen, ja etsimään Herraa Zebaothia; mi=
nä tahdon myös käydä teidän kanssanne.
Es. 2:3. Mich. 4:2.
22. Niin tulee paljo kansaa ja pakanat tu=
lewat joukoin, etsimään Herraa Zebaothia
Jerusalemiin, ja rukoilemaan Herran kas=
woin eteen.
23. Niin sanoo Herra Zebaoth: sillä ajal=
la pitää kymmenen miestä kaikkinaisista pa=
kanain kielistä todella tarttuman yhden Ju=
dan miehen waatteen palteeseen, ja sano=
man: me tahdomme käydä teidän kanssan=
ne; sillä me kuulimme, että Jumala on tei=
dän kanssanne.

9 Luku.

Judan wiholliset. Zionin kuningas.

Tämä on Herran sanan kuorma siitä
maasta, kuin on sinun ympärilläs, ja Da=
maskusta, jossa se on pysywä; sillä Her=
ralla on silmä, joka näkee ihmiset ja kaikki
Israelin sukukunnat. Es. 7:8. k. 17:1.
2. Niin myös Hamathista, joka heidän
rajassansa on, ja Tyristä ja Sidonista,
jotka ylön wiisaat owat. Hes. 26:2. k. 28:3. Am. 6:2.
3. Sillä Tyrus rakentaa hänellensä lin=
naa ja kokoo hopiata, niinkuin santaa, ja
kultaa niinkuin lokaa kaduilta. Hes. 28:4.
4. Katso, Herra ajaa ulos hänen, ja lyö
alas hänen woimansa, kuin hänellä merel=
lä on; ja hän pitää tulella kulutettaman.
5. Koska Askalon sen näkee, niin hän pel=
jästyy ja Gatsan pitää kowin surullisen
oleman, niin myös Ekron, että hänen toi=
wonsa on häpiään tullut; sillä ei Gatsassa
pidä kuningasta oleman, eikä Askalonissa
asuttaman. Es. 14:29. Jer. 47:1. k. 48:5. Hes. 25:15, 16.
6. Asdodissa pitää muukalaisen äpärän
asuman, ja niin pitää Philistealaisten yl=
peys lyötämän maahan.
7. Ja minä tahdon ottaa pois heidän

werensä heidän suustansa, ja heidän kau-
histuksensa heidän hampaistansa; että he
myös jäisiwät meidän Jumalallemme, ja
olisiwat niinkuin päämiehet Judassa, ja
Ekron olis niinkuin Jebusealaiset.
Zach. 6:15. l. 8:22, 23.
8. Ja minä tahdon itse minun huoneeni
piirittää sotawäellä, jotka waeltawat ulos
ja sisälle, ettei heitä silleen pidä waatia wai-
waaman; sillä minä katsoin nyt sitä minun
silmilläni. 2 Mos. 2:25. l. 3:7. Zach. 2:5. l. 14:11.
9. Iloitse sinä, Zionin tytär, suuresti, ja
riemuitse sinä, Jerusalemin tytär! Katso,
sinun Kuninkaas tulee sinulle, wanhurskas,
ja auttaja, köyhä, ja ajaa aasilla ja aasin
tamman warsalla.
Es. 62:11. Matth. 21:5. Joh. 12:15.
10. Sillä minä tahdon maahan lyödä
rattaan Ephraimista ja hewoisen Jerusa-
lemista, ja sodan joutsi pitää särjettämän;
sillä hän puhuu ystäwällisesti pakanain
seassa, ja hänen hallituksensa on olewa me-
restä hamaan mereen asti, ja wirrasta ha-
maan maailman loppuun asti. Ps. 72:8. Es. 2:4.
11. Sinä lasket myös ulos sinun liittos
weren kautta sinun wankis siitä wedettö-
mästä kuopasta. Jer. 31:32.
Matth. 26:28. Gal. 4:4. Hebr. 9:19, 20.
12. Niin palaitkaat siis linnaan, te jotka
toiwossa wangitut olette; sillä tänäpänä
minä tahdon myös ilmoittaa, ja kaksinker-
taisesti sinulle maksaa. Es. 40:2.
13. Sillä minä olen Judan minulleni
joutseksi wetänyt, ja Ephraimin walmista-
nut; ja tahdon sinun lapses, Zion, herät-
tää ylitse Grekin maan lapsia, ja asetan
sinun niinkuin sankarin miekan.
14. Herra on heille ilmestywä, ja hänen
nuolensa pitää lähtemän ulos niinkuin pit-
käisen leimaus; ja Herra, Herra, on basu-
nalla soittawa, ja menee niinkuin lounas-
tuulen pyöriäiset.
15. Herra Zebaoth on heitä suojelewa, et-
tä he söisiwät, ja saisiwat alansa linkokiwil-
lä, ja joisiwat ja riemuitsisiwat niinkuin
wiinasta, ja tulisiwat täyteen niinkuin mal-
ja, ja niinkuin altarin kulmat.
16. Ja Herra heidän Jumalansa on heitä
sillä ajalla auttawa, niinkuin hänen kansan-
sa laumaa; sillä pyhät kiwet pitää merkiksi
hänen maallensa nostettaman.
Ps. 100:3. Joh. 10:11.
17. Sillä kuinka paljo hywää heillä on, ja
kuinka suuri kauneus heillä on? Jywät siit-
täwät nuorukaiset, ja wiina neitseet.

10 Luku.

Suuri onni Kristuksen waltakunnassa.

Anokaat Herralta ehtoosadetta, niin Herra
tekee pilwen, ja antaa teille kyllä sataa, kai-
kelle kedon kaswolle. 5 Mos. 11:14. Hos. 6:3.
2. Sillä epäjumalat puhuwat turhuutta,
ja aawistajat näkewät walheen: ja puhuwat
turhia unia, ja heidän lohdutuksensa ei ole
mitään: sentähden he käywät eksyksissä niin-
kuin lampaat, ja nääntywät, ettei heillä ole
yhtään paimenta.
Saarn. k. 5:6. Es. 8:19. l. 53:6. Matth. 9:36.
3. Minun wihani on julmistunut paimen-
ten päälle, ja minä tahdon kauriit etsiä; sillä
Herra Zebaoth on etsiwä laumansa, Judan
huoneen, ja walmistaa heitä niinkuin han-
kituita sotahewoisia.
4. Häneltä owat nurkat, häneltä naulat,
häneltä sotajoutsi, häneltä myös ynnä kaikki
waatiat tulleet. Es. 22:23.
5. Ja heidän pitää kuitenkin oleman niin-
kuin sankarit, jotka loan tallaawat kaduilla
sodassa, ja pitää sotiman, sillä Herra on
heidän kanssansa, että ratsasmiehet häpiään
tulewat.
6. Ja minä tahdon wahwistaa Judan
huoneen, ja warjella Josephin huonetta, ja
tahdon heitä asettaa jälleen sioillensa; sillä
minä armahdan heitä; ja he owat niinkuin
he ennenkin oliwat, koska minä heidän syjä-
sin pois; sillä minä Herra heidän Juma-
lansa tahdon heitä kuulla. Zach. 13:9.
7. Ja Ephraim on olewa niinkuin sankari,
ja heidän sydämensä on iloitsewa niinkuin
wiinasta; ja heidän lapsensa saawat myös
sen nähdä, ja riemuitsewat, että heidän sy-
dämensä on iloinen Herrassa.
8. Minä tahdon heille wiheltää, ja koota
heitä, sillä minä tahdon heitä lunastaa; ja
he lisääntywät niinkuin he ennenkin olleet
oliwat. Es. 5:26.
9. Ja tahdon kylwää heitä kansain sekaan,
että he muistaisiwat minua kaukaisissa maa-
kunnissa, ja eläisiwät lastensa kanssa, ja
palajaisiwat
10. Sillä minä tahdon heitä tuoda jälleen
Egyptin maalta, ja koota heitä Assyriasta,
ja saattaa heitä Gileadin maahan ja Liba-
noniin, ja ei siinäkään pidä heille kyllä ole-
man.
11. Ja hänen pitää käymän sen ahtaan
meren läpitse, ja meren aaltoja lyömän,
että kaikki ojain sywyydet kuiwuisiwat; sil-
loin Assyrian ylpeys aletaan, ja Egyptin
waltikka lakkaa. 2 Mos. 14:16. Ps. 114:3.
12. Minä tahdon heitä wahwistaa Her-

rassa, ja heidän pitää waeltaman hänen
nimeensä, sanoo Herra. Mich.4:5.

11 Luku.

Juda häwitetty. Kristus myyty.

Awaa, Libanon, porttis, että tuli sinun
cedripuus polttais.
2. Ulwokaat te, hongat; sillä cedripuut
owat langenneet, ja ylimmäiset owat häwi=
tetyt. Ulwokaat te, Basanin tammet; sillä
wahwa metsä on hakattu pois.
3. Paimenet kuullaan ulwowan, sillä hei=
dän wäkewänsä owat häwitetyt; jalopeu=
ran penikkain kiljumus kuullaan, sillä Jor=
danin ylpeys on häwitetty.
4. Näin sanoo Herra minun Jumalani:
kaitse teuraslampaita:
5. Sillä heidän omistajansa teurastawat
niitä, ja ei luule siinä syntiä olewan; myy=
wät niitä, ja sanowat: kiitetty olkoon Herra,
että minä olen rikastunut; ja ei heidän pai=
menensa heitä säästä.
Ps.44:23. Joh.16:2. Rom.8:36.
6. Sentähden en minä tahdo enää sääs=
tää maan asuwaisia, sanoo Herra; ja katso,
minä jätän ihmisen jokaisen kumppaninsa
käsiin, ja heidän kuninkainsa käsiin, että he
maan musertaisiwat, enkä tahdo heitä aut=
taa heidän käsistänsä. Zach.8:10.
7. Ja minä kaitsen teuraslampaita, raa=
dollisten lammasten tähden. Ja minä otin
minulleni kaksi sauwaa: yhden minä kutsuin
suloiseksi, mutta toisen sitowaiseksi, ja kaitsin
lampaita.
8. Ja minä hukutin kolme paimenta yhte=
nä kuukautena; sillä en minä woinut heitä
kärsiä, eikä he minuakaan kärsineet.
9. Ja minä sanoin: en minä tahdo teitä
kaita; joka kuolee, se kuolkaan, joka nääntyy,
se nääntyköön, ja jääneet syököön toinen
toisensa lihan. Jer.15:2.
10. Ja minä otin sen suloisen sauwani ja
särjin sen, rikkoakseni minun liittoni, jonka
minä kaikille kansoille tehnyt olin.
11. Ja se rikottiin sinä päiwänä; ja raa=
dolliset lampaat, jotka minun kanssani piti=
wät, tunsiwat siitä, että se Herran sana oli.
12. Ja minä myös sanoin heille: jos teille
niin kelpaa, niin tuokaat tänne niin paljon
kuin minä maksan; jollei, niin sallikaat olla;
ja he punnitsiwat niin paljon, kuin minä
maksoin, kolmekymmentä hopiapenninkiä.
Matth.26:15.
13. Niin sanoi Herra minulle: heitä se
pois, annettaa sawenwalajalle; sitä suurta
hintaa, johon minä heiltä arwattu olen! Ja
minä otin ne kolmekymmentä hopiapennin=
kiä ja heitin Herran huoneeseen, annettaa
sawenwalajalle. Matth.27:3,21.
14. Ja minä särjin minun toisen sauwani,
sen sitowaisen, rikkoakseni weljellisyyden Ju=
dan ja Israelin waiheella.
15. Ja Herra sanoi minulle: ota wielä
sinulles hullun paimenen aseet.
16. Sillä katso, minä herätän paimenen
maassa, joka ei nääntywätä etsi, nuorta
heikkoa ei holho, särjettyä ei parauna, eikä
tottele terwettä; waan syö lihawain lihaa,
ja rewäisee heidän sorkkansa rikki.
Jer.23:1. Hes.34:3,21.
17. Woi sitä kelwotointa paimenta, joka
lauman hyljää! tulkaan miekka hänen käsi=
warteensa ja oikiaan silmäänsä, kuiwukoon
hänen käsiwartensa peräti, ja hänen oikia
silmänsä tulkoon kokonansa pimiäksi.
Joh.10:12.

12 Luku.

Kristuksen waltakunta woimallinen. Wihollinen muser=
rettu.

Tämä on Herran sanan kuorma Israe=
lista: Herra sanoo, joka taiwaat wenyttää
ja maan perustaa, ja tekee ihmisen hengen
hänessä:
2. Katso, minä tahdon Jerusalemin tehdä
unimaljaksi kaikille kansoille siinä ympärillä;
sillä sen pitää myös Judata kohtaaman,
koska Jerusalem piiritetään.
Es.51:22. Jer.51:7.
3. Ja sillä ajalla tahdon minä Jerusale=
min tehdä kaikille kansoille kuormakiweksi;
niin monta kuin häntä siirtää tahtowat, pi=
tää heitänsä siihen rikki repimän; sillä kaikki
pakanat maan päällä pitää kokooman hei=
tänsä häntä wastaan.
4. Silloin, sanoo Herra, tahdon minä
kaikki hewoiset pelkuriksi saattaa, ja heidän
ratsastajansa tyhmäksi; mutta Judan huo=
neelle tahdon minä awata minun silmäni,
ja kaikki kansain hewoiset lyödä sokeudella.
Ps.34:16.
5. Ja Judan päämiehet pitää sanoman
sydämessänsä: olkoon Jerusalemin asuwai=
set waiwoin hywässä turwassa, Herrassa
Zebaothissa, heidän Jumalassansa.
6. Sillä ajalla tahdon minä Judan pää=
miehet niinkuin tulipätsiksi panna puitten
sekaan, ja niinkuin tulisoiton jalalliseen, syö=
mään sekä oikialta että wasemmalta puo=
lelta kaikki kansat ympäriltä; ja Jerusalem
asutaan taas siallansa Jerusalemissa.
Zach.14:10. 2Cor.10:4,5.
7. Ja Herra on wapahtawa Judan majat

niinkuin alustakin, ettei Dawidin huoneen kunnia ylön paljon kerskaisi, eikä Jerusalemin asuwaisen kunnia, Judata wastaan.

8. Niinä päiwinä on Herra Jerusalemin asuwaiset warjelewa; ja on tapahtuwa että se, joka silloin heidän seassansa heikko on, on olewa niinkuin Dawid, ja Dawidin huone on olewa niinkuin Jumalan huone, niinkuin Herran enkeli heidän edessänsä.
1 Sam. 17:50.

9. Silloin ajattelin minä hukuttaa kaikkia pakanoita, jotka owat lähteneet Jerusalemia wastaan.

10. Mutta Dawidin huoneelle ja Jerusalemin asuwaisille tahdon minä wuodattaa armon ja rukouksen hengen; sillä heidän pitää katsoman minun puoleeni, jonka he läpitse pistäneet owat; ja pitää walittaman, niinkuin joku walittaa ainokaista poikaansa, ja heidän pitää häntä murhehtiman, niinkuin joku itkis esikoistansa. Jer. 6:26.
Hes. 39:29. Joel 2:28. Am. 8:10. Joh. 19:37. Ilm. k. 1:7.

11. Silloin pitää suuren walitusitkun oleman Jerusalemissa, niinkuin Hadadrimonin itku Megiddon kedolla.
2 Kun. k. 23:29,30. 2 Aika k. 35:22.

12. Ja maan pitää walittaman, jokainen sukukunta erinänsä: Dawidin huoneen sukukunta erinänsä, ja heidän waimonsa erinänsä; Nathanin huoneen sukukunta erinänsä, ja heidän waimonsa erinänsä; 2 Aika k. 35:25.

13. Lewin huoneen sukukunta erinänsä, ja heidän waimonsa erinänsä; Simein huoneen sukukunta erinänsä, ja heidän waimonsa erinänsä; 1 Aika k. 6:17.

14. Niin myös kaikki muut jääneet sukukunnat, kukin erinänsä, ja heidän waimonsa myös erinänsä.

13 Luku.

Awojoin lähde. Epäjumaluuden uloshuuritus. Messias lyöty. Kristityt wainotut.

Sillä ajalla pitää awojoin lähde Dawidin huoneelle ja Jerusalemin asuwaisille oleman syntiä ja saastaisuutta wastaan.
3 Mos. 12:1, &c. k. 15:1, &c. Es. 55:1.

2. Sillä ajalla, sanoo Herra Zebaoth, tahdon minä epäjumalain nimet maasta kadottaa, ettei silleen heitä pidä muistettaman; tahdon myös wäärät prophetat ja saastaisen hengen ajaa pois maalta.
Hes. 30:13. Hos. 2:17. 1 Joh. 4:1, 2.

3. Ja pitää tapahtuman, että jos joku wielä ennustais, niin hänen isänsä ja äitinsä, jotka hänen synnyttäneet owat, pitää hänelle sanoman: et sinä saa elää, sillä sinä olet walhehdellut Herran nimeen. Ja niin hänen isänsä ja äitinsä, jotka hänen synnyttäneet owat, pitää hänen pistämän läpitse, koska hän ennustaa. 5 Mos. 13:1, &c.

4. Sillä silloin pitää tapahtuman, että prophetat pitää näkyinsä kanssa häpiään tuleman, koska he ennustawat; ja ei heidän pidä enää jouhiwaatteita yllensä pukeman, joilla he wiettelewät. 2 Kun. k. 1:8. Matth. 3:4.

5. Mutta pitää sanoman: en minä ole propheta, waan minä olen peltomies; sillä minä olen nuoruudestani orjana ollut.

6. Mutta jos hänelle sanottaisiin: mitkä haawat owat sinun käsissäs? niin hänen pitää wastaaman: niin minä olen haawoitettu niiden huoneessa, jotka minua rakastiwat.

7. Herää, miekka, minun paimeneni päälle ja sen miehen päälle, joka minulle lähinen on, sanoo Herra Zebaoth: lyö paimenta, niin lampaat hajoowat! ja niin minä käteni käännän piskuisita päin.
Matth. 26:31. Marc. 14:27.

8. Ja pitää tapahtuman, sanoo Herra, jossa maakunnassa on kaksi osaa, niin ne pitää häwiämän ja hukkuman, ja kolmas osa pitää siihen jäämän.

9. Ja sen kolmannen osan tahdon minä wiedä tulen läpitse, ja puhdistaa sen, niinkuin hopia puhdistetaan, ja tahdon sen kirkastaa, niinkuin kulta kirkastetaan. Nämät pitää siis minun nimeäni awuksi huutaman, ja minä tahdon heitä kuulla, ja sanoa: se on minun kansani; ja heidän pitää sanoman: Herra minun Jumalani.
Ps. 50:15. Ps. 91:15. Ps. 144:15. Es. 48:10. Mal. 3:3.
Joh. 20:28. 1 Piet. 1:6, 7.

14 Luku.

Jerusalem. Messias. Ewangeliumi.

Katso, se päiwä tulee Herralle, että sinun saaliis pitää sinussa jaettaman.

2. Sillä minä olen kokoowa kaikkinaiset pakanat sotaan Jerusalemia wastaan, ja kaupunki pitää woitettaman, huoneet ryöstettämän ja waimot raiskattaman. Puoli osaa kaupungista pitää wangiksi wietämän, ja jääneet kansasta ei pidä ajettaman ulos kaupungista. Es. 13:16.

3. Mutta Herra on lähtewä sotimaan niitä pakanoita wastaan, niinkuin hän on tottunut sodan ajalla sotimaan. Es. 42:13.

4. Silloin hänen jalkansa pitää Öljymäellä seisoman, joka on läsnä Jerusalemia itään päin; ja Öljymäen pitää halkeeman keskeltä itään ja länteen, sangen lewiältä toinen toisestansa; toinen osa mäkeä pitää

erkaneman pohjaiseen päin ja toinen etelään
päin.
5. Ja teidän pitää pakeneman sitä laaksoa,
joka on näiden wuorten waiheella, sillä se
laakso mäkein waiheella pitää ulottuman
Atsaliin asti; ja pitää paettaman niinkuin
muinen paettiin maan järistyksen tähden,
Usian Judan kuninkaan aikana. Silloin
Herra minun Jumalani on tulewa, ja kaikki
pyhät hänen kanssansa. Am.1:1.
6. Ja siihen aikaan pitää tapahtuman, ett-
ei walkeus pidä oleman kallis eikä sumuinen.
7. Ja yksi päiwä pitää oleman, joka Her-
ralle tuttu on, ei päiwä eikä yö; waan pi-
tää tapahtuman, että ehtoona pitää walkeus
oleman. Ilm.k.21:25.
8. Silloin pitää Jerusalemista eläwät we-
det wuotaman, puoli osa itäistä merta päin,
ja toinen puoli hamaan äärimmäiseen me-
reen; ja sen pitää sekä kesällä että talwella
tapahtuman. 1 Mos.26:19. 5 Mos.11:24.
Hes.47:1, 18. Joel.3:18. Joh.4:14. Ilm.k.22:1.
9. Ja Herra on kaiken maan Kuningas
olewa; siihen aikaan on ainoastaan yksi
Herra olewa, ja hänen nimensä yksi.
Joh.10:16.
10. Ja koko maakunnassa pitää käytämän
ympäri niinkuin tasaisella kedolla, Gibeasta
niin Rimmoniin asti, lounaan puolella Je-
rusalemia; sillä se korotetaan ja asutaan hä-
nen siassansa, BenJaminin portista ha-
maan ensimäisen portin paikkaan, hamaan
kulmaporttiin, ja Hananeelin tornista niin
kuninkaan wiinakuurniin asti.
Jos.15:32. k.19:7. Zach.12:6.
11. Ja hänessä pitää asuttaman, eikä enää
pidä yhtään kirousta oleman, sillä Jerusa-
lemin pitää turwallisesti asuman.
12. Ja tämä pitää rangaistus oleman
jolla Herra kaikkia kansoja on rankaisewa,
jotka owat sotineet Jerusalemia wastaan:
heidän lihansa pitää raukeeman jalwoillansa
seisoissansa, ja heidän silmäinsä pitää lä-
wissänsä waipuman, ja heidän kielensä suus-
sansa raukeeman.
13. Siihen aikaan on Herra suuren mete-
lin heidän sekaansa nostawa, että jokainen
pitää kumppaninsa käteen rupeeman, ja
paneman kätensä kumppaninsa käden päälle.
14. Sillä Juda on myös Jerusalemissa
sotiwa; ja sen ympärille kootaan kaikkein
pakanain tawarat, kultaa, hopiata ja sangen
paljo waatteita. Zach.12:2.
15. Ja niin pitää tämä rangaistus tapah-
tuman hewoisille, muuleille, kameleille, aa-
seille ja kaikkinaisille eläimille, jotka heidän
leirissänsä owat, niinkuin tämä rangais-
tus on.
16. Ja kaikki jääneet kaikkein pakanain
seassa, jotka läksiwät Jerusalemia was-
taan, pitää joka wuosi menemän kumar-
tamaan Kuningasta, Herraa Zebaothia,
ja lehtimajan juhlaa pitämään. Es.66:23.
17. Ja pitää tapahtuman, että joka maan
sukukunnista ei mene ylös Jerusalemiin
tätä Kuningasta, Herraa Zebaothia, ku-
martamaan, ei pidä heille sadetta tuleman.
Es.5:6.
18. Ja ellei Egyptiläisten sukukunta me-
nisi ylös ja tulisi, niin ei heidänkään pääl-
lensä pidä sataman; tämä on se rangaistus,
jolla Herra on pakanat rankaisewa, jotka ei
tule lehtimajan juhlaa pitämään.
19. Sillä se on Egyptiläisten synti ja
kaikkein pakanain synti, jotka ei tule lehti-
majan juhlaa pitämään.
20. Siihen aikaan pitää hewoisten kelloin
päälle (kirjoitettu) oleman: Herran py-
hyys; ja kattilat Herran huoneessa pitää
oleman niinkuin maljat altarin edessä.
21. Sillä kaikki kattilat Jerusalemissa ja
Judassa pitää Herralle Zebaothille pyhite-
tyt oleman; että kaikki, jotka uhrata tahto-
wat, pitää tuleman ja ne ottaman ja niissä
keittämän. Ja ei yksikään Kananealainen
pidä enää Herran Zebaothin huoneessa ole-
man siihen aikaan.
Es.35:8. Joel.3:17. Ilm.k.21:27. k.22:51.

Propheeta Malachia.

1 Luku.

Jumalan hywyys. Israelin kiittämättömyys. Ewangeliumin oppi.

Tämä on Herran sanan kuorma Israelin
tykö, Malachian kautta. Zach.9:1.
2. Minä rakastin teitä, sanoo Herra. Niin
te sanotte: missäs meitä rakastit? Eikö Esau
ole Jakobin weli, sanoo Herra? ja minä ra-
kastin Jakobia, 1 Mos.25:25. Es.43:4.
3. Ja wihasin Esauta; olen myös autioksi
tehnyt hänen wuorensa, ja hänen perimi-
sensä lohikärmeille erämaaksi.
Jer.49:17. Obad.w.18. Rom.9:13.

4. Ja jos Edom sanois: me olemme köyhtyneet, mutta me tahdomme autiat jälleen raketa; niin sanoo Herra Zebaoth näin: jos he rakentawat, niin minä tahdon maahan kukistaa; ja ne pitää kutsuttaman jumalattomuuden rajaksi ja siksi kansaksi, jolle Herra on wihainen ijankaikkisesti.
5. Sen pitää teidän silmänne näkemän, ja teidän pitää sanoman: Herra on ylistetty Israelin maan äärissä.
6. Pojan pitää kunnioittaman isäänsä, ja palwelian isäntätänsä. Jos minä siis isä olen, kussa on minun kunniani? Jos minä isäntä olen, kussa on minun pelkoni? sanoo Herra Zebaoth teille, papit, jotka katsotte ylön minun nimeni. Niin te sanotte: missästä me katsomme ylön sinun nimes?
2 Mos. 20: 12.
7. Silloin kuin te uhraatte minun altarilleni saastaista leipää, niin te sanotte, kuinka me uhraamme sinulle saastaista? Siinä, että te sanotte: Herran pöytä on katsottu ylön.
8. Ja koska te uhraatte jotakin, kuin sokia on, niin et te sano sitä pahaksi; ja koska te uhraatte jotakin ontuwata eli sairasta, niin ei sitäkään sanota pahaksi. Wie senkaltaista sinun päämiehelles, mitämaks, jos sinä olet hänelle otollinen, eli jos hän katsoo sinun puolees, sanoo Herra Zebaoth.
3 Mos. 22: 20. 5 Mos. 15: 21.
9. Niin rukoilkaat nyt Jumalata, että hän armahtais meidän päällemme, sillä se on tapahtunut teiltä. Luulletteko, että hän katsoo teidän puoleenne? sanoo Herra Zebaoth.
10. Kuka on myös teidän seassanne, joka sulkee owen (ilman palkata)? et te myös wiritä tulta minun altarilleni ilman mitäkään. Ei minulla ole suosiota teihin, sanoo Herra Zebaoth, ja ruokauhri teidän käsistänne ei ole minulle otollinen.
Es. 1: 11. Jer. 6: 20. Am. 5: 21.
11. Waan hamasta auringon koitosta niin laskemiseen asti pitää minun nimeni suureksi tuleman pakanain seassa, ja joka paikassa pitää minun nimelleni suitsutettaman, ja puhdas ruokauhri uhrattaman; sillä minun nimeni pitää suureksi tuleman pakanain seassa, sanoo Herra Zebaoth.
12. Mutta te turmelette sen sillä, koska te sanotte: Herran pöytä on saastutettu, ja sen uhri on katsottu ylön ja hänen ruokansa.
13. Ja te sanotte: katso, se on sula waiwa, ja lyötte sen tuuleen, sanoo Herra Zebaoth. Ja te uhraatte ryöwättyä, ontuwata ja sairasta, ja ne te uhraatte ruokauhriksi. Pitäiskö se minulle otollinen oleman teidän käsistänne? sanoo Herra.
14. Mutta kirottu olkoon pettäjä, jonka laumassa on oinas, ja kuin hän tekee lupauksen, niin hän uhraa Herralle kelwottoman; sillä minä olen suuri Kuningas, sanoo Herra Zebaoth, ja minun nimeni on peljättäwä pakanain seassa.

2 Luku.

Kansa ja papit uskottomat. Oikia awiokäskyn liitto.

Ja te papit, tämä käsky tulee nyt teille.
2. Ellette sitä kuule, ja ellette pane sydämeenne, että te niin antaisitte minun nimelleni kunnian, sanoo Herra Zebaoth, niin minä lähetän teidän sekaanne kirouksen, ja kiroon teidän siunauksianne; jaa, minä olen myös niitä kironnut, ettette sitä tahtoneet panna sydämeenne.
3 Mos. 26: 24, 2c. 5 Mos. 28: 15, 2c.
3. Katso, minä tahdon turmella teidän siemenenne, ja paiskaan sonnan teidän kaswoillenne, teidän juhlapäiwäinne sonnan, niin että se ijäksi teihin tarttuu.
4. Niin te saatte tuta, että minä sen käskyn teille lähettänyt olen, että sen piti minun liittoni Lewin kanssa oleman, sanoo Herra Zebaoth. 4 Mos. 1: 49. L. 25: 12.
5. Sillä minun liittoni oli hänen kanssansa elämään ja rauhaan, ja minä annoin ne pelwoksi hänelle, pelkäämään minua ja minun nimeäni hämmästymään.
6. Totuuden laki oli hänen suussansa, ja ei löytty mitään pahaa hänen huulissansa; hän waelsi rauhallisesti ja toimellisesti minun edessäni, ja käänsi monta pois synnistä.
7. Sillä papin huulet pitää opin kätkemän, että laki hänen suustansa kysyttäisiin; sillä hän on Herran Zebaothin enkeli.
Hes. 7: 26. L. 22: 26. Hagg. 1: 13. 2 Cor. 5: 20.
8. Mutta te olette tieltä poikenneet, pahoitatte monta laissa, ja olette Lewin liiton rikkoneet, sanoo Herra Zebaoth.
9. Sentähden olen minä myös tehnyt, että te olette hyljätyt ja ylönkatsotut kaiken kansan edessä, ettette pidä minun teitäni, mutta katsotte ihmisten muotoa laissa.
1 Sam. 2: 30.
10. Eikö meillä kaikilla ole yksi Isä? eikö yksi Jumala meitä luonut ole? Miksistä me katsomme ylön toinen toisemme, ja rikomme sen liiton, joka meidän isäimme kanssa tehty oli? Matth. 23: 9. Eph. 4: 5, 6.
11. Sillä Juda on ylönkatsojaksi tullut, Israelissa ja Jerusalemissa on tapahtunut kauhistus; sillä Juda turmelee Herran py=

hän, jota hän itse rakasti, ja ottaa wieraan
jumalan tyttäriä emännikseensä.
Esr. 9:12. l. 10:2. Neh. 13:23.
12. Waan Herra häwittää hänen, joka sen
tekee, Jakobin majasta, sekä opettajan että
opetuslapsen, ja sen, joka wie Herralle Ze=
baothille ruokauhria.
13. Te teette myös sen toisen, että Herran
altarin edessä owat kyyneleet, itkut ja huo=
kaukset, niin etten minä enää tahdo katsoa
ruokauhria päin, eli ottaa wastaan jotakin
otollisesti teidän käsistänne.
14. Ja te sanotte: minkätähden? Sentäh=
den, että Herra on sinun ja sinun nuoruu=
tes waimon waiheella todistanut, jonkas
katsot ylön, joka on sinun kumppanis ja
sinun waimos, johon sinä liitolla itses kiinni
sitonut olet.
15. Sillä eikö hän heitä yhdeksi tehnyt,
waikka hänellä olis ollut muita henkiä?
mutta mitästä se yksi tekee? hän etsii Ju=
malan siementä. Sentähden karttakaat tei=
dän hänkeänne, ja älköön kenkään katsoko
ylön nuoruutensa waimoa.
16. Että (Jumala) wihaa sitä hyljäämis=
tä, sanoo Herra Israelin Jumala, koska
joku peittää wääryytensä niinkuin waatteel=
la, sanoo Herra Zebaoth: sentähden kartta=
kaat teidän henkeänne, ja älkäät katsoko heitä
ylön. 5 Mos. 24:1.
17. Te olette Herran teidän puheellanne
waiwanneet; ja te sanotte: missästä me
häntä olemme waiwanneet? Siinä kuin te
sanotte: jokainen, kuin pahaa tekee, se kelpaa
Herralle, ja että senkaltaiset owat hänelle
otolliset; eli kussa on se Jumala, joka ran=
kaisee?

3 Luku.

Kastaja. Messias. Kymmenekset. Jumalan pelko.

Katso, minä lähetän minun enkelini, joka
minun eteeni pitää tien walmistaman; ja
kohta tulee templiinsä se Herra, jota te etsitte,
ja liiton enkeli, jota te tahdotte; katso, hän
tulee, sanoo Herra Zebaoth. Es. 40:3.
Matth. 11:10. Marc. 1:2. Luc. 1:76. l. 7:27.
2. Mutta kuka woi hänen tulemisensa päi=
wää kärsiä? ja kuka woi seisoa, koska hän
ilmaantuu? Sillä hän on niinkuin hopia=
sepän tuli ja niinkuin pesiän saipua.
3. Hän on istuwa ja sulaawa ja selittäwä
hopian; hän on puhdistawa ja hiuttawa
Lewin pojat, niinkuin kullan ja hopian.
Silloin pitää heidän tuoman Herralle ruo=
kauhria wanhurskaudessa. Ps. 51:21.
4. Ja Judan ja Jerusalemin ruokauhrit
pitää kyllä Herralle kelpaaman, niinkuin
muinen ja entisinä wuosina.
5. Ja minä tahdon tulla teidän tykönne,
ja rangaista teitä, ja tahdon olla nopia to=
distaja noitia wastaan, huorintekiöitä ja
walapattoisia wastaan, ja niitä wastaan,
jotka palkollisilta palkan pidättäwät, leskille
ja orwoille wäkiwaltaa ja wääryyttä teke=
wät, ja jotka muukalaista sortawat, eikä pel=
kää minua, sanoo Herra Zebaoth.
2 Mos. 20:7. l. 22:22. 5 Mos. 24:17. Am. 2:7.
6. Sillä minä olen Herra, joka en muutu;
ja te Jakobin lapset, et te ole hukkuneet.
1 Sam. 15:29. Ps. 33:11. San. l. 19:21. Es. 25:1. l. 46:10.
7. Te olette hamasta teidän isäinne ajasta
alati poikenneet pois minun säädyistäni, ja
et te ole niitä pitäneet; niin kääntäkäät nyt
teitänne minun tyköni, niin minä tahdon
myös minuni kääntää teidän tykönne, sanoo
Herra Zebaoth. Niin te sanotte: missä mei=
dän pitää meitämme kääntämän? Zach. 1:3.
8. Onko se oikein, että ihminen pettää Ju=
malan, niinkuin te minun petätte? Niin te
sanotte: missä me sinun petämme? Kym=
menekseissä ja ylönnysuhrissa.
9. Sentähden te olette kirouksella kirotut,
että te minun petätte, kaikki kansa. Hagg. 1:6.
10. Mutta tuokaat täydelliset kymmenekset
minun aittaani, että minun huoneessani
ruokaa olis; ja niin koetelkaat minua, sanoo
Herra Zebaoth, ellen minä myös awaja
teille taiwaan akkunia, ja wuodata sieltä
runsaasti siunausta.
11. Ja minä tahdon teiltä syöjän rangais=
ta, ettei se teiltä maan hedelmätä hukuttaisi,
ja ettei wiinapuu teidän pellossanne olisi
hedelmätöin, sanoo Herra Zebaoth. Joel. 1:4.
12. Niin että kaikki pakanat pitää teidän
autuaaksi sanoman; sillä teidän pitää kallis
maa oleman, sanoo Herra Zebaoth.
13. Kowasti te puhutte minua wastaan,
sanoo Herra. Ja te sanotte: mitästä me pu=
humme sinua wastaan?
14. Te sanotte: se on turha, kuin Juma=
lata palwellaan, ja mitä se auttaa, että me
pidämme hänen käskynsä, ja waiwaamme
meidän elämätämme Herran Zebaothin
edessä? Job. 21:15. Mich. 6:8.
15. Sentähden me ylistämme ylönkatso=
jita; sillä jumalattomat menestywät; he kiu=
saawat Jumalata, ja se heille menestyy.
16. Silloin ne, jotka Herraa pelkääwät,
lohduttawat toinen toistansa näin: Herra
ottaa siitä waarin ja kuulee sen, ja muisto=
kirja on kirjoitettu hänen eteensä, niille, jot=
ka Herraa pelkääwät ja muistawat hänen
nimensä. Ps. 139:16.

17. Niiden pitää, sanoo Herra Zebaoth, sinä päiwänä, jonka minä teen, oleman minun omani; ja minä tahdon heitä armahtaa, niinkuin mies armahtaa poikaansa, joka häntä palwelee.
2 Mos. 19: 5. Tit. 2: 14. 1 Piet. 2: 9.

18. Ja teidän pitää jälleen sitä wastaan näkemän, mikä eroitus on wanhurskaan ja jumalattoman waiheella, ja sen waiheella, joka Jumalata palwelee, ja sen, joka ei häntä palwele.

4 Luku.

Messiaksen ja Elian tuleminen.

Sillä katso, se päiwä tulee, joka on palawa niinkuin pätsi: silloin pitää kaikki ylönkatsojat ja jumalattomat olkena oleman, ja se tulewa päiwä pitää heidän sytyttämän, sanoo Herra Zebaoth, ja ei pidä heille jättämän juurta eikä oksaa. Obad. w. 18.

2. Mutta teille, jotka minun nimeäni pelkäätte, on wanhurskauden aurinko koittawa, ja autuus hänen siipeinsä alta; ja teidän pitää käymän ulos ja sisälle, ja lisääntymän niinkuin syöttiläät wasikat. Luc. 1: 78.

3. Teidän pitää jumalattomat tallaaman; sillä heidän pitää tuhkana teidän jalkainne alla oleman, sinä päiwänä, jonka minä tehdä tahdon, sanoo Herra Zebaoth.

4. Muistakaat Mosesen minun palweliani lakia, jonka minä hänelle käskin Horebissa, kaikelle Israelille säädyksi ja oikeudeksi.
2 Mos. 20: 1, 2c. 5 Mos. 6: 3. Hebr. 3: 5.

5. Katso, minä lähetän teille Elian, propheetan, ennenkuin se suuri ja hirmuinen Herran päiwä tulee.
Matth. 11: 14. l. 17: 11. Marc. 9: 12, 13. Luc. 1: 17.

6. Hän on kääntäwä isäin sydämet lasten tykö, ja lasten sydämet isäinsä tykö, etten minä tulisi ja löisi maata kirouksella.

Uusi Testamentti.

Berlinissä,
Trowitzschin ja Pojan kirjapainossa.

1880.

Uuden Testamentin Kirjat.

Pyhän Mattheuksen Ewangeliumi.

1 Luku.

Jesuksen polwiluku ja syntymys.

Jesuksen Kristuksen syntymäkirja, Dawi-
din pojan, Abrahamin pojan. Luc. 3:23.
2. Abraham siitti Isaachin. Mutta Isaach
siitti Jakobin. Jakob siitti Judan, ja hänen
weljensä. 1 Mos. 21:2, 3. l. 25:24. l. 29:35.
3. Juda siitti Phareksen ja Saramin Tha-
marista. Phares siitti Hetsronin. Hetsron
siitti Aramin. 1 Mos. 38:27. Ruth. 4:19. 1 Aika k. 2:5.
4. Aram siitti Aminadabin. Aminadab
siitti Nahassonin. Nahasson siitti Salmonin.
5. Salmon siitti Boaksen Rahabista. Boas
siitti Obedin Ruthista. Obed siitti Jessen.
Ruth. 4:13, 17. 1 Aika k. 2:10, 11, 12.
6. Jesse siitti kuningas Dawidin. Kunin-
gas Dawid siitti Salomonin Urian emän-
nästä. 1 Sam. 16:11. l. 17:12. 2 Sam. 12:24.
7. Salomon siitti Roboamin. Roboam
siitti Abian. Abia siitti Assan.
1 Kun. k. 11:43. l. 14:31. l. 15:8. 1 Aika k. 3:10.
8. Assa siitti Josaphatin. Josaphat siitti
Joramin. Joram siitti Osian.
1 Kun. k. 15:24. 2 Kun. k. 8:16, 24.
9. Osia siitti Jothamin. Jotham siitti
Achaksen. Achas siitti Etsechian.
2 Kun. k. 15:7. l. 16:20. 2 Aika k. 26:23. l. 27:9.
10. Etsechia siitti Manassen. Manasse
siitti Amonin. Amon siitti Josian.
2 Kun. k. 20:21. 1 Aika k. 3:14. 2 Aika k. 33:25.
11. Josia siitti (Jojakimin. Jojakim siitti)
Jechonian, ja hänen weljensä, Babelin wan-
keudessa.
2 Kun. k. 23:30, 34. 1 Aika k. 3:15, 16. 2 Aika k. 36:1, 4, 8.
12. Mutta Babelin wankeuden jälkeen siitti
Jechonia Sealthielin. Sealthiel siitti Zoro-
babelin.
1 Aika k. 3:17. l. 3:19. Esr. 3:2. k. 5:2. Hagg. 1:1.
13. Zorobabel siitti Abiudin. Abiud siitti
Eliachimin. Eliachim siitti Asorin.
14. Asor siitti Zadochin. Zadoch siitti Achi-
min. Achim siitti Eliudin.
15. Eliud siitti Eleatsarin, Eleatsar siitti
Mathanin. Mathan siitti Jakobin.
16. Jakob siitti Josephin, Marian miehen,
josta (Mariasta) on syntynyt Jesus, joka
kutsutaan Kristus.
17. Niin owat kaikki polwet Abrahamista
Dawidiin asti neljätoistakymmentä polwea;
Dawidista Babelin wankeuteen myös nel-
jätoistakymmentä polwea, ja Babelin wan-
keudesta Kristukseen asti neljätoistakym-
mentä polwea.
18. Jesuksen Kristuksen syntymys oli näin:
koska Maria hänen äitinsä oli Josephiin
kihlattu, ennen kuin he yhteen tuliwat, löyt-
tiin hän raskaaksi Pyhästä Hengestä.
Luc. 1:27, 34, 35.
19. Mutta että Joseph hänen miehensä oli
hurskas ja ei tahtonut häntä huutoon saat-
taa, ajatteli hän salaisesti hyljätä hänen.
5 Mos. 24:1.
20. Koska hän näitä ajatteli, katso, niin
Herran enkeli ilmestyi hänelle unessa, ja
sanoi: Joseph, Dawidin poika! älä pelkää
ottaakses Mariata puolisotas tykös; sillä se,
kuin hänessä on siinnyt, on Pyhästä Hen-
gestä.
21. Ja hänen pitää synnyttämän Pojan,
jonka nimen sinun pitää kutsuman Jesus;
sillä hän on wapahtawa kansansa heidän
synneistänsä.
Luc. 1:31. l. 2:21. Ap. T. 4:12. l. 10:43. l. 13:38, 39.
22. Mutta tämä on kaikki tapahtunut, että
täytettäisiin kuin Herralta on sanottu pro-
pheetan kautta, joka sanoo:
23. Katso, neitseen pitää raskaaksi tuleman
ja synnyttämän pojan, ja hänen nimensä
pitää kutsuttaman EmmanuEl; se on niin
paljo sanottu: Jumala meidän kanssamme.
Es. 7:14.
24. Koska Joseph unesta heräsi, niin hän
teki kuin Herran enkeli hänen käski, ja otti
puolisonsa tykönsä.
25. Ja ei tuntenut häntä, siihen asti kuin
hän poikansa esikoisensa synnytti, ja kutsui
hänen nimensä Jesus.

2 Luku.

Tietäjät. Jesus pakenee. Herodes murhauttaa Bethlehemin poikaiset.

Koska siis Jesus syntynyt oli Bethlehe-
missä Judan maalla, kuningas Herodeksen
aikana, katso, tietäjät tuliwat idästä Jeru-
salemiin, ja sanoiwat: Luc. 2:1, 2, 4, 6, rc.
2. Kussa on se syntynyt Judalaisten ku-
ningas? sillä me näimme hänen tähtensä

idässä, ja tulimme häntä kumarten rukoilemaan. 4 Mos. 24:17.

3. Koska kuningas Herodes sen kuuli, hämmästyi hän ja kaikki Jerusalem hänen kanssansa.

4. Ja kokosi kaikki ylimmäiset papit ja kirjanoppineet kansan seassa, ja kyseli heiltä, kussa Kristuksen syntymän piti.

5. Ja he sanoiwat hänelle: Bethlehemissä Judan maalla; sillä niin on propheetan kautta kirjoitettu:

6. Ja sinä Bethlehem Judan maassa, et sinä ole suinkaan wähin Judan pääruhtinasten seassa; sillä sinusta on tulewa se ruhtinas, jonka minun kansaani Israelia pitää hallitseman. Mich. 5:1. Joh. 7:42.

7. Silloin kutsui Herodes tietäjät salaa, ja tutkisteli wisusti heiltä, millä ajalla tähti ilmestyi.

8. Ja lähetti heidän Bethlehemiin, ja sanoi: menkäät ja kysykäät wisusti lapsesta, ja koska te löydätte, niin ilmoittakaat minulle, että minäkin tulisin ja kumartaisin häntä.

9. Koska he oliwat kuninkaan kuulleet, meniwät he matkaansa, ja katso, tähti, jonka he oliwat nähneet idässä, käwi heidän edellänsä, niin kauwan kuin hän edellä käyden seisahti sen paikan päälle, jossa lapsi oli.

10. Koska he tähden näkiwät, ihastuiwat he sangen suurella ilolla;

11. Ja meniwät huoneeseen, löysiwät lapsen äitinsä Marian kanssa, maahan lankesiwat ja rukoiliwat häntä, ja awasiwat tawaransa, ja lahjoittiwat hänelle kultaa ja pyhää sawua ja mirrhamia. Ps. 72:10. Es. 60:6.

12. Ja Jumala kielsi heitä unessa Herodeksen tykö palajamasta; ja he meniwät toista tietä omalle maallensa.

13. Mutta koska he oliwat menneet pois, katso niin Herran enkeli ilmestyi Josephille unessa, sanoen: nouse ja ota lapsi äitinensä tykös, ja pakene Egyptiin, ja ole siellä siihen asti, kuin minä sinulle sanon; sillä Herodes on etsiwä lasta, hukuttaaksensa häntä.

14. Niin hän nousi ja otti lapsen äitinensä yöllä tykönsä ja pakeni Egyptiin.

15. Ja oli siellä Herodeksen kuolemaan asti: että täytettäisiin kuin sanottu oli Herralta propheetan kautta, joka sanoo: Egyptistä kutsuin minä poikani. 2 Mos. 4:22, 23. Hos. 11:1.

16. Koska Herodes näki hänensä tietäjiltä wietellyksi, wihastui hän sangen kowin, ja lähetti tappamaan kaikki poikalapset Bethlehemissä ja kaikissa sen äärissä, jotka kaksiwuotiset oliwat taikka nuoremmat, sen ajan jälkeen, kuin hän oli tarkasti tietäjiltä tutkinut.

17. Silloin se täytettiin, kuin Jeremialta propheetalta sanottu oli, joka sanoo:

18. Rhamassa on ääni kuulunut, suuri walitus, itku ja iso parku: Rahel itkee lapsiansa, ja ei tahtonut itseänsä antaa lohdutettaa, ettei he ole. 1 Mos 35:19. l. 48:7. Jer. 31:15.

19. Mutta koska Herodes oli kuollut, katso, niin Herran enkeli ilmestyi Josephille unessa Egyptissä, ja sanoi:

20. Nouse ja ota lapsi äitinensä, ja mene Israelin maalle; sillä ne owat kuolleet, jotka lapsen henkeä wäijyiwät. 2 Mos. 4:19.

21. Niin hän nousi ja otti lapsen äitinensä, ja meni Israelin maalle.

22. Mutta koska hän kuuli, että Archelaus oli kuningas Judeassa, isänsä Herodeksen siassa, pelkäsi hän sinne mennä. Ja hän sai Jumalalta käskyn unessa, ja poikkesi Galilean ääriin;

23. Ja tuli ja asui kaupungissa, joka kutsutaan Natsaret, että täytettäisiin, kuin propheetain kautta sanottu oli: hän pitää Natsarenukseksi kutsuttaman. Tuom. 13:5. Es. 4:2. l. 11:1. Jer. 23:5. l. 33:15. Zach. 3:8.

3 Luku.

Johannes saarnaa ja kastaa. Jesus kastetaan.

Niinä päiwinä tuli Johannes kastaja, ja saarnasi Judean korwessa; Marc. 1:4. Luc. 3:3.

2. Ja sanoi: tehkäät parannus; sillä taiwaan waltakunta on lähestynyt. Matth. 4:17. Marc. 1:15.

3. Sillä tämä on se, josta sanottu on Jesaialta propheetalta, joka sanoo: huutawan ääni on korwessa, walmistakaat Herran tietä, tehkäät hänen polkunsa oikiaksi. Es. 40:3. Marc. 1:3. Luc. 3:4. Joh. 1:23.

4. Mutta Johanneksella oli waate kamelin karwoista ja hihnainen wyö hänen wyöllänsä, ja hänen ruokansa oli heinäsirkat ja metsähunaja. 2 Kun. k. 1:8. Matth. 11:8, 18. Marc. 1:6.

5. Silloin meni hänen tykönsä Jerusalem, ja koko Judea, ja kaikki maakunta Jordanin ympäriltä.

6. Ja he kastettiin häneltä Jordanissa, ja tunnustiwat heidän syntinsä. Marc. 1:5.

7. Mutta koska hän monta Phariseuksista ja Sadduceuksista näki tulewan hänen kasteensa tykö, sanoi hän heille: te kyykärmetten sikiät, kuka teitä neuwoi pakenemaan tulewaista wihaa? Matth. 12:34. l. 23:33. Luc. 3:7. Rom. 5:9. 1 Thess. 1:10.

8. Tehkäät siis parannuksen soweliaita he=
delmiä. Luc.3:8.
9. Ja älkäät ajatelko itsellenne sanoa: Ab=
raham on meidän isämme. Sillä minä sa=
non teille: Jumala woi näistä kiwistä Ab=
rahamille lapset herättää. Joh.8:39. Ap.T.13:26.
10. Mutta jo myös on kirwes pantu pui=
den juurelle: sentähden jokainen puu, joka
ei tee hywää hedelmätä, hakataan pois ja
tuleen heitetään. Matth.7:19. Luc.13:7. Joh.15:2,6.
11. Minä tosin kastan teitä wedellä pa=
rannukseen; mutta se, joka minun jälkeeni
tulee, on wäkewämpi minua, jonka kenkiä en
minä ole kelwollinen kantamaan, hän kas=
taa teitä Pyhällä Hengellä ja tulella;
Marc.1:8. Luc.3:16. Joh.1:26. Ap.T.1:5. l.2:4.
l.11:16. l.19:4.
12. Jonka wiskin on hänen kädessänsä, ja
hän perkaa riihensä ja kokoo nisunsa aittaan=
sa, mutta ruumenet polttaa hän sammu=
mattomalla tulella. Matth 13:30. Luc.3:17.
13. Silloin tuli Jesus Galileasta Jorda=
niin Johanneksen tykö, kastettaa häneltä.
Marc.1:9. Luc.3:21.
14. Mutta Johannes kielsi häneltä, sanoen:
minä tarwitsen sinulta kastettaa, ja sinä tu=
let minun tyköni?
15. Niin wastasi Jesus, ja sanoi hänelle:
salli nyt; sillä näin meidän sopii kaikkea
wanhurskautta täyttää. Ja hän sallei hänen.
16. Koska Jesus kastettu oli, astui hän
kohta ylös wedestä: ja katso, taiwaat auke=
niwat hänelle, ja hän näki Jumalan hengen
tulewan alas, niinkuin kyhkyisen, ja tule=
wan hänen päällensä.
Marc.1:10. Luc.3:22. Joh.1:32,33.
17. Ja katso, ääni taiwaasta sanoi: tämä
on se minun rakas Poikani, johonka minä
mielistyin. Ps.2:7. Es.42:1.
Matth.12:18. l.17:5. Luc.9:35. Col.1:13,19. 1 Piet.1:17.

4 Luku.

Jesus kiusataan ja alkaa wirkansa.

Silloin wietiin Jesus hengeltä korpeen,
kiusattaa perkeleeltä. Marc.1:12. Luc.4:1.
2. Ja koska hän oli paastonnut neljäkym=
mentä päiwää ja neljäkymmentä yötä, sitte
hän isosi. 2 Mos.24:28. 1 Kun.k.19:8.
3. Ja kiusaaja tuli hänen tykönsä, ja sa=
noi: jos sinä olet Jumalan poika, niin sano,
että nämät kiwet leiwiksi tulewat. 1 Thess.3:5.
4. Mutta hän wastasi, ja sanoi: kirjoitettu
on: ei ihminen elä ainoasti leiwästä, mut=
ta jokaisesta sanasta, kuin Jumalan suusta
lähtee. 5 Mos.8:3. Luc.4:4.
5. Silloin otti perkele hänen kanssansa
pyhään kaupunkiin, ja asetti hänen templin
harjalle,
6. Ja sanoi hänelle: jos sinä olet Juma=
lan poika, niin laske sinus alaspäin; sillä
kirjoitettu on: hän antaa käskyn enkeleillensä
sinusta, ja he käsissä kantawat sinun, ettes
joskus jalkaas kiween loukkaa. Ps.91:11.
7. Niin Jesus sanoi hänelle: taas on kir=
joitettu: ei sinun pidä kiusaaman Herraa
sinun Jumalatas. 5 Mos.6:16.
8. Taas wei hänen perkele sangen korkialle
wuorelle, ja osoitti hänelle kaikki maailman
waltakunnat ja niiden kunnian,
9. Ja sanoi hänelle: nämät kaikki minä an=
nan sinulle, jos sinä lankeet maahan ja ru=
koilet minua.
10. Niin sanoi Jesus hänelle: mene pois,
saatana! Sillä kirjoitettu on: Herraa sinun
Jumalatas pitää sinun kumartaman, ja
häntä ainoata palweleman.
5 Mos.6:13. l.10:20.
11. Silloin jätti hänen perkele; ja katso,
enkelit tuliwat ja palweliwat häntä.
12. Mutta koska Jesus kuuli, että Johan=
nes oli wankeuteen annettu ylön, poikkesi hän
Galileaan; Marc.1:14. Luc.3:20. l.4:14. Joh.4:43.
13. Ja jätti Natsaretin, tuli ja asui Ka=
pernaumissa, joka on merikaupunki Zebulo=
nin ja Naphtalin äärissä;
14. Että täytettäisiin se, kuin sanottu oli
Jesaian propheetan kautta, joka sanoo:
15. Zebulonin maa ja Naphtalin maa,
läsnä meritietä, sillä puolella Jordanin, pa=
kanain Galilea,
16. Kansa, joka pimiässä istui, näki suu=
ren walkeuden, ja niille, jotka kuoleman
maassa ja warjossa istuiwat, koitti walkeus.
Es.9:1,2.
17. Siitä ajasta rupesi Jesus saarnaamaan
ja sanomaan: tehkäät parannus; sillä tai=
waan waltakunta lähestyi.
Matth.3:2. l.10:7. Marc.1:15.
18. Mutta koska Jesus käweli Galilean
meren tykönä, näki hän kaksi weljestä, Si=
monin, joka kutsutaan Pietariksi, ja Andreak=
sen hänen weljensä, laskewan werkkoa me=
reen (sillä he oliwat kalamiehet);
Marc.1:16. Joh.1:42.
19. Ja sanoi heille: seuratkaat minua, ja
minä teen teidän ihmisten kalamiehiksi.
20. Niin he jättiwät kohta werkot, ja seu=
rasiwat häntä.
21. Ja koska hän sieltä edemmä käwi, näki
hän toiset kaksi weljestä, Jakobin Zebedeuk=
sen pojan ja Johanneksen hänen weljen=
sä, wenheessä isänsä Zebedeuksen kans=

sa, parantawan werkkojansa; ja hän kutsui heitä. Luc.5:2.

22. Niin he kohta jättiwät wenheen ja isänsä, ja seurasiwat häntä.

23. Ja Jesus waelsi ympäri kaiken Galilean, ja opetti heidän synagogissansa, ja saarnasi waltakunnan ewangeliumia, ja paransi kaikkinaiset taudit ja kaiken sairauden kansan seassa. Matth.9:35. Marc.1:23. Luc.4:16,33.

24. Ja sanoma kuului hänestä kaikkeen Syrian maahan. Ja he toiwat hänen tykönsä kaikkinaisia sairaita, moninaisilla taudeilla ja kiwuilla waiwatuita ja piruilta riiwatuita, ja kuutaudillisia ja halwatuita; ja hän paransi ne.

25. Ja häntä seurasi paljo wäkeä Galileasta, ja niistä kymmenestä kaupungista, ja Jerusalemista ja Judeasta, ja niistä maakunnista sillä puolella Jordanin. Marc.3:7. Luc.6:17.

5 Luku.

Jesus saarnaa autuudesta, laista ja hywistä töistä.

Mutta koska hän näki kansan, astui hän ylös wuorelle, ja kuin hän oli istunut, tuliwat hänen opetuslapsensa hänen tykönsä.

2. Niin hän awasi suunsa, opetti heitä, ja sanoi:

3. Autuaat owat hengellisesti waiwaiset; sillä heidän on taiwaan waltakunta. Luc.6:20.

4. Autuaat owat murheelliset; sillä he saawat lohdutuksen. Es.61:2. Luc.6:21.

5. Autuaat owat siwiät; sillä he saawat maan periä. Ps.37:11.

6. Autuaat owat, jotka isoowat ja janoowat wanhurskautta: sillä he rawitaan. Es.55:1. l.65:13. Matth.11:28. Joh.6:35.

7. Autuaat owat laupiaat; sillä he saawat laupiuden. Jac.2:13.

8. Autuaat owat puhtaat sydämestä; sillä he saawat nähdä Jumalan. Ps.24:4. 1 Cor.13:12. 1 Joh.3:2. Hebr.12:14.

9. Autuaat owat rauhan tekiät; sillä ne pitää Jumalan pojiksi kutsuttaman.

10. Autuaat owat, jotka wanhurskauden tähden wainotaan; sillä heidän on taiwaan waltakunta. 2 Tim.2:12. 1 Piet.3:14.

11. Autuaat olette te, koska he pilkkaawat ja wainoowat teitä, ja puhuwat kaikkinaista pahuutta teitä wastaan, walhetellen minun tähteni. Luc.6:22. 1 Piet.4:14.

12. Iloitkaat ja riemuitkaat; sillä teidän palkkanne on suuri taiwaissa. Sillä näin he wainosiwat propheetaita, jotka teidän edellänne oliwat. Matth.23:34. Luc.6:23. Ap.T.7:52. Jac.1:2.

13. Te olette maan suola: jos siis suola tulee mauttomaksi, millä sitte suolataan? ei se enää kelpaa mihinkään, mutta heitettää pois ja ihmisiltä tallattaa. Marc.9:50. Luc.14:34.

14. Te olette maailman walkeus. Ei sitä kaupunkia taita peitettää, joka wuorella on. 2 Cor.4:6. Phil.2:15.

15. Eikä kynttilätä sytytetä ja panna wakan ala, mutta kynttiläjalkaan, walaisemaan kaikkia, jotka huoneessa owat. Marc.4:21. Luc.8:16. l.11:33.

16. Näin walistakoon teidän walkeutenne ihmisten edessä, että he näkisiwät teidän hywät työnne, ja kunnioittaisiwat teidän Isäänne, joka on taiwaissa. 1 Piet.2:12.

17. Älkäät luulko, että minä tulin lakia ja propheetaita päästämään: en minä tullut päästämään, mutta täyttämään.

18. Sillä totisesti sanon minä teille: siihen asti kuin taiwas ja maa katoo ei pidä wähinkään piirto eikä joku rahtu laista katooman, siihen asti kuin kaikki tapahtuwat. Luc.16:17. l.21:33.

19. Kuka siis jonkun näistä wähimmistä käskyistä päästää, ja näin ihmisiä opettaa, hän pitää taiwaan waltakunnassa wähimmäksi kutsuttaman; mutta joka sen tekee ja opettaa, se pitää suureksi taiwaan waltakunnassa kutsuttaman. Jac.2:10.

20. Sillä minä sanon teille: ellei teidän wanhurskautenne ole paljoa enämpi kuin kirjanoppineiden ja Phariseusten, niin et te tule taiwaan waltakuntaan. Matth.23:25. Luc.11:39.

21. Te kuulitte, mitä sanottu oli wanhoille: ei sinun pidä tappaman; mutta jokainen, joka tappaa, hänen pitää tuomiohon wikapää oleman. 2 Mos.20:13. 5 Mos.5:17.

22. Waan minä sanon teille: että jokainen joka tyhmästi wihastuu weljellensä, hänen pitää tuomiohon wikapää oleman; mutta jokainen, kuin sanoo weljellensä: rhaka, hänen pitää neuwon ala wikapää oleman; mutta jokainen, joka sanoo: sinä tyhmä, hänen pitää helwetin tuleen wikapää oleman. Ps.4:5. Eph.4:26. 1 Joh.3:11,23.

23. Sentähden, jos sinä uhraat lahjas altarille, ja siellä muistat, että weljelläs on jotakin sinua wastaan: Matth.6:14. Marc.11:25.

24. Niin jätä sinne lahjas altarin eteen, ja mene ensin sopimaan weljes kanssa, ja tule sitte lahjas uhraamaan.

25. Sowi nopiasti riitaweljes kanssa, koskas wielä hänen kanssansa tiellä olet, ettei riitaweljes sinua anna joskus tuomarille, ja tuomari antaa sinun palwelialle, ja sinä heitetään torniin. Luc.12:58. Eph.4:26.

26. Totisesti sanon minä sinulle: et sinä
suinkaan pääse sieltä ulos, siihen asti kuin
sinä maksat wiimeisen ropon.
27. Te kuulitte sanotuksi wanhoille: ei
sinun pidä huorin tekemän.
2 Mos. 20: 14. 5 Mos. 5: 18.
28. Mutta minä sanon teille: jokainen, jo=
ka katsoo waimon päälle himoitaksensa hän=
tä, niin hän teki jo huorin hänen kanssansa
sydämessänsä. Joh. 31: 1.
29. Jos sinun oikia silmäs pahentaa
sinun, niin puhkaise se ulos, ja heitä pois
tyköäs; sillä parempi on sinulle, että yksi
sinun jäsenistäs hukutetaan, kuin koko sinun
ruumiis pitäis heitettämän helwettiin.
Matth. 18: 8. Marc. 9: 43, ꝛc.
30. Ja jos sinun oikia kätes pahentaa
sinun, niin hakkaa se poikki, ja heitä pois
tyköäs: sillä parempi on sinulle, että yksi
sinun jäsenistäs hukutetaan, kuin koko sinun
ruumiis pitäis helwettiin heitettämän.
31. On myös sanottu: jokainen joka
emäntänsä hylkää, hän antakaan hänelle
erokirjan. 5 Mos. 24: 1, ꝛc. Matth. 19: 7. Marc. 10: 4.
32. Mutta minä sanon teille: että joka
emäntänsä hylkää, muutoin kuin huoruuden
tähden, hän saattaa hänen huorin teke=
mään; ja joka nai sen hyljätyn, hän tekee
huorin. Matth. 19: 9.
Marc. 10: 11. Luc. 16: 18. 1 Cor. 7: 10.
33. Taas kuulitte sanotuksi wanhoille: älä
wanno wäärin, mutta pidä walas Herralle.
2 Mos. 20: 7. 3 Mos. 19: 12. 4 Mos. 30: 3.
5 Mos. 5: 11. Es. 65: 16.
34. Waan minä sanon teille: älkäät en=
sinkään wannoko, ei taiwaan kautta, sillä se
on Jumalan istuin; Jac. 5: 12. Es. 66: 1.
35. Eikä maan kautta, sillä se on hänen
astinlautansa, ei myös Jerusalemin kautta,
sillä se on suuren kuninkaan kaupunki;
Ps. 48: 3.
36. Ei sinun myös pidä wannoman pääs
kautta, sillä et sinä woi yhtään hiusta wal=
kiaksi eli mustaksi tehdä.
37. Waan teidän puheenne pitää oleman:
on, on, ei, ei; mutta mitä siihen lisätään, se
on pahasta. Jac. 5: 12.
38. Te kuulitte sanotuksi: silmä silmästä,
ja hammas hampaasta. 2 Mos. 21: 24.
3 Mos. 24: 20. 5 Mos. 19: 21.
39. Mutta minä sanon teille: älkäät olko
pahaa wastaan; waan joka sinua lyö oikial=
le poskelle, niin käännä myös hänelle toi=
nen. San. l. 20: 22.
l. 24: 29. Luc. 6. 29. 1 Thess. 5: 15. 1 Piet. 3: 9.
40. Ja joka sinua tahtoo oikeuden eteen,
ja ottaa sinun hamees, niin salli myös hä=
nelle muukin waate. Rom. 12: 17, ꝛc. 1 Cor. 6: 7.
41. Ja joka sinua waatii peninkulman, niin
mene hänen kanssansa kaksi.
42. Anna sille, joka sinulta anoo, ja älä
käännä sinuas siltä pois, joka lainan pyy=
tää. 5 Mos. 15: 7, ꝛc.
43. Te kuulitte sanotuksi: rakasta lähim=
mäistäs, ja wihaa wihollistas;
2 Mos. 34: 12. 5 Mos. 7: 2. Gal. 6: 10.
44. Waan minä sanon teille: rakastakaat
wihollisianne; siunatkaat niitä, jotka teitä
sadattawat; tehkäät niille hywin, jotka teitä
wihaawat, ja rukoilkaat niiden edestä, jotka
teitä wainoowat ja wahingoittawat.
2 Mos. 23: 4, 5. 3 Mos. 19: 18. Luc. 6: 27, 35. l. 23: 34.
Ap. T. 7: 60. Rom. 12: 14, 20. 1 Cor. 4: 12.
45. Että te olisitte teidän Isänne pojat, jo=
ka on taiwaissa; sillä hän sallii aurinkonsa
koittaa niin pahain ylitse kuin hywäinkin, ja
antaa sataa niin wäärille kuin wanhurskail=
lenkin.
46. Sillä jos te rakastatte niitä, jotka tei=
täkin rakastawat, mitä teidän siitä palkaa
on? eikö Publikanit myös niin tee? Luc. 6: 32.
47. Ja jos te ainoastaan weljeinne kanssa
soweliaat olette, mitä te sen kanssa erin=
omaista teette? eikö Publikanit myös niin
tee?
48. Olkaat siis te täydelliset, niinkuin tei=
dän taiwaallinen Isänne täydellinen on.
3 Mos. 11: 44. l. 19: 2. l. 20: 7, 26. 1 Piet. 1: 16.

6 Luku.

Anteliaisuuden muoto. Rukous. Paastoominen. Elatuk=
sen murheen wälttäminen.

Kawahtakaat, ettette anna almuanne ih=
misten edessä, että te heiltä nähtäisiin: niin
et te saa palkkaa teidän Isältänne, joka on
taiwaissa. Rom. 12: 8.
2. Koska siis almua annat, niin älä edel=
läs torwella soita, niinkuin ulkokullatut sy=
nagogissa ja kujilla tekewät, että he ihmi=
siltä kunnioitettaisiin. Totisesti sanon minä
teille: he owat saaneet palkkansa.
3. Mutta koska sinä almua annat, niin äl=
köön sinun wasen kätes tietäkö, mitä oikia
tekee;
4. Että sinun almus olis salaisuudessa, ja
sinun Isäs, joka salaisuudessa näkee, mak=
sais sinulle julkisesti. Luc. 14: 14.
5. Ja koskas rukoilet, niin ei sinun pidä
oleman niinkuin ulkokullatut; sillä he mie=
lellänsä seisowat ja rukoilewat synagogissa
ja kujain kulmissa, että he ihmisiltä nähtäi=
siin. Totisesti sanon minä teille: he owat
saaneet palkkansa.

6. Waan koska sinä rukoilet, niin mene
sinun kammioos, ja sulje sinun owes, ja ru=
koile sinun Isääs, joka on salaisuudessa; ja
sinun Isäs, joka salaisuudessa näkee, mak=
saa sinulle julkisesti. 2 Kun. k. 4: 33. Ap. T. 10: 9.
7. Ja koska te rukoilette, niin älkäät olko
paljon puhuwaiset, niinkuin pakanat; sillä
he luulewat heitänsä paljon puheensa täh=
den kuultawan. 1 Kun. k. 18: 26.
8. Sentähden älkäät olko heidän kaltaisen=
sa; sillä teidän Isänne tietää kyllä, mitä te
tarwitsette, ennen kuin te häneltä rukoilette=
kaan.
9. Näin teidän siis pitää rukoileman: Isä
meidän, joka olet taiwaissa; Pyhitetty ol=
koon sinun nimes. Luc. 11: 2.
10. Lähestyköön sinun waltakuntas. Ol=
koon sinun tahtos niin maassa, kuin tai=
waassa.
11. Anna meille tänäpäiwänä meidän jo=
kapäiwäinen leipämme.
12. Ja anna meille meidän welkamme
anteeksi, niinkuin mekin anteeksi annamme
meidän welwollistemme.
13. Ja älä johdata meitä kiusaukseen.
Mutta päästä meitä pahasta. Sillä sinun
on waltakunta, ja woima, ja kunnia, ijan=
kaikkisesti. Amen! 1 Tim. 6: 16. 2 Tim. 4: 18.
14. Sillä jos te anteeksi annatte ihmisille
heidän rikoksensa, niin myös teidän taiwaal=
linen Isänne antaa teille anteeksi.
Matth. 5: 23, 24. Marc. 11: 25. Col. 3: 13.
15. Waan jollet te anteeksi anna ihmisille
heidän rikoksiansa, niin ei myös teidän
Isänne anteeksi anna teidän rikoksianne.
Matth. 18: 35. Jac. 2: 13.
16. Mutta koska te paastootte, niin älkäät
olko surulliset niinkuin ulkokullatut; sillä he
muuttawat muotonsa, että he ihmisiltä näh=
täisiin paastoowan. Totisesti sanon minä
teille: he owat saaneet palkkansa.
17. Waan sinä koskas paastoot, niin woi=
tele pääs, ja pese kaswos; Dan. 10: 3.
18. Ettes ihmisiltä nähtäisi paastoowan,
mutta sinun Isältäs, joka on salaisuudessa:
ja sinun Isäs, joka salaisuudessa näkee,
maksaa sinulle julkisesti.
19. Älkäät tawarata kootko maan päällä,
kussa koi ja ruoste raiskaawat, ja kussa
warkaat kaiwawat ja warastawat; San. l. 23: 4.
20. Waan kootkaat teillenne tawarata tai=
waassa, kussa ei koi eikä ruoste raiskaa, ja
kussa ei warkaat kaiwa eikä warasta.
Matth. 19: 21. Luc. 12: 33. 1 Tim. 6: 6, 9, 18, 19.
21. Sillä kussa teidän tawaranne on, siel=
lä on myös teidän sydämenne.
22. Silmä on ruumiin walkeus, jos siis
sinun silmäs on yksinkertainen, niin koko
sinun ruumiis on walaistu.
23. Waan jos sinun silmäs on paha, niin
koko sinun ruumiis on pimiä. Jos siis se
walkeus, joka sinussa on, on pimeys, kuinka
suuri on itse pimeys? Luc. 11: 34.
24. Ei kenkään woi palwella kahta herraa;
sillä taikka hän tätä wihaa, ja toista rakas=
taa; taikka hän tähän suostuu, ja toisen
ylönkatsoo. Et te woi palwella Jumalata ja
mammonata. Luc. 16: 13.
25. Sentähden sanon minä teille: älkäät
murhehtiko teidän henkenne tähden, mitä
te syötte ja mitä te juotte, eikä teidän ruu=
miinne tähden, millä te teitänne werhootte.
Eikö henki enämpi ole kuin ruoka? ja ruu=
mis parempi kuin waate? Luc. 12: 22.
Phil. 4: 6. 1 Tim. 6: 8. 1 Piet. 5: 7. Hebr. 13: 5.
26. Katsokaat taiwaan lintuja, ei he kylwä
eikä niitä, ei myös kokoo riiheen, ja teidän
taiwaallinen Isänne ruokkii heidän. Ettekö
te paljoa enämpi ole kuin he?
Job. 39: 3. Ps. 147: 9. Luc. 12: 24.
27. Mutta kuka teistä woi surullansa li=
sätä yhden kyynärän hänen pituudellensa?
28. Ja mitä te surette waatteista? Kat=
sokaat kukkaisia kedolla, kuinka he kaswawat:
ei he työtä tee, eikä kehrää.
29. Kuitenkin sanon minä teille: ettei Sa=
lomon kaikessa kunniassansa ollut niin waa=
tetettu kuin yksi heistä.
30. Jos Jumala näin waatettaa pellon
ruohon, joka tänäpänä seisoo ja huomenna
pätsiin heitetään, eikö hän paljoa enämmin
teidän sitä tee, te wähäuskoiset?
31. Älkäät siis surulliset olko, sanoen: mi=
tä me syömme, taikka mitä me juomme?
eli millä me meitämme werhoitamme?
32. Sillä kaikkia näitä pakanat etsiwät;
sillä teidän taiwaallinen Isänne kyllä tietää
teidän kaikkia näitä tarwitsewan. Ps. 55: 23.
33. Waan etsikäät ensin Jumalan walta=
kuntaa ja hänen wanhurskauttansa, ja niin
kaikki nämät teille annetaan.
1 Kun. k. 3: 11, sc. Ps. 127: 2.
34. Älkäät sentähden sureko huomenisesta
päiwästä; sillä huomenisella päiwällä on
suru itsestänsä. Tytykään kukin päiwä su=
rullensa.

7 Luku.

Kehoitusta kristilliseen toimeliaisuuteen.

Älkäät tuomitko, ettei teitä tuomittaisi;
Luc. 6: 37, sc. Rom. 2: 1. 1 Cor. 4: 3. Jac. 4: 11.
2. Sillä millä tuomiolla te tuomitsette,
pitää teitä tuomittaman, ja sillä mitalla,

jolla te mittaatte, pitää teille jälleen mitattaman. Marc. 4: 24. Luc. 6: 38.
3. Miksis siis näet raiskan, joka on weljes silmässä, ja et äkkää malkaa omassa silmässäs? Luc. 6: 41.
4. Taikka, kuinka sinä sanot weljelles: pidäs, minä otan raiskan silmästäs; ja katso, malka on omassa silmässäs?
5. Sinä ulkokullattu, heitä ensin malka ulos sinun silmästäs, ja katso sitte, kuinka saisit raiskan ulos sinun weljes silmästä.
6. Älkäät antako koirille pyhää, ja älkäät teidän päärlyjänne heittäkö sikain eteen, ettei he niitä joskus tallaa jalwoillansa, ja käännä itsensä, ja repele teitä.
7. Anokaat, niin teille annetaan: etsikäät, niin te löydätte: kolkuttakaat, niin teille awataan. Matth. 21: 22. Marc. 11: 24. Luc. 11: 9. Joh. 14: 13. l. 15: 7. l. 16: 23. 1 Joh. 3: 22.
8. Sillä jokainen, joka anoo, hän saa, ja joka etsii, hän löytää, ja kolkuttawalle awataan. Jac. 1: 5, 6.
9. Eli onko teistä joku ihminen, jolta hänen poikansa anois leipää: antaisko hän hänelle kiwen? Luc. 11: 11.
10. Eli jos hän kalaa anois: antaisko hän hänelle kärmeen?
11. Jos siis te, jotka pahat olette, taidatte hywiä lahjoja antaa teidän lapsillenne, kuinka paljoa enämpi teidän Isänne, joka on taiwaissa, antaa niille hywiä, jotka häneltä anowat?
12. Kaikki siis, mitä te tahdotte, että ihmiset pitää teille tekemän, niin te myös heille tehkäät; sillä tämä on laki ja propheetat. Luc. 6: 31. Matth. 22: 39, 40. Rom. 13: 8, 10. Gal. 5: 14. 1 Tim. 1: 5.
13. Menkäät ahtaasta portista sisälle; sillä se portti on lawia ja awara tie, joka wie kadotukseen, ja niitä on monta, jotka siitä sisälle menewät. Luc. 13: 24.
14. Ja se portti on ahdas, ja tie kaita, joka wie elämähän, ja harwat owat, jotka sen löytäwät.
15. Mutta kawahtakaat teitänne wääristä propheetaista, jotka teidän tykönne lammasten waatteilla tulewat, mutta sisältä he owat raatelewaiset sudet. Mich. 3: 5. 2 Tim. 3: 5.
16. Heidän hedelmistänsä te tunnette heidän: hakeeko joku wiinamarjoja orjantappuroista, taikka fiikunia ohdakkeista?
17. Niin jokainen hywä puu kaswaa hywät hedelmät, mutta mädännyt puu kaswaa häijyt hedelmät. Matth. 12: 33. Luc. 6: 43, 44.
18. Hywä puu ei taida häijyjä hedelmiä kaswaa, eikä mädännyt puu hywiä hedelmiä kaswa.
19. Jokainen puu, kuin ei kaswa hywää hedelmätä, hakataan pois, ja tuleen heitetään. Matth. 3: 10. Joh. 15: 2, 6.
20. Sentähden tuntekaat heitä hedelmistänsä.
21. Ei jokainen, kuin sanoo minulle: Herra, Herra! pidä tuleman taiwaan waltakuntaan; mutta joka tekee minun Isäni tahdon, kuin on taiwaissa. Hos. 8: 2. Luc. 6: 46. Rom. 2: 13. Jac. 1: 22.
22. Moni sanoo minulle sinä päiwänä: Herra, Herra! emmekö me sinun nimes kautta ennustaneet, ja sinun nimelläs ajaneet ulos perkeleitä, ja olemme sinun nimes kautta monta wäkewätä työtä tehneet?
23. Ja silloin minä heille tunnustan: en minä teitä ikänä tuntenut; menkäät pois minun tyköäni, te wäärintekiät. Ps. 6: 9. Matth. 25: 12, 41. Luc. 13: 26, 27.
24. Sentähden jokaisen, kuin minulta nämät puheet kuulee ja ne tekee, wertaan minä toimelliseen mieheen, joka huoneensa kalliolle rakensi. Luc. 6: 47, 48.
25. Ja sade lankesi, ja wirrat tuliwat, ja tuulet puhalsiwat, ja sitä huonetta sysäsiwät, joka ei kuitenkaan kukistunut; sillä se oli kalliolle perustettu.
26. Ja jokainen, kuin kuulee minulta nämät puheet, ja ei tee niitä, hän werrataan tyhmään mieheen, joka huoneensa sannalle rakensi.
27. Ja sade lankesi, ja wirrat tuliwat, ja tuulet puhalsiwat, ja sitä huonetta sysäsiwät, joka kukistui, ja sen lankeemus oli suuri.
28. Ja se tapahtui, koska Jesus oli lopettanut nämät puheet, että kansat hämmästyiwät hänen oppiansa.
29. Sillä hän opetti heitä woimallisesti, ja ei niinkuin kirjanoppineet. Marc. 1: 22. Luc. 4: 32. Joh. 7: 46.

8 Luku.

Spitalinen. Päämiehen palwelia. Pietarin anoppi. Tuuli merellä. Riiwatut ja sikalauma.

Koska hän astui alas wuorelta, seurasi häntä paljo kansaa.
2. Ja katso, niin tuli spitalinen mies, kumarsi häntä, ja sanoi: Herra, jos sinä tahdot, niin sinä woit minun puhdistaa. Marc. 1: 40. Luc. 5: 12.
3. Niin Jesus ojensi kätensä ja rupesi häneen, sanoen: minä tahdon, ole puhdas. Ja hän puhdistettiin kohta spitalistansa.
4. Ja Jesus sanoi hänelle: katso, ettes kenellenkään sano; mutta mene ja näytä itses

papille, ja uhraa lahjas, jonka Moses on käskenyt, heille todistukseksi. 3 Mos. 14:3, 4, 10. Marc. 1:44.

5. Mutta koska Jesus meni Kapernaumiin, tuli sadanpäämies hänen tykönsä, ja rukoili häntä, Luc. 7:1, 3.

6. Ja sanoi: Herra, minun palweliani sairastaa kotona halwattuna, ja kowin waiwataan.

7. Jesus sanoi hänelle: minä tulen ja parannan hänen.

8. Niin sadanpäämies wastasi, ja sanoi: Herra, en ole minä mahdollinen, että sinä tulet minun kattoni ala; waan sano ainoasti sana, niin minun palweliani paranee. Luc. 7:6.

9. Sillä minä olen myös ihminen toisen wallan alla, ja minun allani on sotamiehiä, ja sanon tälle: mene! ja hän menee, ja toiselle: tule! ja hän tulee, ja minun palwelialleni: tee tämä! ja hän tekee.

10. Koska Jesus tämän kuuli, ihmetteli hän, ja sanoi heille, jotka seurasiwat: totisesti sanon minä teille: en ole minä löynnyt senkaltaista uskoa Israelissa.

11. Mutta minä sanon teille: monta tulewat idästä ja lännestä, ja pitää Abrahamin, Isaachin ja Jakobin kanssa taiwaan waltakunnassa istuman. Mal. 1:11. Luc. 13:29.

12. Mutta waltakunnan lapset heitetään ulkonaiseen pimeyteen: siellä pitää oleman itku ja hammasten kiristys. Matth. 13:42. l. 21:43. l. 22:13. l. 24:51. l. 25:30. Luc. 13:28.

13. Ja Jesus sanoi sadanpäämiehelle: mene, ja niinkuin sinä uskot, niin sinulle tapahtukoon. Ja sillä hetkellä parani hänen palweliansa.

14. Ja koska Jesus tuli Pietarin huoneeseen, näki hän hänen anoppinsa makaawan ja sairastawan wilutautia. Marc. 1:30. Luc. 4:38.

15. Niin hän tarttui hänen käteensä, ja wilutauti luopui hänestä. Ja hän nousi, ja palweli heitä.

16. Mutta koska ehtoo tuli, niin he toiwat hänen tykönsä monta pirulta riiwattua; ja hän ajoi ulos sanalla henget, ja teki kaikkinaisia sairaita terweeksi; Marc. 1:32. Luc. 4:40.

17. Että täytettäisiin, kuin sanottu oli Jesaian prophetan kautta, joka sanoo: hän on ottanut meidän heikkoutemme, ja hän kantoi meidän tautimme. Es. 53:4. 1 Piet. 2:24.

18. Koska Jesus näki paljon kansaa ympärillänsä, käski hän mennä toiselle puolelle (merta).

19. Ja yksi kirjanoppinut tuli, ja sanoi hänelle: Mestari, minä tahdon sinua seurata, kuhunka ikänä sinä menet. Luc. 9:57.

20. Niin Jesus sanoi hänelle: ketuilla owat luolat, ja taiwaan linnuilla owat pesät; waan Ihmisen Pojalla ei ole, kuhunka hän päänsä kallistaa.

21. Toinen hänen opetuslapsistansa sanoi hänelle: Herra, salli minun ensin mennä hautaamaan isäni.

22. Niin Jesus sanoi hänelle: seuraa minua, ja anna kuolleet haudata kuolleitansa.

23. Ja kuin hän oli haahteen astunut, seurasiwat häntä hänen opetuslapsensa. Marc. 4:35. Luc. 8:22.

24. Mutta katso, suuri ilma nousi merellä, niin että haaksi aalloilta peitettiin. Mutta hän makasi.

25. Niin tuliwat hänen opetuslapsensa ja herättiwät hänen, ja sanoiwat: Herra, auta meitä, me hukumme.

26. Ja hän sanoi heille: te heikkouskoiset, miksi te olette pelkurit? Niin hän nousi ja asetti tuulen ja meren; ja tuli juuri tyweneksi. Job. 26:12.

27. Niin ihmiset ihmetteliwät, sanoen: millinen tämä on? sillä tuulet ja meri owat myös hänelle kuuliaiset.

28. Ja kuin hän tuli sille puolelle merta, Gergesenein maakuntaan, niin häntä wastaan juoksi kaksi pirulta riiwattua, jotka oliwat haudoista lähteneet, ja oliwat sangen hirmuiset, niin ettei kenkään tainnut sitä tietä waeltaa. Marc. 5:1, ꝛc. Luc. 8:26, ꝛc.

29. Ja katso, he huusiwat, sanoen: Jesus, Jumalan Poika, mitä meidän on sinun kanssas? Oletkos tullut tänne meitä waiwaamaan ennen aikaa?

30. Ja kaukana heistä käwi sangen suuri sikalauma laitumella.

31. Niin perkeleet rukoiliwat häntä ja sanoiwat: jos sinä ajat meidän ulos, niin salli meidän mennä sikalaumaan.

32. Ja hän sanoi heille: menkäät. Niin he läksiwät ulos ja meniwät sikalaumaan; ja katso, koko sikalauma syöksi äkistä itsensä jyrkältä mereen ja upposi.

33. Mutta paimenet pakeniwat ja meniwät kaupunkiin, ja ilmoittiwat kaikki, ja kuinka pirulta riiwatuille oli tapahtunut.

34. Ja katso, koko kaupunki meni ulos Jesusta wastaan. Ja koska he hänen näkiwät, rukoiliwat he häntä menemään pois heidän maanääristänsä.

9 Luku.

Halwattu. Mattheus. Sairas waimo. Päämiehen tytär. Kaksi sokiata. Riiwattu mykkä.

Ja hän astui haahteen, meni jälleen ylitse, ja tuli omaan kaupunkiinsa.

2. Ja katso, he toiwat hänen eteensä halwatun, joka makasi wuoteella. Ja koska Jesus näki heidän uskonsa, sanoi hän halwatulle: poikani, ole hywässä turwassa, sinun syntis annetaan anteeksi sinulle.
Marc. 2:3. Luc. 5:18.

3. Ja katso, muutamat kirjanoppineista sanoiwat keskenänsä: tämä pilkkaa (Jumalata).

4. Ja koska Jesus näki heidän ajatuksensa, sanoi hän: miksi te ajattelette pahaa teidän sydämissänne?

5. Sillä kumpi on kewiämpi sanoa: synnit annetaan anteeksi sinulle, taikka sanoa: nouse ja käy?

6. Mutta että teidän pitää tietämän Ihmisen Pojalla olewan wallan maan päällä synnit anteeksi antaa (niin sanoi hän halwatulle): nouse ja ota wuotees, ja mene kotias.

7. Ja hän nousi ja meni kotiansa.

8. Ja koska kansa sen näki, ihmetteliwät he ja kunnioittiwat Jumalata, joka oli ihmisille antanut senkaltaisen wallan.

9. Ja kuin Jesus sieltä käwi ohitse, näki hän ihmisen istuwan tullihuoneessa, nimeltä Mattheus, ja sanoi hänelle: seuraa minua. Niin hän nousi ja seurasi häntä.
Marc. 2:14. Luc. 5:27.

10. Ja tapahtui, koska hän atrioitsi huoneessa, katso, niin tuli monta Publikania ja syntistä, ja atrioitsiwat Jesuksen ja hänen opetuslastensa kanssa.

11. Ja koska Phariseukset sen näkiwät, sanoiwat he hänen opetuslapsillensa: miksi teidän Mestarinne syö Publikanein ja syntisten kanssa?

12. Mutta koska Jesus sen kuuli, sanoi hän heille: ei terwe tarwitse parantajata, waan sairaat.

13. Mutta menkäät ja oppikaat, mikä se on: laupiutta minä tahdon, ja en uhria; sillä en minä tullut wanhurskaita kutsumaan, waan syntisiä parannukseen.
Hos. 6:6. Matth. 12:7. l. 18:11. 1 Tim. 1:15.

14. Silloin tuliwat Johanneksen opetuslapset hänen tykönsä, ja sanoiwat: minkätähden me ja Phariseukset niin paljon paastoomme, mutta ei sinun opetuslapses paastoo? Matth. 2:18. Luc. 5:33.

15. Niin Jesus sanoi heille: taitaako hääjoukko niin kauwan murhehtia, kuin ylkä on heidän kanssansa? mutta päiwät tulewat, että ylkä otetaan heiltä pois, ja silloin heidän pitää paastooman.

16. Mutta ei kenkään paikkaa wanhaa waatetta uuden weran tilalla; sillä se paikka rewäisee hänensä pois waatteesta, ja läpi tulee pahemmaksi.

17. Ei myös pane kenkään nuorta wiinaa wanhoihin leileihin; muutoin leilit pakahtuwat, ja wiina wuotaa pois, ja leilit turmellaan; mutta nuori wiina lasketaan uusiin leileihin, ja niin he molemmat tähdellä owat.

18. Koska hän nämät heille puhunut oli, katso, niin yksi päämies tuli ja kumarsi häntä, sanoen: nyt on minun tyttäreni kuolemallansa; mutta tule ja pane kätes hänen päällensä, niin hän wirkoo.
Marc. 5:22, 23. Luc. 8:41, 42.

19. Niin Jesus nousi ja seurasi häntä, ja hänen opetuslapsensa.

20. Ja katso, waimo, joka oli kaksitoistakymmentä ajastaikaa punaista tautia sairastanut, käwi takana, ja tarttui hänen waatteensa liepeeseen;

21. Sillä hän oli itsellänsä sanonut: jos minä ainoastaan rupeen hänen waatteeseensa, niin minä tulen terweeksi.

22. Niin Jesus käänsi hänensä, näki hänen ja sanoi: ole hywässä turwassa, tyttäreni! sinun uskos on sinun terweeksi tehnyt. Ja waimo tuli sillä hetkellä terweeksi.

23. Ja koska Jesus tuli päämiehen huoneeseen, ja näki huiluin soittajat ja kansan hymisewän,

24. Sanoi hän heille: menkäät pois; sillä ei piika ole kuollut, waan hän makaa. Ja he nauroiwat häntä.

25. Mutta koska kansa oli ajettu ulos, meni hän sisälle ja tarttui hänen käteensä, ja piika nousi.

26. Ja se sanoma kuului kaikkeen siihen maahan.

27. Ja koska Jesus sieltä läksi, seurasi häntä kaksi sokiata, huutain ja sanoen: Dawidin poika, armahda meitä.

28. Ja koska hän tuli huoneeseen, tuliwat sokiat hänen tykönsä, ja Jesus sanoi heille: uskotteko minun sen woiwan teille tehdä? He sanoiwat hänelle: Herra, me uskomme.

29. Niin hän rupesi heidän silmiinsä, sanoen: tapahtukoon teille teidän uskonne jälkeen.

30. Ja heidän silmänsä aukeniwat. Niin Jesus haastoi heitä sanoen: katsokaat, ettei kenkään tätä saa tietää.

31. Waan koska he meniwät pois, niin he julistiwat hänen sanomansa kaikessa siinä maassa.

32. Koska nämät oliwat menneet ulos, katso, niin he toiwat mykän ja pirulta riiwatun ihmisen hänen eteensä. Luc. 11:14.

33. Ja koska perkele oli ajettu ulos, niin mykkä puhui. Ja kansa ihmetteli ja sanoi: ei senkaltaista ole ikänä Israelissa nähty.
34. Mutta Phariseukset sanoiwat: hän ajaa ulos perkeleet perkeleitten pääruhtinaan kautta. Matth. 12:24. Marc. 3:22. Luc. 11:15.
35. Ja Jesus käwi kaikkia kaupungeita ja kyliä ympäri, ja opetti heidän synagogissansa, ja saarnasi waltakunnan ewangeliumia, ja paransi kaikkinaisia tauteja ja kaikkea sairautta kansassa. Matth. 4:23. Marc. 6:6.
36. Ja koska hän näki kansat, armahti hän heidän päällensä, että he oliwat niin näännyneet ja hajoitetut kuin lampaat, joilla ei ole paimenta.
4 Mos. 27:17. Zach. 10:2. Matth. 14:14. Marc. 6:34.
37. Silloin hän sanoi opetuslapsillensa: eloa on tosin paljo, mutta työwäkeä on wähä. Luc. 10:2. Joh. 4:35.
38. Rukoilkaat sentähden elon Herraa, että hän työwäkeä lähettäis hänen eloonsa.

10 Luku.

Apostolit, jotka Jesus warustaa ja lähettää saarnaamaan.

Ja hän kutsui tykönsä kaksitoistakymmentä opetuslastansa, ja antoi heille wallan riettaisia henkejä wastaan, niitä ajaa ulos, ja parantaa kaikkinaisia tauteja ja kaikkea sairautta. Marc. 3:13. l. 6:7. Luc. 9:1.
2. Mutta nämät owat kahdentoistakymmenen apostolin nimet: ensimäinen Simon, joka Pietariksi kutsutaan, ja Andreas hänen weljensä, Jakobus Zebedeuksen poika, ja Johannes hänen weljensä, Ap. T. 1:13, rc.
3. Philippus ja Bartholomeus, Thomas ja Mattheus, se Publikani, Jakobus Alpheuksen poika, ja Lebbeus, liialta nimeltä Taddeus,
4. Simon Kananeus ja Judas Ischarioth, joka myös hänen petti.
5. Nämät kaksitoistakymmentä lähetti Jesus, joille hän oli käskenyt, sanoen: älkäät menkö pakanain teille, ja Samaritanein kaupunkiin älkäät sisälle menkö;
6. Mutta menkäät paremmin kadotettuin lammasten tykö Israelin huoneesta.
Matth. 9:36. l. 15:24. Ap. T. 13:46.
7. Niin menkäät ja saarnatkaat, sanoen: taiwaan waltakunta on lähestynyt.
Matth. 3:2. l. 4:17. Luc. 9:2. l. 10:9.
8. Sairaita parantakaat, spitalisia puhdistakaat, kuolleita herättäkäät, perkeleitä ajakaat ulos. Lahjaksi te saitte, niin myös lahjaksi antakaat.
9. Ei teidän pidä warustaman itseänne kullalla eikä hopialla, eikä waskella teidän wyöllenne, Marc. 6:8. Luc. 9:3. l. 10:4. l. 22:35.
10. Eikä ewässäkillä matkalle, eikä kahdella hameella, eikä kengillä, eikä sauwalla; sillä työmies on ruokansa ansainnut.
Luc. 10:4,7. 1 Cor. 9:7. 1 Tim. 5:18.
11. Waan kuhunka ikänä kaupunkiin taikka kylään te sisälle menette, niin kysykäät, kuka siinä on mahdollinen, ja olkaat siellä siihen asti kuin te lähdette. Luc. 10:8.
12. Mutta koska te huoneeseen sisälle menette, niin terwehtikäät sitä (ja sanokaat: rauha olkoon tälle huoneelle!).
13. Ja jos huone on mahdollinen, niin tulkaan teidän rauhanne hänelle; jollei hän ole mahdollinen, niin teidän rauhanne teille palajaa.
14. Ja kussa ei kenkään ota teitä wastaan eikä kuule teidän sanojanne, niin menkäät ulos siitä huoneesta taikka siitä kaupungista, ja puhdistakaat tomu teidän jalwoistanne.
Marc. 6:11. Luc. 9:5. l. 10:11. Ap. T. 13:51. l. 18:6.
15. Totisesti sanon minä teille: huokiampi pitää oleman Sodoman ja Gomorran maalle tuomiopäiwänä kuin sille kaupungille. Matth. 11:24. Luc. 10:12.
16. Katso, minä lähetän teidän niinkuin lampaat susten keskelle: olkaat sentähden taitawat niinkuin kärmeet, ja wakaat niinkuin kyyhkyset. Luc. 10:3. Rom. 16:19.
17. Mutta kawahtakaat ihmisiä; sillä he ylönantawat teidän heidän raastupiinsa, ja heidän synagogissansa he hosuwat teitä.
Matth. 24:9. Luc. 21:12. Joh. 16:2.
18. Te wiedään myös päämiesten ja kuningasten eteen minun tähteni, heille ja pakanoille todistukseksi. Ap. T. 12:11. l. 25:23.
19. Koska he teitä ylönantawat, älkäät murhehtiko, kuinka eli mitä teidän pitää puhuman; sillä teille annetaan sillä hetkellä, mitä teidän pitää puhuman.
Marc. 13:11. Luc. 12:11. l. 21:14. 2 Tim. 4:17.
20. Sillä et te ole, jotka puhutte, waan teidän Isänne henki, joka teissä puhuu.
21. Mutta weli antaa ylön weljensä kuolemaan, ja isä pojan, ja lapset karkaawat wanhempia wastaan, ja antawat tappaa heitä. Mich. 7:5,6. Luc. 21:16.
22. Ja te tulette wihattawaksi kaikilta minun nimeni tähden, mutta joka loppuun asti wahwana pysyy, hän tulee autuaaksi.
Matth. 24:13. Marc. 13:13. Luc. 21:17.
23. Mutta koska he teitä siinä kaupungissa wainoowat, niin paetkaat toiseen. Totisesti sanon minä teille: et te ehdi kaikkia Israelin kaupungeita toimittaa, siihen asti kuin Ihmisen Poika tulee.

24. Ei ole opetuslapsi parempi opettajatansa, eikä palwelia parempi isäntätänsä.
Luc. 6:40. Joh. 13:16. l. 15:20.
25. Siinä on opetuslapselle kyllä, että hän on niinkuin hänen opettajansa, ja palwelia niinkuin hänen isäntänsä. Jos he owat itse isännän beeltsebubiksi kutsuneet, kuinka paljon enämmin he hänen perheensä kutsuwat?
Matth. 12:24. Marc. 3:22. Luc. 11:15.
26. Älkäät sentähden heitä peljätkö; sillä ei ole mitään peitetty, joka ei pidä ilmoitettaman, ja salattu, joka ei tule tiettäwäksi.
Marc. 4:22. Luc. 8:17. l. 12:2.
27. Jota minä teille pimeissä sanon, sitä sanokaat walkeudessa, ja mitä te korwissanne kuulette, sitä saarnatkaat kattoin päällä.
28. Ja älkäät peljätkö niitä, jotka ruumiin tappawat, ja ei woi sielua tappaa; mutta peljätkäät enemmin sitä, joka woi sekä sielun että ruumiin helwetissä hukuttaa.
29. Eikö kaksi warpuista yhteen ropoon myydä? ja yksi heistä ei putoo maan päälle ilman teidän Isättänne.
30. Niin owat myös kaikki teidän päänne hiukset luetut.
1 Sam. 14:45. 2 Sam. 14:11. Luc. 21:18. Ap. T. 27:34.
31. Älkäät siis peljätkö: te olette paremmat, kuin monta warpuista. Luc. 12:24.
32. Sentähden jokainen, kuin minun tunnustaa ihmisten edessä, sen tunnustan myös minä minun Isäni edessä, joka on taiwaissa. Luc. 12:8.
33. Mutta joka minun kieltää ihmisten edessä, hänen minä myös kiellän minun Isäni edessä, joka on taiwaissa.
Marc. 8:38. Luc. 9:26. 2 Tim. 2:12. Ilm. k. 3:5.
34. Älkäät luulko, että minä olen tullut rauhaa lähettämään maan päälle: en ole minä tullut rauhaa, mutta miekkaa lähettämään. Luc. 12:49, 51.
35. Sillä minä tulin ihmistä isäänsä wastaan riitaiseksi tekemään, ja tytärtä äitiänsä wastaan, ja miniätä anoppiansa wastaan.
Mich. 7:6.
36. Ja ihmisen wihamiehet on hänen perheensä. Ps. 41:10. Ps. 55:14. Joh. 13:18.
37. Joka rakastaa isäänsä taikka äitiänsä enämpi kuin minua, ei se ole minulle sowelias; ja joka rakastaa poikaansa taikka tytärtänsä enämpi kuin minua, ei se ole minulle sowelias. Luc. 14:26.
38. Ja kuka ei ota ristiänsä ja seuraa minua, ei se ole minulle sowelias.
Matth. 16:24. Marc. 8:34. Luc. 9:23.
39. Joka löytää henkensä, hänen pitää sen hukuttaman, ja joka henkensä hukuttaa minun tähteni, hänen pitää sen löytämän.
Matth. 16:25. Marc. 8:35. Luc. 9:24. l. 17:33. Joh. 12:25.
40. Joka teitä holhoo, hän holhoo minua, ja joka minua holhoo, hän holhoo sitä, joka minun lähetti. Matth. 18:5. Luc. 10:16. Joh. 13:20.
41. Joka propheetata holhoo propheetan nimellä, hän saa propheetan palkan, ja joka wanhurskasta holhoo wanhurskaan nimellä, hän saa wanhurskaan palkan.
1 Kun. k. 17:10. l. 18:4. Hebr. 6:10.
42. Ja kuka ikänä juottaa yhden näistä wähimmistä kylmällä wesipikarilla ainoastaan, opetuslapsen nimellä, totisesti sanon minä teille, ei hänen pidä palkata oleman.
Matth. 25:40. Marc. 9:41.

11 Luku.

Johanneksen lähetys Jesuksen tykö. Jesuksen todistus, soimaus ja suloinen kutsumus.

Ja se tapahtui, koska Jesus lakkasi senkaltaisia kahdelletoistakymmenelle opetuslapsellensa käskemästä, meni hän sieltä edemmä opettamaan ja saarnaamaan heidän kaupunkeihinsa.
2. Mutta koska Johannes wankeudessa kuuli Kristuksen työt, lähetti hän kaksi opetuslastansa, Luc. 7:18, 19.
3. Sanomaan hänelle: oletko sinä se tulewa, eli pitääkö meidän toista odottaman?
4. Niin Jesus wastasi, ja sanoi heille: menkäät ja sanokaat jälleen Johannekselle ne, kuin te kuulette ja näette:
5. Sokiat saawat näkönsä, ja ontuwat käywät, spitaliset puhdistetaan, ja kuurot kuulewat, kuolleet herätetään, ja köyhille saarnataan ewangeliumi. Es. 35:5. l. 61:1.
6. Ja autuas on se, joka ei pahene minusta.
7. Koska he meniwät pois, rupesi Jesus sanomaan kansalle Johanneksesta: mitä te läksitte korpeen katsomaan? ruokoako, joka tuulelta häälytetään? Luc. 7:24.
8. Taikka mitä te läksitte katsomaan? ihmistäkö, waatetettua pehmeillä waatteilla? Katso, jotka pehmeitä kantawat, ne owat kuningasten huoneissa.
9. Taikka mitä te läksitte katsomaan? Propheetatako? totisesti sanon minä teille: tämä on jalompi kuin propheeta.
10. Sillä tämä on se, josta kirjoitettu on: katso, minä lähetän minun enkelini sinun kaswois eteen, joka on walmistawa sinun ties sinun etees. Mal. 3:1. Marc. 1:2.
11. Totisesti sanon minä teille: kaikkein niiden seassa, jotka waimoista syntyneet

owat, ei ole yhtäkään suurempata kuin Johannes Kastaja tullut; mutta kuitenkin se, kuin wähin on taiwaan waltakunnassa, on häntä suurempi. Luc. 7:28.
12. Mutta hamasta Johannes Kastajan päiwistä niin tähän asti, kärsii taiwaan waltakunta wäkiwaltaa, ja wäkewät repiwät sen heillensä.
13. Sillä kaikki prophetat ja laki owat Johannekseen asti ennustaneet. Luc. 16:16.
14. Ja jos te tahdotte ottaa wastaan: hän on se Elias, joka tulewa on.
Mal. 4:5. Matth. 17:12. Marc. 9:13. Luc. 1:17.
15. Jolla on korwat kuulla, se kuulkaan!
Matth. 13:9, 43. Ilm. k. 2:7.
16. Waan minkä werrakſi minä tämän sukunnan wedän? hän on niiden lasten wertainen, jotka turulla istuwat ja huutawat kumppaneillensa, Luc. 7:31.
17. Ja sanowat: me soitimme huilua teidän edessänne, ja et te hyppänneet: me olemme weisanneet teille murhewirsiä, ja et te itkeneet.
18. Sillä Johannes tuli ei syöden eikä juoden, ja he sanowat: hänellä on perkele.
19. Ihmisen Poika tuli syöden ja juoden, ja he sanowat: katso ihmistä syömäriä ja wiinan juomaria, Publikanein ja syntisten ystäwätä. Mutta wiisaus wanhurskautetaan lapsiltansa.
20. Silloin hän rupesi soimaamaan niitä kaupungeita, joissa oliwat tehdyt usiammat hänen wäkewät työnsä, ettei he heitänsä parantaneet.
21. Woi sinuas Choratsin, woi sinuas Bethsaida! Jos senkaltaiset wäkewät työt olisiwat tehdyt Tyrossa ja Zidonissa, kuin teissä tehdyt owat, niin he olisiwat aikaa säkissä ja tuhwassa tehneet parannuksen.
Luc. 10:13.
22. Jonka tähden sanon minä teille: Tyrolle ja Zidonille pitää oleman huokiamman tuomiopäiwänä kuin teille.
23. Ja sinä Kapernaum, joka olet korotettu taiwaaseen asti! sinä pitää hamaan helwettiin syssättämän; sillä jos Sodomassa olisiwat senkaltaiset wäkewät työt tehdyt kuin sinussa, niin he wielä tänäpänä seisoisiwat.
24. Jonka tähden sanon minä teille: Sodoman maalle pitää huokiamman oleman tuomiopäiwänä kuin sinulle. Matth. 10:15.
25. Sillä ajalla wastasi Jesus, ja sanoi: minä kiitän sinua, Isä, taiwaan ja maan Herra, että olet kätkenyt nämät wiisailta ja toimellisilta, ja olet ne ilmoittanut pienille.
Luc. 10:21.
26. Tosin Isä, sillä niin oli sinun hywä tahtos.
27. Kaikki owat minulle annetut minun Isältäni, ja ei kenkään tunne Poikaa, mutta Isä; eikä Isää tunne yksikään, mutta Poika, ja kenelle ikänä Poika tahtoo sen ilmoittaa.
Ps. 8:7. Matth. 28:18. Joh. 1:18. l. 3:35. l. 6:46. l. 10:15. l. 17:2.
28. Tulkaat minun tyköni kaikki, jotka työtä teette ja olette raskautetut, ja minä tahdon teitä wirwoittaa.
29. Ottakaat minun ikeeni teidän päällenne, ja oppikaat minusta, että minä olen siwiä ja nöyrä sydämestä: ja te löydätte lewon teidän sieluillenne. Jer. 6:16. Zach. 9:9.
30. Sillä minun ikeeni on sowelias, ja minun kuormani on kewiä.

12 Luku.

Tähkäpäät. Kuiwettunut käsi. Riiwattu. Synnistä Pyhää Henkeä wastaan. Jesuksen sukulaiset.

Siihen aikaan käwi Jesus sabbattina laihoin läpitse; niin hänen opetuslapsensa isosiwat, ja rupesiwat tähkäpäitä noukkimaan ja syömään. Marc. 2:23. Luc. 6:1.
2. Mutta koska Phariseukset sen näkiwät, sanoiwat he hänelle: katso, sinun opetuslapses tekewät sitä, kuin ei sowi sabbattina tehdä. 5 Mos. 23:25.
3. Mutta hän sanoi heille: ettekö te ole lukeneet, mitä Dawid teki, koska hän isosi, ja ne jotka hänen kanssansa oliwat? 1 Sam. 21:6.
4. Kuinka hän meni Jumalan huoneeseen, ja söi näkyleiwät, joita ei hänen sopinut syödä, ei niidenkään, jotka hänen kanssansa oliwat, mutta ainoastaan pappein?
2 Mos. 25:30. l. 29:33. 3 Mos. 8:31. l. 24:9.
5. Taikka ettekö te laissa ole lukeneet, että sabbattina rikkowat papit templissä sabbatin, ja owat kuitenkin nuhteettomat?
4 Mos. 28:9, 11.
6. Mutta minä sanon teille: tässä on se, joka on suurempi kuin templi.
7. Mutta jos te tietäisitte, mitä se on: laupiutta minä tahdon, ja en uhria, sitte et te suinkaan tuomitsisi wiattomia.
Hos. 6:6. Matth. 9:13.
8. Sillä Ihmisen Poika on myös sabbatin Herra.
9. Ja hän läksi sieltä, ja tuli heidän synagogaansa. Marc. 3:1. Luc. 6:6.
10. Ja katso, siellä oli ihminen, jolla oli kuiwettu käsi. Ja he kysyiwät häneltä, sanoen: sopiiko sabbattina parantaa? että he olisiwat saaneet kantaa hänen päällensä.
Luc. 13:14. l. 14:3. Joh. 9:16.
11. Niin hän sanoi heille: kuka on teistä

ihminen, jolla olis yksi lammas, ja jos se
sabbattina putois kaiwoon, eikö hän tarttuisi
siihen ja wetäisi ylös?
12. Kuinka paljoa jalompi on ihminen kuin
lammas? Sentähden sopii kyllä sabbattina
hywää tehdä.
13. Niin hän sanoi sille ihmiselle: ojenna
kätes! ja hän ojensi, ja se tuli terweeksi niin=
kuin toinenkin.
14. Mutta Phariseukset meniwät ja neu=
woa pitiwät häntä wastaan, kuinka he hä=
nen hukuttaisiwat. Marc. 3:6. Joh. 10:39. l. 11:53.
15. Mutta koska Jesus sen ymmärsi, meni
hän sieltä pois, ja paljo kansaa seurasi hän=
tä, ja hän teki kaikki terweeksi.
16. Ja hän haastoi heitä häntä ilmoitta=
masta;
17. Että täytettäisiin, kuin sanottu oli Je=
saian propheetan kautta, joka sanoo:
18. Katso, minun palweliani, jonka minä
walitsin, minun rakkaani, johonka minun
sieluni mielistyi: minä panen hänen pääl=
lensä minun henkeni, ja hänen pitää tuo=
mion pakanoille julistaman.
Es. 42:1. Matth. 3:17. l. 17:5.
19. Ei hän riitele eikä huuda, eikä yhden=
kään pidä kuuleman hänen ääntänsä kujilla.
20. Särjettyä ruokoa ei hänen pidä mu=
rentaman, ja suitsewaista kynttilän sydäntä
ei hänen pidä sammuttaman, siihen asti kuin
hän saattaa tuomion woitoksi. Es. 42:3.
21. Ja hänen nimensä päälle pitää paka=
nat toiwoman.
22. Silloin tuotiin hänen tykönsä pirulta
riiwattu, sokia ja mykkä; ja hän paransi hä=
nen, niin että sokia ja mykkä sekä puhui että
näki. Matth. 9:33. Luc. 11:14.
23. Ja kaikki kansa hämmästyi, ja sanoi:
olleeko tämä se Dawidin poika?
24. Mutta koska Phariseukset sen kuuliwat,
sanoiwat he: ei tämä aja ulos perkeleitä,
waan beeltsebubin perkeleitten päämiehen
kautta. Matth. 9:34. Marc. 3:22. Luc. 11:15.
25. Mutta koska Jesus tiesi heidän aja=
tuksensa, sanoi hän heille: jokainen walta=
kunta, itseänsä wastaan erinnyt, tulee kyl=
mille, ja jokainen kaupunki taikka huone, it=
seänsä wastaan erinnyt, ei seiso.
26. Ja jos saatana ajaa ulos saatanan,
niin hän on erinnyt itseänsä wastaan: kuin=
ka siis hänen waltakuntansa seisois?
27. Ja jos minä beeltsebubin kautta ajaisin
perkeleitä ulos, kenenkä kautta siis teidän
poikanne ajawat niitä ulos? sentähden pi=
tää heidän oleman teidän tuomarinne.
28. Mutta jos minä ajan ulos perkeleitä
Jumalan Hengellä, niin Jumalan walta=
kunta tuli teidän tykönne.
29. Taikka kuinka joku taitaa jonkun wäke=
wän huoneeseen mennä, ja hänen kaluansa
ryöstää, ellei hän ensin sido wäkewätä, ja
sitte ryöstä hänen huonettansa? Luc. 11:22.
30. Joka ei ole minun kanssani, hän on
minua wastaan, ja joka ei minun kanssani
kokoo, hän hajoittaa.
31. Sentähden sanon minä teille: kaikki
synnit ja pilkka annetaan ihmisille anteeksi;
mutta pilkkaa Henkeä wastaan ei anteeksi
anneta ihmisille. Marc. 3:28, 29.
Luc. 12:10. Hebr. 6:4. l. 10:26. 1 Joh. 5:16.
32. Ja kuka ikänä sanoo jonkun sanan Ih=
misen Poikaa wastaan, se hänelle anteeksi
annetaan; mutta joka sanoo jotakin Pyhää
Henkeä wastaan, ei sitä hänelle anteeksi an=
neta, eikä tässä eikä tulewaisessa maail=
massa.
33. Taikka tehkäät hywä puu, niin hänen
hedelmänsä tulee hywäksi, taikka tehkäät mä=
dännyt puu, niin hänen hedelmänsä tulee
mädänneeksi; sillä hedelmästä puu tutaan.
34. Te kyykärmetten sikiät, kuinka te tai=
datte hywää puhua, koska te itse pahat olet=
te? sillä sydämen kyllyydestä suu puhuu.
Matth. 3:7. l. 23:33.
35. Hywä ihminen tuo edes hywästä sy=
dämen tawarasta hywiä, ja paha ihminen
tuo edes pahasta tawarasta pahoja. Luc. 6:45.
36. Mutta minä sanon teille: jokaisesta
turhasta sanasta, kuin ihmiset puhuwat,
pitää heidän luwun tekemän tuomiopäi=
wänä.
37. Sillä sanoistas sinä hurskaaksi teh=
dään, ja sanoistas sinä tuomitaan.
38. Silloin wastasiwat muutamat kir=
janoppineista ja Phariseuksista, sanoen:
Mestari, me tahdomme nähdä sinulta merk=
kiä. Matth. 16:1. Marc. 8:11. 1 Cor. 1:22.
39. Niin hän wastasi, ja sanoi heille: tä=
mä häijy ja huorintekiä suku etsii merkkiä,
ja ei hänelle pidä merkkiä annettaman, waan
Jonan propheetan merkki.
Matth. 16:4. Luc. 11:29.
40. Sillä niinkuin Jonas oli walaskalan
watsassa kolme päiwää ja kolme yötä, niin
pitää myös Ihmisen Pojan maan sydä=
messä kolme päiwää ja kolme yötä oleman.
Jon. 2:1, rc.
41. Niniwen miehet pitää nouseman tuo=
miolle tämän suwun kanssa, ja hänen tuo=
mitseman; sillä he paransiwat heitänsä Jo=
naksen saarnasta. Ja katso, tässä on enäm=
pi kuin Jonas. Jon. 3:5.
42. Drotningin etelästä pitää nouseman

tuomiolle tämän sukuun kanssa, ja hänen
tuomitseman; sillä hän tuli maan ääristä
kuulemaan Salomonin wiisautta. Ja katso,
tässä on enämpi kuin Salomon.
1 Kun. k. 10: 1. 2 Aika k. 9: 1. Luc. 11: 31.
43. Mutta koska rietas henki on lähtenyt
ihmisestä, niin hän waeltaa läpitse kuiwia
paikkoja, etsein lepoa, ja ei löydä. Luc. 11: 24.
44. Silloin hän sanoo: minä palajan jäl=
leen minun huoneeseeni, kusta minä läksin.
Ja kuin hän tulee, niin hän löytää sen tyh=
jäksi, käwäistyksi ja kaunistetuksi.
45. Silloin hän menee ja ottaa kanssansa
seitsemän muuta henkeä, itseänsä pahempa=
ta, ja ne sisälle menewät ja asuwat siellä: ja
sen ihmisen wiimeiset tulewat pahemmaksi
kuin ensimäiset. Näin myös tapahtuu tälle
pahalle sukukunnalle. 2 Piet. 2: 20.
46. Koska hän wielä kansalle puhui, katso,
hänen äitinsä ja weljensä seisoiwat ulkona
ja pyysiwät häntä puhutella.
47. Niin yksi sanoi hänelle: katso, sinun
äitis ja sinun weljes seisowat ulkona, ja tah=
towat sinua puhutella.
48. Niin hän wastasi ja sanoi sille, joka
hänelle sitä sanoi: kuka on minun äitini, ja
kutka owat minun weljeni?
49. Ja hän ojensi kätensä opetuslastensa
puoleen, ja sanoi: katso, minun äitini, ja
minun weljeni. Matth. 13: 55. Marc. 3: 31. Luc. 8: 19.
50. Sillä jokainen, kuin tekee minun Isä=
ni tahdon, kuin on taiwaissa, hän on minun
weljeni, ja sisareni, ja äitini.

13 Luku.

Wertaukset kylwäjästä, ohdakkeista, sinapin siemenestä, hapatuksesta, kätketystä tawarasta, päärlystä, werkosta ja perheenisännästä. Jesusta katsotaan ylön.

Mutta sinä päiwänä läksi Jesus huonees=
ta ja istui meren tykönä. Marc. 4: 1.
2. Ja hänen tykönsä kokoontui paljo kan=
saa, niin että hän meni haahteen, ja istui;
ja kaikki kansa seisoi rannalla.
3. Ja hän puhui heille paljon wertauksilla,
sanoen: katso, kylwäjä meni kylwämään.
Luc. 8: 4.
4. Ja hänen kylwäissänsä lankesiwat muu=
tamat tien oheen, ja linnut tuliwat ja söi=
wät ne.
5. Muutamat taas lankesiwat kiwistöhön,
kussa ei heillä ollut paljo maata, ja nousi=
wat pian päälle, ettei heillä ollut sywää
maata.
6. Mutta koska aurinko nousi, niin he pou=
dittiin, ja ettei heillä ollut juurta, niin he
kuiwettuiwat.
7. Mutta muutamat lankesiwat orjantap=
puroihin, ja orjantappurat käwiwät ylös,
ja tukahuttiwat ne.
8. Muutamat taas lankesiwat hywään
maahan, ja tekiwät hedelmän, muutama sa=
takertaisen, muutama kuudenkymmenen ker=
taisen ja muutama kolmenkymmenen ker=
taisen.
9. Jolla on korwat kuulla, se kuulkaan!
Matth. 11: 15.
10. Niin opetuslapset tuliwat ja sanoiwat
hänelle: miksi sinä puhut heille wertauksilla?
Marc. 4: 10.
11. Mutta hän wastasi, ja sanoi heille:
teille on annettu tuta taiwaan waltakunnan
salaisuudet, waan ei heille ole annettu.
1 Cor. 2: 10. 1 Joh. 2: 27.
12. Sillä jolla on, hänelle pitää annetta=
man, ja hänellä pitää kyllä oleman; mutta
siltä, jolla ei ole, pitää sekin otettaman pois,
kuin hänellä on.
Matth. 25: 29. Marc. 4: 25. Luc. 8: 18. k. 19: 26.
13. Sentähden minä puhun heille wer=
tauksilla, ettei he nähden näe, eikä kuullen
kuule, ei myös ymmärrä.
14. Ja heissä täytetään Jesaian ennustus,
joka sanoo: korwillanne pitää teidän kuule=
man, ja ei ymmärtämän, ja nähden näke=
män, ja ei äkkäämän. Es. 6: 9. k. 29: 10. Marc. 4: 12.
Luc. 8: 10. Joh. 12: 40. Ap. T. 28: 26. Rom. 11: 8.
15. Sillä tämän kansan sydän on kowettu,
ja he korwillansa työläästi kuuliwat, ja sil=
mänsä paniwat umpeen, ettei he joskus nä=
kisi silmillänsä, ja kuulisi korwillansa, ja ym=
märtäisi sydämellänsä, ja palajaisiwat, ja
minä parantaisin heitä.
16. Mutta autuaat owat teidän silmänne,
sillä he näkewät, ja teidän korwanne, sillä
he kuulewat. Matth. 16: 17. Luc. 10: 23.
17. Sillä totisesti sanon minä teille: mon=
ta propheetata ja wanhurskasta pyysi näh=
dä, joita te näette, ja ei nähneet, ja kuulla,
joita te kuulette, ja ei kuulleet.
18. Niin kuulkaat siis te kylwäjän wertaus:
Marc. 4: 3, 14. Luc. 8: 11.
19. Koska joku kuulee waltakunnan sanan
ja ei ymmärrä, niin tulee pahuus ja tem=
maa pois sen, kuin hänen sydämehensä kyl=
wettiin. Tämä on se, joka tien oheen oli
kylwetty.
20. Mutta kiwistöhön kylwetty on se, joka
kuulee sanan, ja kohta ilolla sen wastaan
ottaa;
21. Mutta ei ole hänellä juurta itsessänsä,
waan ajan pysyy: koska siis waiwa eli wai=
no tulee sanan tähden, niin hän kohta pa=
henee.
22. Mutta orjantappurain sekaan kylwetty

on se, joka sanan kuulee; ja tämän maail=
man suru ja rikkauden petos tukahuttaa
sanan, ja hän tulee hedelmättömäksi.
23. Mutta hywään maahan kylwetty on
se, joka kuulee sanan ja ymmärtää, joka tosin
tuottaa hedelmän ja tekee, muutama sata=
kertaisen, muutama kuudenkymmenen kertai=
sen, muutama kolmenkymmenen kertaisen.
24. Toisen wertauksen pani hän heidän
eteensä, sanoen: taiwaan waltakunta on ih=
misen wertainen, joka kylwi hywän siemenen
peltoonsa.
25. Mutta ihmisten maatessa tuli hänen
wihollisensa ja kylwi ohdakkeita nisuin se=
kaan, ja meni pois.
26. Mutta koska oras rupesi kaswamaan
ja hedelmän kantoi, silloin näkyiwät myös
ohdakkeet.
27. Mutta perheenisännän palweliat tuli=
wat, ja sanoiwat hänelle: Herra, etkös hy=
wää siementä kylwänyt peltoos? kusta siis
sille on ohdakkeet?
28. Niin sanoi hän heille: wihamies sen
teki. Mutta palweliat sanoiwat hänelle:
tahdotkos, että me menemme ja kokoom=
me ne?
29. Mutta hän sanoi: en, ettet te ohdakkeita
kootessanne myös temmaisi ynnä heidän
kanssansa nisuja pois.
30. Sallikaat kaswaa molemmat elonai=
kaan asti; ja elonajalla sanon minä elomie=
hille: kootkaat ensin ohdakkeet, ja sitokaat
heitä lyhteisiin poltettaa, mutta nisut koot=
kaat minun aittaani. Matth. 3:12.
31. Toisen wertauksen pani hän heidän
eteensä, sanoen: taiwaan waltakunta on
sinapin siemenen wertainen, jonka ihminen
otti ja kylwi peltoonsa;
Marc. 4:30, 31. Luc. 13:18, 19.
32. Joka on pienin kaikkia siemeniä, mutta
koska se kaswanut on, niin hän on suurin
kaalein seassa, ja tulee puuksi, niin että tai=
waan linnut tulewat ja tekewät pesänsä sen
oksille.
33. Toisen wertauksen sanoi hän heille:
taiwaan waltakunta on hapatuksen wertai=
nen, jonka waimo otti, ja sekoitti kolmeen
wakkaan jauhoja, siihen asti kuin kaikki hap=
pani. Luc. 13:20, 21.
34. Nämät kaikki puhui Jesus kansalle wer=
tauksilla, ja ilman wertauksita ei hän mi=
tään puhunut heille. Marc. 4:33, 34.
35. Että täytettäisiin, kuin oli propheetan
kautta sanottu, joka sanoo: minä awaan
suuni wertauksiin, ja puhun ulos salatut
maailman alusta. Ps. 78:2.
36. Silloin laski Jesus kansan, ja tuli ko=
tia. Ja hänen opetuslapsensa tuliwat hä=
nen tykönsä, sanoen: selitä meille se wertaus
pellon ohdakkeista.
37. Niin hän wastasi, ja sanoi heille: joka
kylwää hywän siemenen, se on Ihmisen
Poika.
38. Mutta pelto on maailma; waan hywä
siemen, ne owat waltakunnan lapset; mutta
ohdakkeet owat pahan lapset.
Mos. 3:14. Joh. 8:44. Ap. T. 13:10. 1 Joh. 3:8.
39. Wihollinen, joka ne kylwi, on perkele;
elonaika on maailman loppu; mutta elo=
miehet owat enkelit. Joel. 3:13. Ilm. k. 14:15.
40. Niinkuin siis ohdakkeet haetaan kokoon
ja tulella poltetaan, niin pitää myös tämän
maailman lopulla oleman.
41. Ihmisen Poika lähettää enkelinsä, ja
heidän pitää kokooman hänen waltakunnas=
tansa kaikki pahennukset, ja ne jotka wää=
ryyttä tekewät;
42. Ja heittäwät heidän tuliseen pätsiin:
siellä pitää oleman itku ja hammasten kiris=
tys. Matth. 8:12.
43. Silloin pitää wanhurskaat kiiltämän
niinkuin aurinko heidän Isänsä waltakun=
nassa. Jolla on korwat kuulla, se kuulkaan!
Dan. 12:3. 1 Cor. 15:41.
44. Taas on taiwaan waltakunta tawaran
wertainen, joka on peltoon kätketty, jonka
ihminen löysi, ja kätki sen: ja ilon tähden,
kuin hänellä siitä oli, meni hän pois ja myi
kaikki, mitä hänellä oli, ja osti sen pellon.
Phil. 3:7.
45. Taas on taiwaan waltakunta kauppa=
miehen wertainen, joka etsii hywiä päärlyjä.
46. Ja koska hän löysi yhden kalliin päär=
lyn, meni hän pois, myi kaikki, mitä hänellä
oli, ja osti sen.
47. Taas on taiwaan waltakunta werkon
wertainen, joka on mereen heitetty, ja kai=
kenlaisia kokosi.
48. Koska se täyteen tuli, wetiwät he sen
rannalle, ja istuiwat ja eroittiwat hywät
astioihinsa, mutta mädänneet he heittiwät
pois.
49. Näin on tapahtuwa maailman lopul=
la: enkelit ulos menewät ja eroittawat pa=
hat wanhurskasten keskeltä; Matth. 25:32.
50. Ja heittäwät heitä tuliseen pätsiin;
siellä pitää oleman itku ja hammasten kiristys.
51. Sanoi Jesus heille: ymmärsittekö te
nämät kaikki? He sanoiwat hänelle: ymmär=
simme, Herra.
52. Mutta hän sanoi heille: sentähden jo=
kainen kirjanoppinut, joka on taiwaan wal=
takuntaan oppinut, se on perheenisännän

wertainen, joka hänen tawarastansa tuo edes uusia ja wanhoja.
53. Ja tapahtui, koska Jesus lopetti nämät wertaukset, läksi hän sieltä.
54. Ja kuin hän tuli isänsä maalle, opetti hän heitä heidän synagogassansa, niin että he hämmästyiwät, ja sanoiwat: kusta tällä on tämä wiisaus ja nämät wäkewät työt?
Marc. 6:1. Luc. 4:16.
55. Eikö tämä ole se sepän poika? eikö hänen äitinsä kutsuta Mariaksi, ja hänen weljensä Jakob ja Joses, ja Simon ja Judas?
Matth. 12:46. Joh. 6:42.
56. Ja hänen sisarensa, eikö ne kaikki ole meidän tykönämme? Kusta siis tällä on nämät kaikki?
57. Ja he pahenivat hänessä. Niin sanoi Jesus heille: ei propheeta kussakaan halwempana pidetä kuin isänsä maalla ja kotonansa. Marc. 6:4. Luc. 4:24. Joh. 4:44.
58. Ja ei hän siellä monta wäkewätä työtä tehnyt, heidän epäuskonsa tähden. Marc. 6:5.

14 Luku.

Johanneksen kaulan leikkaus. Jesus ruokkii 5000 miestä, ja käy weden päällä.

Siihen aikaan kuuli Herodes tetrarcha Jesuksen sanoman;
2. Ja sanoi palwelioillensa: tämä on Johannes Kastaja: hän on nousnut kuolluista, ja sentähden tekee hän senkaltaisia wäkewiä töitä. Marc. 6:14. Luc. 9:7.
3. Sillä Herodes oli ottanut Johanneksen kiinni, sitonut ja wankeuteen pannut, Herodiaksen, weljensä Philippuksen emännän tähden. Matth. 4:12. Marc. 6:17. l. 3:19, 20.
4. Sillä Johannes oli hänelle sanonut: ei sinulle ole luwallinen häntä pitää.
5. Ja kuin hän tahtoi hänen tappaa, pelkäsi hän kansaa: sillä he pitiwät hänen propheetana. Matth. 21:26. Luc. 20:6.
6. Mutta koska Herodeksen syntymäjuhlaa pidettiin, hyppäsi Herodiaksen tytär heidän edessänsä; ja se kelpasi Herodekselle.
1 Mos. 40:20. Marc. 6:21.
7. Sentähden lupasi hän hänelle wannotulla walalla antaa, mitä ikänä hän anois.
8. Mutta niinkuin hän äitiltänsä ennen neuwottu oli, anna minulle, sanoi hän, tässä wadissa Johannes Kastajan pää.
9. Ja kuningas tuli murheelliseksi; mutta kuitenkin walan tähden ja niiden, jotka ynnä atrioitsiwat, käski hän antaa hänelle.
10. Ja lähetti leikkaamaan Johanneksen kaulaa tornissa.
11. Ja hänen päänsä kannettiin wadissa, ja annettiin piialle, ja hän wei sen äitillensä.
12. Ja hänen opetuslapsensa tuliwat, ja ottiwat pois hänen ruumiinsa, ja hautasiwat sen; ja meniwät ja ilmoittiwat Jesukselle.
13. Ja koska Jesus sen kuuli, meni hän sieltä pois haahdella erämaahan yksinänsä. Ja koska kansa sen kuuli, noudattiwat he häntä jalkaisin kaupungeista.
14. Ja Jesus meni ulos, ja näki paljon kansaa, ja armahti heidän päällensä, ja paransi heidän sairaitansa. Joh. 6:5.
15. Mutta koska ehtoo tuli, tuliwat hänen opetuslapsensa hänen tykönsä, ja sanoiwat: tämä on erämaa, ja aika on jo kulunut: laske kansa, että he menisiwät kyliin, heillensä ruokaa ostamaan. Marc. 6:35. Luc. 9:12.
16. Niin Jesus sanoi heille: ei tarwita heidän menemään pois: antakaat te heidän syödä.
17. Mutta he sanoiwat hänelle: ei meillä ole tässä enää kuin wiisi leipää ja kaksi kalaa. Marc. 6:38. Joh. 6:9.
18. Hän sanoi: tuokaat minulle ne tänne.
19. Ja käski kansan istua ruohon päälle, ja otti ne wiisi leipää ja kaksi kalaa, katsahti ylös taiwaaseen, kiitti, ja mursi, ja antoi leiwät opetuslapsille, ja opetuslapset antoiwat kansalle. Matth. 15:36. 1 Tim. 4:3. l. 6:17.
20. Ja he söiwät kaikki, ja rawittiin. Niin he kokosiwat tähteistä muruja, kaksitoistakymmentä koria täyteen.
21. Mutta niitä, kuin oliwat syöneet, oli lähes wiisi tuhatta miestä, ilman waimoita ja lapsita.
22. Ja kohta waati Jesus opetuslapsiansa haahteen astumaan, ja menemään hänen edellänsä toiselle rannalle, niin kauwan kuin hän kansan olis tyköänsä laskenut.
Marc. 6:45. Joh. 6:16, 17.
23. Ja koska hän oli kansan laskenut, astui hän yksinänsä wuorelle rukoilemaan. Ja koska ehtoo joutui, oli hän siellä yksinänsä.
24. Mutta haaksi oli jo keskellä merta, ja ahdistettiin aalloilta; sillä wastatuuli oli.
25. Mutta yöllä, neljännessä wartiossa, tuli Jesus heidän tykönsä, käyden merellä.
26. Ja koska opetuslapset näkiwät hänen merellä käywän, peljästyiwät he, ja sanoiwat: kyöpeli se on; ja huusiwat pelwon tähden.
27. Niin Jesus puhui kohta heille, ja sanoi: olkaat hywässä turwassa! minä olen: älkäät peljästykö.
28. Niin wastasi Pietari häntä, ja sanoi: Herra, jos sinä olet, niin käske minun tulla tykös wetten päällä.
29. Niin hän sanoi: tule! Ja Pietari as-

tui ulos haahdesta ja käwi wetten päällä,
että hän menis Jesuksen tykö.
30. Ja koska hän näki ankaran tuulen,
niin hän peljästyi, ja rupesi wajoomaan,
huusi sanoen: Herra, auta minua!
31. Niin Jesus ojensi kohta kätensä, ja
tarttui häneen, ja sanoi hänelle: o sinä heik=
kouskoinen, miksis epäilit?
32. Koska he astuiwat haahteen, niin tuuli
tyweni.
33. Mutta ne, jotka oliwat haahdessa, tu=
liwat ja kumarsiwat häntä, ja sanoiwat:
totisesti olet sinä Jumalan Poika.
34. Ja koska he oliwat menneet ylitse, tu=
liwat he Genetsaretin maalle. Marc. 6:53.
35. Ja koska sen paikan miehet tunsiwat
hänen, lähettiwät he ympäri kaikkea sitä
maata, ja toiwat hänen tykönsä kaikkinaisia
sairaita.
36. Ja rukoiliwat häntä, että he ainoas=
taan hänen waatteensa palteeseen saisiwat
ruweta. Ja kaikki, jotka siihen rupesiwat, tu=
liwat terweeksi. Matth. 9:21. Marc. 3:10. Luc. 6:19.

15 Luku.

Isäin säädyistä. Kananean waimo. Jesus ruokkii 4000 miestä.

Silloin tuliwat Jesuksen tykö kirjanoppi=
neet ja Phariseukset Jerusalemista, ja sa=
noiwat: Marc. 7:1.
2. Miksi sinun opetuslapses rikkowat wan=
hinten säädyn? sillä ei he pese käsiänsä lei=
pää syödessänsä.
3. Niin hän wastaten sanoi heille: miksi
myös te rikotte Jumalan käskyn, teidän sää=
tynne tähden?
4. Sillä Jumala käski, sanoen: kunnioita
isääs ja äitiäs: ja joka kiroilee isää eli äitiä,
hänen pitää kuolemalla kuoleman.
2 Mos. 20:12. l. 21:17. 3 Mos. 20:9. 5 Mos. 5:16. San. l. 20:20. Eph. 6:2.
5. Mutta te sanotte: jokainen sanokaan
isälle taikka äitille: se on uhrattu, jolla sinua
piti minulta autettaman: ja ei ensinkään
kunnioittaisi isäänsä eikä äitiänsä. Marc. 7:11.
6. Ja te olette rikkoneet Jumalan käskyn
teidän säätynne tähden.
7. Te ulkokullatut! Jesaias ennusti teistä
oikein, sanoen:
8. Tämä kansa lähestyy minua suullansa,
ja kunnioittaa minua huulillansa; mutta
heidän sydämensä on kaukana minusta.
Es. 29:13. Marc. 7:6.
9. Waan turhaan he minua palwelewat,
opettain niitä opetuksia, jotka owat ihmis=
ten käskyt. Marc. 7:14.
10. Ja hän kutsui kansan tykönsä, ja sanoi
heille: kuulkaat ja ymmärtäkäät!
11. Ei se ihmistä saastuta, kuin suusta
menee sisälle; mutta se, kuin suusta tulee
ulos, saastuttaa ihmisen.
12. Niin tuliwat hänen opetuslapsensa, ja
sanoiwat hänelle: tiesitkös, että Phariseukset
paheniwat, koska he tämän puheen kuuliwat?
13. Mutta hän wastasi, ja sanoi: jokainen
istutus, jota ei minun taiwaallinen Isäni
ole istuttanut, pitää juurinensa rewittämän
ylös. Joh. 15:2.
14. Antakaat heidän olla: he owat sokiat
sokiain taluttajat; jos sokia sokiata taluttaa,
niin he molemmat kuoppaan lankeewat.
Matth. 23:16. Luc. 6:39.
15. Niin wastasi Pietari, ja sanoi hänelle:
selitä meille tämä wertaus. Marc. 7:17.
16. Niin Jesus sanoi: wieläkö te myös
olette ymmärtämättömät?
17. Ettekö te wielä ymmärrä, että kaikki,
mitä suuhun sisälle menee, se menee wat=
saan, ja sillä on luonnollinen uloskäyminen.
18. Mutta jotka suusta tulewat ulos, ne
lähtewät sydämestä ulos, ja saastuttawat
ihmisen.
19. Sillä sydämestä tulewat ulos pahat
ajatukset, murhat, salawuoteudet, huoruu=
det, warkaudet, wäärät todistukset, pilkat:
1 Mos. 6:5. l. 8:21.
20. Nämät owat ne, jotka saastuttawat
ihmisen; mutta pesemättömillä käsillä syödä,
ei saastuta ihmistä.
21. Ja Jesus läksi sieltä ja poikkesi Tyrin
ja Sidonin maan ääriin. Marc. 7:24.
22. Ja katso, Kananean waimo, joka niis=
tä maan ääristä oli tullut, huusi häntä, sa=
noen: Herra, Dawidin poika, armahda mi=
nun päälleni: minun tyttäreni waiwataan
hirmuisesti perkeleeltä.
23. Mutta ei hän sanaakaan häntä was=
tannut. Niin hänen opetuslapsensa tuliwat
ja rukoiliwat häntä, sanoen: eroita häntä
sinustas; sillä hän huutaa meidän jäl=
keemme.
24. Niin hän wastaten sanoi: en ole minä
lähetetty, waan kadotettuin lammasten tykö
Israelin huoneesta. Matth. 10:5, 6. Ap. T. 13:46.
25. Mutta se tuli ja kumarsi häntä, sa=
noen: Herra, auta minua.
26. Niin hän wastaten sanoi: ei ole sowe=
lias ottaa lasten leipää ja heittää penikoille.
27. Niin se wastasi: totta Herra, syöwät
kuitenkin penikatkin niistä muruista, jotka
heidän herrainsa pöydältä putoowat.
28. Silloin Jesus wastaten sanoi hänelle:
o waimo, suuri on sinun uskos, tapahtu=

koon sinulle niinkuin sinä tahdot. Ja hänen tyttärensä tuli sillä hetkellä terweeksi.

29. Ja Jesus läksi sieltä ja tuli Galilean meren tykö, ja astui wuorelle, ja istui siihen. Marc. 7:31.

30. Ja paljo kansaa tuli hänen tykönsä, ja toiwat kanssansa ontuwia, sokioita, mykkiä, raajarikkoja ja paljon muita, ja laskiwat Jesuksen jalkain eteen; ja hän paransi heidän. Es. 35:5. Marc. 7:32.

31. Niin että kansa ihmetteli, koska he näkiwät mykät puhuwan, raajarikot terweenä, ontuwat käywän ja sokiat näkewän, ja kunnioitsiwat Israelin Jumalata.

32. Ja Jesus kutsui opetuslapsensa tykönsä, ja sanoi: minä armahdan kansaa, että he owat jo kolme päiwää minun tykönäni wiipyneet, ja ei ole heillä mitään syötäwätä: ja en minä tahdo heitä tyköäni syömätä laskea pois, ettei he tiellä waipuisi. Marc. 8:1, 2.

33. Niin sanoiwat hänen opetuslapsensa hänelle: kusta me saamme tässä erämaassa niin monta leipää, kuin me rawitsemme niin paljon kansaa?

34. Ja Jesus sanoi heille: montako leipää teillä on? He sanoiwat: seitsemän, ja wähä kalaisia.

35. Niin hän käski kansan maan päälle istua atrioitsemaan.

36. Ja hän otti ne seitsemän leipää ja kalat, kiitti, mursi ja antoi opetuslapsillensa, ja opetuslapset antoiwat kansalle. Matth. 14:19.

37. Ja he söiwät kaikki, ja rawittiin, ja ottiwat ylös mitä liiaksi jäi, seitsemän täysinäistä koria muruja.

38. Mutta niitä, kuin söiwät, oli neljä tuhatta miestä, ilman waimoita ja lapsita.

39. Ja kuin hän oli kansan tyköänsä laskenut, astui hän haahteen, ja tuli Magdalan rajoille.

16 Luku.

Merkin pyytäminen. Phariseusten hapatus. Pietarin tunnustus. Kristuksen ja hänen seuraajainsa kärsimisestä.

Niin tuliwat hänen tykönsä Phariseukset ja Sadduceukset ja kiusaten anoiwat häneltä, että hän merkin taiwaasta osoittais heille. Matth. 12:38. Marc. 8:11.

2. Niin hän wastasi, ja sanoi heille: koska ehtoo tulee, niin te sanotte: seijes tulee; sillä taiwas ruskottaa; Luc. 12:54.

3. Ja huomeneltain: tänäpänä tulee kowa ilma; sillä taiwas ruskottaa ja on walju. Te ulkokullatut! te taidatte taiwaan muodon tuomita, mutta aikain merkkejä et te taida tuomita?

4. Tämä häijy ja huorintekiä sukukunta etsii merkkejä, ja ei hänelle pidä merkkiä annettaman, waan Jonan propheetan merkki. Ja hän jätti heidän, ja meni pois. Jon. 2:1. Matth. 12:39.

5. Ja koska hänen opetuslapsensa oliwat tulleet ylitse toiselle rannalle, oliwat he unhottaneet ottaa leipiä myötänsä. Marc. 8:14.

6. Mutta Jesus sanoi heille: katsokaat ja kawahtakaat teitänne Phariseusten ja Sadduceusten hapatuksesta. Luc. 12:1.

7. Niin he ajatteliwat itsellensä, sanoen: se on, ettemme ottaneet leipiä myötämme.

8. Mutta koska Jesus sen ymmärsi, sanoi hän heille: te wähäuskoiset! mitä te ajattelette keskenänne, ettette leipiä myötänne ottaneet?

9. Ettekö wielä ymmärrä, taikka ettekö te muista niitä wiittä leipää wiidelle tuhannelle, ja kuinka monta koria te korjasitte? Matth. 14:17, 20. Joh. 6:9.

10. Niin myös niitä seitsentä leipää neljälle tuhannelle, ja kuinka monta koria te korjasitte? Matth. 15:34.

11. Kuinka et te ymmärrä, etten minä leiwästä teille sitä sanonut, että teidän pitäis kawahtaman teitänne Phariseusten ja Sadduceusten hapatuksesta?

12. Silloin he ymmärsiwät, ettei hän käskenyt heitä itseänsä kawahtaa leiwän hapatuksesta, mutta Phariseusten ja Sadduceusten opista.

13. Mutta koska Jesus tuli Cesarean maan ääriin, joka kutsutaan Philippuksen, kysyi hän opetuslapsiltansa, ja sanoi: kenenkä sanowat ihmiset minun, Ihmisen Pojan, olewan? Marc. 8:27. Luc. 9:18.

14. Niin he sanoiwat: monikahdat Johannes Kastajan; mutta muutamat Elian; muutamat taas Jeremian, taikka jonkun propheetaista. Matth. 14:2.

15. Sanoi hän heille: mutta kenenkä te sanotte minun olewan?

16. Wastasi Simon Pietari, ja sanoi: sinä olet Kristus, sen eläwän Jumalan Poika. Joh. 6:69. l. 11:27. Ap. T. 8:37. l. 9:20. 1 Joh. 4:15. l. 5:5.

17. Ja Jesus wastaten sanoi hänelle: autuas olet sinä, Simon Jonan poika! sillä ei liha eikä weri ilmoittanut sitä sinulle, mutta minun Isäni, joka on taiwaissa. 1 Cor. 2:10.

18. Mutta minä myös sanon sinulle: sinä olet Pietari, ja tämän kallion päälle tahdon minä raketa minun seurakuntani, ja helwetin portit ei pidä häntä woittaman. Es. 28:16. Joh. 1:42. 1 Cor. 3:11. Eph. 2:20.

19. Ja minä annan sinulle taiwaan waltakunnan awaimet: ja mitä sinä maan pääl-

lä, sidot, pitää sidotun oleman taiwaissa, ja mitä sinä päästät maan päällä, sen pitää oleman päästetyn taiwaissa.

Matth. 18: 18. Joh. 20: 23.

20. Niin hän haastoi opetuslapsiansa kellenkään sanomasta, että hän oli Jesus Kristus. Matth. 17: 9. Marc. 8: 30. Luc. 9: 21.

21. Siitä ajasta rupesi Jesus julistamaan opetuslapsillensa, että hänen piti Jerusalemiin menemän, ja paljon wanhemmilta ja pappein päämiehiltä ja kirjanoppineilta kärsimän, ja tapettaman, ja kolmantena päiwänä ylösnouseman.

Matth. 20: 17, 18. Marc. 8: 31.

22. Ja Pietari otti hänen erinänsä, rupesi häntä nuhtelemaan, sanoen: armahda itseäs, Herra: älköön sinulle se tapahtuko!

23. Niin hän käänsi hänensä ympäri, ja sanoi Pietarille: mene pois minun tyköäni, saatana! sinä olet minulle pahennukseksi: ettes ymmärrä niitä, jotka Jumalan owat, mutta ne, jotka ihmisten owat.

24. Silloin Jesus sanoi opetuslapsillensa: jos joku tahtoo minun perässäni tulla, hän kieltäkään itsensä, ja ottakaan ristinsä, ja seuratkaan minua;

Matth. 10: 38. Marc. 8: 34. Luc. 9: 23. Luc. 14: 27.

25. Sillä joka tahtoo henkensä wapahtaa, hän hukuttaa sen; mutta joka henkensä hukuttaa minun tähteni, hän löytää sen.

Matth. 10: 39. Marc. 8: 35. Luc. 17: 33. Joh. 12: 25.

26. Sillä mitä se auttaa ihmistä, jos hän kaiken maailman woittais, ja sielullensa sais wahingon? taikka mitä antaa ihminen sielunsa lunastukseksi? Marc. 8: 36, 37. Luc. 9: 25.

27. Sillä Ihmisen Poika on tulewa Isänsä kunniassa enkelittensä kanssa, ja silloin hän maksaa kullenkin töidensä jälkeen.

Ps. 62: 13. Zach. 14: 5. Matth. 25: 31. l. 26: 64. Marc. 8: 38. Rom. 2: 6. Jud. Ep. w. 14. Ilm. k. 2: 23.

28. Totisesti minä sanon teille: muutamat seisowat tässä, joiden ei suinkaan pidä kuolemata maistaman, siihen asti kuin he näkewät Ihmisen Pojan tulewan hänen waltakunnassansa. Marc. 9: 1. Luc. 9: 27.

17 Luku.

Jesuksen kirkastuminen. Kuutaudillinen. Jesus ennustaa kuolemaansa. Weron makso.

Ja kuuden päiwän perästä otti Jesus Pietarin ja Jakobin ja Johanneksen hänen weljensä, ja wei heidän erinänsä korkialle wuorelle. Marc. 9: 2. Luc. 9: 28.

2. Ja kirkastettiin heidän edessänsä, ja hänen kaswonsa paistoiwat niinkuin aurinko, ja hänen waatteensa tuliwat walkiaksi niinkuin walkeus.

3. Ja katso, heille näkyiwät Moses ja Elias, jotka puhuiwat hänen kanssansa.

4. Niin wastasi Pietari, ja sanoi Jesukselle: Herra, meidän on tässä hywä olla: jos sinä tahdot, niin me teemme tähän kolme majaa, sinulle yhden, ja Mosekselle yhden, ja Elialle yhden.

5. Wielä hänen puhuissansa, katso, paistawa pilwi ympäriwarjosi heidän, ja katso, ääni pilwestä sanoi: tämä on se minun rakas Poikani, johonka minä mielistyin: kuulkaat häntä.

Matth. 3: 17. Marc. 1: 11. l. 9: 7. Joh. 1: 34. 2 Piet. 1: 17.

6. Ja kuin opetuslapset sen kuuliwat, lankesiwat he kaswoillensa, ja peljästyiwät sangen kowin.

7. Ja Jesus tuli, ja rupesi heihin, ja sanoi: nouskaat, ja älkäät peljätkö.

8. Mutta koska he silmänsä nostiwat, ei he ketään nähneet, waan Jesuksen yksinänsä.

9. Ja kuin he meniwät wuorelta alas, haastoi Jesus heitä, sanoen: älkäät kellenkään tätä näkyä sanoko, siihen asti kuin Ihmisen Poika kuolluista nousee. Matth. 16: 20.

10. Niin hänen opetuslapsensa kysyiwät häneltä, sanoen: miksi siis kirjanoppineet sanowat, että Elian pitää ennen tuleman?

11. Niin Jesus wastaten sanoi heille: Elias tosin tulee ennen, ja kohentaa kaikki.

Mal. 4: 5. Matth. 11: 14. Marc. 9: 11, 12.

12. Mutta minä sanon teille: Elias on jo tullut; ja ei he tunteneet häntä, mutta tekiwät hänelle mitä he tahtoiwat. Niin myös Ihmisen-Poika on heiltä kärsiwä.

13. Silloin ymmärsiwät opetuslapset hänen Johannes Kastajasta sanoneen heille.

14. Ja kuin he kansan tykö tuliwat, tuli yksi mies hänen tykönsä, ja lankesi polwillensa hänen eteensä; Marc. 9: 17. Luc. 9: 38.

15. Ja sanoi: Herra, armahda minun poikaani, sillä hän on kuutaudillinen ja kowin waiwataan; sillä hän lankee usein tuleen, ja usein weteen.

16. Ja minä toin hänen sinun opetuslastes tykö, ja ei he woineet häntä parantaa.

17. Niin Jesus wastaten sanoi: o epäuskoinen ja nurja sukukunta! kuinka kauwan minun pitää teidän kanssanne oleman? kuinka kauwan minun pitää teitä kärsimän? Tuokaat häntä minulle tänne.

18. Ja Jesus rankaisi sitä, ja perkele meni hänestä ulos; ja poika parani sillä hetkellä.

19. Silloin meniwät opetuslapset Jesuksen tykö erinänsä, ja sanoiwat: miks'en me woineet sitä ajaa ulos?

20. Niin Jesus sanoi heille: teidän epäuskonne tähden. Sillä totisesti minä sanon

teille: jos teillä olis usko niinkuin sinapin
siemen, niin te taitaisitte sanoa tälle wuo=
relle: siirrä sinus tästä sinne, niin se siir=
tyis, ja ei teille mitään olisi mahdotointa.
Matth. 21:21. Marc. 11:23. Luc. 17:6. 1 Cor. 13:2.
21. Waan tämä suku ei mene muutoin
ulos kuin rukouksella ja paastolla.
22. Kosta he asuiwat Galileassa, sanoi
Jesus heille: tapahtuwa on, että Ihmisen
Poika annetaan ylön ihmisten käsiin.
Matth. 16:21. l. 20:18. Marc. 9:31. Luc. 9:22, 44. l. 18:31. l. 24:26.
23. Ja he tappawat hänen, ja kolmantena
päiwänä hän nousee ylös. Ja he tuliwat
sangen murheellisiksi.
24. Mutta kosta he meniwät Kapernau=
miin, tuliwat werorahan ottajat Pietarin
tykö, ja sanoiwat: eikö teidän mestarinne
ole tottunut werorahaa maksamaan?
25. Sanoi hän: on. Ja kuin hän tuli huo=
neeseen, ennätti hänen Jesus, ja sanoi: mi=
täs luulet, Simon? kuilta maan kuninkaat
ottawat tullin eli weron? omilta lapsiltansa,
taikka wierailta? Matth. 22:21. Rom. 13:7.
26. Pietari sanoi hänelle: wierailta. Sanoi
Jesus hänelle: niin lapset owat wapaat.
27. Mutta ettemme heitä pahentaisi, niin
mene merelle, heitä onkes, ja ota se kala,
kuin ensin tulee ylös, ja awaa hänen suunsa,
niin sinä löydät rahan: ota se, ja anna
heille minun ja sinun edestäs.

18 Luku.

Pahennusten karttamisesta. Anteeksi antamisesta.

Sillä hetkellä tuliwat opetuslapset Jesuksen
tykö, sanoen: kuka siis on suurin taiwaan
waltakunnassa? Marc. 9:33, 34. Luc. 9:46.
2. Ja Jesus kutsui tykönsä lapsen, ja asetti
sen heidän keskellensä;
3. Ja sanoi: totisesti minä sanon teille:
ellet te käänny ja tule niinkuin lapset, niin
et te suinkaan tule sisälle taiwaan waltakun=
taan. Matth. 19:14. 1 Cor. 14:20.
4. Sentähden joka itsensä alentaa niinkuin
tämä lapsi, se on suurin taiwaan waltakun=
nassa.
5. Ja joka holhoo senkaltaisen lapsen mi=
nun nimeeni, hän holhoo minun. Matth. 10:42.
6. Mutta joka pahentaa yhden näistä pie=
nimmistä, jotka uskowat minun päälleni,
parempi hänen olis, että myllyn kiwi ripus=
tettaisiin hänen kaulaansa, ja hän upotettai=
siin meren syWyyteen. Marc. 9:42. Luc. 17:1, 2.
7. Woi maailmaa pahennusten tähden,
sillä pahennukset tumminkin tulewat! Woi
kuitenkin sitä ihmistä, jonka kautta pahen=
nus tulee! 1 Cor. 11:19.
8. Mutta jos sinun kätes taikka jalkas pa=
hentaa sinun, niin leikkaa ne pois, ja heitä
pois tyköäs. Parempi on sinun elämään
sisälle mennä ontuwana taikka raajarikkona,
kuin että sinulla olis kaksi kättä eli kaksi jal=
kaa, ja heitettäisiin ijankaikkiseen tuleen.
Matth. 5:30. Marc. 9:43. Col. 3:5.
9. Ja jos sinun silmäs pahentaa sinun,
niin puhkaise se ulos, ja heitä pois tyköäs.
Parempi on sinun silmäpuolena elämään
sisälle mennä, kuin että sinulla olis kaksi sil=
mää, ja heitettäisiin helwetin tuleen.
10. Katsokaat, ettette katso ylön yhtäkään
näistä pienimmistä; sillä minä sanon teille:
heidän enkelinsä taiwaissa näkewät aina mi=
nun Isäni kaswot, joka on taiwaissa.
Ps. 34:8.
11. Sillä Ihmisen Poika tuli autuaaksi te=
kemään sitä, kuin kadonnut oli. Luc. 19:10.
12. Mitä te luulette? jos jollakin ihmisellä
olis sata lammasta, ja yksi heistä eksyis:
eikö hän jättäisi yhdeksänkymmentä ja yhdek=
sän, ja menis wuorille, ja etsis sitä eksynyt=
tä? Luc. 15:4.
13. Ja jos niin tapahtuu, että hän löytää
sen, totisesti sanon minä teille: hän iloitsee
enämmin siitä kuin yhdeksästäkymmenestä
ja yhdeksästä, jotka ei eksyneet.
14. Niin ei ole myös teidän Isänne tahto,
joka on taiwaissa, että joku näistä pienim=
mistä hukkuis.
15. Mutta jos sinun weljes rikkoo sinua
wastaan, niin mene ja nuhtele häntä kah=
den kesken yksinänsä. Jos hän sinua kuulee,
niin sinä olet weljes woittanut. 3 Mos. 19:17.
Luc. 17:3. Gal. 6:1. 1 Cor. 6:19. Jac. 5:19, 20.
16. Mutta jos ei hän sinua kuule, niin ota
wielä yksi eli kaksi kanssas, että kaikki asia
kahden eli kolmen todistajan suussa olis.
5 Mos. 19:15. Joh. 8:17. 2 Cor. 13:1. Hebr. 10:28.
17. Mutta ellei hän niitä tahdo kuulla,
niin sano seurakunnalle; ellei hän seurakun=
taa tottele, niin pidä häntä pakanana ja
Publikanina.
Rom. 16:17. 1 Cor. 5:9. 2 Thess. 3:14. 2 Joh. w. 10.
18. Totisesti sanon minä teille: kaikki, mitä
te maan päällä sidotte, pitää myös oleman
sidotut taiwaassa: ja kaikki, mitä te pääs=
tätte maan päällä, pitää myös oleman pääs=
tetyt taiwaassa. Matth. 16:19. Joh. 20:23.
19. Taas sanon minä teille: missä ikänä
asiassa kaksi teistä sopiwat maan päällä;
jota he rukoilewat, sen heidän pitää saaman
minun Isältäni, joka on taiwaissa.
Matth. 21:22. 1 Joh. 3:22. l. 5:14. Jac. 4:3.

20. Sillä kussa kaksi taikka kolme tulewat kokoon minun nimeeni, siinä minä olen heidän keskellänsä.
21. Silloin Pietari tuli hänen tykönsä, ja sanoi: Herra, kuinka usein minun pitää weljelleni, joka rikkoo minua wastaan, antaman anteeksi? onko seitsemässä kerrassa kyllä? Luc. 17:4.
22. Sanoi Jesus hänelle: en minä sano sinulle ainoastaan seitsemän kertaa, mutta seitsemänkymmentä kertaa seitsemän.
23. Sentähden on taiwaan waltakunta kuninkaaseen werrattu, joka tahtoi lukua laskea palweliainsa kanssa.
24. Ja kuin hän rupesi laskemaan, tuli yksi hänen eteensä, joka oli hänelle welkaa kymmenen tuhatta leiwiskätä.
25. Mutta ettei hänellä ollut waraa maksaa, käski hänen herransa hänen myytää, ja hänen emäntänsä ja lapsensa, ja kaikki mitä hänellä oli, ja maksettaa.
26. Niin se palwelia lankesi maahan ja rukoili häntä, sanoen: herra, ole kärsiwällinen minun kanssani, ja minä maksan kaikki sinulle.
27. Niin armahti herra sitä palweliata, päästi hänen, ja antoi hänelle welan anteeksi.
28. Niin se palwelia meni ulos, ja löysi yhden kanssapalwelioistansa, joka hänelle oli welkaa sata penninkiä: ja hän tarttui häneen, ja kiristi häntä kurkusta, sanoen: maksa minulle welkas.
29. Niin hänen kanssapalweliansa lankesi maahan hänen jalkainsa juureen, ja rukoili häntä, sanoen: ole kärsiwällinen minun kanssani, ja minä maksan kaikki sinulle.
30. Mutta ei hän tahtonut, waan meni ja heitti hänen torniin, siihen asti kuin hän welan maksais.
31. Mutta koska muut hänen kanssapalweliansa näkiwät mitä tehtiin, murhehtiwat he sangen kowin, tuliwat ja ilmoittiwat herrallensa kaiken, mitä tehty oli.
32. Silloin kutsui herra hänen eteensä, ja sanoi hänelle: sinä paha palwelia, minä annoin sinulle anteeksi kaiken sen welan, ettäs minua rukoilit:
33. Eikö myös sinun pitänyt armahtaman sinun kanssapalweliatas, niinkuin minäkin armahdin sinua?
34. Ja hänen herransa wihastui, ja antoi hänen pyöweleille, siihen asti kuin hän maksais kaikki, mitä hän oli hänelle welkaa.
35. Niin myös minun taiwaallinen Isäni tekee teille, jollette kukin weljellensä teidän sydämistänne anna anteeksi heidän rikoksiansa. Matth. 6:14. Marc. 11:26.

19 Luku.

Awiosäädystä. Lapsia siunataan. Elämän tiestä. Rikkaudesta.

Ja tapahtui, koska Jesus oli lopettanut nämät puheet, läksi hän Galileasta ja tuli Judean maan rajoille, sille puolelle Jordanin. Marc. 10:1.
2. Ja paljo kansaa seurasi häntä, ja hän paransi heitä siellä.
3. Ja Phariseukset tuliwat hänen tykönsä, kiusasiwat häntä, ja sanoiwat hänelle: saako mies eritä waimostansa kaikkinaisen syyn tähden?
4. Niin hän wastasi, ja sanoi heille: ettekö te ole lukeneet: joka alusta ihmisen teki, mieheksi ja waimoksi hän heidän teki? 1 Mos. 1:27. l. 5:2. Mal. 2:14.
5. Ja sanoi: sentähden pitää ihmisen luopuman isästänsä ja äitistänsä, ja waimoonsa sidottu oleman, ja ne kaksi tulewat yhdeksi lihaksi: 1 Mos. 2:24. Marc. 10:7. 1 Cor. 6:16. l. 7:10, 11. Eph. 5:31.
6. Niin ei he ole enää kaksi, mutta yksi liha. Jonka siis Jumala yhteen sowitti, ei pidä ihmisen sitä eroittaman.
7. He sanoiwat hänelle: miksi Moses käski antaa erokirjan ja hyljätä hänen? 5 Mos. 24:1. Matth. 5:31.
8. Sanoi hän heille: teidän sydämenne kowuuden tähden salli Moses eritä teitä teidän waimoistanne; waan ei alusta niin ollut.
9. Mutta minä sanon teille: kuka ikänä hylkää waimonsa muutoin kuin huoruuden tähden, ja nai toisen, hän tekee huorin; ja joka sen hyljätyn ottaa, hän tekee huorin. Matth. 5:32. Marc. 10:11. Luc. 16:18.
10. Hänen opetuslapsensa sanoiwat hänelle: jos miehen asia niin on waimon kanssa, ei sitte ole hywä naida.
11. Niin hän sanoi heille: ei tätä sanaa kaikki käsitä, mutta ne, joille se annettu on. 1 Cor. 7:2, 7, 9, 17.
12. Sillä muutamat owat kuohitut, jotka äitinsä kohdusta niin syntyneet owat; ja owat kuohitut, jotka ihmisiltä kuohitut owat; ja owat kuohitut, jotka taiwaan waltakunnan tähden itse heitänsä kuohinneet owat. Joka sen taitaa käsittää, se käsittäkään. 1 Cor. 7:32, 34. l. 9:5.
13. Silloin wietiin hänen tykönsä lapsia, että hän laskis kätensä heidän päällensä ja rukoilis; mutta opetuslapset nuhteliwat heitä. Marc. 10:13. Luc. 18:15.
14. Waan Jesus sanoi: sallikaat lasten olla, ja älkäät kieltäkö heitä tulemasta mi-

nun tykönä; sillä senkaltaisten on taiwaan
waltakunta. Matth. 18:3.
15. Ja kuin hän oli pannut kätensä hei=
dän päällensä, meni hän sieltä pois.
16. Ja katso, yksi tuli ja sanoi hänelle:
hywä Mestari! mitä hywää minun pitää
tekemän, että minä saisin ijankaikkisen elä=
män? Marc. 10:17. Luc. 18:18.
17. Niin hän sanoi hänelle: miksi sinä kut=
sut minun hywäksi? Ei ole kenkään hywä,
waan yksi Jumala. Mutta jos sinä tahdot
elämään sisälle tulla, niin pidä käskyt.
18. Hän sanoi hänelle: kutka? Jesus sa=
noi: ei sinun pidä tappaman: ei sinun pidä
huorin tekemän: ei sinun pidä warastaman:
ei sinun pidä wäärin todistaman:
1 Mos. 20:13, 2c. 5 Mos. 5:17, 2c.
19. Kunnioita isääs ja äitiäs: ja sinun pi=
tää rakastaman lähimmäistäs niinkuin itse
sinuas. 3 Mos. 19:18. Matth. 15:4. l. 22:39.
Rom. 13:9. Gal. 5:14. Eph. 6:2. Jac. 2:8.
20. Sanoi nuorukainen hänelle: kaikki nä=
mät olen minä pitänyt nuoruudestani: mi=
tä wielä minulta puuttuu?
21. Sanoi Jesus hänelle: jos sinä tahdot
olla täydellinen, niin mene ja myy mitä
sinulla on, ja anna waiwaisille: ja sinun
pitää saaman tawaran taiwaassa: ja tule
ja seuraa minua. Matth. 6:20. Luc. 12:33.
22. Mutta koska nuorukainen kuuli sen
puheen, meni hän pois murheissansa; sillä
hänellä oli paljo tawarata.
23. Mutta Jesus sanoi opetuslapsillensa:
totisesti sanon minä teille: rikas tulee työ=
läästi taiwaan waltakuntaan.
Marc. 10:24. 1 Tim. 6:9, 10.
24. Ja taas sanon minä teille: huokiampi
on kamelin käydä neulan silmän läpitse kuin
rikkaan tulla Jumalan waltakuntaan.
25. Mutta koska hänen opetuslapsensa sen
kuuliwat, peljästyiwät he sangen kowin, sa=
noen: kuka siis taitaa autuaaksi tulla?
26. Niin Jesus katsahti heidän päällensä,
ja sanoi heille: ihmisten tykönä on se mah=
dotoin, mutta Jumalan tykönä owat kaikki
mahdolliset. Jer. 32:17. Zach. 8:6. Luc. 1:37. l. 18:27.
27. Silloin wastasi Pietari, ja sanoi hä=
nelle: katso, me luowuimme kaikista ja seu=
raamme sinua: mitä siis meidän siitä on?
Marc. 10:28. Luc. 18:28.
28. Niin sanoi Jesus heille: totisesti sanon
minä teille, te jotka minua olette seuranneet
siinä uudessa syntymisessä, koska Ihmisen
Poika istuu hänen kunniansa istuimella, pi=
tää myös teidän istuman kahdellatoista=
kymmenellä istuimella, tuomiten kaksitoista=
kymmentä Israelin sukukuntaa. Luc. 22:29, 30.
29. Ja jokainen, kuin luopui huoneista,
taikka weljistä, taikka sisarista, taikka isästä,
taikka äitistä, taikka emännästä, taikka lap=
sista, taikka pelloista, minun nimeni tähden,
hänen pitää satakertaisesti saaman, ja ijan=
kaikkisen elämän perimän.
5 Mos. 33:9. Job. 42:12. Marc. 10:30.
30. Mutta monta ensimmäistä tulee wii=
meisiksi, ja wiimeistä ensimmäisiksi.
Matth. 20:16. Marc. 10:31. Luc. 13:30.

20 Luku.

Wertaus wiinamäestä. Kristuksen kärsimisestä.
Opetuslasten riita. Kaksi sokiata.

Sillä taiwaan waltakunta on perheen=
isännän wertainen, joka warhain huomenel=
tain läksi ulos palkkaamaan työwäkeä wii=
namäkeensä.
2. Ja kuin hän oli sopinut työmiesten
kanssa päiwäpenningistä, lähetti hän heidän
wiinamäkeensä.
3. Ja hän meni ulos liki kolmannella het=
kellä, ja näki muita seisowan turulla jouti=
lasna;
4. Ja sanoi heille: menkäät myös te wii=
namäkeen, ja mitä kohtuullinen on, niin mi=
nä annan teille. Niin he meniwät.
5. Taas hän meni ulos liki kuudennella ja
yhdeksännellä hetkellä, ja teki myös niin.
6. Mutta yhdellätoistakymmenennellä het=
kellä läksi hän ulos, ja löysi muita joutilas=
na seisomasta, ja sanoi heille: miksi te tässä
kaiken päiwän joutilasna seisotte?
7. He sanoiwat hänelle: sillä ei ole kenkään
meitä palkannut. Hän sanoi heille: menkäät
te myös minun wiinamäkeeni, ja mitä koh=
tuus on, pitää teidän saaman.
8. Mutta koska ehtoo tuli, sanoi wiina=
mäen isäntä perheensä haltialle: kutsu työ=
wäki, ja maksa heidän palkkansa, ruweten
wiimeisistä ensimäisiin asti.
9. Ja kuin ne tuliwat, jotka liki yhdellä=
toistakymmenennellä hetkellä tulleet oliwat,
saiwat he kukin penninkinsä.
10. Mutta koska ensimäiset tuliwat, luu=
liwat he enämmän saawansa; ja he myös
saiwat kukin penninkinsä.
11. Ja kuin he saiwat, napisiwat he per=
heenisäntätä wastaan,
12. Sanoen: nämät wiimeiset owat yhden
hetken työtä tehneet, ja sinä teit heidän mei=
dän werratsemme, jotka olemme kantaneet
päiwän kuorman ja helteen.
13. Niin hän wastasi, ja sanoi yhdelle
heistä: ystäwäni, en tee minä sinulle wää=
ryyttä; etkös sopinut minun kanssani mää=
rätystä penningistä?

14. Ota se, kuin sinun tulee, ja mene matkaas; mutta minä tahdon tälle wiimiselle antaa niinkuin sinullenkin.

15. Wai enkö minä saa tehdä minun kalustani mitä minä tahdon? taikka katsotkos sentähden karsaasti, että minä hywä olen?

16. Niin wiimeiset tulewat ensimäisiksi ja ensimäiset wiimeisiksi. Sillä monta owat kutsutut, mutta harwat walitut.

Matth. 19:30. l. 22:14. Marc. 18:31. Luc. 13:30.

17. Ja Jesus meni ylös Jerusalemiin, ja otti kaksitoistakymmentä opetuslastansa erinänsä tiellä tykönsä, ja sanoi heille:

18. Katso, me menemme ylös Jerusalemiin, ja Ihmisen Poika ylönannetaan pappein päämiehille ja kirjanoppineille; ja he tuomitsewat hänen kuolemaan;

Matth. 16:21. Marc. 10:32. Luc. 10:31.

19. Ja antawat ylön hänen pakanoille pilkattaa, ja ruoskittaa, ja ristiinnaulittaa: ja kolmantena päiwänä on hän nousewa ylös.

Joh. 18:32.

20. Silloin tuli hänen tykönsä Zebedeuksen poikain äiti poikinensa, kumarsi ja anoi jotain häneltä. Matth. 4:21. Marc. 10:35.

21. Waan hän sanoi hänelle: mitäs tahdot? Sanoi hän hänelle: sano, että nämät kaksi minun poikaani istuisiwat, yksi sinun oikialla kädelläs ja toinen wasemmallas, sinun waltakunnassas.

22. Niin Jesus wastaten sanoi: et te tiedä, mitä te anotte. Woitteko juoda sen kalkin, jonka minun pitää juoman, ja kastettaa sillä kasteella, jolla minä kastetaan? He sanoiwat hänelle: me woimme.

Matth. 26:39, 42. Joh. 18:11.

23. Ja hän sanoi heille: minun kalkkini tosin te juotte, ja sillä kasteella, jolla minä kastetaan, te kastetaan; mutta istua minun oikialla kädelläni taikka wasemmalla, ei ole minun antamisellani, waan joille se on walmistettu minun Isältäni.

24. Ja koska ne kymmenen sen kuuliwat, närkästyiwät he niistä kahdesta weljeksestä.

Marc. 10:41. Luc. 22:24.

25. Mutta Jesus kutsui heidän tykönsä, ja sanoi: te tiedätte, että kansain päämiehet wallitsewat heitä, ja ylimmäisillä on walta heidän ylitsensä. Marc. 10:42. Luc. 22:25.

26. Waan ei niin pidä oleman teidän keskenänne; mutta joka tahtoo teidän seassanne suurin olla, se olkoon teidän palwelianne.

27. Ja joka tahtoo teidän seassanne ensimäinen olla, se olkoon teidän palwelianne:

28. Niinkuin ei Ihmisen Poika tullut, että häntä piti palweltaman, mutta että hän palwelis, ja antais henkensä lunastukseksi monen edestä. Luc. 22:27. Marc. 9:12. Phil. 2:7.

1 Tim. 2:6. Tit. 2:14. 1 Piet. 1:19, 21.

29. Ja heidän lähteissänsä Jerichosta, seurasi häntä paljo kansaa.

30. Ja katso, kaksi sokiata istuiwat tien ohessa. Koska he kuuliwat, että Jesus käwi ohitse, huusiwat he, sanoen: Herra, Dawidin Poika, armahda meitä!

Marc. 10:16. Luc. 18:35.

31. Niin kansa torui heitä waikenemaan. Mutta he huusiwat enämmin, sanoen: Herra, Dawidin Poika, armahda meitä!

32. Ja Jesus seisahti, ja kutsui heidän tykönsä, ja sanoi: mitä te tahdotte, että minun pitää teille tekemän?

33. Sanoiwat he hänelle: Herra, että meidän silmämme aukenisiwat.

34. Niin Jesus armahti heitä, ja tarttui heidän silmiinsä, ja he saiwat kohta näkönsä, ja seurasiwat häntä.

21 Luku.

Jesus ajaa Jerusalemiin. Templin puhdistus. Fiikunapuu. Nuhteita.

Ja kuin he lähestyiwät Jerusalemia, ja tuliwat Betphagen öljymäen tykö, lähetti Jesus kaksi opetuslasta; Marc. 11:1. Luc. 19:29.

2. Sanoen heille: menkäät kylään, joka on teidän edessänne, ja te löydätte kohta aasintamman sidottuna, ja warsan hänen kanssansa: päästäkäät ne, ja tuokaat minulle.

3. Ja jos joku teille jotakin sanoo, niin sanokaat: Herra niitä tarwitsee, ja kohta hän laskee heidän.

4. Mutta tämä kaikki tapahtui, että täytettäisiin, kuin sanottu oli propheetan kautta, joka sanoo:

5. Sanokaat Zionin tyttärelle: katso, sinun Kuninkaas tulee sinulle siwiä, istuin aasintamman päällä, ja ikeen alaisen aasin warsan päällä. Es. 62:11. Zach. 9:9. Joh. 12:15.

6. Niin opetuslapset meniwät ja tekiwät niinkuin Jesus heille käskenyt oli,

7. Ja taluttiwat aasintamman ja warsan, ja paniwat niiden päälle heidän waatteensa, ja istuttiwat hänen niiden päälle.

8. Niin enin osa kansasta hajoitti waatteensa tielle, ja ne muut karsiwat oksia puista ja hajoittiwat tielle. Joh. 12:13.

9. Mutta kansa, joka edellä käwi, ja jotka seurasiwat, huusiwat, sanoen: hosianna Dawidin Pojalle! kiitetty olkoon se, joka tulee Herran nimeen! hosianna korkeudessa!

Ps. 118:26. Matth. 23:39. Marc. 11:9. Luc. 19:38.

10. Ja kuin hän tuli Jerusalemiin, nousi koko kaupunki, sanoen: kuka on tämä?

11. Niin kansa sanoi: tämä on Jesus, se
propheeta Galilean Natsaretista. Matth.2:23.
12. Ja Jesus meni sisälle Jumalan temp=
liin, ja ajoi ulos kaikki, jotka myiwät ja os=
tiwat templissä, ja waihettajain pöydät ja
kyhkyisten kaupitsiain istuimet hän kukisti.
5 Mos.14:25. Marc.11:15. Luc.19:45. Joh.2:13,14.
13. Ja sanoi heille: kirjoitettu on: minun
huoneeni pitää rukoushuoneeksi kutsuttaman;
mutta te olette sen tehneet ryöwäritten luo=
laksi. Es.56:7. Jer.7:11.
14. Ja hänen tykönsä tuliwat sokiat ja on=
tuwat templissä, ja hän paransi heidän.
15. Mutta koska pappein päämiehet ja kir=
janoppineet näkiwät ne ihmeet, kuin hän
teki, ja lapset templissä huutawan ja sano=
wan: hosianna Dawidin Pojalle! närkäs=
tyiwät he,
16. Ja sanoiwat hänelle: kuuletkos, mitä
nämät sanowat? Niin Jesus sanoi heille:
kuulen kyllä. Ettekö te koskaan ole lukeneet:
lasten ja imewäisten suusta olet sinä kiitok=
sen walmistanut? Ps.8:3.
17. Ja hän luopui heistä, ja meni ulos
kaupungista Bethaniaan, ja oli siellä yötä.
18. Mutta huomeneltain kaupunkihin pa=
latessansa isosi hän. Marc.11:12.
19. Ja koska hän näki yhden fiikunapuun
tien ohessa, meni hän sen tykö, ja ei löytä=
nyt siinä mitään muuta kuin lehdet ainoas=
taan; ja hän sanoi sille: älköön ikänä tästä=
kään edes sinusta hedelmätä kaswako. Ja
fiikunapuu kohta kuiwettui.
20. Ja kuin opetuslapset sen näkiwät, ih=
metteliwät he, sanoen: kuinka se fiikunapuu
niin kohta kuiwettiin?
21. Jesus wastaten sanoi heille: totisesti
sanon minä teille: jos teillä olis usko, ja
ette epäilisi, niin ette ainoastaan tätä tekisi,
kuin fiikunapuulle tapahtui, mutta myös
jos te sanoisitte tälle wuorelle: siirrä sinuas
ja kukistu mereen, niin se tapahtuis.
Matth.17:20. Luc.17:6.
22. Ja kaikki, mitä te anotte rukouksessa,
uskoen, sen te saatte. Matth.7:7,8. l.18:19.
Marc.11:24. Luc.11:9. Joh.15:7. 1 Joh.3:22.
23. Ja kuin hän meni templiin, tuliwat
hänen opettaissansa hänen tykönsä pappein
päämiehet ja kansan wanhimmat, sanoen:
millä woimalla sinä näitä teet? taikka kuka
sinulle antoi sen woiman?
Marc.11:27,28. Luc.20:1,2.
24. Niin Jesus wastaten sanoi heille: mi=
nä tahdon myös teiltä kysyä yhden sanan:
jos te sen minulle sanotte, niin minä myös
teille sanon, millä woimalla minä näitä teen:
25. Kusta Johanneksen kaste oli, taiwaas=
ta taikka ihmisistä? Niin he ajatteliwat it=
sellänsä, sanoen: jos me sanomme: tai=
waasta, niin hän sanoo meille: miksette siis
häntä uskoneet?
26. Mutta jos me sanomme: se oli ihmi=
sistä, niin me pelkäämme kansaa; sillä kaikki
pitiwät Johanneksen propheetana.
Matth.14:5. Marc.6:20. Luc.20:6.
27. Ja he wastaten sanoiwat Jesukselle:
emme tiedä. Sanoi hän heille: en minä
myös sano teille, millä woimalla minä näi=
tä teen.
28. Mutta kuinka te luulette? Yhdellä
miehellä oli kaksi poikaa, ja hän meni ensi=
mäisen tykö, ja sanoi: poikani, mene tänä=
pänä tekemään työtä minun wiinamäkeeni.
29. Niin hän wastaten sanoi: en tahdo.
Mutta sitte katui hän, ja meni.
30. Niin hän meni toisen tykö, ja sanoi
myös niin. Mutta hän wastaten sanoi:
kyllä minä menen, herra, ja ei mennytkään.
31. Kumpi näistä kahdesta teki isänsä tah=
don? He sanoiwat hänelle: se ensimäinen.
Sanoi Jesus heille: totisesti sanon minä
teille: Publikanit ja portot käywät teidän
edellänne Jumalan waltakuntaan.
Luc.7:29,30.
32. Sillä Johannes tuli teidän tykönne
wanhurskauden tiessä, ja et te häntä usko=
neet; mutta Publikanit ja portot uskoiwat
hänen. Mutta te, jotka sen näitte, ette sitte=
kään parannusta tehneet, että te häntä oli=
sitte uskoneet. Luc.3:11,13.
33. Kuulkaat toinen wertaus: oli yksi per=
heenisäntä, joka istutti wiinamäen, ja pani
aidan sen ympärinsä, ja kaiwoi siihen wii=
nakuurnan, ja rakensi tornin, ja pani sen
wuorolle peltomiehille, ja waelsi muille
maille. Ps.80:9. Kork.w.8:11,12. Es.5:1. Jer.2:21.
Marc.12:1. Luc.20:9.
34. Mutta koska hedelmäin aika lähestyi,
lähetti hän palwelians a peltomiesten tykö,
ottamaan sen hedelmiä.
35. Ja peltomiehet ottiwat kiinni hänen
palwelians a, ja yhden he pieksiwät, toisen he
tappoiwat, kolmannen he kiwittiwät.
36. Taas hän lähetti toiset palweliat,
usiammat kuin ensimäiset, ja he tekiwät heille
myös niin.
37. Mutta wiimein lähetti hän heidän ty=
könsä poikansa, sanoen: he karttawat minun
poikaani.
38. Mutta koska peltomiehet näkiwät po=
jan, sanoiwat he keskenänsä: tämä on peril=
linen; tulkaat, tappakaamme häntä, ja niin
me saamme hänen perintönsä.
Matth.26:3,4. l.27:1. Joh.11:53.

39. Ja he ottiwat hänen kiinni, syssäsiwät ulos wiinamäestä ja tappoiwat.
40. Koska siis wiinamäen isäntä tulee, mitä hän niiden peltomiesten tekee?
41. He sanoiwat hänelle: ne pahat hän pahasti hukuttaa, ja antaa wiinamäkensä toisille wiinamäen miehille, jotka hänen antawat hedelmät ajallansa.
42. Sanoi Jesus heille: ettekö te ikänä Raamatuissa ole lukeneet: jonka kiwen rakentajat hylkäsiwät, se on tullut kulmakiweksi. Herralta on se tapahtunut, ja on ihmeellinen meidän silmäimme edessä.
Ps. 118:22. Es. 8:14. l. 28:16. Marc. 12:10. Luc. 20:17. Ap. T. 4:11. Rom. 9:33. 1 Piet. 2:7.
43. Sentähden sanon minä teille: Jumalan waltakunta pitää teiltä otettaman pois ja annettaman pakanoille, jotka sen hedelmän tekewät.
44. Ja joka lankee tähän kiween, hän runnellaan. Mutta jonka päälle hän lankee, sen hän murentaa.
Es. 8:15. Dan. 2:34. Zach. 12:3. Luc. 20:18.
45. Ja kuin pappein päämiehet ja Phariseukset kuuliwat hänen wertauksensa, ymmärsiwät he, että hän heistä sanoi.
46. Ja kuin he pyysiwät häntä ottaa kiinni, pelkäsiwät he kansaa, sillä he pitiwät hänen propheetana.

22 Luku.

Häähwaatteista. Werorahasta. Ylösnousemisesta. Suurin käsky. Kristuksen isästä.

Ja Jesus wastaten puhui taas heille wertauksilla, sanoen:
2. Taiwaan waltakunta on kuninkaan wertainen, joka teki häitä pojallensa.
Luc. 14:16. Ilm. k. 19:7, 9.
3. Ja lähetti palweliansa kutsumaan kutsutuita häihin, ja ei he tahtoneet tulla.
4. Taas hän lähetti toiset palweliat, sanoen: sanokaat kutsutuille: katso, minä walmistin minun atriani, minun härkäni ja syöttilääni owat tapetut, ja kaikki owat walmistetut: tulkaat häihin! San. l. 9:2.
5. Mutta he katsoiwat ylön, ja meniwät pois, yksi pellollensa, toinen kaupallensa.
6. Mutta muut ottiwat kiinni hänen palweliansa, ja pilkkasiwat heitä, ja tappoiwat.
7. Mutta koska kuningas sen kuuli, wihastui hän, ja lähetti sotawäkensä, ja hukutti ne murhamiehet, ja heidän kaupunkinsa poltti.
8. Silloin hän sanoi palwelioillensa: häät tosin owat walmistetut, mutta kutsutut ei olleet mahdolliset.
9. Menkäät siis teiden haaroihin, ja kaikki, jotka te löydätte, kutsukaat häihin.
10. Ja ne palweliat meniwät ulos teille, ja kokosiwat kaikki, kuin he löysiwät, pahat ja hywät; ja häähuone täytettiin wieraista.
11. Niin kuningas meni katsomaan wieraita, ja näki siellä yhden ihmisen, joka ei ollut waatetettu häätwaatteilla.
2 Cor. 5:3. Eph. 4:24. Col. 3:10, 12. Ilm. k. 3:4, 5. l. 16:15. l. 19:8.
12. Niin hän sanoi hänelle: ystäwäni, kuinkas tänne tulit, ja ei sinulla ole häätwaatteita? Mutta hän waikeni.
13. Silloin sanoi kuningas palwelioille: sitokaat hänen kätensä ja jalkansa, ottakaat ja heittäkäät häntä ulkonaiseen pimeyteen; siellä pitää oleman itku ja hammasten kiristys. Matth. 8:12. l. 13:41, 42. l. 25:30.
14. Sillä monta on kutsuttu, mutta harwat owat walitut. Matth. 20:16.
15. Silloin Phariseukset meniwät pitämään neuwoa, kuinka he hänen sanoissa solmeisiwat. Marc. 12:13. Luc. 20:20.
16. Ja he lähettiwät hänen tykönsä heidän opetuslapsensa Herodianein kanssa, sanoen: Mestari, me tiedämme sinun totiseksi, ja sinä opetat Jumalan tien totuudessa, et myös tottele ketään; sillä et sinä katso ihmisten muotoa.
17. Sano siis meille, kuinkas luulet: sopiiko keisarille antaa weroa taikka ei?
18. Mutta koska Jesus ymmärsi heidän pahuutensa, sanoi hän: mitä te, ulkokullatut, kiusaatte minua?
19. Osoittakaat minulle werorahha. Niin he antoiwat hänelle werorahan.
20. Ja hän sanoi heille: kenenkä on tämä kuwa ja päällekirjoitus?
21. He sanoiwat hänelle: keisarin. Niin hän sanoi heille: antakaat keisarille, kuin keisarin owat, ja Jumalalle, kuin Jumalan owat. Rom. 13:7.
22. Ja koska he nämät kuuliwat, ihmettelivät he, ja luopuiwat hänestä, ja meniwät pois.
23. Sinä päiwänä tuliwat Sadduceukset hänen tykönsä, jotka sanowat, ettei ylösnousemusta ole, ja kysyiwät häneltä,
Marc. 12:18. Luc. 20:27. Ap. T. 23:8.
24. Sanoen: Mestari! Moses sanoi: jos joku kuolee lapsitoinna, niin hänen weljensä pitää hänen emäntänsä naiman, ja herättämän weljellensä siemenen. 5 Mos. 25:5.
25. Niin oli meidän seassamme seitsemän weljestä, ja koska ensimäinen nai, niin se kuoli. Ja ettei hänellä ollut siementä, jätti hän emäntänsä weljellensä.
26. Niin myös toinen ja kolmas, hamaan seitsemänteen asti.

27. Mutta kaikkein wiimein kuoli myös se waimo.

28. Kenenkä emännän siis niistä seitsemästä pitää hänen ylösnousemisessa oleman? Sillä kaikki owat häntä pitäneet.

29. Niin Jesus wastaten sanoi heille: te eksytte, ja ette tiedä Raamatuita, eikä Jumalan woimaa.

30. Sillä ylösnousemisessa ei naida eikä huolla, mutta he owat niinkuin Jumalan enkelit taiwaassa.

31. Mutta ettekö te ole lukeneet kuolleitten ylösnousemisesta, ja teille on Jumalalta sanottu, joka sanoo:

32. Minä olen Abrahamin Jumala, ja Isaachin Jumala, ja Jakobin Jumala? Ei ole Jumala kuolleitten Jumala, mutta eläwitten. 2 Mos. 3:6, 16.
Marc. 12:26. Ap. T. 7:32. Hebr. 11:16.

33. Ja kuin kansa sen kuuli, hämmästyiwät he hänen oppiansa. Matth. 7:28.

34. Mutta koska Phariseukset sen kuuliwat, että hän oli Sadduceusten suun tukinnut, kokoontuiwat he yhteen.

35. Ja yksi lainopettaja heistä kysyi häneltä, kiusaten häntä, ja sanoi:

36. Mestari, kuka on suurin käsky laissa?
Marc. 12:28. Luc. 10:25.

37. Niin Jesus sanoi hänelle: sinun pitää rakastaman Herraa sinun Jumalatas, kaikesta sinun sydämestäs, ja kaikesta sinun sielustas, ja kaikesta sinun mielestäs:
5 Mos. 6:5. Luc. 10:27.

38. Tämä on ensimäinen ja suurin käsky.

39. Toinen on tämän kaltainen: sinun pitää rakastaman sinun lähimmäistäs niinkuin itse sinuas.
3 Mos. 19:18. Matth. 19:19. Marc. 12:31. Luc. 10:27. Rom. 13:9. Gal. 5:14. 1 Tim. 1:5. Jac. 2:8.

40. Näissä kahdessa käskyssä kaikki laki ja prophetat rippuwat. Matth. 7:12.

41. Koska Phariseukset koossa oliwat, kysyi heiltä Jesus,

42. Sanoen: mitä teille näkyy Kristuksesta, kenenkä poika hän on? he sanoiwat hänelle: Dawidin. Marc. 12:35. Luc. 20:41.

43. Hän sanoi heille: kuinka siis Dawid kutsuu hengessä hänen Herraksi? sanoen:

44. Herra sanoi minun Herralleni: istu minun oikialle kädelleni, siihen asti kuin minä panen sinun wihollises sinun jalkais astinlaudaksi. Ps. 110:1. Ap. T. 2:34. 1 Cor. 15:25.
Hebr. 1:13. l. 10:12, 13.

45. Jos siis Dawid kutsuu hänen Herraksi, kuinkasta hän on hänen poikansa?

46. Ja ei kenkään tainnut häntä mitään wastata: ei myös yksikään rohjennut sen päiwän perästä häneltä enää kysyä.

23 Luku.

Walitus kirjanoppineista ja Phariseuksista.

Silloin Jesus puhui kansalle ja hänen opetuslapsillensa,

2. Sanoen: Mosesken istuimella istuwat kirjanoppineet ja Phariseukset. Neh. 8:4.

3. Kaikki siis mitä he teidän käskewät pitää, se pitäkäät ja tehkäät; mutta heidän töidensä jälkeen älkäät te tehkö, sillä he sanowat, ja ei tee.

4. Sillä he sitowat raskaat kuormat, joita ei woida kantaa, ja panewat ihmisten olille, mutta ei he sormellansakaan itse tahdo niitä liikuttaa. Luc. 11:46. Ap. T. 15:10. Gal. 6:13.

5. Mutta kaikki heidän työnsä tekewät he, että ne ihmisiltä nähtäisiin. He lewittelewät heidän muistokirjansa, ja tekewät suureksi heidän waatteensa liepeet.
4 Mos. 15:38. 5 Mos. 6:8. l. 22:12. Matth. 6:1, 2, 5, 16.

6. Ja rakastawat ylimmäisiä sioja pidoissa ja ylimmäisiä istuimia synagogissa,
Marc. 12:38, 39. Luc. 11:43. l. 20:46.

7. Ja terwehdyksiä turulla, ja tahtowat kutsuttaa ihmisiltä rabbi, rabbi.

8. Mutta älkäät te antako teitänne kutsuttaa rabbiksi; sillä yksi on teidän Mestarinne, joka on Kristus, mutta te olette kaikki weljekset. Jac. 3:1.

9. Ja älkäät ketäkään kutsuko isäksenne maan päällä; sillä yksi on teidän Isänne, joka on taiwaissa. Mal. 1:6.

10. Ja älkäät antako teitänne kutsuttaa mestariksi; sillä yksi on teidän Mestarinne, joka on Kristus.

11. Joka teistä suurin on, se olkoon teidän palwelianne. Matth. 20:26, 27.

12. Mutta joka itsensä ylentää, se aletaan, ja joka itsensä alentaa, se yletään.
Job. 22:29. San. l. 29:23. Luc. 14:11. l. 18:14. 1 Piet. 5:5.

13. Mutta woi teitä, kirjanoppineet ja Phariseukset, te ulkokullatut! jotka suljette taiwaan waltakunnan ihmisten edestä; sillä et te itse sinne mene, ettekä salli menewäisiä sinne mennä. Luc. 11:52.

14. Woi teitä, kirjanoppineet ja Phariseukset, te ulkokullatut! jotka syötte leskein huoneet, ja muodoksi pidätte pitkät rukoukset: sentähden te saatte sitä kowemman kadotuksen. Marc. 12:40. Luc. 20:47.

15. Woi teitä, kirjanoppineet ja Phariseukset, te ulkokullatut! jotka merta ja mannerta ympäri waellatte, tehdäksenne yhtä mutta

Judalaista; ja koska se tehty on, niin te
hänestä teette kaksi kertaa enämmän helwe=
tin lapsen, kuin te itse olette.
16. Woi teitänne, te sokiat taluttajat! jotka
sanotte: joka wannoo templin kautta, ei se
mitään ole, mutta joka wannoo templin
kullan kautta, se on welwollinen.
Matth. 5:33, 2c. l. 15:14.
17. Te hullut ja sokiat! sillä kumpi on suu=
rempi: kulta, eli templi, joka kullan py=
hittää?
18. Ja joka wannoo altarin kautta, ei se
mitään ole; mutta joka wannoo sen lahjan
kautta, kuin sen päällä on, se on welwollinen.
19. Te hullut ja sokiat! sillä kumpi on
suurempi: lahja, eli altari, joka lahjan py=
hittää? 2 Mos. 29:37.
20. Joka siis wannoo altarin kautta, hän
wannoo sen kautta ja kaikkein, kuin sen
päällä on.
21. Ja joka wannoo templin kautta, se
wannoo hänen kauttansa ja sen kautta, joka
siinä asuu. 1 Kun. k. 8:13. 2 Aika k. 6:2.
22. Ja joka wannoo taiwaan kautta, se
wannoo Jumalan istuimen kautta ja hänen
kauttansa, joka sen päällä istuu.
23. Woi teitä, kirjanoppineet ja Phari=
seukset, te ulkokullatut! jotka kymmenekset
teette mintuista, tilleistä ja kuminoista, ja
jätätte pois ne raskaammat laista, tuomion,
laupiuden ja uskon: näitä piti tehtämän,
ja toisia ei jätettämän.
4 Mos. 18:21. Luc. 11:42. l. 18:12.
24. Te sokiat taluttajat! te kuurnitsette
hyttysen ja kamelin nielette.
25. Woi teitä, kirjanoppineet ja Phari=
seukset, te ulkokullatut! jotka puhdistatte
juoma=astian ja ruoka=astian ulkoiselta
puolelta, mutta sisältä owat ne täynnä raa=
telemista ja tytymättömyyttä.
Matth. 15:20. Marc. 7:4. Luc. 11:39.
26. Sinä sokia Phariseus! puhdista ensin
juoma=astia ja ruoka=astia sisältä, että
myös ulkonainenkin puoli puhtaaksi tulis.
27. Woi teitä, kirjanoppineet ja Phari=
seukset, te ulkokullatut! sillä te olette wal=
kiaksi siwuttuin hautain kaltaiset, jotka ulkoa
kauniit owat, mutta sisältä owat he täynnä
kuolleitten luita ja kaikkea riettautta.
Luc. 11:44.
28. Niin myös te olette ulkoa tosin nähdä
ihmisten edessä hurskaat, mutta sisältä te
olette täynnä ulkokullaisuutta ja wääryyttä.
29. Woi teitä kirjanoppineet ja Phariseuk=
set, te ulkokullatut! jotka rakennatte pro=
pheetain hautoja, ja kaunistatte wanhurs=
kasten hautoja; Luc. 11:47.
30. Ja sanotte: jos me olisimme olleet
meidän isäimme aikoina, emme olisi olleet
osalliset heidän kanssansa propheetain we=
ressä.
31. Niin te siis itse teidän päällenne tun=
nustatte, että te olette niiden lapset, jotka
tappoiwat propheetat.
32. Niin tekin täyttäkäät teidän isäinne
määrä.
33. Te kärmeet, te kyykärmetten sikiät!
kuinka te wältätte helwetin kadotuksen?
Matth. 3:7. Luc. 12:34.
34. Sentähden, katso, minä lähetän teille
propheetat, ja wiisaat, ja kirjanoppineet; ja
niistä te muutamat tapatte ja ristiinnaulit=
sette, ja muutamat te pieksette teidän syna=
gogissanne ja wainootte kaupungista kau=
punkiin.
Luc. 11:49. Ap. T. 5:40. l. 22:19. 2 Cor. 11:24, 2c.
35. Että teidän päällenne pitää tuleman
kaikki wanhurskas weri, joka wuodatettu on
maan päälle hamasta wanhurskaan Abelin
weresta niin Zacharian Barachian pojan
wereen asti, jonka te tapoitte templin ja al=
tarin waiheella.
1 Mos. 4:8. 2 Aika k. 24:21, 22. Hebr. 11:4.
36. Totisesti sanon minä teille: kaikki nä=
mät pitää tuleman tämän suwun päälle.
37. Jerusalem, Jerusalem, sinä, joka tapat
propheetat ja kiwillä surmaat ne, jotka sinun
tykös lähetetyt owat! kuinka usein minä tah=
doin koota sinun lapses, niinkuin kana kokoo
poikansa siipeinsä ala? ja et te tahtoneet.
Es. 31:5. l. 65:2. Jer. 7:13. Luc. 13:34.
38. Katso, teidän huoneenne pitää teille
jäämän kylmille. Es. 1:7. Mich. 3:12.
39. Sillä minä sanon teille: et te suin=
kaan minua tästedes näe, siihen asti kuin
te sanotte: kiitetty olkoon se, joka tulee Her=
ran nimeen! Ps. 118:26. Matth. 21:9.

24 Luku.

Jerusalemin häwityksestä. Maailman lopusta.

Ja Jesus meni ulos ja läksi pois temp=
listä, ja hänen opetuslapsensa tuliwat osoit=
tamaan hänelle templin rakennuksia.
Marc. 13:1. Luc. 21:5.
2. Niin sanoi Jesus heille: ettekö te kaikkia
näitä näe? Totisesti sanon minä teille: ei
pidä tässä jätettämän kiweä kiwen päälle,
joka ei maahan jaoteta. Luc. 19:44.
3. Mutta koska hän istui Öljymäellä, me=
niwät opetuslapset hänen tykönsä erinänsä,
ja sanoiwat: sano meille: koska tämä tapah=
tuu, ja mikä sinun tulemises ja maailman
lopun merkki ollee?

4. Ja Jesus wastasi, ja sanoi heille: katsokaat, ettei kenkään teitä wiettele.
Marc. 13:5. Eph. 5:6. Col. 2:8. 2 Thess. 2:3.

5. Sillä monta tulewat minun nimeeni, sanoen: minä olen Kristus! ja wiettelewät monta.

6. Niin te saatte kuulla sotia ja sanomia sodista. Katsokaat, ettette peljästy; sillä kaikki nämät pitää tapahtuman, mutta ei wielä ole loppu.

7. Sillä kansan pitää kansaa wastaan nouseman ja waltakunnan waltakuntaa wastaan, ja tulee ruttotauti ja nälkä ja maan järistys moneen paikkaan.

8. Mutta kaikki nämät owat murhetten alku.

9. Silloin he ylönantawat teitä waiwaan ja tappawat teidän, ja te tulette wihattawaksi kaikilta pakanoilta minun nimeni tähden.
Matth. 10:17. Marc. 13:9. Luc. 21:12. Joh. 15:20. l. 16:2.

10. Ja silloin monta pahenewat, ja keskenänsä pettäwät toinen toisensa, ja wihaawat toinen toistansa keskenänsä.

11. Ja monta wäärää propheetata nousewat ja wiettelewät monta.

12. Ja että wääryys saa wallan, niin rakkaus monessa kylmenee.

13. Mutta joka wahwana pysyy loppuun asti, se tulee autuaaksi.

14. Ja tämä waltakunnan ewangeliumi pitää saarnattaman kaikessa maailmassa, kaikille pakanoille todistukseksi; ja silloin tulee loppu.

15. Koska te siis näette häwityksen kauhistuksen, josta sanottu on Daniel propheetan kautta, seisowan siinä pyhässä siassa; (joka tämän lukee, hän ymmärtäköön!)
Dan. 9:27. l. 12:11. Marc. 13:14. Luc. 21:20.

16. Silloin ne, kuin Judeassa owat, paetkoon wuorille.

17. Ja joka katon päällä on, älköön astuko alas ottamaan jotakin huoneestansa.

18. Ja joka pellolla on, älköön palaitko waatteitansa ottamaan.

19. Woi raskaita ja imettäwäisiä niinä päiwinä!

20. Mutta rukoilkaat, ettei teidän pakonne tapahtuisi talwella eikä sabbattina.

21. Sillä silloin pitää suuren waiwan oleman, jonka kaltaista ei ole ollut maailman alusta niin tähän asti, ei myös tule.

22. Ja ellei ne päiwät olisi lyhetyt, niin ei yksikään liha tulisi autuaaksi; mutta walittuin tähden pitää ne päiwät lyhettämän.
Marc. 13:20.

23. Silloin jos joku teille sanois: katso, tässä on Kristus, taikka siellä! älkäät uskoko.
Marc. 13:21. Luc. 17:23. l. 21:8.

24. Sillä wäärät Kristukset ja wäärät propheetat nousewat, ja tekewät suuria ihmeitä ja merkkejä: niin että myös, jos taitais tapahtua, walitutkin eksytettäisiin.
Marc. 13:22.

25. Katso, minä olen sen teille ennen sanonut.

26. Jos he siis teille sanowat: katso, hän on korwessa! niin älkäät menkö ulos; katso, hän on kammioissa! älkäät uskoko.

27. Sillä niinkuin pitkäisen tuli leimahtaa idästä ja näkyy hamaan länteen, niin on myös Ihmisen Pojan tulemus.

28. Sillä kussa raato on, siihen kotkat kokoontuwat.
Job. 39:33. Luc. 17:37.

29. Mutta kohta sen ajan waiwan jälkeen aurinko pimenee, ja kuu ei anna waloansa, ja tähdet putoowat taiwaasta, ja taiwaan woimat pitää liikutettaman.
Es. 13:10. Hes. 32:7. Joel. 2:31. l. 3:15. Marc. 13:24. Luc. 21:25. Ap. T. 2:20.

30. Ja silloin näkyy Ihmisen Pojan merkki taiwaassa, ja silloin kaikki sukukunnat maassa parkuwat, ja saawat nähdä Ihmisen Pojan tulewan taiwaan pilwissä suurella woimalla ja kunnialla.
Matth. 25:31. Marc. 13:26. Ilm. k. 1:7.

31. Ja hän lähettää enkelinsä suurella basunan äänellä, ja he kokoowat hänen walittunsa neljästä tuulesta, yhdestä taiwasten äärestä niin toiseen.
Matth. 13:41. 1 Cor. 15:52. 1 Thess. 4:16.

32. Mutta oppikaat fiikunapuusta wertaus: kosta sen oksa on tuore ja lehdet puhkeawat, niin te tiedätte suwen läsnä olewan:

33. Niin myös te, kosta te näette nämät kaikki, tietäkäät, että se on läsnä owen edessä.
Jac. 5:9.

34. Totisesti sanon minä teille: ei suinkaan tämän sukukunnan pidä hukkuman ennenkuin kaikki nämät tapahtuwat.
Marc. 13:30. Luc. 21:32.

35. Taiwas ja maa pitää hukkuman, mutta minun sanani ei pidä suinkaan hukkaantuman.
Marc. 13:31. Luc. 21:33.

36. Waan siitä päiwästä ja hetkestä ei tiedä kenkään, ei taiwaan enkelitkään, waan minun Isäni yksinänsä.
Marc. 13:32.

37. Mutta niinkuin Noan ajat oliwat, niin pitää myös Ihmisen Pojan tulemus oleman.
Luc. 17:26. 1 Piet. 3:20.

38. Sillä niinkuin he niinä päiwinä wedenpaisumisen edellä oliwat, söiwät ja joiwat, naiwat ja huoliwat, hamaan siihen päiwään asti, jona Noa arkkiin sisälle meni;
1 Mos. 6:2. l. 7:7.

39. Ja ei tietäneet ennen kuin wedenpaisumus tuli, ja otti pois kaikki: niin pitää myös Ihmisen Pojan tulemus oleman.
40. Silloin on kaksi kedolla: yksi otetaan ylös, ja toinen jätetään. Luc. 17:34, 35.
41. Kaksi jauhawat myllyssä: yksi otetaan ylös, ja toinen jätetään.
42. Walwokaat siis; sillä et te tiedä, millä hetkellä teidän Herranne on tulewa.

Matth. 25:13. Marc. 17:33, 35.

43. Mutta se tietäkäät: jos perheenisäntä tietäis, millä hetkellä waras on tulewa, kaiketi hän walwois, ja ei sallisi kaiwaa huonettansa. Luc. 12:39.

1 Thess. 5:2. 2 Piet. 3:7, 10. Ilm. k. 3:3. l. 16:15.

44. Sentähden olkaat te myös walmiit; sillä millä hetkellä et te luulekaan, tulee Ihmisen Poika.
45. Kuka siis on uskollinen ja toimellinen palwelia, jonka Herra pani perheensä päälle, antamaan heille ruokaa ajallansa?

Luc. 12:42.

46. Autuas on se palwelia, jonka Herra löytää niin tehneeksi, koska hän tulee.
47. Totisesti sanon minä teille: hän panee hänen kaiken hywyytensä päälle.

Matth. 25:21, 23. Luc. 22:29, 30.

48. Mutta jos se paha palwelia sanoo sydämessänsä: minun Herrani wiipyy tulemasta;
49. Ja rupee pieksemään leipäweljiänsä, niin myös syömään ja juomaan juomaritten kanssa:
50. Niin sen palwelian Herra tulee sinä päiwänä, jona hän ei luulekaan, ja sillä hetkellä, jolla hän ei tiedä;
51. Ja hän eroittaa hänen, ja antaa hänelle osan ulkokullattuin kanssa: siellä pitää oleman itku ja hammasten kiristys.

Matth. 8:12. l. 13:42. l. 25:30.

25 Luku.

Wertaukset 10 neitseestä ja palwelioista. Wiimeisestä tuomiosta.

Silloin pitää taiwaan waltakunta oleman kymmenen neitseen kaltainen, jotka ottiwat lamppunsa, ja meniwät ulos ylkää wastaan.
2. Mutta wiisi heistä oli taitawata, ja wiisi tyhmää.
3. Ne tyhmät ottiwat lamppunsa, ja ei ottaneet öljyä myötänsä.
4. Mutta taitawat ottiwat öljyä astioihinsa, ynnä lamppuinsa kanssa.
5. Koska ylkä wiipyi, tuliwat he kaikki uneljaaksi ja makasiwat.
6. Mutta puoliyönä tuli huuto: katso, ylkä tulee, menkäät ulos häntä wastaan.
7. Niin nousiwat kaikki nämät neitseet ja walmistiwat lamppunsa.
8. Mutta tyhmät sanoiwat taitawille: antakaat meille teidän öljystänne; sillä meidän lamppumme sammuwat.
9. Niin wastasiwat taitawat, sanoen: ei suinkaan, ettei meiltä ja teiltä puuttuisi; mutta menkäät paremmin niiden tykö, jotka myywät, ja ostakaat itsellenne.
10. Mutta koska he meniwät ostamaan, tuli ylkä, ja jotka walmiit oliwat, ne meniwät hänen kanssansa häihin, ja owi suljettiin. Luc. 13:25.
11. Wiimein tuliwat nekin toiset neitseet, ja sanoiwat: herra, herra, awaa meidän eteemme.
12. Mutta hän wastasi ja sanoi: totisesti sanon minä teille: en tunne minä teitä.

Matth. 7:23.

13. Walwokaat sentähden, sillä et te tiedä päiwää eikä hetkeä, jona Ihmisen Poika tulee. Matth. 24:42, 44. Marc. 13:33, 35. Luc. 21:36.

1 Cor. 16:13. 1 Piet. 5:8. Ilm. k. 16:15.

14. Sillä niinkuin ihminen matkusti kauwas ja kutsui palweliansa, ja antoi heille tawaransa: Luc. 19:12, 13.
15. Ja niin yhdelle antoi wiisi leiwiskätä, toiselle kaksi, ja kolmannelle yhden, jokaiselle waransa jälkeen: ja meni kohta matkaansa.
16. Niin meni se, joka wiisi leiwiskätä oli ottanut, teki niillä kauppaa, ja woitti toiset wiisi leiwiskätä.
17. Niin myös se, joka kaksi oli ottanut, woitti myös toiset kaksi.
18. Mutta joka yhden oli ottanut, hän meni pois ja kaiwoi maahan, ja kätki herransa rahan.
19. Niin pitkän ajan perästä tuli niiden palweliain herra, ja laski lukua heidän kanssansa.
20. Ja tuli se, joka oli ottanut wiisi leiwiskätä, ja toi toiset wiisi leiwiskätä, sanoen: herra, wiisi leiwiskätä sinä annoit minulle, katso, minä olen toiset wiisi leiwiskätä niillä woittanut.
21. Sanoi hänen herransa hänelle: hywin, sinä hywä ja uskollinen palwelia! wähän päällä sinä olit uskollinen, minä panen sinun paljon päälle: mene sinun herras iloon. Matth. 24:47. Luc. 22:29, 30.
22. Niin tuli se, joka oli kaksi leiwiskätä ottanut, ja sanoi: herra, kaksi leiwiskätä sinä annoit minulle, katso, toiset kaksi olen minä niillä woittanut.
23. Sanoi hänen herransa hänelle: hywin,

sinä hywä ja uskollinen palwelia! wähän päällä sinä olit uskollinen, minä panen sinun paljon päälle: mene sinun herras iloon.

24. Niin myös se tuli, joka yhden leiwiskän oli ottanut, ja sanoi: herra, minä tiesin sinun kowaksi mieheksi: sinä niität siitä, kuhunkas et kylwänyt, ja siitä sinä kokoot, kuhunka sinä et hajoittanut.

25. Ja minä peljäten menin pois ja kätkin sinun leiwiskäs maahan: katso, tässä on sinun omas.

26. Mutta hänen herransa wastasi, ja sanoi hänelle: sinä paha ja laiska palwelia; tiesitkös minun siitä niittäwän, kuhunka en minä kylwänyt, ja sieltä kokoowan, johonka en minä ole hajoittanut;

27. Niin sinun siis olis tullut antaa minun rahani waihettajille, ja minä tultuani olisin omani jälleen saanut kaswon kanssa.

28. Ottakaat siis häneltä se leiwiskä, ja antakaat sille, jolla on kymmenen leiwiskätä.

29. (Sillä jokaiselle, jolla on, pitää annettaman, ja hänellä pitää kyllä oleman; mutta jolla ei ole, sekin kuin hänellä on, pitää häneltä otettaman pois:)

Matth. 13:12. Marc. 4:25. Luc. 8:18. l. 19:26.

30. Ja heittäkäät se kelwotoin palwelia ulkonaiseen pimeyteen: siellä pitää oleman itku ja hammasten kiristys.

Matth. 8:12. l. 22:13. l. 24:51.

31. Mutta koska Ihmisen Poika tulee kunniassansa, ja kaikki pyhät enkelit hänen kanssansa, silloin hän istuu kunniansa istuimella. Zach. 14:5.

Matth. 16:27. 1 Thess. 4:16. 2 Thess. 1:7. Jud. Ep. w. 14.

32. Ja hänen eteensä kootaan kaikki kansat. Ja hän eroittaa toiset toisistansa, niinkuin paimen eroittaa lampaat wuohista.

Kork. w. 2:17. Hes. 34:17, 20. Rom. 14:10. 2 Cor. 5:10.

33. Ja asettaa lampaat tosin oikialle puolellensa, mutta wuohet wasemmallensa.

34. Silloin sanoo kuningas niille, jotka hänen oikialla puolellansa owat: tulkaat, minun Isäni siunatut, omistakaat se waltakunta, joka teille on walmistettu maailman alusta.

35. Sillä minä isosin, ja te ruokitte minun: minä janosin, ja te juotitte minun: minä olin outo, ja te minun huoneeseen otitte: Es. 58:7. Hes. 18:7.

36. Alasti, ja te waatetitte minun: sairasna, ja te opitte minua: minä olin wankina, ja te tulitte minun tyköni. Jac. 1:27.

37. Silloin wanhurskaat häntä wastaawat, ja sanowat: Herra, koska me näimme sinun isoowan, ja ruokimme sinun? taikka janoowan, ja annoimme sinun juoda?

38. Mutta koska me näimme sinun outona, ja huoneeseen otimme sinun? taikka alastoinna, ja waatetimme sinua?

39. Eli koska me näimme sinun sairasna, taikka wankina, ja tulimme sinun tykös?

40. Niin wastaa kuningas, ja sanoo heille: totisesti sanon minä teille: sen kuin te olette tehneet yhdelle näistä wähimmistä minun weljistäni, sen te teitte minulle.

San. l. 19:17. Hebr. 6:10.

41. Silloin hän myös sanoo niille, jotka wasemmalla owat: menkäät pois minun tyköäni, te kirotut, siihen ijankaikkiseen tuleen, joka walmistettu on perkeleelle ja hänen enkeleillensä. Ps. 6:9. Matth. 7:23. Luc. 13:27.

42. Sillä minä isosin, ja et te minua ruokkineet: minä janosin, ja et te minua juottaneet;

43. Minä olin outo, ja et te minua huoneeseen ottaneet: alastoin, ja et te minua waatettaneet: sairas ja wankina, ja et te minua oppineet.

44. Silloin nekin häntä wastaawat, sanoen: Herra, koska me näimme sinun isoowan, taikka janoowan, taikka outona, eli alastoinna, eli sairasna, taikka wankina, ja emme sinua palwelleet?

45. Silloin hän wastaa heitä, sanoen: totisesti sanon minä teille, mitä et te tehneet yhdelle näistä wähimmistä, sitä et te tehneet minulle.

46. Ja niiden pitää menemän ijankaikkiseen waiwaan, mutta wanhurskaat ijankaikkiseen elämään. Dan. 12:2. Joh. 5:29.

26 Luku.

Jesus woidellaan ja myydään. Pääsiäislammas. Ehtoollinen. Kärsiminen Gethsemanessa ja rukous. Kiinni ottaminen ja tutkiminen hengellisessä oikeudessa. Pietarin lankeemus.

Ja se tapahtui, koska Jesus oli lopettanut kaikki nämät puheet, sanoi hän opetuslapsillensa:

2. Te tiedätte, että kahden päiwän perästä tulee pääsiäinen, ja Ihmisen Poika ylönannetaan ristiinnaulittaa. Marc. 14:1. Luc. 22:1.

3. Silloin kokoontuiwat pappein päämiehet ja kirjanoppineet ja kansan wanhimmat ylimmäisen papin saliin, joka kutsuttiin Kaiphas;

4. Ja neuwoa pitiwät, kuinka he Jesuksen kawalluksella kiinniottaisiwat ja tappaisiwat. Joh. 11:47.

5. Mutta he sanoiwat: ei juhlapäiwänä, ettei kansassa tule meteli.

6. Koska Jesus oli Bethaniassa spitalisen Simonin huoneessa,

7. Tuli yksi waimo hänen tykönsä, jolla
oli klasi kallista woidetta, ja kaasi sen hä=
nen päänsä päälle atrioitessansa.
Marc. 14:3. Joh. 11:2. l. 12:3.
8. Mutta koska hänen opetuslapsensa sen
näkiwät, närkästyiwät he, ja sanoiwat: mi=
hinkä kelpaa tämä haaskaus?
9. Sillä tämä woide olis kalliisti taittu
myytää ja annettaa waiwaisille.
10. Mutta koska Jesus sen ymmärsi, sanoi
hän heille: mitä te waiwaatte tätä waimoa?
Sillä hän teki hywän työn minun kohtaani.
11. Sillä teidän tykönänne owat aina
waiwaiset; mutta en minä teillä aina ole.
5 Mos. 15:11. Joh. 12:8.
12. Sillä että hän kaasi sen woiteen mi=
nun ruumiini päälle, sen on hän tehnyt
minun hautaamisekseni.
13. Totisesti sanon minä teille: kussa ikänä
tämä ewangeliumi saarnataan kaikessa
maailmassa, niin tämä myös, kuin hän teki,
pitää mainittaman hänen muistoksensa.
14. Silloin läksi pois yksi kahdestatoista=
kymmenestä, joka kutsuttiin Judas Ischa=
rioth, pappein päämiesten tykö;
Matth. 10:4. Marc. 14:10. Luc: 22:3, 4.
15. Ja sanoi: mitä te tahdotte minulle an=
taa, ja minä teille hänen saatan? Ja he
määräsiwät hänelle kolmekymmentä hopia=
penninkiä. Zach. 11:12.
16. Ja siitä ajasta etsei hän soweliasta ai=
kaa pettääksensä häntä.
17. Mutta ensimäisen makian leiwän päi=
wänä tuliwat opetuslapset Jesuksen tykö,
sanoen hänelle: kussas tahdot, että meidän
pitää sinulle walmistaman pääsiäislampaan
syötää? Marc. 14:12. Luc. 22:7.
18. Niin hän sanoi: menkäät kaupunkiin
yhden tykö, ja sanokaat hänelle: Mestari
sanoo: minun aikani on läsnä, sinun tykö=
näs minä tahdon pääsiäistä pitää minun
opetuslasteni kanssa.
19. Ja opetuslapset tekiwät niinkuin Je=
sus oli heitä käskenyt, ja walmistiwat pää=
siäislampaan.
20. Mutta koska ehtoo tuli, istui hän pöy=
dän tykönä kahdentoistakymmenen kanssa.
21. Ja heidän syödessänsä sanoi hän: toti=
sesti minä sanon teille: yksi teistä minun
pettää. Marc. 14:18. Luc. 22:14, 21. Joh. 13:21.
22. Ja he tuliwat sangen murheellisiksi, ja
rupesi jokainen heistä sanomaan hänelle:
Herra, lienenkö minä se?
23. Mutta hän wastasi, ja sanoi: joka mi=
nun kanssani pistää kätensä watiin, se pet=
tää minun. Marc. 14:20.
24. Ihmisen Poika tosin menee, niinkuin
hänestä on kirjoitettu; mutta woi sitä ih=
mistä, jonka kautta Ihmisen Poika pete=
tään! parempi olis sille ihmiselle ollut, jos
ei hän olis syntynyt. Ps. 41:10.
25. Niin wastasi Judas, joka hänen petti,
ja sanoi: Mestari, olenko minä se? hän sa=
noi hänelle: sinäpä sen sanoit.
26. Mutta koska he söiwät, otti Jesus lei=
wän, ja kiitti, mursi ja antoi opetuslapsille,
ja sanoi: ottakaat, syökäät: tämä on minun
ruumiini. Marc. 14:22. Luc. 22:19. 1 Cor. 11:23.
27. Ja hän otti kalkin, ja kiitti, antoi heille,
ja sanoi: juokaat tästä kaikki;
28. Sillä tämä on minun wereni, sen uu=
den testamentin; joka monen tähden wuo=
datetaan syntein anteeksi antamiseksi.
Matth. 20:28. Rom. 5:15.
29. Mutta minä sanon teille: en suinkaan
minä silleen juo tästä wiinapuun hedel=
mästä, siihen päiwään asti kuin minä juon
teidän kanssanne sen uuden minun Isäni
waltakunnassa. Marc. 14:25. Luc. 22:18.
30. Ja koska he oliwat kiitoswirren wei=
sanneet, meniwät he ulos Öljymäelle.
31. Silloin sanoi Jesus heille: tänä yönä
te kaikki pahenette minussa; sillä kirjoitettu
on: minä lyön paimenta, ja lampaat lau=
masta pitää hajoitettaman.
Zach. 13:7. Marc. 14:27. Joh. 16:32.
32. Mutta sitte kuin minä nousen ylös,
käyn minä teidän edellänne Galileaan.
Matth. 28:6, 7. Marc. 14:28. Luc. 16:7.
33. Niin wastasi Pietari, ja sanoi hänelle:
jos wielä kaikki sinussa pahenisiwat, en mi=
nä ikänä pahene.
34. Jesus sanoi hänelle: totisesti sanon
minä sinulle: tänä yönä, ennen kuin kukko
laulaa, kolmasti sinä minun kiellät.
Luc. 22:34. Joh. 13:28.
35. Pietari sanoi hänelle: ja waikka minun
pitäis sinun kanssas kuoleman, en kiellä
minä sinua. Niin sanoiwat myös kaikki ope=
tuslapset.
36. Silloin tuli Jesus heidän kanssansa
kylään, joka kutsutaan Gethsemaneksi, ja sa=
noi opetuslapsillensa: istukaat tässä, niin
kauwan kuin minä menen ja rukoilen tuolla.
Marc. 14:32. Luc. 22:39. Joh. 18:1.
37. Ja hän otti tykönsä Pietarin ja kaksi
Zebedeuksen poikaa, rupesi murehtimaan ja
wapisemaan. Matth. 4:21.
38. Niin sanoi Jesus heille: minun sieluni
on suuresti murheissansa kuolemaan asti;
olkaat tässä ja walwokaat minun kanssani.
Joh. 12:27.
39. Ja hän meni wähää taemma, lankesi
kaswoillensa, rukoillen ja sanoen: minun

Isäni! jos mahdollinen on, niin menkään
pois minulta tämä kalkki: ei kuitenkaan
niinkuin minä tahdon, mutta niinkuin sinä.
Hebr. 5:7, 8.
40. Ja hän tuli opetuslasten tykö, ja löysi
heidän makaamasta, ja sanoi Pietarille:
niin et te woineet yhtä hetkeä walwoa mi=
nun kanssani.
41. Walwokaat ja rukoilkaat, ettette kiusa=
ukseen lankeisi. Henki tosin on altis, mutta
liha on heikko. 1 Piet. 4:7.
42. Taas meni hän toisen kerran ja ru=
koili, sanoen: minun Isäni! ellei tämä kalkki
taida mennä pois minulta, muutoin jos en
minä sitä juo, niin tapahtukoon sinun tahtos.
43. Ja hän tuli ja löysi taas heidän ma=
kaamasta; sillä heidän silmänsä oliwat ras=
kaat.
44. Ja hän jätti heidän, meni taas ja ru=
koili kolmannen kerran, ja sanoi entisen sa=
nan.
45. Silloin hän tuli opetuslastensa tykö,
ja sanoi heille: maatkaat wielä ja lewätkäät!
katso, hetki on lähestynyt, ja Ihmisen Poi=
ka annetaan ylön syntisten käsiin.
46. Nouskaat, käykäämme: katso, se lähes=
tyi, joka minun pettää.
47. Ja wielä hänen puhuessansa, katso,
Judas, yksi kahdestatoistakymmenestä, tuli,
ja hänen kanssansa paljo wäkeä miekoilla ja
seipäillä, pappein päämiehiltä ja kansan
wanhimmilta. Marc. 14:43. Luc. 22:47. Joh. 18:3.
48. Mutta se, joka hänen petti, oli antanut
heille merkin, sanoen: kenenkä minä suuta
annan, se on, kiinniottakaat häntä.
49. Ja hän astui kohta Jesuksen tykö ja
sanoi: terwe Rabbi! ja suuta antoi hänen.
50. Niin sanoi Jesus hänelle: ystäwäni!
mitä warten sinä tulit? Silloin ne astui=
wat edes, ja laskiwat kätensä Jesuksen pääl=
le, ja ottiwat hänen kiinni.
51. Ja katso, yksi niistä, jotka oliwat Je=
suksen kanssa, ojensi kätensä, weti miekkansa,
ja löi ylimmäisen papin palweliata, ja hak=
kasi pois hänen korwansa. Joh. 18:10.
52. Niin Jesus sanoi hänelle: pistä miek=
kas siallensa; sillä kaikki, jotka miekkaan ru=
peewat, ne miekkaan hukkuwat.
1 Mos. 9:6. Ilm. k. 13:10.
53. Taikka luulettekos, etten minä woisi wie=
lä rukoilla minun Isääni, lähettämään mi=
nulle enämmän kuin kaksitoistakymmentä
legiota enkeleitä?
54. Kuinka siis Raamatut täytetään, että
niin pitää tapahtuman? Es. 53:7, 8, 10.
55. Sillä hetkellä sanoi Jesus joukolle:
niinkuin ryöwärin tykö te läksitte miekoilla
ja seipäillä minua kiinniottamaan: minä
istuin teidän tykönänne joka päiwä, opet=
tain templissä, ja et te minua kiinniot=
taneet.
56. Mutta tämä on kaikki tapahtunut, että
prophetain kirjoitukset täytettäisiin. Sil=
loin kaikki opetuslapset jättiwät hänen, ja
pakeniwat. Wal. w. 4:20.
57. Mutta ne, jotka Jesuksen oliwat kiinni=
ottaneet, weiwät hänen Kaiphaan, ylim=
mäisen papin, tykö, kussa kirjanoppineet ja
wanhimmat oliwat heitänsä koonneet.
Marc. 14:53. Luc. 22:54. Joh. 18:24.
58. Mutta Pietari seurasi häntä taampana
hamaan ylimmäisen papin salin porstuaan,
ja meni sisälle, ja istui palweliain sekaan,
näkemään loppua.
59. Mutta pappein päämiehet ja wanhim=
mat ja kaikki raadi etsiwät wäärää todis=
tusta Jesusta wastaan, saadaksensa häntä
tappaa; Marc. 14:55.
60. Ja ei löytäneet. Ja waikka monta
wäärää todistajata tuli, niin ei he sittekään
löytäneet. Mutta wiimein tuli kaksi wäärää
todistajata,
61. Ja sanoiwat: tämä on sanonut: minä
woin maahan jaottaa Jumalan templin,
ja kolmena päiwänä sen rakentaa ylös.
Matth. 27:40. Joh. 2:19.
62. Ja pappein päämies nousi ja sanoi
hänelle: etkös mitään wastaa, mitä nämät
sinua wastaan todistawat?
63. Mutta Jesus oli ääneti. Ja pappein
päämies wastasi, ja sanoi hänelle: minä
wannotan sinua sen eläwän Jumalan kaut=
ta, ettäs sanot meille, jos sinä olet se Kris=
tus, Jumalan Poika.
64. Sanoi Jesus hänelle: sinäpä sen sa=
noit; kuitenkin sanon minä teille: tästedes
pitää teidän näkemän Ihmisen Pojan istu=
wan woiman oikialla puolella ja tulewan
taiwaan pilwissä. Ps. 110:1. Matth. 16:27. l. 24:30.
l. 25:31. Rom. 14:10. 1 Thess. 4:16. Ilm. k. 1:7.
65. Silloin rewäisi pappein päämies waat=
teensa, sanoen: hän on pilkannut (Jumala=
ta); mitä me silleen todistajita tarwitsem=
me? Katso, nyt te kuulitte hänen pilkkansa.
66. Mitä te luulette? Mutta he wastasi=
wat, ja sanoiwat: hän on wikapää kuole=
maan.
67. Silloin he syljeskeliwät hänen kas=
woillensa, ja löiwät häntä poskelle; ja mun=
tamat pieksiwät häntä sauwoillansa,
Es. 50:6. Matth. 27:30.
68. Sanoen: arwaa meille, Kriste, kuka
on, joka sinua löi?
69. Mutta Pietari istui ulkona salista, ja

hänen tykönsä tuli yksi piika ja sanoi: sinä olit myös Jesuksen kanssa Galileasta.

Marc. 14:66. Luc. 22:55. Joh. 18:17, 25.

70. Mutta hän kielsi kaikkein edessä, ja sanoi: en minä tiedä, mitäs sanot.

71. Koska hän läksi ulos owesta, näki hänen toinen piika, ja sanoi niille, jotka siellä oliwat: ja tämä oli Jesuksen Natsarenin kanssa.

72. Ja hän kielsi taas wannotulla walalla: en tunne minä sitä ihmistä.

73. Mutta wähän hetken perästä tuliwat ne, jotka siellä seisoiwat, ja sanoiwat Pietarille: totisesti olet sinä myös yksi heistä; sillä sinun puheeskin ilmoittaa sinun.

Luc. 22:56.

74. Niin hän rupesi itseänsä sadattelemaan ja wannomaan: en tunne minä sitä ihmistä. Ja kohta kukko lauloi.

75. Niin Pietari muisti Jesuksen sanan, joka oli hänelle sanonut: ennen kuin kukko laulaa, kolmasti sinä minun kiellät. Ja hän meni ulos, ja itki katkerasti.

Marc. 14:30. Luc 22:61.

27 Luku.

Judas hirttää itsensä. Jesuksen tuomio, kruunu, risti, kuolema ja hautaus.

Mutta koska aamu tuli, pitiwät kaikki pappein päämiehet ja kansan wanhimmat neuwoa Jesusta wastaan, häntä kuolettaaksensa.

Marc. 15:1. Luc. 22:66.

2. Ja sitoiwat hänen, weiwät pois ja ylönantoiwat hänen maanherralle Pontius Pilatukselle. Luc. 23:1. Joh. 18:28.

3. Koska Judas, joka hänen petti, näki hänen kuolemaan tuomituksi, katui hän, ja toi jälleen ne kolmekymmentä hopiapenninkiä pappein päämiehille ja wanhimmille,

4. Sanoen: minä pahasti tein, että minä petin wiattoman weren. Mutta he sanoiwat: mitä meidän siihen tulee? katso itseäs.

5. Ja hän heitti ne hopiapenningit templiin, läksi sieltä, meni pois ja hirtti itsensä.

Ap. T. 1:18.

6. Mutta pappein päämiehet ottiwat ne hopiapenningit, ja sanoiwat: ei näitä sowi panna uhriarkkuun; sillä se on weren hinta.

7. Niin he pitiwät neuwoa, ja ostiwat niillä sawenwalajan pellon, wierasten hautaamiseksi.

8. Sentähden se pelto on kutsuttu tähän päiwään asti weripelloksi. Ap. T. 1:19.

9. Silloin täytettiin se, kuin sanottu oli Jeremialta propheetalta, joka sanoo: ja he ottiwat kolmekymmentä hopiapenninkiä, sen arwatun hinnan, jonka he arwasiwat Israelin lapsilta; Sach. 11:12.

10. Ja antoiwat ne sawenwalajan pellosta, niinkuin Herra on minun käskenyt.

11. Mutta Jesus seisoi maanherran edessä. Niin maanherra kysyi häneltä, sanoen: oletkos sinä Judalaisten kuningas? Jesus sanoi hänelle: sinäpä sen sanot.

Marc. 15:2. Luc. 23:3. Joh. 18:33, 37. 1 Tim. 6:13.

12. Ja kuin hänen päällensä kannettiin pappein päämiehiltä ja wanhimmilta, ei hän mitään wastannut.

13. Silloin sanoi Pilatus hänelle: etkös kuule, kuinka paljon he sinua wastaan todistawat?

14. Ja ei hän wastannut häntä yhtäkään sanaa, niin että maanherra suuresti ihmetteli.

15. Mutta juhlana oli maanherra tottunut päästämään kansalle jonkun wangin irralle, jonka he tahtoiwat.

Marc. 15:6. Luc. 23:17. Joh. 18:39.

16. Niin oli heillä silloin yksi kuuluisa wanki sidottuna, joka kutsuttiin Barabbas.

17. Koska he siis koossa oliwat, sanoi Pilatus heille: kumman te tahdotte, että minä päästän teille? Barabban, taikka Jesuksen, joka kutsutaan Kristus?

18. Sillä hän tiesi, että he hänen kateuden tähden oliwat antaneet ylön.

19. Mutta kuin hän tuomioistuimelle istui, lähetti hänen emäntänsä hänen tykönsä, sanoen: älä sinä mitään tee sille wanhurskaalle; sillä minä olen paljon kärsinyt tänäpänä unessani hänen tähtensä.

20. Mutta pappein päämiehet ja wanhimmat yllyttiwät kansaa anomaan Barabbasta, mutta Jesusta hukkaamaan.

Marc. 15:11. Luc. 23:18. Joh. 18:40.

21. Niin wastasi maanherra ja sanoi heille: kumman näistä kahdesta te tahdotte, että minä päästän teille? Mutta he sanoiwat: Barabban. Ap. T. 3:14.

22. Pilatus sanoi heille: mitästä siis minun pitää tekemän Jesukselle, joka kutsutaan Kristus? Sanoiwat he kaikki hänelle: ristiinnaulittakaan.

23. Niin sanoi maanherra: mitästä hän pahaa teki? Mutta he huusiwat sitä enämmin, ja sanoiwat: ristiinnaulittakaan.

24. Koska Pilatus näki, ettei hän mitään auttaa taitanut, mutta enämpi pauhina tuli, otti hän wettä ja pesi kätensä kansan edessä, sanoen: wiatoin olen minä tämän wanhurskaan wereen: katsokaat teitänne.

25. Ja kaikki kansa wastasi, ja sanoi: hä-

nen werensä tulkaan meidän päällemme ja
meidän lastemme päälle.
26. Silloin päästi hän heille Barabban;
mutta Jesuksen, koska hän hänen ruoskinut
oli, antoi hän ylön ristiinnaulittaa.
Marc. 15: 15. Luc. 23:24, 25. Joh. 19: 16.
27. Silloin maanherran huowit weiwät
Jesuksen raastupaan, ja kokosiwat hänen ty=
tönsä kaiken joukon.
28. Ja kuin he oliwat hänen riisuneet,
puettiwat he hänen purpuraiseen kaapuun.
29. Ja tekiwät orjantappuroista kruunun
ja paniwat hänen päähänsä, ja ruowon
hänen oikiaan käteensä, ja kumarsiwat pol=
wiansa hänen edessänsä, pilkkasiwat hän=
tä, ja sanoiwat: terwe, Judalaisten ku=
ningas!
30. Ja kuin he oliwat sylkeneet hänen
päällensä, ottiwat he ruowon ja löiwät hän=
tä päähän. Es. 50: 6. Matth. 26: 67.
31. Ja sitte kuin he oliwat häntä pilkan=
neet, riisuiwat he häneltä kaapun, ja puetti=
wat hänen omiin waatteisiinsa, ja weiwät
hänen ristiinnaulittaa.
32. Mutta koska he meniwät ulos, löysi=
wät he yhden miehen Kyrenistä, nimeltä
Simon: sen he waateiwat hänen ristiänsä
kantamaan. Marc. 15: 21. Luc. 23: 26.
33. Ja tuliwat siihen paikkaan, joka kutsu=
taan Golgatha, se on pääkallon paikka.
Marc. 15: 22. Luc. 23: 33. Joh. 19: 17.
34. He antoiwat hänelle etikkata juoda sa=
pella sekoitettua; ja kuin hän maisti, niin ei
hän tahtonut juoda. Ps. 69: 22.
35. Mutta sitte kuin he oliwat hänen ris=
tiinnaulinneet, jakoiwat he hänen waatteen=
sa, ja heittiwät arpaa, että täytettäisiin, kuin
sanottu oli prophetan kautta: he owat heil=
lensä minun waatteeni jakaneet, ja minun
waatteistani owat he heittäneet arpaa.
Ps. 22: 19. Marc. 15: 24. Luc. 23: 34. Joh. 19: 23, 24.
36. Ja istuen he wartioitsiwat häntä siinä.
37. Ja he paniwat hänen päänsä päälle
hänen syynsä kirjoitetun: TÄMÄ ON
JESUS JUDALAISTEN KUNIN=
GAS. Marc. 15: 26. Luc. 23: 38. Joh. 19: 19.
38. Silloin ristiinnaulittiin kaksi ryöwäriä
hänen kanssansa, yksi oikialle puolelle, ja
toinen wasemmalle. Es. 53: 12. Luc. 23: 32.
39. Mutta ohitsekäywäiset pilkkasiwat hän=
tä, wäänteliwät päätänsä, Ps. 22: 8.
40. Ja sanoiwat: sinä, joka maahan jao=
tat Jumalan templin, ja kolmena päiwänä
sen rakennat, auta itseäs: jos olet Jumalan
Poika, niin astu alas rististä.
Matth. 26: 61. Joh. 2: 19.
41. Niin myös pappein päämiehet, kirjan=
oppineitten ja wanhimmitten kanssa, pilkka=
siwat häntä, ja sanoiwat:
42. Muita hän on auttanut, itseänsä ei
hän woi auttaa. Jos hän on Israelin ku=
ningas, niin astukaan nyt alas rististä,
niin me uskomme hänen;
43. Hän turwasi Jumalaan: päästäköön
nyt hänen, jos hän mielistyy häneen. Sillä
hän sanoi: Jumalan Poika minä olen.
Ps. 22: 9.
44. Sitä myös ryöwärit hänelle soimasi=
wat, jotka oliwat ristiinnaulitut hänen kans=
sansa. Luc. 23: 39.
45. Mutta kuudennesta hetkestä hamaan
yhdeksänteen asti oli pimiä kaikessa maassa.
46. Ja liki yhdeksättä hetkeä huusi Jesus
suurella äänellä, sanoen: Eli, Eli, lama sa=
bachtani? se on: minun Jumalani, minun
Jumalani, miksis minun ylönannoit?
Ps. 22: 2.
47. Mutta muutamat niistä, jotka siinä
seisoiwat, koska he sen kuuliwat, sanoiwat:
Eliasta hän huutaa.
48. Ja kohta juoksi yksi heistä ja otti sie=
nen, ja täytti sen etikalla, pani sen ruowon
päähän, ja antoi hänen juoda.
Marc. 15: 36. Joh. 19: 29.
49. Mutta muut sanoiwat: pidäs, katso=
kaamme, jos Elias tulee häntä päästämään.
50. Niin Jesus taas huusi suurella äänel=
lä, ja antoi henkensä.
Marc. 15: 37. Luc. 23: 46. Joh. 19: 30.
51. Ja katso, templin esiwaate repesi kah=
tia ylhäältä hamaan alas, ja maa järisi, ja
kalliot halkesiwat,
2 Mos. 26: 31. I. 36: 35. 2 Aikak. 3: 14.
52. Ja haudat aukeniwat, ja monta py=
häin ruumiista, jotka maanneet oliwat,
nousiwat ylös,
53. Ja läksiwät ulos haudoista, hänen
ylösnousemisensa jälkeen, tuliwat pyhään
kaupunkiin, ja ilmestyiwät monelle.
54. Mutta koska sadanpäämies ja ne, jot=
ka hänen kanssansa oliwat wartioitsemassa
Jesusta, näkiwät maan järinän ja ne, kuin
tapahtuiwat, pelkäsiwät he suuresti ja sa=
noiwat: totisesti oli tämä Jumalan Poika.
Marc. 15: 39. Luc. 23: 47.
55. Mutta siellä oli paljo waimoja, taam=
pana katselemassa, jotka Jesusta oliwat seu=
ranneet Galileasta, palwellen häntä.
Marc. 15: 40. Luc. 8: 2.
56. Joiden seassa oli Maria Magdalena,
ja Maria se Jakobin ja Josen äiti, ja Zebe=
deuksen poikain äiti.
57. Mutta koska ehtoo tuli, tuli yksi ri=
kas mies Arimathiasta, jonka nimi oli

Joseph, joka myös itse oli Jesuksen opetuslapsi. Marc.15:42,43. Luc.23:50. Joh.19:38.
58. Tämä meni Pilatuksen tykö, ja pyysi Jesuksen ruumista. Silloin Pilatus käski annettaa ruumiin.
59. Ja koska Joseph oli ruumiin ottanut, kääri hän sen puhtaaseen liinaan,
60. Ja pani omaan uuteen hautaansa, jonka hän oli hakannut kalliohon, ja wieritti suuren kiwen haudan owelle, ja meni pois. Es.53:9.
61. Silloin oliwat siellä Maria Magdalena ja toinen Maria, ja istuiwat haudan kohdalla.
62. Mutta toisena päiwänä walmistuksen päiwästä kokoontuiwat pappein päämiehet ja Phariseukset Pilatuksen tykö,
63. Sanoen: herra, me muistamme sen wietteliän sanoneen eläissänsä: kolmen päiwän perästä minä nousen.
64. Käske siis warjeltaa hautaa kolmanteen päiwään asti, ettei hänen opetuslapsensa tulisi yöllä ja warastaisi häntä, ja sanoisi kansalle: hän nousi kuolluista; ja niin jälkimmäinen willitys tulee pahemmaksi kuin ensimäinen.
65. Pilatus sanoi heille: teillä on wartiat: menkäät, wartioitkaat niinkuin te tiedätte.
66. Mutta he meniwät pois, ja wahwistiwat haudan wartian kanssa, ja lukitsiwat kiwen sinetillänsä.

28 Luku.

Jesuksen ylösnouseminen. Wartiat. Käsky kasteesta.

Mutta sabbatin päiwän lopulla, joka rupesi walaisemaan toista sabbattia, tuli Maria Magdalena ja toinen Maria katsomaan hautaa. Marc.16:2. Luc.24:1. Joh.20:1.
2. Ja katso, suuri maan järistys tapahtui; sillä Herran enkeli astui alas taiwaasta, tuli ja wieritti kiwen owelta, ja istui sen päälle.
3. Ja hän oli nähdä niinkuin pitkäisen tuli, ja hänen waatteensa oliwat walkiat niinkuin lumi.
4. Mutta hänen pelwostansa hämmästyiwät wartiat, ja tuliwat niinkuin he olisiwat kuolleet.
5. Mutta enkeli wastasi, ja sanoi waimoille: älkäät te peljätkö, sillä minä tiedän teidän etsiwän ristiinnaulittua Jesusta.
6. Ei hän ole täsä; sillä hän nousi ylös, niinkuin hän sanoi. Tulkaat, katsokaat siaa, kuhunka Herra pantu oli.
Matth.12:40. l.16:21. l.17:23.
7. Ja menkäät pian ja sanokaat hänen opetuslapsillensa, että hän nousi kuolluista. Ja katso, hän menee teidän edellänne Galileaan: siellä teidän pitää hänen näkemän, katso, minä sen teille sanoin. Matth.26:32.
8. Ja he meniwät nopiasti haudalta suurella pelwolla ja ilolla, ja juoksiwat ilmoittamaan hänen opetuslapsillensa.
9. Mutta heidän mennessänsä ilmoittamaan hänen opetuslapsillensa, katso, niin tuli Jesus heitä wastaan, ja sanoi: terwe teille! Niin he tuliwat ja rupesiwat hänen jalkoihinsa, ja kumarten rukoiliwat häntä.
Marc.16:9.
10. Silloin sanoi Jesus heille: älkäät peljätkö! menkäät, ilmoittakaat minun weljilleni, että he menisiwät Galileaan: siellä he saawat minun nähdä.
Joh.20:17. Ap.T.1:3. l.13:31. 1Cor.15:5.
11. Mutta koska he meniwät pois, katso, niin tuliwat muutamat wartioista kaupunkiin, ja ilmoittiwat ylimmäisille papeille kaikki, mitä tapahtunut oli.
12. Niin he kokoontuiwat wanhimpain kanssa, ja neuwoa pitiwät, ja antoiwat sotamiehille paljon rahaa,
13. Sanoen: sanokaat, että hänen opetuslapsensa tuliwat yöllä, ja warastiwat hänen meidän maatessamme.
14. Ja jos se tulee maanherran korwille, niin me tahdomme hänen lepyttää, ja saattaa teidän suruttomaksi.
15. Ja he ottiwat rahan, ja tekiwät niinkuin he oliwat opetetut. Ja tämä puhe on ääneksi otettu Judalaisten seassa hamaan tähän päiwään asti.
16. Mutta ne yksitoistakymmentä opetuslasta meniwät Galileaan, sille mäelle, jonka Jesus oli heille määrännyt.
17. Ja koska he näkiwät hänen, kumarsiwat he häntä, mutta muutamat epäiliwät.
18. Ja Jesus tuli ja puhutteli heitä, sanoen: minulle on annettu kaikki woima taiwaassa ja maan päällä.
Ps.8:7. Matth.11:27. Joh.3:35. l.13:3. l.17:2. Eph.1:22. Hebr.1:2. l.2:8.
19. Menkäät siis ja opettakaat kaikkea kansaa, ja kastakaat heitä nimeen Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen.
Marc.16:15. Luc.24:47.
20. Ja opettakaat heitä pitämään kaikki, kuin minä olen teille käskenyt. Ja katso, minä olen teidän kanssanne joka päiwä, maailman loppuun asti. Amen!

Pyhän Marcuksen Ewangeliumi.

1 Luku.

Jesus kastetaan, kiusataan, saarnaa, kutsuu 4 opetuslasta ja parantaa sairaita.

Jesuksen Kristuksen, Jumalan Pojan, ewangeliumin alku;
2. Niinkuin propheetaissa kirjoitettu on: katso, minä lähetän minun enkelini sinun kaswois eteen, joka on walmistawa sinun ties sinun etees. Mal. 3:1. Matth. 11:10. Luc. 7:27.
3. Huutawan ääni on korwessa: walmistakaat Herran tietä, tehkäät hänen polkunsa oikiaksi. Es. 40:3. Matth. 3:3. Luc. 3:4. Joh. 1:15, 23.
4. Johannes kasti korwessa, ja saarnasi parannuksen kastetta syntein anteeksi antamiseksi. Matth. 3:1. Luc. 3:3.
5. Ja hänen tykönsä meni ulos koko Judean maakunta ja Jerusalemin asuwaiset, ja kastettiin kaikki häneltä Jordanin wirrassa, tunnustain heidän syntinsä. Matth. 3:5.
6. Ja Johannes oli puetettu kamelin karwoilla, ja ympäri hänen suoliansa oli hihnainen wyö, ja söi heinäsirkkoja ja metsähunajata. 3 Mos. 11:22. Matth. 3:4.
7. Ja saarnasi, sanoen: se tulee minun jälkeeni, joka on minua wäkewämpi, jonka en minä ole kelwollinen kumarruksissa kenkäin rihmaa päästämään.
Matth. 3:11. Luc. 3:16. Joh. 1:26, 27.
8. Minä tosin kastan teitä wedellä; mutta hän kastaa teitä Pyhällä Hengellä.
Ap. T. 1:5. l. 2:4. l. 11:16. l. 19:4.
9. Ja se tapahtui niinä päiwinä, että Jesus tuli Galilean Natsaretista ja kastettiin Johannekselta Jordanissa. Matth. 3:13. Luc. 3:21.
10. Ja kohta kuin hän astui wedestä ylös, näki hän taiwaat aukenewan ja Hengen tulewan alas hänen päällensä niinkuin kyhkyisen. Joh. 1:32.
11. Ja ääni tuli taiwaasta: sinä olet se minun rakas Poikani, johonka minä mielistyin. Ps. 2:7. Es. 42:1.
Matth. 3:17. l. 17:5. Marc. 9:7. 2 Piet. 1:17.
12. Ja henki ajoi hänen kohta korpeen.
Matth. 4:1. Luc. 4:1.
13. Ja hän oli siellä korwessa neljäkymmentä päiwää, ja kiusattiin perkeleeltä, ja oli petoin seassa; ja enkelit palweliwat häntä. Matth. 4:11.
14. Mutta sitte kuin Johannes oli wankeuteen annettu ylön, tuli Jesus Galileaan, saarnaten Jumalan waltakunnan ewangeliumia; Matth. 4:12. Luc. 4:14. Joh. 4:43.
15. Ja sanoi: aika on täytetty, ja Jumalan waltakunta on lähestynyt: tehkäät parannus ja uskokaat ewangeliumi. Matth. 3:2.
16. Ja koska hän käweli Galilean meren tykönä, näki hän Simonin ja Andreaksen hänen weljensä laskewan werkkoa mereen (sillä he oliwat kalamiehet).
Matth. 4:18. Luc. 5:2.
17. Ja Jesus sanoi heille: seuratkaat minua, ja minä teen teidän, että te tulette ihmisten kalamiehiksi.
18. Ja he jättiwät kohta werkkonsa ja seurasiwat häntä.
19. Ja kuin hän sieltä wähää edemmä käwi, näki hän Jakobin Zebedeuksen pojan ja Johanneksen, hänen weljensä, parantawan wenheessä heidän werkkojansa. Matth. 4:21.
20. Ja hän kutsui kohta heitä. Ja he jättiwät isänsä Zebedeuksen wenheeseen palkollisten kanssa, ja seurasiwat häntä.
21. Ja he meniwät sisälle Kapernaumiin; ja hän meni kohta lepopäiwinä synagogaan, ja opetti. Matth. 4:13, 23. Luc. 4:31.
22. Ja he hämmästyiwät hänen opetuksansa: sillä hän opetti heitä woimallisesti, ja ei niinkuin kirjanoppineet.
Matth. 7:28, 29. Luc. 4:32.
23. Ja heidän synagogassansa oli yksi ihminen riiwattu saastaiselta hengeltä, ja hän huusi, Luc. 4:33.
24. Sanoen: woi, mitä meidän on sinun kanssas, Jesus Natsarenus! tulitkos meitä hukuttamaan? Minä tunnen sinun, kukas olet, Jumalan pyhä. Matth. 8:29.
25. Ja Jesus nuhteli häntä, sanoen: waikene ja mene ulos hänestä.
26. Ja kuin se saastainen henki rewäisi häntä ja huusi suurella äänellä, niin hän läksi ulos hänestä.
27. Ja he hämmästyiwät kaikki, niin että he kyseliwät keskenänsä, sanoen: mitä tämä on? mikä uusi oppi tämä on? sillä hän käskee myös woimalla niitä saastaisia henkiä, ja he kuulewat häntä.
28. Ja hänen sanomansa kuului kohta ympäri kaiken Galilean lähimaakunnan.
29. Ja he meniwät kohta ulos synagogasta, ja tuliwat Simonin ja Andreaksen huoneeseen, Jakobin ja Johanneksen kanssa.
Matth. 8:14. Luc. 4:38.
30. Mutta Simonin anoppi makasi wilutaudissa, ja he sanoiwat hänestä kohta hänelle.

31. Ja hän meni, ja nosti häntä, ja rupesi
hänen käteensä, ja wilutauti jätti hänen koh=
ta; ja hän palweli heitä.
32. Mutta ehtoona, koska aurinko laski,
toiwat he hänen tykönsä kaikkinaisia sairaita
ja perkeleiltä riiwatuita. Matth. 8:16. Luc. 4:40.
33. Ja koko kaupunki tuli kokoon owen eteen.
34. Ja hän paransi monta, jotka sairasti=
wat moninaisia tauteja, ja hän ajoi ulos
paljon perkeleitä, eikä sallinut perkeleitten
puhua; sillä he tunsiwat hänen.
Luc. 4:41. Ap. T. 16:17, 18.
35. Ja huomeneltain sangen warhain en=
nen päiwää, kuin hän nousi, meni hän ulos.
Ja Jesus meni erinäiseen siaan, ja rukoili
siellä. Luc. 4:42.
36. Ja Simon riensi hänen perässänsä,
ja ne jotka hänen kanssansa oliwat.
37. Ja koska he löysiwät hänen, sanoiwat
he hänelle: jokainen etsii sinua.
38. Ja hän sanoi heille: menkäämme lä=
himmäisiin kyliin, että minä sielläkin saar=
naisin; sillä sitä warten olen minä tullut.
Luc. 4:43.
39. Ja hän saarnasi heidän synagogissan=
sa, koko Galileassa, ja ajoi ulos perkeleitä.
40. Ja hänen tykönsä tuli yksi spitalinen,
rukoili häntä, lankesi polwillensa hänen
eteensä, ja sanoi hänelle: jos sinä tahdot,
niin sinä woit minun puhdistaa.
Matth. 8:2. Luc. 5:12.
41. Ja Jesus armahti häntä, ja ojensi kä=
tensä, rupesi häneen, ja sanoi hänelle: minä
tahdon, ole puhdas.
42. Ja kuin hän sen oli sanonut, niin spi=
tali läksi hänestä kohta pois, ja hän tuli
puhtaaksi.
43. Ja Jesus haasti häntä, ja lähetti hä=
nen kohta pois tyköänsä;
44. Ja sanoi hänelle: katso, ettes kellen=
kään mitään sano, mutta mene, osoita itses
papille ja uhraa puhdistukses edestä ne,
kuin Moses käski, heille todistukseksi.
3 Mos. 14:2. Luc. 17:14.
45. Mutta koska hän meni ulos, rupesi
hän paljon saarnaamaan ja ilmoittamaan
sitä asiata, niin ettei hän sitte tainnut julki=
sesti kaupunkiin mennä; mutta oli ulkona
erinäisissä paikoissa, ja joka tahwolta tul=
tiin hänen tykönsä. Luc. 5:15.

2 Luku.

Halwattu. Lewi. Paastoomisesta. Tähkäpäät.

Ja taas muutamain päiwäin jälkeen meni
hän Kapernaumiin, ja se kuultiin, että hän
huoneessa oli. Matth. 9:1.
2. Ja kohta kokoontuiwat monta, niin ettei
enää siaa ollut, ei owenkaan tykönä; ja hän
puhui heille sanan.
3. Ja hänen tykönsä tuliwat, jotka toiwat
yhtä halwattua, joka neljältä kannettiin.
Luc. 5:18.
4. Ja kuin ei he saaneet häntä lähestyä
kansan tähden, niin he kiskoiwat huoneen
katon, jossa hän oli, ja kaiwoiwat läpitse,
ja laskiwat wuoteen alas, jossa halwattu
makasi.
5. Mutta koska Jesus näki heidän uskon=
sa, sanoi hän halwatulle: poikani, sinun
syntis annetaan sinulle anteeksi.
6. Niin siellä oliwat muutamat kirjanoppi=
neista, jotka istuiwat ja ajatteliwat sydä=
missänsä:
7. Mitä tämä niin pilkkaa puhuu? Kuka
woi synnit antaa anteeksi paitsi ainoata Ju=
malata? Job. 14:4. Ps. 32:5. Es. 43:25.
8. Ja kohta kuin Jesus tunsi hengessänsä,
että he niin itsellänsä ajatteliwat, sanoi hän
heille: mitä te näitä ajattelette teidän sydä=
messänne?
9. Kumpi on kewiämpi, sanoa halwatulle:
synnit annetaan sinulle anteeksi, taikka sanoa:
nouse, ja ota sinun wuotees, ja käy?
10. Mutta että teidän pitää tietämän Ih=
misen Pojalla olewan wallan maan päällä
synnit anteeksi antaa (sanoi hän halwatulle):
11. Minä sanon sinulle: nouse ja ota wuo=
tees, ja mene kotias.
12. Ja hän nousi kohta, ja otti wuoteen
ja meni ulos kaikkein nähden, että he kaikki
hämmästyiwät ja kunnioittiwat Jumalata,
sanoen: en me ole ikänä sen muotoista
nähneet.
13. Ja hän läksi taas ulos meren puo=
leen, ja kaikki kansa tuli hänen tykönsä, ja
hän opetti heitä.
14. Ja kuin hän meni ohitse, näki hän Le=
win Alphein pojan istuwan tullihuoneessa,
ja sanoi hänelle: seuraa minua. Ja hän
nousi ja seurasi häntä. Matth. 9:9. Luc. 5:27.
15. Ja se tapahtui, koska hän atrioitsi hä=
nen huoneessansa, atrioitsi myös monta
Publikania ja syntistä Jesuksen ja hänen
opetuslastensa kanssa; sillä niitä oli paljo,
kuin häntä oliwat seuranneet.
16. Ja kuin kirjanoppineet ja Phariseukset
näkiwät hänen syöwän Publikanein ja syn=
tisten kanssa, sanoiwat he hänen opetus=
lapsillensa: miksi hän syö ja juo Publikanein
ja syntisten kanssa?
17. Ja koska Jesus sen kuuli, sanoi hän
heille: ei terweet tarwitse parantajata,
mutta sairaat: en minä ole tullut kutsu=

maan wanhurskaita, mutta syntisiä parannukseen. Matth. 9: 12, 13. Luc. 5: 31, 32. 1 Tim. 1: 15.
18. Ja Johanneksen ja Pharisealsten opetuslapset paastosiwat; niin he tuliwat ja
sanoiwat hänelle: miksi Johanneksen ja
Pharisealsten opetuslapset paastoowat, mutta ei sinun opetuslapses paastoo?
Matth. 9: 14. Luc. 5: 33.
19. Ja Jesus sanoi heille: kuinka hääjoukko
taitaa paastota, niin kauwan kuin yljä on
heidän kanssansa? Niin kauwan kuin yljä
on heidän kanssansa, ei he woi paastota.
20. Mutta ne päiwät tulewat, että yljä
heiltä otetaan pois, ja niinä päiwinä pitää
heidän paastooman.
21. Ja ei umpele kenkään uutta paikkaa
wanhaan waatteeseen; sillä uusi paikka rewäisee itsensä kuitenkin siitä wanhasta, ja
läpi tulee pahemmaksi. Matth. 9: 16. Luc. 5: 36.
22. Ja ei pane kenkään nuorta wiinaa
wanhoihin leileihin: muutoin nuori wiina
särkee leilit, ja niin wiina wuotaa pois, ja
leilit turmellaan; mutta nuori wiina pitää
uusiin leileihin pantaman.
23. Ja se tapahtui, että hän käwi sabbattina laihoin läpitse, niin hänen opetuslapsensa rupesiwat käydessänsä tähkäpäitä katkomaan. Matth. 12: 1. Luc. 6: 1.
24. Ja Pharisealset sanoiwat hänelle: katso, miksi he tekewät sabbattina, jota ei sowi?
5 Mos. 23: 25.
25. Ja hän sanoi heille: ettekö te ole ikänä
lukeneet, mitä Dawid teki hädillänsä, koska
hän isosi ja ne, jotka hänen kanssansa oliwat? 1 Sam. 21: 6. Matth. 12: 3.
26. Kuinka hän meni Jumalan huoneeseen, ylimmäisen papin Abjatharin aikana,
ja söi näkyleiwät, joita ei sopinut syödä,
waan ainoasti pappein, ja hän antoi myös
niille, jotka hänen kanssansa oliwat.
2 Mos. 29: 32. 3 Mos. 8: 31. l. 24: 5, 9.
27. Ja hän sanoi heille: sabbatti on ihmistä warten tehty, ja ei ihminen sabbattia
warten.
28. Niin on myös Ihmisen Poika sabbatin Herra. Matth. 12: 8. Luc. 6: 5.

3 Luku.

Kuiwettunut käsi. 12 apostolia. Synnistä Pyhää Henkeä wastaan. Jesuksen sukulaiset.

Ja hän meni sisälle jälleen synagogaan, ja
siellä oli yksi ihminen, jolla oli kuiwettu käsi.
Matth. 12: 9. Luc. 6: 6.
2. Ja he ottiwat hänestä waarin, jos hän
hänen sabbattina parantais, kantaaksensa
hänen päällensä.
3. Ja hän sanoi sille ihmiselle, jolla kuiwettu käsi oli: astu edes!
4. Ja hän sanoi heille: sopiiko sabbattina
hywää tehdä eli pahaa tehdä? henkeä wapahtaa taikka tappaa? Mutta he waikeniwat.
5. Niin hän katsoi heidän päällensä wihaisesti, ja oli murheissansa heidän sydämensä
kowuuden tähden, ja sanoi ihmiselle: ojenna
kätes! ja hän ojensi, ja se käsi tuli terweeksi
niinkuin toinenkin.
6. Ja Pharisealset meniwät ulos, ja pitiwät kohta Herodianein kanssa neuwoa häntä wastaan, kuinka he hänen hukuttaisiwat.
Matth. 22: 16.
7. Mutta Jesus poikkesi opetuslastensa
kanssa meren tykö, ja paljo kansaa seurasi
häntä Galileasta ja Judeasta, Matth. 4: 25.
8. Ja Jerusalemista, ja Idumeasta, ja
tuolta puolen Jordanin, ja jotka Tyron ja
Sidonin ympärillä asuiwat, suuri joukko:
jotka hänen tekonsa kuuliwat, ne tuliwat hänen tykönsä.
9. Ja hän sanoi opetuslapsillensa, että
wenhe olis aina häntä läsnä kansan tähden,
ettei he häntä ahdistaisi.
10. Sillä hän oli monta parantanut, niin
että kaikki, joita waiwattiin, tunkiwat hänen
päällensä rupeemaan häneen.
11. Ja kuin saastaiset henget näkiwät hänen, lankesiwat he hänen eteensä maahan,
huusiwat sanoen: sinä olet Jumalan Poika.
12. Ja hän haasti heitä kowin häntä ilmoittamasta. Marc. 1: 25.
13. Ja hän astui ylös wuorelle ja kutsui
tykönsä, jotka hän itse tahtoi, ja he tuliwat
hänen tykönsä. Matth. 10: 1.
Marc. 6: 7. Luc. 6: 12. l. 9: 1.
14. Ja hän sääsi ne kaksitoistakymmentä
olemaan tykönänsä, että hän heitä lähettäis
saarnaamaan;
15. Ja että heillä piti woima oleman tautit parata, ja perkeleitä ajaa ulos.
16. Ja pani Simonille sen nimen Pietari,
Joh. 1: 42.
17. Ja Jakobille Zebedeuksen pojalle ja
Johannekselle Jakobin weljelle: (ja antoi
heille nimet Boanerges, se on, pitkäisen pojat).
18. Ja Andreaksen, ja Philippuksen, ja
Bartholomeuksen, ja Mattheuksen, ja Thomaan, ja Jakobin Alphein pojan, ja Taddeuksen, ja Simonin Kananeuksen,
19. Ja Judas Ischariothin, joka myös
hänen petti.
20. Ja he tuliwat huoneeseen; ja kansa
taas kokoontui, niin ettei heillä ollut tilaa
syödäkään.

21. Ja koska hänen omaisensa sen kuuliwat, meniwät he ulos ottamaan häntä kiinni; sillä he sanoiwat: hän on mielettömäksi tullut.

22. Mutta kirjanoppineet, jotka Jerusalemista oliwat tulleet alas, sanoiwat: hänellä on beeltsebub, ja perkeleitten pääruhtinaan kautta hän ajaa ulos perkeleitä.

Matth. 9:34. Joh. 7:20. l. 8:48, 52. l. 10:20.

23. Ja hän kutsui heidän tykönsä, ja sanoi heille wertauksilla: kuinka taitaa saatana saatanan ajaa ulos? Matth. 12:25.

24. Ja jos waltakunta erkanee itseänsä wastaan, niin ei se waltakunta taida seisoa.

25. Ja jos huone erkanee itseänsä wastaan, niin ei se huone taida seisoa.

26. Ja jos saatana karkaa ja eroittaa hänensä itseänsä wastaan, niin ei hän taida seisoa, mutta saa lopun.

27. Ei taida kenkään wäkewän huoneeseen mennä ja hänen kaluansa ryöstää, ellei hän ensin sitä wäkewätä sido kiinni, ja sitte ryöstä hänen huonettansa. Matth. 12:29.

28. Totisesti sanon minä teille: kaikki synnit annetaan anteeksi ihmisten lapsille, pilkatkin, joilla he Jumalata pilkkaawat;

Matth. 12:31. Luc. 12:10. Hebr. 6:4. 1 Joh. 5:16.

29. Mutta joka puhuu pilkkaa Pyhää Henkeä wastaan, ei hän saa ijankaikkisesti anteeksi, mutta hän on wikapää ijankaikkiseen tuomioon.

30. Sillä he sanoiwat: hänellä on saastainen henki.

31. Niin tuli hänen weljensä ja äitinsä, ja seisoiwat ulkona, ja lähettiwät hänen tykönsä kutsumaan häntä. Matth. 12:46. Luc. 8:19.

32. Ja kansa istui hänen ympärillänsä, ja sanoiwat hänelle: katso, sinun äitis ja weljes kysywät sinua ulkona. Luc. 8:20.

33. Ja hän wastasi heitä, sanoen: kuka on minun äitini taikka minun weljeni?

34. Ja koska hän oli ympäri katsonut niiden päälle, jotka hänen ympärillänsä istuiwat, sanoi hän: katso, minun äitini ja minun weljeni.

35. Sillä joka tekee Jumalan tahdon, hän on minun weljeni ja minun sisareni ja äitini.

4 Luku.

Wertaukset kylwäjästä, kynttilästä, jywän ja sinapin siemenestä. Rajuilma merellä.

Ja hän rupesi taas opettamaan meren tykönä, ja paljo kansaa kokoontui hänen tykönsä, niin että hänen piti astuman haahteen ja istuman merellä, ja kaikki kansa oli maalla meren tykönä. Matth. 13:1.

2. Ja hän opetti heitä paljon wertauksilla, ja sanoi opettaissansa: Luc. 8:4.

3. Kuulkaat: katso, kylwäjä meni ulos kylwämään.

4. Ja kylwäissä tapahtui, että muutama lankesi tien oheen, niin tuliwat taiwaan linnut ja söiwät sen.

5. Muutama lankesi kiwistöhön, jossa ei paljo maata ollut; joka kohta nousi päälle, ettei sillä ollut sywää maata.

6. Koska aurinko nousi, niin se pouditettiin; ja ettei sillä ollut juurta, niin se kuiwettui.

7. Ja muutama lankesi orjantappuroihin, ja orjantappurat käwiwät ylös ja tukahuttiwat sen, eikä kantanut hedelmätä.

8. Ja muutama lankesi hywään maahan, ja kantoi hedelmän, joka käwi ylös ja kaswoi. Ja muutama kantoi kolmenkymmenen kertaiset, ja muutama kuudenkymmenen kertaiset, ja muutama sadan kertaiset.

9. Ja hän sanoi heille: jolla on korwat kuulla, se kuulkaan.

10. Mutta kuin hän yksinänsä oli, kysyiwät ne, jotka hänen ympärillänsä kahdentoistakymmenen kanssa oliwat, häneltä sitä wertausta. Matth. 13:10.

11. Ja hän sanoi heille: teille on annettu tuta Jumalan waltakunnan salaisuus; mutta niille, jotka ulkona owat, tapahtuwat kaikki wertausten kautta:

12. Että he nähden näkisiwät ja ei huomaitsisi, ja kuullen kuulisiwat ja ei ymmärtäisi: ettei he joskus palajaisi, ja heille annettaisiin synnit anteeksi.

Es. 6:9. l. 29:10. Luc. 8:10. Joh. 12:40. Ap. T. 28:26.

13. Ja sanoi heille: ettekö te tiedä tätä wertausta? ja kuinka te kaikki wertaukset ymmärtäisitte?

14. Kylwäjä kylwää sanan.

15. Mutta nämät owat ne, jotka tien wieressä owat: kussa sana kylwetään, ja kuin he sen owat kuulleet, tulee kohta saatana ja ottaa pois sanan, joka heidän sydämiinsä kylwetty oli. Matth. 13:19.

16. Ja ne owat senkaltaiset, jotka kiwistöhön kylwetyt owat: koska he sanan kuulleet owat, ottawat he sen kohta ilolla wastaan:

17. Ja ei ole heissä juurta, mutta owat ajalliset; sitte koska murhe taikka waino tulee sanan tähden, niin he kohta pahenewat.

18. Ja muutamat owat, jotka orjantappuroihin kylwetyt owat: ne kuulewat sanan:

19. Ja tämän maailman suru, ja rikkauden wiettelys ja muut himot tulewat ja tukahuttawat sanan, ja saatetaan hedelmättömäksi. 1 Tim. 6:17.

20. Ja ne owat, jotka hywään maahan
kylwetyt owat: jotka kuulewat sanan ja ot=
tawat sen wastaan, ja hedelmän kantawat,
muutama kolminkymmenin, ja muutama
kuusinkymmenin, ja muutama sadoin kerroin.
21. Ja hän sanoi heille: sytytetäänkö kynt=
tilä pantaa wakan ala eli pöydän ala? eikö,
että se pantaisiin kynttiläjalkaan?
Matth. 5: 15. Luc. 8: 16. l. 11: 33.
22. Sillä ei ole mitään peitetty, jota ei il=
moiteta, eikä ole salaista, waan että se julki
tulis. Matth. 10: 26. Luc. 8: 17. l. 12: 2.
23. Jos jollakin on korwat kuulla, se kuul=
kaan. Matth. 11: 15. Marc. 7: 16.
24. Ja hän sanoi heille: katsokaat, mitä te
kuulette. Jolla mitalla te mittaatte, pitää
teille mitattaman, ja wielä lisätään teille,
jotka kuulette. Matth. 7: 2. Luc. 6: 38.
25. Sillä jolla on, hänelle annetaan; ja
jolla ei ole, sekin, kuin hänellä on, otetaan hä=
neltä pois. Matth. 13: 12. l. 25: 29. Luc. 8: 18. l. 19: 26.
26. Ja hän sanoi: niin on Jumalan wal=
takunta, kuin jos ihminen heittäis siemenen
maahan,
27. Ja makais, ja nousis yöllä ja päiwäl=
lä: ja siemen puhkeis ulos ja kaswais ylös,
koska ei hän tiedäkään.
28. Sillä maa kantaa hedelmän itsestän=
sä, ensin oraksen, sitte tähkäpään, ja niin
täyden jywän tähkäpäässä.
29. Mutta koska hedelmä tulee edes, lä=
hettää hän kohta sinne sirpin; sillä elonaika
on läsnä.
30. Ja hän sanoi: mihinkä me Jumalan
waltakunnan wertaamme? eli millä wer=
tauksella me sen wertaamme?
31. Niinkuin sinapin siemeneen, koska se
maahan kylwetään, on se wähin kaikkia sie=
meniä, kuin maassa on. Matth. 13: 31. Luc. 13: 18.
32. Ja kuin hän kylwetty on, niin hän
nousee ja tulee suuremmaksi kaikkia kaaleja,
ja tekee suuret oksat, niin että taiwaan lin=
nut hänen warjonsa alla taitawat pesät
tehdä.
33. Ja sennuotoisilla monilla wertauksilla
puhui hän heille sanan, sen perästä kuin he
woiwat kuulla. Matth. 13: 34.
34. Mutta ei hän ilman wertausta mi=
tään heille puhunut, waan selitti kaikki ope=
tuslapsillensa erinänsä.
35. Ja hän sanoi heille sinä päiwänä, kos=
ka ehtoo tuli: menkäämme ylitse.
Matth. 8: 18, 23. Luc. 8: 22.
36. Ja he laskiwat kansan, ja ottiwat hä=
nen, kuin hän oli haahdessa; oli myös mui=
ta wenheitä hänen kanssansa.
37. Ja suuri tuulispää nousi, ja aallot
löiwät sisälle haahteen, niin että se jo täy=
tettiin.
38. Ja hän oli perällä ja makasi pään=
alaisen päällä. Ja he herättiwät hänen, ja sa=
noiwat hänelle: Mestari, etkös sitä tottele,
että me hukumme?
39. Ja kuin hän herätettiin, nuhteli hän
tuulta, ja sanoi merelle: waikene, ole ääneti.
Niin tuuli asettui ja tuli juuri tywenekst.
40. Ja hän sanoi heille: mitä te niin pel=
kurit olette? Kuinka ei teillä ole uskoa?
41. Ja he peljästyiwät sangen suuresti, ja
sanoiwat keskenänsä: kuka tämä on? sillä
tuuli ja meri owat hänelle kuuliaiset.

5 Luku.

Riiwattu ja sikalauma. Sairastanut waimo. Jairuksen tytär.

Ja he tuliwat ylitse meren Gadarenein
maakuntaan. Matth. 8: 28. Luc. 8: 26.
2. Ja kuin hän läksi haahdesta, kohtasi
häntä kohta haudoista ihminen, jossa oli
saastainen henki,
3. Jolla oli maja haudoissa, ja ei woinut
kenkään häntä kahleilla sitoa;
4. Sillä hän oli usein jalkapuissa ja kah=
leissa sidottuna, ja hän oli särkenyt kahleet
ja jalkapuut rikkonut, ja ei kenkään woinut
häntä asettaa.
5. Ja hän oli aina yötä ja päiwää wuo=
rissa ja haudoissa, ja parkui, ja hosui it=
seänsä kiwillä.
6. Mutta koska hän näki taampana Jesuk=
sen, juoksi hän ja lankesi maahan hänen
eteensä,
7. Ja huutain suurella äänellä sanoi: mi=
tä minun on sinun kanssas, Jesus, sen kor=
keimman Jumalan Poika? Minä wannotan
sinua Jumalan kautta, ettes minua wai=
waisi.
8. (Sillä hän sanoi hänelle: lähde ulos
saastainen henki ihmisestä.)
9. Ja hän kysyi häneltä: mikä nimes on?
Ja hän wastasi, sanoen: legio on minun
nimeni; sillä meitä on monta.
10. Ja hän rukoili häntä suuresti, ettei
hän lähettäisi heitä ulos siitä maakunnasta.
11. Niin oli siinä wuorten tykönä suuri
sikalauma laitumella. Matth. 8: 30. Luc. 8: 32.
12. Ja kaikki ne perkeleet rukoiliwat häntä,
sanoen: laske meitä sikoihin, että me heihin
menisimme sisälle.
13. Ja Jesus sallei kohta heidän. Ja
saastaiset henget läksiwät ulos ja meniwät
sikain sisälle. Ja lauma syöksi itsensä koh=
dastansa mereen (mutta heitä oli lähes kaksi
tuhatta), ja he upposiwat mereen.

14. Mutta sikain kaitsiat pakeniwat, ja saattoiwat sanoman kaupunkiin ja kyliin. Ja he meniwät ulos katsomaan, mikä se oli kuin tapahtui.

15. Ja tuliwat Jesuksen tykö, ja näkiwät sen, joka perkeleeltä riiwattu oli, istuwan ja waatetettuna ja toimellisena, jossa legio oli ollut; ja he pelkäsiwät.

16. Ja ne jutteliwat heille, jotka sen nähneet oliwat, kuinka sille perkeleeltä riiwatulle tapahtunut oli, ja sioista.

17. Ja he rupesiwat häntä rukoilemaan menemään pois heidän maaltansa. Ap.T.16:39.

18. Ja kuin hän astui haahteen, niin se, joka perkeleeltä riiwattu oli, rukoili, että hän sais hänen kanssansa olla. Luc.8:38.

19. Mutta ei Jesus häntä sallinut, waan sanoi hänelle: mene kotias omaistes tykö, ja ilmoita heille, kuinka suuret työt Herra on sinulle tehnyt, ja on sinua armahtanut.

20. Ja hän meni ja rupesi saarnaamaan niissä kymmenessä kaupungissa, kuinka suuret työt Jesus oli hänelle tehnyt; ja he kaikki ihmetteliwät.

21. Ja kuin Jesus taas meni haahdella ylitse, kokoontui paljo kansaa hänen tykönsä, ja hän oli läsnä mertä. Matth.9:1.

22. Ja katso, yksi synagogan päämies tuli, Jairus nimeltä, ja kuin hän näki hänen, lankesi hän hänen jalkainsa tykö; Matth.9:18. Luc.8:41.

23. Ja rukoili häntä suuresti, sanoen: minun wähä tyttäreni on wiimeisillänsä; tule ja pane kätes hänen päällensä, että hän paranis ja eläis.

24. Niin hän meni hänen kanssansa; ja paljo kansaa seurasi häntä, ja ahdistiwat häntä.

25. Ja yksi waimo, joka oli sairastanut punaista tautia kaksitoistakymmentä ajastaikaa, 3 Mos.15:25. Matth.9:20. Luc.8:43.

26. Ja oli paljon kärsinyt monelta parantajalta, ja oli kuluttanut kaiken hywyytensä, eikä mitään apua tuntenut, waan tullut paljon pahemmaksi;

27. Koska hän kuuli Jesuksesta, tuli hän kansan seassa takaa, ja rupesi hänen waatteisiinsa;

28. Sillä hän sanoi: jos minä ainoasti saan ruweta hänen waatteisiinsa, niin minä paranen.

29. Ja hänen werilähteensä kohta kuiwettui, ja hän tunsi ruumiissansa, että hän oli hänen witsauksestansa parattu.

30. Ja Jesus tunsi kohta itsessänsä woiman, joka hänestä lähtenyt oli, ja käänsi hänensä kansan seassa, ja sanoi: kuka rupesi minun waatteisiini? Luc.6:19.

31. Ja hänen opetuslapsensa sanoiwat hänelle: sinä näet, että kansa sinua ahdistaa ympäri, ja sinä sanoit: kuka minuun rupesi?

32. Ja hän katsoi ympärinsä, että hän sen näkis, joka sen teki.

33. Mutta waimo pelkäsi ja wapisi, että hän tiesi, mitä hänen kohtaansa tapahtunut oli, tuli ja lankesi hänen eteensä, ja sanoi hänelle kaiken totuuden.

34. Mutta hän sanoi hänelle: tyttäreni, sinun uskos paransi sinun; mene rauhaan ja ole terwe witsauksestas. Matth.9:22. Marc.10:52.

35. Koska hän wielä puhui, tuliwat muutamat synagogan päämieheltä, jotka sanoiwat: sinun tyttäres on kuollut: mitäs silleen Mestaria waiwaat? Luc.8:49.

36. Mutta Jesus, kohta kuultuansa sen sanan sanottawan, sanoi synagogan päämiehelle: älä pelkää, ainoastaan usko.

37. Ja ei hän sallinut kenenkään itseänsä seurata, waan Pietarin ja Jakobin ja Johanneksen, Jakobin weljen.

38. Ja hän tuli synagogan päämiehen huoneeseen, ja näki pauhinan ja ne, jotka itkiwät ja porasiwat paljon.

39. Ja hän meni sisälle, ja sanoi heille: mitä te pauhaatte ja itkette? Lapsi ei ole kuollut, waan makaa. Matth.9:24. Joh.11:11.

40. Ja he nauroiwat häntä. Mutta koska hän oli kaikki ajanut ulos, otti hän lapsen isän ja äitin kanssansa ja ne, jotka hänen kanssansa oliwat, ja meni sisälle, kussa lapsi makasi.

41. Ja tarttui lapsen käteen, ja sanoi hänelle: talitha kumi, se on sanottu: piikainen, (sinulle minä sanon,) nouse ylös.

42. Ja kohta piika nousi ja käwi; sillä hän oli kahdentoistakymmenen ajastaikainen. Ja he hämmästyiwät suurella hämmästyksellä.

43. Ja hän haasti heitä kowin, ettei kenkään sitä saisi tietää, ja hän käski antaa hänelle syötäwätä.

6 Luku.

Jesus isänmaallansa. 12 apostolia lähetetään ulos. Johannes murhataan. 5000 miestä ruokitaan. Jesus käy meren päällä.

Ja hän läksi sieltä ja meni isänsä maalle, ja hänen opetuslapsensa seurasiwat häntä. Matth.13:54.

2. Ja kuin sabbatti tuli, rupesi hän synagogassa opettamaan; ja monta, jotka kuuliwat, hämmästyiwät, sanoen: kusta tällä nä-

mät owat? ja mikä wiisaus hänelle annettu on, että myös senkaltaiset wäkewät työt hänen kättensä kautta tapahtuwat? Luc. 4:16.

3. Eikö tämä ole se seppä, Marian poika, Jakobin ja Josen ja Judan ja Simonin weli? eikö myös hänen sisarensa ole tässä meidän kanssamme? ja he paheniwat hänessä. Joh. 6:42.

4. Mutta Jesus sanoi heille: ei propheeta muualla ole katsottu ylön kuin isänsä maalla ja lankoinsa seassa ja kotonansa. Matth. 13:57. Luc. 4:24. Joh. 4:44.

5. Ja ei hän woinut siellä yhtään wäkewätä työtä tehdä, waan ainoastaan pani kätensä harwain sairasten päälle ja paransi heitä. Matth. 13:58.

6. Ja ihmetteli heidän epäuskoansa. Ja hän waelsi ympäri kyliä, opettain ympäristöllä. Matth. 9:35. Luc. 13:22.

7. Ja kutsui ne kaksitoistakymmentä, ja rupesi niitä kaksin ja kaksin lähettämään, ja antoi heille woiman saastaisia henkiä wastaan. Matth. 10:1. Marc. 3:13, 14. Luc. 6:13. l. 9:1.

8. Ja kielsi heitä mitään ottamasta tielle, mutta ainoasti sauwan, ei ewässäkkiä, ei leipää, ei rahaa kukkaroon; Matth. 10:9. Luc. 9:3.

9. Mutta oleman kengässä, ja ettei he pukisi kahta hametta yllensä. Ap. T. 12:8.

10. Ja hän sanoi heille: kussa ikänä te huoneeseen menette sisälle, niin olkaat siinä, niin kauwan kuin te sieltä menette pois. Matth. 10:11. Luc. 9:4.

11. Ja jotka ei teitä wastaan ota, eikä kuule teitä, niin menkäät pois sieltä, ja pyhkikäät tomu, kuin teidän jalkainne alla on, heille todistukseksi. Totisesti sanon minä teille: Sodomalle ja Gomorralle on tuomiopäiwänä huokiampi kuin sille kaupungille. Matth. 10:14, 15. Luc. 9:5. l. 10:10—12. Ap. T. 13:51. l. 18:6.

12. Ja he läksiwät ulos ja saarnasiwat, että he parannuksen tekisiwät. Matth. 3:2.

13. Ja ajoiwat ulos monta perkelettä, ja woiteliwat öljyllä monta sairasta, ja paransiwat. Jac. 5:14.

14. Ja kuningas Herodes sai sen kuulla (sillä hänen nimensä oli jo julistettu), ja sanoi: Johannes, joka kasti, on nousnut kuolluista ja sentähden woimat waikuttawat hänessä. Matth. 14:1. Luc. 9:7, 19.

15. Muut sanoiwat: se on Elias; mutta toiset sanoiwat: se on propheeta, taikka niinkuin joku propheetaista. Matth. 16:14.

16. Mutta koska Herodes sen kuuli, sanoi hän: se on Johannes, jonka kaulan minä annoin leikata, hän on kuolluista nousnut.

17. Sillä Herodes oli lähettänyt Johannesta ottamaan kiinni, ja pani hänen tornihin, Herodiaksen, hänen weljensä Philippuksen emännän tähden, jonka hän oli nainut. Luc. 3:19, 20.

18. Sillä Johannes oli Herodekselle sanonut: ei sinulle ole luwallinen pitää weljes emäntätä. 3 Mos. 18:16. l. 20:21.

19. Ja Herodias wäijyi häntä, ja tahtoi häntä tappaa; mutta ei hän saanut.

20. Sillä Herodes pelkäsi Johannesta, että hän tekisi hänen hurskaaksi ja pyhäksi mieheksi, ja otti waarin hänestä, ja kuuli häntä monessa asiassa, ja kuulteli häntä mielellänsä. Matth. 14:5. l. 21:26.

21. Ja koska sowelias päiwä tuli, että Herodes syntymäpäiwänänsä teki ehtoollisen ylimmäisillensä ja päämiehille ja esimiehille Galileassa; 1 Mos. 40:20. Matth. 14:6.

22. Ja Herodiaksen tytär tuli sisälle, ja hyppäsi, ja se kelpasi Herodekselle ja ynnä atrioitsewille, sanoi kuningas piialle: ano minulta mitäs tahdot, ja minä annan sinulle.

23. Ja hän wannoi hänelle: mitä ikänä sinä minulta anot, niin minä annan sinulle, puoleen minun waltakuntaani asti.

24. Mutta se meni ulos ja sanoi äitillensä: mitä minun pitää anoman? waan se sanoi: Johannes Kastajan päätä.

25. Ja hän kohta meni sisälle kiiruusti kuninkaan tykö, anoi, sanoen: minä tahdon, ettäs minulle annat juuri nyt Johannes Kastajan pään wadissa.

26. Niin kuningas tuli sangen murheelliseksi; kuitenkin walan tähden ja niiden, jotka ynnä atrioitsiwat, ei tahtonut häneltä kieltää. Matth. 14:9.

27. Ja kuningas lähetti kohta murhaajan, ja käski hänen päänsä tuoda.

28. Niin se meni ja leikkasi hänen kaulansa tornissa, ja toi hänen päänsä wadissa, ja antoi sen piialle; ja piika antoi sen äitillensä. Matth. 14:10.

29. Ja koska hänen opetuslapsensa sen kuuliwat, tuliwat he ja ottiwat hänen ruumiinsa, ja paniwat sen hautaan.

30. Ja apostolit kokoontuiwat Jesuksen tykö, ja ilmoittiwat hänelle kaikki sekä ne, kuin he tekiwät, ja ne, kuin he opettiwat. Luc. 9:10.

31. Ja hän sanoi heille: tulkaat te yksinänne erinäiseen paikkaan ja lewätkäät wähä; sillä monta oli, jotka tuliwat ja meniwät, niin ettei he syödäkään joutaneet. Marc. 3:20.

32. Ja he meniwät korpeen haahdella erinänsä. Matth. 14:13. Joh. 6:16.

33. Ja kansa näki heidän menewän, ja
moni tunsi hänen, ja juoksiwat sinne jalkai=
sin kaikista kaupungeista, ja he ennättiwät
heitä, ja he kokoontuiwat hänen tykönsä.
34. Ja Jesus läksi ulos, ja näki paljon
kansaa, ja hän armahti heitä; sillä he oliwat
niinkuin lampaat, joilla ei ole paimenta, ja
rupesi heitä opettamaan paljon.
Matth. 9:36. l. 14:14. Jer. 23:1. Hes. 34:2.
35. Ja koska päiwä paljon kulunut oli,
tuliwat hänen opetuslapsensa hänen tykön=
sä, sanoen: tämä on erämaa, ja aika on jo
kulunut. Matth. 14:15. Luc. 9:12.
36. Laske heitä, että he menisiwät ympäri
kyliin ja majoihin, ostamaan heillensä lei=
piä; sillä ei heillä ole syötäwätä.
37. Mutta hän wastaten sanoi heille: an=
takaat te heille syötäwätä. Ja he sanoiwat
hänelle: pitääkö meidän menemän kah=
della sadalla penningillä leipiä ostamaan,
ja antamaan heidän syödä? Joh. 6:5.
38. Mutta hän sanoi heille: montako lei=
pää teillä on? menkäät ja katsokaat. Ja kos=
ka he katsoiwat, sanoiwat he: wiisi, ja kaksi
kalaa. Matth. 14:17. Luc. 9:13. Joh. 6:9.
39. Ja hän käski heidän kaikki istuttaa
atrioitsemaan eri joukkoihin wiherjäisen
ruohon päälle.
40. Ja he istuiwat joukoissa sadoin ja
wiisinkymmenin.
41. Ja kuin hän otti ne wiisi leipää ja
kaksi kalaa, katsoi hän taiwaaseen, kiitti ja
mursi leiwät, ja antoi opetuslapsillensa
pantaa niiden eteen: ja ne kaksi kalaa jakoi
hän kaikille. 1 Sam. 9:13. Joh. 17:1.
42. Ja he söiwät kaikki, ja rawittiin.
43. Ja he korjasiwat kaksitoistakymmentä
täysinäistä koria muruja, ja myös kaloista.
44. Ja niitä, kuin söiwät, oli lähes wiisi
tuhatta miestä.
45. Ja hän ajoi kohta opetuslapsensa as=
tumaan haahteen ja edellä menemään meren
ylitse Bethsaidaan, siihen asti kuin hän
päästäis kansan. Matth. 14:22. Joh. 6:16.
46. Ja koska hän oli päästänyt heidän,
meni hän wuorelle rukoilemaan. Matth. 14:23.
47. Ja koska ehtoo tuli, oli haaksi keskellä
mertä, ja hän yksinänsä maalla.
Matth. 14:24. Joh. 6:17.
48. Ja hän näki heidän olewan hädässä
soutamisessa (sillä heillä oli wastainen). Ja
liki neljäntenä yön wartiona tuli hän heidän
tykönsä, käyden meren päällä, ja tahtoi
mennä heidän ohitsensa.
49. Mutta kuin he näkiwät hänen käywän
meren päällä, luuliwat he olewan kyöpelin,
ja huusiwat.
50. (Sillä kaikki näkiwät hänen ja häm=
mästyiwät). Ja hän puhui kohta heidän
kanssansa, ja sanoi heille: olkaat hywässä
turwassa, minä olen, älkäät peljätkö.
51. Ja hän astui heidän tykönsä haah=
teen, ja tuuli heikeni. Ja he paljoa enäm=
min keskenänsä hämmästyiwät ja ihmetteli=
wät;
52. Sillä ei he ymmärtäneet leiwistäkään,
waan heidän sydämensä oli paatunut.
53. Ja kuin he oliwat menneet ylitse, tuli=
wat he Genetsaretin maalle, ja laskiwat sa=
tamaan. Matth. 14:34.
54. Ja kuin he meniwät ulos haahdesta,
niin he kohta tunsiwat hänen;
55. Ja juoksiwat ympäri kaiken sen ym=
päristön, ja rupesiwat sairaita wiemään
wuoteissansa, kussa he kuuliwat hänen ole=
wan.
56. Ja kuhunka hän meni sisälle kyliin eli
kaupunkeihin taikka majoihin, niin he pani=
wat kujille sairaita, ja rukoiliwat häntä, että
he ainoastaan hänen waatteinsa palteeseen
saisiwat ruweta, ja niin monta kuin häneen
rupesi, ne paraniwat.

7 Luku.

Wanhimpain säädyistä. Saastaudesta. Pakanallinen
waimo. Kuuro ja mykkä.

Ja hänen tykönsä kokoontuiwat Phariseuk=
set ja muutamat kirjanoppineista, jotka Je=
rusalemista tulleet oliwat. Matth. 15:1.
2. Ja kuin he näkiwät muutamat hänen
opetuslapsistansa yhteisillä käsillä (se on:
pesemättömillä) syöwän leipää, laittiwat he
sitä.
3. Sillä Phariseukset ja kaikki Judalaiset
ei syö, ellei he usein pese käsiänsä, pitäin
wanhempain säätyä.
4. Ja kuin he turulta tulewat, ei he syö
pesemätä. Ja monta muuta on, jotka he
owat ottaneet pitääksensä, kuin on: juoma=
astiain, kiwiastiain ja waskiastiain ja pöy=
täin pesemiset.
5. Sitte kysyiwät Phariseukset ja kirjanop=
pineet häneltä: miksei sinun opetuslapses
waella wanhempain säädyn jälkeen, waan
syöwät pesemättömillä käsillä leipää?
6. Mutta hän wastaten sanoi heille: Je=
saias on hywästi teistä ulkokullaisista en=
nustanut, niinkuin kirjoitettu on: tämä
kansa kunnioittaa minua huulilla, waan
heidän sydämensä on kaukana minusta.
Es. 29:13.
7. Mutta turhaan he minua palwelewat,
opettain sitä oppia, kuin on ihmisten käskyt.
Matth. 15:9. Col. 2:18. Tit. 1:14.

8. Sillä te hyljäätte Jumalan käskyn, ja
pidätte ihmisten säädyn, kiwiastiain ja juoma-astiain
pesemiset, ja muita senkaltaisia
te paljon teette.
9. Ja hän sanoi heille: hywin te hyljäätte
Jumalan käskyn, että te teidän säätynne
pitäisitte.
10. Sillä Moses sanoi: kunnioita isääs ja
äitiäs! ja joka kiroilee isää eli äitiä, hänen
pitää kuolemalla kuoleman. 2 Mos. 20:12. l. 21:17. 3 Mos. 20:9. 5 Mos. 5:16. l. 27:16. San. l. 20:20. Matth. 15:4. Eph. 6:2.
11. Mutta te sanotte: jos ihminen sanoo
isälle taikka äitille: korban (se on uhrattu),
jolla sinua piti minulta autettaman.
12. Ja ette salli hänen mitään tehdä isällensä
taikka äitillensä.
13. Ja hyljäätte Jumalan sanan teidän
säädyllänne, jonka te säätäneet olette, ja senkaltaisia
paljon te teette. Matth. 15:9.
14. Ja hän kutsui tykönsä kaiken kansan, ja
sanoi heille: kuulkaat kaikki minua, ja ymmärtäkäät.
15. Ei ole ulkona ihmisestä mitään, joka
häneen menee sisälle, ja taitaa hänen saastuttaa;
mutta ne, kuin hänestä tulewat
ulos, ne owat, jotka saastuttawat ihmisen. Ap. T. 10:15. Rom. 14:17, 20. Tit. 1:15.
16. Jos jollakin on korwat kuulla, se kuulkaan.
Matth. 11:15. Marc. 4:23.
17. Ja koska hän kansan tyköä meni huoneeseen,
kysyiwät hänen opetuslapsensa häneltä
tästä wertauksesta. Matth. 15:15.
18. Ja hän sanoi heille: oletteko tekin niin
ymmärtämättömät? ettekö ymmärrä, että
kaikki kuin ulkoa menee ihmisehen, ei se häntä
taida saastuttaa?
19. Sillä ei se mene hänen sydämehensä,
mutta watsaan, ja menee luonnollisesti
ulos, kaikki ruuat puhdistain.
20. Ja hän sanoi: mitä ihmisestä tulee
ulos, se saastuttaa ihmisen.
21. Sillä sisältä ihmisten sydämestä tulewat
ulos pahat ajatukset, huoruudet, salawuoteudet,
miestapot, 1 Mos. 6:5. l. 8:21. San. l. 6:14. Jer. 17:9. Matth. 15:19.
22. Warkaudet, ahneudet, pahat juonet,
petos, irstaisuus, pahansuomuus, Jumalan
pilkka, ylpeys, hulluus.
23. Kaikki nämät pahuudet sisältä tulewat
ulos, ja saastuttawat ihmisen.
24. Niin hän nousi, ja meni sieltä Tyron
ja Sidonin maan ääriin, ja meni sisälle
huoneeseen, eikä tahtonut sitä kenellenkään
antaa tietää: ja ei hän taitanut salaa olla. Matth. 15:21.
25. Sillä kuin yksi waimo kuuli hänestä,
jonka wähällä tyttärellä oli saastainen henki,
niin se tuli ja lankesi hänen jalkainsa
juureen,
26. (Mutta se waimo oli Grekiläinen, Syrophenisiassa
syntynyt) ja hän rukoili häntä
ajamaan pois perkelettä hänen tyttärestänsä.
27. Niin Jesus sanoi hänelle: salli ensin
lapset rawittaa; sillä ei ole se kohtuullinen,
ottaa lasten leipää ja heittää penikoille. Matth. 15:26.
28. Mutta hän wastasi, ja sanoi hänelle:
tosin Herra: syöwät penikatkin pöydän alla
lasten muruista.
29. Ja hän sanoi hänelle: tämän puheen
tähden mene: perkele läksi ulos sinun tyttärestäs.
30. Ja kuin hän meni kotiansa, löysi hän
perkeleen lähteneeksi ulos, ja tyttärensä makaawan
wuoteessa.
31. Ja taas kuin hän läksi Tyron ja Sidonin
maan ääristä, tuli hän Galilean meren
tykö, kymmenen kaupungin maan ääärten
keskitse. Matth. 15:29.
32. Ja he toiwat hänen tykönsä kuuron,
joka myös mykkä oli, ja he rukoiliwat häntä
panemaan kätensä hänen päällensä. Matth. 9:32. Luc. 11:14.
33. Ja hän otti hänen erinänsä kansasta,
ja pisti sormensa hänen korwiinsa, ja ruepesi
hänen kieleensä; Marc. 8:23. Joh. 9:6.
34. Ja katsahtain taiwaaseen huokasi, ja
sanoi hänelle: ephphata, se on: aukene. Joh. 11:41. l. 17:1.
35. Ja kohta aukeniwat hänen korwansa,
ja hänen kielensä side pääsi wallallensa, ja
puhui selkiästi.
36. Ja hän haasti heidän kellenkään sanomasta.
Mutta jota enämmin hän haasti,
sitä enämmin he ilmoittiwat.
37. Ja he suuresti hämmästyiwät, sanoen:
hywästi hän kaikki teki: kuurot hän tekee
kuulemaan, ja mykät puhumaan.

8 Luku.

4,000 miestä. Merkin pyytäjät. Sokia. Pietarin tunnustus. Itsensä kieltämisestä.

Niinä päiwinä, koska sangen paljo kansaa
oli, eikä ollut heillä mitään syömistä, kutsui
Jesus opetuslapsensa tykönsä, ja sanoi
heille:
2. Minä surkuttelen kansaa; sillä he owat
jo kolme päiwää wiipyneet minun tykönäni,
ja ei ole heillä, mitä he söisiwät. Matth. 15:32.
3. Ja jos minä päästän heidän kotiansa
syömätä, niin he waipuwat tiellä; sillä
muutamat heistä oliwat kaukaa tulleet.

4. Niin wastasiwat häntä hänen opetuslapsensa: kusta joku woi näitä rawita leiwillä tässä erämaassa?

5. Ja hän kysyi heiltä: montako leipää teillä on? He sanoiwat: seitsemän.

6. Ja hän käski kansan istua atrioitsemaan maan päälle. Ja hän otti ne seitsemän leipää, kuin hän kiittänyt oli, mursi ja antoi opetuslapsillensa, että he olisiwat panneet eteen; ja he paniwat kansan eteen.

7. Ja heillä oli myös wähä kalaisia; ja hän kiitti, ja käski ne myös pantaa eteen.

8. Niin he söiwät ja rawittiin; ja he korjasiwat tähteet, kuin jääneet oliwat, seitsemän koria muruja.

9. Ja niitä, kuin söiwät, oli liki neljä tuhatta; ja hän päästi heidän.

10. Ja hän astui kohta opetuslastensa kanssa haahteen, ja tuli Dalmanuthan maan ääriin. Matth. 15:39.

11. Ja Phariseukset tuliwat ja rupesiwat kamppailemaan hänen kanssansa, pyytäen häneltä merkkiä taiwaasta, kiusaten häntä.
Matth. 12:38. l. 16:1. Luc. 11:29. Joh. 6:30.

12. Ja hän huokasi hengessänsä, ja sanoi: miksi tämä suku merkkiä pyytää? Totisesti sanon minä teille: ei tälle sukukunnalle anneta merkkiä. Matth. 16:4.

13. Ja hän jätti heidän, ja astui taas haahteen, ja meni ylitse.

14. Ja he oliwat unhohtaneet ottaa leipiä, eikä ollut heillä enää kuin yksi leipä haahdessa heidän myötänsä. Matth. 16:5.

15. Ja hän käski heitä, sanoen: katsokaat ja karttakaat teitänne Phariseusten hapatuksesta, ja Herodeksen hapatuksesta.
Matth. 16:6. Luc. 12:1.

16. Ja he ajatteliwat keskenänsä, sanoen: ei meillä ole leipiä.

17. Ja kuin Jesus sen ymmärsi, sanoi hän heille: mitä te ajattelette, ettei teillä ole leipää? ettekö te wielä huomaitse, ettekä ymmärrä? wieläkö teillä nyt on paatunut sydän? Marc. 6:52.

18. Silmät teillä on, ja ette näe? ja korwat teillä on, ja ette kuule? ettekö myös muista?

19. Koska minä wiisi leipää mursin wiidelle tuhannelle, kuinka monta täysinäistä koria te tähteitä korjasitte? He sanoiwat: kaksitoistakymmentä.
Matth. 14:19,20. Marc. 6:41. Luc. 9:13, ꝛc. Joh. 6:11, ꝛc.

20. Niin myös koska minä ne seitsemän mursin neljälle tuhannelle, kuinka monta täysinäistä koria tähteitä te korjasitte? he sanoiwat: seitsemän. Marc. 15:34.

21. Ja hän sanoi heille: miksette siis ymmärrä?

22. Ja hän tuli Bethsaidaan, ja he toiwat yhden sokian, ja rukoiliwat häntä, että hän rupeis häneen.

23. Ja hän tarttui sen sokian käteen, ja wei ulos hänen kylästä, ja sylki hänen silmiinsä, ja pani kätensä hänen päällensä, ja kysyi häneltä, jos hän jotakin näkis.
Marc. 7:32,33.

24. Niin hän katsoi ylös, ja sanoi: minä näen ihmiset niinkuin puut käyskentelewän.

25. Sitte hän taas pani kätensä hänen silmäinsä päälle, ja antoi hänen taas katsoa. Ja se tuli paratuksi, niin että hän näki kaikki kaukaa ja selkiästi.

26. Ja hän lähetti hänen kotiansa, sanoen: älä mene kylään sisälle, älä myös kellenkään tätä kylässä sano.

27. Ja Jesus meni ulos ja hänen opetuslapsensa Cesarean kyliin, joka kutsutaan Philippi; ja hän kysyi tiellä opetuslapsiltansa, sanoen heille: kenenkä sanowat ihmiset minun olewan? Matth. 16:13. Luc. 9:18.

28. Niin he wastasiwat: Johannes Kastajan, ja muutamat Elian, waan muutamat jonkun propheetaista.

29. Ja hän sanoi heille: kenenkästä te sanotte minun olewan? Pietari wastasi, ja sanoi hänelle: sinä olet Kristus.

30. Ja hän haasti heitä kellenkään hänestä sanomasta.

31. Ja hän rupesi heitä opettamaan, että Ihmisen Pojan pitää paljo kärsimän, ja hyljättämän wanhimmilta ja ylimmäisiltä papeilta ja kirjanoppineilta, ja tapettaman, ja kolmantena päiwänä ylösnouseman.
Matth. 16:21. l. 17:22. Marc. 9:31. l. 10:33.
Luc. 9:22,44. l. 18:31. l. 24:6.

32. Ja hän puhui sen puheen julki rohkiasti. Ja Pietari otti hänen tykönsä, rupesi häntä nuhtelemaan.

33. Mutta hän käänsi itsensä, ja katsoi opetuslastensa puoleen, nuhteli Pietaria, sanoen: mene pois minun tyköäni, saatana; sillä et sinä ymmärrä niitä, kuin Jumalan owat, waan niitä, kuin ihmisten owat.
2 Sam. 19:22.

34. Ja hän kutsui tykönsä kansan ja opetuslapsensa, ja sanoi heille: kuka ikänä tahtoo tulla minun perässäni, hän kieltäköön itsensä, ja ottakoon ristinsä, ja seuratkaan minua. Matth. 10:38. l. 16:24. l. 9:23. l. 14:27.

35. Sillä kuka ikänä tahtoo henkensä wapahtaa, hän hukuttaa sen; mutta joka ikänä

henkensä hukuttaa minun ja ewangeliumin tähden, hän wapahtaa sen.

Matth. 10:39. l. 16:25. Luc. 9:24. l. 17:33. Joh. 12:25.

36. Sillä mitä se auttaa ihmistä, jos hän woittais kaiken maailman, ja sais sielullensa wahingon? Matth. 16:26.

37. Eli mitä ihminen antaa sielunsa lunastuksekfi? Ps. 49:9.

38. Sillä joka häpee minua ja minun sanojani tässä huorintekiässä ja syntisessä sukussa, sitä myös pitää Ihmisen Pojan häpeemän, koska hän tulee Isänsä kunniassa niiden pyhäin enkelitten kanssa.

Matth. 10:33. l. 12:39. l. 25:31. Luc. 9:26. l. 12:8, 9. Rom. 1:16. 2 Tim. 2:12.

9 Luku.

Jesuksen kirkastuminen. Eliasta. Mykkä riiwattu. Jesus ennustaa kuolemaansa. Opetuslasten riita. Pahennuksesta.

Ja hän sanoi heille: totisesti sanon minä teille: muutamat näistä, jotka tässä seisowat, ei pidä kuolemata maistaman siihen asti, kuin he näkewät Jumalan waltakunnan woimalla tulewan. Matth. 16:28. Luc. 9:27.

2. Ja kuuden päiwän perästä otti Jesus tykönsä Pietarin ja Jakobin ja Johanneksen, ja wei heidän erinänsä korkialle wuorelle yksinänsä: ja hän kirkastettiin heidän edessänsä. Matth. 17:1. Luc. 9:28.

3. Ja hänen waatteensa tuliwat kiiltäwäksi ja sangen walkiaksi niinkuin lumi, ettei yksikään waatteen painaja taida niin walkiaksi painaa maan päällä.

4. Ja heille ilmestyi Elias Mosehsen kanssa, jotka puhuiwat Jesuksen kanssa.

5. Ja Pietari wastaten sanoi Jesukselle: Rabbi, hywä on meidän tässä olla: tehkäämme siis tähän kolme majaa, sinulle yhden, Mosekselle yhden ja Elialle yhden.

6. Waan ei hän tietänyt, mitä hän puhui; sillä he oliwat hämmästyneet.

7. Ja pilwi tuli, joka ympäri warjosi heidän, ja ääni tuli pilwestä, sanoen: tämä on minun rakas Poikani, kuulkaat häntä.

5 Mos. 18:18, 19. Es. 42:1. Matth. 3:17. l. 17:5. Marc. 1:11. Luc. 3:22. l. 9:35. 2 Piet. 1:17.

8. Ja kohta kuin he ympäri katsahtiwat, ei he enää ketään nähneet, mutta Jesuksen yksin heidän kanssansa.

9. Mutta koska he meniwät alas wuorelta, kielsi hän heitä kellenkään niitä sanomasta, kuin he näkiwät, waan sitte koska Ihmisen Poika on kuolluista nousnut.

Matth. 17:9. Luc. 9:36.

10. Ja he pitiwät sanan mielessänsä, ja tutkiwat keskenänsä, mitä se olis, nousta ylös kuolluista.

11. Ja he kysyiwät häneltä, sanoen: mitä kirjanoppineet sanowat, että Elian pitää ensin tuleman? Mal. 4:5. Matth. 17:10.

12. Mutta hän wastaten sanoi heille: Elias tosin tulee ensin ja ojentaa kaikki: ja niinkuin on Ihmisen Pojasta kirjoitettu, että hänen pitää paljon kärsimän, ja katsottaman ylön. Ps. 22:7. Es. 53:3. Dan. 9:26.

13. Mutta minä sanon teille, että Elias on myös tullut, ja he tekiwät hänelle, mitä he tahtoiwat, niinkuin hänestä kirjoitettu oli. Matth. 11:14. Luc. 1:17.

14. Ja kuin hän tuli opetuslasten tykö, näki hän paljon kansaa heidän ympärillänsä, ja kirjanoppineet kamppailewan heidän kanssansa.

15. Ja kohta kuin kaikki kansa näki hänen, hämmästyiwät he, ja juosten tykö terwehtiwät häntä.

16. Ja hän kysyi kirjanoppineilta: mitä te kamppailette keskenänne?

17. Niin yksi kansan seasta wastasi, ja sanoi: Mestari, minä toin sinun tykös poikani, jolla on mykkä henki.

Matth. 17:14. Luc. 9:37, 38.

18. Ja koska hän rupee hänen kimppuunsa, niin hän repelee häntä, ja hän wahtuu, ja kiristelee hampaitansa, ja kuiwettuu. Ja minä sanoin sinun opetuslapsilles, että he ajaisiwat hänen ulos, ja ei he woineet.

19. Niin hän wastasi, ja sanoi: o sinä uskotoin sukukunta! kuinka kauwan minun pitää oleman teidän kanssanne? kuinka kauwan minä teitä kärsin? Tuokaat häntä minun tyköni.

20. Ja he toiwat sen hänen tykönsä. Ja kuin hän näki hänen, rewäisi kohta henki häntä, ja hän lankesi maahan, ja kieritteli itseänsä ja wahtui. Marc. 1:26.

21. Ja hän kysyi hänen isältänsä: kuinka paljo aikaa sitte on, kuin tämä on hänelle tullut? Hän sanoi: lapsuudesta.

22. Ja hän heitti hänen usein tuleen ja wesiin, että hän hukuttais hänen. Mutta jos sinä jotakin woit, niin auta meitä, ja armahda meidän päällemme.

23. Niin sanoi Jesus hänelle: jos sinä sen woit uskoa, kaikki owat uskowaiselle mahdolliset. Luc. 17:6.

24. Ja kohta pojan isä huusi itkein, ja sanoi: Herra, minä uskon, auta minun epäuskoni.

25. Mutta koska Jesus sen näki, että kansa ynnä juoksi tykö, nuhteli hän sitä saastaista henkeä, sanoen hänelle: sinä mykkä ja kuuro henki! minä käsken sinua, mene ulos hänestä, ja älä tästedes hänen sisällensä mene.

26. Niin se huusi ja repeli kowin häntä, ja läksi ulos. Ja se tuli niinkuin kuollut, niin että moni sanoi: hän on kuollut.
27. Mutta Jesus tarttui hänen käteensä, ja nosti hänen, ja hän nousi.
28. Ja kuin hän oli huoneeseen mennyt sisälle, kysyiwät hänen opetuslapsensa häneltä erinänsä: miksemme woineet häntä ajaa ulos? Matth. 17: 19.
29. Ja hän sanoi heille: tämä suku ei taida millään muulla kuin rukouksella ja paastolla mennä ulos.
30. Ja he läksiwät ulos sieltä ja waelsiwat Galilean läpitse, ja ei hän tahtonut sitä kenenkään tietää.
31. Sillä hän opetti opetuslapsiansa, ja sanoi heille: Ihmisen Poika annetaan ylön ihmisten käsiin, ja he tappawat hänen; ja kuin hän on tapettu, niin hän kolmantena päiwänä nousee ylös. Matth. 16: 21. Luc. 17: 22. Marc. 8: 31. Luc. 9: 22, 44. l. 18: 31. l. 24: 7.
32. Mutta ei he ymmärtäneet sitä kuin hän sanoi, ja pelkäsiwät häneltä kysyä.
33. Ja hän tuli Kapernaumiin, ja kotona ollessa kysyi hän heiltä: mitä te tiellä keskenänne kamppailitte?
34. Mutta he waikeniwat; sillä he oliwat kamppailleet tiellä keskenänsä, kuka heistä suurin olis. Matth. 18: 2. Luc. 9: 46. l. 22: 24.
35. Ja kuin hän istui, kutsui hän ne kaksitoistakymmentä, ja sanoi heille: jos joku tahtoo ensimäinen olla, sen pitää oleman kaikkein wiimeisen ja kaikkein palwelian. Matth. 20: 26. Marc. 10: 43.
36. Ja hän otti lapsen, ja asetti sen heidän keskellensä. Ja kuin hän otti sen syliinsä, sanoi hän heille: Marc. 10: 16.
37. Kuka ikänä yhden tainkaltaisen lapsen korjaa minun nimeeni, se korjaa minun: ja joka minun korjaa, ei hän minua korjaa, mutta sen, joka minun lähetti. Matth. 10: 40. l. 18: 5. Luc. 9: 48. Joh. 13: 20.
38. Mutta Johannes wastasi häntä, sanoen: Mestari, me näimme yhden sinun nimelläs perkeleitä ajawan ulos, joka ei seuraa meitä, ja me kielsimme häntä, ettei hän seuraa meitä. Luc. 9: 49.
39. Niin Jesus sanoi: älkäät häntä kieltäkö; sillä ei ole ketään, joka tekee woimallisen työn minun nimeni kautta, ja taitaa kohta pahasti puhua minusta. 1 Cor. 12: 3.
40. Sillä joka ei ole meitä wastaan, se on meidän edestämme. Matth. 12: 30.
41. Sillä kuka ikänä juottaa teitä wesipikarilla minun nimeeni, että te olette Kristuksen, totisesti sanon minä teille: ei hän suinkaan kadota palkkaansa. Matth. 10: 42.
42. Ja kuka ikänä pahentaa yhden niistä wähimmistä, jotka uskowat minun päälleni, parempi olis hänelle, jos myllyn kiwi pantaisiin hänen kaulaansa, ja heitettäisiin mereen. 5 Mos. 13: 6. Matth. 18: 6. Luc. 17: 1, 2.
43. Jos sinun kätes on sinulle pahennukseksi, niin hakkaa se pois: parempi on sinun käsipuolena elämään mennä, kuin jos sinulla olisi kaksi kättä, ja menisit helwettiin, siihen sammumattomaan tuleen, Matth. 5: 29. l. 18: 8.
44. Kussa ei heidän matonsa kuole, eikä tuli sammuteta. Es. 66: 24.
45. Ja jos sinun jalkas on sinulle pahennukseksi, hakkaa se pois: parempi on sinun ettäs ontuwana elämään menet, kuin jos sinulla olis kaksi jalkaa, ja heitettäisiin helwettiin, siihen sammumattomaan tuleen,
46. Kussa ei heidän matonsa kuole, eikä tuli sammuteta.
47. Ja jos sinun silmäs on sinulle pahennukseksi, niin heitä se pois: parempi on sinun silmäpuolena Jumalan waltakuntaan sisälle mennä, kuin jos sinulla olis kaksi silmää, ja heitettäisiin helwetin tuleen,
48. Kussa ei heidän matonsa kuole, eikä tuli sammuteta.
49. Sillä kaikki pitää tulella suolattaman, ja jokainen uhri pitää suolalla suolattaman. 3 Mos. 2: 13.
50. Suola on hywä; mutta jos suola tulee mauttomaksi, millä te sen höystätte? Pitäkäät itse teissänne suola, ja rauha teidän keskenänne. Matth. 5: 13. Luc. 14: 34. Rom. 12: 18. Hebr. 12: 14.

10 Luku.

Erokirjasta. Pienet lapset. Rikkaudesta. Zebedeuksen pojat. Bartimeus.

Ja kuin hän sieltä läksi, tuli hän Judan maan äärille sen maakunnan kautta, joka on sillä puolella Jordanin. Ja kansa kokoontui taas hänen tykönsä, ja niinkuin hän oli tottunut, niin hän taas opetti heitä. Matth. 19: 1.
2. Ja Pharisеukset tuliwat ja kysyiwät häneltä, jos mies saa waimonsa hyljätä? kiusaten häntä.
3. Mutta hän wastaten sanoi heille: mitä Moses teille käski?
4. He sanoiwat: Moses sallei erokirjan kirjoittaa ja hyljätä. 5 Mos. 24: 1. Matth. 5: 31.
5. Ja Jesus wastaten sanoi heille: teidän sydämenne kowuuden tähden kirjoitti hän teille sen käskyn.
6. Mutta luomisen alusta on Jumala heidän luonut mieheksi ja waimoksi. 1 Mos. 1: 27. l. 5: 2. Matth. 19: 4.

7. Sentähden pitää ihmisen eriämän isästänsä ja äitistänsä, ja pitää itsensä waimoonsa yhdistämän. 1 Mos. 2:24.

8. Ja niin tulewat kaksi yhdeksi lihaksi, niin ettei he ole silleen kaksi, mutta yksi liha. 1 Cor. 6:16. Eph. 5:31.

9. Mitä siis Jumala on yhteen sowittanut, ei ihmisen pidä sitä eroittaman. Matth. 19:6.

10. Ja hänen opetuslapsensa kysyiwät taas häneltä kotona siitä asiasta.

11. Ja hän sanoi heille: kuka ikänä hyljää waimonsa, ja nai toisen, se tekee huorin häntä wastaan. Matth. 5:32. l. 19:9. Luc. 16:18. 1 Cor. 7:10, 11.

12. Ja jos waimo hyljää miehensä, ja huolee toiselle, hän tekee huorin.

13. Ja he toiwat hänen tykönsä lapsia, että hän heihin rupeis; niin opetuslapset nuhteliwat heitä, jotka niitä toiwat. Matth. 19:13. Luc. 18:15.

14. Mutta koska Jesus sen näki, närkästyi hän, ja sanoi heille: sallikaat lasten tulla minun tyköni, ja älkäät kieltäkö heitä; sillä senkaltaisten on Jumalan waltakunta. Matth. 18:3. l. 19:14. 1 Cor. 14:20.

15. Totisesti sanon minä teille: jokainen, kuin ei Jumalan waltakuntaa ota wastaan niinkuin lapsi, ei hän suinkaan siihen tule sisälle.

16. Ja hän otti heitä syliinsä, ja pani kätensä heidän päällensä, ja siunasi heitä. Matth. 19:15. Marc. 9:36.

17. Ja kuin hän oli lähtenyt ulos tielle, tuli yksi juosten, lankesi polwillensa hänen eteensä, ja kysyi häneltä: hywä Mestari! mitä minun pitää tekemän, että minä ijankaikkisen elämän perisin? Matth. 19:16. Luc. 18:18.

18. Niin Jesus sanoi hänelle: miksis sanot minun hywäksi? Ei kenkään ole hywä, waan yksi Jumala.

19. Kylläs käskyt tiedät: ei sinun pidä huorin tekemän: ei sinun pidä tappaman: ei sinun pidä warastaman: ei sinun pidä wäärää todistusta sanoman: ei sinun pidä pettämän: kunnioita isääs ja äitiäs. 2 Mos. 20:12, ꝛc. l. 21:12. 5 Mos. 5:16. Rom. 13:9.

20. Mutta se wastasi, ja sanoi hänelle: Mestari, nämät kaikki olen minä pitänyt hamasta minun nuoruudestani.

21. Mutta koska Jesus katsahti hänen päällensä, rakasti hän häntä, ja sanoi hänelle: yksi sinulta puuttuu: mene, myy kaikki, mitä sinulla on, ja anna waiwaisille; ja sinulla pitää oleman tawara taiwaassa: ja tule, seuraa minua, ottain risti. Matth. 6:19. Luc. 12:33. l. 16:9.

22. Mutta hän tuli siitä puheesta murheelliseksi, ja meni pois murheissansa; sillä hänellä oli paljo tawarata.

23. Ja kuin Jesus katsahti ympärinsä, sanoi hän opetuslapsillensa: kuinka työläästi ne, joilla tawarata on, tulewat Jumalan waltakuntaan! Matth. 19:23. Luc. 18:24.

24. Mutta opetuslapset hämmästyiwät näistä hänen sanoistansa. Niin Jesus taas wastaten sanoi heille: rakkaat pojat! kuinka työläs on niiden tulla Jumalan waltakuntaan, jotka tawaroihinsa uskaltawat. Job. 31:24. Ps. 62:11. San. l. 11:28. 1 Tim. 6:17.

25. Huokiampi on kamelin käydä neulan silmän läpitse, kuin rikkaan Jumalan waltakuntaan sisälle tulla.

26. Mutta he hämmästyiwät wielä sitte sangen suuresti, sanoen keskenänsä: ja kuka taitaa autuaaksi tulla?

27. Niin Jesus katsahti heidän päällensä, ja sanoi: ihmisten tykönä on se mahdotoin, mutta ei Jumalan tykönä; sillä kaikki owat Jumalan tykönä mahdolliset. Job. 42:2. Jer. 32:17. Zach. 8:6. Luc. 1:37.

28. Niin Pietari rupesi sanomaan hänelle: katso, me olemme kaikki antaneet ylön, ja seuranneet sinua. Matth. 4:20. l. 19:27. Luc. 5:11. l. 18:28.

29. Mutta Jesus wastasi, ja sanoi: totisesti sanon minä teille: ei ole kenkään, joka jätti huoneen, taikka weljet eli sisaret, taikka isän eli äitin, taikka waimon eli lapset, taikka pellot, minun ja ewangeliumin tähden,

30. Ellei hän saa jälleen satakertaisesti nyt tällä ajalla huoneita ja weljiä, ja sisaria, ja äitejä, ja lapsia, ja peltoja, wastoinkäymisillä, ja tulewaisessa maailmassa ijankaikkisen elämän. Matth. 19:29.

31. Mutta monta ensimäistä tulee jälkimäiseksi, ja jälkimäistä ensimäiseksi. Matth. 19:30. l. 20:16. Luc. 13:30.

32. Mutta he oliwat tiellä menemässä ylös Jerusalemiin; ja Jesus käwi heidän edellänsä, ja he hämmästyiwät, ja seurasiwat häntä ja pelkäsiwät. Ja hän otti taas ne kaksitoistakymmentä tykönsä, ja rupesi heille sanomaan, mitä hänelle tapahtuwa oli: Matth. 16:21. l. 17:22. l. 20:17, 18. Marc. 8:31. l. 9:31. Luc. 9:22. l. 18:31. l. 24:7. Joh. 18:32.

33. Katso, me menemme ylös Jerusalemiin, ja Ihmisen Poika annetaan ylön pappein päämiehille ja kirjanoppineille, ja he tuomitsewat hänen kuolemaan, ja antawat ylön hänen pakanoille.

34. Ja he pilkkaawat häntä, ja piessewät hänen, ja sylkewät hänen päällensä, ja tappawat hänen; ja kolmantena päiwänä hän nousee ylös.

35. Niin tuli hänen tykönsä Jakobus ja Johannes, Zebedeuksen pojat, sanoen: Mestari! me tahdomme, ettäs meille tekisit, mitä me anomme. Matth. 20:20.

36. Niin hän sanoi heille: mitä te tahdotte minua teillenne tekemään?

37. Waan he sanoiwat hänelle: anna toisen meistä istua sinun oikialla, ja toisen wasemmalla puolellas sinun kunniassas.

38. Mutta Jesus sanoi heille: et te tiedä, mitä te anotte. Woitteko juoda sen kalkin, jonka minä juon, ja sillä kasteella kastettaa, jolla minä kastetaan? Matth. 20:22. Luc. 12:50.

39. Waan he sanoiwat hänelle: woimme. Niin sanoi Jesus heille: sen kalkin tosin te juotte, jonka minä juon, ja sillä kasteella te kastetaan, jolla minä kastetaan;

40. Mutta istua minun oikialla ja wasemmalla puolellani, ei ole minun antamisellani, mutta niille, joille se walmistettu on. Matth. 25:34.

41. Ja kuin ne kymmenen sen kuuliwat, rupesiwat he närkästymään Jakobin ja Johanneksen tähden. Matth. 20:24.

42. Mutta koska Jesus kutsui heidän tykönsä, sanoi hän heille: te tiedätte, että ne, jotka owat asetetut kansain päämiehiksi, hallitsewat heitä, ja heidän ylimmäisillänsä on walta heidän ylitsensä. Matth. 20:25. Luc. 22:25.

43. Mutta ei niin pidä oleman teidän keskenänne; waan joka teidän seassanne tahtoo suurin olla, se olkaan teidän palwelianne.

44. Ja joka teistä tahtoo tulla ensimäiseksi, hän olkaan kaikkein orja. Marc. 9:35. 1 Piet. 5:3.

45. Sillä ei myös Ihmisen Poika ole tullut, että häntä palweltaisiin, mutta palwelemaan, ja antamaan henkensä lunastuksen hinnaksi monen edestä. Joh. 13:14. Phil. 2:7. Eph. 1:7. Col. 1:14. 1 Tim. 2:6. Tit. 2:14.

46. Ja he tuliwat Jerichoon. Ja kuin hän läksi Jerichosta, ja hänen opetuslapsensa ja paljo kansaa, niin istui tien ohessa yksi sokia, Bartimeus Timein poika, kerjäten. Matth. 20:29. Luc. 18:35.

47. Ja koska hän kuuli, että se oli Jesus Natsaretista, rupesi hän huutamaan ja sanomaan: Jesus, Dawidin Poika, armahda minua.

48. Ja moni nuhteli häntä, että hän olis ollut ääneti. Mutta hän huusi paljoa enämmin: Dawidin Poika, armahda minua.

49. Ja Jesus seisahti, ja käski kutsua häntä. Ja he kutsuiwat sen sokian, ja sanoiwat hänelle: ole hywällä mielellä, nouse! hän kutsuu sinua.

50. Niin hän heitti pois waatteensa yltänsä, nousi ja tuli Jesuksen tykö.

51. Ja Jesus wastaten sanoi hänelle: mitäs tahdot, että minä sinulle tekisin? Niin sokia sanoi hänelle: Rabboni, että minä saisin näköni.

52. Mutta Jesus sanoi hänelle: mene, sinun uskos wapahti sinun. Ja hän sai kohta näkönsä jälleen, ja seurasi Jesusta tiellä. Matth. 9:22. Marc. 5:34.

11 Luku.

Jesus ajaa Jerusalemiin. Fiikunapuu. Templin puhdistus. Uskon woimasta. Ylimmäisten kysymys.

Ja kuin he lähestyiwät Jerusalemia, Bethphageen ja Bethaniaan, Öljymäen tykö, lähetti hän kaksi opetuslapsistansa; Matth. 21:1. Luc. 19:29.

2. Ja sanoi heille: menkäät kylään, joka on teidän edessänne, ja kohta koska te siihen tulette sisälle, löydätte te warsan sidottuna, jonka päällä ei yksikään ihminen istunut ole; päästäkäät se, ja tuokaat tänne.

3. Ja jos joku teille sanoo: miksi te sen teette? niin sanokaat: Herra sitä tarwitsee; ja kohta hän laskee hänen tänne.

4. Niin he meniwät, ja löysiwät warsan sidottuna ulkona owen tykönä tien haarassa, ja he päästiwät sen wallallensa.

5. Ja muutamat niistä, jotka siellä seisoiwat, sanoiwat heille: mitä te teette, että te warsan päästätte?

6. Mutta he sanoiwat heille, niinkuin Jesus oli käskenyt; niin he päästiwät heidän.

7. Ja he toiwat warsan Jesuksen tykö, ja heittiwät waatteensa sen päälle, ja hän istui sen päälle. 2 Kun. k. 9:13. Joh. 12:14.

8. Mutta moni hajoitti waatteensa tielle, ja ne muut karseiwat oksia puista, ja hajoittiwat tielle.

9. Ja jotka edellä käwiwät ja myös seurasiwat, huusiwat, sanoen: hosianna, hywästi siunattu olkoon se, joka tulee Herran nimeen! Ps. 118:26. Matth. 21:9. l. 23:39.

10. Hywästi siunattu olkoon Dawidin meidän isän waltakunta, joka tulee Herran nimeen: hosianna korkeudessa!

11. Ja Jesus meni Jerusalemiin ja templiin, ja kuin hän kaikki ympäri katseli, koska jo ehtooaika oli, läksi hän ulos Bethaniaan kahdentoistakymmenen kanssa.

12. Ja toisena päiwänä, koska he Bethaniasta läksiwät, isosi hän. Matth. 21:18.

13. Ja näki taampana fiikunapuun, jolla oliwat lehdet, niin hän meni lähes, jos hän jotakin hänestä löytänyt olis. Ja kuin hän

tuli tykö, ei hän muuta löytänyt kuin lehdet; sillä ei ollut wielä fiikunain aika.

14. Ja Jesus wastaten sanoi hänelle: älköön tästedeskään kenkään sinusta syökö hedelmätä ijankaikkisesti. Ja hänen opetuslapsensa kuuliwat sen.

15. Ja he tuliwat Jerusalemiin. Ja Jesus meni templiin, rupesi ajamaan ulos kaupitsioita ja ostajita templissä, ja waihettajain pöydät ja kyhkyläisten myyjäin istuimet hän kukisti. Matth. 21:12. Luc. 19:45. Joh. 2:14.

16. Ei hän myös sallinut jonkun kantaa astiata templin läpitse.

17. Ja hän opetti, sanoen heille: eikö kirjoitettu ole: minun huoneeni pitää kutsuttaman rukoushuoneeksi kaikille kansoille? mutta te olette sen tehneet ryöwäritten luolaksi. 1 Kun. k. 8:41. Es. 56:7. Jer. 7:11.

18. Ja kirjanoppineet ja pappein päämiehet kuuliwat sen, ja etseiwät, kuinka he olisiwat hänen hukuttaneet; sillä he pelkäsiwät häntä, että kaikki kansa hämmästyi hänen oppiansa. Joh. 7:19.

19. Ja koska ehtoo tuli, meni Jesus ulos kaupungista.

20. Ja kuin he aamulla käwiwät ohitse, näkiwät he fiikunapuun kuiwettuneen juurinensa.

21. Ja Pietari muisti, ja sanoi hänelle: Rabbi, katso, se fiikunapuu, jotas kirosit, on kuiwettunut. Matth. 21:20.

22. Niin wastasi Jesus, ja sanoi heille: pitäkäät usko Jumalan päälle.

23. Sillä totisesti sanon minä teille: jokainen, kuin tälle wuorelle sanois: siirrä itses ja kukistu mereen! eikä epäilisi sydämessänsä, mutta uskois ne tapahtuwan kuin hän sanoo; niin hänelle tapahtuu, mitä hän sanoo. Matth. 17:20. l. 21:21. Luc. 17:6.

24. Sentähden sanon minä teille: kaikki, mitä te rukoillen anotte, se uskokaat saawanne; niin se tapahtuu teille. Matth. 7:7. l. 21:22. Luc. 11:9. Joh. 14:13. l. 15:7. l. 16:24. 1 Joh. 3:22. l. 5:14. Jac. 1:5, 6.

25. Ja koska te seisotte ja rukoilette, niin anteeksi antakaat, jos teillä on jotakin jotakuta wastaan, että myös se teidän Isänne, joka on taiwaissa, antais teille anteeksi teidän rikoksenne. Matth. 6:14. Eph. 4:32. Col. 3:13.

26. Mutta jos et te anteeksi anna, ei myös teidän Isänne, joka on taiwaissa, anna anteeksi teidän rikoksianne.

27. Ja he tuliwat taas Jerusalemiin; ja kuin hän käweli templissä, tuliwat hänen tykönsä pappein päämiehet, kirjanoppineet ja wanhimmat; Matth. 21:23. Luc. 20:1.

28. Ja sanoiwat hänelle: millä woimalla sinä näitä teet? ja kuka antoi sinulle sen woiman, ettäs näitä teet? 2 Mos. 2:14. Ap. T. 4:7. l. 7:27.

29. Mutta Jesus wastaten sanoi heille: minä myös kysyn teiltä yhden sanan: wastatkaat siis minua, niin minäkin sanon teille, millä woimalla minä näitä teen:

30. Johanneksen kaste, oliko se taiwaasta, eli ihmisiltä? wastatkaat minua.

31. Niin he ajatteliwat keskenänsä, sanoen: jos me sanomme: taiwaasta, niin hän sanoo: miksette siis häntä uskoneet? Luc. 7:30.

32. Mutta jos me sanomme: ihmisiltä, niin me pelkäämme kansaa; sillä kaikki pitiwät Johanneksen totisena propheetana. Matth. 14:5. Marc. 6:20.

33. Ja he wastasiwat, sanoen Jesukselle: emme tiedä. Ja Jesus wastasi ja sanoi heille: en minä myös sano teille, millä woimalla minä näitä teen.

12 Luku.

Wiinamäen miehistä. Werorahasta. Ylösnousemisesta. Suurimmasta käskystä. Kristuksen isästä. Uhriarkku.

Ja hän rupesi heille puhumaan wertauksilla: yksi ihminen istutti wiinamäen, ja pani aidan sen ympärille, ja kaiwoi kuopan, ja rakensi tornin, ja pani sen wuorolle peltomiehille, ja matkusti muille maille. Ps. 80:9. Es. 5:1. Jer. 2:21. l. 12:10. Matth. 21:33. Luc. 20:9.

2. Ja lähetti ajallansa palweliansa peltomiesten tykö, ottamaan peltomiehiltä wiinamäen hedelmästä.

3. Mutta he ottiwat hänen kiinni, hosuiwat hänen, ja lähettiwät hänen pois tyhjänä.

4. Ja taas lähetti hän heidän tykönsä toisen palwelian, ja sen he kiwittiwät ja pään särkiwät, ja lähettiwät hänen pois pilkattuna.

5. Ja hän lähetti taas toisen; sen he tappoiwat: ja monta muuta, muutamat he hosuiwat, ja muutamat tappoiwat.

6. Niin hänellä oli wielä hänen rakas ainoa poikansa; hän lähetti myös sen wiimeiseksi heidän tykönsä, sanoen: he karttawat minun poikaani.

7. Mutta ne peltomiehet sanoiwat keskenänsä: tämä on perillinen: tulkaat, tappakaamme häntä, niin perintö jää meille. 1 Mos. 37:18. Ps. 2:8. Matth. 26:4. Joh. 11:53.

8. Ja he ottiwat hänen ja tappoiwat, ja heittiwät ulos wiinamäestä.

9. Mitäs wiinamäen Herra on tekewä? Hän tulee ja hukkaa ne peltomiehet, ja antaa wiinamäen muille.

10. Ettekö te ole lukeneet tätä kirjoitusta:

jonka kiwen rakentajat hyljäsiwät, se on tullut nurkkakiweksi.
Ps. 118: 22, 23. Es. 28: 16. Matth. 21: 42. Luc. 20: 17. Ap. T. 4: 11. Rom. 9: 33. 1 Piet. 2: 7.
11. Herralta on tämä tullut, ja on ihmeellinen meidän silmissämme.
12. Ja he etseiwät häntä kiinniottaaksensa, ja pelkäsiwät kansaa; sillä he ymmärsiwät, että hän heidän tykönsä tämän wertauksen sanonut oli. Ja he jättiwät hänen ja meniwät pois.
13. Ja he lähettiwät hänen tykönsä muutamat Phariseuksista ja Herodianeista, solmeemaan häntä sanoissa. Matth. 22: 15. Luc. 20: 20.
14. Ja he tuliwat, ja sanoiwat hänelle: Mestari, me tiedämme, ettäs olet totinen, ja et tottele ketään; sillä et sinä katso ihmisten muotoa, mutta opetat Jumalan tien totuudessa. Sopiiko keisarille antaa weron, taikka ei? Pitääkö meidän antaman, taikka ei antaman?
15. Niin hän tiesi heidän wiekkautensa, ja sanoi heille: mitä te kiusaatte minua? Tuokaat minulle raha nähdäkseni.
16. Niin he toiwat. Ja hän sanoi heille: kenenkä on tämä kuwa ja päällekirjoitus? He sanoiwat hänelle: keisarin.
17. Niin Jesus wastasi, ja sanoi heille: antakaat keisarille, kuin keisarin owat, ja Jumalalle, kuin Jumalan owat. Ja he ihmetteliwät häntä. Matth. 17: 25. l. 22: 21. Rom. 13: 7.
18. Niin hänen tykönsä tuliwat Sadduceukset, jotka sanowat, ettei nousemusta ole, ja kysyiwät häneltä, sanoen:
Matth. 22: 23. Luc. 20: 27. Ap. T. 23: 8.
19. Mestari! Moses kirjoitti meille: jos jonkun weli kuolis, ja jättäis waimon, ja ei lapsia, niin hänen weljensä pitää ottaman sen hänen waimonsa ja herättämän weljellensä siemenen. 5 Mos. 25: 5, 6.
20. Niin oli seitsemän weljeä. Ja ensimäinen otti waimon, ja ei jättänyt kuoltuansa siementä.
21. Ja toinen otti hänen, ja kuoli, ja ei hänkään jättänyt siementä. Niin myös kolmas.
22. Ja hänen ottiwat ne seitsemän, ja ei jättäneet siementä. Kaikkein wiimein kuoli se waimo.
23. Sentähden ylösnousemisessa, koska he nousewat ylös, kenenkä heistä se waimo pitää oleman? Sillä hän oli niille seitsemälle emäntänä.
24. Ja Jesus wastaten sanoi heille: ettekö te sentähden eksy, ettette tiedä kirjoituksia, eikä Jumalan woimaa?
25. Sillä koska he kuolluista nousewat ylös, ei he nai eikä huole, mutta owat niinkuin enkelit, jotka owat taiwaissa.
Matth. 22: 30. Luc. 20: 35, 36.
26. Mutta kuolleista, että he nousewat, ettekö te ole lukeneet Moseksen raamatussa, kuinka Jumala pensaassa hänelle puhui, sanoen: minä olen Abrahamin Jumala, ja Isaachin Jumala, ja Jakobin Jumala?
2 Mos. 3: 6. Matth. 22: 31, 32. Ap. T. 7: 32. Hebr. 11: 16.
27. Ei Jumala ole kuolleitten, waan eläwitten Jumala: te sentähden suuresti eksytte.
28. Ja kuin yksi kirjanoppineista tuli, joka kuuli heidän kamppailewan keskenänsä, ja näki, että hän hywästi wastasi heitä, kysyi hän häneltä: kuka on kaikkein suurin käsky?
Matth. 22: 34, 35. Luc. 10: 25.
29. Mutta Jesus wastasi häntä: tämä on kaikkein suurin käsky: kuule, Israel, Herra meidän Jumalamme on yksi Herra.
5 Mos. 6: 4.
30. Ja sinun pitää rakastaman Herraa sinun Jumalatas kaikesta sinun sydämestäs, ja kaikesta sinun sielustas, ja kaikesta sinun mielestäs, ja kaikesta sinun woimastas. Tämä on suurin käsky.
5 Mos. 10: 12. Luc. 10: 27.
31. Ja toinen senkaltainen on tämä: sinun pitää rakastaman sinun lähimmäistäs niinkuin itse sinuas. Ei ole näitä suurempata käskyä. 5 Mos. 19: 18. Matth. 22: 39. Rom. 13: 9. Gal. 5: 14. Jac. 2: 8.
32. Ja kirjanoppinut sanoi hänelle: oikein, Mestari, sinä sanoit totuuden; sillä yksi on Jumala, ja ei ole toista paitsi häntä:
33. Ja rakastaa häntä kaikesta sydämestä, ja kaikesta ymmärryksestä, ja kaikesta sielusta ja kaikesta wäestä, ja rakastaa lähimmäistä niinkuin itseänsä, se on enämpi kuin kaikki polttouhrit ja muut uhrit.
34. Koska Jesus näki, että hän toimellisesti wastasi, sanoi hän hänelle: et sinä ole kaukana Jumalan waltakunnasta. Ja ei tohtinut kenkään sitte häneltä enämpätä kysyä.
35. Ja Jesus wastasi, ja sanoi opettain templissä: kuinka sanowat kirjanoppineet, että Kristus on Dawidin Poika?
Matth. 22: 41, 42. Luc. 20: 41.
36. Sillä Dawid sanoi itse Pyhän Hengen kautta: Herra sanoi minun Herralleni, istu minun oikialle kädelleni siihen asti kuin minä panen sinun wihollises sinun jalkais astinlaudaksi.
Ps. 110: 1. Ap. T. 2: 34. 1 Cor. 15: 25. Hebr. 1: 13. l. 10: 13.
37. Itse siis Dawid sanoo hänen Herraksi: kuinka hän siis on hänen poikansa? Ja paljo kansaa kuuli häntä mielellänsä.

38. Ja hän opetti heitä, ja sanoi heille: kawahtakaat teitänne kirjanoppineista, jotka mielellänsä pitkissä waatteissa käywät, ja antawat heitänsä turulla terwehtää.
Matth. 23:3, 2c. Luc. 11:43. l. 20:46.
39. Ja rakastawat ylimmäisiä istuimia kokouksissa ja ensimäisiä sioja ehtoollisissa,
40. Jotka syöwät leskein huoneet, ja muodoksi pitäwät pitkät rukoukset. Nämät saawat sitä raskaamman kadotuksen.
Matth. 23:14. Tit. 1:11.
41. Ja kuin Jesus istui uhriarkun kohdalla, ja katseli, kuinka kansa pani rahaa uhriarkkuun, ja monta rikasta pani paljon,
2 Kun. k. 12:9. Luc. 21:1.
42. Niin tuli yksi köyhä leski, ja pani kaksi ropoa, se on kuusinainen.
43. Niin hän kutsui opetuslapsensa tykönsä, ja sanoi heille: totisesti sanon minä teille: tämä köyhä leski pani enämmän uhriarkkuun kuin kaikki ne, jotka siihen paniwat.
2 Cor. 8:12.
44. Sillä he owat kaikki panneet siitä, kuin heille liiaksi oli; mutta tämä hänen köyhyydestänsä pani kaiken, mitä hänellä oli, kaiken tawaransa.

13 Luku.

Templin häwityksestä. Maailman lopusta.

Ja kuin hän meni ulos templistä, sanoi yksi hänen opetuslapsistansa: Mestari! katso, minkäkaltaiset kiwet ja minkäkaltaiset rakennukset owat nämät. Matth. 24:1. Luc. 21:5.
2. Ja Jesus wastaten sanoi hänelle: näetkös nämät suuret rakennukset? Ei näistä jätetä kiweä kiwen päälle, jota ei maahan jaoteta. 2 Kun. k. 9:7, 8. Mich. 3:12. Luc. 19:44.
3. Ja koska hän istui Öljymäellä, templin kohdalla, kysyiwät häneltä erinänsä Pietari ja Jakobus, ja Johannes ja Andreas:
4. Sano meille, koska nämät tapahtuwat? Ja mitä merkki on, koska nämät kaikki päätetään? Matth. 24:3. Luc. 21:7.
5. Niin Jesus, wastaten heitä, rupesi sanomaan: katsokaat, ettei joku teitä petä.
Jer. 29:8. Matth. 24:4. Luc. 21:8. Eph. 5:6.
2 Thess. 2:3. 1 Joh. 4:1.
6. Silloin monta tulewat minun nimeeni, sanoen: minä olen, ja pettäwät monta.
Jer. 14:14. l. 23:21.
7. Mutta koska te kuulette sotia ja sotain sanomia, niin älkäät hämmästykö: sillä ne pitää tapahtuman; waan ei wielä loppu ole.
8. Sillä kansa pitää nouseman kansaa wastaan, ja waltakunta waltakuntaa wastaan, ja maan järistykset pitää oleman jokaisessa paikassa, ja tulee nälkä, ja metelit. Es. 19:2.
9. Nämät owat murhetten alut. Mutta kawahtakaat itse teitänne; sillä he antawat ylön teidän raastupiin ja synagogiin. Ja te piestään ja johdatetaan päämiesten ja kuningasten eteen minun tähteni, heille todistukseksi. Matth. 10:17, 18. l. 24:9. Luc. 21:12.
Joh. 15:19. l. 16:2. Ilm. k. 2:10.
10. Ja ennen pitää saarnattaman ewangeliumi kaikessa kansassa. Matth. 24:14.
11. Koska he niin teitä wiewät ja antawat ylön, niin älkäät edellä murhehtiko, mitä teidän puhuman pitää, älkäät myös ennen ajatelko: waan mitä teille sillä hetkellä annetaan, se puhukaat; sillä et te ole, jotka puhutte, waan Pyhä Henki.
Matth. 10:19. Luc. 12:11. l. 21:14.
12. Niin on weli antawa ylön weljensä kuolemaan, ja isä pojan; ja lapset nousewat wanhempia wastaan, ja antawat tappaa heitä. Hes. 38:21. Mich. 7:5, 6.
13. Ja te tulette wihattawaksi kaikilta minun nimeni tähden; waan joka wahwana pysyy loppuun asti, se tulee autuaaksi.
Matth. 10:22. l. 24:13. Luc. 21:19. Ilm. k. 2:7. l. 3:10.
14. Mutta koska te saatte nähdä häwityksen kauhistuksen, josta Daniel propheetan kautta sanottu on, seisowan kussa ei pitäisi; (joka sen lukee, hän ymmärtäköön;) silloin, jotka Judeassa owat, ne paetkaan wuorille.
Dan. 9:27. l. 12:11. Matth. 24:15. Luc. 21:20.
15. Ja joka katon päällä on, älköön astuko alas huoneeseen, ja älköön menkö sisälle jotakin ottamaan huoneestansa.
16. Ja joka pellolla on; älköön palaitko takaisin ottamaan waatettansa.
17. Woi raskaita waimoja ja imettäwäisiä niinä päiwinä!
18. Mutta rukoilkaat, ettei teidän pakonne tapahtuisi talwella.
19. Sillä niinä aikoina pitää oleman senkaltainen waiwa, jonkakaltaista ei ole ollut luomisen alusta, kuin Jumala luonut on, niin tähän asti, eikä tuleman pidä.
20. Ja ellei Herra olisi lyhentänyt niitä päiwiä, niin ei yksikään liha tulisi autuaaksi; mutta walituiden tähden, jotka hän on walinnut, lyhensi hän ne päiwät.
21. Ja silloin, jos joku sanoo teille: katso, tässä on Kristus, taikka katso siellä; niin älkäät uskoko. Matth. 24:23. Luc. 17:23. l. 21:8.
22. Sillä wäärät Kristukset ja wäärät propheetat nousewat, ja merkkejä ja ihmeitä tekewät, pettääksensä, jos mahdollinen olis, walituitakin. 2 Mos. 13:1. 2 Thess. 2:11.
23. Mutta te kawahtakaat: katso, minä olen teille kaikki ennen sanonut. 2 Piet. 3:17.
24. Mutta niinä päiwinä, sen waiwan

jälkeen, pitää auringon pimenemän, ja kuu
ei anna waloansa. Es. 13:10. Hes. 32:7.
Joel. 2:10, 31. l. 3:15. Matth. 24:29. Luc. 21:25.
Ilm. k. 6:12.
25. Ja taiwaan tähdet pitää putooman,
ja taiwasten woimat pitää liikutettaman.
26. Ja silloin heidän pitää näkemän Ih-
misen Pojan tulewan pilwissä suurella woi-
malla ja kunnialla. Dan. 7:10.
Matth. 16:27. l. 24:30. Marc. 14:62. Luc. 21:27.
Ap. T. 1:11. 1 Thess. 4:16. 2 Thess. 1:10. Ilm. k. 1:7.
27. Ja silloin hän lähettää enkelinsä, ja
kokoo walittunsa neljästä tuulesta, hamasta
maan äärestä niin taiwaan ääreen asti.
28. Mutta fiikunapuusta oppikaat wer-
taus: koska sen oksa on tuore ja lehdet puh-
keewat, niin te tiedätte, että suwi on läsnä.
Matth. 24:32. Luc. 21:29.
29. Niin myös te, koska te nämät näette
tapahtuwan, niin tietäkäät, että se on läsnä
owen edessä.
30. Totisesti sanon minä teille: ei suin-
kaan tämän sukukunnan pidä hukkuman
ennen kuin kaikki nämät tapahtuwat.
Matth. 24:34. Luc. 21:32.
31. Taiwas ja maa pitää hukkuman, mut-
ta minun sanani ei pidä suinkaan hukkuman.
Ps. 102:27. Es. 40:8. l. 51:6. Hebr. 1:11.
32. Mutta siitä päiwästä ja hetkestä ei
tiedä kenkään, ei enkelitkään, jotka owat tai-
waassa, ei Poikakaan, waan Isä.
Matth. 24:36. Ap. T. 1:7.
33. Kawahtakaat, walwokaat ja rukoilkaat,
sillä et te tiedä, koska se aika tulee.
Matth. 24:42. l. 25:13. Luc. 12:40. l. 21:36. 1 Thess. 5:6.
34. Niinkuin ihminen, joka muille maille
waelsi, jätti huoneensa, ja antoi palweliain-
sa haltuun, ja kullenkin hänen askareensa,
ja käski owenwartian walwoa;
35. Niin walwokaat siis: (sillä et te tiedä,
koska huoneen Herra tulewa on, ehtoona,
taikka puoliyönä, eli kukon laulaissa, eli
aamulla):
36. Ettei hän äkistä tullessansa löytäisi
teitä makaamasta.
37. Mutta mitä minä teille sanon, sen mi-
nä kaikille sanon: walwokaat!

14 Luku.

*Jesus woidellaan. Pääsiäislammas. Ehtoollinen. Kärsi-
minen Gethsemanessa ja rukous. Kiinniottaminen ja
tutkiminen. Pietarin lankeemus.*

Niin oli kahden päiwän perästä pääsiäi-
nen ja makian leiwän päiwät. Ja ylimmäi-
set papit ja kirjanoppineet etseiwät, kuinka
he kawaluudella hänen kiinniottaisiwat, ja
tappaisiwat. Matth. 26:1. Luc. 22:1. Joh. 11:55. l. 13:1.
2. Mutta he sanoiwat: ei juhlapäiwänä,
ettei kapina nousisi kansassa.
3. Ja kuin hän oli Bethaniassa, sen spita-
lisen Simonin huoneessa, ja atrioitsi, niin
tuli yksi waimo, jolla oli klasi turmelema-
tointa ja kallista narduksen woidetta, ja hän
särki klasin, ja wuodatti hänen päänsä pääl-
le. Matth. 26:6. Luc. 7:37. Joh. 11:2. l. 12:3.
4. Niin muutamat närkästyiwät itsellänsä,
ja sanoiwat: mihinkä on tapahtunut tämä
woiteen haaskaus?
5. Sillä tämä olis taittu myytää enäm-
pään kuin kolmeen sataan penninkiin, ja an-
nettaa waiwaisille. Ja he napisiwat häntä.
6. Niin Jesus sanoi: sallikaat hänen olla
rauhassa! miksi te häntä waiwaatte? Hän
teki hywän työn minun kohtaani.
7. Sillä teillä owat aina waiwaiset, ja
koska ikänä te tahdotte, niin te saatte heille
hywin tehdä. Mutta en minä teillä aina
ole. 5 Mos. 15:11.
8. Tämä teki, mitä hän woi, ja ennätti
woitelemaan minun ruumistani hautaa-
miseksi.
9. Totisesti sanon minä teille: kussa ikänä
tämä ewangeliumi saarnataan kaikessa
maailmassa, niin myös tämä, kuin hän teki,
pitää mainittaman hänen muistoksensa.
10. Ja Judas Ischarioth, yksi kahdesta-
toistakymmenestä, meni ylimmäisten pap-
pein tykö, että hän pettäis hänen heille.
Matth. 26:14. Luc. 22:4.
11. Koska he sen kuuliwat, ihastuiwat he,
ja lupasiwat hänelle rahaa antaa. Ja hän
etsei, kuinka hän soweliaalla ajalla hänen
pettäis.
12. Ja ensimäisenä makianleiwän päiwä-
nä, koska pääsiäislammas teurastettiin, sa-
noiwat hänelle hänen opetuslapsensa: kus-
sas tahdot, että me menemme ja walmis-
tamme syödäkses pääsiäislampaan?
2 Mos. 12:17. 5 Mos. 16:5, 6. Matth. 26:17. Luc. 22:7.
13. Ja hän lähetti kaksi opetuslapsistansa,
ja sanoi heille: menkäät kaupunkiin, ja yksi
ihminen kohtaa teidän, kantain wesiastiata;
noudattakaat häntä.
14. Ja kuhunka hän menee sisälle, sano-
kaat perheenisännälle: Mestari sanoo: kus-
sa on wierasten huone, jossa minä opetus-
lasteni kanssa söisin pääsiäislampaan?
15. Ja hän osoittaa teille suuren salin, ra-
ketun ja walmistetun; walmistakaat siellä
meille.
16. Ja hänen opetuslapsensa meniwät ja
tuliwat kaupunkiin, ja löysiwät niinkuin hän
oli heille sanonut, ja walmistiwat pääsiäis-
lampaan.

17. Ja koska ehtoo tuli, tuli hän niiden kahdentoistakymmenen kanssa.
Matth. 26:20. Luc. 22:14.

18. Ja kuin he istuiwat pöydän tykönä ja söiwät, sanoi Jesus: totisesti sanon minä teille: yksi teistä, joka syö minun kanssani, on minun pettäwä.
Ps. 41:10. Joh. 13:18, 21. Ap. T. 1:16.

19. Mutta he rupesiwat murhehtimaan ja yksi toisen jälkeen sanomaan: ollenko minä se? ja toinen: ollenko minä se?

20. Hän wastasi, ja sanoi heille: yksi kahdestatoistakymmenestä, joka minun kanssani watiin rupee. Luc. 22:21.

21. Ihmisen Poika tosin menee, niinkuin hänestä on kirjoitettu; mutta woi sitä ihmistä, jonka kautta Ihmisen Poika petetään! se olis hänelle parempi, jos ei se ihminen olisi syntynyt. Matth. 26:24. Luc. 22:22.

22. Ja heidän syödessänsä otti Jesus leiwän, kiitti, mursi, ja antoi heille, ja sanoi: ottakaat, syökäät: tämä on minun ruumiini.
Matth. 26:26. Luc. 22:19. 1 Cor. 1:23.

23. Ja hän otti kalkin, kiitti ja antoi heille. Ja he joiwat siitä kaikki.

24. Ja hän sanoi heille: tämä on minun wereni, sen uuden testamentin, joka monen edestä wuodatetaan.

25. Totisesti sanon minä teille: en minä suinkaan silleen juo wiinapuun hedelmästä, siihen päiwään asti kuin minä sen juon uuden Jumalan waltakunnassa.

26. Ja kuin he kiitoswirren oliwat sanoneet, meniwät he ulos Öljymäelle.
Matth. 26:30. Joh. 18:1.

27. Ja Jesus sanoi heille: kaikki te tänä yönä pahenette minussa; niinkuin kirjoitettu on: minä lyön paimenta, ja lampaat hajoitetaan.
Zach. 13:7. Matth. 26:31. Luc. 22:31. Joh. 16:32.

28. Mutta sitte kuin minä nousen ylös, niin minä käyn teidän edellänne Galileaan.
Matth. 26:32. l. 28:10. Marc. 16:7.

29. Niin Pietari sanoi hänelle: ja jos wielä kaikki muut paheniswat, en kuitenkaan minä pahene. Matth. 26:33.

30. Ja Jesus sanoi hänelle: totisesti sanon minä sinulle: tänäpänä, tänä yönä, ennenkuin kukko kahdesti laulaa, sinä kolmasti minun kiellät. Matth. 26:34. Luc. 22:34. Joh. 13:38.

31. Mutta hän sanoi wielä enämmin: jos minun pitäis kuoleman sinun kanssas, en minä ikänä kiellä sinua. Niin sanoiwat myös kaikki. Luc. 22:33. Joh. 13:37.

32. Ja he tuliwat kylään, jonka nimi oli Gethsemane. Ja hän sanoi opetuslapsillensa: istukaat tässä niin kauwan kuin minä rukoilen. Matth. 26:36. Luc. 22:39.

33. Ja hän otti Pietarin ja Jakobin ja Johanneksen kanssansa, ja rupesi wapisemaan ja kauhistumaan. Luc. 22:44.

34. Ja sanoi heille: minun sieluni on suuresti murheissansa kuolemaan asti. Olkaat tässä ja walwokaat. Matth. 26:38. Joh. 12:27.

35. Ja hän käwi wähää edemmä, lankesi maahan ja rukoili, jos mahdollinen olis, että aika hänen ohitsensa käwis. Luc. 22:41.

36. Ja sanoi: Abba minun Isäni! kaikki owat sinulle mahdolliset: ota pois minulta tämä kalkki, ei kuitenkaan niinkuin minä tahdon, mutta niinkuin sinä. Joh. 6:38.

37. Ja hän tuli ja löysi heidän makaamasta, ja sanoi Pietarille: Simon, makaatkos? Etkös woinut yhtä hetkeä walwoa?
Matth. 26:40. Luc. 22:45, 46.

38. Walwokaat ja rukoilkaat, ettette tulisi kiusaukseen. Henki tosin on altis, mutta liha on heikko. Gal. 5:17.

39. Niin hän taas meni pois ja rukoili, sanoen entisen sanan.

40. Ja palaitessansa löysi taas heidän makaamasta: (sillä heidän silmänsä oliwat raskaat,) eikä tienneet, mitä heidän piti häntä wastaaman.

41. Ja hän tuli kolmannen kerran ja sanoi heille: maatkaat wielä ja lewätkäät! jo nyt kyllä on, se hetki on tullut: katso, Ihmisen Poika annetaan ylön syntisten käsiin.

42. Nouskaat, käykäämme: katso, joka minun pettää, se lähestyi.

43. Ja kohta wielä hänen puhuissansa tuli Judas, joka oli yksi kahdestatoistakymmenestä, ja hänen kanssansa paljo wäkeä miekoilla ja seipäillä, ylimmäisiltä papeilta ja kirjanoppineilta ja wanhimmilta.
Matth. 26:47. Luc. 22:47. Joh. 18:3.

44. Mutta se, joka hänen petti, oli antanut heille yhteisen merkin, sanoen: kenenkä minä suuta annan, se on: kiinniottakaat häntä, ja wiekäät pois wisusti.

45. Ja kuin hän tuli, astui hän kohta hänen tykönsä, ja sanoi: Rabbi, Rabbi! ja antoi hänen suuta. 2 Sam. 20:9.

46. Mutta ne paniwat kätensä hänen päällensä, ja ottiwat hänen kiinni.

47. Niin yksi niistä, jotka siinä läsnä seisoiwat, weti ulos miekkansa ja löi ylimmäisen papin palweliata, ja hakkasi pois hänen korwansa.

48. Ja Jesus wastaten sanoi heille: niinkuin ryöwärin tykö te tulitte ulos miekoilla ja seipäillä minua kiinniottamaan.

49. Minä olen joka päiwä ollut teidän

tykönänne, ja opettanut templissä, ja et te minua ottaneet kiinni. Mutta nämät tapahtuwat, että Raamattu täytettäisiin.

Ps. 22:7. Ps. 69:9. Es. 53:12. Matth. 26:56. Luc. 24:25.

50. Ja kaikki antoiwat ylön hänen ja pakeniwat. Job. 19:13. Ps. 88:9.

51. Ja yksi nuorukainen seurasi häntä, jolla oli liinainen waate paljaan ihon päällä. Ja nuoret miehet ottiwat hänen kiinni.

52. Mutta hän jätti sen liinaisen waatteen, ja pakeni alasti heiltä.

53. Ja he weiwät pois Jesuksen ylimmäisen papin tykö, jonka tykö kaikki ylimmäiset papit ja wanhimmat ja kirjanoppineet oliwat kokoon tulleet.

Matth. 26:57. Luc. 22:54. Joh. 23:13, 24.

54. Mutta Pietari noudatti häntä taampana, hamaan ylimmäisen papin salin porstuaan, ja istui ynnä palweliain kanssa, ja lämmitteli walkian tykönä.

55. Mutta ylimmäiset papit ja kaikki raadi etseiwät todistusta Jesusta wastaan että he hänen kuolemaan saattaisiwat, ja ei löynneet. Matth. 26:59. Ap. T. 6:13.

56. Sillä moni todisti wäärin häntä wastaan, mutta ei heidän todistuksensa olleet sowelíaat.

57. Ja muutamat nousiwat ja todistiwat wäärin häntä wastaan, sanoen:

58. Me olemme kuulleet hänen sanowan: minä tahdon tämän templin, joka käsillä tehty on, maahan jaottaa, ja kolmena päiwänä toisen rakentaa ylös, joka ei ole käsillä tehty. Matth. 26:61. Marc. 15:29. Joh. 2:19.

59. Ja ei niinkään ollut heidän todistuksensa sowelias.

60. Ja ylimmäinen pappi astui edes, ja kysyi Jesukselta, sanoen: etkös mitään wastaa? mitä nämät sinua wastaan todistawat? Matth. 26:62.

61. Mutta hän oli ääneti, eikä mitään wastannut. Taas ylimmäinen pappi kysyi häneltä, ja sanoi hänelle: oletkos sinä Kristus, sen siunatun Poika? Es. 53:7. Ap. T. 8:32.

62. Niin Jesus sanoi: minä olen. Ja teidän pitää näkemän Ihmisen Pojan istuwan woiman oikialla puolella, ja tulewan taiwaan pilwissä.

Dan. 7:10. Matth. 16:27. l. 24:30. l. 25:31. l. 26:64. Marc. 13:26. Luc. 21:27. l. 22:69. Joh. 6:62. Ap. T. 1:11. 1 Thess. 4:16. 2 Thess. 1:10. Ilm. k. 1:7.

63. Niin ylimmäinen pappi rewäisi waatteensa, ja sanoi: mitä me silleen todistuksia tarwitsemme?

64. Te olette kuulleet Jumalan pilkan. Mitä te luulette? Niin he kaikki tuomitsiwat hänen olewan wikapään kuolemaan.

65. Ja muutamat rupesiwat sylkemään hänen päällensä, ja peittämään hänen kaswojansa, ja lyömään häntä poskelle, ja sanomaan hänelle: arwaa! Ja palweliat pieksiwät häntä sauwoilla.

Job. 16:10, 11. Es. 50:6. Matth. 26:67. Joh. 19:3.

66. Ja Pietari oli alhaalla salissa, niin tuli yksi ylimmäisen papin piioista.

Matth. 26:58, 69. Luc. 22:55. Joh. 18:16, 17.

67. Ja koska hän näki Pietarin lämmittelewän, katsahti hän hänen päällensä, ja sanoi: ja sinäkin olit Jesuksen Natsarenuksen kanssa?

68. Mutta hän kielsi, sanoen: en tunne minä häntä, enkä tiedä, mitäs sanot. Ja hän meni ulos porstuaan; ja kukko lauloi.

69. Ja se piika näki taas hänen, ja rupesi sanomaan niille, jotka siinä seisoiwat: tämä on yksi heistä. Matth. 26:71. Luc. 22:58. Joh. 18:25.

70. Mutta hän kielsi jälleen. Ja taas wähän hetken perästä sanoiwat ne Pietarille, jotka läsnä seisoiwat: totisesti olet sinä yksi heistä; sillä sinä olet Galilealainen, ja sinun puhees on senkaltainen.

71. Niin hän rupesi itseänsä sadattelemaan, ja wannomaan: en tunne minä sitä ihmistä, jota te sanotte.

72. Ja kukko lauloi toisen kerran. Niin Pietari muisti sen sanan, kuin Jesus hänelle sanonut oli: ennen kuin kukko kahdesti laulaa, sinä kolmasti minun kiellät. Ja hän kiiruusti läksi ulos ja itki.

Matth. 26:75. Luc. 22:61. Joh. 18:27.

15 Luku.

Jesus tuomitaan. Hänen kuolemansa ja hautauksensa.

Ja kohta aamulla warhain pitiwät ylimmäiset papit neuwoa wanhimpain ja kirjanoppineitten kanssa ja kaikki raadi, ja weiwät pois Jesuksen sidottuna, ja antoiwat ylön Pilatukselle. Ps. 2:2. Matth. 27:1.

Luc. 22:66. l. 23:1. Joh. 18:28. Ap. T. 3:13.

2. Ja Pilatus kysyi häneltä: oletkos sinä Judalaisten kuningas? Hän wastasi ja sanoi hänelle: sinäpä sen sanot.

Matth. 27:11. Luc. 23:3. Joh. 18:33.

3. Ja ylimmäiset papit kantoiwat hänen päällensä paljon.

4. Niin Pilatus kysyi taas häneltä, ja sanoi: etkös mitään wastaa? Katso, kuinka paljon he sinua wastaan todistawat.

Matth. 27:13. Joh. 19:10.

5. Mutta ei Jesus sitte ensinkään wastannut, niin että Pilatus ihmetteli.

6. Mutta juhlana päästi hän heille yhden wangin irralle, kenenkä he anoiwat.

Matth. 27:15. Luc. 23:17. Joh. 18:39.

7. Niin oli yksi nimeltä Barabbas, joka oli sidottu kapinan nostajitten kanssa, jotka kapinassa murhan tehneet oliwat. Matth. 27:16. Luc. 23:19. Joh. 18:40.

8. Ja kansa huusi ja rupesi häntä rukoilemaan, että hän tekis niinkuin hän aina heille tehnyt oli.

9. Niin Pilatus wastasi heitä, sanoen: tahdotteko, että minä päästän teille Judalaisten kuninkaan?

10. (Sillä hän tiesi, että ylimmäiset papit oliwat hänen kateudesta antaneet ylön.)

11. Mutta ylimmäiset papit yllyttiwät kansaa, että hän heille ennen päästäis Barabban. Matth. 27:20. Luc. 23:18. Ap. T. 3:14.

12. Niin Pilatus wastasi, ja taas sanoi heille: mitä te siis tahdotte, että minun pitää tälle tekemän, jonka te Judalaisten kuninkaaksi kutsutte?

13. Niin he taas huusiwat: ristiinnaulitse häntä.

14. Mutta Pilatus sanoi heille: mitästä hän pahaa on tehnyt? Mutta he huusiwat wielä kowemmin: ristiinnaulitse häntä.

15. Mutta Pilatus tahtoi kansan mielen noutaa, ja päästi heille Barabban. Ja Jesuksen, koska hän hänen ruoskinut oli, antoi ylön ristiinnaulittaa. Matth. 27:26. Joh. 19:1.

16. Niin huowit weiwät hänen raastupaan, ja kutsuiwat kokoon kaiken joukon; Matth. 27:27.

17. Ja puettiwat hänen purpuraan, ja paniwat hänen päähänsä wäännetyn orjantappuraisen kruunun, Joh. 19:2.

18. Ja rupesiwat häntä terwehtämään: terwe, Judalaisten kuningas!

19. Ja he löiwät hänen päähänsä ruowolla ja sylkiwät hänen päällensä, paniwat polwillensa ja kumartaen rukoiliwat häntä.

20. Ja kuin he oliwat häntä pilkanneet, riisuiwat he häneltä purpuran, ja puettiwat hänen omiin waatteisiinsa, ja weiwät hänen ulos ristiinnaulittaa. Matth. 27:31.

21. Ja niin he waateiwat yhden, joka ohitse käwi (ja tuli pellolta, Simeonin Kyreniläisen, Aleksanderin ja Rufin isän), kantamaan hänen ristiänsä. Matth. 27:32. Luc. 23:26.

22. Ja he weiwät hänen siihen paikkaan, joka kutsutaan Golgatha, se on niin paljo kuin Pääkallon paikka. Matth. 27:33. Luc. 23:33. Joh. 19:17.

23. Ja he antoiwat hänelle wiinaa juoda, myrrhamilla sekoitettua. Waan ei hän ottanut.

24. Ja koska he oliwat hänen ristiinnaulinneet, jakoiwat he hänen waatteensa ja heittiwät niistä arpaa, mitä kunkin piti saaman. Ps. 22:19. Matth. 27:35. Luc. 23:34. Joh. 19:23.

25. Mutta se oli kolmas hetki, kuin he hänen ristiinnaulitsiwat.

26. Ja oli päällekirjoitettu hänen syynsä kirjoitus: JUDALAISTEN KUNINGAS. Matth. 27:37. Luc. 23:38. Joh. 19:19.

27. Ja he ristiinnaulitsiwat kaksi ryöwäriä hänen kanssansa, yhden hänen oikialle, ja toisen wasemmalle puolellensa. Matth. 27:38. Luc. 23:32.

28. Ja niin täytettiin se kirjoitus, joka sanoo: ja hän on pahantekiäin sekaan luettu. Es. 53:12. Luc. 22:37.

29. Ja ne, jotka siitä ohitsekäwiwät, pilkkasiwat häntä, ja wäänteliwät päätänsä, sanoen: woi sinuas, joka templin maahan jaotat, ja kolmena päiwänä rakennat ylös! Ps. 22:8. Ps. 109:25. Matth. 27:39. Marc. 14:58. Joh. 2:19.

30. Wapahda itses, ja astu alas rististä. Luc. 23:35.

31. Niin myös ylimmäiset papit pilkkasiwat häntä keskenänsä kirjanoppineitten kanssa, sanoen: muita hän autti, ei hän woi itseänsä auttaa.

32. Kristus, se Israelin kuningas, astukaan nyt alas rististä, että me näkisimme ja uskoisimme. Ja ne, jotka hänen kanssansa ristiinnaulitut oliwat, pilkkasiwat häntä.

33. Mutta koska kuudes hetki tuli, tuli pimeys kaiken maan päälle hamaan yhdeksänteen hetkeen asti. Matth. 27:45. Luc. 23:44.

34. Ja yhdeksännellä hetkellä huusi Jesus suurella äänellä, sanoen: Eli, Eli, lamma sabbachtani? se on niin paljo kuin: minun Jumalani, minun Jumalani, miksis minun annoit ylön? Ps. 22:2. Matth. 27:46.

35. Ja kuin muutamat, jotka siinä seisoiwat, sen kuuliwat, sanoiwat he: katso, hän huutaa Eliasta.

36. Niin juoksi yksi ja täytti sienen etikalla, ja pani sen ruowon ympärille, taritsi hänen juoda, sanoen: pidäs! katsokaamme, jos Elias tulee häntä ottamaan pois. Ps. 69:22. Joh. 19:29.

37. Mutta Jesus huusi suurella äänellä, ja antoi henkensä. Matth. 27:50. Luc. 23:46. Joh. 19:30.

38. Ja templin esiwaate repesi kahtia, ylhäältä hamaan alas. 2 Aika k. 3:14. Matth. 27:51. Luc. 23:45.

39. Mutta koska päämies, joka siinä hänen kohdallansa seisoi, näki, että hän niin huutain henkensä antoi, sanoi hän: totisesti oli tämä ihminen Jumalan Poika. Matth. 27:54. Luc. 23:47.

40. Ja siellä oli myös waimoja, jotka
taampaa katseliwat, joiden seassa oli Maria
Magdalena ja Maria, wähemmän Jakobin
ja Josen äiti, ja Salome,
Ps. 38: 12. Matth. 27: 55. Luc. 23: 49.
41. Jotka myös häntä Galileassa seuran-
neet ja palwelleet oliwat; ja monta muuta,
jotka hänen kanssansa Jerusalemiin menneet
oliwat. Luc. 8: 2, 3.
42. Ja koska jo ehtoo tuli (että walmistus-
päiwä oli, joka on esisabbatti),
43. Tuli Joseph Arimathiasta, kunnialli-
nen raadimies, joka myös odotti Jumalan
waltakuntaa, hän rohkeni mennä Pilatuksen
tykö, ja anoi Jesuksen ruumista.
Matth. 27: 57. Luc. 23: 50. Joh. 19: 38.
44. Niin Pilatus ihmetteli, että hän jo
kuollut oli, ja kutsui tykönsä päämiehen, ja
kysyi häneltä, jos hän jo aikaa kuollut oli.
45. Ja kuin hän asian päämieheltä ym-
märsi, antoi hän Josephille ruumiin.
46. Ja hän osti liinawaatteen, otti hänen
alas ja käärei liinawaatteeseen, ja pani hä-
nen hautaan, joka kallioon hakattu oli, ja
wieritti kiwen haudan owelle.
Matth. 12: 40. l. 26: 12. l. 27: 60. Luc. 23: 53. Joh. 19: 41, 42.
47. Mutta Maria Magdalena ja Josen
Maria katseliwat, kuhunka hän pantiin.

16 Luku.

Jesuksen ylösnouseminen, käsky saarnaamaan, ja taiwaa-
seen astuminen.

Ja koska sabbatti kulunut oli, osti Maria
Magdalena ja Maria Jakobin ja Salome
hywänhajullisia woiteita, tullaksensa woite-
lemaan häntä. Matth. 28: 1. Luc. 24: 1. Joh. 20: 1.
2. Ja tuliwat haudalle ensimäisenä sab-
batin päiwänä sangen warhain, auringon
noustessa.
3. Ja puhuiwat keskenänsä: kuka meille
wierittää kiwen haudan owelta?
4. Ja kuin he katsoiwat, näkiwät he kiwen
wieritetyksi; sillä se oli sangen suuri.
5. Ja kuin he oliwat hautaan menneet
sisälle, näkiwät he yhden nuorukaisen istu-
wan oikialla puolella, joka oli waatetettu
pitkällä walkialla waatteella: ja he häm-
mästyiwät. Matth. 28: 2. Joh. 20: 12.
6. Mutta hän sanoi heille: älkäät häm-
mästykö! te etsitte Jesusta Natsarenusta,
joka ristiinnaulittu oli. Hän nousi ylös,
ei hän ole täällä: katso siaa, kuhunka he hä-
nen paniwat. Matth. 28: 5. Luc. 24: 5.
7. Mutta menkäät ja sanokaat hänen ope-
tuslapsillensa ja Pietarille, että hän käy tei-
dän edellänne Galileaan: siellä te hänen
näette, niinkuin hän sanoi teille.
Matth. 26: 32. l. 28: 10. Marc. 14: 28. Ap. T. 1: 3.
l. 13: 31. 1 Cor. 15: 5.
8. Ja he meniwät nopiasti ulos, ja pake-
niwat haudalta; sillä wapistus ja suuri
hämmästys oli heidän päällensä tullut, ei
he myös kellenkään mitään sanoneet; sillä
he pelkäsiwät. Matth. 28: 8. Luc. 24: 9. Joh. 20: 18.
9. Mutta kuin Jesus oli warhain ensimäi-
senä sabbatin päiwänä nousnut ylös, il-
mestyi hän ensin Marialle Magdalenalle,
josta hän seitsemän perkelettä oli ajanut
ulos. Joh. 20: 14, 16. Luc. 8: 2.
10. Se meni ja ilmoitti niille, jotka hänen
kanssansa olleet oliwat, jotka murhehtiwat
ja itkiwät.
11. Ja kuin he kuuliwat hänen eläwän, ja
että hän häneltä nähty oli, ei he uskoneet.
12. Sitte, koska kaksi heistä waelsi, ilmes-
tyi hän heille toisen muotoisena, koska he
maankylään meniwät. Luc. 24: 13.
13. Ne myös meniwät ja julistiwat muil-
le. Ja ei he niitäkään uskoneet.
14. Wiimein, koska yksitoistakymmentä
atrioitsiwat, ilmestyi hän, ja soimasi heidän
epäuskoansa ja heidän sydämensä kankiutta,
ettei he uskoneet niitä, jotka hänen nähneet
oliwat nousneeksi ylös.
Luc. 24: 36. Joh. 20: 19. 1 Cor. 15: 7.
15. Ja sanoi heille: menkäät kaikkeen
maailmaan, ja saarnatkaat ewangeliumia
kaikille luoduille. Matth. 28: 19. Joh. 15: 16.
16. Joka uskoo ja kastetaan, se tulee au-
tuaaksi; mutta joka ei usko, se kadotetaan.
Joh. 3: 18, 36. l. 12: 48.
17. Mutta nämät owat ne merkit, jotka
niitä seuraawat kuin uskowat: minun nime-
ni kautta pitää heidän perkeleet ajaman
ulos, uusilla kielillä puhuman,
Luc. 10: 17. Ap. T. 2: 4. l. 5: 16. l. 8: 7. l. 10: 46.
l. 16: 18. l. 19: 6. 1 Cor. 12: 10, 28.
18. Kärmeet ajaman pois, ja jos he jota-
kin myrkkyä juowat, niin ei heille mitään
wahingoita; sairasten päälle pitää heidän
kätensä paneman, ja ne paranewat.
Luc. 10: 19. Ap. T. 28: 3, 8.
19. Ja Herra, sitte kuin hän oli heille pu-
hunut, otettiin ylös taiwaaseen, ja istui Ju-
malan oikialle kädelle.
Ps. 110: 8. Luc. 24: 50, 51. Ap. T. 1: 2, 3, 9.
20. Mutta he meniwät ja saarnasiwat
joka paikassa, ja Herra waikutti heidän
kanssansa, ja wahwisti sanan seuraawaisten
merkkein kautta. Ap. T. 14: 3. Hebr. 2: 4.

Pyhän Lucan Ewangeliumi.

1 Luku.

Johanneksen ja Jesuksen sikiäminen. Johannes syntyy, ympärileikataan. Zacharian kiitos.

Että moni on ruwennut järjestänsä kirjoittamaan niistä asioista, joista meille täydellinen tieto on,

2. Niinkuin ne meille sanoneet owat, jotka sen alusta itse nähneet, ja sanan palweliat olleet owat: Hebr. 2:3. 1 Joh. 1:1.

3. Näkyy myös minulle se hywäksi, sitte kuin minä alusta kaikki wisusti tutkinut olen, että minä niistä järjestänsä sinulle kirjoittaisin, hywä Theophilus: Ap. T. 1:1.

4. Ettäs ymmärtäisit selkiästi niiden asiain, joista sinä opetettu olet, wahwan totuuden.

5. Herodeksen sen Judean kuninkaan aikana oli yksi pappi, Zacharias nimeltä, Abian wuorosta; ja hänen emäntänsä Aaronin tyttäristä, ja hänen nimensä Elisabet. 1 Aikak. 24:10, 19. Neh. 12:4, 17.

6. Ja he oliwat molemmat hurskaat Jumalan edessä, waeltawaiset kaikissa Herran käskyissä ja säädyissä laittamattomasti.

7. Ja ei heillä ollut lasta: sillä Elisabet oli hedelmätöin, ja he oliwat jo molemmat ijälliset.

8. Ja tapahtui, koska hän wuorollansa papin wirkaa toimitti Jumalan edessä,

9. Papin wiran tawan jälkeen, lankesi arpa hänelle, että hänen piti suitsuttaman, sitte kuin hän oli mennyt sisälle Herran templiin. 2 Mos. 30:7. Hebr. 9:6.

10. Ja kaikki kansan paljous rukoili ulkona suitsutuksen aikana. 3 Mos. 16:17.

11. Mutta hänelle ilmestyi Herran enkeli, seisoin suitsutusaltarin oikialla puolella. 2 Mos. 30:1.

12. Ja kuin Zacharias hänen näki, hämmästyi hän, ja pelko lankesi hänen päällensä.

13. Mutta enkeli sanoi hänelle: älä pelkää, Zacharias; sillä sinun rukoukses on kuultu, ja sinun emäntäs Elisabet synnyttää sinulle pojan, ja sinun pitää kutsuman hänen nimensä Johannes.

14. Ja sinulle tulee ilo ja ihastus, ja monta iloitsewat hänen syntymisestänsä.

15. Sillä hän tulee suureksi Herran edessä, ja wiinaa ja wäkewätä juomaa ei hän juo, ja hän täytetään Pyhällä Hengellä jo äitinsä kohdussa. 4 Mos. 6:3. Duom. 13:4. Jer. 1:5. Gal. 1:15.

16. Ja hän kääntää monta Israelin lapsista Herran heidän Jumalansa tykö. Mal. 4:6.

17. Ja hän käy edellä hänen edessänsä Elian hengellä ja woimalla, kääntäin isäin sydämet lasten tykö ja tottelemattomat hurskasten toimen tykö, toimittaaksensa Herralle walmistetun kansan. Mal. 4:5. Matth. 3:1. Marc. 9:12.

18. Ja Zacharias sanoi enkelille: mistä minä sen ymmärrän? sillä minä olen wanha, ja minun emäntäni on jo ijällinen. 1 Mos. 17:17.

19. Niin enkeli wastasi, ja sanoi hänelle: minä olen Gabriel, joka seison Jumalan edessä, ja olen lähetetty puhumaan sinun tykös ja saattamaan näitä iloisia sanomia sinulle. Dan. 8:15. l. 9:21. Matth. 18:10.

20. Ja katso, sinä tulet kielettömäksi, ja et saa puhua hamaan siihen päiwään asti, jona nämät tapahtuwat, ettes uskonut minun sanojani, jotka ajallansa täytetään.

21. Mutta kansa odotti Zachariasta, ja ihmetteliwät, että hän niin templissä wiipyi.

22. Waan kuin hän tuli ulos, niin ei hän saanut puhua heille. Ja he ymmärsiwät, että hän oli näyn templissä nähnyt. Ja hän wiittasi heille, ja jäi mykäksi.

23. Ja tapahtui, että hänen wirkansa päiwät oliwat täytetyt, niin hän meni kotiansa.

24. Mutta niiden päiwäin jälkeen tuli hänen emäntänsä Elisabet raskaaksi, ja salaisi itsensä wiisi kuukautta, sanoen:

25. Ja näin on Herra minulle tehnyt niinä päiwinä, kuin hän minun puoleeni katsoi, että hän ottais pois minun ylönkatseeni ihmisten seassa. 1 Mos. 30:23. Es. 4:1, rc.

26. Mutta kuudentena kuukautena lähetettiin enkeli Gabriel Jumalalta Galilean kaupunkiin, jonka nimi oli Natsaret,

27. Neitseen tykö, joka oli kihlattu miehelle, jonka nimi oli Joseph, Dawidin huoneesta; ja neitseen nimi oli Maria. Matth. 1:18.

28. Ja enkeli tuli sisälle hänen tykönsä, ja sanoi: terwe, armoitettu! Herra on sinun kanssas: siunattu sinä waimoin seassa!

29. Mutta kuin hän näki hänen, hämmästyi hän hänen puheestansa, ja ajatteli, millinen se terwehdys oli.

30. Ja enkeli sanoi hänelle: älä pelkää, Maria; sillä sinä löysit armon Jumalan tykönä.

31. Ja katso, sinä siität kohdussas ja syn=

nytät Pojan, ja sinun pitää kutsuman hänen nimensä Jesus.

Es. 7:14. Marc. 1:21. Luc. 2:21.

32. Sen pitää oleman suuren, ja pitää kutsuttaman ylimmäisen Pojaksi. Ja Herra Jumala antaa hänelle Dawidin hänen isänsä istuimen; 2 Sam. 7:12. Ps. 132:11. Es. 9:6. l. 16:5.

33. Ja hänen pitää Jakobin huoneen kuningas ijankaikkisesti oleman, ja hänen waltakunnallansa ei pidä loppua oleman.

1 Aikak. 17:14. Ps. 45:7. Ps. 89:37. Es 9:7. Jer. 23:5. Dan. 2:44. l. 6:26. l. 7:14, 27. Mich. 4:7. 1 Cor. 15:24. Hebr. 1:8.

34. Niin sanoi Maria enkelille: kuinka tämä tulee, sillä en minä miehestä mitään tiedä?

35. Ja enkeli wastasi, ja sanoi hänelle: Pyhä Henki tulee sinun päälles, ja ylimmäisen woima warjoo sinun: sentähden myös se Pyhä, kuin sinusta syntyy, pitää kutsuttaman Jumalan Pojaksi.

36. Ja katso, Elisabet sinun lankos siitti myös pojan wanhalla ijällänsä, ja tämä on kuudes kuukausi hänelle, joka kutsuttiin hedelmättömäksi.

37. Sillä ei Jumalan edessä ole yhtään asiaa mahdotointa. Joh. 42:2.

Jer. 32:17. Zach. 8:6. Matth. 19:26. Luc. 18:27.

38. Niin sanoi Maria: katso, Herran piika! tapahtukoon minulle sinun sanas jälkeen! Ja enkeli läksi hänen tyköänsä.

39. Mutta Maria nousi niinä päiwinä, ja meni kiiruusti ylös mäkikyliin Judan kaupunkiin.

40. Ja tuli Zacharian huoneeseen, ja terwehti Elisabetia.

41. Ja tapahtui, sitte kuin Elisabet kuuli Marian terwehdyksen, hyppäsi lapsi hänen kohdussansa. Ja Elisabet täytettiin Pyhällä Hengellä,

42. Ja huusi suurella äänellä, ja sanoi: siunattu olet sinä waimoin seassa, ja siunattu on sinun kohtus hedelmä!

43. Ja kusta se minulle tulee, että minun Herrani äiti tulee minun tyköni?

44. Sillä katso, sitte kuin sinun terwehdykses ääni tuli minun korwihini, hyppäsi lapsi ilosta minun kohdussani.

45. Ja autuas sinä, joka uskoit; sillä ne täytetään, kuin sinulle owat sanotut Herralta. Luc. 1:28.

46. Ja Maria sanoi: minun sieluni suuresti ylistää Herraa,

47. Ja minun henkeni iloitsee Jumalassa minun wapahtajassani,

48. Että hän katsoi piikansa nöyryyttä; sillä katso, tästedes pitää kaikkein sukukuntain minua autuaaksi kutsuman:

1 Mos. 30:13. 1 Sam. 1:11.

49. Sillä se woimallinen on suuria ihmeitä tehnyt minun kohtaani, ja hänen nimensä on pyhä;

50. Ja hänen laupiutensa pysyy suwusta sukuun niille, jotka häntä pelkääwät.

1 Mos. 17:7. 2 Mos. 20:6. Ps. 103:17.

51. Hän osoitti woiman käsiwarrellansa, ja hajoitti koriat heidän sydämensä mielestä.

Ps. 33:10. Es. 29:5. l. 51:9. l. 52:10. 1 Piet. 5:5.

52. Woimalliset on hän kukistanut istuimelta, ja korotti nöyrät.

1 Sam. 2:7, 8. Job. 5:11. l. 12:18, 19, 21. Ps. 113:6, 7.

53. Isoowat täytti hän hywyydellä, ja rikkaat jätti tyhjäksi. 1 Sam. 2:5. Ps. 34:10, 11.

54. Hän korjasi Israelin hänen palweliansa, muistain omaa laupiuttansa,

Es. 30:18. l. 41:8. l. 54:5. Jer. 31:3, 20.

55. (Niinkuin hän on puhunut meidän isillemme, Abrahamille ja hänen siemenellensä) ijankaikkisesti. 1 Mos. 17:19. l. 22:18.

56. Ja Maria oli hänen tykönänsä lähes kolme kuukautta, ja palasi kotiansa.

57. Mutta Elisabetin synnyttämisen aika täytettiin, ja hän synnytti pojan.

58. Ja hänen kyläläisensä ja lankonsa kuuliwat, että Herra oli tehnyt suuren laupiuden hänen kanssansa, ja he iloitsiwat hänen kanssansa.

59. Ja tapahtui kahdeksantena päiwänä, että he tuliwat lasta ympärileikkaamaan, ja kutsuiwat hänen isänsä nimeltä Zacharias. 1 Mos. 17:12. 3 Mos. 12:3.

60. Niin wastasi hänen äitinsä, ja sanoi: ei suinkaan; waan hän pitää kutsuttaman Johannes.

61. Ja he sanoiwat hänelle: ei ole ketään sinun sukukunnassas, joka kutsutaan sillä nimellä.

62. Niin he wiittasiwat hänen isällensä, miksi hän tahtoi hänen nimitettää.

63. Ja hän anoi taulua, ja kirjoitti: Johannes on hänen nimensä. Ja kaikki ihmetteliwät.

64. Niin kohta aukeni hänen suunsa ja hänen kielensä, ja puhui kiittäin Jumalata.

65. Ja pelko tuli kaikkein heidän kyläläistensä päälle, ja kaikissa Judean mäkikylissä ilmoitettiin kaikki nämät sanat.

66. Ja kaikki, jotka tämän kuuliwat, paniwat sydämihinsä, sanoen: minkäs luulet tästä lapsesta tulewan? Sillä Herran käsi oli hänen kanssansa.

67. Ja Zacharias hänen isänsä täytettiin Pyhällä Hengellä, ja ennusti, sanoen:

68. Kiitetty olkoon Herra, Israelin Jumala! sillä hän on etsinyt ja lunastanut hänen kansansa; Luc. 2:30.

69. Ja on meille korottanut autuuden sarwen, Dawidin hänen palweliansa huoneessa; Ps. 132:17, 18.

70. Niinkuin hän on muinen puhunut hänen pyhäin prophetainsa suun kautta, Ps. 72:12. Jer. 23:5, 6. l. 30:9, 10. Dan. 9:27.

71. Wapahtaaksensa meitä meidän wihollisiltamme ja kaikkein kädestä, jotka meitä wihaawat:

72. Osoittaaksensa laupiutta meidän isillemme, ja muistaaksensa hänen pyhää liittoansa, Jer. 31:31.

73. Ja sitä walaa, jonka hän wannoi Abrahamille, meidän isällemme, meille antaaksensa: 1 Mos. 22:16. Ps. 105:9. Jer. 31:33. Hebr. 6:13, 17.

74. Että me, wapahdetut meidän wihollistemme kädestä, häntä pelkäämätä palwelisimme, Hebr. 9:14.

75. Pyhyydessä ja hurskaudessa hänen edessänsä kaikkena meidän elinaikanamme. 1 Piet. 1:15.

76. Ja sinä, poikainen, pitää kutsuttaman ylimmäisen prophetaksi: sillä sinun pitää käymän Herran kaswoin edessä, walmistamaan hänen tietänsä, Mal. 3:1.

77. Ja antamaan autuuden tunnon hänen kansallensa, heidän synteinsä anteeksi saamiseksi, Luc. 3:3.

78. Meidän Jumalan sydämellisen laupiuden kautta, jolla meitä on etsinyt koitto ylhäältä: Zach. 3:8. l. 6:12. Mal. 4:2.

79. Walaisemaan niille, jotka pimeissä ja kuolon warjossa istuwat, ja ojentamaan meidän jalkamme rauhan tielle. Es. 9:2. l. 42:7. l. 43:8. l. 49:9. l. 60:1. Matth. 4:16.

80. Mutta lapsi kaswoi ja wahwistui hengessä, ja oli korwessa siihen päiwään asti, jona hänen piti Israelin kansan eteen tuleman. Luc. 2:40.

2 Luku.

Jesus syntyy, ympärileikataan ja wiedään templiin. Simeon. Hanna. Jesus kahdentoistakymmenen wuoden wanhana.

Mutta niinä päiwinä tapahtui, että käsky käwi ulos keisarilta Augustukselta, että kaikki maailman piti werollisiksi laskettaman.

2. Ja tämä weronlaskemus oli ensimäinen, joka tapahtui silloin, koska Kyrenius oli maanherra Syriassa.

3. Ja kukin meni kaupunkihinsa antamaan itseänsä arwattaa.

4. Niin myös Joseph Galileasta, Natsaretin kaupungista, meni ylös Judeaan, Dawidin kaupunkiin, joka kutsutaan Bethlehem (sillä hän oli Dawidin huoneesta ja suwusta), 1 Sam. 16:4. Mich. 5:2. Matth. 1:1, ꝛc. Joh. 7:42.

5. Antamaan itseänsä arwattaa, Marian hänen kihlatun emäntänsä kanssa, joka raskas oli.

6. Niin tapahtui heidän siellä ollessansa, että hänen synnyttämisensä päiwät tuliwat täytetyksi.

7. Ja hän synnytti pojan hänen esikoisensa, ja kapaloitsi hänen, ja pani seimeen, ettei heillä ollut siaa majassa. Matth. 1:25.

8. Ja paimenet walwoiwat siinä paikkakunnassa, ja wartioitsiwat yöllä heidän laumaansa.

9. Ja katso, Herran enkeli seisoi heidän tykönänsä, ja Herran kirkkaus ympäri walaisi heitä, ja he suuresti peljästyiwät.

10. Ja enkeli sanoi heille: älkäät peljätkö! sillä katso, minä ilmoitan teille suuren ilon, joka tulewa on kaikelle kansalle:

11. Teille on tänäpäiwänä syntynyt Wapahtaja, joka on Kristus, Herra Dawidin kaupungissa.

12. Ja tämä on teille merkiksi: te löydätte lapsen kapaloittuna makaawan seimessä.

13. Ja kohta oli enkelin kanssa suuri taiwaallisen sotawäen joukko, jotka kiittiwät Jumalata, ja sanoiwat: Dan. 7:10. Ilm. k. 5:11.

14. Kunnia olkoon Jumalalle korkeudessa, ja maassa rauha, ja ihmisille hywä tahto! Es. 57:19. Luc. 19:38. Rom. 5:1. Eph. 1:5. l. 2:17.

15. Ja tapahtui, että enkelit meniwät heidän tyköänsä taiwaaseen, niin ne paimenet puhuiwat keskenänsä: käykäämme Bethlehemiin, ja katsokaamme sitä kuin tapahtunut on, jonka Herra meille ilmoitti.

16. Ja he tuliwat kiiruhtain, ja löysiwät Marian ja Josephin niin myös lapsen, joka makasi seimessä.

17. Koska he tämän nähneet oliwat, julistiwat he sen sanoman, kuin heille tästä lapsesta sanottu oli.

18. Ja kaikki, jotka sen kuuliwat, ihmetteliwät niitä, kuin heille paimenilta sanottu oli.

19. Mutta Maria kätki kaikki nämät sanat, tutkistellen sydämessänsä.

20. Ja paimenet palasiwat, ylistäin ja kunnioittain Jumalata kaikista, kuin he kuulleet ja nähneet oliwat, niinkuin heille sanottu oli.

21. Ja sitte kuin kahdeksan päiwää kulunut oli, että lapsi piti ympärileikattaman, kutsuttiin hänen nimensä Jesus, joka niin oli enkeliltä jo ennen kutsuttu, kuin hän sikisi äitinsä kohdussa. 1 Mos. 17:12. 3 Mos. 12:3. Matth. 1:21. Luc. 1:31. Joh. 7:22.

22. Ja sitte kuin heidän puhdistuspäiwänsä oliwat täytetyt Mosesen lain jälkeen, weiwät he hänen Jerusalemiin, asettaaksensa häntä Herran eteen: 3 Mos. 12: 2, rc.
23. (Niinkuin kirjoitettu on Herran laissa: kaikki miehen puoli, joka ensin awaa äitinsä kohdun, pitää kutsuttaman Herralle pyhäksi.) 2 Mos. 13: 2. l. 34: 19. 4 Mos. 3: 13. l. 8: 16, 17.
24. Ja uhrataksensa, niinkuin sanottu on Herran laissa, pari mettisiä, eli kaksi kyhkyläisen poikaa. 3 Mos. 12: 6, 8.
25. Ja katso, yksi mies oli Jerusalemissa, jonka nimi oli Simeon: tämä oli hurskas ja jumalinen mies, odottain Israelin lohdutusta, ja Pyhä Henki oli hänessä.
26. Ja hänelle oli sanottu Pyhältä Hengeltä, ettei hänen pitänyt ennen kuolemata näkemän, kuin hän näkis Herran Kristuksen.
27. Ja hän tuli Hengen kautta templiin. Ja kuin wanhemmat lapsen Jesuksen toiwat sisälle, tehdäksensä hänen edestänsä lain tawan jälkeen,
28. Niin hän otti hänen syliinsä, ja kiitti Jumalata, ja sanoi:
29. Nyt sinä lasket, Herra, palwelias rauhaan menemään, sanas jälkeen; 1 Mos. 46: 30. Phil. 1: 23.
30. Sillä minun silmäni owat nähneet sinun autuutes, Ps. 98: 2, 3. Es. 52: 10. Luc. 3: 6.
31. Jonka sinä walmistit kaikkein kansain eteen,
32. Walkeudeksi walistamaan pakanoita, ja sinun kansas Israelin kunniaksi. Es. 42: 6. l. 49: 6. Ap. T. 13: 47. l. 28: 28.
33. Ja Joseph ja hänen äitinsä ihmetteliwät niitä, kuin hänestä sanottiin.
34. Ja Simeon siunasi heitä, ja sanoi Marialle hänen äitillensä: katso, tämä on pantu lankeemiseksi ja nousemiseksi monelle Israelissa, ja merkiksi, jota wastaan sanotaan: Es. 8: 14. Matth. 21: 44. Ap. T. 28: 22. Rom. 9: 32. 1 Cor. 1: 23, 24. 2 Cor. 2: 16. 1 Piet. 2: 8.
35. (Ja sinunkin sielus läpitse pitää miekan käymän:) että monen sydämen ajatukset ilmoitettaisiin. Joh. 19: 25.
36. Ja Anna prophetissa, Phanuelin tytär, Asserin suwusta, se oli joutunut pitkälle ijälle, ja elänyt miehensä kanssa seitsemän ajastaikaa hänen neitsyydestänsä;
37. Ja oli leskenä lähes neljä yhdeksättäkymmentä ajastaikaa, ja ei lähtenyt templistä, palwelemasta Jumalata paastoissa ja rukouksissa yötä ja päiwää. 1 Sam. 1: 22.
38. Ja tämä tuli sillä hetkellä siihen, ja kunnioitti myös Herraa, ja puhui hänestä kaikille, kuin lunastusta Jerusalemissa odottiwat.
39. Ja sittekuin he oliwat kaikki tehneet Herran lain jälkeen, palasiwat he Galileaan, heidän kaupunkiinsa Natsaretiin.
40. Mutta lapsi kaswoi ja wahwistui hengessä, ja täytettiin wiisaudella, ja Jumalan armo oli hänen kanssansa. Luc. 1: 80.
41. Ja hänen wanhempansa waelsiwat joka wuosi pääsiäisjuhlalle Jerusalemiin. 2 Mos. 23: 15, 17. l. 34: 23. 3 Mos. 23: 5. 5 Mos. 16: 1.
42. Ja kuin hän kahdentoistakymmenen ajastajan wanha oli, meniwät he Jerusalemiin juhlapäiwän tawan jälkeen.
43. Ja kuin ne päiwät oliwat kuluneet, siinä kuin he palasiwat, jäi poikainen Jesus Jerusalemiin: jota ei Joseph ja hänen äitinsä huomanneet,
44. Waan luuliwat hänen olewan seurassa. Ja he käwiwät yhden päiwän matkan, ja etseiwät häntä lankoin ja tuttawain seassa.
45. Ja kuin ei he häntä löytäneet, palasiwat he Jerusalemiin, etsein häntä.
46. Ja tapahtui kolmen päiwän perästä, että he löysiwät hänen templissä istuwan opettajain keskellä, kuultelewan heitä ja kysywän heiltä.
47. Ja kaikki, jotka hänen kuuliwat, hämmästyiwät hänen ymmärrystänsä ja wastauksiansa. Matth. 7: 28. Marc. 1: 22. Luc. 4: 22, 32. Joh. 7: 15, 46.
48. Ja kuin he hänen näkiwät, niin he hämmästyiwät, ja hänen äitinsä sanoi hänelle: Poikani, miksis meille näin teit? katso, sinun isäs ja minä olemme murhehtien etsineet sinua.
49. Ja hän sanoi heille: mitästä te minua etseitte? ettekö tietäneet, että minun pitää niissä oleman, jotka minun Isäni owat?
50. Ja ei he ymmärtäneet sitä sanaa, kuin hän heille sanoi. Luc. 9: 45. l. 18: 34.
51. Ja hän meni alas heidän kanssansa, ja tuli Natsaretiin, ja oli heille alammainen. Ja hänen äitinsä kätki kaikki nämät sanat sydämehensä.
52. Ja Jesus menestyi wiisaudessa ja ijässä ja armossa Jumalan ja ihmisten edessä. 1 Sam. 2: 26.

3 Luku.

Johannes saarnaa ja kastaa. Jesus kastetaan; hänen polwilukunsa Marian puolelta.

Mutta wiidennellä toista kymmenennellä keisari Tiberiuksen hallituksen wuodella, koska Pontius Pilatus Judean maanherra oli, ja Herodes Galileassa tetrarcha oli, ja hänen weljensä Philippus oli tetrarcha Itureassa ja Trachonitin maakunnassa, ja Lysanias oli tetrarcha Abilenessä,

2. Koska Hannas ja Kaiphas ylimmäiset
papit oliwat: silloin tapahtui Jumalan sa=
na Johannekselle Zacharian pojalle korwes=
sa. Joh. 11:49, 51. l. 18:13. Ap. T. 4:6.
3. Ja hän tuli kaikkiin maan paikkoihin
Jordanin ympäri ja saarnasi parannuksen
kastetta syntein anteeksi antamiseksi.
Matth. 3:1. Marc. 1:4.
4. Niinkuin kirjoitettu on Jesaian prophee=
tan saarnaraamatussa, joka sanoo: huuta=
wan ääni on korwessa: walmistakaat Her=
ran tietä, ja tehkäät hänen polkunsa oikiaksi.
Es. 40:3. Matth. 3:3. Marc. 1:3. Joh. 1:23.
5. Kaikki laaksot pitää täytettämän, ja kaik=
ki wuoret ja mäet alettaman, wäärät pitää
ojettaman, ja koliat tasaiseksi tieksi tehtämän;
6. Ja kaikki liha pitää näkemän Jumalan
autuuden. Ps. 98:2, 3. Es. 52:10. Luc. 2:30.
7. Niin hän sanoi kansalle, joka tuli anta=
maan itseänsä kastaa häneltä: te kyykär=
metten sikiät, kuka teitä neuwoi wälttämään
tulewaista wihaa? Matth. 3:7. l. 23:33.
8. Tehkäät siis soweliaat parannuksen he=
delmät, ja älkäät ruwetko sanomaan itsel=
länne: Abraham on meidän isämme; sillä
minä sanon teille, että Jumala taitaa näis=
tä kiwistä herättää Abrahamille lapset.
Matth. 3:9. Joh. 8:39. Ap. T. 13:26.
9. Mutta jo myös on kirwes pantu puit=
ten juurelle: sentähden jokainen puu, joka
ei tee hywää hedelmätä, hakataan pois, ja
tuleen heitetään. Matth. 3:10. l. 7:19.
10. Ja kansa kysyi häneltä, sanoen: mitäs=
tä meidän pitää tekemän? Ap. T. 2:37.
11. Niin hän wastaten sanoi heille: jolla
on kaksi hametta, antakaan sille, jolla ei yh=
tään ole, ja jolla on ruokaa, hän tehkään
myös niin. 1 Joh. 3:17. l. 4:20. Jac. 2:15, 16.
12. Mutta Publikanit tuliwat myös anta=
maan heitänsä kastaa, ja sanoiwat hänelle:
Mestari, mitä meidän pitää tekemän?
13. Waan hän sanoi heille: älkäät enämpi
waatiko, kuin teille säätty on.
14. Niin kysyiwät myös häneltä sotamie=
het, sanoen: mitä myös meidän pitää teke=
män? Ja hän sanoi heille: älkäät kenen=
kään wäkiwaltaa taikka wääryyttä tehkö,
ja tyytykäät teidän palkkaanne.
15. Mutta kuin kansa odotti, ja kaikki ajat=
teliwat sydämissänsä Johanneksesta: lieneekö
hän Kristus,
16. Wastasi Johannes, sanoen kaikille:
minä tosin kastan teitä wedellä; waan mi=
nua wäkewämpi tulee, jonka kengän nau=
hoja en minä ole kelwollinen päästämään:
hän kastaa teitä Pyhällä Hengellä ja tu=
lella; Es. 44:3. Joel. 2:28. Matth. 3:11. Marc. 1:7, 8.
Joh. 1:26, 27. Ap. T. 1:5. l. 2:2, 4. l. 11:15, 16.
l. 13:25. l. 19:4.
17. Jonka wiskin on hänen kädessänsä, ja
hän perkaa riihensä ja kokoo nisunsa ait=
taansa, mutta ruumenet polttaa hän sam=
mumattomalla tulella. Matth. 3:12.
18. Monta tosin myös muuta hän neuwoi
ja saarnasi kansalle.
19. Mutta koska Herodes tetrarcha nuh=
deltiin häneltä, Herodiaksen hänen weljen=
sä Philippuksen emännän tähden, ja kaikes=
ta pahuudesta kuin Herodes teki,
Matth. 14:3. Marc. 6:17.
20. Niin hän ylitse kaikkein teki myös sen,
että hän salpasi Johanneksen wankeuteen.
21. Ja tapahtui, koska kaikki kansa kastet=
tiin, ja Jesus myös oli kastettu, ja hän ru=
koili, niin taiwas aukeni.
Matth. 3:13. Marc. 1:9.
22. Ja pyhä Henki tuli alas ruumiillisella
muodolla hänen päällensä niinkuin kyhkyi=
nen, ja ääni tuli taiwaasta, joka sanoi: sinä
olet se minun rakas Poikani, sinuun minä
mielistyin.
Es. 42:1. Matth. 3:17. l. 17:5. Joh. 1:32. Col. 1:13.
23. Ja Jesus oli lähes kolmenkymmenen
wuotinen, joka oli (niinkuin luultiin) Jose=
phin poika, Elin pojan,
Matth. 13:55. Marc. 6:3. Joh. 6:42.
24. Joka oli Matthatin poika, joka oli Le=
win poika, joka oli Melchin poika, joka oli
Jannan poika, joka oli Josephin poika,
Matth. 1:1, :c.
25. Joka oli Mattathian poika, joka oli
Amoksen poika, joka oli Naumin poika, joka
oli Eslin poika, joka oli Naggen poika,
26. Joka oli Maathin poika, joka oli Mat=
tathian poika, joka oli Semein poika, joka
oli Josephin poika, joka oli Judan poika,
27. Joka oli Joannan poika, joka oli Rhe=
san poika, joka oli Zorobabelin poika, joka
oli Salathielin poika, joka oli Nerin poika,
28. Joka oli Melchin poika, joka oli Ad=
din poika, joka oli Kosamin poika, joka oli
Elmodamin poika, joka oli Herin poika,
29. Joka oli Josen poika, joka oli Elietse=
rin poika, joka oli Jorimin poika, joka oli
Matthatin poika, joka oli Lewin poika,
30. Joka oli Simeonin poika, joka oli Ju=
dan poika, joka oli Josephin poika, joka oli
Jonan poika, joka oli Eliachimin poika,
31. Joka oli Malean poika, joka oli Mai=
nan poika, joka oli Mattathan poika, joka
oli Nathanin poika, joka oli Dawidin poika,
2 Sam. 5:14. 1 Aika k. 3:5. Zach. 12:12.

32. Joka oli Jessen poika, joka oli Obedin
poika, joka oli Bootsin poika, joka oli Sal=
monin poika, joka oli Naassonin poika,
Ruth. 4:17, ꝛc. 1 Aikak. 2:10, 11.
33. Joka oli Aminadabin poika, joka oli
Aramin poika, joka oli Esromin poika, joka
oli Pharesin poika, joka oli Judan poika,
34. Joka oli Jakobin poika, joka oli Isaa=
chin poika, joka oli Abrahamin poika, joka
oli Tharan poika, joka oli Nachorin poika,
1 Mos. 11:24.
35. Joka oli Saruchin poika, joka oli Ra=
gaun poika, joka oli Phalekin poika, joka oli
Heberin poika, joka oli Salan poika,
36. Joka oli Kainan poika, joka oli Ar=
phaksadin poika, joka oli Semin poika, joka
oli Noen poika, joka oli Lamechin poika,
1 Mos. 11:10.
37. Joka oli Mathusalan poika, joka oli
Enochin poika, joka oli Jaredin poika, joka
oli Malaleelin poika, joka oli Kainan poika,
38. Joka oli Enoksen poika, joka oli Se=
thin poika, joka oli Adamin poika, joka oli
Jumalan. 1 Mos. 5:3.

4 Luku.

Jesus kiusataan, saarnaa, ajetaan ulos, ja tekee ihmeitä.

Niin Jesus täynnänsä Pyhää Henkeä pa=
lasi Jordanista, ja wietiin Hengeltä kor=
peen; Matth. 4:1. Marc. 1:12.
2. Ja kiusattiin neljäkymmentä päiwää
perkeleeltä, eikä syönyt mitään niinä päi=
winä; mutta koska ne kuluneet oliwat, sitte
hän isosi. 2 Mos. 34:28. 1 Kun. k. 19:8.
3. Niin perkele sanoi hänelle: jos sinä olet
Jumalan Poika, niin sanos tälle kiwelle,
että se leiwäksi tulis.
4. Ja Jesus wastasi, sanoen hänelle: kir=
joitettu on: ettei ihminen elä ainoasti lei=
wästä, waan jokaisesta Jumalan sanasta.
5 Mos. 8:3. Matth. 4:4.
5. Ja perkele wei hänen korkealle wuorelle,
ja osoitti hänelle kaikki maanpiirin walta=
kunnat silmän räpäyksellä, Matth. 4:8.
6. Ja perkele sanoi hänelle: kaiken tämän
wallan ja heidän kunniansa minä annan
sinulle; sillä minun haltuuni owat ne anne=
tut, ja minä annan ne kenelle minä tahdon.
7. Jos sinä siis kumarrat ja rukoilet mi=
nua, ne kaikki pitää sinun omas oleman.
8. Ja Jesus wastaten sanoi hänelle: mene
matkaas minun tyköäni, saatana! sillä kir=
joitettu on: Herraa sinun Jumalatas pitää
sinun kumartaman, ja häntä ainoata pal=
weleman. 5 Mos. 6:13. k. 10:20. 1 Sam. 7:3.
9. Ja hän wei hänen Jerusalemiin, ja
asetti hänen templin harjalle, ja sanoi hä=
nelle: jos sinä olet Jumalan Poika, niin
laske tästä itses alas; Matth. 4:5.
10. Sillä kirjoitettu on: hän antaa käs=
kyn enkeleillensä sinusta warjelemaan sinua,
Ps. 91:11.
11. Ja että he käsissä kantawat sinua, ettes
joskus jalkaas kiween loukkaa.
12. Ja Jesus wastaten sanoi hänelle: sa=
nottu on: ei sinun pidä kiusaaman Herraa
sinun Jumalatas. 5 Mos. 6:16.
13. Ja kuin kaikki kiusaus oli päätetty, me=
ni perkele pois hetkeksi hänen tyköänsä.
14. Ja Jesus palasi Hengen wäessä taas
Galileaan, ja sanoma kuului hänestä ym=
päri kaiken lähimaakunnan.
Matth. 4:12. Marc. 1:14. Joh. 4:43. Ap. T. 10:37.
15. Ja hän opetti heidän synagogissansa,
ja kunnioitettiin kaikilta.
16. Ja tuli Natsaretiin, kussa hän kaswa=
tettu oli, ja meni tapansa jälkeen sabbatin
päiwänä synagogaan, ja nousi lukemaan.
Neh. 8:5, 6. Matth. 2:23. k. 13:54. Marc. 6:1.
17. Ja hänelle annettiin Jesaian prophee=
tan raamattu. Ja kuin hän raamatun
awasi, löysi hän sen paikan, kussa kirjoi=
tettu on:
18. Herran Henki on minun päälläni, sen=
tähden on hän minun woidellut, ja lähettä=
nyt minun saarnaamaan köyhille hywää
sanomata, parantamaan särjetyitä sydämiä,
saarnaamaan wangeille lunastusta ja so=
keille näkönsä jälleen saamista, särjetyitä
wapauteen saattamaan,
Ps. 45:8. Es. 61:1, 2. Matth. 11:5. Ap. T. 10:38.
19. Saarnaamaan Herran otollista wuot=
ta. 3 Mos. 25:10. 2 Cor. 6:2, 3.
20. Ja kuin hän pani raamatun kiinni,
antoi hän sen palwelialle ja istui, ja kaikkein
silmät, kuin synagogassa oliwat, katseliwat
hänen päällensä.
21. Ja hän rupesi heille sanomaan: tänä=
pänä on tämä kirjoitus täytetty, kuin te nyt
kuulette.
22. Ja kaikki antoiwat hänelle todistuksen
ja ihmetteliwät niitä armon sanoja, kuin
hänen suustansa läksiwät ulos; ja he sanoi=
wat: eikö tämä ole Josephin poika?
Ps. 45:3. Es. 50:4. Marc. 6:2, 3. Luc. 2:47.
Joh. 6:42. k. 7:46.
23. Ja hän sanoi heille: sanokaat kaiketi
minulle tämä sananlasku: parantaja paran=
na itses; ne kuin me kuulimme tapahtu=
neen Kapernaumissa, tee myös tässä isäs
maalla!
24. Mutta hän sanoi: totisesti sanon minä

teille: ei yksikään propheeta ole isänsä maal=
la otollinen. Matth. 13:57. Marc. 6:4. Joh. 4:44.
25. Waan minä sanon teille totuudessa:
monta leskeä oli Israelissa Elian ajalla,
koska taiwas oli suljettu kolme wuotta ja
kuusi kuukautta, niin että suuri nälkä tapah=
tui kaikessa maakunnassa. Jac. 5:17.
26. Ja ei Elias lähetetty yhdenkään hei=
dän tykönsä, waan leskiwaimon tykö Sido=
nin Sareptaan. 1 Kun. k. 17:9.
27. Ja monta spitalista oli Israelissa
Eliseus propheetan ajalla, ja ei yksikään
heistä puhdistettu, waan Naeman se Sy=
rialainen. 2 Kun. k. 5:14.
28. Ja kaikki kuin synagogassa oliwat, tu=
liwat wihoja täyteen, koska he nämät kuu=
liwat.
29. Ja he nousiwat ylös, ja ajoiwat hä=
nen ulos kaupungista, ja weiwät hänen
hamaan wuoren kukkulalle, jonka päälle
heidän kaupunkinsa rakettu oli, syöstäksensä
häntä alas. 2 Aikak. 25:12.
30. Mutta hän käwi ohitse heidän keskel=
tänsä ja meni pois. Joh. 8:59.
31. Ja meni alas Kapernaumiin, Gali=
lean kaupunkiin, ja opetti heitä siellä sabba=
tin päiwänä. Matth. 4:13. Marc. 1:21.
32. Ja he hämmästyiwät hänen opetus=
tansa; sillä hänen puheensa oli woimallinen.
Matth. 7:28. Marc. 1:22.
33. Ja synagogassa oli yksi ihminen, jolla
oli riettaisen perkeleen henki, ja hän huusi
suurella äänellä, Marc. 1:23.
34. Sanoen: woi! mitä sinun on meidän
kanssamme, Jesus Natsarenus? tulitkos
meitä hukuttamaan? minä tiedän kukas
olet, se Jumalan pyhä.
35. Ja Jesus nuhteli häntä, sanoen: wai=
kene, ja mene ulos hänestä. Ja kuin perkele
oli hänen heidän keskellensä heittänyt, niin
hän meni ulos hänestä, ja ei häntä wahin=
goittanut mitään.
36. Ja pelko tuli kaikkein päälle, ja puhui=
wat keskenänsä, sanoen: mitä tämä lienee=
kään? sillä hän haastaa wäellä ja woimalla
riettaisia henkiä, ja he lähtewät ulos.
37. Ja se sanoma hänestä kuului ympäri
kaikkiin sen maakunnan lähipaikkoihin.
38. Mutta kuin hän läksi synagogasta,
meni hän Simonin huoneeseen sisälle; mut=
ta Simonin anoppi sairasti kowin wilu=
tautia, ja he rukoiliwat häntä hänen edes=
tänsä. Matth. 8:14. Marc. 1:29, 30.
39. Ja hän seisoi hänen tykönänsä, ja
nuhteli wilutautia, ja se luopui hänestä; ja
hän nousi kohta ja palweli heitä.
40. Mutta kuin aurinko laski, niin kaikki,
joilla oli sairaita moninaisissa taudeissa,
weiwät ne hänen tykönsä. Ja hän pani jo=
kaisen päälle kätensä, ja paransi heidän.
Matth. 8:16. Marc. 1:32. L. 7:32.
41. Ja monesta läksiwät myös perkeleet,
huutain ja sanoen: sinä olet Kristus, se
Jumalan Poika. Niin hän nuhteli niitä,
eikä sallinut heidän puhua, sillä he tiesiwät
hänen olewan Kristuksen. Marc. 1:34. L. 3:11.
42. Mutta kuin päiwä tuli, meni hän erä=
maahan, ja kansa etsei häntä; ja he meni=
wät hänen tykönsä, ja pidättiwät hänen,
ettei hän heidän tyköänsä olisi mennyt pois.
Marc. 1:35, 45.
43. Waan hän sanoi heille: minun pitää
myös muillenkin kaupungeille ewangeliumia
Jumalan waltakunnasta saarnaaman; sillä
sitä warten minä olen lähetetty.
44. Ja hän saarnasi Galilean synagogissa.

5 Luku.

Pietarin kalastaminen. Spitalinen, halwattu. Oikia paastoominen. Mattheus.

Niin tapahtui, koska kansa tunki hänen
tykönsä, kuulemaan Jumalan sanaa, että
hän seisoi Genetsaretin meren tykönä.
Matth. 13:2. Marc. 4:1.
2. Ja näki kaksi wenhettä olewan meren
tykönä; mutta kalamiehet oliwat niistä läh=
teneet, ja pesiwät werkkoja.
Matth. 4:18. Marc. 1:16.
3. Niin hän meni yhteen wenheeseen, joka
oli Simonin, ja käski hänen wähän maasta
laskea ulos; ja hän istui ja opetti kansaa
wenheestä.
4. Mutta kuin hän lakkasi puhumasta, sa=
noi hän Simonille: wie sywälle, ja heittä=
käät teidän werkkonne apajalle. Joh. 21:6.
5. Ja Simon wastaten sanoi hänelle:
Mestari, me olemme kaiken yön työtä teh=
neet, ja emme mitään saaneet; mutta sinun
käskystäs minä heitän ulos werkon.
6. Ja kuin he sen tekiwät, sulkiwat he suu=
ren kalain paljouden, ja heidän werkkonsa
repesi.
7. Ja wiittasiwat kumppaneillensa, jotka
oliwat toisessa wenheessä, tulemaan ja aut=
tamaan heitänsä. Ja he tuliwat ja täytti=
wät molemmat wenheet, niin että he rupe=
siwat wajoomaan.
8. Koska Simon Pietari sen näki, lankesi
hän Jesuksen polwen tykö, sanoen: Herra,
mene pois minun tyköäni, sillä minä olen
syntinen ihminen.
9. Sillä hämmästys oli hänen käsittänyt
ja kaikki, jotka hänen kanssansa oliwat, kalan
saaliin tähden, jonka he saaneet oliwat,

10. Niin myös Jakobin ja Johanneksen,
Zebedeuksen pojat, jotka oliwat Simonin
kumppanit. Ja Jesus sanoi Simonille: älä
pelkää, tästedes sinä saat ihmisiä.
Jer. 16: 16. Hes. 47: 9. Matth. 4: 19. Marc. 1: 17.
11. Ja he wetiwät wenheet maalle ja an-
toiwat ylön kaikki, ja seurasiwat häntä.
Matth. 4: 20. l. 19: 27. Marc. 10: 28. Luc. 18: 28.
12. Ja tapahtui, koska hän oli yhdessä
kaupungissa, katso, niin siinä oli yksi mies
spitalia täynnä; ja kuin hän näki Jesuksen,
lankesi hän kaswoillensa, rukoili häntä, sa-
noen: Herra, jos sinä tahdot, niin sinä woit
minun puhdistaa. Matth. 8: 2. Marc. 1: 40.
13. Ja hän ojensi kätensä ja rupesi häneen,
sanoen: minä tahdon, ole puhdas! Ja koh-
ta spitali läksi hänestä.
14. Ja hän kielsi hänen kellenkään sano-
masta: waan mene (sanoi hän), ja osoita
itses papille, ja uhraa sinun puhdistukses
edestä, niinkuin Moses käski heille todistuk-
seksi. 3 Mos. 13: 2. l. 14: 21, 22. Matth. 8: 4.
15. Niin sanoma lewis enämmin hänestä,
ja paljo kansaa kokoontui kuulemaan, ja että
he parattaisiin häneltä heidän taudeistansa.
16. Mutta hän meni korpeen, ja rukoili.
17. Ja tapahtui yhtenä päiwänä, koska
hän opetti, ja Phariseukset myös istuiwat
ja lainopettajat, jotka tulleet oliwat jokai-
sesta Galilean ja Judean kylästä ja Jeru-
salemista: ja Herran woima oli paranta-
maan heitä.
18. Ja katso, miehet kantoiwat wuoteessa
ihmisen, joka oli halwattu, ja he pyysiwät
häntä wiedä sisälle ja panna hänen eteensä.
Matth. 9: 2. Marc. 2: 3. Ap. T. 9: 33.
19. Ja kuin ei he löytäneet kansan tähden,
kusta puolesta he olisiwat hänen saaneet
sisälle, astuiwat he katon päälle, ja laskiwat
hänen läpitse katon wuoteinensa juuri Je-
suksen eteen.
20. Ja kuin hän näki heidän uskonsa, sa-
noi hän sille: ihminen, sinun syntis anteeksi
annetaan sinulle.
21. Ja kirjanoppineet ja Phariseukset ru-
pesiwat ajattelemaan, sanoen: kuka tämä
on, joka pilkkasanoja puhuu? kuka woi syn-
nit antaa anteeksi, paitsi ainoa Jumala?
Ps. 32: 5. Es. 43: 25.
22. Mutta koska Jesus tunsi heidän aja-
tuksensa, wastasi hän, ja sanoi heille: mitä
te ajattelette teidän sydämissänne?
23. Kumpi on kewiämpi, sanoa: sinun
syntis anteeksi annetaan sinulle; taikka sa-
noa: nouse ja käy? Matth. 9: 5.
24. Waan että te tietäisitte Ihmisen Po-
jalla olewan wallan maan päällä synnit
anteeksi antaa, (sanoi hän halwatulle:) mi-
nä sanon sinulle: nouse ja ota wuotees, ja
mene kotias.
25. Ja hän nousi kohta heidän nähdensä,
ja korjasi wuoteensa, jossa hän maannut
oli, ja meni kotiansa, kunnioittain Jumalata.
26. Ja suuri hämmästys tuli kaikkiin, ja
kunnioittiwat Jumalata, ja he täytettiin pel-
wolla, sanoen: me näimme tänäpänä ka-
malia.
27. Sitte läksi hän ulos ja näki Publika-
nin, nimeltä Lewin, istuwan tullihuonees-
sa, ja sanoi hänelle: seuraa minua!
Matth. 9: 9. Marc. 2: 14.
28. Ja hän antoi ylön kaikki, nousi ja seu-
rasi häntä.
29. Ja Lewi teki hänelle kotonansa suuren
pidon, ja paljo Publikaneja ja muita atrioit-
siwat heidän kanssansa.
Matth. 9: 10. Marc. 2: 15. Luc. 15: 1, 2.
30. Ja heidän kirjanoppineensa ja Phari-
seukset napisiwat hänen opetuslapsiansa, sa-
noen: miksi te Publikanein ja syntisten
kanssa syötte ja juotte?
31. Ja Jesus wastaten sanoi heille: ei
terweet tarwitse parantajata, waan sairaat.
Matth. 9: 12, 13. Marc. 2: 17. Luc. 19: 10.
32. En ole minä tullut wanhurskaita kut-
sumaan, waan syntisiä parannukseen.
1 Tim. 1: 15.
33. Niin he sanoiwat hänelle: miksi Jo-
hanneksen opetuslapset usein paastoowat ja
rukouksia pitäwät, niin myös Phariseusten
(opetuslapset), mutta sinun syöwät ja juo-
wat? Matth. 9: 14. Marc. 2: 18.
34. Mutta hän sanoi heille: et te woi hää-
joukkoa niinkauwan paastoomaan waatia,
kuin ylkä on heidän kanssansa.
Es. 62: 5. 2 Cor. 11: 2.
35. Mutta päiwät tulewat, että ylkä ote-
taan heiltä pois, silloin pitää heidän paas-
tooman niinä päiwinä.
36. Mutta hän sanoi myös heille wertauk-
sen: ei paikkaa kenkään uuden weran tilalla
wanhaa waatetta: muutoin myös se uusi
rewäisee, ja uusi paikka ei sowi wanhaan.
Matth. 9: 16, 17. Marc. 2: 21.
37. Ja ei pane kenkään nuorta wiinaa
wanhoihin leileihin: muutoin nuori wiina
rikkoo leilit, ja se wuotaa ulos, ja leilit tur-
mellaan.
38. Mutta nuori wiina pitää pantaman
uusiin leileihin: niin ne molemmat tallella
owat.
39. Ja ei tahdo kenkään, joka juo wanhaa
wiinaa, kohta nuorta juoda; sillä hän sa-
noo: wanha on parempi.

6 Luku.

Laki sabbatista. Ne kaksitoistakymmentä walitaan. Saarna autuaallisesta ja kadottawaisesta tilasta. Kristillinen meno.

Ja tapahtui jälkisabbattina, että hän käwi
laihon läpitse, ja hänen opetuslapsensa kat=
koiwat tähkäpäitä ja hiersiwät käsillänsä, ja
söiwät. 5 Mos. 23:25. Matth. 12:1. Marc. 2:23.
2. Niin muutamat Phariseuksista sanoiwat
heille: miksi te teette, jota ei sowi sabbattina
tehdä? 2 Mos. 20:10. l. 23:12. l. 31:15. l. 35:2.
3. Ja Jesus wastaten sanoi heille: ettekö
te ole lukeneet, mitä Dawid teki, koska hän
isosi, ja ne, jotka hänen kanssansa oliwat?
1 Sam. 21:6.
4. Kuinka hän meni Jumalan huoneeseen,
ja otti näkyleiwät, ja söi, ja antoi myös
niille, jotka hänen kanssansa oliwat; joita ei
muiden kuin pappein syödä sopinut.
2 Mos. 29:32, 33. 3 Mos. 8:31. l. 24:9.
5. Ja hän sanoi heille: Ihmisen Poika on
myös sabbatin Herra. Matth. 12:8. Marc. 2:28.
6. Niin tapahtui myös toisena sabbattina,
että hän meni synagogaan sisälle ja opetti;
ja siellä oli yksi ihminen, jonka oikia käsi oli
kuiwettunut. Matth. 12:9, 19. Marc. 3:1.
7. Niin kirjanoppineet ja Phariseukset war=
tioitsiwat häntä, jos hän sabbattina paran=
tais, että he olisiwat löynneet kanteen häntä
wastaan.
8. Mutta hän tiesi heidän ajatuksensa ja
sanoi sille ihmiselle, jolla kuiwettunut käsi
oli: nouse ja tule edes! Niin hän nousi ja
seisoi.
9. Niin Jesus sanoi heille: minä kysyn
teiltä: mitä sabbattina sopii, hywää tehdä,
taikka pahaa tehdä? henkeä wapahtaa eli
kadottaa?
10. Ja kuin hän katsahti ympäri heidän
kaikkein päällensä, sanoi hän sille ihmiselle:
ojenna kätes; ja se teki niin, ja hänen käten=
sä tuli terweeksi niinkuin toinenkin.
1 Kun. k. 13:6.
11. Mutta he tuliwat tyhmyyttä täyteen,
ja puhuiwat keskenänsä, mitä heidän pitäis
Jesukselle tekemän.
12. Mutta niinä päiwinä tapahtui, että
hän meni wuorelle rukoilemaan, ja hän oli
yli yötä Jumalan tykö rukouksessa.
Matth. 14:23.
13. Ja kuin päiwä tuli, kutsui hän ope=
tuslapsensa, ja walitsi heistä kaksitoistakym=
mentä, jotka hän myös apostoleiksi nimitti:
14. Simonin, jonka hän myös Pietariksi
kutsui, ja Andreaksen, hänen weljensä, Ja=
kobin ja Johanneksen, Philippuksen ja Bar=
tholomeuksen, Joh. 1:42.
15. Mattheuksen ja Thomaksen, Jakobin
Alphein pojan, ja Simonin, joka kutsutaan
Zelotes,
16. Judan Jakobin pojan, ja Judas Is=
kariothin, joka myös oli pettäjä.
17. Ja koska hän meni alas heidän kans=
sansa, seisoi hän lakialla paikalla, ja hänen
opetuslastensa joukko, ja suuri kansan pal=
jous kaikesta Judeasta ja Jerusalemista, ja
rantalaiset Tyrosta ja Sidonista, jotka oli=
wat tulleet häntä kuulemaan, ja että he pa=
rattaisiin heidän taudeistansa.
Matth. 4:25. Marc. 3:7.
18. Ja jotka waiwattiin riettaisilta hen=
giltä; ja he paraniwat.
19. Ja kaikki kansa pyysi häneen ruweta;
sillä woima läksi hänestä, ja paransi kaikki.
Matth. 14:36. Marc. 5:30.
20. Ja hän nosti silmänsä opetuslastensa
puoleen, ja sanoi: autuaat te waiwaiset;
sillä teidän on Jumalan waltakunta.
Matth. 5:2, rc.
21. Autuaat, jotka nyt isootte; sillä te ra=
witaan. Autuaat, jotka nyt itkette; sillä tei=
dän pitää nauraman. Es. 55:1. l. 61:2. l. 66:10.
22. Autuaat olette te, koska ihmiset wihaa=
wat teitä, ja eroittawat teidän, ja pilkkaawat
teitä, ja hyljääwät teidän nimenne niinkuin
kelwottoman, Ihmisen Pojan tähden.
Matth. 5:11. 1 Piet. 2:19. l. 3:14. l. 4:14.
23. Iloitkaat sinä päiwänä ja riemuitkaat;
sillä katso, teidän palkkanne on suuri taiwa=
hassa: niin tekiwät myös heidän isänsä pro=
pheetaille. Ap. T. 5:41. l. 7:51.
24. Mutta woi teitä rikkaita! sillä teillä on
teidän lohdutuksenne.
Ps. 17:14. Ps. 49:19. Am. 6:1, 8. Luc. 16:25. Jac. 5:1.
25. Woi teitä, jotka rawitut olette! sillä
teidän pitää isooman. Woi teitä, jotka nyt
nauratte! sillä teidän pitää murhehtiman ja
itkemän. San. l. 14:13. Es. 65:13. Jac. 4:9.
26. Woi teitä, koska kaikki ihmiset teitä kiit=
täwät! sillä niin tekiwät myös heidän isänsä
wäärille propheetaille.
27. Mutta minä sanon teille, jotka kuulet=
te: rakastakaat wihollisianne: tehkäät hywää
niille, jotka teitä wihaawat:
2 Mos. 23:4. San. l. 25:21.
28. Siunatkaat niitä, jotka teitä kiroilewat:
rukoilkaat niiden edestä, jotka teitä wahin=
goittawat.
Luc. 23:34. Ap. T. 7:60. Rom. 12:14, 20. 1 Cor. 4:12.
29. Ja joka sinua lyö poskelle, taritse myös
hänelle toinen, ja joka sinulta wie kaapun,
älä myös häneltä kiellä hametta.
San. l. 20:22. l. 24:29. Matth. 5:39. Rom. 12:17.
1 Cor. 6:7. 1 Thess. 5:15.

30. Waan anna jokaiselle, kuin sinulta
anoo, ja siltä, joka sinun omas ottaa, älä
jälleen ano. 5 Mos. 15: 7.
San. l. 3: 27. Matth. 5: 42. 2 Cor. 8: 14. 1 Joh. 3: 17.
31. Ja niinkuin te tahdotte, että ihmisten
pitää teille tekemän, niin tehkäät te heillen-
kin. Matth. 7: 12.
32. Ja jos te rakastatte niitä, jotka teitä
rakastawat, mikä kiitos teille siitä on? sillä
syntisetkin rakastawat niitä, joilta he rakas-
tetaan. Matth. 5: 46.
33. Ja jos te teette hywää teidän hywän-
tekiöillenne, mikä kiitos teille siitä on? sillä
syntiset sen myös tekewät.
34. Ja jos te lainaatte niille, joilta te toi-
wotte jälleen saawanne, mikä kiitos teille
siitä on? sillä syntisetkin lainaawat syntisille,
että he tasan jälleen saisiwat.
5 Mos. 15: 8. Matth. 5: 42.
35. Kuitenkin rakastakaat teidän wiholli-
sianne ja tehkäät hywää, ja lainatkaat, ja
älkäät mitään siitä toiwoko: niin teidän palk-
kanne on suuri, ja teidän pitää oleman
ylimmäisen pojat; sillä hän on laupias kiit-
tämättömiä ja pahoja kohtaan. Matth. 5: 44.
36. Olkaat sentähden laupiaat, niinkuin
teidän Isännekin laupias on. Matth. 5: 48.
37. Älkäät tuomitko, ettei teitä tuomittaisi:
älkäät sadatelko, ettei teitä sadateltaisi: an-
teeksi antakaat, niin teille anteeksi annetaan.
Matth. 7: 1. Rom. 2: 1. 1 Cor. 4: 5.
38. Antakaat, ja teille annetaan: hywän
mitan, likistetyn ja sullotun, ja ylitse wuo-
tawan he antawat teidän helmaanne; sillä
juuri sillä mitalla, jolla te mittaatte, pitää
teille jälleen mitattaman. San. l. 10: 22.
Luc. 19: 17. Matth. 7: 2. Marc. 4: 24. Gal. 6: 7.
39. Mutta hän sanoi heille wertauksen:
taitaako sokia sokiata taluttaa? eikö he mo-
lemmat hautaan lankee? Es. 42: 19. Matth. 15: 14.
40. Ei ole opetuslapsi ylitse mestarinsa,
mutta jokainen on täydellinen, koska hän on
niinkuin hänen mestarinsa.
Matth. 10: 24. Joh. 13: 16. l. 15: 20.
41. Mutta kuinkas näet raiskan, joka on
weljes silmässä, waan et hawaitse malkaa,
joka on omassa silmässäs? Matth. 7: 3.
42. Eli kuinkas taidat sanoa weljelles:
weljeni, pidä, minä otan raiskan, joka on
silmässäs, ja et itse näe malkaa, joka on
omassa silmässäs? Sinä ulkokullattu, ota
ensin malka omasta silmästäs, ja katso sitte,
jos taidat ottaa raiskan, joka on weljes sil-
mässä. San. l. 18: 17.
43. Sillä ei ole se hywä puu, joka tekee
pahan hedelmän, eikä paha puu, joka tekee
hywän hedelmän. Matth. 7: 17. l. 12: 33.
44. Sillä jokainen puu tutaan hedelmäs-
tänsä; sillä ei orjantappuroista koota fiiku-
nia, eikä ohdakkeista haeta wiinamarjoja.
Matth. 7: 16.
45. Hywä ihminen tuottaa edes sydämen-
sä hywästä tawarasta hywää, ja paha ih-
minen sydämensä pahasta tawarasta tuot-
taa edes pahaa. Sillä sydämen kyllyydestä
hänen suunsa puhuu. Matth. 12: 34.
46. Mitä te siis minua kutsutte Herra,
Herra, ja ette tee, mitä minä sanon?
Mal. 1: 6. Matth. 7: 21. l. 25: 11. Luc. 13: 25.
Rom. 2: 13. Jac. 1: 23.
47. Kuka ikänä tulee minun tyköni, ja kuu-
lee minun sanani, ja tekee ne, sen minä
osoitan teille, kenen kaltainen hän on.
Matth. 7: 24.
48. Hän on sen ihmisen kaltainen, joka
huoneensa rakensi, ja kaiwoi sywään, ja pa-
ni perustuksen kallion päälle. Koska siis
wuo tuli, sysäsi wirta sitä huonetta, ja ei
woinut häntä liikuttaa; sillä se oli perustet-
tu kallion päälle.
49. Mutta joka kuulee ja ei tee, se on sen
ihmisen kaltainen, joka huoneensa rakensi
maan päälle ilman perustusta, jota wirta
sysäsi, ja se kohta kukistui; jonka huoneen
lankeemus oli suuri.

7 Luku.

Sadanpäämiehen palwelia. Leski Nainissa. Johannes lähettää opetuslapsensa. Syntinen waimo.

Mutta koska hän kansan kuullen oli päät-
tänyt kaikki sanansa, meni hän Kapernau-
miin.
2. Ja yhden sadanpäämiehen palwelia
sairasti kuolemallansa, josta hän paljon
piti. Matth. 8: 5.
3. Koska hän siis Jesuksesta kuuli, lähetti
hän Judalaisten wanhimmat hänen tykönsä
rukoilemaan häntä, että hän tulis ja paran-
tais hänen palweliansa.
4. Koska he tuliwat Jesuksen tykö, rukoi-
liwat he häntä hartaasti, ja sanoiwat: hän
on mahdollinen ettäs hänelle sen teet;
5. Sillä hän rakastaa meidän kansaamme,
ja rakensi meille synagogan.
6. Niin Jesus meni heidän kanssansa. Ja
kuin ei hän silleen ollut kaukana huoneesta,
lähetti sadanpäämies ystäwiänsä hänen ty-
könsä, sanoen hänelle: Herra, älä waiwaa
sinuas; sillä en ole minä mahdollinen, ettäs
minun kattoni ala tulisit.
7. Sentähden en minä myös itseäni luke-
nut mahdolliseksi tulemaan sinun tykös;
mutta sano sanalla, niin minun palweliani
paranee.

8. Sillä minä olen myös ihminen wallan alle asetettu, ja minun allani on sotamiehiä, ja sanon tälle: mene! niin hän menee, ja toiselle: tule! ja hän tulee, ja minun palwelialleni: tee se! ja hän tekee.

9. Mutta koska Jesus sen kuuli, ihmetteli hän häntä, käänsi hänensä, ja sanoi kansalle, joka häntä seurasi: minä sanon teille: en ole minä Israelissa senkaltaista uskoa löytänyt.

10. Ja kuin ne, jotka lähetetyt oliwat, kotia palasiwat, löysiwät he palwelian terweenä, joka sairastanut oli.

11. Ja tapahtui sen jälkeen, että hän meni kaupunkiin, joka Nain kutsutaan, ja hänen kanssansa meni monta hänen opetuslastansa, ja paljo wäkeä.

12. Mutta koska hän kaupungin porttia lähestyi, katso, kuollut kannettiin ulos, joka oli äitinsä ainoa poika, ja se oli leski. Ja paljo kaupungin kansasta käwi hänen kanssansa.

13. Koska Herra hänen näki, armahti hän hänen päällensä, ja sanoi hänelle: älä itke!

14. Ja meni ja rupesi paariin (ja kantajat seisahtiwat), ja hän sanoi: nuorukainen, minä sanon sinulle: nouse ylös! Ap. T. 9:40.

15. Ja kuollut nousi istualle, ja rupesi puhumaan. Ja hän antoi sen äitillensä.

16. Ja pelko tuli kaikille, ja kunnioittiwat Jumalata, sanoen: suuri propheeta on nousnut meidän sekaamme, ja Jumala on hänen kansaansa etsinyt. Marc. 7:37.
Luc. 1:68. l. 24:19. Joh. 4:19. l. 6:14. l. 9:17.

17. Ja tämä sanoma kuului hänestä kaikkeen Judeaan ja kaiken sen lähimaakunnan ympäri.

18. Ja Johannekselle ilmoittiwat hänen opetuslapsensa näistä kaikista. Ja Johannes kutsui tykönsä kaksi opetuslastansa.

19. Ja lähetti Jesuksen tykö, sanoen: oletkos se tulewa, eli pitääkö meidän toista odottaman? Matth. 11:2.

20. Koska nämät miehet tuliwat hänen tykönsä, sanoiwat he: Johannes Kastaja lähetti meidän sinun tykös, sanoen: oletkos se tulewa, eli pitääkö meidän toista odottaman?

21. Sillä hetkellä paransi hän monta taudeista ja witsauksista ja pahoista hengistä, ja antoi monelle sokialle näön.

22. Ja Jesus wastasi, ja sanoi heille: menkäät ja sanokaat jälleen Johannekselle, mitä te nähneet ja kuulleet olette: sokiat saawat näkönsä, ontuwat käywät, spitaliset puhdistetaan, kuurot kuulewat, kuolleet herätetään, köyhille saarnataan ewangeliumi.
Es. 29:18. l. 35:5. l. 61:1.

23. Ja autuas on se, joka ei pahene minusta.

24. Ja koska Johanneksen sanansaattajat meniwät pois, rupesi hän sanomaan Johanneksesta kansalle: mitä te läksitte korpeen katsomaan? ruokoako, joka tuulelta häälytetään? Matth. 11:7.

25. Eli mitä te läksitte katsomaan? ihmistäkö pehmeisiin waatteisiin puetettua? Katso, ne jotka koreissa waatteissa owat ja herkullisesti eläwät, owat kuninkaallisissa kartanoissa.

26. Taikka mitä te menitte katsomaan? propheetatako? minä sanon teille: ja enämpi kuin propheeta.

27. Tämä on se, josta kirjoitettu on: katso, minä lähetän minun enkelini sinun kaswois eteen, walmistamaan sinun tietäs sinun etees. Mal. 3:1. Matth. 11:10. Marc. 1:2.

28. Sillä minä sanon teille: niiden seassa, jotka waimoista syntyneet owat, ei ole yhtään suurempata propheetata kuin Johannes Kastaja: kuitenkin se, joka wähempi on Jumalan waltakunnassa, on suurempi häntä.

29. Ja kaikki kansa, kuin hänen kuuli, ja Publikanit antoiwat Jumalalle oikeuden, ja kastettiin Johanneksen kasteella.

30. Mutta Phariseukset ja lainoppineet katsoiwat ylön Jumalan neuwon itse heitänsä kohtaan, ja ei heitä kastettu häneltä.

31. Niin Herra sanoi: keneen siis minä tämän sukukunnan ihmiset wertaan? Ja kenenkä kaltaiset he owat? Matth. 11:16.

32. He owat niiden lasten kaltaiset, jotka turulla istuwat ja huutawat toinen toisellensa, ja sanowat: me olemme huilua soittaneet teidän edessänne, ja et te hypänneet: me olemme teille weisanneet murhewirsiä, ja et te itkeneet.

33. Sillä Johannes Kastaja tuli, ja ei syönyt leipää eikä juonut wiinaa, ja te sanotte: hänellä on perkele.
Matth. 3:4. Marc. 1:6. Luc. 1:15.

34. Ihmisen Poika on tullut, syö ja juo, ja te sanotte: katso ihmistä syömäriä ja wiinan juomaria, Publikanein ja syntisten ystäwätä:

35. Ja wiisaus on wanhurskautettu kaikilta hänen lapsiltansa. Matth. 11:19.

36. Niin yksi Phariseuksista rukoili häntä ruualle kanssansa. Ja hän meni Phariseuksen huoneeseen, ja atrioitsi.

37. Ja katso, yksi waimo oli kaupungissa, joka oli syntinen, ja kuin hän sai kuulla, että hän atrioitsi Phariseuksen huoneessa, toi hän klasin kallista woidetta.
Matth. 26:6. Marc. 14:13. Joh. 11:2. l. 12:3.

38. Ja seisoi takana hänen jalkainsa juuressa itkein, ja rupesi kyyneleillänsä kastamaan hänen jalkojansa, ja niitä päänsä hiuksilla kuiwasi, ja suuta antoi hänen jalkainsa, ja woiteli ne woiteella.
39. Mutta koska Phariseus sen näki, joka hänen kutsunut oli, sanoi hän itsellänsä: jos tämä olis propheeta, niin hän tietäis, mikä ja millinen tämä waimo on, joka häneen rupee: että hän on syntinen. Luc. 15: 2.
40. Ja Jesus wastaten sanoi hänelle: Simon, minulla on jotakin sinulle sanomista. Hän sanoi: Mestari, sanos.
41. Kaksi welkamiestä oli yhdellä lainaajalla: yksi oli welkaa wiisi sataa penninkiä, ja toinen wiisikymmentä.
42. Koska ei heillä ollut waraa maksaa, antoi hän molempain anteeksi. Sanos siis, kumpi näistä häntä enämmin rakastaman pitää?
43. Simon wastaten sanoi: minä luulen, että se, jolle hän enämmän anteeksi antoi; hän sanoi hänelle: oikein sinä tuomitsit.
44. Ja hän käänsi itsensä waimoa päin, ja sanoi Simonille: näetkös tämän waimon? Minä tulin sinun huoneesees, etkä sinä antanut wettä minun jalwoilleni; mutta tämä kyyneleillä kasti minun jalkani, ja ne hiuksillansa kuiwasi. 1 Mos. 18: 4.
45. Et sinä minun suuta antanut; mutta tämä, sittenkuin hän tähän tuli, ei ole lakannut minun jalkaini suuta antamasta.
46. Et sinä minun päätäni öljyllä woidellut; mutta tämä woiteella minun jalkani woiteli.
47. Minä sanon sinulle: sentähden että hänelle paljo syntiä anteeksi annettiin, niin hän paljon rakasti; mutta jolle wähempi anteeksi annetaan, se wähemmän rakastaa.
48. Niin hän sanoi hänelle: sinun syntis owat anteeksi annetut.
49. Niin rupesiwat ne, jotka myös atrioitsiwat, sanomaan keskenänsä: kuka tämä on, joka synnitkin anteeksi antaa?
Matth. 9: 2, 3. Marc. 2: 7.
50. Niin hän sanoi waimolle: sinun uskos on sinun wapaaksi tehnyt: mene rauhaan.
Matth. 9: 22. Marc. 5: 34. l. 10: 52. Luc. 8: 48. l. 18: 42.

8 Luku.

Sanan kuuliain muoto. Rajuilma merellä. Weren juoksu. Jairuksen tytär.

Ja sitte tapahtui, että hän waelsi läpitse kaupungeita ja kyliä saarnaten ja ilmoittain ewangeliumia Jumalan waltakunnasta, ja ne kaksitoistakymmentä hänen kanssansa,
2. Ja muutamat waimot, jotka oliwat paratut pahoista hengistä ja taudeista, nimittäin: Maria, joka kutsuttiin Magdalena, josta seitsemän perkelettä oli lähtenyt ulos,
Matth. 27: 55, 56. Marc. 16: 9. Joh. 19: 25.
3. Ja Johanna, Chusan Herodeksen woudin emäntä, ja Susanna ja monta muuta, jotka häntä heidän tawarastansa palweliwat.
4. Mutta koska paljo kansaa kokoontui, ja riensiwät jokaisesta kaupungista hänen tykönsä, sanoi hän wertauksen kautta:
Matth. 13: 3. Marc. 4: 1, &c.
5. Kylwäjä meni ulos siementänsä kylwämään; ja kuin hän kylwi, lankesi muutama tien oheen, ja se tallattiin, ja taiwaan linnut söiwät sen.
6. Ja muutama lankesi kiwistöhön, ja koska se tuli ylös, kuiwettui se, ettei ollut märkyyttä.
7. Ja muutama lankesi orjantappuroihin, ja orjantappurat ynnä käwiwät ylös ja tukahuttiwat sen.
8. Ja muutama lankesi siihen hywään maahan, ja kuin se käwi ylös, teki se satakertaisen hedelmän. Koska hän tämän sanoi, huusi hän: jolla on korwat kuulla, se kuulkaan!
9. Niin hänen opetuslapsensa kysyiwät häneltä, sanoen: mikä olis tämä wertaus?
Matth. 13: 10. Marc. 4: 10.
10. Niin hän sanoi: teille on annettu tuta Jumalan waltakunnan salaudet, mutta muille wertausten kautta, ettei heidän sitä pitäisi näkemän, waikka he näkisiwät, eikä ymmärtämän, waikka he kuulisiwat.
Es. 6: 9. Hes. 12: 2. Matth. 11: 25, 26. l. 13: 14. Marc. 4: 12. Joh. 12: 40. Ap. T. 28: 26. Rom. 11: 8. 2 Cor. 3: 5, 14.
11. Mutta tämä on se wertaus: siemen on Jumalan sana. Matth. 13: 18. Marc. 4: 13.
12. Mutta jotka tien oheen, owat ne, jotka kuulewat; sitte tulee perkele ja ottaa sanan heidän sydämistänsä, ettei he uskoisi ja wapaaksi tulisi.
13. Mutta jotka kiwistöhön, owat ne, koska he kuulewat, ottawat he sanan ilolla wastaan; ja ei heillä ole juurta, hetkeksi he uskowat, ja kiusauksen ajalla lankeewat pois.
Matth. 13: 20. Marc. 4: 16.
14. Mutta se kuin orjantappuroihin lankesi, owat ne, jotka kuulewat, ja menewät pois, ja tukahutetaan surusta, rikkaudesta ja elämän hekumasta, eikä kanna hedelmätä.
Matth. 19: 23. Marc. 10: 23. Luc. 18: 24. 1 Tim. 6: 9.
15. Mutta jotka hywään maahan, owat ne, jotka sanan kuulewat ja kätkewät hywällä ja toimellisella sydämellä, ja saattawat hedelmän kärsiwällisyydessä.

16. Niin ei kenkään, joka kynttilän sytyttää, peittä sitä astialla, eli pane pöydän ala; mutta pance sen kynttiläjalkaan, että sisälle tulewaiset näkisiwät walkeuden.

Matth. 5: 15. Marc. 4: 21. Luc. 11: 33.

17. Sillä ei ole mitään salattu, joka ei ilmi tule, eikä peitetty, joka ei tiettäwäksi ja julki tule.

Joh. 12: 22. Matth. 10: 26. Marc. 4: 22. Luc. 12: 2.

18. Katsokaat siis, kuinka te kuulette; sillä jolla on, hänelle pitää annettaman: jolla taas ei ole, sekin kuin hänellä näkyy olewan, otetaan häneltä pois.

Matth. 13: 12. l. 25: 29. Marc. 4: 25. Luc. 19: 26.

19. Niin tuliwat hänen äitinsä ja weljensä hänen tykönsä, eikä saaneet häntä puhutella kansalta. Matth. 12: 46. l. 13: 55. Marc. 3: 31.

20. Ja se ilmoitettiin hänelle, sanoen: sinun äitis ja weljes seisowat ulkona, ja tahtowat sinun nähdä.

21. Niin hän wastasi, ja sanoi heille: minun äitini ja weljeni owat ne, jotka Jumalan sanan kuulewat, ja tekewät sen.

Joh. 15: 14. 2 Cor. 5: 16.

22. Ja yhtenä päiwänä tapahtui, että hän haahteen astui ja hänen opetuslapsensa, ja sanoi heille: menkäämme ylitse toiselle rannalle; ja he meniwät.

Matth. 8: 23. Marc. 4: 35, 36.

23. Mutta koska he purjehtiwat, niin hän nukkui, ja tuulispää nosti aallon meressä; ja he laineilta täytettiin, ja oliwat suuressa hädässä.

24. Niin he meniwät ja herättiwät häntä, sanoen: Mestari, Mestari! me hukumme. Niin hän nousi ylös, nuhteli tuulta ja weden aaltoa; ja ne lakkasiwat, ja tuli tyweneksi.

25. Niin hän sanoi heille: kussa teidän uskonne on? Mutta he peljästyiwät ja ihmeteliwät, sanoen keskenänsä: kuka siis tämä on? sillä hän käskee myös tuulta ja wettä, ja nekin owat hänelle kuuliaiset.

Ps. 107: 25, 29. Joh. 26: 12.

26. Ja he purjehtiwat Gadarealaisten maan puoleen, joka on Galilean kohdalla.

Matth. 8: 28. Marc. 5: 1.

27. Ja kuin hän maalle meni, kohtasi hänen kaupungista yksi mies, jolla oliwat perkeleet jo kauwan aikaa olleet, ja ei pukenut waatteita yllensä, eikä ollut huoneessa, waan haudoissa.

28. Mutta kuin hän näki Jesuksen, huusi hän ja lankesi hänen eteensä maahan, ja sanoi suurella äänellä: mitä minun on sinun kanssas, Jesus, sen ylimmäisen Jumalan Poika? Minä rukoilen sinua, älä minua waiwaa.

29. Sillä hän oli käskenyt riettaisen hengen ihmisestä mennä ulos, joka kauwan aikaa oli häntä waiwannut: ja hän oli kahleilla sidottu, ja jalkaraudoissa pidetty, ja rikkoi siteet, ja wietiin perkeleeltä korpeen.

30. Mutta Jesus kysyi häneltä, ja sanoi: mikä sinun nimes on? hän sanoi: legio; sillä monta perkelettä oli häneen mennyt sisälle.

31. Ja he rukoiliwat häntä, ettei hän käskisi heitä syrwyyteen mennä.

32. Niin siellä oli suuri lauma sikoja syömässä wuorella. Ja he rukoiliwat häntä, että hän salleis heidän niihin mennä. Ja hän sallei heidän.

33. Niin perkeleet läksiwät ulos siitä ihmisestä, ja meniwät sikoihin, ja lauma syöksi itsensä äkisti jyrkältä mereen, ja läkähtyi.

34. Mutta koska paimenet näkiwät, mitä tapahtui, pakeniwat he, meniwät pois ja ilmoittiwat sen kaupungissa ja kylissä.

35. Niin he meniwät ulos katsomaan sitä, kuin tapahtunut oli, ja tuliwat Jesuksen tykö, ja löysiwät sen ihmisen, josta perkeleet lähteneet oliwat, istuwan waatetettuna ja taidossansa Jesuksen jalkain juuressa: ja he pelkäsiwät.

36. Mutta myös ne, jotka sen nähneet oliwat, ilmoittiwat heille, kuinka se perkeleeltä riiwattu oli terweeksi tullut.

37. Ja kaikki Gadarealaisten lähimaakunnan joukko rukoili häntä menemään pois heidän tyköänsä; sillä heidän päällensä oli tullut suuri pelko. Niin hän meni haahteen, ja tuli jälleen takaisin. Ap. T. 16: 39.

38. Mutta se mies, josta perkeleet oliwat lähteneet ulos, rukoili häntä, että hän sais olla hänen kanssansa. Mutta Jesus laski hänen pois, sanoen: Marc. 5: 18.

39. Palaja kotias, ja ilmoita, kuinka suuret työt Jumala sinulle teki. Ja hän meni pois, ja saarnasi ympäri kaiken kaupungin, kuinka suuret työt Jesus hänelle teki.

40. Ja tapahtui, koska Jesus palasi, otti kansa hänen wastaan; sillä kaikki odottiwat häntä.

41. Ja katso, yksi mies tuli, jonka nimi oli Jairus, ja se oli synagogan päämies, ja lankesi Jesuksen jalkain juureen, ja rukoili häntä tulemaan hänen huoneeseensa.

Matth. 9: 18. Marc. 5: 22.

42. Sillä hänellä oli ainoa tytär, lähes kahdentoistakymmenen wuotinen, ja se kuoli. Mutta hänen mennessänsä ahdisti kansa häntä.

43. Ja yksi waimo, joka oli punaista tautia kaksitoistakymmentä wuotta sairastanut,

ja oli kaiken saatunsa parantajille kulutta=
nut, ja ei woitu keltään parattaa;
3 Mos. 15:24, 25. Matth. 9:20. Marc. 5:25.
44. Kuin hän käwi takana ja rupesi hänen
waatteensa palteeseen, niin kohta hänen we=
rensä juoksu asettui.
45. Ja Jesus sanoi: kuka on se, joka mi=
nuun rupesi? Mutta koska he kaikki kielsi=
wät, sanoi Pietari ja ne, jotka hänen kans=
sansa oliwat: Mestari, kansa ahdistaa ja
tunkee sinua, ja sinä sanot: kuka minuun
rupesi?
46. Mutta Jesus sanoi: joku minuun ru=
pesi, sillä minä tunsin woiman minustani
lähteneen ulos.
47. Mutta koska waimo näki, ettei se salaa
ollut, tuli hän wapisten, ja maahan lankesi
hänen eteensä, ja julisti kaikelle kansalle,
minkä syyn tähden hän oli häneen ruwen=
nut, ja kuinka hän niin äkistä terweeksi
tuli.
48. Mutta hän sanoi hänelle: ole hywässä
turwassa, tyttäreni, sinun uskos on sinua
auttanut: mene rauhaan!
49. Koska hän wielä puhui, tuli yksi sy=
nagogan päämieheltä, sanoen hänelle: sinun
tyttäres on kuollut: älä Mestaria waiwaa.
Marc. 5:35.
50. Waan koska Jesus sen kuuli, wastasi
hän häntä, sanoen: älä pelkää: usko aino=
astaan, niin hän paranee.
51. Mutta kuin hän huoneeseen tuli sisälle,
niin ei hän sallinut ketään tulla sisälle, waan
Pietarin ja Jakobin ja Johanneksen, ja sen
lapsen isän ja äitin.
52. Ja he kaikki itkiwät ja parkuiwat hän=
tä. Waan hän sanoi: älkäät itkekö: ei hän
ole kuollut, waan makaa.
53. Ja he nauroiwat häntä, tieten, että se
kuollut oli.
54. Niin hän ajoi kaikki ulos, rupesi hä=
nen käteensä, ja huusi, sanoen: piikainen,
nouse ylös! Joh. 11:11, 43.
55. Ja hänen henkensä palasi, ja hän koh=
ta nousi ylös. Ja hän käski hänelle antaa
ruokaa.
56. Ja hänen wanhempansa hämmästyi=
wät; mutta hän haasti heitä kellenkään sa=
nomasta sitä kuin tapahtui.

9 Luku.

Jesus lähettää apostolinsa saarnaamaan; ruokkii wiisi tuhatta miestä. Apostolein tunnustus hänestä; kuinka hän kirkastetaan ja ulosajaa perkeleitä, ja puhuu kärsimisestänsä.

Mutta hän kutsui kokoon ne kaksitoista=
kymmentä opetuslastansa, ja antoi heille
woiman ja wallan kaikkein perkeleitten ylitse,
ja taudit parantaa;
Matth. 10:1. Marc. 3:13. l. 6:7. Luc. 6:13.
2. Ja lähetti heitä saarnaamaan Jumalan
waltakuntaa, ja parantamaan sairaita.
Matth. 10:8.
3. Ja sanoi heille: älkäät ottako mitään
myötänne tielle, eikä sauwoja, eikä myös
säkkiä, eikä leipää, eikä rahaa: älkäät myös
kahta hametta pitäkö.
Matth. 10:9. Marc. 6:8. Luc. 22:35.
4. Ja johon huoneeseen te tulette sisälle,
siinä te olkaat, ja siitä lähtekäät ulos.
Marc. 6:10. Luc. 10:5, 6.
5. Ja kuka ikänä ei teitä ota wastaan, niin
menkäät pois siitä kaupungista, ja puhdis=
takaat tomu teidän jalwoistanne, todistuk=
seksi heitä wastaan. Matth. 10:14.
Marc. 6:11. Luc. 10:11. Ap. T. 13:51. l. 18:6.
6. Ja he meniwät ulos ja waelsiwat ky=
lissä, saarnaten ewangeliumia, ja paransi=
wat joka paikassa.
7. Mutta Herodes tetrarcha kuuli kaikki,
mit i häneltä tehty oli, ja hän epäili, että
muutamat sanoiwat Johanneksen nousneeksi
kuolluista, Matth. 14:1. Marc. 6:14.
8. Muutamat taas Elian ilmaantuneen,
ja muut, että joku wanhoista propheetaista
oli nousnut ylös.
9. Ja Herodes sanoi: Johanneksen kaulan
minä leikkasin: waan kuka tämä lienee, jos=
ta minä senkaltaisia kuulen? Ja hän pyysi
nähdä häntä.
10. Ja apostolit palasiwat, ja jutteliwat
hänelle kaikki, mitä he oliwat tehneet. Ja
hän otti heidän tykönsä, ja meni erinänsä
Bethsaidan kaupungin erämaahan.
Matth. 14:13. Marc. 6:31, 32.
11. Koska kansa sen ymmärsi, seurasiwat
he häntä, ja hän otti heitä wastaan, ja pu=
hui heille Jumalan waltakunnasta, ja jotka
parannusta tarwitsiwat, teki hän terweeksi.
12. Mutta päiwä rupesi jo laskemaan, ja
ne kaksitoistakymmentä tuliwat ja sanoiwat
hänelle: päästä kansa menemään lähikyliin
ja majoihin poikkeemaan, ruokaa saamaan;
sillä me olemme täällä erämaassa.
Matth. 14:15. Marc. 6:35. Joh. 6:5.
13. Niin hän sanoi heille: antakaat te heille
syötäwätä; mutta he sanoiwat: ei meillä
enämpi ole kuin wiisi leipää ja kaksi kalaa,
ellemme mene ja osta ruokaa kaikelle tälle
kansalle.
14. Sillä heitä oli lähes wiisi tuhatta
miestä. Niin hän sanoi opetuslapsillensa:
pankaat heitä istumaan, kuhunkin joukkoon
wiisikymmentä.

15. Ja he tekiwät niin, ja asettiwat heidän
kaikki atrioitsemaan.
16. Niin hän otti ne wiisi leipää ja kaksi
kalaa, ja katsoi taiwaaseen, ja siunasi niitä,
ja mursi ja antoi opetuslapsille panna kan=
san eteen.
17. Ja he söiwät kaikki ja rawittiin; ja
koottiin tähteitä, kuin jäi, kaksitoistakym=
mentä koria muruja.
18. Ja tapahtui, koska hän yksinänsä ru=
koilemassa oli, oliwat myös opetuslapset
hänen kanssansa, ja hän kysyi heiltä, sanoen:
kenenkä sanoo kansa minun olewan?
Matth. 16: 13. Marc. 8: 27.
19. Mutta he wastasiwat, ja sanoiwat:
Johannes Kastajan, ja muutamat Elian,
muutamat taas jonkun wanhoista prophee=
taista nousneen ylös. Matth. 14: 2. Marc. 6: 14.
20. Niin hän sanoi heille: kenenkästä te
sanotte minun olewan? Wastasi Pietari,
ja sanoi: sinä olet Jumalan Kristus.
Joh. 6: 69.
21. Ja hän haasti heitä, ja kielsi heidän
kellenkään sitä sanomasta.
22. Ja sanoi: Ihmisen Pojan pitää paljo
kärsimän, ja hyljättämän wanhimmilta ja
pappein päämiehiltä ja kirjanoppineilta, ja
tapettaman, ja kolmantena päiwänä hän on
nousewa ylös.
Matth. 17: 22. Marc. 8: 31. l. 10: 33. Luc. 18: 31.
23. Niin hän sanoi kaikille: jos joku tahtoo
minun perässäni tulla, hän kieltäkään itsen=
sä, ja ottakaan ristinsä joka päiwä, ja seu=
ratkaan minua.
Matth. 10: 38. l. 16: 24. Marc. 8: 34. Luc. 14: 27.
24. Sillä joka henkensä tähdellä pitää tah=
too, hänen pitää sen kadottaman; mutta
joka henkensä kadottaa minun tähteni, hän
pitää sen tallella. Matth. 10: 39. l. 16: 25.
Marc. 8: 35. Luc. 17: 33. Joh. 12: 25.
25. Sillä mitä se hyödyttää ihmistä, jos
hän kaiken maailman woittais, ja itsensä
kadottais, eli wahinkoon saattais?
26. Sillä kuka ikänä minua häpee ja mi=
nun sanojani, sitä Ihmisen Pojan pitää hä=
peemän, koska hän on tulewa hänen ja
Isän ja pyhäin enkelitten kunniassa.
Matth. 10: 33. Marc. 8: 38. Luc. 12: 9. 2 Tim. 2: 12.
1 Joh. 2: 23.
27. Mutta minä totisesti sanon teille:
muutamat owat, jotka tässä seisowat, jotka
ei maista kuolemata, siihen asti kuin he nä=
kewät Jumalan waltakunnan.
Matth. 16: 28. Marc. 9: 1.
28. Ja tapahtui kahdeksan päiwän pe=
rästä näiden sanain jälkeen, että hän
otti tykönsä Pietarin ja Johanneksen ja
Jakobin, ja meni ylös wuorelle rukoile=
maan. Matth. 17: 1. Marc. 9: 2.
29. Ja kuin hän rukoili, muuttui hänen
kaswonsa, ja hänen waatteensa tuliwat wal=
kiaksi ja kiiltäwäksi.
30. Ja katso, kaksi miestä puhui hänen
kanssansa, jotka oliwat Moses ja Elias,
31. Jotka näkyiwät kunniassa ja puhuiwat
hänen menostansa, jonka hän täyttäwä oli
Jerusalemissa.
32. Mutta Pietari ja jotka hänen kans=
sansa oliwat, oliwat unesta raskautetut;
mutta koska he heräsiwät, näkiwät he hänen
kunniansa ja ne kaksi miestä, jotka seisoiwat
hänen tykönänsä. Dan. 8: 18. l. 10: 9.
33. Ja tapahtui, koska he läksiwät hänen
tyköänsä, sanoi Pietari Jesukselle: Mestari,
hywä on meidän tässä olla, tehkäämme tä=
hän kolme majaa, sinulle yhden, Mosekselle
yhden ja Elialle yhden; eikä tiennyt, mitä
hän sanoi.
34. Ja hänen näitä puhuissansa, tuli pilwi
ja warjosi ympäri heidän; mutta he peljäs=
tyiwät, koska he tuliwat pilwen sisälle.
35. Ja ääni tuli pilwestä, sanoen: tämä
on se minun rakas Poikani, kuulkaat häntä.
5 Mos. 18: 19. Es. 42: 1. Matth. 3: 17. l. 17: 5.
Marc. 1: 11. l. 9: 7. Luc. 3: 22. Ap. T. 3: 22.
Col. 1: 13. 2 Piet. 1: 17.
36. Ja kuin ääni parhaallansa kuului, löy=
siwät he Jesuksen yksin. Ja he waikeniwat,
eikä mitään kellenkään niinä päiwinä jutel=
leet niistä, kuin he nähneet oliwat.
37. Mutta se tapahtui toisena päiwänä,
koska he meniwät alas wuorelta, kohtasi hei=
tä paljo wäkeä. Marc. 9: 14.
38. Ja katso, yksi mies huusi kansasta, sa=
noen: Mestari! minä rukoilen sinua, katso
minun poikani puoleen; sillä hän on mi=
nulle ainokainen. Matth. 17: 14.
39. Ja katso, henki ottaa hänen, ja hän
huutaa kohta, ja se repii häntä, niin että
hän wahtuu, ja se luopuu tuskalla hänestä,
koska hän häntä runtelee.
40. Ja minä rukoilin sinun opetuslapsias
häntä ajamaan ulos, mutta ei he woineet.
41. Niin Jesus wastasi, ja sanoi: o usko=
matoin ja nurja sukukunta! kuinka kauwan
minun pitää teidän tykönänne oleman, ja
teitä kärsimän? Tuo poikas tänne.
42. Ja koska hän wielä tulossa oli, repeli
häntä perkele, ja muserteli; mutta Jesus
nuhteli sitä rietasta henkeä, ja paransi po=
jan, ja antoi hänen jälleen isällensä.
43. Niin he kaikki hämmästyiwät Juma=
lan kunniallista woimaa. Mutta koska

kaikki ihmetteliwät kaikkia niitä, kuin Jesus
teki, sanoi hän opetuslapsillensa:
44. Pankaat te nämät puheet korwiinne;
sillä tulewa on, että Ihmisen Poika anne=
taan ylön ihmisten käsiin.
Matth. 16:21. l. 17:22. Marc. 9:31. Luc. 24:7.
45. Mutta ei he ymmärtäneet sitä sanaa,
ja se oli heiltä peitetty, niin ettei he sitä ym=
märtäneet; ja he pelkäsiwät kysyä sitä sanaa
häneltä. Marc. 9:32. Luc. 2:50. l. 18:34.
46. Niin tuli myös kamppaus heidän kes=
kenänsä, kuka heistä suurin olis.
Matth. 18:1. Marc. 9:33, 34. Luc. 22:24.
47. Koska siis Jesus näki heidän sydämensä
ajatuksen, otti hän lapsen, ja asetti tykönsä.
48. Ja sanoi heille: kuka ikänä tämän poi=
kaisen ottaa wastaan minun nimeeni, hän
ottaa wastaan minun; ja kuka ikänä minun
ottaa wastaan, hän ottaa wastaan sen, joka
minun lähetti. Sillä joka wähin on teidän
keskenänne, se pitää oleman suurin.
Matth. 18:5. l. 23:11. Marc. 9:37. Luc. 10:16. l. 14:11.
l. 18:14. Joh. 13:20.
49. Niin Johannes wastasi, ja sanoi:
Mestari! me näimme yhden sinun nimes
kautta perkeleitä ajawan ulos, ja me kiel=
simme häntä; sillä ei hän seuraa meitä.
Marc. 9:38.
50. Ja Jesus sanoi hänelle: älkäät kieltä=
kö; sillä joka ei ole meitä wastaan, hän on
meidän puolestamme.
Matth. 12:30. Marc. 9:40. Luc. 11:23.
51. Mutta tapahtui, koska aika täytetty
oli, että hän piti täältä otettaman ylös,
käänsi hän kaswonsa menemään Jerusale=
min puoleen. Marc. 16:19. Ap. T. 1:2.
52. Ja lähetti sanansaattajat edellänsä, ja
he meniwät yhteen Samarialaisten kylään,
majaa hänelle walmistamaan.
53. Ja ei ne häntä ottaneet wastaan, että
hänen kaswonsa oli käännetty menemään
Jerusalemia päin. Joh. 4:4, 9.
54. Mutta koska hänen opetuslapsensa Ja=
kobus ja Johannes sen näkiwät, sanoiwat
he: Herra, tahdotkos, niin me sanomme,
että tuli tulee taiwaasta ja kadottaa heidän,
niinkuin Eliaskin teki? 2 Kun. k. 1:10, 12.
55. Mutta Jesus käänsi hänensä, ja nuh=
teli heitä, sanoen: et te tiedä, minkäkaltaisen
hengen te olette.
56. Sillä Ihmisen Poika ei ole tullut ka=
dottamaan ihmisten sieluja, mutta wapah=
tamaan. Ja he meniwät toiseen kylään.
Joh. 3:17. l. 12:47.
57. Ja tapahtui heidän waeltaissansa, että
yksi tiellä sanoi: minä seuraan sinua, ku=
hunkas ikänä menet, Herra. Matth. 8:19.
58. Ja Jesus sanoi hänelle: ketuilla owat
luolat, ja taiwaan linnuilla pesät; mutta ei
Ihmisen Pojalla ole, kuhunka hän päänsä
kallistaa.
59. Mutta hän sanoi toiselle: seuraa mi=
nua; niin se sanoi: Herra, salli minun ensin
mennä hautaamaan isäni. Matth. 8:21, 22.
60. Niin Jesus sanoi hänelle: anna kuolleet
haudata kuolleitansa; mutta mene sinä ja
julista Jumalan waltakuntaa.
61. Ja toinen myös sanoi: Herra, minä
seuraan sinua, mutta salli minun ensin men=
nä hywästi jättämään niitä, jotka kotonani
owat. 1 Kun. k. 19:20.
62. Mutta Jesus sanoi hänelle: kuka ikänä
kätensä auraan laskee, ja takansa katsoo, ei
se ole sowelias Jumalan waltakuntaan.

10 Luku.

Seitsemänkymmentä opetuslasta. Kuinka sanan uloskyl=
wön suhteen käypi. Elämän tie. Marthan ahdistus.

Niin asetti Herra toiset seitsemänkymmen=
tä, ja lähetti heistä kaksin ja kaksin edellänsä
joka kaupunkiin ja paikkaan, kuhunka hän
itse oli tulewa.
2. Niin hän sanoi heille: eloa tosin on pal=
jo, waan työwäkeä on wähä: rukoilkaat siis
elon Herraa, työwäkeä lähettämään eloonsa.
Matth. 9:37. Joh. 4:35. 2 Thess. 3:1.
3. Menkäät: katso, minä lähetän teidän
niinkuin karitsat susten keskelle. Matth. 10:16.
4. Älkäät ottako säkkiä, eikä kukkaroa, eikä
kenkiä, ja älkäät ketään terwehtikö tiellä.
2 Kun. k. 4:29. Matth. 10:9. Marc. 6:8.
Luc. 9:3. l. 22:35.
5. Mutta kuhunka huoneeseen te menette
sisälle, niin sanokaat ensisti: rauha olkoon
tälle huoneelle! Matth. 10:12. Marc. 6:10.
6. Ja jos siellä on rauhan lapsi, niin tei=
dän rauhanne jää hänen päällensä; mutta
jos ei, niin se palajaa teille.
7. Mutta siinä huoneessa wiipykäät, syö=
käät ja juokaat sitä, kuin heillä on; sillä työ=
mies on palkkansa ansiollinen. Älkäät huo=
neesta huoneeseen käykö.
3 Mos. 19:13. 5 Mos. 24:14. l. 25:4. Matth. 10:10.
1 Cor. 9:4, 2c. 1 Tim. 5:18.
8. Mutta kuhunka kaupunkiin te tulette
sisälle, ja he teitä ottawat wastaan, niin
syökäät mitä teidän eteenne pannaan;
9. Ja parantakaat sairaita, kuin siinä on,
ja sanokaat heille: Jumalan waltakunta on
teitä lähestynyt. Matth. 3:2. l. 4:17.
10. Mutta kuhunka kaupunkiin te tulette
sisälle, ja ei he teitä ota wastaan, niin men=
käät ulos sen kaduille, ja sanokaat:
Matth. 10:14. Marc. 6:11. Luc. 9:5. Ap. T. 13:51. l. 18:6.

11. Tomunkin, joka teidän kaupungistanne tarttui meihin, me pudistamme teille: kuitenkin se tietäkäät, että Jumalan waltakunta oli teitä lähestynyt.

12. Minä sanon teille: Sodomalle pitää sinä päiwänä huokiampi oleman kuin sille kaupungille.

13. Woi sinuas, Choratsin! woi sinuas, Bethsaida! sillä jos Tyrossa ja Sidonissa olisiwat senkaltaiset woimalliset työt tehdyt kuin teidän tykönänne owat tehdyt, niin he olisiwat jo aikaa säkissä ja tuhwassa istuneet ja parannuksen tehneet. Matth. 11:21.

14. Kuitenkin Tyrolle ja Sidonille pitää huokiampi tuomiolla oleman kuin teille.

15. Ja sinä Kapernaum, joka olet taiwaaseen asti korotettu, sinä pitää hamaan helwettiin alas syösättämän.

16. Joka teitä kuulee, se minua kuulee, ja joka teidän katsoo ylön, se katsoo ylön minun; mutta joka minun katsoo ylön, hän katsoo ylön sen, joka minun lähetti.

Matth. 10:40. Marc. 9:37. Luc. 9:48. Joh. 13:20. 1 Thess. 4:8.

17. Niin ne seitsemänkymmentä palasiwat ilolla, sanoen: Herra, perkeleetkin owat sinun nimes kautta meidän alamme annetut.

18. Niin hän sanoi heille: minä näin saatanan taiwaasta lankeewan niinkuin pitkäisen tulen. Ilm. k. 12:8, 9.

19. Katso, minä annan teille wallan tallata kärmeitä ja skorpioneita ja kaikkea wihollisen woimaa, ja ei teitä mikään ole wahingoitsewa. Marc. 16:18. Ap. T. 28:5.

20. Kuitenkin älkäät siitä iloitko, että henget teidän alanne annetaan, waan iloitkaat paremmin, että teidän nimenne owat kirjoitetut taiwaissa.

2 Mos. 32:32. Es. 4:3. Phil. 4:3. Ilm. k. 13:8.

21. Sillä hetkellä riemuitsi Jesus hengessä, ja sanoi: minä kiitän sinua, Isä, taiwaan ja maan Herra, ettäs nämät salasit wiisailta ja toimellisilta, ja olet ne ilmoittanut pienille: tosin, Isä, niin oli sinun hywä tahtos.

Es. 29:14. Matth. 11:25. 1 Cor. 1:19, 26. l. 2:6, 7.

22. Kaikki owat minulle annetut Isältäni: ja ei tiedä kenkään, kuka on Poika, waan Isä: ja kuka on Isä, waan Poika, ja kelle Poika tahtoo ilmoittaa.

Ps. 8:7. Matth. 11:27. l. 28:18. Joh. 1:18. l. 3:35. l. 6:46. l. 14:8, 9. l. 17:2. 1 Cor. 15:27. Eph. 1:21, 22. Phil. 2:9. Hebr. 2:8.

23. Ja hän käänsi hänensä opetuslastensa puoleen erinänsä, ja sanoi: autuaat owat ne silmät, jotka näkewät, joita te näette; Matth. 13:16.

24. Sillä minä sanon teille: monta prophetata ja kuningasta tahtoiwat nähdä, joita te näette, ja ei nähneet, ja kuulla, joita te kuulette, ja ei kuulleet. 1 Piet. 1:10.

25. Ja katso, yksi lainoppinut nousi ja kiusasi häntä, sanoen: Mestari, mitä minun pitää tekemän, että minä ijankaikkisen elämän perisin? Matth. 22:35. Marc. 12:28.

26. Mutta hän sanoi hänelle: mitä laissa kirjoitettu on? kuinkas luet?

27. Ja hän wastasi, ja sanoi: sinun pitää rakastaman Herraa sinun Jumalatas kaikesta sinun sydämestäs, ja kaikesta sinun sielustas, ja kaikesta sinun woimastas, ja kaikesta sinun mielestäs: ja sinun lähimmäistäs niinkuin itseäs. 3 Mos. 19:18. 5 Mos. 6:5. l. 10:12. l. 30:6. Rom. 13:9. Gal. 5:14. Jac. 2:8.

28. Niin hän sanoi hänelle: oikein sinä wastasit: tee se, niin sinä saat elää.

3 Mos. 18:5. Hes. 20:11, 13.

29. Mutta hän tahtoi itsensä wanhurskaaksi tehdä, ja sanoi Jesukselle: kukas minun lähimmäiseni on?

30. Jesus wastasi, ja sanoi: yksi ihminen meni alas Jerusalemista Jerichoon, ja tuli ryöwäritten käsiin, jotka hänen alasti riisuiwat ja haawoittiwat, meniwät pois ja jättiwät hänen puolikuolleeksi.

31. Niin tapahtui, että yksi pappi sitä tietä waelsi, ja kuin hän hänen näki, meni hän ohitse.

32. Niin myös lewita, kuin hän tuli sille paikalle, ja näki hänen, ja meni ohitse.

33. Mutta yksi Samaritanus waelsi, ja tuli hänen tykönsä, ja kuin hän näki hänen, armahti hän häntä;

34. Ja tuli ja sitoi hänen haawansa ja wuodatti siihen öljyä ja wiinaa, ja pani juhtansa päälle, ja wei hänen majaan, ja korjasi häntä.

35. Ja toisena päiwänä matkusti hän ja otti kaksi penninkiä, ja antoi isännälle, ja sanoi hänelle: korjaa häntä, ja jos sinä enämmän kulutat, niin minä palatessani maksan sinulle.

36. Kuka siis näistä kolmesta oli sinun nähdäkses hänen lähimmäisensä, joka ryöwäritten käsiin oli tullut?

37. Niin hän sanoi: joka laupiuden teki hänen kohtaansa. Niin sanoi Jesus hänelle: mene ja tee sinä myös niin.

38. Niin tapahtui, koska he waelsiwat, meni hän yhteen kylään, ja yksi waimo, Martha nimeltä, otti hänen huoneeseensa.

Joh. 11:1. l. 12:2.

39. Ja hänellä oli sisar, joka kutsuttiin Maria, joka myös istui Jesuksen

jalkain juureen, ja kuulteli hänen puhetansa. Ap. T. 22:3.
40. Mutta Martha teki paljon askareita palwellen heitä; hän tuli ja sanoi: Herra, etkös tottele, että minun sisareni jätti minun yksinäni askaroitsemaan? Sano siis hänelle, että hän minua auttais.
41. Niin Jesus wastasi, ja sanoi hänelle: Martha, Martha, paljon sinä suret ja pyrit.
42. Waan yksi on tarpeellinen: Maria on hywän osan walinnut, joka ei häneltä pidä otettaman pois.

11 Luku.

Jesus opettaa rukoilemaan, ajaa ulos perkeleen, saarnaa uskottomia Judalaisia wastaan, ja nuhdellen walittaa ulkokullaisuutta.

Ja tapahtui, että hän rukoili yhdessä paikassa, ja kuin hän lakkasi, sanoi hänelle yksi hänen opetuslapsistansa: Herra, opeta meitä rukoilemaan, niinkuin Johanneskin opetti opetuslapsensa.
2. Niin hän sanoi heille: koska te rukoilette, niin sanokaat: Isä meidän, joka olet taiwaissa. Pyhitetty olkoon sinun nimes. Lähestyköön sinun waltakuntas. Tapahtukoon sinun tahtos niin maassa, kuin taiwaassa. Matth. 6:5, 9, rc.
3. Anna meille tänäpänä meidän jokapäiwäinen leipämme.
4. Ja anna meille meidän syntimme anteeksi, sillä mekin kaikille meidän welwollisillemme anteeksi annamme. Ja älä johdata meitä kiusaukseen. Mutta päästä meitä pahasta.
5. Ja hän sanoi heille: kulla teistä on ystäwä, ja menee puoliyöstä hänen tykönsä, ja sanoo hänelle: ystäwäni, lainaas minulle kolme leipää; Luc. 18:1.
6. Sillä minun ystäwäni tuli matkasta minun tyköni, ja ei minulla ole, mitä minä panen hänen eteensä.
7. Ja hän wastaa huoneestansa ja sanoo: älä minua waiwaa! owi on jo suljettu, ja minun lapseni minun kanssani owat wuoteessa: en minä woi nousta sinulle antamaan.
8. Minä sanon teille: ellei hän nouse ja anna hänelle, että hän on hänen ystäwänsä, niin hän kuitenkin hänen ahkeruutensa tähden nousee ja antaa hänelle niin monta kuin hän tarwitsee.
9. Ja minä myös sanon teille: anokaat, niin teille annetaan, etsikäät, niin te löydätte; kolkuttakaat, niin teille awataan.
Matth. 7:7. l. 21:22. Marc. 11:24. Joh. 14:13. l. 15:7. l. 16:23, 24. 1 Joh. 3:22. Jac. 1:5, 6.
10. Sillä jokainen kuin anoo, se saa, ja joka etsii, se löytää, ja joka kolkuttaa, sille awataan.
11. Kuka teistä on isä, jolta poika anoo leipää, antaako hän hänelle kiwen? eli jos hän anoo kalaa, antaako hän kalan edestä hänelle kärmeen? Matth. 7:9.
12. Eli jos hän anoo munaa, antaako hän hänelle skorpionin?
13. Jos siis te, jotka pahat olette, taidatte hywiä lahjoja antaa teidän lapsillenne, paljon enämmin teidän taiwaallinen Isänne antaa Pyhän Hengen sitä anowaisille.
14. Ja hän ajoi ulos perkeleen, joka oli mykkä. Ja tapahtui, koska perkele oli ajettu ulos, niin mykkä puhui, ja kansa ihmetteli.
Matth. 9:32. l. 12:22.
15. Mutta muutamat heistä sanoiwat: hän ajaa ulos perkeleitä beeltsebubin, perkeleitten päämiehen kautta.
Matth. 12:24. Marc. 3:22.
16. Mutta muut kiusasiwat häntä ja anoiwat häneltä tunnustähteä taiwaasta.
Matth. 12:38. l. 16:1.
17. Mutta että hän tiesi heidän ajatuksensa, sanoi hän heille: jokainen waltakunta, joka erkanee itseänsä wastaan, se tulee kylmille, ja huone lankee huoneen päälle.
Matth. 12:25. Marc. 3:24.
18. Jos myös saatana on erinnyt itseänsä wastaan, kuinka hänen waltakuntansa on seisowainen? että te sanotte minun perkeleitä beeltsebubin kautta ajawan ulos.
19. Mutta jos minä perkeleitä beeltsebubin kautta ajan ulos, kenenkäs kautta teidän poikanne niitä ajawat ulos? Sentähden heidän pitää oleman teidän tuomarinne.
20. Mutta jos minä Jumalan sormella perkeleitä ajan ulos, niin tosin on Jumalan waltakunta teidän tykönne tullut.
21. Koska wäkewä haarniskoittu hänen kotonsa warjelee, niin hänen omansa owat rauhassa. Matth. 12:29.
22. Mutta koska häntä wäkewämpi tulee ja woittaa hänen, niin hän ottaa pois kaikki hänen sota-aseensa, joihin hän turwasi, ja jakaa hänen saaliinsa. Es. 53:12. Col. 2:15.
23. Joka ei ole minun kanssani, se on minua wastaan, ja joka ei minun kanssani kokoo, hän hajoittaa. Matth. 12:30.
24. Koska rietas henki lähtee ihmisestä, niin hän waeltaa karkeita paikkoja, ja etsii lepoa; ja kuin ei hän löydä, niin hän sanoo: minä palajan minun huoneeseeni, josta minä läksin. Matth. 12:43.
25. Ja kuin hän tulee, löytää hän sen luudilla lakaistuksi ja kaunistetuksi.
26. Silloin hän menee ja ottaa kanssansa

seitsemän muuta häntä pahempaa henkeä, ja kuin he sinne tulewat, asuwat he siellä: ja sen ihmisen wiimeiset tulewat pahemmaksi kuin ensimäiset.
Joh. 5:14. Hebr. 6:4. l. 10:26. 2 Piet. 2:20.

27. Ja tapahtui, koska hän näitä sanoi, korotti yksi waimo kansan seasta äänensä, ja sanoi: autuas on se kohtu, joka sinun kantanut on, ja ne nisät, joitas imit.

28. Niin hän sanoi: ja tosin, autuaat owat ne, jotka kuulewat Jumalan sanan, ja kätkewät sen. Matth. 7:21. Rom. 2:13. Jac. 1:22.

29. Mutta koska kansa kokoon tuli, rupesi hän sanomaan: tämä sukukunta on paha, etsii merkkiä, ja ei hänelle anneta merkkiä, waan Jonan prophetan merkki.
Jon. 2:1. Matth. 12:39.

30. Sillä niinkuin Jonas oli Niniweläisille merkiksi, niin pitää myös Ihmisen Poika oleman tälle sukukunnalle.

31. Etelän drotninki pitää nouseman tuomiolle tämän sukukunnan miesten kanssa, ja heitä tuomitseman; sillä hän tuli maan ääristä kuulemaan Salomonin wiisautta, ja katso, tässä on enämpi kuin Salomon.
1 Kun. k. 10:1. 2 Aika k. 9:1. Matth. 12:42.

32. Niniwen miehet pitää tuleman tuomiolle tämän sukukunnan kanssa, ja sen kadottaman; sillä he tekiwät parannuksen Jonan saarnasta, ja katso, tässä on enämpi kuin Jonas. Jon. 3:5.

33. Ei sytytä kenkään kynttilää ja pane kätköön eikä wakan ala, mutta kynttiläjalkaan, että sisälle tulewaiset walkeuden näkisiwät.
Matth. 5:15. Marc. 4:21. Luc. 8:16.

34. Silmä on ruumiin walkeus: koska siis sinun silmäs on yksikertainen, niin myös koko sinun ruumiis on walaistu; mutta koska se paha on, niin myös sinun ruumiis on pimiä. Matth. 6:22.

35. Katso siis, ettei se walkeus, kuin sinussa on, olisi pimeys.

36. Sentähden jos koko sinun ruumiis on walaistu, ja ei ole siinä yhtään pimiätä paikkaa, niin se tulee kokonansa walaistuksi, koska walkeus niinkuin kirkkaalla leimauksella sinun walaisee.

37. Ja hänen puhuissansa rukoili häntä yksi Phariseus ruualle kanssansa; niin hän meni ja atrioitsi.

38. Mutta koska Phariseus näki, ihmetteli hän, ettei hän ensin itseänsä pesnyt ennen ruuan aikaa. Marc. 7:3.

39. Niin sanoi Herra hänelle: nyt te Phariseukset, ulkoa te maljan ja wadin puhdistatte, mutta sisälliset teissä owat täynnä raatelusta ja pahuutta. Matth. 23:25, 26. Tit. 1:15.

40. Te hullut, eikö se, joka ulkoisen puolen teki, tehnyt myös sisälmäistä puolta?

41. Kuitenkin antakaat almua niistä, kuin teillä on, ja katso, niin teille owat kaikki puhtaat. Es. 58:7. l. 12:33.

42. Mutta woi teitä, te Phariseukset! että te kymmenekset teette mintusta ja ruutasta ja kaikkinaisista kaaleista, ja jätätte pois tuomion ja Jumalan rakkauden: näitä piti tehtämän, ja toisia ei jätettämän.
1 Sam. 15:22. Hos. 6:6. Mich. 6:8. Matth. 9:13. l. 12:7. l. 23:23.

43. Woi teitä, te Phariseukset! jotka rakastatte ylimmäisiä istuimia synagogissa ja terwehdyksiä turulla.
Matth. 23:6. Marc. 12:38. Luc. 20:46.

44. Woi teitä, te kirjanoppineet ja Phariseukset, te ulkokullatut! sillä te olette niinkuin peitetyt haudat, joiden päällä ihmiset tietämätä käywät. Matth. 23:27.

45. Niin wastasi yksi lainoppineista, ja sanoi hänelle: Mestari, näillä sanoilla sinä myös meitä pilkkaat.

46. Niin hän sanoi: woi myös teitä, te lainoppineet! sillä te raskautatte ihmiset niillä kuormilla, jotka owat työläät kantaa, ja et te itse yhdellä sormellannekaan tahdo niihin kuormihin ruweta.
Es. 10:1. Matth. 23:4. Ap. T. 15:10.

47. Woi teitä, että te rakennatte prophetain hautoja, mutta teidän isänne tappoiwat ne. Matth. 23:29.

48. Niin te tosin todistatte ja suostutte teidän isäinne töihin; sillä he tappoiwat ne, mutta te rakennatte niiden haudat.

49. Sentähden myös Jumalan wiisaus sanoi: minä lähetän heidän tykönsä prophetat ja apostolit, ja muutamat niistä he tappawat ja wainoowat:
Matth. 10:16. l. 23:34. l. 10:3. Joh. 16:2.
Ap. T. 7:51, 52. 2 Cor. 4:8, ꝛc. Hebr. 11:36.

50. Että tältä sukukunnalta pitää etsittämän kaikkein prophetain weri, joka on wuodatettu maailman alusta; Matth. 23:35.

51. Abelin werestä hamaan Zacharian wereen asti, joka hukattiin alttarin ja templin waiheella; tosin sanon minä teille: se pitää etsittämän tältä sukukunnalta.
1 Mos. 4:8. 2 Aika k. 24:20, 21.

52. Woi teitä lainoppineet! sillä te olette ottaneet taidon awaimen: itse et te menneet sisälle, ja sisälle menewäisiä te kielsitte.
Matth. 23:13.

53. Mutta koska hän oli nämät heille sanonut, rupesiwat lainoppineet ja Phariseukset kowin häntä ahdistamaan, ja wiettelemään häntä puhumaan monesta;

54. Ja wäijyiwät häntä ja pyysiwät jotakin onkia hänen suustansa, kantaaksensa hänen päällensä.

12 Luku.

Jesus waroittaa Phariseusten hapatuksesta ja ihmisiä pelkäämästä. Saarnaa ahneutta ja elatuksen murhetta wastaan; kehoittaa walwomiseen ja sopiwaisuuteen.

Koska monta tuhatta ihmistä kokoontuiwat, niin että he toinen toistansa tallasiwat, rupesi hän sanomaan opetuslapsillensa: kawahtakaat ensisti teitänne Phariseusten hapatuksesta, kuin on ulkokullaisuus;
Matth. 16:6. Marc. 8:15.
2. Sillä ei ole mitään peitetty, joka ei ilmi tule, eikä ole salattu, kuin ei tiettäwäksi tule.
Job. 12:22. Matth. 10:26. Marc. 4:22. Rom. 8:17.
3. Sentähden ne, kuin te pimeydessä sanotte, pitää walkeudessa kuultaman, ja mitä te korwaan puhuneet olette kammioissa, se pitää saarnattaman kattoin päällä.
4. Mutta minä sanon teille, minun ystäwilleni: älkäät niitä peljätkö, jotka ruumiin tappawat, ja ei ole heidän sitte enämpää tekemistä. Jer. 1:8. Matth. 10:28. 1 Piet. 3:14.
5. Mutta minä tahdon osoittaa teille, ketä teidän tulee peljätä: peljätkäät sitä, jolla on walta, sitte kuin hän tappanut on, myös helwettiin syjätä; totta minä sanon teille: sitä te peljätkäät.
6. Eikö wiisi warpuista myydä kahteen ropohon? ja ei yksikään heistä ole Jumalan edessä unohdettu. Matth. 10:29.
7. Owat myös kaikki teidän päänne hiukset luetut. Älkäät siis peljätkö: te olette paremmat kuin monta warpuista. 1 Sam. 14:45.
2 Sam. 14:11. 1 Kun. k. 1:52. Luc. 21:18. Ap. T. 27:34.
8. Mutta minä sanon teille: jokainen kuin minun tunnustaa ihmisten edessä, sen myös Ihmisen Poika on tunnustawa Jumalan enkelitten edessä. Matth. 10:32.
Marc. 8:38. Luc. 9:26. 2 Tim. 2:12. 1 Joh. 2:23.
9. Mutta joka minun kieltää ihmisten edessä, se pitää kiellettämän Jumalan enkelitten edessä.
10. Ja joka puhuu sanan Ihmisen Poikaa wastaan, se hänelle anteeksi annetaan; mutta joka Pyhää Henkeä pilkkaa, ei sitä anteeksi anneta. Matth. 12:31. Marc. 3:28. 1 Joh. 5:16.
11. Koska he teitä wetäwät synagogiin, esiwallan ja waltamiesten eteen, niin älkäät murehtiko, kuinka taikka mitä teidän edestänne wastaaman pitää, eli mitä teidän pitää sanoman. Matth. 10:19. Marc. 13:11. l. 21:14.
12. Sillä Pyhä Henki opettaa teitä sillä hetkellä, mitä teidän tulee sanoa.
13. Niin sanoi hänelle yksi kansasta: Mestari, sanos minun weljelleni, että hän jakais minun kanssani perinnön.
14. Mutta hän sanoi hänelle: ihminen, kuka pani minun tuomariksi eli jakomieheksi teidän wälillänne?
15. Ja hän sanoi heille: katsokaat ja kawahtakaat ahneutta; sillä ei jonkun elämä siinä seiso, että hänellä paljo kalua on.
1 Tim. 6:7, 8.
16. Niin hän sanoi heille wertauksen, sanoen: yhden rikkaan miehen maa kaswoi hywin.
17. Ja hän ajatteli itsellänsä, ja sanoi: mitä minä teen, ettei minulla ole, kuhunka minä kokoon eloni?
18. Ja sanoi: sen minä teen: minä maahan jaotan minun aittani, ja rakennan suuremmat, ja kokoon sinne kaiken minun tuloni ja minun hywyyteni;
19. Ja sanon minun sielulleni: sielu, sinulla on pantu paljo hywyyttä moneksi wuodeksi: lepää, syö, juo, riemuitse.
Saarn. k. 11:9. 1 Cor. 15:32. Jac. 5:5.
20. Mutta Jumala sanoi hänelle: sinä tyhmä! tänä yönä sinun sielus sinulta pois otetaan: kuka ne sitte saa, kuin sinä walmistanut olet?
Job. 20:22. l. 27:8. Ps. 39:7. Ps. 52:7. Jer. 17:11.
21. Niin on myös se, joka itsellensä tawarata kokoo, ja ei ole rikas Jumalassa.
1 Tim. 6:18.
22. Niin hän sanoi opetuslapsillensa: sentähden sanon minä teille: älkäät murhehtiko teidän elämästänne, mitä teidän pitää syömän, eikä ruumiistanne, millä te teitänne werhoitatte.
Ps. 55:23. Matth. 6:25. Phil. 4:6. 1 Piet. 5:7.
23. Henki on enämpi kuin ruoka, ja ruumis parempi kuin waate.
24. Katselkaat kaarneita: ei he kylwä eikä niitä, ei heillä ole myös kellaria eikä aittaa, ja Jumala elättää heidän: kuinka paljoa paremmat te olette kuin linnut!
Job. 39:3. Ps. 147:9. Matth. 10:31.
25. Mutta kuka teistä murheellansa woi lisätä warrellansa yhden kyynärän?
Matth. 6:27.
26. Sentähden ellette siis woi sitä, kuin wähin on, miksi te muista murhehditte?
27. Katselkaat kukkaisia, kuinka he kaswawat: ei he työtä tee, eikä kehrää; ja minä sanon teille: ettei Salomon kaikessa kunniassansa niin ollut waatetettu kuin yksi heistä.
28. Jos siis ruohon, joka tänäpänä kedolla seisoo ja huomenna pätsiin heitetään,

Jumala niin waatettaa, eikö hän paljoa enämmin teidän sitä tee, te wähäuskoiset?

29. Sentähden, älkäät te etsikö, mitä teidän syömän eli juoman pitää, ja älkäät surulliset olko.

30. Sillä näitä kaikkia pakanat maailmassa pyytäwät; mutta teidän Isänne tietää, että te näitä tarwitsette.

31. Waan paremmin etsikäät Jumalan waltakuntaa, niin nämät kaikki teille annetaan. 1 Kun. k. 3:13. Ps. 37:25.

32. Älä pelkää, piskuinen lauma! sillä teidän isällänne on hywä tahto antaa teille waltakunnan. Matth. 11:25, 26.

33. Myykäät, mitä teillä on, ja antakaat almua. Tehkäät teillenne säkit, jotka ei wanhene, puuttumatoin tawara taiwaissa, kuhunka ei waras ulotu, ja kussa ei koi raiskaa. Matth. 6:20. k. 19:21. Luc. 16:9. Ap. T. 2:45. k. 4:34. 1 Tim. 6:19.

34. Sillä kussa teidän tawaranne on, siellä on myös teidän sydämenne.

35. Olkoon teidän kupeenne wyötetyt, ja teidän kynttilänne sytytetyt. Eph. 6:14. 1 Piet. 1:13.

36. Ja olkaat te niiden ihmisten kaltaiset, jotka heidän Herraansa odottawat häistä palajawan: että koska hän tulee ja kolkuttaa, niin he kohta hänelle awaawat.

37. Autuaat owat ne palweliat, jotka Herra tultuansa löytää walwomasta. Totisesti sanon minä teille: hän sonnustaa hänensä ja asettaa heidän atrioitsemaan, ja tulee ja palwelee heitä.

38. Ja jos hän tulee toisessa wartiossa, eli kolmannessa wartiossa tulee, ja näin löytää, autuaat owat ne palweliat. Matth. 24:42.

39. Mutta se tietäkäät, että jos perheenisäntä tietäis, millä hetkellä waras on tulewa, tosin hän walwois, eikä sallisi huonettansa kaiwettaa. Matth. 24:43. 1 Thess. 5:2. 2 Piet. 3:10. Ilm. k. 3:3. k. 16:15.

40. Sentähden olkaat te myös walmiit; sillä millä hetkellä et te luulekaan, tulee Ihmisen Poika. Matth. 24:44. k. 25:13. Marc. 13:33. Luc. 21:34. 1 Thess. 5:6.

41. Niin sanoi Pietari hänelle: Herra, sanotkos tämän wertauksen meille, eli myös kaikille?

42. Mutta Herra sanoi: kuka on uskollinen ja toimellinen perheenhaltia, jonka Herra asettaa perheensä päälle, oikialla ajalla määrättyä osaa antamaan? Matth. 24:45. k. 25:14, 21. 1 Cor. 4:2.

43. Autuas on se palwelia, jonka Herra tultuansa niin löytää tehneen.

44. Totisesti sanon minä teille: hän asettaa hänen kaiken tawaransa päälle.

45. Mutta jos se palwelia sanoo sydämessänsä: minun herrani wiipyy tulemasta, ja rupee palkollisia hosumaan, ja syömään ja juomaan ja juopumaan,

46. Niin tulee sen palwelian herra sinä päiwänä, jona ei hän luulekaan, ja sillä hetkellä, kuin ei hän tiedä, ja eroittaa hänen, ja antaa hänelle osan uskomattomain kanssa. Matth. 24:51.

47. Mutta sen palwelian, joka tiesi herransa tahdon, ja ei itseänsä walmistanut eikä tehnyt hänen tahtonsa jälkeen, täytyy paljon haawoja kärsiä. Jac. 4:17.

48. Joka taas ei tietänyt, ja kuitenkin teki haawain ansion, sen pitää wähemmän haawoja kärsimän; sillä kenelle paljo annettu on, siltä paljo etsitään, ja jonka haltuun paljo on annettu, siltä enämpi anotaan.

49. Minä tulin sytyttämään tulta maan päälle, ja mitä minä tahdon, waan että se jo palais?

50. Mutta minun pitää kasteella kastettaman, ja kuinka minä ahdistetaan siihen asti että se täytetään? Matth. 20:22. Marc. 10:38.

51. Luuletteko, että minä tulin rauhaa lähettämään maan päälle? En, sanon minä teille, mutta eripuraisuutta. Matth. 10:34.

52. Sillä tästedes pitää wiisi oleman eroitetut yhdessä huoneessa, kolme kahta wastaan, ja kaksi kolmea wastaan.

53. Isä eroitetaan poikaansa wastaan, ja poika isää wastaan; äiti tytärtä wastaan, ja tytär äitiä wastaan; anoppi miniätänsä wastaan, miniä anoppiansa wastaan. Mich. 7:6. Matth. 10:35.

54. Niin hän sanoi myös kansalle: koska te näette pilwen lännestä nousewan, niin te kohta sanotte: sade tulee; niin myös tuleekin. Matth. 16:2.

55. Ja koska te näette etelän tuulewan, niin te sanotte: helle tulee; niin myös tuleekin.

56. Te ulkokullatut, maan ja taiwaan muodon te taidatte koetella, miksette siis tätä aikaa koettele?

57. Minkätähden siis et te myös itsestänne tuomitse, mikä oikia on?

58. Sillä koska sinä menet riitaweljes kanssa esiwallan eteen, niin pyydä tiellä hänestä päästä: ettei hän sinua tuomarin eteen wetäisi, ja tuomari antais sinun ylön pyöwelille, ja pyöweli heittäis sinun torniin. San. k. 25:8. Matth. 5:25.

59. Minä sanon sinulle: et sinä sieltä en=
nen pääse ulos, kuin sinä wiimeisen ropon
maksat.

13 Luku.

Jesus neuwoo käändymiseen, ja parantaa ramman wai=
mon. Sanan woima. Harwat autuaat. Walitus Jerusa=
lemista.

Ja oliwat muutamat sillä ajalla siinä, jot=
ka ilmoittiwat hänelle Galilealaisista, joiden
weren Pilatus oli heidän uhreinsa kanssa
sekoittanut.
2. Ja Jesus wastasi, ja sanoi heille: luu=
letteko, että nämät Galilealaiset oliwat syn=
tiset kaikkein Galilealaisten suhteen, että hei=
dän senkaltaista täytyi kärsiä?
3. Ei suinkaan, sanon minä teille, waan
ellette paranna teitänne, niin te kaikki niin
hukkaan tulette.
4. Taikka luuletteko, että ne kahdeksantois=
takymmentä, joiden päälle Silohan torni
lankesi ja tappoi heidän, oliwat wialliset
kaikkein ihmisten suhteen, kuin Jerusalemis=
sa asuiwat?
5. Ei suinkaan, sanon minä teille, waan
ellette paranna teitänne, niin te kaikki niin
hukkaan tulette.
6. Mutta hän sanoi tämän wertauksen:
yhdellä oli fiikunapuu hänen wiinamäes=
sänsä istutettu, ja hän tuli etsein hedelmätä
hänestä, ja ei löytänyt. Es. 5:2. Matth. 21:19.
7. Niin hän sanoi wiinamäen rakentajalle:
katso, minä olen kolme wuotta tullut ja et=
sinyt hedelmätä tästä fiikunapuusta, ja en
löydä; hakkaa häntä pois: miksi se myös
maata turmelee?
8. Mutta hän wastasi, ja sanoi hänelle:
herra, anna hänen wielä tämä wuosi olla,
niin kauwan kuin minä kaiwan hänen ym=
pärinsä ja sonnitan:
9. Jos hän sittenkin hedelmän tekis; jollei,
niin hakkaa häntä sitte pois.
10. Mutta hän opetti sabbattina yhdessä
synagogassa.
11. Ja katso, siellä oli yksi waimo, jolla
oli sairauden henki kahdeksantoistakymmen=
tä wuotta ollut, ja käwi kumarruksissa, eikä
woinut ikänä itseänsä ojentaa.
12. Mutta koska Jesus sen näki, kutsui hän
hänen tykönsä, ja sanoi hänelle: waimo,
sinä olet päässyt taudistas.
13. Ja hän pani kätensä hänen päällensä,
ja kohta se ojensi ylös itsensä ja kiitti Ju=
malata.
14. Niin wastasi synagogan päämies ja
närkästyi, että Jesus paransi sabbattina, ja
sanoi kansalle: kuusi päiwää owat, joina
sopii työtä tehdä: niinä te tulkaat ja anta=
kaat teitänne parata, ja ei sabbatin päi=
wänä. 2 Mos. 20:9. 5 Mos. 5:13. Hes. 20:12.
15. Niin wastasi häntä Herra, ja sanoi:
sinä ulkokullattu! eikö kukin teistä päästä
nautaansa eli aasiansa sabbattina seimestä,
ja johdata juomaan? 2 Mos. 23:12.
Matth. 12:1, 11. Marc. 3:2. Luc. 6:7. l. 14:5. Joh. 7:23.
16. Eikö myös pitäisi tämä Abrahamin
tytär sabbattina päästettämän tästä siitees=
tä, jonka, katso, saatana on kahdeksantoista=
kymmentä wuotta sitonut?
17. Ja kuin hän näitä sanoi, niin häpesi=
wät kaikki, jotka häntä wastaan oliwat. Ja
kaikki kansa iloitsi kaikista kunniallisista töis=
tä, kuin häneltä tehtiin.
18. Niin hän sanoi: kenenkä wertainen on
Jumalan waltakunta, ja kenenkä kaltaiseksi
minä sen teen?
19. Se on sinapin siemenen wertainen,
jonka ihminen otti ja kylwi yrttitarhaansa;
ja se kaswoi ja tuli suureksi puuksi, ja tai=
waan linnut tekiwät pesänsä sen oksilla.
Matth. 13:31. Marc. 4:30, 2c.
20. Ja hän taas sanoi: kenenkä wertaiseksi
minä taiwaan waltakunnan teen?
21. Se on hapatuksen kaltainen, jonka
waimo otti, ja pani sen kolmeen jauhowak=
kaan, siihen asti kuin se kaikki happani.
Matth. 13:33.
22. Ja hän waelsi kaupunkein ja kyläin
kautta opettain, ja matkusti Jerusalemia
päin. Matth. 9:35. Marc. 6:6.
23. Niin sanoi yksi hänelle: Herra, wähä=
köstä niitä on, jotka autuaaksi tulewat? Ja
hän sanoi heille:
24. Pyytäkäät ahtaasta portista mennä
sisälle; sillä monta on, sanon minä teille,
jotka pyytäwät mennä sisälle, ja ei taida.
Matth. 7:13.
25. Koska perheenisäntä on noussut ja
owen sulkenut, ja te rupeette ulkona seiso=
maan ja owen päälle kolkuttamaan ja sano=
maan: Herra, Herra, awaa meille! ja hän
wastaa ja sanoo teille: en minä teitä tunne,
kusta te olette; Matth. 25:11, 12. Luc. 6:46.
26. Niin te rupeette sanomaan: me olem=
me syöneet ja juoneet sinun edessäs, ja mei=
dän kaduillamme sinä opetit.
27. Ja hän on sanowa: minä sanon teille:
en minä teitä tunne, kusta te olette; men=
käät pois minun tyköäni, kaikki te wäärin
tekiät. Ps. 6:9. Matth. 7:23. l. 25:41.
28. Siellä pitää oleman itku ja hammas=
ten kiristys, koska te näette Abrahamin ja
Isaachin ja Jakobin ja kaikki propheetat Ju=
malan waltakunnassa, mutta teitänne ajet=
tawan ulos. Matth. 8:12. l. 13:42. l. 24:51.

29. Ja heidän pitää tuleman idästä ja lännestä, pohjaisesta ja etelästä, ja Jumalan waltakunnassa istuman.
Es. 2: 2, 3. Mal. 1: 11. Matth. 8: 11.
30. Ja katso, ne owat wiimeiset, jotka tulewat ensimäisiksi, ja ne owat ensimäiset, jotka tulewat wiimeisiksi.
Matth. 10: 30. l. 20: 16. Marc. 10: 31.
31. Sinä päiwänä tuliwat muutamat Phariseukset, ja sanoiwat hänelle: lähde ulos, ja mene täältä pois; sillä Herodes tahtoo sinua tappaa.
32. Ja hän sanoi heille; menkäät ja sanokaat sille ketulle: katso, minä ajan ulos perkeleitä, ja parannan tänäpänä ja huomenna, ja kolmantena päiwänä minä lopetetaan.
33. Kuitenkin pitää minun tänäpänä ja huomenna ja toisena huomenna waeltaman; sillä ei tapahdu, että propheeta muualla hukataan kuin Jerusalemissa.
34. Jerusalem, Jerusalem, joka tapat propheetat ja kiwität niitä, jotka sinun tykös lähetetään, kuinka usein minä tahdoin koota sinun lapses, niinkuin kana kokoo poikiansa siipeinsä ala, ja et te tahtoneet?
Ps. 17: 8. Ps. 91: 4. Matth. 23: 37.
35. Katso, teidän huoneenne jätetään teille kylmille. Totisesti sanon minä teille: ei teidän pidä minua näkemän, siihen asti kuin se aika tulee, koska te sanotte: siunattu olkoon se, joka tulee Herran nimeen! Ps. 69: 26.
Es. 1: 7. Jer. 7: 34. Mich. 3: 12. Matth. 23: 38. Luc. 19: 38.

14 Luku.

Wesitautinen. Jesus kieltää pyytämästä ylinnä istua, ja opettaa, ketä pitää wieraaksi kutsuttaman. Suuri ehtoollinen. Oikia opetuslapsi.

Ja tapahtui, että hän tuli yhden Phariseusten päämiehen huoneeseen sabbattina ruualle; ja he wartioitsiwat häntä.
Matth. 12: 10.
2. Ja katso, siinä oli wesitautinen ihminen hänen edessänsä.
3. Niin Jesus wastaten sanoi lainoppineille ja Phariseuksille: sopiiko sabbattina parantaa? Niin he waikeniwat.
4. Mutta hän rupesi häneen, ja paransi hänen, ja päästi menemään.
5. Ja hän wastaten sanoi heille: kenenkä teistä nauta eli aasi putoo kaiwoon, eikö hän kohta sabbatin päiwänä häntä ota ylös?
1 Mos. 23: 12. Luc. 13: 15.
6. Ja ei he tainneet häntä tähän wastata.
7. Mutta hän sanoi wierahille wertauksen, koska hän ymmärsi, kuinka he walitsiwat ylimmäisiä istuimia, sanoen heille:

8. Koskas joltakulta häihin kutsuttu olet, niin älä istu ylimmäiseen siaan, ettei joku kunniallisempi sinua ole häneltä kutsuttu,
San. l. 25: 6, 7.
9. Ja tulee se, joka sinun ja hänen on kutsunut, ja sanoo sinulle: anna tälle siaa! ja niin sinä häpiällä menet alemma istumaan.
10. Mutta koskas kutsuttu olet, niin mene ja istu alemmaiseen siaan, että se, joka sinun kutsunut on, tulis ja sanois sinulle: ystäwäni, nouse ylemmä; silloin on sinulle kunnia niiden edessä, jotka ynnä kanssas atrioitsewat.
11. Sillä jokainen, joka itsensä ylöntää, se aletaan, ja joka itsensä alentaa, se ylötään.
Job. 22: 29. San. l. 29: 23. Matth. 23: 12. Luc. 18: 14.
1 Piet. 5: 5. Jac. 4: 10.
12. Mutta hän sanoi myös sille, joka hänen kutsunut oli: koskas päiwällistä taikka ehtoollista teet, niin älä kutsu ystäwitäs, eli weljiäs, eli lankojas, taikka rikkaita kylänmiehiäs: ettei he joskus sinua myös jälleen kutsu, ja sinulle maksa.
13. Mutta koskas pidon teet, niin kutsu köyhiä, raajarikkoja, ontuwia, sokeita;
Neh. 8: 12. San. l. 3: 27.
14. Niin sinä olet autuas; sillä ei heillä ole waraa sinulle maksaa, sillä sinulle pitää maksettaman wanhurskasten ylösnousemisessa.
15. Mutta koska yksi niistä ynnä atrioitsewista nämät kuuli, sanoi hän hänelle: autuas on se, joka syö leipää Jumalan waltakunnassa.
16. Niin hän sanoi hänelle: yksi ihminen teki suuren ehtoollisen, ja kutsui monta.
Es. 25: 6. Matth. 22: 2. Ilm. k. 19: 9.
17. Ja lähetti palweliansa ehtoollisen hetkellä sanomaan kutsutuille: tulkaat, sillä kaikki owat walmistetut. San. l. 9: 2, 5.
18. Ja he rupesiwat järjestänsä kaikki heitänsä estelemään: ensimäinen sanoi hänelle: minä ostin pellon, ja minun pitää menemän sitä katsomaan: minä rukoilen sinua, sano minun esteeni.
19. Ja toinen sanoi: minä ostin wiisi paria härkiä, ja menen niitä koettelemaan: minä rukoilen sinua, sano minun esteeni.
20. Ja kolmas sanoi: minä olen emännän nainut, ja en taida sentähden tulla.
21. Ja kuin se palwelia tuli, sanoi hän nämät herrallensa. Silloin perheenisäntä wihastui, ja sanoi palweliallensa: mene nopiasti kaupungin katuille ja kujille, ja saata tänne waiwaiset ja raajarikot, ontuwat ja sokiat.

22. Ja palwelia sanoi: Herra, minä olen tehnyt niinkuin sinä käskit, ja wielä nyt siaa on.
23. Ja herra sanoi palwelialle: mene maanteille ja aidoille, ja waadi heitä sisälle tulemaan, että minun huoneeni täytettäisiin.
24. Sillä minä sanon teille, ettei yksikään niistä miehistä, kuin kutsuttiin, pidä maistaman minun ehtoollistani.
25. Niin waelsi paljo wäkeä hänen kanssansa, ja hän käänsi hänensä, ja sanoi heille:
26. Jos joku tulee minun tyköni, ja ei wihaa isäänsä ja äitiänsä, ja emäntätänsä ja lapsiansa, ja weljiänsä ja sisariansa, ja päällisekst omaa henkeänsä, ei se taida olla minun opetuslapseni.

2 Mos. 32:27. 5 Mos. 33:9. Matth. 10:37.

27. Ja joka ei kanna ristiänsä ja seuraa minua, ei se taida olla minun opetuslapseni.

Matth. 10:38. l. 16:24. Marc. 8:34. Luc. 9:23.

28. Sillä kuka teistä on, joka tahtoo tornia raketa; eikö hän ennen istu ja laske kulutusta, jos hänellä on waraa sitä täyttää?
29. Ettei, koska hän perustuksen laskenut on, ja ei woi sitä täyttää, kaikki, jotka sen näkewät, rupee pilkkaamaan häntä,
30. Sanoen: tämä ihminen rupesi rakentamaan, ja ei woinut täyttää.
31. Taikka kuka kuningas tahtoo mennä sotimaan toista kuningasta wastaan; eikö hän ennen istu ja ajattele, jos hän woi kymmenellä tuhannella kohdata sen, joka häntä wastaan tulee kahdellakymmenellä tuhannella?
32. Muutoin, koska hän wielä kaukana on, niin hän lähettää hänelle sanan, ja rukoilee rauhaa.
33. Niin siis jokainen teistä, joka ei luowu kaikista kuin hänellä on, ei se taida olla minun opetuslapseni.
34. Suola on hywä; mutta jos suola tulee mauttomaksi, millästä sitte suolataan?

Matth. 5:13. Marc. 9:50.

35. Eikä se maahan eikä sontaan ole sowelias: he heittäwät sen pois. Jolla on korwat kuulla, se kuulkaan.

15 Luku.

Kadonnut lammas, kadotettu penninki ja tuhlaaja poika.

Mutta hänen tykönsä tuliwat kaikki Publikanit ja syntiset kuulemaan häntä.

Matth. 9:10. Marc. 2:15. Luc. 5:29.

2. Ja Phariseukset ja kirjanoppineet napisiwat, ja sanoiwat: tämä syntisiä wastaanottaa, ja syö heidän kanssansa.
3. Niin hän sanoi heille tämän wertauksen, sanoen:
4. Kuka on teistä se ihminen, jolla on sata lammasta, ja jos hän yhden niistä kadottaa, eikö hän jätä yhdeksänkymmentä ja yhdeksän korpeen, ja mene sen jälkeen, joka kadonnut on, siihen asti että hän sen löytää?

Hes. 34:11, 16. Matth. 18:12.

5. Ja kuin hän sen löytää, niin hän panee sen olallensa, iloiten.
6. Ja koska hän tulee kotiansa, niin hän kutsuu kokoon ystäwänsä ja kyläänsä miehet, ja sanoo heille: iloitkaat minun kanssani; sillä minä löysin lampaani, joka kadonnut oli.

Es. 53:6. 1 Piet. 2:25.

7. Minä sanon teille: niin pitää ilo oleman taiwaassa yhdestä syntisestä, joka hänensä parantaa, enämmin kuin yhdeksästäkymmenestä ja yhdeksästä hurskaasta, jotka ei parannusta tarwitse.

Luc. 5:32.

8. Taikka kuka waimo on, jolla on kymmenen penninkiä, jos hän yhden niistä kadottaa, eikö hän sytytä kynttilätä, ja lakaise huonetta, ja etsi wisusti niin kauwan kuin hän sen löytää?
9. Ja koska hän sen löytänyt on, kutsuu hän kokoon ystäwänsä ja kyläänsä waimot, ja sanoo: iloitkaat minun kanssani; sillä minä löysin penninkini, jonka minä kadotin.
10. Niin myös, sanon minä teille, pitää ilo oleman Jumalan enkeleillä yhdestä syntisestä, joka hänensä parantaa.
11. Ja hän sanoi: yhdellä miehellä oli kaksi poikaa.
12. Ja nuorempi heistä sanoi isällensä: isä, anna minulle osa tawarasta, kuin minun tulee. Ja hän jakoi heille tawaran.
13. Ja ei kauwan sen jälkeen, koska nuorempi poika oli kaikki koonnut, meni hän kaukaiselle maakunnalle, ja hukkasi siellä tawaransa irstaisuudessa.
14. Mutta koska hän kaikki oli tuhlannut, niin tuli suuri nälkä kaikkeen siihen maakuntaan; ja hän rupesi hätäyntymään;
15. Ja meni pois, ja suostui yhteen sen maakunnan kauppamieheen, joka hänen lähetti maankyliinsä kaitsemaan sikojansa.
16. Ja hän pyysi watsaansa rawalla täyttää, jota siat söiwät, ja ei kenkään hänelle sitäkään antanut.
17. Mutta kuin hän mielensä malttoi, sanoi hän: kuinka monella minun isäni palkollisella on kyllä leipää, ja minä kuolen nälkään!
18. Minä nousen ja käyn minun isäni tykö, ja sanon hänelle: isä, minä olen syntiä tehnyt taiwasta wastaan ja sinun edessäs,

19. Ja en ole silleen mahdollinen sinun pojakses kutsuttaa: tee minua niinkuin yhden palkollisistas.
20. Ja hän nousi ja tuli isänsä tykö. Mutta koska hän wielä taampana oli, näki hänen isänsä hänen, ja armahti hänen päällensä, ja juosten lankesi hänen kaulaansa, ja suuta antoi hänen.
Hes. 33: 11. Ap. T. 2: 39. Eph. 2: 12, 17.
21. Mutta poika sanoi hänelle: isä, minä olen syntiä tehnyt taiwasta wastaan ja sinun edessäs, ja en ole mahdollinen tästedes sinun pojakses kutsuttaa.
22. Niin sanoi isä palwelioillensa: tuokaat tänne ne parhaat waatteet, ja pukekaat hänen yllensä, ja antakaat sormus hänen käteensä, ja kengät hänen jalkoihinsa;
23. Ja tuokaat se syötetty wasikka, ja tappakaat se, ja syökäämme ja riemuitkaamme;
24. Sillä tämä minun poikani oli kuollut, ja wirkosi jälleen: hän oli kadonnut, ja on taas löytty; ja he rupesiwat riemuitsemaan.
25. Mutta se hänen wanhempi poikansa oli pellolla, ja kuin hän tuli ja huonetta lähestyi, kuuli hän laulun ja hypyt.
26. Niin hän kutsui yhden palwelioistansa ja kysyi: mikä se on?
27. Niin se sanoi hänelle: sinun weljes tuli, ja isäs antoi tappaa sen syötetyn wasikan, että hän sai hänen terweenä jälleen.
28. Niin hän wihastui, eikä tahtonut mennä sisälle; hänen isänsä meni siis ulos, ja neuwoi häntä.
29. Mutta hän wastasi, ja sanoi isällensä: katso, niin monta wuotta minä palwelen sinua, ja en ole koskaan sinun käskyäs käynyt ylitse, ja et sinä ole minulle wohlaakaan antanut, riemuitakseni ystäwäini kanssa.
30. Mutta että tämä sinun poikas tuli, joka tawaransa on tuhlannut porttoin kanssa, tapoit sinä hänelle sen syötetyn wasikan.
31. Mutta hän sanoi hänelle: poikani! sinä olet aina minun tykönäni, ja kaikki mitä minun on, se on sinun.
32. Niin piti sinunkin riemuitseman ja iloitseman; sillä tämä sinun weljes oli kuollut, ja wirkosi jälleen; hän oli kadonnut, ja on taas löytty.

16 Luku.

Wäärä huoneenhaltia; waroitus ahneudesta. Rikas mies ja Latsarus.

Mutta hän sanoi myös opetuslapsillensa: oli yksi rikas mies, jolla oli huoneenhaltia; ja hänen edessänsä kannettiin hänen päällensä, että hän oli hukuttanut hänen hywyytensä.
2. Ja hän kutsui hänen, ja sanoi hänelle: miksi minä sinusta sen kuulen? tee luku hallituksestas; sillä et sinä saa tästedes hallita.
3. Niin huoneenhaltia sanoi itsellänsä: mitä minä teen, sillä minun herrani ottaa minulta pois hallituksen? en minä woi kaiwaa, häpeen minä kerjätä.
4. Minä tiedän, mitä minä teen, että koska minä wiralta pannaan pois, niin he korjaawat minun huoneeseensa.
5. Ja hän kutsui tykönsä kaikki herransa welwolliset, ja sanoi ensimäiselle: kuinka paljo sinä olet minun herralleni welkaa?
6. Mutta se sanoi: sata tynnyriä öljyä. Ja hän sanoi hänelle: ota kirjas ja istu pian, ja kirjoita wiisikymmentä.
7. Sitte hän sanoi toiselle: paljoko sinä olet welkaa? Ja se sanoi: sata puntaa nisuja. Hän sanoi hänelle: ota kirjas, ja kirjoita kahdeksankymmentä.
8. Ja herra kiitti sitä wäärää huoneenhaltiata, että hän toimellisesti teki; sillä tämän maailman lapset owat toimellisemmat kuin walkeuden lapset heidän sukukunnassansa.
Eph. 5: 8. 1 Thess. 5: 5.
9. Ja minä myös sanon teille: tehkäät teillenne ystäwiä wäärästä mammonasta, että koska te tarwitsette, niin he korjaawat teitä ijankaikkisiin majoihin.
Matth. 6: 19. l. 19: 21. Luc. 18: 22. 1 Tim. 6: 18.
10. Joka wähemmässä on uskollinen, se on myös paljossa uskollinen, ja joka wähemmässä on wäärä, se myös paljossa on petollinen. Luc. 19: 17.
11. Jollet te siis ole olleet uskolliset siinä wäärässä mammonassa, kuka teille sitä uskoo, kuin oikia on?
12. Ja ellet te ole olleet toisen omassa uskolliset, kuka teille antaa sen, kuin teidän omanne on?
13. Ei yksikään palwelia taida kahta herraa palwella; sillä taikka hän yhtä wihaa ja toista rakastaa, eli yhdessä hän kiinni rippuu ja toisen katsoo ylön. Et te taida palwella Jumalata ja mammonata.
Matth. 6: 24.
14. Mutta kaikki nämät kuuliwat nekin Pharisealaiset, jotka ahneet oliwat, ja pilkkasiwat häntä. Matth. 23: 14.
15. Ja hän sanoi heille: te olette ne, jotka itsenne hurskaaksi teette ihmisten edessä; mutta Jumala tuntee teidän sydämenne: sillä se kuin ihmisille on korkia, se on Jumalan edessä kauhistus. 1 Sam. 16: 7. Ps. 7: 10.
16. Laki ja prophetat owat Johannekseen

asti, ja siitä ajasta ilmoitetaan Jumalan
waltakunta, ja jokainen siihen itseänsä wäel=
lä tunkee. Matth. 11:12, 13.
17. Pikemmin taiwas ja maa hukkuu, kuin
rahtukaan laista putoo.
Ps. 102:27. Es. 40:8. l. 51:6. Matth. 5:18.
18. Joka emäntänsä hyljää ja nai toisen,
hän tekee huorin, ja joka sen mieheltä hyl=
jätyn nai, hän tekee huorin.
Matth. 5:32. l. 19:9. Marc. 10:11. 1 Cor. 7:10.
19. Niin oli yksi rikas mies, joka waatetti
hänensä purpuralla ja kalliilla liinawaat=
teella, ja eli joka päiwä ilossa herkullisesti.
20. Oli myös yksi kerjääjä, nimeltä Latsa=
rus, joka makasi hänen owensa edessä täyn=
nänsä paisumia;
21. Ja pyysi rawittaa niistä muruista,
jotka rikkaan pöydältä putosiwat; mutta koi=
rat myös tuliwat, ja nuoliwat hänen pai=
sumansa.
22. Niin tapahtui, että kerjääjä kuoli ja
wietiin enkeleiltä Abrahamin helmaan; niin
kuoli myös rikas ja haudattiin.
23. Ja koska hän helwetissä waiwassa oli,
nosti hän silmänsä ja näki Abrahamin
taampana, ja Latsaruksen hänen helmas=
sansa.
24. Ja hän huusi, sanoen: isä Abraham,
armahda minun päälleni ja lähetä Latsarus
kastamaan sormensa pää weteen, että hän
jähdyttäis minun kieleni; sillä minä kowin
waiwataan tässä liekissä.
Es. 66:24. Zach. 14:12. Marc. 9:44.
25. Niin sanoi Abraham: poikani, muista
että sinä sait sinun hywääs elämässäs, niin
myös Latsarus pahaa. Mutta nyt hän loh=
dutetaan, ja sinä waiwataan. Job. 21:13.
26. Ja paitsi kaikkia näitä on meidän ja
teidän wälillä suuri juopa kiinnitetty, että
ne, jotka tahtowat täältä sinne teidän tykön=
ne mennä, ei he woi, eikä sieltä tännekään
tulla.
27. Niin hän sanoi: minä rukoilen siis
sinua, isä, että lähetät hänen minun isäni
kotoon;
28. Sillä minulla on wiisi weljeä, todis=
tamaan heille, ettei hekään tulisi tähän wai=
wan siaan.
29. Sanoi hänelle Abraham: heillä on
Moses ja propheetat; kuulkoon niitä.
Es. 8:20. l. 34:16. Joh. 3:39, 45. Ap. T. 15:21. l. 17:11.
30. Mutta hän sanoi: ei, isä Abraham:
waan jos joku kuolluista menis heidän ty=
könsä, niin he parannuksen tekisiwät.
31. Hän sanoi hänelle: ellei he Mosesta ja
propheetaita kuule, niin ei he myös usko,
jos joku kuolluista nousis ylös.

17 Luku.

Sopiwaisuus. Kuuliaisuus. Jesus puhdistaa kymmenen spitalista miestä. Kristuksen tulemisen päiwä.

Niin hän sanoi opetuslapsillensa: se on
mahdotoin, ettei pahennukset tule. Mutta
woi häntä, jonka kautta ne tulewat!
Matth. 18:6, 7. Marc. 9:42.
2. Se olis hänelle parempi, että myllyn
kiwi ripustettaisiin hänen kaulaansa, ja hei=
tettäisiin mereen, kuin että hän jonkun näis=
tä pienistä pahentais.
3. Kawahtakaat teitänne. Jos weljes rik=
koo sinua wastaan, niin nuhtele häntä: ja
jos hän itsensä parantaa, niin anna hänelle
anteeksi. 3 Mos. 19:17. San. l. 17:10.
Matth. 18:15, 21. Jac. 5:19, 20.
4. Ja jos hän seitsemän kertaa päiwässä
rikkoo sinua wastaan, ja seitsemän kertaa
päiwässä sinun tykös palajaa, sanoen: mi=
nä kadun; niin anna hänelle anteeksi.
Matth. 18:22.
5. Ja apostolit sanoiwat Herralle: lisää
meille uskoa.
6. Mutta Herra sanoi: jos teillä olis usko
niinkuin sinapin siemen, ja te sanoisitte tälle
metsäfiikunapuulle: nouse ylös juurines ja
istuta sinus mereen, niin se kuulis teitä.
Matth. 17:20. l. 21:21. Marc. 11:23.
7. Mutta kenellä teistä on palwelia, joka
kyntää taikka karjaa kaitsee, ja koska hän
metsästä kotia tulee, että hän sanoo kohta
hänelle: mene ruualle?
8. Waan eikö hän pikemmin sano hänelle:
walmista minulle ehtoollista, sonnusta
sinus, ja palwele minua, niin kauwan kuin
minä syön ja juon: ja syö ja juo sinä sitte?
9. Wai kiittääkö hän palweliatansa, että
hän teki, mitä hänelle käsketty oli? En luule.
10. Niin myös te, koska te olette kaikki teh=
neet, kuin teille käsketty on, niin sanokaat:
me olemme kelwottomat palweliat: me teim=
me sen kuin meidän piti tekemän.
11. Ja tapahtui, kuin hän meni Jerusale=
mia päin, että hän matkusti keskeltä Sama=
rian ja Galilean.
12. Ja kuin hän tuli yhteen kylään, koh=
tasiwat häntä kymmenen spitalista miestä,
jotka taampana seisoiwat;
13. Ja korottiwat äänensä, sanoen: Jesus,
rakas Mestari, armahda meidän pääl=
lemme!
14. Ja koska hän ne näki, sanoi hän heille:
menkäät ja osoittakaat teitänne papeille. Ja
tapahtui, että he mennessänsä tuliwat puh=
taaksi. 3 Mos. 13:2. l. 14:2. Matth. 8:4. Luc. 5:14.
15. Niin yksi heistä, koska hän näki, että

hän parattu oli, palasi jälleen ja kunnioitti
Jumalata suurella äänellä;
16. Ja lankesi kaswoillensa hänen jalkainsa
juureen, ja kiitti häntä. Ja se oli Samarialainen.
17. Mutta Jesus wastaten sanoi: eikö kymmenen puhdistettu? kussa yhdeksän owat?
18. Ei ole muita löytty, jotka palasiwat
Jumalata kunnioittamaan, kuin tämä muukalainen.
19. Ja hän sanoi hänelle: nouse ja mene!
sinun uskos on sinun wapahtanut.
Matth. 9:22. Marc. 5:34. l. 10:52. Luc. 7:50. l. 8:48. l. 18:42.
20. Ja Phariseukset kysyiwät häneltä: koska Jumalan waltakunta olis tulewa?
Wastasi hän heitä, ja sanoi: ei Jumalan
waltakunta tule niin, että se taittaisiin
nähtää.
21. Ei myös heidän pidä sanoman: katso
tässä, katso siellä; sillä katso, Jumalan waltakunta on teidän keskellänne.
22. Niin hän sanoi opetuslapsille: se aika
tulee, että te halajatte nähdä yhtäkin Ihmisen Pojan päiwää, ja et te saa nähdä.
23. Ja he sanowat teille: katso tässä, katso
siellä; älkäät menkö ulos, älkäät myös seuratko. Matth. 24:23. Marc. 13:21. Luc. 21:8.
24. Sillä niinkuin pitkäisen tuli taiwaan
alla leimahtaa ja paistaa kaikkein päälle,
kuin taiwaan alla owat, niin on myös Ihmisen Poika päiwänänsä olewa.
Matth. 24:27.
25. Mutta ennen tulee hänen paljo kärsiä,
ja hyljättää tältä sukukunnalta.
Matth. 16:21. l. 17:22. l. 20:18. Marc. 8:31. l. 9:31. l. 10:33. Luc. 9:22. l. 18:31. l. 24:7, 26.
26. Ja niinkuin tapahtui Noan päiwinä,
niin myös tapahtuu Ihmisen Pojan päiwinä. Matth. 24:37. 1 Piet. 3:20.
27. He söiwät, joiwat, naiwat ja huoliwat,
hamaan siihen päiwään asti, kuin Noa arkkiin meni sisälle, ja wedenpaisumus tuli, ja
hukutti kaikki. 1 Mos. 6:2. l. 7:7.
28. Niin myös tapahtui Lothin päiwinä:
he söiwät, joiwat, ostiwat, myiwät, istuttiwat, rakensiwat. 1 Mos. 19:14.
29. Mutta sinä päiwänä, kuin Loth Sodomasta läksi, satoi tulta ja tulikiweä taiwaasta, ja hukutti kaikki.
1 Mos. 19:24. 5 Mos. 29:23. Es. 13:19. Jer. 50:40. Hos. 11:8. Am. 4:11. Jud. Ep. w. 7.
30. Niin pitää myös sinä päiwänä oleman, jona Ihmisen Poika ilmoitetaan.
31. Joka sinä päiwänä katon päällä on,
ja hänen kalunsa owat huoneessa, niin älköön astuko alas niitä ottamaan. Ja joka
pellolla on, niin älköön myös palatko takaisin. Matth. 24:17.
32. Muistakaat Lothin emäntätä.
1 Mos. 19:26.
33. Jokainen kuin pyytää henkensä wapahtaa, hän sen kadottaa, ja jokainen kuin
sen kadottaa, hän saattaa sen elämään.
Matth. 10:39. l. 16:25. Marc. 8:35. Luc. 9:24. Joh. 12:35.
34. Minä sanon teille: sinä yönä owat
kaksi yhdellä wuoteella, yksi otetaan ylös,
ja toinen jätetään. Matth. 24:40. 1 Thess. 4:17.
35. Kaksi ynnä jauhawat: yksi otetaan
ylös, ja toinen jätetään. Matth. 24:41.
36. Kaksi owat kedolla: yksi otetaan ylös,
ja toinen jätetään.
37. Ja he wastaten sanoiwat hänelle:
Herra, kussa siis? Niin hän sanoi heille:
kussa raato on, sinne myös kotkat kokoontuwat. Job. 39:33. Matth. 24:28.

18 Luku.

Wäärä tuomari. Phariseus ja Publikani. Jesus ottaa wastaan lapsia; wastaa yhtä rikasta, ilmoittaa kärsimisensä, ja parantaa sokian.

Niin hän sanoi myös heille wertauksen,
että aina tulee rukoilla, ja ei wäsyä;
Luc. 11:5, 8. l. 21:36. Rom. 12:12. Eph. 6:18. Col. 4:2. 1 Thess. 5:17.
2. Sanoen: yksi tuomari oli yhdessä kaupungissa, joka ei peljännyt Jumalata, eikä
häwennyt ihmisiä.
3. Niin oli myös yksi leski siinä kaupungissa, joka tuli hänen tykönsä, sanoen: auta
minua riitaweljeltäni.
4. Ja ei hän tahtonut kauwan aikaa. Mutta wiimein sanoi hän itsellänsä: waikka en
minä Jumalata pelkää, enkä häpee ihmisiä,
5. Kuitenkin että tämä leski waiwaa minua, tahdon minä häntä auttaa, ettei hän
wiimein tulisi ja nurisisi minua.
6. Niin Herra sanoi: kuulkaat mitä tämä
wäärä tuomari sanoo:
7. Eikö siis Jumalan pitäisi hänen walituitansa auttaman, jotka yötä ja päiwää häntä huutawat, pitäiskö hänen sitä kärsimän?
Ilm. k. 6:10.
8. Minä sanon teille: hän auttaa heitä
pian. Kuitenkin koska Ihmisen Poika on
tulewa, löytäneekö hän uskoa maan päältä?
1 Tim. 4:1. 2 Tim. 3:1, 2.
9. Niin hän myös sanoi muutamille, jotka
itse päällensä uskalsiwat, että he oliwat
hurskaat, ja muita katsoiwat ylön, tämän
wertauksen:
10. Kaksi ihmistä meni ylös templiin ru-

koilemaan, yksi Phariseus ja toinen Publikani.
11. Phariseus seisoi ja rukoili näin itsellänsä: minä kiitän sinua, Jumala, etten minä ole niinkuin muut ihmiset, ryöwäri, wäärä, huorintekiä, taikka myös niinkuin tämä Publikani. Es. 1:15. l. 58:2. Ilm. l. 3:17.
12. Kahdesti wiikossa minä paastoon, ja annan kymmenekset kaikista, kuin minulla on.
13. Ja Publikani seisoi taampana, eikä tahtonut silmiänsäkään nostaa ylös taiwaaseen päin, mutta löi rintoihinsa, ja sanoi: Jumala, armahda minun syntisen päälleni! Esr. 9:6. Dan. 9:7, 8.
14. Minä sanon teille: tämä meni kotiansa hurskaampana kuin se toinen; sillä jokainen kuin itsensä ylöntää, se aletaan, ja joka hänensä alentaa, se ylötään.
Job. 22:29. San. l. 29:23. Matth. 23:12. Luc. 14:11. 1 Piet. 5:5. Jac. 4:6, 10.
15. Niin he toiwat myös hänen tykönsä lapsia, että hän heihin rupeis. Mutta koska opetuslapset sen näkiwät, nuhteliwat he niitä. Matth. 19:13. Marc. 10:13.
16. Mutta kuin Jesus oli heitä kutsunut tykönsä, sanoi hän: sallikaat lasten tulla minun tyköni, ja älkäät heitä kieltäkö; sillä senkaltaisten on Jumalan waltakunta.
Matth. 18:3. l. 19:14. Marc. 10:15.
17. Totisesti sanon minä teille: joka ei ota wastaan Jumalan waltakuntaa niinkuin lapsi, ei hän ikänä siihen tule sisälle.
1 Cor. 14:20. 1 Piet. 2:2.
18. Ja häneltä kysyi yksi päämiehistä, ja sanoi: hywä Mestari, mitä minun pitää tekemän, että minä ijankaikkisen elämän saisin?
Matth. 19:16. Marc. 10:17.
19. Niin Jesus sanoi hänelle: mitäs minua hywäksi kutsut? Ei ole kenkään hywä, waan yksi, Jumala.
20. Käskysanat sinä tiedät: ei sinun pidä huorin tekemän: ei sinun pidä tappaman: ei sinun pidä warastaman: ei sinun pidä wäärää todistusta sanoman: kunnioita isääs ja äitiäs. 2 Mos. 20:12, rc. 5 Mos. 5:16, rc. Rom. 13:9. Eph. 6:2. Col. 3:20.
21. Niin hän sanoi: nämät kaikki olen minä minun nuoruudestani pitänyt.
22. Koska Jesus sen kuuli, sanoi hän hänelle: yksi sinulta wielä puuttuu: myy kaikki, mitä sinulla on, ja jaa waiwaisille, niin sinulla pitää oleman tawara taiwaassa: ja tule, seuraa minua.
Matth. 6:19. l. 19:21. 1 Tim. 6:19.
23. Waan koska hän sen kuuli, tuli hän murheelliseksi; sillä hän oli sangen rikas.
24. Mutta koska Jesus näki hänen murheissansa olewan, sanoi hän: kuinka työläästi rikkaat tulewat Jumalan waltakuntaan!
San. l. 11:28. Matth. 19:23. Marc. 10:24. 1 Tim. 6:9, 10.
25. Sillä huokiampi on kamelin käydä neulan silmän läpitse, kuin rikkaan tulla Jumalan waltakuntaan.
26. Niin ne sanoiwat, jotka sen kuuliwat: ja kuka taitaa autuaaksi tulla?
27. Mutta hän sanoi: ne kuin owat mahdottomat ihmisten tykönä, ne owat mahdolliset Jumalan tykönä.
Job. 42:2. Jer. 32:17. Zach. 8:6. Luc. 1:37.
28. Niin Pietari sanoi: katso, me jätimme kaikki ja seurasimme sinua.
Matth. 4:20. l. 19:27. Marc. 10:28. Luc. 5:11.
29. Waan hän sanoi heille: totisesti sanon minä teille: ei ole kenkään, joka jätti huoneen, taikka wanhemmat, taikka weljet, taikka emännän, taikka lapset, Jumalan waltakunnan tähden,
30. Joka ei paljoa enämpää saa tällä ajalla jällensä, ja tulewaisessa maailmassa ijankaikkisen elämän. Job. 42:12.
31. Ja hän otti tykönsä ne kaksitoistakymmentä, ja sanoi heille: katso, me menemme Jerusalemiin, ja kaikki pitää täytettämän, kuin propheetailta Ihmisen Pojasta kirjoitetut owat. Ps. 22:7. Es. 53:7.
Matth. 16:21. l. 17:22. l. 20:18. Marc. 8:31. l. 9:31. l. 10:33. Luc. 9:22. l. 17:25. l. 24:7, 26, 27.
32. Sillä hän annetaan ylön pakanoille, ja pilkataan, ja häwäistään, ja syljetään.
Matth. 27:2. Luc. 23:1. Joh. 18:28. Ap. T. 3:13.
33. Ja kuin he owat hänen ruoskineet, tappawat he hänen, ja kolmantena päiwänä on hän nousewa ylös.
34. Ja ei he mitään näistä ymmärtäneet. Ja tämä puhe oli heiltä niin peitetty, ettei he ymmärtäneet, mitä sanottiin.
35. Niin tapahtui, koska hän Jerichoa lähestyi, että yksi sokia istui tien wieressä kerjäten. Matth. 20:29. Marc. 10:46.
36. Ja kuin hän kuuli kansan käywän ohitse, kysyi hän, mikä se olis?
37. He sanoiwat hänelle: Jesus Natsarenus tästä meni.
38. Ja hän huusi ja sanoi: Jesus, Dawidin Poika, armahda minua!
39. Niin ne, jotka meniwät ohitse, toruiwat häntä waikenemaan. Mutta hän huusi sitä enämmin: Dawidin Poika, armahda minua!
40. Niin Jesus seisahti, ja käski häntä taluttaa tykönsä. Ja kuin hän lähestyi, kysyi hän häneltä,
41. Sanoen: mitäs tahdot, että minun pi-

tää sinulle tekemän? Hän sanoi: Herra,
että minä näköni jälleen saisin.
42. Ja Jesus sanoi hänelle: ole näkewä!
sinun uskos autti sinua. Luc. 17: 19.
43. Ja hän sai kohta näkönsä, ja seurasi
häntä, ja kunnioitti Jumalata. Ja kaikki
kansa, kuin sen näkiwät, kiittiwät Jumalata.

19 Luku.

Zacheus. Jesus sanoo wertauksen kymmenestä leiwiskästä, ajaa Jerusalemiin, walittaa itkein sen surkiaa tilaa, ja puhdistaa templin.

Ja hän meni sisälle, ja waelsi Jerichon
läpitse.
2. Ja katso, yksi mies oli nimeltä Zacheus,
joka oli Publikanein päämies, ja hän oli
rikas.
3. Ja hän pyysi nähdä Jesusta, kuka hän
olis, eikä saanut kansalta; sillä hän oli wart=
tansa wähäinen.
4. Ja hän samosi edelle, meni ylös yhteen
metsäsiikunapuuhun, että hän olis saanut
hänen nähdä; sillä sen kautta oli hän wael=
tawa.
5. Ja kuin hän tuli siihen paikkaan, katsoi
Jesus ylös, ja näki hänen, ja sanoi hänelle:
Zacheus, astu nopiasti alas! sillä minun
pitää tänäpänä oleman sinun huoneessas.
6. Ja hän astui nopiasti alas, ja otti hä=
nen iloiten wastaan.
7. Ja kuin he sen näkiwät, napisiwat he
kaikki, että hän meni sisälle syntisen miehen
tykö olemaan.
8. Mutta Zacheus seisoi, ja sanoi Herralle:
katso, Herra, puolen minun tawarastani
annan minä waiwaisille; ja jos minä jon=
kun pettänyt olen, sen mina neljäkertaisesti
jälleen annan. 2 Mos. 22: 1. Luc. 3: 14.
9. Niin Jesus sanoi hänelle: tänäpänä on
tälle huoneelle autuus tapahtunut, että hän=
kin on Abrahamin poika.
10. Sillä Ihmisen Poika tuli etsimään ja
wapahtamaan sitä, kuin kadonnut oli.
Matth. 10: 6. l. 15: 24. l. 18: 11. Ap. T. 13: 46.
11. Mutta koska he nämät kuulleet oliwat,
sanoi hän wielä yhden wertauksen: että hän
oli juuri läsnä Jerusalemia, ja että he luu=
liwat Jumalan waltakunnan kohta ilmoitet=
tawan.
12. Sanoi hän siis: yksi herrasmies mat=
kusti kaukaiseen maakuntaan, itsellensä wal=
takuntaa ottamaan, ja aikoi jälleen palata:
Matth. 25: 14. Marc. 13: 34.
13. Niin hän kutsui tykönsä kymmenen
palweliatansa, ja antoi heille kymmenen lei=
wiskätä, ja sanoi heille: tehkäät kauppaa
niin kauwan kuin minä tulen.
14. Mutta hänen kylänsä asujat wihasiwat
häntä, ja lähettiwät sanansaattajat hänen
jälkeensä, sanoen: en me tahdo, että tämä
meitä wallitsee.
15. Ja tapahtui, koska hän palasi, sitte
kuin hän sai waltakunnan, käski hän kutsua
ne palweliat tykönsä, joille hän oli rahansa
antanut, tietääksensä, mitä kukin kaupallansa
toimittanut oli.
16. Niin tuli ensimäinen, ja sanoi: herra,
sinun leiwiskäs on kymmenen leiwiskätä
kaswattanut.
17. Ja hän sanoi hänelle: oikein, hywä
palwelia, ettäs wähässä olit uskollinen,
sinulla pitää walta kymmenen kaupungin
päälle oleman. Luc. 16: 10.
18. Toinen myös tuli, ja sanoi: herra,
sinun leiwiskäs on wiisi leiwiskätä kaswat=
tanut.
19. Niin hän myös sanoi hänelle: ole sinä=
kin wiiden kaupungin haltia.
20. Ja kolmas tuli, ja sanoi: herra, katso,
tässä on sinun leiwiskäs, joka minulla hiki=
liinassa kätketty oli.
21. Sillä minä pelkäsin sinua, ettäs kowa
mies olet: sinä otat, jotas et tallelle pannut,
ja niität, jotas et kylwänyt.
22. Hän sanoi hänelle: sinun suustas mi=
nä sinun tuomitsen, sinä paha palwelia,
sinä tiesit minun kowaksi mieheksi, joka otan,
jota en minä tallelle pannut, ja leikkaan,
jota en minä kylwänyt:
2 Sam. 1: 16. Matth. 12: 37.
23. Ja mikset sinä antanut minun rahaani
waihetuspöydälle? ja minä olisin tultuani
sen kaswoin kanssa jälleen saanut.
24. Niin hän sanoi tykönä seisowille: otta=
kaat pois se leiwiskä häneltä, ja antakaat
sille, jolla kymmenen leiwiskätä on.
Matth. 25: 28.
25. Niin he sanoiwat hänelle: herra, hä=
nellä on kymmenen leiwiskätä.
26. Sillä minä sanon teille, jolla on, hä=
nelle pitää annettaman, ja häneltä, jolla ei
ole, sekin, kuin hänellä on, pitää otettaman
pois. Matth. 13: 12. l. 25: 29. Marc. 4: 25. Luc. 8: 18.
27. Kuitenkin ne minun wihollisení, jotka
ei tahtoneet minun antaa wallita heitänsä,
tuokaat tänne, ja mestatkaat heitä minun
edessäni.
28. Ja kuin hän nämät puhunut oli, meni
hän edellä, ja waelsi ylös Jerusalemia päin.
Marc. 10: 32.
29. Ja tapahtui, koska hän lähestyi Beth=
phagea ja Bethaniata, ja tuli sen wuoren
tykö, joka Öljymäeksi kutsutaan, lähetti hän
kaksi opetuslapsistansa, Matth. 21: 1. Marc. 11: 1.

30. Sanoen: menkäät kylään, joka on teidän edessänne, ja kuin te siihen tulette sisälle, niin te löydätte warsan sidottuna, jonka päällä ei yksikään ihminen koskaan istunut ole: päästäkäät se, ja tuokaat tänne.

31. Ja jos joku teiltä kysyy: miksi te sitä päästätte? niin sanokaat hänelle: Herra tätä tarwitsee.

32. Niin lähetetyt meniwät, ja löysiwät niinkuin hän oli heille sanonut.

33. Koska he nyt päästiwät warsaa, sanoi sen isäntä heille: miksi te päästätte warsaa?

34. Waan he sanoiwat: Herra tätä tarwitsee.

35. Ja he weiwät sen Jesuksen tykö, ja paniwat waatteensa warsan päälle, ja istuttiwat Jesuksen sen päälle. Zach. 9: 9. Joh. 12: 14, rc.

36. Ja koska hän matkusti, lewittiwät he waatteensa tielle. 2 Kun. k. 9: 13.

37. Ja kuin hän jo lähestyi menemään alas Öljymäeltä, rupesi koko opetuslasten joukko iloiten kiittämään Jumalata suurella äänellä kaikista niistä woimallisista töistä, kuin he nähneet oliwat,

38. Sanoen: siunattu olkoon se, kuin tulee kuningas Herran nimeen! rauha taiwahassa, ja kunnia korkeuksissa!

Ps. 118: 26. Luc. 2: 14. Eph. 2: 14.

39. Ja muutamat Pharisenksista kansan seasta sanoiwat hänelle: Mestari, nuhtele opetuslapsias.

40. Ja hän wastaten sanoi heille: minä sanon teille: jos nämät waikenewat, niin kiwet pitää huutaman. Hab. 2: 11.

41. Ja kuin hän lähemmä tuli, katsoi hän kaupungin päälle, itki häntä,

42. Ja sanoi: jos sinäkin tietäisit, niin sinä ajattelisit tosin tällä sinun ajallas, mitä sinun rauhaas sopis. Mutta nyt owat ne kätketyt sinun silmäis edestä.

43. Sillä ne päiwät pitää tuleman sinun ylitses, että sinun wihollises skantsaawat sinun, ja ympäripiirittäwät sinun, ja ahdistawat sinun joka kulmalta,

44. Ja maahan tasoittawat sinun ja sinun lapses, jotka sinussa owat, ja ei jätä sinussa kiweä kiwen päälle; ettes sinun etsikkos aikaa tuntenut. 1 Kun. k. 9: 7, 8. Mich. 3: 12.

Matth. 24: 1, 2. Marc. 13: 2. Luc. 21: 6.

45. Ja hän meni sisälle templiin, rupesi ajamaan siitä ulos ostajia ja myypiä,

Matth. 21: 12. Marc. 11: 11, 15.

46. Sanoen heille: kirjoitettu on: minun huoneeni on rukoushuone; mutta te olette sen tehneet ryöwäritten luolaksi.

1 Kun. k. 8: 29, 30. Es. 56: 7. Jer. 7: 11. Matth. 21: 13. Marc. 11: 17.

47. Ja hän opetti joka päiwä templissä, mutta pappein päämiehet ja kirjanoppineet ja kansan wanhimmat etsiwät häntä surmataksensa; Marc. 11: 18. Joh. 7: 19. k. 8: 37.

48. Ja ei tienneet, mitä heidän piti tekemän: sillä kaikki kansa riippui hänessä, ja kuuliwat häntä.

20 Luku.

Johanneksen kaste. Wiinamäen miehet. Weroraha. Saddukeukset. Kristuksen suku.

Ja tapahtui yhtenä niistä päiwistä, koska hän kansaa opetti templissä ja saarnasi ewangeliumia, tuliwat ylimmäiset papit ja kirjanoppineet ja wanhimmat;

Matth. 21: 23. Marc. 11: 27.

2. Ja puhuiwat hänen tykönsä, sanoen: sanos meille, millä wallalla sinä tätä teet? eli kuka sinulle tämän wallan on antanut?

Ap. T. 4: 7. k. 7: 27.

3. Niin Jesus wastaten sanoi heille: minä kysyn myös teiltä yhtä asiata, wastatkaat minua.

4. Oliko Johanneksen kaste taiwaasta, taikka ihmisiltä? Matth. 21: 25. Marc. 11: 30.

5. Niin he ajatteliwat itsellänsä, sanoen: jos me sanomme: taiwaasta, niin hän sanoo: miksette siis häntä uskoneet?

6. Mutta jos me sanomme: ihmisiltä, niin kaikki kansa kiwittää meidän; sillä he uskoiwat, että Johannes oli propheeta.

7. Ja he wastasiwat, ettei he tietäneet, kusta se oli.

8. Niin sanoi Jesus heille: en minä myös sano teille, millä woimalla minä näitä teen.

9. Niin hän rupesi sanomaan kansalle tämän wertauksen: yksi mies istutti wiinamäen, ja pani sen wuorolle peltomiehille, ja meni muille maille kauwaksi aikaa.

Es. 5: 1. Jer. 2: 21. k. 12: 10. Matth. 21: 33. Marc. 12: 1.

10. Ja ajallansa lähetti hän palwelian peltomiesten tykö, että he antaisiwat hänelle wiinamäen hedelmästä. Mutta ne peltomiehet pieksiwät sen, ja lähettiwät pois tyhjänä.

11. Ja hän lähetti wielä toisen palwelian; mutta he myös sen pieksiwät, ja pilkkasiwat, ja lähettiwät pois tyhjänä.

12. Ja hän lähetti wielä kolmannen. Mutta he myös sen haawoittiwat, ja syöksiwät ulos.

13. Niin wiinamäen isäntä sanoi: mitä minä teen? minä lähetän minun rakkaan poikani: koska he hänen näkewät, niin he karttawat häntä.

14. Mutta koska peltomiehet sen näkiwät, ajatteliwat he itsellänsä, sanoen: tämä on perillinen: tulkaat, tappakaamme

häntä, että perintö tulis meidän omaksemme. 1 Mos. 37:18. Ps. 2:8.
Matth. 26:3. l. 27:1. Joh. 11:53. Hebr. 1:2.
15. Ja he syötsiwät ulos hänen wiinamäestä, ja tappoiwat. Mitästä wiinamäen isäntä on tekewä heille?
16. Hän tulee ja hukkaa nämät peltomiehet, ja antaa wiinamäen muille. Kuin he sen kuuliwat, sanoiwat he: pois se!
17. Mutta hän katsahti heidän päällensä, ja sanoi: mitästä se on, kuin kirjoitettu on: se kiwi, jonka rakentajat hylkäsiwät, on tullut nurkkakiweksi?
Ps. 118:22. Es. 8:14, 15. l. 28:16. Matth. 21:42.
Marc. 12:10. Ap. T. 4:11. Rom. 9:33. 1 Piet. 2:4, 7.
18. Jokainen kuin lankee sen kiwen päälle, se runnellaan; mutta jonka päälle se lankee, sen hän musertaa. Sach. 12:3.
19. Ja pappein päämiehet ja kirjanoppineet pyysiwät häntä sillä hetkellä kiinni ottaa, waan he pelkäsiwät kansaa: sillä he ymmärsiwät, että hän heille tämän wertauksen sanonut oli.
20. Ja he wartioitsiwat häntä ja lähettiwät wäijyjät, jotka piti heitänsä hurskaaksi teettelemän, että he hänen puheessa saisiwat kiinni, ja antaisiwat ylön esiwallalle ja maanwanhimman haltuun.
Matth. 22:15. Marc. 12:13.
21. Ja he kysyiwät häneltä, ja sanoiwat: Mestari, me tiedämme, ettäs oikein sanot ja opetat, ja et katso ihmisen muotoa, waan opetat Jumalan tien totuudessa. Matth. 22:16.
22. Sopiiko meidän antaa keisarille weroa, taikka ei?
23. Mutta kuin hän ymmärsi heidän kawaluutensa, sanoi hän heille: mitä te minua kiusaatte?
24. Osoittakaat minulle weroraha, kenenkä kuwa ja päällekirjoitus siinä on? He wastasiwat, ja sanoiwat: keisarin.
25. Niin hän sanoi heille: antakaat keisarille, kuin keisarin owat, ja Jumalalle kuin Jumalan owat. Matth. 17:25. l. 22:21. Rom. 13:7.
26. Ja ei he taitaneet hänen puhettansa kansan edessä laittaa, waan ihmetteliwät hänen wastaustansa, ja waikeniwat.
27. Niin tuliwat muutamat Sadduceuksista, (jotka kieltäwät ylösnousemisen,) ja kysyiwät häneltä,
Matth. 22:23. Marc. 12:18. Ap. T. 23:8.
28. Sanoen: Mestari, Moses kirjoitti meille: jos jonkun weli kuolee, jolla emäntä oli, ja se kuolis lapsitoinna, niin hänen weljensä pitää sen waimon ottaman, ja weljellensä siemenen herättämän. 5 Mos. 25:5.
29. Niin oli seitsemän weljeä: ensimäinen otti emännän, ja kuoli lapsitoinna.
30. Ja toinen otti sen waimon, ja se kuoli myös lapsitoinna.
31. Ja kolmas otti myös sen: ja niin kaikki seitsemän, eikä jättäneet lapsia, ja kuoliwat.
32. Kaikkein wiimein kuoli myös se waimo.
33. Sentähden ylösnousemisessa, kenenkä heistä se waimo pitää oleman? sillä kaikki seitsemän owat sen waimonansa pitäneet.
34. Ja Jesus wastaten sanoi heille: tämän maailman lapset naiwat ja huolewat;
35. Mutta ne, jotka otollisiksi tulewat sille maailmalle ja ylösnousemiselle kuolluista, ei he nai eikä huole:
36. Sillä ei he enää kuolla taida; sillä he owat enkelitten kaltaiset, ja he owat Jumalan lapset, että he owat ylösnousemisen lapset. 1 Joh. 3:2.
37. Mutta että ne kuolleet ylösnousewat, sen on myös Moses pensaan tykönä osoittanut, koska hän sanoi Herran Abrahamin Jumalaksi ja Isaachin Jumalaksi ja Jakobin Jumalaksi. 2 Mos. 3:6.
Matth. 22:32. Marc. 12:26. Ap. T. 7:32. Hebr. 11:16.
38. Mutta ei Jumala ole kuolleitten Jumala, waan eläwitten; sillä kaikki hänelle eläwät.
39. Niin wastasiwat muutamat kirjanoppineista, ja sanoiwat: Mestari, oikein sinä sanoit.
40. Ja ei he rohjenneet häneltä mitään enämpätä kysyä.
41. Niin hän sanoi heille: kuinka he sanowat Kristuksen Dawidin pojaksi?
Matth. 22:41, 2c. Marc. 12:35.
42. Ja Dawid itse sanoo Psaltariraamatussa: Herra sanoi minun Herralleni, istu minun oikialle kädelleni,
Ps. 110:1. Ap. T. 2:34. Hebr. 1:13. l. 10:12.
43. Siihen asti kuin minä panen sinun wihollises sinun jalkais astinlaudaksi.
1 Cor. 15:25.
44. Koska siis Dawid kutsuu hänen Herraksensa, kuinka hän on hänen Poikansa?
45. Mutta koska kaikki kansa sen kuuli, sanoi hän opetuslapsillensa:
46. Kawahtakaat teitänne kirjanoppineista, jotka tahtowat käydä pitkissä waatteissa, ja ottawat hywäksi terwehdykset turulla, ja ylimmäiset istuimet synagogissa, ja ylimmäiset siat ehtoollisissa,
Matth. 23:5, 6. Marc. 12:38, 39. Luc. 11:43.
47. Jotka syöwät leskein huoneet, ja muodoksi pitäwät pitkät rukoukset: heidän pitää saaman sitä raskaamman tuomion.
Matth. 23:14. Marc. 12:40. Tit. 1:11.

21 Luku.

Lesken lahja. Kaupungin häwitys. Maailman loppu.

Mutta kuin hän katsoi, näki hän rikkaat panewan lahjojansa uhriarkkuun.

2 Kun. k. 12: 9. Marc. 12: 41.

2. Hän näki myös yhden köyhän lesken panewan siihen kaksi ropoa.

3. Ja sanoi: totisesti sanon minä teille: tämä köyhä leski pani enämmän kuin nämät kaikki.

4. Sillä kaikki nämät paniwat siitä, kuin heillä liiaksi oli, Jumalan uhriksi, waan tämä pani köyhyydestänsä kaiken hänen tawaransa, kuin hänellä oli. 2 Cor. 8: 12.

5. Ja kuin muutamat sanoiwat hänelle templistä: kuinka kauneilla kiwillä ja kappaleilla se kaunistettu oli, niin hän sanoi:

Matth. 24: 1. Marc. 13: 1.

6. Näitäkö te katselette? Ne päiwät pitää tuleman, joina ei pidä kiweä kiwen päälle jätettämän, jota ei maahan jaoteta.

1 Kun. k. 9: 7, 8. Jer. 26: 18. Mich. 3: 12. Luc. 19: 43.

7. Niin he kysyiwät häneltä, ja sanoiwat: Mestari, koskasta nämät tapahtuwat? ja mikä merkki on, koska nämät tulewat?

8. Hän sanoi: katsokaat, ettei teitä petetä; sillä moni tulee minun nimeeni ja sanoo: minä se olen! aika on kyllä läsnä, älkäät kuitenkaan heitä seuratko.

Jer. 14: 14. k. 23: 16, 21. k. 29: 8. Matth. 24: 4. Eph. 5: 6. Col. 2: 8. 2 Thess. 2: 2, 3. 1 Joh. 4: 1.

9. Mutta koska te kuulette sotia ja kapinoita, niin älkäät peljästykö; sillä nämät pitää ensin tapahtuman, waan ei kohta loppu ole.

10. Niin hän sanoi heille: kansa nousee kansaa wastaan, ja waltakunta waltakuntaa wastaan; Es. 19: 2.

11. Ja suuret maan wapistukset pitää joka paikassa tuleman, nälkä ja rutto, kauhistukset ja suuret ihmeet taiwaasta tapahtuwat.

12. Mutta ennen näitä kaikkia heittäwät he kätensä teidän päällenne, wainoowat ja antawat ylön teitä synagogiin ja wankeuteen, ja wetäwät teitä kuningasten ja esimiesten eteen, minun nimeni tähden.

Matth. 10: 17. k. 24: 9. Marc. 13: 9. Joh. 15: 20. k. 16: 2. Ap. T. 4: 3. k. 5: 18. k. 12: 4. k. 16: 24. k. 25: 23. Ilm. k. 2: 10.

13. Mutta se tapahtuu teille todistukseksi.

14. Niin pankaat nyt se teidän sydämiinne, ettette ennen ajattelisi, kuinka teidän pitää edestänne wastaaman:

Matth. 10: 19. Marc. 13: 11. Luc. 12: 11.

15. Sillä minä annan teille suun ja wiisauden, jota ei he woi puhua wastaan, eikä seisoa wastaan, kaikki jotka teitä wastaan owat. 2 Mos. 4: 12. Es. 54: 17. Ap. T. 6: 10.

16. Niin te myös annetaan ylön wanhimmilta, weljiltä, langoilta ja ystäwiltä, ja muutamat teistä he tappawat.

Mich. 7: 6. Ap. T. 7: 59. k. 12: 2.

17. Ja te tulette wihattawaksi kaikilta, minun nimeni tähden. Matth. 10: 22. Marc. 13: 13.

18. Waan ei hiuskarwakaan pidä teidän päästänne hukkuman.

1 Sam. 14: 45. 2 Sam. 14: 11. 1 Kun. k. 1: 52. Matth. 10: 30.

19. Pitäkäät teidän sielunne kärsiwällisyydessä.

20. Mutta koska te näette Jerusalemin sotawäeltä piiritettäwän, niin tietäkäät, että hänen perikatonsa on lähestynyt.

Dan. 9: 27. Matth. 24: 15. Marc. 13: 14.

21. Silloin ne, jotka Judeassa owat, paetkaan wuorille, ja jotka hänen keskellänsä owat, ne lähtekään sieltä ulos, ja jotka maalla owat, älkään häneen menkö sisälle.

22. Sillä ne owat kostopäiwät, että kaikki täytettäisiin, kuin kirjoitetut owat. Dan. 9: 26.

23. Mutta woi raskaita ja imettäwäisiä niinä päiwinä! Sillä suuri waiwa pitää maan päällä oleman, ja wiha tämän kansan päällä.

24. Ja heidän pitää lankeeman miekan terään, ja he wiedään wangiksi kaikkinaisen kansan sekaan. Ja Jerusalem pitää tallattaman pakanoilta, siihen asti kuin pakanain aika täytetään. Rom. 11: 25.

25. Ja merkit pitää oleman auringossa ja kuussa ja tähdeissä, ja maassa kansalla ahdistus epäilyksen tähden. Ja meri ja aallot pauhaaman.

Es. 13: 10. Hes. 32: 7. Joel. 2: 10. k. 3: 15. Matth. 24: 29. Marc. 13: 24. 2 Piet. 3: 10, 12. Ilm. k. 6: 12.

26. Ja ihmiset maassa pitää nääntymän pelwon ja odottamisen tähden niitä, kuin maan piirin päälle tulewat; sillä taiwaan woimat pitää liikutettaman.

27. Ja silloin heidän pitää näkemän Ihmisen Pojan tulewan pilwissä suurella woimalla ja kunnialla.

Dan. 7: 10. Matth. 16: 27. k. 24: 30. k. 25: 31. k. 26: 64. Marc. 13: 26. k. 14: 62. Ap. T. 1: 11. 2 Thess. 1: 10. Ilm. k. 1: 7.

28. Mutta koska nämät rupeewat tapahtumaan, niin katsokaat, ja nostakaat päänne ylös; sillä teidän lunastuksenne silloin lähestyy. Rom. 8: 23.

29. Ja hän sanoi heille wertauksen: katsokaat fiikunapuuta, ja kaikkia puita.

Matth. 24: 32. Marc. 13: 28.

30. Koska ne jo puhkeewat, niin te näette

ja itse teistänne ymmärrätte, että suwi on
jo läsnä.
31. Niin myös te, koska te näette nämät tapahtuwan, tietäkäät, että Jumalan waltakunta on läsnä.
32. Totisesti sanon minä teille: ei tämän sukukunnan pidä suinkaan hukkuman, siihen asti kuin nämät kaikki tapahtuwat.
33. Taiwas ja maa on hukkuwa, waan minun sanani ei pidä ikänä hukkaantuman.
Ps. 102:27. Es. 51:6. Matth. 24:35. Hebr. 1:11. 2 Piet. 3:7.
34. Mutta kawahtakaat teitänne, ettei teidän sydämenne koskaan raskauteta ylönsyömisestä ja juopumisesta ja elatuksen murheesta, ja se päiwä tulee äkistä teidän päällenne.
Rom. 13:13. 1 Thess. 5:6. 1 Piet. 4:7. l. 5:8.
35. Sillä se tulee niinkuin paula kaikkein ylitse, jotka koko maan päällä asuwat.
1 Thess. 5:2. 2 Piet. 3:10. Ilm. k. 3:3. l. 16:15.
36. Sentähden walwokaat ja aina rukoilkaat, että te mahdolliset olisitte kaikkia näitä wälttämään, jotka pitää tapahtuman, ja seisomaan Ihmisen Pojan edessä.
Matth. 24:42. l. 25:13. Marc. 13:33. Luc. 12:40. l. 18:1.
37. Ja hän opetti päiwällä templissä, mutta yöllä meni hän ulos, ja oli yötä sillä wuorella, joka kutsutaan Öljymäeksi.
Joh. 8:1, 2.
38. Ja kaikki kansa tuli warhain hänen tykönsä templiin, häntä kuulemaan.

22 Luku.

Jesus myydään, syö pääsiäislampaan, säätää altarin sakramentin, asettaa riidan, ahdistetaan kowasti, kiinni otetaan, kielletään, tuomitaan.

Niin lähestyi makian leiwän juhlapäiwä, joka pääsiäiseksi kutsutaan.
2 Mos. 12:15. Matth. 26:2. Marc. 14:1.
2. Ja ylimmäiset papit ja kirjanoppineet etseiwät, kuinka he olisiwat hänen saaneet tappaa. Mutta he pelkäsiwät kansaa.
Ps. 2:2. Joh. 11:47. Ap. T. 4:27.
3. Niin saatana oli mennyt Judan sisälle, jonka liikanimi oli Ischariot, joka oli kahdentoistakymmenen luwusta.
Matth. 26:14. Marc. 14:10. Joh. 13:2, 27.
4. Ja hän meni pois, ja puhutteli ylimmäisiä pappeja ja päämiehiä, kuinka hän oli hänen heille pettäwä.
5. Ja he ihastuiwat, ja lupasiwat hänelle rahaa.
6. Ja hän lupasi sen heille, ja etsei soweliasta aikaa, saadaksensa hänen pettää ilman hasuta.
7. Niin makian leiwän päiwä tuli, jona pääsiäislammas piti teurastettaman.
Matth. 26:17. Marc. 14:12, 13.
8. Ja hän lähetti Pietarin ja Johanneksen, sanoen: menkäät walmistamaan meille pääsiäislammas syödäksemme.
9. Niin he sanoiwat hänelle: kussas tahdot meitä walmistamaan?
10. Hän sanoi heille: katso, koska te kaupunkiin tulette sisälle, kohtaa teidän yksi ihminen, kantain wesiastiata: seuratkaat häntä siihen huoneeseen, johonka hän menee;
11. Ja sanokaat sen huoneen perheenisännälle: Mestari sanoo sinulle: kussa on maja, jossa minä syön pääsiäislampaan opetuslasteni kanssa?
12. Ja hän osoittaa teille suuren salin raketun: walmistakaat siellä.
13. Niin he meniwät, ja löysiwät niinkuin hän heille sanonut oli, ja walmistiwat pääsiäislampaan.
14. Ja kuin jo aika tullut oli, istui hän pöydän tykönä ja kaksitoistakymmentä apostolia hänen kanssansa. Matth. 26:20. Marc. 14:17.
15. Ja hän sanoi heille: minä olen halulla halainnut syödä tätä pääsiäislammasta teidän kanssanne, ennen kuin minä kärsin.
16. Sillä minä sanon teille: etten minä suinkaan silleen sitä syö, siihen asti kuin se täytetään Jumalan waltakunnassa.
17. Ja hän otti kalkin, kiitti, ja sanoi: ottakaat ja jakakaat keskenänne.
18. Sillä minä sanon teille: etten minä suinkaan juo wiinapuun hedelmästä, siihen asti kuin Jumalan waltakunta tulee.
Matth. 26:29. Marc. 14:25.
19. Ja hän otti leiwän, kiitti ja mursi, ja antoi heille, sanoen: tämä on minun ruumiini, joka teidän edestänne annetaan: se tehkäät minun muistokseni;
Matth. 26:26. Marc. 14:22. 1 Cor. 11:23.
20. Niin myös kalkin ehtoollisen jälkeen, sanoen: tämä kalkki on se uusi testamentti, minun weressäni, joka teidän edestänne wuodatetaan.
21. Kuitenkin katsokaat, minun pettäjäni käsi on minun kanssani pöydällä.
Matth. 26:21, 23. Marc. 14:18. Joh. 13:21.
22. Ja tosin Ihmisen Poika menee niinkuin päätetty on: kuitenkin woi sitä ihmistä, jolta hän petetään!
Ps. 41:10. Joh. 13:18. Ap. T. 1:16.
23. Ja he rupesiwat kyselemään keskenänsä: kuka olis se heistä, joka sen tekewä olis?
24. Mutta heidän wälillänsä tuli myös riita, kuka heistä näkyis suurin olewan.
Matth. 20:24. Marc. 10:41.
25. Niin hän sanoi heille: kansain kuninkaat wallitsewat heitä, ja joilla walta on

heidän ylitsensä, ne kutsutaan armollisiksi herroiksi.

26. Mutta et te niin; waan joka teistä suurin on, se olkoon niinkuin nuorin, ja joka ylimmäinen on, se olkoon niinkuin se, joka palwelee. Luc. 9:48. 1 Piet. 5:3.

27. Sillä kumpi suurempi on: se joka atrioitsee, taikka se joka palwelee? eikö se joka atrioitsee? mutta minä olen teidän keskellänne niinkuin se, joka palwelee. Matth. 20:28. Joh. 13:14. Phil. 2:7.

28. Mutta te olette ne, jotka minun kiusauksissani minun kanssani pysyitte.

29. Ja minä säädän teille, niinkuin minun Isäni sääsi minulle, waltakunnan: Luc. 12:32.

30. Että teidän pitää syömän ja juoman minun pöydälläni minun waltakunnassani, ja istuman istuimilla, ja tuomitseman kaksitoistakymmentä Israelin sukukuntaa. Matth. 19:28. Ilm. k. 3:21.

31. Niin sanoi myös Herra: Simon, Simon, katso, saatana on teitä pyytänyt seuloaksensa niinkuin nisuja. 1 Piet. 5:8.

32. Waan minä rukoilin sinun edestäs, ettei sinun uskos puuttuman pidä. Ja kuin sinä kerran palajat, niin wahwista weljiäs.

33. Niin hän sanoi hänelle: Herra, minä olen walmis sinun kanssas sekä wankeuteen että kuolemaan menemään.

34. Mutta hän sanoi: Pietari, minä sanon sinulle: ei laula tänäpänä kukko, ennenkuin sinä kolmasti kiellät tuntewas minua. Matth. 26:34 Marc. 14:30. Joh. 13:38.

35. Ja hän sanoi heille: koska minä lähetin teidän ilman säkitä ja kukkarota ja kengitä, puuttuiko teiltä mitään? He sanoiwat: ei mitään. Matth. 10:9. Marc. 6:8. Luc. 9:3. l. 10:4.

36. Niin hän sanoi heille: waan nyt, jolla säkki on, ottakaan sen, niin myös kukkaron; ja jolla ei ole, se myykään hameensa, ja ostakaan miekan.

37. Sillä minä sanon teille: wielä sekin kuin kirjoitettu on, pitää minussa täytettämän: hän on pahantekiäin sekaan luettu; sillä ne, kuin minusta kirjoitetut owat, pitää loppuman. Es. 53:12. Marc. 15:28.

38. Niin he sanoiwat: Herra, katso, tässä on kaksi miekkaa. Hän sanoi heille: kyllä siinä on.

39. Ja hän läksi ulos ja meni, niinkuin hänen tapansa oli, Öljymäelle; niin seurasiwat myös häntä hänen opetuslapsensa. Matth. 26:36. Marc. 14:32. Joh. 8:1. l. 18:1.

40. Ja kuin hän siihen paikkaan tuli, sanoi hän heille: rukoilkaat, ettette tulisi kiusaukseen. Matth. 26:41. Marc. 14:38.

41. Ja hän erkani heistä lähes kiwellä heittää, ja laski polwillensa, rukoili, Matth. 26:39. Marc. 14:35.

42. Sanoen: Isä, jos sinä tahdot, niin ota pois minulta tämä kalkki, kuitenkin ei minun tahtoni, mutta sinun olkoon.

43. Niin enkeli taiwaasta ilmestyi hänelle, ja wahwisti häntä.

44. Ja kuin hän sangen suuressa ahdistuksessa oli, rukoili hän hartaammin. Ja oli hänen hikensä niinkuin werenpisarat, jotka maan päälle putosiwat. Joh. 12:27. Hebr. 5:7.

45. Ja kuin hän nousi rukoilemasta, ja tuli opetuslastensa tykö, löysi hän ne murheen tähden makaamasta;

46. Ja sanoi heille: mitä te makaatte? nouskaat ja rukoilkaat, ettette kiusaukseen lankeisi.

47. Wielä hänen puhuissansa, katso, joukko ja se, joka kutsuttiin Judas, yksi kahdestatoistakymmenestä, käwi heidän edellänsä, ja lähestyi Jesusta suuta antamaan hänen. Matth. 26:47. Marc. 14:43. Joh. 18:3.

48. Niin Jesus sanoi hänelle: Judas, suunantamisellako sinä Ihmisen Pojan petät?

49. Koska ne, jotka hänen ympärillänsä oliwat, näkiwät mitä tulewa oli, sanoiwat he hänelle: Herra, emmekö me lyö miekalla?

50. Ja yksi heistä löi pappein päämiehen palweliata, ja hakkasi pois hänen oikian korwansa. Matth. 26:51. Marc. 14:47. Joh. 18:10.

51. Mutta Jesus wastaten sanoi: sallikaat tähän asti tulla. Ja kuin hän rupesi hänen korwaansa, paransi hän sen.

52. Mutta Jesus sanoi niille, jotka häntä wastaan oliwat tulleet, ylimmäisille papeille ja templin haltioille ja wanhimmille: niinkuin ryöwärin tykö te läksitte miekoilla ja seipäillä. Matth. 26:55. Marc. 14:48.

53. Minä olin joka päiwä teidän kanssanne templissä, ja et te ojentaneet kättä minun päälleni; mutta tämä on teidän hetkenne ja pimeyden walta.

54. Niin he kiinni ottiwat hänen ja taluttiwat, ja weiwät sisälle hänen ylimmäisen papin huoneeseen. Mutta Pietari seurasi taampana. Matth. 26:57. Marc. 14:53. Joh. 18:13, 24.

55. Ja niin he wirittiwät walkian keskelle kartanoa, ja ynnä yhdessä istuiwat; istui myös Pietari heidän seassansa. Matth. 26:69. Marc. 14:66. Joh. 18:16, 25.

56. Mutta koska yksi piika näki hänen walkian tykönä istuwan, katsoi hän hänen päällensä, ja sanoi: tämä oli myös hänen kanssansa.

57. Waan hän kielsi hänen, ja sanoi: wai=
mo, en minä tunne häntä.
58. Ja wähän hetken perästä näki toinen
hänen, ja sanoi: sinä myös olet yksi heistä.
Pietari sanoi: ihminen, en ole.
59. Ja lähes yhden hetken perästä todisti
myös toinen, sanoen: totisesti tämä oli
myös hänen kanssansa; sillä hän on Gali=
leasta.
60. Niin Pietari sanoi: ihminen, en minä
tiedä, mitäs sanot. Ja kohta, wielä hänen
puhuissansa, lauloi kukko.
61. Ja Herra käänsi itsensä, ja katsoi Pie=
tarin päälle, ja Pietari muisti Herran pu=
heen, kuin hän hänelle sanoi: ennenkuin kuk=
ko laulaa, kolmasti sinä minun kiellät.
Matth. 26:75. Marc. 14:72. Joh. 18:27.
62. Ja Pietari meni ulos, ja itki katkerasti.
63. Mutta ne miehet, jotka Jesusta kiinni
pitiwät, pilkkasiwat häntä, ja löiwät häntä;
Job. 16:10. Es. 50:6. Matth. 26:67. Marc. 14:65.
Joh. 18:22.
64. Peittiwät hänen silmänsä, ja löiwät
häntä poskelle, ja kysyiwät häneltä, sanoen:
arwaa, kuka se on, joka sinua löi.
65. Ja paljon muuta pilkkaa sanoiwat he
häntä wastaan.
66. Ja kuin päiwä tuli, kokoontuiwat kan=
san wanhimmat ja ylimmäiset papit ja kir=
janoppineet, ja weiwät hänen oikeutensa
eteen. Ps. 2:2. Matth. 27:1 Marc. 15:1.
67. Sanoen: oletkos Kristus? sano meille.
Niin hän sanoi heille: jos minä sanon teil=
le, et te usko;
68. Ja jos minä myös kysyn, niin et te
wastaa minua, et te myös päästä minua.
69. Tästedes istuu Ihmisen Poika Juma=
lan woiman oikialla kädellä.
Dan. 7:10. Matth. 16:27. l. 24:30. l. 26:64.
Marc. 14:62. Ap. T. 1:11. 1 Thess. 1:10. Ilm. k. 1:7.
70. Niin he sanoiwat kaikki: sinäkö siis olet
Jumalan Poika? Hän sanoi heille: tepä
sen sanotte, että minä olen.
71. Niin he sanoiwat: mitä me silleen to=
distusta tarwitsemme? sillä me olemme sen
kuulleet hänen omasta suustansa.

23 Luku.

Kristus tuomitaan Pilatuksen ja Herodeksen edessä, ristiinnaulitaan, kuolee, haudataan.

Ja kaikki heidän joukkonsa nousi ylös, ja
he weiwät hänen Pilatuksen tykö.
Matth. 27:2. Marc. 15:1. Joh. 18:28.
2. Niin he rupesiwat kantamaan hänen
päällensä, sanoen: tämän me löysimme kan=
saa wiettelewän, ja kieltäwän keisarille we=
roa antamasta, ja sanowan hänensä ole=
wan kuninkaan Kristuksen.
Matth. 17:25. l. 22:21. Marc. 12:17. Luc. 20:25.
Ap. T. 17:7. Rom. 13:7.
3. Niin Pilatus kysyi häneltä, sanoen:
oletkos Judalaisten kuningas? Hän wastasi
häntä, ja sanoi: sinäpä sen sanot.
Matth. 27:11. Marc. 15:2. Joh. 18:33.
4. Mutta Pilatus sanoi pappein päämie=
hille ja kansalle: en minä löydä yhtään wi=
kaa tässä ihmisessä.
5. Mutta he käwiwät päälle, sanoen: hän
kehoittaa kansan, opettain koko Judeassa, ja
on ruwennut Galileasta hamaan tähän asti.
6. Mutta koska Pilatus kuuli Galileata
mainittawan, kysyi hän, jos hän Galileas=
ta oli.
7. Ja kuin hän ymmärsi, että hän Hero=
deksen läänistä oli, lähetti hän hänen Hero=
deksen tykö, joka myös silloin oli Jerusale=
missa. Luc. 3:1.
8. Koska Herodes näki Jesuksen, ihastui
hän sangen suuresti; sillä hän oli jo kau=
wan aikaa häntä halainnut nähdäksensä,
että hän oli paljon hänestä kuullut, ja toi=
woi häneltä jonkun ihmeen näkewänsä.
Matth. 14:1. Luc. 9:7.
9. Ja kysyi häneltä moninaisista; mutta
ei hän mitään häntä wastannut.
10. Niin ylimmäiset papit ja kirjanoppi=
neet seisoiwat ja kantoiwat kowin hänen
päällensä.
11. Mutta Herodes huowinensa katsoi hä=
nen ylön, ja pilkkasi häntä, pani hänen
päällensä walkian waatteen, ja lähetti jäl=
leen Pilatuksen tykö.
12. Sinä päiwänä tuli Pilatus ja Hero=
des ystäwäksi keskenänsä; sillä he oliwat en=
nen wihamiehet olleet keskenänsä. Ap. T. 4:27.
13. Niin Pilatus kutsui kokoon ylimmäiset
papit ja waltamiehet ja kansan,
14. Ja sanoi heille: te olette tämän ihmi=
sen minulle tuoneet niinkuin kansan häirit=
siän, ja katso, minä olen häntä tutkinut tei=
dän edessänne, ja en löydä yhtään wikaa
tässä ihmisessä, joista te kannatte hänen
päällensä;
Matth. 27:23. Marc. 15:13. Joh. 18:38. l. 19:4.
15. Mutta eikä Herodeskaan; sillä minä
lähetin teidän hänen tykönsä, ja katso, ei
häneltä yhtään hengen rikosta ole tehty.
16. Sentähden tahdon minä hänen ran=
gaistuna päästää. Matth. 27:26. Joh. 19:1.
17. Mutta hänen piti joka juhlana pääs=
tämän heille yhden wallallensa.
Matth. 27:15. Marc. 15:6. Joh. 18:39.
18. Niin koko joukko huusi, ja sanoi:

ota tämä pois, ja päästä meille Barab=
bas, Ap. T. 3: 14.
19. Joka oli kapinan ja miestapon tähden,
kuin kaupungissa tapahtunut oli, wankeu=
teen heitetty.
20. Niin Pilatus taas puhui heille, ja tah=
toi Jesuksen päästää.
21. Mutta he huusiwat sitä wastaan, sa=
noen: ristiinnaulitse, ristiinnaulitse häntä!
22. Mutta hän sanoi kolmannen kerran
heille: mitästä hän pahaa teki? en minä
löydä yhtään hengenrikosta hänessä: sen=
tähden tahdon minä hänen rangaistuna
päästää.
23. Mutta he käwiwät päälle suurella ää=
nellä, pyytäin häntä ristiinnaulittaa. Ja
heidän ja ylimmäisten pappein ääni sai
wallan.
24. Ja Pilatus tuomitsi heidän anomisen=
sa jälkeen. Matth. 27: 26. Marc. 15: 15.
25. Ja päästi sen heille, joka kapinan ja
miestapon tähden oli wankeuteen heitetty,
jota he anoiwat; mutta Jesuksen antoi hän
heidän haltuunsa. Joh. 19: 16.
26. Ja kuin he hänen weiwät ulos, käsitti=
wät he yhden, Simonin Kyrenistä, joka
maalta tuli, ja paniwat hänen päällensä
ristin, sitä Jesuksen jäljessä kantamaan.
Matth. 27: 32. Marc. 15: 21.
27. Mutta häntä seurasi suuri joukko kan=
saa ja waimoja, jotka häntä itkiwät ja par=
kuiwat.
28. Niin Jesus käänsi itsensä heidän puo=
leensa, ja sanoi: Jerusalemin tyttäret, äl=
käät minua itkekö, waan itkekäät itse teitän=
ne ja teidän lapsianne;
29. Sillä katso, päiwät tulewat, joina he
sanowat: autuaat owat ne hedelmättömät
ja ne kohdut, jotka ei synnyttäneet, ja ne
nisät, jotka ei imettäneet.
30. Silloin he rupeewat sanomaan wuo=
rille: langetkaat meidän päällemme, ja kuk=
kuloille: peittäkäät meitä.
Es. 2: 19. Hos. 10: 8. Ilm. k. 6: 16. l. 9: 6.
31. Sillä jos he nämät tekewät tuoreessa
puussa, mitä sitte kuiwassa tapahtuu?
Jer. 25: 29. 1 Piet. 4: 17.
32. Niin wietiin myös hänen kanssansa
kaksi muuta pahantekiätä surmattaa.
33. Ja kuin he siihen siaan tuliwat, joka
pääkallon paikaksi kutsutaan, siinä he hänen
ristiinnaulitsiwat, ja ne pahantekiät, yhden
oikialle ja toisen wasemmalle puolelle.
Es. 53: 13. Matth. 27: 33. Marc. 15: 22. Joh. 19: 17, 18.
34. Niin sanoi Jesus: Isä, anna heille
anteeksi, sillä ei he tiedä, mitä he tekewät.
Ja he jakoiwat hänen waatteensa, ja heitti=
wät niistä arpaa.
Ps. 22: 19. Matth. 27: 35. Marc. 15: 24. Joh. 19: 23.
Ap. T. 3: 17. l. 7: 60. 1 Cor. 4: 12.
35. Ja kansa seisoi ja katseli, mutta pää=
miehet pilkkasiwat häntä heidän kanssansa,
ja sanoiwat: muita hän wapahti, wapahta=
kaan itsensä, jos hän on Kristus, se Juma=
lan walittu. Matth. 27: 39. Marc. 15: 29.
36. Ja huowit myös pilkkasiwat häntä,
meniwät ja kokottiwat hänelle etikkata,
37. Ja sanoiwat: jos sinä olet Judalais=
ten kuningas, niin wapahda itse sinus.
38. Oli myös hänestä päällekirjoitus Gre=
kan, Latinan ja Hebrean puustaweilla kir=
joitettu: TÄMÄ ON JUDALAISTEN
KUNINGAS.
Matth. 27: 37. Marc. 15: 26. Joh. 19: 19.
39. Niin yksi pahantekiöistä, jotka ripuste=
tut oliwat, pilkkasi häntä, ja sanoi: jos sinä
olet Kristus, niin wapahda sinus ja meitä.
40. Mutta toinen wastasi ja nuhteli hän=
tä, sanoen: etkö sinäkään Jumalata pelkää,
ettäs olet yhdessä kadotuksessa?
41. Ja tosin me olemme oikein siinä, sillä
me saamme meidän töidemme ansion jäl=
keen: mutta ei tämä mitään pahaa tehnyt.
42. Ja sanoi Jesukselle: Herra, muista
minua, koskas tulet waltakuntaas.
43. Niin Jesus sanoi hänelle: totisesti sa=
non minä sinulle: tänäpänä pitää sinun
oleman minun kanssani paradisissa.
44. Ja se oli lähes kuudes hetki, ja pimeys
tuli kaiken maan päälle, hamaan yhdeksän=
teen hetkeen asti. Matth. 27: 45. Marc. 15: 33.
45. Ja aurinko pimeni, ja templin esiwaate
repesi kahtia.
2 Aikak. 3: 14. Matth. 27: 51. Marc. 15: 38.
46. Ja Jesus huusi suurella äänellä, ja
sanoi: Isä, sinun käsiis minä annan henke=
ni. Ja kuin hän sen oli sanonut, antoi hän
henkensä. Ps. 31: 6.
Matth. 27: 50. Marc. 15: 37. Joh. 19: 30. Ap. T. 7: 59.
47. Mutta koska sadanpäämies näki, mitä
tapahtui, kunnioitti hän Jumalata, ja sanoi:
tosin oli tämä ihminen hurskas.
Matth. 27: 54. Marc. 15: 39.
48. Ja kaikki kansa, kuin sinne katselemaan
meni, koska he näkiwät, mitä siellä tapahtui,
löiwät rintoihinsa, ja palasiwat kotiansa.
49. Mutta kaikki hänen tuttawansa seisoi=
wat taampana, ja waimot, jotka häntä Ga=
lileasta seuranneet oliwat, näkiwät nämät.
50. Ja katso, yksi raadimies, nimeltä Jo=
seph, joka oli jalo ja hurskas mies,
Matth. 27: 57. Marc. 15: 42, 43. Joh. 19: 38.

51. Joka ei ollut mieltynyt heidän neu-
woonsa ja tekoonsa, syntynyt Arimathiassa,
Judalaisten kaupungissa, joka myös itse
odotti Jumalan waltakuntaa: Luc. 2: 25, 38.
52. Tämä meni Pilatuksen tykö, ja anoi
Jesuksen ruumista.
53. Ja otti sen alas, ja kääri liinawaattee-
seen, ja pani sen hautaan, joka kalliohon
hakattu oli, johonka ei yksikään ennen pantu
ollut. Matth. 12: 40. l. 26: 12. l. 27: 59. Marc. 15: 46.
54. Ja se oli walmistuspäiwä, ja sabbatti
lähestyi. Matth. 27: 62.
55. Niin waimot seurasiwat jäljestä, jotka
hänen kanssansa tulleet oliwat Galileasta,
ja katseliwat hautaa, ja kuinka hänen ruu-
miinsa pantu oli. Luc. 8: 2.
56. Mutta he palasiwat ja walmistiwat
hywänhajuisia yrttejä ja woiteita: waan
sabbattina he lepäsiwät lain käskyn jälkeen.
2 Mos. 20: 10. 5 Mos. 5: 14.

24 Luku.

Jesus nousee ylös, ilmaantuu, astuu ylös taiwaaseen.

Mutta ensimäisenä sabbatin päiwänä,
sangen warhain tuliwat he haudalle ja kan-
toiwat hywänhajuisia yrttejä, jotka he oli-
wat walmistaneet ja muutamat heidän
kanssansa. Matth. 28: 1. Marc. 16: 1. Joh. 20: 1.
2. Niin he löysiwät kiwen haudalta wieri-
tetyksi pois;
3. Ja meniwät siihen sisälle, eikä löytäneet
Herran Jesuksen ruumista.
4. Ja se tapahtui, koska he siitä epäiliwät,
katso, kaksi miestä seisoi heidän tykönänsä
kiiltäwissä waatteissa.
5. Niin he peljästyiwät, ja löiwät kaswon-
sa maata päin. He sanoiwat heille: miksi
te eläwätä kuolleitten seassa etsitte?
6. Ei hän ole täällä, mutta nousi ylös;
muistakaat, kuinka hän teille sanoi, koska
hän wielä Galileassa oli,
Matth. 16: 21. l. 17: 23. l. 20: 18, 2c.
Marc. 8: 31. l. 9: 31. l. 10: 33, 34. Luc. 9: 22. l. 18: 33.
7. Sanoen: Ihmisen Poika pitää annetta-
man ylön syntisten ihmisten käsiin, ja ris-
tiinnaulittaman, ja kolmantena päiwänä
nouseman ylös.
8. Ja he muistiwat hänen sanansa;
Joh. 2: 22.
9. Ja palasiwat jälleen haudalta, ja il-
moittiwat kaikki nämät yhdelletoistakymme-
nelle ja kaikille muille. Matth. 28: 8. Marc. 16: 10.
10. Ja ne oliwat Maria Magdalena ja
Johanna ja Maria Jakobi ja muita heidän
kanssansa, jotka näitä apostoleille ilmoitti-
wat. Luc. 8: 3.
11. Ja heidän puheensa näkyi heille hou-
raukseksi, eikä uskoneet heitä.
12. Mutta Pietari nousi ja juoksi haudalle,
ja kuin hän kurkisti sisälle, näki hän ainoasti
liinawaatteet pantuna, ja meni pois ihme-
tellen itsellänsä sitä, kuin tapahtunut oli.
Joh. 20: 3, 6
13. Ja katso, kaksi heistä meni sinä päiwä-
nä yhteen kylään, joka oli Jerusalemista
kuudenkymmenen wakomitan päässä, Ema-
us nimeltä. Marc. 16: 12.
14. Ja puhuiwat keskenänsä kaikista niistä,
kuin tapahtunut oli.
15. Ja tapahtui heidän puhuissansa ja
tutkistellessansa keskenänsä, että Jesus itse
heitä lähestyi, ja matkusti heidän kanssansa.
Matth. 18: 20.
16. Mutta heidän silmänsä peitettiin, ettei
he häntä tunteneet.
17. Niin hän sanoi heille: mitkä puheet ne
owat, kuin te pidätte keskenänne käydessän-
ne, ja olette murheelliset?
18. Niin wastasi yksi, Kleophas nimeltä,
ja sanoi hänelle: oletkos ainoa muukalainen
Jerusalemissa, joka et tiedä, mitä siellä näi-
nä päiwinä tapahtui?
19. Ja hän sanoi heille: mitä? He sanoi-
wat hänelle: siitä Jesuksesta Natsarenukses-
ta, joka oli wäkewä propheeta töissä ja sa-
noissa, Jumalan ja kaiken kansan edessä.
Matth. 21: 11. Luc. 7: 16. Joh. 4: 19. l. 6: 14.
20. Kuinka meidän ylimmäiset papit ja
päämiehet antoiwat ylön hänen kuoleman
kadotukseen, ja ristiinnaulitsiwat hänen.
21. Mutta me luulimme hänen siksi, joka
Israelin piti lunastaman. Ja paitsi kaikkia
näitä on jo kolmas päiwä tänäpänä, kuin
nämät tapahtuiwat.
22. Mutta myös muutamat waimot meis-
tä owat meitä peljättäneet, jotka warahin
aamulla tuliwat haudalle;
Matth. 28: 8. Marc. 16: 10. Joh. 20: 18.
23. Ja kuin ei he löytäneet hänen ruu-
mistansa, tuliwat he ja sanoiwat, että he
enkeleinkin näyn nähneet oliwat, jotka sa-
noiwat hänen eläwän.
24. Ja muutamat niistä, jotka meidän
kanssamme oliwat, meniwät haudalle, ja
löysiwät niinkuin waimot oliwat sanoneet;
mutta ei he häntä nähneet.
25. Ja hän sanoi heille: o te tomppelit ja
hitaat sydämestä uskomaan niitä kaikkia,
kuin propheetat puhuneet owat!
26. Eikö Kristuksen pitänyt näitä kärsi-
män, ja hänen kunniaansa käymän sisälle?
Es. 50: 6. l. 53: 1, 2c. Phil. 2: 7, 2c. Hebr. 12: 2.
1 Piet. 1: 11.

27. Ja hän rupesi Mosesesta ja kaikista
prophetaista, ja selitti heille kaikki kirjoituk=
set, kuin hänestä oliwat.
1 Mos. 3: 15. l. 12: 3. l. 22: 18. l. 26: 4. l. 49: 10.
2 Sam. 7: 12. Ps. 16: 8, 9. Ps. 22: 1, x. Ps. 132: 11.
Dan. 9: 24.
28. Ja he lähestyiwät kylää, johonka he
meniwät, ja hän teetteli hänensä edemmä
käymään.
29. Ja he waateiwat häntä, sanoen: ole
meidän kanssamme, sillä ehtoo joutuu, ja
päiwä on laskenut; ja hän meni olemaan
heidän kanssansa.
1 Mos. 19: 3. Ap. T. 16: 15. Hebr. 13: 2.
30. Ja se tapahtui, koska hän atrioitsi hei=
dän kanssansa, otti hän leiwän, kiitti, mursi
ja antoi heille.
31. Niin heidän silmänsä aukeniwat, ja he
tunsiwat hänen. Ja hän katosi heidän edes=
tänsä.
32. Ja he sanoiwat keskenänsä: eikö mei=
dän sydämemme meissä palanut, koska hän
tiellä meitä puhutteli, ja selitti meille kirjoi=
tukset?
33. Ja he nousiwat sillä hetkellä, ja pala=
siwat Jerusalemiin, ja löysiwät ne yksitois=
takymmentä koossa ja ne, jotka niiden kans=
sa oliwat;
34. Jotka sanoiwat: Herra on totisesti
nousnut ylös, ja ilmaantui Simonille.
1 Cor. 15: 5.
35. Ja he jutteliwat heille, mitä tiellä ta=
pahtunut oli, ja kuinka hän heiltä oli tuttu
leiwän murtamisessa.
36. Mutta koska he näitä puhuiwat, seisoi
itse Jesus heidän keskellänsä, ja sanoi heille:
rauha olkoon teille! Marc. 16: 14. Joh. 20: 19.
37. Niin he hämmästyiwät ja peljästyi=
wät, ja luuliwat hengen näkewänsä.
38. Ja hän sanoi heille: mitä te pelkäätte?
ja miksi senkaltaiset ajatukset tulewat teidän
sydämiinne?
39. Katsokaat minun käsiäni ja jalkojani,
että minä itse olen: ruwetkaat minuun, ja
katsokaat: sillä ei hengellä ole lihaa eikä lui=
ta, niinkuin te näette minulla olewan.
Joh. 20: 20, 27.

40. Ja kuin hän nämät sanonut oli, osoitti
hän heille kätensä ja jalkansa.
41. Mutta koska ei he wielä uskoneet ilon
tähden, waan ihmetteliwät, sanoi hän heille:
onko teillä tässä mitään syötäwätä?
Joh. 21: 5.
42. Niin he paniwat hänen eteensä kappa=
leen paistettua kalaa ja wähän kimalaisen
hunajata.
43. Ja hän otti sen, ja söi heidän näh=
densä.
44. Niin hän sanoi heille: nämät owat ne
sanat, kuin minä puhuin teille, koska minä
wielä teidän kanssanne olin: sillä kaikki pi=
tää täytettämän, mitä kirjoitettu on Mosek=
sen laissa ja propheetaissa ja psalmeissa
minusta.
Matth. 16: 21. l. 17: 22. l. 20: 18. Marc. 8: 31. l. 9: 31.
l. 10: 33. Luc. 9: 22. l. 18: 31.
45. Silloin hän awasi heidän ymmärryk=
sensä kirjoituksia ymmärtämään;
46. Ja sanoi heille: niin on kirjoitettu, ja
niin tuli Kristuksen kärsiä, ja nousta kuol=
luista kolmantena päiwänä.
Ps. 16: 10. Ap. T. 17: 3.
47. Ja saarnattaman hänen nimeensä pa=
rannusta ja syntein anteeksi antamusta kai=
kissa kansoissa, ruweten Jerusalemista.
Ap. T. 13: 38. 1 Joh. 2: 12.
48. Mutta te olette näiden todistajat.
Joh. 15: 27.
49. Ja katso, minä lähetän minun Isäni
lupauksen teidän päällenne. Mutta te olkaat
Jerusalemissa siihen asti kuin te puetetaan
woimalla korkeudesta.
Joh. 14: 26. l. 15: 26. l. 16: 7. Ap. T. 1: 4. l. 2: 1, x.
50. Niin hän wei heidän ulos hamaan
Bethaniaan, ja nosti kätensä, ja siunasi
heitä. Ap. T. 1: 12.
51. Ja se tapahtui, koska hän heitä siu=
nannut oli, erkani hän heistä, ja meni ylös
taiwaaseen. Marc. 16: 19. Ap. T. 1: 9.
52. Mutta koska he häntä kumartaneet ja
rukoilleet oliwat, palasiwat he Jerusalemiin
suurella ilolla,
53. Ja oliwat aina templissä, kiittiwät ja
kunnioittiwat Jumalata. Amen!

Pyhän Johanneksen Ewangeliumi.

1 Luku.

Jesus osoitetaan olewan totinen Jumala, joka tuli ihmiseksi. Johanneksen todistus. Andreas. Pietari. Philippus. Nathanael.

Alussa oli Sana, ja se Sana oli Jumalan
lan tykönä, ja Jumala oli se Sana.
San. l. 8:22, 2c. Joh. 10:33, 36. 1 Joh. 1:1, 2. Ilm. k. 19:13.
2. Tämä oli alussa Jumalan tykönä.
3. Kaikki owat sen kautta tehdyt, ja ilman
sitä ei ole mitään tehty, joka tehty on.
Eph. 3:9. Col. 1:15, 16. Hebr. 2:10.
4. Hänessä oli elämä, ja elämä oli ihmisten
ten walkeus; Joh. 5:26. 1 Joh. 5:11.
5. Ja se walkeus pimeydessä paistaa, jota
ei pimeys käsittänyt. Es. 60:1. Joh. 8:12. l. 12:46.
6. Yksi mies oli lähetetty Jumalalta, jonka
nimi oli Johannes:
Mal. 4:5. Matth. 3:1. l. 11:14. l. 17:10, 11. Marc. 1:2. Luc. 1:13. l. 3:2. l. 7:20.
7. Se tuli siitä walkeudesta todistamaan,
että kaikki uskoisiwat hänen kauttansa.
8. Ei hän ollut se walkeus, mutta hän oli
lähetetty walkeudesta todistamaan.
9. Se oli totinen walkeus, joka walistaa
kaikki ihmiset, jotka maailmaan tulewat.
Joh. 3:19. l. 9:5. l. 12:35.
10. Se oli maailmassa, ja maailma on
hänen kauttansa tehty, ja ei maailma häntä
tuntenut. Hebr. 1:2.
11. Hän tuli omillensa: ja ei hänen omansa
sa häntä ottaneet wastaan.
12. Mutta niille, jotka hänen ottiwat wastaan,
taan, antoi hän woiman Jumalan lapsiksi
tulla, jotka uskowat hänen nimensä päälle;
Rom. 8:15, 16. Gal. 3:26. 2 Piet. 1:4. 1 Joh. 3:1.
13. Jotka ei werestä eikä lihan tahdosta,
ei myös miehen tahdosta, mutta Jumalasta
ta syntyneet owat. Joh. 3:5. 1 Piet. 1:23. Jac. 1:18.
14. Ja sana tuli lihaksi, ja asui meidän
seassamme, (ja me näimme hänen kunniansa
sa niinkuin ainoan Pojan kunnian Isästä,)
täynnä armoa ja totuutta.
Matth. 1:16, 18. l. 17:2. Luc. 1:31. l. 2:7. Col. 1:10. 1 Tim. 3:16.
15. Johannes todisti hänestä, ja huusi,
sanoen: tämä oli se, josta minä sanoin: minun
nun jälkeeni on tulewa, joka minun edelläni
on ollut; sillä hän oli ennen kuin minä.
Matth. 3:11. Marc. 1:7. Rom. 3:26, 31.
16. Ja me olemme kaikki hänen täydellisyydestänsä
syydestänsä saaneet, ja armon armosta.
Joh. 3:34. Col. 2:3, 9.
17. Sillä laki on Mosekssen kautta annettu:
armo ja totuus on Jesuksen Kristuksen kautta
ta tullut. 2 Mos. 20:1, 2c. 5 Mos. 5:6, 2c.
18. Ei ole kenkään koskaan Jumalata nähnyt:
nyt: ainokainen Poika, joka on Isän helmassa,
massa, hän ilmoitti meille.
2 Mos. 33:20. Matth. 11:27. Luc. 10:22. Joh. 6:46. 1 Tim. 6:16. 1 Joh. 4:12.
19. Ja tämä on Johanneksen todistus,
koska Judalaiset lähettiwät Jerusalemista
papit ja Lewitat kysymään häneltä: kukas
olet? Joh. 5:33.
20. Ja hän todisti ja ei kieltänyt, ja hän
todisti, sanoen: en minä ole Kristus.
Joh. 3:28. Ap. T. 13:25.
21. Ja he kysyiwät häneltä: kukasta siis?
oletkos Elias? Hän sanoi: en. Oletkos
propheeta? Hän wastasi: en. 5 Mos. 18:15.
22. Niin he sanoiwat hänelle: kukas olet?
että me antaisimme niille wastauksen, jotka
meidän lähettiwät: mitäs sanot itsestäs?
23. Hän sanoi: minä olen huutawan ääni
korwessa: walmistakaat Herran tietä, niinkuin
kuin Jesaias propheeta sanoi.
Es. 40:3. Matth. 3:3. Marc. 1:3. Luc. 3:4.
24. Ja jotka lähetetyt oliwat, oliwat Phariseuksista.
riseuksista.
25. Ja he kysyiwät häneltä, ja sanoiwat
hänelle: miksi siis sinä kastat, jos et sinä
ole Kristus, eikä Elias, eikä propheeta?
26. Johannes wastasi heitä, ja sanoi: minä
nä kastan wedellä; mutta teidän keskellänne
seisoo, jota et te tunne: Matth. 3:11. Luc. 3:16.
27. Hän on se, joka minun jälkeeni tulee,
joka minun edelläni on ollut, jonka kengän
rihmoja en minä ole kelwollinen päästämään.
mään.
28. Nämät tapahtuiwat Bethabarassa,
sillä puolella Jordanin, kussa Johannes
kasti.
29. Toisena päiwänä näki Johannes Jesuksen
suksen tykönsä tulewan, ja sanoi: katso, se
Jumalan karitsa, joka pois ottaa maailman
synnin! 2 Mos. 12:3. Es. 53:7. 1 Cor. 5:7. 1 Piet. 1:19.
30. Tämä on se, josta minä sanoin: minun
nun jälkeeni tulee mies, joka minun edelläni
on ollut; sillä hän oli ennen kuin minä.
31. Ja en minä häntä tuntenut; mutta
että hän ilmestyi Israelissa, sentähden
tulin minä wedellä kastamaan.
Ap. T. 1:5.
32. Ja Johannes todisti, sanoen: minä
näin Hengen taiwaasta tulewan alas niin-

kuin kyyhkyisen, ja seisahtawan hänen päällensä. Matth. 3:16. Marc. 1:10. Luc. 3:22.

33. Ja en minä häntä tuntenut; mutta joka minun lähetti wedellä kastamaan, se sanoi minulle: jonka päälle sinä näet Hengen tulewan alas ja seisahtawan hänen päällensä, hän on se, joka kastaa Pyhällä Hengellä. Matth. 3:11.

34. Ja minä näin sen, ja todistin hänen olewan Jumalan Pojan.

35. Toisena päiwänä seisoi Johannes taas, ja kaksi hänen opetuslapsistansa.

36. Ja kuin hän näki Jesuksen käywän, sanoi hän: katso, Jumalan karitsa!

37. Ja ne kaksi opetuslasta kuuliwat hänen puhuwan, ja seurasiwat Jesusta.

38. Mutta Jesus käänsi itsensä, ja näki ne häntä seuraawan, ja sanoi heille:

39. Mitä te etsitte? Niin he sanoiwat hänelle: Rabbi, (se on niin paljo sanottu: opettaja,) kussas asut?

40. Hän sanoi heille: tulkaat ja katsokaat; ja he tuliwat ja näkiwät, kussa hän asui, ja oliwat sen päiwän hänen tykönänsä, ja se oli lähes kymmenes hetki.

41. Andreas, Simon Pietarin weli, oli yksi niistä kahdesta, jotka sen Johannekselta kuulleet oliwat, ja häntä seurasiwat.

42. Tämä löysi ensin weljensä Simonin, ja sanoi hänelle: me löysimme Messian; se on niin paljon kuin: woideltu. Matth. 4:18.

43. Ja hän toi hänen Jesuksen tykö. Mutta koska Jesus katsoi hänen päällensä, sanoi hän: sinä olet Simon Jonan poika, ja sinä pitää kutsuttaman Kephas; se on niin paljo kuin: kallio. Matth. 16:18.

44. Toisena päiwänä tahtoi Jesus mennä Galileaan, ja löysi Philippuksen, ja sanoi hänelle: seuraa minua!

45. Mutta Philippus oli Bethsaidasta, Andreaksen ja Pietarin kaupungista.

46. Philippus löysi Nathanaelin ja sanoi hänelle: me olemme sen löynneet, josta Moses kirjoitti laissa ja propheetat, Jesuksen, sen Josephin pojan Natsaretista.

1 Mos. 3:15. l. 22:18. l. 49:10. 5 Mos. 18:18. 2 Sam. 7:12. Es. 7:14. l. 9:6. l. 40:10, 11. l. 45:8. l. 53:1, rc. Jer. 23:5. l. 33:14. Hes. 34:23. l. 37:24. Dan. 9:24. Mich. 5:1. Zach. 6:12. l. 9:9. Matth. 2:23. Luc. 2:4. Joh. 7:41, 42.

47. Ja Nathanael sanoi hänelle: tulleeko Natsaretista jotain hywää? Philippus sanoi hänelle: tule ja katso. Joh. 12:21.

48. Jesus näki Nathanaelin tykönsä tulewan, ja sanoi hänestä: katso, totisesti oikia Israelita, jossa ei petosta ole.

49. Nathanael sanoi hänelle: mistäs minun tunnet? Jesus wastasi, ja sanoi hänelle: ennenkuin Philippus kutsui sinua fiikunapuun alla ollessas, näin minä sinun.

50. Wastasi Nathanael, ja sanoi hänelle: Rabbi, sinä olet Jumalan Poika, sinä olet Israelin kuningas.

51. Jesus wastasi, ja sanoi hänelle: sinä uskot, että minä sanoin sinulle: minä näin sinun fiikunapuun alla. Sinä saat wielä suurempia nähdä.

52. Ja sanoi hänelle: totisesti, totisesti sanon minä teille: tästedes pitää teidän näkemän taiwaan awoi, ja Jumalan enkelit astuwan ylös ja tulewan alas Ihmisen Pojan päälle. 1 Mos. 28:12.

Matth. 4:11. Luc. 22:43. l. 24:4. Ap. T. 1:10.

2 Luku.

Häät Galilean Kanaassa. Jesus waeltaa Kapernaumiin ja sieltä pääsiäiselle Jerusalemiin, kussa hän puhdistaa templin.

Ja kolmantena päiwänä oliwat häät Galilean Kanaassa, ja Jesuksen äiti oli siellä;

2. Niin Jesus ja hänen opetuslapsensa kutsuttiin myös häihin.

3. Ja koska wiina puuttui, sanoi Jesuksen äiti hänelle: ei heillä ole wiinaa.

4. Jesus sanoi hänelle: waimo, mitä minun on sinun kanssas? ei minun aikani ole wielä tullut.

5. Hänen äitinsä sanoi palwelioille: mitä hän teille sanoo, se tehkäät.

6. Niin siellä oli kuusi kiwistä wesiastiata pantuna Judalaisten puhdistamisen tawan jälkeen, ja kukin weti kaksi eli kolme mittaa. Marc. 7:3.

7. Jesus sanoi heille: täyttäkäät wesiastiat wedellä. Ja he täyttiwät ne ylön täyteen.

8. Ja hän sanoi heille: pankaat nyt sisälle, ja wiekäät edeskäywälle. Ja he weiwät.

9. Mutta koska edeskäyppä maisti sitä wettä, joka wiinaksi tullut oli, (eikä tiennyt kusta se tuli, mutta palweliat tiesiwät, jotka weden ammunsiwat,) kutsui edeskäyppä yljän,

10. Ja sanoi hänelle: jokainen antaa ensisti hywää wiinaa, ja kuin juowutaan, niin sitte huonompata: sinä kätkit hywän wiinan tähän asti.

11. Tämä on ensimäinen tunnustähti, jonka Jesus teki Galilean Kanaassa, ja ilmoitti kunniansa. Ja hänen opetuslapsensa uskoiwat hänen päällensä.

12. Sitte meni hän alas Kapernaumiin, ja hänen äitinsä ja hänen weljensä ja hänen opetuslapsensa, eikä siellä kauwan wiipyneet.

13. Ja Judalaisten pääsiäinen oli läsnä, ja Jesus meni ylös Jerusalemiin.

14. Ja löysi templissä istuwan ne, jotka
karjaa, lampaita ja kyhkyläisiä myyskenteli=
wät, ja waihettajat.
15. Ja hän teki ruoskan köysistä, ja ajoi
ulos ne kaikki templistä, ja lampaat ja kar=
jan, ja heitti pois waihettajain rahan, ja
maahan kukisti pöydät.
Matth. 21:12. Marc. 11:15. Luc. 19:45.
16. Ja sanoi niille, jotka kyhkyisiä myiwät:
wiekäät nämät täältä pois, ja älkäät tehkö
minun Isäni huonetta kauppahuoneeksi.
17. Mutta hänen opetuslapsensa muisti=
wat kirjoitetuksi: sinun huonees kiiwaus on
minun syönyt. Ps. 69:10.
18. Niin wastasiwat Judalaiset, ja sanoi=
wat hänelle: mitä merkkiä sinä meille osoi=
tat, ettäs näitä teet?
Matth. 12:38. l. 16:1. Marc. 8:11. Luc. 11:29. Joh. 6:30.
19. Jesus wastasi, ja sanoi heille: jaotta=
kaat maahan tämä templi, ja minä tahdon
sen kolmantena päiwänä raketa ylös.
Matth. 26:61. l. 27:40. Marc. 14:58. l. 15:29.
20. Niin Judalaiset sanoiwat: tätä templiä
on rakettu kuusi wiidettäkymmentä ajast=
aikaa, ja sinä rakennat sen kolmena päi=
wänä?
21. Mutta hän sanoi ruumiinsa templistä.
22. Koska hän siis oli kuolluista nousnut,
muistiwat hänen opetuslapsensa hänen sen
heillensä sanoneeksi, ja uskoiwat Raamatun
ja sen puheen, kuin Jesus oli puhunut.
Luc. 24:8.
23. Mutta koska hän pääsiäisjuhlapäiwä=
nä oli Jerusalemissa, uskoiwat monta hä=
nen nimensä päälle, koska he näkiwät ne
tunnustähdet, kuin hän teki.
24. Mutta ei Jesus uskonut itseänsä heille;
sillä hän tunsi heidän kaikki;
25. Ja ei tarwinnut, että joku olis ihmi=
sestä todistanut; sillä hän tiesi, mitä ihmi=
sessä oli. Joh. 6:64. Ap. T. 1:24. Ilm. k. 2:23.

3 Luku.

Jesus ja Nikodemus. Johannes ja hänen opetuslapsensa.

Niin oli yksi mies Pharisenksista, Nikode=
mus nimeltä, Judalaisten ylimmäinen.
Joh. 7:50. l. 19:39.
2. Se tuli yöllä Jesuksen tykö, ja sanoi
hänelle: Mestari, me tiedämme, että sinä
olet Jumalasta opettajaksi tullut; sillä ei
taida kenkään niitä tunnustähtejä tehdä,
kuin sinä teet, jollei Jumala ole hänen kans=
sansa. Joh. 9:16, 33. Ap. T. 10:38.
3. Jesus wastasi, ja sanoi hänelle: toti=
sesti, totisesti sanon minä sinulle: ellei joku
wastuudesta synny, ei hän taida Jumalan
waltakuntaa nähdä. Tit. 3:5.
4. Nikodemus sanoi hänelle: kuinka taitaa
ihminen wanhana syntyä? taitaako hän äi=
tinsä kohtuun jälleen mennä, ja syntyä?
5. Jesus wastasi: totisesti, totisesti sanon
minä sinulle: ellei joku synny wedestä ja
Hengestä, ei hän taida Jumalan waltakun=
taan sisälle tulla. Marc. 16:16.
6. Mitä lihasta syntynyt on, se on liha, ja
mitä Hengestä syntynyt on, se on henki.
7. Älä ihmettele, että minä sanoin sinulle:
teidän pitää uudesta syntymän.
8. Tuuli puhaltaa, kussa hän tahtoo, ja
sinä kuulet hänen humunsa, ja et tiedä, kus=
ta hän tulee taikka kuhunka hän menee: näin
on jokainen, kuin hengestä syntynyt on.
Saarn. 11:5. 1 Cor. 2:11.
9. Wastasi Nikodemus, ja sanoi hänelle:
kuinka ne taitawat tapahtua? Joh. 6:52, 60.
10. Jesus wastasi, ja sanoi hänelle: sinä
olet mestari Israelissa: ja et näitä tiedä!
11. Totisesti, totisesti sanon minä sinulle:
me puhumme, mitä me tiedämme, ja todis=
tamme, mitä me näemme, ja et te ota was=
taan meidän todistustamme.
Joh. 7:16. l. 8:28. l. 12:49. l. 14:24.
12. Jos minä maallisia teille sanoin, ja et
te usko: kuinka te uskoisitte, jos minä tai=
waallisia teille sanoisin?
13. Ei astu kenkään ylös taiwaaseen, waan
joka taiwaasta astui alas, Ihmisen Poika,
joka on taiwaassa. Joh. 6:62. Eph. 4:9.
14. Ja niinkuin Moses ylönsi kärmeen
korwessa, niin myös Ihmisen Poika pitää
ylöttämän:
4 Mos. 21:9. 2 Kun. k. 18:4. Joh. 8:28. l. 12:32.
15. Että jokainen, kuin uskoo hänen pääl=
lensä, ei pidä hukkuman, mutta ijankaikkisen
elämän saaman. Luc. 19:10. Joh. 6:27, 40, 54.
16. Sillä niin on Jumala maailmaa ra=
kastanut, että hän antoi hänen ainoan Poi=
kansa, että jokainen, kuin uskoo hänen pääl=
lensä, ei pidä hukkuman, mutta ijankaikkisen
elämän saaman. Rom. 5:8. l. 8:38, 39. 1 Joh. 4:9.
17. Sillä ei Jumala lähettänyt Poikaansa
maailmaan, tuomitsemaan maailmaa, mut=
ta että maailma pitää hänen kauttansa wa=
pahdettaman.
Luc. 9:56. Joh. 9:39. l. 12:47. 1 Joh. 4:14.
18. Joka hänen päällensä uskoo, ei häntä
tuomita; mutta joka ei usko, se on jo tuo=
mittu; sillä ei hän uskonut Jumalan ainoan
Pojan nimen päälle.
Joh. 5:24. l. 6:40. l. 20:31. Ap. T. 4:12.
19. Mutta tämä on tuomio: että walkeus
tuli maailmaan, ja ihmiset rakastiwat enäm=

min pimeyttä kuin walkeutta; sillä heidän työnsä oliwat pahat. Joh. 1:5, 10, 11.
20. Sillä jokainen, joka pahaa tekee, se wihaa walkeutta, eikä tule walkeuteen, ettei hänen töitänsä pitäisi laitettaman.
Joh. 24: 13, 15, 16.
21. Mutta joka totuuden tekee, se tulee walkeuteen, että hänen työnsä nähtäisiin; sillä ne owat Jumalassa tehdyt.
22. Sitte tuli Jesus ja hänen opetuslapsensa Judean maahan, ja asui siellä heidän kanssansa, ja kasti. Joh. 4: 2.
23. Mutta Johannes kasti myös Enonissa läsnä Salimia, sillä siellä oli paljo wettä: ja he tuliwat ja kastettiin.
1 Sam. 9: 4. Matth. 3: 6. Luc. 3: 7.
24. Sillä ei Johannes ollut wielä silloin wankeuteen heitetty. Matth. 14: 3.
25. Niin tuli kysymys Johannefsen opetuslasten ja Judalaisten wälillä puhdistuksesta.
26. Ja he tuliwat Johannefsen tykö ja sanoiwat hänelle: opettaja, se joka sinun kanssas oli toisella puolella Jordanin, josta sinä todistit, katso, hän kastaa, ja jokainen menee hänen tykönsä.
Matth. 3: 11. Marc. 1: 7. Luc. 3: 16. Joh. 1: 15.
27. Johannes wastasi, ja sanoi: ei ihminen taida mitään ottaa, ellei hänelle anneta taiwahasta. 2 Cor. 4: 7. Jac. 1: 17.
28. Te olette itse minun todistajani, että minä olen sanonut: en minä ole Kristus, waan minä olen hänen edellänsä lähetetty.
Mal. 3: 1. Matth. 11: 10. Marc. 1: 2. Luc. 1: 17. l. 7: 27. Joh. 1: 6, 20, 30.
29. Jolla on morsian, se on ylkä; mutta yljän ystäwä, joka seisoo ja kuultelee häntä, se iloittaa itseänsä yljän äänestä sangen suuresti; sentähden on tämä minun iloni täytetty.
30. Hänen tulee kaswaa, mutta minun pitää wähenemän.
31. Joka ylhäältä tulee, se on kaikkein päällä, ja joka maasta on, se on maasta ja puhuu maasta. Joka taiwaasta tulee, hän on kaikkein ylin.
32. Ja mitä hän nähnyt ja kuullut on, sen hän todistaa, ja ei kenkään ota wastaan hänen todistustansa.
Joh. 5: 20. l. 8: 26. l. 12: 49. l. 14: 10.
33. Joka hänen todistuksensa otti wastaan, se päätti Jumalan olewan totisen.
Rom. 3: 4. 1 Joh. 5: 10.
34. Sillä jonka Jumala lähetti, se puhuu Jumalan sanoja: sillä ei Jumala anna Henkeä mitalla.
Ps. 45: 8. Es. 11: 2. Joh. 1: 16. Ap. T. 10: 38. Eph. 4: 7.
35. Isä rakastaa Poikaa, ja antoi kaikki hänen käteensä. Matth. 11: 27. l. 28: 18. Luc. 10: 22. Joh. 5: 22. l. 17: 2. Hebr. 2: 8.
36. Joka uskoo Pojan päälle, hänellä on ijankaikkinen elämä; mutta joka ei usko Pojan päälle, ei hänen pidä elämätä näkemän, mutta Jumalan wiha pysyy hänen päällänsä. 5 Mos. 29: 20. l. 32: 22. Joh. 6: 47. 1 Joh. 5: 11, 12.

4 Luku.

Jesus kääntää monta Samarialaista.
Päämiehen poika.

Koska siis Herra ymmärsi Phariseusten kuulleeksi, että Jesus teki enämmän opetuslapsia ja kasti, kuin Johannes: Joh. 3: 22, 26.
2. (Waikka ei Jesus itse kastanut, mutta hänen opetuslapsensa,)
3. Jätti hän Judean, ja meni jälleen Galileaan.
4. Mutta hänen piti Samarian kautta waeltaman.
5. Niin hän tuli Samarian kaupunkiin, joka kutsutaan Sichar, läheš sitä maankartanoa, jonka Jakob oli pojallensa Josephille antanut. 1 Mos. 33: 19. l. 48: 22. Jos. 24: 32.
6. Niin siellä oli Jakobin lähde. Koska Jesus matkasta oli wäsynyt, istui hän lähteen päälle, ja se oli liki kuudetta hetkeä.
7. Niin tuli yksi Samarian waimo wettä ammuntamaan, ja Jesus sanoi hänelle: anna minun juodakseni.
8. Sillä hänen opetuslapsensa oliwat menneet kaupunkiin ruokaa ostamaan.
9. Sanoi Samarian waimo hänelle: kuinka sinä minulta juoda anot, joka olet Judalainen, ja minä olen Samarialainen? sillä ei Judalaiset pidä yhtään kanssakäymistä Samarialaisten kanssa.
2 Kun. k. 17: 24. Luc. 9: 52, 53. Joh. 8: 48. Ap. T. 10: 28.
10. Jesus wastasi, ja sanoi hänelle: jos sinä tietäisit Jumalan lahjan, ja kuka se on, joka sinulle sanoo: anna minun juodakseni! niin sinä anoisit häneltä, ja hän antaisi sinulle eläwätä wettä. Ps. 23: 2. Es. 12: 3.
11. Sanoi waimo hänelle: Herra, eipä sinulla ole milläs ammunnat, ja lähde on sywä; kusta siis sinulla on sitä eläwätä wettä? Jer. 2: 13.
12. Oletkos sinä suurempi kuin meidän isämme Jakob, joka meille tämän kaiwon antoi? ja hän joi itse siitä, ja hänen lapsensa, ja hänen karjansa.
13. Jesus wastasi, ja sanoi hänelle: jokainen kuin juo tästä wedestä, hän janoo jälleen; Joh. 6: 58.
14. Mutta joka siitä wedestä juo, kuin minä hänelle annan, ei hän janoo ijankaikki=

sesti; waan se wesi, jonka minä hänelle annan, tulee hänessä sen weden lähteeksi, joka kuohuu ijankaikkiseen elämään.

Es. 55: 1. Joh. 6: 27, 35. l. 7: 38.

15. Sanoi waimo hänelle: Herra, anna minulle sitä wettä, etten minä janoisi, enkä tarwitsisi tulla tänne ammuntamaan.

16. Jesus sanoi hänelle: mene, kutsu sinun miehes, ja tule tänne.

17. Waimo wastasi, ja sanoi hänelle: ei minulla ole miestä. Sanoi Jesus hänelle: oikein sinä sanoit: ei minulla ole miestä.

18. Sillä wiisi miestä on sinulla ollut, ja se kuin sinulla nyt on, ei ole sinun miehes. Sen sinä oikein sanoit.

19. Waimo sanoi hänelle: Herra, minä näen, että sinä olet propheeta.

Luc. 7: 16. l. 24: 19. Joh. 6: 14.

20. Meidän isämme owat tällä wuorella kumartaneet ja rukoilleet, ja te sanotte: Jerusalemissa on se sia, jossa pitää rukoiltaman.

5 Mos. 12: 5, 11. 1 Kun. k. 9: 3. 1 Aika k. 7: 12.

21. Jesus sanoi hänelle: waimo, usko minua: se aika tulee, ettet te tällä wuorella eikä Jerusalemissa Isää rukoile.

22. Et te tiedä, mitä te rukoilette, mutta me tiedämme, mitä me rukoilemme; sillä autuus on Judalaisista.

2 Kun. k. 17: 29. Es. 2: 3. Luc. 24: 47. Rom. 3: 2. l. 9: 4.

23. Mutta hetki tulee, ja jo nyt on, että totiset rukoiliat rukoilewat Isää hengessä ja totuudessa; sillä Isä tahtoo myös senkaltaisia, jotka häntä rukoilewat.

24. Jumala on henki, ja jotka häntä rukoilewat, niiden pitää hengessä ja totuudessa häntä rukoileman.

2 Cor. 3: 17.

25. Waimo sanoi hänelle: minä tiedän, että Messias on tulewa, joka kutsutaan Kristus: koska se tulee, niin hän ilmoittaa meille kaikki.

26. Jesus sanoi hänelle: minä olen se, joka sinun kanssas puhun.

Joh. 9: 37.

27. Silloin tuliwat hänen opetuslapsensa ja ihmetteliwät, että hän sitä waimoa puhutteli; ei kuitenkaan kenkään sanonut: mitäs kysyt? eli, mitäs häntä puhuttelet?

28. Niin waimo jätti wesiastiansa, ja meni kaupunkiin, ja sanoi niille ihmisille:

29. Tulkaat katsomaan sitä ihmistä, joka minulle sanoi kaikki, mitä minä tehnyt olen: olleeko hän Kristus?

30. Niin he läksiwät kaupungista, ja meniwät hänen tykönsä.

31. Mutta sillä wälillä rukoiliwat opetuslapset häntä, sanoen: Rabbi, syö.

32. Waan hän sanoi heille: minulla on ruokaa syödäkseni, jota et te tiedä.

33. Niin opetuslapset sanoiwat keskenänsä: lieneekö joku hänelle syötäwätä tuonut?

34. Jesus sanoi heille: minun ruokani on se, että minä teen hänen tahtonsa, joka minun lähetti, ja täytän hänen tekonsa.

35. Ettekö te sano: wielä owat neljä kuukautta ja elon aika tulee? katso, minä sanon teille: nostakaat silmänne ylös, ja katsokaat wainioita; sillä ne owat jo walkiat elonajaksi.

Matth. 9: 37. Luc. 10: 2.

36. Ja joka niittää, hän saa palkan, ja kokoo hedelmän ijankaikkiseen elämään: että kylwäjä ja niittäjä ynnä iloitsisiwat.

37. Sillä tässä on se sana tosi: toinen on joka kylwää, ja toinen joka niittää.

38. Minä lähetin teidän niittämään, jossa et te ole työtä tehneet: muut owat työtä tehneet, ja te olette heidän työnsä päälle tulleet.

39. Mutta monta Samarialaista siitä kaupungista uskoiwat hänen päällensä sen waimon puheen tähden, joka sanoi: hän on minulle kaikki sanonut, mitä minä tehnyt olen.

40. Koska siis Samarialaiset tuliwat hänen tykönsä, rukoiliwat he häntä wiipymään heidän tykönänsä. Ja hän wiipyi siellä kaksi päiwää.

41. Ja paljon usiammat uskoiwat hänen sanansa tähden,

42. Ja sanoiwat sille waimolle: emme nyt silleen usko sinun puhees tähden; sillä me olemme itse kuulleet ja tiedämme, että hän on totisesti Kristus, maailman wapahtaja.

Joh. 17: 18.

43. Mutta kahden päiwän perästä läksi hän sieltä ja meni Galileaan.

44. Sillä Jesus todisti itse, ettei propheeta maksa isänsä maalla mitään.

Matth. 13: 57. Marc. 6: 4. Luc. 4: 24.

45. Koska hän siis tuli Galileaan, ottiwat Galilealaiset hänen wastaan, jotka oliwat nähneet kaikki ne, kuin hän Jerusalemissa juhlana tehnyt oli: sillä he oliwat myös juhlalle tulleet.

Matth. 4: 12. Marc. 1: 14.

46. Niin Jesus tuli taas Galilean Kanaan, kussa hän weden wiinaksi tehnyt oli. Ja oli yksi kuninkaan mies, jonka poika sairasti Kapernaumissa.

Joh. 2: 1, 11.

47. Koska hän kuuli, että Jesus oli tullut Judeasta Galileaan, meni hän hänen tykönsä ja rukoili häntä tulemaan alas ja parantamaan hänen poikaansa, joka oli kuolemallansa.

48. Sanoi siis Jesus hänelle: ellet te näe tunnustähtiä ja ihmeitä, niin et te usko.

1 Cor. 1: 22.

49. Sanoi kuninkaan mies hänelle: Herra, tule alas, ennenkuin minun poikani kuolee.
50. Jesus sanoi hänelle: mene, sinun poikas elää. Ja mies uskoi sanan, jonka Jesus sanoi hänelle, ja meni.
51. Niin hänen mennessänsä, kohtasiwat hänen palweliansa hänen ja ilmoittiwat hänelle, sanoen: sinun poikas elää.
52. Niin hän tutki heiltä hetkeä, jolla hän parani, ja he sanoiwat hänelle: eilein seitsemännellä hetkellä antoi wilutauti hänen ylön.
53. Niin isä ymmärsi sen sikst hetkeksi, jolla Jesus sanoi hänelle: sinun poikas elää. Ja hän uskoi ja koko hänen huoneensa.
54. Tämä on toinen tunnustähti, jonka Jesus teki tullessansa Judeasta Galileaan.

5 Luku.

Bethesda. Kristuksen personan ja wiran korkeus.

Sitte oli Judalaisten juhlapäiwä, ja Jesus meni ylös Jerusalemiin.

3 Mos. 23: 2. 5 Mos. 16: 1.

2. Mutta Jerusalemissa on lammasportin tykönä yksi lammikko, joka Hebrean kielellä kutsutaan Bethesda, jossa oli wiisi wajaa,
3. Joissa makasi suuri joukko sairaita, sokeita, ontuwia, halwatuita, jotka weden liikuttamista odottiwat.
4. Sillä enkeli tuli alas määrätyllä ajalla lammikkoon, ja sekoitti weden: joka siis ensimäisenä weteen astui, koska se sekoitettu oli, niin se parani, ehkä missä ikänä taudissa hän oli.
5. Niin oli siellä yksi mies, joka kahdeksan neljättäkymmentä ajastaikaa oli sairastanut.
6. Koska Jesus hänen näki makaawan ja tunsi hänen jo kauwan sairastaneen, sanoi hän hänelle: tahdotkos tulla terweeksi?
7. Sairas wastasi häntä: Herra, ei ole minulla sitä ihmistä, joka minun wie, koska wesi sekoitettu on, lammikkoon; mutta koska minä tulen, niin on toinen minun edelläni siihen astunut.
8. Jesus sanoi hänelle: nouse, ota wuotees ja käy. Matth. 9: 6. Marc. 2: 11. Luc. 5: 24.
9. Ja kohta parani se ihminen, ja otti wuoteensa ja käwi. Ja se päiwä oli sabbatti. Joh. 9: 14.
10. Sanoiwat siis Judalaiset paratulle: nyt on sabbatti, ei sinun sowi wuodetta kantaa. 2 Mos. 20: 10. 5 Mos. 5: 12. Neh. 13: 19.

Jer. 17: 21, 22. Matth. 12: 2. Marc. 2: 24. Luc. 6: 2.

11. Hän wastasi heitä: joka minun paransi, se sanoi minulle: ota wuotees ja käy.
12. Niin he kysyiwät häneltä: kuka on se ihminen, joka sinulle sanoi: ota wuotees ja käy?
13. Mutta ei se parattu tiennyt, kuka se oli; sillä Jesus oli mennyt pois kansan tähden, joka siinä paikassa oli.
14. Sitte löysi Jesus hänen templissä, ja sanoi hänelle: katso, sinä olet parattu: älä silleen syntiä tee, ettei jotain pahempata sinulle tapahtuisi. Matth. 12: 45. Joh. 8: 11.
15. Niin se ihminen meni pois, ja ilmoitti Judalaisille, että Jesus oli se, joka hänen parantanut oli.
16. Ja Judalaiset wainosiwat sentähden Jesusta, ja etsiwät häntä tappaaksensa, että hän senkaltaisia teki sabbattina.
17. Niin Jesus wastasi heitä: minun Isäni tekee työtä hamaan tähän asti, ja minä myös teen työtä. Joh. 9: 4. l. 14: 10.
18. Sentähden etseiwät Judalaiset häntä wielä enämmin tappaaksensa, ettei hän ainoastansa sabbattia rikkonut, mutta myös sanoi Jumalan isäksensä, ja teki itsensä Jumalan kaltaiseksi.

Matth. 26: 65. Joh. 7: 29. l. 10: 33. Phil. 2: 6.

19. Niin Jesus wastasi, ja sanoi heille: totisesti, totisesti sanon minä teille: ei taida Poika itsestänsä mitään tehdä, ellei hän näe Isän tekewän; sillä mitä ikänä hän tekee, sitä myös Poika niin tekee. Joh. 8: 38.
20. Sillä Isä rakastaa Poikaa, ja osoittaa hänelle kaikki, mitä hän itse tekee; ja hän on wielä suurempia töitä hänelle osoittawa, kuin nämät owat, että teidän pitää ihmettelemän. Joh. 3: 35.
21. Sillä niinkuin Isä herättää ja wirwoittaa kuolleita, niin myös Poika wirwoittaa, joita hän tahtoo.
22. Sillä ei Isä ketään tuomitse, waan antoi kaiken tuomion Pojalle:

Matth. 11: 27. l. 28: 18. Joh. 17: 2. Ap. T. 17: 31.

23. Että kaikki Poikaa kunnioittaisiwat, niinkuin he Isää kunnioitsewat. Joka ei Poikaa kunnioitse, ei se kunnioitse Isää, joka hänen lähetti. 1 Joh. 2: 23.
24. Totisesti, totisesti sanon minä teille: joka kuulee minun sanani ja uskoo sen, joka minun lähetti, hänellä on ijankaikkinen elämä, ja ei hän tule tuomioon, waan menee kuolemasta elämähän. Luc. 23: 43.

Joh. 3: 18. l. 6: 40, 47. l. 8: 51. Eph. 2: 6. 1 Joh. 3: 2.

25. Totisesti, totisesti sanon minä teille: hetki tulee, ja nyt jo on, että kuolleet saawat kuulla Jumalan Pojan äänen; ja jotka sen kuulewat, ne saawat elää.

Rom. 6: 4. Gal. 2: 20. Eph. 2: 1, 5. 1 Tim. 5: 6. Ilm. k. 3: 1.

26. Sillä niinkuin Isällä on elämä itses-

sänsä, niin antoi hän myös elämän Pojalle itsessänsä olemaan;
27. Ja on hänelle myös antanut wallan tuomita, että hän on Ihmisen Poika.
28. Älkäät tätä ihmetelkö: sillä hetki tulee, jona kaikki ne, jotka haudoissa owat, saawat kuulla hänen äänensä;
Dan. 12: 2. 1 Cor. 15: 52. 1 Thess. 4: 16.
29. Ja pitää tuleman edes ne, jotka hywää tehneet owat, elämän ylösnousemiseen, mutta jotka pahaa tehneet owat tuomion ylösnousemiseen. Matth. 25: 46.
30. En minä itsestäni taida mitään tehdä: niinkuin minä kuulen, niin minä tuomitsen, ja minun tuomioni on oikia; sillä en minä etsi minun tahtoani, waan Isän tahtoa, joka minun lähetti. Joh. 6: 38.
31. Jos minä itsestäni todistaisin, niin ei minun todistukseni olisi tosi.
32. Toinen on, joka todistaa minusta, ja minä tiedän, että hänen todistuksensa on tosi, kuin hän minusta todistaa.
Es. 42: 1. Matth. 17: 5. Joh. 8: 14, 18.
33. Te lähetitte Johanneksen tykö, ja hän todisti totuuden. Joh. 1: 19.
34. Mutta en minä ihmiseltä todistusta ota; waan minä sanoin näitä, että te autuaaksi tulisitte.
35. Hän oli palawainen ja paistawainen kynttilä; mutta te tahdoitte ainoastaan wähän aikaa riemuita hänen walkeudessansa.
36. Mutta minulla on suurempi todistus kuin Johanneksen; sillä ne työt, jotka Isä antoi minulle täyttääkseni, ne työt, jotka minä teen, todistawat minusta, että Isä minun lähetti. Matth. 3: 17. Joh. 1: 32, 33. l. 10: 25.
37. Ja Isä, joka minun lähetti, hän todistaa minusta. Et te ole koskaan hänen ääntänsä kuulleet, eli hänen muotoansa nähneet.
2 Mos. 33: 20. 5 Mos. 4: 12. Marc. 1: 11. l. 9: 7. Luc. 3: 22. l. 9: 35. Joh. 6: 27. l. 12: 28. 2 Piet. 1: 17. 1 Tim. 6: 16. 1 Joh. 4: 12.
38. Ja ei teillä ole hänen sanansa pysywäinen; sillä et te usko sitä, jonka hän lähetti.
39. Tutkikaat Raamatuita; sillä niissä te luulette teillenne ijankaikkisen elämän olewan, ja ne owat, jotka todistawat minusta.
5 Mos. 18: 15. Es. 8: 20. l. 34: 16. l. 45: 8. Jer. 23: 5. Dan. 9: 24. Luc. 16: 29. l. 24: 27. Joh. 1: 45. Ap. T. 17: 11.
40. Ja et te tahdo tulla minun tyköni, että te saisitte elämän.
41. En minä pyydä kunniata ihmisiltä;
42. Waan minä tunnen teidän, ettei teissä ole Jumalan rakkaus.
43. Minä tulin Isäni nimeen, ja et te minua ota wastaan; jos joku tulee omalla nimellänsä, niin te sen otatte wastaan.
44. Kuinka te taidatte uskoa, jotka otatte kunnian toinen toiseltanne, ja sitä kunniata, joka ainoalta Jumalalta tulee, et te etsi.
Joh. 12: 43. Rom. 2: 29.
45. Älkäät luulko, että minä kannan Isän edessä teidän päällenne: se on, joka teidän päällenne kantaa, Moses, johonka te turwaatte.
46. Sillä jos te olisitte Mosesta uskoneet, niin te olisitte minun uskoneet; sillä minusta on hän kirjoittanut.
1 Mos. 3: 15. l. 22: 18. l. 49: 10. 5 Mos. 18: 18.
47. Jos et te hänen kirjoituksiansa usko, kuinka te minun sanani uskotte?

6 Luku.

Jesus ruokkii 5000 miestä. Elämän leipä.

Sitte meni Jesus Galilean meren ylitse, joka on Tyberian.
2. Ja häntä seurasi paljo kansaa, että he näkiwät hänen merkkinsä, kuin hän teki sairaissa.
3. Niin Jesus meni ylös wuorelle, ja istui siellä opetuslastensa kanssa.
4. Ja lähestyi pääsiäinen, Judalaisten juhla. 2 Mos. 12: 18. 3 Mos. 23: 5. 4 Mos. 28: 16. 5 Mos. 16: 1.
5. Koska siis Jesus nosti silmänsä, ja näki tulewan paljon kansaa tykönsä, sanoi hän Philippukselle: kusta me ostamme leipiä näiden syödä? Matth. 14: 15. Marc. 6: 35. Luc. 9: 12.
6. (Mutta sen hän sanoi kiusaten häntä: sillä hän tiesi mitä hän tekewä oli.)
7. Wastasi Philippus häntä: kahden sadan penningin leiwät ei täytyisi heille, että kukin heistä wähänkin sais.
8. Sanoi yksi hänen opetuslapsistansa hänelle, Andreas, Simon Pietarin weli:
9. Tässä on yksi poikainen, jolla on wiisi ohraista leipää ja kaksi kalaista; waan mitä ne owat näin paljolle? 2 Kun. k. 4: 43.
10. Mutta Jesus sanoi: asettakaat kansa atrioitsemaan. Ja siinä paikassa oli paljo ruohoa. Niin atrioitsi lähes wiisituhatta miestä.
11. Ja Jesus otti leiwät, kiitti ja antoi opetuslapsille, mutta opetuslapset jakoiwat atrioitsewille; niin myös kaloista niin paljon kuin hän tahtoi. 1 Sam. 9: 13.
12. Mutta koska he rawitut oliwat, sanoi hän opetuslapsillensa: kootkaat murut kuin jäiwät, ettei mitään hukkuisi.
13. Niin he kokosiwat, ja täyttiwät kaksitoistakymmentä koria muruilla, wiidestä

ohraisesta leiwästä, jotka niiltä liiaksi oli=
wat, kuin atrioitsiwat.
14. Koska siis ne ihmiset sen merkin näki=
wät kuin Jesus teki, sanoiwat he: tämä on
totisesti se Propheeta, joka maailmaan tu=
lewa oli. 5 Mos. 18:15, 18. Luc. 7:16. l. 24:19.
Joh. 1:21. l. 4:19. l. 7:40.
15. Koska Jesus ymmärsi, että he tahtoi=
wat tulla ja wäkiwallalla tehdä hänen ku=
ninkaaksi, meni hän pois taas wuorelle yksi=
nänsä. Matth. 14:23. Marc. 6:47.
16. Mutta koska ehtoo tuli, meniwät hä=
nen opetuslapsensa alas meren tykö,
17. Ja astuiwat haahteen, ja meniwät
ylitse meren Kapernaumia päin. Ja jo oli
pimiä tullut, ja ei Jesus tullut heidän ty=
könsä.
18. Niin meri nousi, että suuri tuuli pu=
halsi.
19. Ja koska he oliwat soutaneet lähes
wiisikolmattakymmentä eli kolmekymmentä
wakomittaa, näkiwät he Jesuksen käywän
meren päällä ja lähenewän haahtea; ja he
peljästyiwät.
20. Niin hän sanoi heille: minä olen: äl=
käät peljätkö.
21. Niin he tahtoiwat ottaa hänen haah=
teen; ja haaksi oli jo sen maan tykönä, jo=
honka he meniwät.
22. Toisena päiwänä, koska kansa, joka
sillä puolella merta oli, näki, ettei siellä
muuta wenhettä ollut kuin se yksi, johonka
hänen opetuslapsensa oliwat astuneet, ja
ettei Jesus ollut astunut haahteen opetus=
lastensa kanssa, waan hänen opetuslapsensa
oliwat ainoastaan matkaan lähteneet;
23. Mutta muut wenheet tuliwat Tybe=
riasta, lähes sitä paikkaa, jossa he oliwat
leipää syöneet, sitte kuin Herra oli kiittänyt;
24. Koska kansa sen näki, ettei Jesus siellä
ollut eikä hänen opetuslapsensa, astuiwat
he myös haaksiin ja meniwät Kapernau=
miin, etsein Jesusta.
25. Ja kuin he hänen siltä puolen merta
löysiwät, sanoiwat he hänelle: Rabbi, kos=
kas tänne tulit?
26. Jesus wastasi heitä, ja sanoi: totisesti,
totisesti sanon minä teille: et te etsi minua,
että te näitte ihmeen, waan että te saitte lei=
pää syödä ja olette rawitut.
27. Älkäät tehkö sitä ruokaa, joka on ka=
toowainen, waan sitä ruokaa, joka pysyy
ijankaikkiseen elämään, jonka Ihmisen Poika
teille antawa on; sillä Isä Jumala on sen
wahwistanut. Matth. 3:17. l. 17:5.
Marc. 1:11. l. 9:7. Luc. 3:22. l. 9:35. Joh. 1:32, 33.
l. 5:37. l. 8:18. l. 11:26. 2 Piet. 1:17.
28. Niin he sanoiwat hänelle: mitä mei=
dän pitää tekemän, että me taitaisimme Ju=
malan töitä tehdä?
29. Jesus wastasi, ja sanoi heille: se on
Jumalan työ, että te uskotte sen päälle,
jonka hän lähetti. 1 Joh. 3:23.
30. Niin he sanoiwat hänelle: mitä ihmet=
tä siis sinä teet, että me näkisimme ja uskoi=
simme sinun päälles? Mitä työtä sinä teet?
Matth. 12:38. l. 16:1. Marc. 8:11. Luc. 11:29.
1 Cor. 1:22.
31. Meidän isämme söiwät mannaa kor=
wessa, niinkuin kirjoitettu on: hän antoi
heille leipää taiwaasta syödäksensä.
2 Mos. 16:4. Ps. 78:24. 1 Cor. 10:3.
32. Niin Jesus sanoi heille: totisesti, toti=
sesti sanon minä teille: ei Moses sitä leipää
antanut teille taiwaasta; mutta minun Isä=
ni antaa sen totisen leiwän taiwaasta.
4 Mos. 11:7.
33. Sillä se Jumalan leipä on se, joka tai=
waasta tulee alas, ja antaa maailmalle
elämän.
34. Niin he sanoiwat hänelle: Herra, anna
meille aina sitä leipää.
35. Jesus sanoi heille: minä olen elämän
leipä: joka tulee minun tyköni, ei hän suin=
kaan isoo, ja joka uskoo minun päälleni, ei
hän koskaan janoo.
Es. 55:1. Matth. 11:28. Joh. 4:14. l. 7:37.
36. Mutta minä sanoin teille, että te näitte
minun, ja et te sittekään usko.
37. Kaikki, mitä minun Isäni antaa mi=
nulle, se tulee minun tyköni: ja joka minun
tyköni tulee, sitä en minä heitä ulos.
38. Sillä minä tulin taiwaasta alas, en
tekemään minun tahtoani, waan sen tahtoa,
joka minun lähetti. Matth. 26:39.
Marc. 14:36. Luc. 22:42. Joh. 4:34. l. 5:30.
39. Mutta se on Isän tahto, joka minun
lähetti, ettei minun pidä yhtäkään niistä
kaikista kadottaman, kuin hän minulle antoi,
mutta olen ne herättämä wiimeisenä päi=
wänä.
Ps. 109:8. Joh. 10:28. l. 17:12. l. 18:8. Ap. T. 1:28.
40. Tämä on sen tahto, joka minun lä=
hetti, että jokainen kuin näkee Pojan ja us=
koo hänen päällensä, hänellä pitää ijankaik=
kinen elämä oleman, ja minä herätän hänen
wiimeisenä päiwänä. Joh. 3:15, 16.
41. Niin Judalaiset napisiwat sitä, kuin
hän sanoi: minä olen se leipä, joka tai=
waasta tuli alas;
42. Ja sanoiwat: eikö tämä ole Jesus Jo=
sephin poika, jonka isän ja äitin me tunnem=

me? Kuinkasta hän sanoo: minä olen tullut taiwaasta alas?
Matth. 13: 55. Marc. 6: 3. Luc. 4: 22. Joh. 7: 27.
43. Niin Jesus wastasi, ja sanoi heille: älkäät napisko keskenänne.
44. Ei taida kenkään minun tyköni tulla, ellei Isä, joka minun lähetti, wedä häntä, ja minä herätän hänen wiimeisenä päiwänä.
45. Se on propheetaissa kirjoitettu: heidän pitää kaikki Jumalalta opetetuksi tuleman. Sentähden jokainen, kuin sen on Isältä kuullut ja oppinut, hän tulee minun tyköni. Es. 54: 13. Jer. 31: 34. Joh. 1: 18. 1 Thess. 4: 9. Hebr. 8: 10. l. 10: 16.
46. Ei niin, että joku on Isän nähnyt, waan joka on Jumalasta, se on Isän nähnyt. Matth. 11: 27. Luc. 10: 22.
47. Totisesti, totisesti sanon minä teille: joka uskoo minun päälleni, hänellä on ijankaikkinen elämä. Joh. 3: 18, 36.
48. Minä olen elämän leipä.
49. Teidän isänne söiwät mannaa korwessa, ja kuoliwat. 2 Mos. 16: 15. Hebr. 3: 16, 19.
50. Tämä on se leipä, joka taiwaasta tuli alas, ja joka siitä syö, ei hänen pidä kuoleman.
51. Minä olen se eläwä leipä, joka taiwaasta tuli alas: se kuin tästä leiwästä syö, hän elää ijankaikkisesti. Ja se leipä, jonka minä annan, on minun lihani, jonka minun pitää antaman maailman elämän edestä. Joh. 3: 13.
52. Niin Judalaiset riiteliwät keskenänsä, sanoen: kuinka tämä taitaa antaa lihansa meille syödä? Joh. 3: 9.
53. Jesus sanoi heille: totisesti, totisesti sanon minä teille: ellet te syö Ihmisen Pojan lihaa, ja juo hänen wertansa, niin ei ole elämä teissä.
1 Mos. 15: 6. Marc. 16: 16. Joh. 1: 12.
54. Joka syö minun lihani, ja juo minun wereni, hänellä on ijankaikkinen elämä, ja minä olen herättäwä hänen wiimeisenä päiwänä.
55. Sillä minun lihani on totinen ruoka, ja minun wereni on totinen juoma.
56. Joka syö minun lihani ja juo minun wereni, hän on minussa, ja minä hänessä.
57. Niinkuin eläwä Isä minun lähetti, ja minä elän Isäni tähden, niin myös se, joka minua syö, hän elää minunkin tähteni.
58. Tämä on se leipä, joka taiwaasta tuli alas: ei niinkuin teidän isänne söiwät mannaa ja kuoliwat. Joka tätä leipää syö, hän saa elää ijankaikkisesti. Joh. 3: 13.
59. Näitä sanoi hän synagogassa, opettaissansa Kapernaumissa.
60. Niin monta hänen opetuslapsistansa, kuin he tämän kuuliwat, sanoiwat: tämä on kowa puhe: kuka woi sitä kuulla?
61. Mutta kuin Jesus tiesi itsestänsä, että hänen opetuslapsensa siitä napisiwat, sanoi hän heille: pahoittaako tämä teitä?
62. Mitä sitte, jos te näette Ihmisen Pojan sinne menewän ylös, kussa hän ennen oli? Marc. 16: 19. Luc. 24: 51. Joh. 3: 13. Ap. T. 1: 9. Eph. 4: 8.
63. Henki on se, joka eläwäksi tekee, ei liha mitään anta: ne sanat, kuin minä teille puhun, owat henki ja elämä. 2 Cor. 3: 6.
64. Mutta muutamat teistä owat, jotka ei usko. Sillä Jesus tiesi alusta, kutka owat, jotka ei uskoneet, ja kuka hänen oli pettäwä.
Joh. 2: 25. l. 13: 11.
65. Ja hän sanoi: sentähden sanoin minä teille: ei taida kenkään tulla minun tyköni, ellei se ole annettu hänelle minun Isältäni.
66. Siitä ajasta luopuiwat monta hänen opetuslastansa hänestä ja meniwät pois, eikä hänen kanssansa enämpi waeltaneet.
67. Niin Jesus sanoi niille kahdelletoistakymmenelle: ettekö te myös tahdo mennä pois?
68. Simon Pietari wastasi häntä: Herra, kenenkäs tykö me menemme? sinulla on ijankaikkisen elämän sanat; Ap. T. 5: 20.
69. Ja me uskomme ja olemme ymmärtäneet, että sinä olet Kristus, eläwän Jumalan Poika.
Matth. 16: 16. Marc. 8: 29. Luc. 9: 20. Joh. 11: 27.
70. Jesus wastasi heitä: enkö minä ole teitä kahtatoistakymmentä walinnut? ja yksi teistä on perkele. Luc. 6: 13. Joh. 8: 44.
71. Mutta sen hän sanoi Judasta Simonin pojasta Ischariotista; sillä hän oli hänen pettäwä, ja oli yksi niistä kahdestatoistakymmenestä.

7 Luku.

Lehtimajan juhla. Kansa riitelee Kristuksesta.

Ja sitte waelsi Jesus Galileassa; sillä ei hän tahtonut waeltaa Judeassa, että Judalaiset pyysiwät häntä tappaa.
2. Niin Judalaisten lehtimajan juhla oli läsnä. 3 Mos. 23: 34.
3. Ja hänen weljensä sanoiwat hänelle: lähde täältä ja mene Judeaan, että myös sinun opetuslapses näkisiwät sinun työs, joita sinä teet.
Matth. 12: 46. Marc. 3: 31. Luc. 8: 19. Ap. T. 1: 14.
4. Sillä ei kenkään tee mitään salaa, ja tahtoo itse julki olla. Jos siis sinä näitä teet, niin julista itses maailman edessä.

5. Sillä ei hänen weljensäkään uskoneet
hänen päällensä. Marc. 3:21.
6. Niin Jesus sanoi heille: ei ole minun
aikani wielä tullut; waan teidän aikanne on
aina walmis.
7. Ei maailma taida teitä wihata, mutta
minua hän wihaa; sillä minä todistan hä-
nestä, että hänen työnsä owat pahat.
Joh. 15:18. l. 3:19. l. 14:17.
8. Menkäät te ylös juhlalle: en minä wielä
tälle juhlalle mene, sillä ei minun aikani
ole wielä täytetty. Joh. 8:20.
9. Ja koska hän näitä heille puhunut oli,
niin hän jäi Galileaan.
10. Mutta koska hänen weljensä oliwat
menneet ylös, meni hän myös juhlalle, ei
julki, waan niinkuin salaa.
11. Niin Judalaiset etsiwät häntä juhla-
na, ja sanoiwat: kussa hän on? Joh. 11:56.
12. Ja suuri napina oli hänestä kansan
seassa; sillä muutamat sanoiwat: hän on
hywä, mutta toiset sanoiwat: ei, waan hän
wiettelee kansan. Matth. 21:46. Luc. 7:16. Joh. 6:14.
13. Ei kuitenkaan yksikään hänestä julki-
sesti puhunut; sillä he pelkäsiwät Judalaisia.
Joh. 9:22. l. 12:42. l. 19:38.
14. Mutta koska jo puoli juhlaa oli kulu-
nut, meni Jesus ylös templiin, ja opetti.
15. Ja Judalaiset ihmetteliwät, sanoen:
kuinka tämä taitaa kirjaa, joka ei ole oppi-
nut?
16. Wastasi Jesus, ja sanoi heille: ei mi-
nun oppini ole minun, mutta sen, joka mi-
nun lähetti. Joh. 8:28. l. 12:49. l. 14:10, 24.
17. Jos joku tahtoo tehdä hänen tahtonsa,
niin hänen pitää tietämän tästä opista, jos
se on Jumalasta, eli jos minä itsestäni pu-
hun.
18. Joka itsestänsä puhuu, se etsii omaa
kunniatansa; mutta joka etsii sen kunniata,
joka hänen lähetti, se on wakaa, ja ei hä-
nessä ole wääryyttä. Joh. 5:41.
19. Eikö Moses antanut teille lakia, ja ei
kenkään teistä lakia täytä? Mikſi te etsitte
minua tappaaksenne?
2 Mos. 20:1, ꝛc. l. 24:3. Matth. 12:14. Marc. 3:6.
Joh. 5:16, 18. l. 10:39. l. 11:53. Ap. T. 7:53.
20. Wastasi kansa, ja sanoi: sinulla on
perkele: kuka sinua etsii tappaaksensa?
Joh. 8:48, 52. l. 10:20.
21. Jesus wastasi, ja sanoi heille: yhden
työn minä tein, ja te kaikki ihmettelette.
22. Sentähden antoi Moses teille ympäri-
leikkauksen, (ei että se Mosekselta oli, waan
isiltä,) ja te ympärileikkaatte sabbattina ih-
misen.
1 Mos. 17:10. 3 Mos. 12:3. Ap. T. 7:8. Rom. 4:11.
23. Jos ihminen sabbattina ympärileika-
taan, ettei Moseksen laki rikottaisi: närkäs-
tyttekö te minusta, että minä koko ihmisen
sabbattina paransin.
24. Alkäät tuomitko näkemisen jälkeen,
waan sanokaat oikia tuomio.
5 Mos. 1:16, 17. San. l. 24:23. Jac. 2:1.
25. Sanoiwat siis muutamat Jerusalemin
asuwaisista: eikö tämä se ole, jota he etsi-
wät tappaaksensa?
26. Ja katso, hän puhuu rohkiasti, ja ei
he hänelle mitään puhu: tietänewätkö ylim-
mäiset oikein, että hän on totisesti Kristus?
27. Mutta me kyllä tiedämme, kusta tämä
on: waan kusta Kristus tulee ja kusta hän
on, ei kenkään tiedä.
Matth. 13:55. Marc. 6:3. Luc. 4:22. Joh. 6:42.
28. Niin Jesus huusi templissä, opetti ja
sanoi: ja te tunnette minun, ja tiedätte,
kusta minä olen: ja en minä ole tullut itse
minustani, mutta hän on wakaa, joka mi-
nun lähetti, jota et te tunne.
Joh. 8:26, 42, 55. Rom. 3:4.
29. Mutta minä tunnen hänen; sillä minä
olen hänestä, ja hän lähetti minun.
Matth. 11:27. Joh. 10:15.
30. Niin he etsiwät häntä käsittääksensä;
waan ei kenkään laskenut kättänsä hänen
päällensä, sillä ei hänen aikansa ollut wielä
tullut. Marc. 11:18. Luc. 19:47, 48. l. 20:19. Joh. 8:37.
31. Mutta paljo kansasta uskoiwat hänen
päällensä, ja sanoiwat: koska Kristus tulee,
tehneekö hän enämmän ihmeitä kuin tämä
on tehnyt? Joh. 8:30.
32. Phariseukset kuuliwat kansan hänestä
senkaltaisia napisewan, ja Phariseukset ja
ylimmäiset papit lähettiwät palweliat häntä
ottamaan kiinni.
33. Niin Jesus sanoi heille: minä olen
wielä wähän aikaa teidän kanssanne, ja me-
nen sitte hänen tykönsä, joka minun lähetti.
Joh. 16:16.
34. Teidän pitää minua etsimän ja ei löy-
tämän, ja kussa minä olen, et te taida sinne
tulla. Joh. 8:21. l. 13:33.
35. Niin Judalaiset sanoiwat keskenänsä:
kuhunkasta hän mennee, ettemme häntä löy-
dä? menneekö hän Grekiläisten sekaan, jot-
ka sinne ja tänne hajoitetut owat, Grekiläi-
siä opettamaan?
36. Mikä puhe se on, kuin hän sanoi: tei-
dän pitää etsimän minua ja ei löytämän, ja
kussa minä olen, et te taida sinne tulla?
37. Mutta wiimeisenä suurena juhlapäi-
wänä seisoi Jesus ja huusi, sanoen: joka ja-
noo, se tulkaan minun tyköni ja juokaan.
3 Mos. 23:36. Es. 55:1. Joh. 4:14. l. 6:35. Ilm. k. 22:17.

38. Joka uskoo minun päälleni, niinkuin
Raamattu sanoo, hänen kohdustansa pitää
wuotaman elämän weden wirrat.
Es. 12:3. l. 44:3.
39. (Mutta sen hän sanoi siitä hengestä,
jonka niiden piti saaman, jotka uskowat hä-
nen päällensä; sillä ei Pyhä Henki wielä
silloin saapuilla ollut, ettei Jesus ollut wie-
lä kirkastettu.) Joel. 2:28. Joh. 16:7. Ap. T. 2:17.
40. Monta siis kansasta, jotka tämän pu-
heen kuuliwat, sanoiwat: tämä on totisesti
propheeta. 5 Mos. 18:15, 18.
Matth. 21:46. Luc. 7:16. Joh. 4:42. l. 6:14.
41. Muut sanoiwat: tämä on Kristus;
mutta muutamat sanoiwat: tulleeko Kristus
Galileasta? Joh. 1:46.
42. Eikö Raamattu sano Dawidin sieme-
nestä ja Bethlehemin kaupungista, kussa
Dawid oli, Kristuksen tulewan? 1 Sam. 16:1.
Ps. 132:11. Mich. 5:1. Matth. 2:5. Luc. 2:4.
43. Niin nousi riita kansan seassa hänen
tähtensä. Joh. 9:16. Luc. 10:19.
44. Mutta muutamat tahtoiwat hänen ot-
taa kiinni, ja ei kuitenkaan kenkään laskenut
käsiänsä hänen päällensä.
45. Niin palweliat tuliwat Phariseusten
ja ylimmäisten pappein tykö, ja he sanoi-
wat heille: miksette häntä tänne tuoneet?
46. Palweliat wastasiwat: ei ole ihminen
ikänä niin puhunut kuin se ihminen.
47. Phariseukset wastasiwat heitä: oletteko
te myös wietellyt?
48. Onko joku päämiehistä taikka Phari-
seuksista uskonut hänen päällensä?
Joh. 12:42. 1 Cor. 1:20. l. 2:8.
49. Waan tämä kansa, joka ei tiedä lakia,
on kirottu.
50. Niin sanoi heille Nikodemus, joka yöl-
lä oli hänen tykönsä tullut, ja oli yksi heis-
tä: Joh. 3:2.
51. Tuomitseeko meidän lakimme jonkun
ihmisen, ennenkuin kuullaan eli tietää saa-
daan, mitä hän teki? 2 Mos. 23:1.
3 Mos. 19:15. 5 Mos. 1:17. l. 17:4, 8. l. 19:15.
52. He wastasiwat, ja sanoiwat hänelle:
oletko sinä myös Galilealainen? tutki ja näe,
ettei Galileasta ole yhtään propheetata
tullut.
53. Ja niin kukin meni kotiansa.

8 Luku.

Portto. Jesuksen persona ja wirka. Judalaisten wastauspuhe.

Mutta Jesus meni Öljymäelle.
2. Ja tuli warahin huomeneltain jälleen
templiin, ja kaikki kansa tuli hänen tykönsä;
ja hän istui ja opetti heitä.
3. Mutta kirjanoppineet ja Phariseukset
toiwat yhden waimon hänen tykönsä, huo-
ruudessa otetun kiinni. Ja kuin he oliwat
sen hänen eteensä asettaneet,
4. Sanoiwat he hänelle: Mestari, tämä
waimo on löytty itse työssä, kuin hän teki
huorin.
5. Mutta Moses on laissa meitä käskenyt,
että senkaltaiset kiwillä surmattaisiin. Mi-
tästä sinä sanot? 3 Mos. 20:10. 5 Mos. 22:22.
6. Mutta sen he sanoiwat, kiusaten häntä,
kantaaksensa hänen päällensä. Mutta Jesus
kumarsi itsensä, ja kirjoitti sormellansa maa-
han.
7. Mutta koska he seisoiwat kysymyksensä
päälle, ojensi hän itsensä, ja sanoi heille:
joka teistä on synnitöin, se heittäkään ensin
häntä kiwellä. 5 Mos. 17:7.
8. Ja hän kumarsi taas itsensä, ja kirjoitti
maahan.
9. Koska he tämän kuuliwat, ja oliwat
omalta tunnolta woidut, läksiwät he ulos
yksittäin, ruweten wanhimmista, wiimeisiin
asti; ja Jesus jäi yksinänsä, ja waimo seisoi
siinä.
10. Mutta koska Jesus itsensä ojensi, ja ei
nähnyt ketään, paitsi waimoa, sanoi hän
hänelle: waimo, kussa owat ne sinun pääl-
lekantajas? Onko sinua kenkään tuominnut?
11. Hän sanoi: Herra, ei kenkään. Niin
Jesus sanoi: en minä myös sinua tuomitse:
mene ja älä silleen syntiä tee.
12. Niin Jesus puhui taas heille, ja sanoi:
minä olen maailman walkeus: joka minua
seuraa, ei hän pimeydessä waella, mutta saa
elämän walkeuden. Joh. 1:5, 9. l. 9:5. l. 12:35, 46.
13. Phariseukset sanoiwat hänelle: sinä
todistat itsestäs; ei sinun todistukses ole tosi.
14. Jesus wastasi, ja sanoi heille: waikka
minä itsestäni todistan, niin minun todis-
tukseni on tosi; sillä minä tiedän, kusta mi-
nä tulin ja kuhunka minä menen; mutta et
te tiedä, kusta minä tulin ja kuhunka minä
menen. Joh. 5:31.
15. Te tuomitsette lihan jälkeen, en minä
ketään tuomitse.
16. Ja waikka minä tuomitsisin, niin mi-
nun tuomioni on tosi; sillä en minä ole yksi-
näni, waan minä ja Isä, joka minun lähetti.
17. Ja teidän laissanne on myös kirjoi-
tettu, että kahden ihmisen todistus on tosi.
5 Mos. 17:6. l. 19:15. Matth. 18:16. 2 Cor. 13:1.
Hebr. 10:28.
18. Minä olen se, joka itsestäni todistan,
ja Isä, joka minun lähetti, todistaa myös
minusta.
19. Niin he sanoiwat hänelle: kussasta

sinun Isäs on? Jesus wastasi: et te tunne minua ettekä minun Isääni: jos te tuntisitte minun, niin te tuntisitte myös minun Isäni.
20. Nämät sanat puhui Jesus uhriarkun tykönä, opettain templissä, ja ei häntä kenkään ottanut kiinni; sillä ei hänen aikansa ollut wielä tullut. Joh. 7:8, 30.
21. Niin Jesus sanoi taas heille: minä menen pois, ja te etsitte minua, ja teidän pitää kuoleman teidän synneissänne. Kuhunka minä menen, et te sinne taida tulla. Joh. 7:34. l. 13:33.
22. Niin sanoiwat Judalaiset: tappaneeko hän itsensä, sillä hän sanoo: kuhunka minä menen, et te sinne taida tulla.
23. Ja hän sanoi heille: te olette alhaalta, ja minä olen ylhäältä: te olette maailmasta, en minä ole maailmasta. Joh. 3:31.
24. Sentähden sanoin minä teille: teidän pitää kuoleman teidän synneissänne; sillä jos et te usko, että minä se olen, niin teidän pitää kuoleman teidän synneissänne.
25. Niin he sanoiwat hänelle: kuka sinä olet? Jesus sanoi heille: se kuin minä alusta puhun teille.
26. Minulla on paljo teistä puhumista ja tuomitsemista, waan se on totinen, joka minun lähetti; ja mitä minä olen häneltä kuullut, niitä minä puhun maailmalle. Joh. 7:28.
27. Mutta ei he ymmärtäneet, että hän puhui heille Isästä.
28. Sanoi siis Jesus heille: koska te olette Ihmisen Pojan ylöntäneet, niin te ymmärrätte, että minä se olen, ja etten minä tee itsestäni mitään, waan niinkuin Isä on minun opettanut, niitä minä puhun. Joh. 12:32.
29. Ja se, joka minun lähetti, on minun kanssani. Ei Isä jättänyt minua yksinäni, sillä minä teen aina niitä, kuin hänelle kelwolliset owat.
30. Koska hän näitä puhui, niin moni uskoi hänen päällensä.
31. Niin Jesus sanoi niille Judalaisille, jotka hänen uskoiwat: jos te pysytte minun puheessani, niin te totisesti minun opetuslapseni olette.
32. Ja teidän pitää totuuden ymmärtämän, ja totuuden pitää teidän wapahtaman. Rom. 6:18.
33. Niin he wastasiwat häntä: me olemme Abrahamin siemen, ja emme ole koskaan kenenkään orjana olleet; kuinka siis sinä sanot: teidän pitää wapaaksi tuleman?
34. Jesus wastasi heitä, ja sanoi: totisesti, totisesti sanon minä teille: jokainen, kuin tekee syntiä, hän on synnin orja. Rom. 6:16. 2 Piet. 2:19.
35. Mutta ei orja pysy ijankaikkisesti huoneessa; waan poika pysyy ijankaikkisesti.
36. Jos siis Poika teidän wapaaksi tekee, niin te totisesti olette wapaat.
37. Minä tiedän, että te olette Abrahamin siemen, waan te etsitte kuolettaaksenne minua; sillä ei minun puheellani ole teissä siaa.
38. Minä puhun, mitä minä olen Isäni tykönä nähnyt, ja te teette, mitä te olette nähneet teidän isänne tykönä.
39. He wastasiwat, ja sanoiwat hänelle: Abraham on meidän isämme. Jesus sanoi heille: jos te olisitte Abrahamin lapset, niin te tekisitte Abrahamin töitä.
40. Mutta nyt te etsitte minua tappaaksenne, sitä ihmistä, joka totuuden on teille puhunut, jonka hän on Jumalalta kuullut; sitä ei Abraham tehnyt.
41. Te teette teidän isänne tekoja. Niin he sanoiwat hänelle: emme ole äpäränä syntyneet: meillä on yksi Isä, Jumala.
42. Jesus sanoi heille: jos Jumala olis teidän Isänne, niin te tosin rakastaisitte minua; sillä minä läksin ja tulin Jumalasta, en minä itsestäni tullut, waan hän lähetti minun.
43. Miksette ymmärrä tätä minun puhettani? Et te taida kuulla sitä minun sanaani.
44. Te olette isästä perkeleestä, ja teidän isänne himoja te tahdotte tehdä. Hän on ollut murhaaja alusta, ja ei pysynyt totuudessa; sillä ei totuus ole hänessä. Koska hän puhuu walhetta, niin hän puhuu omastansa; sillä hän on walehtelia ja sen isä. 1 Joh. 3:8. Jud. Ep. w. 6.
45. Mutta että minä sanon totuuden, niin et te usko minua.
46. Kuka teistä nuhtelee minua synnin tähden? jos minä sanon teille totuuden, miksette usko minua?
47. Joka on Jumalasta, se kuulee Jumalan sanat; sentähden et te kuule, ettette Jumalasta ole. 1 Joh. 4:6.
48. Niin wastasiwat Judalaiset, ja sanoiwat hänelle: emmekö me oikein sano, että sinä olet Samarialainen, ja sinulla on perkele? Joh. 7:20. l. 10:20.
49. Jesus wastasi: ei minulla ole perkele, waan minä kunnioitsen minun Isääni, ja te häwäisette minua.
50. En minä etsi omaa kunniatani, yksi on, joka sitä kysyy ja tuomitsee.
51. Totisesti, totisesti sanon minä teille:

joka kätkee minun sanani, ei hänen pidä
näkemän kuolemata ijankaikkisesti.
52. Niin Judalaiset sanoiwat hänelle: nyt
me ymmärsimme, että sinulla on perkele.
Abraham on kuollut, ja propheetat, ja sinä
sanot: joka kätkee minun sanani, ei hänen
pidä maistaman kuolemata ijankaikkisesti.
53. Oletkos sinä suurempi kuin meidän
isämme Abraham, joka kuollut on? ja pro-
pheetat owat kuolleet: miksi sinä itses teet?
54. Jesus wastasi: jos minä itseäni kun-
nioitsen, niin ei minun kunniani ole mi-
tään: minun Isäni on se, joka kunnioitsee
minua, jonka te teidän Jumalaksenne sa-
notte.
55. Ja et te tunne häntä, mutta minä tun-
nen hänen: ja jos minä sanoisin, etten mi-
nä häntä tuntisi, niin minä olisin walehte-
lia kuin tekin; mutta minä tunnen hänen,
ja kätken hänen sanansa.
56. Abraham teidän isänne iloitsi, nähdes-
sänsä minun päiwääni; hän näki sen, ja
ihastui.
57. Niin Judalaiset sanoiwat hänelle: et
sinä ole wielä wiidenkymmenen ajastajan
wanha, ja olet nähnyt Abrahamin?
58. Jesus sanoi heille: totisesti, totisesti
sanon minä teille, ennenkuin Abraham oli-
kaan, olen minä.
59. Niin he poimiwat kiwiä laskettaaksensa
häntä. Mutta Jesus lymyi, ja läksi ulos
templistä, käyden heidän keskeltänsä; ja
niin hän pääsi ulos. Joh. 10:31.

9 Luku.

Sokia parataan. Phariseukset pahenewat.

Ja Jesus, käyden ohitse, näki ihmisen, joka
oli sokiana syntynyt.
2. Ja hänen opetuslapsensa kysyiwät hä-
neltä, sanoen: Mestari, kuka syntiä teki, tä-
mä eli hänen wanhempansa, että hänen piti
sokiana syntymän?
3. Jesus wastasi: ei tämä syntiä tehnyt,
eikä hänen wanhempansa; mutta että Ju-
malan työt hänessä ilmoitettaisiin.
4. Minun tulee tehdä hänen töitänsä, joka
minun lähetti, niin kauwan kuin päiwä on.
Yö tulee, koska ei kenkään taida työtä tehdä.
5. Niin kauwan kuin minä olen maail-
massa, niin olen minä maailman walkeus.
Joh. 1:5, 9. l. 8:12. l. 13:35, 46.
6. Koska hän tämän sanonut oli, sylki
hän maahan, ja teki loan syljestä, ja woiteli
sen sokian silmät loalla;
7. Ja sanoi hänelle: mene ja pese itses sii-
nä lammikossa Siloam, se on niin paljo
kuin: lähetetty. Niin hän meni ja pesi itsen-
sä ja tuli näkemään.
8. Niin kylän miehet, ja ne, jotka hänen
oliwat nähneet sokiana, sanoiwat: eikö tämä
se ole, joka istui ja kerjäsi?
9. Muutamat wastasiwat: hän se on.
Mutta muut sanoiwat: hän on sen muotoi-
nen; waan hän itse sanoi: minä se olen.
10. Niin he sanoiwat hänelle: kuinka sinun
silmäs aukeniwat?
11. Wastasi hän, ja sanoi: se ihminen,
joka Jesukseksi kutsutaan, teki loan, ja woiteli
minun silmäni, ja sanoi minulle: mene ja
pese Siloamin lammikossa. Ja kuin minä
menin ja pesin, niin minä sain näköni.
12. Niin he sanoiwat hänelle: kussas hän
on? Hän sanoi: en minä tiedä.
13. Niin he weiwät sen, joka ennen sokia-
na ollut oli, Phariseusten tykö.
14. Ja se oli sabbatin päiwä, jona Jesus
teki loan, ja awasi hänen silmänsä.
15. Niin kysyiwät taas häneltä Phariseuk-
set, kuinka hän näkönsä saanut oli. Hän sa-
noi heille: hän pani loan minun silmäini
päälle, ja minä pesin, ja näen.
16. Niin muutamat Phariseuksista sanoi-
wat: ei se ihminen ole Jumalasta, ettei hän
pidä sabbattia. Muut sanoiwat: kuinka tai-
taa joku syntinen ihminen senkaltaisia ihmei-
tä tehdä? Ja riita oli heillä keskenänsä.
17. He sanoiwat taas sokialle: mitä sinä
hänestä sanot, joka sinun silmäs awasi?
Hän sanoi: hän on propheeta.
18. Mutta ei Judalaiset sitä uskoneet, että
hän oli sokiana ollut ja näkemään tullut,
siihen asti kuin he kutsuiwat sen wanhem-
mat, joka näkönsä saanut oli.
19. Ja he kysyiwät heiltä, sanoen: tämäkö
teidän poikanne on, jonka te sanotte sokiana
syntyneen? kuinka siis hän nyt näkee?
20. Hänen wanhempansa wastasiwat hei-
tä, ja sanoiwat: me tiedämme tämän mei-
dän pojaksemme, ja että hän sokiana synty-
nyt on.
21. Mutta kuinka hän nyt näkee, sitä em-
me tiedä, ja kuka hänen silmänsä awasi,
emme tiedä; hänellä on kyllä ikää, kysykäät
häneltä; puhukaan itse hänestänsä.
22. Näin sanoiwat hänen wanhempansa,
sillä he pelkäsiwät Judalaisia; sillä Juda-
laiset oliwat jo niin keskenänsä päättäneet,
että jos joku hänen tunnustais Kristukseksi,
sen piti synagogasta oleman suljettu ulos.
Joh. 12:42.
23. Sentähden sanoiwat hänen wanhem-
pansa: hänellä on kyllä ikää, kysykäät hä-
neltä.

24. Niin he kutsuiwat toisen kerran sen ihmisen, joka sokiana oli ollut, ja sanoiwat hänelle: anna Jumalalle kunnia! me tiedämme sen ihmisen syntiseksi.
25. Hän wastasi, ja sanoi: jos hän on syntinen, sitä en minä tiedä: waan sen minä ainoasti tiedän, että minä, joka sokia olin, nyt näen.
26. He sanoiwat taas hänelle: mitä hän sinulle teki? kuinka hän sinun silmäs awasi?
27. Hän wastasi: jo minä sanoin teille, ettekö te kuulleet? Miksi te taas sitä tahdotte kuulla? Tahdotteko te myös hänen opetuslapsiksensa?
28. Niin he kiroiliwat häntä, ja sanoiwat: sinä olet hänen opetuslapsensa, mutta me olemme Moseksen opetuslapset.
29. Me tiedämme Jumalan Mosesta puhutelleen: mutta kusta tämä on, en me tiedä. Joh. 8:14.
30. Niin se ihminen wastasi, ja sanoi heille: se on tosin ihmeellinen, ettet te tiedä, kusta hän on, ja kuitenkin hän awasi minun silmäni.
31. Mutta me tiedämme, ettei Jumala kuule syntisiä; waan joka on Jumalan palwelia ja tekee hänen tahtonsa, sitä hän kuulee. San. l. 15:29. l. 28:9. Es. 1:15.
32. Ei ole maailman alusta kuultu, että joku on sen silmät awannut, joka sokiana syntynyt on. Es. 35:5.
33. Ellei hän olisi Jumalasta, niin ei hän taitaisi mitään tehdä.
34. He wastasiwat, ja sanoiwat hänelle: sinä olet päänänsä synnissä syntynyt, ja sinä opetat meitä? Ja he ajoiwat hänen ulos.
35. Ja Jesus sai sen kuulla, että he oliwat ajaneet hänen ulos, ja kuin hän löysi hänen, sanoi hän hänelle: uskotkos sinä Jumalan Pojan päälle?
36. Hän wastasi, ja sanoi: Herra, kuka se on, että minä hänen päällensä uskoisin?
37. Niin Jesus sanoi hänelle: sinä olet hänen nähnyt, ja hän on se, joka puhuu sinun kanssas.
38. Niin hän sanoi: Herra, minä uskon. Ja hän kumarsi ja rukoili häntä.
39. Ja Jesus sanoi: minä tulin tuomiolle tähän maailmaan, että ne, jotka ei näe, pitää näkemän, ja ne, jotka näkewät, pitää sokiaksi tuleman. Joh. 3:19. l. 12:47.
40. Ja muutamat Phariseuksista, jotka hänen tykönänsä oliwat, kuuliwat nämät, ja sanoiwat hänelle: olemmeko mekin sokiat?
41. Jesus sanoi heille: jos te sokiat olisitte, niin ei olisi teillä syntiä; mutta että te sanotte: me näemme, sentähden teidän syntinne pysyy. Joh. 15:22.

10 Luku.

Hywä paimen. Jesus on Kristus.

Totisesti, totisesti sanon minä teille: joka ei owesta mene sisälle lammashuoneeseen, waan astuu siihen muualta, se on waras ja ryöwäri.
2. Mutta joka owen kautta sisälle menee, se on lammasten paimen.
3. Sille owenwartia awaa, ja lampaat kuulewat hänen äänensä. Ja omia lampaitansa kutsuu hän nimeltänsä, ja wie heidän ulos.
4. Ja kuin hän omat lampaansa päästää ulos, käy hän heidän edellänsä, ja lampaat seuraawat häntä, sillä he tuntewat hänen äänensä.
5. Mutta ei he muukalaista seuraa, waan pakenewat häntä; sillä ei he tunne muukalaisten ääntä.
6. Tämän tapauksen sanoi Jesus heille; mutta ei he niitä ymmärtäneet, kuin hän heille sanoi.
7. Niin Jesus sanoi taas heille: totisesti, totisesti sanon minä teille: minä olen lammasten owi.
8. Kaikki, jotka minun edelläni owat tulleet, owat warkaat ja ryöwärit; waan ei lampaat kuulleet heitä.
9. Minä olen owi: jos joku minun kauttani menee sisälle, se tulee autuaaksi, ja menee sisälle ja ulos, ja löytää laitumen.
10. Ei waras tule muuta kuin warastamaan ja tappamaan ja kadottamaan: minä tulin, että heillä pitää elämä oleman, ja yltäkyllä oleman.
11. Minä olen se hywä paimen: hywä paimen antaa henkensä lammasten edestä. Es. 40:11. Hes. 34:23. l. 37:24.
12. Mutta palkollinen, joka ei ole paimen, eikä lampaat ole hänen omansa: koska hän näkee suden tulewan, niin hän jättää lampaat ja pakenee; ja susi raatelee ja haaskaa lampaat.
13. Mutta palkollinen pakenee, sillä hän on palkollinen, eikä tottele lampaista.
14. Minä olen se hywä paimen, joka tunnen omani, ja minä tutaan myös omiltani;
15. Niinkuin Isä minun tuntee, ja minä tunnen Isän: ja panen henkeni lammasten edestä. Joh. 7:29.
16. Minulla on myös muita lampaita, jotka ei ole tästä lammashuoneesta: ne pitää minun myös tänne saattaman: ja he

saawat kuulla minun ääneni; ja pitää oleman yksi lammashuone ja yksi paimen.
Hes.37:22. Matth.28:19. Ap.T.10:35.
17. Sentähden Isä minua rakastaa, sillä minä panen henkeni, että minä sen jälleen otan. Es.53:7.
18. Ei ota kenkään sitä minulta, waan minä panen sen itsestäni. Minulla on walta sitä panna, ja minulla on walta sitä taas ottaa. Sen käskyn minä sain Isältäni.
19. Niin tuli taas riita Judalaisten kesken näiden puhetten tähden.
20. Ja moni heistä sanoi: hänellä on perkele, ja hän on mieletöin: mitä te häntä kuulette? Es.7:20. l.8:48,52.
21. Mutta muut sanoiwat: ei ne ole riiwatun puheet: taitaako perkele sokian silmät awata?
22. Ja Jerusalemissa oli kirkkomessu, ja talwi oli.
23. Ja Jesus käweli templissä Salomonin esihuoneessa.
24. Niin Judalaiset piirittiwät hänen, ja sanoiwat hänelle: kuinka kauwan sinä meitä pidät ylös? Jos sinä olet Kristus, niin sano meille selkiästi.
25. Jesus wastasi heitä: minä olen sen teille sanonut, ja et te usko: ne työt kuin minä teen Isäni nimeen, todistawat minusta. Joh.5:36.
26. Mutta et te usko; sillä et te ole minun lampaistani, niinkuin minä teille sanoin. Joh.8:19.
27. Minun lampaani kuulewat minun ääneni, ja minä tunnen heidän, ja he seuraawat minua:
28. Ja minä annan heille ijankaikkisen elämän, ja ei heidän pidä hukkuman ijankaikkisesti, eikä pidä yhdenkään rewäisemän heitä minun kädestäni.
29. Minun Isäni, joka ne minulle antoi, on suurempi kaikkia: ja ei kenkään taida heitä rewäistä minun Isäni kädestä. Joh.14:28.
30. Minä ja Isä olemme yhtä.
Joh.17:11,22.
31. Niin Judalaiset poimiwat taas kiwiä häntä kiwittääksensä. Joh.8:59.
32. Jesus wastasi heitä: minä osoitin teille Isältäni monta hywää työtä: kunka työn tähden niistä te siis minun kiwitätte?
33. Judalaiset wastasiwat häntä, sanoen: en me sinua hywän työn tähden kiwitä, waan pilkan tähden, ja että sinä, joka ihminen olet, teet itses Jumalaksi.
34. Jesus wastasi heitä: eikö teidän laissanne ole kirjoitettu: minä sanoin, te olette Jumalat? Ps.82:1.
35. Jos hän ne kutsui jumaliksi, joille Jumalan sana tapahtui, ja ei kirjoitus taida rikottaa:
36. Ja te sanotte hänelle, jonka Isä on pyhittänyt ja lähettänyt maailmaan: sinä pilkkaat Jumalata, että minä sanoin: minä olen Jumalan Poika. Matth.26:65.
37. Ellen minä tee minun Isäni töitä, niin älkäät minua uskoko.
38. Mutta jos minä niitä teen, ja jos et te minua usko, niin uskokaat ne työt, että te tuntisitte ja uskoisitte Isän olewan minussa, ja minun hänessä. Joh.14:10,11. l.17:21,22.
39. Niin he etseiwät taas häntä kiinni ottaaksensa, mutta hän läksi heidän käsistänsä.
40. Ja meni jälleen toiselle puolelle Jordania, siihen paikkaan, jossa Johannes ensin kasti, ja wiipyi siinä.
41. Ja monta tuli hänen tykönsä, ja sanoiwat: ei Johannes yhtäkään ihmettä tehnyt; mutta kaikki, kuin Johannes tästä sanoi, ne owat todet.
42. Ja monta uskoi siellä hänen päällensä.

11 Luku.

Latsarus herätetty. Kaiphas antaa neuwon, että Jesus piti tapettaman.

Niin yksi mies sairasti, nimeltä Latsarus, Bethaniasta, Marian ja hänen sisarensa Marthan kylästä.
2. Mutta Maria oli se, joka woiteli Herran woiteella, ja hänen jalkansa hiuksillansa kuiwasi, jonka weli Latsarus sairasti.
Matth.26:7. Marc.14:3. Joh.12:3.
3. Niin hänen sisarensa lähettiwät hänen tykönsä, ja sanoiwat: Herra, katso, se sairastaa, jotas rakastat.
4. Koska Jesus sen kuuli, sanoi hän: ei tämä tauti ole kuolemaksi, waan Jumalan kunniaksi, että Jumalan Poika sen kautta kunnioitettaisiin.
5. Mutta Jesus rakasti Marthaa, ja hänen sisartansa, ja Latsarusta.
6. Kuin hän siis kuuli hänen sairastawan, niin hän wiipyi siinä paikassa kaksi päiwää.
7. Sitte sanoi hän opetuslapsillensa: menkäämme jälleen Judeaan.
8. Sanoiwat hänelle opetuslapset: Rabbi, äsken etseiwät Judalaiset sinua kiwittääksensä, ja sinä menet taas sinne.
9. Wastasi Jesus: eikö kaksitoistakymmentä ole päiwän hetkeä? Jos joku päiwällä waeltaa, ei hän loukkaa itseänsä, sillä hän näkee tämän maailman walkeuden.
10. Mutta jos joku yöllä waeltaa, hän loukkaa itsensä; sillä ei walkeus ole hänessä.
11. Näitä hän puhui, ja sanoi sitte heille:

meidän ystäwämme Latsarus makaa, mutta minä menen häntä unesta herättämään.

12. Niin sanoiwat hänen opetuslapsensa: Herra, jos hän makaa, kyllä hän paranee.

13. Mutta Jesus sanoi hänen kuolemastansa; waan he luuliwat hänen sanowan unen makaamisesta.

14. Niin Jesus sanoi heille selkiästi: Latsarus on kuollut.

15. Ja minä iloitsen teidän tähtenne, etten minä siellä ollut, että te uskoitte. Mutta menkäämme hänen tykönsä.

16. Niin sanoi Thomas, joka kutsutaan kaksoiseksi, muille opetuslapsille: käykäämme myös me, että me kuolisimme hänen kanssansa.

17. Niin Jesus tuli, ja löysi hänen jo neljä päiwää maanneen haudassa.

18. Mutta Bethania oli läsnä Jerusalemia, lähes wiisitoistakymmentä wakomittaa.

19. Ja monta Judalaisista oli tullut Marthan ja Marian tykö, lohduttamaan heitä heidän weljensä tähden.

20. Koska Martha kuuli Jesuksen tulewan, juoksi hän häntä wastaan; mutta Maria istui kotona.

21. Niin Martha sanoi Jesukselle: Herra, jos sinä olisit täällä ollut, niin ei minun weljeni olisi kuollut.

22. Mutta minä tiedän wielä, että kaikki, mitä sinä anot Jumalalta, ne Jumala sinulle antaa.

23. Jesus sanoi hänelle: sinun weljes on nousewa ylös. Joh. 6:33.

24. Martha sanoi hänelle: minä tiedän hänen nousewan ylösnousemisessa wiimeisenä päiwänä. Luc. 14:14. Joh. 5:29.

25. Sanoi Jesus hänelle: minä olen ylösnousemus ja elämä: joka uskoo minun päälleni, hän elää, ehkä hän olis kuollut.

26. Ja jokainen, joka elää ja uskoo minun päälleni, ei hänen pidä kuoleman ijankaikkisesti: uskotkos sen? Joh. 6:27, 35, 40, 54.

27. Hän sanoi hänelle: jaa, Herra, minä uskon sinun Kristukseksi Jumalan Pojaksi, joka tulewa oli maailmaan.
Matth. 16:16. Joh. 4:42. l. 6:69.

28. Ja kuin hän näitä sanonut oli, meni hän pois, ja kutsui sisarensa Marian salaa, sanoen: Mestari on tullut, ja kutsuu sinua.

29. Koska hän sen kuuli, nousi hän kohta ja tuli hänen tykönsä.

30. (Sillä ei Jesus ollut wielä kylään tullut, waan oli siinä paikassa, jossa Martha oli hänen kohdannut.)

31. Koska siis Judalaiset, jotka hänen kanssansa huoneessa oliwat lohduttamassa häntä, näkiwät Marian nopiasti nousewan ja menewän ulos, seurasiwat he häntä, sanoen: hän menee haudalle itkemään.

32. Koska Maria sinne tuli, kussa Jesus oli, ja näki hänen, lankesi hän hänen jalkainsa juureen, ja sanoi hänelle: Herra, jos sinä olisit täällä ollut, ei olisi minun weljeni kuollut.

33. Koska Jesus näki hänen itkewän, ja Judalaiset, jotka hänen kanssansa tulleet oliwat, itkewän, kauhistui hän hengessä, ja tuli sangen murheelliseksi;

34. Ja sanoi: kuhunka te hänen panitte? He sanoiwat hänelle: Herra, tule ja katso.

35. Ja Jesus itki.

36. Niin sanoiwat Judalaiset: katso, kuinka hän rakasti häntä.

37. Mutta muutamat heistä sanoiwat: eikö tämä, joka sokian silmät awasi, tainnut tehdä, ettei tämäkään kuollut olisi? Joh. 9:6.

38. Niin Jesus kauhistui taas itsessänsä, ja tuli haudan tykö. Mutta siinä oli kuoppa, ja kiwi sen päälle pantu.

39. Jesus sanoi: ottakaat kiwi pois. Sanoi hänelle Martha, sen sisar, joka kuollut oli: Herra, jo hän haisee, sillä hän on neljä päiwää kuollunna ollut.

40. Jesus sanoi hänelle: enkö minä sinulle sanonut: jos sinä uskoisit, niin sinä näkisit Jumalan kunnian.

41. Ja he ottiwat kiwen pois sialtansa, johon kuollut pantu oli. Niin Jesus nosti silmänsä ylös, ja sanoi: Isä, minä kiitän sinua, että minua kuulit.

42. Mutta minä tiedän myös, ettäs aina minua kuulet; waan kansan tähden, joka tässä ympäri seisoo, sanon minä, että he uskoisiwat sinun minua lähettäneeksi.

43. Ja kuin hän nämät sanonut oli, huusi hän suurella äänellä: Latsarus, tule ulos!

44. Ja se kuollut tuli ulos sidottuna käsistä ja jalwoista kääriliinalla, ja hänen kaswonsa oliwat sidotut ympäri hikiliinalla. Jesus sanoi heille: päästäkäät häntä ja antakaat hänen mennä.

45. Niin monta Judalaista, jotka oliwat Marian tykö tulleet, ja näkiwät ne, kuin Jesus teki, uskoiwat Hänen päällensä.

46. Mutta muutamat heistä meniwät Pharisealaisten tykö, ja ilmoittiwat heille, mitä Jesus oli tehnyt.

47. Niin ylimmäiset papit ja Phariseukset kokosiwat neuwon, ja sanoiwat: mitä me teemme? sillä tämä ihminen tekee monta ihmettä. Matth. 26:3. Marc. 14:1. Luc. 22:2.

48. Jos me sallimme hänen niin olla, niin kaikki uskowat hänen päällensä, ja Roma=

laiset tulewat ja ottawat pois sekä meidän
maamme että kansamme.
49. Mutta yksi heistä, Kaiphas nimeltä,
joka oli sinä wuonna ylimmäinen pappi,
sanoi heille: et te mitään tiedä:
50. Et te myös ajattele, että se on meille
tarpeellinen, että yksi ihminen kuolee kansan
tähden, ettei kaikki kansa hukkuisi. Joh. 18:14.
51. Mutta ei hän sitä itsestänsä sanonut;
waan että hän oli sinä wuonna ylimmäinen
pappi, niin hän ennusti, että Jesuksen piti
kuoleman kansan tähden,
52. Ja ei ainoastaan kansan tähden, mut-
ta että hänen piti ne Jumalan lapset, jotka
hajoitetut oliwat, yhteen kokooman.
53. Mutta siitä päiwästä pitiwät he yhteen
neuwoa, kuolettaaksensa häntä.
54. Ei siis Jesus waeltanut enää Juda-
laisten seassa julkisesti, waan meni sieltä
yhteen maan paikkaan lähes korpea, siihen
kaupunkiin, joka kutsutaan Ephraim, ja oles-
keli siellä opetuslastensa kanssa.
55. Mutta Judalaisten pääsiäinen lähes-
tyi, ja monta siitä maakunnasta meni pää-
siäisen edellä Jerusalemiin puhdistamaan
itseänsä.
56. Niin he etsiwät Jesusta ja puhuiwat
keskenänsä, seisoin templissä: mitä te luu-
lette, ettei hän ole juhlalle tullut?
57. Ja ylimmäiset papit ja Phariseukset
oliwat käskyn antaneet, että jos joku tietäis,
kussa hän olis, niin hänen piti sen ilmoit-
taman, että he ottaisiwat hänen kiinni.

12 Luku.

Jesus woidellaan, ajaa Jerusalemiin, saarnaa kärsimisestänsä, uskosta ja epäuskosta.

Kuutta päiwää ennen pääsiäistä tuli Je-
sus Bethaniaan, jossa Latsarus oli, joka
kuollut oli, jonka hän kuolluista herätti.
Matth. 26:6. Marc. 14:3.
2. Niin he walmistiwat hänelle siellä eh-
toollisen, ja Martha palweli; mutta Latsa-
rus oli yksi niistä, kuin hänen kanssansa
atrioitsiwat.
3. Niin Maria otti naulan woidetta, tur-
melematointa ja kallista nardusta, ja woi-
teli Jesuksen jalat, ja kuiwasi hänen jalkansa
hiuksillansa. Ja huone täytettiin woiteen
hajusta. Joh. 11:2.
4. Niin sanoi yksi hänen opetuslapsistan-
sa, Judas Simeonin poika Ischarioth, joka
hänen sitte petti:
5. Miksei tätä woidetta myyty kolmeen-
sataan penninkiin, ja annettu waiwaisille?
6. Mutta hän sanoi sen, ei, että hän mur-
hetta piti waiwaisista, waan että hän oli
waras, ja hänellä oli kukkaro, jossa hän sen
kantoi, kuin siihen pantu oli. Joh. 13:29.
7. Niin Jesus sanoi: anna hänen olla, hän
on sen kätkenyt minun hautaamiseni päi-
wäksi.
8. Sillä teidän tykönänne owat aina wai-
waiset, mutta en minä aina teillä ole.
5 Mos. 15:11. Matth. 26:11. Marc. 14:7.
9. Niin paljo kansaa Judalaisista ymmärsi
hänen siellä olewan, ja tuliwat sinne, ei
ainoastansa Jesuksen tähden, waan että he
olisiwat myös Latsaruksen nähneet, jonka
hän oli kuolluista herättänyt.
10. Mutta ylimmäiset papit pitiwät neu-
woa myös Latsarusta tappaaksensa;
11. Sillä monta Judalaisista meni sinne
hänen tähtensä, ja uskoi Jesuksen päälle.
12. Toisena päiwänä, koska paljo kansaa,
joka juhlalle tullut oli, kuuli Jesuksen tul-
leen Jerusalemiin,
Matth. 21:8. Marc. 11:7. Luc. 19:35.
13. Ottiwat he palmuoksia, meniwät hän-
tä wastaan, ja huusiwat: hosianna! siunattu
on se, joka tulee Herran nimeen, Israelin
kuningas!
14. Mutta Jesus sai yhden aasin, ja istui
sen päälle, niinkuin kirjoitettu on:
15. Älä pelkää, Sionin tytär! katso, sinun
Kuninkaas tulee ja istuu aasin warsan
päällä. Es. 62:11. Zach. 9:9. Matth. 21:5.
16. Mutta ei hänen opetuslapsensa näitä
ensisti ymmärtäneet: waan sitte kuin Jesus
oli kirkastettu, silloin he muistiwat, että nä-
mät owat hänestä kirjoitetut, ja että he näi-
tä hänelle tehneet oliwat.
17. Mutta se kansa todisti, kuin hänen
kanssansa oli, että hän Latsaruksen haudas-
ta kutsui ja kuolluista herätti.
18. Sentähden myös kansa meni häntä
wastaan, että he kuuliwat hänen sen ihmeen
tehneeksi.
19. Niin Phariseukset sanoiwat keskenänsä:
te näette, ettette mitään aikoihin saa; katso,
koko maailma juoksee hänen perässänsä.
20. Mutta muutamat Grekiläiset oliwat
niistä, jotka meniwät ylös juhlana rukoile-
maan.
21. Niin ne meniwät Philippuksen tykö,
joka oli Galilean Bethsaidasta, ja rukoili-
wat häntä, sanoen: herra, me tahdomme
nähdä Jesusta.
22. Philippus meni ja sanoi sen Andreak-
selle, ja Andreas taas ja Philippus sanoi-
wat sen Jesukselle.
23. Mutta Jesus wastasi heitä, ja sanoi:
aika on tullut, että Ihmisen Poika pitää kir-
kastettaman.

24. Totisesti, totisesti sanon minä teille: ellei maahan pudonnut nisun jywä kuole, niin se jää yksinänsä; mutta jos se kuolee, niin se tuo paljon hedelmätä.
25. Joka rakastaa henkeänsä, hän kadottaa sen; mutta joka tässä maailmassa wihaa henkeänsä, hän tuottaa sen ijankaikkiseen elämään.

Matth. 10:39. l. 16:25. Marc. 8:35. Luc. 9:24. l. 17:33.

26. Jos joku minua palwelee, hän seuratkaan minua: ja kussa minä olen, siellä pitää myös minun palweliani oleman: ja jos joku minua palwelee, häntä on Isä kunnioitsewa. Joh. 14:3. l. 17:24. 1 Thess. 4:17.
27. Nyt on minun sieluni suuresti murheissansa, ja mitä minun pitää sanoman? Isä, wapahda minua tästä hetkestä: kuitenkin olen minä sentähden tähän hetkeen tullut.
28. Isä, kirkasta sinun nimes. Niin ääni tuli taiwaasta, ja sanoi: minä olen sen kirkastanut, ja tahdon wielä nyt kirkastaa.
29. Niin kansa, joka läsnä seisoi ja sen kuuli, sanoi pitkäisen jylisneen. Muut sanoiwat: enkeli puhutteli häntä.
30. Jesus wastasi, ja sanoi: ei tämä ääni tullut minun, waan teidän tähtenne.
31. Nyt tämä maailma tuomitaan: nyt tämän maailman päämies pitää heitettämän ulos. Joh. 16:11.
32. Ja koska minä maasta nostetaan ylös, niin minä wedän kaikki minun tyköni.

Joh. 3:14. l. 8:28.

33. (Mutta sen hän sanoi, muistuttain millä kuolemalla hänen piti kuoleman.)
34. Niin kansa wastasi häntä, ja sanoi: me olemme laista kuulleet Kristuksen pysywän ijankaikkisesti: ja kuinka sinä sanot, että Ihmisen Poika pitää nostettaman ylös? Kuka on se Ihmisen Poika?

2 Sam. 7:13. Ps. 89:30, 37. Ps. 110:4. Es. 9:6, 7. Hes. 37:25. Dan. 2:44. l. 7:14, 27.

35. Niin Jesus sanoi heille: walkeus on wielä wähän aikaa teidän kanssanne, waeltakaat niin kauwan kuin teillä walkeus on, ettei pimeys teitä käsittäisi. Joka pimeydessä waeltaa, ei hän tiedä, kuhunka hän menee. Joh. 1:9. l. 11:9.
36. Uskokaat walkeuden päälle, niinkauwan kuin teillä walkeus on, että te tulisitte walkeuden lapsiksi. Näitä puhui Jesus, ja meni pois, ja lymyi heiltä.
37. Ja waikka hän teki monta ihmettä heidän nähdensä, ei he kuitenkaan uskoneet hänen päällensä;
38. Että Jesaian propheetan puhe täytettäisiin, jonka hän sanoi: Herra, kuka uskoi meidän saarnamme? ja kenelle on Herran käsiwarsi ilmoitettu? Es. 53:1. Rom. 10:16.
39. Sentähden ei he taitaneet uskoa, sillä Jesaias on taas sanonut:
40. Hän sokaisi heidän silmänsä, ja paadutti heidän sydämensä, ettei he näkisi silmillä, eikä ymmärtäisi sydämellä ja kääntäisi itseänsä, ja minä parantaisin heitä.

Es. 6:9. l. 29:10. Matth. 13:14. Marc. 4:12. Luc. 8:10. Ap. T. 28:26. Rom. 11:8.

41. Nämät sanoi Jesaias, koska hän näki hänen kunniansa, ja puhui hänestä.
42. Kuitenkin monta myös ylimmäisistä uskoiwat hänen päällensä; waan ei he Pharisëusten tähden sitä tunnustaneet, ettei he olisi pannaan kuulutetut.
43. Sillä he rakastiwat enämmin ihmisten kunniata, kuin Jumalan kunniata.

Joh. 5:44.

44. Mutta Jesus huusi, ja sanoi: joka uskoo minun päälleni, ei se usko minun päälleni, waan sen päälle, joka minun lähetti.

1 Piet. 1:21.

45. Ja joka minun näkee, hän näkee sen, joka minun lähetti.
46. Minä tulin walkeudeksi maailmaan, että jokainen, joka uskoo minun päälleni, ei pidä pimeissä oleman.

Joh. 1:5. l. 8:12. l. 9:5. 1 Joh. 1:5.

47. Mutta jos joku minun sanani kuulee, ja ei usko, en minä häntä tuomitse; sillä en minä tullut maailmaa tuomitsemaan, waan wapahtamaan. Marc. 16:16. Joh. 3:17.
48. Joka minun katsoo ylön, ja ei ota wastaan minun sanojani, hänellä on se, joka hänen tuomitsee: se puhe, jonka minä puhuin, pitää hänen tuomitseman wiimeisenä päiwänä.
49. Sillä en minä ole itsestäni puhunut; waan Isä, joka minun lähetti, hän on minulle käskyn antanut, mitä minun tekemän ja puhuman pitää. Joh. 14:10.
50. Ja minä tiedän, että hänen käskynsä on ijankaikkinen elämä. Sentähden mitä minä puhun, sen minä puhun, niinkuin Isä on minulle sanonut.

13 Luku.

Jesus pesee opetuslastensa jalat, neuwoo keskinäiseen nöyryyteen ja puhuu pettäjästänsä. Pietarin lankeemus.

Mutta ennen pääsiäisjuhlaa, kuin Jesus tiesi hetkensä tulleeksi, että hänen piti tästä maailmasta Isän tykö menemän, niinkuin hän oli rakastanut omiansa, jotka oliwat maailmassa, niin hän loppuun asti rakasti heitä. Matth. 26:2. Marc. 14:1. Luc. 22:1

2. Ja ehtoollisen jälkeen, (koska perkele oli jo Judan Simonin Ischariotin sydämehen lykännyt, että hänen piti hänen pettämän,)
3. Tiesi Jesus Isän kaikki hänen käsiinsä antaneen, ja että hän oli Jumalasta lähtenyt ulos ja oli Jumalan tykö menewä:
Matth. 28: 18. Joh. 3: 35. l. 17: 2.
4. Nousi hän ehtoolliselta, ja riisui waatteensa, ja otti liinaisen, ja wyötti itsensä.
5. Pani sitte wettä maljaan, ja rupesi pesemään opetuslasten jalkoja, ja kuiwasi ne sillä liinaisella, jolla hän wyötetty oli.
6. Niin hän tuli Simon Pietarin tykö, joka sanoi hänelle: Herra, sinäkö minun jalkani peset?
7. Jesus wastasi, ja sanoi hänelle: mitä minä teen, et sinä sitä nyt tiedä, mutta tästedes saat sinä sen tietää.
8. Pietari sanoi hänelle: ei sinun pidä ikänä pesemän minun jalkojani. Wastasi häntä Jesus: ellen minä sinua pese, niin ei sinulla ole osaa minun kanssani.
9. Simon Pietari sanoi hänelle: Herra, ei ainoastaan minun jalkojani, mutta myös kädet ja pää.
10. Sanoi Jesus hänelle: joka pesty on, ei se muuta tarwitse, waan että jalat pestään, ja niin hän on kokonansa puhdas: ja te olette puhtaat, ette kuitenkaan kaikki.
Joh. 15: 3. Ap. T. 15: 9.
11. Sillä hän tiesi pettäjänsä; sentähden hän sanoi: et te kaikki ole puhtaat.
12. Sittenkuin hän oli pesnyt heidän jalkansa, ja waatteensa ottanut, istui hän taas, ja sanoi heille: tiedättekö, mitä minä teille tehnyt olen?
13. Te kutsutte minun Mestariksi ja Herraksi, ja te sanotte oikein; sillä minä myös olen. Matth. 23: 8, 10. 1 Cor. 8: 6.
14. Sentähden jos minä, joka olen Herra ja Mestari, olen teidän jalkanne pesnyt, niin pitää myös teidänkin toinen toisenne jalat pesemän.
15. Sillä minä annoin teille esikuwan, että te niin tekisitte, kuin minä tein teille.
1 Piet. 2: 21.
16. Totisesti, totisesti sanon minä teille: ei ole palwelia suurempi herraansa, eikä sanansaattaja suurempi kuin se, joka hänen lähetti. Matth. 10: 24. Luc. 6: 40. Joh. 15: 20.
17. Jos te nämät tiedätte, te olette autuaat, jos te niitä teette.
18. En minä kaikista teistä puhu: minä tiedän ne, jotka minä walitsin: mutta että Raamattu täytettäisiin: joka syö leipää minun kanssani, hän tallasi minun jalallansa.
Ps. 41: 10. Ap. T. 1: 16.
19. Nyt minä sanon teille ennen kuin se tapahtuu, että sitte kuin se tapahtunut on, te uskoisitte minun siksi.
20. Totisesti, totisesti sanon minä teille: joka korjaa sen kuin minä lähetän, hän korjaa minun; mutta joka minun korjaa, hän korjaa sen, joka minun lähetti.
Matth. 10: 40. Luc. 10: 16.
21. Koska Jesus nämät oli sanonut, tuli hän murheelliseksi hengessä, ja todisti, ja sanoi: totisesti, totisesti sanon minä teille: yksi on teistä minun pettäwä.
Matth. 26: 21. Marc. 14: 18. Luc. 22: 21.
22. Niin opetuslapset katseliwat toinen toisensa päälle, ja epäiliwät, kenestä hän sanoi.
23. Ja yksi hänen opetuslapsistansa istui pöydän tykönä Jesuksen helmassa, jota Jesus rakasti. Joh. 21: 20.
24. Niin Simon Pietari wiittasi sille, wisusti kysymään, kuka se olis, josta hän sanoi.
25. Koska hän nojasi Jesuksen rintaa wastaan, sanoi hän hänelle: Herra, kuka se on?
26. Jesus wastasi: se on se, jolle minä kastetun palan annan. Ja kuin hän oli kastanut leiwän, antoi hän sen Judalle Simon Ischariotille.
27. Ja sen palan jälkeen meni silloin häneen perkele. Niin Jesus sanoi hänelle: mitäs teet, niin tee pikemmin.
28. Mutta sitä ei yksikään atrioitsewista ymmärtänyt, mitä warten hän sen hänelle sanoi.
29. Sillä muutamat luuliwat, että Judalla oli kukkaro, Jesuksen hänelle sanowan: osta mitä me juhlapäiwäksi tarwitsemme: eli että hän waiwaisille jotakin antais.
Joh. 12: 6.
30. Koska hän siis sen palan ottanut oli, meni hän kohta ulos; ja yö oli.
31. Koska hän oli mennyt ulos, sanoi Jesus: nyt on Ihmisen Poika kirkastettu, ja Jumala on kirkastettu hänessä.
32. Jos Jumala on kirkastettu hänessä, niin on myös Jumala kirkastawa hänen itsessänsä, ja kirkastaa hänen pian.
33. Rakkaat lapsukaiset, minä olen wielä wähän aikaa teidän kanssanne: teidän pitää minua etsimän, ja niinkuin minä sanoin Judalaisille: et te taida sinne tulla, kuhunka minä menen, niin minä sanon myös nyt teille. Joh. 7: 34. l. 8: 21.
34. Uuden käskyn minä teille annan, että te rakastaisitte teitänne keskenänne, niinkuin

minä teitä rakastin, että te myös toinen
toistanne rakastaisitte.

3 Mos. 19: 18. Matth. 22: 39. Marc. 12: 31. Joh. 15: 12. Rom. 13: 8. Gal. 6: 2. 1 Piet. 1: 22. 1 Joh. 3: 11. l. 4: 16, 17, 21. Jac. 2: 8.

35. Siitä pitää kaikkein tunteman teidän
minun opetuslapsikseni, jos te keskenänne
rakkauden pidätte.
36. Sanoi Simon Pietari hänelle: Herra,
kuhunkas menet? Jesus wastasi häntä: ku-
hunka minä menen, niin et sinä taida nyt
minua seurata, mutta tästälähin sinä olet
minua seuraawa.
37. Pietari sanoi hänelle: Herra, miksenkä
minä nyt taida sinua seurata? minä panen
henkeni sinun edestäs.
38. Jesus wastasi häntä: sinä panet hen-
kes minun edestäni? Totisesti, totisesti sa-
non minä sinulle: ei laula kukko ennen kuin
sinä olet kolmasti minun kieltänyt.

Matth. 26: 34. Marc. 14: 30. Luc. 22: 34.

14 Luku.

Jesuksen kuoleman hyödytys. Usko, rakkaus ja rukous. Pyhä Henki. Totinen rauha.

(Ja hän sanoi opetuslapsillensa:) älköön
teidän sydämenne murheellinen olko; jos te
uskotte Jumalan päälle, niin uskokaat myös
minun päälleni.
2. Minun Isäni huoneessa on monta
asuinsiaa; jos ei niin olisi, niin minä sanoi-
sin teille: minä menen walmistamaan teille
siaa.
3. Ja waikka minä menen pois walmista-
maan teille siaa, niin minä tulen jälleen,
ja otan teidän tyköni, että kussa minä olen,
siellä pitää myös teidän oleman.

Joh. 12: 26. l. 17: 24.

4. Ja kuhunka minä menen, te tiedätte, ja
tien te myös tiedätte.
5. Sanoi Thomas hänelle: Herra, emme
tiedä, kuhunkas menet: kuinkasta siis me
taidamme tietää tien?
6. Jesus sanoi hänelle: minä olen tie, to-
tuus ja elämä. Ei kenkään tule Isän tykö,
waan minun kauttani.
7. Jos te tuntisitte minun, niin te tosin
tuntisitte minun Isäni: ja nyt te tunnette
hänen, ja te näette hänen.
8. Philippus sanoi hänelle: Herra, osoita
meille Isä, niin me tydymme.
9. Jesus sanoi hänelle: minä olen niin
kauwan aikaa teidän tykönänne, ja et sinä
minua tunne? Philippus, joka näki minun,
hän näki myös Isän: kuinka siis sinä sanot:
osoita minulle Isä? Joh. 12. 45. l. 17: 21, 23.
10. Etkös usko minua olewan Isässä ja
Isää minussa? Ne sanat, kuin minä teille
puhun, en minä itsestäni puhu: mutta Isä,
joka minussa on, hän tekee työt.
11. Uskokaat minua, että minä olen Isäs-
sä, ja Isä minussa: mutta jos ei, niin nii-
den töiden tähden uskokaat minua.
12. Totisesti, totisesti sanon minä teille:
joka uskoo minun päälleni, ne työt, kuin
minä teen, hän on myös tekewä, ja suurem-
pia, kuin ne owat, on hän tekewä; sillä mi-
nä menen Isäni tykö.
13. Ja mitä ikänä te anotte minun nimee-
ni, sen minä teen: että Isä kunnioitettaisiin
Pojan kautta. Matth. 7: 7.

Marc. 11: 24. Joh. 15: 16. l. 16: 23, 24. Jac. 1: 5.

14. Mitä te anotte minun nimeeni, sen
minä teen.
15. Jos te rakastatte minua, niin pitäkäät
minun käskyni.
16. Ja minä olen rukoilewa Isää, ja hän
antaa teille toisen lohduttajan, että hän tei-
dän kanssanne olis ijankaikkisesti:
17. Totuuden Hengen, jota ei maailma
taida ottaa wastaan, sillä ei he näe häntä,
eikä tunne häntä; mutta te tunnette hänen,
sillä hän pysyy teidän tykönänne, ja on
teissä olewa.
18. En minä jätä teitä orwoiksi, waan
minä tulen teidän tykönne.
19. Wielä on wähä aikaa, ja ei maailma
silleen minua näe, mutta te näette minun;
sillä minä elän, ja te myös elätte.
20. Sinä päiwänä pitää teidän ymmär-
tämän, että minä olen Isässä, ja te minus-
sa, ja minä teissä.
21. Jolla minun käskyni owat, ja ne kät-
kee, se rakastaa minua: mutta joka minua
rakastaa, hän rakastetaan minun Isältäni,
ja minä tahdon häntä rakastaa, ja ilmoitan
itseni hänelle.
22. Sanoi hänelle Judas: (ei se Ischa-
riot:) Herra, kuinkas se tulee, ettäs tahdot
meille itses ilmoittaa, ja et maailmalle?
23. Jesus wastasi, ja sanoi hänelle: joka
minua rakastaa, se pitää minun sanani; ja
minun Isäni rakastaa häntä, ja me tulem-
me hänen tykönsä, ja asumme hänen tykö-
nänsä. Joh. 15: 10.
24. Joka ei minua rakasta, ei se minun
sanojani kätke: ja se sana, kuin te kuulette,
ei ole minun, waan Isän, joka minun
lähetti.
25. Näitä olen minä teille puhunut, olles-
sani teidän kanssanne.
26. Mutta lohduttaja, se Pyhä Henki,
jonka Isä on lähettäwä minun nimeeni,
hän opettaa teille kaikki, ja muistuttaa

teille kaikki, kuin minä teille sanonut olen. Luc. 24:49. Joh. 15:26. l. 16:7.
27. Rauhan minä jätän teille, minun rauhani minä annan teille: en minä anna teille niinkuin maailma antaa. Älkään teidän sydämenne murheellinen olko, älkään myös peljätkö.
28. Te kuulitte minun sanowan: minä menen pois, ja tulen jälleen teidän tykönne. Jos te minua rakastaisitte, niin te tosin iloitsisitte, että minä sanoin: minä menen Isän tykö; sillä Isä on suurempi minua. Joh. 10:29.
29. Ja nyt minä sanon teille ennen kuin se tapahtuu, että te uskoisitte koska se tapahtunut on. Joh. 13:19
30. En minä tästedes puhu paljo teidän kanssanne; sillä tämän maailman päämies tulee, jolla ei ole mitään minussa. Joh. 12:31. l. 16:11
31. Mutta että maailma ymmärtäis minun Isää rakastawan, ja niinkuin Isä minulle käski, niin minä myös teen. Nouskaat, lähtekäämme täältä! Joh. 18:18

15 Luku.

Kehoitus pysymään wahwana uskossa, rakkaudessa ja kärsiwällisyydessä.

Minä olen se totinen wiinapuu, ja minun Isäni on peltomies. Rom. 6:5. l. 11:24.
2. Jokaisen oksan minussa, joka ei kanna hedelmätä, hän karsii pois, ja jokaisen, kuin hedelmän kantaa, hän puhdistaa, että se kantais runsaamman hedelmän.
3. Te olette nyt puhtaat, sen sanan tähden, kuin minä teille puhuin. Joh. 13:10. Ap. T. 15:9
4. Pysykäät te minussa, ja minä teissä. Niinkuin ei oksa taida itsestänsä hedelmätä kantaa, ellei hän wiinapuussa kiinni ole, niin et te myös, jollette minussa pysy.
5. Minä olen wiinapuu, te olette oksat: joka minussa pysyy ja minä hänessä, hän kantaa paljon hedelmätä; sillä ilman minuta et te woi mitään tehdä. Col. 1:23.
6. Jos ei joku minussa pysy, se heitetään ulos niinkuin oksa, ja kuiwettuu, ja ne sidotaan kokoon, ja heitetään tuleen, ja palawat. Matth. 3:10. l. 7:19.
7. Jos te minussa pysytte, ja minun sanani pysywät teissä, mitä ikänä te tahdotte, niin anokaat, ja te saatte. Joh. 16:23, 26. 1 Joh. 3:22.
8. Siinä minun isäni kunnioitetaan, että te paljon hedelmätä kantaisitte, ja tulette minun opetuslapsikseni. Matth. 5:16. 1 Piet. 2:12.
9. Niinkuin Isä rakasti minua, niin minä myös rakastin teitä: pysykäät siinä minun rakkaudessani.
10. Jos te minun käskyni pidätte, niin te pysytte minun rakkaudessani, niinkuin minä pidin Isäni käskyn, ja pysyn hänen rakkaudessansa.
11. Näitä olen minä teille puhunut, että se minun iloni teissä pysyis, ja teidän ilonne tulis täydelliseksi.
12. Se on minun käskyni, että te rakastatte teitänne keskenänne, niinkuin minä teitä rakastin. Joh. 13:14, 34. Eph. 5:2. 1 Thess. 4:9. 1 Joh. 3:11, 16. l. 4:21.
13. Ei ole kellään sitä suurempata rakkautta, kuin että joku panis henkensä ystäwäinsä edestä.
14. Te olette minun ystäwäni, jos te teette, mitä minä teidän käsken.
15. En minä tästedes sano teitä palwelioiksi; sillä ei palwelia tiedä, mitä hänen herransa tekee; mutta minä kutsun teitä ystäwiksi, sillä kaikki, kuin minä Isältäni kuulin, ne minä teille ilmoitin.
16. Et te minua walinneet, waan minä walitsin teidän, ja sääsin teidän, että te menisitte hedelmätä tekemään, ja teidän hedelmänne pysyis: että mitä te anotte Isältä minun nimeeni, sen hän antaa teille. Matth. 28:19.
17. Näitä minä käsken teille, että te toinen toistanne rakastaisitte.
18. Jos maailma teitä wihaa, niin tietäkäät hänen ennen minua wihanneen kuin teitä.
19. Jos te maailmasta olisitte, niin maailma omaansa rakastais; mutta et te ole maailmasta, waan minä walitsin teidän maailmasta, sentähden maailma wihaa teitä. 1 Joh. 4:5, 6.
20. Muistakaat sitä sanaa, kuin minä teille sanoin: ei ole palwelia suurempi herraansa. Jos he minua wainosiwat, niin he myös teitä wainoowat: jos he minun sanani kätkiwät, niin he teidänkin sananne kätkewät. Matth. 10:24. Luc. 6:40. Joh. 13:16.
21. Mutta kaikkia näitä tekewät he teille minun nimeni tähden; sillä ei he tunne sitä, joka minun lähetti. Matth. 24:9. Joh. 16:3.
22. Jos en minä olisi tullut ja heitä puhutellut, niin ei heillä olisi syntiä; mutta nyt ei heillä ole, millä he syntinsä werhowat. Joh. 9:41.
23. Joka minua wihaa, hän wihaa myös minun Isääni.
24. Ellen minä olisi niitä töitä heidän seassansa tehnyt, joita ei kenkään muu ole tehnyt, niin ei heillä olisi syntiä; mutta nyt

he näkiwät, ja wihasiwat sekä minua että
minun Isääni.
25. Waan (se tapahtui) että se täytettäi=
siin, kuin heidän laissansa on kirjoitettu: he
wihasiwat minua ilman syytä.
Ps. 35: 19. Ps. 69: 5.
26. Mutta koska Lohduttaja tulee, jonka
minä teille Isältä lähetän, totuuden Henki,
joka Isästä käy ulos, se on minusta todis=
tawa. Luc. 24: 49. Joh. 14: 26. l. 16: 7.
27. Ja teidän pitää myös todistaman;
sillä te olette alusta minun kanssani.
Ap. T. 1: 21. l. 5: 32.

16 Luku.

Kristittyin waino. Kristuksen pois meneminen.
Pyhän Hengen wirka.

Näitä olen minä puhunut teille, ettet te
pahenisi.
2. He panewat teitä pannaan. Ja aika
tulee, että jokainen, joka teidän tappaa, se
luulee tekewänsä Jumalalle palweluksen.
3. Ja näitä he tekewät teille, ettei he tun=
ne Isää eikä minua. Joh. 15: 21.
4. Waan minä puhuin näitä teille, että
koska se aika tulee, te niistä muistaisitte,
että minä teille sanonut olen; mutta en
minä ole teille näitä alusta sanonut, sillä
minä olin teidän kanssanne.
Matth. 9: 15. Marc. 2: 19. Luc. 5: 34.
5. Mutta nyt minä menen sen tykö, joka
minun lähetti, ja ei teistä minulta kenkään
kysy: kuhunkas menet?
6. Waan että minä olen näitä teille pu=
hunut, niin murhe täyttää teidän sydä=
menne.
7. Kuitenkin sanon minä teille totuuden:
se on teille tarpeellinen, että minä menen
pois; sillä ellen minä mene pois, niin ei
Lohduttaja tule teidän tykönne; mutta jos
minä menen pois, niin minä hänen teille
lähetän.
8. Ja koska hän tulee, niin hän nuhtelee
maailmaa synnin tähden, ja wanhurskau=
den tähden, ja tuomion tähden.
9. Synnin tähden tosin, ettei he usko mi=
nun päälleni;
10. Mutta wanhurskauden tähden, että
minä menen Isäni tykö, ja ettette minua
silleen näe;
11. Mutta tuomion tähden, että tämän
maailman päämies on tuomittu. Joh. 12: 31.
12. Minulla on wielä paljo sanomista,
mutta et te woi nyt kantaa.
13. Waan koska se tulee, totuuden Henki,
hän johdattaa teitä kaikkeen totuuteen; sillä
ei hän puhu itsestänsä, waan mitä hän
kuulee, sitä hän puhuu, ja tulewaisia hän
teille ilmoittaa. Joh. 14: 26. l. 15: 26.
14. Hän on minua kunnioittawa; sillä hän
ottaa minun omastani, ja ilmoittaa teille.
15. Kaikki, mitä Isällä on, ne owat mi=
nun; sentähden minä sanoin, että hän ottaa
minun omastani, ja ilmoittaa teille.
Joh. 17: 10.
16. Wähän ajan perästä ja et te näe mi=
nua, ja taas wähän ajan perästä te näette
minun; sillä minä menen Isän tykö.
17. Niin muutamat hänen opetuslapsis=
tansa puhuiwat keskenänsä: mikä se on,
kuin hän sanoo meille: wähän ajan perästä
ja et te näe minua, ja taas wähän ajan
perästä ja te näette minun, ja että minä
menen Isän tykö?
18. Niin he sanoiwat: mikä se on, kuin
hän sanoo, wähän ajan perästä? en me tie=
dä, mitä hän puhuu.
19. Niin Jesus ymmärsi, että he tahtoi=
wat kysyä häneltä, ja sanoi heille: sitä te
kysytte keskenänne, että minä sanoin: wähän
ajan perästä ja et te näe minua, ja taas
wähän ajan perästä ja te näette minun.
20. Totisesti, totisesti sanon minä teille:
teidän pitää itkemän ja parkuman, mutta
maailma iloitsee: te tulette murheelliseksi,
mutta teidän murheenne käätään iloksi.
21. Koska waimo synnyttää, niin hänellä
on kipu, sillä hänen hetkensä tuli; mutta
koska hän on lapsen synnyttänyt, niin ei
hän enää muista waiwaansa ilon tähden,
että ihminen on syntynyt maailmaan.
22. Niin teillä on myös nyt murhe; mut=
ta minä tahdon teitä jällensä nähdä, ja tei=
dän sydämenne on iloitsewa, ja ei kenen=
kään pidä teidän iloanne teiltä ottaman pois.
23. Ja sinä päiwänä et te mitään kysy
minulta. Totisesti, totisesti sanon minä teil=
le: mitä ikänä te anotte Isältä minun ni=
meeni, niin hän antaa teille.
Matth. 7: 7. l. 21: 22. Marc. 11: 24. Luc. 11: 9.
Joh. 14: 13. l. 15: 16. Jac. 1: 5.
24. Et te ole mitään minun nimeeni tä=
hän asti anoneet: rukoilkaat, niin te saatte,
että teidän ilonne olis täydellinen.
25. Näitä olen minä teille puhunut ta=
pauksissa; mutta aika tulee, etten minä sil=
leen puhu teille tapauksissa, waan ilmoitan
julkisesti teille minun Isästäni.
26. Sinä päiwänä pitää teidän rukoile=
man minun nimeeni. Ja en minä sano teil=
le, että minä rukoilen Isää teidän tähtenne;
27. Sillä Isä rakastaa itse teitä, että te
minua rakastitte, ja uskoitte minun Juma=
lasta lähteneen. Joh. 17: 8.

28. Minä läksin Isästä ja tulin maailmaan: taas minä jätän maailman, ja menen Isän tykö.

29. Sanoiwat hänen opetuslapsensa hänelle: katso, nyt sinä julkisesti puhut, ja et yhtään tapausta sano.

30. Nyt me tiedämme sinun kaikki tietäwän, ja et sinä tarwitse, että joku sinulta kysyy: sentähden me uskomme sinun Jumalasta lähteneen. Joh. 17:25.

31. Jesus wastasi heitä: nyt te uskotte.

32. Katso, aika tulee, ja nyt tuli, että te jokainen hajoitetaan omillensa, ja minun te yksinäni jätätte. En minä kuitenkaan yksinäni ole, sillä Isä on minun kanssani. Matth. 26:31. Marc. 14:27.

33. Näitä olen minä teille puhunut, että teillä minussa rauha olis. Maailmassa on teillä tuska; mutta olkaat hywässä turwassa, minä woitin maailman.

17 Luku.

Kristus rukoilee itsensä, opetuslastensa ja seurakunnan edestä.

Näitä puhui Jesus, ja nosti silmänsä taiwasta päin, ja sanoi: Isä, hetki tuli, kirkasta sinun Poikas, että sinun Poikas kirkastais myös sinun! Joh. 12:23.

2. Niinkuin sinä annoit hänelle wallan kaiken lihan päälle, antaa ijankaikkisen elämän kaikille, kuin sinä hänelle annoit. Matth. 28:18. Joh. 5:27.

3. Mutta tämä on ijankaikkinen elämä, että he sinun ainoan totisen Jumalan tuntisiwat, ja jonkas lähetit, Jesuksen Kristuksen.

4. Minä kirkastin sinun maan päällä: minä täytin sen työn, jonkas minulle annoit tehdäkseni.

5. Ja nyt Isä, kirkasta sinä minua itse tykönäs sillä kirkkaudella, joka minulla sinun tykönäs oli, ennenkuin tämä maailma olikaan.

6. Minä ilmoitin sinun nimes ihmisille, jotkas minulle maailmasta annoit: he oliwat sinun, ja minulle sinä ne annoit, ja sinun sanas he kätkiwät.

7. He tiesiwät nyt kaikki olewan sinusta, kuin sinä minulle annoit.

8. Sillä ne sanat, kuin sinä minulle annoit, annoin minä heille: ja he ne ottiwat wastaan, ja totisesti tunsiwat minun sinusta lähteneen, ja uskoiwat, että sinä minun lähetit. Joh. 16:27, 30.

9. Minä rukoilen heidän edestänsä: en minä maailman edestä rukoile, waan niiden edestä, kuin sinä minulle annoit, että he owat sinun omas.

10. Ja kaikki minun omani owat sinun, ja sinun omas owat minun: ja minä olen kirkastettu heissä. Joh. 16:15.

11. En minä silleen ole maailmassa, mutta he owat maailmassa, ja minä tulen sinun tykös. Pyhä Isä! kätke niitä, kuin sinä minulle annoit, sinun nimes tähden, että he olisiwat yksi niinkuin mekin! Joh. 10:30.

12. Koska minä olin heidän kanssansa maailmassa, niin minä kätkin heitä sinun nimessäs: ne, jotkas minulle annoit, kätkin minä, ja ei niistä kenkään kadonnut, waan se kadotuksen lapsi, että Raamattu täytettäisiin. Ps. 109:8. Joh. 18:9.

13. Mutta nyt minä tulen sinun tykös, ja puhun näitä maailmassa, että heissä olis minun iloni täydellinen.

14. Minä annoin heille sinun sanas, ja maailma wihasi heitä; sillä ei he ole maailmasta, niinkuin en minäkään maailmasta ole.

15. En minä rukoile, ettäs heitä ottaisit pois maailmasta, waan ettäs heitä pahasta warjelisit.

16. Ei he ole maailmasta, niinkuin en minäkään maailmasta ole.

17. Pyhitä heitä totuudessas! Sinun puhees on totuus.

18. Niinkuin sinä minun lähetit maailmaan, niin minä myös lähetin heidän maailmaan.

19. Ja minä pyhitän itseni heidän tähtensä, että hekin olisiwat totuudessa pyhitetyt.

20. Mutta en minä ainoasti heidän edestänsä rukoile, waan myös niiden edestä, jotka heidän sanansa kautta uskowat minun päälleni:

21. Että he kaikki yhtä olisiwat, niinkuin sinä Isä minussa olet ja minä sinussa, että hekin meissä niin yhtä olisiwat: että maailma uskois sinun minua lähettäneeksi. Joh. 10:38. l. 14:10.

22. Ja minä annoin heille sen kunnian, kuin sinä minulle annoit, että he yhtä olisiwat, niinkuin mekin yhtä olemme.

23. Minä olen heissä, ja sinä minussa, että he niin yhdessä täydelliset olisiwat, ja maailma tietäis, että sinä minun lähetit, ja että sinä heitä rakastit, niinkuin sinä minua rakastit. 1 Joh. 1:3. l. 3:24.

24. Isä, minä tahdon, että kussa minä olen, siellä nekin olisiwat minun kanssani, kuin sinä minulle antanut olet: että he minun kunniani näkisiwät, jonkas minulle annoit; sillä sinä rakastit minua ennenkuin maailman perustus laskettu oli. Joh. 12:26. l. 14:3.

25. Wanhurskas Isä! ei maailma sinua tuntenut, mutta minä tunsin sinun, ja nä= mät ymmärsiwät, että sinä minun lähetit.
26. Ja minä julistin heille sinun nimes, ja wielä julistan, että se rakkaus, jolla sinä minua rakastit, heissä olis, ja minä myös heissä.

18 Luku.

Jesus otetaan kiinni yrttitarhassa, tutkitaan Kaiphaalta ja Pilatukselta.

Koska Jesus nämät oli sanonut, meni hän ulos opetuslastensa kanssa Kedron ojan ylitse; siellä oli yrttitarha, johon hän meni sisälle ja hänen opetuslapsensa.

2 Sam. 15:23. Matth. 26:36. Marc. 14:32. Luc. 22:39.

2. Mutta Judas, joka hänen petti, tiesi myös sen paikan; sillä Jesus tuli sinne usein opetuslastensa kanssa.
3. Koska siis Judas oli joukon kanssansa ottanut ja palweliat ylimmäisiltä papeilta ja Phariseuksilta, tuli hän sinne lyhdyillä, tulisoitoilla ja sota=aseilla. Ps. 41:10.

Matth. 26:47. Marc. 14:43. Luc. 22:47. Ap. T. 1:16.

4. Koska siis Jesus tiesi kaikki, mitä hä= nelle tapahtuman piti, niin hän läksi ulos, ja sanoi heille: ketä te etsitte?
5. He wastasiwat häntä: Jesusta Natsa= renusta. Sanoi Jesus heille: minä olen! Mutta Judas, joka hänen petti, seisoi myös heidän kanssansa.
6. Kuin siis Jesus sanoi heille: minä olen, astuiwat he takaperin, ja lankesiwat maahan.
7. Niin hän taas kysyi heiltä: ketä te et= sitte? Mutta he sanoiwat: Jesusta Natsa= renusta.
8. Jesus wastasi: minä sanoin teille, että minä olen. Jos te siis minua etsitte, niin antakaat näiden mennä;
9. Että se puhe täytettäisiin, kuin hän oli sanonut: en minä niistä yhtään kadottanut, kuin sinä minulle annoit. Joh. 17:12.
10. Niin Simon Pietarilla oli miekka, jonka hän weti ulos, ja löi ylimmäisen papin palweliata, ja hakkasi pois hänen oikian kor= wansa; jonka palwelian nimi oli Malchus.
11. Niin Jesus sanoi Pietarille: pistä miekkas tuppeen: eikö minun pidä juoman sitä kalkkia, kuin Isä minulle antoi?
12. Niin joukko ja ylimmäinen päämies ja Judalaisten palweliat ottiwat kiinni Je= suksen, ja sitoiwat hänen;

Matth. 26:57. Marc. 14:53. Luc. 22:54.

13. Ja weiwät ensin Hannaksen tykö, sillä hän oli Kaiphaan appi, joka oli sinä wuon= na ylimmäinen pappi. Luc. 3:2.
14. Ja Kaiphas oli se, joka Judalaisille oli neuwoa antanut, että yhtä ihmistä olis tarpeellinen kuolettaa kansan edestä.

Joh. 11:50.

15. Ja Simon Pietari seurasi Jesusta, ja toinen opetuslapsi. Mutta se opetuslapsi oli ylimmäisen papin tuttawa ja meni sisälle Jesuksen kanssa ylimmäisen papin saliin.
16. Mutta Pietari jäi ulos owen eteen. Niin se toinen opetuslapsi, joka ylimmäisen papin tuttawa oli, meni ulos ja puhui owenwartialle, ja toi Pietarin sisälle.
17. Niin sanoi owenwartiapiika Pietarille: etkö sinä myös ole tämän miehen opetus= lapsista? Hän sanoi: en ole.
18. Mutta palweliat, jotka hiilistä oliwat tulen tehneet, sillä kylmä oli, seisoiwat ja lämmitteliwät. Ja Pietari seisoi myös hei= dän kanssansa ja lämmitteli.
19. Niin ylimmäinen pappi kysyi Jesukselta hänen opetuslapsistansa ja opetuksestansa.
20. Jesus wastasi häntä: minä olen maa= ilman edessä julkisesti puhunut: minä olen synagogassa opettanut ja templissä, johonka Judalaiset joka paikasta kokoon tulewat, ja en ole mitään salaisuudessa puhunut.
21. Mitäs minulta kysyt? kysy niiltä, jotka kuuliwat, mitä minä heille puhunut olen. Katso, ne tietäwät, mitä minä sanonut olen.
22. Mutta kuin hän näitä puhui, antoi yksi niistä palwelioista, kuin läsnä seisoi= wat, Jesukselle korwapuustin, ja sanoi: niinkö sinä wastaat ylimmäistä pappia!
23. Jesus wastasi häntä: jos minä pa= hasti puhuin, niin tunnusta se pahaksi, mutta jos minä oikein puhuin, miksis mi= nua lyöt?
24. Niin Hannas lähetti hänen sidottuna ylimmäisen papin Kaiphaan tykö.
25. Mutta Simon Pietari seisoi ja läm= mitteli. Niin he sanoiwat hänelle: etkö sinä ole myös hänen opetuslapsistansa? Hän kielsi ja sanoi: en ole.

Matth. 26:69. Marc. 14:66. Luc. 22:55.

26. Sanoi hänelle yksi ylimmäisen papin palwelioista, sen lanko, jonka korwan Pie= tari hakkasi pois: enkö minä sinua nähnyt yrttitarhassa hänen kanssansa?
27. Niin Pietari taas kielsi, ja kohta kukko lauloi.
28. Niin he weiwät Jesuksen Kaiphaan tyköä raastupaan. Mutta se oli aamu, ja ei he menneet raastupaan, ettei he itseänsä saastuttaisi, waan söisiwät pääsiäislampaan.

Matth. 27:1. Marc. 15:1. Luc. 23:1. Ap. T. 10:28. l. 11:3.

29. Niin Pilatus meni ulos heidän tykön= sä, ja sanoi: mitä kannetta te tuotte tätä miestä wastaan?

30. He waſtaſiwat, ja ſanoiwat hänelle:
ellei hän pahantekiä oliſi, emme oliſi häntä
ſinun haltuus antaneet.
31. Niin Pilatus ſanoi heille: ottakaat te
häntä, ja tuomitkaat häntä teidän lakinne
jälkeen. Judalaiſet ſanoiwat ſiis hänelle:
meidän ei ſowi ketään tappaa;
32. Että Jeſukſen puhe täytettäiſiin, kuin
hän ſanoi, merkiten, millä kuolemalla hä=
nen piti kuoleman.

Matth. 20:19. Marc. 10:33. Luc. 18:32.

33. Niin Pilatus taas meni raastupaan,
kutſui Jeſukſen, ja ſanoi hänelle: oletkos
ſinä Judalaisten kuningas?

Matth. 27:11. Marc. 15:2. Luc. 23:3.

34. Jeſus waſtaſi häntä: ſanotko ſinä ſen
itſestäs, eli owatko muut ſen minusta
ſinulle ſanoneet?
35. Pilatus waſtaſi: olenko minä Juda=
lainen? Sinun kanſas ja ylimmäiſet papit
antoiwat ylön ſinun minulle: mitäs tehnyt
olet?
36. Jeſus waſtaſi: ei minun waltakuntani
ole tästä maailmasta. Jos minun walta
kuntani olis tästä maailmasta, niin toſin
minun palweliani oliſiwat ſotineet, etten
minä oliſi tullut annetukſi ylön Judalaiſille;
mutta ei minun waltakuntani ole täältä.
37. Niin Pilatus ſanoi hänelle: niin ſinä
olet kuningas? Jeſus waſtaſi: ſinä ſen ſa=
not, että minä olen kuningas. Sitä warten
olen minä ſyntynyt ja ſitä warten maail=
maan tullut, että minä totuuden tunnus=
tan. Jokainen, joka on totuudesta, ſe kuulee
minun ääneni.
38. Pilatus ſanoi hänelle: mikä on to=
tuus? Ja kuin hän ſen ſanonut oli, meni
hän taas ulos Judalaisten tykö ja ſanoi
heille: en minä löydä yhtään ſyytä hänessä.
39. Mutta teillä on tapa, että minun pi=
tää teille päästämän yhden pääſiäiſenä:
tahdotteko ſiis, että minä päästän teille Ju=
dalaisten kuninkaan?

Matth. 27:15. Marc. 15:6. Luc. 23:17.

40. Niin he huuſiwat taas kaikki, ſanoen:
ei tätä, waan Barabbasta. Mutta Barab=
bas oli ryöwäri. Ap. T. 3:14.

19 Luku.

Kristus tuomittu, ruoskittu, kruunattu, ristiinnaulittu, kuolee ja haudataan.

Niin Pilatus otti ſilloin Jeſukſen ja ruos=
kitſi hänen. Matth. 27:27. Marc. 15:16.
2. Ja ſotamiehet wääntiwät kruunun or=
jantappuroista, paniwat ſen hänen pää=
hänſä, ja puettiwat hänen purpurawaat=
teeſeen;
3. Ja ſanoiwat: terwe, Judalaisten ku=
ningas! ja antoiwat hänelle korwapuusteja.
4. Taas tuli Pilatus ulos, ja ſanoi heille:
katſokaat, minä tuon hänen teille ulos, että
te tietäiſitte, etten minä löydä yhtään ſyytä
hänessä.
5. Niin Jeſus meni ulos, kantain orjan=
tappuraista kruunua ja purpuraista waa=
tetta, ja hän ſanoi heille: katſo ihmistä!
6. Mutta koska ylimmäiſet papit ja pal=
weliat hänen näkiwät, huuſiwat he, ſanoen:
ristiinnaulitſe, ristiinnaulitſe häntä! Pila=
tus ſanoi heille: ottakaat te häntä ja ristiin=
naulitkaat; ſillä en minä löydä yhtään ſyytä
hänessä.
7. Waſtaſiwat häntä Judalaiſet: meillä
on laki, ja meidän lakimme jälkeen pitää
hänen kuoleman, että hän teki itſenſä Ju=
malan Pojakſi.
8. Koska ſiis Pilatus tämän puheen kuuli,
pelkäſi hän wielä enämmin;
9. Ja meni taas raastupaan, ja ſanoi Je=
ſukſelle: kusta ſinä olet? Mutta ei Jeſus
waſtannut häntä.
10. Niin Pilatus ſanoi hänelle: etkös mi=
tään minulle puhu? Etkös tiedä, että mi=
nulla on walta ſinua ristiinnaulita, ja wal=
ta ſinua päästää?
11. Jeſus waſtaſi: ei ſinulla oliſi yhtään
waltaa minua waſtaan, jos ei ſe oliſi ſinulle
annettu ylhäältä: ſentähden on hänellä ſuu=
rempi ſyuti, joka minun ſinulle antoi ylön.
12. Ja ſiitä ajasta pyyſi Pilatus häntä
päästää. Mutta Judalaiſet huuſiwat, ſa=
noen: jos ſinä hänen päästät, niin et ſinä
ole keiſarin ystäwä; ſillä jokainen, joka itſen=
ſä tekee kuninkaakſi, hän on keiſaria waſtaan.
13. Koska ſiis Pilatus tämän puheen kuu=
li, wei hän Jeſukſen ulos, ja istui tuomiois=
tuimelle, ſiihen paikkaan, joka kutſutaan Li=
thostrotos, mutta Hebreakſi Gabbatha.
14. Mutta ſe oli pääſiäiſen walmistus=
päiwä, lähes kuudennella hetkellä. Ja hän
ſanoi Judalaiſille: katſo, teidän kuninkaanne.
15. Mutta he huuſiwat: ota pois, ota
pois, ristiinnaulitſe häntä! Pilatus ſanoi
heille: pitääkö minun ristiinnaulitſeman
teidän kuninkaanne? Ylimmäiſet papit was=
taſiwat: ei meillä ole kuningasta, waan
keiſari.
16. Niin ſilloin hän antoi hänen heille
ristiinnaulittaa. Mutta he ottiwat Jeſukſen
ja weiwät pois.

Matth. 27:31. Marc. 15:20. Luc. 23:33.

17. Ja hän kantoi ristiänſä, ja meni ſiihen
paikkaan, joka kutſutaan pääkallon paikakſi,
mutta Hebreakſi Golgatha.

18. Siellä he ristiinnaulitsiwat hänen, ja kaksi muuta hänen kanssansa kahden puolen, mutta Jesuksen keskelle.
19. Niin Pilatus kirjoitti myös päällekirjoituksen ja pani ristin päälle, ja oli näin kirjoitettu: JESUS NATSARENUS JUDALAISTEN KUNINGAS.
Matth. 27:37. Luc. 23:38.
20. Tämän päällekirjoituksen luki monta Judalaisista; sillä se paikka oli läsnä kaupunkia, jossa Jesus ristiinnaulittiin. Ja oli kirjoitettu Hebreaksi, Grekaksi ja Latinaksi.
21. Niin sanoiwat Judalaisten ylimmäiset papit Pilatukselle: älä kirjoita: Judalaisten kuningas, waan että hän on sanonut: minä olen Judalaisten kuningas.
22. Pilatus wastasi: mitä minä kirjoitin, sen minä kirjoitin.
23. Koska siis sotamiehet oliwat Jesuksen ristiinnaulinneet, ottiwat he hänen waatteensa (ja tekiwät neljä osaa, kullenkin sotamiehelle osan,) ja hameen; mutta hame ei ollut ommeltu, waan kokonansa ylhäältä (alaspäin) kudottu.
Matth. 27:35. Marc. 15:24. Luc. 23:24.
24. Niin he sanoiwat keskenänsä: älkäämme tätä rikkoko, waan heittäkäämme tästä arpaa, kenenkä se pitää oleman; että Raamattu täytettäisiin, joka sanoo: he owat minun waatteeni itsellensä jakaneet, ja owat heittäneet minun hameestani arpaa. Ja sotamiehet tosin näin tekiwät. Ps. 22:19.
25. Mutta Jesuksen ristin tykönä seisoi hänen äitinsä ja hänen äitinsä sisar Maria, Kleophan emäntä, ja Maria Magdalena.
26. Koska siis Jesus näki äitin ja opetuslapsensa siinä seisowan, jota hän rakasti, sanoi hän äitillensä: waimo, katso sinun poikaas.
27. Sitte sanoi hän opetuslapselle: katso sinun äitiäs. Ja siitä hetkestä otti opetuslapsi hänen tykönsä.
28. Sitte kuin Jesus tiesi jo kaikki täytetyksi, ja että Raamattu täytettäisiin, sanoi hän: minä janoon. Ps. 69:22.
29. Oli siis yksi astia pantu etikkata täyteen, ja he täyttiwät sienen etikalla, ja paniwat sen ympärille isoppia, ja paniwat sen hänen suunsa eteen. Matth. 27:48.
30. Koska siis Jesus oli etikkata ottanut, sanoi hän: se on täytetty! ja kallisti päänsä ja antoi henkensä.
31. Mutta että walmistuspäiwä oli, ja ei ruumiit pitänyt ristissä oleman sabbattina, (sillä se sabbatin päiwä oli suuri,) rukoiliwat siis Judalaiset Pilatusta, että heidän sääriluunsa piti rikottaman, ja he otettaman alas.
32. Niin sotamiehet tuliwat ja rikkoiwat ensimäisen luut, ja toisen, joka hänen kanssansa oli ristiinnaulittu.
33. Mutta koska he tuliwat Jesuksen tykö, ja näkiwät hänen jo kuolleeksi, niin ei he rikkoneet hänen luitansa.
34. Waan yksi sotamiehistä awasi hänen kylkensä keihäällä, josta kohta wuoti weri ja wesi.
35. Ja joka tämän näki, hän on sen todistanut, ja hänen todistuksensa on tosi, ja hän tietää hänensä totta sanowan, että te myös uskoisitte.
36. Sillä nämät owat tapahtuneet, että Raamattu täytettäisiin: ei teidän pidä luuta rikkoman hänessä. 2 Mos. 12:46. 4 Mos. 9:12.
37. Ja taas toinen kirjoitus sanoo: he saawat nähdä, ketä he owat pistäneet.
Zach. 12:10.
38. Mutta sen jälkeen rukoili Pilatusta Joseph Arimathiasta, (joka oli Jesuksen opetuslapsi, waan salaa Judalaisten pelwon tähden,) että hän olis saanut ottaa Jesuksen ruumiin: ja Pilatus sallei sen. Niin hän tuli ja otti Jesuksen ruumiin.
Matth. 27:57. Marc. 15:42,43. Luc. 23:50. Joh. 12:42.
39. Niin tuli myös Nikodemus, (joka oli ensin yöllä Jesuksen tykö tullut,) ja toi mirrhamita ja aloeta sekoitettua, lähes sata naulaa. Joh. 3:1,2.
40. Niin he ottiwat Jesuksen ruumiin ja kääriwät sen liinaiseen, hywänhajullisten yrttein kanssa, niinkuin Judalaisten tapa on haudata.
41. Mutta siinä paikassa, kuin hän ristiinnaulittiin, oli yrttitarha, ja yrttitarhassa uusi hauta, johonka ei wielä kenkään ollut pantu:
42. Siihen he paniwat Jesuksen Judalaisten walmistuspäiwän tähden, että se hauta oli läsnä.

20 Luku.

Kristus nousee ylös ja ilmoittaa itsensä Marialle, opetuslapsille, Thomatselle.

Mutta ensimäisenä päiwänä wiikossa tuli Maria Magdalena warahin, koska wielä pimiä oli, haudalle ja näki kiwen otetuksi pois haudalta. Matth. 28:1. Marc. 16:1. Luc. 24:1.
2. Niin hän juoksi ja tuli Simon Pietarin tykö ja sen opetuslapsen tykö, jota Jesus rakasti, ja sanoi heille: he owat Herran ottaneet pois haudasta, ja en me tiedä, kuhunka he hänen paniwat.
3. Niin Pietari meni ulos ja se toinen opetuslapsi, ja tuliwat haudalle. Luc. 24:12.
4. Mutta he juoksiwat kahden ynnä, ja se

toinen opetuslapsi juoksi edellä nopiammin
kuin Pietari, ja tuli ensin haudalle.
5. Ja kuin hän itsensä kumarsi, näki hän
liinaiset pantuna, mutta ei hän kuitenkaan
mennyt sisälle.
6. Niin Simon Pietari tuli seuraten hän-
tä, ja meni hautaan, ja näki kääriliinat pan-
tuna,
7. Ja sen hikiliinan, joka hänen päänsä
päällä oli ollut, ei kääriliinain kanssa, waan
erinänsä käärittynä yhteen paikkaan.
8. Niin meni myös toinen opetuslapsi
sisälle, joka ensin haudalle tullut oli, ja näki
sen ja uskoi.
9. Sillä ei he wielä Raamattua ymmär-
täneet, että hän oli nousewa kuolluista.
10. Niin ne opetuslapset meniwät taas
yhteen.
11. Mutta Maria seisoi ulkona haudan
edessä, ja itki. Ja koska hän niin itki, ku-
marsi hän itsensä hautaan; Marc. 16:5.
12. Ja näki kaksi enkeliä walkeissa waat-
teissa istuwan, yhden pään puolessa, ja
toisen jalkain puolessa, siinä kuin Jesuksen
ruumis pantu oli. Matth. 28:2, 3.
13. Ne sanoiwat hänelle: waimo, mitäs
itket? Hän sanoi heille: he owat minun
Herrani ottaneet pois, ja en tiedä, kuhunka
he hänen owat panneet.
14. Ja koska hän nämät sanonut oli, käänsi
hän itsensä taapäin, ja näki Jesuksen seiso-
wan, eikä tiennyt että se oli Jesus.
Matth. 28:9. Marc. 16:9.
15. Sanoi Jesus hänelle: waimo, mitäs
itket? ketäs etsit? Mutta hän luuli sen yrt-
titarhan haltiaksi, ja sanoi hänelle: Herra,
jos sinä hänen kannoit pois, niin sano mi-
nulle, kuhunkas hänen panit, ja minä tah-
don hänen ottaa.
16. Jesus sanoi hänelle: Maria! niin hän
käänsi itsensä, ja sanoi hänelle: Rabboni, se
on: Mestari.
17. Jesus sanoi hänelle: älä minuun rupee;
sillä en minä ole wielä mennyt ylös minun
Isäni tykö; waan mene minun weljeini ty-
kö, ja sano heille: minä menen ylös minun
Isäni tykö ja teidän Isänne tykö, ja minun
Jumalani tykö ja teidän Jumalanne tykö.
Ps. 22:23.
18. Maria Magdalena tuli ja ilmoitti
opetuslapsille, että hän oli nähnyt Herran,
ja että hän näitä hänelle sanoi.
19. Koska siis sen sabbatin päiwän ehtoo
oli, ja owet oliwat suljetut, jossa opetus-
lapset kokoontuneet oliwat Judalaisten pel-
won tähden, tuli Jesus ja seisoi heidän
keskellänsä, ja sanoi heille: rauha olkoon
teille! Marc. 16:14. Luc. 24:36. 1 Cor. 15:5.
20. Ja kuin hän sen sanonut oli, osoitti
hän heille kätensä ja kylkensä. Niin opetus-
lapset ihastuiwat, että he näkiwät Herran.
21. Ja Jesus taas sanoi heille: rauha ol-
koon teille! niinkuin Isä minun lähetti, niin
minä myös lähetän teidän.
22. Ja kuin hän nämät sanonut oli, pu-
halsi hän heidän päällensä, ja sanoi heille:
ottakaat Pyhä Henki:
23. Joille te synnit anteeksi annatte, niille
ne anteeksi annetaan, ja joille te ne pidätte,
niille ne owat pidetyt. Matth. 16:19. l. 18:18.
24. Mutta Thomas yksi kahdestatoista-
kymmenestä, joka kaksoiseksi kutsutaan, ei ol-
lut heidän kanssansa, koska Jesus tuli.
25. Niin muut opetuslapset sanoiwat hä-
nelle: me näimme Herran. Mutta hän sa-
noi heille: ellen minä näe hänen käsissänsä
naulan reikää, ja pistä sormeani naulain
siaan, ja pistä kättäni hänen kylkeensä, en
minä usko.
26. Ja kahdeksan päiwän perästä oliwat
opetuslapset taas sisällä, ja Thomas heidän
kanssansa. Niin Jesus tuli, kuin owet sul-
jetut oliwat, ja seisoi heidän keskellänsä, ja
sanoi: rauha olkoon teille!
27. Sitte sanoi hän Thomakselle: pistä
sormes tänne, ja katso minun käsiäni, ja
ojenna tänne kätes, ja pistä minun kylkeeni,
ja älä ole epäuskoinen, waan uskowainen.
28. Thomas wastasi, ja sanoi hänelle: mi-
nun Herrani ja minun Jumalani!
29. Jesus sanoi hänelle: että näit minun,
Thomas, niin sinä uskoit: autuaat owat
ne, jotka ei näe, ja kuitenkin uskowat.
1 Piet. 1:8.
30. Niin teki myös Jesus monta muuta
merkkiä opetuslastensa nähden, jotka ei täs-
sä kirjassa ole kirjoitetut. Joh. 21:25.
31. Mutta nämät owat kirjoitetut, että te
uskoisitte, että Jesus on Kristus Jumalan
Poika, ja että te saisitte elämän uskon kaut-
ta hänen nimeensä.

21 Luku.

Kristus Galilean meren tykönä.

Sitte ilmoitti Jesus taas itsensä opetus-
lapsille Tiberian meren tykönä, ja hän il-
moitti itsensä näin:
2. Simon Pietari ja Thomas, joka kaksoi-
seksi kutsutaan, oliwat ynnä ja Nathanael,
joka oli Galilean Kanaasta, ja Zebedeuksen
pojat ja kaksi muuta hänen opetuslapsis-
tansa.

3. Sanoi Simon Pietari heille: minä menen kalaan; ne sanoiwat hänelle: me menemme myös kanssas. Niin he meniwät ja astuiwat kohta wenheeseen, ja ei he sinä yönä mitään saaneet.

4. Mutta koska jo aamu oli, niin Jesus seisoi rannalla; mutta ei opetuslapset tienneet, että se oli Jesus.

5. Niin sanoi Jesus heille: lapset, onko teillä mitään syötäwätä? He wastasiwat häntä: ei.

6. Hän sanoi heille: laskekaat werkko oikialle puolelle wenhettä, niin te löydätte. Niin he laskiwat, ja tuli niin paljo kaloja, ettei he woineet wetää.

7. Niin sanoi se opetuslapsi, jota Jesus rakasti, Pietarille: Herra se on. Koska Simon Pietari sen kuuli, että se oli Herra, wyötti hän hameen ympärillensä, (sillä hän oli alasti,) ja heitti itsensä mereen. Joh. 13:23.

8. Mutta muut opetuslapset tuliwat wenheellä, (sillä ei he olleet kaukana maalta, waan lähes kaksi sataa kyynärätä,) ja wetiwät werkon kaloinensa.

9. Koska he siis oliwat maalle tulleet, näkiwät he hiilet ja kalan, niiden päällä pantuna, ja leiwän.

10. Jesus sanoi heille: tuokaat tänne niistä kaloista, kuin te nyt saitte.

11. Simon Pietari meni ja weti werkon maalle, täynnä suuria kaloja, sata ja kolme kuudettakymmentä. Ja waikka niitä niin monta oli, ei kuitenkaan werkko rewennyt.

12. Jesus sanoi heille: tulkaat ruualle; mutta ei yksikään opetuslapsista uskaltanut häntä kysyä: kukas olet? sillä he tiesiwät sen olewan Herran.

13. Niin Jesus tuli, otti leiwän ja antoi heille, niin myös kalan.

14. Tämä on kolmas kerta, kuin Jesus opetuslapsillensa ilmestyi, sitte kuin hän oli nousnut ylös kuolluista.

15. Koska he siis syöneet oliwat, sanoi Jesus Simon Pietarille: Simon Jonaan poika! rakastatkos minua enämpi kuin nämät? Hän sanoi: jaa, Herra, sinä tiedät, että minä sinua rakastan. Hän sanoi hänelle: ruoki minun karitsojani.

16. Ja sanoi taas toisen kerran hänelle: Simon Jonaan poika! rakastatkos minua? Hän wastasi: jaa, Herra, sinä tiedät, että minä sinua rakastan. Sanoi hän hänelle: kaitse minun lampaitani.

17. Hän sanoi kolmannen kerran hänelle: Simon Jonaan poika! rakastatkos minua? Pietari tuli murheelliseksi, että hän kolmannen kerran sanoi hänelle: rakastatkos minua? ja sanoi hänelle: Herra, sinä tiedät kaikki: sinä tiedät, että minä rakastan sinua. Jesus sanoi hänelle: ruoki minun lampaitani.

18. Totisesti, totisesti sanon minä sinulle: koska sinä olit nuori, niin sinä wyötit itses ja menit, kuhunkas tahdoit; mutta koskas wanhenet, niin sinä ojennat kätes, ja toinen wyöttää sinun, ja wie, kuhunka et sinä tahdo. 2 Piet. 1:14.

19. Mutta sen hän sanoi, antain tietää, millä kuolemalla hänen piti kunnioittaman Jumalata. Ja kuin hän sen sanonut oli, sanoi hän hänelle: seuraa minua.

20. Pietari käänsi itsensä, ja näki sen opetuslapsen seuraawan, jota Jesus rakasti, joka myös oli Jesuksen rinnoilla ehtoollisessa maannut ja sanonut: Herra, kuka se on, joka sinun pettää?

21. Koska siis Pietari hänen näki, sanoi hän Jesukselle: Herra, mitästä tämä?

22. Jesus sanoi hänelle: jos minä tahtoisin hänen siihen asti olewan kuin minä tulen, mitä sinun siihen tulee? Seuraa sinä minua.

23. Niin weljesten seassa käwi ulos se puhe, ettei sen opetuslapsen pitänyt kuoleman. Mutta ei Jesus hänelle sanonut: ei hän kuole, waan: jos minä tahdon hänen siihen asti olewan kuin minä tulen, mitä sinun siihen tulee?

24. Tämä on se opetuslapsi, joka todistaa näistä, ja on nämät kirjoittanut, ja me tiedämme hänen todistuksensa todeksi.

25. On myös monta muuta kuin Jesus teki, jos ne erinänsä kirjoitettaisiin, en minä luulisi koko maailman käsittäwän niitä kirjoja, kuin pitäis kirjoitettaman. Amen. Joh. 20:30.

Pyhäin Apostolitten Teot.

1 Luku.

Kristuksen taiwaaseen astuminen. Matthian walitseminen apostoliksi.

Ennen olen minä tosin, o Theophilus! puhunut kaikista niistä, kuin Jesus rupesi sekä tekemään että opettamaan,
2. Hamaan siihen päiwään asti, jona hän otettiin ylös, sitte kuin hän apostoleille, jotka hän walinnut oli, Pyhän Hengen kautta oli käskyn antanut; Matth. 28: 19. Marc. 16: 15.
3. Joille hän myös kärsimisensä jälkeen oli itsensä eläwäksi osoittanut moninaisilla merkeillä, ja näkyi heille neljäkymmentä päiwää, ja puhui heille Jumalan waltakunnasta. 1 Cor. 15: 6.
4. Ja kuin hän heidän oli koonnut, kielsi hän heitä lähtemästä Jerusalemista, waan että he Isän lupausta odottaisiwat, josta te olette (sanoi hän) kuulleet minulta. Luc. 24: 49. Joh. 14: 16. l. 15: 26.
5. Sillä Johannes tosin kasti wedellä, mutta te kastetaan Pyhällä Hengellä, ei monen päiwän perästä. Matth. 3: 11. Marc. 1: 8. Luc. 3: 16. Joh. 1: 26. Ap. T. 11: 16.
6. Koska he siis kokoontuneet oliwat, kysyiwät he häneltä, sanoen: Herra, tällä ajallakos Israelille waltakunnan jälleen rakennat?
7. Mutta hän sanoi heille: ei teidän tule tietää aikaa eli hetkeä, jotka Isä on hänen woimaansa pannut.
8. Waan teidän pitää saaman Pyhän Hengen woiman, joka on tulewa teidän päällenne, ja teidän pitää minun todistajani oleman, sekä Jerusalemissa, että koko Judeassa ja Samariassa, ja sitte maailman ääreen. Ap. T. 2: 4. l. 9: 15. l. 19: 6.
9. Ja kuin hän nämät sanonut oli, otettiin hän ylös heidän nähdensä, ja pilwi wei hänen ylös heidän silmäinsä edestä. Matth. 16: 19. Luc. 24: 51.
10. Ja kuin he katseliwat taiwaaseen, hänen mennessänsä, katso, heidän tykönänsä seisoi kaksi miestä walkeissa waatteissa;
11. Jotka myös sanoiwat: Galilean miehet, mitä te seisotte ja katsotte taiwaaseen? Tämä Jesus, joka teiltä otettiin ylös taiwaaseen, on niin tulewa kuin te hänen taiwaaseen menewänkin näitte.
12. Silloin he palasiwat Jerusalemiin wuorelta, joka Öljymäeksi kutsutaan ja on läsnä Jerusalemia sabbatin matkan.
13. Ja kuin he tuliwat sisälle, niin he astuiwat ylös siihen saliin, kussa he oleskeliwat: Pietari ja Jakobus, ja Johannes ja Andreas, Philippus ja Thomas, Bartholomeus ja Mattheus, Jakobus Alphein poika ja Simon Zelotes, ja Judas Jakobi. Matth. 10: 2, 3, 4.
14. Nämät kaikki oliwat yksimielisesti pysywäiset rukouksessa ja anomisessa, waimoin kanssa ja Marian Jesuksen äitin ja hänen weljeinsä kanssa. Matth. 27: 55. Marc. 15: 40, 41. Luc. 8: 2, 3. l. 23: 55. l. 24: 10.
15. Ja niinä päiwinä nousi Pietari opetuslasten keskellä, ja sanoi (ja joukko oli nimiltä yhteen lähes kaksikymmentä toista sataa):
16. Te miehet ja weljet! se kirjoitus piti täytettämän, jonka Pyhä Henki oli Dawidin suun kautta Judasta ennen sanonut, joka niiden johdattajaksi tuli, kuin Jesuksen ottiwat kiinni. Ps. 41: 10. Matth. 26: 47. Marc. 14: 43. Luc. 22: 47. Joh. 13: 18. l. 18: 3.
17. Sillä hän oli meidän lukuumme luettu, ja oli tämän wiran meidän kanssamme saanut.
18. Hän siis on ansainnut pellon wääryyden palkasta, ja kuin hän pudotettiin alas, on hän keskeltä kahtia pakahtunut, että kaikki hänen sisällyksensä läksiwät ulos. Matth. 26: 15. l. 27: 5.
19. Ja se oli tiettäwä kaikille kuin Jerusalemissa asuwat, että se pelto heidän kielellänsä kutsutaan Akeldama, se on: weripelto. Matth. 27: 8.
20. Sillä se on kirjoitettu Psaltariraamatussa: hänen kotonsa tulkoon kylmille, eikä siinä pidä asujanta oleman, ja toisen pitää hänen pispautensa saaman. Ps. 69: 26. Ps. 109: 8. Matth. 33: 38.
21. Niin pitää näistä miehistä, jotka meidän kanssamme olleet owat, kaiken sen ajan kuin Herra Jesus meidän kanssamme ulos ja sisälle käwi,
22. Ruweten Johanneksen kasteesta hamaan siihen päiwään asti, jona hän meiltä otettiin ylös, yksi tuleman hänen ylösnousemisensa todistajaksi ynnä meidän kanssamme.
23. Ja he asettiwat kaksi ehdolle: Josephin, joka kutsuttiin Barsabas ja liialta nimeltä Justus, ja Matthian.
24. Ja he rukoiliwat, ja sanoiwat: sinä Herra, joka kaikkein sydämet tiedät! osoi-

ta, kumman sinä näistä kahdesta olet walinnut,

25. Saamaan tämän palweluksen ja apostolin wiran arpaa, josta Judas on wilpistynyt pois, menemään pois siallensa.

26. Ja he heittiwät heistä arwan, ja arpa lankesi Matthian päälle, ja hän walittiin yksimielisesti yhdentoistakymmenen apostolin sekaan.

2 Luku.

Pyhä Henki wuodatetaan apostolein päälle. Pietari saarnaa ja kääntää kolme tuhatta sielua.

Ja kuin wiideskymmenes päiwä täytettiin, oliwat he kaikki yksimielisesti koossa.

2. Ja humaus tapahtui äkisti taiwaasta, niinkuin suuri tuulispää olis tullut, ja täytti koko huoneen, kussa he oliwat istumassa.

3. Ja heille näkyiwät wiileskellyt kielet, niinkuin tuliset, ja istuiwat kunkin heidän päällensä.

Matth. 3:11. Marc. 1:8. Luc. 3:16. Ap. T. 1:5, 8.

4. Ja he täytettiin kaikki Pyhällä Hengellä, ja rupesiwat puhumaan muilla kielillä, sen jälkeen kuin Henki antoi heidän puhua.

Marc. 16:17. Ap. T. 1:8. l. 10:46.

5. Niin Jerusalemissa asui Judalaisia, Jumalata pelkääwäisiä miehiä, kaikkinaisesta kansasta, kuin taiwaan alla on.

6. Ja koska tämä ääni tapahtui, niin kokoontui suuri kansan paljous, ja hämmästyiwät; sillä kukin kuuli niiden puhuwan heidän omalla kielellänsä.

7. Ja he tyhmistyiwät kaikki ja ihmetteliwät, sanoen keskenänsä: katso, eikö nämät kaikki, jotka puhuwat, ole Galilealaiset?

8. Ja kuinka me kukin kuulemme heidän puhuwan meidän omalla kielellämme, jossa me syntyneet olemme?

9. Partilaiset ja Mediläiset ja Elamilaiset, ja jotka asumme Mesopotamiassa ja Judeassa ja Kappadociassa, Pontossa ja Asiassa,

10. Phrygiassa ja Pamphiliassa, Egyptissä ja Libian maan rajoilla, liki Kyrenia, ja muukalaiset Romista, Judalaiset ja uudet Judalaiset,

11. Kretalaiset ja Arabialaiset, me kuulemme heidän puhuwan meidän kielillämme Jumalan suuria tekoja.

12. Niin he kaikki tyhmistyiwät ja epäiliwät, sanoen toinen toisellensa: mitäs luulet tämän olewan?

13. Waan muut nauroiwat heitä, ja sanoiwat: he owat täynnänsä makiata wiinaa.

14. Niin Pietari seisoi yhdentoistakymmenen kanssa, korotti äänensä ja puhui heille: te Judan miehet, ja kaikki, jotka asutte Jerusalemissa! tämä olkoon teille tiettäwä, ja ottakaat minun sanani teidän korwiinne.

15. Sillä ei nämät juowuksissa ole, niinkuin te luulette; sillä nyt on kolmas hetki päiwästä.

16. Waan tämä on se, kuin ennen sanottu on Joelin Propheetan kautta: Joel. 2:28.

17. Ja pitää tapahtuman wiimeisinä päiwinä (sanoo Jumala), että minä tahdon wuodattaa minun Hengestäni kaiken lihan päälle: ja teidän poikanne ja tyttärenne pitää ennustaman, ja teidän nuorukaisenne pitää näkyjä näkemän, ja teidän wanhimpanne pitää unia uneksuman.

Es. 44:3. Zach. 12:10.

18. Ja myös minun palweliaini päälle ja minun piikaini päälle niinä päiwinä wuodatan minä minun Hengestäni, ja heidän pitää ennustaman.

19. Ja minä annan tunnustähtejä ylhäällä taiwaassa ja merkkejä alhaalla maan päällä, weren ja tulen ja sawun suitsun.

Joel. 2:30.

20. Auringon pitää muuttuman pimeydeksi ja kuun wereksi, ennenkuin se suuri ja julkinen Herran päiwä on tulewa.

21. Ja pitää tapahtuman, että jokainen, kuin awuksi huutaa Herran nimeä, se tulee autuaaksi. Joel. 2:32. Rom. 10:13.

22. Te Israelin miehet! kuulkaat näitä sanoja: Jesuksen Natsarenuksen, sen miehen, joka teidän tykönänne on Jumalalta wahwistettu woimallisten tekoin, ihmetten ja merkkein kanssa, jotka Jumala hänen kauttansa teidän keskellänne teki, niinkuin te itsekin tiedätte, Ap. T. 10:38.

23. Sen, joka Jumalan aiwotun neuwon ja säännön jälkeen oli annettu ulos, te otitte ja wääräin miesten kätten kautta ristiinnaulitsitte ja surmasitte,

24. Jonka Jumala herätti ylös ja päästi kuoleman kiwuista, että se oli mahdotoin, että hän piti siltä pidettämän.

Ap. T. 3:15. l. 4:10. l. 10:40. l. 13:30, 34.

25. Sillä Dawid sanoo hänestä: minä olen aina Herran minun kaswoini eteen pannut, sillä hän on minun oikialla puolellani, etten minä horjahtaisi. Ps. 16:8.

26. Sentähden iloitsi minun sydämeni, ja minun kieleni riemuitsi, ja minun lihani on myös lepääwä toiwossa.

27. Sillä et sinä anna ylön minun sieluani helwetissä, etkä salli sinun pyhäs näkewän turmellusta.

28. Sinä olet minulle tiettäwäksi tehnyt

elämän tiet, sinä täytät minun ilolla sinun
kaswois edessä.
29. Te miehet, rakkaat weljet, olkoon lupa
rohkiasti teille puhua patriarchasta Dawi-
dista! hän on sekä kuollut että haudattu, ja
hänen hautansa on meidän tykönämme ha-
maan tähän päiwään asti.
1 Kun. k. 2: 10. Ap. T. 13: 36.
30. Että hän siis oli propheeta ja tiesi Ju-
malan hänellensä walalla wannoneen, että
hän oli hänen kupeensa hedelmästä lihan
jälkeen herättäwä Kristuksen hänen istui-
mellansa istumaan, 2 Sam. 7: 12. Ps. 132: 11.
31. Näki hän ennen ja puhui Kristuksen
ylösnousemisesta, ettei hänen sieluansa an-
nettu ylön helwetissä, eikä hänen lihansa
nähnyt turmellusta. Ps. 16: 10. Ap. T. 13: 35
32. Tämän Jesuksen on Jumala herättä-
nyt, jonka todistajat me kaikki olemme.
Ap. T. 10: 40. Rom. 4: 24. k. 8: 11. 1 Cor. 6: 14. k. 15: 15.
2 Cor. 4: 14. Gal. 1: 1.
33. Hän on siis Jumalan oikialle kädelle
korotettu, ja on Isältä saanut lupauksen
Pyhästä Hengestä: hän on tämän wuodat-
tanut, kuin te nyt näette ja kuulette.
34. Sillä ei Dawid ole taiwaaseen astu-
nut, waan hän sanoo: Herra sanoi minun
Herralleni: istu minun oikialle kädelleni,
Ps. 110: 1. 1 Cor. 15: 25.
35. Siihen asti kuin minä panen sinun
wihollises sinun jalkais astinlaudaksi.
36. Niin pitää siis totisesti kaiken Israelin
huoneen tietämän, että Jumala on tämän
Jesuksen, jonka te ristiinnaulitsitte, Herraksi
ja Kristukseksi tehnyt.
37. Mutta kuin he nämät kuuliwat, käwi
se läpi heidän sydämensä, ja sanoiwat Pie-
tarille ja muille apostoleille: te miehet, rak-
kaat weljet! mitä meidän pitää tekemän?
Hebr. 4: 12.
38. Waan Pietari sanoi heille: tehkäät pa-
rannus, ja antakaan jokainen hänensä kas-
taa Jesuksen Kristuksen nimeen, syntein an-
teeksi antamiseksi; niin te saatte Pyhän Hen-
gen lahjan. Luc. 24: 47.
39. Sillä teille ja teidän lapsillenne on
tämä lupaus annettu, ja kaikille, jotka taam-
pana owat, kutka ikänä Herra meidän Ju-
malamme kutsuu. 1 Mos. 17: 7. Joh. 10: 16.
40. Ja monilla muillakin sanoilla todisti
hän, ja neuwoi heitä, sanoen: antakaat tei-
tänne autettaa tästä pahanelkisestä suwusta.
41. Jotka siis mielellänsä hänen sanansa
ottiwat wastaan, ne kastettiin; ja sinä
päiwänä lisääntyi lähes kolme tuhatta
sielua.
42. Ja he pysyiwät alati apostolitten
opissa ja osallisuudessa, ja leiwän murta-
misessa ja rukouksissa.
43. Mutta jokaiselle sielulle tuli pelko; ja
tehtiin apostolitten kautta monta ihmettä ja
merkkiä.
44. Mutta kaikki, jotka uskoiwat, oliwat
yhdessä, ja pitiwät kaikki yhteisenä.
Ap. T. 4: 32.
45. Ja he myiwät heidän hywyytensä ja
tawaransa, ja jakoiwat ne kaikille, sen jäl-
keen kuin kukin tarwitsi.
46. Ja he pysyiwät joka päiwä yksimieli-
sesti templissä, ja mursiwat huoneessa lei-
pää, ja ottiwat ruokaa riemulla ja sydämen
yksikertaisuudella. Ap. T. 20: 7.
47. Ja kiittäin Jumalata oliwat kaiken
kansan suosiossa. Ja Herra lisäsi joka päiwä
autuaaksi tulewaisia seurakunnalle. Ap. T. 4: 33.

3 Luku.

Pietari parantaa ramman ihmisen, ja saarnaa Kristuksesta.

Niin Pietari ja Johannes meniwät ynnä
ylös templiin yhdeksännellä rukouksen het-
kellä.
2. Ja yksi mies, saattamatoin hamasta äi-
tinsä kohdusta, kannettiin; jonka he paniwat
joka päiwä sen templin owen eteen, joka kut-
sutaan Kaunis, anomaan niiltä almua, jot-
ka templiin meniwät.
3. Koska hän näki Pietarin ja Johannek-
sen tahtowan mennä templiin, anoi hän
heiltä almua.
4. Niin Pietari Johanneksen kanssa katsoi
hänen päällensä, ja sanoi: katso meidän
päällemme.
5. Ja hän katseli heidän päällensä, toi-
woin heiltä jotakin saawansa.
6. Niin Pietari sanoi: hopiata ja kultaa ei
minulla ole; waan sitä kuin minulla on,
annan minä sinulle: Jesuksen Kristuksen
Natsarenuksen nimeen nouse ja käy.
7. Ja hän tarttui hänen oikiaan käteensä
ja ojensi hänen, ja kohta hänen säärensä ja
kantansa wahwistuiwat.
8. Ja hän karkasi ylös, seisoi ja käwi, ja
meni heidän kanssansa templiin, käyden ja
hypäten ja kiittäin Jumalata.
9. Ja kaikki kansa näki hänen käywän ja
kiittäwän Jumalata;
10. Ja tunsi hänen siksi, joka almun täh-
den istui templin Kauniin owen edessä; ja
he oliwat täynnänsä pelkoa ja suurta häm-
mästystä siitä, kuin hänelle tapahtunut oli.
11. Mutta koska tämä saattamatoin, joka
parattu oli, piti itsensä Pietarin ja Johan-
neksen tykö, juoksi kaikki kansa hämmästyk-

sissä heidän tykönsä porstuaan, joka kutsutaan Salomonin. 1 Kun. k. 6:3. Ap. T. 5:12.
12. Koska Pietari sen näki, wastasi hän kansalle: Israelin miehet, mitä te tätä ihmettelette? eli mitä te meidän päällemme katsotte, niinkuin me olisimme meidän omalla woimallamme eli jumalisuudellamme tämän käymään saattaneet?
13. Abrahamin ja Isaachin ja Jakobin Jumala, meidän isäimme Jumala, on hänen Poikansa Jesuksen kirkastanut, jonka te annoitte ylön ja kielsitte Pilatuksen edessä, koska hän tuomitsi, että hän piti päästettämän. 2 Mos. 3:6. Luc. 23:16, 20, 21. Joh. 19:12.
14. Mutta te kielsitte sen pyhän ja hurskaan, ja anoitte teillenne murhamiestä annettaa.
Matth. 27:20. Marc. 15:11. Luc. 23:18. Joh. 18:40.
15. Mutta elämän pääruhtinaan te tapoitte: sen on Jumala kuolluista herättänyt, jonka todistajat me olemme.
Ap. T. 2:24, 32. Eph. 1:20.
16. Ja uskon kautta hänen nimensä päälle on hän tässä, jonka te näette ja tunnette, hänen nimensä wahwistanut: ja se usko hänen kauttansa antoi tälle terweytensä, kaikkein teidän nähdenne. Luc. 17:19.
17. Ja nyt rakkaat weljet! minä tiedän, että te sen tyhmyydestä tehneet olette, niinkuin teidän ylimmäisennekin.
18. Mutta Jumala, mitä hän kaikkein propheetainsa suun kautta oli ennustanut, että hänen Kristuksensa piti kärsimän, sen näin täytti.
19. Niin tehkäät parannus ja palaitkaat, että teidän syntinne pyhittäisiin pois, koska wirwoittamisen ajat tulewat Herran kaswoin edestä,
20. Ja hän lähettää sen, josta teille ennen saarnattu on, Jesuksen Kristuksen,
21. Jonka tosin tulee taiwas omistaa, niihin aikoihin asti, kuin ne kaikki jälleen asetetaan, kuin Jumala on puhunut kaikkein pyhäin propheetainsa suun kautta, hamasta maailman alusta.
22. Sillä Moses tosin on isille sanonut: Herra teidän Jumalanne on teille herättäwä Propheetan teidän weljistänne, niinkuin minun: kuulkaat häntä kaikissa, mitä hän teille sanoo, 5 Mos. 18:15, 18. Ap. T. 7:37.
23. Ja pitää tapahtuman, että jokainen sielu, joka ei tätä Propheetata kuule, pitää häwitettämän pois kansasta.
24. Ja kaikki propheetat hamasta Samuelista, ja sitte edespäin, niin monta kuin puhunut on, owat myös kaikki näitä päiwiä ennustaneet.
25. Te olette propheetain ja sen liiton lapset, jonka Jumala meidän isäimme kanssa teki, sanoen Abrahamille: ja sinun siemenessäs pitää kaikki kansat maan päällä siunattaman.
1 Mos. 12:3. k. 18:18. k. 22:18. k. 26:4. Gal. 3:8.
26. Teille on Jumala ensin Poikansa Jesuksen herättänyt, ja on hänen lähettänyt teitä siunaamaan, että te kukin teidän pahuudestanne palajaisitte. Ap. T. 13:46.

4 Luku.

Opetuslapset otetaan kiinni, wiedään oikeuden eteen ja kielletään saarnaamasta Kristuksesta. Seurakunnan rukous. Uskowaiset pitäwät tawaransa yhteisenä.

Mutta koska he kansalle puhuiwat, niin papit ja templin esimies ja Sadduceukset tuliwat sinne;
2. Ja närkästyiwät, että he kansaa opettiwat ja ilmoittiwat Jesuksen kautta ylösnousemisen kuolluista; Dan. 12:2.
3. Ja heittiwät kätensä heidän päällensä, ja paniwat heidän huomeneksi kiinni; sillä jo oli ehtoo.
4. Mutta monta niistä, jotka sanan kuuliwat, uskoiwat, ja miesten luku tuli lähes wiisi tuhatta.
5. Mutta toisena päiwänä tapahtui, että heidän ylimmäisensä ja wanhimpansa kokoontuiwat ja kirjanoppineet Jerusalemissa,
6. Ja Hannas ylimmäinen pappi, ja Kaiphas, ja Johannes, ja Aleksander, ja niin monta kuin ylimmäisten pappein suwusta oli; Luc. 3:2. Joh. 18:13.
7. Ja asettiwat heidän keskellensä, ja kysyiwät heiltä: millä woimalla taikka kenenkä nimeen te olette tämän tehneet?
8. Niin Pietari, täynnänsä Pyhää Henkeä, sanoi heille: te kansan ylimmäiset ja Israelin wanhimmat!
9. Jos me tänäpänä tuomitaan sen hywän työn edestä sille sairaalle miehelle, jonka kautta hän parattu on,
10. Niin olkoon teille ja kaikelle Israelin kansalle tiettäwä, että Jesuksen Kristuksen Natsarenuksen nimeen, jonka te ristiinnaulitsitte, jonka Jumala kuolleista herätti, sen kautta tämä seisoo teidän edessänne terweenä. Ap. T. 17:31.
11. Hän on se kiwi, joka teiltä rakentajilta hyljätty on, joka on nurkkakiweksi tullut.
Ps. 118:22. Es. 28:16. Matth. 21:42. Marc. 12:10. Luc. 20:17 Rom 9:33. 1 Piet. 2:6.
12. Ja ei yhdessäkään toisessa ole autuutta; sillä ei myös ole muuta nimeä taiwaan alla ihmisille annettu, jossa meidän pitää autuaaksi tuleman. Matth. 1:21.

13. Mutta kuin he näkiwät Pietarin ja Johannetsen puheen rohkeuden, sillä he ymmärsiwät heidän oppimattomiksi ja kirjantaitamattomiksi miehiksi, ihmetteliwät he ja tunsiwat heidän, että he Jesuksen kanssa olleet oliwat.

14. Mutta kuin he näkiwät sen ihmisen seisowan heidän kanssansa, joka parattu oli, ei he tainneet mitään sitä wastaan puhua.

15. Mutta he käskiwät heitä ulos raadista mennä pois, ja pitiwät neuwoa keskenänsä,

16. Sanoen: mitä me näille miehille teemme? Sillä julkinen merkki on heidän kauttansa tehty, joka kaikille Jerusalemin asuwaisille tiettäwä on, ja en me taida kieltää.

17. Mutta ettei se enämpi kansan keskelle hajoisi, niin haastakaamme heitä kowin, ettei he tästedes yhdellenkään ihmiselle tästä nimestä puhuisi.

18. Ja he kutsuiwat heidän, ja kaiketi kielsiwät heitä puhumasta ja opettamasta Jesuksen nimeen. Ap. T. 5:28.

19. Mutta Pietari ja Johannes wastasiwat heitä, ja sanoiwat: tuomitkaat itse, jos se on oikia Jumalan edessä, että me teitä enämmän kuulemme kuin Jumalata. Ap. T. 5:29.

20. Sillä en me taida niitä puhumata olla, kuin me nähneet ja kuulleet olemme.

21. Mutta he uhkasiwat heitä, ja antoiwat heidän mennä, ja ei löynneet mitään, josta he olisiwat heitä waiwanneet, kansan tähden; sillä kaikki kiittiwät Jumalata sen edestä, kuin tapahtunut oli.

22. Sillä se ihminen oli ylitse neljänkymmenen ajastajan wanha, jossa tämä parantamisen tunnusmerkki tehty oli.

23. Mutta kuin he päästetyt oliwat, tuliwat he omainsa tykö ja ilmoittiwat, mitä pappein päämiehet ja wanhimmat heille sanoneet oliwat.

24. Koska he sen kuuliwat, korottiwat he yksimielisesti äänensä Jumalan tykö, ja sanoiwat: Herra, sinä olet Jumala, joka taiwaan ja maan ja meren, ja kaikki, mitä niissä on, tehnyt olet;

25. Joka Dawidin sinun palwelias suun kautta puhunut olet: miksi pakanat kiukuitsewat, ja kansat turhaa aikowat? Ps. 2:1.

26. Maan kuninkaat yhteen menewät, ja päämiehet kokoowat heitänsä Herraa wastaan ja hänen Kristustansa wastaan?

27. Sillä he owat tosin kokoontuneet sinun pyhää Poikaas Jesusta wastaan, jonka sinä woitelit, sekä Herodes että Pontius Pilatus pakanain ja Israelin kansan kanssa,

28. Tekemään mitä sinun kätes ja neuwos ennen aikonut oli, että tapahtuman pitäis.

29. Ja nyt Herra, katso heidän uhkaustansa, ja anna sinun palweliais kaikella uskalluksella sinun sanaas puhua.

30. Ja ojenna kätes parantamaan, ja että merkit ja ihmeet sinun pyhän Poikas Jesuksen nimen kautta tehtäisiin.

31. Ja kuin he rukoilleet oliwat, liikkui se paikka, jossa he koossa oliwat, ja he täytettiin kaikki Pyhällä Hengellä ja puhuiwat Jumalan sanaa uskalluksella. Ap. T. 2:4, 7.

32. Ja niiden paljoudessa, jotka uskoiwat, oli yksi sydän ja yksi sielu, ei myös kenkään heistä sanonut mitään omaksensa, kuin hänellä oli, waan kaikki oliwat heillä yhteiset. Ap. T. 2:44.

33. Ja Apostolit todistiwat suurella woimalla Herran Jesuksen ylösnousemisesta, ja suuri armo oli kaikkein heidän päällänsä.

34. Ja ei myös ollut yhtään tarwitsewaa heissä; sillä niin monta, joilla pellot eli huoneet oliwat, ne he myiwät ja toiwat myytyin hinnan,

35. Ja paniwat apostolitten jalkain eteen: ja jokaiselle jaettiin niinkuin kukin tarwitsi.

36. Mutta Joses, joka liialta nimeltä apostoleilta kutsutaan Barnabas (se on niin paljo sanottu kuin lohdutuksen poika) lewita, Kypristä sukuisin,

37. Hänellä oli pelto, sen hän myi, ja toi hinnan ja pani apostolitten jalkain eteen.

5 Luku.

Ananias rangaistaan. Apostolit otetaan kiinni, mutta Herran enkeli päästää heidän ulos. Gamalielin neuwo.

Mutta yksi mies, Ananias nimeltä, Saphiran hänen emäntänsä kanssa myi tawaransa,

2. Ja kätki jotain hinnasta emäntänsä tieten, ja toi osan edes ja pani apostolitten jalkain eteen.

3. Niin Pietari sanoi: Ananias, miksi saatana täytti sinun sydämes Pyhän Hengen edessä walhettelemaan, ettäs jotakin pellon hinnasta kätkit?

4. Etkös olisi saanut sitä pitää, koska se sinulla oli, ja se myytykin oli sinun hallussas? miksis senkaltaista olet sydämees päästänyt? Et sinä ole ihmisten, waan Jumalan edessä walehdellut.

5. Koska Ananias nämät sanat kuuli, lankesi hän maahan ja antoi henkensä. Ja suuri pelko tuli kaikkein niiden päälle, jotka tämän kuuliwat.

6. Niin nuoret miehet nousiwat ja korja=

siwat hänen, weiwät pois ja hautasiwat hänen.

7. Mutta tapahtui liki kolmen hetken perästä, että myös hänen emäntänsä tuli sisälle, eikä tiennyt, mitä tapahtunut oli.

8. Niin Pietari wastasi häntä: sanos minulle: oletteko sen pellon siihen hintaan myyneet? Mutta hän sanoi: olemme niinkin siihen hintaan.

9. Sanoi Pietari hänelle: miksi te olette mielistyneet keskenänne Herran Henkeä kiusaamaan? Katso, niiden jalat, jotka sinun miehes hautasiwat, owat owen edessä ja wiewät pois sinun.

10. Ja hän kohta lankesi maahan hänen jalkainsa eteen, ja antoi henkensä. Niin nuoret miehet tuliwat sisälle ja löysiwät hänen kuolleena, ja he weiwät hänen ulos ja hautasiwat miehensä tykö.

11. Ja suuri pelko tuli koko seurakunnalle ja kaikille niille, jotka tämän kuuliwat.

12. Ja apostolitten kätten kautta tehtiin monta merkkiä ja ihmettä kansan seassa. Ja he oliwat kaikki yksimielisesti Salomonin esihuoneessa.

13. Mutta ei niistä muista uskaltanut yksikään itseänsä antaa heidän sekaansa; waan kansa piti paljon heistä.

14. Ja joukko paljon enäni miehistä ja waimoista, jotka Herran päälle uskoiwat:

15. Niin että he kantoiwat sairaita kaduille, ja paniwat niitä wuoteille ja paareille, että Pietarin tullessa ainoasti hänen warjonsa jonkun heistä olis warjonnut.

16. Ja tuli myös suuri joukko kokoon lähimmäisistä kaupungeista Jerusalemiin, ja toiwat sairaita ja saastaisilta hengiltä waiwatuita, jotka kaikki parattiin.

17. Niin nousi ylimmäinen pappi, ja kaikki, jotka hänen kanssansa oliwat, Sadduceusten lahko, ja oliwat täynnänsä kiiwautta;

18. Ja paiskasiwat kätensä apostolitten päälle, ja paniwat heidän yhteiseen wankihuoneeseen.

19. Mutta Herran enkeli awasi yöllä tornin owen, ja wei heidän sieltä ulos ja sanoi:

20. Menkäät, seisokaat ja puhukaat templissä kansalle kaikki tämän elämän sanat.

21. Mutta koska he sen kuuliwat, meniwät he warhain aamulla templiin ja opettiwat. Niin ylimmäinen pappi tuli, ja ne, jotka hänen kanssansa oliwat, kutsuiwat raadin kokoon ja kaikki Israelin lasten wanhimmat, ja lähettiwät wankihuoneen tykö heitä noutamaan.

22. Koska palweliat meniwät, eikä heitä tornista löytäneet, niin he palasiwat ja ilmoittiwat,

23. Sanoen: tornin me tosin löysimme kyllä wisusti suljetuksi, ja wartiat ulkona owen edessä seisowan; mutta koska me sen awasimme, emme ketään sieltä löytäneet.

24. Koska ylimmäinen pappi ja templin esimies ja pappein päämiehet nämät kuuliwat, epäiliwät he heistä, miksi se wiimeinkin tulis.

25. Niin tuli yksi ja ilmoitti heille, sanoen: katso, ne miehet, jotka te torniin panitte, owat templissä ja seisowat opettamassa kansaa.

26. Niin esimies meni palwelioinensa ja toi heidän suosiolla sieltä (sillä he pelkäsiwät kansan heitänsä kiwittäwän).

27. Ja kuin he toiwat heidän, asettiwat he heidän raadin eteen. Ja ylimmäinen pappi kysyi heiltä,

28. Sanoen: emmekö me ole kowasti teitä kieltäneet puhumasta kansalle tähän nimeen? Ja katso, te olette Jerusalemin täyttäneet teidän opetuksellanne, ja tahdotte tämän ihmisen weren wetää meidän päällemme. Ap. T. 4: 18.

29. Mutta Pietari ja muut apostolit wastasiwat, ja sanoiwat: enää tulee kuulla Jumalata kuin ihmisiä. Ap. T. 4: 19.

30. Meidän isäimme Jumala herätti Jesuksen, jonka te tapoitte ja ripustitte puuhun. Ap. T. 2: 24, 32. l. 3: 15.

31. Sen on Jumala korottanut oikialle kädellensä Päämieheksi ja Wapahtajaksi, antamaan Israelille parannusta ja syntein anteeksi antamusta. Luc. 24: 47. Hebr. 2: 10.

32. Ja me olemme näiden sanain todistajat, ja myös Pyhä Henki, jonka Jumala on niille antanut, jotka häntä kuulewat. Joh. 15: 26, 27.

33. Mutta koska he nämät kuuliwat, käwi se läpitse heidän sydämensä, ja pitiwät neuwoa tappaaksensa heitä.

34. Niin nousi raadista yksi Phariseus, nimeltä Gamaliel, lainopettaja, josta kaikki kansa paljon piti: se käski apostoleita pikimmältänsä wiedä ulos, Ap. T. 22: 3.

35. Ja sanoi heille: Israelin miehet! kawahtakaat itse teitänne, mitä te mielitte tehdä näille miehille.

36. Sillä ennen näitä päiwiä nousi Theudas, ja sanoi itsensä joksikin, niin hänen tykönsä tuli lähes neljäsataa miestä: joka sitte tapettiin ja kaikki, jotka häneen mielistyiwät, ne hajoitettiin ja häwitettiin. Ap. T. 21: 38.

37. Tämän jälkeen nousi Judas Galileasta weronlaskemisen päiwinä ja käänsi pal=

jon kansaa jälkeensä; hän myös hukkui ja kaikki, jotka häneen mielistyiwät, hajoitettiin.

38. Ja nyt sanon minä teille: lakatkaat näistä miehistä, ja sallikaat heidän olla; sillä jos tämä neuwo eli teko on ihmisistä, niin se tyhjään raukee;

39. Waan jos se on Jumalalta, niin et te woi sitä tyhjäksi tehdä, ettet te myös löytäisi sotineen Jumalata wastaan.

40. Niin kaikki mielistyiwät hänen neuwoonsa; ja kuin he apostolit sisälle kutsuiwat, niin he hosuiwat heitä, ja kielsiwät heitä Jesuksen nimeen puhumasta, ja päästiwät heidän menemään.

41. Niin he meniwät iloiten pois raadin edestä, että he oliwat mahdolliset pilkkaa kärsimään hänen nimensä tähden;

Matth. 5: 10, 11, 12. Rom. 5: 3.

42. Ja ei lakanneet joka päiwä templissä ja joka huoneessa opettamasta ja saarnaamasta ewangeliumia Jesuksesta Kristuksesta.

6 Luku.

Seitsemän toimittajaa walitaan. Stephanus wainotaan wäärällä kanteella.

Mutta niinä päiwinä, koska opetuslasten luku enäni, napisiwat Grekiläiset Hebrealaisia wastaan, että heidän leskensä katsottiin ylön jokapäiwäisessä palweluksessa.

2. Niin ne kaksitoistakymmentä kutsuiwat kokoon opetuslasten joukon, ja sanoiwat: ei se ole kohtuullinen, että me annamme ylön Jumalan sanan, ja pöytäin edessä palwelemme.

3. Sentähden rakkaat weljet, walitkaat teistänne seitsemän miestä, joista hywä todistus on, jotka owat Pyhää Henkeä ja wiisautta täynnänsä, joiden haltuun me tämän wiran annamme.

4. Mutta me tahdomme rukouksessa ja sanan palweluksessa pysywäiset olla.

5. Ja se puhe kelpasi kaikelle joukolle, ja he walitsiwat Stephanin, miehen täynnä uskoa ja Pyhää Henkeä, ja Philippuksen ja Prochoran, ja Nikanorin, ja Timonin, ja Parmenan, ja Nikolain, sen uuden Judalaisen Antiochiasta. Ap. T. 8: 26. l. 21: 8.

6. Nämät he asettiwat apostolitten eteen, ja rukoiliwat, ja paniwat kätensä heidän päällensä.

7. Ja Jumalan sana kaswoi, ja opetuslasten luku tuli sangen suureksi Jerusalemissa; ja suuri joukko pappeja oli myös uskolle kuuliainen.

8. Mutta Stephanus, joka oli uskoa täynnänsä ja wäkewyyttä, teki ihmeitä ja suuria tunnustähtiä kansan seassa.

9. Niin nousiwat muutamat Libertinein synagogasta, ja Kyreneusten, ja Aleksandrinein, ja jotka Ciliciasta ja Asiasta oliwat, ja riiteliwät Stephanin kanssa.

10. Ja ei he woineet sitä wiisautta wastaan olla ja sitä Henkeä, jonka kautta hän puhui.

11. Niin he sääsiwät miehiä, jotka sanoiwat: me olemme hänen kuulleet puhuwan pilkkasanoja Mosesta ja Jumalata wastaan.

12. Niin he yllyttiwät kansan ja wanhimmat ja kirjanoppineet, ja meniwät ja ottiwat hänen kiinni, ja weiwät hänen raadin eteen.

13. Ja asettiwat wäärät todistajat sanomaan: ei tämä mies lakkaa puhumasta pilkkasanoja tätä pyhää siaa ja lakia wastaan.

14. Sillä me olemme kuulleet hänen sanowan: Jesus Natsarenus häwittää tämän sian ja muuttaa säädyt, jotka Moses meille antoi.

15. Ja kaikki ne, jotka raadissa istuiwat, katsoiwat hänen päällensä, ja näkiwät hänen kaswonsa niinkuin enkelin kaswot.

7 Luku.

Stephanus saarnaa ja kiwitetään.

Niin ylimmäinen pappi sanoi: lienewätkö nämät näin?

2. Waan hän sanoi: miehet, rakkaat weljet ja isät, kuulkaat: kunnian Jumala ilmestyi Abrahamille meidän isällemme, koska hän oli Mesopotamiassa, ennenkuin hän Haranissa asui,

3. Ja sanoi hänelle: lähde sinun maaltas ja suwustas, ja tule siihen maahan, kuin minä sinulle osoitan. 1 Mos. 12: 1.

4. Silloin hän läksi Chaldeasta, ja asui Haranissa. Ja koska hänen isänsä kuollut oli, toi hän hänen sieltä tähän maahan, jossa te nyt asutte. 1 Mos. 11: 31. l. 12: 7.

5. Ja ei antanut hänelle siinä perintöä, ei jalankaan leweyttä; ja hän lupasi hänelle sen antaa asuaksensa, ja hänen siemenellensä hänen jälkeensä, koska ei hänellä wielä lasta ollut.

6. Ja Jumala puhui hänelle näin: sinun siemenes pitää oleman muukalainen wieraalla maalla, ja heidän pitää sen orjaksi tekemän, ja pahasti sen kanssa menemän neljä sataa ajastaikaa. 1 Mos. 15: 13.

7. Ja sen kansan, jota he palwelewat, tahdon minä tuomita, sanoi Jumala, ja sitte

pitää heidän lähtemän, ja minua tässä siassa palweleman.
8. Ja hän antoi hänelle ympärileikkauksen liiton; ja niin hän siitti Isaachin, ja ympärileikkasi hänen kahdeksantena päiwänä. Ja Isaach siitti Jakobin, ja Jakob kaksitoistakymmentä patriarchata. 1 Mos. 17:9, 12. l. 21:2. l. 25:24. l. 29:32. l. 30:5. l. 35:23, rc.
9. Ja ne patriarchat myiwät kateudesta Josephin Egyptiin. Ja Jumala oli hänen kanssansa; 1 Mos. 37:28.
10. Ja pelasti hänen kaikista tuskistansa, ja antoi hänelle armon ja wiisauden Pharaon, Egyptin kuninkaan, kaswoin edessä, ja hän pani hänen Egyptin waltamiehexi ja kaiken hänen huoneensa päälle. 1 Mos. 41:40.
11. Mutta nälkä tuli kaikkeen Egyptiin ja Kanaan maahan, ja suuri tuska; ja ei meidän isämme löynneet rawintoa. 1 Mos. 41:54.
12. Mutta koska Jakob kuuli Egyptissä jywiä olewan, lähetti hän sinne meidän isämme ensimäisen kerran. 1 Mos. 42:1.
13. Ja koska hän toistamiseen heidän lähetti, tunnettiin Joseph weljiltänsä; ja Josephin suku tuli Pharaolle tiettäwäxi. 1 Mos. 45:4, 16.
14. Niin Joseph lähetti ja antoi tuoda isänsä Jakobin ja kaiken hänen sukunsa, wiisi sielua kahdeksattakymmentä. 1 Mos. 46:6, 27.
15. Ja Jakob meni alas Egyptiin, ja hän kuoli, niin myös meidän isämme. 1 Mos. 49:33.
16. Ja he wietiin Sichemiin, ja pantiin siihen hautaan, jonka Abraham oli Hemorin lapsilta rahalla ostanut Sichemissä. 1 Mos. 33:19. l. 47:30. l. 50:13. Jos. 24:32.
17. Mutta koska lupauksen aika lähestyi, josta Jumala oli Abrahamille wannonut, kaswoi ja enäni kansa Egyptissä, 1 Mos. 13:16. l. 15:5. l. 22:17. 2 Mos. 1:7.
18. Siihen asti kuin toinen kuningas tuli, joka ei Josephista mitään tiennyt. 2 Mos. 1:8.
19. Tämä meidän sukuamme kawalasti juonitteli, ja meni pahasti meidän isäimme kanssa, niin että heidän piti nuoret lapsensa heittämän pois, ettei he olisi saaneet elää. 2 Mos. 1:10, 11, 22.
20. Siihen aikaan syntyi Moses, ja hän oli Jumalalle otollinen, ja elätettiin kolme kuukautta isänsä huoneessa. 2 Mos. 2:2. Hebr. 11:23.
21. Mutta koska hän heitetty oli ulos, otti Pharaon-tytär hänen ja kaswatti itsellensä pojaxi. 2 Mos. 2:3, 5, 7, 10.
22. Ja Moses opetettiin kaikessa Egyptiläisten wiisaudessa, ja oli woimallinen sanoissa ja töissä.
23. Mutta koska hän oli neljänkymmenen ajastajan wanha, joukahtui hänen sydämeensä mennä katsomaan weljiänsä Israelin lapsia.
24. Ja kuin hän näki yhdelle wääryyttä tehtäwän, autti hän häntä ja kosti hänen puolestansa, joka wääryyttä kärsei, ja löi Egyptin miehen. 2 Mos. 2:11.
25. Mutta hän luuli weljeinsä sen ymmärtäwän, että Jumala hänen kätensä kautta oli heille wapauden antawa; waan ei he ymmärtäneet.
26. Ja hän tuli toisena päiwänä heidän tykönsä, jotka keskenänsä riiteliwät, ja sowitti heitä, sanoen: rakkaat miehet, te olette weljexet: mixi te toinen toisellenne wääryyttä teette? 2 Mos. 2:13.
27. Mutta se, joka lähimmäisellensä wääryyttä teki, lykkäsi häntä, sanoen: kuka sinun on pannut päämiehexi ja tuomarixi meidän ylitsemme?
28. Wai tahdotkos sinä minua niin tappaa, kuin sinä Egyptiläisen eilein tapoit?
29. Niin Moses pakeni tämän puheen tähden, ja oli Madian maakunnassa muukalainen, jossa hän kaksi poikaa siitti.
30. Ja neljänkymmenen ajastajan perästä ilmestyi hänelle Herran enkeli korwessa, Sinain wuorella, pensaan tulen liekissä. 2 Mos. 3:2.
31. Mutta kuin Moses sen näki, ihmetteli hän sitä näkyä, ja kuin hän meni lähes katsomaan, niin tapahtui Herran ääni hänelle:
32. Minä olen sinun isäis Jumala, Abrahamin Jumala, ja Isaachin Jumala, ja Jakobin Jumala. Niin Moses wapisi, eikä tohtinut sinne katsoa.
33. Ja Herra sanoi hänelle: riisu kenkäs jalwoistas: sillä sia, jossas seisot, on pyhä maa.
34. Minä olen nähden nähnyt minun kansani tuskan Egyptissä, ja olen heidän huokauksensa kuullut, ja tulin alas heitä ottamaan ulos: tule siis nyt tänne, minä lähetän sinun Egyptiin. 2 Mos. 3:7, 8, 10.
35. Tämän Mosexen, jota he kielsiwät, sanoen: kuka sinun on pannut päämiehexi ja tuomarixi? tämän on Jumala lähettänyt päämiehexi ja wapahtajaxi, enkelin käden kautta, joka hänelle pensaassa ilmestyi.
36. Tämä johdatti heitä ulos, ja teki ihmeitä ja merkkejä Egyptin maassa ja Punaisessa meressä ja korwessa neljäkymmentä ajastaikaa. 2 Mos. 7:1, rc. l. 16:1, rc.
37. Tämä on se Moses, joka sanoi Israelin lapsille: Herra teidän Jumalanne herättää teille teidän weljistänne yhden Pro=

pheetan, niinkuin minun, jota teidän pitää tuleman. 5 Mos. 18:15, 18. Ap. T. 3:22.

38. Tämä oli seurakunnassa enkelin kanssa korwessa, joka puhui hänen kanssansa Sinain wuorella ja meidän isäimme kanssa. Tämä sai elämän puheen meille antaaksensa; 2 Mos. 19:3, 20.

39. Jota ei meidän isämme totelleet, waan syjäsiwät pois sen heidän tyköänsä, ja palasiwat sydämessänsä Egyptiin,

40. Sanoen Aaronille: tee meille jumalita, jotka meidän edellämme käwisiwät; sillä en me tiedä, mitä Mosekselle, joka meidän Egyptin maasta toi ulos, on tapahtunut. 2 Mos. 32:1.

41. Ja niinä päiwinä tekiwät he wasikan, ja uhrasiwat epäjumalalle uhria, ja riemuitsiwat kättensä töistä. 1 Cor. 10:7.

42. Niin Jumala käänsi hänensä, ja antoi ylön heidän palwelemaan taiwaan sotajoukkoa, niinkuin prophetain Raamatussa on kirjoitettu: oletteko te Israelin huoneesta minulle teurasuhria ja ruokauhria tehneet neljänäkymmenenä ajastaikana korwessa? Jer. 4:4. l. 19:13. Am. 5:25.

43. Ja te kannoitte Molochin majaa ja teidän jumalanne Remphan tähteä, joita kuwia te teitte kumartaaksenne niitä, ja minä tahdon teidän wiedä pois edemmä Babelia.

44. Meidän isillä oli todistuksen maja korwessa, niinkuin se oli säätänyt, joka Moseksen kanssa puhui, että hänen piti sen tekemän sen esikuwan perään, jonka hän nähnyt oli. 2 Mos. 25:40. Hebr. 8:5.

45. Jonka myös meidän isämme wastaan ottiwat, ja weiwät Josuan kanssa siihen maahan, jossa pakanat asuiwat, jotka Jumala häwitti meidän isäimme kaswoin edestä, hamaan Dawidin aikaan asti; Jos. 3:14.

46. Joka löysi armon Jumalan tykönä, ja anoi, että hän olis majan löytänyt Jakobin Jumalalle. 2 Sam. 7:2. 1 Aikak. 17:1. Ps. 132:4, 5.

47. Mutta Salomon rakensi hänelle huoneen. 1 Kun. k. 6:1. l. 8:13, 19.

48. Waan se kaikkein ylimmäinen ei asu käsillä tehdyissä templeissä, niinkuin propheeta sanoo: 1 Kun. k. 8:27. Es. 66:1. Ap. T. 17:24.

49. Taiwas on minun istuimeni, ja maa jalkaini astinlauta. Minkä huoneen te siis tahdotte minulle raketa, sanoo Herra, eli kuka on minun leposiani?

50. Eikö minun käteni ole kaikkia näitä tehnyt?

51. Te niskurit ja ympärileikkaamattomat sydämestä ja korwista! te olette aina Pyhää Henkeä wastaan, niinkuin teidän isänne, niin myös tekin. Jer. 6:10. l. 9:25. Hes. 44:9.

52. Kuta propheetaista ei teidän isänne wainonneet? Ja he tappoiwat ne, jotka sen wanhurskaan tulemisen ennustiwat, jonka pettäjät ja murhaajat te nyt olitte. 1 Kun. k. 19:10. Matth. 23:29, 31, 32. Ap. T. 3:14.

53. Jotka saitte lain enkelitten asetuksen kautta, jota et te pitäneet. 2 Mos. 19:3, ꝛc. Gal. 3:19.

54. Mutta koska he nämät kuuliwat, käwi se läpi heidän sydämensä, ja kiristeliwät hampaitansa hänen päällensä.

55. Mutta että hän oli täynnä Pyhää Henkeä, katsahti hän ylös taiwaaseen, näki Jumalan kunnian, ja Jesuksen seisowan Jumalan oikialla kädellä;

56. Ja sanoi: katso, minä näen taiwaat awoi, ja Ihmisen Pojan seisowan Jumalan oikialla kädellä.

57. Niin he huusiwat suurella äänellä, ja tukitsiwat korwiansa, ja karkasiwat kaikki yksimielisesti hänen päällensä;

58. Ja ajoiwat hänen ulos kaupungista, ja kiwittiwät. Ja todistajat paniwat waatteensa yhden nuorukaisen jälkain juureen, joka kutsuttiin Saulus. Ap. T. 9:1. l. 22:20.

59. Ja he kiwittiwät Stephanin, joka rukoili, ja sanoi: Herra Jesus, ota minun henkeni.

60. Niin hän pani polwillensa, ja huusi suurella äänellä: Herra, älä lue heille tätä syntiä. Ja kuin hän tämän sanonut oli, niin hän nukkui. Matth. 5:44. Luc. 6:27.

8 Luku.

Saulus wainoo seurakuntaa. Samarian kaupunki tekee parannuksen. Simon ja kamaripalwelia kastetaan.

Ja Saulus oli myös mielistynyt hänen kuolemaansa. Niin sinä päiwänä nousi suuri waino seurakuntaa wastaan, joka oli Jerusalemissa; ja hajosiwat kaikki ympäri Judan ja Samarian maakuntaa, paitsi apostoleita. Ap. T. 22:20.

2. Ja muutamat Jumalata pelkääwäiset miehet korjasiwat Stephanin, ja walittiwat häntä suuresti.

3. Mutta Saulus raateli seurakuntaa, ja käwi huone huoneelta, otti miehet ja waimot ja panetti wankeuteen. Ap. T. 22:4, 19. l. 26:10, 11.

4. Ja ne hajonneet waelsiwat ympärinsä, ja saarnasiwat Jumalan sanaa.

5. Niin Philippus tuli Samarian kaupunkiin, ja saarnasi heille Kristuksesta.

6. Mutta kansa otti waarin yksimielisesti

ja wisusti Philippuksen sanoista, kuullen ja nähden ne merkit, kuin hän teki:

7. Sillä rumat henget läksiwät ulos monesta, huutain suurella äänellä, ja monta halwattua ja saattamatointa parani.

8. Ja suuri ilo tuli siihen kaupunkiin.

9. Mutta siellä oli yksi mies, Simon nimeltä, joka siinä kaupungissa ennen noituuden wirkaa piti, ja oli Samarian kansan willinnyt, sanoen itsensä olewan jonkun suuren.

10. Jota kaikki sekä pienet että suuret kuuliwat, sanoen: tämä on Jumalan woima, joka suuri on.

11. Mutta he kuunteliwat häntä mielellänsä, että hän kauwan aikaa oli heitä noituudellansa willinnyt.

12. Mutta koska he uskoiwat Philippuksen, joka saarnasi Jumalan waltakunnasta ja Jesuksen Kristuksen nimestä, niin he kastettiin sekä miehet että waimot.

13. Niin Simon myös itse uskoi, ja kuin hän kastettu oli, wiipyi hän Philippuksen tykönä. Ja kuin hän näki ne merkit ja suuret woimalliset työt tapahtuwan, niin hän hämmästyi.

14. Mutta koska apostolit, jotka Jerusalemissa oliwat, kuuliwat Samarian Jumalan sanan ottaneen wastaan, lähettiwät he heidän tykönsä Pietarin ja Johanneksen.

15. Jotka, koska he sinne tuliwat alas, rukoiliwat niiden edestä, että he olisiwat saaneet Pyhän Hengen:

16. (Sillä ei hän ollut wielä yhdenkään niiden päälle laskettu alas, waan oliwat ainoastaan Herran Jesuksen nimeen kastetut.)

17. Niin he paniwat kätensä heidän päällensä, ja he saiwat Pyhän Hengen.

18. Mutta koska Simon näki, että apostolitten kätten päällepanemisen kautta Pyhä Henki annettiin, taritsi hän heille rahaa,

19. Sanoen: antakaat minullenkin se woima, että kenenkä päälle minä käteni panen, se sais Pyhän Hengen.

20. Waan Pietari sanoi hänelle: sinun rahas olkoon sinun kanssas kadotuksessa, ettäs Jumalan lahjan luulet rahoilla ostettawan.

21. Ei sinun ole osaa eikä arpaa tässä sanassa; sillä ei sinun sydämes ole oikia Jumalan edessä.

22. Sentähden tee parannus sinun pahuudestas, ja rukoile Jumalata, että sinun sydämes ajatukset sinulle anteeksi annettaisiin.

23. Sillä minä näen sinun olewan katkerassa sapessa ja wääryyden solmussa.

24. Niin Simon wastasi, ja sanoi: rukoilkaat te Herraa minun edestäni, ettei mitään näistä, kuin te sanoitte, minun päälleni tulisi.

25. Mutta koska he oliwat todistaneet ja puhuneet Herran sanan, palasiwat he Jerusalemiin, ja saarnasiwat ewangeliumia monessa Samarian kylässä.

26. Mutta Herran enkeli puhui Philippukselle, ja sanoi: nouse ja mene lounaseen päin, sitä tietä, kuin Jerusalemista menee alas Gatsan puoleen, joka kylmillä on.

27. Niin hän nousi ja meni. Ja katso, yksi Ethiopian mies, Ethiopian drotningin Kandacen woimallinen kamaripalwelia, joka oli pantu kaiken hänen tawaransa päälle, se oli tullut Jerusalemiin rukoilemaan.

28. Ja palasi sieltä, istuen waunuissansa, ja luki Jesaiata propheetaa.

29. Niin Henki sanoi Philippukselle: käy ja mene lähemmä tätä waunua.

30. Niin Philippus juoksi lähemmä, ja kuuli hänen lukewan Jesaiata propheetata, ja sanoi: ymmärrätkös, mitäs luet?

31. Mutta hän sanoi: kuinkas siis minä taidan ymmärtää, ellei joku minua johdata? Ja hän rukoili Philippusta, että hän tulis ja istuis hänen kanssansa.

32. Mutta se, kuin hän raamatusta luki, oli tämä: hän on niinkuin lammas teuraaksi talutettu: ja niinkuin karitsa keritsiänsä edessä on ääneti, niin ei hänkään awannut suutansa. Es. 53:7.

33. Hänen nöyryydessänsä on hänen tuomionsa otettu pois, mutta kuka taitaa sanoa ulos hänen elämänsä pituuden? sillä hänen elämänsä otetaan pois maasta.

34. Niin kamaripalwelia wastasi Philippusta: minä rukoilen sinua, sanos: kenestä propheeta näitä puhuu? itsestänsäkö eli jostakin toisesta?

35. Niin Philippus awasi suunsa ja rupesi tästä kirjoituksesta hänelle saarnaamaan ewangeliumia Jesuksesta.

36. Ja kuin he tiellä waelsiwat, tuliwat he weden tykö, ja kamaripalwelia sanoi: katso, tässä on wesi: mikä estää minua kastamasta?

37. Mutta Philippus sanoi: jos sinä kaikesta sydämestä uskot, niin tapahtukoon. Hän wastasi, ja sanoi: minä uskon Jesuksen Kristuksen Jumalan Pojaksi.

38. Niin hän käski seisahtaa waunun; ja he astuiwat molemmat weteen, Philippus ja kamaripalwelia, ja hän kasti hänen.

39. Mutta koska he wedestä astuiwat ylös, tempasi Herran Henki Philippuksen,

ja ei kamaripalwelia häntä enää nähnyt,
waan meni iloiten tietänsä myöten.
40. Mutta Philippus löyttiin Atsotissa, ja
waelsi ympäri ja saarnasi joka kaupungissa
ewangeliumia, siihen asti kuin hän tuli Ce=
sareaan.

9 Luku.

Saulus käätään. Eneas parattu. Tabitha herätetty.

Mutta Saulus puskui wielä uhkauksia ja
murhaa Herran opetuslapsia wastaan, ja
meni ylimmäisen papin tykö;

Ap.T. 7:58. l. 8:1, 3. l. 26:10. Gal. 1:13. 1 Tim. 1:13.

2. Ja anoi häneltä kirjaa Damaskuun sy=
nagogain tykö, että kutka ikänä hän sen tien
miehistä eli waimoista löytäis, ne hän olis
wienyt sidottuna Jerusalemiin.

Ap.T. 22:5. l. 26:12.

3. Mutta kuin hän matkusti, tapahtui, että
hän Damaskua lähestyi, ja äkitseltä lei=
mahti walkeus taiwaasta ympäri häntä.

Ap.T. 22:6.

4. Ja hän lankesi maahan, ja kuuli äänen
hänellensä sanowan: Saul, Saul, miksis
wainoot minua?
5. Mutta hän sanoi: kuka sinä olet, Her=
ra? Ja Herra sanoi: minä olen Jesus, jota
sinä wainoot: työläs on sinun potkia tut=
kainta wastaan.
6. Niin hän wapisi, hämmästyi ja sanoi:
Herra, mitäs minua tahdot tekemään? Ja
Herra sanoi hänelle: nouse ja mene kaupun=
kiin; siellä sinulle sanotaan, mitä sinun pi=
tää tekemän.
7. Mutta ne miehet, jotka hänen seuras=
sansa oliwat, seisoiwat hämmästyksissä: he
kuuliwat tosin äänen, mutta ei he ketään
nähneet. Ap.T. 22:9. l. 26:13.
8. Niin Saulus nousi maasta, ja ei näh=
nyt ketään awoimilla silmillä, mutta he ta=
luttiwat häntä kädestä ja weiwät Damas=
kuun.
9. Ja hän oli kolme päiwää näkemätä, ja
ei syönyt eikä juonut.
10. Niin yksi opetuslapsi oli Damaskussa,
Ananias nimeltä, jolle Herra sanoi näyssä:
Ananias! Hän sanoi: Herra, tässä minä
olen.
11. Herra sanoi hänelle: nouse ja mene
sille kadulle, joka Oikiaksi kutsutaan, ja kysy
Judan huoneessa sitä, joka Saulus Tarsi=
laiseksi kutsutaan; sillä katso, hän rukoilee.
12. Ja hän näki näyssä yhden miehen,
nimeltä Ananias, tulewan sisälle ja pane=
wan kätensä hänen päällensä, että hän sais
näkynsä jälleen.
13. Niin Ananias wastasi: Herra, minä
olen kuullut monelta tästä miehestä, kuinka
paljon pahaa hän sinun pyhilles on tehnyt
Jerusalemissa.
14. Ja hänellä on nytkin walta ylimmäi=
siltä papeilta täällä kiinni sitoa kaikki ne,
jotka sinun nimeäs rukoilewat.
15. Niin sanoi Herra hänelle: mene, sillä
hän on minulle walittu ase, kantamaan mi=
nun nimeäni pakanain, ja kuningasten, ja
Israelin lasten eteen.
16. Sillä minä tahdon hänelle näyttää,
kuinka paljon hänen pitää kärsimän minun
nimeni tähden.
17. Niin Ananias meni sinne, ja tuli huo=
neeseen sisälle, ja pani kätensä hänen pääl=
lensä, ja sanoi: rakas weljeni Saul! se Her=
ra lähetti minun, (Jesus joka sinulle ilmes=
tyi tiellä, jotas waelsit,) että sinä saisit nä=
kys jälleen, ja Pyhällä Hengellä täytet=
täisiin.
18. Ja hänen silmistänsä putosiwat kohta
niinkuin suomukset, ja hän sai sillä hetkellä
näkynsä jällensä, nousi ja kastettiin.
19. Ja kuin hän otti ruokaa, niin hän
wahwistui. Ja Saulus oli muutamat päi=
wät opetuslasten kanssa, jotka oliwat Da=
maskussa.
20. Ja saarnasi kohta synagogassa Kris=
tuksesta, että hän on Jumalan Poika.
21. Niin kaikki, jotka sen kuuliwat, häm=
mästyiwät ja sanoiwat: eikö tämä ole se,
joka kaikkia niitä häwitti Jerusalemissa, jot=
ka sitä nimeä rukoiliwat, ja tuli myös tänne
sitä warten, että hän ne sidottuna weis
ylimmäisille papeille? Ap.T. 26:9, 10, 11.
22. Mutta Saulus tuli aina jalommaksi,
ja ajoi Judalaisia takaperin, jotka Damas=
kussa oliwat, täydellisesti wahwistain, että
tämä on Kristus.
23. Ja monen päiwän perästä pitiwät
Judalaiset neuwoa keskenänsä tappaaksensa
häntä.
24. Mutta Saulukselle ilmoitettiin heidän
wäijymisensä. Ja he wartioitsiwat portissa
yötä ja päiwää tappaaksensa häntä.

2 Cor. 11:32.

25. Niin opetuslapset ottiwat hänen yöllä,
päästiwät alas ylitse muurin, ja laskiwat
korissa maahan.
26. Mutta koska Saulus tuli Jerusale=
miin, tahtoi hän itseänsä antaa opetuslas=
ten sekaan, mutta he pelkäsiwät kaikki häntä,
eikä uskoneet häntä opetuslapseksi. Gal. 1:8.
27. Waan Barnabas otti hänen, ja wei
apostolitten tykö, ja jutteli heille, kuinka hän
tiellä Herran nähnyt oli, ja että hän oli
puhunut hänen kanssansa, ja kuinka hän oli

rohkiasti Damaskussa Jesuksen nimestä
puhunut.
28. Ja niin hän oli heidän kanssansa Je=
rusalemissa, käwi sisälle ja ulos, ja saarnasi
pelkäämätä Herran Jesuksen nimeen.
29. Hän puhui myös ja kamppaili Greki=
läisiä wastaan; mutta ne pyysiwät häntä
tappaa.
30. Koska weljet sen ymmärsiwät, niin he
weiwät hänen Cesareaan ja lähettiwät
Tarsiin.
31. Ja niin seurakunnilla oli rauha kai=
kessa Judeassa, ja Galileassa, ja Sama=
riassa, ja enäniwät waeltain Herran pel=
wossa, ja täytettiin Pyhän Hengen lohdu=
tuksella.
32. Niin tapahtui, koska Pietari waelsi
joka paikassa, että hän myös tuli niiden py=
häin tykö, jotka Lyddassa asuiwat.
33. Niin hän löysi siellä yhden miehen,
Eneas nimeltä, joka jo kahdeksan ajastaikaa
oli wuoteessa halwattuna maannut.
34. Ja Pietari sanoi hänelle: Eneas, Je=
sus Kristus sinun paratkoon! nouse ja tee
itse wuotees; ja hän kohta nousi.
35. Ja kaikki Lyddan ja Saronan asuwai=
set näkiwät hänen, jotka tuliwat käätyksi
Herran tykö.
36. Mutta Joppessa oli yksi opetuspiika,
nimeltä Tabitha, joka tulkiten on niin paljo
sanottu kuin: metsäwuohi; tämä oli täyn=
nänsä hywiä töitä ja almua, kuin hän
teki.
37. Niin tapahtui niinä päiwinä, että se
sairasti ja kuoli; jonka he pesiwät ja pani=
wat saliin.
38. Ja että Lydda oli läsnä Joppeta, niin
opetuslapset, kuin he kuuliwat Pietarin siel=
lä olewan, lähettiwät hänen tykönsä kaksi
miestä rukoilemaan, ettei hän wiiwyttelisi
heidän tykönsä tulla.
39. Niin Pietari nousi ja tuli heidän kans=
sansa; ja kuin hän sinne tuli, weiwät he hä=
nen saliin. Ja hänen ympärillänsä seisoi=
wat kaikki lesket, jotka itkiwät ja osoittiwat
hänelle niitä hameita ja waatteita, kuin
Dorkas heille tehnyt oli, ollessansa heidän
kanssansa.
40. Mutta koska Pietari oli heidän kaikki
ajanut ulos, laski hän polwillensa, ja ru=
koili, ja käänsi itsensä ruumiin puoleen, ja
sanoi: Tabitha, nouse ylös! niin se awasi
silmänsä; ja kuin hän Pietarin näki, nousi
hän istualle.
41. Ja hän antoi hänen kättä, ja ojensi
hänen, ja kutsui pyhät ja lesket, ja antoi hä=
nen heille eläwänä.
42. Ja se tuli kaikelle Joppelle tiettäwäksi;
ja moni uskoi Herran päälle.
43. Ja tapahtui, että hän wiipyi Joppessa
kauwan aikaa Simon parkkarin tykönä.

10 Luku.

Kornelius saa näyn, kutsuu Pietarin, ja hän saarnaa ja kastaa.

Niin oli Cesareassa yksi mies, nimeltä Kor=
nelius, sadanpäämies, Italian joukosta,
2. Jumalinen ja Jumalata pelkääwäinen
kaiken hänen huoneensa kanssa, joka jakoi
paljon almua kansalle, ja rukoili alati Ju=
malata.
3. Hän näki julkisesti näyssä, liki yhdek=
sättä hetkeä päiwästä, Jumalan enkelin tu=
lewan hänen tykönsä, ja sanowan hänelle:
Kornelius!
4. Ja hän katseli hänen päällensä, peljäs=
tyi, ja sanoi: Herra, mikä on? Hän sanoi
hänelle: sinun rukoukses ja almus owat tul=
leet muistoon Jumalan edessä.
5. Ja nyt lähetä miehiä Joppeen, ja anna
noutaa Simon, joka Pietariksi kutsutaan.
6. Hän pitää majaa Simon parkkarilla,
jonka huone on meren tykönä; hän sanoo
sinulle, mitä sinun pitää tekemän.
7. Ja kuin enkeli, joka Korneliusta puhut=
teli, meni pois, kutsui hän kaksi hänen pal=
weliatansa ja yhden Jumalata pelkääwäisen
sotamiehen niistä, jotka hänen tykönänsä
oleskeliwat.
8. Ja hän jutteli kaikki nämät niille, ja lä=
hetti ne Joppeen.
9. Toisena päiwänä, koska he matkassa
oliwat ja kaupunkia lähestyiwät, meni Pie=
tari ylös katon päälle rukoilemaan, liki kuu=
detta hetkeä.
10. Ja kuin hän isosi, tahtoi hän suurus=
taa. Mutta koska he hänelle walmistiwat,
tuli hän horroksiin.
11. Ja näki taiwaan auki, ja tulewan alas
tykönsä yhden astian, niinkuin suuren lii=
naisen, neljältä kulmalta sidotun, joka las=
kettiin alas taiwaasta maan päälle.
12. Jossa oli kaikkinaisia nelijalkaisia maan
eläimiä ja metsillisiä, ja matelewaisia, ja
taiwaan lintuja.
13. Ja yksi ääni tuli hänen tykönsä: Pie=
tari, nouse, tapa ja syö.
14. Pietari sanoi: en suinkaan Herra; sillä
en ole minä ikänä syönyt mitään yhteistä
eli saastaista.
15. Ja ääni sanoi taas toisen kerran hä=
nelle: mitä Jumala on puhdistanut, älä
sinä sano sitä yhteiseksi.

16. Ja se tapahtui kolme kertaa; ja astia otettiin jälleen ylös taiwaaseen.

17. Ja kuin Pietari itsellänsä epäili, mikä näky se olis, kuin hän näki, niin katso, miehet, jotka lähetetyt oliwat Korneliukselta, kyseliwät Simonin huonetta, ja seisoiwat owen edessä.

18. Ja kutsuiwat yhden ulos ja kysyiwät, jos Simon, joka liialta nimeltä Pietariksi kutsutaan, siellä majaa pitäis.

19. Mutta kuin Pietari sitä näkyä ajatteli, sanoi henki hänelle: katso, kolme miestä etsii sinua.

20. Nouse siis, astu alas ja mene ilman epäilemätä heidän kanssansa; sillä minä lähetin heidän. Ap. T. 15: 7.

21. Niin Pietari astui alas miesten tykö, jotka hänen tykönsä Korneliukselta lähetetyt oliwat, ja sanoi: katso, minä se olen, jota te etsitte: mitä warten te tulleet olette?

22. Mutta he sanoiwat: sadanpäämies Kornelius, hurskas ja Jumalata pelkääwäinen mies, jolla on todistus kaikelta Judan kansalta, on pyhältä enkeliltä käskyn saanut, että hänen piti sinun antaman kutsua huoneeseensa, sinulta sanoja kuullaksensa.

23. Niin hän kutsui heitä sisälle, ja otti heidän majaan. Toisena päiwänä meni Pietari heidän kanssansa, ja muutamat weljet Joppesta seurasiwat myös häntä.

24. Ja toisena päiwänä tuliwat he Cesareaan; ja Kornelius odotti heitä, ja oli kutsunut kokoon lankonsa ja parhaat ystäwänsä.

25. Mutta koska Pietari tuli sisälle, meni Kornelius häntä wastaan, ja lankesi hänen jalkainsa juureen, ja rukoili häntä.

26. Mutta Pietari nosti häntä, ja sanoi: nouse ylös! sillä minä olen myös ihminen.

27. Ja kuin hän oli häntä puhutellut, meni hän sisälle, ja löysi monta tulleen kokoon.

28. Ja hän sanoi heille: te tiedätte, ettei ole ollut luwallinen Judalaisen olla jonkun muukalaisen tykönä eli hänen tykönsä mennä; mutta minulle osoitti Jumala, etten minä ketään ihmistä yhteisenä eli saastaisena pitäisi. Joh. 4: 9.

29. Sentähden minä myös epäilemätä tulin, teiltä kutsuttu. Niin minä siis teiltä kysyn: mitä warten te minua kutsuitte?

30. Ja Kornelius sanoi: minä olen neljä päiwää sitten paastonnut tähän hetkeen asti, ja rukoilin huoneessani yhdeksännellä hetkellä, ja katso, yksi mies seisoi kiiltäwissä waatteissa minun edessäni;

31. Ja sanoi: Kornelius, sinun rukouksesi on kuultu, ja sinun almus owat Jumalan edessä muistetut.

32. Niin lähetä Joppeen ja kutsuta Simon, joka Pietariksi kutsutaan; hän pitää majaa Simon parkkarin huoneessa, meren tykönä: se puhuttelee sinua, koska hän tulee.

33. Niin minä lähetin kohta sinun tykös, ja sinä teit hywin, että tulit. Ja me olemme siis kaikki nyt Jumalan edessä, kuulemassa kaikkia, kuin sinulle on Jumalalta käsketty.

34. Niin Pietari awasi suunsa, ja sanoi: nyt minä todeksi löydän, ettei Jumala katso ihmisen muotoa:

5 Mos. 10: 17. 2 Aikak. 19: 7. Job. 34: 19. Rom. 2: 11. Gal. 2: 6. Eph. 6: 9. Col. 3: 25. 1 Piet. 1: 17.

35. Waan kaikissa kansoissa, joka häntä pelkää ja tekee wanhurskautta, se on Jumalalle otollinen.

36. Sen sanan, jonka Jumala Israelin lapsille lähetti ja julisti rauhan Jesuksen Kristuksen kautta, joka kaikkein Herra on,

37. Te tiedätte sen sanan, kuin on tapahtunut ympäri kaiken Judean, ensin alkain Galileasta, sen kasteen jälkeen, josta Johannes saarnasi: Luc. 4: 14.

38. Kuinka Jumala oli woidellut Jesuksen Natsaretista Pyhällä Hengellä ja woimalla, joka waelsi ympäri, teki hywää ja paransi kaikki, jotka perkeleeltä waiwattiin; sillä Jumala oli hänen kanssansa. Luc. 4: 18.

39. Ja me olemme kaikkein niiden todistajat, kuin hän Judean maakunnassa ja Jerusalemissa teki; jonka he tappoiwat ja ripustiwat puuhun,

40. Sen Jumala herätti kolmantena päiwänä, ja ilmoitti hänen, Ap. T. 2: 24, 32.

41. Ei kaikelle kansalle, waan meille, jotka Jumala oli ennen todistajaksi walinnut, me jotka söimme ja joimme hänen kanssansa, sitte kuin hän nousi kuolluista. Ap. T. 13: 31.

42. Ja hän käski meitä kansalle saarnaamaan ja todistamaan, että hän on se, joka Jumalalta on säätty eläwitten ja kuolleitten tuomariksi. Ap. T. 17: 31. Rom. 14: 10. 2 Cor. 5: 10.

43. Hänestä kaikki prophetat todistawat, että jokainen, kuin uskoo hänen päällensä, pitää hänen nimensä kautta synnit anteeksi saaman.

Jer. 31: 34. Mich. 7: 18. Matth. 28: 19. Ap. T. 15: 9.

44. Koska Pietari wielä näitä puhui, lankesi Pyhä Henki kaikkein niiden päälle, jotka puheen kuuliwat.

45. Niin ne uskowaiset ympärileikkauksesta, jotka Pietarin kanssa tulleet oliwat, hämmästyiwät, että pakanainkin päälle Pyhän Hengen lahja wuodatettiin.

46. Sillä he kuuliwat heidän kielillä pu-

huwan, ja Jumalata ylistäwän. Niin wastasi Pietari: Marc. 16:17. Ap. T. 2:4.

47. Taitaako joku kieltää näitä, jotka owat niin Pyhän Hengen saaneet kuin mekin, wedellä kastamasta? Ap. T. 15:8.

48. Ja hän käski heitä kastaa Herran nimeen. Niin he rukoiliwat häntä siellä muutamia päiwiä wiipymään.

11 Luku.

Pietarin puolustus. Ewangeliumia saarnataan. Opetuslapsia ruwetaan kutsumaan kristityiksi. Agabus.

Mutta apostolit ja weljet, jotka Judeassa oliwat, kuuliwat, että pakanatkin Jumalan sanan ottiwat wastaan.

2. Ja kuin Pietari tuli ylös Jerusalemiin, riiteliwät ne hänen kanssansa, jotka ympärileikkauksesta oliwat;

3. Sanoen: sinä olet mennyt niiden miesten tykö, joilla esinahka on, ja söit heidän kanssansa.

4. Niin Pietari rupesi heille järjestänsä luettelemaan, sanoen:

5. Minä olin Joppen kaupungissa rukouksissa, ja tulin horroksiin, ja näin yhden näyn, yhden astian tulewan alas, niinkuin suuren liinaisen neljältä kulmalta lasketun alas taiwaasta, joka tuli juuri minun tyköni. Ap. T. 10:10, 11.

6. Kuin minä katsoin sen päälle, äkkäsin minä ja näin maan neljäjalkaisia eläimiä, ja petoja, ja matelewaisia, ja taiwaan lintuja.

7. Mutta minä kuulin äänen minulleni sanowan: Pietari, nouse, tapa ja syö.

8. Mutta minä sanoin: en suinkaan, Herra; sillä ei ole mitään yhteistä eli saastaista minun suuhuni koskaan tullut.

9. Mutta ääni wastasi minua toisen kerran taiwaasta: mitä Jumala on puhdistanut, älä sinä sano yhteiseksi.

10. Ja se tapahtui kolmasti, ja wietiin taas kaikki ylös taiwaaseen.

11. Ja katso, kolme miestä seisoi kohta sen huoneen edessä, jossa minä olin, jotka Cesareasta oliwat minun perääni lähetetyt.

12. Mutta henki käski minun epäilemätä mennä heidän kanssansa; ja nämät kuusi weljeä seurasiwat myös minua, ja me menimme sen miehen huoneeseen.

13. Ja hän jutteli meille, kuinka hän oli enkelin nähnyt huoneessansa seisowan ja sanowan hänelle: lähetä miehiä Joppeen, ja anna noutaa Simon, joka Pietariksi kutsutaan: Ap. T. 10:3.

14. Hän on sanowa sinulle ne sanat, joiden kautta sinä autuaaksi tulet ja kaikki sinun huonees.

15. Mutta koska minä rupesin puhumaan, lankesi Pyhä Henki heidän päällensä, niinkuin hän alussa meidänkin päällemme lankesi. Ap. T. 2:4. l. 19:6.

16. Niin minä muistin sen Herran sanan, kuin hän sanonut oli: Johannes tosin kasti wedellä, mutta te kastetaan Pyhällä Hengellä. Matth. 3:11. Marc. 1:8. Luc. 3:16. Joh. 1:26. Ap. T. 1:5. l. 19:4.

17. Että nyt Jumala yhdenkaltaisen lahjan heille antoi kuin meillenkin, jotka Herran Jesuksen Kristuksen päälle uskoimme: mikäs minä olisin, joka woisin kieltää Jumalata?

18. Koska he nämät kuuliwat, waikeniwat he ja kunnioittiwat Jumalata, sanoen: niin on siis Jumala antanut pakanoillenkin kääntymyksen elämähän.

19. Ja ne, jotka siitä wainosta hajonneet oliwat, kuin Stephanin tähden tapahtui, waelsiwat ympäri hamaan Pheniciaan ja Cypriin ja Antiochiaan asti, eikä kellenkään sitä sanaa puhuneet, waan ainoasti Judalaisille. Ap. T. 8:1.

20. Ja oli muutamia miehiä heidän seassansa Cypristä ja Kyrenistä; koska he tuliwat Antiochiaan, puhuiwat he Grekiläisille, ja saarnasiwat ewangeliumia Herrasta Jesuksesta.

21. Ja Herran käsi oli heidän kanssansa, ja suuri joukko uskoi ja kääntyi Herran tykö.

22. Niin tämä sanoma heistä tuli seurakunnan korwille, joka Jerusalemissa oli, ja he lähettiwät Barnaban Antiochiaan.

23. Koska hän sinne tuli ja näki Jumalan armon, ihastui hän, ja neuwoi kaikkia wahwalla sydämellä Herrassa pysymään;

24. Sillä hän oli jalo mies ja täynnänsä Pyhää Henkeä ja uskoa, ja suuri joukko kansaa enäni Herralle.

25. Niin Barnabas meni Tarsiin Saulusta etsimään; ja kuin hän löysi hänen, toi hän hänen Antiochiaan.

26. Ja tapahtui, että he koko ajastajan kokoontuiwat seurakunnassa, ja opettiwat paljon kansaa; ja opetuslapsia ruwettiin ensin Antiochiassa kristityiksi kutsumaan.

27. Ja niinä päiwinä tuli propheetaita Jerusalemista Antiochiaan.

28. Ja yksi heistä, Agabus nimeltä, nousi ja ilmoitti heille hengen kautta, kaikkeen maailmaan suuren näljän tulewan, joka myös Claudius keisarin alla tapahtui. Ap. T. 21:10.

29. Mutta opetuslapset sääsiwät jotakin

lähettää, kuin kullakin waraa oli niiden weljein awuksi, kuin Judeassa asuiwat;

Rom. 15:25. 1 Cor. 16:1.

30. Niinkuin he tekiwätkin, ja lähettiwät wanhimmille Barnaban ja Sauluksen kätten kautta. Ap. T. 12:25.

12 Luku.

Jakob tapetaan miekalla. Enkeli päästää Pietarin tornista. Herodes syödään madoilta ja kuolee.

Mutta sillä ajalla otti kuningas Herodes muutamia seurakunnasta kiinni, waiwataksensa.

2. Ja mestasi Jakobin, Johanneksen weljen, miekalla.

3. Ja kuin hän näki sen Judalaisille kelpaawan, pyysi hän myös Pietaria käsittää (ja se oli makianleiwän päiwänä).

4. Jonka hän myös käsitti, ja pani wankiuteen, ja antoi hänen neljän sotamiesten neljänneksen haltuun wartioita häntä, ja ajatteli hänen pääsiäisen jälkeen asettaa kansan eteen.

5. Niin Pietari pidettiin tornissa; mutta seurakunnassa tapahtuiwat rukoukset hartahasti hänen edestänsä Jumalan tykö.

6. Ja kuin Herodes tahtoi hänen ottaa edes, makasi Pietari sinä yönä kahden sotamiehen waiheella, sidottuna kaksilla kahleilla, ja wartiat owen edessä wartioitsiwat tornia.

7. Ja katso, Herran enkeli seisoi hänen tykönänsä, ja kirkkaus paisti huoneessa, lykkäsi Pietaria kylkeen, herätti hänen, ja sanoi: nouse nopiasti. Ja kahleet putosiwat hänen käsistänsä.

8. Niin enkeli sanoi hänelle: sonnusta ja kengitä sinus. Ja hän teki niin. Ja hän sanoi wielä hänelle: pue itses waatteisiis, ja seuraa minua.

9. Ja hän meni ulos ja seurasi häntä, eikä tiennyt sitä todeksi, kuin enkeliltä tehtiin, waan luuli näyn näkewänsä.

10. Mutta kuin he meniwät ensimäisen ja toisen wartion läpitse, ja tuliwat rautaiseen porttiin, joka wie kaupunkiin, niin se aukeni heille itsestänsä; ja he meniwät siitä ulos, käyden yhtä katua myöten, ja kohta erkani enkeli hänestä.

11. Ja kuin Pietari tointui entisellensä, sanoi hän: nyt minä totisesti tiedän, että Herra on enkelinsä lähettänyt, ja minun Herodeksen käsistä päästänyt ja kaikesta Judan kansan toiwosta.

12. Ja kuin hän tätä ajatellut oli, tuli hän Marian, Johanneksen äitin, huoneen tykö, joka Markukseksi kutsuttiin, jossa monta oli koossa, ja rukoiliwat.

13. Mutta koska Pietari porstuan oween kolkutti, tuli piika, Rhode nimeltä, kuultelemaan.

14. Ja kuin hän Pietarin äänen tunsi, ei hän owea ilon tähden awannutkaan, waan juoksi sisälle ja ilmoitti heille Pietarin porstuan edessä seisowan.

15. Niin he sanoiwat hänelle: oletkos hullu? Waan hän sanoi totisesti niin olewan. Niin he sanoiwat: se on hänen enkelinsä.

16. Mutta Pietari kolkutti lakkaamata. Koska he awasiwat, niin he näkiwät hänen ja hämmästyiwät.

17. Mutta hän wiittasi kädellänsä heitä waikenemaan, ja jutteli heille, kuinka Herra oli hänen wankiudesta johdattanut ulos, ja sanoi: ilmoittakaat näitä Jakobille ja weljille. Ja läksi ulos ja meni toiseen paikkaan.

18. Mutta koska päiwä tuli, niin ei sotamiehillä ollut wähin kapina, kuhunka Pietari tullut oli.

19. Ja kuin Herodes piti sanan hänen perässänsä, eikä häntä löytänyt, antoi hän wartiat tutkia, ja käski heitä rangaista. Ja meni Judeasta alas Cesareaan, ja wiipyi siellä.

20. Ja Herodes oli wihoissansa Tyron ja Sidonin asuwaisille; mutta he tuliwat yksimielisesti hänen tykönsä ja lepyttiwät kuninkaan kamaripalwelian Blastuksen, ja anoiwat rauhaa; sillä heidän maakuntansa sai kuninkaan maasta elatuksensa.

21. Mutta määrättynä päiwänä oli Herodes puettu kuninkaallisissa waatteissa, istuen tuomioistuimella, ja piti puheen heidän tykönsä.

22. Mutta kansa huusi: Jumalan ääni, ja ei ihmisen.

23. Ja Herran enkeli löi kohta häntä, ettei hän kunniata Jumalalle antanut. Ja hän syötiin madoilta, ja antoi henkensä.

24. Mutta Jumalan sana kaswoi ja enäni.

Es. 55:11. Ap. T. 6:7. l. 19:20. Col. 1:6.

25. Mutta Barnabas ja Saulus palasiwat Jerusalemista, koska he oliwat palweluksen päättäneet, ja ottiwat Johanneksen kanssansa, joka myös Markukseksi kutsuttiin.

Ap. T. 6:1. l. 11:29, 30.

13 Luku.

Paawali opettaa pakanoita, kääntää Sergiuksen, ja saarnaa Antiochiassa.

Mutta Antiochian seurakunnassa oli muutamia propheetaita ja opettajia, Barnabas ja Simeon, joka Nigeriksi kutsuttiin, ja Lucius Kyrenius, ja Manahen, joka Herodes tetrarchan kanssa kaswatettu oli, ja Saulus.

2. Koska siis nämät Herraa palweliwat ja paastosiwat, sanoi Pyhä Henki: eroittakaat minulle Barnabas ja Saulus siihen työhön, kuin minä heidän olen kutsunut.

Ap. T. 9:15. l. 14:26. Rom. 1:1. Gal. 1:15. Eph. 3:8. 1 Tim. 2:7. 2 Tim. 1:11.

3. Ja kuin he oliwat paastonneet ja rukoilleet, ja kätensä heidän päällensä panneet, päästiwät he heidän menemään.

Ap. T. 6:6. l. 8:17.

4. Ja kuin he Pyhältä Hengeltä lähetetyt oliwat, meniwät he Seleuciaan, ja purjehtiwat sieltä Cypriin.

5. Ja kuin he Salaminassa oliwat, ilmoittiwat he Jumalan sanan Judalaisten synagogissa; ja heillä oli myös Johannes palweliana.

6. Ja kuin he sen luodon läpitse matkustaneet oliwat hamaan Paphoon asti, löysiwät he yhden welhon, wäärän propheetan, Judalaisen, jonka nimi oli BarJesu. Ap. T. 8:9.

7. Joka oli maanherran Sergius Pauluksen, sen toimellisen miehen kanssa. Se kutsui Barnaban ja Sauluksen tykönsä, ja halasi kuulla Jumalan sanaa.

8. Mutta heitä wastaan seisoi Elimas se welho (sillä niin tulkitaan hänen nimensä), ja pyysi kääntää maanherraa pois uskosta.

9. Mutta Saulus (joka myös Paawaliksi kutsutaan) oli täynnä Pyhää Henkeä, katsoi hänen päällensä,

10. Ja sanoi: o sinä perkeleen poika, täysi kaikkea wilppiä ja petosta, ja kaiken wanhurskauden wihamies, et sinä lakkaa wääntelemästä Herran oikeita teitä.

11. Ja nyt katso, Herran käsi on sinun päälläs; ja sinun pitää sokiana oleman, ja ei näkemän aurinkoa hetkessä aikaa. Ja hänen päällensä lankesi kohta synkeys ja pimeys, ja hän käwi ympäri, etsein kuka häntä kädestä taluttais.

12. Koska maanherra näki, mitä tapahtui, uskoi hän ja ihmetteli Herran opetusta.

13. Mutta koska Paawali ja ne, jotka hänen kanssansa oliwat, Paphosta purjehtiwat, tuliwat he Pamphilian Pergeen; mutta Johannes erkani heistä, ja palasi Jerusalemiin. Ap. T. 15:38.

14. Mutta he waelsiwat Pergestä ja tuliwat Antiochiaan, Pisidian maakuntaan, ja meniwät sabbattina synagogaan, ja istuiwat.

15. Ja sitte kuin laki ja propheetat oliwat luetut, lähettiwät synagogan päämiehet heidän tykönsä, sanoen: miehet, rakkaat weljet, onko teillä mitään kansaa neuwomista, niin sanokaat.

16. Niin Paawali nousi ja wiittasi kädellänsä heitä waikenemaan, ja sanoi: Israelin miehet, ja jotka Jumalata pelkäätte, kuulkaat. Ap. T. 12:17. l. 19:33. l. 21:40.

17. Tämän kansan, Israelin, Jumala walitsi meidän isämme, ja korotti tämän kansan, muukalaisena ollessa Egyptin maalla, ja toi heidän sieltä ulos korkialla käsiwarrella. 2 Mos. 1:1. l. 6:6. l. 12:31, etc. l. 13:14.

18. Ja kärsei heidän tapojansa korwessa lähes neljäkymmentä ajastaikaa.

2 Mos. 16:8. 4 Mos. 4:34. Ps. 95:10.

19. Ja peräti kadotti Kanaan maalla seitsemän kansaa, ja arwalla jakoi heille niiden maan. 5 Mos. 7:1. Jos. 14:1, 2.

20. Ja sitte lähes neljä sataa ja wiisikymmentä ajastaikaa antoi hän heille tuomarit, Samuel propheetaaseen asti.

Tuom. 2:16. l. 3:9.

21. Ja he pyysiwät sitte kuningasta, ja Jumala antoi heille Saulin, Kisin pojan, yhden miehen BenJaminin suwusta, neljäkymmeneksi wuodeksi.

1 Sam. 8:5. l. 9:15. l. 10:1. Hos. 13:11.

22. Ja kuin hän oli sen pannut pois, herätti hän Dawidin heidän kuninkaaksensa, josta hän myös todisti ja sanoi: minä löysin Dawidin, Jessen pojan, miehen minun sydämeni jälkeen, joka on kaikki minun tahtoni tekewä.

1 Sam. 13:14. l. 15:28. l. 16:1. Ps. 89:21.

23. Tämän siemenestä on Jumala lupauksensa perään herättänyt Jesuksen Israelille Wapahtajaksi.

2 Sam. 7:12. Ps. 132:11. Es. 11:1. Jer. 23:5. Hes. 34:23. Matth. 1:1, 21.

24. Niinkuin Johannes saarnasi hänen tulemisensa edellä kaikelle Israelin kansalle parannuksen kastetta.

Mal. 3:1. Matth. 3:1, 2. Marc. 1:2, 4. l. 3:3. Joh. 1:23.

25. Mutta koska Johannes juoksun täyttänyt oli, sanoi hän: kenenkä te luulette minun olewan? En minä se ole, mutta katso, hän tulee minun jälkeeni, jonka kenkiä en minä ole kelwollinen jalwoista riisumaan.

Matth. 3:11. Marc. 1:7. l. 3:16. Joh. 1:20, 26, 27.

26. Miehet, rakkaat weljet, Abrahamin suwun lapset, ja jotka teissä owat Jumalata pelkääwäiset, teille on tämän autuuden sana lähetetty. Matth. 10:6. Ap. T. 3:26.

27. Sillä Jerusalemin asuwaiset ja heidän ylimmäisensä, ettei he tätä tunteneet, owat he myös propheetain äänet, joita kunakin sabbattina luetaan, tuomitessansa täyttäneet.

Ap. T. 3:17. l. 15:21. 1 Cor. 2:8. 1 Tim. 1:13.

28. Ja waikka ei he yhtään kuoleman syy-

tä löytäneet, anoiwat he kuitenkin Pilatukselta, että hän piti tapettaman.
Matth. 27:20. Marc. 15:11. L. 23:18. Joh. 19:6.

29. Ja kuin he kaikki oliwat täyttäneet, mitä hänestä kirjoitettu oli, ottiwat he hänen puun päältä, ja paniwat hautaan.
Matth. 27:59. Marc. 15:46. Luc. 23:53. Joh. 19:38.

30. Mutta Jumala herätti hänen kuolluista. Ap. T. 2:24, 32.

31. Ja hän on niiltä nähty monta päiwää, jotka hänen kanssansa Galileasta Jerusalemiin oliwat menneet ylös, jotka owat hänen todistajansa kansan edessä.
Matth. 28:16. Marc. 16:6, 14. Luc. 24:36. Joh. 20:19. L. 21:1. Ap. T. 1:3. 1 Cor. 15:5, 6.

32. Ja me ilmoitamme myös teille sen lupauksen, kuin isille luwattiin, että Jumala on sen meille heidän lapsillensa täyttänyt, herättäin Jesuksen;
1 Mos. 3:15. L. 22:18. L. 26:4. L. 49:10. 5 Mos. 18:15, 18. Es. 4:2. L. 7:14. L. 9:5. Jer. 33:14. Dan. 9:24, 25.

33. Niinkuin toisessa Psalmissa kirjoitettu on: sinä olet minun Poikani, tänäpänä minä sinun synnytin. Ps. 2:7. Hebr. 1:5. L. 5:5.

34. Mutta siitä, että hän hänen kuolluista herätti, eikä silleen tule turmelukseen, sanoi hän näin: minä tahdon teille antaa ne lujat Dawidin armot. Es. 55:3.

35. Sentähden hän myös sanoo toisessa paikassa: et sinä salli sinun Pyhäs turmelusta näkewän. Ps. 16:10. Ap. T. 2:27.

36. Sillä Dawid, koska hän ajallansa oli Jumalan tahtoa palwellut, nukkui, ja pantiin isäinsä tykö, ja näki turmeluksen.
1 Kun. k. 2:10. Ap. T. 2:29.

37. Mutta se, jonka Jumala herätti, ei ole nähnyt turmelusta.

38. Sentähden olkoon teille tiettäwä, miehet, rakkaat weljet, että teille tämän kautta ilmoitetaan syntein anteeksi antamus:
Luc. 24:47. 1 Joh. 2:12.

39. Ja kaikista niistä, joista et te woineet Mosefsen lain kautta wanhurskaaksi tulla, tämän kautta jokainen, kuin uskoo, tulee wanhurskaaksi.
Rom. 3:24. L. 10:4. Gal. 2:16. Hebr. 9:15.

40. Katsokaat siis, ettei teidän päällenne se tule, kuin prophetain kautta sanottu on:

41. Katsokaat, te ylönkatsojat, ja ihmetelkäät ja hukkukaat; sillä minä teen yhden työn teidän aikananne, sen työn, jota ei teidän pidä uskoman, jos joku sanois teille.
Es. 28:14. Hab. 1:5.

42. Koska Judalaiset synagogasta läksiwät, rukoiliwat pakanat, että sabbatin wälissä heille niitä sanoja puhuttaisiin.

43. Ja koska synagogan joukko erkani, seurasi Paawalia ja Barnabasta monta Judalaista, ja myös monta jumalista uutta Judalaista, jotka heille puhuiwat, ja heitä neuwoiwat Jumalan armossa pysymään.

44. Mutta sitte lähimmäisenä lepopäiwänä kokoontui lähes kaikki kaupunki Jumalan sanaa kuulemaan.

45. Koska Judalaiset näkiwät kansan, täytettiin he kateudesta, ja sanoiwat wastaan niitä, kuin Paawalilta sanottiin, sanoen wastaan ja pilkaten.

46. Niin Paawali ja Barnabas puhuiwat rohkiasti, ja sanoiwat: teille piti ensin Jumalan sanaa puhuttaman; waan että te sen hyljäätte ja luette itsenne mahdottomaksi ijankaikkiseen elämään, katso, niin me käännämme meitämme pakanain tykö.
5 Mos. 2:21. Es. 55:5. Matth. 8:12. L. 10:6. L. 21:43. Ap. T. 3:25, 26. L. 18:6. Rom. 10:19.

47. Sillä niin on Herra meitä käskenyt: minä panin sinun pakanain walkeudeksi, etäs olisit autuus, maan ääriin asti.
Es 42:6. L. 49:6. Luc. 2:32.

48. Ja kuin pakanat sen kuuliwat, iloitsiwat he, ja kunnioittiwat Herran sanaa; ja niin monta uskoi, kuin ijankaikkiseen elämään säätty oli.

49. Ja Herran sana lewitettiin kaikkeen siihen maakuntaan.

50. Mutta Judalaiset yllyttiwät jumalisia ja kunniallisia waimoja, niin myös kaupungin ylimmäisiä, ja kehoittiwat wainon Paawalia ja Barnabasta wastaan; ja he sysäsiwät heidän ulos maan ääristänsä.
2 Tim. 3:11.

51. Mutta he pudistiwat tomun jalwoistansa heidän päällensä, ja tuliwat Ikonioon.
Matth. 10:14. Marc. 6:11. Luc. 9:5. Ap. T. 18:6.

52. Niin opetuslapset täytettiin ilolla ja Pyhällä Hengellä.

14 Luku.

Paawali Ikoniossa, Lystrassa, Antiochiassa j. m.

Niin Ikoniossa tapahtui, että he ynnä meniwät sisälle Judalaisten synagogaan, ja niin puhuiwat, että suuri joukko uskoi Judalaisista ja Grekiläisistä.

2. Mutta uskomattomat Judalaiset yllyttiwät ja pahoittiwat pakanain sielut weljiä wastaan.

3. Niin he oliwat siellä kauwan aikaa, ja puhuiwat rohkiasti Herrassa, joka antoi todistuksen hänen armonsa sanoihin, ja antoi merkit ja ihmeet heidän kättensä kautta tapahtua. Marc. 16:20. Ap. T. 19:11. Hebr. 2:4.

4. Niin sen kaupungin wäki erkani: muu-

tamat pitiwät Judalaisten kanssa, ja muu=
tamat apostolitten kanssa.
5. Koska siis pakanoilta ja Judalaisilta
kapina nousi, ynnä heidän päämiestensä
kanssa, pilkkaamaan ja kiwittämään heitä,
2 Tim. 3:11.
6. Ja kuin he sen ymmärsiwät, pakeniwat
he Lykaonian kaupunkeihin Lystraan ja
Derbeniin, ja ympäri sitä lähimaakuntaa;
Matth. 10:23.
7. Ja saarnasiwat niissä ewangeliumia.
8. Ja yksi mies Lystrassa sairas jalwoista
istui, rampa hamasta äitinsä kohdusta, joka
ei ikänänsä ollut käynyt.
9. Tämä kuuli Paawalin puhuwan; ja
kuin hän katsahti hänen päällensä, ja näki
hänellä uskon olewan terweeksi tulla,
10. Sanoi hän suurella äänellä: ojenna
sinus jalkais päälle. Ja hän karkasi ylös ja
käwi. Es. 35:6.
11. Koska kansa sen näki, mitä Paawali
tehnyt oli, korottiwat he äänensä Lykaonian
kielellä, sanoen: jumalat owat ihmisten
hahmolla alas meidän tykömme tulleet.
Ap. T. 28:6.
12. Ja he kutsuiwat Barnaban Jupiteriksi,
ja Paawalin Merkuriukseksi; sillä hän oli
sanansaattaja.
13. Ja Jupiterin pappi, joka heidän kau=
punkinsa edessä oli, toi härkiä ja seppeleitä
owen eteen, ja tahtoi ynnä kaupungin wäen
kanssa uhrata.
14. Koska apostolit Barnabas ja Paawali
sen kuuliwat, rewäisiwät he waatteensa ja
karkasiwat kansan sekaan, huutain,
Matth. 26:65.
15. Ja sanoen: miehet, miksi te tätä teette?
Me olemme myös ihmiset, niin puuttuwai=
set kuin tekin. Ja me saarnaamme teille
ewangeliumia, että te teitänne näistä tur=
hista kääntäisitte eläwän Jumalan tykö, jo=
ka teki taiwaan, ja maan, ja meren, ja kaikki
mitä niissä on. 1 Mos. 1:1.
Ps. 33:6. Ps. 146:6. Ap. T. 10:26. Ilm. k. 14:7.
16. Joka entisillä ajoilla antoi kaikki paka=
nat waeltaa omilla teillänsä;
Ps. 81:13. Ap. T. 17:30.
17. Waikka ei hän itseänsä antanut olla il=
man todistukseta, tehden hywää, antain
meille taiwaasta sateen ja hedelmälliset ajat,
täyttäin meidän sydämemme ruualla ja ilolla.
Ps. 104:27, 28.
18. Ja kuin he näitä sanoiwat, saiwat he
kansan tuskalla hillityksi, ettei he heille uh=
ranneet.
19. Niin sinne myös tuli muutamia Ju=
dalaisia Antiochiasta ja Ikoniosta, ja kuin
he kansan oliwat saattaneet Paawalia ki=
wittämään, riepoittiwat he hänen ulos kau=
pungista, ja luuliwat hänen kuolleeksi.
2 Cor. 11:25.
20. Mutta koska opetuslapset hänen ym=
pärillänsä seisoiwat, nousi hän ja meni kau=
punkiin, ja waelsi toisena päiwänä Barna=
ban kanssa Derbeniin. 2 Tim. 3:11.
21. Ja kuin he oliwat saarnanneet siinä
kaupungissa ewangeliumia ja monta opet=
taneet, palasiwat he Lystraan ja Ikonioon
ja Antiochiaan,
22. Wahwistain opetuslasten sieluja, ja
neuwoiwat heitä uskossa pysymään (sa=
noen): että meidän pitää monen waiwan
kautta Jumalan waltakuntaan tuleman
sisälle. Matth. 10:38.
Ap. T. 11:23. l. 13:43. Rom. 8:17. 2 Tim. 3:12.
23. Ja kuin he oliwat walinneet wanhim=
mat jokaiselle seurakunnalle, ja rukoilleet ja
paastonneet, antoiwat he heidän sen Her=
ran haltuun, jonka päälle he uskoiwat.
Ap. T. 1:23. Tit. 1:5.
24. Ja he waelsiwat läpitse Pisidian ja tu=
liwat Pamphiliaan. Ap. T. 13:13.
25. Ja kuin he oliwat saarnanneet sanaa
Pergessä, meniwät he alas Attaliata päin.
26. Ja purjehtiwat sieltä Antiochiaan,
jossa he oliwat Jumalan armon haltuun
annetut, siihen työhön, kuin he toimittaneet
oliwat. Ap. T. 13:2, 3.
27. Mutta kuin he sinne tuliwat ja seura=
kunnan kokosiwat, ilmoittiwat he, kuinka pal=
jon Jumala oli heidän kanssansa tehnyt, ja
pakanoille uskon owen awannut.
Ap. T. 15:4. 1 Cor. 16:9. 2 Cor. 2:12.
28. Ja he wiipyiwät siellä opetuslasten
kanssa hetken aikaa.

15 Luku.

Apostolit pitäwät kokousta Jerusalemissa. Paawali ja Barnabas erkanewat toinen toisestansa.

Ja muutamat tuliwat alas Judeasta ja
opettiwat weljiä: ellei teitä ympärileikata
Moseksen tawan jälkeen, niin et te taida au=
tuaaksi tulla. 1 Mos. 17:10. 3 Mos. 12:3. Gal. 5:1, 2.
2. Koska siis kapina nousi, ja ei ollut wä=
hin kamppaus Paawalilla ja Barnaballa
heitä wastaan, sääsiwät he, että Paawali
ja Barnabas, ja muutamia muita heistä,
piti menemän apostolitten ja wanhimpain
tykö ylös Jerusalemiin tämän kysymyksen
tähden. Gal. 2:1.
3. Ja he saatettiin seurakunnalta, ja wael=
siwat Phenician ja Samarian läpitse, ju=
listain pakanain kääntymystä, ja saattiwat
suuren ilon kaikille weljille.

4. Koska he tuliwat Jerusalemiin, otettiin he wastaan seurakunnalta ja apostoleilta ja wanhimmilta, ja he ilmoittiwat, kuinka suuria töitä Jumala heidän kanssansa tehnyt oli.

5. Niin nousiwat muutamat Phariseusten lahkokunnasta, jotka uskoneet oliwat, sanoen: että he pitää ympärileikattaman ja käskettämän Moseksen lakia pitää.

6. Niin apostolit ja wanhimmat tuliwat kokoon, tätä puhetta tutkimaan.

7. Mutta koska suuri kamppaus ollut oli, nousi Pietari, ja sanoi heille: miehet, rakkaat weljet! te tiedätte, että Jumala kauwan ennen tätä aikaa walitsi meidän seassamme, että pakanat piti minun suuni kautta ewangeliumin sanan kuuleman ja uskoman. Ap. T. 10:20. l. 11:1, 2, 13.

8. Ja Jumala sydänten tutkia todisti heille, ja antoi heille Pyhän Hengen niinkuin meillenkin; 1 Aika k. 28:9. l. 29:17. Ps. 7:10. Jer. 11:20. l. 17:10. Ap. T. 10:45.

9. Ja ei tehnyt yhtään eroitusta meidän ja heidän wälillänsä, puhdistain uskolla heidän sydämensä. Ap. T. 10:43. 1 Cor. 1:2.

10. Miksi te siis nyt kiusaatte Jumalata, että te tahdotte opetuslasten kaulaan panna sen ikeen, jota ei meidän isämme emmekä me woineet kantaa? Matth. 23:4. Luc. 11:46.

11. Waan me uskomme Herran Jesuksen Kristuksen armon kautta autuaaksi tulewamme niinkuin hekin. Rom. 4:3. Eph. 2:4, 8. Tit. 3:4.

12. Ja kaikki joukko waikeni, ja kuulteli Barnabasta ja Paawalia, jotka jutteliwat, kuinka suuret merkit ja ihmeet Jumala oli heidän kauttansa pakanoissa tehnyt.

13. Waan sitte kuin he waikeniwat, wastasi Jacobus, ja sanoi: miehet, rakkaat weljet, kuulkaat minua!

14. Simeon jutteli, kuinka Jumala ensin on etsinyt omistaaksensa yhtä kansaa hänen nimellensä pakanoista. Ap. T. 10:35.

15. Ja tämän kanssa prophetain sanat pitäwät yhtä, niinkuin kirjoitettu on:

16. Senjälkeen tahdon minä palata, ja Dawidin kaatuneen majan jälleen raketa, ja hänen reikänsä paikata, ja sen ojeta ylös: Am. 9:11, 12.

17. Että ne, jotka ihmisistä jääneet owat, pitää Herran perään kysymän, niin myös kaikki pakanat, joissa minun nimeni awuksi huuttu on, sanoo Herra, joka nämät kaikki tekee.

18. Jumalalle owat kaikki hänen työnsä tiettäwät maailman alusta.

19. Sentähden minä päätän, ettemme niitä häiritsisi, jotka pakanoista Jumalan tykö kääntywät;

20. Waan kirjoittaisimme heidän tykönsä, että he wälttäisiwät epäjumalain saastaisuutta, ja salawuoteutta, ja läkähtynyttä ja werta. 1 Mos. 9:4. 3 Mos. 3:17. l. 17:14. 5 Mos. 12:23. 1 Cor. 8:1. l. 10:14, 20, 21. 1 Thess. 4:2.

21. Sillä Moseksella on muinaiselta jokaisessa kaupungissa niitä, kuin häntä saarnaawat, koska se joka sabbattina synagogassa luetaan. Neh. 8:1. Ap. T. 13:27.

22. Silloin kelpasi apostoleille ja wanhimmille, koko seurakunnan kanssa, walita heistänsä miehiä ja Antiochiaan lähettää, Paawalin ja Barnaban kanssa: nimittäin Judan, joka kutsuttiin Barsabas, ja Silan, ylimmäiset miehet weljesten seassa.

23. Ja kirjoittiwat heidän kättensä kautta tällä tawalla: me apostolit ja wanhimmat ja weljet toiwotamme niille weljille, jotka pakanoista Antiochiassa ja Syriassa ja Ciliciassa owat, terweyttä!

24. Että me olemme kuulleet, kuinka muutamat, meiltä lähteneet, owat teitä opillansa eksyttäneet ja teidän sielujanne waiwanneet, sanoen: teidän pitää itsenne antaman ympärileikata ja lain pitämän: joille en me ole käskeneet: Gal. 2:4. 1 Joh. 2:19.

25. Niin kelpasi meille yksimielisesti kokoontuneille walita miehiä ja teidän tykönne lähettää, meidän rakkaan Barnaban ja Paawalin kanssa,

26. Jotka miehet owat heidän sielunsa meidän Herramme Jesuksen Kristuksen nimen tähden altiiksi antaneet.

27. Niin me olemme lähettäneet Judan ja Silan, jotka myös sen suusanalla teille ilmoittawat.

28. Sillä niin kelpasi Pyhälle Hengelle ja meille, ettei yhtään enämpää raskautta pidä teidän päällenne pantaman kuin nämät tarpeelliset:

29. Että te wälttätte epäjumalitten uhria, ja werta, ja läkähtynyttä, ja salawuoteutta. Jos te niitä wälttätte, niin te teette hywin. Olkaat hywästi! Ap. T. 16:4. l. 21:25.

30. Koska he siis oliwat lähteneet, tuliwat he Antiochiaan, ja kokosiwat kansan paljouden, ja antoiwat heille kirjan.

31. Kuin he sen oliwat lukeneet, ihastuiwat he siitä lohdutuksesta.

32. Mutta Judas ja Silas, että hekin oliwat prophetat, neuwoiwat monilla sanoilla weljiä ja wahwistiwat heitä.

33. Ja kuin he siellä hetken aikaa wiipyiwät, lähetettiin he weljiltä jälleen rauhassa apostolitten tykö.

34. Niin Silan kelpasi siellä olla.
35. Mutta Paawali ja Barnabas wiipyiwät Antiochiassa opettamassa ja ilmoittamassa Herran sanaa monen muun kanssa.
36. Mutta muutamain päiwäin perästä sanoi Paawali Barnaballe: palatkaamme taas takaperin weljiä katsomaan kaikkiin kaupunkeihin, joissa me Herran sanaa ilmoittaneet olemme, kuinka he itsensä pitäwät.
37. Mutta Barnabas neuwoi heitä Johannesta ottamaan kanssansa, joka Markukseksi kutsuttiin. Ap. T. 12:12, 25. l. 13:5.
38. Mutta Paawali päätti sen kohtuulliseksi, ettei sitä pitänyt kanssa otettaman, joka oli luopunut heistä Pamphiliassa, eikä tullut heidän kanssansa työhön. Ap. T. 13:13.
39. Ja he riiteliwät niin kowin keskenänsä, että he toinen toisestansa erkaniwat. Ja Barnabas otti Markuksen kanssansa, ja purjehti Cypriin.
40. Mutta Paawali walitsi Silan ja matkusti, Jumalan armon haltuun annettu weljiltä;
41. Ja waelsi ympäri Syrian ja Cilician, ja wahwisti seurakunnat.

16 Luku.

Paawali Lystrassa, Bithyniassa, Troadassa, Philippissä.

Niin hän tuli Derbeniin ja Lystraan. Ja katso, siellä oli yksi opetuslapsi, Timotheus nimeltä, uskowaisen Judan waimon poika, mutta isä oli Grekiläinen.
Ap. T. 9:22. l. 14:6. l. 17:14. l. 20:4. Rom. 16:21. 1 Cor. 4:17. Phil. 2:19. 1 Thess. 3:2. 1 Tim. 1:2. 2 Tim. 1:5.
2. Sillä oli hywä todistus weljiltä, jotka Lystrassa ja Ikoniossa oliwat.
3. Tätä tahtoi Paawali kanssansa waeltamaan, otti ja ympärileikkasi hänen Judalaisten tähden, jotka niissä paikoissa oliwat; sillä he tiesiwät kaikki, että hänen isänsä oli Grekiläinen. 1 Cor. 9:20. Gal. 2:3.
4. Mutta kuin he kaupungeita läpitse waelsiwat, antoiwat he heille pitääksensä ne säädyt, kuin asetetut oliwat apostoleilta ja wanhimmilta, jotka Jerusalemissa oliwat.
Ap. T. 15:29.
5. Niin seurakunnat wahwistuiwat uskossa, ja heidän lukunsa enäni jokapäiwä.
6. Mutta koska he Phrygian ja Galatian maakunnan läpitse waelsiwat, kiellettiin heitä Pyhältä Hengeltä puhumasta Jumalan sanaa Asiassa.
7. Koska he oliwat tulleet Mysiaan, kiusasiwat he waeltaa Bithynian läpitse; mutta ei Henki sitä sallinut.
8. Koska he siis Mysian ohitse waeltaneet oliwat, meniwät he alas Troadaan.
Ap. T. 20:6. 2 Cor. 2:12. 2 Tim. 4:13.
9. Ja Paawali näki näyn yöllä: yksi Macedonian mies seisoi, rukoili häntä ja sanoi: tule Macedoniaan ja auta meitä.
10. Ja sitte kuin hän näyn näki, hankitsimme me kohta Macedoniaan menemään, tietäen täydellisesti Herran meitä kutsuneen heille ewangeliumia saarnaamaan.
11. Koska me siis Troadasta purjehdimme, niin me juoksimme kohdastansa Samotraciaan, ja toisena päiwänä Neapoliin;
12. Ja sieltä Philippiin, joka on Macedonian maakunnan pääkaupunki, ja on wapaa kaupunki; ja siinä kaupungissa me muutamia päiwiä oleskelimme.
13. Ja me menimme lepopäiwänä ulos kaupungista, wirran tykö, kussa tapa oli rukoilla: jossa me istuimme ja puhuttelimme waimoja, jotka sinne tulleet oliwat.
14. Ja yksi waimo, Lydia nimeltä, purpurain myyjä Tyatiron kaupungista, Jumalata palwelewainen, kuulteli: jonka sydämen Herra awasi ottamaan waaria niistä, kuin Paawalilta sanottiin.
15. Ja kuin hän ja hänen huoneensa kastettu oli, rukoili hän meitä, sanoen: jos te minun Herralle uskollisena pidätte, niin tulkaat minun huoneeseeni ja olkaat siinä. Ja hän waati meitä.
16. Ja tapahtui, koska me rukoukseen menimme, kohtasi meitä yksi piika, jolla noituuden henki oli, joka isännillensä saatti suuren saaliin noitumisellansa.
1 Sam. 28:7. Ap. T. 19:24.
17. Tämä noudatti alati Paawalia ja meitä ja huusi, sanoen: nämät miehet owat sen korkeimman Jumalan palweliat, jotka meille autuuden tien ilmoittawat.
18. Ja sitä hän teki monta päiwää. Mutta Paawali otti sen pahaksi, käänsi itsensä, ja sanoi sille hengelle: minä käsken sinun Jesuksen Kristuksen nimeen hänestä mennä ulos; ja hän läksi ulos sillä hetkellä.
Marc. 16:17.
19. Mutta koska hänen isäntänsä sen näkiwät, että heidän saaliinsa tuli pois, ottiwat he Paawalin ja Silan kiinni, ja weiwät heidän turulle päämiesten tykö;
Phil. 1:13. 1 Thess. 2:2.
20. Ja weiwät heidän esiwallan eteen, ja sanoiwat: nämät miehet meidän kaupungin häiritsewät, jotka owat Judalaiset. Ap. T. 17:6.
21. Ja opettawat niitä tapoja, joita ei meidän sowi ottaa wastaan eikä tehdä, sillä me olemme Romalaiset.

22. Ja kansa nousi ynnä heitä wastaan,
ja esiwalta antoi heidän waatteensa repiä,
ja käski heitä piestä. 2 Cor. 11:25.
23. Koska he oliwat heidän juuri pahoin
piesneet, heittiwät he heidän torniin, ja
käskiwät wartian wisusti heitä wartioita.
24. Joka, kuin hän senkaltaisen käskyn sai,
heitti hän heidän sisimmäiseen torniin, ja
pani heidän jalkapuuhun.
25. Mutta puoliyön aikana oli Paawali
ja Silas rukouksissa, ylistäin Jumalata kii=
toswirsillä, ja wangit, jotka siellä oliwat,
sen myös kuuliwat.
26. Niin tapahtui äkistä suuri maan jä=
ristys, niin että tornin perustus wapisi; ja
kohta kaikki owet aukeniwat, ja jokaisen siteet
pääsiwät. Ap. T. 4:31. l. 5:19. l. 12:7.
27. Koska wartia heräsi, ja näki tornin
owet awoi olewan, weti hän ulos miekkansa
ja tahtoi itsensä surmata, ja luuli wangit
paenneen pois.
28. Niin Paawali huusi suurella äänellä,
ja sanoi: älä sinulles mitään pahaa tee;
sillä me olemme kaikki täällä.
29. Niin hän anoi kynttilätä, meni sisälle
ja lankesi peljästyksissä Paawalin ja Silan
jalkain juureen.
30. Ja toi heidän ulos, ja sanoi: herrat,
mitä minun pitää tekemän, että minä au=
tuaaksi tulisin? Ap. T. 2:37. l. 9:6.
31. Mutta he sanoiwat: usko Herran Je=
suksen Kristuksen päälle, niin sinä ja sinun
huonees autuaaksi tulee.
Joh 3:16, 36. l. 6:47. 1 Joh. 5:10.
32. Ja he puhuiwat hänelle Herran sanaa
ja kaikille, kuin hänen huoneessansa oliwat.
33. Ja hän otti heidän sillä hetkellä yöstä
tykönsä, ja pesi heidän haawansa, ja hän
kohta kastettiin ja kaikki hänen perheensä;
34. Ja wei heidän kotiansa, ja walmisti
heille pöydän, ja iloitsi, että hän koko huo=
neensa kanssa tuli Jumalan päälle uskowai=
seksi. Luc. 5:29. l. 19:6.
35. Ja kuin päiwä tuli, niin esiwalta lä=
hetti kylän lapset sanomaan: päästä ne
miehet.
36. Niin tornin wartia ilmoitti nämät sa=
nat Paawalille, sanoen: esiwalta on käske=
nyt teidän päästää: menkäät siis nyt ulos
rauhassa.
37. Mutta Paawali sanoi heille: he owat
meidän julkisesti tuomitsemata piesneet, jot=
ka olemme Romalaiset, ja heittäneet torniin,
ja nyt salaa tahtoisiwat meidän syssätä ulos.
Ei niin, waan tulkaan he itse meitä otta=
maan täältä ulos. Ap. T. 22:25.
38. Niin kyläulapset ilmoittiwat nämät sa=
nat esiwallalle jällensä; ja he pelkäsiwät, et=
tä he heidän Romalaisiksi kuuliwat;
39. Ja tuliwat ja rukoiliwat heitä, ja wei=
wät heidän ulos, ja käskiwät heidän mennä
pois kaupungista. Matth. 8:34.
40. Niin he läksiwät tornista, ja meniwät
Lydian tykö. Ja kuin he weljet nähneet oli=
wat ja heitä lohduttaneet, waelsiwat he mat=
kaansa.

17 Luku.

Paawali Thessalonikassa, Bereassa, Athenassa.

Mutta koska he Amphipolin ja Apollo=
nian läpitse waeltaneet oliwat, tuliwat he
Thessalonikaan, jossa Judalaisten syna=
goga oli.
2. Ja Paawali, tapansa jälkeen, meni
sisälle heidän tykönsä, ja jutteli heille kolme
lepopäiwää Raamatuista;
3. Selitti ne ja todisti, että Kristuksen tuli
kärsiä, ja nousta ylös kuolluista, ja että tä=
mä Jesus, josta minä (sanoi hän) teille il=
moitan, on Kristus.
Ps. 22:7. Es. 53:1, 2c. Matth. 16:21. Luc. 24:26.
4. Ja muutamat suostuiwat heihin, antain
heitänsä Paawalin ja Silan seuraan, niin
myös suurin joukko jumalisista Grekiläisis=
tä, ja ei wähä ylimmäisistä waimoista.
Ap. T. 28:24.
5. Mutta ne epäuskoiset Judalaiset kadeh=
tiwat sitä, ja saattiwat tykönsä muutamia
pahanelkisiä miehiä joutowäestä, ja kokosi=
wat heitänsä yhteen joukkoon, nostiwat ka=
pinan kaupungissa, ja tunkiwat heitänsä
Jasonin huoneen eteen, ja etseiwät heitä
wiedäksensä kansan eteen. Rom. 10:2.
6. Ja ettei he heitä löytäneet, riepoittiwat
he Jasonin ja muutamia weljiä kaupungin
päämiesten eteen, ja huusiwat: nämät koko
maan piirin wietteliät owat myös täällä;
Ap. T. 16:20.
7. Jotka Jason otti wastaan; ja nämät
kaikki tekewät keisarin käskyä wastaan, sa=
noen toisen kuninkaan olewan, nimittäin
Jesuksen. Luc. 23:2. Joh. 19:12.
8. Ja he kehoittiwat kansan ja kaupungin
päämiehet, jotka näitä kuunteliwat.
9. Ja kuin he Jasonilta ja niiltä muilta
oliwat puhdistuksen ottaneet, päästiwät he
heidän.
10. Mutta weljet lähettiwät ulos kohta
yöllä Paawalin ja Silan Bereaan. Koska
he sinne tuliwat, meniwät he Judalaisten
synagogaan. Ap. T. 9:25.
11. Sillä he oliwat jalommasta suwusta
kuin ne, jotka Thessalonikassa oliwat, jotka
ottiwat juuri mielellänsä sanan wastaan, ja

tutkiwat joka päiwä Raamatuita, jos ne niin olisiwat. Es. 34:16. Joh. 5:39.
12. Niin monta heistä uskoiwat, niin myös kunniallisista Grekin waimoista ja miehistä ei harwat.
13. Koska Judalaiset Thessalonikassa ymmärsiwät, että Jumalan sana oli myös Bereassa Paawalilta ilmoitettu, tuliwat he sinnekin, ja kehoittiwat kansan.
14. Mutta weljet lähettiwät ulos kohta Paawalin menemään hamaan mereen asti; waan Silas ja Timotheus jäiwät sinne.
15. Ja ne, jotka Paawalia saattiwat, johdattiwat hänen hamaan Atheniin. Ja kuin he saiwat käskyn Silan ja Timotheuksen tykö, että he rientäisiwät heitänsä hänen tykönsä, läksiwät he matkaan.
16. Ja koska Paawali heitä odotti Athenissa, syttyi hänen henkensä, että hän näki kaupungin aiwan epäjumaliseksi.
17. Niin hän jutteli Judalaisten ja muiden jumalisten kanssa synagogassa, niin myös turulla joka päiwä niiden kanssa, jotka tuliwat hänen tykönsä.
18. Ja muutamat epikurilaiset ja stoalaiset filosofit riiteliwät hänen kanssansa, ja muutamat sanoiwat: mitä tämä lipilaari tahtoo sanoa? Mutta muut sanoiwat: hän näkyy tahtowan outoja jumalia ilmoittaa: että hän saarnasi heille ewangeliumia Jesuksesta ja ylösnousemisen kuolluista.
19. Ja he ottiwat hänen ja weiwät oikeuden paikkaan, ja sanoiwat: emmekö me mahda tietää, mikä uusi opetus tämä on, josta sinä puhut?
20. Sillä sinä tuotat jotakin outoa meidän korwillemme. Sentähden tahdomme me tietää, mitä ne owat.
21. (Mutta kaikki Athenista ja muukalaiset wieraat ei olleet mihinkään muuhun soweliaat kuin jotakin uutta sanomaan ja kuultelemaan.)
22. Niin Paawali seisoi keskellä oikeuspaikkaa, ja sanoi: Athenan miehet! minä näen teidän kaikissa kappaleissa epäjumaliseksi;
23. Sillä minä käwelin tässä ympäri ja katselin teidän jumalanpalwelustanne, ja löysin yhden altarin, jossa oli kirjoitettu: tuntemattomalle Jumalalle. Jota te siis tietämätä palwelette, sen minä teille ilmoitan.
24. Jumala, joka maailman teki ja kaikki mitä siinä on, hän on taiwaan ja maan Herra, ei hän asu käsillä raketuissa templeissä; 1 Mos. 1:1. Ps. 33:6. Es. 66:1. Ap. T. 7:48. l. 14:15. Ilm. k. 14:7.
25. Eikä ihmisten käsillä palwella, että hän jotakin tarwitsis; sillä hän antaa ylitse kaikkia jokaiselle elämän ja hengen. 1 Mos. 2:7. Ps. 50:8, 9, 10.
26. Ja hän on tehnyt kaiken ihmisten sukukunnan yhdestä werestä kaiken maan piirin päälle asumaan, ja määräsi aiwotut ajat ja heidän asumisensa rajat: 5 Mos. 32:8.
27. Että heidän piti Jumalata etsimän, jos he hänen taitaisiwat tuta ja löytää; waikka ei hän tosin ole kaukana yhdestäkään meistä. Rom. 1:20.
28. Sillä hänessä me elämme, ja liikumme, ja olemme; niinkuin muutamat teidän poetaistanne sanoneet owat; sillä me olemme myös hänen sukunsa. Job. 12:10.
29. Että me siis Jumalan sukua olemme, niin ei meidän pidä luuleman, että Jumala on kullan eli hopian eli kiwen kaltainen, sen kuwan, joka ihmisen taidon ja ajatuksen jälkeen on kaiwettu. Es. 40:18.
30. Niin on tosin Jumala nämät eksytyksen ajat sallinut, ja ilmoittaa kaikille ihmisille joka paikassa, että he parannuksen tekisiwät. Ap. T. 14:16. Tit. 1:11, 12.
31. Sillä hän on sen päiwän säätänyt, jona hän on maan piirin tuomitsewa wanhurskaudessa, sen miehen kautta, jonka hän on säätänyt, ja jokaiselle ilmoittaa uskon, siinä että hän hänen kuolluista herätti. Ap. T. 4:10. l. 10:42.
32. Koska he kuuliwat kuolleitten ylösnousemisen, niin muutamat nauroiwat sitä, waan toiset sanoiwat: me tahdomme sinua siitä wielä kuullella.
33. Ja niin Paawali läksi heidän keskeltänsä.
34. Ja muutamat miehet rippuiwat hänessä, ja uskoiwat: joidenka seassa myös Dionisius oli, yksi raadista, ja yksi waimo nimeltä Damaris, ja muita heidän kanssansa.

18 Luku.

Paawali Corinthossa, Ephesossa, Cesareassa, Jerusalemissa, Antiochiassa, Galatiassa j. n. e. Apollo.

Sen jälkeen läksi Paawali Athenasta, ja tuli Corinthoon.
2. Ja löysi siellä yhden Judalaisen, Aqwila nimeltä, Pontosta sukuisin, joka äsken Italiasta tullut oli, ja Priscillan hänen emäntänsä (että Claudius oli käskenyt kaikki Judalaiset Romista mennä pois), joiden tykö hän meni. Rom. 16:3. 1 Cor. 16:19. 2 Tim. 4:19.
3. Ja että hän oli yhdessä wirassa, wiipyi hän heidän tykönänsä, ja teki työtä; sillä heidän wirkansa oli teltoja tehdä. Ap. T. 20:34. 1 Cor. 4:12. 1 Thess. 2:9. 2 Thess. 3:8.

4. Mutta hän opetti synagogassa joka lepopäiwä, ja sai uskomaan sekä Judalaiset että Grekiläiset. Ap. T. 20:30.

5. Mutta kuin Silas ja Timotheus Macedoniasta tuliwat, oli Paawali hengeltä waadittu, ja todisti Judalaisille, että Jesus on Kristus. Ap. T. 17:14, 15.

6. Koska he puhuiwat wastaan ja pilkkasiwat, pudisti hän waatteensa, ja sanoi heille: teidän werenne olkoon teidän päänne päälle: tästedes minä menen wiatoinna pakanain tykö.

2 Sam. 1:16. Hes. 33:4. Matth. 10:14. Ap. T. 13:45, 51.

7. Ja hän siirsi itsensä sieltä, ja meni yhden huoneeseen, jonka nimi oli Justus: se oli Jumalata palwelewainen, jonka huone oli läsnä synagogaa.

8. Mutta Crispus, synagogan ylimmäinen, uskoi Herran päälle kaiken hänen huoneensa kanssa. Ja monta Corinthilaisista, jotka kuuliwat, uskoiwat ja kastettiin.

1 Cor. 1:14.

9. Mutta Herra sanoi yöllä Paawalille näyn kautta: älä pelkää, waan puhu, ja älä waikene; Ap. T. 23:11.

10. Sillä minä olen sinun kanssas, ja ei yhdenkään pidä karkaaman sinun päälles wahingoittamaan sinua; sillä minulla on paljo kansaa tässä kaupungissa. Joh. 10:16.

11. Niin hän istui siellä ajastajan ja kuusi kuukautta, ja opetti heille Jumalan sanaa.

12. Mutta koska Gallio oli maanwanhin Achajassa, karkasiwat Judalaiset yksimielisesti Paawalin päälle, ja weiwät hänen tuomioistuimen eteen,

13. Sanoen: tämä neuwoo kansaa palwelemaan Jumalata wastoin lakia.

14. Koska Paawali rupesi suutansa awaamaan, sanoi Gallio Judalaisille: jos olis jotakin wääryyttä eli jotakin hirmuista työtä tehty, o Judalaiset, niin olis kohtuullinen, että minä teitä kuulisin.

15. Mutta jos kysymys on opista ja sanoista ja teidän laistanne, niin katsokaat itse: en minä tahdo niiden tuomari olla.

16. Ja ajoi pois heidän tuomioistuimen edestä.

17. Niin kaikki Grekiläiset ottiwat kiinni Sosthenen, synagogan päämiehen, ja pieksiwät hänen tuomioistuimen edessä; ja ei Gallio niitä mitään totellut. 1 Cor. 1:1.

18. Mutta Paawali oli wielä siellä pitkän ajan, ja jätti weljet hywästi, ja purjehti Syriaan, ja hänen kanssansa Priscilla ja Aqwila, ja hän ajeli päänsä Kenchreissä; sillä hänellä oli lupaus.

4 Mos. 6:2, 8. Ap. T. 21:23.

19. Ja tuli Ephesoon, ja jätti ne sinne; mutta itse hän meni synagogaan, ja puhui Judalaisten kanssa.

20. Ja he rukoiliwat häntä, että hän enämmän aikaa wiipyis heidän tykönänsä; waan ei hän tahtonut;

21. Mutta jätti heidän hywästi, sanoen: minun tulee kaiketi mennä Jerusalemiin tälle juhlalle, kuin nyt lähestyy. Mutta sitte minä palajan, jos Jumala suo, teidän tykönne. Ja niin hän läksi matkaan Ephesosta.

Ap. T. 19:21. 1 Cor. 4:19. Hebr. 6:3. Jac. 4:15.

22. Ja tuli Cesareaan, meni ylös, ja terwehti seurakuntaa, ja meni alas Antiochiaan.

23. Ja wietti siellä hetken aikaa, ja meni sitte matkaansa, ja waelsi järjestänsä Galatian ja Phrygian maakunnan läpitse, wahwistain kaikkia opetuslapsia.

24. Niin tuli Ephesoon yksi Judan mies, Apollo nimeltä, Aleksandriasta sukuisin, puhelias mies ja taitawa Raamatuissa.

1 Cor. 1:12.

25. Tämä oli opetettu Herran tielle, ja oli palawa hengessä, puhui ja opetti wisusti Herrasta, ja tiesi ainoasti Johanneksen kasteen. Ap. T. 19:3.

26. Tämä rupesi rohkiasti synagogassa opettamaan. Koska Aqwila ja Priscilla hänen kuuliwat, ottiwat he hänen tykönsä, ja selittiwät tarkemmasti hänelle Jumalan tien.

Rom. 16:3.

27. Mutta kuin hän tahtoi mennä Achajaan, kirjoittiwat weljet ja neuwoiwat opetuslapsia häntä korjaamaan. Ja koska hän sinne tuli, autti hän paljon niitä, jotka uskoiwat armon kautta. 1 Cor. 3:6.

28. Sillä hän woitti miehuullisesti Judalaiset, ja osoitti julkisesti Raamatuista, että Jesus on Kristus.

19 Luku.

Opetuslapset Ephesossa. Tyrannuksen koulu. Noidat häwäistään pahalta hengeltä. Demetrius nostaa metelin.

Niin tapahtui, koska Apollo oli Corinthossa, että Paawali matkusti läpitse ylimaakuntain, ja tuli Ephesoon, ja löysi muutamia opetuslapsia,

2. Ja sanoi heille: oletteko te saaneet Pyhän Hengen, sittekuin te uskoitte? He sanoiwat hänelle: emme ensinkään ole kuulleet, jos Pyhä Henki lieneekään.

Joh. 7:39. Ap. T. 10:44.

3. Ja hän sanoi heille: millä's te olette kastetut? He sanoiwat: Johanneksen kasteella. Matth. 3:11. Marc. 1:4, 8.

Luc. 3:16. Joh. 1:26. Ap. T. 1:5. l. 11:16.

4. Niin sanoi Paawali: Johannes tosin
kasti parannuksen kasteella, sanoen kansalle,
että heidän piti uskoman sen päälle, joka
hänen jälkeensä tulewa oli, se on Kristuksen
Jesuksen päälle.
5. Niin ne, jotka sen kuuliwat, kastettiin
Herran Jesuksen nimeen.
6. Ja kuin Paawali pani kätensä heidän
päällensä, tuli Pyhä Henki heidän päällen=
sä, ja he puhuiwat kielillä ja ennustiwat.
Ap. T. 2:4. l. 6:6. l. 8:17. l. 10:46. l. 11:15.
7. Ja kaikki ne miehet oliwat lähes kaksi=
toistakymmentä.
8. Niin hän meni synagogaan, ja saarnasi
rohkiasti kolme kuukautta, opetti ja neuwoi
heitä Jumalan waltakunnasta.
9. Mutta kuin muutamat heistä paatui=
wat, ja ei uskoneet, waan panetteliwat Her=
ran tietä yhteisen kansan edessä, meni hän
pois heidän tyköänsä, ja eroitti opetuslapset,
ja puhui joka päiwä yhden miehen koulus=
sa, joka kutsuttiin Tyrannus. 2 Tim. 1:15.
10. Ja sitä tehtiin kaksi ajastaikaa, niin
että kaikki ne, jotka Asiassa asuiwat, saiwat
kuulla Herran Jesuksen sanan, sekä Juda=
laiset että Grekiläiset.
11. Ja Jumala teki Paawalin kätten kaut=
ta ei wähiä woimallisia töitä:
Marc. 16:20. Ap. T. 14:3.
12. Niin että hikiliinat ja esiliinat hänen
iholtansa sairasten päälle tuotiin, ja taudit
luopuiwat heistä, ja pahat henget heistä
läksiwät ulos. Ap. T. 5:15.
13. Niin muutamat Judalaiset waelsiwat
ympäri, jotka oliwat lumoojat, ja kiusasiwat
mainita Herran Jesuksen nimeä niiden pääl=
le, joilla pahat henget oliwat, ja sanoiwat:
me wannotamme teitä Jesuksen puolesta,
jota Paawali saarnaa.
14. Ja muutamat niiden seassa, kuin tätä
tekiwät, oliwat seitsemän Scewan, Juda=
laisten ylimmäisen papin, poikaa.
15. Mutta paha henki wastasi, ja sanoi:
Jesuksen minä tunnen, ja Paawalin minä
tiedän, mutta mitkä te olette?
16. Ja se ihminen, jossa paha henki oli,
karkasi heidän päällensä, ja woitti heidän ja
paiskasi heidän alansa, niin että he alasti
ja haawoitettuna pääsiwät siitä huoneesta
ulos pakenemaan.
17. Ja tämä tuli tiettäwäksi sekä kaikille
Judalaisille että Grekiläisille, jotka Ephesos=
sa asuiwat, ja pelko tuli kaikkein päälle, ja
Herran Jesuksen nimi suuresti ylistettiin.
18. Ja tuli myös monta niistä, jotka us=
koiwat, tunnustiwat ja ilmoittiwat heidän
tekonsa.
19. Ja monta niistä, jotka hempeitä juo=
nia harjoitelleet oliwat, toiwat kirjat ja polt=
tiwat kaikkein nähden. Ja koska niiden hin=
ta laskettu oli, niin löyttiin wiisikymmentä
tuhatta hopiapenninkiä.
20. Niin woimallisesti kaswoi Herran sa=
na ja wahwistui. Es. 55:11. Ap. T. 6:7. l. 12:24.
21. Koska nämät toimitetut oliwat, aikoi
Paawali hengessä Macedonian ja Achajan
läpitse waeltaa Jerusalemiin, sanoen: sitte=
kuin minä siellä ollut olen, täytyy minun
myös Romiin mennä.
Ap. T. 18:21. Rom. 15:25. Gal. 2:1.
22. Niin hän lähetti Macedoniaan kaksi
niistä, jotka häntä palweliwat, Timotheuk=
sen ja Erastuksen, mutta itse hän jäi hetkeksi
aikaa Asiaan.
23. Mutta sillä ajalla nousi ei wähin ka=
pina siitä tiestä.
24. Sillä yksi hopiaseppä, Demetrius ni=
meltä, teki Dianalle hopiaisia templiä, josta
niille oli ei wähin woitto, jotka sitä wirkaa
pitiwät. Ap. T. 16:16.
25. Ne hän kutsui kokoon, ja jotka senkal=
taista työtä tekiwät, ja sanoi: miehet, te tie=
dätte, että meillä on tästä wirasta jalo
woitto;
26. Ja te näette ja kuulette, ettei ainoasti
Ephesossa, mutta lähes kaikessa Asiassa on
tämä Paawali uskottanut ja kääntänyt pois
paljon kansaa, sanoen: ettei ne ole jumalat
kuin ihmisten käsillä tehdään.
Ps. 115:4. Jer. 10:3.
27. Niin ei ainoasti meidän wirastamme
waara ole, ettei se meille häpiäksi tulisi,
mutta myös sen suuren naisjumalan Dia=
nan templi ei minäkään pidetä, ja hänen
korkia kunniansa on hukkuwa, jota koko Asia
ja kaikki maailma palwelee.
28. Mutta koska he nämät kuuliwat, tuli=
wat he täyteen wihaa ja huusiwat, sanoen:
suuri on Ephesiläisten Diana!
29. Ja kaikki kaupunki tuli meteliä täyteen
ja he karkasiwat yksimielisesti katseluspaik=
kaan, ja ottiwat kiinni Gajuksen ja Aristar=
chuksen, jotka oliwat Macedoniasta Paawa=
lin matkakumppanit.
30. Mutta kuin Paawali tahtoi kansan
sekaan mennä, niin ei opetuslapset häntä
laskeneet.
31. Ja muutamat päämiehet Asiasta jotka
hänen ystäwänsä oliwat, lähettiwät hänen
tykönsä, ja rukoiliwat, ettei hänen pitänyt
katseluspaikkaan itseänsä antaman.
32. Ja muutamat muuta huusiwat, niin
että joukko oli peräti sekaseuraisin, ja enin

osa ei tiennyt minkätähden he oliwat tulleet kokoon.

33. Niin muutamat kansasta wetiwät edes Aleksanderin, jonka Judalaiset eteen syöksiwät. Niin Aleksander wiittasi kädellänsä, ja tahtoi edestänsä wastata kansan edessä.
Ap. T. 12: 17.

34. Koska he siis ymmärsiwät, että hän Judalainen oli, huusiwat he kaikki yhteen suuhun lähes kaksi hetkeä, ja sanoiwat: suuri on Ephesiläisten Diana!

35. Mutta kuin kansleri oli hillinnyt kansan, sanoi hän: Epheson miehet! kuka on se ihminen, joka ei tiedä, että Ephesou kaupunki palwelee sitä suurta naisjumalata Dianaa ja sitä taiwaallista kuwaa?

36. Nyt, ettei taideta sanoa sitä wastaan, niin asettakaat siis teitänne, ja älkäät mitään tyhmästi tehkö.

37. Sillä te olette nämät miehet wetäneet edes, jotka ei kirkon warkaat eikä teidän naisjumalanne pilkkaajat ole.

38. Jos siis Demetriuksella ja niillä, jotka hänen kanssansa wirkamiehet owat, on jonkun kanssa tekemistä, niin pidetään laki ja oikeus; owat myös maan wanhimmat: kantakaan toinen toisensa päälle.

39. Mutta jos teillä on muuta kantamista, niin ratkaistakaan toimellisessa kokouksessa.

40. Sillä waara on, ettemme nuhteeseen tule tämänpäiwäisen kapinan tähden, kuin ei yhtään syytä ole, josta me taitaisimme tämän metelin tähden tilin tehdä. Ja kuin hän nämät sanonut oli, laski hän kansan menemään.

20 Luku.

Paawali opettaa Grekan maalla. Herättää Eutychuksen kuolluista; kutsuttaa papit Ephesosta.

Sitte kuin kapina lakkasi, kutsui Paawali opetuslapset tykönsä ja terwehti heitä, ja läksi matkaansa Macedoniaan. 1 Tim. 1:3.

2. Ja kuin hän ne maakunnat waelsi, ja oli heitä monilla sanoilla neuwonut, tuli hän Grekan maalle.

3. Ja wiippyi siellä kolme kuukautta, ja että Judalaiset wäijyiwät häntä, koska hänen piti Syriaan menemän, aikoi hän palata Macedonian kautta.

4. Mutta Sopater Bereasta seurasi häntä Asiaan asti, waan Thessalonikasta Aristarchus ja Sekundus, ja Gajus Derbenistä, ja Timotheus; mutta Asiasta Tychicus ja Trophimus.

Ap. T. 16:1. k. 19:29. k. 21:29. 1 Cor. 1:14. Eph. 6:21. Col. 4:7. 2 Tim. 4:12. Tit. 3:12.

5. Nämät läksiwät edellä, ja odottiwat meitä Troadassa.

6. Mutta me purjehdimme jälkeen pääsiäisen Philippistä, ja tulimme heidän tykönsä Troadaan wiitenä päiwänä, ja wiiwyimme siellä seitsemän päiwää.

7. Mutta ensimäisenä lepopäiwänä, koska opetuslapset kokoontuiwat leipää taittamaan, saarnasi heille Paawali, ja toisena päiwänä tahtoi hän matkustaa, ja pitensi saarnan puoliyöhön asti. Ap. T. 2:42, 46.

8. Ja monta kynttilätä oli sytytetty salissa, jossa me olimme koossa.

9. Niin yksi nuorukainen, nimeltä Eutychus, istui akkunalla, ja raukesi syiwään uneen, ja Paawalin kauwan puhuessa tuli hän unelta woitetuksi, ja lankesi alas kolmannesta ullakosta, ja otettiin kuolleena ylös.

10. Niin Paawali astui alas, ja laski itsensä hänen päällensä, ja otti syliinsä, ja sanoi: älkäät kapinoitko; sillä hänen sielunsa on wielä hänessä.
1 Kun. k. 17: 21. 2 Kun. k. 4: 34.

11. Niin hän nousi ja taitti leipää, ja söi, ja puheli kauwan heidän kanssansa, päiwän koittamaan asti, niin hän läksi matkaansa.

12. Niin he toiwat sen nuorukaisen eläwänä, ja tuliwat siitä suuresti lohdutetuksi.

13. Mutta me astuimme haahteen ja purjehdimme Assoniin, ja tahdoimme siellä Paawalin ottaa sisälle; sillä hän oli niin käskenyt, ja tahtoi itse maata myöten mennä.

14. Koska hän Assonissa meidän kanssamme yhteen tuli, otimme me hänen sisälle, ja tulimme Mitylenään.

15. Sieltä me purjehdimme, ja tulimme toisena päiwänä Chion kohdalle. Ja taas päiwää jälkeen tulimme me Samoon, ja wiiwyimme Trogylliossa. Ja päiwää jälkeen tulimme me Miletoon.

16. Sillä Paawali oli aikonut purjehtia Epheson ohitse, ettei hän Asiassa aikaa kuluttaisi; sillä hän kiiruhti, jos hänelle olis mahdollinen ollut, heluntaiksi Jerusalemiin.
Ap. T. 21: 4, 12.

17. Mutta hän lähetti Miletosta sanan Ephesoon, ja kutsutti seurakunnan wanhimmat.

18. Koska he tuliwat hänen tykönsä, sanoi hän heille: te tiedätte, kuinka minä olen ollut kaiken ajan teidän tykönänne ensimäisestä päiwästä, kuin minä Asiaan tulin,
Ap. T. 19: 10.

19. Palwellen Herraa kaikella sydämen nöyrydellä, ja monilla kyyneleillä, ja kiu=

saukfilla, jotka minulle Judalaisten wäijy-
misistä tapahtuiwat:
20. Etten minä ole mitään tarpeellista
teiltä salannut, jota en minä ole teille il-
moittanut, ja olen teille opettanut julkisesti
ja huone huoneelta,
21. Todistain sekä Judalaisille että Greki-
läisille sitä kääntymystä, kuin Jumalan tykö
on, ja sitä uskoa, joka meidän Herran Je-
suksen Kristuksen päälle on.
Marc. 1:15. Luc. 24:47.
22. Ja nyt katso, minä sidottuna hengessä
matkustan Jerusalemiin, enkä tiedä, mitä
minulle siellä tapahtuman pitää:
23. Waan että Pyhä Henki jokaisessa kau-
pungissa tunnustaa ja sanoo siteet ja mur-
heet minun edessäni olewan. Ap. T. 21:4, 11, 33.
24. Mutta en minä siitä lukua pidä, enkä
tottele paljon hengestäni: että minä juoksu-
ni päättäisin ilolla ja sen wiran, jonka mi-
nä olen Herralta Jesukselta saanut, todis-
taakseni ewangeliumia Jumalan armosta.
Ap. T. 21:13. Gal. 1:1. Tit. 1:3. Ilm. k. 12:11.
25. Ja nyt katso, minä tiedän, ettet te sil-
leen saa nähdä minun kaswojani, kaikki te,
joidenka kautta minä olen waeltanut ja Ju-
malan waltakuntaa saarnannut.
26. Sentähden minä todistan teille tänä-
pänä, että minä olen wiatoin kaikkein we-
restä.
27. Sillä en minä ole estänyt itseäni il-
moittamasta teille kaikkea Jumalan neuwoa.
28. Niin ottakaat siis itsestänne waari ja
kaikesta laumasta, johon Pyhä Henki on
teidän piispaksi pannut, kaitsemaan Juma-
lan seurakuntaa, jonka hän omalla werel-
länsä ansainnut on.
Eph. 1:7. Col. 1:14. 1 Tim. 3:1, 2. k. 4:16. 1 Piet. 5:2.
29. Sillä minä tiedän minun lähtemiseni
jälkeen tulewan teidän sekaanne hirmuiset
sudet, jotka ei laumaa säästä. 2 Piet. 2:1.
30. Ja itse teistänne nousewat miehet,
jotka wääryyttä puhuwat, wetääksensä pois
opetuslapsia peräänsä. 1 Joh. 2:19.
31. Sentähden walwokaat, muistain etten
minä kolmena ajastaikana ole lakannut yöl-
lä ja päiwällä teitä kyyneleillä neuwomas-
ta itsekutakin. Ap. T. 19:10.
32. Ja nyt, rakkaat weljet, minä annan
teidän Jumalan ja hänen armonsa sanan
haltuun, joka wäkewä on teitä rakentamaan
ja antamaan teille perinnön kaikkein pyhi-
tettyin seassa. Ap. T. 9:31. Eph. 1:18.
33. En minä ole yhdenkään hopiata eli
kultaa elikkä waatteita pyytänyt.
1 Sam. 12:3. 1 Cor. 9:12. 2 Cor. 11:9. k. 12:13.
34. Waan te itse tiedätte, että nämät kädet
owat minua tarpeissani ja niitä, jotka mi-
nun kanssani oliwat, palwelleet.
Ap. T. 18:3. 1 Cor. 4:12. 1 Thess. 2:9. 2 Thess. 3:8.
35. Kaikki olen minä teille osoittanut, että
niin pitää työtä tehtämän: heikkoja korjat-
taman, ja muistettaman Herran Jesuksen
sanoja, kuin hän sanoi: autuaampi on an-
taa kuin ottaa.
36. Ja kuin hän nämät sanonut oli, lan-
kesi hän polwillensa, ja rukoili kaikkein hei-
dän kanssansa. Ap. T. 21:5.
37. Ja suuri itku tuli heille kaikille ja lan-
kesiwat Paawalin kaulaan ja suuta antoiwat
hänen,
38. Murhehtien suuresti sen sanan tähden,
kuin hän oli sanonut, ettei heidän pitänyt
enämpi hänen kaswojansa näkemän. Ja he
saattiwat häntä haahteen.

21 Luku.

Paawali waeltaa Jerusalemiin; puhdistaa itsensä, otetaan kiinni ja wiedään leiriin.

Koska siis tapahtui, että me laskimme ulos
ja heistä luowuimme, menimme me koh-
dastansa Kohon, ja toisena päiwänä Rho-
doon, ja sieltä Pataraan.
2. Ja kuin me sieltä haahden löysimme,
joka Pheniciaan hankitsi, siihen me astuim-
me, ja läksimme matkaan.
3. Ja kuin Cyprus rupesi näkymään, ja
me sen wasemmalle puolelle jättäneet olim-
me, purjehdimme me Syriaan ja tulimme
Tyroon; sillä siellä piti se haaksi tyhjettä-
män.
4. Ja kuin me löysimme opetuslapsia, niin
me olimme siellä seitsemän päiwää. Ja ne
sanoiwat Paawalille hengen kautta, ettei
hänen pitänyt Jerusalemiin menemän.
Ap. T. 20:23.
5. Ja tapahtui, koska me ne päiwät olim-
me wiettäneet, niin me läksimme matkaan,
ja he saattiwat kaikki meitä waimoin ja las-
ten kanssa ulos kaupungista, ja me lanke-
simme rannassa polwillemme ja rukoilim-
me. Ap. T. 20:36.
6. Ja sitte kuin me toinen toistamme ter-
wehdimme, niin me astuimme haahteen;
waan he palasiwat kotiansa.
7. Mutta me päätimme meidän purjeh-
dusretkemme, tulimme Tyrosta Ptolomai-
daan, terwehdimme weljiä, ja olimme päi-
wän heidän tykönänsä.
8. Toisena päiwänä läksimme me mat-
kaan, jotka Paawalin kanssa olimme, ja tu-
limme Cesareaan, ja menimme Philippus
ewangelistan huoneeseen, (joka oli yksi

niistä seitsemästä,) ja jäimme hänen ty-
tönsä. Ap. T. 6:5. l. 8:26, 40.
9. Ja hänellä oli neljä tytärtä neitsyttä,
jotka ennustiwat.
10. Ja että me olimme siellä monta päi-
wää, tuli alas Judeasta yksi propheeta,
Agabus nimeltä. Ap. T. 11:28.
11. Koska hän tuli meidän tykömme, otti
hän Paawalin wyön, sitoi jalkansa ja kä-
tensä, ja sanoi: niin sanoo Pyhä Henki, sen
miehen, jonka tämä wyö on, pitää Judalai-
set niin Jerusalemissa sitoman ja antaman
ylön pakanain käsiin. Ap. T. 20:23.
12. Mutta koska me sen kuulimme, rukoi-
limme sekä me että muut, jotka siinä oliwat,
ettei hänen pitänyt Jerusalemiin menemän.
13. Niin Paawali wastasi: mitä te teette,
että te itkette ja raskautatte minun sydäntä-
ni? Sillä minä olen walmis, en ainoasti
sidottaa, mutta myös kuolemaan Jerusale-
missa, Herran Jesuksen nimen tähden.
Ap. T. 20:24.
14. Ja ettei hän antanut itseänsä puhuttaa
ylitse, niin me siihen tyydyimme, sanoen: ta-
pahtukoon Herran tahto!
Matth. 6:10. Luc. 11:2. l. 22:42.
15. Ja niiden päiwäin jälkeen tulimme me
walmiiksi, ja menimme Jerusalemiin.
16. Ja tuliwat muutamat opetuslapset
Cesareasta meidän kanssamme, ja toiwat
yhden wanhan opetuslapsen Cyprista, ni-
meltä Mnason, joka meitä piti huoneessansa
ottaman.
17. Waan koska me tulimme Jerusale-
miin, niin weljet mielellänsä meidän ottiwat
wastaan.
18. Toisena päiwänä meni Paawali mei-
dän kanssamme Jakobin tykö, ja kaikki wan-
himmat oliwat läsnä. Ap. T. 15:13. Gal. 1:19.
19. Koska hän heitä oli terwehtänyt, jut-
teli hän järjestänsä, mitä Jumala oli hänen
wirkansa kautta pakanain seassa tehnyt.
20. Mutta kuin he nämät kuuliwat, kun-
nioittiwat he Herraa, ja sanoiwat hänelle:
sinä näet, rakas weli, kuinka monta tuhatta
Judalaista owat uskoneet, ja ne kaikki lain
puolesta kiiwaat owat. Rom. 10:2. Gal. 1:14.
21. Mutta he owat sinusta kuulleet, että
sinä opetat luopumista Mosekselta kaikille
Judalaisille, jotka pakanain seassa asuwat,
ja sanot: ei heidän pidä ympärileikkaaman
heidän lapsiansa eikä niiden säätyin jälkeen
waeltaman.
22. Mikä siis on? Kaiketi pitää kansan tu-
leman kokoon; sillä heidän pitää saaman
tietää sinun tulleeksi.
23. Niin tee siis se, kuin me sinulle sanom-
me. Meillä on tässä neljä miestä, joilla on
lupaus heissänsä.
4 Mos. 6:2, 13, 18. l. 30:3. Ap. T. 18:18.
24. Ota ne tykös, ja puhdista sinus hei-
dän kanssansa, ja kuluta jotakin heidän täh-
tensä, että he ajelisiwat päänsä, ja siitä he
kaikki ymmärtäwät, ettei se mitään ole, kuin
he sinusta kuulleet owat, mutta että sinäkin
waeltaisit, niinkuin sinä olisit lain pitäwä.
25. Mutta niistä, jotka uskoiwat pakanois-
ta, olemme me kirjoittaneet ja päättäneet,
ettei heidän tarwita näistä mitään pitä-
mään; waan että he näitä wälttäisiwät,
jotka epäjumalille owat uhratut, ja werta,
läkähtynyttä ja salawuoteutta. Ap. T. 15:20, 29.
26. Niin Paawali otti ne miehet tykönsä,
ja puhdisti itsensä toisena päiwänä heidän
kanssansa, ja meni templiin, ja ilmoitti, että
puhdistuksen päiwät oliwat täytetyt, siihen
asti kuin jokaisen edestä heidän seassansa
uhri oli uhrattu. Ap. T. 24:18.
27. Mutta koska jo lähes seitsemän päiwää
kulunut oli, näkiwät hänen ne Judalaiset,
jotka Asiasta oliwat templissä, ja kehoitti-
wat kaiken kansan, paiskasiwat kätensä hä-
nen päällensä,
28. Huutain: Israelin miehet, auttakaat!
Tämä on se mies, joka kaikkia kaikissa pai-
koissa opettaa wastoin tätä kansaa ja lakia
ja tätä siaa. Ja semminkin hän on wienyt
Grekiläiset templiin, ja riiwasi tämän py-
hän sian.
29. (Sillä he oliwat ennen nähneet Tro-
phimon Ephesosta hänen kanssansa kaupun-
gissa, ja he luuliwat, että Paawali oli hä-
nen templiin wienyt.) Ap. T. 20:4.
30. Niin koko kaupunki nosti metelin, ja
wäki juoksi kokoon; ja he ottiwat Paawalin
kiinni, ja riepoittiwat hänen ulos templistä,
ja kohta owet suljettiin. Ap. T. 26:21.
31. Ja kuin he tahtoiwat hänen tappaa,
niin ylimmäinen sotajoukon päämies sai sa-
nan, että koko Jerusalem oli kehoitettu.
32. Se otti kohta sotawäkeä ja sadanpää-
miehiä, ja tuli juosten heidän tykönsä.
Mutta koska he näkiwät sodanpäämiehen ja
sotawäen, lakkasiwat he Paawalia hosu-
masta.
33. Koska päämies lähestyi, otti hän hä-
nen kiinni, ja käski sitoa kahdella kahleella,
ja kysyi, kuka hän olis, eli mitä hän oli
tehnyt?
34. Mutta kansasta huusi yksi sitä, toinen
tätä. Koska ei hän oikein tainnut ymmärtää
huminan tähden, käski hän hänen wietää
leiriin.
35. Ja kuin hän astuimitten eteen tuli,

kannettiin hän sotamiehiltä kansan wäkiwal=
lan tähden;
36. Sillä paljo kansaa noudatti häntä,
huutain: ota pois häntä!
Luc. 23:18. Joh. 19:15. Ap. T. 22:22.
37. Ja koska Paawali oli leiriin tulemal=
lansa, sanoi hän sodanpäämiehelle: onko mi=
nulla lupa sinulle jotakin sanoa? Hän sanoi:
taidatkos Grekan kielen?
38. Etkös sinä ole se Egyptin mies, joka
ennen näitä päiwiä kapinan nostit, ja weit
korpeen neljätuhatta murhamiestä?
39. Niin Paawali sanoi: minä olen Ju=
dalainen Tarsista, yksi kuuluisan kaupungin
asuwainen Ciliciasta. Minä rukoilen sinua,
salli minun puhua kansalle. Ap. T. 9:11, 30. l. 22:3.
40. Ja kuin hän sallei, niin Paawali sei=
soi astuttawilla, ja wiittasi kädellänsä kan=
san puoleen. Koska suuri waikeneminen
tuli, puhui hän heille Hebrean kielellä, ja
sanoi:

22 Luku.

Paawali juttelee kääntymisensä muodon, kutsumisensa ja elämänsä. Judalaiset kiukuitsewat häntä wastaan, ja hän otetaan julmuudella tutkittawaksi.

Miehet, rakkaat weljet ja isät! kuulkaat
minun edeswastaustani, kuin minä teille
sanon.
2. (Koska he kuuliwat hänen Hebrean kie=
lellä heillensä puhuwan, waikeniwat he
enämmin. Ja hän sanoi:)
3. Minä olen Judan mies, Tarsossa Cili=
ciassa syntynyt ja tässä kaupungissa kas=
watettu Gamalielin jalkain juuressa, opetettu
wisusti wanhimpain laissa, ja olin Juma=
lan puolesta kiiwas, niinkuin tekin kaikki
olette tänäpänä;
Ap. T. 5:34. l. 21:39. Rom. 10:2. 2 Cor. 11:22. Gal. 1:14.
4. Ja olen tätä tietä wainonnut kuole=
maan asti, sitoin ja antain ylön wankeuk=
siin sekä miehiä että waimoja;
Ap. T. 8:3. l. 9:2. 1 Cor. 15:9. Gal. 1:13. 1 Tim. 1:13.
5. Niinkuin myös ylimmäinen pappi ja
koko wanhimpain joukko minun todistajani
owat, joilta minä otin lähetyskirjat weljein
tykö, ja waelsin Damaskuun, että minä ne,
jotka siellä oliwat, olisin sidottuna tuonut
Jerusalemiin rangaistaa. Ap. T. 26:12.
6. Niin tapahtui minun matkassa ollessani
ja lähestyissäni Damaskua puolipäiwän
aikaan, että suuri kirkkaus walaisi äkiltä tai=
wahasta minua ympäri.
Ap. T. 9:3. l. 26:13. 1 Cor. 15:8.
7. Ja minä lankesin maahan, ja kuulin
äänen minulleni sanowan: Saul, Saul,
mikşis minua wainoot?
8. Niin minä wastasin: kuka sinä olet,
Herra? Hän sanoi minulle: minä olen Je=
sus Natsaretista, jota sinä wainoot.
9. Mutta ne, jotka minun kanssani oliwat,
näkiwät kyllä kirkkauden ja peljästyiwät,
waan ei he hänen ääntänsä kuulleet, joka
minua puhutteli. Dan. 10:7. Ap. T. 9:7.
10. Niin minä sanoin: Herra, mitä mi=
nun pitää tekemän? Mutta Herra sanoi mi=
nulle: nouse ja mene Damaskuun, ja siellä
sinulle sanotaan kaikki, mitä sinun on säätty
tehdäkses.
11. Ja koska en minä nähnyt sen walkeu=
den kirkkauden tähden, talutettiin minä kä=
sistä niiltä, kuin minun kanssani oliwat, ja
tulin Damaskuun.
12. Ja siellä oli yksi jumalinen mies lain
jälkeen, Ananias nimeltä; hänellä oli hywä
todistus kaikilta Judalaisilta, jotka siellä
asuiwat. Ap. T. 9:10, 17.
13. Hän tuli minun tyköni, seisoi ja sanoi
minulle: rakas weljeni Saul, saa sinun nä=
kös jälleen. Ja minä katsoin sillä hetkellä
hänen päällensä.
14. Niin hän sanoi: meidän isäimme Ju=
mala on sinun walmistanut, että sinun pi=
tää tunteman hänen tahtonsa, ja näkemän
sen wanhurskaan, ja kuuleman ääntä hänen
suustansa. Ap. T. 26:16.
15. Sillä sinun pitää oleman hänen todis=
tajansa kaikkein ihmisten edessä niistä, kuin
sinä nähnyt ja kuullut olet.
16. Ja mitäs nyt wiiwyttelet? Nouse ja
anna sinus kastettaa ja pestää pois sinun
syntis, ja huuda awuksi Herran nimeä.
Ap. T. 2:38.
17. Niin tapahtui, koska minä Jerusale=
miin palasin, ja rukoilin templissä, että mi=
nä tulin horroksiin: Ap. T. 9:26.
18. Ja näin hänen minulleni sanowan:
riennä ja lähde kiiruusti Jerusalemista;
sillä ei he ota wastaan sinun todistustas
minusta.
19. Ja minä sanoin: Herra, itse he tietä=
wät, että minä panin torniin ja piekşin jo=
kaisessa synagogassa niitä, kuin sinun pääl=
les uskoiwat.
20. Ja koska Stephanin sinun palwelias
weri wuodatettiin, olin minä myös siinä
läsnä, ja mielistyin hänen kuolemaansa, ja
wartioitsin niiden waatteita, kuin hänen
tappoiwat. Ap. T. 7:58. l. 8:1.
21. Ja hän sanoi minulle: mene! sillä mi=
nä lähetän sinun kauwas pakanain tykö.
Ap. T. 9:15. l. 13:2. Gal. 1:15. l. 2:8.
Eph. 3:8. 2 Tim. 1:11.
22. Ja he kuuliwat häntä tähän sanaan

asti, niin he korottiwat äänensä ja sanoiwat:
ota pois senkaltainen ihminen maan päältä;
sillä ei hänen ole luwallinen elää.
Ap. T. 21:36.
23. Ja kuin he niin huusiwat, heitteliwät
waatteitansa ja paiskasiwat tomua tuuleen,
24. Antoi sodanpäämies hänen wiedä lei=
riin, ja käski piestä ja tutkittaa, että hän
olis saanut tietää, minkätähden hänen pääl=
lensä niin huuttiin.
25. Koska hän häntä nuorilla sitoi, sanoi
Paawali sadanpäämiehelle, joka läsnä sei=
soi: onkosta teidän kohtuullinen Romalaista
hosua ilman tuomitsemata? Ap. T. 16:37.
26. Koska sadanpäämies sen kuuli, meni
hän sodanpäämiehen tykö, ilmoitti hänelle,
ja sanoi: mitäs tahdot tehdä? sillä tämä
mies on Romalainen.
27. Niin sodanpäämies meni hänen tykön=
sä, ja sanoi hänelle: sanos minulle, jos sinä
olet Romalainen? Hän sanoi: olen niinkin.
28. Ja sodanpäämies wastasi: minä olen
suurella rahalla tämän kaupungin oikeuden
woittanut. Mutta Paawali sanoi: minä
olen myös syntynyt (Romalainen).
29. Ja he läksiwät kohta hänen tyköänsä
tutkimasta. Ja sodanpäämies rupesi pelkää=
mään, sittekuin hän sai tietää hänen Roma=
laisen olewan, että hän hänen sitonut oli.
30. Mutta toisena päiwänä tahtoi hän
wisummasti tietää, minkätähden hänen
päällensä Judalaisilta kanuettiin, ja päästi
hänen siteistä, ja käski ylimmäiset papit ja
kaiken heidän raadinsa tulla kokoon, ja antoi
Paawalin tulla heidän eteensä.

23 Luku.

Paawali oikeuden edessä, lyöty, lohdutettu, pelastettu, wiety Felixsen tykö.

Niin Paawali katsahti raadin päälle,
ja sanoi: miehet, rakkaat weljet! minä olen
kaikella hywällä tunnolla waeltanut Juma=
lan edessä tähän päiwään asti.
Ap. T. 24:16. 2 Tim. 1:3.
2. Niin ylimmäinen pappi Ananias käski
niitä, kuin läsnä seisoiwat, lyödä häntä
wasta suuta. 1 Kun. k. 22:24. Jer. 20:2. Joh. 18:22.
3. Paawali sanoi hänelle: lyököön sinua
Jumala, sinä walkeaksi tehty seinä! istutko
sinä ja tuomitset minua lain jälkeen, ja käs=
ket minua lyödä wastoin lakia?
3 Mos. 19:35. Matth. 23:27.
4. Mutta ne, kuin läsnä seisoiwat, sanoi=
wat: kiroiletko sinä ylimmäistä Jumalan
pappia?
5. Paawali sanoi: en minä tiennyt, rak=
kaat weljet, häntä ylimmäiseksi papiksi; sillä
kirjoitettu on: sinun kansas ylimmäistä ei
sinun pidä kiroileman. 2 Mos. 22:28.
6. Koska Paawali tiesi, että heitä oli yksi
osa Sadduceuksista ja toinen osa Phariseuk=
sista, huusi hän raadin edessä: miehet, rak=
kaat weljet! minä olen Phariseus ja Phari=
seuksen poika. Minun päälleni kannetaan
toiwon ja kuolleitten ylösnousemisen tähden.
Ap. T. 24:15, 21. l. 26:5, 6. Phil. 3:5.
7. Ja kuin hän sen sanonut oli, tuli riita
Phariseusten ja Sadduceusten wälille, ja
joukko erkani.
8. Sillä Sadduceukset sanowat: ettei kuol=
leitten ylösnousemista, eikä enkelejä, eikä
henkeä ole: mutta Phariseukset tunnustawat
molemmat olewan.
Matth. 22:23. Marc. 12:18. Luc. 20:27.
9. Niin tuli suuri huuto, ja kirjanoppineet
Phariseusten lahwosta nousiwat, kilwoitte=
liwat, ja sanoiwat: en me mitään pahaa
löydä tässä miehessä: jos henki taikka enkeli
on hänelle puhunut, niin en me mahda Ju=
malata wastaan sotia.
Ap. T. 5:39. l. 25:25. l. 26:31.
10. Ja että suuri kapina nousi, pelkäsi so=
danpäämies, ettei he Paawalia rikki re=
wäisisi, ja käski sotawäen mennä alas, ja
temmata pois häntä heidän seastansa, ja
leiriin wiedä.
11. Mutta yöllä sen jälkeen seisoi Herra
hänen tykönänsä, ja sanoi: ole wahwassa
turwassa, Paawali! sillä niinkuin sinä olet
minusta Jerusalemissa todistanut, niin
sinun pitää Romissakin todistaman.
Ap. T. 18:9.
12. Ja koska päiwä tuli, kokosiwat heitänsä
muutamat Judalaisista, ja sadatteliwat it=
seänsä, sanoen, ettei heidän pitänyt ennen
syömän eikä juoman, kuin he Paawalin oli=
siwat tappaneet. Ap. T. 23:20, 30.
13. Ja niitä oli enämpi kuin neljäkym=
mentä miestä, jotka tämän walan tehneet
oliwat.
14. Ne meniwät ylimmäisten pappein ja
wanhimpain tykö, ja sanoiwat: me olemme
sadatuksilla meitämme kironneet, ei ennen
einettä maistawamme kuin me Paawalin
tapamme.
15. Nyt siis ilmoittakaat sodanpäämiehelle
ja raadille, että hän huomenna tois hänen
teidän eteenne, niinkuin te tahtoisitte jotakin
todempata häneltä tiedustaa; mutta ennen=
kuin hän lähestyy, olemme me walmiit hän=
tä tappamaan.
16. Koska Paawalin sisaren poika heidän
wäijymisensä kuuli, meni hän leiriin, ja il=
moitti nämät Paawalille.

17. Niin Paawali kutsui yhden sadanpäämiehistä tykönsä, ja sanoi: wie tämä nuorukainen sodanpäämiehen tykö; sillä hänellä on jotakin hänelle sanomista.

18. Niin hän otti sen, ja saatti hänen sodanpäämiehen tykö, ja sanoi: sidottu Paawali kutsui minun tykönsä, ja rukoili minua tätä nuorukaista sinun tyköös saattaa, jolla on sinulle jotakin sanomista.

19. Niin sodanpäämies rupesi hänen käteensä, ja wei hänen erinänsä, ja kyseli häneltä: mitä se on, kuin sinulla on minulle ilmoittamista?

20. Niin hän sanoi: Judalaiset owat päättäneet sinua rukoilla, ettäs huomenna tuottaisit Paawalin raadin eteen, niinkuin he jotakin todempata häneltä kuultelisiwat.

21. Mutta älä heitä tottele; sillä enämpi kuin neljäkymmentä miestä wäijyy häntä, jotka owat heitänsä sadattaneet, ei ennen syöwänsä eikä juowansa, kuin he hänen tappaisiwat: ja he owat nyt walmiit odottamassa sinun lupaamistas.

22. Niin sodanpäämies lasti nuorukaisen matkaansa ja haasti häntä kellenkään sanomasta, että hän nämät hänelle ilmoittanut oli.

23. Ja hän kutsui tykönsä kaksi sadanpäämiestä, ja sanoi: walmistakaat kaksi sataa sotamiestä menemään Cesareaan, ja seitsemänkymmentä ratsasmiestä, ja kaksi sataa keihäsmiestä kolmannella hetkellä yöstä.

24. Ja walmistakaat muutamia juhtia, että he Paawalin niiden päälle istuttawat, ja wiewät terweenä Feliksen maanwanhimman tykö.

25. Ja kirjoitti kirjan tällä tawalla:

26. Claudius Lysias sille jalolle maanwanhimmalle Feliksille terweyttä!

27. Tämän miehen oliwat Judalaiset ottaneet kiinni, ja tahtoiwat hänen tappaa. Niin tulin minä parhaallansa sotawäellä sekaan ja temmasin hänen pois, että minä ymmärsin hänen Romalaisen olewan.

Ap. T. 21:33.

28. Ja koska minä pyysin syytä tietää, mistä he häntä nuhteliwat, niin minä wein hänen heidän raadinsa eteen.

29. Ja löysin kannettawan hänen päällensä heidän lakinsa kysymyksistä. Ja ei kuitenkaan heillä ollut yhtään kuoleman eli sidetten syytä.

30. Ja kuin minulle siitä wäijymisestä ilmoitettiin, jota Judalaiset hänelle walmistiwat, lähetin minä kohta hänen sinun tyköös, ja sanoin hänen päällekantajillensa: mitä teillä on häntä wastaan, niin sanokaat maanwanhimman edessä. Ole hywästi!

31. Ja sotamiehet ottiwat Paawalin, niinkuin heille käskietty oli, ja weiwät hänen yöllä Antipatrideen.

32. Ja toisena päiwänä antoiwat he ratsasmiesten häntä seurata, ja palasiwat leiriin.

33. Koska he tuliwat Cesareaan ja antoiwat kirjan maanwanhimmalle, niin he asettiwat myös Paawalin hänen eteensä.

34. Koska maanwanhin oli kirjan lukenut ja kysynyt, kusta maakunnasta hänen piti oleman; ja että hän ymmärsi hänen Ciliciasta olewan,

35. Minä tahdon sinua kuulla, sanoi hän, koska myös sinun päällekantajas tulewat edes. Ja käski hänen kätkeä Herodeksen raadihuoneeseen.

24 Luku.

Tertullus kantaa Paawalin päälle. Paawali wastaa puolestansa. Feliks peljästyy.

Wiiden päiwän perästä meni Ananias, ylimmäinen pappi, wanhimpain ja sen selwäkielisen Tertulluksen kanssa maanwanhimman tykö, Paawalia wastaan.

2. Ja kuin hän oli eteen kutsuttu, rupesi Tertullus kantamaan, sanoen:

3. Me elämme hywässä rauhassa sinun kauttas, ja ne asiat, kuin tässä kansassa oikein ja hywin tehdyt owat sinun toimellas, woimallinen Feliks, me aina ja joka paikassa hywäksi otamme kaikella kiitoksella.

4. Waan etten minä sinua kauwan wiiwyttäisi, rukoilen minä sinua, ettäs pikimältäs meitä kuulisit, sinun wakuutes tähden.

5. Sillä me olemme löytäneet tämän miehen wahingolliseksi, joka nostaa kapinan kaikille Judalaisille ympäri koko maan piirin, ja on Natsareusten erisenran päämies.

6. Hän on kiusannut templiäkin riiwata; jonka tähden me otimme hänen kiinni, ja tahdoimme tuomita hänen meidän lakimme jälkeen. Ap. T. 21:28.

7. Mutta sodanpäämies Lysias tuli suurella wäellä siihen sekaan, ja päästi hänen meidän käsistämme. Ap. T. 21:32. l. 23:10.

8. Ja käski hänen päällekantajansa tulla sinun tyköös; josta sinä taidat itse tutkien ymmärtää kaikista niistä, kuin me hänen päällensä kannamme.

9. Ja Judalaiset tähän myös mielistyiwät, sanoen niin olewan.

10. Niin Paawali wastasi, koska maanwanhin häntä wiittasi puhumaan: että mi=

nä tiedän sinun monta ajastaikaa olleen tämän kansan tuomarina, tahdon minä pelkäämätä edestäni wastata.

11. Sillä sinä taidat ymmärtää, ettei enämpi ole kuin kaksitoistakymmentä päiwää, sittekuin minä menin ylös Jerusalemiin rukoilemaan.

12. Ja ei he ole minua templissäkään löytäneet kamppailemasta yhdenkään kanssa, ei kapinata nostamasta kansan seassa, ei synagogissa eikä kaupungeissa.

Ap. T. 25: 8. l. 28: 17.

13. Ei he myös taida niitä wahwistaa, kuin he nyt minun päälleni kantawat.

14. Mutta sen minä sinulle tunnustan, että minä tämän tien kautta, jonka he eriseuraksi kutsuwat, niin palwelen minun isäini Jumalata, että minä uskon kaikki kuin laissa ja prophetaissa kirjoitetut owat.

15. Ja pidän sen toiwon Jumalan puoleen, jota hekin itse odottawat, että kuolleitten ylösnousemus pitää oleman, sekä wanhurskasten että wääräin. Dan 12: 2. Joh. 5: 28, 29.

16. Ja sentähden minä harjoitan itseäni aina pitämään pahentamattoman omantunnon Jumalan ja ihmisten edessä.

Ap. T. 23: 1. 1 Piet. 3: 16.

17. Mutta koska minä monen ajastajan perästä tulin almua ja uhria kansalleni tekemään: Ap. T. 11: 29. Rom. 15: 25. Gal. 2: 10.

18. Joissa muutamat Judalaiset Asiasta löysiwät minun puhdistettuna templissä, ilman yhdetäkään kapinata ja metelitä,

Ap. T. 21: 26, 27.

19. Joidenka tulis sinun tykönäs läsnä olla ja kantaa, jos heillä jotakin on minua wastaan.

20. Eli sanokaan nämät itse, jos he jotakin wääryyttä owat minussa löytäneet, koska minä seisoin raadin edessä.

21. Mutta tämän yhden sanan tähden, kuin minä, heidän seassansa seisoissani, kuolleitten ylösnousemisesta huusin, minä teiltä tänäpänä tuomitaan. Ap. T. 23: 6. l. 28: 20.

22. Koska Felix tämän kuuli, wiiwytti hän heitä; sillä hän tiesi hywin tämän tien menon, ja sanoi: koska Lysias sodanpäämies alas tulee, niin minä tahdon tutkia teidän asianne.

23. Ja käski sadanpäämiehen kätkeä Paawalin, ja antoi hänen saada lewon, ja ettei yhtäkään hänen omistansa kielttäisi häntä palwelemasta taikka käymästä hänen tykönänsä. Ap. T. 27: 3. l. 28: 16.

24. Mutta muutamain päiwäin perästä tuli Felix emäntänsä Drusillan kanssa, joka Judalainen oli, ja kutsutti Paawalin eteensä, ja kuulteli häntä uskosta Kristuksen päälle.

25. Mutta kuin hän puhui wanhurskaudesta ja puhtaasta elämästä ja tulewaisesta tuomiosta, peljästyi Felix, ja wastasi: mene tällä haawalla matkaas; waan koska minä saan tilan, niin minä sinun tyköni kutsutan.

26. Toiwoi myös Paawalilta hänellensä rahaa annettawan, että hän olis hänen päästänyt, jonka tähden hän myös usein hänen tykönsä kutsutti, ja puheli hänen kanssansa.

27. Koska kaksi ajastaikaa kulunut oli, tuli Porcius Festus Felixen siaan. Mutta Felix tahtoi Judalaisten mieltä noutaa, ja jätti Paawalin sidottuna. Ap. T. 25: 14.

25 Luku.

Paawalin päälle kannetaan Festuksen edessä, mutta hän lykkää asiansa keisarin ala. Festus juttelee Paawalin asian Agripalle, joka tahtoo itse häntä kuulla.

Koska siis Festus oli tullut maakuntaan, meni hän Cesareasta kolmannen päiwän perästä ylös Jerusalemiin.

2. Niin ylimmäinen pappi ja ylimmäiset Judalaisista tuliwat hänen eteensä Paawalia wastaan, ja rukoiliwat häntä;

3. Ja pyysiwät häneltä suosiota häntä kohtaan, että hän kutsuttais hänen Jerusalemiin, ja wäijyiwät häntä tappaaksensa tiellä.

4. Niin Festus wastasi, että Paawali piti hywin kätkettämän Cesareassa, ja että hän tahtoi itse sinne pian waeltaa.

5. Jotka siis teidän seassanne, sanoi hän, woimalliset owat, ne tulkaan alas meidän kanssamme, ja jos jotakin wääryyttä on tässä miehessä, niin kantakaan he hänen päällensä.

6. Koska hän siis oli heidän tykönänsä wiipynyt enämpi kuin kymmenen päiwää, läksi hän alas Cesareaan. Ja toisena päiwänä istui hän tuomioistuimelle, ja käski Paawalin tuotaa edes.

7. Koska hän oli tullut edes, seisoiwat ne Judalaiset ympärillä, jotka oliwat Jerusalemista tulleet alas, ja toiwat edes monta ja suurta wikaa Paawalia wastaan, joita ei he woineet wahwistaa.

8. Sillä hän wastasi edestänsä: en minä ole mitään rikkonut Judalaisten lakia, en templiä, enkä keisaria wastaan. Ap. T. 24: 12.

9. Niin Festus tahtoi Judalaisten mieltä noutaa, wastasi Paawalia, ja sanoi: tahdotkos mennä ylös Jerusalemiin, ja siellä näistä oikeudella seisoa minun edessäni?

10. Mutta Paawali sanoi: minä seison keisarin oikeuden edessä, ja siinä tulee minua tuomita: en minä ole Judalaisille mitään wääryyttä tehnyt, kuin sinä itsekin paremmin tiedät.

11. Sillä jos minä olen jonkun wahingoittanut, eli minun henkeni rikkonut, niin en minä tahdo wälttää kuolemata; jos ei taas mitään niistä ole, kuin he minun päälleni kantawat, niin ei yksikään taida minua antaa heidän käsiinsä: minä turwaan keisarihin. Ap.T.18:14.

12. Silloin Festus puhutteli raadia, ja wastasi: keisarihin sinä turwasit, keisarin tykö pitää myös sinun menemän.

13. Mutta kuin muutamat päiwät oliwat kuluneet, tuli kuningas Agrippa ja Bernice alas Cesareaan Festusta terwehtämään.

14. Ja kuin he siellä monta päiwää wiipyiwät, jutteli Festus Paawalin asian kuninkaalle, ja sanoi: yksi mies on jäänyt Felikseltä sidottuna, Ap.T.24:27.

15. Josta, kuin minä Jerusalemissa olin, ylimmäiset papit ja Judalaisten wanhimmat tuliwat ja ilmoittiwat minulle, pyytäin tuomiota hänen ylitsensä.

16. Joille minä wastasin: ei se ole Romalaisten tapa, että joku ihminen ennen annetaan surmata, kuin se, jonka päälle kannetaan, saa päällekantajat rinnallensa, ja saa tilan edestänsä wastata kanteesta. 5 Mos. 17:4.

17. Sentähden, koska he tänne kokoon tuliwat, istuin minä kohta toisena päiwänä wiiwyttelemätä tuomioistuimelle, ja käskin miehen tuotaa edes.

18. Koska päällekantajat tuliwat, niin ei he yhtään syytä tuoneet edes niistä, kuin minä luulin.

19. Mutta heillä oli muutamia kysymyksiä häntä wastaan heidän taikauksistansa ja yhdestä kuolleesta Jesuksesta, jonka Paawali todisti eläwän.

20. Waan että minä siitä kysymyksestä epäilin, kysyin minä, jos hän olis tahtonut mennä Jerusalemiin, ja siellä näistä tuomittaa.

21. Mutta koska Paawali lykkäsi asiansa keisarin tutkimisen ala, annoin minä hänen kätkettää, siihen asti kuin minä hänen keisarin tykö lähettäisin.

22. Niin Agrippa sanoi Festukselle: minä kuulisin myös mielelläni sitä miestä. Hän sanoi: huomenna saat sinä häntä kuulla.

23. Ja toisena päiwänä tuli Agrippa ja Bernice suurella korkeudella, ja meniwät raastupaan, päämiesten ja kaupungin ylimmäisten kanssa, ja Paawali tuotiin edes Festuksen käskyn jälkeen.

24. Ja Festus sanoi: kuningas Agrippa ja kaikki miehet, jotka tässä meidän kanssamme olette, te näette sen, josta kaikki Judalaisten joukko on minua rukoillut Jerusalemissa ja myös täällä, huutain, ettei hänen pitäisi enämpi elämän.

25. Mutta kuin minä ymmärsin, ettei hän ollut mitään kuoleman ansiota tehnyt, ja että hän myös itse turwasi keisariin, niin minä aiwoin hänen sinne lähettää. Ap.T.23:9. l.26:31.

26. Josta ei minulla ole mitään wahwaa herralle kirjoittaa: sentähden tuotin minä hänen teidän eteenne, ja enimmitten sinun etees, kuningas Agrippa, että koska hänen asiansa wisummasti tutkittaisiin, minulla olis jotakin kirjoittamista;

27. Sillä se on minun nähdäkseni toimetoin, että hän sidottuna lähetetään, ja ei hänen syytänsä ilmoiteta.

26 Luku.

Paawali juttelee Agrippalle kääntymisensä.

Niin Agrippa sanoi Paawalille: sinun on lupa puhua edestäs. Silloin Paawali ojensi kätensä ja wastasi edestänsä:

2. Minä pidän itseni onnellisena, rakas kuningas Agrippa, että minä tänäpänä saan sinun edessäs wastata kaikista niistä, kuin minun päälleni Judalaisilta kannetaan.

3. Liiatenkin että sinä tiedät kaikki tawat ja Judalaisten kysymykset: sentähden rukoilen minä sinua, ettäs kärsiwällisesti minua kuulisit.

4. Kaikki tosin Judalaiset tietäwät minun elämäni hamasta nuoruudesta, niin kuinka se alusta on ollut minun kansani seassa Jerusalemissa:

5. Jotka minun ennen owat tunteneet, (jos he tahtoisiwat todistaa,) että minä sen meidän jumalanpalweluksen kaikkein ahkeramman eriseuran jälkeen olin Phariseus. Ap.T.23:6.

6. Ja minä seison nyt tässä oikeuden edessä toiwon tähden sen lupauksen päälle, joka Jumalalta on meidän isillemme tapahtunut: Ap.T.13:32.

7. Johonka ne meidän kaksitoistakymmentä sukukuntaa toiwowat tulewansa, palwellen Jumalata yötä ja päiwää. Tämän toiwon tähdän kannetaan Judalaisilta minun päälleni, rakas kuningas Agrippa.

8. Miksi se luetaan mahdottomaksi uskoa teidän tykönänne, että Jumala kuolleet herättää?

9. Minä tosin luulin itselläni, että minun piti paljo wastahakoisuutta tekemän Jesuksen Natsarenuksen nimeä wastaan;
Ap.T.8:3. l.9:2. l.22:4.

10. Niinkuin minä myös tein Jerusalemissa, ja salpasin monta pyhää wankeuksiin, kuin minä ylimmäisiltä papeilta olin saanut wallan; ja koska he tapettiin, mielistyin minäkin heidän tuomioonsa;

11. Ja rankaisin heitä usein jokaisessa synagogassa, ja waadin heitä pilkkaamaan, ja olin heitä wastaan ylönpalttisesti wimmattu, ja wainosin heitä hamaan ulkokaupunkeihin.

12. Jonka tähden minä myös matkustin Damaskuun ylimmäisten pappein woimalla ja käskyllä.

13. Puolipäiwän aikaan, rakas kuningas, näin minä tiellä yhden kirkkauden taiwaasta, kirkkaamman kuin auringon paisteen, joka walkeus ympäri walaisi minun ja ne, jotka minun kanssani waelsiwat.
Ap.T.9:3. l.22:6.

14. Koska me siis kaikki maahan lankesimme, kuulin minä äänen puhuwan minulleni ja sanowan Hebrean kielellä: Saul, Saul, miksis minua wainoot? työläs on sinun tutkainta wastaan potkia.

15. Niin minä sanoin: Herra, kukas olet? Hän sanoi: minä olen Jesus, jota sinä wainoot.

16. Mutta nouse ylös ja seiso jalwoillas; sillä sitä warten minä sinulle ilmestyin, että minä asetan sinun palweliaksi ja niiden todistajaksi, kuin sinä näit, niin myös niiden, kuin minä wielä sinulle ilmoittawa olen.

17. Ja tahdon sinun päästää tästä kansasta ja pakanoista, joiden tykö minä nyt sinun lähetän,

18. Heidän silmiänsä awaamaan, ja heitä pimeydestä walkeuteen kääntämään, että he eriäisiwät saatanan wallasta Jumalan tykö, saamaan syntein anteeksi-antamista ja perimistä ynnä niiden kanssa, jotka pyhitetään uskon kautta minuun päälleni. Es.35:5.
l.42:7. l.60:1. Eph.1:18. Col.1:13. 1 Piet.2:25.

19. Niin siis, rakas kuningas Agrippa, en minä ollut sille taiwaalliselle näylle tottelematoin;

20. Waan ilmoitin ensin niille, jotka Damaskussa ja Jerusalemissa owat ja kaikessa Judean maakunnassa ja myös pakanoille, että he parannuksen tekisiwät, ja kääntyisiwät Jumalan puoleen, ja tekisiwät parannuksen kelwollisia töitä.
Matth.3:8. Ap.T.9:20,28. l.13:14. l.22:17,21.

21. Tämän tähden owat Judalaiset minun templissä ottaneet kiinni, ja tahtoiwat minun surmata. Ap.T.21:30,31.

22. Mutta Jumalan awun olen minä saanut, ja seisonut tähän päiwään asti, todistaen sekä pienille että suurille, enkä mitään muuta sanoen kuin propheetat ja Moses owat sanoneet tulewaksi:

23. Että Kristuksen piti kärsimän, ja oleman ensimäisen kuolleitten ylösnousemisesta julistamassa walkeutta tälle kansalle ja pakanoille. 1 Cor.15:20. Col.1:18.

24. Koska hän näin edestänsä wastasi, sanoi Festus suurella äänellä: Paawali, sinä hulluttelet, se suuri oppi hulluttaa sinua.

25. Niin hän sanoi: en minä hullutele, woimallinen Festus, waan totuuden ja toimen sanoja puhun.

26. Sillä kyllä kuningas nämät tietää, jonka tykönä minä myös rohkiasti puhun, ja en minä luule näistä mitään olewan häneltä salatun; sillä ei tämä ole loukkaassa tapahtunut. Joh.18:20.

27. Uskotkos, kuningas Agrippa, propheetat? minä tiedän, että uskot.

28. Niin Agrippa sanoi Paawalille: ei paljo puutu, ettes minua saa kristityksi.

29. Paawali sanoi: minä toiwoisin Jumalalta, joko siitä puuttuis wähä eli paljo, että et ainoasti sinä, mutta myös kaikki, jotka minua tänäpänä kuulewat, tulisiwat senkaltaiseksi kuin minäkin olen, paitsi näitä siteitä.
1 Cor.7:7.

30. Ja kuin hän nämät sanonut oli, nousi kuningas ylös, ja maan wanhin, ja Bernice, ja jotka heidän kanssansa istuneet oliwat.

31. Ja kuin he meniwät pois, puhuiwat he keskenänsä, sanoen: eipä tämä mies ole mitään tehnyt, kuin kuoleman eli siteet ansainnut on. Ap.T.23:9. l.25:25.

32. Mutta Agrippa sanoi Festukselle: kyllä tämä mies olis taittu päästää, ellei hän olisi keisarihin turwannut. Ap.T.25:11.

27 Luku.

Paawali lähetetään Romiin. Haaksi tulee meren hätään ja loukkaantuu, mutta wäki pääsee maalle.

Mutta sitte kuin päätetty oli, että meidän piti Italiaan purjehtiman, antoiwat he Paawalin muiden wankein kanssa yhden sadanpäämiehen haltuun, joka kutsuttiin Julius, keisarin sotajoukosta. Ap.T.25:12.

2. Koska me siis astuimme Adramytin haahteen, ja meidän piti purjehtiman Asian ohitse, laskimme me ulos maalta. Ja meidän kanssamme oli Aristarchus, Macedonian mies, Thessalonikasta.
Ap.T.19:29. l.20:4. Col.4:10.

3. Ja me tulimme toisena päiwänä Sido-
niin. Ja Julius meni hywästi Paawalin
kanssa, ja sallei hänen mennä ystäwäinsä
tykö, ja heiltä holhottaa. Ap. T. 24:23. l. 28:16.
4. Ja kuin me sieltä laskimme ulos, niin
me purjehdimme Cyprin ohitse, että wasta-
tatuulet oliwat.
5. Ja kuin me sen meren, joka Cilician ja
Pamphilian kohdalla on, ylitse purjehdim-
me ja tulimme Myraan, joka Lyciassa on,
6. Niin löysi sadanpäämies siellä yhden
Aleksandrian haahden, joka Italiaan pur-
jehti, ja pani meidän siihen.
7. Koska me monta päiwää hitaasti pur-
jehdimme, ja tuskalla Knidon saawutimme,
ettemme pääsneet tuulelta, niin me purjeh-
dimme Kretan ala, Salmonen tykönä.
8. Ja kuin me tuskin sen ohitse pääsimme,
niin me tulimme yhteen paikkaan, joka Kau-
niiksi satamaksi kutsutaan, jota läsnä oli La-
sean kaupunki.
9. Koska paljo aikaa oli kulunut, ja pur-
jehdus oli jo waarallinen, ja paaston aika
oli jo kulunut, neuwoi Paawali heitä,
10. Sanoen: armaat miehet, minä näen,
että purjehdus tulee waaralliseksi ja wahin-
golliseksi, ei ainoastaan kalulle ja haahdelle,
mutta myös meidän hengellemme.
11. Mutta sadanpäämies uskoi enämmin
haahdenhaltiata ja peränpitäjätä kuin Paa-
walin sanoja.
12. Ja kuin ei satama ollut sowelias yli
talwea olla, niin he enimmitten mielistyi-
wät siihen neuwoon, että sieltä piti lasket-
taman pois, jos he jollakin muotoa olisiwat
woineet tulla Pheniciaan talwea pitämään,
joka on Kretan satama, etelälänteä ja luo-
depohjaa päin.
13. Mutta kuin etelätuuli rupesi puhalta-
maan, luuliwat he aikomisensa käywän edes,
ja koska he läksiwät Assosta, purjehtiwat he
Kretan ohitse.
14. Mutta ei kauwan aikaa jälkeen löi sen
päälle ankara puuskatuuli, joka itäpohjaksi
kutsutaan.
15. Ja kuin haaksi tuli waltaan, eikä woi-
nut tuulta wastaan seisoa, laskimme me sen
tuulen haltuun kulkemaan.
16. Ja kuin me tulimme yhden wähän
saaren tykö, joka kutsutaan Klauda, saimme
me tuskalla wenheeseen ruweta,
17. Jonka me otimme awuksemme ja
sidoimme haahteen, peljäten, ettei sen pitä-
nyt kariin sattuman; ja he laskiwat ales
purjeen, ja antoiwat kulkea.
18. Mutta koska suuri ilma käwi päälle,
heittiwät he toisena päiwänä kalun ulos.
19. Ja kolmantena päiwänä heitimme me
omilla käsillämme ulos haahden kaluja.
20. Mutta kuin emme monena päiwänä
aurinkoa emmekä tähteä nähneet, eikä wähin
ilma meidän päällemme käynyt, niin mei-
dän elämämme toiwo oli jo kaikki pois.
21. Ja koska me kauwan aikaa olimme
syömätä, silloin seisoi Paawali heidän kes-
kellänsä, ja sanoi: o miehet, teidän olis tul-
lut minua kuulla, ja ei Kretasta laskea ulos,
että me olisimme wälttäneet tainkaltaisen
tuskan ja wahingon.
22. Ja nytkin minä neuwon teitä, olkaat
hywässä uskalluksessa, ei teistä yksikään hu-
ku, mutta ainoastaan haaksi.
23. Sillä minun tykönäni seisoi tänä yö-
nä Jumalan enkeli, jonka oma minä olen,
jota minä myös palwelen,
24. Ja sanoi: älä pelkää, Paawali, sinä
pitää keisarin eteen asetettaman, ja katso,
Jumala on sinulle lahjoittanut ne kaikki,
kuin sinun kanssas purjehtiwat.
25. Sentähden miehet, olkaat hywässä
uskalluksessa! Sillä minä uskon Jumalan
päälle, että se niin tapahtuu kuin minulle
sanottu on.
26. Mutta yhteen luotoon pitää meidän
kulkeman. Ap. T. 28:1.
27. Koska neljästoistakymmenes yö jou-
tui, tulimme me puoliyön aikaan Adriaan,
ja haaksimiehet luuliwat saawuttawansa
jonkun maakunnan.
28. Ja he heittiwät ulos luodirihman, ja
löysiwät kaksikymmentä kyynärätä sywäksi;
koska he tuliwat wähää edemmä, heittiwät
he taas ulos luodirihman, ja löysiwät wii-
sitoistakymmentä kyynärätä.
29. Niin he pelkäsiwät loukkaantuwansa
johonkuhun karihin, ja heittiwät ulos neljä
ankkuria perältä haahta, ja toiwoiwat päi-
wän koittawan.
30. Mutta kuin haaksimiehet pyysiwät
haahdesta paeta, lykkäsiwät he wenheen
mereen, sillä ajatuksella että he tahtoiwat
ankkuria wiedä ulos haahden keulasta.
31. Niin Paawali sanoi sadanpäämiehille
ja sotamiehille: ellei nämät haahdessa pysy,
et te suinkaan henkeänne päästä.
32. Niin sotamiehet hakkasiwat pois wen-
heen pestin, ja antoiwat sen pudota.
33. Ja kuin päiwä rupesi walkenemaan,
neuwoi Paawali kaikkia heitä ruokaa otta-
maan, sanoen: tänäpänä on neljästoista-
kymmenes päiwä, kuin te odottaneet olette,
ja syömätä olleet, ja et te mitään ole tykön-
ne ottaneet:
34. Sentähden neuwon minä teitä ruokaa

ottamaan, joka on teille terweydeksi; sillä ei yhdenkään teidän päästänne pidä hiuskarwa putooman.
35. Ja koska hän sen oli sanonut, otti hän leiwän, ja kiitti Jumalata kaikkein nähden, mursi, ja rupesi syömään. Joh. 6: 11.
36. Ja kuin he kaikki itsensä wahwistiwat, rupesiwat he myös syömään.
37. Mutta meitä oli haahdessa kaikki yhteen kaksi sataa ja kuusi kahdeksattakymmentä henkeä.
38. Ja koska he oliwat rawitut, kewensiwät he haahden, ja heittiwät jywät mereen.
39. Mutta koska päiwä oli, niin ei he tunteneet maata, mutta hawaitsiwat yhden lahden, jossa ranta oli, jonka päälle he mieliwät antaa haahden ajaa, jos he olisiwat tainneet.
40. Ja kuin he ankkurit oliwat ottaneet ylös, läksiwät he mereen, ja päästiwät perälautain siteet, ja asettiwat purjeen tuuleen, ja antoiwat juosta rantaa kohden.
41. Waan koska me tulimme yhden niemen tykö, loukkaantui haaksi, ja sen keula tarttui kiinni ja jäi seisomaan, mutta kastari tuli wallallensa aaltoin wäestä.
42. Mutta sotamiesten neuwo oli wankeja tappaa, ettei joku niden olisi karannut pois.
43. Mutta sadanpäämies tahtoi Paawalia wapahtaa, ja esti heidän siitä neuwosta, ja käski niitä, kuin uida taisiwat, että he ensin itsensä antaisiwat ulos ja maalle pääsisiwät,
44. Mutta muita lautain päällä, muutamia taas haahden kappaleilla (kulkea). Ja niin tapahtui, että jokainen tuli terweenä maalle.

28 Luku.

Kärme karkaa Paawalin käteen, mutta ei häntä wahingoitse. Paawali parantaa Publiuksen isän, tulee Romiin ja saarnaa siellä Judalaisille.

Ja koska he terweenä päässeet oliwat, tunsiwat he, että se luoto Meliteksi kutsutaan. Ap. T. 27: 26.
2. Mutta ei se kansa osoittanut meille wähintä rakkauden halua: sillä he tekiwät meille walkian, ja kaikki ottiwat wastaan meidän, sen sateen ja wilun tähden kuin meidän päällemme tuli.
3. Mutta koska Paawali kokosi kasan risuja ja pani walkialle, tuli yksi kärme palawuudesta, ja karkasi hänen käteensä.
4. Koska se kansa näki kärmeen rippuwan hänen kädessänsä, sanoiwat he keskenänsä: kaiketi tämä ihminen on miehentappaja, jota ei kosto salli elää, waikka hän on meren hädästä päässyt.
5. Mutta hän pudisti kärmeen tuleen, eikä mitään kipua tuntenut. Marc. 16: 18. Luc. 10: 19
6. Mutta he odottiwat hänen ajettuwan eli kohta maahan lankeewan ja kuolewan; waan kuin he kauwan sitä odottiwat ja näkiwät, ettei hänen mitään wahinkoa tapahtunut, saiwat he toisen mielen, ja sanoiwat hänen jumalaksi. Ap. T. 14: 11.
7. Mutta wähän matkan takana siitä oliwat sen luodon päämiehellä, jonka nimi oli Publius, maankartanot, joka meitä otti wastaan, ja piti meitä kunniallisesti wieraananansa kolme päiwää.
8. Niin tapahtui, että Publiuksen isä sairasti wilutautia eli watsankipua, jonka tykö Paawali meni, rukoili ja pani kätensä hänen päällensä, ja paransi hänen. Jac. 5: 14, 15.
9. Koska siis se oli tehty, tuliwat myös muut sairaat siitä luodosta, ja parattiin.
10. Jotka myös meille tekiwät paljon kunniata, ja kuin me sieltä purjehdimme, paniwat he meidän myötämme, mitä me tarwitsimme.
11. Mutta kolmen kuukauden perästä purjehdimme me sieltä Aleksandrian haahdessa, joka sen luodon tykönä oli talwea pitänyt, jolla oli lipun merkki kaksoinen.
12. Ja kuin me tulimme Syrakusaan, olimme me siellä kolme päiwää.
13. Ja kuin me sieltä ympäri purjehdimme ja tulimme Rhegioon, ja päiwää jälkeen puhalsi lounastuuli, niin että me toisena päiwänä tulimme Puteoliin.
14. Koska me sieltä löysimme weljet, niin meitä rukoiltiin olemaan heidän tykönänsä seitsemän päiwää; ja niin me tulimme Romiin.
15. Ja koska siellä weljet kuuliwat meistä, tuliwat he meitä wastaan hamaan Appikoruun ja Tretaberniin. Koska Paawali heidän näki, kiitti hän Jumalata, ja sai uskalluksen.
16. Mutta kuin me Romiin tulimme, antoi sadanpäämies wangit sodanpäämiehen haltuun. Mutta Paawali sallittiin olewan itsellänsä yhden sotamiehen kanssa, joka hänestä otti waarin. Ap. T. 24: 23. l. 27: 3.
17. Niin tapahtui kolmen päiwän jälkeen, että Paawali kutsui kokoon ylimmäiset Judalaisista. Ja koska he tuliwat kokoon, sanoi hän heille: miehet weljet, waikka en minä ole mitään tehnyt kansaa eli isäin säätyjä wastaan, kuitenkin olen minä sidottuna annettu Jerusalemista Romalaisten käsiin, Ap. T. 21: 33. l. 24: 12. l. 25: 8.
18. Jotka, koska he oliwat minun tutkineet,

tahtoiwat minua päästää, ettei yhtään hen=
gen rikosta minussa ole.
Ap.T.22:24. l.23:9. l.26:31.
19. Mutta koska Judalaiset sitä wastaan
sanoiwat, täytyi minun turwata keisariin, ei
niin, että minulla olis jotakin kantamista
minun kansani päälle. Ap.T.25:11.
20. Tämän syyn tähden olen minä kutsu=
nut teitä, että minä saisin teitä nähdä ja
puhutella; sillä minä olen Israelin toiwon
tähden tällä kahleella sidottu.
Ap.T.23:6. l.24:21. l.26:6,7 Eph.6:20. 2 Tim.1:16.
21. Niin he sanoiwat hänelle: en me ole
kirjaa saaneet sinusta Judeasta, ei myös
yksikään weljistä ole sieltä tullut ja meille
ilmoittanut, eikä jotakuta pahuutta sinusta
puhunut.
22. Mutta me tahdomme sinulta kuulla,
mitä sinun mielessäs on, sillä tästä seurasta
on meille tiettäwä, että sitä wastaan joka
paikassa sanotaan. Luc.2:34. Ap.T.24:5,14.
23. Ja kuin he oliwat hänelle päiwän
määränneet, niin tuli monta hänen tykönsä
majaan, joille hän selitti ja todisti Jumalan
waltakunnasta, ja opetti heille Jesuksesta,
Moseksen laista ja propheetaista, huomenes=
ta ehtooseen asti. Luc.24:27.
24. Ja muutamat uskoiwat ne, kuin sanot=
tiin, mutta muutamat ei uskoneetkaan.
Ap.T.17:4.
25. Mutta kuin he tuliwat riitaisiksi keske=
nänsä, meniwät he matkaansa, että Paawali
oli yhden sanan sanonut: Pyhä Henki on
oikein meidän isillemme Jesaian propheetan
kautta puhunut,
26. Sanoen: mene tämän kansan tykö ja
sano: korwillanne pitää teidän kuuleman,
ja ei ymmärtämän, ja silmillänne pitää tei=
dän näkemän, ja ei tunteman;
Es.6:9,10. Hes.12:2. Matth.13:14. Marc.4:12.
Luc.8:10. Joh.12:40. Rom.11:8.
27. Sillä tämän kansan sydän on kowettu,
ja he kuulewat raskaasti korwillansa, ja pa=
newat silmänsä umpeen, ettei he joskus sil=
millänsä näkisi, eikä korwillansa kuulisi, eikä
myös ymmärtäisi sydämellänsä, eikä kään=
täisi heitänsä, että minä heitä parantaisin.
28. Niin olkoon se teille tiettäwä, että tä=
mä Jumalan autuus on lähetetty pakanoil=
le, ja he myös sen kuulewat.
Luc.24:47. Ap.T.13:46. l.18:6.
29. Ja kuin hän näitä puhunut oli, läksi=
wät Judalaiset pois, ja riiteliwät paljon
keskenänsä.
30. Mutta Paawali oli täyttä kaksi ajast=
aikaa omassa palkkahuoneessansa; ja otti
kaikki wastaan, kuin hänen tykönsä tuli=
wat.
31. Ja saarnasi Jumalan waltakunnasta,
ja opetti Herrasta Jesuksesta Kristuksesta
kaikella uskalluksella, ja ei häntä yksikään
kieltänyt.

Apostolin P. Paawalin Epistola Romalaisille.

1 Luku.

Paawali puhuu wirastansa ja terwehtää weljiänsä Romissa. Totinen wanhurskaus. Pakanain epäjumalisuus ja synnit.

Paawali, Jesuksen Kristuksen palwelia, kut=
suttu apostoliksi, eroitettu Jumalan ewan=
geliumiin, Ap.T.9:15. l.13:2. Gal.1:15.
2. (Jonka hän on ennen propheetainsa
kautta pyhissä Raamatuissa luwannut,)
1 Mos.3:15. l.22:18. l.26:4. l.49:10. 5 Mos. 18:15.
Ps.132:11. Es.4:2. l.7:14. l.9:6. l.40:10.
Dan.9:24. Mich.7:20.
3. Hänen Pojastansa, (joka on Dawidin
siemenestä lihan puolesta syntynyt,
Matth.1:1,ꝛc. Luc.1:32. Ap.T.2:30. l.13:23.
2 Tim.2:8.
4. Ja on wäkewästi ilmoitettu Jumalan
Pojaksi pyhityksen hengen jälkeen, että hän
on noussut ylös kuolluista,) se on Jesus
Kristus meidän Herramme,
Joh.10:30,ꝛc. Ap.T.13:32,33. Hebr.1:5. l.5:5.
5. Jonka kautta me olemme armon ja
apostolin wiran saaneet, uskon kuuliaisuu=
deksi, kaikkein pakanain seassa, hänen nimen=
sä päälle,
Rom.12:3. l.15:15. l.16:26. 1 Cor.15:10. Eph.3:8.
6. Joista tekin olette, Jesuksen Kristuksen
kutsutut:
7. Kaikille, jotka Romissa owat, Jumalan
rakkaille ja kutsutuille pyhille: armo olkoon
teidän kanssanne, ja rauha Jumalalta mei=
dän Isältämme ja Herralta Jesukselta Kris=
tukselta! 1 Cor.1:2. Eph.1:1.
8. Ensin kiitän minä Jumalatani, Jesuk=
sen Kristuksen kautta, teidän kaikkein tähten=
ne, että teidän uskoanne kaikessa maailmas=
sa mainitaan.

9. Sillä Jumala on minun todistajani, jota minä hengessäni hänen Poikansa ewangeliumissa palwelen, että minä lakkaamata teitä muistan, Eph. 1:16. Phil. 1:8.

10. Rukoillen aina minun rukouksissani, että minä saisin jollakin tawalla wihdoin joskus, jos Jumala tahtoo, onnellisen tien tulla teidän tykönne. Rom. 15:23. 1 Thess. 2:18. l. 3:10.

11. Sillä minä ikäwöitsen teitä nähdä, että minä jotain hengellistä lahjaa teille jakaisin, että te wahwistetuksi tulisitte;

12. Se on, että minä saisin ynnä teidän kanssanne lohdutuksen, uskon kautta kuin meillä keskenämme on, sekä teidän että minun. Rom. 15:32.

13. Mutta en minä tahdo teiltä salata, rakkaat weljet, että minä olen usein aikonut tulla teidän tykönne, (ja olen tähän asti estetty,) että minä teidänkin seassanne jonkun hedelmän saisin, niinkuin muidenkin pakanain seassa. Rom. 15:22.

14. Minä olen welkapää Grekiläisille ja muukalaisille, wiisaille ja tyhmille. 1 Cor. 9:16. 2 Cor. 11:28.

15. Sentähden niin paljon kuin minussa on, olen minä teillenkin, jotka Romissa olette, walmis ewangeliumia saarnaamaan.

16. Sillä en minä häpee Kristuksen ewangeliumia; sillä se on Jumalan woima itsekullenkin uskowaiselle autuudeksi. Ensin Judalaisille niin myös Grekiläisille. Ps. 40:11. Ap. T. 13:46. 1 Cor. 1:18. 2 Tim. 1:8.

17. Sillä siinä se wanhurskaus, joka Jumalan edessä kelpaa, ilmoitetaan uskosta uskohon, niinkuin kirjoitettu on: wanhurskaan pitää elämän uskosta. Rom. 3:21. Phil. 3:9. Hab. 2:4. Gal. 3:11. Hebr. 10:38.

18. Sillä Jumalan wiha ilmestyy taiwaasta kaiken ihmisten jumalattomuuden ja wääryyden tähden, jotka totuuden wääryydessä pitäwät.

19. Sentähden se, kuin taitaan Jumalasta tuta, on heille tiettäwä; sillä Jumala ilmoitti sen heille. Ap. T. 14:15, ꝛc. l. 17:24, ꝛc.

20. Sillä hänen näkymättömät menonsa, nimittäin ijankaikkinen woimansa ja jumaluutensa, nähdään hamasta maailman luomisesta, jotka ymmärretään niistä, kuin tehdyt owat: ettei he taitaisi heitänsä syyttömäksi sanoa. Ps. 19:2, ꝛc. Ps. 148:3, ꝛc. Ap. T. 14:17. l. 17:26, 27.

21. Että he tunsiwat Jumalan, ja ei ylistäneet häntä niinkuin Jumalata eikä kiittäneet, waan wilpisteliwät omissa ajatuksissansa, ja heidän järjetöin sydämensä on piminnyt. Eph. 4:17, 18.

22. Koska he itsensä wiisaaksi luuliwat, niin he owat tyhmäksi tulleet. 1 Cor. 1:20.

23. Ja owat katoomattoman Jumalan kunnian muuttaneet katoowaisen ihmisen ja lintuin ja neljäjalkaisten ja matelewaisten kuwan muotoiseksi, 5 Mos. 4:15. 2 Kun. k. 17:29. Ps. 106:20. Es. 40:18. Jer. 2:11. Ap. T. 17:29.

24. Sentähden on myös Jumala heidän laskenut sydämensä himoihin, saastauteen, häwäisemään keskenänsä omaa ruumistansa, Ps. 81:13. Ap. T. 14:16. 2 Thess. 2:11.

25. Jotka Jumalan totuuden owat walheeksi muuttaneet ja owat kunnioittaneet ja palwelleet enämmän luontokappaletta kuin Luojaa, joka on siunattu ijankaikkisesti, amen!

26. Sentähden on Jumala heidän antanut ylön häpiällisiin himoihin, että myös heidän waimonsa owat muuttaneet luonnollisen tawan luontoa wastaan. 3 Mos. 18:23. Eph. 5:11, 12.

27. Niin myös miehet owat antaneet ylön waimon luonnollisen pitämisen, toinen toisensa puoleen himoissansa palaneet, miehet miesten kanssa riettauden tehneet ja saaneet, niinkuin pitikin, eksymisensä palkan itse heissänsä. 3 Mos. 18:22.

28. Ja niinkuin ei he tahtoneet Jumalata tuta, niin Jumala laski heidän häijyyn mieleen tekemään niitä, kuin ei sowi tehdä,

29. Täynnänsä kaikkea wääryyttä, salawuoteutta, koiruutta, ahneutta, pahuutta: täynnä kateutta, murhaa, riitaa, petosta, pahan suomuutta:

30. Korwankuiskutteliat, panetteliat, Jumalata wihaajat, häwäisiät, ylpiät öykkärit, pahain neuwoin pesät, wanhemmillensa tottelemattomat,

31. Tomppelit, liiton rikkojat, haluttomat, sowittamattomat, armottomat.

32. Jotka Jumalan oikeuden tietäwät, (että ne, kuin näitä tekewät, owat kuoleman ansainneet) ei ainoastaan niitä tee, mutta myös suostuwat niihin, jotka niitä tekewät. Hos. 7:3.

2 Luku.

Jumalan tuomio pakanain ja Judalaisten yli.

Sentähden, o ihminen, et sinä taida itseäs syyttömäksi tehdä, waikka kuka sinä olet, joka tuomitset; sillä jossa sinä toista tuomitset, siinä sinä itses tuomitset, ettäs niitä teet, kuin sinä tuomitset. 2 Sam. 12:5. 1 Cor. 4:5.

2. Mutta me tiedämme, että Jumalan tuomio on oikia niiden ylitse, jotka senkaltaisia tekewät.

3. Eli luuletko, o ihminen, sinä joka niitä tuomitset, jotka senkaltaisia tekewät, ja sinä myös niitä teet, että sinä wältät Jumalan tuomion?
4. Eli katsotkos ylön hänen hywyytensä, kärsiwäisyytensä ja pitkämielisyytensä rikkauden, ettes tiedä, että Jumalan hywyys wetää sinua parannukseen? Es. 30: 18. 2 Piet. 3: 9, 15.
5. Mutta sinun kowuutes ja katumattoman sydämes jälkeen kartutat sinä wihan itselles wihan päiwänä, koska Jumalan oikia tuomio ilmaantuu, 5 Mos. 32: 35. Rom. 9: 22.
6. Joka antaa itsekullenkin hänen töittensä jälkeen, Job. 34: 11. Ps. 62: 13. Jer. 17: 10. l. 32: 19. Matth. 16: 27. Rom. 14: 12. 1 Cor. 3: 8. 2 Cor. 5: 10. Ilm. k. 22: 12.
7. Niille, jotka pyytäwät ylistystä, kunniata ja katoomatointa menoa kärsiwäisyydellä hywissä töissä, ijankaikkisen elämän;
8. Mutta niille, jotka riitaiset owat, eikä kuule totuutta, waan kuulewat wäärvyttä, on tulewa närkästys ja wiha. Hos. 4: 4. 2 Thess. 1: 8.
9. Murhe ja waiwa kunkin ihmisen sielun päälle, joka pahaa tekee, ensisti Judalaisen niin myös Grekiläisen;
10. Mutta ylistys, kunnia ja rauha jokaiselle kuin hywää tekee, ensisti Judalaisille niin myös Grekiläisille.
11. Sillä ei Jumala katso ihmisen muodon jälkeen. 5 Mos. 10: 17. 1 Aika k. 19: 7. Job. 34: 19. Ap. T. 10: 34. Gal. 2: 6. Eph. 6: 9. Col. 3: 25. 1 Piet. 1: 17.
12. Kaikki, jotka ilman laita owat syntiä tehneet, niiden pitää myös ilman laita hukkuman, ja kaikki, jotka laissa owat syntiä tehneet, ne pitää lain kautta tuomittaman.
13. Sillä ei ne ole Jumalan edessä wanhurskaat, jotka lain kuulewat; mutta ne, jotka lain töillänsä täyttäwät, ne pitää wanhurskaaksi tuleman. Matth. 7: 21. 1 Joh. 3: 7. Jac. 1: 22, 25.
14. Sillä koska pakanat, joilla ei lakia ole, tekewät luonnostansa sitä, kuin laki anoo, niin he, waikka ei heillä lakia ole, owat itse heillensä laki;
15. Että he osoittawat lain työn olewan kirjoitetun heidän sydämihinsä, ja niin heidän omatuntonsa ynnä todistaa, ja heidän ajatuksensa keskenänsä itse päällensä kantawat eli myös heitänsä syyttömäksi tekewät,
16. Sinä päiwänä, koska Jumala ihmisten salaisuudet on tuomitsewa, minun ewankeliumini perästä Jesuksen Kristuksen kautta. Matth. 25: 31. Ap. T. 17: 31. 1 Cor. 4: 5.
17. Katso, sinä kutsutaan Judalaiseksi, ja sinä luotat itses lakiin, ja kerskaat sinuas Jumalasta, Joh. 8: 33, 41.
18. Ja tiedät hänen tahtonsa, ja että sinä olet laista neuwottu, niin sinä koettelet ne parhaat,
19. Ja luulet itses sokiain johdattajaksi ja niiden walkeudeksi, jotka pimeissä owat,
20. Ja tyhmäin kurittajaksi, ja lasten opettajaksi, ja sinullas olewan tunnon ja totuuden muodon laissa.
21. Sinä, joka siis opetat toista, ja et itseäs opeta; joka saarnaat: ei pidä warastaman, ja sinä itse warastat; Ps. 50: 16. Matth. 23: 1, 2c.
22. Joka sanot: ei pidä huorin tehtämän, ja sinä itse teet huorin; joka kauhistut epäjumalia, ja raatelet sitä Jumalalta, kuin hänen tulee;
23. Joka kerskaat itseäs laista, ja häwäiset Jumalata lain ylitsekäymisellä! Rom. 9: 4.
24. Sillä teidän tähtenne tulee Jumalan nimi pilkatuksi pakanain seassa, niinkuin kirjoitettu on. 2 Sam. 12: 14. Es. 52: 5. Hes. 36: 20, 23.
25. Sillä ympärileikkaus kelpaa, jos sinä lain pidät; mutta jos sinä olet lain rikkoja, niin sinun ympärileikkaukses on esinahaksi tullut.
26. Jos siis esinahka lain oikeuden pitää, eikö hänen esinahkansa pidä luettaman hänelle ympärileikkaukseksi?
27. Ja se, joka luonnostansa esinahka on ja täyttää lain, pitää sinun tuomitseman, joka puustawin ja ympärileikkauksen lain käyt ylitse.
28. Sillä ei se ole Judalainen, joka ulkonaisesti (Judalainen) on: ei myös se ole ympärileikkaus, kuin ulkonaisessa lihassa tapahtuu; Joh. 8: 39. Rom. 9: 7. Gal. 6: 15.
29. Mutta se on Judalainen, joka sisällisesti salattu on, ja sydämen ympärileikkaus on ympärileikkaus, joka hengessä tapahtuu, ei puustawissa; jonka ylistys ei ole ihmisiltä, waan Jumalalta. 5 Mos. 10: 16. l. 30: 6. Jer. 4: 4. Col. 2: 11. Phil. 3: 2, 3.

3 Luku.

Judalaisten etuus. Totinen wanhurskaus.

Missästä siis Judalainen on parempi? Eli mitä ympärileikkaus anttaa?
2. Tosin sangen paljon. Sillä ensin on se, että heille on uskottu, mitä Jumala puhunut on. 5 Mos. 4: 7, 8. l. 31: 24, 25. Jos. 24: 26. Es. 30: 8. Jer. 30: 2. Rom. 2: 18. l. 9: 4.
3. Mutta ettei muutamat niitä uskoneet, mikä siitä on? Pitäiskö heidän epäuskonsa Jumalan uskon turhaksi tekemän? 5 Mos. 23: 19. Rom. 9: 6. 2 Tim. 2: 13. Hebr. 4: 2.

4. Pois se! Waan paremmin, olkoon Jumala totinen, waan jokainen ihminen walehtelia, niinkuin kirjoitettu on: että sinä olisit oikia sanoissas ja woittaisit, koska sinä tuomitaan. Ps. 51:6. Ps. 62:10. Ps. 116:11. Joh. 3:33.
5. Jos siis meidän wääryytemme Jumalan oikeutta ylistää, mitästä me sanomme? Onko Jumala wäärä, että hän siitä wihastuu? (Minä puhun ihmisten tawalla.)
6. Pois se! Kuinka Jumala sitte taitais maailmaa tuomita?
1 Mos. 18:25. Job. 8:3. l. 34:17.
7. Sillä jos Jumalan totuus minun waleheeni kautta kunniallisemmaksi tulis, hänen ylistykseksensä, minkätähden pitäis wielä sitte minä niinkuin syntinen tuomittaman?
8. Ja ei, (niinkuin meitä pilkataan ja niinkuin muutamat puhuwat meidän sanowan,) että meidän pitäis tekemän pahaa, että siitä hywää tulis? Joiden kadotus on oikia.
9. Mitästä siis? Olemmeko me paremmat kuin he? Emme ensinkään; sillä me olemme ennen osoittaneet, että sekä Judalaiset ja Grekiläiset owat kaikki synnin alla;
Gal. 3: 22.
10. Niinkuin kirjoitettu on: ei ole kenkään wanhurskas, ei yksikään; Ps. 14:3. Ps. 53:4.
11. Ei ole yhtäkään ymmärtäwäistä, ei ole ketään, joka etsii Jumalata.
12. Kaikki owat poikenneet pois, ja ynnä kelwottomaksi tulleet: ei ole yhtään, joka hywää tekee, ei yhtäkään.
13. Heidän kurkkunsa on awoin hauta, heidän kielellänsä he pettäwät, kyykärmeen myrkky on heidän huultensa alla.
Ps. 5: 10. Ps. 140:3, 4.
14. Joiden suu on täynnänsä kirousta ja haikeutta. Ps. 10:7.
15. Heidän jalkansa owat nopiat werta wuodattamaan. San. l. 1:16. Es. 59:7.
16. Heidän teissänsä on sula tuska ja sydämen kipu.
17. Ja ei he rauhan teitä tunteneet.
18. Ei ole Jumalan pelko heidän silmäinsä edessä. Ps. 36:2.
19. Mutta sen me tiedämme, että kaikki, kuin laki sanoo, sen hän sanoo niille, jotka lain alla owat: että jokainen suu pitää tukittaman, ja kaiken maailman pitää Jumalan edessä wikapään oleman; Hes. 16:63.
20. Sentähden ettei yksikään liha taida lain töiden kautta hänen edessänsä wanhurskautetuksi tulla; sillä lain kautta synnin tunto tulee. Rom. 7:7. Gal. 2: 16.
21. Mutta nyt on se wanhurskaus, joka Jumalan edessä kelpaa, ilman laita julistettu, lain ja propheetain kautta todistettu; 1 Mos. 15:6. Es. 53:11. Jer. 23:6.
Joh. 5:46. Ap. T. 15:10, 11. l. 26:22. Rom. 1:17.
22. Se Jumalan wanhurskaus, (sanon minä,) joka tulee Jesuksen Kristuksen uskon kautta, kaikkein tykö ja kaikkein päälle, jotka uskowat: sillä ei ole yhtään eroitusta.
Rom. 10:12. Gal. 3:28. Col. 3:11.
23. Sillä kaikki owat he syntiä tehneet, ja ei heillä ole mitään kerskattawaa Jumalan edessä. Rom. 11:22. Gal. 3:22.
24. He tulewat ilman ansiotansa wanhurskaaksi, hänen armostansa, sen lunastuksen kautta, kuin on Jesuksessa Kristuksessa;
Matth. 20:28. Eph. 1:7. l. 2:8. 1 Tim. 2:6. Tit. 3:5, 7. 1 Piet. 1:18, 19.
25. Jonka Jumala on armonistuimeksi asettanut, uskon kautta hänen weressänsä, osoittaaksensa sitä wanhurskautta, kuin hänen edessänsä kelpaa, edelläkäywäisten syntein anteeksi antamisen kautta;
Ap. T. 13:38, 39. 2 Cor. 5:19. Col. 1:20. Hebr. 4:16. 1 Joh. 2:2. l. 4:10.
26. Joita Jumala kärsinyt on, osoittaaksensa hänen wanhurskauttansa tällä ajalla: että hän itse wanhurskas olis, ja sen wanhurskaaksi tekis, joka Jesuksen uskosta on.
Ap. T. 17:30.
27. Kussa siis on kerskaus? Se on suljettu ulos. Minkä lain kautta? Töidenkö lain kautta? Ei, waan uskon lain kautta.
28. Niin me siis sen siksi pidämme, että ihminen tulee wanhurskaaksi uskon kautta ilman lain töitä. Gal. 2: 16.
29. Eli onko Jumala ainoastaan Judalaisten Jumala? eikö hän ole myös pakanain Jumala? Tosin pakanainkin Jumala.
30. Että yksi on Jumala, joka ympärileikkauksen tekee wanhurskaaksi uskosta, ja esinahan uskon kautta.
31. Teemmekö me lain tyhjäksi uskon kautta? Pois se! Waan me wahwistamme lain.

4 Luku.

Abrahamin wanhurskaus, usko.

Mitästä me siis sanomme meidän isämme Abrahamin lihan puolesta löynneen?
Es. 51:2.
2. Sillä jos Abraham on töiden kautta wanhurskaaksi tullut, niin hänellä on kerskaamista, waan ei Jumalan edessä.
3. Mutta mitä Raamattu sanoo: Abraham uskoi Jumalan, ja se luettiin hänelle wanhurskaudeksi. 1 Mos. 15:6. Gal. 3:6. Jac. 2:23.
4. Mutta sille, joka työtä tekee, ei lueta palkkaa armosta, waan ansiosta. Rom. 11:6.

5. Mutta joka ei työtä tee, waan uskoo
sen päälle, joka jumalattoman wanhurs=
kaaksi tekee, hänen uskonsa luetaan hänelle
wanhurskaudeksi.
6. Niinkuin myös Dawid sanoo: autuus
on sen ihmisen, jolle Jumala wanhurskau=
den lukee ilman töitä:
7. Autuaat owat ne, joidenka wäärydet
owat anteeksi annetut, ja joidenka synnit
peitetyt owat. Ps. 32:1, 2.
8. Autuas on se mies, jolle Jumala ei syn=
tiä lue.
9. Lieneekö siis tämä autuus ainoastaan
ympärileikkaukselle tullut, elikkä myös esina=
halle? Niinpä me sanomme: Abrahamille
luettiin usko wanhurskaudeksi.
10. Kuinkasta se hänelle luettiin: koska
hän oli ympärileikkauksessa, eli esinahassa?
Ei ympärileikkauksessa, waan esinahassa.
11. Ja sai ympärileikkauksen merkin wah=
wistukseksi, että hän oli uskon kautta wan=
hurskaaksi tehty, joka hänellä esinahassa oli,
että hänen piti oleman kaikkein uskowaisten
isä esinahassa, että se niillenkin wanhurs=
kaudeksi luettaisiin, 1 Mos. 17:11. Gal. 3:7.
12. Ja hän tulis myös ympärileikkauksen
isäksi, ei ainoasti niiden, jotka ympärilei=
katuista syntyneet owat, mutta myös nii=
den, jotka sen uskon jälkiä waeltawat, joka
meidän isän Abrahamin esinahassa oli.
13. Sillä se lupaus, että hänen piti maa=
ilman perilliseksi tuleman, ei ole Abraha=
mille eikä hänen siemenellensä lain kautta
tapahtunut, waan uskon wanhurskauden
kautta. 1 Mos. 15:6. l. 17:2. Gal. 3:18.
14. Sillä jos ne, jotka laista owat, owat
perilliset, niin usko on turha ja lupaus on
hukkaan tullut.
15. Sillä laki kehoittaa wihan; sillä kussa
ei lakia ole, ei siellä ole myös ylitsekäymistä.
Joh. 15:22. Rom. 3:30. l. 5:13, 20. l. 7:8, 10.
1 Cor. 15:56.
16. Sentähden tulee se uskosta, että sen
pitää armosta oleman: että se lupaus pitää
wahwa oleman kaikelle siemenelle, ei sille
ainoastaan, kuin lain alla on, mutta myös
sille, joka Abrahamin uskosta on, joka on
meidän kaikkein isämme. Gal. 3:16, 18, 28, 29.
17. (Niinkuin kirjoitettu on: minä asetin
sinun monen pakanan isäksi) Jumalan edes=
sä, jonka hän uskonut on, joka kuolleet elä=
wäksi tekee, ja kutsuu ne, jotka ei ole, niin=
kuin ne olisiwat. 1 Mos. 17:5.
18. Ja hän uskoi sen toiwon, jossa ei toi=
woa ollut, että hänen piti oleman monen
pakanan isän, sen jälkeen kuin hänelle sa=
nottu oli: niin pitää sinun siemenes ole=
man. 1 Mos. 15:4, 5. Hebr. 11:12.
19. Ja ei hän tullut heikoksi uskossa, eikä
katsonut kuollutta ruumistansa, ehkä hän jo
lähes sadan ajastajan wanha oli, eikä
Saaran kuollutta kohtua. 1 Mos. 17:17. l. 18:11.
20. Mutta ei hän epäillyt ensinkään Ju=
malan lupauksesta epäuskolla, waan oli
wahwa uskossa, ja antoi Jumalalle kun=
nian. Hebr. 11:17, 18.
21. Ja oli täydellisesti wahwa siitä, että
mitä Jumala lupaa, sen hän myös woi teh=
dä. Ps. 115:3. Luc. 1:37.
22. Sentähden se on myös hänelle wan=
hurskaudeksi luettu.
23. Niin ei se ole ainoastaan hänen täh=
tensä kirjoitettu, että se hänelle luettu oli.
Rom. 15:4.
24. Mutta myös meidän tähtemme, joille
se myös pitää luettaman, koska me sen
päälle uskomme, joka meidän Herran Je=
suksen kuolluista herätti, Ap. T. 2:24, 32.
25. Joka meidän synteimme tähden on
annettu ulos, ja meidän wanhurskauttami=
semme tähden herätetty ylös.
Rom. 8:32. 1 Cor. 15:17. 1 Joh. 1:7. l. 2:2.

5 Luku.

Wanhurskauden hedelmät. Adamin synnin ja Kristuksen wanhurskauden alku.

Että me siis olemme uskosta wanhurs=
kaaksi tulleet, niin meillä on rauha Juma=
lan kanssa meidän Herran Jesuksen Kris=
tuksen kautta; Eph. 2:13, 14.
2. Jonka kautta myös meillä oli tykökäy=
mys uskossa tähän armohon, jossa me sei=
somme ja kerskaamme meitämme Jumalan
kunnian toiwosta.
Joh. 10:9. l. 14:6. Eph. 2:18. l. 3:12. Hebr. 10:19.
3. Mutta ei ainoasti siitä, waan me kers=
kaamme myös meitämme waiwoissa; sillä
me tiedämme, että waiwa saattaa kärsiwäl=
lisyyden, Phil. 1:26. Jac. 1:3.
4. Mutta kärsiwällisyys koettelemuksen,
koettelemus toiwon.
5. Mutta toiwo ei anna häpiään tulla, että
Jumalan rakkaus on wuodatettu meidän
sydämihimme Pyhän Hengen kautta, joka
meille annettu on.
6. Sillä Kristus, koska me wielä heikot
olimme, on ajallansa jumalattomain edestä
kuollut. Eph. 2:1. Col. 2:13. Hebr. 9:15. 1 Piet. 3:18.
7. Tuskalla nyt joku kuolis wanhurskaan
edestä, ehkä hywän edestä mitämaks joku
tohtis kuolla.
8. Mutta Jumala ylistää rakkauttansa
meidän kohtaamme, että koska me wielä syn=

tiset olimme, on Kristus meidän edestämme kuollut. Joh. 15: 13.

9. Niin me siis paljon enämmin warjellaan hänen kauttansa wihan edestä, että me nyt hänen werensä kautta wanhurskaaksi tulleet olemme. 1 Thess. 1: 10.

10. Sillä jos me Jumalan kanssa olimme sowitetut hänen Poikansa kuoleman kautta, koska me wielä hänen wihollisensa olimme, paljon enämmin me autuaaksi tulemme hänen elämänsä kautta, että me sowitetut olemme. 2 Cor. 5: 18. Col. 1: 21, 22.

11. Mutta ei ainoasti siitä, waan me kerskaamme myös meitämme Jumalasta, meidän Herran Jesuksen Kristuksen kautta, jonka kautta me olemme sowinnon saaneet.

12. Sentähden, niinkuin yhden ihmisen kautta on synti maailmaan tullut ja synnin kautta kuolema, niin on kuolema tullut kaikkein ihmisten päälle, että kaikki owat syntiä tehneet. 1 Mos. 2: 17. l. 3: 6. Rom. 6: 23. 1 Cor. 15: 21.

13. Sillä lakiin asti oli synti maailmassa; mutta kussa ei lakia ole, ei siellä syntiä lueta. Rom. 4: 15.

14. Waan kuolema wallitsi Adamista Mosekseen asti niitäkin, jotka ei syntiä tehneet olleet senkaltaisella ylitsekäymisellä kuin Adam, joka on sen esikuwa, kuin jälkeen tulewa oli. 1 Cor. 15: 22, 45.

15. Mutta ei niin lahjan kanssa ole kuin synnin; sillä jos monta owat sen yhden synnin tähden kuolleet, niin on paljon enämmin Jumalan armo ja lahja sen yhden ihmisen Jesuksen Kristuksen armossa monen päälle runsaasti tullut.

16. Ja ei niinkuin (se tuli) yhden kautta, joka syntiä teki, niin myös lahja; sillä tuomio on tosin yhdestä kadotukseen, mutta lahja monesta synnistä wanhurskauteen.

17. Sillä jos kuolema on yhden synnin tähden wallinnut sen yhden kautta, paljon enämmin ne, jotka saawat armon ja wanhurskauden lahjan yltäkylläisyyden, pitää wallitseman elämässä yhden Jesuksen Kristuksen kautta.

18. Niinkuin siis yhden synnin kautta on kadotus tullut kaikkein ihmisten päälle, niin on myös yhden wanhurskauden kautta elämän wanhurskaus tullut kaikkein ihmisten päälle. Rom. 6: 23.

19. Sillä niinkuin yhden ihmisen kuulemattomuuden tähden monta owat syntiseksi tulleet, niin myös monta tulewat yhden kuuliaisuuden tähden wanhurskaaksi.

20. Mutta laki on myös tähän tullut, että synti suuremmaksi tuttaisiin; mutta kussa synti on suureksi tuttu, siinä on armo ylönpalttiseksi tuttu: Luc. 7: 47. Rom. 7: 8. Gal. 3: 19.

21. Että niinkuin synti on wallinnut kuolemaan, niin myös armo on wallitsewa wanhurskauden kautta ijankaikkiseen elämään, Jesuksen Kristuksen meidän Herramme kautta.

6 Luku.

Uusi kuuliaisuus waaditaan wanhurskautetuilta.

Mitästä siis meidän pitää sanoman? Pitääkö meidän wielä synnissä oleman, että armo suuremmaksi tulis?

2. Pois se! Me, jotka synnille kuolleet olemme, kuinka meidän wielä pitäis siinä elämän?

3. Ettekö te tiedä, että me kaikki, jotka olemme Jesuksessa Kristuksessa kastetut, me olemme hänen kuolemahansa kastetut? Gal. 3: 27.

4. Niin me olemme siis hänen kanssansa haudatut kasteen kautta kuolemahan: että niinkuin Kristus on kuolluista Isän kunnian kautta herätetty, niin pitää meidänkin uudessa elämässä waeltaman. 1 Cor. 6: 14. Eph. 4: 22—24. Col. 2: 12. l. 3: 10. 1 Piet. 2: 1. l. 4: 2.

5. Sillä jos me ynnä hänen kanssansa olemme istutetut yhdenkaltaiseen kuolemaan, niin me myös tulemme yhdenkaltaiseksi ylösnousemisessa, Rom. 8: 11. Phil. 3: 10, 11.

6. Tieten sen, että meidän wanha ihminen on ristiinnaulittu hänen kanssansa, että synnin ruumis pitää turmeltaman, ettemme tästedes syntiä palwelisi. Gal. 5: 24.

7. Sillä se joka kuollut on, hän on synnistä wanhurskaaksi tehty. 1 Piet. 4: 1.

8. Mutta jos me olemme Kristuksen kanssa kuolleet, niin me uskomme, että me saamme myös elää hänen kanssansa; 2 Tim. 2: 11.

9. Ja tiedämme, ettei Kristus, joka kuolluista herätetty on, silleen kuole, eikä kuolema saa tästedes hänen päällensä waltaa. Ilm. K. 1: 18.

10. Sillä se, kuin hän kuollut on, sen hän synnille kuoli yhden kerran; waan se, kuin hän elää, sen hän elää Jumalalle. Hebr. 9: 27, 28. 1 Piet. 2: 24.

11. Niin myös te sitsi teitänne pitäkäät, että te olette kuolleet synnille, mutta elätte Jumalalle, Jesuksen Kristuksen meidän Herran kautta.

12. Niin älkäät salliko synnin wallita teidän kuolewaisessa ruumiissanne, niin että te häntä kuulisitte hänen himoissansa.

13. Ja älkäät antako teidän jäsenitänne wääryyden sota-aseeksi synnille, mutta antakaat teitänne Jumalalle, niinkuin kuol=

leista eläwäksi tulleet, ja teidän jäsenenne
Jumalalle wanhurskauden sota=aseeksi.
Luc. 1: 74. Rom. 12: 1. Gal. 2: 20. 1 Piet. 4: 2.
14. Sillä ei synnin pidä teitä wallitseman,
ettet te ole lain, waan armon alla.
15. Kuinkasta siis? Pitääkö meidän syn=
tiä tekemän, ettemme lain alla ole, waan
armon? Pois se! 1 Cor. 9: 21. Gal. 2: 18, 19.
16. Ettekö te tiedä, että jolle te annatte it=
senne palweliaksi kuulemaan, sen palweliat
te olette, jolle te kuuliaiset olette, taikka syn=
nille kuolemaksi eli kuuliaisuudelle wanhurs=
kaudeksi? Joh. 8: 34. 2 Piet. 2: 19.
17. Mutta Jumalan olkoon kiitos, että te
olitte synnin palweliat, mutta nyt te olette
sydämestänne kuuliaiset sen opin esikuwalle,
johonka te annetut olette.
18. Ja että te olette wapahdetut synnistä,
niin te olette wanhurskauden palweliaksi
tulleet. Joh. 8: 32. 1 Piet. 2: 16.
19. Minä puhun ihmisten tawalla teidän
lihanne heikkouden tähden. Sillä niinkuin
te ennen annoitte teidän jäsenenne saastai=
suutta ja wääryyttä palwelemaan wääryy=
teen, niin antakaat nyt teidän jäsenenne
wanhurskautta palwelemaan pyhitykseen.
20. Sillä koska te olitte synnin palweliat,
niin te olitte wapaat wanhurskaudesta.
21. Mitä hedelmätä siis teidän silloin niis=
tä oli, joita te nyt häpeette? Sillä niiden
loppu on kuolema. Rom. 7: 5.
22. Mutta että te nyt olette synnistä wa=
pautetut ja Jumalan palweliaksi tulleet,
niin teillä on teidän hedelmänne pyhyyteen,
mutta lopuksi ijankaikkinen elämä;
23. Sillä kuolema on synnin palkka, mut=
ta ijankaikkinen elämä on Jumalan lahja
Jesuksessa Kristuksessa meidän Herrassam=
me. 1 Mos. 2: 17. Rom. 5: 12, 18. 1 Cor. 15: 22. Jac. 1: 15.

7 Luku.

Uskon wapaus. Lain hyödytys. Riita lihan ja hengen wälillä.

Ettekö te tiedä, rakkaat weljet, (sillä minä
puhun lain taitawille) että laki wallitsee ih=
mistä, niin kauwan kuin hän elää?
2. Sillä waimo, joka miehen hallussa on,
niin kauwan kuin mies elää, on häneen lail=
la sidottu, mutta jos mies kuolee, niin hän
on miehen laista wapaa. 1 Cor. 7: 2, 10, 39.
3. Sentähden jos hän toisen miehen kans=
sa on miehensä eläissä, niin hän huoraksi
kutsutaan; mutta jos mies kuolee, niin hän
on laista wapaa, ettei hän huoraksi tule, jos
hän toisen miehen kanssa on. Matth. 5: 32.
4. Niin olette te myös, minun weljeni,
laille kuoletetut Kristuksen ruumiin kautta,
että teidän pitää toisen kanssa oleman, joka
on noussut kuolluista, että me Jumalalle
hedelmän kantaisimme.
Rom. 8: 2. Gal. 2: 19, 20. l. 5: 18.
5. Sillä koska me lihassa olimme, niin ne
syntein himot, jotka lain kautta oliwat mei=
dän jäsenissämme, waikuttiwat kuolemalle
hedelmää saattamaan. Rom. 6: 21.
6. Mutta nyt me olemme laista wapahde=
tut, ja hänelle kuolleet, jossa me pidettiin
kiinni: että me palwelisimme hengen uudis=
tuksessa, ja ei puustawin wanhuudessa.
2 Cor. 3: 6, 7.
7. Mitästä me siis sanomme? Onkosta
laki synti? Pois se! Mutta en minä muu=
toin syntiä olisi tuntenut, ellei lain kautta;
sillä en minä olisi himostakaan mitään tien=
nyt, ellei laki olisi sanonut: ei sinun pidä
himoitseman. 2 Mos. 20: 17. 5 Mos. 5: 21. Rom. 3: 20.
8. Mutta synti otti tilan käskystä, ja ke=
hoitti minussa kaikkinaisen himon; sillä il=
man laita oli synti kuollut.
Joh. 15: 22. Rom. 4: 15. l. 5: 13, 20.
9. Mutta minä elin muinen ilman laita.
Koska siis käsky tuli, niin synti taas wirkosi.
10. Ja minä kuolin: ja niin löyttiin, että
se käsky, kuin minulle oli elämäksi, tuli mi=
nulle kuolemaksi. 3 Mos. 18: 5. Hes. 20: 11.
11. Sillä synti, joka otti tilan käskystä,
petti minun, ja tappoi sen kautta.
12. Laki on kuitenkin itsestänsä pyhä, ja
käsky on myös pyhä, oikia ja hywä.
1 Tim. 1: 8.
13. Onko siis se, kuin hywä on, minulle
kuolemaksi tullut? Pois se! Mutta että synti
synniksi nähtäisiin, on hän minulle sen hy=
wän kautta kuoleman saattanut, että synti
ylitse määrän synniksi tulis, käskyn kautta.
14. Sillä me tiedämme, että laki on hen=
gellinen, waan minä olen lihallinen, synnin
ala myyty. 1 Kun. k. 21: 20, 25. Es. 50: 1.
15. Sillä en minä tiedä, mitä minä teen,
etten minä tee sitä, kuin minä tahdon, waan
sitä, kuin minä wihaan, teen minä. Gal. 5: 17.
16. Mutta jos minä teen, jota en minä
tahdo, niin minä suostun lakiin, että se on
hywä.
17. Niin en minä sitä enää tee, waan syn=
ti, joka minussa asuu.
18. Sillä minä tiedän, ettei minussa (se
on: minun lihassani) mitään hywää asu.
Sillä tahto minulla on, waan täyttää hy=
wää, en minä sitä löydä. 1 Mos. 6: 5. l. 8: 21.
19. Sillä sitä hywää, jota minä tahdon,
en minä tee, waan pahaa, jota en minä tah=
do, teen minä.
20. Mutta jos minä teen, jota en minä

tahdo, niin en minä sitä enää tee, waan
synti, joka minussa asuu.
21. Niin minä löydän itsessäni lain, joka
tahtoo hywää tehdä, että minussa pahuus
rippuu kiinni.
22. Sillä minulla on halu Jumalan la-
kiin, sisällisen ihmisen puolesta. Ps. 1:2.
23. Mutta minä näen toisen lain minun
jäsenissäni, joka sotii minun mieleni lakia
wastaan, ja ottaa minun wangiksi synnin
laissa, joka minun jäsenissäni on. 1 Piet. 2:11.
24. Minä wiheliäinen ihminen: kuka pääs-
tää minun tästä kuoleman ruumiista?
25. Minä kiitän Jumalata Jesuksen Kris-
tuksen meidän Herramme kautta. Niin mi-
nä itse palwelen nyt mielellä Jumalan la-
kia, mutta lihalla synnin lakia.

8 Luku.

Oikia waellus Kristuksessa; sen hyödytys. Toiwo, kärsiwällisyys.

Niin ei ole nyt yhtään kadotusta niissä,
jotka Jesuksessa Kristuksessa owat, ja ei
waella lihan, waan hengen jälkeen.
2. Sillä hengen laki, joka eläwäksi tekee
Kristuksessa Jesuksessa, on minun synnin
ja kuoleman laista wapahtanut.
Joh. 8:36. Rom. 6:18, 22. Gal. 5:1.
3. Sillä se, kuin laille oli mahdotoin, että
hän lihan kautta oli heikoksi tullut, sen Ju-
mala teki, ja lähetti Poikansa syntisen lihan
hahmossa, ja tuomitsi synnin lihassa, syn-
nin kautta:
2 Cor. 5:21. Gal. 3:13. Eph. 2:14, 15. Hebr. 7:18, 19.
4. Että lain wanhurskaus täytetyksi tulis
meissä, jotka emme lihan jälkeen waella,
waan hengen jälkeen.
5. Sillä ne, jotka lihan jälkeen owat, ajat-
telewat niitä, kuin lihan owat, mutta ne,
jotka hengen jälkeen owat, ajattelewat hen-
gellisiä. 1 Cor. 2:14.
6. Sillä lihan halu on kuolema, ja hengen
halu on elämä ja rauha. Rom. 6:21. Gal. 6:8.
7. Että lihan halu on wiha Jumalata
wastaan, ettei se ole Jumalan laille kuuli-
ainen, sillä ei se woikaan.
8. Mutta jotka lihassa owat, ei ne taida
olla Jumalalle otolliset.
9. Mutta et te ole lihassa, waan hengessä,
jos muutoin Jumalan Henki asuu teissä;
mutta jolla ei ole Kristuksen Henki, ei se
ole hänen omansa. 1 Cor. 3:16. Gal. 4:6.
10. Jos siis Kristus teissä on, niin ruu-
mis tosin on kuollut synnin tähden; mutta
henki on elämä wanhurskauden tähden.
11. Jos nyt sen Henki, joka Jesuksen kuol-
luista herätti, asuu teissä, niin myös se, jo-
ka Kristuksen kuolluista herätti, on teidän
kuolewaiset ruumiinne eläwäksi tekewä, sen
teissä asuwaisen hengen kautta.
Ap. T. 2:24, 32. Rom. 6:4, 5. 1 Cor. 6:14. 2 Cor. 4:14.
Eph. 2:5. Col. 2:13.
12. Niin en me nyt ole, rakkaat weljet,
welkapäät lihalle, lihan jälkeen elämään.
Rom. 6:7, 18.
13. Sillä jos te lihan jälkeen elätte, niin
teidän pitää kuoleman; mutta jos te lihan
työt hengen kautta kuoletatte, niin te saatte
elää. Eph. 4:22. l. 5:3, rc. Col. 3:5, 6.
14. Sillä kaikki, jotka Jumalan Hengeltä
waikutetaan, ne owat Jumalan lapset.
Gal. 5:18.
15. Sillä et te ole saaneet orjuuden hen-
keä, että teidän wielä pitäis pelkäämän,
mutta te olette saaneet walittuin lasten hen-
gen, jossa me huudamme: Abba, rakas Isä.
Marc. 14:36. Gal. 3:26. l. 4:5, 6. 2 Tim. 1:7.
16. Se Henki todistaa meidän henkemme
kanssa, että me olemme Jumalan lapset.
2 Cor. 1:22. Eph. 1:13. l. 4:30.
17. Jos me olemme lapset, niin me olem-
me myös perilliset, nimittäin Jumalan pe-
rilliset ja Kristuksen kanssaperilliset: jos me
muutoin ynnä kärsimme, että me ynnä hä-
nen kanssansa kunniaan tulisimme.
Ap. T. 14:22. 2 Tim. 2:5, 11, 12.
18. Sillä siksi minä sen pidän, ettei tämän
nykyisen ajan waiwat ole sen kunnian wer-
ta, kuin meille ilmoitetaan.
Matth. 5:12. 2 Cor. 4:17. Phil. 3:20, 21.
1 Piet. 1:6. l. 4:13. 1 Joh. 3:1, 2.
19. Sillä ikäwä luontokappaleen ikäwöit-
semys odottaa Jumalan lasten ilmoitusta,
20. Että luontokappale on turmeluksen ala
annettu, ei mielellänsä, waan sen tähden,
joka ne ala antanut on;
21. Toiwossa, että myös itse luontokap-
pale pitää turmeluksen orjuudesta wapaaksi
tuleman, Jumalan lasten kunnian wa-
pauteen.
22. Sillä me tiedämme, että jokainen luon-
tokappale huokaa ja ahdistetaan aina tähän
asti meidän kanssamme.
23. Mutta ei ainoastaan ne, waan myös
itse me, joilla hengen uutiset owat, huo-
kaamme itsellämme, odottain sitä lapseksi
ottamista, meidän ruumiimme lunastusta.
Luc. 21:28. 2 Cor. 5:2, 4.
24. Sillä me olemme toiwossa wapahde-
tut. Mutta jos toiwo näkyy, niin ei se ole
toiwo; sillä kuinka joku taitaa toiwoa, jonka
hän näkee? 2 Cor. 5:7
25. Mutta jos me sitä toiwomme, jota

emme näe, niin me odotamme sitä kärsiwällisyydessä. 2 Cor. 4:18. Hebr. 11:1.
26. Mutta niin myös henki auttaa meidän heikkouttamme; sillä emmepä me tiedä mitään rukoilla niinkuin tulis, waan henki rukoilee meidän edestämme sanomattomilla huokauksilla. Zach. 12:10. Matth. 20:22. Jac. 4:3.
27. Mutta joka sydämet tutkii, hän tietää, mitä hengen mielessä on; sillä hän rukoilee pyhäin edestä Jumalan tahdon jälkeen.
Ps. 7:10. Jer. 11:20. l. 17:10.
28. Mutta me tiedämme niille, jotka Jumalata rakastawat, kaikki kappaleet ynnä parhaaksi kääntywän, niille, jotka aiwoituksen jälkeen kutsutut owat.
29. Sillä jotka hän on katsonut edes, ne hän on Poikansa kuwan kaltaiseksi säätänyt, että hän olis esikoinen monen weljen keskellä. Eph. 1:5, 11.
30. Mutta jotka hän on säätänyt, ne hän on myös kutsunut, ja jotka hän kutsunut on, ne hän on myös wanhurskaaksi tehnyt, ja jotka hän wanhurskaaksi teki, ne hän on myös kunnialliseksi tehnyt.
31. Mitäs me siis näihin sanomme? Jos Jumala on meidän edestämme, kuka woi meitä wastaan olla?
4 Mos. 14:8. Ps. 56:12. Ps. 118:6.
32. Joka ei omaakaan Poikaansa armahtanut, waan antoi hänen kaikkein meidän edestämme, eiköstä hän myös lahjoita meille kaikkia hänen kanssansa? 1 Mos. 22:12.
Es. 53:5. Joh. 3:16. Rom. 4:25. l. 5:6, 9.
33. Kuka tahtoo Jumalan walittuin päälle kantaa? Jumala on, joka tekee wanhurskaaksi. Es. 50:8, 9.
34. Kuka on, joka tahtoo kadottaa? Kristus on kuollut. Ja, hän on myös herätetty ylös, on myös Jumalan oikialla kädellä, joka myös rukoilee meidän edestämme.
Job. 34:29. Ps. 110:1. Marc. 16:19. Hebr. 1:3. l. 8:1. l. 12:2. 1 Piet. 3:22. 1 Joh. 2:1.
35. Kuka pitää meitä Kristuksen rakkaudesta eroittaman? waiwako, eli ahdistus, eli waino, eli nälkä, eli alastomuus, eli hätä, eli miekka?
36. Niinkuin kirjoitettu on: sinun tähtes me kuoletetaan yli päiwää: me pidetään niinkuin teurastettawat lampaat.
Ps. 44:23. 1 Cor. 4:9. 2 Cor. 4:11.
37. Mutta niissä kaikissa me woitamme hänen kauttansa, joka meitä on rakastanut.
1 Cor. 15:57. 2 Cor. 2:14. 1 Joh. 4:4. l. 5:4, 5. Ilm. k. 12:11.
38. Sillä minä olen wahwa siitä, ettei kuolema, eikä elämä, eikä enkelit, eikä esiwallat, eikä wäkewyydet, eikä nykyiset, eikä tulewaiset,
39. Eikä korkeus, eikä sywyys, eli joku muu luontokappale taida meitä Jumalan rakkaudesta eroittaa, joka on Jesuksessa Kristuksessa meidän Herrassamme.

9 Luku.

Walitseminen ei tapahdu ruumiillisen edun, waan Jumalan armon ja järjestyksen jälkeen.

Minä sanon totuuden Kristuksessa, ja en walehtele, (niinkuin minun oma tuntoni minun kanssani Pyhässä Hengessä todistaa,)
2. Että minulla on suuri murhe ja alinomainen kipu sydämessäni. Rom. 10:1.
3. Minä olen pyytänyt kirottuna olla Kristukselta minun weljeini tähden, jotka lihan puolesta minun lankoni owat;
2 Mos. 32:32.
4. Jotka owat Israelitat, joiden on lasten oikeus ja kunnia, ja liitot ja laki, ja Jumalan palwelus ja lupaukset; 2 Mos. 4:22. 5 Mos. 7:6.
Ps. 147:19. Jer. 31:9. Rom. 2:17. l. 3:2. Eph. 2:12.
5. Joiden myös isät owat, joista Kristus lihan puolesta syntynyt on, joka on Jumala ylitse kaikkein ylistetty ijankaikkisesti, amen!
Matth. 1:1. Luc. 3:23. Joh. 1:1. Rom. 1:25. Hebr. 1:8, 9.
6. Mutta ei niin, että Jumalan sana on hukkunut; sillä ei ne ole kaikki Israelitat, jotka Israelista owat. 4 Mos. 23:19.
Joh. 8:39. Rom. 2:28. l. 3:3. Gal. 6:16. 2 Tim. 2:13.
7. Ei myös ne ole kaikki lapset, jotka Abrahamin siemen owat; waan Isaachissa pitää sinulle siemen kutsuttaman.
2 Mos. 21:12. Gal. 4:23. Hebr. 11:18.
8. Se on: ei ne ole Jumalan lapset, jotka lihan puolesta lapset owat; mutta ne, jotka lupauksen lapset owat, ne siemeneksi luetaan.
Gal. 4:28.
9. Sillä tämä on lupauksen sana: tällä ajalla minä tulen, ja Saralla pitää poika oleman. 1 Mos. 18:10.
10. Mutta ei se ainoasta, mutta myös Rebekka siitti yhdestä Isaachista meidän isästämme. 1 Mos. 25:21.
11. Sillä ennenkuin lapset syntyiwätkään, ja koska ei he wielä hywää eikä pahaa tehneet olleet, että Jumalan aiwoitus pitäis walitsemisen jälkeen seisowainen oleman, ei töiden tähden, waan kutsujan armosta,
12. Sanottiin hänelle: suuremman pitää wähempää palweleman. 1 Mos. 25:23.
13. Niinkuin kirjoitettu on: Jakobia minä rakastin, mutta Esauta wihasin. Mal. 1:2.
14. Mitästä me sanomme? Onko Jumalan tykönä wääryyttä? Pois se!
5 Mos. 32:4. 2 Aika k. 19:7. Job. 8:3. l. 34:10.

15. Sillä hän sanoo Mosekselle: jota minä
armahdan, sitä minä tahdon armahtaa; ja
tahdon olla laupias, jolle minä laupias
olen. 2 Mos. 33: 19.
16. Niin ei se nyt ole sen, joka tahtoo, eikä
sen, joka juoksee, waan sen, joka armahtaa,
nimittäin Jumalan.
17. Sillä Raamattu sanoo Pharaolle:
juuri sentähden olen minä sinun herättänyt,
osoittaakseni minun woimani sinussa, että
minun nimeni kaikessa maassa julistettaisiin.
2 Mos. 9: 16.
18. Niin hän siis armahtaa ketä hän tah=
too, ja paaduttaa kenenkä hän tahtoo. 2 Mos. 4: 21.
19. Niin sinä sanot minulle: mitä hän siis
nuhtelee? sillä kuka taitaa hänen tahtoansa
wastaan olla?
20. Ja tosin, o ihminen, kuka sinä olet, jo=
ka Jumalata wastaan riitelet? Sanooko
työ tekiällensä: miksis minun tainkaltaiseksi
tehnyt olet? Es. 45: 9. l. 64: 8. Jer. 18: 6.
21. Eli eikö sawenwalajalla ole sawen
päälle walta, yhdestä kappaleesta tehdä yh=
tä astiata kunnialliseksi ja toista huonoksi?
2 Tim. 2: 20.
22. Sentähden, jos Jumala tahtoo wihan=
sa osoittaa ja woimansa ilmoittaa, on hän
suurella kärsiwällisyydellä kärsinyt hänen
wihansa astioita, jotka owat kadotukseen
walmistetut; Rom. 2: 4.
23. Ja että hän tiettäwäksi tekis kunniansa
rikkauden laupiutensa astioille, jotka hän
kunniahan on walmistanut; 2 Tim. 2: 21.
24. Jotka hän myös kutsunut on, nimittäin
meitä, ei ainoasti Judalaisista, waan myös
pakanoista.
25. Niinkuin hän myös Hosean kautta sa=
noo: minä tahdon kutsua sen minun kansak=
seni, joka ei ollut minun kansani, ja minun
rakkaakseni, joka ei minun rakkaani ollut.
Hos. 2: 23. 1 Piet. 2: 10.
26. Ja pitää tapahtuman, että siinä pai=
kassa, kuin heille sanottiin: et te ole minun
kansani, siellä pitää heitä eläwän Jumalan
lapsiksi kutsuttaman. Hos. 1: 10.
27. Mutta Jesaias huutaa Israelin edes=
tä: jos Israelin lasten luku olis niinkuin
santa meressä, niin kuitenkin tähteet au=
tuaaksi tulewat. Es. 10: 22. Rom. 11: 5.
28. Sillä kuluttamus ja lyhentämys pitää
tapahtuman wanhurskaudeksi, että Herra te=
kee häwityksen maan päällä.
29. Ja niinkuin Jesaias ennen sanoi: ellei
Herra Zebaoth olisi meille siementä jättä=
nyt, niin me olisimme olleet kuin Sodoma
ja senkaltaiset kuin Gomorra.
1 Mos. 19: 24. Es. 1: 9. Jer. 50: 40. Hes. 16: 46.
30. Mitästä me siis sanomme? (Me sa=
nomme:) pakanat, jotka ei ole wanhurskaut=
ta etsineet, owat saaneet wanhurskauden,
mutta sen wanhurskauden, joka uskosta on.
31. Mutta Israel, joka wanhurskauden
lakia on etsinyt, ei ole wanhurskauden lakia
saanut. Rom. 20: 2, 3. l. 11: 7.
32. Minkätähden? Ettei he sitä uskosta,
mutta niinkuin lain töistä etseiwät. Sillä
he owat loukanneet itsensä loukkauskiween.
1 Cor. 1: 23.
33. Niinkuin kirjoitettu on: katso, minä
panen Zioniin loukkauskiwen ja pahennuk=
sen kallion, ja jokainen, kuin hänen päällen=
sä uskoo, ei pidä häpiään tuleman.
Ps. 2: 12. Ps. 118: 22. Es. 8: 14. l. 28: 16. Matth. 21: 42.
Luc. 2: 34. 1 Piet. 2: 6, 7, 8.

10 Luku.

Miksi Juda hyljätään. Lain ja uskon wanhurskaus. Uskon alku.

Weljet, minun sydämeni halu ja rukous
on Jumalan tykö Israelin edestä, että he
autuaaksi tulisiwat.
2. Sillä minä annan heille todistuksen,
että heillä on kiiwaus Jumalan puoleen,
mutta ei taidon jälkeen.
Ap. T. 21: 20. l. 22: 3. Gal. 1: 14.
3. Sillä ei he ymmärrä Jumalan wan=
hurskautta, waan pyytäwät omaa wan=
hurskauttansa wahwistaa, eikä ole Juma=
lan wanhurskaudelle kuuliaiset: Rom. 9: 31.
4. Sillä Kristus on lain loppu, jokaiselle
uskowaiselle wanhurskaudeksi.
Matth. 5: 17. Ap. T. 13: 38. 2 Cor. 3: 13. Gal. 3: 24.
5. Sillä Moses kirjoittaa siitä wanhurs=
kaudesta, kuin laista on, että kuka ihminen
ne tekee, hänen pitää niissä elämän.
3 Mos. 18: 5. Hes. 20: 11. Gal. 3: 12.
6. Mutta se wanhurskaus, kuin uskosta
on, sanoo näin: älä sano sydämessäs: kuka
tahtoo astua ylös taiwaaseen, se on: Kris=
tusta tänne tuoda alas? 5 Mos. 30: 11, 12.
7. Eli kuka tahtoo astua alas sywyyteen,
se on: Kristusta kuolluista jälleen tuoda?
8. Waan mitä hän sanoo? Se sana on
juuri sinun tykönäs, nimittäin sinun suus=
sas ja sydämessäs. Tämä on se sana us=
kosta, jota me saarnaamme. 5 Mos. 30: 14.
9. Sillä, jos sinä suullas tunnustat Her=
ran Jesuksen, ja uskot sydämessäs, että Ju=
mala on hänen kuolluista herättänyt, niin
sinä tulet autuaaksi; Matth. 10: 32.
10. Sillä sydämen uskolla me wanhurs=
kaaksi tulemme, ja suun tunnustuksella me
autuaaksi tulemme.
11. Sillä Raamattu sanoo: jokainen, kuin

uskoo hänen päällensä, ei pidä häpiään tuleman. Es. 28:16. Rom. 9:33.

12. Ei ole yhtään eroitusta Judalaisen ja Grekiläisen wälillä; sillä yksi on kaikkein Herra, rikas kaikkein kohtaan, jotka häntä rukoilewat.
Ap. T. 10:34, 35. l. 15:9. Rom. 3:29. Eph. 1:7. l. 2:4, 7.

13. Sillä jokainen, kuin Herran nimeä awuksensa huutaa, tulee autuaaksi.
Joel. 2:32. Ap. T. 2:21.

14. Mutta kuinka he sitä awuksensa huutawat, jonka päälle ei he uskoneet? Ja kuinka he sen uskowat, josta ei he ole kuulleet? Mutta kuinka he kuulewat ilman saarnajata?

15. Ja kuinka he saarnaawat, ellei heitä lähetetä? Niinkuin kirjoitettu on: o kuinka suloiset owat niiden jalat, kuin rauhaa julistawat, niiden, kuin hywää julistawat!
Es. 52:7. Nah. 1:15.

16. Mutta ei he ole kaikki ewangeliumille kuuliaiset: sillä Jesaias sanoo: Herra, kuka uskoo meidän saarnamme? Es. 53:1. Joh. 12:38.

17. Niin tulee siis usko kuulosta, mutta kuulo Jumalan sanan kautta.

18. Mutta minä sanon: eikö he sitä ole kuulleet? Heidän äänensä tosin on lähtenyt kaikkeen maailmaan, ja heidän sanansa maailman ääriin. Ps. 19:5. Es. 49:6. Col. 1:23.

19. Waan minä sanon: eiköstä Israel tietänyt? Ensimäinen Moses sanoo: minä tahdon teitä yllyttää kateuteen sen kansan kautta, joka ei minun kansani ole, ja tyhmän kansan kautta tahdon minä teitä härsytellä.
5 Mos. 32:21.

20. Mutta Jesaias on rohkia ja sanoo: minä olen niiltä löytty, jotka ei minua etsineet, ja olen niille ilmaantunut, jotka ei minua kysyneet.

21. Mutta Israelille hän sanoo: koko päiwän olen minä käteni ojentanut tottelemattoman ja wastahakoisen kansan tykö. Es. 65:2.

11 Luku.

Jumalan sydän. Israelin pahuus.

Niin minä siis sanon: onkos Jumala kansansa hyljännyt? Pois se! sillä minä olen myös Israelita, Abrahamin siemenestä, BenJaminin suwusta.
Jer. 31:37. 2 Cor. 11:22. Phil. 3:5.

2. Ei Jumala ole kansaansa hyljännyt, jonka hän ennen on tuntenut. Ettekö te tiedä, mitä Raamattu Eliasta sanoo? kuinka hän rukoilee Jumalata Israelia wastaan, sanoen: Rom. 8:29, 30.

3. Herra, he owat tappaneet sinun prophetas ja sinun altaris kukistaneet, ja minä yksinäni jäin, ja he etsiwät minunkin henkeäni. 1 Kun. k. 19:10.

4. Mutta mitä Jumalan wastaus sanoo hänelle? Minä olen itselleni jättänyt seitsemän tuhatta miestä, jotka ei ole Baalin edessä polweansa taiwuttaneet. 1 Kun. k. 19:18.

5. Niin owat jääneet tälläkin ajalla armon walitsemisen jälkeen. Rom. 9:27.

6. Mutta jos se armosta on, niin ei se ole enää töistä; sillä ei armo muutoin armo olisikaan. Mutta jos se on töistä, niin ei se silleen armo ole; muutoin ei työ enää ole työ. 5 Mos. 9:4. Rom. 4:4, 5.

7. Kuinkasta siis? Jota Israel etsii, sitä ei hän ole saanut; mutta walitut sen owat saaneet, ja ne muut owat paatuneet.
Rom. 9:31.

8. (Niinkuin kirjoitettu on: Jumala on antanut heille uppiniskaisen hengen, silmät, ettei he näkisi, ja korwat, ettei he kuulisi) tähän päiwään asti.
Es. 6:9. l. 29:10. Matth. 13:14. Joh. 12:40. Ap. T. 28:26.

9. Ja Dawid sanoo: heidän pöytänsä tulkoon heille paulaksi, ja satimeksi, ja pahennukseksi, ja kostoksi. Ps. 69:23.

10. Heidän silmänsä soetkoon, ettei he näkisi, ja taita aina heidän selkänsä!

11. Niin minä siis sanon: owatko he sentähden heitänsä loukanneet, että heidän piti lankeeman? Pois se! waan heidän lankeemisestansa tapahtui pakanoille autuus, että hän sais heitä kiiwaaksi heidän tähtensä.
Matth. 22:8, 9. Ap. T. 13:46.

12. Mutta jos heidän lankeemisensa on maailman rikkaus, ja heidän wähennöksensä on pakanain rikkaus; kuinka paljon enämmin heidän täydellisyytensä?

13. Sillä teille pakanoille minä puhun: että minä pakanain apostoli olen, ylistän minä minun wirkaani;
Ap. T. 9:15. l. 13:2. l. 22:21. Rom. 15:16. Gal. 1:16. l. 2:2, 8. Eph. 3:8. 1 Tim. 2:7. 2 Tim. 1:11.

14. Jos minä taitaisin jollakin tawalla niitä, jotka minun lihani owat, kiiwaaksi saada ja muutamatkin heistä autuaaksi saattaa.
Jud. Ep. w. 22:23.

15. Sillä jos heidän hyljäämisensä on maailman sowinto, mitästä heidän korjaamisensa muuta on kuin elämä kuolluista?

16. Sillä jos alku on pyhä, niin on myös koko taikina, ja jos juuri on pyhä, niin owat myös oksat.

17. Mutta jos muutamat oksista owat murtuneet, ja sinä, joka metsäöljypuu olit, olet niihin jälleen istutettu, ja olet siitä juuresta ja sen öljypuun lihawuudesta osalliseksi tullut, Jer. 11:16.

18. Niin älä ylpeile oksia wastaan; mutta jos sinä heitä wastaan ylpeilet, niin tiedä, ettet sinä juurta kanna, waan juuri kantaa sinua.
19. Niin sinä sanot: oksat owat murtuneet, että minun piti siihen jälleen istutettaman.
20. Oikein: he owat murtuneet heidän epäuskonsa tähden, mutta sinä pysyt uskon kautta: älä ole röykkiä, waan pelkää.

San. l. 28: 14. Es. 66: 2. Rom. 12: 16. Phil. 2: 12.

21. Sillä jos ei Jumala luonnollisia oksia armahtanut, katso, ei hän sinuakaan armahda.
22. Sentähden katso tässä Jumalan hywyyttä ja ankaruutta: ankaruutta niissä, jotka lankesiwat, mutta hywyyttä itse sinussas, jos sinä ainoastaan hywyydessä pysyt; muutoin sinäkin leikataan pois. Joh. 15: 2.
23. Ja ne jälleen istutetaan, ellei he heidän epäuskossansa pysy; sillä Jumala on woimallinen heitä jälleen istuttamaan.
24. Sillä jos sinä olet luonnollisesta metsäöljypuusta karsittu, ja olet wastoin luontoa hywään öljypuuhun istutettu, kuinka paljon enämmin ne, jotka luonnolliset owat, heidän omaan öljypuuhunsa istutetaan?
25. Sillä en minä tahdo salata teiltä, rakkaat weljet, tätä salaisuutta, (ettette itsellänne ylpeilisi) että paatumus on puolittain Israelille tullut, siihen asti kuin pakanain täydellisyys tulis. Luc. 21: 24.
26. Ja niin kaikki Israel pitää autuaaksi tuleman, niinkuin kirjoitettu on: se tulee Zionista, joka päästää ja jumalattoman menon Jakobista kääntää pois. Es. 59: 20.
27. Ja tämä on minun liittoni heidän kanssansa, koska minä otan pois heidän syntinsä. Es. 27: 9. Jer. 31: 31, ꝛc. Hebr. 8: 8. l. 10: 16.
28. Ewangeliumin puolesta tosin owat he wiholliset teidän tähtenne; mutta walitsemisen puolesta rakastetaan heitä isäin tähden.
29. Sillä ei Jumala lahjojansa ja kutsumustansa kadu.
30. Sillä niinkuin ette tekään muinaan Jumalan päälle uskoneet, waan nyt te olette laupiuden heidän epäuskonsa kautta saaneet; Gal. 4: 8.
31. Niin ei he ole myös nyt uskoneet sitä laupiutta, kuin teille on tapahtunut, että heillenkin laupius tapahtuis.
32. Sillä Jumala on kaikki epäuskon ala sulkenut, että hän kaikkia armahtais.

Rom. 3: 9, 19, 23. Gal. 3: 22.

33. O sitä Jumalan rikkauden, ja wiisauden, ja tunnon sywyyttä! kuinka tutkimattomat owat hänen tuomionsa ja käsittämättömät hänen tiensä! Job. 11: 7. l. 36: 22.
34. Sillä kuka on Herran mielen tiennyt? Eli kuka on hänen neuwonantajansa ollut?

Ps. 92: 6. Es. 40: 13. Jer. 23: 18. 1 Cor. 2: 16.

35. Eli kuka on hänelle jotakin ennen antanut, jota hänelle pitäis jälleen maksettaman? Job. 41: 2.
36. Sillä hänestä ja hänen kauttansa ja hänessä owat kaikki: hänelle olkoon kunnia ijankaikkisesti, amen!

San. l. 16: 4. 1 Cor. 8: 6. Col. 1: 16.

12 Luku.

Kehoitus weljelliseen rakkauteen kaikissa menoissa.

Niin neuwon minä teitä, rakkaat weljet, Jumalan sydämellisen laupiuden kautta, että te antaisitte teidän ruumiinne eläwäksi, pyhäksi ja Jumalalle otolliseksi uhriksi, joka on teidän toimellinen jumalanpalweluksenne. Rom. 6: 13, 16. 1 Piet. 2: 5. 1 Joh. 2: 15.
2. Ja älkäät sowittako teitänne tämän maailman muodon jälkeen, waan muuttakaat teitänne teidän mielenne uudistuksen kautta, että te koettelisitte, mikä Jumalan hywä, otollinen ja täydellinen tahto olis.

Eph. 1: 18. l. 4: 23. l. 5: 10, 17. 1 Thess. 4: 3. l. 5: 5—18.

3. Sillä minä sanon sitä armosta, kuin minulle annettu on, jokaiselle kuin teidän seassanne on, ettei yksikään itsestänsä enämpi pitäisi kuin hänen tulee pitää; waan pitäkään kohtuullisesti itsestänsä sen jälkeen kuin Jumala on kullenkin uskon mitan jakanut. Rom. 1: 5. 1 Cor. 3: 10. l. 12: 7, 11. Eph. 4: 7.
4. Sillä niinkuin meillä on yhdessä ruumiissa monta jäsentä, mutta ei kaikilla jäsenillä ole yhtäläinen työ;

1 Cor. 12: 12. Eph. 4: 16.

5. Niin mekin olemme monta yksi ruumis Kristuksessa, mutta keskenämme olemme me toinen toisemme jäsenet.

1 Cor. 12: 27. Eph. 1: 23. l. 5: 23. Col. 1: 24.

6. Ja meillä owat moninaiset lahjat sitä armosta, kuin meille annettu on. Jos jollakin on prophetia, niin olkoon uskon kansa yhteinen. 1 Cor. 12: 4. 2 Cor. 10: 13. 1 Piet. 4: 10.
7. Jos jollakin on joku wirka, niin pitäkään wirastansa waaria. Jos joku opettaa, niin ottakaan opetuksestansa waarin.

1 Cor. 12: 28. Eph. 4: 11. 1 Piet. 4: 11.

8. Jos joku neuwoo, niin pitäkään neuwostansa waarin. Jos joku antaa, niin antakaan yksikertaisuudessa. Jos joku hallitsee, niin pitäkään siitä murheen. Jos joku armahtaa, niin tehkään sen ilolla.

5 Mos. 15: 7. Matth. 6: 1, ꝛc. 2 Cor. 9: 7. Ap. T. 20: 28. 1 Tim. 5: 17. 1 Piet. 5: 2.

9. Olkoon rakkaus wilpitöin. Wihatkaat pahaa, ja rippukaat kiinni hywässä.

Ps. 34:15. Ps. 37:27. Ps. 97:10. Ps. 139:21. Am. 5:15. 1 Tim. 1:5. 1 Piet. 1:22. l. 4:8. 1 Joh. 4:7.

10. Weljellinen rakkaus olkoon sydämellinen teidän keskenänne. Ennättäkään toinen toisensa kunniata tekemässä.

Eph. 4:3. Phil. 2:3. Hebr. 13:1. 1 Piet. 2:17. 2 Piet. 1:7.

11. Älkäät olko hitaat töissänne. Olkaat palawat hengessä. Palwelkaat Herraa.

Ilm. k. 3:15.

12. Olkaat toiwossa iloiset, kärsiwälliset murheessa. Olkaat alati rukouksissa.

Luc. 18:1. Rom. 15:13. Eph. 6:18. Col. 4:2. 1 Thess. 5:16, 17. Hebr. 10:36. l. 12:1. Jac. 5:7.

13. Jakakaat omanne pyhäin tarpeeksi. Ottakaat mielellänne huoneeseen.

1 Cor. 16:1. Hebr. 13:2. 1 Piet. 4:9.

14. Siunatkaat wainollisianne: siunatkaat ja älkäät sadatelko.

Matth. 5:44. Luc. 6:28. 1 Cor. 4:12.

15. Iloitkaat iloisten kanssa, ja itkekäät itkewäisten kanssa.

16. Olkaat keskenänne yksimieliset. Älkäät itsestänne paljon pitäkö, waan pitäkäät teitänne nöyräin kaltaisena. Älkäät itseänne ylön wiisaana pitäkö.

Ps. 131:1. San. l. 3:7. Es. 5:21. 1 Cor. 1:10. Phil. 2:2.

17. Älkäät kellenkään pahaa pahalla kostako. Ahkeroitkaat siitä kuin kunniallinen on kaikkein ihmisten edessä. San. l. 20:22.

Matth. 5:39. 1 Cor. 6:7. 2 Cor. 8:21. 1 Thess. 5:15.

18. Jos mahdollinen on, niin paljon kuin teissä on, niin pitäkäät rauha kaikkein ihmisten kanssa. Marc. 9:50. Hebr. 12:14.

19. Älkäät itse kostako, minun rakkaani, waan antakaat (Jumalan) wihan siaa saada. Sillä kirjoitettu on: minun on kosto, minä tahdon kostaa, sanoo Herra.

3 Mos. 19:18. 5 Mos. 32:35. Luc. 6:29. Hebr. 10:30.

20. Sentähden jos sinun wihollises isoo, niin syötä häntä, ja jos hän janoo, niin juota häntä; sillä koskas tämän teet, niin sinä tuliset hiilet hänen päänsä päälle kokoot.

San. l. 25:21. Matth. 5:44.

21. Älä anna sinuas woitettaa pahalta, waan woita sinä paha hywällä.

13 Luku.

Waroitus kuuliaisuuteen esiwaltaa kohtaan, rakkauteen lähimmäistä kohtaan, ja pyhään elämään.

Jokainen olkoon esiwallalle, jolla walta on, alamainen; sillä ei esiwalta ole muutoin kuin Jumalalta: ne wallat, jotka owat, Jumalalta ne säätyt owat.

San. l. 8:15, 16. Dan. 4:22. Tit. 3:1. 1 Piet. 2:13.

2. Sentähden jokainen, kuin itsensä esiwaltaa wastaan asettaa, se on Jumalan säätyä wastaan; mutta ne, jotka wastaan owat, saawat tuomion päällensä.

3. Sillä ne, jotka wallan päällä owat, ei ole hywintekiöille, waan pahoille pelwoksi. Elles tahdo esiwaltaa peljätä, niin tee hywää, ja sinä saat häneltä kiitoksen. 1 Piet. 2:14.

4. Sillä hän on Jumalan palwelia sinun hywäkses. Waan jos sinä pahaa teet, niin pelkää; sillä ei hän miekkaa hukkaan kanna; sillä hän on Jumalan palwelia ja kostaja sille rangaistukseksi, joka pahaa tekee.

5. Sentähden tulee alamainen olla, ei ainoasta wihan tähden, waan myös omantunnon tähden.

6. Sillä sentähden te myös weron maksatte; sillä he owat Jumalan palweliat, joiden senkaltaisista tulee lukua pitää.

7. Niin antakaat siis kaikille, mitä te welwolliset olette: sille wero, jolle wero tulee; sille tulli, jolle tulli tulee; sille pelko, jolle pelko tulee; sille kunnia, jolle kunnia tulee.

Matth. 22:21. Marc. 12:17. Luc. 20:25.

8. Älkäät kellenkään welwolliset olko, waan ainoasta että te toinen toistanne rakastatte; sillä joka toista rakastaa, se on täyttänyt lain. Gal. 5:14.

9. Sillä se: ei sinun pidä huorin tekemän; ei sinun pidä tappaman; ei sinun pidä warastaman; ei sinun pidä wäärää todistusta sanoman; ei sinun pidä himoitseman, ja mitä muuta käskyä on, se tähän sanaan suljetaan: sinun pitää rakastaman lähimmäistäs niinkuin itseäs.

2 Mos. 20:14, ꝛc. 3 Mos. 19:18. 5 Mos. 5:18. Matth. 19:18. l. 22:39. Marc. 12:31.

10. Ei rakkaus tee lähimmäiselle mitään pahaa; sentähden on rakkaus lain täyttämys.

Matth. 22:40. 1 Tim. 1:5. Jac. 2:8.

11. Ja että me sen tiedämme, nimittäin ajan, että nyt on aika unesta nousta; sillä meidän autuutemme on nyt lähempänä kuin silloin, koska me uskoimme.

1 Cor. 15:34. Eph. 5:14. 1 Thess. 5:6.

12. Yö on kulunut, ja päiwä on tullut; sentähden hyljätkäämme pimeyden työt, ja pukekaamme meitämme walkeuden sota-aseilla. Eph. 5:11. l. 6:13, 14. Col. 3:8. 1 Thess. 5:5.

13. Waeltakaamme soweliaasti niinkuin päiwällä: ei ylönsyömisessä, eikä juopumisessa, ei kammioissa, eikä haureudessa, ei riidassa ja kateudessa. San. l. 23:20. Luc. 21:34.

1 Cor. 6:9, 10. Gal. 5:21. Eph. 5:5. Phil. 4:8. Jac. 3:14.

14. Waan pukekaat päällenne Herra Jesus Kristus, ja älkäät holhoko ruumistanne haureuteen.

Gal. 3:27. l. 5:16. 1 Piet. 2:11. 1 Joh. 2:16. Ilm. k. 16:15.

14 Luku.

Neuwo heikkoin suhteen uskossa.

Heikkouskoista korjatkaat, ei kamppausten riidoissa. Rom. 15:1, 7. 1 Cor. 8:9, 11. l. 9:22.

2. Yksi kyllä uskoo saawansa kaikkinaista syödä, waan heikko syö kaalia.

3. Joka syö, älkään sitä katsoko ylön, joka ei syö: ja se, joka ei syö, älkään tuomitko sitä, kuin syö; sillä Jumala on hänen ottanut wastaan. Col. 2:16.

4. Kuka sinä olet, joka toisen palweliata tuomitset? Omalle isännällensä hän seisoo eli lankee. Mutta hän taitaan ojettaa ylös; sillä Jumala on woimallinen häntä ojentamaan. Jac. 4:12.

5. Yksi eroittaa yhden päiwän toisesta, toinen pitää kaikki päiwät yhtäläisenä: jokainen olkoon wahwa omassa mielessänsä. Gal. 4:10.

6. Joka päiwää tottelee, sen hän Herralle tekee: ja joka ei päiwää tottele, se myös sen Herralle tekee. Joka syö, hän syö Herralle; sillä hän kiittää Jumalata; ja joka ei syö, se ei syö Herralle, ja kiittää Jumalata. 1 Cor. 10:31. 1 Tim. 4:3.

7. Sillä ei yksikään meistä itsellensä elä, eikä yksikään itsellensä kuole. 1 Piet. 4:2.

8. Sillä jos me elämme, niin me Herralle elämme; jos me kuolemme, niin me Herralle kuolemme. Sentähden joko me elämme eli kuolemme, niin me Herran omat olemme. Gal. 2:20.

9. Sillä sentähden on myös Kristus kuollut ja nousnut ylös ja jälleen eläwäksi tullut, että hän olis kuolleitten ja eläwitten Herra. 2 Cor. 5:15.

10. Mutta miksi sinä weljes tuomitset? Eli miksi sinä weljes katsot ylön? sillä me asetetaan kaikki Kristuksen tuomioistuimen eteen. Matth. 25:31. 1 Cor. 5:10.

11. Sillä kirjoitettu on: niin totta kuin minä elän, sanoo Herra, minua pitää kaikki polwet kumartaman, ja kaikki kielet pitää Jumalan tunnustaman. Es. 45:23. Phil. 2:10.

12. Sentähden jokaisen meistä pitää edestänsä Jumalalle luwun tekemän. Matth. 12:36. 1 Cor. 3:8. Gal. 6:5.

13. Älkäämme siis tästedes toinen toistamme tuomitko, waan tuomitkaat paremmin niin, ettei yksikään weljensä eteen pane loukkausta eli pahennusta. Matth. 18:7, 8, 9. 1 Cor. 10:32. 2 Cor. 6:3.

14. Minä tiedän ja olen wahwa Herrassa Jesuksessa, ettei mitään itsestänsä yhteistä ole, waan joka jotakin yhteiseksi luulee, hänelle se on yhteinen. Ap. T. 10:14, 15. 1 Cor. 8:7. 1 Tim. 4:4. Tit. 1:15.

15. Mutta jos sinun weljes sinun ruuastas surulliseksi tulee, niin et sinä enää waella rakkaudessa. Älä sitä ruuallas kadota, jonka tähden Kristus on kuollut. 1 Cor. 8:10.

16. Sentähden sowittakaat niin, ettei teidän hywyyttänne laitettaisi.

17. Sillä ei Jumalan waltakunta ole ruoka ja juoma, mutta wanhurskaus, ja rauha, ja ilo Pyhässä Hengessä. 1 Cor. 8:8.

18. Sillä joka niissä Kristusta palwelee, hän on Jumalalle otollinen, ja ihmisille kelwollinen.

19. Sentähden noudattakaamme niitä, kuin rauhaan sopiwat, ja sitä, kuin keskenämme parannukseksi tulee.

20. Älä ruuan tähden Jumalan työtä turmele. Kaikki tosin owat puhtaat; waan sille ihmiselle on se paha, joka syö omantuntonsa pahennuksen kanssa. Matth. 15:11. Tit. 1:15.

21. Se on hywä, ettes lihaa söisi, että wiinaa joisi eli jotakin, josta weljes loukkaantuu, taikka pahenee, elikkä heikoksi tulee. 1 Cor. 8:13.

22. Jos sinulla on usko, niin pidä se itsessäs Jumalan edessä. Autuas on, joka ei tee itsellensä omaatuntoa niissä, kuin hän koettelee.

23. Mutta joka sitä epäilee ja kuitenkin syö, se on kadotettu; sillä ei hän syönyt uskossa, mutta kaikki, kuin ei uskosta ole, se on synti.

15 Luku.

Paawali neuwoo hiljaisuuteen, kärsiwällisyyteen ja soweliaisuuteen. Lupaa itse tulla Romiin.

Mutta meidän, jotka wäkewät olemme, tulee heikkoin woimattomuutta kärsiä, eikä itsellemme kelwata. 1 Cor. 9:22. Gal. 6:1.

2. Niin jokainen meistä kelwatkaan lähimmäisellensä siinä, kuin hywä on, parannukseksi. 1 Cor. 9:19. l. 10:24, 32. l. 13:5. Phil. 2:4, 5.

3. Sillä ei Kristuskaan itsellensä kelwannut, waan niinkuin kirjoitettu on: heidän pilkkansa, jotka sinua pilkkasiwat, lankesiwat minun päälleni. Ps. 69:10.

4. Sillä mitä ennen kirjoitettu on, se on meille opiksi kirjoitettu, että meillä kärsiwällisyyden ja Raamattuin lohdutuksen kautta toiwo olis. Rom. 4:23, 24. 1 Cor. 10:11. 2 Tim. 3:16.

5. Mutta kärsiwällisyyden ja lohdutuksen Jumala antakoon teille, että te keskenänne yksimieliset olisitte Jesuksen Kristuksen perään: Rom. 12:16. 1 Cor. 1:10. Phil. 2:2. l. 3:15, 16.

6. Että te yksimielisesti yhdestä suusta kiittäisitte Jumalata ja meidän Herran Jesuksen Kristuksen Isää.
7. Sentähden korjatkaat toinen toistanne, niinkuin Kristuskin on meitä Jumalan kunniaksi korjannut. Rom. 14:1, 3.
8. Mutta minä sanon: Jesus Kristus on ollut ympärileikkauksen palwelia Jumalan totuuden tähden, wahwistamaan sitä lupausta, kuin isille tapahtunut oli.
Matth. 15:24. Ap. T. 3:25, 26.
9. Mutta että pakanat laupiuden edestä Jumalata kiittäisiwät, niinkuin kirjoitettu on: sentähden kiitän minä sinua pakanain seassa, ja weisaan sinun nimelles.
Rom. 11:30. 2 Sam. 22:50. Ps. 18:50.
10. Ja taas hän sanoo: iloitkaat pakanat hänen kansansa kanssa! 5 Mos. 32:43.
11. Ja taas: kiittäkäät Herraa, kaikki pakanat, ja kaikki kansa ylistäkään häntä!
Ps. 117:1.
12. Ja taas sanoo Jesaias: sen pitää oleman Jessen juuren, joka on nousewa pakanoita hallitsemaan, jonka päälle pakanat toiwoman pitää. Es. 11:1, 10. Ilm. k. 5:5. l. 22:16.
13. Mutta toiwon Jumala täyttäköön teitä kaikella riemulla ja rauhalla uskossa, että teillä Pyhän Hengen woiman kautta yltäkylläinen toiwo olis.
14. Mutta minä tiedän hywästi, rakkaat weljeni, teistä, että te olette hywyyttä täynnä, kaikella tuntemisella täytetyt, että te woitte toinen toistanne neuwoa.
1 Cor. 1:5. 1 Piet. 1:12. 1 Joh. 2:21.
15. Minä olen kuitenkin puolittain rohkiasti teidän tykönne, rakkaat weljet, kirjoittanut, niinkuin muistuttain teille sen armon puolesta, kuin minulle Jumalalta on annettu. Rom. 1:5.
16. Että minun pitää oleman pakanain seassa Jesuksen Kristuksen palwelian, Jumalan ewangeliumia uhraamassa, että pakanatkin olisiwat Jumalalle otollinen uhri, Pyhän Hengen kautta pyhitetty.
Ap. T. 9:15. l. 13:2. Rom. 11:13. Gal. 2:7. 1 Tim. 2:7. 2 Tim. 1:11.
17. Sentähden minulla on se, josta minä Jesuksessa Kristuksessa kerskaan, niissä kuin Jumalan owat.
18. Sillä en minä rohkene mitään puhua niistä, kuin ei Kristus minun kauttani waikuttanut pakanain kuuliaisuudeksi, sanalla ja työllä, Rom. 1:5. l. 16:26.
19. Merkkein ja ihmetten woimalla, Jumalan hengen wäellä; niin että minä hamasta Jerusalemista ja niissä ympäri Illyrikoon asti olen kaikki Kristuksen ewangeliumilla täyttänyt.
20. Ja minä olen ollut ahkera ewangeliumia saarnaamaan, joissa Kristuksen nimi ei mainittu ollut, etten minä muukalaisen perustuksen päälle rakentaisi; 1 Cor. 10:15.
21. Waan niinkuin kirjoitettu on: joille ei ensinkään hänestä julistettu ollut, niiden pitää sen näkemän, ja jotka ei kuulleet ole, niiden pitää ymmärtämän. Es. 52:15.
22. Sentähden myös minä olen usein estetty teidän tykönne tulemasta.
Rom. 1:13. 1 Thess. 2:1.
23. Mutta nyt, ettei minun ole näissä maakunnissa enää siaa, ja minä olen jo monta wuotta halannut teidän tykönne tulla, Rom. 1:10. 1 Thess. 3:10.
24. Sentähden koska minä Hispaniaan waellan, niin minä tulen teidän tykönne; sillä minä toiwon, että koska minä sen kautta matkustan, niin minä saan teidän nähdä, ja niin teiltä sinne saatettaisiin; kuitenkin, että minä ennen saisin kerran minuni teistä ilahuttaa.
25. Mutta nyt minä waellan Jerusalemiin pyhille palwelusta tekemään;
Ap. T. 19:21. l. 24:17
26. Sillä ne Macedoniasta ja Achajasta owat mielellänsä Jerusalemin köyhiä pyhiä warten yhteisen awun koonneet.
1 Cor. 16:1. 2 Cor. 8:1. l. 9:2, 12. Gal. 2:9, 10.
27. He owat sen mielellänsä tehneet, niinkuin he siihen heille welkapäätkin owat; sillä jos pakanat owat heidän hengellisestä tawarastansa osallisekst tulleet, niin on kohtuullinen, että he myös heitä heidän ruumiillisella tawarallansa palwelewat.
1 Cor. 9:11. Gal. 6:6.
28. Koska minä siis sen asian päättänyt olen, ja heille tämän hedelmän lukinnut, tahdon minä teidän kauttanne Hispaniaan palata.
29. Mutta minä tiedän, koska minä teidän tykönne tulen, että minä tulen Kristuksen ewangeliumin täydellisellä siunauksella.
Rom. 1:11.
30. Mutta minä neuwon teitä, rakkaat weljet, meidän Herran Jesuksen Kristuksen kautta ja Hengen rakkauden kautta, että te minun kanssani kilwoittelisitte rukouksissa minun edestäni Jumalan tykö: 2 Cor. 1:11.
31. Että minä Judeassa epäuskoisista pelastettaisiin, ja että minun palwelukseni Jerusalemissa olis pyhille otollinen;
2 Thess. 3:2.
32. Että minä ilolla teidän tykönne tulisin

Jumalan tahdon kautta, ja minuani ynnä
teidän kanssanne wirwoittaisin.
Ap. T. 18:21. 1 Cor. 4:19.
33. Mutta rauhan Jumala olkoon teidän
kaikkein kanssanne! Amen.
Phil. 4:9. 1 Thess. 5:23. 2 Thess. 3:16.

16 Luku.

Paawali päättää tämän lähetyskirjan waroituksilla, terwehdyksillä ja kiitoksilla Jumalalle.

Minä annan teidän haltuunne Pheben,
meidän sisaremme, joka on Kenchrean seura-
kunnan palweluspiika:
2. Että te häntä ottaisitte wastaan Her-
rassa, niinkuin pyhäin sopii. Ja olkaat hä-
nelle kaikissa asioissa awulliset, joissa hän
teitä tarwitsee; sillä hän on monelle awulli-
nen ollut, ja itse minulle.
3. Terwehtäkäät Priskillaa ja Aqwilaa,
minun auttajitani Kristuksessa Jesuksessa,
Ap. T. 18:2, 26. 1 Cor. 16:19. 2 Tim. 4:19.
4. (Jotka owat kaulansa minun henkeni
tähden altiiksi antaneet: joita en minä ai-
noasti kiitä, waan kaikki pakanainkin seura-
kunnat.)
5. Niinmyös sitä seurakuntaa, joka heidän
huoneessansa on. Terwehtäkäät Epenetus-
ta, minun rakkaintani, joka on Achajasta
uutinen Kristuksessa.
6. Terwehtäkäät Mariata, joka paljon wai-
waa meistä näki.
7. Terwehtäkäät Andronikusta ja Junias-
ta, minun lankojani ja kanssawankejani, jot-
ka owat kuuluisat apostolitten seassa, jotka
myös oliwat ennen minua Kristuksessa.
8. Terwehtäkäät Ampliasta, minun rakas-
tani Herrassa.
9. Terwehtäkäät Urbanusta, meidän aut-
tajatamme Kristuksessa, ja Stachysta, mi-
nun rakastani.
10. Terwehtäkäät Apellesta, joka on koe-
teltu Kristuksessa. Terwehtäkäät Aristobu-
lin perhettä.
11. Terwehtäkäät Herodiania, minun lan-
koani. Terwehtäkäät Narcissuksen perhettä,
jotka owat Herrassa.
12. Terwehtäkäät Tryphenaa ja Trypho-
saa, jotka työtä tekewät Herrassa. Terweh-
täkäät Persistä, minun rakastani, joka pal-
jon työtä tehnyt on Herrassa.
13. Terwehtäkäät Rufusta, walittua Her-
rassa, ja hänen ja minun äitiäni.
14. Terwehtäkäät Asyncritusta ja Phlego-
nia, Hermasta, Patrobasta, Hermestä ja
weljiä, jotka heidän kanssansa owat.
15. Terwehtäkäät Philologusta ja Julia-
ta, Nereusta ja hänen sisartansa, ja Olym-
pasta, ja kaikkia pyhiä, jotka owat heidän
kanssansa.
16. Terwehtäkäät teitänne keskenänne py-
hällä suunantamisella. Kristuksen seurakun-
nat terwehtäwät teitä.
1 Cor. 16:20. 2 Cor. 13:12. 1 Thess. 5:26. 1 Piet. 5:14.
17. Mutta minä neuwon teitä, rakkaat wel-
jet, että te kawahtaisitte eripuraisuuden ja
pahennuksen matkaan saattajita sitä oppia
wastaan, kuin te oppineet olette: ja wälttä-
käät niitä. Gal. 1:8, 9. Col. 2:8.
1 Tim. 6:3. 2 Tim. 3:2, 5, 6. 2 Joh. w. 10.
18. Sillä ei senkaltaiset Herraa Jesusta
Kristusta palwele, waan omaa watsaansa,
ja wiettelewät makeilla puheillansa ja lieha-
koitsemisellansa yksikertaisten sydämet.
Hes. 13:18. Phil. 3:18, 19. 2 Piet. 2:3.
19. Sillä teidän kuuliaisuutenne on kai-
kille julistettu, jonkatähden minä iloitsen
teidän ylitsenne. Mutta minä tahdon, että
teidän pitää hywässä wiisaat oleman, ja
pahuudessa yksikertaiset.
Matth. 10:16. Rom. 1:8. 1 Cor. 14:20.
20. Mutta rauhan Jumala on tallaawa
saatanan pian teidän jalkainne ala. Mei-
dän Herran Jesuksen Kristuksen armo ol-
koon teidän kanssanne! Amen.
Rom. 15:33. 1 Cor. 16:23. 2 Cor. 13:13.
21. Teitä terwehtäwät Timotheus, mi-
nun auttajani, ja Lucius, ja Jason ja So-
sipater, minun lankoni. Ap. T. 13:1.
l. 16:1. l. 17:5. l. 20:4. Phil. 2:19. 1 Thess. 3:2.
22. Minä Tertius, joka tämän lähetys-
kirjan kirjoitin, terwehdän teitä Herrassa.
23. Teitä terwehtää Gajus, minun ja kai-
ken seurakunnan holhoja. Teitä terwehtää
Erastus, kaupungin rahanhaltia, ja Qwar-
tus weli. Ap. T. 19:22. 2 Tim. 4:20.
24. Meidän Herran Jesuksen Kristuksen
armo olkoon teidän kaikkein kanssanne!
Amen. 1 Thess. 5:28.
25. Mutta hänelle, joka woi teitä wahwis-
taa minun ewangeliumini ja Jesuksen Kris-
tuksen saarnan jälkeen, sen salaisuuden il-
mestyksen jälkeen, joka ijäisiin aikoin on sa-
lattu ollut; Eph. 1:9. l. 3:9, 20. Col. 1:26. 2 Tim. 1:10.
26. Mutta nyt ilmoitettu ja tiettäwäksi
tehty propheetain Raamattuin kautta, ijan-
kaikkisen Jumalan käskyn jälkeen, uskon kuu-
liaisuudeksi, kaikkein pakanain seassa:
Rom. 1:5. l. 15:18. Tit. 1:3. 1 Joh. 1:1.
27. Jumalalle, joka yksinänsä wiisas on,
olkoon kunnia Jesuksen Kristuksen kautta
ijankaikkisesti! Amen! 1 Tim. 1:17. Jud. Ep. w. 25.

Romalaisten tykö,
kirjoitettu Corinthosta, Kenchrean seura-
kunnan palweluspiian Pheben kanssa.

P. Paawalin edellinen Epistola Corinthilaisten tykö.

1 Lukn.

Neuwo yksimielisyyteen Kristuksen opissa. Oma wiisaus. Oikia kerskaaminen.

Paawali, kutsuttu Jesuksen Kristuksen apostoliksi Jumalan tahdon kautta, ja Sosthenes weli, Ap.T.18:17.
2. Sille Jumalan seurakunnalle, joka on Corinthossa, pyhitetyille Kristuksessa Jesuksessa, kutsutuille pyhille ynnä kaikkein niiden kanssa, jotka meidän Herran Jesuksen Kristuksen nimeä awuksensa huutawat, jokaisessa heidän ja meidän siassamme. Joh.17:19. Ap.T.15:9. Eph.1:1. 1 Thess.4:7. 2 Tim.1:9.
3. Armo olkoon teille ja rauha Jumalalta, meidän Isältämme, ja Herralta Jesukselta Kristukselta. Rom.1:7. 2 Cor.1:2. Eph.1:2.
4. Minä kiitän Jumalatani aina teidän tähtenne, sen Jumalan armon edestä, kuin teille Jesuksessa Kristuksessa annettu on: Rom.1:8.
5. Että te olette kaikissa rikkaaksi tehdyt hänessä, kaikessa opissa ja kaikessa tuntemisessa. 1 Cor.12:8. 2 Cor.8:7. Col.1:9.
6. Sillä todistus Kristuksesta on teissä wahwistettu,
7. Niin ettei teiltä jossakussa lahjassa mitään puutu, jotka odotatte meidän Herran Jesuksen Kristuksen ilmoitusta. Phil.3:20. Tit.2:13.
8. Joka myös teitä loppuun asti wahwistaa, että te olisitte nuhteettomat meidän Herran Jesuksen Kristuksen päiwänä. Col.1:22. 1 Thess.3:13. l.5:23. 2 Thess.3:3.
9. Sillä Jumala on uskollinen, jonka kautta te kutsutut olette hänen Poikansa Jesuksen Kristuksen meidän Herran yhteyteen. Joh.15:5. 1 Thess.5:24.
10. Mutta minä neuwon teitä, rakkaat weljet, meidän Herran Jesuksen Kristuksen nimen kautta, että te kaikki yhdenkaltaisen puheen pitäisitte, ja ettei teidän seassanne eriseuroja olisi, waan olkaat sowitetut yhdessä mielessä ja yhdessä neuwossa. Rom.12:16. l.15:5. Eph.4:3. Phil.2:2. l.3:15,16. 1 Piet.3:8.
11. Sillä minun korwilleni on tullut teistä, rakkaat weljet, Chloen perheen kautta, että riidat owat teillä keskenänne.
12. Niin minä sanon sitä, että kukin teistä sanoo: minä olen Paawalin, minä olen Apollon, minä Cephaksen, minä Kristuksen. Joh.1:42. Ap.T.18:24. 1 Cor.3:4.
13. Lieneekö Kristus jaettu, wai onko Paawali teidän edestänne ristiinnaulittu? eli oletteko te Paawalin nimeen kastetut?
14. Minä kiitän Jumalata, etten minä ole yhtään teistä kastanut, waan Krispuksen ja Gajuksen: Ap.T.18:8. Rom.16:23.
15. Ettei kenkään saa sanoa, että minä minun nimeeni ketään kastin.
16. Minä kastin myös Stephanan perheen; sitte en minä tiedä, jos minä jonkun muun kastanut olen. 1 Cor.16:15,17.
17. Sillä ei Kristus minua lähettänyt kastamaan, waan ewangeliumia saarnaamaan, ei sanan wiisaudella, ettei Kristuksen risti turhaan menisi. 1 Cor.2:1,4,13. 2 Piet.1:16.
18. Sillä se puhe rististä on niille hulluus, jotka kadotetaan; mutta meille, jotka autuaaksi tulemme, on se Jumalan woima. 1 Cor.4:10. Rom.1:16.
19. Sillä kirjoitettu on: minä kadotan wiisasten wiisauden, ja ymmärtäwäisten ymmärryksen minä hyljään. Joh.5:12,13. Es.29:14.
20. Kussasta on wiisas? kussasta on kirjanoppinut? kussasta tämän maailman tutkia on? Eikö Jumala ole tämän maailman wiisautta hulluudeksi tehnyt? Joh.12:17. Es.33:18. Rom.1:22.
21. Sillä että Jumalan wiisaudessa ei maailma tuntenut Jumalata wiisauden kautta, niin kelpasi Jumalalle tyhmän saarnan kautta niitä wapahtaa, jotka sen uskowat; Matth.11:25. Luc.10:21. Rom.1:21,28.
22. Sentähden että Judalaiset merkkiä anowat, ja Grekiläiset wiisautta etsiwät. Matth.12:38. l.16:1. Joh.4:48. l.6:30.
23. Mutta me saarnaamme ristiinnaulitun Kristuksen Judalaisille pahennukseksi, ja Grekiläisille hulluudeksi. Joh.6:60,66. 1 Cor.2:14.
24. Mutta kutsutuille sekä Judalaisille että Grekiläisille saarnaamme me Kristuksen Jumalan woimaksi ja Jumalan wiisaudeksi. Rom.1:16.
25. Sillä Jumalan hulluus on wiisaampi kuin ihmiset, ja Jumalan heikkous on wäkewämpi kuin ihmiset.

26. Te näette, rakkaat weljet, teidän kutsu=
misenne, ettei monta lihallista wiisasta, ei
monta woimallista, ei myös monta suures=
ta suwusta, Joh. 7:48. 1 Cor. 2:8.
27. Waan ne, kuin maailman edessä hul=
lut owat, on Jumala walinnut, että hän
wiisaat häpiään saattais, ja ne, kuin heikot
owat maailman edessä, on Jumala walin=
nut, että hän wäkewät häpiään saattais;
Matth. 11:25. Jac. 2:5.
28. Ja ne alimmaisesta suwusta ja ylön=
katsotut maailmassa on Jumala walinnut,
ja ne, kuin ei mitään ole, että hän ne, jotka
jotakin owat, turhaksi tekis;
29. Ettei hänen edessänsä yksikään liha
kerskaisi. Rom. 3:27. Eph. 2:9.
30. Mutta te olette hänestä Kristuksessa
Jesuksessa, joka meille on Jumalalta tehty
wiisaudeksi, ja wanhurskaudeksi, ja pyhityk=
seksi, ja lunastukseksi:
Jer. 23:5. Joh. 17:19. Rom. 4:25. Eph. 1:7. Col. 2:3.
31. Että niinkuin kirjoitettu on: joka itseän=
sä kerskaa, hän kerskatkaan itseänsä Herras=
sa. Es. 65:16. Jer. 9:23, 24. 2 Cor. 10:17.

2 Luku.

Jumalan sanan yksinkertaisuus on maailmallista wiisautta korkiampi.

Ja, rakkaat weljet! koska minä teidän ty=
könne tulin, en minä tullut korkeilla sanoilla,
enkä sywällä wiisaudella ilmoittamaan teille
Jumalan todistusta. Ap. T. 18:1. 1 Cor. 1:17.
2. Sillä en minä itseäni pitänyt teidän
seassanne mitäkään tietäwäni, waan ai=
noasti Jesuksen Kristuksen ja sen ristiin=
naulitun. Gal. 6:14.
3. Ja minä olin teidän kanssanne heikkou=
dessa, ja pelwossa, ja suuressa wapistuk=
sessa.
2 Cor. 10:10. l. 11:30. l. 12:5, 9. Gal. 4:13. Phil. 2:12.
4. Ja minun puheeni ja saarnani ei ollut
kaunistetuissa sanoissa ihmisten wiisauden
jälkeen, mutta hengen ja woiman osoituk=
sessa;
5. Ettei teidän uskonne olisi ihmisten wii=
saudessa, mutta Jumalan woimassa.
2 Cor. 4:7.
6. Mutta me puhumme siitä wiisaudesta,
kuin on täydellisten tykönä, ei tämän maa=
ilman wiisaudesta, eikä tämän maailman
päämiesten, jotka hukkuwat. Jac. 3:15.
7. Waan me puhumme siitä salatusta Ju=
malan wiisaudesta, jonka Jumala on ennen
maailman alkua säätänyt meidän kunniak=
semme; Joh. 28:21.
Rom. 16:25. 1 Cor. 4:1. Eph. 3:9. Col. 1:26. 2 Tim. 1:9.
8. Jota ei yksikään tämän maailman pää=
miehistä tuntenut; sillä jos he olisiwat tun=
teneet, niin ei he olisi kunnian Herraa ris=
tiinnaulinneet.
Matth. 11:25. Joh. 7:48. l. 16:3. Ap. T. 3:17. l. 13:27.
2 Cor. 3:14. 1 Tim. 1:13.
9. Waan niinkuin kirjoitettu on: joita ei
silmä ole nähnyt, eikä korwa ole kuullut, ja
ei ihmisen sydämeen ole astunut, joita Ju=
mala on niille walmistanut, jotka häntä ra=
kastawat. Es. 64:4. 1 Cor. 1:23.
10. Mutta meille on Jumala sen ilmoitta=
nut Henkensä kautta; sillä Henki kaikki tut=
kistelee, Jumalan sywyydetkin.
Matth. 13:11. l. 16:17. 2 Cor. 3:18. 1 Joh. 2:27.
11. Sillä kuka ihminen tietää, mitä ihmi=
sessä on, waan ihmisen henki, joka hänessä
on? Niin myös ei yksikään tiedä mitä Ju=
malassa on, waan Jumalan Henki.
San. l. 20:27. Jer. 17:19.
12. Mutta en me ole saaneet tämän maa=
ilman henkeä, waan sen hengen, joka Ju=
malasta on, että me tietäisimme, mitä meille
Jumalalta annettu on, Rom. 8:15.
13. Jota me myös puhumme, ei niillä sa=
noilla, kuin inhimillinen wiisaus opettaa,
waan niillä, kuin Pyhä Henki opettaa, ja
me tuomitsemme hengelliset asiat hengelli=
sesti. 2 Piet. 1:16.
14. Mutta ei luonnollinen ihminen ym=
märrä niitä, kuin Jumalan Hengen owat;
sillä ne owat hänelle hulluus, ja ei taida
käsittää, sillä ne hengellisesti tuomitaan.
Rom. 8:7.
15. Mutta hengellinen tuomitsee tosin kaik=
kia, waan ei hän keltäkään tuomita.
16. Sillä kuka on tiennyt Herran mielen,
joka tahtoo hänelle neuwoa antaa? Mutta
meillä on Kristuksen mieli.
Job. 15:8. Es. 40:13. Jer. 23:18. Rom. 11:34.

3 Luku.

Sanan istuttaminen, kaswo. Jumalan templi on pyhä.

Ja, rakkaat weljet, en minä tainnut teille
puhua niinkuin hengellisille, waan niinkuin
lihallisille, niinkuin lapsille Kristuksessa.
2. Rieskaa minä olen teille juoda antanut,
ja en ruokaa; sillä et te sitä wielä woineet,
ja et te wielä nytkään woi. Hebr. 5:12, 13.
3. Sillä te olette wielä lihalliset, sillä niin
kauwan kuin teidän seassanne kateus ja rii=
ta ja eripuraisuus on, ettekö te ole lihalliset,
ja waella ihmisten tawan jälkeen?
1 Cor. 1:11. Gal. 5:19, 20. Jac. 3:16.
4. Sillä koska joku sanoo: minä olen Paa=
walin, ja toinen: minä Apollon; ettekö te
siis ole lihalliset? 1 Cor. 1:12.

5. Mitästä Paawali on, ja mikä Apollo
muuta kuin palweliat, joiden kautta te olette
uskoneet, ja niinkuin Jumala kullenkin an=
tanut on? Ap. T. 18:24. 1 Cor. 16:12.
6. Minä olen istuttanut, Apollo on kasta=
nut; mutta Jumala on kaswon antanut.
Ap. T. 18:26. l. 19:1.
7. Niin ei se mitään ole, joka istuttaa, eikä
se, joka kastaa, waan Jumala, joka kaswon
antaa.
8. Mutta se, joka istuttaa, ja se, joka kas=
taa, owat yhtä: kumpikin saa palkkansa
työnsä jälkeen.
Ps. 62:13. Jer. 17:10. l. 32:19. Matth. 16:27.
Rom. 2:6. Gal. 6:5. Ilm. k. 2:23. l. 22:12.
9. Sillä me olemme Jumalan apulaiset:
te olette Jumalan pelto ja Jumalan raken=
nus. 2 Cor. 6:1. Eph. 2:20, 21.
10. Sen Jumalan armon jälkeen, kuin
minulle annettu on, olen minä perustuksen
laskenut, niinkuin taitawa rakentaja, waan
toinen sen päälle rakentaa; mutta katsokaan
jokainen, kuinka hän sen päälle rakentaa.
Rom. 1:5. l. 15:20.
11. Sillä muuta perustusta ei taida yksi=
kään panna, waan sen, kuin pantu on, joka
on Jesus Kristus.
Es. 28:16. Matth. 16:18. Eph. 2:20. 1 Piet. 2:7.
12. Jos nyt joku rakentaa tämän perus=
tuksen päälle kultaa, hopiata, kalleita kiwiä,
puita, heiniä, olkia:
13. Jokaisen teko tulee julkiseksi; sillä se
päiwä sen on selittäwä, joka tulessa ilmaan=
tuu: ja minkäkaltainen kunkin teko on, sen
tuli koettelee. Es. 48:10. 1 Piet. 1:7. l. 4:12.
14. Jos jonkun teko pysyy, kuin hän sen
päälle rakentanut on, niin hän saa palkan:
15. Jos jonkun teko palaa, niin hän saa
wahingon; mutta hän tulee itse autuaaksi,
kuitenkin niinkuin tulen kautta.
16. Ettekö te tiedä teitänne Jumalan temp=
liksi, ja että Jumalan Henki asuu teissä?
1 Cor. 6:19. 2 Cor. 6:16. Eph. 2:21, 22. Hebr. 3:6.
1 Piet. 2:5.
17. Jos joku Jumalan templin turmelee,
sen Jumala turmelee; sillä Jumalan templi
on pyhä, niinkuin tekin olette.
18. Älkään kenkään itseänsä pettäkö: jos
joku teistä itsensä luulee wiisaaksi tässä maa=
ilmassa, se tulkoon tyhmäksi, että hän wii=
saaksi tulis. San. l. 3:7. Es. 5:21.
19. Sillä tämän maailman wiisaus on
hulluus Jumalan tykönä. Sillä kirjoitettu
on: hän käsittää taitawat kawaluudessansa.
Job. 5:13.
20. Ja taas: Herra tietää wiisasten aja=
tukset, että ne turhat owat. Ps. 94:11.
21. Sentähden älkään yksikään ihmisistä
kerskatko; sillä kaikki owat teidän omanne:
22. Joko se olis Paawali eli Apollo, eli
Cephas, taikka maailma, eli elämä, eli kuo=
lema, taikka nykyiset eli tulewaiset: kaikki
owat teidän;
23. Mutta te olette Kristuksen, waan Kris=
tus on Jumalan. 1 Cor. 11:3.

4 Luku.

Uskollisten opettajain arwo Jumalan ja maailman edessä.

Jokainen pitäköön meitä Kristuksen pal=
welioina, ja Jumalan salaisuutten huoneen=
haltioina. 2 Cor. 4:5. l. 6:4. Col. 1:25. Tit. 1:7.
2. Mutta ainoasta se huoneenhaltiain
seassa etsitään, että joku uskolliseksi löyttäi=
siin. Luc. 12:42.
3. Mutta wähän minä sitä tottelen, että
minä teiltä tuomitaan, eli inhimilliseltä
päiwältä: ja en minä itsekään tuomitse mi=
nuani;
4. Sillä en minä tiedä mitään kanssani;
mutta en minä sentähden wanhurskautettu
ole, waan Herra on se, joka minun tuomitsee.
2 Mos. 34:7. Job. 9:2. Ps. 130:3. Ps. 143:2.
Rom. 4:2.
5. Sentähden älkäät tuomitko ennen aikaa,
siihen asti kuin Herra tulee, joka nekin wal=
keuteen saattaa, kuin pimeydessä peitetyt
owat, ja ilmoittaa sydänten aiwoitukset: ja
silloin kukin saa kunnian Jumalalta.
Dan. 7:10. Matth. 7:1. Rom. 2:1. Ilm. k. 20:12.
6. Mutta näitä, rakkaat weljet, olen minä
minustani ja Apollosta ulostoimittanut tei=
dän tähtenne, että te meistä oppisitte, ettei
kenkään enämpää itsestänsä ajattelisi kuin
kirjoitettu on, ettei yksikään teistä toistansa
wastaan pidä jonkun tähden itseänsä pai=
suttaman. San. l. 3:7. Rom. 12:3.
7. Sillä kuka sinun eroittaa? Taikka mitä
sinulla on, jota et sinä ole saanut? Jos sinä
siis saanut olet, mitäs kerskaat niinkuin et
sinä saanut olisi?
Joh. 3:27. Rom. 12:6. 1 Piet. 4:10. Jac. 1:17.
8. Jo te olette rawitut, jo te olette rikas=
tuneet; ilman meitä te wallitsette: ja o, jos=
ka te tosin wallitsisitte, että mekin teidän
kanssanne wallitsisimme!
9. Sillä minä luulen, että Jumala on
meitä wiimeisiä apostoleita asettanut eteen
niinkuin surmattawia; sillä me olemme maa=
ilmalle, ja enkeleille, ja ihmisille ihmeeksi
tulleet. Ps. 44:23.
Rom. 8:36. 1 Cor. 15:8, 9, 10. Eph. 3:8. Hebr. 10:33.
10. Me olemme tomppelit Kristuksen täh=
den, mutta te toimelliset Kristuksessa: me

heikot, mutta te wäkewät: te kunnialliset, mutta me katsotut ylön.

1 Cor. 2:3. 2 Cor. 13:9. 2 Thess. 3:7.

11. Hamaan tähän hetkeen asti kärsimme me nälkää ja janoa, ja olemme alasti, ja meitä lyödään korwalle, ja ei meillä ole wahwaa asuinsiaa;

Ap. T. 23:2. 2 Cor. 4:8. l. 11:23.

12. Ja me näemme waiwaa, työtä tehden omilla käsillämme. Koska meitä soimataan, niin me hywästi lausumme: koska meitä wainotaan, niin me kärsimme.

Matth. 5:44. Luc. 6:28. l. 23:34. Ap. T. 7:60. l. 18:3. l. 20:34. Rom. 12:14. 1 Thess. 2:9. 2 Thess. 3:8.

13. Koska meitä pilkataan, niin me rukoilemme: me olemme tulleet niinkuin maailman tunkioksi, ja kaikkein saastaisuudeksi tähän päiwään asti. Wal. w. 3:45.

14. En minä näitä kirjoita häwäistäkseni teitä, waan minä neuwon teitä niinkuin minun rakkaita lapsiani. 1 Thess. 2:11.

15. Sillä ehkä teillä olis kymmenen tuhatta opettajata Kristuksessa, niin ei teillä kuitenkaan ole monta isää; sillä minä olen teitä Kristuksessa Jesuksessa siittänyt Ewangeliumin kautta.

Ap. T. 18:11. Gal. 4:19. Philem. w. 10.

16. Sentähden neuwon minä teitä, olkaat minun tawoittajani.

1 Cor. 11:1. Phil. 3:17. 1 Thess. 1:6. 2 Thess. 3:9.

17. Sentähden lähetin minä teille Timotheuksen, joka on minun rakas ja uskollinen poikani Herrassa, joka pitää muistuttaman teille minun tieni, jotka owat Kristuksessa, niinkuin minä joka paikassa kaikissa seurakunnissa opetan. 1 Tim. 1:2. 2 Tim. 1:2.

18. Mutta muutamat owat teistä paisuneet, niinkuin en minä teidän tykönne tulewa olisikaan.

19. Mutta ennen paljoa aikaa tulen minä teidän tykönne, jos Herra tahtoo, ja tahdon tietää, ei niiden paisuneitten sanoja, mutta woimaa. Ap. T. 18:21. Rom. 15:32. Jac. 4:15.

20. Sillä Jumalan waltakunta ei ole puheessa, waan woimassa. 1 Cor. 2:4.

21. Kumman te tahdotte: että minä tulen witsalla teidän tykönne, taikka rakkaudella ja hengen siweydellä? 2 Cor. 10:2. l. 13:10.

5 Luku.

Pahuuden hapatus kielletään.

Täydellisesti kuuluu teidän seassanne huoruus, ja senkaltainen huoruus, josta ei pakanatkaan sanoa tiedä, niin että joku isänsä emäntää pitää. 3 Mos. 18:8. 5 Mos. 27:20.

2. Ja te olette paisuneet, ja miksei enämmin murhehtineet, että se, joka senkaltaisen työn tehnyt on, teidän seastanne otettaisiin pois.

3. Mutta minä tosin, joka niinkuin ruumiin puolesta poissa ollen, kuitenkin hengessä tykönä ollen, olen jo niinkuin tykönä olewa sen tuominnut, että hän, joka sen niin tehnyt on, Col. 2:5.

4. Meidän Herran Jesuksen Kristuksen nimeen, teidän kokoontulemisessanne, ynnä minun henkeni kanssa, meidän Herran Jesuksen Kristuksen woimalla,

Matth. 16:19. Joh. 20:23.

5. Annetaan saatanan haltuun lihan kadotukseksi, että henki autuaaksi tulis Herran Jesuksen päiwänä. 1 Tim. 1:20.

6. Ei ole teidän kerskauksenne hywä: ettekö te tiedä, että wähä hapatus kaiken taikinan hapattaa? Gal. 5:9. Jac. 4:16.

7. Sentähden peratkaat se wanha taikina, että te olisitte uusi taikina, niinkuin te happamattomat olette; sillä meidän pääsiäislampaamme on meidän edestämme uhrattu, joka on Kristus.

Es. 53:7. Joh. 1:29, 36. 1 Cor. 15:3. 1 Piet. 1:19.

8. Sentähden pitäkäämme juhlaa, ei wanhassa hapatuksessa, eikä pahuuden ja wääryyden hapatuksessa, waan wakuuden ja totuuden happamattomassa taikinassa.

2 Mos. 12:3, 15. 5 Mos. 16:3.

9. Minä olen teille lähetyskirjassa kirjoittanut, ettei teidän pitäisi sekaantuman huorintekiäin kanssa;

2 Cor. 6:14. Eph. 5:11. 2 Thess. 3:14.

10. Ja ei kaiketi tämän maailman huorintekiäin kanssa, eli ahneitten, eli raateliain, eli epäjumalten palwelioitten; sillä niin tulis teidän maailmasta paeta pois.

11. Mutta nyt minä olen kirjoittanut, ettei teidän pidä heihin sekaantuman, jos joku, joka weljeksi kutsutaan, olis huorintekiä, taikka ahne, eli epäjumalten palwelia, taikka pilkkaaja, eli juomari, taikka raatelia; älkäät senkaltaisen kanssa syökö:

Matth. 18:17. Rom. 16:17. 2 Thess. 3:6.

12. Sillä mitä minun tulee tuomita niitä, jotka ulkona owat? Ettekö te niitä tuomitse, jotka sisällä owat?

13. Mutta Jumala ne tuomitsee, jotka ulkona owat. Ajakaat itsekin paha pois tykönne. 5 Mos. 13:5. l. 22:21, 22, 24.

6 Luku.

Kielletään riitelemästä. Muistutus, mitä wäärintekiäin palkka on. Haureuden häpiä.

Miksi joku teistä, jolla on toisen kanssa jotakin asiata, rohkenee riidellä wääräin, ja ei pyhäin edessä?

2. Ettekö te tiedä, että pyhät pitää maailmaa tuomitseman? Ja jos maailma pitää teidän kauttanne tuomittaman, ettekö te siis kelpaa pienempiä asioita tuomitsemaan?

Matth. 19:28. Luc. 22:30.

3. Ettekö te tiedä, että meidän pitää enkeleitäkin tuomitseman? kuinka siis ei ajallisia asioita?

4. Koska siis teillä on jotakuta asiata ajallisesta hywyydestä, niin te otatte ne, jotka seurakunnasta owat katsotut ylön, ja asetatte tuomariksi.

5. Teille minä sanon näitä häpiäksi: eikö niin yhtään wiisasta ole teidän seassanne, joka taitais tuomita weljeinsä wälillä?

6. Waan weli riitelee weljensä kanssa, ja sittekin uskottoman edessä.

7. Niin on siis kaiketi wika teidän seassanne, että te toinen toisenne kanssa käytte oikeuden eteen. Miksette paremmin wääryyttä kärsi? Miksette ennen suo teitänne wahingoittaa? San. l. 20:22. Matth. 5:39.

Luc. 6:29. Rom. 12:17, 19. 1 Thess. 4:6. l. 5:15.

8. Waan te itse wääryyden ja wahingon teette, ja semminkin teidän weljillenne.

9. Ettekö te tiedä, ettei wäärät pidä Jumalan waltakuntaa perimän? Älkäät eksykö; eikä huorintekiäin, eikä epäjumalten palweliain, eikä salawuoteisten, eikä pehmiäin, eikä miesten kanssa makaajitten,

10. Eikä warasten, eikä ahnetten, eikä juomaritten, eikä pilkkaajitten, eikä raateliain pidä Jumalan waltakuntaa perimän.

Gal. 5:19, 20, 21. Eph. 5:5. 1 Tim. 1:9.

11. Ja senkaltaiset te muutamat olitte; mutta te olette pestyt, te olette pyhitetyt, te olette wanhurskaaksi tulleet Herran Jesuksen nimen kautta ja meidän Jumalamme hengen kautta. Eph. 2:1, 2, 3. l. 5:8. Col. 3:7. Tit. 3:3.

12. Kaikissa on minulla walta, waan ei kaikki ole hywäksi: kaikissa on minulla walta, mutta en minä kenenkään alamainen ole.

1 Cor. 10:23.

13. Ruoka on watsalle säätty, ja watsa ruualle; mutta Jumala on tämän ja sen hukuttawa. Ei ruumis ole säätty huoruuteen, waan Herralle, ja Herra ruumiille.

Matth. 15:17. Rom. 14:17.

14. Mutta Jumala on Herran herättänyt, niin hän on myös meitäkin woimallansa herättäwä.

Ap. T. 2:24, 32. Rom. 6:5, 8. l. 8:11. 2 Cor. 4:14.

15. Ettekö te tiedä, että teidän ruumiinne owat Kristuksen jäsenet? Pitäiskö siis minun Kristuksen jäsenet ottaman ja porton jäseniksi tekemän? Pois se!

1 Cor. 12:27. Eph. 4:12, 15, 16. l. 5:30.

16. Taikka ettekö te tiedä, että se, joka portohon ryhtyy, niin hän on yksi ruumis sen kanssa? Sillä he tulewat, sanoo hän, kaksi yhdeksi lihaksi.

1 Mos. 2:24. Matth. 19:5. Marc. 10:8. Eph. 5:31.

17. Mutta joka Herraan ryhtyy, se on yksi henki hänen kanssansa.

Joh. 17:21, 22, 23. Eph. 4:4.

18. Wälttäkäät huoruutta. Kaikki synnit, kuin ihminen tekee, owat ulkona ruumiista; waan joka huorin tekee, se tekee syntiä omassa ruumiissansa.

19. Wai ettekö te tiedä, että teidän ruumiinne on Pyhän Hengen templi, joka teissä on, jonka te Jumalalta saitte, ja ettepä te ole teidän omanne?

1 Cor. 3:16. 2 Cor. 6:16. Hebr. 3:6. 1 Piet. 2:5.

20. Sillä te olette kalliisti ostetut; kunnioittakaat siis Jumalata teidän ruumiissanne ja teidän hengessänne, jotka Jumalan owat. 1 Cor. 7:23.

Gal. 3:13. Hebr. 9:12. 1 Piet. 1:18, 19. 2 Piet. 2:1.

7 Luku.

Awioparin keskinäisestä welwollisuudesta. Naimattomain tilan edusta ja wapaudesta.

Mutta niistä, kuin te minulle kirjoititte, hywä on miehelle, ettei hän waimoon ryhdy.

2. Mutta huoruuden tähden pitäköön kukin oman waimonsa, ja jokainen pitäköön oman miehensä.

3. Mies antakoon waimolle welwollisen mielisuosion, niin myös waimo miehelle.

1 Piet. 3:7.

4. Ei ole waimolla waltaa omalle ruumiillensa, waan miehellä: ei myös miehellä ole waltaa ruumiillensa, waan waimolla.

5. Älkäät toinen toistanne wälttäkö, jollei se ole molempain suosiosta hetkeksi, että teillä jouto olis paastota ja rukoilla: ja tulkaat jälleen yhteen, ettei saatana teitä kiusaisi teidän himonne hillimättömyyden puolesta.

6. Mutta sen sanon minä teille suomisen, ja ei käskyn jälkeen.

7. Sillä minä tahtoisin, että kaikki ihmiset niin olisiwat kuin minäkin olen; mutta jokaisella on oma lahja Jumalalta, yhdellä niin, ja toisella näin. Matth. 19:12. 1 Cor. 12:11.

8. Waan minä sanon naimattomille ja leskille: se on heille hywä, jos he owat niinkuin minäkin.

9. Waan ellei he woi heitänsä pidättää, niin naikaan; sillä parempi on naida kuin palaa.

10. Mutta naineelle käsken, en minä, waan

Herra, ettei waimon pidä miehestänsä eriämän. Mal. 2:14.
Matth. 5:32. l. 19:6, 9. Marc. 10:11, 12. Luc. 16:18.

11. Mutta jos hän eriää, niin olkoon naimata, taikka sopikaan miehensä kanssa, ja älköön mies hyljätkö waimoansa.

12. Waan muille sanon minä, ja ei Herra: jos jollakin weljellä on uskotoin waimo, ja se mielistyy hänen kanssansa asumaan, älköön sitä itsestänsä eroittako.

13. Ja jos jollakin waimolla on uskotoin mies, ja hän tahtoo sen kanssa asua, älköön häntä itsestänsä eroittako.

14. Sillä uskotoin mies on waimonsa kautta pyhitetty, ja uskotoin waimo on pyhitetty miehensä kautta: muutoin olisiwat teidän lapsenne saastaiset, waan nyt ne owat pyhitetyt.

15. Mutta jos uskotoin itsensä eroittaa, niin olkoot eroitetut. Eipä weli taikka sisar ole sidottu orjuuteen senmuotoisissa menoissa; mutta rauhassa on Jumala meitä kutsunut.

16. Sillä kuinkas tiedät, waimo, jos sinä miehes taidat autuaaksi saattaa? Eli sinä mies, kuinkas tiedät, jos sinä taidat waimos autuaaksi saattaa? 1 Piet. 3:1.

17. Kuitenkin niinkuin Jumala on kullenkin jakanut: jokainen niin waeltakaan, kuin Herra on hänen kutsunut: ja niin minäkin kaikissa seurakunnissa säädän.

18. Jos joku ympärileikattu on kutsuttu, älkään se esinahkaa pyytäkö: jos joku on esinahassa kutsuttu, älkään se antako itseänsä ympärileikata.

19. Ympärileikkaus ei ole mitään, eikä esinahka mitään ole, waan Jumalan käskyin pitämys. Gal. 5:6. l. 6:15.

20. Jokainen pysyköön siinä kutsumisessa, johon hän kutsuttu on. Eph. 4:1. Phil. 1:27.

21. Jos sinä olet orjaksi kutsuttu, älä sitä murhehdi: kuitenkin jos sinä taidat wapaaksi tulla, niin nautitse sitä paremmin.

22. Sillä joka orjaksi on Herrassa kutsuttu, se on Herran wapaa: niin myös joka wapaaksi on kutsuttu, hän on Kristuksen orja.
Rom. 6:18, 22. Gal. 5:13. Eph. 6:6. 1 Piet. 2:16.

23. Te olette kalliisti ostetut: älkäät ihmisten orjat olko. 1 Cor. 6:20.
2 Cor. 11:20. Hebr. 9:12. 1 Piet. 1:18, 19. 2 Piet. 2:1.

24. Itsekukin, rakkaat weljet, jossa hän kutsuttu on, olkaan siinä Jumalan tykönä.

25. Mutta neitseistä ei ole minulla Herran käskyä; kuitenkin sanon minä minun neuwoni niinkuin laupiuden saanut Herralta uskollisena ollakseni.

26. Minä luulen siis sen hywäksi, nykyisen tuskan tähden, että ihmisen on niin hywä olla. Jer. 16:2.

27. Jos sinä olet waimoon sidottu, älä pyydä eroa; jos sinä olet waimotoin, niin älä pyydä waimoa.

28. Mutta jos sinä myös olet nainut, et sinä syntiä tehnyt, ja jos neitsy huoli, ei hänkään syntiä tehnyt. Kuitenkin senkaltaiset saawat waiwan ruumiiseensa. Mutta minä säästäisin mielelläni teitä.

29. Mutta sen minä sanon, rakkaat weljet, aika on lyhetty. Mitä enää? Joilla waimot owat, olkaan niinkuin ei heillä olisikaan;

30. Ja jotka itkewät, niinkuin ei he itkisikään: ja jotka iloitsewat, niinkuin ei iloitsisikaan: ja jotka ostawat, niinkuin ei nautitsisikaan;

31. Ja jotka tätä maailmaa wiljelewät, ettei he sitä wäärinkäyttäisi; sillä tämän maailman meno on menewä.
Es. 40:6. 1 Joh. 2:17.

32. Mutta minä tahtoisin, että te ilman murheeta olisitte: naimatoin tottelee niitä, kuin Herran owat, kuinka hänen pitää Herralle kelpaaman.

33. Mutta joka nai, hän suree maailmallisista, kuinka hän emännällensä kelpais.

34. Nämät owat eroitetut, waimo ja neitsy: joka ei naitu ole, se murhehtii niitä, kuin Herran owat, että hän pyhä olis sekä ruumiilla että hengellä; mutta se, joka naitu on, murhehtii maailmallisista, kuinka hänen pitää miehellensä kelpaaman.

35. Mutta senkaltaisista sanon minä teidän tarpeeksenne: ei, että minä paulan teidän päällenne heittäisin, waan että te sowelliaasti ja hywin Herrassa rippuisitte kiinni, ilman eroittamata.

36. Mutta jos joku luulee, ettei se sowi hänen neitseellensä, sitte kuin hän jo naitawissa on, eikä saa toisin olla, niin tehkään, mitä hän tahtoo, ei hän syntiä tee; sallikaan hänen huolla.

37. Mutta joka seisoo wahwana sydämessänsä, ja ei ole waadittu, waan hänellä on oma ehtonsa, ja päättää sen sydämessänsä, että hän tahtoo hänen neitseensä pitää, se tekee hywin.

38. Sentähden joka naittaa, se tekee hywin; mutta joka ei naita, hän tekee paremmin.

39. Waimo on sidottu lakiin, niin kauwan kuin hänen miehensä elää; waan koska hänen miehensä kuollut on, niin hän on wapaa toiselle huolemaan, kelle hän tahtoo; ainoasti että se Herrassa tapahtuu.
Rom. 7:2.

40. Waan hän on autuaampi, minun luullakseni, jos hän sillänsä pysyy; sillä minä luulen, että minullakin on Jumalan Henki.

8 Luku.

Epäjumalain uhrit. Kristillinen wapaus.

Epäjumalten uhreista me tiedämme, että kaikilla meillä on tieto. Tieto paisuttaa, mutta rakkaus rakentaa.

Ap. T. 15:20, 29. Rom. 14:3, 10, 22.

2. Mutta jos joku luulee hänensä jotakin tietäwän, ei hän wielä mitään tiedä, kuin hänen tulis tietää. Gal. 6:3. 1 Tim. 6:4.

3. Mutta jos joku Jumalata rakastaa, se on tuttu häneltä.

4. Niin me nyt tiedämme siitä ruuasta, kuin epäjumalille uhrataan, ettei yhtään epäjumalata maailmassa olekaan, ja ettei yhtään muuta Jumalata ole kuin yksi.

5 Mos. 4:39. l. 6:4. Marc. 12:29. Rom. 14:14. 1 Cor. 10:19. Eph. 4:6. 1 Tim. 2:5.

5. Ja waikka muutamat owat, jotka jumaliksi kutsutaan, olkoon se taiwaassa eli maan päällä, (niinkuin monta jumalata ja monta herraa on:)

6. Niin on kuitenkin meillä yksi Jumala, Isä, josta kaikki owat, ja me hänessä, ja yksi Herra Jesus Kristus, jonka kautta kaikki owat, ja me hänen kauttansa.

Mal. 2:10. Joh. 1:3. l. 13:13. Ap. T. 17:28. Rom. 11:36. 1 Cor. 12:3. Eph. 3:9. l. 4:5, 6. Phil. 2:11. Col. 1:16. Hebr. 1:2.

7. Mutta ei jokaisella ole tietoa; sillä muutamat tekewät heillensä omantunnon epäjumalista, ja syöwät niinkuin se olis epäjumalille uhrattu, ja että heidän omatuntonsa on heikko, niin se saastutetaan.

Rom. 14:23. 1 Cor. 10:28.

8. Mutta ei ruoka meitä saata otolliseksi Jumalan edessä: jos me syömme, en me sitä rikkaammaksi tule; ellemme taas syö, emmepä me sentähden köyhemmäksi tule.

Rom. 14:17.

9. Waan katsokaat, ettei tämä teidän wapautenne tulisi heikoille pahennukseksi;

Rom. 14:13, 20. Gal. 5:13.

10. Sillä jos sinun, jolla tieto on, joku näkee atrioitsewan epäjumalten huoneissa, eikö siitä omatunto, joka heikko on, yllytetä epäjumalten uhria syömään?

11. Ja niin sinun tietos kautta sinun weljes hukkaantuu, joka heikko on, jonka tähden Kristus on kuollut. Rom. 14:15.

12. Mutta koska te niin syntiä teette weljiänne wastaan ja särjette heidän heikon omantuntonsa, niin te Kristusta wastaan syntiä teette.

13. Sentähden jos ruoka minun weljeni pahentais, niin en minä ikänäni söisi lihaa, etten minä weljeäni pahentaisi.

Rom. 14:21. 2 Cor. 11:26.

9 Luku.

Ojennusnuorat opettajille. Sanankuulijain welwollisuudet.

Enkö minä ole apostoli? Enkö minä wapaa ole? Enkö minä meidän Herraa Jesusta Kristusta nähnyt? Ettekö te ole minun työni Herrassa? Ap. T. 9:3, 17. l. 22:17, 18. l. 23:11. 1 Cor. 4:15. l. 15:8. 2 Cor. 12:2.

2. Ellen minä ole muille apostoli, niin minä tosin teille olen; sillä te olette minun apostolin-wirkani sinetti Herrassa.

3. Niille, jotka minulta kysywät, on tämä minun edeswastaukseni:

4. Eikö meillä ole waltaa syödä ja juoda?

1 Cor. 9:14. 1 Thess. 2:7.

5. Eikö meillä ole waltaa sisarta waimoksi kanssamme ympäri wiedä, niinkuin muillakin apostoleilla, ja Herran weljillä, ja Cephaksella? Matth. 8:14. l. 12:46. Marc. 6:3. Gal. 1:19.

6. Eli minulla yksin ja Barnaballa ei ole waltaa ei työtä tehdä? 2 Thess. 3:9.

7. Kuka sotii koskaan omalla kulutuksellansa? Kuka istuttaa wiinatarhan, ja ei syö sen hedelmästä? Eli kuka karjaa kaitsee, ja ei syö karjan rieskasta? 1 Piet. 5:2.

8. Puhunenko minä näitä ihmisten tawalla? Eikö myös laki sitä sano?

9. Sillä Moseksen laissa on kirjoitettu: ei sinun pidä sitoman kiinni riihtä tappawan härjän suuta. Sureneeko Jumala härkiä?

5 Mos. 25:4. 1 Tim. 5:18.

10. Taikka, eikö hän sitä kaiketi meidän tähtemme sano? sillä meidän tähtemme on se kirjoitettu: että se joka kyntää, hänen pitää toiwossa kyntämän, ja joka riihtä tappaa, hänen pitää toiwossa riihtä tappaman, että hän toiwostansa osalliseksi tulis.

2 Tim. 2:6.

11. Jos me olemme teille hengellisiä kylwäneet; paljoko se on, jos me teidän ruumiillisianne niitämme? Rom. 15:27. Gal. 6:6.

12. Jos muut owat tässä wallassa osalliset teidän tykönänne, miksen me siis paljon enämmin? mutta emmepä me ole sitä waltaa pitäneet, waan me kärsimme kaikkinaisia, ettemme Kristuksen ewangeliumille mitään estettä tekisi.

Ap. T. 20:33. 2 Cor. 11:9, 12. l. 12:13. 1 Thess. 2:7.

13. Ettekö te tiedä, että ne, jotka uhraawat, ne syöwät uhrista, ja ne, jotka alta-

ria walmistawat, ne altarista osalliseksi tulewat?

3 Mos. 2:3. l. 6:16, 17, 18. 4 Mos. 18:8. 5 Mos. 18:1.

14. Niin on myös Herra säätänyt, että ne, jotka ewangeliumia ilmoittawat, pitää ewangeliumista elatuksensa saaman.

5 Mos. 25:4. Matth. 10:10. Luc. 10:7. 1 Tim. 5:18.

15. Mutta en minä ole kuitenkaan mitään näistä tehnyt. Waan en minä sentähden sitä kirjoita, että niin pitäis minun kanssani tapahtuman. Parempi olis minun kuolla, kuin että joku minun kerskaamiseni tyhjäksi tekis. Ap. T. 18:3. l. 20:34.

1 Cor. 4:12. 2 Cor. 11:10. 1 Thess. 2:9. 2 Thess. 3:8.

16. Mutta että minä ewangeliumia saarnaan, niin ei minun tarwitse siitä öykätä; sillä minun tulee se tehdä. Woi minua, ellen minä ewangeliumia ilmoita! Rom. 1:14.

17. Sillä jos minä sen mielelläni teen, niin minulla on palkka; mutta jos minä ylönmielen sen teen, niin on se wirka kuitenkin minulle uskottu. 1 Cor. 4:1.

18. Mitästä siis minun palkkani on? että minä Kristuksen ewangeliumia saarnaan, ja teen sen ilman mitäkään, etten minä turmelisi wapauttani ewangeliumissa.

19. Sillä ehkä minä olen wapaa jokaisesta, niin minä olen kuitenkin minuni tehnyt jokaisen palweliaksi, että minä sitä usiammat woittaisin.

20. Ja olen Judalaisille tehty niinkuin Judalainen, että minä Judalaiset woittaisin, niille kuin lain alla owat niinkuin lain alainen, että minä ne, jotka lain alla owat, woittaisin; Ap. T. 16:3. l. 21:23, ꝛc.

21. Niille kuin ilman laita owat, niinkuin minä ilman laita olisin, (waikka en minä ilman laita Jumalan edessä ole, waan olen Kristuksen laissa,) että minä ne, jotka ilman laita owat, woittaisin; Gal. 2:3.

22. Heikoille olen minä tehty niinkuin heikko, että minä heikot woittaisin. Minä olen kaikille tehty kaikiksi, että minä kaiketi muutamat autuaaksi saattaisin.

Rom. 15:1. 1 Cor. 10:33. 2 Cor. 11:29. Gal. 6:1.

23. Mutta sen minä teen ewangeliumin tähden, että minä siitä osalliseksi tulisin.

24. Ettekö te tiedä, että ne, jotka kiistassa juoksewat, kaikki tosin he juoksewat, waan yksi palkan ennättää? Juoskaat siis niin, että te käsittäisitte.

Phil. 3:14. 2 Tim. 4:7. Hebr. 12:1.

25. Mutta jokainen kuin kilwoittelee, kaikista hän itsensä pitää pois. Ne tosin sitä warten, että he katoowaisen kruunun saisiwat; mutta me katoomattoman.

1 Tim. 6:12. 2 Tim. 2:5. l. 4:8.

26. Mutta en minä niin juokse kuin tietämättömän puoleen, ja minä kilwoittelen, ei niinkuin tuulta pieksäin;

27. Waan minä kuritan ruumistani ja painan sitä alas, etten minä, joka muille saarnaan, itse hyljättäwäksi tulisi.

10 Luku.

Ei sakramentit katumattomia hyödytä. Monikahdat neuwot kristillisestä wapaudesta.

Mutta en minä tahdo sitä teiltä, rakkaat weljet, salata, että meidän isämme owat kaikki pilwen alla olleet, ja kaikki meren läpitse waeltaneet,

2 Mos. 13:21. l. 14:22. 4 Mos. 9:18. 5 Mos. 1:33. Jos. 4:23. Ps. 78:13, 14. Ps. 105:39.

2. Ja kaikki Moseksehen kastetut pilwessä ja meressä;

3. Ja owat kaikki yhtäläistä hengellistä ruokaa syöneet; 2 Mos. 16:14. Ps. 105:40.

4. Ja kaikki yhtäläistä hengellistä juomaa juoneet; sillä he joiwat siitä hengellisestä kalliosta, joka heitä seurasi; mutta se kallio oli Kristus.

2 Mos. 17:6. 4 Mos. 20:10. l. 21:16. Ps. 78:15. Es. 43:20.

5. Mutta ei heistä monta olleet Jumalalle otolliset; sillä he maahan lyötiin korwessa. 4 Mos. 26:65.

6. Mutta nämät oliwat meille esikuwaksi, ettemme pahaa himoitsisi, niinkuin he himoitsiwat. 4 Mos. 11:4, 33. Ps. 78:30. Ps. 106:14.

7. Älkäät siis olko epäjumalten palweliat, niinkuin muutamat heistä, niinkuin kirjoitettu on: kansa istui syömään ja juomaan, ja nousi mässäämään. 2 Mos. 32:6.

8. Älkäämme huorin tehkö, niinkuin muutamat heistä itsensä huoruudella saastuttiwat, ja lankesiwat yhtenä päiwänä kolmekolmattakymmentä tuhatta.

4 Mos. 25:1, 9. Ps. 106:28.

9. Älkäämme Kristusta kiusatko, niinkuin myös muutamat heistä kiusasiwat, ja surmattiin kärmeiltä. 2 Mos. 17:2.

4 Mos. 21:6. Ps. 78:18, 56. Ps. 95:9. Ps. 106:14.

10. Älkäät napisko, niinkuin muutamat heistä napisiwat, ja hukattiin kadottajalta.

2 Mos. 16:2. 4 Mos. 14:2, 29, 36. Ps. 106:23.

11. Mutta kaikki nämät tuliwat heidän kohtaansa esikuwaksi; waan se on kirjoitettu meille karttamiseksi, joidenka päälle mailman loput tulleet owat. Rom. 15:4. 1 Cor. 9:10.

12. Sentähden joka luulee seisowansa, katsokaan, ettei hän lankee. Rom. 11:20.

13. Eipä yksikään kiusaus ole teitä käsittänyt, waan inhimillinen; mutta Jumala on uskollinen, joka ei salli teitä kiusattaa ylitse teidän woimanne; waan hän tekee myös

kiusauksesta lopun, että te sen woisitte kärsiä.
14. Sentähden minun rakkaani, paetkaat epäjumalten palwelusta! 2 Cor. 6:17. 1 Joh. 5:21.
15. Minä puhun niinkuin toimellisille: tuomitkaat te mitä minä sanon.
16. Se siunattu kalkki, jota me siunaamme, eikö se ole Kristuksen weren osallisuus? Se leipä, jonka me murramme, eikö se ole Kristuksen ruumiin osallisuus? Matth. 26:26.
17. Sillä se on yksi leipä, niin mekin monta olemme yksi ruumis; sillä me kaikki yhdestä leiwästä olemme osalliset.

Rom. 12:5. 1 Cor. 12:27.

18. Katsokaat Israelia lihan jälkeen: eikö ne, jotka uhria syöwät, ole altarista osalliset? 3 Mos. 2:3. l. 7:14. 1 Cor. 9:13.
19. Mitästä siis minä sanon, että epäjumalat jotakin owat, eli jos epäjumalten uhri jotakin on? 1 Cor. 8:4.
20. Mutta sen minä sanon: mitä pakanat uhraawat, sen he perkeleille uhraawat, ja ei Jumalalle. En minä tahdo, että teidän pitää oleman perkeleistä osalliset.

3 Mos. 17:7. 5 Mos. 32:17. Ps. 106:37.

21. Et te taida Herran kalkkia juoda, ja perkeleitten kalkkia. Et te taida osalliset olla Herran pöydästä, ja perkeleitten pöydästä.

2 Cor. 6:15.

22. Eli tahdommeko me Herraa härsytellä? Olemmeko me häntä wäkewämmät?

5 Mos. 32:21.

23. Kaikki tosin owat minulle luwalliset, waan ei kaikki ole tarpeelliset. Kaikki owat minulle luwalliset, mutta ei kaikki tapahdu parannukseksi. 1 Cor. 6:12.
24. Älkään kenkään omaa parastansa katsoko, waan toisen. Rom. 15:2. 1 Cor. 13:5. Phil. 2:4.
25. Kaikkea, mitä teurashuoneessa myydään, niin syökäät, ja älkäät omantunnon tähden kyselkö.
26. Sillä maa on Herran, ja kaikki mitä siinä on. 2 Mos. 19:5. Ps. 24:1. Ps. 50:10, 12.
27. Mutta koska joku uskomatoin teitä wieraaksi kutsuu ja te mennä tahdotte, niin syökäät kaikkia, mitä teidän eteenne tuodaan, ja älkäät omantunnon tähden kyselkö.

Luc. 10:7.

28. Mutta jos joku silloin teille sanois: tämä on epäjumalten uhri, niin älkäät syökö hänen tähtensä, joka sen ilmoitti, ja omantunnon tähden. Sillä maa on Herran, ja kaikki mitä siinä on. 1 Cor. 8:10, 11.
29. Mutta minä sanon omasta tunnosta: ei sinun, waan toisen; sillä minkätähden minun wapauteni tuomitaan toisen omalta tunnolta? Rom. 14:16.
30. Sillä koska minä sen kiitoksella nautitsen, miksistä minua pilkataan sen edestä, kuin minä kiitän? Rom. 14:6. 1 Tim. 4:4.
31. Jos te nyt syötte eli juotte, eli mitä te teette, niin tehkäät kaikki Jumalan kunniaksi. Col. 3:17.
32. Olkaat ilman pahennusta sekä Judalaisille että Grekiläisille ja Jumalan seurakunnalle; Rom. 14:13.
33. Niinkuin minä kaikissa kaikille kelpaan, ja en etsi omaa parastani, waan monen, että he autuaaksi tulisiwat.

Rom. 15:2. 1 Cor. 9:19, 22.

11 Luku.

Seurakunnan säädylliset tawat. Neuwo Herran ehtoollisen mahdolliseen nautitsemiseen.

Olkaat minun seuraajani, niinkuin minäkin Kristuksen.

1 Cor. 4:16. Eph. 5:1. Phil. 3:17. 1 Thess. 1:6. 2 Thess. 3:9.

2. Mutta minä kiitän teitä, rakkaat weljeni, että te minua kaikissa muistatte, ja että te pidätte ne säädyt, jotka minä teille annoin.
3. Mutta minä tahdon, että teidän pitää tietämän, että Kristus on jokaisen miehen pää: mutta mies on waimon pää, ja Jumala on Kristuksen pää.

Joh. 14:28. 1 Cor. 3:23. l. 15:27, 28. Eph. 5:23.

4. Jokainen mies, kuin rukoilee eli propheteeraa, ja pitää jotakin päänsä päällä, se häwäisee päänsä;
5. Mutta jokainen waimo, kuin rukoilee eli propheteeraa peittämättömällä päällä, se häwäisee päänsä; sillä se on niinkuin se ajeltu olis.
6. Sillä ellei waimo anna itseänsä peittää, niin kerittäkään myös hänen hiuksensa; waan että se on ruma, että waimon pitäis kerittty eli ajeltu oleman, niin peittäkään päänsä. 4 Mos. 5:18. 5 Mos. 22:5.
7. Mutta ei miehen pidä päätänsä peittämän, sillä hän on Jumalan kuwa ja kunnia; mutta waimo on miehen kunnia.

1 Mos. 1:26, 27. l. 5:1. l. 9:6.

8. Sillä ei mies ole waimosta, mutta waimo on miehestä. 1 Mos. 2:18, 21.
9. Ja ei mies ole luotu waimon tähden, mutta waimo on luotu miehen tähden.
10. Sentähden pitää waimon pitämän woiman päänsä päällä, enkelitten tähden.

1 Mos. 24:65.

11. Muutoin ei ole mies paitsi waimoa, eikä waimo paitsi miestä, Herrassa.
12. Sillä niinkuin waimo on miehestä, niin on myös mies waimon kautta; mutta kaikki Jumalasta.
13. Tuomitkaat itse keskenänne: onko se

kaunis, että waimo awopäin Jumalata rukoilee?
14. Eikö luontokaan sitä teille opeta, että se on miehelle häpiäksi, jos hänellä on pitkät hiukset?
15. Mutta waimolle on se kunniaksi, että hänellä on pitkät hiukset; sillä hiukset owat hänelle peitteeksi annetut.
16. Mutta jos joku näkyy riitainen olewan, ei meillä eikä Jumalan seurakunnilla se tapa ole. 1 Tim. 6:4.
17. Mutta kuin minä tätä teille ilmoitan, en minä teitä kiitä, ettette kokoon tule parannukseksi, waan pahennukseksi.
18. Sillä ensin, koska te seurakuntaan tulette, niin minä kuulen eripuraisuudet olewan seassanne; jonka minä myös puolittain uskon. 1 Cor. 1:10, 11, 12.
19. Sillä teidän seassanne pitää myös eriseurat oleman, että ne, jotka koetellut owat, teidän seassanne ilmoitettaisiin.
Matth. 18:7. Luc. 2:35. l. 17:1. Ap. T. 20:30. 1 Joh. 2:19.
20. Koska te siis kokoon tulette yhteen, ei se ole Herran ehtoollista pitää.
21. Sillä jokainen ennättää syödä oman ehtoollisensa, yksi isoo, ja toinen juowuksissa on.
22. Wai eikö teillä huoneita ole, joissa te syödä ja juoda saatte? Taikka katsotteko te ylön Jumalan seurakunnan ja häwäisette ne, joilla ei mitään ole? Mitä minun pitää teille sanoman? Pitääkö minun teitä kiittämän? Tässä en minä kiitä.
23. Sillä minä olen sen Herralta saanut, jonka minä myös teille annoin. Sillä Herra Jesus, sinä yönä, jona hän petettiin, otti leiwän, Matth. 26:26. Marc. 14:22. Luc. 22:19.
24. Ja kiitti, mursi, ja sanoi: ottakaat, syökäät, tämä on minun ruumiini, joka teidän edestänne murretaan: se tehkäät te minun muistokseni;
25. Niin myös kalkin ehtoollisen jälkeen, ja sanoi: tämä kalkki on se uusi testamentti minun weressäni; se tehkäät, niin usein kuin te juotte, minun muistokseni.
26. Sillä niin usein kuin te syötte tästä leiwästä, ja juotte tästä kalkista, pitää teidän Herran kuoleman julistaman, siihen asti kuin hän tulee. Ap. T. 1:11.
27. Sentähden joka kelwottomasti syö tästä leiwästä, ja juo Herran kalkista, se on wikapää Herran ruumiiseen ja wereen.
28. Mutta koetelkaan ihminen itseänsä, ja niin syökään tästä leiwästä, ja juokaan tästä kalkista. 2 Cor. 13:5.
29. Sillä joka syö taikka juo kelwottomasti, hän syö ja juo tuomion itsellensä, ettei hän Herran ruumista eroita.
30. Sentähden on myös monta heikkoa ja sairasta teidän seassanne, ja moni makaa.
31. Sillä jos me itsemme tuomitsisimme, niin emme ensinkään tuomittaisi.
32. Waan koska me tuomitaan, niin me Herralta kuritetaan, ettemme maailman kanssa kadotettaisi. Hebr. 12:5, 10.
33. Sentähden, rakkaat weljeni, koska te kokoon tulette syömään, niin odottakaat toinen toistanne.
34. Mutta jos joku isoo, hän syököön kotonansa, ettette kokoon tulisi kadotukseksi. Ne muut minä tultuani tahdon toimittaa.

12 Luku.

Hengellisten lahjain erinäisyys, ja kuinka ne pitää oikein käytettämän.

Mutta hengellisistä lahjoista, rakkaat weljet, en minä tahdo teiltä salata.
2. Te tiedätte, että te olette pakanat olleet, ja käyneet niiden mykkäin epäjumalten tykö, niinkuin te wiedyt olitte.
1 Cor. 6:11. Eph. 2:11, 12. 1 Thess. 1:9.
3. Sentähden teen minä teille tiettäwäksi, ettei yksikään, joka Jumalan Hengen kautta puhuu, Jesusta kiroile: ja ei yksikään taida Jesusta kutsua Herraksi, waan Pyhän Hengen kautta. Marc. 9:39. 2 Cor. 3:5.
4. Lahjat owat moninaiset, mutta yksi on Henki. Rom. 12:6. Eph. 4:4. Hebr. 2:4. 1 Piet. 4:10.
5. Ja wirat owat moninaiset, mutta yksi on Herra. Rom. 12:7, 8. Eph. 4:11.
6. Ja woimat owat moninaiset, mutta yksi on Jumala, joka kaikki kaikissa waikuttaa.
7. Mutta jokaiselle annetaan Hengen ilmoitus hyödytykseksi.
8. Sillä yhdelle annetaan Hengen kautta puhua wiisaudesta, toiselle puhua tiedosta, sen yhden Hengen kautta. Col. 1:28.
9. Mutta toiselle usko siitä yhdestä Hengestä: toiselle lahja terweeksi tehdä siinä yhdessä Hengessä:
Marc. 16:18. Luc. 10:9. Jac. 5:14, 15.
10. Toiselle woimallisia töitä tehdä, toiselle ennustus, toiselle henget eroittaa, toiselle moninaiset kielet, toiselle moninaisten kielten selitys.
Ap. T. 2:4. l. 6:8. l. 8:11. l. 10:46. 1 Cor. 14:27.
11. Mutta nämät kaikki se yksi Henki waikuttaa, jakaen kullenkin omansa niinkuin hän tahtoo. Rom. 12:3. 1 Cor. 7:7. 2 Cor. 10:13. Eph. 4:7.
12. Sillä niinkuin ruumis on yksi, ja hänellä on monta jäsentä, mutta kaikki yhden ruumiin jäsenet, ehkä heitä on usia, owat

kuitenkin yksi ruumis; niin on myös Kristus. Rom. 12:4,5. Eph. 4:16.

13. Sillä me olemme myös yhdessä Hengessä kaikki yhdeksi ruumiiksi kastetut, sekä Judalaiset että Grekiläiset, sekä orjat että wapaat, ja kaikki me olemme yhteen Henkeen juotetut.

Joh. 6:63. Rom. 6:4,5. Eph. 2:14,15. Gal. 3:28. Col. 3:11.

14. Sillä ei ruumis ole yksi jäsen, waan usia.

15. Jos jalka sanois: en minä ole käsi, sentähden en minä ole ruumiista: eikö hän senwuoksi ole ruumiista?

16. Ja jos korwa sanois: en minä ole silmä, sentähden en minä ole ruumiista: eikö hän senwuoksi ruumiista ole?

17. Jos koko ruumis silmänä olis, kussasta siis kuulo? Jos se kaikki kuulona, kussasta siis haisto?

18. Mutta nyt on Jumala pannut jäsenet erinänsä itsekunkin ruumihissa, niinkuin hän on tahtonut.

19. Wai jos kaikki olisiwat yksi jäsen, kussa sitte ruumis olis?

20. Mutta nyt on monta jäsentä, waan yksi ruumis.

21. Mutta ei silmä taida kädelle sanoa: en minä sinua tarwitse, eli taas pää jalwoille: en minä teitä tarwitse.

22. Waan paljon enämmin ne ruumiin jäsenet, jotka heikommaksi näkywät, owat tarpeelliset.

23. Ja jotka me luulemme häpiällisemmäksi ruumiissa, niiden päälle me enimmän kunnian panemme; ja jotka häijymmäksi näkywät, niillä on enin kaunistusta:

24. Sillä jotka meissä kauniit owat, ei ne mitään tarwitse; mutta Jumala on ruumiin kokoon liittänyt, ja sille puuttuwaiselle enämmän kunnian antanut;

25. Ettei eripuraisuutta ruumiissa olisi; waan kaikki jäsenet pitää toinen toisestansa surun pitämän.

26. Ja jos yksi jäsen kärsii jotakin, niin kaikki muut jäsenet kanssa kärsiwät, ja jos yksi jäsen kunniassa pidetään, niin kaikki jäsenet myös riemuitsewat.

27. Mutta te olette Kristuksen ruumis ja jäsenet, jokainen osansa jälkeen.

Rom. 12:5. Eph. 1:23. l. 5:23,30. Col. 1:24.

28. Ja Jumala on pannut seurakuntaan ensin apostolit, sitte propheetat, senjälkeen opettajat, sitte woimalliset työt, jälleen parantamisen lahjat, awut, hallitukset, moninaiset kielet. Eph. 4:11.

29. Owatko kaikki apostolit? Owatko kaikki propheetat? Owatko kaikki opettajat? Onko kaikilla woimalliset työt?

30. Onko kaikilla parantamisen lahjat? Puhuwatko kaikki moninaisilla kielillä? Taitawatko kaikki selittää?

31. Mutta noudattakaat te parahita lahjoja. Ja wielä minä teille korkiamman tien osoitan. 1 Cor. 14:1.

13 Luku.

Rakkauden kauniit omaisuudet.

Jos minä ihmisten ja enkelein kielillä puhuisin, ja ei minulla olisi rakkautta, niin minä olisin kuin helisewä waski, taikka kilisewä kulkuinen.

2. Ja jos minä propheteerata taitaisin ja kaikki salaisuudet tietäisin ja kaiken tiedon, ja minulla olis kaikki usko, niin että minä wuoret siirtäisin, ja ei olisi minulla rakkautta, niin en minä mitään olisi.

Matth. 7:22. l. 17:20. l. 21:21. Marc. 11:23. Luc. 17:6. 1 Cor. 12:8,9.

3. Ja jos minä kaiken tawarani kuluttaisin köyhäin rawinnoksi, ja jos minä antaisin ruumiini poltettaa, ja ei olisi minulla rakkautta, niin ei se olisi minulle mitään hyödyllinen.

4. Rakkaus on kärsiwäinen ja laupias. Ei rakkaus kadehdi, ei rakkaus ole tyly, ei hän paisu: 1 Piet. 4:8.

5. Ei hän käytä itseänsä sopimattomasti, ei omaansa etsi, ei hän wihaan syty, ei hän pahaa ajattele; 1 Cor. 10:24. Phil. 2:4,21.

6. Ei hän wääryydestä iloitse, mutta hän iloitsee totuudesta:

Ps. 10:3. Ps. 15:4. Ps. 49:19. 2 Joh. w. 4.

7. Kaikki hän peittää, kaikki hän uskoo, kaikki hän toiwoo, kaikki hän kärsii.

San. l. 10:12.

8. Ei rakkaus koskaan wäsy; waikka prophetiat lakkaawat, ja kielet waikenewat, ja tieto katoo.

9. Sillä me ymmärrämme puolittain, ja propheteeraamme puolittain. Phil. 3:12.

10. Mutta koska täydellinen tulee, sitte wajaa lakkaa.

11. Koska minä olin lapsi, niin minä puhuin kuin lapsi, minulla oli lapsen mieli, ja ajattelin kuin lapsi: mutta sitte kuin minä mieheksi tulin, niin minä hyljäsin lapselliset.

12. Sillä nyt me näemme niinkuin peilistä tapauksessa, mutta silloin kaswoista kaswoihin: nyt minä tunnen puolittain, waan silloin minä tunnen, niinkuin minä tuttu olen.

1 Cor. 8:3. 2 Cor. 5:7. l. 3:18. Phil. 3:12. 1 Joh. 3:2.

13. Mutta nyt pysywät usko, toiwo, rakkaus, nämät kolme; waan rakkaus on suurin niistä.

14 Luku.

Hyödytys kielten selityksestä.

Noudattakaat rakkautta, olkaat ahkerat hengellisten lahjain perään; mutta enämmin propheteeraamaan. 1 Cor. 12:31.
2. Sillä joka kielillä puhuu, ei hän ihmisille puhu, waan Jumalalle; sillä ei kenkään kuule, waan hän puhuu salaisuudet hengessä. Ap. T. 2:4. l. 10:46.
3. Mutta joka propheteeraa, se puhuu ihmisille parannukseksi ja neuwoksi ja lohdutukseksi.
4. Joka kielillä puhuu, hän parantaa itsensä; mutta joka propheteeraa, hän seurakunnan parantaa.
5. Mutta minä tahtoisin, että te kaikki kielillä puhuisitte, mutta paljon enämmin, että te propheteeraisitte; sillä se, joka propheteeraa, on suurempi kuin se, joka kielillä puhuu, paitsi sitä jos hän sen selittää, että seurakunta sais siitä parannuksen.
6. Waan nyt, rakkaat weljeni, jos minä tulen teidän tykönne kielillä puhuen, mitä minä olisin teille hyödyllinen, ellen minä puhuisi teille eli ilmoituksen kautta, eli tiedon kautta, eli prophetian kautta, taikka opin kautta?
7. Kuitenkin ne hengettömät, jotka äänen antawat, joko se on huilu eli kantele, koska ei ne anna eri-ääntä itsestänsä, kuinka se tietään, mitä huilulla eli mitä kanteleilla soitettu on?
8. Ja jos waskitorwi antaa ymmärtämättömän äänen itsestänsä, kuka tietää sotaan hankita?
9. Niin myös te, jos te kielillä puhutte, ja ette puhu selkiästi; kuinka se ymmärretään, mitä puhuttu on? Sillä te puhutte tuuleen.
10. Moninaiset tosin owat äänet maailmassa, ja ei yhtään niistä ole äänetöintä.
11. Sentähden ellen minä tiedä äänen tointa, niin minä olen puhujalle outo, ja se, joka puhuu, on myös minulle outo.
12. Niin tekin, että te ahkerasti hengellisiä lahjoja etsitte, niin ahkeroitkaat seurakunnan parannukseksi, että teillä kyllä olis.
13. Sentähden, joka kielillä puhuu, se rukoilkaan, että hän sen taitais myös selittää.
14. Sillä jos minä kielellä rukoilen, niin minun henkeni rukoilee, mutta minun mieleni on hedelmätöin.
15. Kuinkasta se siis on? Minä rukoilen hengessä, ja rukoilen myös mielessäni: minä weisaan hengessä, ja weisaan myös mielessäni. Eph. 5:19. Col. 3:16.
16. Mutta koska sinä hengessä siunaat, kuinkasta se, joka oppimattoman siassa on, pitää sinun kiitokses amen sanoman? sillä ei hän ymmärrä, mitäs sanot.
17. Sinä tosin hywästi kiität, waan ei se toinen siitä parane.
18. Minä kiitän minun Jumalatani, että minä taidan usiammalla kielellä puhua kuin te kaikki.
19. Mutta seurakunnassa tahdon minä paremmin wiisi sanaa puhua minun mielestäni, muita neuwoakseni, ennen kuin kymmenen tuhatta sanaa kielillä.
20. Rakkaat weljet, älkäät olko lapset taidossa; waan olkaat lapset pahuudessa, mutta olkaat taidossa täydelliset.
Ps. 131:2. Matth. 11:25. l. 18:3. Eph. 4:14. Hebr. 5:12. 1 Piet. 2:2.
21. Laissa on kirjoitettu: minä tahdon puhua tälle kansalle toisilla kielillä ja toisilla huulilla, ja ei he sittekään minua kuule, sanoo Herra. Es. 18:11, 12.
22. Niin siis kielet owat merkiksi, ei niille, jotka uskowat, waan niille, jotka ei usko; mutta ei prophetiat ole uskottomain, waan uskowaisten tähden.
23. Sentähden jos koko seurakunta yhteen paikkaan kokoontuis, ja kaikki puhuisiwat kielillä, ja sinne tulisiwat oppimattomat taikka uskomattomat; eikö he teitä mielipuoleksi sanoisi?
24. Mutta jos te kaikki propheteeraisitte, ja sinne tulis joku uskomatoin taikka oppimatoin, ja hän nuhdeltaisiin kaikilta ja tuomittaisiin kaikilta,
25. Ja niin hänen sydämensä salaudet julki tulisiwat, ja hän lankeis kaswoillensa, ja rukoilis Jumalata, tunnustain että Jumala olis totisesti teissä. Zach. 8:23.
26. Kuinkasta se on, rakkaat weljet? Koska te kokoon tulette, niin kullakin teistä on psalmi, hänellä on opetus, hänellä on kieli, hänellä on ilmoitus, hänellä on selitys: ne tapahtukoon kaikki parannukseksi.
1 Cor. 12:8, 9, 10.
27. Jos joku kielellä puhuu, se puhukaan itse toisena, taikka enimmäkin itse kolmantena, ja wuorottain, ja yksi sen selittäkään.
28. Ellei hän selittäjä ole, niin olkaan seurakunnassa ääneti, ja puhukaan itsellensä ja Jumalalle.
29. Mutta propheetat puhukaan itse toisena, eli itse kolmantena, ja ne muut tuomitkaan.
30. Ja jos jollekulle tykönä istuwalle il-

moitus tapahtuu, niin olkaan ensimäinen
ääneti. 1 Thess. 5: 20.
31. Sillä kyllä te kaikki propheteerata tai=
datte, yksi toisenne perään, että kaikki oppi=
siwat ja tulisiwat neuwotuksi.
32. Ja propheetain henget owat prophee=
taille alamaiset.
33. Sillä ei Jumala ole sekaseuraisuuden,
waan rauhan Jumala, niinkuin kaikissa py=
häin seurakunnissa. 1 Cor. 11: 16.
34. Teidän waimonne pitää seurakunnissa
ääneti oleman; sillä ei heille ole sallittu pu=
hua, waan että he owat alamaiset, niinkuin
myös laki sanoo.
1 Mos. 3: 16. 1 Cor. 11: 3. Eph. 5: 22. Col. 3: 18. 1 Piet. 3: 1.
35. Mutta jos he jotain oppia tahtowat,
niin kysykään miehiltänsä kotona; sillä häi=
jysti se waimoille sopii, että he seurakunnas=
sa puhuwat. 1 Tim. 2: 11, 12.
36. Eli onko Jumalan sana teistä tullut?
Taikka onko se ainoasti teidän tykönne
tullut?
37. Jos joku luulee hänensä propheetaksi,
eli hengelliseksi, se tutkikaan, mitä minä teil=
le kirjoitan, että ne owat Herran käskyt.
2 Cor. 10: 7. 1 Joh. 4: 6.
38. Mutta jos joku on tietämätöin, se ol=
koon tietämätöin.
39. Sentähden, rakkaat weljet, ahkeroitkaat
propheteerata, ja älkäät kieltäkö kielillä pu=
humasta.
40. Kaikki tapahtukoon soweliaasti ja sää=
dyllisesti.

15 Luku.

Kuolleitten ylösnouseminen. Kuoleman ota.

Mutta minä teen teille tiettäwäksi, rakkaat
weljet, sen ewangeliumin, kuin minä teille
ilmoitin, jonka te myös saaneet olette, jossa
te myös seisotte, Gal. 1: 11.
2. Jonka kautta te myös autuaaksi tulette,
jos te sen pidätte, kuin minä teille olen il=
moittanut, ellette hukkaan ole uskoneet.
Rom. 1: 16. 1 Cor. 1: 21. Gal. 5: 4.
3. Sillä minä olen sen ensin teille anta=
nut, jonka minä myös saanut olen, että
Kristus on kuollut meidän synteimme täh=
den, raamattuin jälkeen, Ps. 22: 16, 17.
Es. 53: 5. Dan. 9: 24. Zach. 13: 7. 1 Cor. 5: 7. Gal. 1: 12.
4. Ja että hän oli haudattu, ja nousi ylös
kolmantena päiwänä raamattuin jälkeen,
Ps. 16: 10. Es. 53: 9. Hos. 6: 2. Jon. 2: 1. Matth. 12: 40.
5. Ja että hän nähtiin Cephakselta, ja sitte
niiltä kahdeltatoistakymmeneltä.
Marc. 16: 14. Luc. 24: 34. Joh. 20: 19. Ap. T. 10: 41.
6. Senjälkeen hän nähtiin usiammalta kuin
wiideltä sadalta weljeltä yhdellä haawalla,
joista monta wielä eläwät, mutta muuta=
mat owat nukkuneet.
7. Sitälähin nähtiin hän Jakobilta, ja sen
jälkeen kaikilta apostoleilta; Luc. 24: 50.
8. Waan kaikkein wiimein on hän myös
minulta nähty, niinkuin keskensyntyneeltä.
Ap. T. 9: 3, 17. l. 22: 17. l. 23: 11. 1 Cor. 9: 1.
2 Cor. 12: 2.
9. Sillä minä olen kaikkein huonoin apos=
tolitten seassa, enkä ole kelwollinen aposto=
liksi kutsuttaa, että minä olen Jumalan seu=
rakuntaa wainonnut. Ap. T. 8: 3. l. 9: 1. l. 22: 4.
l. 26: 9. Gal. 1: 13. Eph. 3: 7, 8. 1 Tim. 1: 13.
10. Mutta Jumalan armosta minä olen,
se kuin minä olen, ja hänen armonsa minun
kohtaani ei ole tyhjä ollut, waan minä olen
enämmän työtä tehnyt kuin muut kaikki;
mutta en kuitenkaan minä, waan Jumalan
armo, joka minussa on.
Rom. 15: 18, 19. 2 Cor. 11: 23. l. 12: 11.
11. Olisin siis minä eli he, näin me saar=
naamme, ja näin te olette myös uskoneet.
12. Mutta jos Kristus saarnataan kuol=
luista nousneeksi ylös; miksi siis teidän
seassanne muutamat sanowat, ettei kuolleit=
ten ylösnousemista ole?
13. Mutta ellei kuolleitten ylösnousemus
ole, niin ei Kristuskaan nousnut ylös.
14. Mutta jollei Kristus nousnut ylös,
niin on meidän saarnamme turha, ja tei=
dän uskonne on myös turha.
15. Ja me löytään Jumalan wääriksi to=
distajiksi, että me Jumalata wastaan todis=
taneet olemme, että hän on herättänyt ylös
Kristuksen, jota ei hän ole herättänyt ylös,
ellei kuolleet nouse ylös. Ap. T. 2: 24, 32.
16. Sillä jollei kuolleet nouse ylös, eipä
Kristuskaan nousnut ole.
17. Mutta ellei Kristus ole nousnut ylös,
niin on teidän uskonne turha, ja te olette
wielä teidän synneissänne.
18. Niin owat myös ne, jotka Kristuksessa
nukkuneet owat, kadotetut.
19. Jos meillä ainoasta tässä elämässä
on toiwo Kristuksen päälle, niin me olem=
me wiheliäisemmät kaikkia muita ihmisiä.
20. Mutta nyt on Kristus kuolluista nous=
nut ylös, ja on tullut uutiseksi nukkuneitten
seassa. Ap. T. 26: 23. Col. 1: 18. 1 Piet. 1: 3. Ilm. K. 1: 5.
21. Sillä että ihmisen kautta kuolema on,
niin on myös ihmisen kautta kuolleitten
ylösnousemus.
1 Mos. 2: 17. l. 3: 6. Rom. 5: 12. l. 6: 23.
22. Sillä niinkuin kaikki Adamissa kuole=
wat, niin he myös kaikki pitää Kristuksessa
eläwäksi tehtämän;
23. Mutta kukin järjestykséssänsä: uutinen

Kristus, sitte ne, jotka Kristuksen omat owat, hänen tulemisessansa. 1 Thess. 4:15, 16, 17.
24. Sitte on loppu, koska hän antaa waltakunnan Jumalan ja Isän haltuun, ja panee pois kaiken herrauden ja kaiken wallan ja woiman. 1 Cor. 2:6.
25. Sillä hänen tulee hallita, siihen asti kuin hän kaikki wihollisensa panee hänen jalkainsa ala. Ps. 110:1. Ap. T. 2:34. Eph. 1:20. Col. 3:1. Hebr. 1:13. l. 10:13.
26. Wiimeinen wihollinen, joka pannaan pois, on kuolema.
27. Sillä hän on kaikki hänen jalkainsa ala heittänyt. Mutta koska hän sanoo, että kaikki hänen alansa heitetyt owat, niin on julki, että se on eroitettu, joka hänelle kaikki heitti ala. Ps. 8:7. Ps. 110:2. Matth. 28:18. Eph. 1:22. Hebr. 2:8.
28. Koska nyt kaikki hänen alansa heitetyksi tulewat, silloin myös itse Poika hänen alansa heitetään, joka kaikki hänen alansa heitti, että Jumala kaikki kaikissa olis. 1 Cor. 3:23. l. 11:3.
29. Mitä ne muutoin tekewät, jotka heitänsä kastaa antawat kuolleitten päälle, jollei kuolleet nouse ylös? Miksi he siis antawat kuolleitten päälle heitänsä kastaa?
30. Miksi myös me joka aika waarassa olemme? Rom. 8:36.
31. Minä kuolen jokapäiwä meidän kerskaamisen puolesta, kuin minulla on Kristuksessa Jesuksessa meidän Herrassamme. 1 Cor. 4:9. 2 Cor. 4:10, 11. l. 11:23.
32. Jos minä olen ihmisten tawalla Ephesossa petoin kanssa sotinut, mitä se minua auttaa, ellei kuolleet nouse ylös? Syökäämme ja juokaamme; sillä huomenna me kuolemme. Es. 22:13. l. 56:12.
33. Älkäät antako pettää teitänne: pahat jaaritukset turmelewat hywät tawat.
34. Herätkäät ylös hurskaasti, ja älkäät syntiä tehkö: sillä ei muutamat Jumalasta mitään tiedä. Häpiäksi minä näitä teille sanon. Rom. 13:11. Eph. 5:14.
35. Waan joku taitais sanoa: kuinkasta kuolleet nousewat? ja minkäkaltaisilla ruumiilla he tulewat? Hes. 37:3.
36. Sinä tomppeli! se, kuin sinä kylwät, ei tule eläwäksi, ellei hän (ensin) kuole. Joh. 12:24.
37. Ja jonka sinä kylwät, ei se ole se ruumis, joka tulewa on, waan paljas jywä, nimittäin, nisun jywä eli joku muu.
38. Mutta Jumala antaa hänelle ruumiin niinkuin hän tahtoi, ja kullenkin siemenelle oman ruumiinsa.
39. Ei kaikki liha ole yhtäläinen liha; waan toinen on ihmisten liha, toinen on karjan liha, toinen on kalain, toinen on lintuin.
40. Ja owat taiwaalliset ruumiit, ja maalliset ruumiit; mutta toinen kirkkaus on taiwaallisilla, ja toinen maallisilla.
41. Toinen kirkkaus on auringolla, ja toinen kirkkaus kuulla, ja toinen kirkkaus tähdillä; sillä yksi tähti woittaa toisen kirkkaudessa.
42. Niin myös kuolleitten ylösnousemus: se kylwetään turmeluksessa, ja nousee ylös turmelematoin;
43. Se kylwetään huonona, ja nousee ylös kunniassa, se kylwetään heikkoudessa, ja nousee ylös wäkewyydessä; Phil. 3:20, 21.
44. Se kylwetään luonnollinen ruumis, ja nousee hengellinen ruumis. Meillä on luonnollinen ruumis, on myös hengellinen ruumis.
45. Niinkuin myös kirjoitettu on: ensimäinen ihminen Adam on tehty eläwäksi sieluksi, ja wiimeinen Adam eläwäksi tekewäiseksi hengeksi. 1 Mos. 2:7. Rom. 5:14.
46. Mutta hengellinen ei ole se ensimäinen, waan se luonnollinen, sen jälkeen se hengellinen.
47. Ensimäinen ihminen on maasta ja maallinen, toinen ihminen on itse Herra taiwaasta. Luc. 1:78. Joh. 3:13, 31.
48. Minkäkaltainen se maallinen on, senkaltaiset owat myös maalliset, ja minkäkaltainen taiwaallinen on, senkaltaiset owat myös taiwaalliset.
49. Ja niinkuin me olemme kantaneet maallisen kuwaa, niin pitää myös meidän kantaman taiwaallisen kuwaa. 1 Mos. 5:3. Rom. 8:29. 2 Cor. 3:18. l. 4:11. Phil. 3:21. 1 Joh. 3:2.
50. Mutta minä sanon, rakkaat weljet, ei liha ja weri taida Jumalan waltakuntaa periä, ja ei turmeltu pidä turmelematointa perimän. 1 Cor. 6:13.
51. Katso, minä sanon teille salaisuuden: en me tosin kaikki nuku, waan kaikki me muutetaan, 1 Thess. 4:15—17.
52. Ajan rahdussa, silmän räpäyksessä wiimeisellä basunalla; sillä basuna soi, ja kuolleet pitää turmelematoinna nouseman ylös, ja me tulemme muutetuksi. Matth. 24:31.
53. Sillä tämä katoowa pitää pukeman päällensä katoomattomuuden, ja kuolewa pukee päällensä kuolemattomuuden. 2 Cor. 5:4.
54. Mutta koska katoowa pukee päällensä katoomattomuuden, ja kuolewa pukee päällensä kuolemattomuuden, silloin täytetään se sana, kuin kirjoitettu on: kuolema on nielty woitossa. Es. 25:8. Hos. 13:14. Hebr. 2:14.

55. Kuolema, kussa on sinun otas? Helwetti, kussa on sinun woittos?
56. Mutta kuoleman ota on synti, ja synnin woima on laki. Rom. 4:15. l. 5:13. l. 7:5, 13.
57. Mutta kiitos olkoon Jumalan, joka meille woiton antanut on meidän Herran Jesuksen Kristuksen kautta!
Joh. 16:33. 1 Joh. 5:5.
58. Sentähden, minun rakkaat weljeni, olkaat wahwat, järkähtymätä ja aina yltäkylläiset Herran töissä, tieten, ettei teidän työnne ole turha Herrassa.

16 Luku.

Kehoitus auttamaan köyhiä ja pysymään wahwana uskossa. Terwehdyksiä.

Mutta awun hakemisesta pyhiä warten, kuin minä Galatian seurakunnille säätänyt olen, niin te myös tehkäät.
Ap. T. 11:29. Rom. 12:13. l. 15:26. 2 Cor. 8:4. l. 9:1, 2, 12. Gal. 2:10.
2. Ensimäisenä sabbattina ottakaan jokainen teistä tykönsä jotakin, ja kootkaan waransa jälkeen, ettei ästen silloin, koska minä tulen, niitä hakemaan ruweta.
3. Mutta kuin minä tullut olen, jotka te kirjoilla walitsette, ne minä tahdon lähettää wiemään teidän lahjojanne Jerusalemiin.
4. Jos taas niin on sowelias, että minä itse sinne waellan, niin he saawat minun kanssani waeltaa.
5. Mutta minä tahdon teidän tykönne tulla, koska minä Macedonian kautta waellan. (Sillä minun pitää Macedonian läpitse waeltaman.) Ap. T. 19:21. 2 Cor. 1:16.
6. Mutta teidän tykönänne minä mitämaks wiiwyn eli myös talwea pidän, että te minua saattaisitte, kuhunka minä matkustan.
2 Cor. 1:15.
7. Sillä en minä nyt mennessäni tahdo teitä nähdä; sillä minä toiwon saawani jonkun ajan wiipyä teidän tykönänne, jos Herra sallii. Ap. T. 18:21. 1 Cor. 4:19. Jac. 4:15.
8. Mutta minä tahdon Ephesossa wiipyä heluntaihin asti;
9. Sillä minulla on suuri ja wäkewä owi awattu, ja on monta wastaanseisojata.
2 Cor. 2:12. Col. 4:3.
10. Mutta jos Timotheus tulee, niin katsokaat, että hän pelkäämätä olis teidän tykönänne; sillä hän tekee myös Herran työtä, niinkuin minäkin.
Rom. 16:21. 1 Cor. 4:17. Phil. 2:19, 22.
11. Älkään häntä kenkään katsoko ylön, mutta saattakaat häntä rauhassa minun tyköni tulemaan: sillä minä odotan häntä weljein kanssa. 1 Tim. 4:12.
12. Mutta weljestä Apollosta tietäkäät, että minä olen häntä paljon neuwonut weljein kanssa teidän tykönne tulemaan, mutta ei hän nyt tahtonut tulla; kuitenkin on hän tulewa, koska hänelle sowelias aika on.
13. Walwokaat, pysykäät uskossa, olkaat urhoolliset, olkaat wahwat! Eph. 6:10. Col. 1:11.
14. Kaikki teidän menonne tapahtukoon rakkaudessa.
15. Mutta minä neuwon teitä, rakkaat weljet: te tunnette Stephanan perheen, että he owat alkeet Achajassa, ja owat ruwenneet pyhiä palwelemaan: 1 Cor. 1:16.
16. Että te myös olisitte senkaltaisille alamaiset, ja jokaiselle apulaiselle ja auttajalle.
Phil. 2:29. Hebr. 13:17. 1 Tim. 5:17.
17. Mutta minä iloitsen Stephanan, Fortunatuksen ja Achaicuksen tulemisesta; sillä he owat teidän puuttumisenne täyttäneet.
18. Sillä he wirwoittiwat minun henkeni ja teidän; sentähden tuntekaat senkaltaiset.
1 Thess. 5:12.
19. Teitä terwehtäwät Asian seurakunnat. Teitä terwehtäwät suuresti Aqwila ja Priskilla Herrassa, ja seurakunta, joka heidän huoneessansa on. Ap. T. 18:2. Rom. 16:3.
20. Teitä terwehtäwät kaikki weljet. Terwehtäkäät toinen toistanne pyhällä suunantamisella.
Rom. 16:16. 2 Cor. 13:12. 1 Thess. 5:26. 1 Piet. 5:14.
21. Minä Paawali terwehdän teitä omalla kädelläni. Col. 4:18. 2 Thess. 3:17.
22. Joka ei Herraa Jesusta Kristusta rakasta, se olkoon anathema maranatha.
23. Herran Jesuksen Kristuksen armo olkoon teidän kanssanne! Rom. 16:24.
24. Minun rakkauteni olkoon kaikkein teidän kanssanne Kristuksessa Jesuksessa!

Amen.

Ensimäinen Epistola Corinthilaisten tykö, kirjoitettu Philippista, Stephanan, Fortunatuksen, Achaicuksen ja Timotheuksen kanssa.

P. Paawalin toinen Epistola Corinthilaisten tykö.

1 Luku.

Paawalin waiwat, lohdutus, kärsiwällisyys ja hywän omantunnon todistus.

Paawali, Jesuksen Kristuksen apostoli Jumalan tahdon kautta, ja Timotheus weli, Jumalan seurakunnalle, joka on Corinthossa, ja kaikille pyhille, jotka koko Achajassa owat:

2. Armo olkoon teille ja rauha Jumalalta meidän Isältämme ja Herralta Jesukselta Kristukselta!
Rom. 1:7. 1 Cor. 1:3. Eph. 1:2. 1 Piet. 1:2.

3. Kiitetty olkoon Jumala ja meidän Herran Jesuksen Kristuksen Isä, laupiuden Isä, ja kaiken lohdutuksen Jumala!
Eph. 1:3. 1 Piet. 1:3.

4. Joka meitä lohduttaa kaikessa meidän waiwassamme, että me taitaisimme lohduttaa niitä, jotka kaikkinaisessa waiwassa owat, sillä lohdutuksella, jolla Jumala meitä lohduttaa. Rom. 15:5. 2 Cor. 7:6.

5. Sillä niinkuin Kristuksen kärsimys on paljon tullut meidän päällemme, niin myös meille tulee paljo lohdutusta Kristuksen kautta.
Ps. 34:20. Ps. 94:19. 2 Cor. 4:10. Col. 1:24.

6. Mutta jos meitä waiwataan, niin se tapahtuu teille lohdutukseksi ja autuudeksi, joka waikuttaa niiden waiwain kärsiwällisyydessä, joita myös me kärsimme; eli jos meitä lohdutetaan, niin se tulee teille lohdutukseksi ja autuudeksi; ja meidän toiwomme on wahwa teistä: 2 Cor. 4:15, 17.

7. Että me tiedämme, että niinkuin te olette kärsimisestä osalliset, niin te myös tulette lohdutuksesta osallisiksi.

8. Sillä en me tahdo salata teiltä, rakkaat weljet, meidän waiwaamme, kuin meille Asiassa tapahtui: että me olimme sangen suuresti rasitetut ylitse meidän woimamme, niin että me jo meidän hengestämme epäilimme. Ap. T. 19:23. 1 Cor. 15:32.

9. Mutta me itsellämme juuri niin päätimme, että meidän piti kuoleman, ettei meidän pitäisi itse päällemme uskaltaman, waan Jumalan päälle, joka kuolleetkin herättää; Jer. 17:5, 7.

10. Joka meitä niin suuresta kuolemasta päästi ja päästää; ja me turwaamme hänen päällensä, että hän tästedeskin meitä päästää; 1 Cor. 15:31.

11. Ynnä myös teidän rukoustenne awulla meidän edestämme, että meidän tähtemme, siitä lahjasta, kuin meille annettu on, pitäis monelta ihmiseltä kiitos tehtämän.
Rom. 15:30. Phil. 1:19. Philem. w. 22.

12. Sillä se on meidän kerskauksemme, nimittäin meidän omantuntomme todistus, että me yksikertaisuudessa ja Jumalan wakuudessa, ei lihallisessa wiisaudessa, waan Jumalan armossa olemme maailmassa waeltaneet, mutta enimmästi teidän tykönänne. 1 Cor. 2:4, 13.

13. Sillä emmepä me muuta teille kirjoita, waan sitä, kuin te luette eli myös tiedätte; mutta minä toiwon, että te myös loppuun asti tiedätte.

14. Niinkuin te puolittain meidän tietäneet olette, että me olemme teidän kerskaamisenne, niinkuin tekin meidän kerskauksemme Herran Jesuksen päiwänä olette.
2 Cor. 5:12. Phil. 2:16. l. 4:1. 1 Thess. 2:19, 20.

15. Ja senkaltaisella uskalluksella tahdoin minä ennen tulla teidän tykönne, että te toisen kerran olisitte saaneet minulta jonkun hywän työn; Rom. 1:11.

16. Ja minä olisin waeltanut teidän kauttanne Macedoniaan, ja Macedoniasta teidän tykönne takaperin tullut, ja niin teiltä Judeaan johdatetuksi. 1 Cor. 16:5.

17. Koska minä tätä ajattelin, lienenkö minä sen tehnyt hempeydestä? Eli owatko minun aiwoitukseni, joita minä aiwon, lihalliset? että minun tykönäni olis niin, niin, ja ei, ei.

18. Mutta Jumala on wakaa, ettei meidän puheemme ole teille niin ja ei ollut.
Matth. 5:37. Jac. 5:12.

19. Sillä Jumalan Poika, Jesus Kristus, joka teidän seassanne meiltä saarnattu on, nimittäin, minulta ja Silwanukselta ja Timotheukselta, ei ollut niin ja ei, waan oli hänessä niin.

20. Sillä kaikki Jumalan lupaukset owat niin hänessä, ja owat amen hänessä, Jumalan kunniaksi meidän kauttamme.

21. Mutta Jumala on se, joka meitä teidän kanssanne Kristuksessa wahwistaa, ja on meitä woidellut; 1 Joh. 2:20, 27.

22. Joka myös on meitä lukinnut, ja antoi Hengen pantiksi meidän sydämihimme.
Rom. 8:16. 2 Cor. 5:5. Eph. 1:13, 14. l. 4:30.

23. Mutta minä rukoilen Jumalata todistajaksi sieluni päälle, että minä olen säästänyt teitä, etten minä wielä ole Corinthoon tullut. Rom. 9:1.
2 Cor. 11:31. l. 12:20. l. 13:2, 10. Gal. 1:20. Phil. 1:8.

24. Ei niin, että me hallitsisimme teidän uskoanne, waan me olemme auttajat teidän ilohonne; sillä te seisotte uskossa.
1 Cor. 3:5. 1 Piet. 5:3.

2 Luku.

Paawalin rakkaus Corinthilaisia ja erinomattain katuwaista ja pannaan pantua kohtaan. Paawalin kiiwaus.

Mutta sitä minä olen itselläni aikonut, etten minä taas murheella teidän tykönne tulisi.

2. Sillä jos minä teidän murheeseen saatan, kukasta minua ilahuttaa, waan se, joka minulta on murheelliseksi tehty?

3. Ja sen minä olen teille kirjoittanut, etten minä tultuani saisi niistä murhetta, joista minun tulis ilo saada; sillä minulla on senkaltainen uskallus kaikkein teidän tykönne, että minun iloni kaikkein teidän ilonne on. 2 Cor. 12:21.

4. Sillä minä kirjoitin teille suuressa waiwassa ja sydämen kiwussa, monilla kyyneleillä, ei, että teidän pitäis murehtiman, waan että te ymmärtäisitte sen erinomaisen rakkauden, kuin minulla on teidän kohtaanne.

5. Jos joku on murheen matkaan saattanut, ei hän ole minua murheelliseksi saattanut, waan puolittain, etten minä teitä kaikkia rasittaisi. 1 Cor. 5:1.

6. Mutta kyllä siinä on, että se monelta niin rangaistu on; 1 Cor. 5:5.

7. Että te tästedes sitä enämmän häntä armahtaisitte ja lohduttaisitte, ettei hän upposi ylönpalttisessa murheessa.

8. Sentähden neuwon minä teitä, että te hänen kohtaansa rakkautta osottaisitte;

9. Sillä sentähden minä myös olen kirjoittanut, koetellakseni teitä, jos te olette kaikkiin kuuliaiset.

10. Mutta joille te jotain anteeksi annatte, sen minä myös anteeksi annan; sillä jolle minä jotain anteeksi annoin, sen minä anteeksi annoin teidän tähtenne Kristuksen puolesta, ettemme saatanalta woitetuksi tulisi;

11. Sillä eipä meiltä ole salattu, mitä hänen mielessänsä on.

12. Mutta kuin minä tulin Troadaan Kristuksen ewangeliumia saarnaamaan, ja minulle awattiin owi Herrassa, niin ei minulla ollut yhtään lepoa hengessäni, etten minä Titusta minun weljeäni löynnyt.
Ap. T. 16:8. 1 Cor. 16:9.

13. Mutta kuin minä olin heidän hywästi jättänyt, menin minä sieltä Macedoniaan.
2 Cor. 7:5, 6.

14. Mutta kiitetty olkoon Jumala, joka aina antaa meille woiton Kristuksessa, ja julistaa jokapaikassa hänen tuntemisensa hajun meidän kauttamme! Col. 1:27.

15. Sillä me olemme Jumalalle yksi hywä haju Kristuksessa, sekä niiden seassa, jotka autuaaksi tulewat, että myös niiden seassa, jotka hukkuwat;

16. Näille tosin surman haju kuolemaksi, mutta toisille elämän haju elämäksi; ja kuka on nyt tähän kelwollinen?
Luc. 2:34. 2 Cor. 3:5, 6.

17. Sillä emmepä me ole senkaltaiset kuin muutamat, jotka Jumalan sanaa myyskentelewät; waan wakuudesta ja niinkuin Jumalasta me puhumme Jumalan kaswoin edessä, Kristuksessa. 2 Cor. 4:2.

3 Luku.

Paawalin ylistyskirja. Lain ja ewangeliumin wirka.

Rupeemmeko me siis itseämme taas kehumaan? eli tarwitsemmeko me, niinkuin muutamat, kiitoskirjaa teidän tykönne, eli kiitoskirjaa teiltä? 2 Cor. 5:12. l. 10:8.

2. Te olette meidän kirjamme, meidän sydämihimme kirjoitetut, joka kaikilta ihmisiltä tutaan ja luetaan. 1 Cor. 9:2, 3.

3. Ja te olette ilmoitetut, että te Kristuksen lähetyskirja olette, meidän palweluksemme kautta walmistettu, ei pläkillä kirjoitettu, waan eläwän Jumalan hengellä, ei kiwisiin tauluihin, waan lihallisiin sydämen tauluihin. 2 Mos. 24:12. l. 34:1.
Jer. 31:33. Hes. 11:19. l. 36:26. Hebr. 8:10.

4. Mutta senkaltainen uskallus on meillä Kristuksen kautta Jumalan puoleen,

5. Ei niin, että me olemme itse meistämme soweliaat jotakin ajattelemaan, niinkuin itse meistämme, waan jos me olemme johonkuhun soweliaat, niin on se Jumalalta,
2 Cor. 2:16. Phil. 2:13.

6. Joka meitä soweliaaksi tehnyt on uuden testamentin wirkaa pitämään, ei puustawin, waan Hengen; sillä puustawi kuolettaa, waan Henki tekee eläwäksi. Jer. 31:31.
Rom. 2:27, 29. l. 7:6, 10, 11. 2 Cor. 5:18. Hebr. 8:6, 8.

7. Mutta jos sillä wiralla, joka puustawin kautta kuolettaa ja kiwihin kuwattu oli, oli senkaltainen kirkkaus, niin ettei Israelin lapset tainneet katsoa Mosesken kaswoihin,

hänen kaswoinsa kirkkauden tähden, joka kuitenkin katoo: 2 Mos. 34:29, 30. 5 Mos. 10:1.

8. Miksei siis paljon enämmin sillä wiralla, joka hengen antaa, pitäisi kirkkaus oleman?

9. Sillä, jos wiralla, joka kadotuksesta saarnaa, kirkkaus oli, paljon enämmin sillä wiralla, joka wanhurskaudesta saarnaa, on ylönpalttinen kirkkaus; Rom. 1:17. l. 3:21.

10. Sillä se toinen, joka kirkastettu oli, ei ole ensinkään kirkkaudeksi luettawa sen ylönpalttisen kirkkauden suhteen.

11. Sillä jos sillä oli kirkkaus, joka katoo, paljon enämmin on sillä kirkkaus, joka pysyy.

12. Että meillä siis senkaltainen toiwo on, niin me puhumme rohkiasti. Eph. 6:19.

13. Ja emme tee niinkuin Moses, joka kaswoillensa peitteen pani, ettei Israelin lapset tainneet sen loppua katsoa, joka katoo. 2 Mos. 34:33.

14. Waan heidän taitonsa oliwat paatuneet. Sillä tähän päiwään asti, koska wanhaa testamenttia luetaan, pysyy se peite ottamata pois, joka Kristuksessa lakkaa. Es. 6:10. Hes. 12:2. Matth. 13:11. Ap. T. 28:26. Rom. 11:8.

15. Mutta tähän päiwään asti, koska Mosesta luetaan, rippuu se peite heidän sydämensä edessä.

16. Mutta koska he palajawat Herran puoleen, niin peite otetaan pois. Es. 25:7. Rom. 11:23, 26.

17. Sillä Herra on Henki; mutta kussa Herran Henki on, siinä on wapaus. Joh. 4:24.

18. Mutta me kaikki awoimilla kaswoilla Herran kirkkautta katselemme, niinkuin peilissä, ja me muutetaan siihen kuwaan kirkkaudesta niin kirkkauteen, niinkuin Herran Hengestä. 1 Cor. 13:12.

4 Luku.

Paawalin uskollisuus, suuttumattomuus ewangeliumin wirassa, ja lohdutus ajallisissa waiwoissa.

Sentähden että meillä senkaltainen wirka on, sen jälkeen kuin armo meidän kohtaamme tapahtunut on, niin en me suutu;

2. Waan wältämme ne salaiset häpiät ja emme waella kawaludella, emmekä petoksella Jumalan sanaa turmele, waan me ilmoitamme totuuden ja meitämme julkisesti kaikkein ihmisten omaatuntoa kohtaan Jumalan edessä osoitamme. Rom. 1:16. 2 Cor. 2:17. l. 5:11. l. 6:4. 1 Thess. 2:3, 5.

3. Jos nyt meidän ewangeliumimme on peitetty, niin se on niille peitetty, jotka kadotetaan; 2 Thess. 2:10.

4. Joissa tämän maailman Jumala on uskottomain taidot sowaisnut, ettei ewangeliumin paiste heille pitäisi Kristuksen kirkkaudesta walistaman, joka on Jumalan kuwa. Es. 6:10. Matth. 13:14. Joh. 12:31, 40. 2 Cor. 3:18. Col. 1:15. Hebr. 1:3.

5. Sillä emme me itse meistämme saarnaa, waan Kristuksesta Jesuksesta, että hän on Herra; mutta me olemme teidän palwelianne Jesuksen tähden. 2 Cor. 1:24.

6. Että Jumala, joka käski walkeuden pimeydestä paistaa, se paisti tunnon walkeuden meidän sydämissämme Jumalan kirkkaudesta Jesuksen Kristuksen kaswoissa. 1 Mos. 1:3.

7. Mutta meillä on tämä tawara sawisissa astioissa, että se ylönpalttinen woima pitää oleman Jumalalta, ja ei meistä. 1 Cor. 2:5. 2 Cor. 5:1.

8. Meillä on joka paikassa ahdistus, mutta en me sitä sure: meillä on pakko, mutta en me epäile.

9. Me kärsimme wainoa, mutta ei meitä anneta ylön: me painetaan alas, mutta en me huku. Ps. 37:24.

10. Me wiemme ympäri aina Herran Jesuksen kuoleman meidän ruumiissamme, että Herran Jesuksen elämäkin meidän ruumiissamme ilmoitettaisiin. Rom. 8:17. 2 Cor. 1:5. Gal. 6:17. 2 Tim. 2:11, 12.

11. Sillä me, jotka elämme, annetaan ylön aina kuolemaan Jesuksen tähden, että Jesuksenkin elämä meidän kuolewaisessa lihassamme ilmoitettaisiin. Ps. 44:23. Matth. 5:11. Rom. 8:36. 1 Cor. 15:31, 49. Col. 3:4.

12. Sentähden on kuolema meissä woimallinen, mutta teissä elämä.

13. Mutta että meillä on yksi uskon henki, niinkuin kirjoitettu on: minä uskoin, sentähden minä puhuin; niin me myös uskomme, ja sentähden me myös puhumme. Ps. 116:10.

14. Ja tiedämme sen, joka Herran Jesuksen herätti, että hän meidänkin Jesuksen kautta herättää, ja asettaa meitä teidän kanssanne. Ap. T. 2:24, 32. Rom. 8:11. 1 Cor. 6:14.

15. Sillä kaikki teidän tähtenne tapahtuu, että se ylönpalttinen armo monen kiitoksen kautta runsaasti Jumalan ylistykseksi tulis. 2 Cor. 1:6, 11. 2 Tim. 2:10.

16. Sentähden en me wäsy; sillä waikka meidän ulkonainen ihminen turmellaan, niin sisällinen kuitenkin päiwä päiwältä uudistetaan; Rom. 7:22. Eph. 3:16. Col. 3:10.

17. Sillä meidän waiwamme, joka ajallinen ja kewiä on, saattaa meille ijankaikkisen ja määrättömän kunnian: Ps. 30:6. Matth. 5:12. Rom. 8:18. 2 Thess. 1:7. 2 Tim. 4:8.

18. Jotka emme näkywäisiä katso, waan
näkymättömiä; sillä näkywäiset owat ajalli-
set, mutta näkymättömät ijankaikkiset.
Rom. 8: 24.

5 Luku.

Maallinen ja taiwaallinen maja. Tuomio. Lunastus.

Sillä me tiedämme, että jos tämän majan
meidän maallinen huone purjetaan, meil-
lämme olewan rakennuksen Jumalalta, huo-
neen, ei käsillä tehdyn, joka on ijankaikkinen
taiwahissa; 2 Cor. 4: 7. Hebr. 11: 10. 2 Piet. 1: 13, 14.
2. Jota me myös huokaamme, ikäwöiten,
että me meidän majallamme, joka taiwaas-
ta on, puetetuksi tulisimme; Rom. 8: 23.
3. Jos me muutoin puetettuna, ja ei alasti
löyttäisiin.
Matth. 22: 11. Gal. 3: 27. Ilm. k. 3: 18. k. 16: 15.
4. Sillä me, jotka tässä majassa olemme,
huokaamme, että me rasitetut olemme, jossa
emme tahdo riisuttuna, waan puetettuna
olla, että se kuolewainen elämältä nieltäisiin.
Rom. 8: 11. 1 Cor. 15: 53, 54.
5. Mutta joka meitä siihen walmistaa, se
on Jumala, joka myös hengen on meille
pantiksi antanut.
Es. 29: 23. Eph. 2: 10. Rom. 8: 16. 2 Cor. 1: 22. Eph. 4: 30.
6. Niin me olemme sentähden aina hy-
wässä turwassa ja tiedämme, että niin kau-
wan kuin me ruumiissa asumme, niin me
olemme kaukana Herrasta.
1 Aikak. 29: 15. Ps. 39: 13. Ps. 119: 19. Hebr. 11: 13.
7. (Sillä me waellamme uskossa ja emme
katsomisessa.)
Rom. 8: 24, 25. 1 Cor. 13: 12. 2 Cor. 4: 18. Hebr. 11: 1.
8. Mutta meillä on turwa, ja paljon ha-
laamme enämmin olla kaukana pois ruu-
miista ja mennä asumaan Herran tykö.
Phil. 1: 23.
9. Sentähden joko me kotona olemme, eli
ulkona waellamme, niin me ahkeroitsemme
siitä, että me hänelle kelpaisimme.
10. Sillä meidän kaikkein pitää ilmesty-
män Kristuksen tuomioistuimen eteen, että
jokainen sais sen jälkeen kuin hän ruumiis-
sansa tehnyt on, olkoon se hywä eli paha.
Ps. 62: 13. Jer. 17: 10. Matth. 25: 31. Rom. 14: 10, 12.
Col. 3: 24, 25.
11. Että me siis tiedämme että Herraa pi-
tää peljättämän, niin me neuwomme ihmi-
siä, mutta Jumalalle olemme me julkiset:
kuitenkin minä toiwon, että me olemme
myös julki teidänkin omassa tunnossanne.
Job. 31: 23. 2 Cor. 4: 2. Jud. Ep. w. 23.
12. En me taas kerskaa itseämme teidän
edessänne; waan me annamme teille tilan
kerskataksenne meistä, että teilläkin olis kers-
kaamista niitä wastaan, jotka itseänsä kas-
woin jälkeen kerskaawat ja ei sydämen jäl-
keen. 2 Cor. 1: 14. k. 3: 1. k. 10: 8. k. 11: 12.
13. Sillä jos me tyhmistyneet olemme,
niin me sen Jumalalle olemme, eli jos me
taidossa olemme, niin me teille taidossa
olemme. 2 Cor. 11: 1, 16, 17. k. 12: 6, 11.
14. Sillä Kristuksen rakkaus waatii meitä,
15. Että me sen niin pidämme, että jos
yksi on kuollut kaikkein edestä, niin he kaikki
owat kuolleet, ja hän on sentähden kaikkein
edestä kuollut, että ne, jotka eläwät, ei nyt
enää eläisi itsellensä, waan hänelle, joka hei-
dän edestänsä kuollut ja nousnut on ylös.
Rom. 5: 15. k. 6: 11, 12. 1 Cor. 6: 19. Gal. 2: 20.
1 Thess. 5: 10. 1 Piet. 4: 2.
16. Sentähden en me tästedes lihan puo-
lesta ketään tunne. Ja jos me olemme Kris-
tuksen lihan puolesta tunteneet, niin en me
kuitenkaan silleen tunne.
Matth. 12: 50. 1 Joh. 5: 14.
17. Sentähden jos joku on Kristuksessa,
niin hän on uusi luontokappale; sillä wan-
hat owat kadonneet, katso, kaikki owat uudeksi
tulleet. Es. 43: 18, 19.
Rom. 8: 10. Gal. 5: 6. k. 6: 15. Col. 3: 11. Ilm. k. 21: 5.
18. Mutta ne kaikki owat Jumalasta, joka
meitä on itse kanssansa sowittanut Jesuksen
Kristuksen kautta, ja antoi meille wiran so-
winnosta saarnata. Rom. 5: 10. 1 Joh. 2: 2. k. 4: 10.
19. Sillä Jumala oli Kristuksessa, ja so-
witti maailman itse kanssansa, ja ei lukenut
heille heidän syntiänsä, ja on meissä sowin-
tosaarnan säännyt. Rom. 3: 24, 25. Col. 1: 20. k. 2: 9.
20. Niin olemme me Kristuksen puolesta
käskyläiset; sillä Jumala neuwoo meidän
kauttamme. Niin me rukoilemme siis Kris-
tuksen puolesta, että te Jumalan kanssa so-
witte.
21. Sillä hän on sen, joka ei mitään syn-
nistä tietänyt, meidän edestämme synniksi
tehnyt, että me hänessä tulisimme siksi wan-
hurskaudeksi, joka Jumalan edessä kelpaa.
Es. 53: 6, 9, 12. Rom. 5: 19. k. 8: 3. Gal. 3: 13.
1 Piet. 2: 22. 1 Joh. 3: 5.

6 Luku.

Neuwo elämään wiatoinna ja kärsiwällisenä ja wälttämään
jumalattomain seuraa.

Mutta me niinkuin apulaiset neuwomme
teitä, ettette Jumalan armoa hukkaan ottaisi.
1 Cor. 3: 9. Hebr. 12: 15.
2. Sillä hän sanoo: minä olen otollisella
ajalla sinua kuullut, ja olen sinua autuuden
päiwänä auttanut. Katso, nyt on otollinen
aika, katso, nyt on autuuden päiwä.
Es. 49: 8. Luc. 4: 19. Rom. 13: 12.

3. Älkäämme kellenkään jossakussa pahennusta antako, ettei meidän wirkaamme laitettaisi. 1 Cor. 10:32.

4. Waan osoittakaamme meitämme kaikissa asioissa niinkuin Jumalan palweliat; suuressa kärsiwällisyydessä, waiwoissa, hädissä, suruissa, 1 Cor. 4:1. 2 Cor. 4:2.

5. Haawoissa, wankeuksissa, kapinoissa, töissä, walwomisissa, paastoissa, 2 Cor. 11:23.

6. Puhtaassa elämässä, taidossa, pitkämielisyydessä, suloisuudessa, Pyhässä Hengessä, wilpittömässä rakkaudessa,

7. Totuuden sanassa, Jumalan wäessä wanhurskauden sota-asetten kautta oikialla ja wasemmalla puolella,

1 Cor. 2:4. 2 Cor. 4:2. Eph. 6:11, 13. 2 Tim. 4:7.

8. Kunnian kautta ja pilkan, panetuksen ja kiitoksen kautta, niinkuin wietteliät ja kuitenkin wakaat,

9. Niinkuin tuntemattomat, ja kuitenkin tutut, niinkuin kuolewaiset, ja katso, me elämme, niinkuin rangaistut, ja ei kuitenkaan tapetut, Ps. 118:18.

10. Niinkuin murheelliset, ja kuitenkin aina iloiset, niinkuin köyhät, mutta kuitenkin monta rikkaaksi tekewäiset, niinkuin ne, joilla ei mitään ole, ja joiden kuitenkin kaikki omat owat. Phil. 4:11, 12.

11. Te Corinthilaiset! meidän suumme on häneusä awannut teidän kohtaanne, meidän sydämmemme on lewinnyt.

12. Et te ole ahtaalla meissä; mutta itse teissänne te ahtaalla olette. 2 Cor. 7:2, 3.

13. Minä sanon niinkuin lapsilleni, että te myös minua wastaan teitänne niin asettaisitte, ja lewittäkäät teitänne. 1 Cor. 4:14.

14. Älkäät wetäkö ijestä epäuskoisten kanssa; sillä mitä oikeuden on wääryyden kanssa tekemistä; eli mitä osallisuutta on walkeudella pimeyden kanssa?

5 Mos. 7:2. 1 Cor. 5:9. Eph. 5:11.

15. Ja mikä sowinto on Kristuksella Belialin kanssa? taikka mikä osa on uskowaisella uskottoman kanssa?

1 Sam. 5:1, 2c. 1 Cor. 10:21.

16. Eli kuinka Jumalan templi sopii epäjumalten kanssa? sillä te olette eläwän Jumalan templi, niinkuin Jumala sanoo: minä tahdon heissä asua ja heissä waeltaa, ja minä tahdon olla heidän Jumalansa, ja heidän pitää oleman minun kansani.

3 Mos. 26:12. Hes. 37:27. 1 Cor. 3:16. l. 6:19. l. 10:14. Eph. 2:21. Hebr. 3:6. 1 Piet. 2:5.

17. Sentähden paetkaat heidän seastansa, ja eroittakaat teitänne, sanoo Herra: ja älkäät saastaiseen ruwetko, ja niin minä korjaan teitä; Es. 52:11. Ilm. k. 18:4.

18. Ja olen teidän Isänne, ja teidän pitää oleman minun poikani ja tyttäreni, sanoo kaikkiwaltias Herra. Jer. 31:1, 9, 23. Ilm. k. 21:7.

7 Luku.

Pyhä waellus. Paawalin ilo. Murhe Jumalan mielen jälkeen.

Että meillä nyt senkaltaiset lupaukset owat, minun rakkaani, puhdistakaamme siis itsemme kaikesta lihan ja hengen saastaisuudesta, täyttäin pyhyyttä Jumalan pelwossa.

1 Tim. 4:8. 1 Joh. 3:3.

2. Ottakaat meitä wastaan: en me kellenkään wääryyttä tehneet: en me ketään turmelleet, en me keneltäkään mitään waatineet. Ap. T. 20:33. 2 Cor. 12:17.

3. Senkaltaista en sano minä teille kadotukseksi: sillä minä olen ennen sanonut, että te olette meidän sydämissämme ynnä kuolla ja ynnä elää. 2 Cor. 6:11, 12, 13.

4. Minä puhun teille suurella rohkeudella, minä kerskaan paljon itseäni teistä, minä olen lohdutuksella täytetty, minä olen ylönpalttisessa ilossa kaikessa meidän waiwassamme. Matth. 5:12. Ap. T. 5:41. Phil. 2:17. Col. 1:24.

5. Sillä koska me Macedoniaan tulimme, ei meidän lihallamme ollut yhtään lepoa, waan kaikissa paikoissa olimme me waiwatut, ulkona sota, sisällä pelko.

5 Mos. 32:25. Ap. T. 16:19, 23. 2 Cor. 2:13.

6. Mutta Jumala, joka nöyriä lohduttaa, hän lohdutti meitä Tituksen tulemisella.

7. Waan ei ainoasta hänen tulemisellansa, mutta myös sillä lohdutuksella, jonka hän teiltä saanut oli, ja ilmoitti meille teidän halunne, teidän itkunne ja teidän kiiwautenne minusta, niin että minä wielä enämmin ihastuin.

8. Sillä jos myös minä teitä minun lähetyskirjallani murheeseen saatin, enpä minä sitä kadu, ehkä minä olisin katunut; sillä minä näen sen lähetyskirjan teitä hetken aikaa murheessa pitäneen. 2 Cor. 2:4.

9. Nyt minä iloitsen, en siitä, että te murheissa olitte, waan että te olitte murheissa parannukseksi; sillä te olitte murheelliset Jumalan mielen jälkeen, niin ettei teille pitäisi meistä joskus wahinkoa oleman.

10. Sillä se murhe, joka Jumalan mielen jälkeen tapahtuu, saattaa katumisen autuudeksi, jota ei yksikään kadu; mutta maailman murhe saattaa kuoleman.

2 Sam. 12:13. Matth. 26:75. Luc. 18:13.

11. Sillä katso, että te olitte Jumalan mielen jälkeen murheelliset, kuinka suuren ahkeruuden se on teissä waikuttanut? Ja tosin edeswastauksen, närkästyksen ja pel-

won, ikäwöitsemisen, kiiwauden ja koston. Te olette kaikissa teitänne puhtaaksi osoittaneet tässä asiassa.

12. Sentähden waikka minä teille kirjoitin, niin ei se ole kuitenkaan sen tähden tapahtunut, joka rikkonut oli, eikä sen tähden, jolle wääryys tehtiin, mutta sentähden, että teidän ahkeruutenne meidän kohtaamme Jumalan edessä julkiseksi tulis.

13. Sentähden me olemme saaneet lohdutuksen, että tekin olette lohdutetut. Mutta wielä enämmin iloitsimme me Tituksen ilosta; sillä hänen henkensä oli teiltä kaikilta wirwoitettu.

14. Ja mitä minä hänen edessänsä teistä kerskannut olen, en minä sitä häpee; waan niinkuin kaikki owat todet, kuin minä teille puhunut olen, niin on myös meidän kerskauksemme Tituksen edessä todeksi tullut.

15. Ja hänellä on sangen suuri sydämellinen halu teidän puoleenne, koska hän kaikkein teidän kuuliaisuuttanne muistaa, kuinka te pelwolla ja wapistuksella häntä otitte wastaan. Phil. 2:12.

16. Minä siis iloitsen, että minä kaikissa asioissa teihin taidan luottaa. 2 Thess. 3:4. Philem. w. 8, 21.

8 Luku.

Anteliaisuuden hyödyllys ja muoto. Titus kunnioitetaan.

Mutta minä teen teille tiettäwäksi, rakkaat weljet, Jumalan armon, joka Macedonian seurakuntiin annettu on; Rom. 15:25.

2. Sillä heidän ilonsa oli ylönpalttinen, koska heitä monen waiwan kautta koeteltiin, ja waikka he sangen köyhät oliwat, owat he kuitenkin runsaasti kaikessa yksinkertaisuudessa antaneet. Rom. 12:8. Gal. 2:10.

3. Sillä he oliwat kaikesta woimastansa (sen minä todistan) ja ylitsekin woimansa hywäntahtoiset,

4. Ja meitä suurella ahkeruudella rukoiliwat, että me ottaisimme wastaan sen hywän työn ja sen palweluksen osallisuuden, kuin pyhäin waraksi koottu oli.
Ap. T. 11:29. Rom. 15:26. 1 Cor. 16:1, 2. 2 Cor. 9:1.

5. Ja ei niin kuin me toiwoimme, waan he antoiwat itsensä ensisti Herralle, ja (sitte) meille Jumalan tahdon kautta.

6. Että meidän pitäis Titusta neuwoman, että, niinkuin hän oli ennen ruwennut, hänen pitäis senkaltaisen hywän työn niin teidän seassanne päättämän.

7. Mutta niinkuin te olette kaikissa rikkaat, uskossa, ja sanassa, ja taidossa, ja kaikkinaisessa ahkeruudessa, ja teidän rakkaudessanne meidän kohtaamme, (niin sowittakaat siis) että te myös tässä armossa rikkaat olisitte. 1 Cor. 1:5.

8. Enpä minä waatimisesta sitä sano, waan muiden ahkeruudesta koettelen minä myös teidän rakkautenne wakuutta.

9. Sillä te tiedätte meidän Herran Jesuksen Kristuksen armon, että hän rikkaana ollessansa tuli kuitenkin teidän tähtenne köyhäksi, että te hänen köyhyytensä kautta rikkaaksi tulisitte. Matth. 8:20. Luc. 9:58. Phil. 2:6, 7.

10. Minun neuwoni minä tästä annan; sillä se on teille hyödyllinen, että te olette ennen ruwenneet ei ainoasti sitä tekemään, waan jo menneenä wuonna tahdoitte sitä.
San. l. 19:17. Matth. 10:42. 1 Cor. 7:7, 25. 2 Cor. 9:2.

11. Täyttäkäät siis nyt se työ, kuin te rupesitte, että niinkuin tahto walmis oli, te myös sen woimanne perästä täyttäisitte.

12. Sillä jos joku edellä mielellinen on, niin hän on otollinen hänen waransa jälkeen, ja ei sen jälkeen, jota ei hänellä ole.
San. l. 3:28. Marc. 12:43. Luc. 21:3. 2 Cor. 9:7. 1 Piet. 4:10.

13. Ei niin luullen, että muilla pitää oleman huojennus ja teillä ahdistus, waan että se tasan olis, niin palwelkaan teidän rikkautenne heidän köyhyyttänsä tällä ajalla;

14. Että myös heidän rikkautensa teidän puuttumistanne palwelis, että tasan tapahtuis;

15. Niinkuin kirjoitettu on: joka paljon kokosi, ei hänellä ollut liiaksi, ja joka wähän kokosi, ei häneltä mitään puuttunut.
2 Mos. 16:18.

16. Mutta Jumalan olkoon kiitos, joka senkaltaisen ahkeruuden antoi Tituksen sydämeen teidän tähtenne!

17. Sillä hän otti sen neuwon hywäksi; ja tosin oli sitä ahkerampi, että hän läksi mielellänsä teidän tykönne.

18. Mutta me olemme yhden weljen hänen kanssansa lähettäneet, jota ewangeliumissa kiitetään kaikissa seurakunnissa.

19. (Mutta ei se ainoasti, waan hän on myös säätty seurakunnilta meidän matkakumppaniksemme tämän armon kanssa, joka meidän kauttamme Herran kunniaksi toimitetaan, ja teidän hywän tahtonne koettelemiseksi.) Ap. T. 11:30.

20. Karttain sitä, ettei kenkään meitä panettelisi senkaltaisen rikkaan awun puolesta, joka meidän kauttamme toimitetaan.

21. Sillä me ahkeroitsemme sitä, kuin kunniallinen on, ei ainoasti Herran edessä, waan myös ihmisten edessä.
Rom. 12:17. Phil. 4:8. 1 Piet. 2:12.

22. Ja me olemme heidän kanssansa lähettäneet meidän weljemme, jonka me monessa olemme usiasti koetelleet, että hän ahkera on, ja wielä nyt paljon ahkerampi, suurella uskallutsella, kuin on teidän tykönne;
23. Sekä Tituksen puolesta, joka minun kumppanini on ja apulaiseni teidän seassanne, että myös meidän weljeimme tähden, jotka owat seurakuntain apostolit, Kristuksen kunnia.
24. Osoittakaat siis teidän rakkautenne merkki ja meidän kerskaamisemme teistänne niitä kohtaan, julkisesti seurakunnankin edessä.

9 Luku.

Jumala rakastaa niitä, jotka iloisesta sydämmestä antawat.

Sillä siitä awusta, kuin pyhille annetaan, ei tarwitse minun teille kirjoittaa.
Ap. T. 11:29. Rom. 15:26. 1 Cor. 16:2. 2 Cor. 8:4.
2. Sillä minä tiedän teidän hywän tahtonne, josta minä teidän tähtenne kehun Macedonialaisten seassa, että Achaja on ollut jo ajastajan walmis, ja että te olette monta siihen kiiwaudellanne kehoittaneet.
2 Cor. 8:10.
3. Kuitenkin minä olen tämän weljen sentähden lähettänyt, ettei meidän kerskaamisemme teistä tässä asiassa tyhjäksi tulisi, että (niinkuin minä sanoin) te walmiit olisitte;
4. Etten, jos Macedonialaiset minun kanssani tulewat, ja ei löydä teitä walmiina, me silloin (en minä sano: te) senkaltaisesta kerskauksesta häpiään tulisi.
5. Sentähden näin minä tarpeelliseksi weljiä neuwoa, että he ensin menewät teidän tykönne, ja edellä walmistawat sen teidän ennen luwatun hywän lahjanne, että se walmis olis, niinkuin hywä teko, ja ei niinkuin waatimus.
6. Mutta sen minä sanon: joka tiiwiisti kylwää, sen pitää myös tiiwiisti niittämän, ja joka siunauksessa kylwää, sen pitää myös siunauksessa niittämän:
San. l. 11:24. l. 22:9. Gal. 6:8.
7. Kukin sydämensä ehdon jälkeen, ei ylönmielten eli waatein: sillä iloista antajata Jumala rakastaa.
2 Mos. 25:2. l. 35:5. 5 Mos. 15:7. Rom. 12:8.
8. Mutta Jumala on wäkewä niin sowittamaan, että kaikkinainen armo teidän seassanne ylönpalttiseksi tulis, että teillä kaikissa aina yltäkyllä olis, ja olisitte rikkaat kaikkiin hywiin töihin;
9. (Niinkuin kirjoitettu on: hän on hajoittanut ja antanut köyhille: hänen wanhurskautensa pysyy ijankaikkisesti.
10. Mutta joka siemenen kylwäjälle antaa, hän teillenkin antaa leiwän syödäksenne, ja lisää teidän siemenenne, ja kaswattaa teidän wanhurskautenne hedelmän.)
11. Että te kaikissa rikkaaksi tulisitte, kaikella yksikertaisuudella, joka meidän kauttamme Jumalalle kiitoksen waikuttaa.
12. Sillä tämän wiran palwelus ei ainoastaan täytä sitä, kuin pyhiltä puuttuu, waan on siihen yltäkylläinen, että moni kiittää Jumalata;
2 Cor. 1:11. l. 4:15.
13. (Tämän palweluksen koettelemuksen kautta ylistäin Jumalata teidän nöyrän tunnustuksenne tähden Kristuksen ewangeliumissa, ja myös teidän yksikertaisen tasajaon tähden, heidän ja kaikkein kohtaan.)
14. Ja heidän rukouksissansa teidän edestänne, jotka teitä ikäwöitsewät, sen ylönpalttisen Jumalan armon tähden, kuin teissä on.
15. Mutta kiitos olkoon Jumalan hänen sanomattoman lahjansa edestä!

10 Luku.

Työt ja sana. Oikia kerskaus totuudessa ja Herrassa.

Mutta minä Paawali neuwon teitä Kristuksen siweyden ja wakuuden tähden, minä, joka teidän tykönänne ollessani kehno olen, waan poissa ollessani olen minä rohkia teitä wastaan.
2. Mutta minä rukoilen teitä, ettei minua waadittaisi rohkiaksi tykönä ollessani, niinkuin minulla luullaan rohkeus muutamia wastaan olewan, jotka meidän luulewat lihan jälkeen waeltawan.
3. Sillä ehkä me lihassa waellamme, emmepä me sentähden lihan jälkeen sodi.
4. Sillä meidän sota-aseemme ei ole lihalliset, waan wäkewät Jumalan edessä kukistamaan warjeluksia.
Jer. 10:10. Eph. 6:13.
5. Ja me maahan lyömme aiwoitukset ja kaiken korkeuden, kuin hänensä korottaa Jumalan tuntemista wastaan, ja wangiksi otamme kaiken ajatuksen Kristuksen kuuliaisuuden ala,
6. Ja olemme walmiit kostamaan kaikkea kowakorwaisuutta, koska teidän kuuliaisuutenne täytetään.
7. Katsotteko te niiden jälkeen, kuin silmäin edessä owat? Jos joku uskaltaa sen päälle, että hän on Kristuksen oma, se taas ajatelkaan itsellänsä, että niinkuin hän on Kristuksen oma, niin olemme me myös Kristuksen omat.
1 Cor. 14:37.
8. Sillä jos minä wielä enämmän itseäni

kerskaisin meidän wallastamme, kuin Herra meille antanut on teidän parannukseksenne, ja ei kadotukseksenne, enpä minä häpeisi;
2 Cor. 12:6. l. 13:10.
9. Etten minä näkyisi teitä lähetyskirjoilla peljättäwäni.
10. Sillä lähetyskirjat (sanowat he) owat raskaat ja wäkewät, mutta ruumiillinen läsnäolemus on heikko, ja puhe on ylönkatsottu.
11. Senkaltainen ajatelkaan, että niinkuin me olemme lähetyskirjan kautta sanoissa poissa ollessamme, niin me myös olemme itse työllä läsnäollessamme.
12. Sillä emmepä me rohkene meitämme lukea eli werrata niihin, jotka itseänsä ylistäwät; mutta että he itse heillänsä heitänsä mittaawat, ja pitäwät ainoastaan itse heistänsä, niin ei he mitään ymmärrä.
2 Cor. 3:1. l. 5:12.
13. Mutta en me meitämme kerskaa ylitse määrän, waan ainoastaan kohtuullisen määrätyn mitan jälkeen, kuin Jumala meille mitannut on, joka myös teihinkin ulottuu.
1 Cor. 12:11. 2 Cor. 11:18. l. 12:5, 6.
14. Sillä emmepä me itseämme lewiämmältä anna ulos kuin sopii, niinkuin emme olisikaan teihin ulottuneet; sillä me olemme jo hamaan teidän tykönne Kristuksen ewangeliumilla tulleet.
15. Ja en me kerskaa meitämme ylitse määrän wieraissa töissä; waan me toiwomme, koska teidän uskonne kaswaa teissä, että mekin meidän määrämme jälkeen tahdomme lewitä yltäkylläisesti,
16. Ewangeliumia saarnaamaan niille, kuin tuolla puolen teitä asuwat; emmekä meitämme kerskaa niistä, kuin wieraan mitan jälkeen walmistetut owat.
17. Mutta joka itseänsä kerskaa, se kerskatkaan itseänsä Herrassa;
Es. 65:16. Jer. 9:23, 24. 1 Cor. 1:31.
18. Sillä joka itseänsä kiittää, ei se ole koeteltu, waan se, jota Herra kiittää.
San. l. 27:2. Rom. 2:29. 1 Cor. 4:5.

11 Luku.

Paawalin kiiwaus, oppi ja waara. Wäärät apostolit.

O joska te wähänkin minun tyhmyyttäni kärsisitte! Ja tosin te minua kärsitte.
2. Sillä minä kiiwaan teitä Jumalan kiiwaudella. Sillä minä olen teitä kihlannut yhdelle miehelle, että minä puhtaan neitseen Kristukselle tuottaisin.
2 Cor. 5:13.
3. Mutta minä pelkään, että niinkuin kärme wietteli Ewan kawaluudellansa, niin myös teidän taitonne turmellaan siitä yksikertaisuudesta, kuin on Kristuksessa.
1 Mos. 3:4. Joh. 8:44.
4. Sillä jos se, joka teidän tykönne tulee, toisesta Jesuksesta teille saarnaa, josta en me saarnanneet, taikka jos te toisen hengen saatte, jota ette ole saaneet, eli toisen ewangeliumin, jota ette ole ottaneet wastaan, niin te sen oikein kärsitte.
Gal. 1:8.
5. Sillä minä arwaan, etten minä ole ollut halwempi niitä kaikkein korkeimpia apostoleita.
1 Cor. 15:10. 2 Cor. 12:11. Gal. 2:6.
6. Ja ehkä minä olen puheessa yksikertainen, niin en minä ole tiedossa yksikertainen; kuitenkin olemme me kyllä kaikille teille tiettäwät.
1 Cor. 1:17. l. 2:1, 13.
2 Cor. 4:2. l. 5:11. l. 12:12. Eph. 3:4.
7. Eli olenko minä syntiä tehnyt, että minä olen itseni alentanut, että te ylettäisiin, että minä olen teille Jumalan ewangeliumia ilman palkata ilmoittanut?
1 Cor. 9:6, 12.
8. Ja olen muut seurakunnat ryöstänyt, ja heiltä palkan ottanut, jolla minä teitä palwelin? Ja koska minä olin teidän tykönänne, ja minulta jotakin puuttui, enpä minä ketään rasittanut.
Phil. 4:10, 15.
9. Sillä mitä minulta puuttui, sen weljet täyttiwät, jotka Macedoniasta tuliwat. Ja niin minä pidin itseni kaikissa, etten minä kenenkään kuormana ollut, ja tahdon wieläkin minuni niin pitää.
Ap. T. 20:33. 2 Cor. 12:13. 1 Thess. 2:9. 2 Thess. 3:8.
10. Niin totta kuin Kristuksen totuus minussa on, niin ei tämä kerskaus pidä minulta Achajan maakunnissa otettaman pois.
1 Cor. 9:15.
11. Minkätähden? Sentähdenkö, etten minä teitä rakasta? Sen Jumala tietää.
12. Mutta mitä minä teen, sen minä tahdon tehdä, että minä heiltä tilan ottaisin pois, jotka etsiwät tilaa heitänsä kerskata, että he owat niinkuin me.
13. Sillä senkaltaiset wäärät apostolit ja petolliset työntekiät teeskelewät itsensä Kristuksen apostoliksi.
14. Ei myös ihmekään ole; sillä itse saatana muuttaa itsensä walkeuden enkeliksi.
15. Ei siis se oli suuri, jos myös hänen palweliansa heitänsä asettelewat niinkuin he olisiwat wanhurskauden saarnaajat, joiden loppu pitää oleman heidän töittensä perään.
16. Taas sanon minä, ettei yhdenkään pidä minua tyhmäksi luuleman; waan ellei niin ole, niin ottakaat minua wastaan niinkuin tyhmääkin, että minä myös wähä itseäni kerskaisin.
2 Cor. 12:6.
17. Sitä kuin minä nyt puhun, en minä

puhu niinkuin Herrassa, waan niinkuin
tyhmyydessä, että me nyt kerskaamaan ru=
wenneet olemme.
18. Että moni kerskaa itseänsä lihan jäl=
keen, niin minäkin tahdon itseäni kerskata.
2 Cor. 10: 13. l. 12: 5. Phil. 3: 3, 4.
19. Sillä te kärsitte mielellänne tyhmiä,
että te wiisaat olette.
20. Te kärsitte, jos joku teitä orjuuteen
waatii, jos joku teitä syö, jos joku teiltä jo=
takin ottaa, jos joku itsensä korottaa, jos joku
teitä lyö kaswoille.
21. Sen minä sanon häwäistyksen tähden,
niinkuin me heikot olisimme; mihinkä joku
uskaltaa (minä puhun tyhmyydessä), siihen
minäkin uskallan. 2 Cor. 10: 10.
22. He owat Hebrealaiset, minä myös.
He owat Israelitat, minä myös. He owat
Abrahamin siemen, minä myös.
Ap. T. 22: 3. Rom. 11: 1. Phil. 3: 5.
23. He owat Kristuksen palweliat (minä
puhun tyhmästi), paljon enämmin minä
olen. Minä olen enämmän työtä tehnyt.
Minä olen enämmän haawoja kärsinyt.
Minä olen useemmin wankina ollut. Usein
olen kuoleman hädässä ollut.
Ap. T. 9: 16. l. 21: 11. 1 Cor. 4: 11. l. 15: 10, 31.
24. Judalaisilta olen minä wiidesti neljä=
kymmentä haawaa saanut, yhtä wailla.
5 Mos. 25: 3.
25. Kolmasti olen witsoilla piesty. Olin
kerran kiwitetty. Kolmasti olen minä tullut
haaksirikkoon. Yösen ja päiwän olin minä
meren syweydessä. Ap. T. 14: 19. l. 16: 22. l. 27: 41.
26. Minä olen usein waeltanut, minä olen
ollut weden hädässä, hädässä ryöwärein
keskellä, hädässä Judalaisten keskellä, hä=
dässä pakanain keskellä, hädässä kaupun=
geissa, hädässä korwessa, hädässä merellä,
hädässä wiekasten weljein seassa, Gal. 2: 4.
27. Työssä ja tuskassa, paljossa walwo=
misessa, näljässä ja janossa, paljossa paas=
tossa, wilussa ja alastomuudessa; 2 Cor. 6: 5.
28. Ilman niitä kuin muutoin tapahtu=
wat, nimittäin, että minua joka päiwä wai=
wataan ja pidän surun kaikista seurakun=
nista. Ap. T. 20: 18, 2c.
29. Kuka on heikko, ja en minä myös hei=
kotsi tule? Kuka pahoitetaan, ja en minä
pala? 1 Cor. 8: 13. l. 9: 22.
30. Että minun pitää nyt itseäni kerskaa=
man, niin minä kerskaan itseäni minun
heikkoudestani. 2 Cor. 12: 5.
31. Jumala ja meidän Herran Jesuksen
Kristuksen Isä, joka olkoon ylistetty ijankaik=
kisesti! tietää, etten minä walehtele. Gal. 1: 20.
32. Damaskussa Arethin kuninkaan maan=
wanhin wartioitsi Damaskun kaupunkia, ja
tahtoi minun ottaa kiinni.
33. Ja minä laskettiin maahan muurin
akkunasta korissa, ja pääsin niin hänen kä=
sistänsä. Ap. T. 9: 25.

12 Luku.

Herran ilmoituksista. Kerskaamisen syystä.

Ei minun ole hywää minun kerskaamises=
tani; tulen kuitenkin näkyihin ja Herran il=
moituksihin.
2. Minä tunnen ihmisen Kristuksessa en=
nen neljäätoistakymmentä ajastaikaa, (oliko
hän ruumiissa, en minä tiedä, eli oliko hän
ulkona ruumiista, en minä sitäkään tiedä;
Jumala sen tietää:) se temmattiin ylös ha=
maan kolmanteen taiwaaseen.
Ap. T. 9: 3. l. 22: 14, 17, 18. 1 Cor. 15: 8.
3. Ja minä tunnen sen ihmisen, (jos hän
ruumiissa taikka ulkona ruumiista oli, en
minä tiedä; Jumala sen tietää:)
4. Hän temmattiin ylös paradisiin ja kuuli
sanomattomia sanoja, joita ei yhdenkään ih=
misen sowi puhua.
5. Siitä minä itseäni kerskaan; mutta en
minä itsestäni kerskaa, waan minun heik=
koudestani. 2 Cor. 11: 30.
6. Sillä jos minä tahtoisin itseäni kerska=
ta, niin en minä tekisi tyhmästi; sillä minä
tahdon totuuden sanoa. Mutta kuitenkin
minä itseni siinä pidätän, ettei joku minua
korkiammaksi lukisi, kuin hän minun näkee
eli minusta kuulee. 2 Cor. 10: 8. l. 11: 16.
7. Ja ettei ilmoitusten ylönpalttisuus mi=
nua ylön paljon korottaisi, on pistin annet=
tu minun lihaani, nimittäin saatanan enkeli,
rusikoitsemaan minua, etten minä itseäni
ylön paljon korottaisi. Job. 2: 6.
8. Sentähden olen minä kolmasti Herraa
rukoillut, että hän läksis minusta.
9. Ja hän sanoi minulle: tyydy minun ar=
mooni; sillä minun woimani on heikoissa
wäkewä. Sentähden minä mielelläni kers=
kaan itseäni minun heikkoudestani, että Kris=
tuksen woima minussa asuis.
10. Sentähden iloitsen minä heikkoudessa,
ylönkatseissa, hädissä, wainoissa ja ahdis=
tuksissa Kristuksen tähden; sillä koska minä
heikko olen, niin minä wäkewäkin olen.
11. Minä olen tällä kerskaamisella tyh=
mäksi tullut; te olette minua siihen waati=
neet. Sillä minua piti teiltä kiitettämän,
etten minä ensinkään wähempi ole kuin kor=
keimmatkaan apostolit, ehken minä mitään
ole. 1 Cor. 4: 9. l. 15: 9, 10. 2 Cor. 11: 1, 5.
12. Niin owat tosin apostolin merkit tei=
dän seassanne tapahtuneet kaikella kärsiwäl=

lisyydellä, merkeillä, ihmeillä ja woimallisilla töillä. 1 Cor. 9:2. 2 Cor. 4:2. l. 6:4. l. 11:6.
13. Mitästä te muita seurakuntia huonommat olette, paitsi sitä, etten minä itse teidän kuormananne ollut? Antakaat minulle se wääryys anteeksi. 2 Cor. 11:9.
14. Katso, minä olen walmis kolmannen kerran teidän tykönne tulemaan, ja en tahdo ensinkään teitä rasittaa; sillä enpä minä etsi teidän omaanne, waan teitä; sillä ei lasten pidä tawarata kokooman wanhempainsa waraksi, waan wanhemmat lapsillensa.
Ap. T. 20:33. 2 Cor. 13:1.
15. Mutta mielelläni minä tahdon kuluttaa ja itseni annettaa ulos teidän sieluinne edestä, waikka te wähän minua rakastatte, joka kuitenkin sangen paljon teitä rakastan.
2 Cor. 1:6. l. 6:12, 13. Col. 1:24. 2 Tim. 2:10.
16. Mutta olkoon sillänsä, etten minä ole teitä raskauttanut; mutta että minä olin kawala, niin minä olen teidän petoksella saawuttanut.
17. Olenko minä keltään mitään waatinut niiden tähden, kuin minä teille lähettänyt olen?
18. Minä olen Titusta neuwonut, ja lähetin hänen kanssansa yhden weljen: onkosta Titus jotakin teiltä waatinut? Emmekö me ole yhdessä hengessä waeltaneet? Emmekö me ole yksiä jälkiä myöten käyneet?
2 Cor. 8:6, 16, 18, 22.
19. Luuletteko taas, että me wastaamme edestämme teidän edessänne? Me puhumme Kristuksessa, Jumalan edessä; mutta kaikki nämät, rakkaat weljet, teidän parannukseksenne. 2 Cor. 5:12.
20. Sillä minä pelkään, etten minä tultuani teitä löydä senkaltaisena kuin minä tahdon, ja te myös löydätte minun, ei niinkuin te tahtoisitte: ettei siellä riidat, kateudet, wihat, torat, panetukset, parjaukset, paisumiset ja kapinat olisi: 1 Cor. 4:21. 2 Cor. 10:2. l. 13:2.
21. Ettei taas minun palattuani minun Jumalani teidän tykönänne minua nöyryyttäisi, ja minun pitäis monen tähden murhehtiman, jotka ennen rikkoneet owat, ja ei ole itseänsä parantaneet siitä saastaisuudesta ja huoruudesta ja haureudesta, kuin he tehneet owat. 2 Cor. 13:10.

13 Luku.

Paawali uhkaa katumattomia, neuwoo parannukseen ja päättää kirjoituksensa.

Nyt minä kolmannen kerran tulen teidän tykönne. Niin pitää kahden eli kolmen suun kautta kaikkinaiset asiat kiinnitettämän. 4 Mos. 35:30. 5 Mos. 17:6. l. 19:15.
Matth. 18:16. Joh. 8:17. 2 Cor. 12:14. Hebr. 10:28.
2. Minä olen ennenkin sen teille sanonut ja wieläkin edellä sanon, niinkuin toisella kerralla läsnä ollessani, ja kirjoitan nyt poissa ollessani niille, jotka ennen syntiä tehneet oliwat, ja muille kaikille, että jos minä sinne tulen, niin en minä säästä;
2 Cor. 12:20, 21.
3. Että te kerran saatte tietää, kuka minussa puhuu, nimittäin Kristus, joka ei suinkaan ole heikko teidän kohtaanne, waan hän on wäkewä teissä. Matth. 10:20.
4. Ja ehkä hän oli ristiinnaulittu heikkoudessa, niin hän kuitenkin elää Jumalan woimassa; sillä myös me olemme heikot hänessä, mutta meidän pitää elämän hänen kanssansa Jumalan woimassa teidän tykönänne. Phil. 2:7, 8. 1 Piet. 3:18.
5. Koetelkaat teitänne, jos te olette uskossa, kokekaat teitänne: eli ettekö te itseänne tunne, että Jesus Kristus on teissä? ellei niin ole, että te kelwottomat olette. 1 Cor. 11:28.
6. Mutta minä toiwon, että te tunnette, ettemme kelwottomat ole.
7. Ja minä rukoilen Jumalata, ettette mitään pahaa tekisi, ei että me kelwollisiksi näkyisimme, waan että te hywää tekisitte, ja me olisimme niinkuin kelwottomat. 2 Cor. 6:9.
8. Sillä en me mitään woi totuutta wastaan, waan totuuden puolesta.
9. Mutta me iloitsemme, koska me heikot olemme, ja te woimalliset olette, jota me myös toiwotamme, nimittäin teidän täydellisyyttänne. 2 Cor. 11:30. l. 12:5, 9, 10.
10. Sentähden minä myös poissa ollessani näitä kirjoitan, ettei minun pitäisi läsnä ollessani kowa oleman, sen woiman jälkeen, kuin Herra antoi minulle rakennukseksi, ja ei kukistukseksi.
1 Cor. 4:21. 2 Cor. 2:3. l. 10:2, 8. l. 12:20, 21.
11. Wiimein, rakkaat weljet, iloitkaat, olkaat täydelliset, lohduttakaat teitänne, olkaat yksimieliset, olkaat rauhalliset, niin rakkauden ja rauhan Jumala on teidän kanssanne.
Rom. 12:16, 18. l. 15:5. 1 Cor. 1:10. Phil. 2:2. l. 3:15, 16.
Hebr. 12:14. 1 Piet. 3:8.
12. Terwehtäkäät teitänne keskenänne pyhällä suunantamisella. Kaikki pyhät teitä terwehtäwät.
Rom. 16:16. 1 Cor. 16:20. 1 Thess. 5:26. 1 Piet. 5:14.
13. Meidän Herran Jesuksen Kristuksen armo ja Jumalan rakkaus ja Pyhän Hengen osallisuus olkoon kaikkein teidän kanssanne!

Amen.

Toinen Epistola Corinthilaisten tykö, kirjoitettu Philippissä Macedoniassa, Tituksen ja Lukan kautta.

P. Paawalin Epistola Galatalaisten tykö.

1 Luku.

Paawalin oppi; oikia ewangeliumi on hänelle ilmoitettu Jumalalta eikä ihmisiltä.

Paawali apostoli (ei ihmisiltä eikä ihmisen
kautta, waan Jesuksen Kristuksen kautta ja
Isän Jumalan, joka hänen kuolluista he-
rättänyt on) Ap. T. 2:24,32. Eph. 1:20.
Col. 2:12. Tit. 1:3. 1 Thess. 1:10. Hebr. 13:20.
2. Ja kaikki weljet, jotka minun kanssani
owat, Galatian seurakunnille:
3. Armo olkoon teille ja rauha Isältä Ju-
malalta ja meidän Herralta Jesukselta Kris-
tukselta! Rom. 1:7. 1 Cor. 1:3.
4. Joka itsensä meidän synteimme edestä
antanut on, että hän meitä wapahtais tästä
nykyisestä pahasta maailmasta, Jumalan
ja meidän Isämme tahdon jälkeen;
Matth. 20:28. Gal. 2:20. Eph. 5:2. Tit. 2:14. Hebr. 9:14.
5. Jolle olkoon kiitos ijankaikkisesta ijan-
kaikkiseen, amen!
6. Minä ihmettelen, että te niin pian an-
natte teitänne käätä pois siitä, joka teitä Kris-
tuksen armoon kutsunut on, toiseen ewange-
liumiin,
7. Joka ei muuta ole, waan että muuta-
mat etsyttäwät teitä, ja tahtowat Kristuksen
ewangeliumia toisin käätä.
Ap. T. 15:1. 2 Cor. 11:4.
8. Mutta ehkä me taikka joku enkeli tai-
waasta saarnais teille toisin ewangeliumia,
kuin me olemme teille saarnanneet, se olkoon
kirottu!
9. Niinkuin me ennen sanoimme, niin mi-
nä wielä sanon: jos joku teille toisin saar-
naa ewangeliumia, kuin te ottaneet olette,
olkoon kirottu.
5 Mos. 4:2. l. 12:32. San. l. 30:6. Ilm. k. 22:18.
10. Saarnaanko minä nyt ihmisten eli
Jumalan mielen jälkeen? eli pyydänkö mi-
nä ihmisille kelwata? Sillä jos minä tähän
asti olisin tahtonut ihmisille kelwata, niin
en minä olisi Kristuksen palwelia.
1 Thess. 2:4. Jac. 4:4.
11. Mutta minä teen teille tiettäwäksi, rak-
kaat weljet, ettei se ewangeliumi, kuin mi-
nulta saarnattu on, ole ihmisen jälkeen.
1 Cor. 15:1,3.
12. Sillä en minä ole sitä ihmiseltä saa-
nut enkä oppinut, waan Jesuksen Kristuksen
ilmoituksesta. Eph. 3:3.
13. Sillä te olette kuulleet minun muinai-
sen olentoni Judalaisten tawoissa, kuinka
ylönpalttisesti minä Jumalan seurakuntaa
wainosin ja häwitin sitä;
Ap. T. 8:3. l. 9:1. l. 22:4. l. 26:9. Phil. 3:6. 1 Tim. 1:13.
14. Ja menestyin Judalaisten menoissa,
ylitse monen minun wertaiseni minun su-
wussani, ja olin ylön kiiwas isäin säätyin
tähden.
15. Mutta koska Jumala tahtoi, joka mi-
nun oli eroittanut äitini kohdusta, ja ar-
monsa kautta kutsui,
Jer. 1:5. Ap. T. 9:15. l. 13:2. Rom. 1:1.
16. Että hän Poikansa minun kauttani il-
moittais, ja minä julistaisin hänen ewan-
geliumin kautta pakanain seassa, niin en
minä ensinkään lihan ja weren kautta tutki-
nut; Matth. 16:17. 2 Cor. 4:6. Gal. 2:8. Eph. 3:8.
17. En myös Jerusalemiin niiden tykö
palannut, jotka ennen minua apostolit oli-
wat; waan menin pois Arabiaan, ja pala-
sin jällensä Damaskuun.
18. Sitte kolmen wuoden perästä tulin
minä Jerusalemiin Pietaria oppimaan, ja
olin hänen kanssansa wiisitoistakymmentä
päiwää. Ap. T. 9:26.
19. Mutta en minä muita apostoleita yh-
tään nähnyt paitsi Jakobia, Herran weljeä.
Marc. 6:3.
20. Mutta sen, kuin minä teille kirjoitan,
katso, Jumala tietää, etten minä walehtele.
Rom. 1:9. l. 9:1. 2 Cor. 1:23. l. 11:31. 1 Thess. 2:5.
1 Tim. 5:21. 2 Tim. 4:1.
21. Sitte tulin minä Syrian ja Cilician
maakuntiin. Ap. T. 9:30.
22. Ja minä olin tuntematoin kaswoista
niille Judean seurakunnille, jotka oliwat
Kristuksessa.
23. Mutta he oliwat ainoastaan kuulleet,
että se, joka meitä muinen wainosi, hän
saarnaa nyt uskoa, jota hän muinen häwitti.
24. Ja kiittiwät minun tähteni Jumalata.

2 Luku.

Paawalin apostoliwirka. Pietarin erehtyminen. Oikeus. Wanhurskaus.

Sitten neljäntoistakymmenen wuoden pe-
rästä menin minä taas Barnaban kanssa
ylös Jerusalemiin, ja otin Tituksen kans-
sani. Ap. T. 15:2.
2. Ja minä menin ylös ilmoituksen jäl-
keen ja asetin heidän eteensä sen ewangeliu-
min, jota minä pakanain seassa julistan;
mutta erinomaisesti niiden eteen, jotka jo-

nakin pidetään, etten minä hukkaan juoksisi,
elikkä olisi jo juosnut. Ap.T.19:21. Phil.2:16.
3. Mutta ei Tituskaan, joka minun kans-
sani oli, ollut waadittu itseänsä ympärileik-
kauttamaan, ehkä hän Grekiläinen oli.
Ap.T.16:3. 1 Cor.9:21.
4. Sillä koska muutamat wäärät weljet
heitänsä tunkiwat sisälle, ja jo oliwat tulleet
sisälle koettelemaan meidän wapauttamme,
joka meillä Kristuksessa Jesuksessa on, että
he meitä orjuuteen waatisiwat; Ap.T.15:24.
5. Emmepä me tosin niille hetkeksikään
myöntyneet kuuliaisuuteen, että ewangeliu-
min totuus teidän tykönänne pysywäinen
olis.
6. Mutta niihin, jotka jonakin pidetään,
minkäkaltaiset he muinen oliwat, ei minun
mitään tule: ei Jumala katso ihmisen muo-
toa; sillä ne, jotka jonakin pidetään, ei mi-
nulle mitään opettaneet.
5 Mos.10:17. 2 Aikak.19:7. Job.34:19. Ap.T.10:34.
Rom.2:11. Eph.6:9. Col.3:25. 1 Piet.1:17.
7. Waan sitä wastaan, koska he näkiwät,
että minulle ewangeliumi esinahan puoleen
uskottu oli, niinkuin Pietarille ympärileik-
kauksen puoleen;
Ap.T.13:46. Rom.11:13. 1 Tim.2:7. 2 Tim.1:11.
8. (Sillä joka Pietarin kanssa oli woimal-
linen apostolin wirassa ympärileikkauksen
seassa, se on minunkin kanssani pakanain
seassa woimallinen ollut.)
Ap.T.9:15. l.13:2. l.22:21. Gal.1:16. Eph.3:8.
9. Ja kuin he tunsiwat sen armon, kuin
minulle annettu oli, niin Jakob ja Cephas
ja Johannes, jotka patsaana pidettiin, an-
toiwat minulle ja Barnaballe kättä, ja sopi-
wat niin meidän kanssamme, että meidän
pakanain seassa ja heidän ympärileikkauksen
seassa saarnaaman piti;
10. Ainoastaan että meidän piti waiwai-
sia muistaman, jota minä myös olen ahke-
roinnut tehdä.
Ap.T.11:30. l.24:17. Rom.15:25. 1 Cor.16:1. 2 Cor.9:1.
11. Mutta kuin Pietari Antiochiaan tuli,
niin minä olin julkisesti häntä wastaan,
että kanne oli tullut hänen päällensä.
12. Sillä ennenkuin joku Jakobin tyköä
tuli, söi hän pakanain kanssa; waan kuin ne
tuliwat, wältti hän itsensä, ja eroitti hänen-
sä heistä, peljäten niitä, kuin ympärileik-
kauksesta oliwat.
13. Ja muutkin Judalaiset wiekasteliwat
hänen kanssansa, että niin Barnabas myös
wieteltiin heidän ulkokullaisuudellansa.
14. Mutta kuin minä sen näin, ettei he
oikein waeltaneet ewangeliumin totuuden
jälkeen, sanoin minä Pietarille julkisesti
kaikkein kuullen: jos sinä, joka Judalainen
olet, pakanain tawalla elät ja et Judalais-
ten, miksis waadit pakanoita Judalaisten
tawalla elämään? Ap.T.10:28. l.15:10,11.
15. Me jotka olemme Judalaiset luonnon
puolesta, ja emme syntiset pakanoista:
Eph.2:12.
16. Että me tiedämme, ettei ihminen lain
töiden kautta wanhurskaaksi tule, waan us-
kon kautta Jesuksen Kristuksen päälle: niin
me myös olemme uskoneet Jesuksen Kris-
tuksen päälle, että me wanhurskaaksi tulem-
me uskon kautta Kristuksen päälle, ja emme
lain töiden kautta, sentähden ettei yksikään
liha tule lain töiden kautta wanhurskaaksi.
Ps.143:2. Ap.T.13:38,39. Rom.1:17. l.3:20,28. l.8:3.
Gal.3:11. Hebr.7:18,19.
17. Mutta jos me, koska me tahdomme
Kristuksen kautta wanhurskaaksi tulla, löy-
tään myös itse syntisiksi, onko siis Kristus
synnin palwelia? Pois se!
18. Sillä jos minä sitä taas rakennan, jo-
ta minä särkenyt olen, niin minä teen itseni
ylitsekäywäksi.
19. Mutta minä olen lain kautta laista
kuollut pois, että minä Jumalassa eläisin.
Rom.6:14. l.7:4,6. l.8:2.
20. Minä olen Kristuksen kanssa ristiin-
naulittu. Mutta minä elän, en silleen minä,
waan Kristus elää minussa; sillä jota mi-
nä nyt elän lihassa, sen minä elän Juma-
lan Pojan uskossa, joka on minua rakasta-
nut, ja antoi itsensä minun edestäni.
Rom.6:6. Gal.1:4. l.5:24. l.6:14. Eph.5:2.
Tit.2:14.
21. En minä hyljää Jumalan armoa; sillä
jos wanhurskaus tulee laista, niin on Kris-
tus hukkaan kuollut. Hebr.7:11.

3 Luku.

Wanhurskaus tulee uskosta, mutta ei laista.

Te hullut Galatalaiset! kuka teidän on
wimmannut totuutta uskomasta? joiden sil-
mäin eteen Jesus Kristus kirjoitettu oli, tei-
dän seassanne ristiinnaulittu. Gal.5:7.
2. Sen tahdon minä ainoastaan teiltä tie-
tää: oletteko te Hengen saaneet lain töiden
kautta, eli uskon saarnaamisen kautta?
Ap.T.2:38. l.8:15. l.15:8. Eph.1:13.
3. Oletteko te niin tomppelit? Hengessä
te olette alkaneet, tahdotteko te nyt lihassa
lopettaa?
4. Oletteko te niin paljon hukkaan kärsi-
neet? Jos se muutoin hukassa on.
5. Joka siis teille Hengen antaa, ja tekee
woimalliset työt teidän seassanne, tekeekö

hän sen lain töiden kautta eli uskon saar=
naamisen kautta?
6. Niinkuin Abraham oli Jumalan usko=
nut, ja se on luettu hänelle wanhurskaudeksi,
1 Mos. 15:6. Rom. 4:3. Jac. 2:23.
7. Niin te myös jo tiedätte, että jotka us=
kossa owat, ne owat Abrahamin lapset.
Rom. 4:11, 12, 16.
8. Mutta Raamattu oli sitä jo ennen kat=
sonut, että Jumala pakanatkin uskon kautta
wanhurskaaksi tekee; sentähden hän edellä
ilmoitti Abrahamille: sinussa (sanoo hän)
kaikki pakanat pitää siunatut oleman.
1 Mos. 12:3. l. 18:18. l. 22:18. l. 26:4. Ap. T. 3:25.
9. Niin tulewat kaikki ne, jotka uskosta
owat, siunatuksi sen uskowaisen Abrahamin
kanssa.
10. Sillä niin monta, kuin lain töissä rip=
puwat, owat kirouksen alla; sillä kirjoitettu
on: kirottu olkoon jokainen, joka ei pysy kai=
kissa kuin lakiraamatussa kirjoitettu on, että
hän niitä tekis. 5 Mos. 27:26.
11. Mutta ettei kenkään wanhurskaaksi tule
Jumalan edessä lain kautta, se on tiettäwä;
sillä wanhurskaan pitää elämän uskosta.
Hab. 2:4. Rom. 1:17. l. 3:20. Gal. 2:16. Hebr. 10:38.
12. Mutta laki ei ole uskosta, waan ihmi=
nen, joka ne tekee, hän elää niissä.
3 Mos. 18:5. Hes. 20:11. Rom. 4:4, 5. l. 10:5, 6. l. 11:6.
13. Mutta Kristus on meitä lunastanut
lain kirouksesta, koska hän tuli kiroukseksi
meidän edestämme; sillä kirjoitettu on: ki=
rottu on jokainen, joka puussa rippuu;
5 Mos. 21:23. Rom. 8:3. 2 Cor. 5:21.
14. Että Abrahamin siunaus pitäis paka=
nain ylitse Jesuksessa Kristuksessa tuleman,
ja me niin saisimme uskon kautta sen luwa=
tun Hengen.
15. Rakkaat weljet! minä puhun ihmisten
tawalla. Ei yksikään riko ihmisen testament=
tia, koska se wahwistettu on, eikä siihen mi=
tään lisää. Hebr. 9:17.
16. Lupaukset owat tosin Abrahamille ja
hänen siemenellensä annetut; ei hän sano:
ja siemenille, niinkuin monesta, waan niin=
kuin yhdestä: ja sinun siemenessäs, joka on
Kristus. 1 Mos. 12:7. l. 15:5. l. 17:7. l. 22:18.
17. Mutta sen minä sanon: testamenttia,
joka Jumalalta on wahwistettu Kristuksen
päälle, ei rikota, ettei lupaus lain kautta
turhaan raukeisi, joka sitte neljänsadan ja
kolmenkymmenen wuoden perästä annettu
oli. 1 Mos. 15:13, 16. 2 Mos. 12:40, 41. Ap. T. 7:6.
18. Sillä jos perintö on laista, niin ei se
silleen ole lupauksesta; mutta Jumala on
sen Abrahamille lupauksen kautta lahjoitta=
nut. Rom. 4:13, 14.
19. Mihinkä siis laki? Hän on tullut ylit=
sekäymisten tähden, siihen asti kuin siemen
oli tulewa, jolle lupaus tapahtunut oli, ja
on enkeleiltä asetettu wälimiehen käden kaut=
ta. Rom. 4:15. l. 5:20.
20. Mutta wälimies ei ole yhden, waan
Jumala on yksi.
21. Onko siis laki Jumalan lupauksia was=
taan? Pois se! Sillä jos laki olis annettu
eläwäksi tekemään, niin tosin wanhurskaus
tulis laista.
22. Mutta Raamattu on kaikki sulkenut
synnin ala, että lupaus annettaisiin uskon
kautta Jesuksen Kristuksen päälle uskowai=
sille. Rom. 3:9. l. 11:32.
23. Mutta ennenkuin usko tuli, olimme me
lain alla kätketyt, ja siihen uskoon suljetut,
joka piti ilmoitettaman.
24. Niin on laki ollut meidän opettajam=
me Kristuksen tykö, että me uskon kautta
wanhurskaaksi tulisimme.
Matth. 5:17. Ap. T. 13:38. Rom. 10:4.
25. Mutta sitte kuin usko tuli, niin emme
enämpi ole sen opettajan alla.
26. Sillä te olette kaikki Jumalan lapset
uskon kautta Jesuksen Kristuksen päälle.
Es. 56:5. Joh. 1:12. Rom. 8:15. Gal. 4:5.
27. Sillä niin monta kuin te Kristukseen
kastetut olette, niin te olette Kristuksen pääl=
lenne pukeneet. Rom. 6:3. l. 13:14.
28. Ei ole tässä Judalainen eli Grekiläi=
nen, ei orja eli wapaa, ei mies eli waimo;
sillä te olette kaikki yksi Kristuksessa Jesuk=
sessa. Joh. 17:21.
Rom. 10:12. 1 Cor. 12:13. Eph. 2:14, 15. Col. 3:11.
29. Mutta jos te olette Kristuksen, niin te
olette myös Abrahamin siemen, ja lupauk=
sen jälkeen perilliset.
2 Mos. 21:12. Rom. 9:7. Hebr. 11:18.

4 Luku.

Uskowainen on laista wapaa. Eroitus lain ja ewange=
liumin wälillä.

Mutta minä sanon: niin kauwan kuin pe=
rillinen on lapsi, ei ole hänen ja palwelian
wälillä eroitusta, waikka hän on kaiken ta=
waran herra.
2. Waan hän on esimiesten ja haltiain
hallussa, isältä määrättyyn aikaan asti.
3. Niin myös me, koska me olimme lapset,
niin me olimme waaditut orjuuteen ulko=
naisten säätyin ala. Col. 2:8.
4. Mutta koska aika oli täytetty, lähetti
Jumala Poikansa, syntyneen waimosta,
lain alaiseksi tehdyn;
1 Mos. 49:10. Dan. 9:24. Matth. 5:17. Eph. 1:10.
5. Että hän ne, jotka lain alaiset owat, lu=

nastais, että me hänen lapsiksensa luettaisiin. Joh. 1:12. Gal. 3:26.
6. Mutta että te olette lapset, lähetti Jumala Poikansa Hengen teidän sydämihinne, joka huutaa: Abba, rakas Isä! Rom. 8:15.
7. Niin ei silleen ole orja, waan poika: mutta jos poika, niin myös Jumalan perillinen Kristuksen kautta. Rom. 8:16, 17.
8. Mutta sillä ajalla, koska et te Jumalata tunteneet, palwelitte te niitä, jotka ei luonnostansa jumalat olleetkaan.
1 Cor. 8:4. l. 12:2. Eph. 2:11, 12.
9. Mutta nyt, sittekuin te Jumalan tunnette, ja tosin enämmin Jumalalta tutut olette, kuinka te siis teitänne käännätte jälleen heikkoihin ja köyhiin säätyihin, joita te wastauudesta palwella tahdotte?
1 Cor. 8:3. l. 13:12. Col. 2:20. Hebr. 7:18.
10. Te otatte waarin päiwistä, ja kuukausista ja ajoista ja wuosista.
Rom. 14:5. Col. 2:16.
11. Minä pelkään teidän tähtenne, etten minä turhaan olisi teidän tähtenne työtä tehnyt.
12. Olkaat niinkuin minä olen, että minäkin olen niinkuin te. Rakkaat weljet! minä rukoilen teitä: et te ole mitään minua wastaan tehneet.
13. Mutta te tiedätte, että minä olen lihan heikkoudesta teille ensisti ewangeliumia saarnannut. 1 Cor. 2:3.
14. Ja minun kiusaustani, kuin minä lihan puolesta kärsein, et te ole katsoneet ylön ettekä hyljänneet, waan korjasitte minun niinkuin Jumalan enkelin, niinkuin Kristuksen Jesuksen. Mal. 2:7. Matth. 10:40. Joh. 13:20.
15. Kuinka autuaat te silloin olitte! Minä olen teidän todistajanne, että jos se olis mahdollinen ollut, niin te olisitte teidän silmänne kaiwaneet ulos ja minulle antaneet.
16. Olenko minä siis nyt teidän wihollisekseńne tullut, että minä teille totuuden sanon?
17. Ei he teitä oikein kiiwaudesta rakasta, waan he tahtowat teitä minusta pois käätä, että te heitä kiiwaudessa rakastaisitte.
Rom. 10:2. 2 Cor. 11:2.
18. Kyllä kiiwaten rakastaa hywä on, aina hywyydessä, ja ei ainoastaan silloin, koska minä teidän tykönänne olen.
19. Minun rakkaat lapseni, jotka minun täytyy wastuudesta kiwulla synnyttää, siihen asti kuin Kristus teissä jonkun muodon sais! 1 Cor. 4:15. Philem. w. 10. Jac. 1:18.
20. Mutta minä soisin olewani teidän tykönänne, että minä taitaisin äänenikin muuttaa: enpä minä tiedä, mitä minä tästedes teen teidän kanssanne.
21. Sanokaat te minulle, jotka lain alla olla tahdotte: ettekö te lakia kuule?
22. Sillä kirjoitettu on: Abrahamilla oli kaksi poikaa, yksi palkkawaimosta ja yksi wapaasta.
1 Mos. 16:15. l. 21:1, 2. Ap. T. 7:8. Hebr. 11:11.
23. Mutta joka palkkawaimosta oli, se oli lihan jälkeen syntynyt, ja joka wapaasta oli, se oli lupauksen kautta.
Joh. 8:39. Rom. 9:7, 8.
24. Nämät jotakin merkitsewät, sillä nämät owat ne kaksi testamenttia: yksi Sinain wuoresta, joka orjuuteen synnyttää, joka on Agar.
25. Sillä se Agar on Sinain wuori Arabiassa, ja ulottuu hamaan Jerusalemiin, joka nyt on, ja on lastensa kanssa orjana.
26. Mutta se Jerusalem, joka ylhäältä on, on wapaa, joka on kaikkein meidän äitimme. Es. 2:2. Hebr. 12:22. Ilm. k. 3:12. l. 21:2, 10.
27. Sillä kirjoitettu on: iloitse sinä hedelmätöin, joka et synnytä, pakahda ja huuda sinä, joka et raskas ole; sillä yksinäisellä on enämpi lapsia, kuin sillä, jolla mies on.
Es. 54:1.
28. Mutta me, rakkaat weljet, olemme niinkuin Isaachikin lupauksen lapset.
Rom. 9:7.
29. Mutta niinkuin se silloin, joka lihan jälkeen syntynyt oli, wainosi sitä, joka hengen jälkeen syntynyt oli, niin se nytkin tapahtuu. 1 Mos. 21:9.
30. Mutta mitä Raamattu sanoo? aja palkkawaimo poikinensa ulos; sillä ei palkkawaimon pojan pidä perimän wapaan pojan kanssa. 1 Mos. 21:10, 21. Joh. 8:35.
31. Niin me siis olemme, rakkaat weljet, emme palkkawaimon pojat, waan wapaan.

5 Luku.

Neuwo Kristukselta ansaittua wapautta pitämään.
Lihan ja Hengen hedelmät.

Niin pysykäät siis siinä wapaudessa, jolla Kristus meitä wapahtanut on, ja älkäät taas teitänne sekoittako orjuuden ikeeseen.
Rom. 6:18. 1 Piet. 2:16.
2. Katso, minä Paawali sanon teille: jos te annatte teitänne ympärileikata, niin ei ole Kristus teille hyödyllinen. Ap. T. 15:1.
3. Mutta minä taas todistan, että jokainen ihminen, kuin ympärileikataan, se on kaikkea lakia welkapää pitämään.
4. Te olette Kristuksen kadottaneet, jotka lain töillä tahdotte wanhurskaaksi tulla, ja olette armosta luopuneet.

5. Mutta me odotamme hengessä uskon kautta wanhurskauden toiwoa. 2 Tim 4:8.

6. Sillä ei Kristuksessa Jesuksessa ympärileikkaus eikä esinahka mitään kelpaa, waan usko, joka rakkauden kautta työtä tekee. 1 Cor. 7:19. 2 Cor. 5:16. Gal. 6:15. Col. 3:11.

7. Te juoksitte hywin: kukasta teidän esti totuutta uskomasta? Gal. 3:1.

8. Ei senkaltainen yllytys ole hänestä, joka teitä kutsuu. Gal. 1:6.

9. Wähä hapatus kaiken taikinan hapattaa. 1 Cor. 5:6.

10. Minä turwaan teihin Herrassa, ettette toista mieltä ottaisi; mutta joka teitä eksyttää, hänen pitää tuomionsa kantaman, olkaan kuka hän olis. Gal. 1:7.

11. Mutta jos minä wielä, rakkaat weljet, ympärileikkausta saarnaan, minkätähden minä siis wainoa kärsin? Ja niin olis ristin pahennus häwinnyt. 1 Cor. 1:23.

12. O, joska ne eroitettaisiin, jotka teitä haukuttelewat!

13. Sillä te, rakkaat weljet, olette wapauteen kutsutut; ainoastaan karttakaat, ettette salli sen wapauden lihalle tilaa antaa, waan palwelkaat rakkaudessa toinen toistanne. 1 Cor. 8:9. l. 9:19. Gal. 6:2. 1 Piet. 2:16.

14. Sillä kaikki laki yhdessä sanassa täytetään, nimittäin: rakasta lähimmäistäs niinkuin itseäs. 3 Mos. 19:18. Matth. 7:12. l. 22:39. Marc. 12:31. Rom. 13:9. Jac. 2:8.

15. Mutta jos te toinen toistanne purette ja syötte, niin katsokaat, ettette toinen toiseltanne syödyksi tule. 2 Cor. 12:20.

16. Mutta minä sanon: waeltakaat hengessä, niin ette lihan himoa täytä; Rom. 6:12. l. 8:1, 4, 12. l. 13:14. 1 Piet. 2:11.

17. Sillä liha himoitsee henkeä wastaan, ja henki lihaa wastaan: nämät owat wastaan toinen toistansa, niin ettette tee, mitä te tahdotte. Rom. 7:15, ꝛc.

18. Mutta jos te hengeltä hallitaan, niin et te ole lain alla. Rom. 6:14. l. 8:2.

19. Mutta lihan työt owat julkiset, kuin on huoruus, salawuoteus, saastaisuus, haureus, 1 Cor. 3:3. l. 6:9. Eph. 5:3. Col. 3:5.

20. Epäjumalten palwelus, noituus, waino, riita, kateus, wiha, torat, eripuraisuus, eriseura,

21. Pahansuomuus, murha, juopumus, ylönsyömys ja muut senkaltaiset, joista minä teille edellä sanon, niinkuin minä ennenkin sanonut olen, että ne, jotka senkaltaisia tekewät, ei pidä Jumalan waltakuntaa perimän. 1 Cor. 6:10. Eph. 5:5. Col. 3:6. Ilm. k. 22:15.

22. Mutta Hengen hedelmä on: rakkaus, ilo, rauha, pitkämielisyys, ystäwyys, hywyys, usko, hiljaisuus, puhtaus. Eph. 5:8.

23. Senkaltaisia wastaan ei ole laki.

24. Mutta jotka Kristuksen omat owat, ne owat ristiinnaulinneet lihansa, himoin ja haluin kanssa. Rom. 6:6. Gal. 2:19.

25. Jos me Hengessä elämme, niin waeltakaamme myös Hengessä. Rom. 8:5.

26. Älkäämme turhaa kunniata pyytäkö, wihoittain ja kadehtien toinen toistamme.

6 Luku.

Elä kärsiwällisenä, kiitollisena ja hurskaana, ja pyri tulkakses uudeksi ihmiseksi.

Rakkaat weljet! jos ihminen osaa johonkuhun wikaan tulla, niin te, jotka hengelliset olette, ojentakaat senkaltaista siweyden hengessä: ja katso itseäs, ettes sinä myös kiusattaisi. Rom. 14:1. 1 Cor. 3:1. l. 9:22.

2. Kantakaat toinen toisenne kuormaa, ja niin Kristuksen lakia täyttäkäät. Joh. 15:12. Rom. 15:1. 1 Thess. 5:14.

3. Sillä jos joku luulee itsensä jotakin olewan, joka ei kuitenkaan mitään ole, hän wiettelee itsensä. 1 Cor. 8:2.

4. Mutta koetelkaan kukin oman tekonsa, ja sitte hän taitaa ainoasti itsestänsä kerskata, ja ei yhdessäkään muussa;

5. Sillä kunkin pitää oman kuormansa kantaman. Ps. 62:13. Jer. 17:10. Rom. 2:6. Ilm. k. 2:23.

6. Joka sanalla neuwotaan, se jakakaan kaikkea hywää sille, joka häntä neuwoo. 1 Cor. 9:7, 11, 14.

7. Älkäät eksykö: ei Jumala anna itseänsä pilkata; sillä mitä ihminen kylwää, sitä hän myös niittää. Luc. 16:25. Rom. 2:6.

8. Joka lihassansa kylwää, se lihastansa turmeluksen niittää; mutta joka hengessä kylwää, se hengestä ijankaikkisen elämän niittää. 2 Cor. 9:6.

9. Ja koska me hywää teemme, niin älkäämme suuttuko: sillä aikanansa mekin saamme niittää ilman lakkaamata. 2 Thess. 3:13.

10. Koska siis meillä aika on, niin tehkäämme jokaiselle hywää, mutta enimmitten niille, jotka meidän kanssaweljemme uskossa owat. Eph. 2:10.

11. Katsokaat, kuinka suuren lähetyskirjan minä olen teille omalla kädelläni kirjoittanut!

12. Jotka tahtowat myös näön jälkeen lihassa kelwata, ne teitä ympärileikkaukseen waatiwat, ainoastaan ettei heitä Kristuksen ristillä wainottaisi. Phil. 3:18.

13. Sillä ei nekään, jotka ympärileikataan,

lakia pidä; waan he tahtowat teitä ympä=
rileikata, että he teidän lihastanne itseänsä
kerskata saisiwat.
14. Mutta pois se minusta, että minä
muusta kerskaisin, waan ainoastansa mei=
dän Herran Jesuksen Kristuksen rististä,
jonka kautta maailma minulle ristiinnau=
littu on, ja minä maailmalle.
Rom. 6:6. Gal. 2:19.
15. Sillä Kristuksessa Jesuksessa ei ym=
pärileikkaus eikä esinahka mitään kelpaa,
waan uusi luontokappale.
1 Cor. 7:19. 2 Cor. 5:17. Gal. 5:8. Col. 3:11.
16. Ja niin monta kuin tämän ojennus=
nuoran jälkeen waeltawat, heidän päällän=
sä olkoon rauha ja laupius, ja Jumalan
Israelin päällä! Ps. 125:5.
17. Älköön yksikään tästälähin minua sil=
leen waiwatko; sillä minä kannan minun
ruumiissani meidän Herran Jesuksen Kris=
tuksen arwet. 2 Cor. 4:10.
18. Meidän Herran Jesuksen Kristuksen
armo olkoon teidän henkenne kanssa, rakkaat
weljet, amen!

Lähetetty Galataisille Romista.

P. Paawalin Epistola Ephesiläisten tykö.

1 Luku.

Armon walitseminen. Hengen woima. Kristuksen korkeus.

1 Paawali, Jesuksen Kristuksen apostoli Ju=
malan tahdon kautta, pyhille, jotka Ephe=
sossa asuwat ja Kristuksen Jesuksen päälle
uskowat: Rom. 1:7. 1 Cor. 1:2. 2 Cor. 1:1.
2. Armo olkoon teille ja rauha Jumalalta
meidän Isältämme ja Herralta Jesukselta
Kristukselta! Gal. 1:3. 1 Piet. 1:2.
3. Kiitetty olkoon Jumala ja meidän Her=
ran Jesuksen Kristuksen Isä, joka meitä on
siunannut kaikkinaisella hengellisellä siunauk=
sella taiwaallisissa Kristuksen kautta,
2 Cor. 1:3. 1 Piet. 1:3.
4. Niinkuin hän meitä on sen kautta wa=
linnut, ennenkuin maailman perustus las=
kettu oli, että me olisimme pyhät ja laitta=
mattomat rakkaudessa hänen edessänsä,
Luc. 1:75. Rom. 8:29, 30. Eph. 5:27. Col. 1:23.
2 Thess. 2:13. 2 Tim. 1:9. Tit. 2:12.
5. Ja on säätänyt meitä korjattaa lapsik=
sensa, Jesuksen Kristuksen kautta, hänen hy=
wän tahtonsa jälkeen, Rom. 8:15. Gal. 4:5.
6. Hänen kunniallisen armonsa kiitokseksi,
jonka kautta hän on meitä siinä rakkaassa
otolliseksi tehnyt, Matth. 3:17. l. 17:5.
7. Jossa meillä on lunastus hänen we=
rensä kautta, nimittäin syntein anteeksian=
tamus, hänen armonsa rikkauden jälkeen,
Ap. T. 20:28. Rom. 9:23. Eph. 2:7. Phil. 4:19. Col. 1:14.
Hebr. 9:12. 1 Piet. 1:18, 19.
8. Jonka hän meille runsaasti kaikkinaisen
wiisauden ja taidon kautta antanut on,
9. Ja on meille hänen tahtonsa salaisuuden
hywästä suomastansa tiettäwäksi tehnyt, ja
sen hänen kauttansa tuottanut edes,
Rom. 16:25. Eph. 3:9. Col. 1:26. 2 Tim. 1:9. Tit. 1:2.
1 Piet. 1:20.
10. Koska aika täytetty oli, että hän kaikki
kappaleet päältä iskein Kristuksessa yhdis=
täis, sekä ne, jotka taiwaassa, että myös ne,
jotka maan päällä owat, Gal. 4:4.
11. Hänessä, jonka kautta me myös peril=
lisiksi tulleet olemme, jo ennen hänen aiwoi=
tuksensa jälkeen säätyt, joka kaikki kappaleet
oman tahtonsa neuwon jälkeen waikuttaa:
Rom. 8:17. Col. 1:20, 22.
12. Että me olisimme hänen kunniansa
kiitokseksi, me jotka ennen Kristuksen päälle
toiwoimme;
13. Jonka kautta te myös totuuden sanan
kuulleet olette, nimittäin ewangeliumin tei=
dän autuudestanne; jonka kautta te myös,
sittekuin te uskoitte, kiinnitetyt olette lupauk=
sen Pyhällä Hengellä;
Rom. 8:15, 16. 2 Cor. 5:5. Eph. 4:30.
14. Joka meidän perintömme pantti on
meidän lunastuksehemme, että me hänen
omaisensa olisimme, hänen kunniansa kiitok=
seksi. 5 Mos. 7:6. Rom. 8:23. 2 Cor. 1:22.
15. Sentähden minäkin, sittekuin minä
kuulin siitä uskosta, kuin teillä Herran Je=
suksen päälle on, ja teidän rakkaudestanne
kaikkein pyhäin tykö,
16. En lakkaa kiittämästä Jumalata tei=
dän edestänne, ajatellen aina teitä minun
rukouksissani:
Rom. 1:9. Phil. 1:3. 1 Thess. 1:2. 2 Thess. 1:3.
17. Että meidän Herran Jesuksen Kristuk=
sen Jumala, kunnian Isä, antais teille wii=

sauden ja ilmoituksen hengen hänen tuntemiseensa,
18. Ja walaisis teidän ymmärryksenne silmät, että te tietäisitte, mikä hänen kutsumisensa toiwo on, ja mikä hänen kunniansa perimisen rikkaus on hänen pyhissänsä;
19. Ja kuinka suuri hänen woimansa meidän kohtaamme on, jotka hänen wäkewän woimansa waikuttamisen jälkeen uskomme,
Col. 2: 12.
20. Jonka hän Kristuksessa waikutti, koska hän hänen kuolluista herätti, ja pani istumaan oikialle kädellensä taiwaissa,
Ps. 110: 1. Ap. T. 2: 24, 32. 1 Cor. 15: 25. Col. 3: 11. Hebr. 1: 3. 1 Piet. 3: 22.
21. Kaiken hallituksen ja wallan ja wäkewyyden ja herrauden päälle, ja kaiken sen päälle, kuin nimittää taitaan, ei ainoastaan tässä maailmassa, mutta myös tulewaisessa;
Phil. 2: 9. Col. 2: 10.
22. Ja on kaikki pannut hänen jalkainsa ala, ja on myös hänen pannut pääksi kaikkein päälle seurakunnalle,
Ps. 8: 7. Eph. 4: 15. l. 5: 23. Col. 1: 18.
23. Joka on hänen ruumiinsa, sen täyttämys, joka kaikki kaikissa täyttää.

2 Luku.

Me synnymme wihan lapsina, mutta tulemme armon lapsiksi Kristuksessa.

Ja myös (herätti) teidän, koska te kuolleet olitte ylitsekäymisten ja syntein tähden,
Col. 2: 13.
2. Joissa te muinen waelsitte, tämän maailman juoksun jälkeen ja sen pääruhtinaan, jolla tuulessa walta on, nimittäin sen hengen jälkeen, joka nyt epäuskoisissa lapsissa waikuttaa;
Joh. 14: 30. Col 3: 6, 7.
3. Joiden seassa me myös kaikki muinen meidän lihamme himoissa waelsimme, ja teimme lihan ja toimen tahdon jälkeen, ja me olimme luonnostamme wihan lapset niinkuin muutkin.
4. Mutta Jumala, joka rikas on laupiudesta hänen suuren rakkautensa tähden, jolla hän on meitä rakastanut,
Rom. 10: 12.
5. Ja koska me wielä synnissä kuolleet olimme, on hän meitä Kristuksen kanssa eläwäksi tehnyt: (sillä armosta olette te autuaaksi tulleet:)
Rom. 5: 6, 8, 10. l. 6: 4. l. 8: 11. Col. 2: 12, 13. l. 3: 1, 3.
6. Ja on meidän ynnä hänen kanssansa herättänyt, ja istuttanut taiwaallisiin menoihin Kristuksessa Jesuksessa;
7. Että hän tulewaisilla ajoilla hänen ylönpalttisen armonsa rikkauden, hänen hywyydestänsä meidän kohtaamme Kristuksessa Jesuksessa osoittais.
8. Sillä armosta te olette autuaaksi tulleet, uskon kautta, ja ette itse teistänne: Jumalan lahja se on: Rom. 3: 24. l. 4: 16. Tit. 3: 5.
9. Ei töistä, ettei yksikään itseänsä kerskaisi.
Rom. 3: 20, 27. l. 4: 2. l. 9: 11. l. 11: 6. 1 Cor. 1: 29, 30. 2 Tim. 1: 9.
10. Sillä me olemme hänen tekonsa, luodut Kristuksessa Jesuksessa hywiin töihin, joihin Jumala meidän on jo ennen waeltamaan walmistanut.
Ps. 100: 3. Es. 29: 23. Eph. 1: 4. l. 4: 24. Tit. 2: 14.
11. Sentähden muistakaat, että te olitte muinen pakanat lihan jälkeen, ja niiltä kutsuttiin esinahaksi, jotka lihan jälkeen ympärileikkaukseksi kutsuttiin, joka käsillä tehdään,
1 Cor. 12: 2. Eph. 5: 8. Col. 1: 21.
12. Että te siihen aikaan ilman Kristukseta olitte, muukalaiset Israelin kyläkunnasta, ja wieraat lupauksen testamentista, ja ei teillä toiwoakaan ollut, ja olitte maailmassa ilman Jumalata;
Rom. 9: 4.
13. Mutta nyt te Kristuksessa Jesuksessa olette. Jotka muinen taampana olitte, nyt te Kristuksen weren kautta olette lähes päässeet;
14. Sillä hän on meidän rauhamme, joka molemmista on yhden tehnyt ja waiheaidan särkenyt,
Joh. 10: 16.
15. Että hän lihansa kautta wihan otti pois, nimittäin lain, joka käskyihin päätetty oli; että hän kahdesta yhden uuden ihmisen lois itse hänessänsä, ja tekis rauhan;
Ap. T. 10: 36. Rom. 5: 1. 2 Cor. 5: 17. Gal. 6: 15. Col. 1: 20. l. 2: 14.
16. Ja että hän ne molemmat Jumalan kanssa yhdessä ruumiissa ristin kautta sowittais, ja on sen wihan itse kauttansa kuolettanut;
Rom. 6: 6. l. 8: 3. Col. 1: 20.
17. Ja on tullut ewankeliumin kautta rauhaa ilmoittamaan teille, jotka taampana olitte, ja niille, jotka läsnä oliwat. Es. 57: 19.
18. Sillä hänen kauttansa me molemmin yhdessä hengessä saamme Isää lähestyä.
Joh. 10: 9. l. 14: 6. Rom. 5: 2. Eph. 3: 12. Hebr. 4: 16. l. 10: 19, 20.
19. Niin ettepä te silleen ole wieraat ja muukalaiset, waan pyhäin kyläinmiehet ja Jumalan perhe,
Gal. 6: 10. Phil. 3: 20. Hebr. 12: 22, 23.
20. Apostolein ja propheetain perustuksen päälle raketut, jossa Jesus Kristus paras kulmakiwi on,
Ps. 118: 22. Es. 28: 16. Matth. 16: 18. 1 Cor. 3: 9, 10. 1 Piet. 2: 4. Ilm. k. 21: 14.
21. Jonka päälle kaikki rakennus toinen.

toiseensa liitetään, ja kaswaa pyhäksi temp=
liksi Herrassa, 1 Cor. 3: 17. l. 6: 19. 2 Cor. 6: 16.
22. Jonka päälle te myös raketaan Juma=
lalle asuinsiaksi Hengessä. 1 Piet. 2: 5.

3 Luku.

Paawalin kehoitus, wirka ja rukous.

Sentähden minä Paawali Jesuksen Kris=
tuksen wanki, teidän pakanain tähden;
Ap. T. 21: 33. Eph. 4: 1. Phil. 1: 7, 13, 16. Col. 4: 3.
2 Tim. 1: 8. l. 2: 10. Philem. w. 1.
2. Jos te muutoin kuulleet olette Juma=
lan armon huoneenhallituksesta, joka mi=
nulle teidän puoleenne annettu on;
Ap. T. 9: 15. l. 13: 2. 1 Cor. 4: 1.
3. Että minulle on tämä salaus ilmoituk=
sen kautta tiettäwäksi tehty, niinkuin minä
jo ennen lyhykäisesti kirjoitin,
Ap. T. 22: 17, 21. l. 26: 16, 17. Gal. 1: 11, 12.
Eph. 1: 9, 10. Col. 1: 26.
4. Josta te lukien taidatte minun ymmär=
rykseni Kristuksen salaisuudessa tuta,
5. Joka ei ole entisiin aikoihin niin ihmis=
ten lapsille tiettäwäksi tehty, kuin se nyt hä=
nen pyhille apostoleillensa ja propheetail=
lensa Hengen kautta ilmoitettu on:
Ap. T. 20: 28.
6. Nimittäin, että pakanat pitää kanssa=
perilliset ja yksi ruumis oleman, ja osalliset
hänen lupauksestansa Kristuksessa, ewange=
liumin kautta, Gal. 3: 14. Eph. 2: 15, 16.
7. Jonka palweliaksi minä tullut olen Ju=
malan armon lahjan kautta, joka hänen
woimansa waikutuksesta minulle annettu on.
Rom. 1: 5.
8. Minulle, joka kaikkein wähin pyhäin
seassa olen, on tämä armo annettu, että
minä pakanain seassa tutkimattoman Kris=
tuksen rikkauden julistaisin,
1 Cor. 15: 9. Gal. 1: 16. l. 2: 8. 1 Tim. 1: 13, 15. l. 2: 7.
2 Tim. 1: 11.
9. Ja jokaiselle walkeuteen saattaisin, mikä
osallisuus siinä salaisuudessa on, joka ijan=
kaikkisesti on salattu ollut Jumalassa, joka
kaikki Jesuksen Kristuksen kautta luonut on:
Joh. 1: 3. Rom. 16: 25. Col. 1: 16. 2 Tim. 1: 10.
Tit. 1: 2, 3. Hebr. 1: 2. 1 Piet. 1: 20.
10. Että nyt haltioille ja esiwalloille tai=
waallisissa Jumalan moninainen wiisaus
seurakunnan kautta tiettäwäksi tulis,
11. Sen ijankaikkisen aiwoituksen jälkeen,
jonka hän Kristuksessa Jesuksessa meidän
Herrassamme osoittanut on,
12. Jonka kautta meillä on uskallus ja ty=
kökäymys kaikella rohkeudella, uskon kautta
hänen päällensä. Joh. 10: 9. l. 14: 6.
Rom. 5: 2. Eph. 2: 18. Hebr. 4: 16. l. 10: 19, 20.
13. Sentähden minä rukoilen, ettette mi=
nun waiwani tähden wäsyisi, kuin minä
teidän edestänne kärsin, joka teidän kun=
nianne on. Phil. 1: 14. Col. 1: 24. 1 Thess. 3: 3.
14. Sentähden kumarran minä polweni
meidän Herran Jesuksen Kristuksen Isän
puoleen,
15. Joka kaikkein oikia Isä on, kuin taiwa=
hissa ja maassa lapsiksi kutsutaan,
16. Että hän antais teille woimaa hänen
kunniansa rikkauden jälkeen, että te hänen
Henkensä kautta wäkewäksi tulisitte sisälli=
sessä ihmisessä; 2 Cor. 4: 16. Eph. 6: 10.
17. Ja että Kristus asuis uskon kautta
teidän sydämissänne;
18. Että te olisitte rakkauden kautta juur=
tuneet ja perustetut; että te selkiästi käsittäi=
sitte kaikkein pyhäin kanssa, mikä leweys ja
pituus, ja syrwyys ja korkeus olis, Col. 2: 7.
19. Ja Kristuksen rakkauden tuntisitte, joka
kaiken tuntemisen ylitse käy; että te olisitte
kaikella Jumalan täydellisyydellä täytetyt.
20. Mutta hänelle, joka kaikki ylönpalttisesti
woi tehdä, kaiken senkin ylitse kuin me ru=
koilemme taikka ymmärrämme, sen woiman
jälkeen, joka meissä waikuttaa,
21. Hänelle olkoon kunnia seurakunnassa,
joka on Kristuksessa Jesuksessa, kaikkiin
aikoihin ijankaikkisesta niin ijankaikkiseen,
amen!

4 Luku.

Neuwo hengelliseen yhteyteen. Opettajat lähetetään.
Kristillinen waellus.

Niin minä wangittu Herrassa neuwon
teitä, että te siinä kutsumisessa, johon te kut=
sutut olette, niin waeltaisitte kuin sopii,
1 Mos. 17: 1. 1 Cor. 7: 20. Eph. 3: 1. Phil. 1: 27.
Col. 1: 10. 1 Thess. 2: 12.
2. Kaikella nöyryydellä, siweydellä ja pit=
kämielisyydellä, ja kärsikäät toinen toistanne
rakkaudessa. Col. 1: 11. l. 3: 12. 1 Thess. 5: 14.
3. Ahkeroitkaat myös pitämään hengen
yhteyttä rauhan siteen kautta:
4. Yksi ruumis ja yksi henki, niinkuin tekin
olette teidän kutsumisessanne yhdenkaltai=
seen toiwoon kutsutut,
Rom. 12: 5, 10. 1 Cor. 12: 4, 11. Eph. 2: 16.
5. Yksi Herra, yksi usko, yksi kaste,
1 Cor. 12: 5.
6. Yksi Jumala ja kaikkein Isä, joka kaik=
kein päällä on, ja kaikkein kautta, ja teissä
kaikissa. Mal. 2: 10. 1 Cor. 8: 4, 6. l. 12: 6.

7. Mutta jokaiselle meille on armo annet=
tu Kristuksen lahjan mitan jälkeen.
Rom. 12: 3, 6. 1 Cor. 12: 11.
8. Sentähden hän sanoo: hän on astu=
nut ylös korkeuteen, ja on wankeuden wan=
giksi wienyt, ja ihmisille lahjoja antanut.
Ps. 68: 19. Col. 2: 15.
9. Mutta se, kuin hän astui ylös, ei ole
mitään muu kuin että hän ennen tänne
astui alas, alimmaisiin maan paikkoihin.
Joh. 3: 13. l. 6: 62.
10. Joka on astunut alas, hän on se, joka
kaikkein taiwasten päälle astui ylös, että
hän kaikki täyttäis, Ap. T. 2: 33.
11. Ja hän on pannut muutamat apos=
toleiksi, muutamat propheetaiksi, muutamat
ewangelistaiksi, muutamat paimeniksi ja
opettajiksi,
Ap. T. 21: 8. Rom. 12: 7. 1 Cor. 12: 28. 2 Tim. 4: 5.
12. Pyhäin täydellisyyteen, palwelutsen
työhön ja Kristuksen ruumiin rakennukseen;
Eph. 1: 23. Col. 1: 24.
13. Siihen asti kuin me kaikki tulemme
uskon ja Jumalan pojan tuntemisen yhtey=
dessä täydeksi mieheksi, Kristuksen täydelli=
sen warren mitan jälkeen:
14. Ettemme silleen lapset olisi, jotka hor=
juisimme ja kaikkinaisilta opetuksen tuulilta
wieteltäisiin, ihmisten koiruuden ja kawa=
luuden kautta, jolla he meitä käywät ympä=
ri, saadaksensa pettää; 1 Cor. 14: 20. Hebr. 13: 9.
15. Mutta olkaamme toimelliset rakkaudes=
sa ja kaswakaamme kaikissa, hänessä, joka
pää on, Kristus, Eph. 1: 22. l. 5: 23.
16. Josta koko ruumis on koottu ja yhteen
liitetty, kaiken yhdistyksen kautta, kuin siihen
lisääntyy, sen waikutuksen ja määrän jäl=
keen, kuin kullakin jäsenellä on, siitä kaswaa
ruumis omaksi rakennuksekensa rakkaudessa.
Rom. 12: 5. 1 Cor. 12: 27.
17. Niin minä nyt sanon ja todistan Her=
rassa, ettette silleen waella niinkuin muut
pakanat waeltawat mielensä tyhmyydessä,
18. Joiden ymmärrys pimitetty on ja
owat wieraantuneet siitä elämästä, joka
Jumalasta on, tyhmyyden kautta, kuin
heissä on, ja heidän sydämensä kowuuden
kautta; Eph. 2: 12. 1 Thess. 4: 5.
19. Jotka, sitten kuin he oliwat paatuneet,
antoiwat ylön heitänsä haureuteen, ja teki=
wät kaikkinaista saastaisuutta ylönpalttises=
sa himossa. Rom. 1: 24, 26.
20. Mutta et te niin Kristusta ole oppi=
neet.
21. Jos te muutoin hänestä kuulleet olet=
te, ja hänessä opetetut olette, niinkuin to=
tuus Jesuksessa on,

22. Niin pankaat pois se wanha ihminen,
jonka kanssa te ennen waelsitte, joka himoin
kautta eksyksissä itsensä turmelee;
Rom. 6: 6. Eph. 2: 2, 3. Col. 2: 11. l. 3: 9. Hebr. 12: 1.
1 Piet. 2: 1. l. 4: 2.
23. Mutta uudistakaat teitänne teidän
mielenne hengessä, Rom. 6: 4. l. 12: 2.
24. Ja pukekaat päällenne uusi ihminen,
joka Jumalan jälkeen luotu on, totisessa
wanhurskaudessa ja pyhyydessä.
2 Cor. 5: 17. Col. 3: 10.
25. Sentähden pankaat pois walhe, ja
puhukaan jokainen lähimmäisensä kanssa
totuutta; sillä me olemme jäsenet keskenäm=
me. Jak. 8: 16. Rom. 12: 5. 1 Piet. 2: 1.
26. Wihastukaat ja älkäät syntiä tehkö,
älkäät antako auringon laskea ylitse teidän
wihanne; Ps. 4: 5.
27. Älkäät antako laittajalle siaa.
1 Piet. 5: 9. Jac. 4: 7.
28. Joka warastanut on, älkään silleen
warastako, waan paremmin tehkään työtä,
ja toimittakaan käsillänsä jotakin hywää,
että hänellä olis tarwitsewalle jakamista.
Ap. T. 20: 34. 1 Thess. 4: 11. 2 Thess. 3: 8, 12.
29. Älköön yksikään rietas puhe teidän
suustanne lähtekö, waan mitä sowelias on
parannuksen tarpeeksi, että se kelwollinen
kuulla olis. Matth. 12: 36. Eph. 5: 3, 4. Col. 3: 16.
30. Ja älkäät Jumalan Pyhää Henkeä
murheellisiksi saattako, jossa te lunastuksen
päiwään asti kiinnitetyt olette.
Es. 7: 13. l. 63: 10. Rom 8: 16, 23. 2 Cor. 1: 22. l. 5: 5.
Eph. 1: 13, 14.
31. Kaikki haikeus, ja närkästys, ja wiha,
ja huuto, ja sadatus olkoon kaukana teistä
kaiken pahuuden kanssa.
32. Mutta olkaat keskenänne ystäwälliset
ja laupiaat, ja anteeksi antakaat toinen toi=
sellenne niinkuin Jumala teillenkin Kristuk=
sen kautta anteeksi antanut on.
Matth. 6: 14. Marc. 11: 25. Col. 3: 12, 13. Phil. 2: 12.

5 Luku.

Uskowaisten elämä. Awiowäki.

Niin olkaat siis Jumalan seuraajat niin=
kuin rakkaat lapset. Matth. 5: 45, 48. Luc. 6: 36.
2. Ja waeltakaat rakkaudessa, niinkuin
myös Kristus meitä rakasti, ja antoi hä=
nensä ulos meidän edestämme lahjaksi, uh=
riksi ja Jumalalle makiaksi hajuksi.
Joh. 13: 34. l. 15: 12. Gal. 2: 20. 1 Thess. 4: 9. Hebr. 8: 3.
l. 9: 14. 1 Joh. 3: 11, 23. l. 4: 20. 1 Piet. 3: 18.
3. Mutta huoruutta ja kaikkea riettautta

ja ahneutta älkäät antako teidän seassanne mainitakaan, niinkuin pyhäin sopii;
Eph. 4: 29.
4. Ja häpiällisiä sanoja ja hulluja puheita eli jaaritukſia, jotka ei mihinkään kelpaa, waan paremmin kiitossanoja.
Marc. 7:21. Gal. 5:19.
5. Sillä se te tietäkäät, ettei yksikään huorintekiä, taikka saastainen, eli ahne, joka epäjumalan palwelia on, ole Kristuksen ja Jumalan waltakunnan perillinen.
1 Cor. 6:9, 10. Col. 3:5. Ilm. k. 22:15.
6. Älkäät antako yhdenkään pettää teitänne turhilla puheilla; sillä sentähden Jumalan wiha epäuskoisten päälle tulee.
Jer. 29:8. Matth. 24:4. Marc. 13:5. Luc. 21:8. Rom. 1:18. Col. 3:6. 2 Thess. 2:3.
7. Älkäät sentähden olko heidän osaweljensä.
8. Sillä muinen te olitte pimeys, mutta nyt te olette walkeus Herrassa. Waeltakaat niinkuin walkeuden lapset;
Joh. 12:36. 2 Cor. 3:18. 1 Thess. 1:9.
9. (Sillä Hengen hedelmä on kaikessa hywyydessä ja wanhurskaudessa ja totuudessa,)
Gal. 5:22.
10. Ja koetelkaat, mikä Herralle otollinen on.
Rom. 12:2.
11. Älkäät olko osalliset pimeyden hedelmättömissä töissä, waan paremmin nuhdelkaat. Matth. 18:17. Rom. 13:12. 1 Cor. 5:8. l. 10:20. 2 Cor. 6:14. 2 Thess. 3:14. Hebr. 9:14.
12. Sillä mitä salaa heiltä tapahtuu, se on häpiä sanoakin.
13. Mutta kaikki ne ilmi tulewat, koska he walkeudelta rangaistaan; sillä kaikki, kuin ilmi tulee, se on walkeus.
Joh. 3:20, 21.
14. Sentähden hän sanoo: heräjä sinä, joka makaat, ja nouse kuolluista, niin Kristus sinua walaisee.
Es. 60:1.
Rom. 6:4, 5. l. 13:11. 1 Cor. 15:3, 4. Eph. 2:5. Col. 3:1.
15. Niin katsokaat, että te wisusti waellatte, ei niinkuin tyhmät, waan niinkuin wiisaat.
Col. 4:5.
16. Ja hankitkaat teitänne ajallansa; sillä aika on paha.
17. Älkäät sentähden olko taitamattomat, waan ymmärtäwäiset, mikä Herran tahto on.
Rom. 12:2.
18. Ja älkäät juopuko wiinasta, josta paha meno tulee, waan olkaat täytetyt (Pyhällä) Hengellä.
San. l. 20:1. l. 23:29, 30. Es. 5:11, 22. Luc. 21:34.
19. Ja puhukaat keskenänne psalmeilla, ja kiitoswirsillä, ja hengellisillä lauluilla, weisaten ja soittain Herralle teidän sydämessänne,
Col. 3:16.
20. Kiittäin aina Jumalata ja Isää, jokaisen edestä, meidän Herran Jesuksen Kristuksen nimeen.
Col. 3:17. 1 Thess. 5:17. Hebr. 13:15. 1 Piet. 2:5.
21. Ja olkaat toinen toisellenne alamaiset Jumalan pelwossa.
1 Piet. 5:5.
22. Waimot olkaan omille miehillensä alamaiset niinkuin Herralle.
1 Mos. 3:16.
1 Cor. 14:34. Col. 3:18. Tit. 2:5. 1 Piet. 3:1.
23. Sillä mies on waimon pää, niinkuin Kristus on seurakunnan pää, ja hän on ruumiin wapahtaja.
Rom. 12:5. 1 Cor. 11:3. l. 12:21. Eph. 1:22. l. 4:12, 15. Col. 1:18, 24.
24. Mutta niinkuin seurakunta on Kristukselle alamainen, niin myös waimot pitää miehillensä kaikissa alamaiset oleman.
25. Miehet, rakastakaat teidän waimojanne, niinkuin myös Kristus seurakuntaa rakasti, ja antoi ulos itsensä hänen edestänsä,
Gal. 1:4. Col. 3:19. 1 Piet. 3:7.
26. Että hän sen pyhittäis, ja on sen jo puhdistanut weden pesossa sanan kautta:
Joh. 3:5. Tit. 3:5. 1 Piet. 3:21.
27. Että hän saattais itsellensä kunniallisen seurakunnan, jolla ei saastaisuutta eikä ryppyä ole eli jotakuta muuta senkaltaista, waan että hän pyhä ja laittamatoin olis.
Kork. w. 4:7. Eph. 1:4. Col. 1:22.
28. Miehet pitää waimojansa rakastaman niinkuin omia ruumiitansa; joka waimoansa rakastaa, se rakastaa itseänsä.
29. Sillä ei yksikään ole omaa lihaansa koskaan wihannut, waan elättää ja holhoo sitä, niinkuin myös Herra seurakuntaa.
30. Sillä me olemme hänen ruumiinsa jäsenet, hänen lihastansa ja luistansa.
1 Cor. 6:15.
31. Sentähden pitää ihmisen antaman ylön isänsä ja äitinsä, ja waimoonsa sidottu oleman, ja ne kaksi tulewat yhdeksi lihaksi.
1 Mos. 2:24. Matth. 19:5. Marc. 10:7. 1 Cor. 6:16.
32. Tämä salaisuus on suuri; mutta minä puhun Kristuksesta ja seurakunnasta.
33. Kuitenkin rakastakaan myös kukin teistä waimoansa niinkuin itseänsä; mutta peljätkään waimo miestänsä.

6 Luku.

Lasten, wanhempain, palkollisten ja isäntäin welwollisuudet. Uskowaisten sota-aseet.

Lapset, olkaat kuuliaiset teidän wanhimmillenne Herrassa; sillä se on oikein.
Col. 3:20.
2. Kunnioita isääs ja äitiäs, (joka on ensimäinen käsky, jolla lupaus on,)
2 Mos. 20:12. 5 Mos. 5:16. Matth. 15:4. Marc. 7:10.

3. Että menestyisit ja kauwan eläisit maan päällä.

4. Ja te isät, älkäät yllyttäkö teidän lapsianne wihaan, waan kaswattakaat heitä kuritukseslsa ja Herran nuhteessa.
5 Mos. 6: 7, 20. Ps. 78: 4. San. l. 29: 17. Col. 3: 21.

5. Palweliat, olkaat kuuliaiset teidän ruumiillisille isännillenne, pelwolla ja wapistuksella, teidän sydämenne yksikertaisuudessa, niinkuin Kristukselle, Col. 3: 22. 1 Tim. 6: 1. Tit. 2: 9.

6. Ei silmäin edessä palwellen, niinkuin ihmisten mieltä noutain, waan niinkuin Kristuksen palweliat, tehden sydämestä, mitä Jumala tahtoo.

7. Hywällä mielellä palwellen Herraa, ja ei ihmisiä,

8. Tieten, että mitä hywää kukin tekee, sen hän on jälleen Herralta saapa, olkoon orja eli wapaa. Rom. 2: 6. 2 Cor. 5: 10.

9. Ja te isännät, tehkäät myös niin heitä kohtaan, ja pankaat pois uhkaukset, tieten, että teidän Herranne on myös taiwahissa, jonka edessä ei ole ihmisen muodon katsomusta. 5 Mos. 19: 17. 2 Aika k. 19: 7. Ap. T. 10: 34.
Rom. 2: 11. Gal. 2: 6. Col. 3: 25. 1 Piet. 1: 17.

10. Wiimein, rakkaat weljeni, olkaat wäkewät Herrassa ja hänen wäkewyytensä woimassa.

11. Pukekaat päällenne kaikki Jumalan sota-aseet, että te perkeleen kawalia päällekarkaamisia woisitte seisoa wastaan.
Rom. 13: 12. 2 Cor. 6: 7. Col. 3: 12. 1 Thess. 5: 8.

12. Sillä ei meillä ole sota werta ja lihaa wastaan, waan pääruhtinoita ja waltoja wastaan, maailman herroja wastaan, jotka tämän maailman pimeydessä wallitsewat, pahoja henkiä wastaan taiwaan alla.
Eph. 2: 2.

13. Sentähden ottakaat kaikki Jumalan sota-aseet, että te woisitte pahana päiwänä seisoa wastaan, ja kaikissa asioissa pysywäiset olisitte. 2 Cor. 10: 4.

14. Niin seisokaat wyötetyt kupeista totuudella ja wanhurskauden rintaraudalla puetetut, Es. 11: 5. Luc. 12: 35. 1 Piet. 1: 13.

15. Ja jalat walmiiksi kengitetyt, saarnaamaan rauhan ewangeliumia.

16. Mutta kaikissa ottakaat uskon kilpi, jolla te woitte sammuttaa kaikki sen ruman tuliset nuolet.

17. Ja ottakaat päähänne autuuden rautalakki, ja Hengen miekka, joka on Jumalan sana, Es. 59: 17. Hebr. 4: 12.

18. Ja rukoilkaat joka aika kaikella rukoilemisella ja anomisella hengessä, ja siinä walwokaat kaikella ahkeruudella ja rukouksella kaikkein pyhäin tähden,
Marc. 13: 33. l. 18: 1. Rom. 12: 12. Col. 4: 2. 1 Thess. 5: 17.

19. Ja minunkin tähteni, että minulle puhetta annettaisiin awoimella suulla rohkiasti puhuakseni, ja niin tiettäwäksi tekisin ewangeliumin salaisuuden,
Ap. T. 4: 29. Col. 4: 3. 2 Thess. 3: 1.

20. Jonka käskyläinen minä näissä kahleissa olen, että minä niissä rohkiasti puhuisin, niinkuin minun puhua tulee.
2 Cor. 5: 20. Ap. T. 28: 20.

21. Mutta että te myös tietäisitte minun tilani ja mitä minä teen, kaiken sen on Tychikus, minun rakas weljeni ja uskollinen palwelia Herrassa, teille tiettäwäksi tekewä,
Col. 4: 7.

22. Jonka minä teidän tykönne lähetin sen syyn tähden, että te saisitte tietää meidän tilamme, ja hän teidän sydämenne lohduttais. 2 Tim. 4: 12.

23. Rauha olkoon weljille, ja rakkaus uskon kanssa, Isältä Jumalalta ja Herralta Jesukselta Kristukselta!

24. Armo olkoon kaikkein kanssa, jotka meidän Herraa Jesusta Kristusta lakkaamata rakastawat, amen!

Kirjoitettu Romista Ephesiläisten tykö Tychikuksen kanssa.

P. Paawalin Epistola Philippiläisten tykö.

1 Luku.

Paawalin ilo ja kiitos ewangeliumin puolesta.

Paawali ja Timotheus, Jesuksen Kristuksen palweliat, kaikille pyhille Kristuksessa Jesuksessa, jotka Philippissä owat, ynnä pispoille ja palwelioille: 1 Cor. 1: 2.

2. Armo olkoon teille ja rauha Jumalalta, meidän isältämme, ja Herralta Jesukselta Kristukselta! Rom. 1: 7. Col. 1: 2. 1 Piet. 1: 2.

3. Minä kiitän minun Jumalatani, niin usein kuin minä teidän muistan,
Rom. 1: 10. 1 Cor. 1: 4. Eph. 1: 16. Col. 1: 3.
1 Thess. 1: 2. 2 Thess. 1: 3.

4. (Aina kaikissa minun rukouksissani teidän edestänne, ja rukoilen ilolla,) Rom. 1: 8.

5. Että te olette ewangeliumista osallisexi
tulleet, ensimäisestä päiwästä niin tähän
asti,
6. Sen totisesti tieten että se, joka teissä
on hywän työn alkanut, on sen Jesuksen
Kristuksen päiwään asti päättäwä:

Joh. 6:29.

7. Niinkuin minulle on myös kohtuullinen
teistä kaikista niin ajatella, sentähden että
minä teidän sydämessäni pidän, sekä minun
kahleissani, että ewangeliumin edeswastauksessa ja wahwistuksessa, te kaikki, jotka
minun kanssani armosta osalliset olette.

Eph. 3:1. Col. 4:3, 18. 2 Tim. 1:8. Hebr. 13:3.

8. Sillä Jumala on minun todistajani,
että minä sydämen pohjasta kaikkia teitä Jesuksessa Kristuksessa halajan; Rom. 1:9.
9. Ja sitä rukoilen, että teidän rakkautenne enämmin ja enämmin yltäkylläisexi tulis kaikkinaisessa tuntemisessa ja ymmärryksessä;
10. Että te koettelisitte, mikä paras olis,
ja olisitte wilpittömät, ei kellenkään pahennuxexi Kristuksen päiwään asti,

Rom. 2:18. l. 12:1, 2.

11. Täytetyt wanhurskauden hedelmillä,
jotka Jesuksen Kristuksen kautta teissä tapahtuwat, Jumalan kiitoxexi ja kunniaxi.

Matth. 5:16. Joh. 15:4, 5, 8. Eph. 1:12. l. 2:10.
1 Piet. 2:12.

12. Mutta minä tahdon, että te, rakkaat
weljet, tietäisitte, että ne, kuin minulle tapahtuneet owat, owat enämmäxi ewangeliumin menestyxexi tulleet,
13. Niin että minun siteeni owat ilmi tulleet Kristuksessa koko raastuwassa ja myös
kaikille muille,
14. Ja että monta weljeä Herrassa, minun siteistäni wahwistetut, owat paljoa
rohkiammaxi tulleet pelkäämätä sanaa puhumaan. Eph. 3:13. 1 Thess. 3:3.
15. Muutamat tosin saarnaawat Kristusta kateudesta ja riidasta, mutta muutamat
hywästä tahdosta.
16. Ne ilmoittawat Kristusta eripuraisuudesta, ei puhtaalla sydämellä, waan luulewat niin lisääwänsä minun siteihini murhetta.
17. Mutta nämät rakkaudesta; sillä he tietäwät minun olewan pantuna ewangeliumin edeswastaamisexi.
18. Mitästä siis? Että Kristus kuitenkin
ilmoitetaan, ehkä kuinka se tapahtuu, joko se
olis muodoxi, eli totuudella; niin minä siitä iloitsen ja wielä tahdon iloita.
19. Sillä minä tiedän sen minulleni jouduwan autuudexi teidän rukouksenne ja Jesuksen Kristuksen hengen awun kautta.

2 Cor. 1:11.

20. Niinkuin minä ikäwöiten odotan ja
toiwon, etten minä missään häpiään tule,
waan että Kristus nyt, niinkuin ainakin,
kaikella wapaudella minun ruumiissani ylistetään, joko elämän eli kuoleman kautta;
21. Sillä Kristus on minulle elämä, ja
kuolema on minulle woitto.
22. Mutta jos lihassa elää, se on minulle
tarpeellinen, ja mitä minä walitsen, en minä tiedä. 2 Cor. 10:3.
23. Sillä molemmilta minä ahdistetaan:
minä halajan täältä eritä, ja olla Kristuksen
kanssa; sillä se paljoa parempi olis.

2 Cor. 5:8.

24. Mutta paljoa tarpeellisempi on lihassa olla teidän tähtenne.
25. Ja minä tiedän totisesti, että minun
pitää oleman ja teidän kaikkein kanssanne
pysymän, teidän menestyksenne ja uskonne
iloxi; Phil. 2:24.
26. Että teidän kerskaamisenne olis yltäkylläinen Kristuksessa Jesuksessa minusta,
minun läsnäolemiseni kautta taas teidän
tykönänne. 2 Cor. 1:14. l. 5:12.
27. Ainoastaan käyttäkäät itsenne niinkuin
Kristuksen ewangeliumille sowelias on, että
jos minä tulen ja näen teidän, eli poissaollessani saan kuulla teistä, että te olette
yhdessä hengessä ja yhdessä sielussa meidän
kanssamme ewangeliumin uskossa kilwoitelleet. 1 Mos. 17:1.

1 Cor. 7:20. Eph. 4:1. Col. 1:10. 1 Thess. 2:12. l. 4:1.

28. Ja älkäät antako missään peljätettää
teitänne wastaanseisojilta, joka tosin heille
kadotuksen merkki on, mutta teille autuudexi,
ja se on Jumalalta. Rom. 8:17. 2 Thess. 1:5, 6, 11.
29. Sillä teille on lahjaxi annettu Kristuksen puolesta, ei ainoasti että te hänen
päällensä uskotte, mutta myös kärsitte hänen tähtensä, Ap. T. 5:41. Rom. 5:3.
30. Ja pysytte siinä kilwoituksessa, kuin te
minussa näitte ja nyt minusta kuulette.

2 Luku.

Neuwo yxsimielisyyteen, nöyryyteen ja kuuliaisuuteen.
Timotheus. Epaphroditus.

Jos siis joku neuwo on teidän tykönänne
Kristuksessa, jos joku rakkauden lohdutus,
jos joku hengen osallisuus, jos joku sydämellinen rakkaus ja laupius,
2. Niin täyttäkäät minun iloni, että teillä
olis yxi mieli, yhtäläinen rakkaus, ja te olisitte yxsimieliset ja yhtäpitäwäiset.

Rom. 12:16. l. 15:5. 1 Cor. 1:10. Phil. 3:16. 1 Piet. 3:8.

3. Älkäät tehkö mitään riidan eli turhan kunnian kautta, waan nöyrydessä pitäin toinen toisensa parempana kuin itsensä.
Rom. 12:10. 1 Piet. 5:5.

4. Ja älkään jokainen omaa parastansa katsoko, waan myös toisen parasta.
1 Cor. 10:24.

5. Kullakin olkoon se ajatus, kuin Kristuksella Jesuksella oli,
Matth. 11:29. 1 Piet. 2:21. 1 Joh. 2:6.

6. Joka, waikka hän oli Jumalan muodossa, ei lukenut saalihiksi Jumalan kaltainen olla,
Joh. 1:1, 2. l. 17:5. 2 Cor. 4:4. Col. 1:15. Hebr. 1:3.

7. Waan alensi itsensä, otti orjan muodon päällensä ja tuli muiden ihmisten wertaiseksi, Ps. 22:7. Es. 42:1. l. 49:3, 6. l. 52:13. l. 53:3. Hes. 34:23. Dan. 9:26. Zach. 3:8. Matth. 20:28. Rom. 1:4. l. 15:3, 8. Gal. 4:4.

8. Ja löyttiin menoissa niinkuin ihminen, nöyrytti itsensä ja oli kuolemaan saakka kuuliainen, ja ristin kuolemaan asti.
Matth. 26:39, 42. Joh. 10:18. Hebr. 2:9, 14, 17. l. 19:2.

9. Sentähden on Jumala hänen myös korottanut ja antanut hänelle nimen, joka kaikkia nimiä suurin on:
Ps. 110:1, 7. Es. 53:12. Joh. 10:17. l. 17:1, 2, 5. Ap. T. 2:33. Eph. 1:20, 21. Hebr. 1:4. l. 2:9.

10. Että Jesuksen nimeen pitää kaikki polwet heitänsä kumartaman, jotka taiwaassa ja maan päällä ja maan alla owat, Es. 45:23.

11. Ja kaikki kielet pitää tunnustaman, että Jesus Kristus on Herra, Isän Jumalan kunniaksi. Ap. T. 2:36. Rom. 14:9. Ilm. K. 5:13.

12. Sentähden, minun rakkaani, niinkuin te aina olette kuuliaiset olleet, (ei ainoastansa minun läsnäollessani, mutta nyt paljoa enämmin minun poissaollessani,) laittakaat pelwolla ja wapistuksella, että te autuaaksi tulisitte;

13. Sillä Jumala waikuttaa teissä sekä tahdon että toimituksen, hänen hywän suosionsa jälkeen. 2 Cor. 3:5. Hebr. 13:21.

14. Tehkäät kaikki napisematta ja kamppailematta,

15. Että te olisitte laittamattomat ja yksiwakaiset, nuhteettomat Jumalan lapset pahanelkisen ja nurian sukukunnan keskellä, joiden seassa te paistakaat niinkuin kynttilät maailmassa,
San. l. 4:18. Matth. 5:14. l. 15:16. 1 Piet. 2:12.

16. Että te elämän sanassa pysytte, minulle Kristuksen päiwänä kerskaamiseksi, etten minä hukkaan juosnut olisi eli turhaan työtä tehnyt. 1 Thess. 2:19, 20. l. 3:5.

17. Ja jos minä uhrattaisiin teidän uhrin ja uskon palwelukseenne tähden, niin minä iloitsen ja riemuitsen kaikkein teidän kanssanne. 2 Cor. 7:4. 1 Thess. 2:8. 2 Tim. 4:6.

18. Sentähden tekin minun kanssani iloitkaat ja riemuitkaat.

19. Mutta minä toiwon Herrassa Jesuksessa, että minä pian Timotheuksen teidän tykönne lähetän, että minäkin ihastuisin, koska minä tiedää saan, kuinka teidän tilanne on. Ap. T. 16:1.

20. Sillä ei minulla ole ketään, jolla yksi mieli minun kanssani on, ja joka niin wisusti murheen teistä pitää.

21. Sillä he etsiwät kaikki omaansa, ja ei niitä, kuin Jesuksen Kristuksen owat.
1 Cor. 10:24. l. 13:5. 2 Tim. 4:10, 16.

22. Mutta te tiedätte hänen koettelemuksensa; sillä niinkuin lapsi isänsä kanssa on, niin on hän minun kanssani ewangeliumissa palwellut.

23. Tämän siis minä toiwon lähettäwäni, koska minä olen asiani toimittanut.

24. Mutta minä uskallan Herran päälle, että minä itsekin olen pian tulewa.

25. Mutta minä olen nähnyt tarpeelliseksi teidän tykönne lähettää weljeä Epaphroditusta, joka minun wirkaweljeni ja sotakumppanini ja teidän myös apostolinne on, joka minua myös tarpeessani autti;

26. Sillä hän ikäwöitsi kaikkia teitä, ja oli kowin suruissansa, että te hänen sairaaksi kuulleet olitte.

27. Ja tosin hän oli jo kuolemakielissä; mutta Jumala armahti hänen päällensä, ja ei ainoastaan hänen, waan myös minun päälleni, etten minä murhetta murheen päälle olisi saanut.

28. Sentähden olen minä hänen sitä pikemmin lähettänyt, että te taas hänen saisitte nähdä ja iloitsisitte, ja minulla myös wähempi murhetta olis.

29. Niin ottakaat häntä Herrassa wastaan kaikella ilolla, ja pitäkäät senkaltaiset kunniassa; 1 Cor. 9:14. l. 16:18. Gal. 6:6. 1 Thess. 5:12. 1 Tim. 5:17. Hebr. 13:7, 17.

30. Sillä Kristuksen työn tähden oli hän niin kuolemata lähestynyt, ettei hän hengestänsä totellut, että hän olis minua teidän puolestanne palwellut.

3 Luku.

Lain ja uskon wanhurskaus. Oikia ja wäärä elämä.

Wielä minun weljeni, iloitkaat Herrassa. Että minä teille yhdellä tawalla kirjoitan, en minä siitä suutu; sillä se tekee teidän wahwemmaksi. 2 Cor. 13:11.
Phil. 4:4. 1 Thess. 5:16. 1 Piet. 4:13. Jac. 1:2.

2. Kawahtakaat teitänne koirilta, kawahtakaat teitänne pahoilta työmiehiltä, kawahtakaat poisleikkaamisesta. Es. 56:10. 2 Cor. 11:13.
3. Sillä me olemme se ympärileikkaus, jotka Jumalata hengessä palwelemme, ja kerskaamme meitämme Kristuksessa Jesuksessa, ja en me turwaa lihaan;
5 Mos. 10:16. Joh. 4:23, 24. Rom. 2:29. l. 4:11, 12.
4. Ehkä minulla on, johon minä lihassakin turwaan. Jos joku näkyy lihaan uskaltawan, minä paljoa enämmin,
Ap. T. 23:6. l. 26:4, 5. Rom. 11:1. 2 Cor. 11:21, 22.
5. Joka kahdeksantena päiwänä ympärileikattu olen, Israelin kansasta, Benjaminin suwusta, Hebrealainen Hebrealaisista, lain jälkeen Phariseus, 1 Mos. 17:12.
6. Kiiwaudesta seurakunnan wainooja, wanhurskaudessa, joka laista tulee, laittamatoin. Ap. T. 8:3. l. 9:1. l. 22:4. Gal. 1:13, 14.
7. Mutta ne, kuin minulla oliwat woittoua, olen minä Kristuksen tähden wahingoksi lukenut;
8. Sillä minä luen kaikki wahingoksi, sen ylönpalttisen Kristuksen Jesuksen minun Herrani tuntemisen suhteen, jonka tähden minä olen kaikki wahingoksi lukenut, ja ne raiskana pidän, että minä Kristuksen woittaisin,
9. Ja hänessä löyttäisiin, ettei minun wanhurskauteni laista olisi, waan joka tulee uskosta Kristuksen päälle, nimittäin se wanhurskaus, joka Jumalalta uskolle omistetaan, Rom. 1:17. l. 3:21, 22. l. 9:30. l. 10:3, &c.
10. Häntä tutakseni, ja hänen ylösnousemisensa woimaa ja kärsimisensä osallisuutta, koska minä tulen hänen kuolemansa kaltaiseksi; Rom. 6:3, 4, 5. l. 8:17.
2 Cor. 4:10, 11. 2 Tim. 2:11, 12. 1 Piet. 4:13.
11. Jolla muodolla minä kuolleitten ylösnousemisessa tulewa olen.
12. Ei niin, että minä sen jo käsittänyt olen, eli jo täydellinen olen; mutta minä ahkeroitsen suuresti, että minä sen myös käsittäisin, niinkuin minäkin Jesuksessa Kristuksessa käsitetty olen.
Kork. w. 1:4. Joh. 6:44. 1 Tim. 6:12.
13. Minun weljeni! enpä minä pidä itseni sitä käsittäneen;
14. Mutta yksi on se: minä unhohdan ne, kuin takaperin owat, ja kokotan niiden perään, kuin edessä owat, ja samoan eteenpannun määrän jälkeen, sen kalliin tawaran jälkeen, joka Jumalan kutsumisen kautta ylhäältä Kristuksessa Jesuksessa ilmoitetaan.
Ps. 45:11. Luc. 9:62. 1 Cor. 9:24, 26. 2 Tim. 4:7. Hebr. 3:1.
15. Niin monta siis kuin meistä täydellisiä on, ajatelkaamme niin, ja jos te toisin ajattelette, niin Jumala on sen teille ilmoittawa,
16. Kuitenkin että me yhden mitan jälkeen siinä waellamme, johon me joutuneet olemme, ja että me yksimieliset olisimme.
Rom. 12:16. l. 15:5, 7. 1 Cor. 1:10. Gal. 6:16. Phil. 2:2. 1 Piet. 3:8.
17. Seuratkaat, rakkaat weljet, minua ja katsokaat niitä, jotka niin waeltawat, kuin me teille esikuwa olemme.
1 Cor. 4:16. l. 11:1. 1 Thess. 1:6. 2 Thess. 3:9. 1 Piet. 5:3.
18. Sillä monta waeltawat, joista minä jo usein olen teille sanonut ja nytkin itkein sanon: he owat Kristuksen ristin wiholliset,
Rom. 16:17. Gal. 6:12.
19. Joidenka loppu on kadotus, ja heidän watsansa on heidän jumalansa, ja heidän kunniansa joutuu heille häpiäksi, jotka maallisia rakastawat.
Hos. 4:7. Rom. 8:5. l. 16:18. 2 Cor. 11:12, 15.
20. Mutta meidän menomme on taiwahissa, josta me myös Lunastajata Herraa Jesusta Kristusta odotamme.
1 Cor. 1:7. Eph. 2:6. Col. 3:3. 1 Thess. 1:10. Hebr. 13:14.
21. Joka meidän heikon ruumiimme kirkastaa, että se hänen kirkkaan ruumiinsa kaltainen olis, sillä woimalla, jolla hän myös woi kaikki itsellensä alamaiseksi tehdä.
1 Cor. 15:26, 27, 43, 48, 51. Col. 3:4. 1 Joh. 3:2.

4 Luku.

Neuwo kristillisiin awuihin. Paawali päättää tämän lähetyskirjansa kiitoksella ja toiwotuksella.

Sentähden minun rakkaat ja ihanat weljeni, minun iloni ja minun kruununi, seisokaat niin Herrassa, minun rakkaani.
Phil. 2:16. 1 Cor. 15:58. 1 Thess. 2:19, 20.
2. Euodiata minä neuwon ja Syntychestä minä neuwon, että he Herrassa yksimieliset olisiwat.
3. Ja minä rukoilen sinua, minun uskollinen kumppanini, ole niille awullinen, jotka minun kanssani ewangeliumissa kilwoitelleet owat, ynnä Klementin ja muiden minun auttajaini kanssa, joiden nimet elämän kirjassa owat.
Phil. 1:27. Ilm. k. 3:5. l. 17:8. l. 20:12, 15. l. 21:27.
4. Iloitkaat aina Herrassa, ja taas minä sanon iloitkaat. Phil. 3:1. 1 Thess. 5:16.
5. Olkoon teidän siweytenne kaikille ihmisille tiettäwä: Herra on läsnä.
6. Älkäät mistään murhehtiko, waan olkoon teidän anomuksenne kaikissa asioissa Jumalalle tiettäwä, kaikella rukouksella ja pyytämisellä kiitoksen kanssa.
Ps. 55:23. Matth. 6:25. 1 Piet. 5.7.

7. Ja Jumalan rauha, joka ylitse kaiken
ymmärryksen käy, warjelkoon teidän sydä=
menne ja teidän taitonne Kristuksessa Je=
suksessa. Joh. 14:27. Eph. 2:14.
8. Wielä, rakkaat weljet, mikä tosi, mikä
kunniallinen, mikä oikein, mikä puhdas, mi=
kä otollinen on, mikä hywin kuuluu, jos jo=
ku hywä tapa ja jos joku kiitos on, ajatel=
kaat niitä. Rom. 12:17. l. 13:13.
9. Mitä te myös opitte, ja saitte, ja kuu=
litte, ja nähneet olette minussa, se tehkäät,
niin rauhan Jumala on teidän kanssanne.
2 Cor. 13:11.
10. Mutta minä olen suuresti iloinen
Herrassa, että te olette taas wirwonneet
minusta murhetta pitämään, ehkä te sen
tehneetkin olette, waan ei teillä ollut tilaa.
11. Enpä minä sitä sentähden sano, että
minulta jotakin puuttuu; sillä minä olen
oppinut, joissa minä olen, niihin tytymään.
1 Tim. 6:6, 8.
12. Minä taidan nöyrä olla ja taidan
myös korkia olla, minä olen aina ja kaikissa
harjoitettu, taidan rawittu olla ja isota,
hyötyä ja köyhtyä. 1 Cor. 4:11. 2 Cor. 11:27.
13. Minä woin kaikki sen kautta, joka mi=
nun wäkewäksi tekee, Kristuksen.
14. Kuitenkin te teette hywin, että te mi=
nun murheeni päällenne otitte.
15. Mutta te Philippiläiset tiedätte, ettei
ensin ewangeliumin alusta, koska minä Ma=
cedoniasta läksin, yksikään seurakunta mi=
nulle mitään ollut jakanut antamisessa ja
ottamisessa, waan ainoastansa te;
2 Cor. 11:8, 9.
16. Sillä koska myös minä Thessaloni=
kassa olin, lähetitte te kerran ja kaksi minun
tarpeeni.
17. Ei niin, että minä lahjoja pyydän,
waan ahkeroitsen sitä, että teidän luwussan=
ne ylitsewuotawa hedelmä olis. Tit. 3:14.
18. Sillä minulla on kaikki ja yltäkyllä,
minä olen täytetty, sitte kuin minä Epa=
phroditukselta sain sen, kuin teiltä lähetetty
oli, makian hajun, otollisen ja Jumalalle
kelwollisen uhrin. 2 Cor. 9:12. Hebr. 13:16.
19. Mutta minun Jumalani on teille an=
tawa hänen rikkaudestansa kaikki teidän tar=
peenne, kunniassa, Jesuksen Kristuksen kaut=
ta. 2 Cor. 9:8.
20. Mutta Jumalalle ja meidän Isällem=
me olkoon kunnia ijankaikkisesta ijankaikki=
seen, amen!
21. Terwehtäkäät jokaista pyhää Kristuk=
sessa Jesuksessa. Teitä terwehtäwät ne wel=
jet, jotka minun kanssani owat.
22. Teitä terwehtäwät kaikki pyhät, erin=
omattain ne, jotka keisarin huoneesta owat.
23. Meidän Herran Jesuksen Kristuksen
armo olkoon kaikkein teidän kanssanne,
amen!

Philippiläisten tykö kirjoitettu Romista
Epaphrodituksen kanssa.

P. Paawalin Epistola Colossilaisten tykö.

1 Luku.

Paawali kiittää ja rukoilee Jumalaa Colossilaisten uskon tähden; opettaa Kristuksesta ja neuwoo kansaa.

Paawali, Jesuksen Kristuksen apostoli Ju=
malan tahdon kautta, ja weli Timotheus,
2. Niille, jotka owat Colossissa, pyhille ja
uskollisille weljille Kristuksessa: armo ol=
koon teille ja rauha Jumalalta meidän isäl=
tämme ja Herralta Jesukselta Kristukselta!
Rom. 1:7. Gal. 1:3. 1 Piet. 1:2.
3. Me kiitämme Jumalata ja meidän Her=
ran Jesuksen Kristuksen Isää, ja rukoilemme
aina teidän edestänne,
Eph. 1:16. Phil. 1:3. 1 Thess. 1:2. 2 Thess. 1:3.
4. Sitten kuin me kuulimme teidän uskon=
ne Kristuksessa Jesuksessa ja teidän rakkau=
tenne kaikkia pyhiä kohtaan,
Eph. 1:13, 15. Philem. w. 5.
5. Sen toiwon tähden, joka teille taiwais=
sa tallelle pantu on, josta te ennen sen toti=
sen ewangeliumin saarnan kautta kuulleet
olette,
6. Joka teidän tykönne tullut on, niinkuin
myös kaikkeen maailmaan, ja hedelmän kan=
taa, niinkuin teissäkin hamasta siitä päi=
wästä, kuin te sen kuulleet olette ja Juma=
lan armon totuudessa tunsitte;
Marc. 4:8. Ap. T. 6:7.
7. Niinkuin te myös meidän rakkaalta
kanssapalwelialtamme Epaphralta opitte,
joka teidän edestänne Kristuksen uskollinen
palwelia on, Col. 4:12. Philem. w. 23.
8. Joka myös on meille ilmoittanut teidän
rakkautenne hengessä.
9. Sentähden myös me siitä päiwästä,
kuin me sen kuulimme, emme lakanneet tei=
dän edestänne rukoilemasta ja anomasta,

että te hänen tahtonsa tuntemisella täytettäisiin kaikkinaisessa hengellisessä wiisaudessa ja toimessa;

Rom. 12:2. 1 Cor. 1:5. Eph. 1:15. l. 5:10, 17.

10. Että te soweliaasti waeltaisitte, kelwaten kaikissa Herralle, ja hedelmän tekisitte kaikissa hywissä töissä, ja kaswaisitte Jumalan tuntemisessa, 1 Mos. 17:1.

Joh. 15:16. Eph. 4:1. Phil. 1:27. 1 Thess. 2:12. l. 4:1.

11. Ja wahwistetuksi tulisitte kaikella woimalla, hänen kunniansa wäkewyyden jälkeen, kaikkeen kärsiwällisyyteen ja pitkämielisyyteen ilon kanssa.

12. Ja kiittäkäät Isää, joka meitä soweliaaksi tehnyt on pyhäin perimisen osallisuuteen walkeudessa, Ap. T. 26:18.

13. Joka meitä pimeyden wallasta pelasti, ja on meidän siirtänyt rakkaan Poikansa waltakuntaan,

Matth. 17:5. Eph. 6:12. Hebr. 2:14. 1 Piet. 2:9.

14. Jonka kautta meillä lunastus on hänen werensä kautta, nimittäin syntein anteeksi antamus,

Ap. T. 20:28. Hebr. 9:14. 1 Piet. 1:19.

15. Joka näkymättömän Jumalan kuwa on, esikoinen ennen kaikkia luontokappaleita.

Joh. 14:9. 2 Cor. 4:4. Phil. 2:6. Hebr. 1:3.

16. Sillä hänen kauttansa owat kaikki luodut, jotka taiwaassa ja maan päällä owat, näkywäiset ja näkymättömät, tronit ja herraudet, wallat ja hallitukset: ne owat kaikki hänen kauttansa ja häneyhen luodut.

Joh. 1:3. Rom. 11:36. 1 Cor. 8:6. Eph. 3:9. Hebr. 1:2. 1 Piet. 3:22.

17. Ja hän on ennen kaikkia ja kaikki owat hänessä.

18. Ja hän on ruumiin, nimittäin, seurakunnan pää, joka on alku ja esikoinen kuolleista, että hän kaikkein ylitse käwis;

Ap. T. 26:23. 1 Cor. 15:20, 23. Eph. 1:22.

19. Sillä niin kelpasi Isälle, että hänessä kokonainen täydellisyys asuis,

Joh. 1:14, 16. l. 3:34, 35. Col. 2:9.

20. Ja kaikki olisiwat hänen kauttansa hänen itse kanssansa sowitetut, sekä ne kuin maassa että ne kuin taiwaissa owat; sillä hän teki werensä kautta ristin päällä rauhan, itse kauttansa.

Es. 9:5. Ap. T. 10:36. Rom. 5:1, 10. 2 Cor. 5:18. Eph. 1:10. l. 2:14, 16. 1 Joh. 4:10.

21. Ja te olitte muinen oudot ja wihollisset ymmärryksen puolesta, pahoissa töissä; mutta nyt hän on teidän sowittanut,

Eph. 2:1, 2, 12.

22. Lihansa ruumiissa kuoleman kautta, että hän teidän saattais pyhäksi, laittamattomaksi ja nuhteettomaksi hänen kaswoinsa edessä. 1 Cor. 1:2. Eph. 1:4. l. 2:15. l. 5:26, 27. 2 Tim. 1:9. Tit. 2:14.

23. Jos te muutoin uskossa pysytte perustettuna ja wahwana ja horjumattomana ewangeliumin toiwosta, jonka te kuulitte, joka on saarnattu kaikkein luontokappalten edessä, kuin taiwaan alla owat; jonka palweliaksi minä Paawali tullut olen,

Marc. 16:15. Joh. 15:6. Rom. 10:18.

24. Joka nyt minun waiwoistani iloitsen, jotka minä kärsin teidän edestänne, ja täytän Kristuksen kärsimiset minun lihassani hänen ruumiinsa edestä, joka on seurakunta,

Rom. 12:5. 1 Cor. 1:5, 6. l. 4:10, 11. l. 7:4. Eph. 3:1, 13. Phil. 2:17.

25. Jonka palweliaksi minä tullut olen Jumalan toimituksen jälkeen, joka minulle teidän kohtaanne annettu on, täyttämään Jumalan sanaa: Eph. 3:2.

26. Sitä salaisuutta, joka ijankaikkisesta ja sukukunnista on salattu ollut, mutta nyt hänen pyhillensä ilmoitettu,

Matth. 13:11. Rom. 16:25. 1 Cor. 2:7. Eph. 1:9. l. 3:9. 2 Tim. 1:10. Tit. 1:3. 1 Piet. 1:20.

27. Joille Jumala tahtoi sen julistaa, mikä tämän salaisuuden kunniallinen rikkaus pakanoitten seassa on, joka on Kristus teissä, se kunnian toiwo,

Rom. 9:23. 2 Cor. 2:14. Eph. 3:8.

28. Jonka me ilmoitamme, ja kaikkia ihmisiä neuwomme, ja kaikkia ihmisiä kaikkinaisessa wiisaudessa opetamme, että me jokaisen ihmisen Kristuksessa Jesuksessa täydelliseksi saattaisimme: 2 Cor. 11:2. Eph. 5:27.

29. Jota minä myös ahkeroitsen ja hänen waikutuksensa jälkeen kilwoittelen, joka minussa wäkewästi waikuttaa.

Phil. 1:30. 2 Tim. 4:7. Hebr. 10:32.

2 Luku.

Neuwo wälttämään wäärää oppia ja wääriä opettajia.

Sillä minä soisin teidän tietäwän, kuinka juuri kilwoitus minulla on teistä ja niistä, jotka Laodiceassa owat, ja kaikista niistä, jotka ei minun kaswojani lihassa nähneet:

Phil. 1:30. 1 Thess. 2:2.

2. Että heidän sydämensä saisiwat lohdutuksen, ja liitetyksi tulisiwat rakkaudessa kaikkeen rikkauteen, täydellisessä ymmärryksessä Jumalan ja Isän ja Kristuksen salaisuuden tuntemiseen, Es. 53:11. Joh. 17:3. 2 Cor. 1:6.

3. Jossa kaikki wiisauden ja taidon tawarat kätketyt owat.

4. Mutta sen minä sanon, ettei joku teitä wiettelisi kawalalla puheella. Eph. 5:6.

5. Sillä waikka en minä lihassa läsnä ole,
niin minä kuitenkin hengessä teidän tykö=
nänne olen, iloitsen ja näen teidän toimelli=
suutenne ja teidän wahwan uskonne Kris=
tuksen päälle. 1 Cor. 5:3.
6. Niinkuin te nyt Herran Jesuksen Kris=
tuksen olette ottaneet wastaan, niin wael=
takaat hänessä, 1 Thess. 4:1. Jud. Ep. w. 3.
7. Ja olkaat hänessä juuritetut ja raketut
ja uskossa wahwistetut, niinkuin te oppi=
neet olette, ja olkaat siinä runsaasti kiitolli=
set. 1 Cor. 1:5. Eph. 2:21, 22. l. 3:17.
8. Katsokaat, ettei joku teitä wiettele filo=
sofian ja turhain jaaritusten kautta, ihmis=
ten opin ja maailmallisten säätyin jälkeen,
ja ei Kristuksen jälkeen.

Matth. 15:2. Rom. 16:17. Gal. 4:3, 9. Hebr. 13:9.

9. Sillä hänessä asuu koko jumaluuden
täydellisyys ruumiillisesti, Joh. 1:14. Col. 1:19.
10. Ja te olette hänessä täydelliset, joka
kaiken herrauden ja esiwallan pää on;

Joh. 1:16. Rom. 8:38. Eph. 1:21. 1 Piet. 3:22.

11. Jonka kautta te myös ympärileikatut
olette sillä ympärileikkauksella, joka käsitä
tapahtuu, syntisen ruumiin poispanemisen
kautta, lihassa, Kristuksen ympärileikkauk=
sella, 5 Mos. 10:6. Phil. 3:3. Eph. 4:22. Col. 3:8, 9.
12. Ynnä hänen kanssansa kasteen kautta
haudatut, jossa te myös hänen kanssansa
olette nousneet ylös uskon kautta, jonka Ju=
mala waikuttaa, joka hänen kuolluista he=
rättänyt on. Rom. 6:3, 4. Col. 3:1.
13. Ja on teidän hänen kanssansa eläwäksi
tehnyt, koska te synnissä kuolleet olitte, ja
teidän lihanne esinahassa, ja on meille kaikki
synnit anteeksi antanut. Eph. 2:1, 5, 11.
14. Ja on pyhkinyt pois sen käsikirjoituk=
sen, joka säätyin kautta meitä wastaan oli,
ja oli meille wastahakoinen: sen hän otti
pois ja naulitsi ristiin.
15. Ja on ryöstänyt wallitukset ja wäke=
wyydet, ja toi heidän näkywiin, ja sai heis=
tä woittokunnian itse kauttansa.

1 Mos. 3:15. Matth. 12:29. Luc. 11:22. Joh. 12:31. Eph. 4:8. l. 6:12. Hebr. 2:14.

16. Älkään siis kenkään teitä tuomitko ruu=
asta eli juomasta, taikka määrätyistä pyhä=
päiwistä, ei uudesta kuusta, eikä sabbateista,

3 Mos. 11:2, ꝛc. Luc. 23:2, ꝛc. Rom. 14:2, ꝛc. Gal. 4:10. Tit. 1:15.

17. Jotka owat tulewaisten warjo, mutta
itse ruumis on Kristuksessa. Hebr. 8:5. l. 10:1.
18. Älkäät antako kenenkään woittaa tei=
dän kilwoituksenne palkkaa, joka tahtoo teitä
nöyryyteen ja enkelitten palwelukseen, wael=
tain niissä, joita ei hän nähnyt ole, ja on
tyhmästi hänen lihallisessa mielessänsä pai=
sunut, Jer. 29:8. Hes. 13:3. Matth. 24:4. 1 Joh. 4:1.
19. Ja ei ripu kiinni päässä, josta koko
ruumis jäsenistä ja rawioista saa wäkewyy=
den ja kokoon liitetty on, ja niin siinä lisää=
misessä kaswaa, kuin Jumala antaa.

Eph. 4:15, 16.

20. Jos te siis olette Kristuksen kanssa
maailman säädyistä kuolleet, miksi te teitän=
ne annatte säädyillä solmita, niinkuin te
maailmassa eläisitte?

Rom. 6:3, 5. l. 7:4, 6. Gal. 2:19. l. 4:9. Col. 2:8.

21. Älä siihen rupee (sanowat ne), älä
maista, älä pitele,
22. Jotka kaikki kulumisessa hukkuwat, ja
ihmisten käskyt ja opit owat,

Matth. 15:9. Tit. 1:14.

23. Joilla kyllä wiisauden muoto on itse=
walitussa palweluksessa ja nöyryydessä, ja
siinä, ettei he ruumistansa armahda, eikä tee
lihallensa kunniata hänen tarpeissansa.

1 Tim. 4:8. l. 5:23.

3 Luku.

Waroitus pyrkimään taiwaallisten perään ja harjoittamaan kristillisiä awuja.

Jos te siis Kristuksen kanssa olette nous=
neet ylös, niin etsikäät niitä, kuin ylhäällä
owat, kussa Kristus istuu Jumalan oikialla
kädellä.

Ps. 110:1. Rom. 6:5. Eph. 1:20. l. 2:6. Col. 2:12.

2. Pyrkikäät niiden perään, kuin ylhäällä
owat, ja ei niiden, kuin maan päällä owat.
3. Sillä te olette kuolleet, ja teidän elä=
männe on kätketty Kristuksen kanssa Juma=
lassa. Rom. 6:2, ꝛc. l. 8:24. Gal. 2:20.
4. Koska Kristus, meidän elämämme, il=
moitetuksi tulee, silloin tekin hänen kanssan=
sa kunniassa ilmoitetaan. Phil. 3:21. 1 Joh. 3:2.
5. Niin kuolettakaat sentähden teidän jäse=
nenne, jotka maan päällä owat, huoruus,
saastaisuus, häpiällinen himo, rietas halaus
ja ahneus, joka on epäjumalten palwelus,

Rom. 6:13. l. 8:13. 1 Thess. 4:5. Ilm. k. 22:15.

6. Joidenka tähden Jumalan wiha epäus=
koisten lasten päälle tulee;

1 Cor. 6:9, 10. Gal. 5:21.

7. Joissa tekin muinen waelsitte, koska te
niissä elitte. Rom. 6:20. l. 7:5. 1 Cor. 6:11.
8. Mutta nyt pankaat myös te pois nä=
mät kaikki, wiha, närkästys, pahuus, pilkka,
ilkiät sanat, teidän suustanne.

Eph. 4:25, 29. l. 5:4. Hebr. 12:1. Jac. 1:21.

9. Älkäät walehdelko keskenänne, ja riisu=
kaat pois teistänne wanha ihminen tekoi=
nensa, Eph. 4:22.
10. Ja puekaat päällenne uusi, joka hä=

nen tuntemiseensa uudistetaan, hänen kuwansa jälkeen, joka sen luonut on;

1 Mos. 1:26. Rom. 6:4. Eph. 2:10. l. 4:24.

11. Kussa ei ole Grekiläinen ja Judalainen, ympärileikkaus ja esinahka, Barbarus ja Schyta, orja ja wapaa, waan kaikki ja kaikissa Kristus.

Rom. 10:12. 1 Cor. 7:21, 22. Gal. 5:28. l. 5:6.

12. Niin pukekaat siis teitänne niinkuin Jumalan walitut, pyhät ja rakkaat, sydämellisellä laupiudella, ystäwyydellä, nöyryydellä, hiljaisuudella ja pitkämielisyydellä.

Eph. 6:11. Gal. 5:22.

13. Ja kärsikäät toinen toistanne ja anteeksi antakaat toinen toisellenne, jos jollakin on kannetta toista wastaan; niinkuin myös Kristus teille on anteeksi antanut, niin myös tekin tehkäät.

Matth. 6:14. Marc. 11:25. Eph. 4:32.

14. Mutta ylitse näiden kaikkein pukekaat päällenne rakkaus, joka on täydellisyyden side.

Joh. 15:12. Eph. 4:3. Col. 2:2.

15. Ja Jumalan rauha hallitkoon teidän sydämissänne, johonka te myös kutsutut olette yhteen ruumiiseen, ja olkaat kiitolliset.

Phil. 4:7. Eph. 4:4.

16. Asukaan Jumalan sana runsaasti teissä kaikella wiisaudella. Opettakaat ja neuwokaat teitänne keskenänne psalmeilla ja kiitoswirsillä ja hengellisillä lauluilla, weisaten armon kautta Herralle teidän sydämissänne.

1 Cor. 14:26. Eph. 5:19.

17. Ja kaikki mitä te teette puheella eli työllä, niin tehkäät kaikki Herran Jesuksen nimeen, ja kiittäkäät Jumalata ja Isää hänen kauttansa.

1 Cor. 10:31. Eph. 5:20. 1 Thess. 5:18. Hebr. 13:15.

18. Waimot, olkaat teidän miehillenne alamaiset Herrassa, niinkuin kohtuullinen on.

1 Cor. 14:34. Eph. 5:22.

19. Miehet, rakastakaat waimojanne, ja älkäät olko tylyt heitä wastaan.

Eph. 5:25. 1 Piet. 3:7.

20. Lapset, olkaat kuuliaiset wanhimmillenne kaikissa; sillä se on Herralle hywin otollinen.

Eph. 6:1.

21. Isät, älkäät kehoittako teidän lapsianne wihaan, ettei he araksi tulisi.

Eph. 6:4.

22. Palweliat, olkaat kuuliaiset kaikissa teidän ruumiillisille isännillenne, ei silmäin edessä palwellen, niinkuin ne, jotka ihmisten mieltä noutawat, waan sydämen yksikertaisuudessa ja Jumalan pelwossa,

Eph. 6:5, 6. 1 Tim. 6:1. Tit. 2:9. 1 Piet. 2:18.

23. Ja kaikki, mitä te teette, se tehkäät sydämestänne, niinkuin Herralle, ja ei ihmisille,

24. Ja tietkäät, että te saatte Herralta perimisen palkan; sillä te palwelette Herraa Kristusta.

25. Mutta joka wäärin tekee, sen pitää saaman sen jälkeen kuin hän wäärin tehnyt on, ja ei pidä muotoa katsottaman.

Ap. T. 10:34. Rom. 2:11. 1 Piet. 1:17.

4 Luku.

Opetus rukoilemisesta ja warowaisuudesta.

Isännät, se kuin oikeus ja kohtuus on, niin osoittakaat palwelioille, tieten, että teilläkin on Herra taiwaissa.

Eph. 6:9.

2. Olkaat alinomaisesti rukouksissa, walwoin niissä kiitoksen kanssa,

Luc. 18:1. Ap. T. 1:14. Rom. 12:12. Eph. 6:18.

3. Rukoillen ynnä meidänkin edestämme, että Jumala meille sanansa owen awais, Kristuksen salaisuutta puhumaan, jonka tähden minä myös sidottu olen:

1 Cor. 4:1. l. 16:9. Eph. 6:19. Col. 1:26. 2 Thess. 3:1.

4. Että minä sen julistaisin, niinkuin minun puhua tulee.

5. Waeltakaat wiisaasti niiden kanssa, kuin ulkona owat, ja ottakaat ajasta waari.

Eph. 5:15, 16. 1 Thess. 4:12.

6. Teidän puheenne olkoon aina otollinen ja suolalla sekoitettu, että te tietäisitte, kuinka teidän pitää jokaista wastaaman.

Marc. 9:50. Col. 3:8, 16.

7. Kaikista minun menoistani pitää Tychikuksen, sen rakkaan weljen ja uskollisen palwelian ja kanssapalwelian Herrassa, teille tiettäwäksi tekemän,

Ap. T. 20:4. Eph. 6:21. 1 Tim. 4:12.

8. Jonka minä sitä warten lähetin teidän tykönne, että minä saisin tietää teidän tilanne, ja että hän teidän sydämenne lohduttais,

9. Ynnä Onesimuksen, uskollisen ja rakkaan weljen kanssa, joka yksi teistä on: kuinka kaikki täällä owat, he teille tiettäwäksi tekewät.

Philem. w. 10.

10. Aristarchus, minun kanssawankini, terwehtää teitä, ja Marcus, Barnaban nepa, josta te käskyt saaneet olette: jos hän tulee teidän tykönne, niin ottakaat häntä wastaan,

Ap. T. 15:37. l. 19:29. l. 27:2. 2 Tim. 4:11. Philem. w. 23, 24.

11. Ja Jesus, joka Justukseksi kutsutaan, jotka ympärileikkauksesta owat: nämät ainoat owat minun auttajani Jumalan waltakuntaan, jotka minulle lohdutukseksi olleet owat.

12. Teitä terwehtää Epaphras, joka on teistä Kristuksen palwelia, ja rukoilee ahkerasti teidän edestänne, että te täydel=

liset olisitte, kaikella Jumalan tahdolla täytetyt. Rom. 15:30. Col. 1:7. Philem. w. 23.
13. Sillä minä todistan hänestä, että hän suuren kiiwauden teistä pitää ja niistä, jotka Laodiceassa ja Hierapolissa owat.
Col. 2:1. Ilm. k. 3:14.
14. Teitä terwehtää Lucas lääkäri, se rakas, ja Demas. 2 Tim. 4:10, 11.
15. Terwehtäkäät weljiä, jotka owat Laodiceassa, ja Nymphata, ja sitä seurakuntaa, kuin hänen huoneessansa on.
16. Ja koska tämä lähetyskirja on teidän edessänne luettu, niin laittakaat, että se Laodiceankin seurakunnassa luettaisiin, ja että tekin sen lukisitte, joka Laodiceasta kirjoitettu on. 1 Thess. 5:27.
17. Ja sanokaat Archippukselle: pidä wirastas waari, jonkas Herrassa saanut olet, ettäs sen toimittaisit. Philem. w. 2.
18. Terwehdys minun, Paawalin, kädelläni. Muistakaat minun siteitäni. Armo olkoon teidän kanssanne! Amen.
Rom. 16:24. 1 Cor. 16:21, 23. 2 Thess. 3:17. Hebr. 13:3.

Colossilaisten tykö kirjoitettu Romista Tychikuksen ja Onesimuksen kanssa.

P. Paawalin edellinen Epistola Thessalonikalaisten tykö.

1 Luku.

Paawali kiittää Jumalaa Thessalonikalaisten tähden, ja ylistää heidän käytöstänsä.

Paawali ja Silwanus ja Timotheus Thessalonikan seurakunnalle, Isässä Jumalassa ja Herrassa Jesuksessa Kristuksessa: armo olkoon teille ja rauha Jumalalta, meidän Isältämme, ja Herralta Jesukselta Kristukselta! Rom. 1:7. 1 Cor. 1:3.
2 Cor. 1:19. Eph. 1:2. 1 Piet. 1:2. l. 5:12.
2. Me kiitämme aina Jumalata kaikkein teidän edestänne, ja muistamme meidän rukouksissamme teitä,
Rom. 1:8, 9. Eph. 1:16. Phil. 1:3. 2 Thess. 1:3.
3. Ja lakkaamata muistamme teidän tekojanne uskossa, ja teidän töitänne rakkaudessa, ja teidän kärsiwällisyyttänne toiwossa, joka on meidän Herramme Jesuksen Kristuksen päälle Jumalan ja meidän Isämme edessä. Joh. 6:29.
4. Sillä, rakkaat weljet, Jumalalta rakastetut, me tiedämme, kuinka te walitut olette;
2 Thess. 2:13.
5. Että meidän ewangeliumi on teidän tykönänne ollut, ei ainoastansa puheessa, waan myös woimassa ja Pyhässä Hengessä, ja wahwassa tiedossa; niinkuin te tiedätte, minkäkaltaiset me teidän tykönänne teidän tähtenne olimme.
1 Cor. 2:4. l. 4:20. 2 Cor. 6:6. 1 Thess. 2:1.
6. Ja te olette meitä ja Herraa seuraamaan ruwenneet, ja olette sanan monessa waiwassa, ilolla Pyhässä Hengessä, ottaneet wastaan, Ap. T. 17:11.
1 Cor. 4:16. Phil. 3:17. 2 Thess. 3:6, 9. Hebr. 10:34.
7. Niin että te olette tulleet esikuwaksi kaikille uskowaisille Macedoniassa ja Achajassa.
8. Sillä teistä on Herran sana kajahtanut, ei ainoastaan Macedoniassa ja Achajassa, mutta myös joka paikassa on teidän uskonne Jumalan tykö kuulunut, niin ettei meidän tarwitse mitään puhua.
9. Sillä he itse ilmoittawat meistä, minkäkaltainen tulemus meillä on ollut teidän tykönne, ja kuinka te Jumalan tykö epäjumalista käännetyt olette, eläwätä ja totista Jumalata palwelemaan, 1 Cor. 12:2.
10. Ja hänen Poikaansa taiwaista odottamaan, jonka hän on kuolluista herättänyt, Jesuksen, joka meitä tulewaisesta wihasta wapahtaa. Matth. 3:7.
Rom. 5:9. Ap. T. 2:24, 32. 2 Thess. 1:10. Ilm. k. 1:7.

2 Luku.

Paawalin saarna ja sen hywä waikutus Thessalonikassa. Apostolein ikäwöitsemys ja toiwo weljistä.

Sillä te tiedätte, rakkaat weljet, meidän tulemisemme teidän tykönne, ettei se ole turha ollut; 1 Thess. 1:5, 9.
2. Waan niinkuin me ennen kärsineet ja häwäistyt olimme Philippissä, niinkuin te tiedätte, kuitenkin olimme me rohkiat meidän Jumalassamme, puhumaan teille Jumalan ewangeliumia suuressa kilwoittelemisessa. Ap. T. 16:22. l. 17:22. Phil. 1:30. Col. 2:1.
3. Sillä ei meidän neuwomme ollut eksy=

tykessä, eikä saastaisuudessa, ei myös petoksessa; 2 Cor. 7:2.
4. Waan niinkuin me Jumalalta koetellut olemme, ja meille on ewangeliumi uskottu, niin me myös puhumme: ei niin että me tahtoisimme ihmisille kelwata, waan Jumalalle, joka meidän sydämemme koettelee.
Gal. 1:10. l. 2:7. 1 Tim. 1:11. Tit. 1:3.
5. Sillä emmepä me koskaan waeltaneet liukkailla sanoilla, niinkuin te tiedätte, emmekä ahneuden tilalla; Jumala on todistaja.
Ap. T. 20:33. 2 Cor. 1:23. l. 2:17. l. 4:2. l. 11:31. l. 12:17. Gal. 1:20.
6. Emme myös ole ihmisiltä kunniata pyytäneet, ei teiltä eikä muilta, waikka me olisimme tainneet teitä rasittaa, niinkuin Kristuksen apostolit; Joh. 5:41, 44. l. 7:18.
1 Cor. 9:1, 2c. 2 Cor. 3:1. l. 10:12. 2 Thess. 3:9.
7. Mutta me olimme hiljaiset teidän keskellänne: niinkuin imettäjä lapsiansa holhoo,
2 Cor. 10:1, 2, 8, 10, 11. l. 13:4.
8. Niin oli myös meidän sydämemme halu teihin, jakamaan teille, ei ainoastaan Jumalan ewangeliumia, mutta myös meidän henkeämme; sillä te olette meille rakkaaksi tulleet. Ap. T. 20:24. 2 Cor. 12:15. Phil. 2:17.
9. Sillä te muistatte, rakkaat weljet, meidän työmme ja waiwamme; sillä yöllä ja päiwällä me työtä teimme, ettemme ketään teistä rasittaisi, ja saarnasimme Jumalan ewangeliumia teidän edessänne.
1 Cor. 4:12. 2 Cor. 11:9. l. 12:13, 14. 2 Thess. 3:8.
10. Siihen te olette todistajat ja Jumala, kuinka pyhästi, hurskaasti ja nuhteettomasti me olimme teidän tykönänne, jotka uskotte.
11. Niinkuin te tiedätte, kuinka me jokaista teitä niinkuin isä lapsiansa olemme neuwoneet ja lohduttaneet,
12. Ja todistaneet, että te otollisesti Jumalan edessä waeltaisitte, joka teitä hänen waltakuntaansa ja kunniaansa kutsunut on.
1 Mos. 17:1. 1 Cor. 7:20. Eph. 4:1. Phil. 1:27. Col. 1:10.
13. Sentähden me myös lakkaamata kiitämme Jumalata, että koska te saitte sen sanan Jumalasta, jonka te meiltä kuulitte, niin te sen otitte wastaan ei niinkuin ihmisen sanan, waan (niinkuin se totisesti on) kuin Jumalan sanan, joka myös teissä uskowaisissa waikuttaa. Matth. 10:40. Gal. 4:14.
14. Sillä te olette tulleet, rakkaat weljet, Jumalan seurakuntain, jotka owat Judeassa, tawoittajaksi, Kristuksessa Jesuksessa, että te olette myös niitä kärsineet teidän omilta langoiltanne, niinkuin hekin Judalaisilta; Ap. T. 17:5, 13. Hebr. 10:34.
15. Jotka myös tappoiwat Herran Jesuksen ja omat propheetansa, ja owat meitä wainonneet, ja ei he Jumalalle kelpaa, ja owat kaikille ihmisille wastahakoiset;
Matth. 23:34, 37. Luc. 13:33, 34. Ap. T. 7:52.
16. Jotka meidän kieltäwät pakanoille puhumasta, että he autuaaksi tulisiwat, että he aina heidän syntinsä täyttäisiwät; sillä wiha on jo peräti heidän päällensä tullut.
Matth. 23:32. Ap. T. 13:50. l. 14:5, 19. l. 19:9. l. 22:21, 22.
17. Mutta me, rakkaat weljet, sitte kuin me hetkeksi olemme teiltä otetut pois, näkywistä, ei sydämestä, niin me olemme sitä enämmin suurella halulla pyytäneet teidän kaswojanne nähdä.
18. Sentähden tahdoimme me tulla teidän tykönne, (minä Paawali,) kerran ja kaksi, mutta saatana esti meitä.
19. Sillä mikä on meidän toiwomme taikka ilomme, eli meidän kerskauksemme kruunu? Ettekö myös te meidän Herran Jesuksen Kristuksen edessä hänen tulemisessansa?
2 Cor. 1:14. Phil. 2:16. l. 4:1.
20. Sillä te olette meidän kunniamme ja ilomme.

3 Luku.

Paawali lähettää Timotheuksen, ja hän palajaa. Rukous uskon wahwistuksesta.

Sentähden en me saaneet sitä enää wiiwyttää, waan olemme mielistyneet jäämään Athenaan yksinänsä:
2. Ja lähetimme Timotheuksen, meidän weljemme, Jumalan palwelian ja meidän apulaisemme Kristuksen ewangeliumissa, wahwistamaan ja lohduttamaan teitä teidän uskossanne: Ap. T. 16:1. Phil. 2:19.
3. Ettei kenkään näissä waiwoissa murhehtisi; sillä te tiedätte, että me olemme sitä warten pannut.
Ap. T. 14:22. Eph. 3:13. Phil. 1:14. 2 Tim. 3:12.
4. Ja tosin, kuin me olimme teidän tykönänne, niin me sen teille edellä sanoimme, että meidän piti waiwaa kärsimän, niinkuin te tapahtuneenkin tiedätte.
5. Sentähden myös minä en tainnut enää malttaa itseäni, mutta lähetin tietämään teidän uskoanne, ettei kiusaaja olisi teitä kiusannut, ja niin meidän työmme turhaksi tullut. Matth. 4:3. Phil. 2:16.
6. Mutta nyt, koska Timotheus tuli teiltä meidän tykömme ja ilmoitti meille teidän uskonne ja rakkautenne, että te aina meitä hywässä muistossa pidätte ja halajatte meitä nähdä, niinkuin mekin teitä;
7. Niin me saimme teistä, rakkaat weljet, lohdutuksen kaikessa meidän waiwassamme ja tuskassamme, teidän uskonne tähden;

8. Sillä nyt me elämme, jos te Herrassa pysytte.

9. Minkä kiitoksen siis me taidamme Jumalalle antaa teidän tähtenne, kaikesta tästä ilosta kuin me iloitsemme teistä meidän Jumalamme edessä?

10. Yötä ja päiwää rukoillen ahkerasti, että me teidän kaswonne näkisimme ja täyttäisimme, mitä teidän uskostanne puuttuu.

Rom. 1:10, 11. l. 15:23.

11. Mutta itse Jumala ja meidän Isämme, ja meidän Herra Jesus Kristus saattakoon meidän tiemme teidän tykönne.

12. Mutta Herra lisätköön teitä ja antakoon rakkauden yltäkylläisen olla teidän seassanne ja jokaista kohtaan, niinkuin mekin teille olemme: 1 Thess. 5:15.

13. Että hän teidän laittamattomat sydämenne wahwistais pyhyydessä, Jumalan ja meidän Isämme edessä meidän Herran Jesuksen Kristuksen tulemisessa, kaikkein hänen pyhäinsä kanssa. Matth. 25:31. Phil. 1:10.

1 Thess. 5:23. 2 Thess. 1:7. l. 2:17. Jud. Ep. w. 14.

4 Luku.

Neuwo pyhään elämään. Lohdutus otettu kuolleitten ylösnousemisesta.

Wielä siis, rakkaat weljet, rukoilemme me teitä ja neuwomme Herrassa Jesuksessa, niinkuin te meiltä saaneet olette, kuinka teidän waeltaman ja Jumalalle kelpaaman pitää, että te täydellisemmäksi tulisitte.

Phil. 1:27. 1 Thess. 2:12.

2. Sillä te tiedätte ne käskyt, jotka me Herran Jesuksen kautta teille annoimme.

3. Sillä se on Jumalan tahto, teidän pyhyytenne, että te huoruutta wältätte.

Rom. 12:2. Eph. 5:17, 27. Phil. 4:8.

4. Että jokainen tietäis pitää astiansa pyhyydessä ja kunniassa;

5. Ei himoin halauksissa, niinkuin pakanat, jotka ei Jumalasta mitään tiedä;

1 Cor. 15:34. Eph. 4:17, 18.

6. Ja ettei yksikään sortaisi ja pettäisi weljeänsä jossakussa asiassa; sillä Herra on kaikkein näiden kostaja, kuin me myös teille ennen sanoneet ja todistaneet olemme.

1 Cor. 6:8.

7. Sillä ei Jumala ole meitä kutsunut saastaisuuteen, waan pyhyyteen.

3 Mos. 19:2. Joh. 17:19. 1 Cor. 1:2.

8. Joka siis nämät katsoo ylön, ei hän katso ylön ihmistä, waan Jumalan, joka myös Pyhän Henkensä meihin antanut on.

Luc. 10:16.

9. Mutta weljellisestä rakkaudesta ei minun tarwitse teille kirjoittaa; sillä te olette itse Jumalalta opetetut rakastamaan toinen toistanne.

3 Mos. 19:18. Jer. 31:34. Matth. 22:39. Joh. 6:45. l. 13:34. l. 15:12. Eph. 5:2. 1 Piet. 4:8. 1 Joh. 3:11, 23. l. 4:21.

10. Ja sen te myös kaikille weljille teette, jotka koko Macedoniassa owat; mutta me neuwomme teitä, rakkaat weljet, että te wielä täydellisemmäksi tulisitte;

11. Ja pyytäkäät olla lewolliset ja ottakaat waari omista askareistanne, tehden työtä käsillänne, niinkuin me käskeneet olemme;

Ap. T. 20:34. Eph. 4:28. 2 Thess. 3:8, 12.

12. Että te itsenne kunniallisesti ulkonaisten kohtaan käyttäisitte, ettette mitään tarwitsisi. 2 Thess. 3:7. 1 Piet. 2:12.

13. Mutta en me myös tahdo teiltä salata, rakkaat weljet, niistä, jotka nukkuneet owat, ettette murhehtisi niinkuin muut, joilla ei toiwoa ole: 5 Mos. 14:1. 2 Sam. 12:20.

14. Sillä jos me uskomme, että Jesus on kuollut ja nousnut ylös, niin on Jumala myös ne, jotka nukkuneet owat, Jesuksen kautta tuopa edes hänen kanssansa.

1 Cor. 15:13, 18, 20, 21, 22.

15. Sillä sen me sanomme teille Herran puolesta: että me, jotka elämme ja jälkeen jäämme Herran tulemiseen, emme suinkaan ennätä niitä, jotka nukkuneet owat.

1 Cor. 15:51, 52.

16. Sillä itse Herra astuu alas taiwaasta, suurella huudolla, ja ylimmäisen enkelin äänellä, ja Jumalan basunalla, ja kuolleet Kristuksessa ensin nousewat ylös.

Matth. 24:31. 1 Cor. 15:52. 2 Thess. 1:7.

17. Sitte me, jotka elämme ja jälkeen jäämme, temmataan ynnä heidän kanssansa pilwihin, Herraa wastaan tuulihin, ja niin me aina Herran kanssa olemme.

Joh. 12:26. l. 14:3. l. 17:24.

18. Lohduttakaat siis teitänne keskenänne näillä sanoilla.

5 Luku.

Wiimeinen päiwä ja walmistus siihen.

Mutta ajoista ja hetkistä, rakkaat weljet, ei teille tarwitse kirjoittaa; Matth. 24:3, 36.

2. Sillä te itse wisusti tiedätte, että Herran päiwä on tulewa niinkuin waras yöllä.

Matth. 24:43. Marc. 13:33, 34. Luc. 21:34. 2 Piet. 3:7, 10. Ilm. k. 3:3. l. 16:15.

3. Sillä koska he sanowat: nyt on rauha, ja ei mitään hätää, silloin kadotus lankee äkistä heidän päällensä, niinkuin raskaan waimon kipu, ja ei he suinkaan saa paeta.

Luc. 21:35.

4. Mutta te, rakkaat weljet, ettepä te ole

pimeydessä, ettei se päiwä teitä käsittäisi niinkuin waras. Eph. 5:8.

5. Te olette kaikki walkeuden lapset ja päiwän lapset: en me ole yön emmekä pimeyden.

6. Niin älkäämme siis maatko niinkuin muut, waan walwokaamme ja olkaamme raittiit.
Matth. 24:42. Luc. 21:36. Rom. 13:11. 1 Piet. 5:8.

7. Sillä jotka makaawat, ne yöllä makaawat, ja ne jotka juopuwat, ne yöllä juowuksissa owat. Rom. 13:13.

8. Mutta me, jotka päiwän lapset olemme, olkaamme raittiit, puetetut uskon ja rakkauden rintaraudalla ja autuuden toiwon rautalakilla.
Es. 59:17. Rom. 13:12. 1 Cor. 16:13. Eph. 6:14.

9. Sillä ei Jumala ole meitä pannut wihaan, waan autuutta omistamaan, meidän Herran Jesuksen Kristuksen kautta;
Rom. 9:22. Jud. Ep. w. 4. 1 Piet. 2:8.

10. Joka meidän edestämme kuollut on: että, jos me walwomme eli makaamme, me ynnä hänen kanssansa eläisimme.
Rom. 14:8, 9. 2 Cor. 5:15.

11. Sentähden neuwokaat teitänne keskenänne ja rakentakaat toinen toistanne, niinkuin te myös teette.

12. Mutta me rukoilemme teitä, rakkaat weljet, että te ne tuntisitte, jotka teidän seassanne työtä tekewät ja teidän esimiehenne owat Herrassa, ja teitä neuwowat.
Rom. 15:27. 1 Cor. 16:18. Phil. 2:29.

13. Pitäkäät heitä sitä rakkaampana heidän tekonsa tähden. Olkaat rauhalliset keskenänne.

14. Mutta me neuwomme teitä, rakkaat weljet: neuwokaat tawattomia, lohduttakaat heikkomielisiä, holhotkaat heikkoja, olkaat kärsiwäiset jokaisen kanssa.
Rom. 14:1. Gal. 6:1, 2. 2 Thess. 3:6, 11.

15. Katsokaat, ettei joku pahaa pahalla kosta, waan noudattakaat hywää, sekä keskenänne, että jokaista kohtaan.
3 Mos. 19:18. San. l. 17:13. l. 20:22. l. 24:29. Gal. 6:10.

16. Olkaat aina iloiset.
Luc. 10:20. Rom. 12:12 Phil. 4:4.

17. Rukoilkaat lakkaamata.
Luc. 18:1. Eph. 6:18. Col. 4:2.

18. Kiittäkäät kaikkein edestä; sillä se on Jumalan tahto teistä Kristuksessa Jesuksessa. Eph. 5:20.

19. Älkäät henkeä sammuttako.
Eph. 4:30. 2 Tim. 1:6.

20. Älkäät prophetiata katsoko ylön.
1 Cor. 14:30.

21. Koetelkaat kaikki, ja pitäkäät se, kuin hywä on. 1 Cor. 2:11, 15. 1 Joh. 4:1.

22. Wälttäkäät kaikkea, kuin pahaksi näkyy.

23. Mutta itse rauhan Jumala pyhittäköön teitä kokonansa, että koko teidän henkenne ja sielunne ja ruumiinne, meidän Herran Jesuksen Kristuksen tulemisessa, nuhteetoinna pidettäisiin.
1 Cor. 1:8. Phil. 4:9. 1 Thess. 3:3.

24. Hän on uskollinen, joka teitä kutsunut on ja sen myös täyttää.
1 Cor. 1:9. 2 Cor. 1:18. 2 Thess. 3:3.

25. Rakkaat weljet, rukoilkaat meidän edestämme.

26. Terwehtäkäät kaikkia weljiä pyhällä suunannolla.
Rom. 16:16. 1 Cor. 16:20. 2 Cor. 13:12. 1 Piet. 5:14.

27. Minä wannotan teitä Herran kautta, että te tämän lähetyskirjan kaikkein pyhäin weljein edessä lukea annatte. Col. 4:16.

28. Meidän Herran Jesuksen Kristuksen armo olkoon teidän kanssanne, amen!
Rom. 16:24. 1 Cor. 16:23.

Ensimäinen Epistola Thessalonikalaisten tykö, kirjoitettu Athenasta.

P. Paawalin toinen Epistola Thessalonikalaisten tykö.

1 Luku.

Paawali kiittää Jumalaa Thessalonikalaisten tähden; lohduttaa heitä ja rukoilee heidän edestänsä.

Paawali ja Silwanus ja Timotheus Thessalonikan seurakunnalle Jumalassa, meidän Isässämme, ja Herrassa Jesuksessa Kristuksessa: 1 Thess. 1:1.

2. Armo olkoon teille ja rauha Jumalalta, meidän Isältämme, ja Herralta Jesukselta Kristukselta! Rom. 1:7. 1 Cor. 1:3. 1 Piet. 1:2.

3. Meidän pitää aina teidän edestänne,

rakkaat weljet, Jumalata kiittämän, niin-
kuin kohtuullinen on; sillä teidän uskonne
kaswaa jalosti, ja kaikkein teidän rakkauten-
ne lisääntyy jokaista kohtaan.
Eph. 1:15. Phil. 1:3. Col. 1:3. 1 Thess. 1:2.
4. Niin että me meitämme teistä Juma-
lan seurakunnissa kerskaamme, teidän kärsi-
wällisyydestänne ja uskostanne kaikessa tei-
dän wainossanne ja waiwassanne, kuin te
kärsitte: 2 Cor. 7:14. l. 9:2. 1 Thess. 2:19.
5. Jotka osoittawat, että Jumala on oikein
tuomitsewa, ja te Jumalan waltakuntaan
soweliaaksi tulette, jonka tähden te myös
kärsitte; Phil. 1:28. 1 Thess. 2:14.
6. Että se on oikein Jumalan edessä niitä
taas waiwata, jotka teitä waiwaawat;
Zach. 2:8.
7. Mutta teille, jotka waiwataan, antaa
lewon meidän kanssamme, koska Herra Je-
sus taiwaasta ilmaantuu, hänen woimansa
enkelitten kanssa, 1 Thess. 4:16.
8. Ja tulen leimauksella, joka niille kos-
taa, jotka ei Jumalata tunteneet, ja niille,
jotka ei meidän Herran Jesuksen Kristuksen
ewangeliumia tottele: Rom. 2:8. 2 Piet. 3:7.
9. Jotka waiwaa kärsimän pitää, ijankaik-
kisen kadotuksen, Herran kaswoista ja hänen
kunniansa wäkewyydestä: Es. 2:19.
10. Koska hän tulewa on, kirkastettaa hä-
nen pyhäinsä kanssa, ja ihmeelliseksi tule-
maan kaikkein uskowaisten kanssa; sillä mei-
dän todistuksemme teidän tykönne siitä päi-
wästä olette te uskoneet.
Ap. T. 1:11. 1 Thess. 1:10. Ilm. k. 1:7.
11. Ja sentähden me myös aina rukoilem-
me teidän edestänne, että meidän Juma-
lamme teitä otolliseksi tekis siihen kutsumi-
seen, ja täyttäis kaiken hywyyden suosion
ja uskon waikutuksen, woimassa:
12. Että meidän Herran Jesuksen Kris-
tuksen nimi teissä ylistettäisiin, ja te taas
hänessä, meidän Jumalan ja Herran Je-
suksen Kristuksen armon kautta.

2 Luku.

Antichristus. Jumala walitsee, pyhittää ja wahwistaa.

Mutta me rukoilemme teitä, rakkaat wel-
jet, meidän Herran Jesuksen Kristuksen tu-
lemisen ja meidän kokoontumisemme kautta
hänen tykönsä,
2. Ettette aiwan nopiasti teitänne salli tei-
dän mielestänne käätä pois eli peljätettää,
ei hengen, eikä puheen, eikä kirjan kautta,
niinkuin se meiltä lähetetty olis, niinkuin
Kristuksen päiwä jo käsissä olis.
Jer. 29:8. Matth. 24:4. Eph. 5:6. Col. 2:18. 1 Joh. 4:1.
3. Älkäät antako kenenkään teitänne wie-
tellä millään tawalla; sillä ei hän ennen
tule kuin luopumus tapahtuu, ja synnin ih-
minen ilmoitetaan, se kadotuksen lapsi,
Matth. 24:23. 1 Tim. 4:1. 1 Joh. 2:18.
4. Joka on wastaanseisoja, ja korottaa it-
sensä kaikkein päälle, kuin jumalaksi taikka
jumalanpalwelukseksi kutsutaan, niin että
hän istuttaa itsensä Jumalan templiin niin-
kuin Jumala, ja tekee itsensä jumalaksi.
Dan. 11:36.
5. Ettekö te muista, että minä teidän ty-
könänne ollessani näitä jo teille sanoin?
6. Ja mikä nyt estää, te tiedätte, että hän
pitää ajallansa ilmoitettaman.
7. Sillä hän nyt pahuutta waikuttaa sa-
laisesti, ainoasta että sen, kuin nyt estää,
pitää tuleman pois. Ap. T. 20:29.
8. Ja silloin se pahanelkinen ilmoitetaan,
jonka Herra suunsa hengellä tappaa, ja te-
kee hänen kanssansa lopun, hänen tulemi-
sensa ilmoituksen kautta;
Job. 4:9. Es. 11:4. Ilm. k. 19:13, 15, 20, 21.
9. Jonka tulemus saatanan waikutuksen
jälkeen tapahtuu, kaikella woimalla ja mer-
keillä ja petollisilla ihmeillä,
5 Mos. 13:1. Matth. 24:24. Joh. 8:41. 2 Cor. 4:4.
Eph. 2:2. Ilm. k. 13:13.
10. Ja kaikella wääryyden petoksella nii-
den seassa, jotka kadotukseen tulewat, ettei
he rakkautta totuuden puoleen ottaneet, au-
tuaaksi tullaksensa. 2 Cor. 4:3. Ilm. k. 9:4. l. 13:8.
11. Sentähden on Jumala heille lähettä-
wä wäkewän eksytyksen, niin että he wal-
heen uskowat: Rom. 1:24.
12. Että ne kaikki tuomittaisiin, jotka ei
totuutta uskoneet, waan wääryyteen suos-
tuwat.
13. Mutta meidän pitää aina teidän edes-
tänne Jumalata kiittämän, rakkaat weljet
Herrassa, että Jumala on teidän alusta
autuuteen walinnut, Hengen pyhityksen
kautta ja totuuden uskossa,
1 Thess. 1:4. 2 Thess. 1:3.
14. Johonka hän teitä meidän ewangeliu-
min kautta kutsunut on, meidän Herran
Jesuksen Kristuksen kunnian omaisuuteen.
15. Niin olkaat siis, rakkaat weljet, pysy-
wäiset ja pitäkäät ne säädyt, kuin te oppi-
neet olette, olkoon se meidän saarnastamme
taikka kirjastamme. 2 Thess. 3:6.
16. Mutta itse meidän Herra Jesus Kris-
tus, ja Jumala ja meidän Isämme, joka
meitä rakasti ja antoi meille ijankaikkisen
lohdutuksen ja hywän toiwon armon kautta,
17. Lohduttakoon teidän sydämenne, ja
teitä kaikkinaisessa opissa ja hywässä työssä
wahwistakoon!

3 Luku.

Neuwo rukoilemaan Jumalan ſanan menestykſestä ja karttamaan tawattomia.

Wielä, rakkaat weljet, rukoilkaat meidän
edestämme, että Herran ſana menestyis ja
niin kunnioitettaiſiin kuin teidänkin tykö=
nänne, Matth.9:38. Eph.6:18,19. Col.4:3.
2. Ja että me häijyistä ja pahoista ihmi=
ſistä pelastettaiſiin; ſillä ei usko ole joka
miehen. Joh.6:44. Rom.15:30,31.
3. Mutta Herra on uskollinen, joka teitä
wahwistaa ja pahasta warjelee.
Joh.17:15. 1 Cor.1:9. l.10:13. 1 Theſſ.5:24.
4. Mutta me toiwomme Herrassa teistä,
että te teette ja tekewäiſet olette, mitä me
teille olemme käskeneet. 2 Cor.7:16.
5. Mutta Herra ojentakoon teidän ſydä=
menne Jumalan rakkauteen ja Kristukſen
kärſiwällisyyteen!
6. Mutta me käskemme teitä, rakkaat wel=
jet, meidän Herran Jeſukſen Kristukſen ni=
meen, että te teitänne eroittaiſitte jokaiſesta
weljestä, joka häijysti itſenſä käyttää, ja ei
ſen säädyn jälkeen kuin hän meiltä ſaanut on.
1 Cor.5:11,13. 1 Theſſ.5:14. Tit.3:10. 2 Joh.w.10.
7. Sillä te itſe tiedätte, kuinka teidän mei=
tä ſeuraaman pitää: emmepä me ole tawat=
tomasti teidän seassanne olleet.
1 Cor.4:10. l.11:1. 1 Theſſ.1:6.
8. Emme myös ole leipää keltään ilman
ottaneet, waan työllä ja hiellä: yöllä ja
päiwällä olemme me työtä tehneet, ettemme
kellenkään teidän seassanne kuormakſi oliſi.
Ap.T.18:3. l.20:34. 1 Cor.4:12. 2 Cor.11:9. l.12:13.
1 Theſſ.2:9.
9. Ei, ettei meillä ſe walta oliſi, waan että
me itſemme opikſi teille antaiſimme, ſeura=
takſenne meitä.
Matth.10:10. 1 Cor.4:16. l.9:4,ꝛc. l.11:1. Phil.3:17.
1 Theſſ.1:6. l.2:7,10. 1 Tim.5:18.
10. Ja koska me teidän tykönänne olimme,
niin me ſenkaltaiſia teille käskimme, että jos
ei joku tahdo työtä tehdä, niin ei hänen ſyö=
mänkään pidä. 1 Moſ.3:19.
11. Sillä me kuulemme, että muutamat
teidän seassanne tawattomasti waeltawat,
ja ei tee työtä, waan joutilasna owat.
12. Mutta ſenkaltaiſia me käskemme ja
neuwomme meidän Herran Jeſukſen Kris=
tukſen kautta, että he hiljaiſuudessa työtä
tekiſiwät, ja omaa leipäänſä ſöiſiwät.
Eph.4:28. 1 Theſſ.4:11.
13. Mutta te, rakkaat weljet, älkäät wäſykö
hywää tekemästä. Gal.6:9.
14. Ellei siis joku tottele meidän ſanaam=
me lähetyskirjan kautta, niin merkitkäät ſe,
ja älkäät kanssakäymistä pitäkö hänen kans=
ſanſa, että hän häpeis, Matth.18:17. 1 Cor.5:9.
15. Ja älkäät häntä pitäkö niinkuin wihol=
liſena, waan neuwokaat niinkuin weljeä.
16. Mutta itſe rauhan Herra antakoon
teille rauhan aina kaikella tawalla! Herra
olkoon teidän kaikkein kanssanne!
Rom.15:33. l.16:20. 1 Cor.14:33. 2 Cor.13:11.
Phil.4:9. 1 Theſſ.5:23.
17. Terwehdys minun, Paawalin, kädel=
läni, joka on merkki kaikissa lähetyskirjoissa:
näin minä kirjoitan. 1 Cor.16:21. Col.4:18.
18. Meidän Herran Jeſukſen Kristukſen ar=
mo olkoon kaikkein teidän kanssanne, amen!

Toinen Epistola Theſſalonikalaisten tykö, kirjoitettu Athenasta.

P. Paawalin edellinen Epistola Timotheukſen tykö.

1 Luku.

Wäärän opin, lain ja ewangeliumin muoto.

Paawali, Jeſukſen Kristukſen apostoli Ju=
malan meidän lunastajamme aſetukſen jäl=
keen, ja Herran Jeſukſen Kristukſen, joka
meidän toiwomme on,
Ap.T.9:15. Gal.1:1. Col.1:27.
2. Timotheukſelle, minun wakaalle pojal=
leni uskossa, armo, laupius ja rauha Ju=
malalta, meidän Isältämme, ja meidän
Herralta Jeſukſelta Kristukſelta!
Ap.T.16:1. 1 Cor.4:17. Gal.1:3. 1 Theſſ.3:2.
Tit.1:4. 1 Piet.1:2.
3. Niinkuin minä Macedoniaan lähteissäni
käskin ſinun olla Epheſossa, niin neuwo
muutamia, ettei he toiſin opettaiſi,
Ap.T.20:1,3. Gal.1:6,7.
4. Eikä juttuja otteliſi ja polwilukuja, joil=
la ei loppua ole, jotka enämmin tutkimiſet

matkaan saattawat kuin parannuksen Jumalan tykö, joka on uskossa.
1 Tim. 4:7. 2 Tim. 2:16, 23.
5. Mutta käskyn päätös on rakkaus puhtaasta sydämestä, ja hywästä omasta tunnosta, ja wilpittömästä uskosta.
Rom. 13:8. Gal. 5:14.
6. Joista muutamat owat häirähtyneet ja owat turhiin jaarituksiin kääntyneet;
1 Tim. 6:4, 20. Tit. 1:14. l. 3:9.
7. Ja tahtowat lain opettajat olla, ja ei ymmärrä, mitä he puhuwat eli päättäwät.
8. Mutta me tiedämme lain hywäksi, jos se oikein käytetään;
Rom. 7:12.
9. Tieten se, ettei wanhurskaalle ole laki pantu, waan wäärille ja tottelemattomille, jumalattomille ja syntisille, pakanallisille ja kelwottomille, isänsä tappajille ja äitinsä tappajille, miehentappajille,
Gal. 3:19. l. 5:23.
10. Huorintekiöille, miesten kanssa makaajille, ihmisten warkaille, walehtelioille, walapattoisille, ja mitä muuta senkaltaista sitä terweellistä oppia wastaan on:
11. Sen autuaan Jumalan kunniallisen ewangeliumin jälkeen, joka minulle uskottu on.
12. Ja minä kiitän meidän Herraa Kristusta Jesusta, joka minun woimalliseksi tehnyt on, ja luki minun uskolliseksi, asettain tähän wirkaan,
13. Joka ennen pilkkaaja ja wainooja ja häwäisiä olin, mutta minulle on laupius tapahtunut; sillä minä tein sitä tietämätä epäuskossa.
Joh. 9:39. Ap. T. 3:17. l. 8:3. l. 9:1. l. 22:4. l. 26:9. 1 Cor. 7:25. l. 15:9. Gal. 1:13. Phil. 3:6.
14. Mutta meidän Herran armo oli sitä runsaampi uskon ja rakkauden kanssa, joka Kristuksessa Jesuksessa on.
15. Se on totinen sana ja kaiketi mahdollinen ottaa wastaan, että Kristus Jesus on tullut maailmaan syntisiä wapahtamaan, joista minä suurin olen:
Matth. 9:13. Marc. 2:17. Luc. 5:32. l. 19:10. 1 Joh. 3:5.
16. Mutta sentähden on minulle laupius tapahtunut, että Jesus Kristus minussa ensin osottais kaiken pitkämielisyyden niille esikuwaksi, jotka hänen päällensä pitää uskoman ijankaikkiseen elämään.
17. Mutta Jumalalle, ijankaikkiselle kuninkaalle, kuolemattomalle ja näkymättömälle, ja ainoalle wiisaalle olkoon kunnia ja ylistys ijankaikkisesta ijankaikkiseen, amen!
Rom. 16:27. 1 Tim. 6:16.
18. Tämän käskyn minä annan sinulle, minun poikani Timotheus, entisten ennustusten jälkeen sinusta, että niissä sotisit niinkuin jalo sotamies,
1 Tim. 6:12. 2 Tim. 4:7.
19. Ja pitäisit uskon ja hywän omantunnon, jonka muutamat owat hyljänneet ja owat uskon puolesta haaksirikkoon tulleet,
1 Tim. 3:9.
20. Joista on Hymeneus ja Aleksander, jotka minä olen saatanan haltuun antanut, että he tulisiwat kuritetuksi enää pilkkaamasta.
1 Cor. 5:5. 2 Tim. 2:17. l. 4:14.

2 Luku.

Neuwo rukoilemaan kaikkein puolesta. Jumalan tahto. Waimot opetetaan säädyllisesti itseänsä käyttämään.

Niin minä siis neuwon, että ennen kaikkia pidettäisiin rukoukset, anomiset, toiwotukset ja kiitokset kaikkein ihmisten edestä:
2. Kuningasten ja kaiken esiwallan edestä, että me rauhassa ja lewossa eläisimme kaikessa jumalisuudessa ja kunniallisuudessa;
Jer. 29:7.
3. Sillä se on hywä ja otollinen Jumalan meidän wapahtajamme edessä,
4. Joka tahtoo kaikkia ihmisiä autuaaksi, ja että he totuuden tuntoon tulisiwat.
Hes. 18:23. 2 Piet. 3:9.
5. Sillä yksi on Jumala ja yksi wälimies Jumalan ja ihmisten wälillä, ihminen Kristus Jesus,
Joh. 17:3. Rom. 3:30. l. 10:12. Gal. 3:19. Hebr. 9:15.
6. Joka itsensä kaikkein edestä lunastuksen hinnaksi on antanut, että senkaltaista piti ajallansa saarnattaman:
Matth. 20:28. 1 Cor. 1:6. Eph. 1:7. Col. 1:14.
7. Johonka minä myös olen saarnaajaksi ja apostoliksi asetettu (minä sanon toden Kristuksessa ja en walehtele), pakanain opettaja uskossa ja totuudessa.
Ap. T. 9:15. l. 13:2. l. 22:21. Rom. 9:1. l. 11:13. l. 15:16. Gal. 1:16. l. 2:7, 8. Eph. 3:8. 2 Tim. 1:11.
8. Niin minä tahdon siis, että miehet rukoilisiwat joka paikassa ja nostaisiwat ylös pyhät kädet, ilman wihata ja epäilystä;
Ps. 134:2. Mal. 1:11. Matth. 5:23. l. 6:14. Joh. 4:21.
9. Niin myös että waimot kohtuullisissa waatteissa olisiwat ja kaunistaisiwat heitänsä häwyllä ja kainoudella, ei kaharahiuksilla, eli kullalla, eli päärlyillä, eli kalleilla waatteilla,
Tit. 2:3. 1 Piet. 3:3.
10. Waan niinkuin niille waimoille sopii, jotka jumalisuuden hywäin töiden kautta osoittawat.
11. Oppikaan waimo hiljaisuudessa, kaikella nöyryydellä.
1 Mos. 3:16. Eph. 5:24.
12. Mutta en minä salli waimon opettaa

entä miestänsä wallita, waan että hän on hiljaisuudessa. 1 Cor. 14:34.

13. Sillä Adam on ensin luotu, ja sitte Ewa. 1 Mos. 1:27. l. 2:18, 22. 1 Cor. 11:8, 9.

14. Ja ei Adam petetty; mutta waimo petettiin, ja saatti ylitsekäymisen. 1 Mos. 3:6. 2 Cor. 11:3.

15. Mutta kuitenkin hän lasten synnyttämisen kautta autuaaksi tulee, jos hän pysyy uskossa ja rakkaudessa ja pyhyydessä siweyden kanssa.

3 Luku.

Opettajain oikiat omaisuudet. Jumalan salaisuus.

Se on totinen sana: jos joku pispan wirkaa pyytää, hän hywää työtä halajaa.

2. Niin pitää siis pispan oleman nuhteettoman, yhden emännän miehen, walppaan, raittiin, siwiän, wierasten holhojan, opettawaisen; Tit. 1:6, 7.

3. Ei juomarin, ei tappelian, ei ilkiän woiton pyytäjän, waan armeliaan, ei riitaisen eikä ahneen; 2 Tim. 2:24.

4. Joka oman huoneensa hywin hallitsee, jolla kuuliaiset lapset owat, kaikella kunniallisuudella;

5. (Mutta jos joku ei taida omaa huonettansa hallita, kuinkasta hän Jumalan seurakunnan taitaa hallita?)

6. Ei äskenkristittyn, ettei hän paisununna laittajan tuomioon lankeisi.

7. Mutta hänellä pitää myös hywä todistus oleman niiltä kuin ulkona owat, ettei hän laittajan pilkkaan ja paulaan lankeisi. 1 Cor. 5:12.

8. Niin pitää myös seurakunnan palweliat toimelliset oleman, ei kaksikieliset, ei juomarit, ei häpiällisen woiton pyytäjät; Ap. T. 6:3.

9. Jotka uskon salaisuuden puhtaassa omassa tunnossa pitäwät;

10. Jotka pitää ensin koeteltaman, ja palwelkaan sitte kuin he nuhteettomaksi löytään.

11. Heidän emäntänsä pitää myös siwiät oleman, ei laittajat, waan raittiit, kaikissa uskolliset.

12. Seurakunnan palweliat olkoon yhden emännän miehet, jotka heidän lapsensa ja oman huoneensa hywin hallitsewat.

13. Sillä jotka hywin palwelewat, he heillensä hywän menestyksen ansaitsewat ja suuren wapauden uskossa, joka on Kristuksessa Jesuksessa. Matth 25:21. 1 Joh. 3:21. l. 5:14.

14. Näitä minä kirjoitan sinulle, ja toiwon pian tulewani sinun tykös.

15. Mutta jos minä wiiwyn, että tietäisit, kuinka sinun pitää Jumalan huoneessa waeltaman, joka on eläwän Jumalan seurakunta, totuuden patsas ja perustus.

16. Ja se on julkisesti suuri jumalisuuden salaisuus, että Jumala on ilmoitettu lihassa, wanhurskautettu Hengessä, nähty enkeleiltä, saarnattu pakanoille, uskottu maailmassa, ja otettu ylös kunniaan.

Joh. 1:14. Eph. 3:5, 6. 1 Piet. 3:18. 1 Joh. 1:2.

4 Luku.

Antichristus. Neuwo jumalisuuden harjoitukseen ja taitawaan wiran toimellisuuteen.

Mutta Henki sanoo selkiästi, että wiimeisillä ajoilla muutamat luopuwat uskosta, ja ottawat waarin wiettelewistä hengistä ja perkeleitten opetuksista,

Matth. 24:23. 2 Thess. 2:3. 2 Tim. 3:1. 2 Piet. 3:3. 1 Joh. 2:18. Jud. Ep. w. 18.

2. Niiden kautta, jotka ulkokullaisuudessa walheenpuhujat owat, joiden omatunto on poltinraudalla merkitty;

3. Ja kieltäwät naimasta ja ruokaa ottamasta, kuin Jumala loi uskollisille kiitoksella nautita, ja niille, jotka totuuden ymmärtäneet owat.

1 Mos. 9:3. Rom. 14:6. 1 Cor. 10:30.

4. Sillä kaikki, mitä Jumala luonut on, on hywä, ja ei ole mitään hyljättäwää, kuin kiitoksella nautitaan. 1 Mos. 1:31.

Ap. T. 10:15. Rom. 14:14, 20. 1 Cor. 10:25. Tit. 1:15.

5. Sillä se Jumalan sanalla ja rukouksella pyhitetään.

6. Koska nyt senkaltaista weljille opetat, niin sinä Jesuksen Kristuksen uskollinen palwelia olet, uskon sanoissa, hywässä opissa kaswatettu, jota sinä seurannut olet.

2 Tim. 1:5. l. 3:14, 15.

7. Mutta wältä kelwottomia ämmänjuttuja, ja harjoita sinuas jumalisuuteen.

1 Tim. 1:4, 6.

8. Sillä ruumiillinen harjoitus wähän kelpaa; mutta jumalisuus on tarpeellinen kaikissa asioissa, jolla on sekä nykyisen että tulewaisen elämän lupaus. Col. 2:23.

9. Tämä on totinen sana, ja kaiketi mahdollinen ottaa wastaan; 1 Tim. 1:15.

10. Sillä sitä warten me työtäkin teemme, ja meitä pilkataan, että me eläwän Jumalan päälle toiwoneet olemme, joka kaikkein ihmisten wapahtaja on, erinomattain uskowaisten. Ps. 107:2.

11. Näitä sinä neuwo ja opeta.

12. Älköön kenkään sinun nuoruuttas katsoko ylön, waan ole sinä uskowaisille esikuwa sanassa, kanssakäymisessä, rakkaudessa, hengessä, uskossa, puhtaudessa.

1 Cor. 16:10, 11. Tit. 2:7, 15. 1 Piet. 5:3.

13. Ota lukemisesta, neuwosta ja opista waari, siihen asti kuin minä tulen.
14. Älä unhohda sitä lahjaa, kuin sinulle prophetian kautta annettu on, wanhimmitten kätten päällepanemisessa.

Ap. T. 6: 6. l. 8: 17. l. 13: 3. l. 19: 6. 1 Thess. 5: 19. 1 Tim. 1: 18. l. 5: 22.

15. Ota näistä waari, pysy näissä, että sinun menestykses kaikille julistetuksi tulis.
16. Ota itsestäs waari ja opista, pysy alati näissä; sillä jos sinä sen teet, niin sinä itses autuaaksi saatat ja ne, jotka sinua kuulewat. Rom. 11: 14. 1 Cor. 9: 22. Jac. 5: 20.

5 Luku.

Opetus nuhtelemisen toimellisuudesta. Lesket. Papit.

Älä wanhaa kowin nuhtele, waan neuwo häntä niinkuin isää, nuoria niinkuin weljiä, 3 Mos. 19: 32.
2. Wanhoja waimoja niinkuin äitejä, nuoria niinkuin sisaria, kaikella puhtaudella.
3. Kunnioita niitä leskiä, kuin oikiat lesket owat.
4. Mutta jos jollakulla leskellä lapsia on eli lasten lapsia, ne oppikaan ensin oman huoneensa jumalisesti hallitsemaan, ja wanhimmittensa hywän työn maksamaan, sillä se on hywin tehty ja Jumalalle otollinen.
5. Ja se on oikia leski, joka yksinänsä on ja asettaa toiwonsa Jumalan päälle, pysyin aina rukouksissa ja awuksihuutamisissa yötä ja päiwää; Luc. 2: 36, 37.
6. Mutta joka hekumassa elää, se on eläwältä kuollut.
7. Senkaltaisia neuwo, että he nuhteettomat olisiwat.
8. Mutta jos ei joku omistansa, liiatenkin perheestänsä, murhetta pidä, se on uskon kieltänyt, ja on pakanata pahempi. 2 Tim. 3: 5.
9. Älä salli nuorempata leskeä otettaa kuin kuudenkymmenen ajastaikaista, joka yhden miehen emäntä on ollut,
10. Ja jolla on hywistä töistä todistus, jos hän lapsia kaswattanut on, jos hän wierasten halhoja ollut on, jos hän pyhäin jalkoja pesnyt on, jos hän murheellisia auttanut on, jos hän on kaikessa hywässä työssä ahkera ollut.

1 Mos. 18: 4. l. 19: 2. Luc. 7: 38, 44. 1 Piet. 4: 9.

11. Mutta nuoret lesket hylkää; sillä koska he suuttuwat Kristukseen, niin he tahtowat huolla;
12. Joilla on heidän tuomionsa, että he sen ensimäisen uskon rikkoneet owat.
13. Niin myös joutilasna ollessansa oppiwat he huoneita ympärinsä juoksentelemaan; waan ei he ainoastaan ole joutilaat, mutta myös kielewät, hempiät ja puhuwat luwattomia. Tit. 2: 3.
14. Sentähden minä tahdon, että nuoret lesket huolisiwat, lapsia kaswattaisiwat, huoneen hallituksesta waaria pitäisiwät, eikä antaisi tilaa wastaanseisojille pahoin puhua.
15. Sillä muutamat owat jo saatanan jälkeen palainneet.
16. Jos nyt jollakin uskollisella miehellä eli waimolla leskiä on, se heitä holhotoon, ja älkään seurakuntaa rasittako, että oikeille leskille täytyis.
17. Wanhimmat, jotka hywin hallitsewat, pitää kaksikertaisessa kunniassa pidettämän, erinomattain ne, jotka sanassa ja opissa työtä tekewät.

Rom. 12: 8. l. 15: 27. 1 Cor. 9: 11. Gal. 6: 6. Phil. 2: 29. 1 Thess. 5: 12. Hebr. 13: 17.

18. Sillä Raamattu sanoo: ei sinun pidä rihtä tappawan härjän suuta sitoman kiinni, ja työmies on palkkansa ansainnut.

3 Mos. 19: 13. 5 Mos. 24: 14. l. 25: 4. Matth. 10: 10. Luc. 10: 7. 1 Cor. 9: 9.

19. Älä salli wanhinta wastaan yhtään kannetta, waan kahden eli kolmen todistuksen kautta. 5 Mos. 17: 6. l. 19: 15, sc.
20. Nuhtele niitä, kuin syntiä tekewät, kaikkein kuullen, että muutkin pelkäisiwät.

5 Mos. 17: 4, 5. l. 19: 18, sc.

21. Minä rukoilen Jumalan ja Herran Jesuksen Kristuksen ja walittuin enkelitten edessä, ettäs nämät pidät ilman walitsemista, ja älä mitään tee toisen puolta pitäin.

Gal. 1: 20. Phil. 1: 8. 1 Thess. 2: 5. 1 Tim. 6: 13.

22. Älä pikaisesti jonkun päälle käsiäs pane, ja älä ole muiden synneistä osallinen: pidä itses puhtaana.

Ap. T. 6: 6. l. 8: 17. l. 13: 3. l. 19: 6. 1 Tim. 4: 14. 2 Tim. 1: 6.

23. Älä silleen wettä juo, waan nautitse jotakin wiinaa sydämes tähden ja ettäs myös usein sairastat. Ps. 104: 15.
24. Muutamain ihmisten synnit owat kyllä julkiset, että ne ennenkin tuomita taitaan; mutta muutamain äsken jälistä julkiseksi tulewat. Gal. 5: 19.
25. Niin myös muutamat hywät työt owat jo ennen julkiset, ja ne kuin muutoin tapahtuwat, ei taideta salattaa.

6 Luku.

Opetukset palweliain welwollisuudesta, wäärän opin karttamisesta ja ahneudesta. Uskon toiwo.

Palweliat, jotka ikeen alla owat, pitää isäntänsä kaikessa kunniassa pitämän,

ettei Jumalan nimi ja oppi pilkatuksi tulisi. Eph. 6:5. Col. 3:22. Tit. 2:9. 1 Piet. 2:18.
2. Mutta joilla uskolliset isännät owat, niin älköön niitä katsoko ylön, että he weljekset owat; waan olkoon sitä kuuliaisemmat, että he uskolliset owat ja rakkaat, jotka hywästä työstä osalliset owat. Näitä opeta ja neuwo.
3. Jos joku toisin opettaa, ja ei pysy meidän Herran Jesuksen Kristuksen terweellisissä sanoissa ja siinä opissa, kuin jumalisuudesta on, Gal. 1:6, 7. 1 Tim. 1:3.
4. Hän on paisunut, ja ei taida mitään, waan on sairas kysymyksissä ja sanain kilwoituksissa, joista kateus, riita, häwäistys ja pahat luulot tulewat, 1 Cor. 8:2. 1 Tim. 1:4. 2 Tim. 2:23. Tit. 3:9.
5. Häijyt kamppaukset niiden ihmisten seassa, jotka heidän mielessänsä riiwatut owat, ja joilta totuus otettu pois on, jotka jumalisuuden woitoksi luulewat. Eritä sinus senkaltaisista.
Rom. 16:17. 1 Cor. 11:16. 2 Tim. 3:5, 8. Tit. 1:1, 11. l. 3:10. 2 Joh. w. 10.
6. Mutta se on suuri woitto, olla jumalinen ja tytyä onneensa.
San. l. 15:16. 1 Tim. 4:8. 1 Piet. 5:7.
7. Sillä emmepä me ole mitään maailmaan tuoneet; on siis tiettäwä, ettemme myös mitään täältä taida wiedä ulos.
Job. 1:21. l. 27:19. Ps. 49:18. Saarn. k. 5:14, 15.
8. Mutta koska meillä on elätys ja waatteet, niin tytykäämme niihin.
Ps. 55:23. San. l. 27:26. Matth. 6:25. Hebr. 13:5.
9. Mutta ne, jotka rikastua tahtowat, lankeewat kiusaukseen ja paulaan ja monihin tyhmiin ja wahingollisiin himoihin, jotka ihmiset wahinkoon ja kadotukseen upottawat.
San. l. 11:28. l. 28:20. Matth. 13:22. Marc. 4:19. Jac. 5:1.
10. Sillä ahneus on kaiken pahuuden juuri, jota muutamat owat himoinneet, ja owat uskosta eksyneet, ja itsellensä paljon murhetta saattaneet.
2 Mos. 23:8. 5 Mos. 16:19. San. l. 15:16.
11. Mutta sinä, Jumalan ihminen, karta niitä ja noudata wanhurskautta, jumalisuutta, uskoa, rakkautta, kärsiwällisyyttä ja hiljaisuutta. 2 Tim. 2:22.
12. Kilwoittele hywä uskon kilwoitus, käsitä ijankaikkinen elämä, johonka sinä kutsuttu olet, ja olet tunnustanut hywän tunnustuksen monen todistajan edessä.
1 Cor. 9:24, 25, 26. Phil. 3:12, 14. 1 Tim. 1:18. 2 Tim. 4:7.
13. Minä käsken sinua Jumalan edessä, joka kaikki eläwäksi tekee, ja Jesuksen Kristuksen edessä, joka Pontius Pilatuksen alla hywän todistuksen tunnusti,
5 Mos. 32:39. 1 Sam. 2:6. Matth. 27:11. Joh. 18:37. 1 Tim. 5:21.
14. Että käskyn saastatoinna ja nuhteetoinna pidät, hamaan meidän Herran Jesuksen Kristuksen ilmoitukseen asti,
15. Jonka meille aikanansa osoittaa se autuas ja ainoa waltias, kuningasten Kuningas ja kaikkein herrain Herra,
1 Tim. 1:17. Ilm. k. 17:14. l. 19:16.
16. Jolla ainoalla on kuolemattomuus, joka asuu kirkkaudessa, johon ei yksikään tulla taida, jota ei yksikään ihminen nähnyt ole, eikä taida nähdä: jolle olkoon kunnia ja ijankaikkinen woima, amen!
2 Mos. 33:20. 5 Mos. 4:12. Joh. 1:18. 1 Joh. 4:12, 20.
17. Käske niitä, kuin rikkaat tässä maailmassa owat, ettei he ylpeilisi eikä panisi toiwoansa katoowaisen rikkauden, mutta eläwän Jumalan päälle, joka meille antaa nautitaksemme runsaasti kaikkinaista:
Job. 31:24. Ps. 62:11. Marc. 4:19. l. 10:24. Luc. 8:14. l. 12:15.
18. Että he tekisiwät hywää ja hywissä töissä rikastuisiwat, antaisiwat hywällä mielellä, olisiwat awulliset,
19. Ja tallelle panisiwat itsellensä hywän perustuksen edespäin, käsittääksensä ijankaikkista elämätä. Matth. 6:20. Luc. 16:9.
20. O Timotheus! kätke se kuin sinulle uskottu on, ja wältä turhia ja kelwottomia juttuja ja niitä riitoja, kuin wäärin kerskatusta taidosta tulewat,
1 Tim. 1:4, 6. l. 4:7. 2 Tim. 1:14. l. 2:14, 16. Tit. 1:14. l. 3:9.
21. Josta muutamat paljon pitäwät, ja uskosta eksyneet owat. Armo olkoon sinun kanssas, amen! 2 Tim. 2:18.

Timotheuksen tykö edellinen, kirjoitettu Laodiceasta, joka on Phrygiassa Pakatianassa pääkaupunki.

P. Paawalin toinen Epistola Timotheuksen tykö.

1 Luku.

Timotheuksen usko ja lahja. Kristuksen woima. Paawali wankina Kristuksessa. Onesiphorus.

Paawali, Jesuksen Kristuksen apostoli Jumalan tahdon kautta, elämän lupauksen jälkeen, joka on Kristuksessa Jesuksessa:

2. Minun rakkaalle pojalleni Timotheukselle armo, laupius ja rauha Isältä Jumalalta ja Jesukselta Kristukselta, meidän Herraltamme! Gal. 1:3. 1 Tim. 1:2. 2 Piet. 1:2.

3. Minä kiitän Jumalata, jota minä hamasta minun esiwanhemmistani palwelen puhtaalla omalla tunnolla, että minä lakkaamata sinua yöllä ja päiwällä minun rukouksissani muistan.
Ap. T. 22:3. l. 23:1. l. 24:14, 16. l. 26:4. Eph. 1:16. Phil. 1:3. 1 Thess. 1:2. l. 3:10.

4. Ja halaan sinua nähdä, koska minä sinun kyyneles muistan, että minä ilolla täytettäisiin; Ap. T. 20:37.

5. Koska se wilpitöin usko, kuin sinussa on, minun mieleeni tulee, joka ennen sinun isossa äitissäs Loidassa myös asui ja sinun äitissäs Eunikassa ja, kuin minä totisesti tiedän, sinussakin. Ap. T. 16:1. 2 Tim. 3:15.

6. Jonka tähden minä sinua neuwon, että herätät sen Jumalan lahjan, joka sinussa on, minun kätteni päällepanemisen kautta.
Ap. T. 6:6. l. 8:17. l. 13:3. l. 19:16. 1 Tim. 4:14. l. 5:22.

7. Sillä ei Jumala ole meille antanut pelwon henkeä, waan wäkewyyden, rakkauden ja raittiuden. Rom. 8:15.

8. Sentähden älä häpee meidän Herran Jesuksen Kristuksen todistusta, eikä minua, joka hänen wankinsa olen; waan ole osallinen ewangeliumin waiwassa, Jumalan woiman jälkeen,
Ap. T. 21:33. Rom. 1:16. Eph. 3:1. Phil. 1:7. l. 4:14. Philem. w. 1, 9, 13. 2 Tim. 2:3.

9. Joka meitä on autuaaksi tehnyt, ja pyhällä kutsumisella kutsunut, ei meidän töidemme perästä, waan hänen aiwoituksensa ja armonsa jälkeen, kuin meille Kristuksessa Jesuksessa ennen ijankaikkisia aikoja annettu on,
Rom. 9:11. Eph. 1:4. Tit. 1:2. l. 3:4, 5, 6. 1 Piet. 1:20.

10. Mutta nyt meidän Wapahtajamme Jesuksen Kristuksen ilmestyksen kautta julistettu, joka kuoleman otti pois, ja elämän ja kuolemattomuuden toi ewangeliumin kautta walkeuteen, Es. 25:8. Rom. 16:25.
1 Cor. 15:54, ꝛc. Eph. 1:9. l. 3:9. Col. 1:26. Hebr. 2:14.

11. Johonka minä olen pantu saarnaajaksi ja apostoliksi ja pakanain opettajaksi;
Ap. T. 9:15. l. 13:2. l. 22:21. Eph. 3:8. Gal. 1:16. l. 2:8, 9. 1 Tim. 2:7.

12. Jonka tähden minä myös näitä kärsin, ja en kuitenkaan häpee; sillä minä tiedän, kenen päälle minä uskon, ja olen luja, että hän woi minulle kätkeä minun uskotun kaluni siihen päiwään asti. Eph. 3:1.

13. Pysy siis niiden terweellisten sanain muodossa, kuin sinä minulta kuullut olet, uskossa ja rakkaudessa, joka on Kristuksessa Jesuksessa. 2 Tim. 3:14.

14. Tämä hywä uskottu kalu kätke Pyhän Hengen kautta, joka meissä asuu. 2 Tim. 6:20.

15. Sinä tiedät sen, että kaikki, kuin Asiassa owat, luopuiwat minusta, joista on Phygellus ja Hermogenes.
Ap. T. 19:10. 2 Tim. 4:10, 16.

16. Herra antakoon laupiutensa Onesiphorin perheelle, joka minun usein wirwoittanut on, ja ei minun kahleitani häwennyt,
2 Tim. 4:19.

17. Waan etsei minua wisusti Romissa ollessansa, ja löysi minun.

18. Herra antakoon hänen löytää laupiuden sinä päiwänä Herran tykönä! Ja kuinka monessa asiassa hän minulle Ephesossa oli awullinen, sinä parhain tiedät.

2 Luku.

Kärsi, waroita, lohduta ja usko.

Wahwista siis sinus, minun poikani, sen armon kautta, kuin Jesuksessa Kristuksessa on.

2. Ja mitä sinä minulta olet monen todistajan kautta kuullut, niin käske uskollisille ihmisille, jotka myös muita olisiwat soweliaat opettamaan. 1 Tim. 3:2, ꝛc. Tit. 1:5.

3. Kärsi waiwaa niinkuin luja Jesuksen Kristuksen sotamies. 2 Tim. 1:8. l. 4:5.

4. Ei yksikään sotamies sekoita itseänsä elatuksen menoihin, sille kelwataksensa, joka hänen sotaan ottanut on.

5. Ja jos joku kilwoittelee, niin ei hän kruunata, ellei hän toimellisesti kilwoittele.
1 Cor. 9:25.

6. Peltomiehen, joka pellon rakentaa, pitää ensin hedelmästä nautitseman. 1 Cor. 9: 10.
7. Ymmärrä, mitä minä sanon: Herra antakoon sinulle ymmärryksen kaikissa!
8. Muista Jesuksen Kristuksen päälle, joka kuolluista nousnut on: Dawidin siemenestä minun ewangeliumini jälkeen,
2 Sam. 7: 12. Ps. 132: 11. Es. 11: 1. Matth. 1: 1. Ap. T. 2: 30. l. 13: 23. Rom. 1: 3.
9. Jossa minä waiwaa kärsin kahleisiin asti niinkuin pahantekiä; waan ei Jumalan sana ole sidottu. Eph. 3: 1, 13. l. 4: 1. Phil. 1: 7. Col. 1: 24.
10. Sentähden minä kärsin kaikki walittuin tähden, että hekin saisiwat Jesuksessa Kristuksessa autuuden, ijankaikkisen kunnian kanssa. 2 Cor. 4: 15.
11. Se on totinen sana: jos me ynnä olemme kuolleet, niin me myös ynnä elämme.
Rom. 6: 5. l. 8: 17. 2 Cor. 4: 10. 1 Piet. 4: 13.
12. Jos me kärsimme, niin me myös ynnä hallitsemme; jos me hänen kiellämme, niin hän meidänkin kieltää.
Phil. 3: 10. Matth. 10: 33. Marc. 8: 38. Luc. 9: 26. l. 12: 9.
13. Ellemme usko, niin hän pysyy kuitenkin uskollisena, joka ei itseänsä kieltää taida.
4 Mos. 23: 19. Rom. 3: 3. l. 9: 6.
14. Näitä neuwo, ja todista Herran edessä, ettei he sanoista riitelisi, joka ei mihinkään kelpaa, waan ainoasta luowuttamaan niitä, jotka kuulewat. 1 Tim. 6: 4.
15. Pyydä itses Jumalalle osoittaa toimelliseksi ja laittamattomaksi työntekiäksi, joka oikein totuuden sanan jakaa.
16. Mutta siiwottomat ja kelwottomat sanat hyljää, jotka paljon jumalatointa menoa saattawat.
1 Tim. 1: 4. l. 4: 7. l. 6: 20. Tit. 1: 14. l. 3: 9.
17. Ja heidän puheensa syö ympäriltänsä niinkuin ruumiin mato; joista on Hymeneus ja Philetus, 1 Tim. 1: 20.
18. Jotka totuudesta owat erheh̄tyneet, sanoen ylösnousemisen jo tapahtuneen, ja owat muutamat uskosta kääntäneet.
1 Cor. 15: 12. 1 Tim. 6: 20.
19. Mutta Jumalan wahwa perustus kuitenkin pysyy, joka tällä kiinnitetty on: Herra tuntee omansa: ja lakatkaan jokainen wääryydestä, joka Kristuksen nimeä mainitsee. 4 Mos. 16: 5. l. 21: 26. Joh. 10: 14. l. 13: 18.
20. Mutta suuressa huoneessa ei ole ainoastaan kultaiset ja hopiaiset astiat, waan myös puiset ja sawiset, ja muutamat tosin kunniaksi, mutta muutamat häpiäksi.
Rom. 9: 21.
21. Jos joku itsensä senkaltaisista ihmisistä puhdistaa, se tulee kunniaan pyhitetyksi astiaksi, perheenisännille tarpeelliseksi, ja kaikkiin hywiin töihin walmistetuksi. 2 Tim. 3: 17.
22. Nuoruuden himot wältä; mutta noudata wanhurskautta, uskoa, rakkautta ja rauhaa kaikkein niiden kanssa, jotka puhtaasta sydämestä Herraa rukoilewat.
1 Cor. 1: 2. 1 Tim. 6: 11.
23. Hullut ja turhat kysymykset hyljää, tieten, että ne ainoastaan riidat synnyttäwät. 1 Tim. 1: 4.
24. Mutta ei Herran palwelian tule riitaisen olla, waan siwiän jokaista kohtaan, opettawaisen, pahoja kärsiwäisen,
1 Tim. 3: 2. Tit. 1: 9.
25. Hiljaisuudessa nuhtelewaisen wastahakoisia; jos Jumala heille joskus antais parannuksen totuutta ymmärtämään,
Gal. 6: 11. Ap. T. 8: 22.
26. Ja he jälleen katuisiwat ja perkeleen paulasta pääsisiwät, jolta he hänen tahtonsa jälkeen wangitut owat.

3 Luku.

Wiimeisten aikain pahuudesta. Jumalisesta elämästä. Pyhästä raamatusta.

Mutta sen sinun pitää tietämän, että wiimeisinä päiwinä waaralliset ajat lähenewät;
1 Tim. 4: 1. 2 Piet. 2: 1. l. 3: 3. Jud. Ep. w. 18.
2. Sillä ne ihmiset tulewat, jotka itseänsä rakastawat, ahneet, kerskaajat, ylpiät, pilkkaajat, wanhemmillensa tottelemattomat, kiittämättömät, jumalattomat,
3. Haluttomat, sopimattomat, laittajat, irtaalliset, kiukkuiset, kateet,
4. Pettäjät, tuimat, paisuneet, jotka enämmän hekumata kuin Jumalata rakastawat,
5. Joilla on jumalinen meno olewanansa, mutta sen woiman he kieltäwät pois. Karta siis senkaltaisia. Matth. 7: 15.
Rom. 16: 17. 2 Thess. 3: 6. Tit. 1: 16. l. 3: 10. 2 Joh. w. 10.
6. Sillä he owat niistä, jotka huoneesta huoneeseen juoksewat, ja waimowäen wangiksi wiewät, jotka synneillä rasitetut owat, ja moninaisten himoin kanssa käywät,
Tit. 1: 11.
7. Aina oppiwaiset, ja ei koskaan totuuden tuntoon tulewaiset.
8. Mutta niinkuin Jannes ja Jambres oliwat Mosesta wastaan, niin nämätkin owat totuutta wastaan: ne owat ihmiset taidosta turmellut ja kelwottomat uskoon.
2 Mos. 7: 11. Rom. 1: 28. 1 Tim. 6: 5. Tit. 1: 16.
9. Mutta ei heidän pidä silleen menestymän; sillä heidän hulluutensa pitää kaikille julki tuleman, niinkuin niidenkin oli.
2 Mos. 7: 12. l. 8: 18, 19.
10. Mutta sinä olet seurannut minun ope=

ustani, säätyäni, aiwoitustani, uskoani, pitkämielisyyttäni, rakkauttani, kärsiwällisyyttäni, 1 Tim. 4:6.
11. Wainoomisiani, waiwojani, jotka minulle Antiochiassa, Iconiassa ja Lystrassa tapahtuiwat, jotka wainoomiset minä kärsein, ja kaikista on minun Herra päästänyt.
Ps. 34:20. Ap. T. 13:50. l. 14:1, 2, 5, 19. 2 Cor. 1:10.
12. Mutta myös kaikkein, jotka jumalisesti Jesuksessa Kristuksessa elää tahtowat, pitää wainoa kärsimän. Matth. 16:24.
Luc. 24:26. Joh. 17:14. Ap. T. 14:22. 1 Thess. 3:3.
13. Mutta pahoille ja petollisille ihmisille on tapahtuwa jota edemmä sitä pahemmin, sekä wietteliöille että wietellyille.
14. Mutta pysy sinä niissä, kuin sinä oppinut olet ja sinulle uskottu on, tieten, keneltäs oppinut olet, 2 Tim. 2:2.
15. Ja ettäs jo lapsuudesta olet pyhän Raamatun tainnut, joka sinun taitaa autuuteen neuwoa, sen uskon kautta, joka on Kristuksessa Jesuksessa.
16. Sillä kaikkinainen kirjoitus on Jumalalta annettu, ja tarpeellinen opiksi, nuhteeksi, ojennuksiksi, kuritukseksi, joka on wanhurskaudessa: Rom. 15:4. 2 Piet. 1:19, 20, 21.
17. Että Jumalan ihminen täydellinen olis, ja kaikkiin hywiin töihin sowelias.

4 Luku.

Neuwo ahkeruuteen saarnawirassa. Paawali uhrataan; hänelle anteeksi annetaan ja hän päästetään.

Niin minä siis todistan Jumalan ja Herran Jesuksen Kristuksen edessä, joka on tulewa tuomitsemaan eläwiä ja kuolleita, hänen ilmestyksessänsä ja waltakunnassansa:
Gal. 1:20. Phil. 1:8. 1 Tim. 5:21. l. 6:13.
2. Saarnaa sanaa, pidä päälle sekä hywällä että sopimattomalla ajalla, rankaise, nuhtele, neuwo kaikella siweydellä ja opetuksella; 2 Tim. 2:25.
3. Sillä aika tulee, jona ei he woi terweellistä oppia kärsiä, waan omain himoinsa jälkeen kokoowat itsellensä opettajat, että heidän korwansa syhywät;
4. Ja kääntäwät korwansa pois totuudesta, ja turhiin juttuihin poikkeewat.
1 Tim. 1:4. l. 4:7.
5. Mutta walwo sinä kaikissa, kärsi ja kestä waiwoissa, tee ewangeliumin saarnaajan työ, ja toimita wirkas täydellisesti.
Eph. 4:11. 2 Tim. 1:8. l. 2:3.
6. Sillä minä jo uhrataan, ja minun pääsemiseni aika lähestyy. Phil. 1:23. l. 2:17. 2 Piet. 1:14.
7. Minä olen sen hywän kilwoituksen kilwoitellut, juoksun päättänyt, uskon pitänyt.
1 Cor. 9:24, &c. Phil. 3:14. 1 Tim. 6:12. Hebr. 12:1.
8. Tästedes on minulle tallelle pantu wanhurskauden kruunu, jonka Herra, wanhurskas tuomari, sinä päiwänä minulle antaa, mutta ei ainoastansa minulle, waan myös kaikille, jotka hänen ilmestystänsä rakastawat. 1 Cor. 9:25. 1 Piet. 5:4. Jac. 1:12.
9. Ahkeroitse, ettäs pian minun tyköni tulet;
10. Sillä Demas antoi minun ylön, ja halasi tätä maailmaa, ja meni Thessalonikaan, Crescens Galatiaan, Titus Dalmatiaan. Col. 4:14.
11. Ainoastansa Lucas on minun kanssani. Ota Marcus tykös ja tuo häntä kanssas; sillä hän on sangen tarpeellinen minulle palwelukseen.
12. Tychikuksen minä lähetin Ephesoon.
Eph. 6:21. Col. 4:7. Tit. 3:12.
13. Se hame, kuin minä Troadassa Charpuksen tykö jätin, tuo tullessas ja kirjat, mutta liiatenkin pärmäkirjat.
14. Aleksander waskiseppä on minulle paljon pahaa tehnyt: Herra maksakoon hänelle hänen työnsä jälkeen! 1 Tim. 1:20.
15. Josta sinä itseäs kawahda; sillä hän on kowin meidän saarnojamme wastaan ollut.
16. Minun ensimäisessä edeswastauksessani ei yksikään minun kanssani ollut, waan kaikki antoiwat ylön minun (älköön se heille olko soimattu!).
17. Mutta Herra oli minun puolellani ja wahwisti minua, että saarna minun kauttani piti wahwistettaman, ja kaikki pakanat piti sen kuuleman; ja minä pelastettiin jalopeuran suusta.
18. Ja Herra pelastaa minun kaikesta pahasta teosta, ja auttaa hänen taiwaalliseen waltakuntaansa, jolle olkoon kunnia ijankaikkisesta ijankaikkiseen, amen!
19. Terwehdä Priskaa ja Aqwilaa ja Onesiphorin perhettä.
Ap. T. 18:2. Rom. 16:3. 1 Cor. 16:19. 2 Tim. 1:16.
20. Erastus jäi Corinthiin, mutta Trophimon minä jätin Miletoon sairastamaan.
Ap. T. 19:22. l. 29:4, 15. l. 21:29. Rom. 16:23.
21. Ahkeroitse ennen talwea tulla. Sinua terwehtää Eubulus, ja Pudens, ja Linus, ja Claudia, ja kaikki weljet.
22. Herra Jesus Kristus olkoon sinun henkes kanssa: armo olkoon teidän kanssanne, amen! Philem. w. 25.

Toinen Epistola Timotheuksen tykö, kirjoitettu Romista, kosta Paawali toisen kerran keisar Neron eteen seisatettiin.

P. Paawalin Epistola Titukfen tykö.

1 Luku.

Paawali walittu. Titus Kretassa. Oikiat ja wäärät opettajat.

Paawali, Jumalan palwelia ja Jesuksen Kristuksen apostoli, Jumalan walittuin uskon jälkeen ja totuuden tunnon, joka jumalisuuden jälkeen on, 1 Tim. 3:16. l. 6:3.

2. Ijankaikkisen elämän toiwoon, jonka Jumala, joka ei walhehdella taida, ennen ijankaikkisia aikoja luwannut on,

4 Mos. 23:19. Rom. 16:25. 2 Tim. 1:2, 9. l. 2:13.

3. Mutta ajallansa sanansa ilmoitti saarnan kautta, joka minulle uskottu on, Jumalan meidän Wapahtajamme käskyn jälkeen,

Ap. T. 20:24. 2 Cor. 2:12. Gal. 2:2. Eph. 1:9. l. 3:9. Col. 1:26. 1 Thess. 2:4. 2 Tim. 1:10. 1 Piet. 1:20.

4. Titukselle minun toimelliselle pojalleni meidän molempain uskomme jälkeen: armo, laupius, rauha Isältä Jumalalta ja meidän Wapahtajaltamme Herralta Jesukselta Kristukselta!

Eph. 1:2. Col. 1:2. 2 Tim. 1:2. Philem. w. 3.

5. Sentähden minä sinun Kretaan jätin, että sinun pitää toimittaman, mitä wielä puuttuu, ja pappeja kuhunkin kaupunkiin asettaman, niinkuin minä sinulle käskenyt olen: Ap. T. 14:23. 2 Tim. 2:2.

6. Jos joku nuhteetoin ja yhden emännän mies on, jolla uskolliset lapset owat, ei juomariksi eli kankiaksi soimatut. 1 Tim. 3:2.

7. Sillä pispan tulee nuhteettoman olla, niinkuin Jumalan huoneenhaltian, ei röykkiän, ei tylyn, ei juomarin, ei tappelian, ei ilkiän woiton pyytäjän;

3 Mos. 10:9. Eph. 5:18. 1 Tim. 3:3. 1 Piet. 5:2.

8. Mutta wierasten holhojan, hywäntahtoisen, siiwollisen, hurskaan, pyhän ja puhtaan. 1 Tim. 3:2.

9. Jä kiinnipitäwän puhtaasta ja opettawaisesta sanasta, että hän olis wäkewä terweellisen opin kautta neuwomaan, ja wastaanseisojita woittamaan.

1 Tim. 6:3. 2 Tim. 1:13. l. 4:3. Tit. 2:1.

10. Sillä monta on tottelematointa, turhan puhujata ja mielenkääntäjätä, enimmästi ne, jotka ympärileikkauksesta owat;

Ap. T. 15:1. 1 Tim. 1:6.

11. Joidenka suu pitää tukittaman, jotka koko huoneet kääntäwät pois, ja häpiällisen woiton tähden kelwottomia opettawat.

Matth. 23:23. 1 Tim. 6:5. 2 Tim. 3:6.

12. Yksi heistä sanoi, heidän oma prophetansa: Kretalaiset owat aina walehteliat, pahat pedot ja laiskat watsat.

13. Tämä todistus on tosi; sentähden nuhtele heitä kowin, että he uskossa terweet olisiwat,

14. Eikä Judalaisten turhia juttuja ja ihmisten käskyjä tottelisi, jotka itsensä totuudesta kääntäwät pois.

Es. 29:13. Matth. 15:9. Col. 2:22. 1 Tim. 1:4. l. 4:7.

15. Kaikki owat puhtaille puhtaat, mutta saastaisille ja uskottomille ei mikään puhdas ole, waan sekä heidän mielensä että omatuntonsa on saastainen.

Matth. 15:11. Luc. 11:39. Ap. T. 10:25. Rom. 14:14, 20.

16. He sanowat tuntewansa Jumalan, mutta töillänsä he sen kieltäwät, ja owat kauhiat, ja kowakorwaiset, ja kaikkiin hywiin töihin kelwottomat.

Jer. 4:22. 2 Tim. 3:5. Jud. Ep. w. 4.

2 Luku.

Jokaisen säädyn elämä. Jumalan armo.

Mutta puhu sinä niitä, kuin owat terweelliseen oppiin soweliaat:

2. Että wanhat olisiwat raittiit, kunniallisett, siiwolliset, lujat uskossa, rakkaudessa ja kärsiwällisyydessä;

3. Wanhat waimot myös käyttäisiwät itsensä niinkuin pyhäin sopii, ei panetteliat, eikä juomarit, mutta hywin opettawaiset;

1 Tim. 2:9. l. 5:13. 1 Piet. 3:3.

4. Että nuoret waimot heiltä hywiä tapoja oppisiwat, miehiänsä rakastaisiwat, lapsensa rakkaana pitäisiwät,

5. Olisiwat siwiät, puhtaat, kotonansa pysywäiset, hywät, heidän miehillensä alamaiset, ettei Jumalan sana pilkatuksi tulisi.

1 Mos. 3:16. 1 Cor. 14:34. Eph. 5:22. Col. 3:18. 1 Piet. 3:1.

6. Neuwo myös nuoria miehiä siwiästi olemaan.

7. Aseta itses kaikissa hywäin töiden esikuwaksi, wilpittömällä opetuksella, kunniallisuudella, 1 Tim. 4:12. 1 Piet. 5:3.

8. Terweellisellä ja nuhteettomalla sanalla, että se, joka itsensä wastaan panee, häpeis, eikä mitään löytäisi meistä pahoin puhuaksensa. 1 Tim. 5:14. 1 Piet. 2:12, 15. l. 3:16.

9. Neuwo palwelioita isännillensä alamaiset olemaan, ja kaikissa kelwollisekst, ei wastaan sanojat,

Eph. 6:5. Col. 3:22. 1 Tim. 6:1, 2. 1 Piet. 2:18.

10. Ei pettäwäiſet, waan kaiken hywän
uskolliſuuden näyttäwäiſet, että he Juma=
lan meidän Wapahtajamme opin kaikissa
kaunistaiſiwat.

11. Sillä Jumalan armo kaikille ihmiſille
terweellinen on ilmestynyt,

1 Tim. 2: 4. Tit. 3: 4.

12. Joka meidän opettaa kaiken jumalatto=
man menon hyljäämään ja maailmalliſet
himot, ja tässä maailmassa ſiwiästi ja hurs=
kaasti ja jumaliſesti elämään,

Eph. 1:4. Col. 1:22. 2 Tim. 1:9. 1 Joh. 2:16.

13. Ja odottamaan autuaallista toiwoa, ja
ſuuren Jumalan ja meidän Lunastajamme
Jeſukſen Kristukſen ilmestystä,

1 Cor. 1: 7. Phil. 3:20.

14. Joka itſenſä antoi meidän edestämme,
että hän meitä kaikesta wääryydestä lunas=
tais, ja itſellenſä erinomaiſekſi kanſakſi puh=
distais, ahkerakſi hywiin töihin.

2 Moſ. 19: 5. Gal. 1:4. l. 2:20. Eph. 2:10. l. 5: 2. Hebr. 9: 14.

15. Näitä ſinä puhu ja neuwo, ja kaikella
todella nuhtele: ei myös kenenkään pidä
ſinua katſoman ylön.

3 Luku.

Epäuskon ja uskon hedelmät. Pakene eriſeuraista ihmistä.

Neuwo heitä, että he päämiehille ja eſi=
wallalle alamaiſet ja kuuliaiſet oliſiwat, että
he kaikkiin hywiin töihin walmiit oliſiwat:

Rom. 13: 1, 2c. 1 Piet. 2: 13.

2. Ettei he ketäkään pilkkaiſi, eikä riitaiſet
oliſi, waan ſopiwaiſet, oſottain kaikille ihmi=
ſille kaikkea ſiweyttä. Phil. 4:5. 2 Tim. 2:24, 25.

3. Sillä me olimme myös muinen taita=
mattomat, kowakorwaiſet, ekſywäiſet, pal=
wellen himoja ja muinäiſia hekumia, ja
waelſimme pahuudessa ja kateudessa, wai=
noten ja wihaten toinen toistamme.

1 Cor. 6: 11. Eph. 2: 1, 2c. l. 5: 8. Col. 3: 7. 1 Piet. 4: 3.

4. Mutta ſittenkuin Jumalan meidän Wa=
pahtajamme hywyys ja rakkaus ihmiſille
ilmestyi, Tit. 2: 11.

5. Ei wanhurskauden töiden kautta, kuin
me tehneet olemme, waan hänen laupiu=
tenſa kautta hän meidän autuaakſi teki, uu=
den ſyntymiſen peſon ja Pyhän Hengen
uudistukſen kautta,

Joh. 3: 5. Ap. T. 15: 11. Rom. 3: 20. l. 4: 2, 6. l. 9: 11. l. 11: 6. Gal. 2: 16. Eph. 1: 4. l. 2: 4, 9. l. 5: 26. 1 Tim. 1: 9.

6. Jonka hän meidän päällemme, Jeſuk=
ſen Kristukſen meidän Wapahtajamme
kautta, runſaasti wuodattanut on:

Heſ. 36: 25. Joel. 2: 28. Ap. T. 2: 33. Rom. 5: 5.

7. Että me hänen armonſa kautta wan=
hurskaakſi tuliſimme, ja ijankaikkiſen elä=
män perilliſekſi toiwon jälkeen,

Rom. 8: 23, 24.

8. Tämä on totinen ſana, ja näitä minä
tahdon ſinun wahwasti opettamaan, että
ne, jotka Jumalan päälle uskoneet owat,
ahkeroitſiſiwat hywissä töissä muiden edel=
lä käydä: nämät owat ihmiſille hywät ja
tarpeelliſet.

9. Mutta hulluja tutkimiſia, polwilukuja,
riitoja ja kilwoitukſia laista wältä; ſillä ne
owat turhat ja kelwottomat.

1 Tim. 1: 4. l. 4: 7. l. 6: 20. 2 Tim. 2: 23. Tit. 1: 14.

10. Eriſeuraista ihmistä pakene, koska
häntä kerta taikka kahdesti neuwottu on,

Matth. 18: 17. Rom. 16: 17. 2 Theſſ. 3: 6. 2 Tim. 3: 5. 2 Joh. w. 10.

11. Tieten, että ſenkaltainen on käännetty
pois, ja ſyntiä tekee, niinkuin ſe, joka itſenſä
tuominnut on.

12. Koska minä Arteman eli Tychikukſen
ſinun tykös lähetän, niin riennä ſinuas mi=
nun tyköni Nikopoliin; ſillä minä olen ai=
konut ſiellä talwea pitää.

13. Lähetä Zenas, lainoppinut, ja Apol=
lo wiſusti matkaan, ettei heiltä mitään
puuttuiſi.

14. Mutta anna myös niidenkin, kuin
meidän owat, oppia hywissä töissä muiden
edellä käymään, kussa niin tarwitaan, ettei
he kään hedelmättömät oliſi.

15. Sinua terwehtäwät kaikki, kuin minun
kanssani owat. Terwehdä niitä, kuin meitä
uskossa rakastawat. Armo olkoon teidän
kaikkein kanssanne, amen.

Kirjoitettu Titukſen, Kretan enſimäiſen
piispan tykö, Macedonian Nikopolista.

P. Paawalin Epistola Philemonin tykö.

1 Luku.

Rukous Onesimuksen puolesta.

Paawali, Kristuksen Jesuksen wanki, ja weli Timotheus, rakkaalle Philemonille, ja meidän apulaisellemme,
Eph. 3: 1. l. 4: 1. 2 Tim. 1: 8.
2. Ja rakkaalle Apphialle, ja Archippuksselle, meidän kanssapalweliallemme, ja sille seurakunnalle, kuin sinun huoneessas on:
1 Cor. 16: 19. Col. 4: 15, 17.
3. Armo olkoon teille ja rauha Jumalalta meidän Isältämme ja Herralta Jesukselta Kristukselta! Rom. 1: 7.
4. Minä kiitän minun Jumalatani, ja muistan aina sinua minun rukouksissani.
1 Thess. 1: 2. 2 Thess. 1: 3.
5. Että minä kuulen siitä rakkaudesta ja uskosta, kuin sinulla Herran Jesuksen päälle on, ja kaikkein pyhäin tykö: Eph. 1: 15. Col. 1: 4.
6. Että sinun uskos, joka meille yhteinen on, tulis sinussa kaiken hywyyden tuntemisen kautta woimalliseksi, joka teillä Kristuksessa Jesuksessa on.
7. Sillä meillä on suuri ilo ja lohdutus sinun rakkaudestas, että pyhäin sydämet sinun kauttas, rakas weljeni, wirwoitetut owat.
8. Sentähden, waikka minulla on suuri uskallus Kristuksessa käskeä sinua, mitä sinun tehdä tulee,
9. Niin minä kuitenkin tahdon rakkauden puolesta ennen rukoilla, minä, joka tainkaltainen olen, nimittäin wanha Paawali, mutta nyt myös Jesuksen Kristuksen wanki.
10. Niin minä siis neuwon sinua, minun poikani Onesimuksen puolesta, jonka minä siteissäni siitin, 1 Cor. 4: 15. Col. 4: 9.
11. Joka sinulle muinen kelwotoin oli, mutta nyt sinulle ja minulle kyllä tarpeellinen, jonka minä nyt olen lähettänyt jälleen.
12. Mutta ota häntä wastaan; sillä hän on minun oma sydämeni.
13. Minä tahdoin häntä pitää minun tykönäni, että hän minua sinun puolestas ewangeliumin siteissä palwelis.
14. Mutta en minä tahtonut mitään ilman sinun suosiotas tehdä, ettei sinun hywyytes pitänyt oleman niinkuin waadittu, waan wapaamielinen.
15. Sillä sentähden hän hetkeksi sinulta läksi, ettäs hänen ijäksi saisit jällensä;
16. Ei nyt silleen niinkuin palwelian, waan enämmin kuin palwelian ja niinkuin rakkaan weljen, erinomattain minulle, mutta kuinka paljoa enämmin sinulle, sekä lihan kautta että Herrassa.
17. Jos sinä siis minun kumppaninas pidät, niin ota häntä wastaan niinkuin minuakin.
18. Mutta jos hän jotakin sinua wahingoittanut on, eli on sinulle welkaa, niin sano minun syykseni.
19. Minä Paawali olen tämän omalla kädelläni kirjoittanut, ja tahdon sen sinulle maksaa, etten minä sinulle sanoisi, ettäs myös minulle sinus itses welkapää olet.
20. Armas weljeni! suo minun ihastua sinusta Herrassa, wirwoita minun sydämeni Herrassa.
21. Minä kirjoitin sinun tykös, luottain minuuni sinun kuuliaisuutees, tieten sinun enämmin tekewän kuin minä sanonkaan.
2 Cor. 7: 16.
22. Walmista myös minulle majaa; sillä minä toiwon, että minä teidän rukoustenne kautta teille lahjoitetaan.
Phil. 1: 25. l. 2: 24.
23. Sinua terwehtäwät Epaphras, (minun kanssawankini Kristuksessa Jesuksessa,)
24. Marcus, Aristarkus, Demas, Lucas, minun apulaiseni.
25. Meidän Herran Jesuksen Kristuksen armo olkoon teidän henkenne kanssa, amen!
1 Tim. 4: 22.

Kirjoitettu Philemonin tykö Romista palwelian Onesimuksen kanssa.

Epistola Hebrealaisten tykö.

1 Luku.

Kristus totinen Jumala ja enkeleitä korkiampi.

Jumala puhui muinen usein ja monella muotoa isille prophetain kautta; näinä wiimeisinä päiwinä on hän meille puhunut Poikansa kautta; 4 Mos. 12:6, 8. Gal. 4:4.

2. Jonka hän on kaikkein perilliseksi pannut, ja on myös hänen kauttansa maailman tehnyt; Ps. 2:8. Ps. 8:7. San. l. 8:29, 30. Dan. 7:14. Matth. 21:38. Joh. 1:3.

3. Joka, että hän on hänen kunniansa kirkkaus ja hänen olemuksensa juurikuwa, ja kantaa kaikki woimansa sanalla, ja on itse kauttansa meidän synteimme puhdistuksen tehnyt, ja istunut majesteetin oikialla puolella korkeuksissa, Ps. 33:6. Ps. 110:1. Joh. 5:17. Col. 1:15, 17. Hebr. 8:1. l. 9:12. Ilm. k. 4:11.

4. On tullut niin paljon paremmaksi enkeleitä, että hän ylimmäisemmän nimen on heidän suhteensa perinyt. Eph. 1:21. Phil. 2:9, 10.

5. Sillä kenelle hän on koskaan enkeleistä sanonut: sinä olet minun Poikani, tänäpänä minä sinun synnytin? Ja taas: minä olen hänen Isänsä, ja hän on minun Poikani? 2 Sam. 7:14. Ps. 2:7. Ps. 89:27, 28. Ap. T. 13:33. Hebr. 5:5.

6. Ja taas: koska hän tuo esikoisen maailmaan, sanoo hän: häntä pitää kaikki Jumalan enkelit kumarten rukoileman? Ps. 97:7. Rom. 8:29. Col. 1:18.

7. Mutta enkeleistä hän sanoo: hän tekee enkelinsä hengeksi, ja hänen palweliansa tulenleimauksiksi. Ps. 104:4.

8. Mutta Pojalle: Jumala! sinun istuimes pysyy ijankaikkisesta ijankaikkiseen: sinun waltakuntas waltikka on oikeuden waltikka. Ps. 45:7.

9. Sinä rakastit wanhurskautta, ja wihasit wääryyttä; sentähden on sinun, o Jumala, sinun Jumalas woidellut ilo-öljyllä enää kuin sinun osaweljes. Ap. T. 10:38.

10. Ja: sinä Herra olet alusta maan perustanut, ja taiwaat owat sinun käsialas. Ps. 102:26.

11. Ne katoowat, mutta sinä pysyt; ja he kaikki wanhenewat niinkuin waate. Es. 51:6. 2 Piet. 3:7, 10.

12. Ja niinkuin puwun sinä heitä muuttelet, ja he muuttuwat; mutta sinä kohdallas pysyt, ja ei sinun ajastaikas puutu. Ps. 102:27, 28.

13. Mutta kelle enkeleistä on hän koskaan sanonut: istu minun oikialle kädelleni, siihen asti kuin minä panen wihollises sinun jalkais astinlaudaksi? Ps. 110:1. Matth. 22:44. Marc. 12:36. Luc. 20:42. Ap. T. 2:34. 1 Cor. 15:25. Eph. 1:20. Hebr. 12:2.

14. Eikö he kaikki ole palwelewaiset henget, palwelukseen lähetetyt niille, jotka autuuden perimän pitää? Ps. 34:8. Ps. 91:11.

2 Luku.

Uuden testamentin oppi. Kristuksen korkeus ja lihaan tuleminen.

Sentähden pitää meidän sitä wisummin niistä waarin ottaman, kuin me kuulleet olemme, ettemme joskus pahenisi.

2. Sillä jos se sana oli wahwa, kuin enkelitten kautta puhuttiin, ja kaikki ylitsekäymys ja tottelemattomuus on jo ansaitun palkansa saanut; 2 Mos. 20:5. 5 Mos. 27:26. Ap. T. 7:38, 53. Gal. 3:19.

3. Kuinkasta me wälttäisimme, jos me senkaltaisen autuuden katsomme ylön? joka sitte, kuin se ensin Herralta saarnattu oli, meissä wahwistetuksi tuli niiden kautta, jotka sen kuulleet oliwat. Matth. 4:17. Marc. 1:14, 15. Hebr. 12:25. 2 Piet. 1:18. 1 Joh. 1:1.

4. Ja Jumala on siihen todistuksensa antanut sekä ihmeillä että tunnustähdeillä, niin myös moninaisilla woimallisilla töillä ja Pyhän Hengen jakamisilla hänen tahtonsa jälkeen. Marc. 16:20. Ap. T. 2:22. l. 5:12. l. 14:3. l. 19:11. 1 Cor. 12:4, 7, 11.

5. Sillä ei hän ole tulewaista maailmaa enkelitten ala antanut, josta me puhumme. Hebr. 1:2, 4, 8. 2 Piet. 3:13.

6. Mutta yksi sen todistaa toisessa paikassa, ja sanoo: mikä on ihminen, että sinä häntä muistat, eli ihmisen poika, ettäs häntä etsiskelet? Ps. 8:5. Ps. 144:3.

7. Sinä olet hänen wähäksi hetkeksi enkelitten suhteen alentanut: sinä olet hänen kunnialla ja ylistyksellä kaunistanut, ja asettanut kättes töiden päälle. Ps. 8:6, 7.

8. Kaikki olet sinä heittänyt hänen jalkainsa ala. Sillä sinä, että hän kaikki on hänen alansa heittänyt, ei hän mitään jättänyt, jota ei hän ole hänen alansa heittänyt; mutta nyt en me wielä näe kaikkia hänen alansa heitetyksi. Matth. 28:18. 1 Cor. 15:25, 27. Eph. 1:22.

9. Waan Jesuksen, joka wähäksi hetkeksi

enkelitten suhteen alettu oli, näemme me kuoleman kärsimisen kautta kaunistetuksi kunnialla ja ylistyksellä, että hänen piti Jumalan armosta kaikkein edestä kuolemata maistaman. Luc. 24:26. Ap. T. 2:23. Phil. 2:2, 8, 9.

10. Sillä se sopei hänen, jonka tähden kaikki owat ja jonka kautta kaikki owat, joka paljon lapsia kunniaan saattaa, että hän heidän autuutensa Pääruhtinan kärsimisen kautta täydelliseksi tekis.
Ap. T. 3:15. l. 5:31. Rom. 11:36. Hebr. 5:9. l. 12:2.

11. Sillä ne kaikki yhdestä owat, sekä se, joka pyhittää, että ne, jotka pyhitetään, jonka tähden ei hän myös häpee heitä weljiksensä kutsua,
Matth. 28:10. Joh. 20:17. Ap. T. 17:26. Hebr. 10:10.

12. Sanoen: minä julistan sinun nimes minun weljilleni, ja keskellä seurakuntaa sinua weisulla ylistän; Ps. 22:23, 26.

13. Ja taas: minä turwaan häneen. Ja taas: katso, minä ja ne lapset, jotka Jumala minulle antanut on.
2 Sam. 22:3. Ps. 18:3. Es. 8:18.

14. Että siis lapsilla on liha ja weri, niin on hän myös niistä osalliseksi tullut, että hän olis kuoleman kautta hukuttanut sen, jolla kuoleman walta oli, se on: perkeleen;
Es. 25:8. Hos. 13:14. Joh. 1:14. 1 Cor. 15:54, 55. Phil. 2:7. 2 Tim. 1:10.

15. Ja päästänyt ne, jotka kuoleman pelwosta piti kaiken ikänsä orjana oleman.
Luc. 1:74. Rom. 8:15.

16. Sillä ei tosin hän koskaan enkeleitä päällensä ota, waan Abrahamin siemenen hän päällensä ottaa.

17. Josta hänen kaiketi piti weljeinsä kaltainen oleman, että hän armollinen ja uskollinen ylimmäinen Pappi Jumalan edessä olis, sowittamaan kansan syntejä.
Hebr. 4:15. l. 5:2.

18. Sillä siitä, että hän kärsinyt on ja on kiusattu, taitaa hän myös niitä auttaa, jotka kiusataan.

3 Luku.

Kristuksen korkeus Moseksen suhteen. Neuwo pysymään hänen opissansa.

Sentähden, pyhät weljet, jotka taiwaallisessa kutsumisessa osalliset olette, ottakaat waari siitä Apostolista ja ylimmäisestä Papista, jonka me tunnustamme, Kristuksesta Jesuksesta; Rom. 15:8.
Phil. 3:14. Hebr. 4:14. l. 6:20. l. 8:1. l. 9:11.

2. Joka on uskollinen sille, joka hänen tehnyt oli, niinkuin Moseskin koko hänen huoneessansa. 4 Mos. 12:7.

3. Mutta tämä on sitä suuremman kunnian ansainnut kuin Moses, että sillä suurempi kunnia huoneesta olis, joka sen rakensi, kuin itse huoneella,
Zach. 6:12. Matth. 16:18.

4. Sillä jokainen huone on joltakin rakettu; mutta joka kaikki rakensi, se on Jumala.
2 Cor. 5:17. Eph. 2:10.

5. Ja Moses tosin oli uskollinen kaikessa hänen huoneessansa, niinkuin palwelia, niiden todistukseksi, joista sitte sanottaman piti;
5 Mos. 18:15, 18.

6. Mutta Kristus niinkuin poika ylitse huoneensa, jonka huone me olemme, jos me muutoin sen uskalluksen ja toiwon kerskaamisen loppuun asti wahwana pidämme.
Matth. 24:13. Joh. 14:23. 1 Cor. 3:16. 1 Tim. 3:15.

7. Sentähden, niinkuin Pyhä Henki sanoo: tänäpänä, jos te kuulette hänen äänensä, Ps. 95:8. Hebr. 4:7.

8. Niin älkäät paaduttako sydämiänne, niinkuin haikeudessa tapahtui kiusauksen päiwänä korwessa, 2 Mos. 17:2. 4 Mos. 20:13.

9. Kussa teidän isänne minua kiusasiwat: he koetteliwat minua, ja näkiwät minun työni neljäkymmentä ajastaikaa.

10. Sentähden minä närkästyin tämän sukukunnan päälle, ja sanoin: aina he eksywät sydämellänsä, mutta ei he tunteneet minun teitäni;

11. Niin että minä wannoin minun wihassani, ettei heidän pidä minun lepooni tuleman.
4 Mos. 14:23. 5 Mos. 1:34, 35. Ps. 95:11. Hebr. 4:3, 5.

12. Katsokaat, rakkaat weljet, ettei teissä joskus olisi kelläkään paha uskotoin sydän, joka eläwästä Jumalasta luopuis;

13. Waan neuwokaat teitänne keskenänne joka päiwä, niin kauwan kuin tänäpänä sanotaan, ettei joku teistä synnin petoksen kautta paatuisi. Es. 55:6. Joh. 12:35. 2 Cor. 6:2.

14. Sillä me olemme Kristuksesta osallisiksi tulleet, jos me muutoin sen aljetun uskon loppuun asti wahwana pidämme;

15. Koska sanotaan: tänäpänä, jos te kuulette hänen äänensä, niin älkäät paaduttako sydämiänne, niinkuin haikeudessa tapahtui.

16. Sillä koska muutamat sen kuuliwat, niin he wihoittiwat hänen, waan ei kaikki, jotka Egyptistä Moseksen kautta läksiwät ulos.

17. Mutta kuille hän neljäkymmentä ajastaikaa wihainen oli? Eikö niille, jotka syntiä tekiwät, joiden ruumiit korwessa hukkuiwat?
4 Mos. 14:22, 29, 32, 36. l. 26:65. Ps. 106:26. 1 Cor. 10:5. Jud. Ep. w. 5.

18. Mutta kuille hän wannoi, ettei heidän

pitänyt hänen lepoonsa tuleman? Eikö uskomattomille? 4 Mos. 14:30. 5 Mos. 1:35, 36.

19. Ja me näemme, ettei he woineet epäuskon tähden sinne tulla.

4 Luku.

Tee kiiruusti parannus. Sanan woima.

Niin peljätkäämme siis, ettemme joskus hänen lepoonsa tulemisen lupausta hyljäisi, ja ettei kenkään meistä takaperin jäisi.

2. Sillä se on meille ilmoitettu niinkuin heillenkin; mutta ei heitä sanan kuulo mitään auttanut, koska ei he niitä uskoneet, kuin sen kuuliwat.

3. Sillä me, jotka uskoimme, tulemme lepoon, niinkuin hän sanoi: niinkuin minä wannoin minun wihassani, ei heidän pidä minun lepooni tuleman; ja tosin, koska ne työt maailman alusta täytetyt oliwat.

Ps. 95:11. Hebr. 3:11, 18.

4. Sillä hän sanoi yhdessä paikassa siitä seitsemännestä päiwästä näin: ja Jumala lepäsi seitsemäntenä päiwänä kaikista hänen töistänsä; 1 Mos. 2:2. 2 Mos. 20:11. l. 31:17.

5. Ja taas tässä: ei heidän pidä minun lepooni tuleman.

6. Että siis se wielä edespäin on, että muutamain pitää siihen tuleman, ja ne, joille se ensin ilmoitettu oli, ei ole siihen tulleet epäuskon tähden,

7. Määrää hän taas yhden päiwän, niin pitkän ajan perästä, ja Dawidin kautta sanoo: tänäpänä, (niinkuin sanottu on) tänäpänä, jos te kuulette hänen äänensä, niin älkäät paaduttako teidän sydämiänne.

Ps. 95:8. Hebr. 3:7, 15.

8. Sillä jos Josua olis heidän lepoon saattanut, niin ei hän olisi toisesta päiwästä puhunut.

9. Sentähden on Jumalan kansalle yksi lepo wielä tarjona.

10. Sillä joka hänen lepoonsa jo tullut on, se lepää töistänsä, niinkuin Jumalakin hänen töistänsä.

11. Niin ahkeroitkaamme siis siihen lepoon tulla, ettei joku siihen epäuskon esikuwaan lankeisi.

12. Sillä Jumalan sana on eläwä ja woimallinen, ja teräwämpi kuin joku kaksiteräinen miekka, ja tunkee läpitse, siihen asti kuin se sielun ja hengen eroittaa, ja jäsenet ja ytimet, ja on ajatusten ja sydämen aiwoitusten tuomari.

Saarn. l. 12:11. Es. 49:2. Jer. 23:29. Joh. 12:48. Ap. T. 2:37. 1 Cor. 14:24. 2 Cor. 10:4, 5. Eph. 6:17.

13. Ja ei ole yhtään luontokappaletta hänen edessänsä näkymätä, mutta kaikki owat hänen silmäinsä edessä paljaat ja julki, josta me puhumme.

Ps. 7:10. Ps. 33:13, 14, 15. Ps. 34:16. Ps. 90:8. Ps. 139:11, 12. Jer. 16:17. l. 23:24.

14. Että siis meillä suuri ylimmäinen Pappi on, Jesus Jumalan Poika, joka taiwaisiin mennyt on, niin pysykäämme siinä tunnustuksessa;

Hebr. 3:1. l. 7:26. l. 9:11, 24. l. 10:23.

15. Sillä ei meillä ole se ylimmäinen pappi, joka ei taida meidän heikkouttamme armahtaa, waan se, joka kaikissa kiusattu on, niinkuin mekin, kuitenkin ilman syntiä.

Es. 53:9. Luc. 22:28. 2 Cor. 5:21. Hebr. 2:17. 1 Piet. 2:22. 1 Joh. 3:5.

16. Sentähden käykäämme edes uskalluksella armoistuimen tykö, että me laupiuden saisimme ja löytäisimme silloin armon, koska me apua tarwitsemme.

Rom. 3:25. Eph. 2:18. l. 3:12. Hebr. 10:19.

5 Luku.

Kristus kutsuttu ylimmäisen papin wirkaan.

Sillä jokainen ylimmäinen pappi, otettu ihmisistä, pannaan ihmisten edestä niissä asioissa, jotka Jumalalle tulewat, uhraamaan lahjoja ja uhreja syntein edestä;

Hebr. 2:17. l. 8:3.

2. Joka niitä armahtaisi, jotka taitamattomat ja eksywäiset owat, että hän itsekin heikkoudella ympärikääritty on.

Hebr. 2:18. l. 4:15. l. 7:28.

3. Ja tämän tähden tulee hänen niinkuin kansan edestä, niin itsekin edestänsä uhrata syntein edestä.

3 Mos. 4:3. l. 9:7. l. 16:3. Hebr. 7:27.

4. Ja ei yksikään omista itsellensä kunniata, waan se, joka Jumalalta kutsutaan, niinkuin myös Aaron.

2 Mos. 28:1. 1 Aikak. 23:13. 2 Aikak. 26:16.

5. Niinmyös Kristus ei ole itseänsä kunnioittanut, että hän ylimmäiseksi Papiksi oli tulewa, mutta se, joka hänelle sanoi: sinä olet minun Poikani, tänäpänä minä sinun synnytin. Ps. 2:7. Joh. 8:54. Ap. T. 13:33. Hebr. 1:5.

6. Niinkuin hän sanoo toisessa paikassa: sinä olet Pappi ijankaikkisesti, Melchisedekin säädyn jälkeen. Ps. 110:4. Hebr. 7:17.

7. Joka on hänen lihansa päiwinä uhrannut rukoukset ja nöyrät anomiset, wäkewällä huudolla ja kyyneleillä sen tykö, joka hänen woi kuolemasta pelastaa, ja on myös kuultu, että hän Jumalata kunnioitti.

Matth. 26:38. l. 27:46, 50. Marc. 14:33, 36. l. 15:34, 37. Luc. 22:42. l. 23:46. Joh. 12:27. l. 17:1.

8. Ja waikka hän (Jumalan) Poika oli,
on hän kuitenkin niistä, kuin hän kärsei,
kuuliaisuuden oppinut. Phil. 2:6.
9. Ja koska hän täydelliseksi tuli, on hän
kaikille niille, jotka hänelle kuuliaiset owat,
syy ijankaikkiseen autuuteen, Hebr. 2:10.
10. Ja on Jumalalta ylimmäiseksi Papiksi
nimitetty, Melchisedekin säädyn jälkeen;
11. Josta meillä on paljo sanomista, ja se
on työläs selittää; sillä te olette kowakor=
waiseksi tulleet.
12. Sillä te, joiden piti aikaa opettajat
oleman, tarwitsette taas, että me teille ensi=
mäiset puustawit Jumalan sanan opista
opettaisimme, ja olette tulleet niiksi, jotka
tarwitsewat rieskaa, ja ei wahwaa ruokaa.
1 Cor. 3:1, 3. 1 Piet. 2:2.
13. Sillä jolle wielä rieskaa pitää annet=
taman, se on harjoittamatoin wanhurskau=
den sanaan: (sillä hän on lapsi)
1 Cor. 3:2. l. 14:20. Eph. 4:14.
14. Mutta täydellisten sopii wahwa ruo=
ka, joilla owat tottumisen kautta harjoitetut
mielet hywää ja pahaa eroittamaan.

6 Luku.

Luopuwaisten rangaistus. Toiwon ja sanan woima.

Sentähden antakaamme Kristuksen alun
opin sillänsä olla, ja ruwetkaamme niihin,
jotka täydellisyyteen saattawat: ei wastuu=
desta perustusta laskein parannukseen kuo=
lewaisista töistä ja uskoon Jumalan päälle,
2. Kasteen oppiin, kätten päällepanemi=
seen, kuolleitten ylösnousemiseen ja ijankaik=
kiseen tuomioon.
3. Ja sen me tahdomme tehdä, jos Juma=
la muutoin sallii. Jac. 4:15.
4. Sillä se on mahdotoin, että ne, jotka
kerran walaistut owat ja sitä taiwaallista
lahjaa maistaneet, ja owat Pyhästä Hen=
gestä osallisiksi tulleet,
Matth. 12:31, 45. Hebr. 10:26. 1 Joh. 5:16.
5. Ja maistaneet Jumalan hywää sanaa,
ja tulewaisen maailman woimaa,
6. Jos he lankeewat pois, että he wasta=
uudesta parannukseen uudistettaisiin, jotka
toistamiseen itsellensä Jumalan Pojan ris=
tiinnaulitsewat ja pilkkana pitäwät.
2 Piet. 2:20.
7. Sillä maa, joka sateen sisällensä särpää,
joka usein sen päälle tulee, ja kaswaa tar=
peellisia ruohoja niille, jotka sitä wiljelewät,
se saa siunauksen Jumalalta.
8. Mutta joka orjantappuroita ja ohdak=
keita kaswaa, se on kelwotoin ja lähin ki=
rousta, jonka loppu on, että se poltetaan.
9. Mutta me toiwomme teiltä, rakkahim=
mat, parempata ja sitä, kuin autuuteen so=
pii, ehkä me näin puhumme.
10. Sillä ei Jumala ole wäärä, että hän
unhohtais teidän tekonne ja työnne rakkau=
dessa, jonka te hänen nimellensä osoititte,
koska te pyhiä palwelitte ja wielä palwelette.
Matth. 10:42. l. 25:40. Marc. 9:41. Joh. 13:20.
Rom. 3:4. 1 Thess. 1:3. 2 Thess. 1:6, 7.
11. Mutta me halajamme, että jokainen
teistä sen ahkeruuden osoittais, pitäin toi=
won wahwuuden hamaan loppuun asti.
12. Ettette hitaiksi tulisi, waan olisitte nii=
den seuraajat, jotka uskon ja pitkämielisyy=
den kautta luwatun perimisen saawat.
13. Sillä Jumala, joka Abrahamille lu=
pauksen antoi, koska ei hän tainnut yhden=
kään suuremman kautta wannoa, niin hän
wannoi itse kauttansa,
1 Mos. 17:4. Ps. 105:9. Luc. 1:73.
14. Sanoen: totisesti tahdon minä siuna=
ten siunata sinua, ja enäten enätä sinua.
1 Mos. 12:3. l. 22:17.
15. Ja että hän kärsiwällisesti odotti, niin
hän sai lupauksen.
16. Sillä ihmiset tosin wannowat sen kaut=
ta, joka suurempi on kuin he, ja se on kai=
ken heidän riitänsä loppu, jos se walalla
wahwistetaan. 2 Mos. 22:11.
17. Jossa Jumala tahtoi lupauksen peril=
lisille neuwonsa wahwuuden yltäkylläisesti
osoittaa, wannoi hän walan:
18. Että me kahden liikkumattoman kappa=
leen kautta, joissa mahdotoin on Jumalan
walehdella, juuri wahwan uskalluksen pitäi=
simme, me jotka siihen turwaamme, että me
taritun toiwon saisimme.
4 Mos. 23:19. 1 Sam. 15:29. Mal. 3:6.
19. Jonka me pidämme niinkuin wahwan
ja lujan meidän sielumme ankkurin, joka
ulottuu sisälle hamaan niihinkin asti, jotka
esiripun sisälmäisellä puolella owat;
20. Johonka edelläjuoksia on meidän edel=
lämme mennyt sisälle, Jesus, Melchisedekin
säädyn jälkeen, ylimmäiseksi Papiksi tehty
ijankaikkisesti.
Hebr. 3:1. l. 4:14. l. 7:17. l. 8:1. l. 9:11.

7 Luku.

Lewitain pappeus on tauwonnut, mutta Kristuksen pap=
peus on taukoomatoin ja täydellinen.

Sillä tämä Melchisedek oli Salemin kunin=
gas, kaikkein korkeimman Jumalan pappi,
joka Abrahamia wastaan meni, koska hän
palasi kuningasten taposta, ja siunasi häntä,
1 Mos. 14:18, rc.
2. Jolle myös Abraham jakoi kymmenekset

kaikista. Ensin hän tulkitaan wanhurskauden kuninkaaksi, waan sen jälkeen Salemin kuninkaaksi, se on rauhan kuningas;

3. Ilman isätä, ilman äititä, ilman suwuta, ja ei hänellä ole päiwäin alkua, eikä elämän loppua; mutta hän on Jumalan Poikaan werrattu, ja pysyy pappina ijankaikkisesti.

4. Mutta katsokaat, kuinka suuri tämä on, jolle Abrahami Patriarcha saaliista kymmenekset antoi. 1 Mos. 14:20.

5. Ja ne, jotka Lewin pojista papin wiran ottawat, niin heillä on käsky kymmenekset kansalta ottaa lain jälkeen, se on: heidän weljiltänsä, waikka ne Abrahamin kupeista tulleet owat.

4 Mos. 18:21,26. 5 Mos. 18:1. Jos. 14:4. 2 Aikak. 31:5.

6. Mutta se, jonka sukua ei heidän seassansa lueta, otti Abrahamilta kymmenekset, ja siunasi häntä, jolla lupaukset oliwat.

Rom. 4:13. Gal. 3:16.

7. Mutta ei yksikään sitä kiellä, että wähempi siunataan siltä, kuin enämpi on.

8. Ja tässä tosin kuolewaiset ihmiset kymmenekset ottawat; mutta siellä hän todistaa hänen eläwän.

9. Ja (että minun niin sanoman pitää) Lewi, joka tottui kymmenekset ottamaan, täytyi myös Abrahamissa kymmenekset antaa;

10. Sillä hän oli wielä isänsä kupeissa, koska Melchisedek häntä wastaan meni.

11. Sentähden, jos täydellisyys on Lewin pappiuden kautta tapahtunut (sillä sen alla on kansa lain saanut), mitä sitte oli tarwetta sanoa, että toinen pappi oli Melchisedekin säädyn jälkeen tulewa, ja ei Aaronin säädyn jälkeen?

12. Sillä kussa pappius muutetaan, siinä pitää myös laki muutettaman.

13. Sillä se, josta näitä sanotaan, on toisesta suwusta, josta ei yksikään altaria palwellut.

14. Sillä se on julkinen, että meidän Herramme on Judan sukukunnasta tullut, jolle sukukunnalle ei Moses ole mitään pappiudesta puhunut. Es. 11:1. Matth. 1:2.

15. Ja se on wielä selkiämpi, jos Melchisedekin säädyn jälkeen toinen pappi tulee ylös,

16. Joka ei lihallisen käskyn lain jälkeen tehty ole, waan loppumattoman elämän woiman jälkeen.

17. Sillä näin hän todistaa: sinä olet pappi ijankaikkisesti Melchisedekin säädyn jälkeen.

Ps. 110:4. Hebr. 5:6.

18. Sillä ensimäinen laki lakkaa, sen heikkouden ja kelwottomuuden tähden; Gal. 4:9.

19. Sillä ei se laki tainnut täydelliseksi tehdä, waan se oli sisällejohdatus parempaan toiwoon, jonka kautta me Jumalata lähenemme. Joh. 1:17. Ap. T. 13:39. Rom. 8:3,21,28.

Gal. 2:16. Eph. 2:18. l. 3:12. Hebr. 4:16.

20. (Ja niin paljoa enämpi, ettei ilman walata;

21. Sillä ne oliwat tosin ilman walata papiksi tulleet, mutta tämä walalla, hänen kauttansa, joka hänelle sanoi: Herra on wannonut, ja ei sitä kadu: sinä olet pappi Melchisedekin säädyn jälkeen ijankaikkisesti.)

22. Ja näin paljoa paremman testamentin toimittajaksi on Jesus tullut. Hebr. 8:6.

23. Ja niitä tosin monta papiksi tuli, ettei kuolema sallinut heidän pysyä.

24. Mutta tällä, että hän pysyy ijankaikkisesti, on katoomatoin pappius.

Rom. 8:34. 1 Tim. 2:5. Hebr. 9:24. 1 Joh. 2:2.

25. Josta hän myös taitaa ne ijankaikkisesti autuaaksi tehdä, jotka hänen kauttansa Jumalan tykö tulewat, ja elää aina, ja rukoilee alati heidän edestänsä.

26. Sillä senkaltainen ylimmäinen pappi meille sopii, pyhä, wiatoin, saastatoin, syntisistä eritetty ja korkiammaksi taiwaita tullut, Hebr. 4:14,15.

27. Jolla ei olisi joka päiwä tarwe, niinkuin muut ylimmäiset papit, ensin omain synteinsä edestä uhraamaan, sitte kansan syntein edestä; sillä sen hän on jo silloin tehnyt, koska hän itsensä uhrasi.

3 Mos. 9:7. l. 16:6,11. Hebr. 5:3. l. 9:12,28. l. 10:12.

28. Sillä laki asettaa ihmiset ylimmäisiksi papiksi, joilla heikkous on; mutta walan sana, joka lain jälkeen sanottiin, asettaa Pojan ijankaikkisesti täydelliseksi.

Hebr. 2:10. l. 5:1,2,9.

8 Luku.

Uusi testamentti wanhaa testamenttiä parempi.

Mutta tämä on pääkappale niistä, kuin me puhumme: meillä on senkaltainen ylimmäinen pappi, joka istuu oikialla kädellä majesteetin istuimella taiwaissa;

Ps. 110:1. Eph. 1:20. Col. 3:1. Hebr. 1:3,13. l. 3:1. l. 4:14. l. 6:20. l. 9:11. l. 12:2.

2. Ja on pyhäin lahjain palwelia, ja sen totisen majan, jonka Jumala asetti, ja ei ihminen. Hebr. 9:8,24. l. 10:21.

3. Sillä jokainen ylimmäinen pappi asetetaan uhraamaan lahjoja ja uhreja: sentähden tarwitaan, että tälläkin olis jotakin uhraamista. Eph. 5:2. Hebr. 5:1.

4. Sillä jos hän nyt maan päällä olis, niin ei hän olisi pappi; sillä papit owat, jotka lain jälkeen lahjoja uhraawat,

5. Jotka palwelewat taiwaallisten esikuwaa ja warjoa, niinkuin se jumalallinen wastaus Mosekselle sanoi, koska hänen piti majan päättämän: katso, sanoo hän, ettäs kaikki teet sen kuwan jälkeen, kuin sinulle wuorella osoitettu on.

2 Mos. 25: 40. Ap. T. 7: 44. Col. 2: 17. Hebr. 10: 1.

6. Mutta nyt on hän paremman wiran saanut, niinkuin hän paremman testamentinkin wälimies on, joka parempain lupausten päällä seisoo. 2 Cor. 3: 6. Hebr. 7: 22.

7. Sillä jos entinen olis puuttumatoin ollut, niin ei toiselle olisi siaa tehty;

8. Sillä hän nuhtelee heitä, ja sanoo: katso, päiwät tulewat, sanoo Herra, että minä Israelin huoneelle ja Judan huoneelle tahdon uuden testamentin päättää; Jer. 31: 31.

9. En sen testamentin jälkeen, kuin minä heidän isillensä sinä päiwänä annoin, koska minä heidän käteensä rupesin, heitä Egyptin maalta johdattaakseni; sillä ei he pysyneet minun testamentissani, niin en minäkään ole heistä lukua pitänyt, sanoo Herra.

10. Sillä tämä on se testamentti, jonka minä tahdon säätää Israelin huoneelle, niiden päiwäin jälkeen, sanoo Herra: minä tahdon antaa minun lakini heidän mieleensä, ja tahdon ne kirjoittaa heidän sydämiinsä, ja tahdon olla heidän Jumalansa, ja heidän pitää oleman minun kansani.

Jer. 31: 33. Zach. 8: 8. Hebr. 10: 16.

11. Ja ei yhdenkään pidä lähimmäistänsä opettaman, eikä weljeänsä, ja sanoman: tunne Herra! sillä kaikki pitää minun tunteman, hamasta pienestä heidän seassansa niin suurimpaan asti.

Es. 54: 13. Joh. 6: 45. 1 Joh. 2: 27.

12. Sillä minä tulen leppytetyksi heidän wäärydestänsä ja heidän synneistänsä, ja heidän wääryyttänsä en minä tahdo enää muistaa. Rom. 11: 27.

13. Siinä kuin hän sanoo: uusi, wanhensi hän entisen; sillä joka wanha ja ijällinen on, se on läsnä loppuansa.

9 Luku.

Wanhan ja uuden tabernaklin uhri.

Niin oli tosin myös entisellä majalla jumalanpalweluksen oikeus ja ulkonainen pyhys. 2 Mos. 25: 8. l. 36: 8.

2. Sillä ensimäinen maja oli rakettu, jossa oliwat kynttiläjalka ja pöytä, ja katselmusleiwät, joka pyhäksi kutsuttiin.

2 Mos. 25: 30. l. 26: 1. l. 40: 1. 3 Mos. 24: 5, ꝛc.

3. Mutta toisen esiripun takana oli se maja, joka kaikkein pyhimmäksi kutsuttiin;

2 Mos. 26: 33.

4. Jossa oli se kultainen pyhän sawun astia ja testamentin arkki kaikkialta kullalla silattu, siinä myös oli kultainen astia, jossa oli manna, ja kukoistawainen Aaronin sauwa ja testamentin taulut.

2 Mos. 16: 33. l. 25: 10, 21. l. 34: 29. 4 Mos. 17: 10. 1 Kun. k. 8: 9. 2 Aikak. 5: 10.

5. Mutta sen päällä oliwat kunniallisuuden Cherubimit, jotka armoistuimen warjosiwat; joista ei nyt ole erinomattain sanomista. 2 Mos. 25: 18.

6. Mutta koska ne näin asetetut oliwat, meniwät papit aina siihen ensimäiseen majaan, ja toimittiwat jumalanpalweluksen.

4 Mos. 28: 3.

7. Waan toiseen meni ainoasti ylimmäinen pappi kerran wuodessa yksinänsä, ei ilman weretä, jonka hän uhrasi omainsa ja kansan rikosten edestä:

2 Mos. 30: 10. 3 Mos. 16: 2, 17, 34. Hebr. 5: 3.

8. Jolla Pyhä Henki ilmoitti, ettei pyhityksen tietä niin kauwan julistettu, kuin se entinen maja seisoo; Hebr. 10: 19, 20.

9. Joka sillä ajalla oli esikuwa, jossa lahjat ja uhrit uhrattiin, jotka ei woineet omantunnon perään täydelliseksi tehdä sitä, joka jumalanpalwelusta teki,

Ap. T. 13: 39. Gal. 3: 21. Hebr. 5: 1. l. 10: 1.

10. Ainoasta ruuilla ja juomilla, ja moninaisilla pesemisillä ja lihan säädyissä, jotka ojennuksen aikaan asti oliwat päälle pannut.

3 Mos. 11: 2. 4 Mos. 19: 7.

11. Mutta Kristus on tullut tulewaisten tawarain ylimmäiseksi papiksi, suuremman ja täydellisemmän majan kautta, joka ei käsillä tehty ole, se on: joka ei näin ole rakettu; Hebr. 3: 1. l. 4: 14. l. 6: 20. l. 8: 1.

12. Eikä kauristen taikka wasikkain weren kautta, waan hän on kerran oman werensä kautta mennyt pyhään, ja ijankaikkisen lunastuksen löytänyt.

Ap. T. 20: 28. Hebr. 10: 10. 1 Piet. 1: 19. Ilm. k. 1: 5.

13. Sillä jos härkäin ja kauristen weri, ja hehkoisen tuhka, priiskoitettu saastaisten päälle, pyhittää lihalliseen puhtauteen,

3 Mos. 16: 14, 16. 4 Mos. 19: 2, 4. Hebr. 10: 4.

14. Kuinka paljoa enämmin Kristuksen weri, joka itsensä ilman kaiketa wiata ijankaikkisen hengen kautta, Jumalalle uhrannut on, on puhdistawa meidän omantunnon kuolewaisista töistä, eläwätä Jumalata palwelemaan?

Luc. 1: 74, 75. Rom. 6: 13. Gal. 1: 4. l. 2: 20. Eph. 5: 2. Tit. 2: 14. 1 Piet. 1: 19. l. 4: 2. 1 Joh. 1: 7. Ilm. k. 1: 5.

15. Ja sentähden on hän myös uuden testamentin wälimies, että ne, jotka kutsutut owat, sen luwatun ijankaikkisen perimisen saisiwat, että hänen kuolemansa siinä wälillä käwi niiden ylitsekäymisten lunastukseksi, kuin entisen testamentin alla oliwat.
Rom. 3:25. l. 5:6. 1 Tim. 2:5. Hebr. 12:24. 1 Piet. 3:18.

16. Sillä kussa testamentti on, siinä pitää myös hänen kuolemansa oleman, joka testamentin tekee.

17. Sillä kuolemalla testamentti wahwistetaan, joka ei ole niin kauwan wahwa, kuin se elää, joka sen teki. Gal. 3:15.

18. Sentähden ei se entinenkään ilman weretä säätty.

19. Sillä koska Moses oli puhunut kaikelle kansalle jokaisen käskyn lain jälkeen, otti hän wasikkain ja kauristen werta weden kanssa, ja purpurawilloja, ja isoppia, ja priiskoitti sekä Raamatun että kaiken kansan,
2 Mos. 24:5, 6. 3 Mos. 16:15, 18.

20. Sanoen: tämä on se testamentin weri, kuin Jumala teille käskenyt on.
2 Mos. 24:8. Matth. 26:28.

21. Ja sen majan ja kaikki sen jumalanpalweluksen astiat priiskoitti hän myös werellä. 2 Mos. 29:36. 3 Mos. 8:15, 19.

22. Ja läkes kaikki werellä lain jälkeen puhdistetaan, ja paitsi weren wuodatusta ei yhtään anteeksiantamusta tapahdu.
3 Mos. 17:11.

23. Niin siis tarwitaan, että taiwaallisten kuwat senkaltaisilla puhdistetaan; mutta itse taiwaalliset pitää paremmilla uhreilla puhdistettaman, kuin ne oliwat.

24. Sillä ei Kristus mennyt käsillä tehtyyn pyhään, joka totisen kuwa on, waan hän meni itse taiwaaseen, että hän nyt Jumalan kaswoin edessä meidän tähtemme ilmestyis;

25. Ei, että hänen pitää useimmin itsensä uhraaman, niinkuin ylimmäinen pappi joka wuosi meni muukalaisella werellä pyhään:
2 Mos. 30:10. 3 Mos. 16:2, 34. Hebr. 7:27.

26. (Muutoin olis hänen usiammin tullut jo maailman alusta kärsiä,) mutta nyt kerran maailman lopulla on hän oman uhrinsa kautta ilmestynyt synnin poispanemiseksi.
Gal. 4:4. Eph. 1:10.

27. Ja niinkuin kaikkein ihmisten pitää kerran kuoleman, mutta sen jälkeen tuomio,

28. Niin on myös Kristus kerran uhrattu monen syntejä ottamaan pois; mutta toisella haawalla on hän ilman syntiä ilmestywä niille, jotka häntä odottawat autuudeksi. Matth. 26:28. Rom. 5:6, 8, 15. 1 Piet. 3:18.

10 Luku.

Lewitain uhrausten wajawaisuus ja Kristuksen uhrin täydellisyys.

Sillä lailla on tulewaisten tawarain warjo, ei itse hywyyden olento; niillä uhreilla, kuin he joka wuosi alinomaa uhraawat, ei se ikänä taida niitä täydellisiksi tehdä, jotka uhraawat. Col. 2:17. Hebr. 8:5. l. 9:9.

2. Muutoin olis uhraamasta lakattu, jos ei niillä, jotka uhrasiwat, synneistä silleen omaa tuntoa olisi, koska he kerran puhdistetut owat.

3. Waan sillä tapahtuu joka wuosi synnin muistuttamus.

4. Sillä mahdotoin on härkäin ja kauristen weren kautta syntejä ottaa pois.
3 Mos. 16:14. 4 Mos. 19:4. Hebr. 9:13.

5. Sentähden koska hän maailmaan tuli, sanoi hän: uhria ja lahjaa et sinä tahtonut, mutta ruumiin olet sinä minulle walmistanut; Ps. 40:7. Ps. 50:8. Es. 1:11. Jer. 6:20. Am. 5:21.

6. Polttouhrit ja syntiuhrit ei ole sinun mieleises. Ps. 51:18.

7. Silloin minä sanoin: katso, minä tulen, (Raamatussa on minusta kirjoitettu,) että minun pitää tekemän sinun tahtos, Jumala.
Ps. 40:8, 9.

8. Niinkuin hän ennen sanoi: uhria ja lahjaa, ja polttouhria ja syntiuhria et sinä tahtonut, ei myös ne sinulle kelwanneet, (jotka lain jälkeen uhrataan.)

9. Silloin hän sanoi: katso, minä tulen tekemään, Jumala, sinun tahtos. Hän ottaa pois entisen, että hän toisen asettais.

10. Jonka tahdon kautta me kerran pyhitetyt olemme, Jesuksen Kristuksen ruumiin uhraamisella. Hebr. 9:12.

11. Ja jokainen pappi on siihen pantu, että hänen joka päiwä jumalanpalwelusta tekemän pitää ja usein yhtäläistä uhria uhraaman, jotka ei koskaan woi syntejä ottaa pois.

12. Mutta koska tämä oli yhden ijankaikkisesti kelpaawan uhrin syntein edestä uhrannut, istuu hän nyt Jumalan oikialla kädellä;
Ps. 110:1. Ap. T. 2:34. 1 Cor. 15:25. Eph. 1:20. Col. 3:1. Hebr. 1:3, 13. l. 8:1.

13. Ja odottaa sitä, että hänen wihollisensa pannaan hänen jalkainsa astinlaudaksi.

14. Sillä yhdellä uhrilla on hän ijankaikkisesti täydellisiksi tehnyt ne, jotka pyhitetään.

15. Mutta sen todistaa myös meille itse Pyhä Henki, sillä että hän ennen sanoi:

16. Tämä on se testamentti, jonka minä tahdon heille tehdä niiden päiwäin jälkeen, sanoo Herra: minä tahdon antaa minun la-

kini heidän sydämiinsä, ja heidän mieliinsä minä ne kirjoitan; Jer. 31:33. Hebr. 8:8, 10.
17. Ja heidän syntejänsä ja wäärhyttänsä en minä enämpi tahdo muistaa. Rom. 11:27.
18. Mutta kussa näiden anteeksiantamus on, siinä ei silleen uhria syntein edestä ole.
19. Että siis meillä, rakkaat weljet, on wapaus mennä pyhään, Jesuksen weren kautta, Joh. 10:9. l. 14:6. Rom. 5:2. Eph. 2:13, 18. l. 3:12. Hebr. 9:8.
20. Jonka hän meille on walmistanut uudeksi ja eläwäksi tieksi, esiripun kautta, se on: hänen lihansa kautta,
21. Ja meillä on yksi suuri pappi, Jumalan huoneen haltia; Hebr. 4:14.
22. Niin käykäämme hänen tykönsä totisella sydämellä, täydellä uskolla, priiskoitetut meidän sydämissämme (ja päästetyt) pahasta omasta tunnosta; Eph. 3:12. Jac. 1:6.
23. Ja pestyt ruumiin puolesta puhtaalla wedellä, ja pitäkäämme horjumatoin toiwon tunnustus: (sillä se on uskollinen, joka ne lupasi)
Hes. 36:25. 1 Cor. 1:9. Hebr. 4:14. 1 Thess. 5:24.
24. Ja ottakaamme waari toinen toisestamme, että me ahkeroitsemme meitämme rakkaudesta ja hywistä töistä,
25. Ei antain ylön yhteistä seurakuntaa, niinkuin muutamain tapa on, waan neuwokaat teitänne keskenänne, ja sitä enämmin kuin te näette sen päiwän lähestywän.
Rom. 13:11. 2 Piet. 3:9, 11, 14.
26. Sillä jos me ehdollamme sitte syntiä teemme, kuin me olemme totuuden tuntoon tulleet, niin ei meillä ole enää yhtään uhria syntein edestä, 4 Mos. 15:30.
Matth. 12:31. Hebr. 6:4, rc. 2 Piet. 2:20, 21. 1 Joh. 5:16.
27. Waan hirmuinen tuomion odotus ja tulen kiiwaus, joka wastahakoiset syöpä on.
Hes. 36:5. Zeph. 1:18. l. 3:8.
28. Jos joku Moseksen lain rikkoo, hänen pitää ilman armota kuoleman kahden taikka kolmen todistajan kautta. 4 Mos. 35:30.
5 Mos. 17:6. l. 19:15. Joh. 8:17. 2 Cor. 13:1.
29. Kuinka paljoa enämmän rangaistuksen te luulette sen ansainneen, joka Jumalan Pojan jalwoilla tallaa, ja testamentin weren saastuttaa, jonka kautta hän pyhitetty on, ja armon Henkeä pilkkaa?
1 Cor. 11:29.
30. Sillä me tunnemme hänen, joka sanoi: minun on kosto, minä tahdon kostaa, sanoo Herra; ja taas: Herra on kansansa tuomitsewa. 5 Mos. 32:35, 36. Rom. 12:19. Ps. 135:14.
31. Hirmuinen on langeta eläwän Jumalan käsiin.
32. Muistakaat siis entisiä päiwiä, joina te walistetut olitte ja kärseitte monen waiwan kilwoituksen:
Gal. 3:4. Phil. 1:29, 30. Col. 2:1.
33. Puolittain silloin, koska te sekä pilkkain että tuskain kautta kaikille ihmeeksi olitte: puolittain, koska te niiden kanssa osalliset olitte, joille myös niin käwi. Phil. 1:7. l. 4:14.
34. Sillä te olette myös niistä waiwoista, jotka minun siteistäni tapahtuiwat, osalliset olleet, ja teidän hywyytenne raatelemisen olette te ilolla kärsineet, tieten, että teillä on parempi ja pysywäisempi tawara taiwaissa.
Matth. 5:12. l. 6:20. l. 19:21. Luc. 12:33. Ap. T. 5:41.
1 Tim. 6:19. 1 Thess. 2:14. Jac. 1:2.
35. Älkäät siis heittäkö pois teidän uskallustanne, jolla suuri palkan makso on.
Matth. 10:32.
36. Sillä kärsiwällisyys on teille tarpeellinen, tehdäksenne Jumalan tahtoa, että te lupauksen saisitte. Luc. 21:19.
37. Sillä wähän hetken perästä tulee se, joka tulewa on, ja ei wiiwyttele.
Hab. 2:3. Hagg. 2:7. Luc. 18:8. 1 Piet. 1:6.
38. Mutta wanhurskas elää uskosta: ja joka wälttää, siihen ei minun sieluni mielisty. Hab. 2:4. Rom. 1:17. Gal. 3:11.
39. Mutta en me ole ne, jotka meitämme kadotukseen wältämme, waan jotka uskomme sielun tallella pitämiseen.

11 Luku.

Uskon woima ja esimerkit.

Mutta usko on wahwa uskallus niihin, joita toiwotaan, ja ei näkymättömistä epäile.
2. Sen kautta owat ne wanhat todistuksen saaneet. Hebr. 11:39.
3. Uskon kautta me ymmärrämme, että maailma on Jumalan sanalla walmistettu, ja että kaikki, kuin me näemme, ne owat tyhjästä tehdyt. 1 Mos. 1:1. Ps. 33:6. 2 Piet. 3:5.
4. Uskon kautta Abel uhrasi Jumalalle suuremman uhrin kuin Kain, jonka kautta hän sai todistuksen, että hän oli wanhurskas, koska Jumala hänen lahjoistansa todisti; ja sen kautta hän wielä puhuu, waikka hän kuollut on.
1 Mos. 4:4. Matth. 23:35. Hebr. 12:24.
5. Uskon kautta Enoch otettiin pois, ettei hän kuolemata nähnyt, ja ei ole löytty, että Jumala hänen otti pois; sillä ennenkuin hän otettiin pois, oli hänellä todistus, että hän kelpasi Jumalalle. 1 Mos. 5:24.
6. Sillä ilman uskota on mahdotoin kelwata (Jumalalle); sillä joka Jumalan tykö tulla tahtoo, sen pitää uskoman, että hän on, ja on niille kostaja, jotka häntä etsiwät.

7. Uskon kautta sai Noa Jumalan käskyn niistä, kuin ei wielä nähtyneet, pelkäsi ja walmisti arkin huoneensa autuudeksi; jonka kautta hän maailman tuomitsi, ja tuli sen wanhurskauden perilliseksi, joka uskon kautta tulee. 1 Mos. 6: 13, 22. Rom. 3: 22. Phil. 3: 9.
8. Uskon kautta tuli Abraham kuuliaiseksi, koska hän kutsuttiin menemään siihen maahan, jonka hän oli periwä, ja hän meni, eikä tiennyt, kuhunka hän tulewa oli.
1 Mos. 12: 1, 4. Ap. T. 7: 2.
9. Uskon kautta oli hän muukalainen luwatussa maassa, niinkuin wieraalla maalla, ja asui majoissa Isaachin ja Jakobin kanssa, jotka oliwat sen lupauksen kanssaperilliset.
10. Sillä hän oli odottanut sitä kaupunkia, jolla perustus oli, jonka rakentaja ja luoja on Jumala. Hebr. 3: 4. l. 12: 22. l. 13: 14. Ilm. k. 21: 2.
11. Uskon kautta myös Saara sai woiman siittääksensä, ja synnytti jälkeen hänen ikänsä ajan; sillä hän piti sen uskollisna, joka sen hänelle luwannut oli.
1 Mos. 17: 19. l. 18: 10. l. 21: 1, 2. Luc. 1: 36. Rom. 4: 19. Hebr. 10: 23.
12. Sentähden myös yhdestä, joka niin jo kuollut oli, syntyi monta, niinkuin tähtiä on taiwaassa ja niinkuin santaa meren rannassa, joka epälukuinen on.
1 Mos. 15: 5. Rom. 4: 18.
13. Nämät kaikki owat uskossa kuolleet, ja ei ole niistä lupauksista saaneet, waan ainoastansa taampaa nähneet, ja kuitenkin niihin turwanneet, ja hywin tytyiwät ja tunnustiwat, että he wieraat ja muukalaiset maan päällä oliwat.
1 Mos. 23: 4. Ps. 39: 13. Ps. 119: 19.
14. Sillä ne kuin näitä sanowat, he osoittawat, että he yhtä isän maata etsiwät.
15. Ja jos he sitte muistaneet olisiwat, kusta he lähteneet oliwat, olis heillä kyllä aikaa palata ollut.
16. Mutta he pyytäwät parempata, se on: taiwaallista. Sentähden ei Jumala häpee kutsuttaa heidän Jumalaksensa: sillä hän walmisti heille kaupungin. Hebr. 13: 14.
17. Uskon kautta uhrasi Abraham Isaachin, koska hän kiusattiin, ja uhrasi ainokaisensa, koska hän jo oli lupaukset saanut,
1 Mos. 22: 2, sc.
18. Jolle sanottu oli: Isaachissa kutsutaan sinulle siemen, 1 Mos. 21: 12. Rom. 9: 7. Gal. 3: 29.
19. Ja ajatteli, että Jumala woi kuolluistakin herättää; josta hän myös hänen niinkuin yhdessä esikuwassa jälleen sai.
20. Uskon kautta siunasi Isaach tulewaisista asioista Jakobia ja Esauta. 1 Mos. 27: 27, 39.
21. Uskon kautta siunasi Jakob kuollessansa molemmat Josephin pojat, rukoili ja nojasi sauwansa pään päälle.
1 Mos. 47: 31. l. 48: 5, 15, 16, 20.
22. Uskon kautta puhui Joseph kuollessansa Israelin lasten lähtemisestä, ja antoi käskyn hänen luistansa. 1 Mos. 50: 24.
23. Uskon kautta Moses, koska hän syntynyt oli, salattiin kolme kuukautta hänen wanhemmiltansa, että he näkiwät, kuinka kaunis poikainen hän oli, ja ei peljänneet kuninkaan haastoa. 2 Mos. 1: 16. l. 2: 2. Ap. T. 7: 20.
24. Uskon kautta Moses, koska hän jo suureksi tuli, kielsi kutsuttaa itsensä Pharaon tyttären pojaksi, 2 Mos. 2: 10, 11.
25. Ja walitsi paljoa paremmaksi kärsiä waiwaa Jumalan joukon kanssa, kuin ajallista tarwetta synnissä nautita.
26. Jä luki suuremmaksi rikkaudeksi Kristuksen pilkan, kuin Egyptin tawarat; sillä hän katsoi palkan maksoa.
27. Uskon kautta jätti hän Egyptin ja ei peljännyt kuninkaan hirmuisuutta; sillä hän rippui hänessä, jota ei hän nähnyt, niinkuin hän jo olis hänen nähnyt.
2 Mos. 12: 31, sc. l. 13: 17, sc.
28. Uskon kautta piti hän pääsiäistä ja weren wuodatusta, ettei se, joka esikoiset tappoi, olisi ruwennut heihin. 2 Mos. 12: 3, 21.
29. Uskon kautta käwiwät ne Punaisen meren läpitse niinkuin kuiwaa maata myöten, jota myös Egyptiläiset koetteliwat ja upposiwat. 2 Mos. 14: 21, 22, 27, 28.
30. Uskon kautta Jerichon muurit lankesiwat, koska niitä seitsemän päiwää käytiin ympäri. Jos. 6: 20.
31. Uskon kautta ei portto Rahab hukkunut uskomattomain kanssa, koska hän wakoojat rauhallisesti huoneeseensa korjasi.
Jos. 2: 1. l. 6: 23. Jac. 2: 25.
32. Ja mitä minun pitää enämpi sanoman? Sillä aika tulis minulle lyhyeksi, jos minun pitäis luetteleman Gedeonista, ja Barachista, ja Samsonista, ja Jephtasta, ja Dawidista, ja Samuelista, ja prophetaista, Tuom. 4: 6. l. 6: 11, sc. l. 11: 1, sc. l. 13: 24, sc. 1 Sam. 1: 20, sc. l. 17: 45, sc.
33. Jotka uskon kautta owat waltakunnat woittaneet, tehneet wanhurskautta, saaneet lupaukset, tukinneet jalopeurain suut,
Tuom. 14: 6. 1 Sam. 17: 34, sc. 2 Sam. 8: 1. l. 10: 19. l. 12: 29. 1 Kun. k. 9: 4. Dan. 6: 22.
34. Sammuttaneet tulen woiman, wälttäneet miekan terän, owat wäkewäksi heikkoudesta tulleet, owat woimalliseksi sodassa tulleet, muukalaisten sotajoukot maahan lyöneet: Tuom. 7: 21. l. 15: 15. 2 Kun. k. 6: 16. l. 20: 7. 2 Aika k. 20: 17. Job. 42: 10. Ps. 89: 20. Dan. 3: 25.

35. Waimot owat heidän kuolleensa ylösnousemisesta jälleen saaneet; mutta muut owat rikki rewityt, ja ei pelastusta ottaneet wastaan, että heidän paremman ylösnousemisen saaman piti.

1 Kun. k. 17: 23. 2 Kun. k. 4: 36.

36. Muutamat taas owat pilkkoja ja haawoja kärsineet, ja wielä sittekin kahleet ja wankiuden, Jer. 20: 2. Ap. T. 22: 25. 2 Cor. 11: 25.

37. Owat kiwitetyt, rikki hakatut, läpitse pistetyt, miekalla surmatut, waeltaneet ympäri lammasten ja wuohten nahoissa, owat olleet köyhät, ahdistetut, waiwatut,

1 Kun. k. 21: 13. 2 Kun. k. 1: 8. 2 Aika k. 24: 21. Matth. 3: 4.

38. (Joille maailma oli mahdotoin,) owat korwessa eksyneet ja wuorilla, ja mäen rotkoissa ja maan kuopissa.

39. Ja kaikki nämät owat uskon kautta todistuksen saaneet, eikä saaneet sitä lupausta: Hebr. 11: 2.

40. Että Jumala on jotakin paremmin meille edeskatsonut, ettei he ilman meitä täydellisiksi tulleet olisi.

12 Luku.

Neuwo kärsiwällisyyteen, rauhallisuuteen ja pyhään elämään. Wältä paadutusta ja sanan ylönkatsetta.

Sentähden myös me, että meillä on näin suuri todistusten joukko meidän ympärillämme, niin pankaamme pois kaikki kuorma ja synti, joka aina meihin tarttuu ja hitaaksi tekee, ja juoskaamme kärsiwällisyyden kautta siinä kilwoituksessa, kuin meidän eteemme pantu on,

Rom. 6: 4. l. 12: 12. 1 Cor. 9: 24. 2 Cor. 7: 1. Eph. 4: 22. Phil. 3: 13, 14. Col. 3: 8. Hebr. 10: 36. 1 Piet. 2: 1. l. 4: 2.

2. Ja katsokaamme uskon alkajan ja päättäjän Jesuksen päälle, joka, koska hän olis kyllä tainnut iloita, kärsei ristiä, ei totellut pilkkaa, ja nyt istuu oikialla kädellä Jumalan istuimella.

Luc. 24: 26, 46. Ap. T. 3: 15. l. 5: 31. Phil. 2: 8. Hebr. 1: 3, 13. l. 2: 10. l. 8: 1. l. 10: 12. 1 Piet. 1: 3.

3. Niin muistakaat häntä, joka senkaltaisen wastahakoisuuden on syntisiltä itse wastaansa kärsinyt, ettette wäsy teidän mielessänne ja lakkaa.

4. Sillä et te ole wielä hamaan wereen asti kilwoitellen syntiä wastaan olleet,

Job. 5: 17.

5. Ja te olette jo unhottaneet sen manauksen, joka teille niinkuin lapsille puhuu: minun poikani, älä katso ylön Herran kuritusta, ja älä näänny, koskas häneltä rangaistaan. San. l. 3: 11, 12. Ilm. k. 3: 19.

6. Sillä jota Herra rakastaa, sitä hän myös rankaisee; mutta jokaista poikaa hän pieksää, kuin hän korjaa.

7. Jos te kurituksen kärsitte, niin Jumala taritsee teille itsensä, niinkuin lapsillensa; sillä kuka on se poika, jota ei isä kurita?

8. Mutta jos te olette ilman kuritusta, josta kaikki owat osalliset olleet, niin te olette äpärät, ja ette lapset.

9. Ja koska meillä owat lihalliset isät olleet kurittajana, niin me olemme niitä kawahtaneet: eikö meidän siis paljon enämmin pidä sille hengelliselle Isälle alamaiset oleman, että me eläisimme?

10. Sillä ne tosin owat meitä kurittaneet harwoina päiwinä heidän luulonsa jälkeen; mutta tämä meidän tarpeeksemme, että me hänen pyhyytensä saisimme.

11. Mutta koska kaikkinainen rangaistus käsissä on, niin ei se näy meille iloksi, waan murheeksi; mutta sitte antaa hän rauhallisen wanhurskauden hedelmän niille, jotka siinä harjoitetut owat.

12. Sentähden ojetkaat teidän waipuneet kätenne ja wäsyneet polwenne,

13. Ja astukaat wilpittömät askeleet teidän jalwoillanne, ettei joku kompastuisi niinkuin ontuwa, waan paljoa enämmin terweeksi tulis.

14. Noudattakaat rauhaa kaikkein kanssa ja pyhyyttä, paitsi jota ei yksikään saa Herraa nähdä. Matth. 5: 8, 9. Rom. 12: 18. 2 Tim. 2: 22.

15. Ja ottakaat waari, ettei joku Jumalan armosta tulisi pois, ettei joskus kaswaisi joku karwas juuri, jotakuta wastahakoisuutta tekemään, ja monta sen kautta tulisi saastutetuksi; 5 Mos. 29: 18. 2 Cor. 6: 1. Hebr. 3: 12.

16. Ettei joku olisi huorintekiä eli jumalatoin niinkuin Esau, joka yhden atrian tähden myi pois esikoisuutensa oikeuden.

1 Mos. 25: 33. Eph. 5: 3. Col. 3: 5. 1 Thess. 4: 3.

17. Sillä te tiedätte, että koska hän sitte tahtoi periä siunausta, tuli hän hyljätyksi; sillä ei hän löynnyt yhtään parannuksen siaa, waikka hän sitä kyyneleillä etsei.

1 Mos. 27: 34.

18. Sillä et te ole käyneet sen wuoren tykö, johon ei ruweta saa, ja tulesta paloi, et te myös käyneet siihen synkeyteen ja pimeyteen, ja sen hirmuisen ilman tykö,

2 Mos. 19: 12. 5 Mos. 5: 22.

19. Sen basunan kajauksen ja sanain äänen tykö, jota ne, jotka sen kuuliwat, rukoiliwat, ettei se sana pitänyt heille sanottaman.

2 Mos. 20: 19. 5 Mos. 5: 5, 24. l. 18: 16.

20. Sillä ei he woineet kärsiä niitä kuin siinä sanottiin, ja jos joku peto siihen wuo-

reen sattui, niin se piti kiwitettämän eli nuo-
lella ammuttaman läpitse. 2 Mos. 19:13.
21. Niin hirmuinen sen näky oli, että Mo-
seskin sanoi: minä olen hämmästyksissä ja
wapisen.
22. Waan te olette käyneet Zionin wuoren
tykö, ja eläwän Jumalan kaupungin, tai-
waallisen Jerusalemin, ja monen tuhannen
enkelitten joukon tykö.
Gal. 4:26. Ilm. k. 3:12. k. 21:2, 10.
23. Yhteisen kokouksen ja esikoisten seura-
kunnan tykö, jotka taiwaissa kirjoitetut owat,
ja Jumalan, kaikkein tuomarin tykö, ja täy-
dellisten wanhurskasten henkein tykö,
Luc. 10:20.
24. Ja uuden testamentin wälimiehen Je-
suksen tykö, ja sen priiskoitusweren tykö, jo-
ka parempia puhuu kuin Abelin (weri).
1 Mos. 4:10. 2 Mos. 24:8. 1 Tim. 2:5. Hebr. 8:6.
k. 9:15. k. 10:22. k. 11:4. 1 Piet. 1:2.
25. Katsokaat, ettette häntä kiellä pois, jo-
ka puhuu; sillä jos ei ne paeta saaneet, jotka
kielsiwät sen, joka maan päällä käskyn antoi,
paljoa wähemmin me, jos me sitä pyydäm-
me karttaa, joka taiwaasta puhuu, Hebr. 2:3.
26. Jonka ääni silloin maata järisti; mut-
ta nyt hän lupaa ja sanoo: wielä minä nyt-
kin kerran tahdon järistää, en ainoastansa
maata, mutta myös taiwasta. Hagg. 2:7.
27. Mutta koska hän sanoo: wielä kerran,
tahtoo hän osoittaa, että ne järisewäiset pi-
tää muutettaman niinkuin sen, joka rakettu
on, että ne järisemättömät pysyisiwät.
Ps. 102:27. Matth. 24:35. 2 Piet. 3:10.
28. Sentähden saamme me sen waltakun-
nan, joka ei järistä taida, meillä on armo,
jonka kautta me Jumalata palwelemme,
hänen mielensä nouteeksi, siweydellä ja pel-
wolla. Phil. 4:18. 1 Piet. 2:5.
29. Sillä meidän Jumalamme on kulut-
tawainen tuli. 5 Mos. 4:24. k. 9:3.

13 Luku.

Apostoli opettaa kristillisiä awuja ja päättää epistolansa toiwotuksilla Jumalan armosta.

Pysykäät wahwana weljellisessä rakkau-
dessa. Rom. 12:10. 1 Piet. 1:22. k. 3:8. k. 4:8.
2. Huoneeseen ottamista älkäät unhottako;
sillä sen kautta owat muutamat tietämätä
enkelitkin huoneeseensa ottaneet.
1 Mos. 12:1, ꝛc. Rom. 12:13. 1 Piet. 4:9.
3. Muistakaat sidotuita, niinkuin te heidän
kanssansa sidotut olisitte, ja niitä, jotka mur-
hetta kärsiwät, niinkuin te itse wielä lihassa
olisitte. Rom. 12:15. 1 Piet. 3:8.
4. Awiokäsky pitää kunniallisesti kaikkein
seassa pidettämän ja awiowuode saasta-
toinna; mutta huorintekiät ja salawuoteiset
Jumala tuomitsee.
5. Teidän menonne olkoon ilman ahne-
utta, ja tytykäät niihin kuin teillä on; sillä
hän on sanonut: en suinkaan minä sinua
anna ylön, enkä ikänä sinua hyljää.
2 Mos. 23:8. 5 Mos. 16:19. k. 31:6. Jos. 1:5.
Matth. 6:25, 34. 1 Tim. 6:6, 8.
6. Niin että me hywässä turwassa sanom-
me: Herra on minun auttajani, ja en minä
pelkää, mitä ihminen minulle tekis.
Ps. 56:5, 12. Ps. 118:6.
7. Muistakaat teidän opettajianne, jotka
teille Jumalan sanaa puhuneet owat, joi-
den uskoa te seuratkaat, ja ottakaat waari,
millinen loppu heidän menollansa oli.
8. Jesus Kristus se eiläin ja tänäpänä ja
myös ijankaikkisesti.
9. Älkäät antako teitänne wietellä moni-
naisilla ja muukalaisilla opetuksilla; sillä se
on hywä, että sydän wahwistuu armolla,
ja ei ruualla, joista ei ne mitään hyötyneet,
jotka niissä waelsiwat.
Jer. 29:8. Matth. 24:4. Joh. 6:27. Rom. 14:17. Eph. 4:14.
k. 5:6. Col. 2:8, 16. 1 Thess. 4:3. 2 Thess. 2:2. 1 Joh. 4:1.
10. Meillä on alttari, josta ei ole niiden
lupa syödä, jotka majassa palwelewat.
11. Sillä kuiden eläinten weren ylimmäi-
nen pappi wie pyhään syntein edestä, nii-
den ruumis ulkona leiristä poltetaan.
2 Mos. 29:14. 3 Mos. 4:12, 21. k. 6:30. k. 16:27.
4 Mos. 19:3.
12. Sentähden myös Jesus, että hän oli
pyhittäwä kansan omalla werellänsä, on ul-
kona portista kärsinyt. Joh. 19:17.
13. Niin menkäämme siis hänen tykönsä
ulos leiristä, kantain hänen pilkkaansa.
14. Sillä ei meillä tässä ole pysywäistä
kaupunkia, waan tulewaista me etsimme.
Phil. 3:20. Hebr. 11:10, 16.
15. Niin uhratkaamme siis aina Jumalalle
kiitosuhri hänen kauttansa, se on: niiden
huulten hedelmä, jotka hänen nimensä tun-
nustawat. 3 Mos. 7:12. Ps. 50:23. Ps. 51:19.
Hos. 14:3. Eph. 5:20. 1 Piet. 2:5.
16. Mutta älkäät hywintekemistä ja jaka-
mista unhottako; sillä senkaltaiset uhrit kel-
paawat Jumalalle.
Rom. 12:13. 2 Cor. 9:12. Phil. 4:18.
17. Olkaat teidän opettajillenne kuuliaiset,
ja seuratkaat heitä; sillä he walwowat tei-
dän sielujanne niinkuin ne, jotka luwun
niistä tekemän pitää; että he sen ilolla teki-
siwät, ja ei huokauksella; sillä ei se ole teille
hyödyllinen.
Hes. 3:18. k. 33:2, 8. Phil. 2:29. 1 Thess. 5:12. 1 Tim. 5:17.
18. Rukoilkaat meidän edestämme: sillä se

on meidän uskalluksemme, että meillä on hywä omatunto, ja että me ahkeroitsemme pitää hywää menoa kaikkein seassa.

Ap.T.23:1. 2 Cor.1:12.

19. Mutta päällisekſi minä neuwon teidän näitä tekemään, että minä sitä pikemmin teidän tykönne tulisin.

20. Mutta rauhan Jumala, joka on kuolluista jälleen tuottanut sen suuren lammasten paimenen, ijankaikkisen testamentin weren kautta, meidän Herran Jesuksen.

Es.40:11. Hes.34:23. Zach.9:11. Joh.10:11. Ap.T.2:24. 1 Piet.2:25. l.5:4.

21. Saattakoon teidän kaikessa hywässä työssä toimellisekſi, tekemään hänen tahtoansa, ja tehköön teissä, mitä hänen edessänsä otollinen on, Jesuksen Kristuksen kautta, jolle olkoon kunnia ijankaikkisesta ijankaikkiseen, amen!

2 Cor.3:5. Phil.2:13.

22. Minä neuwon teitä, rakkaat weljet: ottakaat tämä neuwon sana hywäkſi; sillä minä olen lyhykäisesti teille kirjoittanut.

23. Tietäkäät, että meidän weljemme Timotheus on päässyt, jonka kanssa, jos hän pian tulee, minä tahdon teitä nähdä.

24. Terwehtäkäät kaikkia teidän opettajianne ja kaikkia pyhiä. Teitä terwehtäwät weljet Italiasta.

25. Armo olkoon kaikkein teidän kanssanne, amen!

Hebrealaisten tykö kirjoitettu Italiasta Timotheuksen kanssa.

P. Pietarin edellinen Epistola.

1 Luku.

Ewankeliumin päätös. Pysy lujana uskossa, toiwossa ja rakkaudessa.

Pietari, Jesuksen Kristuksen apostoli, walituille muukalaisille, hajalla asuwaisille Pontossa, Galatiassa, Kappadociassa, Asiassa ja Bithyniassa,

Joh.7:35. Ap.T.8:14. Jac.1:1.

2. Isän Jumalan aiwoituksen jälkeen Hengen pyhittämisen kautta, kuuliaisuuteen ja Jesuksen Kristuksen weren priiskoittamiseen: armo ja rauha lisääntyköön teille!

Rom.1:7. l.8:29. 1 Cor.1:3. Eph.1:2. Hebr.12:24. 2 Piet.1:2. Jud.Ep.w.2.

3. Kiitetty olkoon Jumala ja meidän Herran Jesuksen Kristuksen Isä, joka meitä suuresta laupiudestansa on synnyttänyt jälleen eläwään toiwoon, Jesuksen Kristuksen ylösnousemisen kautta kuolluista,

Rom.6:2,3. 1 Cor.15:20. Eph.1:3. Jac.1:18.

4. Katoomattomaan ja saastuttamattomaan ja turmelemattomaan perintöön, joka taiwahassa teitä warten tähdelle pantu on,

Col.1:5. 2 Tim.1:12.

5. Jotka Jumalan wäellä uskon kautta autuuteen kätketään, joka sitä warten walmistettu on, että se wiimeisellä ajalla ilmi tulis.

Jud.Ep.w.1.

6. Jossa te saatte iloita, te, joita nyt wähän aikaa (jos tarwitaan) moninaisilla kiusauksilla waiwataan:

Rom.5:3. 2 Cor.4:17. Hebr.10:37. 1 Piet.5:10. Jac.1:2.

7. Että teidän uskonne koettelemus paljoa kalliimmakſi löyttäisiin kuin katoowa kulta, joka tulessa koetellaan, kiitokſekſi, ylistykſekſi ja kunniakſi, koska Jesus Kristus ilmaantuu,

San.l.17:3. Es.48:10. 1 Cor.3:13. 1 Piet.4:12.

8. Jota te rakastatte, waikka et te häntä näe, jonka päälle te myös uskotte, ehkette häntä nyt näe, niin te kuitenkin saatte iloita sanomattomalla ja kunniallisella ilolla,

2 Cor.5:7. Hebr.11:1,27.

9. Ja käsitätte teidän uskonne lopun, sieluin autuuden.

10. Jota autuutta owat propheetat etsineet ja tutkineet, jotka teille tulewaista armoa ennustaneet owat;

1 Mos.49:10. Dan.2:44. l.9:24. Hagg.2:8. Zach.6:12. Matth.13:17. Luc.10:24.

11. Ja owat kutkineet, millä taikka minkäkaltaisella ajalla Kristuksen Henki, joka heissä oli, ilmoitti, joka oli jo ennen todistanut niistä waiwoista, kuin Kristuksessa owat, ja siitä kunniasta, kuin niiden jälkeen tapahtuwa oli:

Ps.22:7. Es.53:3. Luc.24:26. 2 Piet.1:21.

12. Joille se ilmoitettu oli, sillä ei he itse heitänsä sen kautta palwelleet, waan meitä, jotka nyt teille niiden kautta julistetut owat, kuin teille ewangeliumia saarnanneet owat Pyhän Hengen kautta, taiwaasta lähetetyn, jota enkelit nähdä himoitsewat.

Dan.12:9. Ap.T.2:4. Eph.3:10. Hebr.11:13,39.

13. Sentähden wyöttäkäät teidän mielenne kupeet, olkaat raittiit, pankaat teidän täydellinen toiwonne siihen armoon, kuin

teille Jesuksen Kristuksen ilmestyksen kautta taritaan,

Luc. 12:35. l. 21:34. Rom. 13:13. Eph. 6:14. 1 Thess. 5:6.

14. Niinkuin kuuliaiset lapset, ei asettaen teitänne niinkuin ennen, koska te teidän tyhmyydessänne himoissa elitte, Ap. T. 17:30.

15. Waan sen jälkeen, joka teitä kutsunut on, ja on pyhä, olkaat te myös pyhät kaikissa teidän menoissanne.

3 Mos. 11:44. l. 19:2. l. 20:7. Luc. 1:74, 75. 2 Cor. 7:1.

16. Sillä kirjoitettu on: teidän pitää pyhät oleman, sillä minä olen pyhä.

17. Ja jos te rukoilette sitä Isää, joka tuomitsee kunkin töidensä jälkeen ilman ihmisten muodon katsomista, niin katsokaat, että te teidän wiipymisenne ajan pelwossa waeltaisitte, 5 Mos. 10:17. 2 Aika k. 19:7. Job. 34:19. 2 Cor. 5:6. Phil. 2:12. Hebr. 11:13.

18. Tieten, ettette ole katoowaisella hopialla eli kullalla lunastetut teidän turhasta menostanne, jonka te isäin säädystä saitte,

1 Cor. 6:20. l. 7:23. Ilm. k. 5:9.

19. Waan kalliilla Kristuksen werellä, niinkuin wiattoman ja puhtaan karitsan;

Ap. T. 20:28. 1 Cor. 5:7. Hebr. 9:12, 14.

20. Joka tosin jo ennen oli aiwottu kuin maailman perustus pantu oli, mutta ilmoitettu wiimeisinä aikoina teidän tähtenne,

Joh. 17:24. Rom. 3:25. l. 16:25. Gal. 4:4. Eph. 1:9, 10. Hebr. 1:2. 2 Tim. 1:9. Ilm. k. 13:8.

21. Jotka hänen kauttansa uskotte Jumalan päälle, joka hänen kuolluista herätti, ja hänelle kunnian antoi, että teillä olis usko ja toiwo Jumalan päälle.

Ap. T. 2:24, 32. Rom. 6:4. Phil. 2:9.

22. Ja tehkäät puhtaaksi teidän sielunne totuuden kuuliaisuudessa, Hengen kautta, weljelliseen rakkauteen, joka wilpitöin olis, ja olkaat keskenänne palawaisessa rakkaudessa puhtaasta sydämestä,

Rom. 12:10. Eph. 4:3. 1 Tim. 1:5. Hebr. 13:7. 1 Piet. 2:17.

23. Niinkuin ne, jotka jälleen syntyneet owat, ei katoowaisesta, waan katoomattomasta siemenestä, eläwästä Jumalan sanasta, joka ijankaikkisesti pysyy.

Joh. 1:13. l. 3:3, 5. Jac. 1:18. 1 Joh. 3:9.

24. Sillä kaikki liha on niinkuin ruoho, ja kaikki ihmisen kunnia niinkuin ruohon kukkainen. Ruoho on kuiwunut, ja sen kukkainen lakastunut;

Ps. 102:12. Ps. 103:15. Es. 40:6. 1 Cor. 7:31. 1 Joh. 2:17. Jac. 1:10. l. 4:14.

25. Mutta Herran sana pysyy ijankaikkisesti, ja se on se sana, joka teidän seassanne saarnattu on.

2 Luku.

Kristus kulma- ja loukkauskiwi. Alamaisten ja palwelijain welwollisuudet.

Niin pankaat pois nyt kaikki pahuus ja kaikki petos, ja ulkokullaisuus ja kateus ja kaikki panetus.

Rom. 6:4. Eph. 4:22, 25. Col. 3:8. Hebr. 12:1.

2. Ja halaitkaat sitä terweellistä sanan rieskaa, niinkuin äskensyntyneet lapsukaiset, että te sen kautta kaswaisitte.

Ps. 131:2. Es. 55:1. Matth. 18:3. 1 Cor. 14:20.

3. Jos te muutoin maistaneet olette, että Herra on suloinen; Ps. 34:9.

4. Jonka tykö te myös tulleet olette niinkuin eläwän kiwen tykö, joka kyllä ihmisiltä hyljätty on, mutta Jumalalta walittu, kallis.

Ps. 118:22. Matth. 21:42. Eph. 2:20.

5. Ja myös te, niinkuin eläwät kiwet, rakentakaat teitänne hengelliseksi huoneeksi ja pyhäksi pappiudeksi uhraamaan hengellisiä uhreja, jotka Jumalalle Jesuksen Kristuksen kautta otolliset owat.

Es. 61:6. l. 66:21. Mal. 1:11. Rom. 12:1. Eph. 2:21, 22. Phil. 4:18. Hebr. 3:6. l. 12:28. l. 13:15. Ilm. k. 1:6.

6. Sentähden on myös Raamatussa: katso, minä panen Zionihin walitun kalliin kulmakiwen: joka uskoo hänen päällensä, ei hän suinkaan tule häpiään.

Es. 28:16. Rom. 9:33.

7. Teille siis, jotka nyt uskotte, on hän kallis; mutta uskottomille on se kiwi, jonka rakentajat hyljänneet owat, kulmakiweksi tullut, ja loukkauskiweksi, ja pahennuksen kallioksi, Es. 8:14. Luc. 2:34. Ap. T. 4:11. 1 Cor. 1:23.

8. Nimittäin niille, jotka itsensä sanaan loukkaawat, ja ei sitä usko, johonka he myös asetetut oliwat.

9. Mutta te olette walittu suku, kuninkaallinen pappius, pyhä kansa, omaisuuden kansa, ilmoittamaan sen woimaa, joka teitä pimeydestä hänen ihmeelliseen walkeuteensa kutsunut on,

2 Mos. 19:5, 6. 5 Mos. 7:6. Es. 62:12. Eph. 1:14. l. 5:8. Col. 1:13. Ilm. k. 5:10.

10. Jotka ette muinen kansa olleet, mutta nyt olette Jumalan kansa: jotka ette muinen armossa olleet, mutta nyt te armossa olette.

Hos. 1:10. l. 2:23. Rom. 9:25.

11. Rakkaat weljet! minä neuwon teitä, niinkuin outoja ja muukalaisia: wälttäkäät lihallisia himoja, jotka sotiwat sielua wastaan.

Rom. 13:14. Gal. 5:16, 17, 24. 1 Piet. 1:17. Jac. 4:1.

12. Ja pitäkäät hywä meno pakanain seassa, että ne, jotka teitä panettelewat niinkuin pahointekiöitä, näkisiwät teidän hywistä

töistänne ja kiittäisiwät Jumalata etsikon päiwänä.

Matth. 5:16. 2 Cor. 8:21. Phil. 2:15. 1 Piet. 3:16.

13. Sentähden olkaat alamaiset kaikelle inhimilliselle säädylle Herran tähden, olisko se kuninkaalle, niinkuin ylimmäiselle,

Rom. 13:1. Tit. 3:1.

14. Taikka päämiehille, niinkuin niille, jotka häneltä lähetetyt owat pahointekiöille rangaistukseksi, ja hurskaille kiitokseksi.

Rom. 13:3, 4.

15. Sillä se on Jumalan tahto, että te hywällä työllä tukitsette hulluin ja tyhmäin ihmisten suun; Tit. 2:8.

16. Niinkuin wapaat, ja ei niin, että se wapaus olis niinkuin pahuuden peite, waan niinkuin Jumalan palweliat.

Joh. 8:32. Rom. 6:18. Gal. 5:1, 13. 2 Piet. 2:19.

17. Olkaat kunnialliset jokaista kohtaan, rakastakaat weljiä, peljätkäät Jumalata, kunnioittakaat kuningasta..

Matth. 22:21. Rom. 12:10. Phil. 2:3. Hebr. 13:1. 1 Piet. 1:22. l. 5:5. 2 Piet. 1:7.

18. Te palweliat! olkaat alamaiset kaikella pelwolla teidän isännillenne, ei ainoasta hywille ja siwiöille, waan myös tuimille.

Eph. 6:5.

19. Sillä se on armo, jos joku omantuntonsa tähden Jumalan tykö waiwaa kärsii, ja syyttömästi kärsii. Matth. 5:10. 2 Cor. 7:10.

20. Sillä mikä kiitos se on, jos te pahain tekoinne tähden piestään, ja te kärsitte? Mutta koska te hywin teette ja kuitenkin waiwataan, ja te sen kärsitte, niin se on armo Jumalan edessä. 1 Piet. 3:14, 17. l. 4:14, 15.

21. Sillä sitä warten olette te kutsutut, että Kristus myös kärsei meidän edestämme, ja jätti meille esikuwan, että teidän pitää hänen askeleitansa noudattamaan,

Matth. 16:24. Joh. 13:15. Phil. 2:5. 1 Thess. 3:3. 1 Piet. 3:17, 18.

22. Joka ei yhtään syntiä tehnyt, eikä yhtään petosta ole hänen suustansa löytty,

Es. 53:9 2 Cor. 5:21. 1 Joh. 3:5.

23. Joka ei kironnut, koska häntä kirottiin, ei uhannut, koska hän kärsei; mutta antoi hänelle koston, joka oikein tuomitsee;

Matth. 27:39. Joh. 8:48, 49.

24. Joka meidän syntimme itse uhrasi omassa ruumiissansa puun päällä, että me synnistä poijes kuolleet eläisimme wanhurskaudelle; jonka haawain kautta te olette terweeksi tulleet.

Es. 53:5. Matth. 8:17. Rom. 6:11. l. 7:6.

25. Sillä te olitte niinkuin eksywäiset lampaat, waan nyt te olette palanneet teidän sieluinne paimenen ja pispan tykö. Ps. 23:1.

Es. 53:6. Hes. 34:6, 23. l. 37:24. Joh. 10:11. Hebr. 13:20.

3 Luku.

Waimoin, miesten ja muiden welwollisuus uskomaan ja pyhää elämää osoittamaan.

Niin olkaan waimot myös heidän miehillensä alamaiset, että nekin, jotka ei sanaa usko, waimoin tawoista ilman sanata woitetuksi tulisiwat, 1 Mos. 3:16.

1 Cor. 14:34. Eph. 5:22. Col. 3:18. Tit. 2:5.

2. Koska he teidän puhtaan menonne näkewät pelwossa.

3. Joidenka kaunistus ei pidä oleman ulkonaisissa hiusten palmikoissa ja kullan ympäripustamisessa eli waatteiden puwussa;

Es. 3:18. 1 Tim. 2:9. Tit. 2:3.

4. Waan se salainen ihminen ilman wiata sydämessä, lakialla ja hiljaisella hengellä, se on kallis Jumalan edessä.

Ps. 45:14. Rom. 7:22. 2 Cor. 4:16.

5. Sillä näin owat pyhätkin waimot muinen heitänsä kaunistaneet, jotka toiwonsa paniwat Jumalan päälle, ja oliwat miehillensä alamaiset;

6. Niinkuin Sara oli Abrahamille kuuliainen, ja kutsui hänen herraksi, jonka tyttäriksi te tulleet olette, jos te hywin teette ja pelkäämätä olette. 1 Mos. 18:12.

7. Te miehet, myös asukaat heidän kanssansa taidolla, ja antakaat waimolliselle niinkuin heikommalle astialle hänen kunniansa, niinkuin myös elämän armon kanssaperillisille, ettei teidän rukouksenne estetyksi tulisi.

1 Cor. 7:3. Eph. 5:25. Col. 3:19.

8. Mutta wiimein olkaat kaikki yksimieliset, ynnä kärsiwäiset, pitäin weljellistä rakkautta keskenänne, laupiaat, ystäwälliset,

Rom. 12:6. l. 15:5. Phil. 3:16.

9. Ei kostain pahaa pahalla, eikä kiroukfella kirousta, waan paremmin siunatkaat, tieten, että te olette kutsutut siunausta perimään. 3 Mos. 19:18.

San. l. 20:22. Matth. 5:39. l. 25:34. 1 Cor. 6:7.

10. Sillä joka elää tahtoo, ja hywiä päiwiä nähdä, hän hillitkään kielensä pahuudesta ja huulensa wilppiä puhumasta,

Ps. 34:13, 14. Jac. 1:26.

11. Hän wälttäkään pahaa, ja tehkään hywää, etsikään rauhaa, ja noudattakaan sitä.

Ps. 37:27. Es. 1:16. 3 Joh. w. 11.

12. Sillä Herran silmät owat wanhurskasten päälle, ja hänen korwansa heidän rukouksissansa; mutta Herran kaswot owat pahointekiöitä wastaan. Ps. 34:16.

13. Ja kuka on, joka taitaa teitä wahingoittaa, jos te hywää pyydätte?

14. Ja jos te wielä oikeudenkin tähden kärsisitte, niin te kuitenkin autuaat olette; mutta älkäät peljätkö heidän waatimistansa, älkäät myös heitä hämmästykö. Es. 8:12.

Jer. 1:8. Matth. 5:10. l. 10:28. 1 Piet. 2:20. l. 4:14, 15.

15. Mutta pyhittäkäät Herra Jumala teidän sydämissänne. Olkaat myös aina walmiit wastaamaan jokaista, kuin teidän toiwonne perustusta tutkistelee, joka teissä on, hiljaisuudella ja pelwolla.

Job. 1:21. Ps. 119:46. Es. 8:13. Ap. T. 4:8, &c.

16. Ja pitäkäät hywä omatunto, että ne, jotka teitä panettelewat niinkuin pahantekiöitä, häpeisiwät, että he owat häwäisneet teidän hywän menonne Kristuksessa.

Tit. 2:8. 1 Piet. 2:12, 15, 19.

17. Sillä se on parempi, jos Jumalan tahto niin on, että te hywän työn tähden kärsitte, kuin pahan.

18. Sillä Kristus myös kerran kärsei meidän synteimme tähden, hurskas wääräin edestä, että hän meitä Jumalalle uhrais: lihan kautta tosin kuoletettu, mutta Hengen kautta eläwäksi tehty:

Rom. 1:4. l. 5:6. 2 Cor. 13:4. Hebr. 9:15, 28.

19. Jossa hän myös meni pois, ja saarnasi hengille wankiudessa, Eph. 2:17. 1 Piet. 4:6.

20. Jotka ei muinen uskoneet, koska Jumala kerran Noan aikana odotti ja kärsiwäinen oli, koska arkki walmistettiin, jossa harwat (se on: kahdeksan sielua) weden kautta päästetyksi tuliwat. 1 Mos. 6:3, 5, 14. l. 7:7. l. 8:18.

Matth. 24:38. Luc. 17:26, 27. Rom. 2:4.

21. Se nyt meitäkin kasteessa autuaaksi tekee, joka sitä aawisti (ei, että lihan saastaisuudet pannaan pois, waan että se on hywän omantunnon liitto Jumalan tykönä) Jesuksen Kristuksen ylösnousemisen kautta, Eph. 5:26.

22. Joka on Jumalan oikialle kädelle taiwaaseen mennyt, ja hänelle owat enkelit ja wallat ja woimat alamaiset.

Ps. 110:1. Eph. 1:20. Col. 3:1.

4 Luku.

Lakkaa pakanallisesta menosta ja ahkeroitse pyhästä elämäkerrasta ja kärsiwällisyydestä.

Että siis Kristus lihassa meidän edestämme on kärsinyt, niin te myös warustakaat teitänne sillä mielellä; sillä joka lihassa kärsii, se lakkaa synnistä, Rom. 6:8. Hebr. 12:1.

2. Ettei hän enää sitä aikaa, kuin hän lihassa edespäin on, ihmisten himon jälkeen, waan Jumalan tahdon jälkeen eläisi.

Rom. 12:2. l. 14:7. 2 Cor. 5:15. Gal. 2:20. Eph. 4:24.
1 Thess. 5:10. Hebr. 9:14.

3. Sillä kyllä siinä on, että me edesmenneen ajan elämästä kulutimme pakanain mielen jälkeen, waeltaissamme irtaudessa, himoissa, juopumisessa, ylönsyömisessä, ylönjuomisessa ja hirmuisissa epäjumalten palweluksissa. Rom. 13:13. Eph. 4:17.

4. He oudoksuwat, ettette heidän kanssansa juokse siihen säädyttömän hekuman menoon, ja pilkkaawat.

5. Niiden pitää luwun tekemän hänelle, joka on walmis tuomitsemaan eläwiä ja kuolleita. Joh. 5:25. Ap. T. 10:42.

6. Sillä sitä warten ewangeliumi kuolleillenkin saarnattu on, että he kyllä tuomittaisiin ihmisten jälkeen lihassa, mutta Jumalan jälkeen eläisiwät hengessä. 1 Piet. 3:19.

7. Mutta nyt kaikkein loppu lähestyy. Niin olkaat siis raittiit ja walppaat rukoilemaan. Matth. 26:41. Luc. 21:34, 35. Rom. 13:12.

Phil. 4:6. 2 Piet. 3:9, 11. 1 Joh. 2:18.

8. Mutta ennen kaikkia pitäkäät keskenänne palawa rakkaus; sillä rakkaus peittää paljon rikoksia. San. l. 10:12. Jac. 5:20.

9. Olkaat wierasten holhojat keskenänne napisematta. Phil. 2:14. Hebr. 13:2.

10. Ja palwelkaat toinen toistanne, jokainen sillä lahjalla, kuin hän saanut on, niinkuin hywät Jumalan moninaisen armon huoneenhaltiat. San. l. 3:28.

Luc. 12:42. 1 Cor. 12:4. 2 Cor. 8:12. Eph. 4:11. Tit. 1:7.

11. Jos joku puhuu, hän puhukaan niinkuin Jumalan sanoja: jos jollakin on joku wirka, hän tehkään niinkuin siitä woimasta, jonka Jumala antaa, että Jumala kaikissa Jesuksen Kristuksen kautta kunnioitettaisiin, jolla on kunnia ja walta ijankaikkisesta ijankaikkiseen, amen! Jer. 23:22. Rom. 12:6, 7, 8.

12. Minun rakkaani! älkäät oudoksuko sitä hellettä, kuin teille tapahtuu, että teitä koetellaan, niinkuin teille jotakin outoa tapahtuis; Es. 48:10. 1 Cor. 3:13. 1 Piet. 1:7.

13. Waan iloitkaat, että te Kristuksen kanssa kärsitte, että tekin ajallansa hänen kunniansa ilmestyksessä iloitsisitte ja riemuitsisitte. 2 Cor. 1:5. Gal. 6:17. Phil. 3:10. Col. 1:24.

2 Tim. 2:10. Ilm. k. 1:9.

14. Autuaat olette te, jos teitä Kristuksen nimen tähden pilkataan; sillä se Henki, joka on kunnian ja Jumalan Henki, lepää teidän päällänne: heiltä hän pilkataan, waan teiltä hän kunnioitetaan.

Matth. 5:10, 11. 1 Piet. 2:20. l. 3:14.

15. Älkään yksikään teistä kärsikö niinkuin murhaaja eli waras, taikka pahantekiä, eli niinkuin se, joka toisen wirkaan rupee;

16. Mutta jos hän kärsii niinkuin kristitty,

ältköön häwettö, waan kiittäköön Jumalata sen osan tähden. Ap. T. 5:41. Phil. 1:29.

17. Sillä aika on, että tuomion pitää Jumalan huoneesta alkaman. Mutta jos se ensin meistä alkaa, minkästä lopun ne saawat, jotka ei Jumalan ewangeliumia usko?
Es. 10:12. Jer. 25:29. l. 49:12. Hes. 9:6. Mal. 3:5.

18. Ja jos hurskas tuskalla wapaaksi tulee, kussa sitte jumalatoin ja syntinen näkyy?
San. l. 11:31. Luc. 23:31.

19. Sentähden ne, jotka Jumalan tahdon jälkeen kärsiwät, antakaan sielunsa niinkuin uskolliselle luojalle hywissä töissä.
Ps. 31:6. Luc. 23:46. Ap. T. 7:59.

5 Luku.

Papit, sanankuuliat ja muut olkoot nöyrät ja raittiit, ja rukoilkaat.

Wanhoja pappeja teidän seassanne minä neuwon, joka myös pappi olen ja Kristuksen kärsimisten tunnustaja ja osallinen siitä kunniasta, joka ilmestywä on:
Philem. w. 9. Ilm. k. 1:9.

2. Kaitkaat Kristuksen laumaa, joka teidän hallussanne on, ja pitäkäät siitä waari, ei waaditut, waan hywällä mielellä, ei turhan woiton tähden, waan hywästä tahdosta,
Jer. 23:4. Ap. T. 20:28. 1 Tim. 3:3. Tit. 1:7.

3. Ei myös niinkuin herrat kansansa päälle, waan olkaat laumalle esikuwaksi.
2 Cor. 1:24. Phil. 3:17. 1 Tim. 4:12.

4. Niin te, ylimmäisen paimenen ilmestyissä, katoomattoman kunnian kruunun saatte. Es. 40:11. Joh. 10:11. 1 Cor. 9:26. 2 Tim. 4:8.

5. Niin myös te nuoret, olkaat wanhoille alamaiset, ja olkaat kaikki toinen toisellenne alamaiset, ja pitäkäät teitänne kiintiästi nöyryyteen; sillä Jumala on ylpeitä wastaan, mutta nöyrille hän antaa armon.
San. l. 3:34. Rom. 12:10, 16. Eph. 5:21. Phil. 2:3.

6. Nöyryyttäkäät siis teitänne Jumalan wäkewän käden ala, että hän teitä ajallansa korottais. Job. 22:29. Luc. 1:52. l. 14:11.

7. Kaikki teidän murheenne pankaat hänen päällensä; sillä hän pitää murheen teistä.
Ps. 55:23. Matth. 6:25. 1 Cor. 9:9. Phil. 4:6.

8. Olkaat raittiit, walwokaat; sillä teidän wihollisenne perkele käy ympäri, niinkuin kiljuwa jalopeura, ja etsii, kenen hän nielis.
Job. 1:7, 8. Luc. 22:31. 1 Thess. 5:6. 1 Piet. 1:13. l. 4:7.

9. Sitä te seisokaat wastaan, wahwat uskossa, tieten, että ne waiwat tapahtuwat teidän weljillennekin maailmassa.
Eph. 6:11, 13. Jac. 4:7.

10. Mutta Jumala, jolta kaikki armo tulee, joka meitä on kutsunut ijankaikkiseen kunniahansa Kristuksessa Jesuksessa, teitä, jotka wähän aikaa kärsitte, walmistaa, wahwistaa, tukee, perustaa,
2 Cor. 4:17. 2 Tim. 1:9. Hebr. 13:21. 1 Piet. 1:6.

11. Sille olkoon kunnia ja wäkewyys ijankaikkisesta ijankaikkiseen! amen.

12. Silwanuksen teidän uskollisen weljenne kanssa (niinkuin minä luulen) olen minä teidän tykönne harwoilla sanoilla kirjoittanut, neuwoen ja tunnustain, että tämä on se oikia Jumalan armo, jossa te olette.
Hebr. 13:22.

13. Teitä terwehtäwät walitut Babyloniassa ja minun poikani Marcus. Ap. T. 12:25.

14. Terwehtäkäät toinen toistanne rakkauden suunannolla. Rauha olkoon teille kaikille, jotka Kristuksessa Jesuksessa olette, amen!
Rom. 16:16. 1 Cor. 16:20. 2 Cor. 13:12. 1 Thess. 5:26.

P. Pietarin toinen Epistola.

1 Luku.

Usko osoittaa itsensä elämässä. Apostolein ja prophetain opin alku ja perustus.

Simon Pietari, Jesuksen Kristuksen palwelia ja apostoli, niille, jotka owat saaneet meidän kanssamme yhdenkaltaisen kalliin uskon wanhurskaudessa, jonka meidän Jumalamme ja meidän Wapahtajamme Jesus Kristus antaa:

2. Armo ja rauha lisääntyköön teille, Jumalan ja meidän Herran Jesuksen Kristuksen tuntemisen kautta!
Rom. 1:7. 1 Piet. 1:2. Jud. Ep. w. 2.

3. Että hänen jumalallinen woimansa meille kaikkinaiset (jotka elämään ja jumaliseen menoon sopiwat) on lahjoittanut hänen tuntemisensa kautta, joka meitä kunniaan ja awuun kutsunut on;

4. Joidenka kautta meille ne suurimmat ja kalliit lupaukset lahjoitetut owat, että te niiden kautta Jumalan luonnosta osallisiksi

tulisitte, jos te katoowaisen maailman himon wältätte.

Es. 56:5. Job. 1:12. Rom. 8:15. 2 Cor. 3:18. Gal. 3:26. Hebr. 12:10. 1 Joh. 3:2.

5. Niin ahkeroitkaat kaikella wireydellä teidän uskonne awuna osoittamaan, ja awussa tointa,

6. Ja toimessa kohtuullisuutta, ja kohtuullisuudessa kärsiwällisyyttä, ja kärsiwällisyydessä jumalisuutta,

7. Ja jumalisuudessa weljellistä rakkautta, ja weljellisessä rakkaudessa yhteistä rakkautta.

8. Sillä koska nämät täydellisesti teissä owat, niin ei he teitä salli löyttää joutilasna eli hedelmättöminä meidän Herran Jesuksen Kristuksen tuntemisessa. Tit. 3:14.

9. Mutta jolla ei näitä ole, hän on sokia, ja ei näe mitään kaukaa, ja on unhottanut itsensä olleen puhdistetun entisistä synneistänsä. Es. 59:10. Zeph. 1:17. 1 Joh. 2:9, 11.

10. Sentähden, rakkaat weljet, ahkeroitkaat paremmin sitä, että te teidän kutsumisenne ja walitsemisenne wahwistaisitte; sillä jos te sen teette, niin ette suinkaan koskaan kompastu. 1 Joh. 3:19.

11. Sillä teidän sallitaan alttiisti käydä sisälle meidän Herran ja Wapahtajan Jesuksen Kristuksen ijankaikkiseen waltakuntaan.

12. Sentähden en minä tahdo unhottaa teille aina näistä muistuttaa, waikka te tiedätte ja wahwistetut olette tässä nykyisessä totuudessa.

13. Sillä minä arwaan sen kohtuulliseksi, niin kauwan kuin minä tässä majassa olen, herättää teitä ja muistuttaa teille; 1 Piet. 3. 1.

14. Sillä minä tiedän, että minun pitää pian tämän minun majani paneman pois, niinkuin meidän Herra Jesus Kristus minulle ilmoitti. Joh. 21:18. 2 Tim. 4:6.

15. Mutta minä tahdon myös aina ahkeroita, että te nämät minun lähtemiseni jälkeen muistossa pidätte.

16. Sillä emmepä me ole kawaloita juttuja noudatelleet, teille tiettäwäksi tehdessämme meidän Herran Jesuksen Kristuksen woimaa ja tulemista; waan me olemme itse nähneet hänen suuren kunniansa,

Matth. 17:1. Joh. 1:14. 1 Cor. 1:17. l. 1:1, 4, 13. l. 4:20. 1 Joh. 1:1. l. 4:14.

17. Koska hän Isältä Jumalalta sai kunnian ja ylistyksen, äänen kautta, joka hänelle näin siltä suurelta kunnialta tapahtui: tämä on minun rakas Poikani, johon minä mielistyin.

Matth. 3:17. l. 17:5. Marc. 1:11. l. 9:7. Luc. 3:22. l. 9:35.

18. Ja tämän äänen me kuulimme tulewan taiwaasta, koska me pyhällä wuorella hänen kanssansa olimme.

19. Ja meillä on wahwa propheetallinen sana, ja te teette hywin, että te siitä waarin otatte niinkuin kynttilästä, joka pimeissä walistaa, niin kauwan kuin päiwä walkenee ja kointähti koittaa teidän sydämissänne.

Ps. 119:105. Joh. 5:35. 2 Cor. 4:6. Ilm. k. 22:16.

20. Ja se tulee teidän ensin tietää, ettei yksikään prophetia Raamatussa tapahdu omasta selityksestä. 2 Tim. 3:16. 1 Piet. 1:11.

21. Sillä ei yksikään prophetia ole wielä ihmisen tahdosta tuotu edes; waan pyhät Jumalan ihmiset owat puhuneet, waikutetut Pyhältä Hengeltä.

2 Luku.

Wääräin propheetain palkka ja muoto.

Niin oli myös wääriä propheetaita kansan seassa, niinkuin teidänkin sekaanne wääriä opettajia tulee, jotka wahingolliset eriseurat tuowat, ja kieltäwät sen Herran, joka heidän ostanut on, saattain heillensä nopian kadotuksen. 5 Mos. 13:1, ꝛc. Hos. 13:9.

Matth. 24:11. Marc. 13:12. Ap. T. 20:29. 1 Cor. 11:19. 1 Tim. 4:1. 2 Tim. 3:1, 5. Jud. Ep. w. 4, 18.

2. Ja moni noudattaa heidän kadotustansa, joiden kautta totuuden tie pilkataan.

3. Ja ahneudesta ajatelluilla sanoilla pitää heidän teitä kauppaaman, joiden tuomio ei silleen kauwan wiiwy, eikä heidän kadotuksensa makaa. 5 Mos. 32:35. 1 Tim. 6:5. Tit. 1:11.

4. Sillä jos ei Jumala niitä enkeleitä, jotka syntiä tekiwät, armahtanut, waan on pimeyden kahleilla helwettiin syösnyt, ja antoi ylön heidän tuomioon kätkettää, Job. 4:18.

Luc. 8:31. 1 Joh. 3:8. Jud. Ep. w. 6. Ilm. k. 20:2.

5. Ja ei ole armahtanut entistä maailmaa, waan wapahti Noan wanhurskauden saarnaajan itse kahdeksantena, ja toi wedenpaisumuksen jumalattomain maailman päälle; 1 Mos. 7:7, 23. 1 Piet. 3:19, 20.

6. Ja on ne kaupungit Sodoman ja Gomorran tuhaksi tehnyt, kukistanut ja kadottanut, ja teki ne jumalattomille peljästykseksi, jotka sitte tulewat oliwat;

1 Mos. 19:24, 25. 4 Mos. 26:10. 5 Mos. 29:23. Es. 13:19. Jer. 50:40. Hes. 16:49. Am. 4:11. Jud. Ep. w. 7.

7. Ja on pelastanut hurskaan Lotin, joka riettaisilta ihmisiltä heidän haureutensa menolla waiwattiin; 1 Mos. 19:5, 7, 8, 15.

8. (Sillä hän oli hurskas ja asui heidän seassansa, ja kuitenkin senkaltaista piti näkemän ja kuuleman, he waiwasiwat sitä hurskasta sielua joka päiwä heidän wäärillä töillänsä;)

9. Niin Herra tietää jumaliset kiusauksista
pelastaa, mutta väärät kätkeä tuomiopäi-
wään asti waiwattaa; 1 Cor. 10:13.
10. Mutta enimmästi ne, jotka lihan jäl-
keen saastaisessa himossa waeltawat ja her-
rauden katsowat ylön, rohkiat, itsestänsä
paljon pitäwäiset, jotka ei pelkää waltoja-
kaan pilkata. Jud. Ep. w. 4, 7, 8.
11. Waikka ne enkelit, jotka wäessä ja woi-
massa suuremmat owat, ei kärsi heitä was-
taan Herran tykönä pilkallista tuomiota,
Jud. Ep. w. 9.
12. Kuitenkin he niinkuin järjettömät luon-
tokappaleet, jotka luonnostansa kiinniotettaa
ja teurastettaa tehdyt owat, pilkkaawat nii-
tä, joita ei he ymmärrä, ja hukkuwat heidän
turmeluksessansa, Jer. 12:3. Jud. Ep. w. 10.
13. Ja saawat wääryyden palkan, pitäin
sen hekumana, että he ajallisissa herkuissa
eläwät, he owat ilkeydet ja pilkat, kerskaa-
wat heidän petoksistansa, nautiten herkkuja
teidän kanssanne. Jud. Ep. w. 12.
14. Heillä on silmät huoruutta täynnä,
ja ei taida synnistä lakata, he haukuttelewat
tykönsä horjuwat sielut, he owat heidän sy-
dämensä ahneudessa harjaantuneet, kirottu
kansa:
15. Jotka antoiwat ylön oikian tien ja ek-
syiwät, he noudattawat Balaamin Basorin
pojan tietä, joka wääryyden palkkaa rakasti.
4 Mos. 22:5, 7, 21. Jud. Ep. w. 11.
16. Mutta hän rangaistiin hänen wää-
ryydestänsä; mykkä työjuhta puhui ihmisen
äänellä, ja esti sen propheetan hulluuden.
4 Mos. 22:23, 28.
17. Ne owat wedettömät lähteet, ja pil-
wet, jotka tuulispäältä ympäri ajetaan,
joille on kätketty synkiä pimeys ijankaikki-
sesti. San. l. 25:14. Jud. Ep. w. 13.
18. Sillä he puhuwat röykkeitä sanoja,
jotka turhat owat, ja yllyttäwät tawatto-
muuden kautta lihallisiin himoihin niitä,
jotka tosin owat niitä wälttäneet, kuin eksyk-
sissä waeltawat, Jud. Ep. w. 16.
19. Ja lupaawat heille wapauden, waikka
he itse turmeluksen palweliat owat; sillä
jolta joku woitetaan, sen palwelia hän myös
on. Joh. 8:34. Rom. 6:16.
20. Ja sitte kuin he owat paenneet maail-
man saastaisuudesta Herran ja Wapahta-
jan Jesuksen Kristuksen tuntemiseen, niin
he kuitenkin heitänsä niihin kääriwät, ja
woitetaan, ja on heille wiimeinen pahem-
maksi tullut kuin ensimäinen,
Matth. 12:45. Luc. 11:26. Hebr. 6:4, 2c.
21. Sillä se olis heille parempi ollut, ettei
he wanhurskauden tietä tunteneetkaan olisi,
kuin että he tunsiwat sen ja poikkesiwat pois
pyhästä käskystä, joka heille annettu oli.
Luc. 12:47, 48.
22. Niille on tapahtunut se totinen sanan-
lasku: koira syö oksennuksensa, ja pesty sika
rypee rapakossa jälleen. San. l. 26:11.

3 Luku.

Wiimeisen tuomion wisseys Maailman loppu. Meidän walmistuksemme tuomiolle.

Tämän nyt toisen lähetyskirjan minä teil-
le, minun rakkaani, kirjoitan, jolla minä he-
rätän ja neuwon teidän wakaata mieltänne,
2 Piet. 1:13.
2. Että te muistaisitte ne sanat, jotka en-
nen pyhiltä propheetailta sanotut owat, ja
myös meidän käskymme, jotka olemme Her-
ran ja Wapahtajan apostolit.
3. Ja tietäkäät se ensin, että wiimeisinä
päiwinä tulewat pilkkaajat, jotka oman hi-
monsa jälkeen waeltawat,
1 Tim. 4:1. 2 Tim. 3:1. Jud. Ep. w. 18.
4. Ja sanowat: kussa on lupaus hänen
tulemisestansa? Sillä siitä päiwästä, kuin
isät owat nukkuneet, pysywät kaikki niinkuin
ne luonnon alusta olleet owat.
Es. 5:19. Jer. 17:15. Hes. 12:22.
5. Mutta tietensä ei he tahdo tietää, että
taiwaat muinen oliwat, ja maa wedestä,
joka wedessä Jumalan sanan kautta seisoo.
1 Mos. 1:6, 9. Ps. 24:2. Ps. 33:6. Ps. 136:6.
6. Kuitenkin siihen aikaan se maailma nii-
den kautta wedenpaisumisella hukkui.
1 Mos. 7:10, 21.
7. Niin myös ne taiwaat ja maa, kuin
nyt owat, hänen sanansa kautta säästetään
tulen waraksi tuomiopäiwään asti, jona ju-
malattomat ihmiset kadotetaan.
Ps. 102:27. Es. 51:6. 2 Thess. 1:8. Hebr. 1:11.
8. Mutta tätä yhtä ei pidä teiltä salatta-
man, minun rakkaani: yksi päiwä on Her-
ran edessä niinkuin tuhannen ajastaikaa, ja
tuhannen ajastaikaa niinkuin yksi päiwä.
Ps. 90:4.
9. Ei Herra wiiwytä lupaustansa, (niin-
kuin muutamat sen wiipywän luulewat,)
waan hän on meidän kanssamme kärsiwäi-
nen, ja ei tahdo, että jonkun pitäis hukku-
man, waan että jokainen itsensä parannuk-
seen kääntäis.
Es. 30:18. Hes. 18:23, 32. l. 33:11. Hab. 2:3. Rom. 2:4.
1 Tim. 2:4. Hebr. 10:37. 1 Piet. 3:20.
10. Mutta Herran päiwä on tulewa niin-
kuin waras yöllä, ja silloin taiwaat suurella
pauhinalla menewät pois, mutta elementit
pitää palawuudesta sulaman, ja maa ja

rakennukset, jotka hänessä owat, pitää palaman ylös.

Ps. 102: 27. Matth. 24: 35, 43, 44. Marc. 13: 31. Luc. 12: 39, 40. 1 Thess. 5: 2. Ilm. k. 3: 3. l. 20: 11.

11. Että kaikki nämät pitää katooman, minkäkaltaiset teidän tulee silloin olla pyhissä menoissa ja jumalisuudessa:

12. Niin että te odotatte ja ikäwöitsette Jumalan päiwän tulemista, jona taiwaat tulesta raukeewat, ja elementit palawuudesta sulawat?

Ps. 50: 3. Luc. 12: 36. 2 Thess. 1: 8. Tit. 2: 13.

13. Mutta me odotamme uusia taiwaita ja uutta maata hänen lupauksensa jälkeen, joissa wanhurskaus asuu.

Es. 65: 17. l. 66: 22. Ilm. k. 21: 1.

14. Sentähden, minun rakkaani, että te näitä odotatte, niin ahkeroitkaat, että te hänen edessänsä puhtaaksi ja nuhteettomaksi rauhassa löyttäisiin,

1 Cor. 1: 8. Phil. 1: 10. 1 Thess. 3: 13. l. 5: 23.

15. Ja lukekaat meidän Herran Jesuksen Kristuksen pitkämielisyys teidän autuudeksenne, niinkuin myös meidän rakas weljemme Paawali siitä wiisaudesta, kuin hänelle annettu on, teille on kirjoittanut.

Rom. 2: 4.

16. Joka myös jokaisessa kirjassansa näistä puhuu, joissa muutamat owat työläät ymmärtää, jotka taitamattomat ja huikentelewaiset turmelewat, niinkuin muutkin Raamatut, omaksi kadotuksekseensa.

Rom. 8: 19. 1 Cor. 15: 24. 1 Thess. 4: 15.

17. Nyt, että te, minun rakkaani, sen jo ennen tiedätte, niin karttakaat, ettette wietelläisi jumalattomain eksytyksellä ynnä heidän kanssansa, ja lankeisi pois omasta wahwuudestanne. Marc. 13: 23.

18. Waan kaswakaat meidän Herran ja Wapahtajan Jesuksen Kristuksen armossa ja tuntemisessa; jolle olkoon kunnia sekä nyt että ijankaikkiseen aikaan, amen!

P. Johanneksen ensimäinen Epistola.

1 Luku.

Sana totinen. Osallisuus Jumalassa. Jesuksen weri.

Joka alusta oli, jonka me kuulimme, jonka me silmillämme näimme, jota me katselleet olemme, ja meidän kätemme pidelleet owat elämän sanasta,

Luc. 1: 2. l. 24: 39. Joh. 1: 1, 14. 2 Piet. 1: 16.

2. (Ja elämä on ilmestynyt, ja me olemme nähneet, ja todistamme ja ilmoitamme teille sen elämän, joka ijankaikkinen on, joka oli Isän tykönä, ja on meille ilmestynyt.)

Joh. 1: 2. Rom. 16: 26. Col. 1: 26. 2 Tim. 1: 10. Tit. 2: 11.

3. Mitä me nähneet ja kuulleet olemme, sen me teille ilmoitamme, että teilläkin meidän kanssamme osallisuus olis; ja meidän osallisuutemme on Isän ja hänen Poikansa Jesuksen Kristuksen kanssa.

Joh. 17: 21. 1 Cor. 1: 9.

4. Ja näitä me teille kirjoitamme, että teidän ilonne täydellinen olis. 2 Joh. w. 12.

5. Ja tämä on se ilmoitus, jonka me häneltä kuulleet olemme ja teille ilmoitamme, että Jumala on walkeus, ja ei hänessä ole yhtään pimeyttä.

Joh. 1: 9. l. 8: 12. l. 9: 5. l. 12: 35, 36.

6. Jos me sanomme, että meillä on osallisuus hänen kanssansa, ja waellamme pimeydessä, niin me walehtelemme, ja emme tee totuutta. 1 Joh. 2: 4.

7. Mutta jos me walkeudessa waellamme, niinkuin hänkin walkeudessa on, niin meillä on osallisuus keskenämme, ja Jesuksen Kristuksen hänen Poikansa weri puhdistaa meitä kaikesta synnistä.

Hebr. 9: 14. 1 Piet. 1: 19. Ilm. k. 1: 5.

8. Jos me sanomme, ettei meillä ole syntiä, niin me petämme itsemme, ja ei ole totuus meissä. 1 Kun. k. 8: 46.

2 Aikak. 6: 36. San. l. 20: 9. Saarn. k. 7: 21. Jac. 3: 2.

9. Jos me tunnustamme meidän syntimme, niin hän on uskollinen ja hurskas, joka meille synnit anteeksi antaa, ja puhdistaa meitä kaikesta wääryydestä.

Ps. 32: 5. San. l. 28: 13.

10. Jos me sanomme: emmepä me syntiä tehneet ole, niin me teemme hänen walehteliaksi, ja ei hänen sanansa ole meissä.

2 Luku.

Jesuksen sowinto. Jumalan tunteminen. Antichristuksen oppi.

Minun lapsukaiseni! näitä minä teille kirjoitan, ettette syntiä tekisi. Ja jos joku syntiä tekee, niin meillä on edeswastaaja Isän tykönä, Jesus Kristus, joka wanhurskas on.

Rom. 3: 25. l. 8: 34. 1 Tim. 2: 5. Hebr. 7: 24. 25. l. 9: 24.

2. Ja hän on sowinto meidän synteimme edestä, ei ainoasta meidän, waan myös kaiken maailman edestä.
Joh. 4:42. 2 Cor. 5:18. Col. 1:20. 1 Joh. 4:10, 14.

3. Ja siitä me ymmärrämme, että me hänen tunnemme, jos me hänen käskynsä pidämme.

4. Joka sanoo: minä tunnen hänen, ja ei pidä hänen käskyjänsä, hän on walehtelia, ja ei hänessä ole totuus. 1 Joh. 1:6. l. 4:20.

5. Mutta joka hänen sanansa pitää, totisesti on Jumalan rakkaus hänessä täydellinen. Siitä me tiedämme, että me hänessä olemme. Joh. 13:35. l. 14:21, 23. 1 Joh. 4:12, 13.

6. Joka sanoo itsensä hänessä pysywän, hänen pitää niin waeltaman, kuin hänkin waelsi.
Matth. 11:29. Joh. 15:4, 5. Phil. 2:5. 1 Piet. 2:21.

7. Rakkaat weljet, en minä uutta käskyä teille kirjoita, waan wanhan käskyn, joka teillä alusta oli. Wanha käsky on se sana, jonka te alusta kuulitte. 1 Joh. 3:11. 2 Joh. w. 5.

8. Minä kirjoitan teille taas uuden käskyn, se kuin hänessä totinen on, ja teissä myös; sillä pimeys on mennyt pois, ja totinen walkeus nyt paistaa.
Joh. 1:9. l. 8:12. l. 13:34. l. 15:12. Rom. 13:12.

9. Joka sanoo walkeudessa olewansa, ja wihaa weljeänsä, hän on wielä pimeydessä.
1 Cor. 13:2. 2 Piet. 1:9. 1 Joh. 3:14, 15.

10. Joka weljeänsä rakastaa, se pysyy walkeudessa, ja ei hänessä ole pahennusta.
Joh. 12:35. 2 Piet. 1:10.

11. Mutta joka weljeänsä wihaa, hän on pimeydessä ja waeltaa pimeydessä, eikä tiedä, kuhunka hän menee; sillä pimeydet owat hänen silmänsä sowaisneet.

12. Rakkaat poikaseni, minä kirjoitan teille, että teille synnit anteeksi annetaan hänen nimensä tähden.
Luc. 24:47. Ap. T. 4:12. l. 10:43. l. 13:38.

13. Minä kirjoitan teille, isät; sillä te tunsitte hänen, joka alusta on. Minä kirjoitan teille, nuorukaiset; sillä te woititte pahan. Minä kirjoitan teille, lapsukaiseni; sillä te tunsitte Isän.

14. Minä kirjoitin teille, isät; sillä te tunsitte sen, joka alusta on. Minä kirjoitin teille, nuorukaiset; sillä te olette wäkewät, ja Jumalan sana pysyy teissä, ja te olette pahan woittaneet. Eph. 6:10.

15. Älkäät maailmaa rakastako, eli mitään kuin maailmassa on. Jos joku maailmaa rakastaa, ei hänessä ole Isän rakkaus.
Rom. 12:2. Gal. 1:10. Jac. 4:4.

16. Sillä kaikki, kuin maailmassa on, lihan himo, silmäin pyyntö ja elämän koreus, ei se ole Isästä, waan se on maailmasta.

17. Ja maailma katoo ja hänen himonsa; mutta joka tekee Jumalan tahdon, se pysyy ijankaikkisesti.
Ps. 90:10. Es. 40:6. 1 Cor. 7:31. 1 Piet. 1:24. Jac. 1:10.

18. Lapsukaiset, nyt on wiimeinen aika, ja niinkuin te olette kuulleet, että antikristus tulee, niin nyt myös monta antikristusta rupee olemaan; siitä me tunnemme, että wiimeinen aika on.
Matth. 24:24. Ap. T. 20:29. 2 Thess. 2:3.

19. He owat meistä lähteneet, mutta ei he olleet meistä; sillä jos he meistä olleet olisiwat, niin he tosin olisiwat meidän kanssamme pysyneet; mutta että ne julki tulisiwat, ettei he kaikki ole meistä.
Ps. 41:10. Ap. T. 20:30. 1 Cor. 11:19.

20. Ja teillä on woide häneltä, joka pyhä on, ja te tiedätte kaikki.
Ps. 45:8. Ps. 133:2. Joh. 14:26. Hebr. 1:9.

21. En minä teille kirjoittanut niinkuin totuuden tietämättömille, waan niinkuin sen tietäwille, ja ettei yksikään walhe ole totuudesta.

22. Kuka on walehtelia, waan se, joka kieltää Jesuksen olewan Kristuksen? Se on antikristus, joka kieltää Isän ja Pojan.
1 Joh. 4:3. 2 Joh. w. 7.

23. Jokainen, kuin kieltää Pojan, ei hänellä Isääkään ole.
Luc. 12:9. Joh. 15:23. 2 Tim. 2:12. 1 Joh. 4:15.

24. Mitä te siis alusta kuulitte, se teissä pysykään: jos se teissä pysyy, kuin te alusta kuulitte, niin te myös Pojassa ja Isässä pysytte.

25. Ja tämä on se lupaus, jonka hän meille luwannut on, sen ijankaikkisen elämän.

26. Nämät minä teille niistä kirjoitin, jotka teitä wiettelewät.

27. Ja se woide, jonka te häneltä saaneet olette, pysyy teissä, ja et te tarwitse, että joku teitä opettaa; waan niinkuin se woide teitä kaikista opettaa, niin on se tosi ja ei walhe, ja niinkuin se teitä opetti, niin myös te hänessä pysykäät.
Jer. 31:33, 34. Joh. 14:26. l. 16:13. Hebr. 8:10, 11.

28. Ja nyt, lapsukaiseni, pysykäät hänessä: että koska hän ilmestyy, meillä olis turwa, ettemme hänen edessänsä häpiään tulisi hänen tulemisessansa.
Marc. 8:38. 1 Joh. 3:2.

29. Jos te tiedätte, että hän wanhurskas on, niin tietäkäät myös, että jokainen, kuin wanhurskautta tekee, se on syntynyt hänestä.
1 Joh. 3:7, 10.

3 Luku.

Jumalan lasten tunnia ja welwollisuus. Weljellinen rakkaus.

Katsokaat, minkäkaltaisen rakkauden Isä on meille osoittanut, että me Jumalan lapsiksi nimitetään. Sentähden ei maailma teitä tunne; sillä ei hän häntäkään tunne.

Joh. 1:12. l. 16:3. l. 17:25.

2. Minun rakkaani! nyt me olemme Jumalan lapset, ja ei ole se wielä ilmestynyt, miksi me tulemme; mutta me tiedämme, koska se ilmestyy, niin me hänen kaltaisekseusa tulemme; sillä me saamme hänen nähdä niinkuin hän on.

Es. 56:5. Rom. 8:15, 18, 19. 1 Cor. 13:12. l. 15:49. 2 Cor. 4:17. l. 5:7. Phil. 3:21. Col. 3:4. 2 Piet. 1:4.

3. Ja jokainen, jolla tämä toiwo on hänen tyköusä, puhdistaa itsensä, niinkuin hänkin puhdas on.

4. Jokainen kuin syntiä tekee, se myös tekee wääryyttä, ja synti on wääryys.

1 Joh. 5:17.

5. Ja te tiedätte hänen ilmestyneen, että hän meidän syntimme ottais pois; ja ei hänessä ole syntiä.

Es. 53:4, 9. 2 Cor. 5:21. 1 Tim. 1:15. 1 Piet. 2:22, 24.

6. Jokainen, kuin hänessä pysyy, ei hän syntiä tee; mutta jokainen, kuin syntiä tekee, ei se ole häntä nähnyt eikä häntä tuntenut.

1 Joh. 2:4. l. 4:8, 16. 3 Joh. w. 11.

7. Lapsukaiset, älkäät antako kenenkään teitänne wietellä. Joka wanhurskautta tekee, se on wanhurskas, niinkuin hänkin wanhurskas on. 1 Joh. 2:29.

8. Joka syntiä tekee, hän on perkeleestä; sillä perkele tekee syntiä alusta. Sitäwarten Jumalan Poika ilmestyi, että hän perkeleen työt särkis. Joh. 8:44.

9. Jokainen, kuin Jumalasta syntynyt on, ei se syntiä tee; sillä hänen siemenensä pysyy hänessä, ja ei hän taida syntiä tehdä, sillä hän on Jumalasta syntynyt.

1 Piet. 1:23. 1 Joh. 5:18.

10. Siitä ilmaantuwat Jumalan lapset, ja perkeleen lapset. Jokainen, kuin ei tee wanhurskautta, ei se ole Jumalasta, ja joka ei rakasta hänen weljeänsä. 1 Joh. 4:8, 16.

11. Sillä tämä on ilmoitus, jonka te alusta kuulitte, että me toinen toistamme rakastaisimme.

Joh. 13:34. l. 15:12. 1 Thess. 4:9. 1 Joh. 2:7, 8.

12. Ei niinkuin Kain, joka pahasta oli, ja tappoi weljensä; ja minkätähden hän tappoi hänen? Sillä hänen työnsä oliwat pahat, ja hänen weljensä wanhurskaat.

1 Mos. 4:8. Hebr. 11:4.

13. Älkäät ihmetelkö, minun weljeni, jos teitä maailma wihaa. Joh. 15:18, 19. l. 17:14.

14. Me tiedämme, että me olemme kuolemasta elämään siirretyt, sillä me rakastamme weljiä. Joka ei weljeänsä rakasta, se pysyy kuolemassa.

3 Mos. 19:17. 1 Joh. 2:9, 10, 11.

15. Jokainen, kuin weljeänsä wihaa, hän on murhaaja; ja te tiedätte, ettei yhdessäkään murhaajassa ole ijankaikkinen elämä pysywä. Matth. 5:21, 22. Gal. 5:21.

16. Siitä me tunsimme rakkauden, että hän on henkensä meidän edestämme pannut; niin pitää meidän weljeimme edestä meidän henkemme paneman.

Joh. 3:16. l. 15:13. Rom. 5:8. Eph. 5:2, 25. 1 Joh. 4:9.

17. Mutta jos jollakin olis tämän maailman hywyyttä, ja näkis weljensä tarwitsewan, ja sulkee sydämensä häneltä, kuinkasta Jumalan rakkaus pysyy hänessä?

5 Mos. 15:7. Luc. 3:11. 1 Joh. 4:20. l. 5:1.

18. Lapsukaiseni, älkäämme rakastako sanalla eli kielellä, waan työllä ja totuudella.

Jac. 2:15, 16.

19. Siitä me tiedämme, että me totuudesta olemme, ja taidamme hänen edessänsä meidän sydämemme hillitä,

20. Että jos meidän sydämemme tuomitsee meitä, niin on Jumala suurempi kuin meidän sydämemme, ja tietää kaikki.

21. Te rakkahimmat! jos ei meidän sydämemme tuomitse meitä, niin meillä on turwa Jumalaan.

22. Ja mitä me anomme, niin me saamme häneltä, että me hänen käskynsä pidämme ja teemme, mitä hänelle kelpaa.

Ps. 10:17. Ps. 34:16, 18. Ps. 145:18. San. l. 15:29. l. 28:9. Marc. 11:24. Jac. 1:5.

23. Ja tämä on hänen käskynsä, että me hänen Poikansa Jesuksen Kristuksen nimen päälle uskoisimme, ja rakastaisimme toinen toistamme, niinkuin hän käskyn meille antoi.

3 Mos. 19:18. Matth. 22:39. Joh. 6:29. l. 17:3. Eph. 5:2. 1 Piet. 4:8.

24. Ja joka hänen käskynsä pitää, se pysyy hänessä, ja hän siinä; ja siitä me tiedämme, että hän meissä pysyy, siitä Hengestä, jonka hän meille antoi.

Luc. 10:27. Joh. 13:34. l. 14:23. l. 15:10. Rom. 8:9. 1 Joh. 4:12, 13, 15.

4 Luku.

Neuwo koettelemaan henkiä ja elämään rakkaudessa.

Te rakkaimmat! älkäät jokaista henkeä uskoko, waan koetelkaat henget, jos he Juma-

lasta owat; sillä monta wäärää prophetaa
owat tulleet maailmaan.

1 Kun. k. 22:22. Jer. 29:8. Matth. 7:15, 16. l. 24:4, 5, 24. Ap. T. 20:28, 29. Rom. 16:17. Eph. 5:6. 1 Thess. 5:21. 2 Piet. 2:1, 2. 2 Joh. w. 7. Ilm. k. 2:2.

2. Siitä te tunnekaat Jumalan Henki, että
jokainen henki, joka tunnustaa Jesuksen Kris-
tuksen lihaan tulleen, se on Jumalasta.

1 Joh. 5:1.

3. Ja jokainen henki, joka ei tunnusta Je-
susta Kristusta lihaan tulleeksi, ei se ole
Jumalasta: ja se on antikristuksen henki,
josta te kuulitte, että hän on tulewa, ja on
jo parhaallansa maailmassa.

2 Thess. 2:7. 1 Joh. 2:18, 20, 22.

4. Lapsukaiseni, te olette Jumalasta ja
olette heidän woittaneet; sillä se, joka teissä
on, hän on suurempi kuin se, joka maail-
massa on. 2 Kun. k. 6:16.

5. He owat maailmasta, sentähden he pu-
huwat maailmasta, ja maailma kuulee hei-
tä. Joh. 3:31. l. 15:19.

6. Me olemme Jumalasta: ja joka Juma-
lan tuntee, hän kuulee meitä; joka ei Ju-
malasta ole, ei hän kuule meitä. Siitä me
tunnemme totuuden hengen, ja eksytyksen
hengen. Joh. 8:47. l. 10:27.

7. Te rakkahimmat, rakastakaamme toinen
toistamme, sillä rakkaus on Jumalasta: ja
jokainen, kuin rakastaa, se on Jumalasta
syntynyt, ja tuntee Jumalan.

8. Joka ei rakasta, ei hän tunne Jumala-
ta; sillä Jumala on rakkaus. 1 Joh. 2:4. l. 3:6.

9. Sen kautta ilmestyi Jumalan rakkaus
meidän kohtaamme, että Jumala lähetti
ainoan Poikansa maailmaan, että me hä-
nen kauttansa eläisimme.

Joh. 3:16. Rom. 5:8. l. 8:32. 1 Joh. 3:16.

10. Siinä on rakkaus, ei että me rakas-
timme Jumalata, waan että hän rakasti
meitä, ja lähetti Poikansa sowinnoksi mei-
dän synteimme edestä.

Joh. 15:16. Rom. 3:24, 25. l. 5:8, 10. 2 Cor. 5:19.

11. Te rakkahimmat, jos Jumala meitä
niin rakasti, niin meidän pitää myös toi-
nen toistamme rakastaman.

Matth. 18:33. Joh. 15:12, 13.

12. Ei ole yksikään Jumalata koskaan näh-
nyt. Jos me rakastamme toinen toistam-
me, niin Jumala pysyy meissä, ja hänen
rakkautensa on täydellinen meissä.

2 Mos. 33:20. 5 Mos. 4:12. Joh. 1:18. 1 Tim. 1:17. l. 6:16. 1 Joh. 2:5.

13. Sillä me tunnemme, että me pysymme
hänessä, ja hän meissä, ja että hän antoi
meille hänen Hengestänsä.

Joh. 14:20. 1 Joh. 3:24.

14. Ja me näimme ja todistamme, että
Isä on lähettänyt Poikansa maailman Wa-
pahtajaksi. Joh. 1:14. l. 3:17. l. 12:47. 1 Joh. 1:1.

15. Jokainen, kuin tunnustaa Jesuksen
Jumalan Pojaksi, hänessä pysyy Jumala,
ja hän Jumalassa. Joh. 17:21. 1 Joh. 3:24.

16. Ja me tunsimme ja uskoimme sen
rakkauden, jolla Jumala meitä rakastaa,
Jumala on rakkaus, ja joka rakkaudessa py-
syy, hän pysyy Jumalassa, ja Jumala hä-
nessä.

17. Siinä täytetään rakkaus meissä, että
meillä olis turwa tuomiopäiwänä; sillä
niinkuin hän on, niin olemme me myös
tässä maailmassa. Luc. 6:35, 36. Jac. 2:13.

18. Ei pelko ole rakkaudessa, waan täy-
dellinen rakkaus ajaa pois pelwon, sillä pel-
wolla on waiwa; mutta joka pelkää, ei hän
ole täydellinen rakkaudessa.

19. Me rakastamme häntä; sillä hän ra-
kasti meitä ensin.

20. Jos joku sanoo: minä rakastan Ju-
malata, ja wihaa weljeänsä, se on waleh-
telia; sillä joka ei rakasta weljeänsä, jonka
hän näkee, kuinka hän taitaa Jumalata ra-
kastaa, jota ei hän näe? 1 Joh. 2:4. l. 3:17.

21. Ja tämä käsky on meillä häneltä: joka
Jumalata rakastaa, hänen pitää myös wel-
jeänsä rakastaman.

3 Mos. 19:18. Matth. 22:37, 39. Joh. 13:34. l. 15:12. Eph. 5:2. 1 Thess. 4:9. 1 Piet. 4:8. 1 Joh. 3:11, 23.

5 Luku.

Uskon woima ja todistukset. Rukous. Uusi syntyminen.

Jokainen, kuin uskoo, että Jesus on Kris-
tus, hän on Jumalasta syntynyt, ja jokai-
nen, kuin rakastaa sitä, joka synnytti, hän
rakastaa myös sitä, joka hänestä syntynyt
on. Joh. 1:12, 13. 1 Joh. 2:22, 23. l. 4:2.

2. Siitä me tunnemme, että me rakas-
tamme Jumalan lapsia, koska me Jumala-
ta rakastamme, ja hänen käskynsä pidämme.

3. Sillä tämä on rakkaus Jumalan tykö,
että me hänen käskynsä pidämme, ja hänen
käskynsä ei ole raskaat.

Matth. 11:29, 30. Joh. 14:15, 21, 23. l. 15:10. 2 Joh. w. 6.

4. Sillä kaikki, mitä Jumalasta syntynyt
on, se woittaa maailman, ja meidän uskom-
me on se woitto, joka maailman woitti.

Joh. 16:33.

5. Kuka siis on, joka woittaa maailman,
mutta se, joka uskoo, että Jesus on Juma-
lan Poika? 1 Cor. 15:57. 1 Joh. 4:4.

6. Tämä on se, joka wedellä ja werellä tu-
lee, Jesus Kristus, ei ainoastansa wedellä,

waan wedellä ja werellä. Ja Henki todis-
taa, että Henki totuus on.
7. Sillä kolme owat, jotka todistawat tai-
waassa: Isä, Sana ja Pyhä Henki, ja ne
kolme yksi owat.
Matth. 28:19. Joh. 1:1. Ilm. k. 19:13.
8. Ja kolme owat, jotka todistawat maan
päällä: Henki ja wesi ja weri, ja ne kolme
yhdessä owat.
9. Jos me ihmisten todistuksen otamme,
niin on Jumalan todistus suurempi; sillä
tämä on Jumalan todistus, jonka hän Po-
jastansa todisti. Joh. 5:37. k. 8:17, 18.
10. Joka uskoo Jumalan Pojan päälle,
hänellä on todistus itsessänsä: joka ei usko
Jumalata, hän tekee hänen walehteliaksi;
sillä ei hän uskonut sitä todistusta, jonka
Jumala on Pojastansa todistanut.
Joh. 3:16, 33. Rom. 8:16.
11. Ja tämä on se todistus: että Ju-
mala on meille ijankaikkisen elämän an-
tanut, ja se elämä on hänen Pojassansa.
Joh. 1:4.
12. Jolla Jumalan Poika on, hänellä on
elämä; jolla ei Jumalan Poika ole, ei hä-
nellä ole elämää. Joh. 3:36. k. 5:24.
13. Näitä minä teille kirjoitin, jotka Ju-
malan Pojan nimen päälle uskotte: että te
tietäisitte teillänne ijankaikkisen elämän ole-
wan, ja että te uskoisitte Jumalan Pojan
nimen päälle. Joh. 20:31.
14. Ja tämä on se turwa, kuin meillä on
häneen, että jos me jotakin anomme hä-
nen tahtonsa jälkeen, niin hän meitä
kuulee. Jer. 29:12.
Matth. 7:8. k. 21:22. Joh. 14:13. k. 15:7. Joh. 3:21, 22.
15. Ja jos me tiedämme, että hän meitä
kuulee, mitä ikänä me anomme, niin me
tiedämme, että meillä owat ne anomiset,
kuin me häneltä anoimme.
Luc. 11:9. Joh. 16:23.
16. Jos joku näkee weljensä tekewän jon-
kun synnin, ei kuolemaan, hän rukoilkaan,
niin hän on antawa niille elämän, jotka
syntiä tekewät, ei kuolemaan. Jos synti on
kuolemaan: senkaltaisista en minä sano, että
joku rukoilis.
4 Mos. 15:30. 1 Sam. 2:25. Matth. 12:31, 32.
Marc. 3:28, 29. Luc. 12:10. Hebr. 6:4. k. 10:26.
17. Kaikki wääryys on synti; on myös
muutama synti ei kuolemaan. 1 Joh. 3:4.
18. Me tiedämme, että jokainen, kuin Ju-
malasta syntynyt on, ei hän syntiä tee;
waan joka Jumalasta syntynyt on, se war-
jelee hänensä, ja se paha ei rupee häneen.
1 Joh. 3:9.
19. Me tiedämme, että me olemme Juma-
lasta, ja koko maailma on pahuudessa.
20. Mutta me tiedämme, että Jumalan
Poika tuli ja on meille mielen antanut, että
me sen totisen tunnemme, ja olemme sii-
nä totisessa, hänen Pojassansa Jesuksessa
Kristuksessa: tämä on se totinen Juma-
la, ja se ijankaikkinen elämä.
Luc. 24:45. Joh. 17:3.
21. Lapsukaiset, kawahtakaat teitänne epä-
jumalista, amen! 1 Cor. 10:14.

P. Johanneksen toinen Epistola.

Terwehdyksen jälkeen neuwotaan rakkauteen ja kawahta-
maan wääriä opettajia.

Se wanhin sille walitulle rouwalle ja hä-
nen lapsillensa, joita minä totuudessa ra-
kastan, ja en ainoastaan minä, mutta myös
kaikki, jotka totuuden tunteneet owat,
2. Sen totuuden tähden, joka meissä py-
syy, ja meidän kanssamme pitää oleman
ijankaikkisesti:
3. Armo, laupius, rauha Isältä Juma-
lalta ja Herralta Jesukselta Kristukselta,
Isän Pojalta, totuudessa ja rakkaudessa
olkoon teidän kanssanne! Tit. 1:4.
4. Minä olen suuresti ihastunut, että mi-
nä löysin sinun lapsistas niitä, jotka totuu-
dessa waeltawat, niinkuin me käskyn Isältä
saaneet olemme.
5. Ja nyt rukoilen minä sinua, rouwa, en,
että minä uutta käskyä sinulle kirjoittaisin,
waan sen kuin meillä alusta oli, että me
toinen toistamme rakastaisimme.
Joh. 13:34. k. 15:12. Eph. 5:2. 1 Thess. 4:9. 1 Piet. 4:8.
1 Joh. 2:7, 8. k. 3:11, 23. k. 4:21.
6. Ja tämä on rakkaus, että me hänen
käskynsä jälkeen waellamme. Tämä on käs-
ky, kuin te alusta kuulitte, että te siinä
waeltaisitte. Joh. 15:10.
7. Sillä monta wietteliätä on maailmaan
tullut, jotka ei tunnusta Jesusta Kristusta,

että hän on lihaan tullut. Tämä on wietteliä ja antikristus.

Matth. 24:5, 24. 2 Piet. 2:1. 1 Joh. 2:18, 22. l. 4:1, 2, 3.

8. Katsokaat wisusti teitänne, ettemme kadottaisi, mitä me työtä tehneet olemme, waan että me täyden palkan saisimme.

9. Jokainen, kuin harhaelee, ja ei pysy Kristuksen opissa, ei hänellä ole Jumalata: joka pysyy Kristuksen opissa, hänellä on sekä Isä että Poika. 1 Joh. 2:23.

10. Jos joku tulee teidän tykönne ja ei tuo tätä opetusta kanssansa, niin älkäät häntä huoneeseen ottako, älkäät myös häntä terwehtäkö. Rom. 16:17

1 Cor. 5:11. l. 16:22. Gal. 1:8, 9. 2 Tim. 3:5. Tit. 3:10.

11. Sillä joka häntä terwehtää, hän on osallinen hänen pahoista töistänsä.

12. Minulla olis paljo teille kirjoittamista, mutta en minä tahtonut paperilla ja pläkillä; waan minä toiwon tulewani teidän tykönne, ja tahdon läsnä ollessani teidän kanssanne puhua, että meidän ilomme täydellinen olis. Joh. 17:13. 1 Joh. 1:4. 3 Joh. w. 13.

13. Sinua terwehtäwät sinun walitut sisares lapset, amen!

P. Johanneksen kolmas Epistola.

Gajus. Diotrephes. Demetrius.

Se wanhin rakkaalle Gajukselle, jota minä totuudessa rakastan.

2. Minun rakkaani! ylitse kaikkein minä toiwotan, ettäs menestyisit ja terweenä olisit, niinkuin sinun sielus menestyy.

3. Sillä minä ihastuin suuresti, koska weljet tuliwat ja todistiwat sinun totuudestas, niinkuin sinä totuudessa waellat.

2 Joh. w. 4.

4. Ei minulla ole suurempata iloa kuin se, että minä kuulen minun lapseni totuudessa waeltawan.

5. Minun rakkaani! sinä teet uskollisesti, mitäs weljille ja wieraille teet;

1 Joh. 3:11.

6. Jotka myös sinun rakkaudestas seurakunnan edessä todistaneet owat. Ja sinä teet hywin, ettäs heidän kauniisti lähettänyt olet Jumalan edessä.

7. Sillä hänen nimensä tähden he owat lähteneet, ja ei ole pakanoilta mitään ottaneet.

8. Niin meidän pitää senkaltaisia korjaaman, että me totuuden apulaiset olisimme.

9. Minä kirjoitin seurakunnalle; mutta Diotrephes, joka heidän seassansa tahtoo jalo olla, ei ota meitä wastaan.

10. Sentähden, jos minä tulen, niin minä tahdon ilmoittaa hänen työnsä, kuin hän tekee, joka pullikoitsee meitä wastaan pahoilla sanoilla, ja ei niihinkään pysäänny, ja ei hän itse weljiä korjaa, estää myös muita, jotka niitä korjata tahtowat, ja ajaa heitä pois seurakunnasta.

11. Minun rakkaani, älä seuraa pahaa, waan hywää: joka hywin tekee, se on Jumalasta; mutta joka pahoin tekee, ei se ole nähnyt Jumalata.

Ps. 37:27. Es. 1:16. 1 Piet. 3:11. 1 Joh. 3:6, 9.

12. Demetriuksella on jokaiselta todistus, ja itse totuudesta. Ja me myös todistamme, ja te tiedätte, että meidän todistuksemme on tosi.

13. Minulla olis paljo sinun tykös kirjoittamista, waan en minä tahtonut pläkillä ja kynällä kirjoittaa. 2 Joh. w. 12.

14. Mutta minä toiwon sinun pian näkewäni, ja läsnä ollessani me saamme toinen toistamme puhutella.

15. Rauha olkoon sinulle! Ystäwät terwehtäwät sinua. Terwehdä ystäwiä, kutakin nimeltänsä.

P. Jakobin Epistola.

1 Luku.

Neuwo kärsiwällisyyteen. Oikia wiisaus. Synnin ja hywäin lahjain alku. Kuule ja tätte sanaa.

Jakobus, Jumalan ja Herran Jesuksen Kristuksen palwelia, kahdelletoistakymmenelle sukukunnalle, jotka hajalla owat, toiwottaa terweyttä!

Joh. 7:35. Ap. T. 8:14. 1 Piet. 1:1.

2. Minun rakkaat weljeni, pitäkäät se sulana riemuna, koska te moninaisiin kiusauksiin lankeette,

Matth. 5:11, 12. Ap. T. 5:41. Hebr. 10:34. 1 Piet. 1:6.

3. Tieten, että teidän uskonne koettelemus waikuttaa kärsiwällisyyden.

Rom. 5:3. 1 Piet. 1:7.

4. Mutta olkoon kärsiwällisyydellä täydellinen työ, että te täydelliset ja kokonaiset olisitte, ja ei missään puuttuwaiset.

5. Mutta jos joltain teissä wiisautta puuttuis, hän anokaan sitä Jumalalta, joka jokaiselle antaa yksikertaisesti, ja ei soimaa, ja se hänelle annetaan.

San. l. 2:3, 2c. Jer. 29:12. Matth. 7:7, 8. Luc. 11:9. Joh. 14:13. l. 15:7. Jer. 5:16.

6. Mutta anokaan uskossa epäilemätä; sillä joka epäilee, se on meren aallon kaltainen, joka tuulelta ajetaan ja liikutetaan.

Marc. 11:24. Joh. 16:23. 1 Joh. 3:22. l. 5:14, 15.

7. Älkään se ihminen luulko jotain Herralta saawansa.

8. Epäilewäinen mies horjuu kaikissa hänen teissänsä.

9. Mutta weli, joka nöyrä on, kehukaan hänen korotuksestansa;

10. Ja taas, joka rikas on, (se kehukaan) alentamisestansa; sillä niinkuin ruohon kukoistus pitää hänen katooman pois.

Job. 14:2. Ps. 10:3, 5. Ps. 102:12. Ps. 103:15. Es. 40:6. 1 Cor. 7:31. 1 Piet. 1:24. 1 Joh. 2:17. Jac. 4:14.

11. Sillä aurinko nousi helteen kanssa ja kuiwasi ruohon, ja sen kukkainen warisi, ja hänen kauneutensa katosi; niin myös rikkaan pitää teissänsä lakastuman.

12. Autuas on se mies, joka kiusauksen kärsii; sillä koska hän koeteltu on, niin hänen pitää elämän kruunun saaman, jonka Herra niille luwannut on, jotka häntä rakastawat.

Job. 5:17. San. l. 3:11. Matth. 10:22. l. 19:28, 29. 2 Tim. 4:7, 8. Hebr. 12:5. 1 Piet. 3:14. Ilm. k. 2:10. l. 3:19.

13. Älkään kenkään sanoko, koska hän kiusataan, että hän Jumalalta kiusataan; sillä ei Jumala ole kiusaaja pahuuteen, ja ei hän ketään kiusaa.

14. Waan jokainen kiusataan, koska hän omalta himoltansa wietellään ja houkutellaan.

15. Sitte koska himo on siittänyt, niin hän synnyttää synnin; mutta koska synti täytetty on, niin se synnyttää kuoleman. Rom. 6:23.

16. Älkäät eksykö, minun rakkaat weljeni!

17. Kaikkinainen hywä anto ja kaikkinainen täydellinen lahja tulee ylhäältä walkeuden Isältä, jonka tykönä ei ole muutosta eikä walkeuden ja pimeyden waihetusta.

San. l. 2:6. Es. 14:27. l. 46:10. Mal. 3:6. Joh. 3:27. Rom. 11:29. 1 Cor. 4:7.

18. Hän on meidän synnyttänyt tahtonsa jälkeen totuuden sanalla, että me uutiset hänen luontokappaleistansa olisimme.

Joh. 1:13. l. 3:3, 5. 1 Cor. 4:15. Gal. 4:19. 1 Piet. 1:23.

19. Sentähden, minun rakkaat weljeni, olkoon jokainen ihminen nopia kuulemaan, (mutta) hidas puhumaan, ja hidas wihaan;

San. l. 17:27.

20. Sillä miehen wiha ei tee Jumalan edessä sitä, kuin oikein on. Saarn. k. 7:10.

21. Sentähden pankaat pois kaikkinainen saastaisuus ja kaikkinainen pahuus, ja ottakaat sana siweydellä wastaan, joka teissä istutettu on ja woi teidän sielunne autuaaksi saattaa. Luc. 8:11.

Rom. 1:16. l. 13:12. 1 Cor. 3:6. Col. 3:8. 1 Piet. 2:1.

22. Mutta olkaat myös sanan tekiät ja ei ainoastaan kuuliat, pettäin teitänne.

Matth. 7:21, 24. Luc. 11:28. Rom. 2:13. 1 Joh. 3:7.

23. Sillä jos joku on sanan kuulia, ja ei tekiä, hän on sen miehen kaltainen, joka ruumiillisen kaswonsa peilissä kurkistelee.

Matth. 7:26. Luc. 6:47.

24. Ja sitten kuin hän itsensä kurkistellut on, niin hän menee pois, ja unhohtaa kohta, millinen hän oli.

25. Mutta joka katsoo wapauden täydelliseen lakiin, ja pysyy, ja ei ole unhohtawa kuulia, waan tekiä, se tulee hänen teossansa autuaaksi. Matth. 5:19. Joh. 13:17. Jac. 2:12.

26. Mutta jos joku teistä näkyy jumalinen olewan, ja ei suista kieltänsä, waan wiettelee sydämensä, sen jumalanpalwelus on turha. Ps. 34:14. 1 Piet. 3:10. Jac. 3:6.

27. Se on Isälle ja Jumalalle puhdas ja

saastatoin jumalanpalwelus; oppia orpoja ja leskejä heidän murheessansa, ja itsensä saastatoinna maailmassa pitää.

2 Luku.

Osoitetaan, ettei pidä muotoa katsottaman uskon asioissa ja rakkauden harjoituksessa. Eläwä ja kuollut usko.

Rakkaat weljeni, älkäät muodon katsomisessa pitäkö uskoa meidän kunnian Herran Jesuksen Kristuksen päälle.

2. Sillä jos teidän seurakuntaanne tulis joku mies, kantain kultasormusta, ja kiiltäwällä waatteella puetettu; ja tulis myös köyhä ryysyllä,

3. Ja te katsoisitte sitä, joka kiiltäwissä waatteissa on, ja sanoisitte hänelle: istu tässä hywästi; ja sille köyhälle sanoisitte: seiso sinä siellä, taikka istu tässä minun jalwoissani:

4. Niin et te sitä oikein ajattele, waan te tulette tuomariksi, ja teette pahan eroituksen.

5. Kuulkaat, rakkaat weljeni: eikö Jumala ole tämän maailman köyhiä walinnut, jotka uskossa rikkaat ja waltakunnan perilliset owat, jonka hän niille lupasi, jotka häntä rakastawat?

2 Mos. 20: 6. 1 Sam. 2: 30. San. l. 8: 17. Matth. 5: 3. Luc. 12: 21. Joh. 7: 48. 1 Cor. 1: 26. l. 2: 9. Jac. 1: 12.

6. Mutta te olette häwäisneet köyhän. Eikö rikkaat ole wäkiwaltaiset teitä polkemaan ja wetämään teitä oikeuden eteen?

7. Eikö he pilkkaa sitä hywää nimeä, josta te nimitetyt olette?

8. Jos te kuninkaallisen lain, Raamatun jälkeen, täytätte: rakasta sinun lähimmäistäs niinkuin itseäs, niin te hywin teette.

3 Mos. 19: 18. Matth. 22: 39. Marc. 12: 31. Rom. 13: 8, 9. Gal. 5: 14. Eph. 5: 2. 1 Thess. 4: 9.

9. Mutta jos te ihmisten muotoa katsotte, niin te syntiä teette, ja rangaistaan lailta, niinkuin sen rikkojat.

3 Mos. 19: 15. 5 Mos. 1: 17. l. 16: 19.

10. Sillä jos joku koko lain pitää, ja rikkoo yhdessä, hän on wikapää kaikissa.

5 Mos. 27: 26. Gal. 3: 10.

11. Sillä se, joka sanoi: ei sinun pidä huorin tekemän, hän on myös sanonut: ei sinun pidä tappaman. Jos et sinä huorin tee, mutta tapat, niin sinä olet lain rikkojaksi tullut.

2 Mos. 20: 13, 14. 5 Mos. 5: 17.

12. Näin te puhukaat, ja näin te tehkäät, niinkuin ne, jotka wapauden lain kautta pitää tuomittaman.

Joh. 12: 48. Jac. 1: 25.

13. Sillä armotoin tuomio pitää hänen päällensä tuleman, joka ei ole laupiutta tehnyt; ja laupius kehuu tuomiota wastaan.

Matth. 6: 15. l. 18: 35. l. 25: 21, 42. Marc. 11: 25. Luc. 16: 25.

14. Mitä se auttaa, rakkaat weljeni, jos joku sanoo hänellänsä uskon olewan, ja ei hänellä kuitenkaan ole töitä? Taitaako usko hänen autuaaksi saattaa? Matth. 7: 26. Jac. 1: 23.

15. Mutta jos yksi weli taikka sisar alasti olis, ja puuttuis jokapäiwäistä rawintoa,

Luc. 3: 11. 1 Joh. 3: 17.

16. Ja joku teistä heille sanois: menkäät rauhassa, lämmittäkäät ja rawitkaat teitänne; ja et te kuitenkaan anna heille mitään ruumiin tarwetta: mitä se heitä auttais?

1 Joh. 3: 18.

17. Näin myös usko, jos ei hänellä töitä ole, on kuollut itsessänsä.

18. Mutta sanokaan joku: sinulla on usko, ja minulla on työt: osoita minulle sinun uskos sinun töilläs, niin minäkin tahdon minun uskoni osoittaa minun töilläni.

19. Sinä uskot, että yksi Jumala on, sen sinä oikein teet; perkeleet myös sen uskowat, ja wapisewat. Marc. 1: 24. Luc. 4: 34.

20. Mutta tahdotkos tietää, sinä turha ihminen, että usko ilman töitä kuollut on?

21. Eikö Abraham, meidän isämme töiden kautta wanhurskautetuksi osoitettu, koska hän poikansa Isaachin altarille uhrasi?

1 Mos. 22: 9, 12.

22. Näetkös, että usko on myös waikuttanut hänen töissänsä, ja että usko on töistä täydelliseksi tullut? Hebr. 11: 17.

23. Ja se Raamattu on täytetty, joka sanoo: Abraham uskoi Jumalan, ja se luettiin hänelle wanhurskaudeksi, ja hän kutsuttiin Jumalan ystäwäksi. 1 Mos. 15: 6.

2 Aikak. 20: 7. Es. 41: 8. Rom. 4: 3. Gal. 3: 6.

24. Niin te siis näette, että ihminen töistä wanhurskautetuksi osoitetaan, ja ei ainoastansa uskosta.

25. Niin myös portto Rahab, eikö hän töiden kautta wanhurskautetuksi nähty, koska hän korjasi ne wakoojat, ja toista tietä heidän päästi ulos?

Jos. 2: 1, 21. Luc. 6: 23. Hebr. 11: 31.

26. Sillä niinkuin ruumis ilman henkeä on kuollut, niin myös usko on ilman töitä kuollut.

3 Luku.

Opetukset kielen oikein ja wäärin käyttämisestä ja taiwaallisen wiisauden noudattamisesta.

Alkäät, rakkaat weljeni, jokainen pyytäkö opettajana olla, tieten, että me sitä suuremman tuomion saamme.

2. Sillä moninaisissa me kukin puutum=

me. Mutta joka ei puheessa lankee, se on
täydellinen mies, joka woi myös koko ruu=
miinsa suistaa.
Ps. 34:14. San.l. 20:9. Saarn.k. 7:21. 1 Piet. 3:10.
1 Joh. 1:8. Jac. 1:26.
3. Katso, me panemme hewoisten suuhun
suitset, että he meitä kuulisiwat, ja heidän
koko ruumiinsa me käännämme ympäri.
Ps. 32:9.
4. Katso, laiwat myös, ehkä kuinka suuret
he owat ja jaloilta tuulilta ajetaan, kuiten=
kin he käännetään ympäri wähällä perälau=
dalla, kuhunka se tahtoo, joka sitä hallitsee.
5. Niin myös kieli on piskuinen jäsen, ja
kuitenkin suuria asioita toimittaa. Katso,
wähä tuli, kuinka suuren metsän se sytyttää.
Ps. 12:4, 5. Ps. 73:8, 9. San.l. 12:8. l. 15:2.
6. Ja kieli on myös tuli, maailma wää=
ryyttä täynnänsä; niin on myös kieli mei=
dän jäsentemme seassa, joka koko ruumiin
saastuttaa, ja sytyttää kaiken meidän me=
nomme, koska se helwetistä syttyy.
Matth. 15:11, 18, 19. Marc. 7:15, 20, 23.
7. Sillä kaikki luonto, sekä petoin että lin=
tuin ja kärmetten ja merellisten, tehdään
lakiaksi, ja on lakiaksi tehty inhimilliseltä
luonnolta.
8. Mutta kieltä ei taida yksikään ihminen
asettaa, sitä lewotointa pahuutta, kuoletta=
waista myrkkyä täynnänsä.
9. Sen kautta me kiitämme Jumalata ja
Isää, ja sen kautta me myös kiroilemme ih=
misiä, jotka Jumalan kuwan jälkeen luodut
owat. 1 Mos. 1:26, 27. l. 9:6.
10. Yhdestä suusta kiitos ja kirous käy
ulos. Ei se niin, rakkaat weljeni, oleman
pidä.
11. Kuohuuko joka lähde yhdestä huowos=
ta makiata ja karwasta wettä?
12. Taitaako, rakkaat weljeni, fiikunapuu
kantaa öljyä, taikka wiinapuu fiikunia?
Niin ei taida myös yksikään lähde suolaista
ja makiata wettä wuotaa.
13. Kuka wiisas ja taitawa on teidän seas=
sanne, se osoittakaan hywällä menollansa
hänen työnsä wiisauden siweydessä.
14. Mutta jos teillä on katkera kiiwaus ja
riita sydämessänne, niin älkäät kerskatko, ja
älkäät walehdelko totuutta wastaan.
Rom. 13:13.
15. Sillä ei se ole wiisaus, joka ylhäältä
tullut on, waan maallinen, inhimillinen ja
perkeleellinen. 1 Cor. 2:6, 7.
16. Sillä kussa kiiwaus ja riita on, siellä
on myös sekaseuraisuus ja kaikki paha meno.
1 Cor. 3:3. Gal. 5:19, 20, 21.
17. Mutta se wiisaus, joka ylhäältä on, se
on ensisti tosin puhdas, sitte rauhallinen,
siwiä, uskowa, täynnä laupiutta ja hywiä
hedelmiä, eriseuratoin ja ulkokullatoin.
18. Mutta wanhurskauden hedelmä rau=
hassa kylwetään niille, jotka rauhan pitäwät.
Gal. 6:8.

4 Luku.

Opetetaan, mitkä esteet owat, ettei rukouksemme tule kuultuiksi, ja neuwo oikein rukoilemaan.

Kusta sodat ja tappelukset tulewat teidän
seassanne? Eikö siitä, (nimittäin) teidän hi=
moistanne, jotka teidän jäsenissänne soti=
wat? Rom. 7:23. 1 Piet. 2:11.
2. Te himoitsette, ja ette saa sillä mitään.
Te kadehditte ja kiiwaatte, ja ette sillä woita
mitään. Te soditte ja tappelette, ja ei teillä
mitään ole, ettette mitään anokaan.
Ps. 35:12. Ps. 66:18. San.l. 1:28. Jer. 11:11. Mich. 3:4.
3. Te anotte, ja ette saa, että te kelwotto=
masti anotte, että te teidän himoissanne sen
kuluttaisitte. 1 Joh. 3:22. l. 5:14.
4. Te huorintekiät ja huorat! ettekö te tie=
dä, että maailman ystäwyys on wiha Ju=
malata wastaan? Joka siis tahtoo maail=
man ystäwä olla, hän tulee Jumalan wi=
hamieheksi.
Joh. 15:19. l. 17:14. Rom. 8:8. Gal. 1:10. 1 Joh. 2:15.
5. Eli luuletteko, että Raamattu sanoo tur=
haan: henki, joka meissä asuu, himoitsee ka=
teutta wastaan? Gal. 5:17.
6. Ja antaa runsaasti armon; sentähden
hän sanoo: Jumala seisoo ylpeitä wastaan,
mutta nöyrille antaa hän armon.
Matth. 23:12. Luc. 1:52. 1 Piet. 5:5.
7. Niin olkaat siis Jumalalle alamaiset;
mutta wastaanseisokaat perkelettä, niin hän
teistä pakenee. Eph. 4:27. 1 Piet. 5:9.
8. Lähestykäät Jumalata, niin hän lähes=
tyy teitä. Puhdistakaat kätenne, te syntiset,
ja peratkaat teidän sydämenne, te kaksimieli=
set. Es. 1:16, 17, 18. Zach. 1:3. Jac. 1:8.
9. Olkaat surulliset, murhehtikaat ja itke=
käät. Teidän naurunne kääntyköön itkuksi
ja ilonne murheeksi. Matth. 5:4. Luc. 6:21.
10. Nöyryyttäkäät teitänne Jumalan kas=
woin edessä, niin hän teitä ylentää.
Job. 22:29. Es. 66:2. Luc. 14:11.
11. Älkäät toinen toistanne panetelko, rak=
kaat weljet: joka weljeänsä panettelee ja
weljeänsä tuomitsee, se panettelee lakia ja
tuomitsee lain. Mutta jos sinä tuomitset
lain, niin et sinä ole lain tekiä, waan tuo=
mari. Matth. 7:1. Rom. 2:1. 1 Cor. 4:5.
12. Yksi on lain antaja, joka woi wapah=
taa ja kadottaa. Kuka sinä olet, joka toista
tuomitset? Rom. 14:4.

13. Nyt hywin, te kuin sanotte: menkäämme tänäpänä taikka huomenna siihen eli siihen kaupunkiin, ja wiettäkäämme siinä yksi wuosi, ja tehkäämme kauppaa ja woittakaamme; Sal. l. 27:1. Luc. 12:18.
14. Jotka ette tiedä, mitä huomenna tapahtuu. Sillä mikä on teidän elämänne? Se on löyhkä, joka wähäksi (hetkeksi) näkyy, mutta sitte katoo.

Es. 40:6. 1 Cor. 7:31. 1 Piet. 1:24. 1 Joh. 2:17. Jac. 1:10.

15. Mutta teidän piti sanoman: jos Herra tahtoo, ja me elämme, niin me tätä taikka sitä tahdomme tehdä.

Ap. T. 18:21. 1 Cor. 4:19. Hebr. 6:3.

16. Mutta nyt te kerskaatte teitänne teidän ylpeydessänne. Kaikki senkaltainen kerskaus on paha.
17. Sillä joka taitaa hywää tehdä, ja ei tee, niin se on hänelle synniksi.

Luc. 12:47. Joh. 9:41. Rom. 1:20, 21, 32. l. 2:17, 18, 23.

5 Luku.

Rikkauden oikia käyttäminen. Kärsiwällisyyden hyödytys. Rukoilemisen woima.

Nyt hywin te rikkaat! itkekäät ja ulwokaat teidän wiheliäisyyttänne, joka teidän päällenne tulewa on. Sal. l. 11:28.
2. Teidän rikkautenne owat mädänneet, teidän waatteenne owat koidellut.

Matth. 6:19, 20.

3. Teidän kultanne ja hopianne owat ruostuneet, ja niiden ruoste pitää oleman teille todistukseksi, ja pitää syömän teidän lihanne niinkuin tuli. Te olette rikkauden koonneet teillenne wiimeisinä päiwinä.
4. Katso, työmiesten palkka, jotka teidän maakuntainne elon niittäneet owat, joka petoksella teiltä pidetty on, huutaa, ja elonleikkaajitten parut ja huudot owat tulleet Herran Zebaothin korwille:

3 Mos. 19:13. 5 Mos. 24:14, 15. Job. 24:10, 11.

5. Te olette herkuissa eläneet maan päällä, ja olette teidän hekumanne pitäneet, ja teidän sydämenne syötelleet niinkuin teuraspäiwänä. Job. 21:13. Luc. 12:19. l. 16:19, 25.
6. Te olette tuominneet, te olette tappaneet wanhurskaan, joka ei ole teitä wastaan ollut.
7. Niin olkaat siis kärsiwälliset, rakkaat weljet, Herran tulemiseen asti. Katso, peltomies odottaa kallista maan hedelmätä, ja on kärsiwällinen siihen asti, kuin hän saa warhaisen ja hiljaisen sateen. 5 Mos. 11:14.
8. Niin olkaat te myös kärsiwälliset ja wahwistakaat sydämenne; sillä Herran tulemus lähestyy.
9. Älkäät huoatko, rakkaat weljet, toinen toistanne wastaan, ettette kadotetuksi tulisi. Katso, tuomari seisoo owen edessä.
10. Ottakaat, rakkaat weljeni, waiwan ja kärsiwällisyyden esikuwa niistä propheetaista, jotka Herran nimeen puhuneet owat.

Matth. 5:12.

11. Katso, me sanomme ne autuaaksi, jotka kärsineet owat. Jobin kärsiwällisyyden te olette kuulleet, ja Herran lopun te nähneet olette; sillä Herra on sangen laupias ja armollinen. Job. 1:21, 22. l. 42:10. Ps. 103:8.
12. Ennen kaikkia, rakkaat weljeni, älkäät wannoko, eikä taiwaan kautta eikä maan, ei myös yhtään muuta walaa; mutta olkoon teidän puheenne: niin, kuin niin on, ja se olkoon: ei, kuin ei on, ettette ulkokullaisuuteen lankeisi. Matth. 5:34, 2c. 2 Cor. 1:17, 18.
13. Jos joku kärsii waiwaa teidän seassanne, se rukoilkaan, jos joku on hywällä mielellä, se weisatkaan wirsiä. Eph. 5:19.
14. Jos joku sairastaa teidän seassanne, hän kutsukaan tykönsä seurakunnan papit, ja ne rukoilkaan hänen edestänsä, woidellen häntä öljyllä Herran nimeen.

Marc. 6:13. l. 16:18.

15. Ja uskon rukous parantaa sairaan, ja Herra ojentaa hänen, ja jos hän on syntiä tehnyt, niin ne hänelle anteeksi annetaan.
16. Tunnustakaat toinen toisellenne teidän rikoksenne, ja rukoilkaat toinen toisenne edestä, että te terweeksi tulisitte. Wanhurskaan rukous woi paljon, koska se totinen on.

Jac. 1:5.

17. Elias oli ihminen, niissä haluissa wikapää kuin mekin, ja hän rukoili rukouksella, ettei pitänyt sataman, ja ei satanutkaan maan päällä kolmena wuotena ja kuutena kuukautena; 1 Kun. k. 17:1. Luc. 4:25.
18. Ja hän taas rukoili, ja taiwas antoi sateen, ja maa kantoi hedelmänsä.

1 Kun. k. 18:41, 2c.

19. Rakkaat weljeni, jos joku teistä eksyis totuudesta ja joku palauttais hänen,

Matth. 18:15.

20. Se tietäkään, että joka syntisen palauttaa tiensä erhehdyksestä, se wapahtaa sielun kuolemasta, ja peittää syntein paljouden. Sal. l. 10:12. 1 Piet. 4:8.

P. Judan Epistola.

Wääräin opettajain pahuus ja rangaistus. Moseksen ruumis. Enochin ennustus.

Judas, Jesuksen Kristuksen palwelia, mut-
ta Jakobin weli, niille kutsutuille, jotka
Isässä Jumalassa pyhitetyt owat, ja Jesuk-
sessa Kristuksessa wapahdetut:
Luc. 6:16. Joh. 17:11. Ap. T. 1:13. 1 Piet. 1:5.
2. Laupius ja rauha ja rakkaus lisäänty-
köön teille!
3. Te rakkaat! että minulla oli suuri ahke-
ruus teille yhteisestä autuudesta kirjoittaa,
pidin minä sen tarpeellisena teitä kirjoituk-
sella neuwoa, että te uskon puolesta kil-
woittelisitte, joka kerta pyhille annettu on.
Phil. 1:27. 1 Tim. 1:18. l. 6:12. 1 Tim. 4:7.
4. Sillä muutamat ihmiset owat myös
luikahtaneet sisälle, jo muinen kirjoitetut tä-
hän tuomioon, jumalattomat, jotka meidän
Jumalan armon wetäwät haureuteen, ja
kieltäwät Jumalan, joka ainoa hallitsia on,
ja meidän Herran Jesuksen Kristuksen.
1 Piet. 2:8. 2 Piet. 2:1, 3, 19.
5. Mutta minä tahdon teille muistuttaa,
että te sen kerran tietäisitte, että koska Her-
ra kansansa Egyptistä terweenä pelastanut
oli, hukkasi hän sitte ne, jotka ei uskoneet.
4 Mos. 14:29. l. 26:64. Ps. 106:26. 1 Cor. 10:5.
Hebr. 3:18, 19.
6. Ja ne enkelit, jotka ei alkuansa pitäneet,
waan antoiwat ylön kotonsa, on hän kätke-
nyt pimeyteen ijankaikkisilla kahleilla sen
suuren päiwän tuomioon asti.
Joh. 8:44. 2 Piet. 2:4.
7. Niinkuin Sodoma ja Gomorra ja ne
lähikaupungit, jotka sillä muotoa kuin hekin
huorin tehneet oliwat ja muukalaisen lihan
jälkeen menneet, owat pannut muille opiksi,
ijankaikkisen tulen waiwaa kärsimään:
1 Mos. 19:24. 5 Mos. 29:23. Es. 13:19. Jer. 20:16.
l. 50:40. Wal. w. 4:6. Hes. 16:49. Hos. 11:8.
Am. 4:11. Luc. 17:29. 2 Piet. 2:6.
8. Niin owat myös nämät unennäkiät, jot-
ka lihan saastuttawat, hallitukset katsowat
ylön ja majesteetteja pilkkaawat. 2 Piet. 2:10.
9. Mutta Michael, se ylimmäinen enkeli,
koska hän perkeleen kanssa riiteli ja kamp-
paili Moseksen ruumiista, ei rohjennut sa-
noa sen pilkan tuomiota, waan sanoi: Her-
ra sinun rangaiskoon.
Dan. 10:13. Ilm. k. 12:7. 2 Piet. 2:11.
10. Mutta nämät pilkkaawat niitä, joista
ei he mitään tiedä; waan mitä he luonnon
kautta tietäwät niinkuin muut järjettömät
eläimet, niissä he turmeltuwat. 2 Piet. 2:12.
11. Woi heitä! sillä he käywät Kainin
teillä, ja lankeewat Balaamin eksytyksen
palkan tähden, ja hukkuwat Koren kapinassa.
1 Mos. 4:8. 4 Mos. 16:1. l. 22:7, 21. 2 Piet. 2:15.
1 Joh. 3:12.
12. Nämät owat häpiäpilkut wierasna
ollessansa teidän rakkausaterioissanne, jotka
rawitsewat itseänsä pelkäämätä: he owat
wedettömät pilwet, jotka tuulelta ajetaan
ympäri, paljaat hedelmättömät puut, kah-
desti kuolleet, juurinensa rewäistyt ylös;
San. l. 25:14. 2 Piet. 2:13, 17.
13. Meren julmat aallot, jotka heidän
oman häpiänsä waahtuwat; eksywäiset täh-
det, joille pimeyden kauheus on ijankaikki-
sesti tähdelle pantu. Es. 57:20. 2 Piet. 2:17.
14. Niin on myös Enoch seitsemäs Ada-
mista senkaltaisista ennustanut, ja sanonut:
katso, Herra tulee monen tuhannen pyhäin-
sä kanssa, 1 Mos. 5:18. Dan. 7:10.
Ap. T. 1:11. 1 Thess. 1:10. 2 Thess. 1:10. Ilm. k. 1:7.
15. Tekemään kaikkein tuomiota, ja ran-
kaisemaan kaikkia jumalattomia heidän seas-
sansa, kaikkein heidän jumalattomain töi-
densä tähden, joilla he pahaa tehneet owat,
ja kaikkea sitä kowaa, kuin ne jumalattomat
syntiset häntä wastaan puhuneet owat.
Matth. 12:36. l. 25:31. 2 Thess. 1:7.
16. Nämät owat napisiat ja walittajat,
omain himoinsa jälkeen waeltawaiset, ja
heidän suunsa puhuu röykkiöitä sanoja, ja
he ihmettelewät ihmisiä hyödytyksen tähden.
2 Piet. 2:18.
17. Mutta te, rakkaat weljet, muistakaat
niitä sanoja, kuin ennen meidän Herran
Jesuksen Kristuksen apostoleilta sanottiin:
Ap. T. 20:29. 1 Tim. 4:1. 2 Tim. 3:1. l. 4:3.
2 Piet. 2:1. l. 3:2, 3.
18. Että wiimeisellä ajalla tulewat pilk-
kaajat, jotka jumalattomissa himoissansa
waeltawat.
19 Nämät owat ne, jotka eriseurat tekewät,
lihalliset, joilla ei henkeä ole.
San. l. 18:1. Hes. 14:7. Hos. 4:14. l. 9:10. 1 Cor. 2:14.
20. Mutta te, minun rakkaani! rakenta-
kaat itseänne teidän kaikkein pyhimmän us-
konne päälle, Pyhän Hengen kautta, ja ru-
koilkaat, pitäin teitänne keskenänne Juma-
lan rakkaudessa,
21. Ja odottakaat meidän Herran Jesuksen
Kristuksen laupiutta ijankaikkiseen elämään.

22. Ja pitäkäät se eroitus, että te muuta=
mia armahtaisitte,
23. Mutta muutamia pelwolla autuaaksi
tekisitte, ja temmatkaat heitä ulos tulesta,
ja wihatkaat sitä lihalta saastutettua ha=
metta.
Rom. 11: 14. 1 Tim. 4: 13, 16. Jac. 5: 20. Ilm. k. 3: 4.
24. Mutta hänelle, joka teidän woi wias=
ta warjella, ja asettaa nuhteetoinna kun=
niansa kaswoin eteen, riemulla:
Rom. 16: 25.
25. Ainoalle wiisaalle Jumalalle, meidän
Wapahtajallemme, olkoon kunnia, ja ma=
jesteetti, ja walta, ja woima, nyt ja kaikessa
ijankaikkisuudessa, amen!
Rom. 16: 27. Eph. 3: 20, 21. 1 Tim. 1: 17.

Pyhän Johanneksen Theologin Ilmestys.

1 Luku.

Johanneksen terwehdys Asian seurakunnille. Hän näkee ja kuulee Kristuksen ja saa käskyn kirjoittaa.

Jesuksen Kristuksen Ilmestys, jonka Ju=
mala hänelle antoi, ilmoittaa palwelioillen=
sa niitä, kuin pian tapahtuman pitää, ja on
tiettäwäksi tehnyt ja lähettänyt enkelinsä
kautta palweliallensa Johannekselle,
2. Joka todisti Jumalan sanaa, ja sen to=
distuksen Jesuksesta Kristuksesta, ja mitä
hän nähnyt oli.
3. Autuas on se, joka lukee, ja ne, jotka
kuulewat prophetian sanat ja pitäwät ne,
kuin siinä kirjoitetut owat; sillä aika on läs=
nä.
Rom. 13: 11. 1 Piet. 4: 7. Jac. 5: 8. Ilm. k. 2: 10. k. 22: 7.
4. Johannes niille seitsemälle Asian seura=
kunnalle: armo olkoon teille ja rauha siltä,
joka on, ja joka oli, ja joka tulewa on, ja
niiltä seitsemältä hengeltä, jotka hänen is=
tuimensa edessä owat,
2 Mos. 3: 14. Ilm. k. 3: 1. k. 5: 6. k. 11: 17. k. 16: 5.
5. Ja Jesukselta Kristukselta, joka se uskol=
linen todistaja on, ja esikoinen kuolleista, ja
maan kuningasten Päämies: joka meitä
rakasti ja on meitä werellänsä meidän syn=
neistämme pesnyt,
Ap. T. 20: 28. 1 Cor. 15: 20. Hebr. 9: 2, 14. 1 Joh. 11: 7, 9.
Ilm. k. 3: 14. k. 5: 9. k. 17: 14.
6. Ja teki meidän kuninkaaksi ja papiksi
Jumalan ja hänen Isänsä edessä: hänelle
olkoon kunnia ja walta ijankaikkisesta ijan=
kaikkiseen, amen!
1 Piet. 2: 5, 9. Ilm. k. 5: 10. k. 20: 6.
7. Katso, hän tulee pilwein kanssa, ja jo=
kaisen silmän pitää hänen näkemän, ja ne,
jotka häntä pistäneet owat, ja kaikki maan
sukukunnat pitää parkuman. Niin, amen!
Es. 3: 13, 14. Dan. 7: 13. Zach. 12: 10. Matth. 26: 64.
Joh. 19: 37. 1 Thess. 1: 10.
8. Minä olen A ja O, alku ja loppu, sa=
noo Herra, joka on, joka oli, ja joka tulewa
on, kaikkiwaltias. Es. 41: 4. k. 48: 12. Ilm. k. 21: 6.
9. Minä Johannes, teidän weljenne, ja
osallinen waiwassa ja waltakunnassa ja kär=
siwällisyydessä, Jesuksessa Kristuksessa, olin
siinä luodossa, joka kutsutaan Patmos, Ju=
malan sanan ja Jesuksen Kristuksen todis=
tuksen tähden.
Rom. 8: 17. Phil. 1: 7. 2 Tim. 1: 8. k. 2: 12.
10. Minä olin hengessä yhtenä sunnun=
taina, ja kuulin minun jäljessäni suuren
äänen, niinkuin basunan, Ilm. k. 4: 2.
11. Sanowan: minä olen A ja O, ensi=
mäinen ja wiimeinen. Mitäs näet, kirjoita
kirjaan ja lähetä Asian seurakunnille, jotka
Ephesossa owat, ja Smyrnassa, ja Perga=
mossa, ja Thyatirassa, ja Sardiassa, ja
Philadelphiassa, ja Laodiceassa.
Ilm. k. 2: 8. k. 22: 13.
12. Ja minä käännyin sitä ääntä katso=
maan, kuin minun kanssani puhui, ja mi=
nun kääntyessäni näin minä seitsemän kul=
taista kynttiläjalkaa,
13. Ja niiden kultaisten kynttiläjalkain
keskellä Ihmisen Pojan muotoisen, waate=
tetun pitkällä hameella ja wyötetyn rinnoil=
ta kultaisella wyöllä.
Hes. 1: 26. Dan. 7: 13. Ilm. k. 2: 1. k. 14: 14.
14. Mutta hänen päänsä ja hiuksensa oli=
wat walkiat niinkuin walkia willa ja niin=
kuin lumi, ja hänen silmänsä niinkuin tulen
liekki, Dan. 7: 9. Ilm. k. 19: 12.
15. Ja hänen jalkansa walantowasken
kaltaiset, niinkuin pätsissä palawaiset, ja hä=
nen äänensä oli niinkuin paljon weden kuo=
hina.
16. Ja seitsemän tähteä oli hänen oikiassa
kädessänsä, ja hänen suustansa käwi ulos
kaksiteräinen teräwä miekka, ja hänen kas=
wonsa niinkuin aurinko paistaa hänen woi=
massansa. Es. 49: 2. Eph. 6: 17.
Hebr. 4: 12. Ilm. k. 2: 12, 16. k. 3: 1. k. 19: 15, 21.

17. Ja kuin minä hänen näin, lankesin
minä hänen jalkainsa eteen niinkuin kuollut,
ja hän pani oikian kätensä minun päälleni,
ja sanoi minulle: älä pelkää, minä olen en=
simäinen ja wiimeinen,
Es. 44:6. Dan. 8:18. l. 10:10.
18. Ja eläwä, ja olin kuollut, ja katso, mi=
nä olen eläwä ijankaikkisesta ijankaikkiseen,
amen! Ja minulla on helwetin ja kuole=
man awaimet.
Ps. 68:21. Joh. 12:14. Rom. 6:9. Ilm. k. 3:7. l. 20:1.
19. Kirjoita, mitäs nähnyt olet, mitä nyt
on, ja mitä tästä lähin tapahtuwa on:
20. Se salaisuus niistä seitsemästä täh=
destä, kuin sinä minun oikiassa kädessäni
nähnyt olet, ja ne seitsemän kultaista kynt=
tiläjalkaa. Ne seitsemän tähteä owat niiden
seitsemän seurakunnan enkelit: ja ne seitse=
män kynttiläjalkaa, kuin sinä nähnyt olet,
owat seitsemän seurakuntaa. Mal. 2:7.

2 Luku.

Enkelistä Ephesossa, Pergamossa, Smyrnassa ja Thyatirassa.

Kirjoita Epheson seurakunnan enkelille:
näitä sanoo se, joka niitä seitsemää tähteä
pitää oikiassa kädessänsä, joka käy seitsemän
kultaisen kynttiläjalan keskellä:
Ilm. k. 1:13, 16, 20.
2. Minä tiedän sinun työs ja tekos ja sinun
kärsiwällisyytes, ettet sinä woi kärsiä paho=
ja: sinä olet niitä jo kiusannut, jotka heitän=
sä apostolikst sanowat ja ei ole, ja löysit hei=
dän walehteliaksi.
3. Ja sinä kannoit ja kärseit, ja minun ni=
meni tähden sinä työtä teit, ja et wäsynyt.
4. Mutta minulla on sinua wastaan, että
sinä sen sinun ensimäisen rakkautes annoit
ylön.
5. Muista siis, kustas lankesit pois, ja tee
parannus, ja tee niitä ensimäisiä töitä;
waan jos ei, niin minä tulen sinulle pian
ja syöksen pois sinun kynttiläjalkas sialtan=
sa, ettet sinä tee parannusta.
6. Mutta se sinulla on, ettäs wihaat Niko=
laitain töitä, joita minäkin wihaan.
7. Jolla korwa on, se kuulkaan, mitä henki
seurakunnille sanoo. Sen, joka woittaa,
annan minä elämän puusta syödä, kuin
keskellä Jumalan paradisia on.
1 Mos. 2:9. Ilm. k. 22:2.
8. Ja Smyrnan seurakunnan enkelille kir=
joita: näitä sanoo ensimäinen ja wiimeinen,
joka oli kuollut, ja elää:
Es. 41:4. l. 44:6. Ilm. k. 1:4, 8, 11, 17, 18.
9. Minä tiedän sinun tekos ja waiwas ja
köyhyytes, (mutta sinä olet rikas,) ja nii=
den pilkan, jotka heitänsä Judalaiseksi sano=
wat ja ei olekaan, waan owat saatanan
joukko. Ilm. k. 3:9.
10. Älä sinä niitä ensinkään pelkää, kuin
sinun kärsimän pitää. Katso, perkele on
muutamia teistä heittäwä wankiuteen, kiu=
sattaa; ja teillä pitää oleman waiwa kym=
menen päiwää. Ole uskollinen kuolemaan
asti, niin minä sinulle elämän kruunun an=
nan. 1 Cor. 9:25. 2 Tim. 2:5. l. 4:7, 8. Jac. 1:12.
11. Jolla korwa on, se kuulkaan, mitä henki
seurakunnille sanoo: joka woittaa, ei se toi=
selta kuolemalta wahingoiteta.
Ilm. k. 3:6, 13, 22. l. 13:9. l. 20:14. l. 21:8.
12. Ja Pergamon seurakunnan enkelille
kirjoita: näitä sanoo se, jolla on se kaksiteräi=
nen teräwä miekka: Ilm. k. 1:16.
13. Minä tiedän sinun tekos, ja kussas
asut, kussa saatanan istuin on: ja sinä pidät
minun nimeni, ja et kieltänyt minun us=
koani niinäkään päiwinä, joina Antipas,
minun uskollinen todistajani, teidän tykö=
nänne tapettu on, kussa saatana asuu.
14. Mutta minulla on wähä sinua was=
taan: että sinulla siellä on niitä, jotka Ba=
laamin oppia pitäwät, joka opetti Balachin
antamaan pahennusta Israelin lasten
edessä, epäjumalten uhria syödä, ja sala=
wuoteudessa maata. 4 Mos. 22:23, 24, 25. l. 31:16.
15. Niin myös sinulla on niitä, jotka Niko=
laitain oppia pitäwät, jota minä wihaan.
16. Tee parannus; waan jos ei, niin mi=
nä tulen sinulle pian, ja tappelen heidän
kanssansa minun suuni miekalla.
Es. 11:4. l. 49:2. Eph. 6:17. 2 Thess. 2:8. Hebr. 4:12.
Ilm. k. 1:16. l. 19:15, 21.
17. Jolla korwa on, se kuulkaan, mitä henki
seurakunnille sanoo: sen, joka woittaa, an=
nan minä syödä siitä salatusta mannasta,
ja tahdon hänelle hywän todistuksen antaa,
ja sillä todistuksella uuden kirjoitetun ni=
men, jota ei yksikään tiedä, waan se, joka
sen saa. Matth. 13:9. Ilm. k. 3:12.
18. Ja Thyatiran seurakunnan enkelille
kirjoita: näitä sanoo Jumalan Poika, jonka
silmät owat niinkuin tulen liekki, ja hänen
jalkansa walantowasken kaltaiset:
Ilm. k. 1:14, 15.
19. Minä tiedän sinun tekos ja rakkautes,
ja palwelukses ja uskos, ja sinun kärsiwälli=
syytes ja sinun tekos, ja ne wiimeiset usiam=
mat kuin ensimäiset.
20. Waan minulla on wähä sinua was=
taan: ettäs sallit sen waimon Jesabelin, jo=
ka hänensä prophetissaksi sanoo, opettawan
ja minun palwelioitani wiettelewän, sala=

wuoteudessa makaawan, ja epäjumalan uh=
ria syöwän. 1 Kun. k. 16:31.
2 Kun. k. 9:7. Ap. T. 15:20. 1 Cor. 10:19, 20.
21. Ja minä annoin hänelle ajan paran=
nusta tehdä hänen salawuoteudestansa,
mutta ei hän tehnytkään.
22. Katso, minä panen hänen wuoteensa
ja ne, jotka hänen kanssansa huorin tekewät,
suureen waiwaan, ellei he tee parannusta
heidän töistänsä.
23. Ja hänen lapsensa minä tapan kuole=
malla. Ja jokaisen seurakunnan pitää tietä=
män, että minä olen se, joka munaskuut ja
sydämet tutkin, ja annan kullenkin teistä
teidän työnne jälkeen.
1 Sam. 16:7. Ps. 7:10. Ps. 62:13. Jer. 11:20. l. 17:10.
l. 32:19. Matth. 16:27. Joh. 2:24, 25. Ap. T. 1:24.
Rom. 2:6. l. 14:12. 2 Cor. 5:10. Gal. 6:5.
24. Mutta teille minä sanon ja muille,
jotka Thyatirassa olette, joilla ei tämä oppi
ole ja jotka ei saatanan sywyyttä tunteneet,
niinkuin he sanowat: en minä laske teidän
päällenne muuta kuormaa;
25. Kuitenkin se, kuin teillä on, pitäkäät
siihen asti kuin minä tulen, Ilm. k. 3:11.
26. Ja joka woittaa ja minun tekoni ha=
maan loppuun asti pitää, sille minä annan
woiman pakanoitten ylitse; Ps. 2:8. Ilm. k. 3:21.
27. Ja hänen pitää heitä rautaisella wit=
salla hallitseman, ja niinkuin sawenwalajan
astioita heitä särkemän, niinkuin minäkin
Isältäni sain; Ps. 2:9.
28. Ja annan hänelle kointähden.
29. Jolla korwa on, se kuulkaan, mitä
henki seurakunnille sanoo.

3 Luku.

Enkelistä Sardissa, Philadelphiassa ja Laodiceassa.
Kristus owen edessä.

Ja kirjoita Sardin seurakunnan enkelille:
näitä sanoo se, jolla ne seitsemän Jumalan
henkeä ja ne seitsemän tähteä owat: minä
tiedän sinun tekos; sillä sinulla on nimi,
ettäs elät, ja olet kuollut.
Ilm. k. 1:16, 20. l. 2:1. l. 4:5. l. 5:6.
2. Ole walpas ja wahwista niitä muita,
jotka kuolemallansa owat; sillä en minä
löynnyt sinun tekojas täydelliseksi Jumalan
edessä.
3. Niin ajattele siis, kuinka sinä saanut ja
kuullut olet, ja pidä se, ja tee parannus.
Ellet sinä siis walwo, niin minä tulen sinun
päälles niinkuin waras, ja et sinä tiedä,
millä hetkellä minä sinun päälles tulen.
Matth. 24:42, 43. Luc. 12:39, 40. 1 Thess. 5:2.
2 Piet. 3:10. Ilm. k. 16:15.
4. Sinulla on myös muutamat nimet
Sardissa, jotka ei ole heidän waatteitansa
saastuttaneet: niiden pitää minun kanssani
walkeissa waatteissa waeltaman; sillä he
owat mahdolliset. Ilm. k. 4:4. l. 6:11. l. 7:9, 13.
5. Joka woittaa, se pitää niin walkeilla
waatteilla puetettaman, ja en minä pyhi
hänen nimeänsä elämän kirjasta, ja minä
tahdon tunnustaa hänen nimensä minun
Isäni edessä ja hänen enkeleinsä edessä.
2 Mos. 32:32, 33. Ps. 69:29. Matth. 10:32. Luc. 12:8.
Phil. 4:3. Ilm. k. 13:8.
6. Jolla korwa on, se kuulkaan, mitä henki
seurakunnille sanoo. Ilm. k. 2:7, 11.
7. Ja Philadelphian seurakunnan enkelille
kirjoita: näitä sanoo se Pyhä, se totinen,
jolla on Dawidin awain: joka awaa, ja ei
yksikään sulje, joka sulkee, ja ei yksikään
awaa: Joh. 12:14. Es. 22:22. Ilm. k. 1:18.
8. Minä tiedän sinun tekos: katso, minä
annoin sinun etees aukian owen, ja ei yksi=
kään woi sitä sulkea; sillä sinulla on wähä
woimaa, ja pidät minun sanani, etkä minun
nimeäni kieltänyt.
9. Katso, minä annan sinulle saatanan
joukosta ne, jotka heitänsä Judalaiseksi sa=
nowat, ja ei olekaan, waan he walehtele=
wat. Katso, minä tahdon waatia heitä sii=
hen, että heidän pitää tuleman ja kumarta=
man sinun jalkais edessä, ja heidän pitää
tietämän, että minä sinua rakastin.
Ilm. k. 2:9.
10. Ettäs pidit minun kärsiwällisyyteni
sanat, niin minä tahdon sinun warjella kiu=
sauksen hetkestä, joka koko maan piirin päälle
tulewa on, niitä kiusaamaan, jotka maan
päällä asuwat.
11. Katso, minä tulen pian: pidä, mitä
sinulla on, ettei kenkään sinun kruunuas ot=
taisi. Ilm. k. 1:3. l. 2:25. l. 22:7, 12.
12. Joka woittaa, hänen minä teen pat=
saaksi minun Jumalani templissä, ja ei hä=
nen pidä silleen sieltä lähtemän ulos, ja
tahdon kirjoittaa hänen päällensä minun
Jumalani nimen ja minun kaupunkini, sen
uuden Jerusalemin nimen, joka taiwaasta
minun Jumalaltani tuli alas, ja minun
uuden nimeni.
Gal. 4:26. Hebr. 12:22. Ilm. k. 21:2, 20. l. 22:4.
13. Jolla korwa on, se kuulkaan, mitä
henki seurakunnalle sanoo.
14. Ja Laodicean seurakunnan enkelille
kirjoita: näitä sanoo se Amen, se uskollinen
ja totinen todistaja, se Jumalan luontokap=
palten alku: Ps. 89:10. Es. 55:4. Col. 1:15. Ilm. k. 1:5.
15. Minä tiedän sinun tekos, ettet sinä
kylmä etkä palawa ole: o joskas kylmä taik=
ka palawa olisit!

16. Sentähden ettäs pensiä olet, ja et kylmä etkä palawa, rupean minä sinua minun suustani oksentamaan ulos,

17. Ettäs sanot: minä olen rikas, minä olen rikastunut, ja en minä mitään tarwitse; ja et tiedä, ettäs wiheliäinen ja raadollinen olet, köyhä, sokia ja alastoin. 1 Cor. 4:8.

18. Minä neuwon sinua minultani ostamaan kultaa tulella selitettyä, ettäs rikastuisit, ja walkiat waatteet, joillas sinus pukisit, ettei sinun alastomuutees häpy näkyisi; ja woitele silmäs silmäin woiteella, ettäs näkisit. Ilm. k. 7:13. k. 16:15. k. 19:8.

19. Joita minä rakastan, niitä minä myös nuhtelen ja kuritan; niin ole siis ahkera ja tee parannus.

Joh. 5:17. San. k. 3:11, 12. Hebr. 12:5, 6. Jac. 1:12.

20. Katso, minä seison owessa ja kolkutan: jos joku minun ääneni kuulee ja awaa owen, sen tykö minä tahdon mennä sisälle, ja pitää ehtoollista hänen kanssansa, ja hän minun kanssani. Kork. W. 5:2. Joh. 14:21, 23.

21. Joka woittaa, sen minä annan istua minun kanssani minun istuimellani, niinkuin minäkin woitin ja olen minun isäni kanssa hänen istuimellansa istunut.

Matth. 19:28. Luc. 22:30. 1 Cor. 6:2. 2 Tim. 2:12. Ilm. k. 2:26, 27.

22. Jolla korwa on, se kuulkaan, mitä henki seurakunnille sanoo. Ilm. k. 2:17, 29.

4 Luku.

Johannes näkee Jumalan istuwan kunniansa istuimella, neljäkolmattakymmentä wanhinta ja neljä eläintä. Jumalan ylistys.

Sitte näin minä, ja katso, owi awattiin taiwaassa, ja se ensimäinen ääni, jonka minä kuulin niinkuin basunan puhuwan minun kanssani, sanoi: astu tänne ylös, ja minä osoitan sinulle, mitä tästä lähin tapahtuwa on. Ilm. k. 1:10.

2. Ja kohta minä olin hengessä, ja katso, istuin oli pantu taiwaaseen, ja istuimella oli (yksi) istuwa. Hes. 1:26. Ilm. k. 1:10. k. 10:1.

3. Ja se, joka istui, oli näkyänsä sen kiwen jaspiksen ja sardin kaltainen, ja taiwaan kaari istuimen ympäri näkyänsä smaragdin kaltainen.

4. Ja sen istuimen ympärillä oli neljäkolmattakymmentä istuinta, ja niillä istuimilla näin minä neljäkolmattakymmentä wanhinta istuwan, walkeilla waatteilla puetettuna, ja heidän päässänsä oliwat kultaiset kruunut.

5. Ja istuimesta käwiwät ulos leimaukset ja pitkäiset ja äänet, ja seitsemän tulista lamppua paloi istuimen edessä, jotka seitsemän Jumalan henkeä owat. Ilm. k. 1:4. k. 3:1. k. 5:6.

6. Ja istuimen edessä oli niinkuin lasinen meri, kristallin muotoinen, ja keskellä istuinta ja ympäri istuinta neljä eläintä, edestä ja takaa silmiä täynnänsä. Ilm. k. 15:2.

7. Ja ensimäinen eläin oli jalopeuran muotoinen, ja toinen eläin wasikan muotoinen, ja kolmannella eläimellä oliwat niinkuin ihmisen kaswot, ja neljäs eläin lentäwäisen kotkan muotoinen.

8. Ja niillä neljällä eläimellä oli kullakin kuusi siipeä ympärillä, ja he oliwat sisältä silmiä täynnänsä: ja ei heillä ollut lepoa päiwällä eikä yöllä, ja sanoiwat: pyhä, pyhä, pyhä on Herra Jumala kaikkiwaltias, joka oli, ja joka on, ja joka tulewa on. Es. 6:2, 3. Ilm. k. 16:5.

9. Ja koska ne eläimet antoiwat kiitoksen ja kunnian ja siunauksen sille, kuin istuimella istui, joka elää ijankaikkisesta ijankaikkiseen,

10. Niin ne neljäkolmattakymmentä wanhinta lankesiwat sen istuimella istuwaisen eteen, ja kumarten rukoiliwat sitä, joka elää ijankaikkisesta ijankaikkiseen, ja heittiwät heidän kruununsa istuimen eteen, ja sanoiwat:

11. Herra! sinä olet mahdollinen saamaan ylistyksen ja kunnian ja woiman; sillä sinä olet kaikki luonut, ja sinun tahdostas he owat, ja luodut owat.

5 Luku.

Jalopeura Judasta awaa kirjan ja ylistetään.

Ja minä näin istuimella istuwaisen oikiassa kädessä kirjan, sisältä ja ulkoa kirjoitetun, seitsemällä sinetillä lukitun. Hes. 2:9, 10.

2. Ja minä näin wäkewän enkelin suurella äänellä saarnaawan: kuka on mahdollinen tätä kirjaa awaamaan, ja hänen sinettiänsä päästämään?

3. Ja ei yksikään woinut, eikä taiwaassa, eikä maassa, eikä maan alla, sitä kirjaa awata, eikä siihen katsoa.

4. Ja minä itkin kowin, ettei yksikään löytty mahdolliseksi sitä kirjaa awaamaan, eikä sitä näkemään.

5. Ja yksi niistä wanhimmista sanoi minulle: älä itke! katso, Jalopeura woitti, joka on Judan sukukunnasta, Dawidin juuri, awaamaan sitä kirjaa, ja päästämään sen seitsemää sinettiä.

1 Mos. 49:9, 10. Es. 11:1, 10. Rom. 15:12. Ilm. k 22:16.

6. Ja minä näin, ja, katso, keskellä istuinta, ja neljän eläimen ja wanhimmitten kes-

kellä seisoi Karitsa, niinkuin tapettu, jolla oli seitsemän sarwea ja seitsemän silmää, jotka owat seitsemän Jumalan henkeä kaikelle maalle lähetetyt: Sach. 3:9. l. 4:10. Joh. 1:29, 36.
7. Ja se tuli ja otti kirjan istuimella istuwaisen oikiasta kädestä.
8. Ja koska hän kirjan ottanut oli, lankesiwat ne neljä eläintä ja neljäkolmattakymmentä wanhinta Karitsan eteen, ja jokaisella oli kantele ja kultaiset maljat suitsutusta täynnä, jotka owat pyhäin rukoukset; Ps. 141:2.
9. Ja weisasiwat uutta wirttä, sanoen: sinä olet mahdollinen kirjaa ottamaan, ja sen sineteitä awaamaan; sillä sinä olet tapettu, ja werelläs meitä Jumalalle lunastit kaikkinaisista sukukunnista, ja kielistä, ja kansoista, ja pakanoista,
Ap. T. 20:28. 1 Cor. 6:20. l. 7:23. Eph. 1:7. Col. 1:14. Hebr. 9:12. l. 10:10. 1 Piet. 1:18, 19. 2 Piet. 2:1. 1 Joh. 1:7. Ilm. k. 14:3.
10. Ja olet meidän tehnyt meidän Jumalallemme kunniaksi ja papiksi, ja me saamme wallita maan päällä.
2 Mos. 19:6. 1 Piet. 2:5, 9. Ilm. k. 1:6. l. 20:6.
11. Ja minä näin ja kuulin monen enkelin äänen istuimen ja eläinten ja wanhimmitten ympärillä, ja heidän lukunsa oli kymmenen tuhatta kertaa kymmenen tuhatta, ja tuhannen kertaa tuhatta. Dan. 7:10.
12. Ja sanoiwat suurella äänellä: Karitsa, joka tapettu on, on mahdollinen ottamaan woiman, ja rikkauden, ja wiisauden, ja kunnian, ja kiitoksen, ja siunauksen.
13. Ja kaikki luontokappaleet, jotka taiwaassa owat, ja maan päällä, ja maan alla, ja meressä, ja kaikki, kuin niissä owat, kuulin minä sille sanowan, joka istuimella istui, ja Karitsalle: siunaus ja kunnia, ja ylistys ja woima, ijankaikkisesta ijankaikkiseen. Phil. 2:10.
14. Ja ne neljä eläintä sanoiwat: amen! Ja ne neljäkolmattakymmentä wanhinta lankesiwat maahan, kumarsiwat ja rukoiliwat sitä, joka elää ijankaikkisesta ijankaikkiseen.

6 Luku.

Kuusi sinettiä awataan. Neljä hewoismiestä. Sieluin huuto. Tuomion muoto.

Ja minä näin, koska Karitsa ensimäisen sinetin awasi, ja minä kuulin yhden niistä neljästä eläimestä sanowan, niinkuin pitkäisen jylinän: tule ja katso!
2. Ja minä näin, ja katso, walkia orhi; ja se, joka sen päällä istui, piti joutsea, ja hänelle annettiin kruunu, ja hän läksi woittamaan ja saamaan woittoa. Ilm. k. 19:11.
3. Ja koska hän toisen sinetin awasi, kuulin minä toisen eläimen sanowan: tule ja katso!
4. Ja ruskia orhi meni ulos; ja sille, joka sen päällä istui, annettiin rauha maasta ottaa pois, että heidän piti keskenänsä toinen toisensa tappaman; ja hänelle oli suuri miekka annettu.
5. Ja koska hän kolmannen sinetin awasi, kuulin minä kolmannen eläimen sanowan: tule ja katso! Ja minä näin, ja katso, musta orhi; ja sillä, joka sen päällä istui, oli waaka kädessä.
6. Ja minä kuulin äänen niiden neljän eläimen keskeltä sanowan: mitta nisuja yhteen penninkiin, ja kolme mittaa ohria yhteen penninkiin, ja älä wiinaa eikä öljyä wahingoita. Ilm. k. 9:4.
7. Ja koska hän awasi neljännen sinetin, kuulin minä neljännen eläimen sanowan: tule ja katso!
8. Ja minä näin, ja katso, yksi hiirenkarwainen orhi, ja joka sen päällä istui, sen nimi oli kuolema; ja helwetti noudatti häntä. Ja hänelle annettiin woima tappaa neljättä osaa maan päältä miekalla ja näljällä, ja surmalla ja pedoilla maan päällä.
9. Ja koska hän wiidennen sinetin awasi, näin minä altarin alla niiden sielut, jotka Jumalan sanan tähden tapetut oliwat ja sen todistuksen tähden, kuin heillä oli.
Ilm. k. 1:9. l. 20:4.
10. Ja he huusiwat suurella äänellä, sanoen: sinä pyhä ja totinen Herra! kuinka kauwan et sinä tuomitse ja meidän wertamme kosta niille, jotka maan päällä asuwat?
11. Ja kullenkin heistä annettiin walkia waate, ja sanottiin heille, että heidän piti wielä wähän aikaa lepäämän, siihen asti kuin heidän kanssapalweliainsa ja weljeinsä luku täytetyksi tulis, jotka piti tapettaman niinkuin hekin. Ilm. k. 3:5. l. 7:9, 14.
12. Ja minä näin, koska hän kuudennen sinetin awasi, katso, niin tapahtui suuri maanjäristys, ja aurinko tuli mustaksi niinkuin karwasäkki, ja kuu tuli kokonansa niinkuin weri.
Joel. 2:10, 31. l. 3:15. Matth. 24:29. Ap. T. 2:20.
13. Ja tähdet putosiwat taiwaasta maan päälle, niinkuin fiikunapuu fiikunansa waristaa, koska hän suurelta tuulelta häälytetään.
14. Ja taiwas pakeni niinkuin kämertynyt kirja, ja kaikki wuoret ja luodot siirrettiin sioistansa. Ps. 102:27. Es. 34:4.
15. Ja kuninkaat maan päällä, ja ylim=

mäiset, ja rikkaat, ja päämiehet, ja wäkewät,
ja kaikki orjat, ja kaikki wapaat kätkiwät hei=
tänsä luoliin ja wuorten rotkoihin; Es. 2:19.
16. Ja sanoiwat wuorille ja kukkuloille:
langetkaat meidän päällemme ja peittäkäät
meitä sen kaswoin edestä, joka istuimella
istuu, ja Karitsan wihasta.
Hos. 10:8. Luc. 23:30. Ilm. k. 9:6.
17. Sillä se suuri hänen wihansa päiwä
on tullut, ja kuka woi pysyä?

7 Luku.

Jumalan palweliat merkitään. Heidän waatteensa, puheensa ja kiitosweisunsa.

Ja sitte näin minä neljä enkeliä seisowan
neljän maan kulman päällä, ja neljää maan
tuulta pitäwän, ettei tuuli olisi puhaltanut
maan päälle, eikä meren päälle, eikä yhden=
kään puun päälle.
2. Ja minä näin toisen enkelin auringon
koitosta tulewan ylös, jolla oli eläwän Ju=
malan sinetti, ja hän huusi suurella äänellä
niille neljälle enkelille, joiden maata ja mer=
ta oli annettu wahingoittaa,
3. Ja sanoi: älkäät maata eikä merta eikä
puita wahingoittako, siihen asti kuin me
merkitsemme meidän Jumalamme palwe=
liat heidän otsissansa. Hes. 9:4. Ilm. k. 9:4.
4. Ja minä kuulin, että merkittyin luku
oli sata ja neljäwiidettäkymmentä tuhatta,
jotka kaikkein Israelin lasten sukukunnista
merkityt oliwat:
5. Judan sukukunnasta kaksitoistakymmen=
tä tuhatta merkityt, Rubenin sukukunnasta
kaksitoistakymmentä tuhatta merkityt, Ga=
din sukukunnasta kaksitoistakymmentä tu=
hatta merkityt:
6. Asserin sukukunnasta kaksitoistakym=
mentä tuhatta merkityt, Naphtalin sukukun=
nasta kaksitoistakymmentä tuhatta merkityt,
Manassen sukukunnasta kaksitoistakymmen=
tä tuhatta merkityt:
7. Simeonin sukukunnasta kaksitoistakym=
mentä tuhatta merkityt, Lewin sukukunnasta
kaksitoistakymmentä tuhatta merkityt, Issas=
charin sukukunnasta kaksitoistakymmentä
tuhatta merkityt:
8. Zebulonin sukukunnasta kaksitoistakym=
mentä tuhatta merkityt, Josephin sukukun=
nasta kaksitoistakymmentä tuhatta merkityt,
BenJaminin sukukunnasta kaksitoistakym=
mentä tuhatta merkityt.
9. Sen jälkeen näin minä, ja katso, suuri
joukko, jota ei yksikään lukea tainnut, kai=
kista pakanoista, ja sukukunnista, ja kan=
soista ja kielistä, seisowan istuimen edessä
ja Karitsan edessä, walkeilla waatteilla pue=
tetut, ja palmut heidän käsissänsä.
Ilm. k. 3:5, 18. l. 6:11
10. Ja he huusiwat suurella äänellä, sa=
noen: autuus olkoon meidän Jumalallem=
me, joka istuimella istuu, ja Karitsalle!
11. Ja kaikki enkelit seisoiwat ympäri is=
tuinta, ja wanhimpia, ja neljää eläintä, ja
lankesiwat kaswoillensa istuimen eteen, ku=
marsiwat ja rukoiliwat Jumalata,
12. Sanoen: amen! Siunaus, ja ylistys,
ja wiisaus, ja kiitos, ja kunnia, ja woima,
ja wäkewyys olkoon meidän Jumalallemme
ijankaikkisesta ijankaikkiseen. Amen!
13. Ja yksi wanhimmista wastasi, ja sa=
noi minulle: kutka nämät walkeilla waat=
teilla puetetut owat, ja kusta he tulleet
owat?
14. Ja minä sanoin hänelle: herra, sinäpä
sen tiedät. Ja hän sanoi minulle: nämät
owat ne, jotka suuresta waiwasta tuliwat,
ja he owat heidän waatteensa pesneet, ja
owat heidän waatteensa Karitsan weressä
walaisneet. Hebr. 9:14. 1 Joh. 1:7. Ilm. k. 1:5.
15. Sentähden owat he Jumalan istui=
men edessä, ja palwelewat häntä päiwällä
ja yöllä hänen templissänsä. Ja se, joka is=
tuimella istuu, asuu heidän päällänsä.
Ps. 121:6. Es. 4:5, 6.
16. Ei heidän pidä enää isooman, eikä
enää janooman, eikä aurinko lankee heidän
päällensä, ei myös yksikään palawuus.
Es. 40:10.
17. Sillä Karitsa, joka istuimen keskellä
on, kaitsee heitä, ja johdattaa heitä eläwäin
wesilähdetten tykö, ja Jumala on kuiwaawa
kaikki kyyneleet heidän silmistänsä.
Ps. 23:1, 2. Es. 25:8. Ilm. k. 21:4.

8 Luku.

Seitsemäs sinetti awataan. Neljä enkeleistä soittawat.

Ja koska hän seitsemännen sinetin awasi,
oltiin äänetä taiwaassa lähes puoli hetkeä.
2. Ja minä näin seitsemän enkeliä Juma=
lan edessä seisowan, joille seitsemän basu=
naa annettiin.
3. Ja yksi toinen enkeli tuli ja seisoi alta=
rin edessä, ja hänellä oli kultainen pyhän
sawun astia, jolle paljo suitsutusta annet=
tiin, kaikkein pyhäin rukouksiin, sille kultai=
selle altarille antaaksensa, joka on istuimen
edessä. Ilm. k. 5:8.
4. Ja se suitsutuksen sawu pyhäin rukouk=
sista nousi enkelin kädestä Jumalan eteen.
Ps. 141:2.
5. Ja enkeli otti pyhän sawun astian, ja

täytti sen altarin tulesta, ja heitti maan päälle, ja niin tapahtuiwat äänet ja pitkäisen jylinät ja leimaukset ja maanjäristykset.

6. Ja ne seitsemän enkeliä niillä seitsemällä basunalla hankitsiwat basunilla soittamaan.

7. Ja ensimäinen enkeli soitti basunalla, ja tuli rakeita ja tulta werellä sekoitettuja, jotka maan päälle heitettiin: ja kolmas osa puista paloi, ja kaikki wiheriäinen ruoho paloi.

8. Ja toinen enkeli soitti basunalla, ja mereen heitettiin niinkuin suuri wuori tulessa palawa: ja kolmas osa merestä tuli wereksi.

9. Ja kolmas osa eläwistä luontokappaleista meressä kuoli, ja kolmas osa haaksista hukkui.

10. Ja kolmas enkeli soitti basunalla, ja suuri tähti lankesi taiwaasta, palawa niinkuin tulisoitto, ja lankesi kolmannen osan wirtain ja wesilähdetten päälle.

11. Ja se tähti kutsutaan koiruohoksi: ja kolmas osa wesistä muuttui koiruohoksi, ja monta ihmistä kuoli wetten tähden, että ne haikiaksi tehdyt oliwat.

12. Ja neljäs enkeli soitti basunalla, ja kolmas osa auringosta lyötiin, ja kolmas osa kuusta, ja kolmas osa tähdeistä, niin että kolmas osa heistä pimeni, ja ei kolmas osa päiwästä walaisnut eikä yöstä.

13. Ja minä näin ja kuulin yhden enkelin keskelle taiwasta lentäwän, ja suurella äänellä sanowan: woi, woi, woi asuwaisia maan päällä, niiden muiden kolmen enkelin basunan äänistä, jotka wielä basunilla soittaman pitää! Ilm. k. 9: 12.

9 Luku.

Wiides ja kuudes enkeli soittawat, huutain: woi.

Ja wiides enkeli soitti basunalla, ja minä näin tähden taiwaasta maan päälle putoowan, ja hänelle annettiin sywyyden kaiwon awain.

2. Ja hän awasi sywyyden kaiwon, ja kaiwon sawu käwi ylös niinkuin suuren pätsin sawu, ja aurinko ja ilma pimisiwät kaiwon sawusta.

3. Ja sawusta läksiwät metsäsirkat maan päälle, ja heille annettiin woima, niinkuin skorpioneilla on woima maan päällä.

4. Ja heille sanottiin, ettei heidän pitänyt wahingoittaman maan ruohoa eikä mitään wiherjäistä, ei myös yhtään puuta, waan ainoastaan ihmisiä, joiden otsissa ei Jumalan sinetti ole. Hes. 9:4. Ilm. k. 7:3.

5. Ja se annettiin heille, ettei heidän pitänyt heitä tappaman, waan wiisi kuukautta waiwaaman, ja heidän waiwaamisensa oli niinkuin skorpionin waiwaaminen, koska hän on ihmistä pistänyt.

6. Ja niinä päiwinä ihmiset etsiwät kuolemata, ja ei löydä häntä, ja pyytäwät kuolla, waan kuolema pakenee heitä.
Es. 2: 19. Jer. 8: 3. Hos. 10: 8. Luc. 23: 30. Ilm. k. 6: 16.

7. Ja ne metsäsirkat owat niiden orihten kaltaiset, jotka sotaan walmistetut owat, ja heidän päässänsä niinkuin kruunut, kullan muotoiset, ja heidän kaswonsa niinkuin ihmisten kaswot. 2 Mos. 10: 4.

8. Ja heillä oliwat hiukset, niinkuin waimoin hiukset, ja heidän hampaansa oliwat niinkuin jalopeurain.

9. Ja heillä oli pantsari niinkuin rautapantsarit; ja heidän siipeinsä hawina niinkuin ratasten kituma, kussa monta hewoista sotaan juoksee.

10. Ja heillä oli pyrstöt niinkuin skorpionilla, ja heidän pyrstöissänsä oliwat neulaiset, ja heidän woimansa oli ihmisiä wiisi kuukautta wahingoittaa.

11. Ja heidän kuninkaansa on sywyyden enkeli, jonka nimi Hebrean kielellä on Abaddon, ja Grekan kielellä on hänen nimensä Apollyon.

12. Yksi woi on mennyt edes, katso, wielä kaksi woita sen jälkeen tulewat. Ilm. k. 8: 13.

13. Ja kuudes enkeli soitti basunalla, ja minä kuulin äänen niistä neljästä kultaisen altarin sarwista, joka Jumalan edessä on,

14. Sanowan sille kuudennelle enkelille, jolla basuna oli: päästä ne neljä enkeliä, jotka siinä suuressa Euphratin wirrassa sidottuna owat.

15. Ja ne neljä enkeliä päästettiin, jotka oliwat walmiit hetkeksi, ja päiwäksi, ja kuukaudeksi ja wuodeksi tappamaan kolmatta osaa ihmisistä.

16. Ja ratsasmiesten sotajoukon luku oli kaksin kerroin kymmenen tuhatta kertaa kymmenen tuhatta, ja minä kuulin heidän lukunsa. Ps. 68: 18. Dan. 7: 10.

17. Ja niin minä näin ne orhiit näyssä, ja niillä, kuin heidän päällänsä istuiwat, oliwat tuliset ja keltaiset ja tulikiwiset pantsarit, ja orhitten päät oliwat niinkuin jalopeurain päät, ja heidän suustansa käwi ulos tuli, ja sawu, ja tulikiwi.

18. Näillä kolmella witsauksella tapettiin kolmas osa ihmisistä, tulella, sawulla ja tulikiwellä, jotka käwiwät ulos heidän suustansa.

19. Sillä heidän woimansa oli heidän suussansa ja heidän pyrstöissänsä, ja heidän pyrstönsä oliwat kärmetten muotoiset,

heillä oliwat päät, ja niillä he wahingoitsiwat.
20. Ja muut ihmiset, jotka ei näillä witsauksilla ole tapetut, ei heidän kättensä töistä parannusta tehneet: ettei he olisi perkeleitä kumartaneet, ja kultaisia, ja hopiaisia, ja waskisia, ja kiwisiä ja puisia epäjumalia, jotka ei nähdä taida, eikä kuulla, ei myös käydä. 3 Mos. 17:7. Ps. 106:37. Ps. 115:4, 2c.
21. Ja ei tehneet parannusta heidän murhistansa, eikä welhoudestansa, eikä huoruudestansa, ei myös warkaudestansa.

10 Luku.

Enkeli puetettu pilwellä. Seitsemän pitkäistä. Kirja syödään.

Ja minä näin toisen wäkewän enkelin tulewan alas taiwaasta, joka pilwellä puetettu oli, ja taiwaan kaari hänen päänsä päällä, ja hänen kaswonsa oliwat niinkuin aurinko, ja hänen jalkansa niinkuin tulen patsaat. Ilm. k. 1:14, 15.
2. Ja hänen kädessänsä oli awoin kirja, ja hän pani oikian jalkansa meren päälle ja wasemman maan päälle.
3. Ja huusi suurella äänellä, niinkuin jalopeura kiljuu. Ja koska hän huusi, puhuiwat ne seitsemän pitkäistä äänensä.
4. Ja koska ne seitsemän pitkäistä oliwat äänensä puhuneet, tahdoin minä sen kirjoittaa. Ja minä kuulin äänen taiwaasta sanowan minulleni: lukitse se, mitä ne seitsemän pitkäistä puhuiwat, ja älä niitä kirjoita. Dan. 8:26.
5. Ja se enkeli, jonka minä meren päällä ja maan päällä näin seisowan, nosti kätensä taiwaaseen päin, Dan. 12:7.
6. Ja wannoi sen kautta, joka elää ijankaikkisesta ijankaikkiseen, joka taiwaan luonut oli ja ne kuin siinä on, ja maan ja ne kuin siinä on, ja meren ja ne kuin siinä on, ettei silleen aikaa enämpi oleman pidä:
7. Waan sen seitsemännen enkelin äänen päiwinä, koska hän rupee basunalla soittamaan, niin pitää Jumalan salaisuus täytettämän, niinkuin hän on palwelioillensa prophetaille ilmoittanut. Ilm. k. 11:15.
8. Ja se ääni, jonka minä kuulin taiwaasta, puhui taas minun kanssani ja sanoi: mene ja ota se awoin kirja enkelin kädestä, joka meren ja maan päällä seisoo.
9. Ja minä menin enkelin tykö, ja sanoin: anna se kirja minulle. Ja hän sanoi minulle: ota ja syö se! ja se on karwastelewa sinun watsassas, waan sinun suussas pitää sen oleman makian niinkuin hunajan. Hes. 3:1, 2, 3.
10. Ja minä otin sen kirjan enkelin kädestä ja söin sen, ja se oli makia minun suussani niinkuin hunaja. Ja kuin minä sen syönyt olin, karwasteli se minun watsassani.
11. Ja hän sanoi minulle: taas tulee sinun propheteerata kansoille, ja pakanoille, ja kielille, ja monelle kuninkaalle.

11 Luku.

Templi mitattu. Todistajat ennustawat, tapetaan ja wirkoowat. Seitsemäs soitto.

Ja minulle annettiin ruoko niinkuin sauwa, ja enkeli seisoi, ja sanoi: nouse ja mittaa Jumalan templi ja altari, ja ne kuin siinä rukoilewat.
Hes. 40 luku, 41 luku, 42 luku, 43 luku.
2. Mutta syökse sisälmäinen kuori ulos templistä, ja älä sitä mittaa; sillä se on pakanoille annettu, ja he tallaawat pyhää kaupunkia kaksiwiidettäkymmentä kuukautta. Ilm. k. 13:5.
3. Ja minä annan kahdelle minun todistajalleni, ja heidän pitää tuhannen kaksi sataa ja kuusikymmentä päiwää propheteeraaman, säkeissä puetettuna. Ilm. k. 12:6.
4. Nämät owat kaksi öljypuuta ja kaksi kynttiläjalkaa, jotka maan Jumalan edessä seisowat. Zach. 4:2, 3, 11, 14.
5. Ja jos joku heitä tahtoo wahingoittaa, niin tuli käy ulos heidän suustansa, ja syö heidän wihollisensa; ja jos joku tahtoo heitä wahingoittaa, niin se tapetaan.
6. Näillä on walta taiwasta sulkea, ettei niinä päiwinä, joina he propheteeraawat, sataman pidä; ja heillä on walta wesiä werekst muuttaa, ja lyödä maata kaikkinaisella witsauksella, niin usein kuin he tahtowat.
2 Mos. 7 luku, 8 luku, 9 luku, 10 luku, 12 luku. 1 Kun. k. 17:1.
7. Ja koska he heidän todistuksensa lopettaneet owat, niin se peto, joka astui ylös sywyydestä, on heidän kanssansa sotiwa, ja heitä woittawa ja tappawa heidän.
Dan. 7:21. Ilm. k. 13:1, 7, 11. k. 17:8.
8. Ja heidän ruumiinsa pitää makaaman sen suuren kaupungin kaduilla, joka hengellisesti kutsutaan Sodoma ja Egypti, kussa myös meidän Herramme ristiinnaulittu on.
Ilm. k. 17:1, 5. k. 18:10.
9. Ja muutamat sukukunnista, ja kansoista, ja kielistä, ja pakanoista pitää näkemän heidän ruumiinsa kolme päiwää ja puolen, ja ei he salli heidän ruumiitansa haudattaa.
10. Ja jotka maan päällä asuwat, ne iloitsewat heistä, ja riemuitsewat, ja lahjoja keskenänsä lähettelewät, sillä nämät kaksi

prophetaa ahdistelivat niitä, kuin maan
päällä asuivat.
11. Ja niiden kolmen päivän perästä ja
puolen meni Jumalalta elämän henki hei-
hin: ja he seisoivat jalvoillansa, ja suuri
pelko tuli niiden päälle, jotka heidän näki-
vät.
12. Ja he kuulivat suuren äänen tai-
vaasta sanovan heille: astukaat tänne. Ja
he astuivat taivaaseen pilvessä, ja heidän
vihollisensa näkivät heidän.
13. Ja sillä hetkellä tapahtui suuri maan-
järistys, ja kymmenes osa kaupungista lan-
kesi maahan. Ja siinä maanjäristyksessä
tapettiin seitsemän tuhannen ihmisten nimi,
ja ne muut hämmästyivät ja antoivat
kunnian taivaan Jumalalle.
14. Se toinen voi on mennyt edes, ja
katso, se kolmas voi pian tulee.
Ilm.k.8:13. l.9:12. l.15:1.
15. Ja seitsemäs enkeli soitti basunalla, ja
suuret äänet kuuluivat taivaassa, sanoen:
maailman valtakunnat ovat meidän Her-
rallemme ja hänen Kristuksellensa tulleet,
ja hän on hallitseva ijankaikkisesta ijankaik-
kiseen. Ilm.k.10:7.
16. Ja neljäkolmattakymmentä vanhinta,
jotka Jumalan edessä heidän istuimillansa
istuvat, lankesivat kasvoillensa ja kumarsi-
vat Jumalata, Ilm.k.4:4, 10. l.5:8.
17. Sanoen: me kiitämme sinua, Herra
kaikkivaltias Jumala, joka olet, ja olit, ja
tuleva olet: että sinä olet saanut sinun suu-
ren voimas, ja hallinnut;
Ilm.k.1:4, 8. l.4:8. l.16:5.
18. Ja pakanat ovat vihastuneet, ja
sinun vihas on tullut, ja kuolleitten aika
heitä tuomittaa, ja sinun palveliais pro-
pheetain palkka maksettaa, ja pyhäin, ja nii-
den, jotka sinun nimeäs pelkäävät, pienten
ja suurten, ja kadottaa niitä, jotka maan
turmelleet ovat.
19. Ja Jumalan templi aukeni taivaassa,
ja hänen testamenttinsa arkki nähtiin hänen
templissänsä; ja tapahtuivat leimaukset, ja
äänet, ja pitkäiset, ja maanjäristykset, ja
suuret rakeet. Ilm.k.15:5.

12 Luku.

Synnyttäväinen vaimo. Ruskia lohikärme. Michaelin sota ja voitto.

Ja suuri ihme ilmestyi taivaassa: vaimo
oli puetettu auringolla, ja kuu hänen jal-
kainsa alla, ja hänen päässänsä kruunu kah-
destatoistakymmenestä tähdestä.
2. Ja hän oli raskas, ja huusi synnyttäis-
sänsä, ja hänellä oli suuri vaiva synnyttää.
3. Ja toinen ihme näkyi taivaassa, katso:
suuri ruskia lohikärme, jolla oli seitsemän
päätä ja kymmenen sarvea, ja hänen päis-
sänsä seitsemän kruunua.
4. Ja hänen pyrstönsä veti kolmannen
osan taivaan tähdistä, ja heitti ne maan
päälle. Ja lohikärme seisoi vaimon edessä,
joka oli synnyttämällänsä, että koska hän
olis synnyttänyt, se olisi syönyt hänen lap-
sensa.
5. Ja hän synnytti poikalapsen, joka oli
kaikki pakanat hallitseva rautaisella vitsalla.
Ja hänen poikansa temmattiin Jumalan
tykö ja hänen istuimensa tykö.
Ps.2:9. Ilm.k.2:27. l.19:15.
6. Ja se vaimo pakeni korpeen, kussa hä-
nelle oli sia Jumalalta valmistettu, siinä
ruokittaa tuhannen kaksi sataa ja kuusikym-
mentä päivää. Ilm.k.11:3.
7. Ja (suuri) sota tapahtui taivaassa:
Michael ja hänen enkelinsä soteivat lohikär-
meen kanssa, ja lohikärme sotei ja hänen
enkelinsä. Dan.10:13, 21. l.12:1. Jud.Ep.v.9.
8. Ja ei he voittaneet, eikä heidän siaansa
enämpi löytty taivaassa. Dan.2:35.
9. Ja se suuri lohikärme, se vanha mato,
joka perkeleeksi ja saatanaksi kutsutaan, hei-
tettiin ulos, joka koko maan piirin viettelee,
hän heitettiin maan päälle, ja hänen enkelin-
sä myös hänen kanssansa heitettiin sinne.
1Mos.3:1, 4. Luc.10:18. Joh.12:31. Ilm.k.20:3.
10. Ja minä kuulin suuren äänen tai-
vaassa sanovan: nyt on autuus, ja voi-
ma, ja valtakunta, ja väki meidän Juma-
lamme, ja valta hänen Kristuksensa: että
meidän veljeimme päällekantaja on heitetty
ulos, joka heidän päällensä yötä ja päivää
Jumalan edessä kantoi.
Zach.3:1. Job.1:9. l.2:5. Ilm.k.11:15.
11. Ja he ovat hänen voittaneet Karit-
san veren kautta, ja heidän todistuksensa
sanan kautta; ja ei he heidän henkeänsä kuo-
lemaan asti rakastaneet. Rom.8:33, 34, 37.
12. Sentähden te, taivaat, iloitkaat, ja
jotka niissä asutte. Voi maan ja meren
asuvia! sillä perkele astuu alas teidän ty-
könne, pitäin suurta vihaa, tieten hänellän-
sä vähän aikaa olevan.
Ps.96:11. Es.49:13. Ilm.k.8:13.
13. Ja sittekuin lohikärme näki hänensä
maahan heitetyksi, vainosi hän sitä vaimoa,
joka sen pojan synnytti.
14. Ja sille vaimolle annettiin kaksi suu-
ren kotkan siipeä, että hän olis korpeen hä-
nen siaansa lentänyt, kussa hän elätetään
ajan, ja kaksi aikaa, ja puolen aikaa, kär-
meen kasvoin edestä. Dan.12:7.

15. Ja kärme puuskasi waimon jälkeen
suustansa wettä niinkuin kosken, upottaak-
sensa häntä.
16. Mutta maa autti sitä waimoa, ja
maa awasi suunsa ja särpi sen weden, jonka
lohikärme suustansa puuskannut oli.
17. Ja lohikärme wihastui waimon pääl-
le, ja meni sotimaan muiden kanssa hänen
siemenestänsä, jotka Jumalan käskyt kätke-
wät ja Jesuksen Kristuksen todistuksen pitä-
wät. 1 Joh. 5:10.
18. Ja minä seisoin meren sannalla.

13 Luku.

Peto pilkkaa ja wainoo. Toinen peto antaa entisen pedon kuwalle hengen.

Ja minä näin pedon merestä astuwan
ylös, jolla oli seitsemän päätä ja kymmenen
sarwea, ja hänen sarwissansa kymmenen
kruunua, ja hänen päissänsä pilkan nimi.
Dan. 7:7. Ilm. k. 17:3, 9, 12.
2. Ja se peto, jonka minä näin, oli pardin
muotoinen, ja hänen jalkansa oliwat niin-
kuin karhun käpälät, ja hänen suunsa oli
niinkuin jalopeuran suu; ja lohikärme antoi
sille woimansa, ja istuimensa, ja suuren
wallan. Ilm. k. 12:9.
3. Ja minä näin yhden hänen päistänsä
niinkuin se olis kuoliaksi haawoitettu ollut,
ja hänen kuolemahaawansa parani, ja koko
maanpiiri ihmetteli sitä petoa. Ilm. k. 17:8.
4. Ja kumarsiwat lohikärmettä, joka pe-
dolle woiman antoi. Ja he kumarsiwat pe-
toa, ja sanoiwat: kuka on tämän pedon kal-
tainen? kuka woi sotia häntä wastaan?
Ilm. k. 18:18.
5. Ja hänelle annettiin suu puhuaksensa
suuria asioita ja pilkkoja, ja hänelle annet-
tiin walta pitää sotaa kaksiwiidettäkymmen-
tä kuukautta. Dan. 7:8, 11. k. 11:36. Ilm. k. 11:2.
6. Ja hän awasi suunsa pilkkoja puhu-
maan Jumalata wastaan, pilkkaamaan hä-
nen nimeänsä, ja hänen majaansa, ja niitä,
kuin taiwaassa asuwat.
7. Ja hänen sallittiin sotia pyhäin kanssa
ja woittaa heitä. Ja hänelle annettiin wal-
ta kaikkein sukukuntain päälle, ja kansain, ja
kielten, ja pakanain. Dan. 7:21.
8. Ja kaikki, jotka maassa asuwat, kumar-
siwat häntä, joiden nimet ei ole kirjoitetut
Karitsan elämän kirjassa, joka maailman
alusta tapettu on. 2 Mos. 32:33.
Phil. 4:3. Ilm. k. 3:5. k. 17:8. k. 20:12. k. 21:27.
9. Jos jollakin korwa on, se kuulkaan.
Ilm. k. 2:7, 11, 17, 29.
10. Joka wankeuteen wie, se wankeuteen
menee, ja joka miekalla tappaa, se miekalla
tapetaan. Tässä on pyhäin kärsiwällisyys
ja usko.
1 Mos. 9:6. Es. 33:1. Matth. 26:52. Ilm. k. 14:12.
11. Ja minä näin toisen pedon maasta
astuwan ylös, ja hänellä oli kaksi sarwea
niinkuin lampaalla, ja puhui niinkuin lohi-
kärme.
12. Ja se tekee kaiken sen entisen pedon
woiman, sen nähden, ja saattaa maan ja
sen asuwaiset sitä ensimäistä petoa kumar-
tamaan, jonka kuolemahaawa parattu oli;
Ilm. k. 19:20.
13. Ja tekee suuria ihmeitä, niin että hän
saattaa tulenkin lankeemaan taiwaasta alas
maan päälle, ihmisten edessä;
Matth. 24:24. 2 Thess. 2:9. Ilm. k. 16:14.
14. Ja wiettelee maan asuwia niillä ih-
meillä, kuin hänen oliwat annetut pedon
edessä tehdä, sanoen maan asuwille, että he
tekisiwät pedon kuwan, jolla miekan haawa
on, ja wirkosi. 5 Mos. 13:1.
15. Ja sallittiin hänelle antaa hengen pe-
don kuwalle, että pedon kuwa myös puhuis,
ja tekis, että jokainen, kuin ei pedon kuwaa
kumarra, pitää tapettaman.
16. Ja se saattaa kaikki, pienet ja suuret,
rikkaat ja köyhät, wapaat ja palweliat, ot-
tamaan merkin oikiaan käteensä taikka ot-
siinsa;
17. Ja ettei kenkään tainnut ostaa eikä
myydä, jolla ei se merkki ollut, taikka pedon
nimi, eli hänen nimensä luku. Ilm. k. 14:9, 11.
18. Tässä on wiisaus. Jolla on ymmär-
rys, laskekaan pedon luwun; sillä se on ih-
misen luku, ja hänen lukunsa on kuusi sataa
kuusikymmentä ja kuusi. Ilm. k. 15:2. k. 17:9.

14 Luku.

Karitsa Sionin wuorella. Ijankaikkinen ewankeliumi. Babylonian lankeemus.

Ja minä näin ja, katso, Karitsa seisoi Sio-
nin wuorella, ja hänen kanssansa sata ja
neljäwiidettäkymmentä tuhatta, joilla oli hä-
nen Isänsä nimi kirjoitettu heidän otsissansa.
Ilm. k. 7:4.
2. Ja minä kuulin äänen taiwaasta niin-
kuin paljon weden äänen, ja niinkuin suu-
ren pitkäisen äänen. Ja se ääni, jonka mi-
nä kuulin, oli niinkuin kanteleen soittajain,
jotka heidän kanteleitansa soittawat.
Ilm. k. 1:15. k. 5:8. k. 19:6.
3. Ja weisasiwat niinkuin uutta wirttä is-
tuimen edessä, ja neljän eläimen edessä, ja
wanhinten. Ja ei yksikään tainnut sitä wirt-
tä oppia, paitsi niitä sataa ja neljääwiidet-
täkymmentä tuhatta, jotka maasta ostetut
owat. Ilm. k. 5:9.

4. Nämät owat ne, jotka ei waimoin kanssa ole saastutetut; sillä he owat neitseet: nämät owat ne, jotka seuraawat Karitsata, kuhunka hän menee. Nämät owat ihmisiltä ostetut Jumalalle ja karitsalle uutiseksi;
1 Cor. 6:20. 2 Cor. 11:2. Ilm. k. 3:4.

5. Joiden suussa ei ole petosta löydetty; sillä he owat ilman saastaisuutta Jumalan istuimen edessä. Ps. 32:2. Zeph. 3:13. Eph. 5:27.

6. Ja minä näin toisen enkelin lentäwän taiwaan keskitse, jolla ijankaikkinen ewankeliumi oli, jota hänen pitää niille ilmoittaman, kuin maan päällä asuwat, ja kaikille pakanoille, ja sukukunnille, ja kielille ja kansoille;

7. Joka sanoi suurella äänellä: peljätkäät Jumalata, ja antakaat hänelle kunnia; sillä hänen tuomionsa hetki on tullut: ja kumartakaat ja rukoilkaat sitä, joka taiwaan ja maan ja meren ja wesilähteet teki.
1 Mos. 1:1. Ps. 33:6. Ps. 124:8. Ps. 146:6. Ap. T. 14:15. k. 17:24.

8. Ja toinen enkeli seurasi, sanoen: lankesi, lankesi Babylon, se suuri kaupunki; sillä hän oli hänen huoruutensa wihan wiinalla kaikki pakanat juottanut.
Es. 21:9. Jer. 51:8. Ilm. k. 18:2, 3, 10, 21.

9. Ja kolmas enkeli seurasi niitä, sanoen suurella äänellä: jos joku petoa ja hänen kuwaansa kumartaa, ja ottaa sen merkin hänen otsahansa taikka käteensä,

10. Sen pitää myös Jumalan wihan wiinasta juoman, siitä selkiästä wiinasta, joka hänen wihansa maljaan kaadettu on; ja häntä pitää tulella ja tulikiwellä pyhäin enkelitten edessä ja Karitsan edessä waiwattaman. Ps. 75:9. Es. 34:10. k. 51:17.
Jer. 25:15. Ilm. k. 16:19. k. 19:3, 20.

11. Ja heidän waiwansa sawu astuu ylös ijankaikkisesta ijankaikkiseen, ja ei heillä ole lepoa päiwällä eikä yöllä, kuin petoa ja hänen kuwaansa kumartawat, ja jos joku on hänen nimensä merkin ottanut. Ilm. k. 20:10.

12. Tässä on pyhäin kärsiwällisyys. Tässä ne owat, jotka Jumalan käskyt ja Jesuksen uskon pitäwät.

13. Ja minä kuulin äänen taiwaasta minulleni sanowan: kirjoita: autuaat owat ne kuolleet, jotka Herrassa kuolewat tästälähin. Ja, Henki sanoo: heidän pitää lepäämän heidän töistänsä; sillä heidän tekonsa noudattawat heitä. 1 Cor. 15:18. 1 Thess. 4:14.

14. Ja minä näin, ja katso, walkia pilwi; ja pilwen päällä istui Ihmisen Pojan muotoinen, jonka päässä oli kultainen kruunu, ja teräwä sirppi hänen kädessänsä.
Hes. 1:26. Dan. 7:13. Ilm. k. 1:13.

15. Ja toinen enkeli läksi templistä, huutain suurella äänellä sen pilwen päällä istuwaisen tykö: siwalla sirpilläs ja leikkaa; sillä sinulle tuli hetki leikatakses, ja elo on maan päällä kuiwaksi tullut.
Joel. 3:13. Matth. 13:39.

16. Ja se, joka pilwen päällä istui, siwalsi sirpillänsä maan päältä, ja maa tuli leikatuksi.

17. Ja toinen enkeli läksi templistä, joka taiwaassa on, jolla myös teräwä sirppi oli.

18. Ja toinen enkeli läksi altarista, jolla oli walta tulen päälle, ja huusi suurella äänellä sen tykö, jolla se teräwä sirppi oli, ja sanoi: siwalla sinun teräwällä sirpilläs, ja leikkaa ne wiinaoksan wersot maan päältä; sillä hänen wiinamarjansa owat kypsyneet.

19. Ja se enkeli siwalsi teräwällä sirpillänsä maan päälle, ja niitti maan wiinamäen, ja heitti ne Jumalan wihan suureen kuurnaan. Ilm. k. 19:15.

20. Ja se kuurna sotkuttiin ulkona kaupungista, ja weri kuurnasta kuohui ulos hamaan orihten suitsiin asti, tuhannen ja kuusi sataa wakomittaa. Es. 63:3. Wal. w. 1:15.

15 Luku.

Seitsemän wiimeistä witsausta. Jumalan kiitos ja wihan maljat.

Ja minä näin toisen merkin taiwaassa, suuren ja ihmeellisen: seitsemän enkeliä, joilla ne seitsemän wiimeistä witsausta oli; sillä niissä on Jumalan wiha täytetty.
Ilm. k. 11:14.

2. Ja minä näin niinkuin lasisen meren, tulella sekoitetun, ja ne, jotka pedosta woiton saaneet oliwat ja hänen kuwastansa ja hänen merkistänsä ja hänen nimensä luwusta, seisowan sen lasisen meren päällä, ja heillä oli Jumalan kanteleet. Ilm. k. 4:6.

3. Ja weisasiwat Moseksen, Jumalan palwelian, wirttä ja Karitsan wirttä, sanoen: suuret ja ihmeelliset owat sinun tekos, Herra Jumala kaikkiwaltias! oikiat ja totiset owat sinun ties, sinä pyhäin Kuningas!
Ps. 111:2. Ps. 139:14. Ps. 145:17. Ilm. k. 16:7.

4. Kuka ei pelkää sinua, Herra, ja sinun nimeäs ylistä? Sillä sinä yksinäs pyhä olet; sillä kaikki pakanat tulewat, ja sinun kaswois edessä kumartawat ja rukoilewat: että sinun tuomios julistetut owat.
Es. 66:23. Jer. 10:7.

5. Sitte näin minä, ja katso, todistuksen majan templi awattiin taiwaassa.
Ilm. k. 11:19.

6. Ja templistä läksiwät ne seitsemän enkeliä, joilla ne seitsemän witsausta oli, pue=

tetut puhtailla ja kirkkailla liinawaatteilla, ja wyötetyt rinnoilta kultaisilla wöillä. Ilm. k. 1:13.

7. Ja yksi neljästä eläimestä antoi seitsemälle enkelille seitsemän kultaista maljaa, täynnänsä Jumalan wihaa, joka elää ijankaikkisesta ijankaikkiseen.

8. Ja templi täytettiin sawulla Jumalan kunniasta ja hänen woimastansa, ja ei yksikään woinut templiin mennä sisälle, siihen asti kuin ne seitsemän enkelin seitsemän witsausta täytetyksi tuliwat. 2 Mos. 40:34. 1 Kun. k. 8:10. Es. 6:4.

16 Luku.

Seitsemän enkeliä wuodattaa maljansa.

Ja minä kuulin suuren äänen templistä niille seitsemälle enkelille sanowan: menkäät ja wuodattakaat ne Jumalan wihan maljat maan päälle!

2. Ja ensimäinen meni ja wuodatti maljansa maan päälle: ja tuli paha ja häijy haawa ihmisten päälle, joilla pedon merkki oli, ja niiden päälle, jotka sen kuwaa kumarsiwat. 2 Mos. 9:9, 10, 11. Ilm. k. 13:14, 16, 17.

3. Ja toinen enkeli wuodatti maljansa mereen: ja se tuli niinkuin kuolleen weri, ja kaikki eläwäiset sielut kuoliwat meressä. 2 Mos. 7:17, 20.

4. Ja kolmas enkeli wuodatti maljansa wirtoihin ja wesilähteisiin: ja se tuli wereksi.

5. Ja minä kuulin wetten enkelin sanowan: Herra, sinä olet wanhurskas, joka olet, ja joka olit, ja pyhä, ettäs nämät tuomitsit; Ilm. k. 1:4, 8. k. 4:8. k. 11:17.

6. Sillä he owat pyhäin ja propheetain weren wuodattaneet, ja sinä annoit heille werta juoda; sillä he owat sen ansainneet. Matth. 23:34.

7. Ja minä kuulin toisen (enkelin) altarilta sanowan: jaa, Herra kaikkiwaltias Jumala, sinun tuomios owat totiset ja oikiat. Ilm. k. 15:3.

8. Ja se neljäs enkeli wuodatti maljansa aurinkoon: ja sille annettiin ihmisiä waiwata helteellä tulen kautta.

9. Ja ihmiset tuliwat palawaksi suuresta helteestä, ja pilkkasiwat Jumalan nimeä, jolla niiden witsausten päälle walta oli, ja ei tehneet parannusta antaaksensa hänelle kunniata.

10. Ja wiides enkeli wuodatti maljansa sen pedon istuimelle: ja hänen waltakuntansa tuli pimiäksi, ja he pureskeliwat heidän kielensä rikki kiwuillansa;

11. Ja pilkkasiwat taiwaan Jumalata heidän kipuinsa ja haawainsa tähden, ja ei tehneet parannusta heidän töistänsä.

12. Ja kuudes enkeli wuodatti maljansa sen suuren wirran Euphratin päälle: ja sen wesi kuiwui, että tie olis walmistettu itäisille kuninkaille.

13. Ja minä näin lohikärmeen suusta ja pedon suusta ja wäärän propheetan suusta lähtewän kolme rietasta henkeä, sammakkoin muotoista;

14. Sillä he owat perkeleitten henget, jotka ihmeitä tekewät, ja menewät maan ja koko maanpiirin kuningasten tykö, kokoomaan heitä sotaan sinä suurena kaikkiwaltiaan Jumalan päiwänä. 2 Thess. 2:9. Ilm. k. 13:13.

15. Katso, minä tulen niinkuin waras: autuas on se, joka walwoo ja kätkee waatteensa, ettei hän alasti käwisi, ettei hänen häpiätänsä nähtäisi. Matth. 24:44. Luc. 12:39. 1 Thess. 5:2. 2 Piet. 3:10. Ilm. k. 3:3, 4, 18.

16. Ja hän on koonnut heitä siihen siaan, joka kutsutaan Hebreaksi Armageddon.

17. Ja seitsemäs enkeli wuodatti maljansa ilmaan: ja taiwaan templistä läksi suuri ääni, istuimelta, joka sanoi: se on tapahtunut. Ilm. k. 21:6.

18. Ja äänet tuliwat ja pitkäiset ja leimaukset, ja suuri maanjäristys tapahtui, jonka kaltaista ei ole ollut sitte kuin ihmiset tuliwat maan päälle, senkaltainen suuri maanjäristys. Ilm. k. 8:5.

19. Ja se suuri kaupunki tuli kolmeksi osaksi, ja pakanain kaupungit lankesiwat; ja se suuri Babylon muistettiin Jumalan edessä, että hän antais hänelle juoma-astian hirmuisen wihansa wiinasta. Es. 51:22, 23. Jer. 25:15, 16. Ilm. k. 14:8, 10. k. 18:5.

20. Ja kaikki luodot pakeniwat, ja ei wuoria löydetty;

21. Ja suuri rake niinkuin leiwiskän paino lankesi alas taiwaasta ihmisten päälle. Ja ihmiset pilkkasiwat Jumalata rakeen witsauksen tähden; sillä sen witsaus oli sangen suuri. Ilm. k. 11:19.

17 Luku.

Portto istuu pedon päällä. Karitsan woitto.

Ja tuli yksi niistä seitsemästä enkelistä, joilla ne seitsemän maljaa oli, ja puhui minun kanssani, ja sanoi minulle: tule, minä osoitan sinulle sen suuren porton tuomion, joka paljoin wetten päällä istuu; Nah. 3:4.

2. Jonka kanssa maan kuninkaat huorin tehneet owat, ja ne, jotka maan päällä asuwat, owat hänen huoruutensa wiinasta juopuneet. Jer. 51:7. Ilm. k. 14:8. k. 18:3, 9.

3. Ja hän wei minun hengessä korpeen.

Ja minä näin waimon istuwan werenkarwaisen pedon päällä, täynnänsä pilkkanimiä, jolla oli seitsemän päätä ja kymmenen sarwea. Ilm. k. 13:1.

4. Ja se waimo oli waatetettu purpuralla ja werenkarwaisella, ja kullalla oli kullattu, ja kalleilla kiwillä ja päärlyillä, ja piti kädessänsä kultaisen maljan, täynnä kauhistuksia ja hänen huoruutensa riettautta. Ilm. k. 18:16.

5. Ja hänen otsassansa oli nimi kirjoitettu: salaus: se suuri Babylon, huoruuden ja maan kauhistuksen äiti. 2 Thess. 2:7.

6. Ja minä näin sen waimon juopuneena pyhäin ja Jesuksen todistajain werestä; ja minä ihmettelin suuresti, koska minä sen näin. Ilm. k. 18:24.

7. Ja enkeli sanoi minulle: miksis ihmettelet? Minä sanon sinulle sen waimon salaisuutta ja sen pedon, kuin häntä kantaa, jolla on seitsemän päätä ja kymmenen sarwea.

8. Peto, jonkas näit, on ollut, ja ei ole, ja se on syrwyydestä tulewa ylös, ja pitää kadotukseen menemän: ja ne ihmettelewät, jotka maan päällä asuwat, (joidenka nimet ei ole elämän kirjassa maailman alusta kirjoitetut,) koska he sen pedon näkewät, joka oli, ja ei ole, waikka hän kuitenkin on. 2 Mos. 32:32. Phil. 4:3. Ilm. k. 3:5. k. 13:3. k. 20:12. k. 21:27.

9. Ja tässä on mieli, jolla wiisaus on. Ne seitsemän päätä owat seitsemän wuorta, joidenka päällä se waimo istuu. Ilm. k. 13:18.

10. Ja ne owat seitsemän kuningasta: wiisi owat langenneet, ja yksi on, ja toinen ei ole wielä tullut, ja koska hän tulee, niin hänen pitää wähän aikaa pysymän.

11. Ja se peto, joka oli, ja ei ole, se on kahdeksas, ja on niistä seitsemästä, ja menee kadotukseen.

12. Ja ne kymmenen sarwea, jotkas näit, owat kymmenen kuningasta, jotka ei wielä waltakuntaa saaneet ole, mutta niinkuin kuninkaat saawat woiman yhdelle hetkelle sen pedon kanssa. Dan. 7:20.

13. Näillä on yksi neuwo, ja he antawat sille pedolle heidän woimansa ja waltansa.

14. Nämät sotiwat Karitsan kanssa, ja Karitsa on heidän woittawa; sillä hän on herrain Herra ja kuningasten Kuningas: ja ne, jotka hänen kanssansa owat, kutsutut ja walitut ja uskolliset. 1 Tim. 6:15. Ilm. k. 16:14. k. 19:16.

15. Ja hän sanoi minulle: ne wedet, jotkas näit, kussa se portto istuu, owat kansat ja joukot, ja pakanat ja kielet. Es. 8:7.

16. Ja ne kymmenen sarwea, jotka sinä pedossa näit, ne pitää sitä porttoa wihaaman, ja pitää hänen häwittämän ja alastomaksi tekemän, ja heidän pitää syömän hänen lihansa, ja sen tulella polttawat. Ilm. k. 18:8.

17. Sillä Jumala on antanut heidän sydämihinsä, että he hänen suosionsa jälkeen tekewät, ja että he sen yhdestä tahdosta tekewät, ja antawat heidän waltakuntansa pedolle, siihen asti kuin Jumalan sanat täytetyksi tulewat. Ilm. k. 16:19.

18. Ja se waimo, jonka sinä näit, on se suuri kaupunki, jolla on walta maan kuningasten ylitse.

18 Luku.

Babylonian lankeemus. Jumalattomain walitus. Jumalisten riemu.

Ja sitte näin minä toisen enkelin tulewan alas taiwaasta, jolla oli suuri woima: ja maa walistui hänen kirkkaudestansa.

2. Ja hän huusi wäkewästi suurella äänellä, ja sanoi: lankesi, lankesi se suuri Babylon, ja on tullut perkeleitten asumasiaksi, ja kaikkein rietasten henkein kätköksi, ja kaikkein rietasten ja wihattawain lintuin kätköksi. Es. 13:21. k. 21:9. k. 34:11, 14. Jer. 50:39. k. 51:8, 37.

3. Sillä hänen huoruutensa wihan wiinasta owat kaikki pakanat juoneet, ja maan kuninkaat hänen kanssansa huorin tehneet, ja kauppamiehet maan päällä owat rikastuneet hänen herkkuinsa woimasta. Ilm. k. 14:8. k. 17:2.

4. Ja minä kuulin toisen äänen taiwaasta sanowan: te, minun kansani, lähtekäät ulos hänestä, ettette hänen synneistänsä osalliseksi tulisi, ettette myös jotakin hänen witsauksistansa saisi. 1 Mos. 19:12. Es. 48:20. k. 52:11. Jer. 50:8. k. 51:6, 45. 2 Cor. 6:17.

5. Sillä hänen syntinsä owat ulottuneet hamaan taiwaaseen asti, ja Jumala muisti hänen wääryytensä. Ilm. k. 16:19.

6. Maksakaat hänelle niinkuin hänkin maksoi teille, ja kertokaat hänelle kaksikertaisesti hänen töidensä jälkeen; sillä juoma-astialla, kuin hän teille pani sisälle, niin paukaat hänelle kaksikertaisesti. Ps. 137:8. Jer. 50:15. Ilm. k. 14:10.

7. Niin paljon kuin hän itseänsä kunnioitti ja koreili, niin antakaat hänelle niin paljon waiwaa ja itkua: sillä hän sanoo sydämessänsä: minä istun ja olen drotninki ja en leski, ja ei minun pidä itkua näkemän. Es. 47:8.

8. Sentähden pitää hänen witsauksensa yhtenä päiwänä tuleman: kuolema ja itku ja nälkä, ja hän pitää tulella poltettaman;

sillä Herra Jumala on wäkewä, joka hänen
tuomitsee. 2 Thess. 2: 8. Ilm. k. 17: 16.
9. Ja häntä pitää itkettämän, ja maan ku=
ninkaat parkuwat häntä, jotka hänen kans=
sansa huorin tekiwät ja hekumassa eliwät,
koska he hänen palonsa sawun näkewät.
Hes. 26: 16. Ilm. k. 17: 2.
10. Ja pitää taampana seisoman hänen
waiwansa pelwon tähden, ja sanoman: woi,
woi sitä suurta kaupunkia Babylonia, sitä
wäkewätä kaupunkia! sillä yhdellä hetkellä
tuli sinun tuomios. Es. 21: 9.
11. Ja kauppamiehet maan päällä itkewät
ja murhehtiwat häntä, ettei kenkään enämpi
heidän kalujansa osta: Hes. 27: 36.
12. Kulta= ja hopiakaluja ja kalleita kiwiä
ja päärlyjä, ja kalleita liinawaatteita, ja
purpurata ja silkkiä, ja tulipunaista, ja kaik=
kinaisia kalliita puita, ja kaikkinaisia astioita
elephantin luista, ja kaikkinaisia astioita
kalliimmista puista, ja waskesta, ja raudas=
ta, ja marmorista,
13. Ja kanelia ja hywin hajullisia, ja woi=
detta, ja pyhää sawua, ja wiinaa, ja öljyä,
ja sämpyliä, ja nisuja, ja karjaa, lampaita
ja hewoisia, rattaita, ja orjia ja ihmisten
sieluja, Hes. 27: 13.
14. Ja hedelmät, joita sinun sielus himoit=
see, owat sinulta paenneet pois, ja kaikki,
kuin lihawat ja kauniit oliwat, ne owat
sinusta oljenneet pois, ja ei sinun pidä niitä
silleen löytämän.
15. Näiden kaluin kauppamiehet, jotka hä=
nestä rikastuneet owat, pitää taampana sei=
soman hänen waiwansa pelwon tähden, it=
kemän ja murhehtiman,
16. Ja sanoman: woi, woi sitä suurta kau=
punkia! joka puetettu oli kalliilla liinalla ja
purpuralla, ja tulipunaisella, ja kullalla yl=
täkullattu, ja kalliilla kiwillä, ja päärlyillä;
sillä yhdellä hetkellä owat senkaltaiset rikkau=
det häwitetyt. Ilm. k. 17: 4.
17. Ja kaikki haahdenhaltiat, ja kaikki
haaksiwäki, jotka laiwoissa asuwat, ja meri=
miehet, ja jotka merellä waeltawat, seisoiwat
taampana, Es. 23: 14. Hes. 27: 29.
18. Ja huusiwat, koska he sawun hänen
palostansa näkiwät, ja sanoiwat: kuka on
tämän suuren kaupungin werta?
Es. 34: 10. Ilm. k. 13: 4.
19. Ja he heittiwät multaa päittensä pääl=
le, huusiwat, itkiwät ja murhehtiwat, sa=
noen: woi, woi sitä suurta kaupunkia, jossa
kaikki rikastuneet owat, joilla laiwat meressä
oliwat, hänen kalleista kaluistansa; sillä yh=
dellä hetkellä on hän häwitetty.
Jos. 7: 6. Job. 2: 12.
20. Iloitse, taiwas, hänestä, ja te pyhät
apostolit ja prophetat! sillä Jumala tuo=
mitsee teidän tuomionne hänen päällensä.
Es. 44: 23. k. 49: 13. Jer. 51: 48. Ilm. k. 19: 2.
21. Ja yksi wäkewä enkeli nosti ison kiwen,
niinkuin myllynkiwen, ja heitti sen mereen,
ja sanoi: näin äkistä pitää se suuri kaupunki
Babylon heitettämän pois, ja ei häntä pidä
enämpi löyttämän. Jer. 51: 64.
22. Ja kanteleitten soittajain ja laulajain,
ja huiluin ja basunan soittajain ääni ei pidä
enämpi sinussa kuuluman, ja ei yhtäkään
wirkamiestä yhdestäkään wirasta pidä
enämpi sinussa löyttämän, ja myllyn ääni
ei pidä enämpi sinussa kuuluman;
Es. 24: 8. Hes. 26: 13.
23. Ja kynttilän walkeus ei pidä sinussa
enämpi walistaman, ja yljän ja morsiamen
ääni ei pidä enämpi sinussa kuuluman; sillä
sinun kauppamiehes oliwat maan päämie=
het, ja sinun noitumises kautta owat kaikki
pakanat eksyneet. Es. 23: 8. Jer. 7: 34. k. 16: 9. k. 25: 10.
24. Ja hänessä on propheetain ja pyhäin
weri löytty, ja kaikkein niiden, jotka maan
päällä tapetut owat. Ilm. k. 17: 6.

19 Luku.

Babylonian lankeemus. Karitsan häät. Peto tapettu.

Ja sitte kuulin minä suuren äänen, niin=
kuin paljolta kansalta taiwaassa, sanowan:
halleluja! autuus ja ylistys, kunnia ja woi=
ma olkoon Herralle meidän Jumalalle!
Ilm. k. 7: 10.
2. Sillä hänen tuomionsa owat totiset ja
wanhurskaat: että hän on sen suuren por=
ton tuominnut, joka huorudellansa maan
turmeli, ja on hänen palweliainsa weren
sen kädestä kostanut.
5 Mos. 32: 43. Ilm. k. 18: 20. k. 16: 17.
3. Ja taas he sanoiwat: halleluja! Ja sen
sawu käy ylös ijankaikkisesta ijankaikkiseen.
Es. 34: 10. Ilm. k. 14: 11. k. 18: 9, 18.
4. Ja ne neljäkolmattakymmentä wanhinta
ja ne neljä eläintä maahan lankesiwat ja
rukoiliwat Jumalata, istuimella istuwais=
ta, ja sanoiwat: amen! halleluja! Ilm. k. 4: 4.
5. Ja ääni kuului istuimelta, sanoen: kiit=
täkäät meidän Jumalatamme kaikki hänen
palweliansa ja jotka häntä pelkäätte, sekä
pienet että suuret.
6. Ja minä kuulin niinkuin paljon kansan
äänen, ja niinkuin suuren weden äänen, ja
niinkuin suurten pitkäisten äänen, jotka sa=
noiwat: halleluja! Sillä Herra kaikkiwal=
tias Jumala on waltakunnan omistanut.
Ilm. k. 11: 15, 17. k. 12: 10.

7. Iloitkaamme ja riemuitkaamme, ja antakaamme kunnia hänelle; sillä Karitsan häät owat tulleet, ja sen emäntä walmisti itsensä. Matth. 22:2. l. 25:10.

8. Ja hänen annettiin hänensä pukea puhtaalla ja kiiltäwällä kalliilla liinalla, joka kallis liina on pyhäin wanhurskaus. Ps. 45:14, 15. Hes. 16:10.

9. Ja hän sanoi minulle: kirjoita: autuaat owat ne, jotka owat Karitsan häihin ehtoolliselle kutsutut. Ja hän sanoi minulle: nämät Jumalan sanat owat totiset. Luc. 14:16.

10. Ja minä lankesin hänen jalkainsa eteen häntä rukoilemaan. Mutta hän sanoi minulle: katso, ettes sitä tee, minä olen sinun ja sinun weljeis kanssapalwelia ja niiden, joilla Jesuksen todistus on: kumarra ja rukoile Jumalata; sillä Jesuksen todistus on propheetain henki. Ap. T. 10:26. l. 14:15. Ilm. k. 22:8, 9.

11. Ja minä näin taiwaan awatuksi, ja katso, walkia orhi, ja se, joka sen päällä istui, kutsuttiin uskolliseksi ja totiseksi, ja wanhurskaudella hän tuomitsee ja sotii. Ilm. k. 6:2. l. 3:14.

12. Ja hänen silmänsä owat niinkuin tulen liekki, ja hänen päässänsä on monta kruunua, ja hänellä oli kirjoitettu nimi, jota ei kenkään tiennyt, waan hän itse. Ilm. k. 1:14. l. 2:18.

13. Ja hän oli waatetettu wereen kastetulla waatteella. Ja sen nimi kutsutaan Jumalan sanaksi. Es. 63:2. Joh. 1:1. 1 Joh. 1:1.

14. Ja se sotajoukko, kuin taiwaassa on, seurasi häntä walkeilla hewoisilla, waatetetut walkialla puhtaalla kalliilla liinalla. Matth. 28:3. Ilm. k. 4:4.

15. Ja hänen suustansa käwi ulos teräwä miekka, jolla hänen pitää pakanoita lyömän, joita hän on hallitsewa rautaisella witsalla. Ja hän on sotkuwa kaikkiwaltiaan Jumalan närkästyksen ja wihan wiinakuurnan. Ps. 2:9. Ps. 76:13. Es. 11:4. l. 63:3. 2 Thess. 2:8. Ilm. k. 1:16. l. 2:16, 27. l. 12:5. l. 14:19, 20.

16. Ja hänellä on waatteessansa ja reidessänsä nimi kirjoitettu: kuningasten Kuningas ja herrain Herra. 1 Tim. 6:15. Ilm. k. 17:14.

17. Ja minä näin yhden enkelin seisowan auringossa, joka huusi suurella äänellä ja sanoi kaikille linnuille, jotka taiwaan alla lentäwät: tulkaat ja kokoontukaat sen suuren Jumalan ehtoolliselle, Jer. 12:9. Hes. 39:17.

18. Syömään kuningasten lihaa ja päämiesten lihaa, ja wäkewitten lihaa, ja orhitten lihaa, ja niillä ajawaisten, ja kaikkein wapaitten ja orjain lihaa, sekä pienten että suurten.

19. Ja minä näin sen pedon, ja maan kuninkaat, ja heidän sotawäkensä koottuna sotimaan sen kanssa, joka orhin päällä istui, ja myös hänen sotawäkensä kanssa.

20. Ja se peto otettiin kiinni, ja hänen kanssansa se wäärä propheeta, joka niitä ihmeitä hänen edessänsä teki, joilla hän niitä wietteli, kuin pedon merkin ottiwat, ja jotka hänen kuwaansa kumarsiwat: nämät kaksi owat eläwältä tuliseen järween heitetyt, joka tulikiwestä paloi. 5 Mos. 1:1. Dan. 7:11. Matth. 24:24. Ilm. k. 13:12. l. 14:10. l. 20:10.

21. Ja ne muut tapettiin sen miekalla, joka sen suusta käwi ulos, kuin orhin päällä istui; ja kaikki linnut rawittiin heidän lihastansa.

20 Luku.

Lohikärme sidotaan, päästetään wallallensa ja tapetaan. Tuomio. Ylösnouseminen.

Ja minä näin enkelin astuwan alas taiwaasta, jolla oli syzwyyden awain ja suuri kahle hänen kädessänsä. Ilm. k. 1:18.

2. Ja hän otti lohikärmeen kiinni, sen wanhan madon, joka on perkele ja saatana, ja sitoi hänen tuhanneksi wuodeksi; 2 Piet. 2:4. Ilm. k. 12:9.

3. Ja heitti hänen syzwyyteen, ja sulki hänen, ja lukitsi päältä, ettei hänen enämpi pitäisi pakanoita wiettelemän, siihen asti kuin tuhannen wuotta kuluu; ja sitte pitää hän wähäksi hetkeksi päästettämän.

4. Ja minä näin istuimet, ja he istuiwat niiden päällä, ja heille annettiin tuomio; ja niiden sielut, jotka Jesuksen todistuksen ja Jumalan sanan tähden mestatut oliwat, ja jotka ei petoa kumartaneet eikä hänen kuwaansa, ja ei ottaneet hänen merkkiänsä heidän otsiinsa taikka käsiinsä; ja he eliwät ja hallitsiwat Kristuksen kanssa tuhannen wuotta. Dan. 7:9. Matth. 19:28. Luc. 22:30. Rom. 8:17. 1 Cor. 6:2, 3. 2 Tim. 2:12. Ilm. k. 6:9, 11.

5. Mutta ne muut ei kuolluista wirwonneet, siihen asti kuin tuhannen ajastaikaa kului. Tämä on ensimäinen ylösnousemus.

6. Autuas ja pyhä on se, jolla on osa siinä ensimäisessä ylösnousemisessa: niiden ylitse ei ole toisella kuolemalla yhtään waltaa, waan he tulewat Jumalan ja Kristuksen papiksi, ja hallitsewat hänen kanssansa tuhannen wuotta.

7. Ja koska tuhannen wuotta kuluneet owat, niin saatana päästetään wankiudestansa.

8. Ja hän menee ulos pakanoita wiettele=

mään, jotka neljällä maankulmalla owat,
Gog ja Magog, että hän heitä sotaan ko=
kois, joidenka luku on niinkuin meren santa.
Hes.38:2. l.39:1. Ilm.k.16:14.
9. Ja he astuiwat maan awaruuden pääl=
le, ja piirittiwät pyhäin leirit ja rakkaan
kaupungin. Ja tuli lankesi Jumalalta tai=
waasta, ja söi heidän. Dan.7:11.
10. Ja se perkele, joka heitä wietteli, hei=
tettiin tuliseen ja tulikiwiseen järween, jossa
sekä se peto että se wäärä propheeta oli; ja
ne pitää waiwattaman päiwää ja yötä
ijankaikkisesta ijankaikkiseen.
Ilm.k.14:10,11. l.10:20.
11. Ja minä näin suuren walkian istui=
men ja sen päällä istuwan, jonka kaswoin
edestä maa ja taiwas pakeni; ja ei heille
löytty siaa.
12. Ja minä näin kuolleet, sekä pienet että
suuret, seisowan Jumalan kaswoin edessä,
ja kirjat awattiin, ja toinen kirja awattiin,
joka on elämän, ja kuolleet tuomittiin niis=
tä, kuin kirjoissa kirjoitetut oliwat, heidän
töidensä jälkeen.
2 Mos. 32:32. Ps.62:13. Ps.69:29. Jer.17:10. l.32:19. Dan.7:10. Matth.16:27. Rom.2:6. l.14:12. 2 Cor.5:10. Gal.6:5. Phil.4:3. Ilm.k.2:23. l.3:5. l.13:8. l.21:27. l.22:12.
13. Ja meri antoi ne kuolleet, kuin hänes=
sä oliwat, ja kuolema ja helwetti antoi ne
kuolleet, kuin heissä oliwat; ja ne tuomittiin
jokainen töidensä jälkeen.
14. Ja kuolema ja helwetti heitettiin tuli=
seen järween. Tämä on se toinen kuolema.
1 Cor.15:26,54,55. Ilm.k.2:11.
15. Ja joka ei löytty elämän kirjassa kir=
joitetuksi, se tuliseen järween heitettiin.

21 Luku.

Uuden Jerusalemin kauneus ja kunnia.

Ja minä näin uuden taiwaan ja uuden
maan, sillä ensimäinen taiwas ja ensimäi=
nen maa katosi, ja ei meri silleen ole.
Es.65:17. l.66:22. 2 Piet.3:13.
2. Ja minä Johannes näin pyhän kau=
pungin, uuden Jerusalemin, astuwan alas
taiwaasta, Jumalalta walmistetun, niin=
kuin morsiamen kaunistetun hänen miehel=
lensä.
2 Cor.11:2. Gal.4:26. Hebr.11:10. l.12:22. l.13:14.
3. Ja kuulin suuren äänen taiwaasta sa=
nowan: katso, Jumalan maja ihmisten seas=
sa, ja hän on asuwa heidän kanssansa, ja
he tulewat hänen kansaksensa, ja itse Juma=
la on olewa heidän kanssansa ja heidän Ju=
malansa. Hes.43:7.
4. Ja Jumala on pyyhkiwä pois kaikki kyy=
neleet heidän silmistänsä, ja ei kuolemata
pidä silleen oleman, eikä itkua, eikä parkua,
eikä kipua pidä silleen oleman; sillä ne enti=
set poismeniwät.
Es.25:8. l.35:10. 1 Cor.15:26,54. Ilm.k.7:17.
5. Ja se, joka istuimella istui, sanoi: kat=
so, minä uudistan kaikki. Ja sanoi minulle:
kirjoita! sillä nämät sanat owat totiset ja
wahwat. Es.43:19. 2 Cor.5:17. Ilm.k.19:9.
6. Ja hän sanoi minulle: se on tapahtunut.
Minä olen A ja O, alku ja loppu. Minä
annan janoowalle siitä elämän weden läh=
teestä lahjaksi.
Es.12:3. l.41:4. l.44:6. l.55:1. Joh.4:10,14. l.7:37. Ilm.k.1:8,11. l.22:13,17.
7. Joka woittaa, sen pitää kaikki nämät pe=
rimän, ja minä olen hänen Jumalansa, ja
hänen pitää oleman minun poikani.
Zach.8:8. Hebr.8:10.
8. Mutta pelkureille ja uskottomille, ja
hirmuisille, ja murhaajille, ja salawuoteisil=
le, ja welhoille, ja epäjumalisille, ja kaikille
walehtelioille pitää osa oleman siinä jär=
wessä, joka tulesta ja tulikiwestä palaa, jo=
ka on toinen kuolema. 1 Cor.6:9. Gal.5:21.
Eph.5:5. 1 Tim.1:9. Ilm.k.20:14,15. l.22:15.
9. Ja minun tyköni tuli yksi niistä seitse=
mästä enkelistä, joilla oli ne seitsemän mal=
jaa täynnä seitsentä wiimeistä witsausta, ja
puhui minun kanssani, sanoen: tule, minä
osoitan sinulle morsiamen, sen Karitsan
emännän. Ilm.k.19:7. l.15:1.
10. Ja hän wei minun hengessä suurelle
ja korkialle wuorelle, ja osoitti minulle suu=
ren kaupungin, pyhän Jerusalemin, astu=
wan alas taiwaasta Jumalalta;
Hebr.12:22. l.13:14.
11. Jolla oli Jumalan kirkkaus; ja sen
walkeus oli kaikkein kalliimman kiwen muo=
toinen, niinkuin kirkas jaspis.
12. Ja hänellä oli suuri ja korkia muuri,
jolla oli kaksitoistakymmentä porttia, ja por=
teissa kaksitoistakymmentä enkeliä, ja nimet
kirjoitetut, jotka owat kahdentoistakymmenen
Israelin lasten sukukuntain nimet: Hes.48:31.
13. Idässä kolme porttia, pohjaisessa kol=
me porttia, etelässä kolme porttia, lännessä
kolme porttia.
14. Ja sen kaupungin muurilla oli kaksi=
toistakymmentä perustusta, ja niissä Ka=
ritsan kahdentoistakymmenen apostolin ni=
met. Matth.16:18. Eph.2:19,20.
15. Ja sillä, kuin minun kanssani puhui,
oli kultainen ruoko, kaupunkia mitataksensa
ja hänen porttejansa ja muuriansa.
Hes.40:3. Zach.2:1.

16. Ja se kaupunki on pantu nelikulmai=
sekſi, ja hänen pituutensa on niin suuri kuin
hänen lewehtensä. Ja hän mittasi kaupun=
gin sillä ruowolla kakſitoistakymmentä tu=
hatta wakomittaa; ja hänen pituutensa ja
lewehtensä ja korkeutensa owat yhtäläiset.
17. Ja mittasi hänen muurinsa, sata ja
neljäwiidettäkymmentä kyynärätä ihmisen
mitan jälkeen, kuin enkelillä oli.
18. Ja sen muurin rakennus oli jaspiksesta,
ta, ja itse kaupunki puhtaasta kullasta, puh=
taan lasin kaltainen.
19. Ja sen kaupungin muurin perustukset
oliwat kaikkinaisilla kalleilla kiwillä kaunis=
tetut: ensimäinen perustus oli jaspis, toi=
nen saphirus, kolmas calcedonius, neljäs
smaragdus,
20. Wiides sardoniks, kuudes sardius, seit=
semäs chrysolitus, kahdeksas berillus, yhdek=
säs topazius, kymmenes chrysoprasus, yh=
destoistakymmenes hyacinthus, toinentois=
takymmenes amethystus.
21. Ja ne kakſitoistakymmentä porttia oli=
wat kakſitoistakymmentä päärlyä, ja kukin
portti oli yhdestä päärlystä; ja sen kaupun=
gin kadut oliwat puhdas kulta, niinkuin lä=
pitse paistawainen lasi.
22. Ja en minä hänessä templiä nähnyt;
sillä Herra se kaikkiwaltias Jumala on hä=
nen templinsä, ja Karitsa.
23. Ja ei se kaupunki tarwitse aurinkoa
eikä kuuta hänessänsä walistamaan; sillä
Jumalan kirkkaus walistaa hänessä, ja hä=
nen walkeutensa on Karitsa.

Es. 60:19. Zach. 14:7. Ilm. k. 22:5.

24. Ja ne pakanat, jotka autuaakſi tule=
wat, pitää hänen walkeudessansa waelta=
man, ja maan kuninkaat tuowat heidän kun=
niansa ja ylistyksensä siihen. Es. 60:3, 5.
25. Ja ei sen portteja suljeta päiwillä;
sillä ei siellä yötä pidä oleman. Es. 60:11, 20.
26. Ja pakanain ylistys ja kunnia tuo=
daan siihen. Es. 66:12.
27. Ja ei pidä häneen mitään saastutta=
waa tuleman sisälle, taikka sitä, kuin kau=
histuksen eli walheen saattaa; waan ne, jot=
ka Karitsan elämän kirjassa kirjoitetut owat.

2 Mos. 32:32. Ps. 69:29. Es. 35:8. Joel. 3:17. Phil. 4:3.
Ilm. k. 3:5. k. 13:8. k. 20:12. k. 22:15.

22 Luku.

Elämän wesi ja puu. Jesuksen tuleminen tuomiolle.

Ja hän osoitti minulle puhtaan elämän
weden wirran, selkiän niinkuin kristallin,
wuotawan Jumalan ja Karitsan istuimesta.

Hes. 47:1. Zach. 14:8.

2. Keskellä hänen katuansa ja molemmilla
puolilla wirtaa seisoi elämän puu, joka kan=
toi kakſitoistakymmeniset hedelmät, ja antoi
hedelmänsä kunakin kuukautena, ja puun
lehdet pakanoitten terwehdeksi.

1 Mos. 2:9. Hes. 47:12. Ilm. k. 2:7.

3. Ja ei kirousta pidä silleen ensinkään
oleman; waan Jumalan ja Karitsan istuin
pitää hänessä oleman, ja hänen palwelian=
sa pitää häntä palweleman, Zach. 14:11.
4. Ja näkemän hänen kaswonsa, ja hänen
nimensä pitää heidän otsissansa oleman.

Matth. 5:8. 1 Cor. 13:12. 1 Joh. 3:2. Ilm. k. 3:12.

5. Ja yötä ei pidä siellä oleman, ei he
myös tarwitse kynttilätä taikka auringon
walkeutta; sillä Herra Jumala walaisee hei=
tä; ja heidän pitää hallitseman ijankaikki=
sesta ijankaikkiseen.

Ps. 36:10. Es. 60:19, 20. Zach. 14:6, 7. Ilm. k. 21:23.

6. Ja hän sanoi minulle: nämät sanat
owat wahwat ja totiset, ja Herra, pyhäin
propheetain Jumala, on hänen enkelinsä lä=
hettänyt osoittamaan palwelioillensa niitä,
kuin pian tapahtuman pitää.

Ilm. k. 1:1. k. 19:9. k. 21:5.

7. Katso, minä tulen nopiasti. Autuas on
se, joka kätkee tämän kirjan prophetian sa=
nat. Ilm. k. 1:3. k. 3:11.
8. Ja minä Johannes olen se, joka näitä
näin ja kuulin. Ja koska minä näitä kuulin
ja näin, lankesin minä maahan rukoilemaan
enkelin jalkain eteen, kuin minulle näitä
osoitti.
9. Ja hän sanoi minulle: katso, ettes sitä
tee; sillä minä olen sinun kanssapalwelias,
ja sinun weljeis propheetain ja niiden, jotka
tämän kirjan sanat kätkewät: kumarra ja ru=
koile Jumalata.

Ap. T. 10:26. k. 14:14, 15. Ilm. k. 19:10.

10. Ja hän sanoi minulle: älä tämän kir=
jan prophetian sanoja lukitse; sillä aika on
läsnä. Dan. 8:26. k. 12:4. Ilm. k. 1:3.
11. Joka paha on, se olkoon wielä paha,
ja joka saastainen on, se tulkoon wielä saas=
taisekſi; mutta joka wanhurskas on, se tul=
koon wielä hurskaakſi, ja joka pyhä on, se
tulkoon wielä pyhäkſi. 2 Tim. 3:13.
12. Ja katso, minä tulen pian, ja minun
palkkani on minun kanssani, antamaan kul=
lenkin niinkuin hänen työnsä on.

Es. 40:10. k. 62:11. Ilm. k. 20:12.

13. Minä olen A ja O, alku ja loppu, en=
simäinen ja wiimeinen.

Es. 41:4. k. 44:6. Ilm. k. 1:4, 8, 11. k. 21:6.

14. Autuaat owat ne, jotka hänen käskyn=
sä pitäwät, että heidän woimansa elämän

puussa olis, ja he porteista kaupunkiin siſälle meniſiwät. 1 Joh. 3:23.
15. Mutta ulkona owat koirat ja welhot, ja huorintekiät ja murhaajat, ja epäjumalan palweliat, ja kaikki ne, jotka walhetta rakastawat ja tekewät. 1 Cor. 6:10.

Eph. 5:5. Phil. 3:2. Col. 3:5, 6. Ilm. k. 21:8, 27.

16. Minä Jesus lähetin minun enkelini todistamaan näitä teille seurakunnissa. Minä olen Dawidin juuri ja suku, se kirkas kointähti. 4 Mos. 24:17.

Es. 11:10. Rom. 15:12. 2 Piet. 1:19. Ilm. k. 1:1. l. 5:5.

17. Ja henki ja morſian sanowat: tule. Ja joka kuulee, se sanokaan: tule. Joka janoo, se tulkaan, ja joka tahtoo, se ottakaan elämän wettä lahjaksi.

Es. 55:1. Joh. 7:37. Ilm. k. 21:6.

18. Mutta minä todistan jokaiselle, kuin tämän kirjan prophetian sanoja kuulewa on: jos joku lisää näihin, niin Jumala on panewa hänen päällensä ne witsaukset, kuin tässä kirjassa kirjoitetut owat.

5 Mos. 4:2. San. l. 30:6.

19. Ja jos joku tämän kirjan prophetian sanoista ottaa pois, niin Jumala ottaa pois hänen osansa elämän kirjasta, ja siitä pyhästä kaupungista, ja niistä, kuin tässä kirjassa kirjoitetut owat.

2 Mos. 32:33. 5 Mos. 12:3. Ps. 69:29. Ilm. k. 3:5. l. 13:8. l. 17:8. l. 20:12. l. 21:27.

20. Se sanoo, joka näitä todistaa: jaa, minä tulen pian: amen! Niin tule, Herra Jesu!
21. Meidän Herran Jesuksen Kristuksen armo olkoon teidän kaikkein kanssanne.

Amen!